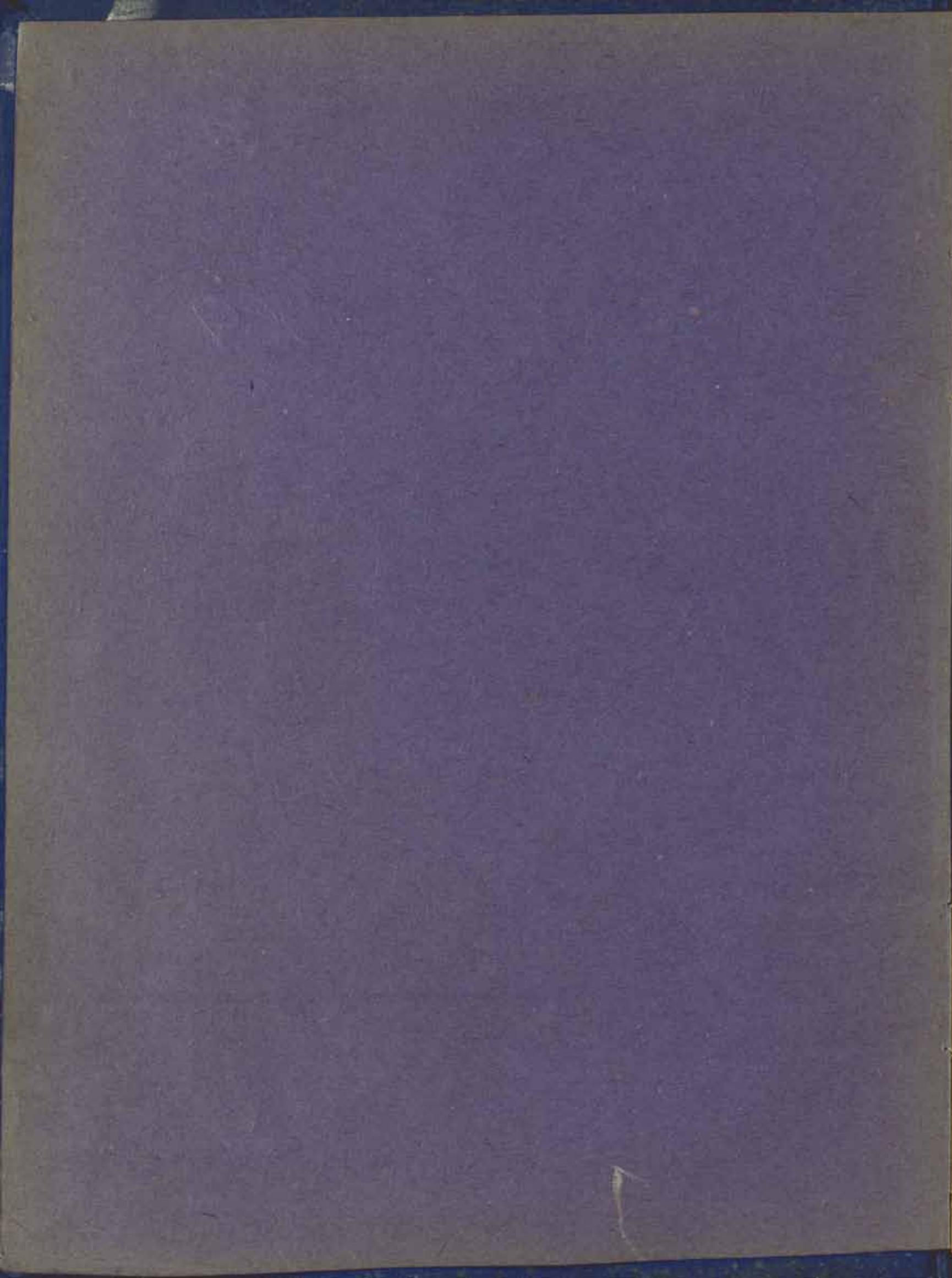

30.07/III

1029

op 2-14, 16-35, 39, 41-42

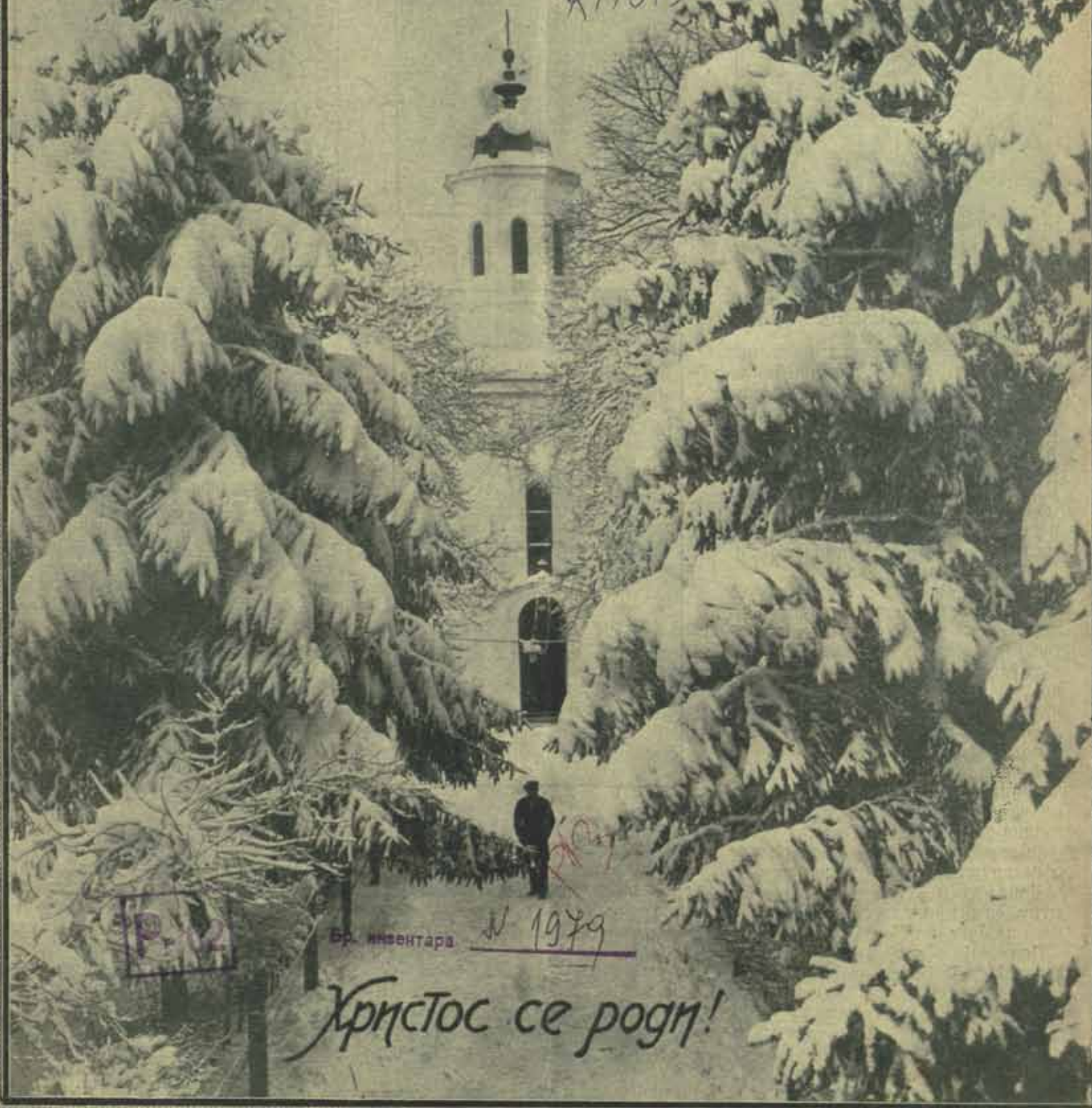
недељне
Илустрације

Бр. 2

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

Дил. 3

RN 515

39.12

Бр. инвентара

N 1979

Христос се роди!

Кад су они били у првој младости пре 20, 30 и 40 год...

Г-ђа Поленсија Тодоровић, сликар, ћерка Матије Бана 1881. год.

Г-ђа Јелка Мугавић пре 40 год

Г-ђа Перса Павловић 1887 г.

Г-ђа Лепосава Христић год. 1898.

Девојчица, дубоких замишљених очију. Читав свет је у њеном погледу, неки скривен унутрашњи живот... Али мир и тишина у свакој црти. Данас је то госпођа Милка Вуловић... Онда тек осамнаест година. Помоћница у Вишој Женској Школи, и вредна болничарка за време српско-турског рата. Негује рањенике, чак и Русе, и у њеном албуму налазе се и данас личности, које је онда неговала.

После је она отишла у Русију. А доцније постаје управитељица Више Женске Школе. Двадесет шест генерација извела је она. И све је чувају у сећању, добру, али строгу, која је кроз васпитање спроводила националне идеје. Цела настава онда била је прожета национално-патриотским идејама.

Али она је досила у души и велико пријатељство према једном човеку, које је прешло у љубав. Десет година су се волели. И из тог брака са Светиславом Вуловићем она је дала друштву најбољу породицу...

Данас носи једну свежу старост, пуну енергије и непрестано ради, доле на Југу, на Косову...

Поленсија Тодоровић, сликарка, ћерка Матије Бана.

Дуге свилене коврче спуштају се низ раме. Сва је романтична, и у њеним очима саварије. Она сања о сликарству, великим маестрима, које проучава у Италији. После се удаје за сликара Стеву Тодоровића и с

њим ради. Била му је помагач у свакој слици, а радила је и иконе. У цркви штимљанској на Косову налази се њена икона Деспотица Ангелина. Била је једна фина уметничка природа. И цело њено лице носи израз уметности.

Данас је то старица од преко осамдесет година, станује у Браиковој улици, и нико не би познао у њој ову лепу, сентименталну девојку.

Како младост тужно прође...

Госпођа Јелена Мугавић.

Зар њена хаљина нема сличности са тоалетом данашњих дана. То је стил, позајмљен и данас, та чинка на шал крагна, и цвет... На челу шишке, више као коврче, са стране цвет. Извезена је блуза са перлама боје шантеклера. И то је она сама радила. Младост јој пролази у кући, али она сања још тада о равноправности жена. Удаје се као врло млада девојка, по провотацији... Он је видео на улици, она му се допала, и запросио је. Њене кћери се сада другојачије удају. Оне су прво виделе, њима је требао он да се допадне.

Као млада жена почиње да се посвећује хуманом послу. Њен рад у женским подружницама забележен је у Алексинцу, Крушевцу, Ваљеву и Београду. Увек је активна у женском Друштву и Друштву Књезиње Љубице...

Г-ђа Перса Павловић.

Како је она била лепа у младости. висока, витка, великих црних очију... сушта слика њеног оца, и свију предака... Зачудили бисте се да видите слику њеног оца. Прани песник... Велика бујна коса, Пушкиновска брада... А био је обичан занатлија. Али рођена сестра њеног оца удала се за грофа.

Девојчица је била г-ђа Павловић кад је ступила на позорницу. Четрнаест и по година. У почетку само игра пажеве... Била је ученица

Г-ђа Милка Вулковић 1876 год.

Г-ђа Мара Стефановић у балској тоалети 1906. године.

Г-ђа Даринка Панић у седамнаестој години

Г. Добрица Милутиновић у својој двадесет-петој години.

Г. Драгн Гошић у оно доба када је служио војску.

Г. Божа Николић у деветнаестој години, када су му се остварили идеали, да постане глумац.

Тоше Јовановића. Онда су редитељи били другојачији... Кад олазе таленат, труде се да га развију и у саврше. Зато су од старијих генерација постали велики глумци.

Госпођа Павловић је била врло модерна. Она је још тада носила бубиконф... Како су је критиковали... Она је била прва претеча доцнијих бубиконфа. А данас се одушевљава фесом... Како јој само лепо стоји фес и ливаде. Раније се она обуче у српски, па недељом у цркву... Чува још патријархалне традиције и још воли да игра на позорници, са истим жаром и љубављу... Често каже: „Волим да умрем на позорници“...

Госпођа Лепосава Христић

Њена младост је прошла на страним дворovima, у раскоши међ аристократским светом. Сећа се она увек оних дивних вечери на ру-

мунском двору, покрај Кармен Силве, кад се музицирало и разговарало о литератури... Лето је проводила, као и цео дипломатски кор, у Синаји, на Карпатима, у лову и излетима.

Њена маркантна фигура била је запажена и на талијанском двору. Сећа се она и данас лепе краљице Маргарете, у блеску чувених њених бисера, што њен син није увек волео да види и прокоревао је мајку што меће толики накит... Али покрај ње је скромна, млада престолонаследниковица, садашња краљица Јелена, увек у сивим и загатитим тоалетима, само раскошно украшена својом младошћу.

Увек јој је у сећању онај фатални дан, кад је био извршен атентат на краља Умберта. Чак је и она била у поворци за пратњом.

Младост г-ђе Лепосаве Христић читава је историја страних дворова.

Најживље се она сећа раскоши на бечком двору. То је био најлуксузнији двор у Европи. Вазда је и она са својим мужем присуствовала дворским баловима и свечаним динe-ими. Чувена је била вечера у двору на Велики Четвртак. Тада су се ту виђали највећи мађарски магнати и аустријска аристократија...

Али све је прошло сада...

Госпођа Христић је увек остала отмена дама, права аристократкиња... Она има један леп, тихи живот у својој породици, и увек је истакнута личност у друштвима...

Госпођа Даринка Панић

Погледајте, зар то није ванредна лепота. Велике очи, правилне прте лица, фини стас... Али у очима мир, нешто идеално. Израз лица код свију ових личности носи обележје чедног и моралног живота,

Г. Петар Христић, музичар као дете.

који није имао у себи нервозе... Зато су све те жене лагано ступале кроз живот и допније много стварале.

Увек се сећам г-ђе Панић. Онда је то била г-ђица Даринка. Млада и лепа учитељица, најбољи педагог у школи. Кад се дође до трећег разреда основне школе, све маме моле

Суђаје су досудиле овој девојци да буде велика уметница — г-ђа Жанка Стокић.

г-ђицу Даринку: „Нека моје дете буде у вашем одељењу.“ Јер она је била још онда стваралац, она је умела да развија дечји дух...

Данас је она једна од најактивнијих жена у београдском друштву. Она подиже друштвима палате, скупљајући сама прилоге, свуда, и на сваком месту... За њу нема одмора лети, док је у бањи, она стал-

но мисли на друштво, и кадгод јој се пружи прилика скупља прилоге.

У њој је још као младој девојци било много иницијативе. Данас је то достигло кулминацију, и штогод предузме, она мора да заврши.

Г-ђа Мара Стефановић.

Мода 1906 године. Дуга хаљина и шлеп, карнери, чипке, машине, ришеви... Како је то морало бити лепо онда... а колико би то данас коштало. Кад госпођица купи само четири метра за хаљину њој је већ криво, јер је много дала. А онда се није водило рачуна о метрима. По десетину метара самих чипака... А погледајте огрлицу око врата. Као днаас, сасвим уз врат. Морала је

бити скупљена та огрлица.

И као госпођица, г-ђа Мара Стефановић је била импозантна. У њеној појави има нечега, достојанственог. И оне предратне изразите лепоте, правилне црте, крупне очи и лепе обрве... Ко њу не би волео. Остала је увек симпатична, отворена, ведро, и весела и пуна темперамента. Тај темпераменат уноси у сваки рад, у свако удружење. И у Фидуку, и Материнском Удружењу, Колу сестара, свуда је она... Предратне генерације дале су најбоље мајке, интелектуалке, просветне и хумане раднице, и најбоље уметнике.

Мир-Јам

Врата на гардероби балерина отшкринута су...

...Само ћете промолити главу. Али не ви, господине... Даље, само даље од врата. Ваш глас је с поља допро унутра, у тај харем, и чује се један уплашени узвик:

— Не, овамо...

Јер у том тренутку у гардероби балерина догађају се врло деликатне ствари, интимна свлачења, међ шаренилом костима, да то личи на неку бицу о малим шумским вилама или принцезама.

Ви бисте хтели да чујете шта се све ту догађа, да вам се о томе прича, кад већ не можете да уђете.

Шта би неки дао, да може само да привири у ту тајанствену собу.

Стушајте...

Витка и љупка бића једва се виде иза оних високих чивилука њихове гардеробе, где се преливају најразноврсније боје...

Журно су дошле у гардеробу, јер се мора журити кад је генерална проба. А колико ће та проба да траје, нико не зна. До три, четири, пет сати, чак и шест... Цео дан у гардероби...

Свака је већ пред својим столицем са огледалом. Али пре него што седне, има да обуче пуно сићушних делића балеринине тоалете...

Сирена се једна појави из великог клобука свог тафтаног костима. Као оно у причама, кад из булке изађе девојчица.

Балерина је свака девојчица, фини пунољак..., са ружичастим куполама, витким ногама, еластичних мишића, који трепере као лист ја-сике. Тамо се види један паст ногу као у пажа, пред другим огледалом чакнуте руке са бистом која дохти на другој страни обнажена леђа као камелије...

Журно се облаче.

На зиду шта вам не виси. Перике, пешпери са перјем, костими, а свуда

патике балеринине, толико мале и лаке, да се ви чудите како их оне на влаче. На сточињима блистају дијадеме од бисера, смарагда, рубина, сафира...

Ах, кад би све то било „ехт“.

Али њима све лепо стоји, јер је њихова младост „ехт“...

У њиховој силуети нема ничега лажног, ништа дометнуто. Чак не

Веља Јовановић, инжењер и технички директор Народног Позоришта.

воле ни перике.

Ух, оне су тако тешке, и глава велика, па онда стежу...

Дражесна балерина већ удешава своју фризуру... Она треба да се удвара Дон-Жуану, и да буде лепа, а њене коврчице лепе. Загладила је своју сјајну косу, а позади прива-чиње мале коврчице опет од своје косе...

— А ако испадне нека коврча?

Г. Фроман је готов и чека у гардероби свој излаз.

Г-ђа Фроман у гардероби пред огледалом

Балерине у својој гардероби: с лева на десно г-ца Живановић, г-ђа Грунт, г-ђа Ољећина, г-ђа Бологовска, г-ђица Васиљева и њихова гардероберка.

— То нико не види...

Плава балерина наједаред се метаморфозира. Обрве јој постадоше црне, коса као абонос, а очи плаве...

— Где сте ви?

— Ту сам, одазва се плава бринета, и насмејаше се њена два сафирна ока...

Гардероберка* је врло упослена око вилинске косе Мис Београда... Она као да је изашла из таласа. И опустила дуге своје власи... Све се најзад скупи, и заврши на врху с једним букетом ружа.

Шањолка...

Зелена тафтана хаљина зашуста, клубук се рашири, а из њега се помоли фина силуэта...

Задике сукњу шањолским гестом и изађе у ходник... А из ходника низ степенице... па доле у чекаоници...

Врата спољна отворише се баш у оном тренутку, кад прође балерина, пахуљице снега као паперје журнуше унутра, и нека се можда прилепи на балеринина седефаства леђа...

Ви се најекисте... А балерина грациозно прође и не задрхта...

Једнога дана то ће нам се осветити, говори балерина сафирних очију...

По ходницима некакав чудан народ... Бандити или витези, пажеви, принцезе... Принцезе иду достојанствено и свака држи skut... паж скакуће...

— Ах како си лепа! добацују јој комплиментат...

Њене ноге нате, али њој је топло, јер је младост увек топла, вечно пролеће...

Шпански шешпир се скидају и клањају се дубоко једни другима...

Преко бине прелеће као тица г-ђа Фроман...

Сва трепери у драгом камењу, свили, злату, а покрај ње пролази дефиле... Час једна балерина пита за свој цвет на глави, час друга показује дијадему... Она мора да бацне хиљаде погледа пред почетак представе, да би све било по њеној замисли...

Комичар иде лагано као краљ, са скиптром у руци... Персонафикација смеха, то лице г. Милутиновића...

— Само један дугуљаст шешпир, сасвим дугуљаст, говори му г. Фроман. И он се удаљи лагано, вукући за собом скерлетни огртач...

Техничко особље изиграва пре представе... „Шта ли ће се све то подићи на бини“? пита се посматрач...

Час се спушта једна завеса, час друга... Чекрци непрестано раде... Кулис се састављају... Мало помало помаља се позорница...

Једно трчкарање и мување на све

стране... Али сваки зна свој посао...

Сад се све приближава крају и звонца почеше да зврје...

Знак за балерине...

Још само један потез црне креде... Још један замах квасце с пудером... Све хоће да се виде, још једном, а свакој срце лупа...

Колико је лупања срца иза кулиса пред почетак представе...

А после представе можда се пролије и нека суза...

Није ни чудо... Балерина је најсветљивије створење, пролеће младости, песма изакулиског живота.

Мир—Јам.

Стварање поштене и класичне оперете у Београду.

Скоро ће се завршити друга година, од како је Оперета из Осека дошла у Београд, отпочевши гостовања да би се иза мало представа и одличног пријема у престоници потпуно одомаћила. Репертоар који су чланови осечке трупе собом донели није био потпун, оскудевао је у многим, баш најкласичнијим Оперетама а поготово у модерним, француским, од једног мајстора као што је

Опере. Обе су афиширале тенденцију да раде најозбиљније на подизању нивоа оперетске уметности у Београду и прва је дала премијеру „Војвођиница од Чикага“, са г-цом Лубејевом у насловној улози (а иза те премијере, још једну, веома модерну „Оли Поли“, опет са г-цом Лубејевом, која заиста има велики круг симпатизера и обожаваоца у Београду, што није чудно за онакву љупку и миљон особу, какву је тешко срести међу Словенкама). Друга Оперета, давала је пре неко вече премијеру „Чар Валцера“ од Штрауса и морамо рећи, да је овде намера поштеног и савесног рада била оправдана и изведена до потпуности, музички, глумачки и сценски. Добио се утисак најозбиљнијег театра. Музичари, врло респективни, као г. Пера Крстић, били су задивљени, што се једаред почео озбиљно неговати са уметношћу овај жанр и могли смо чути врло много комплиментата управнику г. Србуљу, који је на премијери био за пултом.

После лаворовог венца и признања кроз цвеће и аплаузе, имали смо за „Недељне Илустрације“ један разговор са г. Србуљом, у његовом дому, на Теразијама.

„Ја нисам тако млад, рекао нам је најпре г. Србуљ, да не бих схватио сву озбиљност овог предузећа. Преко двадесет година позоришног и музичког рада имам за собом и кроз ту четврт века, имао сам занста прилике да стекнем искуства и знања, потребних дисциплина и осећања за позориште. Наравно, да се све што желимо, чланови моје трупе и ја лично, није могло у довољној мери испољити оно вече, на првој представи, али ће у низу премијера бити дато све веће уживање београдској публици. Ми дајемо средином јануара „Доларску принцезу“ од Леа Фала, дајемо затим „Циганског барона“ од Штрауса, дајемо после тога „Барона Тренка“ од Албинија, и то ће бити наше врло скоро, готово јануарске премијере. Радићемо с пуном активношћу. Поред мене још три диригента су ангажована г. г. Седлачек, Пледити и Јиранек. Сем њих, врло нам активно помаже својим музичким образовањем, професор г-ђа Бинички. За

Г. Србуљ управник Београдске Опере.

Крстине. Уметнички ниво такође није био уједначен. Било је представа достојних великог театра. А било је свакако и таквих да се знацима коса дизала на глави, од неподношљиве шмире. То је било услед тога, што се врло неприлежно припремала нова представа, што се премијера давала произвољно, више кад се укаже потреба благајне, но да се поштено спреми, да би уметнички била дата. Ради тога је морало доћи до кризе и поред свеколике симпатије београдског света за оперетски жанр а иза те кризе, појавиле су се две Оперете: једна код „Луксора“, под управом и у власништву г. Мике Ристића, бившег члана Народног Позоришта а друга код „Клерица“, под управом г. Јована Србуља, бив. диригента београдске

Балерина г-ца Наташа Бошковић са својим партнером.

Лепа костими са бала Јужно - Србијанаца.

„Доларску принцезу“ г. Савицки спрема балет, који ће направити изненађење. Хор се све више употпуњује. Нови солисти ће нам прићи и допринети ансамблу, тако да ћемо значити као театр, који не жели давати уметнички нулте представе“.

После такве изјаве, управник Оперете, г. Србуљ, додаде нам:

„Место свега тога, боље је видети. Мало стрпљења па ћете сами осетити сву битну разлику између досадашњег рада и нашег подхвата. Онда судите.“

И место даљег излагања, он нави грамофон, са плочама његових композиција. Г. Жика Томић је певао изразиту и сетну „Чежњу“, а хор београдске опере, једну импресивну композицију „Отаџбина“, где је један мотив одлично наглашен:

„Ми за Краља, Домовину,
Готови смо живот дати“.

И још један дуги низ композиција у издању куће „Одеон“.

Снимак Вознесењске Цркве на првој страни и Карађорђевог Парка, радио је Г. Бенчић.

Читајте нови роман
Мари Линдбергер
пријатељица
берзанских играча
који почиње у овом броју
излазити.

Триумф берлинске краљице лепоте.

Краљ Музичких Инструмената
„АЈХЛЕР“

БЕОГРАД — Франкопанова ул. 35
НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ СВИХ ВРСТА
МУЗИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА И НОТА

ПРОДАЈА БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ.
ПРИМАМ ПОРУЏБИНЕ ПО ЗАХТЕВУ.

Оправке вршим
са гаранцијом.

Ценовник
шаљем
бесплатно.

Христос се роди!

Пробудиће нас изјутра божиње звоно, и пробудити све усломене у нама.

Како су топла та сећања, нежна, бољевна и тужна...

Снег нападао, велики, и сјаје се пруге од саона као стаклене пантљике. Кораци шкрипе, прапорци одјекују кроз зимску тишину... У кући веселост, мирис колача, празнична чистоћа... А на прозору стоји девојчица и гледа звездице и фантастичне шаре по окну. Није ту дуго. Скаче и излеће на мраз. Као врапци цвркућу деца на снегу. Саоне стају пред кућом и јато несташне деце улеће у санке. Румена лица вире из капуљача, и сви личе на неке враголасте патуљке.

Божиње санкаше.

А онда филмска слика ишчезава и долази друга.

Жур, грудвање, шетње по мразу, кад се расправља о Ниче-у, Толстоју и До-

строга мама, и да љутито прекори: „Шта те тај прати?“ А кћи неће да поквари расположење божињег жура...

И тако промиче Један Божић за другим...

Филмска пантљика се прекида, и усломене се прекидају...

Три дуге, тешке, измучене године. Ропство...

Први Божић под окупацијом...

Мала, ниска кућица, само једна соба, и готово без ствари... Кућа пропала, ствари разнесене, и сви се склонили, тек да имају кров над главом.

Мама тужио пева свој божињи тропар, као сваке године: „Рождество твоје“...

Али дрхти јој глас, и сузе су у њеним очима.

Црни хлеб на столу, уместо милахброта, кокошка уместо печенице...

А плаве блузе се шепуре улицом, и

Лагано ће прићи његовој слици, скинути је са зида и притиснути на своје груди...

И онда ће се сећати његовог првог смеха, првих корака, прве књиге у школи...

Сећаће се рата...

Отишао је тамо лев, блистав у својој младости, и никад се више није вратио...

Далеко је његов гроб, а он је можда незнани јунак...

Кад забруји јутарње звоно, забрујаће тугованка у душама родитеља...

Доле су сви они остали, доле су њихови гробови...

Десет година је прошло, десет Божића је прохујало... А они су увек били усамљени, и нико није дошао тога дана да спусти сузу на њихов тврди покров...

Само је ветар фијукао и повијао трошне крстаче, и тај фијук је био као њихов уздах за својом далеком отаџбином.

И сви они, који десет година носе незалечене ране, осетиће тај далеки уздах и заплакаће...

Калуђери Свете Горе.

стојевском. Све су другарице ту, и ђаци, сакупили се на божињи жур. Фоте се играју...

„Тру... тру...“ — „Ко то иде?“ — „Пошта“... И т. д.

Или „Јао, срце ме боли!“ — За ким? За Љубичицом...

После сви излазе, устрепалих душа, нежно-заљубљених погледа, али увек говоре „ми“ — све литерарно.

А у малом сокачићу настаје грудвање. „Она“ је сва засута снегом, али „Он“ је био добро избомбардован...

Испраћају се, али не баш до куће, јер кроз прозор ће можда да извири

оргијају по кућама.

Бајонет се шета испред куће...

Огромна туга притискује душу.

Ни веселих пријатељица, ни дечјег цвркута на улици, ни ђачких журева.

И само једно звоно на цркви одјекује: Христосе роди!

Живот пролази и минуше тешки дани.

Опет радост, опет весела божиња песма...

Али не свуда...

Кад забруји божиње звоно, она мајка ће се опет пробудити са истим уздахом и пригушеним језацем... Она никад неће заборавити свог сина...

ДАМЕ ИЗ БЕОГРАДСКОГ ДРУШТВА

Г-ђа Реа Ољача, веома симпатична млада дама од скоро у Београду, примећена је на ешлиној забави у Официрском Дому и снимљена за Н. Илуст. у својем дому.

Албанске принцезе

Принцеза Махида.

Принцеза Мореј - Рахи.

Албанске принцезе: Рахи, Зогу и Махид.

Ево човека коме је нуђено да буде филмски глумац али је одбио. Више воли бити учитељ у Брусу и студент права.

Жена посматрана са свих страна

осталом и све жене — према личности-ма и изразе лица.

МУЖУ ИЗГЛЕДА

„... да се Кете стално досађује. Када је још била девојка, била је сасвим другојачија! Сада даје утисак алкаве жене. Када дођем кући увек је видим у једном истом зеленом старом џемперу, и увек јој нешто није добро, стално се маникира и при том гунђа.

... Али када је у друштву, не би је човек могао познати. Она може, кад хо-

Зову је: Кети, Кити, Катја и Катја.

Фотографија госпође Кете на писаћем столу у бироу-у њеног мужа.

ће, да изгледа дивно. Када смо недавно били на једном банкету, сви су се окретали за њом. Када хоће, она има држање и може да буде веома љубазна. Она

КЕТЕ,

како мужу изгледа када дође кући:
...целог се дана маникира и поред тога увек изгледа алкаво...

Зове се: Кете, Кити, Китинка и Катарина.

Кете је млада жена од загарантованих 26 година, блондинка, лепушкаста, лепог узраста, пријатне спољашности, једна допадљива и ни мало комплицирана природа. Па ипак она има — као у

Како пријатељици изгледа:
...много много старија...

Како гимназисткиња изгледа, који је једном површно видео на ступеницама.

може да изгледа чак и декоративно. А код куће је, једноставно, комична!"

ЉУБАВНИКУ ИЗГЛЕДА

„Зове се Кити — можеш ли погодити ко је она? У њој ври дух и темперамент, најдражеснија љубавница, која се пожелети може..."

ПРИЈАТЕЉИЦИ ИЗГЛЕДА

„Катарина тврди да има тек 26 година! Драга моја. Сасвим је искључено, ишла сам са њом у школу, т. ј. била је старија од мене за много, много разреда, наравно. Дакле, она има ми-ни-мум тридесет и девет година! Јесте ли је кад-кад видели када није свеже дотерана?! Штета, изгледа у ствари још много старија, мада се она свесрдно и свима средствима труди да то отклони. Комично је заиста и њено одевање, та она се у опште не уме обући, ма да се непрестано налази код шнајдерке. — Боже, как

Како сама себи у гледалу изгледа

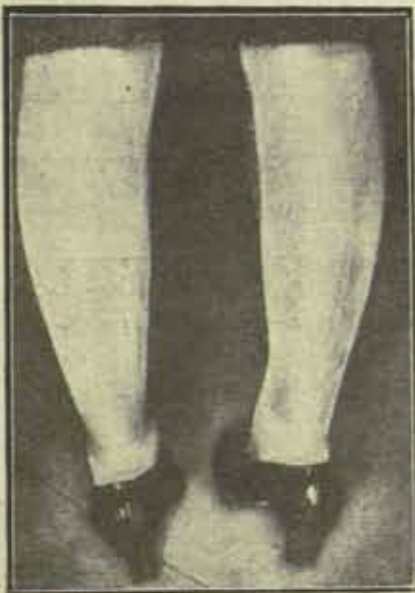

Како љубавнику изгледа,
...дивна, слатка Кити...

човек само помисли, како она баца новац! Ни њеном мужу није лако. Али, надам се, наћиће он утеху на другој страни. Није она у осталом баш толико ружна, штета само што има криве ноге, управо данас, када се само ноге гледају...

КАКО САМА СЕБИ ИЗГЛЕДА

... Ове боре испод очију, до сада их у опште нисам ни приметила. Морам ставити више крема. И масираћу их. Морам раније у кревет — страшно ће то бити, ако заиста добијем боре! Да ли изгледам старија од двадесет шест година? И обрве су постале дебеле. Добијам и некакав огорчен потез око усна. Мими изгледа много млађа — она бар и живи, незна она ни за какве обзире, ни за ка-

Њена пријатељице веле да је она врло ружна — има криве ноге.

кав мамурдук, има права. Покушаћу да употребљавам нов крем....»

ГИМНАЗИСТИ VIII ГОД. ИЗГЛЕДА

... Гром и пакао, то је жена! Такву жену вреди познавати! Муж јој није ни за малић... Кете, чуо сам како је зове... Катја! — она је вољена — људи се отимају о њену наклоност. Да сам богат, или славан — како би јој се приближио? Сва блага Арабије би јој ставио под ноге. — Да ли ме је заиста погледала — изгледало ми је да је за тренутак њен поглед почивао на мени. — Ах ја сама најсрећнији! Изгледа као да живи између орхидеја и Маршал-Нил-ружама. Изгледа као Мела Морана у „Љубомора је патња“. Она и не слуги колико је лепа... Дивна жена...!»

ТРАЖИМО ЛЕПОТИЦУ НАШЕ ЗЕМЉЕ, ДА ЈЕ ПОКАЖЕМО ЦЕЛОМ СВЕТУ, СА ГОРДОШЋУ.

Наш уважени новинарски колега и пријатељ наше земље, парижанин г. Морис де Валеф, проширио је бирање мис Европе за ову годину, узимајући у обзир и нашу краљевину. Први пут, тражиће се лепотица наше расе, да се прикаже пред високим и суптилним форумом у Паризу, да би одатле изабраница међу лепотама, могла достојанствено да репрезентује мис Југославију у Америци, ако будемо имали шанса.

Све до сада, ми смо тако несрећно пролазили са конкурсима лепоте. Толике лепе и младе особе, сматрале су за недостојанствено, да се јаве на конкурс, из бојазни да тиме не науде угледу своје отмене куће. Појам достојан наших поштованих предака, који су излазили у шетњу старовремским Београдом, турски калдрмисаном. Он у антерији, она са либадетом и тепелуком. Данас би морали имати друго схватање о високој и инспираторској лепоти, која нам се иза великог рата намеће као први култ. Ми са гордошћу и достојанством морамо ући у ред оних народа, који шаљу своје савршене расне изразе пред непристрасни аеропаг комесара и никакви конвенционални мотиви не би требали да буду сметња оваквој идеалној манифестацији лепоте.

Странци су довољно пута рекли, да су изненађени лепотом жена и девојака наше расе. И ми само имамо толико паметне и увиђавне очи, да видимо драги нашег женства. Довољна је била, на пример, једна играчка прва која је оном млад приредио Цокеј-Клуб на дан свога месеца, па да се види колико обилне и наметљиве лепоте крије Београд. Наравно, да Цокеј-Клуб није једино стедиште лепог женског света наше краљевине. Ко зна из кога ће тајанственога кула заблистати лик најлепше Југославице, тамо можда где нисмо ни слуги, али ипак, са овогодишњих балова могле су се истаћи неколике младе и отмене девојке, које би изразито могле репре-

зентовати нашу расу. Да поменемо само г-цу Добрилу Николић, Ксенију Удишки или г-цу Јелку Николић, чију смо фотографију у току прошле године са задовољством објавили у „Недељним Илустрацијама“. Затим г-цу Славку Протић или г-цу Бубу Вуловић, да не објављујемо још један дуги низ лепих девојака из Београда.

Нас све мора интересовати, да ли ће у овој утакмици лепоте Београд бити побеђен неком незнанком из дубоке провинције, чије ће чари заблеснути кроз стотине фотографских објектива и чија ће слава нарасти за један дан више, но кроз двадесет година парламентарног живота многог данашњег министра. Београд, Загреб, Љубљана, Сарајево, Скопље, Нови Сад, Суботица, Сплит, Дубровник, Осек, Ниш, Битољ, Марибор, Цетиње, Сомбор и Сента чекају нестрпљиво какав ће бити исход и кога ћемо славити као краљицу лепоте кроз целу 1929 годину.

ЈЕДАН УПИТ НАШИМ ДАМАМА, У БОЖИЋНИМ ТИШИНАМА:

ВОЛИТЕ ЛИ МАНГУП - МУШКАРЦА ИЛИ ОЗБИЉНОГ ГОСПОДИНА?

Улазимо у нову годину и можда, исто као и у календарима, нешто ће се и у нама свима изменити. Свакако, да нећемо сутра бити потпуно исти као јуче. Доживљаји који нам се збивају, мењају нашу душу, заједно са назорима о животу и то са таквом чудном брзином, да ми сами више нисмо у стању опазити све наше мене. Многим се чини, да остају исти, док у ствари они преживљају неку латентну еволуцију, коју ваља испитивати зналачки. Тешко је данас наћи оне постојане карактере, који се одупиру сезонама и огромна већина нас, подајемо се утицајима средине врло неосетно и лако, у тој мери, да данашњи човек *цигло* за један дан промени тридесет расположења, у скали од смеха до суза.

Како ће ова наступајућа година бити у знаку испитивања жене и великих напетости у лепоти женског и расног типа, то смо ми желели, да упознамо њихову психу, замоливши их, да нам искрено кажу, који тип мушкарца њима *зачин* више одговара. Онај, заводљиви, враголисти, мангуп - човек из вољене песме или пак сермозни господин, који се подела једној жени, који љубав схвата не као животну наслалу, мед или нектар кога ваља окусити што више пута, већ као озбиљан чин у традиционалним црквама.

„Недељне Илустрације“ ће радо отворити ступце одговорима, који су инспирисани искреношћу, јер нам је стало да нам данашњи женски *нпраштај* каже отворено шта *осећа*, макар под иницијалима, који неће одавати њихове личности.

Г-ђица Дивна Вековић

Једна велика национална радница у Паризу, која достојно репрезентује српску жену.

Као све њене другарице чувала је козе до основне школе и за време фебрија.

Кћи обичних, неписмених сељака из Беранске околине, Дивна Вековић је данас необично цењена од најугледнијих личности у Паризу, као просветна и национална радница.

Тешко да је игде национализам нашао изражаја него у срцу Дивне Вековић.

Потомак Бурашковића и Војовића из Црне Горе, две јуначке куће где се живело и умирало за Српство, она је наследила све расне особине својих предака.

Госпођица Дивна Вековић.

Одрасла поред браће, који су страдали као наши национални радници у Јужној Србији, она је учествовала у томе раду и била њихова сарадница.

Због тога, кад пуче прва пушка 1912 год. и кад јој погибе брат, Турци појуреше њеној кући да је ухвате и спале. Срећом, она успе да побегне на црногорску границу.

По свршетку цетињских института, једне од најбољих женских средњих школа пре рата, дође у Француску, где јој је главни предмет био изучавање француског језика, којим сада изванредно влада, и добила је француску учитељску диплому.

Почетак светског рата затекао је у Паризу и њеном пламтећем патриотизму пружио широко поље рада.

Она је члан свих комитета за помагање заробљеника. Она налази и »ратне куме«, шаље пакете, пише писма, и теши и храбри оне, којима је

то потребно. Многи и многи заробљеници из лагера знали би много да кажу... Стара се о студентима и избеглицима,» купећи прилоге, одела и т. д.

Користећи се знањем француског језика, које је већ била стекла, она организује концерте, држи предавања о српском народу. Са г. Лујом Мареном, народним послаником и бившим министром, организује тако звани »дан српских барјачића«, где се толико прилога сакупило.

Али то није све. Ова скромна девојка је неуморна, и немогуће је набројати и обухватити сву делатност г-ђице Дивне Вековић. За избеглице надала је »српско - француске разговоре«, Француску граматiku, Француско - српски и Српско - француски речник, превела је на француски »Горски Вијенац«.

Сарађивала је, и сад сарађује, по многим француским и српским листовима и часописима, као »Народна воља«, la Patrie Serbe, la Revue Yougoslave, »les Annales«, »Les Enfants de France«, la Revue des Jeunes, la Revue d'Ethnographie и др.

Пре неки дан присуствовала сам једном њеном предавању на Сорбони, под председништвом г. Луја Марена бив. министра. Пре ње говорио је један професор Сорбоне и својим монотоним предавањем успео да успава публику. Кад је г-ђица Вековић почела своје интересно предавање »О празноверицама и Васојевићима«, сви су са највећом пажњом слушали до краја и поздравили је бурним аплаузом.

Ни то није све.

Сад је у штампи њен превод »Српске приче«. То су олабране приче најбољих приповедача, као и једно њено дело »Сцене из српског живота«. У рукопису је и готов да се преда у штампу и њен превод »Смрт Смаил - аге Ченгића«.

За сав тај рад добила је од Француза велико признање. Члан је француског књижевног друштва Société des Gens de Lettres de France, за свој књижевни рад добила је награду од Француске Академије Наука: de prix Saintour, а француска књижевна комисија усвојила је њен превод Горског Вијенца за своје школске библиотеке.

Одикована је ордемом officier de l'Instruction publique, од француског Министарства Просвете.

У очи Божића,

„Моја тетка је толико лукава, — погледај је — гледа преко наочара, да их не би штрапацирала!“

НАМЕШТАЈ

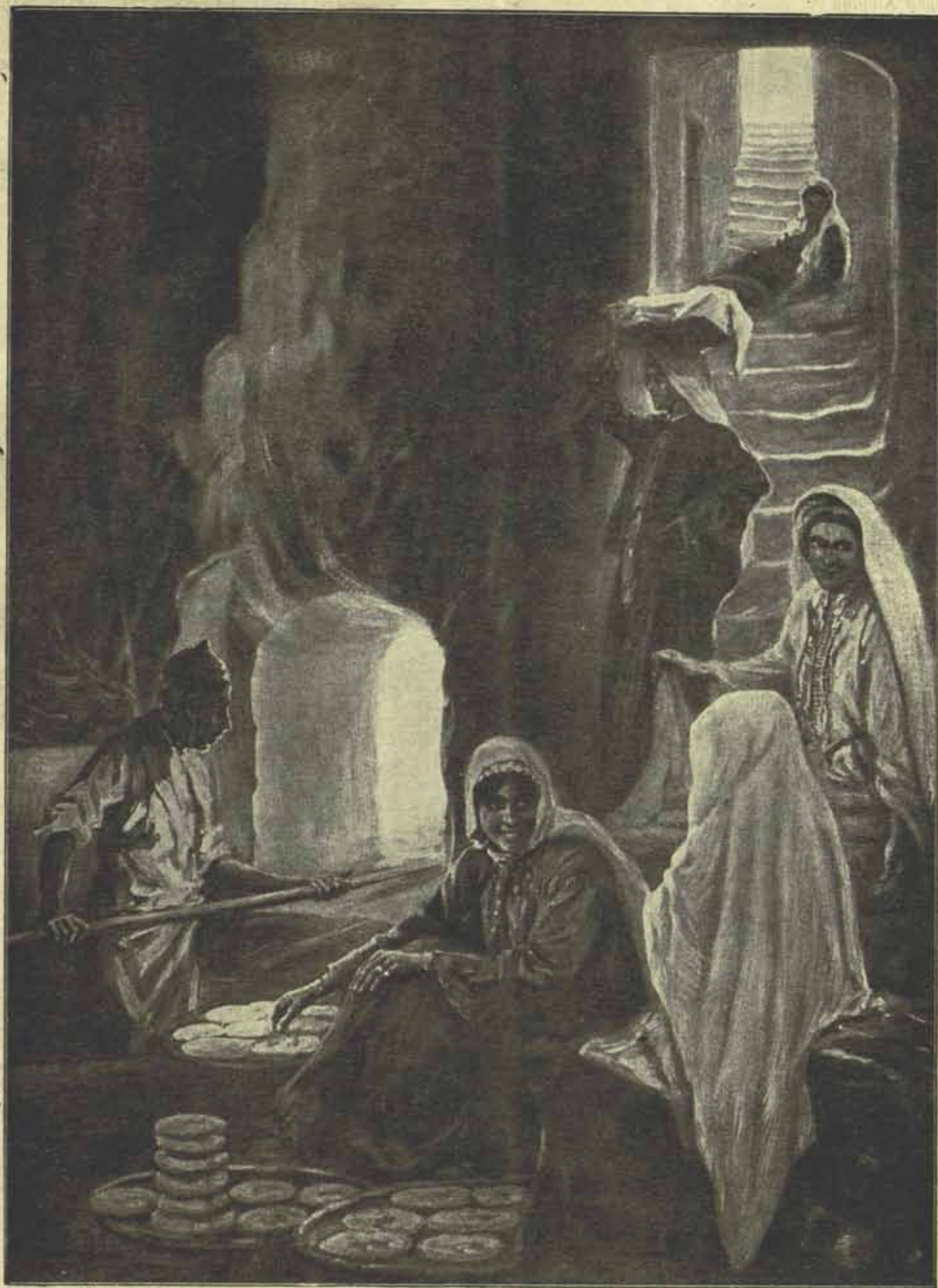
добар са солидним ценама

КОД „Жике“

Бука Карауића 22.

у близини Палас Хотела

ЧИТАЈТЕ НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

У ОЧИ БОЖИЋА У ЈЕРУСАЛИМУ.

Рибарева кћи

Једне лене, тихе, септембарске, благим зрацима сањивог месеца обасјане ноћи, чамцем се извезох са једним својим другом на мирну пучину нашега Јадрана. Тек што се витка и дуга весла оеху зарила у као небо плаве таласе Јадрана, кад ме из занесености трке умилни звук мандолине и тиха песма некога рибара.

— Ко то тако лепо пева и свира?
— запитах друга.

— Допадали ти се та песма и свирка? — одговори ми он, такође једним штањем.

— Ох, зар оваква мелодија да се некоме не допадне!? — брао одговорих ја.

— То свира један млади рибар и чежњивом песмом својом, која се разлике до неко доба ноћи над мирним водама нашим, дозвуче своју умрлу драгу, коју је необично волео и коју још увек неизмерно воле, и ако је она мртва...

— Судбина је немилордна... Она увек раздваја оића која се љубе, и ако на то не би требала имати право — одговорих, тек да нешто кажем, јер ме, под утиском мелодичне песме, беше спонало неко чудно осећање.

— Ех! Судбина!... Али њих није раставила судбина...

— Како? Не разумем те.

— Да, да, друже мој, не разумеш ме, јер не знаш како је то болна трагедија њихове љубави. Али, теби, као другу рећи ћу све о несрећном рибару и његовој љубави.

— Бићу ти захвалан...

— Дакле, слушај ме...

Прекиде га још један звук мандолине, који се губљаше над бескрајном пучином мирнога мора.

...Овакога лета, кад се вртови оките разним зеленилом, разним шареним и миришљавим цвећем, и кад се љубавни парови чамцима лаким извозе у шетњу по мирном Јадрану, опијајући се љубављу и миловучном песмом вредних рибара, у то је доба долазило на летовање и један аустријски гроф, који је имао необично лепу и младу жену.

Овај, данас несрећни рибар Никола, био је, једног лета, узет од грофа за слугу, пошто је био један од највреднијих и најпоштенијих младића у целом крају. Његова је дужност била у томе, да сваког јутра доноси грофу свежег пецива, нарочито за њега спреманог(!), из самог Дубровника.

Гроф је тога лета, поред своје жене, био довео и своју јединицу сестру, која по лепоти није изостајала иза своје снаје. Звала се Антониа.

Ступивши у службу код грофа, Никола је, на велико изненађење своје, дознао, по њега једну немијду новост: да његов нови господар не преза ни од каквих жртава само да би се могао дочепати какве лене и невине девојке... Њему није била довољна његова млада и лепа жена, која га је љубила, већ је тражио задовољења и на другој страни, остављајући своју жену да очајава и чезне за правим, свима нама тако потребним животом...

Николино изненађење било је велико с тога, што је он имао једну као вилу лену девојку, ћерку једног старог рибара, коју је мислио да узме за жену.

Дознавши за страст свога господара, одмах је о томе известио своју љубав и препоручио јој да нигде не излази из куће без њега. А кад је она у његовом друштву, онда јој се не може десити ништа рђаво.

Младој грофици беше се већ досадно овакав живот поред старог грофа, који је себи налазио задовољства и провода на другој страни, заборављајући и занемарујући своју младу, бујну жену, која је осећала недољиву жељу за правим животом....

И она реши да му се освети за све до тада нанешене јој неправде, увреде и запостављања, која она није заслуживала....

Чекала је само подесан моменат, који је морао доћи.

И, једнога јутра, дошао је жељени и жудно очекивани час, час освете матором женскарону, који је скупо плаћао оно што је кући могао добити у изобиљу и бесплатно....

Када је, дакле, тога јутра, Никола, — који је, иначе, био необично, леп и стасит момак, — донео пуну корпу потребних намирница и свежег пецива из Дубровника, не мало се изненадио, кад га је, уместо девојке, у предсобљу сачекала лично грофица, која се љубазно осмехиваше на њега.

Њихове се очи сукобише и Никола обори поглед пред себе, немогући издржати продирност грофичиних очију, које су се љуцко осмехивале, мамиле, привлачиле и блистале као — у крви жедне звери, која је похлепно гледала свој плен....

— Добро јутро, милостива грофице... — промуца збуњено Никола, не подижући своје очи.

— Добра ти срећа, Никола! — одговори му љуцко и демонски се осмејкујући лепа грофица, обучена само у лаку, али раскошну хаљину, испод које се јасно одртаваше облина њених

као снег белих и као јабука једрих груди.

— Зашто си, Никола, тако срамежљив? — упита га грофица, приближујући му се.

— Знате... милостива грофице... — промуца Никола — попрвеневши до ушију, не знајући ни сам зашто.

— Ох, мали мој! Не смеи бити тако стидљив. Ја ћу — према теби бити добра господарница, али и ти мораш бити добар и што је најглавније, мораш извршавати сва моја наређења! — Ту грофица подиже свој глас и приђе још ближе Николи, који је стајао поред пуне корпе и збуњено гледао своју капу у рукама.

Пришавши му ближе, грофица му се унесе у лице и готово шапатом, протена:

— Ходи, лепи дечко... за мном, у моју собу....

Никола је још увек збуњено стајао на једном те истом месту, незнајући ни сам како да се извуче из ове непредвиђене ситуације.

Видећи га таквог, лепој грофици учини се још лепшим и још привлачнијим. Њене су очи пламтеле неопisivним жаром. Загледавши се у његову, као поноћ црну и као немирно море таласасту косу, она га ухвати за чврсте мишице и повуче га за собом. Ушавши у собу, грофица му истрже из руку његову збуњену капу и, бацивши је на диван, обгрли га својим белим и нежним рукама, — спутивши своје као крв румене усне на његове, које су приметно подрхтавале.

Осетивши сласт грофичиног пољупца и топлоту њеног младог тела, које је дрхтало као у грозници, Николи се смрче пред очима, и он осети луду жељу да љуби, да буде љубљен, да осети сласт живота, о коме је само слушао....

За моменат беше заборавио своју Јулију, осим које није познавао ни једну другу жену.

Трговши се одједном, Никола се истрже из загрљаја лепе грофице, али је понова опет стеже у своја наручја, обасу њено лепо лице и сочне усне безбројем пољубаца, под којима је грофица просто умирала.... Затим, не задовољивши се само тиме, Никола је, као какву девојчицу од петнаест година подиже на своје снажне руке, повесе је још ненамештеном кревету, на који је спусти, а затим сам клечи крај њега, љубећи њене беле груди, лице и усне, које су још увек молиле за пољубац....

Николина и грофичина душа лебделе су над »Царством Снова« доста дуго, а затим се умирише и почеше посматрати једно друго, онако лежећи у кревету.

Жана Егелс и Џон Џилберт у филму: Човен, жена и грех.

Г. Оскар Леградић, бив. учитељ Балетске школе у Сплиту, сада учитељ у »Студи-у« модерних игара.

Божић у земљи филмова. Мари Бриан, и сама скоро дете, посматра са задовољством поклоне, које је спремила својим драгим.

КО ЋЕ ПОБЕДИТИ НА УТАКМИЦИ МОДЕРНОГ ИГРАЊА?

У низу утакмица које ће се приређивати у наступајућој години, „Касина Студио“ и „Недељне Илустрације“ приредиле свој велики конкурс модерног играња. Ваља на један достојанствен начин поставити резултат утакмице и бирати пар, који ће важити ипуну годину дана, као најбољи играчки пар у престоници.

У „Касина-Студио“ (палата Касина), отпочела су већ сваконедељна тренирања и врше се пријаве и упис парова, који желе узети учешћа на овом конкурс, каквог давно није било у Београду, у озбиљним околностима. Међу играма, нарочито ће се водити утакмица око играа „Танго 1929 године“.

— 15 — У »Студи-у« модерних игара: X проф. Г. Стојић показује најновије игра.

Црвено, розе и зелено на београдском корзо-у

Вечери су фантастичне на корзо-у, кад се рефлектује светлост излога по тротоарима, и као несташне бразде титрају златни млазеви на влажном асфлату.

Госпођица је изашла и иде журно...

Да види некога, да купи нешто, или само да разгледа, или да се прошета.

Највише иде да разгледа, јер се приближавају балови, и изгледа да ће балска сезона бити лепша ове године него прошле.

Она прошле године није ни шила ту скупоцену вечерњу тоалету. Ове године мора да је набави, и већ проучава све боје, прелистала је све журнале. Ревизије тоалета сад постају потреба моденског света, који воли да је увек у контакту с Паризом.

Никада силуэта није била мајестична као ове зиме. Дуги панови позади, не пан, већ шлеп, нешто достојанствено и романтично, као у оно доба, кад су пажеви носили дамама дуге скуте. Сад госпођа нема пажа, али има свог танго кавалера, и грациозним покретом придржава своје скуте, тај дуги шлеп...

Бал не трпи спортску силуету, он тражи стил.

Стил је потсећање на историјску лепоту жена... То је оживљивање романтичних дражи... Волимо лаки спортски покрет, али опет тражимо меки, чежњиви гест, и ритам лаганих корака, кад се за високим потпетицама нија скут као опуштено пауново перје.

На планини, са ски-ама, дама спортски воли. Брзи покрет, сјајни поглед, брзи пољубац.

Танго је романса, кад се поглед опија чежњом и цело биће успављује и сања...

Розе, плави, зелени снови...

Пролеће љубави, нежност и нада...

Свака силуэта као да симболизира једну емоцију.

Дама у црвеном...

Под прстима као да расипа рентгенове зраке та црвена боја. Она је љубав и страст.

Ублажили су сензуелности те боје. Превукли неким беличастим веловима, и дали јој малинаст одејај...

То су булке на цветним пољанама, те топле силуете, финих линија, са црним аборосовим очима.

Госпођица почиње да воли црвено.

И њена љубав на кулминација је црвена...

То је оно највише «екс» у њеном емоционалном животу.

Госпођице пламте као вичерња румен, као рубини, рубине...

Како је изненада дошла та црвена боја. Свуда, по свима изложима, она се види.

Па после зелено...

Са нежним тенем кактусовог лишћа, зеленилом стаклених баншта и екзотичног цвећа, све као да је превучено пастелама.

Зелено из природе умекнула је мода. Она му је додала беле боје, некад и плавкасте, и неког чудноватог сјаја.

Зелени велур то је бледо зелени смарагд.

Нифа се извлачи из таласа, сва у зеленкастом сјају.

А око плаво?

Свуда га виђате. Као расцветане хортензије, или плавичасти пламен алкохола. Сјаји се, и сањари.

Нису биле никад тако рафиниране боје, ни тако нежне и сладуњаве.

Све је то по изложима замисљено и раскошно.

Само треба да дође госпођица, да обуче тоалету, и да се појави као принцеза.

У бојама има нечега краљевског.

Та скала розе боја...

Једна је додирнуто розе. То је још беличасто, млечни тен, по коме се разлива једна кап малине.

Опет розе велур, са сјајем седефастих шкољки. Силуэта је сва као седеф.

А ту до њега сребрно ламе, са сјајем јутарње росе...

Где, бобице на тилу... Као разбацане огрозле... Како се то није давно носило. Нежне и fine бобице, као да су од маслачка, свиласте и розе.

Шта све нећемо видети на корзо-у у оним изложима поред којих се пролази са удахом.

«То је најновије»...

А то «најновије» опет тил, а по њему намалани котурови, или цветови црни оперважени танким сребрним кончићем.

Тек смо пре двадесет дана читали о томе у париским листовима, а сад већ видимо на београдском корзо-у.

Симптон све доноси муњевитом брзином.

Кнез Михајлова улица мисли на Београд, а непрестано разговара с Паризом.

Београдски трговац хоће да види на корзо-у Парижанку.

Он јој нуди хиљаду ситница. Нарочите копче, дуге цветове као ресе, појасеве ружичасте који се преливају као краљушти, перле око врата.

Она неумољива кончица мора да буде у тону.

Тон и стил, то је обележје зимске моде.

На баловима ће се видети нимфе у ламе-у, маркизе са тафтом и тилом, принцезе у велуру са дугим шлеповима.

Оживела је величанственост романских векова.

Само је нога сачувала модерни шарм. Она мора да се види, да кокетира, да извирује испод панова и шлепа.

Јер, нога је спортски култ двадесетог века.

Црначке фризури.

"ХАРМОНИЈА"

ОДЕЉЕЊЕ КЛАВИРА
Највеће предузеће у земљи,
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 43.

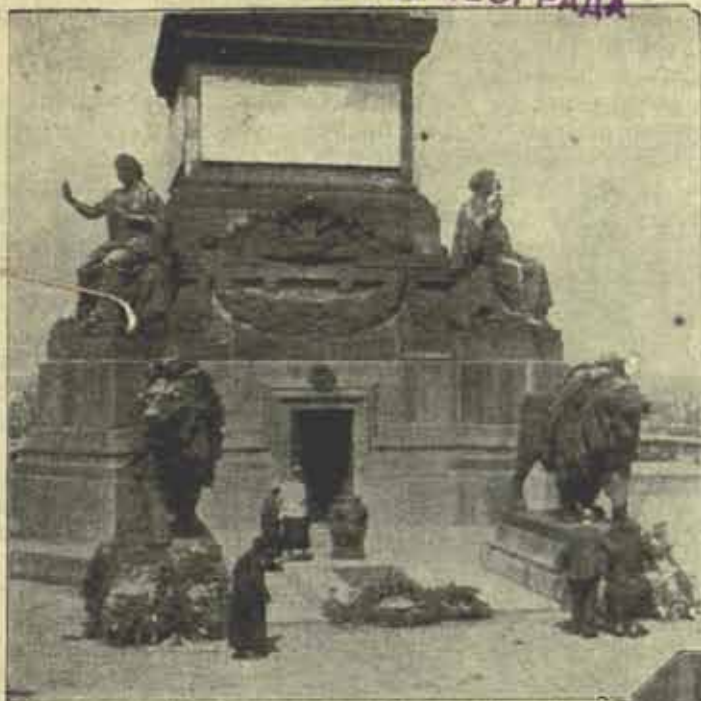

Продаје по најповољнијим платежним условима. Каталог бесплатно.

PHILIPS RADIO

БЕОГРАД, КЊ. ЉУБИЦЕ, 5.

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

Белгијанци су изабрали конгресни стуб као гробницу незна-
ном јунаку у Бриселу. На заглављу гробнице стално гори
кандило.

У Риму је гроб незнаног јунака подигнут на Piazza Venezia.

У средини бучног саобраћаја подигли су Енглези гроб не-
знаног јунака у Parliamentstreet у Лондону.

Французи су гроб незнаног јунака поставили испод «Arc de
Triomphe» у Паризу.

Немци су подигли гробницу свом незнаном јунаку у сред шумске
тишине код Бад Берга у Тирингену.

Бр. инвентара

N 1979

Наставак са 14 стране
РИБАРЕВА КЋИ

— Мали мој! Хоћеш ли ме увек овако волети? — упита грофица Николу.

— Увек, увек, лепа господарнице....

— Не, нисам ја теби више господарица ни грофица. Ја сам за тебе од сада само Емилија, која те љуби и која жели да је увек љубиш.

— Ох, Емилијо, како си добра!...

— И увек ћу бити овако добра, ако и ти будеш такође добар. Знај, драги мој Никола, да сам ја занемарена и заостављена од свога старог мужа, који ми ни главе не окреће....

— Неко долази! — прошапута уплашено Никола.

— Ах, тешко мени! Ко то може бити? — преплашено цикну грофица, скочивши са кревета.

Никола већ беше до своје капе, коју хитро дограби и стајаше код дивана, незнајући ни сам шта ће сада радити и како ће се из собе изаћи.

— Грофице, Гроф М... вас моли: отворите му врата — чу се глас споља: — Хитно морамо говорити....

Грофица, која не беше изгубила присуство духа, приђе своме шифоньеру, отвори га и шапну Николи:

— Бежи унутра!...

Никола је послуша и за неколико секунда врата од шифоньера затворише се за њим и кључ у брави окрену се двапут. Затим га грофица извуче и стави у своја недра.

Дотеравши своју разбарушену косу мало у ред, — грофица пође вратима, која отвори.

На прагу се појави, са капом у руци и дрним огртачем преко плећа, крупан, плећат гроф М..., на чијем је лицу бурна прошлост и неумереност утиснула дубоке црте.

— Шта, грофице? Зар ви тек сада устајете? — упита је тобоже зачуђено гроф, галантно јој љубећи руку.

— Не осећам се добро.... Уморна сам....

— Грофице Емилијо, имао бих са вама говорити нешто.... — рече гроф, опустивши се на диван крај ње.

— Зар не би то могао да ми кажеш доцније?

— Не, ствар је хитна и не може се одговлачити.

— Онда.... слушам те....

Грофица беше сва премрла од страха, јер мишљење да гроф зна да је Никола био код ње и сада ће је питати о томе. Међутим, из првих грофових речи увери се да је реч о савим другим стварима.

— Слушај, дакле, драга Емилијо. Ти без сумње добро познајеш нашег слугу Николу?

Грофица је дрхтала целим телом. Ипак, прибравши се мало рече одлучно:

— Природно да га познајем....

— Тај младић има једну врло лепу

девојку, коју необично љуби. То је Јулија, кћи старог рибара Силвија. Тако се бар мисли да му је она кћи, али је то мишљење погрешно. Она је, као што је мени познато, ванбрачна кћи једног мог даљњег рођака, такође грофа, који је својевремено отишао у Америку и тамо и умро, пре шест месеци. Ових дана треба да буде отворен његов тестамент, чија ми је садржина позната, и по њему ће Јулија примити наследство од 20 милиона круна....

— Па шта је с тим? — упита грофица.

— Како па шта је? Па то је, да ја по сваку цену морам да спречим да Јулија прими то наслеђе! Моје је финансијско стање врло слабо и, ако се не будем дочепао тих 20 милиона, не остаје ми ништа друго него куршум у чело.

— Не разумем те шта тим хоћеш да кажеш? — примети грофица.

— Хоћу да кажем то, да ме дукници јуре са свију страна, а ја немам одакле да платим многобројне дугове. Него, ја имам један план, у коме ти имаш да одиграш видну улогу.

— Какав план и каква је та улога, коју ја треба да одиграм?

— Као што ти рекох, дакле, Никола воле Јулију, а и она воле њега. Они ће се узети и Никола ће бити један од најбогатијих људи у Дубровнику. Да бих сретно да се он ожени Јулијом, а такође и да Јулија прими наслеђе из Америке, морам склонити с овог света Николу и Јулију, а на место Јулије подметнути код суда моју сестру Антонију, која ће примити наслеђе и ми ћемо бити спасени!

— Ах, господе! Зар ти, мој муж, гроф од Аустрије, па да будеш убица, двоструки убица, фалсификатор и варалица! — цикну грофица и са највећом одвратношћу погледа грофа.

Гроф постиђено саже главу, али само за моменат.

— Ти ћеш, Емилија, ухватити у своје љубавне мреже Николу и позваћеш га у твоју собу једнога дана кад ја не будем био кући. Ја ћу изненада наићи и, као што у таквим приликама и приличи грофовима, мачем ћу бранити своју укаљану част, те тако Николу отпратити на онај свет! — сикташе гроф, гледајући проилично у грофицу, која га је пренеражено гледала, гуцкајући своју хаљину на грудима.

Грофица, гордо исправивши се пред својим мужем — злочинцем, рече одсечним гласом:

— Јеси ми законити муж, али те у твоје гнусном, срамном делу не могу помоћи! Ја нећу дозволити да ти, као племић и потомак једне од најстаријих грофовских породица, будеш и убица.

На њено велико изненађење и за-

препашћење, у десној руци грофовој одједном заблиста мач. Скочивши са дивана, унесе јој се цинички у лице и дрекну:

— Онда.... умри ти, беднице! А са осталима ћу лако... Моје планове морам привести у дело, па ма и преко три леша!

Гроф полете на своју запрепашћену жену, која се била следила од изненађења. Пришавши јој сасвим близу, угре врх свога мача у њене узнемирене груди и, исказивши се демонски, рече јој:

— Говори, последњи пут те питам: пристајеш ли на мој предлог или не?

— Ах, Мајко Божија!... — зајец грофица и сруши се на под.

Гроф одбаци мач и саже се да је подигне. Пошто ју је подигао и смество на кревет, узе понова свој мач и врати га у корице. Затим, погледавши још једном своју онесвеслу жену пође вратима.

У том се деси нешто неочекивано.

Врата од ормана, под дивовском снагом Николином, попустише и он, са пожем у руци, встуча из ормана и полете на грофа.

Гроф, пренеражен овим непредвиђеним догађајем, прво се беше уплашио, али се затим одмах прибра и, потржавши свој мач из корица понова, цикну бесно на Никола:

— Ту си, дакле. Зар те ја плаћам да чиниш посете мојој жени кад ја нисам кући?

Не говорећи ни речи, Никола подиже десну руку и пође у сусрет грофу, у чијој је руци блистао мач.

Али, »Давид са Голијатом« није се могао борити.

Пре него што је Никола могао да својим кратким ножем ванесе удар грофу, његов мач већ се беше управио у Николине груди. Али Никола, једним вештим скоком, одскочи у страну, избеже намењени му удар и дошавши грофу иза леђа, сјури му свој оштри нож у плећа.

Осетивши убод ножа, гроф кукавички клече и завапи:

— Милост! Милост, Никола! Нећеш ме ваљда убити у мојој кући?

— Устани грофе, варалице, убице и подлаче! — нареди му Никола.

Устајући, гроф још увек држаше свој мач у руци. Дигавши се у висину Николиних груди, он једним хитрим покретом своје руке сјури Николи мач у груди. Никола се не беше надао оваквој подлости једнога грофа, али је већ било доцкан. Његова рука покуша да се одбрани, али немоћно клону низа тело, које се сруши на под.

Видећи пред својим ногама мртвог Николу, он победоносно погледа своју жену, која је још увек лежала онесвешћена на кревету.

— Свршиће се —

Г. Раше Милутиновића

Неколико парова за време часа.

ПРЕСТОНИЧКИ СТУДЕНТИ ИМАЈУ СВОЈУ ШКОЛУ ИГРАЊА КОД Г. РАШЕ МИЛУТИНОВИЋА, ГДЕ СУ И СВЕ ГИМНАЗИСТКИЊЕ.

Можда се мисли, да су сви толико обучени игри, да школе играња немају више разлога да постоје. На против, тек сада, када су се сви посветили модерним играма, кад су и стари увидели да је валцер за увек прошао и да један лепо одигран танго или поштен блек-ботом вреди својом заносном линијом исто толико као некадања мазурка, полонеза или валс, тек сада баш, сви се уче најревније, јер игра може бити само онда лепа, ако се врло добро зна одиграти. Млад свет је више но икад запослен у овим школама играња и имали смо прилике видети, пре неки дан, обилазећи редом разне дансинге, са колико се пасије игра и у колико великих група неопфити уче тајну модерних корака. То је на хиљаде. Учитељи играња имају пуне руке посла и један млад и вољен учитељ г. Раша Милутиновић, који има свој велики дансинг у Дворској улици бр. 1, ужива све симпатије студентског и гимназијског нараштаја. Студенти се осећају у његовој школи као у своме дому и

да би одржали школу на висини и достојном угледу, образована је нарочита управа од делегата студентских удружења која води надзор о понашању. Тако је једна дама, која је допустила себи слободу пушења у локалу где се не пристоји пушити, јер је имала гимназисткиње око себе, била искључена из дансинга. Тако исто ова управа води надзор о пријему ученика у ову школу модерног играња, која држи до своје репутације. Зато је Министарство Просвете и дозво-

Г. Раша Милутиновић учитељ модерног играња у Београду.

Г-ца Мица Лорковић партнерка г. Раше Милутиновића, учитеља модерног играња.

лио ученицима и ученицама средњих школа, да ту могу посећивати часове играња и припремати се за балове који их чекају, када изађу из школских клубова и постану академски грађани или слободне домаћице. Због тих правила која у овој школи постоје и редовног дежурства управе, школа играња г. Милутиновића је на гласу и привлачи велики број љака, студената, официра и чиновника, тако да су њихови матинеји врло забавни, као станице младог и лепог београдског света.

Г. Раша Милутиновић са својом партнерком.

Пољубац на киши.

— Хенинг Бергер. —

Историја коју желим да вам испричам — рече и познати човек — то је историја о пољубцу на киши, на позној киши, разумете ли — но, то је, гром и пакао, веома солидна историја!

Заштито се у столицу и сручио у гроу нову чашу вискија.

— Јесте ли видели, господе, некада тако дивну кишу као што пада обично само у јесен? Наиме, пре свега не смемо бити приморани да се тада задржавамо напољу, али у сваком случају глуми манта не смета ни најмање овом назору. Затим то мора бити у вароши на некој широј улици, не сувише елегантној, но, а најзад — најзад су к томе потребне очи артисте. Дакле — у ваше здравље, у оваквој кафани радо оправдавам шаролико друштво, нарочито ако имају нова одела, наочаре и подсечену браду. И ја сам некада био уметник. Хаха. Гром и пакао!

Његове закрвављене очи су се уколиле и поглед је безизразно био управљен напред.

— Ах, јест, јесења киша бива врло лепа. Потпуно равномерно превучено небо било је овог пута пепељасто, готово црвено, а по великим прозорима текле су капљице као сузе. Камни у атељеу мирно пријатну топлоту а испарење боја дизаше се према таваници као облак. А дању када смо силазили за јело доле у малу немачку кафану на углу, облак би се делио и небески свод би постајао пегав као тигрова кожа. Киша је сада падала у дугим млазевима као пуцање бича, а на чудној светлости која је одблескивала на прузи и у барицама на улици, могао се следовати приличан део уске путање кишних зракова — као путања ракете која се гаси и пада.

Ударно је песницом о сто да је зелена чаша подскочила и келнерица се тргла. Његово лице личило је на згњечену маску са оштрим и живим бојама. Пугали смо и посматрали га укочено и резервисано.

— Доле у кафани беше лепа девојка и звала се Лулу. Није то била кћи великог света, али овде у гостионици су је усвојили и није морала послужити када то није хтела. Доносила ми је увек боцу са водом, хлеб и малу аделу са месом и купусом, на сто у одређеном углу, увек кадгод је избило дванаест. Био сам

према њој увек учтив и она ме никада није видела у нетрезвеном стању. Једном јој поклоних слику, рушевине града на месечевој светлости, са позлаћеним рамом — то беше тако обична шкработина каквих израђујемо на стотину дневно, и до које ми не беше стало, али то је за њу значило уметност, управо нешто велико и несхватљиво. Толико се томе обрадовала да је поцрвенела до ушију, узела ме за руку и упрла своје сјајне очи у моје за читав минут.

— Лулу постаде моја невеста. Али само у мојим мислима.

— Но једне вечери стеже ми снажно руку. Осећао сам како пече као у грозници, лице јој је било бледо са црвеном пегом, њене очи топлије но икада раније, а речи које је изговарала дрхтају као да је стрепела од неког који стоји иза ње и слуша — „Хвала ти на слици“, рече, — „задржаћу је за успомену“. Следећег дана је нестала.

У току времена престао сам полако да гледам на то како киша пада под разноликим осветљењем. Али зато сваке вечери смо шили у истој гостионици код Милера — но за Лулу се никада ништа није чуло. Беху сада тамо друге девојке са којима се могло радити шта се хтело.

Једном спазих Лулу у позоришту. То беше она и ако у првом тренутку нисам веровао својим очима. Била је врло лепа, витка и необична. Седела је у ложи са неколико људи у фракковима и њено одело изгледало је да се састоји од самих перла. Изгледала је као украшена сфинга.

Непознати приповедач почео се наједном смејати — потпуно гласно, али се одмах затим умирио када је келнерица намрштила обрве. Ми бесмо већ свега сити и одлучисмо да пођемо. Његов глас је мрмљао нешто за нашим леђима, звонито нејасно као кад јесењи ветар лети преко увенулог лишћа.

— Једне вечери када је падала киша изашао сам из Милерове гостионице сасвим пијан. Видех улицу — наравно да сам видео само улицу! — и видех је старим очима, видех све боје и нијансе, које је могуће видети само такве вечери. У сусрет мени, кроз кишу, долазила је Лулу.

Није била толико накинђурена као у позоришној ложи, али плашт

јој је треперио од кишних перла. Ишла је право мени.

— У том тренутку, господе, моје је одушевљење ослабило — или се можда и појачало? — Јесења киша и бедно створење које ми је пришло и дисало неколико тренутака заједно самном, а чије је мало, убого крваво срце куцало неколико тактова као моје сопствено, оставише ми утисак као да имам свој нарочити део од целог овог великог, чудноватог живота.

— Бејак одмах потпуно трезан и хладан. А она ми је пришла осмежујући се као украшена сфинга, ходом, како је изгледало у неколико несигурним.

— Када је застала сасвим близу мене обвила је руке око мог врата и затим — на оној киши — пољубила ме. Тамо на улици, на киши љубила ме је тако да сам то осећао као уједе, а њени пољубци имађаху укус врелог вина.

— Не љути се, драги сликару, рече ми, можеш доћи к мени кадгод хоћеш, ништа ми не смета што се опијаш — па и ја се опијам.

— Јест, драга господе, тако ми је рекла и онај кишни пољубац постаде ми судбоносан. Али ви никада нисте видели такву кишу, да бисте — да би могли... гром и пакао...

Узвикнуо је гласно, али ми му окренусмо леђа јер је ово већ отишло и сувише далеко; келнер је сам пришао нашем столу, извинио нам се и избацио овог сиромаша напоље. Његова спољашност доиста је подсећала на згужвану, глупу маску. А на прагу био је још толико дрзак да нам је махао руком „збогом“.

Наравно да му нисмо одговорили на поздрав, но ипак смо били принуђени да слушамо његове луцкасте интимности, јер је био потпуно пијан и одрпан, а осим тога, као што је већ напред речено, нама сасвим стран и непознат човек:

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

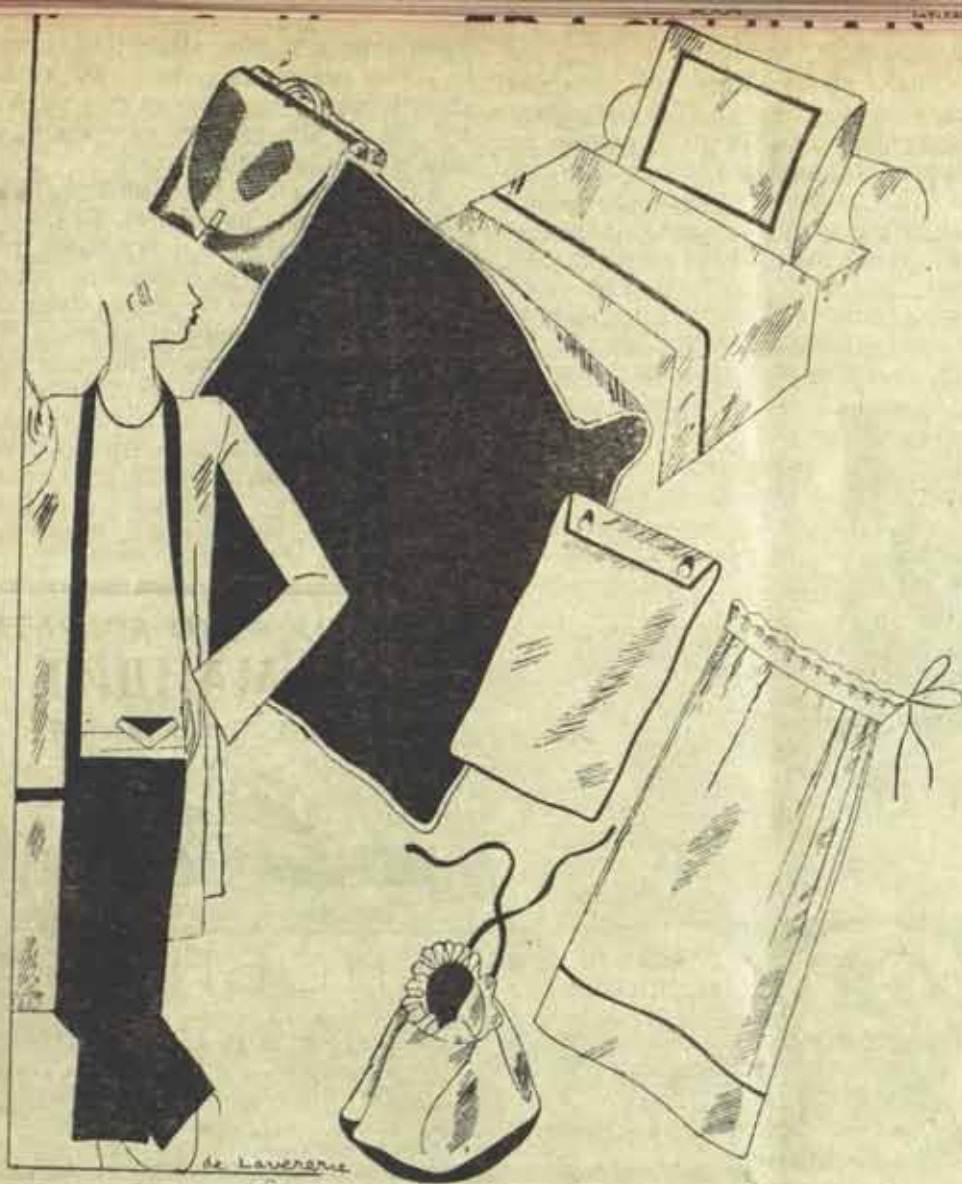
ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Васт. Е. Е. Лутгерети

Београд, Дјачка 9.

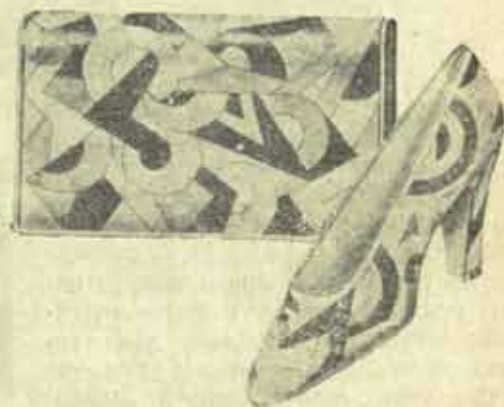
Тражим подзаступника у савима местима Краљ. С. Х. О.

Модерна гарнитура спаваћих потреба за пут.

Црна јеленска кожа украшена златним тачкицама.

Модерне ципеле и ташна, беж и браун или црвено и плаво.

Модерне пижаме

ВОЋКЕ

Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и ибуње - продајемо, расађујемо и одашиљемо

Уређујемо вртове

Расадник "Флора"

Шуматовачка 107, Београд

Тражите ценеаник.

КЛИШЕ

ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:

ФОТО-ЦИНКО-РУС[®]
Београд

Студеничка 85.

Телефон 29-19

Нове грамофонске плоче, израде »Пате« у Паризу, приспеле су са новим грамофонима и изванредним апаратом »Панатоналом« код

»ХАРМОНИЈЕ«

Грамофон је распрострео нашу песму, богатство наше расе, не само по свима кутовима наше краљевине већ и далеко ван граница државе, чак међу оне наше колоније у Јужној и

снимали за ову кућу.

У исто време »Пате« је послао »Хармонији« своје најновије апарате »Панатонале«, којима се невероватно појачава грамофонска плоча, тако да код »Панатонала« изгледа као да велики оркестар свира. Такав апарат је данас веома погодан за клубове, хотелске холлове и друштва, где може потпуно заменити скупу и често рђаву оркестарску музику а уједно ће бити, својом фином парадом, прави у-

крас куће и клуба. »Панатонал« кад се стави са радиом у везу, пуних 80 пута појачава тон тако да се и радио-музика да искористити са овим чудним и драгоценим апаратом.

»Хармонија«, велики магацин музикалија, ваљда највећи на Балкану, којим данас са пуно разумевања диригује некадашњи наш познати тенор г. Армиди, постала је главна кућа за све новитете у музичкој култури. И ништа није лепше но у извесне вечери проћи кроз овај укусно намештени магацин на два спрата, када се готово стотина апарата пробају, све врсте инструмената, почев од клавира до саксофона, грамофона и радио. Добија се утисак да смо у некој чаробној кући.

ТРГОВИНА ФОТО АПАРАТА
ИСО МАНДИЋ
БЕОГРАД, Скопљанска 7.

Северној Америци, који су тако жељни чути песму из родног краја. Отишле су на плочама наше песме и у далека аустралијанска острва, где има понеких породица наших насељеника. Велике стране куће, које су виделе значајну тражњу наше музике и песме, послале су своје најбоље стручњаке да изврше снимања и данас готово све марке грамофонских плоча садрже богат избор наших националних песама, готово огроман репертоар на нашем језику.

Једна од најстаријих и најпознатијих светских грамофонских кућа, париска кућа »Пате Фрер«, издала је и пре неколико дана испоручила своје главном заступнику за Југославију, великом београдском стоваришту »Хармонији«, 75 плоча са нашим уметницима. Ту су г. г. Милоје Милојевић, чије песме пева г-ђа Милојевић, г. г. Митровић, Петровић и још други наши певачи, који су летос

Велики илустровани

ЦЕНОВНИК

добиле бидеца! Затражите га код Складштва

MEINEL I HEROLD

ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R. Lorgier **MARIBOR** Бр 145.

Зиноне од Дев. 95.— Ручне хармоније са 85.—
Тамбуре од 98.— Грамофони од 345.— ил. наше.

ТЕЛЕОПТИК-ЕЛЕКТТЕРМАХ

електричне ПЕГЛЕ, РЕЗО, ЈАСТУЧЕ

30% уштеде на струју.

Телеоптик — Београд, Позоришна 61. тел. 5-37.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА
А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ ТЕРАЗИЈЕ 7
ТЕЛЕФОН 7-87

Један од најјачих радничких спортских клубова у Држави несумњиво је београдски »Графичар. Клуб основан од неколико идеалних омладинца још 1923. године, кога ти дивни идеали још и данас одржавају са пуном вером на потпуни успех, успех који ће доказати да и један чисто раднички клуб може да се попије у друштво клубова, које одржава новац моћних и јаких.

Од свеча оснивања па до данас, »Графичаре« је прошао кроз масу препрека, да би даше опет био најожиљивији кандидат за први разред, у који није ушао још ни један раднички клуб од реокувације, па до данас.

»Графичар« располаже играчима са којима се неби могао поистоветити ни најбољи прворазредни клуб. Дивно је видети ову чету ка-

ко се бори на првенству при подела бодова, што се најбоље да видети из до сада одиграних утакмица за првенство.

»Графичар« је и прошле године доспео на чело своје групе али је у финалима вољом судије, морао остати на месту у коме је догле био. Но ипак »Графичар« то није могло да спречи да се и ове сезоне боре са истом, па и јачом вољом за освајањем првенства. Ко је гледао ма и једну утакмицу овог пожртвованог клуба, морао се задивити како техници, тако и олану ових младина, који се боре са својим противницима.

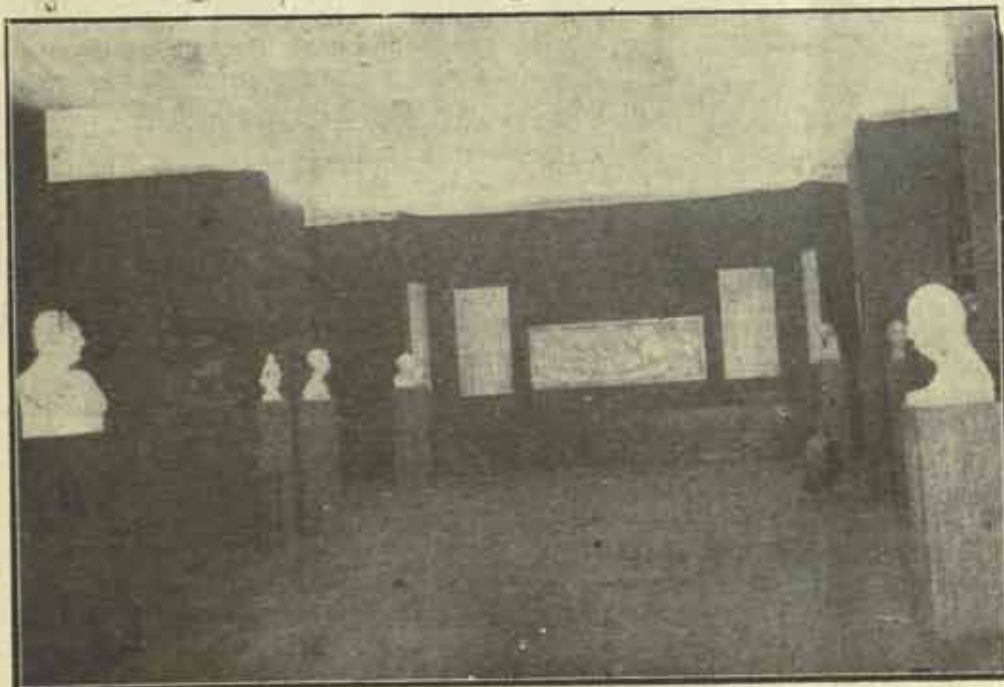
Доња слика нам показује комплетни тим Београдског »Графичара«, који је ове сезоне најбоље леп успех какав није ниједан клуб из његове средине.

Са лева на десно: Димитрије Ђурчић вођа фудбалске секције, Стеван Берберовић, Петар Новаковић, Стеван Бикшић, Јевта Петровић, Славно Коцић, Густав Мут, Миодрог Срећковић, Владимир Удовичић, Богољуб Петковић, Илија Грујић, Бошко Костић економ Клуба и Александар Раденовић голман.

Доносимо резултат првенства за ову сезону, из кога се јасно види колики је успех овог Клуба:

Са »Космајем« 5:1, са »Шумадијом« 3:0, са »Брђанином« 3:0, и најзад са »Србијом« 5:0.

Отварање изложбе ликовних уметника у Београду

ни се резултати не постижу често. Ми желимо пуно успеха овом пожртвованом Клубу, јер га је у негњи потпуно и заслужно својом истрајношћу и вољом ка победи.

— ар. —

Хумор

ДОЦКАН

Пошто ју је пољубио и своје лице прислонио њеном, упита она замишљено:

„Цори“ (његово је име било Ђорђе — Цори је отменије, јер се данас ни један човек не зове више Ђорђе, који држи на себе), „Цори, бријеш ли се сам?“

„Да“ рече он.

„То сам одмах помислила“, рече она сањалачки! Твоје је лице толико оштро, као лице ни једног човека кога сам до...“ Она застаде уплашена, али је већ било доцкан, из његових груди оте се један уздах разочарења.

— Прегледајте ми вид докторе. Видела сам мог мужа како улази у биоскоп са својом дантилографкињом а изгледа да то није истина!

НЕПРИЛИКА

Судија пита лопова, како то да си само накит украо а не и паре које су биле поред накита.

„Забога, зар и ви господине судијо почењете са тим“, викаше оптужени, „моја жена ме живог изеде ради тога!“

МОДЕРНО

— Погледај молим те онај диван пар. Јесу ли венчани?

Јесу, али не између себе!

ИЗМЕЂУ ПРИЈАТЕЉИЦА

— Је ли Лиси још непрестано конзервативна?

— Не знам! Она носи шешир од прошле године, вози се аутом од ове године, а живи од прихода наступајуће године!

ПОДБРАДАК

Мадам је тужна.

Мсије је занемарује.

„Раније си био много љубазнији“.

„Ох“, сажаљеваше мсије.

„Онда си ми често миловао подбрадак“.

„Тада си имала само један“, сажаљеваше мсије.

Сигуран лек

Кад неким пуким случајем мој ујак Цезар није био и сувише пијан да би се могао држати на ногама, он би мерно у висину пет стопа и шест цоли и на тај начин имао лепу фигуру. Ту мушку лепоту појачавала је још и једна занимљива једнобојност различитих делова његовог тела изложених утицају атмосфере: имао је црвену косу, црвене образе, црвен нос, црвене уши и црвену бољачу.

Поред његових пет стопа и шест цоли, његових црвених образа, ушију, носа, косе и бољаче, мој ујак Цезар имао је такође и једну жену — моју ујну према томе — која и ако није била црвена, била је права роспија.

Што се тога тиче, никад нисам могао да сазнам да ли је моја ујна постала роспија због тога што је стално живела са једном древном пијаницом, или се мој ујак одао пићу зато што је имао за жену једну роспију. Или су они можда били респективно тиранин и роспија, још пре него што су се упознали, што би објаснило многе ствари, а њихови родитељи венчавајући их створили један идеалан брак.

Како било да било, мој ујак Цезар и моја ујна роспија лепо су се слагали: мој ујак је проводио већи део времена на истраживање жестоких пића а моја ујна је уживала само онда кад га грди, називајући га пијаницом, провалицом, левитином и томе сличним епитетима.

Свако вече, после безбројних партија „мице“ мој ујак би се кладио са неколико других часних пијаница да ће попити дванаест чашица „љуте“ за време док сат откуцава поноћ. И док су дванаест часова откуцали мој би ујак слично дванаест чашица и добијао опкладу, која се обично састојала опет у пићу, које ће се попити сутрадан. После тога он би се враћао кући мртав пијан, док би га моја ујна о-

чекивала иза врата, наоружана оклагијом, па би га прописно изударала по свој његовој дужини од пет стопа и шест цоли.

Ствари су тако текле на обојано задовољство оба супружника све до дана, који је већ давно прошао, када је мој ујак одлучио да своју дозу од дванаест чашица попије на двадесет и четири. Те вечери мој ујак је, тачно у поноћ, попио двадесет и четири чашице. Овај подвиг је изазвао огромно одушевљење код свију присутних, само што мој ујак није дошао кући те ноћи.

Уморна од ишчекивања, моја ујна се реши да га потражи и убрзо натрапа на њега. Мој ујак је дубоко спавао на једној клупи недалеко од места његовог подвига.

— Шта радиш ту пробушена бачво? раздра се она на њега дрмајући га.

Цезар отвори једно око и запрепашћен препознаде своју жену. Ради оправдања он јој рече:

— Видиш, драга моја, кафана је затворена па, онда, чекам да је отворе...

Благодарећи својој маркантној спољашности мој ујак је имао једно врло лепо место. Он је вршио у једном трезвењачком друштву једну врло лаку и нимало заморну дужност. Све што су од њега изискивали било је да редовно долази на свако пропагандистичко предавање, које је ово хумано друштво приређивало. Кад би говорник друштва завршио свој говор, у коме се трудио да прикаже све штетне последице алкохолизма, Цезар би скочио на трибину и викнуо:

— Гледајте где може да доведе пиће човека!... Погледајте моје лице избраздано пре времена, погледајте мој нос црвен као паприка, моје поднадуване очи, руке које дрхте и ноге прекривене пегама! Користите се мојим искуством и не пијте никада!

После тога свратио би у друштвену благајну, наплатио свој хонорар и улазио у прву кафану да попије три до четири чашице „љуте“.

На жалост, једног дана, загрејан својим сопственим говором он догуби поред себе једну чашу, из које је требао да пије његов предговорник, и попи је на искао.

То је била вода. Био је болестан осам дана и киван на друштво пошље своју оставку, у толико пре што је баш тада добио једну много повољнију понуду у једној другој врсти индустрије.

Овог пута радило се о реклами једног новог атеритора, који се звао „Гром“. Мој ујак би ушао у

ма коју кафану, у време навале и на питање келнера шта жели, пружио би индиферентно лице, као човек који зна унапред шта могу да му понуде.

— Хоћете ли да пробате једну чашицу „Грома“? предлагао би келнер.

— Дај баш да видим, рекао би мој ујак, ни мало одушевљен.

Затим би Цезар пробао један мали гутљај, мрштећи се. Али, одмах иза тога његово лице би се озарило очи би му засветле.

— Гле, па то је изврсно! викнуо би весело, испразнивши чашу.

Онда би, за мање времена него што треба да се то напише, попио још пола-туцета.

После две-три недеље ове веште рекламе, нови аперитив је био лансиран, али за то је мој ујак потпуно био изгубио апетит и ако то изгледа чудновато после толиких аперитива. Није могао баш ништа да окуси.

Један лекар, позван да га прегледа, направи болаи израз као да је и сам оболео врло тешко, рече потрешеним гласом мојој ујни:

— То је врло опасно. Ваш муж је просто цео натопљен алкохолом. Једног дана пазећи своју муку, он ће се запалити и букнути као слама.

— Ах, Боже мој! завикну моја тетка узбуђено. Па онда?

— Онда ће се угасити.

Закључак је био да Цезар мора одмах престати да пије и да почне да једе. Иза овог доктор опра руке и повуче се узимајући три банке, што је доказ да ће увек бити света који се користи туђом невољом.

Тада је моја ујна почела да размисља и дошла до закључка да ако њен муж умре она остаје сама у животу, а то је врло досадно за жене њеног кова. Решена да га спасе пошто по то она отрча код апотекара на углу улице, који јој даде једну флашицу, на којој је стајало: „Пијанство излечено за петнаест дана“.

Цезар излечен од болести, није могао много да се бунди, те погута резигнирано напитак. Сутрадан му се учини мало боље.

— Дакле, рече моја ујна задовољно, осећаш ли да ти се враћа апетит?

— Тја, рече мој ујак.

— Хоћеш ли што да једеш? Кажи шта да ти спремимо?

Тада мој ујак рече, размисливши се мало:

— Скувај ми један чај с румом. Затим после поновног размисљања:

— Са врло мало чаја!

Карађорђевић парк у Београду у снегу.

ЗИМСКА ИДИЛА ТОПЧИДЕРСКОГ БРДА

Како је чаробно топчидерско брдо, кад се јелове гране опусте под снегом као беле плерезе.

Замрицљиве виле добију зимску кокетност... Балустраде окићене белим чипкама снега, а на прозорима танки сторови као морска пена.

Руже су успаване и чекају пролеће. А хризантема, тај цвет неустрашив пред зимом, још јој пркоси својом жутом и белом бојом, али лагано умире...

Кроз снежну белину зелене се бајтенске столице, остале напољу...

Тутљив је цео пејсаж. Само се извија вертикалан дим из одака, и осећа се како је угодно и лепо у оним вилама, које уживају пред зимском панорамом...

Али кроз зимску тишину пролазају се весели усклици...

Младеж се санка.

Девојчице, деца, гимназисткиње, гимназисти, госпођице...

Јуре муњевито, као на неком аутоматском апарату... Образи им румени као пољске руже, очи блистају као пролетњих дана... Једне за другим санке јуре по друму, посутом ситним прахом снега као гипс...

Како је дивна младост. Она тражи задовољства сваке сезоне. С пролећа иде да бере љубичице по топчи-

Г. Драг Кубички, настав. гимн. у Скопљу и начел. Соколске Жупе »Краљевић Марко«, организатор слетова у Скопљу, одликован је златном медаљом за грађ. врлине.

дерским жбуновима, зими се заноси спортом...

То је најлепше уживање, кад неколико њих поседа, а санке јуре...

А увече се сви враћају кући гладни, и носе у себи велико задовољство тог зимског дана.

Г-ца Соња Долуџа изабрана је за мис Бихаћ.

И топчидерски друм се стишава. Само блесну два сјајна ока аутомобила, рефлектор заблиста, и снег затрепери дијамантским сјајем...

Па се све стиша.

А сутра опет јуре санке.

И тако сваког дана догод има снега.

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

7

Опет јој је пала на ум заклетва, којом је се зарекла тада, када је гладна седела на клупи у улици Шамп-Елисе.

Свим средствима и без икаквог обзира од сада ће тежити да постигне циљ.

Била је једна у Паризу, која ју је први пут у нужди помогла — Камила, позната модна кројачица.

Одмах ће њој ићи.

6.

„Познати пијанист Хенри Херц одлази у Америку ради приређивања концерата.“

Тако су једног дана писале новине и изненадиле парижане.

А испод тога је стајала — за посвећене у ствар једна сатира:

„Између лепих, отмени дама, које се редовно извозе у озеленелу Булоњску Шуму, опет се виђа дражесна госпођа Бланша Билоањ.“

И није дуго потрајало, па је Бланша постала највише слављена дама париска, око које су се многи отимали.

Али она није била само тиме задовољна.

Као кнегиња обучена, прешла је 1846. год. преко канала.

Лондонска опера је до последњег места попуњена.

Само још једна ложа празна. Све су очи у њу упрте. Када је почео да свира оркестар и завеса се подигла — отворила су се на ложи врата.

Једна веома лепа странкиња у лепој хаљини ушла је у њу.

Нико више није обраћао пажњу на бину; непозната дама привукла је пажњу енглеских дентлмена.

То је била Бланша Билоањ, која је умела да се представи лондонском друштву.

Мека свила је дивно пристајала уз њено лепо витко тело.

Као мрамор су бело сјајала њена рамена. О врату и грудима њеним блистали су најскупљенији бисери. Плаву косу јој је красило драго камење.

Заносно су се осмејкивала њена румена уста.

Сјај њених црних очију надређивао је сав накит и кога је погодио, тај никада није могао заборавити те сјајне звезде.

Успех није изостао.

Бланша је једва могла сместити идућег дана драгоцене поклоне у својим хотелским собама.

Непрестано су се појављивали посетиоци и сваки је се осећао срећан, макар да је се на њега само љубазно осмејнула.

Хладно, не осећајући ни најмање за отмене кавалере, изабрала је између њих тројицу — једног младог грофа, једног великог банкара и једног старог власника бродова.

Ова тројица су остали њени љубимци. Она их је изигравала. Пре него што су приметили да је Бланши било стало само до тога, да им измами новац, она је се већ превезла преко канала.

Од мале топлокрвне Бланше био је постао хладнокрвни вампир.

Она друго није познавала осем свог циља. Хтела је да буде толико богата, да би подигла најлепши двор у Паризу.

Браћа Гонкур, који су с њом само пријатељски оп-

штили, доцније су записали у свом дневнику:

„На њеном хладном неумољивом лицу огледала је се страшна прошлост.“

Бланша је постала богата. Али то богатство још није било довољно за двор, који је желела.

Од енглеског банкара је нешто научила. Спекулисала је на берзи, куповала јефтине железничке и индустријске акције и зарадила огромне суме.

Сада је могла подићи себи двор, али је увидела да не приличи једној „госпођи кројача Билоањ“ да живи у тако сјајном двору.

Прво је морала да се ослободи омрзнутог имена.

У прво време је се била задовољила најмљеним станом и ступила с Билоањом непосредно у преговоре.

Али док још није био дошао развод, умро је Билоањ.

Теофил Готије, један од њених пријатеља, који је најпохвалније писао о њеној лепоти и сјајној тоалети у новинама, посетио је и честитао јој на постигнутој слободи.

Она га је обрлатила да јој набави човека са звучним именом.

„Имате право госпођо. Ви морате имати титулу и надам се да ћу одговорити Вашој жељи. Ја познајем једног португалског племића, који је сав свој новац проћердао и сада живи бедно. Како Вам се допада име маркиза од Паиве?“

Бланша је била одушевљена.

„А шта терба да понудим маркизу од Паиве?“ запитало је Готје даље.

„Пола мог имања добиће он.“

„То је довољно.“

„Али за то се он мора одрећи свих права у браку“, рекла је Бланша одлучним гласом.

„Доста тежак услов“, рекао је Готје смејући се, „али ћу покушати да га остваримо.“

„То још није све“, наставила је Бланша. „У брачном уговору мора остати подела имања, јер ја нећу стално плаћати дугове господина маркиза.“

„Паметно чините, рекао је пријатељ. Маркиз је врло лакомислен. Он ће пола милиона, или колико му будете дали, брзо потрошити.“

Готије је похитао да саопшти маркизу понуду.

Овај је се у почетку опирао.

Али притешњен повериоцима, није му било другог избора.

Године 1851. отишла је Бланша с њим, Теофилом Готије и једним бележником на венчање.

Потписали су брачни уговор. После венчања исплаћено је маркизу од Паиве пола милиона франака.

Од мале Бланше Лахман, која је некада дрхтећи од зиме у танкој хаљиници ишла уским московским улицама у јеврејском кварту, постала је поносита маркиза од Паиве.

На мужа, чије је име сада носила, она није обраћала никакве пажње.

Шта хоће он више?

Опет је прошло неколико година.

Бланша је спекулисала једнако с већом срећом на париској берзи. Уз то су се отимали о њу богати кавалери и обасипали је поклонима.

Убрзо се њено богатство попело на више милиона.

— Наставиће се —

Мари Линдбергер

пријатељица берзанских играча

Од ЕВГЕНА ДЕРНБУРГА

У стану банкара Ариолда Бергмана је већ по подне било врло живо.

У кухињи су домаћица, куварица и за тај дан најмлађи кувар имали пуне руке посла. Ту се кувало, месило и печело. Кувар је журио да спреми разне одабране посласнице за многе позване госте.

Већ је седам сати у вече. Госпођа Леонија Бергман, леушикаста жена у четрдесетим годинама, била је нешто нервозна.

»Биће нас сигурно много, Роза. Када ја одм у друштво, Ви ћете остати сами у кухињи с куваром. То не иде! Ту мора још неког бити. Али кога можемо сада брзо добити?»

»Ако милостива госпођо допустите, доведићу моју Мици. О, та уме вешто радити!»

»Добро, Роза, доведите Вашу кћер!»

Брзо је Роза обукла похабани огртач и похитала у суседну, рђаво осветљену Доротејину улицу и ушла у једну стару високу кућу.

Поневши се уз троје рђаво осветљене степенице, Роза је приспела у свој скроман, мали стан.

»Мици, обуци се брзо, милостива госпођа жели да помогнеш данас у кухињи.»

Мици, шеснаестогодишња девојка, витког и лепог стаса, одмах се почела спремати.

»Ја ћу брзо бити готова, мајко.»

За тренут је своју јасно плаву косу четком дотрала у ред, обула шарене папуче и опасала као снег белу кецељу.

»Је ли све у реду, мајко?»

Испитујући, управила је мајка поглед у своју лепу кћер.

»Јесте, све је у реду, али сада пожуримо да не би милостива госпођа дуго чекала!»

Већ после неколико минута били су мајка и кћи у кухињи банкарове куће и одмах се дале на посао.

Госпођа Бергман је се била повукла у своју собу за облачење, јер је већ очекивала прве госте.

Мици је љуштила вромшире, мутила јаја и масло.

»Жури Мици!» рекла је мајка.

Кувар јој је непресано давао посао. Она је радила хитро и вешто и када је после једног сата госпођа Бергман у скупоценијој вечерњој хаљини опет ушла у кухињу, посао је био скоро при крају.

Већ је звонило.

Јован, ливрејсанин служитељ, стајао је у предсобљу.

»Слуга сам понизан, господине докторе.»

Др. Фридрих Шницер, господин у педесетим годинама, немарно је предао штап и цилиндар служитељу, који је похитао да прихвати горњи капут господина доктора.

Домаћин је изишао пред првог госта.

Поздравили су се као добри, стари пријатељи.

»Тачни као и увек, драги докторе!»

»Ја сам желео да дођем пола часа раније.»

Ушли су у салон.

Банкар Бергман је, пун радости, свом госту рекао, да је власт брзо дала одобрење да прошири своју банку.

»И за то имам једино Вама да захвалим, драги докторе.»

Замисљен, банкар Бергман је гладно своју већ проседу браду.

Доктор Шницер и банкар Бергман седећи у удобним фотелјама разговарали су тихим гласом.

Мора бити да је се тицало врло важног посла, јер су необично сивале очи младог адвоката.

С улице су допирали гласови кочијаша, отварање и затварање врата на колима и тонот коњских ногу. Неколико фијакера је било већ приспело.

»Већ долазе!» рекао је банкар Бергман. »Дакле ми смо се споразумели, Ви добијате 500 акција наше банке, изабраћемо Вас за главној скупштини за нашег сталног адвоката с месечном наградом од 600 форината и осем тога опет ћете добити 500 акција приликом предстојећег повећања капитала —«

»800!» ушао је реч Др. Шницер.

»За име боже, драги докторе, 800!»

Служитељ је ушао и јавио:

»Господин барон Фојхтенберг, господин берзански сензал Брукман!»

Насмејаног лица им је изишао у сусрет домаћин.

»Господине бароне, каква част да посетите моју скромну кућу!»

Барон је се немарно осмехнуо. Љубазно је био поздрављен и Брукман.

Сјајни салон је се брзо напунио.

Дошли су млади племићи, богаташи, играчи на берзи, маклери, око двадесет лица.

Господин Бергман и његова жена су најљубазније дочекивали госте.

На послетку је домаћица дала знак да се вечера.

Барон Фојхтенберг пружио је домаћици руку и као први пар они су корачали ка луксузно опремљеној трпезарији.

Најбоље, најодабраније, што је могла бечка кухиња показати, било је тог вечера на банкарској трпези. Поред обичних јела било је и скупоцених јела: од фазана, ћурака, брањуга, даље шкринца, острига, зготовљених на париски начин.

Јован, Лиза и собарица служили су госте. По жељи домаћице и Мици је помагала. Она је посуђе уклањала. Радила је вешто. После првог страха при помисли да се налази у отменом друштву, брзо је код ње наступила мирноћа.

Када је се почео точити шампањац, домаћин је устао и куднуо чашом.

Завладала је за тренутак тишина.

»Врло поштована господо! Имам част да Вас поздравим као своје драге госте у мојој кући. Сви Ви, драги пријатељи и моји сарадници, познајете мене, моју банку и моје тежње да радим у интересу наше народне привреде. Данашње вече треба да представља преокрет у нашем пословању. Ја Вам могу, драги пријатељи, да саопштим радосну вест, да су ми високе власти одобриле да могу моју банку претворити у акционарско друштво и за то да издам акције у номиналној вредности од милион форината.»

Опште допадање је прекинуло говорника.

»Ми ћемо као новчани завод изићи пред јавност и одлично радити на финансијском пољу. Драги пријате-

љи! Данас је година 1869 и могу рећи, ми улазимо у сјајна времена.

Ратно доба је прошло. Зарасле су ране, које је ратна 1866 година задала нашој народној привреди. Сада опет почиње развитак наше народне привреде и наших финансија. Индустрија и капитал морају бити данас главни циљ наше државне управе. Аустрија данас стоји пред новом епохом, пред великим временом, које ће донети јак привредни полет.

Видите, моји драги пријатељи, нама недостају велике, модерне грађевине, ми имамо мало железница, немамо велике индустрије, оскудевамо у свачем!

Господе, да се привредни живот наше земље развија и јача, позван је да ради и наш новчани завод. Наша нова банка ће задати: куће, фабрике, железнице; финансираће индустрију, али и бити штедионица радног народа. Ми ћемо радити социјално, жвети и дати другима да живе. Послови ће нам доносити велике добити».

»И новац заслужити!« рекао је барон Фолтенберг веселим гласом.

»Браво, драги бароне! Ви сте ми извукли реч из уста!«

»Браво!« чуло је се из више грла.

»Живела банка, ново време, привредни полет!«

Јасно су звонила куцања чаша шампањца.

Када је напослетку завладала тишина, отпоче је банкар Бергман детаљно да објашњава свој програм.

»Како ће се пре свега звати нова банка, господине Бергмане?«

»Ми морамо банци дати такво име, како би унапред заслужила поверење народа. Народ, његова уштећевина, морају нам послужити као војници у нашој привредној борби. Због тога је јасно да овај новчани завод мора носити име: »Аустријска Привредна Банка А. Д.«

или кратко »Привредна Банка«.

»Браво, господине Бергмане!«

Овај је скромно одбио хвалу.

»Исто тако важно као име банке јесте и добар избор председника. Ко ће бити председник банке?«

»Господин Бергман!«

То је рекао неко из последњег реда столица.

Али је Бергман махнуо главом.

— Наставиће се —

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању познате светске руске фирме
ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бољој
колонјалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узјамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фак 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

промуклости, катару

помажу сигурно

Каизер-ове
прсне карамеле

У апот., дрогеријама
и где се виде плакати.

КУЗМИ-ЧАЈ

На гастрономској изложби у ПАРИЗУ у мају месецу
1927. год. „КУЗМИ-ЧАЈ“ је одликован златном медаљом

ДР-ВО П. М. КУЗМИЧОВ И СИНОВИ

ЛОНДОН, основано у ПЕТРОГРАДУ 1867. године,

и у овој сезони дели међу потрошачима свога пакетираног

чаја марке „Кузми“ **1000 бесплатних награда** и то: 10 Самовара, 80 Сервиза за чај од порцулана, 40 комплетних (два) чајника од порцулана, 120 чајника од порцулана, 350 шоља за чај од порцулана, 200 тачни за слатко и 200 чајника за чај. — Налози за издавање поклона су уметнути у пакете са чајем и поклони по валозима издају се или шаљу се филијалама

У БЕОГРАДУ (Краља Милана улица 56. — Телефон 38-54) односно

У ЗАГРЕБУ (Краљице Марије улица 34.)

У 1929. години навршиће се 40 година од оснивања радње

Ђуре Јаношевића

Данас, у овим тешким временима по националну привреду и трговину, све мање великих кућа славе своје јубилеје. У толико се радосније може светковати напор оних предузимљивих духова, који су кроз све кризе провели своју фирму и обезбедили јој потребни углед у чаршији и широко поверење код потрошачког света. То је случај фирме Ђуре Јаношевића, која је пуних четрдесет година истрајала, задовољавајући увек своје обилне потрошаче, трудећи се да им пружи модерну и квалитетом најбољу робу. Сећамо се оног времена, кад се позната кућа појавила први пут на београдској пијаци. Одмах, од првог дана стала је у ред првих кућа. Наметнула се и Београду и целој краљевини својим изванредним укусом. Млади шефови, који су водили радњу свога оца, г. г. Милаш и Бранко Јаношевић, осећајући дух свога доба, умели су на париској пијаци и другим светским тржиштима одабрати прве сезонске творевине и лансирати их на Балкану. Они су били ти, који су годинама све до данас давали тон моди, лансирајући новитете, уносили шик, потискивали сумњивај укус и рђаву робу. Мора им се

признати у овим годинама њихове ретке светковине бриљантан удео у подизању нивоа укуса и још више, васпостављања предратног кредита да би се и они, којима новац тешко доспева, могли кориситити и бити у складу са сезоном. Не можемо заборавити ни њихово најмодерније уређење радње, која је, сва у махагону, и по својим великим просторијама и по лепом уређењу давала утисак једног великог светског магазина.

Придржавајући се стародревних начела солидне трговине, фирма »Ђуре Јаношевић«, успела је кроз ове прве своје четири деценије, да задобије себи потрошаче у целој краљевини и ради њих само, фирма је изјавила своју жељу, да у својој јубиларној години искаже свима њима нарочиту благодарност приређивањем

ВЕЛИКЕ ЈУБИЛАРНЕ ПРОДАЈЕ, са погодностима каквих није било никада у нашој земљи.

одрекавши се сваке зараде за све време ове ретке прославе четрдесетогодишњице.

Ова јубиларна продаја трајаће четрдесет радних дана и то од 1. јануара до 20. фебруара 1929. године.

Повластице које ће се пружити потрошачима, ове су:

1) Ко пазари за готово у износу од најмање 200 динара или 400 динара на отплату, стиче право на један поклон у роби, у вредности од 40 динара, као успомену на четрдесетогодишњицу, а поклон се може сам одабрати у радњи. Ко пазари више од 200 динара за готово или 400 динара на отплату, добија од сваких пуних 200 динара при куповини за готово, а пуних 400 динара при куповини на отплату, по један поклон у вредности од нових 40 динара. Дакле, све иде у овој скали:

За готово, у суми од 400 динара или на отплату за 800 дин., добија поклон у вредности од 80 дин.

За готово у суми од 600 дин. или на отплату за 1200 дин., добија поклон у вредности 120 дин.

За готово у суми од 1000 д. или на отплату за 2000 д. добија поклон у вредности 200 дин.

За готово у суми од 2000 дин. или на отплату за 4000 дин., добија поклон у вредности 400 дин.

За готово у суми од 5000 дин. или на отплату за 10.000 дин., добија поклон у вредности 1000 дин. и т. д.

2) Ко пазари за готово у износу од

најмање 200 динара или на отплату 400 динара добија поред наведених поклона, још и једну бутељу вина. У техничкој немогућности да све своје муштерије традиционално почасту, као на сваком српском слављу, фирма допушта себи ову традицију.

3) Сваки четрдесети купац за готово, добија поред горњих поклона још и једну кравату или један трико-кончаних или свилених рукавица по сопственом избору, без обзира на износ пазара, било то најмања сума или највећа.

4) Поред наведених поклона у тачкама 1. 2. и 3. који се издају одмах при куповини, фирма ће разделити још и 40 разних, ниженаведених награда оним потрошачима, који буду највише пазарили за готово или отплатили у готову у корист њиховог рачуна за време јубиларне продаје т. ј. у времену од 1. јануара до 20. фебруара 1929. г. и то докажу књижицама жигосаним на фирминим блоковима. Бонове треба поднети најдуже до краја фебруара или лично или преко поште, с означеном адресом, а

награде биће подељене средином марта или раније, ако буду блокови раније сређени и проконтролисани. Прву такву изванредну награду добија онај купац, који буде највише плаћао за готово или отплатно на његовом рачуну од 1. јануара до 20. фебруара, другу награду добија онај који је одмах по реду са износом куповине. Поред блокова ваља поднети и списак положених отплата од 1. јануара до 20. фебруара 1929 г.

Списак награда

1) награда: Бунда од силескина у вредности од 5.000 дина или мушки зимски капут са краном по мери, у цени од 5.000 дина.

2) Велика, везена, шпанска, свилена марама са ресама у вредности од 3.500 дина или мушки капут или одело по мери, исте вредности.

3) Женски капут или хаљина готова или по мери у вредности од дина. 2.500 или мушки капут или одело по мери, материјал на метар.

	дина.
4) Сервис од кина сребра, за црну кафу, за 6 особа у вред. од	1.530
5) Сервис за црну кафу од кина сребра, за 6 особа у вредности	1.065
6) Сервис од кина сребра за ликер, за 6 особа у вр.	880
7) 2 вазне за цвеће од кина сребра у вредности	830
8) Сервис за црну кафу од кина сребра за 2 особе у вредности	798
9) Сервис за црну кафу од кина сребра за 2 ос. у вр.	760
10) 2 вазне за цвеће од кина сребра	700
11) Гарнитура за пушење од кина сребра у вредн.	629
12) 2 вазне за цвеће од кина сребра у вредн.	620
13) 2 рама за слике од кина сребра у вредности	586
14) Сервис за ликер за 6 особа од кина сребра у вредн.	578
15) Сервис за ликер за 6 особа у вредности	565
16) 2 рама за слике, кина сребро	540
17) 2 рама за слике, кина сребро	540
18) 2 вазне за цвеће „ „	540
19) Сервис за ликер за 6 ос., кина сребро	535
20) Сервис за ликер за 6 ос., кина сребро	490
21) Кутија за цигарете к. ср.	424
22) Кутија за цигарете „ „	408

23) 2 вазне за цвеће	390
24) 2 чирака	372
25) Пехар (за спорт)	355
26) Вазне за цвеће	284
27) Шећерница	280
28) Рам за слике	240
29) 2 вазне за цвеће	220
30) Доза за слатко	212
31) Сервис за ликер	210
32) Кандило	200
33) Шећерница	168
34) Корпа за хлеб	168
35) Доза за масло	167
36) Сабирач за писма	155
37) Пехар	150
38) Чаши за слатко	145
39) Пехар	137
40) Чаши за слатко	130

Имена награђених биће (по вољи) објављена.

Овим ће се дати прилика свима оним потрошачима, који ће се сад моћи користити првим фебруарским, пролећним новостима и припремити себи материјал за пролеће. У толико што би за месец дана раније набавно

све потребе за пролеће, наш потрошачки свет имаће једну изванредну прилику, као што је ова невиђена јубиларна продаја.

За унутрашњост фирма шаље доплатом и одобрава повластице јубиларне прославе као и када се лично изабере. Отплата ће се полагати овога месеца на засебној благајни у мезанину.

Као што се види, све је у знаку броја 40, према 40-годишњици радње. Користећи се овом игром броја 40, Београд и цела краљевина имаће ретку и јединствену прилику, да се користи куњом, где није урачуната зарада фирме.

Зар то није први пут?

Елегантни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе, модерне и јефтине сервисе треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ

БЕОГРАД

Макензијева 16. -- Тел. 45-21.

Електрично ондулирање косе

— Mise en plis —

Нарочити „Darling“ ондулација за девојнице

Најбољи поклон

јесте технички савршен

Радиоапарат

највеће шведске фабрике

Stern & Stern
Stockholm

која Вам нуди као
ПОСЛЕДЊЕ НОВИТЕТЕ
апарате од 2 до 7 лампи

**без батерије
и акумулатора**

Могу се добити

код ЗАСТУПНИКА

ИНЖ. МОМ. А. ПЕТРОВИЋА

— БЕОГРАД —

Карађорђева ул. бр. 47.
Тел. 50-78.

ВЕЋ 32 ГОДИНЕ

стоји у служби болесних и адравних Фелеров
Елзафлуид, који ублажује боли и похваљен је
многобројним признаницима и из највиших кру-
гова. Употребљен изнутра и споља показује се
успешан код реуматичних, нервозних боли, сла-
бости па и шпаче као брза помоћ. Добије се ску-
да, боца на покус 6 дин., двострука 9 дин. Ако
га нема, наручите поштом изравно бар за 62 дин.
код ljekarnika Feller, Stubica Donja, Eis-
trg, 372 — Hrvatska. — А за пробу: Елза-
флуиде 6 кутија 12 дин.

ДЕЧИЈИХ КЊИГА И КЊИГЕ
ЗА ПОКЛОНЕ најбоља ћете

добити у

Књижара НАПРЕДАК

Кнез Михајловој 29

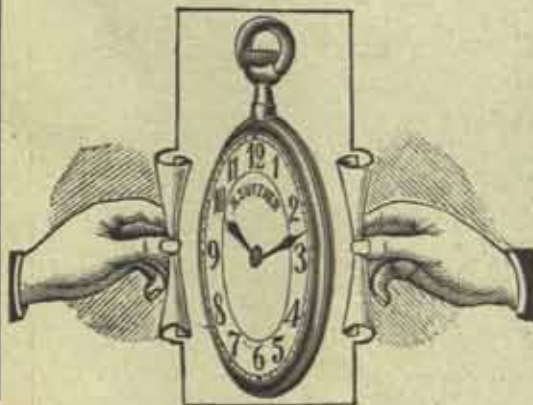
ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК

Највећи — потпун, 368 страна. Цена 15
динара. Доплатом 22 дин. Опширан садржај
сановника шаље се бесплатно. Шаље уредник
и издавач А. Шиндлехер, Ратарска ул. 33
Београд.

Тачно на секунд

Бр. 100 Дobar швајцарски Алкер. Ремонт. Роскоф часовник само Бр. 111 са Радум-бројчаником и Радум-сколањеником само

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п.

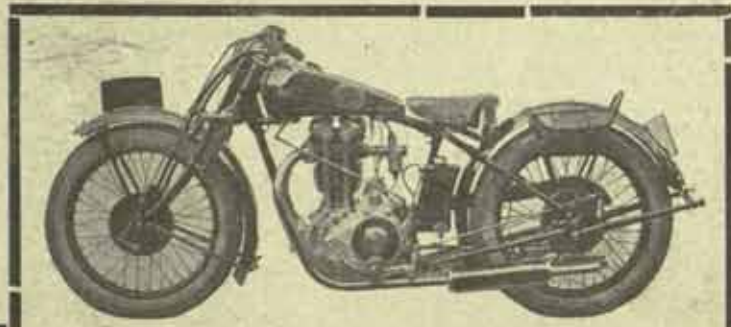
Прва швајцарски!

Уз 3-годишњу гаранцију!

Бр. 105. Прва Алкер-буџиник 16 см висок само 64 Дин. 20 п.
Нема ризика! Измињује се што не одговара, али се враћа
новац. Прва швајцарски цела сетова, часовници за руку,
буџиники, часовници са вештачком, ланца вртење, мип-
луше, златна и сребрна роба и ваикит уз готово ФАБРИЧНЕ
ЦЕНЕ у огромном избору у великом илустрованом дивот-
леновнику који добијате БЕСПЛАТНО ако пошаљете Вашу
тачну адресу часовничарској радњи

Н. Suttner, Ljubljana, број 965.

Сутнеров часовник „ИКО“ је часовник за цео живот.

Мотоцикли: „Gillet“ Herstal (Белгија) „Victoria“ 1 и 2 цилиндра

Бицикли: „Star“ Liège (Белгија) „Thomann“ Nanterre (Француска)
„Victoria“ (Немачка)

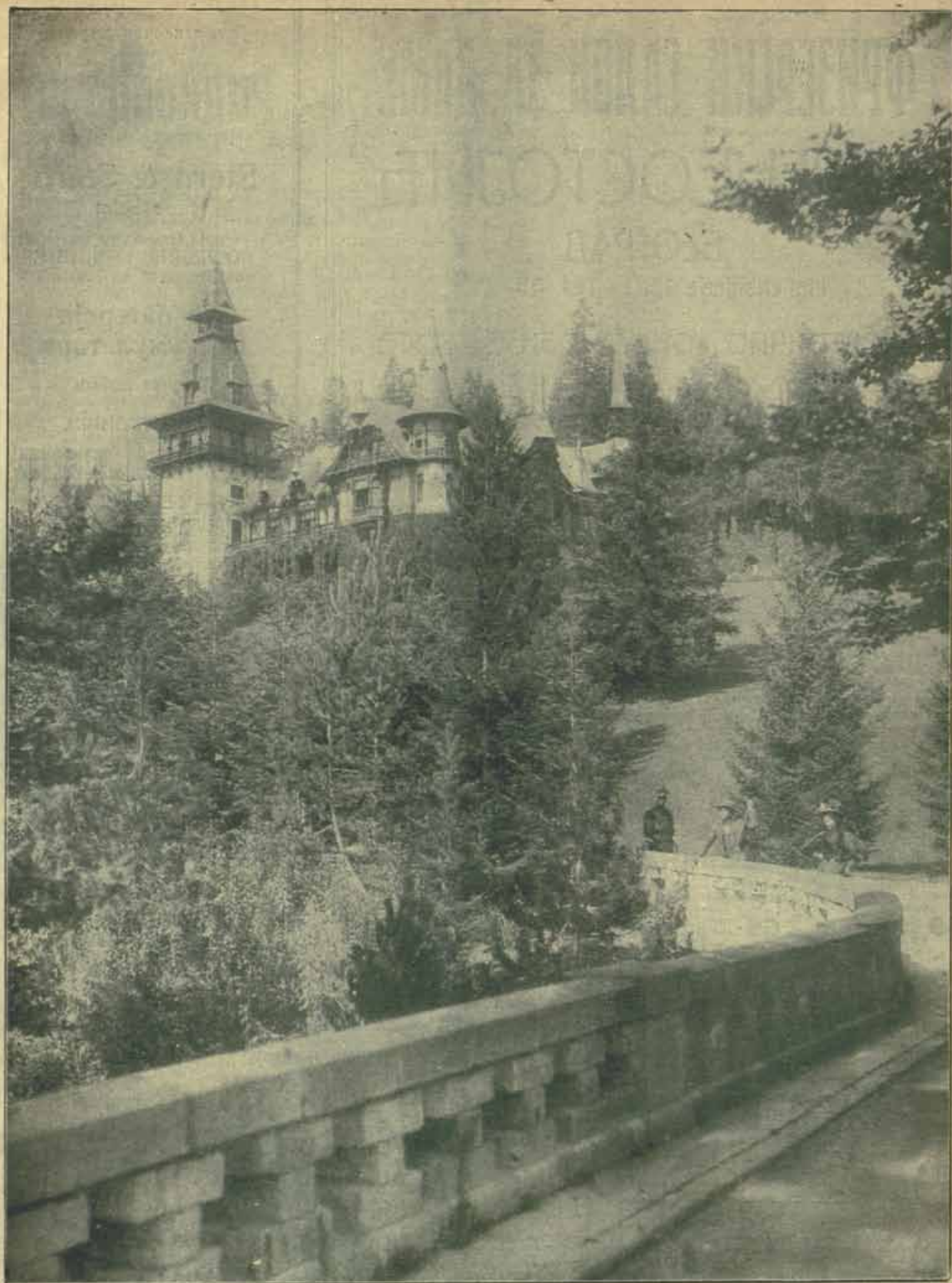
Оружје: Ловачке пушке и револвери „Colings“ и „HDH“ Liège
(Белгија)

Генерални заступници за Југославију: Предузеће за Развој Трговине и Индустије — Београд

Душан Н. Радивојевић К. Д. Трговачка улица број 7.

Comptoir d' Expansion Commerciale et Industrielle Belgrade — Trgovačka 7.

Од идућег броја Недељне Илустрације доно-
сиће сталну рубрику Спорт, у којој ће поред
наше земље, доносити извештаје страних
земаља.

РУМУНСКИ ДВОР У СИНАЈИ, ГДЕ ЈЕ, ОВИХ ДАНА, БОРАВИЛА НАША КРАЉИЦА.

недељне
Илустрације

Бр. 3.

Дил.

Кроз Београд

Претпрошле недеље државно је представљено на Нар. Универзитету и Удруж. Универзитетских Жена. А ове недеље Нар. Ун. забележио је: Љубав код руских музичара 19 века, проф. Др. А. Јелачић. Индиска епска поезија (мохао-харата), Др. Павле Јефтић. О шарлаху, Др. Коста Јовановић. Уметничко вече Удружења студената маш. технике. Ветеринарка медицинас, Др. Анте Чичић. Бадње вече и Божић, проф. Др. Веселин Чајкановић (5 о. м.). — *Руски Нар. Универзитет* имао је само Будизам и Хришћанство, проф. Н. Лоски. — *Народна Одбрана* приређује низ предавања из националне идеологије. — *Просвета*: „О значају Босне и Херцеговине у нашој историји“, Др. Вл. Ђоровић. — У *Грађ. Демократском Клубу* Др. Коста Кумануди „О савременој комуналној политици“.

Манеж се довршује и од средине јануара можемо се надати представама. Даваће се опера, оперета, балети. — *Народно Позориште* давало је Тоску, Зелени Фрак, Севиљског берберина, Борис Годунова, Периферију, Риголето 5. о. м. Игра у замку, 7. јан. Колелија и Коштана, 8. јан. Зулумнар, Млетачки трговац, 9. Пикова дама и Хасанагиница, 10. јан. Дон Жуан и Тророги шешир. Два балета. Глуков Дон Жуан: заводник и убојица, његова историја. У балету Манцел де Фала Млинар и кокетна млинарка и њихове авантуре с гувернером, укрупњеним бирократом. — У *Београдској Оперети* Чар валцер (Штраус) — а у *Модерној Оперети*: Оли Поли, Војвоткиња од Чикага (Колман). — *Брана* са увек пробраним веселим програмом.

Нова Година (по новом календару) дочекана је највеселије у свима забавним, каванским, ресторатерским и клубским локалимa. То ће се поновити са новом годином по календару православне цркве, која неће да зна за потребу уједињења и изједначења.

На згради Академије Науке постављају се гвоздени антенски стубови, 25 метара дужине. Толика је и висина зграде. Према томе висина са које ће се емитовати биће 50 метара, по чему ће *Радио - станица* у Београду бити једна од јаких у Европи. Београдска Радио - станица емитоваће опере и представе Народног Позоришта. Оперете, предавања учених људи, певање и свирање. Све ће то моћи лепо да чује на најмањем апарату, чија је цена једва неколико стотина динара, и сељак и варошанин у најудаљенијим крајевима наше земље. Са великим апаратима може се чути све што приреде и врло далеке европске Радио - станице. У радио - централи одређена су одељења за по-

Њ. В. Принц Томислав. Последњи снимак у Тополи на Опланцу. Снимак г. Божидара Лазаревића, арт. поручника.

требе, и одељења за певање, свирање и говор пред микрофонима. Удешава се најбоља акустика, на тај начин што ће се зидови превићи лаком, у другом одељењу пак нарочитом смесом за гушење одјека. И зидови соба за пробе премазују се овом смесом, како би се и у њима угушивао ехо. Крајем јануара, или почетком фебруара отпочиње Београдска Радио - станица рад, што ће повећати употребу и продају радио - апарата, а можда дати маха и њиховој изради у нашој земљи. Свакако радио - апарат ће брже него икоје друго средство уносити у народ науку и знања, и даваће прилике за пријатно задржавање породице у свом дому, где ће слушати опере и другу музику и певање из разних европских центара.

Полагано Београд добија једну по једну установу какве у другом свету имају и мањи градови. Тако је пре неки дан добио и уметнички павиљон. Начинило га је Друштво „Цвијета Зузорић“, пошто је претходно приређивањем многобројних чајанки и конферата прикупило 1,200.000 дин. и добило бесплатно земљиште на Малом Калемегдану од Општине. Цвијета Зузорић живела је у 16 веку у лепом Дубровнику, где је у својим салонима скупљала све што је било најбоље на пољу уметности. Бранислав Нушић, свакако из шале (јер он све узима за шалу), оснује 1922 г. друштво под горњим именом, и ево резултата након петогодишњег плодног рада. У Павиљону је сал (задошнело због доцног завршења зграде) отворен јесењи салон, а у будуће држаће се пролетњи салон са излагањем радова свих Југосло-

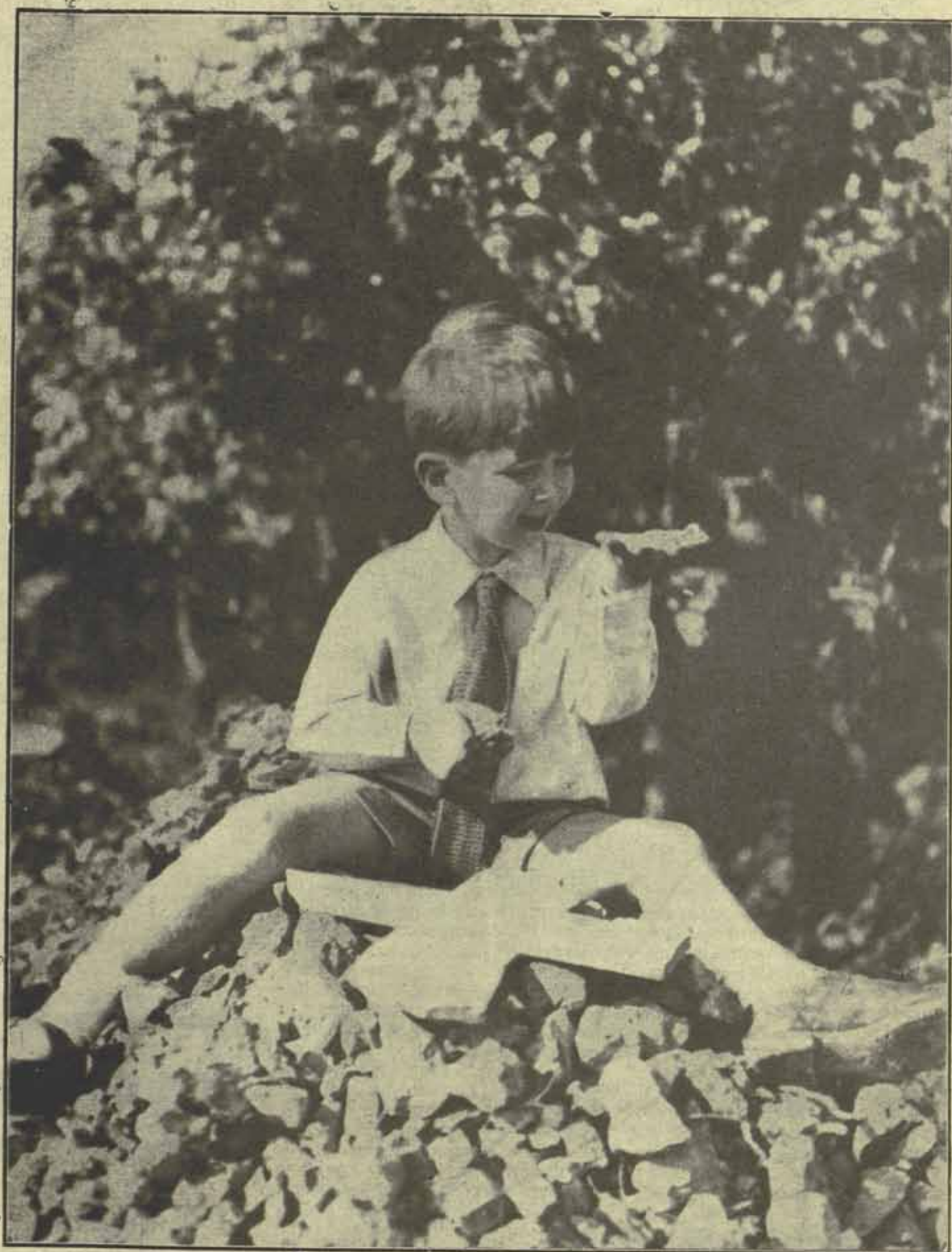
венских сликара и вајара, и јесењи салон са излагањем радова само београдских уметника.

У сали новинарског клуба изложила је своје сликарске радове г-ђица Милена Павловић—Бариле. (Треба их видети). Као што се види Београд је одједном добио смисао за сликарску и вајаску уметност.

Жена уноси у сваки посао који предузме сву своју страст и енергију. Многобројна су хумана друштва која су жене основале и њима управљају, како у Београду, тако и у свима другим већим и мањим местима наше лепе отаџбине. И сва та друштва напредују, које што се женске молбе (за прилоге) не одбијају, које пак што је управљање разумно и свесрдно. Што је најглавније жене нису затроване партизанством, благодарећи томе што их мушкарци не примају у своје странке. Тек у најновије време почело се говорити како би жене могле лепо послужити као чланице у општинским одборима, али ни то се неће скоро увести, услед партизанске искључивости мушкараца.

Жене емећутим имају о себи боље мишљење, и основале су Женску Странку, која се бори за пасивно и активно право жене у политици. На збору који је Женска Странка одржала пре неколико дана говорило се, као и увек, о неправедности, управо о потчињености жене мушкарцу. На пример. По смрти родитеља, брат даје уз сестру мираз колико му је воља. А од

Наставак на 6 страни

Последњи снимак Њ. В. Престолонаследника Петра у Тополи — на Опленцу. Снимак г. Божидара Лазаревића, арт. поручника.

Карактер, темперамент и љубав београђанки

У шеснаестој години мала београђанка је већ једно сложено биће, где су мане и врлине још у пунољку, али се јасно осећа њен карактер, који добија све више изражаја у целокупном њеном животу.

У осамнаестој години госпођица већ има своју вољу, има одређен пут у животу, труди се да постане самостална у свима питањима срца и разума, па чак и материјално обезбеди жена.

У карактеру београдских жена осећа се смелост и енергија. Оне немају бојазни у напредовању кроз живот. Ако вагребна, биће и дрске и кокетне, да би оствариле оно, што желе. Једну особину носе све у себи — амбицију. Амбициозна је и кокета, која жели да блиста у друштву и као звезда да прави један светао круг око себе, и том светлошћу да привлачи удвараче. Амбициозна је и интелектуалка, која се труди да својим умним радом привуче пажњу, да придобије поклонице међу женама, да изазове завист код мушкараца. Та амбиција жена доноси користи целом друштву. Зар би овако биле лепе и елегантне београђанке, да о њима пише цео свет, да их амбиције не гоне, да се такмиче у моди. Зар би женска удружења дошла до својих плодова, да се кроз целокупни рад не провлачи амбиција. Код мушкараца индивидуална амбиција некад је разорна за многе људе, она руши друштво, па чак и државу. Код жена, напротив. Једна амбициозна жена је вођа, за којом све журе, и свака хоће да је достигне.

Београђанка постаје великоварошки тип, и губи све мане паланачких жена. Она не оговара, јер нема за то времена. Има критичарских способности, и воли да испитује и анализира сваку жену. Али она је сувише заузета собом, и све више постаје индивидуална. Изгледа да се њена индивидуалност губи у формирању тилова, али ако се испитује сваки тип у унутрашњем животу, ипак се разликује један од другог, иако по спољашности личи.

Не може се рећи да је искрена, јер се у великом граду губи интимност живота. У унутрашњости живе у најтељешем пријатељству две жене, а кад дођу у Београд разликују се и изгуби се између њих искрено пријатељство.

Одржати задану реч није увек у стању Београђанка. Како би и могла, кад стотине ситних догађаја прође кроз њен живот, и нове импресије брзо потисну старе.

У њеном темпераменту две су пресангвиничка и колорична. Могу да се нађу и меланхоличне београђанке само ређе флегматичне. Тај темперамент се губи, јер у нашим женама има и сувише виталитета, да би могле да буду флегматичне.

До двадесет друге године Београђанка је врло сензуална природа. Она се брзо развија, и чула јој, брзо sazревају, зато се у њој буде чежње за са знањем тајне живота. После удаје материнска љубав угаси мало сензуалну жељу, јер колико је она јужњачка и страсна природа, исто толико има у њој и материнске љубави.

Колерични и меланхолични темперамент изазивају и нервозу. Београђанка је нервозна природа. Та нервоза је некад сувишина њена осетљивост. Великоварошки живот кида јој нерве, она ултична хука, журба на посао, борба кроз живот.

Мала гимназисткиња је већ нервозна од преведике осетљивости. Живот чиновнице је један вечити сукоб дужности са њеном индивидуалности. Ако су здрави нерви, онда доминира витална снага и побеђује узрђаност чула.

Београђанка уме лепо да воли. Врло је заљубљива због тога што је импресиониста, али у љубави тражи чисту ситуацију — брак. Од прве љубави она мисли на брак. Йубав жене разликује се од мушкараца што мушкарац мисли само да се забавља, а жена одмах прави планове о будућности. Сентиментална није, и чим види замршену ситуацију кида, и тражи излаз на другу страну. Она, у оним својим малим рукама држи некад на тракама по неколико мушкараца, а они за то не знају, и ако јој се један истргне, остаће други. Али та њена политика је поштена, јер ова хоће брак. Кад жене не би носиле у себи ту жељу за браком, рушиле би се и породице и друштво. Мушкарац је као сејач, који баца семе и оде, а жена је земља, која у својој утроби чува семе, али опет тражи да сејач дође и негује је.

Београђанке воле брак. Ма како изгледале оне лакомислене, и жене које воле флерт, оне тајну наду крију, да ће се један од флертова завршити браком. Удају се доста младе, јер постају све практичније, и губе ону сентименталну природу, кад су жене желе да воле, дуго, дуго, и да буду вољене...

Она млада шипарница је већ свесна, да не треба дуго водити љубав, јер је љубав врло кратког века. Она се удаје

у првој загрејаности, кад се иста температура осећа и код онога који је воли...

Шта ће бити после, она не мисли, нити се пита...

А то је најбоље...

Брачни живот може да буде прекид среће, а некад је вечно настављање среће. То је један вечити пут у равници, кад се перспективе изгубе у дубокој даљини, и као да се прекине пут или свршава... А кад се дође тамо, опет се наставља...

Уседелица бити данас није страшно, али свака жена има изгледе на брак, јер је материјално осигурана. Њена самостална егзистенција је јемство да она неће бити багаж мужу.

Млада госпођица воли да је муж издржава, и у стању је да напусти своју професију, ако би само нашла мужа, који би је издржавао. Ако је лепа, она сматра да је њена лепота много већи капитал у браку него сви приходи мужевљеви.

Београђанке немају велики мираз, и могле би се на прсте избројати девојке са великим миразима. Њен мираз је плата њена, или њена лепота. Она осваја својом младошћу и лепотом, и свесна је, да је у доба младости најбољи освајач, и са вештином, само њој својственом, труди се да освоји мужа у годинама кад је њена шармантност најупадљивија.

Као гимназисткиња она је већ избрала, као студенткиња се већ верила, и удаје се у току студија или на завршетку. Јер као наставница развијаће више о удаји.

О њеној верности може се говорити с похвалом. Она је неверна онда, кад је муж узрок њеном неверству али она прва неће њега да превари. Ако не постане нервозна и хистерична жена, она је примерна супруга, у оном великоварошком значењу »примерна супруга«. Нашалиће се с неким, можда и кибицовати неког, каткад и уздахнути за другим, што исто ради и њен муж, некад и много више, али неће оскрнавити своју супружанску верност...

Али ако муж оскрнави брак, онда се она свети...

Мир - Јам.

НАМЕШТАЈ

добар са солидним ценама

КОД „Жике“

Бука Караџића 22.

у близини Палас Хотела

ДА ЛИ ЈЕ БИЛО ВИШЕ БРАКОВА ИЗ ЉУБАВИ ПРЕ РАТА ИЛИ ДАНАС?

Бракови из љубави исто тако су чести после рата као и пре. Погрешно је мислити, да је данас само рачунски брак. Увек ће постојати бракови из љубави. Ако неко тврди, да су се срца сасушила, није истина. Срце је још увек топло, и уме топло да воли, толико топло да чак дође и до брака.

Ако поредимо послератно и предратно срце, можемо рећи, да се оно није нимало изменило.

Само су се изменили обичаји. Иако су младе девојке постале модерне, оне умеју да воле са истим жаром и нежности као и у стара времена. Ретко се може наћи девојка, која говори: »Ја га не волим, али ћу се уда-ти за њега само зато, да ми осигура живот«.

Познато је да су жене сентименталне. И најмодернија девојка има у себи мало сентименталности, и та црта њеног темперамента тражи љубав. А љубав не тражи увек новац. Ако се деси, да је материјална и сентиментална страна у складу, онда је то најсрећнији брак. Једна жена може истински да воли једног богатог човека, и да више воли њега него његов новац. Јер, кад би тако било, да жена воли само новац, онда ни један богат човек не би био вољен.

У браку треба да постоји хармонија класе. Једна богата девојка гледа да се уда за човека, који ће да јој пружи исти живот. Младић средње класе неће просити богату девојку.

Али кад је посреду нека велика љубав често се прекораче класе.

Шта је љубав?

То је једна жеља. Без жеље нема љубави. Може жена човеку донети милионе, или човек жени да пружи најлуксузнији живот, али ако једно друго не желе, ту нема љубави, другим речима ако не постоји физичка привлачност, нема љубави.

Зашто се човек жени?

Зато што осећа неодољиву жељу да загрли то биће, и чини му се да не би могао више живети ако је не би видео само један дан...

Љубав треба да се појави пре брака, а у заблуди су сви они који очекују, да ће се она развити тек у браку. Требало би да се догоди нешто нарочито, па да наскрсне љубав. Рецимо, као кад би се удала девојка за неког сиромашног, ружног младића, а он наједаред постане богаташ и ванредно леп човек.

Љубав датира од оног дана, кад изазове жељу. Ако се та жеља не појави пре брака, неће ни доћи.

Понеко мисли, да се љубав у браку развије због оданости жене према мужу или мужа према жени. Ако је

Рихард Таубер, певач, у веселом друштву са Агнес Естерхази, Лилианом Хајд Грит Хајд и слинаром Раушаром дочекује нову годину.

потребно да жена лепо негује човека, па да је воли, онда човек треба да се заљуби у сваку болничарку.

Жеља у љубави базира на осећању лепоте. Али има и ружних ларова који се воле. То долази услед тога што је лепота ствар укуса. Лепота не мора увек да изазове љубав, али љубав ствара лепоту.

КАКО СПАВАЈУ ПОЈЕДИНИ НАРОДИ?

У тропским пределима људи спавају у мрежама на сламњачи или трави. Индијанац простире своју сламњачу, која је удешена тако да може да се изјутра савије у ролну. Јапанац спава на асури, а испод главе меће тврд јастук, направљен од

дрвета. Најмекшу постељу имају Немци. Они воле перјане душеке и јастуке, али им је кревет краћи. У Енглеској је још увек омљен старински четвртасти кревет од дрвета, али га у новије време замењује кревет од гвозда и месинга. Енглези имају најшире постеље на свету. Стари Грци и Римљани спавали су на креветима, које су придржавали зверови од мермера. Али та њихова постеља није била равна као данас, већ је се спунтала косо, као кад се лежи на некој низбрдици. Постеље су им биле покривене животињском кожом. Египћани су имали чудновате постеље. То је била нека врста старинског шезлонга са наслоним и удубљеним седиштем.

два брата кад један умре други га наслеђује, а сестре не добијају ништа. У другом свету сестре и браћа имају једнака права у наслеђу. Очигледно је да ове неједнакости равноправним чланом друштва. Јер жене су увиђавне. Оне не уображавају да би могле живети без мушкараца. Жена, на пример, не може бити војник, а земљу треба бранити војском. Али у рату жена је болничар, и, негујући болеснике, изложена зарази, па и самој смрти. Сем тога жена за време рата замењује мужа и у пољском и другом пословном раду, што ниуколико није лакше од ратовања. Иако мушкарац мора поднети све тегобе осамнаестомесечног регрутског позива, жена мора носити девет месеца тешко детиње бреме. Нема, дакле, скоро ничега у дужностима где би савесна жена могла лакше пролазити од мушкараца. *То чак и православна црква признаје, јер је у пројекту свог устава дала жени право бирања.*

После свега овога може се мислити како жене гледају на оне наставнике, који су противници учешћа жена у вишој мушкој настави. Каже се, ђаци, често да уне, пиље у лепу наставницу и мисле о нечем деветом, а не о предмету који она предаје. Па онда и наставнице, сујетне на своју лепоту, налазе задовољства у овом обожавању својих ђака. Наравно то се не може применити на све наставнице, али ето где мушкарици професори (истина мали број) уопштавају и те ретке изузетке. И може се већ замислити да су жене на својим зборовима у Београду најкешње осудиле овако назадно мишљење неких својих колега по позиву. Ту је, прво, *Женски Покрет*, са својом председницом, такође професорком, госпоњом Лепосавом Петковић, приредио збор свих женских друштава; па је, потом, дошао и збор Женске Странке да то осуди.

У прошлу недељу прослављена је 35-годишњица књижевног рада г-ђе *Јелене Димитријевић*, која је са своја четири разреда основне школе, успела да постане прва и ненадмашна списатељица у нас. Исто тако она добро влада језицима грчким, турским и немачким, а енглеским и француским управо савршено, јер своја дела преводи на те језике. шездесет и шест година живота прошло је без видног трага на њену свежину, јер г-ђа Димитријевић и данас ради као и пре X година.

Књига разума

Тако се звала, у старој Француској, књига коју је редовно водио старешина породице. У њу је уписивао своје приходе и издатке, куповине и продаје, све што је мењало његово материјално стање, исто као што се данас води рачунска књига. Али тиме није била довршена улога ове књиге. Старешина куће (или његова жена, ако је он умро) уписивао је редовно сваки важнији догађај, који се десио у породици, као рођења, овадбе, смртни случајеви, важније промене, срећне или несрећне, које мењају ток живота родитеља и деце. Али не само тачан датум ових догађаја, на тај начин сачувани за будућа поколења, већ онај који води ову књигу, бележи и своја лична запажања и размишљања поводом ових догађаја, а исто тако уписује и своје препоруке, засноване на дугогодишњем искуству, његова последња воља и савети.

Од оца на сина, прелазила је тако потпуна генеологија породице; с колена на колена преносени су на тај начин осећање поштовања и практични савети, којима су се користили млађи нараштаји.

Сви класични писци спомњали су ову стару тековину, чије се порекло губи у тами времена. Монтез у својим »Есејима« говори о томе са њему својственим здравим разумом и означава га као »корисну стару употребу, коју би требало обновити, сваки на свој начин. И сви, којима је оваква књига пала у руке, сачувана каквим случајем од пропасти у току година, били су изненађени духом високог морала којим су прожете а које чине част старој француској породици.

Тако г. Леон Готије, у својим »Портретима из XVII века« цитира неколико занимљивјих извода из ове породичне литературе.

Г. Лефевр д' Ормеон, саветник у Паризу, за време владавине Луја XIV, завршава једну књигу разума овим мислима: »Нека наши потомци не личе на оне глупаци, који једу воће које пада са дрвећа не подижући поглед горе и не гледајући у дрвеће са којих пада! Нека су захвални Творцу, који је створио њихову срећу и који је право дрво које ствара бла-

годет на земљи и на небу!« Један мали трговац, приликом закључивања једне рачунске године, примећује много простије и гордо у исто време: »Прошао сам ову годину врло срећно и врло поштено«. Један кастелин малог племства, Жозеф д' Сидр, принуђен да се прими почести судије, која му се није много свиђала, каже у својој књизи: »Принуђен да примим ову дужност, коју сам најпре категорички одбијао, трудно сам се, за време док сам је обављао, да је вршим сасвим исправно. Никад ником нисам узео ни пет пара; судску власт вршио сам најправичније што сам могао; што се тиче плате, која се састојала из осамдесет и четири форинте, њу сам давао притвореницима у Авињону«. Међутим, овај галатни судија био је отац осамнаесторо деце.

Ови људи, који припадају једном различитом добу, били су увек руковођени осећањима части у својим делима, која су верно уносили у своје књиге разума. Треба истаћи да »буржоазија« говори истим језиком којим и племство, а сељаци исто као и буржоазија. И једни и други верни су истом идеалу. Један земљорадник из најудаљеније провинције, води своје рачуне са истом пажњом којом и његов господар — властелин. Он бележи исто тако марљиво све догађаје, који се дешавају у његовој породици и даје савете које сматра за корисне његовој деци, као што то чини племић кога служи.

Некакав Готије пише: »Стари папири нису потребни једној породици, која нема да доказује своје племство, а која је позната у овој вароши као најпоштенија и најстарија... Више треба радити на чувању породичне части него на одржавању њених добара, јер част мора увек бити много драгоценија од сваког имања.« Један скромни трговац, много концизније се изражава на почетку своје књиге: »Можда наша породица не води неко високо порекло, али ми се морамо задовољити тиме што су сви наши претци били поштени људи.« Један прост сељак даје овај последњи савет својој деци: »Живите угодно, следујте прави пут поштенних људи.«

Ево како је сутра дан по венчању,

Шиндлеров Сановник, највећи, потпуно 368 страна. Цена 15 динара. Поштарина засебно. Добија се у Ратарској улици број 34.

Са забаве Ауто Клуба.

Дочек Нова Године у Ексцелзиору.

Дражесна филмска дива Камила Хори.

о коме је дао тачне генеаложке податке. Жозеф д Гаридел, говори о свом будућем животу. „Бог ће се старати да на нас сиђе небески благослов, како бисмо могли да живимо беспрекорно, следејући стопама наших предака, који су живели са толико душевне чистоће“.

Али нарочито приликом жалости, занимљива су осећања, која се том приликом уписују у књиге разума.

Један интересантан обичај у Енглаској. У једном отменом хотелу у Лондону уноси се на овај начин «Нова Година» у салону.

„Ево, пише Жозеф д Сидр, кога смо раније поменули, ево најжалоснијег и најболнијег места у мом животу и у овој књизи. То је смрт мога сина Жан-Жозефа д Сидр, најстаријег од моје деце, капетана у Луршком пуку, убијеног у битци код Марсалије 4. октобра 1693. у моменту кад је своје војнике храбрио и позивао на борбу противу Војводе од Савоје. Не могу више да пишем, јер ми сузе теку. Треба ипак рећи да је то био најпослушнији, најчеститији и најпаметније од све моје деце. Он ми никад није задао никакав бол, осим сада, својом смрћу. Много сам се бринуо о његовом школовању, и успео сам био... Радосно сам осиромашао ради њега; ништа није могло појачати љубав, коју

сам према њему осећао. На дан његове смрти, разболео сам се, да бих могао умрети од туге и изнемоглости... И како је ово последњи пут што о њему пишем у овој књизи, хтео бих да то буде што дуже. Али сузе су ме већ десет пут заустављале и сад ме гуше. Завршавам. Рехвиесцат ин паце. Целог века ћу се молити Богу за његову душу“.

Ко је могао да искорени један тако леп и користан обичај? Већ половином 18-ог века књиге разума су ређе него у предходним вековима. После Револуције ретко се где виђају. Данас се већ више не зна ни шта је то. Кривица је можда до нашег начина живота, увек грозничавог, ужурбаног а често и немарног.

Лу!

Лу врло живо девојче беше, иако се пре Луза зваше, рођењем из Рабацкијске улице. Касније, када ју је један богати аристократа извадио из балета, почела је да се стици свога старог имена и Рабацкијске улице. Тада је постала Лу, а у исто време обојила је своју косу жутом бојом. Томе може захвалити, да је богати аристократа потпуно изгубио памет и једног дана јој рече:

— Лу, купићу ти кочије са права два коња и са правим кочијашем!

У њезиним црним очима заблеста суза радости. Кочије, коњи, кочијаш... Ох, откада она то жели! Сва сретна помишљала је на то, како ће највећи део њезиних пријатељица, без речи, пући од зависти, када се она, у својим колима, први пут појави на корзу. Нежно помишљава црну браду богатог аристократе и уљудно одговори:

— Ова идеја је сјајна! Јако се радујем колима, коњима и кочијашу!

Кола се брзо набавише, а кочијаш се изишно пријави на дужност. Беше лепог мишљала, а Лу је милостивом госпођом називао. Лу му је из своје приватне касе дала десет круна, рекавши му:

— За овај новац узмите једну чашу вина, добри човече!

— Љубим руке, милостива госпођо, одговорио је кочијаш, а у себи помишљао на дане, када су се он и мала Лу, у дворишту велике жуте куће у Рабацкијској улици, заједно играли. Шта више, једном приликом су се и љубили, на тавану, под благонаклоном заштитом раширеног белог рубља.

II.

Али, он никада није спомињао прошлост. Гордо је седе на боку и весело пуцао својим бичем, а два црна змаја летела су са златно - жутом Лу, као да су хтели у пакао да је однесу. Мала Лу је тада на дебелим јастуцима седела, изваљена, са забаченом главом, док је у руци држала сунцобран као од паучине.

— Гле, мала Лу, — рекли би обавештени, када би је видели на улици.

— Ова кола је сада добила од свога грофа...

— Мени се кочијаш боље допада — изјавила би дебела кобасичарка, која је, преко пута од куће у којој је становала Лу, имала радњу. — Изгледа да је фини човек...

У томе је и била срећа кочијашева, што се свима допадао. Па и самој Лу, која је врло добро поступала с њиме. Није га звала више добрим човеком, већ господином Јованом.

— Господине Јоване, окрените, рекла би увек, када би стигли до куле водово-

да. Не волим када коњи толико у кругу ходају, могу још да полуде.

А у маглој тој прошлости се и пред њом све јасније оцртавају: жута кућа, господин Јован и таван. То ју је испочетка мало збунило, али касније била се навикла. Можда се кочијаш већ и не сећа тога? А, ако се сећа, врло поштено и паметно чини, што ћути.

Само — такав је живот! — и кочијашу се јако с виђала мала Лу. Много више него када је у Рабацкијској улици становала, када јој јкоса још не беше жута и када је од домара сваког дана добивала батина. Уосталом, домар је на то имао права, јер он је био њезин отац. И баш услед тога, једно вече, када је баш о коњима расправљао са Лу и када је на њој само нека танка спаваћа халџина била, испод које су могла да се виде њезина бела рамена, господин Јован је страшно обгрли и ватрено јој шапне на ухо:

— Милостива госпођо... Да ли се још сећате тавана...?

III.

Другога дана, господин Јован био је отпуштен. богати аристократа хтео је исправа да га убије али касније само га је отпустио. Бадава је молио Јован, гроф остаде неумољив, а Лу није хтела више ни да чује за њега.

— Толико афронтан! — рекла је Лу неколико пута, јер ова страна реч јој се нарочито свиђала. А ко би мислио за тога човека? Тако миран је изгледао...

Господин Јован је отишао, али пред радњом дебеле кобасичарке увек би стиснуо песнице и претећи их подигао према кући у којој је становала Лу.

— Бићу ја још твој кочијаш — рекао је бесно.

— Јаој, — рече другога дана дебела кобасичарка, отпустише лепог кочијаша, јер је пољубио милостиву госпођу. Богме...

И замислила се. Посматрала је новог кочијаша који је био као неки Енглец. Бркове није имао, а по страни имао је скоро пурпурно црвену браду. Лице му беше пуно бора, а бичем није ни умео да пуца...

— Овај кочијаш није тако добар као онај други, — установила је у себи мала Лу, — али овај се зове Џемс и неумем с њиме да говорим. И то је нешто...

Помишљала је често на Јована. Ког њавола је хтео по сваку цену на таван да је подсети? Тако би се добро слагали иначе... До своје смрти могао је да буде њезин кочијаш. Зашто је био тако безобразан?

Касније није више мислила на њега. На улици га није виђала. Господин Јован не беше више онако леп, трагови алкохола почели су већ да се показују на њему. Његово одело није било више беспрекорно. Дивљачким и страшним погледом би пресецао Лу, као да је хтео да каже:

— Теби могу да захвалим, мала Лу...

Лу би тада својим сунцобраном од паучине заклонила лице и болно рекла:

— Овај човек је на низбрдници... Изгледа да нема намештења...

Међутим, господин Јован добио је новог госу. Једно цело подузеће. Господин Јован имао је дивну црну ливреју са сребрним шарама, а свако после подне је по четири, црном чојом покривена, коња терао.

IV.

Тако пролазимо сви.

И мала Лу је умрла. Како и зашто умару људи, ко би то могао да каже? По некоји човек одиста нема разлога да умре: здрав је, млад је, а и новаца има, па ипак умре.

Али, мала Лу је сама одбацила живот. Богати аристократа ју је одједном, без нарочитог образложења, напустио. Одузео јој је и кућу и кола и коње, па и енглеског кочијаша Џемса. Лу је пешнице отишла кући у Рабацкијску улицу. Код куће је нису баш радо примили.

— Биће бар неко, ко ће ноћу отвараати капију, изјавио је набусито домар, који је још увек био отац мале Лу... — Мораш научити занат...

Лу је устајала ноћу, ало тај посао јој и сувише мрзак беше. Зато је, у недељу у вече, када никога не беше код куће, попила растворену соду и још исте ноћи умрла. Када је богати аристократа то дознао, беше јако ожалостен и одмах нареди да се сиротом девојчету приреди првокласна сахрана.

Међутим, на погреб није дошао, иако је погреб величанствен био, какав се у Рабацкијској улици давно није видео. За мртвачким колима је гордо корачао домар, јер је осећао, да је он предмет свеопште пажње.

А на боку седео је господин Јован, такођер гордо држећи се, са задовољним осмехом око усана. Па, када су били ван града, весело ошине коње... Хај, хоп, пуцао је бичем. Весела сахрана беше.

— Рекао сам, мала Лу, рекао сам, — гуњао је господин Јован гордо. Међутим на сандуку стајало је Луза, јер кад човек умре, онда му се може дознати право име.

Четири црна коња су равнодушно касала према новом гробљу, а господин Јован замислила је да носи малу, златоко Лу, која сунцобран од паучине држи у руци... К. А. Ц.

У чему се састоје дражи Париза?

Још 1688. године отворио је неки Лефевр кафану на старом тргу Пале Ројала, кроз коју ће проћи најкрупнија имена из француске историје. Тада се кафану звала »Код Краљевог Двора«. Лефевра је наследио Леклерк, чија је жена била толико лепа, да су сви племићи долазили да виђу са њом у кафани. Говори се, да ни Филип, војвода Орлеански, регент краљевине Француске, није био неосетљив према њеним дражмама. Због те авантуре, као и близине регентовог

Кафе де ла Режанс за време Бонапарте. За првим столом седе: Бонапарта, Ланглоа, Талма и Буријен.

двора, кафана је названа године 1718. »Кафе де ла Режанс«. (Регентска кафана). У исто време дали су лепој кафаници неку врсту улазнице у моденски свет, у облику песме са насловом: »Венерина диплома, за госпођу Леклерк, газдарицу кафе де ла Режанс«.

Доцније ће ову галантну клијентелу истерати озбиљни играчи шаха, који ће ову кафану сматрати као свој храм.

Многи романијери и писци, као Левајк, чувени писац »Жил Влиза«, Дидеро и други, помињу у својим делима Регентску кафану.

Поред шахиста, ова кафана постаје омиљено место књижевника, а пред револуцију, и за време револуције, ту су се сакупљали сви значајни уметници и политички борци: д'Аламбер, Шамфор, Франклин, Волтер, Жан Жак Русо. Присуство Русо-а привукло је масу света. Долазили су такође: Бомарше, Камиле Десмулен, Мира и Талма.

Два императора, приликом свог доласка у Париз, нису пропустили да виде Кафе де ла Режанс. То је био Јосиф други, син Марије Терезије, који је посетио Париз 1777. године, под именом грофа Фалкенштајна, и син руске царице Катарине, цар Пав-

КОЛИН МУР дражесна кино-дива у своме најновијем филму као гејша.

ле први, приликом свог путовања у Француску 1780. године.

За време терора у Режанс је свакодневно враћао страшни Робеспјер. Ево једне анегдоте из тих дана.

Једне вечери, један младић стидљивог држања, седе у близини Робеспјеровог стола, и предложи му да играју једну партију шаха. Робеспјер прими и изгуби две партије. Затим упита партнера у шта су играли? Младић, који је у ствари била девојка у мушком оделу, одговори му, да су играли у помиловање једног младића, осуђеног на смрт. Робеспјер није могао да одбије. И тако је млада девојка лукавством спасла свог вереника.

Наполеон први, пре него што је постао император, био је свакодневни гост те кафане. Чак и кад је постао први конзул долазио је често да игра шаха. И данас још стоји на истом месту његов сто, ограђен.

За време Ресторације и Јулске револуције од славних гостију долазили су Бласи д'Англе, Дамонт д'Ирвил, Лакретел, Евжен де Мирекур, а

доцније Алфред де Мисе, Виктор Иго, Гесфил Тотје, Тургењев, Провост.

Од гостију из скоре прошлости поменућемо скулптора Фонлијера, Октава Феје, Народног трибуна Гамбету, који ни ту није могао да се уадржи, а да не држи ватрене говоре, тако да су многи играчи шаха ватрено protestовали.

Седећи у Режансу, и гледајући по зидовима фотографије њених славних гостију, човеку пред очима оживе и велики људи и велике епохе..... Они су ту седели... говорили... На овом истом месту седео је Тургењев, тамо Виктор Иго.

Ето у томе је највећа драж Париза, што евоцира прошлост, сугерира и инспирише дивне сањарије.

Уметнички свет и интелектуална елита још увек су гости Режанса.

Од савремених шаховских величина у Режансу се може видети млади кубански шахиста Капабланка и велики шампион Алевкин.

А да ли је потребно да кажем, да се у Режанску увек чује и српски језик.

Седам станица Мете Бумке

1.

Мета и Едо преговарају.

У једном дворишту берлинског кварта С.

Мета и Едо

Едо: Дакле нећеш да идеш самном?

Мета: Не! Знаш, онда радије идем са докторовим сином Густавом. Он је на великој школи, има петнајест година и добија недељно једну марку депарца!

Едо: Како хоћеш. Али погледај ја имам један грош, и купићу једну ше-херлену.

Мета: Добро, али ако ја добијем већу половину, како?

Едо: И још нешто поред тога. Ти већ знаш.

Мета: Ух, гале! Шта теби увек пада на памет! Ходи. Али ако мислиш, да ја...

Иза подрумских врата

2.

Дозволићете ми госпођице! Ви идете тако семм.....

Пет година доцније. Берлин. У једној већој улици.

Мета и Фриц

Фриц: Дозволите, госпођице! Ви идете сасвим сама...

Мета: Господа су тако непажљива!

Фриц: Ах — зар ја не чиним изузетак?

Мета: Да, то сам баш хтела да приметим. О, тај ожиљак од сабље вам јако добро приличи.

Фриц: Ваши ме комплименти усрећавају. Ви сте пошли некуда?

Мета: Морам да предам овај шешир једној глумици. Ја сам шегрт у једном модном салону.

Фриц: Могу ли вас видети у недељу. Негде, рецимо у некаквом парку...

Мета: Луна парк... Ах, тамо сам једном била. Али са родитељима. Луна-парк, тамо се игра, зар не? Зар одиста желите да идете самном тамо?

Фриц: Да, слатка кокице! Најпре ћемо играти, а после ћемо шетати по шумици... Зар ниси још никада волела?

Мета: Како ви мишљење имате о мени? Ја сам пристојна девојка! Моја мајка би ме претукла на мртво име, кад би се лакомислено заљубила. А отац — ху! Лепо би осетила његов кајш. Он је обућар.

Фриц: Ја ћу вас већ чувати. Овакав један медицинар као што сам ја, је најнеопаснији човек на свету!

Мета: (одушевљено): Ви сте доктор? Ах, мене медицина необично интересује. Дакле у недељу, како?

3.

Ви имате тек деветнајст година? Молим наместите цвет мало ниже.... Јесте ли заљубљени?

Пет година доцније. У ложи берлинског хајер-реви-а.

Мета и барон

Барон: Ви носите моје цвеће за појасом, госпођице Орловска? Ах, ја сам јако срећан! Волео бих бити један од тих цветова!

Мета: То цвеће из цвећарница тако је нежно. Чим осети топлоту тела, од-

мах клоне.

Барон: Док би се ја усправио! Ви већ знате, да моје срце припада Вама.

Мета: Зар се може живети од осећања, без крзна и аутомобила?

Барон: Обе ствари ћете добити, пулс шофера.

Мета: Имате ли увек једног заменика у резерви?

Барон: Заклео сам сам себи, да ћу вам ове ноћи осветлити пут за спаваћу собу!

Мета: У целој етажи имам електрично осветљење.

Барон: Шта тражите? Даћу вам исто тако, као и „Форд“.

Мета: Мислите ли на новчана средства? Али, ви морате имати на уму и друге ствари...

Барон: Ја сам поштен човек!

Мета: Верујем у ваше поштење! У осталом, када се сутра зауставите пред мојом кућом са обећаним аутом — он мора бити сив — а шофер црномањаст — онда ћу вас примити — на пробу. Станујем у улицу Мајнекер број седамдесет пет.

Барон: Зар шофер мора бити црномањаст? Ако ми се случајно понуде само плави људи! Па и ви сама сте блондинка.

Мета: Да, до даљег. Мени је у опште узев сваки преображај мио.

Барон: Познајете ли Ничеа?

Мета: Сумњате ли зар? Доводите ме до очајања? Моја мајка, грофица Орловска лично се са њим познавала. А ја сам још од мог раног детињства била обучавана од њега. Мој отац, гроф Владимир Орловски — нека му Бог опрости био је јако љубоморан на њега.

Барон: Ниче је казао: „Када идеш жени, заборави“.

Мета: (пуна обећања). Измењаћемо улоге

4.

»Реците ми господине бароне, може ли се живети од осећања?«

Пет година доцније. У једној гардероби у бечком Ронахеру

Мета и Фризер

Мета: Молим, вас, не причвршћавајте цвет јако, јер код треће пируте, цвет треба спадне.

Фризер: Како год наредите, госпођице Мерцедес.

Мета: О! убадате ме, ваше руке дрхте...

Фризер: У соби је запара.

Мета: Ви сте још сасвим млад, господине...?

Фризер: Јозеф Прахоска је моје име. Имам деветнаест година...

Мета: Каква случајност, а ја двадесет и једну. Имате ли — молим вас, наместите цвет нешто ниже. Имате ли вереницу?

Фризер: Хвала — не — ја...

Мета: Каква је овде публика? У Бечу играм први пут. Јесам ли овде већ позната?

Фризер: Још како! Наићићете сигурно на допадања! Ах, Сењорита Мерцедес! Сва господа ће вам пасти пред ноге...

Мета: Налазите ли да сам лепа?

Фризер: О — — —

Мета: Јесам ли готова? Ах, да. Сасвим добро. Ено, чује се звоно. Погледајте ме још једном! Какве су вам то очи?

Фризер: Ја то не могу поднети...

Мета: Молим вас причврстите ми позади копче.

Фризер: Не могу... Сиромах сам. Љубим вас. Немам ништа...

Мета: Мој стари господин ме довољно обезбеђује да и ја понекад могу окусити љубав не мислећи на интерес! Ангажовани сте! Хоћете ли? Ви сте плав, а такве људе волим!

Фризер: Мерцедес!

Мета: Моја подвезица, брзо! Она треба да се олабави при игри, ја је дохваћам и бацам у публику. То је мој трик! Дакле, Емиле, ја вас очекујем.

Фризер: Ја се зовем Јозеф Прахоска.

Мета: Опрости! — Боже, — ти си још тако млад! Остани ту. После ћеш ме отпратити у хотел!

Фризер: О, Мерцедес, Мерцедес!

Мета: Одлази! Нагњећићеш ми цвеће. Пошљења мој Адолфе...

Фризер: Јозеф! — О, Мајко Божија, ја нисам први! Мерцедес...

5.

Пет година доцније
Мета и Аташе

Аташе: О, мис Елен ви сте већ дошли? Ја дошао сам на место мога пријатеља који се извињава, јер неће доћи. Он се верио.

Мета: Сиромах он!

Аташе: Како то?

Мета: Треба ли да вам објасним?

Аташе: Држим да наш пријатељ... Не, како спољашност вара! — Али погледајте ме Елен!

Мета: Са задовољством! Али нека се вечера због тога не охлади.

Аташе: Ја се нећу моћи савладати.

Мета: Потрудите се. Ви сте човек!

Аташе: Мислим и сувише.

Мета: Како чујем ви сте у стању сваког коња да укротите.

»Како чујем, ви можете сваког коња уздати«.

Аташе: Зацело, имам гвоздену мишицу.

Мета: О... долази Жан.

Аташе: Жане, после ракова начинићемо једну малу паузу.

Мета: Јако сам жалосна. Сви иде на ниже. Један ме баца другом. Сада ми је двадесет пет година.

Аташе: У моме наручју Елен, упознаћеш други свет.

Мета: Изгубила сам сваку веру. Мој отац био је католички свештеник. Када би он нешто знао! Моја мајка је била једна побожна енглеска војвођиња. А мене нико не воли.

Аташе: Али те свако жели!

Мета: Ви сте бар искрени. Тако је, и ја волим истину. О, мој брат је официр у Индији, када би он знао... У осталом мала пауза је скоро већ прошла. Када би ви...

6.

»Лола, за Плато-а ми смо обоје још сувише млади. Нена чежња наше младости учини своје...«

Пет година доцније. Један салон у Берлину у једној сумњивој улици.

Мета и банкар

Банкар: Долазим милостива госпођо, по препоруци мога старог пријатеља, фарбиканта Симонбергера...

Мета: Ах... он је највернији пријатељ моје куће. Комотно смем речи, он је овде наишао на свој дом, у коме се одмара после мучних послова и породичног живота. Моје три дражесне нећа-

киње и њихове две другарице сматрају се као његове ћерке, оне му тако угађају. Он је тако речи једна од најважнијих особа у моме тихом стању, у коме радо видим увече, по кога госта. Сматрају се срећном — господине конзуле — није ли тако! — да вас поздравим у нашој интимној средини. Моје нећакиње...

Банкар: О, цењена госпођо пл. Кронберг, дозволите ми да се одмах изјасним. Постао сам и сувише комотан да бих могао изићи на крај са несташном младежи. Дражији су ми мирнији осећаји, искусна доброта, и поступање пуно увиђавности. Што вас дуже гледам, драга госпођо, у толико више осећам жељу, не за вашим дражесним нећакињама и њиховим другарицама, не, много више за да у вама нађем пријатељицу, код које бих се могао — како оно лепо рекосте? — После дневних непријатности и породичних секирација...

Мета: Господине конзуле — ја сам стара жена од близу двадесет и девет година, почињем да се гојим. И ако не бих могла речи да сам изгубила жар својих осећања у току преживелих несрећа — мој покојни умро је пре шест година, а пре кратког времена изгубих мога драгог оца, саветника у аустријском Министарству просвете — то сам ипак...

Банкар: О, мадам, осећам при свакој вашој речи да сте баш ти то биће које тражим.

Мета: Знате ли за Плато-а? Мој брат, универзитетски професор, читао је о њему у своје делу...

Банкар: Лола, за Плато-а смо ми обоје још сувише млади. Пустимо чежњу наше младости на вољу...

Мета: Ох Боже, један тренутак...

Фифи и Коко виле кроз кључаницу!

7.

Пет година доцније. Болници у Будвајсу. Мета и свештеник.

Свештеник: Путуј моја кћери, Бог ће ти све опростити. Кога си љубила?

Мета: О, незнам... Осећам болове! Ах, и не познајем их више. Ах... Народи беху...

Свештеник: Не бој се. Шта притискује још твоју душу? Ко је много љубио, много ће му се и опростити. Јеси ли кад год лагала?

Мета: У тридесетој години...

Свештеник: Бог те слуша!

Мета: Ах, умирем... у тридесетдвој...

Свештеник: Олакшај срцу свом, драга кћери моја.

Мета: У четрдесетим годинама...

Свештеник: Признај. Ослобађам те свих грехова. Бог је милостив. Говори шта притискује још твоје срце.

Мета: Оче ја умирем...

Свештеник: Ти полазиш у један нов свет. Крочи у њему ослобођена свих грехова. Јеси ли ми сви казала? Шта притискује још твоју душу?

Мета (умире): Никада нисам волела...

Рибарева кћи

— Беднице! Ти си, дакле, била у љубавним односима са слугом мојим, је ли? Ха, ха, ха! Тако! Сад смо готови са њим, довече ћемо са Јулијом, а сутра и са тобом!

Говорећи то, гроф обриса рукавицом крваву општрину свога мача, затим га стави у корице и хтеде поћи. Али се сети да треба уклонити из куће Николино мртво тело. Врати се натраг, дочепа га за ноге и одвуче до камина. Ту га умота у један јанички ћилим, затим упрти на раме и однесе на обалу мора, где га стрпа у један празан чамац, који затим одгурну од обале.

Гроф је мислио да је Никола мртав, али није било тако. Никола је само био онесвеснићен, а губитак веће количине крви му је одузео снагу, те није давао ни знања живота од себе. Међутим, осетивши општар морски ваздух, дошао је к себи и одмах ставио руку на рану на грудима, која није била тако велика. Испенавши своју кошуљу, опрао је своје крваве груди, затим превио рану и, дограбивши весла, одвезао чамац низ пучину Јадрана.

Прошла је недеља дана од овога догађаја. Јулија је на све стране тражила Николу, али га нигде није могла наћи. Настадоше дани чекања, неизвесности и очајања. Није могла да верује да њен Никола негде оде, а да јој се претходно не јави.

Кад је стари рибар Силвије, који је био стар и изнемогао, чуо за тајанствени нестанак Николин, умро је неколико дана после те вести, која је поразно дејствовала на његово и онако већ ослабело срце.

Готово свакога дана излазила је на обалу Јадрана, седела на један камен и, гледајући у бескрајну пучину мора горко је плакала и дозивала свога љубљеног Николу.

Али од Николе ни трага ни гласа.

Кад се грофица Емилија остварила била је сама у соби. Тешком муком устала је са свога кревета и пошла к вратима. Одједном, у близини дивана, нога јој закачи на неки припадмет. Она се саже и узе га у руке.

— Госноде Боже! — крикну она: — Николина капа! Како је она могла доћи овамо?

Затим је притисне на своје груди и обасу је пољубицима. Сетивши се да је затворила Николу у орман, полете к њему; тамо је нашла разваљена врата, а од Николе ни трага ни гласа.

Мислећи да је Никола после грофовог одласка разбио врата на орману

и побегао из виле. Умири се мало и отвори прозор на својој соби. Свеж јутарњи ваздух заљусну је у лице и она се осети одморницом. Погледа по соби и, видевши на поду крваве мрље, схвати ситуацију и болно зајена.

Зазвони за служавку, која се не појави. Истрча из собе напоље и дозвоља коњушару, који је уређивао цвеће.

— Јосипе, знаш ли ми рећи шта је са нашим слугом Николом? — упита га.

— Милостива, Никола је исчезао из града; одговори слуга.

Грофица се врати у своју собу и горко плакала. Није била начисто дали је Никола жив или не. Настадоше тешки и претешки дани, у којима је она само плакала и очајавала. Ни њеног мужа не беше већ седам дана. Није знала ни шта је са њиме. Једнога јутра, кад беше изашла да се мало прошета, поштар донесе једно писмо, у коме јој њен муж јавља да је отпутовао за Беч и да ће јој јавити дан свога повратка.

Грофица, међутим, реши да одмах отпутује својим родитељима и да се више и не враћа своме мужу, који је постао убица, фалсификатор и варалица.

Наредног јутра наредила је баштовану да јој понесе ствари до брода, којим ће отпутовати својим родитељима.

— Кад се гроф буде вратио, реците му да не знате где сам отишла. Ево вам напојнице и да учините како вам кажем.

— Милостива, имајте поверења у мене; учинићу по жељи.

Једне вечери, када је Јулија као и обично седела на обали мора и плакала, изненада пришла су јој два рибара, праћена грофом М...

— Вршите своје! — нареди им гроф.

Људи се бацше на Јулију, свезаше је и понеше у један оближњи чамац, за који је био привезан мали шупљикави чамчић, у који су рибари обично држали рибу. Њено отимање и запомагање било је узалудно, пошто јој непознати људи марамом запушише уста и, пошто су јој добро свезали и ноге и руке, стрпали су је у тај мали чамчић. Затим су за њега привезали један велики камен, који је чамчић са несрећном Јулијом одвучао на тајанствено дно Јадранскога Мора.

Гроф је гледао рад његових плаће-

њика и демовски се смешкао и гледао уфитиљене брке.

По свршеном послу, гроф људима предаде свежањ банкнота, рекавши при том:

— Био награде за труд; језик за зубе, ако вам је живот мио!

Људи се поклонили и изгубише се у мрачну ноћ, а гроф оде у своју вилу.

Тек што су непознати људи одмакли неколико десетина корака од грофа, кад се пред њима створи Никола.

— Где си био до сада, Никола?! — запиташе га они чудећи се његовом изненадном исчезнућу и повратку.

— Био сам у Сплиту, послом... А где сте били ви овако доцкан?

— Ех, за нас рибаре не постоји доцкан! Ми морамо да радимо готово више ноћу него ли дању.

— Какав је то тајанствени посао, који сте га нчас радили?

— Ех!... Ти би хтео све да знаш...

— одговори му један од људи, приближивши му се ближе. — Сад смо баш свезали и на морско дно отпрмили једну неверицу, неку грофицу. За тај посао добили смо 1.000 круна!

— Која је то грофица?

— Грофица Емилија, која је свога мужа преварила са неким младичем. Муж јој то није могао опростити и... добила је заслужену награду.

Николи се смрче пред очима. Занесе се, али се, ипак, уздржа да не крикне и упита их, после мале почивке:

— А где је бацисте?

— Теби морамо рећи; ти си наш и нећеш нас одати. Бацили смо је код »Прклете Стене«, што смо је стрпали у мали чамчић за рибу.

— Живели! — процеди Никола кроз зубе, затим се окрете од њих и оде управо »Проклетој Стени«.

Дошавши тамо, одмах је са себе скинуо одело и загнурио се, у нади да ће пронаћи бар леш лепе грофице, која му је била поклонила своју љубав, ма и за неколико часака. Али, труд му је био узалудан, јер нигде не могаде наћи чамчић са лешом несрећне грофице.

Тек после три дана успело је Николи да на дну мора пронађе чамчић са лешом; али не са лешом грофициним, како је се он надао, већ са лешом своје љубљене Јулије.

Бол њего је био безграничан, неописив; такав бол може разумети само онај, ко први пут у животу љуби.... Ипак, стегао је срце и чекао појаву грофову код суда, да са лажном Јулијом прими наслеђе његове љубљене девојке, коју је овај гроф-убица удавио, пошто је претходно покушао њега да убије. Пратио је грофу сваки корак, очекујући речени дан предаје наслеђа....

Леш Јулијин био је однео и при-

времено сахранио у башти њене мале кућице, а о свему извести суд, који је имао да Јулији преда наслеђа.

— Господине грофе, донеше позив за вас — јави једнога јутра слуга.

Хх, дакле, ипак смо постигли свој циљ! — ликовало је гроф у себи, држећи позив у руци.

— Дај ово за напојницу момку и реци нека ми поздрави господина председника суда; нека каже да ћу одмах доћи!

Слуга изађе из собе грофове и предаде позивару једну стотинарку за напојницу, чудећи се да је гроф данас тако дарекљив, кад ана да њему никада ништа није дао за напојницу.

Гроф се диже из своје собе и приђе другим вратима, на која закуца.

— Слободно! — чу се звонак женски глас изнутра.

— Добро јутро, сестро! — рече весело гроф.

— Ах, ти си, брате! Како си ми спавао?

— Добро сам спавао и необично сам расположен; добили смо позив за суд, који ће ти предати 20 милиона круна наслеђа »твог покојног оца«! Ха, ха, ха!

— Брате, не смеј се пре свршеног чина! — опомену га сестра.

— Ти се ваљда бојиш, лудице? — зацерека се гроф.

— Ох, то не, али... има времена за смех!

— Спреми се, сестро, и дођи код мене да појемо. Чекају те у мојој соби за рад.

— Одмах ћу доћи.

Гроф изађе из Антонијине собе и оде у свој радни кабинет, одакле понесе Јулијина документа, са Антонијиним сликом.

Убрзо затим на вратима кабинета појави се Антонија, спремна за полазак.

— Можемо, дакле?

— Да, брате.

Гроф зазвони за слугу који се убрзо појави. Је ли спреман моторни чамац?

— Јесте, господине грофе.

— Онда, хајмо...

Гроф и Антонна упутише се обали мора, на којој их је чекао моторни чамац, који ће их одвести у Дубровник.

На улазу у суд, грофа сачека његов адвокат са радосном вешћу:

— Поред 20 милиона готовине, наследница добија и велики посед имања, на коме се можете одмах настанити!

— То је добро, драги докторе! — процеди гроф, осетивши лаку дрхтавицу кроз цело тело.

Звоно зазвони над вратима председника суда. — Уђе момак који се убрзо врати и прозва:

— Госпођица Јулија Ј. и господин гроф М...

Олга Чехова филмска звезда као Амазонна.

Не говорећи ни речи, гроф и Антонна уђоше у салу.

— Приђите ближе! — нареди председник.

— Изволте, господине председниче! — јави се први гроф.

— Јесте ли ви Јулија Ј.? — обрати се председник Антонији.

— Јесам, господине...

— Ви сте ћерка рибара Силвија?

— Да.

Председник зазвони.

Два служитеља унесе мртвачки сандук из суседне собе, у коме се налазаше леш праве Јулије.

— А која је ово? — упита председник?

Грофу се очи разрогачише, али не проговори ни речи. Антонна је такође ћутала, мењајући боју лица: час је првенела, час бледила.

— Нека уђу они људи — нареди председник.

Врата се отворише и на њима се указаше она два рибара, који су свезали и удавили несрећну Јулију.

— Је л' те, господине грофе, познајете ли ове људе?

— Н... н... не познајем — прстења гроф и сруши се на под колико је

дуг. Антонија му притрча, али он већ беше мртав.

Да би избегао земаљској Правди, гроф је неопажено испио флашицу са jakim отровом, и смрт је наступила моментано.

Антонна, пак, кажњена је само са месец дана затвора, а по издржаној казни протерана у Беч, место рођења, јер је хтела да послужи као оруђе своме брату да би се онај дочепао Јулијиног наслеђа.

— Тако се, ето, друже мој, одиграла ова болна и језива трагедија, која је својевремено била узбунила читав крај — заврши мој друг. А сада на нашем лепом слободном Јадрану нема пропалих грофова — јер је ово — ослобођени — Југословенски Јадран. Заврши мој друг.

ТРГОВИНА ФОТО АПАРАТА
ИСО МАНДИЋ
БЕОГРАД, Скопљанска 7.

ДВА САСТАНКА

За време француског рата, Александар Дарвади је као хусарски мајор стационарирао са својим пуком у једној варошици на обали језера Комо-а.

Леп човек беше, много је среће могао имати код жена, да се није био везао тога, да се заљуби у једну шеснаесто-годишњу девојчицу.

Девојчица се зваше Лаурета, а беше кћи једног богатог нобила, који је два брата имао у војсци Наполеоновој, док му је отац био ватрени присталица цр-салтинске републике.

Дарвади је добро знао, да му девојку неће дати, није баш ни хтео да се жени, јер оно време не беше тако погодно за женидбу, нарочито за младе хусарске офицере. Када за жену већ није могао да је добије, за љубавницу још мање, јер девојка је јако пазила на морал и на себе.

Догодило се међутим, да су родитељи опазили наклоност Лаурете према Дарвадију, па да би целој љубавној авантури учинили крај, одлучише, да кћер у-даду за једног младог племића, који је ово једва чекао, а коме су и родитељи били наклоњени, иако га је девојка мр-зила.

Лаурета, када је дознала за одлуку својих родитеља, била је очајна, али плач и молбе не помогаше; када би се на то гледало, многи би се бракови оне-могућили, а у томе случају шта би било од света?

Дан венчања одређен је за најкраће време, а уједно су учињене и све потребне припреме.

Тада се Лаурета одлучи на корак, од којег је, до сада, њезин девојачки стид одвраћаше.

Писмом извести свога тајно љубље-ног, да ће дан пре њезине свадбе, ноћу, на прозору њезине собе, према башти, бела марама висити.

Делија је ово добро разумео и само је чекао сретну звезду, која ће ту жуд-но очекивану ноћ донети.

Већ је ту био дан, приближавао се час, али сунце још није било зашло, ка-да од Алвинија стиже курир, који је био донео заповест главнокомандују-ћег, да одмах наступи својим пуком у сусрет француској коњици, која се жур-но приближује од града Бенове.

Баш сада, када се отварају пред њиме врата једног, одавна жељеног раја, а која ће се сутра за навек затворити! Такав један састанак да пропусти и да отидне на други, где се не деле пољупци!

Зашто одмах? Зашто не ујутру? За-што не после поноћи? Зар је тако хитан тај крвави пир? Зар се неби могао од-ложити за пола дана, за четврт дана, за само један сат? Не би ли се могао пола-зак у припремању војника одложити за неколико часова? Зар курир није мо-

гао да застане на путу? Зашто не би могао и он мало да закасни?

У души његовој изроди се очајна бор-ба између страсти и осећаја части. Али та је борба само један минут трајала.

— У седло, јунаци; одмах полазимо! — издаде заповест војницима, затру-бише трубе, а када је прва звезда обја-вила ноћ, он је већ био на коњу и делио је наређења својим подофицирима.

Када је славуј прву песму запевао, међу транама Јоргована, под прозором његове драге, пролазио је он тамо и ба-циваши поглед на прозор, дубоко је уз-дахнуо. Дуга бела марама је висила на њему, чак ни ветар је није лелујао.

Дарвади није дозволио трубачу да на том месту затруби, да неби поплашио славуја под прозором, можда ће песма славуја успавати његову драгу, која сво-га драгана узалуд чека. У тишини, без корачнице, оставише коњаници град ко-ји је спавао.

На једном брежуљку осврнуо се је још једном Дарвади, бела марама је још увек висила на прозору замка, благо лелујајући се на ветру, а тај поветарац био је врућ као уздицај при расстанку.

Напред, пожуримо се, заповеди вођа и само топот коња је могао да се чује. Заљубљена девојка је у залуд очекивала овај састанак.

Али за онај други састанак је баш на време стигао; да је само један сат за-каснио, лево крило војводе било би оп-кољено.

Састанак беше жесток, као што је то случај код љубавника, који дуго очекују једно друго.

Дарвадија је наградила судбина, што је у њему осећај части надвладао страст.

Тамо је погинуо он и спасао част своју.

А овде је опет спашена част једне наивне девојчице.

К. А. Ц.

Златна средина

Између мршавости и сувише гојазности

„Чула сам вест, али и сама немогу да верујем...“ Даме које су са великом му-ком и трудом постигле најзад витку ли-нију, савлађује се од паничног страха: јер, после седам гладних година, долазе седам родних година! И стилизована мр-шавост уступа своје место округлинама.

Ова вест у првом тренутку изазвала

„Опет сам добила пола килограма...“ (Доско-ра су се даме ужасавале када је вага пока-зивала добитак од пола килограма у тежини).

је опште дивљење, не само због наглог прелаза са минуса на плус, већ нарочито због тога што ће се даме одмах по-виновати овом новом каприци госпође моде, те ће се свима силама трудити да своје облике наоружају округлинама.

промуклости, катару
помажу сигурно
Каизер-ове
прсне карамеле

У апот., дрогеријама
и где се виде плакати.

Данас се дама радује сваком граму који до-бије у тежини.

Наравно да су Рубенсове фарме за сада још сасвим искључене.

Узрасти а ла Диана одиграће једну „ше-лангле“ са онима а ла Јудо и а ла Рем-бранд и столећа која у историји грандиозно постоје и у којима је цео свет — осим песника и обешених — био гојазан, инспирисаће ваљди и нашу епоху и ставиће јој етски печат. Даме, којима је у прошлости недостајала облина, сматране су као изгнане из наследства природе, и пошто тада није постојала реч „виткост“, називане су ни мало лепим именима као: „даске“ или „штиккладле“.

Данас добро знамо да је права линија најкраћи пут од једне тачке до друге, али зар се тај пут мора тако журно прекорачити?

Исто тако, данас се не каже за једну жену: „Она има женску виткост, дра-

Као што нам слика показује, Америка је такође одушевљена новом женском линијом. Јесне и лепе Нинон де Ланкло, чија је омиљена изрека била: „Да сам ја стварала свет, жена би имала боре само на петатама“.

Не тежи се више претераној мршавости, али се на сваки начин жели очувати од претераних форми које су исто тако ружне као и претерана виткост. Када посматрамо једну лепушкасту жену, рекао је Поаре, један између првих који је понова почео да пропагира „об-

Поподневно лешкарење опет Доручак опет изванредно Посластице особито пријају. је дозвољено. добро прија.

лине“, не сме да нас спопадне сажаљење, јер гледајући њено тело које је сасвим слично рендисаној дасци, а то је данас чест случај, ми скоро осетимо очајање.

Са кратким сукњама, голих рамена, без корзета и са видљивим ногама, постоје више „божанствене замке“ или „варања“. Велике епохе биле су увек хипократске. Задовољимо се зато са нашом малом епохом и њеним истинским „облинама“.

Женска лепота коју су нам у статуама оставили грчки скулптори, пре толико столетља имају изванредно лепе али и јако видљиве форме. Све оне римске Минерве, Венуси и Леде указивали су отворено на своју телесну лепоту,

коју је традиција само једном признала слабом полу. Па како су оне све, нашле обожаваоце, делом човечанске, делом божанске, могу се модерне жене на миру гојити. Јер то је један од првих услова за успешно гојење.

Има жена које тако речи ништа нису јеле, пиле ни спавале, а биле су горде, што су могле свету показивати своје кости превучене кожом. Мршавост није ни у ком случају лепота, а данас када су облине опет у моди, жена ће при доручку примакнути мармеладу и бутер који је морала раније одбацити, њени бели зубићи опет ће грицкати слаткише, она више неће плакати ако добије пола килограма у тежини, напротив она ће се радовати.

О тајнама ревијалних играчица из једне славне трупе.

„Мислим да не претерујем ако вам кажем да су моје девојке најбоље какве се само пожелети могу“, изјавио је Алфред Џексон, чија је трупа ревијалних играчица позната у Билгеској и на континенту. „И моја жена и ја горди смо на њихов здрав изглед што је резултат двеју ствари: много јела и много вежбања на чистом ваздуху.

Прво правило можда изгледа, за данашње доба дијета и поста, мало невероватно, али ја никад нисам веровао на деловање брижљиво одоране хране.

„Очувајте своју свежину и веселост“, то је моје златно правило, али то вам неће успети ако непрестано морате мислити на то шта смете а шта не смете јести, када гладујете уз зелену салату а желите бифтек. Споредно је да ли једете поврће или месо догод вам ова или она храна прија.

Све моје ученице једу месо и погледајте само на њихове фотографије како им то прија! Наравно да се не могу похвалити модерном мршавошћу, али ипак све су витке и гичке. Све тврде да не желе бити мршавије.

Ни једна од њих не пуши и не пије, но не због тога што им то забрањујемо већ зато што саме неће. Обе ове ствари су рђава навика и ако не почнете са њима не морате се одвикавати. Моје девојке нису примиле ту навику зато што им не дозвољавам да дођу у средину где би се могле томе научити.

Вежбају физички мало. Главна су им вежбања свакодневно понављање игара, што се врши кадгод то време дозволи на свежем ваздуху и у природи. Овде бих хтео да дам савет девојкама које по целог дана раде у канцеларијама. Играјте у слободној природи! Такво вежбање ће вам двојачко надокнадити играње у салама за играње и учиниће вам више добра но тенис који је често за жену веома заморан.

Ништа мање важно није пливање. Све моје девојчице су одличне пливачице и ја препоручујем овај спорт као најбољи за одржање гичкости и дивне појаве. И опет на чистом ваздуху где је такође могуће искористити сунце. Много пута није ни потребно да сунце сија. Све док је тако топло да се може лежати на земљи, ваша кожа усисава благодатне зраке на ма сунце било и под облацима.

Не заступајте правило: „раног легања“ — јер то и не могу да чиним.

Моје девојке играју у ревији до касно у ноћ, нарочито на континенту где се представе завршавају око поноћи. Ја и жена их една одводимо право кући и пожељимо им сан пуних осам часова.

Да оних одржао своју трупу у форми употребљавам прављао које сам и ја испуњавао и које се одлично показало. Када сам био млад, појављивао сам се по билгеској са својом орапом у разним музичко-хорима и ови смо познати као „осам ланкширских момака“. Пре годину дана играо сам случајно са својом групом али сам после представе био мало изнурен. Позвали су ми лекара без мог знања, и он ми је опширно пулс, прегледао ми је затим срце, погледао ме озбиљно и опоменуо ме да не играм са својим срцем.

„Ако не напустите играње“, рече, — „за шест месеца...“ ухукао је и озбиљно слегнуо раменима.

Насмејах се. „То је сасвим у реду“, одговорих му. „Исто ми је речено још пре десет година.“

Идуће вечери био је у позоришту један славни лекар, који је, чувши за мој случај, дошао к мени у гардеробу и упитао ме сме ли да ме прегледа. Записивао је при том разне примедбе и када је завршио рекао ми је да је мој случај просто невероватан. Према стању мог срца требао сам бити већ давно мртав.

Његова ме изјава није ни мало дирнула јер ми је већ и неколико лекара пре њега рекло исто то и очекивао сам да ће ми и он то поновити. Па ипак сам добио масу писама од људи који су ме питали за тајну мог здравља!

Али да се вратим на наше девојке. Оне станују са нама, са мојом женом и са мном. Има их укупно 32 и неколико заменица, а сви ручавамо заједно. Моја жена је мајка а ја отац ове часне и срећне породице. Поверавам жени све своје ситне незгоде и она им даје савете. Не брину се много за љубавне афере, али када се некада догоди да која од њих добије писмо, донесе га право мојој жени.

„Одговори му“, саветује јој у таквом случају моја жена, — „да ако хоће да се упозна с тобом и ако има озбиљне намере, нека најпре дође к нама.“

Девојке поштују овакво гледиште и не предузимају ништа без одобрења моје жене.

Један човек је једном приликом

послао писмо једној од наших најмлађих девојака. Коверат је био адресован: „Џексон Герл“. Унутра је био други коверат са залепљеном сликом оне девојке, изрезаном из програма. То је било тако необично писмо да сам сматрао за потребно да га сам отворим. И бејаш задовољан што сам тако учинио јер је садржај био такав да га не бих могао дати оној девојци да прочита. На крају јој је заказивао састанак и дао знак по коме ће се познати. На састанак одох ја и по знаку познадох тога господина.

„Добро вече, осподине Бровне“, поздравих га. Погледао ме је и у следећој секунди дао се у бегство. Према томе како се беше залетео, мислим да још и сада трчи.“

PHILIPS RADIO
БЕОГРАД, КЊ. ЉУБИЦЕ, 5.

ВОЋКЕ

Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и буџе - продајемо, расађујемо и одашиљемо

Уређујемо вртове

Расадник „Флора“
Шуматовачка 107. Београд
Тражите ценовник.

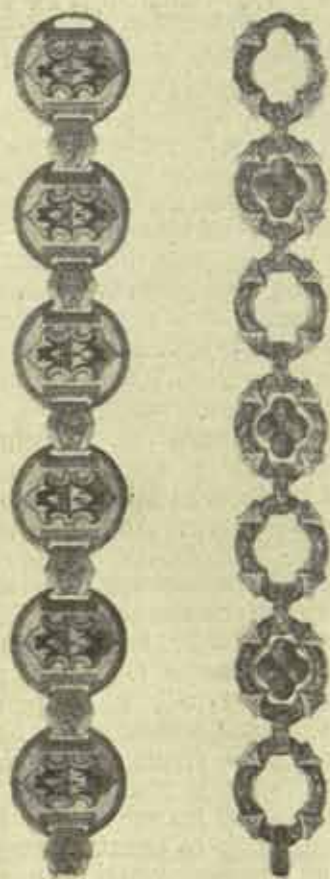
Еlegantни сервизи
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе, модерне и јефтине сервизе треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

модерни брошеви

МОДЕРНЕ БРАЗЛЕТЦЕ

Хаљина од плавог крeп сатина, украшена белом и црвеном свилом.

Горе лево: црна хаљина од крeп жоржета украшена челичним перлама. Бела гарнитура извезена перлама јако подиже изглед хаљини

Горе десно: Принцес хаљина од браун-златног крeп сатена у енглеском стилу, гарнирана стакленим дугмадима и ручижастом пантљиком.

Доле десно: Зелена хаљина од тешке свил звонастог облика.

НОВЕ ГОДИНЕ

КАКО СУ СЕ У ТОКУ СТОЛЕЋА МЕЊАЛИ ПОЧЕЦИ
ГОДИНА КОД КУЛТУРНИХ НАРОДА

Сада, када ми остављамо 1928. годину и прелазимо у 1929-у, као да осећамо да смо прекорачили једну материјалну ограду, као да је са 31. децембра 1928. године затворен један временски период, и започео други. Ми смо у то уверени и не помислимо да су наши муслимани почели своју нову годину 1. мухарема (20. јуна), а наши суграђани Мојсијеве вере 1. гиршина (10. септембра), а да и не спомињемо разне народе Азије и Африке, који опет имају сасвим друго дога кад празнују своју Нову годину. Док хришћани називају ову годину 1929., Муслимани ју називљу 1347., а Јевреји 5689.

Прошло је много столећа кад су људи почели да броје године до времена кад се могло тачно установити колико једна година има дана, сати, минута и секунда. Столећа су прошла док се узео као најбољи дан за почетак године 1. јануар и онда се тачно према астрономским рачунима групујали остали месеци, дани, сати и минуте и секунде.

Стари Египћани имали су још у четвртог столећу пре Христа годину од 365 дана, т. ј. 12 месеци по 30 дана и још 5 дана, који су били посвећени петорици богова. Први египатски месец био је »тхот« посвећен богу месеца, Тхоту. С њиме је почињала египатска нова година. Ових пет година, који су се додавали, додавали су се пред 1. даном месеца тхота. Али година има не 365 дана, него 365 и $\frac{1}{4}$ дана, па су тако Египћани у четири године остајали за један дан натраг у свом рачунању, што је у 1460 наших година износило целу једну годину. Услед тога 1. тхот-а, т. ј. египатска **Нова Год.**, није падала увек у исто годишње доба, него је сваке четири године падао један дан раније, тако да је он у раздобљу од 1460 наших година пролазио кроз сва годишња доба: у нашем лету, јесени, зими и пролећу. Египћани су почели, како из свега изгледа, да добро и тачно астрономски рачунају своје године, јер су они осим ове редовне године, славили сваке године једну небеску појаву у вези са поплавом Нила. Сваке године најме, 19. јула (по јулијском календару) звезда Сириус, која се неколико дана није виђала, јавила би се са првим јутарњим зрацима сунца. То је био за Египћане знак да ће доскора започети поплава Нила, поља су се уредила, а стада метала на сигурно место. Ово рађање Сириуса, т. ј. богиње Сопдет (Сотхис), које је навештало највећу благодат Египта, Нилску поплаву, славило се сваке године разним свечаностима, уз велико народно весеље.

То је заправо и била права Нова Година. Једне овакве Нове године, сигурно 4241 пре Христа започели су Египћани своје месечне године. Те је године падао 1. тхота, рађање младога месеца грађанске године са рађањем Сириуса, дакле 19. јула (по јулијанском 19. јула, по грегоријанском 15. јуна). И тек после 10461 египатске године падало је поновно рађање »тхота« са рађањем Сириуса, египатска грађанска година са сунчаном. То је била Велика Нова Година. Она се је последњи пут прославила 138. године пре Христа.

Некако у истом столећу у којем су Египћани дошли до рачунања године, дошли су до тога и најбољи стари астрономи, Вавилонци. Вавилонска се година састојала од месеци по 29 и 30 дана наизменце, к чему се додавали још један преступни месец да доведу у склад месечну годину са сунчаном. Познате су свакоме месечеве мене. Време од једног млађа до другог је један синодички месец, који траје 29 дана, 12 сати, 44 минуте и 28 секунда. Вавилонци су узели ово време округло и означили да траје 29 и по дана, па су учинили календар тако, да је један месец трајао 29, а други 30 дана, наизменце. У даљњем запажању опазили су они да се некако после 12 таквих месеци враћа исто годишње доба, али не и дани исте дужине. Када су запажали дужину дана и ноћи и кад су установили да су екваторијални т. ј. дани кад су дан и ноћи једнаки, нешто стално, узели су пролећну екваторијалну као излазну тачку, а дан пролећног екваторија (наш почетак пролећа) као први дан Нове Године.

Грци су до Солона рачунали месец по 30 дана. Солон је увео рачунање по 29 и по дана, и одредио да месеци имају наизменце 29 и 30 дана. Остатак до 365 $\frac{1}{4}$ дана, дакле 11 $\frac{1}{4}$ дана додавао се сваке године. Клеостратес је усавршио грчки календар, а још више атински астроном Метон, који је завео циклус од 19 година, кроз које би се изједначиле месечне и сунчане године. Први дан Нове Године имали су Атењани у доба летње суностаје, између 25. јуна и 23. јула. Овај су начин рачунања задржали Атењани врло дуго, све до у VI. веку после Христа, најме до онда кад је стара вера била забрањена а философи протерани.

Све до године 163 пре Христа почињали су Римљани своју Нову годину 15. марта, а од 163 године пр. Х. зимска је Нова година почињала 1. јануара, али тај 1. јануар није ни пошто био идентичан са нашим, он је имао само исто име, али астроном-

ски није био исто. Тако је 168. год. пре Христа 1. јануара падао у доба нашег 15. октобра. Римски је календар био врло запуштен, све до Јулија Цезара, који га је 46. године пре Христа уредио и дао Римљанима тада најсавршенији календар. У ту је сврху позвао он египатског математичара Сосигенеса, који је узео за основ египатску годину, њене грешке одстрано и израдио рачун на основу тропске сунчане године, која има 365 $\frac{1}{4}$ дана. Уз то је Сосигенес узео циклус од четири године, од којих је прва имала 366 дана, а остале три 365 дана. Али како тропска година нема тачно 365 $\frac{1}{4}$ дана, него је за скоро 11 мин. и 14 секунди краћа, то после 128 година износи разлика већ цео један дан више. То је сигурно Сосигенес знао, јер је то тада било у науци познато, али то није узео у обзир. Ми православци имамо још увек овај календар и због тога смо заостали за 14 дана.

Да се ова грешка исправи наредио је папа Грегорије XIII. својом оулом 24. фебруара 1582. године, да се има увести нови поправљени календар. До те је године јулијски календар био већ за цуних 10 дана у заостатку. Због тога нареди папа Грегорије, да се од дана 5. октобра прескочи на дан 15. октобра 1582. године и да се у будуће свако 400 година испусте 3 дана.

Почетак нове године није Цезар узео ни у доба екваторија ни у доба солстиција, него је као почетак одредио први млађ после зимског солстиција (зимске сунцоостаје) и одредио, да се први месец зове јануариус. И до сада (од 153 год. пр. Хр.) је почињала римска година 1. јануара. Тога су дана новонабрали римски конзули наступали своју дужност и тога је дана почињала римска година, која је била означена именом ових двају највиших чиновника римске републике, са великим свечаностима у част богу почетка и свршетка, Јанусу.

Цезарова година (јулијански календар) остала је стално у употреби и онда, када је хришћанство заменило старе вере. Али почетак године, Нова Година, није остао свуда онај, који је Цезар одредио, најме 1. јануара. Црквени сабор у Тоурсу 567. год., у свом 22. канону, означно јепочетак године са 1. јануара речима „стара заблуда“ и запретио је црквеним искључењем свима онима, који би и даље годину почињали 1. јануара. Узрок је томе био тај, што је 1. јануар био посвећен богу Јанусу, и погани су га славили великим и бучним свечаностима. Али поред све те забране, остао је у самој Риму, у народу, и даље 1. јануар као почетак године. Да некако доведе у склад 1. јануар са којом црквеном свечаношћу, хришћанска је црква

Филм у Јапану

Јапанска филмска глумица.

За последњих тридесет година Јапан се толико трансформирао, да то већ постаје земља европски уређена. Једна од најмлађих индустрија — филм, која се тек полако године 1896, у Јапану већ напредује. Чим је почео филм да се развија, одмах је пренесен у Јапан.

И покрај многобројних препрека, филм почиње да се развија на једној уметничкој основи. Али, наоко су се

вао са многобројним препрекама, које је било немогуће отклонити.

И позориште је имало да се бори са многим тешкоћама. Лирске драме, тако зване »кабуки«, које су се и играле и певале, а које су биле илустрације старинских легенда, и старинског морала, ометале су развитак модерне драме. Те лирске драме биле су увек исте, и глумци, макако савршено играли, увек су личили један на другог.

Јапанац није желео да гледа на позорници модеран живот. Он чак није трпео ни жене глумице, јер оне нису могле да буду интерпрети старинских легенда.

И док је позориште чувало старинске традиције, филм је успео да их раскине и пружи себи пут модерном животу.

Одмах у почетку филм налази на капитал. Убрао су се подигле биоскопске сале. У почетку није било много јапанских филмова и настала је инвазија европског и америкашког филма. Кад су Американци забрани-

Јапанска филмска глумица.

забили америкашких филмова и закључују погодбе са немачким и француским предузећима. Немачки филмови радо се гледају у Јапану.

Америкашки и европски филмови утицали су на развитак јапанског филма. Из дана у дан јапанска филмска индустрија напредује. Чувена су предузећа Чокику, и Теикоку. Она су

Бол на лицу Јапанца.

Јапанска меланхолија.

Јапанци трудили да усвоје модерне гестове и начин живота, ипак су увек остајали верни својим традицијама. Код њих је у целокупном животу била материјална еволуција, али су увек избегавали револуцију духова.

Зато је филм почео да успева у Јапану. У трговачком смислу он је напшао на чврсту потпору од пословних људи, али духовно се сукобља-

ли привлачи емигрантима у своју земљу, Јапанци су неколико недеља бојкотовали њихов филм. После тог бојкота опет су најрадије гледали америкашки филм.

Велика филмска предузећа у Холивуду имају своје филијале у Јапану.

У последње време Јапанци су се

даћа најпознатије филмове: Сунце, Паук, Луда страна.

На већини филмова осећа се утицај авантуристичких америкашких филмова.

Модернизам и традиције истичу се у сваком филму, али се свуда осећа да се Јапанци труде да развију ту уметничку индустрију.

Страшило Сицилије

— У борби са тајном силом. — Како је Мусолини савладао сицилијанску мафију. —

Сицилијанска мафија, као тајно удружење, одавала је од увек много муња властима на острву Сицилији. То удружење било је држава у држави и савојовало је своју вољу нападима, насилјима, претњама, а увек штитило своје чланове од казне. Велика заслуга за уништење овог удружења припада префекту Чезару Морију, шефу полиције на Сицилији, кога сада грађанство поштује као светитеља. Сви, који су проживљавали ову борбу и који су били сведоци појединих фаза овог доба највише се чуде како је Чезаре Мори остао у животу када је борба победовојно завршена.

Сицилијанска Мафија беше страшило за тамошње становништво. И сам Мусолини је путовао Сицилијом да се тамо информира о анархији која је све више расла и о терору који је мафија вршила на појединим грађанима. Чим је утврдио факта изабрао је човека гвоздене воље с дубоким смислом за правду, са великим тактом и искуством. Део му је пуномоћство и издао два декрета, од којих је један наређивао апшење чланова злочивачких удружења, а други утврђивао извршење казне.

Једног летњег дана по подне враћао се млади сењак са трогодишње војне службе кући у околину Палерма. Када је прилазио кући спази своју мајку где му долази у сусрет. Али пре него што су се могли загрлити паде мртав, погођен куршумом испаленим из пиштоља. Суседи и полиција беху ускоро на месту догађаја, али болом потресена мајка чинила је све само да не скрене пажњу на прави пут. Ни у колико није помогла властима у проналажењу убице. Заклињала се да ништа не зна и да њен син није имао на свету непријатеља.

Прошло је неколико месеци. Полиција још никако није ушла у траг злочинцу. Затим је готово на истом месту убијен други младик. Овог пута је убица брзо пронађен. То беше млађи син мајке која се бојала да ода тајну што је крила. Власт је захтевала од мајке да каже све што зна, стављајући јој до знања да ће порота изрећи благу казну ако докаже да је њен млађи син извршио ово убиство да би осветио прво. Но мајка је одрицала да је човек кога су управо убили био убица њеног сина — војника. Није познавала убијеног и симулирала је болести лудило. Младић је потврђивао исказе своје мајке и ма да је на суду свако знао да је он убио убицу свога брата ипак није било могуће потврдити то.

Сличне тешкоће при прибављању

доказа понављале су се на Сицилији свакодневно. Априла месеца 1926 године напало је 15 наоружаних људи имање Џузепе Адама и Џузепе дел'Ајра у провинцији Чалтанисета. После многих претња одвели су из тора 940 оваца. Крађа стоке беше омиљени извор прихода Сицилијанске Мафије. Два дана доцније када је Адамо дознао за губитак похитао је својим пријатељима у Чалтанисету и положио 46 хиљада лира неком Борселлину, познатом агенту Мафије који се обавезао да ће успети да постигне враћање оваца. Ускоро затим јавно је Борселлино делимичан успех свог гугалнивог изасланства и вратио поседнику 450 оваца које је исплатио за 13 хиљада лира.

У то су време власти испитивале поседника Адама. Иследник чиновник га је питао:

»Држите ли да су вам овце украђене?»

»Ко би то могао рећи? — одговори Адамо. — Можда су се разбежале.»

»Сумњате ли на кога?»

»На кога бих могао сумњати? Није ми познато да имам непријатеља. Моји овчари су верни и поштени људи. Зар да изгубим душу окривљујући добар народ?»

Један полицијски инспектор био је послат у пратњу страже и карабачера да прегледа околину и ускоро је утврдио да је стадо неког Пиичитела бројно знатно порасло за неколико дана. Полиција је одмах ове овце запленила и утврдила да 68 комада има жиг приватне својине Адамове. Али пре него што је то било саопштено Адаму добио је овај од Борселлине опомену да оних 68 оваца не призна за своју имовину.

Какав је успех могла имати праведност под оваквим околностима? До недавна живела је тамо маркиза П. богата великопоседница, од које је Мафија од 1890 године извлачила годишње велике суме, а која се није хтела пријавити полицији да каже шта зна о активности Мафије. Власт су је морале присилити на изјаву и била је кажњена са 50 лира што је пркосила суду. Ови случајеви карактеристично стање створено акцијом Сицилијанске Мафије.

Следећи примери одртавају значај и опасност овог удружења.

У варошници Кастелдацио у два часа по подне на тргу препуном света убијен је светшник када је излазио из цркве. Убице се мирно удаљиле не трудећи се шта више ни да запрете присутнима да ћуте. Нико од присутних не беше ништа видео, то јест када их позваше на саслушање изјављиваху да ништа нису видели.

Једне ноћи у Палерму, на улици полиција је нашла озбиљно рањеног човека и пренела га у болницу, где је ускоро затим писар отпочео са саслушањем.

»Ко вас је ранио?»

»Не знам.»

»Како се то догодило?»

»Враћао сам се кући, када наједном искрсну пред мене један човек и убоде ме ножем.»

»Јесте ли га познали?»

»Не.»

»Да ли бисте могли утврдити његову идентичност?»

»Не знам.»

»Какав је човек то био? Како је обучен?»

»Нисам га видео.»

»Имате ли непријатеља?»

»Немам.»

Унакрена питања беху бесциљна. За све време рањени је мислио од прилике ово:

»Ако останем здрав, сачекаћу време да сам измирим овај рачун проклетом нападачу. Ако пак умрем неки од мојих сродника или пријатеља који познаје мог нападача осветиће ме а то ће бити значајније но уплатиће суда.»

Ово типично сицилијанско гледиште на закон не потиче из новог доба. То је резултат стогодишњег угњетавања. Становништво је одавно већ васпитано за борбу против владе која је сматрана за тиранију. Захтевати од владе заштиту сматрано је за кукавичлук. Сваки човек који сам себе цени имао је са својим пријатељима да се брине о заштити своје личности и својих интереса. Солидарност против закона беше нека врста светиње. Претворила се у природни инстинкт на Сицилији и у толикој се мери развила да је постојала и солидарност намећу жртве и нападача.

Ово урођено гледиште допринесло је многим злоупотребама и припомогло стварању удружења преступника одлучених да живе од насиља и претњи. Сицилијанска Мафија није имала средишње организације ни писаних закона. Њени чланови нису имали неког спољашњег заједничког знања. Било их је у свим сталежима. Постојала је висока Мафија и ниска Мафија. Прва је штитила и финансирала другу, која је извршавала прљави и компромитирајућа дела. У сваком месту мафиште беху спојени у трупе од којих је свака имала свог вођу коме су се сви морали покоравати.

О саставу и акцијама ових трупа никада се није смело говорити. Ухапшеним члановима морала је бити пружана свака помоћ. Сукоби се нису смели износити пред суд, већ је ту увек одлучивао старешина. Казна за непослушност била је смрт. У свим трговинама и индустријама Мафија је имала свој део од добити, нудећи као накнаду заштиту. Порез који су ова удружења узимала достигало је код појединих богатјих земљопоседника и 50 хиљада лира годишње. Када је префект Мори по наредби Мусолини-

ја отпочео борбу против ове силе потражио је одмах од римске владе појачање, јер није био у стању да оствари свој план са обичним бројем карабинера, полицајаца, жандарма, фашиста и детектива. Када је појачање стигло, први му је задатак био да увери Мафију одмах у почетку, да је држава јача од ње и да се спрема озбиљна акција против ње.

Увод је био отпуштање свих државних чиновника осумњичених за везе са Мафијом. У званичним круговима нису смели да се трије уходе непријатељске. Једновремено народ је био обавештен да ће се строго казнити свако ко помаже злочинцима. Људи осумњичени за везе са Мафијом беху подвргнути надзору и морали су ограничити свој делокруг рада. Мори није спровео одмах шире операције, већ је постепено припремао терен.

За циљ напада изабрано је место Ганин. То је варошица од 12 хиљада становника, у средини плодног краја са импозантним брдима у околини. Ово место је било средиште акције неколико трупа, које су дословно господариле над целом околином. Свака трупa је имала свој терен а њихове заједничке акције шириле су се и у суседне провинције Калтанисету и Катанију. Свуда су ту земљорадници живели у непрестаном страху а многа имања беху напуштена.

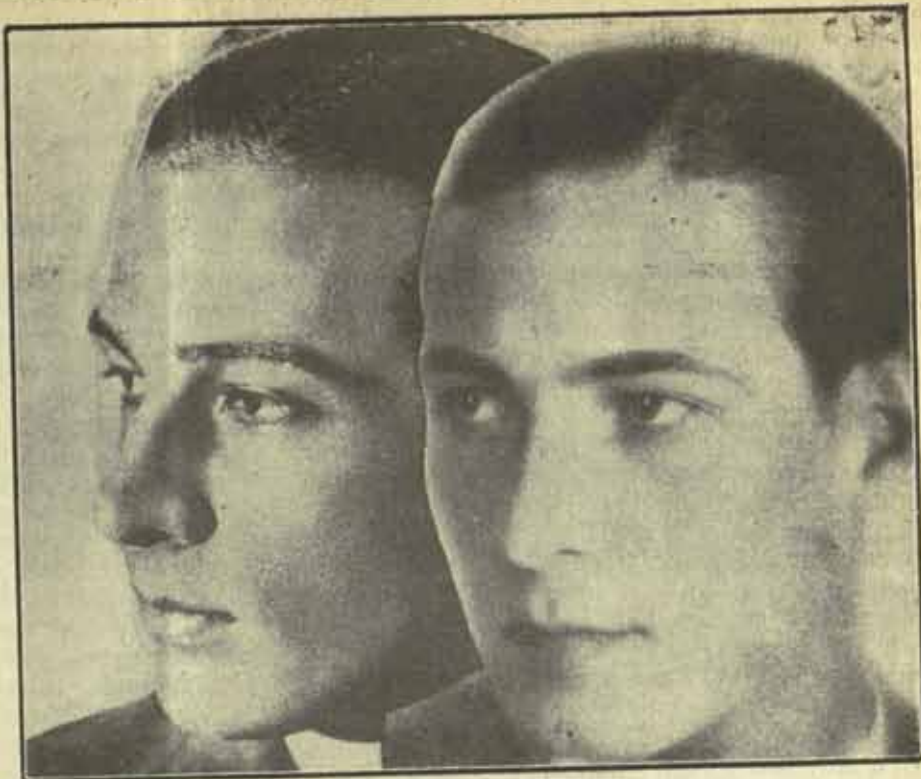
Поглавице Мафије поред уобичајне акције на Сицилији, као вршење пренада, крађе стоке, убијање, уцењивање, присиљавали су великопоседнике на продају имања у четвртину цене Мафији и стављаху у дужност надзорницима спахилука, који такође беху чланови Мафије, да осигуравају целу порезу, скупљену од малих и великих поседника.

Није било могуће ништа предузети у целом овом крају без одобрења локалне Мафије. Шта више и склапање бракова беше подложено њиховом утицају.

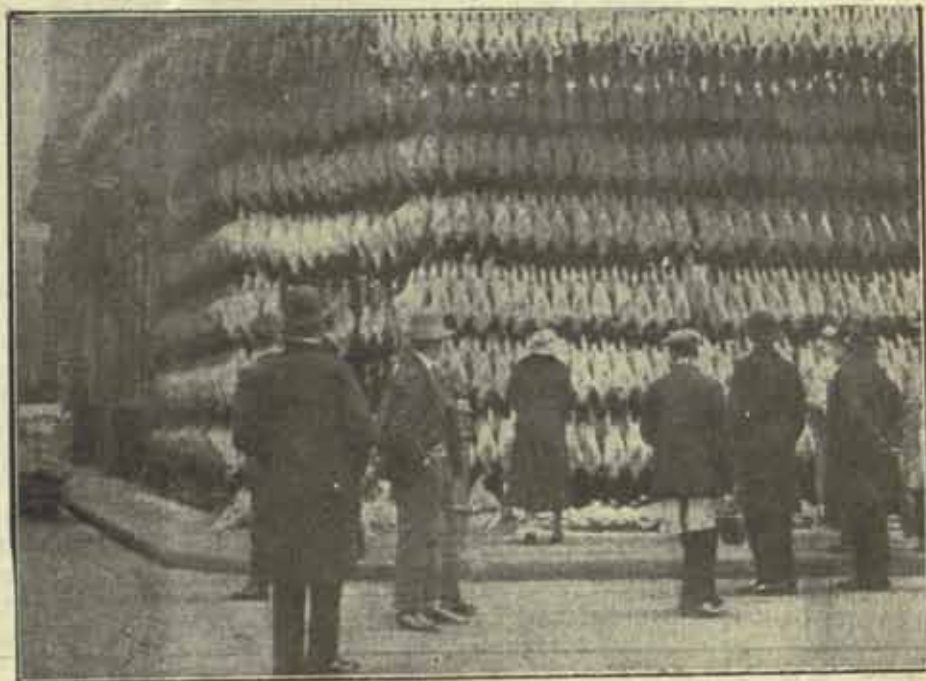
Префект Мори отпочео је истовремено свуда акцију помалући нарочито важност мафијском центру у Ганин. Под вођством искусних сицилијанских полицијских агената, који су знали сваки кутић, био је начињен прави ланац око вароши. Поједина одељења су се споразумевала пољским телефоном. Тако су мафијете били опкољени карабинерима, фашистима и жандармеријом, а свака помоћ споља беше искључена.

То је био страشان тренутак за обе стране. Мафија се нашла лице у лице са силом много надмоћнијом. Мори, познавајући менталитет типова Мафије и да би спречио њихову одбрану упутио је телеграм председнику општине Ганин, да се сви чланови Мафије имају предати или ће бити предузете крајње мере.

Име префекта Мори-а, уверило је све у озбиљност ситуације. Тако су

Француз Фавро који има највише сличности са Валентином.

Божјине печенице за град од милион становника. 3000 ђурана изложене су за продају на једној од лондонских пијаца.

пали у клопку сви чланови удружења, од највиших старешина до обичних присталица. Само неколико њих покушало је да бежи но и они беху ухваћени. 130 опасних противника и 300 саучесника падоше у руке властима. Недалеко од варошице Ганце нађени су читави магацини са оружјем.

Психолошки је утисак био необично снажан, јер су удружења Мафије била обезглављена. На Сицилији није било значајнијег догађаја још од доба када је Гарибалди 1860. године са 1000 црвених кошуља дошао да подигне народни устанак. Затим су јед-

на за другом падале у руке власти и остале трупе Мафије по Сицилији.

На пример у Термини Имересе, ухапшено је 437 особа, људи и жена, окривљених за масу злочина.

Већи део свих ухапшених беше изведено пред суд и осуђено, те тако је Сицилија одахнуо од ове невероватне напасти.

Повратак прошлости сматра се после уништења Мафије за немогућ. Наравно да власти чувају сада најстрожије ауторитет државе, но и поред тога нема више у опште изгледа на опасност од алогласних трупа Сицилијанске Мафије.

одредила да се тога дана слави „обрезање Христово“. Али тај почетак нису скоро никада узимале ни канцеларије, а ни кронисти ранијег средњег века. У неким европским земљама био је овај почетак године прописан, али тек у касније доба, после X. столећа. У Енглеској је он био у обичају све до норманског освајања 1155. године. Од времена, кад се пронашла штампа и почели штампати календари, који су почињали са 1. јануарем, почело се да све више уводи почетак Нове Године 1. јануара, тако да је у XVI столећу скоро цела Европа почињала годину 1. јануара. Тако је тај почетак увела Француска 1564. године, још пре ње Шпанија и Португалија (1556 године), Данска и Шведска (1559 године), Шкотска (1600). Последње две земље, које су примиле овај почетак године, т. ј. 1. јануара биле су Енглеска и Венеција. Енглеска га је увела 1751. године, а Венеција тек у години своје пропасти 1797.

Други почетак године, који је у средњем веку био у обичају, је 1. марта. Тај је почетак оријенталног порекла, и ослања се на јеврејски почетак године, а и на то, што су хришћани хтели да Ускрс пада у први месец године. Папа Лав I (у. 461) наредио је да ускрс пада увек у први месец, а назива децембар, да је то десети месец. И некоје германске државе почињале су годину 1. марта, што је дошло од тога што се тога дана одржава велика народна скупштина. Тај је обичај престао, кад се више није одржавала велика скупштина 1. марта, него 1. маја, дакле после 755. године.

1. марта почињала је и венецијанска година. То је био службени почетак венецијанске године, дакле и године у свим нашим крајевима, који су били под Венецијом, у Далмацији, Истри и т. д.

У византијском царству, и у свим православним црквама почињала је година 1. септембра. Од VII. столећа

па све до пропасти византијског царства вредно је овај обичај, који су онда православне цркве сачувале и у приватном саобраћају све до у XIX. столеће. Руси, који су у прво време после свог апокриштења почињали годину 1. марта, узели су од средине XIII. столећа византијски обичај, и задржали га све до године 1700.

Хришћанство је желело да свему метне свој отисак, па и почетку године. Једна од највећих светковина хришћанства је „зачече“, инкарнација Христова, које пада 9 месеци пр еБожића, дакле 25. марта. Дошло се на идеју да б и требало да се година почне са овим датумом. У XII. столећу употребљава се рачунање године од 25. марта већ и у папској канцеларији. Овакво почињање године са даном 25. марта зове се Маријина година или стил Анунцијације. И у Фиренци и у Пизи служили су се овим стилем, али су Пизанци свршавали своју годину истог дана 25. марта, којег су дана Фирентинци своју годину започињали, дакле би резимо наша 1928. година била у Пизи 1928. година само до 25. марта, а онда би бројили 1929. годину, док би Фирентинци 25. марта започели своју 1928. годину. Како су ова два града била у средњем веку врло важни трговачки центри, то је од велике важности било, да се зна, да ли се рачуна по начину у Пизи или Фиренци. Начин пизанског рачунања звао се „калкулус писанус“, а онај фирентинског „калкулус флорентину“. Многи европски крајеви примили су овај „Маријин стил“, и то не само у Италији, него и у Француској, Немачкој, у Француској већином пизански, а у Немачкој фирентински начин. У Шкотској се све до 1600. г. почињала година 25. марта, у Енглеској и Ирској почела се Нова Година 25. марта још у XII. столећу, и тако је остало све до 1751. године, када је краљ Ђорџе наредио да се увече грегоријански календар и да се година има да почне 1. ја-

нуара.

У неким крајевима Француске почињала се година на Ускрс, управо на Велики Петак. Тај се начин назива обично француски. То је најнезгоднији почетак, јер Ускрс може да падне у све могуће датуме од 22. марта до 25. априла.

5. октобра 1793. године закључи француски конвент да увече „републикански календар“ и да броји године од дана почетка републике, 22. септембра 1792. Година овог календара почињала је у **поноћи јесењег еквиноција** по париском меридијану.

Овај нови календар вредно је у Француској само до 1805. године, а 1. јануара 1806. опет је уведен грегоријански.

Пре општег прихвата 1. јануара као дана почетка Нове Године, највише је почињала Нова Година са Божићем, дакле са даном 25. децембра. То је био најприроднији почетак године онде, где су се оне рачунале од рођења христовог. Византија није рачунала године од рођења Христовог него од почетка света. На Божић, 25. децембра почиње година у многим местима Италије (Милано, Бенова и др.), у Француској за време Карла, у Енглеској за Ангелосаса пре Норманског освајања у средњевековној Угарској. Већ су пре некоје папе почињале годину са 1. јануаром, а од Бонифација VIII (1294—1303.) трајало је то цело једно столеће (XIV.). Иначе су разне папе почињали годину разио, већином 25. марта, док није Грегорије XV., 1621. г. дефинитивно одредио 1. јануар, као почетак године.

**ДЕЧИЈИХ КЊИГА и КЊИГЕ
ЗА ПОКЛОНЕ најбоља ћете
добити у
Књижари НАПРЕДАК
Кнез Михајловој 29**

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН 787

ЕЛЕМЕНТИ КАО КОСТИМИ

Костим леди Аслеу представља атмосферу.

Костим кнегиње Бисмарк (лево) представља ватру, а костим млада Енглоскиња земљу.

„TOBLER“

Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.

Патентиране у целом свету:

TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом

NIMROD: са малцем и бисквитом

TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане

Тражите свуда.

Сва чоколада пуна Витамина

Потпуно задовољан са својим положајем, штао сам те вечери по Париским булеварима. Било је јесење вече. Вазадух топао и свеж. Звездано небо и месечеве сребрнasti зраци бацаху необичну светлост. Изгледало ми је да је то мајско вече. Све ме је заносило. Прошетао сам поред »Мадлене« и »Лувра« и упутио се ка Великој Опери. Зауставио сам се на углу између Опере и Лафајета. Осам сати. Време када се из дневног живота прелази у ноћни; из једнога хаоса у други, много интересантнији, завољивији и романтичнији. Зује мотори аутомобила и моторцикла, циче сирене, вичу продавци, групе пролазника у великој журби прелазе са тротоара на тротоар.

Све то даје необичан хаос. То је ноћни париски хаос; много елегантнији од дневног. Престао је сваки гететни саобраћај. Луксузни аутомобили клизе у свима правцима Париза. Светлост од хиљаде и хиљаде сијалица меша се са разнобојном светлошћу многобројних реклама, стапа се у један необичан сјај који се живописно прелива над Призреном. Уживао сам у овом хаотичном свету. Да би се мало прибрао и сталожно своје мисли, које су се све више нагомилале, упутих се Ајфеловој кули. За пола часа дошао сам до пространих алеја које окружују кулу. Седео сам на једној клупи испод саме куле. До мене је села једна дама. Како ме је то мало зачудило. Сести до господина и направити са њиме познанство, за једну париску кокоту је најобичнија ствар. Брзо, томе сам се и надао ступио сам у разговор са младом госпођицом. То није било обично познанство која се лако чине у Паризу. Њена елегантија, њена лепота, симпатичност, брзо су ме освојили. За неколико часова ми смо постали нешто више него познаници. За неколико дана и међу нама била је јака веза — пријатељска, искрена. Морам признати да сам је заволео. Заволео сам је топло, од срца; моја љубав према њој била је безгранична. Сваке вечери, увек весели, седели смо нас двоје под Ајфеловом кулом, говорили једно другом. Она ме је често питала:

— Хоћеш ли ме, Сами, увек волети; хоћеш ли бити увек искрен према мени?

Та су се питања из дана у дан понављала. Обећао сам јој да је никад нећу оставити, да ћу стално бити поред ње. Дани, недеље и месеци су пролазили; ништа није помутило нашу срећу. У љубавном заносу заборавио сам све — родитеље, позив и многе дужности. Шест месеци ниш

је како се пожелети не може. Увек задовољни, добро расположени проводили смо време. А једнога дана? Хитан позив звао ме натраг у отаџбину на одслужење рока. Писмо за писмо стизала су од мојих родитеља, опомињући ме на дужност. Зар да оставим њу — своју добру Ану? Вратити се натраг и сигурно изгубити Ану. Не! То нисам могао учинити. Инак је љубав јака од свега. Шта ме се тицала дужност! Ја сам задовољан поред своје Ане! Она ми је драга, ја је љубим и остајем поред ње.

Али није мало изненађење било за мене, кад се једнога дана појавио мој брат у Паризу. Дошао је ради мене, дошао је да ме последњи пут опомене на задатак, да ми живом речју представи све аде последице које ми предстоје. Требало је изабрати: остати поред своје Ане, она је значила срећу коју сам нашао, или вратити се натраг — својој домовини. Остати код Ане, значило би не вратити се кући

десет година. Вратити се кући, значи изгубити срећу. Брат је победио. Све је силе и начине употребљено да ме отргне од Ане и отргне ме. Она је знала све. Била је мирна; преклињала ме је да је не заборавим, да јој сваког дана пишем и да се по одслужењу вратим к њој. Дошао је и дан поласка. Како се само променила за оно неколико дана, од како је брат дошао. Постала је блеђа, ћутљивија и замшљенија. Таква је стајала поред нашег вагона и очекивала да пође воз. Знаклање локомотиве ули ми се у срж. Све до поласка писам имас храбрости да јој ма шта кажем. Брат је тешио, обећавајући јој да ћу се што скорије вратити. Чувици сигнал воза. Апа ме загрли: јецала је, говорила, али ја нисам могао разумети, јер сам и сам био узбуђен. Снажан братовљев глас отргне ме од Ане и ускочи у воз. Ана је нешто довикивала, али су се њени гласови губили у станичном метежу. —

Монолог младе девојке

о томе како се она верила у биоскопу

Ја не знам да ли сте ви као ја, али ја обожавам филм. То је тако живописно, занимљиво и променљиво. Филм чак одмара. Седите на столици или за столом, музика свира, ви гледате најразвијеније сцене.

Па после тога у биоскопу видите цео свет. Правите нова познанства, сусрећете се са старима... Чак долазе и на гледање у биоскоп... И ја сам се гледала с једним младићем. (разуме се, све је то провадицака удесила). Провадика је дошла једног дана и почела да говори мојим родитељима о једном младићу, који би био одлична партија за мене. Много га је хвалила: »Како је отмен, не пије ништа, не карта се, само воли биоскоп«. И тако су решили моји родитељи, управо моја мама и провадицака, да се видимо у биоскопу.

Ја сам обукла једну врло лепу хаљину, и кад смо се наместиле пођемо у биоскоп, ја и мама.

Пола девет... али момка нигде нема. Свет непрестано долази, а ја се стално осврћем не би ли гдегод спазила младића с провадицаком (јер је тако уговорено, да он дође с њом) али њих двоје нигде нема.

Девет сати... Сала се замрачи и филм поче. Кад се осветли после првог чина, гледамо ми опет, али њих нема. Тек смо их спазили при свршетку филма. Они су седели у ложи, готово сакривени, да би младић могао да ме посматра.

Представисмо се... Мама и провадицака почеше да разговарају, и оставише нас двоје да причамо. Како смо

пошли кући, ми идемо напред, а оне за нама.

Младић отпоче:

Како вам се допада овај филм, госпођице?

— Ја налазим да она није толико лепа, да би он могао да се заљуби у њу....

— А ја обожавам бродоломе.

— Ја то не волим да гледам, више ми се допадају сентиментални филмови.

— А ја сам обожавалац ковбојских и авантуристичких.

»Како видим ми се ни у чему не слажемо, помислих у себи. Овај воли све оно, што ја не волим.

Пет минута идемо и не говоримо ништа.

Провадика је осетила да ми ћутимо али је била тврдо решена, да нас венча. И предложи, да се у четвртак нађемо у другом биоскопу.

Други пут опет се нисмо потпуно сложили.

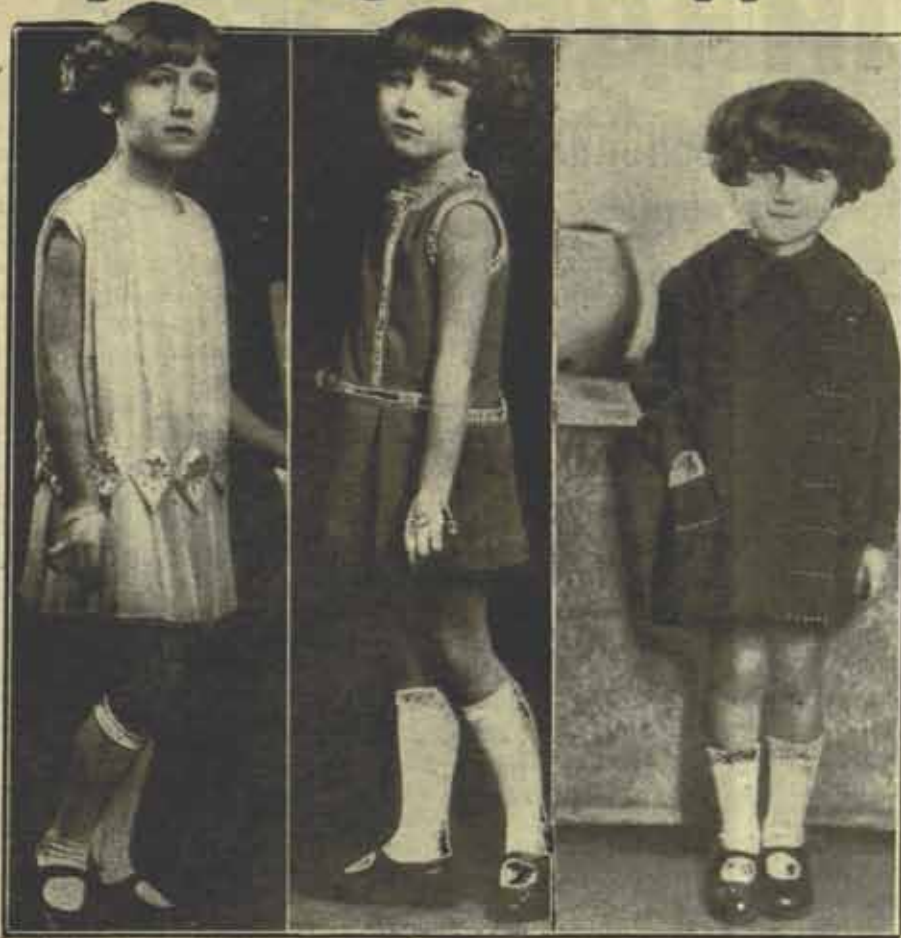
И тако смо обилазили редом све биоскопе, док се једног дана нису у помрчини стониле наше усне, и онда смо били потпуно сагласни о свакој сцени.

Сад смо муж и жена и сваке недеље идемо у биоскоп.

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК

Највећи — потпун, 368 страна. Цена 15 динара. Доплатом 22 дин. Опширан садржај сановника шаље се бесплатно. Шаље уредник и издавач А. Шиндлехер, Ратарска ул. 33 Београд.

Дечија мода

Хаљиница од розе муслина са појасом од розе пана извазеног црним.

Штофана розе хаљиница са белом бордуrom извазеном црним.

Хаљиница од црвене чоје са личним дугмадима.

Стилска хаљиница за девојчицу.

Мантил од зелене свиле са хермелином.

За децу су најлепше лаке материје, свилени муслин, јер онда су она као лептирци. После је у моди тафта, јер се рогуши, и девојница је сва китњаста и рококо. Цветићи на тафти још више истичу луткасте дечје чари.

Стилска хаљина је у моди за одрасле као и децу. Шта има лепше него видети неку малу маркизу са криолином и дугом сукњицом до земље.

Девојницама од седам до осам година врло лепо стоји црна сометска хаљина или краљевско плава боја, са једном крагницом од танких валенсијских чинака. Уместо чипке може да се оковратник оперважи са хермелином. Хермелин се меће и на рукаве.

Дечји мантилови увек су шири, да би дете могло лепо да се увије... Велур делен или сомот најбоље су материје за дечје капутине. Исто тако је подесна каша и дивтин, јер су меки.

Дечји пеширчићи могу се поделити у две групе: клош и бере. Обично се праве од исте материје од које је мантил, да би све било у тону. Иако је на мантилу крзно, њиме се украшава и пеширчић.

Јер и код деце мора строго да се пази на тон и ансамбл.

Зелена чоја и грао крзно.

Мари Линдбергер

пријатељица Берзанских играча

Од ЕВГЕНА ДЕРНБУРГА

2

Ма како да ми чини част ипак морам ту част са захвалношћу одбити. Као председник мора бити једно звучно име, коме ће народ дати пуно поверење.

»Тако је!« одобрили су сви.

»У нашој је средини, драги пријатељи, један члан старог аустријског племства. То је господин барон Улрих Фојхтеноберг. Његови су претци учествовали још за време крсташких ратова противу Сарацена и његово је име познато у народу и због тога треба да буде он председник наше Банке.

»Врло добро!« једногласно је се заорило.

С великим одушевљењем је изабран за председника банке барон Улрих Фојхтеноберг.

Банкар Бергман је пак био одређен за директора банке. Дванаесторица од присутне госпоне изабрани су за чланове управе, а др. Шинцер за банчиног адвоката.

»Акцијски капитал треба да износи милијон форината 10.000 акција по 100 форината. Ја вам господо, јамчим да ће се на берзи убрзо котирати у два пута већем износу. Дакле, ово вече, 10. октобар 1869. године ће бити знаменит дан у привредној историји наше земље. Банка је основана и нека је срећан почетак!« тако је завршио Бергман свој с клицањем усвојен говор.

Још дуго су господа седела и разговарала о појединостима и пројектима. Нове зграде, читаве улице су се имале видати, нове фабрике и индустријске установе подизати. Рад, зарада, новац, богатство.

* * *

Нанољу пред трипезаријом је стајала Мици и радознано прислушкивала. Вирила је кроз кључаоницу у сјајну трипезарију и слушала, чудећи се, о великим сумма новца и посматрала богато одевену госпону где говоре о стотинама хиљада форината као да су то ситнице.

»Мајко«, рекла је Мици, када је се вратила у кујну, »ова отмена господа мора бити да су врло богати људи. Ох, да смо и ја и ти, мајко, тако богати, да имамо толико новца!«

Роза Линдбергер је само уздахнула и замислила се. Као удовица једног подофицира, који је дуже времена служио у војсци, примала је од државе нешто милостиње од дванаест форината месечно. Шила је, прала, пеглала, кувала и помагала у кући банкара Бергмана и тај тешки рад јој је доносио бар толико да са својом Мици не умре од глади.

»Јест, Мици, тако је«, почела је говорити мајка, »једин људи су смртни, други богати. Тако је у свету и ми не можемо то изменити.«

Мици је се приљубила уз мајку и миловала је по коси.

»Како је лепо бити богат као на пример госпођа Бергман. Она живи отмено, носи скупоцене хаљине и накит. Њен муж држи фијабер и ливрејисаног кочијаша. Живети тако, значи бити срећан!«

Сањалачки је Мици гледала у даљину.

* * *

Јован, служитељ, ушао је унутра, сео комотно на столицу и запалио цигарету, коју је био узео из кутије свог господара.

»Јест, они тамо«, започео је Јован, пуштајући дим из цигарете. »хоће да створе банку. Нову пљачкашку банку, као да ми немамо довољно банака у Бечу, које људима маме из џепа новац. Ла, привредни интереси, привредни полет!

Бергман! Ја сам био још дете, али се још сећам Бергмана, када је по улицама продавао ситнице. Мора се признати да је то паметна глава, кад је могао да заради новаца. Али то је и једино на њему што вреди. Бергман да заступа народне интересе!«

Газмишљајући су слушале говор служитељев мајка и кћи.

После кратког ћутања Мици је рекла: »Не треба тако ружно говорити, Јоване, о својим господарима.«

»Ћути, дете, ти не знаш шта је живот. Само се мали допови вешају, а велике допове још и одликују. Мени је све једно, ја не могу ништа друго бити већ само сиромашан служитељ« одговорио је Јован.

Јако зврјање звонца прекинуло је разговор.

Јован је придржавао господи горње капуте и пружио им штапове и шешире. Његово »хвала лепо« значило је да је од сваког од њих добијао нанојинцу.

Већ су сви гости били напустили кућу. Јован је се повукао у своју собицу и избројао добивену нанојинцу, 34 форината. Добро је пазарио тог вечера.

Али је један од гостију још остао код домаћина. То је био двадестчетири годишњи банкарски чиновник Ролф Гебел. И он је био у оном друштву, које је био позвао Бергман.

»Драги Гебеле«, рекао му је Бергман, »ви ћете се о томе побринути да се акције нове банке добро рекламирају.« Ви ћете бити не само шеф мојег одељења за кореспонденцију, него и за рекламу и општење с новинама. Ја сам већ говорио с господином председником банке да вам се даје 150 форината месечне награде.«

Пресрећан, Гебел је се захвалио за ово одликовање и награду. Затим је се врло љубазно банкар Бергман с њим настао.

Пријатно расположен, Гебел је прошао кроз предсобље, које је већ било мрачно.

Из полуотворених кујнских врата продирала је слаба светлост. Узалуд је Гебел у мрачном предсобљу тражио свој горњи капут и шешир.

У том тренутку су се отворила кујнска врата и Мици је стала на праг. Приметила је госта, крснула палидрвце и упалила свећу.

»Тако, господине, сад можете видети!« Ово је Мици рекла с пуно срдечног израза.

Гебел је погледао лепо девојку.

»Нисам знао да господин Бергман има тако лепо кћер«, рекао је он учтиво.

»Не, господине, ја нисам његова кћи; ја сам само за ово вече овде да помогнем мајци у кујни.«

»И ако нисте кћи господина Бергмана, не мења ствар. Ви сте врло лепа девојка, а то не можете порећи.«

Мици је поцрвенела у лицу. Такве јој речи није још ни један човек рекао, нарочито, таква господин. За тренутак је оборила поглед у земљу и насмејала се.

У Гебела је срце заиграло. Постао је шеф одељења за кореспонденцију, са 150 форината плате. Зар је било чудо, што му је се лепа девојка учинила тако лепа?

Гебел је се пружно да ухвати њену руку.
»Ви се, драга госпођице, зовете Мици?«
»Јест, од куда знате, господине?« »Знам јер се лепе бечке девојке зову само Мици.«
»Ох, ви ми ласкате!«
»Моје је име Ролф Гебел и од данас сам шеф одељења за кореспонденцију нове банке.«

»Веома се радујем што у тим младим годинама уживате толико поверења.«
За неколико тренутака су се посматрали узајамно, за тим је Гебел стиснуо Мицину руку и рекао:

»Госпођице Мици, ми се морамо опет видети!«
С осмејком на лицу га је Мици одбила.
»Не, господине Гебел, то не иде!«
»А када вас искрено молим?«
»Богами не знам шта да вам одговорим.«
»Код цркве Светог Стефана прекосутра у шест сати у вече. Хоћете ли доћи, госпођице Мици?«
Она се само смејала, али из тог враголастог осмејка је говорило »хоћу.«

Пресрећан господин Гебел је се сгнуо и пољубио девојци руку, помиловао њену плаву косу, а за тим брзо ухвативши јој главу и ставио своје усне на њена као крв румена уста.

»Не, то немојте«, прошапутала је Мици, али је већ било доцкан.

»Дакле прекосутра, госпођице Мици у шест сати код цркве Св. Стевана.

Још један пут су се руковали и растали се. Замислила је Мици стајала сама у кујни. Обузео ју је самртнички страх. Мајка, за име боже, ако је мајка то видела? Бојажљиво је погледала полуотворену кујну. Хвала Богу мајка је дремала, нико их није видео.

Банкар Бергман је се са својом женом био повукао у собу. Обоје су разговарали о свршеном послу.

»Барон Фохтенберг је постао председник твоје банке. Племић, барон! То си Арнолде, врло добро урадио. Сада ће племићи чешће долазити у нашу кућу и када се наша Хилда врати из завода, тада —«

»Како мислиш, Леонија?«
»Онда ћемо удесити да наша Хилда пође за каквог грофа или барона.«

»За то има још времена, Леонија. Хилди је тек шеснаест година«, одговорио је банкар.

Јест, истину је говорио служитељ Јован у кујни. Данашњи трули богаташ директор банке је пре двадесет година дошао из једне мале мађарске паланке.

То је било 1849. године, када је угушена мађарска револуција, када је Беч био чак и Русе позвао у помоћ противу Мађара.

Тада је у Мађарској владао преки суд, јака песница победночева.

То није земља за мене, мислио је онда млади Арнолд Бергман. Отпутовао је у Беч и ма да није имао ни пребијене паре у џепу, одважно је се латио посла. На вересију је купио био машине, маст за обућу и друге ситнице и ишао улицама и нудио робу. То је била бедна зарада и често пута није због глади могао заспати у својој собици под кровом.

Али млади Бергман није клонуо. Ако не иде добро с том робом, може ићи боље с другом.

Почео је продавати лозове. То је већ ишло боље. Сваки је волео главни или какав крупнији згодитак. Мали трговци, послужени подофицири, келнери, кузарице, жене, били су његове муштерије. Посао је напредовао.

Прошло је неколико година. Већ је Бергман најмно бољи стан и оженио се. Његова жена Леонија била је собарица код једне богате старе госпође.

Опет је прошло неко време. Арнолд Бергман је отворио мењачку радњу и од раног јутра до мрклог мрака седео у радњи.

Леп је успех показао. Његова мала банка је цветала и Бергман је већ био сталан посетилац берзе.

У том времену је дошла за Аустрију несрећна 1859. година, рат с Италијом. Аустрија је била рђаво наоружана. Војсци су били потребни коњи, кола, сено, слама и људи, који би све то могли набавити у најкраћем времену.

Тих дана је се мали мењач Бергман јавио одмах властима да на време и у довољној количини лиферије коње и кола. Захваљујући односима његове жене Леоније, која је била из једног села где је било доста коња и кола, Бергман је могао код сељака за осам дана набавити стотине коња и кола за војску, купивши их за државне новце и на њима зарадити замашне суме.

Рат је ишао несрећан за Аустрију, Ломбардија и Венеција су потпуно прешле у својину Италије, државни дуг је порастао, али је банкар Бергман зарадио чистих 250.000 форината.

Он је унео новац у своју банку и постао виђен члан берзе.

И када је се 1866. године опет распламтио рат у Аустрији, разуме се по себи да је Бергман опет био лиферирант војни и зарадио још неколико стотина хиљада форината.

Ратна времена су прошла. дошло је ново доба за Аустрију. Стваране су банке и индустријска предузећа ницали као печурке после кише. Тек сада је за Бергмана наступило згодно време да заслужи новац.

Берзе, банке, доба зидања! Прилика за зараду, само ваља умети. Овог вечера је основана нова банка, прилика да се много новаца заради.

Пре двадесет година још сам продавао ситнице улицама, данас председник је моје банке барон Фохтенберг.

Задивљан собом је заспао банкар Бергман.

Био је сунчан и топао јесењи октобарски дан. У Бечу, у Пратеру и хотелским баштама још су седели људи на пољу и уживали лепо јесење време слушајући бечку музику. Орећом су били они људи, који су могли на пољу провести лепо после подне и уживати последње сунчане јесење дане.

Није тако срећна била Мици Линдбергер, кћи сироте удовице. Она је морала по цео дан помагати мајци перући, баш тог дана, када је у вече око шест сати требала да се састане с Ролф Гебелом.

Избило је пет сати.

Мици је горела у грозници од нестриљења. Мати је требала да заврши с прањем и у пола шест да буде у Бергмановој кући да помогне куварици.

»Мајко«, отпочела је Мици, »смем ли« да одем до Ане Ридингер?«

»Можеш, али се ускоро врати и никако не остаји после осам сати.«

То је било више него што је Мици очекивала. Одмах је оставила посао, обукла чисту, отворено плаву боје хаљину и пре него што је мајка отишла, Мици је већ била на путу ка цркви Светог Стефана, ка њеном првом уговореном састанку.

Већ је се био спустио мрак. На улици је овде онде светлуцала лампа.

Мици је журила. На цркви је избило шест сати.
»Хвала Богу што је могла бити тајна; јако куцало. Брзо је погледом прелетала преко пролазником улицом.

— Наставиће се —

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

У улици Шамп-Елизе 25, тамо, где је некада од глади изнемогла пала, јавили су се мајстори да почну зидање двора.

Двор Паиве стао је шест милиона франака. Што је Бланша у детињству желела, остварило је се, имала је и сребрно купатило.

Али пре него што ће се у двор уселити, опет се је збио један догађај у њеном животу, који је јако на њу дејствовао.

Готије Готје ју је једно вече пратио до ложе у опери.

Ту се од ње растао. Није хтео да јој буде на сметњи ако би опет покушала да некога освоји.

„Да ли не познајете господина, који ме је чудновато погледао, када смо мало пре заједно ходали?“ запитала га је на на растанку.

Готије је реко да не познаје.

„Ја морам тог господина опет да видим; ја га се не сећам —“

Вратар ложе је затворио врата јер је опера већ била почела.

Комотно је Готије корачао к излазу. Није имао воље да још једном слуша до краја оперу.

У том времену је видео истог господина да му се приближује.

„Опростите што ћу бити слободан да Вас запитам, која је то дама била, коју сте мало пре пратили?“

„Ви сте Немац, познајем по Вашем изговарању речи“, поновио је Готије. „Ви сигурно нисте одавно у Паризу, иначе бисте познавали маркизу од Паиве.“

„Маркиза од Паиве“, поновио је непознати машући главом. „Молим Вас за доброту да ми кажете њено име.“

„Зашто не — она се зове Бланша.“

„Бланша, заиста Бланша?“ упитао је странац узбуђено.

„Господине, ја могу потврдити Вашу сумњу. Маркиза је мислила такође да Вас познаје, само се није сетила —“

„То није могућно, ми се познајемо од пре деветнаест година.“

Странац се захваљујући и отишао.

Готије се зачудио.

Мислио је да господин има највише тридесет година, а каже да познаје Бланшу од пре деветнаест година.

И Бланша је узалуд лупала главу. Поглед непознатог господина је на њу начинио толико јак утисак, да није обраћала пажњу ни бини ни публици.

По свршетку опере одбила је да је ма ко прати. Сама је се одвезла кући и јако мучена мислима легла је у постељу.

Што јој се годинама није десило, догодило је се те ноћи. До зоре је мучила некаква необјашњива чежња. Најпосле је се пробудила са сузним очима.

Неко је закуцао на врата.

Брзо је устала и обукла хаљину.

Собарица јој је унела један пакет.

„Господин, који је пакет послао, доћи ће кроз неколико сати да посети госпоњу маркизу.“

Бланша је зграбила пакет из руку собарице. Само он га је пратио; срце јој је јако куцало.

„Иди, рекла је собарици, ниси ми сада потребна!“

Бланша је закључала врата да јој нико не смета.

Дрхтећи је отворила пакет. У њему је била једна књижица у кожном повезу с насловом на немачком језику: „албум успомена“.

У средини те књиге, између листова, стајале су руже. Отворила је, уклонила их и на један пут јој се јавила успомена од пре деветнаест година.

То је било у Горњој Шлезији.

Пред једним двором с високим кулама зауставила је се дружина и Жирард ју је послао унутра да пита да ли би високој господи била пријатна једна представа.

У дворишту ју је срео један дечак, осмогодишњи Гвидо Хенкел од Донерсмарка.

Био је дете. Није се могло рећи да је се у њему била пробудила љубав.

Али је дечка била обузела дубока наклоност.

То је показивала књижица у њеној руци, на чијој отвореној страни пре деветнаест година је она била својом руком написала:

„Сећај се твоје Бланше!“

Деветнаест година је Гвидо чувао књижицу; он ју је волео, иначе је не би као зрео човек понео на пут.

А зашто јој је сада исту послао?

Сигурно да каже:

Ја се тебе сећам, Бланша! Што сам као дечак осећао, задржао сам и сада као човек. А када сам те јуче неочекивано видео —

Приближила је књигу устима и топло пољубила.

Ах, на један пут је помислила, да ће кроз неколико сати он доћи и да треба да пожури.

Зазвонила је.

„Брзо“, рекла је собарици, је ли купатило већ топло?“

Окупала се у млакој, мирисима помешаној води.

Обукла је кошуљу и села пред огледалом. Собарица ју је очешљала.

За тим је изабрала између многих и скупоцених хаљина једну јасне боје, која јој је најлепше стајала.

Нестрпљиво је ослушкивала с ваки шум у кући.

Књижицу је држала на крилу и прелиставала.

Страна, на којој је она исписала своје речи, изгледала је као да ју је Гвидо у својим младим данима често љубио.

Да ли је била толико у књижицу задубљена да није чула његов долазак?

Да ли је се он намерно толико приближио и није тражио да га служитељ пријави, да би је изненадио?

На један пут га је видела на вратима собе.

Она је јако поруменила. Очи у јој добиле необичан сјај, што се огледа код многих жена када изненада виде драгана. Млади граф је одмах приметно осећања, која је Бланша за њега имала.

„Гвидо!“ викнула је нехотице.

„Опростите, господине грофе —“

На то јој је он одговорио:

„Не, за тебе нисам „господин гроф“, већ Гвидо. Иначе бих морао и ја рећи госпоњу маркизу. Ја не познајем никакве маркизе од Паиве, већ само малу, слатку Бланшу, какву сам у детињству видео и каква је у мојој младињској машти остала. Шта је после било — о томе нећу да знам.“

Са сузним очима запитала је она:

„Гвидо, реци ми отворено — да ли ме презиреш?“

Он је устао, замолио је да седне на столицу и приближи своју столицу.

Држећи је за руку и дивећи се њеном још младалачком и свежем изгледу, проговорио је озбиљним нагласком:

„Бланша, када сам те јуче видео и од господина, који те је до ложе допратио, сазнао твоје име, била је моја прва мисао да похитам к теби. Случајно су ме срели неколицина дипломата и у разговору ми саопштили све шта се о теби причало.

Бланша је оборила главу. Он ју је ухватио за брачу и подигао јој главу у вис да би је могао гледати у очи.

„Бланша, ја не верујем све, што се о теби јори. Много што шта је увеличано. Ја нисам дошао да тражим рачун о твојој прошлости. Ја могу да разумем твоје поступке, а разумети значи опростити.

Од сада пак не сме нико више владати твојим срцем осем мене. Да ли ми можеш бити вечито верна? Ако можеш — онда —“

Није довршио шта би после било.

„Бланша, можеш ли ми то обећати?“

Свечано му је обећала.

Он ју је загрлио. У његовом загрљају је она осетила праву сласт искрене љубави.

„Бланша“, запитао ју је на растанку, „смет ли те сутра повести на мали излет. Данас, на жалост, морам свршавати важне послове.“

„Ја ћу те жељно чекати, Гвидо“, одговорила му је и дала пољубан.

Те вечери су се парижани изненадили не видећи маркизу од Паиве на њеном месту у Опери.

Већ је се шапутало да је постала љубавница младога грофа Хенкела од Донерсмарка, богатог шлеског магната, сопственика великих рудника и неизмерног богатства.

Чудили су се мудрости де Паиве, која је за кратко време придобила грофа, који је могао задовољити њене највеће жеље.

Идућег јутра су пред њеним хотелом који је Бланша била најмилија — њен двор није још био довршен — чекала елегантна кола.

Гроф Гвидо је изишао из њих и похитао уза степенице. Горе га је чекала Бланша. Одмах су се загрлили.

Затим су се провезли кроз варош.

Она је се поносила, што је се могла тако показати парижанима.

Изишли су изван вароши. Лепи коњи су у касу трчали испред лаких кола кроз цветна поља.

Све даље су одмицали од Париза. Бланша није питала куда ће се одвести.

Затим су ушли у хладовиту шуму. Иза шуме је се указало лепо језеро, а на његовој обали леп, стари двор у сред великог парка.

Бланши је се двор јако допао.

Гвидо ју је запитао, да ли би хтела да станује у двору.

„Не, Гвидо, то не тражим од тебе. Само твоју љубав требам и ништа више.

Пред уласком у двор Бланша је видела мноштво слугу, који су некога очекивали.

„Људи“, рекао је гроф излазећи из кола и показујући на Бланшу: „ово је ваша нова госпођа.“

Бланши се учинило као да сања.

„Гвидо“, рекла је идући с њим кроз сале, „ово је рај!“

Смејући се, загрлио је Бланшу.

„Све је испало како сам желео, Бланша. Прочитао сам у новинама да се продаје овај двор и купио га.“

„Како си добар, Гвидо“, рекла је загрливши га нежно.

„Све што ти се не буде свиђало, биће одмах поправљено по твојој жељи, Бланша. Би ли желела да се старински намештај замени модерним?“

„Не, Гвидо, ја баш волим те старинске ствари. Сваки предмет казује интересантну прошлост.“

Бланша је заиста била пресрећна.

Сада није морала с нестрпљењем да чека да се доврши њен двор у улици Шамп-Елисе.

Својим меким мишицама загрлила је младог грофа. Врелим пољупцима захвалила му је и дала на знање, да у њеном срцу није нестало раније пробуђене љубави.

7.

Године 1866. био је најпосле довршен двор у улици Шамп-Елисе.

По својој спољашњој лепоти и великом унутрашњем луксузу убројаван је у најлепше париске грађевине.

Цео је Париз свакодневно одлазио да разгледа „двор Паива“.

Неколико недеља је био ради разгледања двора.

Када су почели дувати хладни јесећи ветрови и да опада у парку лишће с дрвета, преселила је се маркиза од Паиве у свој нови двор.

Сан њеног детињства не само што је се остварио, него јој је дао далеко више, него што је желела.

Сада је имала два двора, летњи и зимски, какав је ретко који владалац имао.

Један племенит човек, гроф Гвидо Хенкел од Донерсмарка, ју је волео свим срцем и обасипао је богатим поклонима.

И нико није могао помислити да је мала Бланша Лахман из московског јеврејског кварта, а сада поносна маркиза од Паиве, из ненаситог славољубља имала још веће жеље.

Сада још није могла на то да помишља. Закон ју је везивао за маркиза од Паиве, ма да осем тих законских веза није било никаквих других.

Њене тежње да раскине брак, који је само на хартији постојао, ометали су нечувени маркизови захтеви. Због тога је се најпре задовољила да потражи задовољење своје сујете на други начин.

Још за време њеног живота с пијанистом Хенријем Херцом она је одржавала пријатељске везе с уметницима и духовитим људима, нарочито с Теофилом Готијем и браћом Гонкур.

Ови и сада њени верни пријатељи први су је посетили у новом двору.

„Сада наша поштована маркиза сигурно нема шта више да жели“, рекао је Готије у шали.

„Не“, одговорила му је Бланша, „ја имам још пуно жеља. Пре свега немам „салона“, где би се недељно један пут скупљале све духовне величине целог света.“

„Има салона“, наставио је Готије, разледајући луксузну собу. „Три духовне величине браћа Гонкур и моја маленкост стоје вам на расположењу. Да би се њихов број увеличао, треба само да изаберете повољан дан.“

„А који дан мислите да је повољан?“

„Петак никако.“

„Јер у тај дан се отвара салон принцезе Матилде, рођаке Наполеона III.“

Бланша је то знала али се није одмах сетила.

Сада је скочила. Одлучним гласом је рекла:

„Пријатељи, и ја хоћу мој салон отворити у петак!“

Готије се пред њом поклонио:

„Наша краљица заповеда и ми верни поданици ћемо слушати.“

Бланша га је полако ударила и љубазно се осмехнула. Већ идућег петка је био „салон“ отворен.

После неколико недеља је се увидело, да је се код маркизе од Паиве веселије водио разговор него код царске принцезе, где је се сваки осећао степњен дворским церемонијама.

(Свршиће се).

Шта ће девојке на филму ?

Духовити амерички писац П. Г. Водхаус тражи на један врло хумористичан начин да се девојке — највише не појављују на филму, или да се „вилени“ боље поучи и свој посао савршеније врше.

Бог ће свети знати који је то писац први увео девојке у полицијске романи, одакле су оне прешле и на филм. У моменту када све лепо иде својим током, кад крв лепо цури, кад разбојник довршује свој успешни посао, наједном се појављује једно такво невинице које све поквари. Лично, немам ништа противу девојака „које су на свом месту“. Али, у том је баш оно! Оне никад нису тамо где би требале да буду. Шта ће једна девојка по сумњивим локалитетима? Зашто се само иза наша свим могућим опасностима без икакве потребе? Зар није боље да седи код куће, или у пристојном друштву и да пије лепо чај говорећи о моди или последњем друштвеном скандалу?

Међутим све јунакиње, без разлике, свих узбудљивих филмова имају ту манију да пусте да буду уграбљене. Факат је да, и ако лепа, са великим грао очима и косом боје зрелог жита, њена памет је врло плитка. Може она да се спасе дванаест пута, може да зна да је нека разбојничка банда непрестано вреба да јој покраде неке хартије од вредности, иако је, полиција је неколико пута обавестила о опасности која јој прети, она ће ипак, на први позив у 2 сата ноћу макар га донео један Њорави Кинез злочиначког изгледа, одмах да се одазове. Безбрижно ће ући у сумњива кола, са решеткама на прозорима и отићи у неки порушени замак у мрачној шуми. И кад јунак, по цену живота, после тешких мука и напора, дође да је спасе, она неће ни да чује за њега јер јој један црнац, члан банде, рекао да је он убио њеног брата.

Ова девојка мора да иде. Ми, гледаоци, то захтевамо. Ми знамо да издавачи филмова радо доводе ову девојку, кад год им се да прилика, да би могли да је прикажу публици везаних руку, очајног изгледа, рачунајући да гледаоци у томе уживају, али ми то нећемо. Више волимо да гледамо како маскирани разбојник убија ножем милионара у његовој библиотеци, него вечито мршварење јунакиње кроз цео филм.

Ми, гледаоци, имамо извесна права. Са нама треба лепо поступати, иначе ћемо наш новац пласирати на друго место.

Оно што се нами свиђа код Шерлока Холмса, то је његово коректно држање у овом важном питању. По неки пут он би дозволио да се девојке појаве код њега, да му се пожале на понашање њихових стричева или очуха, али чим за-

почне мистерија, оне одмах ишчезавају у позадину и тамо остају до краја.

(Кад сам мало пре рекао да ћемо ићи на друго место ја сам само „блефирао“! Наравно, нема те силе која би нас извукла из биоскопа, они то знају и мисле да нас држе у својим рукама. Али, чекајте!)

Сваки паметан човек зна да у природи свако зло има своје добро, односно да све што не ваља може да се излечи. За отров постоји противотров, за диспетсију бикарбонат, а за јунакињу „вилена“. Једина личност која је одређена да се отараса јунакиње јесте „вилена“, а не може се рећи да он не чини све што може да у том успе. Па ипак, из неких разлога, он никад не успева. Зашто? Зашто, чак и кад је он завеже чврсто о греду у подруму, са водом која полако али стално све више плави под, без икакве наде не спас, зашто чак и онда ми сумњиво вртимо главом не верујући у срећан завршетак. Ево зашто. Зато што ми сви знамо да не можемо да се ослоним на „вилена“. Он нас је и сувише често оставио на цедилу и изневерио наше поверење.

Он има све могуће врлине изузев једне. Вредан је, истрајан, храбар, мрзи јунакињу исто тако дубоко као и ми, али му не достаје памет. Он није потпуно обучаван за свој посао. И то је оно што ја предлажем да му треба дати.

У главном, тешкоћа са сваким „виленом“ лежи у томе што он пати од генијалности. Кад је био још дечко, његови родитељи су му сигурно били рекли да је паметан, што га је размазило и није хтео да се труди да нешто научи. Генијалност је добра ствар али не треба претеривати.

Ви или ја, кад нас прилике натерају да убијемо неку познаницу, ми узajмљујемо револвер и неколико метака и свршавама ствар за пет минута, једног дана кад нисмо на послу или коњски тркама. Ми се не бринемо о уметности и о научним методама. Просто одемо и извршимо посао.

Али „вилена“ се не разуме у упрошћеним стварима. Сто пута доведе девојку у положај, у коме би један ударан ножа или добро испалени метак свршио ствар одмах, док он све поквари тиме што хоће да буде паметан.

У таквим ситуацијама он никад не управу револвер у девојку и просто окине. Кад би му рекли да је ствар могућа на тај начин он би помислио да хоћете да му подвалите. Једини могућ начин који он може да измисли јесте да је веже за столицу, да постави револвер на стани, да завеже окидач канапом, који обавије око зида, док га не пребаци преко једне куке, а на крају привеже једну циглу, коју држи у ваздуху дебес конопац, испод кога остави запаљену

свећу. Он је све тачно израчунао: после извесног времена дебес конопац ће прегорети, цигла пада и затеже канап, који окида револвер и ствар је готова.

Али тада неко улази, угаси свећу — и он почиње све изнова!

Има „вилена“ који поставе девојку на сандук динамита ишчекујући да експлодира паљењем електричне светлости! Тако се то не ради.

Ипак, човек не може стварно да се наљути на њих. Они чине све што могу у границама њихових способности. Нису они криви што врше послове, за које нису довољно тренирани. Оно што је најважније за поправку ових људи, јесте да забораве све оно што мисле да знају и да почну све испочетка.

Главна настава у новооснованој школи за „вилене“ свешће се на предавање о упрошћавању ствари и о непосредном раду. За почетак ученици ће се вежбати у убијању мува. Затим постепено мењаће своје жртве, пролазећи преко свих фела животињског царства, док најзад не дође до јунакиње. И у време када ови питомци добију дипломе највише ће морати да се пењу на врхове дрвећа, избегавајући ове људе, јер ће тада они доиста бити опасни.

Тешкоћа је, наравно, у томе што по природи својој „вилени“ пате од компликовања простих ствари. Ако им, на пример, кажете да убију једну муву, они би пронашли за најсигурније да пресеку патос поред зида, да завежу конач у вратима и да пошаљу писмо муви у коме је позивају да хитно дође у собу. Њихова идеја се састоји у томе да ће мува улетети у собу, саплести се на конач пасти на патос, који се једва држи и заједно са њиме пропасти у провалију и тако сломити врат.

Ово, по мишљењу „вилена“, није само најпростије већ и једини начин да се убије мува. И највећу тешкоћу професори ће имати да га убеле да се бољи резултат постиже увијеним новинама.

Једном, кад му се ово објасни, његов напредак биће врло брз. Тада ће већ знати ако успе да убије јунакињу, да ће му милионима њих бити захвални и да ће придобити симпатије целог света.

Најневероватније код „вилена“ је то да они компликују ствари само кад је у питању јунакиња, док људе убијају исто тако правилно и лепо као што би то урадили ви или ја. Али чим се нађе пред девојком, коју треба смакнути он одмах постаје „генијалан“ и упропасти целу ствар. Место ножа, којим тако вешто и сигурно убија милионара или револвера, којим просвира главу издајника, он ће поред везане девојке поставити бомбу, која треба да експлодира код неке високе ноте грамофонске плоче! И, наравно, такве људе је тешко је убедити за један дан у несигурности њихових средстава. Али, само стрпљење! Они ће то све лепо научити на време и тад ћемо видети што ћемо видети.

"ХАРМОНИЈА"

ОДЕЛЕНЕ КЛАВИРА
Највеће предузеће у земљи,
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 45.

Продаје по најповољнијим платежним
условима. Каталог бесплатно.

ШВЕДСКО СЕЧИВО ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Дист. П. Е. Лутероти
Београд, Дуачка 9.

Тражим подзаступника у свима ме-
стима Краљ. С. Х. С.

Најбољи поклон

јесте технички савршен

Радиоапарат

највеће шведске фабрике

Stern & Stern Stockholm

која Вам нуди као
ПОСЛЕДЊЕ НОВИТЕТЕ
апарате од 2 до 7 лампи

без батерије и акумулатора

Могу се добити

код ЗАСТУПНИКА

Ивж. Мом. А. Петровића

— БЕОГРАД —
Карађорђева ул. бр. 47.
Тел. 50-78.

Краљ Музичких Инструмената „АЈХЛЕР“

БЕОГРАД — Франкопанова ул. 35
НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ СВИХ ВРСТА
МУЗИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА И НОТА

ПРОДАЈА БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ.
ПРИМАМ ПОРУЧБИНЕ ПО ЗАХТЕВУ.

Оправке вршим
са гаранцијом.

Ценовник
шаљем
бесплатно.

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању познате светске руске фирме
ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе
или фарбе.

Продаје се у свакој бојој
колонизалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска Узајамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фак 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Мотоцикли: „Gillet“ Herstal (Белгија) „Victoria“ 1 и 2 цилиндра

Бицикли: „Star“ Liège (Белгија) „Thomann“ Nanterre (Француска)
„Victoria“ (Немачка)

Оружје: Ловачке пушке и револвери „Colings“ и „HDH“ Liège
(Белгија)

Генерални заступници за Југославију: Предузеће за Развој Трговине и Индустије — Београд

Душан Н. Радивојевић К. Д. Трговачка улица број 7.

Comptoir d'Expansion Commerciale et Industrielle Belgrade — Trgovačka 7.

Свима својим претплатницима и пријатељима,
Сретну Нову 1929 годину желе
„Недељне Илустрације.“

НЕДЕЛЈНЕ ШЕШТРАЦИЈЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат,
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3—

Уредник М. СВЕТОВСКИ

БЕОГРАД, 13. јануара 1929. г.

ПРЕПЛАТА

За нашу државу годишње 150 дина., полугодишње 75 дина.
За иностранство годишње 200 дина., полугодишње 100 дина.

ЦРНАЧКИ КАРНЕВАЛ У КАПШТАТУ.

ЖУТА РАСА У БУДУЋНОСТИ

Кина је земља, која ће сигурно у будућности заузети прво место на земљиној кугли. Јер судећи по нагом напретку, мора се доћи до закључка, да жутој раси предстоји велика будућност.

Кад се сада прође кроз Кину, нарочито кроз градове где су европске концесије, констатије се велики напредак, уређеност и енергичан рад као у великим европским градовима. То су кинеске вароши које су у трговачком контакту с целим светом, и где је утицај Европљана тако велики, да

Кинез напушта традиције и почиње модеран живот.

У унутрашњости Кине не осећа се такав напредак. Просечни Кинез држи се традиција, он не тражи ништа више, него да може да живи као и његови претци. Зато тврдоглаво чува старе обичаје.

Али кад се Кинез реши једног дана, да отпочне модернији живот, невероватно је с коликом интелигенцијом он слуша све што му се предаје о новом и модерном животу.

Инсталација прве хидро-електричне фабрике у унутрашњости Кине била је читав догађај.

Прву електричну централу добио је у унутрашњости град Јунап-Фу, са двеста хиљада становника.

То је био врло тежак посао, и сви технички радови вршени су под надзором немачких инжењера. За инжењере је био тежак посао што нису знали кинески и морали су да га уче, да би могли разговарати с радницима. Нашли су тада једног тумача, који је говорио само енглески. Ипак је споразумевање ишло тешко, јер је енглески требало преводити на немачки.

После дугог напора централа је била довршена.

Недељна
Илустрације

Бр. 4.

Дат. 3.

Клена Мерм

Уметнички радови у Босни

Старо Сарајево: Поглед са Алифаковца.

Ново Сарајево: Трговачки центар града.

Обласна ткаоница ћилима

Израда ћилима у Босни и Херцеговини данас је на најсавршенијем степену, и то тако да се они већ данас у велико потражују у иностранству, као на пример у Француској, Енглеској, Немачкој, Аустрији, Мађарској и т. д.

Почетак те народне привреде налазимо у кућном обрту, којим се баве укључиво само жене.

Покрајинска влада у Босни уочила је у томе велике економске користи па да унапреди ћилимарски обрт и економски придигне ондашњи народ оснива год. 1888 предioniцу за ћилиме у Сарајеву.

Доласком инж. госп. Хофмана на положај директора у ткаоницу набавком модерних машинерија добила је ткаоница фабрички карактер. Наравно, само у толико, што је рад организованији, бољи технички и уметнички савршенији. Тако се развија та народна индустрија, која је до данас постигла већ врло значајну европску

репутацију. У Паризу год. 1900 на интернационалној изложби добила је ткаоница диплому »Grand prix«.

Обласна ткаоница израђује најсавршеније gobeline које се могу такмичити са оним израђеним у Паризу.

Сви теписи су импрегнирани, па су стога потпуно имуни против мољаца. Управо се израђује у ткаоници прекрасан примерак персијског ћилима за двор Краља Александра. Као пример продајног капацитета вредно је забележити да је ткаоница на дан 14/XII 1928. продала у једном дану хиљаду примерака теписа.

Чивовници и официри добијају у ткаоници сваковрсне теписе на отплату уз 5% попушта или код плаћања у готовом 10% попушта од фабричких цена.

Године 1928 прелази ткаоница под управу Сарајевске области, а на место старог, вредног и заслужног директора инж. Хофмана преузима техничку и уметничку управу ткаонице инж. госп. Хусеиновић.

Обласна ткаоница веза и везионица у Сарајеву

(Босанско плативо зове се босанске врте: Саделук, кад је плативо глатко. Уширд кад је плативо проткано на крајевима. Береће, пругасти вез делом средином. Кафеџ, цела плоха у квадратима ткани. Пирлит т. ј. у фигурама ткани без, Харив, најтањи свиљни вез.)

Традиција и верски обичаји присиљили босанску жену да остане код куће, па се је под таквим условима почела стварати једна врло лепа и значајна народна индустрија. Да се том народном обрту даде привредни значај оснива покрајинска босанска влада установу под именом »Босанска - Херцеговачка народна ткаоница веза и везионица у Сарајеву«.

У почетку бави се ткаоница само харемским ткањем и везом, а од год. 1911 започето је са прикупљањем женских сељачких рукотворина: везене сељачке кошуље, рукави и ошавге, прегаче, тканице и т. д.

Према народним узорцима ткаоница увађа ткање дебелог веза, сељачке дебеле кере и везова. На великим интернационалним изложбама »сликована је ткаоница и везионица у Бечу 1890., Карлсруе 1891., Теминштату 1891., Торту 1891., Парва 1892., Будимпешта 1896., Брисел 1897., Беч 1898., Париз 1900., Брно 1908., Беч 1910., Сарајево 1921 и 1924., Париз 1925., и Скопље 1928.

Ова установа дошла је 1928 под управу области сарајевске, која је, по знавајући важност ткаонице по кул-

Уметнички израђан умиваоник и ибрици.

У сарајевској ткачници ћилима за време рада.

Народни мотиви ручног рада сарајевске везиљске школе.

Изајба ручних радова у Сарајеву.

Разне израђевине од дрвета уметнички украшене металом.

РАДОВИ САРАЈЕВСКЕ ТКАЧНИЦЕ ЋИЛИМОВА — ПЕРСИСКО - АНГОРСКИ ЋИЛИМОВИ.

турно - привредни напредак нашег народа učinila sve da se ткаоница и везионица што више прошири.

Код задњих наложаба које је приредила ткаоница и везионица, констатирују неки аутори, да је г-ђа Марица Прица врла управитељица ове установе, завирила у душу народа и дала јој још једну ноту, један израз више и да је подигла индивидуалност давши му своје обележје т. ј. чисто народно.

Женски радови подељени су у три групе: модерни радови, сеоски и харемски вез, примењен на савремене кућне украсе.

За психологе ови радови имају душу на њима се опажа траг историје, живот, климатски и социјални утицај, све оне околности које су прожимале стваралачку снагу жена, будиле интуицију и налазиле начина, да се изрази душа кроз боје и орнамент. Госпођица Јела Остојић као познавалац ове народне умотворине написала је, импресионирана тим радовима:

— Наш народ урезива своје осећаје у ткање и у вез — као год и у

ритам, и у мрамор — и у дрво јаворово.

Обласна радионица за уметне занате у Сарајеву

Пре тридесет година основана је радионица за неговање народних рукоделија, чија је жеља била, да се разни уметнички занати и кућна индустрија што више подигне, те да се овоме делу народа даде привлика да се што боље у занату теоретски и практички у занату усаврши.

У радионици се примају деца од 14—18 година где се изучавају шест разних заната: 1) Инкрустација или вез по дрвету. Та се техника састоји у улагању разних метала (олова, бабра, месинга, сребра и злата) у дрво те особито одликује финоћом израде оригиналних орнамената.

2.) Таужирање, т. ј. улагање или вез по челику. Ова се се техника употребљавала највише за украс разноврсног оружја те и ако бејаше добро развијена опет је временом тако ниско пала, да се је једва још један једини

мајстор нашао и то у Фочи, који је тај занат знао.

3.) Цицелпрање, популчивање метала.

4.) Гравирање, урезивање у метале. Ова оба заната била су у Босни од вајкада врло добро заступана, јер је та техника била употребљавана за све могуће кућне предмете из ковина.

5.) Морилисање и галванопластика. Први је занат био врло слабо познат у Босни а за други се уопште није знало, па је зато био послат један даровит младић у Беч да га изучи

6.) Столарски посао за фињу израду разних ствари (кутија, оквира, сточића и т. д.) из тврдог дрвета, који се обично реже, пребојава и политира.

Сваки од наведених заната учи се четири године. Осим наведених заната уче се у школи још и читати, писати, четири врсте математике, те линеално и просто ручно цртање.

Тако изучени младићи проглашују се калфама, те уз обласну припомоћ, отварају своје самосталне радионице.

Обласна радиона за умјетне занате.

Уметничка гарнитура за нафу, радови у Сарајеву.

има своју продавницу прекрасних уметнички израђених предмета као на пример: сервиса, ваза, тоалетних предмета за даме, кутија за цигарете, ибрика, чајника и т. д. Једну прекрасну босанску салу у двору краља Александра израдила је обласна радиона, по нацртима свога директора госп. Јове Трифковића.

Почев од 15. јануара 1929., прире-

ђују ове три обласне установе, своју заједничку изложбу у официрском дому у Београду, па се скреће пажња на ове врло карактеристичне радове једног дела нашег народа.

На изложби продаваће се поједини предмети уз фабричке цене, тако исто могу се поручити ћилими у разним величинама и мустрада.

Мајо.

МОНОЛОГ МЛАДЕ ДЕВОЈКЕ

»Све ћу вам испричати од почетка до краја. Упознали смо се летос на мору. Било је ту пуно младића, али међ њима издвајао се један висок елегантан и леп младић... Одмах сам помислила: »У овога бих могла да се заљубим«. Али ви немојте да помислите, да се мени често догађа, да понављам ове речи. Једној младој девојци данас се допушта да се трипут годишње заљуби. Први пут с пролећа због шетње по парковима и шумарцима, други пут у лето, кад се проводи на плажи или у бањи, трећи пут с јесени, да би се утешила због оне пролетње и летње љубави. Али јесења љубав остаје и за зиму — због балова, јер где ћете ви зими да трчите и тражите љубав. Свака модерна девојка мора да се побрине још у јесен за свог партнера на баловима.

Љубав има свој почетак и свршетак. За девојку је почетак пољубац, а свршетак венчање. За мушкарца почетак олет пољубац, али свршетак — бегство. Жене су много већи јунаци у љубави. Оне никад не беже. А мушкарац чим улучи zgodnu прилику, гледа да кидне. У таквим тренуцима има девојка које су прави хероји и ступају одмах у офанзиву, управо јуришају, као са бајонетом, и она, која успе да ухвати бегунца, може да се похвали и заслужије да добије медаљу.

Мислите ли ви да то није херојство задржати мушкарца уза се, који употребљава све могуће да побегне.

Постоји бегство на копну и бегство у мору. Ја сам увек сигурна да ми неће умаћи на копну. Али где да га нађете кад се гњурне у таласе.

Саветујем свима женама да се не заљубљују у одличне пливаче, који се гњурју кроз воду.

Ах, сада да наставим.

Кад сам видела тог лепог младића заклела сам се, да ћу га увек задржати уза се...

Нисам успела јер је био одличан пливач.

Нисам много очајавала, као што обично сада не очајавају девојке. Више није у моди писати писма о самоубиству. Најбоља је утеха наћи другу љубав.

Данас је најлакше доћи до љубави, само је теже задржати је. Девојке мора да води рачуна о томе да буде увек у моди. А откуд може то да постане кад се и тоалете сваке сезоне мењају, а са њима сваке сезоне долази јато нових шипарица.

У главном ја сам успела да набавим партнера за бал. Ништа није страшније него доћи на забаву без партнера. »Сиротица«, мисле многи, »баи нема с ким да игра«. О она, која се целе вечери окреће и држи у загрљају свог кавалера, ликује и мисли победоносно: „Видите, ја целе вечери играм“.

Сујетна девојка не допушта да је сажалевају... Боље је да не оде на бал, него да седи. Јер шта је у ствари бал? Приказивање тоалете, елеганције, лепоте и тежње за триумфом...

И докле год младу девојку запажају новинари она је у моди. Али опасно је и спомињати је сваке сезоне, јер они, што прате балове, тек се намећу: »Гле, па ова се још није удала, а ово је седма година како посећује бал...«

КАКО СУ ОДРЖАВАЛЕ МЛАДОСТ НАЈЛЕПШЕ ЖЕНЕ

Међ лепотицама у француској историји позната је као једна од најлепших Дијана Поатје, доцније метреса Хенрика II. Њена лепота је била тим више упадљивија, што су тада све жене биле гојазне, а гојазност је била појам лепоте. Покрај дебеле Катарине Медичи, жене Хенрика другог, Дијана Поатје била је права огњиња, витка стаса, и о њеним линијама писане су песме, а скулптор Гужон овековечио је у једној дивној статуи.

Али она је пазила на лепоту свог тела. Свако јутро устајала је рано и шетала по роси, потпуно боса. После се враћала у постељу, и поново лежала да би се загрејала. И кад би устала из постеље била би врло свежа.

Царица Евгенија, која је била слављена због свог ружичастог тена лица, умивала се обичним млеком, у које се потопе свеже љубичице.

Помпеја, жена Неронова, купала се у млеку од магарице, а Нивон Јанкло је у млеку гњечила свеже јагоде. И сок од лимуна у млеку употребљавале су неке лепотице за одржавање своје младости.

Двадесети век је усавршио косметичку, али она ће се и даље развијати. У свима институтима примењује се масажа и електризирање. Мора се рећи да има и противника масаже лица. То се може чути од самих дама, које су се масирале. Оне тврде, да масажа истегнује кожу, и кад се једном отпочне, не сме више да се напушта. За лице су одлични кремове.

Најглавнији успех косметике то је поправљање деформисаних делова. Грбав нос се исправља, црвени печати на кожи могу операцијом да се отклоне.

Само је, ипак, најважније имати у животу и одмора. Одмор, чист ваздух и сунце најбоља су косметичка средства.

У последње време у целом свету жене брију обрве. Само то није новина двадесетог века, јер је и »Воконда« да Винчијева бријала обрве. Зато је њен поглед онако интересантан и загонетан.

Џени Куган у Берлину

Млади уметници на страни. Са лева, на десно: Ник. Поповић, Љуб. Бајин, Бран. Татић, Мил. Топаловић, (млађ. умет.), Ита Рина, Љуб. Јовановић, Бона Јовановић и Дан. Стапара.

Млади уметници у Берлину

У нашим позориштима осећа се празнина. У обичном позоришном животу па и на сцени — нема младости нема веселог и темпераментног смеха... нема снаге. Тенови за млађе данас покривају боре, старим глумцима који треба да наступе рецимо у „Рођаци из Варшаве“ да би што више личио на младост и једрину. Чему то води?... где су млађи? Млађи уметници лутају и скупљају материјал да препороче наш театар и да снажном еволуцијом збришу уске границе нашег позоришта и да једном дође светлост, исте боје, исте снаге и исте лепоте као у Москви, Берлину и Паризу. Једна група младих уметника налази се у Берлину. Они су прегнули на рад и надају се добром резултату. Неки је од њих дошао ради проучавања режије — неки ради филма, ради музике и ради позоришне глуме. Ми ћемо да говоримо онима који се налазе на фотографији.

Ита Рина: филмска уметница млада, лепа и весела. Интересује је све па чак и политичка ситуација у нашој земљи. Она је врло добра уметница, јер има темперамента, интелигенције, талента и лепоте.

Ђорђе Јовановић, пекар »Карузо«, како га називају Немци на Музичкој школи. Вредан, врло окре-

Г. Сава Иванов - Поповић, анат. сликар.

тан у крутом немачком друштву најзад, он је и врло мали али гласом велики. Интересује га до које године човек расте и каке је прсте мора оимати Паганини?

Бранко Татић. »Припитомљени Нишљиа«, сјајни темперамент, врло добра карикатура на сцени и добар глумац. Интересује га докле ће да живи овим животом у Берлину (који

је иначе интересантан) и када ће »раме« постати народна сељачка игра, да би тада имао разлога да се врати у земљу.

Љуба Јовановић »бити имајући« редитељ и глумац Велики локал патриота, најзад велики и глумац. Интересује га, када ће газдарице у Берлину престати да досађују са тражењем кирије »на време«, јер он се узиђити и ако »има« пара па им по два месеца не плати. Њега интересује још и црвена боја и радо би сарађивао са Пискатором и Данченком.

Никола Поповић (он нема ничег заједничког са првим делом свога презимена, када се преведе на немачки, најзад и не личи на њега. Висок младић стасит и има Хамлетовско држање, бар ових дана. Њега све интересује шта је у вези са позориштем и филмом. Чак шта више интересује се и за феминизам када је у друштву...

Данила Стапара, младог и неиспитаног педантног младића. Његова идентичност није у питању, јер се зна да је из Марибора, као што се зна да је један од њих из Шапца. Интересује га филм и позориште, затим женски пансион и бесплатан дуван.

Милан Бајин, када сте са њим мора бити речи о филму. Он неће бити тај, који ће ма шта да препороди, али се од њега очекује да пронађе нови жанр на филму, кога би он евентуално креирао (један му је пребацио да су сви жанри на филму заступљени, једино бебе у повоју нису дошле до изражаја. И он се решио да легне у колевку — велику жртве за седму уметност. Али поред свих мана којима обилују они млади људи — они су вредне луталице и уметници.

Љ. Мир.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.
Генер. Васт. Е. Е. Лутероти
Београд, Дрчка 9.

Тражите подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. О.

Госпођа жели да јој неко пише љубавне песме....

Разговор је врло жив и интиман, кад пријатељице поверавају своје скривене мисли, и откривају тајне својих душа.

Једна госпођа прошапута:

— Ах, како бих волела да ми неко пише песме и љубавна писма.

Пријатељице је погледаше. Најпре је анализирају, да би виделе да ли се њој могу писати песме.

Године?

Преко четрдесет.

Али нико јој не би дао више од 35.

Богата, угодан живот, рафинирана косметичка средства, посећивање института лепоте. Све, све угодности... и ауто, и луксузан намештај, и послуга...

Само једна неугодност....

Прозанчан и неуглађен муж.

Можда није био такав у почетку, али они имају за собом сигурно петнаест година брака.

Чудновато, је л' те, да госпођа после толико дугог периода жели љубавна писма.

Али кад после петнаест година окружи жену комфор, она се подмлади, пролепша, пробуди јој се срце, постане романтична, и зажели да се врати један тренутак у шинаричко доба...

Морате је разумети.

Брак, са свима својим навикама, истоветним и свакидашњим, личи на трпезу на којој би увек било једно исто јело, све једно, те једно...

И зар госпођа не сме да зажели промену...

Али завирите у њену душу.

Нису ту неке велике грешне мисли о прељуби, већ само романтизам.

Шинарица има много грешнијих мисли у својем срцу. Госпођа почиње да идеализује. Сентименталност почиње у првим данима младости, а завршава са сентименталношћу у јесен живота...

Говори госпођа:

— Зажелим се пољубаца, само пољубаца, нежних погледа...

Сиротица...

Како се и не би зажелела. Зар је муж скоро пољубио, зар се унео у њену душу. То је све у браку брзо прошло. Жена се у почетку трудила да са својом тоалетом још оживи емоције... Човек не мисли да треба да их освежава. Њега носи живот, посао, догађаји, и постепено жена остаје сама. Њему се чини да није сама, јер ту је и намештај, ауто, луксузне тоалете...

Све, ипак, није довољно.

Нешто све недостаје жени.

Њене брачне дужности она испуњава тачно. Али штогод их тачније испуњава, све више се одваја од мужа и постаје аутомат. Један лекар, специјалиста за женске болесте,

Бакланова у једном свом последњем филму.

сти, каже о жени: „Жене, уопште, нису сексуалне...“ Оне воле да се мазе и умиљавају....

А има ли мужа, који би после петнаест година брака мазео своју жену.

Човек сматра да је исправан муж, кад је снажан мужјак.

Мужјачке особине су истоветне код свих људи. Али оно друго, психологија сексуалног живота, нежност мужевљева, утичу на жену и увек стварају у њој диспозиције да воли човека... Жена чезне да воли мужа, муж чезне да има жену, али се не труди да распирује у њој љубав, или бар једно топло пријатељство.

Зато госпођа из године у годину постаје све више усамљена. И она сентименталност, која се провлачи

кроз њен живот од шинаричког доба, и ишчезне мало у периоду њеног најјачег сексуалног живота, буди се поново у њој, кад она постане сувише сита грубог брачног живота у коме је ишчезла нежност.

И она тада сања о љубавним писмима и поезији.

Једна дама се иронично насмеја после, кад се опрости са госпођом: „Бесна, па јој сад само фали љубавник“.

А мени је било жао... баш зато што је имала сву угодност живота, и што је била лишена онога, што је најлепше — лишена љубави...

И најмање је она желела љубавника, са грубостима мужјачким, већ је тражила неку поезију, која је у њеном браку давно ишчезла.

Мир-Јам.

Како се освајају жене?

— Госпођо, две године је већ како одбијате моје верно срце; ја ове муке немогу и даље да подносим: ви ми се смејете, а ја се мучим. Одлучио сам да овоме учиним крај, па ћу још једном и последњи пут покушати лепим речима. Ви знате колико вас љубим.

— Незнам, заборавила сам.

— А из дана у дан вам понављам. Ви сте ме видели чак и да плачем пред вама.

— Шта више и да праскате. Сломљени дражак мога срца од порцулана најбољи је доказа.

— А колико нових сам вам купио?

— Али ни један нисам примила.

— Јер хоћете да ме мучите. Али сад је крај. Зато сам дошао овамо, да се — уколико ви не попустите — ту, пред вашим очима убијем.

— Колико пута сте већ рекли то, само кад бисте једном и учинили.

— Ох, не смејте се томе. Није то тако, као што ви мислите. Наравно,

када бих узео револвер и пригиснуо га на слепоочницу, ви би се све донде смејали, док на бих раамрскоа своју

лобању, а онда шта би ми вредило ваше жаљење и саучешће. Хвала лепо.

Није то тако. Ја ћу лаганом смрћу да се убијем пред вама; од глади хоћу да умрем у вашој соби. Имајте ту сви-

рецу радост, да видите, како сваки-м часом све више нестаје вашег највер-

нијег обожаваоца.

Тада обожаваоц — самоубица седе на једно канабе, свечано заклињући се, да од овог тренутка ни један за-

логај неће прогутати, нити ће изићи из ове собе.

Клариса, лепа жена, насмеја се овој чудној оригиналности и смејући се напусти свога обожаваоца, уверена,

да ће он и сам оставити своје место, када дође време вечери. Отишла је да се шета и тек касно увече дође кући.

Њезина собарица јави јој одмах, да је онај господин, богме, још увек ту.

Клариса се на ово ражљути и отидне к њему.

— Али господине, јесте ли ви при свести? Овде хоћете да спавате?

— Овде хоћу да умрем. Рекао сам.

— Добро, онда ћу ја отићи од куће.

— Жалим, али овде ћу остати.

Клариса није хтела да буде груба према њему, па је радије код сусед-

не породице ноћила, оставивши у своје стану свога тврдоглавог обожаваоца.

Други дан ујутру отидне да види, да ли је учинио крај тој незгодној ша-

ли. Обожаваоц је још увек тамо био.

— Господине, ово је већ безобраз-

лук. Ви ме терате из сопствене куће, ви ми упропашћујете дооар глас, ви ме нервирате. Удаљите се, док се нисам расрдила.

— Казао сам већ да овде хоћу да умрем.

— Овде, до врага! Ено вам Дунав, ако хоћете да умрете, а одавде одлазите!

— Не, ја овде хоћу да умрем.

— Ево вам перорез, па прережите себи гркљан, када сте толико навалили да умрете.

— Не, ја овде хоћу да умрем.

Клариса на то, ван себе од оца, напусти сооу и закључа врата за сооом.

И кад ће га већ натерати да поегне одавде, то је сигурно!

До следећег јутра није ни одлазила к њему.

Али пред подне већ није била мирна. То је и за шалу много. Уђе унутра. Кавалер је уморно оно спустио главу на јастуче канабета. Два дана је већ било како ништа није узимао.

— Али, Бог с вама, драги пријатељу, ово је страшна шала од вас. Не чините глупости. Шта радите ви?

— Госпођо, рекао сам вам шта хоћу; уздахнуо је, окренувши главу на другу страну, а очи уморно склопивши.

Клариса није могла да замисли шта да чини? Како да осујети такву једну страшну намеру? Трећи дан већ није могла да издржи да остане мирна. Једну шољу чорбе му је одне-

ла, лично.

— Но, драги пријатељу, не шалите се даље. Ево вам мало чорбе; видите, сама сам вам је донела, узмите мало.

— Хм! Чорба? — рече презриво обожавалац. Ваш ми треба чорба! Ја хоћу да умрем.... И заиста, једва је већ могао да се миче. Очи му упале бежу, лице бледо, мршаво, у очима имао је нечега што наговештава смрт. Овај заиста хоће да умре.

И четврти дан је освануо, а обожаваоц није хтео капитулирати. Чудна врста опсаде, где опсадна војска гладује, да би принудила одбрану тврђаве да се преда.

Клариса беше очајна. Човек је већ једва дисао. Шта да ради с њиме? Још ће ту, на њеном врату, умрети. Какав страшан скандал ће бити, да се један човек на њезине очи убије, лаганом смрћу глади! Како то да узме на душу? Како то да узме на душу да је четири дана гледала једног човека како умире — гладујући, а да му није пиртекла у помоћ!

Радо би га понудила свачим што

је добро, али кад њему ништа не треба, кад неће да једе!

Мора бити да је човек нарочите душевне снаге, када је, у своје љубавном очајању, у стању то учинити. То је сјајна сведоџба најдубље страсти! Сваки је, на крају крајева принуђен да поштује таквог човека. За таквога човека је заиста штета да умре.

— Но, драги пријатељу, опет сам вам донела чорбу. Но, отворите уста, дозволите да вам је сипам у уста.

Несретни обожаваоц већ није могао ни да говори, само главом је махао, да му већ ништа не треба.

— Ох, Боже, па ја нећу да ви умрете.

Кандидат смрти је само слегао раменима, своје мњење је већ одавно казао.

Клариса седе поред њега и узме му руку у своје руке.

— Будите паметни, драги пријатељу, и слушајте када вам се паметно говори.

Бледо лице обожаваоца озари тужан осмејак.

— Та — љубим вас, но...

Клариса га у томе тренутку загрли и да би му отворила уста, реши се. Боже мој, да их пољуби.

На то самоубица скупи своју последњу снагу и врати пољубац тврдоглавом непријатељу — али после одмах затражи чорбу.

Још један дан само, па му ни пољубац ни чорба неби помогла.

Клариса се никад није покајала што је у борби побеђена. Толики хероизам у љубави неможе се свуда наћи.

Уосталом, ја, када бих таковом стратегијом морао да се користим, имао бих толико памети, да неколико земичака скријем у џеповима свога капута, а незнам, да одважни обожаваоц није можда исто лукавство употребио.

ТРГОВИНА ФОТО АПАРАТА

ИСО МАНДИЋ

БЕОГРАД, Скопљанска 7.

ВОЊКЕ

Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и ибуће - продајемо, расађујемо и одашиљемо

Уређујемо вртове

Расадник "Флора"

Шуматовачка 107, Београд

Тражите ценовник.

ЈОШ ОСТАЈЕ МАЛО ВРЕМЕНА ДО ВЕЛИКЕ УТАКМИЦЕ У МОДЕРНОМ ИГРАЊУ.

Прено петнаест парова пријавило се за велики конкурс модерног играња, који ће се за најкраће време одржати у Београду, да би се утврдило који играчки пар најбоље игра у престоници. Сви су уверени, да досадање утакмице нису дале праву меру и да ће се тек на овом интересантном конкурс, који приређује „Студио - Касина“ са „Недељним Илустрацијама“, показати оне вредности, које ће сви признати. Неколико већ недеља у Студио Касини приређује се тренинг парова за конкурс и сигурно је да ће на почетку фебруара, утакмица заинтересовати цео Београд.

У Божићнем броју нашег листа, омашком техничког уредника, неколико снимака парова из Студиа г. Стојића, и то оних парова који се тренирају за утакмицу, дошли су уз чланак о школи г. Раше Милутиновића. Ову нежељену омашку сада исправљамо.

Парови у тренингу за предстојећу утакмицу модерног играња. Jele - Blues са г. професором Петром Стојићем.

НАША МОДЕРНА ДЕЦА

Сви већ знамо да данашња деца не личе више на ону децу пре рата или пре неколико деценија. Много више знају и много више од живота узимају, у најранијем свом добу. Довољно је посећивати из године у годину велике дечије костимиране забаве, које по својој традицији приређује редовно сваке године, вредно и хумано друштво „Материнско Удружење“ (председница му је поштована госпођа Зорка Д. Влајић), па да се види из дечијих разговора, покрета и костима, како је знатан прогрес између два нараштаја. Овогодишњи костимирани дечији бал у Официрском Дому, ванредно је успео и видело се много више костимо лане. Нарочито је изазвала пажњу мала Вера г. др. Драг. Андоновића, инжењера обучена у својој жита. Да је било раздавања награда, она би свакако добила прву награду својом љупком појавом у овом малом свету, што на бајку личи.

Наша деца

Најусавршенији **РАДИОАПАРАТИ**

ТЕЛЕОПТИК

Београд, Позоришна 61 тел. 5-37

ЦИГАНЧЕ

1. Александар Аничич.

Шетао сам уживајући у зеленилу дивних плодних поља и њива. Гледао сам бескрајне њиве и набубреле кукурузе, који, нагледаше ми, као да тутују за кишом. Као какви војнички шатори изгледаху из далека укрштени снопови пшенице, који као да оплакују своју судбину гњотинирања од вршалице. Свако јутро волео сам да устанем рано, те да се шетам по цветим и усамљеним ливадама. Тако се надишем свежег ваздуха и читам неку књигу од Ги де Мопасана, и др.

Тако сам у лепој нашој Шумадији где се је одиграла једна прича, коју ћете чути, провео у једном месташцу, неколико дана свога одсуства.

То није било велико место, али се као што рекох, налазило у Србији и равној Шумадији. Роса и Јован главни су јунаци ове језиве приче:

Код сељачких родитеља је главно да девојка или момак имају имање, а тада они мисле да су обезбедили њихову срећу. Много сам пута ишао са младинама, наравно све имућним и младим, у њихове вртове, гајеве или баште да ужинамо или ловимо.

Тако сам се решио, и пошао у врт богатог Ивана, потпуно сам. Враћајући се из шуме, кроз лепа поља и ливаде, седох у један овећи хлад, да се одморим од дужице пешачења по шуми... Није прошло ни десетак минута кад се из далека зачу коњски топот. Само што сам се окренуо, предамном је стајао лепо Иван, један од наших сеоских другова, али најбогатији међу мештанима. Одмах сам га познао. Имао је пушку о леђима, левом се руком беше подбочио, док је десницом чврсто држао дивгин помамног вранца. Иван је био син најугледнијег домаћина у селу, увек је

се носио елегантно, и био је приман радо у ова друштва.

— Како си Иване? — запитих.
— Добро, хвала Богу! Како ти? Када мислиш за Београд? — упита ме он.

— Па, још једно пет - шест дана.
— Е, не иде ти се из ове питомине, је ли? — упита ме, шеретски, али и доста горко се осмехну.

— Ти си нешто нерасположен Ива? не? — упитах га, потом, чудећи се шта ће му пушка, кад знам да не воли лов.

— Мало сам се звадио са једном сестром, те сам љут...

— Не, не! Из очију ти читам да је нешто друго по среди!

— Па кад умеш да читаш из мојих очију шта је то због чега сам се морао наљутити, дел' кажи! — одговори он љутито.

— Знам, брате, и друже Иване, што од мене да кријеш?

— Добро, друже, када већ знаш, онда слушај — призиде ми он и настави:

— Мени је отац рекао да се морам оженити Станојком, јер она је много богата. А није ни ружна, лепа је, Бог је убио! Али шта ћу кад је не волим. Она има и две вршалице и, шта ти ја још знам, па и неких четрдесет хектара зиратне земље, али, брате, не волим је, па квјат!

— Ех! Иване — прекидох га ја, — па то значи да има једна друга коју ти волиш? Не може дружије бити!

— Јест' друже има, има! И волим је као очи своје, као што мајка воли прво дете, као сунце, и њу никада не бих заборавио, ни ти оставио.

— Па добро, молим те, а ко те тера да је оставиш? А која је то? и где је?

— Није далеко; ево видиш онде где су ове куће, видиш, ту је она коју ја љубим, ту је она, без које ја не могу живети; ту је моја срећа и да ће није за мене би живот био исто што и пвеће без кише или сунца, које му живот даје. — заврши Иван своје причање, узбуђен и узнемирен; дрхтао је целим телом од љутине, као да му је већ неко стео девојку коју воли.

Погледао сам овога сељака и мерно сам га од главе до пете, дивећи се како ватрено и верно, о љубави може да говори један сељак. Попродно! — помислих: — љубав се завуче и животнији под кољу, а камо ли човеку, који је, истина, сељак, али је свршно шест разреда гимназије у самом Београду.

— Добро, Иване: ја видим оне куће Ваљда ми не показујеш на неку

циганску чергу? Тамо су све само Цигани!

— Јест! — слободно ми је одговорио Иван. Слегао сам раменима, чудећи се и неверујући да је се он могао заљубити у једну Циганку.

— Често пута идем у лов, за којим раније нисам марио. Али не идем зато што ми се истина лови, већ што тако налазим уживање у љубавној идили. Читаве слободне часове, намењене «лову», проводим у загрљају моје лепе дражесне љубави — мале шеснаестогодишње Росе. И, веруј ми, небих се никада од ње одвојио, да не дође несрећни час да се кући иде!...

— Воли ли и она тебе? — запитих га.

— Много ме воли, као и ја њу! Те ми тако, када је у мом загрљају, каже да воли само мене, а не моје богатство, и како би ми радо била жена, па макар ја био и туђ слуга.

— А је ли лепа?

— Ама, само да је видиш! И зато ми је милије када одем у лов, а место пречелна, јаребица, голубова и зечева, искрсне преда ме моја лепа Циганчица и незаборављена љубав Роса! Говорећи то, Иван се дике, рукавасмо се и он, узјахав свога вранца, оде пут оближње шуме, одавде ће се вратити празне торбе, али пуна срца. Ја сиђох доле у село, размисљајући и оној љубави Ивана са Циганком Росом.

Одмах сам почео да се распитујем за Станојку, за коју ми Иван рече, да треба да је узме по наредби свога оца.

И сељаци ми показаше лешу и као јабука румену Кузмановићеву кћер, Станојку.

Што се Иван грешни заљуби у Циганче, код овако лепе девојке, Бог би га знао! — зачудих се у себи. — Али шта знам каква је опет та Роса; није ваљда Амор?

Иван је лудо волео Росу, Циганчицу, која му је поклањала своју младачку љубав. Тако сам једног дана пролазио поред Ивановог Гаја, и хтедох кроза њ да прођем, те се угвтих дубоко у унутрашњост шуме. Идући лагано, уживао сам у густој шуми и небеском плаветнилу. Јер шума не само да је била густа, већ и знатно висока, те се човек у њој осећа као у највећој гори... Лишће је шумило језиво, под лаким поветарцем, који долазаше са запада. Тако сам ишао лагано, уживајући у слободној природи, кад ме одјетном трже неко пуштанање грана. Кад се окретох, видео сам... и био сам се сакрио иза најближег грома.

Иван и Роса ишли су загрљени. Она га је гледала а он јој је нешто говорио, али тако полако, да га нисам могао чути. Сакрио сам се у шипраж.

Наставак на 14-тој страни

Шопенове љубави

ПО УМЕТНИЧКИМ ЕВРОПСКИМ ГАЛЕРИЈАМА.

Шопен није рођен 1809 год., како су тврдили неки његови биографи, већ 1810 г., 22. фебруара, у једном малом пољском селу, Зелазови, двадесет врта далеко од Варшаве. Његово француско име објашњава се тиме, што му је отац био из Лотрингије, а мати Пољкиња. Али он је наследио од мајке душу Пољака, осетљиву, нежну, нервозну, сентименталну и суморну. Инспирације за многа своја музичка дела он је налазио у Моравској, док би тамо проводио лети распуст и шетао преко цветних ливада, или кроз шуму, и са каквог брежуљка гледао како сељаци и сељанке косе и жњу. Ту је проводио најлепше часове својих савњарија.

Још у најранијој младости у њему се појавио музички таленат. У осмој години он је свирао на једном концерту у Варшави. Аристократске породице у Варшави журиле су на концерт да чују свирање тог лепог и нежног дечка. За неколико година мали Шопен постао је славан.

Његов учитељ је био Елснер и на његово наговарање он се сав посветио музичким студијама.

Шопену је било деветнаест година, кад се први пут појавио у иностранству. То је било у Бечу. Та музичка престоница одушевљено је поздравила песника и музичара.

По повратку у Варшаву дао је ту још два концерта, али то је била његова лабудова песма у домовини, јер више није видео своју отаџбину. Из Варшаве је отпутовао у Беч, а из Беча у Париз.

У париским салонима имао је читав тријумф. За време од пет година он је имао успех за успехом и то су биле најлепше године његова живота. Тада је стварао најславнија своја дела: сонете, валцере, ноктурна, фантазије пољских мелодија. Али ускоро насталоше меланхолични дани у његовом животу.

Љубавни бол раздирао му је душу.

Још док је био у Пољској имао је другарицу из детињства Марију Вошчинску. Дечја наклоност претворила се у праву љубав и Шопен је сневао да се ожени Маријом. Али њена аристократска породица успротиви се томе. Шопен није даље наваљивао, али је веровао, да кад постане једног дана славан, они га ћеће одбити.

И сал је имао славу. Године 1837 отпутује у Немачку, где је био отац Маријин, да запреси од њега руку

Култура и свечан ручак у добу Ренесанса. (По једном старом цртежу »Свадба у Кани«.)

кћери. Али чекало га је тешко разочарење. Отац Маријин одбије његову прозидбу и он се врати очајан у Париз. То је толико утицало на њега да је пао у постељу. Сва писма Маријина увио је у један пакет и одогао је написао: „Моја несрећа“.

Он је носио у себи клицу туберкулозе, јер је и његова сестра Емилија умрла од те болести у четрнаестој години.

У тим данима туге, он је нашао утеху покрај Жорж Сандове. Са њом је те зиме отпутовао на југ, да би поправио своје здравље. И седећи покрај ње, док је осећао да му се приближава крај, он је компоновао свој посмртни марш, где је излио сву своју душу.

И покрај неге те велике жене са великим срцем, његова агонија, та агонија која је трајала десет година, приближавала се крају. Али он је преживео и моралну агонију. На једном своме концерту у Лондону претрпео је неуспех, а намећу њега и Жорж Сандове наступила је дис-

хармонија. Они су били два потпуно различита бића. Она је носила у себи револт противу друштва, била је ватрене природе, заљубљена у сваку новину и промену, а он традиционалан по рођењу, аристократа по укусу, осетљив и болешљиво импресиван, врло сличан француском песнику Мисе-у.

И најзад је дошло до раскида, а тада је потпуно пао у постељу. Лежећи сам у својим апратманима на тргу Вандом, он је имао уза се само једног верног ученика, Гутмана, који је био покрај његове постеље кад је издахнуо. Једину светлост у часовима последње агоније унела је у његову самртничку собу грофица Потоцки, која је дошла да га посети, и на његову молбу отпевала му је арију Болинија, коју је Шопен необично волео.

Онога дана, кад су га спуштали у гроб, на париском гробљу Пер-Лашез, једна пријатељска рука спустила је прегрпит земље донесене из његове домовине — Пољске.

Балови некада и сада

Старе генерације ишле су балској сезони у сусрет са различитим осећањима. Отац је са ужасом помишљао на своју улогу, коју мора одиграти као балски отац. То ће рећи, увући се у отешњали и старомодни фрак, чији се прелук могао закончати тек са очајним напором преко кошуље, која је имала тако круте груди, да их ни куршум не би могао пробити. Обучен овако свечано он се једва мицао.

Дошавши на бал, овом балском оцу била је прва брига да потражи каквог свог сапаћеника и да се са њим повуче у какво суседно одељење, где би на миру играли карата. Дувански дим куљао би из њиховог сепареа као густе облаци који наговештавају скору буру, а одјек песнице у сто био је сличан праску грома. То би балски очеви инстинктивно давали одушке своје бесу, ради изгубљене партије, вероватније пак због свог сувине свечаног изгледа, који им је био ни мало угодан. Горе од свега овог, била је обавезна игра са мајком или рођеном ћерком, када би ова била занемаривана од млађих играча. Тада би се балски отац окретао, по ритму каквог валцера, ако је то у опште било могуће, једно два пута кроз салу у најкрупљем ставу. Најзад би сустао задихан, а зној би цурио са његовог чела. Брзо би испратив своју партнерку до њеног седишта, грдећи ужасно, најзад пошто би све послао до врага, враћао би се картама.

А ни мами није било лакше. Она би седела на естрада, заједно са осталим мамама и опшрим погледом одмераваала кандидате за женидбу. А при том је мислила на прошла времена, када је лака као пролетњи ветар летела по углачаном паркету са својим играчем, јер тада још није мерила сто килограма нето. Она би најтачније бројала игре које су Ана и Ева одиграле са својим партнером. Некада је после бала проливено море суза јер се девојке нису стриктно држале маминих упуштава.

У нашем пак, спортском и безбрижном добу, бал није више бал, он је једна врста играћег спортског разоноћења. Данас се мама подједнако глуми балу као Ана и Ева, јер је њено тело спортски култивирано, и њена витка линија пркоси и најгрубљем чарлстону.

А тек тата! — Када се он спрема за бал, онда би се са сигурношћу могло клањати, један према десет, да ће татине свилене чарапе бити подједнако, ако не и елегантније од чарапа свога сина. Његове прописно поцепане панталоне и сјај његових лакованих ципела управо су идеална слика де-

Галерија рачуна сасвим сигурно на удабду. »Он« игра већ по трећи пут са овом младом девојком.

војачких снова, тако да данашње девојке не играју са својим очевима само због тога што немају партнера, далеко од тога, њима самима се допада елегантна спољашност њихових очева и оне радо са њима играју.

Данашњи тата не пропушта ни једну игру — са умешношћу човека који има искуства, наерће он на играцицу, и у колико је она млађа, у толико боље — мама није ни мало љубоморна, она чак нема времена ни да гледа

шта муж ради; она само учини покрет, као да хоће да поправи хаљину, а већ са свих страна лете младићи, које привлачи мамина зрелост, а само се ретко дешава да их она разочара у очекивањима. Дакле, јели онда чудновато што тада и мама тако ретко међусобно играју.

Ако га рођена деца критикују како при игри избацује ноге — »тата, ти играш као да имаш две леве ноге«, или ако се није усавршио у игри, он

Модерни отац игра као какав младић.

Обавезна игра са мамом.

Ујутру после бала.

не оглава, сасвим једноставно — он посећује школу играња, или ангажује каквог учитеља играња.

Један окретан учитељ играња, неће никад покушавати да муж и жена узимају заједничке часове играња. Он врло добро зна да жена најрадије говори да је она научила играти још као девојка. А тата — њега ће најбоље упутити у ритам модерних игара, каква млада артисткиња.

Кад се тата, идућег јутра, после ба-

Ташта учи модерне игре.

Још једном цвета у животу мај. И стармајка хоће на бал.

ла брије, он за време док сапуни лице пред тоалетним столом, вежба нове покрете коленима. — А мама, са упртим очима к небу, премисља, како би било кад би своју вечерњу тоалету скратила за пет саниметара, као што носи млада и лепа артисткиња.

Да не би испао смешан, пред младом генерацијом, која има критичке погледе, модерни тата узима сасвим приватно још један курс, на таквим местима где га никада не би могло срести ниједно познато лице.

Ако мама остане кући, а тата посећује клуб или одлази на седнице, док у ствари учи играње, мора добро да прилази на себе, јер ако бријући се певуши арију какве модерне игре — мама ће намах знати шта је по среди.

А када отац, син и ћерка заједнички посете какав фамилијаран бал, тата савршено игра и деца са изненађењем питају: »Тата, како ви лепо играте!« он одговори смешећи се, сећајући се где је научно играти: »Да, ваш отац је даровит човек, он хоће још једном са вама, младим зељем, да живахне!«

ДЕФЕКТНО СРЦЕ

— Све је то врло лепо! ускликну Габи... Но сада, када си добио дозволу за шофирање, сада ћеш ваљда у механичарску школу?

Роберт погледа младу жену зачуђено.

— Та ваљда не мислиш да сам тако глуп, па да ћу платити три хиљаде и шест стотина франака, да бих могао у случају каквог дефекта на мотору да се подвучем под ауто, па да се сав замањем поправајући мотор?!

— Ипак ћеш морати да свршиш школу као и сви остали, који сами шофирају!

— Вараш се, драга моја!... Љуто се вараш! Зар ти нисам увек говорио, да је знати — добро, знати направити —

још боље, али да је најбоље — знати дати направити!...

— Шта тиме хоћеш да кажеш?

Ево: што у случају аутомобилске незгоде, сићи ћемо обоје с кола. Затим ћу се ја удаљити, а ти ћеш се правити као да поправљаш мотор...

— А куда ћеш ти то да одеш?

— Где било... Свакако не далеко... тек неколико корака од друма... Главно је, да ме нико не види.

— И ти ћеш ме оставити тако сасвим саму напред друма?

— Саму! Саму... Не ћеш баш тако дуго остати сама.

— Како ти то мислиш?

Роберт пређе руком преко своје глатко зачешљане косе:

— Па зар још увек не схваћаш?... Када остали шофери буду пролазили па те угледају, тако слабашну и лепу, како се мучиш ово свог мотора, одмах ће ти прискочити у помоћ!...

Већ неколико дана затим овај је млади пар већ јурио највећом брзином главним друмом.

Роберт се није ни најмање интересовао за свој мотор. Једино се бринуо за бензин.

Испочетка све је било добро, и тако су првих дана били сасвим сретни. У хотелима малих градића, кроз које су пролазили, увек су били најлепше примљени.

Но њихова срећа није дуго трајала.

Једно после подне, када је сунце најлепше припекло ауто је сам од себе успорио своју брзину, у мотору је нешто заштрототало... Роберт је узалуд пустио највећу брзину... још само неколико метара, и ауто је стао, а баш на оном месту, где није било хлада.

Роберт је одмах скочио из аута на друм и запалио цигарету. Затим погледа на Габи, која је укочено седела на тесном مکانом седишту.

— Мотор је стао! рече Роберт сасвим мирно.

Габи изусту само једно »ах!«, које није звучило баш одушевљено.

Роберт је стајао на месту и смешкао.

— Што сад? упита Габи очајно.

Но њен пратиоц проматрајући с искреним чуђењем комплицирани механизам.

— Ја се у истину чудим оним људима, који се могу снаћи у том механизму!

Затим настави заповедним гласом.

— Дакле... онако, како смо се већ договорили... разумеш ли? Ја ћу се сада одстранити и ти ћеш сама настојати да »поправиш« мотор. Правићеш се, као да прегледаваш stroj и да тражиш дефект, а ја ћу за то време попустити цигарету... тамо доле у шумици.

Рекавши то Роберт се окрене и оде.

Габи је међутим скинула рукавице, а онда је упрла своје зачуђене очи у мистеријозни механизам мотора, који је за њу представљао нерешену загонетку. А помишљајући при том на Роберта, није могла да свлада неки бес, који се у њој наједанпут породило.

— Клипан! процеди, она кроз зубе... Клипан и прави егониста!

Сада се наједанпут сама себи чудила, како је могла издржати три године заједничкога живота уз тога човека! Пре је неке његове слабости покушавала да поправи његовом леношћу и тврдоглавошћу; но сада јој се Роберт показао у најружњивјем светлу.

Наставак на 16 страни

ЦИГАНЧЕ

је, крај којег су морали проћи, али ме нису видели.

Долазили су све ближе, а када су прошли крај мога заклона, угледах прво Ивана, па затим и Росу. Он беше крупан дечко, а уз њега се припила вилински лепа Циганчица Роса. Морам признати да сам и пре тога имао прилике, да видим лепе Циганке, али овако лепу још не.

Њене као поноћ тамне обрве састављале су се на средини чела; биле су веома танке и прелазиле њену; личила је на какву Јапанку; мали и лењи прхаста носић давао је њеном лицу још лепши изглед. Уста су јој била румена као шумска јагода, зуби бели као бизера; све то личило је пре на какву аристократску девојчицу коју су Цигани морали украсти, него на обично Циганче. Њене босе ноге могле су узнемирити и најхладнијег човека. Тек сада видех да је Иван имао добар укус, при избору сувенице и како је с правом могао да љуби ово лепо Циганче. Истину рећи, ни ја ту понуду не бих одбио, али је ипак у Београд не бих смео довести, и шта би ми казали! — На наравно жељев сам!...

— Зупало се по селу за Ивана и лепу Росу, а ова Кузмановићева ћерка од неког времена само плаче, и никако неће да разговара са Ивом, и поред свег наговора њене снаје и старије сестре.

— Осветићу јој се, па ма ме главе стало! — јетко је говорила Станојка, бринући јаглучићем од суза поднаду ле очи, црне и крупне као Илинке трњине.

Чувши за ту претњу, Иван ју је једне вечери сачекао на бунару, и рекао одсечно:

— На теби главе неће бити, само ако је дирнеш!

— Верујем да је ове речи Станојка дримила са болном констатацијом: да Иван, њен будући супруг, љуби једну Циганку, претећи јој, ако се буде усудила само да је дотакне.

— Тако једнога дана пођосмо ја и Иван у лов, уговоривши претходно да идемо преко грла, а не обичним путем, како нас не би опазили не само наши, већ ни Роса.

С пушком о рамену ишли смо лаганим кораком, уживајући у свежем ваздуху, и немој тишини, која нас је окружавала. Кад дођосмо до шуме, у којој се увек састајаше са Росом, он скиде пушку с рамена, и седе на један пањ, недавно обореног грма.

— Седи, да се одморимо — рече ми.

Само је уздисао и о Роси говорио, док му је поглед блудео у даљину, без икаква циља.

— Ђути, Иване, знаш да мрш у војску, из које ћеш се као подофицир вратити. Све ће тада друкчије бити, и стара ће се љубав заборавити! — покушао сам да га тешим, и ако сам унапред био уверен да ме он неће послушати.

— Не, не, друже! Ја сам јој се заклео у шуми, под грмом, под којим смо се увек састајали, тамо, где је Христос и по циганском обичају, са камом и ватром. И то је страшна заклетва, коју нећем заневверити. Али, и без да сам јој се заклео на верност и вечиту љубав, ја је ипак никад нећу заневверити, јер је страшно љубим.

Наш разговор прекиде један зец, који на десетак коракаји од нас претрча, из једног жбуна у шуму. Иван скиде пушку и наишани у правцу зеца, кога несташе испред наших очију. Иван ипак опали пушку. Пуцање се разлеже по шуми. Одједном, зачу се један јаук, као сатана да нам се руга што смо пуцали у празно. Пођосмо, кад се ја по други пут зачу јаук:

— Јаоооо, јаоооо!

Керви полетеше у правцу одакле се чуо јаук, а ми се згледасмо... Јурну смо кроз грање, за керовима. Надали смо се да ћемо чути још који јаук, али се он не понови.

Ми се опет згледасмо, не говорећи ни речи. Стајали смо у сред шуме збуњени и у недоумици шта то може бити.

— Какав је ово зец наопако?! — проговорих ја први. Иван не одговори на моје питање. Обоје смо мислили да је то само одјек пуцања кроз мирну шуму, али вапај се понови. Иван се сав стресе, напуни пушку понова и појурисмо у правцу, одакле се чуо јаук.

— Морамо открити шта је то, па ма нас живота стало! — рече ми Иван.

— Где ти ту и ја!

Дођосмо до једног потока. Иван га у залету прескочи, ја за њим. Кад се нађосмо с оне стране потока, указа нам се пред очима ужасан приказ:

Ова вилински лепа Роса, »Мала Аристократка«, како је ја зovem, — лежала је обливена крвљу, на зеленој трави, притискујући наге груди десном руком, из којих је шљало млада вруће крви. Нагледала ми је још лепша него до сада. Али, авај! Сачма из Иванове пушке, коју он беше опалио за тајанственим зецом, нашла је и зарила се у њене беле груди, које беху обливене крвљу.

— Ах, Иване... — простења несрећница и притисне јаче рањене груди, заклопивши очи.

— Умире — крикну Иван као рањена звер, бацивши из руку пушку, и клекнувши на траву крај рањене љубазнице, обасу пољупцима њено бледо лице.

— Само је у несвестици, рекох; бр-

же да зауставимо крв, иначе је смрт неизбежна!

Изукох своју марамицу и, склопивши Росину руку са рањене дојке, прво обрисах рану, а затим притискох марамицу, те спречих даље крвављење. Лева дојка била јој је сва отекла, и изрешетана сачмом, док се десна беше обесила, тугујући за рањеном Иван паде на Росу и поче јецати...

— Иване, њој је потребна помоћ, ако желиш да остане жива! — викнух му. Он се трже на те моје речи и ушита ме дрхћућим гласом:

— Реци ми, шта да радим да је спасем смрти?

— Држи руком ову марамицу на рани, а ја одох да донесем воде из потока. Он ме послуша, а ја отрчах на поток, одакле сам у рукама и устима доносио воду те јој рану опрао. Она, јадница, није се повраћала из несвестице, дисала је тешко и испрекидано. Јадни Иван био је као ван себе од бола, љубећи њене крваве груди и плачући као мало дете. Био је свестан да је он кривац ове трагедије коју је он најмање желео.

Оствивши хладну воду на своме телу, Роса одједном отвори очи и прошапта:

— Иване, мила мој Иване! Немој ме заборавити, пази на дату ми заклетву...

— Нећу те заборавити, Росо моја мила! Нећу погазити дату заклетву! Можеш ли ми преболети ране, јадна моја љубави? — јецаше Иван.

Мене прође неки жмарици целим телом, а на очи ступаше ми суза...

Она опет еклопи очи. Рана није више крвавила, а Иван је још увек јецаше, плакао, грлио и љубио њене рањене груди...

— Иване, морамо јавити Циганима — рекох најзад. — Рећи ћу да незнамо ко је пуцао и ранно је. Хтео сам да ствар сакријем и да га спасем од Цигана, али он је био упоран:

— Ђути! Нећу да кријем! Ако умре ја ћу се с њом мртвом венчати!

Отрчах до Циганске черге и рекох да одмах пођу самном, јер је Роса рањена у шуми и лежи у несвестици. Они направеше велику дарму, довикујући се на циганском језику. Упутише се замном, носећи у рукама комотку, ко сикиру, ко неке штангле гвоздене. Стигосмо до Росе и Ивана, који је још увек клеча крај ње.

— Ти си за то крив, ти Иване! — рече најстарији циганин, подигавши сикиру на њега.

— Натраг, ако ти је живот мио! — узвикнуо сам ја и извукавши револвер, стао испред Ивана.

— »Он је тео да је убије зато, јер »ће се жени« са ону Станојку!« — наставио је стари Циганин.

— Не говори, кад незнаш! Није он

Практични савети женама

Како се перу свилене чарапе

Госпођици је врло тешко кад мора да да по 80 или 100 динара за један пар свилених чарапа. Зато мора добро да их чува. Чарапе од венштачке свиле, са својим бљештећим сјајем, нису елегантне, и боље је носити фил - д' - екос.

Кад навлачите чарапе пазите добро на ваше нокте, да не би закачили њима неку петљу. И претење на руци често пута исцпа чарапу.

Кад перете свилене чарапе спустите их у млаку воду и лагано трљајте са сапуном од уља. При испирању у хладну воду наспе се мало сирћета.

Свилена чарапа мора да се суши лагано, не сме да се излаже ветру, нити да се приближава ватри, и увек треба да се простре чиста бела крпа преко ужета, па на ту крпу да се метну чарапе.

Чарапе од венштачке свиле исто тако се перу, само не смеју да се цеде, него се мокре простру.

Ципеле од јеленске коже.

Ваше лепе ципелице од јеленске коже имају то рђаво својство, да брзо брзо изгубе своју мат боју. Зато немојте допустити да се много искаљају, и кад их чистите морате да узмете фино крпу, и да их бришете низ длаку. Кад сте их добро ишчили узмите врућ флаел и покри-те њиме јеленску кожу.

Та процедура враћа мат боју. Ако на ципели има блата избришите га влажном крпом.

О сомотској хаљини.

Чишћење сомотске хаљине врло је тешко, и некад се четком хаљина више запрашњави.

Зато треба знати начин како се чисти сомот.

Узмите једно парче платна и натопите га у алкохол. Ту мокру крпу ставите на наличје сомота. Онда узмите врућу пеглу и повлачите њоме преко те влажне крпе, само не сме-те да спуштате сомот на сто, или да пеглате преко даске, већ неко да држи с друге стране хаљину, и ви тако кроз ваздух да пеглате.

То је најбољи начин да се ишчили сомот.

Тако се исто пегла и згужвана сомотска хаљина, само, ако је чист сомот, није потребна алкохолна крпа, али се не сме притискивати на сто.

СУНЦЕ, СНЕГ И МЛАДОСТ.

Катастрофа: Две исте хаљине у једном друштву!

PHILIPS RADIO
БЕОГРАД, КЊ. ЛУБИЦЕ, 5.

Сада јој се наједнапут тај заједнички живот, што су га проводили у доколици учинно немогућим и ненадрживим:

— Та шта он управо ради? — ништа! — Чиме се занима? — Ни с чим! — Што и кога он заправо воли? — Никога и ништа! Мене можда? — О, не!

Размишљајући тако сузе су јој напале на очи.

— Не, он ме не воли! кад би ме волео не би ме пустио напред друма, милост и немилост човека, који првзлази и који ће се удостојити да поправи мотор!...

Затим је Габи уживала помислима на тог незнајца, који је имао доћи да јој помогне.

Како ли ће се тај човек понашати? Хоће ли бити учтив, или ће покушати да јој се приближи? Да ли ће бити толико брига, па да осети ову фамилијарну драму, која се ту, на отвореном друму одиграва? Или ће мирно проћи не марећи за аутомобилску, која не може даље?...

Зачувши трубу аутомобила, који се приближавао, она се брзо нагне над покварени мотор, а при том јој је срце тако јако ударало!...

Када се Роберту учинило да је већ доста дуго чекао, полако изађе из хладовите шумице и упути се према својим колима.

— Габи?!... Габи?!... зовне он по неколико пута.

А када му нико није одговарао на његово дивљање, он се пожури љутито напред:

— То је страшно!... Опкладао бих се да је она села лепо у хлад — у кола! Па на тај начин не ће привући пажњу других аутомобилиста који би нам могли помоћи!...

Приближивши се на десет корачаја, ускликне изненађено:

— Нема је!... Та где се само сакрила?!...

Затим угледа на спуштеном крову цедуљницу истрпнуту из нотеса, а углавном прикопчану на кожи.

— Шта има то да значи?

Роберт дохвати хартију и прочита ово неколико редака, што их је написала непозната мушка рука:

«Господине!

Сад сам баш на друму наишао на један ауто и на једно срце у дефектном стању.

Остављавам вам ауто.

Што се тиче оног срца — будите без брига! — ја ћу предузети све, што је потребно, да га што пре излечим.

То је срце добре марке, скоро сасвим ново срце, и по мом мишљењу не ће потрајати дуго, да га опет уредим...»

Алберт - Жан.

МАРГАРЕТА

— Дим. В. Бугарски. —

У једном пријатно загрејаном престоничком ресторану, угодно заваљени, седела су два стара одлична пријатеља и уз чашу доброг црног вина, препричавали своје успомене. Густе колупови дима мешали су се са паром врућих јела.

На пољу је обилно и нечујно падао снег. Пролазници, неки са кишобраном, који су корачали хитро, остивљали су за собом дубок траг обуће, који би, само за неколико тренутака, снег опет затрпао.

Разговарали су о свему и свачему, а највише о млађим својим данима и о љубави.

— Било је то у оно време, драги мој — почео је да прича Марко Савић, сликар сеоских пејсажа — када сам још са младалачким полетом јурио из села у село, с брда на брдо, из шуме у шуму и цртао све оно, што ми се чинило најинтересантије. Цртао сам мале нахерене и од блата, сеоске кућице, беле звонике, цвеле ливаде, зоред језера и река, и велике, озбиљне оукве и храстове.

Једног дана седео сам на једном бржуљку, више једног малог сеоског, и цртао лепо сеоску панораму. Рука ми је просто летела и сам сам се чудило толикој вредној. Вероватно је на мене деловао и онај горски ваздух, мирисан и оштар, који ми је пунио и ширио непрестано груди, иан је то долазило од сасвим нечега другог, веруј, то ми данас незнам.

Расположење ме је доста дуго држало и већ су се указивале обојене контуре села. Хтео сам да до увече са том сликом будем готов и изсам ми тренутка одмарао.

Сунце је већ почело да залази и обасјавало је својим пурпурним працима ово мало, скривено сеоско, које је све треперило од нечега непојмљивог, изненадног и лепог... Можда сам ја у томе видео радост, што се приближавала ноћ, одмор и утеха, или се то мени само чинило.

Призор је био диван!

И ако задубљен у рад осећао сам да ме неко већ дуго посматра. У први мах помислио сам да је то неки од сељака, који ме посматрају из пуке радозналости, да, затим, кад му се већ досади, оде. Али не, ја сам се варао! То није био један од обичних радозналаца, јер би тај сигурно до сада отишао, него неко сасвим други. Мрзило ме је да се окрећем и ако сам већ осећао дах непознатог на свом врату.

Ако си некад, драги мој пријатељу, већ спавао са једном женом, морао би тај дах одмах познати: топао, чулан и непрекидан. Тај дах ме је наједном подсетио на једну слатку

ноћ, проведenu у загрљају једне дивне жене, тамо далеко преко брегова; и би ми тако пријатно и тако мило!...

Још се нисам ни усудио да окренем главу, кад:

— Ох, што је дивна слика!... Дивота! Ево, баш овде, налази се наша кућа! Како је то лепо!...

Трпао сам се, скоро уплашио, на ове речи.

Предамном је стајала једна дивна девојка и малим својим прстићем показивала у слику.

Млада, свежа, весела, умиљата била је она. Средњег раста, правилно развијена, нит округла нит мршава, чврстих груди, врло правилног лица, са седефастим, округлим, враголастим очима, малим устима уоквиреним сонним усницама, разбарушене прве косе, као свила и у краткој, скоро провидној хаљини, која је допуштала, да се јасно оцртају облици овог дивног тела.

Дакле, као што видиш, најлепши и најизразитији тип младе сеоске девојке.

Брзо смо постали врло добри пријатељи.

Као да се познајемо већ много година она је према мени била тако искрена и тако пријатељски наклоњена, да сам скоро дошао у недоумицу.

Остао сам у њеном селу читаву недељу дана и никада ми нису пролазиле дани тако брзо, лаки и срећни, као тада.

Били смо заједно од ујутру до увече. Где год сам ишао ја ишла је и она.

Често пута, поштуци околине могу човека врло лако да наведу на крив пут. Ето случаја са мном!

Њену присутност у моме друштву ја сам испрва тумачио — заљубљености, а после, након неколико дана, она ми је открила своје намере.

— Сликај мене — молила је она. Ја немам још ниједне своје слике.

Како сам само због ње и остао у овом сеосету, врло радо пристанем на њен предлог.

Можда још ни један портрет нисам радио са толиком љубављу, као овај. Унео сам у њега своје моје знање и вештину, само да њу задовољим. Половина је била већ готова и ја бацити кичицу да би се мало одморно. Она је и даље седела на једном камену, обасјана сунчаним зракама, лепа као мадона. Интересантно је, да за четири сата није ни мргнула. Седела је као кил.

— Но, Марго, (тако се звала) а шта ћеш ти мени дати што ћу те нацртати?

Наставан на 20 страни

САВА ПОПОВИЋ — ИВАНОВ

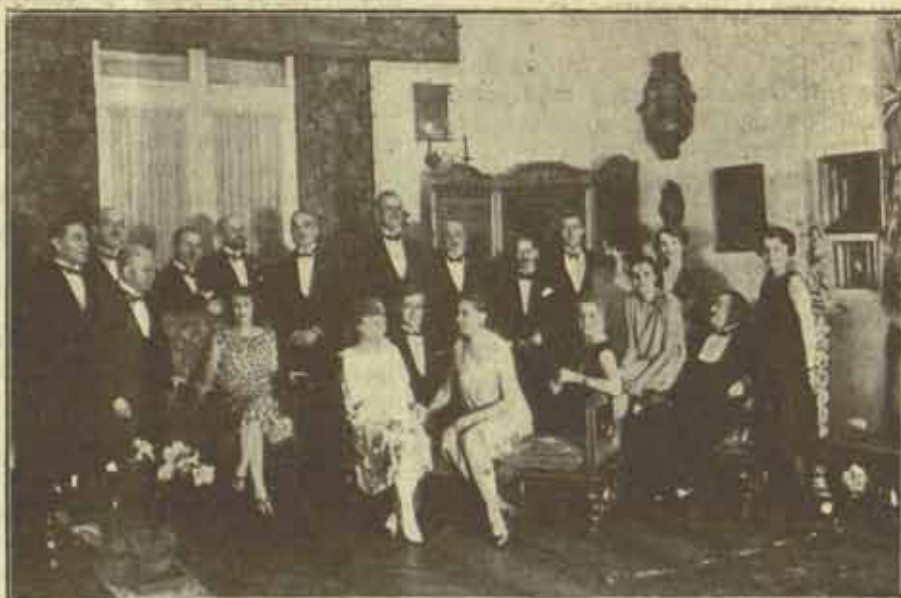
академски сликар.

Берлин, 2. јануара 1929. г.

„Има много ствари на небу и земљи, о којима Ваша мудрост и не сања“ то је казао Шекспир — али има често тако много људи, великих уметника, са наше горе листови; о којима наша уметничка јавност у Београду и незна. Случај је са нашим земљаком, сарајлијом Савом Поповићем—Ивановом који је на жалост мало познат у Београду... сликар веселог и егзотичног оријента — сликар импресионистичких портрета, Сава Иванов са својом уметничком делатношћу, упознава „модерну Европу“ са леним особинама нашега „раја“. Његови уметнички радови који су тако реални и пуни живота „без сунца“ (његови су радови прожети праскозорјем и предвечерјем) он нам слика древност Босне и нашега мора. Иванов као ђак немачке школе у Минхену показао је много дара за портрете у импресионистичком стилу и као такав он је познат у Паризу, Лондону, Берлину и Минхену где је са великим успехом приређивао своје изложбе. Он је сликар великих способности и схватања. За њега се може рећи да он живи у свима временима класичног и модерног сликарства; он није једноставан у цртању, као што је то случај са многим сликарима... он лута и успева. Иванов се одликује као одличан декоративиста. Ових дана он ради декорацију за један Уфин филм, који ће се одиграти у оријенту.

Ми ћемо само набројати његове радове који су познати као дела од велике вредности: „Сељанка“ у живим бојама он нам даје румену и са осмехом девојку у живој босанској ношњи и наравно у импресионистичком стилу. „Музичар“, „Дервиш“, „Кафеџија“ одликују се својом мајсторијом. „Дубровник“, „Сељаци“ и „Жетеоци“ одликују се пак једноставношћу складношћу боја.

Иванов сада живи у Берлину и намерава да изложи своје најновије радове у Београду. Затим ако би које министарство примило иницијативу за организовање изложби које би г. Иванов приредио. Он је заслужио да буде код нас познат јер својим радом у иностранству упознаје нашу Босну и Далмацију са свима културним земљама Европе и Америке. Он данас живи као бoем и као мoнден. Пре два дана посетио сам га у његовом атељеу где сам наишао на праву босанску собу а њен је задах био чисто оријенталско блаженство. Велики уметник Сава Поповић—Иванов не заборавља нас, јер је национални уметник. **Б. Миљ.**

Дочек Нове Године у Румунском Посланству. — Фото атеље Влада Бенчић.

Са премијере у Модерној Оперети

»Ноћ у харему« са г-цом Лубејевом.

Принцеза Сигако, ћерка јапанског цара у свечаном кимону-у.

МЕРИ ПИКФОРД у својој најновијој филму »Кокета« са буби фризуром.

ЦИГАНЧЕ

хтео њу да убије! Он је пуцао на зеца, а она је била иза жбуна, у који је зец утрчао! Он њу воли и никада је не би могао убити.

Он рече нешто осталима на циганском језику и они се одмакоше мало од нас. Иван је, сиромах, само гледао у Росу, незнајући ни сам шта ће.

— Чујеш, Господине — обрати ми се стари Циганин: — »Ако се Иван закуне да ће је узети за жену, ми га нећемо тужити, али ако неће, онда ће да јавимо на полицију, па нек иде у робију!»

— Иване, чујеш ли шта каже? — упитах га ја, дотакавши се руком његовог рамена.

— Хоћу је и само ће она бити моја! — рече Иван отсечно, подижући се. Затим приђе старом Циганину, закле му се да ће Росу узети за жену чим оздрави, а да докле мора бити код њих, јер он је нема где овако рањену. Једна стара Циганка приђе Роси и прегледа рану:

— Није опасна, рече. »Роса ће ти оздрави брзо«. Деде, децо, да је пренесете у кућу. »Ја ћу јој скувам лек«.

Из групе се издвојише четири снажна млађа Цигана и подигоше Росу на руке, те је понеше.

— Чекајте, браћо, да је још једном пољубим! Лакше ће ми бити... — простења Иван.

Затим приђе Роси, која је још увек била у несвестици, и спусти на њен уста један пољубац, а затим се одмаче и приђе мени.

— Ох, како ми је тешко на срцу! — рече ми.

— Стишај се, боље је за тебе! Шта је било било; не вреди ти сад, и ти да се убијеш! — теших га ја.

Кад се Цигани са рањеном Росом одмакоше од нас, он погледа за њима и простења:

— Збогом Росо моја мила! Нећу те заборавити!

Када смо сишли у село, сви су већ знали шта је се догодило у шуми са Росом, и сви су гледали Ивана попреко, као да је он несрећник то хтео намерно учинити.

Сутра дан Иван доби позив из среза. Узне се га на саслушање за покушај убиства, али он исприча целу ствар, како је била, позивајућ се на мене, као јединог сведока.

Иван изађе из канцеларије и седе на клупу, а служитељ позва мене унутра.

Саслушавше ме и кад ја потврдох Иванове наводе, рекоше ми да можемо нићи обоје, јер је по срези био само несрећан случај, а никако покушај убиства. Рекоше ми још и то, да Иван мора платити лечење Росино, јер јој је он нанео рану.

— Не само да ће платити њено ле-

чење, већ ће је и за жену узети! — рекох писару, који ме је саслушавао.

— То нас се не тиче; како зна и хоће — одговори ми он.

Роса се опорављаше полако. Или што је тужила за Иваном, или због изгубљене крви, тек Роса је доста изгубила од своје лепоте.

Прошло је два месеца од дана кад је Иван рањен Росу. Једне благе вечери они се састадоше под грмом, под којим јој се Иван заклео на вечиту љубав.

— Ах како је тешко када некоме бране да воли оно што срце хоће! — пројецта Иван.

— А још теже, када се нама и судбина проишчно смеје! — доцуни Роса. Иван се је стално са Росом састајао и њакова љубав била је све већа и страснија. Кад он једно другом пали у загрљај нису се умели растати...

Тако се једнога дана његов отац направио невешт и наредио му да мора пошто пото, да у идућу недељу запроси Станојку Ђузмановићеву. Рекао му је још и то, да се окане оне Циганчуре, која ће га и до гвоздених врата дотерати!

Међутим, Иван и Роса све су се луђе и страсније волели. И Станојка није остала равнодушна према Ивану, кога је и она лудо волела.

Нико није могао да зна, колике су Иванове муке и бол.

Нико није знао колико је Иван патио. Само сам ја у неколико знао, јер смо се нас двоје из села искрадали и ишли на оно место, где је Роса увек чекала Ивана. Остајали су до дубоко уноћ загрвени, јадајући се један другом на горку судбину, и на душмане, који хоће да их раздвоје.

Отац и Иван имали су једнога дана жучну препирку.

— Ти мораш да узмеш Станојку, иначе иди на куће! — говораше му отац.

— Ја је нећу узети, па макар ме убио. Али нећу ни из куће, јер и ја имам право на њу, исто као и ти! — одговараше љутито Иван.

Настало је мало затишје између Ивана и његовог оца, који је тражио пута и начина да Ивана одврати од Циганке.

Он је се, међутим, сваке вечери састајао са Росом на одређеном месту, за које сам, само — сем њих — ја знао.

На првом расстанку после Иванове препирке са оцем чуо сам кад Роса рече Ивану:

— Мили злог Иване! Ти незнаш колико те тек сада волим. Више него икога на свету, више него што сам те пре волела, и више него очи своје! Али слушај... Отац мој хоће да ме уда за неког старог и богатог циганина, који му је понудио велики откуп за мене. Он је из другог места, које је врло далеке од нас.

— Шта, зар ти смеш тако нешто да ми говориш?! — рече Иван разрогачених очију. Глас му је био избеаумљен и дрхћући, као да је добио наступ лудила.

— Не Иване, миле мој! Ја се никада нећу за другога удати. Ја само хоћу да будем твоја и ничија више! И ти си само мој, али ми те отимају! Отац ме тера да се удам, за другога, иначе ће ме убити. Него, ако хоћеш, ти можеш да учиниш нешто, што ће бити срећа за обоје нас.

— Говори, Росо моја! — рече Иван.

— Ја ћу у суботу увече бити у кући, и он ће доћи, а ти ако можеш да изађеш пред нас, и да му запретиш; ја ћу ти помоћи, јер моји родитељи, неће бити код куће. Надам се, да се он неће усудити, да ме и даље тражи.

— Добро, љубави моја! Учинићу тако.

Растали су се. Роса је отишла на једну а Иван на другу страну.

Иван је ишао једва вукући ноге, као да се враћаше са гроба законане среће. Нешто га је притискало у грудима, гушило га, није му давало да дише.

— О, како ми је тешко! — простења он, хватајући се руком за угрјано чело, обливано крупним грашкима самртнички хладног зноја. — Ја је љубим, и све ћу учинити да је сачувам за себе! Да, само за себе! Она не сме бити ничија више сем моја!...

У суботу увече, као што беше уговорно са Расом, требао је да дође у њену кућу. Али...

Још у петак увече, после сунчевог смираја, пред Росином кућом стала су једна циганска кола, покривена асурама, у која су била упрегнута два ватрена врњца. Из кола изађоше три Циганина, један старији и два млађа, од којих један звижду оштро у прсте. Иван је све то гледао и слушао иза једног дебелог грма, недалеко од Росине куће. Видећи Цигане са колима и бесним вранцима, био је начисто шта они смерају.

— Моја ће Роса побегни? — крикну избеаумљено он. — Не, не! То је подвала, коју је удесио њен погани отац! Они ће је украсти! Ах! бедници! Нећете док сам ја жив!...

Иван извуче револвер из задњег џепа од панталона и пође из свог заклона у правцу куће.

Доставши до оgrade, он баци поглед у двориште свротињске черге. Пред њим се указа за њега страшна слика:

Она два млада Циганина борила су се са Росом да је вежу, док је онај трећи, старији, бесно, као Демон црепни се, цикао:

— То ли је та Циганка, што хоће за Србина да се уда? А! нећеш, не-

Из филма «Луда девица»

Маријана Винкерштајн у филму «Принц Карневал».

Елегантни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која
жели лепе, модерне и јефтине
сервизе треба да посети богато
стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

Најбољи поклон
јесте технички савршен

Радиоапарат

највеће шведске фабрике

Stern & Stern
Stockholm

која Вам нуди као
ПОСЛЕДЊЕ НОВИТЕТЕ
апарате од 2 до 7 лампи

без батерије
и акумулатора

Могу се добити

код ЗАСТУПНИКА

Инж. МОМ. А. ПЕТРОВИЋА

— БЕОГРАД —
Карађорђева ул. бр. 47.
Тел. 50-78.

Летња мода у 1929. г. већ је утарђена, из
што слика показује.

Гледала ме је изненађено и одједном дупи се руком по челу:

— Видиш, молим те, на то смо свим заборавили! Ја новаца немам, а друго не знам шта да ти дам. Ето, Марко, наш сусед, дао ми је за успомену једно велико срце од колача и зато ме је јако уштинило испод пазуха; Мића Раић, својски бећар, али врло леп, поклонило ми је своју слику и хтео ме је пољубити.

— И ти си му дала?

— Само у образ! — Но, кажи, шта теби да дам?

Пришао сам јој сасвим близу. Сео сам на камен до ње и обавио своје руке око њеног витког стаса. Погледала ме је изненађено и прене у смех:

— И ти хоћеш пољубац?

— Да, али само један диван пољубац!

Осећао сам под прстима како јој тело дрхти. Као кад умете птичицу у руке, па осетите њен страх, тако је сада и Марга дрхтала, мада је шалом хтела тај страх угушити. Стегао сам је јако и затим је пољубим ватрено у уста. Како је само био сладак тај пољубац!...

— Хоћеш још једанпут да ме пољубиш? Било је лепо!

Пољубио сам је још један пут, два пут, десет пута... Скотрљали смо се на траву и ту смо се љубили још ватреније и још слађе. Био сам опијен и нисам знао шта је доста. Осећајући женско тело под собом ја сам изгубио памет и... Није се опирала, јер није била више господар сама себе. Изгледа да је и она била у љубавној екотизи, као и ја...

Она се после дотерала, наместила разбарушену косу и опет села на старо место. Почела се брзо прибирати и опет је постала весела и умиљата, као да се ништа није догодило. Мене је, на против, обузимала стид и ретко сам бацао поглед на ту страну, где је она седела.

Мало по мало нестало је између нас оне непотребне неагаодности и опет смо весело ћаскали о макар чему.

Она ми је врло дуго и са много духовитости причала о себи, својим родитељима, својој браћи и о својој малој собици испод чардака, укусној и лепој, у којој има тако много лепих стварица, које неизмерно воли.

Затим ми је са усхићењем причала о дивним звезданим ноћима. Мића би са циганима, пред њиховом кућом давао њој серенаду.

— По неки пут тако — причала ми је она — када падне ноћ и засијају звезде, зачујем испрва тиху, а затим све јаснију и јаснију циганску музику, а потом би се она опет губила, као самртнички уздах, некуд далеко, носећи те на својим крилима у царство

снова и фантазија. А затим, један тих, диван глас, који је имао неку мађијску моћ, који је био у стању да те залуди, опије. Цигали би дуго свирали и Мића би непрестано тихо и заносно певао љубавне успаванке. Тада би увек изашла из своје собице и, наслоњена на крило од врата, слушала би врло дуго ту свирку и песму, занесена и посматрајући звезде. Ове је у тим часовима било мирно и спокљно лежало у својим постељама, пси су ћутали и тек по каткад зачуо би се старачки и сув кашаљ старог деде и опет би се све умирило.

И тада би осећала да ли је тај човек некако близак, сродан, — да га волим!

Синоћ је опет долазио, али ја га више нисам могла слушати. Музика његов глас, који ми се сада учинио крештав, све ми је то сад ошло смешно и досадно. Он ме више није могао опити и занети, да, слушајући умилну музику и његов сладак глас, одлетим далеко, у приставиште снова, да се сва пренесем к њему и да се осећам срећна... Да, на мени се десила нека промена и сама сам се питала, шта то може бити по среди. Застала сам једнако мислећи о том, о њему, Мићи, о себи, својој машти, о илузијама и о — теби.

Снавала сам добро и сивала дивне сне. Ујутро сам била тако срећна и весела! Осећала сам се лака и да ми је цео свет зависао пољубац, или ма што — све би дала. Ах, тај сан!...

— Шта си то тако лепо сивала, мило моје?

Мало се снебивала, црвенећи, па поче:

— Сивам, а ја као у некој шуми. Шума велика и сва у зелениду. Између стабла провирује негде далеко сунце и један леп двор. Ишла сам право том двору, а кад сам дошла до њега ја се од одједном нађем пред краљем. Зауоставиме ме он и пита:

— Куда ћеш, ти мала, и шта тражиш?

— Идем у двор да тражим срећу, — Иди и нађићеш је!

Ишла сам у двор, а то и није двор, него нека колиба. На сред те колибе гори велика ватра и један човек, окренут мени леђима, сав у ритам, седио је поред ње и — цртао. Нисам му видела лице и умолим га да се и ја мало угрејем. Допустио ми је. Било је врло пријатно! Затим је тај у ритам нестао. Ја сам остала сама кад, наједном, опет дође пред мене краљ и намргођен гледа ме.

— Шта радиш?

— Грејем се и чекам срећу.

— Добро. Дочекаћеш је. Одмах га је нестало.

После тога не знам шта сам сивала и пробудила сам се врло рано. После сам опет мало заспала и сивала

све ово — што се између нас мало пре догодило...

Слика је била готова и ја сам јој предао. Била је сва срећна, али само за тренутак, јер ми је после рекла:

— Узми моју слику и дај ми твоју, јер те волим и желела би да те увек имам пред очима, када ме оставиш и одеш од мене сасвим далеко, да се никад више не вратиш...

Затим је плакала и смејала се. Грчевито би се стискавала уз мене и љубила би ме дуго, болно...

Било ми је тада врло тешко.

Једнога дана оставио сам то село, у којем је била она, једина моја искрена и права љубав и утебао сам као кукавица, чак овамо, где ме никада неће наћи.

Прошло је од тога доба скоро годину дана, а да није прошао дан, да на њу не мислим. Приредио сам изложбу и скоро сви моји радови продати су по скупе новце. Била је изложена и њена слика, мада њу нисам хтео продавати и ради сваке сигурности ставих испод ње »продана«. Сви су јој се дивили и сви су жалили што је нису купили. Но један индустријалац понуди ми за њу дуплу цену и тако сам ја за њу добио округло 100.000 дина! Преко ноћи постао сам богат човек.

Купио сам одмах једну малу кућицу и врло лепо је наместио. Али, ускоро, почео сам осећати у њој досаду. Би сам у њој као пустињак и би ми врло тешко.

Наједном, паде ми мисао, шта она сада ради? Тада сам осећао неизмерну грижу савести и реших се да погрешку поправам.

Отпутовао сам тамо једног лепог мајског дана.

Приближавајући се том сеоцету, на великим поштанским колима, која су се јако дрмала и тресла по рђавој калдрми, осећао сам у срцу неизмерну радост.

Када сам стигао била је већ пала ноћ. Иста онака, какву је волела она и о којима ми је она тако много причала. Звезде су побожно трептале и село је већ полако постајало све мирније. Треба се одморити!

Одсео сам у истој оној гостиници, где и пре годину дана. Све је било исто и не промењено; увек лепо и увек и увек просто.

Нисам се распитивао о њој, јер сам био уверен да је још ту, млада и весела и да још увек онако безбрижно трчи боса по росној трви у рацу зору и — да мисли на мене! Отишао сам на почевак, али нисам могао ока склопити, јер су ми се непрестано вратиле мисли о њој. Чак шта више, уобра-

ДОН МАЈК

Фред Томсон

Са 400 гласова г-ца Ивана Циндер, опер. балерина и г. Бранко Д. Михајловић добили су I награду на утакмици модерних игара одржаној уочи нове 1929. г. хотел «Империјал».

На фризерском конкурсџ модерног фризирања и ондулирања, који је одржан пре неколико дана добио је I награду 1000 д. и диплому г. Тоша Грозданић, члан фирме Сакулић и Грозданић дамен фризерџ, Теразија 1. — Г. ГРОЗДАНИЋ СА СВОЈИМ МОДЕЛИМА.

Хумано Друштво „Сирото Баче“ које је основано на Нову Годину 1923. год. У једном малом и скромном подрумчету у Кр. Александра улици бр. 332. а за предграђе М. М. Лушке општине, од неколико заузимљивих сиромашних занатлија и наших чиновника, њиховим заузимањима радом успели су да на дан материца одену 15 деце и то најсиро-

машније, највећа благодарност око прикупљања прилога и заузимања око облачења деце припада оснивачима, Управном и Надзорном Одбору и то: г. г. Милан Матијашин, Димитрије Стошковић, Михаило Ерски, Ђорђе Радојичин, Војислав Живковић, Живко Павловић, Димитрије Анђелковић и Петар Јурић.

Дом Мигуел Аргуело, калифорнијски велепоседник, познат више под именом „Дон Мајк“, одмарајући се једнога поподнева, буде узнемирен весником, који му саопшти о несрећи неке караване у пустињи.

Дон Мајк похита им у помоћ и доведе их све у свој дом.

Каравану предвођаше неки Рубен Петингил, политички авантуриста, а међу осталима се налажаху још и Песон Келсеј и његова кћи Мери. Дон Мајк и Мери одмах осетише међусобну наклоност која се ускоро разви у жарку љубав. Али Дон Мајк морао је на пут.

Шериф мале шпанске вароши, Дон Луи Убара, не беше у пријатељству са Дон Мајк-ом, јер га овај спречаваше у удварању лепој и драгесној Кармен, која беше на његовом поседу.

Међутим као и многи други шпански велепоседници Дон Мајк пропусти да пријави величину својих посела америчким властима.

Петингил вођа караване уз припомоћ Дон Луи-а искористи одсутност Дон Мајк-а и приграби сав његов иметак преводећи га на своје име.

При свом повратку, Дон Мајк затече хаџиенду под стражом Петингил-ових људи, док његови бежаху отерани. Он одмах посла генералу Фремон-у гласника али овог ухвати најамници Петингилијеви.

У том међувремену Петингил успе да наговори старој Кеслена, да му да кћер за жену. Међутим је Мери очајна ради Дон Мајк-а, али након цу пристаје на заруке.

Дон Луј-а пронађоше мртвог са Дон Мајковим ножем у срцу. Петингил га осумњичи за убиство и расписа велику награду за онога, који доведе живог или мртвог Дон Мајк-а.

Генерал Фремон чувши за све ово, пошаље један одред војске на хаџиенду.

Дон Мајк преобучен у калуђера заузе место свештеника на венчању.

Тек што је церемонија отпочела, дојурише Дон Мајкови људи, и настаде очајна борба између обе стране. Генерал Фремон стиже у прави час у помоћ.

Петингил, који беше прави убица Дон Луј-а, доспева у тамницу, а Дон Мајк-у буду враћени поседи као и његова љубљена Мери.

Љубав хладног загрева а старог подмлађује.

Шта су батине то нам је познато, али шта је љубав то још нико није могао да испита.

ЦИГАНЧЕ

неш! Цигаку само Циганин има да љуби!

Ивану јурну крв у главу. Пред очима му се смрче и он подиже револвер у правцу старог Циганина.

Разлеже се пуцањ и дим му заклопи видик. Кад се дим мало разиђе, Иван скочи преко ограде у двориште. Кад тамо, ах! грозне судбине! На трави, упола већ сувој и угаженој, лежала је Роса, обливена крвљу, док од Цигана није било ни трага ни гласа. Убрзо зачу се фијук бича и вранци са колима и Циганима полетеше муњевитом брзином широким друмом. Иван, видећи то, осу кишу метака за бегунцима, али су они били већ далеко од домањаја револверских метака.

Иван клече крај Росе, обасипајући њено бледо лице безбројним пољупцима:

— Росо! Росо! Тубави моја! Зар ти је суђено да од моје руке погинеш? — јецаше несрећни Иван, љубећи њене крвљу обливане груди. Али узалуд! Роса је била мртва, мртва за увек... Ох, Боже! Шта сам ти тако тешко агрешно да ме овако упвелити? Росо, мила моја, погледај ме још једном бар! Али авај! Роса се више није пробудила нити је погледала свог љубљеног Ивана. Дрхтећи целим телом Иван ју је избезумљено љубио, надајући се да ће пољупцима својим повратити у живот...

Видећи да се она никако не буди, Иван устаде, погледа је још једном. У том потрчаше Циганин, који, кад витеше Росу мртву, ударише у кукњаву и задевку. Иван је збуњено стајао и није умео проговорити ни речи у своју одбрану или оправдање нехотично учињеног злочина.

Дође и њен отац, који беше упуцан као да ће га сад обесити. Није умео ни да плаче, јер страх му беше одузео сузе и присуство духа.

Док су сви Цигани и Циганке плакали и нарицали над мртвом Росом, једна је стара Циганка, она, која је некада правила лек за Росину рану, проговори нешто цигански.

Издвојивше се два снажна млада Циганина, подигоше са земље мртву Росу и уноси је у кућу.

Иван остаде сам на месту где је убио његову љубавницу, и коју је волео више него и самога себе.

— Однеште, однеште једину љубав моју! — простења он и сузе му грунуше на очи.

Као избезумљен полете он к селу, у које стиже за неколико минута.

— Одишли су моју милу Росу! Отели су ми је!... Али... горко ћу се

осветити онима, који су ме овако учувели!... — јецаше он, грабећи пут Општинске.

Дошавши до Општинског Кола, стаде, извуче нотес из џепа и написа неколико речи на једној страни нотеса. Затим дође до општинских врата и убаци унутра написану хартијцу.

Он беше наумио да се освети Станојки, пошто њу сматраше за главног виновника Росине смрти и своје несреће.

Пандур први нађе бачену цедуљцу и одмах отрча председничкој кући, те му је предаде.

На цедуљи је писало:

»Сутра, у десет сати пре подне, нека жандарми ухапсе Ивана, убицу лепе Циганке Росе... «

Иван беше полудео од силног бола за изгубљеном Циганчицом, коју је тако лудо волео. На глас је певао и као вихором ношен улетео је у кућу.

— Оче! Оче! сутра ћу се венчати са Станојком!

Отац, који није знао шта је се све десило, беше изненађен овим преокретом ствари са Ивановом женидбом.

Свадба би заказана; све је било као што се већ две недеље спрема.

Председник општинског суда одмах је послао коњаника у срез, да извести поглавару шта се десило у селу.

Исте ноћи дошао је поглавар са жандармима у село, али нису хтели хапсити Ивана ноћу, желећи да му учине по жељи: да га ухапсе сутрадан, на дан свадбе са Станојком.

Сутрадан, Иван је ишао са Станојком под руку. Свирачи су их прагали дугу поворку кола са сватовима. Кад беху дошли до црквене порте, сватове заустави поглавар, приђе Ивану и рече му:

— У име закона, Иване, ја те хапсим!

Иван се подругљиво насмеја и одговори:

— Ево руку, господине, нек их свежу жандарми! Оне су убиле ону, која ми је била најмилија на овоме свету!...

Сватови су били забезекнути, јер нико није знао зашто хапсе Ивана, на сам дан његовог венчања?

Поглавар приђе Ивановом оцу и објасни му зашто хапси сина.

Стари је био као смањен. Није умео проговорити ни речи.

Иван, везаних руку, окрете се и пође пред жандармима, довикнувши сватовима:

— Срећно вам весеље, браћо! Ја оддох да овајем свој грех, на који ме је коб судбине навео!

Док су сви још били збуњени и изненађени овим немилим догађајем Станојка је већ хитала звонари, на којој су врата била широм отворена.

Нико је није опазио кад се она у-

путила звонари, те је и није могао спречити у извршењу њене замисли.

Она је већ била на врху звонре, одакле довикну сватовима:

— Збогом, сватови моји! Збогом Иване моји!...

Затим се баци у празан простор, да за неколико секунда њено младо тело буде разнесено на комаде, ту, пред Иваном, кога је она тако лудо волела, и пред родитељима својим, који су је по сваку цену хтели удати за лепог и богатог Ивана.

Отац несрећне Станојке први се прибра и потрча к звонари, испред које је лежало надувено тело његове кћери; глава њена била је прела на неколико места, а мозак из ње просуо се по плочама.

— Водите Ивана! — нареди поглавар.

Иван пође, не погледа никада од припутних, праћен жандармима.

Сватови се прибраше мало, те скочише са кола и отрчаше до мртве Станојке. Узеше њен леш и сместише га у једна кола, која окретоше пут куће Кузмановића.

Сватови ударише у кукњаву и ледекање, те се тако овај несрећни дан претвори у општу жалост.

Тако се, ето, завршила ова језива сеоска драма, где су две младе девојке платиле својом главом за љубљеним Иваном.

Несрећни Иван одговарао је пред судом за два убиства, јер је у мраку, приликом покушане крађе његове Росе, био убио и једног Циганина.

Суд га, међутим, не могаде осудити, пошто његово понашање и стално перекање и пред самим судом даваше изглед једног душевно оболелог човека, кога упутише на посматрање.

Из Душевне Болнице није несрећни Иван ни пуцао понова пред суд, јер ускора смрт пресуди му, за оба убиства и отпрати га код његове Росе, коју је толико волео...

Шиндлеров Сановник, највећи, потпуно 368 страна. Цена 15 динара. Поштомна засебно. Добија се у Ратарској улици број 33

**ДЕЧИНИХ КЊИГА и КЊИГЕ
ЗА ПОКЛОНЕ најбоља ћете
добити у
Књижара НАПРЕДАК
Кнез Михајловој 29**

СТОТИНУ ВАРИЈАЦИЈА У
ЉУБАВИ

Љубав је као и лажан новац. Кратковидим и необазривим људима лако је можеш протурити — али некусне људе тешко да ћеш преарити.

По речима многих чувених песника љубав је најпојнији напитака на свету. — Доиста је онда чудновато зашто владе појединих држава не забране овако масивно пијанство.

Тврде људи да је љубав слепа. Али тешко вама ако случајно проштете коју кап вина на хаљину своје драгана.

Љубав и црвена боја разликују се само по времену, то јест обоје временом изгледе.

Нема веће мржње до оне која потиче из љубави.

Љубав без препрека слична је пределу без шуме: обоје постају једнообразни и досадни.

Љубав води увек у гроб. Ако је несрећна онда љубавници одузимају сами себи живот, а ако је срећна онда удаве једно другог.

Лепота може да распламти љубав, али је врло ретко очува.

Дефиниција љубави је немогућа, јер ко је доживео финис љубави не радо се сећа ње.

Ко никада није тражио пријатељство и љубав сто пута је сиромашнији и од оног који је обоје изгубио.

Наравно да је поштовање мајка љубави, само што је обично кћи за неколико година старија од мајке.

Љубав је слепа — зато заљубљени често погреше.

Где нема љубави, нема радости. Али где је љубав ту је и радост и несрећа.

Љубав је лењивцу главно занимање војнику забава а калуђеру триовит пут.

Верујем да је љубав магнет: привлачи само челик.

Шта је љубав? — Слатки сан из кога се заљубљени после свадбе пробуди и отвори очи.

Индиски поглавица у шетњи на коњу са својом супругом кроз парк у Њујорку.

Сцена из филма «Луда девица», коју смо гледали на нашој позорници.

Љубав се више свиђа по брак и то из истих разлога из којих је и роман привлачнији од историје.

Љубав је заљубљана трговина коју увек постиже банкротство. А личност која доживи банкротство изложена је увек понижењу.

Љубав дејствује као и алкохол: ако се умерено употребљава утиче добро, а ако је разуздано и прекомерно употребљен мути мозак и ствара одвратно пијанство.

Љубав је печатни восак: чим се писмо запечати восак се охлади и стврдне.

Стара љубав не зарђа само ако је добро позлаћена.

Љубав је као кинобран. Када се платно поцена преостаје још штапа којим јој можемо наместити ребра зато што смо јој веровали.

Љубав је лабиринт у коме човек увек толико залута да се после не може вратити на прави пут којим иду паметни људи.

Највиши је ступањ у љубави овај: када се човек из љубави према својој жени убије, јер је она пре тога изјавила да јој прина необично добро стоји.

Платонска љубав је слична војничким маневрима у доба мира: много пуцњава, много музике, али ни најмање опасности.

МАРГАРЕТА

жавао сам да сам и — отац! Тек не- како пред зору, када ми се мозак у- морно, мало сам заспао.

Прва брига ми је била, када сам се пробудио, да њу видим. И видио сам је!

Нешто ме је инстинктивно вукло на оно место, на место наших дивних часова, на место где ми је она дала све и где сам ја увознао праву љу- бав.

Какав само диван приказ, драги пријатељу!

Она је седела на оном истом месту, на камену, са којег ми је позирала при изради портрета и гледала је пе- куда далеко, преко велике планине, покривене густом шумом, а мало де- тенце обгрлило је њену белу и пуну дојку и задовољно је сисало....

Величанствена идила!

Лагано, сасвим лагано, приближио сам јој се. Тихо сам је зовнуо. Њута- ла је. Зовнуо сам је јачим гласом. О- њет није ни мрднула. Остала је као кип, непомична и бела, а детенце као да је гледало њен озбиљан и правилан профил.

Положио сам своје руке на њено раме. Проговорио сам јој сасвим у ухо њено име и тек тада је окренула сво- ју дивну и замишљену главу. Гледа- ла ме је неколико тренутака без осе- ћаја, забринута и чудно, као да није могла да верује својим очима, затим се опет окренула на ону страну, где је досада тако упорно пружала своје погледе и није ни рети прозборила. Очи јој се овлажише, преко лица про- бе један грчевити грзај и једна суза бану на дојку, тврду и белу.

— Мила моја, ја сам дошао! Дошао сам да те одведем у свој крај, у на- шу малу кућицу, где ћемо уживати као у рају! Мила Марго, шта је теби? Што плачеш? Зар ме више не волиш? Сиротице! Мора да си много због ме- не пренатила.

— Врло много!...

— Сиротице моја мала, како ми те је жао! И то све због мене! Можеш ми опростити?

Није ништа одговорила, него ми је само кроз плач и риданье једва рекла:

- Наше дете!...
- Син?
- Да....

После ми је причала сав свој јал и бол, који је претрпела после мог одласка. Док још последице грешне љубави нису биле видне, било је још како тако, али после, као у паклу. Сви су је кињили и злостављали и хтели су је удати за неког бећара, али она је остала мени верна и све је то преживела. Била је уверена да мо- дам доћи и радо је трпела те апостол- ске муке.

— Веруј ми, драги пријатељу, рет- ке су данас такве жене. Можда у хи- љади једна.

Ти си био у Француској када смо се венчали и до сада никада између нас није дошло ни до чега, што би макар само за тренутак помутило на- шу срећу. А мали Перица је ипак на- ша срећа, јер да није било њега, ко- ана, да ли би између нас дошло до

поповне везе. Но, ипак, не знам како ко, али ја чврсто верујем у судбину. Уверен сам да ми је она била одређе- на још када сам се родио и да сам је морао наћи, па макар и на крај света.

— Да, да, пријатељу, и ја мислим да је то само судбина, којој се нико не може склонити и сакрити од ње. А о борби и да не говоримо!

„TOBLER“

Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.

Патентиране у целом свету:

TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом

NIMROD: са малцем и бисквитом

TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане

Тражите свуда.

Сва чоколада пуна Витамина

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању познате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бојој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност“

БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Краљ Музичких Инструмената

„АЈХЛЕР“

БЕОГРАД — Франкопанова ул. 35

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ СВИХ ВРСТА

МУЗИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА И НОТА

ПРОДАЈА БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ.

ПРИМАМ ПОРУЏБИНЕ ПО ЗАХТЕВУ.

Оправке врши са гаранцијом.

Ценовник шаљем бесплатно.

ИГРАЧИЦА НА ЛЕДУ.

ЈЕДНА ПАРОДИЈА НА ПОСЛОВИЦУ Марија Корда као Јелена и Рикард Кортез као Парис у филму «Приватни живот Лепе Јелене».

НАШ СУСЕД МАРС

Кадгод се Марс приближава нашој планети то је читав астрономски догађај, који буди различите фантазије у глави многих научника, па чак и обичних људи. Ни једна планета толико не интересује земљу као наш најближи сусед Марс.

Ни тај огромни Јупитер, чија светлост озарава наше ноћи, и који је тако близу блеснуо до нас, да ћемо га опет тако у близини видети тек после дванаест година.

Не интересује ни Венера, најлепша звезда, којој нема равне у васиони; чак ни Сунце најјеђајнија звезда на небесном своду.

Сва пажња је увек сконцентрисана на Марс, који се једва види голим оком, ружичасте и наранџасте боје, који следује Јупитера.

Становници земље сматрају Марс као свог давнашњег познаника и суседа. О њему се стално говори, он је обавијен мистеријом, и док се све остале планете сматрају као хладне и мртве, о Марсу се верује да је на њему живот као на земљи, и да има

становника. Марс се сматра као друга земља у васиони. И та хипотеза занима, не само астрономе, већ сваког другог човека.

Марс се окреће око своје осовине, а осветљава га сунце. У том окретању, Земља и Марс час се приближавају, а час удаљавају једно од другог. По астрономском рачунању Марс је удаљен од Земље 60 милиона километара.

Највеће приближавање тих двеју планета догађа се сваке петнаесте године. Последњи пут је било 1924 г. Али сваких двадесет шест месеци Марс и Земља опет се ближе, и у тим моментима астрономи проучавају Марс помоћу својих огромних телескопа. Из свију тих астрономских проучавања нису се још могли извести тачни закључци о становницима Марса, нити њиховом изгледу, и о томе да ли Марсовци имају сличности са становницима наше планете. Неки изводе закључке да се Марс разликује од Земље. Он је упола мањи од земље, а ње-

гов пречник је дуг 6.728 километара. Та диференција у запремини чини од Марса једну врсту минијатуре Земљине. Проучавајући његов изглед, географију и метеорологију, астрономи доказују да је марсовски свет девет и по пута лакши од света на нашој земљи. Тако оно што би било на земљи тешко 1000 кгр., на Марсу би тежило 105 кгр. Густина на Марсу је ређа. Човек са земље тежак 70 кгр., на Марсу би био тежак 26 кгр. Астрономи су могли тачно да одреде ротацију Марса око осовине. Дан и ноћ дужи су на Марсу, и тамо година траје 668 дана.

Сад, док је код нас зима, на Марсу је пролеће, које осветљава исто сунце. Кад је код нас пролеће, трава расте, цвеће цвета, сва природа се буди.

А шта се догађа тада на Марсу?

Ни један људски поглед није још могао да продре на Марс и види какво дејство врши тамо сунце.

Сви радио-телеграми, бачени кроз васиону, остали су без одговора.

И ко зна, да ли Марс није нека хладна и мртва пустиња, која се окреће око своје осе.

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

Међу осталима сада је Бланша сваког петка примала генијалног Жерардена, Огија, Тена; разуме се и браћу Гонкур и Теофила Готије.

Али то су били њени стални гости.

Од свију научника и знаменитих људи, који су се привремено задржавали у Паризу, ни један није пропуштао да не посети маркизу од Паиве, код које су се могли наћи сви они, с којима је жељено познанство.

Готије је после сваког петка писао дугачак чланак о маркизинном салону. О салону принцезе Матилде више нико није писао.

Ова је била болесна од љутине. Сви њени ранији познаници прешли су к Бланши.

И иначе је ова била најпознатија личност у Паризу.

Терала је велики луксуз, одређивала моду и појављивала се у најскупоценијим хаљинама у ложи у великој опери.

Тамни ратни облаци на један пут су се навукли на париском небу.

Гроф Гвидо је први отпутовао.

Бланша из превелике чежње пратила га је до његових поседа у Горњој Шлезиви. Али је брзо остала тамо сама.

Када је се по закључку мира Гвидо вратио затекао је Бланшу у једном рударском селу, чији становници су је обожавали. Будући да је и сама одрасла у сиротињи, знала је за сиротињске невоље и чинила поклоне обема рукама.

Неколико њених напомена, које је грофу саопштила о могућим реформама у његовим рудницама, показале су њен практични пословни смисао. Рекла је да би радо све своје велико имање уложила у његова предузећа да би га боље искористила.

Ипак је се претходно преселила у Париз.

Било је у октобру 1871 године када је гроф До-нерсмарк опет посетио маркизу од Паиве, која је становала у свом двору у улици Шамп - Елизе.

Морао је прилично дуго да чека да буде примљен, јер облачење жене од педесет две године, која је хтела увек да изгледа млада, није ишло тако брзо.

Сада није више избегава белило и руменило и друга средства за улепшавање.

Гроф јој је галантно пољубио руку.

„Весео глас, драга Бланша“, рекао јој је пружајући јој некакав докуменат. „Твој брак с маркизом од Паиве је разведен. На моју молбу бележник ми је овај докуменат дао и ја сада хоћу да те ушитам“.

Бланша је била оборила очи.

„Хоћеш ли да за наш заједнички живот добијемо законско признање?“ запитао је.

„Да ли се нећеш после покајати Гвидо?“

Она је се плашила од несретног брака, а у такав није хтела ући.

Са страхом је чекала његов одговор.

Приближио је своју столицу к њој.

„Бланша, ја сам добро размислио. Нас двоје сада припадамо једно другом. Није једино твоја лепота, која ме привлачи; не, ја волим и твоју душу и твој разум. И још нешто“.

Ућутао је.

„Гвидо, имај у мене поверења и говори отворено“.

„да ме нећем погрешно разумети“?

„Онда нећу бити разумна, како си ме мало пре похвалила“.

„Дооро. Ми смо често говорили о плановима за боље искоришћавање мојих рудника, или за та трећа милиона. Ја располажем великим приходима, али немам готовог новца“.

„Гвидо, ја ћу ти одмах дати пуномоћје да можеш располагати мојим милијонима. Ја сам срећна што ти могу и нешто више дати него само срце“.

„Бланша, хвала ти! Али сачекај с пуномоћје до нашег венчања“.

Пола Париза је учествовало при венчању Маркизе од Паиве, како су је и после удадбе звали, с графом I видом Хенкелом од Донермарка.

Младенци су ушли сада заједно у палату у улици Шамп-Елизе.

Бланша је опет отворила своје салоне. Они су сада почели да играју и политичку улогу.

Помоћу свог мужа она је посредовала између Бисмарка и вођа умерених републиканаца, који су управљали Француском судбином.

На један пут је наступио преокрет.

Мак Махон је постао председник републике, а с њим је почело у Француској шовинистичко расположење.

Бланша више није примала госте у својим салонима.

Једног дана је прошао поред ње Теофила Готије и неприметно се јавио, али она га је задржала.

„Како, дакле и Ви, некада мој највернији пријатељ, више ме не посећујете“, рекла је она жучно.

Он је се бојажљиво осврнуо на све стране. Како никога није било у близини, рекао јој је:

„Госпођо, Маркиза од Паиве је била љубимица Париза. У жени графа Донермарка, повереника Бисмаркова и интимног пријатеља принца Виљема, ми морамо гледати свог непријатеља“.

„Ви сте неправични, Готије. Мој човек има најискренија осећања за Француску“.

„Зато је господин муж саветовао Бисмарку да тражи не пет, већ седам милијарде ратне опште“, одговорио је заједљиво Готије.

„То ничим није доказано“.

Готије ју је значајно погледао.

„Госпођо, као стари пријатељ хоћу да Вас опоменем. Било доказано или не, тако мисли народ. Осем тога“.

Пришао је, осврнуо се да ко не прислушкује и рекао јој на уво:

„Госпођо, Вас и грофа сматрају за Немачке шпијуне. Шовинистички листови драже народ и ја се бојим“.

Није довршио реченицу, јер видео да се приближују неки људи.

Без поздрава, брзо је отишао.

Бланша је похитала кући и ушла мужу у његову собу за рад.

„Гвидо“, рекла је болним гласом, „моја цела младост је била једина жеља за Паризом. Више од триде-

сет година сам провела у овој лепој вароши. Сада видим да је моје време прошло. Желим да идем одмах одавде, где ме више не воле већ мрзе и сумњиче“.

Испричала му је шта је чула од Теофила Готија. „Ја одавно страхујем од тога, Бланша“, одговорио је он, „и хтео сам да ти саветујем да напустимо Париз, али сам се бојао да ти то не створи бол. Зар ти неће бити живот на мојим имањима досадан“?

„Мислиш, Гвида, да ме горњошлеске племићке породице неће признавати за себе равну и да се неће са мном дружити?“

Ах, ја више не марим за друштва и буран живот. Неколицина добрих пријатеља, који ће нас тамо посећивати — то је довољно. Још ако ми допустиш да ти помажем у пословима, нећу осећати досаду“.

Он је пољубио њену руку.

„У томе видим моју паметну Бланшу.“

Преко ноћи, после овог разговора, дошла је пред двор Паиве велика маса света. Говорници су дражили руљу.

Већ су летеле каменце к прозорима, на којима су биле спуштене завесе.

У том тренутку је проговорио један бележник громким гласом:

„Грађани, овај двор није више својина некадашње Маркизе од Паиве. Она је данас продата честитом грађанину Бардену. Кућу родољубивог грађанина немојте штетити“.

Један младих је се попео на степенице и викнуо: „Ухватимо шпијуне и обесимо их“!

„Грађани“! опет је проговорио бележник: „Маркиза од Паиве и њен муж су у подне већ отпутовали из Париза“!

Чуле су се цсовке.

„Издаја. Неко их је у напред обавестио“.

Али нико није знао који је то могао учинити.

Гомила је се растурила.

Заиста, гроф Гвида и Бланша су већ били прешли преко границе.

У Берлину где је гроф имао мали двор, они су се привремено настанили.

„Бланша“, рекао јој је тамо. „Ја сам ти припремио једно изненађење, једну успомену из Париза, која ће ти ублажити бол расанка. Ево велике бисерне огрлице царице Евгеније. Ја сам је за тебе купио, јер тоја лепота заслужује да је носи“.

Она је се срећно насмејала.

Огрлицу јој је обесио о врат.

Она никако није личила на старију жену. Непрестано је била лепа и много млађи гроф није имао потребе да се ње стиди.

И у Берлину је Бланша отворила „салон“.

Посетилаца је било толико, да их просторије нису могле примити.

Радовала је се духовитим разговорима лепих жена.

Многи посетиоци су гајили наду да ће од ње и њеног утицајног мужа имати препоруке.

Прошла је зима. Бланша је наваљивала на мужа да отпутују у Горњу Шлезију.

Према светлости лампе није падало у очи да је она своје лице белилом и руменилом потпуно премазала. Али наспрам пролећног сунца није се могло сакрити.

И Берлинци су приметили да је она заиста била стара жена, која је желела мир и тишину.

„Зар ти се толико жури“? запитало ју је гроф. „Зар ти се више не допада живот у Берлину“?

Она је отворила малу књигу, у којој је била излепила све новинарске извештаје о себи.

Очи су јој засијале.

У тим извештајима је стајало: „Маркиза од Паиве и т. д.“

„Стрпи се још кратко време“, рекао јој је. „Баш сада сам овде у великом дипломатском послу. Али скоро ћемо отпутовати у Горњу Шлезију а тамо нас се неће људи тицати“.

Бланша је била задовољна.

„У Горњој Шлезији ћемо имати мира и посветити се нашим пословима и лову“, наставио је Гвида Хенкел. „Кроз неколико недеља ће стићи накнада за оба твоја двора и тај новац ћемо уложити у наше руднике. Како је добро било што сам тада саслушао твој савет и одмах оставио с тобом Париз и удесио као да смо продали господину Бардену. Иначе би од оба двора биле само рушевине“.

После неколико недеља обоје су отпутовали у Горњу Шлезију по лепом времену у отвореним колима.

„Шта ми се ово привиђа, Гвида?“ запитала га је. „Да ли сањам? Овде ми изгледа као околина мог двора париског!“

Гроф је се учинио као да је није чуо.

Кола су ишла даље. На један пут је се указао дворац двор.

„Гвида да ли је ово опсена“?

Он ју је срдачно пољубио.

„Драга Бланша, када смо се по свршетку рата вратили у Паризу, на расанку ми је Бисмарк рекао, да моје борављење тамо неће бити дуго, јер ће се изменити расположење парижана. Ја сам узео француске грађевинаре да ми овде саграде двор налик на твој двор у улици Шамп-Елисе“.

Она му је нежно стиснула руку.

„Добри човече. Пошто овај двор није био још готов, ти си ме дуже задржао у Берлину“.

Мирно је текао живот у новом двору. По некад су свраћали као гости ловци и грофови пријатељи.

Шлески велики поседници који су знали Бланшину прошлост избегавали су дружење с Маркизом од Паиве.

Њих то није љутило.

Гроф је имао цуне руке посао око уређења својих рудника. Бланша му је помагала не само саветом, већ је уложила и сав свој велики новац у његово предузеће.

А за кога је имала да чува своје капитале?

Њен син из првог брака с Кројачем Билоањем умро је 1862. год. Као студент медицине.

Њен други муж, чија је само привидно била жена, Маркиз од Паиве, извршио је на годину дана по разводу брака, самоубијство.

Више није имала пријатеља и ближи познаника. Живела је само за свог, до њене смрти, верног трећег мужа.

Године 1884. угасио је се њен живот, пун необичних догађаја.

И по смрти је остале „од Паиве“.

Гроф Хенкел је се 1887. године по други пут оженио Рускињом, с којом је имао два сина.

Године 1901. Вилхелм II му је подарио кнежевску титулу.

Ипак он није заборавио Маркизу од Паиве.

У уском кругу пријатеља често пута је говорио:

„Она је била трговачки геније; само њеним саветима имам да захвалим што сам постао највећи индустријалац у Горњој Шлезији“.

У кнежевској породичној гробници у Најдеку почивају кости од Паиве.

Дугачак, стрменит пут је она прешла у животу.

Рођена у беди и оскудици у прљавом средњовековном московском јеврејском кварту, живавом енергијом је крчила себи пут кроз живот, који је завршила у кнежевском двору.

— Крај —

Мари Линдбергер

пријатељица берзанских играча

Од ЕВГЕНА ДЕРНБУРГА

3

Код цркве је чула глас.

„Госпођице Мици, зар ме нисте видели?“

Ролф је већ стајао код ње и галантно јој пољубио руку.

„Куда ћемо сада госпођице Мици?“

„А где нас нико неће видети, ја се јако бојим. Ако нас види моја мајка!“

„Дакле добро, где нас неће нико видети. Онда, госпођице Мици, да идемо преко Рингштрасе у старо Јозефштадско поље!“

„О не, тамо је тако страшно!“

„Зар кад сам и ја с Вама?“

Мици је се само насмејала.

„И онда. Ја се тог места плашим. Сваке недеље читам у новинама да се тамо догађају страшне ствари.“

„Немајте бриге, да идемо!“

„Ипак ја се бојим!“

„Онда се ухватите за мене, драга госпођице Мици, па ће Вас проћи страх“.

Она је се насмејала и поред њеног омирања он је узео под руку и обоје су корачали једно уз друго кроз рђаво осветљене улице.

Шалили су се и смејали заједно. Он је умео да је забавља, причао јој о својој младости, свом раду у банци Бергмановој, у којој је било страшно много посла, да је узето још десет нових чиновника.

„Ја сам у вече толико уморан, госпођице Мици и тада желим да имам разонођења“.

„И ви га, разуме се, тражите у друштву лепих девојака, господине Ребел. Јесам ли погодила?“

„Не. Ја сам до сада увек с мојим пријатељем Робертом по свршетку посла у банци шетао у вароши, свраћао у гостионицу да слушам музику, а за тим одлазио кући“.

Мици га је с неповерењем гледала и ћутала.

Али је он и даље причао о бечким омиљеним комичарима, који су забављали бечлије.

„Хоћете ли једном ићи са мном, госпођице Мици?“

„Не, то не могу, ако би мајка дознала?“

„Је ли то нешто ружно; у осталом зар мајка мора знати? Смислите на који би начин могли једно вече са мном провести у Пратеру“.

Обоје су дошли до Рингштрасе. На све стране је била прокопана калдрма, цигле и греде за зидање.

Била је порушена стара тврђава и место ње је се подизала лепа нова улица.

„Пазите, госпођице Мици, чекајте, ја ћу ићи напред и показивати пут, да не бисте пали!“

Дошли су на Јозефштадску пољану, коју је покривала густа помрчина. Пролазили су туда љубавни парови и шапућући разговарали.

Они су лагано корачали приљубљени једно уз друго.

Левом руком је био лако обухватио преко паса, а десном милова њен врео образ.

„Мици, да ли се љутите на мене?“

„Зашто да се љутим?“

„Што сам украо један пољубац“.

„Лопове, ако нас је ко видео?“

„Нико нас није видео, Мици“.

У том тренутку Ролф је Мици загрлио и обасуо пољубицима.

Она се није бранила, већ му је враћала врелим пољубицима. То су били њени први девојачки пољубици.

Хладовити октобарски ветар је донео откуцаје са сата на торњу Св. Михаила. Било је три четврти до осам.

„Скоро ће осам сати, Ја морам кући“.

„Јест, Мици, хајдемо! Може се мајка љутити“.

Лаганим кораком су ишли у варош. Још један пољубац на растанку у мрачној улици и обећање да се опет састану у четвртак вече. Затим је Мици журила кући.

Мајка је већ била код куће.

„Ана Вас је лепо поздравила, мајко. Она је мало слаба и мора да чува постељу. Молила ме је да је у четвртак опет посетим“.

Мајка није ни обратила пажњу на ове речи. Ма да је тек дошла из куће Бергманове, села је за шиваћу машину и шила рубље за једну велику трговачку радњу.

„Могу ли ти помоћи, мајко?“

„Не, драго дете, боље лежи и спавај!“

Мици је то једва дочекала. Легла је у своју постељу и предала се слатким мислима.

* * *

Првом састанку следовало је више састанака.

Мици и Ролф су се заволели и осећали се срећнима. Једне вечери се Мици поверила мајци.

„Ако он озбиљно мисли, може доћи к мени“.

Ролф је дошао у недељу по подне, попио кафу и јео колаче, какве само бечке домаћице умеју умесити.

„Нека је са срећом када се обоје волите! Али се на венчање мора још чекати; девојка је одвише млада“.

Захвално је Ролф пољубио мајци руку.

* * *

Првих дана јануара 1870. године преправиле су Беч десетине, стотине хиљада плаката. Сироте писмоноше имале су муку да разносе толики број писама, у којима је стајало:

Драги Бечлија!

Хоћеш ли да на лак начин и без муке зарадиш новац? Купи берзанске хартије, којима непрестано расте вредност. Купи акције „Привредне Банке А. Д.“ Немој пропустити срећу!

Успех је био огroman!

Стотине и хиљаде људи журили су и куповали акције.

Ово је била прва банка, која је установила да се акције могу куповати и на отплату.

Долазили су служитељи, занатлије, мали чиновници и келнери да с муком стечене грошеве утростручили — како је у плакатама стајало.

Курс акција је нагло растао. Осмог дана пошто су биле разслате плакате акција је вредила 185 форината.

И Ролф, непрестано имајући посла с берзанским хартијама, почео је да шпекулише. С почетка са свим мало, скромно.

Али прва добит од 50 форината осмелила га је, те је увећао свој улог и опет добио. Када је истекао први месец, Ролф је био чисто зарадио 400 форината. Пуно радости, обавестио је о томе Мици. И она је се радовала лакој заради новца.

„Шта ћеш с њим радити, Ролф?“

„Шта друго него га паметно употребити, то јест, уживати у младости. И ти ћеш са мном заједно. Свет је тако леп, само када се у депу има новаца — позоришта, концерти, лепе хаљине, укусни ручкови“.

Мици је се изненадила чувше прве речи. Он је хтео само уживања? Зар не би било боље да се лако зарађени новац приштеди за доцнији, будући кућевни живот?

Само за тренутак је Мици тако мислила. Али је било пријатно слушати о свечаностима, лепим хаљинама, угодном животу.

И она је радо пристала на Ролфов предлог да се идуће суботе извезу у Пратер, разуме се у фијакеру, тамо ручати у отменој гостионици и у вече бити у позоришту.

* * *

Недеље и месеци су прошли. Опет је дошло пролеће. Бечка шума са својим ливадама је била озеленила. Друмом је пролазио елегантан, отворен фијакер.

У њему су седели Ролф и Мици, вереници, који су искористили лепо поподне и учинили излет у бечку шуму.

Одевен елегантно, по најновијој париској моди заљубљено је погледао у Мици.

Како је се за кратко време била Мици изменила. Постала је отмена, млада дама. Уска, по енглеском кроју хаљина чинила ју је још лепшом. Златан ланчић о облом врату и скупоцен бриљантан прстен на руци испунили су њену давнашњу жељу. Била је срећна.

Од како је почео да игра на берзи, зарађивао је месечно по 500 до 600 форината, те је могао да живи угодно.

У почетку је Мицина мајка таквом животу замрала. Скоро сваки дан у позоришту и сваки месец по једна или две нове хаљине, било је одвише. Она је опомњала заљубљене да буду штедљивији с новцем, али ништа није помогло.

„Слушајте децо! Мици, када се улаш за Ролфа, не могу ти дати никакве спреме. Ја немам ништа, а збојем заслужене крајцаре једва стижу за хлеб. Штедите децо, купујте мало по мало кућевне ствари, рубље и све друго што треба у кући“.

Ролф и Мици су се томе само смејали.

„Сада хоћемо најпре да уживамо. У осталом ко каже да не штедимо?“

„Ја већ сада имам акција, које вреде 5000 форината“, рекао је Ролф.

Госпођа Линдбергер је се изненадила. 5000 форината! Занемела је од чула.

„Јест, мајко, 5000 форината у акцијама „Привредне Банке““.

„Па, децо, мени је право, нећу више ништа говорити. Радите како вам је воља!“

Тако је мајка тада говорила.

Фијакер је у лакој касу возио кроз цветне ливаде и преко брежуљака.

Они су седели приљубљени једно уз друго, срећни, пресрећни. Заљубљени до ушију, а уз то помисао да имају новаца у изобиљу, било је нарочити додатак заљубљеним срцима.

Смејали су се, љубили се, шалили се.

Бојажљиво је Мици погледала у кочијаша, да ли примећује шта они раде. Али је кочијаш седео непомицно.

Стигли су до брда, на коме је био један хотел.

„Већ смо ту, моја господо!“

Фијакер је се зауставио.

„Када будете желели натраг, Ви ме само зовите, ја ћу бити овде“.

„Добро!“ рекао је Ролф и хтео Мици да ухвати за руку и одведе је у ресторан.

Али је кочијаш Ролфу шапнуо:

„Ја сам се пристојно држао; ни једанпут се нисам осврнуо за све време возње, рекао је с осмехом доброћудни бечки фијакерист који је добро познавао заљубљене младе бечке парове. Он је знао да ће му наговештавање дискреције донети већу напојницу.“

Безобразан човек, помислио је Ролф и похитао Мици.

Ручали су у једној засебној соби. Јели су печено пиле и пастрмку и пили токајско вино. Пољупцима није било броја.

Кроз отворен прозор допирао је у собу свеж, опијајући пролећни ваздух из шуме. Пресрећни, уживали су у загрљају несметано младићску љубав.

* * *

„Привредна Банка“ је на бечком новчаном тргу постигла огроман успех. Послови су се гомилали, а с њима и број чиновника порастао на 150 и они су једва стаљавали исте. Одавно је био постао мали пређашњи локал и они су га морали напустити.

Нова, величанствена палата је била подигнута за банку, на којој су радили најбољи бечки уметници и архитекти. Цео Беч јој се дивио, чак и иностранство јој је завидело.

У председничком салону нове банке одржана је прва главна скупштина банке за протеклу половину 1870 године. Било је присутно око 30 које главних акционара, берзијанац, више племића и високих чиновника.

Председник барон Фојтхенберг, је отворио свечану седницу, поздравно владиног заступника, начелника министарства др. Капта и одмах дао реч директору банке, господину Бергману, који је устао и отпочео говорити:

„Поштована скупштина!“

Ми имамо данас да се обазремо на прву годину нашег пословног рада. Ја нећу улазити у појединости, већ ћу само рећи да су акције наше банке прошле године стајале 100 форината, данас се оне нотирају на берзи са 231 форинту. Међу нама речено, највећи део акција је само за четвртину готовим уплаћен, али то не чини ништа, нама користи икредит, који свуда уживамо. За нама стоји цело поверење најпних бечких кругова, средњег staleжа бечких грађана.

Ми смо до сада деветнаест фабрика финансирали, имамо велике непокретности, на новчаном тргу и берзи успешно смо радили и основали ново друштво, чији је задатак да подиже у Бечу велике зграде.

Наша банка је у прошлој години отпочела рад с капиталом у акцијама од милион форината, а данас се наша имовина цени на осам милиона. Осем тога подигли смо нову палату и поред свих великих палата око зидања претиче резервни фонд од два милиона форината“.

Гласно одобравање је прекинуло говорника.

Бергман је наставио:

„С обзиром на овај повољни пословни успех ја сам у пријатном положају да Вам, поштована господо, предложим, да утврдимо дивиденду за 1870 годину са 20 форината од сваке акције“.

Поново одобравање, овог пута још живље, радосније.

За тим је устао председник, барон Фојтхенберг, и рекао следеће:

„Што је наша банка тако велики успех постигла, у пријем се реду има захвалити неуморном раду нашег уваженог господина директора Бергмана. Он је душа банке. Мислим да ћу погодити жеље свих присутних ако будем предложио да се господину Бергману осем тантијеме, која му припада, дамо засебну награду у суми од 500.000 форината“.

Скуштина је једногласно пристала.

Али је председник, барон Фолтенберг наставио:

„За напредак нашег завода има се још захвалити нарочито живој пропаганди и неуморном раду шефа одељења за пропаганду и кореспонденцију нашег завода, господину Ролфу Гебелу. Управа је због тога решила да се господин Гебел унапреди за банчиног прокуристу с годишњом платом од 8000 форината поред учешћа у добити на послу“.

Ролф је био пријатно изненађен. Прокуриста! Толика плата, толико одликовање!

„Добро, драги Гебеле“, прекинуо га је барон Фолтенберг када је Гебел хтео да се захвали, „ми умемо да наградимо рад и заслуге“.

Хилда, седамнаестогодишња кћи банкара Бергмана, опет је се вратила кући из отменог девојачког пансиона, у који су је били пре две године одвели родитељи. Сада је требала да остане код куће и да је родитељи уведу у отмен свет престоницки.

Хилда је била весело створење. Крупна, за њене године врло развијена и уз то врло живог темперамента.

Стално расположена за шале, била је она страшило за девојке у заводу. Никакве опомене и прекори нису помагали.

Сада су је родитељи опет вратили кући. С њом је донето пуно куфера с хаљинама, рубљем и којекаквим штраницама. Она је весело цупкарала у родитељској кући, радовала се јако новом раскопу куће и кличући полетела мајци у загрљај, када јој је ова показала нову девојачку собу, у којој ће у будуће станovati.

„Тата и ти сте, од када сам ја отишла од куће, постали врло богати. Реци, мамо, како је то могло бити?“

„Ти познајеш татину умешност. Сада лети новац на улици, дете моје, наступило је ново време: берзе и банке су створиле ово богатство.“

Хилда није дуго о овоме размишљала, већ је се осећала срећном у сред овог луксуза. Сада је и написала пријатељницама у заводу писманце, како сада сјајно живи, како су се њени родитељи веома обогатили.

Светло октобарско сунце позлатило је ливаде у Пратеру. Прастаро дрвеће и лугови су били пожутели, још једном пре него што је дошла зима да покрије својим белим покривачем поља и брегове.

По подне је шетао отмени бечки свет главним стазама Пратера, смејао се, шалио и наскао.

Ролф и Мици су прошли у отвореном фијакеру главном стазом. На њиховим лицима одсејавало је октобарско сунце. Обоје су били веома срећни.

Ролф је био постао прокуриста, примао велику плату и очекивао још три пута више као учешће у добити.

Мој годишњи приход износи око 20.000 форината“, рекао је Ролф Мици. Ова га је погледала зачуђено и била срећна.

Добила је била нову јесењу хаљину, нову обућу, скупоцено рубље и бриљантски прстен у вредности 500 форината.

Данас га је носила и радовала му се.

Једно уз друго приљубљени седели су у колима. Поред њих су пролазили елегантни фијакери и у њима

играчи на берзи са својим дијамантима исклићеним женама и кћерима, официри и племићи на коњима.

Изгледало је као да су били заказали састанак бечки банкар и главним алејама Пратера.

На један пут је настао покрет у реду кола. Кочијаши су се осврнули, а стражари су викали: „возите лево!“ Из даљине су се чули гласови „Живео!“

Елегантни коњички официри су повадили сабље и стали мирно.

Цар Фрања Јосиф је пролазио главном алејом и непрестано отпоздрављао на све стране.

„Тако близу још никада нисам видела цара. Шта он ради у Пратеру?“ рекла је Мици.

„Он је прегледао радове за светску изложбу, која ће се одржати у Бечу 1873 године. У Пратеру се гради колосална зграда, Ротунда“.

Један елегантан хусарски официр ишао је за њиховим колима.

Он је се загледао у Мици од неког времена. Сада је изахао испред фијакера, башио лрзак поглед у Мици, лако поздравно руком и брзо одјурio даље.

За тренутак су Ролф и Мици били изненађени.

„Ко је тај официр, Мици? Познајеш ли га?“

„Ја га не познајем, данас га први пут видим“.

„Сигурно је се препознао: мисли да си нека баронеса, а ја неки гроф. То се догађа“.

Обоје су се гласно насмејали.

Ролф је једва у гостионици нашао празан сточић, за који је сео с Мици да уживају.

Када је Ролф за тренутак напустио сточић да би фијакеристу нешто саопштио, Мици је инстинктивно у себи осетила да је неко посматра.

Подигла је главу и смотрела младог, елегантног хусарског официра, који је у близини сам седео за столом.

Његове ватрене очи су биле у њу управљене. Само један тренутак, за тим ју је лако се клањајући поздравно.

Мици је јако поруменила, али је и нехотице морала отпоздравити. Бојажљиво је погледала у Ролфа који је у истом тренутку долазио с друге стране.

Дошла је била зима. Дубок снег је покривао бечке улице.

Наступило је време, које је значило промену за богате људе и проужало човека уживања. Сиротима је оно донело веће бригае. Докле је богати Беч пондељивао светковине, клизање и лоптање, лотле су стотине сиромаша тумарали улицама дрхтајући од зиме, гладујући и у залуд тражећи посао и зараду.

За ове људе берза и изобиље новаца нису били ни од каквог значаја.

Свуда где су ови незапослени људи, зидари и столари, закупали и молили да се запосле, одговарано им је да сада нема рада и да ће у пролеће бити боље: тада ће се у Бечу много златити.

Тако су живели у нади стотине и хиљаде људи без посла и даље гладовали са својим породицама, очекујући идуће пролеће, које ће им створити могућност да зараде за хлеб.

Хилда је била запослена програмом за једну велику свечаност на леду, коју су желели приредити на клизалишту њени родитељи и о којој је цео Беч говорио.

Родитељи су потанко објаснили Хилди циљ свечаности, која је у првом реду имала да буде у корист незапослених радника, гладних сиромаша. Пред Хилдом је стајао списак од 800 позваних лица. Она је читала имена, али је само мали број познавала.

(Наставиће се)

БЕРЛИНСКА СЕЗОНА 1929

Отвада Немац у годишње све већем броју тражи опоравку на далматинској обали, расте и његово интересовање за велики суседни југословенски народ, за његове обичаје, особине и његов економски помет. У штампи се све чешће налазе чланци, који се баве леном земљом и народом Срба, Хрвата и Словенаца. Из тих чланака се види да се у Немачкој културне, економске и политичке прилике Југославије прате са живим интересом.

Заступници економије и науке из свих делова Југославије, који су пре неколико месеци посетили Немачку, били су свуда дочекани отвореним рукама. Исто ће се тако и појединац срдечно дочекати, било да има тамо да сврши пословне ствари или жели да проведе за време летњих дана неколико недеља у хладној клими. Он ће увек моћи да доведе у склад корисно с пријатним. Приређивања као »Лајпцишки Сајам«, »Изложба Штампе« у Келну и »Интернационална Изложба Аутомобила« у Берлину, која се је тек свршила, пружају посетиоцу толико интересантности, да ће и лакше имати од тога користи.

Догађај од сасвим нарочитог значаја у делокругу уметности обећава да буде »Берлинска Сезона« од краја маја до краја јуна 1929 године. Она ће се кретати на пољу позоришта и музике.

За ових 4 недеља даваће се у трима берлинским операма 20 опера од Моцарта, Вагнера и Ричарда Страуса. Програм ће се проширити играњем талијанских опера и двома премијерама модерних композитора. Диригенти су: Лео Блех, Ерих Клајбер, Ото Кремпнерер и Бруно Валтер. Најбољи певачи ће се чути у Берлину — у нагледу су и Марија Јеритца и тенор Гигли. Вечка Опера ће гостовати са »Уоенкавалир-ом« а бечки филхармониски оркестар ће заједно са берлинским оркестром завршити цео низ концепата 20 јуна са једним заједничким филхармониским концертном. Уједно се воде завршетку преговори са »Московским Уметничким Позориштем« под

управом Станиславског и са талзанским оперским певачима под управом Тосканини-а, чувеног диригента Миланске Скале.

Државна ће позоришта под управом професора Леополда Јеснера приказати два класична комада: »Фиаско« од Шилера и Шекспирове »Веселе жене Виндзорске«. Позориште Бариовски доноси »Фауст-а« (са Евгеном Клепфером и Фриц Кортнером). Макс Рајнхард инсценира једну нову драму од Герхарда Хауптмана. »Ди Фолксбине« даје »Дантеову смрт« од Бихнера. И ревија неће изостати као заступница веселе музе.

Берлинска сезона 1929. биће отворена 27. маја једним концертном берлинског филхармониског оркестра под Фуртвенглером. Бруно Валтер, чувени Махлер-диригент, дириговаће Махлерову »осму симфонију«.

У Шарлотенбуршком Дворцу ће се приказати концерат на флаути по познатој слици Менцеловој у костимима из времена пруског краља Фридриха II. У том дворцу последњег цара ће се постојом сместити од почетка јуна до краја августа 1929 »Немачки музички институт за странце«. Диригент Фуртвенглер, пијанисти Евген д'Алберт, Евген Фишер и Валтер Гисекинг, виолинисти Сигети и Хес одржаће тамо курсеве (појединачно предавање) за оне, који музиком добро владају.

Програм берлинске сезоне 1929 пружа толико лепих ствари, да ће се свакоме, који се интересује за уметност, исплатити да у мају или јуну 1929 посети главни град Немачке.

Х. Ш.

Велики
илустровани

ЦЕНОВНИК

добајете бадава! Заграбите га код Складшета

MEINEL I HEROLD

ТВОРИНА ГЛАЗВАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R. Loriger MARIBOR Бр. 145.

Виндине од Ден. 95.— Ручне хармонике од 85.—
Тамбуре од 90.— Грамофони од 345.— и више.

НАМЕШТАЈ

добар са солидним ценама

КОД „Жике“

Бука Караића 22.

у близини Палас Хотела

„ХАРМОНИЈА“

ОДЕЛЕЊЕ КЛАВИРА

Највеће предузеће у земљи,

БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 45.

Продаје по најповољнијим платежним
условима. Каталог бесплатно.

КЛИШЕ

ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:

ФОТО-ЦИНКО „РУС“
Београд

Студентина 85.

Телефон 29-19

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
87-8

БАЛСКЕ ТОАЛЕТЕ ОД ЧИПКЕ

КРУНИСАЊЕ ЕТОПЉАНСКОГ
КРАЉА — РАЗА ТАФАРИ-А

Раз Тафари је познат као врло mudar владар, исто онако какав је био Соломон, који се труди да поведе прогресу своју земљу.

Уопште, на далеком истоку, осећа се жеља за цивилизацијом и сви владари, у Азији, као и Африци, труде се да подражавају европску цивилизацију.

За време крунисања престоница Етиопије, Адве Абеба била је сва у славоуцима. Између два реда војника са бајонетима пролазио је краљ са свитом. Напред су ишли коњаници са капама од лавовске гриве и у разнобојним костимима, јашући на бесним коњима. Затим је долазила краљева гарда, састављена од снажних војника, европски обучених. Иза гарде ишла је музика, а онда су се лагано кретале краљеве каруце, црвене и златне, у које су били упрегнути шест коња. Народ је одушевљено поздрављао краља.

Недељу дана трајале су светковине после крунисања и сто хиљада особа

Раз Тафари prima честитања Европљана после крунисања

узело је учешћа у тој свечаности, Етиопљана као и Европљана.

Краљ Тафари је врло интелигентан човек. Он се не одмара више од четири до пет сати, а све остало време проводи у раду. Чим је постао престолонаследник, он је схватио важност владавине и поче је да уводи реформе. Подизао је поште, школе, министарства; доводио европске професоре у гимназије. Сваке године шаљу се ђаци у Европу да се тамо васпитавају и образују.

Затим је почео да уређује своју престоницу, која сада има лепе и широке улице, попљочане асфалтом. Трудио се да се прошири железничка мрежа. Данас је Етиопија ушла у друштво народа.

Још је далеко од тога, да се Етиопија може назвати модерном државом, али краљ се труди да је уврсти у такве земље.

Етиопија је једина православна земља у Африци, и има свој феодални систем. Етиопљани нису црнци. Они воде порекло од Израелјаца, зато је и њихов тип више сличан Јеврејском.

неделюне
Цицэтраціе

Бр. 5.
Діч. 3

Жене из лозе Немањића

Ана — кћи Краља Милутина

За владавине Немањића жене су играле важну улогу у политичком животу и пратиле су своје мужеве у бој.

На иконостасу Манастира Дечана налази се цела лоза Немањића и, што није био увек случај, и жене су насликане.

Од женских чланова налази се Фреска кћери Краља Милутина, Ане, или Наде, која је била удата за српског визала Михајила Шишмановића, доцније бугарског цара. Као и све удадбе и женидбе владарске, и ово орођавање изведено је на политичкој основи, јер је у то време требало помоћи Михајла противу непријатеља и противника бугарског цара — Светослава. Михајло је био визал српски. Али године 1324 наступи преокрет у политици и Михајло отера своју закониту жену Ану (Неду) и ожени се ћерком византијског цара. Уједно, прогонством Ане, откаже и вазалство. Због тога догађаја ишао је хумски владика Данило у Бугарску, као иза сланик, да пореди на повраћају Недином у Бугарску. После бугарског пораза на Велбужду, Бугари поново приме Неду са њеним малолетним сином Јованом. Доцније, за владе цара Душана, Бугари поново отерају Неду са њеним синовима. Тада се она настанила у Дубровнику и живела је ту доста дуго, од 1337 до 1346 год. Била је у пријатељским односима са Напуљским Анжујцима. Њен млади син, Шишман, био је претендент на бугарски престо, а Јован изгледа да је идентичан са Лулвицом, „imperator Bulgarie“, који је 1338 год. посетио Неапољског Краља Роберта. Он је учествовао у ратовима, које су папе водиле око успостављања црквене државе. Умро је 1371 године.

БРЕНЧА

Бренча је била сестра Недино, која је позната и под именом Зорица. И она је кћи краља Милутина. Из споменика се види, да је једно време Милутин обећао Зорицу Карлу Валоа, као своје савезнику, за жену његовом сину Херцогу Алексоиском, али се тај брак није остварио.

Тодора, сестра цара Душана.

По слици се види, да је она морала да буде лепа девојка. На двору Душановом била је велика раскош и византијски стил. Одело је било по угледу на византијску пошњу, а на глави се носила круна са виселим ланчићима. Од бисера и скупоценог камења. Тодора има само једну бисерну низу на својој коси. Она је била удата за севастократора Дејана из кумановског краја. Имала је два сина, Јована Драгана и „господина“ Константина, и кћер Теодору, која је била удата за Ђурђа Балшића.

За време цара Душана, а и доцније, најближи су госнода била на северо-истоку Македоније синови Дејанови и Тодорини, добро познати из светогорских листина Јован Драган и „господин“ Константин. Они су владали у Струмици, Штицу, Жехлиговској земљи, (код Ку-

манова) у Кратову и Велбужду, у пространом крају и богатим рудницама сребра, које су уз то били најчувеније житнице и крајеви где се водила жива трговина између Солуна и Србије.

Краљица Јелена Анжујска.

Краљица Јелена је била жена Уроша првог, а мајка Драгутина и Милутина. Међу именима знаменитих владара и велможа њено име записано је златним словима и она узима видно место у историји. Краљица Јелена је умела да се дигне изнад читаве своје епохе, и да постане највећи заштитник и добротвор хуманих дела. Иако је била пореклом туђинка, из краљевске породице Анжујаца, она је донела са собом поред лепоте, благости и отмености и велику, идеалну душу, којом је умела да се загреје за српски народ, његову цркву и светиље.

Муж њен, Краљ Урош, први је српски владар, који је свој краљевски дом везао за један страни двор. Кад је краљица Јелена ступила на српски престо отпочела је нова епоха културног препорођаја.

Бурни догађаји и дворске размрице у другој половини тринаестог века принудили су Краља Уроша да се повуче и да престо уступи старијем сину Драгутину. Али то није помело Краљицу Јелену да настави свој благотворни рад. Манастир је био онда уточиште владара, када оставе скиптар и круну и повуку се од политичких догађаја. Урош се закалуђерио и добио име Симеун, а његовом примеру ускоро је следовала и краљица Јелена. Она отпутује у Скадар и тамо се закалуђери. За време свог боравка у Скадру наставила је хумани рад. На старинским развалинама цркве Светог Срђа и Вахка, на реци Бојани, подигла је себи достојну задужбину. Али није дуго остала у Скадру, већ је

градила још већу самоћу, и настани се у Ибарском Колашину, где је раније имала свој дворца. Народ онога краја осетио је издашност њене руке. Четири до пет сати далеко од манастира Студенице налази се манастир Градац. То је њена задужбина. Али она није само помагала цркве и манастире, већ и сиротињу. На њеном двору, у Колашину, сваког дана скупљала се сиротиња са свију страна отаџбине, да им краљица удели милостињу. Она је сваког сиромаша даривала поклонима, давала му склоништа и јестива. Њен двор је био и склониште сиротих девојака. Читаво једно крило дворца било је настањено сиромашним девојкама, које нису имале родитеље. Краљица је била њихова мајка, васпитавала их је, учила везу, упућивала у вери и домаћинству, а после их је удомљавала. И чим би се једна девојка удомила, дошла би одмах друга на њено место.

Двор краљице Јелене био је у оно доба просветни и културни центар. Одатле су се раздавале књиге манастирима, које су писане под њеним надзором. Њен дворца је био једна врста ручне штампарије онога времена, где су се преписивале црквене књиге: грмоси, октоиши и друге. Може се рећи да је њен двор био најбољи пансион за женско васпитање и најбоља школа Срба у тринаестом веку. Зато је Краљицу Јелену народ прозвао „Српска мајка“.

Краљица Јелена је умрла 8. фебруара 1314 год., у двору у Врњацима, а сахрањена је у манастиру Градцу. Њен погреб је била жалост целог народа, то је била апотеоза српској мајци. У књизи „Животи Краљева“ описана је жалост њеног сина Краља Милутина.

Царица Јелена. — Жена Цара Душана.

Услед њедовољних и непотпуних историјских извора, било је доста спора око тога, чија је била по роду прва Српска царица, Душанова Јелена.

По Мавру Орбинију Душанова жена звала се Рогузна или Јелена. Прво име потсећа на царицу Роксандру из народних песама. У једној хроници говори се, да се Душанова жена звала Роксандра. Хрватски летописци зову је Аном. Они су вероватно побркали са њеним именом Ану, која је била жена њеног сина Уроша. У једном хилендарском типину пише: „Престави се царица прва српска Елисивет“. Али то је њено име у калуђерству.

О пореклу царице Јелене било је различитих мишљења. Константин Ниеолајевић тврдио је да је она кћи ћесара Воихна, сина Новака Гребо-

Краљица Симонида — жена краља Милутина.

стека, великог војводе краља Милутина, сестра цара Александра, севастократора Дејана и Богдана, који су потомци Комнена, царева византских.

Ово је мишљење усвојио и Флорински.

Од Франце потиче да је Јелена кћи Јована Кантакузена. То је мишљење усвојио и Бранковић у својој хроници, од њега је прешло Рајићу. Међутим сам Кантакузен тврди, да је она била сестра бугарског цара, Александра.

Један историчар је побијао та мишљења, и доказивао да је она кћи кнеза Вратка, унука великог жупана Вукана, сина Немањина. Као прилог томе наводи се она песма народна: „Душан хоће сестру да узме“. Они су били сродници у деветом степену. Према томе излази, да су Душан и кнез Лазар били пашенизи, јер је кнез Лазар био ожењен другом ћерком Вратковом.

Верује се, да се Душан оженио у Зети, одмах по повратку из Бугарске, после славне битке на Велбужду. Његова женидба морала је бити противна његовом оцу, који је тражио жену за сина на страни, и врло је вероватно да је ова женидба била повод заваде између оца и сина.

То тврђење о њеном пореклу није усвојено, већ оно, које је нађено у дубровачким списима, и где се тврди да је царица Јелена била сестра бугарског цара Јована Александра, а ћерка Јована Срацимира, који је погинуо код Велбужда.

Одмах по доласку на владу, Александар склопи пријатељство са кра-

Царица Милица.

Султанија Мара.

љем Српским Душаном. О Ускресу 1332 године Душан се ожени Јеленом, сестром бугарског цара. Свадби краљевој присуствовало је и једно дубровачко изасланство, које је дошло у политичкој мисији, да измири Душана са Босном. Године 1336 дошло је било Душану, преко Дубровника и Котора, изасланство аустријског херцега Отона, и из једне аустријске хронике види се, да је био циљ томе изасланству да ожени Душана са Херцоговом синовicom Јелисаветом. Њерком умрлог краља Немачког и цара римског Фридрика Лепог. Али аустријска принцеза се разболи и умре. Иричек објашњава ове преговоре о женидби Душановој тиме, што је између Душана и Јелене морало доћи до разилажења, јер брак после четири године није имао наследника престола. Али је Јелена убрзо затим родила Душана сина Уроша 31. августа 1337 год., што је брак учврстило.

Колико је познато о царици Јелени она је била знаменита жена, јер је играла велике улоге у политичким акцијама. Душанов двор је био раскошан, и својим освајањима Душан се осећао као наследник Византије, па је тежио, да се и спољним сјајем покаже достојанством старе царевине. На његовом двору било је сем властеле из целу западне половине Балканског полуострва, Срба, Бугара, Грка, Арбанаса, још и Немача, који су живели у рударским местима, или били најамници у српској војсци, и италијанских трговаца из Венеције и Фло-

~ ~ ~ Кроз бео

ренције, због чега је његов двор имао интернационални карактер. У оваквом двору Јелена је умела да се покаже достојна владарка, и да стече симпатије народа, које је уживао и цар Душан. Када се Душан на државном сабору у Скопљу године 1346 крунисао за цара, и Јелена је била крунисана за царицу, и она се врло често потписивала на повељама поред цара. Крајем године 1347 цар и царица посетили су били све министре у Светој гори, делећи богате дарове. У сасудима, одеждама, земљи и селима.

Царица је пратила свог мужа и у ратне походе. Када је цар Душан 1351 год. дошао с војском под Солун била је с њим и царица. Она је Душана стално учвршћавала у пријатељству с Бугарском. Душан је њеној родбини био врло наклоњен, зато је њеном брату Јовану Асену дао на управу средњу Албанију са Валоном. Знајући за царичин утицај и за њено интересовање политиком, папа је, шаљући једно изасланство Душану, године 1355, нарочитим послом препоручио своје изасланике царици.

После Душанове смрти Јелена је резидирала у Срезу, владајући пространом области од Среза до Уциња. Њен утицај није могао да спречи раздор међ властелом, нити да ојача престо њеном сину. После смрти цара Душана закалуђерила се и у калуђерству добије име Јелисавета. И као калуђерица водила је бригу о држави и живела је у дворцу у Срезу, окружена дворским особљем, српском и грчком властелом и свештенством. Ту ју је посетио цариградски патријарх Калист, као изасланик византијског цара Јована, тражећи од Срба савез за заједничку акцију против Турака.

Многи историчари тврде да је царица умрла 1371 године, але Руварац доказује, да је надживела сина и умрла 1375 године.

Царица Јелена оставила је задужбину манастир Матејић у Скопској Црној Гори.

У народним песмама за царицу Јелену каже се: „Пише књигу као мушка глава“, што је доказ о њеној култури. А грчки цар и хроничар Кантакузен вели, да је краљица Јелена, жена Душанова, присуствовала већу на коме се решавало хоће ли Душан примити савез са Јованом Кантакузеном. У том сабору било је двадесет четири велика властелина и архиепископ пећски. Кантакузен се хвали, како је Јелена говорила у његову корист.

Из свију тих списа види се, да су владарке из лозе Немањича биле знамените жене у нашој историји.

Све као кад смо и ми били ђаци...

Ларма за време одмора, несташно надвикивање, смех, који пршти као варице, и радост кад звонце зазвони а наставника нема... Пролази пет минута, пролази четврт, а он не долази...

Нема веће радости него оно изненадно, кад се јави: „Данас нећете имати тај час...“

Друга женска гимназија већ познаје одмах по послужитељу да ли носи ту новост. Велика црна књига има једно значење, пресавијени акт друго...

Тако су се увек сви ђаци радовали...

Али кад је час, и наставник у разреду, у ходнику тишина. Онда посматрате зграде. Како су јадне и жалосне гимназије. У разреду седи омладина, као најлепши букет цвећа, а школе старинске, трошне, накривљене, као да су из турског земања.

Друга женска гимназија...

Невероватно шта се ту види! Пролазите кроз један ходник поплочан циглама, па уђете у једно четвртасто одељење, које треба да буде неко предсобље за ученичку гардеробу, али једна пећ је у зиду и у исто време греје предсобље и учионицу.

То све потсећа на сеоске суднице, а ту седе престоничка деца, дивне девојчице, и удишу нечист ваздух.

Ако почнемо да описујемо све зграде гимназиске, само ћемо наћи две, које се могу назвати престоничким гимназијама.

То је друга и трећа мушка гимназија.

Али добија се један општи утисак, да су сви директори гимназија симпатични. Код њих се не осети никаква нервоза, већ један више родитељски тон.

Директор друге женске гимназије потпуно потврђује речи оне ученице: „Ја више волим г. директора него мог тату“.

Наставничка нервоза ишчезава можда са годинама. Млада наставница долази са осмехом у разред. Доцније ишчезава мало тај осмејак, али у старијим годинама она уноси у наставу једно материнско осећање.

Такво једно осећање највише утиче на омладину.

Директор треће мушке гимназије, толико је симпатичан, да сам ја помислила: „Кад бих по други пут била ђак, волела бих, да ми он буде

директор“. И тако сам добила утисак, да он увек родитељски прекоревља ђаке.

Вероватно да и једна лепа и хигијенска зграда мора да утиче на расположење директора.

У тој гимназији нека тишина као у цркви. Чак сам једном затекла ђаке на одмору, али није било велике ларме.

На издовима различите наредбе.

Насмејаш се...

Пише овако:

„Забрањује се ђацима да играју игру „змија“ где падају на ноге и руке, и тако могу да сломију ногу“.

Каква ли је то игра „змије“? Проратни ђаци то ипсу знали.

Онда друга наредба:

„Полиција најстрожије забрањује клизање на улици и два ђака су достављена да су се клизали“.

Полицајци су заборавили кад су били деца. Јер ништа није слађе него клизати се улицом.

Вак сугурно каже на ту наредбу: „Важи“... и одмах се залети и клиза.

Јесте ли видели, цео корзо се клиза у Кнез Михајловој улици?

Друга мушка гимназија оставља утисак отмене зграде, а господни директор у свом кабинету као министар.

Ту је изванредна гимнастичка сала. У таквој једној згради може и спорт да се негује.

Четврта мушка гимназија не може да добије похвалу, иако мизерност унутрашњости маскира спољни изглед... Неке хладне зидине, стрме степенице, које се клате под ногама. Помислила сам како ђаци не скрхјају врат на поједици, кад силазе низ ове степенице...

Трећа женска гимназија...

Ух, да видите тај улаз.

Један узак ходнички, а ту чесма, и нешто као клозети, па степенице влажне...

Ђаци обично пролазе на неке аркаше, а фасаде су заузеле становима. Тако у тој згради. Пролазим кроз фасаду. То је била фасада основне школе. Једна госпођа говори хладно: „То је приватни стан“.

Дакле приватни стан заузима фасаду, и најлепши главни улаз, а ђаци морају да заобилазе кроз оно разривено сокаче.

Тај утисак ублажава г. директор треће гимназије.

Он је увек био симпатија ђака. Сад су његови ђаци доценти уни-

Градске Гимназије

То су та «златна деца», како у Београду зову ученице друге женске гимназије.

Као да су снимане ученице у неком америчанском филму. (Трећа гимназија).

веритетата, али им је свима остао као професор у најлепшој успомени.

Не може нимало да се похвали ни зграда прве женске гимназије. Час цртања, али у учионици полусутој, јер један је прозор на једном крају зида, а други на другом.

У том полусутој посматрају вас љупке главнице, а међ њима најлепша наставница цртања. И нехогичне помислих: „Зашто ова наставница није учествовала у конкурс у лепоте?“

Исто онако, као што оставља страшну слику друга женска гимназија, оставља женска учитељска школа.

Узалуд вашије г. Управитељ... Јадиковали су се и пре њега, али школе се нико не сећа... Школа је досада била последња брига. Можда не се сада, у овом новом времену, поклонити више пажње школским зградама.

У колико су школске зграде јадне и мизерне, утолико ђаци пружају једну симпатичну слику.

Гимназиста и гимназисткиња добили су нов тип. Девојчице су нарочито љупке, свако лице има свој израз, пун шарма, и превлађује сангвинична црта. Младост и не може да буде меланхолична.

Старији разреди нису крхљави, какви су били одмах после рата. Спорт развија мушкарце, и поред тога што они на улици дају утисак безбрижних ђака, чак и лакоумислених, у учионици добија се друга слика. Ту се опажа да ти ђаци раде и мисле.

Ми никад не испитујемо индивидуалност данашњег ђака. Али исто онако како се рафинирала његова спољашност, рафинирао се и његов дух. Свакој генерацији изгледа, да је паметнија од оне, која долази за њом. Барамо се често пута. Данашњи ђак је компликованији психички. Предратни ђак је био можда дубљи, али једноставнији. Његову душу нису ломиле и растрзале различите идеје. Он није био у толикој мери осетљив и нервозан. Савремени ђак је већи импресиониста и осетљивији је. Зато он захтева дубоку студију, модернију наставу, која ће да развија његову индивидуалност, да га рашиљава, да му олакшава анализу самога себе.

Осетила сам у разговору с многим ђацима да пате, што је потиштена њихова индивидуалност.

Свако доба има своју психологију, а та психологија утиче на индивидуални развитак.

Гимназисткиња на пример каже: „Зашто нам наставница не да овакав писмени задатак: Шта мислимо о Ани Карењиној? Предратна би ученица казала: „Зашто нас не пита-

Шта ли је она добила на писменом задатку.

ју, шта мислимо о Грацијели и Наташи Ростовој“. Та два питања обележавају два доба, два различита емоционална живота. Данашњи ђак је читав комплекс различитих осећања. И опажају се два екстрема, — необична интелигенција и прерана зрелост, а на другој страни — празнина. Зато и целокупна настава мора да базира на индивидуалном проучавању ђака, и на психологији новог доба и приликама у којима ђаци живе.

Зашто се дају старинске теме ђацима, које су разрађиване још пре тридесет и четрдесет година. На пример: „Свет је овај тиранин тиранину“.

Ђак размисли о тој теми: „Зашто да пишем о мржњи људи. Ја замислићам, да је живот леп, и више волим да пишем о љубави и лепоти живота.“

Или тема: „Тврди је орах воћка чудновата, не сломи га, ал' зубе полом“.

Настава је могла да мучи ђака у предратном добу, јер он је онда читао Шопенхауера, Ниче-а, Канта.

Данашњи ђаци не читају философе. И такве теме немају контакта с њима.

Настава треба да се упрошћава, али модернизира, и да развија психички живот код ђака.

Ми волимо књигу, у којој налазимо себе. Позоришни комади најбоље успевају кад глумац најсебе на бини. Зато и ђак воли да пише о ономе, што живи у њему. Сваки има свој свет у души, и тај свет треба да се култивира, или да се чува из њега оно што не ваља. А како ће наставник дознати за тај психички свет ђака, кад му даје да пише нешто апстрактно, што нема везе са његовим животом.

Шта може ђак да напише, кад му наставник да тему: „Буди добар као сајдалово дрво, које и секиру која га засеца облива медом“.

То изгледа психолошка тема, али она је изван психолошког живота учениковог. Ђак хоће да пише, али он непрестано пред собом види дрво, секиру и мед. И онда фразира. То је кривуда и изувијан метод. А кад би наставник казао ђаку овако: „Како ви реагујете на зло, које вам неко учини...“ ђак би нашао конкретан случај у своме животу психички би га анализирао и не би шаблонски фразирао.

Настава мора да мулира ђака, али не на мртвом калупу, већ на живом моделу и сваки модел да има свој индивидуални израз.

Над буду отишле у села као младе учитељице, сећаће се с тугом ових дивних и безбрижних тренутака ђачког живота. (Женска Учитељска Школа).

Они сви остављају утисак ђака, који ће једног дана постати корисни чланови друштва. (Друга Гимназија).

Словеначка најлепши смаргд Југославије

Пошто смо читав дан путовале по пространим, зеленим пољима широке обале Саве, све смо се повукле у своја кушета, уморне од многих угисака. После толико пролетњег дана, овде нас је дочекала тиха и хладна ноћ са остатцима последњих снегова зиме. Али у кушетама је још увек било топло и угодно, и ми смо дремале наслоњене једна на другу. Светлост сијалица овде је слава као да се и она уморила, и све нас је слабије и славије осветљавала. Кроз прозоре се ништа није могло видети. Они су били тако замагљени, да су већ крупне капље почеле да клизе по њима. Кроз црни и густи мрак напољу промицале су брзо сијалице, а по каткад би се очешала која граница о замагљено прозорско окло. Равномерна лупа локомотиве успављавала нас је, и остало је све било мирно....

Наједном се све ускомења у другом возу. Шта је? — Шта је? — Као муња брзо пролетела је реч: Словеначка! Као да смо се изненадиле, зачудиле, скоро уплашиле. Нисмо могле да верујемо да је већ ту оно, што нам је јуче изгледало тако далеко, недоступно. Понављале смо узбуђено: Словеначка!... Словеначка!... и журиле да изађемо у ходник. Ту је било врло хладно и наши капуту нису могли да нас загреју, али ми на то нисмо ни обраћале пажње. Све смо потрчале прозорима. Брисале смо журно марамицама замагљена окна, и наслањала чела на хладно и влажно стакло, да бисмо што боље виделе. Али пред нама је у почетку био само мрак, и тек после дугог гледања почеле смо да назиремо у таму. Збуњене и сањиве отварале смо очи, као да бисмо се запитале да ли је ово сан или јава. А, збоља, оно што смо гледале било је као из бајке, као из сна. Све је обавијала беличаста тешика магла. Свуда око нас су се дизала високо и губила у магли бела, снежна брда. Небо се није видело, а доле испод нас тешко се светлукало и само према јачој светлости могао се јасније видети како се бистра, светла вода, слива брзо и пенушава са стене на стену. Час је била чиста као кристал, час је тако јако бљештала и сијала, да су се у њој, као у огледалу, лепо виделе сијалице како плове по сјајним сребрним таласима.

Док смо ми све ово гледале, месец се брзо пробијао кроз густе облаке, као да се журно да осветли својом меком, бледом светлошћу последњу

Сад су све безбрижне и срећне (Прва Женска Гимназија).

зиму у Словеначкој. Воз је још стајао. Ми смо почеле да отварамо прозоре и врата и да излазимо напоље. У тај мах изашла су пред нас два велика, бакарно светла месеца: један, горе високо, из белих облака, други из речних, као срма чистих таласа. Сад је све било још много лепше. Све је било мирно, и јасно се чуло како се пенуша и слива вода. То Сава са белих Алпских брда јури журно у простране, зелене равни Војводине. Али одмах крећемо даље, и воз нас све дубље носи у високе Алпске горе, обрасте четинарима. Усхићавала нас је хармонија која се провлачила између тамно зелене боје лишћа и кристално белих, снежних наслага, које су се сваки час светлукале. Ле-

пи, равни путеви пружали су се далеко. Сваких неколико корака видимо крај пута крст са Христовим Распећем. Сасушена китица цвећа, која је ту била, показивала нам је јасно колико је народ овде побожан....

Већ је почело да се свањива и ми се све више удаљујемо од ове дивне слике. Прво почињу да ишчезавају те дивне горе четинара покривене снегом, а и магле све више нестаје. Поред нас промичу и губе се последњи словеначки снежни врхови. Ми их жудно пратимо очима, и као да бисмо хтели да их задржимо, али воз нас немилосрдно носи даље.

Драга Николић,
гч. VIII, Друге Жен. Гимн.

Од Београда до поносног града лепе Цвијете Зузорић

Како се човек лако и брзо лишава свих удобности, када треба да путује. Пут је увек пријатан, ма у које годишње доба био и ма у коју покрајину. Словеначка је дивна под белом снежном копреном, испод које се уздижу сеновите јеле, увек свечано опремљене за Божићне ишћи побожних становника. Срем и Бачка су лепи у лето, када се преко њих у недоглед пружају златне њиве прошаране зелено-плавим кукурузима, а крајевн Старе Србије, Босне, Херцеговине, Црне Горе и Далмације најлепши су у пролеће.

Кроз њих упознајете тајанствене лепоте брдовитих и кришних предела наше отаџбине. Тада вам се очи напajaју чудним и мистичним сликама природе, која је била тако даровита у свим крајевима.

Пут од Београда до Дубровника врло је занимљив. У возу сте. Са нестрпљењем чекате полазак. Локомотива звижди, вагона се неравномерно тару један о други... Крећете се. Брзо напуштате перон станице, и зчас железница захукти преко савског моста: испод кога се на Сави, огледа ужарени лик залазећег сунца. Пределн брао пролазе, поглед вам иде у недоглед по пространој сремској равници. Одмиче пут, а време пролази брзо и неосетно. Ни сами не знате када је пре протекла ноћ и када сте пре ступили на босанско тле.

Тек што сте отворили очи од првога сна, а пред вама се укаже диван призор. Усамљен, висок брег, обасјан лутарњим сунцем, гордо уздиже своју главу, на којој као стара гвоздена круна, стоји мрачни и орозули град! Тек што сте га угледали, и тек што је блеснуо пламичак дивљења у вашим очима, он је исчезло. Тражите га, али га нема. Одједном се пренете нешто познато допире вам до уха. То је дивна песма пенушавих таласа, који вечно заљубљени певају химну шуми, коју још природа зеленим непровидним велом није замрачила, него кроз још оголене гране очи вам назиру дубоко у унутрашњости контуре старих довета, која тек почињу да се зелене. Та река, која вас прати све до Сарајева, јесте »Босна«.

Она се пробија и хучи кроз своје стеновито корито, покрећући безброј малих црних поточара дуж једне и друге обале.

Тек по гледате крај пруге оназите дете и младића румених образа, у лепој белом платненом оделу и са црвеним пасом око витког струка, који вас, и ако непознате, поздравља срдечно и весело! Пролазите поред многих места, час видите само кланце

Све су скромно обучене, кецеља и џемпер, али сваку украва љупкост нове генерације. (Трећна Гимназија).

и нисоке планинске врхове, сад »Босну« и њене воденице, сад опет високо на једној литици диже се насеље, које вам се чини као из бајки и неверујете сами себи, да је све истинито гледате. Идући кроз Босну до Сарајева, ви примите толико утисака да их читаве месеце не можете да средите. Кад приспете у Сарајево с једне стране на падина брета диже се стара турска варош, са безброј џамија, чија минарета штрче високо над другим кућама, а с друге стране молеона европска варош коју пресеца Миљачка у два дела. Сарајево се

налази међу самим планинама и има красну околину са дивним, свезим и хладним водама. Иде се даље, сада се приближавате Херцеговини. Нема више равница, нема зелених шума и плодних њива, све сам крш, голо, вечито суро стење стрмо и језиво се диже у небо. Кроз те кршеве и урвине пробија се железница и као змија приљубљује уз камен, а доле испод ње, у понору, хучи планинска река, ломећи бистре таласе о стењаве. Жюри се, спотичући се о неравно дно свога корита, да би што пре приспела своје ушћу. А ви стојите и посматра-

те са прозора, језа вас хвата, стежете и нехотице руке посматрајући моћ природе, а срце и очи ликују гледајући ту чудну и дивљу лепоту. Колико се пута прође кроз тунеле, колико вам се пута учини као да сте на ивици провалије, да падате док после дугог времена не угледате један мали плави кут Јадрана.

Још вас окружавају мали квадратни виноградни вешто подигнути и одгајени на стрмим падинама далматинског крша.

Али вас они више не занимају, ваше су очи упрте далеко, далеко, тамо, на плаву пучину Јадранског мора. Одједном у вашој свести почињу да се појављују чудне и лепе слике приморских градова. Не умете добро ни да их замислите. Сад за који тренутак па сте у Дубровнику. Воз се још вијуга по стенама, река хучи доле,

али то није србијанска или босанска река, то је далматинска Омбла, чије снажно врело покреће електричну централу, па одмах затим, тиха, глатка као огледало, улива се у море.

Ту је свему крај. Почињу промицати тамни и високи чемпреси, али све је то ништавно, ваше су очи заузете морским дугим и равномерним таласима, који ударају о хриди и чврсте бееме Дубровника. Разбијајући се у хиљаде бисерних капања. Ви се дивите пучини Јадрана, дивите се Дубровнику, где је Гундулић опевао славу Пољака, где је Златарић славио лепоту Цвијете Зузорић. Па сте и ви дошли овамо да и ваш глас одјекне међу старим беемима и да га нечујно нестане над недогледном пучином Јадранског Мора.

М. Глишићева

ученица II. женске гимназије.

Да ли је ђачки живот увек безбрижан?

Иајутра, када се пробудим после пријатног спавања, прва мисао која ме прожме је писмени из математике. Брзо устајем, узнемирена, уздрхтала, нервозна. Брзо сиремам књиге и одлазим суморна у школу. У разреду општи страх. Нема веселих лица. Све ученице се договарају са оном у коју верују да добро зна и моле је да им мало помогне. Улази наставница и док пише задатке ми све обамремо од страха. Угледамо ли неки задатак, који нам се учини лак, наша се лица озаре. У противном случају на свима лицима види се само нерасположење, и ако која покуша да одагна то опште нерасположење са узвиком »Баш ме брига«, »Шта могу сад?«, неке прићу уз њу, али се и тада осећа усамљеност.

Некад тако страх обузима ученичке душе после ове и ако обичне фразе: »Сутра ћу прозивати«. Треба претрести стари материјал, треба поновити, а ученицама је то теже него ли да им се зада нова лекција. Са напетом пажњом очекујемо шта ће име наставница та прочита. После тог сулбосног тренутка све се охрабримо и развеселимо. Кад се сврши час све брже ишчезну.

Поред многих брига и непријатности школских, имамо и ведрих дана. Једнога дана о одмору биле смо окупљене око пећи и једној другарици узнем ја појас од кепеље, а друга га одмах сакрије. Кад смо се нагреле одемо у своје клупе. Кад стаде

она да тражи појас. Ми се правимо озбиљне, она сумња у неке, тражи по њиховим књигама, љути се, смеје се, али и даље неуморно тражи. После узалудног тражења налази га у својој клупи. Тада настаје урнебесни смех. Сад се јавља једна »Где ми је шнечуа? Друга. »Где је моја рукавица?« Питања се вичу. А као општи одговор је једногласни смех. Пошто се скривене ствари пронађу долази освета. Опет тражња. И док једна тражи, друга јој натакне празну торбу на главу, она се брани док се остале претурају од смеха. Тада смо као деца, разуздане, веселе и спремне увек да прсиемо у зарзан смех. После таквог лудирања треба се уозбиљити, јер је час. Но ми и на часу дамо одушке своје расположењу правећи разне испаде. У таквим данима се не мисли ни на оцене, ни на писмене задатке.

Али такви су дани ретки, јер ученице долазе често од својих кућа нерасположене и суморне. Кућа је у тесној вези са школом. Једна девојчица, у чијој се кући догодила каква непријатност, било болест, било непријатна сцена између чланова у породици, не може да буде ведра, исто тако не може да научи ни своје лекције. Наставници то не узимају у обзир, и тада ту девојчицу обузима стид због неизрађеног задатка, очајање због понижења кад добије рђаву оцену, уз то можда и строгу опомену. Често, због несрећених прилика

материјалних, нека девојчица је и сувише скромно обучена, и посматрајући своје имућније другарице она често осети личну потиштеност и ништавило. У таквој се девојчици јавља често обамрлост племенитих осећања, таква девојчица постаје ћутљива, повучена. Неко неће и не труди се да разуме једну тако несрећну душу и да јој пружи ма какве утехе. Таква девојчица је најчешће без амбиција. У колико број таквих ученица буде увећан, у толико ће све више ишчезавати безбрижност ђачког живота.

Но, ипак, може се рећи, да није још почео да преовлађује број таквих ученица и школа се још увек сматра као задовољство. Право је уживање бити на часу наставнице која се води. Ученицама је увек симпатична наставница француског језика. Можда ће неко рећи да то није тачно, али се ипак мора признати да француски језик има највише чари. То је један од најмелодичнијих језика. Па кад једна наставница стане да изговара оне кратке и звучне реченице, мора бити симпатична.

Латински је за многе страва. Једна моја духовита другарица је казала: »Ја бих и веру променила због латинског!« Но ипак и латински језик има својих чари. На пример скандитање је доста тешко, али кад се добро савлада, стихови се ивичу као бисер. Затим веома је интересно погодити какву реченицу: да ли је она финална или потенцијално кандидатна? И кад једна ученица увек добро погла онда се она сматра кас »добар латинац«.

Сваки час има своју атмосферу. Ми смо све срећне кад се за катедром појави неко насмејано лице. Часови историје су нам увек пријатни, јер је наша наставница историје увек пријатно расположена. Часови историје у моме разреду се разликују од свих других часова. Највеће задовољство ми почињава испитивање. У разреду мир. Једна девојчица говори а ми остале са напетом пажњом слушамо, да допунимо ако би она што изоставила. То допуњавање долази из најплеменитијих побуда. Ми не желимо да нашој другарици смањимо оцену.

Наша наставница схвата те допуне као производ пажње. То није обичан час и говорије, то није ређење чињеница, већ као да оживљујемо историјске личности и ми се понесемо у време епохе и схватамо време и уметност тога доба. После тога часа све је лепо и безбрижно у нашој души.

Јелисавета Јаковљевић,
уч. VII. Друге Жен. Гимн.

На часу цртања у Првој Женској Гимназији, са г. директором и наставницом цртања.

Одмор у Другој Мушкој Гимназији.

Моје родно место

Нова Варош, моје место рођења, налази се под самом планином Златаром. Мало место, врло неуређено и веома изложено непријатељима са сваке стране, било је дуго под Турцима.

Народ је много трпео, најпре од Турака, а после и од Аустријанаца и није имао могућности да мисли на свој духовни и културни развитак. Увек потиштен од туђина, гледао је да само сачува своју главу.

Сада, када смо слободни, кад можемо слободно да живимо у нашој лепој варошици, можемо и да мислимо о свом духовном развитуку.

Нова Варош је мала са 2—3000 становника, стара турска варош. Становништво доста непросвећено, али ипак много лепоте и живота има у њој. И ако има врло лепу природу, и ако је то становништво заслужило да се зна за његову варошицу ипак сам налазила на толико школова-

них људи који питају: »А где је та Нова Варош«?

У тој лепој варошици сам се родила, одрасла и најлепше дане детињства провела. Нигде се не осећам срећнија о спокојнија него кад могу бићем сва она места, мени драга, која сам у детињству волела. Али осетим сада и велику тугу кад одем тамо јер од својих никог више немам. Ипак, има нешто што ме увек тамо вуче, а то је успомена на моје родитеље, кућу и лепо детињство.

Аница Кочовић
ученица IV. год.
Учитељ. Школе.

Идеали данашњег ГИМНАЗИСТЕ

Говорити о идеалима значи говорити или о нечем сасвим индивидуалном или о нечем општем. Ја ћу се дотаћи и једних и других, и говорити о вези између њих. ...Гледајући у »учитељини живота« историју, видећемо да је идеала било увек, а гледајући пажљиво и с разумевањем данас, видимо да их има и данас. — Јер разумемо да су један, или два три човека разочарани, без идеала, себични или равнодушни, али да је цело једно друштво без идеала, то би значило пропаст тог друштва, првенствено моралну; то би чак значило пропаст нације.

Дакле и против свих тврђења да је данашња омладина (јер је носиоц идеала одувек била она), без идеала, да је блазирана, трчи само за разним физичким и празним разонодама, ми тврдимо да то није истина, да је то све привидно, или је тачно само једним делом. — Не можемо, а да се не сетимо, како је пре ових ратова исто тако викано на ону омладину, како није достојна својих предака, како ју је захватила »западњачка река«. Сетимо се само једне песме Ракићеве, сетимо се како је сјајно та иста омладина у нашој Голготи, и нашем Васкрсењу, показала, каква је, па је потпуно достојна својих предака.

Данас се исто тако говори: »Шта је данас омладина? — Гомила без компаса, која трчи на журеве, утакмице, дансинге и т. д.; не мисли, нема традиција, празна је, нема идеала. Али све је то привидно, све је то маска; треба загледати ту омладину, тог гимназисту, кад је међу друговима, кад напућу велики и важни моменти, па ћете видети једног омладинца, који мисли, који расправља културне проблеме, који изнад свега воли своју отаџбину, који има идеале. Наравно, он је савремен у тим својим идеалима, он није сувише романтичан, као наше старије генерације; он је у својим идеалима реалистичнији и логичнији. Он је у **саома времену**. Око тога је увек било препирке између две генерације, јер је старија увек тврдила, да је нова жалова, да није достојна предака, да нема идеала.

У ствари, идеала има увек, само у другој форми, савременијем (да не кажем савршенијем) облику.

Данашњи гимназиста жели да се што више образује, и при свом култивисању одабира, прима оно боље, савршеније. Он у свом друштву мисли, говори о разним проблемима, о уметности, о својим националним схватањима, ту се тек он види у пра-

вој боји. Оно неколико модерна и лутапа не могу ни у ком случају представљати нашу омладину. Студирајући данашњег омладинца, види се да он има можда неке т. з. »савремене нервозе« у свом расуђивању, али да ипаче има идеала. Идеала, рекли смо, има две врсте, личних и општих. Лични су различити, а општи су виши и узвишенији, јер они хоће да донесу добра већем броју људи. Такви су идеали о отаџбини, о раду за њу, и најзад идеали о добру целог човечанства. Таквим се идеалима жртвују ови нижи, лични. И то се све своди најзад на један од највећих идеала, на хуманост. И наша омладина има тих идеала. Има и личних има и ових виших, о отаџбини, о човечанству. Може се пре рећи да су ови лични код ње још недовољно развијени, конфузни, него ови други велики идеали, буктиње воље и појединаца и народа. И мисли да ће ваша данашња омладина умети показати у свом раду, да је довољно свесна и да има идеала.

Милан Д. Марковић
VII.

—:—

Да ли постоји човек без идеала? Да ли постоји неко кога ништа не привлачи, који се ничим не одушевљава, већ пролази и проводи век хладан, неосећајан према свему што је сретно. Дубоко уверење свих људи говори да је такав човек немогућан. Сваки од нас, било старији било млађи, одушевљава се и одушевљава се нечим што њему одговара, он ће се за то залагати, он ће то бранити.

Данашњи гимназиста живи под другим околностима него што је живео гимназиста деветнаестог века, па чак и онај из блиске прошлости: предатни гимназиста. Он мора да издржи дугу борбу са штетним новинама које му долазе свакодневно. Да ли ће истрајати? Да ли ће победити? Његов је живот проткан различитим утицајима: школе, куће и улице. Њега вуку сваки на своју страну, он подпада час под једну час под другу, несигуран је, лута. Улица — то је његов непријатељ, она га убија, она уноси у његову душу штетне стране културе, она га чини: комунистом, социјалистом; она чак залази и даље својим разорним утицајем у његов живот, доноси му најгоре несреће, чије се последице увиђају доцније у животу. Занесен овим што му она пружа он пропада. Он размишља о ономе што чини, увиђа да то не ваља,

заклиње се да ће одсад друкчије поступити, али га је већ тај живот понео и не пушта га. Тако бисмо окарактерисали једну групу данашњих средњошколаца.

Њој сасвим супротна нам преставља гимназисту онога некадашњег са романтичарским наклоностима. Њега можемо опазити одмах, он је обично тих, повучен, незаинтересован много школом и стварима које га окружују. Он воли своју отаџбину као њен будући грађанин, али се не залаже за њу. Он је обично поштен али неродан, па и некористан. Пише песме које крије по књигама и вуче по ценовима. Чита веома много од реда, дуго мисли о ономе што чита, сања, преноси се у мислима у доба ритера, облачи се у њихова одећа, преживљава заједно са њима, учествује у двобојима.

И најзад као средина можда група гимназиста (и ако са извесним манама), најбоља. Даје оне људе који су најупотребљивији за данас. Они се више не заносе, они раде све рационално и само оно што им користи. Они се одушевљају: авиацијом и марињством подједнако као књижевношћу и музиком и уопште свим овим што им пружа данашње доба, али само до извесних граница које не прелазе. Они се још рано спремају за живот, опрезни су и увек се излаже.

Постоји још много разних нијанса. Ми смо изнели ове три, сматрајући их да су најтечнија слика данашње школе од којих се питомца тражи много. Да ли ћемо одговорити очекивању, просудите сами.

Ма да се данас на нас оборило све, чак и штампа, па и разни говори и борбике наших противља, ипак ми нисмо рђави, наше је време мало више напредно, ми ћемо се трудити и гледати да вас не разочарамо.

Миодраг Ђ. Матејић
уч. VII.

III. М. Б. Гимназије

—:—

Педесете године прошлог века романтично доба; идеали класају, бујају, остварују им се визици. Седмдесетих година Светозар Марковић им даје нове правце. Деведесетих година и првог деценија овог века идеали добијају реалистичан правац; млади интелектуалци, загрејани Косовском мишљу, иду у тада турске крајеве, у Јужној Србији, да као учитељи морално припремају ослобођење и уједињење. На свршетку прве деценије покрет је набујао, његов не-

избежан исход не може се задржати, он се свршава ратом 1912. Један део идеала је остварен. Долази Светски рат, све ремети, све ништи и међу осталим уништава и идеале. Јер заиста, шта је друго тај страховити рат могао да учини у срцама младина него да уништи у њима сву веру у идеале. То се видело одмах првих година после рата; стање је било страшно и трајало је неколико година. Али на то страшно стање српске омладине, сад, последњих година 1927, 1928, долази реакција. Она се још не види, још се није јасно испољила; али се она осећа. Код појединаца се осећа у ситуацијама које саме не обраћају пажњу на себе, али што је врло значајно осећа се и у целини. Међу гимназистима ова реакција може се оазити по већем интересовању за литературу, за покрете, за идеје. Литерарне дружине оживљавају, у њих се уноси један нов дух: не читају се више само белетристички радови, бави се и општим социјалним питањима. Интересовање за спорт слаби. 1927 год. гимназисте образују »Идејна течај« и држе га са успехом у II мушкој гимназији и на Универзитету. Праве се заједничке седнице литерарних дружина свих гимназија. Еу ди се интересовање за национална питања. Скупштина гимназиста 5 јуна 1928 у Нишу, обилно посећена, бави се питањем зближења са Бугарима, које су два месеца раније гимназисте из Србије посетили прilikом оног страшног земљотреса и однели им своју помоћ. А Савез Југословенских Средњешколских Удружења образује одбор који има за циљ да ради на зближењу са омладином из осталих словенских земаља.

Све су то знаци који показују да се омладина пробудила, да је ушла у живот и да има оно што јој је најпотребније, што омладину и чини младом, да има тежња, да има идеала.

Војислав Грол
VII.

УДРУЖЕЊЕ БАЧКИХ РОДИТЕЉА У ФРАНЦУСКОЈ

Да би се остварила неопходно потребна сарадња школе и куће у Француској су основана многобројна удружења бачких родитеља. Та удружења, педесет на броју, су образовала национални савез. По целој Француској распростра су та удружења и већ се осећа благотворна утицај те сарадње.

Једним указом од 1928 год. допушта се да бачки родитељи могу да уђу као чланови у школски одбор и просветни савет.

Удружење родитеља има права да претреса и расправља о наставном програму и сваком новом уџбенику

Одмор у Женској Учитељској Школи.

У спортском веку у гимназијама се обраћа пажња на спорт. (Друга гимназија).

који изађе. Они се боре противу промене уџбеника сваке године, и створили су берзу књигу, која олакшава размену уџбеника међ ђацима нижих и виших разреда гимназије.

Та удружења нису ограничена само на средње школе, већ и на универзитет и основне школе.

Првог јула 1928 године био је конгрес родитеља ђака основних школа. Тај конгрес је имао циљ да бди

нам интересима основаца, да проучава сва питања у вези са основном наставом.

Као што се види у Француској бачки родитељи играју важну улогу у просвећивању своје деце.

У Америци још се више ради. Тамо постоји удружење родитеља и наставника. Најновији статут тога удружења труде се да приближе што више школу и кућу.

ИДЕАЛНА НАСТАВНИЦА

(Из дневника београдске гимназисткиње).

„Кад је госпођица милана дошла први пут на час, ми смо одмах осетиле да се ње нећемо бојати. И тог првог часа заводеле смо је. Била је врло млада, и први пут је дошла у школу као наставница. Изгледала је као девојчица. Имала је пенењасту груљаву косу, а очи као суво лишће. Највише је носила тевет хаљине. Баш се сећам једне њене хаљине, са манжетном као листићи, и из тих листића извирује њена рука, дугуљаста, фина и нежна.

Све смо је воделе и прозвале госпођица Миланица. А после „наша миланица“. Сећам се како је била лепа једног зимског дана. Напољу је био мраз, а она дошла сва румена, а очи јој светле. Све је гледамо заљубљено. Било јој је много хладно и грејала се покрај пећи, а ми је само посматрамо.

Како смо воделе њен час.

Непрестано смо писале домаће задатке и утркивале се која ће боље да напише.

Заборавила сам да кажем, она нам је предавала српски језик.

Једног дана нам је читала „Воденица на Флоси“. Нији се чула мува у разреду док је она читала.

Али једног дана се нешто десило.

Наша госпођица Миланица дошла је у разред расејана. Ученица говори, али види се на њој да она не слуша.

После часа све смо се узбуњиле и непрестано питамо једна другу: „Шта је то могло да се деси нашој Миланици?“

Тако је била расејана и другог часа.

И ми једног дана дознамо узрок.

Наша госпођица Миланица била је заљубљена.

Ми смо све биле тада љубоморна на тога, који нам отима љубав наше Миланице. Тако смо га мрзеле, да смо могле да плачемо.

И онда смо почеле да је пратимо, да видимо да ли она шета с њим.

Једном смо их виделе на корзо-у.

Цео разред је био тога дана несрећан.

После нас је оставила, и није нам више предавала.

Дошла је у разред и каже:

— Децо, сад вас остављам, више вам нећу предавати...

Ми смо све јецале, и нисмо могле реч да изговоримо...

Сад је наша Миланица удата и има сина.

Ја је још увек, увек волим, и никад нећу заборавити оне три године кад ми је она предавала српски језик.

Шта причају родитељи о својој деци - ђацима

Један отац се јада у трамвају:

„Да га видите само какав се направио, као чудо. Обукао широке панталоне, па му оне „ландарају“ око ногу као пеленгари.

— Шта си се тако накарадио, зашто се не обучеш као остали свет, грим га.

А он ме исмејава:

— Ти се, тата, не разумеш у моди!

— Ама немој ди да водиш рачуна о моди, него о књижи. Видиш, несрећниче, да си наређао саме двојке и јединице...

Ништа, ништа од њега не може да буде... Саветовао сам га, молио, преклињао, али то не помаже. Неће да учи, па неће. Где је, да је на корзо-у. Импонују му лафови са корзо-а.

Е, мој синко, јадан он ми ти лаф, кад не можеш да добијеш ни једну петницу.

Сад сам дигао руке од њега, јер видим да моји савети не помажу...

И на лицу сиротог оца оцрта се дубока туга.

Срећна мајка се хвали:

„Хвала Богу срећна сам са децом. Обоје су добри ђаци. Како се мучимо, не знам шта би радила да они добро не уче. Девојчица ми је златна. Кад дође кући пре мене почисти собу, па избрише прашину. Срећна сам што ме деца разумеју... и деле са мном све моје бриге. Слим ме увек теши: Мама, само док свршим школу, ти нећеш више да се мучиш. Замисли кад ја будем официр, па ти свако јутро долази послини, па имамо дрва, а ја ћу целу моју плату да ти дам...

И срећној мами заблесташе сузе радостице у очима, док то прича... И покрај њене сиротиње, свака мати може да јој каже: „Благо њој“. Добра деца су највеће богатство родитеља.

Ратна удовица и њене патње.

„Јуче је цео дан плакала, јада се сирота мати: „Хоћу да ми купиш хаљину, све моје другарице лепо се облаче, а ја сам најгора.“

— Па од чега да ти купим, кад ми ништа не остане од пензије док платим бакалнику, пекару, каспину...

— Узми на рачун код трговца у порно плаче она.

— На вересију да узимам, а видиш какав ја носим капут. Шест година га носим, сав је позеленео.

И у кући је тешка борба.

Плаче једна мати и жали се пријатељици: „Види у школи другу децу, па хоће и она. Зато треба свима униформа, тевет хаљина и кецеља, па

би онда сироти родитељи били мирни. И на лицу те јадне мајке виде се дуооке ооре.

Мати, која психолошки приморава сина.

„Јуче сам га посматрала како учи лекцију. Сео крај прозора и као оајаги чита. А ја лежим на кревету и правим се да спавам, али га кришом посматрам... Он само држи књигу, али никакко не преврће листове, и по очима му познајем да гледа у једну тачку, нешто друго мисли и не чита. Сео баш уз прозор, и како неко прође, одмах он окрене главу и гледа на улицу. Тако је седео с књигом цео сат. Онда ја устадох и иронично му рекох: „Доста, сине, остави књигу, баш си се преучио“. Он опази у мом гласу иронију: „Што ти то тако говориш, па јесам учио.“

А мени тада прекине:

— Срам те било, тако се учи, је ли? Сео си уз прозор и држиш књигу у руци, а ја те читав сат гледам како ништа не мислиш и не читаш. Ко зна где су твоје мисли. Никада од тебе неће постати човек...

И тако сваког дана води мајка борбу.

Две мајке рм зварају:

— Овога најмлађег решила сам да дам у трговачку школу... Не могу више да га издржавам на универзитету... Доста је, она старија двојница свршила су универзитет, а овога хоћу да што брже сврши.

Шта фали трговачка школа. Постане банкарски чиновник, па лепа плата, и господин човек.

— А ја ћу овог мог у Војну Академију. Не могу више с њим да се борим, црне за биоскопом. Па мислим у себи: Јаој, детеце, док те само д'м у Академију, научиће тебе памети војничка дисциплина, па ћеш по команди и да устајеш и да једеш. За њега је само Војна Академија.. А хвала богу лепо је развијен, сигурно ће га примити. И кад га дам у Академију, онда сам с њим пребринула бригу... „Изриктаће“ њега војска, па ће да постане човек.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бубуљица. Одржава сталан свеж младалачки изглед

Интелигенција и озбиљност оцртава се на лицу гимназиста. (Четврта гимназија).

И овде нису хигијенске снамије, али су дивне и паметне девојчице. (III. Женска Гимназија)

МОНОЛОГ ЂАКА О БОЖИЋЊЕМ РАСПУСТУ

»Баш ми се не учи, искрено ћу вам рећи. Па и сам Бог је казао: »Шест дана ради, а седми се одмарај. А ђак тек има седмог дана да учи... Каже се само тако: празници, празници... А понеки празник је за ђака тежи него радни дан.

Ето и сада за Божић, сви су нам задали, ама сви... Надали смо се, да ће бар један да заборави, да нам зада, али наставници имају нарочито памћење пред празнике, и сваки се труди да искористи то време и пређе мало од свог програма.

Па тако један, па други, и читаво брдо су нам задали...

А како да учим кад имамо само једну собу, и у тој соби су сада и та-

та и мама, и млађи брат, који се весело игра својим играчкама.

Родитељи су се већ научили да питају: »Шта су ти задали«?... »Учи«...

Ја почнем да учим, али ми опет привуче пажњу млађи брат... А напољу се тек чују пиштољчићи. Ох, што бих сада и ја опалио...

Хајде после ћу док научим речи... Откада читам прву страну... А шта је речи... Пет сантиметара само широк превод, а речи као чичак.

А то је само један језик. После долази други, па трећи, па слободан задатак, онда лектира, која треба да се преприча после празника, затим историја...

Јаој, ко ће све то да поброји... Неко закуца на врата...

Гости.

Сад је свршено, више не може да се учи... Осећам, ипак, да сам орећан, што ћу да киднем на улици... Та радост ме држи три, четири дана, али кад дође уочи Нове године мене хвата нека страва...

Тешко мени ако ме првог прозову. И то незадовољство поквари ми цео распуст. Ето, мислим, кад бих ја био наставник, никад не би задавао ђацима о празницима. Ја би им казао: »Идите, децо, кући, па се одмарајте, прелистајте старе лекције, а кад дођете по новој години наставнићемо ново.«

Зашто бог тако не умудри наставнике, па да нам то кажу. Онда никад не би дошли мрзовољни у школу, као што долазимо после Божића.

Чиме се занимају гимназисткиње изван школе?

Идеали, заветне мисли многих напредних и културних жена, амалет су гимназисткињама. Оне су будуће раднице чија је дужност да мисао својих преткиња изведу до краја и да им тиме одају поштовање и признање за њихово велико дело и за њихово старање.

И све су гимназисткиње свесне тога и срећне због тога.

У њима је младост, одушевљење, полет. У њих су планови најлепше будућности, у њих су сви идеали остварљиви. Широко раширених крила лете над светом и у најсвежијим висинама лети њихова радост, а у души им је светлост.

А да једнога дана не би изгубиле овај врт својих најлепших цветних дана, да не би изгубиле најсветији храм својих младих година, успомену школског живота, да се после свега не би разочарале, оне раде да све то оставе за себе и вечно. И оне раде дуго и неуморно. А сва су њихова занимања интересантна, нова и оригинална.

И једино њихово занимање, које им, можда, толико не одговара то су „матине“ и „журевни“.

Они су им понекад тако мили кад пођу а тако мали кад дођу.

И то је као старински оквир на модерној слици са кога се скинула позлата. Позлата је морала да се отре јер је било тешко наместити слику.

На данашњим журевима је пуно оних заводских, финих манира, пуно фраза, али мало суштине; кад би им се додало мало суштине били би тада zgodни скупови савременог друштва на којима не би пролазило узалуд скупо време.

Ипак, они су пријатни и чине један занимљив посао, ако ништа друго, а оно посматрања.

Иначе много већа занимања су она најчешћа и најразноликја у којима она допуњује своје знање и у која полако, корак по корак прилази до свога места.

Први корак у јавни живот је јачка, дружинска седница на којој гимназисткиња први пут присуствује.

Највећи рад на тим седницама, читање, критиковање и све оне радње што се око ње догађају нагају је да она и себе једног дана натера на такав рад. Никад се гимназисткињи неће учинити нешто тако важно као та прва седница.

Свака гимназисткиња увек стиже да сазна све што се интересантно и од вредности догађа.

Она је редовно на каквом јавном или универзитетском предавању, на

свечаностима, на уметничким изложбама, на уметничким састанцима, у музеју, у позоришту, у биоскопу а често одлази и на спортске утакмице а и сама се врло често занима спортом.

А код куће је дуг рад, разноврстан, синтеза свих оних предавања и уметности.

У кући се најрадије чита пробрана лектира, занима се скоро свака музиком или цртањем некад и ручним радом; затим, свака гимназисткиња пише; бави се изучавањем страних језика или какве науке, научним списима, критикама или се спрема за уметнички говор, песму или рецитацију, које се раде за концерт.

Цео живот гимназисткиње испуњен је радом. Све оно што не може у школи да јој се да она често налази око себе, у себи, у своме раду.

Са потпуним средњо-школским знањем излази она из гимназије и улази у област свога најомиљенијег предмета на универзитету или улази у свој раднички живот спремна, слободна и духовно јака.

Јелица К. Мијатовићева,
уч. VIII р. III. Жен. Гимн.

Данашња гимназисткиња је дете данашњег времена „у коме се брзо живи“, као што каже један наш млади песник. И због тога она не може бити никакво друкчија, него онаква каква је. Темпераментна, радознала, амбициозна. Дух времена повлачи је за собом: јавна предавања, изложбе, концерти, затим матине и утакмице, биоскопи — то је оно што је највише интересује. Занимљиво је шта она налази у томе, шта је толико привлачи на сва та места.

Концерти, предавања и слично,

задовољавају њену, можда по некад и несвесну, али увек стварну жељу за ширим и потпунијим образовањем, него што је оно које добија са гимназијске катедре.

Биоскоп јој је једна навика које она неће и не налази за потребно да се ослободи. А зашто? Врло просто: јер воли филм. Она није ни толико глупа ни толико некултурна да га ставља испред позоришта; за њу је позориште неприкосновено — али филм воли. Она много пута осећа стереотипну баналност америчких филмова, она је критикује — па ипак иде у биоскоп. Идје, јер хоће, јер воли, јер сви иду.

Једна од њених највећих љубави је спорт. Данас, у веку Демпсеја и Тенеја, спортиста за њу представља идеал, онакав исти, какав је некад за њену мајку представљао песник — неизоставно меланхолик са тужним очима. И она не би ни за шта на свету пропустила да оде на ногометну утакмицу — о којој говори са стручњачким познавањем — да у лудом одушевљењу пљеска задиханим победницима.

На матине-е данашња гимназисткиња тако радо иде због тога, што се тамо налази окружена својим елементом: смех, младост, игра — макар то био и неестетски чарлстон, музика — макар то био и загушици цац. Два радосна сата за луду малу „усијану главу“ којој је више од шеснаест и мање од двадесет година.

Утакмица у два, биоскоп у пет, матине у седам — а у девет латински превод за сутра. Она стигне свуда, сврши све, пркосна и неуморна. И насмејана увек, под својим плаћним „бере“-ом.

Лора Пилковић
VIII. III. Жен. Гимн.

Јакe мишице, здрави живци, редовита дневна нега тела

Најбоља су одбрана против болести. Зато су и наши лекови и препаратни амалети створени у кући искуштеног хулног сретљивог и козметичког: Феллеровог мичемириса „Елаза-Флуид“ и употребљавати га свакодневно са овим системом.

Употреба се изводи и споља штити Феллеров „Елазафлуид“ од микроба и зареза. Јер је такође изврсно дезинфекционо средство, а код етних из руже, лице, зубе, уста и органе живота, на је због тога и код инфлуенце и грипа и узди. Ако се помеша са водом и употребљава за гурање, олакшава слез и на тај начин узима утврди мишића и промукност. Делује брзо против болова, различитих болести и на путу до њу. Добије се у апотецима и различитим редима, боцка за десет до 5 дана, двоструки боца за 9 дана, велика специјална боца за 26 дана. Поштом барем један пакет, који садржава 9 боца за покус, и двоструки или и велике специјалне боце, само 62 дана. Три таква пакета само 139 Дина, све већ се поштарином и пакетићем. Наручите директно тачно на

Eugen V. Feller, Ijekarник, Stubica Donja, Elzstrg. 371 — Hrvatska

Наручите уједно и Феллеров Елазафлуид које благо терају и поуздано су средство за стомак и црева, 6 кутија 12 дана.

Охрид -- моје родно место

На најужнијем делу наше отаџбине, на тремећи Грчке, Албаније и наше државе, налази се Охридско језеро. Охридско језеро је једно од најлепших и највећих језера у нашој краљевини. На том језеру се подиже варош Охрид. Охрид се подиже на два брежуљка и у равници. Сама варош није лепа, али је прави тип турске вароши.

Охрид је био, кад је постојала царевина Македоница, престоница цара Самуила. Некада је то био трговачки центар, кад је постојао пут који је водио од Драча до Цариграда. Али кад је пут нестао, вестала је и трговачка живост у Охриду. Временом Охрид све више и више опада, управо његова просветна и трговачка моћ.

Кад се Охрид посматра са језера изгледа да су куће једна на другу задељене и сваког тренутка очекујете кад ће се срушити. Куће су обично са два спрата. Први спрат је од камена, а други од дрвета, доклат (чардак). Улице су врло узане и све су у облику степеница.

Нешто, што је карактеристично за Охрид, то су његове цркве и цамије. Најглавнија црква је Света Софија. Црква Св. Софије се налази близу језера. Врло је велика, али на жалост склона паду. Ову цркву су Турци били претворили у цамију и сву су је упропастили. Ту је било драгоцене слике Цара Душана, Царице Јелене, Краљевина Уроша и још других. Али су то Турци све премазали малтером и кречом. Сад се једва познају слике. Још постоји и једна једна плоча за коју се прича да с времена на време пушта сузе. Има још црква које су задужбина мученика Вирила и Методија, као Св. Климет и Св. Рамзо.

Цамија има такође много.

Али у околини Охрида има много манастира. Најглавнији је Св. Наума баш на самом језеру. Близу манастира се налази извор црног Дрима, који се улива у језеро, а затим опет излази из језера код варошице Струге, која се налази на северној страни језера а на 14 километара од Охрида.

Охрид је још чувен због својих риба. Као најлепше су: летнице, белнице, чист рид и друге.

Риболов је врло прамитиван и оригиналан. Већина становништва се бави риболовом. Чамци за риболов су од дрвета врло оригинални, а уједно служе и за вожњу грађанства.

Недалеко од Охрида налазе се чувени извори из песме: »Биљана платно бела...«

Даница Крстић
уч. IV. год. Учитељске
Школе

Г-ђа Мир-Јам са гимназисткињама.

Наставник још није дошао на час и матуранти Учитељске Школе врло су весели. Најбољи часови љачког живота.

Сви су снимци ателе-а Бенчић, Покларова ул. бр. 32.

Гробље на обали Лима

Посвећено српским војницима, који су погинули и погинули од глади на време окупације Аустријом.

На обали крај Лима
Гроб до гроба трава крије,
Хладан вал им тихим шумом
Посмртницу песму вије.

Ту су кости див јунака
Што за српство умрет знаше,
За слободу и за веру
И свој живот они дане.

Слобода је васкрснула,
Срце српства оживело,
И на гробу див јунака
Стоји цвеће неувело.

Стоје жрвте страшних рата:
Старци, деца жене;
Погребна се песма ори
На дан стране успомене.

Судба им је пут Косова
Са трновим венцем плела,
Ускрела их новом славом
Југ-Словене оживела.

Из гробова и из крви
Палог српства за слободу
Никло је царство Душаново,
Власти круна српском роду.

Мирно спите браћо драга,
Ваша рука васкрсе створи
Душанове царевине
Да је душман не обори.

26. децембра 1925. год.

Београд.

Гаврило Н. Бојовић
учитељски матурант.

Једна заборављена школа

Има више од тридесет година како је Трећа Мушка Гимназија, на протест родитеља, исељена из ове (која се овде на слици види) дотрајале и потпуно нехигијенске зграде. И оно што није ваљало за мушку, нашто се да ваља за женску — нежнију децу. Тако Женска Учитељска Школа у Београду тавори 28 година у једној згради, која изгледа као ругло и срамота престонице.

Београд са 350.000 становника императивно изискује, да се подигне, не само ова стручна Женска Учитељска Школа у којој је сваке године за упис све већа и већа навала, него и све женске гимназије и неколико нових мушких гимназија, јер су и ово неколико лепих мушких гимназија постале и сувише мале и тескобне за рационалну наставу.

Женска Учитељска Школа, по томе чему је она намењена и по својој важности, треба да добије прва зграда заједно са интернатом — бар за ону децу која нису из Београда. Немарност према омладини, а нарочито немарност према женској омладини, постаје врло опасна по социјални живот и по саму нацију. Ученице Жен. Учит. Школе су већином сиромашне. Њих има око 300. Половина — око 150 ученица су са стране, из свих крајева наше земље: из околине Цариграда, према бугарског границе, из Јужне Србије, Санџака, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Далмације и њених острва, Лије, Хрватске, Словеније, понека из Истре и најма из Војводине, а највише из

Срема. Сва ова деца, и ако се школују у најкултурнијем граду — престоници своје Отаџбине, не могу ничега културног одиети, као будуће учитељице, у крајње кутке своје земље, нити ће се имати да сећају нечега лепог из свог школовања. Оне махом живе сиротањски и нехигијенски по периферији у сиромашним кућама. Оне, због раштрканости и удаљености станова, остају у подне по разредима и једу суху храну, која не вреди више од два до три динара. А кад се томе дода да у школској згради проводе дневно по 6—8 часова, зграда која у сутерену и приземљу има пет учионица, које нису равне ни добрим подрумима, онда није чудо што ове младе девојке врло често оболевају од туберкулозе, и ако се при пријему у школу бирају здраве. Под оваквим условима живота, овим будућим учитељицама, не може се дати ни с моралног гледишта оно што треба да им се да, већ школа једва успева да сачува ову децу да не поспру млада и неискусна под теретом материјалне беде и сиваваг школског живота.

Кад већ држава не може да помогне, или није довољно увиђавна да у њеним пословима има прече од пречег, т. ј. кад држава не увиђа да је интерес народног здравља — народне популације да у првом реду подигне школе, макар се задужила, те да сачува своју узданицу и телесно и морално, онда се мора апеловати на приватну помоћ.

У нашој земљи има богатих људи, који завештавају велика имања и велике суме новаца често пута и тамо, где није толико прешна и неодложна потреба. Не треба ни ту бити завидљив. Али онај, који би својим завештањем и поклонима подигао Женску Учитељ. Школу са интернатом на њенм — школском плацу, тај би још за живота, подигао себи највећи живи споменик, јер би из те задужбине као река трајно текла дубока захвалност из срца читавих поколења младих васпитачица и зашљускивала све крајеве наше земље.

М. Д. М.

Једна заборављена школа.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Студентина 85

Телефон 29-19

О ГИМНАЗИСКИЊАМА И ГИМНАЗИСТИМА КАО ПОЗОРИШНОЈ ПУБЛИЦИ?

Г-ђа Перса Павловић:

»То је најзлатнија публика. Како бих волела, кад би било могуће, па да их све пусти да бесплатно гледају представе. Зато су нам толико симпатични, што знамо да многи гледају и не вечера, да би купили карту.

Браћам се раније из Мањева, па се поштапам и застанем да се одморим. А они пролазе покрај мене, па тек неко узвикне: »Слатка наша тетка Перса«. А мени дође мило, иако идем са штаком, па мислим: Зар »слатка« у овим годинама?..

Омладина уноси младост и у наша срца.«

Г-ђа Таборска:

»Ја највише волим кад су они у позоришту и највише њих волим као публику. За мене је највеће уживање ђачка представа. Никада нећу заборавити Хасанагиницу за време окупације и њихово одушевљење. Од уста су одвајали да ми купе цвеће, и тада сам добила од њих седам букета. Само ђаци умеју искрено да се одушевљавају.«

Г-ђа Жанка Стокић:

»Најслађа су наша публика. Док су ђаци поштују уметност и глумце, али кад одрасту поквари их друштво. Камо среће, да су сви наши критичари ђаци. Штета што су им признали зрелост... Колико год они нама аплаудирају са галерија, толико исто и ми њима шаљемо поздрава.«

Г-ђица Бобићева:

»За све њихове аплаузе и одушевљења, која су ми доносила најлепшу радост, шаљем гимназискињама и гимназистима топао пољубац.«

Г-ца Љубинка Бобић и г. Божа Николић.

Г. Добрица Милутиновић:

»У младости су ме одушевљавали и ја сам их увек волео, сад ме одушевљавају и подмлађују и још их више волим. И докле год ми буду клицали са галерија играју са жаром њихова срца; и докле год ме буду на улици гледале оне лепе, насмејане очице, ја ћу мислити да сам још увек — млад.«

Г. Божа Николић:

»То је најлепша и најидеалнија публика, која очарава око глумца и загрева му срце... Они су срце гледалишта, и њихови аплаузи са галерија химна је уметности.«

Г. Раденковић:

»И позориште је школа. Жива реч има мађијску моћ. Публика се враћа позоришту. Не сумњам да ће ускоро у пуној мери, испуњавати позоришну дворану и гимназисти, пошто је позориште без такмаца за човекову душевну храну. И верујући у то, ја их поздрављам: »До виђења у позоришту.«

Г. Драгутиновић:

»Ни један глумац не може да замисли бољу и одушевљенију публику, која се, на жалост, више види са-

Г. Владета Драгутиновић.

да у биоскопу него у позоришту. Предосећамо, да бисмо у њиховом искреном и младом одушевљењу сркали нове инспирације, тако да би и они с правом могли рећи, да суделују у еволуцији наше позоришне уметности, која је наша заједничка национална тековина. Зато их поздрављамо и позивамо срдечно у нашу кућу.

Једно ми је њихово писмо било врло слатко. Три су се потписале:

»Молим Вас, пошаљите нам по једну вашу најлепшу слику, можете нам писати и на француском, само препоручено да не би мами пало у руке.« А ја сам написао такав одговор, да је могао потпуно да дође и мами у руке.«

Г. Мата Милшевић:

»У колико их има сада, љубитељи позоришта, исти су као и у моје гимназиско време: дивни кад воле, стра-

Г. Мата Милшевић.

шни кад мрзе, некако слатко — страшни, јер су интуитивни, за њих и постоји само — волети и мрзети. Ми на сцени, скоро сви, имамо према њима неке сентименталности. Ретки су међу нама који, често пута, не би дали све похвале старијих за блистави осмех одшевљења њихових ведрих и искрених очију.

А шта ја лично осећам према њима, мислим да није потребно да им кажем, јер то они сви знају.«

Г-ђица Урбанова:

»Ја их страшно волим. Ласка ми кад пролазим улицом, а они ми добацују: »Слатка Урбанова«. А пре неки дан, на корзо-у, једна мала гимназискиња добаци ми: »Цакана моја!«. Целе вечери сам била расположена због тог искреног комплимента. Кад се упознам с неким гимназистом, ја

КОБНА ЖЕНА

Г-ица Тенијева.

га пита: »Колико имате година«. А он озбиљно одговара: »Двадесет три или двадесет две«, али качкету краје, да му не видим разред.

Мале гимназискиње интересују се, шта ја једем, како изгледам кад спавам, и ја их волим због тих ситних њихових питања. А један мали гимназиста, са леним плавим очима, увек ме сачека на хошку. Ништа не говори, само удахне: »Јаој!...« Верујте, њихово обожавање одушевања глумцу.

Ох, слатки су, слатки, и гимназисти и гимназискиње.

Г-ца Тенијева:

»Често добијам писма од гимназиста, а мени су мила та њихова писма и мислим у себи: »Где, добијам писма нас велика глумица.« Један мали из шестог разреда пише ми, и непрестано ме уверава, да ја немам више од седамнаест година. Сад не желим, али можда ћу доцније желети, да ми тек тако смањује године.

Највише волим кад кажу: »Вече рас ћемо доћи у позорнице да гледате.« Ја онда провирим кроз зупосу и шапућем:

»Јесте ли ту, мали моји гимназисти... Аплаудирајте нам много, много, јер и ми вас волимо много...«

ЛЕЧИЈИХ КЊИГА и КЊИГЕ
ЗА ПОКЛОНЕ најбоља ћете
добити у
Књижару НАПРЕДАК
Кнез Михајловој 29

У другом париском ариондсману, у улици »Тореал«, која је иначе врло кратка, налази се приличан број отменних зграда, са велелепним фасадама.

У њима, већином, станују остаци старих племићских породица или поратни богаташи.

Највише пада у очи кућа, која би требала да носи број 18, али га у опште нема, а која је власништво маркизе Ивете д ла Брисак, са надимком Марија.

Марију познају сви виши кругови, па чак и збирка слика лорда Цемса-Цека од Видвурда обогатена је њеним портретом. (Треба истаћи, да је он скупљао слике само оних жена, о којима би његови дискретни мемоари могли да запишу малу, али слатку успомену).

Године 19.. дошао је у Париз лорд Артур Батмилер, да својој вереници, Мери Кук, купи накит и да у једно честита заруке свога пријатеља Едмонда Квита са маркизом Иветом.

Едмонд је био заљубљен у своју вереницу.

Он је лорду Батмилеру причао фантастичне приче из њеног живота, којима је увек била узрок њена лепота. Да би му је представио Едмонд га позва на ручак.

Смокинг, цилиндер и монокл су били на своме месту, када је лакеј куће број 18 примио посетницу лорда Артура Батмилера.

После кратке наузе, на галерији се указа маркиза.

Артур се поклати и пође јој у сусрет.

Хтео је да изусте своје име, али га маркиза предухитри речима: — »Лорд Артур Батмилер«?

— Погодили сте госпођо, то сам ја.

Да, да причао ми је Ед о вама и замолно ме да га извиним што је спречен да руча у присуству свог најбољег пријатеља... али хитни послови, ви га већ познајете.

Зар Едмунд неће ручати са нама?

— Неће, али зато нас неће ништа спречити да ручамо заједно, рекав то, маркиза показа на врата суседне собе, где је сто већ био постављен.

Артур је врло радо примио љубазну понуду, ма да му, у првом моменту, Едмондово осуство није било најпријатније.

Бифтек је већ прошао, компот је правно места швајцарском сиру, најзад је дошла и кафа, са којом је, као плод кратког разговора, дошло и љубљење руке.

— Маркизо, ваше ме очи засењављу, усне опијају, а стас залућује, рече Артур.

— Ах, драги лорде, баш сте онакви, каквог сам вас замисљала и каквог ми вас је муж описао... нисам се узалуд порадовала вашем доласку, кад...

— Маркизо, ви заборављате да вам је кроз два дана венчање и да би нас сваког часа могао изненадити ваш вереник.

— Ни на шта не мислим, драги Артуре, ви сте ту и то ми је доста. Едмонд... он ми је досадао.

— Зар већ? — а нисте га добро познали... у осталом Едмонд ми је пријатељ, а ја сам верен и сутра идем за Лондон.

Радостан што је у неколико доказао своје пријатељство према Едмонду, Артур се диже, поздравил маркизу и оде.

У чекаоници прве класе Артур је нервозно очекивао воз који треба да га одвезе у Лондон.

Мислио је на срдчан дочек, на насмејано лице несташне Мери, на увек магловите улице Лондона, на клубове и пријатеље, кад га из слатких сања трже рука маркизе Ивете д ла Брисак.

— Дошли сте да ме испратите? То је занста лепо.

— Боже, ала сте наивни лорде. Дошла сам да вам кажем да сам извадила две карте до Каира. Воз ће за пола сата доћи из Лондона и ми одмах можемо да кренемо. Дакле, дошао ли вам се мој план?

— Али, маркизо, а обавезе, па Едмонд, па Мери...

— Они би то исто учинили, кад би им се указала прилика, рече пронично маркиза.

Сигнално звоно је објавило скори полазак воза за Лондон.

Сви су путници напустили чекаоницу, сви сем лорда Артура, који је био збуњен и маркизе д ла Брисак, која је ликовала.

Узалуд је Артур покушавао да се одупре вољи жене, којој је живот играчка, а догађаји занимање.

Артура је тресла грозница. Спомињао је име Мери и још много других речи, док се најзад није пробудио. Био је у »Вагон ли-у, поред њега је седела Иста. Налазили су се негде око Једрена.

Мери Кук, као и увек весела, изишла је са пријатељицама на станицу, да сачека воз са њеним вереником.

Воз је ушао у станицу. Путници су излазили. Један старији суво-

њав господин приђе Мери:

— Мис Мери Кук?

— Да, ја сам.

— Ништа нарочито, само имам да вам предам једно писамце.

Да му се није што догодило? — помисли Мери и заборавивши да захвали доносиоцу, она са нестриљеном отвори писмо, прочита га, мало побледе, али успе да одржи своју расну одлику — хладнокрвност — и обративши се пирјатељицама, рече им да је он продужио свој боравак у Паризу.

Њу је само једно бунило: рукопис није био његов, али је свакако истина, да он такву шалу неби учинио.

Едмонд је, по свом обичају, те вечери пошао у кућу број 18, где му лакеј рече да је маркиза одпутовала, не казивши куда.

Едмонд није могао да поклони пуно вере тим скрупулним речима, све до сутрадан, када га је њено писмо уверило у њихову реалност.

А они? . . . Они су под врелим сунцем жарког Египта, где и само небо потстиче на љубав, забоарвили на бруталност својих дела и уживали љубав.

ПЕРО ЈОКАШЕВ И ПОДГОРИЧАНИ

Кренула црногорска војска са књазом Николом на Подгорицу. Перо Јокашев Пејовић разболео се и хоће да умре, па не може са војском и Господарем да иде. Књаз сврати код њега на Цеклин и упита га:

— Како си Перо?

— Никако, Господару. Ја видим да ћу умријети и није ми жао, јер се једном умријети мора. До, Господару, жао ми је, што не могу са вама, па да узјашем оног мог хата и о њему објесим ћулад, да ону подгоричку мулад шинем, како ја умијем.

Зимско сунце измамнило је ученике Четврте Гимназије у дворниште из оних загушливих и нехигијенских учионица.

То је осмејак ђачког живота. (Прва Женска Гимназија).

Но још може рећи да смо ми балканци, кад погледа овај европеизиран тип данашњих ђака. (Трећа гимназија).

На часу је озбиљан рад у Празј Мушкој Гимназији.

Зимски спорт одушевљава гимназиста Преа Мушке Гимназије.

Са забаве С. К. «Шумедије» у «Паласу».

МИСТИНГЕТ ИДОЛ ГОМИЛЕ

— Мануел де Лара* —

Божанствена Мистингет, оставши из кревета, одлази право у купатило. Чим је села у воду, одмах почиње да говори на телефону. Апарат споредне станице намештен је поред самог бисена. Завршивши разговор, излази из воде.

Док је две служавке масирају, чита песма, приспела тога јутра.

Затим одлази у собу за облачење. Тако мора да су нагледали салони богатих римских дама из Помпеје минут после почетка земљотреса. Јер само земљотресом можете себи објаснити од куда то, да све лежи разбацано на земљи... Једино Алфред, верно Мистингетино претанце, седи на столу.

Сад већ не две него три служавке облаче милостиву и уједно морају да је занимају својим разговором, док милостива сама занима свога мајмуна, који у суседној соби галами у свом навезу. Фризурџа се растрчала по соби као неки побеснели миш. Претанце Алфред јури за њом и покушава зубима дохватити њену чарупу. Телефон звони, а грамофон пева.

— Софија, ко чека?

— Импресарио из Лондона, госпођо.

— Нех' дође сутра.

— Затим г. де Лара, новинар из Мадрида.

— И он нек' дође сутра.

— Али г. де Лара хоће вечерас да отпутује.

— Баш ћу да плачем ако отпутује.

— Вели, да је синоћ у позоришту покушао разговарати са милостивом, али му је милостива кроз врата гардеробе рекла, да јој између два облачења ни како не може пасти на памет што паметно, што би могла казати у интервју-у и да треба да дође данас.

— Па лепо. Нека напише то што сам му синоћ рекла. Ко још чека?

— Кнез X.

— Ко је тај кнез X? познајем га...

Прелази у салон, отвара клавир и вели:

— Ама шта хоће тај кнез? Као да још нема довољно странаца, који се мувају по Паризу.

У то се у салону појављује кнез, сав одевен у црно.

— Госпођо, част ми је представити се: Ја сам кнез X. Осим своје титуле и својих имања....

— Хвала, врло љубазно, одговара Мистингет, — немам воље удати се за кога од ваших унука.

Окреће леђа кнезу и пита слу-

жавку:

— Ко је још све дошао? За то време посетанце Алфред већ покушава да се спријатељи са чарапама збуњеног кнеза.

— Госпођо, дошао је директор једне фабрике кремова, који би хтео да тражи дозволу милостиве госпође, да један од својих кремова назове »Мистенгет«.

— Реците му, да то кошта 100.000 франака.

Служавка излази. Мистенгет мери вачуђеним погледом кнеза, који још није изашао, па ће му рећи:

— Кнеже, мораћете ме извинити. Чекају ме код Пате-а.

Кнез се дубоко клања и излази, у стону гоњен од немирног Алфреда.

— Госпођо, онај фабрикант крема вели да пристаје на суму, коју сте изволели означити.

— То је лепо од њега. Мецена..... Види се да има смисла за уметност.....

— Осим тога су дошла двојица бивших госпођиних колега. Изгледа да хоће нешто да меде. Дошао је и секретар од Пате-а да пита, кад ће госпођа доћи на снимање, па онда.....

У то се отварају врата и на вртима се помаља једна глава, која проговара:

— Госпођо, ја сам Мануел де Лара, из Мадрида...

— Па зар вам нисам поручила да напишете оно што сам вам синоћ испричала?

— Али, ви ми, госпођо, нисте синоћ ништа хтели рећи....

У то се верно посетанце Алфред, сретно испративши кнеза, враћа и по казује најконкретнијег интереса за чарапе г. де Ларе.

Божанствена Мистингет устаје. Кроз њену танку јутарњу хаљину јасно се опртавају њене дивне ноге, те најчувеније ноге на свету, те ноге нервозних бутина, дугих вадли и дивних облик колена. Окреће се, ноге раде као на опругама, нескривене индискретном хаљином.

— Збиља, неznam господине, чиме бих могла почети.

— Аа ја неznam, шта бисте још могли додати, вели г. де Лара и сав срећан одлази.

Приликом рођен-дана Краљевиха Томислава у Хрватском Клубу.

Са забаве »Јадранске Страже« у Официрском Дому.

Индијанка је врло нежна мати.

Чланови Управе: — Забава Аеро - Клуба код »Ексцелзиора«.

Црногорци у причама

Г. Мићун М. Папићевић, чију смо ранију прву књигу о Црногорцима у причама и анегдотама објавили, издао је сада другу књигу, са врло одабраним причама и анегдотама. Књига је за сваку препоруку. Доносимо неколико анегдота из ове вредне књиге:

ДИЈЕЛИЛИ ГРАНИЦЕ

Приликом подјеле граница између Турске и Црне Горе, у име Турске, дошао је из Скадра Одо Паша, а у име Црне Горе, Перо Јокашевић Пејовић. Састанак су заказали на острву Лесендру, које је тада било под турском влашћу. По обичају и правилима, морали су обичи заједнички сва спорна мјеста и поставити пирамиде. Перо је, споразумно са Одо Пашом, са којим је био побратим, одлучио, да границе поставе ту, у Лесендру, да не иду на спорна мјеста. Како је добро познавао положаје, обиљежавао је мјеста, гдје треба поставити пирамиде, све на штету Турске, а у корист Црне Горе. Одо Паша је на све пристао. Потписали су заједнички протокол споразума о утврђењу граница. Перо је свој протокол полино књазу Николи и овај се зачудио на који је начин успио, да постави такве границе, па га упита:

— Перо, како надмудри тога Османлију?

— Лако, Господару! Све смо свршили на Лесендру, дувач пушећи, смијући се и каву пијући. Ја предлагам, а Одо Паша, мој побратим, све одобравао; јер ниједно мјесто није познавао.

ПРНОГОРАЦ У ИЗБРАНОМ СУДУ

Када су Млечки владали Боком Котарском, два богата човјека, један из Венеције, а други из Боке, уоптаче се у трговини и у бродовљу. Радили су заједнички више година, и послао им је добро напредовао. Но доцније почну назадовати. Бокељ посумња да му ортак чини хилу и хтједе се с њим разортачити. Поводом тога се међу њима пороци кружни спор. Годинама су се сулили и све већи је заплет створен међу њима. Најпослије се погоде, да им спор ријешити »Избрани Суд«. И от ријешења тога суда зависило је, хоће ли или не Бокељ материјално коначно пропасти.

»Избрани Суд« је имао ствар ријешити у Котору. Он је за подуже вријеме водво ишљећење и збир о у опште податке о спору. Најпослије дође дан када је имала пасти пресуда. Парничари су то очекивали као страшни суд. За то се Млечки постао да то буде страшни суд за његова ортака Бокеља, а не за њега.

Соба, у којој се имало вијећати и

донјети пресуда »Избраног Суда« била је на најгорњем спрату једне високе куће у граду Котору. У њу се пело уским и као у спиралу увијеним скалама нешто попут оних, којима се излази кроз цамијске мунаре. Наврх скала је било једно малено, једва корак широко, предсобље, из којег се улазило у собу одређену за суђење. Судије су оног дана излазили уза скале, управо извлачећи се један по један кроз оно гротло и улазили такође један по један у собу за суђење. Наврх скала их дочекивао парничар Млечки. И уз дубок поклон он би сваком од избраних судија спустио нешто у спољни џеп од хаљине у оном моменту кад судије изађу из реченог гротла. Положај је на мјесту био такав, да ниједан други избрани судија није могао видјети што то Млечки са појединим од њих ради. Јер док је предходник, прекорачив уско предсобље, већ био ушао у собу за суђење шљедбеник је још био у скалама, и глава се његова имала помолити на врх њих, тек кад се онај, што је пред њим потпуно извуче из гротла и закорачи преко предсобља у собу.

Међу избраним судијама оног Бокеља био је и један Црногорац — Ераковић, са Његуша. Он се пошљедњи попео уз оне скале. Чим му се глава појави наврх скала, Млечки му се поклати и уграби тренутак иза тога те му спусти нешто, потешко у џеп од гуња. Ераковић га само погледа и, не рекав ништа, уђе у вијећницу, гдје остале избране судије — њих десетак — већ сјеђаху око једног округлог стола. Сјеле и Ераковић.....

Поче вијећање. Дају мишљења избране судије редом један по један. Види се, да сваки, ко мање ко више, држи рuku Млечкију. И могло се унапријед поголети, да је парничар Бокељ пропао! Дође ред и на Ераковића, који је пошљедњи узео ријеч.

Прије но ће почети говорити, диже се, те изнутра закључа врата на вијећници, па кључ извади из браве и метне га у свој џеп. Чуде се томе остале судије. Кад се Ераковић поврати за сто, извади из џепа свог гуња оно што му бјеше спустио у њ Млечки кад је изашао наврх скала. То је био повећи фишек — нешто завијено у папиру. Ераковић јако удари фишеком о сто и просуше се дукати! Поводи јагаган иза свог паса и одлучио викну: »Сваки из свог џепа вадите као ово ја, оно што вам је као и ово мени спустио Млечки у џепова, ту наврх скала! Ко тако не учини, сад ће му глава полећети!« Сви присутни поближеше у лицу и обузе их дрхтавица! Погледаше се у страни испод очију и отпоче један оно што наређиваше Ераковић витлајући јагаганом извише њихових глава, а сли јелише му и сви остали. На столу се појави тачно онолико фишека дуката, колико је било избраних судија с једне и с друге парничке стране!.....

Одмах је донешена пресуда. Бокељ је потпуно добио спор.

ОСВЕТИО МИЛОША

Владика Раде путујући за Русију сврати у Беч. У његовој пратњи био је и његов тјелохранитељ сердар Ђукач Средановић, из Доброског Села. У почасти Владичина доласка дата је престава »Вој на Косово«. Владика је ову преставау схватио као неку врсту увреде Српском народу, па се споразумије с Ђукачем, да створи неред.

— Како ћу, Господару?

— Лако. Кад видиш да Турци хоће да посијеку Милоша, скочи на бину, поводи нож и Милоша забави.

Престава је почела и такта уреду. Кад је дошао час гдје Милоша изводе на губилиште, сердар Ђукач полети из своје ложе, с голим ножем у руке, изађе на бину и кликне што га грло служи:

— Хај, ко је Црногорац, догуби Милош.

Публика је у дивљем бјегстау напустила позориште.

Чај „Два лангера“

у оригиналној паковању познате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примеса или фарбе.

Продаје се у свакој бојој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узјамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фак 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

МАРИЈА РАСПУТИН, ћерка некадашњег поверљивца последњег руског царског пара, који је убијен због огромног уплива који је имао на ове, ступила је као артисткиња у бечком циркусу Ренцу. До скоро је гостовала у Берлину.

Порекло комета

Људи су у небо гледали најпре са чуђењем, затим са сујеверјем и најзад са знањем. Навишину да виде звезде непокретне на својим местима, они су били изненађени појавом чудноватах тела, која су се кретала преко небеског свода, праћене сјајном гривном, због које су и добили име комета (од грчког «кома», гривна).

Примитивни народи гледаху у њима предсказање и са страхом пратише њихове појаве. Виргилије је писао о онима што се појавише приликом смрти Цезарева. Појава Халеове комете (која се појављује сваке 75 године) године 451 (пропаст Атине) и 1066 (завојевање Енглеске од стране Нормана) сматрана је као казна Божија. 1456 године ова иста комета изазвала је толики страх код хришћана да је папа Каликет наредио читање молитава, како за спас од комете тако и за спас од Турака.

Комета се састоји од језгра, централног осветљеног дела, окруженог ореолом названим гривном, који заједно сачињавају главу комете, док реп сачињава један дугачак светли траг. Језгро је састављено од тврде материје, чији су делови раздробљени и одвојени једни од других. Ови делови могу бити сасвим мали, као зрно песка а могу бити и по неколико кубних метара велики. Репови достижу по каткад невероватне дужине. Комета од 1843 год. имала је реп дуг 312 милиона километара. Глава комете може такође да буде врло велика. Халеова, на пример, имала је пречник од 550.000 километара (пре-

чник земље износи 13.000 километара).

Њихово кретање на небу тачно је утврђено. Њихова путања је спљоштена елипса, док путања планета личи више на правилин круг. Најпознатија је Халеова која се последњи пут појавила 1910 год. Има 13 комета које се појављују у размаку од сваких 5—7 и по година. Али има комета које се појављују сваких 1000 година. Таква једна комета кад би наишла на земљу створила би огромну штету, нарочито с обзиром на њену брзину од 50 километара у секунди. Али таквог судара не треба се бојати: небески механизам је регулисан изванредном тачношћу, која отклања свако непредвиђено изненађење.

Колико је земља стара.

Има више начина којим се утврђује доба старости наше земље. Финанчари заснивају своје мишљење на

количини хелијума који се налази у најстаријим формацијама минерала. На основу тога они су утврдили да је зелени песак стар три милиона година, базалтичне стене у Оверцу (Француска) 6 милиона година, норвешке стене 54 милиона година, «плава земља» у Кемберлију 320 милиона, археанске стене у Онтарију 600 милиона, шведске стене у Шведској 1.300 милиона година, америчке стене 1.400 милиона и најзад камење из околине Колумба стари су 1.600 милиона година.

Географи са своје стране такође су израчунали колико је земља стара. Они су пронашли да земљито угљбање одговара опадању температуре од 300°C. за шта је било потребно око 2.000 милиона година.

Из овога професор Берже закључује да је земља стара између 2 до 3 хиљаде милиона година.

Мари Линдбергер

пријатељица берзанских играча

Од ЕВГЕНА ДЕРНБУРГА

Аристократе, банкар и берзанци су били највише заступљени, било је и чувених глумаца, уметника, писца, сликара и бечких архитеката.

Отац Бергман је оставио саме жену и кћер, да се споразумеју о појединостима свечаности и отишао у банку, где га је чекао велики посао.

У канцеларијама и предсобљу банке била је тишина. Десети и стубоцени пилмови на поду нису допуштали да се чује топот ногу. Так служитељи и чиновници говорили су шапугајући.

Када је директор Бергман прошао кроз чекаоницу испред своје канцеларије, већ га је чекало више чиновничких агената с берзе. Један за другим су ошли пуштани. Вођени су разговори о пословима и потписивању уговори.

Ушао је и Ролф, спустио на сто читаву хрипу берзанских налога за потпис.

Док је Бергман примао Ролфове извештаје, споља је дошло таласно смејање и већ је се на прагу појавила витка прилика младе Хилде.

„Тата, ти мораш позвати више младих играча на нашу свечаност. Позво си само старију госпуду; мама каже да је врло мали број младих људи у списку“.

Смејући се саслушао је Бергман ову напомену.

„Допусти пре свега, Хилда, да ти представим нашег прокуриста, господина Ролфа Гебела“.

Она му је пружиола руку, Ролф је пољубио.

Хилда је се Ролф на први поглед дошао.

„Господине прокуристо и Ви ћете доћи на нашу свечаност?“

„Разуме се“, одмах је додао Бергман, који је при састављању списка нехотице био заборавио да се позове Гебел.

„Мени ће чинити част, госпођице“, одговорио је прокурист.

* * *

Свечаност на леду, коју је приредио банкар Бергман у јануарау, била је најсјајнија тачка забављања, коме су се бечлије јако радовали.

Огромно клизалиште било је осветљено стотинама лампијона. Салонски оркестар свирао је на естрада игре. Скоро сви позвани су били дошли.

У салама касине на клизалишту кретала је се маса отмених гостију. Многа старија господа с орденима и фраковима, сјани официри међу дамама у скупоценим хаљинама.

Младеж, која је исто тако весело играла у сали као и на леду, била је већином у споретском оделу.

Око осам сати отпочела је свечаност Штраусовим валцером. На пољу на клизалишту играла је омладина, а унутра у салама забављала се старија господа.

Хилда Бергман, лепа кћи богатог банкара, била је омиљена играчица и пожељена партнерка за клизање на леду.

Она је познавала сваки спорт и била чувена још у заводу као одлична клизачица на леду.

Нико није умео тако лепе фигуре на леду да прави, тако вешто да игра, као она.

Није било никакво чудо, што тог дана Хилда није могла лако наћи партнера, који би јој био у игри раван.

Само један који је њој одговарао био је Ролф Гебел.

Јест, тај млади отмени човек умео је одлично да игра и да прати све њене фигуре, које је на леду правила.

Она му је то отворено признала.

„Да нисам Вас позвала на данашњу свечаност, мених се тако добро забављала“.

Ролф се поклонно и насмејао.

„Ја мислим да сам добар клизач, али ме Ви надмашујете“.

Опет су летели по леденој површини, шалећи се и смејући се неумешности многих играчких парова.

„После ћете поћи са мном, господине Гебел, ја ћу рећи мојим родитељима да сам се с Вама најбоље забављала“.

Он јој је топло стиснуо руку, хтео је проговорити, али је у том тренутку промакнуо поред њих један отмен хусарски официр с дамом.

Хилда је хтела да се вешто уклони, али је већ било доцкан.

Дама тог официра оченила је тоциљаче ципеле Хилдине и ова је вриснувши поклекла.

Одмах су похитали Ролф и хусарски официр Хилди, али је ова у трен ока весело смешети се, устала.

„Ништа није било, умало да паднем, то се догађа!“

Официр и дама су се представили и молили за извињање.

„Поручник барон Валтер Тратенбах“.

„Госпођица Агнеса Штраасерн“.

Неколико тренутака је Ролф посматрао младог племића, официра, који је подругљиво погледао у Ролфа. То је био исти официр, који је Мици два пута поздравно у главној алеји у Пратеру.

Парови су се одвојили, али је Хилда хтела мало да се одмори, па да се врати у друштво.

Ролф је одвео Хилду с клизалишта у једну баштицу. Ту је било мрачно и није било никога од људи. Хилда је се спустила на једну малу клупу.

„Можете назебсти, госпођице!“

Хилда је се само насмејала.

„Није ми хладно, само су ми руке хладне“.

„Чекајте, госпођице Хилда, ја ћу Вам показати како се брзо руке могу угрејати“.

Почео је снажно да јој трља руке.

Она је се гласно смејала.

„Је ли Вам сада већ топло?“

„Јест“, насмејала је се и додала: „ако нас неко овде види, господине Гебел! Хајдемо одмах натраг у друштво!“

Али Ролф више није пуштао руке.

Она је, бранећи се, махала главом. Звуци валцера долазили су проз ноћни ваздух до њих. „Љубав у снегу“ је свирала музичка капела.

У том је Ролф приближио њену десну руку својим уснама и ватрено је пољубао. Погледао је страшно у Хилдине очи и за тим пољубио њене румене усне.

„Идимо сада, господине Ролф!“ рекла је дубоко дишући.

После неколико тренутака су идући лагано прене

Глатке ледене површине крчили себи пут кроз групе играча.

Кроз густо дрвеће подругљиво је гледао хусарски официр, барон Валтер Тратенбах.

Најпосле су Хилда и Ролф ушли у касину. Хилда је потражила родитеље и нашла их у једној малој споредној сали, где је вођен весео разговор и свирала музика.

„Како се проводиш, Хилда?“ запитала је мајка.

„Добро, мама, најбоље игра господин Гебел“.

Господин Бергман је позвао Ролфа да седне, а Хилда је се до миле воље смејала и хаскала.

Идућег дана Мици је примила од писмоноше ово писмо:

„Веома поштована госпођице!

Ви поклањате своје срце једном недостојном. Ваш вереник је јуче био гост на свечаности банкара Бергмана и тамо се не само удварао његовој кћери, него је чак и пољубио.

Једна пријатељица“.

Мици је била страшно поражена примивши ово анонимно писмо од женске руке.

Јуче је њен Ролф био на свечаности на клизалишту? Та он је на дан раније њој јавио да ће ићи свом старом ујаку, који га зове на некакав разговор. Због тога се прошлог вечера нису састајали и Мици је остала код куће.

Мици је плакала када је писмо прочитала, али ипак није поверовала.

Ја Ролфу нећу писмо показати, већ ћу причекати.

Ролф је дошао, био љубазан као и увек насупрам Мици, причао јој о свом старом ујаку, који га је молио да купи берзанске хартије за 10.000 форината.

О свечаности на клизалишту није ни речи рекао. То је Мици дубоко заболело. Да ли је Ролф био заиста код ујака или на свечаности?

Није смела да га о томе упита. Али је се непријатна љубомора угнездила у њено срце.

И даље је живо било на бечкој берзи. Све шири кругови су узимали учешћа у игри. Оставити новац у штедионицама са три или четири процента интереса — не! То би била глупост, нарочито данас, када се на берзи може новац укамотити на 30—40 процената.

Као печурке после кише, ницале су 1871 године на свима угловима улица нове банке. Ако је година 1870 била посвећена груписању капитала, то је идућа година била посвећена подизању великих грађевина.

„Привредна Банка“ је била на челу многих грађевинских друштава, која су тада у масама стварана у Бечу.

На једној седници управног одбора банкар Бергман је објашњавао:

„Беч нема ни половину таквих модерних зграда, какве имају Париз, Лондон или Њујорк. Ми имамо на Грабену, Колмаркту и у новој Рингштрасе веће комплексе земљишта. Наш задатак треба да буде да подигнемо велике куће с лепим становима и дућанима, који ће доносити огромне киреје.“

Да бисмо дошли до потребног капитала за овај циљ, треба издати нове акције од по 100 форината. Ја сам уверен да ће се публика одазвати. Разуме се да 30.000 акција одмах уплати публика, а 20.000, које нама остану, треба чланови управног одбора према кључу за поделу, бесплатно да добију“.

Живо одобравање је прекинуло говорника.

„Дивна идеја, господине Бергмане, Ви сте вештак у финансијским стварима“, рекао је адвокат др. Шпицер. Ја ћу моје акције од 2500 комада одмах првих дана протурити“.

„Не тако брзо, мој драги докторе, јер ћемо тиме

омести питање курса. Ми треба да радимо на томе да у року од једне недеље акције добију два пута већу цену, дакле 200 форината.“

Да се вратимо нашем пројекту зидања нових зграда на Грабену и Колмаркту. Ја мислим да буде киреја од сваке куће 20.000 до 25.000 форината годишње — “

Глас Рембаца, члана управе, прекинуо је говорника.

„Молим, господине Бергмане, да ли није прорачун киреје одвише оптимистички? Помислите на једно, господе, ко би се уселио чим куће оуду готове? Ко би стаковао у влажном стану? Ја сумњам да би се у нездрав стан уселила породица и уверен сам да ће протекти доста времена на да куће вуку киреју 25.000 до 30.000 форината“.

на лицу господина Бергмана је се указао осмејак.

„Ја само понављам моје раније речи, ми ћемо одмах, када куће буду озидане, моћи примати годишње киреје бар по 25.000 форината. Ко каже да морамо одмах примити у велике станове отмене породице? Ја намеравам следеће: нове елегантне куће треоа да имају врло велике станове, али ови треба у почетку да оуду танким зидовима од гипса подељени у многе појединачне тесне кабинетете и све те кабинетети издати за годину дана под киреју“.

„Само кабинетете?“

Али је Бергман без забуне наставио:

„Јест, господе, само кабинетете. Њих ћемо дати под киреју па, рецимо, младим, самим дамама. Њећемо отворено, господе, ми смо своји!“

У Бечу има на стотине жена из полусвета, које немају згодне станове за њихове потребе. Те жене бисмо за већу киреју него што би се добијала за кабинетете, уселили код нас. Од њих бисмо могли примати по 150 форината месечно. На тај начин бисмо двоје постигли. Прво одмах бисмо добијали већу киреју, а друго, за ту годину би се зграде потпуно исушиле. За тим бисмо лепим девојкама отказали станове, порушили танке зидове од гипса и начинили елегантне, велике господске станове, које бисмо могли одмах издати под киреју. Је ли тако, господе?“

Међу присутнима је се развила дебата.

Председник барон Фолтенберг је био противан, јер не би било достојно банке да води преговоре с неваљалим женама.

Али остали чланови управе нису били противни Бергмановом плану.

„Али, господине председниче“, рекао је др. Шпицер, „зарада је зарада и нико не пита одакле је зарађен новац. У осталом је и проституција од стране власти признато занимање. Ја не видим зашто не бисмо одобрили план господина директора Бергмана“.

Махајући главом, најпосле је барон Фолтенберг дао пристанак.

Једногласно је био усвојен Бергманов предлог да се станови даду под закуп девојкама из полусвета.

Седница је била завршена и господа чланови су напустили салон.

Тог часа је сваки од њих опет зарадио хиљаде, десетине хиљада форината. Подела бесплатних акција била је свршена ствар. Продаја акција ће се извршити, када курс буде скочио. Публика ће их куповати за готово, а господа чланови управе добијали су их бадава и доброј публици ће их продавати по највећој цени.

Ролф је чешће разговарао у Бергмановој кући с Хилдом, која му се свиђала и чинио упоређење између ње и своје Мици.

Хилда је била кћи милионара, богатог банкара, а Мици једне сироте служавке. Хилда је била брижљива и отмено васпитана, Мици проста бечка девојка; ништа није имала.

Ролф је непрестано размишљао.

Једног дана је Ролф ушао у банкарону собу за рад.

„Зашто сте дошли к мени, драги Гебеле?“

„Господине директоре, слободан сам да Вам изнесем један пројекат“.

„Какав?“

„Ту скоро сам учинио излет у околину, на Софијино брдо где је недељом стотине путника. Како би било да наша банка начини до брда железницу?“

Изненађено га је погледао Бергман.

„Тај је план добар. У осталом се слаже са другим сличним планом да се сагради железница на Леополдово брдо. Ви сте мудра глава и схватате дух времена. Ми ћемо Ваш предлог што пре проучити“.

За време ручка Бергман је причао жени и кћери о Ролфовом пројекту.

„То ће бити дивно, тата!“ узвикнула је Хилда.

„Полако, дете моје! Најпре морамо место проучити, повести инжењере и све испитати. То ћемо учинити сада у суботу“.

„Смем ли ја с Вама, тата?“

„Можеш, Хилда, ако ти неће бити дуго време! Мерење, рачунање и разговор ће дуго потрајати“.

„Ох, неће ми бити дуго време. Господин Гебел ће сигурно такође присуствовати“.

Идућег дана је се у кући говорило да ће Хилда у суботу с оцем, Гебелом и комисијом банке ићи на Софијино брдо.

Хилда је о томе само наговестила у кујни, али су служитељ и куварица даље пронели глас и скоро цела је банка знала. О томе је чуо и Франц Ледерер, најмлађи чиновник банке. Овај је од неког времена стајао у вези с бароном Валтером Тратенбахом, који је кришом волео Мици и одмах му достављао све што је се у Бергмановој кући догађало односно Хилде и Ролфа.

С пуно интересовања је саслушао барон Тратенбах Ледерерову вест, да ће Ролф ићи с Бергманом и Хилдом на Софијино брдо.

Још одавно је се барон хтео приближити Мици, коју је страшно волео, али му је Ролф сметао.

Сада је се био решио да отвари свој план. Прво анонимно писмо, које је био послао Мици, није имало дејства, које је очекивао. Овога пута је требала Мици да се својим очима увери да јој је Ролф неверан.

Истог дана је Мици примила опет од неке непознате женске руке ово писмо:

„Драга госпођице,

Ви поклањате своју љубав и даље човеку, који Вам је неверан. Ако ми до сада нисте веровали, сада ћете се и сами уверити. У суботу у 9 сати пре подне ће се Ваш вереник с госпођицом Хилдом Бергман и њеним оцем у фијакеру одвести на Софијино брдо. Из тога можете увидети да је њихов однос већ тако далеко отишао да га одобравају и Хилдини родитељи.

Ваша пријатељица“.

Ако је Мици имала разлога да буде љубоморна када је прво анонимно писмо добила, сада је ово писмо јаче на њу утицало.

Када је у петак у вече Ролф као обично дошао, Мици је се начинила да не зна ништа, била је весела и љубазна.

При разстанку Ролф је бодељивим тоном рекао:

„Сутра, Мици, не могу доћи к теби, мој ујак опет ми је писао да га после канцеларијског времена по-

сетим. Хоће да говори о куповини нових акција. Разговор ће дуго трајати с том старом тврдицом и неће ми бити пријатан, али ћу бити код њега до десет сати у вече и онда те не могу посетити“.

Мици му није ништа одговорила, али је била јако узбуђена.

Пољубио је, али му она није пољупцем одговорила. Учинио је се да је није приметио и похитао је из куће.

Идућег дана дошла су три лепа фијакера око девет сати пред банку.

Иза капије супротне куће, сакривена, стајала је Мици. Она је брижно чекала.

И заиста после неколико минута изишли су из банке банкар Бергман, Хилда и Ролф и попели се у први фијакер.

Галантно је Ролф помогао Хилди да се попне и одмах сео до ње. Већ су кола пошла.

Са сузим очима и горчином у срцу напустила је Мици место, одакле је била посматрала.

„Ролфе, зар сам заслужила то неверство?“

Гушећи се у сузама, похитала је кроз једну мирну споредну улицу.

Сати су пролазили.

Мици је, хвала Богу, била код куће сама. Мати је отишла да послужи код других људи. С Ролфом је било свршено; тог лажљивог човека, који је толико злоупотребио њену љубав, није више хтела да види нити да се с њим састаје.

Одмах му је написала писмо, којим му је отказала љубав и рекла да га је видела када је с Хилдом стишао на фијакеру и да зна све.

„Заборави ме, као што ћу и ја тебе заборавити!“ биле су последње речи.

У истом часу су лагано прошла три фијакера преко Софијиног брда.

Инжењери су испитивали и посматрали сваку путању, где би било згодно спровести железницу.

Затим се преузели мерење, израчунали рентабилност железнице с Бергманом, а кочијаши су остали код фијакера.

Ролф и Хилда су пак остали у страни, заклоњени иза високог шибља.

„Да ли већ има љубачица, господине Гебеле? Ако сте вољни, помозите ми да потражимо.“

„Да ли је вољан да потражи?“

„Госпођице Хилда, шта ће ми бити као награда?“

„Предложите Ви сами“.

„Добро, дакле ако нађете први љубичицу, онда ми дајте пољубац. Ако пак ја нађем, онда ћу ја Вама дати два пољупца“.

„Не, тако се нећемо погађати!“

Али је се она при том ђаволски насмејала.

„Ја сам нашао!“ Весело је Ролф викнуо и покључао Хилди миришљаву љубичицу.

Она ју је примила захваљно и поруменила.

Али је се Ролф приближио и у трен ока је два пута пољубио. Она се није бранила, већ је обрита поглед у земљу.

„Госпођице Хилда, хоћете ли да ме саслушате?“

Она му није ништа одговорила.

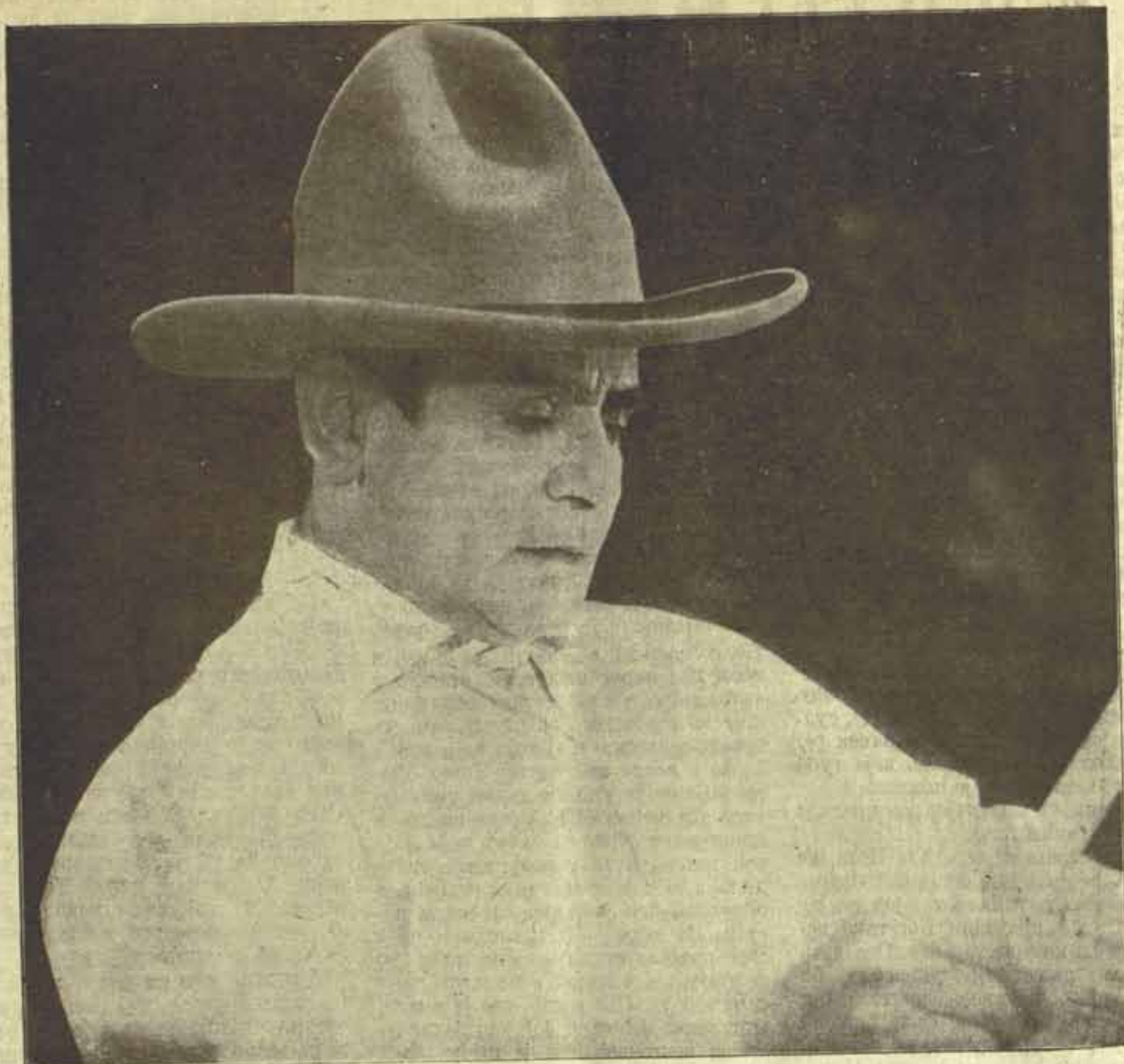
„Госпођице Хилда, да знате колико Вас жрасно волим!“

Она га је мило погледала и дозволила да је не ново пољуби.

Прошли су дани и недеље.

Мици је била већином код куће.

— Наставиће се —

Еди Поло: Руке у вис, приказане се ових дана у биоскопу Наркипо.

ИЗ НАУКЕ

БРЗИНА ЕЛЕКТРОНА

Познато је да се атом и ако значи недељив, састоји из навесног броја електрона, који се окрећу око језгра. Број електрона је различит код појединих атома. Тако атом водоника има свега један електрон, хелијум два, алуминијум 13, бакар 29, злато 79 а жива има највише 80 електрона. Ови електрони се крећу невероватном брзином. Електрон водоника креће се 100 пута брже од земље, пошто иде брзином од 3000 километара у секунди. И то овај електрон није најбржи: електрон уранијума креће се брзином од 201.164 километара у секунди. Број пута који се електрон окрене око свог језгра у једној секунди раван је броју пута који се окрене авијонски пропелер за време од четири милиона година!

ШТЕДЊА

Моша нема новаца. Моша одлази да нађе свог старог пријатеља Аврама.

- Дobar дан, Авраме.
- Дobar дан, Мошо.
- Можеш ли да ми позајмиш три банке, Авраме?
- Видим да се спремаш на какву глупост, Мошо.
- Кунем ти се да нећу, Авраме.
- Сигурно нећу на трке? или мож-

да у биоскоп?

— На часну реч не мислим да то Авраме.

— Добро ево ти три банке, али нећ ми вратити пет.

— То је скупо, Авраме, али пристајем, јер ми треба новац.

Моша одлази. Али Аврам га враћа:

— Слушај, Мошо. Хоћу да те научим штедњи. Врати ми три банке па нећ ми дуговати само две место пет.

Велики
илустровани

ЦЕНОВНИК

хобијете бакал! Забрањено га код Складнице

MEINELI HEROLD

ТВОРИШТА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R. Langer **MARIBOR** Бр. 148.

Биолине од Дак. 93.— Ручне хармонице од 85.—
Танбури од 98.— Грамофони од 345.— ит. сл.

ПОШТЕЊЕ

Реже Сигети

Дрхнућом руком пређе жена преко чеља свога болног мужа. Срце јој се стегло од скрушеног и болног погледа његовога, али плакати већ није могла, јер од дуге боље мужевљеве, беху јој усахнуле сузе. Млади муж грчевито јој стиште руку, као да ју никада не би пустио од себе, а у погледу му беше нека тајанствена жеља, жеља за живот. Од грознице испуцане му усне беху прилепљене и само овда - онда се отворише, када би тешко удахнуо. И као да је тешка боља својим пакленим мукама престала, а и грозница се својом вагруштином притајила, јер је болесник дошао к себи. Сад је већ и жена обема рукама обгрлила главу болног а бледо лице своје притисла је на мужевљеву врело лице. И муж прикупи сву снагу и тихим, умирућим гласом проговори:

— Осећам, да нећу дуго. Неки унутарњи тајанствени глас ми шапуће, да је крај животу моме близу, врло близу. Умири се Ленкице; судбина је свирепа, што ме за навек раставља од вас и од мале, која губи оца, пре него што га је познала.

Даље није могао, јер га прекиде њезин дрхнући глас.

— Не, нећете ме оставити Бела, не можете, не смете ме оставити! Оздравићете, морате оздравити, јер не верујем, да би праведни Бог тако неправедан и немилостив био. Ова дуга боља је само тешко искушење, да би после тога боље умели поштовати и ценити срећу и љубав. Овде ћете ви остати Бела, ви морате још живети, не, нећу допустити, да умрете. И жена је снажно обгрлила главу мужевљеву, као да се бојала, да ће ју ко украсти, ако ју остави.

И у том положају дуго су остали ћутећи, само су осећали, како им се сузе сливају, као један мали поточић и роне се низ лице болесниково. И он услед мука и душевне борбе заспа. А када је Ленка то опазила, лагано извуче своје руке и тихим, нечујним корацима оде и седе за сто. Размишљала је а стање њезино беше очајно. Већ две године је жена. Беше сиромашна девојка и имала је само, што је најпотребније. Из љубави се удала за једног нижег чиновника, чија плата беше толика, да су једва крајем крајем хватали. Али беху сретни и задовољни. Волели су се и чисто се утркиваху у љубави наспрам њихове мале. И овај примеран живот поремети завист и злоба судбине, јер болешћу мужевљевом настаде у кући сиротиња и страшна немаштина.

Ленка погледа по соби. Намештај је још сав овде, само што је од веровника заплешен. Ормани су скоро празни, јер рубље је мало по мало однела у заложницу, јер јој је новац требао за живот и за лекове. Погледа на мали стол, који је поред постеле стојао, а на њему многу стаклад од лекова. За данас ће још бити од нарученог лека, али шта ће сутра? У заложницу већ нема шта да носи, а и кредит је већ савим изгубила. Болесник треба само бирани, лака јела да добије. Оваквим и њима подобним мислима се бавила жена. Чисто јој бучила глава од тешке бригае, у мозгу јој се пак ројиле мутне и странне мисли, рађале се одлуке, али само зато, да се у другом трнутку нове роде. Знала је, да јој ваља нешто чинити, да неби какогод материјалне бригае погоршале болу. Не! болесник несме знати, да је већ и последње парче из ормана отишло у заложницу, несме осетити оскудицу, која га окружава, јер би му само убрзала жалосни крај који ће и онако а пре а после наступити. Усред бригае, које су се сваком даном умножавале, све већма је избијала на површину једна страшна мисао, која ју је већ толико пута у искушење доводила, а од које се свагда са гнушањем окретала, док још није стварном постала. И сада — у последњем часу свог очајног стања — ено, како јој се ушуњала у мозак и не може да је се ослободи. Све и сва што је имала, жртвовала је! само јој још једно остало: поштење! Језа је прође, када је помислила да ће у овом бедном стању приморана бити и то једино благо на коцку метнути, само да помогне мужу. Гнушала се саме себе, што је могла на такову бепчасну мисао доћи, али када је бацила поглед на постељу болног, осећала је, да би у стању била, да би могла све изгубити, само њега да одржи и да га спасе. Та не тера је лакомисленост на стазу греха, не гони ју крв на тај грешан корак, већ бедно стање и чемаштина. Та због оног жртвује последње поштење своје, коме дугује њиме. Њој ће остати уабуркана савест, грех, који ће јој дуну, као усидано гвозђе, пећи, али ће све мирно спосити, јер је њега ради учинила. Његов живот је скупљи од свега на свету и тај живот мора се, ма и по цени поштења, спасти.

У том очајном стању стаде размишљати о евентуалијама. Ако све узалуд буде? Ако и најсавеснија нега и најскупљи лекови неће помоћи мужу

јој? Зашто онда изагање ерамети? Ако пак оздрави, хоће ли имати толико снаге, да призна мужу своје, какво је грозно дело учинила? И хоће ли он веровати, да је њега ради ту жртву принела и неће ли мислити, да је она болест његову само као изговор употребила, да постане неваљалом? Или, зар би му могла у очи погледати, затајавајући му грозну тајну? И зар би могла дубоко у душу своју сахранити ту срамоту и осећати ју кроз цео живот? И зар ће смети пољубити своје невинно дете, које кад порасте, неће ли је проклинати за тај непромишљен корак?

Овакве и овима подобне мисли ројиле се муњевитом брзином у глави њезиној. Као опијена одвукла се језе до друге собе, онда отвори прозор, да би јој хладан ваздух расхладно врело главу. Дуго је непомично стојала код отвореног прозора и без да је што видела, гледала је пред собом. Као неки хладан кин од мрамора, стојала је на једном месту.

Из тог заноса, тргне је стењање, које је долазило из болесниковоје собе. Утрча у собу, нађе мужа будног. Благотворан сан, као да му је олакшао болу, а и ватруштина као да је попустила. Лек и хладно пиће ублажило му је унутарњу ватру и у очима им, као да је за часак синуо зрачак наде, да ће болесник оздравити. Само још сад да може истрајати — мишљаше жена — да набави све оно, од чега ће јој муж што пре до снаге доћи. Али шта да чини? Кома да се обрати? Та већ никог нема, коме би се пуним поверењем могла обратити за помоћ и заштиту.

А нешто мора учинити, да до новца дође. Додуше има још једну последњу ствар, али са којом се раставити несме а не може — њезин златни прстен. Ту освећену амајлију несме заложити, тај несме међ профанисане заложне ствари доћи. Немирно је стојала код кревета мужевљевог, док се није и на тај корак одлучила. Болесник беше миран и она устребивши ту мирноћу, пожури из собе и пође оним путем, који јој је већ добро познат био. Још на путу скине прстен са прста, да би што пре прешла преко тог жалосног призора. А када је предала у папиру увијену ствар, беше окренула главу, да не види, како и последња ствар оде у фијоку заложнице.

Пошто је првила новац за заложену ствар, пожури у прву трговину, да набави најпотребније и када је све покуповала, једва јој је која пара остала. Али је осећала неко задовољство. Беше као оно хазардан играч, који је и последњи новац метнуо на једну карту, па када је и то изгубио, радује се, што је крај узрујаности и некако се теши: да, сад већ

нека дође, што год хоће! ништа га неће неприправљеног наћи. Па кад већ мора пропасти, нека пропадне све, све. Пожури кући и онда затече лечника код кревета мужевљевог. И он ју је храбрио надом да ће се болест на боље окренути. Криза ће брзо наступити и тада ће се решити судба болесникова и да ће му се моћи поред брижљиве неге живот спасти.

Та нада ослаби жену и одлучи се — не осврћући се више на честољубље — да потражи Стевана Силашића, тог маторог богатог момка, та ако ће морати и клечећки ће га молити, да јој помогне. Испричаће му своје јадно стање, своје велико сиромаштво и на сигурно држи, да ће јој пружи-ти руку помоћи и ако тај злогласни лекар, никада ником ништа није ба-лава учинио.

Што науми, то и учини. Са зебњом у срцу и стрепњом у души пође. Задрхтала је код помисли, што мора од оног човека да тражи помоћ, чији праг још ни једна поштена жена није без стрепње прекорачила. Као неки зликовац, кога гоне, имуриула је под капију и дрхћућом руком ухвати ла кваку од врата Силашијевих. — У први мах није смела отворити врата и драге воље би се вратила, но у том тренутку укаже јој се соба, болестан муж, опљачкани и празни ормани.

Нехотице отвори врата и уђе у предсобље. Ленку пробн хладан зној и обузе и обузе је неки ненесказани страх. Али прикупи снагу и закуца на врата. Изнутра се чуо неки груб глас за доволу. Силаши је равнодушно седео за својим писањим столом и ни погледом није удостојно пришло особу. Тек, када је чуо женин дрхћући глас, тада тек подиже главу и са чуђењем гледаше жену.

Ленка је муцајући изговорила неколико речи, али од једном стигше јој се грло и речи јој се претворише у горко жецање.

Силаши устане и понуди налаћену жену, да седне. Затим седне сасвим близу ње и меким, пуним утехе гласом рече јој:

— Све знам и будите уверени Ленкице, да сам са пуним саучешћем наклоњен вама. Поштујем бол и разумем патњу вашу. Мора да сте у великој и страшно великој нужди, када сте се одлучили, да прекорачите праг куће Стевана Силашија. Јер зашто тајити? име газде ове куће није баш на најбољем гласу како код поштенних жена, тако још мање код мужева.

— Свршиће се —

Шиндлехеров Сановник, највећи, потпун 368 страна. Цена 15 динара. Поштарина засебно. Добија се у Ратарској улици број 33.

ПОШТЕНА РЕКЛАМА

Прошлог лета изашао је један велики оглас у свима дневним листовима, на последњој страни. Оглас је представљао једну кујну пуну мува, комараца, буба - пшаба, стеница и других домаћих инсеката. Испод ове слике стајала је наста та кујна само без иједне бубе. Између ове две слике велика празнина и мали текст следеће садржине:

„Сигурно средство за убијање мува и комараца: ако не успе новац се враћа натраг: 20 динара“.

Г. Блесин, као и многи други, похитао је да пошаље своје две банке. Уз повратну пошту добио је један мали чекић од дрвета са следећим упуством:

„Ударите муве или комарце, од којих хоћете да се отресете по глави; нема ниједног случаја да је ударена буба преживела“.

НЕОПРЕЗНА КУПОВИНА

Неки љубитељ слика отиде једног дана код француског сликара Коро-а. Славни уметник је баш довршавао једну слику. Одушевљен делом великог уметника, посетиоц зажели да га купи.

— Даћу Вам моје платно, рече уметник, али под једним условом да платите мој дуг код тасапина и некара.

— Пристајем! Прихвати посетиоц. Убрзо су пронађени рачуни... Један је износио 22.000 франака а други 24.000. Кредит је трајао читавих 12 година.

Љубитељ слика плати без речи. Његов Коро га је коштао 48.000 франака. Данас он вреди три пута више, али у оно време вредео је свега 1.500 франака.

промуклости, катару
помажу сигурно
Каизер-ове
прсне карамеле

У апот., дрогеријама
и где се виде плакати.

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе, модерне и јефтине сервизе треба да посети богато стовариште

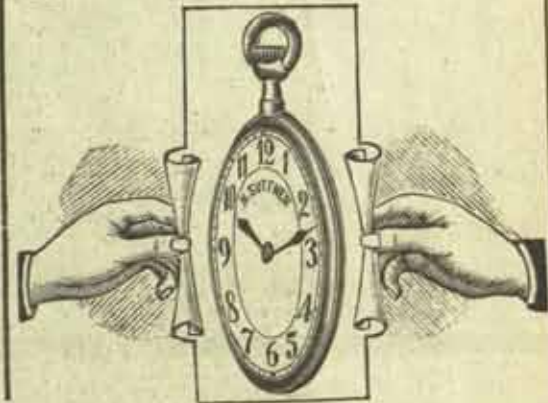
КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

PHILIPS RADIO
БЕОГРАД, Књ. ЉУБИЦЕ, 5.

Тачно на секунд

Бр. 100 Добар швајцарски Анкер. Ремонт. Роскоф часовник само Бр. 111 са Радум-бројачем ком и Радум - сиваљачком сиво

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п.

Први швајцарски! У 3-годишњу гаранцију!
Бр. 105. Први Анкер-буџарик 15 см висок само 64 Дин. 20 п. Нема ризика! Измењује се што не одговара, или се враћа новим. Први швајцарски цели сетови, часовници за руку, будилници, часовници са вештачком, ланца прстење, мишине, златне и сребрне роба и неки уз готово ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ у огромном избору у великом илустрованом дијалоговнику који добијате БЕСПЛАТНО ако пошаљете Вашу тачну адресу часописничкој радњи

H. Suttner, Ljubljana, број 965.

Сутнеров часовник „ИКО“ је часовник за цео живот.

недељне
Илустрације

Уредник М. СВЕТОВСКИ

БЕОГРАД, 27. ЈАНУАРА 1929.

ПРЕТПЧАТА

За нашу државу годишње 140 мк., полугодишње 70 мк.
За иностранство годишње 300 мк., полугодишње 150 мк.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3—

Ученици Треће Гимназије са својим директором г. Јованом Томићем, пред фасадом најлепше београдске гимназије.

недељне
Илустрације

Бр. 6.

Дат. 3

Мис Југославија

Мис Југославија

Последњих дана цео Београд, и цела Југославија, имали су на уснама једну реч: »Лепотице«. И та једна реч изазивала је осмејак и наду у срцима многих. Мушкарци су били непристраснији, жене, можда, мало завидљиве.

А како не би завидиле?

Најлепша жена зваће се »Мис Југославија«. О њој ће се говорити, сањати, писати јој можда и љубавна писма, а после... Симплон Париз, низ свечаности... а врхунац свега — Галвестон.

Зато је све било живо онога дана кад је требало да се изговоре те ове речи: »Мис Југославија«.

Смокинзи, у луксузним просторијама Паласа, тискали су се да виде те изабране, увенчане ореолом лепоте.

Банкет је завршен и г. Пушић устаје да поздрави лепотице. Хумористичка пажња: »Кад сам био дете напели преда ме пуи тањир колача, и сад ја треба да изаберем један. Али како да се решим, кад ми се сваки допаза, и сваки би хтео да лизнем...«

Ете у таквом је положају био цео жрпц...

Пас засвира и лепотице устачоче, а новинари покупише да их обавију руком. Те вечери они су били њихови кавалери, и вентлменски су испуњавали своју дужност.

Сви се дигосе са столова да виде те љунке и грациозне сидуеце...

И наједаред се могло чути: »Последајте ону у зелено...«

С друге старие:

»Она... Она у зелено. Ах, какав стас, какве очи, какав тен лица.«

— Ко је та?

Неко одговори:

— Ужичанка.

И после два дана кроз целу Југославију је одјекнуло: Мис Југославија је Ужичанка, г-ђица Станислава Матијевић.

Ко ће сад поднети Ужичане. Они су увек доказивали да у Југославији предњаче духовитостићу и памети.

А тако је и морало бити. Најлепша природа дала је најлепшу жену.

Да вам је опишем.

Висока и витка као млади бор са Златибора. Али то није онај патријархални стас, већ модеран, извајан по закону модерне естетике, као да је рука вајара истањила класичне облике, још их више извијугала, и дала им један цикаван потез на класичној форми. Ту је нађено оно, чиме се сада слави наша жена — лепота тела.

А какав је ово израз лица. Зар је та жена одрасла покрај Ветније?

Дубоке, фаталне очи, укачене и подвучене под глатке капке, као од белог воска. То су оне које се не смеше, а опет имају у дубини неки сјај.

Лице не оставља утисак да је нашминкано, већ као нарезано од белог воска, и још је блеђе на рефлексу зелене хаљине.

Она се не смеши, а као да никад нема осмејак али је кокета. Лагано извлачи своју тубу и премазује усне са урођеним гестом какве глумице, и као да не опажа кавалера покрај себе, али у њеним гестовима се крије инстинктивна кокетерија.

После устаје и игра и ви је гледате како је отмена. Већ је замишљате у Паризу међ лепотицама, и задовољни сте, јер је видите како излази ванредно лепа са својим стасом, и чују се речи:

»Мис Југославија!«

Ако би се анализирила њена глава, онда се не би рекло да је она изванредна лепотица. Али у њој је хармонија лица и целе фигуре, нешто расно, мешавина Истока и Запада, изражена у тим очима које су у исто време и источњачке, егзотичне, и моденске, као код жена које се појављују у луксузним паласима. У типу Мис Југославије види се наша модернизирана раса, јер је на јасној ос-

новн створна модерна жена, код које се одмах осети укус, који је у њој и урођен и рафиниран, та елегантна хаљина, једноставна, без украса, али упадљива и кокетна, јер се дискретно упила у њену стату-у. Па онда зелене ципелице, дугуљаста рука, дрхтава рамена, фиња стопала...

Једном речју, целокупна хармонија. То је и принцип американски при избору лепотица.

Зато се догађа у Америци, да после избора неко приговори:

— Па зар је оно лепотица?

Ми не бисмо можда, изабрали Клару Бов. А она је победила на конкурсу.

Зато с правом можемо рећи да је наша Мис Југославије лепша од Кларе Бов.

Жири је имао тежак задатак, али га је испунио тако да је задовољно све...

Његов задатак је био у толико тежи што се код нас још озбиљно не схвата важност конкурса лепоте. Али после овог првог конкурса, који је био свечан и на опште задовољство, жене треба озбиљније да схвате конкурсе лепоте, и да учествују у већем броју, јер лепота није само израз естетике, већ израз цивилизације једног народа.

И када се једној Мис Југославији буде дивно цео свет, триумф њене лепоте је триумф целе нације.

Мир - Јам.

Лепотице које нису изабране а које заслужују похвале.

Јелена Матановић, Цетиње

Беба Матић

Г-ђица Јелена Матановић.

Она је потпуно хладна, кад је посматра жири... Има неког поноса у тој лепоти... Лагано говоци, пуши цигарету, и прича о свом путу где проводи преко целе године а летни

путује... Нешто је мирно и тихо у тој лепоти, као да је тек окрзнуо модернизам, и са оном фризуром у облику дијадеме, она потсећа на патријархалну лепоту, која се можда још чува у црногорским кршевима.

Олга Тодоровић, Београд

Нада Петровић, Београд

К. Константиновић, Травник
Г-ђица Владислава Беба Матић.

Замислите, њу су раслакали, али не зато што је нису изабрали за Мис Југославију, већ што су у њој пронашли пуно мешавина, и мађарског и румунског. А она тврди да је у њој само расно. То је једна пикантна фигура, која залуђује мушкарце, сва дрхтава, а очи пуне скривених чиж-

ња и мало уморне... Сва је нерв. Зато је онако тремирана, кад је отишла пред жири, у оном судбоносном тренутку, и враћа се сва узбуђена: „Ах, сва дрхтим... Кајем се што сам дошла, све ми ноге клецају...“

У том тренутку цаз је засвирао, и она је опет отишла у загрљај своје кавалеру, а погледи мушкараца страсно су се упијали у њу...

Г-ђица Ковиљка Константиновић.

Растапају њене очи и заносе... Сад су сјајне, а кад говори запламе, и неки топао израз разлива се по њеном лицу... Уз то интелигентна девојка, која ораторски говори... Како је симпатично видети лепу студенткињу. Дванаест година проведених у скамији нису ништа наудили њеном стасу... Али она воли модерну игру исто тако као своје римско право. И зато је потпуна жена.

Г-ђица Вида Петан.

Ко је погледа мора да каже: сочно девојче. Али није она плава словенска лепота, већ црномањаста, као да је Приморкиња Словенкиња. Очи топле, умиљате, и цео израз ведар, као код девојака са планина.

Вида Петан, Љубљана

Њој се допада Београд, и имала је срећу да путује с Гајдаровим у истом возу, али га није видела. Чак је чула да он мало говори, и више руски. Филм и спорт обожава, али у Марибору нема таквог провода као у Београду. Љубимац јој је од филмских глумаца — Фитерер.

Г-ђица Олга Тодоровић.

То је лепота која тражи студију. Она мало уздигнута обрва показује једну црту меланхоличности. Модернизам се не опажа на њеном лицу. И кад би пустила дуге локне, и обукла хаљину са пановима осамдесетих година, оживела би овој романтично доба.

Г-ђица Нада Петровић.

На белог гава извлачи се једна љупка глатица са тивом ружичастог седица. Све је на њој меко, лици је тива, умилате очи, облина врата... И у очима радост, јер је око ње све насмејано, па и њена младост је насмејана.

Марија Рукавина из Дарувара

Г-ђица Марија Рукавина.

Наивно девојче, готово дете, а љупким локнама као на романа прошлог века. Мало је збуњена, као птица, која је први пут изашла у свет. Зато њене очи гледају умилато и мало збуњено, и сва је љупка као папика.

С. Васиљевић, Београд

Г-ђица Саша Васиљевић

Тако изрезано, глатко лице, или топло, и меко, јер у очима има то-

плине, и неког умилатог осмејка. Слатка је кад се смеши, и увек би требала да сачува осмејак на уснама, и очима.

Тea Пољакoвa, Брoд нa Сaви

Г-ђица Тea Пољакoвић.

Има лепота које у први мах не изненаде, већ се откривају лагано, тек онда кад проговоре усне, блесне осмејак, и неки унутрашњи сјај осветли зенице. И онда се дивите г-ђици Теи и све више и више познавате интересантног на њој.

Али зато је њен стас триумф и њена победа.

Јелена Влајић, Скопље

Г-ђица Јелена Влајић...

Како је то слатко девојче. Сва пла-

Г-ђица Аиђа Смиљанска, Мис Вал. Иикинда

ва и розе, са великим црним зеницама, као два крупна мерсиана у плавој Језеру. Она је американски тип наших најновијих генерација, сва весела, срећна, није много отворених очију, које воде живот. Смеши се као дете, и једе као дете. Насликали бисте је са кришком поморанце у руци, у коју загризају њени здрави зубићи.

Зачудили би се Американци да виде то лепо плаво дете из Јужне Србије, и морали би рећи: „Шта, зар доле, где ми замишљамо да су, можда, сви дивљачни, створило се овако плаво девојче, као украђено из Америке“?

Она је срећна што је у Београду. И није тужна што није изабрана за Мис Југославију.

Шта мари, кад је она Мис Скопље... Само ће јој бити жао што неће да види Париз, а она то тако жели... Није се још ни заљубила, иако је најлепша девојка у Скопљу. Али она то одбија: „У Скопљу има још пуно лепих девојака“.

Кад је слободна она свира на клавиру, или помаже мами у домаћим пословима.

— Шта, ви радите у кући?

— Мами се ништа не тиче што сам ја Мис Скопље...

И опет се насмеја... Сви је задиркују, сви је гледају, и она се смеши...

Само је имала један малер. Биле су јој страшно тесне ципеле...

— Знате ли ви, да су тесне ципеле непријатељ лепоти?

— Право кажете, одговори озбиљно, али се одмах засмеја, и њени зубићи зареше се у сочну поморанцу.

Мир-Јам.

Г-ђица Олга Илачевић учит. Мис Босанска Крупа.

Лудовика Ербер која је такође учествовала на конкурс

Каква нам изненађења спрема пролећна мода

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ Г-ЂЕ ФРАНСИС, ВЛАСНИЦЕ И ДИРЕКТОРКЕ ВЕЛИКЕ МОДНЕ КУЋЕ У ПАРИЗУ, КОЈА ЈЕ ПРОБАВИЛА НЕКОЛИКО ДАНА У БЕОГРАДУ И ЗА ЧИТАТЕЉКЕ «НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ» ПОСВЕТИЛА ЈЕДАН ДУГИ САТ ОБАВЕШТЕЊА.

Париз се почиње интересовати Београдом као својом важном пијацицом. Некада је на капији Оријента само бојарски и магнатски букуршт или купац великих париских новоти али данас у број добрих клијената, париски помодари особито, рачунају и нашу београдску пуолику. Зато све више почиње да се појављују тесе између Француске и нас и путници св чешће одилазе са својим засавним пртљазима, београдске помодне трговине, уносећи у наш живот све више и више тон Париза, његов укус, његове најновије креације, тако да се ми рађамо и умиремо данас у једној апсолутно париској атмосфери, која је свуда око нас. Међу првим новостима, које нам стижу из великих париских кућа, заиста су тоалете.

Ако не директно наручене из улица Мира или са Јелисејских Поља а ово су копиране по париским модним журналима, тако да се наше кројачице осећају све више инспирисане сигурним и одличним париским укусом. Беч се губи са наших улица а у толико више Берлин.

Наравно, да је тако велико интересовање нашег света за париске модне новости изазвало и код самих париских великих кућа озбиљну пажњу и ономад смо видели у Београду једну истакнуту париску личност, младу г-ђу Франсис, шефа истоимене модне куће на рон-поан Јелисејских Поља. Та велика модна кућа са неколико спратова, где је уопслено на стотине вештих париских радница, није

Г-ђа Франсис

непозната београдском свету. Неколико познатих дама из београдског друштва набављале су себи тоалете у њој. Да наведемо само г-ђу Елу Халић, нашу прву дворску даму, затим г-ђу Калафатовић, г-ђу Вукићевић, г-ђу Бајлони, г-ђу Шићаревић, г-ђу Несторовић, г-цу Павловић, г-ђу Авакумовић, г-ђу

Мијатовић, г-ђу Вуловић, а свакако и г-ђу Спалајковић, супругу нашег министра у Паризу, која не обилази ову кућу, већ често прави поруционе. Интересантно је, можда, додати и то, да је супруг власнице г-ђе Франсис, један наш земљак, који сада диригира кућом, па је у толико пријатније нашем свету који у Паризу се он набавља тоалете, да наиђе на свог земљака. Приликом боравка г-ђе Франсис у Београду, посетили смо је у дому г-ђе Шићаревић, њене добре познанице из Париза и љубазна директорка моде читав један сат посветила нам је зарад читаоца «Недељних Илустрација».

Г-ђа Франсис нам је смело изјавила:

«Мене су мученице моде. То су пријатељи и сами мужеви или очеви, којима су жене или кћери досадили преко целе године са оним незаобравним «идем код кројачице». Па ипак људи нису желели ускратити те посете, знајући да је то ради њих, да им се што више допадне.

На питање шта се спрема новог у модним кројачицама и какве нам новоти и изненађења припремају париски лансери и диктатори моде, г-ђа Франсис нам је с љубазним осмехом, с позовом парижанке, почела да објашњава:

«С почетком пролећа видећемо свакако поновно јављање незаборављених «тајера», који ће се и даље носити са мало небрижљиво везаним фуриром око врата или сребрнастом лисицом. Она ће нам предочити наступе пролећнег сунца. Врло у моди биће ове пролећне сезоне она «три парчета» (trois pièces), који су се са много жаљења били повукли из употребе. У корсажу ће они имати овога пута врло фину и лаку свилену материју, импримирану. Нарочити уметници, пртачи и колористи, много су допринели својим учешћем да ове тканине за «троа пијес» буду прихваћене од помодарки, слагањем боја и укуским десевом. Сукња ће бити од исте тканине као и манти, који ће бити нешто краћи.

Међу тканинама ће се овога пута избегавати јака обојеност и фантастичност, изузев код спортеких хаљина, којима годи та велика фантастична боја и шара.

За поподневне хаљине приметиле се одмах мода корсажа више у струк, горе више сулп а са сукњом делујавом

Што се тиче вечерње хаљине, у Паризу све више освајају стилске креације, пошто се јављају све дуже и са више обнаженим леђима. Сада већ носи се много метала у вечерњим хаљинама, тафета помпадур такође. У моди су импримирану шалови уз вечерње хаљине, али су тилске или муселинеке превлаке као и цреће, ишчезли ове сезоне и нису више у моди.

▷ Поштење на прво место ◁

Ако се ико запањно јуче у пет часова после подне, то сам био ја кад сам спазио Барабића. Он, који је до пре неки дан ишао сав поцепан у једном измашћеном жакету и пробушеном полуцилиндру, просјачећи по улицама и скупљајући пикавце, ишао је јуче кроз главну улицу у беспрекорном «сако»-у са филцаним пеширом на глави, елегантним штапом и рукавицама боје свежег бутера. У устима је држао један фини «томпус», загледао у излоге и давао утиљак савршеног денглмена. Још се нисам био повратио од чуда, кад ме Барабић примети и упути се право мени.

— Здраво, друже! рече ми он са осмејком на уснама, правећи при том један широк покрет руке.

Свакако, ја нисам ни мало блазиран човек и није ми много стало за друштвене етикеције, али да ме назива «друже» један тип који ме је до скоро глумио сваког дана за по један динар, под изговором да није јео недељу дана, то је било и сувише. Барабић примети моје запрепашћење, па рече, мало хладније, подвучећи речи:

— Шта је, не познајемо више старе пријатеље?

— Бога ми, Барабићу, тако је, промуцах ја.

— Да, да видим да се ишчуђавате. Сигурно мислите да сам морао неког убити па да изгледам овако шик, зар не?

— Нећу да идем тако далеко, али...

— Наравно, наравно, знам ја то. Може човек да буде поштен и ако је бивши просјак.

— Бивши просјак? зачудих се ја. Да се нисте обогатили па се сад поукли из посла?

— Боже сачувај! Није то посао у коме бих се ја могао обогатити за годину дана, рече он дупнувши ме фамилијарно по рамену. Имао сам среће, просто на просто. Али можда сте жедни, дозволите да Вас частим?

Барабић да ме части? То је превазилазило свако очекивање. Пристао сам ипак да га не бих увредио и тако

уђосмо у једну кафану. Ту ми је Барабић испричао своју историју.

— Помислићете да вас «фарбам», међутим све је ово сушта истина. Ако имам неки динар у џепу, то је само благодарећи пуком случају.

— Случај? рекох ја заинтересован.

— Случају и поштење, поправи се Барабић... Једне вечери, има од тога тачно година и три дана, враћао сам се кући поред обале, кад наједаред сназим у води, како плива један предмет за који ми се учини да није на свом месту. Махијално се сагох и до-

хватих предмет: био је то буђелар од коже, са разним папирима и једном малом сумом...

— Малом сумом?

— Да, рече Барабић немарно, тридесет хиљада динара у новчаницама.

— Па шта сте урадили са тим новцем, Барабићу?

— Шта сам урадио? Оно што би сваки урадио на мом месту... мислим на поштен свет!... Брзо, уверен да радим по нагону своје савести, ја сам се одмах упутио у најближи квартал.

— То је врло лепо од вас, Барабићу. Сад разумем, ви сте новац, предали, сопственик се јавио и богато наградио ваше поштење.

— Чекајте! У кварту ме прими један прилично незгодан човек. Тражио је масу података о мени. Изгледа да су га моји одговори потпуно задовољили пошто ме није стрпао у апс, ма да, узгред буди речено, тамо би ми боље било него у мом «стану».

— У то не сумњам.

— Кад сам му објаснио зашто сам дошао, он започе да хвали моје поштење, да ми честита и најзад ме упита од чега ја живим. Кад сам му рекао да просим и да скупљам пикавце он направи презрив израз лица али ја сам се правно као да то нисам приметно.

— Како је већ било доцкан а ја нисам имао времена да дискутујем са њиме о моме позиву, то се опростим од њега, давши му претходно моју адресу, која је у ствари била мог једног пријатеља што ми је он дозвољавао да учиним у оваквим случајевима кад полиција потегне питање мог стана. На разстанку он ме испрати до врата, још једном ме похвали (ја сам за њега био поштен самим тим што сам имао стално место станова-

ња) и рече ми да, ако се за годину дана и један дан нико не јави за буђелар да ће ми по закону припасти сти заједно са његовом садржином...

— И како се ико није јавио то сте ви тиме стекли богатство од 30.000 динара!...

— Близу сте, али не сасвим, пошто се неки тип био пријавио полицији да је изгубио буђелар и да је то његов онај што сам ја нашао. Међутим његово тражење је одбијено пошто није умео тачно да каже садржину буђелара. Он је наиме тврдио да је у његовом буђелару било 30 хиљадарки, грађанска карта на његово име и један рецепт за неку помаду од које расте коса.

И ма да се он клео и тврдио да је он сопственик нађеног буђелара, они му нису поверовали и мало је фалшило да га затворе и оптуже за покушај преваре. Његова тврђења нису била у складу са фактима: буђелар који сам ја донео садржавао је 29 хиљадарки и 10 новчаница од 100 динара. Осим те суме било је неколико трамвајских карата и две — три рекламе за био-сконе...

— Тако!

— Буђелар ми је према томе предат после једне године и једног дана од како сам га био нашао. Ето како

сам ја постао пензионер данас!...

— Браво! рекох, ово је лепа награда за ваше поштење. Барабићу дозволите да вам стегнем руку, руку једног ваљаног, поштеног човека, рекох ја узбуђен противу своје воље.

— Тја! Није тешко бити поштен кад је човек умешан. Да ја нисам био паметан и пре него што сам однео буђелар у полицију да свратим у једну кафану и разменим једну хиљадарку, затим да набацам из буђелара грађанску карту и рецепт за помаду и да све то заменим са старим трамвајским картама и уличним рекламама, никад моје поштење не би ми донело више од 2—3 банке...

Ја сам га посматрао изненађен овим открићем.

— Као што видите врло просто, али је требало сетити се!...

Американска реклама

Американци су познати као специјалисте за олакшавање. Њихове рекламе се виде свуда и на сваком месту, па чак и на гробљу. Ево два примерка:

«Овде ће једног дана почивати Џоџе В. члан фирме Џоџе В. и Комп. највеће и најбоље колонијалне радње, којом он сад управља на опште задовољство сви грађана.»

На гробљанском зиду у Масачусетсу стоји оваква једна објава:

„Ако вам је стало да не дођете што пре овде морате вашу салату заливати сирћетом марке »Црвена Воденица.«

ДРСКОСТ

Чиновник Министарства. — Добар дан, господине начелниче, ево, вратио сам се и моја прва посета била је за Вас.

— **Начелник.** — А, то сте Ви! Право да Вам кажем нисам веровао да ћу Вас у опште више видети, после три месеца како сте отишли.

— **Чиновник.** — Три месеца? (После размишљања.) Бога ми, тако је! Отишао сам 15. јула и то збиља чини три месеца... Пуна три месеца. Како време пролази брзо!

Начелник, запрепашћено. — Ово је дивно! Дакле, Ви сте три месеца, без одобрења, напустили надлештво које Вас плаћа, и кад сте се решили да дођете понова, то је све што имате да кажете: »Како време брзо пролази!«

Чиновник. — Није ли то Ваше мишљење?

Начелник. — Моје мишљење? Моје је мишљење да сте Ви ретко дразак човек!

Чиновник, са неверицом. — Та није ваљда!

Начелник. — Сасвим тако! И министар се слаже с тиме. Пре неки дан ми је баш рекао за Вас: »Овај чиновник постаје невазитан. Не може се напустити једно надлештво за три месеца без знака живота. Пре свега то није лепо а после тога све је могућно, може се десити да нам затреба нешто.«

Чиновник, изненађен. — Ја да вам затреба? А зашто?

Начелник. — Ви ми се подсмевате?

Чиновник. — Ни најмање. Молим Вас, шта можемо да урадимо Ви, ја и хиљаде господи, која живе од држав-

ГЕТРУДА АСТОРОВА

ног буџета? Ништа. Ви то добро знате, изузев да компликујемо масу ствари које би саме ишле врло глатко. Зар је то неки посао?

Начелник. — Доста, молим Вас! Ви нисте овде да критикујете надлештво од кога живите, већ да га слушате што боље можете. Ви имате преко двеста нерешених аката на Вашем столу.

Чиновник. — Зар има толико?

Начелник. — Да, толико! И то је срамота од Вас...

Чиновник. — Добро, добро, не узрујавајте се. Све ћу Вам ја то свршити за пет минута. Сад реците да ни-

сам крајан дечко? У осталом то ће ми бити врло лако пошто остајем овде осам дана.

Начелник, пренеражен. — Осам дана! Не мислите ваљда понова да ишчезнете?

Чиновник, смећећи се. — Па ипак мораћу. (Пауза). Ја сам трговачки путник.

Начелник. — Ви сте трговачки путник?

Чиновник. — Па да. Ја продајем зејтин у унутрашњости. (Предусретљиво). Не бисте ли хтели да пробате и сами? Изврстан је, ја Вам гарантујем!

СМРТ И ЛЕКАР

Једне мартовске ноћи се чудновата и тајанствена кола зауставише пред санаторијумом Д-ра Морбидуса. Ливрејсани лакеј, који је скрштеним рукама седео на боку, поред колајаши, скочи с кола, на жестоко и грубо притисне електрично звонце на капији санаторијума. Оштар звук звонца се неучтиво угура у тишину затвореног санаторијума, где су сви пацијенти будни овла. Само здрави људи су спавали: портир, милосрдне сестре, лекари, а пре свега Др. Морбидус, управник санаторијума, научник светског гласа и професор универзитета, велики мајстор за операцију слезине и жучи.

Лакеј и по други пут зазвони, још једном и још више заповеднички, па што се буковани портир бесно подиже да му отвори врата. Када је угледно ливрејсаног лакеја, гњев његово попустно је донекле пред сјајним изгледом на добар бакшиш.

Брзо! Брзо! — рече лакеј узрујано. Одмах проодите господина професора. Његова екселенција на умору је.

Портир није ни покушао да се успротиви. Брзо је добро знао, да онај који у ово доба сме да буди Д-ра Морбидуса, тај мора да је бар вишеструки милионар. Без премишљања одурио је у спаваћу собу професор и ву и поче снажно да драма великог мајстора за операцију слезине и жучи. Др. Морбидус се тешком муком пробуди и био је јако бесан, но када је чуо да се ради о некој екселенцији, расположен и хитро поче да се облачи.

За десет минута, у својој огромној бунди, која би довољна била и за десет људи, већ је силазио низ степенице санаторијума, које дебелим вилимом беху покривене. Лакеј понизно скиде цилиндер и отвори врата од кола.

— Куда ћемо? — питаше професор, док је улазио у кола.

— Екселенцији, — одговори лакеј.

— Добро, добро, — рече нервозно професор — али име? Како се зове?

— Смрт, — одговори лакеј тихо.

После залупи врата, а кола се у истом тренутку кренуше.

Када је Др. Морбидус ово добро познато и прилично страшно име чуо, спонаде га мучан смех.

— Сањам, — мислио је у себи — сањам.

Из репа извади малу, сребрну кутију са шибицама и упали једну. Пламен шибице осветлио је унутрашњост кола. Др. Морбидус је преплашено уставовио, да само неко бледо и за-

препашћено лице гледа у њега — његово сопствено, које се у малом огледалу могло видети, које је у колима висило према њему.

— Хм, — рече професор — можда ипак не сањам.

Кола изнутра црном чојом беху постављена. Професор се све нелагодније осећао. Није се чуло ни аврјање точкава, а ни тонот копита, кола су тихо и без шума клизала даље, уколико су уопште била у покрету, јер професор је тако осећао као да стоје. Погледа кроз прозор и умирено изусте:

— Ипак, само сањам. Ово не може бити јава...

Један је пет минута било прошло како је напустио санаториј, међу мракм стенама су се пењали горе, по стрмом, ордеком путу, док су лево и десно страшно и мрачне провалије зјапале. На стенама се неке бело-плавасте, светле сене појавише с времена на време, да орзо нестану и да се изгубе у ништавилу.

— Ово не може бити јава, — понављао је професор, али са мање самопоуздања. Па онда, шта је? Међутим, била јава, био сан, шта ми се може догодити? Ништа. Од када је света, колико ја знам, ово је први случај, да Смрт сопствена кола шаље по неког. До сада је увек лично и пешнице поселивала људе Велика почаст, велико одликовање.

Запали једну цигару и, више од радозналости, пријатно узбуђен чекао је да види шта ће се догодити с њиме? Отварно се ни од тога није толико плашио, ако баш мора и да умре. Али, ова комбинација није изгледала као вероватно. Јер, и код куће је могао умрети, није морао да долази у овај непознат и фантастичан крај.

— Друго ће бити у ствари, — мислио је у себи.

У том тренутку се отворише врата од кола, а лакеј је, са цилиндром у руци, опет поред кола стајао.

— Изволите, — рече уљудно.

Професор сиђе и погледа око себе. У неком тесном, мрачном дворашту су били, које једва осветљаваше једна слаба светилка. У двораштима касарна и тамница је овакова суморна тишина.

Лакеј је ишао напред, пењући се уз неке узане степенице, док је професор ишао за њим.

— Шта хоћете од мене заправо? — питаше.

Али, лакеј није одговорио. Ставио је прст на уста, као глумци у старим, романтичним веселим играма, када хо-

ће нешто да заатаје. Професор је мрзовољно корачао пред једним вратима и закуца.

— Шта је? — питаше изнутра један глас.

— Овде је господин професор, — одговори лакеј понизно. Светлост испуни ходник.

Др. Морбидус, за један тренутак, заклови руком своје лице, али, већ је пошао био према соби, куда га је нека непоаната и неоодољива сила вукла.

У првом моменту никога није опазио у соби.

— Изволите сести, — рече лакеј. Екселенција ће одмах доћи.

Др. Морбидус седне на једну столицу и нервозно погледа око себе. На слепоочници осећао је притисак, а срце му је жестоко лупало. Иако је био хладнокрван човек и велики циник, осећао је да се нешто значајно и страшно догађа с њиме.

У идућем тренутку појави се пред њиме Смрт.

— Ја сам позвао господина професора, — рече славим гласом. Изволите, што сам вас тако касно овамо звао.

Др. Морбидус устане и дуооко се поклони. Сад је већ сасвим мјран био, шта више, весело. Мало што се не насмеја. Не, није оваковом представљао Смрт, тог немилосрдног уопицу. Иако није веровао да ће видети традиционалног костур-човека са црним ортачем и косом у руци, ипак је веровао, да ће видети нешто са оног света, нешто импозантно и ужасно, или нешто сасвим питомо. Али, ово да је Смрт... ово је један мали, осушен, мршав старац, човечуљак, који му једва до струка допире. На лицу имао је сто хиљада бора, његове руке и ноге биле су као у детета. Један огроман бактериј, то је био милостиви господин, који је само тиме одавао своју отменост, што је пурпурни ортач имао на себи.

Смрт даде знак, на што професор поново седе. Смрт проговори:

— У великој сам невољи, — рече тужећи се — тешко сам болестан. Бојим се да ћу умрети.

Др. Морбидус је изненађено и збуњено погледа.

— Нисам добро разумео, Екселенцијо, — муцао је неспретно — како сте изволели рећи?

— Ви сте ме сасвим добро разумели, — рече Смрт тужним осмејком — само што мало чудновато звучи оно што сам рекао. И само зато чудновато, што сам ја рекао. Када би други то рекао...! Једном речју, бојим се да ћу умрети.

— Екселенција се шали....

— Не шалим се. Ни на крај памети ми није. Када бих се шалио, не бих вас звао. Ја познајем лекаре. Ако их неко познаје, ја их познајем. Ви сте

Наставак на 10 страни

МОЖЕ ЛИ УМЕТНОСТ И СОЦИЈАЛНИ ПОЛОЖАЈ ДА ЗАМЕНИ ЖЕНИ ЛЕПОТУ ЉУБАВИ И БРАКА.

Да би се одговорило правилно на ово питање, треба знати да ли жена спортисткиња, књижевник или на неком већем социјалном положају, може да живи без љубави и брачног живота. То је мало индискретно питање, али ипак се може рећи да има жена које толико занесе социјални положај, да занемаре своја лична осећања, док друге налазе једини смисао у љубави. Једна књижевница може да буде најбоља супруга. Адвокат жена, која ватрено говори на суду, може да буде најзаљубљенија супруга. Жена је најпотпунија онда, кад у исто време живи и њен дух и срце. Шта више, жена која уме да воли, више се развија и у уметности, и литератури. Социјални положај жене био би сухопаран, кад га не би обасјавала љубав. Уметница не може никад да дође до потпуног изражаја, ако не воли. Зато се њој и опраштају каприци љубави. Жена, која би занемарила љубав ради сликарства, не би имала довољно топлине у својој уметности. Сентиментални живот жене даје топлине целокупном њеном раду.

Вара се жена која мисли да слава може да замени емоционални живот. Колико је било несрећних славних жена, нарочито интелектуалки. Доћи до најлепшег проналаска није велика радост, ако цео живот протиче без нежности.

И човек и жена сањају о браку. Љубав никад није секундарно питање у животу, већ долази на прво место. Јер кад би тако било, онда би и родитељска љубав дошла на друго место, а она је најлепше осећање у животу човечијем.

Слава може само да растера тугу за брачним животом. Она није ни супериорна ни довољна да испуни живот. Зато се често догађа да бегари чине милосрдна дела, јер долази тренутак у животу, кад осете потребу да неком укажу нежност. Зато се и старије девојке посвећују хуманим делима, да би нечим топлим испуниле свој живот.

Има жена, које осећају потребу да неким владају, чак и да га тиранишу. То је муж или љубавник. На прво место долази муж. Јер муж постаје шоња и блесавко него љубавник. Ако нема тај објекат жена је несрећна. Она осећа сласт у томе да влада неким, друга жељу да воли и да је воле, али главна улога у животу жене зове се — љубав. Њен циљ је да воли једног човека. Дешава се и више, али то је опасније. Кад би се жена само посветила социјал-

Лепи стар Метро Голдвина. Норма Ширер.

ном позиву и одрекла те улоге, било би зло за човечанство. Јер онда би нестало и жена и људи, а с њима и литературе, уметности, живота.

У животу жене потребно је пожртвовање. Материнство и одгајивање деце значе жртвовање мајкиног бића. Ако жена нема чему да се жртвује, није права жена.

Она је можда спортисткиња. Али спорт је посао, где се ништа не ствара. Жена, која се само бави литературом личи на ону, која би целог века јела само пуслице и шаум пите.

Сам за себе, ни један тај посао нема толико вредности, ако жена не воли.

Ништа није лепше видети него жену која влада кичицом, или пе-

ром, гњура по научним књигама, али у исто време надгледа своју кућу, и удешава своју децу и мужа.

Потребно је да свака жена ради али свака жена мора имати радости у свом животу, а радост је — љубав.

Ено, погледајте ону чиновницу. Цео дан је седела у канцеларији. Пред њом стоји гомила аката, и њене су очи већ заморене. Али се приближава шест сати. Она журно устаје, у очима јој наједаред један чудан блесак и умор ишчезава на њеном лицу.

А срећна је зато, што зна, да је „он“ чека на неком хошку.

А друга одлази суморно кући, отвара собу, и на лицу јој остаје онај исти израз као у канцеларији.

СМРТ И ЛЕКАР.

једини, коме се са поверењем могу обратити.

— Екселенцијо, заиста не знам како да вам се захвалим на вашем поверењу, које ми служи за част, али...

— Немојте се препирати самном. Болестан сам, то ћете и сами увидети, када ме прегледате. Како сам оболео, не знам. Целог века био сам здрав као тресак. Старим? Или ме снага напушта? Баво ће знаћи. Једно је сигурно: нисам више онај стари. Боли ме слезина, а црна цигерина, све ме боли. Душа ми је у носу. Ако ме ви не излечите, готов сам.

Смрт се, док је говорила, све више губила, док је професор све више растао. Да их је неко посматрао, сигурно би професора држао за моћније и страније биће.

Професор постаде олет расположен, окретан и пријатно узбуђен. До ђавола, па није обичан случај када је Смрт болесна! Каква чудна и љута бољка може то бити, која је успела триумфално увући се у овог старог чичицу? А каква би фантастична и невероватна сензација могла да се изроди, да Смрт умре? А каква би величанствена и феноменална ствар била то, да излечи Смрт!

Др. Морбидус био је усхићен.

— Само стрпљења, екселенцијо, стрпљења — рече весело тарући руке, — не треба очајавати. Одмах ћу видети шта је у ствари!

Смрт је безнадежно, индиферентно гледала преда се.

На знак професора, лакеј подиже старог, милостивог господина и свуче га као неку лутку. Сасушеви човечуљак, овако голишав, био је још комичнији него у својој пурпурној хаљини.

Др. Морбидус равнано нелитиваше болесника. Питао га је, гледио га је, погледао му је у сваки кутин, куда се само може погледати. Лице његово постајало је све више благо, док му је душа постајала све тмурнија.

— Ништа није, ништа није, — рече после, расположен — незнатна мала операција је потребна. За један сат вас ни глава неће болети, екселенцијо.

А у себи ово је мислио:

— Дошао му је крај. И кад бих умео да га спасем, морао бих да му извадим слезину, јетра и жуч. Па и у том случају, питање је, да ли бих постигао резултат...

Смрт је са надом у очима погледала професора. Али, он је избегао њезин поглед, вадећи инструменте из ручне торбице и издавајући наређења да се донесу вода и убруси.

— Хоћу ли издржати операцију? — питаше Смрт брижно.

Играчка је то мени. Тридесет хиљада овакових операција успело ми је

до сада. Затвореним очима је обављао. Моји болесници прозвали су ме «руком од сомота».

— Рука од сомота! — понављала је Смрт. То име се и мени свиђа. Згодно име.

— И заслужио сам га, видеће милостиви господин. На сваки начин, успаваћу вас.

— А да ли ћу издржати наркозу? Хоћу ли се уопште пробудити?

— Али, екселенцијо!...

Смрт се и сама застидела беше свога кукавичлука и пристане да је Др. Морбидус успава. Заспала је.

Професор је једно време посматрао Смрт, која је мирно спавала.

— У мојим си рукама, зликовче — севнуло му је кроз главу — ако хоћу, свршио си. Само за длаку да погрешим, па сам спасао свет од твога зулума. И зашто не бих погрешно? — Нитков бих био, када човечанству не бих учинио ту услугу.

Али, после се предомисли.

— То, ипак, не би било лепо. На крају крајева: болестан је, сиромах Болесник, који је живот мени поверио. Ја не могу бити и његов судија и његов целат у исто време. Морам поступити и с њиме, као и са сваким другим отменим болесником, који добро плаћа. Морам га спасти.

И подигао је нож. Међутим, није још био засекао. Постао је јако нервозан.

Лудост би била, — мислио је у себи, док му је крв јуригла у лице, а глава његова почела је да зуји — лудост. Никад ми се неће пружити таква прилика. Спасити ову свињу? Да сутра дан по мене дође и да ме склопи са овог света? Смешно! Сви ћемо до века живети, чим овај умре. И умреће.

Снажном и сигурном руком двапут закрије ланцету. После се надхесе над Смрт и ослушкиваше. Смрт се више није мицала. Била је мртва.

Професор спокојно опере руке.

— На жалост, ствар није успела — рече лакеју, који је укочено стојао поред кревета — милостиви господин умро је. Његова жуч... али то ви и тако не разумете. Жалим случај. Може бити, да сте пре били дошли по мене...

Индиферентно и мирно је говорио док је у својој души дрхтао од среће. Чи за један тренутак се није осећао у бици: тако је осећао да није почи-

нио грех, већ једно величанствено и за сва времена знаменито добро дело. И чуо је већ био радосно клицање људи, који су желели да живе, да уживају, видео је себе у сликама, кинонима и научним радовима овековеченог. Видео је себе као највећег човека свију векова, како га милиони славе, како краљеви и верски великодостојници долазе да га љубе у руку.

Лакеј, како је изгледало, према овом овом био је равнодушан. Услужно помогне Д-ру Морбидусу да обуче своју, за више лица довољну бунду и испрати га кроз ходник и низ степенице до прикх кола, која су непомично стојала и чекала у дворишту. Професор седне у кола, а кола без шума кренуше путем низ брдо.

Др. Морбидус, са задовољством добро обављеног посла, запали још једну цигару и задовољно се смешаше. Слава, богатство, бесмртност... то га чека после ове ноћне посете.

Одједном зачу се општар звук трубе, на што се кола зауставише.

Др. Морбидус узнемирено погледа кроз прозор.

Огроман див стајао је поред кола Његова прилика као да је у бело-плавичастом жару сагоревала, док је у руци држао усипан, крвав мач.

— Извините, господине професоре — рече див туробно — заборавили сте хорорар.

И тада један велики, запечаћен омот преда Д-ру Морбидусу, који га нестрпљиво отвори. Милијон круна је било у њему.

— А, заиста је лепо од вас, — рече професор усхићено — лепо вам захваљујем.

— Ја вам се захваљујем на труду господине професоре — рече див уљудно — доста је жалосно, да је остао без успеха...

— Богме, — вртео је главом Др. Морбидус — стари милостиви господин мало је занемарно ствар. Пре је требао...

— И ја сам увек говорио тати...

Др. Морбидус престашено погледа дива:

— А! Ви...?

— Да, — рече див равнодушно — ја сам син његов. Сад ћу ја да преузем посао.

Тиме га нестале међу стенама, док Д-ра Морбидуса кола однеше натраг у његов санаторијум. К. А. П.

Велики илустровани **ЦЕНОВНИК**
 добијете бадана! Забрањено га код Складанте
MEINELL & HEROLD
 ТВОРИНИА ГЛАЗВАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
 R. Lorgier **MARIBOR** Бр. 145.
 Веолине од Дел. 95.— Ручне хармонике од 95.—
 Тамбури од 98.— Грамофон од 345.— на шта.

Лектира романтичне и модерне даме

Дама из романтичног доба слуша лектуру.

Ншта слађе него лепа лектира. Снег пада, соба топла, пећ пуцкара, мачак преде, а госпођица чита. Сад се мање чита него раније, али вероватно је, да унутрашњост више чита од Београда. Они огромни, велики романи, од три четири свеске по триста страна, нису више у моди. А госпођица их је некад гутала. Она и данас, као старија дама, сећа се „Краљичиног ђердана“, са сликама лепих маркиза и грофица. Исто тако је уживала у „Вартоломејској ноћи“, „Лову на милионе“, „Рокамболу“.

Уз лектуру она је увек и чарапе плела. Игле се механички окрећу, а она преврће листове и не може да се одвоји од лектуре, јер баш је на оном месту, кад Козета у Јадинцима иде ноћу на чесму, враћа се, и отворених уста посматра ону велику лутку.

Госпођицину машту распаљивао је роман „Двапут ожењен“. Само лак дотир руке, некап загрљај, патера јој крв у образе и она целе ноћи о томе сања.

После тих старинских романа, којима је претходно још старији период лектуре, где је Видаковић био најомљенији писац, долази руска литература, француска кад је симпатија био Манасан.

У предрадном добу много се више читало. Није се бирала лектира већ све што дође до руке. Данас ниду књиге из куће у кућу као раније... Ах, ко још има времена за књигу. Још оне мале свеске пикантне литературе могу да се прочитају између два сата и четири, јер после четири настаје живот.

Француски романи увек су у моди. Госпођице из модернаг света воде ту лектуру. Оне сматрају да

треба да им се чешће види на столу нов роман. На литерарно образовање модерна жена не полаже велику пажњу, јер о литератури се не разговара у друштву. Можда ће о томе разговарати гимназискиња на неком журу, али један младић никада више неће питати госпођицу „Јесте ли читали то и то“? И онда се не зауставља на једној књизи, већ се изређа читав каталог и непрестано се нјиху узајамна питања „А ту књигу“? „А ону књигу“? и т. д.

У друштву се данас говори о премијери, о оперском гостовању, о соаре-у у клубу, о тркама, песнику, који је „врло симпатични дечко“, али више интересује његова спољашност него поезија. Сироти песници највише су у немилости. Цвијета Зуборић би заплакала од туге, да дозна такво незнање поезије.

Најомљенија лектира жена то су „заимљивости по свету“. Кад њих има пуну главу, жени се чини као да је направила пут око света.

Има госпођица које не воле да читају, али дивно причају и воле разговоре с духовитим и начитаним људима. То је за њих једна школа, и сваки разговор их обогати по којем духовитом фразом. Није ни потребно имати у глави исцрпна знања и студије. Госпођица, која оперише са једним знањем од педесет духовитих фраза, у употреби их, овда онда, у различитој форми, сматра се као интелегентна и образована госпођица. Наше доба има ту вртину, што не трпи у друштву дуге

Она гори од жеље да дозна свршетак.

тираде. Начитана жена, која би почела да гњави друштво дугим разговорима, макар они били најпаветнији, била би у стању све да растера. Симпатични су кратки разговори, а зато није потребна дуга лектира.

Зато су прошла времена, кад се госпођица занесе и чита, а свећа јој догори или она заспи са отвореном књигом.

ЖЕНСКА ИЗДРЖЉИВОСТ

Ево једног рекорда своје врсте, наравно американског. Требало је прочитати цело Св. Писмо, без прекида, за мање од 18 часова, колико је износио дотадањи рекорд. И доиста нека г-ђа Џорџ Смит успела је да прочита Библију за 16 часова и 50 минута. Друга једна конкуренткиња г-ђа Пеферсон морала је да напусти даље такмичење после 16 сати и 40 минута зато што је пала у несвесност!

Нов роман је необично интересантан

ПОШТЕЊЕ

— Без сваке сумње на хрђавом сам гласу, али ћу се плак над тим пресудама узвисити. Независан сам у сваком погледу, човек сам слободан, те могу живети са слободом својом онако, како ми се најбоље свиђа. И ја сам некада идеалиста. И моја је душа била пуна сањаријама и разним жељама. Нисам ја крив, што сам постао трговац, те тугујем душама. Беше време и то баш не давно, када је из прљотине срца мога израстао — као оно кристал — један светао, чист осећај, али само за тренутак. Тај осећај беше, као живот водена цвета, угинуо је, пре но што је живети почео. Приближио сам се вама Ленкице истинитом наклоношћу, хтедох сагорети у једној светој ватри сву прљотину, којом ми је срце испуњено било и нисам био ја крив, што је та изненадна искра спалила цео свет душе моје. А не могу ни вас кривити, што ме нисте послушали, јер нисте имали пуно вере у мени. Дадосте руку ономе, у кога нисте сумњали и кога сте слободно могли волети. А што вам је немилостива судба срећу вашу разорила, што вам је конач ваше узајамне љубави покидала, мени је до овог часка годило, јер сам неку задовољштину видео у томе према самом себи. Али сад, када вас видим овако бледу у највећем очајању и нужди, врло, врло се кајем за моје грехе. Јер сад Ленкице, када вас видим пред собом, опет је оживела у мени она стара жеља, коју сам пре две године према вама осећао. Онда сте били чисти и весели, а данас вас видим сасвим скрушени. И сада вас, у овом стању, у ком се данас налазите, још већма волим, јер заједничка туга боље привезује људе једно за другог, неголи радост. Јер и мене мори туга, само што ју не осећам више. Постао сам равнодушан и неосетљив услед многих радости и једне једине преварке. И ако бих имао још у животу какве радости, то би ми само она могла пружити, која предамном стоји. Силаши се сасвим приближи жени, која га је за ово време само слушала.

Ленка га страшним погледом измери, да сасвим беше заборавила, да је она управо са неком понизношћу дошла к њему, да проси милостињу. Пробуди се у њој у честољубљу у врећена жена, којој се ваља бранити. Радовала се, што ју је Силаши чисто приковао, те није могла доћи до речи, да му саопшти узрок њеног доласка. Устаде са столице и понизно исправивши се одговори:

— Дошла сам до Силашија, до човека богатог, ако би хтео једном те-

шком болеснику и његовој худој породици руку помоћи да пружи. Дужност нам је, човечанска нам је дужност, да сиромашу помогнемо, али за то награду не можемо и не смејемо очекивати. Ко само зато чини добро, да прими какову награду за исто, такав се већ у напред лишно оног блаженог осећаја, ког осећа само онај, који је добро само добра ради чинио.

— Са неком стрепњом и страхом сам ушла у кућу вашу, јер сам мислила, да ћу се са Силашијем, са тим енергичним човеком наћи очи у очи, који уме и свиреп да буде, како му то интерес његов захтева. Без сваке гриже савести у стању је часност и поштење у блато бацити само зато, да би имао оно демонско умирење, што је свој циљ постигао. Од тог века сам стрепила и чисто тетуралајући се, дошла сам амо до прага његовога. А сад, предамном стоји један прост блудник, који у својој бестиалности не преза ни од тог, да пољуби једну жену, жену, која је пре неколико часака са супружанском љубављу пољупцима скинула ћирићуве самртног зноја са лица супруга свога, који већ последње сате живи. Један човек, који би желео, да га љубазно загрле оне руке, које су се пре кратког времена у највећем очајању склониле на молитву поред болесничке постеље супруга јој. Зар се не би побојао тај Силаши, да би смртни отров усисао у себе са бледих усана и зар се не би ужаснуо, да би га те, у загрљају грешне руке у часу слатког уживања удавиле. Са страхом сам дошла амо у кућу вашу — признајем — да тражим помоћи, да молим милостињу, а са пуно гнушања остављам ову кућу, у којој сам у место правог човека, на простог ницога наишла.

— Не, не треба ми ваша помоћ Силашију, јер би свака пара проклета била.

Жена је у некој екстази изговорила ове речи и сва узрвјана пошла је вратима, да би што пре изашла из собе.

Силаши јој предвечи пут.

— Ви сте Ленкице врло неправедни према мени. Не могу вас пустити, да тако одете. Морате остати догле, док ме нисте разумели. Ја желим, ја хоћу да ме разумете! Сваки ми може султити и осултити ме, може и сме ми свашта рећи и свакојаким ме назвати само ви не смете према мени неправедна бити. Када би могли у овом тренутку заглелати у моју душу, онде осим саосећаја и саучешћа ништа друго не би видели. Ја од вас

никада никакве жртве нисам тражио. И то је то, што нисте хтели — а и у овом случају нећете, да ме разумете. Када сам вам се са пуно љубави приближавао, ви сте се ужасавали, бојали мене, јер у мени ништа друго нисте видели, до ли оличену страст. Сад пак, када овде предамном стојите, намерно сам споменуо прошле горке реминесценције једино зато, да бих вас још боље приближио себи. Хтео сам увући се у срце ваше, да ми ништа не затажите, да ми све искажете, што вас дира и што вас боли. Но не само због вас, већ и због себе хтедох то учинити. Хтео сам вам се показати онаквим, какав сам у истини, а нисам ни желео помоћи вам из великодушности ниш из уображености, већ — што сам хтео осетити зрачак оне среће, који би из дома вашег и мене обасјао. Ето, само у толико сам био себичан. А на томе би имао и неко право. Има у животу тренутака, када смо слепи оруђе својих страсти, а када к себи дођемо, онда тек видимо, да смо им само играчка била. Тако сам и ја с вама пришао Ленкице. Дуго нисте хтели, нисте умели, бојали сте се, да ме разумете, па ево и сада, у место пријатеља гледате у мени неког разбојника, који отима туђу част. И сада вас одпуштам. Но не заборавите никада, да ћете у Силашију свагда одана и искрена пријатеља имати.

Затим, сасвим нежно ухвати жену за руку одирају је до врата.

Ленка је у необичном душевном стању изишла на улицу. Код капије је још једанпут застала, осврнула се и изгледала, као да се бојала, да је требала нешто тражити на том путу, којим је пре пола сата дошла у стан овога маторог момка; но савест ју умири. И док је у мислима прешла тај пут до Силашија и пред собом видела човека, већ јој не изгледала онако страпан, као пре, а нарочито ју дирнуше последње, пуне утехе, речи: „У мени ћете свагда искреног пријатеља наћи!“ Може ли то бити? Сме ли и помислити, да Силаши може и такав да буде? Или се само зато показивао пожртвовним, што хоће некако да опроба да разгони разним празним фразама сваку, па и најгладнију сумњу, којом га је свет сумњично.

Она га је као друкчијег знала. Као грамзљивог, хладног соца, који ни у мислима не би могао добро учинити. Но за дивно чудо! Лик Силашијевог пратио ју је све до куће и тек, када је у стан ушла, тргла се из тих сањарија и предала се опет старој бризи и тузи.

Силаши — када је жена већ оти-
Наставак на 16-ој страни

Црногорци у причама

СЕРДАР БУКАН У БЕЧ

Владика Раде је пролазио кроз Беч за Русију и у његову част приређен је дворски бал. Бечка господа имала је намјеру да Владика увериједи, због неког испода његова тјелохранитеља сердара Букана, који је у своје пријеме на представи «Бој на Косову» повadio нож и расгјерао публику. Вало је отпочео, почела је игра са «даме бирају». По уговореноме плану једна дама из виших кругова понуди Владика да с њом игра.

И Владика је био опрезан, предвидио што му се спрема, па унапријед казао сердару Букану, своје пратиоцу, што има да ради кад њега понуде да игра.

Владика рече дами: да он у опште не игра, али да ће у мјесто њега позвати с њом његов тјелохранитељ, па се окрене Букану и рече:

— Ха, Букане, ојколе, поиграј са госпођом.

Букан не буде лијен, цотегне нож иза појаса и стане трупачке скакати у вис — «Црногорско оро». — Преплашене даме једнијем дијелом зале су несвијест, а друге почеле да бјеже куд је која могла.

МИТАР БЕЛОВ И ПОП ИЛИЈА

Митар Белов Пламенац, из Црмнице, имао је спор противу попа Илије Пламенца, тадашњег Министра Војног, иначе великог љубимца књаза Николе.

Сва је Црна Гора знала, да је Митар у праву; али узалуд. Попа Илију ниједан суд није смио позвати ни на одговор а камо ли га осудити, тужно је попа и пред књазом Николом толико махова.

Књаз Никола, да би сачувао Пламенца и ослободио се Митра, нарочито удеси, да његов спор ријешн на дан помрачења сунца. То се одиграло 5. јуна 1890. године. Призове обојицу парничара пред великијем бројем Црногораца и рече:

— Митре, ако се до мало не обуче сунце у црно, ти си потпуно прав, а у том случају, ја ћу ти исправити и све ће ти поп Илија платити; а ако се обуче, крив си ка црни ђаво, па сам Бог хоће, слава му и милост, да те кроз његово сунце казни, зашто мучиш ево три године свога рођака. Наступило је помрачење.

Митар погледа, паде од страха ничке на земљу; па побавучке пољуби Књаза у руку, а попа Илију у крај од хаљине.

УКЛЕЛИ ЈЕДАН ДРУГОГА

Закрвили се Цуце и Бјелице око неке комунице. (Заједничко имање —

МАСКАРАДА КАО ПОЗИВ

При избору краљице моде у Берлину кандидаткиње се представљају маскиране жири-у.

испања). Свети Петар слао је неколико пута своје људе да их измире, али без успјеха. Да би спријечнo очито крвопролиће, пође сам у пратњи неколицине главара. Неколико дана молио је и преклињао прваке обадва племена, да се измире. Сви су пристали осим Петра Бјелице. Свети Петар га је молио да и он попусти, иначе да ће га проклетн.

— Куни колико гођ хоћеш, ја споје не дам, — рече Петар.

Свети Петар се наљути, крене да иде, и при поласку рече:

— Зашто ме не послуша, Петре Бјелица, да Бог да ти пукла калијежна погибија до сутра у јутро.

Бјелица плане и одврати:

— И тебе, Свети Владико, пукла сломница данас на тога коња те си појахао.

Пошто се мало Свети Петар поодмакао, нареди пратњи да се онег поврате код Бјелице. Вратили су се. Свети Петар замоли Бјелицу да откуне, па да ће и он то учинити. Упорни Бјелица рече:

— Би што би. Свакоме своје. Не отклињам тако ми Бога.

Свети Петар се поврати. Неко га из пратње унута: «Зашто молиш онога сметењака; што ти он може?»

— Немој тако, у алу је уру мала клетва и моја и његова.

У једном здријелу, недалеко, Свети Петар паде с коња и сломи ногу. Пратња га је узела на руке, унијела га у најближу кућу и превили му ногу. Док су Светога Петра превијали, дође гласоноша из Бјелица и рече:

— Откуни, Свети Владико, јутрос рано Петар Бјелица појави бравз на онај ђавољи комуни, око којег омо се судили са Цуцама. Отворио љути-

то стругу, па се обадвије вратнице од обора сурваше на њега, тако, да је под њима јутрос мртав нађен.

— Доцкан је и за мене и за њега. — одговори Свети Петар.

ГЛАВА ГЛАВИ

Постоји обичај код Цеклињана да послнје првог лова с рибом учине велики ручак. На ручку позову све виђеније личности из Ријечке Нахије. Међу осталима на такве ручкове увијек је присуствовао сердар Саво Јовићевић, којему су као најстаријему и по годинама и по чину, свагда давали мјесто у чело од трпезе. На таквим ручковима искључиво се давала риба која је и ловљена. У свакој таквој прилици, сердар Саво би узвикнуо:

«Бецо, глава глави!»

И тако је редовно добивао главу од шарана која је најбољи комад од те врсте рибе.

Једне године Цеклињани се нађоше увиђени, као да их сердар Саво сматра, да су они репови, па се међусобно договорѐ, да му идуће године подвале.

Припреми се, по ранијем обичају, племенски ручак од рибе. Али на овом ручку није било никакве друге рибе сем јегуље.

Сердар, по старој навици, из чела од трпезе виче:

«Бецо, глава глави.»

— Хоћемо, сердаре, како не, и притрчаше и подијеше му све главе од јегуља, а осталим гостима друге комаде.

Сердар је видио у чему је ствар. Ућутао и никад више није тражио главу.

Неполитички банкет приликом 70-то годишњице бив. Цара Виљема

Виљем од Хоенцолерна у униформи немачког маршала.

За Виљема II. настали су прилици да и ради тога што му чланови његове некада царске породице задају брига а својим певичама. Не поштују га нише његова деца ни родбина, забављају се и раде све што хоће, а на његову срећу... показују му језик. Принц Етел Фридрих, који је некада био љубимац бившега кајзера, учи своје свадбе са удовицом некога Шварца, оперетног баритона, послао је своме сцу писмо са фотографијом своје будуће жене, која је већ давно прешла године прве младости, а ипак не би могла конкурисати ни за... краљицу Немачке. Виљем II. одмах је вратио писмо са фотографијом, не додвигавши ни једне речи, само је адресу препретао и написао: »Господину Етелу Фридриху Шварцу и тд.« Наравно да је то принца ужасно расрдило. Он је јавно почео да говори о свом родитељу употребљавајући код тога фразе нимало у складу са 4. божјом заповешћу, а на крају је учинио то, да је једном листу послао фотографију своје жене, да је обелодани са насловом: »Снаха Виљема II.« После тога, та дје фотографија изашла у новинама, Етел Фридрих кунио је неколико стотина бројева тога листа и послао их у Виљемов двор у Дорн. Наравно, да су после тога били прекинути сваки односи између оца и сина.

Што се тиче сестре бившег кајзера, Викторије, читавој су светској јавности добро познате њезине авантуре са Русом Зубковым. На вест, да му је сестра закључила уговор са неким америчким импресаријом да одржи низ конференција у Сједињеним Државама, за које се правила бучна реклама, бивши кајзер, пошто није могао да законитим путем забрани сестри да се служи својим легитимним презименом, послао је к њој бившег престолонаследника, Принцеса Викторија која је финансијски истога упорнашћена, одговорила је брату: »Дајте ми милион марака, које ми је позајмио амерички импресарио, и ја ћу ћутати.« Виљем II. увидео је тако, да би га очување достојанства његове породице ипак прескупо стајало.

Што се тиче његовога живота у заточењу, Виљем га проводи на оригиналан начин: Више не чепа дрва, него сада диктира своје мемоаре једној Холанђанки, затим шета или расправља о библији с једним протестантским пастором. Најмилија му је забава, да поставља мишоловке за мишеве, који су се силно размножили у парку. Виљем се искрено као дете радује, кад му тај »лов« донесе оби-

Виљем II и његова прва супруга Августа Викторија принцеза од Шлезвиг Холштајна и њихов мали унук.

лан-лов. Ето тако живи некада моћни цар Немачке.

27. о. м. навршује бивши кајзер свој 70. рођендан. Да прослави овај важан дан у свом животу, Виљем II приредиће један банкет у двору у Дорну. На овај ручак позвано је око 600 особа — све сами монархисти из Рајха и пријатељи бившег кајзера. На тај начин Виљем жели да исказе своју захвалност према онима, који и десет година по пропасти немачке монархије још увек сматрају Виљема врховним главаром немачкога народа и остају му верни. Тврди се с друге стране, да то неће бити никаква политичка манифестација и да је сам Виљем изјавио, да сматра, да су сада депласирани неопортунни гестови. Међутим, како један лист по индискрецији саопштава Виљем је сам желео да одреди све појединости за приредбу банкета. Пред неколико дана је позвао у свој кабинет свог мајордомуса и надзиратеља кујне и с њима је заједно одредио, каква ће се на банкету јела сервирати и каква вина пити.

Најновији снимак Виљема II и његове супруге принцезе Хермине.

— Ја желим, да тај ручак буде сто по сто немачки! — рекао је Вилем, и зато је ватражио, да се у листу вина унесу неке врсте вина из Елзаса, а исто тако да међу јелима буде неколико специјалитета из источних немачких провинција, које данас нису више у саставу немачкога Рајха.

ВЕСЕЛА ШКОЛА

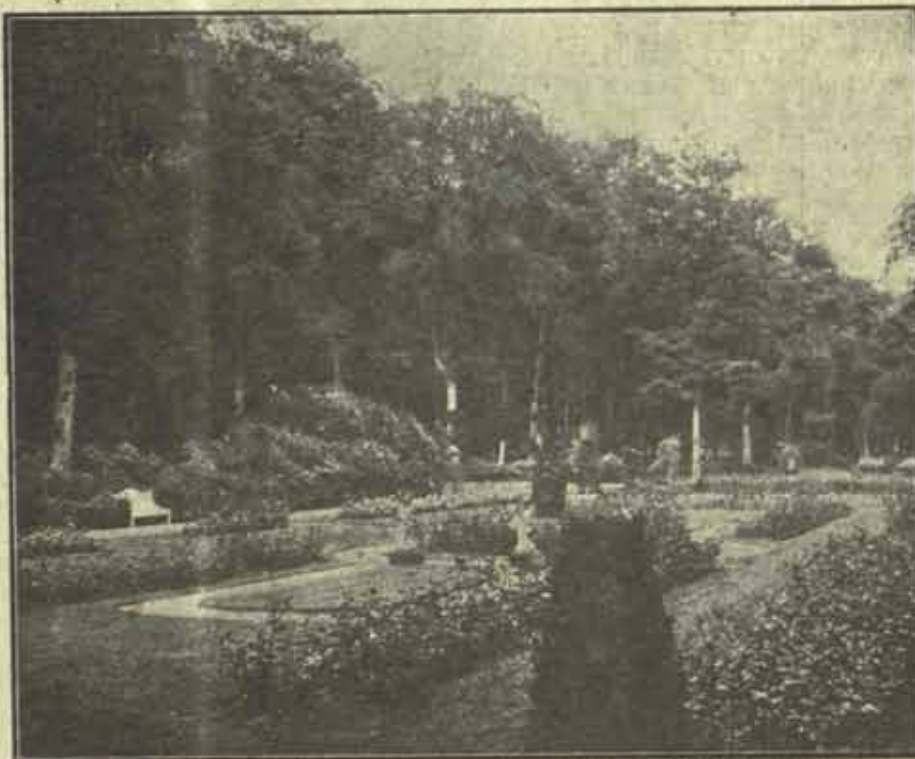
Колеге Тројства у Оксфорду, у којем је пред кратко време отворена библиотека за успомену његових студената па-них у рату, има веома шарену и бурну историју. Тај је колеџ утемељен у XVI. веку, али већ три столећа предаје се на месту где сада стоји. Ко он веровао да је „пред седник“ — тако се онда звао — ове школе добивао у оно време годишњу плату од само 10 фунти? Дисциплина у том заводу онда је у почетку врло строга. Ко је закаснио на службу која се служила сваког јутра у 6 сати добио је батине од равнатеља. Ни један ученик није могао да изађе сам из завода него само у пратњи двају колега. У XVII. веку завод је сјајно просперирао. Тадашњи директор Кетел једног је дана објавио „да у кућама где нема пива има највише пијанаца, јер су пијанци присиљени да иду у град и тамо кваре жедудац лошим пивом“. Зато је он у свом заводу имао увек у великим количинама доброг пива, коју су баџи могли пити колико су хтели! Баџима је било забрањено да носе одећа од баршуна, дамаса и сатена, да играју карте, коцку и да — разбијају прозоре. У XVIII. столећу требало је ово весело друштво лечити општрим казнама од пијанства, које се у том заводу било силно укоренило. Међутим те су казне биле тако веселе, да се развијало још јаче пијанство... Заиста весела школа!

КОЛИКО СЕ ПОПИЈЕ У ЕНГЛЕСКОЈ

Према статистикама за годину 1927 у Енглеску је увезено 17 милиона галона или неких 750.000 хек. разних вина. Од тога отпада на португалска вина 6,890.000 галона, шпанолска 3,100.000, француска исто толико, а од тога 800.000 галона шампањца, вина из британских колонија и доминиона 2,557.000, талијанска 650.000 и т. д. Од француских вина највише је увезено из Туниса и Алжира. Опажа се да Енглези све мање пију црвена вина и да се све више уважају лакша бела вина. Осим тога енглеске колоније и доминиони сваке године уважају све више вина на штету европских експортера, који тешком муком задржавају овако добро тржиште, као што је Енглеска.

Будоар «царице» Хермине у Дорну.

Врт у Дорну.

НЕЗГОДА Г. ПОНСОБИ-А Лоша измена кишобрана

Једног дана је Понсоби — који је издао кореспонденцију бивше царице Фридерике, мајке Вилема II, краљици Викторији — посетио Асквита у министарству и заборавио свој кишобран у предсобљу. Када се он вратио по свој кишобран, у предсобљу је заиста нашао неки кишобран, али у тако јадном стању, да га није хтео ни узети. Неко је дакле заменио његов нови кишобран и оставио свој стари. Пошто је Понсоби

онда био члан енглеског парламента, он је службено писао Асквиту да се потужи на ову „скандалозну“ замену. „Заиста је врло незгодно — закључио је Понсоби — што су особе које су примане у вашем министарству тако неделикатне да узимају туђе ствари“. Асквит му је одмах малициозно одговорио: „Најнезгодније је мени се чини то, да те особе заменом кишобрана настоје за себе склопити добар посао, место да тај добар посао припусте вама“. Г. Понсоби први је прснуо у смех када је чуо овај одговор.

Наставак са 12-те стране ПОШТЕЊЕ

шла — невесело седе за свој писаћи сто и удубио се беше у мислима. Љутио се на самог себе, што га је тај жестоки приказ, који се између њих двоје збио, сасвим извео из флегме. Познанство њихово од пре две године прекинуло се: девојка се удала и једно за друго нису марили више. Он никада није био од оних, који подлежу осећајима и Ленкина удаја баш га није тако страшно дирнула и ако мора признати да је она једина била, према којој је осећао наклоност и за коју би жртвовао сва она уживања, која је као богат и независан човек могао себи дозволити. Девојка му није веровала и за другог се удала. За оног, ког је волела. И од тог доба још више је поштовао Ленку, јер је у стању била оставити и небрижан живот само зато, да послуша срце своје. Силаши је био такав човек, који није умео да гаји у себи племените осећаје, али у толико више је ценно и поштовао у другима. Што се у Ленки преварило, то га није дуго болело, небрижно је живео и даље као и пре, само што му је сасвим нестао и онај мали идеализам, ког је само ова женска могла искупити. Но сада се опет појави у њему када виде пред собом ту брижну жену, која га овом приликом још боље увери о лепим, неокаланим цртама душе своје, што је он тако силно поштовао у њој. С друге пак стране болело га је, када је видео, како се та, некад љубљена и идеална женска услед сиромаштва променула.

Једно је ипак морао признати: бедно стање није могло надвладати Ленкино честољубље. Видео ју је као оног, који је у великој невољи, како се понизно изјавила, како јој је љубав према мужу скрхала понос, али када је осетила, да јој је поштење и честољубље нападнуто, краљевским достојанством и пуном енергијом је стала пред нападача.

Силаши се трудио, да среди своје збркане мисли. Хтео је помоћи бедној и јадној породици али није знао на који начин. Жена је отишла од њега, без да јој је могао понудити помоћ. А није хтео ни томе се изложити, да му Ленка врати натраг попућену своту, што се могло врло лако догодити, после таког приказа. Помоћи се пак морало неодложно ма на који начин, јер толико је познавао жену, да им је већ до поката морало догорети, када се понизила и то баш пред њим.

Дуго је размишљао, док му није згодна мисао дошла.

Нађе лист хартије и написа следеће:

Господине! Дознао сам за ваше бедно стање и невољу. У нужди оставићемо сваку формалност на страну, јер нас на то стање ствари приморава. Није ни пред Вама тајна, да сам се и ја некада интересирао за једном девојком, која је данас Ваша жена, и да је судбина другачије хтела, данас би можда моја болест бацила у неизвесно стање и жену и дете ми. Сматрам за човечанску дужност, када хитам, да Вам са приложеном свотом помогнем, што би, држим, и Ви у исто такој прилици и мени учинили. Не као помоћ, већ као зајам шаљем Вам новац, који ћете ми Ви, кад узмогнете, вратити. Поред своје прикључујем и признаницу, која ће бити веродостојна исправа за дуг.

Силаши.

Одлауло му беше и са неким задовољством тури новце у куверат. Зазвони по послужитеља, да однесе писмо адресанту. Силаши је заповедно, да писмо свакако преда самом човеку, или ако не може њему а оно бар у његовом присуству нека га преда жени. Неколико пута је прешао преко собе, но стрљење га остави. Није имао више мира и како се и послужитељ удало и сам је отишао од куће.

Пред веће је већ било. Ленка је седела на кревету крај болесника и са неком зебњом без икакве наде посматрала увећано, бледо лице мужевљено. За последња 24 сата беше га бољка сасвим сломила. Лежао је као мртав без икаквог осећаја. Није се више тужио на болове а модре усне само су кад и кад нешто промуцале. Изгледаше, као да се помирио са судбином. Само је још осећао, како ће оставити и жену и дете у највећој оскудици без игде ичега, те зато си му могао из очију читати, како једва чека, да смрт и бољки и том осећају учини крај. Жена се и од писања уздржавала, да га не би бунила у тим осећајима и чекала је само, када ће му заклопити очи, у којима се већ полагао беше губио сјај.

С поља се купање чуло и чисто је одјекнуло у тој мртвој тишини. Ленка је устала са свога места и нечујним корацима пошла вратима. Како се врата отворила, ушао је један човек и болесник је упрочи своје према вратима. На први мах могла се само једна прилика видети, јер мала лампа је само око кревета светлила.

Ленка се чисто ужаснула, када је познала послужитеља Силашијевог и обузе је неисказани страх. Пробала је, да га изгура напоље, да не би у мужу своме — ако га је могао још познати — какву сумњу пробудио. Никад му није казала од ку-

да набавља све потребе, а болесник ни то не зна, да је већ и прстен веренички заложен. И сада, у последњем часу, може му се пробудити сумња и с том грозном сумњом да умре. Нагло се осврте и опази, како је чисто испитујућим погледом гледа. Послужитељ — сходно заповести — тихо, но ипак jakim гласом рече, да је донео писмо од Стевана Силашина. Ленка брзим покретом истргне му из руке куверат и тајним мигом одпусти га. Овај је мало застао, но видевши стање, окрете се и оде.

Жена је сва пребледела од страха. Није знала шта је у писму, и какав је смер имао Силаши. Па ваљда се неће хтети нитковски светити, што је према њему тако немилостива била! Брзо сакрије писмо и седе на своје старо место.

Немо гледаху једно у друго муж и жена. Као онај, ког тишти грех, мучи, тако и ова, није могла дуго издржати поглед, јер јој се учинило, као да неко пребацивање чита из очију његових.

Са стрепљом ухвати му главу и наже се сасвим над њим, само да не мора у очи му гледати.

Као онај, који слуги, да ће му последњи час куцнути, те мора са собом срачунати, болесник се покренуо.

Лагано скиде руке женине са лица свога и отегнуто но доста јасно проговори:

— Ленка, хоћу да говорим!

Ту је мало застао и само је показао, да му подигне на више јастуке.

Жена послуша.

— Сад ми дајте руку... овако, тако ми је добро када вас ухватим за руку...

Ленку прође језа, рука јој је дрхтала у руци мужевљевој и мислила је, да ове тренутке неће моћи преживети.

— Шта је са мојом малом ћерком?

— Код старих је. Добро је смештена — одговори жена.

— Нека онде и остане... тако хоћу, то ми је жеља, заповест! Јесте ли ме разумели Ленка, ја вам заповедам! Ви сте здрава, јака и лепа... Ви ћете живети... Вас ће волети, а и ви ћете волети; на то сте рођени, да волете; и мене сте волели... знам, да сте ме до данас волели!...

И прибравши последњу снагу још више се исправно и говор му постајаше течнији.

— Не приближујте се Силашију, јер... јер... Избегавајте га. Љубите га ког другог, многе, само њега не, јер...

Жену је чисто несвест хватала, видећи да јој је муж посумњао, а није била у стању ничим га умирити и убедити. А и са чиме да докаже не-

виност своју? Можда са тим писмом, које је сакрила, без да је сазнала садржај његов? Да му све каже, да му и то призна како је посетила Силашија; та кад би му све казала муж би јој, који је већ само сенка био, са тешком клетвом на уснама издахнуо. И ова клетва и ако неправедна, ипак би страшна била. Па ипак ће том клетвом умрети и она ће му унаказити лице и то нагрђено лице пратиће је кроз цео живот њезин.

Човек је само посматрао жену, како се сама собом бори, а на бледом лицу му се указа прекоран и нагрђен осмејак.

Још већма је привукао жену себи, као да је хтео да изнуди тајну од које је ево и на ивици гроба стрепио.

Загрлио је беше са обема рукама и да је имао снаге, можда би је и удавио био, само да не би морао чути страшно признање. Ленка пак — свесна своје невиности — није се умела ни бранити од сумње. Та ту је било то проклето писмо, које је и побудило сумњу у мужу, а које је уједно могло и издати је, да је код Силашија била.

Шта да ради да отклони од себе сваку сумњу?

Ма шта, само мора умирити човека, који, изгледа, не може пре ни изданути, док целу тајну не сазна.

Нагло загрли напашеног мужа, те јецајући и гушећи се у сузама рече: Бела, кунем ти се на срећу нашу и на дете наше, да сам невина!

Човек пусти врат женин и завали се у јастуке.

Жена пак паде на њега јецајући горко. Болесник је одгурну и промуца:

— Силашија... писмо... а очи упре у жену очекујући од овог тренутка своје искупљење.

Ленка се беше на све одважила. Знала је, да сад нема више шта да изгуби. Поштење је изгубила пред оним, за ког је кадра била и то жртвовати. За своју одбрану нема никакве извине, још једно је преостало, сакривено писмо, које ће или разјаснити или пак сахарити све.

Извади писмо из џепа. Човек пружи своју суху, слабу руку, да прими писмо и беше прибрао сву снагу, да га прочита.

А Ленка, када је опазила адресу, чисто се пренеразила. Писмо је било адресовано на мужа јој.

Стрепња, која је обузела, само је тренутна била. Неки унутарњи глас предсказивао јој, да ће јој следећи тренутак открити њезину невиност.

Док јој је муж грчевито држао један крај писма, она је други крај нестриљиво отворила.

— Бела! Та на вас је упућено ово писмо! Читајте га!

Симпатична Беба Данијел са својом стара-мајком која јој прориче будућност.

Намргошене, мрачне црте на увелом и бледом лицу почеле се разилазити и указа се неко необично руменило, последњи ток крви.

Последња игра капи. Болесник није веровао очима. Лагано, од слова до слова је понављао читање, јер није веровао у истинитост писма. И он је држао у једној руци писмо а у другој руку женину све догле, док му редови пред очима не исчезоше. Са лица му несташе црте сумње и ужаса. Тако је и умро, једном руком стиснувши руку своје поштене жене, а другом држећи писмо, које је оправдало невиност женицу.

Након подрог године ишли су заједно Силашија и жена му на гробље, носећи цвећа на један врло лепо одржан гроб.

М. Т.

Мајка Шешира.

Љубав Енглеза према Краљевском Дому

Дворска стража у Бухинганској палати.

Две хиљаде урођеника дочекују Галског принца пред својим онићеним шаторима.

Црњачке поглавице одају част Галском принцу за време последњег његовог путовања кроз Африку.

Енглези имају једну изреку у којој се изражава љубав према владаоцу. Та изрека гласи: „**краљ не умире никада**“. Енглески народ увек је оно дуоко привржен владаоцу кроз све векове. За све време болести краља Ђорџа маса света, без разлике положаја и класа, непрестано је стајала пред Бухингамском палатом очекујући нестрпљиво извештаје о току болести.

Странац, који то види, говори: „**дано народ воли краља**“. Краљ Ђорџе је достојан љубави свог народа. Он у себи носи сву карактеристичност британског темперамента, врлине и душу Енглеза. Као младић оно је маринач и обожавао је море... А целог живота оно је један примеран отац. У оно доба, док је још био галски принц, највише је волео да проводи дане у својем дворцу Марлбургу са својом женом и децом.

Иако није био велики спортиста, интересовао се за све спортове, и често је водио своје сингвине на утакмице крикета и фудбала.

Он је имао у себи све, да би могао да стече љубав свога народа. Али и да није био такав, и да је живео авантуристичким животом као Ђорџе четврти, енглески народ би увек имао оправдања за њега, јер по њиховим појмовима краљ стоји изнад свију критика.

Енглеска је конзервативац традиција. И од свију традиција највише се чува љубав према краљу. Владалачка породица је освештана, круна је изнад партија. И то је увек, макар краљ имао и својих мања. Љубав према краљу предаје се у наслеђе. И када су умрели енглески краљеви, народ је увек говорио, „**Краљ не умире никада**“.

Али и покрај свију тих традиција у животу краља Ђорџа био је догађај, кад је он морао да брани себе чак пред судом.

О Краљу Ђорџу, који је важио као човек најлепших врлина, пренели су се били гласови, петнаест година после његовог брачног живота, да он има жену и децу из морганатског брака. Неки су нарочито распростирали те гласове, и било је најразноврснијих верзија. Неки су тврдили да у морганатском браку краљ Ђорџе има два детета, а други су доказивали да је више деце.

У октобру 1910 године секретар краљев је у једном листу, деманто-

вао те гласове речима: „У животу његовог величанства нема ни најмањег повода за такву лаж“.

Неколико месеци доцније у једном енглеском листу опет су почеле оптужбе противу краља. Чак су и износили име морганатеке супруге краља Борфа, једне од двеју кћери Адмирала Сејмура, са којим се краљ упознао на Малти. Доцније су опет били демантовани ти гласови, јер анкета је утврдила, да је једна кћи адмиралова умрла 1895 год., а другој је било осам година, кад је галски принц Борфе допутовао на Малту.

Писац тога чланка био је изведен пред суд, и суд га је осудио за клевету нанету краљу дванаест месеци затвора. Краљев бранилац изјавио је тада на суду: „Овлашћен сам у име краља да изјавим, да његово величанство није имало никада другу супругу до краљицу, да је био само једанпут венчан и то са краљицом.

После тога процеса нико више није смео да износи противу краља такве клевете.

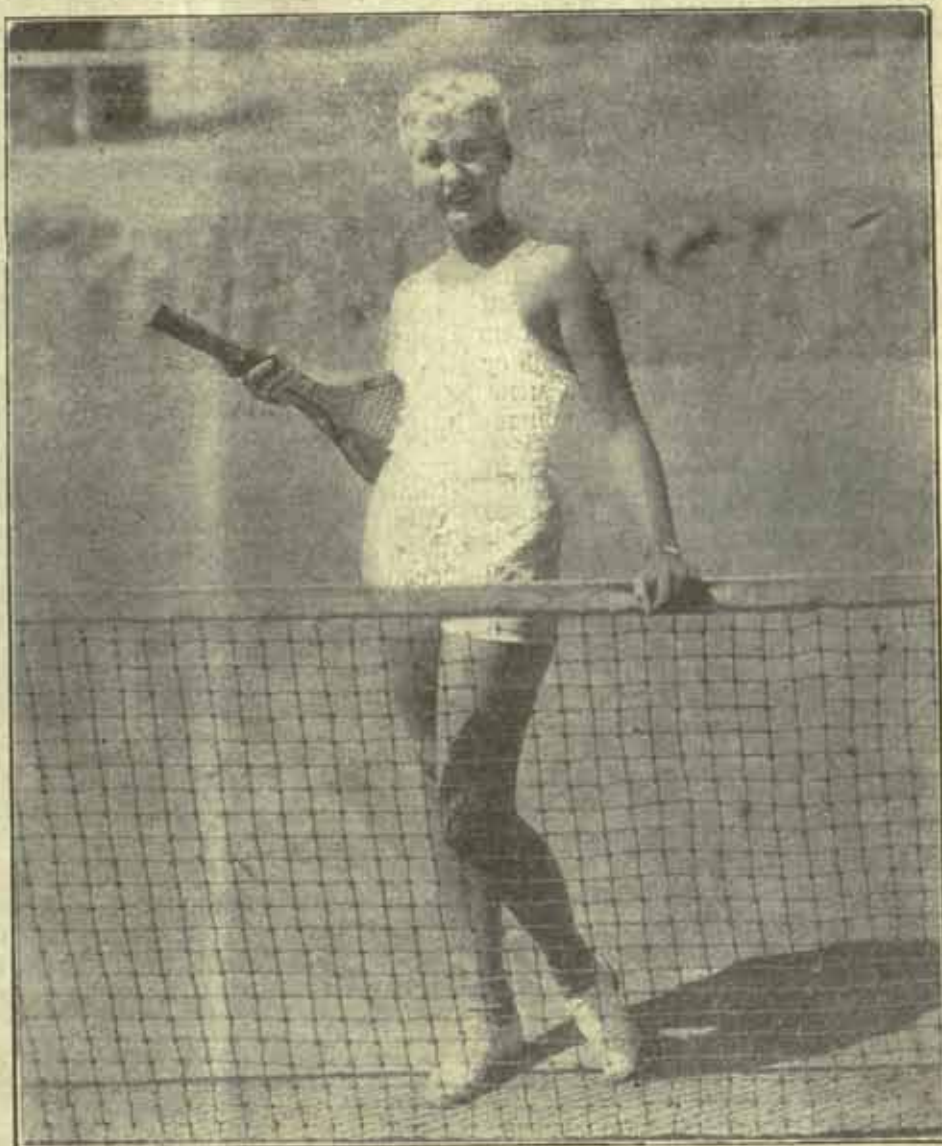
О краљу Борфу прича се пуно анегдота. Једном су му украли из аутомобила кофер са његовом гардеробом. У новинама је била објављена та крађа, и после неколико дана долази један човек у полицију и предаје кофер са стварима. У полицији је изјавио, да је купио тај кофер незнајући да припада краљу, и чим је прочитао у новинама, дошао је да преда полицији.

А вероватно је, да је то био сам топов.

Становници Ратонога дознају вести двадесет четири часа пре осталих.

Чини се да су становници отока Ратонога, у архипелагу Чок, најсрећнији људи на свету, јер двадесет и четири сата пре дознају за вести. Тако становници тог отока могу да у суботу слушају радиом приповеди које у недељу држи свештеник у некој цркви Новог Зеланда, који је од тога отока удаљен равно 2.900 километара. Овакву необичну предност становника Ратонога није тешко протумачити: Отоцје Чок смештено је на исток од 180 меридиана, где службом почиње нови дан, а Нова Зеландија налази се напротив на западу од тог меридијана, дакле за читав дан унатраг.

Овако изгледа зима у Калифорнији

Нови практични костим за тенис који се већ уводи у Америци.

— Шта то значи? Дошли сте у поноћ да просите!
— Извините, госпођо, али живот постаје из дана у дан све тежи и зато сам принуђен на прекоремени рад.

ТИШИНА

Из двадесет и два разлога био сам се преселио из Немањине у Мишарску. Главни је тај што су ми тамо страшно досађивали трамваји... Цело богуетног дана слушали смо само: Зв-звн!... Ду-у-у-у!... Ду-ду-ду-ду!...

И прашина — прве врсте специјалитет — какве ваљда нису видели ни у Сахари за време самума!.. Засипала нас је преко целог дана да се просто није имало чиме дисати, и када сам се појављивао на Теразијама или у којој другој бољој улици свет је морао у најмању руку веровати, видети ме онака прљава, или да сам брашњар или општински чистач а по свој прилици било је и таквих који су ме држали за скитницу, и то мене, инспектора министарства финансија!..

И онда она кола! Од железничке станице правцем Славије пролазило их је на десетине хиљада, и од њиховог тандркања и ломљаве бубоњало ми је у ушима од раног јутра до мркла мрака да ми је каткад изгледало као да ми се у главни нешто кува!...

Остали деветнајест разлога спадали су на разне неудобности материјалне и духовне природе: искварене кваке, неисправна чесма, језик моје жене, језик газдарице и још шест језика, извесне недуховитости још двадесет и осам језика са стране!..

Главни је и то сам и званично образложио селио сам се због неподношљиве лупњаве трамваја и кола. Прашину као обавезни састојак београдског ваздуха нисам истицао а то не би имало ни смисла: сели ли се неко због прашине, подразумева се да се сели из Београда.

У узацку Мишарску, широку колико један канцеларијски лењир, ретко да би и који час наминуо, и ода све оне хуке и буке у Немањиној овде није могло бити ни помена као и да није била у Београду. Ето где се могло одморити!..

Стан је наравно пронашла жена... Ни сто година да живим не би ми пало на памет да се завучем у онаки бубрак, али кад пустиш жену у извидницу она ти свуда завари!..

Само да чујете што ми га је расхваливала:

Чесме и кваке исправне.

— Зими не дува (?)

У новој је згради.

Има модерне фуруне (?)

Терасица!

Паркет.

Фино изведен молерај.

Истина, у дворништу је.

И свега хиљаду динара скупље и једном собом мање него у Немањиној!

Али, зато је центар, и отмене комшије и спокојство!

Пред свима овим тако убедљивим разлагањима није се могло не капапутирати, и сутрадан, раним јутром, отпависмо се у Мишарску на разгледање толико хваљеног стана. Кад је таква већ судбина кираџија да се целога свога века потупају као Вечите Јуде и себи никада не налазе места и мира!..

Тамо нас пресрете неки чичица у гвозденим наочарима. Домууправитељ, како се представи. Без стомака и сув као очишћени банан, два педља од земље и ћелав као новорођенче..

Једва ми угледа жену, којој је дан пре тога показивао стан и упамтио је — а њу и није тешко упамтити: поразговарајте само са њоме! — одмах, ма и не питан, отпоче истицати летите и удобности стана, и када изразих жељу да га видим, поведе нас, истрчавајући испред нас и не престајући блебетати све оно исто.

Ступисмо у узацку дворниште.

Приметих да је дворниште много узацко.

Домууправитељ се испречи на мене и рече:

— У Мишарској је све узацко!..

Жена ми пошрвене..

Стан је био на првом спрату и допаде ми се, и не толико он, колико она тишина која је владала унаоколо. Истина, било је тек седам часова изјутра — а шта се у то време чинило у Немањиној!

Дадох пристанак и домууправитељу замоли нас да му изволимо у канцеларију да потпишем уговор.

Кућа је имала три степена власти: газда, домууправитељ и хаузмајстор. Осим тога домууправитељ и хаузмајстор имали су сваки по једног помоћника, и ови су представљали извршну власт а што се тиче: оправке клозета и др. Исти су били старатељи при пописима оним од кираџија који би занемарили своју дужност плаћања кирије и неуредне платише избацивали су из куће без суделовања власти — према кућним правилима —; осим тога могли су корисно да се употребе за усељавање или исељавање ствари а по потреби и избацивање из куће каква напита госта који неће да иде својој кући... За овако грдосу зграду и замашну администрацију с кираџијама и кућевним газдинством особље може се рећи не баш многобројно, али с његовим централистичким уређењем, компактношћу и без-

обзирним спровођењем хегемонистичке превласти над свуда сепаратистички напштованим кираџијама, могла је чуда чинити, и пошто се упознах са кућевним редом и правилима тек онда добих представу колико је његова неограничена власт била потпуна... О каквој једнакости, равноправности и другој још којој будалаштини између кираџија и оне управне, судске, и извршне власти домовне администрације није могло бити ни говора и у ову државицу могао је само онај који би своју идеологију могао потпуно приклонити овим кућевним правилима и реду... При овакој искључивости лудост би била и помишљати на каква реформаторства, револуције, саборисања или саботажу, и у опште тако шта. Одмах би се ту испречила домовна управа са она два своја помоћника који су оба борци тешке категорије па су зимус за време хрвачке утакмице надманили чак и Закину и Падубнога и Савића, и тако су шампиони за Београд, Југославију, Европу и остале континенте... Штета што неће у професионалце — замрачили би они већ и славу самоме Тенеју... Да, с таквом влашћу могло се гледод хоћеш и без страха управљати да ти се когод не испречи!

Захвалих домууправитељу на свима овим обавештењима и приступних читању самих услова, а ови као и сваки услови: кирија унапред, отказ за обе стране два месеца, не сме се исељавати у случајном одсуству административног особља, моли се за тишину...

Ово последње с нарочитим задовољством и два пута прочитах.

И већ маших се буђелара да капарисем, кад ми поглед склизну на дванајесту и последњу тачку: «Забрањено је држати псе и мачке»..

— Е, — рекох тужна гласа, — жалим!.. Мораћемо потражити на другом месту.

Домууправитељ избегни очи.

— Молим, зашто? — запе у гласу и спусти перо које држао спреман да ми га дода за потпис. — Не свиђа вам се?

— Не, свидело ми се, али ја имам пса!

— А - а!... — промумла он: Збиља запрека!..

И не знам само докле ће ми жена стварати све могуће компликације!? Који ју је ђаво надарио да узме оно керче!? И противно сам се — нећу да нећу и нећу па нећу, — и опет оно керче некако оста код нас. И сад због оне цукелице да изгубим овакав стан!..

Премишљах шта да радим: на кера сам се већ био и навикао. — пет година је са нама, а опет испустило овакав стан!

Наставак на 24-ој страни

ЉУБИТЕЉИ НЕДЕЉНИХ ИЛУСТРАЦИЈА

Г-ђице: Суботић и Каракшевић, Крушевац.

Г-ђице Марица и Фимна Тукец — Загреб.

Г-ђица Драгиња.

Најмлађа љубитељка »Нед. Ил.« Ксенија
Вукадиновић.

Валимир Филиповић — Дебар.

ЗА БОГА, ГОСПОЋИЦЕ, ШТО СТЕ СЕ ТАКО ЗГРЧИЛЕ ОД ЗИМЕ!

За све народе, који имају жарка лета, зима је неподношљива и сурова са својим мразевима. Зато је зими толико назеба. Да би спречили тај назеб треба се увек утопљавати вуненим материјама, које су топле и шупљикаве, те на тај начин тело добије ваздуха.

Сваки човек не може да се утопљава на исти начин. Неко мора да носи у соби загрејаној лако одело, а кад изађе на улицу да обуче топлије. Кад је сувише утопљен човек у соби најлакше га пчепе назеб.

Али има особа, које морају и у соби да се утопљавају, и да увек носе зими рубље од флаanela и вунени трико. На тај начин они прикупе топлоту око себе и није им хладно кад изађу напоље. Зато се не треба чудити, што неке даме у биоскопу седе у мантиловима, а друге их скину. Једним би било страшно хладно, ако би скинуле, јер би изгубиле сву топлоту, а друге би назебле.

То зависи од организма. Само, у сваком случају, треба се чувати претерано загрејане собе, јер се онда лако назебе кад се изађе напоље.

Сироте жене! Оне страшно пате са својим деколтованим ципелама на мразу. То је свирепа мода. Београђанке се смрзавају. Видите их некад, стоје и разговарају с неким, а само поцупкују с ноге на ногу, и чујете их како дрхте од зиме и цвокоћу зубима.

Е, али треба да се види свилена чарапа и фина ципела, па шта мари што су се прети скочањили.

И други ход добија Београђанка зими. Она њена витка silhouette сва се повије, и све се згрче ко две паре у кеси.

Кад сте јунак да носите свилене чарпе на 24 степена испод нуле, будите јунак да се исправите.

Како је лепо видети жену, која корача на мразу, усправљено, као да јој није хладно. Сваки је погледа са завидом и мисли у себи: »Благо овој, ној није зима«.

Жене завиде мушкарцима, јер су много топлије обучени. Мушкараци вам се убунда, па ужива. Најпре поткошуља од трико-а, па кошуља, па прелук, свитер, капут, зимски капут... седам катова одела има на њима....

Зато се смеје улицом.

А сиротим Београђанкама ипачезне зими осмејак с лица.

НА ЖУРУ

Ни приметно ниси, драги,
како сам несрећна била
вечера оног
Док си у наручју стиско
једну плаву, мени тако мрску жену,
и миловао лако белу
руку њену.
Ни једном ниси тада драги
погледао мене,
Док су ти очи и руке
страсно грлиле струк те
плаве жене.
Ох, како сам мрзела њену
косу тако плаву,
Ох, како сам мрзела њену
плаву хаљину од вала,
Ох, како ми је мрска била тада
Сва та сјајна и бљештава сала.
Али сам те много волела драги
Да мрзим оно што ти волиш,
Па је моја мржња прешла тада
у тугу бескрајну и плаву,
и зато сам несрећна и тужна само
спустила главу
док је музика јецала тихо
бескрајну тугу мог срца боног
Ни приметно ниси драги
како сам несрећна била
вечера оног.

Н. Н.

ученица II женске гимназије.

СРЕЋА

Слимају те као девојку у балом,
Са дугом и златном распуштеном косом,
Са очима које скрила си под велом
Док на точку стојих са ножицом босом,

Причају о теби да јуриш по свету
И просипаш по где мало праха среће,
И не стајеш нигде у том лудом лату
Док за тобом грдан вал жедних се креће.

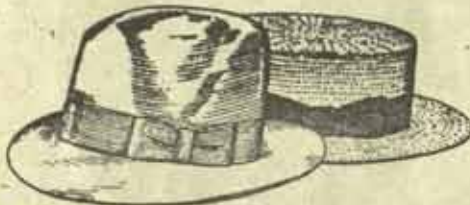
С' везаним очима ти просипаш срећу
И лудима који заслужни је нису,
Из каљуге, греха, срамоте и беде
Дижеш их да стоје на златноме вису.

На ветру се златна твоја коса вије,
Миллиони за њом пружају се руку
И за танним велом што ти очи крије
Да га тек додирну или да га свуну.

Ја жудим да видим тек сен твоје сене,
Да осетим и ја бар тренутно срећу.
Ал ти јуриш даље обилазиш мене
Док ја горко плачем што те видет нећу.

Смиља Поповић.

Нови Сад 10. II. 1928.

ГОСПОДА

мора данас — као што даме — раанати се према
моди, те куповати своје потребе тамо где има ве-
дјки избор, добру квалитету и јефтине цене. Пре
избавне шешира, салчица или вапе пишете једном
картом велетрговини Стермески и тражите нови
иаустровани ценовник, где ћете наћи следеће цене:
шешир* обичан вулеви 36 Дин., бољи 79., модни
88., фики у свим модним бојама 110., од зечје
длаке 180., ловачки 78., дечачки 35., сланињак
20., 30., 36. и 60 Дин., за дечке 17., за девојке
12 Дин., кашике 31., 34., 40., 52. и 69. Дин. Неод-
товарајуће промени се или врати новац. Иаустро-
вани ценовник са више хиљада слика бесплатно.

VELETRGOVINA
R. STERMESKI
Celje, broj 79 — Slov.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудо-
творним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бу-
буљина. Одржава стално свеж
младалчки изглед

ШВЕДСКО СЕЧИВО ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свауда.

Генер. Заст. П. Е. Лутероти
Београд, Дрвчла 9.

Тражим подзаступника у свима ме-
стима Краљ. С. Х. О.

ДЕВОЈКЕ, ЖЕНЕ И МУШКАРЦИ

цене добро дејство већ 32 године пролушаних
производа: Фелерова Елаа-пумада за лице и
заштиту коже, за негу лица, врата и руку, про-
тив сунчаних пеге, суједица итд., затим Феле-
рова Елаа-пумада за пораст косе, за кожу главе,
против перута, опадња косе итд. 2 лончића од
једне или по 1 лончић од обе пумаде поштом
фрикно уз унапред-посланих 40 дин. код Љекар-
ника Feller Stubica Donja, Elzatrč, 372 — Hrvat-
ska. Ако се шаље 48 дин. унапред, додаје се и
један Фелеров Елаа-сапун здравља и лепоте.

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању познате светске руске фирме
ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе
или фарбе.

Продаје се у свакој бојој
колонизалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 136.

(Заштита марке) The Asiatic Trading Corporation, London

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
787

Најпосле у лудници

Георрес Амбросе пређе руком преко свог лица и крикне од запрепаштења:

— Мој нос!... Шта се збило с мојим носом?...

Славни доктор Лагранге, који се специјализовао као хирург у лепењавању, скинуо је последњи повој с болесниковог лица, и задовољним осмејком пружио му огледало.

— Истина, ви немате више вашег носа, вашег ружног носа. Но погледајте, какав вам је сада нос!

Георрес Амбросе посматрао је с највећим чуђењем своје променево лице у огледалу.

Та то није могуће, да је он тај лепа момак, којег је спазио у огледалу, а који је, откако се могао сећати, једва могао имати одважности да се погледа у огледало; шта више, он се бојао своје слике толико, да се једва усудио погледати га и код бријања. Сузе су му навреле на очи, а затим је загрлио славног хирурга:

— Докторе, ви сте учинили право чудо! Никада вам се нећу моћи доста одужити! Ја вам то никад нећу заборавити!

Доктор се подругљиво осмехне, јер је знао, шта има да држи о захвалном сећању својих пацијената, а онд аје мирним гласом почео да тумачи Георресу Амбросеу како је то било с његовим носом:

— Када су вас довели к мени у болницу, пошто сте се унесрећили приликом оног карамбола аутомобила, знао сам, да ви имате само једну жељу: да не постанете богаљ, па да опет здрави нађете испод мојих руку. Међутим сте ми се допали, када сам видео ваш велики, ружни нос, и рекао сам сам себи: »Хоћу да том младићу учиним мало изненађење!« — а затим сам се дао на посао.

И заиста је то било изненађење, када се је Георрес видео у огледалу и када је знао, да се сада више неће морати стидити свог носа, који је био тако наказан као какав венштачки нос, што га човек за време поклата ставља себи на лице... Било је то изненађење, и као неко — ослобођење. Но када је Георрес даље размисљао, морао је самом себи признати, да је само том свом наказном носу имао да захвали за своје богатство, као што је имао да захвали својој ругоби и то, да је сачувао све своје илузије и да никада није губио памет. С таквим носом... жене се у њега нису заљубљивале. И он је самом себи говорио: »Окани се жена, јер ако се која у тебе заљуби, то се она онда само претвара као да те воли, а у ствари она воли твој новац!« И уместо х1 је

сабирао љубавна писамца, он је сакупио хиљадарке. Почео је као обични продавач поврћа и воћа у неком мрачном куту, а данас је имао једну од најраскопнијих воћарских радња у тој четврти. При том био је »господин«, а у суседној банци имао је неограничен кредит!

А сада, када је свој наказни, а ипак благотворни нос заменио с другим, Георрес Амбросе био је ипак задовољан; осетно је, да ће се живот за њега променити, да ће од сада лепше живети.

Изазећи из болнице одмах је добио први доказ... нека лепа млада циганка продавала је цвеће: одмах је дотрчала к њему. Када ју је хтео га, подругљива лица, одгурне, и да јој каже да је цвеће само за лепе момке, а не за њега, она узме из своје кошариче леп канфил и закити га.

— За мене сте лепа!...
У први мах Георрес остао је препе-
ражен, но затим се досети: — та он је сада леп човек!...

Пет минута доцније, у трамвају, нека лепа прика, чим га је угледала, почела је да се смеши и да се пудра и пинка!...

Но када је ступио у свој дућан, лепа, плава благајница, која се иначе држала увек тако кисело, чим би он ступио у своју радњу, нагло се је за-
првенила, и тако га мило погледала.

Једном речи: Георрес Амбросе почео је да живи новим животом, као да се препородио. Његови иначе тако тмурни и једнолични дани претворили су се сада у непрекидно светковање. У његову радњу почеле су залазити познате париске лепотице. Сада, када није више имао ту грлобу, наказног носа, све су жене говориле, да је Георрес имао увек прекрасне очи и управо божанствена уста! И Георрес је све своје време проводио у веселом друштву. А даме из бољег сталежа имале су само једну жељу: да га предобију за свог зета.

Но врхунац свега било је то, да се је најлепша жена четврти, у којој је Георрес становао, Жана Флерет, која је певала у опери, до лудила у њега заљубила и напустила славног боксера Жефрија.

Кроз пуних шест месеци Георрес Амбросе мислио је само на забаву, толико му је пријао тај нови живот. Безбрижно трчио је много нована.

На крај године, премда су му слови ишли ванредно и премда је имао велику срећу у сваком свом потхвату, морао је продати један део деовница што их је имао од неких других подuzeћа. Но то га није ни најмање узнемиривало; та он је радио кроз читав свој живот, — па зашто се сада не би малко одмарао, забављао и уживао?!...

Међутим је ипак дошло до неких компликација: што је Георрес постао

популарнији, што су га жене више опседале. — то је Жана Флерет постала све необузданијом. Још који месец и она ће му поставити ултиматум! На почетку свог одношаја с том женом, Георрес јој је, у једном слободном тренутку, обећао женидбу; а сада она није хтела дуже да чека. Ваљало је, да испуни своје обећање, да одржи задану реч!

Но он то није хтео учинити. Сада се он најме већ заситио те девојке, и хтео је да се ожени Розалијом Пинсон. Он то својој пријатељици није затајио... та чему да лаже, кад му то није било потребно, када је могао да се ожени којом год би захтелио!

Тако је он бар мислио — но живот тече својим током и не води рачуна о мислима јадних људских бића.

Исте вечери, када је Георрес својој лепој пријатељици Жани Флерет саопштио своју коначну одлуку, она је зграбила са стола нож, и у нападу беснила, зарила га свом љубовнику, лепом Георресу, у трбух.

И тако је Георрес Амбросе поновно доспео у болницу, и лебдећи између живота и смрти, остао је тамо пуних шест месеци.

Када је опет толико приздравио, да се могао посветити свом послу, сазнао је, да му је радња почела проналати оног дана, када је на смрт рањен био превезен у болницу. А да несрећа буде потпуна, лепа благајница побегла с новцем, који се још налазио у благајни.

И када је Георрес изашао из болнице, знао је, да је пропао.

У часу, када је пролазио кроз велико болничко дворниште, случај је хтео, да се је састао с оним истим славним хирургом, који му је своједобно оперисао нос.

И Георрес је у исти мах, када је угледао човека, који га је учинио леним, осетно силну мржњу; спопао га је бес очајника, који је једанпут пред собом угледао кривица своје несреће. Заборавио је све веселе часове, што их је имао да захвали том хирургу, и видео је у њему само човека, који га је својим посредовањем упропастио. Крв му удари у лице, и премда се сунице весело смешкало на молдром небу, пред његовим се очима све замаглоло. И он скочи на славног доктора и наврсто је хтео да га задави...

Болничари су присвојили у помоћ свом угроженом шефу. Једва су га свладали: борио се и отимао тако живо и упорно, као да су сви дуси пакла ушли у њега.

— Крадљивче! Лопове! — викао је он бесомучно, док су болничари одвањали леш умрлог задављеног лекара. — Врати ми мој нос!...

И тако је Георрес Амбросе дошао у лудницу!...

Ј. Бруно-Руби.

ТИШИНА

И пустих се на једно опробано лукавство — да करा особито зависим не би ли као реткост задобио симпатије ових ужасних животиња што не дају керовима да живе!

— Да, — рекох, — запрека. Шта ћу, пас је са мном још са солунског фронта и природно је да га чувам...

— Са солунског фронта! — зачуди се домоуправитељ. — Е, то нисмо предвидели... Него знате шта? Откритите мало, да припитам газду... Случај је тако изванредан, можда ће попустити.

— Кажите му да је израсло кол мене у рову...

— У рову!... — запрепасти се домоуправитељ.

— Па да... ја сам ратовао!... И нама је ратницима служио као забава а бивао нам некад и од користи, нарочито ако би нам се по ноћи пријавили Бугари. Осетио би их и његов лавез за нас увек је био сигуран знак...

— Пааите, богавам! — заклима домоуправитељ у чуђењу.

— И да видите што је добан! — утаче се жена — Што је паметан.

— Па такав пас мора да је паметан! — примети домоуправитељ.

— И не уједа, не лаје... настани жена: — Та заволеће те га и ви и газда, и кираијије ће га заволетити!...

— И господин хаузмајстор и очи рати помоћници! — додадох ја да се којим случајем они не би уверили што и без њиховог пријата додлачемо пса а и само набрајање било комплетно.

Домоуправитељ замоли да приседнемо а сам оде газди и ускоро се врати сав задовољан и расположен.

Још с врата нам довикну:

— Одобрено је!...

И затрља руке.

— Фала Богу! — узвикну жена као да се богзна каква милост изливала на нас!

Пошто смо сада у пену имали газдно одобрење и да се чичица у Судуће не би разматао да нам је учинио напочишту доброту, заједљиво посматрах у жену и приметих јој:

— Зашто «Фала Богу»? Нећемо ваљда плаћати тек за голе зичице? Хоћемо и ми какво такво задивљење!...

Чичица је требао одмах да осети да сам ја човек самостална карактера и да се са мном не може како ко хоће и да се не плашим чак ни оних шампрона који би затрљали трему и самом Демпсију или Тенеи!

— Морам вам рећи, — обрати се домоуправитељу, — обожавам животиње. За време рата једно време био

сам у Африци и тамо сам ухватио лафа...

Чичица поскочи на столицу и разрогачи очи као да му је недовољно било ушију да ме добро чује.

Жена ме пак погледа с неистерењем.

— Да, — наставих ја, — борба није била лака, али на крају крајева савладах га и довукох га у логор. Мислио сам да га припитоим, али сигурно због туге за пустињом, сутрадан је липсао...

Дејство се доби поразно: домоуправитељ сав заигра, поста у квадрату љубазнији, чак ме и цигаретом послужи.

— И ви сте га голим рукама ухватили? И у логор га сами доукли? — питаше све још не могући да дође себи од ишчуђавања.

— Сасвим голим!... И у логор га сам довукао!... Није било лако!... О томе су тада све француске новине пијале.

Чичица се замисли и заврте главом; — Ну наши помоћници то не би смели!

— Ја мислим! — потврдих, уверен као и он сам.

Али ставих потпис, капарисах и достојанствено се удаљих.

Једва изиђосмо на улицу а жена ми пребацн што јој ништа до сада не причах о оном лафу из Африке — она је дакле ипак веровала!

И одговорих јој кроз смех:

— Лаф као што нам је пас са солунског фронта и они помоћници хрватски шампиони!...

До подне се и преселисмо.

Ето нас са двоја претоварених шпедитерских кола. Грмимо асфалтираним дворништем и из свију спратова двадесет и три стана колико их има, помаљају се на нас узнемирене и радознале главе станарина. Са задовољством опајам да ћемо имати лепе компанице. Једна ми чак замаче и за око — висока, лепа, плава, осмењивала ми се кроз замишљени поглед показујући ми своје ретке као че шаљ и сјајне као порцелан зубе. И сам јој се осмењих!... Неке госпођице, танка струка и раскошних бубикопфа, дивних листова, у хаљетцима преко колена, мувале се тамо : амо по терасама, где кад сашаптавале се, погледале на наше ствари, које нису биле баш прве свежости, и на мене који сам морао изгледати смешан онако узбесекнут због толиког женскиња, и ја, оставивши лепотицу ону за доцније, сваку од ових испраћах и изражавах им своју нескривену усхићеност — шта ћете кад сам био такав!...

Жена ме за то време два или три пута опомињаше да припазим да кочијашки не поразбијају огледала, не излуцају ормане, не испусте штогод.

Послушао сам је и пазио на обе стране — на госпођице и кочијаше, и кочијашки су ипак сломили један сто — једну ногу —, један рам — окрњили нешто десни крај при дну —, и једну карништу — ову баш напола, и разбили неке ситнице — две три флаше, две или три сијалице и испустили и докочали сасвим — баш им хвала — једно иначе напурсло огледало...

Најзад смо у своје новом стану, ствари размештене, собе почињене, завесе подигнуте, и пас мој на тераси са главом на опруженим шапама испитује нову ситуацију. Мерка где би могао да стругне ако би се за то указала потреба, а то богме бива пчешће!...

Станарице се већ утишале, где која тек извирће према нама, и гледамо хаузмајстора где ужурбан иде горе доле. И нама наврати, не знам зашто оипа Chesmu, погледа у клозет и опет негде забрза.

— Вредан неки човек — примети жена. — Одмах се види нова кућа а не као што смо тамо становали па ти газда намине тек кад је време да се узима кирија...

По ручку се славно одморисмо. Богоски се наспавах, не узнемиравач као у Немањиној оним бесомучним грохотом и звоном трамваја, оном воденичном лупњавом кола од које ти глуну уши и у глави клопоће као у биоскопском апарату; и јису нам се тресли прозори и дрхтали зидови као у грозници земљотреса... Заиста, вредело је пара!

Следећег дана по моме повратку из канцеларије жена ме пресрете са поностима. Упознала се са нашом првом светком, неком учитељицом у пензији, која се није удавала из некаквих принципа и која ју је обавестила да смо у целој овој згради само ми т. ј. она и ми отмени станари а остало да је олош у који је убрајала и самога газду. Лепа парада, зар је смела да дира у власт!? Али ето: смела је!... Рекла је још да ће нас данас или сутра неке од компаница напасти те да будемо приправни али да не обраћамо пажњу — такав је овде ред!

Узех од жене тврду реч да ће се клонити свега, ма чега, ама и једне једине труни и трунчице што би нас могло одвести сукобу. Она обећа и чак се и закле што је обично чинила када је спремна била да прва изазове неред, али овога пута стриња ми је ова била сасвим неоправдана.

Овога дана дворниште се, не знам откуда, напуни наједнапут пуно неке дечурлије. Галамила су, јурцала-звонцадила као на Врбици иако смо били у јулу, играла жмурке, чигре, и лопте која нам пет - шест пута добро удари у врата, и нису се смирила до самога мрака а тада на другом споз-

ту десно отпоче грамофон. Свирао је неке приличке фокстроте, и богами позадуго да већ поче и досађивати.

Како је било запарно, прозоре и врата држали смо отворене. Пас нам је лежао на тераси а жена нешто пословала у кујни.

Седео сам у столац и читао новине кад ме трже лавез мога пса. Скочих да га умирим. Подвикнух му да кушује и пас, покорно подавивши реп, врати се на своје место и онако још напострепен склупча се и леже. Гледао ме прекорно и упућивао ми брижљиве погледе плашећи се да ми не падне на памет да га казним. Узбунила га нека црна мачка. Неочекивано је била искочила из једног подрумског прозорчета, фркнула на пса шумгнула преко дворишта. Заставши сада мало понздаље махала је репом и страшно пресијавала својим уплашеним очима.

Одани осећаји мога доброг пса нису могли да издрже оваког очигледног изазивања, и он врчао је и као правдао се:

— Видиш ли!... Видиш ли!...

Режао је и био спреман да се баца за непријатељем, и да бих одагнао мачку и спречити пса да не диже ларму хитнух се у ону мачку метлом и она се одмах изгуби.

Поново се примих за новину и тек што се над њоме сагох, кад се двориштем разлеже нечији женски поприлично срдит глас:

— Како је то!.. Држати овде псе!.. Децу ми је пробудио... Допадну тако са керовима а зар је њима овде место!? Тражили би стан на Чубури... Море кад га крнем — упамтаће ме!..

Пса или мене, али некога од нас!..

Учитељица ова, из отмених, дозаци ми са прозора где се затекла у тај пар:

— То је она арамија, Кутлашићка. Увек је спремна на кавгу!..

Жена ми се заврпољи, пребледе, језик јој спонадоше грчеви из којих би имао да се роди гром. Позвах је гестом да се умири и рекох:

— Ко ћути два пута добија!

— Таман! — одврати она: — Ћутати свакој фукари!.. Не плаћамо ми овде само за голе андове!.. Неко ужива у деци, неко у псу!.. И зар да дозволимо да нам се улица уплиће у живот и диктира нам шта смемо а шта па не смемо!?

— Нека, расправићу ја то сутра са домоуправитељем. Зна се да пас не може бити да не лаве...

— Али зашто лаје она!?

Зашто?

Е!..

И у самом ми букну жеља да је наружим али уздржах се колико да не бих за то после дао маха жени. Када се мора једнако бити политичар!..

— Али зашто лаје она!? — опет запита жена.

ЦИКЛОН

Страшне пшчане буре у Судану.

Хм.. Постави ми по некад тако питање иако одлично зна да јој ни сви мудраци овога а можда и онога света не би могли одговорити ништа!.. Хајд', пробајте, одговорите ви!

Зашто!?

Збиља зашто?

То је баш оно! Ни маћи вам ту не умем!..

Али изјутра похитих домоуправитељу не бих ли од њега шта докућно ту,

— Реците, молим вас, колико газда има у овој кући?

Чичица избечи на мене своје очи малепке као главиће од државних жижича,

— Па... један... Зна се!.. Господин Модестовић... А што питате?

— Добро! А сад, изван вас, хауз-мајстора, па и оних ваших помоћни-

ра, може ли још ко да ставља кираџијама какве захтеве, и ко је, молим вас, тај?

Ово га упитих тако нагло да се он збуни.

— Па... могла би још газдарица... али она је у бањи!

— Добро! Сад, је ли слободно моме псу да који пут лане?.. Ав-ав-ав!.. — привикнух на њега.

— Па... не би требао, али... како да не може — пас је то!

— Врло добро! — одсекох кратко.

— Видим, човек сте од разуме се.... Сад реците ми још, може ли се овде над кираџијама спровођати каква тортура и ма од кога она потицала?

— Тортура?...

— Да, шпанолска тортура из времена Филипа Другог!.. Дакле, јесте ли

Наставак на 30-ој страни

Мари Линдбергер

пријатељица берзанских играча

Од ЕВГЕНА ДЕРНБУРГА

Мрзело је да се појави на свет пред суседима који су се радовали њеној несрећи.

И ако није обраћала пажњу оговарањима, опет је у њеном срцу стајала рана, у превареном срцу њене прве девојачке љубави, која се лако не заборавља.

Али мало по мало бивала је све мирнија, разум је почео побеђивати.

Што је тих дана Мици тешко падало, јесте несташица сваког луксуза, на који се већ била навикла, као да је у њему била одрасла.

Пошто је прекинула с Ролфом, за њу није више било фијакера, ни једног богатог ручка у отменој гостионици, нити свечаности, позоришта, концерта и нових хаљина.

Али је Мици била сачувала своје елегантне хаљине и богати накит.

У том суморном расположењу, напуштена, Мици је једног дана добила следеће писмо:

„Врло поштована госпођице,

Пре неколико месеци имао сам част да Вас видим. То је било у Пратеру. Од онда зла судбина није допустила да budete близу мене. После мучних испитивања пошло ми је за руком да сазнам Вашу адресу. Немојте се због тога на мене љутити, али сам ја то морао чинити, јер ми се веома допадале.

Да ли смем да Вас замолим за један састанак с Вама? Ја ћу у среду, у четири сата по подне бити у кафани Филипов Двор, надајући се, да нећете одбити моју молбу да се састанемо.

Поздравља Вас с поштовањем,

Поручник, барон Валтер Тратенбах.“

Замисљено је затворила Мици писмо.

То је дакле био онај елегантни хусарски официр, који је поздравно када је с Ролфом прошла у колима кроз главну алеју у Пратеру, који ју је чешће поздрављао и жудно погледао.

„Јест, ја ћу отићи, рекла је у себи. Ролф ме је преварио, зашто бих вечито због тога жалила. Ја треба да уживам.

И Мици је дошла на време у кафану Филипов Двор.

Поручник је се поклонно елегантно, пољубио јој руку и замолио је да седне.

„Не до прозора, господине поручниче!“

„Тако, има и за другим столом празног места.“

Тамо су сели и разговарали. Мици је пила чоколаду и умакала бисквит.

С улице је ушла девојчица и понудила да купи руже.

Најлепшу киту је купио и пружио је Мици, која је лако поруменила.

„Не, господине поручниче!“

„Она приличи Вашој лепоти.“

Она је се насмејала том ласкању. Његове речи су биле пуне љубазности и похвала и одавале светског човека.

Његова лепа појава, нарочито ватрене црне очи, високо чело, а поврх њега потпуно црна густа коса; за тим елегантна и златом отпочена униформа хусарског поручника, јако су се свиђали Мици и наскоро је

она постала потпуно слободна, разговарала неусисљено, природно.

То је на барона направило још већи утисак.

У себи је се радовао и допустио Мици да и даље говори. У њој је још раније био запазио праву бечку девојку из грађанских редова, неискварену, која и стипендијски воли и весело се смеје; која има златно срце.

Разговарајући и смејући се, дочекали су седам сати вече.

„Ја морам кући, господине поручниче, мајка ме чека!“

„Жао ми је, драга госпођице, али бих волео да се опет што скорије видимо!“

„Врло радо!“ одговорила је Мици брзо, али је се од стида заруменила.

Пружајући јој руку, рекао је:

„Дакле, рецимо у суботу, као данас у четири сата!“

„Пристајем!“

Барон Тратенбах је пратио донекле Мици на улици, са тим га је она замолила да иде сама кући.

„То је због људи, господине поручниче. Ви не можете веровати како ружно људи на улици говоре.“

Они су се пријатно растали и он ју је из далека још поздрављао.

* * *

Барон Тратенбах је био весео кавалер, који је лепе младе девојке и жене волео као што је волео игре и спорт.

Пореклом је био из старе племићке породице, која је за последњих неколико деценија материјално јако поспрула. Сада је барон Тратенбах имао имање, које је једва вредело 20.000 форината, заиста врло скроман остаток некадањег имања предака, које је представљало милијоне.

Али то ништа није сметало. Потоње време с многим новим банкама, грађевинским удружењима потребовало је аристократе као и готов новац, људе, који ће им дати сјај свог имена, да би њиме позлатили своје банке и акционарска друштва.

Због тога је се пришло барону Тратенбаху и понуђено му место подпредседника »Привилегованог аустроугарског шумског и пољопривредног А. Д.«

Он је се одмах истог примио и дао своје звучно име за стварање једне сигурне установе.

Тако је се пред публику изишло, а нарочито пред банкара Бергмана, акционара тог друштва, које је као и многе стотине таквих друштава било основано на превари.

А какве би послове оно радило? О пољопривреди није ништа знао ни један члан његове управе. Али то није ништа значило.

Главна ствар су биле добре и пуно уплаћене акције, чија је вредност из дана у дан скакала и великим акционарима доносила велике зараде.

А какве дужности је имао подпредседник шумског и пољопривредног А. Д.?

Дужности?

Јест, зар није било довољно, када је он дао своје име и када је један пут у недељи дана пола сата одседео

у друштвеном отменом салону и тамо на неколико пи-
сама стављао свој потпис?

Најрадије је пак подпредседник сваког првог у ме-
сецу потписивао признаницу на исплаћену му плату у
2000 форината.

Тако велику је плату имао господин подпредсед-
ник. А добра и глупа публика куповала је акције и
повећала курс све више овим лажним хартијама.

* * *

И барон Тратенбах је био појмио време привредног
полета. Његови робаци су га хтели оженити из богате
племићке породице, како би жениним новцем повратно
сјај Тратенбаховој кући.

Али је Тратенбах помишљао! Женидба? Још сада,
не! Сада, када новац олако добијам да се оженим бесном
и ружном племићком? Још не! Има за то још времена.
Треба живот искористити и уживати у времену када се
новац много зарађује. Треба се водити с лепим,
слатким девојкама из бечких грађанских кругова.

Нарочито се сада не треба женити, када је познао
Мици, лепо, малу Мици!

Вечерас ће се барон Валтер Тратенбах опет са-
стати са својом малом Мици.

* * *

Било је осам сати ујутро.

Посилни је куцао на врата спаваће собе свог
официра.

Најпре лагано, а после нешто јаче.

Једно осорно: »јест, чуо сам!«

Унутра у елегантној соби барона Тратенбаха ле-
жала је Мици у постељи младог барона.

Тек нешто пре него се је пробудила; једва је дошла
к себи о свему ономе, што је се прошлог вечера догодило.

Плакала је. Осећала је бол, стид и љубав помешани.

Барон Тратенбах је се био већ обукао. Његово витко
тело је се сгнуло к Мици.

Пољубио је. Нежно ју је гладно по коси.

»Немој плакати, Мици! Ја те неизмерно волим!«

Насмејала је се сузних очију, сумњајући и уједно
осећајући пријатност ових речи.

»Је ли то истина, Валтере?«

»Видиш, Мици, ти мораш почети живети нови жи-
вотом, остани најпре код мене, буди моја мала, мила
пријатељица. Ја ћу те волети и пружити све што ти
срце зажели. Али остани код мене, Мици!«

»А мајка? Зар да је напустим? Шта ће она мислити
о мени?«

Опет су се појавиле сузе у њеним очима.

»Мајка сигурно неће стати твојој срећи на пут!«

Врео пољубац Мици је био одговор.

* * *

»Ја претпостављам, господине бароне, да наш ин-
ститут чини врло добар пазар, ако цео комплекс у јуж-
ној Штајерској добијемо.

Наш заступник нам је баш сада поднео врло тачан
и опширан извештај. Односи се свега на десет ранијих
малих сеоских посета, у величини округлих 100 јутара
земљишта под њивама и ливадама, који могу донети
велики принос.

Нарочито повољна перспектива ће се постићи за
наш институт добијањем великог млина, који, када се
модерно уреди, моћи ће доносити богат приход. Због
тога Вас молим, господине бароне, да изволите потпи-
сати уговор о куповини грађачког адвоката.

Потпредседник барон Валтер Тратенбах је с једва
пригушеном досадом саслушао извештај прокуриста.

»Где је то земљиште, које ћемо купити?«

»У јужној Штајерској, господине бароне.«

»Знам!«

Осорљиво, рђаво расположен одговорио је кроз зу-
бе барон.

После весело проведене ноћи при шампањеру, ру-
меним девојачким уснама увек долази идућег јутра не-
расположење.

Дохватио је перо и потписао акт; куповина земљи-
шта од стране банке је била свршена.

»Када је плаћање?«

»Осам дана после потписа.«

»Добро! Тражите да се уговорена сума од 28000
форината што пре пошаље нашем грађачком адвокату!«

Затим је дао знак руком и прокуриста је отишао.
На писаћем столу бароновог спајала је у позлаће-
ном оквиру Марина фотографија.

Валтер је бацио поглед на лепо слику.

Сада је барон опет постао весело.

»Морам јој послати поздрав.«

Звонио је. Служитељ је одмах ушо у собу.

»Купите у цвећарској радњи киту камелија и одне-
сите је госпођици Мари Линдбергер, Фрајунг бр. 6.«

»Одмах, господине бароне!«

Вутећи је служитељ отишао из собе.

После пола сата је се служитељ банке с дивном
китом камелија пео уз широке камените степенице.

То је била лепа приватна кућа. Већ је служитељ
стајао пред месинганом таблицом с натписом »Мари
Линдбергер.«

Звонио је. Собарица је отворила врата.

»Господин барон Тратенбах шаље ово цвеће госпо-
ђици Мари.«

Кратко »хвала« и већ је служитељ пошао назад.

После једног минута камелије су биле код Маре и
још више увећале лепоту скупоценог намештаја соба.
Мари је становала у отменим, управо краљевски опрем-
љеним собама.

Салон, трпезарија, соба за облачење, спаваћа соба,
купатило и соба за млађе. Тешки скупоцени персијски
ћилимови, масивни бронзани свећњаци, млетачка огле-
дала, уметничке слике и уметнички израђене дрвене
столице. Све сјајно. Код намештаја овог стана је барон
Тратенбах био тражио савет и помоћ неколицине беч-
ких уметника.

Није било никакво чудо, што је тај стан био право
обиталиште муза у погледу лепоте и сјаја, али и удоб-
ности. Али је најлепша соба била Марина спаваћа соба
и будоар.

Широка постеља с небом од скупоценог дрвета и
плавим балдахином. Дебеле меке коже покривале су
скоро цео патос.

Светлост с лампе, која је висила о тавану расипа-
јући зраке увећавала је чар ове лепе спаваће собе.

Будоар је био спремљен с безбројним интимним
стварима, потребним за живот даме из великог света.

Барон Валтер Тратенбах је често долазио к Мари,
к својој слаткој, обожавамој мало Мари, без које није
могао замислити да може живети.

Сатима су седели једно поред другог у Марином
будоару, љубили се и уживали срећу и чар љубави.

Ма како да је сада Мари живела у богатству и сјају,
да је он из њених лепих очију читао сваку жељу и ис-
пуњавао, она никако није искориставала тренутке ње-
говог љубавног усхићења да би га молбама приволела
да јој чини скупоцене поклоне, како то чине препредене
кокоте.

Мари је била врло скромна и часна да би искорис-
ћавала такве тренутке.

Лежала је на отоману. Лака хаљина покривала је
њено лепо, витко тело.

Валтер је седео уз њу и загрлио десном руком.

»Валтере, ја бих имала велику молбу за тебе.«

»Реци мила моја, она ће ти унапред бити испуњена.

Хоћеш ли пакит, Мари? Говори!«

Ова је махнула главом.

»Не, Валтере!»

Дакле, нећеш накит. Бриљантна огрлица, какву носи грофица Фербах, дивно би ти стајала!»

»Не, Валтере, ја нисам грофица.»

»Па шта је, мала?»

»Погоди!»

»Да погодим?»

»Али ја ћу ти олакшати. Ја желим нешто лепо за моју спаваћу собу.»

»Шта би то било, анђеле мој? Најлепши накит у спаваћој соби је лепа, лепа, мила женица.»

Она му је врелим пољупцем затворила уста.

»Знаш ли, Валтере, шта ми је се у ботаничкој бапти веома допало?»

»Да ли златне рибице?»

Она је се насмејала и погледала га молећиво.

»Дакле желиш златне рибице, Мари!»

Ову безазлену жељу он заиста није могао очекивати од ове наивне добре бечке девојке. Пољубио ју је попу гола бела као снег рамена, загрлио је, пољубио јој као ружа, румена уста.

* * *

»Привредна банка« је од месеца до месеца задобијала све већи утицај. Као паук раширила је све даље своју мрежу.

Постале су њене филијале у већим варошима и говорило је се сељацима да је камата на уштеђени новац и уложен у ову банку много већа него у другим штедионицама.

Бергман је предложио да се у Грацу отвори велика филијала. У почетку је његов предлог наишао био на разне тешкоће.

Штајерски посланици, а нарочито они са села су се успротивили. Здравни смисао њихов паслућивао је у тој банци тачно да је она несолидна установа и да ће народу донети само штету. Али то није омело Бергмана.

Народни заступници нису могли ништа учинити прставу непосредне наредбе, из Беча, коју је банкар Бергман издејствовао, благодарећи својим одличним везама с министарством финансија.

Намесник Штајерске добио је из бечког министарства финансија миг, да не прави никакве сметње остварењу филијале »Привредној Банци«, што је значило да мора укротити штајерске посланике.

Гуиђајући, они су се повукли, али је после неколико недеља с једне куће у најживљој улици главне вароши штајерске бљештала табла, натписом »Привредна Банка, филијала Грац.«

* * *

На перону бечке јужне железничке станице је био тискање масе света. Чекало је се на полазак нарочитог воза на прузи Беч — Грац.

Цео управни одбор »Привредне Банке«, многе виђе личности, велики акционари и представници бечких дневних листова били су ту присутни да отпутују у Грац на свечаност отварања филијале, постале неке дуге борбе.

То је желео Бергман. Требале су тврде главе штајерских сељака да виде колика је новчана моћ ове филијале! »Место да су те будале веселе што им допосимо у њихов крај огромне суме новца, они нам стварају тешкоће. Сада ће бити мирни, увидеће своју заблуду!«, говорио је Бергман.

Рећ је звиждала локомотива и елегантни засебни воз с вагонима прве класе је кренуо.

Био је се путовало; нигде задржавања као да је пругом ишао дворски воз.

На свима станицама, кроз које је посебни воз про-

шао, стајали су железнички чиновници и пониже поздрављали.

Част и поштовање новцу, који ће овуда у млиницама проћи.

У пољима су радили људи. Било је доба жетве. Сунце је пекло. Људи су чули тутњаву воза у ово неосимно дооа — то је морао бити дворски воз! Може бити да је у њему цар!

И сироти сељаци и радници у пољу скрушено су скидали капе и са страхопоштовањем се клањали.

Гласни и подруглави осмејци разлегали су се кроз створене вагонске прозоре.

О, ти глуви штајерски сељаци!

* * *

У једном засебном одељењу путовао је барон Валтер Тратеноах с Маром.

И он је учествовао на свечаности отварања филијале у Грацу. Пошто ће неколико дана одсуствовати из веселог Беча, зашто не би са соом повео лепу Мари?

»Привредна Банка« је била одредила 100.000 форината за свечаност, у коју суму је урачунат издатак за посебан воз, хотел и др.

Зашто не би и његова Мари уживала и зашто добри људи плаћају готовим новцем купљене акције?

Мари је оила весело пристала када је Валтер понудио да иде с њим и с друштвом у Грац.

На станици у Грацу су се леиришале заставе.

Намесник Штајерске, председник општине и одборници били су сви ту, само сељачки посланици нису присуствовали. Али то ништа није сметало. У толико је председник општине био љубазнији. Са свом у фраковама и орденима окићеном господом ће у зеленој Штајерској настати нов живот, напредоваће и Грац, постаће модерна варош.

Као какав тријумфалан поход ишло је се кроз улице, заставама окићене. Варошани су се радовали, јер су очекивали велики прилив новца.

Сада ће се извадити новац из чарала и сандука, или скривен у хаљинама и уложити у банку, или још боље за њега ће се куповат акције. Новац ће вући три и четири пута већу камату него раније.

У вече је председник општине дао у општинској кући свечан банкет за отмене бечке госте.

Банкар Бергман је на банкету држао говор о великом значају сутрашњег дана, о новом времену, привредном напретку, који ће усрећити све грађане отварањем филијале.

Банкет је сјајно текao. На њега су учествовали најатменији грађани са својим женама и кћерима.

Али је Мари била збуњена. За триезом на супротној страни, спазила је Ралфа.

Разуме се да је и он ту био; био је виши чиновник »Привредне Банке«.

С времена на време, кришом је погледала у Ралфа, који је се с једном дамом из грађанског друштва смејући се разговарао.

* * *

Свечаност отварања је била проишла. Исто тако звучне речи многих говора. Скинуте су биле и заставе, извешане у почаст свечаности. Господа из »Привредне Банке« сипремала се за повратак у Беч. Није тако мистио барон Валтер Тратенбах.

Сада, пошто је био у Штајерској, сада је волео да види земљишта и имања, која је банка била купила.

Хтео је да види својим очима млин и каква индустријска грана би се могла ту развити, како се у управном одбору у Бечу о томе говорило.

»Мари, хоћеш ли на неколико дана са мном да пропутујеш Штајерску, ту лепу земљу?»

— Наставиће се —

Валтер Кран: «Мост живота» по цртежу Адолфа Г. Деринга.

Факир Факија — Кан

Већ неколико недеља у Паризу, пред једним хотелом, стајала је маса света. Од шест сати улица Лафајет испунила би се радозналим људима. Узалуд би свирале аутомобилске трубе, узалуд су викали стражари, и растеривали светину, она је и даље стајала тврдоглаво, да би видела чувеног факира Факију — Кана. Он се чувао да се не дозна за његов долазак, али све је било узалуд, и Парижани, који воле сваку сензацију, у стању су читав дан да стоје пред хотелом, да би га сачekali кад изађе.

Славни господар Невидљивости, Факија Кан, опет је напустио своје хималајске долине да би по други пут посетио Европу. Сад се неће задржати само у Европи, већ иде у Америку.

Као и увек што је затворен и дискретан, Факија — Кан није хтео да каже ни једном новинару разлог свог другог путовања. Он оставља утисак дубоке природе, и увек је замисљен.

Једнога дана, тек што се појавио пред хотелом у аутомобилу, маса га је шћепала, и на рукама унела у вестибил. Дуго се нису хтели разићи и непрестано су акламирали да се појави. Као неки филмски глум

мац Факија Кан се морао појавити на балкону.

Те овације се могу објаснити мистериозном моћи великог факира. Док му је светина клицала, он је стајао на балкону миран и непомичан. Ни један мишић његова лица није се покренуо. Очи су му биле укочене и стајао је као нека статуа. Та његова укоченост дејствовала је на масу. Наједаред, лагано, као да хоће да благосиља, факир подиже руку. Светина га гледа укочено и под утиском његових очију, из којих је избијала нека тајанствена моћ, утиша се и занеме. На улици завлада мртва тишина. Сви су чекали да факир проговори. Он отвори уста, и изговори неколико неразумљивих речи. Али и даље је укочено гледао публику, као да јој заповеда да иде, и свет поче лагано да се разилази. Као да се деси неко чудо... Сви одоше. Послушали су нему заповест Факира.

Кад је ушао у салон, где су га чекали новинари, сви су били бледи, јер су осетили његову моћ, којом је натерао светину да се разиђе. У његовим очима, сјајним као жеравица, појави се једва приметан осмејак. Онда поче да разговара обичним тоном, у коме није било нимало узбу-

ђена.

Није био нимало уморан од дугог путовања, иако је ишао и пешце, и возом, лађом и авионом. Напротив био је срећан што је опет дошао у Париз, и срећан за те срдачне овације светине.

Факир Факија Кан има пресет година, али нико не би вјеровало да има више од четрдесет пет.

— Ускоро ћу имати осамдесет година, говори Факир, али ја не осећам тежину њихову. Никада се нисам осећао тако млад као сада, иако мој живот није спокојан. Могао бих написати десет романа о авантурама, које сам претуррио у свом животу. Могу рећи да имам да захвалним за моју духовну моћ победи над догађајима и над самим собом. Они, који имају у себи неку свенишњу моћ, морају да преживе страшна искушења.

ТРГОВИНА ФОТО АПАРАТА
ИСО МАНДИЋ
БЕОГРАД, Сопљанска 7.

вољни препоручити госпођи Куташићки да се не качи о нас?

— Ето!... Баш сам мислио!... Али шта се за име Бога догодило? Ах, та госпођа... у гроб ће ме отерати — нема кирајнице да не дође овако да се жали!...

— Красно! Али ово у уговору писмо предвидели и зашто ме с тим писте упознали?

Чичица безпомоћно поникну главом а ја подох.

— Што сам имао рећи — рекох. Збогом, и да се то више не понавља!...

У пола осам, по сата доцније после овога разговора, зачу се грамофон са трећег спрата. Полут музике чула се и нека свађа на четвртном спрату!...

Грамофон је свирао, како ми рече жена, све до подне, али у три по подне удружише се одједанпут три грамофона — с другог, трећег и четвртог спрата!...

Истовремено у двористици диже се невероватна граја дечурлије!... Шест служавки започе са неким страшним заурлавањем песама из својих родних места: из Кушинова, Баваништа, Старе Пазове, Бачке Куле, Голубинаца и Батајнице!... Урнебес од узвике, свирке и треске над нама где је неко играо... а нада свим овим неки молер фарбао је собу искошце од нас на другом спрату, уобразивши да је први бас београдске опере кукао је неку наврзану арију без краја!...

Шта се чинило са оним светом! Обест или одистинска жеђ за звуцима, песмом, криком!?

Није се могло издржати. Како сам лежао скочих из кревета и завиках служавку:

— Јулишка (из Ниња) Јулишка! Иди, твој домоуправитељу, кажи му нека бар оном молеру заћушка грло!... То ли је та тишина, а-а!...

Јулишка отрча све по пет и за час врати.

— Домоуправитељ каже да је већ ишао молеру, али онај неће да ћути. Каже прошло је три сата и може да пева колико хоће!...

Седео сам на постељи затиснувши уши од неспавања изломљен и љут — тек бојом легао кад отпоче онај ужас од дерњава, ларме, свирке и игре, — и онемоћао од гнева, поцрнео од муке, притискивах шакама главу у којој је сад клопарало као у двадесет биоскопских апарата... Ех, па у Немањиној... све оно у Немањиној било еј тако мало пред овим!...

Молер, буцмаста нека човечина, рутавих груди у обиму једног пивског аковчета и раста да му нису требале у послу мердевине, дерао се што га је грло дозвољавало, и што даље — све слободније, све више!...

Још сам и разумео ону децу, оне служавке, оне грамофоне — било је

то своје, из куће, да се у неку руку и могло подносити, али... молер!

Скочих и обукавши се на двоје на троје одјурих домоуправитељу.

— Чему сте ради? — пресрете ме оцај кријући се иза наочара а у лицу смушен и гласа подрхтавајућа.

— Како чему сам рад!? — завапих. — Човече бојки, чујете ли шта се тамо ради!? Идите, полите онога молера водом. Изгледа, шенуо је!

— Ето га!... И ви!...

— Како ето га? Мени, молим вас треба мира, и како ви то, молим вас, сматрате: довести човека на Танталове муке па још га овако пресретати, али — недам се ја! Јок!...

— Опростите, дошло ми под реч а хтео сам рећи како да вам није познато да молери нигде не раде без певушења?

— Ама шта ви то говорите!? Зар они молерови вапаји певушење? Немоћно је гужвао у рукама неку хартију, ћутао и избегавао ми поглед.

— Али шта сте стали? Идите и наредите му да ћути! Не да ми да пишем а знате ли шта су то финансијске ствари? Ту морам да сам сасредсређен!... Ухуткајте га! Та ви сте бар у могућности!...

Бацих ову француску реченицу да га узвеличам и одобрвољим, и чичица, који је можда говорио француски, најзад реши се:

— Не срдите се, часом ћу ја то... само — не гарантирам!

Испрати ме са сажалевајућим поклоном и молеру се упути нехоте и мрзивољан.

И чух где га је умољавао:

— Престани, човече, сметаш!... Буне се кирајнице!... Ето, онај онде господин ради финансијске ствари!... Знаш ли ти шта су то финансијске ствари? Ту треба човеку мира!...

— Тој да ми је! — одговори онај и продужи и даље дерњати се.

А-а!... Тако ли је! И командовах:

— Пакуј!... Пакуј, и никаквих разговора више!... Пакујте, а ја вам одох да потражим стан где ћемо моћи да држимо тридесет паса и мачака и где у кући не сме да је више од једне служавке, осим наше, једног грамофона, једног детета и где нема потребе да се шта кречи или мала!...

Сада изе ето у Јајинцима.

Жена се мало срамоти када нас питају где смо, али ништа — и у Мишарској је било незгодно!...

У Београд долазим свако јутро на чезама са познатим млекацијом који нам је раније носио млеко и коме имам да захвалим за изнајмавање новог нам стана... И путујемо тако: Он — са кантама, ја с танном под мишком. И подесили смо да се и заједно враћамо.

Пас ми сада лаје до миле воље и тако се изучио овој вештини да га и сеоски му колеге у томе не могу да претекну; и нема Кутлашићке да прети да некога од нас крне, нема услужног хаузмајстора, ни оних шампиона, заплашеног домоуправитеља газде и још двадесет и три газда и све оне олоши у који учетиљаци у педазији не спада!...

Мир и тишина!

Да сте благословени од пре месец дана, откада смо се овамо преселили, и до века. Амин!

Београд, 1928. год.

Адам Р. Младеновић.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ МЕСТ
РАД!
ФОТО-ЦИНКО, РУС[®]
Београд

Студентина 85 Телефон 29-19

Бесплатне поклоне

може добити сваки читаоц

Ови су поклони тачно описани у великом илустрованом дневот, пеновнику часовничарске радње СУТНЕР

већ преко 30 година

Јужна светска фирма Х. СУТНЕР најбољи глас због свог солидног рада и због поуздано добре квалитете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

оригиналне фабричне цене

и БЕЗ РИЗИКА, јер се измешује што не одговара или се враћа новач. Пошаљите одмах вашу тачку адресу фирми

Н. SUTNER, Ljubljana, br. 965.

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустровани дневот, пеновник о ценима сатовима, часовницима за руку, свој златној и сребрној роби, накату и т. д.

Сутнеров часовник „ИКО“
служи кроз цео живот

САМО 49 Дни, 60 п. кошта правни швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рем Роскопф.

САМО 49 Дни, 20 п. изврстан часовник бр. 111 са Радум-бројчицама и Радум скалама ма уз 3-год. гаранцију.

САМО 64 Дни, 20 п. кошта прави 16 см. висок Анкер-будилник бр. 105. Огроман избор у пеновнику мушких и женских сатова, златне и сребрне робе, прстења, ланца и т. д., часовника са металним, кукавним часовника и т. д.

Нове идеје

У средини сезоне госпођице познају моду до најмањих детаља. Али кад се сада појави нешто ново, оне се одмах заинтересују.

Тока од сјајне сламе или од сјајних панталчица, са перјем са стране, дијаво стоји на вашој глави кад имате дуге коврџице.

То је новост.

Сад друго.

За зимски спорт је врло модеран пуловер од пунене чипке.

Слушајте даље. Кратки жакетићи од крзна опет су се вратили. Они се носе са сукњама беж боје и пеширљем који чини ансамбл и крзну и сукњу. Испод жакетића носи се блуза од крепдешина. Јеленски појас са бакар-

ном копчом довршава тоалету. Ти кратки жакетићи праве се од лутра, кастора, тигра, леопарда, лисице! Али те страшне зверове некад замењује обичан зец.

Тока је врло омиљена, особито онда кад се фино драшира, и позади се драпе сакуни као у пунду. А може и са стране.

Једна фантазија.

Свилена марама у облику црне марамице, везује се око врата. Ви то још нисте носили. Онда покушите.

На прним хаљинама ивица сукње добија пасулу. То је врло унадаљиво кад је ивица неједнака.

Бело јагње је модерно.

На плитким атласним ципелама носе се велике кристалне копче. Та копча може да буде у боји са тоалетом, и онда црна ципела иде уз сваку хаљину.

Златна и сребрна дугмад стављају

У МОДИ

се као украс на хаљину. Могу на истој хаљини да дођу и једна и друга дугмад.

Ако волите жуту боју, будите срећни, јер ће жута боја бити опет у моди. Имаће разних нијанса: слачица, капаринка, диња, слама. Са тим нијансама комбиноваће се: браон, беж, тегет, црно.

Идућа сезона долеће нам и материје шантунг и твил, попрјекаг тачкицама.

Браслетне од емија модерније су него ланчићи. Али бисерне низе обмотане око руку носе се много. Модерне су и од разнобојних мерцана као што су некад носила деца.

Чарале вас исто тако интересују. Носе се розе, слезасте боје, браон и чај.

ЗВИЖДАЊЕ У ПОЗОРИШТУ

Дешава се (не код нас!) да се публици не свиди какав комад у позоришту и да своје незадовољство испољи на врло звучан начин: звиждањем. Ствар није ни мало укусна, али публика је суверена и за своје паре неће да гледа ствари које јој се не свиђају. Звиждање у позоришту је доста старог порекла. Корнеја под старост извиждали су пријатељи младог Расина; Расина Прадон; Волтера Пирон. Пироона Волтер; Бомарше, Вик-

тор Иго, Бизе, Вагнер, Ибзен, Дебисл и многи други славни људи доживели су да им се звижди. Из ових примера се види да звиждање није увек меродавно за вредност појединих аутора.

За време Царства десно се интересантан случај: када су звиждаљке замењене са спаваћим капама! Песник Непомисен Лемерсије написао је био један комад у три чина, без икакве вредности, под насловом »Кристоф Коломб.« Наполеон I нареди да се игра у Одеону. На премијери комад се

није свидео и буде извиждан. Наполеон је захтевао да се поновна игра. Исти случај се поновио и на другој представи. Код трећег пута Наполеон лично дође да би својим присуством сиречно протесте. Са собом је био повео цео један пук гренадира. Предстројност је успела и публика овог пута није звиждала. Али на место тога цео партер извади из ценова спаваће капе, стави их на главе претварајући се да спавају. Наполеон се и сам слатко смејао и нареди да се комад скине са репертоара.

Недељне Шумадијске

ПРЕПЛАТА

За нашу државу годишње 140 дина., полугодишње 70 дина.
За иностранство го годишње 200 дина., полугодишње 100 дина.

Уредник М. СВЕТОВСКИ

БЕОГРАД, 3. ФЕБРУАРА 1929.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Стољарска 18, II спрат,
Телефон бр. 26-91. ПОШТИНИ БРОЈ ЛИНАРА 3-

На клизалишту београдског тенис клуба
»Шумадије«.

Један елегантан пар на клизалишту тенис
клуба »Шумадије« Г-ђица и г. Недић.

Цемса Ханум, најлепше пева српске севадалинице.

Мистингета, идол гомиле, заробила је једног
леопарда и води га на узлицу.

Неделне
Илюстрације

Бр. 7
Дец 3

Нов тип београдске младе девојке

Један нов тип младих девојака ствара се код нас и баца у засенак моденку, ону госпођицу која је бриљирала у друштву одмах после рата, безбрижну и беспослену девојку, већ мало и заморену тим лењствовањем по салонима.

Сад се и код нас американизирају девојке, и тај дух увлачи се и у отмене салоне, и уноси нову атмосферу, пуно виталности, у живот младих девојака.

Само играти, шетати и разговарати, није довољно. Живот младих девојака захтева једну праву линију, која води професији, а све атракције долазе као задовољства, да би им рад изгледао лакши и живот улетшан. А кретати се само по једној линији цип-цак, од жура до бала, ствара једну неуравнотеженост у животу младих девојака, и њихово расположење варира између апатије и моментане веселости. Последница тог изломљеног живота је прерана старост.

У последње време осећа се, да се ствара нов тип девојака.

Ето, ја посматрам моју малу пријатељицу г-ђицу Душанку Луковић, ћерку г. Косте Луковића директора „Времена“.

Она је најизразитији тип тих нових младих девојака. Њен живот има један брзи темпо, што је карактеристика нашег доба, као, сви тражимо брзину аута, експреса и авиона. Њени су гестови брзи и ритмички, речи су брзе и мелодичне, али свака има своју боју, свој смисао.

Позориште је пасионира, нарочито драма. Опера је већ оставља хладнијом. То је ствар укуса.

— Ја не могу да поднесем да ми неко отпева: „Дајте ми цигарету“. Дође ми смешно. Али у драми је најстрашнији критичар. Кад би се допустило једној таквој младој девојци да напише позоришну критику. Ту би се нашле најфиније мисли. Зашто морају увек да имају патент на критику мушкарци.

Моја мила пријатељица брзо говори. Али колико разноврсних тема, и слеће као лептирак с једне теме на другу, а ви је слушате, слушате и од свију њених мисли направите један диван букет.

Јер она све стигне да види, као Американка.

Још је у заносу од првог њеног дворског бала. И заблестају јој очи кад прича, лице испод црвеног абажура добије боју зреле малине, а на

фином профили ружичаста светлост умекшава сваку црту.

— Шта је било најлепше на дворском балу?

— Најлепше су биле очи Краљице... Ах, ја не могу да заборавим њене очи... Тако лепе очи нисам видела... Колико меканости доброте, нежности у погледу Краљице, нечега материнског и узвишеног, као што су стари сликари сликали Мадоне... За мене је Краљица те вечери била као Краљица из бајке, у дугој белој хаљини од пајета са дијадемом од брилијаната. Кад сам била девојчица и читала бајке, увек сам тако замисљала Краљице...

И моја мала пријатељица сва је била занесена, очи су јој блистале, док је причала о Краљици...

Њене мисли брзо иду...

Тако смо дошли и до г. Дучића... То је био њен кавалер на дворском балу... А он уме да занима младе девојке својим поетичним козеријама.

— Причао ми је о Каиру... „Знате, Каиро није за моденке, ту нема оног моденског ноћног живота... То је варош за уметнике, који желе да осете лепоту и трагику уметности и старине“.

И моја мала пријатељица већ замисља долину Краљева и поетичне млаке ноћи у египатском граду...

За младу девојку први бал је најлепши, а кад је то дворски бал, то је права чаролија.

Те младе девојке најновије генерације умеју да нађу себи леп провод.

Њихов деби је увек — на играмама Докеј клуба. Ту је реви најлепших пипарица, које се ослобађају у нитимној и пријатној атмосфери Докеј клуба, који се сматра као најотменији клуб. Балови већ излазе из моде, и ове зиме их нема много. Сад се свуда игра, готово сваког дана и није потребно велико припремање и скупоцена тоалета. Игра је постала спорт, а некада је била церемонијал.

Дође ли госпођици у посету рођак, одмах она наврња грамофон, и одигра један фокетрот.

И моја мала пријатељица воли игру као спорт, али воли и прави спорт... Већ је спремила зимски спортски костим, ту је плава вуњена капа, плави свитер и плава машна, готове су и саонице...

Али...

Тата и мама се плаше леда...

Она је њихова јединица, и да се несрећно оклизне на леду... Боже са-

чувај, шта све не пада родитељима на памет...

И као послушна девојчава скида плаву капицу и свитер, оставља саонице, и преко њених зеница пређе једна сенка туге...

Али за неколико секунда...

Јер има и других спортова. Тенис може да игра до миле воље. Онда се кокетно обуче. Црвени џемпер, бела сукња, бео шепирић. Њој стоји врло лепо црвено. Зар се не сећате оне младе девојке на премијери, све у црвено, као булка...

Али сад настаје за њу озбиљан посао...

Испити...

Она је правник...

Да сте је видели летос у јуну...

Жега, страшна тропска жега, кад се асфалт растапа... Ње нигде нема у кући... Ни у трпезарији, ни салону, ни спаваћој соби... Нигде.

А она се сакрила у купатило... јер је ту најхладније, и учи...

Папучице на босим ногама, лаки цеобар депрша се око ње, таласала коса пала јој на чело, а она учи... Полаже прву групу...

Двадесет највреднијих дана издржала је над књигом, и положила је испите...

Сад се опет спрема... Али она је као Американка... За све има времена... И за премијеру, и предавања, концерт, играшку... И на пробу код кројачице, и нешто сама да сашије, и да прочита најновији француски роман... И предавања на универзитету да посећује, и редовно да полаже испите...

Увек весела пасмејаних детињских очица, умилато дете својих родитеља, наивна у својој кокетерији, али духовита... За њу је живот леп и слadak, и још не познаје љубавне патње, али једнога дана... Она ће озбиљно да се заљуби...

И тада...

„Тај само мора њу да воли, јер ће и она само њега да воли“...

А ко не би волео тако слатко девојче.

Ето, то је тај најновији тип наших младих девојака.

Мир — Јам.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ
ФОТО-ЦИНКО-РУС
Београд
Студенчичка 85 Телефон 29-19

Са славне Цоквиј Клуба, Г-це Протић, Бобовић и Вулковић

Хенрик Маљом,
нов секретар Пољског Посланства
у Београду.

Госп. Маљом штудирао је у Петроградском Универзитету, а после у Паризу, радио је у Пољском Посланству у Москви, а затим био је Секретар Посланства у Копенхагену и најзад Генерални Конзул у Немачкој Шлеској, откуд је прешао за Секретара Посланства у Београд.

Г-ђица Душанка Луковић у тоалети са дворског бала.

АМЕРИКАНСКЕ ДОМАЋИЦЕ ИДУ НА ПИЈАЦ У АУТОМОБИЛУ.

У Америци то је врло лако, јер су аутомобили јевтини, и Форд је успео да обори толико цену аутомобилима, да и радник може да га набави, и изјутра одлази у свом аутомобилу у фабрику као и његов господар.

Аутомобил се у Америци сматра као једна неопходна потреба, исто тако као и телефон. Без телефона и аутомобила Американац не може да замисли живот. Брзина је принцип њиховог живота, а како би он могао да примени тај принцип, ако би увек чекао на аутобус или трамвај.

У Америци сви шофирају. Госпођа седа изјутра у свој ауто и одлази на пијак. Радничка жена исто тако седа за волином и иде да купи намирнице.

Пијаце су тако удешене, да госпођа не мора да се скида из аута, већ само застане пред навилјоном, где шта треба да купи и узима. Тако је и удешена пијаца, у средин је као нека велика алеја а са стране су продавнице, и читава поворка аутомобила отегла се, али све се брзо купује и ауто излази на другу страну.

А код куће госпођу чека електрични шнархерд, и ручак је брзо готов.

Народно Позориште за западне области

Сарајево, концем јануара
Нова сезона овог Позоришта, насталог из бивших Позоришта сарајевског и сипитског, отворена је 16. септембра пр. г. премиером Станковићеве „Ташане“, у занимљивој режији г. Михаила Васића, новог секретара овог Позоришта. Од тада, за нешто више од четири месеца, Позориште је дало 17 премиера уз неколико потпуно обновљених реприза, па покушало чак да се пласира и с једном опером која је изведена, у главном, с домаћим снагама.

Овај велики и интензиван рад који је све расположиве снаге у Позоришту исцрпио до максимума, био је условљен самом природом ствари. И сарајевско и сипитско Позориште завршили су своје седмогодишње каријере с великим материјалним дефицитом. Разлоге овом дефициту, који је прелазно милионе, не треба тражити само у начину како се тим Позориштима управљало, него и у општој економској конјектури и из сезоне у сезону све мањим помоћима државним и општинским које су тим Позориштима указиване. Најзад, из радозналости публика у Сарајеву и Сипиту показале су се као чисто провинцијске, и у ствари укуса, и, још више, у ствари њихових интензитета. Показало се, још једном, да наше провинцијске публике **неће** да буду вођене и да њима није могуће натурирати репертоар: оне имају општу паланачку слабост да све ствари своде на своју меру укуса. Одатле бескомпромисан сукоб између њихових репертоарских жеља и уметничких тенденција појединих управа; а као резултат тог сукоба и постепено охлађивање тих публика према установама које су, на крају крајева, ипак представљале максимум културних и уметничких настојања у њиховим градовима.

Позоришта су, међутим, имала своје сталне обавезе и према ансамблима чији су материјални апетити расли из сезоне у сезону, и према кредиту који су имали у чаршији. Тако, све мање потпомагана и од државе, и од општина, и од грађанства, она су упала у једну безизлазну финансијску кризу која се завршила неславно: њиховим укидањем, односно њиховим спајањем како би се стварни трошкови око издржавања њихових репертоара и свели у границе буџета који је нормалан висином државне субвенције.

Пред таквим перспективама ново Позориште, под звучном титулом Народног Позоришта за Западне Области (са седиштем у Сарајеву), у

ствари амбулатно Позориште, морало је да напегне све своје силе да се колико — толико афирмира, и, у исто време, стече могућности за извесно отплаћивање дугова које је примило од ранијих Позоришта као њихов правни наследник. Одатле, да би се трајно одржао интерес публике, нарочито брзина при извошењу премиера, као и повлађивање укусу широке публике: компромиси нимамо утешни с чисто уметничког гледишта, али практични обзиром на дану ситуацију. С гледишта те и такве ситуације и треба процењивати рад овог Позоришта, и разумети политику данашње управе. Ако она финији укус никако не може да задовољи, ако њене моралне, односно уметничке, интенције нису нарочито високе, похвални су њени успеси у материјалном погледу. Ново Позориште успело је да опет привуче публику, а с привлачењем публике оно је у могућности да материјално, ма да у скромним границама, обезбеди свој ансамбл (и глумачки и технички), и да, у исто време, мисли на савијану оних тешких финансијских обавеза које је примило од ранијих Позоришта.

Не може се тврдити да је неки извезетни репертоарски добитак давати, по десетину пута, празне „Лесковчане у Паризу“, Енкен — Веберову фриволну „Председничкину“ или наивну „Девојачку клетву“ и дечињасту Вернов „Пут око земље за 80 дана“, али да је практично, у оваквим финансијским приликама, о томе нема сумње. Друго је питање да ли ће овакав апсолутно некњижевни репертоар имати злих последица на општу линију укуса саме публике. Позоришни људи мисле да је, при толико опасној конкуренцији биоскопа и сличних неуметничких превући публику Позоришту и задржати је уз њега. Остали проблеми, у вези с будућношћу наше позоришне уметности, развијаће се сами од себе, односно у вези с потребама овог или оног момента.

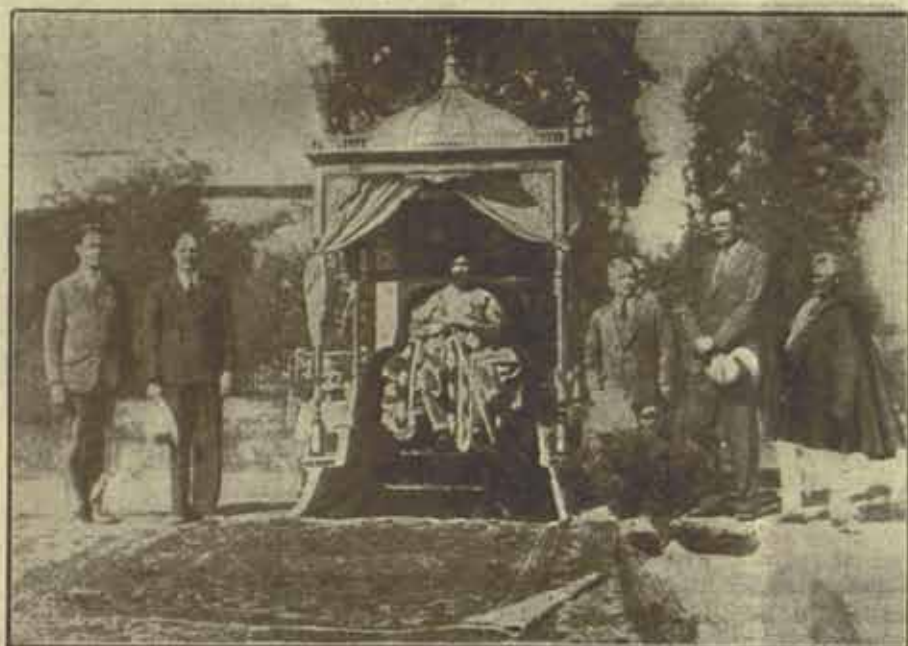
Ипак, било би неправично тврдити да се ово Позориште кретало само у границама пикантерије, водвиља или феерије. Оно је настојало да задовољи и оне који у Позориште иду као у храм, и од њега траже првокласне пласмене највеће и најпробранијих духова у човечанству. Кад се узме у обзир прилично ограничен ансамбл, његова недовољна обрада при убрзаном темпу режирања и сама каквоћа његова, те представе, у једној књижевној линији, довољно јасно обележеној, нису биле без свог смисла,

и не може се рећи да нису показале и извесног уметничког успеха. Довољно је навести имена писаца од несумњиве књижевне вредности, писаца класичних и модерних, да се види поштена намера Управе да се извуче из зачараног круга паланачких укуса. Ту су, пре свега, класици: **Шекспир** с „Богојављенском ноћи“ и **Молиер** с „Господином Пурсоњакотом“ и Смесним прозвоама“ (режија г. Верешчагина). За тим, романтичар **Скриб** с „Адриеном Лекуврер“ која је давно постала покојна. Од савремених писаца на репертоару премиерском су многи од вредности, и с најразличнијим укусима и у најсупротијим линијама: **Чапек** са „Р. У. Р.“, фантастичном ствари обнове људске семенке после деградације механизованог живота неког далекаг покољења, па **Пирандело**, несрећни експериментатор, са „Шест лица траже писца“ (режија г. В. Живојновића као госта), за тим два **Шо-а**, обалва историјска, „Цезар и Клеопатра“ и „Катарина Велика“, у гротескним режијама г. А. Верешчагина, па „Бољи Господи“ **Валтера Хазенклевера** и „Ингеборг“ његовог вршњака **Курта Геа**, чувеног писца „Ноћног осветљења“, уз неке савремене француске комедиографе који су у добрим традицијама једног Санду-а (Ермон-Жербидон, Луј Верлеј). Од домаћих писаца, уз „Ташану“, дана је премиера „Југане, виле најмлађе“ од **Мирка Кополије**, познатог писца магистралне трагедије „Зилање Скадра“ а у припреми су „Савести на ветру“, једна социјална, постератна, драма **Јована Палавестре**, **Огроздовићев** „Вучина“, и други.

Уз ове премијере, Позориште је са успехом обновило неке ствари из ранијег сарајевског и сипитског позоришног репертоара, тако, у првом реду, **Толстојево** „Васкрсење“ (режија г-ђе А. Лескове), приликом стогодишњице од рођења јасно-пољанског мудраца, за тим друге, популарне, комаде који, везани уз примитивну, аду тошу, музику народних мотива, имају увек драг пријатне новине. Међутим, цео датум у историји овог новог Позоришта (које се, без нарочитог моралног оправдања, сматра наставком ранијег сарајевског) чини извођење **Маскањеве** опере „Кавалерије рустикана“ коју је увежбао позоришни диригент г. А. Фред Пордес с г-ђом Виком Чалетом, познатом оперном певачицом, као Сантуцом (и г-ђом Маријом Јанчаковом и г.г. Иванковићем и Н. Барановим као гостима београдске опере). Напори, уложени у спремање ове опере, нису остали без видних моралних резултата, али су и јасно показали да, бар сарајевска, публика, и ако с извесним музичким диспо-

Учеснице на конкурс лепоте са мис Југославијом на банјету код Паласа.

Примање код абисинског краља: Рас Тафари на престолу у своје врту, прима чланове једне амер. научне експедиције.

МИС ТРЕЋИНС
Г-ца Вера Шматова

зицијама, још није дозрела за један сталан оперни турнис, и несумњиво је да га материјално не би могла издржати.

Овај репертоарски преглед даје довољно доказа бар о **физичким** напорима које ово Позориште чини да би се одржало у једној средини с незнатним или извитопереним културним амбицијама. Што се, пак, тиче **моралних резултата**, они би, несумњиво, били већи да у Сарајеву постоји кадар људи који би умео, и смео да брани и подржава и једну вишу, финију и отменију, уметничку линију коју би Позориште инаугурисало. Овако, без те моралне потпоре, Позориште у првом реду мора да тра-

жи најширег додира с публиком на штету својих уметничких циљева. Другог излаза нема, јер му се други рад не исплати ни морално, ни финансијски. С тога оно прилично равнодушно прима све оне критике у јавности које указују на узвишеније театарске циљеве. Нема сумње, оне долазе из добрих и искрених срца, али су неоствариве све докле докле се општи културни ниво публике не дигне до тежња мање забавних и не ослободи, још увек интензивних, жудња за буфонеријом или водвиљом.

Б. Јевтић.

„СКРЕТЕ СЕ ПАЖЊА ЗАЉУБЉЕНИМА...

...да се од данас могу јавно да љубе и на улици и нико више неће бити кажњен као досада“...

Таква наредба осванула је једног дана у Мексику.

Јер треба да знате, да је у Мексику био најстрожије забрањен пољубац на улици, и полиција би сваког казнила ко би се огрешио о ту наредбу.

Уместо пољубаца и љубави на мексиканским улицама само су се тукли и шамарали. Зато је донесена одлука да љубав уступи место мржњи, јер ће можда она бити у стању да угуши револуције у Мексику које су тамо честе као и циклони.

ТАЈНЕ О ОСВАЈАЊУ МУШКАРАЦА

Спремање

Једна ствар, која мора сваког та задиви, то је она лакоћа с којом жена метаморфозира свој спољашњи изглед.

Наша епоха извојевала је једну победу, коју до данас нико није познавао, стабилизирао је моду, захваљујући аутомобилу и пословној улози жене. А та стабилизација састоји се у краткој сукњи и краткој коси, и ни једна пословна жена, која журн изјутра на дужност, не би више допустила себи да расплиће дуге бласи, или носи шлеп док се неће у трамвај или ауто.

Нема нимало изгледа, да ће се више вратити дуга сукња и дуга коса, јер данас журимо у трамвај и ауто, а у будућности доћи ће — авион.

Неко ће се уплашити, да ће та кратка сукња, џемпер и костим, постати досадна униформа, и да ће мушкарци зажелети кринолини.

Те сумње су неоправдане, јер постоји друго чудо жене, а оно се састоји у томе, да сваког дана жена је у стању да промени по неколико физиономија.

Једна пословна жена устаје изјутра, облачи свој џемпер и мантил, и журно одлази на дужност. Она ради у канцеларији до два сата. После подне одлази на концерт или увече у позориште и њена физиономија се мења. Ви не бисте никад познали у оној елегантној дами, која седи у партеру, у свиленој хаљини, ону чиновницу, коју смо јутрос срели, кад је ниша на дужност. Како је већше она извукла своје обрве, додала сенке очима, руменила образу, једном речи тако је освежила своје лице, да изгледа као дама, која цео дан лешкари и чита.

А јутрос сте срели госпођицу на клизалишту. У њеном спортском костиму изгледала је као дечко. А после подне то је витка, фина силуэта, у хаљини од крепа, и као што се већше окретала на леду, сад се чежњиво окреће на паркету. Њен израз лица другојачији је у тој осветљеној сали, сањив, чак и сентименталан и романтичан, са осмехом који много обећава.

Сва та чуда ствара мода, она даје такву илузију као да ми нисмо увек једно исто биће. Човек некада воли по неколико жена у једној истој. Час несташну гаменку и спортскињу, час одалиску, хетеру или монденку. Те промене су тајне жене и тајне освајања мушкараца.

1829

Мушкарац не уме никад тако да се удешава. Он не мисли да треба да мења често своју спољашност да би се допао жени. А жена, чим реши да се увлачи у срце мушкараца, труди се да му се покаже у свима бојама, али не психичким, већ материјалним. Она мења свој екстеријер. Данас је плава, сутра розе, и по оном изненада раширеним очима мушкараца, она осети одмах да му се допада. Код жена је стално једна жеља да пружи човеку ново изненађење. Мода им у томе помаже. Кад би жене носиле само једноставне тоалете и боје какве носе мушкарци, оне би биле несрећне. Зато се свака госпођица радује балу, не толико проводу, колико њеном појављивању у новој тоалети, јер је уверена, да штогод је допадљивија њена хаљина, у толико ће и њен провод бити лепши. Може жена да буде лепотица, али кад би се увек појављивала у истој хаљини, била би моно-

тона. Жене се увек чувају те монотоније. Иако ништа друго, промениће бар украс на хаљини, јер и тај мали детаљ уноси неку промену, а та се промена осети и на њиховом лицу.

М—

КРАЂА НАКИТА.

У Капу изведена је прекјуче у сред бела дана смела провална крађа. Једном бандиту успело је да продре у јувелирску радњу и да украде јувела и вредности од 500.000 франка. Премда су власник радње и чиновници одмах приметили крађу и потрчали за оном сумњивцем, којег су видели у радњи, смелу крадљивцу успело је да побегне и досад није могао бити пронађен.

за бал

1929

Фред Нибло о таленту Грете Гарбо

Пре неколико година појавила се у Холивуду једна скромна глумица, али се одмах дознало, да је добила одличан ангажман у Метро-Голдвину. Распитивали су, ко је она, и одакле је, и један њен земљак умирио је њихову радозналост, рекавши им да је то Грета Гарбо, Шведњанка, и већ реномирана глумица у Шведској.

У својој породици Грета није имала ни једног глумца, јер су сви били моринци. Још у младости она је осетила љубав према драмској уметности и почела је да посећује глумачку школу у Штокхолму. Њу је и запазио редитељ Морис Стилер, кад је интерпретирала једну тешку Ибзенову улогу. Њен таленат, осетљивост, интересантна појава, увери-

ли су редитеља, да се у њој крије један велики глумачки таленат.

Морис Стилер јој одмах дао главну улогу у драми „Геста Берлинг“, од Селме Лагерлоф.

Али прву своју филмску улогу Грета је креирала с таквим успехом, да је одмах уврштена у филмске звезде. Са свију страна понуђени су јој ангажмани и као неким мађионарским штапићем Грета постаје европска знаменитост.

Холивуд је уздиже после још више, и она постаје интернационални стар, која се појављује по целом свету у биоскопима, узбуђујући масу својом витком силуетом и заносним очима.

Фред Нибло, који је био њен први

редитељ у Америци, изјављује о њој:

„За мене Грета Гарбо представља савршенство филмске уметности, и тај закључак изводим из студије њеног темперамента, чије су карактеристике једноставност, интелигенција и љубав према улози коју креира, љубав коју она преноси и на пуолику, макако она неологодарна та рола, коју она развија. Мало је која глумица способна да изазове код пуолике љубав према несимпатичној улози.

Али Грета је једна од оних уметница коју је сама природа обдарила природности. Она се толико уживљује у своју улогу, и остаје увек природна. Таква је она и у обичном животу. Извесно један пример. Једнога дана позovem је да се договоримо о тоалети, коју треба да има у филму. Свака друга глумица дошла би к мени елегантно обучена, а Грета је дошла у купаћем костиму са купаћим мантилом. Долазила је са плаже.

Шарм Грете Гарбо је у томе, што она не личи на друге глумице. За њу се не може рећи: Она је идол мушке публике, или идол женске публике, већ се може рећи: Она је идол свију. И мушкарци и жене целог света подједнако је воле.“

Једно време цео Холивуд је говорио, да ће се она удати за Џона Џилберта. Сад се о томе више не говори, а можда су та два стара имали намеру да се венчају. Кад се спомене Грета у Холивуду, старови одмах говоре: „Она је чудновата природа и води самоћу.“

Заиста, Грета Гарбо не окружава себе луксузом као други старови. Она је једноставна у оделу, као у сваком гесту. У њој се осећа нека унутрашња сила и то ствара оно осећање дивљења код свију. Она воли самоћу своје куће. И тај монденски живот старова није је привлачно, јер је желела да се сва посвети филму. Зато живи повучено у својој кућици у Санта — Моника, између мора и студија.

Кад су је једном запитали; да ли се навикла на Америку, Грета је одговорила:

„Сад сам много срећнија него у почетку. Студна ми не изгледају тако огромна као кад сам дошла, а Америку боље разумем. Научила сам да пливам, јашем, играм тенис, свирам на хавајској гитари, терам сама свој ауто као Американка па шта хоћете више? Ах, пардон, заборавила сам да кажем, да волим банту, и волим да кувам“.

Пре неколико недеља Грета Гарбо је напустила Холивуд, да би направила једно путовање по Европи.

Монолог младе госпође

Шта ћете, можда немам права, али ја држим да сам у духу времена, јер никако нисам трпела мушкарце с брадом и брковима. Једном разговарамо, ја и моја пријатељица, па ме она пита: Да ли би се ти удала за онога који има бркове?...

Ја сам на то категорички изјавила: „Никад! Никад!“

Чим замислим бркатог мушкарца, ја га одмах видим како једе суцу, а на брковима му се нахвата маст и стоји као иње.

Ух, како је то одвратно. Па после ноћу мора увек да привеже брковез. Имала сам прилике да видим мог тату с тим завојем преко усана, и увек сам се на глас смејала, тако да је тата морао најзад да обрије бркове.

Али једног дана...

Била сам позвана на један жур код моје пријатељице, где се увек пријатно проводи. Жур се претворио у соаре. Усред соаре-а појави се један господин, кога ми представилише као једног врло интелигентног кавалера, са звучном титулом и још блиставијом будућности. Он је требао да буде као атракција соаре-а и један од најбољих кандидата за женидбу...

Али авај!

Тај мушкарац је имао бркове... И пред брковима паде и диплома и каријера, и ја нисам видела ни његове очи, ни уста, само она два повесма, или боље рећи две прве пијавице, прилепљене на његовим уснама.

Ја сам се морала насмејати и побегти у другу собу. Кад сам се умирала вратим се у салон, и тек што сам ушла, господин с брковима ме спазе и одмах приђе да ме замоли за фокетрот. Да се не бих насмејала при игрању, навинила сам се да сам уморна.

После омо отишли кући.

Али сад да вам кажем.

Штогод сам више мрзела мушкарце с брковима, све више сам мислила на оног господина, и непрестано ме голицало да дознам, како изгледа пољубац са брковима.

Осетила сам да се нешто догађа око мене и тог бркатог господина, јер су мама и тата спомињали његово име више пута, хвалили га као добру партију и то намерно чинили да ја чујем.

Нисам се преварила. Једног дана долази мама моје пријатељице, код које сам се упознала са тим господином, и отворено саопштава мојој мами да сам се много допала том господину, и он би био срећан, ако би добио моју руку.

— Ја да се удам за оног бркајлију.

узвикнух, па ја бих више волела да одем у манастир. Нека обрије најпре бркове, па ћу се удати за њега.

— Али, дете моје, говори ми мама моје пријатељице, па бркови ништа не сметају у браку, он вас силно воли, просто је изгубио главу због вас.

— Нека изгуби и бркове, па ћу онда и ја њега да волим.

Сад је настала једна тешкоћа око бркова. Његова мајка је волела да он носи бркове, јер јој је лично на његовог покојног оца, а ја нисам хтела за то да чујем.

И мој обожававац учини једног дана један херојски гест и допусти фризеру да му скине бркове...

Победоносно је дошао нашој кући да запроси моју руку, али ја сам се згранула кад сам га видела...

Ништа није био леп.

Шта сад да радим, помислила сам...

И решим се, да се удам за њега.

Али сутрадан по венчању, поставила сам му један услов: Од данас имаш да пушташ бркове. И сад сваког дана мерим сантиметром његове бркове.

Признаћу вам, тајна ми је жеља да осетим, какав изгледа пољубац с брковима.

МОЈ ИДОЛ

Дигла сам те на престо од рубина,
у обlake плаве,
из сивих и мрачних дубина,
из прљавштине живота.
А око твоје главе
направила сам ореол.
И венац сам ти свила
од суза што сам лила
много за тебе.

Створила сам ти очи од биљура,
уста сам ти обејила
са својом крви;
а носу сам ти опојила
мирисом првих
црвених ружа.

Срце сам ти опколила
зидом од кремена
и брижно да га сачувам
од худог времена
кулама од гранита
И удубила сам тајни пут
у онај мили кут,
твоје срце...

Дигла сам те у обlake
и оградила срце твоје
и направила путе, за које
једина знам,
да не би толнке лепе жене
и нико, нико, осим мене,
допро до њега.

Н. Н.

учен. друге женске гимназије.

КРАТКА СУКЊА ЈЕ НЕПРИЈАТЕЉ ИНДУСТРИЈИ ПАМУКА.

Кратка сукња изазвала је потребу fine свилене чарапе и индустрија вештачке свиле невероватно је попе-ла своју производњу. То се највише опажа у Америци, јер Американка сматра да је најважнији део тоалете свилена чарапа, пошто она истиче лепоту ноге, а нога је култ у двадесетом веку. Американка не воли памучне чарапе, а вуњена чарапа је прилично бачена у запећак, и тек се појави као ансамбл спортској тоалети. Због тога је опала производња памучних и вуњених чарапа, а тај мањак штетно утиче на индустрију памука и вуне.

Зато су фабриканта решили да се боре противу кратке сукње у име естетике, хигијене и морала.

Американка, ипак, остаје каприциозно љубитељ свилених чарапа, као и жене у целом свету.

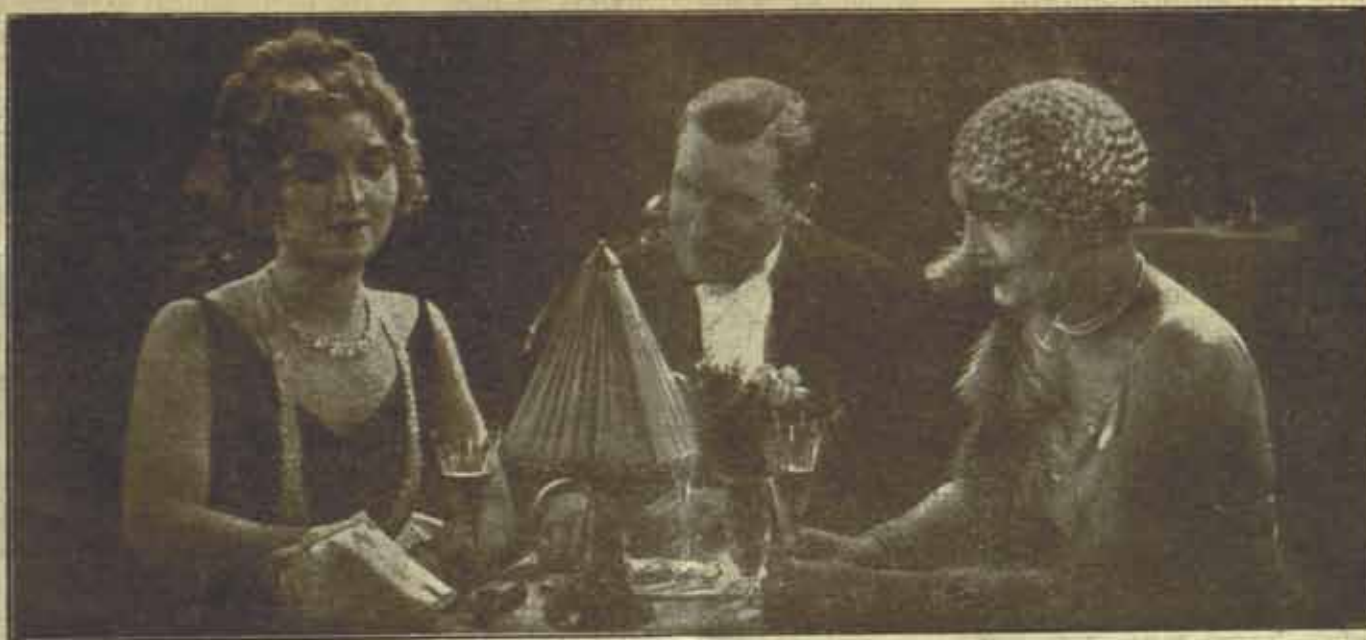
Адиђари Хануме из Марока

Жене у Мароку чувене су нада-леко са својих адиђара, којима се не би увек китиле европске даме. Али међ њиховим накитима могу се наћи врло драгоцени и необични украси, којима подражавају европски јувелири.

Мароканке воле тешке огрлице од крупног филибара и сребрних куглица. Као оно на катедралама што се преливају разнобојна стакла на прозорима, тако се прелива и накит мароканске хануме. Она не воли само један тон, већ читав дугин спектар, беле боје и неранцасте, љубичасте и зелене. Око њеног врата може се видети огрлица љубастог облика, а рука цела, од шаке до рамена, покривена је браслетнама. То није лако носити толики накит, и кад би се све измерило некад би превазишло два три кило.

А после браслетни долази прстење, начичкано на сваком прсту, разних облика. Ту марокански јувелир изводи највеће фантазије, и неки прстен потреса на доба ренесанса, па онда иде још у даљу прошлост, кледартину епоху, и тако даље.

То изобиле накита које носе Мароканке, доказује да још проводе лаки харемски живот, као само седе на шиљтетима као идоли. Марокански харем су најконзервативнији, и идеје Кемал паше још наилазе на тврди отпор мароканских мужева, који више воле да су им жене идоли, него пословни људи.

Ева Греј, Паул Рихтер и Маргит Манстад у филму »Отров који маме«.

Г. ТРБУХОВИЋ ОДЛАЗИ ИЗ БЕОГРАДА И ДАЈЕ СВОЈ ОПРОШТАЈНИ КОНЦЕРТ.

Г Ђука Трбуховић, популарни члан оперете, напустио Београд, и том приликом приређује свој опроштајни концерт у великој дворани Новог Универзитета, у суботу 9 фебруара у 8 и по часова у вече.

На овом концерту суделују, поред г-ђе Микулић, која се опрашта са својим старим партнером, још и г-ђа Писаревић, бив. примадона Народног Дивадла у Брну (лева арије из опере и чешке песме), г-ђа Лудмила Слатин и професор г. Слатин.

Хени Портен, Ливно Паванели и Паул Хенкелс у једном новом филму.

ОПТУЖБЕ ПРОТИВ ШАРЛА ШАПЛИНА

Како је познато Шарли Чаплин био је пре неког времена заплетен у плагијатски процес, јер је како веле присвојио сиже-а за неке своје филмове. Сада се из Холивуда јавља, да је против њега стигла нова тужба. Нека госпођа Антонета Конецки тужила га је суду у Лос Ангелосу тврдећи, да је она написала филмски манускрипт за филм „Циркус“. Она тражи одштету од 100.000

долара. Наводи да је још у септембру 1919. године послала Чаплину тај филмски манускрипт, али од њега није добила никаквог одговора. Када је изашао филм „Циркус“, видела је на своје највеће чудо, да је тај филм рађен по њеном манускрипту и да су само неки наслови и неки прикази измењени. Ова тврдња још није доказана и није искључено, да се ради опет о каквој интриги против Чаплина, против кога су многе филмске глумице.

ДВОСТРУКИ ЖИВОТ ЛЕОНА ПОЛИЕРА.

Хапшене Леона Полиера, још у-век држи у напетости читав Париз, а особито отмено друштво у чијим је круговима Полиер играо велику улогу. Сумња, да је он проневерио 80 милиона франака држави и да је упропастио имање многих приватних, неким се чини немогућа, јер је Полиер био познат као кавалер Легије Чести и познати универз. професор. Међутим се сада јавља све већи број људи, који сведоче о двоструком животу којег је овај човек водио.

Леон Полиер био је раније професор у Тулузи, затим је био позван на универзитет у Штрасбург, а после је добио катедру на правничком факултету у Лиљу. Предавао је економију. Једног дана, није више могао одолети жељи, да се окане свог теоретског рада и да своје знање корисније употреби у практичне сврхе, да из своје мале учењачке собе изађе у велики свет. То му је тим лакше успело, што је Полиер био човек отмених манира и није био онако просечне спољашности као његове остале колеге. По налогу неке финансијске групе Полиер је пошао у Анам, где је остао пола године. Затим је ректора универзитета замолио да му се продужи осуство.

Инфлација, несрећене привредне прилике, које су онда владале у хосу и бесу на берзи, само су олакшали његову каријеру. У кратко време он је стајао у средишту многих спекулација и опасних трансакција где се је радило о милионима.

У свом приватном животу остао је Полиер и даље врло припрост човек, који је живео умереним животом. Становао је у улици дн Вак у малом стану. У те четири собе није било ни трага каквог луксуза. Живео је и даље у најбољој слози са својом породицом, и сви су мислили да је Полиер врло штедљив и поштен човек. Но он је управо у правом смислу речи водио двоструки живот. Тражио је забаве изван куће, а те су га забаве стајале врло много новца. Он је током једне вечери знао издати по неколико хиљада франака, држао је метресе, а каткад би и на два три дана отпутовао у Париз, при чему је трошио велике своте новца. На Бадњи дан нашао је на пр. у друштву неке удате жене, с којом је у току једне ноћи потрошио 35.000 франака. Да би се што несметаније могао забављати, наговарао је своју жену почетком децембра да оде к својим рођацима у провинцију.

Жена се радо одазвала његовој

молби, јер је и онако хтела да посети своју удату ћерку: Полиер постао је пре неколико месеци дедом, а његова жена хтела је да види своје унуче.

И тако је универзитетски професор Полиер у круговима у којима се кретао, био познат као врло озбиљан човек, али у свету, где се не познаје, што је то досада, познавали су га као бонвивана који није марио за хиљадарке, када се је хтео позабавити. Неки Полиерови пријатељи држе, да је он жртва неких преспедених варалница, а његови адвокати, а међу њима и Моро Бафери, рачунају да ће бити пуштен на слободу. Међутим су његови адвокати поднели тужбу против две банке, које су Полиера оштетиле за неколико милиона.

ПО ЧЕМУ СЕ ПОЗНАЈЕ ФИЛМСКИ РЕЖИСЕР

Још пре неколико година замишљали су га људи, као човека, који носи јахаће панталоне, кожне гамашне и карирану капу — и вероватно има још и данас људи, који мисле, да се тако облаче модерни филмски режисери.

Али у истину не разликује се велика већина од њих код рада ни најмање од добро обученог пословног човека; осим можда код спољних снимања на брдима или на мору.

Међутим неколико од њих воле одређена одела.

Свако на пример може препознати Џемса Крусера по његовом оделу. Лети и зими може се он препознати по белом оделу од флашела, белој кошуљи, која је на врату отворена, белом спортским ципелама и по белој косо намененој капи. Код рада има увек завршене рукаве. По својој белтини сећа он на лекара — или на играча тениса. Кин Видор, режисер „Голготе наших дана“, један је од маленог броја оних, који се одевају према „атмосфери“ филма, којег баши снимају. Тако га се може видети кад снима ратни филм у оделу боје ратних униформа, кад снима поморски филм у морнарском оделу. Сада се међутим у Холивуду у шали питају, да ли ће он обојити лице црном бојом, да за време свога причао филма „Алитуја“ буде у „стилу“.

В. С. Ван Дик облачи се увек по најновијој моди, тако да често више наличи на елегантног главног глумца, него на режисера.

Вилхам Нип, који је раније сам био глумац потпуни је контраст В. С. Ван Дик. Он се облачи прилично немарно и носи у атељеу тамни свитер преко плаве кошуље а ипак диригира он, ако се тако може рећи, како да се облачи најелегантнији човек филма Џон Цилберт у својем филму „Тирсте“.

Роберт З. Леонард воли угодна одела за голф. Ретко има на глави шешир или капу, али увек носи енглеске ципеле.

Кларане Бровн чини сасвим утисак пословног човека — тамно одело, високи тврди оквратник и црне ципеле. И воли да иде без шешира.

Модерна Ева. Костим од змије, у коме се појавило једна америчка милионерка на балу у Њујорку.

ХОЛИВУДСКИ ХУМОР.

Господин Мајер је тужан.

Господин и госпођа Мајер гледају по тврести пута филм „Ана Карењина“.

Ненадано почне господин Мајер да плаче.

„Зашто плачеш“? упита га његова супруга забринута.

„Плачем ради Грете Гарбо“, одговори Мајер.

Судбина сиромашне Ане Карењине је страшна, али то је ипак само игра.

„Не плачем ја ради Ане Карењине“.

„Плачем, јер је Холивуд тако далеко одаде“.

КАКАВ МОРА ДА БУДЕ ИДЕАЛНИ ФИЛМСКИ МАНУСКРИПТ.

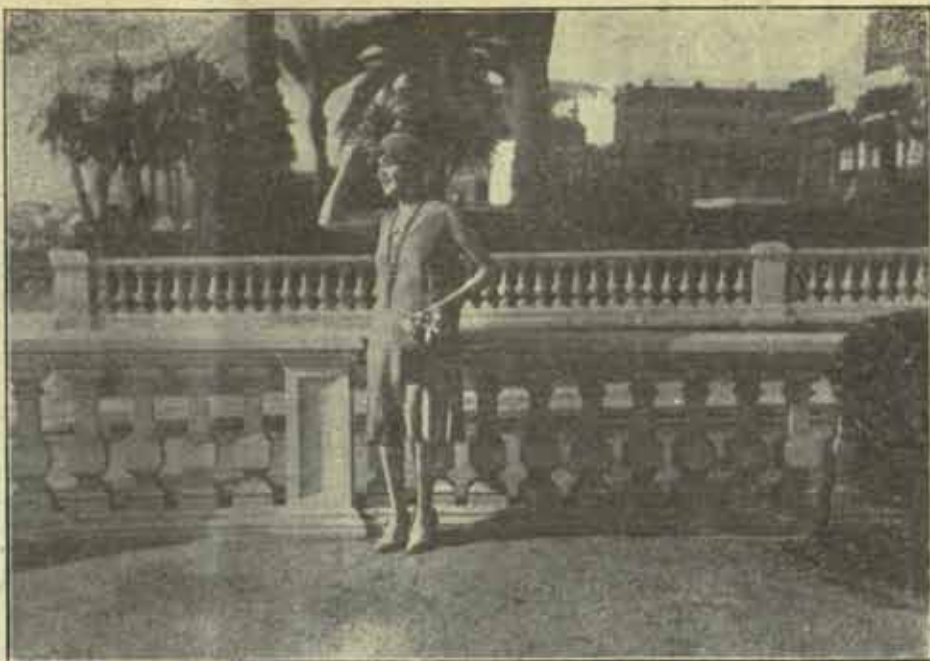
Доста дуго времена препиру се у филмском свету о томе, какав мора да буде филмски манускрипт. Једни веде, да се мора потпуно оснивати на реализму други опет да мора бити плод фантазије, а трећи су за средњу између тога или су опет пронашли неку сасвим нову врсту манускрипта. Расправа у Америци била је о тому прилично жестока и стручњаци се нису могли коначно о том сложити. На то је један досетљиви новинар посетио неколико режисера, који су са својим филмовима имали велике успехе, по ни ти нису довршили дебату. Мада су сви већ створили сјајна дела ипак су дали најразноврсније изјаве, тако да коначно изгледа, да сваки режисер воли посебну врсту манускрипта и да сваки има своје посебно називање у том погледу. Ево што су казали неки знаменити режисери **Фред Нибло** (режисер „Бен Хура“).

За мене је романтика важан фактор. Позадина, место и време су потпуно секундарног значења; ако је само радња романтична, ако се само љубавни пар после толико и толико запрека сретно сједине. Јер где је љубав тамо је и нада, а за кога између нас није нада нешто најлепше?
Тод Бровнинг (режисер „Лон Шашија“).

У добром филму не сме да недостигаје понешто реализма. Па ипак хоће публика да главни јунак има да преброди много запрека и тешкоћа, којих ипаче у животу не би могло толико на један мах да буде. Чим је необичнија и неугоднија ситуација у коју јунак запада, тим је напетија радња и тим је гледаоц задовољнији. Да се живот може уистини проценити морају се познати његове добре и лоше стране. Треба приказати повест човека, који све побеђује, јер има челичне живце и људско срце.

Кинг Видор (режисер филмова „Биг Парад“ и „Голгота наших дана“).

Радња мора бити тако једноставна, да је овако може разумети. Волим манускрипте, који показују карактере свакидашњице са свима болима и радостима, борбама и победама, јер се у такве сујете може свако уживети.

Бети Балфур на француској ривијери.

Анита Паж у кругу своје фамилије.

PHILIPS RADIO
БЕОГРАД, КН. ЉУБИЦЕ, 5.

Ноћна посета

Ивона се пробудила, осетивши на свом лицу хладни ваздух. У исти час чула је и неки пригушени топот, као да би неко опрезно отварао прозор. Провалник! сину јој кроз главу и у исти час осетила је како је срце престало да куца. Осећај страха гушио ју је у врату и она је сва задрхтала. Али то је трајало само тренутак. Сабравши сву своју душевну снагу почела је да размишља. Муњевитом брзином јурнуле су јој кроз главу различите мисли.

»Сигурно се, мислила је она, са спољне стране успео на балкон, држећи се винове лозе. Онда је разбио стакло на вратима балкона, а сада стоји тамо и чека... Чини ми се као да видим, како завеса лепрша на ветру. Прислушкује, да би се најпре уверио, да га није ко чуо.

Ја сам га чула! И могла бих да дохватим звонце, па да тако пробудим собарицу. Али није доста тамно у соби... његове су се очи сигурно већ причуле на ноћ, и он би приметио моју кретању. Не може се знати, шта би он у том случају учинио. Такви људи не промишљају дуго!... Можда хоће само да краде...? Али није искључено, да би, разочаран неуспехом, постао бесан, па би и мене и мог мужа могао убити. Зацело носи какво оружје са собом.

Ја дакле не смем звонити. Али... сав мој накит лежи у оној кутији на столу. Човек је уистину изабрао најгоднији тренутак... после синоћње свечаности. Требала сам закључати свој накит — наравно. Али то се сада више не да променити. Ако се будем претварала да спавам, он ће ми све узети: бисерну ограну, брилијанте, сво моје прстење. Сав мој накит. Половина нашег имања!.. Мој муж ми такву лакоумност не би никада опростио, тим мање, што га у последње време и онако прати несрећа у свим његовим подхватима. То би било страшно...»

Наједанпут јој кроз главу сине сретна мисао. Напипала је лице свог мужа. Окренула се сасвим тихо к њему; пажљиво га је проматрала: — дисао је дубоко — није било сумње, да је чврсто спавао.

Тада се она нагло усправи у постељи.

— Викторе? питала је она шапћући, зурећи укочено у онај кут собе, где је наслућивала провалника. — Викторе... Је ли ти то, Викторе?

Настала је дужа пауза. А онда јој је дубоки, мунки глас исто тако тихо одвратио: Да — ја сам... дошао.

Странац је зацело дуго о том размишљао, шта да одговори.

Жена устане и пође мирним кораком према непознатом човеку... У тами сјало се њено лице тако бледо и бело као ноћна кошуља, која је скривала њено лепо, младо тело.

Осетила је нечије прсте на својој руци, а вруће усне на својим устима. Она је сва протрнула, — али се одмах савладавала. »Ваља ми започети опасну игру!« помисли она и наглom кретањем разоткрије рамена и своје груди. Ипак је било тако тамно, да није могла препознати лице провалника, — а и незнацац видео је само белину њене хладне пути.

— Лепо је, што си одржао реч прошање Ивона и дрхћућим рукама напипа његово лице... — Но данас нам то неће поћи за руком — морам своју намеру одложити за који други дан.

— Зашто? упитао је незнацац, трудећи се да би му глас звучио што равнодушније.

— Та ја бих ти тако радо помогла, драги!... Тако радо бих ти дала своје бисере, и своту, коју би за њих добио, сигурно би достајало да те реши свих неприлика. Бисер је истина леп и скупоцен. А мој муж би помислио, да је у наш стан провалио неки провалник па да је украо накит. Све сам тако лепо смислила... Али баш јуче је мој муж однео накит у банку, да га положи у сефу. Рекао је, да се у последње време толико краде, па да је боље, оставити накит на сигурном месту. Ја се због тога тако жалостим, веруј ми... али ти ипак не смеш изгубити наде! Ја ћу нешто већ измудровати!

О, драга моја, ја још не очајавам. Само кад тебе још имам!

Његова је рука полако и појудно глатила њена гола рамена. Њено је срце ударало као лудо. »Како ја то уопште могу да подносим. — помисли она, заруменевши се — »да ме неки страни човек глати по голом телу...«

У тај час застењао је њен муж у постељи као човек, који се буди из тешког сна.

За име божје! Брзо, брзо... Мој се муж буди! шаптала је жена промуклим гласом, а при том је незнацац гурала према балкону.

— Иагубљена сам, ако те ту нађе. Видећемо се данас у подне. Онда ћемо се договорити, шта нам ваља учинити!...

Човек је већ прекорачио преко балкона, када се још једанпут окрене к њој; само још један пољубац мољкао је он урдним гласом, а она се нагне над страду балкона, пружајући му своје усне.

Час затим чуло се пуцкетање грања винове лозе, а затим тихо зујање

жице; — провалник се полако спуштао доле.

Једва што је Ивона легла опет у постељу и покрила се до врата, јер је дрхтала на читавом телу, када се упалила светилка на ноћном ормарићу њеног мужа.

— Спаваш ли? упитао ју је он, посматрајући је узнемирено.

Она се макне и протрља очи, а онда се протезала, као да се тај час пробудила.

— Шта је? Шта се догодило?

— Учинило ми се, као да се је у соби разговарало.

— Ах! глупости! Сањао си!...

— Али врата балкона су отворена... Осећам како улази хладан ваздух.

— Да. Ја сам их отворила, пре но што сам заспала. Било је тако страшно топло у соби. Ти можда мислиш, да сам примила посету. — ту у соби?..

Покушала је да се насмеје, — али њен смех претвори се у грчевит плач и јечање.

Дуго је требало, док ју је муж умирио.

— Та шта је теби, драга? питао ју је по неколико пута, сав узнемирен и престрашен. — Та умири се; та нисам те хтео увредити!... Твоји су живци болесни. Отпутоваћемо, па ће опет све бити добро.

Она му није одговорила, и напокон је, сва уплакана, заспала.

И њен муж није никада сазнао, шта је она те ноћи за њега учинила.

ЉУБОПИТЉИВОСТ НИЛС АСТЕРА

Нилс Астер омиљени стар Метро Голдвин Мајера добио је недавно од своје мајке, која живи у Шведској каблограм следећег садржаја: »Читам у новинама, да се жениш стоп зашто ми то ниси јавио«.

Нилс Астер брзојавио је на то мајци: »молим се којом се женим, стоп врло сам љубопитљив стоп не читам новине«.

ТАКО СЕ НЕ МОЖЕ ВОДИТИ РЕЖИЈА.

Џемс Круз режира најновији филм Вилнама Хаинеса за Метро Голдвин Мајер. У једној сцени морају се сервирати права јела и мало пре почетка снимања нестали су испечени пилићи, па су се сви дали за њима у грозничаву потрагу. Коначно су нашли Вилнама Хаинеса и Рамона Новара, где иза неких кулиса мирно једу те пилиће без којих се није могло снимати.

Што се после тога догодило, то се не зна.

Марион Давис

као дете и као глумац

Било је то пре неких двадесет година... У неки угледни и строги амерички интернат, предана је на васпитање једна мала девојчица. Звала се Марион и била је ћерка њујоршког судије Дураса. На супрот свима својим вршњакињама мала се Марион одмах снашла у новој околини, и требало је само неколико сати да она постане љубимицом свију колегиница и наставница. Није била ни најмање плаха, на сва питања одговарала је одмах и сигурно, шта више, чим је боље упознала своје колегинице почела их је одмах имитирати, не само владањем и ношњом него и изражајем лица, али тако да су се сви смејали и да се нико није увредило. Играла је и у дилетантским представама интерната, и њезин наступ увек је значао смех и весеље. Несумњиви дар за хумор, а још к томе неки посебни чар којим је била обдарена, и весела живахност учинили су да није било никога ко је не би волео...

Прошао је низ година, Марион Доурас променула је име у Марион Давис, постала је играчица, а пре кратког времена и филмска глумица. Сада се десило оно исто, што се десило некад у интернату. Марион је одмах освојила све своје колеге и колегинице. С публиком је већ било теже, јер су режисери мислили да је она таленат за драмске улоге с којима се она морала мучити доста дуго времена, а да није никад имала правог успеха. Коначно кад је једног дана као оно некад у интернату, правила у атељеу разне комедије, имитирала своје колеге и показивала разне трикове, и на тај начин забављала све присутне, сетно се један режисер да би она била згодна за веселе улоге. Марион је морала пред камером поновити све што је час пре радила и на платну се показало да те њезине комедије имају ванредан ефекат. Дали су јој одмах улогу у филму «Принцеза Ниночка» и кад се показало да се она у том свом новом жанру свиђа публици, одлучено је да јој се дају само веселе улоге. Следила је «Весела Тили» која јој је такође донела много успеха, а онда неколико мањих филмова и у задње време «Враголанка и Мала Плавуша». Премда је и у оним првим филмовима Марион Давис била весела, несташна и пуна хумора, ипак је истом у ова два последња нашла свој прави жанр и створила нови тип веселе игре и комедије.

У својем најновијем филму «Мала Плавуша» који је потпуно спортска комедија игра она лакоислену де-

Која је мајна? — Леди Пулет са својом децом.

војху, увек веселу и увек-насмејану, која на све могуће начине осваја момка у којег је заљубљена. Није ту главно што она чини, јер то што чини она, чиниле су већ многе друге кад су освајале на платну мушкарце, али како она то чини, с каквим изражајем лица и у каквим приликама, то је оно што нас код ње осваја и у пуној мери забавља. Публика је већ Мариони Давис дала признање тиме што је врло радо гледа, али Марион је већ добила официјелно признање од Француске, јер је за време свог недавног боравка у Паризу примила као једна филмска глумица Крст Легије Чести. Од глумаца тај Крст има једино Чарли Чаплин.

Филмских комичара има доста велики број, али између жена није до

сада откривена ни једна комичарка. Марион Давис није додуше комичарка као што је то Чарли Чаплин, Бастер Китон или Харолд Лојд, али се ипак у њезиним филмовима човек може често насмејати исто толико као и на комедијама горе споменутих комичара.

ЗАШТО НИЛС НЕ ВОЛИ РАДИО

Многе глумице питале су више пута Нилса Астера зашто он не воли радио. Нилс је одговорио, да осим тога што не трпи етерске сметње, које кваре сваки лепи пријем има још један разлог његове антипатије — он је на име инвестирао приличну суму у један штокхолмски радио-концерт и изгубио свој новац. Није дакле чудо, што он не воли радио.

Кућа у којој се непрестано игра...

— Студио г. Петра Стојића. —

Мислимо на оне хроничаре, који ће кроз педесет година или један век касније, прелиставати савремене хронике и покушавати да оживе ове наше дане, који ће им изгледати не-обично значајни и историјски драгоцени. Питаће се, можда, да ли смо ми у овоме времену озбиљности и великих догађаја имали када, да се би створимо забаву, да ли смо били весели, да ли смо разонодно проживели наш узбуркани период? Све ће

Још увек танго.

им се чинити, свакако, да смо ми осли предани историјској игри више но нашем свакидашњем животу.

Над би могли, ми би им довикнули још сад, да се инакд више није игра-ло, бар код нас у Београду, по у о-ним данима, драгоценим за истори-чаре и хроничаре.

Цео се свет предао забављању, ма колико се сви тужили на кризу и недолазак зајма. Угледавши се на млади, румени свет, почели су и они проседи, па чак и сасвим оседели, да играју и да уче. Више пута смо имали прилике, да свратимо у нај-забавнију кућу на Герасијама, у студио г. Петра Стојића, дипломира-ног учитеља играња. Тамо сваког дана не престаје даз да анимира редовне посетиоце, масу студената, студенткиња, ђака из гимназија и оних љубких створења са береом, румених од зиме и младости, са злат-ном цифром њиховог разреда. Ту се клањају млади официри, вечити прати-оци младежи, који су овај студио у-својили као најотменију школу игра-ња у целој престоници. Понекад, кроз-гај студио приметимо бивше народне посланике, који за време дебата скуп-штинских и великих интерпелација нису имали времена да се посвете мо-дерном игрању, а ли данас у доко-лици, сматрају за своју прву дуж-ност да науче бар фокстрот, тан-го и блек-ботом, не би ли могли посећивати модненске клубове ако не могу своје — политичке. Један доктор од 62 године — зар го-

дине данас играју какву улогу? ре-ћиће многе даме — предао се сав игри и са ђачком послушношћу и марљивошћу, предао се г. Стојићу, да га он уведе у тајне успеха данашњег живота, у игру, где се свет зближава и допуњује. А г. Стојић је као педагог један од најпризнатијих данас у Београду. Његова књига, (коју је лане издао) о модерном игра-њу, направила му је врло леп ре-номе као учитеља и дала му могућ-ност, да на међународним кореограф-ским конгресима представља најх-новажније цело свој сталеж.

Сва та мешавина доба, узраста,

боја очију и тена, друштвених поло-жаја, даје овоме Студио једну осо-биту привлачност, те није чудо, да се у његовим просторијама једва до-бија мало места, особито на матинеи-ма. Верујемо да ће вечерашњи соаре 9. фебруара, први његов бал под ма-скама бити права атракција за цело млади Београд који игра.

Што је занимљиво, ова најпозна-тија школа модерног играња, гаји са много пажње и старе, класичне игре. Г. Стојић организује с времена на време курсеве за мениет, за гавот и они најмлађи моддени, девојчице и њихови љубки кавалери, у костими-ма малих маркиза, изводе игре, как-ве су се играле пре три века, у Вер-саљу најпре, а онда по целоме свету. И то, да видите, има много успеха...

Ученице Нудиљске Школе Црвеног Крста на костим балу.

Пред лако-атлетским утакмицама у Кошутњаку

Најлепши спорт који је основ и фундаменат свим осталим спортови-ма, почео је по мало да осваја, и да се шири, нарочито је међу омлади-ном узео маха и почео је да је опи-ја као неко рајско ниће. Захваљу-јући агилности неколицине, Лако-атлетика ће освојити Београд и за-њом ће се лудовати као некада за фудбалом.

Она није нашла присталица међу младићима, него и међу старијим људима, који су са неповерењем из прва гледали на њу, али после пр-вог тренинга, кад су видели да им плућа лакше и лепше функциони-шу, и да се осећају чилији него пре, они су тада постали њени нај-ватренији поборници, и говоре о њеној користи на све стране. Мно-го је труда и рада требало да се о-

вај спорт код нас одомаћи, многи су њени оснивачи утрошили труда и рада на ширењу њеном, али су се резултати показали врло рђави. Ни-ко није могао замислити себе да тр-чи 5000 метара, свако би рекао кад би чуо, за неког младића да је тр-кач на дуже стазе:

— Пусте га кад је луд, нека трчи.

Али се данас више не говори, и не може се чути та неразумна фра-за. Наши фудбалери су у техничкој форми да се јављају и са најбољим фудбалерима света, али им је недо-стајала атлетска кондиција и издр-жљивост.

Много се мозгало и тражило из-лаза како да се та страна код фуд-балера обезбеди. Покушавали су на разне начине, пливањем, боксова-њем и Соколом, али до жељеног

нера С. К. „Југославије“, који је почео да уводи лако-атлетске тренинге и код фудбалера који су се показали врло плодносно и корисно.

После једномесечног таквог тренинга догодило се, да онај који није могао, издржати до краја утакмицу, одигра целу утакмицу, а да не да од себе све, и не потрошивши целу снагу до изнемоглости.

Лака атлетика почиње да се више вегује, после доласка г. Стефановића није могло да се дође.

Доласком г. Хари Ленка, за треновића, који оснива односно преузима водство атлетске секције у С. К. „Југославији“, он успева са својом екипом, да освоји првенство државе и да у неколико махова освоји пехар „Политике“ који су коначно освојили загребачки тркачи.

Тај талас који је почео да се шири повољно по л. атлетику, бива сузбијен одласком Стефановића за Беч и настаје декаденција у атлетици. Али захваљујући г. Симићу и Бори Петровићу, данашњем вођи, л. атлетске секције С. К. „Југославије“, окупља и организује своју секцију у којој бриљирају Трифунац, Раје, а доцније Спасојевић, који је једно кратко време држао целу секцију и постигао успех за успехом.

Агилним радом вођа ове секције она се проширује новим л. атлетским звездама Сарделићем и Бончићем који врло млади, чили и здрави задивљују целу државу својим успесима, и њихова имена постају позната у целој држави. Сада је млади Сарделић, духовни вођа екипе „Југославијине“ на дугачке стазе. Као што је г. Раје, за кратке стазе. А све их окупља и подстиче на види своје атлете, како лако трче тренинг, њихов вођа г. Бора Петровић, који се сав топи од милине кад по снегу и не плаше се ладноће.

Њихови мишићи чвршћају а груди се шире.

Кроз недељу дана имаћемо прилику да видимо ове младе људе који су целе зиме тренирали, на утакмици, коју приређује Б. С. К. „Соко“; на овој утакмици појавиће се наши у Београду најбољи тркачи да опробају своју снагу. Према препознаницама, трчаће се по тројица у групи, тако да двојица старијих трчса по једним почетником. На овој утакмици „Југославија“ ће упутити девет атлета, тако да буде заступљена са три екипе. Изгледи за „Југославију“ су врло повољни она већ располаже са три четири тркача, који су сигурни да победе Стефановића, којег у Београду сматрају за најбољег, и тако ће београдски љубимац доживети у самом Београду један врло тежак пораз од својих млађих спортских колега. —

Лили Дамита и Роналд Колман

Али зато он у Београду на стази преко двадесет километара не може ваћи конкурента. То му је утеха, за поразе које ће доживети на стазама испод 10 км. Али Београд има атлета које ће Стефановић тући осетно, а то су Скорепа и њему слични.

Ова ће утакмица бити интересантна јер се не зна какво ће време бити, можда ће бити снежна вејавица, која неће збунити младе тркаче, већ ће као српе промицати кроз њу и густо шибље у Кошутњаку.

Овом приликом доказаће се да је у Београду најбоља екипа на дуге стази С. К. „Југославије“. Клуб ће се са њом поносити, и неће жалити труд који је уложио за напредак своје атлетске секције, јер ће њени чланови знати часно бранити боје свога клуба, а клубска застава „Југославије“ залепршаће се у Кошутњаку као Победоносна!

Љуб. Н. Спасојевић

— Од како сам исекла косу не личим више на стару жену.

— Да, сад личиш на старог човека.

ЧИТАЈТЕ

недељне
Илустрације

Исидора Дункан

Пре но што сам отпутовала у Минхен ја и моја сестра отпутовасмо у Абадију, где смо се дуго возиле улицама, трудећи се на најемо место у каквом хотелу. Место нисмо нашле али смо тада у оном малом градићу побудили огромну сензацију, а осим тога нас је приметио аустријски надвојвода Фердинанд, који је случајно пролазио мимо нас. Он се заинтересовао за нас и љубазно нас поздравио. На крају он нас је позвао да одседнемо у његовој вили, која се налазила у парку хотела Стефаније. Цела ова епизода била је најневинијег карактера, али је изазвала највећи скандал у аустријским дворским круговима. Угледне даме, које су после тога почеле да посећују мене и моју сестру, нису се ни најмање интересирале мојом уметношћу, како сам то ја онда очекивала, него да установе, каква је моја улога у вили надвојводе. Те исте даме су на увече ниско спуштале колена пред столом, за којим је вечерао надвојвода, а ја сам спуштала још ниже, једноставно због тога, што сам ја то и могла.

Баш у оно време ја сам увела нови костим за купање, који је сада сасвим разумљив, али у оно је време био највећа сензација света. То је био костим са деколтеом и гаћицама више колена. Каква је то тада била сензација, није тешко замислити, ако се зна, да су се даме онда купале увек у строго црном костиму са гаћицама испод колена, црним чарапама и црним ципелицама за купање. Надвојвода Фердинанд шетао би по мостићима купалишта, посматрао ме биноклом и громко шаптао:

— Ах, како је лепа ова Дункан! Како је дивно лепа! Пролеће није лако лепо као она!...

После неког времена када сам ја играла у Карлтеатру, надвојвода Фердинанд окружен целом свитом лепих официра, долазио је сваку вечер у своју засебну ложу. Наравно, да су људи свашта шаптали о нама. Али интерес надвојводе према мени био је сасвим естетски и само као уметници. Он је изгледа сасвим избегавао друштво лепог пола и у опште се задовољавао својом пратњом младих официра. Доцније сам силно жалела тог човека, када сам са знала, да је интерниран у мрачном дворцу у Салцбургу. Можда се он и разликовао нешто од других људи, али зар заиста симпатични људи немају увек неку своју ману?

Из Абадије смо ја и сестра отпуто-

вале у Минхен. У оно време сав живот овог града био је сконцентрисан у Кинетлерхаузу, где се група уметника на челу са Лембахом, Штуком и другима састајала свако вече за чашицом доброг минхенског пива, да разговарају о филозофији и уметности. Мој импресарио је хтео да ја наступим у Кинетлерхаузу. Лембах је на то пристао са највећом приправношћу, само је Штук тврдио, да игра не пристаје у такав дом уметности, какав је био Кинетлерхаус. Једног јутра ја сам посетила Штука у његовом стану, да га уверим, како је мора игра уметност. У његовом атељеу ја сам скинула одело, навукла тунику у којој сам увек играла и почела играти. После игре ја сам га три сата уверавала, да је моја игра уметност и да уопште игра може бити уметност. Доцније је он често својим пријатељима причао о утиску, што сам га изазвала код њега, када са играла у туници. Њему се чинило као да се Дриада с Олимпа из другог света наједном појавила пред њиме. Он је наравно пристао и мој наступ у Кинетлерхаусу био је највећим уметничким догађајем кроз много година.

После тога ја сам играла у дворани Кајм. Студенти су готово поудели. Сваке вечери они су отпрезали коње од мојих кола и возили ме улицама са упаљеним бакљама, певајући студентске песме. Често су они целе сате стајали у ноћи пред хотелом у којем сам одсела и чекали, да им добацем који цвет или какву марамицу, коју би онда они делили на комадиће. Једне вечери они су ме одвезли у своју студентску кафану, где су ме за време игре преносили са једног стола на други. Целу ноћ су певали око мене увек са истим рефреном:

„Исидора, Исидора, како је диван живот наш.“

Једне вечери док сам боравила у Бајерту у вили удове великог Вагнера, било је јављено о доласку бугарског краља Фердинанда. Сви су устајли и почели ме шапатом наговарати да се и ја дигнем, али ја као права демократка остала сам лежати на дивану у грациозној позини а ла мадаме Рекампер. Врло брзо Фердинанд је уиштао, ко сам ја и онда се на велико запрепаштење свих присутних „светлости“ приближио мени. Он је једноставно сео уз мене на диван и почео врло интересантан разговор о својој љубави

према уметности старих Грка. Ја сам му причала о својој жељи, да оснујем школу, која би довела до васкрснућа стари свет и он је на то гласно пред свима изјавио:

— Дивна мисао. Ви морате доћи у мој дворца на Црном мору и тамо основати своју школу. Негодовање свих присутних величина порасло је још једном толико, кад сам ја за време ручка позвала Фердинанда на вечеру савном у моју вилу и то једне вечери после представе, како би му могла боље изложити своје погледе на уметност. Он је љубазно прихватио мој позив и одржао је реч, проведши једну лепу вечер у мојој вили у разговору о уметности и филозофији. Ја сам имала лакеја који је имао бркове као кајзер и на њега је посета бугарског краља произвела силан утисак. Када је он донео тасу са сандвичом и шампањем. Фердинанд је захвалио, изјавивши да никада не пије шампањац, али када је погледао марку, он ускликне:

— Ах, Моет ет Шандон, француски шампањац са највећом радошћу. Та овде су ме већ готово отровали са немачким шампањцем.

Посета бугарског краља Фердинанда у мојој вили изазвала је такође читаву буру у Бајерту, мада смо ми увек врло мирно и тихо седели и разговарали о уметности. Али ти састанци су се увек одржавали око пола ноћи и то је било дости. Сваки мој поступак изгледао је често друкчијим, него поступци осталих људи и зато изазивао негодовање. У мојој вили било је много дивана, јастука, светиљака са ружичастим абажурима, али столица није било. Многи су гледали на ту моју вилу као на легло неморала. Сељаци су сматрали мој дом правим станом вештица, наше невине забаве „страшним оргијама“ тим више, што су кроз целу ноћ чули певање знаменитог тенора вон Барија и гледали моје играње.

У вили удове Вагнера ја сам се упознала са неколико официра, који су ме позвали да с њима јашим свиког јутра. Ја сам седала на коња одевена у грчку тунику, са сандалама на ногама и непокривеном главом. Ветар се поигравао мојим косама и ја сам личила на Брунхилду. Купила сам коња и пошто је моја вила била прилично далеко од Вагнеровог позоришта, то сам на репетиције јашила на мом коњу. Са тим коњем имала сам највеће неприлике, јер је пре припадао неком официру и био научен на остриге. Коњ се понашао врло самостално, па је тако међу осталим увек стао пред сваком кафаном, у којој је био његов власник. Ја сам била немоћна, да га макнем даље, док не би из го-

Борба у Афганистану: Аманулахова коњица.

стионе или каване изашао по који пријатељ тог официра. Зграбио коња за узде и повео га неко време, док се не би удаљио од гостионице. Није тешко представити какву сам сензацију изазивала сваког дана са својим коњем пред Вагнеровим позориштем!

За време прве представе Таухау-сера моја прозирна туника, кроз коју се јасно видело моје тело, изазвала је целу узбуну код балета, који је сав био затегнут у ружичасте трикове. Наравно и сама удова Вагнерова на часак је изгубила своју храброст. Она је к мени у собу послала једну своју ћерку са белом кошуљом, молећи ме, да је навучем пре наступа. Ја сам остала упорна код своје тунике и лаганог шарфа. Ја сам тражила, да се обличим, како ја желим, или да нећу уопште наступити.

— За неколико година ви ћете се уверити, да ће све ваше балетне девојке наступати у исто таквом костиму као ја сада — изјавила сам удови Вагнера и моје пророчанство се извршило.

Али у оно време моје лепе ноге изазвале су много спорова и конфликта. Свађали су се, не би ли боље било сакрити природну боју коже под одвратни трико. Често сам сатима доказивала и уморила од доказивања, како је одвратан и неморалан трико, јер да је најлепше и најморалније наго човечје тело, надахнуто лепим мислима. На тај начин пред очима свих ја сам се јављала као нека поганка, која се иначе храбро борила против Филлистимљана, поганка побеђена љубављу, рођена у култу светог Франциска уз звукове сребрне трубе, која је наговештавала, да се диже грал...

Зимски спорт у Швајцарској

ОТМИЦА ДЕВОЈКЕ ОД ЛАЖНОГ ДЕТЕКТИВА.

Будимпештанска полиција бави се чудном отмицом, а која је изведена управо американском досетљивошћу и брзином. Када је жандарм стајао пред вече на стражи, дошао је к њему неки човек и показао му своју детективску легитимацију, на име Фердинанд Схлингер, па га је замолио да дође с њим у ствари једног хапшења јер да ће се дотична жена коју он мора ухапсити, сигурно бранити. Редар је пошао с детективом и они су ушли у оближњи стан богатог творничара Јохана Адамскога. Редар је остао у предсобљу а детектив је ушао. Он се је легитимисао и захтевао да 17-годишња ћерка Ана има сместа да пође с њим у полицију. Родитељи

девојке били су запрепаштени, тим више, што детектив није хтео рећи разлог овог ухапшења. Када је девојка изјавила да није ништа учинила и да не зна, зашто би могла бити хапшена, па се бранила да оде с детективом, овај је дозволио редару и сада је девојка видела да јој нема спаса и она је очајна пошла с детективом напоље. Још током ноћи обратио се отац несретне девојке полицији и ту се установило, да детектив именован Схлингер уопште нема, и да против његове ћерке ништа не предлежи. Полиција мисли да је девојка, која је у друштву позната као лепотица, пала жртвом интернационалне банде трговаца белим робљем. Током ноћи и наредног дана полиција још није ушла у траг том злочину.

Бал под маскама

У АУТО-КЛУБУ

Две мање од црно - белог маскенбала у Ауто - Клубу.

Већ неколико година Ауто — клуб успева са својим традиционалним балом под маскама, названим црно — белим. Постао је то један датум од поштовања и нервозног ишчезивања, јер се сматра у београдском друштву за *mauvais ton* изостати од овакве сјајне забаве. Само какав расцветани грип или тешка болест, могу извинити молдене од укуса и самопоштовања, ако пренебегну и не појаве се на црно — белом.

Успех је и ове године био очигледан, ма да је маске све мање. Вредни аранжер ове ноћи, секретар београдске секције Ауто — Клуба г. Анђелковић, не носи одговорност за ово недовољно маскирање нашег престоничког друштва. Никад, ама никад у Београду није могуће направити један бал под маскама, који би дао штимунг великоварошког маскенбала, нити се може постићи оно духовито расположење, којим се одликује један бал под маскама, у Паризу рецимо. Лежи ли то у нашој крви? Нисмо ли сувише сирови, сувише још озбиљни и суморни, да се за једно вече можемо предати веселости без краја или је Београд још толико мали, толико још фамилијаран, да се без зазора и сибивања не упушта у једно вече, које треба да буде црно у варијантама? Један наш официр, врло молден, који је то вече са меланхолијом посматрао недостижан „есприа“ како у маскама, тако и у расположењу, говорио нам је, да

маскенбалови више не могу унети у наш живот ону веселост и раздраганост, какву су уносили нашим родитељима. За њих, док је живот био много закончанији, маскен — бал је значајно извесно разузурење, неку малу слободу договора, док ми данашњи ту слободу уживамо преко целог дана, особито после подне. Можда је та г. официрова поставка донекле тачна. Ипак, не смета, да дамо и поред наше слободе кретања, мало више духа при креацијама костима и да допустимо себи фантастичност за једну ноћ, која валази из оквира свакодневности и уобичајености.

Не значи то, најазад, да вече није било анимирано, напротив, но имали смо више отмени бал, но маскен — бал. Готово све даме су дошле у вапурним тоалетима, црно — беле укусне комбинације.

Жири је имао мало да већа. Састављали су га: једна угледна дама из београдског света, г. др. Велизар Јанковић, као председник Ауто-Клуба, др. Коста Јовановић, Милета Недић и Борко Триковић.

За најлепшу маску проглашена је г-ца **Вера Остојић** (бела Шпањолка). Њој је припала прва награда — брилијантски колије — из радње Мих. Петковића и Комп. Другу награду је добила маска: *бидермајер*. Трећа је награда додељена г-ци **Сокић**, за црно — белу фантазију.

Као прва награда за оригиналност припала је групи од два симпатична морнара: г-ци **Бинички** и г-ци **Јањушевић**, награда је један фини несесер из радње Буре Јаношевића али жири је донео одлуку, да тај несесер припадне оној, која се прва уда. Сад ћемо видети резултат. Можда још ове јесени? Другу награду је однела група од пет Холанђанки.

Прву мушку награду однео је г. **Армиди**, за веома успеду креацију црера са палицом. За њега, који је живио на сцени толико живота, била је згодна прилика, да се унесе са пуно духа у једну нову креацију.

Међу немаскираним дамама на овоме балу, могли смо приметити: г-ђу Лепу Велизара Јанковића, г-ђу Августу др. Милана Стојадиновића, г-ђа Маријашевић, г-ђа Предић, г-ђа Никић, г-ђа Мери Рајх, г-ђа Душана Пошића из Загреба, г-ђа Мица Николић и многе још даме. Госпођице су овога пута ревносно дошле на бал. Могли смо запазити у вреви ове пријатне ноћи:

Г-цу Цану Марковић, Секу Грујић, г-це Крстић, В. Шонду, Веру Радовић, Б. Рибар, Јеличић, г-це Јетице, г-це Новаковић.

Остаје да видимо, каква ће нам изненађења донети бал под маскама Дунавског Кола Јахача... **М. С.**

Бивши кинески цар у приватном животу.

Катил Мандес:

ЖЕНСКО ПРИЈАТЕЉСТВО

Так... так...

— Ко је?

— Молим отворите.

— У то време! Шта ви мислите, господине? Баш сам се спремила да легнем, већ сам и мој свилени, ружичасти, прсник скинула, а и једну црну чарапу сам већ свукла.

— Ах, дозволите да вам ја свучем другу.

— Ви сте дрски! Одлазите.

— Ја вас љубим.

— Ах, милије би ми било да ме не волите!

— Спреман сам да умрем за Вас!

— Свеједно ми је, да ли сте живи или сте мртви.

— Али, ја сам млад. —

— И наиван. Али доста, одлазите!

— Кажу људи да сам згодан момак. —

— Да, ви сте дрски. Одлазите већ једном!

— Неизмерно сам богат, госпођо!

— И неизмерно глуп! — Ако одмах не одете, ја ћу позвати помоћ. Само једну реч, молим!

Ја сам љубавник ваше пријатељице Клементине!

Зашто ми то одмах не рекосте?! — рече и смешени се отвори врата!

Наша деца оживљају оне старе игре, вољени у Версаљу, у доба Великог Краља Луја. Ево један мениует, са музиком од Лили.

СКАНДАЛ Г-ЋИЦЕ ЛАНГЛЕН И Г. БАЛДВИНА.

Листови доносе вест о сензационалним зарукама познате првакиње гениса Сузана Ланглен. Жена калифорнијског милионера Балдвина који се је, како је познато, верио са овом славном Француском спортисткињом изјавила је њујоршким новинарима, пре но што се укрцала на пароброд који путује у Европу, да она не мисли на то, да да свој пристанак на развод брака. Када су се Сузана Ланглен и Балдвин укрцали, дошло је у луци до великог скандала. Ту се је најиме нашло безброј новинских репортера, фотографа и филмских оператера који су се гурали око Балдвина и његове заручнице. Г-ђица Ланглен је највише протестирала и најпре мирно. После све жешће, захтевала да би се ти «досадни људи» уклонили њој с пута, јер да она не жели да буде ни фотографисана ни филмована. Међутим репортери нису марили за ту њену жељу, нашто је њен заручник г. Балдвин почео енергично да поступа. Дохватио је најближег репортера изударео га, и једним ударцем шаке срушио га на под. Остали новинари и филмски оператери скочили су свом угроженом другу у помоћ и г. Балдвин сигурно би се врло рђаво био провео, да му није полиција помогла, којој је напоскон успело растерати репортере и остали радознали свет.

Омладина приредила је у корист Јевр. Ционистичког Фонда позоришни комад «Лажни Барси се жени» у сали хотел «Паласа».

Са забаве певачког друштва «Карађорђе».

Маскен Бал приређен у школи играња Г. Н. Алкалаја у сали «Оријент - Бајлени».

Руско позориште у XVIII веку

У Москви је 1704 године налепљен полицијски оглас са овом садржином: «Продају се позоришне декорације директора немачких комедијаната Јагана Кунста, који је у свом позоришту играо пасквилне комедије, а сада је из страха отишао никогдешно у Русију, оставиши дужак и комедијантима и играчима и музикантима за много представа; зато објављујемо, да му ствари продајемо ради исплате његових дугова». — Тако је у Русији жалосно свршило прво приватно позоришно предузеће. Међутим, познато је, да Кунст није био крив због играња «пасквилне комедије», него зато што је 1. априла 1704 године начинио са Московљанима мало смелију шалу. Објавио је наиме да ће се у позоришту играти сасвим нова, до сада непозната шала, те је у позориште дошао и сам цар Петар. Музика је зашумала, подигла се завеса и гледаоци су на јасно осветљеном платну видели натпис: «Данас је 1. април.» Мали директор Кунст, бојећи се цара гнева, брзо је утекао из Русије.

После бегства Кунста за директора «позоришне сале» на Црвеном Тргу дошао је јувелир Фирст, који о позоришну није имао ни појма, те су представе у његовом позоришту биле из дана у дан све горе. Када се двор преселио у Петроград, позориште је било затворено. После неколико година почела су у Москву да долазе страна позоришна друштва и 1758 године је Талијан Ђовани Батиста Локатели добио дозволу за подизање зграде за оперу.

До краја столећа су се позоришна друштва у Москви још неколико пута изменила. Највећи предузимач, кога су се још дуго година сећали, био је Михајло Медокс славни «енглески еквилибриста» и власник «кабинета математских и финансијских чуда и шала».

Добивши привилегију за десет година са необичном брзином — за пет месеци — на Петру или, тамо где се данас налази Велико Позориште, подигао је позоришну зграду од камена, која је коштала 130.000 рубаља. Међутим сасвим природно да је услед брзине грађења рад био слабије солидности. Када је после неколико година Медокс, који се давио у дуговима, замолио да му се опрости дуг код Сирочадишког Савета, главни заповедник Москве књаз Прозоровскиј му је написао: «Фасада вањег позоришта је ружна, нема архитектонских пропорција; позориште више личи на гомилу цигаља, него на зграду. Када је кишовито време кроз рђаву стреху тече вода. У целој згради је промаја,

ниједан прозор се добро не затвара. Свуда је прашина и прљавштина... Имате свега два или три добра глумца; то је просто невероватно; имате глувог капелника и хромог балетног мајстора».

Медиковско предузеће је свршило потпуним фијаском. Због дугова му је одузета концесија, а позоришна зграда је 22. октобра 1805 године пред преставу опере «Дњепарска Нимфа» изгорела.

Код страних трупа су и глумци и репертоар већином били туђи и тек постепено су продирали у позоришне трупе руски глумци и руски комади. У Москви и у Петрограду, колевама глумачке вештине, биле су школе. Представе у московској «Славенско-грчко-латинској академији», где су студенти играли у стилу језуитских позоришта, биле су прве позоришне представе у Москви. Том позоришту су конкурисали студенти хируршке школе у московској болници. Али највећи утицај на развитак московског позоришта имао је московски универзитет. Многи од универзитетских студената постали су славни глумци. У програм универзитетских студија је спадало: музика, игра, мачевање, а при универзитету постојала је глумачка школа у коју су примане «жене и девојке, које имају смисла да играју у позоришту, да певају и да друге поучавају». Универзитет је имао своју позоришну гардеробу, врло богату, која је дуги низ година попуњавана дарованим старим племићким оделима и савременом ношњом.

Осим универзитета глумци су се васпитавали у московском дому за образовање. Тамо су се предавале лепе вештине; глумац Калиграфов је за годишњу плату од 50 рубаља поучавао 14 ученика да играју комедије и трагедију. Мајстор балета Француз Мисоли поучавао је у балету ђаци оба пола. У Заикиноспаској Духовној Академији је добио позоришно образовање и «отац руског позоришта» Федор Волков, оснивач првог позоришта у Јарославу. На заповест царице Јелисавете Петровне сви су Јарославци позвани у Петроград и уврштени у калетски корпус, који је у петроградском позоришном животу имао одлучну реч, као и у Москви универзитет. Племићка трупа се доцније претворила у дворско позориште, а почетком деветнаестог века у дворску управу је прешло и московско позориште.

У оно време однос публике према позоришту није ни мало лично данашњем. У дворском позоришту када је двор био присутан одржаван је ред, али у јавним позориштима, нарочито

у Москви, публика се владала тако, да аутори често нису дозвољавали позориштима да им играју комаде, ако се публика буде непристојно понашала. Глумци и аутори су нарочитим објавама молили, да се публика пристојно понаша. Нарочито се на непристојно понашање публике туживо познати драмски писац Сумароков. Публика је у оно доба за време представе јела «семјочки» и мислила је «ако је платила улазницу да се може у партеру тући, а у ложама јаким гласом препричавати догађаје од прошле недеље».

У провинцијским градовима прва позоришта су била својина велеледица. Од тих позоришта је најпознатије било позориште грофа Каменског у месту Орелу. Позориште је имало велику зграду са дрвеним стубовима, у приземљу је био ред ложа, осим тога два реда ложа на балконима и галерија. У ложи пред грофом Каменским је лежала књига, у коју је записивао све недостатке позоришта које је приметно.

На зиду су висили бичеви. За време паузе гроф би узео један бич и отишао иза кулиса, да разговара са глумцем, који је погрешно и чија се дерњава врло често чула чак и међу гледаоцима. «Сви глумци су јели за једним столом, на звук бубња су долазили и одлазили са ручка. Нико није смео сести када једе, јели су стојећи».

Пред долазак Француза побегла је из Москве и дворска глумачка дружина. Сачували су се извештаји о патњама глумаца, који су бежали на простим сељачким колима возећи собом гардеробу и хартије из позоришне канцеларије. Тек после лутања од пола године трупа се зауставила у Кострому, где је тада била добра дрвена позоришна зграда. У Москви је Наполеон наредио дворском префекту ђенералу де Босету, да искупи остатке француске позоришне трупе и да приређује позоришне представе. «Заиста ниједан позоришни директор», писала је доцније у својим мемоарима глумица Фузе, «није видео тако трагикомичних представа, какве је приређивао ђенерал де Босет. Цео костим главног трагедиста састојао се из старог војничког шињела, који је облачно непосретно на голо тело и једне старе капе, која је нађена на улици. Први љубавник је био обучен у поповско мантију, а на глави је имао тророги ђенералски шешир. Ђенерал де Босет је сам стављао репертоар и никада није било послушнијих глумаца, него онда. При делењу улога није било ни спорова, ни зависти, ни супарништва».

После одласка Француза затечена је у Москви, која је била опљачкана и уништена пожаром, како-тако сачувана позоришна зграда. Зграда је била

брао оправљена, окречена, ложе украшене шареним драперијама, завеса је сашивена од бруката, а место лустера обешена је кадоница од чистог сребра, која је узета из једног московског храма. Декорације су донесене из Кремља и разних московских цркава. Све је било од тешког злата и сребра; скупоцене материје, венецијанска огледала и фурске мараме су употребљаване за украшавање позоришне. Репертоар је било доста тешко саставити, јер су остали само стари и ружни глумци. И поред тога је приређено 11 представа. У приземљу су седели војници, у ложама официри, ђенерали и маршали. Женску публику су сачињавале »даме«, које су пратиле војску, стране гувернанте, које су остале у Москви и »даме са Кузњецког моста«. У позориште се улазило кроз развалине зграда, које су још гореле. У иначе пустом и мрачном граду само је Никитска улица којом су возила кола у позориште, била осветљена. Највећи успех су поживеле сестре Ламорелове, које су играле руски балет. Оркестар су сачињавали музиканти барона Фитингова, који је на време побегао из Москве, а своје музиканте је оставио њиховој судбини.

У том позоришту су после одласка Француза поново приређиване руске представе. Московско позориште је нов живот почињало врло лагано и са великим тешкоћама.

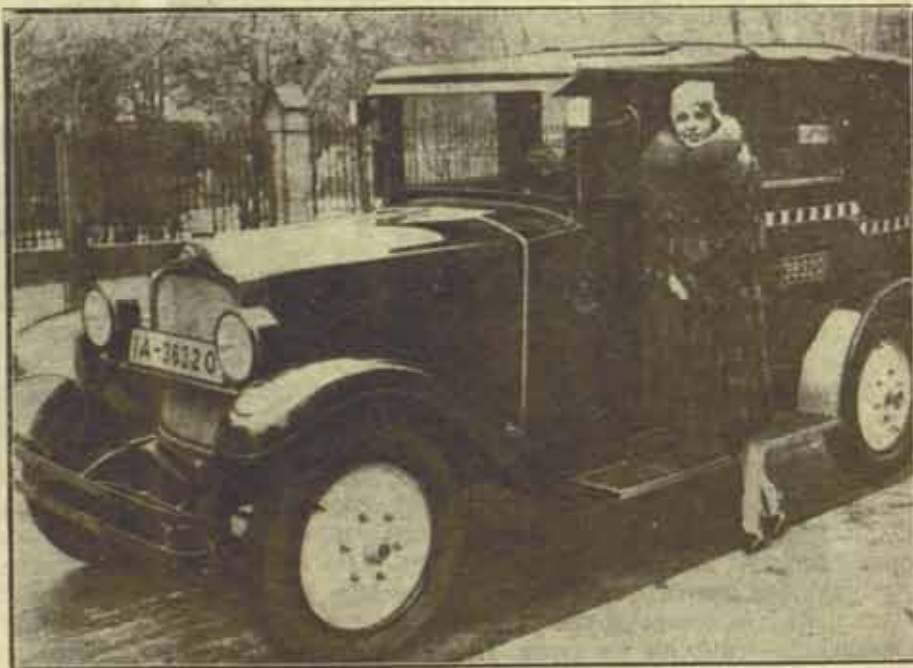
Шарл Шаплин као дон Хозе.

БРОЈЕВИ ГОВОРЕ.

Више од десет хиљада енглеских миља требало је да Лон Шанеј постане онако популаран, како је популаран данас. У тај број рачуна Џон Николаус, шеф Метрогодвиновога одељења за копирање филмова само филмове у којима је Лон Шанеј наступио као стар. Ради се ту о миљама целулоидне пантливце на којима су откопирани филмови Лона Шанеја, код чега нису рачунани облигатни отпаци, којих има сигурно око десет хиљада енглеских миља или 180 милиона метара.

Осим тога могло би се овамо убројити још хиљаду миља мањих филмова у којима је он раније наступио, каже Николаус.

Филмови Џона Гилберта откопирани је по прилици 85 милиона метара. Иза њега долази Норма Ширер са 67 милијуна. Пали Моран, комичарка Метро Голдвин Мајера заузима у овој статистици засебно место. Поред тога је играла у преко три стотине кратких комедија, стоји она с обзиром на број својих филмова на првом месту. Али тотална сума њених филмских метара износи само око три и по милиона.

Један ауто који никада неће бити празан. Женски шофер у Берлину.

МЕМОРАНДУМ

Ово вече посланик Бркић ревно је да употреби на народну бригу. Било је крајње време: седам месеци никоме ништа није одговарао и ипсама се накупило две пуне пунцате торбе, па је то требало довести у ред и ако ништа друго бар оне торбе испразнити!...

Е-хе-хе-хе, бирачи своје посланику никад не мисле добра: ако им не учиниш — не ваља, ако учиниш — не ваља што ниси учинио више. И после тога буди луд на потрчи за сваког!...

А свиљив је и потезак.

Још колико синоћ мерио се код познатог сенара, а кантар — хоп! — истера свих сто и десет кила. Мој брате!... И сад центрај се са толиким брдом од месинга по вавилонски отишлим у небо надлештвима за разне тамо Милосаве и Пантелије!

И што му се потемевала Гина и напецкала га се, гуја!

Изишао са њоме у шетњу Моравском, оним сокачетом од Бајлопове Каване, где се са обе стране као на смотри поређали налбанти и поткивачи и где осим волова и сељака други нико и не пролази.

— Слик, — кикотала му у лице, — како си к'о крме а обеш у љубав!... Јагодо!... Јагодине!...

А и сама је воћница: омала, дебелуша, збијена к'о камен, сва четвртаста, здрава к'о тресак, јака к'о земља... Води љубав са три посланика и два скупштинска дневничара (ну, они су сасвим млади), и све је лепша, све живахнија, све бујнија и настрљивија. Утиче то... из расположење. Кад је жена задовољна, шири се к'о сапунски мехур, само такве као Гина — те не пуцају!

Представљао је као своју синовицу а она, шеретница, упресподоби се и љуби му руку!... Једва ако јој је пошла осамнајеста година а већ са два живота истругала је и последње мрве и зна оно дане сигурније него и сви они милиони научара и друге босоглаве браће што вечервају у три петка једноче а мисле да је у њима све знање, сва памет, сва вештина!

Његовом протекцијом изучила је телефонски курс и сад чека да јој изради постављење за чиновницу. Мораће отерати неку, то се у службу увукла без заштитника. Њему је то лако, није као она друга два из опозиције, — само он не жури. Прво и прво, што би журио кад нико не жури, и друго — познато му је из праксе да би му Гина ома окренула

леђа чим би осетила да је на својим погама. Све су тако: овамо циле-миле, а поставиш их, праве се да те њихове очи никад нису ни виделе!

Са њоме било је пријатно кратити време.

Овако шетају Моравском, избију на Бара-Венецију, отуда гледају како промичу возови с моста и са насипа савског посматрају у пролазу лађе, проматрају купаче и пролазнике; онда огладнели и заморени, забију се у хоше какве прчварнице и љуште шљивовицу уа мезе печених кечигица, салате од патлиџана и паприка; који пут превезу се на другу страну и блаже на плажи. Ну, трошак је никакав!

Са њоме је угодно нако је у Београду запарно и вруће. Ништа не мари што је врела к'о парни котло на лађи...

Али већ стрпеће се Гина! Кад потроши и последњу црквицу убациће је у државни списак, те му ни за оволико, за нокат, неће бити на терету а дотле прпеће је до данца... Пуно их је оваких намештао по државским јаснима: Мађарицу Клару из Сомбора — кад започне певати, не знаш — окреће ли браје бољачама или задом; Фетицу из Фрига, без занимања, али с пламеном у фигури; Ружу Мишићеву из Обреновца, та једном руком истеже двајесет кила; дебелозаду Софију из Кључа, тамбураицу а уме и флаке да вади из гуња; играчицу Зизи, негде из Бачке, — како је црна к'о циванка — кад заигра сам би узлетео са њоме; опет једну отерану жену судије из Осека, Фани Драји... а ко би знао одакле је и чија је! — та што је, што но кажу крвати наображена: лоноће немески и француски, мирише се и важничава; још неке, ако би рачунао можда њих двадесет или тридесет, а можда и свих педесет — није водио списак!

И зар би целојме томе гладном и босом савету чинио то од добротe срца или што би жално сиротињу?.. Таман!... Ако би се већ хтео за кога бескорисно залагати, доста би се нашло голотиње у његовом округу! А није луд да тако ради — шта би онда остало за њега самога? Ко би са оним Драгињама, Даницама, Станијама из округа му смео и шалу да заподене а камо ли шта друго!? Не би се ту ама ич дало окривити и зато, нека их с миром! Не треба му сведока и страхована да му која не дође пред Скупштину као оцу Бог те пита чијег детета!.. Са гуђима је и лако и без опасности. И лепо се увек наплати нако

је ожењен и скоро превалио пола века...

Пред одлазак кући, на село, опере се у општинском купатилу (за пет динара можеш са себе опрати све београдско љубре и још да ти клањају за то!), поред тога издржи још и два дана поста да пред женом изгледа чино и мушко. Ну, он се ње не боји а у осталом, шта она, сељачка тиква, зна!

И не пробира. Нема се зато каде. Која је Скупштина издржала све четири године рада? И кад не знаш шта ти носи дан а шта ноћ — данас си посланик а сутра опет копач, дућанџије или општински благајник, — посланикуј, брате, да се зна каде си био посланик!...

Зато једе свежу тичицу. Верује да сваку женску може имати за сто динара па се од своје превелике добротe спушта у сваку низину, некад и у смрад а зар оће то сваки посланик? Човек је народски и хоће да зна како живи народ! Шта би ко могао да му каже на то? И шта се кога тиче што се вазда мота око железничке станице, по оним безбројним кафанским и хотелским јазбинама, како их неки крсте и како неки веле да је тамо приличну човеку зазорно и проћи!? Он се навикао и коме смрди, нека не иде!.. И када когод почне да се ишчуђава што га нема да се види на Теразијама или другде него се завукао у Савамалу, он то правда бирачима. Вели, лакше им је да га овде нађу, а где ђавола да га стреве у оној стотини дашчара, тавана и рупа!? Деси ли се ипак да неко од бирача на њега и натрапа, претвори се као да је санним чуо већ за његов долазак и баш је изашао да га потражи и пази ти, добро му дошао, какав случај да се ома нађу! Чисти онога ракијицом или кафицом, а и то не мора, за динар — два, наобећа му свашта — то бар ништа не кошта, — закаже му за сутра састанак али сад га је видео па у здравље до нових избора ако Бог да да се виде а тада умеће да се оправда — јес', иди лопи се цаба за друге па још и плаћај па њих! У Скупштину пролази другим улазом, где нико не чека и за тај улаз не зна, и ако га онај тамо нађе — његова је бар, али тешко, богами! Али частио онога или не частио, zaloжио се за њега или не, — свеједно, увек ће причати да је оном дао и ручак и преноћиште и у готову му љушчицу и воз му платио — сву дневницу подава на гласаче и народ и нека се зна да не седи он овде ради дневница већ ради народа а још и зато да се други опсене, да посланику не завиде и сами се не гурају у посланике!.. А има клипана који верују да се посланик разори дајући те оном, те овом, али мајсторија козе пасе, и ко то није знао — нека се не врзма око посланика!..

Нађе се нека будала и поверује да ће се и за њега штогод наћи из Бркићевог ђемера. Јест', али се он досетио сваком злу. Код себе у буђелару који вазда зврји празан, јер новце држи у задњем џепу од чакшира, има пет или шест меница које је испунио, себе потписао као издаваоца и изопаченим рукописом ставио тамо имена прималаца, и кад неко шта заиште наирачи лице к'о небо пред кишу и оном меницама по столу — ајас!

— Доклен ћу за друге плаћати?... Јесу ли ове менице?! Је ли ово Њркић платио?... Немам, брате! Видиш, јуче исповртех и последње грошече за ове две менице а сутра имам да платим још две!.. Немам!..

Осам година пљаска он овако меницама по столу и свет се чуди како му и откуд стиже да плаћа онолике менице. Најчудније је што му за толике менице не продају још с добоша имање. И нико да погледа у менице оне и увери се за кога он све то плаћа! Али забадава кад је свет глуп и даје се водити за нос!

Овуда око станице смуца се све што је онижено и окаљано, што небу не подиже поглед и Богу не упућује више ни молитава ни клетви. Њркић не налажаше да је потонуо у овом мајдану од блата, како му то рече један пријатељ. Напротив, овде је се осећао као у води риба. Овде је налазио будуће раднице и дневничарке, глекад и чиновнице за маркарницу, фабрику шећера, телефонске станице, железничке билетарнице, министарске дактилографкиње и писарице; неке би још проћушнуо у чистачице вагона или болничарке, неке... имало је где и посла је ту било доста! Примао је триста динара дневно и осам година није ништа друго радио до што је гласао или се свађао по наређењу водећих посланика, те се у неку руку осећао обвезан Држави. Зато јој и лиферовао наку снагу!.. Некад га је то и коштало. Ну плати тамо за даму лимуну или каву, цигару пружи — опет је трошак. А има их што и њега чашћавају. И не одбија. Што!? Ако је која при новцу, што да не плати? Ако не плати за њега, платиће за другог, и један је рачун! Кад уђе у службу — вратиће јој се већ то: Држава ником не закида, плаћа сваког првог у месецу на радио ти или не!..

Стан му је у Сарајевској улици — соба једна са засебним улазом, — ту и прима. Ну, мушкарце прима у скупштинском ходнику или на улици, где га ко затекне... Воле тако да је засебан. Како легне, хрчи до изјутра: мрне је савести а и здравље га служи... Прима само женске и док је још у постељи. Ради ове саме женскадије купио је себи пиџаму — блуза ишарана гајтанима преко груди као у гар-

Ученици Боксерске Школе Г. Томе Станисављевића, који су победили на великој боксерској утакмици 3. фебр. одржаној у сали »Радничке Коморе».

Светислав Петровић у филму „Царевић”.

диста и панталоне му дуз — овакав би комотно у селу да хода и да му нико не замери, још и да му завиде!.. Купио је и литар олеколона... Лежи тако кицошан, зачешљан, намирисан, у меким собним папучама — осам

банки платио — и прима посете, прима и задуго не пушта, к'о неки паша!.. Кад је већ реч о Турцима, на столу држи наргилу и пуши к'о смук...

(Саршиће се)

Храбрим авијатичарима

Обучен сам, сам у кожно одело, и ако је диван дан,
Бејак сретан кад ме диже мој ловачки вероплан!

У жилама мојим кри ми снажно струји
Када чујем из даљине, да мотор авиона бруји!

Неустрашна ЧАРЛС ЛИНДБЕРГ беше сам
Када пође да прелети баскрајни ОКЕАН!

Срећа га јуначка послужи стиге у ЛЕ БУРЖЕ,
Свет му јурну у сусрет, ко ће од нога брже!

Кад се сетим за подвиге, див ваздушних јунака
Храбрих пилота Косте и ЛЕ БРИ,
У жилама мојим снажно крвца узаври!

Зашто и од нас немо небу подвиг створимо,
И у једном лету да прелети ПАРИЗ — ТОКИО?

Сваки храбри дечно треба да запази,
Смели подвиг што учини Француз - пилот ПЕЛТЈЕ 'д О'АЗИ.

А шта ћемо рећи за јунаке НЕНЖЕСЕРА КОЛИ?
Ту престајем СРЦЕ МЕ ЗАБОЛИ!

Још се сећам кад је рата било,
Вирео сам на БАЊИЦИ Томичево крило, 1915. г.
Тад оседла његова ОРЛИЋА па се вину у ту незнан ному
Упути се право према равном Срему!

Ал' Србија беше срећна млати
Јер дочека да се јунак ОРЛИЋ врати!

Српски пилот млади пун је смара,
Ловца слика Ненжесера, то је крило Пајевина,
Десна рука Јосе Југовића!

И наша земља може да запише: МИ ИМАМО ХРАБРЕ!
али мртве више!

Имаћасмо прошитиству — поднаредник Јанка Доминића,
и по крви одличног војника,
који живот за идеју даде,
Јер му тело с парашитом међ тарабе ПАДЕ!

Александар Аничич

Ах сјајна су ова дела само да се пише,
Али жалост ткад хероја нема више!

Радујем се што сам њихов и не стрепим што се гине,
Војник за страх никад незна, већ за дужност и врлине!

То су дела пуна сјаја, јер гинусмо за свој народ и за КРАЉА!

Зато ми је жеља јана да се винем ван облака,
Па да кликнем њима храбрим озго с неба,
Ево мене ако треба?

10. децембра 1928. год.
Београд.

СУСРЕТ С ЛИЛИАНОМ ГИШ

Кад бих морао да кажем, коју од свих филмских и позоришних глумица највише волим, рекао би вероватно име Лилиана Гиш.

У своје време држао сам да волим Ану Павловну. Тада опет Џеки Кугана кад је још био мали дечарац и доцније опет волео сам једнога пса пучјака, који је био изванредан глумац и центлемен од природе и по одгоју.

Но моја љубав враћа се увек Мис Гиш. И често кад се вратим на вечер касно кући буде се у мени успомене на сусрете које сам имао с њом.

У мојим мислима буде се слике, на нежно мало дете, које је у срце жутог човека унело идеалну љубав. Кад је снимала тај филм беше то пре више од десет година — састао сам се с њоме први пут. Доцније сам је опет сусретао, али утисак који је она на мене учинила није се никада променио. Он се само појачао. Чудно је како је она несебична, чедна и осећајна и како је етерички лепа. За време нашег познанства, није ми она никада ништа причала, али ставила ми је сигурно милион питања. И

исто тако поступа са свима, с којима долази у додир.

Добијам још данас од ње писма, и она се још увек састоје из питања. Одговоре сврстава она у својем мозгу памти их управо невероватном тачношћу и служи се њима кад игра пред камером.

Други пута срео сам је у Руми, и њезино лице одмах ми је упало у очи између мноштва сентименталних Талијана који су је обасипали цвећем и чоколадом. Играла је тада неку улогу под благим поднебљем Италије, улогу у којој је играла једну девојку сентименталну и нежно заљубљену. Трећи пут сам је сусрео под још блажим поднебљем Калифорније и Холивуда, али које ли разлике између првог и другог сусрета. Дошао сам у атеље и опазио опет Мис Лилиан, али овог пута у некој бедној соби која је представљала собу једне фарме у пустом Тексасу, окружена ланцима мирних и пословних Американаца.

Била је тишина, но на знак режисера Сјестрема стављени су у покрет неки стројеви и почео је да завија ветар. Мислим да ни један ветар не за-

вија тако, страшно као што је завијао онај уметнички филмски ветар, и уз то завијање морала је нежна и кротка Лилиан да игра. Њезино лице које је пре било мирно и спокојно добило је изражај бола и патње, тако јаке да се чинило као да се граничи лудилом.

Касније сам се информисао о којем се то филму радило и сазнао сам да је то био филм »Под грехом« и да сам присуствовао баш снимању најдраматскије сцене филма, оне сцене, кад Лилиан остављена после једног страшног чина чека на свог мужа који значи за њу казну или опроштење. Онај ветар што је напољу завијао ка да је симболизирао оно што се догађало у души младе жене и као да је учинио опростивим оно што се иначе неби дало дало опростити.

И сада кад се сетим у својим мислима Лилиане Гиш, она је за мене исто оно кротко и нежно биће које сам упознао пре десет година. На лицу јој се додуше огледа ужас, али ни тај ужас није могао с њега да избрише ону етеричку лепоту коју је природа дала само великој уметници Лилиани Гиш.

ШТА НАМ ДОНОСИ ПРОЛЕТЊА МОДА.

У великим париским салонима журно се израђују нови пролетњи модели, и на ривијери већ се може да осети шта ће се носити пролетос. Из Америке у фебруару долазе трговци да купе париску робу, и све мора да буде готово и прецизно.

Кад дође пролеће линије су већ готове и примењене све нове идеје, само се после у току лета додаје понека детаљ, који се прилагођава и удешава према квалитету и лакоћи летњих материја.

Пролеће не доноси никад велике промене, већ се усавршава и дотерује оно, што је замишљено с јесени. Јесен обележава нов правац у моди, јер тада долазе скупоцени мантилови и костими, и велика балска мода, где се види сав блесак креација највећих париских кућа.

Тако и сада, кроз отшкринута врата на салонима париским, радознала публика посматра шта се тамо догађа.

Пролетос се неће много изменити крој. Остаће опет сукња, с предне кратка позади дужа, јер то је тек још сена ушло у моду, и није се износило, зато париске куће немају намеру да мењају једну линију, која даје женама толико елеганције. Видећемо пролетње хаљине, које ће се обмотавати око кукова и са стране добијати једну велику шналу. Струк остаје на истом месту, онде где му је природа одредила. Толико је било борбе око тога да струк добије своју нормалну висину, да се неће ускоро спустити. На рукавима ће можда бити промена, али рукав се увек мења. Шал крагну, која је прошлог пролећа била увелико у моди, сад ће заменити јака, тако да ће хаљина бити потпуно затворена, а крајеви од јаке падаће преко рамена. Те прве пролетње хаљине закончаваће се сиреда и биће на струк, врло припијене уз тело.

Кратак жакетић, од сомота импримираног, биће модеран за прве пролетње дане. Жакетић ће имати крајно по ивици. Сукња је узана, али за спорт и брзину кретања може да дође сиреда као један годе, који даје ширину.

Пролетња мода биће обележена нијансама штофова, а првих дана највише ће се носити шкотске материје. То су карирани штофови, плаво, зелено, црвено, црно. На једноставним штофаним хаљинама видеће се украси од карираног, шкотског штофа, негде крзна, или појас, бордура или волан. Покрај шкотског штофа опет ће се носити грао, и комбинација грао и црно. Розе и плаво опет ће уживати симпатије моде, а увече остају златне и жуте боје, бело и црно.

Дуга, коврцава коса захтева мали шеширић уздигнут позади, зато се

бори шешир — шлем са тим малим. Више нема обријаних потиљака и није потребно да се шешир спушта на врат.

Пре подне остаје увек спортска тоалета. После подне се носи креп сатен, велур, кредешни или штофови.

На соареима већ се појављују фантастичније хаљине, чипке, дужи струк, деколте на леђима, воланци, панови, шлајфне, цветови.

Позоришна тоалета је засењива; саме, велур, сажен, све што блиста и привлачи поглед.

А напоследку чаробне балске тоалете.

Мари Линдбергер

пријатељица берзанских играча

Од ЕВГЕНА ДЕРНБУРГА

„Хоћу радо, Валтере! То ће бити врло пријатно!“
Барон Гратеноах је се растао од свог друштва, које је истог часа пошло на железничку станицу да иде у веч. Он је с маром ту ноћ остао у хотелу, а одмах сутра дан се кренуо на југ у Штајерску и то поштанским колима.

Весело је се разлегао глас из поштаревог рога по претраној сунцем обасјаној равници.

Они су угодно седели и уживали свеж пољски ваздух. Пред њима је се указивала лепа слика јужне штајерске.

Зелене, сочне ливаде, као злата жута жита, китњасте брежуљци и долине. Разлегали су се звуци звонаца; људи су путем терали краве на пашу.

„Боже мој, како је леп свет, како је лепа наша земља! Ја ти захваљујем, Валтере, што си ме овамо довео да с тобом уживам ове лепоте.“

Он јој је, смешкајући се, затворио уста пољупцем, који му је она такође вратила.

Валтер и Мари су се зауставили пред једном малом сеоском кућом у близини села Фајстрица.

Један стари сељак је изишао пред њих.

„Ја се зovem барон Валтер Гратеноах, потпредседник сам „Привредне Банке“. Молим да ми покажете млин, који је банка ту скоро купила.“

Стари је радознато посматрао њих обоје.

„Хочете да видите млин! Добро, сад ћу вас услужити.“

Одмах је пошао напред, а Валтер и Мари су му следовали.

Пошто су ишли скоро пола сата, стигли су пред једну развалину од куће с четири маховином оорасла крила, која је представљала ветрењачу.

Барон је занемно од чуда.

„То је тај млин?“

„Јест, милостиви господине!“

„Да ли се не варате, добри човече; то није могућно?“

„О, ја знам; један од Ваших агената је пре два месеца све то видео, за тим дошао један доктор из Граца и рекао да је млин продат бечлијама.“

„Чији је раније био?“

„Готово ничији. Има већ десет година како је напуштен.“

„Захваљујем Вам, добри човече!“

Барон је сељаку пружио један златник.

„Али то је нечувен скандал!“ Срдито је рекао Барон.

„То је превара, каква се не може замислити!“

„Чујеш, Мари, господа из управног одбора банке су рекли да су купили потпуно исправан млин. Ја сам замислио да је то добар млин на широкој реци, који и дању и ноћу ради. А оно овде рушевине. Овде хоће да развију модерну млинаруску индустрију!“

Барон је заиста био огорчен што се његов потпис злоупотребљава за превару акционара.

Мари је одобравала његову срдбу.

„Видиш, Валтере, када се вратиш у Беч треба господи из управног одбора добро да натрљаш нос. Ти си се сам својим очима уверио да се радило о превари.“

„Јест, Мари, ја ћу то учинити али каква ће корист бити од тога?“

„Знаш ли драга моја, да је друштво на предлог тог умешног господина Бергмана већ издало акције под именом Аустријског Паромлинског А. Д.“

Знаш ли, Мари, да су те акције већ пуштене на берзи, да су у почетку нотиране са 50, а сада је већ њихов курс 104 форинте?“

Мари је занемила од чуда.

„5000 акција „Паромлина“, по курсу од 104 форинте већ су растурене међу публику, што претставља суму од 520.000 форината. И ту вредност треоа да има овај стари, иструлели млин? То је превара, пљачкање акционара!“

У Бечу је Валтер имао један веома жучан разговор с Бергманом и осталим члановима управног банџиног одбора.

Али се Бергман није дао збунити.

„Драги господине Бароне, Ви веома црно замислите ствар. Јест, млин није погодан, али ће се на његовом месту подићи нов, модеран парни млин.“

„Тамо нема нигде воде на далеко.“

„Господине бароне, то ништа не значи. Ми смо најпре купили земљиште и добили концесију за подизање млина. С новцем, којим смо добили од акционара, а који лежи у нашој банџи и износи на 400.000 форината —“

„520.000 форината,“ ушао је осорно у реч барон.

„— можемо првокласно индустријско постројење извести. Прво се морало имати новаца за то, а он нам ово долази од продавања акција. Господине бароне, само прочитајте данашње „Јутарње бечке новости!“

И Бергман му је пружио лист.

„Из Граца нам јављају да је конзорџија, којом управља „Привредна Банка“, већ извршила претходне радове на подизању великог паромлина у јужној Штајерској.“

На великој површини земљишта наскоро ће се подићи нова индустрија — јако предузеће. Машине и остало ће се добити из Енглеске и то од најбољег материјала и на тај начин ће се развити нова индустрија — јединствена у целој Аустрији. Није никакво чудо, што је на берзи велика тражња акција „Паромлина А. Д.“, јуче им је курс био 104, а данас се већ нотирају са 108 форината и 23 крајцаре.“

Чуећи је барон вратио лист.

Већ га је била прошла љутња. Лаковеран, каквог га је Бог био створио, поверовао је.

Када је отишао из канцеларије, Бергман је се гласно насмејао.

Због чега се овај племић љути?

Што забада нос у наше послове? Зар он нема краљевску награду као потпредседник и велике дивиденде?

Шта има публика да брине о томе, да ли ће заиста у јужној Штајерској прорадити млин?

Није стало само до млина. Главни су акције, а оне непрестано скачу!

У рушевине млина у јужној Штајерској уселило је се неколицина скитница, који су преко дана спавали по друмовима, у сенима и шталама.

Живели су од просјачења и крађа.

Ипак су ови одрпанци били много часнији од оне елегантне господе у фракковима и цилиндрима у управи „Привредне Банке“, који су крали милионе, стотине милиона од лаковерне публике.

* * *

Али у Беч је се био уселио мамон. Зарадити новац и уживати! То је био циљ дана, лозинка многих.

Берза је била постала што и храм, где су десетине и стотине хиљада бечлија свакодневно клањали и обожавали златно теле.

Никада пре као тада нису курсеви правили тако велике скокове. Куповати акције била је парола дана чаробна реч хиљаде малих и најмањих људи.

Ако је раније било банака и акционарских друштава скоро у свакој улици, то су сада постајали на сваком кораку. Хиљаде слугу и келнера, који никако нису могли од једног пут да уложе готових 500 до 600 форината, сада су имали могућност у конзоцији банака да ступе.

Главне банке су стварале своје филијале и за њих је у Бечу постајало више од стотине. На многим кућама су стајале табле с натписом филијали, које су у новинама свакодневно крупним словима објављивале:

„Лага зарада, без ризика, највећа камата!“

И људи су се тискали, куповали акције по 20, 50 и 100 форината.

Новац је се као бујица текао по Бечу. Радости и забава на свима странама. Никада раније као тада није се играло, смејало, пило и јело по кафанама.

* * *

Железнице за Софијино брдо и Леополдов брег биле су готове. Сада су требале бити предате јавном саобраћају.

Више дана је публици преко новина објављиван у читавим ступцима тај сензациони догађај, то чудо модерне технике.

Ролф је се такође тих златних дана показао као ваљан спекулант.

Он је куповао и највеће количине акција и опет их продавао чим су почеле да скачу, с највећом добити; затим опет куповао нове акције и препродавао и зарадио десетине хиљада форината.

Ма да је живео врло раскошно и раскалашно, могао је ипак толико оставити на страну, да је накуповао хиљаде акција најразличнијих банака и акционарских друштава.

Он је имао равно хиљаду акција „Привредне Банке“, неколико стотина „Паромлина“ и других друштава.

Његово имање, према курсу ових хартија рачунато, већ више од милион форината је износило.

Милијонер!

Чар ове речи је Ролфа опијао од радости.

Сада већ могу просити Хилду од њеног оца. Ја сам милијонер и спадам у ред бечких богаташа. Јест, ићи ћу банкар у Бергману и тражити од њега Хилду.

* * *

Освануо је диван сунчан дан. Ниједног облачка на небу изнад Беча и околних брда.

Данас ће се свечано отворити железничка пруга, која води на Леополдово брдо.

Хиљаде бечлија и лепих жена изишли су да буду сведоци ове нове свечаности. Стотине фријакера су једва могли проћи кроз ову масу људи, која је личила на праву олову народа.

Пред великом, заставама искићеном зградом, станицом нове железничке пруге за Леополдово брдо стајали су позвани гости, посланици, финансијери и високи чиновници.

Банкар Бергман је пливао у радости.

Већ је брктала машина, спремна да крене кола с гостима Леополдово брдо.

Свечаност је отворена говорима, здравицама, честиткама.

Дат је знак за полазак. Хиљаде погледа су били управљени у воз.

После неколико минута војње, већ су гости присели на брдо, поздрављени из хиљаде грла гледалаца, који су били раније присели на врх. — —

У вече тог дана Бергманова кућа је пливала у мору од светлости.

На свечаном обеду који је банкар био приредио, учествовало је више од 60 лица.

Бергман и његова банка хваљени су као светао пример, као украс модерног напретка.

Мртва је тишина завладала, када је дворски саветник Клингер устао, куциуо чашу и развио велики табак хартије.

„Врло поштоване госпође и господо! Част ми је пресветли нагло саопштио, да је Његово Величанство, наш милостиви цар, изволео подарити племство господину банкар у Риолду Бергману у знак признања његових великих заслуга на привредном пољу наше отаџбине. Господин Бергман ће имати титулу „ритер од Фелзенбурга“.

За тренутак је завладала тишина, а за тим је следовао општи поклјч:

„Живео господин ритер од Фелзенбурга“!

„Браво! Живео“!

Бергмана је изненадила ово царско одликовање. Он је заиста очекивао да буде племић, али се није надао да ће се то тако скоро догодити.

Зато је се сада у толико више обрадовао и у толико ордачније примио честитање присутних гостију за трезом.

Хилда је тога вечера била пресрећна. Помисљала је да је и она постала племићска, млада дама, равна отменим контесама и баронесама бечких племићских породица. Цело вече је била опкољена младом господом племића, с њима је се шалила, смејала и кокетирала.

Тесне односе, који су постојали између ње и Ролфа, никада она није узимала озбиљно. Њој је се свиђало да има једног сталног обожаваоца, с којим би могла с времена на време да измења кришом по који пољубац, али више од тога Ролф није могао од ње очекивати.

Хилда је се смејала, шалила и кокетирала с господом, који су је окружавали.

Ролф је то гледао нерасположен, ма да је одавно осећао да према Хилди никако није имао ону наклоност, какву је раније имао према Мици.

Али његова сујета и његов понос су га гонили да добије кћер једног од најбогатијих људи у Бечу за жену.

Шта је Ролфа највише ражљутило, било је то, што је се млади барон од Глајсвица и сувише удварао Хилди и што је ова највише поклањала пажње њему.

Мрко је погледао на обоје, али је се тешио мишљу: барон није ништа више него мали слабо чиновник пла-

ћен Министарства Спољних Послова. Имања није имао никаквог.

Зар ће он с тако рђавим изгледима имати срећу код Хилдних родитеља?

Не, то је немогућно! И Ролф је рачунао даље. Ја сам сасвим други човек. Бергман је одавно упознао моје способности као прокуриста, а осем тога ја сам, противно овом незнатно барону, богат човек, милијонар.

Али ипак морам бити начисто. Сутра ћу од Бергмана да запросим његову кћер.

Још пре подне сутра дан је господин Бергман позвао к себи сав персонал своје куће и дао им упуство.

„Бама је познато да ми је његово величанство подарило племињску титулу ритера од Фелзенбурга. Послуга, куварица, две соварице, кочијаш и покућар су се смерно поклонили.

„Моја кућа,“ наставио је господин Бергман, „мора се у будуће управљати по племињским прописима. Ја сам за вас од овог тренутка господин ритер од Фелзенбурга. Јесте ли ме разумели?”

„Врло добро, господине ритере од Фелзенбурга“.

„А мојој жени пете у будуће говорити госпођа ритерка“.

замислио је се и чупкао браду.

„Не, тако није zgodно. Дакле чујте ме! Моја је жена за вас госпођа бароница, а наша кћи Хилда, баронеса Фелзенбург. Разумете ли ме?”

„Разумемо, господине ритере од Фелзенбурга“!

Послуга је се уклонила.

На пољу је слуга Јован приметио:

„Дошао је крај света. Пре двадесет три године је продавао ситнице, данас су племић, господин барон, госпођа бароница и баронеса. Овај је свет лудница; ја сам то увек тврдио“.

Према господину барону Арнолду Бергману ритеру од Фелзенбурга седео је један господин дугачке, бујне косе.

То је био академски сликар и хералдичар Чарле Котре. Његов је задатак био да види племињску породицу да изради леп грб.

„Знаете ли, драги господине професоре, нека буде грб веома упадљив у очи. Фелзенбург! Дакле грб мора представљати замак, напред Леополдово брдо са Замком“.

„Леп идеја“!

„Затим укрштени мачеви, а најпосле мора се распознавати да сам ја богат човек. Зар се не би на грбу могла представити берза“?

Професор је обећао да учини све што му је могућно.

После неколико тренутака служитељ је пријавио прокуристу Гебела.

Он је био у фраку, свечано обучен.

„Примите и овом приликом моје честитање на Вашем заслуженом одликовању племињском титулом, господину ритеру од Фелзенбурга“.

„Хвала, хвала, господине Гебеле“!

Али је овај одмах наставио:

„Господине директоре, ја сам дошао да Вас замолим да ми дате за жену Вашу милу кћер Хилду. Ја њу волим, и верујем да је и она мени наклоњена. Уз то сам слободан да напоменем, да имам имање које вреди пун милијон форината“!

За тренутак су се обојица погледали ћутећи.

За тим је господин банкар Бергман од Фелзенбур-

га замишљено гладно своју браду, оборно главу и проговорио лагано и одмерено:

„Драги господине Гебеле, Ваше отворене речи ме врло радују. Али на жалост Вам могу рећи, да нисам у стању да задовољим Вашу жељу“.

Ролф је ћутао.

Бергман је наставио тихим гласом: „Ја Вас ценим као веома способног човека, који уме да разуме дух времена. Доказ је Ваше лепо имање. Али Ви не смете једно да заборавите, господине прокуриста, Гебеле“, и сада је господин Бергман почео да говори јачим нагласком и гордо, „ми племићи морамо остати у свом кругу. Моја је кћи племићка и због тога њен будући муж мора бити такође племић. Свака тица треба да остане у свом јату и међу племићима постоје границе, које се не смеју прећи“.

На Ролфовом лицу је се показала срџба када је саслушао говор овог скоројевића, коме су богатство и скорашња племићка титула замутили мозак.

Проговорио је још неколико безначајних речи и отишао.

У вече је Ролф седео у друштву двеју певачица. Живот, уживање, весеље!

Када не могу да добијем Хилду, богату банкареву кћер, онда ми мој новац може бар растерати нерасположење.

Ролф је рукама загрлио обе певачице, певао је из свег грла и најменце одговарао на многе пољупце, којим су га обасипале обе девојке, Нела и Јола.

Пред божић године 1872. на берзи је била сензација, какве никада пре није било. Курсеви свију многих стотина хартија од вредности почели су наизода нагло да падају. С почетка слабије, а после све јаче за 5 и 10 форината. Играче на берзи је спопала права паника.

Али као год што су брзо почели да падају, тако су курсеви хартија од вредности почели опет нећати и шта више дигли се изнад ранијих највиших курсева.

Једног од тих дана седео је банкар Бергман—Фелзенбург замишљен у својој елегантној канцеларији. Решио је се да отпочне продају својих акција.

Хиљаде хартије од вредности свих могућих банака и предузећа, свих својих акција хтео је се ослободити, а добивени новац уложити у нешто врло сигурно.

Већ сутра дан је др. Шпицер написао докуменат, по коме је госпођа Леонија Бергман Фелзенбург постала власник велике, нове куће у Рингштрасе, као и капитал од два милијона форината. Два милијона готових пак уложио је у државне хартије од вредности.

„Мора се помишљати на све могућно, драга Леонија“.

Дан Светог Силвестра.

У свима гостиницама и кафанама владало је весело расположење. И није било никакво чудо, што су послови на берзи ишли тако сјајно, што је новаца било као киша.

Барон Валтер Тратенбарх као и његова Мари су проводили Св. Силвестра у највеселијем друштву.

Глумци, млади уметници, варијете. Весела ноћ.

А када је отпочео да избија дванаести час и келнери угасили лампе, настало је клицање и узајамно честитање нове године.

Срећна нова 1873. година!

„Све што волимо, нека живи“!

„Девојке, новац“!

„А пре свега берза“! викнуо је један младић.

Из свију грла је се разлегло: „живела берза“! што је значило да је млади човек погоднио како треба.

Јест, берза и новац је већина највише волела.

Берза, мислила је Мари, удахнувши тихо, то је њен идеал. Нас људи лака срца могу напустити због новца, али новац никада.

Истог вечера сечера седео је и Ролф у веселом друштву. Шампањер, играчице, певачице, девојке, пољупци.

Али Ролф се није пријатно осећао. Сказаљка на сату је се приближавала броју дванаест, а он је се ослободио руке девојке, која га је била загрлила, устао је и отишао на отворени балкон. Тамо је био сам.

Хладни ноћни ваздух запахнуо је његово врело лице. Зашто је Ролф био тог вечера тако нерасположен жалостан? Је ли имао за то разлога?

„Та он је био богат, милионер!“

Ролф није могао сам себи дати одговора, али је се ка дубине његовог срца појавила успомена на Миши, његову ранију љубавницу, вереницу и на Мари, садашњу пријатељицу и љубавницу елегантнoг барона Тратенбаха.

Миши, зашто нас је судбина морала раставити?

Ја сам томе крив као што си крива и ти. И тих уздах је се отео из његових груди.

У том тренутку је се разлегла вика:

„Срећна нова 1873. година!“

Мелодичан звук звона са цркава таласао је се изнад снегом покривених бечких кућа.

С улице је долазила у правцу балкона весела песма младих људи, који су дочекивали нову годину.

„Ролф, зашто стојиш усамљен на овом хладном балкону?“ Запитала га је једна млада играчица.

Ухватила га је за раме и слатко се насмејала. Мала Нели из варијетеа одвела је Ролфа у друштво, где је с клицањем дочекао.

• • •

Били су потпуно завршени претходни радови за бечку светску изложбу.

У Пратеру је била готова Ротунда и Беч је грозничаво очекивао отварање изложбе и долазак странаца.

Ови су дошли са све четири стране света на стотине и хиљаде. Сви хотели, гостионице и стотине приватних станова су били испуњени.

Дошли су и великодостојници и чланови владалачких кућа, немачки наследник престола, енглеска принцеза Викторија, принц велски, дански и скоро сви немачки кнежеви.

Беч је лично на огроман краљевски двор, тако је много било причева у њему.

С највећим сјајем је 1. маја 1873. године отворена Светога изложба у Бечу.

Цар Фрања Јосиф и царица Јелисавета, окружени целом дворском свитом, војводама и свима члановима царске породице; даље свима министрима и државним великодостојницима, први су ступили у огромну дворану Ротунде.

Целог света чудеса била су смештена овде на светској изложби у Ротунди.

Барон Валтер Тратенбах је тог дана као поручник вршио почасну дужност у свити Његовог Величанства.

Мари је у добротворном базару, као и многе младе даме, била запослена.

Она је продавала ките љубичица по десет форината. Њено витко тело покривала је лепа, лака хаљина. Октољена љубичицама, изгледала је као краљица цвећа.

Све више су се приближавала њихова величанства. Пред царским паром који је лагано корачао и посматрао поједине предмете, који су били изложени, сви су се клањали.

Висока, витка царица Јелисавета застала је код Мари.

„Боже, да лепих љубичица!“

Узела је једну киту љубичица из Мариних руку, која је се дубоко поклонила пред царицом. Царски пар је продужио даље нћи.

Али је прва дворска дама спустила у Марину руку бакноту од десет хиљада форината као царски поклон бечкој спротњи.

Све бечке улице су биле испуњене хиљадама странаца, који су преко дана вршили куповине, а у вече се забављали.

Свуда, у свима гостионицама су свирале музике, играло је се и певало. Изгледало је као да је цео Беч на један пут постао огромна гостионица.

Ипак је сва прекомерна радост и сав жагор оних мајских дана године 1873. лично на игру на каквом вулкану.

Берза је почела лагано да дрхти.

Као год што врели жарки летњи дани наговештавају понекад страшну непогоду; када греје сунце и лептири лете по ливадама од цвета до увета скупиљајући мед, а из далека кроз ваздух долази грмљавина, тако и масе бечлија, слични лептировима, пију са отворног дрвета берзе, и не чују опасну грмљавину.

Само најбоље посвећени, који су добро знали стање бечке берзе, разумели су ово потмуло путњање на финансијском небу. Они су наслућивали шта ће доћи, шта мора следовати.

Банкарска кућа Рочилдова је почела да продаје своје акције. И банкар Бергман — Фелзенбург, директор „Привредне Банке“, разумео је значај те грмљавине из даљине.

И он је омет продавао стотине и хиљаде хартија од вредности на берзи, где их је најбоље могао уочити!

Продаја је била свршена и Бергман — Фелзенбург је идућег дана већ могао скупити пет милиона форината. Срећно спасена добит!

Али у шта да уложи тај новац? „Леонија“, рекао је Бергман — Фелзенбург својој жени, „ја ти поклањам данас још две куће, које су јефтино купљене, за три милиона форината обе. Оне су сада потпуно суве; 200 лепих девојака су их у току ове године осушиле.“

(Свршиће се)

ОПЕТ ДОЛАЗЕ ОНЕ

нише старе боли, када се време промени. За удове, за главу, за зубе, руке ноге, за цело тело, код реуматичних боли на и иначе је Фелеров Елазафунд, ово већ 32 године прокушано средство за заштиту, права благодат у кући. Употреба споља и изнутра. Добија се свуда, боца на покус 6 дин., двојструка 9 дин. Ако га нема, наручите поштом изравно бар за 62 дин. код ђекарника **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372** — Hrvatska. А за стомак: Елазафунд, 6 кутија 12 дин.

Елегантни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе, модерне и јефтине сервисе треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

Шиндлахеров Сановник, највећи, потпун 368 страна. Цена 15 динара. Поштарина засебно. Добија се у Ратарској улици број 33.

ЈЕЛЕН УЗРОК НЕСРЕЋЕ

Из Прага се јавља. Између Кладна и Јакоњина дошло је прошле ноћи до чудне несреће. Омнибус, који се је возио кроз шуму није био добро осветљен, и тако се догодило, да је један јелен, који је хтео да претрчи преко улице, дошао под точкове аутобуса. Аутобус се преврнуо а од 26 путника 8 је теже рањено.

„КАМЕН СРЕЋЕ“ У ЛОНДОНУ

Најлепши црни опал стигао је овних дана из Аустрије у Лондон. „Тајмс“ каже, да је то вероватно највећини црни опал који се икад нашао. Његова се вредност процењује на 10.000 фунти стерлинга (око 3 милиона динара). Драги камен дугачак је нешто више од 6 см. а широк 5 см. Има облик главе једног пса. Тежина му је 232 карата. Овај црни опал јединствен је по богатству разноликости боја, које се у њему виде. „Тајмс“ тражи да се овај редак драги камен изложи на гледање публици у једном музеју. Аустријци зову тај црни опал „каменом среће“.

СВАКО НАЂЕ НЕШТО

Колико може да се уштеди муке, времена и једна, да знате како много што шта можете набавити за мало новца, што Вам сваки дан доноси небројено пута и корист и радост. Дневно личу

Нови јединствени проналасци

најразличитијих предмета за свакидану употребу. Треба да пролистате само једанпут велики илустровани давод-ценовник светске отпремне куће

H. SUTTNER,
Ljubljana, br.: 965.

и бићете изненађени, колико има ствари које су и Вама потребне, а још их не познајете. Осим тога пружа Вам тај ценовник диван избор предмета са одећу, кућанство и тоалету и за сваку другу прилику.

Ценовник добијате бесплатно ако још данас пошаљете Вашу тачну адресу фирми **H. SUTTNER**

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању позвате светске руске фарме
ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бојој
колонизалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узјамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фак 136.

(Заштита марка) The Asiatic Trading Corporation, London

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
787

Имогена Робертсон

НАЈВАТРЕНИЈА ЖЕНА У ХОЛИВУДУ

Када се у Америци спомене име Мари Нолан, тада се некако инстинктивно затварају очи и амерички младићи сањаре о жени, за коју постоји фама, да припада категорији оних најватренијих. Мари Нолан припада заиста оној врсти филмских уметница, које играју улогу демон-жене, слатке и привлачне, оне што једним мигом очију, што носу ни плаве ни зелене, напросто уносе немир у душу, а једним покретом змијскога тела напросто... ушнштавају. Мари Нолан представља Амерички, прави расни тип жене, од које љубоморне жене чувају своје мужеве, желећи да у исто време сачувају љубав својих законитих супружника само за себе. Оне друге пак, којима је стало до тога да заведу друге, те пажљиво посматрају сваки покрет, сваки гест те уметнице, да је после у истинском животу, првом приликом... реализирају у своју корист. И Мари Нолан добила је назив најватреније жене у Холлиуду, жене која убија животе. А да ли је заиста Мари Нолан таква у свом свакодневном животу, онда, када се она не налази пред филмском камером и када не игра за свет, већ једино за себе, то се заиста не може доказати а нити управо сазнати. Један амерички новинар био је толико индискретан и толико некавалер и нецентлемен, да је о животу Мари Нолан дошао и то, да је она жена за стотину имена, са стотину каприца, са много и много разбијених нада и срдаца на... души.

Заиста каријера и живот Мари Нолан је занимива. Врло је међутим вероватно, да многи и многи од читалаца не ће се можда ни сетити, да су негде до сада запазили име велике филмске уметнице Мари Нолан. Када међутим нагласимо, да се Мари Нолан до пре кратког времена звала... Имогене Робертсон, тада ће, нема сумње, многа од читатељица и љубитеља филмске уметности казати: ... То ли је она?... Јест, то је бивша Имогене Робертсон или бивша Вилнама Смит, или бивша Лаура Јонсон, или бивша... и т. д. Требало би изрећати читав један низ имена, који је себи данашња Мари Нелон сама давала. Она је међутим од оних највећих која је своју филмску славу стекла у Европи, и ако је права и пунокрвна Америчанка. Имогене Робертсон — ми ћемо је тако називати, јер је тако позната — кћи је богатих родитеља,

која је међутим задавала велике бриге оцу и мајци. У раним годинама она је одлучила да се посвети позоришној уметности и томе се посветила против воље својих родитеља. За кратко време она је постала врло славна позоришна уметница и у тренутку када се налазила на зениту своје славе у Америци, догодио се један... мајер, због којег је некадашње отпловала у Европу. Тај њен мајер био је доиста непредвидљив, али и тежак и разумљиво је, да је морала отићи, да тако сасвим сачува свој репоне у Америци. Када је дошла у Европу, отишла је у Берлин. Ту је неко време мировала, а доцније ступила је у Уфу. Драж и лепота младе Америчанке учинила је око ње један огроман круг обожавалаца, што је у Берлину било добро и свакоме познато. Детаљи из Берлина нису познати, осим то, да је као филмска глумица стекла репутацију савршене уметнице и — у приватном животу — демонске же-

не. Догодило се то, да је једног дана — пре неколико месеци — једне ноћи (све лепе ствари одигравају се ноћу!) просто побегла из Берлина. И то некако у исто време када је побегао и познати филмски глумач Нилс Астер. То је дало повода разним причањима, чак и таквим, да би се могао написати читав један велики љубавни роман Декорист стила. Тада је испрело још и то, да је она прави тип заводнице, жене очију које убијају мушка срца и много... много тога. Јавила се из Америке, али не одмах, јер најпре хтела да са Нилс Астером остане извесно време у најстрожијем инкогниту. То јој је и успело. Када се пак одлучила да поновно наступити, она је тада променила поново и своје име и прозвала се сама Мари Нолан. Са тим новим именом она је нашла нови ангажман код МГМ филмског друштва. Америка је данас, а нарочито Холлиуд, слави као најватренију жену Америке, која је својим телом и очима поубијала пола Берлина, раставила толико и толико бракова и добила толико и толико драгоцених дарова... Заиста ванредна каријера демонске жене Мари Нолан...

ГРЕТА ГАРБО ОСТАВЉА ФИЛМ

Грета Гарбо је недавно изјавила да неће вечно остати у Холлиуду. Другим речима то значи, да неће остати тако дуго док ће још бити славна, него да ће неколико година пре завршити своју каријеру. Она има жељу да се правремено, односно привремено, повуче с платна и да више не филмује. Према вестима, које сада долазе, Грета Гарбо борави у Штокхолму где је од одушевљеног дочека публике добила потрес живаца и тамо ће остати не само преко божићних и новогодишњих дана, него за дуго времена. Грета Гарбо се како објављују неће више вратити у Холлиуд и то бал у време кад је најславнија.

Може ли се у то веровати?

Ко познаје озбиљну и чедну младу Швеђанку, тај ће свакако разумети, да се Грета Гарбо заситила Холлиуда. Она жезне за миром, одмором и — за домовином.

Али има још један дубљи разлог ради којег Грета Гарбо жели одбацити филмску славу и не повратити се више у Холлиуд: Мориц Стилер је умро. Он је био земљак Грете Гарбо с којим се је она најбоље разумела. Он јој је био још више — он јој је био прави искрени пријатељ! Непрестано је Грета изјављивала, да ће и она оставити Холлиуд, ако Мориц Стилер оде у Евро-

пу. Стилер је био велики пријатељ Грете Гарбо, по говори се да је она мислила на то, да постане Стилеровом супругом. Они су се већ требали венчати али их је од тога задржала тешка болест од које Стилер боловао. Стилер је био свестан озбиљности своје болести и хтео је ове зиме путовати у Египат. Грета је хтела да га прати и да га негује, а он је сањао сигурно о данима среће, кад ће бити муж Грете Гарбо. Стилерова смрт тешко је погодила Грету. Она је постала меланхолична више него икада пре. Избегавала је сваку везу са познаницима и пријатељима и није никога примала. Одмах после Стилерове смрти хтела је она у Европу. Но ипак је чекала, док буде готов филм којег је снимала.

Сада је приспела у Штокхолм и пита се, да ли је њезина одлука, да се више не врати у Холлиуд стална. Ми у то не верујемо и надамо се да ће Грета Гарбо наскоро демантирати вести да ће се повући од филма. —

Дани одмора у домовини сигурно ће на њу добро деловати и она ће увидети да уметница има и дужности према публици, која од ње очекује нове уметничке успехе и да једна Грета Гарбо још дуго не сме да напусти филм.

Недељне Штећрације

ПРЕПЧАТА

За нашу државу годишње 140 км., полугодишње 70 км.
За иностранство годишње 200 км., полугодишње 100 км.

Уредник М. СВЕТОВСКИ

БЕОГРАД, 10. ФЕБРУАРА 1929.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 5-

ЗАШТО СЕ НЕ ОБРАЗУЈУ МУШКИ КОНКУРСИ ЛЕПОТЕ?

Конкурси лепоте имају тај циљ, да приближно одговоре на питање: Каква лепота и фигура највише одговара савременом укусу.

Сваки народ има своју националну лепоту, која се усавршава и модернизира. Најлепша жена деведесетих година не би одговарала укусу о савременој лепоти.

Код појединих народа постоји мешавина. Такав је и руски тип. Сачистим руским типом меша се и другачији, јер у огромној Русији, где је било 111 народности, није могао да се чува чист словенски тип. Осећа се у руском типу мешавина германске и романске крви. То је у вишим руским круговима, а код сељака онај се татарске и финске црте. Па и покрај те мешавине, опет може да се позна руски тип. Данас сваки позна Руса и Русињу, макар он имао мало косе, татарске очи. Можда зато, што смо навикли да гледамо и осетимо сваки додатак у словенском типу. Карактеристична је руска плава коса и fine црте. Али такву исту златну косу може да има Немца или Енглескиња, па ми опет кажемо: Не, то није Немца, већ Русиња, јер осећамо по кроју главе, по меком погледу, целокупном изразу, који се не губи, и увек показује и чува оно што је расно.

Црноока Шпањолка кастиљске аристократије никад не може да се упореди са плавом Гретхен, рођеном у Тирингији, у неком малом градићу са готским црквама, високим црвеним крововима и зеленим свежим брежуљцима обрастим четинарима. А међ Немцима одмах се позна Бечлика, а ако се покрај ње појави витка Францускиња нико не може рећи да је то Немца.

Конкурси лепоте већ су навикли цео свет да распознаје расну лепоту, и сваке године, свака нација, даје по један лепши тип. Французи се већ налажу, да ће њихова лепотица бити једнога дана Мис цео свет, јер она је сада прва иза ње.

Жене у целом свету већ схватају

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевих, Војвођанска 53.

Симпатични снимак Кларе Бов и њеног партнера као бициклисти.

значај конкурса лепоте, и један жири, који има да бира најлепшу жену између тридесет хиљада фотографија, уверен је да ће наћи савршенство.

И мушки типови имају у себи печег националног, али то расно није никад тако изражено код мушкараца као код жена. Можда утиче и једноставно одећо, и озбиљност њиховог лица, који прикрива шарм, па онда карактер професије; који изједначаје типове. Зато се мушки тип више изшлифовао, постигао више интернационални него код жена. Код жена је расно тако упадљиво, сачувано, да ми одмах познамо Американку, Енглескињу, Италијанку.

Интересантно је још и то, да у кон-

курсима највише учествују жене које нису провеле дуги низ година у скамији. Тако на нашем конкурс једина је била једна студенткиња, а остало су девојке са четири; пет или највише осам разреда гимназије. Напоран умни рад уништава лепоту и даје свима женама опште карактеристичне црте. А кућа чува лепоту. Зато се и славила лепота жене у класичном веку, што се развијала на чистом ваздуху, није знала за школски ваздух и седење у скамијама.

Можда ће једнога дана настава се обављати у пољу и онда ће лепота бити сачувана штетног утицаја исквареног ваздуха и нехигијенских скамија.

Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.
Штампарија „Пријредни Преглед“.

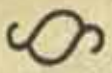
неделне
Шлистрације

Бр. 8.

Дин. 3.

Режина Камиче
париска уметница

Најмлађи наши песници

Желите ли да знате какав изгледа најмлађи песник 1929 г.?

Описаћу вам га...

Потпуно нормалан тип и ништа на њему ванприродно.

Фризура — бубиконф. Чак је своју апостолску косу жртвован и млади Јерковић и појавио се са углађеним а ла гарсон. Њему је лепо стајала и дука коса, али изгледа да је сада боље ситуиран, јер може да поднесе већи издатак на фризуру...

Силуета?

Сви су по принципу модерне линије. Боеми су највеће присталице дијете мрављења, и то им даје онај прозачни, аристократски изглед.

Боја?

Чудновато, више су плави него приомањаста. Песник је аристократа духа и зато му је плава крв.

Елеганција?

Сомотских капута нема у њиховој гардероби, нити боемских шешира. Сањају, вероватно, о елеганцији, и то по последњој моди, али то је изван домашаја њиховог буџета. Дају утисак уметника који мисле на свој спољашњи изглед.

А њихове песме?

Оне су продукт земљине кугле, и није им потребан ни речник, ни коментар, јер не представљају више она чудовишта, каква су стварали футуристи, који су писали као људи који гледају на једно око, и то око на средини чела, а писали с рукама на леђима, и замисљали да су становници Марса или Јупитера.

Најмлађи наш песник посматра свет својим лепим плавим и црним очима, воли природу, блуди некад кроз космос, умирује немир своје крви, мрзи гњилост у друштву, и воли, сувише воли. Он је помало песимиста, али је еротичан и заљубљив, и његова рафинирана, флуидна душа, сувише трептава.

Он кроз свој унутрашњи свет гледа и спољашњи, али у њему није ништа дегенерисано, зато не пружа деформисане слике у својим стиховима.

Футуризам је свршио...

Можда је само мало више изломљености и вијугавости у мислима, више спиралних идеја, које обмотавају дух песнику, али кроз све те спирале нађе се пут да се дође до основне њихове мисли, која је нормална, али продукт нашег немирног, сензибилног и нервозног доба...

Они сви воле, воле жену, мање је мрзе, а више чежу за њом... Жена је центар њихових мисли, о-

на даје боју и ритам поезији.

Воле боемски живот, кад им дух тумара кроз ноћ, јер том ноћи њихов се дух напаја, у њеној сени они воле да сањаре...

Песник 1929 године је сањалица, тумарало, а у души идеални младић, кога мучи борба живота, али се он извија и увек уме да нађе неки радостан кут и тренутак. То су тренуци које осветљавају два плава или црна рефлектора очију неке девојчице, које увек лудују за песницима...

Зато су овако радосно блистале гимназикињама очи и чекале

Гледо је по некад тужио за сенком твојом

пролазник је био...

Девојко,

наштак души, наштак,

бунар је плитак,

срце модри свитак,

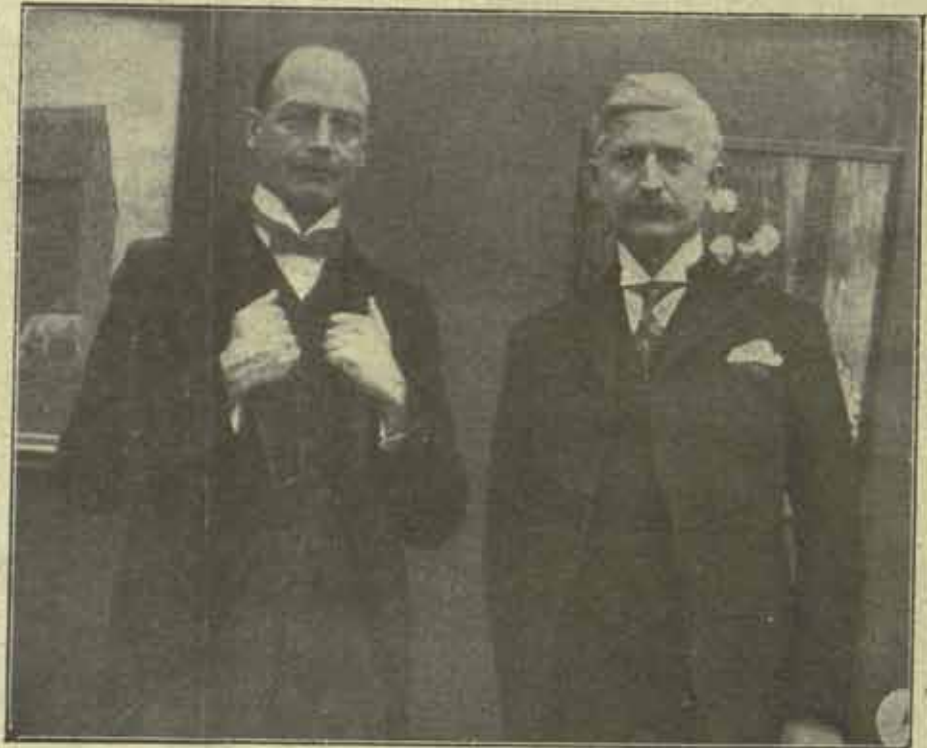
девојко...

А Р. Боглић

ли Јерковић и појавио се са угла

ОТВОРИ СРЦЕ ЗА ЉУБАВ!

Љубав је тихи звук, од срца срцу
што лети,
облак, кога милују твоје и моје
руке!

Отварање Енглеске Изложбе у Београду

Г. Кенард, енглески посланик и Министар Просвете г. Божа Максимовић.

пред универзитетом да поздраве цвет, чији је мирис дар земље и своје песнице...

Прво вече наших најмлађих песника одушевљено је примљено.

Али требало би ускоро да дође и друго, и треће, и четврто вече, јер омладини је потребно да се нашаја кристалним ритмом...

М—

ДЕВОЈКО...

Девојко,
наштак души, наштак,
бунар је плитак,
срце модри свитак,
девојко...

Не заборави младића пред кућом твојом

пролазник је био
девојко...

пламен, што пламеа над душама нашим;

сан, који нас одводи у перивој немирних сенки;
зрак са неба, што силази на дно душе;

дах тајанства око нас;
запах из раја залуталог ветра.

Љубав је благи благослов небеса,
љубав је невини осмех анђела.
Она нас носи под модрим плаштом
неба
до звезданих језера, до пољана
снова.

Отвори срце, да љубав те топла
згреје!

А. Цон — Г-ђа са виолином.

Ф. Конер — Мис Мимирис.

НОВ ПОЉСКИ МИНИСТАР Г. ВАЦЛОВ БОБИНСКИ.

4. фебруара отишао је из Београда у Варшаву г. Мирајно Квапишевски, који је у току 8 месеца био отправник послова Пољске Републике у Југославији па сада постављен за конзула Капштату (Африка), а 3. фебруара дошао је у Београду нов пољски

Са енглеске изложбе: А. Клаузен — Сребрно летње јутро.

посланик министар г. Вацлов Бобински, који је у току 10 година био директор конзуларног департамента пољског Министарства Спољних Послова и за то време организирао је пољску конзуларну службу.

У овоме броју нашег листа почиње излазити нов роман
ЛОЛА МОНТЕЦ

Нека ти благослов проспе и срце
са срцем здружи
и звук њен душом нек заблиста!

Као кап росе у зори са свежег зе-
леног листа,
нека ти утеху пружи
и када цвклане цветају и снег
околу кад веје!

1929.

Душан Јерковић

ХИМНА МРЖЊИ

Данас, када је све бело и чисто
под снежним покровом,
зашто ми се срце твоје
тако стеже и буни?
О, нема љубави под сводом.
Прокуни, рођену мајку прокуни,
јер чаша је ето пуна
преливена отровом.

Када би све тренутке
тако зване среће —
скупно и у ђердан блистав нани-
зао —

да ли би ти тада било јасно,
да ли би знао:
мој бедни друже
од мржње нема врлине веће.

Све је што видиш:
пустош и празнина —
обмана чула и заносна варка,
и драганина превијања жарка,
к'о и на твом лицу растужена
мина...

Свет је овај кућа блудница, ниг-
кова,
сместиште проданих савести без
краја,
а ти играш ролу праведнога Јова
мислећи да живиш у средини раја.

Пљуни на срамно своје доба
гњило —
и док не прохује дани гнусни,
брзи
сећај се онога што је некад било
и од овог часа, мрази, друже,
мрак...

Јанко С. Туфегчић

КРТИЦЕ МАЧА

Кртице мача, велики друже мој,
ти што вечно радиш,
а никад се ником не пожали
и никад не зажели сунца,
реци ми:

Да ли у ходицима твојим
постоји један мали кут
за одмор моје
душе,
коју умори
животни пут?

Света Милутиновић

Дан лепе жене

Гласно је звонило мало звонце те-
лефона сасвим уз постељу лепе, мале
жене. Она преплашена погледа на
сат! — Зевнула је и протегла своје
лепо и витко тело, дохвативши ру-
ком слушалицу апарата: „Хало, хало!
Ах ти си то Лоли? Да ли још спавам?
Смешно! Та већ је десет сати, а да
знаш шта сам ја већ све данас ура-
дила! — говори она на апарат, а ми-
сли у себи: „Ах несретна гушчица.
Морала ме баш из најлепшег сна да
пробуди.“ А онда продужи гласно у
телефон: „Да, сигурно, ја ћу бити
тачно у 12 код обућара, а морам још
и кројачу и ситничарки, па још и
на два три места“. — Добро, биће
пријатно, доручковаћемо заједно у
граду. До виђења! Опет обеси слуша-
лицу. Сад је већ сасвим будна и ве-
села. Лаким покретом стресла је са
себе свилени, чипкама опшивени по-
кривач, и пребацила брзо преко сви-
лене кошуље свој свилени кимоно. —
Онда се још једанпут ували у меке
јастуке и позвони за собарицу. Док
је собарица на малом столићу по-
стављала доручак, трајао је „сат те-
лефонирања“ милостиве госпође која
је нестрпљиво викала у телефон:
„Госпођице! Молим Вас, колико ћу
дуго још да чекам на везу, ја имам
и другог посла... Брзо, брзо, викну-
ла је опет девојци, која је излазила
из собе: „Спремите купатило“. И док
је са послужавника узимала шољу
чаја, и гутала га малим гутљајима,
хрскајући дволек, који није био об-
ложен никаким деликатесима ради
„витке линије“, размишљала је мала,
плава госпођа о започетом дану.

Какав програм има опет за данас?
Почевши од кошуљице, чарапа, ци-
пела, све се мора још добро проми-
слити, јер данас се ваља још свлачи-
ти све до кошуље, када пође на про-
бе. А и чарапа ваља изабрати. Ако
пође да купи ципеле? — Шта само
да обучем? Свакако нешто, што Лоли
још не познаје и чиме ћу је мало ра-
срдити. Спремите ми моју светлу ха-
љину од каше, а чарапе из жутог ор-
мана, и ципеле од жуте змијске ко-
же, кошуљицу од корално црвеног
крепа са жутим чипкама, та ви знате.
Морам до кројача. И у том часу у-
летела је у купатило, да час касније
сврши своју тоалету пред кокетним
тоалетним столићем. — „Изгледам
данас уморна“, мисли она у својој ма-
лој главици. „И није чудо! Те вечери
у биоскопу, па после у бару, то игра-
ње сваког дана!“ Али помоћу велике
уметности, у којој је мајсторица, ус-
пева јој са кремом, пудером и шмин-
ком, црвенилом за усне и црnilом за
очи, да доведе своје лице „у форму“.
Она се самодопадно смешка својој

слици у огледалу. Врло је задовољ-
на. Сад се може смело показати! О-
ставља кућу, брзо и у журби, — као
свака великоварошанка — с узви-
ком: „Ја нећу доћи данас на ручак“.
Страшно је то, мисли она у себи, да
никако не могу тачно да одем од ку-
ће. — Тај несносни телефон! А по-
крај свега тога сам још најважније
заборавила телефонирати!...

Из гараже је доведен већ њезин
ауто и стоји пред вратима. Ето је за
час за воланом. Мотор започиње ра-
дити; сада ваља возити пуном паром,
да се изгубљени часови надокнаде.
„На зелену светлост! Сад брзо пре-
ко кружење, пре него утрне... Ужас-
но, ово заустављање, да могу пеша-
ци прећи. — Најпрометније улице
морале би се за пешаке затворити,
они праве најстрашније прометне
препреке!“

Мали, лагани аутомобил поновно
се кретао кроз бучне улице, светло и
плав, као и његова господарица. Она
га је елегантно зауставила, и послуш-
на је машина стала пред просторија-
ма — модискиње. С тешким удахом
је ушла у продваницу шешира, и са
озбиљним лицем, као да се рали о
врло важном и тешком послу. А ипак
је крај тога у души помислила: Нема
лепшег посла него ли пробати ше-
шире!

Најсвечанији и најрадоснији моме-
нат лепе жене је дошао: она обилази
салоне с изложеним шеширима, диви
се сваком моделу, мери овај или онај,
меће га на главу и сама са собом у
огледалу кокетира. У сваком се ше-
ширу сама себи допада, али ипак по
дужности вели: — „Не стоји ми до-
бро — незгодан је, лош модел, није
мој жанр или не одговара ми боја“.
А све то говори зато, јер и онако
неће пре изићи из дућана, док није
испробала све шешире, који су тамо
изложени.

Конечно је избор готов: један ше-
ширић за јутро, један за поподне, је-
дан за вечер, један за кишовито вре-
ме и — не, не, ништа више. Иако
она у трговини има неограничен кре-
дит, ипак у души с поносом мисли:
„Никада нећу прећи разумну грани-
цу! Штета да нисам повела пријате-
љицу са собом“ мисли даље лепа го-
спођа... Али већ улазећи у свој лепо
плави аутомобил променила је миш-
љење. Како пролазе дани новости за
нову годину. „И паметније је да је
нисам повела... Шта треба Лоли да
зна где ја купујем шешире.“

Мали се ауто кренуо и већ јури
шумним улицама пут трговине ципе-
ла, где је заказан састанак с пријате-
љицом Лоли. Лепа је госпођа тај са-

Са забаве медецинара у Београду

Г-ђа Маргарита Ал. Андрић—Нурн виолинисткиња, Награђена Првом Наградом Париског Државног Консерваторијума.

станак тамо назначила, јер је свесна, да својим витким, стаситим ножицама мора да потуче сваку конкуренткињу! Ту је дакле право поље њезиног триумфа. Мушкарци, који се налазе у дућану, не толико да купе ципеле, колико да се диве њиховим продавачицама постају немирни, а елегантна, мала госпођа, у светлом, густом крзну победничким а ипак скромним погледима обходи дворану и показује неприметно божанствену линију своје ноге у скупоценој, свиленој чарапи.

„Одмах, одмах Лоли! Чим доручкујем, приповедати ћу ти о... сад сам страховито гладна...“ И сјајна, победница, праћена погледима пуним дивљења, излази из трговине. За час су обе пријатељице у маленом удобном локалу, у дискретном кутићу. И док им се доносе најбираније закуске и слаткиши, уз закључни акорд: црну каву и мирисну цигарету, причају пријатељице једна другој све најновије новости. У тим се новостима прећуткује, што ваља да буде прећутано, а прича се само оно, што и „пријатељица“ сме да чује. Коначно се ипак све причањем прећуткује и тајна остаје само пуком — формалношћу. Тако је то већ код женског пријатељства.

После овог пријатног одмора од досадашњих „напора“, води пут лепу

Студенткиње и студенти београдског медицинског факултета на својој забави.

госпођу кројачу, где се понавља она дражесна игра кокетерије и узивања саме у себи, што га још повећава опште дивљење, које је захватило све: почевши од шефа фирме па до малог шегртића.

А онда кући.... Сретних ли сата одмора и безбриге након обављена напорна посла! Сретних ли часака, кад човек ништа не мора и никуд не иде; кад се мала, лепа госпођа може на раскошном дивану од крзна, у мекој свиленој пилами да позабави са својим Боби-ем, малим јапанским псом, који се тако радује и тако је захваљан кад му његова господарица уде-

ли који слободни тренутак.

Изненада се буди иза сна. Већ је шест сати! А она у шест има опет састанак с неким... „Брже, брже... Спремите моју хаљину од жоржета са златним чипкама и мантил од хермелина, јер морам најпре на чај, а онда у позориште...“

„Тежак је живот!“ уздише лепа, мала госпођа, тарући очи после кратког сна, у коме су се: модискиња, кројач, ципеле, крзна, састанци, чајеви и позориште смешали у један једини, шарени сан — „Како пролазе дани лепе жене.“

ПРОБЛЕМ ЗА ОСИГУРАЊЕ ПОЉО- ПРИВРЕДНИКА

I.

У последње време Главни Савез Земљорадничких Задруга за Осигурање пољопривредника ступио је у акцију и повео пропаганду за осигурање пољопривредника од пожара, леда и смрти. У низу одржаних конференција 3. ов. месеца одржата је и у Осијеку шира конференција на којој су узели учешћа и све Аграрне Заједнице са територије Славоније и Барање.

Конференција је потпуно успела, те се може рећи да се пољопривредник у Осијечној Области, свестан од колике је користи осигурање његово, одазвао позиву вођа и преко својих нарочитих деловођа приступио осигуравању.

Наше слике показују присутне делегате са територија Славоније и Барање, снимљени пред властитом зградом Савеза Аграр. Заједница у Осијеку, Доњи Град.

У средини види се и вредни управник Обл. Савеза Агр. Заједница г. Живота Милановић, са својим секретаром г. Цвејићом.

Г. Драг. Чутуковић, директор Гл. Савеза за Осигурање пољопривредника, такође један од врло вредних чиновника овог Савеза, који са својим стручним образовањем и дугом праксом, одржава стручна и убедљива предавања у циљу ширења пропаганде.

Г. Чутуковић с пада у ред млађих људи, али врло спремних познавалаца пољопривредног стања, а нарочито је посвећен питању међусобног здруживања пољопривредника.

Инжињер Момчило Тапавица председник Главног Савеза Земљорад. Задруга за Осигурање, један од врло ретких старијих људи у овом добу који је не жалећи труда посвећен сав у решавање проблема за побољшање пољопривредника и његовог иначе слабог материјалног стања, неуморно ради и води ову установу.

Управа и приређивачки одбор на забави месара и кобасичара код Коларца.

Лево: Маскебал Друштва „Цанкар“ у Радничкој Комори.

Где се наша омладина забавља

Г. Раша Милутиновић са својом партнерком г-ђицом Мицом показује ученицима неке фигуре.

Посматрајмо нашу омладину! Она се брзо сналази у крупним корацима данашње културе. Брзо се прилагођава цовој моди. Усваја савремене спортове. Труди се да у сваком погледу копира Западну Културу. Другим речима наша омладина брзо прелази преко последица четвртог периода човечанског развитка и муњевитом брзином улази у пети период. Свака новина прима се са великим одушевљењем. Често те новине постају идеал данашње омладине. Доцније над истим делом долазе до разочарања, јер је дух усталазан другом новином. И тако пред собом видимо живе темпераменте, који се без икаквих тешкоћа прилагођавају свакодневним новинама. Видећи пред собом овако живу омладину, потреб-

но је ове новине пружати омладини у границама педагошких принципа.

Пошто смо у добу зиме, потребно је видети, где наша омладина у овим данима проводи своје слободно време. Она у овим данима нешто слободног времена проведе ван града, на санкању и скијању. А много већи део времена проведе у граду. Ово је време врло опасно за омладину, јер су ту негативни примери који, свакодневно, ометају циљ васпитања.

Поред осталих превентивних средстава може се узети школа играња. Наравно овде се мисли на ону школу која је у служби васпитног циља т. ј. која се креће у границама педагошких принципа. Ако посматрамо данашње школе играња долазимо до закључка да их има две врсте. Једне

су у служби васпитног циља, т. ј. стварно служе као превентивна средства. Ове он школе назвали идеалним школама. Друга врста школа оила он по циљу супротна првој. Овима није тежња за васпитним циљем, већ за новцем. Овде је омладина жртва једнога. У оваквим школама нема никаквог система, а уз ово недостаје и дисциплина.

Сада ћемо се задржати више на разматрању ове идеалне школе, јер нас она у ствари и интересује. Да он нам ово разматрање било што јасније за пример уземемо једну, од најидеалнији школа играња. Та најидеалнија школа била би: „Студенска Школа Играња“. Да појединцима ово неби изгледало хиперолично, то ће се на изложеним принципима уверити. Ову школу основали су студенти београдског универзитета.

Управу ове школе чине сами студенти, т. ј. делегати појединих студентских удружења. Циљ је ове управе да води рачуна о члановима, као и дисциплини у самој школи, т. ј. о поштовању школских правила. Да би се ова правила што боље испуњавала из управе се одређују свакодневни дежурни чланови. Поред осталих дужности дежурни чланови припису нових чланова (ученика) или посетилаца матинеа потражују легитимације. У случају, да дотични-а не може уверити дежурнога члана, ко је и шта је, (студенти, чиновници и ученици средњих школа) не ће се ни примити у школу.

У овом случају циљ саме школе је, да се у њој скупљају студенти, чиновници и ученици средњих школа, како би се заједнички могли занимати и усавршавати у овом правцу.

Учитељ ове школе Г. Раша Милутиновић поред своје стручне, необично је добар педагог и добар методичар. Он је и вишегодишњи учитељ играња Војне Административ. Школе.

Ученички часови тако су распоредени, да се понедељником, средом и петком предаје ново градиво од 4—10 час. у вече; а уторником, четвртком и недељом увежбава се што је раније пређено, док је субота остављена разних студенским удружењима на расположење, како би се од прихода потпомагали сиромашни студенти.

Министарство Просвете видећи овако савестан и користан рад ове школе одлуком својом од 16./I. 1929 год. под бр.: С. Н. 47099./28 дозволио је ученицима средњих и стручних школа да могу једино ову школу посећивати. Поред овога Министарство Просвете шаље свога изасланика — Г. Премовића да присуствује часовима.

Управа студ. школе играња са својим партнеркама, где су заједно са својим учитељем спремни за извођење неких фигура.

Какав су утисак добиле Београђанке о Гајдарову

И колико му година дају...

Било је важније како ће Гајдаров да се допадне женама него мушкарцима. После Валентина Гајдаров је био заузео прво место у срцу свију филмофилки. Гимназисткиње су увек носиле његову слику у учбеницима... Госпођице би његовом сликом забележиле место где су стале у роману, јер тако су га увек виделе, и некад је он персонализирао хероја у роману. Старије даме, чија је прва младост била у романтичном добу, виделе су у њему свог идеала, који можда није никад постојао, али у њиховој машти имао је исте такве очи, као њихов љубимац.

Па чак и београдске маме, оне између четрдесет и педесет година, некако су се разнежавале при појави Гајдарова, и свака би уздихнула: „Ех, зашто ми прође младост“.

И да их није било стид, оне би му писале најватренија писма.

Код мушкараца се осећања не анализирају. За филског уметника довољно је да мушкарци буду на њега љубоморни. Онда значи да он предиде и да га жене воле.

Ипак је код наших мушкараца, покрај љубоморе, било и симпатија према Гајдарову, што је Рус, значи нама најближији, готово наш уметник.

И кад се појавио Гајдаров међ београдском публиком, одмах се осетило да нам је близак.

Једна дама у биоскопу говори гласно другој дами:

— Чудновато, али осећате ли и ви као ја, како нам је близак Гајдаров.

У биоскопу, док је Гајдаров држао предавање, могло се чути гласно дивљење публике.

Оно што је најлепше и најсимпатичније за једног уметника, то је општи усклик:

— Исти као на филму.

Друга госпођица се враћа, пошто јој је потписао карту, и изговара још ласкавији комплимент:

— Верујте, он је још лепши у природи него на филму... Како су му топле очи, како лепо говори.

Дикција Гајдарова допуњава његову лепоту. Мелодичан му је глас, и топао, нарочито кад руски говори. Али публика је била очарана његовим српским језиком на коме је држао предавање. То је овај нама тако симпатични и познати акценат, који слушамо на сваком ко-

раку у Београду, па је изгледало, као да и Гајдаров живи међ нама, наш је познаник и пријатељ.

Са оним погрешним нагласком, враћањем на поједине речи, које је неправилно изговорио, уз смех његов и публике, он је одмах ступио у контакт са Београђанима, нарочито са Београђанкама, и оне су остале очаране...

Очарала их је она његова лепа глава, меланхоличне и поносите очи, елегантна силуета, све онако као на филму...

Да их је разочарао, никада му жене не би то опростиле.

Значи, филм је истина и лепота. Јер су добиле Београђанке један утисак...

Гајдаров није само представник филмске уметности, већ и драмске. Филмски уметници нису говорници... А Гајдаров говори, природно и лако, са малим хумором, а час озбиљно, и све то доказује, да је драмски глумац.

Драмски глумац осећа се код њега и на филму, у оном психичком његовом преживљавању, без поза, без гестова, већ само кроз очи, његове лепе очи, које умеју тужно да се смеју и запламте љубавним сјајем.

Те очи су Београђанке воделе да виде, и биле су срећне...

И док су га гледале, час на платну, час на подиуму, онако елегантног, витког, оне нису могле да разликују, шта је стварност, а шта слика, јер је стварност била исто што и слика.

Зато пишарица београдска излази одушевљено из биоскопа и говори:

— Он је тако елегантан, отмен, тако су му фини манири, и нема више од тридесет пет година... (а мушкарце у том добу исувише воле београдске пишарице).

Једна опасност претила је само Гајдарову.

Госпођа Гзовска...

Јер кад се поред једног филског уметника, кога обожавају све жене, појави и супруга, то није нимало пријатно женама.

Женска публика не воли да види своју супарницу. Мора се признати, да је жена једног филског уметника супарница свију жена.

Претпоставља се одмах да она прими и чита сву кореспонденцију, одговара на њу, и још ако је љубоморна...

Зато о женама и деци филског глумца публика неће да чује, управо жене...

Али овога пута није био такав случај.

Госпођу Гзовску женска публика је симпатично примила, као уметницу, која разуме одушевљење и обожавање жена према њеном мужу.

Бити жена једног уметника, то није исто што и бити жена човека са ма којом другом професијом. — Ако жена не разуме уметност, онда је њен живот несрећан... Кад њен муж грли своју партнерку, она не сме да мисли да он њу истински грли, већ мора да посматра технику њиховог загрљаја и пољупца, да апстрахује из те сцене њеног мужа, већ да види само главну личност, која само игра једну улогу, али да се уживљује у тог замисљеног јунака.

Госпођа Гзовска је уметница и разуме свог мужа.

Зато њено присуство није умањило симпатије публике према Гајдарову, јер су сви осетили колико су нам они блиски, колико су уметници, и колико су наши.

Мир-Јам

19. год. беолика Лизл Голдарбајгер, која је од там. жири а проглашена за „најлепшу Аустријанку“ и која је учествовала на интернационалном конкурс лепоте у Паризу.

♀ Најлепше жене у Европи ♀

Са конкурса у Паризу

Сењ. Пипита Сампа Боно, 20 год.,
представница Шпаније.

Г-ђица Владислава Коснакова, чинов-
ница, 21 год., представница Пољске.

Банкар. чиновница г-ђа Аслазија Ка-
рагја 25 год., представница Грчке.

Г-ђица Либа Јоцова 20 год.
(Бугарска).

Г-ђица Марија Колман
(Холандија).

Г-ђица Марија Ганезен
(Румунија).

Г-ђица Ваза Остерман
(за емигрирану Русију).

МИС РУСИЈА

У емигрантском руском свету ве-
лико је расположење што ове го-
дине учествује у конкурсима и Мис
Русија.

Она се зове Валентина Констан-
тиновна Остерман.

Са својим родитељима живела је
у Берлину и тек пред избор Мис
Русије допутовала је у Париз. Кад
је дознала из једног руског листа
да ће бити избор и руске лепотице,
решила се да учествује у кон-
курсу. Давно је желела да види
Париз и родитељи јој допусте да
оде тамо са својом сестром.

И ту је дочекала гај срећни дан,
да она буде Мис Русија.

Из Русије је допутовала 1921 го-
дине за време евакуације Новоро-
сијског. Била је тада девојчица, и
целој породици је успело да се спа-
су и да спасу нешто од свог имет-
ка. У Русији отац јој је био спахи-
ја, а она се родила у Ростову, али

су живели у Псковју. Сад је њен
отац подигао фабрику пољоприв-
редних алата у Лодау али живе
стално у Немачкој. Мис Русија је
свршила у Берлину руску гимна-
зију и уписала се на берлински
философски факултет.

Кад су је запитали шта мисли о
својим студијама, она је одговори-
ла:

— Ништа не мислим, само желим
да завршим своје образовање. Ја
сањам о уметности и воледа бих да
се посветим филму. Већ сам учас-
товала у неким филмовима, и по-
нудили су ми да пробам да играм
за један немачки филм.

Можда ће једног дана Мис Руси-
ја доћи и у Холивуд, али она о то-
ме још не мисли, само је горда, што
су баш њу изабрали да представ-
ља Мис Русију, и што је у жири-у
био и Куприн, и Тефи. Преобра-
женскаја, сви они, које је она доса-
да знала из књига.

МЕМОРАНДУМ

(Наставак из 7-ог броја)

Ради женскаћа опет одржава се у нарочитом реду. Купа се једанпут у месецу, опет умива се пред спавање и маже се помадом, сваке суботе опет брије се у Краљице Наталије улици за четири динара — није расипник да плаћа по двадесет к'о они на Теразијама. По целовима у гуњу носа срамне слике... и по чему је срамно?... тако обично!.. разуме се није баш за децу али данас већ и по нека деца знају то!.. У соби још држи предохранујуће направе, од оне танке баршунасте меке гуме...

За ове гуме у његовом селу нико никад није чуо и нико их није видео. А једном натоциља га ђаво да један такав комад понесе собом у село и допаде му жени а она спопаде: кажи па кажи па шта је, па зашта је то?! Али зато је он и народни посланик да се у свакој неприлици снађе, и овако се испетља:

— Ово је справица за свећу да не упљују муве... У Београду се то гледа да је у свему чистоћа...

Жена то причала после другим и сви се чудили... Простаци!

И не даје да му собу распрема газдарица, већ то чини Милосав, скупштински момак, кога је ради тога и наместио у Скупштину. Свако јутро чисти му цокуле, полива га водом, носу му кад треба рубље на прање, испраћа га на штацију када одлази на село (онда обилатно носу собом куферче са прљавим вешом да га опере жена му — ваља јој се показати да је штедиша), и када се враћа са села опет сачекује га на штацији. Милосав му је у неку руку лични секретар: кад устреба шаље га по Мицику, Мацику или Цацику — да чудних ли имена преко! — Од књижевности чита „Дерт“ и како овај излази једанпут недељно, на Милосаву је брига да га четвртком када се пушта у продају још у рану зору набави; другог посла нема и за тај отачествени рад Милосав на државној каси прима месечно хиљаду и двеста динара. А што? Зар да се не послужи таки народни посланик!

Али где би код толике силесе од послова стигао да прочита сва она разна писма што му шаље безазлени и докони свет!

Зато се и решио да ово вече заседи и са овим рапшчисти.

Мораће зато да умакне Гини којој је обећао да је води на бозу. Их! зар ју је једанпут слагао! А и сама се натурала, каже: — „Води ме на бозу,

имам с тобом нешто да разговарам!“

И шта су имали да разговарају! Нестало јој пара!.. Али он своје новце никад никоме не даје, осим ако се која нарочито не занјачи и мора се издалека и на многе друге начине задобијати... И кад је тако, сутра ће јој у Клубу издејствовати помоћ. Казаће: поштена, добра сиротица, родица заслужних за странку људи, аман бре браћо — помозите!.. И даће јој — зар једној!?

И умаче јој.

Успутно узме пола хлеба и по киле паризера да се по свршеном послу наложи.

И миран, ни од кога не праћен, лепо стиже кући.

Натуче цвикер и дограби оне торбе! Ехе-хе-хе! Није лака ствар!

И полетеше на под безбројне сељачке молбе, уверења, преписи пресуда, решења, тужбалице, жалопојке, позивања на свадбе, дошаптавања...

Из све те годимле нађе свега два писма достојна његова одговора. Писао их Света, обласни посланик, и њему се није смело замерити.

Знојав већ и зајатурен, тешко сичући, од напрезања због оноликог одвајања, разгледања и цепања писма, сад реши да пребрине и ову бригу, и овако одговори Свети:

„— Драги пријатељу и побро,

Нека би Бог дао да те ово моје писмо затече у добру здрављу и расположењу, а ако питаш за ме — жив сам и јављам ти се што и теби желим да те од Бога снађе!

Како наши тамо бучу ли још противу Станојка и Ралисава? Гледај, побро, да их изравњаш на чему ћу ти бити особито незабораван. Данас су земљи најпотребнији мир и слога како унутра тако и споља, и нека се нико главом не шали посланичким ствари које морају да легну као мрак и просто не сме да се знаду!

А што питаш зашто ти ништа не пишеш зар то не чиним сад? Ја ти, браће рођени, погнубо од писања, и ако вако потраје даље — чаба ти и монлат!.. Сваког боговетног дана издајем на марке 20 динара, па на лепење... Постоје највљиви од писања — није шала — толика кураспонленција!..

Онда још точ' по аркивама. Свет моли, засипље писмима и документама, и не знаш где ти је глава... Не умем ти рећи како сам због тога постао сикант...

А наш посао? Ти знаш, радим у

ни и Адменостративни... Седнице, седнице, седнице... убише пуне седнице — нити једем, нити спавам, 15 кила сам опао...

А свет се заверио и зуче на све стране а од тога је само трошак а никакве вајде... Ономадни био сам председником шоферу кум. Женио се, не било му... Одлете ми 53 бакве: свеће, платно, млади на хаљину, антамабил, просјацима и дечурлији код цркве...

— Изгоре, куме, кеса! — дерлају су се к'о луди.

— Изгорели вам језици! — мислим у себи.

— Муфљуз!.. Муфљуз!.. — урлају и грлане за мном!

Ну и бацам. Не знаш где ћеш од срама

Сто стопараца сам бацио, и све им је било мало... Напаст божија!..

Ако питаш како код нас стоје ствари — ома Ђу ти рећи да не ваља.

Опозиција напада, нела ока отворити. Ти једну а она две... И промеж нас самих не ваља. Пошле су несугласице, мржња, свађе. Они што су доле хоће да су горе а они што су горе неће доле — сви хоће у министре а само ми сељаци не знамо куда ћемо и шта ћемо, и зато амо у средини — где навије јаче тамо и ми. Али садека је настала така једна ствар да се мучно може држати и оне средине. Спремили неки неки момантум, тако некако. Партијска ствар... Разуме се на све стране јурчава, договарање, домишљавање, вобовање присталица за себе и како се нико није могао разабрати шта ко хоће и у чему је та ствар напосленак нађе се неки паметан и тај сами мерантум објави у новинама... И онда због тога наступи таква ситуација да ти се нела описати... Ја, мој браће, због тог' самога мерантума одржасмо клубску седницу и још се не смо договорили и ако Бог да нећемо се ни договорити јер је свва штета за партију та прелнимарамо такве ствари... Сад је изабран ужи одбор који има да извиди да ли се можемо по тој ствари договорити а кад би се ја питао ја бих ти просто поцепао тај исти мерантум и ома би легла ствар...

Иначе ништа ново — то ти је сав баланс.

С поздрављем теби и свима
Бркић, нар. посл.

И посвршававши овако сретно посао, народни мученик, који ће ако умре као посланик доживети да му у Скупштини кличу још и „Слава му!“, Бркић се халапљиво набаци на ону дебелу комадину паризера...

Београд, 30. јуна 1928 год.

— Крај. —

Модерни Чикаго.

○ Данашња Африка ○

Европски живот преноси се у све континенте, чак и међ афричка племена. Африка се данас нагло цивилизује и прима модеран живот. — Старе традиције и обичаји, и сав церемонијал дивљачки при венчању напушта модеран Африканац. Он седа у ауто са својом младом, која је обучена као Европљанка, са дугим велом, и одлази на венчање.

Спорт све више улази у моду, а на плантажама богатих африканаца виђа се тенис, и црни кавалер игра са црном дамом.

У свима већим центрима налазе се гимназије. Како је велика жега у том континенту, гимназисти се врло лако облаче, и у нижим разредима су готово наги, али у вишим облаче лакше европско одело.

На европским универзитетима налазе се и црнци и сад се по болницама у Африци налазе домаћи лекари.

„СТРАШНО ДЕТЕ АМЕРИКЕ“

Американци називају Чикаго „страшно дете Америке“, што му потпуно одговара, јер у том огромном граду човек је у стању да погуби.

Све концепције о психологији становника те вароши, које један посетник добије, мењају се сваке недеље. Један само утисак и факт сруши све оно, што је човек замислио и средно у својој свести.

Многи мисле да је Њујорк срце Америке. Али то није истина. Све оно, што представља правог Амери-

канаца, који обожава слободу, жури да се настани у Чикагу.

Улога Чикага је изгледа у томе, да сакупи све оне, који хоће да раде и који су прогнани из друштва. Од интелегентних људи до апаша и најозлоглашенијих разбојника, све се може наћи у Чикагу.

Радник из Чикага је једне врсти господина. Он има свој ауто и свој клуб. Беспосличари размишљају о еволуцији друштва, која има ту неизбежну последицу, да никад не дођу до посла.

Њујорк је највећи вапаш светског изненађења. Он купује све, чиме би могао да узбуди макар за секунд нервни систем Американца. Глумице, глумци, конференсијери, авијатичари, филмски старови, редитељи, све се доводи у Њујорк, и сви су лепо примљени. Они пливају у ликеру, прошверцованом, обожавању и доларима. Неки успевају да умакну, а већина остаје, подлеже и постаје нераздрожни део оних, који чекају ватрено и са нестрпљењем свој извоз.

Њујорк је корумпиран, пун порока, тајни, и град где се закон често изиграва. Али то је историски град, и толико стар да га становници више не слушају и немају ни воље ни енергије да преиначе ствари. Њени апаша већ су љути на полицију, покрај које са таквом лакоћом врше све своје операције.

У Чикагу се крађа сматра као херојство и догађај. Сваки уноси

ревност у свој посао. Да би се покрала једна банка уноси се толико генијалности и труда, као кад би се бацао у ваздух један облакодер од седамдесет спратова.

Чикаго је најлепша престоница Американца.

Колико вреди ЧОВЕК

Американска осигуравајућа друштва најбољи одговор могу да даду на то питање, јер међ онима, који се плаше за свој живот, и поједине делове свог тела, на прво место долазе уметници.

Талентована играчица Хилда Греј, која стрепи за своје лепе ноге, осигурала их је на 50.000 долара. Спортиста Леон Еролс, за кога су ноге исто тако важне као и за играчицу Хилду, осигурао их је на 100.000 долара.

Има много драмских глумаца, који су осигурали своје лепе зубе, и сваки зуб вреди 5.000 долара.

Филмски глумац Еди Кантор осигурао је своје велике, изразите очи на 250.000 долара. Глумица Фани Марбе задовољава се мањом полицом, која гласи на 50.000 долара, колико вреди њен дражесни осмејак.

Већина филмских глумаца осигурали су се код појединих друштава, и то само по један део тела; јер ко зна шта се све може десити, каква несрећна случај случај за време снимања.

Играли су. Наравно, поново је добијао. Ђаво је псовао, дувао, шиштао, бацао пламен, али је на крају крајева, посрамљен, за један тренутак нестао као жива.

Најмио је разбојнике — у својој механи их је скупио — све то беху бећари, лупежи, харамџе, те једног магловитог зимског дана ошкололише дворац, који му је пре неколико месеци тамница био. Уз клизаве зидове се као неверица успузаше. Малобројну стражу побеше. У сну је изненадише. Играчка беше све то. Разбојник је дрхтао од радости.

У вајат! — дрекнуо је, поставите стражу!

Жена ни одело није могла да баца на себе, већ је била у снажним рукама разбојника.

За тренутак беше сломљена. Није могла ни да се брани. Бела голубица, у канџама дивљег јастреба.

— Слатки Исусе, — стењала је.

У томе тренутку се отворише врата. Разбојника неко аграби за јаку. То ђаво беше. Познао га је. А за њиме пробуђена стража са исуканим сабљама.

— Барао си ме, бедниче! — ризао је ђаво. Карте су означене биле! Вежите га!

У ћелији се беше пробудно, одакле је једном на тако чудан начин утекао. И тек што је почело да свиће, на кули дворца баш је било откуцало шест часова, стигао је иглавски цетат. Његови помоћници, обучени у црвено, пратили су га.

На пијанци града стојало је губилиште, ту му узеше крв његову, једним ударцем одрубивши му главу.

Разбојник је и умирући на балкон гледао, где је стојала жена кастиеланова у дивној белој крзној бунди, у којој беше лепша и пожељнија но икада.

К. А. Ц.

„ПОЗОРИШТЕ“ У ЦРНОГОРСКИМ КРШЕВИМА

— Позориште у варошима!... Сада, позоришта (бина), кулисе, завеса, разнобојне сијалице, рефлектор!...

Из грмена великога —

Лафу изаћ тешко није!

Али у сивом каменом глечеру Шиперских планина на, можда, јединоме бескаменитом пропланку:

— Позориште!

То је за неверовање исто као за дивљење...

Чланови Позоришта.

Занста у Лукавци, на висини од 3000 метара, „даван је“ Стеријин „Кир Јања“, не под ведрим небом — него у колибници од ћилимова, која је представљала собу, насред једног заравњатка. „Бина“, покривена и ограђена ћилимовима, једина је вештачка творевина у целој „позоришту“. „Галерија“ и „партер“ су једна планинска каменита страна нагнута к „бини“, и то је све што чини ово позориште... Завеса — један обичан чаршав. — „Глумци“ — ученици гимназије са села и чобанице... Публика: она

Једна сцена црногорског глумца са револвером.

је одабрана! Број посетилаца већи је него, често пута, у престоничком театру кад се дају првокласне уметничке вредности... „Партер“ испуњавају учитељи, судски и полицијски писари, студенти и богатији људи са села, којис у дошли у планину да се одморе и надишу чиста ваздуха. За њима, до на пола километра уза страну, поседали су сељаци: радници и чобани и планинке са чопорима деце око себе. Сва публика на овим „галеријама“ сврстала се у једну класу. Одрасли су заогрнути (гардероба је изlišна!) „пелцовима“ од — овнујске коже, а омладина дебелим сукниним гуњевима...

Прошло је време. Публика нестрпљиво плеска... „Отвара“ се за-

веса Урнебес! Публика вришти од одушевљења. Можда је „чудо“ на да све — не што је „постало позориште“ на Лукавци — колико: „Ве набоше онакве димије за Кир-Јању“?!

— Каква му је брада!

— Ала је циција!

— На зар је то човјек? Онакав тврдица! Пи! пи! пи!

Завеса пада! Пљесак и узвици. (Лица су непозната). „Суфлер“ чувајући јуче овце око Илијина вр'ра, негде заборавио пола књиге „Тврдица“. Не може да се суфлира.

— Шта ћемо сад?

— Проблем је ријешен! Звони!

Звони три пута један дебели гласити овнујски четкар (звон), којега су можда носили утичи Вула Николна или Хамзе Мушовића од Никшића Града баш по овим планинама. Публика мисли:

— Нов чин!

Завеса се диже, а главни јунак комада појављује се у пола демаскиран уз дубок поклон и званично објављује:

— Господо, представа је готова! Више нема ништа!

Пљесак и узвици „живио“ проламају ваздух и одјекују планином. Појављује се пред „бином“ испод завесе цео „ансамбл“ полу демаскиран и клања се, а публика уз плесак препознавајући по којег нагађа:

— Виђи, Марко! Боже! не би га познао... Божана! Бре, све наши, а никога не би познали да се не „обртвише“!...

То је тек успех: играли пред њима и не препознали их, а њихови сељани. Чудо! Десио се ту и један сељачки народни посланик па у разговору с пријатељима као „човек од пера“ ставља примедбу на извесну „сцену“, а један чобани, који свакога дана уз музику десетине чактора и свога дудука чува буљке по планини, заогрнут овчим кожухом, а црвен у лицу као рак, пролази поред „првога реда“ на долини и као нагвирујући се да види како она „крпа“ сама бежи кад оне маскаре да се „намоле“ додајује да чује цео „партер“, који још не устаје:

— У добру не лако добро бити —

На муди се познају јунаци!...

— Сјутра „играчи“ на сликање на исто мјесто! — заказује редић.

Та слика (каква она међу фотографије — такво „позориште“ међу позориштима!) ово доспела је и у „Недељне Илустрације“... Њој је било, ваљда, лакше доћи из једне црногорске планине у престоницу — него позоришту из престонице у планину — и то црногорску!...

ЦРВЕНА НОЋ

Разбојник је у дну тамнице лежао, згрчен. Није био од верних витезова, Жинску је сматрао својим вођом и био је положио заклетву оној најамничкој дружини пљачкаша, која је као пашке била опустошила мађарске крајеве у околини реке Вага. Он је упао у ступицу.

Бесно је повукао свој прслук од волујске коже...

— Кад би ми већ једном скинули главу — гуњао је љутито. Још ћу умрети од досаде у овој тесној курјачкој руци.

Напољу одједном настаде нека неописива хука, као да је река напустила корито своје; или су можда мртви наумили да оставе своје, у стени извајане, стогодишње гробнице.

Врата ћелије се нагло отворише. Плава светлост је улазила споља у ћелију, да се тамо изгуби у аморфној помрчини. Неко је силазио низ степенице. Неки човек у црном огртачу. Његов црвени образ и као у слепог миша светлудајуће очи као да осветљаваху у полутами.

— Здраво друже! — обрати се војнику.

— Ти си свакако иглавски делат? — питаше војник, цвокоћући.

Дошљак се насмеја. Глас његов страшно је звонио, као завијање некога пса.

— Не. За тако ниског створа ме немој држати. Ја сам још нешто гове. Ја сам ђаво.

Пустахији се учини да хоће да га насамаре, али очи дошљака светлиле су као салитра. И нехотице се прекрсти.

— Зашто си дошао к мени?

— Да те развеселим, страшно си се био укиселио. Донео сам једну паклу карата. Тек разоноде ради.

После је неким светлуцавим каменом, на једној модрој стени, упалио светлост, а један пакетић карата бацно на земљу.

Чудновате карте беху то, као оне, које су се у дворонима француских краљева употребљавале. Тарок-карте од педесет и два комада. Свака је лепим, руком израђеним, колорираним фигурама била украшена, рад шартреских калуђера. Четири краља представљале су историјске личности. Александар Велики, Јулије Цезар, Карло Велики и Краљ Давид. Краљице су представљале такођер библијска и митолошка лица: Јудита, Ракила, Палас Атина и Аргина; остале фигуре све сами стари хероји и ритери: Сектор, Орест, Лаир, Лансло. Леп свежињ су сачињавале овако на гомили.

— Ово је ђаволово свето писмо — рече странац смећећи се. Можемо

опробати срећу.

— У што иде? — питаше најамник светлећим очима.

— У новац се неможемо играти, јер немаш ни пребијене паре. Ни своју душу неможеш ставити на коцку, јер си већ оадина зreo за пакао. Али пази. Ако добијеш игру, ослободићу те тамнице. Ако пак изгубиш, изгубићеш једно око. Пристајеш?

— Пристајем, одговори најамник, грозничаво дрхћући.

Играли су, али војник није имао среће. Свака карта му је наопако упалила. Коса је почела да му диже на глави. Руке му дрхтаху. Дивљом срџбом баци карте према ђаволу.

— Вараш ме!

У том тренутку је так оснажан ударац осетно испод ока, да се је онесвешћен затетурао према зиду. Када је дошао к себи, ђавола већ није било. И да га карте, које су лежале по поду и једно његово избијено око не подсетише на њега, мислио би да је све ово сан.

— Чекај! — муцао је сумануто, слажући карте. Да покушам. Ако ме опет посети Белзебуб, да ме не затекне неспремног.

Сам је делио карте.

— Већаш се? — зачу се познат глас иза његових леђа.

Он се окрену. Опет је ђаво стојао поред њега.

— Добро, да наставимо! — рече гост ада. Сада у твоје лево око играм.

Карте поделише. Војник је сада боље пазио. Где год је могао, коригирао је срећу. Јулија Цезара и Краљицу Јудиту стрпао је у џеп, а у погодном моменту их је опет извукао оанде. Његов партнер ништа није опазио.

— Добро — рече ђаво суморно. Слободан си. Можеш ићи куда ти је воља.

Облак дима и пара напунише тесну ћелију и као бура развалише гвоздена врата њезина. Војник би избачен у дворнице. Мало да му очи не искочише од силног потреса. Тешко је могао да се подигне.

— Позна јесен већ беше, али месец је у пуној светлости обасјавао околину, као нека белолика авет. Наслоњен на своју алабарду, спавао је стражар поред куле. Нигде ни трага живе душе.

Сужањ је запањено гледао око себе.

— Овде сви спавају — шапугао је — као у бајци.

— Неће ми бити тешко да умакнем.

Попут мачке спустио се је низ

стрми зид. Кожа на зглавковима и длановима му се огулила беше, али је ипак читав сишао доле.

Још једном се осврну на аветињски дворца, којег кула се је са облицама била слала уједно. А после, као кад се човек после ружног сна пробуди, слежући раменима, пошао је међу језама, путем, који се је губио у магли.

Од тога тренутка почела је да му се осмежује срећа. Напшао је на прсте витезове, па им је на картама сав новац донео. (Јер карте је још увек чувао у својој кожној торби, ни за цео свет их не би био дао).

Касније га је у неку чисту и мирну варошцу одвео пут, тамо негде у питомој Сепешкој грофовији ожењено се је са једном удовомо крчмарницом. (Није била већ млада, али је умела добро да кува и чисто је држала војника). Весело и сретно је живео, као неки уважени ритер, или пак вредан занатлија. Угојио се је био, постао је лепши. Никаких брига није имао. Нио је, картао се је и певао је. Што је више играо карата, све је више добијао. Карте се већ истањиле и умрљаше. Овде онде био је на њима по неки отисак од прстију и понека мрља од црног вина. Већ их је и од патраг све познавао.

Ко зна, можда би тако и остарио и умро као поштен грађанин, или баш као градски отац, да се нешто догодило није. Једне ноћи, баш је седам чаша вина био попио у празној механи, када га неко ухвати за раме. Мало што не паде са столице. То ђаво беше. Позвао га је.

— Зло је друже! — рече овај. — Морам опет да те однесем у тамницу, варао си на картама. Разбојник пребледе.

— Заклињем ти се... — муцао је.

— Немој се трудити! — одмахнуо је црвени гост. — Али, не марим. Да почнемо поново игру.

Опет уцеше карте, али разбојник је сада лаконом надвладао свога противника. (И тако је већ и од другог играња наш позивао све карте).

Ђаво се снуждио беше.

— Добио си, изусти мрзовољно. Али да играмо још једаред. Положи девет дуката.

— А шта ти стављаш на коцку?

— Руку љиљан-љубе кастеланове, — одговори ђаво немарно.

Лице разбојничко озари радост. Хош, скоро је заборавио био. Жена господара дворца, за којом мало да није полудео, када је био у тамници. Није рђав залог. Очињаци његови, који се од доброг живота већ истрошише, бесно зашкрипаше при овој помисли. Када би то бело тело могао да стегне у загрљај...

Зашто је туђа жена увек слађа?

Може се поставити и друго питање: Зашто је туђи муж интересантнији?...

Одговор би био кратак:

Зато што се не познају добро. Све што је обавијено тајном има више привлачности. Жена под прозирним велом ублажава и умекшава сваку своју црту и даје пуно лепих илузија у себи. Илузија је оно што чини свако биће интересантним. А у браку нема више илузија. Жена поскида са себе свих седам велова, као Саломе, и остане у својој реалности. Кад би могле илузије да оживљавају, жена би опет имала своју власт.

Али чим човек види жуљ на ноzi жениној, он више не види фину атласну ципелицу, испод које је замишљао ремек дело, већ му увек на ципелици стоји насликан жуљ, и он се пронишно насмеши.

Постоји физичка и психичка илузија. И ако се једна одржи, ипак постоји извесна привлачност између човека и жене. Ако се обе изгубе, они су онда туђи једно другом, и све што је за њих представљало врхунац осећања изгледа комично.

Колико пута жене причају о свом првом пољупцу, првим сновима, рандеву-има, који су били у неком поетичном штимунгу, али сад, кад причају, њима то није поетично, већ се на све смеју, на сву ту своју заслепљеност, кад им је мушкарац био идеал, и ништа нереалније од њега. Сад узајамно исмејавају једно друго, али и једно и друго могу у очима других да буду још исти такви „идеали“, и да изазивају илузије о себи.

Некад седи у друштву пар и разговара. Муж, ванредно духовит, сјајан козер, занимљив, пун такта и пажње, да су сви очарани.

„Благо њој...“ шалућу жене.

Мушкарцима опет учини се жена најсимпатичније биће, о коме само може да се сања. И сви зажале што је она удата, и изгледа им, да је у том тренутку слободна, сви би је у исти мах запросили...

Вече је прошло сјајно, и тај пар се враћа кући...

Наједаред човек занеми, жена се намрготи. Обоје се наругаше. Спотакне ли се жена случајно, човек се раздере: „Што не пазиш“? Жена на то: „А шта се тебе тиче, нећеш ти скрхати врат“.

И реч по реч, надовеже се тако банални разговор, ситна пецкања,

заједања, и од оних блиставих фраза нема ни трага ни гласа.

И код куће обоје заћуте, човек се задуби и мисли, и изађе му пред очи она слатка жена, или девојка, оно дражесно биће, које га је тако умњато гледало...

„Камо среће да сам се њом ожењо...“

А жена мисли о оном господину, који је целе вечери чежљиво гледао, и тек уздахне:

„Ах, да је он мој муж, другојачији би био мој живот...“

А она мала, „слатка женица“, љути се и праска у кући:

„Јеси ли чуо, ту електрику одмах да си угасио, шушкаш ми целе ноћи новинама, не могу од тебе да заспим...“

А онај „идеални“ господин раздере се на жену: „Шта се тебе тиче, где ја идем ноћу, теби ћу ваљда да се исповедам... Више не смеш реч да зучиш, иначе...“

И тако се ниже...

Мушкарац у браку више се заваравља илузијама о другој жени, него жена. Његова илузија не базира на психичким особинама, већ само на физичким. Он види лепу жену и тако је гледа, и таква му се допада.

Међутим жена види лепог мушкараца, али се труди да дозна, шта се скрива у његовој психи. Удату жену не заварављају илузије, али понекад она воли да мисли да је неки мушкарац бољи.

Ожењени људи код удатих жена мање имају успеха. Кад један ожењени човек кибицује удату жену, она већ замишља да он није добар муж, и чим је о томе свесна, губи за њу интересантности.

Девојци је симпатичан ожењени човек, јер она мисли да је он већ сит своје жене и она би била дивна атракција или авантура за њега. Свака девојка мисли да је супериорна над удатом женом.

Младић, опет, мисли, да би могао ванредно да утеши удату жену, и она је за њега читав свет пун тајни.

То је све тако изукрштано у животу, а из свега излази, да сваки воли новину и све оно што још није постало навика.

И чудновато је, да некад човек поред најлепше жене гледа другу.

Лепотица нема више тајни, и постала је обична, да је човек изгубио жену.

Та жеља је магнет који привлачи два бића.

Поред тога што је прешао педесету годину, ХАРИ ПИЛ не престаје бити љубимац девојана и жена, ни њихов сањани заводник. Још увек све оне, које му се приближе, жртве су његовог шарма. Говори се, да свана нова филмска звезда, која дође у његов студио, мора се њему прво посветити. Тај антивни филмски глумац поред својег напорног рада у стварању нових филмова одржава велику кореспонденцију са својим љубитељнама из целог света и овај свој задњи снимак послао је у Београд, једној младој Загребчанки.

ПЕСНИЧКА РАСЕЈАНОСТ

Познати француски песник и писац многобројних басана у стиху, Лафонтен, био је расејан и забораван човек. Примера има доста; ми саопштавамо три. Имао је у Паризу неку парницу, али он није много мислио о њој; заказан је дан претреса, али је он остао у селу. Један од његових пријатеља, који је знао за парницу, пошаље му коња са поруком да одмах дође у Париз. Примивши вест и коња Лафонтен одмах крену на пут. Да би се одморио, свратио је успут код једног свог познаника. Примљен срдечно и са радошћу, он је говорио о стиховима и заборавио је ради чега је пошао на пут. Дошло је вече и он је остао да преноћи ту. Спавао је безбрижно целе ноћи и пробудио се касно сутрадан. Кад је протрљао очи пало му је случајно на ум ради чега је пошао у Париз. Сео је одмах на коња и наставио пут. Стигао је после претреса и када га је пријатељ стао корети, он је одговорио:

— Добро је што се тако десило, јер не волим да говорим о пословима, нити да слушам када се о њима говори.

Мир-Јам

Више неће бити ружних жена и мушкараца

Досада се говорило како је ружноћа највећа казна природе. Ружно биће сматрало се у друштву као парија, увек бојажљиво и пуно стрепњи да је досадно свакоме. Интересантна, осетљива, фина жена, никад није имала довољно самопоуздања у себе, ако је била свесна своје ружноће. Чак и њене мисли нису налазиле онаквог одјека, кад су прелазиле преко ружних усана. Ружноћа је највећи дефект при-

ља спољашњу ружноћу. Никад не може да се нађе у једној жени савршена физичка лепота и савршени интелекат. Као да то двоје изључују једно друго. Ако је жена сувише лепа, њој се непрестано намеће њена сопствена слика, и она се њоме бави, удешава је, ужива у њој и заборавља на своје психичке особине. Нико се и не труди да завири у душу лепе жене, да тражи од ње дубоке мисли, да му она др-

страшни кукасти носеви многим су помутили срећу у животу.

Данас ништа није непоправимо. Делови лица, који су били узрок ружноће, уста, нос и уши, сад се дотерују и даје им се врло лепа форма. Ако вам је сувише кратак нос, хирург ће вам га продужити, ако је дугачак још лакше му је да вам га скрати. Удубљени и прћави носеви добијају једну праву линију, а клемпаве уши се исправљају.

Пре

после

Пре операције

после операције

роде. И нико није њоме унакажен као човек. Ружна животиња није никад упадљива као човек, а нама се чини да не постоји никад ружан цвет или ружно дрво. Природа је човека обдарила лицем, али с друге стране и класификовала га је по лепоти и дала му психичку пажњу, којој тражи увек ружноћу лица. За једну жену нема већег страдања, него кад јој се непрекидно, целог живота, намеће мисао: Ти си ружна. Лепота изазива осећање егоизма, ружноћу, завист и злобу. Интелекат жене некад надвлада та рђава осећања, и она се уживљује у своју душевну лепоту и заборав-

жи говоре. Човек се наслађује да је гледа, и увек више воли да задовољава своје чуло вида него слушања.

Ружна жена, напротив, мора да култивира свој дух. Али кроз целокупни живот провлачи се један тон сухопарности. Ружноћа је остављена сама себи, а лепоту тражи друштво и не доушта јој никад да проводи у самоћи.

У последње време наука се труди да поправи неправду природе. Естетика хирургија унела је радост у живот многих и жена и људи. Зар је мало случајева где жени смета неки ружан нос да се уда. Они

Естетична хирургија бори се и са борама на лицу. Она затеже кожу и ушива је, и то скрива испод косе. На тај начин она отклања боре на слепоочницама, које су први знаци старости. Кесце испод очију, у које се нагомилала маст, хирургија је пронашла да отклони. Они дебели подвољци, који руже жену, сад се коригују. Опуштене груди се подижу и даје им се чврстина.

Париски лекар Жилијен Бургеи прославља се са својом естетичном хирургијом. У његовом институту сваког дана врше се безбројне операције. И кад једна жена скине завој с лица она осети вољу поново да живи.

Пре

после

ИЗ ЖИВОТА ЧУВЕНИХ ЉУДИ

Једном неко виде Ла Фонтена пред вратима Француске Академије. Била је свечаност и он није могао да уђе, због велике гомиле света. Упитан зашто се није јавио вратару раније, он је одговорио:

— Ех, Боже мој, тако је... Али ја о том нисам мислио.

Дошавши у Версаљ да преда краљу своје „басне“, он је поздравио краља са неколико речи, и када је требало да преда краљу књигу, он је увидео да је заборавио да је донесе.

М.

xx Нестао без трага xx

Чеве апартамане.

Млади „принц“ није се одмах могао одлучити за један од три понуђених накита у вредности од 500.000 франака.

— Ваља да тај накит видим у вечерњој светлости и на грудима оне особе, којој су намењени, рекао је коначно.

Јувелир који је већ знао, о којој се то особи ради, фино се насмехнуо, само је часак ипак оклевао, да накит остави, пре но што рачун буде наплаћен. Принц је то приметио, и он га је ошинуо оесним погледом, бацно накит на под и без речи отишао у седну собу.

— Боже, сад сам га увредио! крикне јувелир запрепаштен. А то уистину није била моја намера.

— Да, да рече секретар забринуто, сад сте га увредили... та како сте само могли!... Човек, који поседује тако силан иметак!... Ту увреду вам мој при... — пардон! — мој господар, хтео сам рећи — никада неће опростити!...

Секретар се истина морао дуго трудити, док му је најзад успео, да умири расрђеног „принца“, који је онда ипак још једном удостао да прими накит.

И принц га је примио, а примио је и његов накит за које је рекао, да ће се до сутра у подне одлучити.

Како је било договорено, господин Луберт дошао је збиља наредног дана, да пита, који је накит принц одабрао. Већ је знао, као што је знао читав град, да је Шери супирала с „принцом“ и да је тек иза поноћи изашла из хотела.

Но оријенталног Дон Јуана до сада још нико није видео.

Пошто је хотелски слуга узалуд дупао на вратима, дознао је најзад директора, који је калаузом дао отворити врата.

У принчевој постељи лежала је Шери, која је још увек спавала, по свој прилици под утицајем неког јаког наркотичког средства. Јер није то она изашла из хотела око поноћи, него „принц“, који се маскирао као Аделина Шери...

Принчевог аута нестало је из гараже, а такође се ни његовима није могло ући у траг...

Сви су се чудили осим полицијског комесара, чији су се детективи одмах дали на посао...

Двадесет и четири сата касније...

Завеса се дигла над трећом сликом балетне пантомиме „Брахма“, у којој је славила славље Аделина Шери са миланске Скале.

Звезда, њен протагониста Емилио Муриано, десетак соло-певача, тридесетак играчица и непрегледни орој хористкиња, сви су наједанпут погледали према првој ложи, где се је појавила висока фигура „принца“.

Он је већ осам дана боравио у Женеви, пошто је се само врло кратко време задржао у Шамоникусу. И већ су се о њему причале најчудније приче. У „Лернај-Паласу“, где је одсео са својим секретаром, својим арапским собаром и црничким шофером држали су да је он син неког махараџе, који путује инкогнито — за ове ради.

Према се је у хотелску књигу записао као Алаин Смитх, неко је чуо, како га је његов секретар називао „сахиб“, а то је значило — принц — на хиндустанском језику.

Његове слике, који су били сви раскошно одевени, чували су строгу тајну о свом господару и зато се о принчевој особи могло само нагађати, а да се нешто сигурно није могло усврдити. Све у свему: могао је да буде из Афганистана као и из Персије, а свакако је био оријенталац, и по својим великим црним очима као и по својој црној коси.

Свеједно да ли је он био принц или само богат човек, — трошно је као прави принц, делећи поклон, краљевске напојнице на све стране, као какав Аладин из Хиљаду и једне ноћи...

Свака поједина уметница „Курсала“ којој би он поклатио своје симпатије, добила је од њега, који је по својој вредности био принчевски дар.

Страствена црна Ераса добила је диван прстен украшен великим сафиром, којег су проценили на десет хиљада франака, дражесна Лисита добила је скупочену бразлету, а Рита Синциони могла се поносити бриљантним минђушама, што их је добила од „принца“.

За време међучина „принц“ је дошао на позорницу, иза кулиса. Удварао се најласкавијим речима лепој Шери, брбљао и шалио се и с другима, летимично поминловао погледом и хористкиње и мале балерине, које су се гурале око њега.

Директор „Курсала“ и режисер дошли су да га поздраве, а на уснама лебдио им понизан смешак.

Када је принц пошао према играчници, публика се ускомешала, сви су се радознало загледали.

Полицијски комесар, који је дискретно надзирао играче и крупне када је угледао „принца“, дошапне свом помоћнику:

— До врага, тог момка сам већ где видео! Само не могу да се сетим, где смо се право срели.

Под неком изреком он се приближи „принцу“ и смерно га поздрави:

— Принче, код нас је обичај, да се угледни странци уписују у златну књигу „Курсала“.

Принц га с висине погледа од главе до пете, па ће онда свом секретару.

— Реците том човеку, да Алаин Смитх, путује само ради своје забаве и да потписује само — чекове!...

Након четвртог чина свима је било јасно, да се принц заљубио у Аделину Шери. Она додуше није била најлепша балерина, али се с пуним правом могло рећи, да је била најзаноснија и најдражеснија од свих лепих уметница, које су ту наступале. Она је тако савршено глумила, да је њеном чару сваки морао да подлегне. Њено лице, на којем су се одражавала сва чувства, која је на позорници проживљавала, било је као продуктивно.

Било је дакле сасвим разумљиво, да се принц у њу заљубио, а то су шта више схватиле и њене ривалке у толикој мери, да јој нису биле ни завидне. Само су се питале с највећом радозналости, како ће она примити принчеву љубавну изјаву, која је неминовно морала доћи. Оне су већ знале принчев „поступак“: секретар би дошао у гардеробу дотичне с великим букетом цвећа и запечаћеним принчевим писмом: позив на вечеру... Но Шери била је позната као охоло и независна жена... хоће ли она дакле примити такав позив на вечеру? ... А ако га прими — колико ће вредити накит што ће га добити на поклон? ...

Чим се представа свршила, новост се муњевитом брзином ширила од уста до уста: принц ју је позвао за сутра на вечер и она је пристала!...

Следећег дана дошли су јувелири Луберт и Томи у принчев хотел — на телефонски позив, пошто су пре тога на дискретан начин понудили принцу своје услуге. Позив је гласио: — Мр. Смитх жели, да види ваш накит.

Луберт је одмах био уведен у прин-

Велики
илустровани
добијете бидејер Забрањето га код Складиста
MEINEL I HEROLD
ТВОРНИЦА ГЛАЗВАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R. Lorger MARIBOR Бр. 14 Б.
Виношке од Дин. 95.— Ручне хармонишке од 85.—
Тамбуре од 95.— Грамофони од 345.— ил. итд.

Зимски спорт у Београду

Ова ледена зима показала је сву елеганцију зимског спорта, и кад би сваке године било леда као ове, онда би постали зимски спортисти као што су Словенци.

Словенац више воли зимски спорт него летњи, а сав њихов провод се састоји у спортовима. Док ми, из осталих крајева, журимо лети у њихове бање, Словенац и Словенкиња међу своју туристичку торбу, облаче потковане ципеле, палицу у руке, и веру се по планинама, да узаберу букет алпских ружа.

Београђани су зимус показали, да имају смисла и одушевљења за шљичуге и ски.

Како је дивно у подне на клизалишту оних дана кад се температура спушта минус седамнаест. Сунце блиста и прелива се на леду, као неком мермеру испараном шљичугама.

Клизачице и клизачи журе на лед.

Ту су гимназисте и гимназисткиње, госпођице, кокетне у својим вуњеним костимима са вуњеним капама и ђубама на глави, као снежане, кавалери, изводе шими и на леду, неки у грико-у, други само у сако-у, али сви румени и блиставих очију...

Сваки има свој ритам при клизању, и као на некој сцени балетској, сви изводе различите Арабеске, а сваки покрет добије нарочито елеганцију док рука плива по ваздуху, и ногом се изводи фигура.

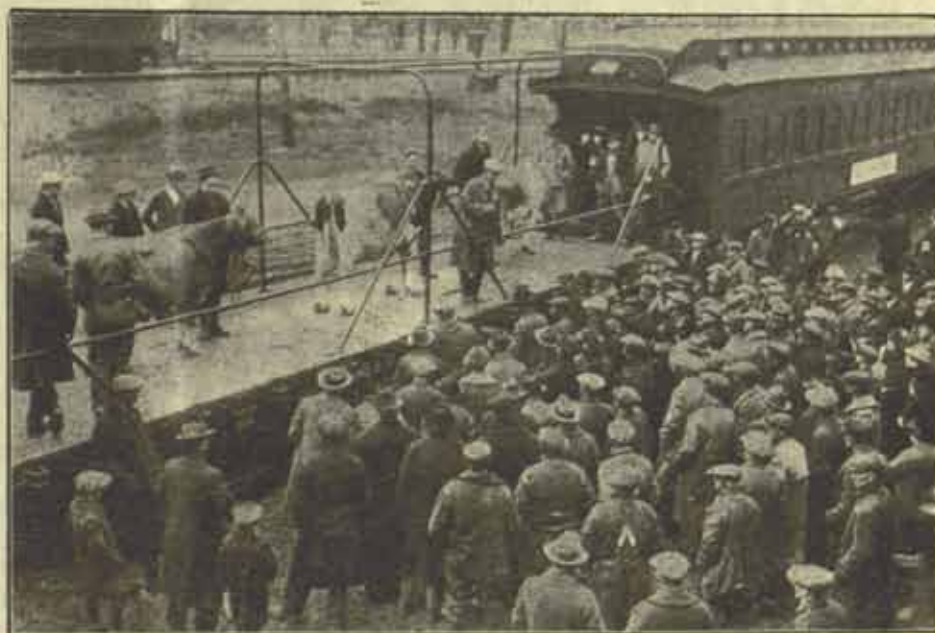
Разни се језици чују на клизалишту, врло често енглески затим француски цео спортски свет Београда и сви странци спортисти журе да искористе пријатна забављања на леду док још не дуне југ...

Симпатично је што омладина показује такву наклоност спорту. Зар није лепо видети ону девојчицу или дечака, који се клизају, сваки сам са својим мислима и ритмом, на свежем зимском ваздуху, док се сунце прикрада и нежно милује својим зрацима, који су топли иако свуда стеже мраз...

А после једног сата на леду, журе се кући на ручак, и неко нарочито, празничко расположење, испуњава душу...

Соња Хенишја (Норвешка) победница у уметничком клизању за даме.

Путујуће расе крава музара, које се, са предавањима, приказују.

СВАКА ДАМА

треба да вегује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буђица. Одржава ставањем свеж и далачки изглед.

С Л А В А

— Адам Р. Младеновић —

I.

Кога позвати на вечеру о слави? Преко дана, како се колач и жито освете и свећа упали, из чаршије навалише свакојаког света — родбина, пријатељи и просто познаници, и ако би сваког кога би хтели позвати не би стигле ни све крагујевачке кафане да напеку и на месе толико!

Замислио се мајстор Ђока и у гомили познатих лица, пажљиво и зидлачки, као што би одвајао неначети кромпир од оног натрулог, одабира једно по једно... Ређају му се у памети Милије, Божа, Јовановић, Терзићи... баба Стевана... Милан, Петроније, Милорад, Станимир... наравски обе тетке... и Настас, Лука, Михајло... Онда, како обичи Рајка, Симу и Љубисава?... То му је већ скоро двадесет душа а требало би позвати и Панту, и браћу Злогушиће и Младена са ваширишта! А за колико је спремљено и... шта ће рећи Лена?

— Хеј, Лена, шта ти мислиш? — обратно се жени. — Шта ти мислиш, велиш: кога да позовемо сутра на вечеру?

Она, сува, искљештрена због многог рађања жена, са искоченим жилама на рукама, које је држала прекрштене преко испалог јој напред трбушчића, округлог као, Боже прости, у она жита у соби на тањиру, обзину да изгрди, пошто је била у оном добу кад човек престаје говорити људски, али мајстор је претече и одмахујући руком помирљиво рече:

— Добро је, што би се препирали? Навечерје је... И ако нећеш, нећемо никог ни звати... Послужи де, Раде, — обрати се шегрту, плавоком распрвенелом се са зиме дечаку који је дошао споља и грејао се код шпорета, — дај-дер ону љуту.

Дечак учини покрет да са полице дохвати стакло из кога је мајстор свако вече по доласку са рада помало пијуцкао, али мајсторица бесно се окрете на штиклама и загреме, стежући му песницама пред носем:

— Не гази овамо са снегом на обући!... Сама ћу дати!...

Пружи му стакло, и спутивши глас примети:

— Што ће ти ова? Зар не би вруће? Има спремљене... Да успем?

Мајстор се засмеја:

— Само да није онако како заповедам ја!... Добро — де, хајд', ако

има — дај, — пристаје он, — на навечерју... ваља се!

Она му усуну из лончета и сама седе крај њега.

Напољу је завијао ветар.

У шпорету је шумно пуцкарало и сви троје су ћутали.

Неко прође поред прозора на улици. Она одиже главу, погледа око себе, по кујни и у отворена врата собе, одакле је допирао пријатан мирис млихпрота и колача, и рећи ће:

— А кога си мислио да позовемо?

— Кога?

Мајстор се почеша у врату и поново наже из чаше.

— Кога? Шта знаш! Некога би требало. Слава је, знаш... ваља се!

— Све теби — огризну се она — ваља се!

— Што онда питаш? — мирно јој се окрете а сам пружи шегрту ноге да га изује.

— Па питам...

Не умеде одмах одговорити. Домаћиново мирно предславско расположење изводило је из такта и само је требало да мајстор трунцицу врдакне са оног заузетог му става, па да се као бомба распрене и жучи своје покаже боје, по стохиљадити пут.

— Ако би се питала ја... ако би се у овој кући чуо и мој глас и он вредео шта... — речи јој се тешко вукле с језика и видело се хтела је да уједа, — ... да бих позвала госпа Цану!

— Са мајстор Гилетом?

— Дабоме, са мужем.

— И?

— И никог више!

— А тетке?

— И њих, наравски... И ујак Влајко да буде.

— Гилтам! — сагласи се да не би само поклизнуо и разгљевно се уочи славе. — Зашто не позвати? Добри су људи и никад код нас још нису на вечери били!...

II.

Прође дан са оних неколико стотину гостију као пантљика на филму. Мајстор Ђока, био је човек од гласа — некад као да то и није било свега десетак година пре, народни посланик, — и у његовом малом станићу тискало се најшаренија гомила из редова занатства и трговине, политичара и чиновника. Сваки гост примљен је лепо, уљудно почашћен, љубазним речима

обасут и испраћен до на саму кашину. Домаћин весела, озарена радошћу лица примао је, размештао, пазно да гости нису без цигарета, да је сваки по пропису послужен, при свему томе узредно учествовао у разговорима — дужност нимало лака којој се ипак не може одрећи извесна драж коју познају тек одистински гостољубиви људи.

Домаћица опет обилазила је са послужавником. Помагали је још госпојица Милка, попова кћер из комшилукa и гимназисткиња Вера, Раде је стајао код чивилука — примао и придржавао капуте ако се ко скине. Мајсторица се држала узбиљена и зато је била искрљештена и трбушчић јој још јаче био одскочно и да је само одозгоре посут шећером, човек кад не би знао шта је преварио би се и пружио би кашичицу да онако захвата...

Али наступио је престанак долажења Гости се разишли, собе се изветриле и у кујни постављен сто.

Мајстор Гиле, мршав, онизак, похабани неки човечуљак и друга му половина госпа Цана, старовремска жена у тепелуку и шлепу са леђима широким као орман, почаствовани домаћиновом пажњом узеше места и с њима поседаше и остали. Домаћин, како што и приличи, седе у челу, с лева му мајстор Гиле, с десна госпа Цана, у дну тетка Симка и тетка Биса и између њих Раде и ујак Влајко а у зачељу — домаћица. Није потребно да устаје и служи: на великом продуженом столу изложене су прецуне зделе са сармом, две печене ћурке, печено прасе, на тањирима гибаница, ните од сира и јабука, колачи, торта, две боце са клековачом и домаћом љутом препеченицом, чиније са салатом од свежа купуса, печених паприка, киселих краставаца и цвекли, три вазне са измешаним на њима јабукама, сувим шљивама, орасима и поморанцама; поред тањира искомадана велика парчад масне проје за сарму. Гости имали су да виде како прима мајсторица Лена!

Прво беху послужени врућом пилећом чорбом.

Пред чорбу мајстор Ђорђе понуди мајстор Гила са препеченицом.

— Због што се тиче апетита! — појасни и претходи му примером.

— Дај Боже! — прихвати он.

Мајстор Гиле испи и не одрече поновити. Као и сваки Шумадинац био је и тврде главе и добра стомака, и могао је овако ређати чашницу за чашом колико год би га нудили.

После чорбе ред дође на сарму.

Наставак на 24-ој страни

Како живе сада Хабс-бурговци

Међу многобројним царским породицама, које су изгубиле престо у вихору револуције, после рата, највише је настрадала аустријска династија Хабсбурговаца. — Бечки двор је био увек најбогатији и најблиставији у Европи. Познато је, да је чак цар Виљем, у тренуцима материјалних неприлика, што му се често догађало, позајмљивао од цара Франје Јосифа, што овоме није било тешко да учини, јер је располагао огромним средствима.

И од те блиставе прошлости, од тог колосалног богатства, данас ништа није остало, и потомци Хабсбурговаца приморани су да зарађују хлеб као милиони других смртника.

Надвојвода Леополд Салватор отпочео је са трговином мотоцикла. — После банкротства банке он је изгубио све. Остао му је само један мотоцикл и он је на њему преносио филмове из једног биоскопа у други, од шест до девет сати. Сад се налази у Америци, и доспео је до Холивуда, где је уписан као штатиста, а радио је у многим контоарима.

Надвојвода Леополд Фердинанд одрекао се још пре рата свију титула, и посвећивао се различитим професијама. Био је журналиста, банкарски чиновник, трговачки агент, филмски штатиста, помоћник режисера. Пре кратког времена отворио је млекарну у околини Беча, али је ту пропао. Сад је постао путнички вођа, и на његовој визиткарти пише: „Леополд Фердинанд, путнички вођа, бивши надвојвода“.

Принц Рудолф Виндишгрец ради као обичан монтер. Његов брат Ернест студент је сликарске академије у Бечу. А два сина аустријског престолонаследника Франца Фердинанда, Макс и Ернест, свршавају права на бечком универзитету.

Једна позната лондонска кројачка кућа израдила је све ове моделе од вештачке свиле.

Огроман скандал у Берлину

Изазвала је својим ступањем у Филхармонију, аустријска компонисткиња и диригенткиња Лиза Марија Мајер. Ова дама, чије је име познато у Бечу, намеравала је да поред класичних ствари изведе и своје композиције, а нарочито своју симфонију „Кокаин“. Да би сала била попуњена, измислио је њен галантни муж један необичан трик. Он је објавио женидбену notiцу у свима листовима у којима је позивао интересенте оба

пола анонимно на рандеву у Филхармонији „на концерт Марије Мајер“. Тамо је дошло до жуљних сцена. Викало се, лупало, ударало ногама у под и бурно захтевало завршетак концерта. Супругу уметнице, господину Габелу — у приватном животу дрварском трговцу — наређено је да одмах напусти Берлин. Његова супруга — неблагодарност је награда света — хоће да поведе бракоразводну парницу.

"ХАРМОНИЈА"

ОДЕЛЕЊЕ КЛАВИРА
Највеће предузеће у земљи,
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 43.

Продаје по најповољнијим платежним условима. Каталог бесплатно.

∞ Сестринска љубав ∞

— Ко ме то пишеш, — драга моја?

Госпођица Јулијета нагне се према својој млађој сестри, госпођи Симоне Прето. На њеном лицу изражавала се материнска забригност.

Била је за 10 година старија од своје сестре, а никада се није хтела удавати. Она је сва блажена присуствовала Симонином венчању, а сва у страху била је после сведок, како је њена сестра према свом мужу охладнила, показујући све већи интерес Жаку де Бека, младом и познатом хирургу.

Госпођица Јулијета узалуд је опомињала своју сестру:

— Чувај се, Симоне... уништиш сав свој живот...

— Љубим га...

— Твој је муж љубоморан. И знаш, како је нагао. Не заборави да све стављаш на кошку, ако он једном посумња.

— Ја га љубим...

Увек је на све те опомене одговарала истим речима. И тако Јулијети није ништа друго преостало, него да стрпљиво поднесе тај терет и ту тајну.

Господин Прето био је пргав и осоран човек, као у својим банковним пословима, тако и у приватном животу. И пре, а и после његовог венчања причало се о многим његовим љубавним пустоловинама.

О, Јулијета је сасвим другачије замишљала мужа! Замишљала га је као њежног човека, пуно осећаја, као из неке комедије Алфреда де Мисе. Па ваљда је баш због тога остала уседелицом.

Дотакнувши се рамена своје сестре, она понови:

— Ко ме то пишеш.

Симоне уздигне своју лепу главицу и рече насмејана лица:

— „Њему“.

Госпођица Јулијета прекрсти своје мршаве, бледе руке.

— Њему!... И опет њему!... Та размисли, шта радиш!... Ако такво једно писмо допадне једном твојем мужу у руке!... Шта ли ће учинити тај насилни човек у свом првом бесу?... Промисли само, мала моја. Буди опрезнија!...

Када је Симона довршила писмо, ставила га је у омот:

— Нека буде, што бити мора!... То је писмо било врло нужно. Жак већ три дана није од мене примио никакве вести. То писмо ваља свакако да сутра још прими, јер мора да отпутује у провинцију да изврши неку операцију слепог црева... Ако отпутује из Париза, а не прими...

Госпођица Јулијета гледала је забринуту своју млађу сестру.

— Та реци ми, што ти је, што те мучи, мала моја?

Симоне нагло прекине ово испитивање:

— Та ништа, ништа!... Чему та питања?

* * *

У тај час отворе се врата, и сасвим неочекивано уђе господин Прето.

— Добар дан! поздравим весело Јулијету. Прошао сам покрај вашег стана, а вратар ми је рекао, да се Симоне налази код вас. Вечераћемо у граду. Дошао сам по њу, да би се што пре преобукла. И он се весело насмеје а затим ухвати Симоне за руку.

— Хајдемо, већ је доцкал... Пољуби своју сестру... а онда идемо!

Својим задовољним погледом зокружио је собу. На писаћем столу лежало је писмо. Прето је препознао рукопис своје жене.

— Гле, Ти си ту неком писала?... Симоне је осетила, како јој се грло

стеже и како су јој руке наједанпут постале ледене, а срце као да је престало куцати. Ипак је имала толико снаге да притаји своје узбуђење и да сасвим мирним гласом одговори:

— Да... нека наруџбина... а не знам више тачну адресу... Јулијета... она ће предати писмо на пошту... она има адресу.

— Истина... одговори Прето љутито... Она зна и брине се за све, дочим Ти, драга моја...

И он се поновно насмеје. Сада, када се ругао својој жени, није имао више прилике да сумња.

Пољубивши своју сестру, Симоне јој пришапне:

— Предај писмо још вечерас... затим ће свом мужу...

— Сада идемо!

* * *

Оставши сама, Јулијета уздахне. О, јадна мала!...

Како она може само да издржи тај живот с тим страшним човеком!

А онда је размишљала: Биће да је њен љубавник диван човек и када му она сваког часа придонаша такве жртве, живећи непрестано у страху!... А онда је почела да сањари о љубави.

Она никада није осетила, што је то љубав. Откако је мајка умрла, она се сва посветила одгоју своје млађе сестре, због ње се је свега одрекла, њој је све жртвовала. Само из романа је сазнала за љубавне осећаје. Али то су биле само речи! И тако она никада није ни помишљала да коме другом до ли својој сестри посвети све своје осећаје. Та дужност била јој је света и величанствена. А за осећај љубави сматрала се недостојном, јер је љубав у њеним очима било нешто недостиживо лепо и велико. Она се тога бојала.

На писаћем столу лежало је писмо, још не затворено.

Љубавно писмо... Госпођица Јулијета још никада осим у књигама

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
78

није прочитала какво љубавно писмо.

А сада ју је обузела жеља, напаст... Услед тога што је то писмо било отворено, или што је Симоне према њој показивала увек толико поверења, вероватно пак због тога што нико то неће сазнати — зашто да га не прочита, то писмо, које је зацело пуно најлепших осећаја?

Но она је убрзо одбацила ту мисао с неким презиром према самој себи.

Узела је шешир, и брзо је изашла, да га баци у поштанско сандуче.

Још га није залепила. Но то није ништа значило, јер је чврсто одлучила да ће поштовати ту тајну.

Па ипак... Да ли би то био велики грех да човек за час уђе у круг туђег живота, да би само за час један могао осетити оно велико чувство љубави?

Пала је ноћ, излози дућана били су осветљени. И госпођица Јулиета корачала је кроз вечерњу маглу, држећи у својој торбици на грудима оно писмо — као неко божанско отајство.

На концу више није могла одолети напасти. Стојећи покрај једне уличне светиљке, она извуче писмо из омота. Прво љубавно писмо, што га је имала да прочита. И она је прочитала:

„Кики! Враже мој мали, хтела сам да дођем к теби пре твог одласка. Но та моја уседелица ме је у том спречила. Добра је, али глупа, и то ми иде у живце! Гледај да што пре изрежеш оно слепо црево. До виђења Кики, ја те“...

Последње речи није могла прочитати, јер су јој се очи залиле сузама... То су дакле те речи... То су зар они дивни божански осећаји?...

И док је ишла даље, гурана од пролазника, помисли, гушећи се у сузама:

— То је дакле љубав?...

Грета Гарбо и њен замиљак Ларс Хансон,

Драги мој мужићу,

од сада се мораш пре бријања увек са

NIVEA-CREME

натрљати. Ти видиш да олакшава бријање и да се

њоме избегава надражање коже. Ја сама знам да је Nivea-Creme једина крема за кожу, која садржи Eucerita, и на томе се темељи њено деловање. Не оставља иза себе никакав неугодни сјај те подаје младеначки добро неговани изглед. Она је крема која се може употребити као за дан тако и за ноћ. Још данас ћу ти купити једну тубу или кутију.

СЛАВА

Наставак са 20-те стране

— Служите се, господо! — понуди домаћица.

Мало после погледа јесу ли сви узели и помисли:

— Сви узели по две а мајстор Гиле четири. Јешан неки човек или изгладнео, али нека га... У колико то помисли а Гиле се опет најже здели и узео још четири сарме.

— Ала вам је сарма! — похвали проз пуна уста.

— Јес', добре су! — одобри тетка Симка.

Мајсторица скоро позелене од једа. Шта овај изиграва овде? Нису заједно пасли овце да се овако понаша! Али њему као да није ни по бриге: раширених ноздрва и зеница и заруменео се, налактио се над сјајном гомилом жутих као жукат сарми. Сав се топи као бонбона, облива га зној по челу а нос му се црвени од задовољства а упро се ногама у стону пречагу да му је више отпора. Ждере, као да граби на воз, упија очима јела од којих се угиба сто а поглед му гладан и похлепан... Прогуну целу целцасту сарму и мало избечи очи: само како да се не задави! Не мари што се на њему сакупили њене очи. Мирно сусреће хладни сјај њених зеница и поново тура кашику у зделу а мимогред овлашно пита нешто домаћина, који му готов на љубазности одговара опет с неупоредимим осмесима доброте, али од злоће она не чује ништа: у ушима јој зуји и нека горчина жури јој на уста. Поново погледа у оног неподносног човека а мајстор Гиле само руши.

Увлачи у себе миомирни задах јела и хвали:

— Ала вам је сарма!

— Изволите само! — рече она с патетом и окрете се да гледа. С простонародном слободом узео и по трећи пут, и сад одједанпут шест сарми!... Осам и шест... четрнаест! Боже ли, гладника!

Госпа Цана једва се служи. Појела је свега једну сарму и чека ваљада на печење.

Мајстор Гиле обраћа јој се срчући на глас сафт од сарми:

— Шта си стала? — Ако не иде — откучи малчице мидер!

Кривећи уста и бледећи од гњева домаћица погледа у мужа а он смешка се и понуђава:

— Ако волим кад се једе! Хоћемо ли испити?

Мајстор Гиле за часак одиже главу с тањира и маши се чаше.

— Боже дај! — Здравом да сте ми и сретна слава! — испљесну чашу у уста и опет се наклони на сарму.

Узе још четири комада па и њих за тили час смаза.

— Е, брате!... — Дуну мало као да би да себи олакша па се отпојаса и лепо, без журбе, стави себи кашу у деп, и онда метну себи у тањир одједанпут три парчета ћуретине и целу једну прасећу плехку.

— Вала, мајстор Воко, одавно се нисам овако слатко почастио, — рече мљаскајући масним уснама, — а и вино ти је да га се мртав напије!

— Једи, брате, и пиј, — одврати му доброћудни домаћин, — нисмо вас звали да се гледамо... Да сте ми здрави и добродошли!

— Боже дај!... Спасасја, Цано!... О-ф!

Домаћица је престала пречати се и седела је срозана погледа; ћутала је као покисло на киши напола пало лишће које чека да га подигне сунце; сада осети као да је нешто штрећу посред трбушчиња. — Смучи јој се од злобе што јој Гиле уништи сам, колико не би појели ни шесторо гостију да их је позвала.

Истрвено руменило на лицу приби јој модрозелена мука и она устаде иза стола.

— Извините ме — рече. — Преморена сам. Мало ћу да одлешкарим а ви... останите. Ето ме за који час...

— Прилегните, прилегните! — одобри мајстор Гиле гушећи се кроз печење и салату од свежа купуса од кога му се влакна вукла чак до самог тањира. — Ама, здраво да сте ми, пријатељи, и сретна вам слава!... Боже дај!... Опет просу у себе вино а домаћица, синувши погледом, извуче се иза стола. Затвори за собом врата у соби и оставши тамо сама закрши у очају руке.

— Ала руши!... Све поједе!... Па буди ти тешикућа и чуварна!... Сретна слава!... Ако је стрена није зато да сутра на патерице спреми ручак!... А и он ми је добар! — помисли на мужа и сву злобу обрати против њега. — Место да се узоблији, а осмех кези, подлива му вино и једнако га нутка а не види, слепац божји, да ће онај и чепаре од боца појести!

Леже на отоман и запуши уши да не слуша звуку посуђа...

Дуго је овако лежала кад се врата отшкринуше и у собу уђе Рада.

— Газдарице, — приђе јој. — Да вам није позлило?

— Није, — обрадова му се она и подиже се мало. — А што, како онај тамо?

— Ко?

— Мајстор Гиле.

— Добро је... Једе!

— Руши, а?

— Опасно руши.

— Како, а?

— Обара само! Сад је на седмом парчету штрудле од сира.

— У-ух! — завапи она хватајући се за главу. — Пукао дабогда! — секла сам их онако да се покажемо да нам кућа није оскудна, а једно онако парче хватило би на двојицу! Мота да му је пусто, а онаки слинац од човека и ништа му није! Како не пукне, цркао дабогда!

— Ко, јел' мајстор Гиле? Кад сте изашли, мајстор је наредио да изнесем још један ћуп са киселим паприкама. И све је смлавно. Чак смо му променули и други слацутак...

— Боже, тај је појео шаку соли!

— Чак се до мене чуло како му пуца иза цвета. Млави као тучком. И још једе, иако му је газда смотао цигару.

А што је попио вина!

Она само рукну и не одговори ништа.

— Лоче као штене! Где му само стаје!? Сад је на панталонама раскопчао два горња дугмета. Каже кад раскопча и последње, онда је значи на мери! Сад су на реду гибаница и пита с јабукама. Али после њега као на спалишту — не остаје ништа. Кажем вам — опасно руши!

— Ах, поганца! Тако баш каже!... А мајстор, шта он?

— Газда ли?

— Он, лудаче божји!

— Само му долева. Пиј, вели, Гиле, нека се зна кад је била слава!

— Ох, стани, — чисто зајаука од муке, — стани, поцркали дабогда! Трчи ложу шпорет да кувамо кафу. Баш да не раскопча и последње дугме!

Онда изиђе међу госте и обраћајући им се:

— Мало ми олакшало. А ви... јесте ли вечерали? Колико је ово сати? Раде, кувај кафу!...

— Стој! — завика најданпут Гиле. — Стигло је на последње!...

Откопча и последње дугме и показујући на празне тањире од гибанице и пите с јабукама подргну као из топа и позва жену:

— Цано, на раставу!... Гр-у-у-у! Устај!... Лаку ви ноћ... Гр-у-у-у! Што јес' — јес' — много сте, брате, наспремали па да ми је и још оволико дугмета не би савладао све. То рече за оне бедне остатке од вечере!

— Крај —

1929 год. — јануар

у Београду

Симона Гавард (у средини) проглашена је за краљицу карневала у Паризу.

Десно: Ученице I раз. Женске Гимназије: Ливија А. Габаја, Надежда Станковић, Надежда Милутиновић и Анка Викторовић, снимљени за време игре менует.

ЉУБАВНА ТРАГЕДИЈА

Пред париским судом стајала је ових дана једна плава витка Рускиња и одговарала је за убиство. Ради се о обичном париском злочину, какав је врло чест пред париским судовима. Витка Рускиња, госпођа Делори убила је пре три месеца свога љубавника, артилеријског поручника Госета. Сва у сузама, и са дрхтавим гласом, прича несретна жена историјат драме, која је својевремено побудила велику сензацију у Паризу. Какве год биле честе овакве драме у Паризу, и како год се често револвер преварене жене помолило из њене торбице, ипак је овај љубавни роман понешто друкчији од обичне париске шаблоне. Г-ђа Делори је пре преврата у Русији била жена богатог човека, неког инжењера, који је у Русији имао неколико рудника. Кад је болшевизам завладао Русијом морала се Делоријева побећи из своје куће. Све је оставила у Москви, осим неколико драгоцености. Инжињер је те драгоцености продао и они су му помогли до нове, иако врло скромне егзистенције. Вршио је звање инжењера у француском главном граду, најмало је мали стан, па је брачни пар помало у дневном раду заборављао стару домовину, кад је у гостопримљивом Паризу нашао другу, нову домовину. Тако је и то нишло неколико година. Г-ђа Делори родила је своје мужу троје деце и ништа није мутило срећу брачног пара.

Пре две године, међутим, догодило се нешто, причала је госпођа Де-

лори, што је донело преокрет у мој живот. Становали смо у улици Мишел. Кад сам после подне око 3 сата гледала кроз прозор на живу слику улице, стално сам примећивала неког младог официра, који се редовно шетао испред наших прозора. Често је погледао на прозор и смешкао се. Испрва нисам се на њега обазирала, али за неколико дана нисам се могла одупрети жељи да између 3 и 4 сата не погледам кроз прозор, пред којим се официр у то време редовно шетао. Овог пута он је прописно поздравно и дуго је времена стајао на другој страни улице.

Осећала сам да се постелено заљубљујем у тог непознатог официра. Иако сам осећала одвратност те ситуације, као мајка троје деце, нисам могла да управо потискујем осећај љубави. Једног дана нашла сам код вратара писмо. Писао га је он, поручник. Било је то љубавно писмо од осам страница, пуно речи обожавања. Он ме је закљичао да дођем у Парк Монсо, где ће на мене чекати. Нисам отишла. Моје васпитање и моја верност, коју сам мужу до тог часа сачувала, успротивили су се томе. Идућег дана, и дан после тога нисам ни гледала кроз прозор. Једног дана сам погледала кроз прозор и видела сам поручника, како се блед и пропао, шеће испред прозора. Следећи дан наговорно ме је на улици, уверавајући ме дрхтавим гласом о својој љубави, а позвао ме и у позориште и још исти дан пошла сам на његов позив у његов стан. Наш од-

нос трајао је годину дана. Састајали смо се сваки дан. Онда сам почела примећивати, да се поручник трудио под разним извињавањима да се што ређе састајемо. Било је управо на годишњицу нашег првог састанка, кад ми је официр саопштио да ће на дуже време отпутовати. Била сам очајна, јер сам знала шта то значи. Казала сам му да ћу се убити и извадила сам револвер из торбице. Он ме је погледао и необично равнодушно је рекао: „Како хоћеш, али молим те не овде него у твом стану.“ — Ова округлост и простота толико ме је смела, да сам изгубила нормално схватање. Револвер је три пута редом опалио и поручник се срушио мртав. Мадаме Делори осуђена је на 5 година тамнице и на један франак одштете.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.
Генер. Заст. Е. Е. Лутероти
Београд, Дрвчка 9.

Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

Мари Линдбергер

пријатељица берзанских играча

Од ЕВГЕНА ДЕРНБУРГА

Ти их можеш издати под кирију скупље. Остала два милиона форината остаће као мираз за нашу лилду."

"А ти, драги Арнолде?"

Зачуђена, запитала је Леонија.

"Ја сам сиромах, и хоћу такав да останем. Ни крајцара неће бити моја; боље је тако."

Жена га је разумела и дивила се његовој оштриности и увиђавности свог мужа.

* * *

Огромну навалу светине на берзи као оних дана још никада није нико видео.

У ходницима, канцеларијама, на степеницама, свуда су се тискали људи.

Најразличнији гласови су кружили по салама.

Курсеви су с ве ниже и ниже падали. Што је се пре подне још сматрало као добро, у подне је већ сматрано као рђаво, непоуздано.

Неповерење, страх пред некаквим непознатим притискивало је хиљаде њих и стезало им срца.

У среду, 7. маја, у берзанској сали је се догодило нешто нечувено. Прокуриста светске куће Рочилд, господин ритер Голдшмид, је хладно објавио:

"Све бечке банке и сва акционарска друштва не вреде ни пола милиона форината."

Ове речи, изговорене од стране финансијера највеће међународне европске банкарске куће изазвале су запрепаштење, у толико веће, када је се још дознало да је Рочилдова кућа већ продала све своје акције.

Страшне вести су се брзо рашириле по Бечу, уплашиле веселе Бечлије и растерале их с игралишта и варијетеа. Стотине њих су пожурили у банке и тражили своје уложене новце.

Од пет сати у јутру на дубоко у ноћ стајали су људи пред банкама и мењачким радњама да би добили свој новац, који су некада били уложили.

Сваки је гледао да се ослободи акција. Продати их! Јер су сваког часа падали курсеви акција свију банака и друштава по неколико форината.

Чекале су многе хиљаде малих људи, небројено њих служитеља, чиновника, надничара, који су тешко стечену уштеђевину били дали банкама, да се отворе банке и да виде свој новац.

Али су скоро све мале банке и мењачке радње објавиле да не могу одмах вратити новац.

Псовке, клетве, претње, бескрајна вика, плач. Ко, лико је сиротих удовица сада дознало да им је на превару отета њихова злехуда имовина?

Од минута до минута расла је срџба. Већ су жуљевите песнице ударале у затворене дрвене кашке на банкама.

"Варалице, допови, плачкаши! Ви сте наш новац покрали, опљачкали, страшили!"

Полупани су прозори, а бесна светина је изгурала на улици чиновнике банака и зостављала их.

Спустила је се мајска ноћ; ни једна звезде се није на небу видела.

У петак, 9. маја 1873. дошло је до буне. У берзанској сали, човек до човека, тискало је се хиљаду људи.

Људи? Да ли су то били људи? Да ли су још заживљавали то име?

Они су личили на дивље зверове који су се, огорчени, између себе тукли. Викали су, луљали, хрвали. Огромна вика, вриска, клетва, псовка.

Појавио је се први извештај курсева. Он је био служитељу отет из руке. Курсеви су показивали огроман пад, више од три четвртине њихове раније номиналне вредности.

Још страшнија вика. У том је се разлегао глас звонцета. За тим је се чуо промукао глас:

"Привредна Банка" је пала под стечај!

Велико очајање је завладало масама.

"Допови, разбојничке дружине!"

Крах "Привредне Банке" је повукао пад многих малих овака и акционарских друштава и прогутало стотине милиона форината.

Бергман, где је Бергман, отмени господин од Фелзенбурга, племинска варалица и лажов?"

"Удрите га, баците га у Дунав!" тако је и говорила побеснела, преварена маса.

"Колики је курс акција, "Привредне Банке"? Нигде се није могло тачно дознати."

Бесно и уплашено је викнуо Ролф, снажно се пробијајући кроз масу ка црној табли, где су били кредом исписани курсеви:

"Како? Шта? Зар то може бити?"

26 крајцара за једну акцију "Привредне Банке"! 26 крајцара, а раније су вредиле 417 форината! Изгубио сам, све сам изгубио! Нема мог милиона! Све је отишло до ђавола берзанским крахом!

* * *

Тек је сутрашњи дан донео тачне податке о свој несрећи, која је снашла Аустрију, нарочито Беч.

Катастрофа је била много страшнија него што су и највеће песимисте очекивали.

Поред незнатног броја великих банака, које су се с највећим напором могле одржати, стотине малих банака је пропало, а с њима хиљаде спекуланата и стотине хиљада малих људи изгубили свој новац, своју малу уштеђевину.

То је за Беч био страшан дан, за познати весели Беч. —

Мирно је прошао тај дан у кући банкара Бергмана — Фелзенбурга.

Домаћин је наредио да се спакују сандуци; он је намеравао да сутра дан напусти Беч са женом и кћери и отпутује на више месеци у Италију, докле се тешка ситуација у Бечу не поправи, докле престане опасност за велике варалице.

Бергман Фелзенбург се ни од чега није толико плашио као од тога, да не буде на улици заустављен и тучен.

Због тога се није ни појављивао изван куће.

"Већ три дана, драга Леонија, нисам се обривао; људи у кући ће приметити како ме је тешко погодио крах на берзи. Моји људи ће то насигурно причати у суседству и рећи:

Јест, Бергмана је крах тешко погодио; он је јако погружен због губитка својих милиона. Човек је чак запустео своју браду.

* * *

Прекосутрашњег дана, када су јутарњи листови већ објавили више од тридесет самоубистава, породица Бергман — Фелзенбург неприметно је отишла из Беча и преселила се за више месеца у Напуљ.

Шта сам ја увек говорио, мислио је Јован, стари служител, када је се породица Бергман — Фелзенбург у затвореном фијакеру одвезла на јужну железничку станицу:

Мали лопови се вешају, а велики се пуштају да беже. Ко мисли да је Бергман оштећен, тај је простак. Бергман није толико глуп да допусти да га ко олђачка. Тај је сав свој новац обезбедио, он га је пренео на жену и кћер. Лопов зна шта ради. Он свечано тврди како је частан човек, да нема ни крајцаре, међутим је многе хиљаде сиромаша упропастио.

И Јован је од јада лъуноу на земљу.

* * *

Ролф је се тих дана налазио у очајном стању.

Не само што је био изгубио све своје имање, већ је имао и огромне дугове, које целог живота не би могао платити.

Али његови повериоци нису знали за пардон, већ су издејствовали налог за притвор прокуристе банке, Ролфа Гебела.

Као да га је враг гонио, трчао је тада Ролф свима својим пријатељима да би добио новаца.

Али ни један од многих пријатеља није му помогао. Већина њих је била прошла као и он, — оили су дужни до гуше.

Чим би звонце на кући zazвонило, уздрхтао би Ролф бојећи се да га чиновник не позове у затвор.

Ролф је очајавао.

Ја морам своју част сачувати.

Идућег дана оечке су новине писале:

„Опет самоубиство једног берзијанца.

На дунавској обали је јуче нађен један горњи капут и шешир. При истраживању је у капуту нађена једна посетница на име Ролф Гебел, прокуриста, „Привред. Банке“.

Несрећни млади човек, који је као што смо већ јавили, изгубио све своје имање, у очајању је нашао гроб у Дунаву.“

* * *

Барон Валтер Тратенбах, дошао је х тно и збуњен у Марин будоар.

Тек што ју је овлаш пољубио, отпочео је:

„Мари, ми се морамо растати! Ти си из новина већ прочитала, да је „Привредна Банка“ пропала, а с њом филијала у Грац у. Ја морам као потпредседник тог акционарског друштва поднети највеће прекоре, па чак и бити најстрожије осуђиван у штампани, што ће ме код мојих пријатеља јако понизити.

Моје је имање потпуно уништено, а најгоре је што имам дугове и не знам, чиме ћу их платити. Чак се и његово Величанство љути на мене што сам као племић послужио за срество тог несолидног акционарског друштва.

По царевој наредби ја сам премештен и у року од три дана морам отићи у мој нови гарнизон у Кракову“. Уморан, ућутао је.

Благо и срдечно га је Мари помиловала по челу.

„Немој бити малодушан, Валтере! Колико износе твоји дугови?“

„Ако од свог имања узмем 20.000 форината и све

платим, онда још остаје 8600 форината, које не могу платити. Ако у року од три дана не платим, бићу отпуштен из војске и презрен од мог staleжа“.

„Валтере, ја ћу ти дати сав мој накит, узми га себи натраг, јер си ми га ти купио и плати дугове, да би очувао своје старо племићско име.“

„Зар хоћеш то да учиниш? Мари, ти си анђеол!“

Обрадован, загрлио ју је и обасуо пољупцима захвалности.

Валтер је отишао.

Сада је Мари знала да ће у будуће бити сама и да мора отпочети нов живот.

Размишљала је дуго и нерасположена гледала у тамну будућност.

У том је на столу приметила један број новина, који је Валтер заборавио.

Механички га је отворила и почела да чита.

Ролф!

Болно је узвикнула Мари:

„Смрт! Самоубиство!“

Очи су јој се сузама напуниле. Горко је оплакала смрт некадањег љубавника, првог човека, који је њену девојачку душу испунио чаром прве, младалачке љубави.

* * *

И опет су прошле недеље и месеци. Већ је наступила јесен и својом сивом бојом обојила брда и долине.

Мари је опет становала код своје мајке.

Напустила је елегантни стан, који јој је Валтер био раније опремио, продала је лепо намештај и новац од шест хиљада форината дала у штедионицу. Та је сума требала да се њој и мајци нађе у нужди.

Мари је се окренула да тражи посао. Шила је са мајком рубље за једну отмену радњу.

Била је недеља, али каква разлика од ранијих празничних дана!

Нестало је у главној алеји у Пратеру безбројних елегантних фијакера и многих отмених каваљера и ху-сарских официра на коњима. Само овде онде по нека обичнија кола богатије бечке грађанске породице.

Крах на берзи осетио је се и овде.

Нема новаца, нема добитака на берзи, нити скупочених метреса и корзоа.

Али је у толико живље било у народном парку. Ту су љуљашке, комендијашии...

Јефтино позориште, улазнице две крајцаре код Слободе. Посећују га служавке, куварице, војници.

Највише падају у очи плаве униформе пешака, црвене панталоне драгонера и траке на раменика артиљераца.

Бечки дијалекат поред чешког, мађарског и пољског језика.

Све народне ношње су се ту могле видети. Широке, круте и шарене хаљине Чехиња, црно офиксане високе чизме Мађара, комичне, чакшире Хрвата с дугмадима. Шаренило народа, прави символ аустро-угарске дунавске мовархије.

И Мари с мајком је искористила лепо октобарску недељу да би се мало разгалиле међу људима.

Обе су ушле у једну гостионицу, сале за сто у великој башти испод једног великог кестеног дрвета.

Поручиле су вино и позвали продавца саламе.

„Саламуки“, како су бечлије називале старог сињора Ангела Пистела, одмах је се одазвао: „одмах, одмах долазим!“

И ако је четрдесет година како живи у Бечу, остао је увек тришанац и није могао научити бечки говор.

Дошао је пред Мари и њену мајку, спустио корпу на сто и отпочео да сече у тачке кришке румену, лепо саламу и мери на вази.

„Равно осмина фунте! Равно!“

Брзо вади из корпе лист хартије и меће исечене комадиће.

„Тридесет крајцара. Хвала лепо!“

Мари је почела јести саламу. На један пут је бленула од чуда. „Шта та је Мици?“

Ћутећи је пружи́ла мајци хартију, на којој је сгјала салама.

То је била акција „Привредне Банке“.

Некада је ова лепа шарена хартија вредила неколико стотина форината; сада је стара хартија и продаје се на килограм за увијање ствари.

И даље је Мари једнолико пролазио живот. Једног дана је добила писмо из Америке, адресовано на голандцу Мици Линдбергер, Беч, Доротејина улица 7.

„Њујорк, 10. августа 1873.

Моја незаборављена драга Мици!

Ја живим новим животом у Њујорку. Имам место као контоариста у једног трговини с вуном. Веома ми је добро.

Само ми једно недостаје: мила, добра жена, која ће ме волети и бити ми верна.

Заборави, драга Мици, што сам те некада увредио, као што ћу и ја заборавити твоју прошлост. Веруј ми, Мици, ја непрестано осећам стару љубав према теби и због тога те питам: хоћеш ли да се удаш за мене?

Дођи, Мици, овамо к мени у Америку! Узмимо се и будимо срећни! Истом поштом ти шаћем и назив за пут.

Поздравља те и љуби најтоплије

твој Ролф.“

А да ли је Мари пристала?

Пред њом је опет стајала успомена на њега. Сто-

тина појединости из њене прве, младе љубави испуниле су њено срце новом љубављу и срећном надом.

Дакле у новинама објављена вест о његовој смрти даљењем у Дунаву није била истинита.

Мари је се решила. Путоваће и биће Ролфов жена. И мајка је одобрила њену одлуку, ма да јој није било лако да пусти кћер да отпутује у Америку и да је годинама не види.

После срдачног расстанка Мари ушла је у воз, који путује за Берлин — Хамбург.

Сузних очију је се растала од мајке и својег милог Беча, од торња Св. Стевана, који је последњи пут из даљине поздравила.

После недељу дана кренула је се путничком лађом „Вашингтон“ за Њујоршко пристаниште.

Мари је већ видела огромну америчку заставау са звездама где се леприша на ветру и масу чекалаца на пристаништу.

После пола сата „Вашингтон“ је стигао у пристаниште.

После неколико минута већ је Мари ступила на америчко земљиште. Ту су је загрлиле две снажне руке.

„Мици, Хвала Богу, када си срећно приспела. Сада си опет моја!“

Срдачни пољупци и радост поновног виђења. Обоје су се одвезли у Ролфов стан.

„Мици, сада си само моја! — Сада нема више Мари, она је остала у Бечу; сада има само моје миле Мици, слатке, лепе бечке девојке из Доротејине улице.

Мици, Мицка, сутра ћемо ићи на венчање, све је готово.“

Осећајући се срећном, спустила је се уморна у постељу и заспала у његовом загрљају.

— Крај —

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајхмана.

1.

Немачка публика познаје Лолу Монтец само по њеној појави на минхенском краљевском двору, дакле само по њеним баварским љубавним авантурама.

Зна се, да је она тамо играла веома несрећну улогу, јер је због ње букнула револуција; она је једина била крива што је краљ Лудвиг I. морао оставити престо. Али се обично ништа не говори о животу и авантурама ове лепе и необичне жене. Исто тако немачка публика мало зна о томе, шта је било с Лолом Монтец, када је у Минхену одиграла своју несрећну улогу.

Било би велика неправда ако би смо хтели судити, лепу, пуну дражи играчицу, ову веома заводљиву куртизану деветнаестог столећа само по њеном животу и њеним делима из тог времена.

Пуно светлости пада на њен карактер, када се прати њен живот по појединим етапама.

А те су етапе биле веома необичне и интересантне са својих авантура.

Ова је жена била од природе веома обдарена, можда као ретко која на свету. Она је имала не само све дражи једне Венере, већ била и духовита као и најзнаменитији људи оног времена. Ова жена, која је говорила многе језике, а пре свега разумевала велику вештину управљати људима по својој вољи, тек тада ће нам бити ближе позната, када будемо прегледали

и вратили њен цео живот.

А то је пре свега циљ и ове књиге.

Као какав сјајан, веома занимљив роман ће се пред нама појавити живот Лоле Монтец, показаше нам се поједине етапе и ми ћемо с Лолом Монтец пропутovati скоро целу земљу; јер је она, немирна, свуда била и њен смели и авантуристички дух јој нигде није дао спокојства. Читаоцу ћемо показати у појединачним сликама пустош, коју је направила ова у истини сатанска лепотица. Али ће бити и момената, који ће нам Лолу Монтец показати и човечијом, те ћемо јој на крају, стојећи код њеног гроба, опростити: она је грешила, али — њен грех је био љубав.

* * *

Априла 7. године 1838. приспео је потпоручник Вили Цемс у Калкуту, да би одатле што пре отпутовао у место опредељења, у Алахабад.

У то време сваки млад енглески официр је сматрао за велику срећу ако је добио команду у Индији, јер је тамо било доста прилике да се одликује, а пред тога и да стекне богатство.

Енглези су још из раније врло добро знали у Индији да воде ратове тако, како би и за појединце по нешто претицало — а не само за енглеског краља и енглеску државу.

За сваког енглеског потпоручника је била смела спекулација на живот и смрт, када је се премештао у Индију.

Само ако је имао мало среће, он је брзо аванзовао. За испуних десет година он је већ добијао чин, који можда никада не би могао добити у Енглеској, или би га тек онда постигао када би остарио и оседео. Поред тога он је могао постати богат човек и једног дана се с много новца и драгоцености вратити у Енглеску. Ако му пак срећа не би била наклоњена, он би оставио кости у гудурама Индије — брза и пуна части и смрти на бојном пољу.

Али на ове смеле спекулације у почетку никако није био решен потпоручник Вили Џемс.

Он је био пореклом из добре породице у Ливерпулу. Његов отац је био богат и врло угледан трговац у тој вароши. Сигурно би радије гледао сина у свом дућану, да би доцније предузео велику и разгранату очеву радњу, него да ступи у краљеву службу.

Али је Џемса било захватило ратничко одушељење, које је тада као огроман талас било обузело целу Енглеску.

Као млад потпоручник хтео је и он отићи у Индију, желео је учествовати у крвавим борбама Енглеца противу побуњених Индијанаца и обезбедити себи један део индијских блага. Јер они, који су се срећно у Енглеску враћали, причали су такве чудновате ствари о богатствима Индије, да би млад човек морао бити без икакве маште и иницијативе, па да га не обузме јака жеља да учествује у завојевању Индије и да се не врати богат у своју драгу домовину.

Пошто је млади официр одслужило две године у гарнизону, могао је отац својим разранатим везама изградити сину да ступи у краљеву гарду — високу почаст, коју сваки официр није могао добити. Али је се у живосту лепог и младог официра нешто догодило, што га је приморало да се једном за свагда одрече ове високе почести и — да што пре тражи премештај у Индију.

Пуки случај је Вили Џемса одвео у Монрозу у Шкотску. Један његов добар пријатељ био га је тамо позвао у лов на лисице. Он је отишао и провео неколико пријатних недеља у лепом замку свог пријатеља.

Једног дана је се Вили Џемс случајно од осталих ловаца одвојио. Пошто му је предео био потпуно непознат, тумарао је на свом коњу, докле кљуसे није под њим сукнуло. Већ је била наступила ноћ.

Вили Џемс је био веома срећан када је у даљини спазно светлост.

Упутио је се право к њој и најпосле се зауставно пред једном малом, прилично запуштеном зградом.

Куцао је на врата и чуо бесан лавез паса; најпосле су се приближавали клопарајући кораци к великим вратима и један женски глас је упитао:

„Ко је то — ми не можемо никога овде примити!“

„Ваљда нећете бити плашљиви и немилосрдни да ме одбијете када Вам кажем да сам врло уморан, да мој коњ не може даље ни маћи и да ја ништа друго не тражим до скромно преноћиште у Вашој кући до сванућа! Ја сам краљев официр и таквом човеку можете изићи у сусрет!“

„Али смо ми овде само две женске и један стари слуга!“ одговорио је исти глас, који је се мало пре био чуо.

„Онда обема дамама дајем часну реч као дентлмен, да ћу се одмах одавде уклонити, ако бисте ма у ком погледу били незадовољни са мном?“

„Причекајте, господине, да најпре упитам госпођицу!“

Дакле, то је, насигурно, била служавка с којом је мало пре Вили Џемс разговарао.

За то време он је се био скинуо са седла и сто-

јећи држао уморан коња за узду и очекивао пред вратима сиромашне кућице.

На један пут је чуо један глас где говори:

„Отвори врата, Кати — ако је господин официр, онда се немамо чега бојати — ја се ослањам на његову часну реч, коју нам даје!“

Сада су се отворила врата; јасна светлост је сивјала у тамној ноћи и — пред Вили Џемсом стајале су две жене: госпођица и њена служавка.

Госпођица је била лепа и млада девојка. Правилних црта лице било је обично црним витицама, а њено тело је имало тако леп облик, да млади официр у тренутку није могао одвојити очију.

Као какво божанско биће изгледала му је она.

Зацело је био младу девојку из сна дигао; због њега је она била устала из постеље, јер је у хитњи обукла танку јутарњу хаљину, која је се пришила уз њено витко тело и показивала јасно младачка облик.

Ниже од ивице ове хаљине виделе су се две најлепше мале ножице у златом извезеним папучама.

Служавка је била стара Креолка и мрке боје лица.

„Ма ко да сте, драга госпођице“, рекао је Вили Џемс поздрављајући по војнички, „ја Вам срдачно захваљујем!“

Ја сам залутали ловац, а Ви сте ми, отварајући гостољубиво врата, поклонили Ваше поверење, које нећу злоупотребити!“

Погледи младе девојке, из два чаробно лепа ока, љубазно су били управљени у младог човека.

И њој је се свиђала његова појава.

Вили Џемс је сада испричао како је са својим пријатељем горе из замка у лову на лисице, како је залутао у шуми и пошто не зна пута, моли за једно преноћиште у кући.

„Ја Вам с највећим задовољством допуштам, господине“, одговорила је млада девојка, „ма да знам добро да је то противно обичајима и да би било врло непријатно мом оцу, који сада борави у Енглеској, да ме види овде саму с Вама. Али, на послетку, он не треба то да дозна. Мој добри отац ми допушта потпуну слободу кретања.“

„А Ваша госпођа мајка, госпођице?“

„Она је пре три године умрла!“ одговорила је млада девојка.

„Ја живим овде с мојом добром Кати, са свим сам на овом имању, када је мој отац на путу!“

За време овог разговора Кати је била упалила неколико свећа.

Приспели странац је уведен у једну собу, која је и поред прилично оскудне опреме изгледала пријатно.

Цвеће у вазама и лепе слике красиле су зидове.

„Кати, постарај се сада за вечеру за нашег драгог госта“, рекла је млада девојка старој Креолки.

„Ви сте сигурно уморни и гладни, господине“, окренула је се Вили Џемсу и када је овај то потврдио и уједно је замолио да му допусти да намири коња, који је био преморен, млада му је девојка одговорила да је коњ збринут. О њему је се слуга постарао.

Тек сада је млади официр казао своје име и чуо из уста своје лепе, младе домаћице да се она зове Розана Гилберт.

У том времену је се Креолка удаљила да спреми вечеру; Розана Гилберт је метнула као снег бео чаршав на сто, који је стајао на средини собе, отворила мали орман, з њега извадила скупоцен порцулан и старо сребро, лепо украсила сто и пренела све што је потребно за вечеру.

Млади енглески официр брзо је ступио с Розаном Гилберт у разговор.

— Наставиће се —

Океанска авијатичарска Рут Елдер, чије је име својевремено тако много било спомињано, раставила се коначно од свога мужа. Развод брака није изведен ни у једној северо-америчкој држави, где је закон врло благ и обазрив, него у Панами јер се авијатичарка бојала да би процес шкодио њеном добром гласу, а осим свега, хтела је да избегне и непријатној сензацији. Цела ствар имала је остати у тајности. Случајем је међутим г-ђа Елдер препозната у хотелу у коме је одсела и један довитљиви новинар дао се на посао, да истражи што ту ради славна авијатичарка. Тако се ствар открила, а наравно и све сензационалне попутне околности, које нису без трагикомичне ноте. Сам процес није, како се је испрва узимало, тражила г-ђа Елдер, него њен муж Лиле Воманг, неки трговац и то са образложењем, да је његова жена окрутна особа, да оставља кућу кад јој се год свиди, да се месецима не показује и да потпуно запустита своје породичне дужности. Коначно, рекао је разочаран супруг пред судом, сви ти зли моменти базирају на њеним проклетим океанским летовима. Пре него што је својим одважним подухватом прича муж, дошла до неочекиване светске славе била је Рут Елдер узор добре жене и брижне скромне домаћице. Лет преко Океана подузела је против воље мужа. Муж је имао страховити страх пре него што је стигла вест о сретном свошетку лета. Кад је то вратоломно полетење успело, није му се ни мало раловао. При доласку у Америку дочекала је његову жену маса од неколико десетина хиљада људи која је беснела и лудовала. Кад ју је славilo 35 говорника у прилично дугим здравицама, дошао је к њој скромно муж да је поздраве. Он ју је загрлио и хтео је пољубити, на што га је нежна супруга гурнула са речима: „Ти си глупан, пусти ме на миру с таквим булалапћинама.“ Од тога часа поступао је она са мужем са хладном налмоћношћу и није пропустила ни једну поклчку, да не покаже разлику између авијатичарке на гласу и њега. Једноставног трговца и човека. Због таквих узбуђавања муж је изгубио шест килограма властите поштоване тежине.

Кад је муж овако приказао све своје муке, није то могло остати без утиска на суд и проглашен је развод због њенине кривице. Занимљиво је да је муж, успркос свих понижења које је доживио од жене, ипак покушао да се с њоме помири. Покушај

Управа и приређивачки Одбор Београдског Јеврејског Женског Друштва на забави код „Паласа“.

Са забаве медицинара у Београду. Приређивачки одбор.

међутим није успео јер је жена казала да жели бити слободна и да неће ништа да чује о поновном брачном јарму. Сад би човек помислио да је с тиме ствар свршена, али то није. После развода г-ђа Елдер отишла је у Холивуд где је ангажована као кабаретна и филмска звезда. Тамо су је, како се могло и очекивати, новинари обасули са питањима о њеној растави. Она је изјавила да јој је врло жао због развода, јер да још увек љуби свога мужа. Изгледа да је душа такве једне океанске летачице загонетнија него душе обичних жена. Њен муж вратио се у Њу-Јорк и сад га салетају листови, да у једној књизи напише историју свога брака. До сада је муж отклонио све такве предлоге, иако су многи од њих врло примамљиви.

НАМЕШТАЈ

добар са солидним ценама

КОД „Жике“

Бука Караића 22.

у близини Палас Хотела

PHILIPS RADIO
БЕОГРАД, КЊ. ЛУБИЦЕ, 5.

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању познате светске руске фирме
ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.
Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој боји
колонизалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узјамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фак 136.

Ценовник на захтев шаљемо само трговцима.

(Заштита марка) The Asiatic Trading Corporation, London

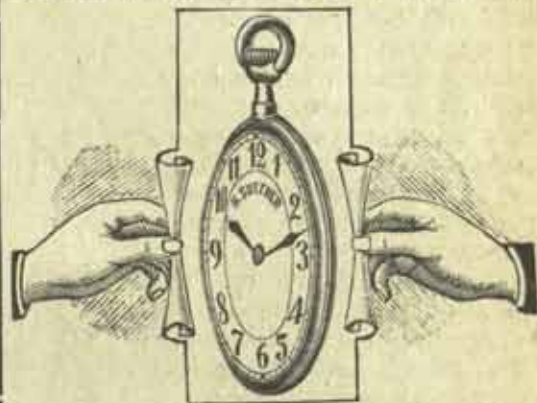
ОПЕТ ДОЛАЗЕ ОНЕ

наше старе боли, када се време промени. За удоме, за главу, за зубе, руке ноге, за цело тело, код реуматичних боли па и ипаче је Федерер Елзафунд, ово већ 32 године прокушало срећство за заштиту, права благодат у кући. Употреба споља и изнутра. Добија се свуда, боца па покупе 6 дин., двојструка 9 дин. Ако га нема, наручите поштом израдио бар за 62 дин. код љекарника **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372** — Хрватска. А за стомак: Елзафунд, 6 кутија 12 дин.

Тачно на секунд

Бр. 100 Дobar швајцарски Анкер. Ремонт. Роскоф часовник само Бр. 111 са Разлук-бројчаником и Разлук-сковаљким само

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п.

Прави швајцарски! Ук 3-годишњу гаранцију!

Бр. 105. Прави Анкер-будилник 16 см висок само 64 Дин. 20 п. Нема ризика! Именају се што не одговара, али се враћа новац. Прави швајцарски велики сатови, часовници за руку, будилници, часовници са вештачком ланци прстења, мизанше, златна и сребрна роба и накит уз готово **ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ** у огромном избору у великом аустрованом дивот-ценовнику који добијете **БЕСПЛАТНО** ако пошаљете Вашу тачну адресу часовничарској радњи

H. Suttner, Ljubljana, broj 965.

Сутнеров часовник „ИКО“ је часовник за цео живот.

Воћке, руже, зимзелене

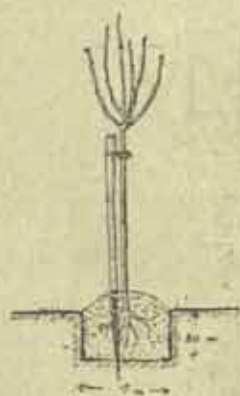
и друге украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашњемо.

Вртове уређујемо

по скицама, које израђујемо према Вашем терену.

Расадник »Флора« Београд, Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

ВАЖНО! За сваку кућу која има виноград, или лозу у башти и око куће чардаклије.

Изашла је из штампе нова књига

ПРАКТИЧНО ВИНОГРАДАРСТВО

од Николе Ж. Петровића

инспектора Министарства Пољопривреде.

ЦЕНА 30.— ДИН.

Књига има око **150 страна**, на којима је опширно описано све што се односи на **подизање винограда, османлука и чардаклија. Сађење и нега лозе.** — Избор сорте америчке подлоге и избор сорте грожђа.

Са много изванредно лепих **слика** приказане су **разне сорте најбољег грожђа** облик листа, **орезивање** и сви други радови.

Књига се може купити или поштом поручити од **семинарске радње**

ТИМЕ ВЛАДИСАВЉЕВИЋА, БЕОГРАД

Карађорђева ул. 85. (Телефон 36-45).

Недељне Илустрације

ПРЕПЛАТА

За нашу државу годишње 140 кн., полугодишње 70 кн.
За иностранство годишње 200 кн., полугодишње 100 кн.

Уредник **М. СВЕТОВСКИ**

БЕОГРАД, 17. ФЕБРУАРА 1929.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. етаж.
Телефон број 26-91. — ПОШТИНИ БРОЈ ПИНАРА * 71

Зимски спорт у Београду

Један весео боб клуб у снегу (фото „Време“).

Неделне
Циципрације

Бр. 9

Дил. 3

Мери Астор

Енглески романтизам

ШТА СЕ ПОДРАЗУМЕВА ПОД РЕЧИ: РОМАНТИЗАМ.

Нема ни једне речи која је за последњих сто двадесет година направила толико ларме у историји литературе, око које су се водиле толике полемике, као што је реч: *Романтизам*.

У Француској је године 1820 дато име *Романтизам* литерарном покрету, који је означавао уметност где је преовлађивала фантазија и осећајност над свима осталим особинама духа, и потпуна

Јунг сахрањује кћер. Сцене из поеме „Ноћи“.

опозиција класичном правцу. Романтизам представља један правац, који се трудио да продре убескрајност, и да тражи инспирације у просторима фантастичним, дивотним, тајанственим, док је античка уметност тражила само разум, мир, једноставност, отменост и светлост.

Романтизам је ослабађао човека, и он је само зависио од своје воље и уносио је божанствена осећања у своје срце. Он је развијао душу у човеку, а тело је губило важност. Физичка патња није више сазнаје трагедија. Љубав постаје химера, узајамна аспирација двеју душа, која их носи кроз просторе, кроз векове, чак у смрт.

Романтизам се појавио као реакција класичној литератури, која је постала један јарам и оков. Класицизам, који се увек држао античких метода, и сматрао као савршенство, мало помало почео је да буну човека. То је био литерарни калуп, а у сваком народу било је генија, који су желели слободу духа.

Зато се прво појављује та реакција, названа: *романтизам*, у француској, ода-

кле прелази у Немачку, а из Немачке у Енглеску.

Енглеска литература за дуго је чувала своју независност. И док је у Немачкој романтизам дошао као реакција на утицај Француске литературе, у Енглеској је тај правац окарактерисан повратком средњем веку и келтској античности.

Године 1742 *Јунг* је публиковао своје дело *Ноћи*, које су биле израз болова једне душе рањене животом. Одмах затим *Хервеј* издаје књигу „Размишљања међ гробовима“, а *Греј* „Елегије написане на сеоском гробљу“.

Упоредо са романтичном поезијом, развија се и роман. *Рихардсон* је био сликар људских душа и *Жан Жак Русо*, говорећи о његовом делу, каже: „Ни један народ није могао да напише роман сличан „*Клариси Харлов*“, нити, пак нешто приближнио.

Филдино, мање дирљив, него *Рихардсон*, заинтересовао је све духове варијацијама слика свога „*Тома Цона*“, а *Голдсмит* је први дао Европи образац моралног и фалитропског романа.

У оно доба, кад је у Немачкој певао *Гете*, у Енглеској епископ *Перси* публикује своје националне баладе. *Шатертон*, један млади песник, превремено сазрео, умире у осамнаестој години, али оставља за собом читаву серију поема, у којима је подражавао старој енглеској поезији.

Али песник, који означава препорукај енглеске поезије, био је *Купер*. Његов је живот протекао у самоћи, зато

Романтичне егзалтације

му стихови носе обележје религиозне меланхоличности, која је била доминантна црта његовог карактера. Он је створио лирску поезију у којој је изливао своју душу, трудећи се да дође у додир са природом. Он опева зимску идилу у природи, шетњу кроз шуму, и налази у природи пуно мотива за његову песничку инспирацију.

Тако од ствара нову школу. Та нова школа удубљује се у најскривенија осећања људске душе. Један велики број песника опевао је природу и језеро *Кумберланд* и они се називају „*лакистима*“, према речи „*лак*“ што значи језеро.

И тада се појављује велики енглески песник *Бајрон*, чија је ватрена и дубока поезија изражена у епоејама лирским. Његова песничка слава прелази границе своје отаџбине и њему се диви цео свет.

Тако је романтизам господарио у целој Европи.

Главна манифестација тог новог правца састојала се у индивидуализму и лиризму. Романтизам је тражио потпуну еманципацију човековог „ја“. Сваки је господар самога себе, и уметник има права да припада самом себи, а не само да подражава кројеним формулама. Ауторитет је био каприц уметника.

И данас, у двадесетом веку осећа се љубав према романтизму, оној литератури која води човека кроз фантастични и мистериозни простор, и завирује у све куте његове душе.

КАРСАВИНА О „ПАТРИОТУ“

Чувена руска балетска играчица *Тамара Карсавина* дала је једном енглеском листу мишљење о последњем *Јанинговом* филму „*Патриот*“.

Њено мишљење није ни мало повољно. Она се једино лепо изражава о самом *Јанингу* за кога каже да жали што игра у томе филму, а за сам филм у главном каже:

„Филм је пун историјских нетачности; костими су произвољно узети а царска палата има изглед каквог немачког провинцијског хотела. Највећа грешка је та што је руска историја сасвим изврнута, тако да су личности за које се у историји зна да су били добри људи, у филму приказани као крвољаци.“

ЕРНЕСТ ЉУБИЋ И ДУВАН

Љубитеље статистика занимаће да знају да је *Љубић* потрошио док је снимао „*Патриота*“ 30 кутија од по 25 цигара („*томпуса*“) и 220 кутија од по 20 цигарета, дакле укупно 750 цигара и 4.400 цигарета.

Чехословачки посланик г. Јан Шеба, у гостима код нашег краља, снимљени приликом лова на срне.

Из старих београдских албума

Две отмене даме у првој младости

Тако је занимљиво превртати старе албуме. Враћате се у неку лепу и поетичну прошлост, кад су младе девојке стидљиво обарале очи и румениле ако би им кавалер дао неки комплимент. И тај комплимент је био за њих нека божанствена музика о којој су сањале, дуго, у ноћи.

Понекад, изненада на старим сликама неки детаљ, који се види и данас, чинке, или потсечена коса на челу...

Како су лепе биле као девојчице ове две даме, г-ђа Бела Касидолац и г-ђа Каја Јанковић, а онда кћери старог генерала Арсе Јаковљевића.

У Крагујевцу, свако који прође покрај куће г-ђе Јанковић, мора да застане.

Сад она живи у тишини, у својим раскошним апартманима, и међ цвећем своје баште.

Г-ђа Бела Касидолац.

А кад сам ја била дете, сећам се... Код ње је жур.

Читава гомила деце и младих девојка стоји на другој страни тротоара и посматра кроз fine завесе поентласи блиставе њене салоне... Кристалне призме на полелејима преливају се као разнобојни пламичци, и зраци се играју на великим сликама у кадифеним рамовима...

Г-ђа Каја Јанковић (Крагујевац).

Изгледало је све као чаролија. После кад сам одрасла, посећивала сам је... Ту сам често виђала и сестру г-ђе Јанковић, г-ђу Касидолац. Обадве су биле отмене, аристократских гестова, г-ђа Касидолац блага, нежна, а г-ђа Јанковић темпераментнија, са дикцијом пуном патоса кад прича о свему.

Путовале су много, и причале много о свему... Занимљиво их је било слушати и гледати сваку стварчицу у том великом плавом салону, или оној топлој соби, окренутој према башти, са финим чипканим завесама на којој прави сенке расцветана кајсија...

То је био најлепши и најотменији салон, ту су се могле чути најпријатније козерије. Госпођа Јанковић седи на дивану, а из њених широких рукава извлаче се нежне руке као од белог воска.

А ту је седела и њихова мати, стара патријархална дама, која прича о својим младим данима, кад је ишла на бал у белој атласној хаљини и белом либадету...

Било је онда пуно радости и живота у том салону...

А после је дошао рат... Тешка несрећа... И у том лепом салону чули су се уздаси и јаук.

Г-ђа Касидолац је изгубила свог сина.

Зато је и данас у њеним очима вечна туга мајке, зато су тужне и очи г-ђе Јанковић.

И кадгод се нађем у Крагујевцу, волим да прођем поред њене куће... Исти они кринови опет цветају, исте беле пузавице на веранди и калемљене руже...

И кад гледам слике ових двеју младих девојка помислим како је њихов живот имао бескрајну радост и бескрајни бол...

А оне су обе остале узвишене у том болу.

М. —

Г-ђа Рада М. Ђорђевића, генерала, као млада девојка 1906 г. (Зајечар).

Позоришни живот

Господин Ракитин...

То је једна фина, широка руска душа, осећајна и носталгичка. Он прича, насмеје се, али у његовим очима увек се крије туга за отаџбином, оном великом, свежом Русијом. Он носи у себи дубоку веру, да ће опет васкрснути Русија.

Сећа се увек оних дана, кад је био редитељ императорског позоришта и у ложи царској појављивао се пар са великим кнегињама.

Зато је овде у Београду за њега био најлепши дан у животу, кад је са руским књижевницима био примљен у аудијенцију код Краља. И у његовим добрим, словенским очима, укажу се сузе кад прича о Краљу...

„О, да знате како је Краљ љубаван, како је дентлмен и велика душа, како Он познаје литературу...“

И та аудијенција унела је у његову топлу руску душу неки мир и лепоту...

Добар је према глумцима и као редитељ, уме да воли правог уметника, неком родитељском нежном љубави... Можда пати, што ретко добија да режира комаде, где би он могао да покаже сав свој талент, већ све неке гротескне режије...

Али свуда се ипак осети уметник редитељ.

Сања увек о томе да има доста новца и да путује... по топлим пределима, да седи на терасама великих ресторана, и да посматра публику...

Тада би могао и да се заљуби, али платонски, и он увек има у срцу понеку симпатију, која је ипак пролазна, и као музика прође кроз његов живот...

Он живи за свог малог Никиту, који је потпуна слика свог тате... Само му је криво, што налази у њему све своје мане, што опет малог Никиту страшно једи, и не допушта тати да тврди, да он уопште има мана. Највише г. Ракитина изненађује модернизам његовог малог сина. Кад га је први пут испратио на станицу за руску гимназију у Марибору, тата је огнишао кући сав растужен и са сузама, јер се растављао са јединцем, а на Никити није опазио никакву жалост, већ радост у очима што путује... Један тренутак се Никита растужно, али то није било због тате и маме, већ због Тома Микса и Наркиса.

Како он воли Београд, како је постао велики Србин. И тешко ономе, ко му увреди српско име! Тај

би одмах познао његову руку... руку малог Никите.

На елеганцију полаже г. Ракитин и критикује одело и мапну сваком глумцу. Само му је умањена гардероба, јер су га били покрали... Нашао је тада нешто од одела, у неким кућама на најзабаченијој периферији, али све је било упропашћено...

Покрај своје носталгичности он има и финог хумора у себи, и често се шали са глумцима. Он није ни с једним глумцем у непријатељству и завади, јер са својом широком душом све разуме, све прашта, нервозу и пргавост, јер је и сам нервозан, и као сви прави уметници носи у себи чисту, детињску душу...

Он воли београдског глумца, воли нашу позорницу, воли Београд и наш народ... Иако носи носталгију, он се и аклиматизује, и истински одушевљава лепотом наше природе...

Скоро ће се навршити десет година како он режира на нашој позорници... Десет година далеко од своје отаџбине, а опет десет година радити на нашој позорници са оном истом љубављу, као кад је режирао у императорском позоришту, и исто онако је уносио своје срце, своје нерве и своје уметничко искуство. И можда кад је плакала његова душа, он се смејао са својим јунацима, заборављао је своју тугу и тегобе живота, да би нам пружио што лепше и пријатније часове...

И треба ли тај дан његове десетогодишњице да остане један обичан датум на нашој позорници?

Да ли ће умети београдска публика да ода захвалност Русу и уметнику, који је стварао најлепши штимунг на позорници, онакав каква се осећа у руским комадима.

То ћемо видети...

НИКОЛА ГОШИЋ

Немојте да га наљутите, јер за час ће да плане, и рећи ће вам нешто, што вам неће бити пријатно... Али тај тренутак прође као летња киша, и он сутрадан отпочиње разговор, чисто се умиљава око вас, и чуди се како ви можете, уопште, да се наљутите на њега, јер све оно што је казао, само је на језику, а никако у његовом срцу...

Под оном његовом веселом, боемском природом, скрива се добро срце... Он уме да буде добар друг, и искрен пријатељ. Више ће вас во-

лети, ако сте весели, али кад се нешто тужно прича, нешто тужно чита, у његовим очима комедијена, укажу се сузе...

Јер он је прави уметник, који носи у себи и смех и сузу, само смех даје публици, а сузу сакрије у себи.

Он је увек весео, разговоран, шали се радо, воли чак и неки пикантни виц, од кога поцрвене мале глумице, а госпођа Марковац узвикне: „Језус“! Али, они сви воле да га слушају... Он зна доста боемских причаца, којима уноси веселост у гардеробу.

Моду прати најревносније, и не допушта да ма ко пре њега носи модеран штоф или модеран пешир. Он је први био у позоришту у виолин бојама... Неко га дирне због тих младалачких боја, али он се не љути, насмеши се иронично:

„Глумачка пакост“!

Дијету мршављења не воли, јер зна да се допада женама и са садашњом својом линијом... Уосталом, и карактер његових улога захтева, да се мора да пази на јеловник.

Какав би тек он изгледао, кад би се појавио као неки мршав Јованча Мипић на позорници.

Зато познаје све најфиније деликатесне радње, и немојте никад да му причате о неким гастрономским специјалитетима у гардероби, за време представе, кад је он гладан.

Важи изван позоришта као љубитељ жена, и воли кад га гледају госпођице. Он добија љубавна писма, али се не зна, да ли их показује жени. Жену своју не скрива, као што раде филмски глумци, јер има симпатичну госпођу, која му даје пуну слободу.

Али после позорице кућа му је ипак најмилија, јер га ту чека мезимица, слатка мала Гордана, која је наследила мамине лепе очи, а татин темпераменат, и уме да се умиљава око тате. Он предосећа да ће она имати велику будућност... Можда ће бити нека прима балерина, јер још сала уме да заузме балетски став. Имала је већ свој деби на позорници, о Новој Години, јер је тада честитала Нову Годину, и зато је добила хонорар — једну велику кутију бонбона. А тата је био те вечери тако поносит, као кад он има своју највећу премијеру...

Мир-Јам

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛМСТ
РАДИ
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд
Студентски 85 Телефон 29-19

На јужном полу је сада лето

...СА ТЕМПЕРАТУРОМ ИСПОД НУЛЕ.

Јужни пол је најхладнији предео на земљиној кугли... Ту непрекидно дувају ветрови, а урагани су страшнији него где на свету. Врло ретко се догађа да се температура попне до нуле, а често се спушта на 60 степени испод нуле, па и више. На јужном полу нема никаквог органског живота. Једина вегетација је гдегде маховина и лишаци. Нема ни фауне, тек понеки инсекат. Али морска фа-

На Јужном полу сад је лето, јер су годишња времена обрнута, кад је код нас лето тамо је зима. Али то лето на полу има температуру испод нуле. Берд мора да жури да искористи повољније време, јер у месецу фебруару на јужном полу већ почиње јесен са страшном зимом, и Берду остају још само два месеца за проучавање. Зиме настаје поларна ноћ и немогуће је вршити испитивања.

Бердова лађа „Град Њујорк“ доста угодно је конструисана, тако да послуга може чак и пријатно да проводи у кабинама. Та лађа је дуга 60 метара, широка 10, а висока 6. Направљена је од дрвета, са једрима, али има и парне моторе. Од огромних греда направљен је труп лађе, да би могао да се одупре леду.

На лађи се налази болница, радиоте-

Попарни истраживач Ричард Е. Берд испитује секстантом положај свог брода „Град Њујорк“.

леграфска станица, обсерваторија, једна сала за свечаности, где се приређују концерти и биоскопске представе.

Јужни пол је интересантан и због тога што има доста мајдана. Тако је пронађен у Грахамовој земљи велики базен угља, али због велике хладноће сва та минерална блага остају мртва.

Лађа „Град Њујорк“ која је отпловила на Јужни Пол.

уна је обилнија. На обалама најмање приступачним могу се видети фоке, галбови, пингвини. Пингвин је карактеристична животиња поларних предела. Они су чудновата карикатура човечанства. Труп им је усправљен, а наслањају се на задње шале, покривени су црним и белом перјем, и са том црном и белом бојом личе на човека који би био у рединготу... Сем тога они увек живе у друштву.

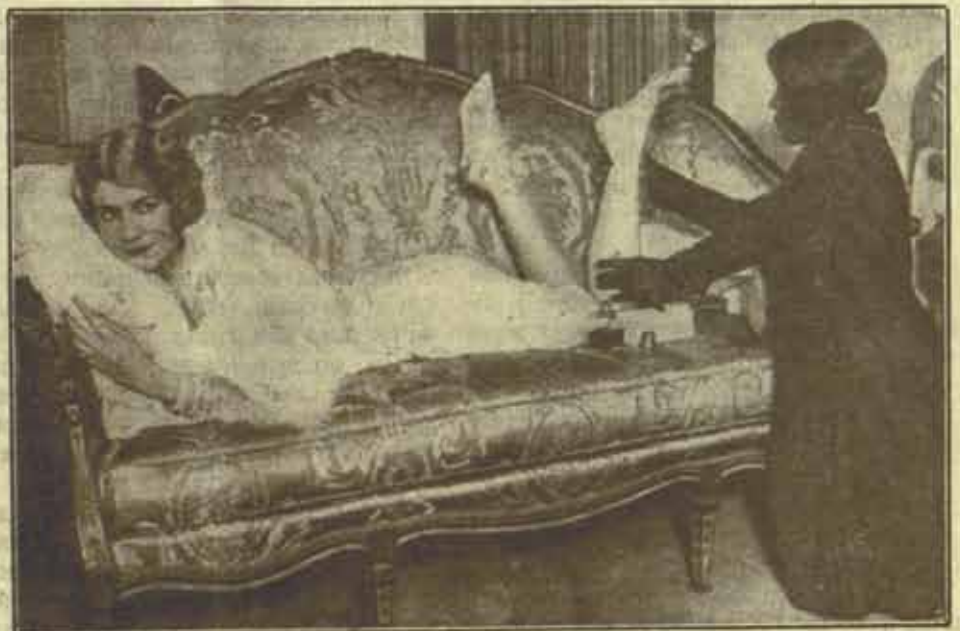
Тај огромни предео, који се назива Јужни пол, велики је као цела Европа. И досада само су се приближили Јужном полу Скот и Амундсен. Они су проучили само један мањи део, а остаје огромна унутрашњост на истоку и западу. Изгледа да командант Берд не мисли да до детаља проучи тај огромни јужни пол, јер је то скопчано с великим тешкоћама.

Ледена баријера, до које је доспео Берд, тек је почетак земље Јужног пола. И кад се дође до ње, то значи да је учињен тек први корак.

Берд располаже моћним средствима. Он је понео четири аероплана и сто паса за саоне, као и две стотине тона намирница. Ни једна експедиција до данас није била тако опремљена.

Послуга на броду „Град Њујорк“

Ноге славне америчке играчице Елеоноре Амброс негују се веома брижљиво јер одиграју три хиљаде долара недељно.

У Берлину је одржан конкурс сличности близнакиња. Наша слина показује три награђена пара.

Од Суецког Канала до Индије

Величанствен је улазак у Суецки канал. Над каналом се уздиже Порт-Саид, пристаниште свију бродова, раскрсница свију раса и цивилизација... Чим пароброд пристане, варош се буди. Виолине се разлежу, ма које доба дана и ноћи да је... Просјаци се извлаче из својих јазбина. Продавци напарфимисаних цигарета, штапова, огрлица, поштанских карата, одмах вас опколе... А са свију страна нуде се, да вас воде кроз град. Ако нећете да гледате мошеје, показате вам друге живописне пределе... Ви се враћате најзад на лађу, носећи пуне џепове разноврсне робе, коју сте скупо платили, и кад све прегледате, видите да ништа не вреди.

Угаљ је натоварен на лађу, и она латано полази кроз канал...

Сунце се гаси над мирном пустињом и кроз симфонију злата, плаветнила и ружичастих боја Африка вас примамљује.

Сад пловимо Црвеним Морем, и покрај несносне жеге, један путник нас уверава, да је на последњем путовању на зебао на Црвеном Мору.

Цибута...

Сви путници су се нашли на тераси једног кафана. Двадесет километара јуримо по околини Цибуте. Сомалске жене играју белима за бакшиш. А кад се смркне, цела Африка почиње да игра.

Лађа наставаља свој пут према Цејлону. Ружичасте вечери... азуричне вечери... и нигде ни једног зеленог зрака. Већ смо пристепели у Коломбо. И ми се чудимо, кад пре стигосмо, јер нас је све успавала блага монотонија обале.

И то је велико пристаниште са звонцима реморкера и писком сирена фабричких. Али Цејлон није још Индија. Рај земаљски је тек у унутрашњости Индије.

Шетамо на плажи у Коломбу и пијемо прави кинески чај... По изложима накит баснословних цена, али ви не смате ништа да купите, јер верујете да ће вам подвалити.

Да би пристепели у Индију имамо да пређемо возом цело острво Цејлон до Таламенара и ту да се укрцамо у једну малу лађу, која ће нас одвести у Данесходи.

У шест часова увече напустили смо Коломбо... У купе-има канабета за спавање, што значи да се ту спава и дању и ноћу; и један мали умиваоник.

Ту је и ресторан. Нас четири путника уђосмо у вагон ресторан. После конфитира доносише нам вино, а то су биле три прескупе боце.

Наслоњен на прозор, трудим се да посматрам предео... Ноћ је божанствена. Према граоплавкастом небу оцртају се велики листови палми и кокоса... Као кроза сан посматрам како беже сенке тог фантастичног декора. Свака ствар у тој тропској ноћи на Цејлону добила је неку нарочиту лепоту... Као да путујем кроз царство снова.

Задувана локомотива писну... Да није случајно срела тигра... Али на целом путу само сам видео кондуктера.

Пре но што ћу да предузем својих десет хиљада километара кроз Индију, отићи ћу у Пондишери, да испуним административне формалности. Прави пут кроз Индију тек почиње одатле.

Узбуђен сам, што се налазим пред Индијом, коју сам познавао из књига, из прича о рајама и махарајама, факирима, мађионичарима, сјајним светковинама, земљи цвећа и луксуза, сунца и љубави.

Али тек што сам се искрцао отеже се преда мном једна бескрајна пустиња од

песка... Неколико Хиндуса, сјајних очију и црне коже, притрчаше да носе пртљаг. Гавранови лете над нама. Очи, дуга коса и гаврани, то је знамење Индије.

Да ли сам заиста у Индији? Срце ми је стегнуто при помисли да ми је остварен сан.

Може ли се уопште писати о Индији. Њој се могу учинити различите посете... За археолога и лингвисту југ је рај и довољно је да проучи историју ако обиђе само пагоде. За онога који воли путовање интересантне су палате махараја и свечаности у њима. Али ако западнете у гомилу туриста, које воде у излете, кад сунце зађе, онда ћете из Индије понети гомилу збрканих утисака, као кад странац дође у Париз и обиђе га за четири дана. И кад се врати он се сећа споменика, коктела и истористих имена.

Јармила Халупова, шампионкиња у мачевању, извојевала је трипут првенство Аустрије.

ЖЕНА СА МАСКАМА

Урсула Фалцке са маскама које употребљава приликом својих уметничких игара.

Кућа у облику полу-цилиндера. — У Лос Анжелосу у Калифорнији доиста воле да експериментирају јер им је дошла идеја да саграде и овакву зграду, коју су назвали „мрки полу-цилиндер“.

Снобизам је модерна болест

Ми живимо у доба где снобизам свуда влада, па чак и осећањима. Снобизам је болест наших дама, а састоји се у томе, што претерује у сваком дивљењу и одушевљава се оним, што у ствари не воли, али то други воли и онда треба и сноб да се направи да воли. Сноб је у стању да се растопи хвалећи неког писца, који му је страшно досадан, само зато што је он у моди у неким салонима и тамо га воле, или га неки лист хвали. Он налази исто тако да је божанствена музика, која му страховито пара уши, јер је чуо од других снобова да је она последња реч једног генија. Сноб прави да обожава неке жене, управо један жанр жена, које су му страшно одвратне, али он је чуо да су те жене у моди, а онда мора и он да изражава своје дивљење. И за њега су оне једине интелигентне жене, једине лепе жене...

Снобизам је комбинација суете, притворства и глупости...

Срећом у маси се никад не налазе снобови. Средњи сталез храбро се одупире подмуклом нападу овог микроба. Снобови се највише рекрутују међ послератних богаташима, а има их и у отменом свету. То је обично омладина, и мушка и женска, јер има госпођица снобова, као и младића.

Има неколико врста снобова, али међ њима се истичу три, четири врсте. Снобизам је врло заразна болест и често пута њој подлегне личност потпуно здрава духом, јер је окружена снобовима.

Постоје снобови који само бирају поједине ресторани где ће да се појаве, и то увек првокласне, где воле да имају једно стално место, да би их сваки видео. Они увек воле да напомињу у друштву како посећују тај и тај хотел, како скупо плаћају кост, и увек направе мину, кад

им неко предложи неки мањи и јевтинији ресторан.

Затим снобизам коктела.

Коктел је увелико ушао у моду и може се чути дама или господин како причају, да само пију коктел, иако им је то пиће одвратно.

После долази снобизам ретких издања. Има богаташа, који се увек хвале својим библиотекама, иако им можда стоје несечене књиге, и непрестано вуку скупочена издања, да би тиме доказали, како су они библиофили. Такви колекционери воле књигу само због рекламе, и не жале скупо да плате. Многи међ њима рачуна једног дана да иштекулише с тим књигама и направи добар пазар.

Постоји и снобизам старог намештаја. У неким кућама видеће се неке критике од намештаја, али вас они уверавају да је то старина.

Најопаснији је снобизам, који чини атак на осећања.

За многе снобове жена је модерна ако путује много, говори сувише гласно и свакојаке глупости без везе, пуши јак дуван, доноси закључке о свему за минут, и изјављује да је господар његовог срца.

Такав снобизам је глупо наиван и смешан.

Има много госпођица, које би биле врло симпатичне, да немају у себи бактерије те модерне болести, који утичу на њих да дају себи изглед снобова.

Оне често пута одбијају од себе људе, који би их запросили, јер се они плаше њиховог снобизма, а у суштини код њих је само то једна глазура.

Сваки снобизам може још да се спрости, али се не прашта снобизам срца, који ствара лицемерну природу, чак и лажну, и уништава искрену и праву љубав.

Две савршене представнице црномањастог и плавог типа жена.

Читајте Недељне Илустрације!

Капетан који не верује женама

Писац овог чланка је капетан Роберт А. Бартлет, познати поларни истраживач који је узео учешћа при проналаску северног пола, на Периевом броду.

Доживео сам на мору дванаест пута бродолом. Четири пута сам лично посматрао пропаст својих бродова или њихово разбијање о стене. Од једне непријатне мисли био сам увек поштеђен приликом мојих сусрета са фантомом смрти, — то јест нисам морао мислити на то да ће иза мене остати жена и деца. Никада се нисам женио. Мислим да ни један од поларних истраживача не би требао да се жени јер жене тако често ломе наша срца.

Неки рибар кога сам познавао доживео је једне зиме бродолом код Лабрадора. Оставио је своју жену у снегу на обали и пожurio је у најближе село за помоћ и храну. Када се вратио видео је страховит приказ: гладни пси беху растла сироту жену. Овај рибар затим никада више могао доћи к себи од бола над изгубљеним драгим бићем.

Провео сам свој живот већином међу људима суровим, добрим и рђавим, храбрим и плашљивим. Али то беху вазда само мушкарци. Ја умем тачно да их оценим. Довољно је само да погледам некога па да знам какав је. Поставим му неколико питања и већ сам упознао његов карактер. У стању сам тачно да утврдим може ли се човек на њега ослонити или не. Могу већ унапред да кажем како ће се опходити у тренутку када буде осетио опасност и близину смрти.

Изгледа доста чудновато да сам научио да распознајем и жене. Не тврдим да их разумем. Оне често не разуму ни саме себе. Али знам како жена поступа у изврсним тренутцима и зашто тако чини. Можда ме је управо ово познавање спречило да се женим. Жена се ретко усуђује да иде путем мушкарца па ипак морам признати да је и на мојим најопаснијим путевима била увек по нека жена.

Када сам био са Перием у експедицији на северни пол, са нама на палуби беше и једна Ескимљанка. Када је наш брод „Карлук“ потонуо усред Поларног мора у јануару 1914 на хладноћи од 54 степена испод нуле најважнија особа у нашој посади била је Ескимљанка — жена и мајка.

Нисмо знали хоћемо ли се у опште још некад наћи међу људима. Четири човека пођоше на пут у правцу Аљаске и од тог доба нико ништа о њима није чуо. Ми остали пошли смо према Врангеловим острвима. Пут је трајао неколико

недеља и за то време преживесмо невероватне тегобе.

Ескимљанка нам је била шваља. Не беше навикла на овакав начин живота јер је живела мирно у угодной земунци у малом месту пре но што смо је повели са собом на пут. Била је на овај пут исто толико ненавикнута као и свака друга жена. Да ли је јакимљанка? Чујте њену историју.

— Где је моја обућа? викао сам из пуних груди да виком пригушим узбуну која је настала на броду у тренутку када смо почели тонути. Нико није обраћао пажњу на мене. После пет минута осетих женску руку која се дотакла моје шаке. Окренух се и у тами кроз пахулице снега спазих да Ескимљанка иде замном.

— Да вам обујем штеле, капетане, рече.

Узех јој обућу из руку. У том спазих да су јој усне крваве.

— Ударио вас је неко? упитих је.

— Не.

— Па шта се онда догодило са вашим уснама?

— Жвакала сам капетанову обућу.

Тек тада схватих да је она стављајући свој живот на коцку продрла у моју кабину у тренутку када су ледене санте уништавале наш брод и спасла моју обућу. Знао сам да су влажне и у рђавом стању. Изнела их је и по ескимском обичају почела жвакати отворду кожу да би постала мекша. Унутра на њононе ставила је мало сена. На мразу и вејаци раскрвала је уста од прилике на двадесет места. Али сачувала ми је ноге од смрзавања.

За време тешких дугих недеља које су следовале после тога била је исто таква. Брижљиво је обајјала промрзле прсте и ноге свих оних који су пострадали од хладноће. Оправљала нам је одела, чистила обућу и имала увек осмех на лицу и у најкритичнијим и најочајнијим тренутцима.

Не сумњам у то да би се и бела жена понашала исто тако храбро када би то било потребно. Поједини капетани радо узимају своје жене са собом на дуге путеве. Али сви морнари су убеђени да жена на палуби брода значи несрећу. Пловио сам једном као други крманаш са капетаном који је повео са собом и своју жену.

другог дана пловидбе падох на палуби и за мало што нисам избио око. Први крманаш је још истог дана нишчашао руку. Права трагедија се догодила тек друге недеље. Нашега куvara заболело колено. Мислим да је то био реуматизам. Имао је велике болове. Познато је да на мањим трговачким бродовима нема ле-

кара. У капетановој кајути налази се књига из које се свако може сам научити шта треба да чини за време неког обољења. Кувар се жалио на болове а капетанова жена примила се да га лечи. Прочитала је лекарску књигу од почетка до краја и најзад почела лечити куvara од болести означене на 209 страни, док је међутим он био болестан од оног што је стајало на 109 страни. Резултат је био трагичан. Болови му се погоршаше и кроз три дана био је мртав. Капетан је због тога имао непријатности и мислим шта више да је био осуђен на издржавање неке казне. Тако се предосећај несреће испунио више но што се и очекивало.

То је разлог да увек са извесним неповерењем примам жене за сапутнике приликом пловидбе, јер је у ствари боље да човек и не покушава проверавање овог старинског веровања.

Еlegantни сервизи
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе, модерне и јефтине сервизе треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

Јесте ли већ видели оволико дивних ногу? — То су ученице хановерске балетске школе Карла Логоса.

КАКО ЈЕ „МИС УНГАРИЈА“ ЗАДОБИЛА КРАЉЕВСКУ КРУНУ.

Као што је познато на париском курсу европских лепотица од 17 девојака изабрана је за краљицу европске лепоте Мис Унгарија, Елза Симон. Приликом њеног доласка у Париз дочекале су је играчице познате под именом Доли Систер, које су према њој осетиле велику симпатију, али су дошле до закључка да у оном вечерњем оделу које је донела са собом неће оставити никакв утисак на жири. С тога су је Доли Систер одвеле одмах свом кројачу и кроз пет часова имала је Елза Симон хаљину тако рафинирано справљену да су све њене особине биле знатно истакнуте, нарочито плава коса и нежне црте лица. Жири је био одушевљен њеном појавом и досудио јој назив европске краљице лепоте.

ЗЛОГЛАСНИ ГОСПОДАР ЛОНДОНСКИХ ЗЛОЧИНАЦА ЈЕ УМРО.

Недавно су лондонски злочинци приредили готово сјајан погреб покојном Џемсу Булоку. Покојник, познат под именом Цим, поглавица злочинаца обављао је свој полни занат већ тридесет година и то углаво виртуозно те је био сматран за злочиначког првака. Цим је пореклом из поштене и лојалне сеоске породице настале у Норфолку. Као дете побегао је од куће и потмарио се кроз лондонски олош где је добро упознао и испекло свој лондонски занат. Сам је ретко крао и плачкао али је зато

врло уметно организовао и финансирао већину великих крађа накита у Енглеској. О његовом богатству кружиле су невероватне вести. Тек кратко време пре смрти напустио је своју злочиначку каријеру.

Једна жена заузима висок положај у Црвеној Армији. Госпођа Сакновескаја је члан Генерал - Штаба и носи црвену звезду, — орден којим се одликују заслужни војници Црвене Армије.

Госпођа Александра Колонтај, досадашњи совјетски посланик у Норвешкој, наименована је за посланика у Мексику. То је прва жена која је заузела тако висок политички положај.

СУЈЕТА МАЛАЈСКОГ СУЛТАНА.

Султан Малајске покрајине Келантан која потпада под енглески протекторат, добио је недавно писмо од суседног султана Тренган, а ту на поштанској марки налажаше се лик поглавара поменуте државе. Спазивши ово Келантански султан се необично разљути јер су њега самог одбили поводом истог захтева, то јест да и он сме ставити свој лик на марке своје покрајине. Отишао је одмах енглеском комесару и жалио се горко на ову неправду. Посета његова имала је добар резултат. Заступник енглеске владе уверавао је султана да ће и његов лик заблистати на поштанским маркама чим се потроши резерва старих марака. Сујетни Султан није оклевао већ је из сопствених средстава искупио већи део марака старог издања, тако да је ускоро затим могао послати свом суседу у Тренган такође писмо франкирано марком са сопственим ликом.

ПРИНЦ ВАЛЕСКИ РАСПУШТА СВОЈУ ЕРГЕЛУ.

Принц Валески је одлучио да распусти своју ергелу која се састоји из петнаест коња за трке са препонама и не намерава да учествује на тркама овог лета. Као што је познато принц Валески је страстан јахач и до сада је однео у овом спорту многе победе. Пошто се сада одриче својих пасија тумачи се да је то једино у вези са болешћу Краља Џорџа јер престолонаследник треба данас да води више рачуна о државним пословима.

Свечана сахрана шпањолске краљице-мајке

У Мадриду је на необично свечан начин, уз један историјски средњовековни церемонијал, сахрањена мајка шпањолског краља Марија Кристина. Читав дан пре погреб грађани Мадрида у бескрајној поворци пролазили су кроз мртвачницу да виде мртво тело умрле краљице мајке. Поворка дугачка преко 3000 мет. лагано се промицала и полицијска коњица имала је много посла да одржи ред. Свет је улазио на главна врата величанствене краљевске палате где су држали шпалир краљевски коњаници у средњовековним униформама и светлим коњима. Сцена је била потпуно средњовековна.

Мртво тело краљице лежало је у откривеном сандуку на земљи, окружено морем цвећа. Краљица је била одевена у грубо сукно калуђерице фрањевачког реда. Дуге бледе руке држале су крст и једини краљевски симбол, огромну краљевску круну. Била је последња жеља покојне краљице мајке, да је сахране у овом чедном одећу калуђерице.

Сутрадан рано у јутро извршен је погреб по старом и врло сјајном дворском церемонијалу, који је давао слику историјских поворки од неколико столећа уназад. Ту су се виделе старе униформе коњаника, пешака, у плаво црвеној униформи, који су у знак жалости носили окренуте пушке. Затим легиони племићи са Малте, Калатраве и Сан Јага у белим кабиницама и белим перјаницама, даље коњаници у црним доколеницама, кратким белим панталонама и дугачким сребрним коњима. Ишли су коњи покојне краљице покривени црним покривачима, даље дуг ред особља краљевске ергеле, коморници, ред шпањолских племића, особље двора, дворски ловци и гонићи. Затим безбројни попови у црвеним и црним мантијама. Била је то чудна и интересантна слика историјских одећа. Вођа церемонијала је изричито рекао, да ће се погреб обавити у истом стилу како је сахрањен Алфонс XII муж покојне краљице мајке.

Иза ове сјајне средњовековне поворке, која је имала једини знак жалости црни вео на рукавима и на сабљама, полако су ишла кола са сандуком у која су били упрегнути загасити коњи. Уз сандук су ступали племићи и дворјани с коњем, а омадх затим „монтероси“ из Еспинозе. То су обични грађани малог места Еспинозе, који имају привилегију да буду чувари умрлих чла-

Шпањолска краљица мајка Марија Кристина која је умрла у 71 години.

нова шпањолског двора. Та привилегија потиче још из давнине, када је један касталијански гроф спасао живот неком шумару из Еспинозе. „Монтероси“ чувају мртво тело члана краљевске породице док се оно не сахране.

Иза кола са сандуком ишла је поворка врло лепих униформи. Ту је била краљевска гарда у сјајним одорама, а једино су инвалиди имали модерне војничке униформе земљане боје. Њима је покојна краљица мати посвећивала за живота нарочиту пажњу. Кад је поворка стигла на северну станицу, тамо је дочекао Примо де Ривера са дипломатским кором и папским нунцијем. Док је сандук полагао у специјални дворски воз папски нунције Тедесини изрекао је кратку молитву усред гробне тишине. Тада је воз кренуо према манастиру Ескуриал. Локомотивом је управљао војвода од Саракозе, који је био одевен у обично одећу машинисте. Кад је воз стигао у станицу Ескуриал, поновно се образавала поворка, која је испратила сандук до манастира, где су сахрањени сви суверени Шпаније. Када кола стигну до улаза у манастир, зауставе се и тада дигну са њих сандук који је покривен златним дамастом. Коморни племићи

носе га кроз улаз и положи у дворштуру на сто покривен црном свилом. Када стигне сионски бискуп и приор манастира војвода од Сотомажора предаје им писмо краља приору манастира, који га гласно прочита. У њему краљ Алфонс XIII моли приору манастира да узме и сахрани мртво тело његове љубљене мајке. Тада бискуп изриче усрдиу молитву на глас, а прате га остали свештеници. Околу бубњају коњаници у дугачким интервалима. Тада прилазе монтероси. Војвода од Сотомажора скида покров са сандука и показујући сандук монтеросима пита их: „Признајете ли ми да је ово тело њезиног величанства краљице доне Марије Кристине које вам је било предано на чување у краљевској палати?“ Монтероси препознају сандук и одговарају у сав глас: „Јесте, признајемо.“ — Тада војвода ставља исто питање фрагтрима Августинцима у манастиру који такође потврђују. За читаво то време околу влада гробна тишина, која се прекида плачем дворских дама. Јутро је било врло хладно. — Околуна брда покривена маглом а из даљине доириле грмљавина топова. После те церемоније поновно се сврстава поворка и сандук носе у цркву, која је препуњена мирисом цвећа. Било је положено 105 великих венаца, а читаве хрпе цвећа и венаца положени су изван цркве. Севиља је послала читав вагон љубичица. Сандук се полаже на велики катафалк на којем се налази као једини украс краљевска круна и величанствен стари светњак звани карамфил, који има осам светњака у којима је осам огромних црвених свећа. После службе поновно носе сандук у собу звану „пудридеро“. То је једна ћелија тамна, влажна без зрака светлости, где мртво тело чека док га не пренесу у пантеон. Министар правде предаје тада кључеве настојнику манастира. Тада се сви удаљују. Код сандука остају само неколико фратара на стражи и два столара, који извртају рупе на сандуку. Тада се ћелија херметички затвори и сандук ће остати овде док се не пренесе у мраморни маузолеј.

КОЈУ ОСОБИНУ ЦЕНЕ НАЈВИШЕ ЕНГЛЕЗИ КОД ЖЕНА

Један енглески недељни лист приредио је међу људима анкету: Коју особину код жена највише цените? Стигло је 17.324 одговора а од њих 18.112 гласало је: добро вођење куће. Само 51 читалац изјавио је да цени највише лепоту.

Жета Гудал биће партнерка Лона Ченна у филму „Исток је исток“.

Љубитељи Недељних Илустрација

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

Једна наша симпатична читатељка.

Г-це: Е. Николићева, из Ореовице,
и З. Миленковићева из Свилајнца.

Љубитељ „Нед. Илустр.“ Г. Н. Н.

Београдске забаве

Ма каква да је криза, ма колико да је жива у термометру сишла испод нуле, балови не престају бивати чари београдских ноћи. Особито, од како су почеле и забаве под маскама, које фебруару дају карневалски тон. Природно је, што је цео Београд нестрљиво очекивао бал под маскама Кола Јахача: навикло се, кроз толико година, да је то најзававнији и најотменији скуп отменог Београда. Но што је ове године падало у очи свима ревносим и верним посетницима овог маскен-бала, то је одсуство маски и једна неупутна хладноћа, немање штимунга за такву забаву, која треба читаву годину дана да нас држи под својим топлим утиском. Већ смо једном забележили то одсуствовање духа на баловима под маскама и готово ће се стећи уверење, да ми својом расном озбиљношћу никада нећемо моћи имати једну фриволну и пуству ноћ, каква се да осетити само на неколико корачаји, с оне стране Саве.

Ваљда нам то „не лежи“, да се изразимо глумачким језиком.

У толико је сјајније прошао француски бал, кога је приређивао клуб „Пријатеља Француске“. Моменат је био изврсан. Никад, по рату, Француска нам није била ближа. Није било франкофила — а у Београду је то сваки други — који није сматрао за дужност да се на овом

елитном балу појави. Чак је запажено, да су многи балови подбацили само с тога, што су се многи спремали само за овај бал са кога нису хтели нити могли изостати.

Морамо најпре осврнути се на једну чињеницу, која је упадала у очи: одсуство званичних лица. Оба протектора бала г. Дар и г. Кумануди нису били. Француски министар у Београду, хитно одазван у Париз није могао, поред свег свог жаљења, да допринесе сјају манифестације француско-српског пријатељства. Али сем министара, примећено је одсуство и других чланова владе и виших чиновника Министарства Спољних Послова, а поглавито дипломатског кора.

Иначе, ретко је публика свесрдније и бираније испунила дворану

Неколико лепих костима са маскен-бала.

Официрског Дома. Привучена занимљивим играма, са менуетом и гавотом и са давно инчеалим котилонима, присутна публика је одушевљено поздравила парове младих београдских госпођица и официра Краљеве Гарде, који су се прихватили задатка, да нам оживе један тренутак већ давне прошлости версальске. Неке су маркизице веома успеле својом грациом и стилем. Поменућемо их правде ради а то су гпе Мата Матић, Паца и Мара Шуменковић, О. Јуришић, Е. Вујичић, Круна Израилевић, Ц. Распоповић, Д. Филиповић, М. Ђурић, Анђелковић итд. Оне су биле „клу“ бала и свакако су много допринеле општем успеху.

Међу присутнима могли смо приметити гђу и г. Дибал, саветника француског посланства, гђу Елу Халић, гђу г. Петра Пешића, гђу Мару Стефановић, гђу и г. Илију Шуменковића, гђу и г. др. Милана Стојановића, гђу и г. др. Косту Јовановића, гђу и г. генерала Јуришића и толике друге, који сачињавају елитни Београд.

Приређивачима из управе клуба „Пријатеља Француске“ тешко је падала само та околност, што је вредна и пожртвована друштвена председница и душа ове сјајне приредбе гђа Лела К. Христић, била жалосно спречена, да види резултат свога дела. Њу је одмењивала у дужности, млада гђа Христић, супруга г. Божа Христића, шефа Протокола Министарства Спољних Послова.

М. Св.

Софка и њене севдалинке

Чувена љубимица Београда, певачица Софка са својим супругом г. Пајом.

Једном на Калимегдану, летње вечери, разлегала се са грамофона њена песма кроз гране јоргована... Један стих за другим, као таласи, запљускивали су нерве и опијали... Било је нечега наркотичног у тим мелодијама пуним заноса и страсти... Они, што су слушали, приљубљени једни уз друге, стискали су руке још јаче, и приближавали се још топлије једно другом.

Како је велика моћ севдалинки.

И тине су се утишале и слушале жмиркајући.

А слушаоци су замишљали Софку.

Видели су је као Коштану, младу девојку сјајних очију, коралних усана и десни, са витицама опуштеним низ рамена, и парицама на челу... Тако је можда многи замишљају... И једне вечери...

Кроз густи дувански дим стотине глава, као обавијене маглом, ишчекују песму Софкину... Аплауз, усклици, изазивање:

Софка!...

Најеларед на подијуму се појави једна дама.

Еlegantна хаљина од црног креп-жоржета са неједнаком ивицом сукње, фризура полубубијкопф, зачешљана коса иза ушију, само два танка прамена, као први свилен гајган, увијају се на образима. Око врата низа бисера. Очи лепо полузатворене, дугуљасте, некако охоле, са мало удигнутим обрвама, које се мало више подигну кад се она изсмехи али тај осмех је само у очима и увек прикривен...

Ето то је Софка, не само Софка, већ госпођа Софка.

Она се појављује као концертна певачица, са таквим истим ставом, озбиљношћу, и са мало охолости.

Зашто не би била охола, кад су сви они дошли њу да чују, и да је виде...

Она један тренутак застаде, погледа публику, а публика њу, премери је од лакованих шпелица и свилених чарапа до полузатворених очију, и застаде ишчекујући.

А Софка поче да пева, оне њене севдалинке, које причају о севдаху по босанским баштама, песми булбула и мирису ђула... А онда јужносрбијанске песме, страсне тугованке, па србијанске, веселе и несташне... А док пева, стоји непомично, нити се извија, нити преврће очима, само покатак размахне руком и удари у давре, али све уздржљиво, јер зна шта би се десило, кад би она запламтела очима... Ено, онај раздрагани чича, само што није бацио капу. Онај други младић једно око је затворио и само гледа на друго, чкиљи и као да пије Софкину песму... А Софка то виде, издигну обрве, насмехи се охолу, и окрете на другу страну...

Виолине је тихо прате, и прате је очи њеног мужа, његове маслинасте, лепе, арабљанске очи, као код шенка, љубоморне помало...

Па сваки би муж морао бити љубоморан, та гледа како му жена пева, а публика се заноси, лудује за њом и добањује...

И кад се она скиде с подиума, онда

устаде он и поче да свира лагано и страшно, а очима опет тражи своју жену, као да само њој свира, као да хоће свима да покаже да и он има своју моћ, своју виолину и своје очи, али да та виолина само свира њој — Софки.

Мужевима импонује што он уме тако да заштити своју жену, а младима је криво, али у часу највећег заноса, који им распирује песма Софкина, оборе ватрени поглед управљен тој певачици, кад се сусретну с мужевљевим дубоким, арабљанским очима...

Тако је све то интересно посматрати...

Севдалинка је свему крива.

Зато је г-ђа Софка атракција Београда.

Али не само због песме, већ и због своје озбиљности с којом схвата своју професију. Она није оно, што су биле некад народне певачице, да седа за сто са гостима, да им прави друштво, пије и куца се са њима... Тако би је врло брзо сви изгустирали... А кад она после свршених песама седне са својим мужем, мушкарцима је криво, љути се на њу, али баш због тога доћи ће и сутрадан да је слушају, увек са неком надом...

Али ништа им не вреди наде.

Госпођа Софка воли своју песму, а воли и свог мужа... Публици даје своју песму, а мужу своју љубав, па су сви задовољни...

Истина, мушкарци јој то не опраштају, и чућете од сваког: »Море, она је уображена, не можете да јој приђете...«

Јер кад жена неће да гледа једног мушкарца, а заноси га, онда је или кокета, или добра — жена.

Жене, напротив, врло воле Софку, баш зато што је таква...

А сви је воле због њених песама...

Она има своју важност као народна певачица, што чува те дивне песме и изазива њима љубав према народним мотивима. Та њена народна песма разгаљује, подмазује, уноси топлину у живот. После опере долази се да се напије тих народних мелодија...

И оне треба да се чувају, треба спремати народне певачице, а то треба да буде дужност шиганских оркестара. У Београду је сада неколико певачица, а на Славији је Софка и певач Милан Томић код »Рудничанина«. Он пева на грамофону као и Софка, и познат је многим његов мелодичан, топао и слатка баритон, којим изводи народне песме...

Славија се сада растапа од севдалинки.

На овој слици могу се запазити: Олга Чехова, Лил Даговер, наша земљакиња Кете Нађ, Херта Валтер, Ида Вист, Георг Александар и Артур Дуарт.

Књиге и листови

СЕОБЕ — РОМАН ОД МИЛОША ЦРЊАНСКОГ. ИЗДАЊЕ КЊИЖАРЕ ГЕЦЕ КОНА — БЕОГРАД.

Писац „Дневника о Чарнојевићу“ наставио је да слика далеку епоху Србаља, у време пресветле царице Марије Терезије, кад су они сваки час ишли да гину, зарад туђе славе и величине. Г. Црњански, који је пореклом Војвођанин, осетно је боље по ико, то трагично доба српских емиграната под Чарнојевићем. Цео је роман у ствари болна историја једног од предводитеља војничких, Вука Исаковича, од момента кад он у пролеће 1744 године полази по четврти пут на војну, да гине, да буде презиран, да пати од нерижатеља и од својих главнокомандујућих, који су у њему и свима његовим војни-

цима видели само стоку за клање. Роман се завршава са његовим повратком из војне, са измрцвареним срцем. За ту годину дана страдања, г. Црњански евоцира не само битке и војничке маршове, већ за нас драгу средину Срба, настањених дуж Саве, са ниским кућицама крај мочварн, у сред баруштина одакле крећу жабе. Велики део романа одиграва се у среброљубивом Земуцу, онда важном пограничном месту и ми данашњи људи, читајући овај роман из српске прошлости, преживљавамо кроз њега онај измучени живот наших предака, уносимо се у трагичне животе какве госпоже Дафине и њеног девера, који су учинили прељубу док је Вук Исакович прелазео Рајну. Тај се грех платио животом...

Суморно је било цело то време пресветле и пречисте али врло плодне Царице Терезије.

АЛМАНАХ ЈАДРАНСКЕ СТРАЖЕ

Из године у годину „Јадранска Стража“ издаје волуменозне књиге о Јадрану, своје познате Алманахе, који остају као какви писани и трајни споменици потомству. Толики ауторитети и познаваоци мора сабрали су се и овога пута, да у веома укусној књизи, под редакцијом г. Станка Банића, главног секретара „Јадранске Страже“ у Београду, прославе нашу обалу и да је прикажу у њеној историјској улози, у њеној наметљивој лепоти и трговинској важности. Све су то документи, који ће се брижљиво документовати. Сваки кога Јадран интересује, мораће ту да потражи податке јер је све у Алманаху сабрано, кроз ово неколико година излажења. Безброј снимака фотографских, улепшавају ову едицију, тако да је данас право уживање посматрати на стотине слика са свих плажа и цео осунчани, врели Јадран. Те нам слике више изражавају радости посетилаца обала јадранских, но многе друге приче и хронике.

Алманах се добија у свима књижарама или у канцеларији „Јадранске Страже“, Краљице Наталије улица. Телефон 34-78.

Реџиналд Дени игра у филму који ће се звати: „Имаћете да се тучете!“

ДВЕ ДОБРЕ ПРИЈАТЕЉИЦЕ...

Мис Грас Девал секретарица њујоршке зоолошке баште нарочито се спријатељила са једном змијом.

СВИЛЕНИ ШАЛ

Молим те, драги, купи ми једном нешто... што... ми не треба... нешто сувишно... Знаш, нешто... лепо, што човеку управо не треба, а што ипак жели да има... нешто... сувишно!...

Илза је ту своју молбу изговорила тихо, као да се и сама стиди те своје жеље, тог свог женског прохтева... Пригушеним гласом изрекла је ту своју жељу пред својим пријатељем... Молила је, али није захтевала...

Херберт је сваке вечери дошао по њу.

Била је намештена као приватна секретарка код неког банкара.

Морала је сваке вечери десетак минута да причека, јер је Херберт био пословођа у неком дућану, у којем су се продавали радиоапарати, па пре седам није могао напустити свој посао.

Но Илза је радо чекала. Чекала би и дуже да је морало бити. Знала је, да би Херберт и пре дошао да је само могао.

Премда Херберт није био галантан или шљивив пријатељ, већ напротив, човек који није волео романтичности, а који ипак може да искрено воли, њега је сада радовала та њезина жеља, и постао је још боље воље.

Он ју је волео, и сместа јој је обећао, да ће испунити њену жељу, премда је иначе био у таквим приликама спор; могло би се шта више рећи, да је био забораван.

Дућани су били још осветљени. Иза већ спуштених гвоздених решетака неког луксузног излога обоје су застали:

Ту су лежале дивне рукавице, палучице, куфери од дивне, управо мирисне коже, отворено, па се видело безброј малих стаклених и металних стварчица, тоалетних стварчица, које су се блистале и цаклиле, наглашујући своју сувишност... Свилене блузе... Пиџаме... А у средини: — красно сложени свилени шал... тамно загасите боје слично нагорелом дрвету са црним пегама...

— Херберте, тај шал хтела бих да имам! Сигурно је скупљи од шпела, што ми их сваке године купујеш за мој рођендан. Но ја бих хтела да имам баш тај шал, баш тај шал из тог скупог дућана!

Херберт се смешкао.

И они су се договорили, да ће сутра навече пре него обично напустити уред. Сутрадан увече састали су се нешто пре седам сати.

Били су весели, што ће заједно купити нешто лепо, скупо луксузно.

А највише се радовала Илза, која је иначе била тако скромна и која је иначе куповала само корисних и потрених ствари.

Смејали су се и шалили.

Када су пошли кући, Илза је с особитим уживањем осећала топлу, тешку свилу око свог врата.

Осећала се те вечери управо елегантно.

Иначе је избегавала погледима, којим су је гледали пролазници.

Вечерас је с неким особитим задовољством приметила, како су је многи гледали.

Била је сретна.

И тај осећај среће прелазно је као неки флуид и на њеног заручника, који јој је купио тај шал.

Потајно ју је заљубљено посматрао. И њега је радовао тај шал.

Мислио је:

— Та она је још тако млада. Знала ми није жао, што сам јој купио тај шал. Она је иначе тако скромна, без икаквих жеља. Баш ме весели, што сам јој купио тај комад лепе свиле!

И као да би се хтела испричати, јер се малко у себи бојала, да није озловољила Херберта својом нескромном жељом, рекла му је весело:

— Сутра идем опет у банку, да однесем своју уштеђевину од прошлог месеца!

У тај час прошли су покрај једне уличне светиљке, коју је најигач управо упаливао...

Неколико корака иза њих ишао је неки човек... Сам...

Илзу је веселило, да посматра гротескну слику: дуге, испремешане сенке пред собом... витки, шљививи горостаси... сабласне, а ипак веселе приказе... на тротоару.

Њихове дуге, танке сенке стапале су се сада у једну, а између тих сена искочила би од времена до времена сена онога, који је ступао тек иза њих.

Радознало су и он и она погледали човека, који је сада прошао покрај њих...

Имао је широко, бледо, подбухло лице, а очи — лукаве и подле.

Илзи се је то неугодно учинило.

И она је брзо одвратила главу.

Пред Илзиним вратима Херберт се је опростио.

Данас ће рано лећи.

— Сутра увечер поћи ћемо у неку кафану, и ја ћу се заогрнути својим новим шалом! веселила се Илза.

Из даљине чула је још Хербертових кораке...

Наредног јутра, vrlo рано Херберта је пробудило звоњење телефона.

На апарату јавила се Илзина газдарница.

*

Појавио се у Илзин стан.

Као без таква што је у собу.

Лежала је у постељи.

Још обучена.

Постеља је била сва изгужвана.

Лежала је попречно.

Рука су јој се згочиле.

Очи отворене и стаклене.

Одељак ноћног орманчића отворен: испретуран: — новца је нестало: — Илзина уштеђевина од последњег месеца.

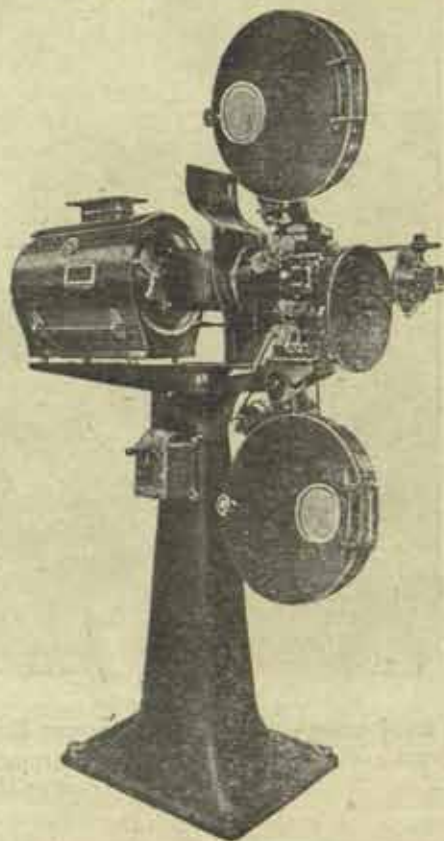
Око врата имала је још шал, с којим ју је провалник удавио...

ТЕХНИЧКО ОДЕЛЕЊЕ

Највећи лагер кинопројекционих апарата најпризнатијих светских марака као:

Saxonia V, Nitzsche, A. G. Ernemann, Bauer, A. E. G., Pathe i t. d.

Reform

Све кино-потребе, као:

Шпигел-лампе, огледала за исте, дијалуксе, дијалукшпигле, моторе, филасере, видерштанде, ауфвиклере и ролне.

Објективе свих димензија: 42 и по, 52 и по, 62 и по, сваке милиметраже, фасунге за објективе разне величине, дијаобјективе од 150—700 м. м.

Оригиналних делова, за све могуће кино-апарате, као:

Малтезер-шпулне, зупчанке, лагере, осовине, крстове, шине, бленде и т. д.

Угљен за шпигл и богн-лампе, свију димензија.

— **Цене фабричне** —

АРТИСТИК - ФИЛМ, Београд
Дечанска ул. бр. 23. мезанин.

лева нога, коју су му пре тога одсекли, и умотану у чаршав ставили поред њега у постељу. Тада га упита краљ, жели ли штогод. Штаке, Височанство, одговорио је он суво: „Само мало њих знају да је Колет њено фамилијарно име“. „Да, то долази отуда, што ме никада нису звали по мојим лепим именима: Сидолија Габриела — као дететом звали су ме Бел — Сезањ, а после увек Колет“. Вечера је била при крају. Обе смо осећале потребу за чистим ваздухом. Колет ме отпрати до хотела. „Захваљујем вам се Колет за лепо проведено вече“. „Ја треба теби да захвалим, јер да ти ниси дошла ја би цело вече радила на којој књижи. Ах, како мрзим да пишем. Каква заблуда што сам постала списатељка.“ За ових дванаест година од када познајем Колет, једнако слушам „мрзим да пишем“. Чудновата Колет!

НАШЕ УМЕТНИЦЕ У ИНОСТРАНСТВУ: НАТА МИЛОШЕВИЋ

Већ давно је то било, кад су две младе и сиромашне балерине, тек ангажоване у београдском балету, тек у стицању симпатија и симпативера и то Ната Милошевић и Соња Станисављевић, са још неколико другарица Рускиња и својом професорком гђом К. Исаченко, изненадно оставиле Кнез Михаилов Театр и изгубиле се у свету.

Пролазиле су године...

Стизали су нам с времена на време гласови о њиховом развићу, о

Наташа Милошевић, — у једној оригиналној пози из руске стилизоване игре.

ПСЕЋЕ ТРКЕ ЗА ВЕШТАЧКИМ ЗЕЦОМ.

У великим европским варошима ушле су у моду трке хртова за вештачким зецом који се гера помоћу струје. Зец је причвршћен једним штапом за скривена електрична колица, спреман на бегство чим стартер да знак да се пси пуге из својих склоништа. Када пак пси оптрче одређену стазу зец ишчезне у своју рупу и онда настаје најкомичнији тренутак, јер пси застају изненађени нестанком плена који су гонили.

њиховим концертима час у Женеви, час у Берлину, час у Француској, свуда по свету. Гђа Исаченко их је вазда водила собом и давала са њима изванредно успешне вечери пластичног балета. Крхљаве девојчице београдске, развиле су се полако у веома љубке девојке, којима је свет од укуса, балетомански, искрено аплаудирао, честитајући им на њиховој уметничкој експресији.

Једна од њих, немогући више да живи ван отаџбине, вратила нам се пре кратког времена и давала је своје матине, веома успешно а затим је поново ступила у рођени балет. То је Соња. О њој смо писали у „Недељним Илустрацијама.“

Ната је остала и даље ван родне грудце. Сад је у Берлину. Још увек, са групом која не напушта своју учитељицу и инспираторку гђу Исаченко, она проводи своје дане у Берлину, постиже успехе један за другим, живи животом на који се није навикла овде у Београду.

„Славна је“, пише нам један њен адоpter из Берлина. „Славна је а још је дете“ и додаје нам још: слатко дете.

„Недељне Илустрације“ биће од сада у тешњој вези са нашим уметницама, поглавито у Берлину, где их има особито много око филмских атељеа. Биће нам необично пријатно, да у нашој јавности саопштите све њихове заслужне успехе.

Најлепша девојка у Пироту, г-ца Нада Бркић.

СЈАЈНА ПРОСЛАВА ЕДИСОНОВОГ РОЂЕНДАНА.

За прославу 82 рођендана Едисоновог Хенри Форд је дао један милион фунти стерлинга за грађење музеја за разне моделе Едисонових проналазака.

Раскршће љубави

— Виктор Лоар —

— Драги пријатељу, дошао сам да се опростим с тобом. Путујем у Индокину.

— Шта ти је то пало напамет?

— Понуђен ми је одличан положај тамо доле — у плантажама каучука — шесет хиљада франака годишње.

— Па у Француској ћеш ускоро зарађивати исто толику суму.

— Јест, али више волим да отпутујем.

— У својим четрдесетим годинама?

— Јест.

Не усудих се да кажем Фредерику Беглеу да су сви изгледи такви да се више неће вратити, али он је разумео моју мисао. Његов одлазак изгледао је као самоубиство.

Пружио ми је руку као да га на тај начин могу једино задржати.

— Не можеш да учиниш ништа друго?

— Не.

— Пријатељу, упамти да ниједна жена није достојна да се човек због ње убије...

— Вратићу се можда — кроз три године — за то време протећи ће много воде.

Ћутао је тренутак па затим додаде, усињавајући се да се осмехне:

— Не могу да останем...

Опростили смо се срдачно. Два дана доцније испратих га на Лионску станицу. На станици не беше никога осим мене, нико није дошао да се опрости с њим. Локомотива захукта и кроз неколико тренутака ишчезе у даљини.

Прошло је осамнаест месеца.

Пре неколико дана бејаш на погребу једног свог пријатеља и друга по позиву, адвоката који беше талентован али чији карактер није одговарао висини ситуације коју је срећан случај створио. Оженио се девојком врло богатог спекуланта коме је учинио знатну услугу јер је помоћу свог политичког утицаја заташкао неки судски процес. Марија Клер је платила дуг захвалности свог оца. Није била сувише срећна али њене пријатељице, ни оне најбоље, нису имале шта да јој пребаце. Десет година брака провела је у резигнацији али са осмехом на лицу, без узајамног поверења, без прекора и ето сада у тридесетој години била је слободна...

Сутрадан после погребца позвала ме је Марија Клер телефоном и заказала ми састанак. Дошла је одевена у црнину, али без сувишних завоја, непретеривајући лажну тугу.

— Долазим да од вас примим савет и помоћ.

— Поводом неког процеса?

— Не. Тиче се Фредерика Беглеа. Оно што вам није могао рећи он, рећи

ћу вам данас ја. Због мене је отпутовао у Индокину. Ми се волимо — нисам хтела да postanем његова љубазница јер сам лојална и нећу никог да варам. Нисам хтела да се разведем јер сам плаћала до извесне мере дуг који је учинио мој отац. Као сви тако вероватно и ви знате за то.

махнуо сам главом.

— Знам да сте ви најбољи пријатељ Фредериков. Ја сам данас слободна, потпуно слободна. Дошла сам да вас упитам могу ли и треба ли да понудим руку оном који ме је толико волео да је због мене напустио и домовину. Треба ли да га позovem да се врати у Француску и да живи са мном...

Гледала ме је право у очи очекујући потврдан одговор. На жалост! Сетио сам се да сам пре неколико дана добио писмо од Фредерика...

Решавао сам се да ли да јој кажем све отворено.

— То је доиста врло деликатно питање, рекох најзад.

— Знате ли што о Фредерику?

Ма да се одлучих да је не заваравам, ипак нисам могао одмах све да јој кажем.

Погледала ме је смело и изговорила одлучним гласом:

— Ситуација је врло озбиљна. Немојте имати никаквих обзира према мени, већ ми искрено реците све!

Тада отворих фијоку и пружих јој писмо од Фредерика. Читала га је а на њеном лицу није се јављала ни сенка туге. Фредерик је писао:

„Мислио сам да се рањено срце неће никада излечити. Првих месеца осећах се оаде страшно. Сумњао сам у то да ћу имати толико храбрости да останем и издржим до краја. Борио сам се са својом савешћу. Када се затим разболех од тропске грознице желео сам искрено да умрем. Опорављајући се од болести налажах и душевну равнотежу у извесној резигнацији. То је био одлучни тренутак... Па ипак кунем ти се да сам волео толико да би тешко било наћи још неку жену која би била толико вољена и поред тога што ме је она, одбијајући моју љубав, гурала у наручје друге жене. Данас је бол знатно ублажен јер схватам узалудност свега. Мој вложај оаде је учвршћен. Оженићу се ускоро ћерком директора плантаже: то је весела девојка према којој осећам извесних симпатија. Немој мислити да ће тиме бити крај свему. Овај брак заиста само је продужење мог формалног живота. Ето, такав је живот!

*

Марија Клер ми врати писмо:

— Хвала вам, господине! Заиста, —

такав је живот!

— А ви, госпођо, одобравате ову игру судбине?

— Ох, ја...

Опростила се журно од мене и отишла.

Моја жена, која није била посвећена у ову тајну, имала је данас дан примања и за време вечере ми рече:

— Знаш ли шта је ново? Марија Клер је ступила као калуђерица у један кармелитски манастир. Нико просто не би веровао да је она толико волела свог покојног мужа!...

ПЕСМЕ ИЗ НОЋИ

I.

На видицима светле последње ватре. Ја бих да као птица придем некуда, да као сен незнано ишчезнем, да као дим над димњацима разбију ме ветрови.

Чегга и онако од живота сам стекао? Ничег! А шта још носим? Ко зна?

У мени младост бурна, луда, охота. Осећам под крвљу као да сам лук стреле који је запет.

Волим,

Ал' ноћас не волим никог — лудујем само!

II.

Знаш ли, ти, црна жено из мојих снова, како је моја Мисао снажна? Од љубави, од туге, од жала, од страсти? Крв бих своју расточио само да смирим себе!

Ко ме је тако страшно проклео да вечни немир своје крви понесем?!

О, снажна је моја младост! Ја сам је кршио, не скрших је. Ја сам је ломно, још је не сломих. А сутра кад ми промичу лета године, жалан ћу бити...

О, како бих волео да волим! Макар и тајно, макар и знано! Само да волим, да волим! Па онда, да могу мирно, спокојно срцу да кажем:

— Ћути, несносно срце! Покорио сам те!

Овако: немиран!!!

Руке распињем, тело извијам.

III.

Знаш ли, о црна жено из мојих снова, да носим једну Мисао за тебе?

Мисао! Она је као цвет који би те опно. Страхујем да ти кажем! Прећу откинути тај цвет и бацити да га однесе водени вал.

Јер! Шта знам!...

Никада на мене мислити нећеш, нити си мислила можда.

Не! Не!... Ћутати! Ћутати!...

Боље је да умре мисао моја као птица у затвореном кавезу без сунца.

Мисао! Ај, како би те опила! — као заносан цвет.

Свет. М. Максимовић

Избор европске Краљице Лепоте

Седamnaest их конкурисало. А свака је од њих имала жељу — да победи! Све су оне биле поносне, јер су на неко време биле симбол лепоте своје домовине, које ће пред аеропагом у Галвестону наступати лепоте жена своје домовине. Називали су их, не именом, него „Полонија“, „Хунгарија“, „Француска“ и т. д.

Жири је заседао у свечаној дворани редакције „Журнала“. Било је ту много уметника књижевника глумца а особито сликара. Међу осталим и славни мајстори: Ван Донген, Белтран, Масес, Верт, Аблет, Галани.

Чим су одлични чланови тога друштва заузели своја места, одмах су почеле дефилирати лепотице — седamnaest на броју. Све су биле узрујане, неке малко румене у лицу неке опет беле. А Жири је савесно „радио“: чуло се

ушқање, повици дивљења тихим гласом биле су изречене и неке замјерке... Није то дуго потрајало — пала сата Жири је прогласио резултат избора:

„Госпођица Елизабета Симон најлепша жена Мађарске, која је са тек неколико гласова победила „мис Полонију“, г-ђицу Владиславу Костакову репрезентира ће у Галвестону „мис Европу“.

Одобравање... Честитање... Неколико минута свеопшти метеж, — јер у први мах није се знало која је то — „мис Хунгарија“, која је изашла као победница. Онда је била пронађена међу својим „супарницама“, малко застиђена.

Фотографи и филмски оператери одмах су се башили на своју жртву... Опет метеж, вика, гурање.

Онда се опет све смирило, и ред је био успостављен Фотографи су се по-

вукли, а сада су дошли на ред — новинари.

Трајало је неколико минута док је пронађен тумач, госпођица Симон говори само мађарски и немачки, а француски ни речи.

Ево, што је тумач уместо ње говорио: „Има ми 19 година. Рођена сам у Кезикету на Блатном језеру. Отац ми је лекар. Хтела сам да покушам срећу. Нисам мислила, да ћу победити. Све ме је то задовољило, а сада сам сретна“...

Г-ђица Симон била је сада сасвим мирна и није изгледала више нимало узбуђена.

„Још никада нисам била у Паризу. Не треба да вам кажем, како сам очарана тим градом. Све ми се још чини као да сањам“.

Свих 17 „мис“ отпутовале су још истог дана у Ницу.

НАЈЛЕПШЕ ПАРИЖАНКЕ

Играчица Илона Каролевна

Три дивне сестре из Мулен - Ружа.

Мистингет са својом лутном.

НОВИ ФИЛМОВИ КОЈИ ЋЕ УЗБУДИТИ ФИЛМСКИ СВЕТ.

После филма „Двоје заљубљених“ са Роналдом Колманом и Вилмом Банки, а у режији Фред Ниблоа, биоскоп Корзо ће дозети још неколико великих филмова: „Живи Леш“ са Чудовкином, „Жути пасош“ сјајан руски социјални филм „Пакао љубави“ са Олгом Чеховом и „Три страсти“ са Светиславом Петровићем и Алисом Тери, а то су свакако филмови који заслужују пшту пажњу.

ФРЕД ТОМСОН ИГРА САДА У ФИЛМУ „ПОСЛЕДЊИ УДАРАЦ“ КОД „НАРКИПА“.

„Последњи ударац“ је истовремено и један од последњих филмова Фред Томсона, популарног и омиљеног представника каубоја, који је недавно умро. Сваки од његових досадашњих филмова садржи по део Томсоновог Живота, који је заиста био буран и разноврсан. Фред Томсон је од своје ране младости био изврсан атлет и те његове спортске специјалности доносиле су му вазда велике симпатије. У филму „Последњи Ударац“ имаћемо прилике да се још једном дивимо Томсоновим сјајним акробацијама.

„ПРИНЦЕЗА МАША“ СА КЛОДИЈОМ ВИКТРИС И БОРИС ДЕ ФАСОМ.

„Принцеза Маша“ је један велики филм из руског живота са сижеом

Интересантности о новим филмовима

из доба царистичке Русије и револуције. Ту се суочемо са познатим филмским уметницима високе вредности, као што су Клодија Виктрис, интерпретаторка Принцезе Маше, Гомуалд Луоа, који је славно своје триумфе у филму „Лакиз“, „Борис де Фас“ познат из филмова „Бога... Бога...“ и „У Вихору“ и многи други.

ЏОАН КРАФОРД У ФИЛМУ „ПОЖАР НАД ЉУДИМА“ КОД „БАЛКАНА“.

Џоан Крафорд, лепотица која осваја својим заводничким гестовима, може се сматрати као нови тип жене у стила Грете Гарбо и то је њена најлепша особина. Сада ће нам биоскоп „Балкан“ приказати један од њених сјајних филмова „Пожар над људима“, где драматична радња кулминира, поред потпуно успеле режије. Уз Џоан Крафорд глуми и чувена америчка звезда Кармел Миерс.

ДВА ИНТЕРЕСАНТНА ФИЛМА: „БИТКА КОД ФАЛКЛАНДА“, И „ЛЕДЕНА ПУСТИЊА“ СА ХАРИ КАРЕЈЕМ КОД „ПАЗИЗА“.

Ових дана биоскоп „Париз“ пружа нам два филма који садрже много интересантности. То је на првом месту „Битка код Фалкланда“ велики поморски ратни филм где су приказане потпуно верно највеће борбе на мору а које су снимљене са врло много тешкоћа и правих опасности. „Битка код Фалкланда“ спада међу најбоље ратне филмове. Осим тога биоскоп „Париз“ приказује и Хари Карејев филм „Ледена Пустinja“, где се развија снажна драма међу копачима злата на Аљаски. Хари Кареј симпатични амерички глумац ужива иначе врло леп глас код филмске публике и његови су филмови увек примани са искреним одушевљењем.

КОД „КОРЗО-А“ ВИДЕЋЕМО УСКОРО „ДЕВИЦУ ОРЛЕАНСКУ“

Поводом 500-годишњице од смрти Жане д'Арк Французи су снимили под протекторатом председника Понкареа велики историјски филм „Девца Орлеанска“ на који је у-

трошено 28 милиона динара, а ово дело по својој монументалности надмашује и филм „Бен Хур“. У овој значајној творевини приказан је са великим пијететом цео живот јунакиње француског народа. „Девца Орлеанска“ биће приказана у биоскопу „Корзо“.

ХАРИ ПИЛ ДОЛАЗИ У ФИЛМУ „ЊЕГОВО НАЈЈАЧЕ ОРУЖЈЕ“.

Један од најплоднијих глумаца и режисера сензационалних филмова то је Хари Пил, чије име спада међу најзвучнија и најпривлачнија филмска имена у опште. Хари Пил се показује у филму „Његово најјаче оружје“ као изврсан глумац, али исто тако и као савршен режисер који успева да одржи од почетка до краја у узбуђењу гледаоце и да их забавља атракцијама најлепшег стила. Због тога ће Хари Пил увек одушевљавати и привлачити сву филмску публику. „Његово најјаче оружје“ приказиваће се код „Балкана“.

„ТИГАР С МОРА“ СА МИЛТОНОМ СИЛСОМ И „МУФТАШИ“ СА ПАТ И ПАТАШОНОМ.

Милтон Силс, чувени глумац драматичних филмова има главну улогу у филму „Тигар с мора“ поред лепе Мери Астор. Ових дана „Тигар с мора“ долази код Наркина, а затим се припремају да нас посете и омиљени Пат и Паташон у свом најновијем филму „Муфташи“.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда

Генер. Ваг. Е. Е. Лутероти
Београд, Драчка 9.

Тражим подзаступника у свима местима Краљ. С. Х. О.

Приликом недавног пута у Берлин, г. Адам Виг, директор београдске филијале Фокс - Филма, посетио је Оси Освалду која је за једно поподне научила српски и потрудила се да ћирилицом напише поздрав нашим читаоцима. Види се да је Осибила одлична и марљива ученица...

ЛОНДОНСКИ ПРОГРАМИ

Лондонски биоскопи сада, у јеку сезоне, дају сензацију за сензацијом. Амерички, енглески, немачки, руски филмови смењују се на програмима и сваки се држи на репертоару по две, три и више недеља. Последњих недеља неколико великих филмова изнесени су пред Лондонску публику, и ми ћемо их прећи у једном кратком прегледу.

Прва сензација је Дипонов „Пикадили“ са Аном Мај Вонг и Гидом Греј, који се даје у „Карлтон Театру“. Филм је израђен по роману Арнолда Бенета и приказује лондонски „подземни свет“. „Дејли Телеграф“ пише да је филм бољи од прошла два Дипонова филма „Вариете“ и „Мулен Руж“ а „Дејли Кроњикл“ да је то најинтересантнији филм до сада израђен у Енглеској. „Сандеј Експрес“ истиче нарочито игру кинеских интерпрета Ане Мај Вонг и Кинг - Хо - Чанга.

Друга сензација су „Три Страсти“

у режији Реке Инграма са Алисом Тери, Светиславом Петровићем и Ш. Гарднером у главним улогама. О овоме филму критика је неподељено похвална. „Реке Инграм је дао свету једну тему за размишљање за дуго време“ пише „Дејли Телеграф“ а „Сандеј Пикчорнел“ налази да од „Четири Апокалиптична Коњаника“ на овамо Рекс Инграм није дао тако снажно дело као што су „Три Страсти“.

У „Емпиру“, се даје сатира Холивудског живота „Глумци“ са Марион Давис и Вилијамом Хенсом у главним улогама. Поред њих се у филму појављују Чарли Чаплин, Џон Силберт, Дуглас Фербанкс, Вилијам Харт, Род ла Рок, Карл Ден, Рене Адоре, Ме Марен, Норма Талмац, Клер Виндзор и Елен Прингл.

Најзад Ал Џоксон већ други месец испуњава програм у „Пикадили Театру“ где се даје „Певајућа луда“, док „Риалто“ репризира „Наз Цепаца“.

Биоскопи у Аустрији.

Према последњим статистикама, Аустрија броји 833 биоскопских сала. Највећи биоскоп налази се у Бечу и има преко 1900 места. После њега пет бечких биоскопа броје између 1000 и 1200 места, а сви остали, у Бечу и у унутрашњости садрже испод 1000 места.

Ерих Помер дозвоао је у Берлин америчког цртача Р. Ј. Хуберта, који је цртао костиме Грете Гарбо и Глорије Свансон да црта костиме за Бригиту Хелм.

Колин Мур нагледа да има намеру да напусти филм пошто заврши филм на коме сада ради. Исто се говори и о Вилми Банки.

Џон Баримур ће играти, под редитељством Ернеста Љубића, у филму „Вечна Љубав“.

Славни шведски филмски уметник Геста Екман у филму „Свадба под револуцијом“.

Жене пријатељице и љубавнице славних људи

О женама, пријатељицама и љубавницама славних људи ретко када да се што зна у широј јавности. Догађа се понекад да их људи у својим тестаментима похвале због њиног пожртвовања и да им припишу сва своја земаљска имања, али затим имена ових жена падају у заборав.

Уз бок сваког славног човека стоји и велика жена, пријатељица или љубавница: Жена која је помагала да се учврсти његова слава: Жена која га је инспирисала у тренуцима неодлучности и хјабрила у тренуцима сумње. Њине жртве погоство заборавља ма да су то драги каменови добровољно жртвовани напретку света.

Многе од ових жена не наилазе на разумевање код својих другарица које им се подсмевају због брига посвећених људима за које их везује љубав. Себична жена ништа више на свету не мрзи тако као несебичност друге жене. Тиме се осветљавају сви недостатци, ових, себичних створења, оне су узнемирене услед личног незадовољства и тако им не преостаје ништа друго до строга критика из које увек излази да ни један човек незаслужује тако велику бригу.

Тешко је разумети генијални мозак: велики људи су, осим ретких изузетака, жртве темперамента.

Речју „темперамент“ не мисли се на бујност неуравнотежених људи који употребљавају овај израз ради оправдања својих порока. Темперамент код генија је нешто дубље, нека врста наглог бола који познаје само стваралачки дух, а који може да осети једино нежна, несебична жена.

Поступци славних људи често пута зависе од њихових жена и пријатељица. Јер нетактична жена може неумесном примедом у незгодном тренутку или каквим оруталним гестом нарушити стваралачку мисао код човека, и то можда неку мисао која би била од користи по светски напредак.

Праве жене студирају своје мужеве или пријатеље као мајка своје дете. Уметност бити права жена у правом тренутку то је њихов циљ. Често пута непристрасна критика женина разјасни нејасну мисао, али новине о том никада непишу.

Колико пута жена види у делу свог мужа или пријатеља одблесак сопственог савета? Како често жена чита у његовим књигама реченице, идеје и тврђења која су се јављала у њеном мозгу? Мисли које би и њој самој донеле славу? Како често жена славног политичара чује у говору свог мужа сопствене напоре?

Џејмс Бари је написао диван комад под насловом: „Шта свака жена зна“, у коме је жена стварно писала говоре свог мужа, али је то чинила тако вешто да није изазвала никада његову сумњу и он је био уверен да је све то сам писао.

Велики људи припадају свету: геније не може остати затворен међу четири зида. Жене ових људи морају се помирити с том чињеницом и примити је без протеста. Њихове личне жеље и забаве морају остати по страни.

Најлепши пример женске одважности налази се у случају који се догодио Дизраелијевој жени. Путовала је са својим мужем возом и када се пењала у вагон

повредила се веома опасно по прсту вратима од вагона.

Да не би свог мужа узбудила пре говора, који је имао да одржи, савладала се јуначки и тек када се Дизраели попео на говорничку трибину, његова жена је подлегла несвестици услед јаких болова.

Уметници често подлежу депресији када их ооузме мисао да их је стваралачка моћ изневерила и да њихове раније творевине немају велике вредности.

Када је најзначајнији тренутак за жену и њена заслуга може достићи невероватну висину ако уместо забринутости изађе са подстреком у сусрет свом мужу, то јест ако је свесна да често пута једна једина реч може донети уметнику нову инспирацију и покренути на рад његову ослабљену вољу. Задатак ових жена није никада лак. Потребно је врло много такта и необично присебног стрпљења.

А где ће наћи ове жене своју награду?

Одговориће вам да је то била њихова дужност помагати, ма и незнатно допринети напретку света, студирати, подстрекавати на стварање сензитивну душу својих мужева, пријатеља или љубавника и да тако свет упозна његова генијална дела.

Живот ових жена није испуњен површним задовољствима и уживањима. То је непрекидно раздавање сопствених снага и у извршавању тог задатка крепи их велика мисао да ни једна жртва, принесена генију, није узалудна.

Шиндлехеров Сановник, највећи, потпун 368 страна. Цена 20 динара. Поштарина засебно. Добија се у Ратарској улици број 33.

Ви требате само једну кремуну за кожу јер

NIVEA-CREME

је крема за дан и подједно за ноћ.

По дану штити она од штетних уплива невремена. Она продире, у опреци са масним Голд-Кремама, посвема у кожу, а не оставља иза себе сјај.

По ноћи делује Eucerit као средство за храну коже те подмлађује, јача и негује тиво.

Само Nivea-Creme садржи Eucerita и на том почива њено јединствено деловање.

Поглавница људождерског племена (после ручка): Тако, а сада ми донеси још једну црну.

— Господару, желиш ли за јело или за пиће.

НИЈЕ РАЗУМЕО

Жена: Господе Боже, телефонирали су ми да је ауто прегазно маму на двоје.

Муж: То је ужасно! Сада ћу место једне имати две таште.

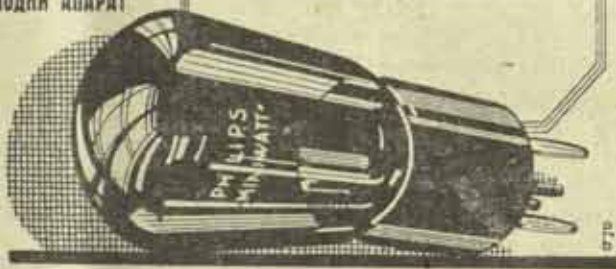
... само што су мајке помислиле да је то глас неког од њихове расе.

PHILIPS ГЛАСНОГОВОРНИК

PHILIPS АНОДНИ АПАРАТ

„ЈА ИМАМ РАДИО“
можете тек онда рећи,
када сви важни поједини
делови Вашег радио
апарата као
цели
гласноговорник
анодни апарат
трансформатор
исправљач
носи име „PHILIPS“.

PHILIPS

Тражите код Вашег радио трговца.
Генерално стовариште: ВИКИНГ К. Д. БЕОГРАД, Кн. Љубице ул. 5.

Филм Артс Гилд, Холивудска нова фирма за производњу филмова, посветиће се филмовима за децу. Први ће филмови бити рађени по Андерсоновим причама.

Марцела Албани, која је завршила у Ници „Делијину тајну“ по роману Викторијана Сардуа, враћа се у Беч где ће под редитељством Гвида Бринјона да игра у филму „Жена на крсту“.

Огист Ђенина снима последње сцене филма „Латински квартал“, у коме, као што је познато, играју Светислав Петровић и Кармен Бони.

Ал Џонсон, ведета из „Даз Певача“ није само певач већ и композитор. Сад јављају из Холивуда да је он компоновао музику за филм „Евангелина“ у коме играју Долорес дел Рио и Роналд Дру.

ДАМА У ЦРКВИ

У Хартвеловом салону случајно сам се опет после дугог времена састао са госпођом де Лерне, и ја сам одмах препознао у бледом, црним велом окруженом лицу некад тако лепу и живахну пријатељицу маркиза де Пердуа.

Она је приметила моје велико изненађење, и пошто смо изменили неколико уобичајених речи и фраза, повукла ме је са собом у неки тихи, заклоњени кутић.

И ту је почела да говори:

— Најзад сам опет нашла пријатеља, којем могу да се изјавим, да испричам сав свој бол... Дакле слушајте ме...

„Било је то последњих дана септембра месеца 1792., дакле у време, када су хапшења и преметачине биле у пуном јеку, кад ме је опет једном посетио мој пријатељ, маркиз де Пердуи.

Према је и он био влади сумњив, па сам и ја живела у вечитом страху за његов живот, ипак смо се осећали прилично сигурним, јер је моја верна Жилијета једина, коју сам задржала у својој служби, на нас пазила и обећала нам да ће нас при најмањем сумњивом знаку обавестити.

Седили смо један крај другог, заборавивши на сав свет, кад је наједанпут Жилијета ушла, сва бледа и дрхћући од страха:

— Мадам, војници су опколили улицу, и преметачине су већ отпочеле!...

— Ја сам скочила са свог места, а час затим чули су се мукли ударици на кућним вратима, знак, да је опасност неминуовна.

Но убрзо сам се снашла, па сам притиснула на скоро невидљиво дугме на зиду, — и одмах су се отворила тапетна врата, која су водила у мало скровиште, у којем је један човек могао да се некако за нужду смести.

Маркиз је ушао у то скровиште, и ја сам још видела, како је подигао своју руку, да ми домагне последњи поздрав.

Затим сам, већ сасвим мирна, опет затворила тапетна врата.

Преметачина је започела, но како се могло и предвидети, без икаквог успеха.

Премла сам била узбуђена, лице ми је било сасвим мирно, док сам чекала на одлазак војника.

Кад је већ све било свршено, пришао је к мени официр, који је водио преметачину, и прогласио ме у име републике ухапшеном.

Нисам се противила, јер сам сигурно знала, да ће ме моји упливни пријатељи ускоро ослободити.

Жилијета која ми је преко рамена пребацила шал, пре него што сам изашла, још ми је потајно намигнула, као да је хтела рећи нека будем сасвим мир-

на, јер да она не ће заборавити на тапетна врата...

И зато сам се мирно препустила својој судбини и нисам се бранила, када су ме војници ухватили за руке и одаукли из куће.

Како сам мислила, тако је и било: моје ropство није трајало дуго, — тек три седмце...

Потрчала сам кући, па сам почела куцати на вратима.

Ни гласа није било чути, ни корака, икаквог одговора.

Још једном сам покуцала. Све јаче... Кућа је остала тиха и тамна.

Најзад сам одлучила да потражим суседа. Упитала сам га:

— Јесте ли видели моју Жилијету?... Је ли отишла?... Хоће ли се скоро вратити?...

Како сам била сва бледа, и како сам се тако ненадано пред њим појавила, стари ме је мој сусед гледао као да ништа не разуме:

— Жилијета?... Та зар ви не знате, да је она у исто време као и ви ухапшена и одведена?... И да се до сада није повратила...

Осећала сам, како ми се сва крв у жилама следила, мислила сам, да ћу пасти у несвест, и дрхћућим гласом прошаптала сам:

— А коме је предала кључеве од куће?

— Није имала ни толико времена да се с нама опрости, а чим је отишла, читаво је кућа била запечаћена.

Када сам чула те речи, тешком муком сам се одожала на ногама, држећи се зида да не паднем. Мислила сам да ћу умрети... Но тај мој страх, та луда стравача, није дуго потрајала.

Као луда јурила сам око своје куће, не би ли пронашла место где бих могла ући. Најзад сам отворила у зиду крај баште малу цукотину, и ја сам брзо и

одлучно почела копати, вадити камење, — и ускоро је тај отвор био тако велики да сам се могла провући. Руке су ми крвавиле, одело било ми је подерано, — но пут до моје куће био је слободан.

Кроз отворени прозор успела сам се унутра, а затим сам на прстима јурила уз степенице горе.

При најмањем шуму сва сам задрхтала, и у највећем страху ушла сам у зелену собу...

Све је било баш онако, као пре три седмце, када сам оставила своју кућу...

Тегурајући приближила сам се зиду, тражећи оно кобно дугме... Наједанпут сам се тргнула:

— Пред собом сам гледала визију на смејаног маркиза, који ми је руком домахињао последњи поздрав, — који ми је руком послао последњи пољубац. Гледала сам га пред собом... гледала сам њега, кога сам послала у смрт...

Ја нисам могла да отворим тапетна врата, јер сам већ унапред сва застрепила од ужаса пред сликом, која би ми се могла пружити...

Истрчала сам из собе, и као да су ме зли дуси терали, — низ степенице, па на улицу, где сам се онесвешћена срушила на земљу...

Никада се нисам вратила у своју кућу на Кеј д'Орсан. Никада се није сазнало за тајну зелене собе...

Нико не зна, куда је нестало маркиза де Пердуа...

И сада ћете схватити, зашто нисам никада скинула шрнину.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним средством

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буђања. Одржава стално свеж и младички изглед

ПРАВИ САПУНИ ЛЕПОТЕ И ЗДРАВЉА

Фелерови Елза-сапуни, чине кожу фином и разликују се од обичних тоалетних сапуна тиме, што садржавају изванредно испробане састојке, које добро делују, које су потребне за лепоћу и здравље коже.

Има 6 врста Фелерових сапуна:

- Елза-ликов сапун особито фини сапун од шпећа, од којег постале кожна мекана и нежна.
- Елза сапун од жуманцета прави благи сапун и за најмању цену.
- Елза глицерински сапун особито је добар за јако испушану кожу.
- Елза боракс сапун изврстан је против сувихних пеге и ко-них ослепљивања.
- Елза катрански сапун дезинфицира, врло добро делује на кожу и косу главе, нарочито код деча.
- Елза сапун за брицање који уједино дезинфицира, умекшава лице, јако се пени и не раздража кожу.
- Тражите слуха само Фелерове сапуна са марком „Елза“.

На покус поштом 5 комада Елза сапуна по вашем избору 50 дина. ако се новај поштом унапред, јер поштења стаје поштарина 10 динара више.

ИСКОРИСТИТЕ ПРИЛИКУ

и наручите уједино и следече испробане производе:

Фелерова Елза-понада за лице и кожу 1 лонац 12 Дин.

Такозвана-понада Елза за порест косе 1 лонац 12 Дин.

Елза-Шамрооп за прве главе 3 Дин. 20.

Елза-донт (крема за зубе) туба 8 Дин. 20.

Елза-мирсаво јастуче (Sachet) 6 Дин.

Наручбе адресирајте тачно на:

EUGEN V. FELLER, Љекарник, Stubica Donja, Elzatrog 372. — Hrvatska.

Пролетња мода нам доноси: црвено, жуто и плаво

Мода је решена, да и за пролетњу сезону задржи виткост силуете. Зато ћемо видети линије, које ће одужавати фигуру и оцртавати кукове. Слобода покрета пратиће сваку тоалету. Женскост је карактеристика моде, а та особина истаће све чари жене. На неким хаљинама остаће претерана доња ширина сукње, док ће на другим бити умеренија. Вечерња тоалета имаће своју дужину позади, која ће се продужавати у шлеп.

Видећемо и волане, који ће некад бити чак при дну сукње. Ова симпатична линија, краћа сукња с преда, а дужа позади, нема никаквог разлога да изађе из моде.

Спортска хаљина, нарочито за пре подне, биће анулирана, то јест обмота-

Хаљина од белог креп - сатена.

на око кукова. На неким хаљинама плисирани волани биће модерни.

Ешарпе ће се обавијати око врата. Носиће се и крагне, које ће се везивати на рамену као машина.

Боје ће бити веселе, а вунене материје лаке, као на пример твед. Беж и брлон биће у моди пролетос.

Чак неће бити заборављена ни чипка, јер се са њом могу да праве различите фантазије.

Оријенталски накит још више ће блистати на врату лепотица. А покрај креп ромена и креп жоржета адиђари ће имати лепши сјај.

Егзотичне свиле биће врло омиљене, а жерсеји ће бити фантастичних десе-на, и шиће се од њих спортске хаљине. Коцке и дијагоналне линије видеће се на жерсеју, а и они са дугим пругама даваће виткост крупнијим фигурама.

Летњи мантилови имаће различиту ду-

Вечерња тоалета од затворено-плавог жоржета, оригинално украшена брилијантима.

Пролетњи костим од плаве вуне. Три плаве пруге на светеру чине модеран орнамент.

жину. Кратак жакет господари у спорту. И хаљина ће имати свој кратки жакетић. Мантил три четвртине није скоро виђен, али овог пролећа носиће се покрај дугог мантила, који је практичан. Мантил светле боје, на загаситу хаљину, пролетња је новост. И ти мантилови неће имати крагну.

Ешарпа од лисице носи победу сада.

Костим тајер имаће две три врсте. Једни ће бити прави класични, други више припијени и више украшени.

И опет црно и бело, и бело и црно. И дању, на улици, носиће се црно, и увече. Бела хаљина имаће своју лепоту и елганцију у вечерњој сали.

Долазе и три комбинације, нешто ново: црвено, црно и бело. Црвена боја доносиће топлине и црној и белој.

Поподневна хаљина од креп-де-шина, са црвеном врвцом на крагни.

Црвено остаје и за пролетњу и летњу моду.

А после црвеног долази жуто, у свима могућим нијансама: канаринка, злато, зелено жуто. Доћи ће и жути твед, и жути жерсеј, и жуте егзотичне свиле. Шафран боја комбиноваће се са црном и браон, чак и тебет. Оно што је некада било за комбинације бела боја, сад је жуто.

Плава боја, у комбинацији, или сама, биће дочекана врло симпатично. Све нијансе загасито плавих боја и светло плаво видеће се по излозима.

Браон није само зимска боја. Од ње ће се правити и летње тоалете. Браон и бело врло је успела комбинација, као и беж и бело, или црвено и браон.

Грао ће се дискретно употребљавати.

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајхмана.

(2)

Запитао је да ли је сама те слике радила и она је потврдила. На питање, да ли је музикална, смешени се, показала је мали спинет и рекла:

„Јест, ја по каткад свирам у овај стари орман, али он даје нескладне тонове!“

„Онда је крајње време, госпођице, да набавите нов инструмент“, наставио је Вили Џемс. „У Лондону сада има одличних инструмената — клавири; они су много бољи него спинети.“

Лена, млада девојка је дубоко уздахнула.

„Ах, господине“, одговорила му је искрено: „Ја нећу никада моћи у животу стећи такав клавир, јер смо ми сиротни, врло сиротни.“

Некада сам могла све те ствари имати, јер је мој отац имао велико имање и био богат, врло богат; али је мало по мало све изгубио и био принуђен ово мало добро да узме под заштит, да би смо могли како тако живети!“

„Зар га је несрећа тако свирепо гонила?“

До душе он је био сам крив за сву несрећу и ја сам у то тврдо убеђена, да неће дуго потрајати“, додала је снужено Розана Гилберт, „на ње нас и одавде отерати, а шта ће после од нас бити, то зна једино Бог!“

Не одмах, већ доцније је Вили Џемс дознао од ње, да је њен отац страстан карташ и да је тој несрећној страсти био жртвовао сав свој живот.

На тај начин је био страшно своје имање и скоро ништа није спасао од свог ранијег богатства.

Због тога је и несрећна њена мајка прерано отишла с овог света и њу, четрнаестогодишњу кћер, оставила на чување старој Креолки.

Кати, Креолка, донела је сада вечеру за официра и то хладно месо, неколико обарених јаја, прекрасног шкотског сира и пиво.

„То је све, господине, што Вам могу пружити“, рекла је смешени се; „волела бих да је више и боље!“

„То је краљевска вечера, драга госпођице“, рекао је Вили Џемс, који је већ до ушију био заљубљен у дивно, младо створење. „Још слађа ће ми бити, ако бисте ми при једу правили друштво!“

Али то не могу тражити јер сте уморни и пошто сам вас изненада из Вашег сна пробудио!

Може бити да је већ поноћ, а Ви сте навикли у то време да уживате сладак сан!“

„Зар пије ово сан, у коме се сада налазим“, одговорила је с осмехом млада девојка. „Ја сам сада у друштву краљевског официра — младог човека, који долази из света, за којим чекаем, али о коме знам само по слушању и из књига — заиста, то је за мене леп сан!“

Села је насипрам њега и ако није ништа од јела узела, опет је одлично испунила дужност домаћице.

Метнула је пред њега јела, насула у чашу пиво и по шкотском обичају принела исту својим руменим уснама пре него што је њему пружила.

По себи се разуме да је Вили Џемс тражио баш оно место, на коме је она чашу устима додирнула, а што би и сваки други урадио, који се налази у истом положају према лепој, младој девојци.

Тада јој је он причао о свом животу у великом

свету и описивао јој лепоте и радости у њему; све је описао у најјаснијим бојама и лепа Розана Гилберт је, дубоко уздахнувши, рекла:

„Ах, волела бих да и ја све то доживим и видим, господине!“

Стара Креолка, која је најпре из пристојности остала у соби код младог пара, почела је зевати и Розана јој је најпосле рекла:

„Иди и спавај, Кати — ти си, добра душо, уморна, јер си по цео дан на ногама и у раду. Ја ћу господину потпоручнику правити друштво, докле не изјави жељу да иде да спава!“

Стара Креолка је благо погледала лепо, млади пар за столом, пожелела обојима лаку ноћ и изишла из собе.

Разговор намећу Вили Џемса и Розане Гилберт постајао је све поверљивији.

Све тишије су разговарали међу собом, али и све топлијим тоном. Најпосле је млади официр ухватио руке младе девојке и страшно јој прошапутао:

„Лена Розано — буди моја. Хајде са мном као моја мила жена у свет. У Лондон ћу те одвести, јер имам позив да ступим у телеску гарду његовог Величанства, краља Енглеске. Ја сам и од куће доста богат и моћи ћу све твоје жеље испунити!“

То је била права веридба.

Розана је метнула главу на његове груди.

Дрхтала је у његовом загрљају — у том тренутку је осетила како избија час њене судбине.

Врели пољупци су горели на њеним чедним девојачким уснама и врелим; чежњивим пољупцима је она њему одговорила. Најпосле је млади потпоручник устао и дрхтећим гласом проговорио:

„Розано — рекла си да ћеш ми показати моју собу — ако смем молити, узми свећу и светли ми!“

Свећа с лепим свећњаком је дрхтала у њеној руци.

Али је он био обухватио младу девојку око витког паса и лагано одвео са собом. Иза њих, које је заводљиви случај саставио, затворила су се врата.

2.

Потпоручник Вили Џемс остао је пуна три дана на малој пољском добру и на послетку растајући се од девојке, коју је страшно заволео да би се вратио к својим пријатељу у замак, обећао јој је да ће после неколико недеља опет доћи да је запроси од њеног оца и одведе као жену у своју кућу.

Он је потпуно часно мислио и заклео се да је узме за жену и да јој пружи сваку срећу, да јој по могућству скине звезде с неба.

У души необично лепе Розане Гилберт је се створио нов рај; она је потпуно друкчије гледала сада на свет; она је волела.

Још пре него што је лов завршен, вратио је се Вили Џемс у Ливерпул и изишао пред оца.

Саопштио му је своју љубав према Розалији Гилберт и молио га за благослов. Јер без очевог пристанка није се хтео и могао Вили Џемс оженити; он је у новчаном погледу био од оца зависан. Одобрење очево је тек значило потпуну безбрижност за млади, лепо пар.

Ливерпулски трговац, који је био строго навикнут да све систематски ради, одговорио је сину, када је се по овој важној ствари обратио:

„Драги мој, ја не познајем девојку, коју волиш. Али знај, ако обавештења, која ћу прибавити о њеном оцу и њој, буду повољна, ја нећу имати ништа противу тога да се њом ожениш!

Кажеш да је сирота — то не игра никакву улогу за кућу Џемс и Компанија!

Али обавештења о Розанином оцу никако нису била повољна.

Напротив, она су гласила врло рђаво и ливерпулски трговац је се зграуо.

Гилберт је био карташ и у свему пун порока, што га је већ било одвело у пропаст.

Што се тичало његове кћери Розане Гилберт о њој се није чуло ништа рђаво; али се могло претпоставити да кћи таквог оца не може бити идеал младе девојке и да није погодна да буде уведена у кућу једног часног човека као жена.

На основу тог обавештења није хтео стари Џемс дати свом сину пристанак да ступи у брак с Розаном Гилберт.

Вили Џемс је био поражен.

Осећао је се веома несрећан због обавештења, које је добио његов отац о породици Гилберт и у првом тренутку бар није знао, шта треба да ради.

Он је одмах писао Розани и саопштио јој како стоји ствар. На писмо је добио одговор.

„Ако ме у истини и часно волиш“, писала је Вили Џемсу, „ти ме нећеш отерати у очајање, већ ћеш се са мном ожениш, што си ми и обећао и на шта си се заклео — узмеш ме за жену и поред неодобравања твог оца.

Ја ћу вољно ићи с тобом свуда, куда ме будеш водио и ништа друго не тражим већ да допустиш да узмем са собом моју стару Креолку, Кати. Можеш бити сигуран да се мој отац неће противити да побег за тебе.

Буди одлучан и што пре ме извести, када треба да дођем к теби, драги мој Вили!“

Ово писмо је изазвало одлучност у души Вили Џемса, он је створио план и одмах тајно и грозничаво приступно остварењу истог.

Одбио је позив да ступи у краљеву телесну гарду и молио да га пошаљу у Индију и на тај начин да му се да прилика да пролије своју крв за отаџбину, када буде потребно.

Како је дотле био беспрекоран војник и одличан официр, то је његов пуковник поткрепно његову молбу и — већ после четрнаест дана добио је заповест да се у одређени дан у Греничу укрца у лађу, која ће га одвести у Индију.

Његов будући гарнизон је био у Алахабаду.

Одмах је о томе известио Розану Гилберт.

Вили Џемс је позвао своју драгану, да се у очи дана поласка лађе нађе у Лондону, тачно јој је означио востаницу, у коју има да дође и јавио јој да одобрава да узме са собом Креолку, стару Кати.

Све је ишло по њиховој жељи.

Вили Џемс је се растао од оца, који је, разуме се, био јако изненађен преокретом судбине његовог јединца сина, али који није ни слутно да је у томе умешана и једна жена.

Розана Гилберт и стара Креолка су напустиле мало шкотско пољско добро и дошле у Лондон. Вили Џемс је своју драгану после кратког времена опет загрлио.

Већ сутра дан су окренули леђа Европи и после дугачке срећне пловидбе искрцали су се у Калкути, а одатле се одмах упутиле у Алахабад.

Претходно су се у Лондону венчали.

Епископска канцеларија је изузетно допуштала свима официрима, који су ишли у Индију и хтели да се најпре ожене, да се могу одмах венчати.

Дакле као муж и жена су отишли они у Индију.

За време путовања је, разуме се, све више расла нежност младог пара. Страст, с којом је Розана лежала у загрљају свог драгана, опијала је и он је се сматрао за најсрећнијег човека на свету.

У Алахабаду је тада владала несносна врућина.

Розана је због тога јако патила, те је се Вили Џемс решио да јој створи пријатније боравиште.

Отац га је био снабдео с довољно новца за пут и он је могао узети под кирију малу, лепу индијску пољску вилу, која је од вароши била удаљена око два часа, у сред прастарих, лиснатих дрвета опкољена малом баштом с леним, шареним цвећем.

Разуме се да никако није било могућно, да млади потпоручник Вили Џемс буде непрестано поред своје лепе, младе жене у вили.

Њега је везивала служба у Алахабаду, али чим би имао мало слободног времена, хитао је у поље, у вилу, да би уживао у љубави са својом лепом, младом женом и да би поред ње шетао по малом парку и возао се у малом чамцу на реци у близини виле.

Тако је прошла цела година.

Розана Џемс је се под врелим, жарким индијским сунцем све лепше развијала и одлично јој је пристајала мрка боја сунца на лицу.

Али једног дана је Џемсу рекао пуковник, који је младог и у дужности тачног официра јако волео, ово:

„Чујем драги потпоручниче, да Ваша жена ступи у пољској вили поред реке. Може бити да је тамо веома лепо и да ће се она далеко пријатније осећати него овде у врелој вароши, али — јесте ли се довољно постарали за безбедност Ваше младе жене?“

„Како мислите, господине пуковниче“, запитао је Вили Џемс.

„Ви нисте одавно, драги Џемсе, у Индији и не знате да нама Енглезима овде увек прете веће опасности, које треба умети избећи. Ја сам добио поуздане вести да су урођеници ове земље намерни нов устанак да дигну. Овде онде у другим областима се већ показују знаци највећег незадовољства и непослушности урођеничких индијских трупа, на које се не можемо увек ослањати.

Да сам на Вашем месту, ја не бих младу жену изложио каквом несрећном случају — Ваша вила може бити једног лепог дана нападнута од бунтовног олоша — дакле, ја Вам саветујем да вратите жену у Алахабад, или се постарате о томе да човек брани Вашу вилу, и да се не ослањате на стару служавку.

„Најлешње Вам захваљујем, господине пуковниче на напомени. Али ја не знам, одакле бих добио поузданог чувара за моју младу жену!“

„Ништа лакше од тога“, рекао је пуковник. „Код мене служи један млад Индијанац, који је врло поуздан. Ја сада могу без њега и Вама и Вашој младој жени ћу учинити услугу, господине потпоручниче, да Вам уступим Јалму.“

„Чујеш, младићу, дођи овамо!“

Један млад Индијанац, висок као јела, срчаног изгледа и црне косе испод белог пешкира — брзо је ступио и приближио се понизно столу, за којим су седела оба официра.

„То је Јалма“, рекао је пуковник, показујући на младог Индијанца. „Он може још сутра ступити код Вас у службу, господине потпоручниче и ја сам тврдо уверен, да ће све учинити када устреба да заштити Вашу младу жену. Према мени је се увек показивао најбољи и ја сам с њим увек био у највећој мери задовољан!“

(Наставиће се)

На здравственом конгресу у Њујорку награђена су ова четири детета, двоје белих и двоје црних.

„Ђавоље Острво“

Недалеко од обале Француске Гујане, налази се једно острво дивно као рај. Али то је најтужније место на целој земаљској кугли. Могло би се назвати: „острво људи који се не враћају“, а на званичној мапи је означено као „острво Св. Јозефа“. Мало коме је познато ово званично име, али зато милиони људи чули су да га називају „Ђавоље Острво“.

Ту усред тропске флоре, дивних орхидеја и другог разноврсног и чудног цвећа налази се француска казнионица, која задаје више страха осуђеницима но губилиште или електрична столица. Доживотно заточење на „Ђавољем Острву“ је сигурна, али лагана и болна смрт.

Смрт се овде једнако пробија кроз дунглу или лебди над мочварима, страшна смрт од тропске грознице која улива пламен у људске жиле и лудило у мозгове и душе. Стражари не морају бити толико опрезни, јер смрт окружава острво непробојним зидом — морем пуним ајкула и сваки покушај препливавања је сигурно самоубиство.

Па ипак једног дана године 1905 пронела се светом вест да је један осуђеник побегао са „Ђавољег Острва“. Звао се Едуард Герин, међународни варалица, озлоглашен као најсмелији кажњеник коме је до тада успевало више пута да побегне из затвора.

Герин је био осуђен на доживотну робију због крађе 30 хиљада долара у Америчкој Експрес-Компанији. На осуђеничкој клупи седела је поред њега дивна плавуша са очаравајућим погледом, коју је полиција оба континента познавала као своју заклету противницу. Била је позната као „Чикашка Меј“ — Меј Чурчил, жена чија јој је лепота много пута помагала у извршавању одважних злочиначких планова.

Због учешћа у крађи била је „Чикашка Меј“ осуђена на пет година тешке тамнице коју је започела издржавати у Паризу, док је њен саучесник Герин отпремљен на кажњенички брод „Лоару“ и упућен на „Ђавоље Острво“.

Тамо је провео четири страшне године које изгледаху Герину као ужасан сан. Неколико пута једно за другим у правилним размацима боловао је од тропске грознице која изнурава човека из дана у дан. Али када се опоравио није имао на шта да се потужи. Радио је код кројача на стражарским униформама и у току дана остављана му је прилична слобода.

Но Герин ни издалека не беше задовољан сопственом судбином. Његов неморни мозак негирао је немогућност бегства. Али није смео одуговлачити јер сваког дана осећао да је све више изнурен. Сваки наступ грознице чинио га је слабијим. Увек када је видео како неко тело, — жртву тропске грознице, — зашивају у цак и бацају у море као храну ајкулама, схватао је да треба радити брзо. Нарочито га је један разлог нагнао да се жури. Ускоро је „Чикашка Меј“ требала да изађе из затвора а Герин је у њу био до лудила заљубљен.

Наде му не беху утешне. Једног дана причао му је тамничар историју злочинца који је некад покушао бегство. Неки Талијан, по имену Лупи, дознаде да чиновници кажњеничке управе бивају сакраћивани у сандуцима. С тога се једне ноћи увуче у столарску радионицу где увек беше по један мртвачки ковчег готов, те га украде и отисне се на њему на пучину. Управљао је само рукама и надао се да ће стићи на копно неопажен. Али морска струја га занесе далеко од обале и следећег дана нађе га француски брод у лудилу од јаке сунчанице. Узеше

га на палубу и поново отпремише на острво.

Ова прича није дала подстрека човеку који је и сам ковао план за бегство, али Герин ипак није одустајао од своје намере. Почео је испитивати терен код својих другова који су радили с њим код кројача и нашао је најзад два француза који су били вољни да спроведу његов план.

— Можете умрети. То је врло вероватно. Али овде је то — сигурно! — говорио им је да их подстакне.

Посредништвом урођеника који је доносио намирнице у казнионицу, успело им је да набаве чамац од сиромашног трговца са суседног острва, плативши му добро за то. За бегство су искористили тренутак када је стражар спавао у својој соби склонивши се од подневне жеге. На одређеном месту нашао је чамац и своја два друга. Пошли су одмах на пут јер није преостајало времена за оклевање. Њихово одсуство беше брзо утврђено.

Измакли су успешно свим стражама и дочепали се копна. Поред обале пловили су од Француске Гујане до енглеске територије где су могли бити сигурни. То беше страховит пут. Нису имали ништа за јело, осећаху несносну глад, али су веслали истрајно даље и по највећој жези. Море беше узбуркало и могли су се сваког тренутка изврнути. Не усуђиваху се да иду пешнице обалом јер су знали да је крај насељен дивљим племенима. Једног јутра констатовао је један од бегунаца да је ослепео. Сунце је узело свој данак. У агонији одлучио се на најгоре. Пре но што су га могли спречити бацио се у море. Оба његова сапутника хтедоше да га спасу, али узалуд. Крик, пљесак воде и све беше савршено.

Преостали бегунци беху већ исцрпљени тако да нису могли ни веслати. Изашли су као скелети на обалу и наставише пут пешнице. Пробијајући се кроз шипражје беху нападнути од дивљака, а само неким чудом остадоше у животу, јер су се неке жене из овог племена заузеле за њих и неговале их све док нису оздравили и опоравили се.

После дуже времена Герин стиже у енглеско пристаниште и врати се у Енглеску. Узалуд је француска влада тражила његову екстрадицију. Он беше британски грађанин, рођен у Хокстону и Енглеска га узме у заштиту.

„Чикашка Меј“ се међутим није више састала с њим. Удала се за другог.

Катрин Карвер, жена Адолфа Мајџуа, играће за Фирму »Барнер Брос« у једном говорећем филму који ће се звати: »Без одбране«. Крај ње ће итрати Монте Блу и Ме Мак Авој.

Јеврејин и **Етјеван** снимају један филм по Золином роману »Шлудност«.

АЛО... АЛО...
ОВДЕ...

БЕОГРАД...

Јесте ли спремни да слушате нову радио станицу: **БЕОГРАД**

Купујте само наше радио апарате и слушалице

О
Д
Л
И
Ч
Н
О

Ј
Е
Ф
Т
И
Н
О

Telefunken 10
са 3 сијалице и 6 калема
Дин. 350.—

Детектор апарат
са слушалицом
Дин. 414.—

Арколета 3
са 3 сијалице
Дин. 1354.—

Т Е Л Е Ф У Н К Е Н

добива се у свим бољим РАДИО ТЕРГОВИНАМА. Упите слати на:

Југословенско Сименс Д. Д.
БЕОГРАД, Ресавска ул. 22-г.

ПРОСПЕКТЕ ШАЉЕМО БЕСПЛАТНО!

АБЕЛ ГАНС — РЕДИТЕЉ ДЕТЕКТИВСКИХ ФИЛМОВА.

Чувени режисер „Наполеона“, човек који сада спрема „Живот Исуса Христа“, Абел Ганс, није новајлија међу режисерима. Он је тај посао радио још године 1915., када је за фирму Налпас израдио неколико криминалних филмова.

Абел Ганс је тада снимно око петнаестак мистериозних авантуристичких драма са живом радњом и невероватним расиплетима. Насловних филмова били су „Риђобри разбојник“, „Смртоносни гасови“ и тако даље.

Новац који је тада Ганс трошио на један такав филм достигао је највише суму од 15.000 франака и снимање никада није трајало више од десет дана.

У Холивуду се спрема четрдесет потпуно говорених филмова који треба да буду завршени у току ове године. Колико ли ће заоста бити пуштено у промет не зна се, јер је још врло неизвесно колико ће се мода ових филмова распрострајити и колико ће трајати.

КОНКУРЕНТКИЊА ЛИНДБЕРГА ШТА ЗАРАЂУЈЕ ГРЕТА ГАРБО

Америчка играчица Елза Ковер је обожаватељна Линдберга, али је и његова конкуренткиња јер ето лети преко океана — на глобусу, — без авиона.

Једна француска фирма хтела је да ангажује чувену шведску звезду за један филм. Али пошто је њен манаџер тражио хонорар од хиљаду долара дневно, преговори су пропали.

Амерички филмски људи међутим налазе да тражење није било претерано, јер Грета Гарбо толико зарађује и у Америци, а филм у коме би она играла сигурно је да би се исплатио.

Жан Епстајн, познати француски редитељ, кинематографски писац и критичар, намерава да сними „Фауста“.

Александар Волков снимити филм „Хаџи Мурат“ по истоименом Толстојевом роману.

Хари Лахман, ранији помагач Рекса Инграма снима филм „На силу муж“ са Монти Бенксом у главној улози.

Нилс Астер, за кога зучкају да је верио Грету Гарбо, добио је новогорочни ангажман у Холивуду.

Сесил Б. де Мил режира филм „Динамит“ у коме ће се први пут појавити на филму Чарл Бикфорд и Кеј Џонсон, позоришни уметници. Сценарио за овај филм написала је Џени Мак Ферсон, ауторка „Десет Заповести“ и „Краља Краљева“.

Паул Лени је завршио филм „Последња Опмена“ који је по жанру сличан његовом познатом „Дворцу Ужаса“.

Њујоршке премијере прошле недеље биле су: „Забрањена љубав“ са Лили Дамитом, „Обожавање“ са Били Дов и „Ослобођење“ са Роналдом Колманом.

У новом филму „Парамунта“ „Људи више воле плавојке“, који је рађен по сценарију Аните Лус, а у режији Малкама Сен-Клер-а, играју главне улоге: Плавуша Рут Тејлор, приомањаста Алиса Вајт, Форд Стерлинг, Холмес Херберт, Мак Свен, Честер Коклин.

Емил Јанингс игра у филму „Роман у Алпима“, у коме има улогу једног швајцарског председника општине. Партнери су му Естера Ролстон, Гари Кулер и Луис Милстон.

Гастон Рудес завршио је снимање филма „Кућа живих људи“ по роману Клода Фарера са Симпом Водри и Девакром у главним улогама.

Левис Стон, Марселин Деј и Малком Мак Грегор играју у новом Метро - Голдвин - Мајеровом филму „Част заповеда“...

Баронски завршава „Жену и дугана“ по Пјеру Луису.

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

Бесплатне поклоне

може добити сваки читаоц

Ови су поклони тачно описани у великом илустрованом дивот-ценовнику часовничарске радње СУТНЕР

већ преко 30 година

ужива светска фирма Х. СУТНЕР најбољи глас због свог солидног рада и због поуздано добре квалитете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

оригиналне фабричне цене

и БЕЗ РИЗИКА, јер се измењује што не одговара или се враћа новац. Пошаљите одмах вашу тачну адресу фирми

H. SUTNER, Ljubljana, br. 965.

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустровани дивот-ценовник о лепим сатовима, часовницима за руку, свој златној и сребрној роби, накиту и т. д.

Сутнеров часовник „ИКО“
служи кроз цео живот

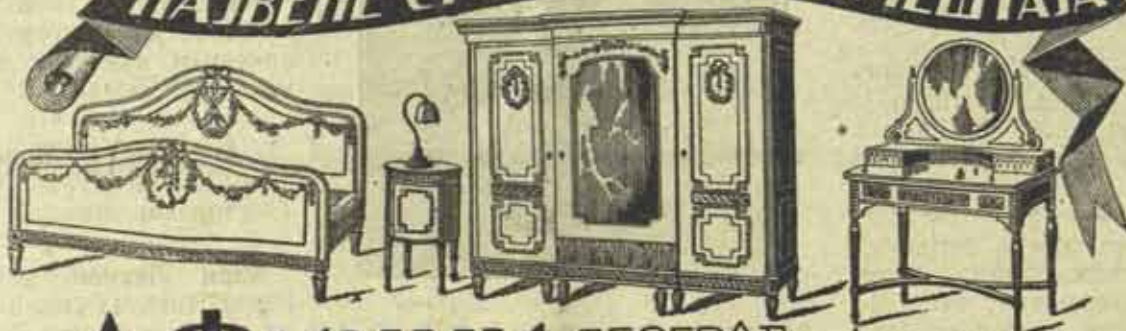

САМО 49 Дин.
60 п. новита први швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рем Роскопф.

САМО 69 Дин.
30 п. изврстан часовник бр. 111 са Раднум-бројчињком и Раднум скалалачма уз 3-год. гаранцију.

САМО 64 Дин. 30 п. кошта прави 16 см. висок Анкер-будилник бр. 105. Огроман избор у ценовнику мушких и женских сатова, златне и сребрне робе, прстења, ланаца и т. д., часовника са металном кукавица часовника и т. д.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-81

Више зеленила, више ваздуха - више здравља!...

Још се у далекој древности почело са уметничким баштованством.

О чувеним старо-персијским парковима, вавилонским висећим вртovima, врту Великога Могола, најзад о грчким и римским вртovima — историја нам је сачувала много података.

У XVII веку у целој Европи почиње се неговати декоративно баштованство, које је добило доцније израз француског стила.

Славни Ленотр изградио је најчувенији Версајски парк за време Лудвика XIV.

Као пример декоративног вртарског искуства у другим државама служе паркови: Сан-Суси код Потсдама, Шенбрунски код Беча, Петергофски код Петрограда и Петровски парк око Москве.

Али у последње време апсолутно је почео преовлађивати **енглески стил**, који је у противности са строго геометријским линијама **француског стила** и који претпоставља криве линије.

Место монотоних пљоснатих леја ми видимо јако вијугаве, изванредно лепе линије засађене декоративним дрвећем, шибљем, у циљу што природнијег изгледа, а у чему се и састоји сва лепота савремених вртова.

Место правих стаза видимо вијугаве, криве стазе, које су распоредене тако, да увек пред очима откривају нове лепе ландшафте због чега се овај стил и зове још „ландшафтним стилем“.

Све горе означено може се применити не само на већим просторима него и код мањих вртова.

Уређење врта у енглеском стилу може се упоредити са сликарским стварањем пејсажа на платну, јер у једном и другом случају главни задатак је у пренашању постојећих лепота природе на извесан плато. Али сликар може стварати на платну само један одређени изглед, а при уређењу врта ми имамо могућност створити читав низ изгледа, који се мењају у току кретања по врту, те ће нам исти предмет показивати увек различито са разних страна.

Има ли, а и може ли бити нешто дивније, нешто пријатније од своје баште за домаћицу, за децу, а и за све оне који имају могућност да уживају у лепо уређеном, китњастом, врту са мирисним цвећем?!...

Зар може човек ма где у другоме месту, сем у башти у љубазном и срдачном разговору — око развесе-

лити, душу раздрагати у дивној лепоти шареног шибља, широко разгранатих великана - дрвећа, зеленој освежавајућој трави?!...

Кита живот цвећа, најрецитији весник љубави, смирености! У свако доба године најјерданији израз љубави, поштовања, пријатељства!

„Где видни да се на дому цвеће гаји, знај, да у том дому влада љубав, срећа и напредак, у том се дому на зло не мисли!“

У своме предавању од 30-XII-28. год. г. Кумануди — б. председник општине г. Београда, казао је: „Београду треба што више ваздуха и естетских украса“.

Ми кажемо: „уређујте ваше паркове, вртове, окружите себе лепим ружама, мирисним разнобојним цвећем, китњастим шибљем, величанственим сеновитим дрвећем, зеленом травом, да би освежили своје мисли, да би појачали здрави весели живот!“

Будимо као сунце, загрејмо своју околину и загрејмо се сами!

Више зеленила, више ваздуха — више здравља!...

Управник Расадинка „Флора“

М. Гљанцев.

Анри Русел завршава филм „Париске Герле“ са Сизи Верноу у главној улози.

Анри Фескур наставља са снимањем „Графа Монте Христо“ по Александру Дими.

Гастон Равел у Епинеу почиње да снима „Краљичин ђердан“ по Ал. Дими.

Грентам Хејс снима „Зато што те волим“, комедију са Николом Римским у главној улози.

Р. Освалд врши пробе и састављање већ завршеног филма „Калиостро“.

Рамон Новаро је пробавио неколико недеља на острву Тахити, где је играо главне и завршне сцене филма „Незанабожац“. Крај њега играју у истом филму Рене Адоре и једна млада глумица (тек јој је 17 година) индијанског порекла, Дороти Џенис.

Џон Цилберт је обновио свој уговор са фирмом Метро - Голдвин - Мајер, којим се предвиђа његов рад за ту фирму још за неколико година.

Посланик Михајлеско тражио је у румунском парламенту да се из просветних разлога отворе од стране државе биоскопи по румунским селима.

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању позлате светске руске фирме **ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.**

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бојој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фак 136.

(Заштита марке) The Asiatic Trading Corporation, London

Живинарник „Алвар“ у селу Остружници код Београда

продеје јаја за приплод кокошију и петлова од чистокрвне живине: Америк. Дункел Родајланд (Dunkelrote Rhodeländer) и Америк. белих Легхорна Петлови и кокошке имају атестате најбољих Европских живинарника.

Адреса:

Живинарник „Алвар“ код Београда — Пошта Умка.

Недељне Илустрације

ПРЕПЛАТА

За нашу државу годишње 140 кн., полугодишње 70 кн.
За иностранство годишње 200 кн., полугодишње 100 кн.

Београд, 24. фебруара 1929.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Сремског пута 18. П. савр.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 5.

Најновији модели

Креације Жана Пату-а.

Креације Лисјен Лелона и Луизбуланже-а.

Идејата
Цицараццја

Бр.10

Дец.

Сведоци у процесу Мери Даган одустају....

Г-ђа Хацић — трећа г-ђа Рајс, која је са успехом креирала ту улогу.

Г-ђа Бековић, сведок, која прилично терети Мери Даган

...Настао је на позорници један тако критичан тренутак, да ће се морати најзад да потражи интервенција правог председника суда г. Милутина Петровића.

Сведоци упорно доказују председнику суда на позорници, да они не могају да седе целог суђења.

Председник неће ни да чује, да се они удаље из сале. И сад ништа друго не остаје, него да се пита г. Петровић:

»Мора ли сведок да остане у судској дворани до краја суђења?»

Ако председник суда одговори у корист позоришног председника, онда сведоци имају и други адут:

— Да ли има сведока, који могу по двадесети пут да присуствују једном истом суђењу, и да не говоре ништа...

Г-ђина Боба се страшно жести.

А знате ли малу Бобу?

Ходите да је видите у гардероби.

Једна девојчица у плавом комбинезу.

А за другим столом олет друга девојчица у комбинезону...

Али допустите да вам не карам боју комбинезона те друге девојчице, јер не смем од невог мужа, пошто су то само тајне које могу мужевни да знају.

И после... закон о питању је строг и муж пронађе неки параграф и ја отем у затвор због г-ђе Бековић.

Јер та друга девојчица... то је г-ђа Рајс.

У гардероби су све голотице.

Мена за вас чули како им није хладно...

— Хладно? насмеја се Боба, и за-

кикота.

А на њој нема пет грама одеће.

Г-ђа Бековић је већ завршила своју тоалету. Још само шешир да метне.

И тај шешир јој изазва представу другог шешира, који је морала да купи за „Пигмалиона“.

— Четири стотине педесет динара платила сам...

И то мора глумица из свог џепа да плати.

Боба вади из једне кутије чараше као мафионичар из шешира.

— Мајке ми, увек ми целе чараше, чули се и она.

Али, гле, једна жина, ипак, пукла... Брже гардероберка доноси иглу и конач.

И Боба ушива...

— Кад ћеш ти да стигнеш? опомиње је г-ђа Бековић...

— Ништа ти не брине, за минут сам ја готова...

Али, јест, за минут, кад се појави њена Пела са кремвиршлама.

Та Пела је свекрва Вобина, она њена лепа сестра, која је свуда прати, чак надгледа и у гардероби, удешава јој тоалету и брине се да Боба не остане гладна.

— Не смем од ње ни с ким ни да се пољубим, жали се Боба...

А Боба не крије да воли да се пољуби, кад је неки интересантан објекат. Само не воли маме и шоње.

Одмах направи гримасу на њих... Са пуним устима залогаша довршава своје шминкање...

— Не дају вам ни да једемо на проби... Кажњавају нас као ђаке, а ја

једног дана једем и пуна ми уста... Баш нека пита... Кад најве реди-тељ...

— Ко једе, викну он? А ја на то направих безазлено лице и гледам га право у очи, као да ништа немам у устима, а не могу реч да кажем...

И док прича Боба мезетише... Госпођа Бековић заврши своју тоалету...

— И морате до краја да седите... на суђењу... питам ја...

— То је страшно досадно... јди-кује г-ђа Бековић...

— Бар да су нас метнули близу рампе, каже, љутв се Боба, да бар гледамо публицу... јер и на суђењу сведок има права да гледа у публицу... Него нас стрпали у дну сале...

Боба је већ све своје приче не-причала, и сад има само да гледа у председника суда...

Друго звонце заврја...

У другој гардероби сва нервозна седа трећа г-ђа Рајс, г-ђа Хацић...

Прва г-ђа Рајс, г-ђа Таборска, разболела се...

И кажу због те улоге, јер страшно је на њу утицало да игра жену — убицу...

После је дошла г-ђа Марзовац... Па и она се разболела.

Олет због те омрануте жене, И сад трећи убица — г-ђа Хацић...

Тог истог дана добила улогу, у гардероби одржала једну једину пробу, и одмах на позорницу... Али је и мала успеха.

Видите да није лако бити глумица... У трећој гардероби г-ђа Деса Ду-галић...

Довршава тоалету...

— Је л' то истина, пита ме, да ова моја хаљина, црно и бело, не прави ефекат са позорнице... Тако сам чула...

И показује ми тоалету...

Врло уметнички израђене су инкру-стације од беле свиле на првој боји.

Наблиза је изванредан утисак...

Наменшта са стране плаве локне, ко-је ће да виде испод шешира...

Ожалостњена је мало, јер јој је не-стало кинеза »Бонзе«. Верује, да га је неко украо, и нада се да ће га до про-дећа пронаћи...

Треће звонце...

Из гардероба сви излазе... и журе на позорницу... сведоци, председ-ник суда, државни тужилац, бра-нион...

И Боба излете последња...

Али у »Господској улици« прва ће бити готова...

Како ли су сведоци издржали до краја суђење?...

Питаћу г-ђу Вековић... М —

НЕКОЛИКО СЛИКА ИЗ СТАРИХ БЕОГРАДСКИХ АЛБУМА

Кнегиња Јулија.

Деспот Ђурађ Бранковић.

Једна отмена београдска госпођица осамдесетих година прошлог столећа.

ЈОШ ПРЕ 3000 ГОДИНА ГОСПОЂА ЈЕ НОСИЛА ФРИЗУРУ А ЛА НИНОН

Ништа није ново на земљи, и сви изуми и проналасци постојали су и раније, јер идеје се крећу у једном кругу, чак и ови проналасци, који се сматрају као продукт гигантског техничког развика наше епохе. А у самој ствари, ти проналасци су постојали у најстаријим вековима само у другој форми.

Узмимо прво биоскоп.

То је проналазак, који карактерише наше доба, а тај начин приказивања слика био је познат још старим Кинезима пре много столећа, истина у другој форми. Кинези су давали кинематографске представе помоћу шре коју су добијали са неколико огледала. У осамнаестом веку на тај исти начин, помоћу огледала, у Енглеској су приказивали духове.

Прототип мотоцикла и велосипеда био је велосипед који је конструисан у Енглеској, 1820 г.

Идеја телеграфа занимала је и старе Грке. Они су га остварили помоћу сигнала буктињама. Помоћу тих сигнала договарали су се у рату различити пукови.

У почетку деветнаестог века појавио се у Енглеској први аутобус. Енглески инжењер Чарч саградио је аутобус, који се покретао помоћу паре. Тај аутобус вршио је саобраћај између Лондона и Бирмингама 1814 г.

Савремена фотографија постојала је пре неколико стотина година, мада још примитивна, јер слику, која се снимала, после се пртала на хартији.

Ништа није ново на земљи, чак ни

Сијамски близнаци.

кратка коса. У старом Египту жене су шишале косу и на египатским споменицима налазе се главе са ошишаном косом а ла Нинон.

А највеће чудо старог века, Вавилонска Кула, можда није била приближна американском облакодеру, али та кула доказује, да су стари народи волели да дижу зграде под облаке.

Из тога се да извести закључак, да сви проналасци новог века имали су свој почетак још у најстаријем добу, али су данас усавршени.

Ми смо наследили од старих народа читаво скровиште најразноврснијих идеја, и помоћу усавршавања данашње технике те идеје су добиле своју савршену форму.

ПРОНАЂЕН ЈЕ ЊУТОНОВ РУКОПИС О МЕСЕЦУ.

У Пајрицестерну, у Енглеској, у једној забаченој антикварници пронашао је пуковник Уајламајл несталу књижицу Њутонову, а у њој и рукопис једног до сада непознатог дела славног физичара о месецу. Њутонова библиотека је нестала на необјашњив начин одмах после смрти научњакове године 1727. Сви покушаји да се библиотека пронађе остварили су без резултата. Није могло бити још утврђено на који је начин књижица дошла у руке овом антиквару. Међу књигама је нађен и списак састављен од самог Њутона, а по њему се може утврдити да је библиотека цела ту. Првобитно је била наравно већа и бројала је око 1870 књига, али је од овог Њутон поклоник Краљевском Друштву, где је био председник, 1010 књига. Осталих 860 књига је управо сада пронађено.

Поменути рукопис о месецу, који је сада пронађен, има 110 густо написаних страна, а научни свет очекује нестрпљиво његово публиковање.

ДВАДЕСЕТ МИЛИОНА ЛУТАКА ГОДИШЊЕ.

Према опени стручњака лањске је године израђено у главним центрима производње лутака, у Америци, Немачкој и Чехословачкој, око 90 милиона лутака за играње. У Америци су девојчице радије бирале црнмањасте лутке, за разлику од људи који као што је познато дају првенство плавим «луткицама».

СЕРИЈЕ МУШКАРАЦА ОД 1-10

Мушкарци се љуте што се о њима не пише и често се чује прекор: »Само се о женама пише, као да оне више вреде од нас... Оне се хвале, ласка им се, да су постале уображене...«

Али жене су најбоља читалачка публика... и ко би имао срца да нешто ружно напише о жени.

То је принцип и американске штампе, и ми га примењујемо.

Американци кажу: „Публика, то су жене... Пишите само за њих...“

А шта би мушкарац највише волео да се о њему пише?

Мислите да не знамо.

— О лепоти...

Зато ћемо анализирати лепоту мушкарца, психичку и физичку, не једну серију мушараца, већ из сваке серије по једног узимамо.

СЕРИЈА 1.

Предатна роба... Снажан мушкарац, лепих рамена, ватрених очију, које увек имају младачке свежине. На слепоочницама седе власи, али у срцу жар прве младости... Чело високо, коса лако таласава, фина сензелна уста. Он је најактивнији човек нашег доба, налази се у свима професијама, и не мисли да капитулира пред старости. Помислила на љубав у четрдесетој, као и у двадесетој, а у педесетој још ће гледати шипарнице... Помало је романтичар, као представник предатне школе, али носи у себи енергију новог доба.

СЕРИЈА 2.

Мало млађа предатна роба. Довољно свеж, са бујном и густом косом, што је знак да је умео да се очува у животу. Велики женскарш, али и врло симпатичан, кога жене воле. Духовит козер у друштву, са читавим арсеналом комплимената, ко има засиња госпођице као конфетама. Оне воле те комплименте, називају га у шали »мангупом«, али воле тог »мангупа«. Јер их он хипнотично својим очима. Врло је интелегентан и човек будућности.

СЕРИЈА 3.

Најмлађа предатна роба. Може да се протури и за послератну, јер нема ниједне боре на лицу. Помало је сноб и воли да позира у друштву... Фразер је првокласан, и сам ужива у својим фразама... Уверен је, да има врло рафинирани укус у оцењивању жена, и да их само он може да проучи... Увек прича о великом свету, великим ресторанима, великим плажама... Све је у његовом животу увеличано. Да ли је леп? Симпатичан

је, јер је елегантан, али не одговара укусу сваке жене. Јер је код њега више глазури него садржаја...

СЕРИЈА 4.

Послелатна роба... Коректно елегантан, јер зна да одело свуда прави ефекат... Уме да прича о свему и свачему. Леп је, финих усана, плавих или црних очију, које се шире или полузатварају, како му кад треба да гледа неку жену... За њега је најважније »хватати везе« у друштву... Јер свака веза може да се искористи, у извесној прилици.

Зато је необично љубазан према сваком, и сваког зачуде његова многобројна познанства. Гдегод се махне, гдегод стане, он се јавља, и њега поздрављају... У суштини он је добар младић, и оно, што код њега изгледа некипут хошпаплерај, није у ствари... Он може да буде чак и наиван и врло добар друг, а кроз живот се труди да исплива и да дође до положаја. Та серија успева у животу.

СЕРИЈА 5.

Женскарш, али мекушац, сувише слаткуњав, и не даје утисак мушкарца. Он воли све жене, за сваком се окреће, изгледа да би хтео у сваку да се заљуби, али не успева да освоји ни једну. Спољашности је симпатичне, но само има нечега женског у себи, нежне ште и нежан тен лица... Није енергичан и не успева кроз живот а у души је добар... Воли да се појављује у салонима, на баловима, и по сваку цену мора да има елегантно салонско одело... Његову пажњу заузима сувише много жена, зато се чулите његовом укусу, јер све нису лепе, којима се он интересује...

Ако не успе да похвати везе, и да помоћу тих веза дође до положаја, он сам не успева кроз живот.

СЕРИЈА 6.

Висок, таяк, врло леп младић, са њалачких очију... Нарцис нашег друштва. Заљубљен у своју лепоту, и уверен да га све жене воле...

Он се нада да ће помоћу своје лепоте успети кроз живот. Није неке дубоке интелигенције, а није му ни потребно, јер га жене радо гледају... Он уме најлепше да кибицује, и као што постоје професионални играчи, тако постоје и професионални кибицери, који су у стању сваке вечери по три жене у исти мах да кибицују... Он има ту супериорност над другим мушкарцима, што његова лепота одмах привуче поглед жене. Али су обично врло празни...

СЕРИЈА 7.

Симпатичан, интелегентан, леп младић... Он се труди да напредује кроз живот али својим радом... Живот му је уређен као сат, и сваког сата зна шта треба да ради... Један сат мора да има посвећен и својој симпатији, што га ипак не избацује из његовог нормалног колосека, већ му је као пријатна забава, која му улепшава живот... Он рано иде кући, али увек ће свратити и у кафану, на пола сата или један сат. Тек да види неког, или да се загреје... Воли да погледа и жене, али није дрзак.

СЕРИЈА 8.

Сањалица и идеалиста и због тога несрећан у животу... Увек истражује правду и може лудо да се заљуби... Онда пати због љубави, а каткад и трагично раскида са животом. Кад наиђе на жену, која га разуме, срећан је... Али је његова трагедија, кад падне у руке кокетки... Он има чисту душу, воли да буде искрен и отворен и због тога страда у животу.

СЕРИЈА 9.

Хошпаплер... Представља се увек као велики господин са великом платом... али не знате тачно одакле му све падају приходи, и не верујете му никад... Прича о својој богатој гардероби, својим плановима, и шпекулацијама, које ће му донети милионе... Али, ипак, тражи од вас на зајам, јер његов »чек« није исплаћен... Успева да се увуче у друштва, и да залуди неку наивну девојчицу... Једног дана је беспрекорни дентмен, а другог га видите у оделу, у коме сте га још први пут видели... Њега брзо прозре друштво, иако је интелегентан, а хошпаплер не сме да буде глуп човек, он онда прилегне на посао и живот му пође нормалним током...

СЕРИЈА 10.

Морални дегенерик и блазиран тип. Он мрзи сваког човека, који успева у друштву, и труди се, ако може, да спречи његов успех. Страховито је празан, али верује у своју тенијалност и иронише сваког. Његов се живот заснива на амбицијама, које су увек изван његове интелектуалне моћи, али он успева да помоћу веза оствари оно, што није способан сам да успе... Носи у себи полмуклу природу и опасан је човек за друштво, јер криво утиче на друге... Он успева да сакупи око себе пријатеље, док има неку власт, али и тада сви га мрзе, и кад се стропошта са власти, његови »најбољи« пријатељи ликују... По спољашности је углађен, и може човека да превари ко га не познаје...

Мир-Јам.

Жене са мушким професијама

Феминизам је успео у целом свету да извојује женама право на многе професије. Адвоката женских и лекара има готово у свима земљама и показало се, да жене одлично врше своју дужност, и да умеју да лече моралне и физичке ране. Стари правници не могу да се помире с тим, да жена брани неког лопова или злочинца. Али то се објашњава хуманим осећањима, и париски адвокат Одета Симон залагала се толико последњих дана да спасе Јулку Куреш гиљотине, што је и успела.

Још нису жене успеле да буду председници република, али имају сенаторски и посланички мандат. У Белгији жене су председници општина и одборници. У Шпанији, која је још конзервативна земља, жене су општински одборници. Виконтеса Блањено одборник је општине мадридске. У Америци, Кини, Енглеској, Русији, Данској, Норвешкој, Швај-

Три жене као потнивачи.

царској, Финској и Пољској, жене су посланици, сенатори и министри. У Рајхстагу жене припадају свима партијама. Госпођа Шот је националиста, г-ђа Лидер, демократа и директорка једног лицеја, г-ђа Рут Фишер, комуниста, као и њена колегиња Али Рајтлер, инаће у обичном животу примерна домаћица. У Вашингтону једна жена сенатор одбила је да гласа за улазак Америке у рат, и кад је то свршено, она је јецала. У Русији про-

Енглеске полицајке.

визорна влада имала је министра просвете грофицу Пањин, Г-ђа Колонтај, првена богиња, била је народни комесар, а сада амбасадор у Оагу. У

Женски ојачар у Холивуду.

Данској је била једном жена министар просвете.

У Друштву Народа налазе се представнице многих држава. Г-ђа Форшмер заступа Данску, г-ђица Елен Вакареско делегирана је од Румуније, г-ђица Бонви од Норвешке, грофица Апоњи од Мађарске. За економска питања Немачка је послала г-ђу Лидер.

У Кини је позната феминисткиња г-ђица Суме Ченг, која се сада налази у Паризу као делегат кинеске владе за учвршћивање пријатељства између Француске и Кине. Кад је дошла у Париз имала је двадесетпет година. Новинари су је одмах салетели, да им прича о баловима и забавама у Кини, и њеном животу од осамнаесте године. Она се на то насмејала и одговорила: »У осамнаестој години ја сам била председник суда«.

Неки накосни, наравно мушки језици, тврде да жене, које се баве по-

Јапанске боксерке са својим манаџером.

литиком, обично су ружне.

То није истина.

Данашња феминисткиња воли и меду и љубав.

Зар није лепо шетати на месечини испод руке са неким сенатором... Или се заљубити у министарку, која одговара ватрено на љубав...

Значи да је феминизам — љубав.

А сад да пређемо на администрацију.

Један политичар је казао: »Држава је војска и полиција«.

За време светског рата било је жена које су се бориле на фронту. Код нас су познате жене комите, исто тако неустрашиве као мушкарци. У руској војсци борила се госпођа Коковчев и била је одликована медаљом Светог Борђа. За време провизорне владе госпођа Бочкарев мобилисала је један батаљон жена и са њим се храбро борила. Совјетска влада отишла је тако далеко, да је организовала читаву армију жена, која врши војничке вежбе, носи на лицу маску противу гасова... Постоји и женска академија, и виђа се оваква слика: госпођа пуковник доји дете.

Што се тиче полиције, ту жене не заостају иза мушкараца. У Енглеској су жене саобраћајци и полицајци и умеју да буду много блажије и нежније онде где би мушкарац био суров. Шеф енглеске полиције, г-ђа Хален, пре кратког времена путовала је по неким европским земљама у циљу пропаганде.

У држави Виргинији постоје читаве чете жена ватрогасаца. Има и жена ошачара, и шефова станице.

У Шкотској се налазе и жене пастори...

Међ приватним професијама много је жена банкара. Кинескиња Ле директор је једне банке у Сан Франциску.

Затим се могу наћи жене мотоциклисте, боксери, докеји, авијатичари. Да не набрајамо даље.

У историји се показало, кадгод су људи почели да малаксавају, жене су предузимале послове. Германске жене предводиле су војнике у рат, као што данас раде мароканске жене.

Жена ватрогасац.

ПРВА СТРАНА ДОЛЕ МАСКЕ...

...јер је крај веселих карневалских дана.

Г-ђа Ј. Кронбауерова, првакиња прашког Народног Позоришта у једном дивном балском костиму.

Г-ђица Вера Финдлеј пастор у Шкотској.

ТРИ КУТИЈЕ

— Катил Мандес —

Одлучним покретом — као особа која од тог тренутка неће више изменити своју вољу, — грофица Мадлен показа на јапански сточић са три кутије на чијим су заклопцима одејајивали зраци лампе, и рече веома озбиљно:

— Валентине, отворите једну од ових кутија, али пазите да добро изаберете јер сам у сваку од њих оставила одговор на вашу молбу, због које ме ево већ шест месеца гоните! Ако извучете сладак одговор — који гласи да! — онда ћу се морати покорити и нећу ништа одбити. Само се чувајте да ваша рука не изабере неки непријатан одговор јер ме тада нећете више видети!

— Гле! рече; имам два непријатна одговора према једном добром! Какава вам је то немилосрдна мисао пала на памет!?

— Бар ћу имати утеху, — рече, — да је случај био уарок моје погрешке, ако будем принуђена да испуним жељу.

Размишљао је дуго коју кутију треба да отвори. Његова је рука дрхтала прелазећи са једне на другу неодважујући се да узме мали, златни савијутак; а срце му је престајало да куца од страха пред погрешним избором. Најзад се одлучи и са затвореним очима пружи руку у једну кутију рачунајући са божанским милосрђем. О, како бескрајна срећа! Одговор на хартији ружичасте боје коју је брзо равнио, гласно је дивном речи: Да!

Дохватио је поруменелу Мадлен у своје наручје и однео је! Дакле није више било могуће бранити се — осим

у том случају ако би се срамно погазила задана реч. А грофица је била часна жена, која се поносила тим што увек одговара својим обавезама. Предала се. Како то беху дивни тренуци љубави, који су се стишавали и поново оживљавали све до времена када јутро својим бледим и ружичастим зрацима разгрће завесу.

Но Валентин не беше потпуно задовољан. После узбуђења његове очи и чело захватила је извесна туга:

— Ох, — питала га је зачуђено, — па шта још желити и за чиме жалити, ти незахвалниче?

— Забринуо сам се, одговорио је. — Ти! У мом присуству? Због чега?

— Јер треба једино да захвалим случају и срећном избору одговора што ми је припало мало ваше љубави, а никако вама самој. — И поново се замислио.

Али она се гласно насмеја и рече: — Лудице! Па ја сам у све три кутије била ставила исте одговоре!

СКУПОЦЕН НАКИТ.

Један пријатељ Јозефине Бекер, прекорио је једном играчицу, када је био рђаво расположен, што она при своме наступу носи дијаманте који вреде више од 100.000 франака. »За што вешате о врат читаво имање?« Чините оно што чини толико њих: Носите имитације, нико то неће ни приметити!»

»Ја то знам«, рече Јозефина тихо, али имитације би требала да купим!»

С правом се може сумњати у то да би још некоме било пријатно у оваквој интимној близини змије. Али ето Мис Грас Девал се ни најмање не узрујава за време говора на телефону.

О чему жене највише сањају?

— О мужу?...

— Не, већ о тоалетима...

Јер цена тоалете одређује и вредност мужу.

Филмске звезде у Холивуду су лепе, уз то и фотогеничне, али да би биле старови оне морају да знају да се обуку и напминкају. Филм захтева од њих непрекидно трансформације. Данас је једна глумица маркиза, сутра сиротица, али није потребно рећи да она више воли да буде увек маркиза.

— О чему највише сањате? запитали су Колин Мур.

— О тоалетима, одговорила је она без устезања.

— Пре него што почнете неки филм, шта вас највише брине?

— Моје тоалете.

— А док снимате, шта највише заузима вашу пажњу?

— Моје тоалете!

И пребацивши руке иза главе, узвикну:

— Скупочене огрлице, металне змије, хаљине са прећем, прозачни велови, свила која блиста, то је сласт и отров мога живота.

Норма Ширер сматра се као глумица, која уме ванредно лепо да се обуче на филму. Али да би то постигла, она мора велики део времена да посвети тоалети.

— Наћи фотогеничне хаљине, то је врло тешко, каже Норма Ширер. Од десет елегантних жена у вароши, девет не би биле елегантне на филму. Кад смо ми, филмске глумице, увиделе, да једна елегантна хаљина у вароши није то исто и на филму, ми смо онда прибегле перлама, пантљи-

кама, перју. После смо се увериле, да је и то погрешно, па смо почеле да тражимо једноставност. Дошле смо до закључка да треба наћи оригиналне моделе. Али зато су били потребни уметници који би цртали специјално за филм, и у студију проучавали улоге и светлост.

Сваки стар има своје фантазије и захтеве, и како предузећа не жале новаца, оне могу да набаве најфантастичније тоалете.

Норма Талмац не може да прође покрај излога, ако ту види неки пешир, који се њој допада, а да не улету у салон и одмах га купи.

Њена сестра Констанца супротног је укуса, и она више пажње поклања својим ногама него глави.

Она вечито тражи оригиналне ципеле, и код ње се налази читава колекција разноврсних папучица и ципела.

Олив Борден и Лаура ла Плант исто су као Констанца, и очајне су кад режисер неће тоалету по њиховој замисли. Евелин Брент воли сјајне тоалете. За један филм она је поручила тоалету са туником од фронци од правог бисера и један кеп проткан сребром и бисером.

Клара Бов воли неглиже тоалете и нико не уме да се обуче као она... Дороти Себастијан обожава шалове.

Свака филмска звезда има своју гардеробу, а студија опет имају своју, која се поручује на све четири стране света. Предузеће Метро-Голдвин има око 25000 тоалета, 1000 пари ципела, 3000 пешира, а покрај тога безбројно рубље, рукавице, блузе, разне стилске хаљине и костиме. Ти

костими су одређени за штатисте.

И то све није довољно и сваког дана прилања се гардероба. За Бен-Лура купљено је у Шпанији 8000 костима, који после нису овали ни зашта више, а врло скупо су старали. За један костим, који је представљао горилу, плаћено је 1000 долара.

Покрај важних питања тоалете, исто толико је важно и шминкање. — Шминкање се мора удешавати према светлости, и дуго времена се мора поклонити томе нарочита пажња.

Норма Ширер употребљава розе тев, преко кога меће розе пудер, а трепавице зацрни кредом. Али на уста не меће руж, већ исти крејон којим подвлачи очи, јер је извела закључак да црна боја боље одртава уста. Понекипут се на трепавице меће и пудер од алуминиума, али то је само за филм.

Покрај обичног шминкања, постоји и друго, којим стар мора потпуно да се преобрази.

Ту онда долази восак, којим препичује нос, фластер за каширање вилица и очију, енглеска тафта, којом се извлачи кожа у разним правцима, креде за старачке боре.

За та велика трансформирања највећи је вештак Лон Шанеј.

Од женских старова Марлон Давис уме да се трансформира. Она је успела да се маскира као Пола Негри, Ме Муреј или Јилијан Гиш. И нико не би помислио, да то нису оне.

ЦРНЕ ИГРАЧИЦЕ СУ У МОДИ
Креолска играчица Евелин Дов, појављује се са успехом на великим талијанским позорницама.

Елизабет Симон, представница Мађарске, која је победила на конкурс у Паризу и добила титулу „Мис Европа“.

НОЋНИ ЖИВОТ ЈЕ НЕПРИЈАТЕЉ

МЛАДОСТИ И ЛЕПОТИ

Зато сваки треба да постави себи принцип: »Рано лежи!« ... То вам се не свиђа, госпођице, јер вечерас ћете ићи на бал, па после два дана у неки дансинг, у ресторану, где се седи до два сата ноћи ... Друштво је врло занимљиво, ви сте расположени, играте, смејете се, образи вам зажарени, и ви сте врло лепа у том тренутку ...

Али сва та ваша лепота у том тренутку личи на јабуку, која је у пећи, и на топлоти она сва сија, а кад је извадите из пећи, она спласне и смежура се.

И ви сте лепа док су вам напети и загрејани нерви.

А сутрадан ...

Ви сте просто очајни, кад се погледате у огледало. Испод очију колутови, око усана црте, очи мутне, лице бледо, испијено.

И онда ... држ' за пудер ...

А да сте легли синоћ у десет, испавали се слатко, били би тако свежи као мајска ружа.

За жену је најтежи дан кад открије прву бору, а та бора долази врло брзо, ако се живи много ноћним живо-

том и леже доцкан. И ви осетите велики страх пред првом бором, а тај страх, који вас гризе, као да се урезује у ваше лице.

Уредан живот најдуже чува лепоту и отклања старост. Варате се ако мислите да ће вам институт лепоте надокнадити оно, што вам упропасти ноћни живот. Вештачка лепота је привремена и не треба лакомислено да жртвujete вашу младост.

Ви мислите да ћете се освежити, ако дуго спавате пре подне. Јутарњи сан није »сан лепоте«. Сан лепоте је онај, који долази пре поноћи. Два сата пре поноћи више вреди него четири сата после шест изјутра. Кад се дигнете у пет изјутра, а легли сте у десет, ви сте весели. Ако устанете у десет пре подне, а легли сте у два, осећате како вас боли глава и очи вам подбуле.

Не треба спавати на високом јастуку, јер то ствара подваљак и квари линију врата и леђа.

И најважније је да се чувате невесте масаже. Таква масажа направи више бора него што их отклони. Само

специјалисти треба ићи, који уме естетски да уклоли боре на лицу.

За лепоту лица штетна је хладна вода. Једанпут недељно стављајте вруће облоге на лице. Оно нишчињава лице и оне прне тачкице у епидерми.

Тајна лепоте састоји се и у томе да будете срећни. Срећна жена остаје дуго млада. Многи мисле да старост увек треба да дође са јадиковањем и реуматизмом.

То није увек тако.

Има старијих дама које су увек свеже, и које ништа не боли.

Ако вас нешто и заболи, не треба да будете несрећни. Треба сугерирати себе, да се заборави бол.

Немојте бити никад завидљиви, и скривајте да вам се то осећање не види у друштву, јер вам поглед изгуби од лепоте.

Нарочито пазите, да се не љутите, не жестите и не праскате по кући. Код жена постоји нервоза посла и понека је увек љута кад ради. Час је наљути дете, час муж, и свака љутиња искриви јој лице. Зато избегавајте љутину, нарочито на мужа, јер пет минута љутине заруљи вас за читав дан.

Осмејак и песма даје лепоте лицу. Зато певушите и онда кад сте љути. Ако вам је тешко да запевате, ви одмах помислите да тиме чувате своју лепоту, а знате врло добро, да је жена најосетљивија у питању лепоте.

Најомрањутија пријатељица постаје вам симпатична кад вам каже: Јао, што ви данас лепо изгледате.

Е, видите, због тог лепог изгледа лежите рано, устајте рано, не љутите се, смешите се, певајте ...

Жена је срећна кад је лепа, или боље рећи, вечна младост доноси жени срећу ...

То је о лепоти жене ...

А о лепоти мушкарца?

Шта нас се тиче за њих.

Главна је да су жене лепе ...

КАРНЕВАЛСКЕ НАДЕ.

Старија госпођица: Сада ћу се за карневал обући као ротквица, можда ће ме тако загристи неки вегетеријанац.

ХЛАДНОКРВНОСТ.

Нападнути пролазник: Добро, узмите ми сав новац ако то већ желите, али ми бар напишите неколико редака за моју жену, иначе ми неће веровати да сам опљачкан.

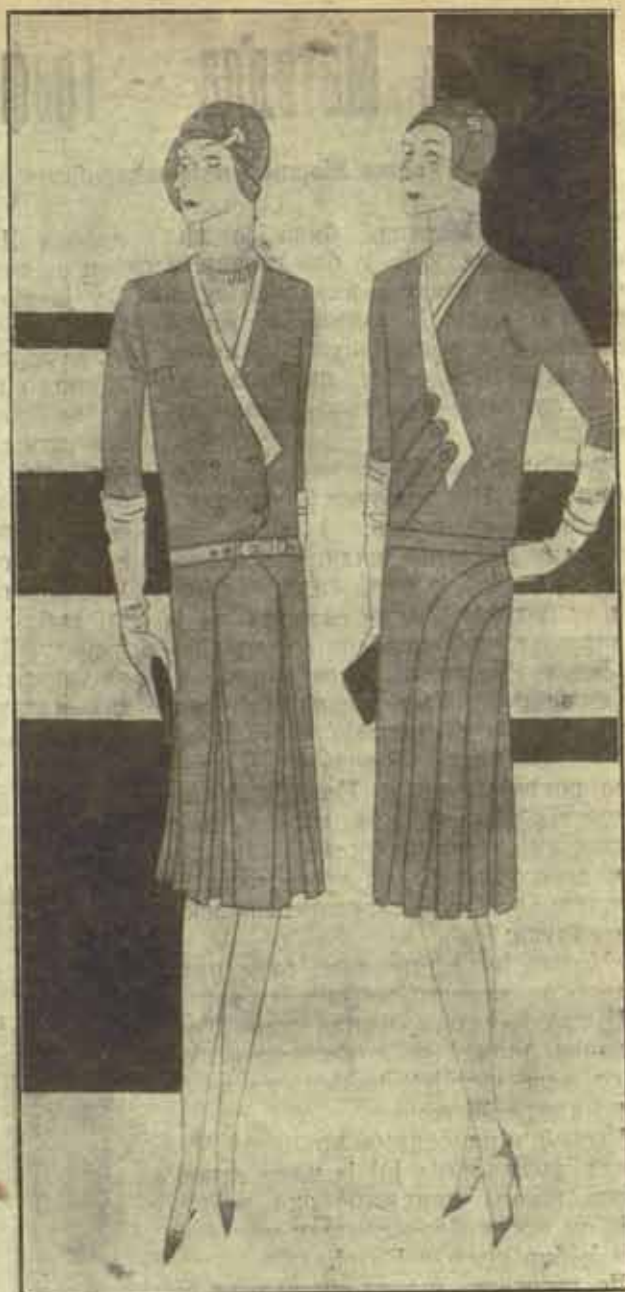
МОДЕРАН БРАК.

— А поднесите добро једно друго?

— Одлично. Моја жена је препливала Канал а сада управо креће коњем из Париза за Кан.

Пролетња хаљина од Марокена или Жоржета са великом машном и хаљина од Крепмарокена отворене или затворене боје. Модели париске модне куће Вионе.

Две лепе мантилаљине за пролеће.

Госпођа Рено-Лаце, супруга бразилијанског посланика у Паризу, добила је прву награду на костим-балу. Поред ње енглески сликар Стеварт Хајн.

МОДА

НОВИ ДЕТАЉИ

Још једнако су то оне мале стварчице, као: шешир, ципеле, рукавице, ташна и накит, које се каприциозно и без милости јављају сваке кратке ерзоне, са по којим видним детаљом. Па ипак, поред све своје неугодне буди имају оне и ту своју добру страну, што и најједноставнијој хаљини дају шика, само ако се згодно изаберу.

У великој су милости ташне и ципеле од истоветног материјала и са истоветним украсима. Данас дама бира ташну, а прва јој брига да нађе и исте ципеле, утисак је колико амизантан толико и елегантан. Рукавице су приметно дуже. Оне у наборима покривају руку, преко рукава, скоро до лакта. Велика модна новост су цр-

не рукавице, које ће се много носити овог пролећа.

Једна нова гарнитура на хаљини, тиска се и жели да се истакне: шлајфне, које су у прошлој години биле сасвим мале, сада су диновских димензија, обавијају се око врата или струка и везују се спреда. Ако њих употребимо, излишан је сваки други украс.

Принцеза Матилда -- графица Демидова

Кћи краља Жерома, најмлађег брата Наполеона првог.

Принцеза Матилда била је кћи краља Жерома, који је био познат са своје усидане главе, и називали су га »страшно дете« Наполеоново, јер је Наполеон био врло попустљив према свом најмлађем брату, опраштао му је све лудорије и плаћао његове дугове.

Мати принцезе Матилде била је Катарина од Виртембурга. Детињство мале принцезе прошло је оних бурних дана за време пада Наполеоновог, и тек јој је била година дана, кад су родитељи њени сазнали, да је велики заточник умро на острву Свете Јелене. Принцеза се са родитељима склонила у Трст и папа Пије седми дао им је уточиште.

Мала Матилда провела је детињство покрај папе и Госпође Мајке Летиције. Наполеонова матере, која никад није изгубила главу због синовљевог токумфа, и често пута је говорила, кад су је прекоревали због тврдицлука:

»Можда ћу једног дана бити примогана да храним све ове краљеве«.

И што је тада говорила стара Конвиканка, дошвије се и обистинило, јер је од њене уштедевине живела породица краља Жерома.

У својим мемоарима принцеза Матилда, прича како јој је њена гувернанта везала пантљике око појаса, које су некад биле лента њеног оца, кад је био краљ у Вестфалији.

До петнаесте године пролазили су принцези суморно дани покрај старе мајке и највише је волела кад је баба причала о Наполеону. Њих је често посећивао и њихов рођак, Луј Бонапарта, који се заљуби у Матилду, и хтео је да се ожени њоме, али новчане невољике краља Жерома нису остварили тај брак.

После две три године Матилда се удаје за пруског кнеза Демидова, који је био врло богат. Тај брак је био у почетку срећан, али кнез је био стоапно љубоморан и често је долазило до сцена, у којима га је жена називала »мужиком«. Једног дана она падне пред ноге руском цару и почне да га моли: »Раставите ме од мог мужа«. Цар јој је испунио жељу и досудио њеном мужу да јој даје издржавање 500.000 франака годишње.

Слободна и богата, млада жена је имала само једну жељу, да се врати у Француску. Није било никаквих препрека њеном повратку и ускоро она дође у Париз. Тада се упозна са

графом Њукерком, најлепшим човеком на свету, који је постао њен роб. Он је умео да јој намести кућу, окружи је луксузом, и њен салон постаје најлепши у Паризу у коме се скупљао цео уметнички свет. Она је и даље послала титулу госпође Демидов, али кад је Луј Бонапарта постао цар, он јој је дао титулу царске принцезе. Он јој предложи тада да се настани у царској палати, мислећи да настави роман започет с њом у младости. Али она је то одбила, јер јој је било довољно једно искуство у животу. Пристала је да буде домаћина у царској палати, а дошвије он јој даје палату у улици Курсел.

Сад настаје сјајан живот принцезе Матилде. Она је водила дупли жи-

Принцеза Матилда

вот. У својој палати волела је уметност, била је скромна и гостољубива, а у двору права принцеза. Њена кућа била је уметнички музеј. Ту су се виђале ретке слике и књиге. Она је помагала сиромашне уметнике, и кад је дознала у каквој беди живи песник Готје, она га узме за свог библиотекара, јер на други начин није могла да помогне том поноситом поети.

Године 1860 царска породица прави један триумфалан пут кроз Савојску и Ницу. На путу је цара пратила и принцеза. Она учествује у дочеку свију европских владара, који долазе на изложбу у Париз 1867 г. и тако се упознаје с пруским принцем Вилхелмом.

Дошвије настају тешки дани за Француску, и за време француско-пруског рата принцеза Матилда је била у Швајцарској, али се брзо враћа да храбро присуствује паду царства. Њени пријатељи су је молили да бежи из Француске. У зору, четвртог септембра, напушта Француску, и одлази у Брисел, где се већ налазила цела царска породица.

Марта, 1871 године, скупштина проглашује пад цара.

Принцеза Матилда је била убеђена, да не може да живи нигде на другом месту, до само у Паризу, и отпутује у Париз. Њена палата је била конфискована, али Немци јој уступе другу њену кућу — у Сен-Гратену.

Кад су се немачке групе евакуисале, Французи су се враћали својим кућама. Али сад настаје тежи живот за принцезу, јер од државе није имала никаквих прихода. Ипак јој је остало издржавање графа Демидова и према тим приходима она удешава свој живот.

Она је имала само тај страх у души, да је не изгнају из земље, и чувала се да њен салон не добије политички карактер. Чак је и кокетовала са републиканском владом. И једног дана, кад је улазила у цркву, сретне се на вратима са госпођом председника владе, и она јој брже понуди да уђе прва: »Изволите, госпођо, ући први, ви сте жена председника владе«.

Тај њен гест био је лепо примљен у републиканским круговима, и она је на миру живела у Француској, окружена уметницима. И сваки европски владар, који би допутовао у Париз, посетио би принцезу Матилду.

Умрла је у Паризу 2 јануара 1903 год. На њеној пратњи видела се једна дама у црнини, утучена болом. То је била парина Евгенија.

Вилхелм, син Кронпринчев, долази на клизапиште велосипедом.

Г-ца Кумануди, кћи г. Косте Куманудија, министра, венчала се са г. Митровићем, гардиским поручником, сином генерала Митровића.

Судбоносна клада

— Валериј Брјусов —

Неки господин, велика добричина, шетао се пољем. Био је јунски дан, сунце на небу се осмехивало и одблескивало на речној површини остављајући ту сјајну мрљу. Вилини коњици и цврчки зујаху и шуштаху вероватно такође радујући се, а на сунцу су треперили читави ројеви мушица. И цвеће се радоваше: било је тако свеже и шарено — жуто, плаво, црвено. — Појмљиво је да је се и овај господин, који је изашао у шетњу, радовао јер је имао душу нежну и пријемљиву као сунђер који у себе упија толико воде колико год може у њега да стане.

Шетајући се по ливади, до недавна још преплављеној, господин спази ту једну велику кладу која је лежала управо два корака од пута на трави и цвећу. Свакако да је овамо беше нанела велика вода у доба када је река опијена слободом носила собом разноврсну грађу, даске, кладе и читаве плотове, па шта више и цела седа, да их затим одбаци тамо где јој буде воља. Клада је ту пригњечила неколико цветова незаборавка који су сада, увенули и ослабили, само извиривали и тужно молећивим погледом гледали у правцу неба. Изгледало је као да су говорили:

„Тешко нам је, мучно животаримо, дави нас велика клада, нећемо моћи дуго живети под њеном тежином, али да нам је бар неко време да уживамо чар Божјег света, да је бар

и овако упола пригушени да можемо одавати хвалу мудрој и милостивом Творцу!..

Господин се загледао у незаборавке и схвативши њихову чежњу срце га заболе те помисли:

„Сироти, сироти цветови, Зашто једино вас поред толиких ваших другова гуши та одвратна клада? Зар можда имате мање права да се радујете сунцу и да бујате на јунској топлоти но све друго цвеће на ливади? — Ја ћу бити ваш добар дух, ослободићу вас вашег непријатеља, пружићу вам прилику да живите до јесени, да дишете слободно, да бујате од животне снаге и да на свој начин запевате химну захвалности природи...“

Одлучивши тако господин се саже и дохвати кладу да је одвуче. Није то био баш тако лак посао, јер је клада била велика и тешка. Господин се озноји од овог посла и би принуђен да неколико пута скине свој панаму шешир и да обрише батистеном марамицом орошено чело. Ипак најзад његов труд је био крунисан жељеним успехом и он је уклонио несрећну кладу са незаборавка које је она притискивала. Одвукавши кладу чак на друм господин је ту остави и шта више љутито је удари ногом, као желећи да је казни за муку коју му је задала.

А када је ово добро дело било извршено господин стави опет свој па-

нама шешир на ознојено чело и пође даље вртећи својим штапом. Јунско сунце се радовало на небу, вилини коњици и цврчки зујаху и цврчаху, ројеви мушица лепришаху се на топлим подневним сунчаним зрацима, а господину изгледаше да се све око њега осмехива и радује због њега и његовог доброг дела. У дубини своје душе био је потпуно задовољан самим собом и није могао да се одбрани од помисли: — ма да је одбијаше од себе, — да је његово дело управо зато тако лепо што је сасвим несебично. „Заиста — шапутао је у себи господин — па нико није видео шта сам учинио, никоме нећу то рећи, нико мнe се неће захвалити, јер незаборавци су нема створења, а ипак сам се напрезао, намучио са том кладом да ме је грч хватио, а све то доказује да сам добра душа!..“

Тако је изгледало то господину ма да се мало стидео за своје мисли. Али у сваком случају било му је веома пријатно и осећаше да данашњи дан није узалуд проживео. А утицај доброг дела био је заиста тако снажан да када се вратио кући постаде и према свим укућанима нарочито љубазан и пријатан, ма да никоме није рекао ни једну реч о томе шта је учинио приликом своје шетње.

Али у вече када се смркло и када се магла са реке разлила по обали стварајући ту фантастичне групе русалки са белом косом, — возио се један мужик на колима по летњем друму преко ливаде до недавно поплављене. Један точак од кола налетео је на кладу, коју је онај господин тог дана онако брижљиво одвучао из траве и положио је ту на пут, и кола се преврнуше. Мужик је пао с кола и сломно ногу.

Последњих дана залеђени Дунав био је претворен у стазу за шетаче који су са највећим задовољством заменили Кнез Михајлову улицу леденом речном површином.

Зачарани храм

— ЦРВЕНА ВИЗИЈА —

Топло су нам препоручивали да, приликом нашег боравка у р—ском кршу, посетимо и чувено ремек-дело архитектуре, величанствени храм и манастир св. Богородице, који је био, у извесне дане, место хаџилука за побожне брђане онога краја и даље његове околине. И тако се упутисмо, о нама и то у аутомобилу, којим је већто управљала моја жена, велика љубитељка ауто-спорта.

Ка храму је водно широк и удобан серпентински друм, који се попут змије вијугао поред саме ивице стрмих и дубоких провалија: право уживање за моју жену, која је и овом приликом потврдила да има управо челичне живице. Панорама која нам се показивала на том путу била је дивље-романтичне природе. Код сваког завијутка друма појављивале су се све нове и лепше брдеке декорације, са блиским и удаљенијим хаосом голних врлети, сурих клисура и мрачних провалија.

Када смо се били већ прилично високо успели — о чему је сведочио и општрија, хладнији ваздух — пуче пред нашим очима слика огромног храма са пет поалаћених купола — једна велика у средини, а четири мање на угловима — који се сасвим усамљено појављивао на једној омањој заравни, окруженој целим хаосом фантастичних врлети. Та зараван била је везана са осталим масивом брда само једним уским — попут невог природног моста — гребеном преко кога је водио наш друм. Подне је већ давно било превалило те су куполе храма, под косим зрацима сунца, блистале као растопљено злато, док су огромне његове зидине трепериле као у некој плавичастој магли: сасвим необичан, визионаран и мистичан привод, који нас је својом неочекиваности језовито чаневало.

Под утиском ове слике моја жена је и нехотично усповила ход свог моћног »Мешелеса«, што је и иначе било потребно, јер су завијутни друма нагло учестали, показивајући нам храм са разних страна. Иако је храм изгледао веома близак ипак је прошло више од часа док стигосмо на ту зараван над којом је доминирао овај величанствени храм, гордо усамљен у овом окамененом узбуђаном мору врлети и гудура, које су га са свих страна окружавале.

Огромна порта храма била је окружена четвртастом оградом, састављеном од мраморних стубова, који су били међу собом везани уметничко израђеном решетком од ливеног и по-

злаћеног гвожђа. Са обе стране монументалне капије ограде, лежала су, као нека почасна стража, два огромна лава од жутог мрамора.

Стадосмо и изађосмо из нашег аутомобила. У тај мах се оба крила ове капије нечујно сама широм отворише и из порте искочише два огромна пса-вучјака, који ухватише својим зубима мене за крај мога капута а моју жену за скут, и весело махајући репцима повукоше нас ка капији. А то је било заиста потребно, јер у исти мах оживеше и она два лава, устадоше и заљихаше својим огромним гласурдама. Иако запрепаћени, ми ипак пођосмо напред, као да нас је, осим вучјака, још и нека недољива тајанствена сила кретала. Лавови нас, међутим, мирно пропустише и ми уђосмо у порту.

Пред храмом, код уласка у њега, стајале су, у двоструком реду, монахиње, све у белом, са велом на глави и лицу и са упаленим свећама у рукама, чији су бледи пламенови на сунцу тајанствено треперили. Са друге стране уласка стајала је поворка монаха, у прним мантијама и са свиленим црвеним образинама на лицу, а место свећа држали су велике бакље из којих куљаше црни дим ка небесном плаветнилу.

Представите себи овакову слику:

Пред нама се уздижу хармоничне масе огромног храма са блиставим зидинама од првенкастог мрамора, а златне куполе блистају — тамо негде горе — у небеском плаветнилу. Велики ред монахиња и црни ред монаха готово се губи поред ових маса, али је живо ћутање и готово васнојска тишина која влада у овом бодском царству чудновато утичу на нашу душу.

Но та тишина беше одједном прекинута неочекиваном грмљавином моћних басова која се зачу из храма, а и целим вихором звукова од звона, тамо горе испод купола. Само што се у том звуку није осећала она чиста хришћанска душа, него је све то звучало нагло, збркано и кикоћућо — као да је цела армија ситних демона била одједном пуштена на слободу!

Када се случајно окренух, запазих са запрепаћеном, да су одмах за нашим леђима, стајала она два огромна лава: одступница је била пресечена!

Поворка монахиња са свећама и монаха са бакљама крену тихо и поће у храм, а ми за њима, и преко широким мраморних степеница ступисмо, кроз огромни византиски портал, у храм.

Унутрашњост храма била је тако

огромна, величанствена и раскошна, да је пред њоме бледела успомена и на такве горостасе као што су храм св. Петра у Риму и св. Софије у Цариграду. Светлост је падала од горе, са колонаде испод купола, те се равномерно разливала по целом храму. Зидови храма били су покривени црвеним као крв мрамором, на који су падали златни снопови сунчевих зрака из високих и узаних прозора на западној страни храма.

У дубини храма, на месту где се обично налази олтар, подигао се до саме таванице, огромни, страшног изгледа, кип, који је седео на престолу од сувог алата. Нешто страшније од овога кипа није ни најбујнија машта могла да замисли и да оствари.

То страшило било је црно и покривено дугачким и дебелим, као канапи, ллакама. Али лице му је било језиво бледо, са црном брадицом и широким устима, која су окруживали кратки црни брци, као две огромне дебеле нијавице. Оча чудовишта биле су узане и мало косе.

Када се поворка беше сасвим приближила кипу, она га поздравиле дубоким метанисањем, падајући пред њиме ничице. Затим устаде и размести се, образовав као неки шпалир, са обе стране кипа — монаси са десне, а монахиње са леве стране — тако да је приступ ка кипу био потпуно слободан. Чудновата промена беше произашла са овим монасима и монахињама: њихове одежде бежу одједном постале сасвим црвене, као преливене крвљу!

У храму беше настала мртва тишина

Одједном кип рашири своје огромне руке и удари дланом о длан. Звук тога удара био је страховит, јер дланови, као и цело тело, чудовишта бежу од — гвожђа! Затим разјапи своје огромне вилице и из њих се разли прва наклена грмљавина:

»Ру-ру-ру-ру . . . рррр . . . «

Од те грмљавине затресосе се зидине огромног храма. У исти мах забрљаше сва звона, са хора грапуше они страховити басови, а лавови за нашим леђима такођер затутњеше! Све се то сливало у један неописиви хаос звукова, кога је ипак покривао сатонски смех гвозденог чудовишта!

Са лица монаха и монахиња спадоше образине и велови и показаше се њихова лица.

Са места, на којем смо стајали, — у средини храма — видели смо сва та лица у профилу. Готово све монахиње биле су младе и лепе, белолике, али њихове сурово стегнуте обрве и напосно стиснута уста придавали су им неки зловни, прави змијски израз. Међу монасима било је најразноврснијих лица, старих и младих, одвратно ружних и довољно правилних, белних и монголских — али сви-

ма је био заједнички израз суровости и нескривеног цинизма. Њихове очи гледале су на нас, онако искоса, из профила, са неким сасвим чудноватим, подсмешљивим погледом. Тако гледа мачка на ухваћеног миша, а змија на обамрлу од ужаса птичицу...

И опет настаде гробна тишина.

Имеђу редова монаха и монахиња прођоше два огромна, дивљег изгледа Кинеза у униформи и са војничком капом на глави, на којој је место кокарде били пришивена — црвена звезда. Они су вукали једног ванемоглог старца и дошав пред сами кип, грубо га гурнуше да клекне. Старац је заиста поклекнуо, али се одмах, као дигнут неком вишном унутрашњом енергијом, усправи. Био је то диван старац са дугачком, лепом и белом као снег брадом и у свештеничком оделу — очевидно нека висока црквена особа. Он величанственим гестом пружи своју старачку руку према кипу, и, упркос изнемоглости, из груди му се оге, дубоким и снажним басом, узвик:

«Согово!»

«Тај мах размахну се један од оне двојице Кинеза и својом огромном цевницом удари старца посред лица. Из раздробљеног носа пожуља крв и разли се по лицу и часној бради свештениковој, који беше пао на леђа, два црвена монаха изађоше из својих редова, приђоше старцу, и својим кратким оштрим ножевима почеше га резати по лицу и телу. Но старац беше стиснуо зубе и, упркос страховитим боловима не изда ни једног јединог звука!

Стајали смо као окамењени од ужаса, али, оковани неким страшним чарима, не могосмо скинути погледа са овог језивог приказа.

Но то још није било све. Још се на мраморном поду димила крв умртвљеног свештеника, а већ се појавише неки полунаги и дивљег изгледа људи који су вуцарили велик број покретних — вешала. Та вешала поставише у форми полукруга пред кипом. За њима уђе у храм група људи, сви у капутима од црне, блиставе коже, и поређаше се пред самим кипом.

У исто време појави се у храму и велика поворка хапшеника, опкољена војницима са натакнутих бајонетима на пушкама. Међу овим хапшеницима било је људи разних сталежа и професија: поред отменог племића видео се и прост човек из народа, поред ученог професора са наочарима — глобради студент са цвикером и т. д. Било је ту и немоћних старца измењаних са младим, али ружним женскињем. Али су зато у поворци, која за њима уђе, све женске — почев од нежних девојчица па до потпуно развијених жена — биле и младе и лепе, само што су све те женске биле потпуно — наге! Њих су брутално гурали људи са управо зверским изразом ли-

ца. Очи ових јадница биле су пуне неописивог ужаса и нема очаја. За њима уђе поворка људи у официрским униформама, али без еполетушака на раменима: то су били официри, праћени јаком стражом сурових војника.

На знак једнога од црвених монаха целати се бацеше на своје жртве. Хапшенике из прве групе поставише у ред испод вешала, официре прислонише, окренуте леђима, ка мраморном подножју кипа, а групу нагих женских прислонише да клекне на мраморни под храма.

Један од црвених монаха — очевидно њихов главешина — ухвати се за кипу и паде пред њиме нишане.

У тај мах погледи свих присутних у храму беху уперени у тај грозни кип.

И гле! Усред зацареле гробне тишине кип поче полагано дизати своје огромне руке, и, раширив их над главама присутних, остави их непомично у том положају.

У тај мах загрмеше басови са хора и први моћни акорди страшне химне «интернационале» забрујаше. Речи те химне «о слободи радеништва и братству народа» звучале су пакленом иронијом на овоме месту и у овим моментима!...

И започеше ужаси! Као по некој команди потегнуше они у кожним капутима своје огромне револвере и уперив их, из непосредне близине, право у чела својих жртава — испалише. Млазеви крви и делови разбацаног људског мозга попрекаше мраморно подножје кипа и под храма. У исто време они други целати подигоше хапшенике на вешала, где су се батргали у предсмртним конвулсијама. Страховито запомагање, врисак и махнути хистеричан смех орио се по целом храму из групе оних нагих јадница, сливајући се са грозним звуцима

црвене химне! На њих се беше бацила читава руља полунијаних црвених гардиста...

И започе бесна оргија смрти и животњске похотљивости. Монаси и монахиње, са раснаљеним лицима, заиграше неку неописиво раскалашну и одвратно циничку игру, праћену фаунским урликом монаха и дивљом црком монахиња.

А над овим страшним, демонским приказом царио је, тамо горе, онај сатонски кип, са раширеним рукама, те изгледаше као да је благосиљао све оно што се, тамо доле, збивало...

Крвави пир био је завршен и опет настаде мртва тишина у храму.

И, ево, из групе убица у кожним капутима, издвоји се један од њих, и, упутив се право мени, метну ми своју тешку руку на раме. У исто време приђе мојој жени један од црвених монаха, са сатирско-похотљивим изразом на одвратном семитском лицу и ухвати је за руку.

То беше дошао ред на — нас!...

Сав дрхћући од ужаса и немоћног гнева и невољно затворих очи. У тај мах зачух како ми неки тајанствени унутрашњи глас шапну: «прекрсти се!»

Са готово надчовечанским напором воље успех да подигнем своју, оковану ђаволским чарима, руку — и прекрстих се!

Страховит прасак, као да је одједном хиљаду громава ударило са неба у храм, оглуши ме и, пун ужаса, отворих очи.

И гле! Свега беше одједном — нестало!...

Весели јутарњи зраци пролетњег сунца падали су, кроз прозор, на моју постељу, на којој сам лежао, сав окупан у леденом зноју, још увек дрхћући последи овог страшног, кошмарног — сна!....

БАЛ КЛУБА ПРИЈАТЕЉА ФРАНЦУСКЕ.
Група госпођица и официра који су изводили две старе француске игре Манует и Гавоту.

Гостионица код „Брбљивог пса“

У оно време, када су животиње говориле... прича један писац басана. А кад су некад говориле, зашто неби и сада?

Немојте се дакле подсмевати гостионичару, који је тврдио да је чуо пса, како говори.

Зар сваки од нас не зна да се пас уме картати и играти домина? — па чак и доброг играча може надмудрити. Зашто би према томе било немогуће да пас научи да говори?

У том је смислу говорио тужитељ Латруш, који је оптужио путујућег комедијаша ради преваре.

»Е«, рече председник, ваша би вера могла још много којегчега да измисли, што нама не може да иде у главу.

Латруш: Али, господине председниче, гости, који су тада били у кафани, такође су мислили да пас говори.

Председник: Па што ми то раније не рекосте?

Латруш: Да, пас је говорио као сваки други човек.

Председник: Јесте ли и ви с њиме разговарали?

Латруш: »Са псом«?

Председник: »Да«.

Латруш: »Молим не, тако далеко нисам ишао« (веселост у публици).

Председник: »Па шта је пас, дакле, рекао«?

Латруш: »То је било, молим, овако: Оптужени господин Пиво дошао је у моју кафану са једном пудлом«.

Председник: »А познавали сте га«?

Латруш: »Кога? Пса«?

Председник: »Не, оптуженога«.

Латруш: »Не, молим. Нисам познавао ни пса ни господина Пивоа. Господин Пиво је сео за астал, а пас је скочио на оближњу столицу и поставио се на задње ноге. Ја приступим и упитам: »Шта господин извођева«? Господин Пиво рече: »Чашу пива«. А одмах по том зачу се чудни глас: »А мени бечку шицицу«. Изненађен ја почех да се окречем, на шта ми господин Пиво рече: »Не обазирите се на то, то је мој пас«. — »Шта? — ваш пас?« »Да мој пас, научно сам га да говорис«. Нисам се престао дивити, али сам ипак мислио да он од мене хоће да направи будалу. Али, господин Пиво ми тада рече: »Пас заиста говори, само га упитајте шта жели«. Нисам веровао да пас говори, али сам га ипак зашитао: »Шта хоћеш да ти донесем?« А одговор је гласио: »Бечку шицицу«. Жена, деца, гости, који су наоколо стајали, нису се могли надивити томе. Тек би по неко

узвикнуо: »Гле пса, који говори!« Било ми је као да сам очаран. У то загрме господин Пиво: »Послужите нас већ једном«. Потрчим у кујну и донесем псу бечку шицицу, а господину чашу пива.

Председник: »А јели вам захвално за то«?

Латруш: »Ко«?

Председник: »Пас«.

Латруш: »Не, бацо се на шицицу и за час је прождро. На то ме моја жена позва на сграну и предложи ми да купим пса, а уз то су још и деца и гости почели да наваљују. Жена ми је зврдала: »Купи, Латруш, пса«. Ставићемо на вратима вапис: »Код брбљивог пса«, па ће нам кафана сваког дана бити пуна. Деца су, пак, мољакала: »Купи га, татице, купи«!

Председник: »У кратко купили сте пса«?

Латруш: »Да, господине председниче. За 400 динара. Али кад сам господину Пивоу исплатио наведену своту, пас скочи на столицу и рече: »Тако, дакле, ти мене продајеш? Но добро, ја више нећу говорити«.

»И није говорио, кад је отишао његов господар?« — упита председник.

Латруш: »Није ни словца! У вече су ми се гости смејали, говорећи да ме је намазао неки варалица. Рекосте ми да господин Пиво уме да говори из трбуха и да ме је тако преварио. Отишао сам у полицију, али су ми се и тамо смејали«.

Председник: Но ја им се не чудим. А шта је било даље«?

Латруш: »Пре месец дана сам видео господина Пивоа, тужно га и тада су га затворили«.

Председник (према оптуженом): »Умете ли ви говорити из трбуха«?

Оптужени: »Да«.

Председник: »Преварили сте тужитеља, те је од вас купио пса«.

Оптужени: »Молим нисам. Господин гостионичар ми је сам понудио за пса 400 динара и да му не платим оно што сам појео и попио«.

Председник: »А шта се догодило са псом«?

Оптужени: »Тај је опет к мени добегао. (У публици веселост). Но ако господин гостионичар хоће, ја ћу му га дати«.

Латруш: »О хвала, нећу пса, који не говори«.

Председник: »Ви сте дакле сами пудили новац за пса«?

Латруш: »Па кад ме је жена стално гуркала, деца мољакала, а гости наваљивали, то сам и ја попустио«.

Суд уваживши све околности, ослободио је човека који је умео говорити из трбуха.

Поука: Немој се дивити, ако кадгод проговоре животиње, јер има такође и неразумних људи, који говоре.

М. В.

НА СМРТ ОСУЂЕНИ — У СЛУЖБИ НАУКЕ

Недавно је у Москви помилован један на смрт осуђени, пошто је пристао да лекари на њему изврше опит са заразом куге. Лекари су се надали да ће болеснику бити спасен живот али су се преварили, а пошто се зараза није могла сирчити инјекцијама то је пацијент умро.

У Њујорку се догодио сличан случај али са бољим сврешком. Троструки убица добио је помиловање од смрти на електричној столици, пошто је пристао да позајми своје тело за научна испитавања. Осуђеник Јард био је недавно оперисан од чира у стомаку али лекари се нису надали великом успеху. У међувремену је Јард био осуђен на смрт и ту прилику лекари употребише да утврде како напредује исцељивање ране у стомаку, те изврше над осуђеником необичан експеримент.

Експериментом требало је на један потпуно нов начин извршити фотографисање унутрашњости стомака. У ту сврху имао је пацијент да прогута минијатурни фотографски апарат, специјално саграђен за овај случај, у гуменом омоту са рушницама. Пречник овог малог апарата био је једва три и по сантиметра и представљао је право чудо оптичке вештине. Осим тога пацијент требао је да прогута и малу живину лампу, такође специјално саграђену.

Апарат је извршио осам снимака у унутрашњости стомака те се покушај може сматрати за успешан. Затим је фотографски прибор извађен помоћу гумене сонде на којој је бис причвршћен те је тако и Јард био спасен од смрти. Треба напоменути да је и раније било могуће фотографисати унутрашњост стомака, а да је овог пута само требала бити испробана нова много погоднија метода.

САВРЕМЕНЕ ПРОМЕНЕ

— Јеси ли већ видео Мајера? Од како се оженио више не пије, не псује и не пуши.

— Да, знам, сада све то чини његова жена!

Удружење Тимочана и Крајинаца приредило је на дан Сретења велики бал у Ауто-Клубу.

Један шармантни пар у мениуету на балу Пријатеља Француске

СПОРТ

ДА ЛИ ЈЕ СРЕДЊЕ-ЕВРОПСКИ ФУТБАЛ У ДЕКАДЕНЦИЈИ?

Никада ово питање није покретано у толикој мери као после неуспешних божићних турнеја Средње-Европских Клубова. А ко зна да ли би се скоро и тражило решење истог, да велике средње-европске момчади нису претрпеле крах. Резултати су стварали права чуђења код лоптачког света, који је био у забуди и није знао шта о свему томе да мисли.

Као што је познато, профи су раније свој пут у иностранство сматрали као обичну шетњу. Турнеја је свршавала са одличним билансом, како у материјалном тако и моралном погледу. Другим речима: домаћи су за скупе паре добијали по читаву врећу голова. Њихов пораз је сматран за изненађење. Тако је то ишло из године у годину. Спарта, Славија, Рапид, Хунгарија и др. су доминирали. Једине опасне противнике би налазили у Ф.К.Барселони и И.Ф.К.Нирнбергу. Нарочито су Шпанци представљали тврд орах. То не значи да су они били равни средње-европским тимовима по техничкој и тактичкој спреми. Главна снага њихова је у добро познатим шпанским судијама и још бољој публици. Футбал је рапидно напредовао у свима земљама. Последње турнеје су најбољи доказ. — Средње-европски професионалци су испрашени где су се најмање надали. Нико живи није сумњао у успешну турнеју славног Рапида по Француској, чији клубови не уживају тако велики глас. Па ипак је љубимац Беча страшно насео. И Спарта је у ис-

тој земљи изнела једну мршаву победу, док је у Немачкој по И.Ф.К.Нирнбергу тучена. Викторија, Адмира и Спортклуб су у »земљи џимунова« доживели прави дебакл. Нарочито су прва два — која спадају међу најјаче европске тимове — прописно испрашена по Торину и Болоњи. Једино су осветлили образ Славија и Хунгарија сјајним победама.

Ференцварош, од кога је највише очекивано, затајио је потпуно.

Дакле из свега овога се може извести закључак: да је футбол у целој Европи напредовао, или да је исти у Средњој Европи у декаденцији.

Прво је вероватније. Као доказ су извршне игре професионалаца, како се види из извештаја. Дакле профи су показали све своје познате одлике. У техници и тактици су надмашили своје противнике. Публика је уживала у њиховој игри. Па ипак поред свега они нису могли то и у резултатима да искажу. Наравно да нису они томе криви, већ ново офсајд правило, које је добро дешло мање спремним у техници тимовима. Немци, Французи, Италијани и Шпањелци не располажу са толико технике. Али они располажу са већим пелетом, бољим схватањем игре, долазећи до циља најкраћим путем. Дакле играју савременији ногомет.

Да ли ће Спарта, Хунгарија и др. моћи да поменути одликама њихових божићних суварника успешно супротставе своје, велико је знак питања. Ипак изгледа да ће профи морати окренути други лист, т. ј. усвојити савременији начин, иначе није искључено да буду приморани на капитулацију.

Благ. С. Ранић

БОКСОВАЊЕ КОД »ЛУКСОРА«.

»Демпсеј«, овдашње боксачко друштво је приредио читав низ мачева између својих чланова. Приредба је прилично успела. Пред добрим бројем посматрача борили су се следећи парови: Меворах — Даниловић; Штиха — Кнежевић; Миличевић — Остојић; Загорчић — Лучић; Милетић — Дрејнинг и Мартић — Ивановић.

Један нерешен сусрет је био између Загорчића и Лучића, где је јачу снагу Лучића, Загорчић паралисао већом вештином. Миличевић је победио на поене, док су остала четири мача свршена нокаутом. Нарочито су Мартић и Милетић брзо свршили са својим противницима. **Б. С. Р.**

— РАЗНЕ ЗАНИМЉИВОСТИ —

У недељу 3. марта одржаће се бокс мач између школе Томе Станисављевића и »Демпсеја«.

Аргентински клуб »Спортиво Баркас« је донео сјајну победу над најбољим италијанским клубом Ф. К. Торином. Резултат од 5:0 је направио сензацију, пошто Торина спада међу најбоље европске клубове.

Орт и Шафер, два најмаркантнија имена у фудбалском свету, која су почела полако да се заборављају, решили су да отпочну са тренингом. Да ли ће Хунгарија добити појачање у избледелим »звездама«, не може се тврдити, али по свој прилици изгледа да ће то све бити кратког века. Јер шта би вредела сјајна техника и тактика Орта и »Шпеца«, кад су они препологани за данашњи систем.

Како сам изјавио љубав

— Пол Монтреп —

Решио сам се да отпочнем брак што је год могуће погодније. Зато се одлучих да затражим од своје будуће жене и љубљене девојке руку на старомодни начин, то јест тако што ћу пасти на колена, пољубити јој руку и бити при том веома дражестан.

Моја Ивона је то заслуживала. Биће свакако најбоља супруга на свету. Истина још ништа не зна о томе, али после моје старомодне пројекције биће јој све јасно.

На ову мисао сам дошао читајући књигу „О лепом понашању аристократа“, коју сам купио за један изиш у некој трговини у Вајтхеплу. Дошао сам до закључка да модерни начин пројекције не одговара мојим принципима.

Према оном што сам схватио из заљубљених уздаха својих пријатеља, модерно запрешење руке је од прилике овако:

— Хоћете ли да играте?

— Зашто не?

— Каква сте играчица?

— Добра.

— Да ли бисте издржали јаким дуже време?

— Е, то не знам.

— Добро. Када ћемо то рећи родитељима?

Овај начин није ми изгледао сасвим погодан. Разговор који траје неколико минута, не може бити добра основа за заједнички живот који треба да траје најмање педесет година. Помоћу књиге „О лепом понашању аристократа“ успећу да удри још солиднији темељ за брачни живот.

Прочитао сам главу о томе како се тражи рука девојке. Тамо је стајало: „Сачекај док премет твоје љубави остаци сам у замраченој соби и замисли се. Тада се тихо приближи девојци. Замоли је да се не уплаши и са мало меланхолички обојеним гласом рећи јој да имаш једну важну ствар о којој би с њом радо продикутовао. Свакако ће се зачврвенети.“

„Затим клекни, ухвати њену руку с поштовањем и затражи од ње да ти постане жена начином који будеш сматрао за најгоднији. Твоја ће срећа затим бити осигурана.“

Ето тако умеју ти славни саветодавци! Опишу савршено сцену али када дође до најважнијег онда саветују: „на начин који будеш сматрао за најгоднији.“

Ивона је била у салону. Смркавало се. Била је задубљена у мисли. Застао сам крај врата. Да ли је занета

била замисљена? Учинио ми се да размишља доста гласно. Не. Дрема-ла је. Можда је сањала о мени.

Погледао сам је меланхолично и полако се приближио...

До ђавола, зашто само на простиркама од тигрових кожа остављају и главе! Наравно да сам се заплео о ту главу и пао тако да сам оборно и ватраљ поред камџина, који је пао са таквим треском на под да би и мртвог пробудио.

Пробудио сам предмет мојих снова. Узвикнула је уплашено.

— Опростите, извињавао сам се устајући.

— Ах, како сам се уплашила, — одговорила је прекорно. — Или тако по мраку као мачка и пасти у ватру као саламандер, или како се зове оно што пада у ватру. Молим вас, упалите светлост.

— Ивон, уздахнух. Пре но што то учиним морам вам рећи нешто врло важно.

— Шта је то, молим вас? Да нисте поцепали панталоне на незгодном месту?

— Не, не. Јесте ли замисљени?

— Мислићу о вама мало доцније. Да ли сте цили?

— Ивон, наставих не обраћајући пажњу на то шта ми је одговарала. — Ја... Гром ме спалио... заборавно сам да клекнем. Клекох брзо пред њу. Није ми то успело јер је проклета тигрова глава била омет на путу.

— Шта, зар не можете ни тренутак стајати а да не паднете? питала је нервозно Ивона. — Треба ли би да пијете мало више воде са вискијем.

Ухватио сам је за руку. Почела се смејати.

— Дакле то је то што сте хтели? смејала се. Мислила сам често да сте заљубљени у мене. Е, то је потпуно у реду. Узећу вас. Када ћемо то рећи „брајлији“?

„Брајлија је, морам са сажалењем признати, њен старатељ. Нисам одговорио. Бејаш пријатно узбуђен.

Књигу „О лепом понашању аристократа“ дао сам да ми се повеже у црвену кожу са златним шарама. Јер тврдо верујем да само њој имам да захвалим за чврсту основу свог будућег срећног брака.

Ерих фон Штрохајм напушта режирање филма „Краљица Кели“ са Глоријом Свансон у главној улози јер не пристаје да у филм, који је он замислио као нем, унесе дијалог. Режију ће наставити Едмонд Гулдинг.

КОЛИКО РАДИ ЕДГАР ВОЛОС НА ЈЕДНОМ РОМАНУ

У целој Енглеској је познато да Едгар Волос, аутор многих детективских романа, ради веома брзо и да је невероватно плодан писац. Тек што је једна књига одштампана већ је и друга припремљена за штампу. Ова Волосова брзина пружа лондонским листовима богат извор за вичеве и анегдоте. Недавно је објављено и ово: Неки познаник зове Волоса на телефон.

— Ало, је ли то господин Волос?

— Не, већ његов секретар. Са господином Волосом не можете сада говорити. Јутрос је управо почео свој нови роман и саопштио ми је да ће непрекидно радити. Зато не жели да буде узнемираван.

— Е, само кад није никакав други разлог, — одговори Волосов добар пријатељ, — онда значи да могу мало причекати, на телефону док не заврши роман!

„Ценерес Крак, зваће се први говорећи филм Џона Баримур. Баримур ће играти једног аустријског војника из осамнаестог века.“

Син Ериха фон Штрохајма дебитираће као филмски глумац у филму „Четвртаста рамена“.

Х. Б. Варнер, Христос из „Краља Краљева“ играће улогу браниоца у филму „Суђење Мери Даган“ у коме Мери Даган, као што смо већ јавили игра Норма Ширер.

СВАКО НАЂЕ НЕШТО

Колико може да се уштеди муке, времена и једна да знате како много што шта можете и бацити за мало новца, што Вам сваки дан доноси небројено пута и корист и радост. Дневно ивчу

Нови јединствени проналази

најразличитијих предмета за сладицању употребу. Треба да пролистате само једанпут велики илустровани каталог-ценовник светске отпремне куће

H. SUTTNER,
Ljubljana, br.: 965.

и бићете изненађени, колико има ствари које су и Вам потребне, а још их не познате. Осим тога пружа Вам тој ценовник диван избор предмета са одшћу, сувањство и тоалету и за сваку другу прилику.

Ценовник добијате бесплатно ако још данас пошаљете Вашу тачну адресу фирми Х. СУТНЕР.

Једна нова звезда

КАКО СЕ ПОСТАЈЕ РЕЖИСЕР?

— Написао Кинг Видор —

Диана Тарез, нова филмска звезда, играће главну женску улогу у великом француском филму „Граф Монте Кристо“ који ће режирати познати француски режисер Фескур.

Џон Џилберт ће играти у филму Фреда Нибла „Васкрсење“ (по Толстоју). Филм ће садржати и делове са говором.

Норма Ширер је извршила покушај да игра једну „говорећу“ сцену, али покушај је пронао. Она ће даље и даље играти у неким филмовима.

Џеки Куган стигао је у Беч, где ће се појавити на позорници циркуса Ренц.

Филис Хавер удаје се за Верта Литела, бившег мужа Клер Виндзор.

Бебе Даниелс, ако је веровати последњим гласовима из Америке, удаће се ускоро за Бен Лајона.

Већ од 15-те године почео сам се живо интересовати за филм и писати филмске манускрипте. Но прошло је пуних пет година док ми је успело да један продам. Такође и за филмску технику сам се веома интересовао. Студирао сам механизам филмске камере, наравно само из теоретских књига и стручних листова и био сам већ свршени оператер, пре но што сам имао ручицу од апарата у рукама. Једног дана, био сам још дете, сазнао сам да ће читава пуковнија проћи нашим градом. Писао сам једној фирми која је снимала журале и уписао је да ли би за њу могао да снимим тај догађај. За неколико дана добио сам заиста одобрење да снимам и сад је само требало да нисамим апарат за снимање. Најзад сам га нашао код неког младича, који ми га је позајмио под условом да делимо добит. Међутим, он се није ништа разумевао у снимању тако сам могао све да обавим сам. Морао сам да пуним камеру, да је вучем на кров и отуда да филмујем. А ја сам неуморно филмовао све што се дало филмовати и најзад продао свој први филм.

Подстакнут овим успехом отишао сам једном фабриканту шећера, који ми је дао да за њега снимим један филм о продукцији шећера. Негатив сам послао у Чикаго на развијање и добио после неколико дана пробну копију са рачуном од преко 100 долара. Како нисам имао новаца то сам у очајању написао чек, ма да нисам имао банковног кошта, јер сам рачунао да ће се филм ускоро приказати и да ћу добити толико новаца да ћу моћи покрити чек пре но што фирма буде послала да јој се исплати. Када сам ту пробну копију разгледао, опазио сам на њој толико мрља и зареза да би филм могао боље да приказује буру и олују него ли продукцију шећера. Осим тога били су још и ратписи косо снимљени. Следећег јутра морао сам брзо да заложим неке ствари и да подмитим оператера који ће пројекцирати филм. Још ни данас ми није јасно како сам добио од продуцента шећера 800 долара. С тим исцедим утемељно сам једно филмско предузеће и спасао се од тамнице коју би ми мој непокривени чек сигурно довео.

РАПСОДИЈА

Зрело жито се ритмички таласа, поље је пуно сунца, жетваци раде са песмом на устима. У оквиру те »житне свечаности« рађа се љубав између поручника Турчанског, осиромашеног грофа и Марије ћерке управника једног имања. Сметње њиховој срећи су у томе што треба положити у готовом официрско осигурање или скинути униформу, међутим он пара нема, а господство му се не оставља. У њеној фамилији владају строги обичаји, и она прекида сваку везу с њим. Цола комада заузимају љубавне патње и пркос. Најзад у једној авантури она га избавља од опасности, и то га дефинитивно опредељује да остави копоран и узме Марију за жену. Опет се види широко сунчано поље, плаво небо, свежа земља, плут и двоје сретних.

У биоскопу слике варирају спољне догађаје, а музика варира унутрашње доживљаје. Слике конкретизују музику. »Рапсодија« је филмско дело које потиче из музичких мотива, из нежне рапсодије и из снажног чардаша. Филм даригује оркестром.

За доору игру имамо највише да захвалимо режисеру Хансу Шварцу. Промене у изразу лица, у држању и кораку, нијансе у опхођењу, све то је мајсторски израђено под командом режисерског штапића. Не само карактери, већ и околина је израђена са много укуса, лепоте и хармоније. Те особине склада чине дела производње УФА интимна, симпатична и топла. Овако се презентира Марија. На поље пуно сунца и песме стиже она на чежама са својим оцем; она је улетњена, са великим сламним пеширом на глави. Она су одавали послом. Она седи леђима окренута, лако је замисљена и спонтано се игра бичем по леђима коња. Ми је дуго тако гледамо са задовољством. Најзад поставимо љубопитљиви; она нам се почиње да показује све више и више, онако узгред у разговору, прво са стране испод обода од пешира, после савим с лица. Долази поручник. Измењају се неколико финих алузија са одговарајућим покретима, то је мотто за догађај: »Требао би да радите као ови људи, а не само да лумпујете«. — »На своме земљишту и кад бих имао за кога, радио бих«.

Дита Парло, која нас је задивила још у »Повратку«, показује једну културу спонтану и природну толико да нам изгледа блиска. Берлинска уметница је онаква о каквој ми сањамо за нашу уметност. Али највише радује то што се види да она није на врхунцу своје игре; пред њом су још многе могућности, још пуно циљева на више

стоје пред њом. То је добро да знамо и ми и она: ми, да бисмо захтевали још више, она, да би тим могућностима тежила, а не да се размази брзом славом. Она не даје утисак о некој својој својственој улози, а то је знак разноврсног богатства у култури.

Вили Фрич уноси разноврсности у своју доста шаблонску улогу фаворизираних кавалера. Таква појава не инспирише слутње изненадних обрта. Ипак карактер је више интелектуалан него обично, па зато показује већу разноликост. Ту је од велике помоћи био и режисер, нарочито у оним моментима где се игра читава серија израза, којима је богат овај филм. Лил Даговер је лепотица, али уме и да игра — као свака лепотица. Одлично су обрађене и улога циганског пријамана, и улога аустријског генерала.

Овај филм није само за обичну забаву, већ и за дубље задовољство. Пружа толико обиље утисака, да се пожели да сцене трају и дуже. Његов склад и лепота развијају унутрашњу хармонију; тако се пресађује, преко живих слика, једна велика култура, а добија се подстицај и за домаћу уметност. Дело богато награђује стварачки труд.

Милутин С. Лапчевић

Покретна камера

Пре десетак година, кад је Давид Варк Грифит, познати амерички режисер и филмски пионир, увео крупне снимке и снимке половине односно појединих делова тела, бунили су се против тога филмски глумци тврдећи, да овакво резање слика квари континуирани ток радње и да та новина у опште не вреди ништа. Међутим Давид Варк Грифит остао је при свом и снимање снимака из даљине и близине употребљавало се већ након неколико месеци у пуној мери. То је био почетак правог развоја филма, но пре неколико година није ни то било довољно. Режисерима је постало јасно да са непокретном камером не могу да сниме све што хоће и тако су искоиструисали апарате помоћу којих би камера постала покретна. У данашње доба су конструкције тих апарата толико усавршене да камера може да сними све што хоће, да може следовати глумца у свим позицијама у којима се он креће, и да може снимити и оно о чему се још пре кратког времена није ни сањало.

Тако је филмска камера за сразмерно кратко време доживела развој какав још пре десет година није нико могао замислити. Најпре је била савим непокретна. Снимала је са једног те истог места све догађаје, онда

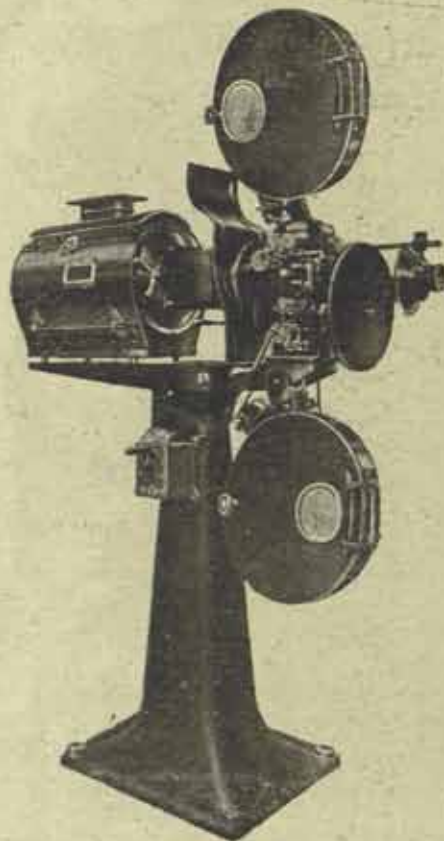
су дошли крупни снимци, снимци из близине и даљине, а сада то више није апарат него у неку руку глумца, који игра заједно са људима те се са њим креће и хода. А шта ће нам тек у том правцу пружити будућност?

ТЕХНИЧКО ОДЕЛЕЊЕ

Највећи лагер кинопројекционих апарата најпризнатијих светских марака као:

Saxonia V, Nitzsche, A. G. Ernemann, Bauer, A. E. G., Pathe i. t. d.

Reform

Све кино-потребе, као:

Шпигел-лампе, огледала за исте, дијалуксе, дијалукшпигле, моторе, анласере, видерштанде, ауфвиклере и ролне.

Објективе свих димензија: 42 и по, 52 и по, 62 и по, сваке милиметраже, фасунге за објективе разне величине, дијаобјективе од 150—700 м м

Оригиналних делова, за све могуће кино-апарате, као:

Малтезер-шпулне, аупчанике, лагере, осовине, крстове, шине, бленде и т. д.

Угљен за шпигл и богн-лампе, свију димензија.

— Цене фабричне —
АРТИСТИК - ФИЛМ, Београд
Дечанска ул. бр. 23. мезанин.

Интересантности о новим филмовима

О СЈАЈНОМ УСПЕХУ ФИЛМА »ЖИВИ ЛЕШ«

О сјајном успеху »Живог Леша« немачки листови пишу веома похвално и одушевљено.

»Берлински Дневни Лист«:

... Овај филм је много више но један филм. »Живи Леш« је песма и то много већа но ма која до сада испи сана или снимљена.

Лист »12-ти Сат«, пише:

Утисак је необично снажан, заносан и одушевљавајући... То је филм који стоји високо изнад просечности, филм који подиже вредност филмској уметности.

»Дан«:

... Овде се показује велика уметност Оценова... Први пут режисер Пудовкин као глумац. Једна сјајна глумачка творевина која превазилази његова режисерска дела...

»Филм«, стручни лист доноси:

... То је мајсторско дело које су створили велики мајстори, филм нечувених размера, колосалне режије и глумачког савршенства...

Из ових критика може се само наслутити величина руског филма »Живи Леш«, који је режирао Федор Овет, са Пудовкином и Вачнапом у гл. улогама. »Живи Леш« биће приказиван код »Корзоа«, и то у чисто српском преводу и са насловима ћирилицом ма да је то било скончано са специјалним материјалним жртвама.

Ф. В. Мурнау је завршио снимање филма »Хлеб наш засуши«.

Харолд Лојд је одлучио да и он изради један говорећи филм — колико да проба.

ПРАТЕРМИЦИ — МОЋ НАКАЗЕ СА ИГО СИМОМ И НИТОМ НАЛДИ КОД »ПАЗИЗА«

Иго Сим био је примљен одушевљено од наше публике као ретко који филмски љубавник и његови филмови: »Пратермици — Моћ Наказе« и »Кафе Електрик« донели су му велику славу. Иго Сим је маркантно леп љубавник и одличан глумац те с тога је сасвим појмљиво откуда долази његова популарност. У филму »Пратермици« Иго Сим има за партнерку дивну Ниту Налди чија је бизарна лепота представљала увек ванредну привлачну снагу, а у »Пратермици« она је креирала једну од својих типичних улога жене-заводнице. Филм »Пратермици« игра се ових дана у биоскопу »Париз« и за исти постоји знатно интересовање код наше биоскопске публике. Биоскоп Париз успео је да за кратко време створи своју публику дружајући јој одабране филмове.

»МУФТАШИ« НОВА КОМЕДИЈА СА ПАТ И ПАТАШОНОМ У БИОСКОПУ »НАРКИПО«

Ових дана »Наркипо« приказује једну одличну комедију са познатим комичним љубимцима Пат и Паташоном у главним улогама. Бура од смеха прати сваки гест и сваку духовиту ситуацију од почетка до краја филма »Муфташи«. Уз овај филм иде као додатак и најновија комедија »Ох, та деца«, са малишанима познатим под именом »Клуб рантанплан«.

»У ОРЛОВИМ КАНЦАМА« — БЕЛИ ОРАО СА ЧУВЕНИМ ФРЕД ТОМСО- НОМ КОД »БАЛКАНА«

»У орловим канцама« филм који сада приказује биоскоп »Балкан« је пун акробација на авиону, јер је ту као партнер Фред Томсона учествовао и познати амерички краљ ваздуха Ал Вилзон чувен по својим вратоломно смелим бравурама. »У орловим канцама« је филм препун динамичности и драмске радње кроз коју победоносно пролази снажна фигура, сада већ по-

којног »Фред Томсона. Али филмска публика неће моћи тако лако заборавити овог свог великог љубимца који их је вагда узбуђивао и одушевљавао неустрашившћу, борбеним духом и челичном снагом.

НЕКОЛИКО ЗНАЧАЈНИХ ФИЛМОВА КОЈЕ ПРИПРЕМА »НАРКИПО«.

»Мали Трубач« са Џеки Куганом је последњи филм чувеног малог глумца, који се сада посветио позорници и са успехом гостује по свим већим градовима европским. Даље код »Наркипа« биће приказан и »Председник« са Иваном Можухином, а по жељи већег броја филмске публике изнеће и сти биоскоп само кратко време и то последњи пут филм »Кин« којим се Можухин прославио. У припреми је и најновија премијера Тим Мак Која »Пустолов«.

»ЊЕГОВО НАЈЈАЧЕ ОРУЖЈЕ« СА ХАРИ ПИЛОМ У ГЛАВНОЈ УЛОЗИ ПРИКАЗИВАЋЕ СЕ КОД »БАЛКАНА«.

Хари Пил је један од ових филмских уметника-акробата чија слава не може бити ничим помрачена. Хари Пил је увек умео да заинтересује пажњу гледалаца драмским развојем ситуације и правим сензацијама које су одлика његових многобројних успешних филмова. Нарочито у филму »Његово најјаче оружје«, који спада у ред његових најуспелијих творевина, сједињена је моћ Хари Пила режисера и сензационалног глумца до кулминације.

Мери Филбин ће ускоро предузети једно путовање у Берлин.

Ал Џонсон снима свој трећи филм с певањем, који ће се звати »Мама«.

Грета Гарбо вратиће се ускоро из Шведске у Америку где за фирму »Метро - Голдвин« има да игра у филму »Тигрова кожа«.

Марион Давис игра у тон - филму »Девојка од пет сати«.

ВЕЋ 32 ГОДИНЕ

стоји у служби болесних и здравих Фелеров Елаза-флуид, који ублажује боли и похваљен је многобројним признаницама и из највиших кругова. Употребљен изнутра и споља показао се успешан код реуматичних, нервних боли, слабости на и иначе као брза помоћ. Добија се слуда, боца на покус 6 дин, двострука 9 дин. Ако га нема, поручите поштом изравно бар за 62 динара код
Ljekarnik FELLER, STUBICA, DONJA,
ELSATRG 372 — HRVATSKA.

А за пробу: Елазафлуид 6 кутија 12 динара.

Лоповски занат се не исплати

Тако бар тврди један амерички писац, доказујући то са чисто трговачке тачке гледишта! Лопов и сувинер много ризикује за једну малу зараду, тврди он. Чак и кад много украде њему омет мало остане. Све му покупе препродајни крадених ствари, јатани, разни «чувари», потказивачи који га уцењују, адвокат ако га ухвати, итд. Свој чланак, овај практични Американец, започиње причом о једном коцкару, који се на самрти обраћа свом сину:

— Тешко ми је да те напустим. Кад би ми се живот продужио за шест месеци ја бих те оставио у благоданству. А да ме је ово задесило пре шест месеци јао бих ти факултетско образовање. Овако... остављам ти цео свет да са њиме радиш, као што сам и ја радио.

Без обзира на психологију злочина, већ чисто са материјалне тачке гледишта Американец даље излаже своје погледе. Недавно је умро један злочинац, који иако доста богат, никд није имао готовог новца при себи. Сви они милиони, с којима је оперисао, само су пролазили кроз његове руке, не садржавајући се никад. Велике суме новца издавао је такзваним «чуварима од закона». За собом је оставио дубок траг корупције и подмићивања, причинавајући непријатности свима са којима је радио. Последњих 15 година свог живота провео је у непрекидном страху од смрти. С једне стране га је вребао закон а с друге његови противници. Стално је имао око себе читаву гарду поузданих злочинаца, који и ако су га штитили од убиства, ипак су му одузимали свако задовољство у животу и сву његову зараду. Он је био већи затвореник од ма ког човека у затвору.

Вечити страх утицао је и на његове перве. Траго би се увек кад спази неко страно лице. Ноћу није смео да спава, тако да му је пријатност сунчаног дана била непозната. У целом кругу својих пријатеља и саучесника није имао ниједног човека на кога би се могао потпуно ослонити. Ма да релативно још млад, умро је прободен ножем.

ПРИНУДНА ПРОДАЈА

У овом случају могло би се рећи да се крађа исплатила, пошто је он покупио велике суме новца. Али плодове тих крађа не ужива њихов извршилац. Према томе и ако се крађа исплати она се не исплаћује крађивцу.

У време данашње организације немогуће је красти и живети као «усам-

љени вук», што је од увек била само бајка. Али представимо да се један злочинац одлучи да ради сам, без ичије помоћи и то тако да сачува тајну свог идентитета. Њему је тада лако да се увуче у ма које установе или трговачке кругове. Претпоставимо да успе да украде и да умакне са својим фаром. Он може да украде драгоцености, робу или хартије од вредности. У сваком случају готовог новца неће много наћи да би му се крађа исплатила, јер нико не држи код себе велике суме новца. Тиме је крађа потпуно успела. Али шта ће сад да ради са оним што је украо? Било да су то накити или ма каква друга роба, он мора да је прода, ако мисли да извуче какву корист од своје крађе. Према томе он мора да ступи у везу са неким који је вољан да купи крађене ствари. Ако оде код неког поштеног човека он је сигуран да ће бити ухваћен. С тога је принуђен да иде код непоштеног трговца, код продајца крађених ствари. Ако код овога добије 20 од сто вредности крађених ствари, крађивац може сматрати да је имао среће. Код ове куповине неможе бити говора о неком ценкању. Све крађене ствари продају се принудно. Овај трговац плаћа 20 од сто нешто ни ов ту робу не може да прода скупије од 50 од сто њене вредности. Према томе лопов за сваких 100 динара што украде добија свега 20.

На чак и тада би се могло рећи да се крађивац исплатио, кад не би било једне друге околности у томе, он продајући крађене ствари долази у додир са онашом што да буде ухваћен. Купац крађених ствари мора да pazi да се стално снабдева са робом да би му посао ишао. С друге стране он мора да буде веома обаван код те куповине иначе ће и њега полиција да ухвати. Чим он увиди да је један човек лопов он од њега очекује да му и будуће плодове својих крађа доноси. Ако то не уради препродавац почиње да сумња и често допринесе хватању крађивца да би себе заштитио. Ако се крађивац понова врати код њега, онда препродавац рачуна на њега и користи се њиме ако се укаже потреба. Јер, ови трговци у сталној су вези са лоповима, па су често у напред обавештени о намераганим крађама. Денава се да се препродавац и лопов унапред споразумеју о цени коју ће лопов добити за своју још незавршену крађу. Ако не дође до споразума и лопов одустане од «посла», онда препродавац почиња другог свог «муштерију», дајући му

све потребне податке и цену коју нуди.

На овога се види да ниједан крађивац не може да се ослободи утицаја рђавог друштва у коме неминуно мора да се креће. Усамљен не може да живи, а непоштен свет с којим се дружи исто тако је неискрен и нелојалан колико и покварен.

Па и поред ових опасности и малог процента зараде, крађивац има још један ризик, који га може стати целе његове зараде, ако не и главе. А то је кад препродавац крађених ствари било исплати крађивца, било се не споразуме са њим о куповини, саопшти то другим лопуцама с којима је у вези. И на овима је сад да измаме од њега крађом стечену зараду. Није тешко борити се против човека, за кога се зна да је лопов, да га не само закон не штити већ да га полиција јури. У таквој ситуацији он најчешће страда и не види никакве користи од своје крађе.

Ма како изгледао чудноват овај поступак препродајца, он није ипак тако редак. Тиме се он обезбеђује противу лопова у случају да овај каже коме је продао робу, нешто ће тада и препродавац отићи на полицију и изјавити да није знао да је роба крађена у моменту кад је купио. Ако лопов ћути, онда препродавац неће имати потребе да се јавља.

На први поглед изгледа да само крађивац не види никакву корист од своје крађе, док на против препродавац увек заради. Ни то није тачно. Препродавац има нарочите издатке, на које се не би помислило. Тако он кредитира лопове с којима је у вези у време кад су «без посла», плаћа адвокате и све кривичне трошкове, откупљујући тиме драгоцено ћутање за време суђења.

КРАЂА ГОТОВОГ НОВЦА

Чак и у случајевима кад крађивци успеју да дођу до готовог новца, њихова зарада се знатно смањује и ако немају посла са препродавцем.

Недавно се десило у Америци случај да су пет разбојника напали на један вагон у коме су нашли близу 12 милиона динара. Приликом крађе употребили су три аутомобила, снабдевана митраљезима, револверима и другим потребним средствима за напад и одбрану. Оволика сума заиста је вредна труда. Али колико су они имали издатака још пре него што су могли да се надају да ће напад успети? Пре свега набавка аутомобила, лажни бројеви да их не ухвати, оружје чију трговину закон забрањује, место састанка пре и после крађе, и тако даље. Све те припреме морале су неминуно не само да их коштају доста ступо него, што је много горе, да их доведу у везу са многима, који ће после успеха захтевати свој у-

део — ради ћутања. А тај удео није мали. Њихови саучесници заснивају своје тражење на подацима о крађи, који су изашли у новинама. Међутим, новине редовно преувеличају — ради веће сензације! — износ украденог новца. И кад је у питању или ићи на робљу без икакве зараде или остати на слободи макар и уз минималну корист, онда несумњиво да ово друго побеђује.

Осим тога, новац илде у оваквим разбојничтвима, већ код саме поделе добију мали део, док искуснији допови узимају за себе већи. Назад, долази облигатно чашћење »другова« у невољи и то у готовом и у пићу, скупо плаћеном.

Највећи противник допова није закон, односно власт, којима они доста успешно измичу, већ они сами. По тој подземни свет бори се међусобно, тако да у 90 од сто случајева хапшење уследи потказивањем самих допова.

На крају свог чланка, овај Американац закључује:

»Допови могу да украду али не и да се користе својом крађом, која се према томе не исплати. О овоме нека добро размисле сви они млади људи, који се решавају на доповску каријеру«.

ГЕСТИКУЛАЦИЈА КОЈА ПРАТИ ГОВОР КОД РАЗНИХ НАРОДА

Један француски научник објавио је интересантне белешке о томе како поједини народи гестикулишу приликом говора. Немци највише при говору стављају у покрет око, а Американци поглед у опште; Италијани ако говоре седећи, климатају погама, Французи пак у истом ставу покрећу прсте на лози; Енглези најчешће говоре са дулом у зубима, Руси стављају највише у покрет главу, Кинези кажипрет, Јевреји обе руке а Шпањолци само шаку.

Мајна усиеха

лежи у левој кожи лица, која је без сумње најпривлачивија осебина сваке даме. Најсигурнији пут ка успеху уско је везан са употребом Елида Фаворит сапуна, који ће кожи Вашег лица дати савршену финоћу. Елида Фаворит сапун је најбољи чувар Ваше лепоте. Угледно пакован, јединствено парфумисан, угодан и благ осваја све. Он је сапун будућности.

ЕЛИДА *фаворит* САПУН

Церсејска ружа

ЖЕНА КОЈА ЈЕ УМЕЛА ДА УЖИВА ЖИВОТ

У лондонским вишим круговима створила је велико узбуђење вест да је у Монте Карлу у својој дивној вили умрла од срчане капље Лили Лангтри, данас већ стара госпођа која је некада очаравала свет својом лепотом и која је била у Енглеској позната као „церсејска ружа“, јер је водила порекло са Острва Церсеј из канала Ла Манша.

У својој осамнаестој години, Лили, која је била најмлађа од седам

кћери једног свештеника, удала се за много старијег трговца, који је ту проводио лето а затим су отпутовали у Лондон. Тамо је лепа Лили одмах нашла много пријатеља, младих људи из највишег друштва, који су носили њене фотографије у својим буџетарима.

Сам краљ Едвард VII. био је дуго година њен веран пријатељ. Затим су пријатељи наговорили младу жену да напусти свог старог мужа и да се посвети позоришту. Послушала је. У Лондону није постигла велики успех, али зато је у Америци славила своје триумфе, где су у по-

зориште трчали не због глумице већ да виде жену чији су пријатељи били краљеви и принчеви.

У току времена Лили је створила своју ергелу за трке. Сваки од њених пријатеља који су живеле у нади, показивали су јој по једног доброг двогодца, а кад је затим постигала победе на тркама, то се догађало због тога што су конкуленти нису на то а Лили победила. При крају прошлог столећа Лили се поново удала за сир Барта и проводила своје старе дане у дивној вили у Монте Карлу, међу цвећем и птицама. С времена на време скупљаху се код ње пријатељи на срдечно посело. Исто тако најљубиво као и живот дошла јој је и смрт, која ју је затекла у сну после лакшег грипа.

ЛИОН - ГРАД ТАЈАНСТВА

Тајанствени нестанак и убиство госпође Одојер, жене лионског бележника представља догађај који се не може лако заборавити. Госпођа Одојер била је чувена лепотица. Нека пензионата жена измамила ју је из куће, саопштивши јој да је њеног супруга снашла аутомобилска несрећа. Одвела ју је затим у апотеку где је купила завоје и лекове а апотекар их је још видео када су се попеле у трамвај. Од тог тренутка узалуд је трагано за госпоњом Одојер, чији је супруг пријавио њен нестанак полицији још исте вечери, пошто се она није враћала кући а међутим је био дознао о својој привидној аутомобилској несрећи. Полиција је наставила грозничаво трагање за несталим дамом која беше одмамљена из куће. Од прилике средином јануара извучена је код Валенсе из реке Роне лепица наге жене са замком око врата. Лионска полиција је утврдила да је то леш госпоње Одојер. Случај је био тумачен на разне начине. Према неким тврђењима мисли се да је по средн сексуално убиство. Други пак тврде да је госпођа Одојер пала као жртва верске ексцентричности јер је припала католичкој секти.

После кратког времена познати ројалистички писац Леон Доде скренуо је пажњу на често необјашњива ишчезавања различитих личности у Лиону. Према статистички сваке године од оном граду ишчезне преко 1000 особа. Истражни органи саставили су статистику на које налази следеће: Град Лион има 561.592 становника а према истрази оделења безбедности у Лиону године 1927 напустило је овај град својеволјно или насилно 1122 особе. Од овога броја 483 особе бежу пронађене а 165 њих се вратило кући о свом трошку, али 474 особа ишчезло је без никаквог трага. Нико их никада није видео. Готово исте бројеве показује и година 1928: 1130 несталих, 493 пронађених, 172 особе вратиле су се својим кућама. Дакле 465 дефинитивно ишчезлих. Ови бројеви били би већи када би се припојило још онај број људи који напуштају своју кућу али се за њих не чини никаква пријава властима. Колико ли још злочина остаје тако скривено пред јавношћу.

Аутор каже да је шеф безбедности у Лиону веома спреман човек. Одељење које утврђује идентичност лица има за старешину одличног специјалисту. Насељеност није тако велика да би било тешко као у Паризу или Лондону утврдити откуда зло долази. Ексцентричан живот је ограничен,

а може се готово рећи провинцијалан и скоро неприметан. Лион нема ни лондонског Вајтчапла, ни париског Монматра или Монружа. Како је пак могуће да тамо злочинство достиже толику меру и да га је немогуће казнити?

Град је тајанствен и раздвојен. У Паризу постоји извесна веза између појединих квартова, између главног места и предграђа. У Лиону није тако. Једна обала Саоне или Роне нема са другом ништа заједничко. Тамо где почиње предграђе високи зидови деле поједине виле, праве градиће, од свега осталог и нико не може знати ни погодити шта се догађа у овим тврђавама, откривеним зими, а лети покривеним лишћем, које се дижу под брежуљке Фурвјера и Круа-Роза. Продавни животних намирница не причају. Нико никоме ништа не говори. Настојници кућа не баве се оговарањем. Свуда је тако као да је наређено ћутање.

У осталом у Лиону у опште влада ћутање. Ово сам често примећивао. Изађете из свог хотела, ако нисте из Лиона, или из своје куће ако станујете у Лиону, у доба остављања рада, између четири и пет часова. Зађете у живљи крај, на месту где има пуно света, на пример у Сен-Жан: умешајте се међу раднике и раднице, чиновнике и чиновнице, међу оне који журе својим домовима. Док у Паризу и у Лондону чујете у таквим приликама најразноврсније разговоре, долге у Лиону не можете чути ни речи, ни шапат. Мислите да гледате поворку немих, јер крај вас дефилију фатоми. Не да се парови срећно не приближују једно другом, шта више видећете мужеве и жене како се држе за руке као на брегањским свадбама. Али нема измене речи или смеха, нити гласних узвика. Задовољство се изражава ћутећи, највише изменом погледа.

Колико сам се пута за време месечине, која је у Лиону нарочито необична, шетао обалама једне или друге реке размисљајући о историјској улози овог чудног града, а да при том нисам могао чути ништа друго осим смеха деце или труљења аутомобила. Дакле ко ћути, ствара тајанственост. То је по мом мишљењу једно од објашњења оних чудних лионских ишчезнућа. Лион је град тајних друштава, тајанствених скупова. Хејзамен је учинио о овом интересантној примедби у једној од својих најбољих књига. Све то ствара атмосферу. После Лондона — у његовим предграђима, и извесним кутовима Сохоа, —

Лион је град страха, град где страх висе у ваздуху. Трг Тиро увече при месечини је место утисака. Озлоглашене четврти у Паризу и Марсељу препуне су вике, свађе и хуке. У Лиону доласком вечери и после спуштања ролетна настаје тишина. Људи журе кућама. Овај град од увек чудно патетичан, диван је и чулан, те подсећа на лабиринте бескрајних тајанства са ужасним кутовима. Небо овде често подсећа на небо Флоренције а околина је леонардовска и пуна лепоте.

Тако Лион — град тајанства и злочина има и једну лепшу страну коју му је сама природа дала, али која није у стању да потисне крволочне нагоне безбројних, ужасних и мрачних фантома.

КАКО СЕ ПОНАША У САЛОНУ.

Ући у један салон, то је вештина. Треба знати како се корача, какво се држање узима, без афектације и неспретности.

Отмени господин улази лагано у салон, не говорећи гласно, и природно прилази домаћини. Пред њом се поклони, узима јој руку и љуби је.

Правило је, да кад долази дама у салон, домаћина устане, пође јој у сусрет, поздраве се с њом, понуди јој фотелју и онда и она седе. А кад долази господин, она само устане. Исто тако мора да устане кад одлази госпођа или гост. Ако је старији господин може да га испрати неколико корака.

Кад дама улази у салон, сва господа, која се ту налазе треба да се мало придигну са седишта.

Некада су се у салонима правилно реверанси, сад је то изобичајено, али у отменом свету још увек постоји реверанс. Једној старијој, отменој дами, млада девојка увек треба да направи лак реверанс. Али ретко ко зна да направи један отмени реверанс. То треба да се учи по школама играња, јер један рђаво изведени реверанс врло је комичан.

Има и мушкараца, који не умеју да пољубе руку дами.

Правила о љубљењу руке ова су:

На улици се никад не љуби рука, нити на неким јавним местима, чак не треба љубити руку у цркви.

У рукавици никад се рука не љуби. Младој девојци исто тако не љуби се рука.

Човек који пољуби руку дами на улици доказује да није довољно васпитан, или не зна најосновнија правила етикеције.

Тако саветује Андре де Фукијер, чувени париски арбитер моде и етикеције.

МУСОЛИНИ КАО ДИКТАТОР МОДЕ

И г-ца Луковић одушевљава се зимским спортом.

СЕЛМА ЛАГЕРЛЕФ О МОДЕРНОЈ ЖЕНИ

На питање шта мисли о модерној жени, шведска књижевница Селма Лагерлеф, која је навршила већ седамдесет година одговорила је:

»Да ли у опште постоји модерна жена?»

Жена прошлости је само продукт строге контроле и воље оних који су управљали њеним животом. Жена прошлости, могло би се рећи, могла је бити најближа савршенству да је дошла до врхунца свог живота — јер је она поседовала све најлепше особине: доброту, пожртвовност, нежност и грациозну спољашност.

Данашња жена развијајући се под утицајем пуне слободе представља тит краљице која лично одговара за своје поступке и своје опхођење. Жена је свакако биће које се непрестано још развија и усавршава. С тога је грешка оставити на миру и поштедети је од строге критике и напада. Жена је жена. Модерна и историјска — опет је жена».

ГОСПОДА

морају се данас — као даме — равнати према моди, те куповати своје потребе тамо где има велики избор, добра квалитета и јефтине цене. Пренабавке шешира, савног шешира или киле нашите једну карту велетрговини Стермешки и тражите нови илустровани ценовник, где ћете наћи следеће цене: шешир обичан куњски 56 Дин., боља 70., модни 88., фани у сави модни бојама 110., од зече длаке 150., ловачки 78. дечаки 55. слани шешир 20., 30., 36. и 60 Дин., за дечаке 17., за девојке 12 Дин., капаце 51., 54., 40., 52. и 69. Дин. Што не одговара измени се или се сваком враћа новачи. Илустровани ценовник са више хиљада слика бесплатно.

**VELETRGOVINA
R. STERMEŠKI**
Celje, 'broj 79 — Slov.

МУСОЛИНИ КАО ДИКТАТОР МОДЕ

Диктатура Мусолинијева обухвата у последње доба и моду. Он жели да спроведе код женског света у Италији реформе у толико што уводи стил националних костима. Тако је сада по споразуму са паном дао да се изради модел хаљине каква треба да се носи приликом венчања или приликом посета пани.

Мис Џозефин Ковл Померој, једна дама из америчког друштва, која се у Риму венчала са графом Луизи Маринколом, била је одевена у венчану хаљину прописану од Мусолинија. Венчаница је састоји од белог велуршифона и покрива — тачно по пропису, — брижљиво руке ноге и врат. Чинкани шал, ношен у стилу калуђеричком, представља скупоцену стару породичну рукотворину.

Тек сада.

(Посвећено Јелисавети Димитријевић)

Тек сада дојмим,
колико си ми била драга,
и колико су ми,
миле твоје очи,
и вијугаве стилјиве косе.
Тек сада видим
зашто ми срце точи
сузе жалости,
и зашто руке просе
и траже некадање радости.
Еј! како су ми суморне ноћи,
како су страшно ладене
без твога загрљаја,
без твога тепања.
Тек сада осећам
колико пуст је овај свет,
колико мрак;
тек сада...
када си ме оставила.

Крагујевац

Борислав Јованчевић

На растанну

У први сумрак летње вечери
Растали смо се, драги,
Чуо се само Мораве шум...
А поветарац благи

Мрсио ти је свилене власи.
И попут реке уздах мој.
Разносио је да га таласи
Стопе у један болан пој.

Растали смо се у сутон тај
Тако леп, свечан и мек.
Као да Те већ давно знам
А познала сам Те тек.

Осетила сам у исти мах
То тешко бреме живота мог.
И величину бола свог,
Кад замре реч и стане дах.

Јули 1928. год.

»М. Л.«

НАЈМАЊИ ИЗДАТАК

Мадам Н. тражила је пре кратког времена од мужа да јој купи нову тоалету.

— Али, драга моја, па то је већ четврта тоалета за последња два месеца и дозволићеш да...

— Ти ми никада не желиш никакву радост! — прекиде га мадам Н. јецајући. — Разболећу се од чежње и умрећу, па ћеш онда видети да ћете погреб стати много више по тоалета.

— Не кажем да неће — одговори мирно муж, — али тај ће издатак бар бити једанпут за свагда.

НАИВНА ЖЕЉА

Свештеник осуђенику кога воде на губилиште:

— Прибери се сине мој.

Осуђеник: Осећам се страшно слаб, требао сам да се наједем.

Свештеник: Претрли се још мало. Кроз који минут доручковаћеш са анђелима.

Осуђеник: Хоћете ли да одете напред и да им кажете да поставе и за мене?

ЧУДОТВОРНО СРЕДСТВО

— Моју кћер моћи ћете узети за жену само онда ако се одвикнете од тог одвратног пушења, — изјавила је одлучно мајка просиоцу своје Јулишке.

Просиоц је то обећао и ускоро затим обави се свадба. Од прилике после четрнаест дана сретну се мајка и кћи.

— Идем да купујем, мама. Управо треба још само да купим Карлу кутију цигарета!

— Шта? Зар твој муж пуши?!

— Јест, мама, ја сам сама то тражила од њега... Приметила сам наиме, да је после цигарете некако најљивији према мени и заљубљенији... хм...

— Знаш, Јулишка... Могла би онда тамо да купиш и за тату две кутије цигарета!

ДОБРО УПОРЕЂЕЊЕ

Мадам Р. приређивала је велику вечеру. Иајутра је поручила куварици да купи једну добру ћурку. Када се куварица вратила и показала кушљену ћурку, госпођа је почела незадовољно вртети главом.

— Ах, госпођа није задовољна? Али на тргу нису имали боље ћурке. Ипак све ће бити као што треба. Када је испуним наливом од пиринча биће одлична. Тада ће госпођа имати шта да види јер ће ефекат бити сјајан. То ће бити као када госпођа стави на себе своје дијамантске наките.

Чај „Два лангера“
у оригиналном паковању познате светске руске фирме
ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.
Основ. 1848 г. у Москви.
Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.
Продаје се у свакој белој колонијалној радњи
Генерално заступништво
„Словенска Чужданиост“
БЕОГРАД
Франкопанова 24 Фак 136.
(Заштита марка) The Asiatic Trading Corporation, London

ВАЖНО! За сваку кућу која има виноград, или лозу у башти и око куће чардаклије.
Изашла је из штампе нова књига

**ПРАКТИЧНО
ВИНОГРАДАРСТВО**

од Николе Ж. Петровића
инспектора Министарства Пољопривреде.
Цена 30 — Дин.

Књига има око 150 страна, на којима је опширно описано све што се односи на подизање винограда, османлука и чардаклије, сађење и нега лозе. — Набор сорте америчке подлоге и набор сорте грозња. Са много изванредно лепих слика приказане су разне сорте најбољег грозња, облици лоза, обрезивање и сви други радови.

Књига се може купити или поштом поручити од семенарске радње

ТИМЕ ВЛАДИСАВЉЕВИЋА, БЕОГРАД
Нарађорђева ул. 85. (Телефон 36—45).

Еманципација и психологија женских ногу

„Али ножице Терпсихори
„Лепше су од свега за мене“.

Тако је Пушкин опевао женске ноге. Али кроз многе векове женска нога била је скривена лепота, и кад би се случајно дама пела у своје каруце, и задигла латано кринолин, мушкарац би био задивљен ако би случајно угледао делић нове. Кад се појавио турнир и шлем, даме су већ могле мало да кокетирају са својим ногама, јер су увек држале шлеп и кад им затреба задизале су га мало више.

Мода последњих година потпуно је извојевала еманципацију ногу, и оне више нису харемски скривене, већ уживају пуноправну слободу.

Некада је само нога балерина имала ту привилегију да очарава. Из балетског храма нога је изашла на улицу, постала приступачна погледима свију пролазника, и под покровитељством моде сваке године одузима се сантиметар по сантиметар од сукње.

Женска нога има своју психологију. Свака је другојачија и другојачије се приказује на улици и у друштву.

Строго отмена дама увек чува једну пристojну дужину, која покрива колена и некад се спушта до половине листа. Госпођа Севиње, у писмима својој кћери, пише: „Отмене даме увек покривају своје ноге и кад леже на дивану“. Зато су стари сликари увек сликали жене опружене на диванима, и само је вирио испод дугих скута врх атласне ципелице. Данас жена не би сматрала да јој је слика лепа, ако јој се не би видела нога. И као

по команди некој, све метну ногу преко ноге и тако се сликају. И при седењу жена највише воли позу нову преко ноге, тако да јој се од једне ноге види често пута и део више колена. Модерној жени никад не пада напамет да би таква поза могла да буде непристојна. Она зна, да то привлачи погледе мушкараца, и пријатно јој је, а некад и не мисли на своје ноге.

Савремени мушкарац научио се да разуме немушти језик женских ногу по начину како носе чарапе, и како пока-

зују ноге. Он се извежбао да одмах одреди и социјални положај жене и приступачност даме.

Отмена дама се труди да нема никакве везе са ногама неке играчице.

Балерина полаже на лепоту својих ногу, јер оне су носиоц њене уметности.

Студенткиња није увек у могућности да покаже лепоту ногу, зато се задовољава и спортским ципелама.

Госпођица из отменог света ужива да јој се види лепа нога, и воли костимбалаве кад може да обуче неки балетски трико.

Од петнаесте године девојчица већ полаже на лепу чарпу и ципелу.

У двадесетој години свилена чарапа и ципела најважнији су део тоалете.

У тридесетој години жена је свесна какву моћ има њена лепа нога. И воли кратку сукњу.

У четрдесетој она већ више утопљава ноге и заборави покатак свилену чарпу, јер се боји хладноће.

После четрдесете године воли кад јој пријатељица каже: „Ви имате лепу ногу“, и никако не воли старачку ципелу ниске потпетице. Она се још куражи и

носи најмодернију ципелу, и воли кратку сукњу.

У педесетој години, чим жена мора да носи штап кад је поледица, о високој потпетици нема ни помена.

Тад се већ и реуматизам појави, а жена је задовољна да јој само ноге буду здраве, и да може да корача, а о лепоти њиховој више се не брине.

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајмана.

(3)

Разговор између Вили Џемса и младог Индијанца Јалме био је врло кратак.

Осамнаесто годишњи младић је одмах пристао да иде у вилу код реке Капуре и да је добро чува.

Вили Џемс је с њим уговорио да ће га сам првих дана тамо одвести, што је и учинио.

Јалма, Индијанац, остао је у вили. Добио је за становање малу собу и вршио службу настојника куће, баштована, кратко речено, радио је све послове, који су њему приличили.

Већ после неколико недеља Розана је хвалила младог Индијанца, а потпоручник Џемс га је обасуо поклонима, да би му показао да је био с њим задовољан.

Тако је протекло три месеца.

Служба у Алахабаду бивала је, пошто су прилике за Енглезе постајале све опасније, врло строга и због тога је потпоручник Вили Џемс могао свој гарнизон у недељу дана највише један пут напуштати, да би одјахао к својој младој жени.

Чак и то није пуковник радо гледао, пошто није знао када ће букнути побуна; он је желео да све своје офицере има код себе, да би побуну одмах и енергично могао угушити.

Због тога није својим официрима давао и најкраћег одсуства. Само је Џемсу, кога је јако волео, допуштао да се недељно један пут удаљи из гарнизона, али никако дуже од једног дана.

Било је дивно летње вече.

Вили Џемс је био накупувао у Алахабаду различне деликатесе да их однесе Розани, која је нарочито волела лепе колаче. Био је заузет паковањем у малу корпу, коју је обично учвршћивао за седло на свом коњу када је ишао у вилу.

У том тренутку је се јавио један ордонанс и саопштио му наредбу, да одмах иде пуковнику.

Овај је био нежењен и становао у гарнизону, с осталим официрима. У једној од тих соба, која је била елегантно намештена, он је примио младог официра.

Када је овај ушао, пуковник је устао од свог писаћег стола. Пришао је Вили Џемсу, а овај је приметно забринутост и нерасположење на лицу свог претпостављеног.

Пуковник је ставио руку на његово раме и најљубазније проговорио:

„Драги потпоручниче Џемсе, сигурно сте намерни да идете одмах у Вашу вилу, да опет учините кратку посету својој младој жени!“

„Јест, господине пуковниче. Коњ је већ спреман и стоји код капије; моја млада жена ме с нестрпљењем чека и ако господин пуковник нема ништа противу тога —“

„Да ли знате поуздано да Вас Ваша жена с нестрпљењем чека, драги Џемсе?“ прекинуо му је реч пуковник овим питањем.

Зачуђено је погледао млади официр у свог претпостављеног.

„Господине пуковниче“, рекао је он одлучно, „молим за доброту да ми објасните шта сте хтели рећи тим питањем?“

„Ви се сигурно налазите увређени, драги Џемсе — и ја Вам то не узимам за зло — али ово моје питање има на жалост јак разлог.“

Будите мирни, мој драги Џемсе, покажите се човек, какав сте увек били — на жалост, ја Вам морам рећи једну страшну вест и можда је боље да је чујете из мојих уста, него из уста ког другог, што Вам не би било пријатно!

Знате ли, господине потпоручниче, шта Ваши другови говоре Вама иза леђа о Вашој младој жени?

„Тешко томе, ко покуша да рекне што рђаво о мојој жени“ викнуо је срдито Вили Џемс и при том ухватио за сабљу“.

„Само будите мирни, драги Џемсе!“ рекао је стари пуковник помирљивим тоном.

„Ја ћу Вам одмах рећи, што се свуда у Алахабаду прича и Ви ћете одмах све разумети!“

„Шта?“

„Јест, на жалост, драги Џемсе и отворено рећи, изгледа ствар истинита! Ја сам крив тој великој несрећи и управо због тога је и моја дужност, да Вам отворим очи“.

Мој слуга Јалма, млади Индијанац, кога сам Вам дао, злоупотребљава Ваше поверење на најерамнији начин. Он је, неваљалац, и када Ви овде у Алахабаду вршите као официр своју дужност — он лежи у загрљају Ваше младе жене!

Ја не знам ко је више крив, да ли млади Индијанац, који се поводи за својим инстинктима, или Ваша жена, коју сте Ви удостојили да носи Ваше честито име и коју тако јако волите!“

Дубоко удахнувши, спустио је се млади официр на столицу.

У том тренутку се није могао дуже држати на ногама.

Трајало је неколико минута, докле је бар толико дошао к себи да зашита пуковника:

„А одакле сте дознали то, господине пуковниче?“

„Можда ћете се сетити, господине потпоручниче, да је пре неки дан Ваш слуга Јалма био овде у Алахабаду ради некакве веће куповине. Том приликом је се нашао са двојицом Индијанаца, који су из раније још његови најбољи пријатељи.“

У гостионици је он попио више вина него што је могао поднети и у пијанству је се изговорио.

Похвалио је се, смејући се, да живи с Вашом женом у недозвољеном односу. Ја нећу да изнесем све гадости које је причао — само Вам кажем да је томе крива и стара Креолка, која је у Вашој служби и коју сте у Индију довели. Ту стару подводицу треба најпре да избаците из куће, господине потпоручниче!“

„Ја ћу умети очистити своју кућу, господине пуковниче“, рекао је Џемс устајући.

Поздрављајући га војнички, окренуо је се да иде.

„Куда, господине потпоручниче?“ запитао је пуковник.

„У моју вилу, да на лицу места казним кривце“.

Не тако брзо, мој млади пријатељу — Ви се морате претходно уверити. Због тога Вам најпре савету-

јем, оставите нека прође овај дан, а и сутрашња Недеља и тек ноћу између понедеоника и уторника изненада отидите у Вашу вилу и уверите се да ли је се бедни Индијанац у пијанству само хвалио или је говорио истину!"

Вили Цемс је увидео да је пуковник у праву и због тога је се решио да изненади неваљалце, када му се најмање надају.

Ноћу између понедеоника и уторника нису могли мислити да ће он доћи, јер су добро знали да ће га служба задржати у Алахабаду.

У понедељак у десет сати у вече он је се спремио и брзо одјахао у вилу.

Приспевши, везао је коња за дрво, још једанпут се уверио да је револвер пун и за тим нечујно пришао вили.

Сви прозори на њој су били потпуно мрачни, само оба прозора на спаваћој соби његове младе жене су били осветљени.

Побаучке као какав Индијанац у рату, пришао је једном прозору.

Прозор је био отворен, али је била на њему мрежаста завеса ради одбране од досадних инсеката; она није спречавала поглед споља у собу.

Одмах је, пренеражен, видео да је стари пуковник истину говорио.

Његова млада, обожавана и вољена жена, његова Розана, лепотица Алахабада, како су је у опште у гарнизону звали, лежала је у загрљају неваљалог Индијанца.

У истом тренутку завеса је поцепана и — Вили Цемс је ускочио у собу.

Али као муња, брзо је устао Индијанац и када је видео револвер у руци човека, кога је на сраман начин варао, дохватио је дугачак и општар нож, који је поред себе имао и с њим одмах појурio на официра.

Сенуо је нож, одјекнуо је пуцањ — и — обадвојица су пали на земљу.

Индијанац је сигурном руком заборавио нож у срце младог официра, а овај је још имао толико времена, да окине револвер. Зррио је продрло у Јалмин издајнички мозак.

Више мртва по жива лежала је лепа Розана у постељи, у којој је до мало пре уживала грешну љубав.

Била је скоро онесвесна и тек страшна дрека старе Креолке, која је у кошуљи улетела у собу, у неколико је учинила да дође к себи.

Том приликом је се показало први пут, колико је хладнокрвна и присебна била ова лепа, млада жена.

Пошто јој је Креолка пружила мало свеже воде, Розана је запитала:

„Јесу ли обојица мртви?"

„Мртви", рекла је стара Креолка, „не мртви се!"

„Онда напустимо што пре ову грозну кућу — упрегни мог Понна у мала кола, која ми је он о мом рођен дану поклонило и похитајмо у Алахабад.

Сутра је уторак, у средно смо у најближем пристаништу, одакле полази лађа за Европу.

Одавде ћемо понези све што је од вредности и што се лако може носити — ми ћемо тамо у Европи потражити нову срећу, Катин!"

Али где — где ћемо је наћи?" запитала је стара Креолка, дрхтећи.

„О томе ти не брини", одговорила јој је Розана, „ми ћемо наћи срећу онде, где има глупака, који верују да им жена може и мора бити вечито верна!"

Један час доцније Розана је ударцима бича терала малог Понна, који је њу и стару Креолку одвезао у Алахабад.

Још исте ноћи отишле су чамцем у најближе пристаниште и пре него што је страшна вест о убиству

у вили стигла у Алахабад, обадве жене су биле на морској пучини.

3.

Управитељ једног комичног позоришта париског истао је у канцеларији свог позоришта.

Његов секретар и капелник, — овај други је био његов уметнички саветодавац — стајали су у углу канцеларије.

Изгледало је као да нису смели да ремете ток мисли свог старешине.

„Мој драги Долини", на један пут је се љутито директор окренуо капелнику, „ја сам Вам увек говорио да ће се тако догодити с госпођицом Маншети. Ја сам прорицао да ће нас тај демон жена једног лепог дана оставити на цедилу, потпуно по њеној ћуди.

Сада је се моје пророчанство испунило. Ми овде стојимо и ја, да Вам отворено кажем не знам, како ћемо извести велики балет у најскоријем времену.

Још ја имам велике трошкове и не знам на који начин да се исплате!"

„И ја се гушам од те бестидности Маншетине", одговорио је капелник, „али ја нисам ни мало крив што се је Маншети изненада дала од свог љубавника завести!"

Али она није прва прима балерина, која је погазила уговор, господине управитељу!"

„И она је пре неки дан узела из позоришне касе повећу суму унапред", додао је секретар.

„Нека њаво носи новац", грмео је управитељ из свег грла; „мени, господо, није стало до новца, већ сам без Маншети изгубљен човек. Ја сам толико рекламирао нови балет, да сам велике суме утрошио и сада — на један пут је све пропало — где бисмо нашли замене Маншети, мој драги Долини — говорите! Изгледа још да ћете је бранити, пошто је она Ваша земљакња, Италијанка!"

„Никако ми не пада на ум да је браним, господине управитељу", одговорио је капелник, „али нисам у положају да предложим другу играчицу у замену — јер ко би се могао усудити да после једне Маншети предузме прву партију?"

У том тренутку је се појавио служитељ и рекао да једна госпођа жели да говори с господином управитељем.

„Нека ме остави на миру", викнуо је управитељ, „сада имам друга посла, а не да се разговарам с младим женама!"

Може бити каква певачица или играчица, која жели да буде примљена у балет — каква новајлија али шта ми у овом случају новајлија може помоћи?"

„Али господине управитељу", одговорио је стари позоришни служитељ, који је био јако уобразно да добро познаје људе, „да сам на Вашем месту ја бих примио младу жену — она је лепа као вила!"

„Толико лепа", рекао је управитељ с осмехом на устима. „Онда пусти ту лепотицу нека уђе овамо. Ја се за цело могу ослонити на Ваш укус, јер Ви имате инстинктивно осећање о лепоти".

„Видећете", насмејао је се стари служитељ и изишао напоље.

Наскоро затим су се отворила врата и једна млада жена је ушла унутра и с отменим покретом поздравила сву тројицу, који су били у позоришној канцеларији.

„Ко је од госпoде управитељ?" запитала је она веома пријатним гласом.

Али није одмах добила одговора, јер су и управитељ и капелник и секретар у њу бленули, као да никада нису видели женског створења.

А имало је и разлога што су то учинили.

У крађени прстен

Палата лорда Викинса била је богато обасјана светлошћу која је блистала из хиљаде сијалица. У великом салону свирала је музика а паркетни су шуштали под ногама играча. Приближавала се поноћ. У једном одељењу неколико пријатеља играли су карте и беху толико занешени игром да нису ни приметили долазак леди Викинсове, која је дошла по свог мужа. Куцнула га је по рамену и одазвала у страну.

— Чуј, Џорџе, необично сам уморна. Извини ме код гостију и опрости се и у име моје.

Лорд, иначе у оваквим приликама забринут за жену, данас је само лако климнуо главом и опростио се од своје жене пољубивши јој руку. Затим се вратио натраг играчима. Одиграо је затим још две партије када га поново узнемири слуга саопштивши му да леди жели одмах да говори с њим.

Лорд не баш драговољно устаде и оде у собу своје жене.

— Џорџе, — рече му леди, — покрали су ме. Из моје кутије за накит ишчекао је дијамантски прстен, успомена од моје мајке. Сећам се поуздано да је прстен био у кутији када сам вечерас узимала свој накит за домаћу забаву. Кутију сам затворила и кључ оставила у мој ст. Сада је кутија била отворена и као што видиш овде има трагова насиља.

Лорд је тренутак размишљао а затим рече:

— Међу нашим гостима налази се и детектив Харвард. Мислим да је још ту јер се није опростио самном.

Лорд изађе и тренутак доцније заиста се врати са детективом.

Харвард је био млад човек, али лондонски злочинци су га мрзели као сотону. Гонили га је немилостиво и многе довео на прави пут. Детектив се љубазно поклати домаћиници и одмах приступи кутији из које је прстен био украђен. Лорд га је још уз пут информисао о томе шта се догодило и он је сада одмах приступио трагању. Прегледао је пажљиво кутију не испуштајући из вида ни најмању ситницу. Наједном му очи засветлише. У једном кутку иза окова на кутији спазио је одломљени нокат. Извукао га је пажљиво и ставио неопажено у џеп од преника. После неколико минута окрете се лорду и изјави му да није нашао ништа што би му могло послужити за полазну тачку при трагању. Распитивао се затим још за неке појединости и најзад напоменуо да се крађивац свакако још налази међу гостима и да ће он припазити на све сумњиве ти-

пове. Познавао је већину гостију јер су то махом били људи активни у јавном животу.

Детектив ступи у дворану и његов мозак је грозничаво радио. Знао је да је крађу извршила нека жена. После пажљивог прегледа одломљеног нокта утврдио је да је нокат служио као украс неке женске руке, нежне женске руке. — — —

Време је брзо пролазило и гости се почеше разилазити. Харвард је био мраволобан: Његова жена, дивна као сунце, држала га је под руку. Свакако да се добро забављала у овом аристократском друштву, јер је и она била пореклом из виших кругова. Као кћи богатог енглеског племића она се беше удала за Харварда једино из жеље за оригиналношћу и авантурама. Детектив је у њој имао савршену помоћницу. Њена досетљивост му је неколико пута помогла тамо где није налазио излаза.

Најзад су и они сели у ауто и пошли кући кроз богато осветљене улице Лондона. Харвард овом приликом није спомињао жени случај крађе и ћутећи је размишљао о извесним чудним околностима. Када су стигли кући запаљно је цигарету и завалио се у наслоњачу замисљен. Наједном је осетио руке своје жене на очима. Затим притисак попусти и Алиса, обучена у домаћу хаљину спусти му се у крило.

— Шта ти је данас? Шта се то догодило? упита га нежно жена.

Али детектив није одговарао. Поглед, као у махнитога човека, био му је уперен на мали прст Алисине десне руке, где није било нокта. Алисин поглед такође се управо у том правцу поцрвенела је и устала.

Детектив скочи са седишта и погледа пренеражено своју жену.

— Дакле ти си украла онај дијамантски прстен из кутије Леди Викинсове?!

— Боже мој, Даг, шта то говориш!

— Не одричи, знам да си то била ти која си извршила крађу!

— Кунем ти се да се вараш!

— Па онда реци где си сломила нокат?

— Даг, не могу то да ти кажем. Али веруј ми, да крађу за коју ме окривљујеш нисам извршила ја.

Детектив није одговорио одмах. Мачио се за џеп од преника и извадио одломљени нокат а затим довикнуо Алиси:

— Дај овамо руку! Ухватио је не баш нежним гестом за руку и проверио да ли је одломљени нокат био са њеног малог прста.

— Дакле, видиш ли да је моје тврђење тачно? увикнуо је промуклим гласом.

— Па ипак ти се кунем да нисам украла онај прстен. Мислим да ми толико верујеш!

Харвард схвати да овако неће моћи постићи циљ. С тога разведри лице и са осмехом рече:

— Алиса, чуј ме, све се може лепо решити. Дај ми прстен и ја ћу га вратити и изјавити да особа која га је узела сама га је и вратила. На мој захтев неће се повести даља истрага.

— Даг, ја ти кажем да је све узалуд. Прстен немам и нисам га ни украла. Не труди се да продреш у моју тајну. Ако ме волиш толико колико и ја тебе онда ћеш се задовољити мојим тврђењем.

Детектив није могао више да се уздржи. Запрвенео се у лицу и повикао:

— Е, онда добро! Од овог тренутка нема више за вас места у овој кући. Пружам вам 24 часа времена да се удаљите. Отићи ћу и нећу се вратити тачно све до сутра до 2 часа по поноћи.

Харвард обуче капут и пође. Алиса се баца на колена и поче га у очајању молити. Не да се смилује, нити да јој опрости, већ да јој верује. Али чувар закона беше неумољив. Грубим гестом одгурнуо је од себе жену која га је неизмерно волела.

До зоре је Харвард лутао улицама кроз густу, непрозирну магду. Дан му је протекао веома немирно а није било још тачно два часа по поноћи када се вратио кући.

Страшна тишина утицала је на њега неугодно. Попео се уз степенице и прошао кроз цео стан. Алисе ту није било. И њене слике не беше на зиду у спаваћој соби.

На столу је наишао на једно писмо. Било је од ње.

Отворио је грозничавим гестом коверат и почео читати. — — —

„Мили Даг,

Твој поступак је био праведан. Ниси ни могао чинити друкчије. Част је на првом месту, пре љубави. Прстен нисам украла. Ево, чуј како се све догодило.

На забави сам спазила мог брата, за кога и не знаш. Старији је од мене за десет година а отац га је већ давно отерао од куће. Постао је авантурист и преступник. Мотрала сам за све време на њега у кући Викинсовој, где се представљао за неку другу особу. Он је пријатан у друштву и лако задобија поверење добродуш-

них људи. Осетих инстинктивно да није дошао само забаве ради. И ни сам се преварила. После једанаест часова упутно се на први спрат у собу Леди Викинсове. Покупио је сав накит из кутије. Пратила сам га и ухватила на делу а затим га силом приморала да врати накит. Мислила сам да је заиста вратио сав накит, али међутим сазнадох да је успео ипак задржати дијамантски прстен. Продао га је једном јувелиру у предграђу, али ја ћу га откупити. Када примиш прстен ја ћу већ бити далеко јер си ме ти отерао и поред тога што те неизмерно волим. Желела сам још да ти поверим и једну слатку тајну, али ти си ме одгурнуо од себе. Сада ће ми наше дете бити једина утеха. Буди срећан, Даг, буди срећан!

Твоја Алиса“.

Харвард задрхта од искреног узбуђења. Осећао је бол схватајући да његова жена испашта за неучињену кривицу. Дохватио је капут, обукао га брзо и пошао к вратима.

У том тренутку зачу се неки глас: — Куда ћеш, Даг? —

Окренуо се нагло и застао као засењен. У укусној домаћој хаљини долазила му је у сусрет Алиса носећи дијамантски прстен. — — —

Зора, позна зимска зора затекла је Харварла будног где бди над Алисом која је почивала у његовом наручју. Тешка сумња уступила је место оданој љубави и животу пуном поверења.

PHILIPS „100WATT“

ВАША АНТЕНА

тако прима музику, како исту емисиона станица отпреми. Задаћа је најважнијих појединих делова Вашег радио апарата (лампи, трансформатора, гласноговорника), да мелодију потпуно чисто репродукују.

PHILIPS ТРАНСФОРМАТОР

PHILIPS ГЛАСНОГОВОРНИК

ИЗАБЕРИТЕ ПРАВИ ПУТ:

јер природну репродукцију музике и говора постићи ћете тек онда, ако сви важни поједини делови носе целом свету познато име „PHILIPS“.

PHILIPS

Тражите код Вашег радио трговца.

Генерално стовариште: **ВИКИНГ К. Д. БЕОГРАД, Кн. Љубице ул. 5.**

ЗГРАДА КОЈА ЈЕ УНИШТЕНА ПОЖАРОМ.

Тицова трговачка кућа у Берлину, била је уништена пре неколико дана великим пожаром. Несрећа је проузрокована дефектом у инсталацији ове некада заиста сјајне електричне рекламе.

НОЋ ЉУБАВИ

Звездане миријаве у страсној екстази дрхте, и чежњом распињане лутају, љубављу пјане, кроз пуне Свемирске доли.

И ноћ блаженством дрхти...

У сну се девица тезда гризући зубима усне, чело јој пламом горе, груди се дижу бурно: срећа нејасна, луда, у сну јој постаје стварном и дрхти...

Бол луде среће је буди...

И док у страсти дрхте звездане миријаве, и чежњом распињане лутају љубављу пјане кроз пуне Свемирске доли, јецају дежне душе, девице тргнуте на сна, одлазе брујећи боно у плаву звездану ноћ... Београд.

Момил Лаковчић.

— Гле, мама, овде праве један филм!

ЈЕДНО ТЕЛО ЈЕДНА ДУША

— Шта ти зеваш? протестовала је жена због поступка свог мужа.

— Па ти знаш, драга жено, да су муж и жена једно тело и једна душа, и зато увек када сам тако сам ја зевам.

ЗЛУРАДОСТ

Отац маршала де Грамона је говорио да један калуђер има толиког утицаја на мадам де Сурди да увек постигне оно што жели. Уз то је додавао:

— То ме љути јер је она кћи грофа де Крамеја, али на другој страни ме то радује јер је она жена маркиза де Сурди.

ТВРДИЦА

У Академији су скупили добровољне прилоге за неку хуману сврху и сваки члан Академије давао је по златник. На крају приликом пребрјавања утврђено је да има један златник мање. Сумњали су на једног члана, који је био познат као тврдица, да није дао свој прилог. Али он је тврдио да је дао. Онај што је скупио прилоге рече:

— Нисам видео, али верујем у то.

Члан Академије Фонтиел духовито додаде:

— Ја сам истина видео да је тао, али не верујем у то!

МОДЕРНЕ ЖЕНЕ

— О, те данашње модерне жене! Седамнаест година и већ удата.

— Пардон, — разведена...

НЕУЧТИВОСТ

— Руке у вис!

— Па шта ви мислите! Треба да знате да сам ја поштена жена!

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним салуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бубуљица. Одржава сталан свеж младалачки изглед.

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
781

Драги мој мужићу,

од сада се мораш пре бријања увек са

NIVEA-CREME

натрљати. Ти видиш да олакшава бријање и да се

њоме избегава надражање коже. Ја сама знам да је Nivea-Creme једина крема за кожу, која садржи 'Eucerita', и на томе се темељи њено деловање. Не оставља иза себе никакав неугодни сјај те подаје младеначки добро неговани изглед. Она је крема која се може употребити као за дан тако и за ноћ. Још данас ћу ти купити једну тубу или кутију.

ОСВЕТА

Критичар: Али драги маестро, како си се могао одлучити да портретираш такву наказу?

Сликар: Е, видиш пријатељу, ова ме је дама једном приликом јако увредила.

ПОБОЖНОСТ

Берта је дошла кући са конзерваторија где је полагала пријемни испит за клавирско одељење. Мајка је пита како се звао учитељ који је присуствовао проби.

— Не знам, мама, али свакако да је то био неки веома побожан човек. За све време док сам свирала он је држао руке на ушима и говорио: „Ах, Боже! Ах, Боже!“

УТЕХА

— Боже мој, опет сам за недељу дана добила 5 кила. Ах, па ја сам сасвим заборавила на то да сам прошле недеље пломбирла зубе!

ДОБРА ПРЕТЊА.

Строга половина: Ако не престанеш пушити, пријавићу те комисији за одстрањивање дима из Париза.

НЕ МОЖЕ МУ СЕ ДОСКОЧИТИ

— Слушај, Ема, твој Карло се синоћ понашао тако према мени да сам била приморана рећи му да више не желим да га видим.

— Занста? А шта је он урадио?

— Угасио је светлост.

О НЕБЕСКОМ ЦАРСТВУ

— Тата, да ли ће мисонари отићи на небо?

— Па, наравно!

— А да ли ће и људодери отићи на небо?

— Људодери свакако неће.

— Па зар ни људодер који је појео мисонара?!

ВЕЧИТА ЗЛУРАДОСТ

— Господине докторе, казали сте ми да вам покажем језик, а међутим нисте га ни посладали.

— Није ни потребно, јер сам само хтео да на миру напишем рецепт!

Недељне Илустрације

ПРЕПЧАТА

За нашу државу годишње 140 кн., полугодишње 70 кн.
За иностранство годишње 200 кн., полугодишње 100 кн.

Београд, 3. марта 1929.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Суопшасца 18. II. спрат,
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИРАРА 3.

ПРОЛЕЋЕ

И ЖЕНА

КОСТИМ БЕЛО И ТЕГЕТ

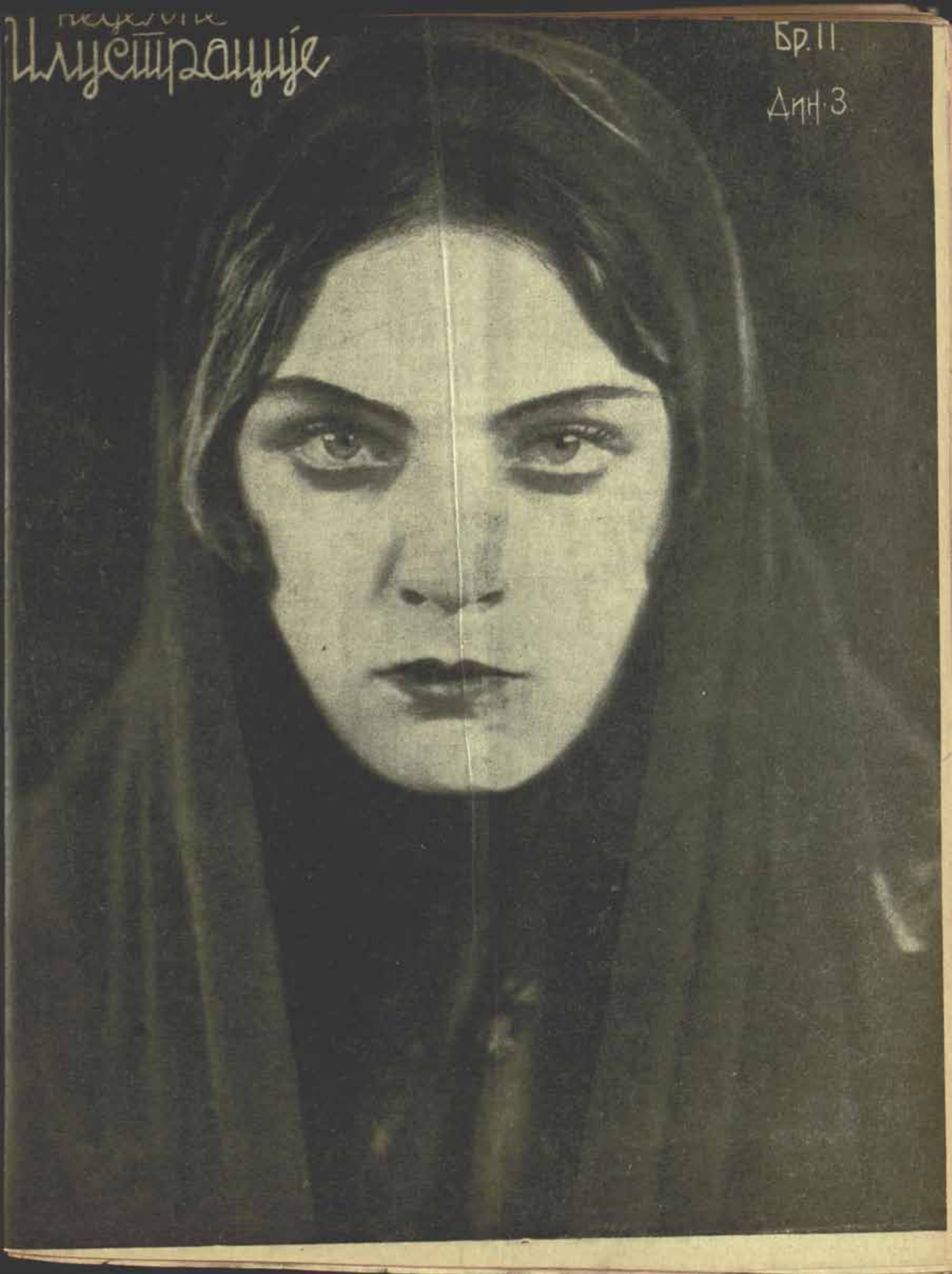

МУФ ЈЕ ОПЕТ У МОДИ

перво
Цицирације

Бр. 11.

Дат. 3.

Раскош и маска београдских балова

РАЗГОВОР С ГОСПОЋИЦОМ ЉУБИЦОМ ЈОВАНОВИЋ.

Права Кармен... Зар не? Лепша и од Раquel Мелер. Не само онако пркосна, већ мало кокетна. Зашто не би била, кад има онако лепе очи, сувише лепе, и пуно колорита у својим мислима... Да није јединица сад би, можда, била неки архитекта. А она је једног дана савила у ролну своје цртеже, насмејала се, и дохватила француски роман...

У њој се осећа Францускиња, само су јој очи као у жена са Југа. Свака јој је дванаесета реч француска, и то јој лепо стоји, кад изговори са врховима усана духовито и кокетно.

Кад разговарате са њом изгледа вам као да слушате козерују неке јунакиње романа Мориса Декобре. Нешто ново је у тој козеруји, као што говоре жене које су доста путовале, и имају пуно слика у својој свести, и пуно компарација.

Зато она никад не трпи друштво глупих бонвивана. Она се увек креће у једном интелектуално — уметничком кругу.

Кроз њен живот ниже се: премијера, балови, дансинг, соаре-а...

Живот госпођице из монденског света, али она ту не дође само да се појави, већ да види и да размишља. Јер има свој психички живот. Могла би врло лепо да пише, али кад се томе не посвећује, она прича...

Тако је почела о балу...

„Бал излази из моде. Сви осећају да је то скуп провлад. Најмање њих троје морају да дођу, а колико кошта тај долазак, не рачунајући тоалету... Онда сваки размишља: Зашто би се тако скупо проводило, кад имам дансинг, чајанке, где се исто тако, можда интимније проведе, у једној скромној тоалети...

На баловима је било таквих тоалета да би се свака могла појавити на највећем париском балу. Први утицај на балу фрашира. Жене све изгледају лепе и еlegantне, али кад пређе прво изненађење добија се друга слика.

Нешто уморио, апатично или недовољно, наћи ће се на лицу жена. Недостаје им мир и душевни живот. Многи доноси све своје ситне и крупне бриге на бал. Код нас се никад не забавља до заборава... Нико не каже: „Иви ћу на бал и нећу ништа да мислим о јучерашњем и сутрашњем дану... Хоћу да сам весео.“ Зато нема апсолутно веселости. Можда је крив и снобизам. Сваки жели да се појави у свету, али под тешким условима...

Ено, она дама, у оној еlegantној тоалети, коју сви гледају, можда је сваке вечери дубоко у ноћи седела и пила сама ту своју тоалету. Наше друштво није оно, што се увек представља.

Мрзовољу на лицу оног мужа можда је назвала меница или дуг због женине тоалете. Јер једна скупоцена балска тоалета може да компромитује и мужа и жену... Ми се сви познајемо у нашем друштву, и много пута се питамо: Откуда тој дами таква тоалета?

На балу се не види психички живот друштва, јер је све маска... Сваки жели да покаже своју глазуру, али ако би се мало скинула глазура, онда би се видела права боја...

Зар нису занимљиве те мисли о балу г-це Јовановић...

Још је лепше шта она каже о маскенбаловима...

— Наш свет нема смисла за маскенбал и сви добију неки трагички израз, још и више — бедан израз... Била је на соаре-у Цвијете Зузорић. Појавиле су се неке капе драстичних енглинских боја... И

Госпођица Љубица Јовановић као Кармен на балу Цокеј-клуба.

представите себи лице једног човека, који је сувише озбиљан, а на главу метнуо једну комичну капу... Ви видите просто на његовом лицу, како га море неке бриге, како му је досадно, и он верује да ће му она комична капа дати веселији израз. А капа, напротив, истиче сву трагичку његовог лица. И онда сви изгледају као клонови, који пате, али не глумачки, већ истински.

А маскенбалови могли би да буду најлепши и највеселији, али њима не достаје духовитост.

— Развија ли се код наших дама оригинални укус у тоалети? Запитах моју пријатељицу.

— Може се рећи, да је ове зиме било врло еlegantних тоалета. Бела боја највише се видела, била је упадљива и црнина, и све су се боје носиле.

Само једно наше даме не знају. Оне не праве разлику између соаре-а и бала, и замишљају да је боље износити на соаре-у стару балску тоалету, него једну свежу и скромну вечерњу. То је највише пало у очи на соаре-у Цвијете Зузорић... Било је ту толико бедних старих балских тоалета, а ништа жалосније од изгужваног ламе-а или избледелог тила. Стара балска тоалета, то је увела орхидеја... А може ли да одушеви најлепши увој цвет?... Тако сам се чудила једној отменој београдској дами, која је увек запажена на баловима, како је могла да дође у једној тако избледелој и замореној старој тоалети...

Она прича тако слатко и паметно, да би је двоје слушали... И нешто споменусмо мужеве...

— Истина, како се мужеве понашају на балу?

Она се насмеја...

— Не бих желела да се замерам београдским мужевима, али морам да провијам, да имају страховито глупо лице на балу...

Ја не могу да разумем, зашто један муж доводи жену на бал, кад је целе вечери не пушта, већ само он игра с њом. Онда је боље да навију грамофон код куће, па да се сити наиграју.

Муж на балу нема времена да гледа друге госпођице, јер је сувише љубоморно упослен око своје жене... Љубоморне су и жене, али то се не истиче тако на лицу жена као што одудара на лицу мужева...

— А како мужеве примају кад им хвале жене на баловима...

— Па, вероватно, муж се насмеје и каже: Нека је хвале, она је опет моја жена... А жене се сигурно на

Снимци са великог маскенбала Удружења чехословачких жена у Београду.

примедбу мужевљеви опет насмеју:
Хм... хм...

О балу је тако био завршен интервју...

— Је л' те, мила моја Кармен, рекох ја, нешто ме интересује, да ми одговорите...

Кад бисте се ви удале, па останете без служавке једног дана, шта бисте ви скували мужу за ручак?...

Лена Кармен отвори своје очи, погледа ме зачуђено:

— Ју, како ме ви сада мучите!..

Онда се предомисли:

— На то питање одговорићу вам други пут...

И тако ћемо у другом чланку дознати, шта уме да скува госпођица из отменог света. **Мир—Јам.**

ПАРТИЈА ШАХА КРОЗ РАДИО

Бечка радиостаница заводи једну оригиналну новост: партије шаха недељом после подне, које ће се одигравати између противника од којих ће један седети у Бечу а други у Лилицу. Партију ће кроз радио моћи да прате хиљаде кибица, који ће моћи до миле воље да чине своје коментаре а да не сметају играчима.

АМАНУЛАХ... МИЛЕР

Један берлински становник презименом Милер, пријавио је надлежном уреду за пријављивање рођених да му се родило син коме ће дати име: Набуходоносор Аманулах Милер. Чиниоци су једва успели да га од те намере одврате.

Две оригиналне маске са бала Удружења Чехослов. Жена.

И у студију код Касине приређен је успео маскенбал.

ЈЕДАН ОРИГИНАЛАН ШТРАЈК

У месту Тирмиц у Немачкој прогласили су пре недељу дана штрајк — играчи карата. Штрајк је избио због тога што су повишене таксе за играње по кафанама. У знак протеста, карташи су се заверили да неће више узети карте у руке, јер радије пристају да се одрекну свог задовољства него да плаћају велике таксе.

да ли још постоје Нушићеве таште?

Вероватно да су се све те таште, које Нушић целог живота није остављао на миру, организоване на небу, и читава армија чека да се појави писац.

Тешко њему онда... Свака ће му се искаливати.

Зато се њему не жури да оде горе, јер сад проучава модерну ташту, и кад о њима изда једну студију, обориће оне своје теорије о таштама, и тако ће мало умирити и ону армију на небу...

Модерна ташта...

Колико се она разликује од оне Нушићеве. Она је обично носила фес, или неку пунџицу на врх главе, ципеле с ниским потпетицама, плетене чарапе, либаде и велику кецељу...

Та ташта није знала више за љубав нити методе подмлађивања, и сем рукољуба са страхопоштовањем, који јој је зет давао, он никад није мало више загледао у лице своје таште. Она је за зета била као нека строга класна наставница, и он увек према њој ћачић, који ће бити кажњен ако не покаже примерно владање у односу према ћерки.

Предратна ташта није знала за опроштај, нити је могла да се помири са зетовљевим погрешкама. Она је била сва од скупула и предрасуда и хтела је да се и у зетовљевој кући осети њен ауторитет...

Модерна ташта је нешто друго.

Док је ону прву зет звао само мајка, или једва мама, а понеки се трудио да је никако не ослови, јер није могао преко језика да превали ту реч „мајка“, дотле се модерни зет сав растопи тепајући о својој „мамини“.

Како јој не би тепао? Она је још тако млада и лепа, и зет кришом погледа њен округли врат, фино сплугету, бубикопф као код ћерке, накармисана уста, и није му нимало криво, кад му неки од другова добаца: „Море, што имаш ташту... Више вреди мајка него ћерка...“

Тај младалачки, свежи изглед таште, олузима јој оне старинске скрупуле, и више приближава зету, за кога она сада није више она строга „класна“ већ симпатична, држећа жена, која зна шта је љубав, која и сама још воли, још се дотерује, жели да се допадне.

Ново доба је умањило раздалјину између једне и друге генерације, и створило је другарски однос. Мајка и ћерка су као две сестре, а сестра више воли зета, и зет се пријатније и лежерније осећа у друштву једне

лепе и младолике „мамице“, која и зета сматра као брата или симпатичног пријатеља.

Могло би се поставити овакво мерило у одређивању родбинске љубави зета и таште.

Кад се младић жени, и види први пут своју ташту, треба да помисли: „Да ли би могла да ми се допадне ова жена?“

Ако би осетио да може, онда ће увек бити пријатељски однос међ њима, јер онд не постоји ни велика разлика у појмовима о животу, и млада ташта разуме и понеку по-

Г. Бранислав Нушић, онакав какав је изгледао пре једно 35 година.

грешку зетовљевој. Она не васпитава своју ћер, као предратна мајка, на апсолутну покорност мужу, већ разуме и њена права у браку, а допушта и зету мало више слободе.

Бар таква је београдска ташта.

Она некад више воли зета него сина, јер син је њена маза, и слободнији је да је увреди, а зет се труди да увек укаже пажњу тој својој младој и лепој мами, јер она штогод је најљивији према њој, да ће им кућа бити пунија.

Тако је исто поправљен однос између снаје и свекрве. Слушала сам једном једну младу госпођу, која се сва растопила од љубави причајући о својој свекрви. „Она ме много више воли него моја мама, и више ми угађа.“

Данас је свака жена упуслена, у школи или канцеларији; и увек је добро дошла једна свекрва, која над-

гледа кућу и послује по њој. Друго је било оно доба, кад су снаја и свекрва по цео дан у кући заједно, па свекрва хоће једно јело да кува, а снаја друго, и све једна другу смета. А данас је снаја сва срећна, кад се врати кући, а чека је постављено сто и све распремљено...

И ташта и свекрва добре су мајкице... Оне воле своју децу и штогод је мати културнија, она разуме живот, и у њеној љубави има племенитости. Па и да дође некад до неспоразума, не треба то никад схватити као непријатељство. Колико се пута завади брат са сестром, мајка са ћерком, па се воле...

Зато свака снаја треба да помисли: „Она је мати мог мужа, она је жртвовала његову љубав мени и ја треба својом љубави да јој надокнадим оно што је загубила...“

Наша породица се одликује тим дубоким сродничким везама. Обични пријатељи и кумови па се воле као блиска својта. А то је основ за морални живот једног друштва.

НОВ ПОНОС ЊУЈОРШКОГ МУЗЕЈА

Њујоршки музеј успео је после дугих тражења и преговора да набави један Чин Тинг Ку Чин Ту Шу Чин Ченг.

Али ъујоршки музеј није први који га има. Британски музеј већ тридесет година поседује један Чин Тинг Ку. (и тако даље). И Британски музеј је већ тридесет година врло поносан као сав музеј у Њујорку.

Јер Чин Тинг... (и тако даље) је чувена кинеска енциклопедија у пет хиљада књига коју је у осамнаестом веку саставио учени Чен Менг Хај.

Колико ће ово дело да користи ъујорским научницима још се не зна. Судећи по употреби ове енциклопедије у Британском музеју, неће много. Јер статистика каже да је у Британском музеју Чин Тинг... (и тако даље) консултовало за свих тридесет година... три лица.

20 + 70

У Браунсбургу у Немачкој венчао се недавно један двадесетогодишња младић са једном 70 година старом женом. »Публика« је нагрнула у цркву као у биоскоп да би видела то интересантно венчање, тако да је свештеник био приморан, кад су већ сва места била попуњена, да нареди да се закључају врата од цркве да би се спречило улазак гомили која је пошто-пото хтела унутра.

Паул Лени, режисер »Дворца Ужаса«, режираће за рачун »Универзала« један филм према Галсвортијевом комаду »Друштво«.

На костим-баловима ове зиме био је нарочито омиљен оригиналан костим авијатичарке, какав се види на нашој слици. — У овалу: фризура, која и у доба „бубикопфа“ представља интересантност.

Крешчендо и декрешчендо љубоморе

ПОСВЕЂЕНО ГОСПОЋИЦИ Б. КОЈА СЕ ПЛАШИ СВОЈЕ ЉУБОМОРЕ.

Говорили сте онда тако ватрено, иако је било 22 испод нуле, и ви дрхтали под оним танким слојевима нашег свиленог одећа:

— Ја ћу бити страшно љубоморна кад се удам, и волела бих да се удам за слепог, само да не би могао да види ни једну жену.

— На удајте се за ружног човека, и онда нећете бити љубоморни... рехокх вам ја.

— Е, ја хоћу да мој муж буде леп, јер га иначе не бих могла да

волим...

И у вашу младу душу већ су усађене те предиспозиције за љубомору, бар како би мислите.

Зато хоћу да вас сада анализирам. Ходите прво и погледајте се у огледало. Видите ли ваше лепе очи, тај пикантни носић, и таласе косе који се вијугају по вашем челу. Зар ви немате све диспозиције да направите мушкарца љубоморним.

Чувајте се, да то осећање не преовлада у вама, јер онда ће се пому-

тити сјај ваших очију, а немир ће вам испуњавати сваки тренутак живота.

Љубомора је сенка сваке љубави. Она мора да прати то осећање, које се назива љубав. Али исто онако, како не гледате своју сен на улици, немојте да се забављате ни љубомором својом. Забављати се љубомором значи мислити на друге жене, које срета човек кога ви волите. Мушкарац увек мора да се срета са њима, он чак воли и да их погледа, али тај сусрет не треба ви да му наглашавате. Љубомора често указује човеку на лепоту неке жене, коју он није довољно ни запазио. То се и вама више пута догађало: Он је љубоморан био на вас због мушкарца са којим сте наивно разговарали, и ви тек онда тражите интересантности у томе човеку.

Видите, љубомора је као неки саучесник неверства, и тај саучесник крије се баш у вама. Зато уништавајте у себи то осећање, скривајте га, као што бисте сакрили свог љубавника.

То осећање, које увек тражи љубав, нарочито је потенцирано у почетку. То је она стрепња и бојазан, чак и сумња, да ли вас он воли. Докле жена сумња, она пати, али у тој патињи има и сласти. То су моментане љубоморе, које могу да пређу у хронично осећање, и тада је живот пакао. Таква једна љубомора могла би се упоредити са болешћу рака, који стално нагриза организам, као што ваша љубомора нагриза душу и нерве. Таква жена може да упропасти најлепшу љубав, и да отуђи од себе човека који је лудо волео. Брак, који мучи непрекидна љубомора, ствара осећање као да их стално тражи детектив. Они се тада вечно тргају, стрепе, и на крају почињу да мрзе. Кад љубомора дође до тог максимума, и на тој тачци се стално задржава, онда се граници са апатијом, па чак и мржњом...

Живот љубоморне жене врло је несрећан, а тако исто и живот човека. Они немају душевног мира и увек су на некој опрези, као да им нешто прети с неке стране.

Срећом то осећање није вечно, као што и први занос љубави није вечан.

И ја верујем, да ви нећете бити увек љубоморни...

То осећање, у односу према љубави, у обрнутој је сразмери код човека и жене.

Док човек не освоји жену он је страшно љубоморан. После код њега настаје прекретница. Жена је више љубоморна кад је освоји човек.

То не мора ипак да буде правило, јер има мужева страшно љубоморних, а има жена индиферентних

према том осећању.

Листерична жена више је љубоморна, нормална, код које је и сексуални живот нормалан, мање патн од љубоморе. Кроз прву годину брака највише се провлачи то осећање. Кад дође прво дете жинина љубав се дели, материнство умирује у њој женку. А кад доцније дођу ситне и крупне бриге о деци, жена већ занемарује мужа, и посвећује се више деци. Она види тада како он гледа друге жене, некад се чак и пред њом киницује, чује од својих пријатељица нешто о њему, али прелази преко тога, јер нема више у њој оног првог жара љубави.

Али сад има нешто лепше од тога, има пријатељство, које је чврста веза.

Љубав је себично осећање, и љубомора је једна врста тираније кад једно хопе да наметне другоме своју вољу као обруч, и да влада над њим, својим бићем.

Бласт љубави најиролазнија је, али чар пријатељства остаје вечно... И кад дође пријатељство, онда не постоји тиранија љубоморе, јер оно, што не допушта љубав, пријатељство гледа кроз прсте, и онда је у душама мир...

Има неких, који не знају за тај мир и љубав изгледа тада као пут кроз неку хуку и преко опасности и преона, које су некад увеличане, огромне, као у оном физичком стању, кад се узме морфиум...

Да, љубомора је једна врста морфиумске инекције, која утиче да се види све увеличано...

Мир—Јам.

Владари и спортисте

Енглеска краљевска породица чувена је ради својих симпатија према спорту. Принц од Велса био је до недавна активан члан многих спортских удружења. Његов отац, енглески краљ годинама је додељивао победнички пехар попачима. Слика га приказује у тренутку срдачног честитања победоносном тиму.

У МОСКВИ ИМА 106 ТАКСИА НА 2 МИЛИОНА СТАНОВНИКА.

Према једној статистици саобраћајног одељења у Москви има свега 106 такси-аутомобила на 2 милиона становника. Од овог броја четвртина аутомобила налази се у веома рђавом стању и потребна им је знатна оправка.

ЈЕДНО ИНТЕРЕСАНТНО УДРУЖЕЊЕ ЉУДИ КОЈИ ИМАЈУ ИСТА ПРЕЗИМЕНА.

У пољским листовима је пре кратког времена донета вест о оснивању удружења у Чехословачкој, чији ће чланови бити само људи који носе презиме Новак. Како пак и у Пољској има много становника истог презимена то је и тамо основано слично удружење, то јест стварање велике породице Новака. У вароши Лоци на пример, набројано је 2740 Новака, који шта више имају таме и своју улицу која се зове Новакова. Ово удружење у Лоци има за циљ мерално и материјално потпомагање свих оних Новака који су слабо ситуирани и сиромашни.

Москва и Петроград за време Петра Великог

До Петра Великог Москва није имала супарника. Сав живот старе Русије био је сконцентрисан у њој. Преношење престонице у Петроград није био каприц Петра Великог, већ се политика приближавала Западу, а пут од Москве био је врло далеко при ондашњим саобраћајним средствима. Центар државног живота морао се приближити позорници интереса. То преношење могло је да се изведе постепено. Али Петар Велики је то учинио нагло и грубо, као што би обрнјао браду или променнио костим. То је била особина његовог карактера а имао је и тешких упомена из Москве, — побуне.

Тако је Петроград био персонификација раскида с Москвом. Тако су сви разумели, зато је Москва постала симбол опозиције Петрограду и Петровим реформама. Све што је било незадовољно Петром, а доцније и

Петроградом, враћало се ауторитету Москви. Тако је Москва постала знаменита.

Но тај професионални антагонизам између Москве и Петрограда мењао је свој карактер. За време реформи Петра Великог Москва је била опозиционар руске старине противу новина.

Али кад су се те реформе учврстиле и о повратку старине нико није ни мислио, и кад је настао дуги, императорски, петроградски период историје, сви који су били незадовољни опет су се сетили Москве и прослављали су у њој оно, чиме се она разликовала од Петрограда.

Повод незадовољству био је различит. Петроград су прекоревали што је он више мислио на Европу него на Русију. Критиковали су Катарицу другу што је подарила пољске покрајине Немцима, што је Павле пр-

Шведски Краљ Густав V разговара са чешким шампионом тениса Јаном Кожелухом на Ривијери.

ни послао Суварова да се бори за Аустрију, што је Александар први ступио у савез противу Наполеона, а на бечком конгресу одрекао се Галиције.

Тако је Москва почела да се разликује од Петрограда. Она се и својим спољашњим изгледом разликовала, оригиналном архитектуром, која није подражавала Западу, већ је носила отисак руске старине, каква се није могла видети у младом Петрограду.

Како је цео политички живот био пренесен у Петроград, он је црпио све елементе руског живота, па чак и из Москве, сваки, који је желео каријеру, журио је у Петроград. И као што је некад сва руска аристократија била у Москви, око цара, тако је све оно, што је хтело да ради, одлазило у Петроград.

То је ударило утисак на живот обеју престоница. У Петрограду је био двор, министарства, Сенат и Синод, дипломатски кор и сва надлежства, била је војска, гарда, виши

просветни заводи. И није било важно то, што су сви они били сакупљени, већ су давали тон целокупном животу.

Москва је постепено губила аристократију. Долазак сваког министра био је читав догађај у Москви и гостионица „Дрезден“ одмах је рекламирала долазак неког високог госта.

Московски друштвени живот нису сачињавали чиновници, већ се образују две друге класе: московски трговци, трговачка и индустријска буржоазија, а покрај њих интелегенција, и њен идејни руководитељ и васпитач — московски универзитет. Сем универзитета долазиле су и друге школе Академија уметности, Конзерваторијум, и Художествени Театр. И те две главне силе, трговци и интелегенција, разумели су, да треба да живе заједно. Нигде буржоазија није дала таквих мецена, који су подизали о свом трошку школе као што је Москва.

Та доминирајућа улога интелеген-

ције и буржоазије осетила се у целокупном животу Москве. У Петрограду је господарила етикеција и виши свет, у Москви отмени свет није играо улогу арбитра вишега тона. У Москви буржоазија и интелегенција осећали су се као господа и према претензијама Петрограда заузимали су опозициони став. Москву су сматрали као провинцију, чак и село, али Москва се гордила својим провинцијализмом. Она је у њему видела своје првенство, и поносила се својим оригиналним типовима које је московско друштво још поштравало у легендама.

Москва је била можда мање културна од Петрограда, али зато оригиналнија. Она је живела старинским животом, чувајући старине, и трудећи се да не уноси шаблон у свој живот, да корача као што други иде, да подражава његовим разговорима. У Москви је незван могао отићи на ручак, али зато домаћин није хтео да га пусти да оде без вечере.

Сад је све то ишчезло, као што је ишчезла стара Русија и њена велика, широка душа. О данашњој болшевичкој Москви не може више ни да се говори.

Џанет Гајнор, данас једна од најпопуларнијих филмских уметница.

Суботичке навике

— Адам Р. Младеновић —

I

Познато је да нам са звезда светлост стиже после неколико милиона, чак и стотина милиона година, и оно што ми зовемо звезде у ствари је њихова овако придолазећа светлост а саме оне бог те пита где су.... Гледате тако у Венеру и дивите се, кад оно и није Венера него каква Шкорпија или Змија, Ован или Медвед...

На речите како човек да поверује у своју срећну звезду кад му и из самога неба долазе фалсификати и варке!?

Заборављајући за ове астрономске мудрости, ја сам вам често веровао у своју срећну звезду, и колико је увек силно било разочарење када би се уверио да је то био само један чудни и варљиви мираж, који се понављао и мењао само слике. На месту моје срећне звезде, која је са њега вероватно одмагљила још у она седа времена када ни ова наша земља није постојала, ваљда бих наишао на ону хладну и бездану пустош у којој сте још могли добити кијавице и грипа а од среће ни обичне труни...

Сада смо, дабоме, за онај догађај пуни пошалица а онда, када се он одигравао, никоме није падало ни на памет да се смеје. Али да видите.

Еле, прошле године добијем понуду да са својом капелом — од Чеха и Румуна — пређем у Суботицу. Из Београда није ми се ишло, али ме узбудиле они услови: стан, храна, свакоме члану дружине стотинарка на дан и право скупљања бакшиша. У изгледу ставили су ми обилну посету и приход, велики приход. Главно је било испуштати оваку прилику и двоумити се много, и ма како да нам је у Београду било добро, у Суботици нам је према обећаваном имало бити два пута боље, а ко бежи од добра? Зато пођем у Суботицу да се на месту уверим колико је све оно тачно и понуду примим, ако нам евентуално буде одговарала.

Виђење превозиће свако моје веровање.

Кафана, где смо требали да свирамо, била је у центру, и пространа, елегантна, са укусом и богатством уређена, преко очекивања посећена; оном рђавом квартету који сам тамо затекао бакшиш је пљуштао као киша и сами музиканти нису знали како да се нахвале.

Газдарица, врло пријатна удовица, подебела, леушкаста Мађари-

ца, са мном је нарочито била љубазна, и колико сам одмах успео да спазим — реткост за кафеџику — нимало циција.

Кујну је држала са најбогатијим избором јела; сервирање — велико варошко; пиће — да га и болесник зажели; собе — у драперијама, огледалима, богатим дустерима, паркетирани подови и плафони у гипсаним шарама, кревети у фином дуборезу, рубље — беље од самога снега; купатила, море од електричне светлости; све ново, шик, сјајно; послуга и услужна и извежбана... Једном речи као у каквом раскошном хотелу на француској Ривјери.

Пошто уочих и срачунах побојих се у потаји да се газдарица, аду не било, не предомисли и уговор склопих тако рећи у трку.

Главни услов — три месеца от-каз.

Стварност — услови које сам набројао, при томе кафана пуна отменог и богатог света и за музиканте сваки пут тасови пуни бакшиша.

Овде се дивно зарађивало!

И пријатно тронут виђеним, да се то скоро на мени могло прочитати, узвикивах у себи:

— То се зове бакшиш!... И ког смо се ђавола закопали у Београду!?

Не одлажући одмах отпослах капели депешу да креће још исте ноћи.

За вечером, у расположивом разговору са газдарицом, дивном, бедастом једном намигушом, који смо водили уз неколико бутеља стара бермета, дознадох неке појединости.

Повољност — у кафани често се приређују лумпераји, те је вајдица и за газдарицу и за музиканте.

Неугодност — пошто се развеселе суботичани имају гадну навикку да празним — некад, боме, и пуним — флашама гађају... музиканте!

Мало утехе — зато се газдарица постарала да код подјума за свирку направи једна тајна врата која воде на улицу — у осталом суботичанима позната — па музиканти у критичном моменту могу да се извуку.

Хотећи одмах да будем обавештен о ствари замолих газдарицу:

— Покажите ми та врата!

— Она су, драги маестро, за вашим леђима.

Заборавих рећи да смо седели одмах до музике.

Окретох се и на зиду иза себе спазих једну малу квачицу обојену зе-

лено, као и тапет. Сама врата беху утиснута у зид и по ивицама врловешито маскирана шарам и цветицима као и на осталом тапету да их непосвећени баш тако лако не би открио.

— И често се ово дешава?

Газдарица је љуштила поморанџу и узврати ми са мирноћом, која ме чисто запрепасти — ах, не би она овако одговарала да је се то тичало њезиних леђа! —

— О чему ви то?

Савлађујући се да не испољим зебњу, која ми се наједном стаде увлачити у душу, покушах да се одржим још малчице на висинама малочашњег одушевљења, и усиљено смејући се питах је:

— Кажем, дражесна госпођо, дешава ли се да музиканти извуку фуру?

— Фуру?

Она се зали веселим смехом.

— Ха-ха-ха!... Како то рекосте!?

— Знате како се каже — дебљи крај!

— О, да! Дешава се... И како кад: некад чешиће, некад ређе.

— Опростите, неразумем: често или ретко?

— Често, често... Ех, шта је пута гутао исти овај квартет. Још и данас ми је добошар у болници... А да се не плашите?

— О, ни најмање! Зар бисмо дозволени да нас млате!?

Ето ти! Како често пута ми, мушкарци, не презамо да лажемо само да пред женама не изгледамо кукавице!...

Тек сада ми пуче пред очима зашто у Суботици тако добро плаћају музиканте! Лупали су их, дакле, као и остали кафански наменштај и то се добро плаћало!

Ту се могло зазирати. И коме би се смешиле перспективе да буде гађан флашама!?

— Тако, — одобри газдарица, — чега бисте се и плашили: мушкарац сте!

Као да ја то нисам знао! Баш вам хвала на опомени!...

Не уображава ли поштована госпођа да сам рад за њених неколико лепих речи оставити у Суботици главу!?

О, одавно су прошла она будаласта времена, када су ритери скакали у воду по девојачки прстен!... "Чега бисте се плашили!"...! Глетте! Да ме није држала за иднота који је зато и дошао на овај бољји свет да му лупају флаше о главу!?

Наставак на 12-тој страни

ИЗА КУЛИСА ФОЛИ БЕРЖЕРА

Ревиија Фоли Бержера то је комбинација фантазије и машинизма. И кад све то треба да се изведе на оном квадратном простору, који се зове бина, то није лак посао. Кад се једна ревија изводи годину дана, она није приказ који се импровизује. По неколико месеца спрема се програм, који ће се опет давати неколико месеци, сваке вечери, узастоце.

Већ почетком септембра директор се затвара у свој кабинет са режисерима, уметницима, инжењерима, и ту се проучавају планови, светлост, постројењени су разни рефлектори и изводе се разни трикови.

Поједине тачке захтевају пажљиву историјску студију. До скрупула све мора да буде тачно. Оно најмање дугме на камашни мора да буде историско. Настаје читав лов на документе историјске списе по библиотекама, у уметничкој декоративној школи, по архивама.

И после проучавања од неколико месеца програм је утврђен. Заповести су издате декораторима, ангажовани су уметници и штатисти.

На месец дана пред генералну пробу кројач добија упушта.

За један програм Фоли Бержера било је потребно 93 завесе и више од хиљаду костима, а на ту гардеробу утрошено је 6000 метара свиле, 3000 метара златних и сребрних тканина, 4000 метара сомота. На неким костимима било је само перја у вредности десет хиљада франака. А сем тога употребе се још и друге материје, да би се дала илузија истине. Желатин игра улогу у представама

Фоли Бержера. Обични трико-и од купања покривају се шљокицама од седефастог желатина и добија се утисак као да су хаљине од седефа. Шљокицама се украшавају богато костими и неки коштају по четрдесет до педесет хиљада.

Једна завеса од штраса састављена је била од шест делова. То није био прави штрас, већ стаклене перле са желатином. Али то оставља на гледаоца чаробан утисак. У томе се и састоји лепота ревија у музик — хољу, што све блиста, трепери, прелива се, све као да је злато и дијамант, а то су све технички и светлосни трикови.

Па колико је потребно само пер-

Гирл-ови се вежбају.

ка, од свиле, злата, сребра. Најфиније захтевају по неколико дана рада и стају више од хиљаду франака.

За време спремања конструишу се планови на којима долазе билке. За сваку сцену.

Затим почињу пробе. Сваки зна свој посао.

Једна гирл долази директору и жали се, како су јој олет одсекли три сантиметра панталике са костима и она је потпуно гола, да њен муж неће да допусти, да она тако нага игра.

Директор је умирује, и тврди да је она потпуно обучена, и да се не осећа да је више у неглиже-у због дефицита та три сантиметра, и ако за-

Наполеон, гирл и црнац куцају се.

треба он ће телефонирати њеном мужу.

Сад настаје један деликатан посао. Директор и писац морају да прегледају сваки декор. И покрај математичког прорачуна и најбрижљивијег проучавања, догађају се неизбежна изненађења. Неки трик, који је требао да произведе огроман ефекат, мора да се преимачи. И може то да кошта десет, двадесет или сто хиљада франака, опет мора да се мења.

Декор се враћа у магацин музик — хола, где ће чекати да се употреби. За други програм, а неки пут се никад не употреби. Један сликар, са кичицом и палетом, само је одређен да декору дода светлосни ефекат.

У кабинети за рефлекторе један електричар очекује наредбе као пилот на крми.

И прво мора светлост да се удеси, и да се заврши потпуно техничка проба, па тек онда настаје проба ревије.

Сви су већ исцрпљени и уморни. Али кад почне проба сви се освеже и ред приумфује.

Ципеле Чарли Чаплина биле су изложене неко време код улаза Филм Гајд Сивема у Њујорку. Чаплин је дирекција биоскола дозвољено да их изложи тек кад је дирекција осигурала ципеле сумом од 12.000 долара.

ПРВА СТРАНА

Руска уметница Ана Стен у филму „Жути Пасош“, који је режирао Федор Оцеп, творац „Живог Леша“.

Лекар је увек ту, ако гирл угане ногу.

Глумац и његова обожаваатељка

— Катил Мандес. —

Када се млади, лепи глумац са римским профилем вратио кући из позоришта, није се могао уздржати а да се не осмехне — толико је био наиван као на сличне изразе поштовања — јер сав његов наменатај беше покривен цвећем, великим букетима љиљана и огромном корпом белих ружа које су се савијале до земље као такав бели водопад. Горе изнад врхова каранфила састављени су мали цветови незаборавка у слова његовог имена, а овде онде виде се мали букети љубичица. — букетићи од два суа, жртве најоданијег обожавања — које прошећу своје стидљиве молбе са безграничним догазима дивних цветова. Глумац се осмехну, — све ово није га изненадило. Јер он је тај који збуњује све жене, али који не дозвољава ни једној да га збуни. Чим се појави на позорници — било као какав сењер у оделу од белог сатена, на коме трепти злато, или као денгмен у црном оделу — дрхтај радости и чежње захвати све ноге од партера до треће галерије и то све због његове отмене и у исто време снажне појаве, због његових очију у којима блуди сан, због његових уста која су слична устима жене и због његових белих руку, доста дугих, на које у правља свој поглед за време говора. У ложама се покрећу брже лепе дама из отменог света, расхлађујући тако ужагрена лица, растерујући топао дах, а за то време се преврћу мале столице од узбуђеног лупања ногама; под снажним дахом затеже се свила на грудима дебелих грађанки те се чини да ће пући, као балон препуњен гасним димом; а тамо горе мале раденице сипу замишљене пољупце кроз бонбоне које држе у устима. Изгледа да не обраћа пажњу на узбуђење које изазива. Ни један поглед, ни један покрет који би изражавао захвалност. Побеђује, као да о томе и не зна; својој победничкој гордости придодаје и гордо презирање. Шта више, да неко из гледалишта не би могао примити на себе страсне заливе означене у његовој улози, он говори љубавници на сцени гласом потпуно сувим, без треперења: Обожавајте ме! а при том непрестано гледа на своје дугуљасте, лепе руке.

Исто тако ни изван сцене није мање равнодушан. Никада није одговорио на одушевљена љубавна писма, скривена у букетима, а која су исто тако мирисна као и цвеће; сада их шта више и не чита, не отвара их, заборавља их на тоалетном сточићу међу теглицама са белом масти и четкицама. Врата његове гардеробе у по-

зоришту као и врата његове куће остају затворена и поред свих молби, а слуге имају у том погледу строга наређења.

— Цвеће можете пушити унутра, али не жене! — рекао је једног дана док је трљао нокте мачјом кокици.

Узалуд га очекује маркиза де Понтлегр, већ три месеца сваке вечери у својим копијама пред излазом за глумце. Узалуд му је послала мадам де Лирси-Севи пуну кутију драгоцених перла са овим исписаним редовима: »Немогуће је наћи на свету толико перла и све вам их послати, колико сам суза због вас пролила; и узалуд се клела да ће се убити она првенкоса лепотица са златастом бојом лица, Бразилијанка бароница де Вијабјанка, што толико насни.« у ложи своје деколтирано тело и чије су груди сличне поморанцама, јест, узалуд се клела да ће тако учинити ако јој не пружи могућност једне једине забаве, једну једину ноћ! Остао је потпуно хладан, тај лени, бледи глумац; а још исте вечери гледа без икаквог узбуђења на нежне цветове који моле за милост на цвеће којим је препуњен његов салон.

У том тренутку, управо када је хтео да ступи у своју спаваћу собу; застаде и окрете се јер је чуо некакав шум. Из пренрнуте корпе са белим ружама излазила је уздрхтала жена, сва као од врелог злата које се назирало кроз њену кошуљу од батиста. То беше бароница де Вијабјанка.

— Шта желите мадам? упитао је је без икаквог видљивог узбуђења.

— Вас! одговорила је и обгрлила га око врата својим обнаженим рукама.

Али он, чије су дугуљасте руке тако дивне, и нокти на прстима тако сјајни, одбијаше од себе заводљиву бестидницу.

— Све што могу за вас да учиним мадам, јесте то да не захтевам да одете у овом неугодном тренутку јер је напољу рђаво време. — Затим је ушао у спаваћу собу и закључао двапут врата за собом.

Бароница је много хладно и незна где да се савије. Подигла је корпу, згрчила се у њој и дрхтала од зиме све до зоре, у својој лакој кошуљци, међу ружама.

ЧУВЕНЕ ГЛУПОСТИ

Познате су класичне мудре изреке чувених људи. Али, има и класичних глупости баш многих од тих чувених људи-глупости.

Ево неколико примера тих чувених глупости:

Кнез Палеон написао је ово писмо Графу од Соне: »Овде круже гласови да си битку добио, али да си погнуо. Пиши ми одмах је ли то истина. Твоја ме је смрт јако дирнула«. Исти кнез нареди своме слуги да из врта однесе неку гомилицу песка. Слуга му јави да су кола за пренос ђубрета поломљена. »Па ископај једну рупу у врту и сасни унутра песак«. — »А шта ћу радити са ископаном земљом, упита слуга. — »До ђавола, па ископај толико дубоко рупу да и земља може стати унутра!«

Један, опет, чувени човек, купи једног гаврана. »Шта ће вам тај гавран?, упита га један његов пријатељ. »Хоћу да научно испитам да ли гавран заиста живи три стотине година.«

Граф Руси нареди једном своме слуги да му за вечеру закоље једно јагње. »Штета је, господару«, рече му

кувар, да сада закољемо јагње, кад је таква врућина. Поквариће се и остатак се неће моћи сутрадан употребити«. — »Па ти закољи пола јагњета«, кад је таква врућина, рече граф.

Чувени природњак Њутон посла хитно писмо једном свом пријатељу: »Заборавио сам код тебе мој златни сат, молим те пошаљи ми га«. На крају је додао: »Баш сам сад нашао мој сат у фијоци. Нема потребе да се трудиш и да га код тебе тражиш«. Једној својој пријатељници писмо је, опет, да га одмах извести да ли је ово писмо примила или није.

Такође и чувени филозоф Кант био је у стању да избаци какву глупост. Једну даму, која му је говорила да нема деце, упитао је да ли њена мајка такође, није имала деце?

Чувени физичар Ампер прими једну високу посету. Кад је гост отишао, Амперу скренуше пажњу да госта није испратио и осветлио му степенице, како је то био ред. Ампер, брзо оде на прозор и викну госту: »Господине Бароне, брзо се вратите горе, заборавио сам да вам осветлим степенице!«

ЗЕМАЉСКИ РАЈ СТВОРЕН ПРЕ 15 ГОДИНА

Када је пре 15 година била приређена велика Панама - Пацифик изложба у Сан Диегу, у Калифорнији, помисљали су на то да створе одмах нешто трајније. Изван самог града било је неплодно и каменито земљиште на коме је једва по где било мало пустињског зеленила.

У току године дана створена је издворе само „Ваштенска Изложба“. Све је озеленило и цветало тропским сјајем и данас после 15 година је Балбао-Парк, — како су назвали место изложбе, — прави рај.

Главне зграде, одговарајући историји Сан Диега, подигнуте су у шпанском ренесанс - стилу, а у њи-

Величанствено изгледају дрвореди на Праду.

Масивна камена капија, са бепом купом зграде „Калифорнија“, која се помпезно диже у правцу неба.

Свакодневно приређују се оргуљашки концерти. Слика показује окупљену публику пред музичким павиљоном са огромним оргуљама.

ма палми налазе се клупе које позивају на одмор. Исто тако ту је сво богатство тропске флоре која природњацима пружа увек новог материјала за проучавање.

У непосредној близини налазе се огромне оргуље и музички павиљон где се свакодневно приређују концерти.

Има још један интересантан остатак изложбе: то је индијанско село, које сада служи скаутима као главни логор.

ЊОВ БРАК ФЛОРАНСЕ ВИДОР.

Флоранс Видор која је, као што је познато, разведена жена режисера Кинг Видора, удала је се пре кратког времена за познатог уметника на виолини Јашу Хајфеца.

ма се данас налазе првокласни музеји, библиотеке и уметничке изложбе које изазивају дивљење многих путника, уметника и научњака.

Главни улаз у Балбао-Парк води преко једног моста подигнутог изнад провалије дубоке 150 стопа. На некада дивљем простору пружа се сада ванредан, велики врт са ружама од хиљаду врста, чији је опојни мирис најлепша добродошлица. Масивна камена капија, налази се на крају моста, а поред ње диже се помпезно у правцу плавог неба бела кула зграде „Калифорнија“. Дуж булевар Прадо стоје редови дрвећа као војници за време параде. Окружен високим зидинама врт Монтедума поседује један живописан цветни њилим, а мало даље у сенка-

Имитација једног индијанског села, које сада служи за логор скаутима.

Наставак са 8-ме стране СУБОТИЧКЕ НАВИКЕ

Не, никако нисам ласкао. Оне красне суботичке навике сасвим ме сневеселише, и ја заћутах. Погледах кришом на суботичане, који су ми се дотле чинили као и сваки други људи, и неспокојство ми се још више ули у душу: сада су ми изгледали некако необично узрасли, меснати, задриглих вратова, људескаре у чијим огромним шакама не би се угодно осећали ни сами градски редари!...

Газдарица као да се досети узроку мога изненадног нерасположења, — и зар је то било тешко? Ех, мора бити извежбала се већ у сличним разговорима са разним диригентима! — враголасто се насмеја и широм својих усана, пуних прелених и слатких зуба зашапта, мада без потребе, јер у оној кафанској вреви нико нас не би могао чути:

— Како видите, врата су вам ту, под руком. Чим бисте опазили да се спремају да вас гађају а ви се губите на улици!...

Дакле, куражила ме! Добро, нека је тако, а ако би флаша дохватила рецимо посред чела или по темену, или потрефила ме у трбух или још ниже и пре него бих стигао вратима или бих у оним вратима заглавио са осталом браћом музикантима и суботичанима да би се одржали на гласу са својом толико нечувеном и интересантном навиком осули браом паљбом, шта онда??

Онда шта, драга и дражесна госпођо!! И хоћемо ли ово унети у наш уговор? Или ћете нам главе, ребра, леђа и све остало осигурати код каквог осигуравајућег друштва у Суботици!!?

У тај час она ми са најотменијим покретом руке доли у чашу бермета, и ја не рекох ништа. Испих онај бермет и још један, и осећајући да нисам даље способан да водим разговор и одолевам зебњи од суботичких навика које напунише све моје биће, опростих се, извињавајући се да сам заморен од пута, и одох у своју собу.

Тамо горе, седнувши у постељу, размишљао сам да ли се то газдарица шалила или преувеличавала? Али она тајна врата... зар их даље без потребе бушити у зиду?... И онај добошар у болници?... Не, зашто би преувеличавала? Зар нема свака варош своје особине... навике, као што то рече газдарица? И није ваљада сва одлика Суботице у томе што је у близини мађарске границе и прећуна мађарских шпијуна? И зашто Суботица да не буде без своје индивидуалности?...

Иако сам се носио највећа ратна одликовања у глави ми се врзмаху највероватније представе. Није пала... флашама у оркестар!...

Бац!... једна, друга, трећа... Лом... гужва... А ја сам човек прек, могао сам направити дар-мар — ништа што су суботичани делије, — и нисам се плашио за себе него за њих суботичане!... Насрну ли само!... А насрнуће! Насрнуће, то и газдарица тврди!...

— Море, пробајте само! — претио сам невидљивим суботичанима који су имали да постану видљиви. — И несањате гађаши, са киме ће да се опробате!... Хе, ако сте ви са навикама, нисмо ми ми без песница, а нас је, ниткови ниједни, шест људи који баш нису плашљивци!... И ко зна, јадна вам ваша мајка, са каквим сте мрцимама до сада имали посла па сте се толико осилили и попели!... Али, чекајте већ!...

Са овим мислима, умирен и охрабрен, легах и заспах као опијен цићем!...

У неко доба ноћи пробуди ме страховита нека бука и ларма... Неко је дозивао у помоћ!... Напољу се с треском разасу по плочнику разбијено стакло... Жагор... трк... вика... смех и провкве!...

Негде доле јако залупише вратима и на степеницама проломи се тупава брзо трчећих ногу а за њима спокојан бат тромих и тешких корака... Они брзи кораци све су ми ближе, још мало, и у врата ми осуше учестани удари песницама.

— Забога, отворите!... Прогоните ме! — познах преплашени и молећиви глас газдарице.

У трен ока створих се код врата а она улете унутра као бомба у лицу бледа као креда, цвокочући од страха и заливена сузама.

— Шта је то са вама? — Запитах. — Ко вас то гони?

Узе ми руке и стежући их, све још не могући да предахне и себи дође потпунице, промуца:

— Ах, ништа!... Доље отпочеше да гађају музиканте.

Бенефис! Ваљада за сретна пута, јер сутра наступате ви... Неки од гостију потрчаше за мном... Баш ништа!

Глете, глете, како се само куражи! Баш ништа!... Шта ће онда овде!?

Али опет добро, нисам морао да је умирујем! Ако сте мушко, знате већ да је лакше из мора извући за реп жива дельфина, — љигава, тешка и који се онако силно плаћака, — него умирити женску када вам се то хоће. Да горка опита!

Ипак није се решавала да ме напусти. Стрепела је да је „зливовци“ не испчекују у ходнику или можда још ту, код врата.

Понудих се да је отпратим до њезине собе, ту одмах на истом спрату, на крају ходника, како она рече, и ако не без потајног страха да ме без сваке моје кривице — та још овде

нисам почео да свирам! — когод из мрака не клепа флашом или штапом, али она се одупре уз најенергичнији став:

— Не, остају овде!... Нећете ми замерити, може се рећи — своји смо... А чим мине опасност, ја ћу и сама отићи!... Дајте да запалимо по једну!...

По часа доцније прешли смо на „ти“; потом она угаси електрику, завуче ми се под јорган и увераваше ме да није безопасно помолити се напоље, иако је у хотелу и свуда унаоколо увелико владао мир.

И зар бих могао одбити такву умиљату жену!?

II

Капела је долазила јутарњим возом.

Истина, могао је дочекати портир, али умиљата жена беше ми окупирава више од три четвртине постеље и како из ње скоро бејаш истиснут и да је не би будио и молио да се повлачи у своје границе па тако испао некавалер, исклизнух и реших да јој у сретње пођем лично.

На дану расеја ми се сваки страх и ноћашња узбуна учини ми се тек глумом једном детињаријом која није вредела пажње.

— Хе, — помислих, — не знају још суботичани како могу да наседају са својим навикама: нас је ама шесторо! Море, и сам ћу им бити довољан! Само нека изволе!...

Путем створих одлуку да друговима не казујем ништа. Зашто би их плашио? Време и прилике сами ће показати како нам се ваља управљати.

— Свршиће се —

Фил Тајлер, светски шапмион на леду, приликом извођења својих мајсторских скокова.

НОВИ ПРОЛЕТЊИ МОДЕЛИ

Хаљина од крeп монгола украшена чипком.

Хаљина од кашмира украшена порупчићима.

Хаљина од црног сатена. Жабо од ружичастог крeп жоржета.

Хаљина од жерсеја. Светли крeп де шин паспоалиран угаситим крeп жоржетом за хаљину.

Нови пролетњи модели показују велику наклоност ка украшеним хаљинама. Стил ових хаљина је једноставан, али није више спортски, као до сада. Сукње су при дну шире, ово се постизава или глоки кројем или фалтама, које се тек при дну шире. Фалте

на сукњи су преко кукова прештеноване, како би фигура била витка — материјал је обично из две боје. Крој нових хаљина је још очигледно под утиском џемпер хаљина, али рађен из две боје он постизава један необично леп и нов ефекат. Појас се јако нагла-

шава, носи се у нормалној висини. Принцес хаљине, које тако лепо истичу фигуру, и у овој сезони ће се радо носити, израђиваће се од свих пролетњих материја.

Преварени агенти

Било је то кратко времена после рата.

У Паризу су се као сваке године у помоћним магацинима, прва пут после рата, опет показивале зимске колекције одела и капута за муштерије на велико.

Бозови Берлин — Келн — Париз били су дупке пуни: све сами трговачки агенти и директрисе немачких модних кућа.

У купеу прве класе нашли су се једног јутра у Келну пет трговачких агената; иначе опшри конкуренти, сада су мирно и у најољем расположењу седели ту један поред другог.

Причали су вицeve и забављали се до миле воље.

Највећи шаливизија међу том петорицом био је господин Јарош, трговачки агент једне од најпознатијих берлинских фирми. Када није имао шта да каже, путао је, а када није ћутао, онда је нешто рекао, а што год би рекао — била је шала.

Воз се је примицао француској граници. Све оне, који су међу својим пртљагом имали нешто за царину, спопала је мала мука.

Сва петорица су најједном заћутали. Јарош је седео у куту затворених очију. Да ли је спавао или се само претварао као да спава?

Када је опет отворио очи, рекао је: Слушајте, момци, морате ми учинити малу услугу. Имам сто цигара. Јека сваки од вас узме двадесет комада к себи, па да измакнемо тој досадној царинској процедури.

По сви су се противили, јер је сваки такође имао сандучић цигара.

Господин Јарош почео је да размисља.

Он је мрзио царинске чиновнике, а особито француске. Најједанпут се досетио.

— Има ли ко од вас конопаца?

Јавио се један од четворице, који је имао све уза се: кућну апотеку, па и комад конопаца.

Затим је Јарош од својих колега узео сандучиће с цигарама и свезао их, једног за другим за конопац, који је причврстио на спољну кваку врата на десној страни: знао је да се на граничној станици улази с леве стране!

«Царицење! Дуван! Ревизија!» Викнуо је учтиво један глатко набријани чиновник улазећи у купе:

— Имате ли што за царину? Дувана, цигара, цигарета?

— Не господине! — одговорили су сви као у један глас.

— Изволите показати пртљаг.

Сви су отворили своје кофче, и када није ништа нађено, потврђени су неким звачком. Путници су их опет

могли ставити у мрежу.

Чиниоцик је изашао.

Јарошу је одлазило. Протезао се и задвољно се смењао, погледајући у своје сапутнике, као да је хтео рећи: «Но, зар ми то није дивно успело?»

Његове колеге захвално су га погледали.

«Улазити!» чули су се повици кондуктера.

Када се господину Јарошу чинило да је најопасније прошло, рекао је: Сада можемо опет да увучемо своје цигаре, доста су се изветриле!

Пажљиво спустио је прозор и повукао за конопац... Боже, како је то лако ишло!... Па није ни чудо: — на конопацу није више било цигара!...

— То је збиља безобразлук! Украли су нам наше скупе цигаре!

— Но, то вам је успело! — ругали су му се сада његове колеге!... — То је ваш најбољи виц!

Јарош је немо и зловољно седео на своме месту: — Свињарија!... Лудежи! — промрља после неког времена.

Трговачки агенти су познати као весела чељад. Брао су се утешили. И опет су почеле падати шале и досетке.

Прошло је једно двадесетак минута.

Сада се отворише врата, и у купе уђе неки мршава, прикомањаста господин, строга изгледа, са црним брцима. Сео је и почео општро проматрати сву петорицу, који су најједанпут опет заћутали као заливени. А затим започе, наглашујући сваку поједину реч:

— Ви сте Немци?... Ја сам царински контролор... Које од вас припадају цигарете које сам нашао обешене на вратима вагона?...

Најпре се смучило господину Јарошу, а затим и осталој господи.

Када се је контролор уверио да пред њим седе пет злочинаца, затражио је најпре путнице, које је, озбиљна лица, ставио у деп. Онда је почео да говори страшне речи као: дефраудација, превара, крађа почињена на штету француске републике и слично. Промрљао је нешто и о тим проклетим Немцима највећим непријатељима Француске.

А ова петорица седели су немо, укочени од страха. У њиховим се главама комешале најчудније мисли: можда ће због тог инцидента доћи и до новог конфликта између Немачке и Француске!...

Јарош је помишљао на тамницу, у Гуани, на кажњеничку колонију. Видео је себе како стоји прислоњен уза зид, а пред њим војници са упереним пушкама. Сетио се своје мајке у Берлину... Једном реч: господину Јарошу је позлило. А ко ће место њега у Париз по нове зимске моделе?!...

Сада је контролор устао и позвао најпре Јароша да пође с њим. Одвео га је у суседни празни купе, где је господин Јарош угледао своје цигаре... Морало је узети свој сандучић и мирно сести. Затим му је контролор опет предао његову путницу.

Затим су, један за другим, ушла и остала четворица. Сви су седели као ђаци у школи, који чекају да их учитељ казни.

На то ће контролор:

— Остаћете у том купеу све док не стигнемо у Париз. Ако би се, господине, у Св. Квентину — то је једина станица код које воз до Париза стаје, — усудили да се само помакнете, бићете само још теже кажњени!

Но ко је од њих још мислио на бегство?

Седели су дакле мирно и без речи, сваки са својим сандучићем на коленима, надајући се да ће добрим владањем смекшати париским властима срце.

Воз је пошао из Св. Квентина.

Ускоро су имали стићи у Париз.

Већ се из даљине назирао Ајфелов торањ и црква Сакр Кер на Монмартру, поздрављајући беднике.

Још само неколико минута и воз је бурно улазио у стародревну сиву северну железничку станицу.

Париз!...

Нана петорица седели су још увек мирно на свом месту и ни један се од њих није усудио ни да се макне. Ваљда ће одмах стићи стража која ће их одвести у тамницу!...

Јарош напokon ипак устане, јер му је та тишина после дугог чекања постала сумњивом.

Отвори врата.

Ходник био је сасвим пуст.

Затим је бојажљиво спустио прозор. На перону ни живе душе.

Неки железничар провуче се испод кола, а кад је угледао човека на прозору, викне:

— Но, шта је. Већ смо стигли у Париз, господине! Сиђите брзо!

Јарош као да се тек сад освестио.

— Слушајте, децо, брже по ствари, па да ухватимо магду!...

Сви су појурили у ходник, па у свој купе. Не! то није било њихово одељење. — зашли су у друго одељење. Биће на другој страни!

Затим су претражили читав вагон: сви су купеи били празни! Само у једном нашли су своје — новине и остатке од јела!...

Њихов пртљаг је нестало. Ваљда у Св. Квентину заједно са — контролором! Нису више нашли своје кофере, премда су одмах, још на станици, пријавили ту превару полицији.

Са сандучићем цигара под паухом, с каном на глави, — господин Јарош шта више без капе, — ушао су у Париз.

Снимак са маскенбала у Лесковцу. У средини најлепша Лесковчанка г-ца Маанић.

О деколте-у, бојама и женском колелу

— Разговор у једном београдском салону моде —

Кад се жене распитују о београдским салонима, прво их интересује: обилке су цеве? Гд велики салони плаше прилично женски свет, јер ту мора да се исплати целокупна режија, нарочито стан, који је врло скуп. И госпођици није пријатан салон, чија је почетна цена хаљине триста динара, а некад и четири стотине.

У Београду су познати стари салони, који имају своје дугогодишње реноме, али жене врло радо одлазе и салонима, који се сада отварају, или долазе са стране поједине кројачице, чији се рафинирани укус осети одмах на првој тоалети.

Ти салони су јевтинији, мада дају креације као и они првокласни, некад можда и већу пажњу поклоне сваком детаљу.

Један од таквих салона, који је потребно препоручити Београђанкама, јесте г-ђе Маре Тодоровић у Позоришној улици број 34. Госпођа Тодоровић имала је дугогодишњу праксу у уметничкој радионици у Бечу (Веркштете) где је са уметницима изграђивала моделе бечке моде, који су после разашли по целом свету.

То је једна интелгентна дама, која најпре направи целу силуету жене као анатом и тек онда јој даје упутства какву линију да одабере.

— Свака жена не зна какво деколте да метне, објашњава г-ђа Тодоровић. Виђала сам госпође гојаана врата са четвртастим деколтеом, да им је дебљина потиљка и испупчења на врату још више одскакало. Правило

је, да госпођа са пунијим вратом увек носи шпицасто деколте. То важи и за жене, које имају округло лице. Четвртасто деколте још више даје облик месеца округлом лицу. А шпицасто деколте издужује црте. Госпођице са узаним и дугуљастим лицем могу да носе округло и четвртасто деколте, а шпицасто да избегавају. На деколте мора увек да се обрати пажња, јер глава и лице добија лепши израз. Жене никад не треба да допусте да им се виде кључне кости. То може да се прикрије једним финим и узаним шпицом, који у том случају може дубљи да буде, ако је биста лепа.

Затим смо разговарали о бојама.

— Овога лета жута боја биће у моди, настави г-ђа Тодоровић, али жене морају да буду врло опрезне при њеном избору. Боја канаринке, она зелено жута, никако није за црномањасте. Зелени тонови у жутом одузимају свежине припурастом лицу. Има других нијанса, које лепо стоје црнкама, као жуто злато, или шафран. За црномањасте никад није добра браон боја, а беж, једна од најотменијих боја, иде и плавушама и црномањастим.

Црвена боја је за загасите бринете и за алатне плавуше. Уопште, не може да се каже којој од њих двеју стоји боље. А плава боја, која је опет у моди, има то својство да свима стоји лепо. Виолет боја овога лета изгубиће се, али она је у двама нијансама могла добро да стоји и плавим и црномањастим. Загасито виолет,

као љубичица, лепо се слаже са црним очима и косом, а блондинке захтевају у виолет боји мало розијаквих тонова, чак и плавичастих као код јоргована.

После је г-ђа Тодоровић износила своје мишљење о дужини сукње.

— Госпођица, која полаже на естетику, никад не треба да допусти да јој се види колело. Ја не знам зашто жене истичу тај део тела, који се ретко налази савршен. Једино се може објаснити кокетеријом. Али ако је у питању кокетерија, онда је довољно да се покаже лист ноге. Правилан лист ноге је нешто најпримамљивије код жена. Зато никад сукња не сме да пресече лист ноге, већ да буде изнад листа, али испод колена, и на тај начин показује се оно што је најлепше код жене. Кад је сукња на половини листа онда су ноге дебеле. Једино у том случају, кад су неки листови сувише развијени, треба их сакрити.

Госпођа Тодоровић је и сликар зато има такво познавање боја и анатомије жена.

Једна лена особина њеног салона, што ће се допасти свима женама, у томе је, што она уме да економише са материјама. Ја сам се уверила својим очима, да је од три метра материје, широке 100 сантиметара, сашила хаљину која је позади имала широки и дугачак глоки као лезезу.

То се не налази у свима београдским салонима. И кад вам надовежу ситне и крупне рачуне, ви умало да паднете у несвест...

Зато може да се препоручи свима Београђанкама овај салон солидних цена а са рафинираним уметничким укусом.

Пролетњи и путнички мантл од меканог енглеског штофа. — Филмска глумица Лили Арпан.

Морган хоће да конкурише египатским фараонима

Из Њујорка долази сензационална вест, да ће милионар И. П. Морган, који је поред Форда и Џон Рокфелера један од најбогатијих људи на свету, саградити пирамиду, право архитектонско чудо новог века. Та пирамида биће можда лепша, а свакако већа од оних египатских, а биће саграђена у модернизираној форми.

Морган намерава да у долини недалеко од Кансас-Сити, која у том случају у неку руку представља египатску пустињу, подигне архитектонско ремек-дело модерне технике, које ће бити слично Кеопсовој пирамиди код Гизеа. Та пирамида неће додуше бити саграђена од камена и цигле, као египатске пирамиде, него већим делом биће подигнута од металне конструкције.

Нацрти за ту огромну грађевину већ су готови. Како се сазнаје, започео се с тим радом већ 1930. године.

Намеће се питање, зашто краљ долара хоће да конкурише фараонима, градећи пирамиду? Египатски фараони градили су те пирамиде као гробнице, но Морган мисли да сагради пирамиду у сасвим друге сврхе. Колико се сада могло сазнати, Морган пре свега хоће да у тој пирамиди смести велики музеј, у коме ће се чувати читаво историјско и уметничко благо његове породице. Затим ће се ту подићи и велика библиотека, научни лабораториј и висека школа, која ће у пуном смислу речи бити врло висока. Јер ће бити смештена у највишим спратовима. Сасвим горе уредиће се звездарица, за коју је Морган већ купио велики телескоп. На врху пирамиде сместиће се велика бежична станица за давање.

Судећи по нацртима, та американска пирамида биће једна од највећих грађевина на свету и надмашиће Кеопсову пирамиду. Како је познато, та је пирамида висока 147 метара, док ће Морганова пирамида стршити 210 метара у висину. Ајфелов торњак је додуше већи 300 метара. Творис американске пирамиде биће такође квадрат, но поједине странице неће бити дугачке само 132 метра, као код египатске пирамиде, него 250 метара.

На египатској пирамиди, како тврде грчки историчари, радило је 100.000 радника кроз 30 година. На американској пирамиди радиће много мање радника само две и по године. Темел ће се састојати од огромних бетонских подлога, које ће бити 20 метара у земљи, а биће тешке око 14 милиона килограма.

Колико ће износити трошкови око унутарњег уређења музеја, лабораторија, свеучилишта, звездарице и ра-

дио-станице, то се још не зна, али је већ прорачунато да ће сама изградња стајати око три и по милиона долара. (Изградња Ајфеловог торња стајала је своједобно 6 и по милиона франака, дакле мање од милион и по долара).

МИЛИОНЕР БЕРБЕРИН УПУЂУЈЕ ДРУГЕ БЕРБЕРЕ КАКО ДА СЕ ОБОГАТЕ.

Луис Морген, сопственик великих берберница у њујоршким хотелима мекалани и Мертиник, повукао се је у приватан живот и неће више никада сапувати, ни оријати. Он то не треба да ради јер је госп. Морген милионер. У својој десетој години почео је учити берберски занат и примао је три долара недељно. Последњих година његове муштерије су били председник врховног судишта Сједињених Држава Тафт, покојни председник Будро Вилсон, покојни председник Рузвелт, генерал Першинг, командер Берд и друге добро познате личности.

Сви намештеници у Моргановим берберницама, које су сада преузете од берберског предузећа »Терминел Барбершопс«, дали су у хотелу Мек-Аланин банкет у почаст своје одсутајућем газди.

Госп. Морген је држао главни говор. Он је рекао да бербери који желе успети требају следити ових пет правила:

1. Увек бити учтив.
2. Увек бити нештан и не бријети се много о напојницама. Берберин који зна свој занат и учтив је, добиће богате напојнице и без да о томе брине.
3. Треба учити практичну психологију и знати развеселити муштерије или их добро расположити. Ако муштерија дође јутром надрт и љут у берберницу, треба га развеселити тако да изађе из бербернице насмејан.
4. Не сме се много говорити; ако већ треба говорити онда разговор мора бити разуман.
5. Треба читати дневне новине и знати шта се у свету догађа, тако да се може са муштеријама водити разговор.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Студентина 85

Телефон 29-19

СВАКА ДАМА

треба да вегује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бу-буљица. Одржава ставај свеж младалачки изглед.

НАЈНОВИЈЕ

ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, цвеће и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Сима М. Лазаревић

Кр. Милана 120 (у сопственој кући у дворишту)

НАЈЛЕПШЕ ПОКЛОНЕ ЗА

МЛАДЕНЦЕ

Еlegantни сервизи

су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне сервизи јефтино да купи треба да посети, а нарочито сада пред **МЛАДЕНЦИМА** највеће стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

Чарл Фарел се забавља

»ЛА ПАЈВА«, НОВ ФИЛМ Д. В. ГРИФИТА.

Д. В. Грифит је најзад довршио снимање свог новог великог филма »Ла Пајва« и премијера ће ускоро бити у Њујорку.

Филм се догађа у Француској, у доба другог царства. Чувену певачицу »Ла Пајву« игра и пева, пошто ће филм бити звучан, Луле Велез, која је, пре но што је Дуглас Фербанкс ангажовао да игра у »Гаучу«, играла само у једној малој комедији Хал Рока, а сад је успела да је велики Грифит изабере за носиоца главне улоге у једном свом филму.

Луле Велез пева у овоме филму на шест места. Између осталих ствари пева две песме из репертоара Ракеле Мелер: »Нену« и »Мотнерију«, затим плагатер Ирвинга Берлина: »Где је моја Песма над Песмама«. Она ће певати на шпанолском и на енглеском.

Партнери у овоме филму биће јој: Вилнам Бојд, Жета Гудал, Џорџ Финсет и Алберт Конти.

»БЕН ХУР« ЗАБРАЊЕН У ИТАЛИЈИ.

Италијанска влада забранила је приказивање америчког филма »Бен Хур« у режији Фреда Нибло и са Рамон Новаром у главној улози јер »представља фалсификовање римске историје и римског духа«.

ЧАРЛИ ЧАПЛИН ПРОТИВ ДИАЛОГА У ФИЛМУ

Данас кад је у пуном јеку дебата око потребе или излишности говорних и звучних филмова, интересантно је чути мишљење једног од највећих у филмском свету о томе питању. Интервјуисан од америчког новинара Џемса Виндеста, Чарли Чаплин је рекао:

»Ја мислим да употреба звука у филмовима, ако је паметно учињена, има наде да опстане. Али дијалог никако! Уметност пантомине је довољна сама себи. Пантомини нису потребне речи.

»Дијалог је исто тако непотребан филмовима као речи Бетовеновим симфонијама! Уметности не треба додатака. Савршенство се налази у једноставности.

»Уношењем речи у филм само ће се комплицирати та уметност којој је требало толико година да се упростила. За последњих неколико година створили смо у Холивуду неколико добрих филмова и научили и своје директоре шта је то добар филм. Сад ће они само заморити своје уши

и престаће да усавршавају очи. Покушај са говорним филмовима вратиће нас десет година уназад.

»Можда би дијалог у неким комичним филмовима могао бити интересантан; у озбиљним бар за сад делује само комично.

»Ја нећу никада употребити дијалог. Ја верујем да увек могу гестом да кажем оно што желим.

»Звучне ефекте, напротив, употребљу кад год нађем за сходно.

»За свој идући филм »Светлости Града« искористићу, на пример, ову идеју: за време филма нећу говорити; само после филма појавићу се опет пред публиком да јој захвалим на плескању«.

Совјетска влада забранила је у току прошле године 393 европска филма, од 748, колико је увезено у Русију. Разлог цензуре је био »буржоаска тенденција«. Иста цензура је забранила и 28 филмова снимљених у Русији, због »сувише високог уметничког нивоа«.

ПУДОВКИН КАО ФЕЂА У „ЖИВОМ ЛЕШУ“.

Руски режисер В. Пудовкин креирао је ванредно улогу Феђе у »Живом Лешу«.

Интересантности о новим филмовима

»ЖИВИ ЛЕШ« СА ПУДОВКИНОМ ЗНАЧИ НЕОСПОРАН УМЕТНИЧКИ ДОГАЂАЈ.

»Живи Леш« отворио је пред нама нову перспективу праве филмске уметности, пружио нам је оно чисто уметничко уживање каквог смо до сада увек били жељни. »Живи Леш« је и глумачки и режијски велики догађај. Нарочито режијски, јер Федор Оцет овде није тежио за површним и пиштанним сензацијама већ је дао прави, голи живот, створио је и дао нам људе са свим чежњама и патњама, онаква бића каква најчешће сусрећемо у животу. А то је чиста уметност. Уметност која не копира, уметност која иде сопственим путем и која управо због тога представља за нас огромну вредност.

ЦЕКИ КУГАН КАО ОДВАЖНИ »МАЛИ ТРУБАЧ« КОД »НАРКИПА«

У филмовима малог Цеки Кугана има увек много узбудљивости. Управо то више није онај малишан од пре неколико година, већ прави драмски јунак око кога је сконцентрисана цела филмска радња. Тај одважни »Мали Трубач« у стању је да освоји наша срца и ми се дивимо његовој спретности и присебности када Индијанци наваљују на тврђаву да изврше покољ. Мали трубач је сироче, које осећа грубост живота, јер му је ускраћена мајчина нежност. И тек после многих недаћа он налази окриље једне племените жене. »Мали Трубач« приказује се до недеље код »Наркипа« а поред овог успелог филма имамо прилике да видимо и сјајну комедију »Два Музиканта«.

ШТА ПРИПРЕМА БИОСКОП »БАЛКАН«?

Једна значајна велика премијера, коју ће биоскоп »Балкан« ускоро приказивати то је »Усамљени Орао«, са Рајмондом Кином и Барбаром Кент, где је обрађен сјајне сензационалних борби у ваздуху. — Затим у истом биоскопу видећемо »Три лица према истоку« где се појављују личности Хинденбурга и бившег немачког цара Вилхелма, даље »Казна са славним Лон Ченијем«, »Чека« са дивном Сизи Вернон, »Потопљена флота«, са В. Гејке-ом, Агнес Естерхази и Нилс Астером. На крају треба споменути да »Балкан« спрема и један специјалан Чаплин-програм, где ћемо уједно видети оба брата и Шарла и Сиде. Шарла у две успеле комедије: »Пасји живот« и »Шарло као клавири-штимер« и Сиде Чаплина у филму »Шарлова тетка«. Заиста ће бити пријатно и интересантно употребити игру оба брата Чаплина.

СЛЕДЕЋИ ФИЛМСКИ НОВИТЕТИ БИОСКОПА »НАРКИПА«

Тим Мак Која, тог новог љубимца са Дивљег Запада имаћемо прилике да видимо ускоро у премијери »Страни Баволи«, а маркантни касетан Тим је већ потпуно освојио публику те можемо веровати у то да ће овим филмом надмаштити своје рајиде творевине. — Такође је у припреми и прва овогодишња премијера Ричарда Дикса, чији ћемо наслов накнадно објавити.

ХАРИ ПИЛ У СВОМ ОДЛИЧНОМ ФИЛМУ »ЊЕГОВО НАЈЈАЧЕ О- РУЖЈЕ КОД »БАЛКАНА«

Биоскоп »Балкан« приказује ове недеље једну од најбољих сензационалних драма омиљеног Хари Пила »Његово најјаче оружје«, где се овај чувени филмски стар показује у многим необично вратоломним и узбудљивим сценама. А Хари Пил је најстар за најсмелије атракције.

»ШПИЈУНИ СВЕТСКОГ РАТА« И РОД ЛА РОК У ФИЛМУ »ДОЛАЗАК АМОСА« КОД »ПАРИЗА«

Филм »Шпијуни светског рата« наишли су и код нас на најлепши пријем, јер снажни драмски развој догађаја одржава најживље интересо-

вање код гледалаца. Ту се сусрећемо са познатим филмским уметницима и љубимцима наше публике: дивним Вилјамом Бојдом, екзотичном Жетом Гудал. — која је нарочито својим последњим филмом »Изаја« постигла огроман успех, — а најзад ту је и маркантна личност нашег земљама Михајла Васића. Филм »Шпијуни светског рата« приказује се ових дана у биоскопу »Париз«, а поред њега као дуали програм иде још један одличан филм са Род ла Рок у главној улози: »Долазак Амоса«. — Партнерка му је Жета Гудал, а то је у толико интересантније видети ову филмску уметницу у два различита филма. Ту видимо и чувеног Ноа Виррија у улози интриганта. Род ла Рок у филму »Долазак Амоса« осваја својом природношћу и веселим темпераментом.

ШТА ЈЕ ПРЕТРЕПО ЕДИ ПОЛО ПРИЛИКОМ СНИМАЊА СВОГ НАЈ- НОВИЈЕГ ФИЛМА

Приликом снимања филма »На репер-експресу у пола један по поноћи«, који режира Фред Штранц догдле су се главном интерпретатору Еди Полу две велике непријатности. За време највећег мрза у једној сцени на леду пао је Еди Поло у воду а из овог непријатног положаја спасао га је један норвешки матроуз. — Друга велика несрећа задесила је Еди Полу приликом скакања са једног моста у даћу која је тула пролазила. Неустрашиви сензационални стар пре скока држао се за гвоздену ограду моста и услед огромне хладноће руке су му знатно промрале.

СЕЗОНА УСПЕЛИХ РУСКИХ ФИЛ- МОВА КОД »КОРЗО«-А

Налазимо се у сезони руских филмова. Ове велике уметничке творевине доносио је до сада у главном биоскоп »Корзо«, а ускоро одмах после »Живог Леша« видећемо ту и велико дело »Жути Пасош«, дело које својом огромном унутрашњом вредношћу дејствује фрапантно. Федор Оцет, режисер »Живог Леша« остварио је и у овом филму максимум својих уметничких претензија. Главну женску улогу игра један потпуно редак глумачки тип, импресивна Ана Стен, чија се слика управо налази на првој страни »Недељних Илустрација«. — Даље од руских филмова нарочито треба истаћи »Пакао љубави« са Олгом Чеховом у главној улози.

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ ФИЛМ

Џанет Гјанор и Чарл Фарел појавиће се заједно још у једном филму који ће режирати Франк Борзец. Сценарио за филм је израђен по роману Гривана Пулера: »Три епизоде из живота Тимотија Осборна«, а филм ће се звати »Срећна звезда«.

Први Фоксов звучни филм, »У старој Аризони«, приказан је у Њујоршком Роксију. Приход је превазишао приходе од свих до сада даваних звучних филмова; за прву недељу дана пало је на каси 54.700 долара.

Јозеф М. Шенк, директор фирме »Јунајтед Артисте«, изјавио је да ће упркос моди говорећих филмова задржати све глумце неамериканце, међу које се убрајају Луис Велец, Лила Дамита, Камил Хорн и Вилма Банки, јер сматра да они имају толико талента да ништа не смета ако не буду имали добар наговор.

Америчке филмске компаније објавиле су своје планове рада за 1929. годину. Број филмова који поједине филмске куће обећавају овај је: Парамунт 70, Ферст Нешенел 35, Фокс 50, Варнер Брос 35, Јунајтед Артисте 20, Метро 55, Пате 30, Универзал 60, Колумбија 30 итд.

Џорџ Банкрофт, познат из многобројних апашких филмова, од којих су се неки давали и код нас, завршио је филм »Курјак из Вал-Отрита«, који је приликом премијере у Америци постигао велики успех.

Лон Чени је изјавио да неће да игра у гласним филмовима. Сем њега, још много филмских глумаца устало је против нових звучних и гласних филмова, због којих ће многи од њих остати без посла.

РАЗВИТАК КИНЕМАТОГРАФА У ЈАПАНУ

Ми још не знамо а и цела Европа до скоро није знала да постоји и шта вреди јапански филм. Тек невероватна трагедија »Џуџиро«, дело филмског режисера Теиносуке Кинугаса открило је задивљеним париским филмофилма лепоте јапанске кинематографске уметности.

Теиносуке Кинугаса, који се сада налази у Паризу, дао је сараднику филмског листа »Пур Бу« интересантан интервју из кога сазнајемо масу новости. Кинугаса је између осталог рекао:

»Ви вероватно не знате да ми имамо врло развијену филмску индустрију. У Јапану постоји двадесет предузећа, четрдесет режисера, око хиљаду четири стотине мушких и око пет стотина женских филмских глумаца.

»Ми продукујемо просечно осам стотина филмова годишње. Неки филмови имају преко две хиљаде метара.

»Наши филмови се задржавају већином на нашем тржишту. Наши биоскопи приказују 65% домаћих филмова. Од осталих 35% отпада на америчке филмове 90% а тек 10% на продукције других држава.

»Од америчких глумаца цењени су код нас Чаплин, Јанингс, Лујза Брукс, Клара Бов. Штериберг је цењен после »Чикашких Ноћи« и »Проклетника са Океана«. Од Француза највише Абел Ганс.

Али цензура нам је врло строга. Забрањено је, на пример, Епштајново »Троструко Огледало« јер приказује човека који има три љубавнице«.

ЈАНИНГС О АМЕРИЧКОМ ФИЛМУ.

Већина европских глумаца који имају ту срећу да за скупе паре буду ангажовани од америчких филмских предузећа, жале се на амерички систем рада. Многи од њих се враћају из Америке разочарани и говоре како је за европског глумца немогуће тамо радити. Зато је интересантно чути мишљење једнога који хвали Американце. Тај један је Емил Јанингс.

»У Америци рекао је Јанингс једном америчком новинару, наишао сам на прави рад на филму. Произвођачи су спремни на сваку жртву да би што боље филмове пустили у свет. Плате и главних глумаца и статистица боље су него код нас у Европи и много лепше је радити у Америци него код нас.

»У Европи, они који производе филмове или су уметници којима недостаје смисао за посао, или су пословни људи без уметничког смисла. У Америци произвођачи имају обе особине.

»Овим нећу да кажем да је европски кинематограф рђав. Није, али је

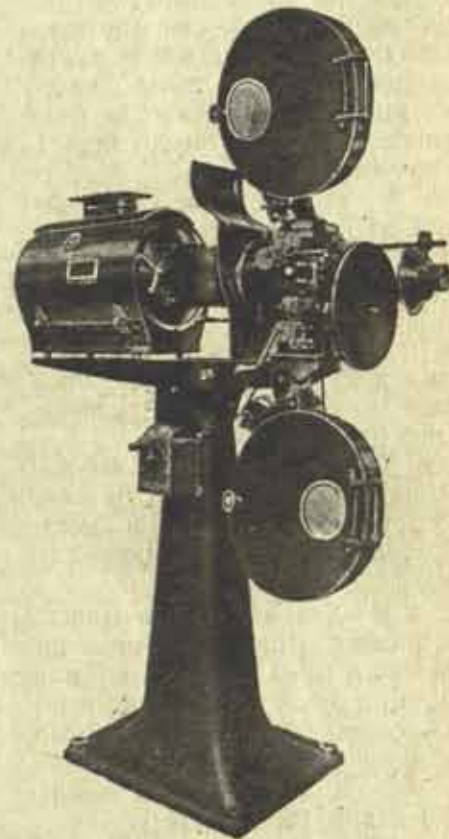
Америка ипак далеко едмакда и води у кинематографској индустрији. А Европа је не може победити само речима и пројектима, него само интензивним и бољим радом«.

ТЕХНИЧКО ОДЕЛЕЊЕ

Највећи лагер кинопројекционих апарата најпривзатијих светских марака као:

Saxonia V, Nitzsche, A. G. Ernemann, Bauer, A. E. G., Pathe i t. d.

Reform

Све кино-потребе, као: Шпигел-лампе, огледала за исте, дијалуксе, дијалукспигле, моторе, анласере, видерштанде, ауфвиклере и ролне.

Објективе свих димензија: 42 и по, 52 и по, 62 и по, сваке милиметраже, фасунге за објективе разне величине, дијаобјективе од 150—700 м м.

Оригиналних делова, за све могуће кино-апарате, као:

Малтезер-шпулне, зупчанике, лагере, осовине, крстове, шине, бленде и т. д.

Угљен за шпигл и богн-лампе, свију димензија.

— Цене фабричне —

АРТИСТИК - ФИЛМ, Београд
Дочарска ул. бр 28. мезанин.

ДЕТЕКТИВСКЕ И РАЗБОЈНИЧКЕ ПРИЧЕ

ДЕТЕКТИВСКЕ И РАЗБОЈНИЧКЕ ПРИЧЕ

Времена се мењају. Можда бих још требао да додам: да се и ми мењамо са временом, али ово друго не важи. Послужићу се примерима и издећу детективске, разбојничке и хајдучке приче из разних векова и разних времена.

РИМСКА ПРИЧА

— Верес долази, говоре становници малог провинцијског места и при том размисљају шта ће коме узети. Паметни председник општинистина саветује да се сви предмети од злата посакривају и многи мудри становници слушају његов савет, али се ипак сви боје како ће бити завршена посета тог човека који узима све што може.

Верес је стигао и прве су му рочи биле да је уморан.

И као чиновнику римском и гувернеру провинције одредиле му место.

Али неки подлац увукао се код Вереса и понудио му да изда где су скривене златне ствари и разноврсно сребро и драго камење.

Верес је примио понуду, заборавио је на сан и умор, који су само били привидан изговор, и после два сата напуштао је опљачкане становнике.

Таква је од прилике детективска прича римска. Или је пак неко позајмно новац па га није вратио, или је намесник римски без тајанствености и компликација све реквирирао.

„Де Верес“ је и једина детективска прича која је дозвољена на школама. Детектив се зове Цицеро.

СРЕДЊИ ВЕК

— Предајте се! грмнуо је Шартрез де Шампањ, пропали витез, на градску стражу.

— Не предајемо се! гласно је одговор.

— Издајте новац и злато, а живот ће вам бити поштеђен! довикивао је разбојник. Осуди су паљбу на њега и он се беше мудро закљонио за дрво.

Пет месеци су разбојници освајали град, а у слободном времену играли коцке или пилли и псовали.

Затим им је овај живот досадно освојили град, побише посаду и пошто поделише плен разиђоше се...

Разбојничка и хајдучка прича средњег века може да буде произвољно дугачка, јер се у оба логора појављују људи који се одликују јунаштвом, бесмртношћу, или пак

храбро свете своје пале другове и прогањају непријатеља и т. д.

У XIX СТОЛЕЊУ

Била је скоро ноћ. Стари шумар са својим сином отишао је далеко од шумарске кућице у ловачку заседу. У њиховој кућици скривеној у дубокој шуми остала је само млада шумарева поћерка и стара бака.

— Куц, куц! закуцао је неко на прозор. Шумарева поћерка погледа у ноћ. Пред кућицом је стајала стара, погурена жена.

— Пустите ме унутра, залутала сам! говорила је и плакала.

— Не смем никога да пустим: у шуми има разбојника! одговара девојка а пошто је старица плакала да јој је зима, смиловала се најзад над њом и пустила је у кућу, понудила јој вечеру. Старица је имала чудновато снажан глас и девојка примети на њеним ногама чизме. Али правила се као да ништа није запазила и будним оком и даље мотрала из ову особу.

Она пошто се најела изађе у двориште а девојка за њом. Видела је како је старица отрчала к плоту, тихо зазвиздала и хтела да отвори капију.

— То је разбојник! помислила је девојка и скаменила се од страха. Затим се прибрала, отрчала у шумарску кућицу где је на зидовима висило оружје.

Ускоро се над високим плотом појави једна глава. Први разбојник.

Месец је те ноћи светлео јасно и девојка виде маскирано лице разбојниково. Наједном се одлучила и зграбивши пушку испалила на тог ниткова.

Сада је поћерка правилно пуцала све до три часа изјутра, мртвих је било на читаве десетине а шумар који није ништа чуо, јер је имао капу навучену на уши, враћао се полако кући. Но ипак је још стигао у прави час те је имао прилике да се мало вежба у пуцању и приповетка се свршава.

МОДЕРНА ПРИЧА

Страшна бура. Снег, лапавица, киша и т. д. По друму бесно јури ауто. У њему седи мистер Валкинг, полицајац. Ауто хукти, лети — детаљ: таксиметар скаче 130 км — 150 — 180 километара. Муња. При њеној светлости види мистер Валкинг кућицу. Друга муња и гром обара пред њим једно дрво. Судар аута и обореног дрвета. Полицајац онесвесан. Киша му пере лице, Валкинг

долази к свести и види изнад себе девојку — детаљ: плава коса, дивне обрве, низ белих зуба. Девојка говори:

— Бежите, склоните се иначе ће из свега овога да се развије детективска прича.

Полицајац остаје и за време следеће муње спази аероплан.

Затим више не види ништа јер добија по глави ударац штапом. Онесвесан је. Злочинци га бацају у реку, нарочито припремљену за ову сврху. — Детаљ: детектив пада на дно, око њега пливају рибе. По реци плива багер. Детектив гута воду. Багер плочи врло лагано. Да ли ће се удавити или не? Долази к себи на багеру. Спасен је.

Лондон. Сваки други становник је конспирани долов — утисак Едгара Волоса. Полицајац пије чај и сећа се оне девојке, затим одлази у свом ауто на доручак. Уз пут је сретне. Прати је. — Детаљ: то је кћи једног погубљеног. Догађај се свршава и прелази се на кокаин. Свако у Лондону шмрче кокаин. Међународни воз Лондон—Париз није стигао — просто је ишчезао. Највећи брод на свету „Рамона“ припрема се да отплови. Пет метара од Лондона одлети у ваздух. Мистер Валкинг сусетне долова. Зову га обријани Слим. Хоће нешто да каже полицајцу, отвори уста и клоне на земљу. Поред њих је пројурio црни аутомобил. Аутоматска пушка испали два метка.

Сцена са аутом појављује се још пет пута. Разноврени догађаји.

Мистер Валкинг се вози друмом где је видео дрво, кућицу и аероплан — на место свега овога сада је ту посејана репа. Чује где долазе два човека. Завуче нос у песак и земљу. Чује разговор али га не разуме. Види да су та два човека дали једно другом неке цедуље. Кришом прати једног. Овај му се изгуби из вида. Мрзивољан враћа се на старо место. Кућица је тамо. Уђе унутра. На поду је прашина а на дрвету висе један обешени.

Девојка, кћи погубљеног, ишчезла је. Детектив је бесан и испитује траг.

Девојка је међутим у кућици. Мистер Валкинг сазнаје да је то милионарка и да њен отац у опште није обешен. Још више је бесан, јер је воли, али сада пошто има милионе не може да је узме. Но ипак је спасава.

Пуцњава из револвера уопште не долази у питање.

ЈЕДИНА ЉУБАВ

Има још од прилике пет мртвих и мистер Валкинг објашњава.

Ова кућица је била седиште мајстер Сидола, који је играо џентлмена али је имао на савести све грехове. Сада лежи у једној соби отрован непознатим отровом.

Мистер Валкинг хоће да оде али је позван да се врати. — Детаљ: кћи милионера га пољуби.

Укупан биланс модерне детективске приче је 228 мртвих, 15 разбијених аутомобила, 1321 разбојник, два добра човека, један човекољубац, 1 новинар, неколико тајанствених кућа. Онај који изгледа као неваљалац у ствари је добар човек, а онај најплеменитији у последњем тренутку је нитков. —

Како ли ће изгледати детективска прича кроз сто година?

Бојим се да то напишем.

ЈЕДАН БРАЧНИ — ЧЕТВОРОУГАО

Госпођа Лауренс Ц. Рикенсруд и Госпођа Вилис В. Најт из Мелите, Манитога, успеле су да се разведу свака од свога мужа.

Одмах затим бивша госпођа Рикенсруд пошла је за г. Најта а бивша госпођа Најт за г. Рикенсруда. Са венчања су се вратили кући, у којој сви станују, заједничким аутомобилом. И живе срећно.

Само, пошто је суд оставио децу женама на чување, г. Најт, који је имао двоје деце, има сад петоро, а г. Рикенсруд, који је имао петоро, бриње се свега за двоје.

Јапански артисти изводе своје тешке акробације. Највећу пажњу привлачи мали Јапанац који је сјајно извешбан у многим вештинама.

Куће у којима су становали налазиле су се у истој улици, недалеко једна од друге. Увек када је Клод, који је био адвокат, одлазио из куће у суд, виђала га је Ирена са прозора.

Био је млад, елегантан. Имао је дисциплинован ход, симпатично лице. У граду су често спомињали његово име, јер је бранио многе оптужене и готово увек са успехом. Ирена је мислила:

— Како би то био диван супруг за мене!

Да ли је била сувише честољубива у свом сну? Будућност ће то показати. Било је познато да Клод потиче из знаменитије породице но што је њена. Имао је значајан положај. Али Ирена није била ружна. Њено правилно лице беше мало бледо и озбиљно. У толико су се јаче истицале њене дивне плаве очи.

Имала је деветнаест година. Није била богата али је имала многе добре особине. Није била моденка. — У кући је радила готово све сама. Њена мајка, удовица, обрађаше се увек на њу са питањима о кућевним потребама. Ирена је тек недавно подсекла косу, али на тако дистингован начин да је свако мислио да јој је коса само подвијена.

Ирена је већ често оставила себи питање како ће скренути пажњу Клода. Дошла је на мисао да би требало да излази из куће у исто време као и он. Надала се да ће скренути на себе пажњу. Свакако да је увек мислио само на своје бранилачке говоре. Пролазио је неколико пута поред ње и никада је није запазио.

Случај који тако често служи романписце, био је наклоњен Ирени. Неко хумано друштво приређивало је игранку. Млади адвокат је био такође позван. Ирена предосећајући то приволе мајку да и они иду.

Ту су се упознали. Рекла му је да су суседи. Развила је пред њим одмах своје назоре. Није скривала своје планове.

— Нећу се никада удати за човека кога заиста не бих водела. — говорила је, — јер желим да цео свој живот посветим улепшавању и обогаћењу живота мужевљевог.

Одборио је њене речи са осмехом: — Када би све девојке биле као ви!

Тако је у разговору наишла на потврду да је то заиста био човек каквог би желела за мужа.

Од тог времена виђали су се често и понекад и говорили. Најзад једне вечери када су се сусрели Ирена га освоји:

— Морам са вама да говорим. Хоћете ли да се мало прошетамо...

— Врло радо.

— Бићу некоректна. Скрећем вам на то унапред пажњу. Опростите ми. Не могу и даље овако да живим. Желим да знам...

— Шта желите да сазнате?

Ирена осети да њене речи немају онакав утисак какав је очекивала и зато је једва прикупила снагу да каже:

— Волим вас...

Али за Клода је ово било несхватљиво и неочекивано. Тренутак доцније он се удаљио не одговоривши на изјаву.

Ирена је схватила да је њен сан претворен у пепео, осећала је да јој је срце сломљено.

Низ година вукла је са собом своје очајање. Имала је просионе. Али их је све одбијала и поред тога што је чула да се Клод оженио.

А време је већ почело лечити ране. Али какво ју је изненађење чекало после десет година! Једног дана када је била сама код куће неко зазвони на вратима. Отишла је да отвори. Био је то адвокат Клод. Не беше више онако безбрижан као некада. Имао је црно одело на себи. На челу му беху урезане дубоке боре. После неколико тренутака пошто се изненађење утиша, Клод отпоче дрхтавим гласом:

— Госпођице, свакако знате да сам био ожењен. Већ је два месеца прошло од како сам удовац. Желим да бар сада знате да ме је ваша изјава љубави ставила у тежак положај. Нисам вас волео. Дакле, не бежах у стању да вам дам наде. Али доцније прилике су се измениле и ја сам осећао да мој поступак није био правиан. Увек кад год сам на својој жени нашао неку грешку, сетно сам се вас, схватајући да бисте ви били савршена супруга. Уверавам вас да се не варам. Данас вас волим...

Била је то иста ситуација као некада, само обрнута. Ирена није одговарала. Затим му једним покретом руке назначи да жели да је остави, да оде. Његова кривица није била мала и Ирена не беше у стању да заборави на сву горчину живота коју је подносила од оног судбоносног тренутка. Но ипак, водела га је непрестано. Али била је горда.

Клод је отишао. Са чврсто стегнутим уснама Ирена је дуго непомицно стајала, са укоченим погледом и сувим очима. Патила је и сувише да би могла плакати.

Пјер Фош

НЕШТО О ФУТБАЛУ.

Двадесети век је право спортово доба. Све је у духу спорта. Где се год окренете чућете о спорту. Па не само људи да се васпитавају у том духу, већ су почели и понеке животиње подучавати у разним спортовима.

Од свију спортова футбол је најразвијенији. Он доминира, обухвата и најзабаченије делове земаљске кугле. Он влада целокупним спортским светом, осваја и сигурно и убедљиво. Не задовољава се само хегемонијом у Европи и Америци, већ прелази и у дивље пределе жарке Африке. Свет га оправдано обожава, јер је он достојан ове велике пажње. Он је идол међу спортовима, коме људи све приносе на жртву. Он осваја на први поглед. Онај ко се нашао једном на допачкој престави, отиће на другу, трећу, — стално ће ићи.

Па у чему лежи толика његова оначајка моћ, питаће многи. Одговор је врло прост: у неизвесности и самом начину извођења његова. Неизвесност је његово најјаче оруђе, које највише доприноси популаритету ове гране спорта. Она га чини интересантним, исход сусрета мистериозним. Без ове особине футбол не би био ни издалека тако привлачан.

Начин његовог извођења, својом компликованости, шаховским погледима и сјајним подвизима појединаца или целине, оставља дубок утисак. Опасни прикази пред обема капијача и дивне комбинације доводе поиграче до кулминације одушевљења, делиријума. Једном речју он посматрача прави својим робом, који не покушава да се ослободи, јер му то ропство — потчињеност футболу — ствара задовољство.

Футбол је борба, у којој једни нападају, други се бране. Борба без жртава, чији су сви путеви сконцентрисани на два места игралишта, врата. Сав точ 22 играча има један једини циљ, а тај је: доћи у што zgodнију позицију, из које ће се вратар присилити на кантидуацију. Дакле постаји гол. Па гол је једини циљ игре. Он одређује снагу тима и ако је неки пут наклоњен слабијем.

Све ово силно утиче на посматраче, који често не дишу гледајући игру. Разне фазе игре, обостране навале их натерују да раде и рукама и ногама. Љубитељи потиснутог клуба су у непрестаном страху за свог љубимца, док њихове противничке екипе стављају све у покрет, као да би и сами хтели да угурају

лошту где треба. Призор пред капијом изазива општу пажњу, пошто сви очекују резултат тог опседања, који би у исто време био праћен аплаузом и тугом. У случају да одбрана паралише напад, присталице наваљујуће странке су очајне, хватају се за главу, јер је упропашћена ретка згода.

Свршетак игре доноси занимљиве сцене. Љубитељи победника триумфују, радосни су, као да је сваки од њих у најмању руку добио главни згодитак. Траже своје противнике да им задиривањем задају последњи удар. Како ли тек бедно изгледају навијачи побеђених. Скупљени као да су покнели, иду они не обрачујући пажњу ни на шта, јер их ништа не занима. Једино на шта пази то је да се не сусретну са којим од својих противника. Ништа им се не мисли, па ни јело. А често пута богамипусти и по коју сузу. Али мислите ли ви да би се они толико жртвовали за њега да га истински не воле. Никад. За љубав њега они постају смешни а у својој верности према њему они иду још даље. Ни висока цена, ни најгоре невреме нису у стању да их одстране од игралишта. Ни сама жандармерија око игралишта и, у њему, не представља довољну препреку за прелаз преко оградe. Мора се гледати игра и свршена ствар. Ако се нема нована, може се ипак посматрати игра. Било кроз плот, на коме је свака и најмања руница заузета или силом, преко плота! А кад се један од ових најватренијих навијача паће у игралишту, он се осећа као у Рају.

Благ. С. Ракић.

НАЈБОЉИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ ТИМ СВИХ ВРЕМЕНА.

Читајући неколико пута, да једна наша суседка износи најбољу своју чету од почетка допачког живота њеног до данас, дошао сам и ја на исту мисао.

Ваљало би дакле узети у обзир све наше најбоље играче, како оне који су давно лишени активног учешћа, тако исто и играче, који су још у форми. Састав једног таквог тима је прилично тешко извести, пошто за извесна места постоје подједнако добри играчи. При саставу једног тима ове врсте, ваља узети најбољу форму свију наших интернационалаца. Замишљајући их све

тако на врхунцу своје славе, ја сам покушао саставити једну такву чету. Наравно да моје мишљење не мора бити меродавно, пошто је оно само моје. Како сваки има своје мишљење, или колико људи толико људи, онда је природно да ће многи замислити другу чету. Одбацујући све ово на страну, ја ћу прећи на сам састав, који по мом мишљењу изгледа овако:

Врђука

Ивковић — Дасовић

Арсенијевић — Рупец — Криж

Бек — Першка — Петковић

Б Марјановић

Гилер.

Дакле као што видите све наше најбоље величине. И одбрана и навала су сјајне. Што нешто нисмо у могућности да изведемо све ове играче, са којима би задали ђаволски тежак посао и најсилнијим презентацијама Европе. Кад помислимо да у нашој држави постоје поред Лубурића, Фридриха, Шифлиша, Винека, Бабића, Бенчића, Јовановића, Зинаје, Родина, Боначића, Ђорђевића, Поповића и још многе друге величине, онда можемо бити поносни.

Благ. С. Ракић.

РАЗНЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

Французи су отказали међународну игру са нама, која се требала одржати у Београду или Загребу. Дакле ове године се нећемо сусрести са Француском, која нам дугује реванш. У крајњем случају може се играти 19. маја и то опет у Паризу.

ГОСПОДА

морају се данас — као даме — ранијати према моди, те куповати своје потребе тамо где има велики избор, добра камиола и јефтине цене. Пренабавке шешира, славних шешира или капе пишете једну карту велетрговини Стермеки и тражите нови илустровани ценовник, где ћете наћи следеће цене: шешир обичан зупени 36 Дин., бољи 70., модни 88., фики у свим модним бојама 110., од зечеје длаке 180., ловачки 78, дечачки 35, славни шешир 20., 30, 36, и 60 Дин., за дечке 17., за девојке 12 Дин., капице 31., 34., 40., 52. и 69. Дин. Што не одговара измени се или се сваком враћа новац. Илустровани ценовник са више хиљада слика бесплатно.

VELETRGOVINA
R. STERMECKI

Celje, broj 79 — Slov.

СА МАСКЕН-БАЛА ЧЕШКИХ ЖЕНА У БЕОГРАДУ.

Једна група са маскенбала друштва „Ниђа“ у сали биоскопа „Корзо“.

АМЕРИКАНЦИ СЕ БУНЕ ПРОТИВУ ОБЛАКОДЕРА.

Противу облакодера америкањских почиње да устаје јавност. У прво време, кад су се они појавили, били су новина, и цео свет им се дивно, као нечему интересантном. Али данас почиње да се увиђа, да облакодер није израз цивилизације, већ перфидије.

У доба, кад се појавила безична телеграфска, и људи се трудили да разговарају на највећој даљини, у Америци су се трудили, да се групишу у једној кући, које су биле као читави градови. Облакодер је сваки у минијатури једна варош, јер под истим кровом налазе се станови, трговине, канцеларије, све што је потребно за живот.

Па иако изгледа да таква једна зграда представља савршенство комфора, Американци устају противу њих.

На седници општинској у Махатену расправљало се дуго о томе, и један одборник је изјавио: »Облакодер постаје чир и ми морамо да га уклонимо. Он је потпуно закљонио светлост на улици, и људи морају да су увек у влажном хладу. Један мали број оних, који су на последњим спратовима, имају сунца, а сви остали спратови никад и не виде један зрачак«.

Облакодер се показао као нехигијенска зграда, која штети здрављу њених становника.

Откако је постао облакодер, Американци живе као у кавезу, и покрај хоризонталних саобраћајних средста-

ва он се непрестано служи и вертикалним, лифтом, да је лифт постао вертикална улица кроз облакодер. Тај саобраћај кроз лифтове много је већи него на свима трамвајима и железницама.

Нов закон у Америци ограничиће сада висину облакодера, и не сме нише да се зида ни једна зграда, која би закљонила потпуно светлост на улици.

Показале су се и друге непрактичности тих зграда. Кад је на пример сељдба, ако се из једне куће исели чак десет породица, камиони не могу да стану пред кућом, јер нема довољно места. А кад је та кућа читава варош онда је прави каламбур на улици. У сваком облакодеру има много трговина, и сваког дана се довлачи роба, све то закрчи улицу, и некад је немогућ саобраћај.

Те зграде, покрај своје гвезде конструкције, опасне су кад се деси пожар ма на ком спрату. Ни један ватросасни апарат није у стању да достигне висину четрдесетог спрата. Ако се на септом спрату деси пожар, ипак је довољно високо, и настаје паника у целој кући. Често се развију гасови и дим услед пожара, који угине друге становнике.

Према томе се види да из дава у дан прети опасност становницима од тих високих зграда.

Сопственици зграда опет бране своје куће, наводећи разлог, да је земљиште у Чикагу и Њујорку врло скупо, и да није могуће зидати зграде на великом простору.

Сваке године одржава се у Београду један веома забаван и увек успео бал под маскама, које приређује Удружење Чехословачких Жена. Не само да се тога вечера затекну сви чланови ове многобројне чешке колоније у Београду, на изванредном плесу, већ се на балу сусретну и лица која живе ван Београда, но која не могу да одоле тако примамљивој атракцији. Тако и овога пута бал под маскама чехословачких жена успео је необично, сјајније но ипаче, јер је био приређен први пут у сопственом и укусуном Дому, у Студеничкој улици. Г-ђа и г. Шеба, чехословачки посланик, појавили су се мало позно на овој живописној и духовитој забави, јер су баш тога вечера имали као госте у своме дому. Њ. В. Краља Александра, који се јако интересовао за ново Чехословачко Посланство.

Снимци које доносимо са ове забаве, јасно показују ванредну успешност костима особито код гђе Лице Веранек, код гђе Габријеле и гђе Миледе Хриширж, гђе Долинај (из Старе Пазове), гђе Косаре Константиновић, гђе Вере Романовић и гђе Брашке Максимовић (јер било је привлично и Сриксиња на овоме балу). Снимци су сви од изванредног фото-атељеа »Венус«, Коларчева 9.

Г-ца Даница Стојановић, балерина, у костиму циганке.

Код ветра и невремена

не чекајте да Ваша кожа постане храпава и испуцана него избегните тому са

NIVEA-CREME

Натарите с истом сваке вечери пре него што идете на починак а такођер и по дану, пре него

што излазите на оштар зрак, темељито лице и руке. Кожи сродни Eucerit који је садржан једино у Nivea - Creme чини :- Вашу вањштину лепом и младом. :-

КАКО ЗАМИШЉАЈУ АСТРОНОМИ

Пут на месец

Човек, и кад одрасте, увек сачува у себи један кут дечје душе, која воли приче Жила Верна и фантазира о Месецу, Јупитеру и Марсу.

Данас, више него икад, у човеку се појавила жеља да се вине кроз васионску бескрајност.

Васиона, то је неодређени простор. Но можемо рећи: ни десно ни лево, ни горе, ни доле, јер је све релативно у бескрајности светова. Само постоји раздаљина од једне до друге тачке, а остало је — ништа.

Али мислити на општење са планетама не може ипак да се назове утопија! Чак се може рећи да ће можда још дан, да ће се унеколико остварити тај људски сан.

Фантазија романсијера и приповедача до данас се шетала од једне до друге звезде. Својим пером писци су описивали тешкоће, на које су фантазија, кад су ступали ногом на земљаните других планета.

До сада је све било у домену уобразиље али кад људски дух почне да размисља о реалности, онда наилази на велике проблеме.

Да анализирамо те проблеме.

Да ли би било и могуће, да човек ступи ногом на другу планету ако та атмосфера не би била погодна за његова плућа.

А да ли може и да јој се приближи?

Ми смо подложени, као сва бића, закону гравитације. Функције наших ћелија удешене су тако, да чврсто привлачност земље, али слабо удеше-

не за друге планете, где је притисак био јачи и привлачност већа или слабија. Тамо бисмо ми морали бити тежи или лакши.

Кад би се тако удесно неки вагон, који би путовао кроз васиону за неку другу планету, путници би били час тежи, час лакши, како кад наиђу на атмосферу.

Сад би се могло нешто пронаћи, што би путницима увек дало могућности да задрже своју тежину.

А шта би после тога они удисали? Далеко је од сваке помисли, да би се могло производити у вагону гас, који би они удисали.

Допло се онда на другу идеју. Можда би могла нека граната да путује кроз васионски простор, која би у првој секунди пројурила 118-00 метара, а у тој гранати да седе путници.

А шта би се онда десило? Услед атмосферског трења развила би се страховита топлота, и путници би се загушили.

Метали, које ми имамо на земљи, не би били погодни за један апарат, који би хтео да предузме небесно путовање.

Американец Годар има другу идеју. Он предлаже ракете, сличне светлосним ракетама, само много моћнијим.

Ако би се хтео предузети пут на месец, треба знати где настаје привлачност месеца и где се завршава привлачност земље. Астрономи називају

ту тачку «тачка привлачне једнакости».

Кад би ракета стигла до тачке месечеве привлачности, а то је важно само докле да дође, онда она има само да падне на месец, јер тада долази у домен његове привлачне снаге.

Професор Лангмир пронашао је неки течни атомски водород, који би испуњавао ракету и давао јој тежину метала. Он би стварао једну огромну топлоту, која би износила калорија 20.000.000.000.000.

То изгледа као неки сан. Али зашто да се не сања?

Кад човек пронађе толике калорије, онда ће можда нешто мало даље одмакнути у својим фантазијама о атмосферском путовању.

НЕ ПЛАЋА ДУГОВЕ СВОЈЕ ЖЕНЕ.

Афрички милионар сир Џејмс Хит, супруг чувене пилоткиње Елиот Лин-Хитове, изјавио је у неким листовима да не преузима на себе одговорност за дугове своје жене. Леди Хит је извршила пропагандистичко дејство по свим државама. Авијатичарка није могла у првом тренутку да верује овој изјави, али је сир Хит деценије изјавио да његова супруга прима од времена удадбе довољно новца да може сама плаћати своје дугове. Милионар Хит има већ 75 година а његова је жена млађа од њега за неких 40 година. Леди Хит пак после свог каже да јој је свеједно шта њен муж изјављује јер ће она бити у стању да набави потребан новац. Овај финансијски неспоразум у ствари не води разводу брака.

Познати режисер дечјих филмова Роберт Мак Гован са својим чувеним малим старовима, које је и наша публика видела у неколико филмова. Као што се види однос између њих је врло симпатичан.

Филмско ђаскање

Вернера Фитерера познавао сам већ од раније. Зато, чим сам поново дошао у Берлин, пожелео сам да га видим, и да се с њиме као са старим знацем поразговорим. Он се је баш ових дана вратио из Нице, где је довршио свој најновији филм »Бегство Делије« код Рекс Инграма.

Окруњао је, постао је мужевнији, а и лепши. Причајући он се весело смеје, несташно као неки немирни дечак. Сав се блиста од среће чији је нарочити љубимац. Зар још гдегод можете наћи човека који је навршио тек 22 године, а има славу, лепоту и живот једнога Вернера Фитерера, а што је најважније, све то постигао је он својом сопственом снагом!

У Берлин дошао је као осамнаесто-годишњи младић с последњим парамом у џепу. Одмах нашао је посла као статиста у неком позоришту. Касније добио је и улогу, малу, у »Девници Орлеанској«. Године 1926. запазио га је режисер Карл Груне и дао му малу улогу у филму »Браћа Шеленберг«. У исто време играо је Анђела у »Фаусту«. То је за лепога Вернера било довољно, да га публика заволе и захтели његове филмове. И они су се изгубили један за другим, до данас их има 36 на броју. — У свима скоро имао је главну улогу.

Из Југославије добија сву силу пи-сама, нарочито из Загреба, и он на сва одговара што брже може.

»Сад сам толико запослен, да немам времена ни да пливам, а то ми је најмилији спорт« тужи се Вернер и глати своју плаву гругураву косу. »По некад уграбим још само мало времена за моје марке«. Треба знати, да Фитерер страшно сакупља поштанске марке, и његови многобројни обожаваоци помажу му у томе много.

»Моја је страст да сакупљам марке, док некоји моји другови радије проводе време у лумповању. Ја им додуше на томе завидим, али ипак не могу се решити да пођем њиховим путем«.

И у одевању он је једноставан. Обично скројено браон одело довољно је да покаже његову елегантну фигуру.

»Тако бих радо играо улоге једноставних људи. Салон и фрак већ су ми дологрдили. Најмилија улога била ми је »Син Хагерн« где сам био један напуштен младић, сирото незаконито дете.«

»Мој последњи филм који ће ових дана бити приказан у Берлину, такођер је по моме укусу. Ту играм улогу једног простог брђанина и та ми је улога много блиска.«

Сретан је што га у Југославији толико воле и желео би да дође у Београд и Загреб.

»Чуо сам много о Вашој Далмацији, али још нисам имао прилике да је видим. И лети и зими држе ме овде,

и идем само онамо, куда ме воде моји режисери«.

Био је ангажован за један филм у Лондон, па је морао пустити браду и бркове. Но на срећу од тог није било ништа, и он је смео да обрије »несло-сне длаке«.

Причасмо тако скоро два сата, и ко би знао колико би још причали, да није било време за вечеру. Љубазан као ретко који филмски глумац умолио ме је, да пошаљем његову слику читаоцима »Недељних Илустрација« и да их много поздравим. Он обећава да ће дати још много филмова, који ће задовољити публику.

И док сам се возио кући да напишем ове редове, лебдило ми је пред очима његово сретно насмејано лице, његова златна гругурава коса, и највише његова једноставност, која се тако тешко налази код филмских глумаца.

Берлин — фебруара 1929.

Сава.

Симпатични млади Вернер Фитерер шаље много поздрава нашим читаоцима и читатељкама.

Најновија партнерка Роналда Колмана биће једна сасвим непозната у филмском свету девојка, Џоан Бенет, сестра некада познате глумице Констансе Бенет. Џоан није никада играла за филм али је већ стекла извесно име као позоришна глумица.

Милтон Силс ће играти прву дугу улогу у говорећем филму. Филм ће се звати »Пат и Мајк«; Пат је политичар а Мајк варалица: обојицу игра Милтон Силс.

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајмана.

4)

Пред њима је стајала необична лепотица, девојка од двадесет година црне косе, божанствених очију и стаса, који би задивно сваког вајара и сликара.

„Ја сам управитељ и слободан сам да запитам, шта желите госпођице?“

„Ја сам случајно дознала“, одговорила је она, „да је прима балерина Вашег позоришта, госпођица Маншети, раскинула уговор!“

„Мислим да сте то прочитали из новина, које о томе опширно пишу!“

„Јест, прочитала сам из новина, господине управитељу и баш због тога долазим к Вама. Ви тражите добру замену Маншети, и ја мислим да је могу заменити!“

„Мислите — а ко сте Ви, госпођице? Јесте ли Ви уметница по занимању?“

„Ја никада нисам ступала на бину!“

„И ви мислите да можете заменити Маншети?“

„Драга госпођице, Ви сте до душе врло лепа, али се јако варате. Ви не познајете разне игре!“

„Али ја умем играти и надам се да ћу чак умети надмашити Маншети!“

„Ја сам сву своју младост провела на једном усамљеном шкотском пољском добру и тамо сам годинама проводила време у оним телесним вежбама, које се врше у балетским школама. У осталом, господине, не смета ништа да опробамо и Ви ћете одмах стећи правилно мишљење о мојој вештини!“

„Када треба да буде та проба?“

„Овде одмах, господине управитељу!“

„Али имате ли костим, у коме ћете играти, госпођице?“

„На пољу пред вратима чека моја служавка — стара Креолка, код ње је све што ми устреба!“

„Хајдете, госпођице, доле на бину“, рекао је управитељ, коме је на један пут дошла некаква нада, господине капелниче, идите за клавир! А где је проклетти учитељ балета? Не треба нам; ми ћемо сами одлучити — дакле, напред, госпођице — ја ћу гледати како играте — јер, јаво ће знати, зашто ја имам у себи наду, да Ви не обећавате оно, што не можете извршити!“

„Хоће ли госпођица бити тако добра, да нам каже своје име!“ запито је секретар.

„Ја се зovem — Лола Монтец!“

„То ми је име сасвим непознато!“

„Разуме се“, насмејала је се лепа приномањаста жена. „Ја сам до сада живела у малом стању и дагамо потрошила сав новац, који сам имала и с којим сам пре неколико месеца дошла у Париз и сад морам, хтела не хтела, тражити зараду!“

„Шта ћу друго да радим, већ да играм, пошто друге вештине не знам!“

„Је ли Лола Монтец само уметничко име?“ запито је сада капелник.

„То је име, које сам се решила да начиним славним. Је ли Вам то довољно, господине?“

Затим су се сви упутили на бину, Лола Монтец је се са својом старом Креолком повукла у малу гардеробу.

Један од служитеља позоришта је упалио свеће,

а три господина су стрпљиво чекала да се млада жена појави на бини.

Већ после четврт часа појавила је се Лола Монтец између кулиса у дивном костиму, који је у пуној светлости испољавао њене дражи.

На управитељев миг почео је капелник да свира и Лола Монтец, како је рекла да се зове, вихала је се играјући као каква вила, као лептир изнад цветова.

Њено пуно чари тело следовало је сваком њеном покрету; воља ове жене господарила је месом и оно се није противило.

Затим је престала прва игра и капелник је метнуо друге ноте, које му је Лола предала.

Она је отишла и после кратког времена појавила се у другом костиму. Била је обучена као млада Индијанка.

Сада је почела да игра другу игру, која је управитеља, капелника, секретара и неколицину служитеља, у највећој мери очарала.

Овом игром је представила један цео живот. Изгледала је као да је гоне, као да хоће да се спасе, тражила је скровиште, а када га није нашла, бацила је се очајнички на земљу. Као муња је устала и похитала једном човеку, који је се био јавио да је спасе, сигурно љубавнику, јер је млада Индијанка раширила руке и примила га умиљавајући се.

На један пут одјекнуо је пуцањ и млада Индијанка је пала, смртно рањена.

Затим је играла мртвачку игру северно америчких Индијанаца.

Када је ова игра била завршена, ускоро је Лола Монтец изишла у трикоу црвеном као месо, лебдила као Венера над бином — управитељ је у том тренутку био решен да је ангажује и знао да у тој жени добија првокласну сензацију.

„Госпођице, Ви сте ангажовани“, рекао је, када је игра била завршена и после неколико минута примљени су услови.

„Ах, ја се, радујем што сам се опростио Маншети“, рекао је управитељ позоришта, када је Лола Монтец потписала уговор, који јој је обезбедио врло високу награду и када је отишла из канцеларије; „у овој Лоли Монтец добио сам првокласну атракцију и не сумњам да неће проћи много времена, па ће се цео Париз клањати овој жени“.

Ово управитељево пророчанство је се заиста испунило.

Лола Монтец је с уговором у џепу отишла из позоришта. Тај уговор јој је обезбедио месечни хонорар од двадесет хиљада франака.

После неколико дана Лола Монтец је била париска сензација.

Она је пожњела успехе као ниједна ранија играчица; најславније, које су се с њом такмичиле, победила је и у мах је освојила срца париских мушкараца.

Новине су у читавим ступцима писале о Лоли

Монтец, позоришна каса је се пунила; свако вече је се публика тискала да купи улазнице.

Лола Монтец је напустила мали стан, који је била дошавши у Париз, најмила и уселила се у елегантно намештену кућу на страсбуришком булевару.

Разуме се, да јој нису недостајали богати обожаваоци, који су јој чинили најскупоценије поклоне и били срећни, ако су од те играчице добили макар један љубазан осмејак.

А више ништа нису ти обожаваоци добијали од Лоле Монтец, јер је она умела необично вешто све да обећа, а ништа да не испуни и мушкарце да држи увек у нади.

Није дуго потрајало, па је један од њених обожавалаца мислио да има веће право на њу него остали.

То је био стари гроф Бифор, човек у педесетим годинама, јако црно обојених бркова и доста седе косе.

Он је се њој на све начине удварао и није стидео да се јавно сматра као обожавалац Лоле Монтец.

Она је имала према грофу извесне обавезе, јер поклони, којима ју је обасипао овај потомак старе француске племићке породице, нису више били обични поклони, који се чине лећим уметницима.

Он јој је у Фабур Ст. Жермену купио дивну и богато намештену вилу и ставио јој на расположење кола и коње и сада је Лола Монтец живела као краљева велика светска дама, којој ништа није недостајало.

Пуно слугу и слушкиња је стајало на услузи овој лепој жени, а Кати, стара Креолка, је и даље остала њена најоданија личност.

Та вила у Ст. Жермену је бивала све пунија и лепша и сваког дана су стицали нови поклони, слике, вазне, накит. Али је Лола Монтец живела исто тако повучено као и раније.

О, она је врло добро знала како треба вући људе за нос и не губити њихову љубав!

Стари гроф Бифор је међутим уживао привилегију што је имао право да буде свако вече гост Лоле Монтец на вечери.

Ова је с њим вечерала и њаскала дубоко у ноћ, а када јој је ранији весељак причао какву причу и када је она почела, као што је редовно чинила, да зева, говорила му је често у шали и смејући се:

„Време је, господине грофе, да се иде спавати, ја у моју постељу а Ви у Вашу, тамо на капуцинском булевару“.

И он би редовно устајао, пољубио руку лепој играчици и растајао се дубоко уздишући.

За тим је Лола Монтец одлазила да спава.

Једном приликом, боравећи у спаваћој соби и погледајући кроз прозор, видела је једног младог човека, који је се био наслонио на супротни зид и познала га. То је био Арман де Феврије, врло леп, млад и отмен племић, али на жалост и врло сиромашан човек.

Шта је требала с њим да почне? Он јој је се јако допао и ако би само до тога стало, десет пута је он био бољи од грофа Бифора, али — он је био сиромаш и због тога није за Лолу Монтец много вредео.

Он је имао право да се свако вече појави пред прозором лепе жене и да је поздрави, када је се узвала иза завеса.

Лола Монтец је увек отпоздрављала, али је се често догађало да је се осећала јако уморна, те је наскоро одлазила у постељу.

Био је и један трећи, коме је Лола указивала нешто више пажње него многим обожаваоцима; то је био Гиј Годвен, син богатог трговца.

Гиј Годвен је тада могао имати око двадесет година и када му је у Лондону почело бивати досадно,

преселио је се у Париз, да би се тамо могао забављати. Ту је живео краљевски и трошио огромне суме.

И он је био до лудила заљубљен у Лолу Монтец и био одмах готов да се њом ожени.

Лола је се налазила у једној дилеми, у којој се није умела одлучити.

Гроф Бифор могао јој је дати сјајно име и уз то богатство, које је она желела, или управо које јој је требало да може живети.

Гиј Годвен је такође био богат и млад — а то је у сваком случају преимућство над грофом Бифором; али — он је зависио од оца, који му не би одобрио брак са играчицом.

Не, таквим неповољним погодбама се она није хтела излагати, јер би нашкодиле њеној лепоти. Најпаметније пак је било, држати се грофа Бифора и давати му најбоље наде.

Шта ће будућност донети, видеће. Лола Монтец је хтела остати слободна.

Али је будућност одлучила сасвим друкчије, него што је лепа жена могла и сањати.

Једног вечера је гроф Бифор пошао као и обично од љубавнице, која му је с осмехом напоменула његову постељу у палати на капуцинском булевару. На један пут на грофовом лицу је се показала озбиљност и он није хтео отићи, већ је хтећи замисљен стајао. Сигурно је хтео јавити Лоли Монтец нешто важно. То је и било у ствари, јер је гроф проговорио:

„Моја драга Лола! Одавно Вас ја поштујем и волим, а Ви ми не указујете и најмању наклоност.“

Ја не могу више издржати. Знаш шта Ви од мене тражите да бисте били потпуно моји, Ви хоћете да budete — грофица Бифор“.

„Јест, то желим“, одговорила је мирно лепа жена.

„Само ћу бити жена онога човека, који хоће да се са мном венча и да ми своје име и имање.“

Ви, грофе Бифор, имате у неку руку мање сметња него сви други. Начините ме грофицом Бифор и Ваше жеље ће бити испуњене“.

„Ваш то хоћу да Вам саопштим Лола“, наставио је гроф.

„Ја имам све, што би ми сметало да се Вама оженим, пријатељи, сродници и чак политички обзираи, али сам ја све одбадио само да Вас добијем, љубави мог срца!“

Сада Вас питам, Лола, желите ли бити моја жена?“

„Желим“, одговорила је лепа жена и мирно допустила да је стари гроф Бифор загрли и пољуби.

Они су се растали дакле као вереници и идућег јутра је цео Париз знао да је се Лола Монтец, лепа играчица, верила с грофом Бифором. Париз је и то дознао да је стари гроф својој драгани дао веренички поклон, као ретко који, један бисерни коље, у вредности од два милијона франака.

— Наставиће се —

ЗДРАВ ИЛИ БОЛЕСТАН
увек треба добар сапун. Рђави сапуни учинили су већ много штете. И у најбољим круговима даје се предност, као занста најбољим сапунима за здравље и лепоту, Фелероним Елза-сапунима и то: љубанов, сапун од жуманцета, глицерински, бораксов, катранов и сапун за бријање. Сви садржају састојине које добро делују. 5 комада на покус Елза-сапуна по избору шаље кад се унапред пошаље 52 динара франко
Ljekarnik FELLER, STUBICA, DONJA, ELSATRG, 372. HRVATSKA
За праће главе Елза-шампион 3 динара 80.

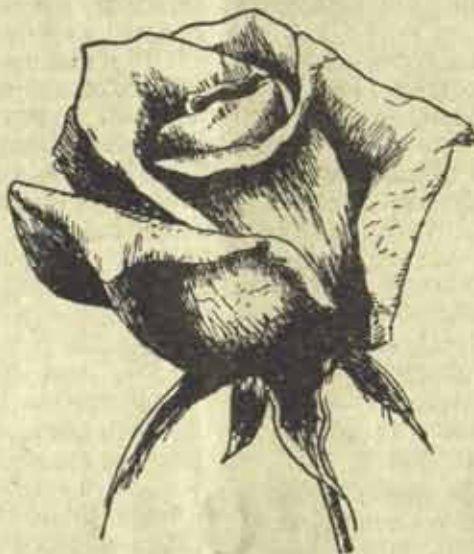
У ЦИРКУСУ.

— Написао Лучиано Албертини. —

У готово сваком мом филму имам да глумим неколико сцена у циркусу, а ако то није случај онда имам да изводим своје вратоломије тако зване »сензације«, у још много тежким приликама, на крововима кућа, на јарболима лађа и сличним удобним местима. Не чудим се дакле, што дневно добијам толико писама, у којима ме питају, да ли је све што изводим, права истинска вратоломија или трик? Покушаћу, да сада одговорим на то. Истина лежи као увек тако и овде, у средини. Многе сензације у филму изгледају опасније него што су у истини и обротно. На пример: ако човек свочи с високе куће на улицу, то у филму не изгледа баш особито. Али ако се тај снимак прекида, па се показују поједине фазе скока: на кући, у ваздуху, над земљом и т. д., онда ствар постаје занимљива и на око опаснија. Јасно је, да се овакви снимци могу постићи само комбинацијом трика са стварношћу. Као глумац сензационалних филмова ја дакле не презирем трик, али зато у сваком филму често морам да изведем своје сензације, било то пењање по стрмим стројевима или скакање преко дубоких понора или што друго. Питета је само у том, што гледаоци не знају разликовати трик од истине и за истину држе да је трик, а за трик да је опасна стварност. Но добар филм те моје сензационалне врсте је само онај, у коме лајик, то јест гледалац-нестручњак, не може да разликује трик од стварности. Ја се са своје стране надам, да сам то у својим новим филмовима и постигао, па зато задовољан крећем даље — на припремање нових сензација, а своје пријатеље молим, да ми и даље пишу, јер само онда може глумац заиста да да све што жели и хоће, ако је у сталном контакту са својом публиком, која са симпатијом и интересовањем прати његов рад и труд.

Џон Џилберт је потписао нов уговор у коме је предвиђено да ће за идуће три године имати да игра у шест филмова. Плата: 10.000 долара недељно и 250.000 долара од филма.

Марселина Деј ангажована је од Фокс-Филма за две велике продукције. У једној од њих, која ће се звати »Син Анака«, партнер ће јој бити Џорџ О'Бриен.

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању познате светске руске фирме
ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бојој
колонјалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност“
БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фак 136.

(Заштита марка) The Asiatic Trading Corporation, London

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
87-78

И Боб-Клуб на Косову имао је ове зиме врло дугачку сезону.

Децидер Костолањи:

Плава жалост

Мој мали брат једва да је двадесет и четири сата живео. Очи његове отвориле су се, угледао је пролеће и умро је. И његове очи биле су плаве као небо.

А у његовој смрти било је нечега ведрога, једноставног и сретног.

Наш сат испод стакленог звона није требао ни једаред да се навије и његово мало срце већ је престало да куца.

Другог дана наша кућа претворена је у мртвачницу. Донеше плаве засторе са сребрним тракама, плаве копрене и покриваче, којима застрше малу собу. Ковчег од метала, који је више на неку играчку лично, ставише на један палирани сто. Играчке мале деце су мале, па су мали и мртвачки сандуци.

Нека запањеност и питома — не баш непријатна — туга нас је била обузела. Мој отац је, у црном оделу, туморно ходао по собама. Уздихао је, али у тузи његовој било је нечега усиљеног и театралног, нисам му ни веровао. Само моја мајка је плакала горко. Ми смо немо били окружили ковчег. Моја старија сестра и њезин вереник, моја млађа сестра и ја. Један мој млађи брат гласно је добовао и свирао у трубу у дворинту, међу лалама.

Ја сам онда напунио тринаесту годину. Живео сам у светој чистоћи латинских књига. Стао сам пред мртвача и рекао сам:

— Зар је такав само?

Чудно сам се, посматрао сам га, чекао сам. Када су сви изашли из собе, уздигао сам се на претима, пружно сам руку и, бојажљивим покретом,

којим се дете дотачиње забрањених ствари, ножа, маказа, посласлица, своје прсте притиснуо сам на хладно чело малог мртвача.

Сатима сам га посматрао нетремице, нисам могао да се заситим осећајем смрти.

Далеко, у другој соби, у удубљењу прозора, међу плавим копренама горело је кандило и ова слаба светлост, поред сјајних сунчаних зрака, подсећала ме је на блеђе једне душе. Преобразила је кућу у цркву, а мој бол претворила је у мит.

Па ипак ме није стигао овај бол. Више сам као од неке жудње пребледео. Та и онако је само један мали гост отишао, за собом оставивши своју посетницу, плаво-сребрну посмртницу. Сви су то осећали. На дну ове жалости у очима, на ивици усана, па и у речима могла се опазити прикривена радост.

Увече спустише завесе. Мене послаше да легнем. Али, за један сат вратио сам се у собу.

Маргита, наша млада, плава служавка стојала је међу горућим свећама. Молила се Богу, уздихала је, бојала се као и ја, док су јој сузе текле низ лице. Лице њезино било је бледо као у мртвача. Добро ми је пало да поред ње стојим и да са њоме заједно уздишем и плачем.

У зору устао сам неспавају, првених очију. На девојку сам мислио, која тако тужна беше. Безнадежно сам почео да се облачим. Док сам се умивао, топло и сјајно сунце ми је голицало врат. Изашао сам у мали парк, да се прошетам. У ваздуху певале су ласте, док су по ђубрету ска-

кутали врапци. Шљунак је весело шкрипао под мојим ногама.

После подне је, међутим, страшно било. У то време наше собе већ постају мрачне. Полако су почели да се спремају за укуп. Све више и више њих је долазило. Очи су им се светлиле, образи им румени беху, уста врућа, а дах врео. Измучен, нервозно сам навукао своје кончане рукавице, са којих беху отпала дугмад. Пошли смо на гробље. Али пре тога, отрчао сам у банту.

— Маргито, — рекао сам девојци — ја вас јако жалим, што сте тако бледи.

— Као мртвац — мислио сам у себи.

Девојка је плакала у зеленој трави. Ми смо пошли. Напред у колима били су рођаци. Иза њих вереници, приљубљени једно уз друго. Ја са мојим чиком, који је имао обичај да иде у лов и да пушта ракете кад је берба.

Када смо се вратили, било је већ мрачно. Сви су к нама дошли и у трпезарији заузели место. Ја сам се у једном ћошку сместио. Глава ми је брујала од животног расположења свеже земље и пролетњег ваздуха. Око мене је необичном веселошћу текао живот. Друштво је ућутало. Једна млада жена, усиљеном тугом на лицу, седела је на канабету, држећи у руци један букет љубичица. Њезин муж сео је до ње и њихове руке додиривале су се. Сви који су овде били, били су сретни.

Соба је тумрна и достојанствена била.

Упалише светиљку. Свештеник је у прочељу заузео место. Лице његово сијало се у бакарном одблеску. У његовој чаши било је црно-црвено вино и како је чашу принео устима, поквасивши ивице усана, финим осмејком, не без сваке грације, рече:

— Један анђео на небу, један бели анђео пред престолом Госпола.

Одједном ме обузе нека топлоћа. Страх и онојност ме пригушено преплавише. Очи су ми гореле, у грлу ме је пекло. Изашао сам у дворинте. Све је плаво било. На плавом небу биле су звезде двалут толике колике су иначе. Гране јоргована љубале су и повијале су се. Иза дбунова стајале су две прилике. Тужно су биле наслоњене једна на другу. Као да плачу. Међутим, љубили су се. Бесно, одлучно, као никада до сада. То беху вереници.

— И они — севнуло ми је кроз главу — и они се боје.

Бленуо сам у њих, а после сам отрчао према капији. У помрчини, испод капије било је опет двоје њих. Један војник и једна девојка. А на улици, испод суседне капије, још један пар. Као да су полудели тако су се љубили и грлили.

А тамо даље врио је живот малог

града. На тротоару угажено цвеће, а у прашном сумраку весели људи. А над њима сомотасто, топло и као у Африци плаво небо. Девојке су се смешиле на мене, много упадније и умиљније него иначе, а непознати људи махали су према мени зеленим гранама и цвећем, које су донели са шетње од после подне. Шта је то данас, је ли то каква урота против мене? Свако је једнако расположен. Само ја стојим усамљен, сасвим усамљен. Занесен вратио сам се у дворште.

То је он учинио — мислио сам — он, који је отишао и овде нас оставио.

Пролеће је пирило, огњени пакао беше то пролеће. Плаве копрене затегле су се и депршале су, на гранама пуцале су зелене ране пулољака и све је цвеће и плод рађало. Баволи су ложили подамном онај огромни коџао. Наслонио сам се на једно дрво и тихо сам плакао. Од узрујавања и несанице омршавио сам. Када би ми ветар подигао мој танки капут, стресао бих се. Око мене славиле се дивљачко славље. Круне дубнова повијале су се у плавој жалости. Ваздух је влажан био, а у магли ширво се мирис. Мека и опијајућа арома, милион мириса, као у некој творници парфема. А све ово било је тужно и слатко. Мој мали брат ми је био у глави. Мислио сам да ћу се сада исплакати и обући у црно. Хтео сам да вичем, да се вратим на гробље, да отпутујем далеко, без циља, да бежим, да се сакријем негде и никад више да се не вратим. Да умрем негде, на једном гробу.

У дну дворштва светлио је један прозор.

Пошао сам према њему.

Пред огледалом, под светлости светилке чешљала се Маргита.

— Сада — мислио сам — упитаћу је зашто је била тако бледа?

Бојажљиво закупам на прозору.

— Маргито.

Отворила је врата.

— Тако се бојим — мучао сам.

Чудећи се посматрала ме је.

— Од мртваца се бојим — шапнуто сам промукнуто. — Несмем да уђем.

Девојка је нешто пицала на своме беломе врату и у својој бујној, плавој коси.

Осећао сам да сам блед.

И она је јако бледа била од неспавања и успомене на мртвог. Њезина коса, њезина медно-жута коса пламтела је.

— Хоћу да плачем — рекао сам — целу ноћ хоћу да плачем и да се бојим, овде.

И додирнуо сам јој косу. И обгрлио сам је да се не бојим. И паде јој расплетена коса, скоро до земље.

И чукао сам јој косу и гризао сам јој усне.

Н. А. Ц.

УЛЕПШАЈМО НАШ ЖИВОТ ЦВЕЋЕМ!

Још у пренесторијском времену кад грчки богови још нису били отишли на Олимп, цвеће је било признато за најлепши украс не само човека, него и богова!

Тако бележи грчка митологија. Хомер спомиње ружу у »Илиади« и »Одисеји«.

Песникња Сафо пре више од 2.000 година пре Христа, и ако у то време култура била није могла ни да се упореди са данашњом, певала је химне цвећу и поставила ружу на царски престо у царству цвећа.

О цвећу и ружама причају грчки природњаци у III. веку пре Христа, а такође и Плиније.

Што се тиче других земаља, које исповедају религију Мухамедову, тамо на ружу гледају као на свето цвеће. Коран учи, да је ружа постала из зноја пророкова и да зато заслужује нарочиту пажњу и поштовање правоверних.

У светој књижевности Индије може се наићи на описивање цвећа и ружа.

Древни Рим примио је културу Грчке и створио засебан култ цвећа, а нарочито руже, коју је посветио боговима.

У Француској у XIV. веку био је васкрснут обичај Императорског Рима — улепшавати неизмерном количином ружа и цвећа светковине и параде.

У 1910. години у Портланду (летња престоница Сјед. Држава), била је приређена изложба цвећа, на којој су произвођачи добијали награде за најбоље, најновије врсте цвећа.

Изложба — светковина трајала је 4 дана. У програму ове светковине били су: триумфална процесја са алегоричким фигурама, корзо, бој цвећа и т. сл. И све ово било је засуто небројеним цвећем.

Железнице су донеле у Портланд око 150.000 гостију; трошкови светковине износили су стотине хиљада долара, а само ружа било је донето 15.000.000 комада.

А и савремена Француска, Немачка, Енглеска, Холандија и друге земље гаје на велико разноврсно цвеће. Улепшавају своје прозоре, балконе, оквирнице цвећем.

Г. Т. Владисављевић, уредник „Пољопривредних Новина“, каже:

»Наш је народ некада имао више љубави за цвеће. То се види по неким народним и црквеним обичајима. Свака наша народна песма окићена је цвећем, чак се и крстимо именима цвећа: Љубичица, Ружица, Смиља и т. д. То су докази, да је наш народ волео цвеће до одушевљења; али то је било раније: данас, на жалост, није тако«.

Имена Љубичица, Ружица, а и »пе-

сме, окићене цвећем«, остале су до данас, те, и ако смо под утицајем последњих тешких времена, морали заборавити на оно, што највише умире нашу душу — на цвеће, — клина те пређашње љубави ка цвећу остала је у нама и сада, само треба истој дати **Светлост, ваздух и оптимум топлоте**, да би се клина развил у лепо величанствено цвеће, које ће својом савршеном лепотом потиснути навиком ка сићушним жељама, материјализованим поратним временом.

Дуван, пиво, ракија, модне журнале, одело, шешире фризуру — оставимо људима, који имају најмање прилику да уживају у посматрању цвећа, које је символ лепоте, и за увек ће остати идеал свега најлепшег.

Нека наш ум и лепота духа настоје ка љубави према цвећу!

Здружимо је са природом, окрепимо наш јаки и племенити човечански дух, дигнимо се високо и милијардама лепих, светлих искара осветлимо све око себе!..

Љубав ка природи је безгранична!

Окружите себе цвећем, зеленилом, посадите у вашу земљу дубице, дрвце, напуните прозоре, балконе прјатним шаренилом цвећа, освежите вашу околину и за ваш труд ви ћете бити у велико компенсирани у вашем душевном расположењу.

Природа изазива надахнуће цвеће мисли, талента, генија, она буди код њега најбоље, најчистије осећаје и тиме даје импулс за вршење вишег човечанског задатка!..

Фебруар 1929. год.

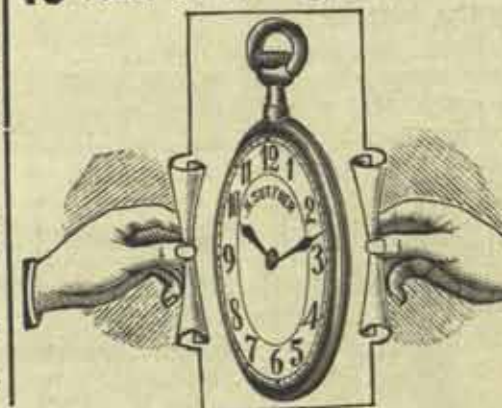
Београд.

Управник Расадника »Флора«.

Тачно на секунд

Бр. 100* Добар швајцарски Анкер. Ремонт. Роскоф часовник само Бр. 111 са Рајхум-бројчицом и Рајхум-сваљачицом само

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п.

Права швајцарски! У 3-годишњу гаранцију!

Бр. 105. Права Анкер-будилник 16 см висок само 64 Дин. 20 п. Нена ризика! Измицаје се што не одговара, или се враћа назад. Права швајцарски цетли сатови, часовници за руку, будилници, часовници са дешлачком, ланца вртеше, киш-буше, златна и сребрна роба и накит уз готово ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ у огромном избору у великом илустрованом дивот-цесовнику који добијате БЕСПЛАТНО ако пошаљете Вашу тачну адресу часовничарској радњи

Н. Suttner, Ljubljana, број 965.

Сут-еров часовник „ИКО“ је часовник за цео живот.

Хумор

ЛАЖА И ПАРАЛАЖА.

Чек који је тек недавно добио место у банци зажелио је да мало проживи изван канцеларијске дисциплине и као разлог изабрао је нешто безобзирније средство. Тражио је већ шест пута од директора осуство да посети своју болесну жену у санаторијуму. Седми пут директор је већ донекле посумњао у истинитост његовог тврђења. Саслушао је Цека и рекао му хладно:

— Управо сам добио од ваше жене писмо. Здрава је као риба и желела би најзад да чује да сте постали савестан и марљив чиновник...

— Дакле, нећу добити осуство, господине директоре?

— Наравно... да нећете!

— Онда ми дозволите господине директоре, — плану Цек, — дозволите ми да кажем да у нашој банци постоје два велика лажова...

— Ах, — како то?

— Како то? Тако: господине директоре, ја у опште нисам жењен, а ви тврдите да сте од моје жене добили писмо!...

ДИСЦИПЛИНА.

Пре рата један аустријски генерал, нарочито строг у погледу дисциплине, бивао је најчешће љут када би га неко ословио без да је упитан. Једног јутра појавио се изненада у дворништу касарне у тренутку када су два војника наносила из кујне велики казан из кога се дивала пара.

— Стој! нареди им аустријски генерал. Војници спустише казан и узвеште став мирно гледајући петрине у генерала.

— Кашику! нареди он даље.

Један од војника одлете као мучка и врати се ускоро са кашиком. Прегледао је бојажљиво генералу кашику и очекивао на даље заповести, не усуђивши се да проговори ни једне речи.

Генерал узме кашику и из казана захвати мало текућине, принесе кашику устима, опроба, затим брзо пљуну и лутито узвикну:

— Зар овакву водурину пубате царским војницима место супе? Отмах да сте се вратили натраг!

Одважнији од ове двојице аустријских војника поздравил га по пропису и рече:

— Покорно јављам, господине генерале, то није супа!

— Не? А шта је то онда?

— Покорно јављам, вода од судова...

Ваше огледало говори: „Улејшаће ти Елида!“

Морају се али употребити два крема: Elida Coldcream за чишћење и храњење коже преко ноћи. Elida Creme de chaque heure — који су хиљаде дама изабрале као најбољи крем на свету, — упија се одма у кожу, те изненађује са својим изванредним дејством. Кожи даје боју алабастра, за којом цезне свака дама.

ЕЛИДА КРЕМОВИ

НА УЛИЦИ.

— Зашто си се толико загледао у ту госпођицу која је прошла поред нас?

— Не могу никако да се сетим откуда је познајем. Има на глави шешир моје жене, хаљину моје кћери, кишобран моје сестре... Аха, сада знам! То је сигурно наша нова слушкиња Мери!

РАСВЕТЉЕНА ТАЈНА.

Муж: Е, ово је ужасно! Свакако да ми је брада постала тврђа од чекиња када је бријач не може да сече.

Жена: Ах, та не причај којешта! Ваљда нећеш да ми тврдиш да је твоја брада тврђа но плех на кутији од конзерве коју сам јуче отварала твојим бријачем...

ЛОГИЧАН ЗАКЉУЧАК.

Хари и Смит дискутују о литератури. Хари, који и сам помало циничан, говори са велике висине Смиту.

— Не, не, Смите, то ти не можеш тачно да оцениш јер се ниси никада бавио активно литературом, јер ниси никада и сам писао...

— Бесмислица... уверава Смит пријатеља... па ја на пример никада још нисам сneo ни једно јаје, а ипак умем боље него ли кокошка да оценим какав је омлет...

НЕУСПЕХ НАУКЕ.

— Та немој да ми причаш за науку... говорио је чича Мартин у друштву код »Зеленог дрвета«.

— Ето, мој синовац, на пример, пецовао се пре неки дан против тифуса, а јуче ти наједном ја добијем телеграм да га је прегазно трамвај...

Недељне Цицештрације

ПРЕПЛАТА

За нашу земљу годишње 140 дина., полугодишње 70 дина.
За иностранство године 200 дина., полугодишње 100 дина.

Београд, 10. марта 1929.

ИЗЛАЗИ НЕПЕЉОМ

Уредништво и Администрација Сремских 15 II. спрат,
Телефон број 24-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 1

Светислав Петровић у свом најновијем филму
„Латински квартал“.

Елеганција глумице

Ела Познерова, прашка драмска уметница, у елегантној вечерњој тоалети од црног сомота.

Бр. 12
Дил. 3.

неделюне
Централне

Кроз уметничке галерије

Дијана у лову. Уметнички рад Герта Волхајма, Берлин.

Радио Београд

Сутра, у недељу, свечано се отвара Радио Београд. Од тога дана на сваки дан, радио Београд даваће редовно свој програм.

Пробе, вршене, ове недеље дале су добре резултате. Радио се врло добро чује. Вероватно, чим се отклоне још неке сметње техничке природе, даће он, у техничком смислу, све оно што велике радио станице дају. Сад је само питање програма.

То је најважнији проблем, који ако се добро реши, може Радио Београду привући огроман број слушалаца, а и целој земљи бити од користи, нарочито за пропагандистичке циљеве у иностранству.

Мислимо да питање тога програма није тешко решити. Радио Београд има пред собом примере дру-

гих радио станица, од којих су неке стекле велико поверење не само публике дотичне земље већ и иностранства.

Држимо да Радио Београд, у томе, не треба далеко да иде. Ето јој две одличне радио станице — Беч и Будимпешта, чији су програми, у сваком смислу, извршни.

За сада знамо да је Радио Београд склопио уговоре са Народним Позориштем и „Политиком“. Народно Позориште даће Радио шест пута месечно везе — махом музичке комаде. То је сасвим добро и довољно. Шест представа (опера, позоришних комада) заводољниће публику. Нових ствари не може више ни дати Позориште, а и публици било би много ако би се више дало, јер она очекује

остала двадесет и четири дана триста других ствари. Свакодневна извештајна служба „Политике“ од неоцењиве је важности за све слушаоце и овде је Радио Београд срећно решио једно крупно и важно питање. Цела земља имаће увече све важне вести, које овај наш највећи дневни лист савесно прикупља.

Али, остаје нам маса питања односно програма, која незнамо. За наступајућу недељу, даће нам станица програм, из кога ћемо видети шта она намерава да даје.

Ми ћемо, у нашем листу, имати прилике да се осврнемо на ова питања, а и нашој читалачкој публици стављамо се на расположење, да своје жеље, преко нашег листа, изнесе.

ПРВА СТРАНА

Лилиан Харвеј у својој дуплој улози у филму „Њена црна тачка“.

Из београдског „Хрватског Клуба“

У Београду постоји, на Теразијама, врло посећени и елегантни „Хрватски Клуб“, где је стожер свих Хрвата, који живе у престоници. Честе забаве у њему веома су разнодне као што показују и ови ванредни снимци, уметничког атељеа „Венус“ Коларчева 9., који замењује у Београду чувени атеље „Тонка“ из Загреба.

УМЕТНИЧКА ЧЕТВРТ У ШТОКХОЛМУ

Један од најлепших квартова у Штокхолму је Седермалм на острву Меламског језера. Ту је по лепо уређеним баштама растурено мноштво малих кућа у којима су подигнути атељен вајарски и сликарски, јер овде нарочито сликари имају богату инспирацију. Али у последње време су ови атељен у опасности од навале предузимача који намеравају ту да подигну луксузне виле. Међутим је у јавности много писано против ове најезде спекуланата и захтевано да се очува стил кућа из 17 и 18 столећа, те у првом реду да се и даље резервишу уметницима. Швеђани се надају да ће овај „штокхолмски Монмартр“ бити очуван и тиме користити развоју шведске уметности...

Како Седермалм лежи недалеко од самог Штокхолма то ће странци имати прилике за неколико минута вожње да се превезу из великоварошке вреве у овај живописни крај са средњевековним кућицама и дивним вртовима.

ГАВРАН И ЛИСИЦА

Једном украде неки гавран комад сира и попе се на грану, како би га са слашћу појео. Лисица, која је то приметила, науми да гаврана лукавством превари и стога се приближи дрвету, говорећи: Како си ти лепа тица, па само како ти је перје фино, једино ти још глас не познајем. Гавран, који је мирно саслушао лисицино ласкање, прогута сир и рече: „непали то бато, јер сам и ја прочитао Лафонтенове басне“.

КАКО СЕ КИНЕЗИ ЉУБЕ

Кинески пољубац се састоји из овог покрета: Кинез додирне носом образ особе коју жели да пољуби, затим дубоко удахне кроз ноздрве при чему затвори очи, а најзад лако мљаскне устима, али у опште усне се не дотичу образа. Овакав „пољубац“ Кинези сматрају за најидеалнији излив љубави, док европски пољубац је за њих пољубац људождера. Пошто су Французи освојили Кокинину, Кинези су плашили жене и девојке да се не приближују француским војницима говорећи да они своје жене грле и уједају, а још и дандас у Анаму плаше децу таквим „европским пољупцима“. Истина искусније жене знају врло добро да европски пољупци нису ни најмање страшни. Напротив!

Једна шетња кроз енглеске студије

— Допис из Лондона. —

Захваљујући протекцији нашег земљака проф. Ј. Ранка, који већ неколико година ради као драматург и режисер „Стол — филма“, добих ретку прилику да посетим интересантне „Криклвудске Студије.“

Узех „бас“ код „Марбл Арч“, преко пута Хајд Парка, где се сада диже импозантна зграда „Риган — синема“, а на коме су се чудном случајношћу још до 1783 подизала јавна вешала. Данас декори, боје, разнобојне светлости, „џаз“ музика, „гласни“ филм — сва последња биоскопска савршенства забављају гледаоце и њихови пригушени усклици дивљења и смех заменили су пригушене уздахе и клетве несретника, над којима су пре само неких 140 година извршиване пресуде.

Одатле се пружа улица дуга 7 енглеских миља и која од почетка до краја мења своје име бар десет пута док се не изгуби у једном селу које се зове истим именом којим је почела.

На половини овога дугог пута налази се огромна зграда, чији је највећи део скривен у једној узаној улици, са низом неких потпуно једнаких кућа радничког сталеза. За време рата ова зграда је била фабрика авиона, а одмах после рата претворена у студио.

Десило се да први утисак, одмах на уласку, буде „шок“, кад се нађох у великој гомили људи и жена, изгладнела лица, испецаног одела, разбарушених коса, чудно одевених, и чији су погледи, у полутами изгледали као да сваком прете. Требало је пробити је кроз ту „сумњиву“ гомилу очајника, поседалих по кулисама, гомилама дасака, степеницама, до галерије са које се пружа преглед целог студија.

Ту на чистини дознах да су то „екстрас“ (статисти) који представљају гомиле из француске револуције. Кад их погледах са висине учини ми се да их моја машта није никад била у стању овако „верно“ да замисли.

Али моја фантазирања прекиде пушањ топова, па пушака, дупање, граја и бџт стотину ногу уз убојне усклике и поклике. То је све звучало тако паклено у овом огромном затвореном простору, који је, чинило се, почео сав да се тресе и руши.

Мој љубазни вођа, приметивши по свој прилици поражавајући утисак ове хуке, упути мој поглед у потребни правац, у дубину студија, где су

војници из француске револуције јуришали уз неке степенице, затим слетали наниже уз урнебесне узвике и усклике. — То нека компанија производи филм из француске револуције, за који су и оне „десператне“ гомиле на уласку биле одређене.

Срећом гуцање и граја с те стране убрао престаде и њих замени звонки глас режисера, који је давао нове инструкције.

Затим писак једне пиштаљке са супротне стране објави нешто по свој прилици важно, јер разговор, граја, лупа, све, на мах престаде и завлада потпуна тишина. Музика поче да свира тиху, сентименталну мелодију, док је неки човек жалосна лица, прилазио једном симпатичном дечаку који је седео за кухињским столом претрпанним разним посуђем, помиловао га по коси, запитао га нешто, па му затим почео пржити на оближњој пећи сланину са јајима по свој прилици за доручак. Лампе се затим спустише наниже, апарат се примаче и сними сцену изблиза, пиштаљка писну, музика стаде, а граја и лупа са свију страна опет поче.

Човек жалосна лица је био Стандинг, који је скоро дошао из Америке, где је поред других улога играо у „Прином Анђелу“ са Колманом.

Кадгод се овакве психолошке сцене снимају пиштаљка објављује да престане ларма, како глумци не би били узнемиравани кад изражавају своја осећања и како би могли пра-

тити инструкције режисерове који стоји поред апарата, а одговарајућа музика треба да подржава то његово расположење.

Даље су стајали готови „сетови“ (сценске декорације), на којима се у том тренутку није ништа снимало. Један је представљао ониску собу за рад са камином и писаћим столом, предвиђену, по свој прилици, за каквог умног али сиромашног радника. Одмах до тога радници су завршавали грађење једне велике позоришне са седиштима испред ње. Тај „сет“ је заузимао велики део студија и ту ће се снимати читав један балет са целокупном публиком.

У једном повученом крају, ограђеном завесама и високим кулисама снима се „Кад су витези били храбри“, по врло популарној позоришној комедији. Режисер не воли гледаоце па се оградно са свију страна од радозналих погледа, али како је једна завеса била мало размакнута, угробих и ту, у пролазу, да бацим један поглед: Витез у гвозденом оклопу седи са ногама у дрвеном суду облика полу — бурета. Да ми није комад познат, та сцена би ми изгледала врло чудновата, али овако одмах видех где су. Комад је написао од прилике кад и „Карлова Тетка“ (који је одавно већ преведен код нас). Јунак, потомак славних витеза заспи на крају првог чина и у другом сања да се налази са својим прецима у 11. веку. — Ова сцена коју видех из тог је његовог сна.

Стол — Студије сматрају за најинтересантије у Енглеској и сад разумедох зашто. — Нигде се више не може видети толико разноврсних ствари. Огроман простор омогућава да по 5—6 и више компанија, (које

Меди Кристијанс у филму Лудвика Бергера „Горуће срце“.

ГОСПОЂА С КАМЕЛИЈАМА Џилберт Роланд и Норма Талмац из филма „Госпођа с камелијама“.

немају своје студије) снимају у исто време.

Онај филм из француске револуције израђује један Американца. Она позоришта је за филм који режира један Рус по народности. Она сцена са оцем и сином је из филма који снима енглески режисер.

До пре неки дан је овде имао своју облачионицу Норман Кери који је одмах по доласку из Америке потписао уговор са једном енглеском компанијом. У овим студијама је Полина Фредерик почела да игра болничарку Кавел за филм „Зора“, и многи други.

Прелазећи преко галерије пролази се поред канцеларија на чијим вратима стоје табле разних компанија, које за време снимања поред студија изнајмљују и канцеларије као и облачионице за глумце.

Добих привилегију да уђем у сценаријски одсек Стол — Компаније. У ово одељење долазе сви рукописи и књиге на преглед и оцену, и овде један филм добије свој први облик — сценарио.

И ту се пред мојим очима, неповратно разбише остаци старе леген-

де, да писање сценарија није никакав посао да свако може написати сценарио, и да треба имати само једну „идеју“, да се сваке недеље напише један или више „сценарија“, и да многи режисери снимају без икаквих сценарија уопште. Сценарио који ја „опипах“ својим рукама је књига од неколико стотина машинички исписаних страна, у коме је свака сцена, сваки снимак и покрет у напред предвиђен за снимање — тај посао данас траје по неколико месеци. — Можда исто онолико колико је Шекспиру требало када је у своје најплодније време израђивао по два комада годишње. И као што је Шекспир онда био мајстор, који је до савршенства познавао позоришну технику, знао њене могућности и њена ограничења и све њене законе, тако данас писац сценарија мора да влада филмском техником и његовим законима, пре него што му се повери писање сценарија. Није онда чудно што се читава маса оних „филмских идеја“ које посведнички прешлавују студије од читавих хиљада људи, жена и деце који већином не знају ни како студио изгледа одмах пре-

пакују и враћају уз неколико љубазних речи.

Сваки сценарио се затим откуцава у десетак и више примерака. Један одмах одлази одељењу за предрачунање, где се врло детаљно израчунавају сви издаци. Други иде одељењу за „сетове“ — (декорације — сценерије), где се израђују прво нацрти „сетова“. Трећи се даје одељењу за „каст“ (подела улога), које има на расположењу хиљаде и хиљаде разних фотографија са потребним подацима и класификоване у стотинама нумерисаних кутија. Бирање и одређивање личности и типова је постало сада уметност за себе и снага филма. Четврти добијају лица која имају да пронађу и одреде „екстеријере“ — спољне сцене. Пети примерак задржава режисер, коме се подносе и сви предрачуни, нацрти и предлози. Кад затим тело које финансира одобри потребну суму, онда се почиње са снимањем и онда глумци пролазе кроз све оне „сетове“ — позориште, судницу, кујну, собу за рад, салон, баште, железнице, брда, провалије и кроз све оно што у сценарију буде предвиђено.

Сваки део који оператер сними одлази одмах у лабораторијум и чим се изради приказује се у сали за пројектирање како он се што пре видело како поједине сцене изгледају.

Значај рада у лабораторијуму за добић у мојим очима много угледније место него раније кад се придруживах онима који су исмењавали што се на почетку филма поред имена режисера и писца сценарија износи имена и оних из лабораторијума. Несумњиво да они из лабораторијума не он би ли у стању да спасу филм чији је сценарио или режија или „каст“ рђав али он се читав месецесечни посао на изради сценарија и снимања могао упропастити непажњом или незнањем оних у лабораторијуму. Онај ко се бавио само обичним фотографијама зна шта значе хемикалије, „ентвикловање“, „копирање“, „експонирање“ и т. д. и т. д. у маломе. Какав је тек посао са стотинама и стотинама метара филма.

После овога долази крајњи и у последње време све више истинити посао: — „катинг“ — сечење филма. Они који имају у рукама овај посао имају да сређују, већином потпуно растурене сцене, да одаберу од више пута сниманих сцена најбоље и најуспешније примерке, да одсеку са највећом тачношћу све што је сувишно и да често пута много што-шта преместе са једног на друго место. У више махова читав у американским филмским часописима како су многи филмови добили зато што су исечене многе сцене или да су многи тиме изгубили.

У том оделењу су на све стране лежали мали и велики комади филмова — хиљаде њих. Сечење, сређивање, лепљење је огроман и заморан посао, који често месецима траје. Кажу да је Чаплин снимео око тридесет хиљада метара филма за свој „Циркус“ и да му је требало скоро годину дана да одабере и среди поједине комаде и сцене док му није дао облик у коме смо га ми видели.

Како је филм различит од свију осталих уметности! — сликарство, роман, позоришни комади увек имају једног творца, чије дело остаје онако како га је он дао. Филм је обично дело многих људи, а само изузетно једног човека који је био у стању да свлада све његове гране од писања сценарија, режирања, одабирања типова, снимања, до рада у лабораторијуму и сечења и састављања филма.

Вероватно да они који стављају Чаплина на највише место у филмској уметности и који сматрају да су једино његови филмови израз њега самога, имају на уму ову свестраност која се, удружена са урођеним уметничким схватањем филма, пење до генијалности. За њега кажу да и

сада, као и на почетку своје филмске каријере, сам пише своје сценарије, сам режира и бира своје глумце, а у исто време надгледа и све радове у лабораторијуму.

Лондон

Д. Р. Ј.

Марта 1929.

Једна симпатична читатељка „Недељних Илустрација“, госпођица Ема — Београд.

Један играчки пар са Розенберговог маскенбала.

АНЕГДОТЕ И ХУМОР

ПИСМЕНОСТ ЈЕ СУВИШНА

Учитељица: Тито, када ћеш ти већ једном научити да пишеш?

Тито: Молим, госпођице, то ми у опште није потребно јер ће ми тата купити писаћу машину.

Оријентација

Месец обасјава реку. Без речи корача ту да један љубавни пар и гледа ту по у околину.

Најзад проговори она:

— Када бих скочила овде у реку, да ли би ме спасао?!

— Хоћеш ли одмах скочити ако ти кажем — да?!

МЕЂУ ПОРОТНИЦИМА

— Где ви, до ђавола, видите ту олакшавајућу околност кад је овај разбојник убио две особе?

— Извините, његов револвер је био напуњен са шест метака, те је према томе могао да убије још четворо.

САВРЕМЕН ЗНАК

— Данас је веома тешко разликовати мајку од ћерке.

— Па да видиш баш и није. Мајке обично поцрвене, када се у њиховом присуству изговори нека маснија реч.

Правилан закључак

— Мама, кога ти више волиш: тату или мене?

— То је тешко рећи. Па ипак, тату.

— Тако?! Па да, у осталом ја знам и због чега.

— Због чега?

— Јер је тата увек тако послушан.

Један Енглеz светски путник пошто је пропутовао целу земаљску куглу утврдио је да се најсрећнији људи налазе на оним острвима који су најудаљенији од цивилизације и великих градова. Ту на прво место срећа долази од здравља и снаге које већ и сама природа чува. Становници на аустралијским острвима готово и не знају шта је то болест, а њихов примитиван живот не задаје им много муке да дођу до свих свакодневних потреба. Из стеченог искуства овај путник долази до закључка да су најсрећнији они људи који имају најмање жеља или који имају такве жеље које није тешко остварити.

Модерна понуда

— Хоћете ли да ми будете жена?
 Дама: Врло радо.
 — За сада вам најлепше хвала. Учинићу још неколико оферата и онда ћу вам дати дефинитиван одговор.

Најновији модел пролетњег костима од енглеског штофа.

Пролетња мода шешира

ЧЕТВОРОНОШЦИ КАО ПИЈАНИЦЕ

Пас, мајмун, медвед, коњ, слон и још неке животиње из рода сисаваца наклоњени су алкохолу. Медвед и мајмун на пример у стању су да попију врло много пива. Живина има наклоности према ракији и често се догађа да се опије од вишања из ракије. Слон — алкохоличар служи се лукавством и ако не може на други начин да се докопа алкохола он

се начини болесним. Мајмуне обично хватају пијане, пошто им најпре подметну у шуми суд са алкохолом. Мајмуни тада у чопорима навале на ракију и тако се изопијају, да после тога сматрају људе за своје колеге. Они их тада узимају једног по једног под руку одводе у село и затварају у кавезе где се пијанице затим истрезне. Папагаји су такође познати као „мокра браћа“. Исто тако ни лептири нису апстиненти, а коњи и пси често се одају пићу, најрадије пијењу пива.

МОЈЕ БЕГСТВО ИЗ КАБУЛА

Представник једне француске фирме у Кабулу, где је провео шест месеци и где га је затекла револуција противу краља Аманулаха, прича о својим интересантним утисцима и бегству помоћу авиоплана, које овде преносимо.

Из Француске сам пошао са тврдим уверењем да један млади монарх, који тако дуго осуствује из своје земље, мора да буде сигуран у верност својих поданика.

Кад сам стигао у Кабул, Енглези и Хиндуси, који ту одавно станују, говорили су ми о неком незадовољству које се распростирало по народу, под утицајем «мулаха», (муслиманских свештеника) незадовољним реформама које је краљ спроводио. Међутим томе нисам придавао већи значај и делово сам оптимизам осталих Европљана. Тако кад сам у децембру месецу, једно вече чуо удаљену пуцњаву, био сам уверен да је знак каквог весеља, у очи неког празника.

Тек касно у ноћ сазнали смо праву истину. Једна банда ратника, сишла са оближњих брда, папала је на једну касарну у близини вароши, где су рачунали да ће наћи оружја и муниције.

Већ сутрадан догађаји су се убрзали. Афганска престоница је била опкољена са свију страна побуњеницима, под вођством фанатичких свештеника. Свима странцима (иаузив Турака, којих има доста у вароши), било је наређено да напусте усамљена боравишта и да се сместе у британско посланство, у коме ће нам сер Франсис Хамфрис обезбедити сигурност. За енглеског посланика се говорило да је у добрим односима са Башај Сачао-ом, бившим разбојником и вођом побуњеника.

Ситуација је из дана у дан бивала све гора. Зграда посланства, у коме се беше сместило преко двеста особа, била је поштеђена првих 4—5 дана од обеју зараћених страна. Овде морам напоменути да је сер Франсис, као вешт дипломата успео да одржи добре односе са Аманулахом и поред тога што је водио преговоре са Башај Сачао-ом. Али најзад дође дан када је посланство послужило за мету и једних и других бораца. Курјуми су пљунтали по згради и дворштину. Снабдевање бегунаца постало је немогуће. Кад су побуњеници пресекли водоводне цеви и жице за електричну струју, која је осветљавала варош, британски посланик, дотле добро расположен, није више крио своју забринутост.

Евакуација помоћу авиоплана би одлучена. Позвани из Тешавара (индустријска варош удаљена 50 километара од афганске границе) преко телеграфије без жица, неколико војних авиоплана слусташе се на аеродром у Кабулу, под заштитом најинтелигентнијих војника новог емира. Најпре је обезбеђен одлазак жена, односно оних које су хтеле да иду, пошто је жена француског посланика енергично одбила да напусти свог мужа. — (Доцније сам сазнао да је Кабул напустила тек 31. јануара на изричан захтев њеног мужа).

Увођење редовног саобраћаја авиобус, који су могли да приме сваки по 15 путника, убрзали су евакуацију. Чекајући на свој ред, могао сам да приметим да су се ствари квариле све више. Башај Сачао није могао дуго да уздржи своје банде, којима је био обећао пљачку вароши. И без употребе догледа били смо сведоци многих пљачки. Све радње које су припадале Индијанцима биле су најпре испражњене па затим упаљене. Исту судбину постигла је и једна немачка радња.

До мог поласка, 6. јануара, није се знало да ли је било жртава од стране Хиндуса за време ових пљачки. Али ратници новог емира показивали су отворено своју мржњу према странцима. Приближавали су се посланству, грдећи нас и називајући нас «кафирима» (неверним псима), испољујући гестовима јасну жељу да нас покољу.

Најзад, око 7 часова једног јутра по температури од 8 степени испод нуле поспео сам се у огромни авијон. Од нас 15 путника било је неких осам разних народности. Енглески посланик, одличан авијатичар, прегледао је оба авијона пре поласка на један прилично опасан пут, кроз једини могући пролаз који одваја Афганистан од Индије. Овај чувени клинац, назван Кибер, чувен је у историји, јер су кроз њега пролазили сви завојевачи Хиндустана, почев од Александра Великог.

Мање од 300 километара раздвајају Кабул од Пешавара, односно око два сата лета са овим снажним апаратима.

Свака револуција има неку своју скривену позадину. За време царске Русије Афганистан је био поприште руског и енглеског утицаја. И једино благодарем овом ривалству Афганистан је могао да одржи своју независност, са извесним уступцима, чињеним и једном и другом противнику.

Совјети су продужили ову политику. Њихови изасланици су се тру-

дили да бољшевицирају афганска племена. Предупређујући ту опасност Аманулах је по свом повратку из Европе променио своје држање и приближио се Енглезима, ма да је ступајући на престо изјавио да ће се борити противу њиховог утицаја. Нико се неће изненадити кад кажем да је совјетско злато поднело трошкове све револуције.

Енглеска, конзервативна и неомиљљива, вечити је противник совјетске Русије. Представа се наставља... Тамо далеко, иза Хинду-Куша руски Медвед и енглески Лав понова се хватају у коштац, све док један не подлегне.

Жорж Н.

ДУХОВИТ ОДГОВОР

Г. Корбиер француски министар за време Луја XVIII, за време једне аудијенције поче да оставља на сто извесне ствари са којима се предходно служио. Тако је извадио кутију за наочаре, табакеру, потес и марамицу.

Краљ га посматраше па му примети иронично:

— Али господин Корбиер Ви испразните Ваше џепове!

— Сире, рече министар без збуњивања, зар би Ваше Величанство више волео да их напуним?

Госпођице из београдског друштва: г-ца Вера Павловић и г-ца Буба Борђевић са једног скорашњег бала под маскама.

Жена у модерном институту лепоте, за време употребе електричног купатила.

Човечанство и мода

Мода је велика господарица. Сам Бог би знао ко је ставља на престо, — али она влада. Миллиони жена јој се клањају. Тешко оној која би у знак отпадништва гордо носила на глави шепир, ма само и пет година стар! Биће заостављена, па ма то била жена обасјана највишом интелигенцијом или најпривлачнијом лепотом.

Кројачке маказе у стању су да учине највећа чуда: чине жене витким, створе обрине, вечерњем плету додају средњевековног достојанства и једним потезом стварају младалачку спољашност. Жена је веома променљива слика. Уз ту слику наравно спада и оквир који доприноси да се слика истакне. Мода то добро зна и зато се брине — ах, некада заиста претерано, — о свему што је ма и најмање у вези са женом: о светилци на њеном писаћем столу, о етикети на флашини од мириса, о броју тањира испод пољнице за чај, наравно само када дођу гости. Мода одлучује треба ли провести лето на обалама Средоземног или Северног мора и о томе треба ли или не треба узимати са собом у ауто фокстеријера са прним оком. Шта је за моду немогуће? И зар нису у стању да је привуку и немогућности? Та логика је и тако монополитсана од људи. Бар људи тако тврде. Ипак зато тачно је да мода не дозвољава да је логика кочи. Ево примера: пре неколико година мода се насмејала нормалном кипобрану, одсекла му је дршку док није од њега остала само мала мотчица и од тог доба наређује женама да искисну и при најмањем париском плуску, Твр-

ђење да су жене непослушне, потпуно је нетачно. Та ето, на пример, моду слушају готово све без разлике.

Мода измења хиљаду идеја. Веома добрих и веома рђавих. Наједном сада лансира се идеја коју готово нико није очекивао. Ова идеја лансира се у толико одушевљењу, јер њој плескају и сва хумана удружења. Девиза гласи: нека жена има дете! Чини вам се да сте пречули? Понављам: данас је велика мода — дете. Наравно лепо дете. Минијатура мајске руке, израз наглог развоја нежности код сувише спортоки однегованог женског типа, укратко нова идеја и нов утисак. Вероватно да је по баронима већ испушено сувише много цигарета. Можда је пак и ефектно направити малу паузу после многобројних излета у планине на скијање. Свет тражи увек нешто ново. Дакле: ово није баш потпуно ново, али ипак већ доста дуго има од како се почело сматрати као умерено имати децу. А ето, сада је постало опет модерно....

Довољно је само застати крај фотографског излога: светским женама са «бубиконфом» и боковима суженим играњем тениса, ставља сада све могућа мода у наручје бупмастог анђелка. Појмљиво је да анђелак није снимљен у неком прозачном моменту — каквих има ипак врло много. На фотографији се не сме видети фотографски помоћник како звечи звечком да се малишан не расипаче, или пак моментат како помоћник подозриво обилази проблематични замуљак у пеленама од батиста поло-

осетљива! Осетљива до крајности.

Неко ће можда помислити да је у моди имати само сина, али мајке код којих је обрнут случај увераваће вас да синчић није тако мио као ћерчица, поред које је мајка исто тако сретна.

Мода је својом идејом овог пута заиста херојска. Младе мајке у новим бундама нису раније излазиле у петљу, то јест излазиле су, али саме. Времена су се променила. Данас елегантне жене често пута саме гурају колиџа и по најживљим улицама, често пак им и муж помаже. Дивне чарапе код жена никада нису биле толико упадљиве као када се њихова сопственица елегантно напиње над колиџама. Тада се може приметити колико су заносне младе жене — мајке.... Толики пролазници морају да примете ову срећу, морају да застану или да се осврну. «Можда да има највише двадесет година», примећују. Или: «Шта, зар она има преко тридесет?! Немогуће! Човек јој не би дао више од двадесет и неколико година.» Јер, доиста, животна радост чини је много млађом.

«Лепо јој стоји», говоре пријатељице и брзо — брзо — док време ове јубиларне моде не измакне, угледају се на њу. Поред разлога моде има још и много других разлога чисто индивидуалне природе.

Најзад у овом случају мода је искрено и топло човечанска. Крај ексцентричних навора о моди сјајских мачака и пудлица. Очи лепих жена осмехују се на дете и тај је осмех много лепши но што су били они ранији, заморени од досаде по баронима и первозно — хладни према деци. Тако бар људи тврде. А људи, и када се не разумеју у моду, ипак су у главном њене судије.

Сурија, жена Аманулаха, бившег емира афганистанског.

Каква је заиста Грета Гарбо

Обичај је у Америци да се личност филмског старца идентифицира са улогама које он игра. Жена, која игра добре супруге или младе девојке, мора за америчку јавност да живи потпуно беспрекорно, а филмски »вамп«, заводничка, и не баш карактерна жена, мора се по мишљењу неких тако представити да свет мисли, да је дотична филмска глумица рођени вамп и да у приватном животу заводи једног мушкарца за другим. Само код једне жене то није потпуно успело и ова жена је Грета Гарбо.

Испочетка хтели су да је прикажу као највећу заводницу света. Такође и у филму. Али временом ублажили су њене улоге и од заводнице је постала жена, која трпи, без кривнице због љубави према другим мушкарцима: таква је била као Ана Каренина. Такође и жене воле инстинктивно Грету Гарбо и сигурно је да је ова жена у дубини душе најбољег карактера.

Једна новинарка по имену Маргарета Рејг, која је пријатељица Грете Гарбо, дала је недавно први пут праву слику приватне особе велике Шведанке, која је свакако објективна и из које се може познати права личност Грете Гарбо. Није то увеличавање, већ једноставно причање животних обичаја Грете Гарбо, причање које чини непосредан утисак и чије се појединости као мали комадићи састављају у велики мозаик. По опажањима Маргарете Рејг, Грета Гарбо је потпуно мирна и сталожена. О такозваном темпераменту у чисто спољном смислу не може бити ни говора. Никад се не мења њено држање, ни када је забринута, ни када се осећа забринутим, ни када се љути, ни када јој је нешто неугодно. Њени покрети су природни, једноставни и кратки. Цело њено биће прави утисак као да она увек трпи, а то се оснива на томе што Грета Гарбо пати од малокрвности чије се последице запажају нарочито последње године, јер сувише ради. Често се осећа уморном — а умара се лако — и догађа се, да је за време рада захвати слабост те мора да оде кући.

За време пауза седи Грета Гарбо ћутећи у каквом куту атељеа и воли да је сама и да ништа не говори. Ово њено држање сматрали су испочетка ароганцијом. Касније су дошли на то, да Грета Гарбо у оваквим паузама тражи душевну и физичку концентрацију, те да може доцније што више да ради.

Грета Гарбо станује доста далеко од холивудске филмске колоније и живи у великој старомодној кући у

Санта Монизи. Овде се осећа најсретнијом. Далеко од свију познатих може она у Санта Монизи да живи у миру и да прислушкује шум валова. Њен укус је једноставан и природан. Облачи се добро и укусно, али модни не посвећује сувише интереса. Строго дели своју филмску гардеробу од личне. Хаљине, које носи у приватном животу имају личну ноту. Оне су једноставне, неупадљиве, а ипак укусне.

Грета Гарбо има два аутомобила. На један од њих је поносна, а другим се служи. Овај други је прилично стари Форд-ауто. У њему се вози због тога што хоће да избегне од љубопитљивих људи и што с правом сматра да нико неће ни помислити, да се у Форду може возити филмски стар. Вози се увек са сво-

јом служавком Црикињом, а често пута и са Џон Гилбертом по читаво сате на морској обали.

Грета Гарбо је далеко од тога да буде афектирана. Мало држи до мишљења људи и свеједно јој је, да ли је њихов суд о њој добар или рђав. Не понтује друга чужа имена, а сама ништа не уображава. Ако какав европејски племић посети филмски атеље не мења се Грета Гарбо ништа. Такве је посете потпуно ништа не интересују и нимало се не труди да на посетиоца остави добар утисак. Пази само на унутарњу вредност човека и инстинктивно осећа да ли који човек нешто вреди или не.

Када Грета Гарбо не би живела тако осамљено сигурно би имала много пријатеља у такозваним нижим

Дивна филмска заводница Грета Гарбо.

и вишим класама. Злоба јој је страна, но има своје сопствено мишљење и не трпи компромис. Једна особито добра њена особина је искреност. Ако је неко позове на неће да дође, не извињава се главобољом или каквом болешћу већ отворено каже: „Не, хвала лепо, не могу да дођем“.

Грета Гарбо има уосталом у себи много хумора. Тај хумор појачава још и много рђав енглески језик, којим говори. Чита већином шведске писце, а осим тога воли да управља аутомобилом и да плива.

Грета Гарбо има тамно плаву косу, веома мекану, тако да фризерни за време снимања морају увек да пазе, да јој увојци остану у реду. Изван атељеа чешиља се Грета Гарбо сасвим једноставно и не коврча косу. У приватном животу не употребљава такође ни парфем ни пудер, а не носи ни накит.

Грета Гарбо воли много децу и често поклања наокошћима велике суме новца. Далеко од своје домовине осећа се она осамљена, а ако кратко време не добија од својих рођака никаквог гласа постаје забринута и немирна. Многе своје познанике који су у невољи, потпомаже новцем, а сама је врло скромна и не изатаје новац за разне ситнице, као што то чине друге жене.

Често је Грета Гарбо меланхолична и осећа се несретном и у таквим данима воли усамљеност више него икада. Често је пак живахна и немирна као дете. Тада хоће на једном око себе да види људе. У том случају узима неколико пријатеља и одлази у који ресторан или који холивудски ноћни локал и тамо се забавља. Али то се ретко догађа. Оно чиме Грета Гарбо осваја на платну, осваја и у приватном животу. Нема ниједне особе коју не би могла да освоји та лепа, мирна и достојанствена жена и ко је боље познаје мора да је поштује и да јој постане прави пријатељ, јер Грета Гарбо зна да буде и добар пријатељ. Она је жена која има добро срце и добру душу.

Рђаво искуство

Редакторова жена:

— Артуре, ти занета не мислиш ни о чему другом до о свом новинарском позиву! Тек што сам казала да је мој нови шешир права песма, а он већ лежи у твојој корпи за хартију!

Из полицијског рапорта

»Тек што смо извукли из воде човека који је скочио у реку да се дави и положили га на обалу, кад он отвори очи и рече суво: »Ја сам потпуно мокар.«

Играчица Доротеа Албу и њен партнер Виктор Гзовски у новом балету „Пет жеља“.

Случај с Плеваком

Чувени московски адвокат Плевако био је једном позван да брани у ваши Курску неку угледну особу. Сутра је суђење. Отишао је у последњи моменат, ноћу, експресом Москва — Севастопољ, који је у Курску стајао само пет минута.

Идући на спавање, Плевако је рекао вагонском послужитељу: »Ево ти три рубље, пробуди ме у Курску. Стигни ћемо тамо у пет часова у јутру, зар не? Али упамти: Уморан сам и спавам врло тврдо, слободно ме можеш избацити напоље заједно са мојим куфером, па макар шта било!« — »Не бојте се« — одговори послужитељ — »биће све у реду. Спавајте без бриге!« И Плевако је заспао без бриге тако,

да се пробудио чак у Харкову, када је Курск већ био далеко за леђима. Бесан, истражио је служитеља и почео да га грди: »Шта си урадио будало, зар не знаш да сада због тебе може да буде тамо осуђен на смрт невин човек? Што ћутиш, као пањ, та одговори ма шта!« А овај њему: »Ћутите... ја сада мислим шта ћу да одговорим ономе, кога сам погрешно уместо вас избадио у Курску, а он, помислите само, треба да путује чак у Севастопољ! Свађао се са мном и препирао се — али ништа! Бацно сам му напоље и куфер, а затим се воз кренуо. Ах, како ће ме тек тај грдити!« Плевако није могао више да се љути, већ је прснуо у смех.

Десет златних правила за живот

Зашто американци успевају...

У Америци је једно друштво приредило анкету за најбоља правила живота, а резултат је био овакав:

I. НАВИКНИТЕ СЕ НА ТЕЖАК РАД, ЈЕР ЈЕ БЕЗ ЊЕГА УСПЕХ НЕМОГУЋ.

Најсрећнији је онај човек који је нашао посао коме се може посветити целом душом, срцем и свом снагом. Рад потпомаже учвршћивању карактера. Не стидите се руку испрљаних поштеним радом. Чим сте се одлучили за свој позив, усредсредите сву енергију за постизање успеха. Доње пречаге на лествицама живота препуњене су оним људима који раде по морању и без радости. Пробите се кроз ту масу и нећите се слободно на више.

II. ПРИКУПИТЕ ШТО ЈЕ МОГУЋЕ ВИШЕ ЗНАЊА, ЈЕР БУДУЋНОСТ ПРИПАДА ИНТЕЛИГЕНТИМА.

Ако је ваше образовање у младости било занемарено онда се можете васпитавати сами. Најбоље књиге на свету су вам отворене, а можете се васпитавати и искуством, опхођењем са људима и слушањем предавања кроз радио. Посећујте вечерње курсеве, ако вам је могуће. Одредите дневно за студирање бар један сат. Не остављајте књигу зато што је одмах у почетку не разумете. Вежбање духа је неминовно.

III. НЕ ЗАНЕМАРУЈТЕ ЗДРАВЉЕ ЈЕР ЈЕ ФИЗИЧКА СЛАБОСТ ОЗБИЉНА ПРЕПРЕКА У ЖИВОТУ.

Телесно вежбање је неминовно потребно већини од нас, али ми не посвећујемо довољно пажње сопственој хигијени. Не једите сувише. Не пијте за време јела и будите у свему умерени. Избегавајте жалост. Тражите код људи и ствари оно што је најбоље и чувајте свој хумор. Ако то захтевају гридите будите глуви и немни, али pazите да на лицу имате увек осмејак. Чувајте се ствари и навика које вас слабе.

IV. НЕ ЗАБОРАВИТЕ НИКАДА НА ТО ДА ПРУЖИТЕ ТЕЛУ И ДУХУ ПОТРЕБАН ОДМОР.

Сан је један од највећих дарова које је човек добио од бога. „Радо у постељу, радо из постеље“, тешко је данас остварити. Многи су променили ноћ у дан и дан у ноћ. Велика

је добит ако можете отпочети свој посао рано најутра. Смисао за хумор знатно ће допринети вашем освежавању. Лук од стреле непрестано затегнут губи своју снагу. У колико више радите у толико вам је потребније да ослободите запетост.

V. ШТЕДИТЕ И НАУЧИТЕ СЕ ДА УПОЗНАТЕ ВРЕДНОСТ НОВЦА

Ако морате да се пробijате кроз живот сами онда се најпре научите штедњи. Потребно је не само искључити све сувишне издатке, већ уклонити и навике које вас на то наводе. Живите у границама својих прихода. Не проћердавајте новац који немате. Чувајте се дугова као ђавола.

VI. УЧИНИТЕ ДА ВАМ ВАШ ПОЗИВ ПОСТАНЕ ГЛАВНА БРИГА, АЛИ ИМАЈТЕ ИНТЕРЕСОВАЊА И ЗА ДРУГЕ СТВАРИ

Усредсрећеност на сопствени рад или позив то је главни услов за успех. Човек или жена који у средњим годинама немају интересовања ни за шта достојни су сажаљења. Негујте музику, литературу, проучавајте у слободним часовима предмете који вас интересују. Непрестано допуњавајте своје образовање.

VII. БУДИТЕ СПОРТИСТА, АЛИ НЕМОЈТЕ СУВИШЕ НАПРЕЗАТИ СВОЈУ СНАГУ

У добро управљаном животу преостаје увек још мало времена и за спорт. Свима је потребно покрета, па ма то била само шетња. Посветите се спорту забаве ради, а не да добијате награде или примате новац за то. Немојте никада дозволити да игра заузме место рада у вашем животу.

VIII. БИРАЈТЕ ОБАЗРИВО СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ НАРОЧИТО САПУТНИЦУ ИЛИ САПУТНИКА ЖИВОТА

Нико не може да буде довољно обазрив при избору пријатеља. На дана у дан имају на вас људи добар или рђав утицај, ма да ви нисте свесни тога. Многа пријатељства се склапају у младости. Нека паметно а нека опет штетно, многи бракови склопљени су због лепог лица, или због пријатног опхођења. Ни једно пак ни друго није важно, ма да је то често слика карактера. Ништа од

свега овог неће осигурати срећу у будућности ако не постоје друге добре особине.

Заједнички интереси, љубазност, увек добро расположење, ведре мисли, заједничке тежње, несебичност, штедљиве навике и пре свега карактер и љубав, то су главни услови за срећан брак. Тешкоћа лежи у томе што се толики млади људи најпре заљубе, ступе у брак па тек онда када први занос ишчезне траже ове особине које у ствари не постоје.

IX. УЧИНИТЕ ДА ВАМ НЕСЕБИЧНОСТ ПРЕЂЕ У НАВИКУ И ПОМАЖИТЕ ДРУГИМА

Не уздижите се тиме што ћете потцењивати друге. Не говорите о себи и трудите се да не мислите на себе. Себичан човек је несимпатичан као и покварено дете, а најбеднији је живот онај који се живи само због себе. Највећа радост долази отуда ако смо у стању да помогнемо другима који би без нас живели бедно.

X. ФОРМИРАЈТЕ СВОЈ КАРАКТЕР

Карактер је права мера за успех. Вера је оно у шта верујемо, рад је оно што радимо, али карактер је оно што смо. Све ово троје неминовно је потребно ако желимо успех у животу. Карактер је основни и последњи камен на згради успеха. Карактер значи скромност, самодисциплину, и чистоћу живота. Иза карактера налази се Бог, а морамо у свему тражити Бога ако желимо постићи циљ. Вера нека нам буде наслон за који ћемо се придржати пењући се на више.

БРАЋАНО И НОВИНАР

Јелан француски новинар питао је бившег румунског председника министарства, Браћана, о извесним дискретним стварима, на што је овај одговарао са великом резервом.

На то новинар рече:

— Ви свакако сумњате у моју потпуну дискретност?

— Ни најмање! — одговори Браћано. Али ја стојим на гледишту да човек може трајно ђутати само ако је заборавио на извесну ствар, а заборавити може само оно што никада није знао.

Рут Тајлор, једна од талентованих почетница филмског света.

Париски фељтон:

КОБНА СЛИЧНОСТ

Париски листови су пуни коментара о догађају са „сином француског министра спољних послова, Ст. Пишона“.

У коњичку команду, у Лиевилу, дошао је неки младић, који се пријавио као Пол Марије Пишон, и тражио је да га приме на одслужење рока.

Он је био примљен у девети драгонски ескадрон.

Када је, одмах сутрадан, на првој прозивци, дошло његово име на ред, капетан ескадрона упита младића:

— Ви сте син министра, господин Пишона?

— Јесам! — Одговори младић помисливши: „Добро је ово упалило, сада ће бити пажљивији према мени“.

И заиста се није преварио. Не само официри и подофицири, већ и пуковници, па и у целом граду сви су према њему били љубазни, а у ескадрону су га мазали. Официри су налазили да је он „красан младић“ и увек му излазили у сусрет, кад је било питање изласка у вараош.

То је тако ишло четири месеца.

Један једини, који није имао тако лепо мишљење, о „сину господина министра“, био је један коњ, неког поручника девете ескадроне.

Кад му је, једног дана, пришао министров син, тај коњ, свептикритне га, заборавивши у том тренутку све обзире према министарској деци и погоди га тако незгодно, да јадник паде право, као свећа.

У ескадрону наста узрујаност.

Лекар, кога у другим случајевима ретко могу да нађу, створи се у карсари за неколико минута.

Он прегледа болесника и нареди да га пренесу у болницу. Вест о том догађају рашири се муњевитом брзином по целом Лиевилу.

— Јесте ли чули шта је било са министровим сином? — питао је неко.

— Нисам... одговарао је други.

— Шта је било с њим?

— Сиромах младић... нека кљусетина ударила га копитом, а он се, јадник, одмах онесвести.

Сироти родитељи...

— Имате право. Јадан отац... мало му је државних брига, него сад и ово...

И тако се цели град узбуђује, а у болницу улази сам управник и иде право у собу министровог сина и теши га:

— Не бојте се, ми ћемо одмах телеграфирати вашем господину оцу да није ништа опасно...

— Каквом оцу? — викну изненађени болесник.

— На вашем оцу, министру, господину Пишону...

Болесник поцрвени до ушију, јер виде куд је ствар отишла због његове лажи, и рече тихо:

— Господин Пишон није мој отац.

— Па, ништа зато, ваљда вам је стриц?

— Није ми ни стриц... Није ми ништа. Ми имамо само једнака имена.

Међутим је Лиевилски дописник „Пти Паризјена“ и „Журнала“ већ обавестио своја уредиштва, о несрећи, која је задесила министровог сина и готово сви шефови посланства и амбасада хитали су господину министру спољних послова, да се са саучешћем распитају о стању здравља „младог господина Пишона и грађали су се оборена носа, пошто је вратар господина министра рекао сваком од њих, да господин министар у опште нема сина...

ТРЕБА РАЗЛИКОВАТИ

Омиљени париски глумац М. сусрео је једног дана продавачицу за разним луткама које служи као украси за отомале. Изабрао је две: једну због интересантног лица и једну због живописног костима. Узео је у руку прву лутку.

— Колико стаје овај Козак?

Продавачица му рече цену.

— А овај евнух?

— Исто тако.

Глумац разочарано спусти лутку коју је држао у руци.

— Госпођице, ви не умете правилно да оцењујете позитивне вредности!

И затим оде не купивши ништа.

На дворовима Индиских кнезова

Махарана од Удајпура. (Махарана је виша титула но махараџа.) Кнез потиче од најстарије индијске владарске породице. Сир Фатех Синг Бахадур је рођен 1849. године.

Алиса Шалек обила је Индију. Њу је интересовао живот на дворовима шумских махараџа и набоба и благодарећи високим везама, које је имала, успела је да свуда уђе. Своја врло интересантна опажања публиковала је она, ових дана, из којих доносимо ове одељке:

»Код Вицекраља Индије дан је пријема. У пуном сјају у салу Двора улази Вицекраљ са својом женом кроз шпалир габриста и дворске свите. Да би дао што већи сјај овоме пријему, Вицекраљ носи дугачки краљевски огртач, а иза њега појављује се његова супруга, Леди Ирвин са дугачким свиленим шлепом, који јој пада са рамена и кога носе четири мала индиска принца.

За Европљане ова појана изгледа као бајка.

Али цео тај сјај двора Вицекраља

Индије, ситница је према сјају индиских кнежева, који се налазе ту у сали око престола Вицекраља.

У Делхију — престоници Вицекраља — зимски месец је месец сезоне. Тада се ту скупља све што у Индији има моћ и богатство. Тада се држе седнице кнежевског парламента и води висока политика, разуме се више на разним забавама, које Енглези приређују индиским кнежевима, но у ствари.

Кад човек види ове индиске кнежеве замисли да је дошао у земљу Бајни, јер сваки на своме екзотичном костиму носи огромно богатство, какво још ни једна жена није понела.

Најсвечанији је Махараџа од Патила. Он је сав покривен перлама и брилијантима. Камење у средини величине је голубијег јајета, а сафири завршавају украсе. Између њих намењено је велико ордење, све у брилијантима, а турбини су украшени самим брилијантима, аграфама и брошевицама. А изнад свега тога стоји круна сва у брилијантима. По вредности накита после долази Махараџа од Капуртала, који мање има драгог камења, али зато на турбану носи седам великих смарагда.

Махараџа од Датија украсно је рукаве једним низом брилијаната, а Махараџа од Биканера носи око врата ниску перла тако великих, како се у Европи никад нису виделе.

Махараџа од Кача на свом дугом сукману носи дугмета од брилијанта, од којих је сваки велики као талир. Остале принчеве, који су покривени перлама и масом брилијанта нећу вам ни описивати, јер сви су они »сиромашнији« од ових које горе поменух.

У Индији има 360 кнежева, принчева и поглавница, од којих 119 имају право на салут од двадесет и један топовски пуцањ. Махараџа није највиша титула. Има их и виших као Махарана и Низам. Мухамедански кнез зове се Наваб. Ови кнежеви стоје под енглеским Вицекраљем, као представником британске круне. Вицекраљ шаље своје посланике за дворе индиских кнежева.

По високој препоруци, почела сам да обилазим индиске дворе. На железничкој станици једног двора дочека ме дворска послуга, са сјајним и најдуксузанијим аутомобилима. Одвезоше ме у једну оријенталски сјајно изграђену палату, намењену гостима. Ова палата лежи у средини једног парка изграђеног по угледу на Версаљски Парк. Додељено ми је било неколико соба, сјајно опремљених и са комфором какав се само може наћи на коме двору европском и са

Махараџа од Патилло у цивилу, са турбаном и бисерним минђушама. Махараџа од Патила је председник и оснивач кнежевског клуба и веома одушевљени спортиста.

многобројном послугом, која, по индиском обичају, може вршити само један посао. Кујна је у овоме дворцу, према гостима, домаћа или европска. Разуме се, ја сам добила јела европска, каква само лиферије један првокласни европски луксузни хотел. Трпиза сјајно опремљених слугу вршила су сервирање. Сто ми је био украшен најлепшим цвећем, а на све стране богате трпезарије стајале су кутије са најфинијим бонбонама, цигаретама, ликером и разним другим ђаконијама.

Сама Махараџина палата, коју сам сутрадан по доласку, разгледала, јесте једна модерна огромна грађевина са великим салама. У средњој од ових сала у партеру могу ручати три стотине лица, у мањим салама налазе се билијари, столови за пушење. Све разуме се удешено за људе. А жене!

Оне су одвојене. Са њима се не сме

Један пејзаж из Индије земље сноаа: поглед са прозора палате Уџа на језеро са белом мраморном папатам на острву Јагман.

говорити, нити њихове просторије разгледати. Жене живе у засебним одајама — званим пурдах. Оне све имају засебно — и паркове, аутомобиле, свиту и остало. Па то је случај и код оних кнежева, који у Европи важе као цивилизовани.

На горњем спрату налази се у овоме дворцу Махараџе од Гвалнора, соба за пријем, која је прекривена највећим тенихом на свету, једним мајсторским делом, које би какав амерички милијардер платио милионе, кад би га могао купити. Чувени скуповени индиски теписи раде се у затворима. Грубе руке осуђеника мажу се глицеријом да би ову фину пређу могли радити. Али ти њилими су и неке индиске светиње, које омогућавају кнежевима да придобију народ за себе, што они чине својим парадима, на којима се редовно њилими носе.

Зидови двора су дебели метар и по, тако да је у Двору, у доба врућина, врло пријатно. Степенице, које везују салу са трпезаријом имају гелендере све у стаклу, а на сваком од двадесет лустера намештено је 250 лампи.

Цела ова палата представља огромно богатство. Нико не зна шта она стаје, јер махараџа никоме не полаже рачун. Али, зато, ако изађете на улицу града које од индиских области, видећете један контраст овог бо-

гаства — крајњу беду, каква се нигде не може видети.

Посетила сам други двор — стари двор у Јодпуру. На једном брду ди-

же се овај величанствени и пун мистерија замак. Његови зидови, на којима двор почива, високи су сто метара.

Кад сам ушла на један од улаза двора, пратио ме је један браменски свештеник. На улазу приметих рељефе сребрних отисака четрдесет и једне женске руке. Шта је ово? упитах зачуђено.

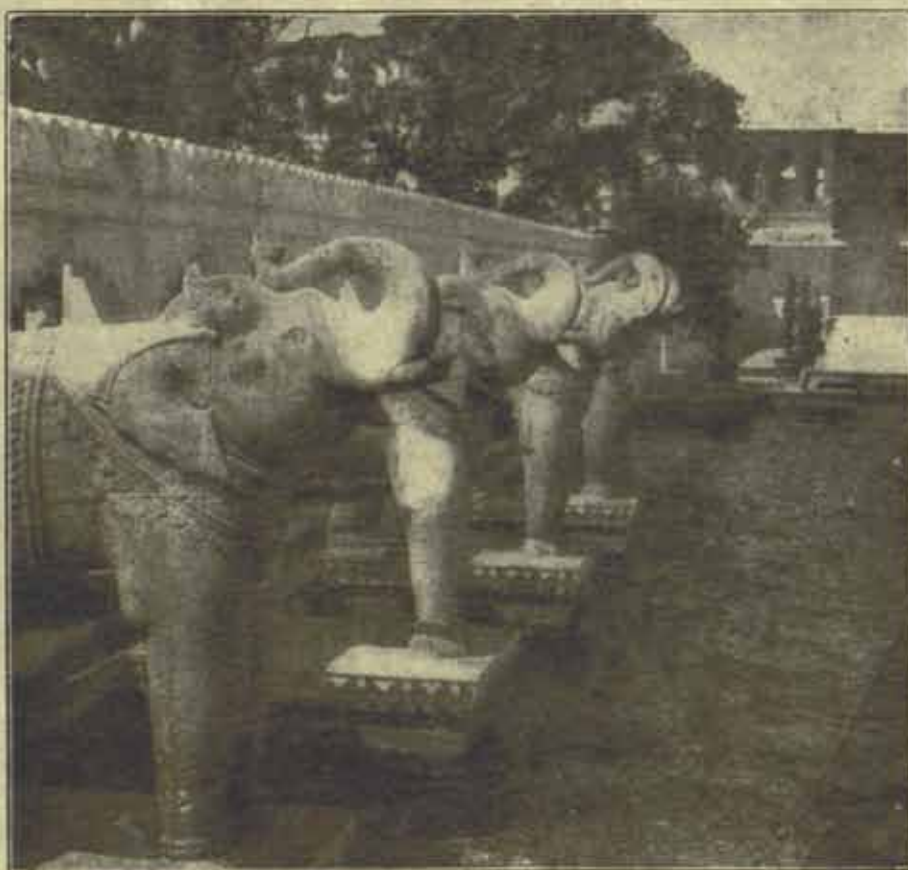
»То нам показује да се налазимо у светој кући. Четрдесет и једна жена из династије Јодпура спаљене су. Пре но што су спаљене раниле су се у руке и онда учињени отисци руку. Ове мрље крви и отисци руку још и данас су свети.«

Да, све док Енглези нису забранили спаљивање, владарке би падале као жртве овога грозног обичаја. А ко зна, шта се и данас ради. Рачуна се да и данас годишње шест стотина жена падају као жртве овога обичаја. Ипак је све мање и мање ових жртава.

У овим фантастичним дворovima, ипак данас живи велики број удовица. Тако и овде у овоме двору живе три удовице престолонаследника, који је умро — од сувишног пића — у двадесетој години. Мој пратилац ми објашњава да се после смрти кнеза удовицама ставља на вољу избор да напусте двор или да у њему на рачун двора и даље живе.

»Каква странна судбина!« приметих своје пратиоцу.

Али мој пратилац заврте главом.

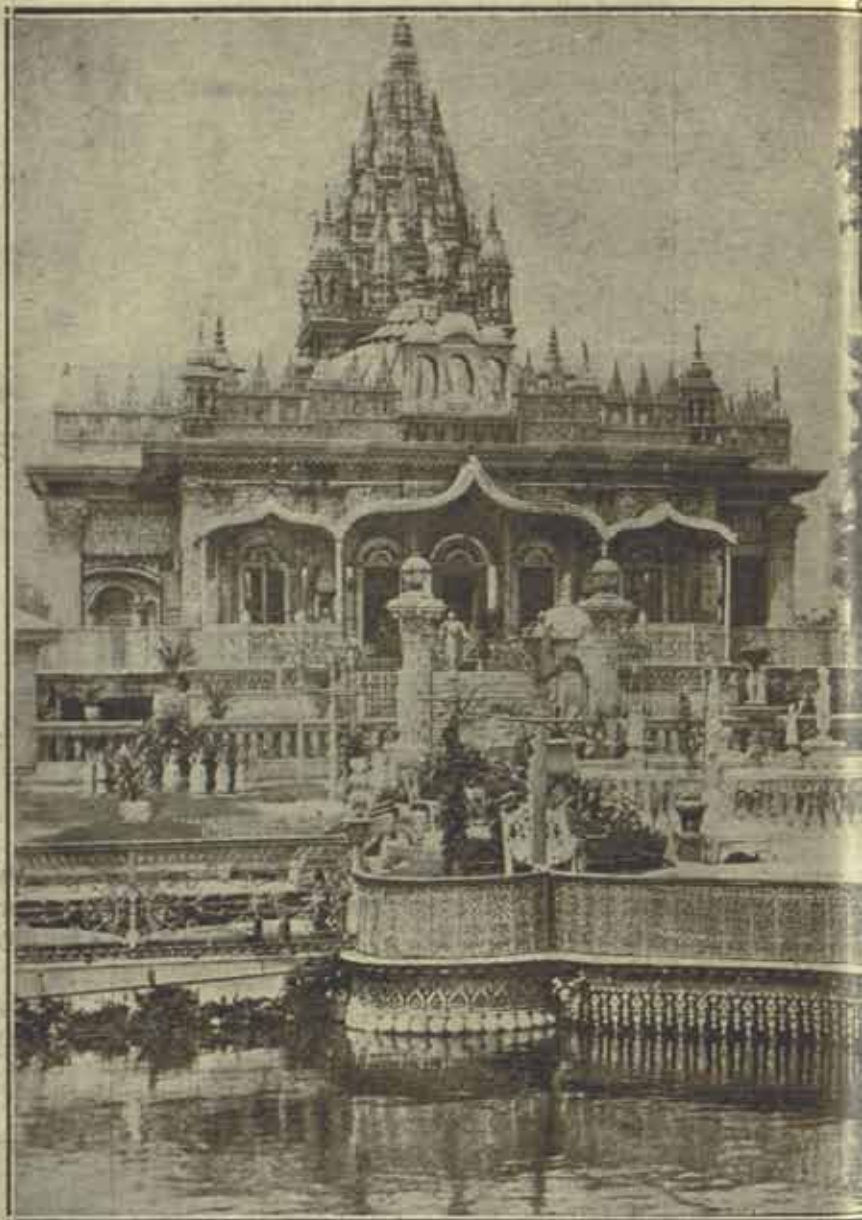

Чувени камени споновии крај дворца на острву Јагнивас.

„Варате се“, рече ми он. „Жене, иако су затворене, обавештене су о свему. Оне имају читаву војску својих шпијуна и врше велики утицај на кнеза. У колико је жена строжије држана иза браве, у толико је њена моћ већа.“

Махараџа од Јодпура, владалац најстарије државе у северној Индији, толико се ожалоштио смрћу свога брата и наследника престола, да се одрекао алкохола и жена. Он има само једну жену. Али зато се предао спорту. Он има две стотине аутомобила и он се само може видети у оделу шофера. Али је, ипак, и овај кнез остао ортодокс. Када је прошле године путовао у Енглеску, закупио је пола лађе, да би његова жена и за време вожње имала пурдах (у Европи, међутим све индиске књижице откривају лице), а кнез је наредио да се цео под лађе поспе индиском земљом да би се на њој могао сваки дан молити Богу. Један такав луксузан пут у Европу стаје 100.000 фунти (28 милиона динара). О томе ми се један махараџа овако изјаснио: „Ми путујемо у Европу тако луксузно, јер људи тамо то од нас захтевају. Од нас се тражи да се појављујемо као богови.“

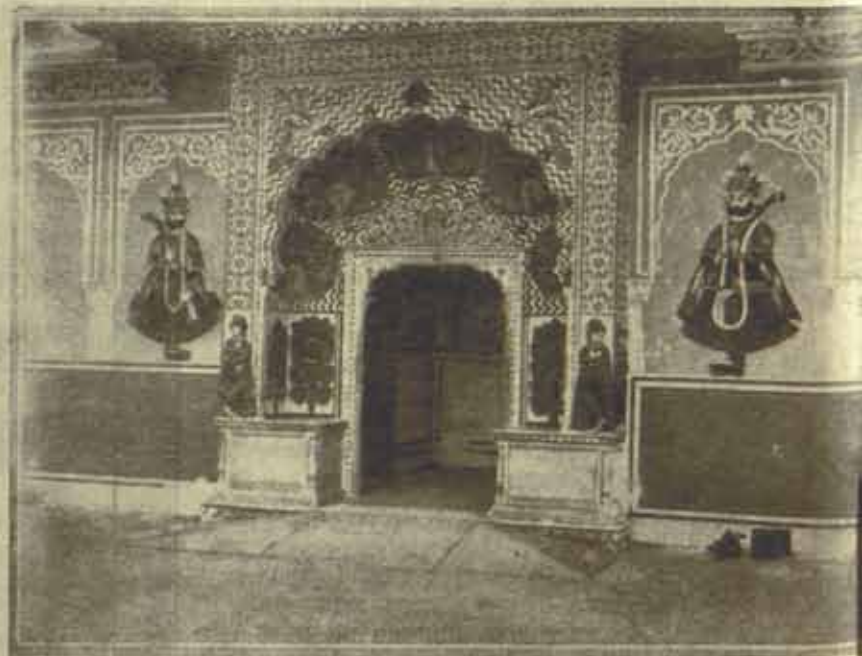
После подне, око 4 часа, даје, на главном тргу своје престонице, махараџа од Јодпура свечаност. Већ су се искупили огромне масе света. Махараџа је седео на једној узвиштини,

Величан

Један део храма Шиваса

ствени храм у Калкути

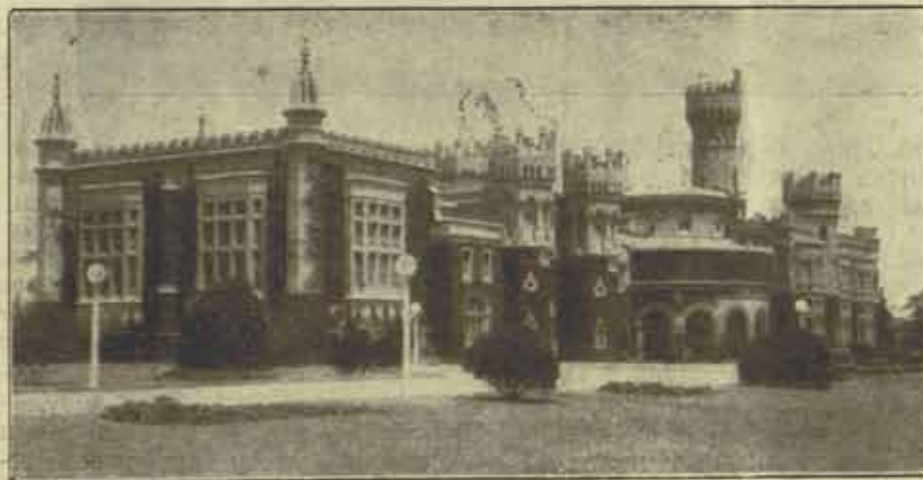
покривеној телисима, а доле једна група девојака. То су певачице. Имале су халне од броката, са многобројним накитима. Ове певачице показују слободно своје лице. Тек у 10h, око 9 часова, стигоше неколико пурдах аутомобила са женама из двора, да и оне посматрају свечаност.

Наследник престола Удајпура приређује свечаност у врту. Он седи на једној столици, која се налази у средини реда седишта. Око њега седе Европејци. Престолонаследник је једна наказа. Њега са столице дижу двојица слугу и носе. Али зато он је пре два месеца узео трећу жену и то једну младу, лепу принцезу из отмене куће. Она је свога мужа видела тек после венчања и одмах инсценирала штрајк глађу. Двор махараџе од Удајпура најортодокснији је. Кнез има сада око 80 година. Он необично цени аутомобиле и као што једна отмена дама мења у свакој сезони своје тоалете, тако и он, као и сви индиски принчеви, аутомобиле. Сваки нови модел они купују, и то наравно најскупље. Тако махараџа од Алвара има овај свој буџет: 800.000 дин. за аутомобиле, 600.000 за гараже и трошкове, 200.000 дин. за лов и 15.000 дин. за школе у својој држави.

Стари махараџа од Удајпура поклонили ми је нарочиту пажњу. По-

Улаз у храм Шиваса у Индији

Палата махараџе од Мисоре у другом главном граду Бангалоре. Махараџи је свакако импозовало да има палату у стилу старих енглеских замкова.

Лево: Главни улаз у Зенану у дворцу Јајпур. Ову калију никада до сада нису смели фотографисати, а овај први снимак дозвољен је на велике молбе, пошто је фотограф била једна жена.

Раџа од Вајарпалајам у потпуној гапа униформи приликом посете мадраском гувернеру.

звао ме је да у његовој палати присуствујем једној свечаности. Она се много разликује од свечаности, коју његов син приређује. Његова палата је као из бајке — у сред једног чаробног врта, кроз који пролеће хиљаду голубова, трче беле гензе, шетају пауни и мајмуни се пентрају од балкона на балкон. Једанпут годишње махарана приређује светковину посвећену слоновима. Тада се појављују слоновни украшени сребрним и златним украсима, фантастично опремљени. Уз пуцањ топова и звуке труба, махарана баца цвеће на слонове, посила их пирињем и кроши светом водом.

Навоб од Паланпура примио ме је у својој палати, којој је он сам план начинио. Овај високообразовани кнез има сада 45 година и није никако школу посећивао. Као дете добио је за жену једну принцезу. Он ми је рекао да жали што његова жена мора живети одвојено, али кад би супротно урадио, што би он желео, изгубио би у земљи поверење и његову кћер не би нико узео.

Баш сам тада била за време празника Рамазана. По ужасној жељи, навоб је јахао, у процесiji, са легендарним дијамантима и сафирима украшен. »Мрзим ове оријенталске свечаности«, рекао ми је навоб, »и трудим се да народ од тога одвратим«. Навоб врло мудро управља својом земљом, врло је штедљив, сам испицира болнице, друмове и друге државне установе, пише писма на писаћој машини и изврсан је аматер-фотограф.

Навоб Сахиб Сир Талеј Мухамед Кан Бахадур од Паланпура (мохамедански кнежеви Индије немају титулу Махараџа већ Навоб) у свечаном оделу са престолонаследником од Паланпура, својим сином.

Чувени огромни престо из 17. века у сали за свечаности у палати махараџе од Мисоре сав је од злата, сребра и слонове кости. На горњем делу насликани су велики пауни. То је мајсторско скуповено дело индијске уметности. У престоној сали, налази се још и маса драгоцених предмета: касете украшене драгим камењем, златне трубе, кристалини судови, све поклони народа своје владару. Најлепши екземплари тигрова Индије налазе се у дивном врту за тигрове. Они се пуштају из кавеза у врт кад махараџа жели да их покаже гостима.

У двору махараџе од Биканера сви

зидови су обложени кожама тигрова. Лов на тигрове је најомиљенији спорт свих махараџа, а махараџа од Биканера не сме изостати ни од једног таквог лова. Кад сам посетила његов двор, махараџа је био у лову. — Његов се двор за то време чисто и том приликом беху слуге извеле велике масе тигрових кожа напоље.

Овај махараџа од Биканера био је једном у Енглеској и ручао код енглеског краља. Том приликом једна дама дивила се његовом прстеду и лако га додиривала. Махараџа скиде одмах прстен и пружи га слуги на њега са речима: »Оперите одмах овај прстен!«

Енглески Филм

Откако је америкашки филм освојио све европске пијаце, једна по једна нација труди се да се бори са конкуренцијом Сједињених Држава. Тако је Шведска читаве две године давала одличне филмове и изабацила је неколико великих старова.

Али то није дуго трајало, јер Америка има магнет, доларе, и одмах привуче све велике европске староче и режисере. Тако је успела да прамати режисера Мориса Стилера и Виктора Сестрема, а са њима и Грету Гарбо.

После Скандинавских држава почела је да се бори са Америком Немачка.

Сад су Енглези почели најинтензивнији рад, да би дали филмове, који ће потиснути мало америкашку индустрију.

План њиховог рада је да створе трговачки филм, и да му осигурају светску пијацу. Они су увели таксу на све биоскопе, који имају од целокупног прихода да дају дневно двадесет пет процената за домаћи филм.

Међу енглеским филмским глумцима истиче се својом лепотом Александар д' Арси, кога називају енглеским Валентином. Сад се налази у Лондону и Ивор Новело, који снима са Изабелом Жан.

Енглеска критика највише поклања симпатије д' Арсију и сви верују да он има више талента од Валентина.

МОДЕРНЕ БАСНЕ

Захвапност

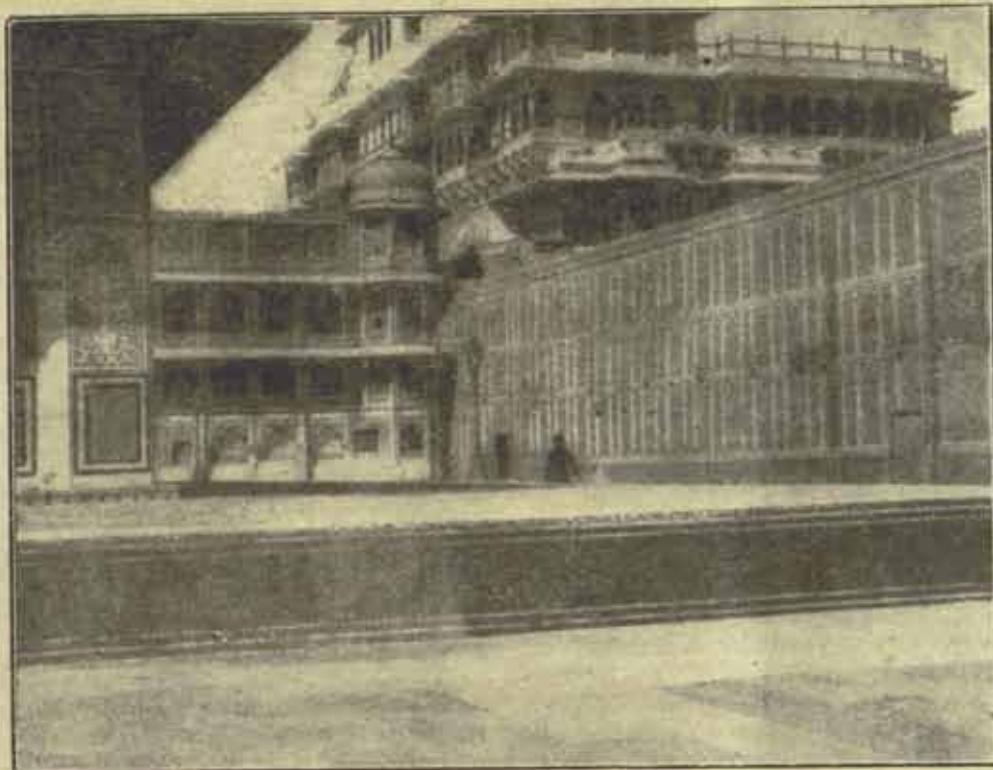
Загуби се, једном, неки туриста у шуми и тражећи тако пут зачује страшну рику, побеснелог слона и, од великог страха, оста прикован за земљу.

Слон је и даље рикао и приближивао се туристи. Кад је дошао на 10 см. растојања, диже раскривљену шапу, из које је вирио јеленов рог.

Туриста, који се сетио, да је једном једна рода извадила кост из вуковог грла и да је овај, у накнаду за то није појео, стога извади рог из слонове шапе и продужи пут.

Неколико година доцније, туриста, који се срећно вратио у Европу, оде — разоноде ради — у један циркус, где примети оног истог слона, коме је извадио рог из ноге.

Слон, који је такође приметио туристу — свог старог познаника — разбије окове, изиђе из кафеза, зграби сурлом туристу и, из пресвелике захвалности, пренесе га на места од 5 на место од 10 динара.

Зенана, женско одељење дворца Јајпур; у предњем делу Диван - и - Ам за јавне аудијенције.

Новосаграђени гостински дом у Мисори, где одседају махараџини гости. Дом се налази изван града на једној узвишици и цео је саграђен од белог камена.

У ШКОЛИ

Учитељ: Шта је то прозирно тело?

Бак: То је оно тело кроз које можемо видети.

Учитељ: На пример?

Бак: На пример: кључаонница!

НЕИСКУСНОСТ

Маркиз де Грамон рекао је једном младом човеку, који није приметио да је једна дама у њега заљубљена:

— Ви сте још сувише млад, умете да читате само сасвим крупна слова!

Суботичке навике

— Адам Р. Младеновић —

Дружина заиста стиже и ја коло-гама представих ствари у најружичастијим бојама, прећутавиши о главном — о суботичким навикама.

Већ увече тога дана имали смо да покажемо шта знамо и како умемо. О томе нас подсећаху успутно и оне огромне плакате које је главни цалкелнер дао јуче да се општапају и сада, већ израђене, бежу излепљене на свима тарабама и ћошкови-ма; најављивале су наш долазак у Суботицу и грађанству нас препоручивале као најславније маестре. Шта ћете, кад је таква реклама!

Колеге разместих по собама а сам, да не бих будио газдарицу, која се све још башкарела у мојој постељи, изађох да осмотрим Суботицу. По повратку о ручку колеге затекох у кафани и у друштву са газдарицом. Она свежа, обучена у лаку доколенику, пресијавајући благом обликом рамена и плећа, фино насмејана занимала и опчаравала их и, видело се, остављала изврстан утисак. Проведе са нама у ћаскању сав ручак, који нимало није изостајао иза какве лукуловске гозбе, и онда се по-вукосмо на одмор.

Али тај одмор за мене се обрати у мучење. Празна постеља сада ми се учини необично широка и у мени самом изазва искрено жаљење што ми је оно гостољубље било онако кратког века. Али по чему држах да лена газдарица неће узактети да и још једанпут испушта моју домаћинску предусретљивост, и зашто јој не бих напоменуо о себи? Зато изађох у ходник и тамо се просмуцах неколико пута, али је не сретох. Онда јој закуках у врата и не добивши одговора завихрих јој у кључаоницу, и када се овако добро уверих да је у соби нема вратих се и легох а врата своја оставих неза-кључана на случај ако би ми сама дошла, и клонуо од дремежа смирах се најзад и заспах.

Мало после кроза сан чуо сам у соби неко лагано танкање, после тога чух још да неко тихо притвара врата, али не могав се отргнути ену, одбацих се на леђа и усних тада један овакав сан.

... Свирамо као на неком вашару... Сунце припало да узаври мозак а коло тресе да се прашина извила чак изнад самог црквеног торња... Пуно света... И чудно ми што у колу и унаоколо нигде не видим ни једне женске... Све сами мушкарци... Обучени у дуге и широке гаће са ресама преко меких ва-рошких опанака и у кошуље са ру-

кавима као у поповских мантија; потпојасали се кожним кајишевима и на главама им некакни каубојски сламни шешири у шниц и без пант-љика... У зубима им луше и чибуци... Тресу и идујукају... Али, шта!? Ово нису људи — та оно су саме флаше!... Флаше од бермета, ризлинга, ликера, блатине, старог токајског!... И тресу, звецкају, звоне, грмкају оне флаше... Обори!... одједанпут се проломи кроз онај магловити звекет нечији подивљао крик а флаше се измешаше, подскочише у вис, преко нас и торња, и срушише се, попадале доле са једном ужасном ломљавом... Вр-р-р... Вр-р-р!...

Тргох се и пробудих.

Бејаш у голој води од страха.

И пошто одахнух и утишах своје срце, које ми је лупало брзином захукталог мотора, тумачио сам овако овај сан: — Вече које долази показује нам суботичке навике. Прво зато, што је субота. Свет није више него у друге дане, и зато биће их много расположених кавгаџијски. Друго зато, што смо новајлије и суботичани вероватно гору од жеље да нас што пре упознају са својим прекрасним навикама...

И када дође вече, ја не без стрепње силажах у кафану.

— Неће, ваљда, одмах!

Али доле у препуној светом дворани, страховања ми се разбише. Људи, суботичани, мирно су испијали своје кригле и изгледали сасвим дружељубиви.

Док смо заузимали места посматрали нас радознало и пријатељски, и после првог комада наградине нас бесним аплаузом и лудом лупом ногу о под. Бакшин пређе девет стотина динара! Ха, шта кажете!? Неповеровасмо да су суботичани такви кавалери па и имућни толико, и хотећи да подвучемо своју благодарност одлучисмо да током овога вечера бакшин не прикуњамо више.

Имали смо неисцрпиви репертоар и свирали најодабраније комаде. Суботичани разумеше наш гест и као одистински кавалери не желећи да нам остану на дугу почеше нам слати вино, воће, новце, чак и цвеће.

Колеге ми се осећаху као на седмом небу, док сам ја сумњиво вртео главом: синоћно искуство научило ме је да са суботичанима будем на опрезу. Ех, па могли су они сваког часа да приступе демонстрирању својих навика!...

И у једном часу својега неповерења рекох колегама за она тајна врата а они ме гледаше са радозналошћу људи чијих се леђа нешто тиче.

Зато им објасних:

— Ако би се, господо, што десило... ну, тамо потуче се когод... или, рецимо, букне пожар... а ви у ова врата... за квачицу и — хоћ на улицу!...

Око поноћи кафана нагло се стаде празнити, и што их је више одлазило осећао сам више олакшања, и најзад када оста свега једна десетина гостију бејаш безбрижан као од мајке рођени.

Хе, па нас је шесторо, а шта могу ови!?

За једним столом седели су Срби, за другим Руси, избеглице, за трећим Мађари и за четвртим Немци. То што је ове четири народности спајало да се још нису разилазили био је онај нарочити штимунг који смо стварали својим изузетно одабраним коадима.

Они после саставише столове и измешаше се.

— Ха, — ликоваш, — овима већ не би пошло за руком да експериментирају на нама... Нас је шесторо!

На онај дугачки састављени сто келнери довукоше читаво туце флаша и оволико сифона и још, и још флаша...

— Музика! — процера се брат Рус.

И отпоче понојка...

III.

Изби два часа по ноћи.

Газдарица не издржа и оде.

Полазећи даде ми очима знак који сам разумео — одлазила ми је у собу и ја сам требао то да знам. Неприметно за друге — где би то ишло ако би свима ишла у собе! — климнух јој одобравајући главом, и још већма радраган дадох знак за почетак бесне оне Листове рашодије.

Бејаш радостно узбуђен и због бакшина и свег оног нашег успеха и факта да смо остављени на миру, и емоциона, одговарајући моме расположењу просто се смејала у мојим рукама од превелике радости и среће. У тај мах веровах да моја срећна звезда сја над овом суботичком двораном!...

Бакшин прео нам се већ на четири хиљаде динара и ко зна колико би још терао да се не створи гужва.

А отпочело је овако:

Један Мађар да би намагарчио не-

ког Немца, зашта га зашто дозвољава да му његов сусед Србин, каже да је свиња?

У ствари Србин му ово није рекао али напрати Немац поверова Мађару. Бесно се стаде са Србином објашњавати и заврши једном гадном псовком, националним производом пречанских Срба, али овај не отрпе и развуче му шамарчину да је право чудо како Немац не полете на под.

Не полете и разјари се; извуче револвер и напери га на увредноца. Остали поискакаше иза стола.

Видећи да неће испасти на добро наредних друговима да пакују инструменте. У томе долете нам један Рус и страшно избуљивши на нас и без тога своје буљаве очи, завика:

— Хеј ви, не одлазите!

— Време је! — рекох.

— Времеја?... Какоје времеја?... Што значит времеја?... Чекајте мало, как оги побјутсја ви нам свирајте од Мурсорског а можно и »Валкирију«...

Помислих у себи: — »Може се ово још изметнути у суботичку навику!... Море нека иду врагу!«... казах:

— Опростите, али и сами видите да је време!

Рус прогунђа себи нешто под нос, и издужена и уозбиљена лица отетура се оном столу а тамо пришапта нешто једном Србину. Овај дозвољава келнера и нареди му нешто. Келнер позва паракувара, баца му неколико речи; овај излете напоље и одмах затим зачух где нам она тајна врата... закивају!... То ли је то оно »нешто«!

Цмнух оном кваком на зиду — аја! — Ни маћи!

— Очекајте мало, — обратих се забуњеним колегама, — да видимо шта ће? Само, будите приправни; ако би се чиме хитнули у нас одговарајте столицама. И, пазите: удрите змију у главу, да их за увек прође воља. Да видимо шта ће онда?

Шта ће?... Хм!...

Немац у тај мах опали метак у вишећу богенлампу и она се расу на хиљаду делова.

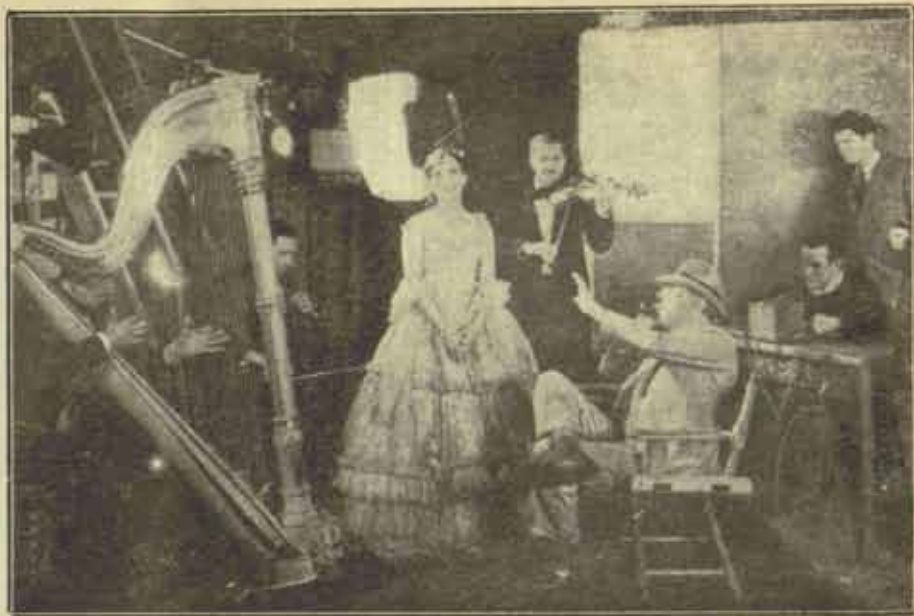
Бу-у-ум! Пљас!

Његови садругови стадоше да узмигу.

— Никто да се није мак'о! — загрме тада луд од пића Немац, и опет опали метак, сада у главни лустер из кога истера неколико сијалица.

Онда, задовољан својим мајстопским радом, окрете се и испали један метак пових застрашених гостију, који се бежу као стадо, када му запрети опасност, сабили и шћућурија у један ћошак иза келнераја.

И развуче још неколике метке. Расприте велико огледало, разби зидни сат који одмах стаде, пробуши главу Ромеа у гроба Јулије и потпуно већ избеумљен потеже револвером у ону гомилу мокће браће, напанани и.. револвер само шкљоцну!

Лупу Велец са режисером Д. В. Грифитом приликом једног тон-филма. Режисер који контролише ефекат кроз специјалну слушалицу, даје упутства само руком, јер би иначе и његов глас био снимљен.

— Удри га! — завика неко из онега ћошка охрабрен што су му нестали метци, и сви гомилом јурише на Немца који их је сада посматрао са сократовском мирноћом, флегматичан или дрзак, луд или тотално пијан?

И када се она гомила, која је ишла браним вихора, докотрљала скоро до пред њега, онда између оних што су хитали да га излепнијају изби свађа и бој а због тога што је сваки хтео да се први дочепа Немца.

У ваздуху зафијукаше флаше, тањире, чаше, и све то са страшним треском падаше којекуда и чвињаше да верујете да нико живе главе из окршаја овога и одавде неће измети. Мађару једном разбише главу, Русу опет оном што је захтевао да свирамо раскрвавили су уво... Они остали ухвативши се у коштак и за гуше понели се по сали уз најкешћу псовку и грају какву не дјижу ни чавке. Неко се досети да спасава ситуацију и дрекну што га је грло доносило:

— Музику!

— ...Удри!... — захори се страшни и сложни крвк из свих грла разбеснеле се гомиле и на нас, музиканте, полетеше флаше!

— Ту ли смо! — помислих, али није се имало времена резоновати.

— Грувај!...

Једна флаша удари у прозор, повише нас, разби га, излете и распарча се на улици и показа мојим колегама пут. Изломивши рам и заборављајући на колегијалност, они главачке стадоше искакати на улици остављајући и шешире и инструменте.

— Станите!... Јесте ли људи!? — Узалуд сам их враћао и викао за њима. — Станите, браћо!... Станите, наместит ćemo им ребра: нас је шесторо!...

Само станите!...

Али све је било узалуд. На подијуму остадох само ја!

Па добро, нека је тако! Ратник је и онај који борбу прихвати сам!... Окренух се нападачима и у тај пар изнад саме ми главе с фијуком бризантног шпанела лупи у зид једна флаша и распришта се у ситне комадиће који попадаше по мени и по инструментима.

У мени се тада пробуди кајмакчалански јунак: дограбих столицу и завитлавши је из све снаге бацих је на безумнике. Они се размакоше по странама, заграјаше и прибравши се, вратише ми ону исту столицу која сад потрефи у друго зидно огледало.

Бацих им другу столицу.

Бој се заматао све жешћи и да би олакшао збацих смокинг и засуках као Танаско Рајић рукаве а од оне гомиле завапи неко:

— Пазите, он хоће да се бије... Ференц, трчи по своју двоцевку!...

Ференц, онај са разбивеном главом, посла ми пун пунјати сифон који ја већто избегах, скљонивши се за клавијир, а он с подигнутим песницама истрча на улицу.

Са сифоном се догодило као са неком гранатом у рату — није се распенуо; брао га вратих непријатељима, и случај — ваљда бошја одмазда — хтео је да њиме ожежем баш онога Мађара који је цео овај русвај и изазвао. Ударац му је дошао по дебелом меду и он, стропоштавши се на под, зајаука:

— Хој хој! Она ме је хтела убити!...

Где дрекости! А они? Зашто су ме гађали они?

— Магарци! — дрекнух. — Све ћу вас побити!... Показаћу ја...

Али не задржих. Противници ми одговореше читавим баражом од флаша и ваљало се чувати.

Сад беше разлучено и треће видно огледало, вазне од цвећа по крајевима подијума обратише се у прах, у басу омет зјашила је страхотна рупа од улетовше тамо пуне флаше са благином и од друге виолине остао је само гриф...

Нападаци се сада груписали и гласно се договарали да крену према мени фронталним стројем. Задатак — да ме ухвати жива и, наравно, боговски забубетају. Мађар, кога сам онако добро одаламао, стао им је на чело и предлагао да јуришају и с' фронта и с' крила, да се не би десило да им намакнем на врата. Осим тога захтевао је да се на улици, пред оним разбивеним прозором, постави патрола те да ми и ову стетупницу пресеку.

Положај мој постајао је угрожен и ствар је се још више компликовала тиме што је сваког часа могао наићи Ференц са двоцевком. Решен да им се не дам у руке и планове им побркам, изиђох из свог склонашта; иза клавира, и све столице, колико ми их је било на домаку, побацах једну за другом на њих па користећи њихову општу забуну некочих кроз онај прозор трагом за колегама.

На улици хтедох продужити да потражим себи преноћишта, кад од горе с прозора зачух газдарицу:

— Хајте кроз капију... Само кад сте им избегли, на улици вас више нико неће дирати!

Тако је и било: кроз неки минут, следајући из прозора моје собе, видео сам ону руљу где је уз песму одлазила уликом; на челу јој био је Ференц са двоцевком о рамену — како сам му срећно измакао! — и сви су ишли загрљени!

Те ноћи портир искупуљао је колеге ми који се беху посакривали у оближњем парку. А ни један не хте ни чути да и даље останемо у Суботици.

Газдарица им говорила да немају чега да се плаше, да ће паракувара отпустити и онај им тајни пролаз обезбедити а ја их уверавао да су суботичани весели и пријатни људи, истина пошто мало живљег темперамента и љубитељи нешто јачих емоција...

— А-ја! Вратите уговор — захтеваху они. — Сити смо ми ваше Суботичке!

— Мушкарци сте! — пробала је газдарица да дарне у жицу понеса.

— Знамо то и цаба вам све!... И газдарица врати уговор.

Врати ми га са неколико капи суза које и нису биле намењене њему већ једва рођеној а тако блиставој љубави којој би суђено да цапа још у првом повоју...

— Крај. —

Расуо месец своје косе златне у грање четинара, пружкио руке ко да пресе са груди жене адиђара.

Музика његове свиле је плавих девојачких зена, од које луде горске виле и криком плаче црна стена.

Његов је изглед одраз среће космичких далеких оаза, куд људски бедни поглед слеће преко витких звезданих стаза...

Зене су му пратиоци раскошних љубавних збивања дубоких тајна носилоци у часе рааблудног миловања.

Вук Ст. Лопичић

СТРЕМЕ БЕЛЕ РУКЕ...

Две беле руке
две брезине гране,
стреме кроз тенке чипкане завесе
ка дубини срца многих пролазника
улице, сестре гладних бескућника.

Стреме беле руке;
стреме у заносу лудом
од звезданог праха што је на њих пао;
стреме с дубином прегрнути
да захвате жедне љубави
из срца свију пролазника.

Ал љубави нема! Нема!...
у срца вечно што крваве
и две беле руке,
две брезине гране
враћају се крвљу
црном крвљу покапане.

Вук Ст. Лопичић

Бесплатне поклоне

може добити сваки читаоц

Ови су поклони тачно описани у великом илустрираном дневноменивнику часовничарске радње СУТНЕР

већ преко 30 година

ужива светска фирма Х. СУТНЕР најбољи глас због свог солидног рада и због поуздано добре квалитете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

оригиналне фабричне цене

БЕЗ РИЗИКА, јер се измињује што не одговара или се враћа новац. Посаљите одмах вашу тачну адресу фирми

H. SUTNER, Ljubljana, br. 965.

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустрирани дневноменивник о ценима сатовима, часовницима за руку, свој златној и сребрној роби, накиту и т. д.

Сутнеров часовник „ЈКО“
служи кроз цео живот

САМО 49 Дин. 00 п. кошта прели швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рам Роскоф.

САМО 69 Дин. 20 п. изврстан часовник бр. 111 са Радиги-бројчанником и Радигиу скалањкама уз 8-год. гаранцију.

САМО 64 Дин. 20 п. кошта прели 16 см. висок Анкер-булданик бр. 106. Огроман избор у ценовнику мушких и женских сатова, златне и сребрне робе, прстења, ланца и т. д., часовници са металном, кукавица часовника и т. д.

Порекло цигана

Нема сумње да у Европи нема тог народа који би се могао упоредити са Циганима. Кроз неколико стотина година, они су се кретали и мешали са осталим народима и расама, али су ипак успели да задрже своје навике и обичаје, своје карактерне особине потпуно непромењене.

У Средњем Веку, из многих узрока, употребљавани су разни начини да се Цигани истребе из Средње Европе. Али ни тортуре ни инквизиторске методе шеснаестог века, као ни закони појединих земаља (који су под претњом смртне казне забрањивали сваком Циганину по навршетку 18 године да пређе границу) нису били у стању да спрече продирање ове дивље расе на запад. Данас их налазимо свуда у свима земљама и крајевима света. Они се врло лако распознају, јер се знатно разликују од осталих народа. Они су врло горди на своје порекло, отворено најављујући своје припадништво романском народу, како они тврде. Пре више од хиљаду година, Цигани напуштају своје завичайно место, Индију. Подвојени у групама они лутају по свету, мешају се са другим народима, чије навике и поједине речи узимају. Најзад у друштву са монголском расом они улазе у источну Европу. Овде су Монголи отерали становнике Мађарске и Влашке и тако Цигани најбоље на незаузето земљиште између Дунава и Дњестра. Али скитништво, дубоко укорено у њиховој крви не да им да дуго седе у једном месту. Понова у групама, лутају и крећу се према западу. Али ни ту се нису могли задржати и ако су могли да се похвале извесном својом културом, као што су ковачки радови у опште, прављење гричарије, дрвенарије, корпи итд. Све ове способности наслеђене су од њихових далеких предака и задржали их све до данас. Тим се посло-

вима увек бави, па ма где се налазили, увек у скитњи, без куће и сталног боравка. Европски народи их мрсе и често прогоне, називајући их барбарима, због њиховог азијатског порекла. Ова мржња често иде до невероватних размера. Многи злоч-

ни и преступи, за које оптужују често су неосновани. Недавно је у Чехословачкој, у Победину, извршен покољ целог једног циганског насеља, под сумњом за разне крађе, убијства па чак и људождерство. Међутим, као што је познато, ове сумње су се показале нетачне а прави узрок овом дивљаштву сасвим је друге природе. Цигани су наклоњени ситним крађама али ипак су мирни и безбедни. Скитајући по свету ова навика се укоренила код њих и сви покушавају да се осујети остали су без успеха.

Ни глад ни хладноћа, ни претња, ни најстрожији прописи нису у стању да спрече њихово лутање. Такви су од увек били и увек ће бити, слободни, скитајући из места у место, пружајући тиме једну живописну слику њихових каравана у поворини. У неким земљама, као у Мађарској, Цигани живе у нарочито одређеним деловима вароши или села, без дозволе за улазак у град после заласка сунца. Изузимајући ову последњу забрану, на сличан начин и код нас је решено питање Цигана.

Циганска породица, каринтијског типа, која живи у Тиролу.

СРЦЕ

сваког пријемног апарата Јесу лампе.

Захтевајте за овај важни део само **најбоље, данле**

PHILIPS „MINIWATT“ лампе и обратите пажњу при куповини пријемног апарата, да је исти снабдевен са тим лампама светског гласа.

Подмладите Ваш стари пријемни апарат. Узидајте још данас:

PHILIPS „MINIWATT“ лампе

PHILIPS

Тражите код Вашег радио трговца.

Генерално стовариште: **ВИКИНГ К. Д. БЕОГРАД, Кн. Љубице ул. 5.**

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајхмана.

5)

За ово последње на жалост је дознао и један трећин, кога је париска полиција одавно тражила а није могла наћи и тај човек је се јако интересовао за поклон Лоле Монтец.

Тај човек, кога су у Паризу у опште звали непознати краљ злочинаца, звао је се, као што је се доцније дознало, Шарл Табарен, ранији марински официр.

За време служења у војсци, овај је учинио разне кривце и на послетку је морао изићи из војске.

Од тада је живео од разних превара и није се устручавао да посећује палате богаташа и отмене париске хотеле да би их ошљачкао.

И Шарл Табарен је из новина дознао о скупоценом вереничком поклону, који је гроф Бифор дао својој вереници, лепој Лоли Монтец.

Шарл Табарен се није дуго размишљао. Тај бисерни коље треба да добијем ја, помислио је стасити човек, који је се најелегантније одевао и правио најлепши утисак на људе, с којима је долазио у додир.

И случај је за мене врло повољан. Нема сумње да ће тај скупоцени поклон до венчања овог необичног пара људи бити у стану играчице.

Ја треба, дакле, ноћу да посетим њен стан и одважно да поступим да коље дође у моје руке.

Али — за Шарла Табарена је све то било само једна ситуација. Он је увек успевао.

Гроф Бифор је као обично опет учинио посету својој вереници Лоли и баш око поноћи се спремао да иде кући.

Од како је она постала његова вереница, смео је на расстанку да је пољуби. И сада је пољубио и вратио се у своју палату на капуцинском булевару.

Лола Монтец је се упутила у своју спаваћу собу. Овога пута није прилазила прозору, већ је полако скинула хаљине, при чему јој је помогла стара Креолка, и легла у постељу.

Те ноћи није могла добро спавати и лежећи у постељи, тек јој тада пало на памет да је изоставила да приђе прозору да одговори на поздрав сиротог Армана де Февријеа.

Сада је већ било доцкан, али ће га идућег вечера у толико љубазније отпоздравити, помислила је она.

Несрећни човек, тако је млад и леп, зашто да нема благослова па да се ожени Лолом Монтец? Она је мислила на њега, Армана де Февријеа, када су се изненада завесе на прозору раздвојиле и једна људска прилика ушла у собу.

Али у исто време је доле на улици један човек био тек дошао к себи од првог страха. То је био Арман Феврије, који је непрестано чекао да се појави играчица.

Он је о Шарлу Табарену, кога није познавао, а међутим видео када је у Лолину спаваћу собу ушао, мислио да је тајни љубавник лепе играчице.

Краљ злочинаца је се носио тако елегантно, да га је сваки сматрао за отменог кавалера.

А то је утицало да у Арману узаври крв. Што га је дотле избегавала, ма да је знала ко-

лико ју је волео, он је могао поднети; разумео је што је се решила да пође за старог грофа Бифора.

Он је врло добро знао, да је њему недостајало богатство и да би Лола, када би до овога дошао, одмах пошла за њега. Али пошто је био сиромаш, био је се измирио са својом судбином.

У осталом стари је гроф Бифор био већ зашао у године и немоћан да пружи задовољство својој будућој жени. У том погледу није могао бити озбиљан такмац.

Јест, Арман Феврије је себи ласкао, да ће се тада, када Лола Монтец буде грофица Бифор, моћи испунити његова најтоплија жеља.

Није могло бити никакве сумње, да ће се красна млада жена осећати несрећна код немоћног старца и да ће чезнути за љубављу.

И тада, рекао је у себи Арман Феврије, нико други неће бити љубавник, већ само ја.

И ко би могао знати шта ће будућност донети, ко би могао сигурно тврдити да неће једног дана Лола Монтец бити жена Армана Февријеа?

То су биле мисли, којима је се у последње време бавио млади човек.

Али шта је морао доживети ове ноћи?

Са страхом је видео како је неко други ноћу ушао кроз прозор к Лоли, да се други може похвалити да ужива њену девојачку љубав.

Његове мисли су дакле биле погрешне и узалуд је он волео Лолу Монтец и многе ноћи жртвовао само за један бедан отпоздрав.

То је младом човеку натерало крв у главу и мржња, бес, с њиме овладали и у таквом стању је се решио такође да уђе кроз прозор к Лоли и обоје спречи у њиховом уживању.

То је требало да буде освета за шалу, коју је Лола Монтец с њим збијала.

И после неколико минута он је извршио своју одлуку.

Човек, кога је он сматрао за тајног љубавника обожаване жене, стајао је уз саму Лолину постељу и уперио револвер у чело лепе жене и викнуо:

„Бисерни коље, госпођо — или живот!“

„Дакле злочинац? Помислио је Арман Феврије уплашен, али у исто време и душевно умирен.

И одмах је млади човек као тигар скочио на Шарла Табарена, ухватио га тако јако једном руком, а другом га тако јако ударио по лицу и трбуху, да је краљ злочинаца пао на леђа и лежао онесвесан на ћилиму.

Затим му је свиленом вратом, коју је скинуо са завесе, везао руке и ноге, усправио се, поклонио учтиво пред Лолом и рекао:

„Више се немате чега бојати, госпођице; отклоњена је опасност, која Вам је претила; злочинац је савладан.“

„Хвала, по сто пута хвала,“ рекла је Лола Монтец.

„О, како ћу Вам се одужити за доброту, коју сте ми указали Армане Феврије — Ви сте ми живот спасли — ја ћу Вам вечито дуговати.“

Реците ми на који начин да Вам се одужим?

При том је ухватила његову руку и срдачно је стегла.

Арман Феврије је стајао као опчињен пре сликом играчице, која је у богатој ноћној кошуљи пола усправљена у постељи седела. Њене лепе руке биле су голе, а такође и груди — о, како је при томе узаврела крв у жилама младог човека!

Он није одговорио ништа, већ је се спустио на постељу, обавио руке око Лолиног тела, пољубио је и она му је пољупцем одговорила. Хтела га је привући к себи, али је у том показала на везаног Табарена и рекла:

„О, ја сам вољна да Вам се захвалим, Армание, али — не пред овим овде — уклоните га одавде и после — дођите опет ја ћу тада бити потпуно Ваша у знак за велику услугу, коју сте ми указали!“

„Али шта да чиним с овим човеком?“ Запитао је Арман Феврије?

Није дуго размишљао и одмах се одлучио да пусти злочинца, да се њега ослободи. Сагнуо је се и рекао му:

„Чујте, пријатељу, госпођица и ја смо решили да Вас пустимо и не предајемо полицији. Од Вас ништа друго не тражимо, већ да о свему, што сте у овој соби видели, ништа не говорите. Хоћете ли обећати?“

„То је од Вас племенито,“ одговорио је Шарл Табарен. „Пустите ме у слободу и ја ћу ћутати као риба.“

Шарлу Табарену су сада биле одрешене руке и ноге.

„Хвала Вам!“ Затим је изишао кроз прозор и удаљио се.

Арман Феврије је пришао прозору да се увери да ли је зликовац отишао из куће. После пет минута Шарла Табарена је иза једног угла нестало у побочну улицу.

Арман Феврије је сада похитао у постељу к Лоли, која га је дочекала с раширеним рукама.

Идући из једне улице у другу, Шарл Табарен је сељутио што му посао није пошао за руком.

Али он није био човек, који би се одмах уплашио, већ је искоришћавао сваку ситуацију, у коју је западао.

Неко време размишљајући, рекао је у себи:

„Да окушам поново срећу! Истина ја сам лепом пару обећао да ћу о целој ствари ћутати, али — ближа је кошуља него хаљина, и Шарл Табарен не увиђа, зашто да упусти зараду од сто хиљада франака само да не би смегао заљубљенима да уживају у љубави.“

Задржао је једна кола, која му туда пролазила, ускочио је у њих и викнуо кочијашу:

„Капуцињски булевар — палата грофа Бифора!“

И кола су похитала циљу, који је био означио Шарл Табарен.

Грофу Бифору није било пријатно, да га већ у три сата изјутра из сна буде.

Било му је потпуно непојмљиво, што један непознат човек жели да говори с њим.

Али када је чуо да непознати доноси вест од Лоле Монтец, није дуго размишљао, већ је скочио из постеље, брзо се обукао и отишао у собу за примање, куда је био уведен необични посетилац.

Шарл Табарен је тихим гласом рекао грофу, чим је се појавио, да би могао да му учини огромну услугу и уз то зашитао:

„Шта ће ми господин платити, ако му будем пружио прилику да се сам увери како га госпођица Лола Монтец с једним другим обмањује.“

У том је стари гроф дрекнуо као дивља звер, назвао непознатог човека варијанцом и претио му, да ће га одмах из куће избацити, ако одмах гадну увреду, коју је нанео Лоли Монтец, познатој у целом Паризу играчици, одмах не тргне натраг.

Али је Шарл Табарен остао упоран и наскоро му је пошло за руком да пробуди љубомору грофову и најпосле је овај изјавио да ће непознатоме исплатити сто хиљада франака, ако се обистине његове речи.

„Опростите, господине грофе, рекао је Шарл Та-

барен, „такви се послови унапред плаћају.“ Платите, па ћу Вам рећи.

Ви ме додуше непознајете, али ће Вам бити довољно да знате, када врло верно опишем спаваћу собу госпођице Лоле Монтец.“

Гроф је отворио једну фијоку свог писаћег стола и метнуо тражених сто хиљада франака на сто.

Затим је узео револвер, огрнуо се огрточем и појурio из палате.

* * *

Било је у свануће када су обоје, Лола Монтец и Арман Феврије, изненада били страшном лупљавом пробужени из сна.

Они су скочили — у том тренутку су врата изваљена и гроф Бифор је стајао пред њима.

„Издајство, издајство“, грмео је он, а за тим је појурio к младом Арману и ставио му револвер на чело.

Али је овај скочио и пред Лолом, која је јецала плачући, отпочела је страшна борба.

Затим је се разлегао пуцањ и — Лола је видела како је Арман Феврије дигао руке у вис и затим се стропаштао на ћилим.

Зрно из револвера старог грофа га је смртно погодило.

Лола Монтец је гласно јакнула, за љубавником.

Али јој је гроф Бифор рекао:

„То је крај твог издајства, блуднице. Он је своју награду примио, а сада ћеш ти —“

„Убице“, грмела је Лола Монтец. „Зар Вам није доста што сте уништили један човечји живот, млад, пун наде? — Наставиће се —“

ОПЕТ ДОЛАЗЕ ОНЕ

наше старе боје, када се време промени. За удове, за главу, за зубе, руке ноге, за цело тело, код реуматичних боја па и иначе је Фелеров Елафлуид, ово већ 32 године прокушано средство за заштиту, јачања благодат у кући. Употреба споља и наутра: Добија се спудра, боја на покус 6 дна, двострука 9 дна. Ако га нема, наручите поштом изравно бар за 62 дна, код љекарника **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372** — **Hrvatska**. А за стомак: Еманцилче, 6 кутија 12 дна.

Чај „Два лангера“

у оригиналном паковању познате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.
Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бојој колонијалној радњи
Генерално заступништво
„Словенска узајамност“
БЕОГРАД
Франкопанова 24 Фак 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

СПОРТ

ЈЕДАН ОД КУРАЖНИХ

Петар Павић, члан Соколског Друштва у Никшићу у реци Зети на 24 степени испод нуле.

ПРВАК НИЈЕ ЗАДОВОЉИО

После дуге паузе, приређен је пролетњи лов на бодове. Посматрачи су напунили у приличном броју игралиште на Тошчидерском Брду.

Сам суесрет није обећавао нарочиту лоптачку преставу, јер се знало да терен није сасвим способан за игру. Али се рачунало бар на већу победу „плавих“, којима овакав терен боље конвенира. Међутим су присталице „плавих“ и поред победе мало забринуте. Б. С. К. није показао ону познату одлучност и уиграност, а поједина места су била сасвим слаба. Тако је Поповић на беку својим честим киксевима довео више пута гол у опасност и сва је срећа да противничка навала није била боља. Борђевић је почео несигурно, а Тирианић је био далеко од своје форме. Форвард је показао несигурност у пуцању, а што је и ишло на гол, то је сјајно диспониран противнички вратар учинио безопасним. Да Чушићево чувено сналажење пред голом није и овога пута дошло до изражаја и судија признао један сумњив погодак, мајстор би се и поред толиког задржавања у противничком казненем простору морао задовољити једном мршавом победом.

„Зелени“ су били решени да по сваку цену поправе срамни пораз из прошле сезоне. И успело им је. Нарочито је одбрана јуначки издржа-

ла. Напад је играо слабо. Покушавао је соло — продорима, који не успевају ни код далеко бољих играча. О скупној игри није било ни речи. Јединство је боље него прошле године, те има изгледа да се успешно бори. Његова предња линија је састављена из добрих појединаца, који треба да се уиграју. Иначе за сад може се рачунати да и нема навалу.

Победа Б. С. К.-а од 5:1 је заслужена, јер су победници имали већи део игре у рукама. Нарочито кад се још узме у обзир да су промашили са беле тачке и два пут погодили вертикалну греду.

Б. С. Р.

ВЕЛИКА ФОРМА ИТАЛИЈЕ

У блиској прошлости наши западни суседи нису играли никакву важнију улогу у фудбалу. Спадали су у ред држава код којих је ногомет био на осредњој висини. У борбе са Средње Европским тимовима су улазили без икаквих изгледа на успех. Чак су извлачили прилично дебљи крај.

Међутим потомци Римљана нису клоунали духом. Још на Париској Олимпијади су играли доста видну улогу. И у том међувремену — од Париске до Амстердамске Олимпијаде — су толико напредовали, да је цео свет почео у њима да гледа једне од најбољих фудбалера. Њихова вештина у баратању лоптом је дошла до потпуног изражаја на последњој Олимпијади, где су и самом светском прваку задали ђаволски тежак посао. Сав присутан свет, који их је мрзео због одашљивања плаћених лоптача на међународне игре, морао им је одушевљен њиховом

игром одобравати. Успеси на Олимпијади и поведе њених водених клубова над Барцелоном, Адмиром, Викторијом, Лишковић и др. су јој донели незваничан назив најбољег тима Европе.

Група свих тих успеха је њена победа над Чехословачком. Да, ти некада без конкуренције Чеси о чијој су се игри причале праве бајке и који су помоћу својих фанозних клубова Спарте и Славје имали фудбалску хегемонију над целим светом — морали су капитулирати. Положили су оружје пред фудбалски млађом Италијом.

Домаћи су надмоћнијом игром извели једну од најзначајнијих победа. Иста је у толико значајнија, јер је борба била око Европског купа, а како су обе државе имале исте шансе, то су се Италијани ослободили највећег ривала.

Ипак сви ови успеси не могу спречити Италијане да и даље раде. Они су толико амбициозни, да желе да постану први на свету. Да ли ће им успети не знамо. Истина они имају све потребне услове за то. Држава им указује огромну материјалну помоћ, излазећи им у свему на сусрет. Играчи су богато награђени. Зато се они одужују на свој начин. Сваку игру сматрају за борбу на живот и смрт. Улажу максимум свога знања и онда успех не може изостати.

Зашто се и наша држава не би угледала на њу. Истина наша земља није у стању да поднесе толике материјалне жртве, али би могла бар нешто више да учини за спорт. Спортски Форуми би требали да схвате дужност правилније, играчи токажу већи интерес за што бољим лоптањем, и успех мора доћи.

Бл. С. Ракић.

Интересантности о новим филмовима

УСПЕХ ФИЛМА „ТРИ СТРАСТИ СА СВЕТИСЛАВОМ ПЕТРОВИЋЕМ У ИНОСТРАНСТВУ.

Рекс Инграм је својом одличном режијом филма „Три страсти“ постигао толики успех у иностранству да се ова његова творевина ставља једногласно изнад филма „Четири Апокалипска Коњаника“, који је у своје време био догађај. Овај успех филма „Три страсти“ долази услед високих уметничких квалитета режије, импресивне игре глумаца, а нарочито дивне Алисе Тери и нашег земљака Светислава Петровића. Енглеска и париска критика примила је са великим одушевљењем филм „Три страсти“ те се с пуним правом може очекивати да ће ово дело постићи и код нас исто такав успех, а несумњиво и већи, јер је ту главни мушки интерпретера управо човек који код нас ужива најискреније симпатије, наш Светислав Петровић. „Три страсти“ приказује „Корзо“.

„КАТАСТРОФА У ФОРЕСТВИЛУ“ ПРВА ОВОГОДИШЊА ПРЕМИЈЕРА РИЧАРДА ДИКСА.

Ричард Дикс јавља се први пут ове сезоне у једном новом филму. — „Катастрофа у Форествилу“ препуна је драмских сцена кроз које се одважно пробија симпатични Ричард Дикс, један од најбољих глумаца филмске Америке. И поред тога што смо до сада имали сразмерно мало могућности да видимо његове филмове Ричард Дикс је ипак толико омиљен да је доволно само прочитати његово име на биоскопским плакатама па да се створи најживље интересовање. Партнерка му је овде дивна Мери Бриџан нарочито позната из „Бо Жеста“. — Поред овог филма „Наркипо“ приказује до понедеоника као дупли програм још и велики филм „Тигар с мора“ са Милтоном Силсом и Мери Астор.

ДВА ВЕЛИКА ФИЛМА ЛОН ШАНЕЈА У БИОСКОПУ „БАЛКАН“.

Лон Шанеј има веома популарно име стечено ванредном глумачком

уметношћу и способношћу да се претвори у сасвим различите типове. У толико пре је интересантно видети два његова филма одједном и упоредити типове које интерпретира. Сада нам у току ове недеље биоскоп „Балкан“ приказује „Лондонске апаше“ и „Казну“ где се најбоље испољава Лон Шанејева генијалност, јер, у филму „Казна“ он игра без ногу и изводи при том праве сензационалности. Оба ова филма заслужују пажњу.

ТОМ МИКС ИЛИ БУК ЏОНС?

Од краубојских филмова имали смо до сада прилике да видимо највећи број оних творевина у којима се као главни интерпретатори појављују Том Микс и Бук Џонс. Али још никако до данас није се могло утврдити који од ове двојице омиљених старова представља јачу привлачну снагу за публику. Један овакав експеримент извршиће ускоро биоскоп „Наркипо“ и приказаће нам једно за другим два одабрана филма Том Микса и Бук Џонса, а том приликом ће извршити контролу њиховог магнетизма.

ВЕЧЕ БРАЋЕ ЧАПЛИН У БИОСКОПУ „БАЛКАН“

Комичари Сид и Чарл Чаплин разликују се битно један од другог. Док Сид Чаплин својим невероватним темпераментом прелази у праву гротеску дотле нам Чарл Чаплин ствара психолошку трагикомедију на потпуно својствени начин. Биоскоп „Балкан“ је одлучно да ускоро изнесе пред нашу публику два успешна филма која су типична за браћу Чаплин. И то „Шарлову тетку“ са Сид Чаплином и „Пајси живот“ са Чарл Чаплином.

ВЕЛИКЕ ПРЕМИЈЕРЕ КОЈЕ ПРИПРЕМА БИОСКОП „КОРЗО“

Код „Корзо-а“ видели смо ове сезоне низ најлепших премијера те са пуним поверењем очекујемо и све будуће припремане филмове. Међу њима се налазе „Победа Младости“ са Мери Филбин, Дон Алварадом и

Лионелом Баримур, „Велико Испушење“, чији је сиксе узет из доба светског рата а где је приказана патња једне француске породице, даље велики руски филм „Пакао љубави“ са Олгом Чеховом, „Тајне двора Абдул Хамида“ са чувеним Шакатунием и Лисјен Далсак у главним улогама и најважнији грандиозан Золин роман „Новац“.

ШВЕДСКО СЕЧИВО
ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ
Тражите га свуда.
Генер. Зав. Б. Е. Лутероти
Београд, Дрвчла 9.
Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. О.

ТЕХНИЧКО ОДЕЛЕЊЕ

Највећи лагер кинопројекционих апарата најпризнатијих светских марака као:

Saxonia V, Nitzsche, A. G. Ernemann, Bauer, A. E. G., Pathe i t. d.

Све кино-потребе, као:

Шпигел-лампе, огледала за исте, дијалуксе, дијалукшпигле, моторе, анласере, видерштанде, ауфвиклере и ролне.

Објективе свих димензија: 42 и по, 52 и по, 62 и по, сваке милиметраже, фасунге за објективе разне величине, дијаобјективе од 150—700 м. м.

Оригиналних делова, за све могуће кино-апарате, као:

Малтезер-шпулне, зупчанике, лажере, осовине, крстове, шине, бленде и т. д.

Угљен за шпигл и боги-лампе, свију димензија.

— Цене фабричне —

АРТИСТИК - ФИЛМ, Београд
Лечанска ул. бр. 23. мезанин.

Како ради режисер Шјестрем

Режија једног филма не може се водити сасвим тихо, па ипак постоја и изузетака.

Овај изузетак је шведског порекла и потомак старих Викинга. Но његова ђуљивост је још значајнија, него његова величина. »Вуљиви Шјестрем«, зову га у атељсеима Метро Голдвин Мајера, где он ради. Он је творац неколико најбољих филмова, који постоје. — И код њиховог режирања рекао је мање речи него сви други режисери света.

Тихо и мирно седи он у атељеу и студира манускрипт. Тада устаје па дође глумцу и шапне му неколико речи поуке. Затим опет седне, даје оператеру знак — и непрестано посматра глумце.

»Он води режију мислећи на сцену«, вели Лон Чени. Он то чини тако дуго и тако интензивно док глумац не почне радити оно што он мисли. Рад је с њим душевни, а не као код других режисера гласовни.

»Имам увек осећај као да он глумца хипнотизира«, изјављује Ева фон Берне, која је као партнерка Џона Гилберта дебитирала под Шјестремовом режијом у филму »Баволја маска«.

»Он ми је показао сцену и објаснио је с неколико речи — не шта треба да играм, него шта морам да мислим. Тада ме је непрекидно гледао све док нисам схватила карактер, који сам имала одиграти. Могуће је да је то заиста хипнотизам«.

А ипак ако га човек упозна увиђа да око њега и на њему нема ништа тајанственог осим што је можда сасвим друкчији од осталих холивудских становника и режисера. Он долази у атеље тачно у минут пожели сваком сараднику добро јутро, насмеје се и почне да ради.

Увек је љубазан и ништа штогод се догоди не може га узнемирити. За

време снимања једне сцене Џилман Гин-филма »Под грехом«, у пустињи Мојане приближило се на једном месту снимања велико мноштво змија-отровница. Док су сви други изгубили од ужаса главу, ставио је Шјестрем одмах у погон један строј за прављење ветра и тако за час све змије једноставно расипашу. Шјестрем није на то ништа рекао, већ је само мирно наставио рад.

»Водити филмску режију«, вели он, »није ништа друго, него испричати садржај тако добро, да се глумци увере у вредност употребљене методе причања«.

»Али како ви то можете, а да не објашњавате све појединости?«

»Правом глумцу не треба објашњавати како он има да игра; потпуно је довољно да он зна садржај једне сцене — и тада ће он боље разумети него сви други и сам ће створити оно што режисер хоће, а неће никог имитирати«.

Шјестрем је сам изванредан глумац. Пре неколико година био је он један од најомиљенијих глумаца краљевског драмског позоришта у Штокхолму. Можда је он напустио позорницу баш због тога, што га је узрујавала вика првобитних режисера, ма да о томе никада не говори. Само једном, кад је видео, како један млади режисер врло бучно општи са својим глумцима, рекао је човеку с којим је разговарао: »Само врло млад човек може да буде тако активан или тако рђаво поучен«.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бућуца. Одржава сталан свеж младалачки изглед.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, цвеће и сав прибор за модскије стиже. Све продајем невероватно ефтино.

Симо М. Лазаревић

Кр. Милана 120 (у сопственој кући у дворишту)

НАЈЛЕПШЕ ПОКЛОНЕ ЗА

МЛАДЕНЦЕ

Еlegantни сервизи

су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне сервизе јефтино да купи треба да посети, а нарочито сада пред **МЛАДЕНЦИМА** највеће стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53,
и Његушева 27.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

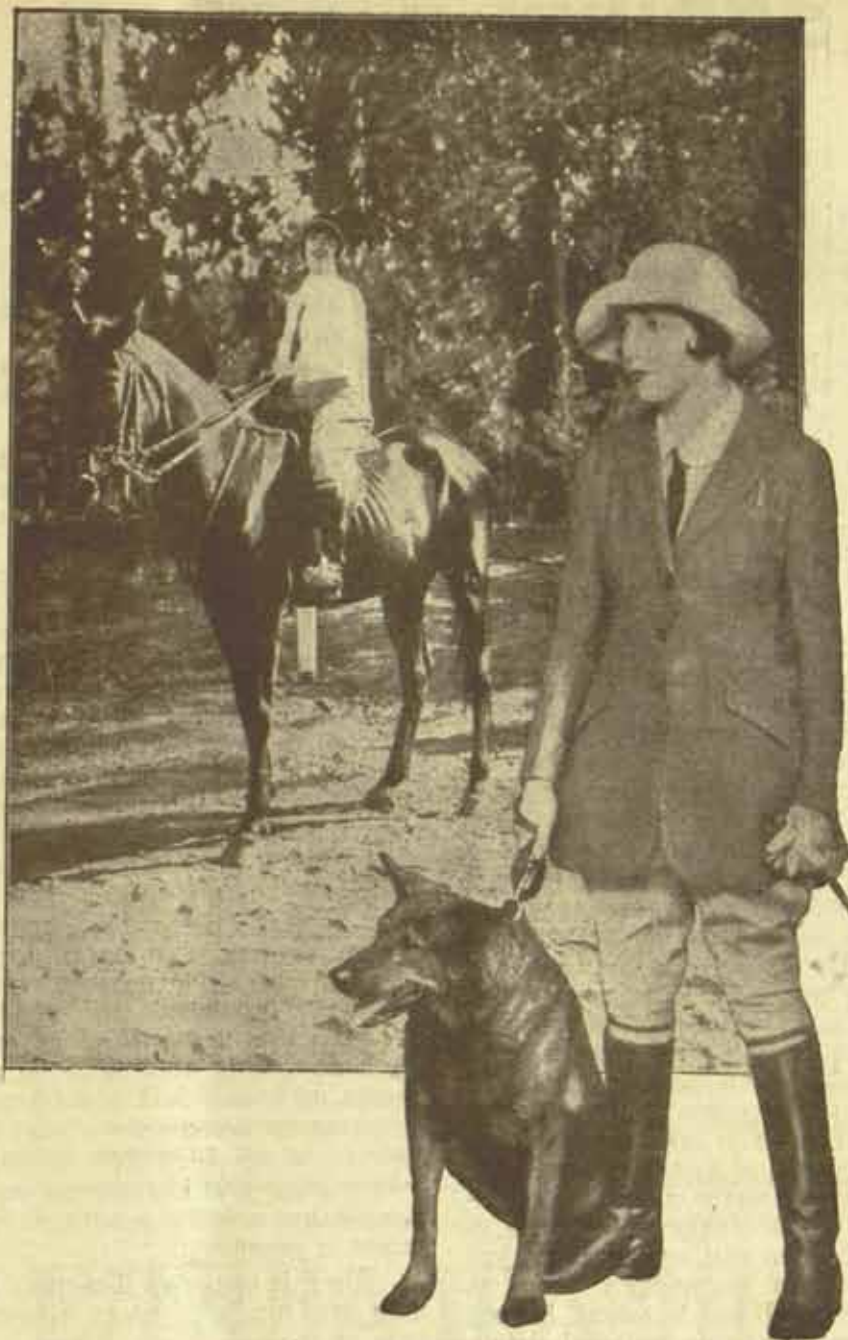
ТЕЛЕФОН
7-87

ЛУЛУ

Прошле недеље приказан је први пут дуго очекивани и још дуже рекламирани филм »Лулу«. Публика је још пре приказивања била упозната са готово свима личностима и многим детаљима из тог филма. С правом се очекивала једна права филмска сензација. Међутим, после представе, многи су изашли прилично разочарани. И то не толико што сам филм није бог зна какав, (било је у Београду и много горих!) већ зато што су очекивали много више. За разочарење Београђана крива је доста претерана реклама а неуспех филма лежи поглавито у рђавом избору глумца а донекле и у самом садржају.

Од личности, једина на свом месту, била је Лујза Брукс (Лулу). Она је специјално позвана из Америке за овај филм. Њен избор је био одличан. Тешко би било замислити неку другу Лулу. До душе, али језици у Америци говоре да је она и у приватном животу права Лулу... али то није важно. Главно је да је она била савршена. Пре свега она је необично лепа (од главе до пете!) а то је врло важно за улогу жене која треба да осваја, на први поглед, све мупкарце, па и по неку жену... Затим је врло грациозна. То долази од њене раније професије. Пре него што је ступила на филм она је била соло-балерина у једној чувеној балетској трупи с којом је путовала по Америци. Долазила је и у Париз и Лондон. На филму је успела од прве. Појавила се први пут у »Америчкој Венери« у улози једне од »мис«. Одмах иза тога потписала је петогодишњи уговор са Парамаунтом, а две године доцније удала се за једног од директора Ели Сатерланда. Тако се она одмах изчурирала у филмску звезду. До сада је играла са успехом у десетак америчких филмова.

»Лулу« представља за њу прави триумф и потпуно заслужени успех. На жалост за сам филм се то не може рећи. Као што рекосмо криви су глумци. Све непозната имена, што наравно не мора увек да буде меродавно. Др. Шен, односно његов интерпретатор, може да буде одличан глумац, али је у овој роли подбацио. Из њега врло слабо избија љубав коју осећа према лепој Лулу. Сувише је озбиљан, хладан, намрштен и пре би се рекло да је рачуница и човек, који би се могао лако отети из канџи ове заводнице. Али он би се неважно и могао протумачити. А донекле и његов син, који је дао добру улогу сина и коцкара али никако љу-

Холивудске амазонке: Маргарет Ливингстон и Бебе Даниелс.

бавника. Најочајнији од свију био је Родриго, атлета. Он је упропастио сваку сцену у којој год се појавио. Он у оштите није никакав атлета, већ један добродушни трбушаста дебељко, коме лепо стоји кад много једе и кад се смеје, јер тада потсећа на славног Фатија. Али Фатију никад није падало на памет да неком задаје страх, пошто би се онда сви смејали. Тако је било и са Родригом. Сало не може да замени мускуле, као што ни име Крафт (како се он зове у приватном животу) не мора да одговара снажном човеку. Браниоц на претресу био је такође очајан. Из његовог говора се ни у колико не види да је то неки вешт оратор који брани једну необично лепу клијенткињу. Текст његовог говора потпуно је празан и могао је слободно да изостане. (Није никакво чудо што је ле-

па Лулу осуђена!). Чичица, који игра улогу оца ове лепотице и сувише личи на мајмуна да би могао да игра ову улогу. За неке ствари би можда био добар, али му овде није било места. Грофица Гешвиц, која поред Лулу, игра једину женску улогу (у колико се то за њу може рећи) била је врло добра и потпуно одговорила својој роли.

Мрачан, практичан и Едгар Воласовски завршетак филма потпуно је изненадио. Појава оног »Цека Трбосека« могла је да изостане из оваквог комада. За њега се може рећи да је заклао комад а не Лулу.

У главном, у целом овом филму, недостајало је оно што чини његову суштину, а то је страст. Да није било Лујзе Брукс, филм би савршено пронао, а овако она је учинила све што је могла да га бар донекле спасе.

Злочин и љубав

Неколико узбудљивих догађаја из судских процеса. —

Претпрошле године изведен је био пред суд човек по имену Жан Гурдон оптужен због убиства једне лепе младе девојке, која је неколико пута одбила његову понуду за брак, јер беше верена са другим човеком, кога је волела. Сведоци су га тешко теретили. Неколико људи га беше чуло када је изјавио да ће девојку убити, ако не постане његовом женом. И заклињао се да је неће добити нико други. Спасили су га како је на дан убиства ишао у правцу шуме где је нађен леш девојке а крај ње и револвер са његовим монограмом.

Овај човек је проглашен за кривца. Судија је управо хтео да прочита смртну пресуду када се кроз грозовиту тишину зачу један глас из последње клупе.

— Станите! Оптужени је невин. Ја сам убица!

Провукавши се кроз масу света у дворани, тај човек је заузео место крај оптуженог, на истој клупи.

— То сам био ја, Жак Гас, који је убио госпођицу Аржантат, девојку коју сам волео више но свој живот и којој бежах обећао брак. Дан пре своје смрти рекла ми је да ме више не воли и да не може постати моја жена. Молио сам је на коленима, превлињао сам је, плакао сам, претио сам јој, али нисам успео да је одобровољим. Затим ме је захватило лудило. Заклео сам јој се да ако не узме мене не сме узети никог другог, и у тренутку љубоморе одлучих се да је убијем. Тражио сам од ње да се још последњи пут састанемо у шуми да се опростимо. И она је дошла. Поново сам је молио да промени своју одлуку. Опет је одбила — и без и једне даље речи ја је убих.

»Револвер је био мој. Мој монограм Ж. Г. истоветан је са монограмом оптуженог. Хтедох и сам да се убијем, али нисам имао одважности. Дошла ми је затим на памет идеја да бацит сумњу на Гурдона да он издржи у место мене казну, јер ми је био супарник. Но у последњем тренутку моја се савест узбуни. Ја сам убица. Био сам полудео у тренутку завршења злочина. Сада сам опет при свести и спреман да примим своју казну.

Други опет тако сензационалан случај расправљао се пред талијанским судом.

Тело једне младе и лепе сељанке нађено је унакажено недалеко од кућице, где је живела са својим родитељима. Неки сеоски младић који је укљивао прто рђав глас, а о коме се знало да је трчао за овом девојком,

чинећи јој непреставо љубавне изјаве, био је осумњичен и затворен.

Догађај су поверили младом детективу Цовану Кантиру, који је последњих година успео да разреши неколико замршених случајева и да пронађе праве кривце. Очекивало се од њега да ће расветлити цео догађај и да ће прибавити доказе о кривци оптуженог.

На дан главног претреса судска сала је била пуна људи који су нестрпљиво чекали на изјаву детективову и доказе, које је скупио против оптуженог. Убуђење је све више расло, док је детектив хладно и јасно причавао драму пред нестрпљивом публиком. Испричао је како се убица састао са девојком на дан злочина иза великог пласта сламе и како је тражио од ње да му постане жена. Девојка је оптро одбила његову понуду и почела да бежи. Али убица је потрчао за њом и ударио је неколико пута штапом по глави.

Кантир је затим описао како је убица затрпао у земљу окрвављен штап и како га је он сам нашао. Показао је даље капут поцркан крвљу, а који је убица имао на себи. Нарочиту важност придавао је на отиске крвавих прстију на штапу. И извадивши из њега комад воска утиснуо је у њега прст оптуженог и тиме јасно доказао да се оба отиска поклапају.

Оптужени је затим обукао окрвављени капут који му је потпуно тачно лежао, и узвикнуо:

— Јест, ја сам убио Доменику Вицети зато што није хтела да постане моја жена.

Па онда, пред очима престрављене публике и пре но што му је ико могао стати на пут, извадио је скривени револвер и убио се.

— Свршиће се —

— Шта је Тото? — што плачеш?
— Хи! Хи! Шест месеци сам се мучно, док сам научно да читам, а ово сада рекламирају једну методу по којој се читање може научити за 20 сати.

Мис „Мошорин“

На једном од балова ове сезоне у Мошорину, у Бачкој, изабрана је управница поште г-ца Олгица Радосављевић за Мис Мошорин.

ГОСПОДА

морају се данас — као даме — равнати према моди, те куповати своје потребе тамо где има велик избор, добра квалитета и јефтине цене. Пренабавке шешира, савилог шешира или капе личите једну карту велетрговини Стермецки и тражите нови илустровани ценовник, где ћете наћи следеће цене: шешир обичан вулени 36 Дин., бољи 79., модни 88., франц у сави модним бојама 110., од зечје длаке 180., ловачки 78, дечачки 33, сланин шешир 30., 39., 35. и 60 Дин., за дечаке 17., за девојке 12 Дин., капице 31., 34., 40., 32. и 69. Дин. Што не одговара измени се или се сваком враћа комад. Илустровани ценовник са више хиљада слика бесплатно.

VELETRGOVINA

R. STERMECKI

Celje, broj 79 — Slov.

ЗАШТО НЕМАЧКИ И ФРАНЦУСКИ ФИЛМОВИ НЕ УЗБУЂУЈУ?

И покрај свију напора Немаца и Француза да конкурише американском филму, ипак им то не успева. Они избаце понеки симпатичан, пријатан филм, али кад ви гледате неколико филмова, и сећате се свију њих, онај, кога се највише сећате то је американски. Американски филм утиче на емоције, немачки и француски занимају.

Немци имају једну погрешку, губе се у ситницама; Французи у позама и декору, а Американци повећују догађаје, радње, и сваки тај догађај изазива једно осећање. У немачком филму је читава једна слика устајање, огртање пењоарем, протезање. Нешто, што баш нимало не интересује гледаоца.

Код Француза — поза. Принцеза Маша се враћа из лабораториума, и носи велики букет цвећа и намештага у вазну... То је слика, али слика која ништа не говори, која не живи, као да се гледа платно... Цвеће и декор играју улогу, они дају само штимунг, али се ништа дубоко не одиграва, и чак у оном тренутку кад Маша вади нож из груди, публика је посматра хладно, као да осећа да она изводи само један глумачки трик. Немци уносе мало више темперамента, зато су им успели филмови из мађарског живота, а Французи се губе у психологији. У роману је допуштена психологија, јер читаоц машта о јунацима, у филму психологија убија радњу, развлачи један догађај од другог и гледаоц се не уживљује у слике. Французи као да дају све једне исте жене. Дуге пењоаре, шлепове, лагано корачање, позе испред хинтергрунта од цвећа... А код њих је увек мало љубави. Љубав треба да буде главни мотив, и принцези Маше прориче лама да ће она распаљивати љубав кол мушкараца. Гледаоц очекује после тога провочанства неки буран живот, масу обожавалаца, а од свих тих мушкараца заљубљује се један старији кнез, као неки Тапас Булба, и научни доктор који баш није толико леп да би за њим лудовале студенткиње. (На нашем универзитету има много лепших професора, у које може истински да се заљуби и много лепших студенткиња и од студенткиње Маше). Како је комично оно њено прво заљубљивање на часу... Тако је ситно трептала очима као свака...

А кроз све филм који је требало да буде филм љубави, није било ни

10 злaћних њравила

1. Купујем само Елида Шампон	6. У последњу воду за испирање нацедим пола лимуна. Особито подесно за плаву косу
2. Узимам половину садржине кесице, јер то је права количина за бубикопф	7. Пажљиво осушим косу
3. У ладној води растопим повсема прашак	8. Кеџам је лако а притом ипак брзаливо
4. Перем темељито косу а притом снажно масирам теме	9. Сад знадем сигурно, да је моја коса као свила мекана и гупка
5. Пену пажљиво испирем са топлом водом	10. Купујем Елида Шампон за идући пут

Кад се пријатељи диве мојој коси, природно је, да им препоручам увек само

ЕЛИДА ШАМПОН

једног јединог пољупца, већ се тако замишљало да се они воле...

Американци умеју да стварају љубавни штимунг, који узбуђује. Тога нема ни код Немаца. Узмимо Вили Фрича. То је леп дечко, сањалачких очију, који би могао да узбуђује... Али он нема ни једну сцену какву има Колман или Цилберт. Колман није леп, али кад се приближава Вилми Банки у филму „Двоји заљубљених“ и хоће да је загрли, или јој говори: „Ја вас волим, госпођо“, публика је већ узбуђена, и она чека с њим заједно... Осећа се између њих љубавни магнет, и тај магнет делује и на публику. У француском филму нема тог љубавног магнета. Они имају свој тип љубавника, зрелијег мушкараца, интелигентна лица, али и на филму се тражи идеализиран љубавник, који

ће да буди илузије, најлепше илузије о себи и љубави...

Зато оно, што је главно у једном филму, осећање, долази на друго место. И све се изгуби у невезаним сликама и догађајима...

— М —

Агент: — Да ли је ова индивидуа пошла који чокањ или то понавља кораке неке нове игре?...

Недељне Шцејшрације

ПРЕПЧАТА

За сваку државу годишње 140 ден., полугодишње 70 ден.
За иностранство годишње 200 ден., полугодишње 100 ден.

Београд, 17. марта 1929.

ИЗЛАЗИ НИШЕЉОМ

Уредништво и Администрација Сопљадски 18, II. савез.
Телефон број 36-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3.

Шалови и интимна одећа

Жути шал, богато украшен везом са дугим кићанкама.

Интимна одећа еlegantне жене. Рубље које се носи испод вечерње тоалете.

Шал љубичасте боје са украсом од златног веза.

Бр. 13

Дрч. 3

СВАДБА ЗМАЈ

Млада са девером.

Ђурађ Смедеревац.

Краљевић Марко.

Старшина поворке.

ОГЊЕНОГ ВУКА

Љутица Богдан и Милош Обилић.

Поворка сватова.

Гуслар.

Лева сл.: Љутица Богдан.

„Породица“ — једна од чувених слика чешког сликара Вацлава Бројика.

Зима у Охриду. — Чланице Охридског Соколског Друштва са својим начелником г. Р. Амброшем.

ЈЕДАН ПРАКТИЧАН ГЛАСОВИР

Један млади бечки проналазач, Е-мерих Шнигман, пронашао је један клавир који има ту особину да се не чује, већ преноси звуке само електричним путем кроз слушалице до ушију онога ко мете слушалице на уши.

Једна од лепих страна овог гласовира јесте та што ће њима моћи да се служе многобројни ученици клавира колико год хоће, а да не сметају комшилuku; сем тога моћи ће да се вежбају у које год доба дана и ноћи буду хтели.

ГОДИНА 1929. КАО ЈУБИЛАРНА ГОДИНА

Година 1929. је јубиларна година за многе проналаске у науци. Пре тачно 350 година пронађено је перо за писање, пре 200 година парна машина, пре 150 година саграђен је први гвоздени мост, пре 100 година прва писаћа машина а пре 50 година прва електрична железница. Најзад, пре 30 година пронађен је аспирин.

Руски сликар Леон Гордон ради портрет филмске глумице Колин Мур.

ПОБЕЂЕНА САХАРА

Сахара није више пуста и нема. После железнице и телеграфа у Сахари је сада уведена и телефонска веза.

Песак је дакле проговорио.

Некада је пустиња Сахаре била баук за туристе.

Сад се по врелом песку дижу модерни хотели, међу главним варошима успостављен је аутомобилски саобраћај, и тако је огромно царство песака тако рећи савладано благодарени модерној техници која не познаје никакве препреке.

КОМПОНУЈЕ СЕ И ЗА РАДИО

Један нов род уметности почиње да се развија: компоновање специјалних дела за радио. Келнска радиостаница дала је н. пр. 5000 марака Леонарду Франку за његову »радиоигру« **Едип**, а 28. марта Лајпцишка станица пустиће нарочиту радио-композицију Паула Гренера »Теодор-Шторм-музик«.

ПОСЛЕ БУРЕ НА СРЕДОЗЕМНОМ МОРУ

Египатски рибари тестирају уловљене младе нитове да би их лакше могли транспортовати.

ПО ЧЕМУ СЕ РАЗЛИКУЈУ РАСЕ И НАРОДИ

СВИ НАРОДИ НЕЗНАЈУ ЗА ПОЉУБАЦ

Маорка.

Тетовирани Јапанац.

Бурђијанка.

Јапанка.

Арабљанин.

Европљанка.

Главне карактеристике које одликују једну расу од друге, то је: боја коже, очи, коса, облик лобање, носа и вилица. Једна група, која има заједничке црте, сачињава једну расу. Сем ових физичких особина долазе и етничке, лингвистичке и социјалне: степен културе, начин живота, религија, историјске традиције, економски интереси и тежње, језик, дијалекти. Та класификација не дели људе на расе, већ на племена и народе.

Друга група изгледа много важнија од прве. Са цивилизацијом и приближавањем начина живота, расе почињу да се мешају и данас се ретко може наћи

потпуно „чиста“ раса. Расе постају мелези, ма да се још увек одржавају четири карактеристике по боји: бели, жути, црни и црвени. Али међ њима има мноштво који нису ни потпуно бели, ни црни, ни жути. У једном истом народу боја коже није иста код свију. Јужњаци увек имају више пигмента.

Као најглавнија карактеристика изгледа да није боја коже, већ коса. Према коси расе се овако класификују: *права* и *глатка* коса, какву имају Кинези, Монголи и Јапаници; *дуга коса* и *таласава*, са крупним таласима, налази се код Аустралијанаца, Индијанаца и бе-

лих људи; *ситно коврчаву косу*, увијену као ситне *спирале*, имају црнци, Папуанци и Маланезијанци у Аустралији.

Од бујности косе зависи и бујност браде. Народи са прајом косом имају врло ретку браду, као Кинези, док Црнци и Европљани имају коврчаву и густу браду.

Облик лобање важно је обележје... Жути народи имају дугуљасту лобању и позади као спљескану. Бела раса има најлепши облик главе, а код црнаца лобања је ил чворновата, или позади из-

Наставак на 11. страни

Адвокат Болбек и њен муж

Г-ђа Ризнић и г. Турински.

Г. Н. Гошић и г-ђа Бековић.

„Адвокат Болбек и њен муж“.

Прошле недеље играна је премијера овога француског комада у Народном Позоришту у Београду. Главне улоге имали су: г. Гошић, г-ђа Бековић, г-ђа Ризнић, г-ца М. Поповић и г. Турински.

Прва страна.

ХЕРЦЕГОВКА

Уметнички рад чувеног чешког сликара Јарослава Чермана.

Са забаве „Абрашевића“.

Плави енглески салон нашег берлинског посланства.

Неколико лондонских биоскопа заводе сталне представе за децу једанпут у недељи, и то у суботу пре подне.

Рене Клер је за свој идући филм изабрао наслов: „Краљица лезаје“. Рукопис овога филма довршен је, само подела улога још није извршена. Рене Клер је у преговорима са неким америчким глумицама (помиње се и ме Лујзе Брукс) за главну улогу.

Емил Јанингс је од стране америчке Уметничке и Научне Академије званично проглашен најбољим глумцем у Америци. Он је први глумац-странац који је доживео такву част.

Једна сцена из „Адвоката Болбека.“

Мис Мостар г-ца Вахида Хаџимахмутовић, прва Муслиманка у нашој земљи, изабрана је за краљицу забаве Удружења Академичара у Мостару.

Слика веренице у спамном шеширу.

Накит на нози је чудноват али не изгледа ружно. То доказује да је мода збиља често духовита!

Славна шпанска играчица Ла Аргентина у кругу јапанских глумица за време свог гостовања у Тониу.

ПОД ВОДОМ

Добри пливачи морају у исто време бити и добри ронци.

Али гвџурање под водом вахтева претходно вежбање, систематско тренирање.

У спортском свету гвџурање се рачуна тек од једне минуте: издржати један минут под водом значи само прву јединицу у мерилу издржљивости.

Европски пливачи, управо рекордмани могу највише под водом издржати 2 до 2 и по минута.

Међутим, светски рекорд у гвџурању држи један аустралиски матроз који под водом остаје читавих 5 минута и 17 секунди.

ЦЕНЗУРА У СТАРОМ РИМУ

У Старом Риму за време републике цостојала је строга цензура.

Нарочито је пажено на сатиричне ствари и писци нису имали потпуну слободу писања.

Али и писци су ђаволи. Кад њихове комедије нису смеле да се дају у строгом Риму, они су их слали у Атини. Тамо су Плаутове и Теренцијеве сатире биле добро примане и о њиховом успеху знао је и сам Рим.

Али с временом књижевност је све више добијала слободу и већ у првом веку пре Христа, у Риму се могло писати и представљати с пуном слободом.

Јер најзад и намрштеним Римљанима досадило је да буду озбиљни и од срца су се свакој шали смејали.

Отказ

Пијер Превал, песник, дошао је пре четврт века у Париз, са својих двадесет година и са доста наде да задобије славу у Вечном Граду. Под псеудонимом Петрус Надир водио је на Монмартру бојемски живот са бичитом бригом о новцу. Од његових песама, наравно, није могао да живи. Највећи део времена проводио је код пријатеља или у „Уметничкој Кафани“, где су се скућљали многи уметници и писци, међу којима је Петрус Надир уживао глас великог човека.

Најинтимнији његов пријатељ био се Бенжамин Триф, писац без таланата, али и без претензија, који је живео од састављања роман-фељтона за рачун и под именом једног познатог и признатог писца ове врсте. Надир и Триф живели су стално заједно, становали један код другог, према каприцима судбине.

Међутим, приликом једног литерарног матинеа Петрус Надир задобије симпатије једне удовице — милионерке — и ожени се.

И поред свог сјајног положаја он није био ни горд ни презрив према својим бившим друговима. Ипак је престао да их посећује, јер радост коју је осећао да их изненади својим луксузом била би неминовно покварена тражењем повца на зајам. И да би што боље заварвао траг својим пријатељима Пијер Превал напустио квартал у коме је дотле живео као и своје звучно име Петрус Надир.

Имао је лепу жену, окриљене чараше, једног момка за личну службу и пун подрум доброг вина. Срећа је била потпуна.

Међутим два месеца доцније његов момак умре и сиромаша Пијер морао је два дана сам да се облачи. Био је сав очајан.

У вече другог дана, његова жена, која га је силно пазила, рече му радосно:

— Враћам се из бироа за служ-

бенике. Сутра ћеш добити новог момка.

Сутрадан, песник се пробуди као обично пред подне, притисну немарно на звонце које је висило изнад његове главе и чекајући на новог момка, поново затвори очи. Кад је с тешком муком подигао капке, Пјер се изненади питајући се да још не сања.

Крај његовог кревета, у беспрекорном држању, са белом кецељом и штрафастим рукавима, стајао је његов најбољи пријатељ Бенжамин Триф...

— Ти! узвикну Превал.

Триф се такође зачуђено загледа у свог господара и исто тако изненађено рече:

— Ти?!

Пјер се подиже на свом узглављу и прекрсти руке:

— Шта ћеш ти овде?

— А ти? рече овај други љутито. Шта ти радиш овде?

— Каква је то комедија?

— Никаква, брате, овако се ја увек облачим... кад служим. Ти си нас напустио...

— Па ти си онда... прави слуга?...

— На жалост! рече Триф с погледом упртим у небо. А ти... ти си прави... газда?

— Газда! Таман посла! Не лежим на злату.

— Па ипак овај намештај, рече Триф, гледајући око себе, слуга као што сам ја и жена какву ти имаш, све то захтева извесно благостање.

— А ти познајеш моју жену?

— Како да не: она ме је узела у службу.

— Узела у службу? Јеси ли ти подумео? Ти човек од пера, књижевник, да чистиш обућу...

— Ништа за то! У војсци још славнији људи раде и горе послове па ипак не губе ништа од своје вредности. Што се мене тиче, како је мој фељтониста хтео да ми снизи мој бедан хонорар, ја сам га напустио. И онда кад сам сазнао да се једном служи плаћа осам стотина франака месечно, поред стана, хране, грева...

— Али ја не плаћам осам стотина франака! повика Пјер запрепашћено.

— Могуће, али ја их већ имам!

— Како „већ их имаш“?

— Па да. То је утврђена цена између твоје жене и мене. Затим моји оброци вина, излазак недељом, све је предвиђено.

— Моја жена... моја жена... Све је то лепо и красиво, али ваљда се и ја нешто питам у овој кући и ја то нећу дозволити!

Овог пута Триф повика црвен од љутине:

— Како „ти нећеш дозволити“!... То је дивно!... У осталом баш ме брига да ли ти дозвољаваш или не! Ја сам позван да те служим и сто му громава ја ћу те и служити!

— Молим те, рече Пјер погледавши према соби његове жене, не лармај толико!

— Онда мораш да пристанеш.

— Никад! У осталом шта ти је толико запело да баш код мене служиш? Сад влада криза у послузи... Наћи ћеш десет места а не једно — и то боља од овог!

— Зашто баш код тебе? Просто за то што си ти мој најбољи пријатељ и што знам да ће служба код тебе бити врло пријатна. Не мислиш ваљда да ћу ја да ти чистим твоје ципеле! додаде он претећим гласом.

— Пардон...

— Нити да ти помажем да обучеш панталоне! Матор човек као што си ти мора да зна сам да се обуче! И да сам чисти одело, намешта свој кревет...

— Није него! рече Пјер запрепашћено. А шта би ти, молићу, радио за оних осам стотина франака?

— Оно што смо радили целог живота... Разговараћемо се пушећи луле, ти ћеш ми читати твоје стихове а ја теби моје...

— Да не би хтео да још очистим твоје чизме? ушита Пјер очајан.

— Кажем ти: пријатељи! Пријатељи не чисте један другом обућу!...

— То би било и сувише понижавајуће!

— А твоји оброци? Где мислиш ти да ручаваш?

Триф се мало замисли.

— Моје јело? Зар ти мислиш да би то изненадило твоју жену да једем са вама?

— Ти се подсмеваш!

— Добро, то ћемо уредити. Ја бих могао и овде јести у твојој соби. Не желиш ваљда да се твој најбољи пријатељ постави за сто са твојим шофером, куварицом и служавком твоје жене?

Сирмах Пјер био је сав очајан. Он који је веровао да је за увек прекинуо са својом прошлошћу, сад се видео поново шћепан од стране једног дрзника, који се увлачи у његову кућу да живи на његов рачун. Осим тога његова жена није знала за подужу „оскудицу“ у којој је живео пре венчања... Каква катастрофа ако сазна да је био интиман пријатељ једног обичног слуге!

— Слушај, Бенжамине, рече Пјер мало љубазније, и поред свих изгледа моја средства ми не дозвољавају да држимо једног слугу, који не само што неће ни прстом макнути него који још захтева да га други служи. Буди добар и иди тражи друго место. Ја ћу ти дати такво уверење да ћеш одмах наћи најбоље место. Јесмо ли се споразумели?

— Ти ме отпушташ? повика Триф гњеван. То је твоје право али ја имам право на петнаестодневни отказ!

— Наравно! узвикну Пјер срећан да се тако јефтино извуче. Даћу ти твојих 400 франака.

— Да, али ти забрављаш оштету за безразложан отпуст!

Пјер се трже љутило:

— Безразложан! Слуга који не мисли да ради ништа друго сем да пуши на лулу и да слуша стихове! Ти то зовеш без разлога?!

— Суд би ми дао за право кад бих им испричао да си ти мој пријатељ још из детињства а тако поступиш са мном!

Несретни Превал предвиде један скандалозан процес, у коме би његова жена била позвана за сведока а у ком би он играо тако глупу улогу... Уздахну и рече резигнирано:

— А та... оштета... колико би износила?

— Увреда коју си ми ти нанео вредна је да ми платиш пет хиљада франака.

— Пет хиљада! Та то је учена! Губи се одавде!

— Добро. Чућеш ти о мени, рече Триф прилазећи вратима.

— Хајде прекинемо на две хиљаде, рече Превал попуштајући.

— Рекао сам пет!

— Четири?

— Пет!

— Нека буде. Даћу ти их, животињо! Али знај да си најодвратнији човек!...

... Тек што је Триф спаковао пет

хиљадарки, једна врата се отворише и г-ђа Превал уђе.

— Дакле, рече свом мужу, јеси ли задовољан Бенжамином?

— Задовољан? Ја сам га истерао из службе!

— Зар већ? повика његова жена. Шта сте то урадили, Бенжамине? рече она Трифу прекорно.

— Баш ништа, госпођо, него господни је мало чакнут!

— Чакнут? понови г-ђа Превал презриво. Каква је то фамилијарност?

— Да, рече Превал. То је његова мана: сувнише је фамилијаран!

— Добро си урадио што си га отпуштио... Само треба да му платиш његових петнаест дана!

— Знам, знам, већ сам то учинио.

„Настало је ново доба,,

(Свом другу, Божи Николићу)

Опера се с Драмом разговара:
„Што макоме главног секретара?!“
А Драма јој на то одговара:

„Још неке ће снаћи улес исти:
Нов Патријарх Храм Талијин чисти
Од злодуха, то јест, од нечисти...“
Монах Тихон

ТЕХНИЧКО ОДЕЛЕЊЕ

Највећи лагер кинопројекционих апарата најпривлачнијих светских марка као:

Saxonia V, Nitzsche, A. G. Ernemann, Bauer, A. E. G., Pathe i t. d.

Све кино-потребе, као:

Шпигел-лампе, огледала за исте, дијалуксе, дијалуксшпигле, моторе, апласере, видерштанде, ауфвиклере и ролне.

Објективе свих димензија: 42 и по, 52 и по, 62 и по, сваке милиметраже, фасунге за објективе разне величине, дијаобјективе од 150—700 м м.

Оригиналних делова, за све могуће кино-апарате, као:

Малтезер-шпулне, зупчанике, лагере, осовине, крстове, шине, бленде и т. д.

Угљен за шпигл и богн-лампе, свију димензија.

— Цене фабричне —

АРТИСТИК - ФИЛМ, Београд
Дечанска ул. бр. 23. мезанин.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, цвеће и сав прибор за модскије стиче. Све продајем невероватно ефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (у сопственој кући у дворишту)

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, дбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

ПО ЧЕМУ СЕ РАЗЛИКУЈУ РАСЕ И НАРОДИ.

Малезијанка са Мадагаскара.

учена. Монголи и азијатски народи одликују се испупченим јагодицама, док Европљани имају овално лице... Ниско чело је одлика Монголаца, Аустралијанаца и црнаца...

Код примитивних раса нос је обично неправилан и спљескан. То се највише опажа код Црнаца и Малезијанаца.

Што се тиче пигмента у епидерми, свака раса може да се подели у све три групе. На првом месту бели деле се на *бледо беле* и *бело розе*. У ове две групе долазе Скандинавци, Енглези и Холанђани. Затим долазе *препалуто бели*, то су Шпањолци, Талијани, а у ту боју долазе и Југословени. Жута раса дели се на: *бледо жуте*, *земљасто жуте*, *жуте као пшенично зрно*, као што су Кинези, *Жуто кожни боје*, какви су Индијанци у Америци, полинези и Индијанци из Индије; *жуто боје сувог лишћа*, што се опет виђа код неких Американаца на Малеским острвима; *црвенкасто жуто*, *чоколад - боја*, *загасито браон*, и напоследок *црно*.

Тај пигмент се ствара и у очима, у дужицама, зато се разликују плаве очи и црне. На земљи је много више црних и браон очију него плавих. Боја косе има више варијација код расе са таласавом косом. Плава боја (пепељаста, жута и кудеља) специјално је обележје Европљана. Затим долазе разне нијансе кестењавих боја, браон и црно. Сви народи глатке косе и спирално гругљаве имају црну косу. Црвена коса не представља никакву одлику расе, већ једну аномалију, која је најчешћа онде где се укрштају бели, браон и златни.

Стас представља важну варијацију између индивиди-а једне расе. Средња висина црнаца 1,38 м.; Шкоти имају 1,79 м. Али по расту расе су подељене у четири групе. Мали раст је испод 1,60 м.,

средњи изнад 1,60 м.; 1,65 и 1,69 м, обе лежавају стас виши изнад средњег; висок је 1,70 м. За жене свака цифра треба да се умањи са десет сантиметара.

Мали стас се налази у Азији (Јапани, Кинези, Индо-Кинези). Висок стас се срета у Европи и то на северу. Међу афричким племенима Етиопљани су високи а исто тако у Северној Америци. Сви остали народи долазе у средњи стас или изнад средњег.

Према висини стаса долази и дужина костију, врата, трупа, ширина рамена, тежина мозга.

Варење и запах усти и коже чини да се разликују народи. Примитивна племена, која живе од лова, воћа, риболова, могу да поједу огромну количину, што никад не би могао један Европљанин да унесе у свој стомак. Један црнац је у стању да за један оброк, сем огромне порције меса, поједе још и седамдесет великих банаана. Арабљанин, који се храни урмама, може да поједе сам пола овна. Исти такав апетит имају и Ескимии.

Црнкиња из Конга.

Црнци, Кинези и Аустралијанци имају неки непријатан запах од епидерме, и то не долази од нечистоће, већ је у кожи...

Начин на који поједине расе изражавају своја осећања врло је карактеристичан. На пример Европљанин увек уздигне обрве кад се нешто чуди. Ескимии и амерички Индијанци јљесну се тада по куковима. Тибетанин се уштине за образ; Црнац се удари по устима; Аустралијанац напући уста као да хоће да звижди, а неки се исплазе.

Пољубац, који нам изгледа тако природан и инстинктиван, непознат је многим народима. Многи црнци и жути народи никад се не љубе.

Тако исто и лежећи став при спавању не практикују све расе. Док Европљанин сматра да треба да се опружи, нека црначка племена спавају седећи, а има их, који као тигре, спавају стојећи на једној ноzi.

Темпераментат је врло различит. Амерички Индијанци и Хиндуси врло су дубоке природе, меланхолични и сањалице; црнци су весели, насмејани и површни; бели су разговорни, хладни некад и резервисани, мислиоци и дубоке интелигенције; жути су ћутљиви, лукави, подмукли, али истрајни.

БЛАГОСЛОВЕНА ЗЕМЉА

Енглеска је најсретнија земља на свету. Бар што се фудбала тиче. Овај спорт је највише развијен у постојбини Гордог Албиона. Тамошњи свет га јако воли, те му указује пажњу на тај начин, што сваки сусрет посети у великом броју. Наравно да овако стање потпомаже развитац лоптања. Професионални клубови су добро ситуирани, те не лупају главу о плаћању играча, као Средње Европски клубови. Посете су врло велике, те тимовима и после свих издатака остане лепа сума.

Шесто коло пехарског натезања може послужити као леп пример. На четири сусрета дошло је око 227.635 посматрача. Највећи број улазница (око 73.700) је продан на утакмици Астон Вила-Арсенала што у фунтама износи 5.316 или у динарима једну ситницу од близу милион и по. Игру Блэкбурн Роверс—Болтон Вандерерс је пратило 62.522 лица, а сусрет између Худерсфилд Товна и другоразредног Вестбромвих Албиона 52.333. Најмањи број (око 39.080) посматрача је присуствовао утакмици Портсмут—Вестхајм Јунајтед.

Као што се види рекордне цифре, од којих би и она најмања престављала рекорд за многе земље. Кад се зна да финалној игри присуствује око 120.000 лица, онда није никакво чудо што енглески тимови имају рачун да троше баснословне суме на поједине „звезде“

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пегла и бубуљица. Одржава стални свеж магдалички изглед.

ШВЕДОКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

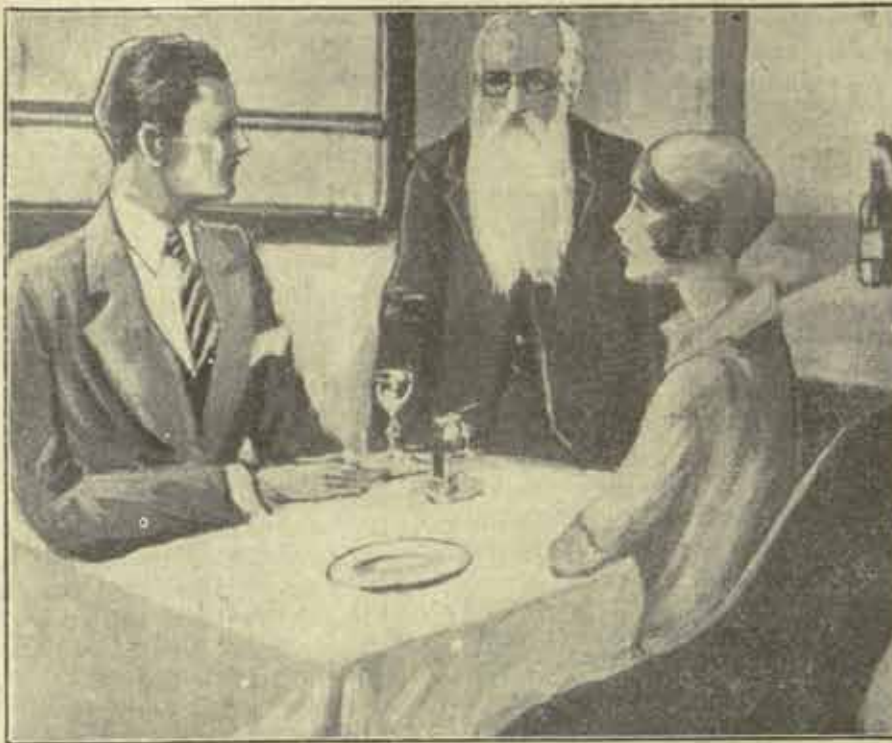
ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Заст. Е. Е. Лутероти
Београд, Драчка 9.

Тражим подзаступника у свима местима Краљ. С. Х. О.

Свети Петар у возу

— Када стиже брзи воз у Амстердам?

— Мора сваког часа да дође, — нема закашњења! одговори шеф станице.

Носач са пртљагом већ је ту стајао. Тај неугодни пут у Лондон! Остало би много радије у Берлину, но нажалост, морало је да буде. Мисао да ће се возити кроз читаву једну ноћ, а да нема места у спаваћим колима, није била баш пријатна! Па и јест управо смешно, да му је дирекција истом данас саопштила, да ће морати на пут. Да су га дан пре обавестили, сигурно би још добио постељу. А сада су већ сва места била заузета. — Но можда ћу то са кондуктером већ некако уредити! тешио се младић, с напојањем човек може да ствара и чудеса!

— Брзи воз! Спаваћа кола напред!... чуо се узвик и брзи воз већ је дојурно у станицу.

Герт је одмах отрчао до кондуктера спаваћих кола:

— Има ли још које слободно место? — а при том је значајно звецкао с новцем у цепу.

— Нажалост за сада искључено! Сва су места заузета!

— Куда да однесем пртљагу? питао је носач.

Герт је тражио празан купе, сместио своје ствари, а затим је пошао у вагонресторан.

— Могу ли још добити што за јело? — упитао је келнера.

— Та наравно, кола иду све до Хановера.

У вагону било је тек мало људи. У одељењу за пушаче седела је нека дама сама за столом. Герт није могао да види њено лице. Ипак је пошао у одељење за пушаче, и управо када се је хтео да окрене за том дамом, она је гласно изговорила његово име.

У први мах Герт се никако није могао да снађе, — но то је у истини била Рут, она глуми! мала слатка Рут! Имао је толико тога да пита, да је она једва стигла да му на које питање одговори. Одмах је сео до ње.

— А камо ти путујеш, мала моја Рут?

— Путујем к мами. А ти?

— Пословно у Лондон! Имаш ли место у спаваћим колима?

— Не! Било је већ све заузето.

— Па то је дивно! Ја најме такође нисам више могао добити место, па ћемо лепо брбљати читаву ноћ!

— Знаш, да се мени чини управо фантастичним, како смо се ту у колима нашли! Та већ се тако дуго нисмо видели. Мислим, да је од последњег пута, што смо се нашли заједно, прошло више од пола године. Ја бих тако радо дошла у Берлин! Но ти знаш, да ме мама не пушта саму! А сада смо се нашли ту у возу управо дивно! Када би то само мама знала!

И Рут се срдачно насмејала.

Последњи гости напуштали су вагон. Они су још брже, пре спавања појели неколико сандвича. Остало је само двоје младих људи и неки ста-

ри господин, са дугом сивом брадом, с прилично дугом косом и још младачким лицем свеже боје, који је носио златне наочаре, иза којих су провиривала два весела, доброћудна ока.

Стари господин имао је пред собом боцу бургундера, а од времена на време насмехнуо би се младим људима пушећи мирно своју цигару, коју је пажљиво придизао к устима да сачува дуги слој пепела, који се држао на вршку.

Герту је било, као да посве сам са Рут јури кроз ноћ: — био је тако сретан, што се с њом после толико времена опет састао.

Нежно јој је пољубио руку.

— Та ми нисмо сами, — буди паметан! дошапне му Рут, погледајући кришом до оног старог господина, који се брже боље окренуо к прозору...

— Ах, што! Тај добри старац изгледа као свети Петар!... одговори безбрижно Герт и одмане руком.

Можда је стари господин чуо те речи, јер се малко насмехнуо, а онда је још упорније гледао кроз прозор у црну ноћ.

Како би лепо било, кад би се човек могао још једанпут помладити, па да буде попут оно двоје тамо! помисли старац. Боже, како страшно брзо пролази време! — а када се сећамо прошлости, — као да се све то час пре догодило! О, лепо је било у оно време, када је он још био млад! А он је знао да живи и да се у прави час повуче и да у миру заврши своје дане. Зато је и пустио да му нарасте дуга брада, можда баш зато, да би самог себе заштитио од каквих лудорија. Уосталом било је сасвим лепо живети као старац и стајати у некој удаљености од свега, тако да се све мирно могло проматрати.

Па ипак је тај старац често и радо помишљао на своју одбеглу младост, чувајући успомене јер она стара, добра времена била су му дража, него ли та бучна садашњост, имала су више дражи и романтичности. Није било све тако стварно као дан данас. Људи су некад боље знали, да буду млади, а осим тога имали су и доста такта, да се у правом моменту осете старима. А данас: као да су се сви ти појмови измешали — није више било ни праве младости ни праве старости. И тај старац се само тешко сада сналазио.

Рут и Герт нису га више гледали. Шапутали су.

Но он је погађао смисао њихових речи, премда је једва чуо по коју реч, — против своје воље.

— Слушај, Рут... — и Герт је на час збуњено ућутао.

— Но, што је.

— Кад бих имао место у спаваћим колима, да ли би ти...?

— Да! одговорила је Рут, Она је ту реч изговорила тако брзо и гласно и с толиком убеђењем, да се је сама престрашила, и старац је опет био присиљен, да гледа кроз прозор.

Обоје су опет тихо нешто шапутали.

Онда је Герт устао и пошао у спаваћа кола.

Сада је стари господин имао прилике да поближе промотри, младу девојку. Било јој је највише двадесет година: била је лепа, а нимало не рафинирана.

Дао бог, да тај zgodни младић нађе још једно место у спаваћим колима, помисли старац, осећајући неко узбуђење, као да би се све то њега лично тицало.

Но Герт се је убрзо вратио тужна лица.

— Све је заузето! рече он тронуто.

Затим су обоје заћутали. Обоје су били тужни.

И тако су још дуго седели, док је воз неуморно јурио кроз ноћ.

Наједанпут се стари господин створи пред њиховим столом.

— Опростите!... Они су се престрашили, јер га све до оног часа нису приметили, док није проговорио. — Чуо сам и приметно, а да то ни сам нисам хтео, да сте остали без места у спаваћим колима. А будући да ће за милостиву госпођу бити одвише напорно, да читаву ноћ проседи у купеју, — јер вагон-ресторан

биће ускоро откопчан, — ја сам тако слободан, па вам нудим своје место у спаваћим колима. Договоримо се с кондуктером, да намести две постеле у мом одељењу.

Герт је нешто неразумљиво промуцао, а Рут се сва заруменила и није ништа могла да каже.

— Не требате мислити, да је то за мене каква жртва, настави старац пријатним гласом. Ја и онако слабо спавам у жељезничком вагону, па ми је збиља сасвим свеједно, да ли лежим у постељи или седим у купеу. Пођите са мном, млади господине, ваша жена ће нас дотле причекати!

С напојањем се све може постићи, и кондуктер је одмах пристао да све уреди.

— О, ви не можете себи ни замислити, како сам вам захвалан, рече Герт.

— А ви опет не можете замислити, како ме весели, што сам вам могао помоћи! одговори стари господин весело.

Када су били сами у спаваћем купеју, рече Рут:

— Мени се све чини, да је старац све знао... Па ипак ми то није нимало неугодно... У његовим очима лежи толика доброта... Како си оно мало пре рекао?... Свети Петар у вагон-ресторану!...

И она је нежно пољубила Герта. На ходнику седио је старац пражнећи боцу бургундера са кондуктером спаваћих вагона...

један велики стан у тој истој кући. Успех јој је све више растао из дана у дан. Од хаљина за девојчице прешла је на тоалете за даме, и постепено је увећавала персонал и активност.

Данас је име Жане Ланвен познато у целом свету. Њене колекције приказују се у свима европским центрима, а из Америке долазе многобројни купци њених модела.

Ове године она је проширила своју кућу са одељењима за спорт, крзна и парфем.

Госпођа Жане Ланвен, је једна врло пословна жена, која се разуме у трговачким пословима, а изнад свега тога велика уметница. Она сама ствара све своје моделе и њена инспирација је врло јасна. Она „види“ своју тоалету пре но што је створи, и тек према тим идејама, створеним у њеној фантазији, она ради скице и моделе. У исто време она изналази нове линије. И према томе види се, да никада скица не доводи до креације, већ она слика у свести.

Г-ђа Ланвен необично воли прошлост.

— Документи прошлости не могу да се занемаре, изјављује г-ђа Ланвен. Они представљају сав посао, уметност и идеје разних векова, који су нам претходили. Ми морамо тим идејама да оживљавамо нашу фантазију, да их прилагођавамо модерном укусу, и дајемо нов изглед стварима, које су увек вечно лепе.

Зато ја тражим инспирације у прошлости.

Карактеристична црта њених тоалета, то је тон младости... Можда јој је то остало још од њеног првог дебија, кад је шила хаљине за девојчице. Зато је она кројачица младих жена и девојака. Њене вечерње тоалете истичу се својом романтичном лепотом. Али спортске креације дају свакој особини фину и витку силу.

У њеном биро-у, претрпаном књигама на полицама, госпођа Ланвен ствара.

„У моди се ништа ново не изналази, већ се само наставља и понавља. То старо трансформира се. На једном острву не бих могла ништа да стварам. Најбоља кројачица и моделиста постају бесплодни ако их одведу у паланку... Свуда има лепих жена, али нигде се не налази инспирација као на париској улици... Мода, то је ваздух Париза“.

Г-ђа Ланвен се бори противу униформе, која је владала неколико сезона. Зато је она стекла назив „Краљице Кројачица“.

У салону велике париске кројачице г-ђе Жане Ланвен

Салон г-ђе Ланвен представља једну огромну кошицу, где су љупка лица нагнута над дивне моделе, од свиле, чипака и најмодернијих штофова, и кроз те огромне радионице таласају се различити парфемии...

Најпре прођете кроз многобројна одељења док се дође до кабинета велике кројачице... И лако јој се не може приближити, исто онако као једној филмској звезди, врховном команданту или министру.

Толико одговорности лежи на раменима те жене, да јој се не може украсти ни један минут. И ко јој украде тај скупоцени тренутак већ је једна лепа тоалета мање на земљи.

Госпођа Ланвен је почела своју каријеру као модискиња, потпуно сама, без и једне раднице, али шешири били су одмах запажени својом оригиналношћу, и она је брзо стекла велику клијентелу.

Прве хаљине, које је она шила, биле су за њену ћеркицу, али тако

Г-ђа Ланвен.

елегантне, да су одмах пале у очи њеним муштеријама, и њена кћи била јој је прва манекена. Тако је она почела да шије хаљинице за девојчице.

Године 1890 г-ђа Жане Ланвен настањује се у једном апартману у улици Сен-Оноре. Данас заузима

Да ли ће се она заљубити?

Г-БА ЉИЉАНА СВОЈОЈ ПРИЈАТЕЉИЦИ Г-БИ АНЂЕЛКИ.

...Сећаш ли се, договориле смо се, да једна другој признамо, ако се заљубимо у неког... Ти још увек стојиш отпорна као гранитна стена на мору, а ја сам сада онај мали шљунак кога зачикују таласићи, лагано га одлаче, и једног дана одуку га у своје морске дубине...

Заљубила сам се...

Неосетно, лагано, исто онако као кад се спушта сутон, и ми га не осећамо, и наједаред нађемо се у мраку... И ја сам сада пред неком мрачном завесом, која је заклонила брачни живот... Ако подигнем ту завесу, питам се: Шта ћу видети? Да ли тужно небо, или јесењи кишни дан, или излазак сунца...

Љубав се може упоредити са развијањем цвета... Буди се као што се тихо развија цвет... Али ја сам свесна, да сваки цвет није увек леп, јер се укажу прашници, и листићи опадају један по један...

Али жена и кад то зна, не одупире се увек том осећању... Некад се препусти таласима осећања, као лети на мору, и слатко јој је да је они носе, носе негде далеко, непознатим обалама... Љубав је као обала, коју посматрамо из даљине... Под покривачем магле све изгледа благо, финих контура, нека тајанствена лепота, која обећава много цвећа, а кад тако приспемо оно крш, изгрижене стене, све — проза...

Оно, што је непознато, тако је замамљиво. Сањаш о неком граду, дуго га носиш у сновима, а кад га видиш свиљузија испчезне и трудиш се да прикупиш оне остатке својих фантазија, да их скупиш у целину...

Тако се увек разочарава... Али прве илузије, слатке и божанствене, до првог разочарења, постају један простор пун боја, слика, дрхтаја, парфема и мелодија...

Очи његове то су боје, тако блиставе, да их гледам и затварам своје очи, као летњег дана кад скривам поглед од сунца, а волим да ме милује то сунце... Те очи прате свуда... Ја их носим у срцу, у свести, у нервима. Гледају ме, не причају о патњама, ни радости, ни обожавању, али гледају, и волимо тај поглед...

Зашто толико волимо очи... Оне су рефлектори душе, и ми тражимо да прочитамо у њима оно, што желимо да се скрива иза њих...

Знам, колико пута преваре тако лепе сјајне и дискретне очи...

Волим, а не мислим ништа... Не, ја сам... Између девојачких снова и удате жене има разлике... Тамо је чежња, овде неко блаженство и утеха. Прва жели нешто да позна, друга сања, онако исто као што сањамо при отвореном прозору,

кад улази прво пролетње сунце и милује... Брак увек има зимски штимунг, хладан, оштар... Све је по шаблону, и-стоветном, свакидашњем... Осећања су у неком калулу, и ти их познајеш, свакоме знаш боју и тон... И послепено све бледи, губи своје првобитне тонове...

Грнеш се тада и нешто крикне у теби: хоћу љубави... А љубав је свуда, на улици, у ваздуху, на дрвету, цветима... Само ти не смеш да јој се приближиш... Феудални зид брачних дужности направио те је малом маркизом, која има један простор, једну исту алеју, један исти изглед...

Друштво је жени подигло тај зид, а муж је слободан... Он има права да узбере сваки плод на који наиђе... Да, можда може и жена... Али она се плаши, да ће то опет све испчезнути, све се угасити, и опет зимски штимунг...

Удата жена је сита, је ли да тако кажу... Ах, колико је њих гладних, гладних љубави... Оне личе на неког, који седи испод воћке пуне плода, а никад да дохвати плод... Оне су жедне, иако вода скакуће доле... У неком дубоком понору...

И неки пут оне се стрмоглаве — у понор. Да ли ћу се стрмоглавити ја?... Доле су његове лепе, сјајне очи... А шта се скрива иза тих очију, не знам... Нећу се трудити ни да дознам... Шта би било да познам тајну дубина?... Отишла бих даље... Опет сама... Не, нисам сама, муж је са мном, али опет, сама сам, јер он је отишао испред мене, далеко, далеко... И за мном иде један путник, сјајних очију и жури се да ме стигне... И ја успоравам свој ход, хоћу да ми се приближи тај путник... Окренула сам се један тренутак — погледала сам га, а моје очи су му прошапутале: „Волим те“...

А шта ће бити после.

Реци ми, шта ти мислиш да ће бити после...“

Г-БА АНЂЕЛКА Г-БИ ЉИЉАНИ.

„Ја погађам финал... као и сваки други, који почиње са познанством очију... Раставићете се и ти ћеш увек имати у устима неки отужан, бљугав укус... Зар ниси опазила, како двоје, који су се некад силно волели, стиде се да се погледају, иронишу погледима једно друго... Љубав је као зора, али иза сваке зоре не долази сунце и плаво небо...“

Саветујем ти, труди се да га заборавиш... Зар ти хоћеш само фрагменте среће у животу... А ти случајни сусрети само су тренутно пијанство живота... Неки се сусрећу, као што се сусретну два листа, кад их гони вихор... А тај исти вихор их и однесе даље. А други

се приближавају по једном неоодољивом закону привлачности, која води бића кроз непознате просторе. Онај први сусрет некад прохуји кроз живот као циклон, а опасно је кад удату жену обухвати такав ураган осећања. Жена у браку, то је лађа у свом зимовнику... Једно чисто моло, можда и монотono, али заштићена је од бура... А на пучини је бескрајна лепота, али све непознато и недокучиво...

А шта хоћеш ти? Ја погађам. Да оживиш сентименталности твојих осећања. Не заборави да је живот проза, увек банална проза... Данас се упознајеш, после месец дана га и не гледаш. И ти се онда стидиш твојих погледа, твојих пољубаца, стискања руку... И сва та осећања само су ти опрљила душу...

Не гледај га више... Ако ти окренеш главу, и он ће окренути од тебе. Мушкарац се забавља једним објектом док га види... Кад се он удаљи, он тражи други... Ја као да видим и тебе и њега. Ти долазиш кући, са његовим очима у нервима, спушташ се на диван, затвараш очи и сањаш... И онда као светлаци излазе хиљаду његових очију... И ти им пружаш руке и зовеш их...
А он?

Он је отишао кући, вечерао, дохватио новине, сетно се, можда, један тренутак тебе и насмешио се задовољно... Осетио је пријатност као после неког укусног јела. Жена је за човека увек укусно јело, само јело, на које мисли док је пред њим, а после га се не сећа... За жену, напротив, мушкарац је парфем, који је дражи, опија, и она дуго удише тај мирис... Али то све заноси њен мозак и срце, а никако стомак...

Ти си моја сентиментална... Остали су као оне Тургењевљеве делице, које поцрвене кад их неко погледа...

Такво узбуђење опасно је за двадесети век, кад је љубав као пиће које се претвори у пену, а од течности не остаје ништа...

Зато се чувај, да не поцрвениш, што си допустила да се његове очи увуку у твоје срце...

Твоја Анђелка“.

МИР — ЈАМ.

Прича о Паризу...

О ЦИПЕЛИЦАМА МАРИЈЕ АНТОАНЕТЕ, ФАТАЛНОМ ОГЛЕДАЛУ И ТАЈНИМ ЉУБАВНИМ ВРАТИМА.

Кад се неко врати из Париза, ви уживате да га слушате, јер то што се прича увек је занимљивије од онога што се чита, и никад се не износе све интересантности Париза у писмима.

Зимски дан... напољу облачно, у соби пријатна топлота и друштво врло разговорно... Али највећу пажњу привукло је причање г-ђице Зоре Велимировић. То је сестра наше скулпторке г-це Вуке Велимировић, која има стални свој атеље у Паризу, и код ње је провела неколико месеци и њена сестра. Пре кратког времена вратила се из Париза и донела је читав магацин утисака. О историском, уметничком Паризу, о подземним страхотама и лепоти природе у околини.

Тај историски Париз највише занима. — Видела сам тоалете Марије Антоанете у музеју... Стоје њене ципелице од грао свиле, са високим потпетицама... Онда је то била привилегована ципелица, само су краљица и аристократија могле да их набаве... А кад би сада устале све те маркизе и краљице зачудиле би се, кад би виделе париске миднете и мислиле би да су све то мале маркизе, јер је свака тако обувена.

Париз чува скрупулозне успомене на велике жене. У Малмезону смо гледали апартмане царице Јозефине. Ту је она проводила усамљене часове кад се растала са Наполеоном... Једна соба је потпуно округла, а друга је била одређена за музичке вечери. Кад се пролази кроз те историске апартмане осети се лепота прошлости и све је тако лепо сачувано, као да су они ишчезли пре кратког времена... Тај исти утисак добија се у соби Марије Антоанете од розе свиле, коју је она добила на поклон од лионских госпођа. Ту је и оно огледало, у коме је она себе видела без главе што је сматрала као неки злокобни предзнак... Али и ми сви, кад смо се огледали, видели смо се без главе, јер је огледало намештено у хошку, а и одозго се налази огледало, и услед преламања глава се не види.

Диве се странци Малом и Великом Трианону. Две велике краљевске метре се живеље су у тим раскошним павиљонима. Мали Трианон подигао је Луј четрнаести госпођи Ментенон, а Велики Трианон Луј петнаести грофици Дибари... И колико је било љубави краљева према својим фавориткињама види се и по томе, што су зграде у приземљу, да се те две госпође ни би мучиле да иду

са својим широким кринолинама уз високе степенце...

Али позади краљевог дворца налазе се тајна вратанца, где су оне неопажено могле да прођу да би дошле до краљевих одаја... И вратар показује та љубавна врата, и прича као о свима осталим историским чињеницама.

Од великих париских списатељица чувају се успомене на Жорж Сандову и госпођу де Севиње... Сто госпође де Севиње стоји у музеју, њен диван... А од чувене косе Жорж-Синдове, оне њене дуге косе потсечене до рамена, коју је обожавао Шопен, остао је један прамен и извајана је од воска једна фина рука, која је онако лепо писала...

Једна странкиња каже једном: „У Паризу ме највише узбудио саобраћај и гроб Наполеонов“. Не може да се замисли, док се не види, париски саобраћај... А многи се заплаче кад стане пред гробом Наполеоновим. Он се налази у цркви Инвалидског Дома, као у једном дубоком басену од мермера, а у том басену лежи саркофаг... Светлост цркве тако је удешена, да увек изгледа као да сунце сија, кад је напољу најоблачнији дан...

Гробља су интересантност у Паризу, и некад се лута по њима и траже гробови знаменитих људи... Можда ни један гроб не привлачи пажњу као Алфонсине Делеси, лепе куртизане, која је послужила Дими за сиже госпође с камелијама. На њен гроб долазе љубавни парови као на хаџилук и о задушницама претрпан је цвећем... И једних задушница, док је на гробу куртизане било пуно букета, на гробу Александра Диме била је само једна једина ружа.

Подземни Париз има своје страхотне интересантности. Ту су катакомбе још из римског доба и мноштво странаца иде да их види. Странце увек прати и полиција, јер ко зна шта се може десити у катакомбама, и ко се све не умеша међ посматраче. Довољно је да неки апаш узвикне: „Паре дајте“, па да звалада паника. Некад је било опасно ићи кроз катакомбе, јер је било случајева да су се неки загубили у оном лабиринту, и никад нису изашли. Тако су се заувек изгубили неки Швеђани... Кад се дође до једних огромних врата, онда стражари сачекају све странце, отворе та врата и пође се у разгледање... Кости су поређане са стране као што би се поређала дрва... А на зидовима налазе се дивни епитафи на латинском језику... Не осети се нека јежа, иако је све онако мрачно, и са свећом се иде кроз те подземне шупљине...

Много језовитији утисак добија се у каналима, оним каљугама, које је опи-

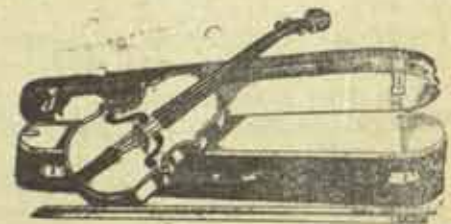
сивао Виктор Иго кроз које се провлачио Жан Валжан. Мене је занимало да видим и те тајне и наличје париског живота, у коме нема лепоте. Канали су читави тунели и сва париска нечистоћа, која се спусти у канал, пролази кроз разна решета, филтрира се, а вода се одвлачи у један део канала од Мадлене до плас Конкорд, и по тим каналима иду барке у којима странци разгледају подземни Париз. Али та вода из канала одлази даље за заливање башта... Мучан утисак остављају они радници, који раде у каналима, и само по два сата дневно излазе на светлост... Тако је нешто суморно и тешко на њиховом лицу, као да нису жива бића, у оним својим високим чизмама преко колена, нагнути над баркама, које вуку ланцима...

То је леп сликарски сиже... Али из тог мрачног подземног Париза преноси се г-ђица Велимировић мислима у дивну околину Париза.

„За двадесет сантима цео дан се возите по Сени... Колико је лепоте природе, толико исто још и више рука човечија је удесила... Изван Париза видите кућице на дрвећу, као неке павиљоне са неколико столова... А у Версају раскош краљевског доба. Ох, шта би платили Американци да могу тај Версај да пренесу... Они купују замкове и преносе их у своју земљу, разидају их, па их тамо лепо тако саставе...“

Париз је демократска варош, само су те историске успомене сачувале традицију аристократских векова... И док шетате кроз версајски парк, еволуирате прошлост и чини вам се сад не се указати нека маркиза у амазонки на коњу покрај каваљера са пером на шеширу...

Још дуго и дуго причала је г-ђица Велимировић, познати наш преводилац са руског језика, и сви смо је слушали и још дуго би је слушали...

СВАГДАШЊЕМ

напорном раду у канцеларији, раднолицу или на пољу, потребно је и разонода а најбоља разонода биће свирање добрим инструментима. Пре набавке инструмената пишете једну карту велетрговини Стермецки и тражите бесплатно нови велики алустронани ценовник у којем ћете наћи следеће и још друге цене: гусач са кутијом 315 Дин., флајте 545, мандолина 160, 220, 400, гитара 270, 320, шитре 440, тамбураше 180, 250, 300 Дин. хармоници 350, 470, 550, 840 Дин. грамофон 355, 575, 990 Дин. Сви инструменти најбољег су квалитета, импортирани изравно из најбољих светских творница, те због велике куповине цене су јестивије него на гле. Поручите још данас алустронани ценовник са више хиљада слика. Што не одговара, промени се или враћа новач.

**VELETRGOVINA
R. STERMECKI**
Celje, broj 79 — Slov.

Први корак

(Фебруарско вече. После подне сјајало је сунце, али сада је већ хладно и оштар ватар дува међу дрвећем градске бајште, из далека светлцуаху светиљке града. Међу голим дрвећем шетају, руку под руку, један младић и једна девојчица. Младић је 21 годину стар, а девојчица 15. На другој њезиној руци висе тоциљаче. У близини откуцава сат на кули.)

Девојчица: Боже мој! Петнаест до осам... (Хоће да пусти младића).

Младић: Не, не! Остани још!

Девојчица: Не могу. Пусти ме... Изгрдиће ме ако се задоцим на вечеру.

Младић: Када вечеравате?

Девојчица: Пусти ме, кад ти кажем... у осам сати! а одмах ће бити осам....

Младић: Па одлазиш, а да ме ни пољубила ниси?

Девојчица: Несмем да те пољубим.

Младић: Па онда ћу ја...

Девојчица: Још ме никад није пољубио мушки.

Младић: (гордо) Ја ћу бити први, мушкарац....

Девојчица: Не... не... не допу....

(Дуг пољубац)

Младић: Но видиш.

Девојчица: Љубим те, Никола. Тако осећам, да бих и живот могла дати за тебе, Слатки, добри Никола, Златни Никола!

(Нов, још дужи пољубац)

Девојчица: Пусти ми струк... Сада зајста морам да идем....

Младић: (ватрено) Ја ћу те отпратити.

Девојчица: Добро, али не сасвим до куће. На тргу Фрањеваца ти ћеш отићи на лево, а ја на десно.

Младић: Како желиш, слатка моја.

(Полазе)

Девојчица: (путем) Љубиш ли ме Никола?

Младић: Па зашто ме питаш?

Девојчица: Само зато, што хоћу да чујем. Стално то хоћу да чујем, друго немој ми да ми кажеш.

Младић: Љубим те, љубим те, љубим те, љубим те... (Све до угла Вереншмартијеве улице изговара).

Девојчица: Бојим се, да ћу извући «лутрију».

Младић: Нећеш. Добри Бог не може дозволити да због мене страдаш.

Девојчица: Ох, добри Бог... тако се бојам, да ће се једаред расрдити. Да сам ја на његовом месту, па да знам да људи само онда мисле на мене када су у невољи, рекла бих им: «је ли,

сад вам требам?» — а онда бих их напустила.

Младић: Бог је добар и увиђаван. Како се у њега узда, томе никад ништа неће бити. (Радује се, што таквом узвишеношћу говори).

Девојчица: Ти си тако племенит, Никола.

Младић: (скромно) О, не. Само добро срце имам. То би ми проузроковало бол, кад бих дознао да због мене страдаш. Када би, на пример, дознали да си самном била. Истина, кад ми постанеш жена, ја ћу све то надокнадити. Ти ћеш бити најсрећнија жена на свету. Скинућу ти звезде са... са... (Примећује да је високо почео) имаћеш кола, коње, кућу....

Девојчица: И, нешто тако ћеш ме љубити, као сата?

Младић: Више. Обожавашу те.

Девојчица: (једноставно) А када бих те преварила са другим, са једним страним човеком?...

Младић: (најприродније) Онда бих те убио. Али, ти неби ни могла да ме превариш, никад.

Девојчица: (искрено) Не. Осећам да бих ти верна била. (Заљубљеним погледом) Никад, никад не бих могла другог љубити осим тебе.

(Мала пауза. Прелазе на другу страну)

Младић: Шта ћеш рећи код куће?

Девојчица: Па то од тог зависи...

Младић: Од чега зависи?

Девојчица: Где су ме видели. Ако су ме близу музичке школе видели, онда ћу рећи да сам тамо била. Ако су ме око градске бајште видели, онда ћу рећи да сам била на клизалишту.

Младић: Па шта си рекла, када си отишла од куће?

Девојчица: Мама није била код куће. Куvariци сам рекла да идем у музичку школу, а понела сам собом и тоциљаче. Када се мама врати кући, куvariца ће јој рећи: «госпођица је отишла у музичку школу, а понела је и тоциљаче.» А мама ће на то рећи: «та безобразница ће опет да пропусти музичку лекцију.» Али, ако ме нису видели у градској бајшти, рећи ћу да сам била у музичкој школи, а тоциљаче сам само зато понела, ако ми баш преостане мало времена да отидем на клизалиште. Разумеш?

Младић: (неодлучно) Разумем. Али нашта су ти тоциљаче?

Девојчица: Ох, како ти је тврда глава. Па одакле долазимо?

Младић: (глуваво) Из градске бајште.

Девојчица: Но, видиш. Ако ме је неко приметио, још ми увек остаје изговор да сам била на клизалишту. Ако се ствар дозна, мама ће ме, највише, изгрдити што сам лагала да сам била у музичкој школи. Не разумеш? Поднећу мање зло, да се за неће не дозна.

Младић: Боже мој, Боже мој...

(Дуга пауза)

Девојчица: О чему размишљаш?

Младић: О томе, како си паметна. Како добро умеш да лажеш.

Девојчица: Ох, само мами. (Гордо) Тати још никад у свом животу нисам лагала. Боже мој, то је сасвим нешто друго.

Младић: Чисто те се плашим. Када ми постанеш жена и онда ћеш тако лепо лагати. Самном ти је лако, јер ја ни сада не разумем то са музичком школом и са тоциљачама. Мене можеш варати, како хоћеш. (Горко) Ја сам глупав, ја сам глупак, ја сам магарац. (Тешки самог себе) Ја сам поштен.

Девојчица: Па зар ја нисам поштена?

Младић: Ах, како да ниси? Ти си најслађа и најпоштенја девојка на свету. Само сам се мало ушлазно од тебе, што си тако вешто лагала.

Девојчица: Рекла сам ти, да је то само за маму. А после, тебе ради чиним.

Младић: (Кога ово слабо може да утеши). Ипак се бојим тебе. Од сада ћу у свакој речи твојој друго нешто осећати... Бог зна... Осећам, да целе ноћи нећу спавати и да ћу стално о томе мислити. Знаш... (смело) знаш, убила си веру у мени.

Девојчица: (тужно) Никола, ти ме не цениш.

Младић: Како да не, како да не, само да си мало неспретније лагала. Или бар тако, да сам и ја био разумео. Али, тако је добро било измишљено, да нисам ни разумео. Сигуран сам, да никада у животу нећу бити у стању да те ухватим у лажи.

Девојчица: (стидећи се донекле целе ове ствари) Јер никад нећу лагати. Искрено да ти кажем, ја и не могу да лажем.

Младић: Не претварај се само. Јако те се бојим. Када ми будеш жена... (Нагло) Слушај, да ти кажем нешто. Стани.

Девојчица: Не могу, грдиће ме.

Младић: Свеједно. Стани. Тако. Обећај ми, овде, сада, на дан нашег првог пољупца, да никада нећеш лагати.

Девојчица: Ни данас?

Младић: Ни данас. Но?

Девојчица: (после краћег колебања) Још данас ми дозволи, јер иначе нећу моћи да објасним где сам била од пет и по до осам.

Младић: Рећи ћеш једноставно то,

Да си се шетала у градекој банти и ништа више, па макар те уснијаним гвожђетом... (неможе да погоди други део фразе). Макар те уснијаним гвожђетом... тако нећеш ништа одлетати, нећеш ни лагати. А, ако те каине, ради мене нећеш страдати. Је ли?

Девојчица: (изразом оданости) Добро. Добри мој, поштени мој, драги мој никола.

Младић: (примећује да је ово више егоизам но поштење) Само ме немој хвалити, Обсенај ми.

Девојчица: Обсенавам ти.

Младић: Ни данас.

Девојчица: Ни данас.

(На тргу Фрањеваца)

Младић: Зоогом. Сутра, после подне, код чика Фрање.

Девојчица: Бог те благословио.

(Код куће. Остали су при вечери)

Мама: Сад се долази?

Тата: Какав је то посао?

(У претећем ставу оставља јело. Собарица као пацов бежи са брода породичног мира, који је почео да тоне. Дуга пауза).

Тата: (грмећи) Сад се долази?

Мама: Где си била?

Девојчица: (После велике душевне борбе) У музичкој школи...

Тата: (Дубоким презрењем, које само један прави отац може да осећа према музичким школама). И та школа до осам траје?

Девојчица: Не... али оданде пошла сам на клизалиште, међутим, било је већ касно... (Све већом сигурношћу, дивно надонућује лаж).

(Другог дана, код чика Фрање).

Младић: Но, шта си рекла синоћ? Ниси лагала?

Девојчица: (После велике душевне борбе). Нисам. Рекла сам да сам се шетала.

(Обара очи, осећајући, да је сада преварила и мајку, и оца и Николу. Констатује да је тако морало бити и никако друкчије и полако умирује себе).

Младић: Јесу ли те грдили?

Девојчица: Нису.

Младић: (Заслепљеношћу једног мужа). Но видиш, да се и без лажки може живети. (Сумњајући). Одиста си то рекла?

Девојчица: (Сада већ сигурношћу једне жене). Па наравно да сам то рекла! Валда нећу тебе лагати?

К. А. Ц.

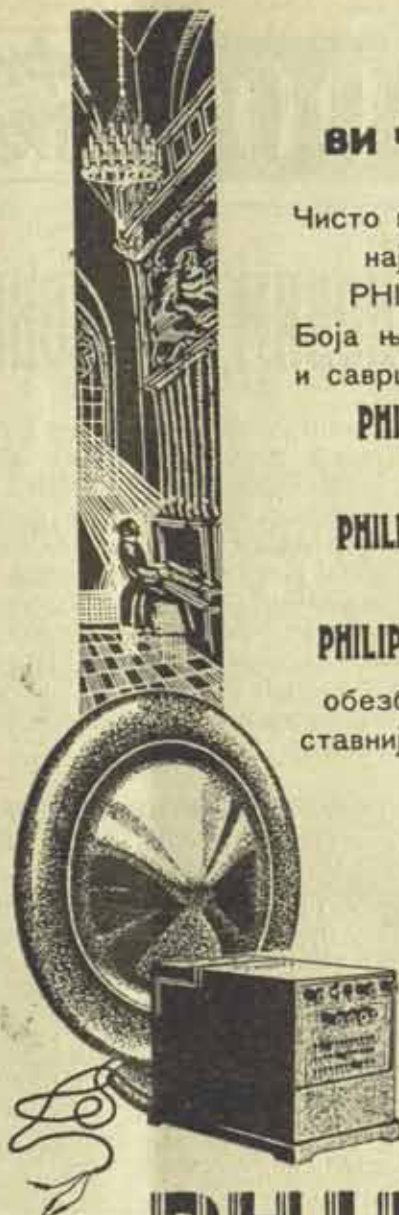
ТЕЛЕФОНСКА СКАЛА

Према најновијим статистичким подацима телефон је највише раширен у Данској где на сваких 1000 становника долази 290 апарата.

На другом месту долази Шведска.

После тога долазе Аустрија и Белгија, Немачка и Енглеска, Француска и Италија.

У Америци на 1000 становника долази 140 апарата а у Канади 129.

PHILIPS

ВИ ЧУЈЕТЕ ЦЕО СВЕТ.

Чисто и јасно Вам преноси и најудаљеније догађаје
PHILIPS гласноговорник.
Боја његовог гласа је потпуна и савршена.

PHILIPS ГЛАСНОГОВОРНИК

у вези са

PHILIPS АНОДНИМ АПАРАТОМ

и

PHILIPS АПАРАТОМ ЗА ПУЊЕЊЕ

обезбеђује Вам на најједноставнији начин сталан и увек добар пријем.

Тражите код Вашег радио трговца
Генерално стовариште:

Вининг
Београд

Норис
Загреб

ГАСКОЊСКЕ ПОСЛОВИЦЕ

Три кћери са мајком, то су четири ђавола за оца.

Ако осећаш досаду, иди у манастир; ако ти ни тамо није довољно досадно, ожени се.

Вода квари вино, фијатери улицу, а жена човека.

На але жене добро пази; што се добрих тиче, ту ти ни највећа пажња не вреди.

Задовољство је дете љубави, али рђаво дете, јер оно убија своју мајку.

Ако хоћеш један дан да будеш срећан, заручи се; ако хоћеш три дана да будеш срећан, венчај се; ако хоћеш целог века да будеш срећан, немој да чиниш ни једно ни друго.

ДВЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ

Две земље у Европи спремају свака по једну огромну народну енциклопедију: фашистичка Италија и совјетска Русија. Талијанска енциклопедија имаће 36 великих томова, руска 50 до 55. Дванаест томова руске енциклопедије већ је изашло из штампе, док ће се прва књига талијанске енциклопедије појавити кроз који дан. Русн рачунају да ће завршити издање целога дела године 1934, а Италијани око 1937.

Додајмо да руска енциклопедија има до сада већ 70.000 претплатника а италијанска око 22.000.

Рене Клер, који режира филм "Краљица лепоте" по једној новели Хајнриха Френкела, изабрао је за интерпретаторку главне улоге Луизу Брукс.

Интересантности о новим филмовима

„ПОБЕДА МЛАДОСТИ“ ПРВИ ОВОГОДИШЊИ ФИЛМ МЕРИ ФИЛБИН.

Мери Филбин, неоспорно једна од највећих америчких филмских уметница, појавиће се ускоро у свом најновијем филму „Победа младости“ где ће играти поред двојице исто тако чувених уметника, Лионела Баримура и Дон Алварада, нарочито познатог из филма „Кад ја љубим чувај се“, где је био партнер незаборавне Долорес дел Рио. Овај трио у погледу уметничком стоји на великој висини, а уз то „Победа младости“ има један од оних сикера који му осигуравају успех у општој конкуренцији. У погледу режије филм „Победа младости“ садржи многе нежне и импресивне сцене које истовремено тако снажно дејствују да нас и њихов дубоки ритам потпуно осваја. Филм „Победа младости“ биће приказиван код „Корзоа“.

ФРЕД ТОМСОНА ВИДЕЋЕМО УСКОРУ У ФИЛМУ „ДОН МАЈК“.

„Дон Мајк“ је филм пун центименства, љубави и јунаштва и то је интерпретација покојног Фред Томсона која му је донела огромне симпатије. Ту се испољава његово вишество у једној до сада невиђеној форми. Овај филм биће приказан ускоро код „Наркипа“.

ОЛГА ЧЕХОВА У ФИЛМУ „ПАКАО ЉУБАВИ“ КОД „КОРЗОА“.

Кадгод је реч о великој руској уметности нама долазе на памет они најбољи међу најбољима и њихове највише творевине. Тако исто ћемо дуго задржати у сећању и ову значајну творевину Олге Чехове, њен „Пакао љубави“ који нам ове недеље открива приликом премијере код „Корзоа“.

ФИЛМОВИ КОЈЕ БИОСКОП „БАЛКАН“ ПРИПРЕМА ИДУЋЕ НЕДЕЉЕ.

„Потопљена флота“ је филм са великим борбама на мору и снажним драмским догађајима који кеверо-

ватно узбуђују гледаоце. То је трагедија посаде која бива за време једне борбе жива закопана на дну морском. Овај велики филм биће приказиван идуће недеље код „Балкана“. — Још један програм који је такође на репертоару идуће недеље обухвата ове сензационалне каубојске филмове: „Врађја Гудура“ и „Победници Прерије“ са чувеним каубојским старовима у главним улогама.

НЕКОЛИКО ЖИВОПИСНИХ ФИЛМОВА КОЈЕ ПРИПРЕМА „НАРКИПО“.

У току ове сезоне „Наркипо“ нам је пружио низ најразноврснијих филмова од каубојских сензација до салонских драма. Али тај разноврсан и свакако живописан избор још није исцрпљен и ми ћемо у току следећих дана имати прилике да видимо Бук Џонса, Том Микса, Риф и Рафа, Харолда Лојда и многе друге популарне и омиљене филмске старове. Тако на пример Бук Џонес се јавља у одличном филму „Дуг части“, Том Мике у „Златном Понору“, Риф и Раф као авијатичари, а сваки од ових филмова представља читаву сензацију.

ХАРИ ПИЛ У БИОСКОПУ „БАЛКАН“.

Хари Пил се појављује ове недеље опет код „Балкана“ у филму „Позор Хари!“ где му се пружају многе могућности да изводи своје успешне сензационалне атракције. Јер он је вазда неустрашив, борбен и пун пожртвовања а све то доприноси да осетимо према њему искрене симпатије. Филм „Позор Хари!“ је један од оних филмова који се врло радо гледају.

Ренс Инграм завршава „монтажу“ филма „Бегунац“. Кад то заврши отпутоваће у Африку на једно дуже путовање. Он има намеру да направи један филм који ће се догађати у Африци, али како сценарио нема, то има намеру да на лицу места тражи идеју за сценарио.

ЈОШ ЈЕДАН »ЖИВИ ЛЕШ«

Холливуд је захватила велика мода руских филмова. После „Козака“, „Ане Карењине“, „Црвене игралице“ и многих других, сада ће се снимити и „Живи Леш“ и поред тога што ће овај нови филм имати да надружи конкуренцију познатог Пудовкиновог оди Озеповог филма.

У овом новоме »Живом Лешу« играће главни протагонисти из »Козака«, Џон Цилберт и Рене Адоре.

КРВАВ ВЕРСКИ РАТ — У ЈЕДНОЈ ГИМНАЗИЈИ

Немачка штампа врло је узбуђена једним случајем који је се догодио 8. марта у Фридрих-Вилхелмовој Гимназији у Берлину. Петнаестогодишњи гимназист Херберт Акерман тако је претукао свог друга Отмара Нау, да је овај на смрти. Разлог је верске природе. Нау је евангелиста а Акерман католик, те је сваки припадао другој верској групацији у разреду, а између ових групација дошло је већ до честих разрачунавања и тучњава.

СВАКО МАЂЕ НЕШТО

Колико може да се уштеди муке, времена и једна, да знате како много што шта можете набавити за мало новца, што Вам сваки дан доноси небројено пута и корист и радост. Дневно ничу

Нови Јединствени проналазци

најразличитијих предмета за свакидану употребу. Треба да пролистате само једвапут велики илустровани давог-ценовник светске отпремне куће

H. SUTTNER,
Ljubljana, br.: 965.

и бићете изненађени, колико има ствари које су и Вама потребне, а још их ње познате. Осим тога пружа Вам тај ценовник диван избор предмета са одећу, кућанство и тоaletу и за сваку другу прилику.

Ценовник добијате бесплатно ако још данас пошаљете Вашу тачну адресу фирми Х. СУТНЕР.

СПОРТ

РЕАЛ МАДРИД ВОДИ!

Чувени шпански клуб води у првенству своје отаџбине, са 6 бодова и голдиференцијом 9 : 2. Све своје досадање противнике: Еуропу, Барселону и Атлетик (Мадрид) је тукао сигурно. Он је сад оно што је Еспањол био у прошлогодишњем првенству. Сматрају га најбољим клубом Шпаније, што доказује највећи број (7) узетих играча за државни тим. Најопаснији су му ривали чувени Атлетик Билбао и Реал Социетад, који имају само по 1 бод мање, али знатно бољу голдиференцију.

Сјајан дочек Заморе

Еспањол је после победе над Реал Мадридом освојио првенство Шпаније. Али његова победа није убедљива, јер су поражени исто тако могли да је добију, пошто им је и сам влажан терен боље конвенирао. Међутим у вратима садањег првака Шпаније је стајао најбољи светски голман Рикардо Замора, који је колосалном одбраном осујетио сваки успех противника. За ово је био богато награђен од својих суграђана, који су му приредили бурне овације. Залуђена маса би га задавила од великог одушевљења, да и сама власт није морала да узме учешћа.

Б. Т. С. К. „АДИРА“

Клуб је основан 1924 године под иницијативом г. Боре Стојановића, који клубу даје горње име, под којим се недавно пријавио Б. Л. П-а и примљен у чланство Ј. Н. С-а.

Чланови су већином трговачки помоћници и за сада броји преко седамдесет чланова.

До годишње скупштине био је председник г. Стојан Станковић, који је вршио своју дужност савесно од I-VIII до 17.-XII-928 кода је на годишњој скупштини смењен због одласка у војску.

На годишњој скупштини изабран је једногласно за председника и за вођу фудбалске секције познати београдски спортиста г. Милан Јакшић „Јакша“.

Тим београдске „Адира“, прошле године успео је да однесе сјајну победу над С. К. „Моравцем“ од 10 : 1.

У прошлом броју донели смо слику на којој су са лева на десно: Никола Николић десно крило, Милош Грубић полу-десно, Драг. Тасић десни халф, Јован Скенцић десни бек, Петар Ђоздић голман, Стојан Станковић, леви бек, Никола белић леви халф, Лазар Спасојевић полулево, Александар Славковић лево крило. У средини: Васа Шолић центар и Милосав Ракић центархалф.

*Сајун
блаи и чисти*

скроз парфумисан, угодно освежује. Угледно пакован. Елида квалитете, фаворит свију. Чувар Ваше лепоте.

ЕЛИДА *фаворит* **САПУН**

ТИМ ЛАЈЧЕСТЕР СИТИА

Лајчестер Сити је за првенствену игру против Вест Хем Јунајтеда одредио ову чету: Мак Ларен; Блук — Бровн; Дан — Хине — Чендлер — Локхеад — Бари. Сусрет ће се одржати у Уптон Парку. Исти је од веома великог значаја и по само водеће место, јер се Лајчестер налази на шестом, са 7 бодова али и са 2 игре мање од Велнесдаја. Његов противник који уз Арсенала представља најбољи лондонски клуб, није у ранијој форми. У почетку првенства је обећавао великог фаворита, али је доцније попустио, падајући све ниже, док коначно није заузео 18 место, на ком је и сад.

Ипак је он у стању да изненади. Како ће прву линију водити чувени Ватсон, то ће Лајчестер имати веома мучан посао.

ПРАВИЛНО РАСУБИВАЊЕ

У малом градићу Осегор венчавао се један занимљив пар. Младожења, мрпав, лепо избријан сељак, свакако да беше превалио седамдесету годину, док је млада, румена и свежа, имала једва 16—18 година.

Неко, посматрајући њихову разлику у годинама, рече:

— Изгледа ми да је ово брак из љубави.

— Крај оволикe разлике у годинама пре бих рекао да је то брак који је диктиран материјалистичким побудама и разумом, — приметно је сусед.

— Искључено! додаде трећи. — Млада још није у тим годинама да би могла имати разума, а он је опет одавно прошао те године када човек има разум!

У мој земан и с'г

Баба Краса прича својој комшиници

(Довосямо ову стару и лепу причу у стиховима из нишлијског живота од наше омиљене списатељице г-ђе Јелене Димитријевић, у којој је она верно описала љубав и удају младе девојке оног доба, кад се волело кроз „капицик“, и доцније разочарење баба Красино кад је угледала сав „резил“ и срамоту на модерним баловима). А шта би тек сада рекла баба Краса?

I.

О комшике, мори Васке,
Јела, јела да седимо!..
Седи, керко, да зборимо!..
Баба Краса зна и може,
Да си прича, лелке, Боже.
Туј на доклат сама седим,
Седим, седим па си мислим:
Што си бидну још од време
К'д бе млада керко блага..
Много си је што биднуло,
И одамно битисало,
Ама у мој си је памет,
Две ми очи, жи' ми Митко,
До рушчичак све остало.
Мој си татко, Аци Златко,
Богат бија!
Најубаву у град кућу
Напраио.
Па одаје — што су много!
Буд су млого туј су красне,
Онај, онај најголема —
Убава је, ваке нема,
Сауд наокол' миндерл'ци
Душеме ти скупа ко'а
Таки исти и јаст'ци,
Такај чоја, такај боја;
Па рафови чивиолади;
Устабаше све праили
Изрецкали, нашарали!
У одају шарен таван
А перцери? Тесте тамози...
Мор, кој не да се сети
Све да прича?! А, ете ти!..
Кол'ко сам се узбунила
Мој си татко, Аци Златко
К'д си ти је куповаја,
Дага кажем, да не слажем,
Ше' стотине гроша даја.
Ама и јес' убав бија,
Шарен, ален, санким гори
Кој га гледа све си вика
Ете с'г не да прозбори!
Па пердики, гледалики
Е млого се је што имамо —
Теке се је потикало.
А па што си бакча беше —
О, убава, леле туго!
Жи' ми господ њума жалим
Понајвише од све друго.

Кај у њума што је цвеће
У цели град нема веке.
Ја бе' керко млада здрави,
Па богами и убава,
Под зелени асмалаци
В'здан седим, в'здан појем
А на гергеф в'здан везем —
Учкурлаши и јегл'ци,
Е вредна си таг беошем.
А с'г?!!..
Младос', здравје она снаг...
Све отиде у бестрага.
У... С'г си видо жи' ми Господ
Буди сам си оронула
Туј сам много пошунула.
Не казујем керко блага,
Што си тешем да казујем;
Слат', по сит скоро врви
С'с друго замајујем.

II.

О комшике, мори Васке,
Жи' ми Митко, до данаске
Још си несам ни једанпут
На никому казувала,
К'д девојка бе' у татка
Чорбаџију Аци Златка —
Једнога сам милувала
Убав беше... туго нанес
Заш' си дирам старе ране?!
У пашу с' хатип бија,
Па се тамо научија,
Да се носи такој красно
Како турци што се носу,
Кад на ларму дигне косу, —
Уф, да се ма'нем да не зборим,
Кунем ти се са искаш —
Баш теошем да изгорим!
Чешире му човалије!
Од џамфес му антерија
А џамадан с'рмалија,
Путине (цители) му пра'е крца,
На девојке вади срца.
Фино фешче накривија,
У... млого је личан бија!
Крупне очи — како филџан,
Црне веће како гајтан,
Оној пусто лице бело
А мустаћи, црни, црни,
Кад он пројде га ја гледам
Па си мислим: „Митко сврни!“
Салте мислим, а не зборим,
Јоок!... Не смем уста да отворим,
Да не чује датка,
Да не каже на татка.
Две ми очи не да кара —
Бе ризили, не да тепа —
З'л је бија Аци Златко.
Бог да ми те прости татко!
Ја милујем, бећар не зна,
Три године рамне таман!

Па ослабе, поквари' се,
Те да умрем... Бошке; ама!..
К'д једанпут, керко блага,
Баш у јесен то беоше,
Стринка Тимка, моја датка,
Барабар си отидоше
У мојему чиче лојзе
Да наберу мало гројзе.
С њи отиде измећарка —
Ја остадо самач' чка.
Никој нема да ме варка,
С'лте једна наша кучка,
Девојка сам, стра' ми дојде —
Да не сврне некој тијан.
'Ел ти азг'н кој си пројде,
Знаш, у турски беше земан;
Скоро бидну до капију,
Да си турим бар чивију,
Теке некој на капицик
Од стринкину бакчу лупа!
Ја потрча да отворим,
Под груди ми тупа, тупа,
Игра исто како пиле!
Трчећким се мислим: Бошке,
Белки лупа батка Миле?
Зна сама сам, па ме плаши,
Ништо за тој ми смо наши.
Да сас мене шалу тера
Од време се научија,
Како и ја што беошем,
И он такој — арамија!
О, комшике, Васке мори,
Ја аманс'з кад отвори —
Препадо се... стапу бела!
Како дувар ништа друго,
Узигра ми снага цела,
Видо' — Митка... Туго, туго,
Миткоо!.. лелке! уплаши се
За капицик уфати се
Да не паднем.
Мало пројде, ја осети' —
Почну лице да ми гори
Како огањ!.. Ја си ћутим
А и он си ич не збори!
Черек пројде, све ћутећким,
Земљу гледам, гред ње' стојим
Испод груди кол'ко лупа
Чинимиске две ми очи —
С'г не нешто да искочи!..
Што да праим, лелке туго,
Да л' да бегам што ћу друго?
Он ме гледа, ја познавам,
Па на Бога душу давам.
Такој, такој, — од прозбори,
Кротачко ми: „Красо мори!“
Погледа га — и гледа ме...
Пољуби ме!
Три, четири, пе', шес' пут
Загуби' се, па му вр'ћа!
И тресо се како прут...
Овој бидну, како бидну,
Мори Васке, керко блага,
Не пројдоше ни три дана,
У нас дојде снашка Вана
Жена си на газда Петка,
А на тога Митка тетка.
На одају нашу врата
С'с руке је отворила —
С'с грбину затворила;
У одају датка, татко —
Много си је там' зборило.

К'д излеже снашка Вана
 Ич ми не би керко мило
 Ја ту гледам и познадо:
 Чело ту се натуштило.
 Отиде си она таман,
 Одама' чу си, лелке, аман
 Куд мој татко вика, вика:
 „Безосрамна кучка дошла
 Да ми моје чедо иска,
 Да га удам за чапк'на —
 Па да довед вије тиска.
 Тражи керку ћатип Митко
 Од најпрви чорбаџија.
 Пуст пезевенг, чапкун турски
 И баба му такав бија!!
 Што не рече не се знаје,
 Да ти причам — срамота је...
 Јоште вика, вика, шује,
 Но се овој, кај што реко
 Не мож' више да казује.
 Плачећким сам у одају побегнула,
 Плачећким сам на миндерл'к ја легнула
 А докле сам ја плакала,
 Како шићер блага датка —
 Татка ми је уташкала.
 Тој си бидну и веке су
 Божићеви пости дошли
 Ама моји грдни дерти
 Још никако нису прошли.
 Одим, седим и работим —
 Мисал' ми се с Митка маје.
 Моји дерти и јадови —
 Сам единак Господ знаје!
 Такој, такој тек један дан
 На дванаест сата рамио
 Баш си оца поје акшам,
 Још не бидну добро тамно;
 Татко дође из чаршиу
 И пун фишек, баш пунчач'к
 Донесе сас леблебију.
 Мен' га пружа, а у датку
 Ништо много погледује
 Па се нешто осмешкује
 И мустаћи упредује.
 Ја излего. Мало пројде
 При мене си датка дојде.
 Радује се и збори ми:
 „Честито ти, керко Красо,
 Најдомо ти љубегију
 Дало'мо те за Михаила —
 Син на Мане чорбаџију,
 С'г ће гости да имамо,
 Ајде, керко, скоро справљај
 Леблебију и ракију.“
 Ете такој о комшике,
 Бе' под нишан до меснице,
 А од дерти како дуња
 Ужуте ми бело лице.
 К'д сам се на венчувала,
 Пред олтар сам заплакала,
 Зашт' да кријем, кад Михала
 Баш ич несам милувала
 И дни многи бе'у прошли,
 Од ум Митка ич не сметну,
 Грозница ме утресује,
 К'д га видео ел га сретну!
 Од како се бе' одала
 Година се навршила:
 А т'г сам си, керко Васке
 Мушко чедо задобила.
 На никоју не казујем

Максуз куму поручујем,
 Да на душу севап стекне,
 На чедо ми име рекне
 — — — — — Митко.....
 Кум си ми је добар бија,
 И жељу ми успунија.
 Душа ми се умирила,

Рана ми се залечила.
 На Господа нек је 'фала
 Осам деца, еве имам!
 Ни једно ми неје драго,
 Како Митко моје благо.

— Наставиће се —

Школа декоративне уметности г-ђе Маргите Предић

Пре три године отворила је г-ђа Мар-
 гита Предић школу декоративне умет-
 ности, без икакве рекламе, а можда зато
 многе Београђанке не знају за ту шко-
 лу, где могу да науче да саме раде најфи-
 није уметничке радове, којима би укра-
 силе своју кућу...

У Капетан Мишиној улици број 16.
 отворена је била изложба и радови су
 задивили својом лепотом и уметничком
 израдом... А оно, што је најлепше, у то-
 ме је, што се све то ради тако брзо
 и лако, и изазива један стални интерес.

Г-ђа Маргита Предић.

јер оно што се изради у тој школи не
 може да се купи ни у једној фабрици,
 нити се види у београдским изложбама...

Г-ђа Предић се студирала декоратив-
 ну уметност у Паризу и сав материјал
 набавља из Париза.

На електричној светлости фасцинира-
 ла је лепота тих радова... Оне велике
 линије на металу, пластично извођење
 орнамената, стилизованог биља и животиња...
 Затим мозаик, радови у дрвету,
 елегантни столови, сечење у дрвету (тар-
 со) бојење, политирање, нагоривање др-
 вета и украшавање.

Радови у кожи са пластичним модели-
 рањем и бојењем необично су луксузни
 на изглед, а врло јевтини. Са хладним
 емаљом на стаклету изводе се дивне фи-
 гуре, а емаљ се ставља и на метал и
 дрво.

Једна нова материја *накролак* ими-
 тација седефа, употребљава се за прав-
 љење дивних абажура, који су нешто
 ново и чаробно на светлости... Замисли-
 те, госпођице, један абажур од седефа-
 сте чипке, а ту чипку изрезали сте ви

својим ручицама...

Па онда радови на свили са *релеф*
 перлама... То су ситне перле као прах,
 разних боја, црвене, златне, жуте, зе-
 лене, плаве... врло сјајне, и кад их освет-
 лите увече, ваше јастуче изгледа као да
 пламти или се прелива као да пада на
 њега светлост разнобојних сијалица. А
 то се тако брзо и лако ради... У једном
 узаном фишеку имате неку лепљиву теч-
 ност, коју спуштате на цртеж, као кад
 би филовали тарту, а те лепљиве линије
 посипате сјајним перлама, и правите цве-
 тове и разне шаре...

Тако могу да се раде шалови вечерње
 тоалете, нарочито за глумице за бинско
 ефекте.

Рад на металу је необично интересан-
 тан. То изгледа нешто тешко; као ста-
 рина, од бакра и бронзе, а ви обичан
 шинкоплек превлачите разним киселина-
 ма, пошто сте израдили на њему орна-
 менте, и добијате ствар да се и ви сами
 изненадите...

То је необично интересантна школа,
 кроз коју треба да прође свака беспо-
 слена београђанка, јер опажа се да се
 сад много раде ручни радови...

Али колико вама, госпођице, треба
 времена док навезете једно јастуче, а
 много брже ћете да израдите у тој шко-
 ли једно јастуче на сомоту, са кога ви-
 дите боје помоћу хлора, па после доби-
 јете боје које хоћете.

У школи има доста ученица, нарочито
 младих госпођа, које се радују да тако
 лепим уметничким радовима украсе своју
 кућу, а има доста и госпођица, али је
 више девојака које имају професију. За
 госпођице из монденског света, којима
 је некад врло дуго време, ова школа би
 била од користи.

На тој изложби, коју је приредила
 г-ђа Предић, директорка школе, са сво-
 јом наставницом г-ђицом Надом Аџић,
 могли су се видети најлепши уметнички
 радови ученица. Врло је упадљив био
 један бажур од неранцасте свиле са укра-
 сом металног лишћа, рад г-ђе Маре Бор-
 љевић.

Свима београђанкама може се препоручити ова школа, јер је познато, да
 наше жене са укусом намештају куће
 и показују много љубави према стилу,
 и уметничким стварима. А тако је лепо
 доћи до уметничких стварчица кад то
 не стаје много.

ПРЕСТАНАК ФИРМЕ МЕТРО-ГОЛДВИН?

Велико-кинематографско предузеће Метро-Голдвин-Мајер изгледа да ће престати да постоји. Према вести коју је немачки часопис »Лихтбилдби-не« примно из Америке, дирекција ове фирме је у преговорима са предузећима Варнер и Фоке да једно од ових предузећа откупи Метро-Голдвин.

За сада веће изгледе има Варнер Брос. Фоке је пре кратког времена откупио огромни број биоскопских сала у Америци и уложио свој капитал у њихову експлоатацију, док Браћа Варнер откупљују предузећа и изгледа да имају намеру да уаму сву продукцију у своје руке. До сада су откупили Станлеј Компанију и Ферст Нешенел, сада ће ваљда и Метро-Голдвин-Мајер. У томе случају нова фирма Варнер-Метро била би највеће филмско предузеће Америке, поред Парамунта.

ВЕРНОСТ

— Хоћеш ли ме увек вољети, Ал-фреде?

— Кунем ти се! Ти си моја вер-ница, и то ћеш ми увек и остати.

ВЕЋ 32 ГОДИНЕ

служи

болесним и здравим

Фелеров прави миомирисни
„Елзафлуид“

Болесним

је Фелеров-Елзафлуид поуздано кућно сред-ство и козметикум за

умиривање бола, чије се деловање хвали силесијом латинаца и из високих кругова и далеких земаља. Код оштре бола у лицу, у целом телу, код чулања у зглобовима, зубобола, главобола, за масирање код реуматичне бола, као облог на озледе и у многим другим случајевима, кад је потребна брза помоћ

Здравим

је поуздано средство за заштиту код сува-ше велике осетљиво-

сти на хладан ваздух, зајачање мишица и живаца за освежење смањене снаге, па је и дефини-фично средство за руке, зубе, уста и орган дисања, као обрива од назаба, кијавице и грипа-за одржавање сауна код гурглања, против кашља-промукаоности итд. — За негу главе, као долатак свакодневној води за умивање и т. д.

Изнутра неколико капи на шећеру ублажују боли и угодан пријату. Добија се у апотекама и сличним радњама, бочица за покус 6 дин., двострука боца 9 дин. или велика специјална боца 26 дин. Поштом барем један пакет који садржава 9 бочица за по-кус, или 6 двоструких или 2 специјалне боце, 26 дин. Шест овјакних пакета тако Дин. 250.—, све већ заједно са поштарином и наковањем код: EUOEN V. FELLER, њекарник, Stubica Donja, Elzatzg, 372 — Hrvatska.

Ако Вам је потребно и добро средство за про-баву, наручите уједно и Фелерове Елза-пилуле, које благо терају, 6 кутуја 12 дин.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЉЕ

Саватијева улица.

Свако може добити на отплату

За **100***— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200*— динара

За **150***— дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200*— д.

Колумбија № 109 А

За **200***— дин. месечно

са 15 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

За **300***— дин. месечно

са 15 плоча а капаром од 500 дин.

Ваш сат биће стручно и на

време оправљен

а по солидној цени у радњи

М. Г. КАРИЋА

Краља Милана 116. — Београд.

Читајте Недељне Илустрације

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајхмана.

6)

„Грофе Бифоре, зар хоћете да се светите једној слабој жени? Зар да будете двогуби убица?“

„Убица! — Страшна реч је донекле утицала да се гроф прибере.

Ступио је руку с оружјем и рекао:

„Јест, то је истина, гроф Бифор је под своје старе дане постао убица.

Он је невероватан срам натоварио на своје старо добро име, он је свој род пред целим светом обесчистио.

Као да крљушти сада падају с мојих очију и ја увиђам да су сви имали право који су ме одвраћали од ове авантуристкиње, од ове блуднице!

Али ја сам био заслепљен и сада греба да испаштам своју глупост, сада сам због једне беднице, озлоглашене жене, постао и убица!

Лола Монтец — то је твоје дело!

Не, ја те нећу убити, ти ниси достојна мог куршума; проклета да си од мене за навек!

Ја ћу се драговољно предати судији, нека чини са мном што хоће; гроф Бифор ће показати, да није и последњи траг отмености и разума у њему изумро.

Могу ме одвести на гилотину — ах, шта ми вреди сада живот. Збогом грозни свете и још једном да си проклета, Лола Монтец, блуднице!“

Као луд је појурио из собе напоље и оставио плачућу Лолу саму с мртвим телом Армана Февријеа.

И одржао је реч. Гроф Бифор још истог јутра је се јавио судији.

То је била огромна сензација у Паризу. Сви су ожалили младог Армана Февријеа, који је своју љубав према Лоли Монтец животом платио. Жалили су и старог грофа Бифора, који је тако срамно варан и на послетку због љубави извршио убијство.

Проклињали су Лолу Монтец, која је имала на души један човечји живот и други живот упропастила.

Када је се идућег дана опет на бини појавила, више није било плескања, не, звиждање ју је одмах натерало да се одмах врати у гардеробу, пре него је учинила први корак.

С њој је ушао управитељ позоришта и саветовао да спреми своје ствари и одмах напусти Париз.

Она је увидела да је он у праву и сутра дан је заиста с Катин, старом клеолком, била спремна за пут.

„Куда ћемо ићи?“ запитала је старица.

„Ја сам о томе размислила“, одговорила је Лола Монтец. „Овде у Паризу не можемо дуже остати; потражићу срећу на другом месту. Путујемо у Брисел!“

После кратког времена, пошто је Лола Монтец у Брислу правила фулуре и као у Паризу буру од одушевљења, изазивала, дошла је полиција и рекла јој да је у Брислу она нежељен гост.

У Брислу нису хтели трпети жену, која је у Паризу такав скандал начинила, била опасност за боље друштво, и која је на души имала смрт једног човека. Позвали су је да иде из Белгије, ако не жели да је полиција насилно уклони из Брисла и Белгије.

Лола Монтец је одмах помислила да је гоне робијаци младог Армана Февријеа и породица грофа Бифора. Увидела је и то, да се с таквим непријатељима неће моћи борити.

Њој дакле није било ништа остало већ да иде из вароши и земље и да потражи ново место за свој даљи рад.

Изабрала је Берлин и није рђаво учинила. Јер су јој тамо предстојали нечувени триумфи; број обожававалаца, који су се јавили већ код њеног првог ступања на бину, био је већи од париских обожававалаца.

И овде је била обасињана поклонима те је Лола Монтец могла у Берлину живети сјајно као што је живела у Паризу.

Становала је у отменом хотелу у Фридриховој улици и држала пуно слугу и своју властиту екипажу, коју је добила од једног од најотменијих обожававалаца, од једног принца краљевске куће.

Цео Берлин је већ знао за то познанство, које је такође платонски прошло као и сва остала познанства.

Јер Лола Монтец није волела младог детињастог принца; примала је његове поклоне и плаћала му очаравајућим осмејцима. Понекада му је допуштала да с њом вечера више ништа.

Она је знала да је за њу познанство с принцем краљевске крви најбоља реклама, и због тога је била више поносита, него због многих поклона, које јој је принц слао. Лола Монтец је била богата, имала пуно накита и поклони за њу нису ништа значили.

У осталом и управитељ позоришта био је мишљења да је од највеће користи за играчицу познанство с принцем и да би однос прошао без сензација, да принц није погрешно рачунао да ће све већим поклонима моћи најпосле откупити наклоност лепе жене.

Он је обасињао Лолу Монтец све више поклонима и све више јој се наметао.

Али његова апанажа то није могла поднети.

Принц је дошао у новчане неприлике, узајмљивао код зеленаша, потписивао менице и у томе су му берлински богаташи радо излазили у сусрет — пруски принц је имао највећи кредит.

Али је дошло време да се плаћају менице и повериоци су наваљивали на њега.

Принц је увек био издашан и Лоли Монтец слао многе поклоне за које је остао дужан, као што је био дуг за кола и коње.

Сада су се причевни повериоци окренули краљевској благајни.

Благајник је се показао љут — цела ствар је морала бити саопштена краљу, јер се тицало огромних сума.

Било је познато да је пруски краљ у новчаним стварима био врло строг и био је ван себе од љутине, када је дознао за дугове свог сина.

Он је сасвим радикално прешао на дело. Мислио је да ће на заљубљеног принца врло добро деловати да предузме пут на исток и да се Лола Монтец протера из Берлина. Да се с њом уради онако, како је у своје време урађено у Паризу и Брислу.

Један од министара је пак предлагао да се од играчице одузму поклон, које је од принца примила, али о томе краљ није хтео да чује.

„То не иде“, рекао је, „она треба да их задржи.“

Ја од ње ништа више не тражим, већ да одмах напусти Берлин, и то још вечерас; ако се противи, да се протера преко границе. Побрините се о томе, да Лола Монтец још данас иде из Берлина!“

Ове речи су биле управљене шефу полиције и он је знао шта треба да ради.

Он је отишао у вече у позориште и када је представа била свршена, појавио је се у гардероби играчице и позвао је одмах да напусти Берлин.

Лола Монтец је планула и рекла да ће себи прибавити право. У Берлину има суда, који сваком човеку ујемчава право и она ће га тражити.

Када је то рекла, шеф полиције је дао знак неколицини чиновника и ови су дохватили играчицу, стрпали је у кола, која су напољу чекала и ноћу је уклонили из вароши.

Није јој била уважена ни молба, да узме своје ствари и стару служавку.

Али су јој рекли да ће креолка са стварима играчице за њом доћи.

Тако је дакле Лола Монтец доведена на пруску границу и тек тамо су је оставили полицајци, који су је пратили.

После неколико сати у другим колима стигла је креолка са свима драгоценостима.

„Где смо сада?“ Запитала је Катн. „и куда ћемо одавде?“

„Ми смо у Саксонској“, одговорила је Лола Монтец и „путујемо у Дрезду.“

Чим су стигле у Дрезду одмах је се Лола Монтец упутила генералном интенданту краљевског дворског позоришта.

То је био веома љубазан човек, који је рекао да је срећан што му се дала прилика да позна славну Лолу Монтец.

„Ви заиста долазите у врло zgodно време, госпођице“, рекао је он.

„Његово Величанство краљ је се пре неки дан пожалио што у Дрезди немамо ни једне велике уметнице, а нарочито нам недостаје добра играчица.“

Разуме се да сте одмах ангажовани и сви Ваши услови ће бити унапред примљени.“

Лола Монтец је поменула врло велику награду и интендант ју је без једне речи усвојио.

„Ја имам“, додала је Лола Монтец, „да ставим још један услов.“

„Реците, госпођице“, одговорио је интендант, „мислим да ће бити усвојен.“

„Тражим“, одговорила је лепа жена, „да овде у Дрезди представљам без бојазни да се у мој уметнички рад меша полиција или чак да ме из земље протерује.“

Генерални интендант је се почешао иза ува.

„На жалост то не спала у моју надлежност, госпођице“, одговорио јој је, „Ту вам молбу не могу испунити ја већ — само Његово Величанство Краљ.“

Ви ћете се с тога претриети, докле ствар изнесем пред Његово Величанство; нема сумње краљ ће Ваш услов испунити и Ви можете на то рачунати да Вам у року од три дана поднесем готов уговор.“

Заиста Краљ Саксонски је био веома радостан када је дознао да је Лола Монтец дошла у Дрезду и да хоће да ступи у његово дворско позориште.

Али пре него што је испунио захтев лене играчице, дошао је к њему пруски посланик и јавио му да је од свог краља добио писмо, у коме се тражи да се Лола Монтец авантурискиња која је из Париза и Брисела срамно прогната и која је и у Берлину правила такве

авантуре, спречи примање у Дрезди.

То је у неку руку била ствар, која је требала бити поверљиво свршена и коју не би могао одбити саксонски краљ.

Али саксонски краљ ову молбу свог пруског брата није хтео испунити.

„Ваш краљ грешни што се меша у моје послове“, рекао је пруском посланику.

„Јест, ја знам да пруски краљ налази задовољство да броји дугмад на блузама својих гардиста.“

Противу тога ја немам ништа, али бих волео да се не меша у уметничке послове, који су моја приватна ствар.“

Али када је пруски посланик остао сталан и хладно наговестио да због неиспуњавања молбе његовог краља могу настати политички заплети, саксонски је краљ узвикнуо:

„Но, због једне Лоле Монтец не смеју настати политички заплети.“

Ја то не чиним радо, али када пруски краљ узима ствар тако строго, онда сам готов да у овој ствари поустим.

Јер — ма како да бих радо волео да видим Лолу Монтец у мом позоришту, ипак она не вреди толико, да због ње дођем с Пруском у опреку.

Дакле Лола Монтец неће представљати у Дрезди, него ће бити протерана из Саксонске.

Генерални интендант краљевског дворског позоришта је одржао реч. Трећег дана је посетио Лолу Монтец.

Али је се на његовом лицу огледало нерасположење.

„Доносите ми уговор, господине?“ Запитала је Лола Монтец. „Је ли краљ испунио моје услове?“

„Помислите поштована госпођице“, рекао је интендант, „ја сам најнесрећнији човек, када Вам морам рећи, да је се нешто у ствар умешало.“

„Ах, нешто се у ствар умешало“, узвикнула је срдито Лола Монтец. „Није потребно даље говорити; ја знам да је дошла наредба од пруске владе.“

„Готово сте погодили, поштована госпођице“, продужио је генерални интендант. „Само то није била наредба пруске владе, већ молба пруског краља.“

И Ви ћете увидети, поштована госпођице, да мој краљ тешко може одбити молбу свог пруског брата.

Али — ипак Вам могу саопштити врло повољну вест.

Ако није могао бити потписан наш уговор — то ће Вам ипак бити указана једна велика част, госпођице Монтец.

Његово Величанство Краљ Вас позива да играте пред њим и пред одабраном публиком племића и уметника. За то вече ће Вас краљ богато наградити.“

У том тренутку је се Лола Монтец пркосно испревила:

„Захваљујем на частима да играм пред једним краљем, коме заповеда други краљ!“

Реците то Његовом Величанству и још нека Дрезда буде мирна, јер ћу још данас напустити ту варош.“

„Али, госпођице“, рекао је уплашено генерални интендант.

„С тим речима не могу изићи пред краља!“

„Чините што хоћете“, одговорила је поносна играчица.

„Ја ћу још данас с мојом служавком отићи из Дрезде, с Вама немам шта даље да говорим.“

Креолка је се уплашила када је чула, да морају ићи одмах из Дрезде.

— Наставиће се —

СПОР ОКО »МЕТРОПОЛИСА« ЈОШ ТРАЈЕ

Пре неколико месеци забележили су листови да је једна немачка књижевница, госпођа Ванда Дебекс, тужила Теу фон Харбу, жену Фрица Ланга, да је рукопис за филм »Метрополис« израдила према рукопису, који јој је г-ђа Дебекс била послала. Ова тужба изазвала је сензацију у филмском свету, у толико већу што је утврђено да је г-ђа Дебекс у праву.

Сад је међутим берлински суд одбио тужитељницу из чисто формалног разлога: због застарелости тужбе.

Али спор овим није саршен. Адвокат г-ђе Дебекс, после пропасти ове кривичне тужбе, подигао је грађанску тужбу и тражи да се његовој клијенткињи плати тантијема као писцу комада. Како је филм »Метрополис« имао успеха у целоме свету, ова награда неће бити мала, ако само и вештаци утврде да је занета Теа фон Харду позајмила сцене свог филма из рукописа који је примила од г-ђе Дебекс.

ЈОШ ЈЕДАН РЕКОРД

...разуме се амерички: између осталих најстаријих, највећих, најскупоценијих ствари, Америка поседује и најстарије звоно, — разуме се најстарије звоно хришћанске богомоље. То звоно налази се на звонику цркве у Ест Хадаму у Конектикуту и служи у исто време и да позива верне на молитву и да узбуни ватрогасце кад се појави пожар.

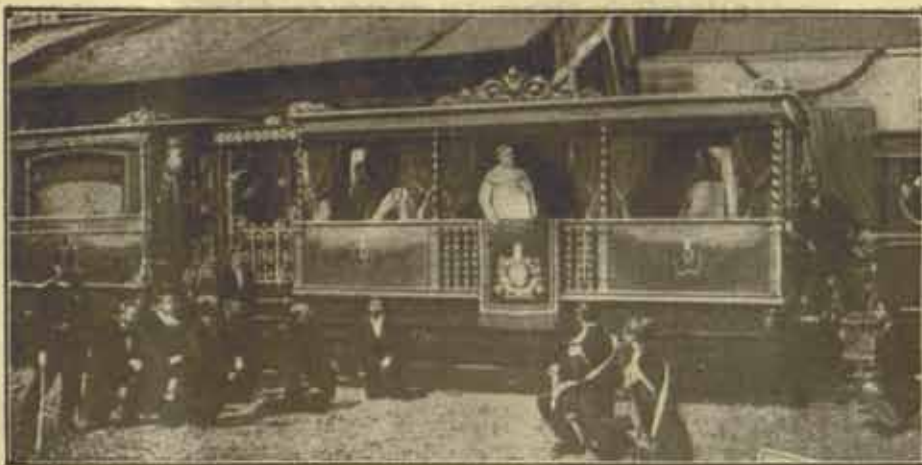
То звоно је у Америку дошло из Италије. Један натпис на њему, на латинском језику сведочи да га је излио неки Мигуел Виланцева године 815 по Христу.

ПОЗОРИШНЕ НОВОСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

Макс Рајнхарт, који је раскинуо свој уговор по коме је имао да режира у Америци један филм са Лилиан Гиш, враћа се у Немачку, где ће се опет посветити позоришној режији.

Станиславски, чувени редитељ Московског Художественог Театра, први пут се подухватио режирања једне опере. Он ће да режира »Бориса Годунова« који ће се крајем марта давати у Московском Художественом Позоришту.

Одласци из Европе у Америку позоришних редитеља и глумаца учестили су. Поред Александра Монсија одлази у Америку на дуже гостовање и Паул Вегенер са женом, затим Алберт Басерман који ће можда ићи овог јуна, а можда тек јуна 1930. године.

Папа Пиус IX у свом специјалном вагону који му је поклатио Наполеон III.

Раquel Торес, једна млада филмска глумица коју је пронашао Метро-Голдвин и која се у последње доба лансира као велики стар.

Ивета Гилбер, позната француска певачица, отишла је на дуже гостовање у Берлин. Ивета Гилбер игра и за филм: до сада јој је најпознатија улога у Мурнауовом »Фаусту«.

Ново комад Франтишека Лангера »Ферди Пистора«, који је имао у Прагу великог успеха, даваће се још ове позоришне сезоне у Берлину. — Главну улогу играће Макс Паленберг.

Домаћа премијера у Сарајеву.

II-ги чин „Савести на ветру“.

Са лева на десно Редитељ Б. Јевтић г-ђица Ј. Бачић, г. г. С. Илић, Миљуш, А. Џиновић, Н. Хајдушковић, г-ђица А. Бачић, г. г. В. Афрић и Д. Величковић.

Геста Екман, славни филмски уметник започео је у последње време да се поред глуме бави и филмском режијом.

Г. Јован Палавестра, књижевник.

„Савести на ветру“, од Ј. Палавестре.

Средином фебруара о. г. приказана је у сарајевском Народном Позоришту прва домаћа премијера. То је веома интересантна драма „Савести на ветру“, од књижевника и новинара г. Јована Палавестре. Под тим симболичним насловом писац је у овој драми од 3 чина задро у један послератни специјални проблем: пропадање једне старе трговачке куће чији домаћин није у стању да се снађе у вртлогу послератних трговачких машинија и спекулација. Његов покушај, да прибегне једном средству, остаје без успеха, и он завршава трагично, у кругу своје породице, једног сина, лаковерног децка, и кћери, смешне кавиперке и помодарке.

После премијере — комад је режирао драматург позоришта г. Бора Јевтић — публика је одушевљено поздравила пис-

ца. Комад је још једнако на репертоару, јер је то драма из Босне, која третира један чисто специјално—психолошки и економски проблем. После премијере драма је много коментарисана у сарајевском друштву, јер је аутор безкомпромисно изнео, са јаком дозом ироније и сарказма, низ послератних велеградских типова, потпуно верних данашњици. Стога није чудо да је премијера прошла са коментарима, слично као и „Многаја лета“ г. Душана Николајевића у Београду.

Наша слика приказује сцену из II чина; тренутак кад је ради коцке међу пријатељима настала свађа и жучна препирка.

ЏЕЛАТИ

Пре неколико дана је америчко министарство правде расписало конкурс за џелате и већ стижу бројне молбе. Између рефлектаната налазе се и многи интелектуалци најразличитијих занимања. Јавио се тако један млади инжењер из племићке породице који вели, да није могао у својој домовини Мађарској да добије место као инжењер и зато хоће да буде крвник, џелат. Један други опет млади инжењер по имену Мисаку има неколико проналазака, али нема новаца да те проналаске патентира и искористи, те се нада да ће му бити подељено место.

ИЗМЕЂУ ПРИЈАТЕЉИЦА

— Је ли твоја пријатељица Вера напредна или конзервативна?

— Не знам! Она носи пешир од прошле године, вози се у аутомобилу модела ове године и живи од прихода идуће године!

Интересантна црна тока од филца са ружичастим металним везом, који финим пругама проткивају црни простор.

ХУМОР

НА СУДУ

Судија. — Зашто сте само украли робу из радње, а не и новац?

Лопов. — Немојте ми, молим вас, постављати такво питање, због тога питања није ми жена никако дала мира.

Колико стаје ЊУЈОРК

Из једне америчке статистике дознају се многи интересантни податци о Њујорку највећем граду Сједињених Амер. Држава.

На пример: Водоводно друштво у Њујорку поседује две огромне водарице које снабдевају 18 милиона становника водом трошећи 16 милијарди кубних метара воде. Годишњи промет овог друштва износи 17 милиона долара.

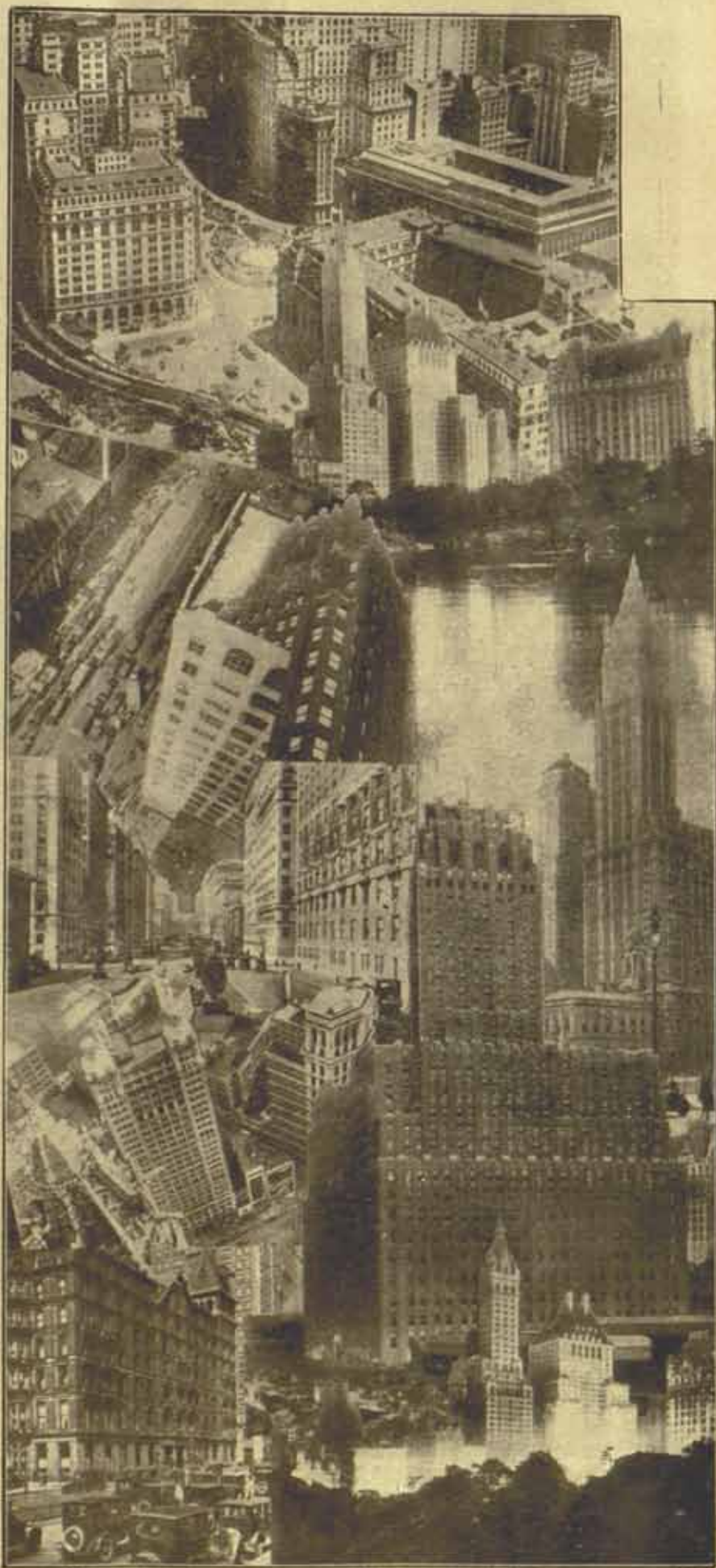
Њујорк има 47 мостова преко којих месечно пређу 10 милиона аутомобила и 7 милиона пешака. Грађење само једног од ових мостова, Бруклинског, стајало је 26 милиона долара.

Њујорк има 10 хиљада боскопа и позоришта, које дневно посете око пола милиона гледалаца. Издаци за грађење њујоршких јавних зграда пењу се на стотине милиона. Тако је само зграда државне архиве прогутала преко 8 милиона долара, али су зато њени рафови потпуно сигурни од пожара. Подизање споменика у рату погинулим војницима стајало је 25 милиона долара. У 5 авенији станују искључиво њујоршки богаташи. Луксузне зграде које се ту налазе достижу баснословну вредност. То је улица „петролеумских“, „жељезних“ и „аутомобилских краљева“. Огромна трговачка кућа Вулворт која се ту налази има 55 спратова, 6500 прозора и 4000 одељења.

У царству долара мора наравно и Берза да импонује сваком смртном. Али њујоршка Берза је стајала „само“ три милиона долара.

Огромна библиотека која има $2\frac{1}{2}$ милиона књига представља вредност од 9 милиона долара. Њујорк затим има 1.500 црква чија вредност износи на 213 милиона долара.

Американци имају обичај, приликом пристајања у њујоршки залив, да поздрављају чувену стату-у Слободе у звуцима „ура!“ Одушевљење за ову колосалну стату-у не потиче услед њене лепоте или симболичног значаја, већ Американцима импонује нешто сасвим друго. Они знају да су руке ове статуе дугачке 16 стопа (једна стопа је од прилике 33 см.) а да су јој уста 3 стопе широка, и управо ове огромне сразмере одушевљавају Американце.

Облакодери и фантастичне грађевине Њујорка.

ЗА ВРБИЦУ

С лева на десно: Капутић од сержа врло модеран. Горњи: капутић од модерног штофа за девојчице од 8—10 година. Хаљиница од персеја за девојчице од 8 година, врло модерна и шик. Горе: Хаљиница комбинована од флаanela и каше, фонсирана. Жип плисаран. Комплетна гарнитура од велутина за девојчице од 4—6 година. Горе: капутић за девојчице од 7—9 година, врло шик. Капутић од габардена за девојчице од 7—9 година. Модеран капутић од репса.

Доњи модели:

Хаљиница од велутина. Оковратник од крепа, риш плисаран. Хаљиница за девојчице од 7—9 год., врло ефектна. Горе: Хаљиница мање девојчице од флаanela. Хаљина за девојчице од 8—10 година. Доле: Хаљиница од сержа, украшена. Врло шик хаљиница од крепа, жип плисаран, оковратник од читака. Горе: хаљиница од сержа за девојчице од 6—8 година. Хаљиница од велути на оковратник од крепа.

Берберска вештина

Само 400 година после свог осплавања, Рим је добио своје прве бербере. Њих је у вечни град довео неки Тидиније са Сицилије. Од тога времена, ни берберину важило је као преимућство, али међутим цар Хадријан променио је моду: пошто је имао бразготину на лицу, он је увео опет браду.

Дошнје у 16. столећу, римски бербери научили су се и на друге позиве: имали су као плочу над радњом слику која је грубо представљала руку или ногу на којој се видело како пијавица отвара жиле уз натпис: »Овде се вади крв«. — Дакако да се крв вадила из лица. Да би боље бријали, римски бербери стављали су муштерији у уста куглицу од дрва, која му је надувала јабучице.

Римски берберин у то време морао је да поседује знања која се данас више не траже. Из њихових цеховских статута види се да нико није имао право да се бави тим занатом ако није сасвим тачно и у појединости знао за све жиле људскога тела, вештину привијања пијавица и фластера, каутеризацију и прављење тоничких напитака.

Том Микс, славни каубој стар, у једној својој омиљеној пози.

Наша земљакиња Ита Рина поред Олафа Фјорда у филму „Еротикон“, који је израдио једно чешко филмско предузеће. „Еротикон“ садржи многе интимне сцене и због тога је у Прагу приказиван само на вечерњим представама јер га је цензура забранила за младеж.

ФИЛМСКЕ НОВОСТИ

»ПОЛУМЕСЕЦ НАД НЕРЕТВОМ«

Овако ће се звати један филм који Ерих Помер намерава да почне ових дана у Берлину. Филм треба да изнесе сукоб исламске традиције и модерног доба, а одиграваће се у Стамбулу и у ... Мостару. Главне улоге играће Бети Аман и Вили Фрич.

Милтон Силе играће поред Марије Корде у филму »Љубав и Ђаво«.

Леатрис Џој, која је у последње време играла само за позориште, играће у неколико звучних филмова.

Долорес Костело игра у филму »Грех који искушљује«. Радња филма догађа се у Паризу, у једном ноћном локалу на Монмартру.

У Хوليوуду дошло је до великих промена у погледу састава »група« појединих филмских предузећа. Адолф Манжу, Валас Бери, Мери Филбин, Ме Мак Авој напустили су компаније за које су до сада радили. Конрад Фајт је се вратио у Немачку, а говори се и о повратку Јанинговом. Флоранс Видор и Естер Ралстон обновили су своје уговоре са Парамунтом, али под мање добрим условима него у прошлим уговорима. — Све ово је последица с једне стране моде говорећих филмова а с друге стране придоласка нових младих глумачких снага.

Тимоченно, један од млађих руских режисера, завршио је филм »Устаник« који има сличан сажет Пудовкиновој »Бури над Азијом«. Већи део филма снимљен је у Средњој Азији.

Шарлота Сузи и Олаф Фјорд у „Еротикону“.

Франк Борзац и Џанет Гајнор долазе 1. априла у Пешту, где ће да сниме неке сцене из Борзацовог новог филма »Будимпешта«, са Џанет Гајнор у главној улози.

Род ла Рок игра за Фокс у филму »Идеја једне жене«. Филм ће режирати нови режисер Бертолд Фиртел, који је до сада био помоћни редитељ у Фоксовом предузећу.

Пола Негри, пошто је поварила све своје раније уговоре, погодила се сада са Берлинским »Неро-Филмом« да игра у три комада.

У Француској је у филмска предузећа уложено 2 милијарде франака, 50.000 лица живе од биоскопа, биоскопских сала има 4.000, а држава од биоскопа узима годишње таксе 800 милиона франака.

Зашто човек воли да игра?

Индијске бајадере.

То је један банални факт, али се мора признати, кад га све потврђује: Што год се човек цивилизацијом више рафинира, он све више показује укусу да се приближи примитивности, као да жели да оригиналним импресијама освежи себе, или да се одмори после непрекидне активности.

Наша епоха пружа нам хиљаду примера овога закона, који је физички закон, као кад се једном стомаку премореном јаким јелима и пићима припише најједноставнију храну и чиста вода.

Имеђу тих средстава, која нам се нуде за освежавање, долази спорт, више или мање снажан, који нам растеже мишиће у вежбањем чисто физичким, а освежава и наш мозак естетским радостима, позајмљеним од уметности народа, који нису били развијени као ми данас. Зато пристајемо да носимо чворуге, модрице и повреде од бокса и фудбала.

Али има једна уметност, која задовољава у исто време и тело и дух својом активношћу... То је игра.

Игра, нарочито оваква каква се схвата данас, потпуно је у супротности са нашим модерним животом. Док човек сконцентрисава сву своју снагу у неки рад, који ће му донети извесних резултата, дотле у игри он расипа енергију, што ничим не може да оправда и нема никаквих компензација.

Овде не мислимо на оне, који практикују кореографију, већ мислимо на игру, коју човек сматра као потребу и задовољство организма... Та потреба за игром некад се злоупотребљава и организам се разболи.

Игра је инстинкт и једна функција природе, зато сви народи све расе, и у свима вековима волели су игру, па не само људи, него и животиње... Наши први учитељи игре нису били примитивни народи, како ми замисљамо, већ животиње, чијим је покретима подражавао човек, стиди

зујући те њихове кретње према класичним правилима уметности.

И одушевљене играчице у дансингу зачудиће се, кад им кажемо, да су те исте ритмове понављале и животиње и бића у преисториском добу.

Човек не долази до нових проналазака у игри, већ је све то имитовање природи.

Шта је кадрил? Ништа друго него подражавање игри тигра, петлова бурака.

У почетку игра је била продукција једне природне сцене. Доцније она добија мађијски и религиозни карактер. Тако је било и код других уметности. Прво сликарство, прва скулптура, није била једна естетска забава, већ само једно средство да се један предмет стави у домаћај човеку. Један медвед или бик, или теле, нађен међ старим споменицима не представља неку лепоту, већ само једну слику, која увесељава поглед. То је за примитивног човека животиња, коју је он укротио у камену... Исто тако је он схватао и игру, и њоме хтео да покаже своју снагу.

Игра код примитивних народа има ту улогу да покаже њихову скалу... Зато је она сурова и груба... Са грозничавим ритмовима, превијањем тела, човек пада у екстазу... а таква екстаза потребна је у религиозним играма... Зато свештеници барбарских народа играју и превијају се до махнитости... Посматрачи, опојени и занесени игром, исто тако падају у занос.

Примитивна ратничка племена увек се одушевљавају за борбе таквим играма...

Мазурка, која је одушевљавала играче прошлог столећа, остатак је једног ратничког галопса, које су ритмички изводили Мазури пре но што би пошли у бој. Па и брза полка, од

Група дама са „циц-бала“.

Из старих београдских албума

Млада и отмена госпођа 1878. год

Богати газда из вароши 1845. год.

Млада девојка 1880. год.

које ухвати вртоглавица, порекло води из Пољске, где је била једна бесна ратничка игра.

Жеља за парадама, потреба да се покаже снага и љупкост, то су разлози што се данас игра... Код жена се нарочито осећа та жеља да се допадне игром, зато је постала балерина и прво су жене играле... Доцније су почели да играју заједно и мушкарци и жене, и данас је игра као театр, једна врста пантомиме, кад два или више играча узимају учешће

Зар није један дансинг театр? Сваки пар има своју позу, свој израз и ритмове...

Модерне игре дале су рафинисаности дивљачким играма, и нико не би познао један брутални „Там-там“ у меџету.

Степен префињености једног друштва цени се према усавршавању игара...

А како би онда могли да ценимо нашу епоху према чарлстону?

Та игра је имала своју пролазну моду. Шими, који је донесен из Америке, и позајмљен од негдашњих робова са плантажа, није живео више од три године... Чарлстон је прначког порекла и једна комична фантастичност, коју су једино у стању да изводе професионални играчи.

Већина игара донесени су вихором модерног живота... Али као што их вихор донесе исто тако их брзо и односи.

Госпођица 1889. год.

Василије Стојановић, пешадиски потпуковник, који је погинуо на Четвртији, као поручник и девер једној отменој госпођици 1895. год.

ЕНГЛЕСКИ ЧИСТАЧ — КОМПОЗИТОР

Недавно су објавили лондонски листови вест да је 65-годишњи чистач Едвин Гајдер компоновао латинску мису А-Дур. Чистач је са службом у општини Ројда у Јужном Велсу и познат је као страстан музичар,

али никада није имао прилике да се музички васпита и не зна ништа о хармонији. Његове раније композиције биле су само мале песме. Мису је компоновао по наговору својих католичких пријатеља који верују у његов таленат. Кажу да је ова миса веома мелодична и припремају је да је први пут изнесу у виду концерта.

Недељне Штећрације

ПРЕПЛАТА

За сваку државу годишње 140 дина., полугодишње 70 дина.
За иностранство године 200 дина., полугодишње 100 дина.

БЕОГРАД, 24. МАРТА 1929.

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Стомилана 18, II, спрат.
Телефон број 36-91. — ПОЈДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3.

МОДЕРНИ МАНТЛОВИ ЗА ПРОЛЕТЊУ СЕЗОНУ

Грета Гарбо у елегантном спортском
мантлу од браон вуненог штофа.

Свен Ли у вечерњем мантилу од цр
ног сомота, са украсом од шљокица.

Хени Браун у пролетњем мантилу
најновијег кроја.

За власништво листа и штампарију Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.
Уредници: М. Световски и М. Игњачевић, Далматинска 58.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Неделне
Центрације

Бр.14
Дн.3

Модернизована Јулија

Г-ђа Ана Паранос, првакиња београдске драме, прославиће двадесетпето-годишњицу свога уметничког рада 5. априла ове године

Прослава г-ђе Ане Паранос

Један господин причао је о г-ђи Паранос:

„Била је нека слава, и седело је једно друштво у кафани, а ту је била и г-ђа Паранос... Тек неко дође се жито... „Где, па данас је и моја слава, рече г-ђа Ана“.

„Ех, ви, глумице, ваљда знате за славу... Немате ви смисла ни за кућу...

На те речи г-ђа Паранос се узбули, очи јој блеснуше у дубини оним њеним ватреним сјајем, устаде нагло од стола, и нареди свима: „Изволите, сви мојој кући“...

Могло је бити тада више од поноћи...

Кад је она отворила врата и ми ушли у њен стап, сви смо један тренутак занемели, разрогачили очи, и застали изненађени пред чаробном сликом њеног стана...

— Госпођо, узвикнух ја, па зашто

ви долазите у кафану, кад имате овакву кућу?... То, што смо видели не може да се опише... Свака ствар префињена укуса, па цвеће, цвеће, палме, као стаклена башта...

Ето, тако је причао један господин о елеганцији куће г-ђе Паранос.

Ми то износимо данас, пред њен јубилеј...

О јубилејима обично се почиње са годишном рођења...

А пошто се код г-ђе Паранос прекинуо низ година, јер је она дошла до једне свежје младости и ту застала, па не мисли да се макне о датле, и ако су године каријере одминале, рећи ћемо о госпођи: Она је у цвету младости, још увек вулканског темперамента, сјајних очију које могу да опрље, пуна живота, воли цвеће, игру, грамофон и спорт...

Не, има нешто што она још више воли...

То је позорница и њен син. Позорница јој је донела најлепше радости, а љубав према сину давала је смисао њеном животу...

„Једном сам узела да читам једну критику... Била сам толико поражена неправичношћу критике, јер моје је мишљење било да је неправедно, и наједаред испустила сам новине из руку, ударила главом о сто, и остала сам тако неколико минута, готово онесвешћена.

Осетила сам страشان бол...

Други пут ми је био син опасно болестан... Мени се чинило, да и ја лебдим између живота и смрти... Клекла сам пред кандило, молила се Богу и шапутала: „Боже, ако ми узмеш моје дете, узми и мене...“

Те две љубави су се уплетале у њен живот...

Као госпођа, удата у богату кућу, где је имала живот као принцеза, она ипак сања о позорници... И луксузни екипажи, и апартмани, путовања, нису јој могли пружити оно, што јој је пружала позорница...

После пет година опет се враћа бини. И тада настаје један диван период њеног стварања... Она даје читаву серију љубавница на позорници... Њен жарки темперамент, очи, лепа дикција, топли покрети, сугестивно делују на публику, и кад она прође позорницом одмах се осети топла струја...

Од љубавница прелази на салонске даме, заводнице, и ту постизава велики успех.

Њених двеју улога Илке у „Рат у миру“ и „Змија девојка“, многи се сећају... Није могла улицом да прође, сваки се окретао за њом и добацивао јој: „Змиче!“... „Ено га змиче!“...

А мушкарци су лудовали за госпођом Паранос.

Сад настаје трећи период њеног стварања, карактерне улоге и комичне... Тиме спрема одступницу за старије дане, за онај најблагодарнији репартоар, али и најпотребнији, за који немамо довољно уметница...

Она је остала једна од оних глумица, коју публика увек воли, увек тражи... И осети празницу на позорници кад је не види дуже времена...

Годину дана је она паузирала због болести... То је опасно за уметника... Али чим се вратила одмах је повратила и привукла себи своју публику, као да је стално била ту...

Вратила се још свежија, још лепша... чак и младалачки несташна.

Зар то није несташлук, дође кући у поноћ и навије грамофон... Онда игра сама танго...

— Ах, што волим да играм, али не шаблонски, мртво, већ са страху...

Некаква пламена природа је г-ђа Паранос...

Једна сцена из »Зоне Замфирове« Уз чланак »Иза кулиса »Мањежа« на стр. 15.

И због грамофона морала је да се сели у други стан, где може слободно, у свако доба да игра...

На после навије мађарске песме... А кад заћути грамофон узме антологију... Шантић је њена симпатија... На столу стоји и француски роман... Али научна дела не воли... То и не одговара њеној природи.

Кад је слободна жури на утакмице... Хазена је одушевљава и фудбал исто као гимназисте. И једног дана толико је била одушевљена, толико је учествовала у игри, да се изненадила кад је видела да нема шешира на глави, и није могла да се сети, кад га је скинула... Нашли су јој шешир изгњечен чак далеко од ње...

Зар то није младост?

Она припада оној предратној генерацији која дочекује јубилеј са младалачком свежином, да се публика изненађено пита: Зар је могуће, да је то двадесетпетогодишњаца...

Само позорница даје вечну младост, али онима, који имају истинског уметничког пламена у себи...

Тај пламен је носила у себи и г-ђа Паранос... Зато се и радује своје јубилеју и стрепи...

Уметник стрепи, да се не разочара тога дана у публици... Двадесет пет година он даје своје нерве, свој

Академско певачко друштво „Оби лић“ на својој турнеји кроз Чехословачку постигло је ванредан успех.

темпераменат и душу публици. И да ли ће тога дана публика испунити кућу, да о јубилеју ода уметнику заслужно признање...

Зато затрепери сва душа у г-ђе

Паранос, и сузе се укажу у њеним очима, кад помисли да се приближава тај дан...

А те сузе, то је њена уметност...

М—

Г-ђа Нушић прича о свом мужу...

...његовом харему и љубимицама Ајши и Шерифи

Портре г-ђе Нушић из младих дана.

Отмена и лепа госпођа, благих црта и нежног сетног израза лица седи у салону.

Госпођа Нушић...

Ви зауставите с пријатношћу и задовољством поглед на тој лепоти, која је морала имати дивних дражи у првој младости... И била је дивна госпођа Нушић све до рата...

Али тада је дошла њихова тешка жалост, губитак сина, и од тада, како су се њене очи растужиле и замагиле сузама,

никада се више нису развеселиле... Престао је за њу провод, изласци, весеље, већ живи у својим лепим салонима, фантастичним и декоративним, где се на свакој стварчици осећа уметнички укус њеног мужа и њен...

Изненади та уметничка атмосфера салона г-ђе Нушић... То је једна реткост у Београду, као да је писац желео да унесе у своје апартмане нешто и од својих комада, раскошне и егзотичне боје, топле и поетичне, скривене куте харем-

ског живота, какав видимо у „Путу око света“, неко блистање дустера, који потсећају на источњачке бајке...

И све је то писац удешавао са својом госпођом и ћерком...

Можда су налазили утехе у тој интимној лепоти своје куће, стварајући један топли штимунг да би заборавили један тренутак своју непреболну рану...

Соба г. Нушића, у којој он пише, као раскошни апартман неког беја...

Ниске софре, златни филцани и пепеларе, софе са дрворезом, узукрштаним као решетке на харемима, његова фотеља, тамо опет друга, мека и удобна, а на једној страни соба преграђена решеткастим дрвеним зидом, а иза тих решетки као неки харем, спаваћа соба г. Нушића...

Ту га успављују, мазе се око њега, и умиљавају, Ајша и Шерифа...

Ах, да вам је видети како су лепе... Беле као од свиленог перја, с плавим очицама, несташне, веселе, кокетне, увек умивене, очешљане, праве лепотице...

Због њих је г. Нушић чак морао да иде у Пешту, да их купи, као онај његов Персијанац из Пута око света што је ишао да купује лепотице за харем.

Само се грдно преварио, прича г-ђа Нушић... Мислио је да купи Ангорку и Ангорца, а кад их је донео, оно обе биле Ангорке...

Сви се чуде том непознавању г. Нушића, који као писац треба да зна да разликује именицу мушког и женског рода.

— Често су се нама догађала изненађења у кући... наставља г-ђа Нушић... Тако нам се једном „омацио“ Јованча, а „оквацио“ Аћим... Па нам је некад Риста испадао женско, а Перса мушко...

У тој лепој, топлој и уметничкој кући великог писца, осећа се увек његов хумор. Тај његов хумор наследила је и госпођа и кћи...

То их је можда и одржавало да подносе патње у животу...

Тако г-ђа Нушић почиње да прича о свом мужу... (А већ је крајње време да и г-ђа Нушић проговори о г. Нушићу).

— Упознали смо се у Битољу. Ја сам дошла као млада девојка у госте својој фамилији, а он је био секретар у конзулату... Заљубио се у мене (а како се не би заљубио, кад је г-ђа Нушић била дивна). И одмах ме запросио... Само ми је поставио дванаест тачака, у којима је изнео све своје мане, и казао је:

„Ако можете да сварите свих ових дванаест тачака, онда вас молим за вашу руку“.

Једна, између тих тачака, гласила је:

„неверство“, и то је била једна врло горка тачка, коју је теже било прогутати, али г-ђа Нушић је и то сварила...

— И доцније, кад би се та тачка по-молила на хоризонту нашег живота, ни-сам имала никад права да ма шта про-тестујем, јер он ми је одмах пребаци-вао: „Ти си знала за ту тачку“.

Тако су они проживели тридесет три године...

— А јесте ли били срећни?

— Најооље вам доказује да сам била срећна, што смо заједно толико година...

И онда поче да прича те интимне, сит-не детаље њиховог лепог живота.

— Никада ја нисам ништа сама ку-пила, све је он ишао са мном заједно и бирао, и хаљине, и шешире... Волео је да се облачим елегантно, али скромно и једноставно... Није волео велико декол-те... Али сад воли, насмеја се г-ђа Ну-шић, воли и деколте и кратке сукње... Док сам била млада он ме је чак и чеш-љао и удешавао за балове... Волео је да носим раздељену косу на средини, и спуштену преко ушију, а позади ниска пунђа, као што се чешљала у то доба Клео де Мерод.

Ја нисам никад много излазила, али смо у кући увек имали друштва... Че-сто су нам долазили Јанко Веселиновић, Брзак, Војислав Илић...

Кад смо били сами, он ми је увек чи-тао своје комаде... Воли и сада гласно да чита, а он уме лепо да чита, и тада осети све што није добро, и више пута после таквог гласног читања преиначи-цео чин или га пише изнова...

Он све пише руком, и свако своје дело пет пута је преписао, јер у томе увек и поправља...

Кад се замори онда игра пасјанс... Раније смо играли нас двоје таблонета, а сад се забавља пасјансом...

Босански салон г. Нушића.

Г. Нушић у свом салону са г-ђом Ну-шић и љубимицама Ајшом и Ше-рифом.

Он ужива у кући, и воли са мном да удешава...

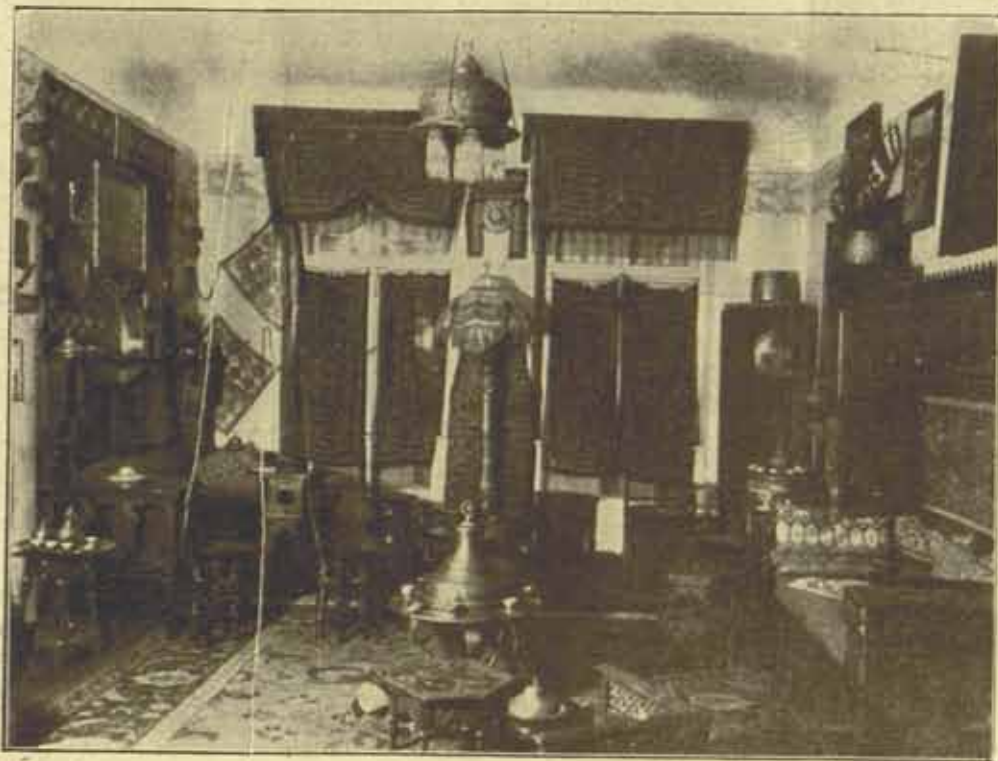
— Нико не би веровао да отац тако воли кућу, додаје кћи г. Нушића... Сви га више познају изван куће, у ка-фани, на улици, и сматрају га боемом, а он ужива у домаћем животу... Оца је сачувало то што никад није пио ракију као Војислав Илић и други књижевници. Кад су они долазили к нама увек је мо-рао литар ракије да стоји на столу, а отац је пио само вино... Зато је то-лико и могао да пише...

— Пише ли непрестано г. Нушић? за-питах ја...

— Никад он не престаје, одговара г-ђа Нушић... Сад довршава четврти чин „Госпође Министарке“.

— А како он саставља комад...

— Он прво ствара сцене у глави... Не пише одмах него само шета по соби и размишља... После баца на хартију сцене, затим их повезује и тако развија радњу... Стално мења, преиначује, преписује... Сад има око десетину ко-

Наши уметници у Паризу

мада, у једном или више чинова, који се још нису играли...

Колико је пријатно слушати гђу Нушић, нарочито у том босанском салону где са зидова гледају уметничке слике, и дискретно се скривају статуице у неким удубљењима на дивану...

— Због тих стату-а сам се љутила... говори г-ђа Нушић... Љутим се у последње време кад купује ствари и троши новац... А он једног дана купио ове стату-е, па хтео да сакрије, да ја не видим, па после неколико дана да их изнесе, али како их је крио испод капута он их испусти и оне се поломе... Дуго их је после лепо...

Али свака стату-а г. Нушића оштећена је, нека на предњој страни нека на задњој...

Ипак се писац утешо... Две дивне жене гледају из златних рамова... Плаве очи као пролетње небо, и чежња на лицу...

— То су две буле из Сарајева...
— Јесте ли их ви, госпођо, видели...
— Ја их нисам видела, али Бранислав их је видео...

(Замислите, писац је чак у харем улазио).

Не знате, где да зауставите поглед тако је пуно уметничких стварчица... Све је уметност у кући г. Нушића... чак и Ајша и Шерифа, те две слатке Ангорке, које развеселавају писца и његову госпођу.
Мир-Јан.

Биста г. В... (рад г-ђе Вуке де ла Мартинијер—Велимировић)

Г-ђа Вука де ла Мартинијер—Велимировић најпознатија и најталентованија наша скулпторка

Песма о свечовеку

— Посвећено Човеку —

И снагом свога ума
блаженство створити хтеде,
убрисат сузне очи,
и бона залечит срца.

Но очи презреше њега,
а срца пламеном мржње
синуше на њ — — —

Тад хтеде снагом тела
разбити окове срама
биједна, одметна вена.

Но робље дизаше ланца
претећи гласно...

Тад хтеде жељан само
разбудни смех га сколи,
и клону Свечовек слаби
у сан.

Шта?! Тај се усуди сивати!?!
грму свемоћни кифта,
и ногом бесно га рину — — —

Београд, 1919. г.

Момир Лановић.

Наш млади, талентовани скулптор г. Ђорђе Ораовац, који је својим радovima запажен у Паризу, био је делегиран од редакције »Времена« да учествује у жири-у за избор Мис Европе

Један париски рад г. Ораовца

ПРВА СТРАНА

МОДЕРНИЗОВАНА ЈУЛИЈА.

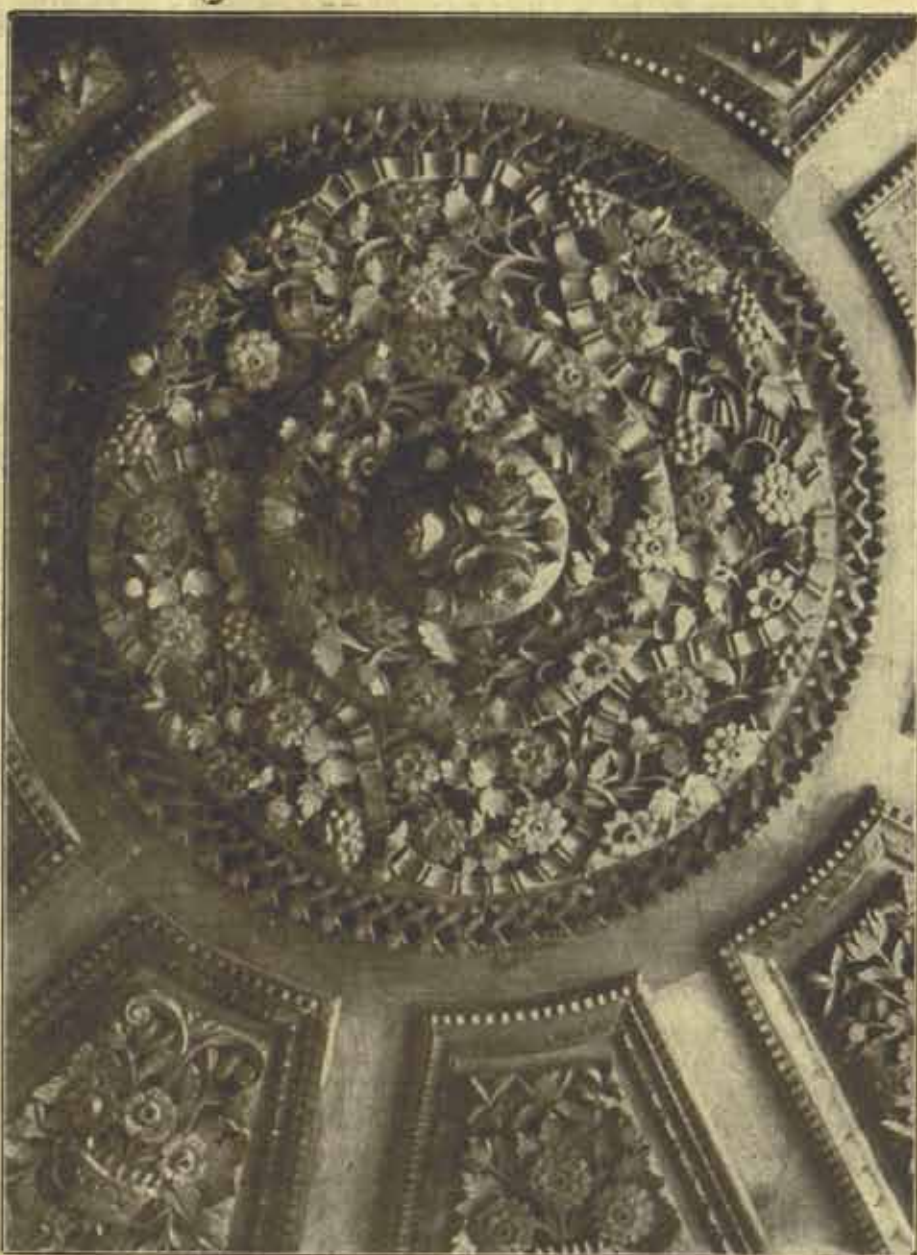
Нови правци у позоришној уметности веома су смели. Многе класичне трагедије, драме и опере приказују се данас на европским позорницама потпуно модернизоване. Тако је у Прагу »Модерни Студио« приказао недавно Шекспирову трагедију »Ромео и Јулија« у потпуно Модернистичком стилу. Слика на првој страни приказује Јулију, коју је интерпретирала драмска уметница г-ца Милада Матисова.

СВ. БОГОРОДИЦА, РАЂЕНА ПО ПОРУЧ-
БИНИ ЗА БОСНУ.

ВЛАДИЧАНСКИ СТО У ЦРКВИ СВ. КЛИ-
МЕНТА У ОХРИДУ, РАЂЕН ПРЕ 30 ГОД.

ЈЕДАН РЕСТАУРИРАН ДЕБАРСКИ ПЛАФОН, РАЂЕН ЗА ЖУПАНА Г. МАТКОВИЋА.

Резбарска уметност у Дебру

РЕЗБАРСКА ШКОЛА У ДЕБРУ, КОЈА
СТОЈИ ПОД ПОКРОВИТЕЉСТВОМ ОХРИД-
СКОГ ЕПИСКОПА НИКОЛАЈА ВЕЛИМИ-
РОВИЋА, ПОКАЗАЛА ЈЕ ЛЕП УСПЕХ У
ОЗОЈ ВРСТИ УМЕТНОСТИ. ОВДЕ ДОНО-
СИМО НЕКОЛИКО САВРШЕНИХ РАДОВА.

БРАНИСЛАВ ЈОВАНЧЕВИЋ,
УПРАВНИК ШКОЛЕ.

„Родољупци“ на београдској сцени

„Родољупци“ од Јована Ст. Поповића у модерној режији г. Др. Б. Гавеле. Декор Ј. Радовића и Жедринског.

ГЛАВНИ ИНТЕРПРЕТАТОРИ

Г-ђа Ж. Стокић као г-ђа Зеленићка.

Б. Николић као Жутилов.

Г-ца Урбанова као Милчика.

Промашено наследство

Драг. Гошић — као Шербулић,
у »Родољупцима«

ПРВА ЛЕКЦИЈА

— Примећујем да од како си се оженно немаш више покидана дугмета на оделу.

— Наравно, прво што ме је жена после свадбе научила било је пришивање дугмета.

МЕЂУ МЛАДИМ СУПРУЗИМА

Она: Картара ми је данас показала да ћу имати троје деце.

Он: То је интересантно, а мени је опет јуче рекла да ћу имати само једно.

— Слушај, Лиана, рече Робер Више својој пријатељици, једној дивној бринети од двадесет лета, мораћемо мало да се смиримо, бар за осам дана. Ове учестале седелке испраани-те су ми цепове. Нове купоне моћи-ћу да наплатим тек крајем месеца.

Лиана уздахну, јер је баш имала намеру да тражи једну нову хаљину од свог пријатеља. Његова примедба учини је нерасположеном, не толико ради неке нарочите потребе, (хвала Богу имала је доста лепих ствари којима би могла да сакрије своје чари) већ због тога што јој се не испуњава једна жеља — тако скромна.

— Увек стара песма — повика она — свако задовољство мора да ми преседне!

Затим се спусти немарно на диван прекривен јастучићима, при чему се откри дивна линија њених ногу.

— Срећан си ипак што те ја волим, додаде она резигнирано.

Лежећи потбушке, ногама млатарајући по ваздуху са главом наслоненом на руке, Лиана размишљаше док се њен пријатељ бријао пред огледалом.

— Робер, рече она на једном, је ли збиља твој стриц Хектор тако богат?

— Једно милионче.

— Је ли сигуран да си ти једини наследник?

— Наравно!

— А колико кажеш да има година?

— Шездесет и шест другог марта. Узгред буди речено, добро си ме потсетила, треба да му честитам рођендан.

Лиана поново заузвек пову сфинга и рече после краће паузе:

— Воли ли жене твој стриц?

Робер се гласно насмеја

— Којешта! У његовим годизама!

— Ништа то не значи. Погледај само сенаторе!

— Знам да је некад уживао у њашеру.

— Слушај, како би било да му приредимо једну малу свечаност из 2. март?

Он се окрете, погледа је значајно, па рече:

— Гле! Твоја идеја није ми мало глупа!

— Наравно!.. Не мислим да ти пребацујем, али ти заостављаш много тог човека. Мало пажње и времена на време појачаће његову љубав према теби и сачуваће ти наследство.

Робер се задовољи да потврди а у себи је био већ створио један план за извођење Лианине идеје.

Чика-Хектор је био стари поморац потпуно очуван, благодарећи уредном и мирном животу који је провео.

Судећи по његовом изгледу, Робер би имао још дуго да чека на наследство. Али, по чему то, чика-Хектор мора да води усамљен живот и да, бар за једно вече, не промени свој монотони начин живота? Па чак и да му се то оследи, зар није лепше провести последње дане пријатно и брзо, него полако, минут по минут, у досади?

Тако је Робер размишљао не објашњавајући своју намеру. Једино су се договорили да 2. марта у вече Лиана и једна пријатељица, коју она буде нашла, дођу на терасу »Кафе Наполитене«.

Тачне на састанку, оне тек што су сале за један сто, кад се појави стриц Хектор са Робером, који се правно да их не види. Пошто су наручили пиће, Робер наједном примети Лиану и рече свом стрицу:

— Дозволи да поздравим ове две љупке даме, моје познанице.

Наравно он их поведе са собом и представи стрицу, који их дочека врло љубазно, као што то доликунје једном човеку у тако лепом друштву. Од прећутног дивљења он пређе на комплименте и како је у пепелу његовог срца још тивала по која варница, он се показао врло предусретљив и талантан.

Тај моменат је изабрала Лиана да каже својој пријатељици, сасвим наивно:

— Мод, пошто је твој муж на путу повешћу те код мене на вечеру, али како немам никог да те отпрати, то морамо да се пожуримо.

Робер се прављаше невешт, али на један значајан миг његовог стрица, он рече:

— Кад се не бих бојао да сметам и да вам досађујем ја бих вас замолио да останете са нама и увеселите наше друштво.

Стриц се придружи овој молби и оне пристадоше без много одуширања. Ускоро су били у једном пријатном сепаре-у где су уз обилну вечеру попили приличан број разних вина. Загрејане даме почеше да се раскомахују на један забрињујући и изазивачки начин, пред ужареним погледима расположеног стрица.

Толико одушевљење бацило је Робера у занос, у ком је видео скоро богатство, како му се приближује све више. Наједном се прене спазивши своју пријатељицу Лиану на коленима раздраганог чике, који се одушевљаваше њеним деколтеом на један својствен начин. И Лиана је приметила његов покрет и уштинину га јако. Па шта има ту тако страшног, хтела је рећи. Те вечери су морали

да се покажу широкогрудни, кад је такво расположење. Ипак му је било непријатно и да би се осветио, а уједно и изазвао љубомору код Лиане, он шчепа Мод, са којом је ускоро поступио исто као стриц-Хектор са његовом пријатељицом.

Слаба нада! Лиана као да ништа не примећиваше, потпуно се предала разоноди која би је далеко одвела, да Робер, љут, не позва келнера за рачун.

На улици мало одахну, позва два такси-а у намери да пошаље Лиану и Мод кући, а он сам одведе стрица у његов стан.

Отварајући врата изненади се да види само Мод крај себе, док су прва кола већ полазила. Шта је могао да ради него да се повинује судбини и да прими друштво на које није мислио.

Сутра-дан, још бесан због синоћнице, појави се код Лиане. Нико не одговара. У подне исти случај.

— И сувише се много брине о мом наследству, помисли он.

Како ни после два дана неверница није дошла да моли за опроштај, Робер се спремаше да је тражи код стрица. У том му стиже једно кратко писмо:

«Драги синовче,

Ти си повратио радост мом животу. Моја драга Лиана је дивна жена с којом ћу се у најокоријем времену венчати. Благодарех ти стекао сам једну велику љубав. То ти нећу никад заборавити и сачуваћу ти једно мало место у мом тестаменту.

Грли те и благосиља твој стриц Хектор.»

Трагичан крај мале Јапанке

Ти-Нам не воли Лондон. — »Па зашто увек седиш у соби?! — говорио јој је често Цилберт Шартери. Извиђа на ваздух. Седи на веранду! Са веранде ти се пружа поглед на дрвеша, а имаш и сунца...»

Ти-Нам се смешка. Тај осмех као да се следио на нежним, црвенилом обојадисаним уснама и тај осмех подсећао је мало — само мало — на онај чудни изражај на лицу пагода њене домовине.

Сунце! Та бледа светлост која тако бедно тина као пламен кандила.... Сунце...

У Анаму сунце другим жаром сија; већ изјутра тоне крајина сва у белу светлост и купа се у чистој топлини; сунчани одсеви шарају дуге по рекама и бацају прегршт злата на првени песак... А око подне — сунце је блистави мач над главом оних, који се усуђују да изађу из својих домова! А пред вече је сунце шака јувела, што жуто пламти на небу, а онда тоне у сиво зелено море...

Ти-Нам сећа се и дрвеша у Анаму: сећа се витких палма и снажних педара, на чијим врховима блешти сребро.

Она неће да седи на веранди ни да гледа у врт где је све покривено чађем и прашином, где камени зидови гуше све оно што би морало да у слободи расте!

Не, Ти-Нам не воли Лондон.

Али она воли Цилберта. Воли га... Њено срце лежало је, малено, крваво и живо, на његовом длану. Његов смешак глади то срце, његова азовоља оштро га погађа. Ти-Намино срце било је у Цилбертовој власти као бамбус, кога тихи поветарац не-

жио глади, а бесна бура немилосрдно обара.

Тонг-Док прекрстио је руке на грудима:

— Ако хоћеш да ти, који си славом овећан, уђеш у скромну кућу твог безначајног слуге, уђи! Моја кућа је твоја кућа!

И Цилберт је из дана у дан сликао мале сличице, за које су се данас сви отимали... Комад поља, на којем се садила рижа... колибу са сламним кровом, у јако жутој боји на прозирној позадини, вечно ведрога неба... долину, кроз коју протиче бистри поточић... Покаткад је на тим сликама била и нека женска прилика насликана јасним бојама... Стајала је на пољу, гледајући пред собом. Или би се сагибала да веже синове пирничка... Или би седела пред колибом... Или би узимала воду из реке... А у сваком њеном покрету било је ритма... Увек, увек — штогод би радила, увек би та фигура била Ти-Нам.

Ти-Нам била је дражесна као белокосна лутка, а и њена пут имала је загаситу боју белокости, читаво њено тело, њени уски бокови и мале груди. Ти-Нам се шминкала, бело и црвено као печени порцулан, кад би хтела да буде нарочито лепа. А на тим сликама хтела је да буде особито лепа: тамо, у далеким градовима, с оне стране мора, — нека сви виде, како је Ти-Нам лепа.

Ти-Нам носи килоте тешке, свилене. Килоте од зелене и љубичасте свиле, прекрасно извезене на шавовима. Носи прелук са широким рукавима, а над тим прелуком још један други

без рукава. А на рукама има безброј наруквица и прстенова. Ти-Нам никада не скида тај свој накит. Њега скида напослетку пре но што падне Цилберту у наручје, а када се движе са његове постеље, одмах дохвати свој накит, пре но што и помисли на одело...

Једног дана видео је Цилберт на пољу неку девојку. Била је то сиромашна девојка, кћерка бедног надничара. Сукњица од модре свиле не стиже јој ни до колена. Сва задрхтала од узбуђења, када ју је Цилберт ословио. Повео ју је са собом до Тонг-Докове куће; хтео је да је слика. Поставио ју је онако, како је желео да је наслика, и она се сва укочила. Затим је пошао у кућу по палету и боје. Тада је наједанпут зачуо очајно дозивање у помоћ. Када је истрачао пред кућу нашао је једну девојку на земљи како се грчи и трза, на којој је клечала Ти-Нам, гушећи је обим рукама. Ти-Нам је тешко дисала, као да је пијана. Несретница, која је лежала под њом, ослободила је једну руку и зарила своје нокте у Ти-Намино месо. Ти-Нам крикне од бола и стоне је уједати за руку. Обе девојке ваљале су се сада, окрвањене по земљи. Цилберт ослободи страну девојку. Њена модра сукњица сва је заплана и подерана; девојчица плаче. Но убрзо се почела смејати, када јој је Цилберт добадио комад новца. И брзо је побегла. Још једанпут се само окренула и Ти-Нам исплазила језик.

Цилберта је у том часу спопала жеља да истуче Ти-Нам. Но она је покорно допувала к њему и стала му ноге целивати. Три пута се челом додирнула земље. Онда ју је однео у кућу.

Онај женски лик на Цилбертовим сликама увек је Ти-Нам, и само она...

Тонг-Док одвео је Цилберта у засебну одају:

— Допусти, да ти твој понизни слуга покаже пут... То је одаја, у којој ће твоја душа окушати највеће сласти, што их богови пружају нама смртницима... Ти-Нам ће те послужити.

Ваљало је поћи преко много степеница и ходника, да би се дошло у ту одају, где не допре ни најслабији звук с поља. Зидови су покривени бамбусовим ћилимима; бамбусови сагови покривају под, на коме леже свилени душеци.

Ти-Нам замочила је дугу иглу у аделу с неком густом течношћу коју је грејала на пламену мале светилке, која је непрестано горела. Онда је напунила Цилбертову лулу. Затим је приредила и своју лулу и легла покрај њега...

Цилберт је осетио топлину њеног

теза; њихова су се бедра додиривала: осетио је њене прве свјелене увојке на својим прсима, и он је осетио како је она чезнула за њим и знао је, да ће се га чежња расплинути у још слађим свонима. Њих су чекале надземаљске сласти...

Пушили су... Онојност је започела...

Када је Цилберт имао да отпутује, узео је Ти-Нам са собом, као неку ствар, нешто сасвим природно: као што је и своје слике понео са собом. Нико није знао, што се дан пре тога одиграло између старог Тонг-Дока и његове кћерке. Усред врвје у души стајао је стари Тонг-Док и дубоко се клањао пред Цилбертом Шартерисом: — Моја маленкост моли се боговима, да би ветрови били склони на дугом путу!... А при томе се непрестано смењао. Ти-Нам, која је попут птичице у кабини трчкарала горе доле, још једанпут је изашла на копно, да говори са старим оцем... Но њега више није било. У последњи час вратила се опет на брод. Пароброд је отпловио из луке...

Ти-Нам се жалости, јер јој је Цилберт забранио да маже лице бело и повено. Све жене, које су долазиле у Цилбертов атеље, такође су беле и првене у лицу. А тело им је сасвим бело. Хаљине су им дубоко изрезане, тако да им се види све до пазуха а леди Диамонд Манерс стајала је Цилберту као модел у хаљини, која је била тако изрезана, да су се видела гола леђа. Када су жене тако живахно разговарале са Цилбертом, да нису ништа могле приметити, Ти-Нам је често намочила прст, у устима, и онда прешла преко беле женске пути: истина! њихова бела боја била је природна! И она се онда жалостила и стидела свог жутог лица. А све је жене мрзила. Ружне су успокос беле коже. Биће да скоро свима испада коса, јер им је подрезана и зачешљана као код мушкараца. Та њихова коса била је најразличитијих боја, но никада онаква, каква би морала да буде: тамно црна. А нису ни добро васпитане: не клањају се једна пред другом, ретко се кад смењају и не устрчавају се, да у друштву показују зловољна лица. Леди Диамонд је недавно шта више пред Цилбертом плакала!

Ти-Нам је с чајем ушла у атеље. Цилберт је волео, да она приређује чај, ова је као егзотична биљка међу његовим луксузним намештајем. Леди Диамонд је сва агурена седнела на подију, а груди су јој се грчевито надимале.

Цилберт се шетао по соби, с рукама у непу. — Анак: да је био љут. Чим је Ти-Нам ушла, леди Диамонд се усправила па је довикнула Цилберту: — Дајте ми цигарету, Шарте-

рис!
А Цилберт ју је запитио: — Два комадића шећера у чај, зар не леди Диамонд?

Но Ти-Нам зна, што зна: леди Диамонд је плакала, а Цилберт био је љут; — ту није користило никакво претварање.

Те вечери Ти-Нам није била жалостна. —

Смењкала се сретно и цвркулала као мала птичица... песме своје домовине...

Те вечери пушио је Цилберт са малом Ти-Нам. Соба је управо тако намештена као она одаја у Тонг-Доковој кући: бамбусови сагови, меки свилене душеци. На омиком столу: здела, светиљка и луле...

Пушили су... Ти-Нам је врло сретна.

Цилберт је у то време често навече облачио фрак. Полазио је на неке свечаности — јер то је свечано одеће — а малу Ти-Нам пуштао је саму код куће. Она би седела непомично, подвинутих ногу; на уснама смењак, у очима чудан сјај... Гледала је у празнину... Када би слуга ушао спопао би је страх, јер она га се бојала.

Леди Диамонд није више долазила. Њен портрет није био довршен и стајао је лицем окренут према зиду. Но друге су жене долазиле и остале по неколико сати насамо са Цилбертом у атељеу. Ти-Нам мора увек да куца, пре но што уђе са чајем... Срце јој се стезало... Да ли ће отворити?... Било је дана, када Цилберт није отворио врата...

Ти-Нам је све више мршавила. Њена пут није више била попут белости; постала је тамна, мутна — попут војске. У очима изражај рањене зверке. Али — никада не би заборавила да се смењка. Једном је Цилберт касно дошао кући. Ушао је у своју спаваћу собу. Камелију, што му га је нека дама ставила у рупицу фрака, истргнуо је и љутито бацно о под. Досађивао се. Тада је зачуо неки сасвим тихи, пригушени шум — нечије дисање. Погледао је око себе: неко постоље лежала је испружена Ти-Нам, пону своју главицу завила је у јастук, а рукама је нежно обухватила јастук и пригрозила га к себи. Њене мале првене сандале стајале су пред постелом.

— Ти-Нам! више Цилберт и дотакне се њеног рамена. Она се тргне и насмењи. — Ти-Нам! Устани! настави Цилберт. — Остаћу с тобом! Пуститемо!

Ти-Нам зеки покрај Цилберта. И пуше... О како му је она сада близу. Ближе, много ближе, но љубавница мушкарацу. Њена душа је при-

тељива и свира... Губе се не им се надику из тела... Губе се у надземаљском... Неизрециве а само њима самима је разумљиво то сањарење...

Њени су се образи опет мало заоблили. Више се не жалости због одбачених кутијица са пиником. Каткад, када је сама код куће, стане пред огледало, па ће детњском охолшћу:

— Поздрављам краљицу Ти-Нам! Краљицу над свим женама! Ниједна не сме с њим пушити — ниједна! Само Ти-Нам!

И Ти-Нам се дражесно клања пред својим властитим ликом у огледалу.

Виолет Ситингтон наручила је свој портрет код Цилберта. Ти-Нам ју је први пут видела једног јесенског послеподнева у атељеу и тада се догодило нешто врло неугодно: Ти-Нам испуо је из руке чајник. Цилберт се с њом није никада свађао. Та она није његова слушкиња, но њој је ипак било врло неугодно при души. И од тог првог дана она је омрала Виолет Ситингтон: још више ју је мрзела него ли остале жене. Назвала ју је Змајевцом!

Виолет је много, много већа од Ти-Нам, скоро је тако велика као Цилберт. Од свог тела није показивала ни најмању голотињу. Дала се сликати у сомотној хаљини, која је све до врата била затворена. Но њени дуги леви прсти бели су попут снега. Њена коса остала је сачувана од маказа. — Клањано првена коса. И због те косе назвала ју је Ти-Нам Змајевцом! Првена коса! Како је то неприродно! Како страшно! Но у дубини своје душе Ти-Нам је добро знала, да је Виолет била прекрасна жена.

Недеље пролазе, Цилберт као да никако није могао довршити ту слику. Радио је једну скицу за другом. Сликао ју је у профилу и ан фас. Само главу, и читаво тело. Напокон се је одлучио, да ће је сликати у првој сомотној хаљини, у профилу, са позадином тиркизно модног свиленог застора.

Виолет га је питала да ли би јој већ могао послати слику. Цилберт тврдогорно маше главом. Непрестано је моли, да би опет дошла у атеље; ту и тамо има да се на слици још понешто дотера...

Цилберт је од сада навече често остајао код куће. Седео је тужно, држећи се за главу и — чекао. На што је чекао? Можда на звук звонцета у оном чудном малом сандучићу? А онда је слушао глас, који је допирало из тог сандучића — то није никаква чаролија. Цилберт јој је све

разјаснио — и он је одговарао том гласу. Његово је лице у таквим часовима било тако чудно, као кад би чекао на звук малог звонцета. Баш тако — можда је то одвише смело, али је истина! — као да Ти-Нам чека да би се Цилберт навече повратио кући. А често је узалуд чекао и мало звонце није сваке вечери звонило. Ти-Нам је захвална том сандучићу: јер сада је Цилберт навече не пушта више тако често саму. Био је према њој тако благ; покаткад би је нежно погладио по коси. Али није више с њом пушио. А она је као мачкица пузала око њега, прислушкивала је, да ли ће јој што рећи, гледајући горе према њему: — а он је седео тако мирно.

А онда је шаље у постељу. Спава-ла је сама у једној соби. Но она не може да спава... Пролази један сат... па два... и три... Онда чује како Цилберт затвара врата своје спаваће собе. Тек онда уздахне мала Ти-Нам окрене се к зиду и може мирно да заспи. Можда... можда ће је ипак звати... можда још ноћас... можда сутра... па ће опет заједно пушити... Та он пуши само са Ти-Нам!

Цилберт је имао госте. У великом салону прострт је велик сто; Ти-Нам помогла је, служи да цвећем покрити собу, црвеним маком... нико то не уме као она. Но на свечаност није смела доћи. Цилберт јој не дозвољава да се показује пред страним мушкарцима. А вечерас дошло је много страних мушкараца. Ти-Нам је кришом погледавала стојећи горе на степеницама, у хол: господа сва у црно с белим, тврдим покуљама, а жене шарено обучене као јато лептира! А од тих жена струје омамљиви мириси, који допиру све до Ти-Наминог скровишта. И Змајевица је дошла. Вечерас су и њена рамена и руке голе; а њена пут блиста се попут беле пене на мору, на зеленом мору, јер свечана хаљина Змајевице зелена је попут мора. Цилберт је пољубио њену руку. Када се опет усправио, усне су му биле згрчене, но Ти-Нам је добро знала да се он сад није љутио.

Онда се у холу све утишало. Разишли су се по осталим одајама. Када се од времена на време отварају врата, Ти-Нам чује звукове музике, која је некако дивља и узбуђује крв. И њој су донели горе у њену собу нека јела и вино, које је било хладно као лед, а ипак је палило у грлу као жива ватра, у грлу и у жилама. Ти-Нам је испрва само окусила неколико капи, но онда је нагнула широки стаклени пехар и до дна га ископила... И сада никако не може да се ти на мир: њише се у боковима и чезнучајиво маше рукама амо, тамо... Опет су дивљи звуци допирали к

њој! И Ти-Нам почела је да јури но соби, гласно се смејући а са њених усана скачу речи, стихови: нека ратоборна песмица:

»Змајевице, Змајевине,
ипак сам јача од тебе!
Мој драги само са мном пуши!
он пуши само са Ти-Нам!»

Онда су гости почели одлазити. Ти-Нам не гледа више са свог скровишта на степеницама на њих.

Она је стајала пред огледалом. Оке ње разасуте хаљине; хаљине које је истргла из ормана када је тражила своју најлепшу од гримиза и златног бруката. Ту јој је хаљину Цилберт даровао; у својој домовини није ју никад смела обући: жуто и гримиз — то су царске боје!...

Но данас је хтела да буде царица. Данас ће је Цилберт позвати к себи: она то зна; она то осећа; и зато је обукла ту хаљину од гримиза и алата! — Ти-Нам!

Он ју је звао. — Ти-Нам!
Још једанпут! Како је дивно то лезивање након тако дугог чекања! Цилберт је зове! Зове своју драгу, своју сестру!... пријатељицу. — Ти-Нам!

Стајао је на прагу оне собе са бамбусовим рогожинама и свиленим јастуцима.

— Ти-Нам! рекао је Цилберт, — припреми луле!

Обесно се залетела у ону собу која је у свему налик на ону собу у Тонгковој кући, у собу, где она влада, у собу која је њена домовина!... Но, што је то? Ту је лежала — Ти-Нам је крикнула... није могла да се свлада... — на свиленим душецима лежала је ту Змајевица. Црвена јој је коса расплетена и пала на раме с кога је пала хаљина...

Цилберт је Ти-Нам брзо ставио руку на уста, и она је осећала како су њену руку грчевито стискали његови прсти.

— Спреми луле! заповеди Цилберт. Говорио јој је као слушкињи. Није ју ни гледао. Гледао је само у Змајевицу! У његовим очима жари се лудило. — Ти-Нам познаје то лудило! Његов је глас промукао. — Ти-Нам зна да га је спонала страст и да га зато нешто у грлу гуши.

Ти-Нам је умочила дугу иглу у густу течност, а онда је опијум грејала на пламену светилке. Кни... дижу се мехурићи. Она приређује Цилбертову лулу. А онда другу лулу... за ону... за Змајевицу!... Не за себе!...

Смешкала се када је белој жени пружила лулу. А затим је изашла из собе...

Када се Цилберт пробудио, болила га је глава, а усне биле су му горке. Бледа јутарња светлост продираше је кроз прозор. Покрај њега дисала је

Виолет, стењући. Још увек спава. Коса јој је разбарушена. Лице јој је зеленкасто бледо, изгледа старија но обично и око усана зарезала јој се оштра, страна црта.

Цилберт се озловољи и пољакко се одишула према вратима, — само да се Виолет сада не би пробудила! Сада никако не би могао с њом разговарати.

Изашао је из собе и пажљиво је закључао врата. Где је Ти-Нам?... Заправо би сада хтео...

У холу видно је мали женски лик, на пола седећи, на пола лежећи, на поду; наслонила се о високи репесански сточић: — Ти-Нам. Сунце је обасјало њену гримизно златну хаљину. Глава мало накоса...

Ти-Нам се смешка. Спава ли? Цилберт се сagne до ње. Она се смешка. Али из мало искривљених уста плази вршак језика...

Ти-Нам се обесила... танком свиленом врштом... Мери Луци.

ТЕХНИЧКО ОДЕЛЕЊЕ

Највећи лагер кинопројекционих апарата најпризнатијих светских марака као:

Saxonia V, Nitzsche, A. G. Ernemann, Bauer, A. E. G., Pathe i t. d.

Све кино-потребе, као:
Шпигел-лампе, огледала за исте, дијалуксе, дијалукшпигле, моторе, анласере, видерштанде, ауфвиклере и ролне.

Објективе свих димензија: 42 и по, 52 и по, 82 и по, сваке милиметраже, фасунге за објективе разне величине, дијаобјективе од 150—700 м. м.

Оригиналних делова, за све могуће кино-апарате, као:

Малтезер-шпулне, зупчанике, лагере, осовине, крстове, шине, бленде и т. д.

Угљен за шпигл и боги-лампе, свију димензија.

— Цене фабричне —
АРТИСТИК - ФИЛМ, Београд
Дечанска ул. бр. 23. мезанин.

Тагоре са својом сестричином.

Индија земља раскоши и мистерија

После дугог путовања кроз пешчане, златне и црвене пустаре, наилазимо на пиринчана поља, над којима су нагнуте жене, купе плод и стављају у кола, које вуку бикови тужних очију. На обалама река уздижу се непомични, високи колоси, величанствени у ноћи.

Путујемо кроз бескрајне равнице Индије. Свуда црвена земља и црвени андови... А вечери тужне, као да је цела Индија у некој жалости... као да вео туге покрива те пределе, које, заиста, увек коси смрт и зараза, грозница, колера, куга, глад... глад...

Некакав фатализам осећа се у тој земљи... Жалосне су визије они Хиндуси, мршави као скелет, који личе на људе што очекују сваког тренутка смрт... Па они безбројни просјаци, који се шуњају на свима раскрсницама, факири из унутрашњости, змије, далеко од својих дунгла, бајадере које механички изводе своје игре.

Индију персонифицира само једна слика. Пахода, која се прелива кроз зеленило и губи у бескрајности беде те земље... Све дивоте и раскош Индије, о којима се прича, то су само базе у пустињи сиромаштва.

Застадох пред првим пагодама... Богови прекрштених руку и ногу, обојени жуто, црвено и плаво, хиндуске Квазимодје... Некаква детињска уметност осећа се у тим статуама богова. Али век по век те пагоде дизале су се до неба, све истоветне као сестре, један историски каталог, мистериозне и легендарне историје, која је врло компликована и узбудљива. Пред тим пагодама, пред тим боговима, гомила,

хипнотисаца и фанатична, као халуцинирана, клања се, и тражи милосрђе, доброту... Да ли се може наћи мало живота и радости у овој земљи?

И тада спазих Пондишера, град палата и тераса, али терасе су биле пуне и неме, и на њима су се одмарали гавранови. А цела варош, са палатама од белог мермера, личила је на гробље, на коме цео дан брује звона.

Сав живот је у Индији успорен, избледео, далек. Шета се по кеју, без лађа, без барки и јахти.

Зато први утисак Индије разочара... А сваки, који дође, замишља, да ће ту видети нешто, што никад неће да заборави.

Једног дана разговарах с једним Хиндусом, који је био сав у ритамима. Таман сам почео да сажаљевам његово сиромаштво, кад угледах на његовој руци прстен са огромним дијамантом велике вредности... Тај дијамант са ритамима, то је Индија луксуза у земљи беде. Он није био само богат, тај Хиндус у ритамима, већ је био научник... Дуго ми је он говорио о европској цивилизацији, прогресу, који би се могао пренети и у Индију, и на завршетку позва ме на једну свечаност у околини Пондишери-а.

Ноћ је... Са врха једног бунгалова ми посматрамо свечаност приређену у част неког бога, који је сав од злата, и вуку га у шару. Нестриљива светина очекује поворку... И та еластична гомила саби се, да би пропустила прво једног слона, а за њим две камиле, равнодушне и презриве... А у колима седи божанство, један страховити бог са гримасом и

венцем од цвећа око врата, и безбројним скупоценим огрлицама од правог дијаманта и најпростијих од стаклета.

И док сам раширеним очима посматрао браме и светину, једна рука стеже моју мишицу.

Хиндус, у ритамима богаташ и научник, стезао ми је руку, и говорио свечаним гласом: „Немојте заборавити никад, да сте имали срећу да овај бог, украшен дијамантима, прође покрај вас... Нека би било, да он отклони са вашег пута све несреће... Погледајте га!... Он пролази, говори... Он нас гледа..."

И тада први пут разумедох, да Хиндус увек живи једним сном, и да цела Индија живи дубоким унутрашњим животом... Ту земљу никад не може да осети и открије један туриста, јер душа Хиндуса блуди изнад оних пиринчаних поља, изнад пагода, изнад целог народа... Проникнути у мистерије Индије, значи дотаћи се бесмртности душе, приближити се смрти. Од тога дана осетих неку бесконачну самоћу и пустош у души, и тек тада настаде за мене прави пут кроз Индију.

После дође и други догађај.

У околини Полдашериа уздиже се једна пагода. Она блиста на сунцу са својим кулама и каскадама изнад једног рибака, која је осветљена вода... Не гледајући мене, један Хиндус се купао у тој светој води... Ја сам посматрао његове ритмичке гестове наслеђене с генерације на генерацију кроз многе векове... Један брамин стаде покрај мене и проговори: „Религија браманска личи на воду са пеном, и кад се отклони пена остаје чиста, кристална вода. О бесмртности душе нама предају Јоги... А бесмртност значи посматрање самога себе... Ви сте видели у Индији безброј много богова, али само је један међ њима који ослобађа душу грехова и препоручава је... Да би видели тог бога, треба да budete Јога, а да би постали Јога, треба да се одрекнете земаљске среће, и да постанете неосетљиви према свима физичким и моралним боловима. А како то да се постигне?... Ми морамо да имамо у свом мозгу једну тачку, на коју ћемо да сконцентришемо све своје мисли... У току година један светао круг појавиће се... И после много година појавиће се бог вернима у оној форми како га он замишља. Тако ће Муслиман видети Алаха, а будиста Буду.

Али то не види сваки, и за обичан свет требало је створити богове, јер без њих не би могао да постоји свет. То су богови другог реда, Брама, Вишна, Сива..."

Тако је говорио Брамин и откривао мистерије Индије.

МУЖЕВИ, ЧУВАТЕ ЛИ ВИ СВОЈЕ ЖЕНЕ?...

— Јест, чувам? Знам ја где она пија, кад нисам код куће...

Али није то. Ви све тако окрећете на неке ствари и догађаје, као да ваше жене нису исправне. А будите уверени, да је свака жена исправнија од сваког мужа... И њен први грех само је реакција на ваше многобројне грехове...

Сад о томе није реч, већ о другом, о томе да ли чувате добро жене на хладноћи.

Чисто вам чудно и смешно то питање.

— Шта имам ја њу да чувам, нека се она сама чува...

А баш је то важно, што сте и ви позвани да чувате зими жену...

Жена је као калемљена ружа, која се увија с јесени, јер кад мраз допре до њених хелиција она пропада. Тако исто пропада зими и жена, кад се хладноћа увуче у њен нежни организам.

А колико је жена изложена хладноћи... Јутро је, страшна цича, минус двадесет два... А она мала, нежна женица, диже се из загрејане постеље да наложи ватру, да угреје и собу, да бисте се ви, господин муж, дигли у топлој соби...

Први њен корак кроз те хладне просторије даје јој утисак као да је неко шиба леденим чаршавима. А она послује, некад смрнутих ногу, можда дрхти од зиме, и дође јој да зашлаче.

За то време пећ почиње да пуцкара у вашој соби, ви отварате очи, протеглите се, и пријатно вам је... Можда помислите, како ли је онима, који се дижу у хладној соби, али у те „оне“ не спада никад ваша жена, јер се ви и не сећате, да је запитате, да ли јој је хладно, је ли добро утопљена?

Та поларна хладноћа ужасно је измучила жене. То ће признати све оне јаднице, које се саме дижу, немају млађег, а и ти млађи причали би о својим патњама...

Зато је тако убледела ваша жена, испод очију јој модри колотови, све су функције њеног органама неуредне, реуматизам и гихт завија јој кроз кости, и она не може да се загреје крај пећи кад сврши посла.

Код нас су ређи случајеви да муж хоће да заштити жену... Знам један случај... Муж је чиновник и жена чиновник. И они су у кући као две јетрве у односу према домаћем послу... Жена има своју недељу и муж своју... Кад је његова недеља он устане, наложи ватру, скува кафу, очисти и његове и њене цинеле, прими од млекације млеко,

и женица устаје весело у топлој соби.

Та недеља окрени је и да јој снаге да може да издржи своју седмицу...

То је врло симпатично...

— Али кад ја идем на дужност... брани се муж, а жена седи код куће, зар ја њој ватру да ложим...

— Да, господине, кад је лето, жена треба да устаје прва... Али зими, на овој ненормалној поларној хладноћи, није у питању што ви имате професију, већ је у опасности здравље жене, које треба да заштитите ви, као јачи и снажнији, и мање изложен штетном утицају хладноће на ваш организам...

Ни један народ као Руси нема тај култ према жени... Један Рус ретко ће допустити да жена устане кад се напољу све леђи.

Код нас су то изузетци. Мушкарац је тако васпитан, да сматра да би се његово мушко достојанство увредило и понизило, ако би ма шта урадио у кући...

Кривица је до матера. Слушам пре неки дан једну мајку: „Не дам да он носи питу у пекарницу“.

А тај „господин“ њин је дечко, пети разред гимназије, али носи елегантну оделу, замишља да је господичић, и за њега је највећа срамота да донесе хлеб из пекаре...

Међутим предатни баца били су студенти, и већ близу дипломског испита, па су вукли пите и ђувече са „фурунциница“.

Сваки посао даје више вредности човеку и облагорођава га. Једна мати, која научи свог сина да јој нацпа дрва, спреми потпалу, иде на пијац, намешта своју постељу, спрема га да буде човек, који ће да

цени рад, а у браку ће бити нежан муж.

Најбољи и најнежнији су они мужеви, који умеју да заштите жену од посла, за који њен организам нема довољно снаге.

Ове поларне зиме могле су жене да се увере о нежности својих мужева.

Док мужеви не чувају увек своје жене, дотле мајке не обраћају пажњу на своје кћери... Како може једна мати да допусти, да млада девојка иде у плитким цинелама и чарапама на мразу.

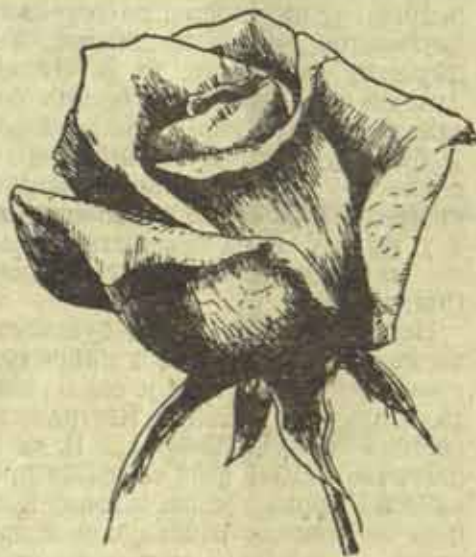
Лекари тврде, да младе девојке могу да оболе од женских сексуалних органа исто као и удате жене... А многе девојке створе диспозиције болести са оним својим свиленим чарапама, зато постају крхљаве жене кад се удаду.

СВАГДАШЊЕМ

напорном раду у канцеларији, радионици или на пољу, потребно је и разноола најбоља разноола брже свирање добрим инструментима. Пре набавке инструментата пишете једну карту велетрговини Стермецки и трансите бесплатно нови поштом илустровани ценовник у којем ћете наћи све врсте и још друге цене: гусло са китијом 315 Дин., фидије 345, мандолина 160, 220, 400, гитара 270, 320, цитро 440, тамбурице 180, 250, 300 Дин, хармоника 350, 470, 550, 840 Дин, грамофон 325, 375, 690 Дин. Сви инструменти најбољег су квалитета, импортирани директно из најбољих светских творница, те због велике куповине цене су јефтине него на где. Поручите још данас илустровани ценовник са више хиљада слика. Што не одговара, промени се или враћа новач.

VELETRGOVINA
R. STERMECKI
Celje, broj 79 — Slov.

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

Иза кулиса Мањежа...

ДОК СЕ ИГРА ЗОНА ЗАМФИРОВА.

Некада, кад се тек развијало Народно позориште, није оно изаквални живот интиман и топао као данас... Онда се спомњале разне интриге, које су се плеле по гардерони, па је ондо пуно непријатности...

Данас је у гардеробама мир, шала, лаки хумор, смех...

Већ после шест гардеробе почињу да се пуне...

Тетка Перса довршава своју шминку... Обрве своје потпуно је премазала теном и пудером и изнад њих извлачи друге, извијене и танке, какве има хаџика Замфирка... Она не ставља мастан тен на лице...

До ње Зона Замфирова, г-ђа Бекковић. Она је привукла лице теном један и по, који има нешто розе боју, јер треба да буде млада девојка... Ту су плаве и жуте свилене шалваре и разне прегаче, којима се повезују... Хаџи Замфирка гледа нежно Зону, баш као да је истински њена кћи, и говори јој: Да ли би требало мало да извучеш косу... »Не, ја долазим из амама, одговори Зона...

„А, имаш право“, потврђује хаџика... Проводаџика (г-ђа Поповић) и тетка, она што се онако јуначки бије (г-ђа Златковић) седе за истим столом... Боже, како пријатељски разговарају и пију кафе... Тетка има врло компликовану маску са удујк и непреко борама, рецкан белим и црним крејонима, да би дала себи што лепши израз оне ратоборне тетке...

Г-ђе Арсеновић и Паранос за другим столом... Тен број три ставља на лице г-ђа Арсеновић, јер то је она румена, здрава, сељачка боја... Г-ђа Паранос је замишљена... Мисли на јубилеј и не говори јој се много...

Већ се остављају тубе са теном и крејони, и окрећу се једна по једна од огледала. Г-ђа Арсеновић заигра чарлстон са нанулама... Што јој бљеште очи... Као дијаманти на турбану махараџе...

Неко провире кроз врата...

Гле, ватрогасац, узвикну г-ђа Паранос... Како он сме да улази у женске гардеробе.

— Да, сме, додаде једна глумица... Ватрогасац каже да је он једини који има права да уђе у сваку гардеробу... Откако је једном горео Манеж...

— То нисмо znale... насмеја се г-ђа Арсеновић...

Али има права ватрогасац, јер су опасне женске гардеробе... Од онолико сјајних очију загрејаће се и бетон...

Женске гардеробе су на спрату... а мушке одмах иза кулиса...

— За вас, тетка Персо, Бога ми,

Исперите пре
свабања

зубе, јер ћете тако предустрести шкодливом деловању честица, које су опасне здрављу и лепоти Ваших зуба

САРГОВ

КАЛОДОНТ

антисейнички зубни крем.

тешко ће бити да силазите низ степенице...

Тетка Перса се трже, рашири очи и погледа ме запрепашћено: Зар ти мислиш, да сам ја тако стара, да не могу да сиђем... Јаој, тако ти мислиш о мени...

И тетка Перса сиђе низ степенице лако као балерина.

Слатка је наша тетка Перса и млада увек...

У женским гардеробама мало се и оговара, али са хумором...

Оговарали су једног музичара који фарба бркове... и једну госпоњу офарбане косе, која личи на камелеона.

Насмеја се једна глумица...

— На средини му израсли седи бркови, а са стране црни, па се они црни одвојили и изгледа као да је уденоу на конач...

— Што мора да фарба, додаје друга... Јесте ли видела како је леп Добрица са прогрушаном седом косом...

— Диван је Добрица, одушевљава се трећа...

Друго звонце зазврја...

Доле, иза кулиса, већ се прикупљају они, који имају први излаз...

Шегрт Поте (г-ђица Урбанова) и калфа (г. М. Милошевић) шетају загрљени... Ту загрљени, а после десет минута калфа ће да гађа несташио Поте... Али, ви, госпођице, изван позоришта, које се можда не интересуете за „калфу“ немојте да будете љубоморни, што се они шетају загрљени... Они су колеге... „Калфа“ је, истина, најбогатија и најлепша партија иза кулиса, и ако мале глумице допусте, да им ту здраву валуту отме неко изван позоришта, онда доказују да не познају нимало вештину освајања мушкараца... А то није похвално за глумицу...

Неко у том тренутку проба иза кулиса хармонику! Двојица штимују клавир... Чочени се шеткају, лепе као бајадере.

Сценариста Мифа — вајан... Из једне гардеробе кашље Хаџи Замфир... штимује глас. Иначе свуда тишина...

Они којима је судбина била унапред одређена

Тежња, осветлити судбину долазећих догађаја, погодити у напред будућу судбину земаља, народа, па и појединих индивидуа, исто је толико стара као и само човечанство.

Немачки цар Фридрих Вилем III. још као престолонаследник, јахао је једном приликом једног маневра, праћен својим штабом. На једном угледа престолонаследник једну циганку, која се тискала између редова коњаника, трудећи се да му приђе. Пришла је престолонаследнику, и без да је знала кога је ослонила, умолила га је да му са длана прочита судбину. Фридриху III. допаде се ова шала и он јој пружи руку. Врачара је све погодила и на крају је рекла »Ти ћеш умрети од глади!« Високи официри, који су се били окупили око Фридриха III. прснуше у грехотан смех. Престолонаследник се и сам срдачно смејао циганкиној примедби, бацајући јој један златник, упита је: »Знаш ли ти ко сам ја? Престолонаследник Фридрих Вилем од Пруске.« Циганку ово ни мало није збунило, она додаде сухо: »То ништа не значи, ти ћеш ипак умрети од глади!« Смејући се и шалећи се са својом пратњом, одјаха Фридрих III. и ова епизода би брзо заборављена. Али није прошло много времена, а престолонаследник оболе опасно од запаљења грла. Болест је нагло узимала маха и поред свих заузимања чувених лекара, специјалиста, запаљење је прешло у рак у гркљану. Пошто није могао другојачије да прима храну, престолонаследник је био храњен вештачким путем. То је трајало неколико месеци. После непуних 100 дана владавине, закључио је Фридрих III. за увек очи. Врачарино пророчанство испунило се заиста на трагичан начин.

Ловци између себе чврсто верују у стародревну празноверицу, по којој се бела дивљач несме убијати. Ловац који убије белу дивљач мора по овој празноверици умрети неприродном смрћу. Аустријски престолонаследник Рудолф био је страсан ловац. Он је као гост Вилема I. учествовао 8. марта 1878. год. у краљевском лову у Вилдпарку код Потсдама. Један бели јелењ, био је уплашен од ловаца. Збуњена животиња хтела је претрчати стазу, аустријски престолонаследник узео је на нишан и убио је. 30. јануара 1889. год. нађен је мртав заједно са својом пријатељицом Маријом Вечером у једној соби у Мајерлишком ловачком дворцу. Тајна овог двогубог самоубиства ни до данас

није могла бити осветљена, али насилна смрт престолонаследника упадљиво подсећа на пуцањ од 8. марта 1878. год. којим је усмртио белог јелена.

Смрћу Рудолфа аустријског, дошао је на аустријски престо Франц Фердинанд. Игра случаја је и овога пута имала да представи јаван предзнак најокорије будућности, према ловачкој празноверици. Било је то једног дивног, ведрога дана у месецу августу 1913. године, када је Франц Фердинанд пошао у лов, у пратњи једног ловца у Колинска брда. Као из бајке, изгледала је бела као снег гемза, која се пузала уз стрму стену, био је то поглед, који се могао убрјати у највеће реткости. Престолонаследник је важио као безобвирани ловац. Узео је гемзу на нишан. Ловац који је био у пратњи престолонаследниковој, преклињао га је, да не пуца на белу животињу, али ловачка страст и честољубље, што ће овакав редак етземилар уписати у листу убијене дивљачи, била је јача од сваке опомене ловчеве. Кроз брда одјекну пуцањ, а бела гемза скотрља се погођена. Ова ловчева вест брзо се рашчула, и испунила страхом и злим slutњима све ловце. Убивши белу дивљач, ни Франц Фердинанд није избегао проклетству. Јер је атентат био извршен, још раније него што се навршила година дана од дана када је убио гемзу.

Детелина са четири листа представља срећу, јер се верује да она срећно утиче на судбину онога, који је нађе као и да доноси срећу ономе, коме се поклони. Познато је, да је Франц Јосиф I. аустријски, био у великом пријатељству са глумицом Катарином од Шрата. Њихово се пријатељство одржало до монархове смрти. Госпођа Шрат поклањала је сваке године свом царском пријатељу у бањи Ишлу 18. августа, о рођен дану Франца Јосифа I. пресоване детелине са четири листа, под стаклетом и урамљене. Детелина је било на броју онолико, колико је година преживео монарх. Било би то забуђење своје врсте, када би рођен дан био близу, а није још било накупљено довољно примерака детелина среће; јер је госпођа Шрат хтела цару да преда само природне детелине са четири листа, а не оне баптенске које је у стању сваки баптован, вештачким путем да пружи. Само 1914. год. није могао цар да прими овај чудан дар, јер су га политичке прилике везивале за престоницу

и нису му дозвољавале одмор, који је он обично у Ишлу најрадије пробазио. Још за време своје владавине Франц Јосиф I. страховао је од једног: од расцепа аустро-угарске монархије.

Авијатичари верују у следећу празноверицу; ако се пилот и путник фотографишу пре лета, њима је несрећа неминува. Такви »остају горе« вели се за њих, што у осталом значи, да неће живи стићи до циља. Г. Бокановски, франц. министар трговине, пошао је са још четири путника 2. септембра 1928. год. авијоном из Тула за Клемант-Фер. Пошто се фотографисао на аеродрому, ушао је у авион који се подигао у ваздух. Присутни су посматрали авион који се уздизао, али на једном су приметили читав стуб дима који је налазио из авиона, праћен пламеном. Неколико тренутака доцније на земљу су пала пет угљенисана тела, и авијон који је био потпуно уништен.

Весник несреће је у пуном смислу те речи био познати плави дијамант, за кога се тврди да имаоцу доноси несрећу. Као најфантастичнија бајка звучи историја плавог дијаманта. Плави дијамант је био у поседу једног амстердамског јувелира и једног од најбогатијих људи. Он је дијамант пронашао. Доцније је изгубио своје имање и живео као сасвим сиромашан човек. Па и француски публициста и историчар Клод Франсоа Болне, у чијем се поседу налазио неко време плави дијамант, изгубио је новац и имање и умро као просјак. Посредством белгијског путника Тагернијера, плави дијамант је дошао у посед Луја XIV. Краљ је морао да гледа пронаст свога краљевства, после једног периода славе и сјаја. Доцније је он припао Марији Антоанети, кћери Марије Терезије, која је као краљица Француске после оноликих патњи и омаловажавања, била гилотинирана. Американски милионер Том Хопе, био је такође поседник плавог дијаманта, он га је после своје смрти оставио у наследство својим потомцима. Његова ћерка, била је мајка херцога од Невкастела, који је овај драги камен наследио 1838 године. Он се венчао са глумицом Мај Јоу, која је свога мужа ускоро оставила и одбегла са једним капетаном именованом Путнам Стронгом, који се такође после кратког времена раставио од поменуте глумице. Његова га је мајка лишила наследства и он је проводио живот унутр беде и очајања. Мај Јоу, изгубила је сав свој нажит

приликом једне провалне крађе, доцније се удао, за зачетана Ј. А. Шмута, који је био тешко оболео и једнога дана наслен је мртав у својој соби за рад. Болест је према исказима лекара била незалечива и он се убио. Несретна удовица је завршила свој живот као служавка. Па и други имаоци овог злослутног драгог камена нису могли избећи својој судбини. Персијски јувелир Хабиб нашао је смрт у морским валима, приликом једног бродолома. Грчки јувелир погинуо је заједно са целом својом породицом. Руски принц Клитовски пао је под жртву нихилиста, а султан Абдул Хамид, пошто је изгубио престо и царство, био је изгнат за увек из земље.

Дакле, тако су прошли они, којима је судбина била у напред одређена.

ДОСАДНО МУ ЈЕ

— Тата — мени је досадно — куни ми сестрицу!

— Ех, синче, па то стаје много новаца...

— Па онда бар сестру од тетке, тата!

РАДОСТАН ДОГАЂАЈ

— Марија, ево вам десет динара, идите на станицу да дочекате моју ташту!

— А ако не дође?

— Онда ћете добити још десет динара!

НАЈВЕРОВАТНИЈЕ

— Убио сам пет мува — два мужјака и три женке.

— Откуда то знаш?

— Па, две сам убио на столу а три на огледалу!

војске униформе према униформама које су послали Наполеоновим коњаници.

Најтипичнији Шпанолоац то је Кастиљан, затим Андалузињанин и Каталанац. Кастиљан је по природи равнодушан и фаталиста... Државни удар оставља га флегматичним, али зато је потресен до дна душе због смрти неког матадора. Патриотизам, како се схвата у другим државама, у Шпанији не постоји, јер немају у суседству ни једног непријатеља.

Што се тиче Шпанског Марока, он не интересује никога, или сувише мало. Њихова вера у будућност не иде даље преко Пиринеја. Али Тангер је као један реванш за Гибралтар.

Десно од трга „Пиетра дел Сол“ уздиже се Прадо, нови Мадрид, са дивним булеварима, модерним и велелепним палатама, споменицима, фонтанама, и величанственим мадридским парком, који је сличан Буловској шуми. У једној лепој башти уздиже се музеј Прада са јединственим колекцијама слика које се могу наћи на свету. Можда је то најређа галерија слика с којом не може ни једна да се пореди.

Али нигде није лепше него провести у мадридском парку, кад се спушта благо и млако пролетње вече.

ПИСМО ИЗ ШПАНИЈЕ

Пролетње вечери у Мадриду

Увече, кад се спусти први пролетњи сутон, цео Мадрид изађе на трг „Пиетра дел Сол“. Око десет сати ту кишти од света, јер то је срце Мадрида. Стари Мадрид није толико интересантан. Улице узане, са узаним тротоарима, куће збијене једна до друге, без стиља, тамо велика палата, и кроз те узане улице гамиже свет, тутње аутомобили, све се тиска и гура.

Поетичан назив „Пиетра дел Сол“, „Краљица сунца“ никако не одговара том баналном тргу, где се уздижу два три киоска од стаклети као чекаоница за оне који чекају трамвај или метро. Жуте трамваји, прецуни света, укрштају се на тргу у свима правцима... Талас светлне застајкује на тротоару да пропусти поворку аутомобила и кола. Нико се не љути и не свађа. У Мадриду се не свађају шофери са пролазницима. Сви чекају... Стражар, са племом, једним достојанственим гестом отвара пролаз и публика прелази на другу страну...

Шпанолци воле кафану и оне су пуне света. А посластичарнице се никад не празне. Али у Мадриду нема луксуза, јер Мадрид није центар Шпаније... Он је само престоница и на тај ранг уздигао га је суверен. Ту је универзитет, министарства, двор, музеји, индустријска аристократија... Али економске активности нема у Мадриду. То чак није ни прва варош у Шпанији.

Сав свет, који дође у Мадрид, сви они који су богати, или су били богати, или желе да се обогате, живе у

престоници ноћним животом. Пролетње вечери су дивне у Мадриду. Лети су у тој вароши пријатни само они часови кад сунце не сија. Дању се свет скрива по кућама, а како се спусти ноћ сви излазе на улицу. У позориштима почињу представе у пола десет или десет сати у вече, а свршавају се у пола два изјутра. Један пословни рандеву закажује се у девет сати увече, пре вечере, јер се вечера тек после девет. Највећу ларму на тргу „Пиетра дел Сол“ праве продавци новина. Нигде у свету се толико не деру као у Мадриду. И странац, који их чује како вичу, помисли у први мах да се десила нека велика катастрофа у свету... Али тако је сваке вечери.

Сав тај жагор и вика ствара једну нервозну атмосферу... Даме са лепим мантилима и елегантни кавалери шетају и не осврћу се на вика. Они шта више не би могли да замисле тај њихов трг без те нервозне живости. И сви радије долазе да се шетају кроз ту вреву, него да иду у свежје авеније око Прада.

На западној страни Мадрид се граничи краљевским баштама и у том правцу не може да се развија. Ту протиче и једна речница Манзанареа. Краљевска башта је отворена пролазницима као парк. Али једна шпанска пословица гласи: Девет месеци зима, три месеца пакао... Та три страшно врепа летња месеца сагоре сву флору и све пожути. Само је пролетње зеленило бујно. Пред краљевским двором увек стоји гарда на коњима. Они имају врло жи-

Елегантни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне сервисе јефтино да купи треба да посети, а нарочито сада пред **МЛАДЕНЦИМА** највеће стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53 и Његушева 27.

Интересантности о новим филмовима

ЈЕДНО НОВО ОТКРОВЕЊЕ КОЈЕ НАМ ПРУЖА ФИЛМ »ЖУТА КЊИЖИЦА

Живот је велика, управо и највећа уметност. Просте истине дејствују снажно и веома убедљиво. То најбоље видимо из филма »Жута Књижница« у коме нема великих заплета, али који својим јасним чињеницама и импресивном формом дејствује тако, како вероватно до сада није дејствовао ни један филм. Та огромна снага »Жуте Књижнице« лежи у откривењу оних простих животних истина поред којих смо до сада можда безброј пута пролазили не опажајући свакодневну трагедију коју преживљава један презрени сталеж. И због тога откривења које нам пружа филм »Жута Књижница« потпуно потврђује генијалност творевине режисера Федора Оцепа и његових главних интерпретатора Ане Стен, И. Ковал - Самборскија, Ненадмашна лепота овог филма лежи нарочито у спајању слика поетичне природе и трагике појединаца — људских бића.

»БРАЧНА БУРА«, ПРЕМИЈЕРА СА СИД ЧАПЛИНОМ И БЕТИ БАЛФУР ДОЛАЗИ КОД »НАРКИПА«

»Брачна бура« обећава нам пријатно изненађење, јер су у овом филму сконцентрисане све добре глумачке особине комичара Сид Чаплина, брата Чарли Чаплина. Као партнерка Сид Чаплина појављује ту дивна плавуша Бети Балфур у улози играчице Вере, чија лепота и заводничка игра производи брачну буру у животу Сида Тули, то јест Сид Чаплина. »Брачна бура« је прва овогодишња премијера славног драстичног комичара Сида, који је својим темпераментом потпуно успео да задобије достојно место поред свог брата Чарли-а. Премијера »Брачна бура« биће ускоро приказивана у биоскопу »Наркипа« и тај филм спада у ред значајних великих комедија ове сезоне.

»УСАМЉЕНИ ОРАО« СА РАЈМОНДОМ КИНОМ И БАРБАРОМ КЕНТ НАДМАШУЈЕ »ВИНГС-КРИЛА«

Живот господара ваздуха, њихове опасне борбе, храброст и пожртвовање нашли су своје достојно место у

филмској продукцији. Премијера »Усамљени Орао« са Рајмондом Кином и Барбаром Кент као авијатички филм надмашује познату творевину »Вингс-Крила«.

»ТАЈНЕ ДВОРА АБДУЛ ХАМИДА« БИЋЕ ПРИКАЗАНЕ УСКОРО КОД »КОРЗО-А«

Као један од следећих програма биоскоп »Корзо« припрема велики оријенталски филм »Тајне двора Абдул Хамида« где ћемо имати прилике да видимо маркантног Шакаутина у главној мушкој улози поред Лисјен Далзас. Јалма, кћи абаченог султана Мурата V, предмет је главне интриге која је вешто и са много интересантности спроведена кроз сиже филма »Тајне двора Абдул Хамида«.

МИЛТОН СИЛС И ФРАНЦИС МАКДОНАЛД КОД »БАЛКАНА«

Ове недеље биоскоп »Балкан« приказује дупли сензационални програм »Људи од челика« са Милтоном Силсом и »Вражју Гудуру — Баволску пећину« са Францис Макдоналдом. Оба филма садрже безброј узбудљивих и сензационалних момената те пружају највеће уживање љубитељима авантуристичких заплета.

»ХАРОЛД - ЈУНАК« ИГРА ОВЕ НЕДЕЉЕ КОД »НАРКИПА«

Харолд Лојд са својом чувеном партнерком Џобином Ралстон, игра ове недеље у филму »Харолд-Јунак« код »Наркипа«. Као дупли програм уз овај филм приказује се још једна интересантна драма.

ДУГЛАС ФЕРБАНКС У ФИЛМОВИМА »ЗОРО« И »ЗОРОВ СИН« КОД »БАЛКАНА«

Биоскоп »Балкан« приказује као дупли програм од понедељника два чувена филма Дугласа Фербанкса: »Зоро« и »Зоров Син«. То су две најромантичније филмске поеме дивног Дугласа који је први успео да освоји наша срца овом врстом витешких филмова. Оба ова филма »Зоро« и »Зоров Син« пуни су бујне младалачке снаге, изврских заплета и духовитости. »Зоров Син« је наставак филма »Зоро« и радња се одиграва

једно двадесет година доцније, а ту видимо Дугласа у двострукој улози оца и сина. Многи филмофили ће одушевљено примити ову вест, јер им се пружа прилика да учине једно интересантно упоређење.

КЕН МАЈНАРД АНГАЖОВАН ЈЕ ОВЕ ГОДИНЕ КОД »УНИВЕРЗАЛ- ФИЛМА«.

Симпатични Кен Мајнард, који је постао славан низом филмова из каубојског живота, ангажован је од Универзала за шест филмова, које ће отпочети да снима још ове године.

ЗБОГ ТВОЈИХ ОЧИЈУ

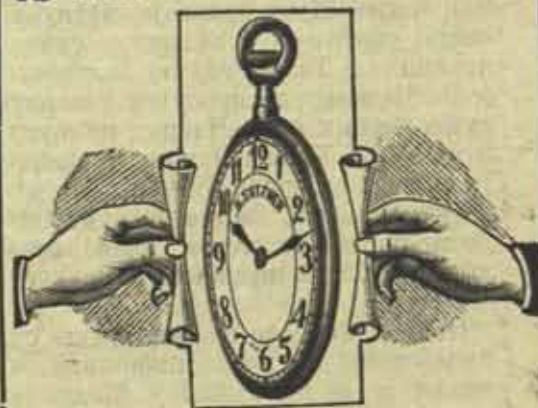
Драга!
због твојих очију,
ваздуге ноћн
лутао сам и банчно.
Еј! када би само знала,
колико сам непрославаних ноћн
због твојих очију провео!
Вај, када би само чула
страсно моје јечање,
смилувала би се,
и заволела би ми тугу
и крупне ми плачне очи.
Крагујевац.

Борисав Јованчевић.

Тачно на секунд

Бр. 100 Добар швајцарски | Бр. 111 са Рајли-бројчином
Алиер. Ремонт. Роскоф | ком и Рајли-свадљаним
часовник само | само

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п.

Права швајцарски | У 3-годишњу гаранцију

Бр. 105. Права Алиер-будилник 16 см висок само 44 Дин. 30 п.
Нема ризика! Измишља се што не одговара, или се враћа
новац. Права швајцарски велики сетови, часовници за руку,
будилници, часовници са мешалицом, ланца прстење, нак-
неше, златна и сребрна роба и накит уз готово ФАБРИЧНЕ
ЦЕНЕ у огромном избору у великом алустрованом дивот-
ценовнику који добијате БЕСПЛАТНО ако пошаљете Ваши
тачну адресу часовничарској радњи

H. Suttner, Ljubljana, broj 965.

Сутнеров часовник »ИКО« је часовник за цео живот.

Ало... Ало...

Овде...

Н
О
В
О

Београд...

Н
О
В
О

TELEFUNKEN 10

УНИВЕРЗАЛАН РАДИО - АПАРАТ БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ!..

- Telefunken 10 најприступачнији и најпрактичнији радио
- Telefunken 10 апарат са 1 сијалицом стаје само 700.— дин.
- Telefunken 10 апарат са 2 сијалице стаје само 800.— дин.
- Telefunken 10 апарат са 3 сијалице стаје само 850.— дин.
- Telefunken 10 Вам пружа ове могуће комбинације
- Telefunken 10 за варош: погон из мреже за осветљење
- Telefunken 10 ради без акумулатора и анодне батерије
- Telefunken 10 за мања места: са акумулат. и батеријом
- Telefunken 10 за село: само са сувим батеријама
- Telefunken 10 ради са сијалицама: RE 054, RE 054 и RE 134
- Telefunken 10 са сијалицама: REN 1104, REN 1004 и RE 134
- Telefunken 10 са сијалицама: REN 511, REN 511 и REN 601
- Telefunken 10 најодеснији за слушање Београда
- Telefunken 10 наступа где детектор престаје
- Telefunken 10 плод 25 год. искуства ФИРМЕ:

TELEFUNKEN

— Добива се у свим бољим радио-трговинама. —
Упуте слати на: ЈУГОСЛОВЕНСКО СИМЕНС А. Д.
Проспекте шаљемо бесплатно. Београд, Ресавска 22г.

СПОРТ

НИ »ЦРВЕНИ« ЈОШ НИСУ »ФИТ«.

Видели смо већ да »плави« прво услед дуге зимске паузе овај баук из прошле сезоне. Шта смо могли говорити о форми њиховог вечитог ривала до пораза у прошлу недељу? Ништа. Међутим после неуспеха у Војводини знали смо да и код њих није све у реду. И посматрачи недељаог догађаја на Топчидерском Брду су се уверили о томе. Истина скоре гласи 6:0 у њихову корист, али не треба заборавити да су према себи имали противника који преживљује кризу. Они су поред изврсне техничке игре и доброг пуцања, показали на моменте извесне знаке несигурности. Леви халф и крајњи десни нападач апсолутно нису за тим. Док је први био сасвим слаб и тешко излазио на крај са неиграном десном страном противничке навале докле је други играо безглаво и у одсудним тренутцима губио потребну присебност. Ни Вирин, о ком се толико прича, није дошао до изражаја. Бекови су са десним и средњим помагачем дали прилике Шеру да буде незапослен. Томе је доста допринео слаб и неповезан рад противничких стрелаца. Трио

је радио узорно, ма да је на моменте био несигуран. Вреди истаћи мајсторске потезе вође и топовско пуцање десне спојке. Сви голови су дивно пуцани, мада је за први криво рђаво цењење вратара и за пети неспоразум бекова.

Зато ће »црвени« морати да место С. Поповића и Ђурића ставе друге играче. Левог халфа би играо Петровић, док би десна страна навале изгледала овако: Св. Поповић — Добријевић или Милорадовић — Добријевић.

Благ. С. Ранић

ВЕЛИКИ ПОРАЗ Б.С.К-а

Знало се како ће наши проћи у престовници братске нам земље, али се ипак није могло помислити на тако крупну победу Чеха. Спарта је сад у великој форми што доказује и њена скорашња победа над Виктором Жижков од 7:1. Наши су отишли у госте једном славном тиму са једном четом, која је испод своје форме. И тако је опет дошла она фатална седмица, која нас стадио прати. Једна утеха нам је што ће »плави« на Угрес имати прилике да се рехабилитују. То ће им ваљда и успети, ако се узме у обзир да ће играти код своје куће и бити ваљда у бољој кондицији.

ПРВИ И СЕДАМНАЕСТИ НА ТАБЕЛИ
ДАЛИ ЈЕДНАК БРОЈ ГОЛОВА!

И ако наслов звучи мало чудно ипак је тако. Наравно да се сензација ове врсте може догодити само у постојбини лоптања — Енглеској, услед изједначености снага клубова. Тамошњи свет из тога разлога ово и не сматра као чудо, већ као догађај, који се понавља сваке сезоне, само у разним облицима.

По неколико клубова услед подједнаког броја бодова претендују на једно исто место. Голдиференције ове играју велику улогу. Онај први није сигуран да позицију задржи до краја, јер су за њим клубови, које би његов најмањи неуспех довео на водећи положај. Тако је у свима деловима ове простране табеле од 22 места. Последњи бије првог, другоразредни прворазредног и онда није чудо што је првак Шефилд Велнесдај дао 66 голова, исто као и Шефилд Јунајтед, који заузима 17 место. У погледу голдиференције првак може забележити још један неуспех, јер је Ливерпул, који се налази на 14 месту, примио само четири гола више од њега, Евертон чије стрелце предводи фамозни Дин »краљ голгетера« дао је само 50 голова, мање него девет друштава иза њега. Лидс Јунајтед, који заузима седмо место примио је 68 голова, док Портсмут, последњи, 67!

Божански напитци

КАКО ЈЕ ПОСТАО ШАМПАЊ

Немци су чувени по свом пиву. Енглези по вискију а Французи по вину. Француска вина су на далеко чувена и необично цењена. Међу њима, прво место заузима шампањ, без кога се не може замислити ниједна боља гозба, у целом свету, па и у „сувој“ Америци. Чак су новине једном довеле да је на некаквом банкету, који је приредило неко трезвеначко друштво, био сервиран шампањ! Ретко ко да није шио то дивно пенушава пиће, ако не баш прави француски, онда бар домаћи. И код нас га има. У Словеначкој. Међутим мали је број оних који знају што год о његовом постанку и о начину на који се он добија. Ово последње је нарочито важно с обзиром на његову релативно високу цену према осталим винима.

Интересантно је да имамо да захватимо једном француском калађеру, оцу Перифону, који је умро 1715 године, за проналазак овог божанског напитка. Није никакво чудо што је баш један калуђер пронашао најлепше вино на свету, кад се има на уму да су се за време феудализма калуђери необично много бавили производњом пића. Не само за шампањ, већ и за многа друга пића, нарочито ликере, имамо њима да захвалимо. Ова традиција и данас се прилично задржала. Манастирски подруми су увек снабдевени извршним напитцима.

Оцу Перифону била је поверена управа над виноградима бенедиктинског манастира у коме је он служио, а био је познат као одличан стручњак за мешање вина. Дугим радом и испитивањима он је успео да створи своје ремек-дело, у коме сада цео свет ужива.

Своје име шампањ носи по истоменој покрајини у околини реке Марне. Виногради се у главном налазе у близини Ремса и на висоравнима поред Марне. Овде се поглавито негује црно грошће, али има и белог. Лоза од које се прави шампањ, нарочито се негује, са ниским чокотима засађеним доста густо, како би се грошће држало близу земље. Састав земљишта у многоме доприноси пријатном укусу шампања из ове околине.

Шампањ се обично дели на „шон-мусе“ (који се не пенуше), на „мусе“ који се довољно пенуше да избаци запушач са малом експлозијом, „креман“ (умерено пенушави) и „гран-мусе“, јако пенушави. Висока цена шампању долази услед дугог и тешког процеса око његове

производње. Флаше се морају увек држати положено и мора се служити што је могуће хладније. Ипак ово хлађење мора бити непосредно пред употребу, иначе ако се поново загреје вино се поквари. Укус и пенушавост шампања може доста да се промени услед варијација у температури.

ОСТАЛА ФРАНЦУСКА ВИНА

Чувени је француски бургундер који се производи у области названој Златна Обала, планински вина између Дижона и Шањи-а. У колико на лози има мање грошћа од кога се ово вино прави, у толико је његов квалитет бољи. Најбоље вино ове врсте зове се „тет д киве“, прављено од најпробранијег грошћа. Затим долази „веи д пример“, „ле вон киве“, „киве ронд“ и т. д.

Група вина из југо-источне Француске, позната под општим именом Бордо, такође су јако цењена. Још од 1443 година Болница у Бон-у вукла је своје главне приходе од виноградарства. Продаја њеног вина, која се одржавала прве недеље у новембру сваке године, у ствари је означавала цене вина целој покрајини у току те године. Бургундер, који може бити бели или црни, треба да се служи са температуром од 15°—20°C. А нарочито треба пазити код употребе да се флаше не мућкају, како би талог остао на дну. Из Бордо-а (отуда и име вину) долазе нам одлична вина, црна и бела, позната под именом: Медок, Грав, Сотери, Варзак, Шато-Лафит, и друга. Бело вино, Сотери, добија се од белог грошћа, које се пусти да добро сазри, тако да ферментација у ствари почиње још пре него што се убере грошће.

ПОРТУГАЛСКА И ШПАНСКА ВИНА

Порто-вино је португалски производ. Лоза се обрађује било у чокотима, било око дрвећа, најчешће око хрста, као у време Римљана. Прво вино, које се изцеди из грошћа, само од себе назива се „Лакрими Христи“ („Суза Христова“), а онда га људи муљају босим ногама. Чувено је португалско вино „Христов мускател“, које представља најбоље вино у земљи. Турига је најбољи црни порто, Бастардо је најслађи а Сузао најцрнији. Мадера је јако цењено вино (нарочито у Америци пре „сувог режима“) а добија се од лозе која се подиже на стубове да би се корен могао лепо очистити и тако осигурао бољи плод

Ово вино је у толико боље у колико је старије. Његова старост често достиже 50—100 година. Укус се мења загревањем од 40°—50°C, одмах по прављењу, чиме оно брзо сазрева и без превирања.

Шери је најпознатије шпанско вино. Своје име добило је по вароши Херез де ла Фронтера у Андалузији. Сољ који се добија од замуљаног или пресованог грошћа назива се „Мосто“ и оставља се у једној кади да преври 3—4 месеца. Тада се претаче и добија назив вина. Врло велике и различите промене наступају идућих година-две дана. Вина из истога винограда, под истим околностима, различито се развијају. Вина су подељена на „финос“ (блага, слатка вина), на „амонтиладо“, са истим особинама као и прва, само са нарочитим укусом, „оноразо“ затворено-црна јака вина и „бастоа“ вино ниже врсте, опорог укуса. Када вина добију себи својствене укусе, после пет година, додају се старим винима, у бачвама које се никад не померају и тада се називају „солерас“. Ове се бачве стално доливају новим вином, према употреби старог. Осим ових има још Манзанила, опорно вино и Мантила, врло јако вино из околине Кордове.

ИТАЛИЈАНСКА ВИНА

У Италији се производе велике количине вина, али у главном не неког нарочитог квалитета, што долази поглавито услед небрижљивости произвођача. Најпознатија су Асти и Монферат. Најбоља вина Средње Италије су Кианти, Монтепулчиано, Домино и Монталчино. Најбоље италијанско вино производи се близу Неапоља, на подножју Везува, познато под именом „Лакрими Христи“. Са острва Сицилије долази веома јако вино названо марсала, које је све боље у колико је старије, као мадера.

Грчка, верна старим традицијама, још увек култивише добре врсте вина, чему нарочито доприноси топла клима. Међу најпознатијим налазе се: Мореа, Камерит, оба црна, ово друго препоручљиво због својих лековитих особина. Мавродафне изврсно слатко вино, нектар такође слатко вино са врло мало алкохола. Грчки коњак, који се, као што је познато прави од вина, такође је добро познат и на цени.

Ваш сат биће стручно и на време оправљен а по солидној цени у радњи
М. Г. КАРИЋА
Краља Милана 116. — Београд.

Ракул Горес

Два су била разлога ради којих је Ракул Горес примила место у Кињеском кинематографу Сиди Граумана.

Њен отац био је опасно болестан и тако је издржавање породице пало на леђа Ракуле и њезине сестре Рене. То је био први и добар разлог. Ракул је била филмска ентузијасткиња. То је био други разлог, највише и детињски.

Ракул је писала много писама »Џењена госпођице — Видела сам Вас у свима Вашим филмовима и врло Вас волим на платну. Пошаљите ми, молим Вас, своју нову фотографију«. Типична писма филмских ентузијаста на која су стизали типични одговори у великој већини случајева праћени фотографијом са аутограмом.

Једном је у Граумановом кинематографу владала велика узбуђеност.

Сид је сазвао своје развођице међу којима је била и Ракул и начинио је с њима генералну пробу пре свечане, светске премијере филма »Краљ Краљева«. Стао је на узвишено место и рекао: »Сада ћете да правите оно што ћете радити сутра навече. Ви, мала Мексиканко, с прим уводјима покажите Џон Џилберту његово место.«

Мала девојчица из Мексика поклонила се пред имагинарним Џилбертом, довела га до његовог места и рекла: »Јесте ли задовољни са својим местом, Мр. Џилберт? Имате ли програм?«

»Изврсно« рекао је Сид »А сада нека она висока девојка покаже место Кларе Бов.«

Велика премијера је дошла. Ракул се појавила у свом кињеском костиму, са својим смешком и програмима и чекала је долазак старова. Опасила је да је у њезин одсек сео један високи црни мукарац. До другог дана није знала да је то био Џон Џилберт. Од старова је ретко којега препознала и зачудила се врло кад јој је један господин на примедбу сухог и високог мушкарца енергичних личних црта, који је био с њиме у друштву, дао своју посетницу и замолио ју да га друго јутро посети у Метро атељеу.

Ракул је била филмска ентузијасткиња, али је имала врло мало наде да ће и она једног дана постати једна од оних сјајних бића на филмском платну. Уживала је једино да буде у њиховој близини код сличних премијера, а своје жеље и наде тајила је дуго у срцу.

Она је била једноставна долеђивачица места у Граумановом Кињеском кинематографу.

»Молим само искрено. Јесте ли задовољни са својим местом? Имате ли програм?«

СВАКА МАШИНА

тек онда може да развије своју највећу делатност, када су сви саставни делови поред одличног квалитета и потпуно поуздани.

НАЈВАЖНИЈИ ДЕЛОВИ ДОБРОГ ПРИЈЕМНОГ АПАРАТА ЈЕСУ ЛАМПЕ ЗА ПРИЈЕМ.

Обратите пажњу при куповини пријемног апарата, да је исти снабдевен са **PHILIPS „MINIWATT“** лампама.

Подмладите ваш стари пријемни апарат.

Узидајте још данас:
PHILIPS „MINIWATT“ лампе

PHILIPS

ТРАЖИТЕ КОД ВАШЕГ РАДИО ТРГОВЦА

ГЕНЕРАЛНО СТОВАРИШТЕ

За Србију, Црну Гору, Војводину и Срем, Винкинг н. д. Београд, Кне. Љубице 5.

За Словенију, Далмацију, Славонију, Хрватску, Босну и Херцеговину, Филипс н. д. Загреб, Гундулићева 26.

Но догодило се чудо. Стотине девојака било је снимано за главну улогу у филму »Беле сенке у Јужном мору« и стотине их је пронало.

Ракул је била мала, нежна, црна и живахна. Дошла је на пробно снимање и добила главну улогу.

Она је узела место у Граумановом кинематографу из два разлога: да може из близине гледати филмске старове и да помогне оцу. Онога дана, кад је потписала филмски ангажман умро јој је отац, а она је морала одмах да отплови у Јужно море, где су је чекали још већи напори од оних, којима је била изложена у кинематографу Сиди Граумана.

Месеци су прошли у Јужном мору. Месеци узалудног и напорног рада. Данима се није могло снимати ради врућине. Хиљаде метара филма је уништила влага. Два режисера су била послата онамо да сниме филм. Двојници режисера је исто тако тешко снимати један филм кад и двома женама живети у миру у истој кући и

они су се посвађали.

Један се повратио.

Наставило се са снимањем филма. Кад су продуцентима у Холивуду биле споменуте беле сенке, њихова лица су била забринута. »Хоће ли филм успети или не?«

Монте Блу је оболео од сунчанице. Ракул Горес се скоро удавила. Хоће ли филм успети или не?«

Филм је успео и нешто више од годину дана после премијере »Краља Краљева« једна мала Мексиканка са прим ковчастим косама изашла је из своје димузине пред Граумановим Кињеским кинематографом. Камере су почеле да зује, а модни репортери почели су да цртају њезни лик у елегантнијој вечерњој тоалети. У публици су се чули гласови:

»То је Ракул Горес!«

Нека девојка у кињеском костиму дочекала ју је на вратима »Молим само искрено, Мис Горес, Јесте ли задовољни са својим местом? Имате ли програм?«

Жена и цвеће

Жена је много ближа природи, него човек.

Овде је загонетка, овде је и величанствена чаролија, понос овоме «чудвару дубоких тајни природе!» Ова загонетка и чудноватост женске природе су и назвале оштроумну изреку, да је жена запета, док је човек — тачка! ту ти знаш, где си, а тамо — чита! даље!

Из ове дубине женске душе излази сасвим искључиви утицај, који од жене ствара културни фактор првенственог значаја.

У овоме смислу и све стварање човека, којим се он толико поноси, припада у огромноме своме делу, и ако индиректно, — жени! Да није не — и култура би стајала на мртвој тачки, јер би се зауставиле оне скривене стимуле, којима је природа пробудила к животу најбоље надахнуће човечијег генија.

Жену свих времена и народа тењко је преставити себи без цвећа.

И у старијем времену цвеће је увек било најбољи украс жене.

Цвеће је радост песника и жене!

Гете је целог живота певао о црвеним и белим ружама. Мисе је посветио своје најбоље стихове нежним маргаретама. Надсон је у једној од најбољих својих песама певао о белим кривовима. Оскар Вајлд препостављао је свом цвећу, георгина и хризантеме.

Али у већини својој људи су равнодушни према цвећу.

Појам жене и цвећа нераздвојно је везан једно са другим.

Готово сваку жену можемо упоредити са каквим цветом. Па и многа женска имена узета су од заједничких цвећа.

Природа је праведна и према најсиромашнијој сељанци, јер сади по

ливадама, зеленим пољанама усред шуме, изванредне лепоте дивног разнобојног цвећа.

Веома је разнолика у својој лепоти слика и облика цвеће!

Веома су разнолике по лепоти својој, националности, узрасту и карактеру девојке и жене.

Има жена као руже отворено дрвене, крем, беле и црне, као сомет, као ноћ. Има витких бледо-плавих као перуника.

Миришљавих, танких, као црвени, ружичасти, бели и шарени карлици.

Просто-наивних и прекрасних у својој младалачкој једноставности, као бели прстенак; поносних својом снежно-белом чистотом, као цвет брескве, или јабуке.

Има младих девојака, свежих као пољубац пролећа, као лале попрскане капицама јутарње росе, има младих жена каприциозних и трешних као орхидеје.

И зар у нашем уображењу лепе Јапанике могу бити друго цвеће, него чаробне хризантеме?!

Ово упоређење цвећа са женама могло би се продужити у бескрајност.

Свака жена сама инстинктивно осећа, какво цвеће одговара њој, њеном типу и узрасту и несвесно тежи к њему.

Чим је нежнији цветић — тим је краћи његов живот, тим ће брже устати и умрети, чим је цвеће култивирације, тим је оно ломљивије и кратковечније. Биљке из стаклене баште нису ли пример овој нежној проплости, овој слабуњавости?!. И, напротив, пољско, дивље цвеће, шумска љубичица или неки мали цветић на високим стрминама, без обзира на своју, на први поглед, нежност и незаштићеност у ствари, не боји се ни олује, ни кише!

Да упоредимо ово са женом.

Жена високе културе, размалена, разнежена од детињства, брижне ту-

вана од олује живота — прекрасна је. Она је цветић из стаклене баште; за њу је смртоносна хладноћа, негар, олуја; њој су потребне велике простране стакларе, брижња и нежна нега баштована.

Она је дивна, али девојка њена каприциозна и зависи од одговарајуће средине. Линиите је бриге и неге и она ће увелути.

И упоредите са њом лепу девојку, сељанку, — дете села, шуме и ливада. Под топлим сунчаним зрацима цвета њена лепота и ни киша, ни олуја нису њој страшне; она је на њих навикла из детињства; она је снажна, отпорна и баш воли мује живота!

Цвеће је радост жене...

Жене — радост нашег живота...

Цвеће је живи и дивни оквир за жену и због овог оквира она постаје још лепша, још дражеснија!...

Београд, март 1929. г.

Управник расадника »Флора«

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бубуљица. Одржава стању свеж младачки изглед.

НАЈНОВИЈЕ

ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, цвеће и сав прибор за модскије стиче. Све продајем невероватно ефтино.

Сима М. Лазаревић

Кр. Милана 120 (у сопственој кући у дворшћу)

А. Финци БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
7-81

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајхмана.

51

7)

„Али куда ћемо још да бежимо, кћери моја,“ рекла је снажљено. „За нас је свет затворен; свуда, где при-
спемо, терају нас даље и докле ће то трајати?“

„Неће дуго, драга моја Кати,“ одговорила јој је Лола Монтец. „Јер ја познајем једног краља, који је пријатељ уметности и довољно самосталан, да не до-
пушта да се други краљ меша у његове приватне ства-
ри. Он разуме уметност, а свакојако и уметницу.“

Ми идемо у Минхен.

5.

Лола Монтец није била примљена у Минхену онако љубазно као у Дрезди.

Интендант краљевског позоришта био је осорљив старац и веома хладно је дочекао лепу играчицу.

Лола Монтец измислила је била лепо име и сада је рекла да се зове Марија Долорес.

„Дакле Ви сте Шпањолка, госпођице?“, запитао је интендант.

„Јест,“ рођена сам у Андалузији.“

„Хоћете дакле да добијете место у овдашњем дворском позоришту као играчица?“

Ја Вам још одмах могу рећи да сте дошли у врло негодно време.

Краљевско позориште у Минхену се сада налази у таквом каламитету, да се не може помишљати и на то, да прими за члана уметницу од великог гласа, којој разуме се мора плаћати велику награду.

Није никако чудо — ми смо у последње време примили толике нове снаге, које нас стају много но-
ваца“.

„Ах, ако је стало само до тога“, рекла је Лола Монтец, „онда се још можемо споразумети, господине интенданте. Чујте само, шта ја од Вас захтевам!“

Ја Вас за друго ништа не молим, већ само да ми допустите да без хонорара три дана играм у Краљевом позоришту.

Мислим, да је то предлог, који ћете у сваком слу-
чају примити, јер ће Вам он само користити.“

Интендант је начинио кисело лице.

Није то био финансијски разлог, који је старог чо-
века задржавао да прими Лолу. Стари је имао иску-
ства и познавао је свог краља.

На први поглед је прозreo да је ова необично лепа жена, нова и озбиљна опасност за краља, који је од-
више волео лепе жене.

Дотле је већ било доста лепих играчица у краљевом позоришту, које су уживале краљеву наклоност; ако би примили још једну нову, осталима не би било право.

Разговор је изненада узео други правац.

Али је лукави интендант знао да се одмах снађе.

„Немогуће, госпођице“, рекао је. „Краљевско по-
зориште не може допустити да у њему игра уметница бесплатно.“

У осталом — ја ћу сасвим отворено с Вама гово-
рити — једна играчица, коју прати тако рђав глас као Вас, драга Лола Монтец, коју су протерали из Париза, Брисла, Берлина и Дрезде, не може с тим рачунати да буде пријатељски дочекана у Минхену.

Боље је да се више не трудите, госпођице; Ви не можете никада добити место у Минхену“.

„Дакле ни овде“, рекла је Лола Монтец. „Ипак ћу ја мој циљ постићи; у то треба да сте уверени, господине интенданте.“

У овој земљи има једнога, који има смисла за уметност и уметнике и тај ће ме радосно примити, то ја знам.

Ја ћу изићи пред краља и изнети му моју молбу“.

Идућег дана је Лола Монтец заиста молила за аудијенцију код краља Лудвига I баварског.

Краљ Лудвиг I, који је био велики немачки родо-
љуб и још тада имао велики циљ у очима, да уједини сва немачка племена у велику државу, у души је био савршен Грк, јер је обожавао лепоту и имао веома осетљиву душу за уметности.

И њему се није могло замерати, што је бољју вели-
чину пре свега тамо видео, где је се она најлепше испо-
љавала — у човеку и што је увек био велики обожава-
лац лепих жена.

Краљ је био већ прилично зашао у године али му оне нису сметале да воли лепе жене.

То је било познато у целом свету и на то је пола-
гала и Лола Монтец.

Сада је дакле молила за аудијенцију код краља Лудвига I.

Одлучни тренутак је био дошао.

Ађутант краљев је јавио свом господару, да једна уметница, извесна Марија Долора, моли да изиђе пред његово Величанство с једном молбом.

„Лола Монтец“? рекао је краљ. „Не, драги мој, за женску, која је се тако понашала да је била протерана из свију европских престоница, нема места у Минхену. Њу нећу да видим.“

Шта ће ми таква жена, која је живела порочним животом“?

„Величанство“, рекао је ађутант. „Требала би бар да видите ту жену. Јер када је погледате, не бисте могли веровати, да је све истина, шта се о Лоли Монтец говори. Та жена, опростите, та девојка, изгледа као —“

„Је ли свежа — прави ли утисак чедности“? пре-
кинуо му је говор краљ.

„Изгледа као чедна девојка, Величанство“, одго-
ворио је ађутант „такве нисам видео у свету“.

„Добро, онда пустите жену нека уђе унутра, да видим Лолу Монтец!“ рекао је краљ.

После неколико минута Лола Монтец је изишла пред краља и када ју је Лудвиг I видео, скоро је се из-
ненадно, јер љупка, чедна појава, која је била пред њим, личила пре на све друго него на извикану игра-
чицу.

На себи је имала црну хаљину, а главу покривала провидна капица од чипака.

Њутећи је се поклонила пред краљем, који је ста-
јао као окамењен.

Дакле то је била извикана Лола Монтец, која је имала на души толике грехове и стварала многе скан-
дале и била протеривана из великих европских ва-
роши“?

не, тако не изгледа блудница: чедна појава у црној хаљини, која је стајала пред краљем, мора бити нешто друго. Ово нежно, бело и ружичасто лице с два црна ока, пре је личило на анђелско лице.

Лола Монтец је одмах познала како је велики утисак учинила на баварског краља.

Сада је пришла још један корак ближе краљу и ње је допирао до Лудвига дах, који га је потпуно ошито и освојио.

„Ви сте ме молили за аудијенцију, сењора“, проговорио је краљ: „каква је то Ваша молба?“

„Ја сам играчица, Величанство“, рекла је лепа жена „и желим да ступим у краљевско дворско позориште“.

„Ви сте Шпањолка?“ Запитао је краљ.

„Јест, Величанство“, одговорила је Лола Монтец, „рођена сам у Андалузији“.

Настала је мучна пауза. Лола је одмах увидела, да краљ не жели да пређе на праву тему, на њено ступање у позориште и њој је било јасно да је и он знао ко се крије под именом уметнице Марије Долорес.

За тим је се краљ сасвим приближио Лоли и рекао:

„Зашто ме варате, лепа девојко“ — и у том показао на њене груди — никако није могуће да је природна ова толика лепота и бујност.“

У истом тренутку је засијао мали нож у Лолиној руци.

Краљ је, пренеражен устукнуо корак назад; у том тренутку је се бојао да не изврши на њега лепа играчица атентат.

Али је већ она нож наслонила на своју хаљину и једним покретом исту као и кошуљу расекла од појаса до врата.

Хаљина и кошуља су се отвориле и — две беле дојке биле су голе пред краљевим очима.

Лудвиг I је био потпуно побеђен.

„Говорите Ваше жеље, сењора“, рекао је краљ и оне ће бити испуњене.“

„Ја имам једну једину жељу, Величанство“, рекла је Лола Монтец достојанствено.

„Молим Ваше Величанство да ми допусти да за три дана изиђем на позорицу краљевог позоришта и да покажем Минхенцима своју уметност.“

„Ову молбу одобравам, сењора“, одговорио је краљ.

„Разуме се да ћу и ја на свакој од тих представа бити и већ данас не сумњам да ће дворско позориште наћи звезду прве величине у Вама.“

Дакле тако је се завршила прва аудијенција код Лудвига I баварског.

Лола Монтец је постигла свој циљ, јер је могла играти три пута у краљевском дворском позоришту. Овој је то било довољно, јер је знала врло добро, да ће публика, када је само један пут види, непрестано тражити да је поново гледа.

Знала је још и то, да је краљ у њу заљубљен и да је државна полиција не може протевати.

Радосна је се вратила ка својој Кати.

„Драга моја“, рекла је кресолки, „сада смо спавати и нас чувају. Наскоро ћемо опет живети у старом сјају и богатству јер — ја сам љубавница краљева.“

Пошло је вече прве представе.

Сва места у краљевском дворском позоришту су била распродата, а у дворској дојки је се и сам краљ појавио.

С великом напетом публика је очекивала прво ступање славне и извикане Лоле Монтец.

Уметница је се најпре појавила у костиму обичне Шпањолке и играла тако безазлено да и најстрожији критичар није имао шта замерити.

И публика је одушевљено пљескала.

Затим је се појавила као Индијанка и играла див-

љачку игру, којом је и раније велике успехе била поживела.

Одушевљењу публике није било краја, а ако је било неколицине, који нису узимали учешће у клицању, онда су то биле такође балеткиње и играчице, које су виделе да их је она све надмашила у вештини.

Затим је играчица лебдила као Венера изнад бине, што је изазвало огромно допадање и клицање гледалаца.

Али за Лолу је било главно што краљ, за време целе представе ни за тренутак није с ње скидао очију и био као и публика одушевљен.

И када је се поново повукла у своју гардеробу, појавио је се генерални интендант и саопштио јој да је обичај, да свака играчица, која први пут ступа на бину, лично изађе пред краља да му захвали.

Краљ је очекивао Лолу Монтец после представе у свом летњиковцу на Изару.

Разуме се да је она тамо отишла да му лично захвали.

Већ другог дана имала је у рукама сјајан уговор и још краљево обећање, да ће од њега добити лепо опремљену вилу и све што јој срце зажели. Краљ је обећање и одржао.

Осеп тога она је у Минхену имала многе обожаваоце и после сваке представе долазили су скупоцени поклони.

Нарочито су студенти били најодушевљенији обожаваоци лепе Лоле; али није недостајало ни аристократа, официра и богатих трговаца.

А као што је се интересовала публика, и штампа минхенска је писала о лепој жени.

Још од почетка су се католички листови испољили као непријатељи жене, која је срамно пајурена из Париза, Брисла, Берлина и Дрезде.

Они су писали да је то скандал, што је се краљевско дворско позориште догле срозало, да иде на руку једној блудници, која већ има толике људске животе на души и која постиже успехе мање својом уметношћу, а више излагањем свог лепог тела.

И католичка штампа је енергично тражила да се том скандалу, који угрожава морал и унесрећава многе часне људе, брзо учини крај.

Али као увек и свуда, када се неко трећи умеша између двојице који се свађају, тај трећи је стао на страну Лоле Монтец.

Слободомни минхенски листови певали су похвалне химне лепој играчици, највећој уметници.

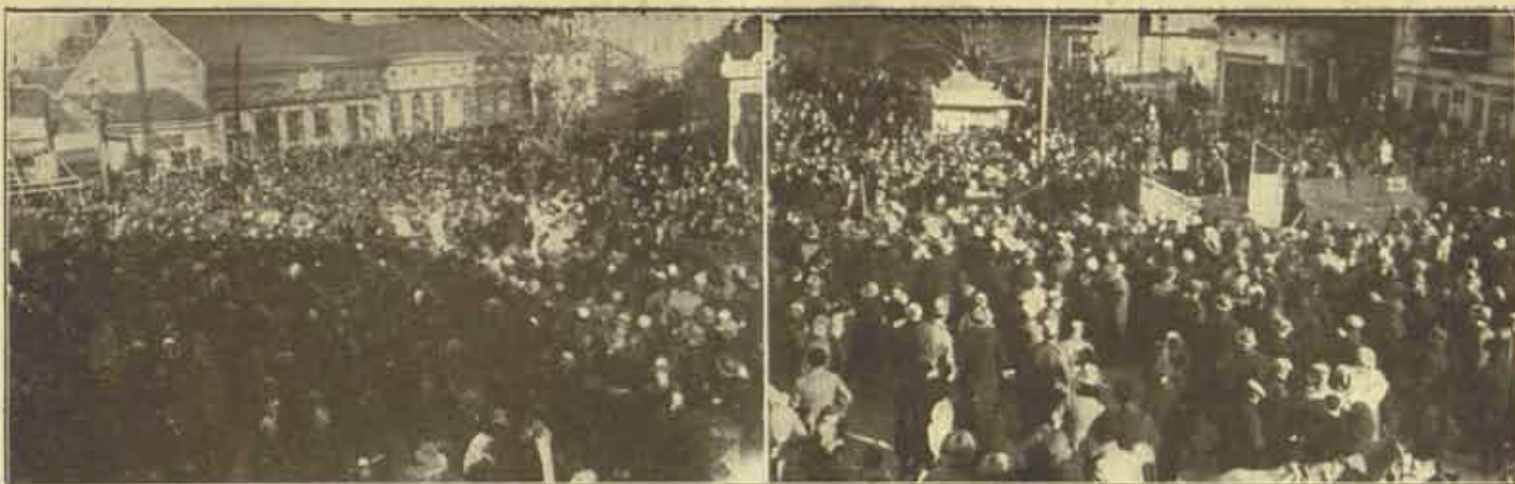
У том спору између клерикалца и либерала, расла је све више слава Лоле Монтец и наскоро није било у Минхену једног човека, који није сматрао за највећу срећу да гледа како Лола Монтец игра.

Она је опет постала веома богата. Имала је дивну, лукеузноваштену вилу, пуно лакеја, кола и коњи су јој стајали на расположењу; била је светска дама.

— Наставиће се —

ЛЕПОТА — ЗДРАВЉЕ!

Обоје изискује исправну негу, не само здравствено поузданим средствима, као Фелерова Елза-пумада за лице и заштиту коже (и против сунчаних pega), затим Елза-пумада за пораст косе, — 2 логична уз унапред посланих Дни, 40.— Фелерови Елза-сапуни одржавају и лепоте садржавају добро делујуће састанине (6 врста: љиљанов, жуманцетов, гандерински, бераков, каграпов и сапун за бријање). Од ових на покупе 3 ком. по избору уз унапред посланих 52 дни шаље **Uekarnik Feller, Stubica Donja, Elsatrg. 372 — Hrvatska.** — За прве главе: Елза-шампон 3 дни, 80.

Карневал у Нишу. — Огромна маса света на тргу „Краља Милана“ дочекује Експрес. — Гут око света Јованче Мицића из Јагодине (Снимци Ђорђа Веселиновића).

Експрес пролази нишким улицама.

Јованча Мицић у вагон ресторану.

Један узбудљив судски процес

Пре извесног времена једна талијанска судница била је поприште страшног случаја који по узбудљивости стоји изнад свих трагедија, које су икада приказиване на позорници. Један човек по имену Пиетро Карпи био је оптужен због убиства и пљачке неке старе слабе жене. Бранио се и узалуд доказивао своју невиност. Докази против њега беху јаки, те суд пронађе да је крив.

Када се судија спремао да прочита смртну пресуду, разбеснела се напољу наједном страшна непогода и судијине речи беху пропраћене јаком грмљавином и тупњавом. Муње су обасјавале аветњски бледа лица присутне публике која је с нестриљеном чекала да чује пресуду.

Када су изговорене последње речи, оптужени је скочио са свог места и са очима у којима је сијало дивљаштво узвикнуо је:

— Осудили сте на смрт невиног човека! Ја сам невин!

А затим са опруженим рукама у

правцу неба изговорио је ове речи:

— Ако сам крив, призивам Бога за сведока, нека ме на месту убије!

Још нису потпуно ни одјекнуле његове речи у судској дворани када наједном муња снажно сину готово у самој просторији, где беше искупљена порота и цела се зграда затресе од силног грома. Тренутак доцније пошто су сви присутни дошли к себи од страха, спазили су оптуженог на земљи, обореног смрћу коју је заслуживао.

Монополисано празо

Шеф једног предузећа дошао је до размислилажења у мишљењима са својим књиговођом који је узалуд покушавао да објасни правилност свог тврђења свом претпостављеном.

Најзад му овај љутито довикну:

— Реците ми, јесте ли ви овде шеф?

— Наравно да нисам.

— Е, па — онда молим вас не говорите глупости!

УВЕК ЗАДОВОЉНИ БЕЧЛИЈЕ

Легендарна је доброћудност и весела нарав Бечлија, који су најзадовољнији и најфилософскије расположени људи на свету. У низу примера, немачки лист »Ди Инзел« доноси овај:

Идући кући ноћу, спотакнете се о камен, паднете и сломијете леву руку.

— Овај је био срећан, рећи ће ваши суседи, Бечлије, што није сломио десну!

Ако вам се деси да сломијете десну, рећи ће вам:

— Захваљујте Богу што то није била нога, иначе би морали да идете са штакама.

Ако ногу сломијете, сви ће опет бити врло задовољни:

— Како је гадно пао, могао је и врат да сломије.

А ако вам се деси да сломијете врат, на вашој пратњи ће се говорити:

— Баш је имао среће. Бар се није много мучио.

Један љубитељ »Недељних Илустрација«

Весела младеж Скопља.

Г-ца Симић, Сарајево.

У мој земан и с'г

Баба Краса прича даље комшиници како се спремапа за бап у оно доба.

III.

Од како је свети Господ
И од како сунце греје
И ашикл'к од таг си је —
Ама кај саг бија неје.
У мој земан како се је
Милувало, исприча' ти,
Од реч до реч, све ти каза,
Керко Васке жива ми ти!
С'г девојке како пра'е
Е баш вала срамота је.
Што си видно с моје очи,
Од памет ми не искочи!...
Седи, и тој да испричам,
Белки имаш дом работу,
Две ти очи још поседи,
Слушај резил и срамоту.
Њекња Митко из чаршију
Баш пред акшам, дом си иде,
Ја беопшем у автију,
А он збори чим ме виде:
„Дадо жив ти Господ бија,
И сви деца, Кева и ја —
У Газину бал се пра'и
На д' идемо... Ајд се справи!
Општина си тај бал дава,
И сви вика што познава.
Иска... неће... такој мора...
'Ајд д' идемо жив ти Дора.
Аман, викну, синко Митко,
Зашт' ме кунеш чедо благо?
Зар ме мене неје мило,

Зар ме мене неје драго,
У свет убав да си одим?!
Ама другу бригу водим. —
Ти работиш но на филе,
Сви ти мука и усталак
С'чук и иглу не се 'рани
Колај синко калабалак
У сагање лоши време,
Млого мучно пара дојде,
У кол'ко си с' муку дојде,
У тол'ко си с' колај пројде.
Зашт' на збориш? знајеш, аман,
Да ти мајка не је душман!
С' голем терет себ' самарчиш
Жал ме, синко, да се арчиш
О, нек' ми га Господ воли,
Колико га мајка воли,
Кај детеце он си такој
Убавачко мене моли:
'Дадо мора, блага дадо!
Ајд д' идемо
Жива ми ти, неће много
Да 'арчимо«.
Што да пра'им, та пристапу
И да зборим одма' стану:
'Керко Кево, на бал 'ајде,
Чујеш ли ме ти невесто,
Спраља' те се за Газину
Већ је доцна, ајде с' место«.
А младиња пушта, Боже,
Радује се кол'ко може,
Речови ми како чуше

Обадве си час рипнуше,
Чешљаше се, угодише,
Под српски се наместише
Кај Срикиње закитише
С једну цвечку — ништа више.
Четири ми увучики
Уз мајку си кај кучики
Умиљују, улагују —
Да се скоро убукују.
Све је азр... На мене су
Шалваре ми венчанице,
А врз њи је венчан фустан,
И кушак ми од тај земан,
Све је цанфес, а 'урче ми,
Од кадифу, керко Васке,
Такав еспап не си можеш
Колај најдеш ти данаске,
Коц'к сам си накривила
А фес с пушкул сав покрила,
'Бувезлија колбаш таман
Уз морав ми припне фустан.
И туј вечер сефте убу
Те папуче роганлије
Што су добре... Митко ми је
Од најпрви папучије.
Уз образ ми босиљчњак,
Баба Красо терај си век!
У Газину на бал одиш,
И девојку с' тебе водиш
Што ћу?...
'Ајде да се и пошалим
И да мало повекујем
Та кад умрем да не жалим,
Појдомо си!...
Митко фати керку Почку,
А невеста фати Дочку,
Девојче ми Кева Дору,
Ја си поне' малу Зору,
Кол'ко сам се зачудила
У Газину кад дојдамо:

Она се је напулила,
 Ја си мислим, не пројдомо!
 Туј уз врата један седи,
 Митко одма' кесу вади
 На астал му броји паре —
 Да си знајем колко баре':
 За рукав га потегљи сам,
 Крогачко му прозбори сам:
 »Колко ти је овуј вечер«?!
 »Четир' и пол« он ми рече,
 »Млого синко«, »Млого неје,
 За свакога двајескиња,
 А грош, датке за мене је«.
 Тој си бидну, стаде друго.
 Кад се сетим туго туго,
 За мување и бутане!
 Испод груди за лунање.
 Лакти су ми утрнули
 Док смо у бал улегнули.
 А к'у тамо клуне, клуне —
 На редове кај у чољу.
 И туна си мож' да седне
 Куј си куде има вољу.
 Јадна ти га наша вољаа, —
 Све је пуно! Што ћу с'га?
 Још уз пут ми заспа Зора,
 Рука си ми баш одпаде.
 Туј при крајке седи једна,
 Ја га молим: »О невесто,
 Две ти очи, помакни се
 Напра'а ми малко место«.
 Послуша ме, помаче се,
 Скоро с' дете намести' се, —
 Младиња ми стоји... Нека,
 Нек' си малко место чека.
 Голем кревет туј пред нас је,
 Таман мислим; Зашто ли је?
 Без душеме не верујем,
 Куј је серсем туј да спије«.
 Из одају једну видо'
 Пуно мужи искочише,
 И по један, један редом
 На кревет се укачише.
 На викнуше красан искам,
 А речови мало одбра'
 С'в ноћ би ти ја слушала.
 Но ми мука што си стоја;
 Чим се овај песма почну,
 Све се живо одма' дигну
 Што ћу, ку'ћу, ја се дигну,
 У главу ми мисал стигну —
 Прости Боже, кај у цркву,
 Баш ми узми ми остави:
 Једни поју сви си стоју,
 А мужи су гологлави,
 — Наставиће се —

МОДЕРНО ДОБА

— Анице, имаш дивну хаљиницу
 — само што је и сувише кратка и
 изрезана. Не знам шта би ти казала
 мама да те тако види.

— Па, ујаче, то је њена хаљина!
САВРШЕНСТВО

— Ове фосфорне креде су извр-
 сне!

— За шта их употребљаваш?

— Мажем њима Адкошу ноћу
 уста да не бих морала палити свет-
 лост када му дајем флашу са мле-
 ком.

МОДА

ПОВРАТАК ПРИНЦЕС -- ХАЉИНЕ

Некада, у ово доба, већ су се могли
 виђати пролетњи модели на улици.
 Сад нико и не помишља да скине
 мантил, но, ипак, све жене се инте-
 ресују за моду. Зато ћемо им при-
 чати шта све Париз сирема.

Један ансамбл биће у моди: ха-
 љина од свиле или крепа и мантил
 од каше.

Мантилови ће имати нежне пастел
 боје. Ултрамодерне и снажне боје
 замориле су поглед последњих го-
 дина.

Бледо розе, плаво као лан, жуто
 као слама, виолет, грао — употреб-
 љаваће се за тоалете, после подне
 као и у вече.

Нешто, што је изазвало одушев-
 љење у париским салонима, то је по-

вратак принцес хаљина
 такву хаљину мора бити ванредан
 стас и свака дама не може да је по-
 си. Ипак има једна утеха и за пу-
 није госпође. Оне могу да носе појас
 преко принцес хаљине и тиме сте-
 жу своје испуњене делове. Појасу
 се поклања нарочита пажња, он је
 од тканина разних боја или везен.

Ове сезоне рукави ће бити врло
 упадљиви и шириће се као лепеза.
 На њима могу да се изводе разли-
 чите фантазије, да ће понеки пут
 личити на крила.

Још нешто.

Хаљина се спушта испод колена и
 има једну елегантну дужину. Тако
 је потиснута она сувише кратка
 сукња, која је откривала колена.

Ова слава Мусолинијева забрањена је
 у Италији

Две дивне панораме са Пиринејских планина.

ПРЕКО ПИРИНЕЈА.

У средини крајине „Високих Пиринеја“ налази се место Бањер де Вигоро одакле сваког лета многобројни туристи предузимају своје путеве кроз дивље и готово непроходне горске кланце Пиринејских планина. Очаравајућа романтика природе чини да се лако подносе све путне тешкоће. Свуда налазите нешто што ће привући ваш поглед и што ће оставити незабораван утисак. Безбројни планински врхунци пружају се у недоглед, беласајући вечитим снегом и ледом или ишчежавајући под облаке. Планинска језера и језерца одликују се дивном тамно—плавом водом, а живописност цвећа које окружује обале додаје још романтичнији колорит. На многим местима кроз камените удолине хукте брзи и пенушави планински потоци, стварајући на појединим обрнцима високе водопаде, да затим понова из понора наставе свој немиран ток.

ФИЛОЗОФ СА МОНМАРТРА.

Чувени романтични Монмартр не постоји више. Велика индустријска предузећа увукла су се у уске улице овог некада боемског кварта париског и стародревне кућице уступају место великим грађевинама. Са њиме ишчежавају и све друге знаменитости. Исто тако морао је напустити своје место и чича — Фремени, филозоф са Монмартра. Већ двадесет година он је сакупио ствари без вредности и претварао их у

ситан новац, а све његове верне муштерије напустиле су увек његову радњу и са понеким добрим и мудрим саветом. Јер чича Фремени за 72 године живота накупио је и врло много искуства те је широкогрудно лечио душевне болове својих ближњих искреним саветима. С тога сада многи стајовници Монмартра жале одлазак овог добродушног филозофа који је служио као симбол славног романтичног доба.

Крагујевачки „апаши“.

ВЕЧИТА ПИТАЊА

— Та Јово престани већ једном са тим вечитим запиткивањем.
— Још само ово једно питање, тата!
— Шта то?
— Када је умрло „Мртво море?“

СТАРА ГАРДА

— Господине поручниче, дозволите ми да вам представим своју сестричину.
— Необично ме радује — та дама је била такође и моја сестричина!

ОПРЕЗНОСТ

— Јуче ми је побегла жена.
— И ти си потпуно миран?
— За радовање имам још доста времена, — јер ко зна неће ли се она још вратити натраг!

СИГУРАН ЛЕК

— Кажу да је најбоље средство против грипа јести много шећера!
— Вероватно да је то тачно. Наша канаринка кљуца шећер по цео дан и дошта још није добила грип.

По доласку у Беч Елизабет Симон изашла је на балкон Гранд Хотела да се захвали маси окупљеног света на сјајном дочеку.

„Мис Европа“ за време триумфалне вожње кроз Беч од станице до хотела. — Елизabetу Симон дочекали су у Бечу њени земљаци и у једном свечано окићеном мађарском екипажу провезли је улицама поседнутим масом света.

ЛОГИКА ПИЈАНИЦЕ

Господин Макс био је целе ноћи „Код три звезде“ и када су му подносили рачун на 180 динара већ се једва држао на ногама. Погледао је на рачун, затим веома тешко извукао свој буџелар и извадио деведесет динара те их предао келнеру.

— То је мало, господине.

— Не, то је тачно. Не можете ви мене преварити! Ја сам накресан, а када сам накресан ја онда видим све душло. Према томе када вам дам половину онда је то управо тачно онолико колико износи рачун!

ДЕЧЈА ИСКРЕНОСТ

Љубазни господин: Шта, синко — зар тако мали па да путујеш сам до Јагодине? Зар немаш никога ко би те понео у воз?

Дечак: Тата ми је казао: иди само Млађо сам, та већ ће се наћи неки магарац који ће се за тебе побринути!

МОДЕРНО ДОМАЋИНСТВО

Посета: Могу ли говорити са господом?

Служавка: Не можете. Сада је баш фризер ондулира и маникира.

Посета: Па онда са господином?

Служавка: Ни са њим не можете! Он чисти фуруну...!

Слика десно.

Чудна изјава љубави. — Бастер Китон изјављује љубав у овом висећем ставу, јер друкчије није имао довољно одважности. Његова обожавана у овом случају је Дороти Себастијан.

Цариград и Ангора

Вековна метропола исламског царства, Цариград, пао је последњих година у засенак пред наглим подизањем Ангоре, данашњег центра турске републике.

Панорама Ангоре је дивна! Горе на брду налазе се руине старе тврђаве. Лево је стара варош, Ески Шехир, са својим романтичним кућицама и мноштвом минарета, а десно се нагло подиже нова варош, Јени шехир, са потпуно европејским јавним зградама. Широке, асфалтиране улице и куће са свим модерним комфором подигнуте су ту последњих година, а исто тако и многе индустријске грађевине, које су великим делом својина домаћег капитала.

У Ангори је сада жив аутомобилски саобраћај. Велики хотел »Ангора« може се сматрати као један од најмодернијих хотела на свету, а на Гази-Булевару налази се велика клиника са потпуно модерним уређењем. Грађење новог парламента је довршено; затим у Ангори свуда се могу видети саобраћајни европског стила, у граду има неколико биоскопа, на све стране запајају се кратке сукње, пудер и руж. У правом смислу европска варош у срцу Мале Азије.

Ангора је за сада у ствари још бројно мала варош, свега око 30 хиљада становника, али је културно веома напредна, благодарећи гвозденој вољи Гази-а. Гази значи победник, а служи као надимак Кемал Пашин, не само због политичких ре-

Панорама Цариграда

форми, већ и због победа које је извојевао над верским фанатизмом и ксизервативношћу Турака, јер неоспорно да је била одважност одузети Турцима фес и Туркињама фереду, а изнад свега је чудо да је Кемал уопште успео да спроведе такво корените реформе. Причају да су за време првих дана увођења ових новина и пекарнице и месарнице истовремено продавале и шешире.

Појмљиво је да оријенталски карактер није могао бити сасвим потиснут, али ипак је очигледно да свуда нагло преовлађује европска цивилизација.

Из »Илустроване хумористичне историје«

МОЦАРТ

Моцарт је био музички композитор немогуће застарелог стила. Ма да је написао много разноврсних композиција, на жалост, не можемо међу њима наћи ни једну која би била погодна за модерне игре или модерне ревије. Колико би на пример био славнији да је компоновао место »Чаробне свирале«, рецимо »Чаробни саксофон« или место »Фигарове женидбе« »Фигаров развод«. Од композиција за окретне игре Моцарт је састављао само такозване мануете или плесове за подагристе.

Данашња Ангора, са великим Гази-булеваром у новој вароши

ЛЕПЕ ПЕРСПЕКТИВЕ

— Знате, госпођице, ако мода овако продужи, можемо очекивати да ће даме понова ићи са смоквиним листом на себи!

КЛЕОПАТРА

Много нафракана, мало одевена. Клеопатра се сваког дана од 9—10 часова бавила владавином над Егип-

том, а од јутра до вечери владавином над римским генералом Антонијем. Овај је некада у давно доба дошао да освоји Египат и зароби Клеопатру, али када се сусрео с њом испало је обротно. Тада су почели проводити тако слатке часове, да је господин Антоније шта више заборавио да јој спомене да је у домовини оставио жену и петоро незбринуте деце. А када је дело изашло на видело, лепа Антоније у мало што није био ухапшен због бигамије. Пошто је за овај скандал наравно дознала и Клеопатра, то је од страха пред бруком која је могла пући преко новина, пустила да је уједе отровна змија, коју је чувала у недрима. Но убога змија у гинцла је пре но она.

НОВ КОМАД

— Да ли је тај нови позоришни комад комедија или трагедија?
— Не знам, али се свршава свадбом.
— Ах, дакле драма!

ПОЕЗИЈА И ПРОЗА

Она: О, како сунце дивно сија, о како цвеће опојно мирише. Та свет је заиста леп!

Он: Нарочито тако оно прво у месецу!

ЗАЈЕДЛИВОСТ

— У таквом сам расположењу да бих неог дан певала!

— Боже мој — па зар вам не могу ничим помоћи?

недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопљанска 18. II. брвна,
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 5

ПРЕТПЛАТА

За нашу државу годишње 140 дина., полугодишње 70 дина.
За иностранство годишње 200 дина., полугодишње 100 дина.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију Драг.
Вучићевић, Војвођанска 53.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Недељне Илустрације

Лилијан Харвеј у свом новом филму
„Модел са Монпарнаса“.

Раquel Торес за време паузе забавља се у врту крај
атељеа са децом.

Конрад Фајт се вратио у Берлин. —
Приликом недавног повратка из Хо-
ливуда у Берлин, супрузи Фајт су
срдечно поздрављени на станици од
многобројних пријатеља.

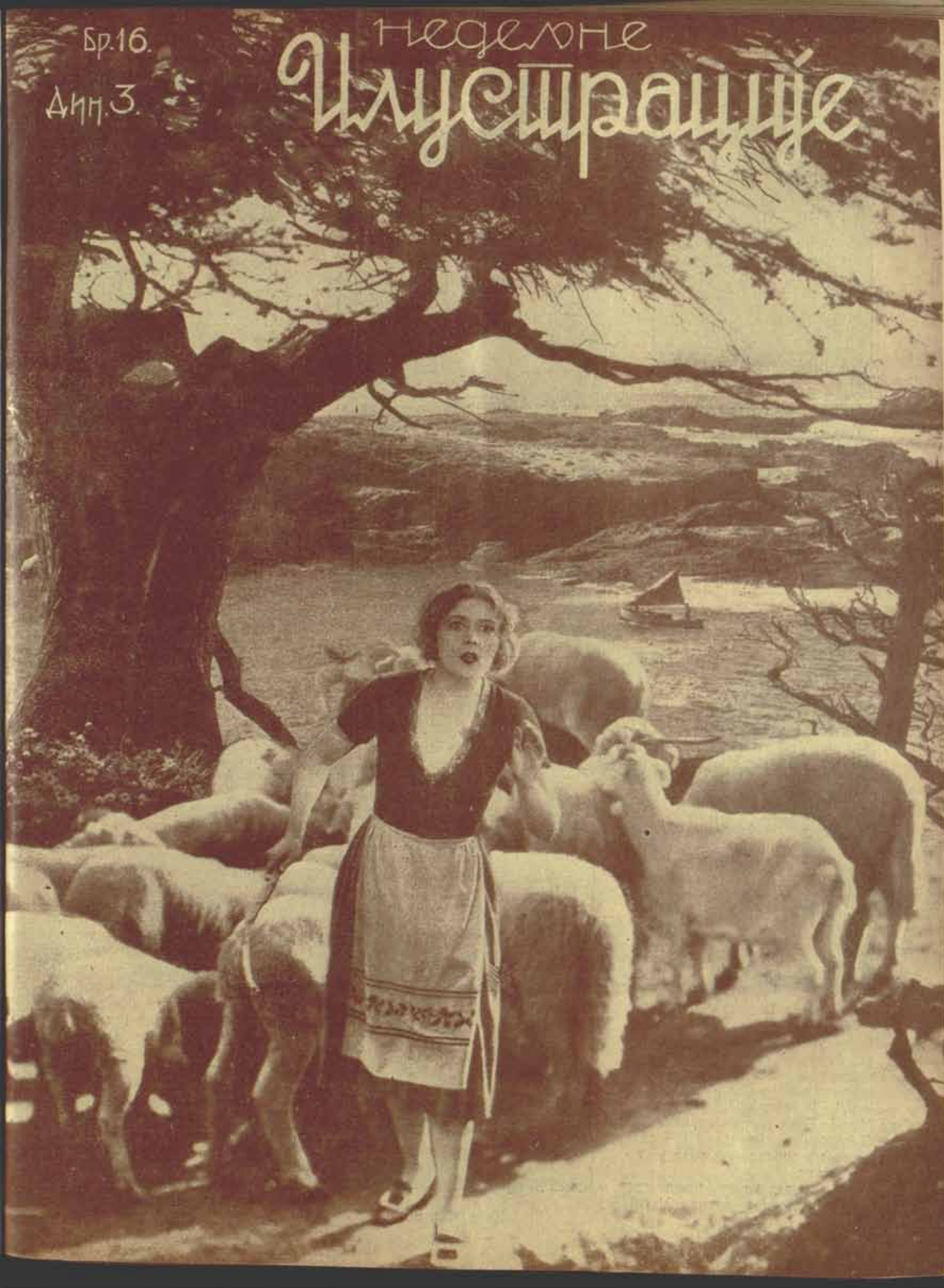

Филмска глумица Меџ Белами у једном новом филму појављује се као
најсимпатичнији шофер на свету.

Бр.16.

Дни.3.

Неделне
Илустрације

Г. Бѹра Поповић, члан Главног Секретаријата Лиге Народа у Женеви.

Прва страна:

ВИЛМА БАНКИ, представница младости, у једној сцени свог најновијег филма који управо сада завршава у Холивуду

Слика десно:

Енглески и белгијски престолонаследник на погребу маршала Фоша у Паризу

Песник Отокар Бржезина, понос чешке књижевности и културе, лиричар светског гласа и широког замаха уздигао се у космичке сфере вечите музике и напустио за увек земаљско царство 25. марта 1929. године. Скроман човек — учитељ, проповедник и љубитељ самоће неће више служити као циљ путницима из целог света. Али зато ће гроб овог сањалице, визионара и пророка људског братства и свечовечанске љубави, бити посећиван као гроб свих великих људи човечанства.

Из старог Београда

Сећање на кнеза Милоша, кнегињу Персиду и кнегињу Јулију....

Из успомена г-ђе Полексије Тодоровић, супруге Стеве Тодоровића сликара и ћерке Матије Бана књижевника.

Отшкринут је један крај завесе која покрива успомене и прошлост старе даме, и указале се романтичне слике у њеној свести, чисте, очуване, као портрети старих сликара на којима никад нису бледеле боје.

Како је свака мисао кристална, и све успомене нанизане као скупце-ни бисер. Да, свака једна таква успомена из старог Београда, то је зрно крупног бисера.

Зато слушате без предаха, седите и не устаје вам се, како се сутон спушта напољу, и мрак као црна полеђина навлачи иза тешких сторова.

Госпођа Полексија Тодоровић, ћерка Матије Бана, а жена сликара Стеве Тодоровића, причала је о свом оцу, његовом књижевном раду и старом Београду.

Како је то далеко у прошлости, »Мерија«, класична драма Матије Бана!

— То је било прво драмско дело мога оца, а играло се у Пивари, јед-

Кнез Милош.

ној великој кафани у Босанској улици....

Мој отац је био Дубровчанин, и као младић добио је за наставника у једном француском колеџу у Цариграду. Упознао се ту са једном Гркињом, заљубио у њу и оженио. Она му је донела велико имање, и он је мислио да у Малој Азији са једним компаноном отвори фабрику свиле. На несрећу умре компаноно. Он прода све имање, дође у Београд и купи Баново брдо. То се није тако звало, али је остао назив по моме оцу. Имали смо две куће на том брду, и ту је прошло моје детињство и девојачко доба....

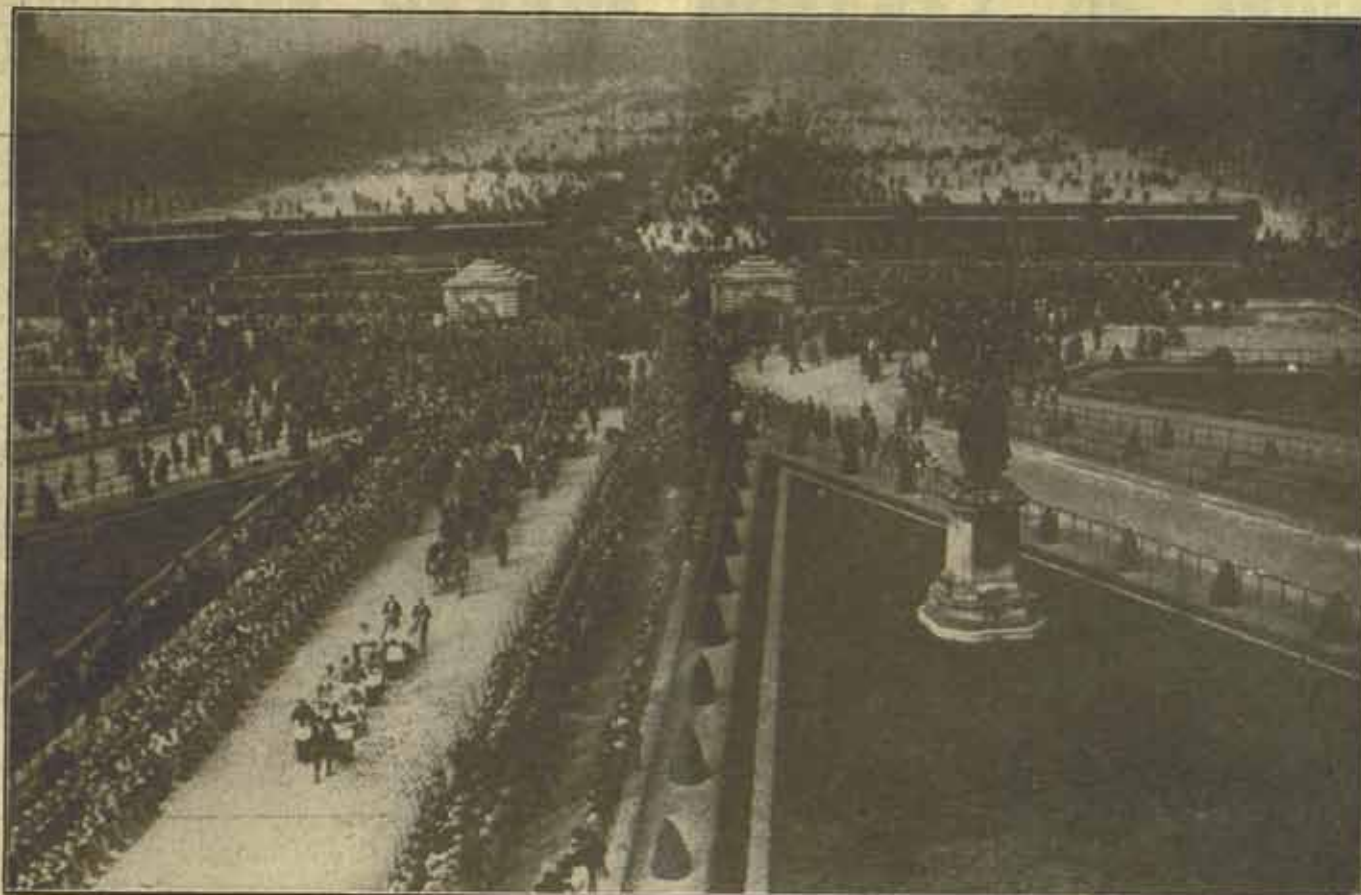
У Конаку у Топчидеру живео је Кнез Милош. Сећам се, ми деца, силазимо често с брда до Конака, да видимо Кнеза. Он је био доста стар, али увек изађе пред Конак, и оде до чесме са чапшом, сам поточи воде и пије.... Приђе онда нама деца, милује нас по глави и пита: »Чија си ти?«

Како је далеко памћење старе госпође Тодоровић.

Њене успомене разивале су се и она прича једну по једну....

Сећа се кнегиње Персиде.

— Имали смо до рата један њен портр. Она је била средњег раста, ду-

Париске улице за време погребња маршала Фоша

Снимак са једне седнице Друштва Народа у Женеви.

гуљастог лица, са јагодицама, прних очију и бела. Носила је српски, онако по старински, као кнегиња Љубица, са извученом бистом, што је тада била мода. Око врата је имала једно скупочено коље од брилијаната и један велики брош са сликом наше, који је вероватно добила од наше. Ја сам била девојчица, говорила сам већ немачки и француски, и она ме је у-

век водила са собом, кад је ишла у посете конзулкама, да јој будем тумач. Често је правила посете угледним београдским госпођама, и оне су долазиле к њој... Волела је да ми прави поклоне, обично свилу за хаљине или је слала ову старинску тешку свилу, од које кад се савије хаљина она стоји усправно. Моја мати је добила од ње свилу, плаве и грао

пруге, а преко тога гране. Кнегиња Персида живела је у двору као све грађанке, често пута је месила и кувала слатка. Мој отац је давао часове из француског и талијанског језика њеним кћерима, Полексији и Клеопатри, и увек је говорио о Кнегињи вако је то необично паметна жена и политичар...

Наставак на 12 стр.

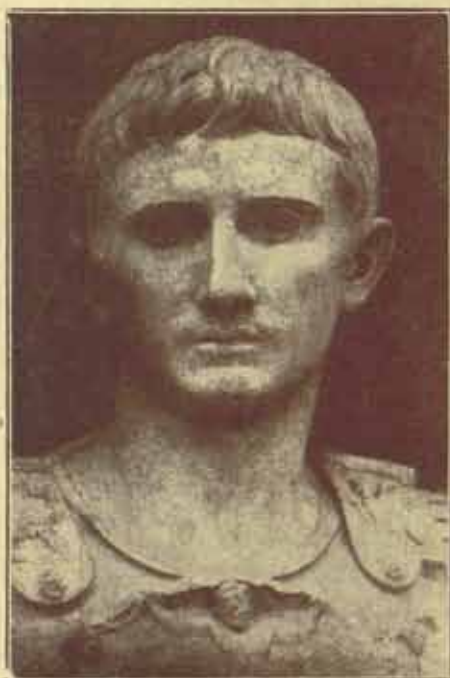
ЗАШТО СУ ФАРАОНИ ЗИДАЛИ ГРОБНИЦЕ?

Прве манифестације људске уметности биле су још у преисториском добу, а најстарији споменици, који су нам остали, датирају од пре пет хиљада година у Египту... Цивилизација Египта мирно се развијала у долини Нила, заштићена од спољних утицаја, и кроз педесет векова мало се трансформирала.

Тај стари египатски народ, који је веровао у бесмртност душе, трудио се да осигура телу најлепши вечни стан... Зато су се тако очувале фараонске гробнице, јер су их правиле хиљаде радника и са највећом ве-

Храм Ком-Омбо близу Асуана

Цар Август

тином балсумиране су мумије... Оне статуе од злата, које су се налазиле покрај мумија, биле су ту спремне, да би узеле у себе душу онога који је умро. Храмови из тог доба тесани су од камена, без цемента, и до светилишта, где су били богови, морало се прећи кроз многе просторије украшене стубовима, а на сваком стубу биле су гравирани фигуре богова и Фараона.

Скулптура Фараоновог доба има у себи неке елеганције, мада није дубока, зато су египатске фигуре доста конвенционалне.

Египатска уметност није се развијала. Она је остала истоветна до оне дана кад се угасила пред триум-

Партенон

фом хришћанства... Али она је створена за вечност.

Слична уметност развијала се у долини Тигра и Еуфрата, у Месопотамији, чији је центар био Вавилон. Калдерска цивилизација, као најстарија, оставила је неколико споменика, који су ископани у Телу, близу античког Вавилона. То су остаци једне палате и статуе краља Гудеа, који је живео вероватно двадесет три века пре Христа.

Европска цивилизација појавила се тек у Грчкој и она је дала прве облике уметности, који су се кроз векове усавршавали. Крета је била пр-

Сфинксова алеја у Египту

Американски скулптор Вилијам ради једну симболистичку фигуру, која представља игру Исидоре Данкан, а позирају му три ученице славне играчице

ва колевка грчке уметности. У доба Омировско Троја је била град будућности, али од Троје нису највећи споменици. Архитектура грчка најбоље сведочи о цивилизацији оног доба. Стари архитекти употребљавали су два стила: доријевски и јонски... Доријевци су имали доста фантазија. Њихове палате су имале велику четвртасту салу, која је излазила на трем са стубовима. А од доријевских храмова највећи се налази у Сицилији, у Пестуму.

Грчку скулптуру инспирисала је жеља да се боговима да људско облике. Прве статуе биле су само стубови. Доцније добијају ноге, руке и лице. Пре шестог века пре Христа и прва половина петог века представљају доба, кад су богови почели да оживљавају у камену, лице да доби-

ја израз, а руке и ноге правилне форме. Скулптори су почели да проучавају све детаље, тражили су различите варијације поза, они тешу мермер и бронзу и стварају фигуре пуне нерава. Али архаичне статуе још немају слободе. Осмејак на фигурама младих девојака има неке примитивности.

У другој половини петог века и цео четврти век настаје велики период класичног стварања. Уметници успевају да унесу живот у мермер. Најлепша скулптура из тог доба украшава Партенон... Неколико рељефних скулптура из Партенона налазе се у једном британском музеју. Ту скулптуру радио је највећи скулптор оног доба — Фидиас. Не зна се година његовог рођења, али се држи да је рођен у Атини и зна се да је био

велики пријатељ Периклеса, и да је радио храм Акропол у Атини од 459 до 438 године. Умро 432 г. Он је био прослављен у старом веку и придају му се многа дела, која вероватно није израдио он све својом руком.

Од савременика Фидиасових познат је **Мирон** и **Поликлет**. У првој половини четвртог века слави се у Атини скулптор **Праксител**. Његови модели су нежни, и осећа се на њима еластичност и топлина епидерме.

Његова божанства немају мајестетичност Фидиасовог Зевса, то су људи и жене, земљабална људска бића. Чувена је његова статуа «Венера после купања», за коју му је послужила као модел Хетера Фрина, лептица оног доба.

После Пракситеда слави се Лисија, који постаје скулптор Александра Великог. Са њим се свршава велики период класичног стварања, а настаје јелински период до Римљана. Грци у освојеној Азији стварају нову школу, зато се у Азији налазе споменици грчке уметности.

Кад су Римљани покорили Грчку усвојили су њихову уметност и разнели је по целом свету. Римска архитектура разликовала се од Грчке. Грци су подизали храмове од мермера, а Римљани су их зидали од камена, са великим сводовима, које су морали да држе солидни зидови. Они су мермерним статуама украшавали храмове. И тиме су спајали грчки стил са римским. Са освајањем Римљани су постајали најбогатији народ на свету и трудили су се да им палате буду што раскошније. Зато је Рим био најбогатија престоница на свету. Цезар је сањао увек о лепоти Рима, али он није успео да оствари све своје снове, зато је његово дело наставио његов нећак Август.

Најновији снимак нашег земљака Светислава Петровића.

Нови портабл радио. — Сваког дана се појављују све савршенији модели радио-апарата, па је тако конструисан и овај веома практичан портабл радио, сличан путничком грамофону. Потребно је само отворити куфер, узети слушалице и затим хватати везу

Краљ, који још воли играчке

То јутро, двадесет првог јула хиљаду девет стотина двадесет седме године, било је лепо летње јутро као сваког дана. Принц Михајло румунски пробудио се као обично, одмах после изласка сунчева, после буђења тата, под погледом његове Нани, коју он зове Дадо, у једној малој пољској кућици, скривеној између многих других павиљона у сенци шуме у Синаји. Једина разлика између куће принца Михајла и кућица у којима су становала друга деца била је у томе, што се пред његовом кућом увек шетао, и дану и ноћу, један војник с пушком на рамену, један истински војник, са правим чизмама.

Има још једна разлика, али она се не прича, што је Михајло становао у павиљону сам, са својом мамом, принцезом Јеленом, већ две године. Друга деца станују са татом и мамом, а његов тата је отпутовао и неће се више вратити... Он је далеко... далеко...

Тог дана Михајло се пробудио свеж и весео, као обично. И као увек, мама је ушла у његову собу... Она долази да види, да ли је њен дечко весео, али данас она се не смеје, озбиљна је. Узела је Михајла на крило и говори му озбиљно, милујући његову лећу косицу, да треба да се

моли Богу за краља Фердинанда, његовог деду.

— Да се молим за деду? Михајло то хоће, он се сваке вечери моли Богу за деду.

Румунски мали краљ забавља се у својој башти.

Румунски краљ Михајло заливља своју башту.

Има већ годину дана како он није видео свог деду, и сећа се, да га је боцкала његова брада, кад га је пољубио последњег Божића... А мама је сад казала да је он умро...

— Умро? А шта то значи умро?

— То значи да је деда отишао на небо.

Дете се умирује... Он познаје небо... Тамо лете авиони. Видео је пуно официра како су се пели на небо.

Док га Дада умива и облачи, принцеза је изашла из собе... Звали су је... Председник владе са министрима дошао је да поздрави мајку новог Краља.

Министри су питали принцезу, да ли је саопштила свом сину да је Краљ.

— Још нисам... Ја не желим да он то већ зна... Он је тако мали... не разуме ништа.

Дада, добра Енглескиња, добила је наредбу да изведе дете у шетњу, као и обично, као да се ништа није десило. Они излазе колима, а после иду пешнице кроз шуму.

Кад се Михајло попео у каруцу, стари кочијаш га поздравља: »Добро јутро Ваше Величанство!« Михајло застаје један тренутак и радознано подиже главицу. Да ли је он добро чуо? Дада га намешта у кола, прича му о пољском цвећу, затим о једној тајни — о јагодама... Можда већ има јагода тамо, где су прошле године посекли јеле. Видели су мале плаве лептире, чак једну веверицу,

Наставак на 14 стр.

Половина XVI века

Половина XVIII века

„Спаваћа соба“ у преисториско доба

Спаваћа соба грчке лепотице Аспазиије из класичног доба.

Оријенталска краљевска униформа: Персијски шах Риза Кан на свом богато украшеном престолу.

ХОЛИВУДСКИ ФИЛМСКИ МУЗЕЈИ

У Холивуду постоји неколико врло интересантних филмских музеја.

Човек који је први дошао на ту идеју да оснује филмски музеј јесте Хари Крокер, помагач Чарли Чаплина. Он је сабрао у својој кући разне ствари које су играле улогу у појединим филмовима, као: двоколице из »Бен-Хура«, лептир прободеног иглом из »Старог Хајделберга«, топове из разних ратних филмова, костиме, пропелере и т. д.

Сесил Б. де Мил поседује други чувени приватни музеј у коме је један од главних предмета оклоп који је у једном филму Сесил Б. де Мила носио Валас Ред. Овај оклоп поклоно је уметник своје редитељу три дана пре своје трагичне смрти.

Иначе многи глумци имају музеј

ствари које за њих лично имају извештај значај. Тако Лон Чени, човек са хиљаду маски, чува своју прву кутију са шминком, Рамон Новаро једну старинску сабљу коју је пасоа у једном комаду Рекс Инграма, а Норма Ширер шепир који је носила у својој првој улози — у боксерскоу филму Реџиналда Денија »Кид Робертс«.

Црвени круг, филм по роману Едгара Валаса, већ је завршен и даје се у берлинском »Капитолу«. Режију је водио Фридрих Целник а у главној улози се појављује Лија Мара.

Дуглас Фербанкс намерава да напусти игру на филму. Од сада ће се бавити само производњом.

Човек нога волим зваће се говорени филм у коме ће играти Ричард Арлен, Мери Бриан и Олга Бакланова.

само за један пољубац, за један лак додир, уз чашу шампањца? Од тога је она стекла свој иметак, две велике куће у Паризу, особито једну лепу шестоспратницу на једном углу Авени Бона де Булонь.

Њено вече у Београду, био је прави тријумф. Ми који смо видели масу сензационалних представа, видели онај некадањи лом приликом гостовања московских художственика, видели навалу пред позориштем кад су играле Ана Павловна или Тамара Карсавина, кад су певали или се појављивали, толики други славни, ми заиста нисмо видели сабијенију публику, натрпанију салу, но што је у јединствено вече Џозефининог гостовања, изгледала сала „Луксора“. Једва се дисало. Полиција је одржавала ред.

Они, који је никад нису видели, као и они који су већ имали прилике да виде у париском Фоли — Бержеру или у Бечу или негде по Европи, једва су чekali да могу мулаткињу поздравити међу нама.

Она је то вече, може се рећи, и задивила и разочарала многе. Неки су очекивали, ваљда, да Џозефина покаже нешто надприродно, сасвим немогуће за остале смртне, обичне беле људе и беле жене. Међутим, Џозефина је играла своју омиљену, толико репетирану игру са банама, певала је немирно, враголасто и узбудљиво, са дна срца, неке песме из родног краја, чије су речи врло дирљиве. Оно што је код ње увек на првом месту, њена душевност и њено владање ритмом, избијали су и те вечери код нас, са свима дражима једног размаженог, ђаволског детета, коме је све допуштено. Сав шарм Џозефине је понекад баш у тој враголији, које се никад не могу замислити код једне примадоне класичног жанра, са много сторовременске позе. Џозефина са позорнице игра се са публиком, смеје се, довикује оркестру „пиано“, диригује кад јој треба да умири или устрепти оркестар пред њом, искаче међу

Ову слику је Џозефина Бекер љубазно посветила нашем листу.

Београдски дани Џозефине Бекер

Она, која је толико времена била „црна звезда“ па чак и „црно сунце Париза“, која је Лондон опчарала и толико времена држала Берлин у емоцији, која је својом појавом уносила немир и веселост по Европи, искочила је најзад једне вечери и на београдски перон. Дошла је међу нас! Никакав скандал није ју очекивао. Ни једна жена са наочарима или без наочара али са дугом косом и моралном придиком, није снотрала за опортуно, нити пак интересантно, да устане против ове њене љупке заразе, њеног костима од банаана и њене трептаве, голицаве и подражљиве игре. Сви су на против желели да виде то славно и еластично тело, које је створило чи-

тав култ чарлстона, да виде тај црни украс нашег глобуса. Улазнице за њено вече биле су и по 300 динара. Цене фанбулозне у Београду, особито у ово доба економске кризе али кад је Џозефина била у питању, новац се налазио. Људи су свуда исти према њој, свуда лаке руке.

Зар нису париски Американци, па чак и штедљиви правцати Французи, у добу кад је она држала свој бар у Паризу, чувени Џозефинин бар, зар сви они људи који су се окупљали са свих страна света и једва добијали места, који су се ту и сликали, да би показали у своје крају да су доиста били код ње, зар јој ти људи нису бацали бисерје у шаке,

Г-ца Нада Крјуковска.

Џозефина Бекер била је последњих дана велика атракција Београда, али не мање женски свет се амизирао њеним импресариом Пепитом (X) који се на нашој слици лепо види.

публику, милује ћелаве људе и њихове светле ћеле премазује машћу своје сјајне и црне косе, све то уз један кикот, уз један природни и њој својствен смех.

Ко не зна њену биографију не може ни разумети ове гестове, готово детиње, њене труваје на позорници и најзад сав њен успех. Она је ту слободу научила у природи, од животиња са којима се дружила још од најнежнијег детињства. „Увек сам волела животиње“, каже она на једном месту у својим мемоарима мачке, псе, мајмуне, папагаје, говечад, козе, чак и змије. Све што сам наилазила на путу од животиња, доносила сам кући. Пошто мати није хтела трпети у соби псе и мачке, то сам често спавала са њима у подруму, пошто смо поделили вечеру. Само пацове не волим. Хинкрити су. Ја их знам, „знам како миле по стомаку, послушују, беже, па се враћају“... И сада је Џозефина оставила у Паризу седам паса, три мачка, једно свинче, две козе, црвену рибу и једну змију која кад гмиза по земљи, личи на неки банкарски потпис!

Сродивши се са тим светом, Џозефина је много што — шта од њега и позајмила. То је била драг новости. Са тим је она победила и створила име, славно и ако црно.

Кад се свршила представа, Џозефина је сишла у „Јар“, један бар испод биоскопа „Луксор“. Опокољена новинарима и одушевљеном публиком, она је непрекидно потписивала карте обожаваоцима својим. То је ишло у корист београдске сиротиње. А пред њом и пред занесеном публиком, играле су то вече две веома лепе Рускиње, сестре Крјуковски, Цема и Нада. Оне су, у осталом,

биле дуго сензације Београда, када су дошле из Цариграда и појавиле се при пут у „Руској Лири“. Њихова љупкост није мала. Кемал Паша, кад их је видео у Ангори и био упознат остао је задивљен. Својом уметношћу и грацијом, задужиле су и Џозефину, јер су јој помогли да састави програм за своје вечери. Из захвалности, Џозефина је играла код њих, у бару „Јар“, где су се тих дана седишта заграбљивала, као да улаз није био 100 динара по особи.

Ретко се је Џозефина будила до подне, у Београду. Примања новинара, уметника, обожаваоца оба пола, почињала су тек око три сата и тада су настајала бескрајна потписивања слика, да је се кофер са фотографијама све више празнио, на велику жалост г. грофа Пепито.

Једном, кад смо наишли по подне, затекли смо Џозефину у фотељи. Обучена је била спортом, али у њеној немарности заборавила беше да и на другу ногу навуче пругасте вунене чарапе, већ је навукла неке свилене. Ништа то. Смешила се на све присутне, на кино-оператере који су са њом утоварали снимање, на тргошце који су јој поклањали робу, на новинаре који су је интервјуисали. Нудила им је бонбоне, делила им поморанџе, дрмусала их за руке и увек потписивала, потписивала... Један часак, пошто је потписала слику г. Лектресу, који јој је љубазно донео пар шевро ципела, драг главе, са штиклем од црвеног гуштера и једним црвеним украсом, питао сам је шта мисли даље, после Београда.

— „Тако бих волела путовати, отићи до Цариграда, видети малчице истока, и искористити цео април месец, кад сам

слободна. А већ у мају морам да идем за Јужну Америку. Остајем тамо три месеца па се враћам у Париз, где поново излазим пред публику, са новим стварима, са скеченима, изненађењима. Док она то прича, непрестано шири руке, преврће очима, ускликује на сваку лепу помисао, на могућност да види Исток и то њено искидано, ентузијастично причање, на неком чудном француском језику, мора да осваја.

Рекавши јој, да су у „Недељним Илустрацијама“ први пут код нас објављени њени мемоари, она нас ухвати за руку и рекавши „ох, хвала“, додаде, да сада тек она пише сама праве своје мемоаре и да је већ на сто осамдесетој страни. Оне прве, господи француски новинар је много измишљао. Праве успомене, она ће да напише. Сад их пише стално. И Београд ће бити у њима. Док она то изјављује, њен импресарио, сапутник и вечни муж, гроф Пепито, са брчињима једног Манжуа, подимљен у фотељи, ћути и нешто премишља. Као да је сав утучен. Шта му је, питам Џозефину.

— О, ништа. Такав је карактер. И ја сам често упитала видећи га таквог „Пепито болестан“, „Пепито уморан“ али није. Такав карактер. Ја много весела, он карактер тужан. То се мени допада.

Телефон непрестано зврчи. Пред вратима чекају читаве чете младина, девојака; у холу хотела „Ексцелзиора“ седе неке старе госпође, већ сатима, да би виделе кад прође ова лака и весела звезда. А она нам још прича о Паризу, где су остале две њене куће, особито она шестоспратна, на углу Булоњске шуме, тамо су и њене ствари, сви поклони које је надобијала у зениту своје славе, прстење са каменомима крупним као јаје, смарагдске минђуше које су украшавале пре сто и педесет година извесну чувену војвођиницу, затим перле, крупне као зуби, кинеске столице, аутомобили, слонове од слоноваче, пар златних ципела, један медвед, парфима у коњу од стакла, све лепе, незаборавне и пријатне ствари које је сећају на њену славу и вечити, миле Париз.

М. Световски.

Први јавни концерт младог виртуоза.

ВАШИ ГЛУМЦИ ИЗВАЈ ПОЗОРНИЦЕ?

Позоришна уметност може се назвати *l'art nocturne*, јер из позоришта глумац никад не изађе пре пола ноћи. Кад су дужи комади он се демаскира тек у један сат, док дође кући то је већ два сата... Глумац вечера тек после представе, јер са цуним стомаком тешко се креће на позорници. Можда узме неки сандвич, или се прихвати мало, да не би осетио глад.

После представе он иде кући, или свраћа у кафану. Глумци воле кафану, али не као што су волели стари, да седе и пију, већ да ћаскају... јер не могу одмах да легну, сви су им нерви узрујани због игре, и потребно је мало да се одморе.

Госпођа Паранос на пример каже: »Кад се запали електрика, мени се одмах очи рашире... и могу да седим целе ноћи...« Већ познато је да она воли игру и грамофон, а воли и љубав. »Без љубави не бих могла да живим«, признаје искрено...

Г-ђа Жајка уређује непрестано своју лепу кућицу на Топчидерском брду... Сади јагоде, жалосне врбе, крешне гране на јабукама... и непрестано комбинује какве још преправке да изврши... Она воли друштво. У поноћ тек зазврји телефон и зову је негде, ту у близини, кад је веће друштво, јер им је празно и суморно без њеног смеха... И догађа се, да се она чак из постеље дигне и иде...

А још увек је заљубљиве природе, и она исто тако не може без љубави да живи...

Младост, вечна младост...

Г. Драги Гошић, као кућевласник, има пуно занимања око уређења своје куће и баште... Кад је слободан чита, много чита, и воли да философира у разговору.

Његов брат г. Никола Гошић не воли философију: Он воли живот, жене и кафану.

Г. Вожа Николић бави се у слободним часовима сликарством. Његов салон пун је његових уметничких слика. Врло му је мило кад неко каже: »Је ли могуће да сте ви то сами сликали!« И кад чују да је самоук, још се више изненађују...

Љубитељ је и он жена и колача... Само се не зна да ли више воли кремните или жене... За њега нарочито справља посластичарница Ристића и Јоксећа кремните са обрстом, и он тврди да нигде таквих пита нема у Београду као код њих. А »Алхамбра« му сваког месеца шаље по једну тепсију баклаве, нарочито справљено за њега. Сви посластичари плаше се његовог кривтернума и труде се да му у-

годе... Сад само идеалише о томе како да поправи положај свију глумаца.

Сликарством се бави и г. Раша Плаовић, а највреднији је студент философије. Полаже и дипломски испит... Жене га воле, само не воле кад држи проповеди о љубави. Приписују му ту ману што није лак козер, већ дубок и филозоф... Његов идеал је жена, која има неколико седих власи... То доказује да је још млад. Док сви ови старији неће да се макну од цифара 18, 19, 20...

Г-ђа Хаџић исто тако воли сликарство. Одушевљава се за аквареле, и њен салон је украсила својим сликама. Она воли вез, и сама себи шије тоалете... Њена кућа је тако лепо наменшена као на сцени.

Г-ђа Деса Дугалић пише стихове, чланке и своје мемоаре... Поред тога везе и одличан је дресер четвороножних животиња, па чак и двоножних, јер њени палатаги имају две коге... Палатаги увелико конверзирају с њом, знају двадесет речи, али страшно воле пикантерије, и њихов разговор то је право соаре либр. Француски језик је њена симпатија и стално се интересује за француску литературу.

Најбољи познавалац француског је зика у позоришту то је г. Драгутиновић. Он одлично преводи и стално је абониран на драмску литературу.

Он живи у Београду, али стално мисли на Париз и одржава контакт с Француском преко родбине своје жене, мале, симпатичне г-ђе Жезете... Природе је заљубљиве али своју жену увек воли... Без тих нових љубавних напитака не би могао да замисли живот, али без своје жене не би могао да живи, и чак му не би били ни слатки ти љубавни напници... Заљубљивак — то је симпатичан брак...

Г-ђа Марковац свира и пева. Она има клавир и у слободним часовима понавља партије из опера, које је учила као оперска певачица... Даје још и часове из дикције младим глумицама, јер важи као одличан редитељ. Кад би жене биле редитељи, она би могла бити прва... Она воли модерне игре, и врло лепо игра... Спорт је одушевљава, нарочито јахање, и узимала је часове из јахања. Тај спорт је врло добар за виткост линије... Интелигенције је врло јаке и одличан козер... Пази јако на дијету, јер чува своју витку линију. Једанпут недељно само проведе на чају. Али истина, неки пут се освети тој дијети. Једном сам је видела, појела је две обилне порције, јер је била страш-

но гладна... и да јој је ко поудио тада само чај, зло би се провео.

Г-ђица Бошњаковић је исто тако музикална, и има клавир код куће. То је врло интелигентна глумица, врло начитана, скромна и добар друг.

О њој се најпохвалније изражавају све њене колеге.

Од најмлађих глумица г-ђица Урбанова је врло вредна. Она сама шије, сама оправља пешуре, и уме одлично да кува. Очијна је увек, што јој управа даје тако мало за тоалете у комадима... Али она некако то ипак изведе и увек се покаже елегантна... На премијери у »Кики« била је врло елегантна и њена тоалета је изгледала скупоцена. А она прича историју те своје тоалете: »Ово је била жута свиленка хаљина, сасвим стара, па сам је префарбала, и само купила француске. А овај пешир је био сав изгужван у једној кутији, а ја га испеглам, преиначим му мало форму и дотерам га...

Али кад је неко млад и леп све му лепо стоји...

Одличне су још домаћице г-ђа Петровић, сестра г-ђе Дугалић и г-ђица Димићева... Оне све саме раде у кући... Али и код њих увек један проблем — тоалета, јер су приходи мали.

Кад би се хонорари повећали све би младе глумице биле срећне.

Мир - Јам.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100***— дин. месечно
Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200*— динара

За **150***— дин. месечно
Грамофон „DECCA“

са 15 плоча а капаром од 200*— д.

Колумбија № 109 А

За **200***— дин. месечно
са 15 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

За **300***— дин. месечно
са 15 плоча а капаром од 500 дин.

Морнарева невеста

— Пјер Мак Орлан —

Пошто смо три дана крстарили у ковдураском заливу, где смо се сустрели са Ваном који се припремао да загосподари над Перлом којом је управљао капетан Бовлинг, спустили смо котку у једном малом заливу острва Барнако, где смо према одлуци кечетана Жоржа Мери требали да се одморимо и да оправимо Зорњачу.

Неколико становника тог острва, већином убоги црнци, чим су сазнали за нашу намеру да ћемо се искрцати на острво, побегоше у унутрашњост острва. Наши јуначки подвизи нису били непознати и свако је према томе чинио потребне мере које је налагала предостројност.

Оставивши на палуби незнатну посаду изашли смо на обалу овог плодног острва које је усред океана изгледало као корпа пуна цвећа и воћа. Неколико чатрља које сачињаваху напуштено село није нам пружило довољно хране за подмиривање нашег апетита: воће у земљаним чинијама, суве рибе, млеко и морске шкољке које смо разбијали ножевима.

Како је већи део посаде отишао да тражи среће у малом селу, Ноте, Пити, Мак Грав, Цек Север и још четирори или пет веселих другова одлучише да најпре разгледају јужну страну острва, које је у том крају ишчежавало у необичној вегетацији.

— Жедан сам рече Ноте. — Ти имаш рума, Мак. Вратићу ти га оног дана када појемо да се удварамо саванским девојкама.

Мак Грав се правило да печује а Ноте, шкрипећи зубима, подиже чутуру са остатком рума и поче га сипати у грло лаганим гутљајима.

Ишли смо даље. Јак мирис јасмина допирао нам је до ноздрва; и ту међу дбуњем зелених банаана и свежим лишћем плуте спазили смо кућицу која је бљештала од белине и чије су севке изгледале плаве. Птица, скривена у сомотској сенци палма, цвркулала је и чинила тишину још свечанијом, јер осим њеног пријатног гласића никакав звук није одавао присуство још некаквог живота. Према обичају обишли смо кућу и Ноте, промовивши главу кроз отвор једног прозорчета, даде нам руком знак да се одмах зауставимо.

— Можете ући, рече, пошто је овет извукао главу.

У једном одељењу на поцпанској рогозини, прострој поред зида, спавала је доста млада, готово нага Цркиња. Косу је имала скупљену под мараму од жуте свиле са љубичастим тачкама. Мали сандук на ко-

ПРИРОДНО ЧИСТ-ГЛАСАН

ЈАК И НАРОЧИТО ЈАСАН

је
PHILIPS

гласноговорник.

Савршен пријем добићете само ако употребљавате
PHILIPS гласноговорник.

Тражите код Вашег радио трговца.

Генерално Стоварнице:

За Србију, Црну Гору,
Војводину и Срем
Винкич и д. Београд
Или, Лубичи 5.

За Словенију, Далмацију, Словенију,
Хрватску, Босну и Херцеговину
Норис и д. Загреб
Гундулићева 26.

ме је био постављен жбан са чистом водом, у којој је огромни наук завршавао свој живот, сачињаваху једни намештај просторије. У углу гомила прљавог рубља покривала је неколико кухињских судова.

— Миледи! викнуо је Мак Грав, ставивши руке крај уста.

Абонсова леди се одмах пробуди и отвори беле, преплашене очи. Неколико минута је изражавала својим лицем најистинитије престрашење. Затим је раширила уста у осмех, подигла се и упутила Ноте-у и положила му руке на рамена. Напућила је уста да прими пољубац.

— Знао сам, изјави Ноте. — Ова добра девојка је чекала на мене. Пловно сам двадесет година да се најзад укотвим овде и ступим с њом у исправан брак. Господо, позивам вас: бићете сви присутни обредима.

Тако како се могло трудили смо се да објаснимо црној девојци да Ноте хоће да се ожени њом. Говорила је само рђаво шпански, мешајући неколико енглеских речи. Говор смо допуњавали покретима и Цркиња најзад кљимну главом у знак пристанка. Ова повуда изгледало је да завста испуњава њену најтоплију жељу.

Свадба је била невероватно дивна. Жорж Мери дао је као свадбени поклон буренце рума које смо на носилима од грања пренели до невестине куће. Пило се цео дан. Имитирали су се верски обреди. Цркиња одевена у сатенску хаљину која је потицала са опљачкане француске лађе, држећи под руку свог мужа, примила је радосно бурне узвике «живео!» из грла посаде Зорњаче.

У вече се разиђосмо оставивши празне тањире и чаше. Цела посада, одспававши у сеоским чатрљама, врати се на палубу. Млади сунрузи осталоше са Мак Гравом и са мном, пошто смо требали да проведемо ноћ на

узаном тавану изнад свадбене собе.

Пре но што смо им пожелели laku ноћ, преручили смо остатак рума из буренцета у боцу од шест-седам литара и са тешким главама понели смо се у наше одељење, препоручивши Ноте-у да не испразни флашу, коју смо му поверили.

Тежак сан нас је захватио и када смо се пробудили био је већ дан. Мак Грав са разбарушеном косом довикну мало промуклим гласом:

— Хеј, Ноте. Додај нам рум, друже, додај нам рум.

Нико није одговарао. Сишли смо низ лествице које су служиле место степеница; а када смо ступили у собу спазили смо старог друга опруженог на рогозини, заливеденог крвљу као прасе.

— То је ова украјала рум. Нема га овде, виклао је Мак Грав.

Жену убијеног нашли смо неколико корачаји од беле кућице. Трештена пијана, са флашом међу коленима, са окрвављеним рукама, лежала је крај једног дрвета.

Када смо је подигли да је обесимо, отворила је лагано очи и хтејући да се љубавно осмехне покушала је да загрли Пити-а и да му нешто каже. Али глава јој је поново клекнула на груди. Била је толико тешка и пијана да су је три морнара морала држати док јој се не стави конопац на врат. У последњем свом заносу пробрљала је:

— Љубав!! Љубав!

Пити дохвати за конопац. Када је Цркиња осетила да јој се ноге удаљују од земље отворила је нагло престрашене очи. Али готово у истом тренутку била је већ и мртва; по још дуго затим њено тело се љубало док није постало непокретно, потпуно непокретно усред дивног шумљења шуме.

ИЗ СТАРОГ БЕОГРАДА

О кнегиња Јулији успомене су јој скорије, али та горда кнегиња није остала у топлој успмени код београдских госпођа, као кнегиња Персида и краљица Наталија.

— Кнегиња Јулија је била ванредно лепа жена, али горда Мађарица и аристократка. Кнез Михајло је долазио кући мога оца, врло често кад је ишао у лов у Кошутњак, и тада смо spremали ручак. Увек је говорио мом оцу: »Господине Бане, ви имате најлепши изглед са нашег имања...«

Балови су се тада приређивали у кафани код »Краља« у Васиной улици, где је сада општина, и кнез Михајло је долазио на бал са кнегињом Јулијом.

Онде, где је сада Империјал, био је некада Турски Хан.... Доле, у двориншту, долазиле су рабаџије и сељаци, а на сирату су биле велике собе, и мој муж је имао у једној соби сликарски атеље... Имао је пуно ђака, којима је давао часове, али онда се часови нису плаћали као данас, већ све бесплатно... Ех, то је било идеално доба, уздахну стара дама... Ко би рачунао онда да живи од уметности, умро би од глади... У том Хану биле су често забаве, више фамилијарно, скупљали су се и играли...

— Која је најстарија мода, коју ви памтите?

— Ја сам носила криволини, и то велики, са обручима од »фисбајна«, па кад хоћу да седнем увек морам да подигнем оне обруче и седим као у неком клобуку. Фризуре су биле са локнама. Саме смо правиле пре локне, све као мале облачице од дрвета, па увијамо косу... У оно доба био је само један фризер у Београду... Он је правио тенедукe, витице за госпође, које су носиле српски, и некима је и локне намештао.

По улицама у то доба жене нису никад саме ишле, увек их је пратио неки мушкарац, а женску децу давали су у пансионе, па су ту по цео дан проводила.

Ко би смео у сутон да прође поред Стамбол капије... Она је била на том месту, где је сада позориште, дубока капија и некако страшна. Лезовите су се приче проносиле о тој капији... Ко би ту замркнуо, често није више видео дана.

Али никад не могу да заборавим онај дан, кад су Турци предали кључеве од града, и на бедему први пут се појавио српски војник и српска застава... Каква је то радост била, какво народно весеље...

Како је лепо и топло причала г-ђа Тодоровић... Сви смо је слушали пажљиво, њена лепа кћи потсетя је тек на неки детаљ, и њене две рођаке...

А из салона посматрају слике њеног мужа, Стеве Тодоровића и њеног оца... Како је леп онај аутопортре Стеве Тодоровића. Нешто рембрантовски, шицаста брада, мали бркови, дуга коса, плашт... Као д'Артанјан, витез и у исто време уметник... Нека дивна, поетичка прошлост осећа се у том салону... Даме у криволинијама, грчке фризуре, уметнички плаштовни...

Лица финих и отмених црта, која су увек сањала о уметности и поезији и живела за њу...

Завеса се спустила... Љубим руку отменој, старој дами, и одлазим кроз хуку модерног живота, али визија прошлости иде са мном као сена...

Мир - Јам.

Прашуме облака небо крију сунце су однели с моје зене, нема више зрака да ме грију сем два црна ока једне жене.

Под светлим тракама тих очију у мојим жилама крв се пали; а кроз ледену ми душу вију неповерења црног бурни вали.

Сатире време сјај те две зене оне ће остат посве без мириса; а мене живог одвест међ две стене у црној сенци плачног кипариса.

Вук Ст. Лопичић.

Отокар Бржезина:

МОЈА МАЈКА

Као тужна покајница ишла је кроз живот моја мајка, дан би јој пролазио без цвећа, мириса, боје и радости; једино суви плод живота, опор као пепео са дрвета времена брала је без свежине.

Оштар прах сиромаштва утиснуо јој је у лице лепоту и шибао у очи и сузама их прао, па као самум њен пут завејао и уморној у валима саградио уточиште.

Под тмурних година тежином погла је главу, жар јетког труда јој је нервну исцрпиво свежину; своју смрт је љубила и у тешкој агонији њена уста кроз осмех шапутаху речи захвалности.

Маштајући клечала је у храму на великом мрамору пред олтаром, окружена гробним мирисом воштаница, где капљице мирисних утеха и визије избављења захваташе као светлост у пехар душе своје.

О мајко моја, претворена сада у светлост варнице са вечно горућег огњишта тајанствености, дотрениро је звук твог имена преко валова наших и ја осећам твоју близину!

Ја сам само бледи цвет твоје хладне крви, цвет који је под твојим влажним погледом растао; пољупцима си пренела на мене опори укус живота и као наслеђе од тебе у души тугу носим.

Кад кроз тишину засветли зелена поноћ ти устајеш из гроба и прилазиш мојој постељи; у свом даху чујем познати ми ритам твога даха а од одјека мог гласа ти цвилни тихо.

Топлота твог оживелог тела прелази и на мене, загасити сјај твојих очију сјаји и у очима мојим; мистична топлиота вере, којом је твоја душа треперила оваплотила се у мојој души у пругаст и крвав пламен.

И као што је некада твој живот био тужан тако је сада и мој; без радости пролази ми дан, без цвећа, боје и мириса; са дрвета времена берем само живота суви плод, обвијен сенком твојом и као пепео опор.

С чешког, М. И.

Урокљиве очи

После једне мале непријатности коју је имао у провинцији, мој пријатељ Сен-Грасиен, директор позоришта, настанио се сталио у Паризу, где је основао једну позоришну агенцију. Често смо се виђали у кафани код »Шведске Круне« и започињали, пре вечере, бесконачне партије домина. По неки пут, кад је био добро расположен, Сен-Грасиен ми причаше масу пикантних анегдота, којима је увек испуњен живот уметника и позоришног директора.

Пре неко вече, за време док смо играли домину, један стари комедијаш нађе и скиде пешир понизно. Чим је прошао поред нас Сен-Грасиен подиже песницу претећи у његовом правцу.

— Шта вам је урадио овај грешни Клервал да му тако претите?

— Зар не знате да он има урокљиве очи?

— Ви дакле верујете тим наглавањима?

— Да ли верујем! Па ја сам имао довољно прилике да се уверим у то! Чак сам за то и платио.

— Није могуће!

— Дуга је то прича. Слушајте само. Пре двадесет година управљао сам позориштем у Рогору-л-Ножан. То се позориште сматрало за изврстан посао. Становништво богато, које радо посећује представе, много официра и према томе пуно удавача и другог света. Сала је увек била препуна.

У мојој трупи налазио се и Клервал, који је као ја, као и ви и као многи други имао у то време двадесет година мање него данас. Тада је био веома леп човек.

— Зар си ангажовао Клервала? рекоше ми неколико пријатеља у моменту кад сам требао да напустим Париз за моје ново позориште. То си погрешно јер он има урокљиве очи.

— У толико боље, повиках ја, зарадићемо много новаца!

У то време сам био исто тако мало сујеверан колико и данас. Имао сам нарочиту наклоност према петку и броју 13 па сам се необично обрадовао да у својој трупи имам човека за

кога се говори да има урокљиве очи.

Збиља, у почетку изгледало је да сам у праву. Свако вече сам постигао максимум успеха. Што се тиче Клервала, он је био изврстан члан, изузев што је био прави мангун. Није било подвале којом он није насадио своје другове. Али нико се није љутио на њега јер његове шале су увек биле духовите а уз то никад нису прелазиле границе дозвољеног. Па ипак, једно вече их је прешао и то под врло неподношљивим околностима. Да ли је те вечери више био? Или је то био наступ несвесног лудила? У сваком случају ево шта је било па ћете сами ценити. Представљали смо »Мизантропа« и ја сам играо улогу Алцеста и то врло добро у осталом. Успех је изгледао осигуран. И поред страшне кише свет је био испунио салу и дошао да пљеска Молиеровом ремек делу. Сваког момента сала је одјекивала од аплауза, од којих је један део припадао и мени.

Били смо на четвртном чину, у великој сцени љубоморе између Алцеста и Селимене. Узбуђење публике достигало је свој врхунац после мојих загрејаних тирада, које сам декламовао са великим болом у гласу, док се Селимена бранила што је боље могла.

Наједанпут врата на дну сцене се отварају и ја спазих Клервала са заврнутим ногавицама, са јаком подигнутом до ушију, пеширом набијеним на очи и једним амрелом у руци из кога је цурила вода. Можете појмити опште изненађење код појаве овог господина, у одећу какво се данас носи, сав прљав од блата и покисао од кише, улазећи у салон из седамнаестог века да поквари сцену између Селимене и Алцеста.

Помислио сам на неку случајну омашку од стране Клервала и реших се да спасем ситуацију својом присебношћу и наставим започету тираду као да ништа није било. Али Клервал место да се повуче, затвори полако врата, упути се право ка рампи и стаде између мене и Селимене. Ја сам тада застао забезекнут и као скамењен од чуђења. Клервал нас загледа покушавајући да нас распозна. Изгледа збуњен. Наједном скиде пешир нагло, и поклонивши се пред нама рече мртвачким гласом:

— Опростите, молим вас, ја сам погрешно спрат.

И изађе исто онако мирно као што је ушао.

У сали дуна, вика, звиждање; моралосмо да спустимо завесу.

Сав бесан улетео сам у своју капеларију и не пресвлачећи се позвао сам Клервала.

— Господине, повиках ја узбуђено и громогласно, ваше понашање је ужасно. Има шала које један уметник, један поштен човек не сме да уради. Данашњим даном престајете више бити члан моје трупе! Молим вас да се што пре изгубите одавде!

— Господине директоре, рече Клервал мирним гласом, ви ме терате?... Је ли то ваша чврста одлука?... Остајете ли при томе?... Добро... Знајте да ће вас терати мајер, господине Сен-Грасиен... Тераће вас мајер....

И изађе не окрепнувши се.

Одмах сам позвао мог редитеља и рекох му:

— Знате, Фирмен, најурно сам Клервала и он није више члан трупе.

Тада Фирмен подиже очајно руке у небо и рече:

— А шта ћемо да радимо за нашу сутрашњу премијеру?

У мојој љутији ја сам био заборавио да је за сутра била заказана прва представа чувеног »Пада Ниниве« и да је Клервал у њој требао да игра улогу краља Набукодоносора.

— До ђавола, рекох, нисам ни мислио на то! Па ипак та рола није тако важна.

— Наравно, рече Фирмен, има свега једну реченицу да изговорим, али треба да буде леп човек и да има држање. Управо улога за Клервала.

— Зар нема никога при руци?

— У трупи не, знате и сами да су сви заузети... па ипак...

— Шта?...

— Жил!

— Који Жил?

— Машиниста... То је права људскара коме ће костим изврсно стајати.

— Доведите ми га.

Мало после Жил се појави са качкетом у руци.

— Жил, хоћеш ли да зарадиш 10 франака, поред плате коју примаш?

— Десет франака? Како да не г. директоре.

— Добро, Жил, ево шта имаш да радиш... Сутра у вече г. Фирмен ће те обући у један изврстан костим. У моменту кад ти он буде дао знак имаш само да уђеш на сцену и да кажеш само ову реченицу: »Ја сам краљ Набукодоносор!«

— Како, молим вас?...

— Ја сам краљ Набукодоносор. Чекај, написаћу ти ту реченицу... Ево... Чим ти будеш изговорио ове речи, завеса ће пасти. Затим ћеш вратити костим г. Фирмену, који ће ти дати десет франака... Је ли ти разумео?

— Наравно г. директоре!

Сутрадан Жил је вршио свој уобичајени посао, само је изгледао мало замашљив. У руци је држао ону хартију што сам му ја дао и у коју је загледао с времена на време. Затим би понављао полугласно:

— Ја сам краљ Набукодоносор... Ја сам краљ Набукодоносор... Треба да зарадим десет франака...

С моје стране, ја сам се потрудио да у вароши изгладим рђав утисак јучерашњег испода Клервала. У локалном листу сам дао објашњење и извинио се мојој публици. У вече становништво је поново испунило позоришну салу. Публика је била мало нервозна али се постепено смирила и сви су изгледали били да ће се прећи преко синоћњег инцидента.

Био сам потпуно миран јер сам комад одлично спремно и био уверен у сигуран успех. Чак сам се бадио и на извесне трошкове око декора и костима. Трупа је била добра и сви су услови били ту да ствар добро прође.

У пролазу поред кулиса приметих Жила.

— Како иде? упитах га.

— Добро је, г. директоре, одговори он прилично поуздано.

За све време док су трајала прва два чина, Жил се шетао иза сцене и често понављао:

— Ја сам краљ Набукодоносор... Ја сам краљ Набукодоносор... Морам да зарадим десет франака...

Најзад свечани тренутак је дошао.

— На тебе је ред, Жил!... Пази добро!... рече редитељ гурнувши га на оцену.

Несретник тада доби као неку вртоглавицу. Трема га беше ухватила за гушу и потпуно укочила мозак. Учини му се као да светлост и публика играју испред њега. Најзад отвори уста изговарајући неке неартикулисане гласове:

— Ја сам... краљ... Набоку... краљ... Набокуду... краљ... Накубодо...

И одједном оствешивши се повика гласно и разговетно:

— Ја сам право...! и ту Жил изговори једну реч, која се не спомиње у пристojном друштву. Затим побеже са сцене као луд.

Скандал је био огроман. Цела варош је говорила само о томе. Тада сам доживео моје прво банкротство... Па сад реците да тај Клервал нема урокљиве очи?

Овен Мур, који је неко време био напустио филм и играо у позоришима, враћа се филму.

Наставак са 6 стр.

КРАЉ, КОЈИ ЈОШ ВОЛИ ИГРАЧКЕ

а тамо, на пропланку, нашли су јагоде. Оне су прасне и сјајне...

Дада гледа у сат. Сад је десет, а у три сата почиње владавина, кад парламенат полаже заклетву и прокламује новог краља.

Михајло мисли само на јагоде... Овај букетни даће мами, а он ће узети букет од Даде и појешће га за до ручак... Кад је дошао кући он трчи радостан.

— Је ли мама код куће?

— Није, Ваше Величанство. Дете застаје изненађено, сад је добро чуо, трчи Дади и пита је:

— Зашто су ми променили име? Ја се зovem принц Михајло.

А цео свет га јутрос зове другојачије.

Онда Дада, побожна монархисткиња, заљубљена у краљевско достојанство, како може да буде само једна Енглескиња, диже се, и осећајући да је свечани тренутак, решава се да објасни:

— Зато што је Његово Величанство ваш деда умро, и од данас ви сте Краљ.

Михајло се мало узнемири.

— А хоћу ли ја моћи опет да се играм? запита плачним гласом.

— Да, играћете се, али не сваког дана.

Улази принцеза Јелена. Она је у црнини, Михајло је грли, она плаче. Он не разуме ништа. Хтео би да јој прича о јагодама, веверици, лептирима, али не сме.

Он нема времена да разговара, јер воз већ чека, краљевски воз, који ће га одвести у престоницу... Журе се... Дада га грозничаво облачи... Облачи му бело одело, белу свилену кошуљницу, беле кратке панталонице... У Букурешту је страшна жега.

— Зашто путујемо? пита Михајло.

— Да би посетили господу у парламенту.

— А шта је то Парламенат?

— Доцније ћу ти објаснити, говори мати, сад си још мали да можеш да знаш.

За време целе церемоније у Парламенту, он је био врло наметан... Само се један тренутак уплашио и сакрио главицу у њен вео. То је било тада кад су сви почели нешто да вичу.

— Да ли су они полудели?

И кад су излазили из Парламента питао је мајку:

— Зашто су они викали?

— Да би теби учинили задовољство.

— Али ја не волим кад они вичу... Треба да им кажеш да не вичу више. Тек што се пошео с мамом у вик-

торију а ла Домон, која ће га возити кроз престоничке улице, разлеже се један пуцањ тона и он задрхта... То је први од сто један. И тај звук не воли Михајло. Мајка почиње да плаче испод вела, а он је пита:

— Зашто пуца топ?

— Због тебе, сине мој.

Михајло одговара:

— Ја не волим да пуцају.

Принцеза плаче још јаче. Извори њених суза су многобројни, тајни, познати, далеки и блиски, и неисприни. Принцеза, која је водила сина у Парламенат да га прогласе за краља, звала се Јелена од Грчке, била је кћи једног краља трипута прогнаног, унука Ђорџа првог убијеног у Солуни, рођака руског цара и напуштена супруга принца Карола.

Две године су прошле од тога дана, кад је Михајло постао оно, што не може ни данас да разуме — краљ.

Благодарни својој мајци он добија једно лепо васпитање, увек остаје природан, весело дечко, осетљив и добродушан срца.

СВАКА ДАМА
треба да негује своје лице чудотворним сапуном
„JOLLY“ (Жоли)
најбоље средство против пеге и буљина. Одржава стален свеж младалачки изглед.

Елегантни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе, модерне и јефтине сервизе треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53 и Његушева 27.

Интересантности о новим филмовима

БЕТИ АМАН, ПРОСЛАВЉЕНА ПРВИМ ФИЛМОМ »АСФАЛТ« ПРИЧА О СЕБИ И ПРВОЈ СВОЈОЈ УЛОЗИ...

— »Асфалт« је наслов првог филма, у коме играм главну женску улогу. Филм је режирао Џоџ Мај за Ерих Помер продукцију Уфе. За »Асфалт« је у Нојбабелсбернском атељеу саграђена једна огромна улица, где се велики део филма одиграва и на асфалту ове улице под надзором Џе Маја учинила сам своје прве филмске кораке.

Али нажалост имала сам у животу и непријатних искустава на том лепом асфалту. Једног дана одвезла сам се у град да купујем неке ствари. Ауто се заустави пред трговином и ја хтедох да сиђем. Али гуме на точковима склизнуше по влажном асфалту, оклизнух и ја, падох и поцепала чарапе и нову хаљину. Али овај непријатан случај донео ми је једно ново познанство. Јер у тренутку док сам беспомоћно лежала на влажном асфалту, дохватише ме најједном две велике руке у белим рукавицама и подигоше ме! »Ах, госпођице, зашто чините такве ствари?« рече ми љубавно саобраћајцац. Затим ми је пажљиво покупио све пакетиће које сам при паду испустила. Диван дечко! Када се сада возим аутом поред њега, ми се поздрављамо и ја при том увек мислим на влажан берлински асфалт и на филм »Асфалт«. Ова асоцијација је појмљива, јер у филму »Асфалт« имам конфликт са једним саобраћајцем, наравно много компликованији конфликт. Јер филмски саобраћајцац, Густав Фрелих није тако љубазан као онај прави на берлинској улици. Он ме хапси....«

Бети Аман, филмом »Асфалт« постаје исто тако славна као што је

Бригита Хелм постала славна после свог првог филма »Метрополис«. »Асфалт« је трећи велики филм Ерих Помер Продукције »Уфе«, а поред »Повратка« и »Раисодије« чини највиши степен, јер је »Асфалтом« режисер Џоџ Мај дао једно велико дело као што је пре неколико година »Трагедијом љубави« са Јанингсом, Гајдаровом и Миом Мај назовао много узбуђења. Филм »Асфалт« биће приказиван ових дана у биоскопу »Корзо«, а свакако да ће и у Београду постићи исто тако огроман успех као што је то постигао у Берлину и Бечу где се ових дана играла његова премијера.

БИОСКОП »БАЛКАН« ПРИКАЗУЈЕ СЕНЗАЦИОНАЛАН ФИЛМ »ПРЕПАД НА МЕКСИКО - ЕКСПРЕС«

Један од најсјајнијих сензационалних филмова »Препад на Мексико-Експрес« приказује се ове недеље у биоскопу »Балкан«. Чувени амерички режисер Џорџ Сајц дао је овим филмом једно од оних ретких занимљивих, узбудљивих и савршено сен-

зационалних дела поред којих се гледалац потпуно занесе. Нарочито су мајсторски снимљене борбе америчке ваздушне полиције са разбојницима, разбојнички напад на воз и други драматични моменти. »Препад на Мексико - Експрес« нарочито ће заинтересовати љубитеље правих сензација, али исто тако овај ће филм врло радо гледати и сва друга биоскопска публика, јер ово је јединствена премијера свог жанра. Режисер Џорџ Сајц унео је у »Препад на Мексико-Експрес« своје дугогодишње искуство и смисао за драматичан развој ситуације. Избор типова је такође ванредан.

»ЧЕКА«, ФИЛМ ИЗ ДОБА РУСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ ДОЛАЗИ КОД »БАЛКАНА«

Руска револуција пружила је последњих година врло много и то богатог материјала за филм. Један је од тих успешних филмова из доба руске револуције и »Чека« са Сизи Вернон у главној улози. Главна интерпретаторка Сизи Вернон створила је у филму »Чека« једну од оних улога, које су је учиниле омиљеном и популарном у целој Европи. »Чека« се приказује ускоро код »Балкана«.

За врбицу

Матроских хаљиница од 1—6 год. Хаљиница свилених, штофаних и разних најмодернијих везених мантилића, шеширића од свиле и сламе. Капа и све остало за децу, лепо, укусно и јефтино.

МАЛА ОЛГА

БЕОГРАД — СКОПЉАНСКА 18.
За унутрашњост шаљемо повуком.

БИОСКОП »НАРКИПО«

ВЕЛИКИ ДУПЛИ ПРОГРАМ

ЈОШ САМО ДАНАС И СУТРА

ЖЕНА СА НАЈЛЕПШИМ НОГАМА

у главној улози Елен Рихтер

Следећи дупли програм, две премијере:

1. НАСМЕЈАНА ПРОПАСТ, велика духовита комедија из живота путујућег позоришта, са ЦЕКОМ ПИКФОРДОМ у главној улози.

2. МАЛА ПЛАВУША, сјајан спортски филм са америчком лепотицом МАРИОН ДЕВИС у насловној улози.

Пустолов

у главној улози Тим Мак Кој

Шта мисле жене о официрима

а нарочито гимназисткиње о академцима...

У историји је познато, да су велике војсковође увек били и велики љубавници. Храброст означава мушкост код човека, младо срце, које се не плаши ничега и ватрено загрева за љубав жена. Жене воле у човеку хероизам. Оне се одушевљавају у рату јунацима, они су њихови идоли, а у миру официр је за жену увек витез, са једним романтичним ореолом, који би могао да је заштити.

О официрима жене имају најлепше мишљење, то је још повећано после рата, јер ни једна не може да заборави дефиловање бронзаних војника. И нове генерације официра, увек носе одблесак славе оних старих ратника, на чијем лицу стоје још трагови живота на солунском фронту.

Зато се мала гимназисткиња одушевљава академцима. И кад говори о њима, она узвикне: „Ах, то су златна деца, ти академци“.

Онда она анализира своје мишљење о тој „златној деци“.

— Кад нека гимназисткиња воли академца, мање добија јединице, јер јој он не задаје бод, као што може један студент. Недељу дана она је мирна и спокојна, јер зна да је он у Академији, и не може нигде да изађе, нити да види неку госпођицу. А студенту никад не може да похвата трагове. Дође тек нека другарица, па прича: „Видела сам твог студента, како шета са једном“. И онда је готова јединица. И то је пријатно, не видети се недељу дана. Ученице некад једва чекају недељу, а највише волимо онај дан, кад смо недељом заједно у цркви, гимназисткиње и академци. Ми унапред израчунамо, кад ће да дође наш ред, и која ће година академаца да буде у цркви.

Академци су лепо васпитана деца. Имају леп ход, умеју да се лепо поклоне, врло лепо играју, учтиви су на улици, и сентименталнији су од тих девојчица можда зато што су у интернату.... Једна моја другарица увек прича о свом академцу: „Ох, што је тај мали наиван.“ А ретко се данас у друштву срастају наивни младићи. Зато и ми нисмо баш такве наивке, и можда некад много више познајемо живот од академаца.

Само је велика штета што немају права да се жене, чим постану потпоручници. Како би то били идеални мужеви, и вероватно сви би се одмах оженили, а ми бисмо све напустиле школу... И док су у Академији, требало би им дати слободно још неко после подне, бар четвртак. То је жеља свих гимназисткиња. А наша је жеља још и та, да за све

мушкарце се створи нека Академија, где ће да их дисциплинују, јер мушкарцима је потребна дисциплина...“

Тако је мала гимназисткиња, причала о академцима.

Та војничка дисциплина провлачи се кроз цео њихов живот, и ствара од њих карактере и џентлмене. Официр је џентлмен. Морис де Валеф је врло лепо казао: „Официри шетају на корзо-у као принчеви“. Један гардиста увек има отменост једног принца... У својој елегантној униформи, висок, отмених манира, он увек привлачи погледе жена. Шипарице га гледају исто онако, како би гледале филмског глумца на платну... Зато потпоручник и поручник увек испуњава снове младих госпођица.

Дисциплина им шлифује сваки гест... Официр у кафани зна како треба да седи, како да једе, како да кибичује...

Јер и они се кибичују, само дискретно. Не само нижи официри, већ и стари генерали увек воле да погледају даму на улици. А то је симпатично. Значи још им је младо срце, и још би могли предводити пукове...

Оно, што је најсимпатичније, то је, што се у редовима официра никад не види неки дегенерисани тип. Јер Војна Академија одабира само здраве младиће... После тога, они лети проводе на терену више спортски живот, на коњу, дуго пешаче, на маневрима, увек на ваздуху, од четири сата изјутра... и све их то физички развија, и приморава да живе једним здравим и нормалним животом... Ненормалан је живот кад се седи у кафани целе ноћи, пије, думпује... То не сме да ради ни један официр. Он сутра има да устане у три сата, зато мора да легне у десет увече. Али зато је здравији, и зато је његова жена срећнија, и неће да мисли, где ли он седи ноћу.

Зато су и бракови официра много срећнији, јер тај њихов нормални живот уноси хармонију у брак. Једна млада госпођа официрка нема разлога да се љути на свог мужа... Она има посилог који ће увек да је послуша... за теже послове. Има сваког првог следовање у дрвима свог мужа и никад није у кући дискусија ако тога, како ће дрва да се набаве... Стоји јој на расположењу Официрска Задруга, где може све да купи, почев од рукавица до чарапа...

Због свију тих услова, и због тог дисциплинованог живота њеног мужа, ретки су разводи брака у официрским круговима. Нема ни неких сензационих и скандалозних афера.

Официр нема ни много слободног времена, да би то могао да употребљава на

неке дистракције... Војна вештина постала је наука, и официр, откако ступи у Академију, па до краја своје каријере, мора стално да учи и да се усавршава... Сем свога стручног образовања има међ њима, који имају једно сјајно опште образовање, интересују се за литературу, уметности, музику. Само се сада официри не виђају у тако великом броју у позоришту, као пре рата... А раније то је била најбоља позоришна публика...

Ето, због свих тих својстава жене воле војску. Зато и гимназисткиње воле своје „златне“ академце. И производство њихово за потпоручнике, које је догађај у војсци, исто тако је догађај у женским гимназијама... Јер сада се чека само још четири године, и можда се нигде не сачекају те четири године као у војсци... У цивилном свету вереник никад не чека четири године... То се догађа у војсци.

Заиста, војска је савршена, она даје добре војнике и добре мужеве...

(Али да бисмо се тачно уверили, какви су мужеви официри, извршићемо једну анкету и питати госпође официра, почев од поручника па до генерала).

М. —

Ваш сат биће стручно и на време оправљен а по солидној цени у радњи **М. Г. К А Р И Ћ А** Краља Милана 116. — Београд.

СВАКО НАЂЕ НЕШТО

Колико може да се уштеди муке, времена и једна, да знате како много што шта можете набавити за мало новца, што Вам сваки дан доводи избројено пута и корист и радост. Дневно илчу

Нови јединствени проналази

најразличитијих предмета за свакидневну употребу. Треба да пролистате само једвапут велики каталог и добићете двоструки новинарски списак отпремне куће

H. SUTTNER, Ljubljana, br.: 965.

и бићете изненађени, колико има ствари које су и Вама потребне, а још их не позвајете. Осим тога пружа Вам тај списак и избор предмета са оделу, кућанство и тоалету а сваку другу прилику.

Ценовник добијате бесплатно ако још данас пошаљете Вашу тачну адресу фирми H. SUTTNER.

Лепи тореадор и страшна борба с биковима

Сваке недеље, од Ускреса па све до Тројица, ако само време дозвољава, како се и афишира у тореадорским плакатама, томила јури у арене да се дивни славним и крвавим призорима. Ни трке, коњске и хртова, никаква друга забава, немају те привлачности за Шпањолце као борба с биковима... Странац застане изненађен пред светином, која се гура да уђе у арену, а Шпањолац још доказује, како данас није тако одушевљен свет за ту борбу, као некада. Тореадорски трг се напуни пре одређеног сата... Седишта су доста скупа, и то се сматра као најскупљи спорт, јер се сваке представе жртвује по неколико бикова од расе, који доста коштају. У Андалузији постоје нарочити одгајивачи бикова за борбу.

На неколико минута пре но што ће се појавити бик, сви се повуку са арене... Даме са мантиљама на глави нервозно и узбуђено хладе се лезом... Оркестар чека иза једне завесе црвено и жуто, која покрива музичку трибину... Наједаред зачују се узвици продаваца карамела, а блехмузика затрепшти и свима срце почне да лупа....

Врата се отварају на арену и појављује се алгазил, који иде председнику и тражи од њега кључ од одељења где су бикови. За њим улази тореадор, свечан и леп, и сви погледи жена страсно се упијају у њега. Он носи костим извезен златом или сребром, са кратким сомотским панталонама, у светлим чарапама, лакованим ципелама са копчама и једним огртачем преко рамена... На глави има тророги шепир...

За њим иду помоћници и пикадори на коњима, који су већ одређени да погину.

Та свита, која се назива кавалкадом, поново се повлачи и арена остаје опет празна... Долазе онда неколико помоћника, који држе у руци кепове жуте, плаве и љубичасте.

Једно Ах!... отрже се из хиљаду груди, јер се врата нагло отворише и бик ускочи у арену... Он јурну као луд, заслепљен сунцем, окрете се по арену, узбуђен због те огромне тишине, која завлада... Његово узбуђење пређе у беснило... Спазио је једног пеона (помоћника) са плаштом... Прашина лети испод његових ногу... поњурно је главу и јури право на пеона... Овај се нагло заклања иза једне бурладере, заклона од дрвета... Али бик је опазио друге људе... Он јури, једног по једног, хоће да их нападне, али они га збуњују својим плаштима, којима

ману, зову га и узрујавају... Не сме се оставити бик ни један тренутак на миру... Што год га више драже, он је све бешњи... Нако би се у том тренутку само један човек нашао пред њим, погинуо би.

Сад улазе пикадори на коњима и с мачем насружани... Тренутак барбарске борбе приближава се. Ако погине бик, то је једна жртва принесена арени, а ако погине тореадор, то је његов посао, и он мора једном да погине... Погибница коња сматра се као једна неопходна потреба у том крвавом спорту... Коњ дрхти, поздраве му се шире, он осећа опасност противника према себи... Коњ је без одбране, али на њему је пикадор, и он гледа да зарине мач у врат бик у... Бик јурну, диже роговима и коња и коњаника, и преврне их... Коњаник би погинуо, али јурнуше други пикадори... Неки пут не могу да одвоје бика од коња, и он зарина као мач своје рогове у утробу коња или коњаника...

Кад су успели да га одгурну, дижу коња, ако он може да се дигне. Изводе га из арене, са пробурженим утробом која куља, или изломљеним грудима... Ако није рањен, он поново отпочиње борбу с биком... Неки пут коњ не може да се дигне и пикадор учини крај његовом животу с једним ударцем мача...

Шпањолци се одушевљавају борбом бикова, али многи од њих ужасавају се и протестују због тог масакрирања коња... Нека друштва траже, да се коњи узму у заштиту и забрани да они учествују у тој борби... Али у том случају, кад би коњ био заштићен, морао би да погине пикадор.

Сад настаје сцена са бандерилама. Бик је већ уморан... изгубио је много крви од удараца мача пикадорува, и сад могу да га нападају без плашта.

Бандерилеро држи у руци по две бандериле. То су дуги гвоздени штапови са шпичастим врховима, и на врху се налазе као удице... Стојећи пред биком, бандерилеро се диже на врховима ципела и пружа шпичку... Бик је унезверен, дахне, и од његовог даха диже се прашина... Мало затим полети на човека... Али у том тренутку, кад публика већ мисли да ће се његови рогови зарити у утробу човека, бик осети два оштра удараца у грлу... Он још није пао, још има снаге, скаче и хоће да јурне, али оне удице се опет заривају у његово тело... То су већ четири смртоносна удараца.

Улази тада матадор. Он држи један смртошни плашт... Та боја дражи бика, али у том тренутку он не види човека... Он полети на тај плашт и сасвим је близу у матадору, само што га не додирне роговима...

Сад је већ испраљен, глава му пада, он посрће... Матадор стоји пред њим. У једној руци држи црвен плашт, у другој мач... Диже десну руку и зарива му мач у врат... Ако је ударац добар, бик се наједаред стропошта... Ако је агонија лагана, добија још један ударац и све је свршено.

Овог пута жртве су биле бик и коњ. Али колико пута лепи тореадор плати својим животом.

ГИГАНТСКИ ФИЛМСКИ ТРУСТОВИ

Према последњим вестима из Америке, «Парамунт» прелази у руке Америчке Радио Корпорације (Р. К. А.), што значи да сада остаје у Америци само три велика филмска концерна у чијим је рукама целокупна филмска продукција и експлоатација Америке. Поред овог предузећа које смо поменули постојали би још само уједињени Варнер Брос и Ферст Нешенел, затим уједињени Фоке Филм Корп. и Метро-Голдвин-Мајер.

Међу овим концернима прво место заузима Фоке, који сада располаже капиталом од 625 милиона долара.

Фоке жели да ступи у везу са неким европским предузећима, а «Парамунт» жели да преузме париску филму «Синероман».

Насупрот овим америчким концернима јављају се европски «противтрустови». Нарочито Енглеска врло много ради на стварању националног филма и спрема се за борбу против америчког увоза и америчке владе на европском филмском тржишту.

У Енглеској се сада оснивају огромна филмска предузећа и отварају нови биоскопи који дају углавном само домаће филмове. Врло много се ради и на стварању домаће индустрије звучних филмова.

Енглези се труде да створе европски труст у који би требала да уђу поред енглеских на првом месту немачка предузећа. Фирма «Бритиш енд Форест Филм Лтд.» већ финансира берлинску фирму «Оријид - Местро», за чији ће рачун режирати филмове Морис Турнер, Ценаро Ригели и Алфред Абел, који је напустио глуму и дао се на режерију.

Интересантно је то да управљачи «Бритиш енд Форест Филм Лтд.» тврде да ће своје звучне филмове давати под закуп под истим условима као досадашње неме филмове. На тај начин они верују да ће освојити европску пијаци.

Интервју са дражесном госпођицом Н. Н.

Мушкарци су на баловима увек у ласенку и они се не спомињу... Можда чини и њихово једноставно одело, један исти фрак, који по две три године и више позира, на заовама. Кад он мушка мода била као у осамнаестом веку, вероватно да он се више писало о њима...

То не значи, да о њима даме не причају и не критикују их. Код жена се критикује тоалета, код мушких начин њиховог опхођења према дамама и њихова отменост. Како жене имају рафинирани укус да одене мушкарце... Млада господа из отменог света и не слуте какви су психолози госпођице. Жена је већи психолог од мушкарца. Она зна све скале осмејака, и удварања, одређује одмах барометар његове искренности, прави се да му верује, наоку му се смеје, а понеки пут заваарава и саму себе да верује... Она жели да се забавља, и једне вечери гледа цео свет кроз маску и са маском...

А после, кад се те љупке главнице састану, накарминисана уста почну да се смеше, блесну зуби, и критикује се... Господину су скинули маску и анализирају га...

Вас ће то занимати господине... Да вам је још видети ту дражесну госпођицу, која вам је похватала све особине и мане, као да их је гледала кроз микроскоп, не бисте се ипак могли наљутити нимало на њу...

Очи јој се насмејаше, детињски и несташно...

— Ах, много, много бих имала да причам о београдским младићима... још и више него о женама, јер госпођице више занимају мушкарци... Они се могу поделити на категорије...

Прва категорија — лептирасти...

То су они који су добро ситуирани, и већ самим тим привлаче пажњу на себе многих жена, и удварају се многим... Они увек имају успеха код жена. Ако је још неки висок, елегантан, има леп ауто, вози често даме и другове, он ће увек наићи симпатије код жена, које му праштају, што се другима удвара, док је он често љубоморан што цела та серија жена не гледа само њега, и не лудује само за њим, а љубоморан је зато, што је размажен, јер га маже жене... Али не због аута, верујте, већ зато што и он сам представља вредност...

Друга категорија, то су они, који уображавају да их свака девојка воли... То се не налази код жена, јер жене нису тако разметљиве, да причају: »Јаој, што ме тај воли...« А код мушкараца друге категорије често ће те чути: »Јаој, што је она заљубљена у мене...« А никад се неће чути да

узвикну: »Јаој, што сам ја заљубљен у њу...« То би госпођице више волеле да чују, а оно прво даје им права да помисле: »Где, како је овај индискретан, тај би све тајне избрљао...« Та категорија често се разочарава, можда због тога што тако гласно афишира наклоност, која би се претворила у љубав код неке госпођице... Али они не очајавају, и брао се утеше, и опет се чује исти узвик: »Јаој, што је она заљубљена у мене...«

Трећа категорија, њих би могли назвати неустрашиви »хероји«, који не бирају никаква средства да дођу до жена, само се у тој борби не служе мушким оружјем већ женским — оговарањем. Њима је свеједно, каква је жена, да ли је демимонткиња или отмена дама. Отети жену која им се допада, макар она волела њиховог друга, то за њих има особите дражи, и онда не бирају речи, којима ће да га оговарају, да би је одвратили од њега... Ако су богати, имају успеха код жена, а богатство је често пута узрок што оговарају, јер верују да богатом човеку жена све прашта.

Четврта категорија, њих бих могла назвати: Сањалицама, али грандоманима. Они вечно сањају о богатству, а почетна цифра им је милион и ролс-ројс. Ти су склони разочарењу и не верују много жени, мада проводе дане удварајући се, само им је живот увек загорчан — што немају пара... У најсрећнијем случају мираз остварује њихове снове.

Пета категорија — ловци мираза. Они увек носе у џепу списак свију госпођица са миразом, и чим не успеју, или се госпођица уда, пребришу је из списка и иду даље. Често пу-

та они изигравају идеалисте, само је чудновато, увек се заљубе у девојке с великим миразом...

— А можете ли рећи имена господе, који имају највише успеха код жена, а који су изван оних категорија...

— Рећи ћу врло радо... Највише успеха имају г. г. Коста Павловић, Војин Поповић, Саша Звеклић, Љубиша Перишић, Дуле Богдановић, Ђокица Ђорђевић, Паја и Лаза Станојевић, Сава Грујић, Јоле Гашић, Никола Вучо, Воја Ђокић, Јаша Бајлони, Ива Кумануди, Марко Тапасковић, Младен Јанковић, Вода Михајловић, Аца Бошковић, Мита Мирковић, Александар Дероко...

— А зашто ти највише имају успеха код жена?

— Па зато што су им тате спремиле добар мираз, јер као што се мушкарци интересују за мираз госпођица, тако се и оне интересују за њихов мираз...

— А међ овим младићима има ли некога који има код вас највише успеха...

Бели зубићи блеснуше...

— Можда...

— Хајде, опишите га...

И дражесна госпођица поче да га описује...

Али, извините, то нећете да чујете...

**НАЈНОВИЈЕ
ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ**
разне украсе, цвеће и сав прибор за модскије стиче. Све продајем невероватно ефтино.

Сима Н. Лазаревић
Кр. Милана 120 (у сопственој кући у дворишту)

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према Вашем терену.

Расадник „Флора“ — Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

КОНЦЕРАТ

НАШЕГ ТАЛЕНТОВАНОГ ПЕВАЧА ЈОВАНА СТЕФАНОВИЋА »КУРСУЛА«.

Пред одлазак у иностранство на школовање наш талентовани млади певач Јован Стефановић »Курсула«, приређује на дан 21. априла у свечаној дворани Новог Универзитета спрштајни концерт у корист својих студија. Стефановић »Курсула« са својим сјајним баритоном имао је великог успеха приликом ранијег концерта на Народном Универзитету, када је стекао опште симпатије. Његов снажан баритон донео му је велику популарност и од овог нашег младог уметника очекује се, да ће достићи светску славу, јер је Стефановић првтушно најсавесније школовању свог гласа.

На овом концерту узеће учешћа и г. Коста Константиновић, тенориста и г-ца Надежда Сударевић, сопран, а на клавиру ће пратити г. Александар Руч, члан Народне Позоришта. На програму су: Пучини, Верди, Шуман, Розини, Бородин, Вагнер, Маринковић и т. д. Несумњиво је да ће наш свет показати искрено разумевање за овај опрштајни концерт нашег талентованог младог баритонисте.

Нове књиге

Госпођица Јулија, натуралистичка трагедија од Августа Стриндберга, превео Ђура Баџац. (Издање С. Б. Цвијановића, Београд).

И ако писан пре четири деценије, овај комад је много актуелнији данас него у време кад је писан. За »Госпођицу Јулију« може се рећи да је претеча »Мушкобање«, јер је у своје време морала подићи исту пращину коју и Виктор Маргеритова »Ла Гарсон« пре неколико година. Свега три особе се појављују, од којих једна сасвим споредна (куварица Христина). Мотив је прилично редак у позоришној литератури: Љубав једне девојке са њеним slugом. Да ли је то збиља била љубав? Не, бар не она у »вишем смислу«. Пре би се могло рећи да је по среди физички нагон, јачи од свих обзира, који гони једну младу здраву девојку у загрљај најближем човеку, у овом случају слуги.

Комад је даван и у нашем Народном Позоришту, где је имао леп успех.

Наше друштво, неколико занимљивих опажња о данашњем друштву од Душана А. Лончаревића, дугогодишњег новинара. Дobar психолог и познаваоц своје околине, писац је на један течан и језгровит начин изнео неколико важнијих проблема друштвеног васпитања. Г. Лон-

чаревић критички посматра све фазе кроз које појединци пролазе, почев од детињства и родитељског дома на све до ступања у брак и у јавни живот. (Издање С. Б. Цвијановића, Београд).

Физичка Љубав од Камиле Моклера, две свеске »Жена« и »Проститутка«, у преводу Радивоја Караџића, издање књижаре С. Б. Цвијановића, Београд.

... »Казати истину о ствари о којој се истина увек прећуткује, крије, закопава, о ствари која се увек увија у хиљаду непровидних и разнобојних валова, о ствари о којој се мање више зна али о којој се никако не говори или се, најчешће хотимице, врло неискрено и нетачно говори«.

То је покушао и успео да изнесе писац ове занимљиве књиге и у томе лежи његова заслуга. Својим реалистичким излагањем успео је да открије многе конвенционалне лаже, које су захватиле корена у нашем послератном друштву.

Живот проститутке нарочито је лепо приказан, онакавак какав је у ствари, без оне романтичарске језе као у Куприновој Јами. Обе свеске су врло занимљиве и вредно их је прочитати, а приступачне су сваком јер им је цена свега 12.— дин.

Мађија Љубави, од Камиле Моклера, превод Радивоја Караџића, издање С. Б. Цвијановића.

После »Физичке Љубави« Моклер нам говори о љубави, онаквој какву смо је ми створили. По њему та је љубав ненормална јер се знатно разликује од физичке љубави, коју »смо једино од природе добили«. По »ненормалношћу љубави« паља разумети сваку љубав како је ми схватамо, то јест скуп илузија и ванприродних конвенција«, објашњава писац.

Књига је подједнако занимљива за све јер се у њој на један фини начин разголићује многе заблуде о љубави и све што је у вези са њом.

Тајна успеха у животу по Ј. О. Армуре приредно Миомир Г. Илић (издање С. Б. Цвијановића, Београд, цена 2.50). Збирка практичних упутстава, намењена нарочито трговачкој омладини и свима који теже самосталном раду. Писац, Ј. О. Армур, један је од највећих америчких организатора и његови савети од користи су за сваког ко жели да се развија.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА са сликама.

Томас Палчић (17 сл.)

Несретни Краљевић (7 сл.)

Езопове Басне (54 сл.)

Чаробна Флаута (11 сл.)

Храбри Кројач (12 сл.)

Доживљаји Старог Зека (16 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најдрагвију и најзанимљивију лектуру за децу. — Може се набавити у књижарима или у уредништву (Дубљанска 88 — Београд) Ко поштом 12 дин. добиће свих шест књижица са плаћеном поштомарком.

Књижарима највећи радат.

ИЗ ШКОЛЕ

Млада учитељица предаје својим ученицима на часу Веронауке о Богу:

— Бог се налази свуда, на сваком месту, у друштву сваког човека и ствари.

Звонце је прекинуло час; малишани су хтели свежег ваздуха; ускомешили су се. Учитељица да би их потсетила на своје протекло предавање зашпта:

— Је ли те децо, ко остаје у мом друштву кад ви напустите учионицу?

— Госпођице, у нашем друштву кад ми напустимо учионицу остаје млади учитељ из суседног одељења. — гласно је одговор деце.

Паул Лени, о чијем се повратку у Немачку већ говорило, остаје у Берлину. Он је потписао уговор који га веже за фирму »Ферст Нейснел« за три године.

СЕНЗАЦИЈА ПРВОГ РЕДА

— Победа савременијег начина. —
Одлучност и полет су решили недељну игру. —

Б. С. К. — Југославија 7:1 (3:1)!!

Најзад је дошао и тај дуго очекивани дан, кога лоптачки свет зове с правом «навијачки празник». Пре самог догађаја, сваки навијач је одржао бар неки сукоб са својим противничким колегом. Претресао му и мена свију својих љубимаца, уздижући до неба овога или онога. Помињао резултате чак од пре Христа, само да би запланило што више свог противника. Наравно да ни овај није остајао дужан. И тако је сваки свог љубимца хвалио, погађао исход и кладио се. «Југословени» су били издациније руке и «плавци» су да би ваљда прикрили свој страх, пристајали на опкладе. Овај оптимизам једних и песимизам других није био неоправдан, јер су и сама факта ишла томе у прилог. Резултати последњих њихових игара и саме предведене игре су јасно говориле да су «плавци» далеко од своје форме, а «црвени» пак у изврсној стањи. Сва спортока јавност је у томе била сагласна.

Међутим је недеља донела горко разочарење присталицама «Југославије» и сензацију у целој држави.

Догодило се оно што нико није очекивао, а то је катастрофалан пораз фаворита.

Онога, који прати лоптачке догађаје у иностранству, ово неби требало ни најмање да чуди. Њему је ваљда познато са каквим се све чудноватим цифрама завршују разне фудбалске игре, у којима чувенији погнућу главу пред незнатнијим тимовима. Довољно је узети за пример неке неуспехе прекаљених професионалаца. Сви ти неочекивани исходи произилазе као резултат новог оф-сајд правила, које је права напаст за тимове навикнуте на претерану техничку игру.

Такав је случај и са нашом «Југославијом». Њеним играчима никако не иде у главу, да се треба оканути непотребног комбинирања у ширину, задржавања лопте и премислања пред циљем. Све то изазива дивно естетичко уживање, али не доноси никакву корист. Таквим се начином игре противник дуже држи у шаху, али само то и ништа више. А то није циљ игре, већ дати број голова. У то њој недостаје довољно полета, иначе би «Југославија» са тим особни-

нама (бржим преношењем игре, одлучношћу и борбенијим духом) била без конкуренције у држави.

Сам блатњав терен је значајно за њу неку врсту хендикапа. Њени играчи физички тежи, тешко су се кретали, што нарочито важи за левог бека, који је са крајњим халфовима доста допринео поразу. Ни његов десни партнер није био на нарочитој висини. Стрелци су спретно управљали лоптом, али је знање престајало код бековске линије. Они нису знали да са добивеном лоптом учине сврхосходан потез, већ додавали један другом, док је пожртвована противничка одбрана неби одбила у поље. Иначе су се прилично дуго задржавали у противничком пољу. Југославија је погрешила што је ставила Ђурића у тим, јер он и поред брзине а и неки пут и доброг преношења, не зна шта ће с лоптом. Вреди истаћи агилност Љубурића до последњег минута игре, што је код њега реткост. Хричак игра доста лежерно иначе изврсно улошљава Вурића, који је опасан због својих бегова и изврсног центрања. Добријевић је ретко дошао у згуду да опали по својски на гол.

Што се тиче победника, он је пружио једну од најбољих игара. Лозника свију играча је била: сви за једног, један за све. Такав начин игре Б. С. К.-а, којим је он постигао готово све своје веће успехе, морао је и овог пута уродити плодом. Његови играчи су били решени да даду максимум својих способности. Кад су ишли на лопту, изгледало је као да лете. И не једанпут је противни играч био зачубен видећи како му се лопта испред носа односи.

И баш изгледа да је ово и натерало «црвене» на капитулацију.

Поред овог недољивог полета, они су показали и велику пуцачку способност, па видећи да је противничка одбрана лако прелазна, и да убацивање лопте не изгледа тако тешко, показали жељу за што већим бројем голова.

Одбрана је изврсно парирала нападе, чему је допринела и спора игра противничког форварда. Ишло се на лопту врло сигурно, а кад је требало ишла су и по двојица на једног играча, само да му не дају да дође до шута. Па и поред тога вратар је морао доста да интервенише. Успешно и срећно, јер су два три пут хитци пролазили поред празног гола. Најбољи су били Тошић и Маринковић. Први брз, одлучан и сигуран у шуту; други пожртвован, изврсно се поставља и игра главом. За сад је најбољи

у држави на том месту. Томашевић користан. Добар разарач. Арсенијевићу је требало доста да се прибере, јер је починио неколико већих грешака. Ворбевић се враћа у форму.

Форвард је брзо прелазно претреке. Томе је много допринела игра крилима. Најбољи Марјановић, најслабији Чулић. Тирнанић се оканно дриблинга и постао један од најкориснијих играча. Најдановић се враћа у форму. Вујадиновић врло добар.

Благоје Ракић.

РАЗНЕ ВЕСТИ

Сензацију у Шкотском првенству направно је нерешен исход игре Глазгов Ранжерс-Клиде, јер потоња заузима 16 место. Ипак ово Ранжерсу не може нашкодити, пошто му је тек шест изгубљен бод, а његови најближи Хеартс и Целтик су изгубили преко 20!

Коше, најбољи тенисер света изгледа да ће посетити нашу престоницу, ради приказивања једне егзибиционе игре.

Ирски куп је добио клуб «Балимена» тукавши Целтика из Белфаста са 2:1.

Јозе Самитје, најславнији фудбалер Шпаније изгледа да ће се повући са спортоког поља, јер се ових дана оженио.

Фрајбургер Спорт Ферајн, чувено немачко лоптачко друштво води преговоре око играња у нашој земљи. Играло би се од 19. до 26. маја. Како је клуб један од најјачих, што доказују и победе над Нирибергом, Д. Ф. К.-ом, Вестхам Јунајтедом, Бајерном, Кикерсом и др. — то би наши водећи тимови требали да га позову на једно две утакмице.

Сплитски Хајдук није више онај стари. Ево његове садање чете: Чулић, Монтана — Родич, Гузина — Курир — Подује II, Подује I — Бенчић — Лемешкић — Крагић — Бакотић. Нема више старих величина, као што су браћа Боначићи, браћа Газари, Дујмовић, Радић и Кесић, који су знали задати страх сваком противнику и који су очаравали својом игром. По свему изгледа да «Мајстор с мора» неће више у државном првенству бити онај досадањи «баук».

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајхмана.

9)

»То ја нећу учинити«, одговорила је Лола Монтец одлучно.

»Ако сам овде у Минхену у опасности, онда ја имам пријатеља, који ће ме умети заштитити.

Ако би ме ко оружјем напао, онда би се моји пријатељи такође латили оружја«.

Докле је она ове речи говорила, посматрала је младог човека у лице, и ти погледи њени били су пуни љубави и утицали су на младог човека.

Она је имала на себи танку хаљану, која је обележавала сваки део њеног пуног дражи тела и није било никакво чудо што је млади студент био очаран када га Лола Монтец ухватила за руку и села с њим на диван. Био је изгубио свако премисљање.

»Јест, ми ћемо се борити за Лолу Монтец«, викнуо је одушевљено. »Ми ћемо умрети за Лолу Монтец и нећемо допустити да се учини и најмања неправда најлепшој жени на свету«.

»О, ја Вам захваљујем, пријатељу«, одговорила му је Лола Монтец с осмејком на лицу.

Говорећи ове речи, погледала је његово витко и пуно снаге тело и сетила се, како одавно не ужива љубавне среће.

И одмах је додала:

»Моју захвалност хоћу да Вам унапред платим, драги мој пријатељу«.

Студент је разумео, а и да није, Лолин поглед му је довољно рекао.

Крв је узаврела у њему.

»Лола — Лола«, рекао је одушевљено. »Да ли је могућно да се мени, обичном студенту, толика срећа укаже? Али — шта ће рећи краљ?»

»Он никада неће дознати и — њега ја не варам, јер ја не волим — њега само поштујем; тебе, мој Гавриле, тебе ја волим«!

И докле је доле гомила викала и беснила, горе је лепа жена лежала у загрљају Гаврила Романцова.

С врелим пољупцима су се растали.

»Ти ћеш опет доћи, ти ћеш често долазити«, рекла је Лола!

»Јер — ја ти понављам — ја волим тебе и нећу да живим без тебе«.

»Ја ћу се за тебе сада борити, драга моја«, одговорио је студент.

»Ја ћу се ставити на чело мојих другова и повести их у борбу противу твојих непријатеља, противу непријатеља моје драгане.

Довиђења, Лола, ти ћеш ме само као победноца опет видети!«

Још једном ју је страшно пољубио и појурio на поље.

И одржао је реч.

Скупио је чланове Алеманије и све минхенске студенте и повео их противу побуњеника.

Крвав окршај је се одиграо оне ноћи на минхенским улицама.

Праштале су пушке и севале сабље; сељаци су се борили косама и другим алатима и један од првих, који су тај окршај животом платили, био је Гаврило Романцов, који је кратко време био љубавник Лоле Монтец.

Он је срећу од неколико часова смрћу откупио.

Студентима је било пошло за руком да отклоне опасност од Лолине куће, али је борба остала нерешена и још дуго је трајала.

Лола Монтец је триумфовала тих дана. Како је далеко била дотерала!

Помисљала је на сиромашно пољско имзње очево и на оскудну своју младост.

И сећала се младог официра, који ју је био извео из њене сиротиње и који је у Индији због њеног неверства погинуо.

Поновила је у памети своје прво ступање на бину у Паризу и срам, који је доживела у Брислу, Берлину и Дрезди.

И куда ју је све то одвело?

Она је најпосле била љубавница једног краља, дошла до такве моћи и угледа, да је због ње господин Абел, одлични министар, морао дати оставку и због ње у минхенским улицама бесни сада револуција.

Она је стајала у центру догађаја ове земље, око ње је се окретала политика једне државе, због ње су вољно умирали многи људи и били срећни да даду животе за Лолу Монтец.

Мирно и у души триумфујући прекинула је Лола Монтец крваве дане револуције.

Ни једна земаљска сила није могла да је примора да напусти драговољно Минхен, докле је због ње вођена ова борба.

Међу тим друкчије је било с краљем. Он је остао веран одлуци да никако не жртвује Лолу Монтец. Али пошто је се његов престо љуљао и круна несигурна била на глави, то је увидео да му ништа друго не остаје, већ да се одрекне баварске круне, коју је с толико поноса носио.

Ипак је био пре решен да се одрекне престола него своје љубавнице, Лоле Монтец.

Она га тих дана није видела. Знала је да је то страшно време за њеног краљевског љубавника. Али шта јој је било стало до њега? Она га није волела; нека се ма шта њему деси, нека изгуби круну и престо, због њега она не би пустила ни једне сузе.

За Лудвига I су наступили били тешки тренуци.

Министарство Етинген - Валерштајн се није могло одржати, пошто он није испунио наредну жељу да одузме Лоли Монтец баварско грађанство.

А Лудвиг I је знао да је гроф Етинген-Валерштајн био његов најбољи пријатељ.

Што њему није пошло за руком, још мање је могао учинити који други и тако је Лудвиг I морао допустити да се грофици Ландефелд одузме грађанство и начинио је опет Лолом Монтец.

Затим су се ређали догађаји један за другим.

Лудвиг је увидео да се сада мора безусловно одрећи престола, али пре него ће то учинити, имао је да испуни још један тежак задатак, можда најтежи у свом животу.

Морао је потписати наредбу о прогонству Лоле Монтец.

У исто време је својој љубавници послао писмо, у коме јој је јавио да нема моћи друкчије да ради, да ће

одмах за тим оставити престо, али не и љубав према јединој жени, коју је целог живота искрено волео.

Она треба за време да се склони на сигурно место и чека мирне дане, када ће се опет састати са својим љубавником, можда опет у Минхену.

И на крају ју је поново уверавао о својој непоколебљивој љубави и верности.

Лола Монтец је примила краљево писмо, спаковала ствари да са својом Креолком напусти варош.

И доцније се никада више није враћала у Минхен и несрећни краљ баварски Лудвиг I није више у животу видео своју љубавницу.

Месец дана доцније заиста је се одрекао баварског престола.

То је учинио и ако су се прилике биле потпуно измениле.

Оног јутра, када Лоле Монтец више није било у Минхену, излењене су биле по целој вароши плакате, у којима је народу јављено, да је краљ испунио његову жељу, да је Лолу Монтец отпустио не само из свог дворског позоришта, већ је и протерао из Минхена и Баварске и да се она у оном часу већ налази изван земље.

Та је вест од једном изменила расположење баварског народа према краљу.

У осталом, народ је увек волео свог краља, јер је тај краљ тежио не само да има за себе сјајан двор и да престоницу начини средиштем уметности, већ је се увек бринуо и о народном благостању.

Било је дотле дошло, да је баварски народ најпосле употребио сва средства да приволи краља да остане на престолу.

Али је Лудвиг I остао сталан у својој одлуци.

Заиста је имао право када је, напуштајући престо, о себи рекао:

»Ја сам био последњи краљ старог кова.«

7.

Сада је Лола Монтец брзим корацима срљала у пропаст.

Лепа играчица је најпре покушала у Лондону.

Још једном је имала срећу, још једном ју је с клицањем примила публика, која је имала смисла за леним и златним поклонима је обасула.

Још једном је играла улогу велике светске даме, и ако не с истим сјајем, како је живела у Минхену као краљева љубавница.

И она није могла прегорети минхенске авантуре.

Право је говорила да је Минхен био за њу врхунац њене моћи и славе, њеног живота, и да више никада

ћеће моћи да се пење, већ да ће силазити на ниже.

Али је у Лондону сама себи нахудила пошто је пристала да пође за младог гардијског потпоручника Хагда.

И сама није знала како је се догодило да пристане на удају. Можда је била сита немирног живота и желела миран грађански живот — на кратко, она је се удала за потпоручника Хагда и ускоро је се горко покајала.

Јер тај човек није само био јако љубоморан, већ и животњијски бруталан.

Своју жену је тукао и наскоро Лола није могла више да издржи код њега.

Само да би се од њега уклонила, решила је се била да више у Лондону не игра и отишла на пут у Шпанију.

У томе је се преварила.

У Шпанији није недостајало одушевљеног пријема; ватрена шпанска публика јој је срдачније клицала него илде раније, али — потпоручник Хагд, њен муж, дошао је за њом и у Мадрид.

И на несрећу своју Лола Монтец је се морала заљубити у једног шпанског борца с биковима и почела свог мужа да vara.

Причало се да тај Шпањолац није хтео да зна за Лолу Монтец и да му је се она сама натурила.

Најпосле он је напустио и то је било његова несрећа. Јер је потпоручник сазнао за љубавну авантуру своје жене и позвао Шпањолца на двобој.

У дуелу је овај пао. Пошто је био љубимац шпанске публике, то је потпоручник Хагд одмах био ухапшен.

Лола Монтец се у Мадриду није осећала сигурном и искористила је прилику када је муж био у затвору и отишла из Шпаније у Северну Америку.

— Свршиће се —

ЗДРАВ ИЛИ БОЛЕСТАН

увек треба добар сапун. Рђави сапуни учинили су већ много штете. И у најбољим круговима даје се предност, као заиста најбољим сапунима за здравље и лепоћу, Фелеровим Елза-сапунима и то: љиљанов, сапун од жуманцета, глицерински, бораксов, катранов и сапун за бријање. Сви садржају састојине које добро делују. 5 комада на покус Елза-сапуна по избору шаље кад се унапред пошаље 52 динара франко

Љекарник FELLER, STUBICA, DONJA, ELSATRG, 372. HRVATSKA

За прање главе Елза-шампони 3 динара 30.

А. Финци БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
7-87

Жене које данас изгледају млађе но пре 20 до 30 година.

Хени Портен 1911 и 1929 године

Ана Павлова 1908 и 1927 године

Жана Мистингет 1880 и 1929 године

Марија Јерица 1909 и 1928 године

РУСКО-НЕМАЧКА САРАДЊА У ФИЛМУ

Немачка фирма «Прометеус-Филм», која ради заједно са совјетским «Метрафилмом», спрема два нова велика филма која ће режирати Пудовкин. Први ће се звати «Живот је леп» а у другом, коме још није утврђен наслов, играће Монголац Никитининов, који је имао главну улогу у филму «Бура над Азијом».

Сем тога «Прометеус-Филм» оснива један нов студио у коме ће радити само нове, непознате филмске снаге, и у коме ће бити примењене руске методе рада.

Елинор Бордман играће у филму «Откупљење» у режији Фреда Нибла, поред Џона Џилберта и Рене Адоре.

Паул Вегенер као «Пиетро Аретино» у новој драми Ханса Рефиша у Шилпертеатру у Берлину.

Александар Моиси ангажован је од фирме Варнер Брос да игра у два голореша филма, и то у оба на енглеском и немачком језику (дакле по две верзије). Један од ових филмова има да буде прерада познатог позоришног комада «Кин», а други ће бити израђен према Шоовом «Вавољем Ученику», који је даван и на националном позоришту.

Говори се и о једном трећем филму који би Мојси имао да игра постоје ова два: тај трећи би био Хамлет.

Конрад Фајт добиће од немачке фирме за коју сад ради 100.000 марка за свој нови филм, на коме ће имати да ради седам недеља.

То је највећи хонорар који је до сада плаћен у Немачкој.

Из старих београдских албума

Кнез Михајло.

Грчка фризура 1889 г.

Лепа београдска дама 1868 г.

Госпођица из 1879 г.

ПОМОГАО ЈОЈ

Мали Ђокица играо се у башти и једним дрветом пресече глисту на двоје.

— Зашто си то учинио?

— Па њој је било досадно. Сада их има две. Бар ће им бити веселије.

КАД ЈЕ КЉУЧ БИО МАЛИ

Мала Зора спази први пут кључ од једне кутије.

— То је кључ од капије када је био још сасвим мали.

Ово је био пре рата врло модеран шешир

ОТКРИЋЕ једне филмске звезде

— В. Г. Пабст.

То је било пре три године. Седели смо у кафани и дебатовали о филмском подмлатку. Пред нама је лежао часопис на чијој се првој страни налазила слика једне плавуше као реклама неке велике парфимеријске фирме. Свима нама се допао њен тип, Соркин, најумешнији од свих филмских асистената, добио је налог да пронађе оригинал. Коре спондирао је са свим варошима у Немачкој и најзад дознао да је Потсдам место боравка ове девојке, чија је слика служила за парфимеријску рекламу. Дознали смо да је то контеса Деси од Фрајберга и да је још Јанингс у своје време настојавао да буде ангажована као Грета у филму »Фауст«.

Понудили смо младој контеси да дође у Берлин ради преговора, надајући се да ћемо видети двадесетогодишњу девојку која има извесног уживеног самопоуздања да је будући стар. Али у толико је веће наше изненађење било када смо угледали тринаестогодишњу гимназисткињу са двема витицама низ леђа, а у пратњи своје госпође маме. То беше наш први сусрет са малом Деси.

Пре две и по године у мом филму »Љубав-Жане Неј« млада контеса је дебитирала анонимно. Дрхтала је пред апаратом, као у грозњци. Али доцније је ишло. И сада је већ потпуно навикла на штимунг у атељеу и опхођење са великанима. Поседује изразити филмски инстинкт и у стању је да схвата упутства режиге.

Недавно је под псеудонимом Деси д'Ора играла једну већу улогу у филму »Лулу«, и то вереницу Др. Шепа. Партнерка Кортнерова: огроман напредак. Није могла присуствовати на премијери, јер је филм за младеж испод 16 година био забрањен. Но и осим тога има много тешкоћа за нову, талентовану звезду. Потсдамски лицеј није баш наклоњен филмској уметности.

»Само да ме у филму не позна госпођица Н. моја учитељица«, страховала је Деси за време снимања филма »Лулу«.

Исто тако требало је приволети и цео круг њених племићких сродника, однегованих у старим традицијама. И против одлучног негодовања најстаријег члана породице, маринског официра вишег ранга, ипак је Десина мајка пребродила све тешкоће и извојевала одобрење за своју кћер.

Деси је наравно морала напустити

Романтична Лилијан Гиш са својим љубимцем

Са пута Београд. Спорт-Клуба кроз Чехословачку. — Пред почетак утакмице са прашком »Спартом«.

школу, али данас она у филмском свету долази у ред оних о којима се говори. Управо оваква природност, уздржљивост, и свежина плавог ти-

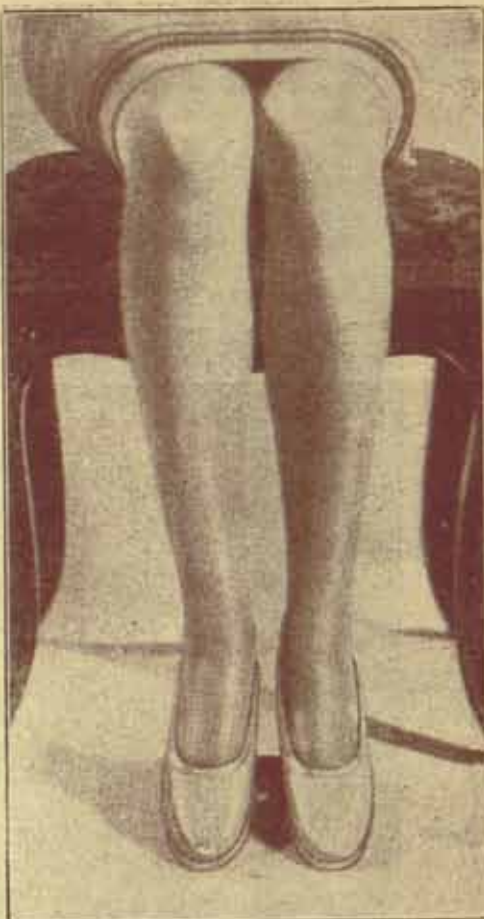
па ретко се налазе у филму. С тога се надамо, да ће ускоро ова лепа девојка засијати као права звезда на филмском небу.

НОВИ ПУТЕВИ ЗА

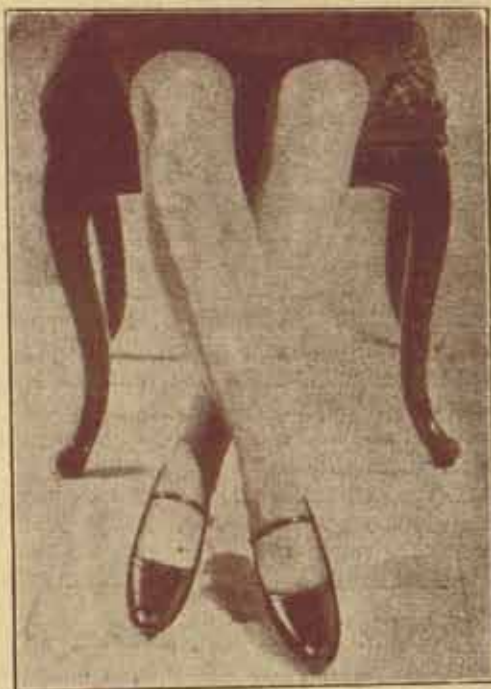
ИСПИТИВАЊЕ КАРАКТЕРА

Изнад колена прекрштене ноге значе: неповерење, затвореност, наклоност ка самоћи.

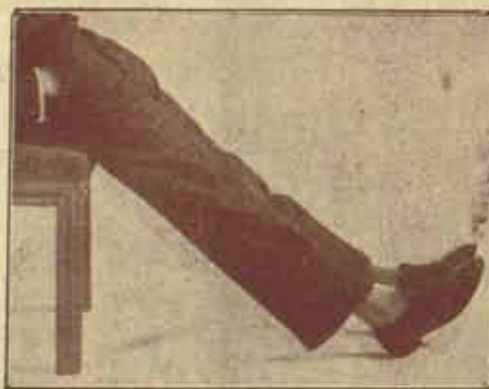
Држање ногу строго паралелно одаје нарочиту наклоност за брак, способност за прилагођавање, унутрашњу дисциплину.

Навика прекрштати ноге испод колена значи: наклоност за свађу, али и лако измиривање, напраситост, брзоплетост. Таква особа треба да је вођена јаком руком.

Ако гази на своју ногу онда та личност стоји сама себи на путу, несамостална је, слабо успева, особина потчињености.

Испружене обе ноге значе: слаб економски таленат, тешко изпази на крај са својим приходима.

Пружање једне ноге у страну за време седења значи: жељу за авантурама, фантазију, чежњу за про странством.

ШТА ЗНАЧИ ПОЛОЖАЈ НОГУ.

Пазите како држите ноге!

Између душевних особина и телесног изражавања постоји присна паралелна веза. Ову везу примитивни људи нису успели да маскирају и њихово лице, мимика и држање тела одају у свако доба особине њиховог карактера. Међутим човек одрастао у велико-варошкој средини дисциплиновао је тако своју мими-

ку и држи под сталном контролом своје покрете, те је цела његова спољашност мање више покривена маском и држање његовог тела не одговара потпуно типу карактера. Једино је несвесан положај ногу измакао овој контроли и марбуршки психолог проф. А. Неер издао је интересантну књигу о томе какве душевне особине прате разноврсне положаје ногу. Горње слике представљају основу те нове методе за испитивање људских карактера.

ОПРАВКА ДЕЦЕ

Трогодишња ћерчица једног обућара играла се у врту дечје болнице и спазила једну жену која је са својим дететом ушла у ординациону собу.

— Она тетка је донела своје детенце на оправку, — саопшти мала својим другарицама.

ДЕЧЈЕ ГОДИНЕ

— Колико имаш година Мишо?
— Седам, а у возу пет.

УСКРС У ХОЛИВУДУ

Дивна филмска глумица Лејла Хијмс са два бела зеца које је добила као ускршњи поклон.

АЈЗЕНШТАЈН ИДЕ У ХОЛИВУД

Чувени совјетски редитељ Ајзенштајн, творац филма «Оклопњача Потемкин», одлази почетком априла у Холивуд. Он је ангажован од компаније Јунајтед Артисте за један филм. Његов главни услов је био да сме целокупну своју трупу повести са собом; кад су Американци на тај услов пристали, примио је ангажман.

У Јапану филмска предузећа раде врло активно. — Горња слика приказује моменат за време снимања једног великог јапанског филма под вођством режисера Шигејоши Судцуки.

Светислав Петровић у свом новом филму „Латински Кварт“.

НОВ РУКОПИС ЗА ЧАПЛИНА

Мађар Бела Кајзер, без занимања, настањен привремено у Берлину, добио је позив од Чарлија Чаплина да му напише рукопис за идни филм. Бела Кајзер је сиромашан човек који се потунао годинама по Европи без новца и без посла. Пре кратког времена, у Паризу, видео је први Чаплинов филм и, како сам каже, осетио да је он истоветан са типом који је Чаплин створио у својим филмовима. Он је одмах написао Чаплину писмо у коме му је испричао цео свој живот и своју борбу са судбином. И Чаплин му је одговорио. Јавио му је да се интересује за њега, али да за сада ради на три нова филма и да је много заузет: завршава «Светлости Града» и спрема «Ничију земљу» и «Клуб Самоубица».

Међутим, пре неки дан Бела Кајзер је добио позив да спреми свој рукопис и добио сем тога карту за брод и за жељезницу до Холивуда. Он је већ почео да спрема рукопис за филм, који ће се звати «Где?»

Привлачност Русије је велика, јер та земља живи сада једним легендарним животом, и тешкоћа с којом се долази у Русију чини је још мистериознијом. И са колико радозналости сви се труде, кад тамо оду, да разгледају ту земљу.

Ми смо прешли границу између Пољске и Русије... Западни свет остао је иза нас, а пред нама оријентална Европа.

Тишина нас је у први мах изненадила, она ће нам од сада бити друг... Воз је празан. Само су четири путника прешла границу. Станица руска још је празнија... Улазимо у вагон. Он је састављен од различитих класа, само су свуда дрвене клупе.

Једна ноћ, још пола дана, и ми смо у Москви.

Први утисак изненада. Улице широке и као да се пола мешају и улазе у град, тамо опет палате, а до њих избе, мешавина сељака и грађана, недостатак саобраћајних средстава, и та озбиљност на сваком лицу и тишина, која нас је дочекала чим смо прешли границу...

Смисао живота у Русији је измењен. Тај народ се увукао у самог себе, ућутао, атавизам га подјармљује... Азија, његова сусетка, та огромна равница, привлачи га.

Национализам учвршћује своју атмосферу, време одмиче, живот се наставља, акција постаје живља, све је измењено, а опет све је слично. Народ остаје, и пре свега сваки је Рус!

Промене у животу изненаде. Политичка улога жена и њена једнакост с човеком долази на првом месту. Робиња или богиња, она је једнака с човеком пред законом, пред дужностима, одговорности, радостима и патњама. То достојанство је преобrazilо. Она се одрекла свога шарма, да би могла озбиљније да схвати своју улогу. На улици се не виђају фриволна и кокетна лица... Све је озбиљно... Она има исту улогу у министарствима, бироима, музејима, чак на највишим местима. Чак у војсци има жена, нижих и виших официра... Рекрутују се читави женски батаљони...

Универзитет им је широм отворен... Биоскоп их исто тако занима, у музејима су оне чуварке, и баш нам је једна показивала све драгоцености музеја... Једна Русиња нас је одвела у филмски студио и упознала нас са великим режисером Ајзенштајном, који је режирао Потемкина... Совјетски филм почиње да се развија и дали су неколико врло добрих филмова... Филмо-

Пролетња одећа елегантне жене

вима само недостају првокласне филмске звезде, а маса и штатисти бољи су... Филмови у Русији служе за политичку пропаганду. Они немају довољно новаца да могу да се баце на друге врсте, где би били скупии декори. Зато је њима увек декор природа...

Ти њихови пропагандистички филмови нису могли да постану интернационални, зато Руси сада покушавају да се у филмовима удаље од свог политичког програма, да би могли да се пласирају на свима светским пијацама.

Московска цензура забранила је у месецу јануару једанаест филмова домаће продукције, јер нису одговарали пропагандним циљевима совјета.

Заслепљени свет зваће се наставак филма »Европа у Пламену« који Фокс-Филм већ спрема. Главне улоге опет ће играти Виктор Мак Лаглен и Едмунд Лов.

ДОСАДАШЊИ РАД Д. В. ГРИФИТА

Давид В. Грифит, један од највећих филмских режисера, почео је да ради за филм пре 20 година. За двадесет година рада он је режирао тачно 430 филмова. Тих 430 филмова коштало је компаније које су их надале 12,834.000 долара. За те филмове примљено је до данас преко 56 милиона долара. Последња два филма, које је издала компанија »Јунајтед Артистс«, још су у промету и повећаће ову суму.

Ако се као основа за прорачун узму његових 5 последњих филмова, Грифит од филма зарађује просечно 1,300.000 долара.

При томе треба знати да је Грифит врло сиромашан према Сесил Б. де Милу, Цукору и многим другима. Разлог је тај што су многи редитељи успели да раде за свој рачун, док је Грифит увек радио и сада још ради само за рачун другог. Сем тога, његови филмови много више коштају него филмови других редитеља, јер он ни мало не штеди приликом снимања.

Француски краљ Лудвик XIV био је увек весео и непрестано се осмехи-вао, јер је био радостан што није три-наести, пошто то значи мелерозност. Волео је необично свој народ, нар-чито његов женски део од 17 до 25 година, у колико је тај женски део народа био леп. Називали су га та-кође краљ Сунце, ма да нетачно, по-што сунце излази јутром а он је пра-вилно излазио тек увече. Са сунцем је имао толико заједничког: на кога се престао осмеживати тај се ускоро на-лазио у хладовини.

Луис Стон и Пеци Јд довршили су филм »Женска чудеса«.

Кинг Видор, редитељ »Биг Пара-де« који сада снима филм из црнач-ког живота »Халелуја«, мора да шминка урођенике који играју у филму јер при фотографисању чак ни они не испадају довољно црни.

Недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопје-Леско 18 II. прат.
Телефон број 36-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДРНАРА 7.—

ПРЕТПЧАТА

За нашу државу годишње 140 лк., полугодишње 70 лк.
За иностранство годишње 300 лк., полугодишње 100 лк.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 7.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Сараднику париског филмског ча-сописа »Пур Ву« саопштио је Чарли Чаплин сиже свог најновијег филма, одн. оног на коме сад ради. Ево тога сижеа:

Чарли, вечити вагабунда каквог га сви знамо, дута улицама једног ве-ликог града. Људи га исмевају, де-да праве са њим шале, нико га не узима озбиљно. Једне вечери, на у-глу једне улице, среће он једну сле-пу цвећарку. Растужен, он јој при-лази, разговара с њом и купује је-дну киту цвећа. То се понавља сва-ког дана, и Чарли често не једе да би могао да њој да новац за једну киту. Он почиње да је прати до њене ку-ће. Срећан је. То је једино створење које га озбиљно схвата. Она мисли да је он богат и отмен, јер је напи-пала да носи цилиндар и да има штап.

АЛЕКСАНДАР ДИМА

Александар Дима је био књижев-ник романског доба, јер је писао ро-мане. Имао је извесне везе са Лудви-ком XIV, и то у толико што је Луд-вик XIV љубавне романе проживља-вао а Дима их писао. Лудвика су много коштали а Дими много новаца донели. Његови романи разликују се од модерних тиме што се заиста мно-го читају и то не само једанпут.

Има људи који су његов роман »Три мускетара« читали први пут, за-тим после двадесет година понова и најзад још после десет година.

ЖЕЉА

— Шта желиш да будеш Клариче, када порастеш?

— Наравно, желим да будем удо-вица!

Он почиње да штеди, пару по па-ру, да би могао да плати операцију за њу. Најзад је доста уштедео, опе-рација се врши и — успева. Девојка је прогледала.

Она је видела Чарлија. Она не ве-рује да је тај смешни човечуљак њен кавалер и не може да се уздржи од смеја... Чарли, опет сам, одлази кроз улице града.

АХИЛ

Ахил је био аматерски шампион у трчању за време старих Грка. Најпре је трчао за С. К. Пелеовце, после за девојкама, док га најзад није дости-гао генерал Одисеј, те пошто је утвр-дио да се извлачи од војске упутио га одмах на фронт. Тада је био онај тројанско-грчки рат и тако је Ахил је-дном, када се мало није ратовало, стартовао са најбољим тркачем Тро-јанаца за пехар »Вечерњег тројан-ског листа«. Трипут су трчали око града за награду али Ахил није мо-гао да победи свог такмаца. То га је онда толико разљутило да је свом противнику рекао нешто неспортско. Ово је била срамота из које је прои-шла туча — и Хектора је напослед-ку морао да превезе амбулантски ау-томобил за хитну помоћ.

Недељне Штејрације

Пролетња мода

Мантл-хаљина од зеленкастог жерсеја са интересантном линијом на порубима

Хаљина од креп-свиле са браон и црвенкастим листићима.

Еlegantна сатенска хаљина за поподне

Два лепа пролетња модела.

неделоне
Шљештрације

Бр.17.
Дил.3

Гца Бобић
у „Broadway“

Румунска краљица Марија са својом ћерком принцезом Илеаном провеле су католички Ускрс у Мадриду. Одеване у црне шпанске мантиле, напуштају цркву после обреда Васкрсења.

Г-ђа Пинтеровић.

Г-ђа Пинтеровић као »Пикова дама«.

Иза кулиса Опере

На свакој драмској премијери могли сте видети на једном истом месту г-ђу Пинтеровић. Са дугим, троугластим златним миђушама, у облику пламца, глатко раздељене косе, која уоквирава правилно чело, она личи на неког идола, или одалиску, која има сањарије у очима... И кад се насмеши, опет јој очи сањају, и та мелахолична црта даје нежности њеном тену лица боје тубероза...

А да је видите у гардероби, кад се маскира за Пикову даму, ви бисте задрхтали и уплашили се оних прилики и грао боја које мртвачку леденост дају њеном лицу.

Ипак се смеши и прича, док лагано превлачи грао тен преко њене фице епидерме. Ништа јој није не-

пријатно да наружи своје лепо лице том страшном маском...

— Ја уживам кад изађем на позорницу, па тек чујем: „Јаој, што је страшна“...

Видите, то је комплимент уметнику јер вешта маска је уметност, она допуњава њен глас.

Већ је сасвим готова... Кукаст нос премазује пудером, још неколико потеза бора и брзо навлачи своју дугу грао одећу...

— Знате ли шта бих желела? Да једном певам у некој салонској опери, да обучем модерне хаљине, и да се крећем на бини као драмска глумица... Страшно су тешки ови костими... Ја сам хтела да паднем у несвест у „Царској невести“. Био је

јуни, а ја до грла закопчана, а све на мени фатирано...

И још једну жељу има г-ђа Пинтеровић...

— Кад гледам драмске представе, па глумци једу, ја увек мислим: Зашто ми не једемо никад у опери? Интересовало ме да видим

Наставак на 12-тој стр.

ПОСЛЕДЊЕ ЧАЈАНКЕ...

Врло угледно и патриотско престоничко друштво »Кнегиње Љубице«, са својим љупким одбором Госпођица, коме председава г-ђа Главинић, приредило је прошле суботе код »Ексцелзиора« веома успео и последњи соаре. Новост је била у лутрији, коју су спремиле саме чланице од својих веома лепих ручних радова. Лутрија је разграбљена, у корист старе једне цркве код Призрена, која се сада од џамије поново преправља у цркву и васкрсавају фреске, које су биле скривене вековима.

ЈЕДНА ПОМПЕЗНА СВАДБА У МАДРИДУ. УДАЈА ИНФАНТКИЊЕ ИЗАБЕЛЕ ЗА ГРОФА ЗАМОЈСКИ, У СРЕДИНИ МЛАДЕНЦИ, ЛЕВО ОД МЛАДОЖЕЊЕ ШПАНСКА КРАЉИЦА ВИКТОРИЈА, ДЕСНО ОД МЛАДЕ КРАЉ АЛФОНС XIII.

Историја мушке и женске

У историји је увек било тако, тек је једна мода оборила другу, а већ се појављивала нова, која је потискивала своју претходницу, па и она није била последња, јер ће иза ње доћи толике друге... Променивост моде показује лакомисленост и незахвалност људску. Ми смо незахвални својим родитељима, јер не поштујемо њихову тоалету и налазимо да је она смешна...

Мода је израз навике, укуса и живота разних епоха. Мода има своје револуције исто као и државе... Само у прошлости она је ипак ишла логично и прогресивно; данас она жури нагло и поводи се за нашим инстинктима и каприцима... Костими из прошлости могу да послуже као истори-

Мода 1520. г.

ске чињенице и датуми. Међутим, данас, мода, жељна промена, претвора и истражује по свима вековима, позајмљује шта јој се свиђа, и чим се засити напушта оно, што јој се тако допадало. Једна новина може да траје неколико месеца, неколико недеља, или неколико дана.

Кроз различите периоде може да се прати развитак мушке и женске моде. И фантазија сваке епохе. Шта се све није изменило у моди: гајтани, арабеске, цепови на разним местима, ревери на мушком оделу, дугачке и кратке сукње, хаљине стегнуте у појасу, струкови, керпе, кринолини, турнири, волани, чипке, свега и сначега је било до деветнаестог века... И тада тоалета постаје више униформа. Светле боје уступају место тамним, и тек понеки пут дама се усуди, да се

Племић 1560 г.

појави у ексцентричној балу или у позоришту.

Двадесети век је најнесталнији у моди, док је цео стари век обележен туником и тогама... Драпирање тога било је израз еманципације и отмено-

1575. г.

сти и сваки није умео да лепо драпира своју тунику. Сем тога Римљани су носили и огртач... и једну доњу тунику испод горње, која је била бела, зелена, виолет и црвена. То су омиљене боје у старом веку. На ногама Римљани су носили штофане ципеле, сем сандала, и те ципеле биле су састављене од разних боја. Нађене су у катакомбама и перике, које су носили у старом веку.

Костими средњег века одликују се луксузом и сви су се утркивали да што богатије украсе своје одело. Један историчар у средњем веку описује моду: «Миљина је гледати златни вез на скерлетним костимима, на трговима, на улици, на раскрсници. И старо и младо, све је обучено у пур-

Господин пред огледалом 1656.

пур. Па чак и слуге и служавке, заборављају да су млађи, и хоће да се облаче као њихови господари».

Тоалета у почетку средњег века састојала се из кошуље, преко које се облачила блуза... То је до тела било, а преко тога носиле су се још две хаљине, које су падале до земље, прадржаване једним појасем, о коме су висиле бројанице...

То је та иста мода која се виђа на нашим фрескама и она је имала више религиозни карактер. Жене су на глави носиле један вео, који се спуштао низ плећа, а преко чела су биле повезане пантљиком, украсом од бисера, или дијадемом...

И мушко и женско одело било је слично, само је одећа мушкараца била краћа и виделе су се ципеле, а на глави нису носили вео.

Петнаести век одликује се великим

моде од Римљана до данас

1777. година.

деколтеом, да један историчар пише: »Из одвратне суете жене су тако дубоко спустиле хаљину на грудима и толико је отвориле на раменима, да се све види, а у појасу су толико стегнуте да мислите сад ће да издахну...

Дама 1818. г.

Што се тиче ногу, ципеле су им страшно тесне, да једва иду».

У средњем веку жена је волела да показује свој луксуз као породиља.

Овако се описује једна породиља из тог доба: »Она је родила и лежи у кревету, лепша него невеста... Главна јој је као у идола, има блузу са кратким рукавима од првене свиле и сомота, извезену златом и сребром. На рукама има пуно браслетни».

Епоха ренесанса обележила је и моду. Даме су тада носиле првене чаране, које су биле чак до колена.... Подвезице су биле као браслетне.

Плитке ципеле, првене и виолет, би-

Господин 1818. г.

ле су у моди... Одећа су се правила од тафте беле и првене. Уопште, првена, љубичаста и бела боја била је врло омиљена у старом и средњем веку. Шешир је био леп, мали од сомота, или тока с перјем и дијамантима... Најлепше токе носиле су даме у Флоренцији.

У седамнаестом веку, кад је мода достигла врхунац раскоши, Ришеље издаје наредбу у Француској, да више не смеју да се увозе чипке и гајтани златни из Италије. Та наредба утицала је на промену моде. У шеснаестом веку била је једна манија са чипкама, Мушкарци су метали чипке

Женски костими 1830 године.

гдегод су могли, чак и на ципеле. У седамнаестом веку хаљине су биле врло дуге, да се нису могле видети свилене чаране дама. Али младежи су се носили и у том веку много се трошио парфем, више него данас. Седамнаести век је још остао познат у историји због перика. У почетку су перике биле врло дугачке, продужавале су се у ватице, после су их скра-

1891. г.

Ноћас месец ткаше нитима опале
 Јесени а хори звездани се чули.
 Башатма су цвети умирали, снаули,
 Док им је прамење застирало бело

Снага. Дрхтај звезди чинио се сумор
 Вечности далених. У покрову белом
 Стајала је поноћ над ружом увелом
 И слушала свеле жруче тужни шумор.

Чуло се и мукло звоно са звоника
 — Утваре га дахом покреташе својим —
 Уздисаху звезде. Са именом твојим
 Умиро сам тихо сред ритма и слика.

1928. г.

Београд

Момил Лаковић.

ФРАНЦУСКА ОПЕРЕТА PAS SUR LA BOUCHE (НЕДАМ ПОЉУБАЦ У УСТА) У БЕОГРАДСКОЈ ОПЕРЕТИ.

СНИМАК ИЗМЕЂУ ДВЕ ИГРЕ:

Овагодишња сезона истакла је у престоници велики број нових љупкости, које су већ забележиле своје успехе. Оне, којима је то била прва

игранка, — одмах после гимназије, — могу се зацело и погордити, као шармантне госпођице Дабић и Авејић, које су пред вама насмешене осмехом прве младости.

тили и почели да пудрују.

Одео мушкарца из тог доба описује се овако... «На глави има косу, која није његова. Рукави су му толико широки, да би сав он могао да се увуче у један рукав».

Дијаманти су били у моди и много су се китиле даме адиђарима.

У осамнаестом веку играју важну улогу «фишбајни», и на струку и кринолинама... Руж је имао велику употребу, да ни једна дама не би се усудила да изађе на улицу без руменила. Чак су и мртваце руменили.

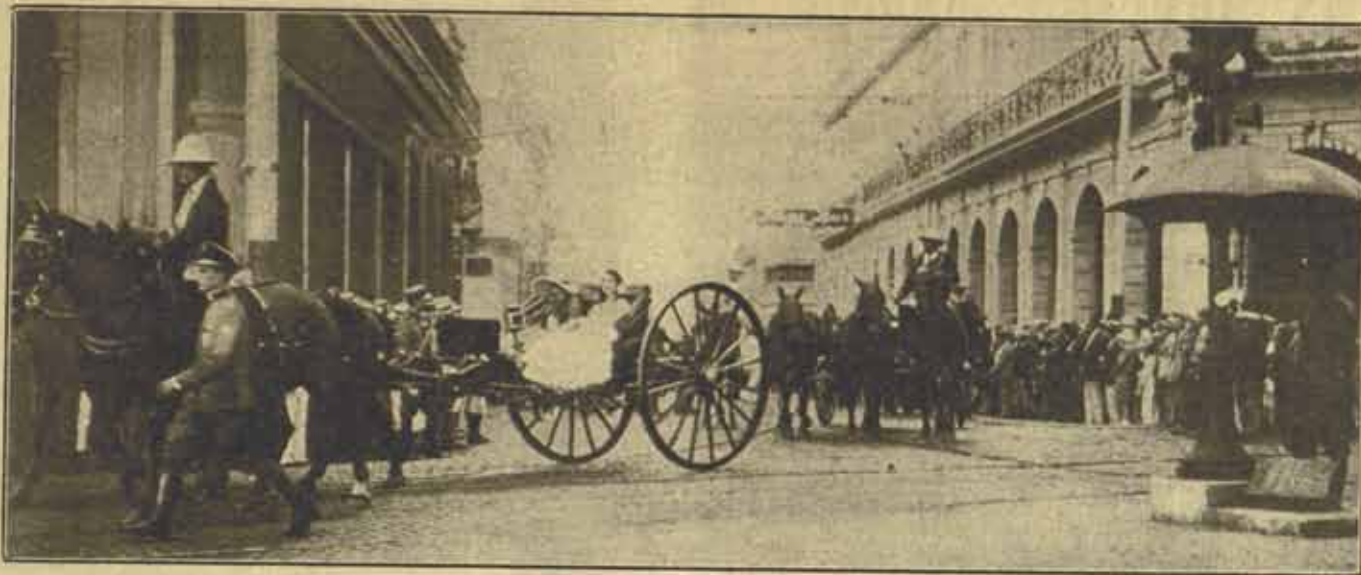
Мушкарац је носио машну, која се доцније претворила у жабо од чипке,

а шешир је био тророги украшен перјем. Торбице су биле неопходно потребан део женске тоалете... Ту су се чувале разне локне, чешљеви, укоснице, што је било потребно за оне монументалне фризури, које су биле високе по пола метра, и фризер је морао да се попе на столицу, да би очешљао даму...

Крајем осамнаестог века господари енглеска мода и тоалете жена приближавају се одећи мушкарца. Даме носе редингот, са реверима и јаком. И у осамнаестом веку свршава се луксуз, да би се опет појавио у двадесетом...

Г-ђа Евка Микилић са г. Ђ. Трбуховићем, — који је остао ипак у Београду — омогућила је изванредни успех ове француске оперете, која се пуне две године даје у Паризу и целом свету.

ПРВА СТРАНА:

»Манеж« је весело позориште а *Broadway* је американски забавни и весео комад, пун голишааих руку и — ногу. Г-ца Бобић забележила је још један свој велики успех, у овој враголастој улози.

Место **Поле Негри**, која је раскинула свој уговор, француски редитељ Гастон Равел узео је за интерпретаторку главне улоге у филму »Краљичин Ђердан«, жену енглеског милионера Цеферзона Давида Кона.

Једно ново откриће Макса Рајнхарта.— Немачки позоришни режисер Макс Рајнхарт пронашао је нову позоришну звезду Лоту Леман — Хаупт, која ће играти главну улогу у премијери »Магична љубав«.

ПОРТРЕ ПРИНЦА БОЖИДАРА КАРАБОРЂЕВИЋА, рађен од незаборавне и генијалне руске девојке Марије Башкирцев, о којој је пре неки дан са топлином и живошћу говорио пред елитном публиком, у изложбеним салонима »Цаијете Зузорић«, познати наш конференсијер г. Светислав Петровић. Портре овога милог и талентованог кнеза наше крви, налази се сада у београдском Народном Музеју.

ИЗ ЦАРСТВА ФИЛМА

Долорес дел Рио у свом најновијем филму »Долорес, дивља мачка«.

Бети Аман, нова филмска звезда која је дебитирала у филму »Асфалт«.

Најлепши морнар спрема се на пут.
— Симпатична Мариет Милнер у својој новој улози.

Ханс Стиве као Каљиостро.

Ханс Стиве, као представник Калиостра, — позната личност лекара — шарлатана, — постигао је један од својих највећих филмских успеха.

Филмска глумица Марго Валтер игра сада главну улогу у комедији »Меблирана соба«.

Три везе у браку

САД ВИДИТЕ, ГОСПОЂО, КОЈА ЈЕ ВЕЗА КОД ВАС ПОПУСТИЛА...

Госпођица је само мислила на тоалете и провод, који ће јој пружити муж кад се уда. Она је увек сањала о раскоши, и живот јој је загорчавала завист према свима оним богатим, које је тек могла да види у лукеузном лимузину, утопљене у скупоценим крзна...

Она је сад срећна, удаје се за богатог човека, и пред њом је живот пул раскоши, путовања, ривјере... непрекидне промене и атракције...

Њу са њеним мужем само спаја материјална веза. Ако је он леп, спајаће их и физичка веза, ако је добар, и она има у себи дозу наивности и доброте, можда ће осетити једно према другом и психичку наклоност...

Али кад је она лепа, а он стар и ружан, ту је само материјална веза.

Како се некад госпођа горко превари и са презирањем гледа своје тоалете, и ирониично се смеши у лимузину, где поред ње седи антипатични муж, са набијеним портфељом банкнота.

Такав брак не може дуго да се одржи... Ако жена постане куртизана, која вешто крије своје трагове, онда је сношљив муж, и она се труди, да му бар направи љубавно лице, јер он толико заслужује, кад јој даје могућности да буде лепа и раскошна и да заведе другог.

Понекад жена не може ни то љубавно лице да направи, и обузета љубављу према младом и лепом љубавнику, она мрско посматра свог мужа, и сваки његов физички додир ствара јој одвратност до хистеријности.

Она сад стоји пред дилемом: Или да побегне са љубавником, или да своси и даље мужа, презирући и себе и њега. Ту је и друга тешкоћа, љубавник је млад, али сиромашан, муж богат и стар.

То су могућности, кад муж не види. Ако он осети шта се крије у жени, неће је трпети. Тада и он можда осети у себи неко грко разочарење, и тек му тада пада напамет да се погледа у огледало, које му искрено признаје: „Ти си стар... Ти си ружан, а она је лепа... Ти си мислио да ћеш новцем добити њену љубав...”

Код неких мушкараца појављује се резигнираност и они се мире са том дволичном улогом коју игра жена, да би само задржали једно младо и лепо створење покрај себе.

Ти људи немају поноса, или осећају немоћ своје старости, и у исто

време страх од старости, која више не може да осваја женска срца.

И они наставаљају живот, по спољашности коректан, жена са презирањем на уснама, муж са страхом у души да је не изгуби.

Млађи мушкарац не подноси тај однос. Најлакши му је излаз, да отера жену. Ако је не отера, она некад побегне сама...

И тај брак, заснован само на материјалистичкој вези, претрпи фијаско...

Кад постоји у браку психичка, физичка и материјална веза, онда је то најсрећнији живот.

Шта има лепше видети него двоје млади и лепа, који се силно воле, разумеју једно друго, и обезбеђени су материјално.

У почетку многи бракови изгледају срећни, учвршћени трима везама, али лагано те везе попуштају...

Чим почне занос страсти да се гаси, физичка веза олабави... Али сад психичка веза спасава брак и одржава једну пријатељску симпатију, нежна осећања, кој асу страст негдашњу претворили у успомене, и те успомене као парфем таласају се око њих и одржавају увек једну пријатну атмосферу у којој они могу да живе... Ако је само физичка и материјална веза, онда не постоји прелаз пријатељства, и кад ишчезне љубав они се често мразе. Физичка веза чини их љубавницима, психичка пријатељима, а материјалистичка ортацима. У пријатељству има нежности, у ортаклуку увек подозрења, лукавства и жеље да једно другом подвале. Они се плаше за своје заједничке интересе, и лице на два пса везана о једном истом ланцу. Ако се један тргне и други се трза... Ако он њу превари, бојазан је да она не изгуби његово богатство... Ако она њега превари, он стреми да ће изгубити њено наследство. И због те бојазни, они се још више мразе, и полмукло теже једно другом.

У модерном браку материјалистичка веза је доминантна. Данас сваки сања о богатству. Мушкарац о богатој женици, девојка о богатом младожењи. Колико је жена које би оставиле мужеве, целог живота их не трпе, али подносе све — због пензије. Оне се надају, да ће једног дана од умрети, и она ће проживети са његовом пензијом. Више пута им се не испуни та жеља. И муж их надживи.

У старости обично оживљава психичка веза и они се воле као два

добра друга и пријатеља, мада су преживели велике кризе у младости. Понеки пар је у старости просто идеалан, а неко ће тек рећи о њима: „Да ви знате што је он њу varaо, а и она њему није дужна остала...” Дакле узајамно су се varали, значи није била међ њима јака ни физичка ни психичка веза, а сад у старим данима, обоје се боје самоће, и streпе једно за друго.

Физички живот увек уноси поремећај и у психички, а кад се угаси инстинкт у човеку, онда се умире, природа и живот је тих и нормалан...

Али онда је и старост и „жал за младост”...

Зато су бракови у младости ретко срећни, што увек недостаје по једна веза, и увек се осећа празнина у брачном животу... Мир—Јам.

СРЕЋНИ ПРИНЦ КОГА ВОЛЕ СВЕ ЖЕНЕ.

Болест краља Ђорђа и његово дуго оздрављење приморали су галског принца да замењује оца на свима свечаностима. Госпођице из енглеских аристократских кругова врло су одушевљене и срећне, што ће симпатични принц морати свуда да се појави, јер он је шармантни принц и идеал свију Енглескиња.

У Енглеској је врло строга дворска етикета и даме морају да праве дубоке традиционалне реверенсе, по прописима које захтева церемонијал. Зато су се све госпођице дале на посао да науче реверанс што лепше, да би могле да покажу своју грациозност пред симпатичним галским принцем.

Док се галски принц бави државним пословима, најмлађи син енглеског краља, принц Ђорђе, ступиће у државну службу. То је први пут у Енглеској, да један принц није ни војник, ни маринач. Он ће бити секретар и имаће плату 200 фуната стерлинга... Радно време у канцеларији биће му од 11 сати пре подне до 18 увече, али му је допуштено, као и његовим колегама да прекорремено ради и за то ће добијати хонорар.

Краљ Ђорђе налази да један принц треба да упозна све унутрашње и спољне државне послове своје земље. Принц Ђорђе ће проучавати односе Енглеске са Француском, Белгијом, Шпанијом и Друштвом Народа.

Ових дана у Паризу се бавила руско-енглеска краљица Марија, са принцем Илеаном, ради куповине својих тоалета и ради виђења са својим сином принцем Каролом. Састанак између мајке и сина био је у вили великог руског кнеза Кирила и трајао је два сата. Краљица Марија је напустила Париз и отпутовала у Мадрид својој сестри, инфанткињи Беатрици.

ЗВЕЧАРКА

— Хорацио Квироса —

Змија звечарка је доста глуна и слепа животиња. Једва да што види и то само на кратко одстојање. Тешка је, веома сањива, без икакве иницијативе за напад и дошта ништа лакше не избећи њен ујед и поред страшног отрова који га прати. У провинцији Кориентес неони, који је добро познају, често се забављају на њен рачун, љутећи је тиме што час стављају прст на једну час на другу страну њене главе. Змија се непрестано окреће на ону страну са које осећа да је нападнута, сигурни од једна. Ако је човек не убије у стању је да по неколико часова стоји са уздигнутом главом, опрезна и при најмањем шуму.

Њена одбрана је некада веома чудна. Једног дана рече ми један бојеро да у душњи спаљеног пања — недалеко од куће — лежи необично велика звечарка. Одох да видим; спавала је тешким сном. Притиснух свом снагом коцем у средину њеног тела ка дну душње. Звечарка се одмах отресе, подиже и три пута брао једно за другим уједе у пањ — не у колац којим сам је притиснуо већ у ма које место дебела где је спавала. Како то да није схватила да је њен непријатељ, непријатељ кога би требала да нападне, био колац који јој је гњечни ребра? Звечарка је била дугачка метар и четрдесет и пет сантиметара. Ма да велика, ипак не беше сувише велика; како су они гмизавци обично веома дебели то је бојеро, који је беше спазно у клупчету савијену, створио представу о њеној огромној дужини.

Друга особина ове змије јесте звук њених звончиња. И ако зоологија и природњаци више мање према звуку тако тврде, ипак он није сличан звонкању звонца; то су дрхтаји који звоне ужурбано и тужно, и веома слични будилнику када његово звонце поклопимо руком, или још боље речено слично звуку који се чује када на сату прсне федер. Управо сада се сећам једног од најузбудљивијих догађаја које сам икада доживео и који је донео смрт једном од мојих припитомљених пантера.

Ево како се то догодило. Живео сам тада у унутрашњости покрајине Чака и изашао једне септембарске вечери на поток у намери да учиним неколико фотографских снимака. Беше страховита врућина. У води, тихој за време спуштајућег се сумрака, одсјављивали су непомячно дуги редови палми. Носио сам у једној руци апарат а у другој пушку, јер услед на-

ступајућег пролећа почеше се појављивати кајмани. Мој друг је крчио пут.

Спаљено и оборено шибеље омогућило ми је у знатној мери фотографску кампању. Удаљио сам се тражећи згодно место и када сам га нашао и раширио ставив, чух изненада оштар звук, од прилике онакав као што је зујање зелених коњица лети. Осврнух се унаоколо: не спазих ништа. Земља је већ била доста црна. А како онај звук није престајао погледах још једном и тада спазих иза себе на раздаљини од пола метра огромну корњачу. Пошто ми се њен звук учини веома чудноват ја се сагнух к њој: не беше то корњача већ змија — звечарка према чијој подигнутој глави припремљеној на ујед бејаш радознало приближио своје лице.

Тада први пут видех ту животињу и вероватно да не бих имао ни појма о њеном сувом гласу та гласом о том лепом звонкању слушао на часовима зоологије у школи. Одскочио сам назад и разнео јој врат сачмом из пушке. Мој друг је повицима из даљине испитивао шта се догодило.

— Ништа нарочито! Убио сам звечарку! — одговорих му ја, настављајући сурово своје дело и поред тога што јој бејаш размрсао главу.

Тада сам имао сасвим јасне представе о одважности и нападима ове змије; а ако уз то схватите савно узбуђење које тада осетих, разумете моје бесно раздражење. Звечарка је била дугачка метар и шездесет сантиметара и завршавала се са осам рецкавих прстенова, то јест са осам кожа. Овај број изгледа да је уобичајен ма да се тврди да јој сваке године расте нова љуштурса.

Мој пријатељ стиже; обузео га је велики страх, тропски страх. Привезали смо змију за цев од пушке и пошлели кући. Спустила се већ ноћ. Опружили смо звечарку на земљу и надничари, који су дошли да је виде, саопштише ми ово: Ако неко убије звечарку онда њен парњак гони убицу све док не освети смрт своје пријатељице.

— Гоните, господине!

Што се тиче надничара они измакну овом дантеовском гоњењу на веома једноставан начин: наиме готово никада не убијају змије.

Одох да оперем руке. Тек што је мој пријатељ ступио у кућицу да остави апарат зачух његов глас.

— Шта се то догађа са сочивом на фотографском апарату?

— Шта то? — упиташ с поља.

— Сочиво се окреће.

Ослушнух пакљиво и чух — а заиста у том тренутку ме обузе веома неугодан осећај! — исти звучни а ипак суви звјездух као што управо чух крај потока.

— Позор! — узвикнух одбацујући сапуи. — Ту је звечарка! и као стрела дадох се у бегство, јер ми је било сасвим добро познато да та змија издаје глас само када у својој близини осети непријатеља. Но мој друг је бацио апарат и стрчао напоље са очима разрогаченим од страха.

У оно време ранч не беше још довршен и на јужној страни на месту зида бесмо подупрли мотком два-три цинкова плеха. Између њих и дрводелине столице морала је змија бити скривена. Али сада се није мицала. Ударих ногом о плех и змија поново засикта. Веома обазриво извукосмо из мрачног угла пушку, мој пријатељ упали светлост и затим опет уђосмо унутра. Сломил смо мотку која је подупирала плехове и ови падоше назад. У истом тренутку појави се према црној позадини осветљена глава змије подигнута у вис и посматрајући нас. Мој друг стаде иза мене са подигнутом светлошћу у ваздух да бисмо могао добро навишанити и ја опалих. У патрони је било девет драмлија; размрсао је главу на комаде.

Чак је крај чувен са својим змијама. Тамо сам стигао зим и не падох ни једне. А сада наједном првог топлог дана и за кратко време од петнаест минута две ужасне звечарке, а једна од њих шта више у самој кући!

Ту ноћ сам провео врло рђаво; престано сам слушао као да је крај мене пуцкао федер на сату. Идућег дана било је опет топло да се човек згуши. Најутра када сам прескакао мрежу од жиче око куће, поново нађох на једну: Убио је овог пута мотком из револвера.

По подне се зачу поплашено коколакање кокошака и одмах после тога одјеку тужно цикање мог припитомљеног пантера. Истрчах напоље: нађох сироту животињу већ у последним трзајима, са плавичастом маглам у очима. Тај мали пантер није имао још ни двадесет дана. А десетак метара од њега по сувом песку вукла се већ четврта змија за последњих осамнаест часова. Али тада сам употребљив колац, оружје згодније а које се дето-времено чешиће налази при руци на пушка.

Затим за два месеца не спазих више ни једну звечарку и ако смо се налазили у сред лета. Доцније виђах опет; али на срећу и умирење ранчјег узбуђења нису се појављивале више онако често као у почетку.

Плави костим

— Фредерик Буте —

»Ах! Шарлота, како ме силно обрадовало јутрос Ваше писмо... Ви се враћате, још три дана и Ви ћете бити овде да ме више никада не оставите. Мила моја, од како сте отишли, ја разумем тек сада сву истинитост оног израза: »Бити тело без душе«... Ви сте одвели моју душу са собом...»

Пуне четири стране биле су тако исписане. Жан Префе који их је написао код куће, сада их наново читаше. При сваком писму (а писао их је сваког дана, понекад и два пута дневно), које је слао Шарлоти од пре две недеље, одкад је била отпутовала својој болесној старој тетци, осећао је извесну бојазан. Да ли је успевао да изрази довољно речито колико је воли? Да јој није досађивао својим жалбама? Да ли је успевао да прикрије своју љубомору коју је осећао само зато што је била далеко од њега?

Најзад се реши да бацни писмо на пошту, проверивши адресу: Г-ђи Шарлоти Де Блев. Замак Де Лурсон, код Поатје. Па, спустивши свој монокл који му је јако досађивао, али га је морао носити због кратковидости — пође даље.

Мислио је на Шарлоту. Упознао се с њом у друштву пре неколико месеци, одмах се заљубио и удварао јој се са доста обазривости и са извесним романтизмом. Она је била остала млада удовица, после две године не баш срећног брака. У почетку га је одбила, али ју је његова искрена љубав освојила и требало је да се узду крајем године.

Он се упуту улицом Буленвије, њен стан је био у једној тихој улици у Отеју. Осећао је потребу, ако не може видети њене прозоре, јер су били из баште, бар да прође испред њене куће; тако је силну чежњу осећао за њом.

У томе се поче смркатати и он се мораде вратити. Ишао је насумце и најзад, спазивши једну кафану, уђе унутра.

Он седе у дну сале, која је била скоро празна и слабо осветљена, уз саму телефонску кабину. Седео је ту већ неколико тренутака, када уђе један господин висок, црномањаст, озбиљан, и седе за један оближњи сто, наручи један порто па оде у телефонску кабину. Зидови кабине беху гачки; глас онога господина био је јак: Жан Префе и нехотице чу број који онај господин затражи: Молитор 77-27. Он уздрхта, забезекнут: то је био телефон Шарлотин... Како је мо-

гућно?... Али није имао времена да много размисли. Онај господин, добивши везу одмах настави:

— Јеси ли ти, драга моја, како сам срећан да чујем твој глас!... Најзад си се вратила... Како ми је било дуго време... Слободна си дакле три дана... Три дана пре него што те подјарми она неман... Дивно!... Дођи ми одмах, драга моја. Чекам те у нашој малој кафани...

Господин изађе из кабине задвољна лица и седе за свој сто. Жан Префе седео је блед, уздрхтао срца, поражен. Шарлота... Шарлота се титрала њиме, није га известила о повратку, имала је љубазника, кога је волела и са којим га је варала. Али на што цела та комедија? Зашто је пристала да пође за њега?... Да, он је богат... али и она је богата... Значи да јој је стало до положаја у друштву... Боже мој, дакле она је таква!... Он узе да размисли, појавише се наново разне сумње које је раније успевао да угуши... Она се увек само титрала с њиме... и да није било овог случаја... Али сад је све дознао; сад ће је ухватити...

Он зовну келнера, плати и изиђе на улицу. Одмакнувши се неколико корака, чекао је да Шарлота дође, и када уђе у кафану — она... у таквој кафани — он ће ући и проћи ће поред ње и њеног љубазника без речи... Да, без и једне речи, ако буде могао да се савлада.

Најзад се заустави пред кафаном један такси; једна млада жена изиђе, плати шоферу и уђе у кафану. Жан Префе, и ако кратковид и са сузим очима, ипак је познао плави костим овичен краном.

Гушећи се од огорчења, гнева и бола, он чеку неколико минута, па онда уђе у кафану. Млада жена одмах га спазе, рече неколико речи свом пратиоцу, па јурну у кабину и тамо се затвори. Жан Префе спазно је издалека нејасно тај покрет. Он приђе лагано, достојанствено и седе за један сто наспрам оног црномањастог, озбиљног господина. Прође неко време; један гост хтеле да телефонира, па не могаде да уђе у кабину, у којој је млада жена још увек била затворена. Њен пратилац најзад се узнемира.

Гост после неколико минута онет пође на телефон, па не могавши ни сата ући, поче протестовати.

Црномањаст господин устале и приђе Жану Префе, па му рече озбиљно и учтиво:

— Господине, мене изненађује Ва-

ше понашање. Дужност једног галантног човека када случајно отвори некакву малу тајну париског живота... Ваше држање наноси озбиљну увреду једној личности која не сме из бојазни да се не компромитује...

Жан Префе осмехну се горко.

— Да се компромитује, збиља...

А зар то не значи компромитовати се када долази овде на састанак са Вама... својим љубазником...

— Треба да кажете својим верником, господине... Ја идућег месеца ступам у службу код Грофа Де Брејли, и тада ћу се моћи оженити Констанцом. Господин је изгледа изнедаћен, господин нас значи није дознао... Ја сам Луј, ја служим код Г. Ванглада, код кога господин ручава три пута годишње, а она особа што се затворила код телефона то је Констанца, собарица код Г-ђе Де Блев. Она је стидљива и кад је познала господина будућег мужа Г-ђе Де Блев...

Он оде на телефон и изведе девојку која приђе збуњена.

— Госпођа ме је послала напред да отворим стан, објасни она Жану Префе-у. Познала сам господина на сам се уплашила да не добијете јавно мишљење о мени. Видела сам да ме је господин познао због овог плавог костима који сам добила од госпође.

Жан Префе одговори неколико речи па се удаљи. Био је у исто време и сав срећан и дубокоогорчен на самог себе. Како је могао сумњичити Шарлоту на такав гнусан начин... Срећом, она то неће никада дознати... Али да! То треба да му буде казна. Да јој каже све. Да оптужи себе. То ће бити искрено и одважно.

То је и учинио после три дана.

— Морам да оптужим себе, рече он. Посумњао сам у Вас, Шарлота, али су ме све околности обмануле а страдао сам веома много...

Он јој све рече: позив на телефону његово мучно чекање па улици, затим у кафани. Кад је свршио, очекивао је пресуду жене коју је волео. Она је била огорчена, њене лене очи свале су од гњева.

— Мој плави костим, узвикну најзад, Констанца се усудила да обуче мој плави костим! Али ја јој га уопште нисам дала!... Та девојка је лажљива и безобзирна... Отказаћу јој! Мој плави костим... Врло лепо, бога ми!

Ваш сат биће стручно и на време оправљен

а по солидној цени у радњи

М. Г. К А Р И Ћ А

Краља Милана 116. — Београд.

ИЗА КУЛИСА ОПЕРЕ

како би то изгледало, да једемо и певамо... И та жења ми се испунила. У „Лујзи“ смо имали да једемо... Али то сам желела први и последњи пут... Вила је нека хладна јегњећа чорба, па не могу да прогутам... А Миле Јовановић је певао са мном, па ми шапуће: „Сад нећеш више желети да једеш на позорници“...

Сви мисле да оперске певачице гладне певају, напротив, оне добро вечерају...

— О, ја сам појела вечерас велику шницлу јер гладна не могу да певам Пикову даму... Нама треба снаге...

— И ја сам добро вечерала, добацује љупка г-ђа Стајић, која удешава своју белу перику са плавим венчићем...

За трећим столом седи г-ђа Свиленгој... Мало је сетна... јер је испратила у Сарајево свог младог мужа, који је тамо са службом, а венчали су се тек пре кратког времена...

Маскирање увек прати пријатан разговор, кад није премијера... Али вече премијере има свој штимунг, слadak и болан.

— Како се спрема опера?

— Прво се прочита либрето и сваки добије своју партитуру, објашњава г-ђа Пинтеровић... Затим диригент објашњава темпо... Кад се науче арије настају прво проба солиста, затим сценске проба солиста, па онда долази са хором, кад хор добро научи... Прве оркестарске проба слушамо седећи и гледамо своје партитуре... И напоследку долазе заједничке проба оркестра, хора и солиста...

— А учите ли напамет текст?

— То није потребно... Текст је тако везан за музику, да учећи арију неосетно се учи и текст...

Ја никад не учим текст.

Г-ђа Стајић има клавир код куће и она увек пева и свира. Она је добра и пијанисткиња, јер се и зато

спремала док је школовала свој глас.

— Ја немам клавир, али врло лако учим, но зато имам код куће шивачку машину...

Можете ли веровати г-ђа Пинтеровић није себи све сама, и прави пешире... Баш тога дана шила је себи хаљину. Њена омиљена боја је црна, а воли и бело... Она још један занат зна, уме да прави ципеле. То је учила једна Рускиња, и набавила је сав обућарска алат... Има ципела које је сама направила... Но тај посао није пријатан за даме због ћириша, који нема леп мирис...

Још има једно занимање — радио.

— Кад сам слободна цео дан слушам радио... То је дивно имати радио у кући... Онда се општи са целим светом и човек проширује своје образовање...

Сем то забаве, има доста и посла у кући... Она је изврсна домаћица... Завста све доказује, да су оперске певачице примерне домаћице у кући... Шију, везу, кувају, месе, а г-ђа Пинтеровић је однела рекорд — прави ципеле.

Шта ћете молим вас више...

Кад се пореди један оперски певач и оперска певачица, мора се признати да више вреди оперска певачица, јер као што видите оне имају много више својстава...

Ено, симпатична г-ђа Стајић... Она је те вечери изгледала као бајка... Свилене беле локне, венчић на глави, лице румено као у мајских ружа.

Публика гледа и замисља да она и не једе, већ само пева и сања...

А она је изјутра отишла на нијас, спремила ручак, а после се предала клавиру и својим партитурама.

Такав и мора да буде живот уметница...

Музика из оркестра забруја...

Госпођа Пинтеровић устаде...

— Сад ме интересује да чујем Смирнова...

Јер те вечери певао је г. Смирнов.

М—

**НАЈНОВИЈЕ
ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ**

разне украсе, цвеће и сав прибор за модискиње стиже. Све продајем невероватно ефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (у сопственој кући у двористи)

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100***— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200— динара

За **150***— дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200— д.

Колумбија № 109 А

За **200***— дин. месечно

са 15 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
7-87

Радио Београд

Нисмо, у последња два-три броја нашег листа, писали о Радиу у Београду, о његовом програму. Чекали смо да нам пружи извесан резултат и утврди програм.

Сада, после месец дана, Радио, већ се може проговорити која реч о овој важној установи.

Пре свега, програм још није обилан, као на пример неких других страних станица. То се, у осталом, да и разумети. Радио Београд нема толико претплатника, као друге станице. До отварања станице било је у Држави око 22.000 претплатника. Од њих станица не добија тако велике приходе као неке друге станице (Бечка има преко 300.000 претплатника), па разуме се не може пружити обилне и скупе програме (као на пример будимпентанска станица). Ипак, станица у Београду у почетку треба да нешто и жртвује како би се одмах привукао већи број претплатника. Не би било искључено да би радио станица у Београду кад би нешто више жртвовала по што сада жртвује, добила 100.000 нових претплатника. Сам Београд дао би велики број, јер за мали новац може купити детекторе. А околна места — Панчево, Земун, Обреновац, Смедерево и т. д. такође. Повећао би се и број радио апарата у удаљеној унутрашњости Србије, Војводине, Босне, Црне Горе, јер би обилан програм престонице радио станице нашао врло много интересаната.

Истина, Радио Београд се труди да се усаврши. Обећава нам, ускоро, преношење престава и опера из Београдског позоришта и друге преносе. Што се тиче овога забавног дела могао би Радио пружити нам чешће веће концерте — музике Краљеве Гарде, концерат кога певачког друштва и т. д.

Предавања су добро организована. Имали смо већ доста важних и добрих предавања.

Рекламу за Радио требало би избацити, јер, колико знамо, нигде у Европи се и не чује.

Једно мишљење о програму Радио Београда.

»Радио - Београд« је један циновски корак напред, ма са које тачке гледишта га посматрали. Он је понос свију нас, а дика је забачених места нашег Југа, где зими, услед временске непогоде, по неколико месеци остају без икакве комуникације са другим варошима, потпуно одцепљених од света, али природа је природа па нико њој не може заповедати, сем таласи емисионе станице, који се кри-

шом пробијају кроз узнемирени ваздух и допиру далеко, далеко у антене пријемних радио апарата

»Радио - Београд« ће играти велику улогу у народној просвети нашег, још не просвећеног Југа и што је најглавније, морају се, јер је неопходно потребно, увести у програм »Радио-Београда« предавања сваке врсте, па тек на другом месту остала разонођења.

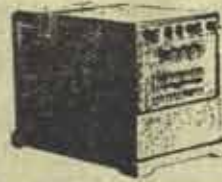
Чим се предавања ставе на програм »Радио-Београда« од великих ће трошкова бити поштеђене поједине просветне установе и задужбине, јер у току извесног времена појединци морају држати предавања на лицу места, а све на рачун тих установа и задужбина. Сада »Радио-Београдом« те ће установе и задужбине, бар у неколико бити поштеђене тих великих трошкова, а предавања ће моћи слушати и најзабаченије место наше миле Отаџбине.

Предавања и увек предавања, јер у поредо са њима свест патриотизма остаје будна, а национални се дух никада не гаси!...

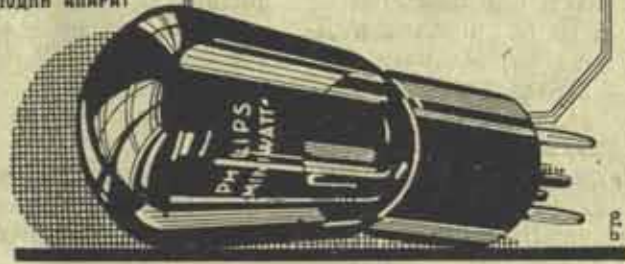
Охрид. Борислав Филипчевић.

PHILIPS ГЛАСНОГОВОРНИК

PHILIPS АНОДНИ АПАРАТ

PHILIPS

ТРАЖИТЕ КОД ВАШЕГ РАДИО ТРГОВЦА

ГЕНЕРАЛНО СТОВАРИШТЕ:

За Србију, Црну Гору
Војводину и Срем
Вининг и д. Београд
Књ. Љубице 5.

За Словенију, Далмацију, Славонију
Хрватску, Босну и Херцеговину
„Норис“ и д. Загреб
Гундулићева 26.

„ЈА ИМАМ РАДИО“

можете тек онда рећи,
нада сви важни поједини
делови Вашег радио
апарата као

цели

гласноговорник

анодни апарат

трансформатор

исправљач

носи име „PHILIPS“

ЗВОНА

Пустош се свија преко мртвог дола
Где хладна магла на пољима снива,
И ветар хуји кроз дрвета гола
И с болом мојим к'о рефрен се слива.

А по пустоши кроз сумрачак тавни
Брује глаови удаљених звона,
И глас им тоне преко снежних равни
Кдо напање бескрајног тона.

Њихова пјесма страшна и немила
Што бруји тужно н'о хиљаду грла,
Јавља ми да је моја драга вила
К'о цвет јесењи нечујно умрла.

С звуцима свим што спокојно брује
Кроз равни које густа магла сирива,
И са ветрима што очајно хује
Мој горки бол се у хујање слива.

И као талас једне снажне плиме
Душу ми целу заплускује туга
Под хладним дахом убиствене зиме
У вртлозима очајања дуга.

19.-II.-1929. год.

Крагујевац.

М. Гавриловић VIII.

Интересантности о новим филмовима

БРИГИТА ХЕЛМ И »ЧАРОБНЕ ЛАЖИ НИНЕ ПЕТРОВНЕ«

»Чаробне лажы Нине Петровне, четврти филм из Ерих Померове продукције Уфе представља исто тако велики уметнички догађај као што су престављале и раније творевине Ериха Помера. Видели смо до сада та сјајна филмска дела: »Повратак« са Густавом Фрелихом и Дитом Парло, »Рансодија« са Вили Фричом и Д. Парло а ових дана и грандиозан »Асфалт«, а сада најзад имаћемо прилике да поново видимо Бригиту Хелм у њеном најновијем филму »Чаробне лажы Нине Петровне«. То је неоспорно један од оних филмских продуката какви се не виђају често на екранама светских биоскопа. »Чаробне лажы Нине Петровне« рађене су у стилу »Рансодије«, али са много јачим сижеом из руског живота и ту је Бригита Хелм створила несумњиво највеличанственију своју улогу до данас. »Чаробне лажы Нине Петровне« приказује ових дана биоскоп »Корзо« који нам је до сада дао читав низ најлепших премијера. Што је нарочито интересантно за филм »Чаробне лажы Нине Петровне« реконструисан је у пуној раскопи чувени Петроградски Акваријум, а ово је свакако било скопчано са великим напорима да би се само дао што вернији маље средине у којој се догађај одиграва.

НЕКОЛИКО РЕЧИ О ВЕЛИКИМ ПРЕМИЈЕРАМА КОЈЕ ПРИПРЕМА БИОСКОП »КОРЗО«

Главна сезона је на измаку и многи већ мисле да нећемо више имати многобројне велике филмске премијере.

Међутим то није тачно, јер из програма биоскопа »Корзо« може се констатовати да ће се ту појављивати и даље она филмска дела која се већим делом управо сада довршавају. Тако у првом реду долази филм Глорије Свансон »Кад месо подлегне«, »Победа Младости« са Мери Филбин, Дон Алварадом и Лионел Баримуром. »Девица Орлеанска«, велико дело из француске историје са Фалконети у насловној улози, и најзад и једини овогодишњи европски филм Лие де Пути »Шарлота«.

ВИЛИЈАМ ДЕЗМОНД У ФИЛМУ »БИЧ БАНДИТА« У БИОСКОПУ »БАЛКАН«

Биоскоп »Балкан« приказује ових дана после дуже паузе један од великих каубојских филмова »Бич бандита«, са Вилијамом Дезмондом и Елен Седвик у главним улогама. Каубојски филмови представљали су увек једну специјалну грану филмске индустрије и због својих маркантних старова имали увек и великог успеха. Вилијам Дезмонд је једна од тих личности. Истина он се у последње време не виђа често, али баш због тога »Бич бандита« освежиће успомену на омиљеног глумца сензационалних филмова, Вилијама Дезмонда.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ЈЕ ТРИОН ПРОГЛАШЕН ЗА СВЕТСКОГ МАЈСТОРА ДРСКОСТИ?

Амерички комичар великог стила, бар у погледу дрскости, познат по фамозном имену Глен Трион усудио се

да конкурише и самом Линдбергу, јер је својој најновијој премијери дао назив »Бржи од Линдберга«. Јест, истина је. Глен Трион је комичар данас тако популаран после филма »Светски мајстор дрскости«, да му је сада и у приватном животу додељен овај надимак. Биоскоп »Балкан« приказује ускоро премијеру »Бржи од Линдберга« и тако пружити могућност филмској публици да се подмлади, јер смех који изазива Глен Трион, светски мајстор дрскости има исто дејство као и најсавршеније методе подмлађивања.

Скарамушев Записник

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ..

...да је Грета Гарбо завршила свој најновији филм »Дивља Орхидеја«. Догађај се одиграва на Хаваји.

...да се Фе Малтен налази на свадбеном путу у Ници.

...да Лујза Брукс игра сада под режијом Француза Рене Клера у филму »Конкурс лепоте«.

...да је наш познати земљак Ј. Ранко, драматург и режисер Стол-Филма из Лондона управо стигао у Београд да учини припреме за неколико филмова, који ће се снимати у нашој земљи.

...да је Џон Баримур завршио филм »Краљ Вершина« где игра опет поред Камиле Хорн.

...да су филмски глумци Вилиам Русел, Франк Кинан и Гасон Фергусон умрли у току фебруара месеца у Холивуду.

БИОСКОП »НАРКИПО«

ФРЕД ТОМСОН, славни амерички стар у великој премијери

Дон Мике

ДОЛАЗИ: ПРОШЛОСТ ЈЕДНОГ ЧОВЕКА, у гл. улози Конрад Фајт, Иван Можухин у филму КИН, и омиљени Том Микс у најновијој сензационалној премијери.

ДУПЛИ ПРОГРАМ

На свеопште допадање продужено је приказивање сјајне спортске комедије

МАЛА ПЛАВУША

са Марион Дезис у главној улози.

ЈОШ САМО ДАНАС И СУТРА

Мексико — земља револуција и кокет- них жена

Револуције су тако обичан догађај у Мексику, као нека олујина, која само дигне велику прашину, а не причини велике штете... Јер отако постоји Мексико, постоје и револуције.

Прва револуција, која је донела Мексику слободу, била је 1810 год. Они су се тада ослободили од Шпањолаца, али нису могли никако међусобно да се разумеју, и од половине деветнаестог века у Мексику никад није мир. Ти чести сукоби имају узрок у либералној конституцији, врло демократској, која долази у сукоб са политички неразвијеним народом.

Мексико се рачуна као латинска земља, јер имају везе са Шпањолцима, али само по језику и култури, а никако по раси.

Са гледишта етничког Мексиканци се деле на три класе: Мелези, Индијанци и Бели. Бели и Мелези нису привилегована класа, јер Индијанци имају иста политичка права.

Социјално постоје три класе: класа, која влада. То су бели и мелези; средња класа, (бели, мелези и један мали број индијанаца); маса (мелези и индијанци).

Средња класа се врло споро развија, а маса, која би требала да даје интелигенцију, примитивна је... Зато се не може говорити о некој великој цивилизацији и просветном напретку у Мексику...

Има још један узрок, који успорава културни напредак Мексиканаца. То је сувишна употреба алкохолног пића...

Влада је предузела енергичне мере да забрани алкохол. Издате су наредбе да се крчме и кафане рано затварају; за време празника у подне све се кафане затворе. Све то, ипак, није помогло ништа, јер Мексиканац не може да замисли живот без пића.

Седишта побуне увек су биле државице у Сонори, на северу Мексика... Сонора је највећа држава у Мексику, али је слабо насељена, једва да има неколико стотина хиљада становника. Један велики део тих држава права је пустиња... У тој пустињи нема никаквог прорашћа, а мало културнији центри налазе се по равницама.

Једино богатство те земље то су рудници сребра и жељезна трска. Рудници сребра највише се налазе у држави Чихуахуа... У половини

Панорама Мексика.

Индијанка у Мексику.

деветнаестог века престоница Чихуахуа била је на гласу. И данас се ту налазе лепа споменица, огромне катедрале и стари манастири.

Оно, што је најлепше у Мексику, то је — Мексиканка.

Она има две особине карактеристичне: лепоту и лењост. Лепа је као шпањолка. Чисти мексикански тип има сличности са шпањолским, али и међ мелескињама, које су мешавина белих и индијанаца, могу да се нађу изванредни типови... Такав један тип је и Долорес дел Рио, јер

и она има у крви нечега од Индијанаца.

Мексиканка не воли да ради, ни сиромашна, нити отмена дама. Свака је врло кокетна, може се рећи да су то најкокетније жене на свету. Она би била у стању цео дан да спава, а увече се обуче, напудрише и нарумени, и изађе у шетњу. Уме да заводи мушкарце као ни једна жена на свету, и због те њене кокетерије врло честе су крваве љубавне драме, јер Мексиканац све расправља ножем.

Булдог

— Михајло Ердеди —

Сич нервозно притисну звонце. Гривао је своју цигару. Погледа према вратима, очекујући да се отворе. Поново звонци.

Његова жена ступи унутра. Била је смешка, једра, удешена, мирисава.

— Собарицу...

— Послали сам је да пазари...

— Тако?

Тренутна тишина.

— И то је сумњиво? Па зар је већ све сумњиво? Па зар се овде већ ни дисати несме? Шта хоћеш?

Муж, смешени се, одбади ове пркосне речи и погледа жену.

— Кога очекујеш?

— Наравно... свога љубавника!.....

— Само лакше, молим те... Само хладнокрвно... Штета је толико узрујавати се. Видиш, ја сам хладан. Потпуно хладан. Седи. Ана, молим те...

Жена се није помакла.

— Зашто не седнеш? Имам да говорим с тобом. Зашто ме гледаш? Чудиш се да сам још код куће? Четири сата је. За десет минута полази влак... Ништа за то... Ја сам инак потпуно миран...

— Дакле, не намераваш да путујеш?

— Ни на крај памети ми није.

Жена мало пребледе.

— Шта значи то?

— Ништа.

Жена није могла и даље да се уздржи:

— Ерне... ово немогу да издржим... То је страшно с тобом... До два душе ме вређаш твојом љубомором...

— Само лакше... молим те...

— Не... не... то не трпим...

— Ана...

— Јесте... јесте... Чекам посету, ако баш хоћеш да знаш.

— Посету?

— Ела и њезин вереник ће ме посетити.

— Павле Јавор?

Жена разрогачи очи. Муж поново питаше.

— Јавор?

— Да.

Мучан тренутак.

— Откуда... откуда знаш његово име?

— Знам ја и друго што-шта...

— Шта знаш?

— Па не кажем да баш све знам... Али једно је сигурно: кад год ја отпутујем... тај Јавор... тај Павле Јавор...

Жена није допустила да заврши

реченицу.

— Лаж.

— Молим те, па још незнаш ни шта хоћу да кажем... Овај пагао испад, био је, како да кажем, мало неспретан... Добро... добро... ни за свет нећу да те одривим... Човек само у оно верује, што својим очима види...

— Павла Јавора ја... и не познајем. Данас ће Ела да ми га представи. Кажем, то је њезин вереник...

— Добро, али дозволићеш ми да останем код куће.

— Молим, мени је свеједно...

— Сада слушај, Ана... Нас двоје ћемо у овој соби дочекати госте... Предсобље је отворено... Није потребно ни да се отварају врата... Одавде се нећеш макнути... Је си ли разумела?

— Како наредиш.

Жена седе у фотељу. Смејаше се.

— Велика си луда, то ти се мора дозволити...

Неко је звонио.

— Сад...

— Да, сад.

Из угла зачу се љутито режање.

— Рррррр...

То беше булдог Ник. Муж му пристуни и помилуна га по леђима.

— Сада, Ник... сада...

Гости убоше. Ела уђе прва.

— Шта је то? Ви нисте отпутовали, Сичу?

— Као што видите...

— Онда дозволите да вам представим свога вереника.

И окрене се према Ани.

— Павле Јавор...

Јавор се поклони и пољуби жену у руку.

У руци Сича дрхтала је цигара.

Он устаде:

— Извините... јако жалим, али за пет минута полази мој влак... До виђења...

И отиде.

Сами су били остали. Погледаше једно у друго.

— Овај све зна...

— Све.

— Али откуда?

Расположење њихово било је покварено. Јавор се једно. Нису ни сачекали чај. Опростили су се. Ана је очајавала. Ела ју је тешила.

— Ништа не чини. Наравно, о томе неможе бити ни речи да вас саме оставим овде... Јавор, ходите... Наузетно можете се и мени мало удварати... Јавор се обрати Ани.

— За сада морамо прекинути састанке... Искрено жалим... Опростите ми...

У глави Ане сегну једна мисао. Елу је погледала, а после је погледа Јавора тражио. Пребледела је. Дрхтала је. Пламен мржње сегну јој у очима. И бади им у лице оптужбу:

— То... сте... ви тако хтели...

II.

— Чисти се!... — рече муж. Ана је плакала. Тресла се од језања. У том тренутку ју је само то болело, што је Јавору постала досадна и што је га тај начин хтео да је се реши. У грлу некло ју је литање:

— Али откуда знаш?

Муж указа на Ника.

— Од њега. Да... од њега сам дознао.

Ана одахну.

— Како?

— Наравно, па то нисте помниљали, шта?

— Не разумем те.

— У томе тренутку, када је Јавор ступио унутра, било ми је јасно... Ник није лажао... Да је Јавор заиста страд био у овој кући, Ник би лажао... То је тек природно... А сада иди... више да те не видим...

Ана сада већ није плакала. Пркосно подиже главу.

— Добро. Отићи ћу...

И залуши врата.

Сич се утучено спусти у фотељу. Ник је из буцака, жмирећи, гледао у њега.

— Проклета стрвино — рече Сич, скочи и распали корбачем по леђима Ника.

K. A. Ц.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

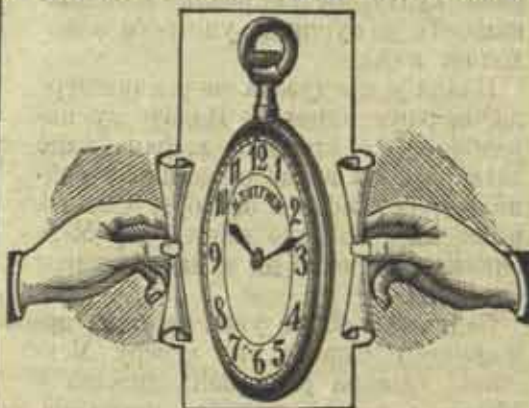
најбоље средство против пеге и булуња. Одржава стани свекладалички изглед.

Тачно на секунду

Бр. 100 Дobar швајцарски Анкер. Ремонт. Роскопф часовник само

Бр. 111 са Радум-бројчаником и Радум-скалвелем само

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п

Прва швајцарски! У 3-годишњу гаранцију

Бр. 105. Прва Анкер буџетни 16 сатанок само 44 Дин. 20 п. Нема разлика! Измишља се што не одговара, али се враћа новац. Прва швајцарски четки сатови, часовници за руку, буџетни, часовници са вешалицом, ланци прстења, накити, златни и сребрне роба и накит у готово ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ у огромном избору у великом аустријском двојезиковнику који добијате БЕСПЛАТНО ако пошаљете Ваши тачну адресу часовничарској радњи

H. Suttner, Ljubljana, broj 965.

Сутнеров часовник „JKO“ је часовник за цел живот.

Зашто сам морала променити своје име

— Мери Нолан (Имоген Робертсон) —

Човек ради кога сам своједобно била уплетена у једну аферу и морала напустити Америку звао се Франк Тинеј. Упознала сам се с њиме кад сам имала 16 година. Беше то у оно време, кад сам побегла из манастира и дошла у Њујорк где сам најпре радила као сликарски модел. Од тог новца плаћала сам такође и часове игре и најзад ми је успело да добијем запослење као статисткиња.

Признајем да нипошто нисам била оно што се зове наивна, то јест знала сам већ много о стварима живота. Али ипак била сам још млада да би могла познати све опасности, којима сам била изложена као лепа и темпераментна девојка. Шест недеља доцније као статисткиња у ревији једног варијетета у коме је Франк Тинеј као мушки стар имао велике успехе сусрела сам се с њиме једне кишне ноћи на излазу из позоришта. Франк Тинеј и његов секретар позвали су ме да уђем у ауто, да ме одвезу кући. Можете мислити, шта је тај позив значило тада за мене сиромашну девојку. То је од прилике исто тако, као кад би нека обожаваатељка Џона Гилберта, Нилса Астера или Роналда Колмана доживела срећу, да је један од ових идола позове на састанак. Била сам дакле врло поносна, кад ме је Франк Тинеј позвао у свој ауто.

Нећу никада заборавити ону кишну ноћ. Не знам да ли друге девојке тако мисле, али за мене је киша у ноћи исто тако романтична као месечина. Једнолични шум кишних капљица делују на мене као музика.

Још се и данас сећам да је тадашња аутомобилска возња дуго трајала и томе сам ја била крива јер сам захтевала да ме Франк Тинеј у своје аутомобилу вози далеко, далеко у околину Њујорка.

Разумљиво је, да је после те романтичне возње дошло време кад сам постала пријатељицом Франка Тинеја и ми смо проживели неколико недеља и месеци у потпуној срећи. Заклињем се да тада нисам имала појма, да је Франк Тинеј ожењен. У својој детињској наивној нисам га никада о томе питала; он ми је био прва велика љубав, а понос да поседујем човека који је био љубимац публике много је допринео томе да сам се одушевљавала овом везом. Тада је избио скандал. Новине су изненада као особиту сензацију обелоданиле историју наше љубави. Тада су — то беше пре 10 година — били људи морално повређени тиме, што је једна млада девојка живела с ожењеним мушкар-

цем и учинили су све да ме прикажу као заводницу. Ради тих новинских вести постало ми је немогуће да у Њујорку даље наступам и да нађем ангажман. Није ми дакле преостало ништа друго, него да одем у Канаду. Тамо ми је заиста успело да нађем ангажман у једном Водвиљу. Плаћали су ми сто долара месечно, но већ друге недеље сазнала је публика да сам ја Имоген Вилсон, па сам изгубила ангажман. После тога остала сам још једно време у Америци, но коначно сам се ипак морала одлучити да напустим домовину и да одем у Европу. Кад сам дошла у Енглеску имала сам у џепу један долар и било ми је веома тешко да нађем ангажман, али у Лондону се нашло људи, који су ме узели у заштиту, а особито енглеска штампа, која је писала о мени тако повољно, постигла је да нисам имала непријатељски расположену публику кад сам наступала.

За кратко време добила сам филмски ангажман у Берлину и у Немачкој су са мном управо прекрасно поступали. Многи су се за мене заузели и ја сам после кратког времена постала стар у немачким филмовима. Ипак нисам никако могла преболети онај скандал, који ми је одузео мир и уништио каријеру у Америци. Та цела ствар ме је толико мучила да сам се најзад разболела те сам морала дуже време лежати у санаторију. Кад сам оздравила почела сам опет да радим и играла сам у више филмова и у једноме од њих видео ме је Џозеф Шенк, председник Јунајтед Артиста. Он ми је понудио уговор и ја сам га примила, јер ми је то била једина прилика да опет дођем у Америку. Но још увек нисам могла заборавити на ону аферу, па сам одлучила да за Америку узмем друго име. Већ сам у Немачкој узела место имена Имогене Вилсон име Имоген Робертсон, али сам сада хтела да радим под сасвим новим именом, па сам се прозвала Мери Нолан. У исто време са мном добио је уговор за Холивуд и Нилс Астер. Он је са мном играо у Немачкој у читавом низу филмова, ми смо били пријатељи и пловиди смо случајно истим бродом у Америку. Зато је моје разочарање било врло велико, кад сам одмах после нашег доласка у Њујорк читала сензационални чланак под овим насловом: »Имоген Вилсон, дошла је опет у Америку као филмски стар. Води са собом Нилса Астера с којим је заручена и за кога ће се удати!«

Свако може замислити моје мучно расположење кад сам прочитала ту вест која је опет отворила старе ране. Осим тога ми је било жао што су Нилса Астера доводили у везу с мојим именом, јер с њиме нисам заиста имала никакве везе. Мени је он био као брат. Ништа мање нити више. О каквој љубави између нас није било ни говора. Кад су дакле новине опет свратиле пажњу на моју особу почеле су за мене непријатности у Холивуду. Али Џозеф Шенк је умирио противнике, па ме је бар јавност оставила на миру и ја сам могла мирно да радим. Но ипак сам се осећала врло усамљена јер нисам хтела да идем у друштво. Тек кад сам почела да играм за Универзал и тамо упознала Нормана Керија одлучила сам да опет одлазим на састанке глумаца и Норман Кери ми је био стални пратилац. Наравно да је Холивуд једва дочекао ту прилику и ускоро се почело причати да сам ја пријатељица Керијева. У последње време, откако наиме стално радим за Метро Голдвин, тврдило се да сам у вези са Џоном Гилбертом и да намеравам да се удам за њега. Признајем да се особито интересујем за једног холивудског глумца чије име нећу да споменем, али са поменутих глумцима нисам имала никаквих веза осим пријатељских. Пре свега хоћу да имам мир, да могу у новим улогама које играм код Метро Голдвина да достигнем онај циљ који се код америчког филма може постићи и радо би да у својој домовини у којој сам доживела толико бола живим у миру, далеко од т. зв. »јавности«, и да се мој приватни живот у будућности исто тако повољно оцењује као и филмске креације.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА са сликама.

- Тома Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (54 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зена (16 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најздрављу и најзанимљивију лектуру за децу. — Може се набавити у књижарама или у уредништву (Дубавска 88 — Београд). Ко пошаље 12 дин. добиће свих шест књижица са плаћеном поштарином.

Милица, супруга Саве Стојановића,
рођена Влатковићева.

ОСТАТ' ЋЕ МЛАДОСТ...

Нас никад неће прегазити време
Наша су срца пуна жарког плама
Ми не носимо још старости бреме
Нити нас оно сагиба нит' слама.
Нас никад неће прегазит време.

Венама нашим млада крвца врије
Обнавља чежње прошли' слатки
дана

Срце нам свеже у грудима бије
На њему нема болова ни рана
Венама нашим млада крвца врије.

И смрт кад дође у црnome руху
Па дигне душу из оцвалог тела,
Остат' ће младост у нашем духу
Вечито страсна, заносна и врела.
И смрт, кад дође у црnome руху...
Милица Стојановић — Влатковићева
Приједор. — Босна

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате идустровани целовиник велетрговине Стермецки. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модно крстаст 258 Дин., модерно мелиран 350, каска 410, каска свилом постављен 585, ковернет 600, каска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику и многи модели за блузе, костиме, сукње, дечијих одећа и нише хиљада слика разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦКИ, Цеље,
број 79. Слов.

Нова животна радост правом негом тела

Мале које дају човеку неповољну спљашност, треба уклонити не само због лепоте, него и због здравствених и душевних разлога. Кад се човек осећа леп и добро негован, то му повећава животну радост.

Против свих мана коже.

Је Фелерова навкаска „ЕЛЗА“ помада за лице и кожу. Њено деловање ствара неизмењива. Она чува, обичава и помажује увалу, набрану и рапаву кожу лица, врата и руку. Испробана код сунчаних нега, суједица, притића и т. д. Лончић Динара 12.

За негу косе

за кожу главе, за бујан пораст косе, за спречавање перути, опаданја косе и сувише раног седења: Фелерова јакса „ЕЛЗА“ помада за пораст косе (Talohina pomada). Лончић 12 динара.

Поштом 2 лончића једне или по 1 лончић од обе Елза-помаде са паковањем и поштарнином Дин. 40.—

Прави сапуни лепоте и здравља:

Фелерони су Елза-сапуни јединствено парфимиран, а штетљиви у употреби, чине кожу фином, и садржају саставине које добро делују и потребне су за здравље и лепоту.

Елза-дијетон сапун
Елза-сапун од жуманцета
Елза-глицерински сапун
Елза-бораксов сапун
Елза-китранов сапун
Елза сапун за бријање.

Захтевајте само Фелерове сапуне са марком „ЕЛЗА“.

Поштом на покус 5 комада Елза-сапуна по избору заједно са паковањем и поштарнином Дин. 52.—

Препоручује се, да се новац унапред пошаље, јер поузећем стаје поштарина за 10 дни, више. Израуђине адресирајте јасно.

EUGEN V. FELLER, Ijekarnik, Stubica Donja, Elsatrg, 372 — Hrvatska

За врбицу

Матроских хаљиница од 1—6 год. Хаљиница свилених, штофаних и разних најмодернијих везених мантилића, шеширића од свиле и сламе. Капа и све остало за децу, лепо, укусно и јефтино.

МАЛА ОЛГА

БЕОГРАД — СКОПЉАНСКА 18.

За унутрашњост шаљемо повуком.

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

Од идућег броја почиње излазити нов роман

Мадам Сан Жен

Од В. Равена

„Стари Голубињак“

— Жак Копо —

»Стари голубињак« поникао је из пријатељства.

Проговоривши најпре о мојим пријатељима из младости, о писцима прве групе око »Нове Француске Смотре«. У њиховој средини стварале су се моје мисли и мој карактер. С њима сам прошао кроз ученичко доба живота, чији је сваки дан посвећен неуморном раду. Стекао сам морал независности и одлучност разума. Пријатељство ове породице поносних духова било је у служби свију ствари, али ништа није стајало у служби пријатељства. Били смо најсложнији и уједно најслободнији, како се само замислити може. Они, којима је срећа била наклонена, одстрањивали су радосно злу судбину оних, којима је грозила. Мислио сам већ често на то да сам једино својим пријатељима захваљан што нисам уступио при првим тешким корацима у свом животу, пред недаћама понижавајућег занимања и што се нисам отргао од свог позива као што су то учинили многи, мање срећни од мене. Био сам срећан што сам могао да гледам с висине, јер су ме подстрекавали, кажњавали и уздизали искрени гласови озбиљних и стварних ауторитета. »Стари голубињак« можда не би био то што је, да нисам био и да нисам још и сада пријатељ Андре Жид-а, Андре Снарес-а и Шарла Пегу-а.

»Старог голубињака« не би било да се моје решење одмах у почетку, чим је било усвојено, није ослонило на оданост тројице пријатеља: Жана Шлимбергера, Гастона Галимара и Шарла Пакмана.

Наш програм године 1913 није био ни литерарни нити програм технички.

Имали смо љубави за позориште. Видели смо како је остављено на милост спекулација зеленаша и хтели смо да буде враћено раду стваралаца.

Видели смо да је песник изгнан с те сцене, где је био у прошлости толико поштован и хтели смо да га позовемо опет на позорницу и да му одамо потпуно поштовање.

Велико дело нашег класичног наслеђа обамрало је у празнини рутине. Хтели смо да га пронађемо опет у живој традицији његове неокажане младости.

Нисмо се издавали за пуноправне гласатеље неке потпуне, крајне формуле, нити за приврженике петнаесторице младих књижевника који су се припремали да оживе позориште, да би тамо непрекидно износили сво-

је продукције. Били смо свесни кризе француске позорнице. Осим тога говорили смо да је потребно све поправити и почети од основа одакле се почиње градити, из саме земље.

Надали смо се да ћемо бар темељ очистити да на њему буде могућно у будућности добром раднику позоришном да постави слободно своју уметност.

Тамо, где је владао неред, лична грамзивост, виртуозност претерана у гримасу, варварско раскићуство — хтели смо да приведемо на владу дисциплину, личну, неискоринђавајућу скромност, владу правог духа, економију средстава и хармонију јединства.

Наш је програм био програм пркоса обнове, као што смо већ рекли, или још тачније: програм препорођаја. Нисмо чekali да Немци буду у Ноајону, па да нас извести о срамном паду наших позоришта. Нису нам била потребна пустошења рата, ни његових грозних поука за наше речи о обнови. Није нам било стало до оправке већ до нове зграде. Пре свега је било потребно да се у ново земљиште положе основе потпуно здраве.

Потребно је било живети и радити са свим усамљено, далеко од атмосфере и морала позоришног. Схватили смо да нам не би било могуће створити нешто трајно ако пре свега не успемо сакупити око себе људе, којима ћемо дати правац, начин осећања и мишљења, и морал пријатељства, које би било у хармонији с постављеним циљем.

Многи су се осмехивали нашим намерама. Сматрали су нас за аматере. Истина је да у почетку нисмо имали великих техничких средстава. Истина је да смо били аматери, али то све једино у својој великој љубави за ствар, које смо се латили.

Сећам се, да су пред нашу прву представу журналисте мислили, да ће се забављати тим младим људима, који су се појавили за време рата да оживе старог енглеског аутора из времена краљице Елизабете. Подсмевајући нам се, тражили су у чему је од прилике оригиналност оваквог предузећа. Ова су господа очекивала да ће већ првог вечера запазити све знаке наше оригиналности добро означене у нашој творевини; као што пада у очи реклама. Смејао сам се њиховој нелагодности, знајући да ћемо то, што смо успели пред њима да

скријемо као и своју оригиналност — ако нам је дано да некакву имамо — наћи као награду тек после дугих невоља, код циља нашег рада.

Наш је програм био програм рада. А материјал нашег рада — не ошче савршено остваривање уметности, већ стицање свих нових искустава. То што смо мислили стварати својом трудом било је само оруђе, које је пружало могућност таквог остваривања. Нисмо крили да нам је потребно веома много времена па да достигнемо тај циљ. Шта ће бити резултат, то још нисмо знали. Мислили смо племенито, али не и потпуно јасно. Били смо толико разумни да нам је било задовољење та мала светлост којом је пред нама светлео наш сан. Окружавала нас је непријатељска стварност. Наша је снага била у томе што нисмо потпуно презирали стварност, а уједно и у том што не ћемо заборавити свој сан онога дана, када се на нас осмехне остварење. Поуздавамо се у једну ствар: у истрајност.

Цела историја »Старог голубињака« од његовог оснивања је непрекидна пропаганда пријатељства на основу узајамног познавања и поштовања. У том смислу може се рећи, да смо од првог дана, од наше прве представе, имали публику. То значи да смо пратени групом гледалаца — у почетку веома малом али која је доцније била грозничаво одана — везаном не толико успехом појединог дела, које је стицало и будило поверење, већ и духом рада и верношћу програму. То је све показивало на будућност и обећавало низ наших успешних представа, или покушаје савремене вредности и достојне истог поштовања. Може се још и то рећи у том смислу, да сви успеси које смо постигли остају добивени за увек и да нам није потребно понављати. Нису стајали један према другом као прстенови у ланцу, који несрећом или случајем може бити прекинут. Један успех рађао је други као живе ћелије у организму по унутарњем одређеном закону природе.

Пролазник, који је из доколице ушао једне вечери у »Стари голубињак«, осећа се део јединственог дела публике. Долази опет и идуће недеље да заузме своје место као да му је оно резервисано. Сваки посетилац »Старог голубињака« постаје његов свакодневни гост. Затим жели да објасни то што проживљује, нарочито осећај преимућства и везу задовољства. Чита наше брошуре, долази на наше седнице. Позиван је, привлачен споља унутра. Сваки стални посетилац стара се и тежи да постане пријатељ »Старог голубињака«.

Домаћи учитељ

— Евгеније Секула —

Домаћи учитељ био је мирац, плавоок младић. Двадесет година стар. На трошним плафонима старих манастира могу да се виде слике таквих мршавих, сањалачки расположених, светих младића. Антоније од Падове је могао такав бити, док је још на италијанским пољима пасео овце и не слутећи да ће једном заштитник деце и жена постати. Био је настрано и размажено дете охолних сељачких родитеља. Васпитали су га попови, па и сам је поп хтео да постане, али једне ноћи, пуне месечине, када је у дворашту завода чуо кикот и певушење неочешљаних служавки, дошао је до сазнања да без жена не може живети и да не може жртвовати бескорисно и узалудно свој чисти и песничким осећајима напојени живот. Мислио је лекар да постане, али сељачко сујеверје гонило га је од лешина које је он морао да секцира, па је одлучио да постане професор. Уписао се на универзитет, вредно је слушао предавања, после подне давао је часове, гладовао је, постио је, кајао се, а ноћу, у немилосрдној самоћи великог града, непрекидно је сањао с женама. Због којих је, ето, унапред жртвовао поповску капу и владичански златац плашт. Био је сметен и невешт, није смео никоме у очи да погледа, поцрвенео би кад би га неко ословио, сваког је понизно поздрављао, познате жене љубио је у руку са страхопоштовањем, као некада када се као дечак у цркви облачио. Звао се Андрија Баболнај.

— Оженићу се! — рекао би оном сеоском тврдоглавошћу и чистишћу, која љубав без брака није у стању да замисли. Само да дођем до професорске дипломе.

Бојао се да не окаља душу, рђаве књиге није смео да чита да га не би окужиле. Али, једном приликом дођу му у руке мемоари Касанове. Од онда није више могао мирно да спава. Када је напунио двадесет и другу годину отишао је на дустару профова Бекефи, крај Ченгеда.

Један његов добротвор га је био препоручио за домаћег учитеља.

Једно мршаво грофовско чедо је имао да поучава. Дете се звао Танкред, а беше у својој десетој години. Било је мршаво и јадно, на једно око слепо, крајњи изданак једне чувене и моћне породице, чији се прадедови још о владарске круне оти-

маху. Силом су хтели да га даду на науку. Тешко је ишло, јер дете је било але худи, а поред тога и тврдоглаво. Међутим, Баболнај је благо и оном љубављу поступао с њиме, коју само узвишене и неокаљане душе могу осећати према слабима и беднима.

Тешком муком успело му је да грофа Танкреда уведе у мистерије конјугације латинских глагола.

У једном пустом, стародревном замку су живели. Још за време краља Карла III. га саградише грофови Бекефи. Замак је целим редом кућа за послугу био окружен, поред занемареног врта.

Богаљасто дете било је јединче, па га ипак потпуно занемарише. Његов отац никад није био код куће, зиму је у Африци проводио у лову, док је за време топлијих дана лутао по великим градовима Европе. Његова мајка, лепа грофица Софија је можда и мрзела своје дете, као да је грех младости своје гледала у њему, када је и у данима свога блаженог материнства стезала своје тело корсетом. Мали Танкред био је препуштен послуги, која га је исмевала, док није дошао Баболнај, који га је под своје окриље узео.

— Како сте добри према том детету, Баболнај — хвалила је грофица учитеља. То значи да имате племенито срце.

— Само своју дужност вршим — одговорио би домаћи учитељ, збуњено оборивши очи.

Сад су већ заједно ручавали, у троје. И ако је домаћем учитељу до сада за столом послуге било постављано.

— Волим што је уљудан и скроман младић — рекла би грофица.

Имала је тридесет и три године, али када је добро била расположена, изгледала је као нека девојка од двадесет година.

Била је ниског узраста, али поред тога била је мршава и витка. Њезине бледе усне, ватрене очи и угасита коса одаваху сензуалност и дивљу страственост. Неукусно се облачила, као нека јужњачка певачица, радо се китила шареним бисером и шареном свилом. Са својим мужем је рђаво живела; стално су се трудили да дође до развода брака. Једно друго су узајамно варали, а оно кратко време, које би врло ретко заједнички провели, употребили би за међусобно вређање и застрашива-

ње разним претњама. Брак је само формално постојао, док је његова морална и материјална садржина била потпуно усахнула. Жена се смртно била заљубила у једног популарног хусарског поручника, који је широм целе државе био познат по својим вратоломним јахачким подвизима. Рано пролеће су у једном морском купалишту провели — али, посвађаше се — он ју је нане неверно и она се огорчена и с болом у души врати на своје сеоско добро, да пати и да се каје. Донде је отишла, да је већ и о васпитању свога детета почела да води бригу, које ју до сада испуњаваше одвратношћу, будући у њој мржњу коју је осећала према његовом оцу.

И пошто је била хуљлива жена, које се укус у погледу мушких на дана у дан мењаше, сада је на домаћег учитеља била бацила своје преплашено, сулудо око. Ни сама није знала шта је с њоме, често је грдила саму себе. После знаменитог мождена ова сеоска невиност, Исмејао би је свет.

— Као неки бели голуб! — уздахнула би. — Насликан на зиду једне сеоске цркве.

При ручку му је рекла:

— Како лепе очи имате ви, Баболнај! Можете још да ме зачарате.

Учитељ је преплашено погледа. Није знао шта да одговори.

— Пропутовала сам целу Европу, — уздахнула је жена, — али овако лепе очи још нисам видела. Како су плаве! Као море.

Баболнај поцрвене.

— Милостива госпођа — муцао је — жели да ми се руга.

Али, мир његов био је нестао савим. Стално је на жену мислио, за коју је установио да је лепа и бескрајно умиљата.

— Као нека богиња! — уадисао је, седећи у своме кревету, да би могао гледати према немим и пустим јеламма врта.

Каква дивна жена. Једног јутра се у црном али провидном костиму појави при јутарњем предавању. Прекретивши ноге седела је на столицу. Домаћи учитељ није смео да подигне очи. Није могао да докучи је ли та белина, која се пробија одоздо, њезина пребрино — бела чарапа или је то црковна белина њезиног раскошног тела. Баболнај се збуњено беше. Његов образ био је црвен као црвена ружа.

— Душа ми је као бели голуб, — писао је учитељ у своме дневнику (јер је водио дневник) — бели голуб, којег јастреби хоће да уграбе.

Ни сам није знао о чему премишља. Наједном неко закуца на вратима.

Грофица је стојала пред њим. На

рамену имала је тешку вуњену ма-
раму.

Учитељ устаде.

— Отпратите ме у врт. Дивна је
ноћ. Сада цвета јабука.

Баболнај се махијално покораваше.
Месец је у пуном сјају осветља-
вао дрвене храстове. Дуго су немо и
без речи ишли једно поред другог.
Жена је почела да се тузи на свога
мужа, који је груб према њој, није
ју разумео, целог века је несретна
била с њиме.

— А ви, јесте ли имали до сада
пријатељицу?

— Још нисам — одговори учитељ.

— Колико година имате?

— Двадесет и две.

Жена се насмеја.

— Боже мој. Када је мој муж био
у вашим годинама, имао је већ цео
харем.

Седоше на једну клупу.

— Не осећам се добро. — шапутала
је жена. — Погледајте како ми је
вруне чело.

— Да вам донесем чашу воде? —
питаше учитељ преплашено.

— Останите, бојим се сама да о-
станем.

Очи женине превртале су се, гла-
ва јој клону, њезино дисање постаде
тешко, једва је могла да дише. Ба-
болнај ју непрестано посматраше.
Приближи јој се. Жена га изненад-
но шчепа за руку и, пре него што је
могао да се брани, пољуби га у руку.

— Како сте добри...

— Лудост! — рече учитељ скочив-
ши и истргнувши руку.

Ни сам није знао шта је с њиме.
Нека неразумљива бојазан га је би-
ла обузела. Одгурнуо је од себе
жену. Почео је као без главе да бежи
према становима послуге, према
излазу.

— Баболнај! — чуло се из њега.

Није се окренуо. Стогодишњи хра-
стови полако ишчезоше. Једно несе-
то гласно зајала. Стигао је на от-
ворено поље.

Стао је.

— Жена је нечиста животиња! —
мрмљао је у себи, као да цитира
речи светога писма.

Погнутом главом ишао је даље.

Међу далеким врбама светлוצала
је светиљка усамљене железничке
станице.

— Неспретан сам био — уздах-
нуо је.

Ни сам није знао куда иде, ишао
је само напред, преко пустих поља
и запуштених ораница, далеко, да-
леко, натраг у запуштени завод,
међу попове у белој одећи и свеце
са објеним ликовима, да би се узди-
гао у висине, над пољима, звоници-
ма и облацима, као онај извесни Ан-
тонје, који је у пустињи становао
и у јаругама спавао, али кога ни

све чаробне девојке. Истока нису мо-
гле скренути с пута, који га је пре-
ма небеским лепотама водио!

К. А. Ц.

Рандеву у будућности

Огромни саобраћај, који се умно-
жава у свакој вароши и брзина сао-
браћајних средстава, из дана у дан
све већа, пореметили су људски жи-
вот. Зато ће се кроз четврт века
потпуно изменити изглед вароши...
Данас се много брже иде, зато је по-
требно и више места... Добити места
на улици, где је све закрчено ауто-
мобилима, колима, камионима, ау-
тобусима, више је немогуће, зато се
мора искористишавати онај простор,
који је слободан. А у једној улици
једино су слободни — кровови.

У Италији, у Турину, фабрикант
Ђовани Ањели, који је творац Фиата,
и за Италију исто што и Форд
за Америку, искористио је кров сво-
је фабрике и на једном простору од
1200 метара подигао је аутодром...
Ту је једна врста гараже, и кад је
ауто готов помоћу успињача поине
се на кров.

Шпицасти кровови, какви се ви-
ђају код нас, ишчезавају у великим
градовима и замењују их терасе. У
Београду на редакцији „Времену“
налази се тераса.

Кровови ће играти велику улогу у
авијацији, јер се праве пројекти да
аеродроми буду на крову, а и же-
лезничке станице. На тај начин же-
лезница би била одмах у вези са
авионом, и ко путује возом не би
морао да иде на аеродром изван ва-
роши, већ би одмах на крову ква-
тао везу. Незгода аеродрома је у то-
ме, што се увек налазе далеко од
пословног центра.

Има још један план, који мисле
да изведу на крововима, а који ће

бити од користи авијацији. Аеро-
плани не могу увек да знају варош
над којом се налазе и села... Због
тога авијатичар често лута кроз об-
лаке и тражи место.

Ако би се на крововима налазила
електричним словима исписана име-
на вароши, која би могла да се виде
на великој даљини, авијатичар не
би лутао. То би била огромна слога
и изабрале би се куће исте висине,
и на свакој кући стајало би једно
слово, да би се с висине могле да
прочита.

Американци су тај метод приме-
нили у Калифорнији и пилоти су
врло задовољни. Они се не задржа-
вају само на именима вароши, већ
и села означавају, јер једном ави-
јатичару је увек пријатно да зна да
се оријентисе.

Кровови имају велику будућност...
Једнога дана на њима ће се подићи
читаве улице и булеварии свет ће
бежати да се штапа по крову. Наго-
милавање становништва у вароши у-
мањило је простор, а на крововима
могу да се регулишу читаве улице.
Само би у том случају морале све
куће да буду исте висине и по истом
плану рађене. У Америци, где је све
гвоздена конструкција, улице на кро-
ву биће врло солидне...

И генерације у будућности имаће
рандеву на крову.

До сада су само мачке имале то
уживање да се састају на крововима.

БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
• БЕОГРАД •
ШАЈЕ
СПИСАК КЊИГА
— О. С. УДВИНИ —
БЕСПЛАТНО СВАКОМ

SVERIGES URMAKARE ARTIEBOLAG STOCKHOLM

пустило је у продају своја

одлична и позната сечива **ВИКИНГ**

КОМАД
по Дин. 3'50

КОМАД
по Дин. 3'50

којима су придодата слова речи **VIKING** и отисак сечива као на горњој слици
те онај, који из истих састави реч **VIKING**

стиче право на леп поклон

пригодан господи а онај, који исту реч допуни још са отиском сечива
поред поклона још и 10 сечива.

Слова као и отисак сечива прилепљена на комад хартије треба донети или
послати са ознаком тачне адресе и занимања само

Ген. зиступ.

Е. Е. ЛУТЕРОТИ

Драчка ул. 9.

ЈЕДНА ХРАБРА ДЕВОЈКА

— Лауш Биро —

— Узеше ме, — рече девојка гордо.
— Зашто? — питаше жена изненађено. — Шта се десило?

— Још ништа се није десило, али сигурна сам.

— Како?

Девојка погледа, да нема случајно кога у близини, а после почне причати:

— До сада смо добри пријатељи били, а услед тога што смо рођаци наше пријатељство било је веома интимно. Врло добри пријатељи смо били. То пријатељство било је и сувише искрено, јер ни на један тренутак није се угрејао поред мене, није се збунио. Замисли... хладнокрвно ми је причао, како се неће женити, јер жена би га само бунила, он мирно, лепо, отмено хоће да живи и даље да купи слике и старине; јер таква девојка и онако не постоји, која би могла да га спута. Јер, она би сву благост једне благе девојке и сву свирепост једне дивље жене требала да има у себи. Што ја и тако не разумем, рекао је.

— Што ја, наравно, изврсно разумем.

Жена је махала главом, док је девојка, смећећи се, причала даље.

— До сада се ништа није десило. Данас се, међутим, то десило, да сам мало немарно лежала на канабету, а моја хаљина од плавог батиста мало ми је била склизнула са десног рамена. Били су ми слободни врат и раме. Хтела сам да се подигнем, да наместим хаљину, али у томе тренутку приметила сам, да он посматра моје раме. Нисам се мицала.

Жена је запрепаћено слушала, док је девојка, смећећи се причала:

— Разговарали смо... разговарали смо... и он ми за цело време није погледао у очи, стално је моје раме посматрао. Почела је већ да ми дрхће десна рука, једва сам могла лепо и грациозно да се држим, али стиснула сам усне и у том положају сам остала, отприлике, по сата. И што је најтеже било, морала сам да се претварам да не видим да он моје раме посматра. Требала сам да изгледам невинна: мешавина једне благе девојке и једне дивље жене.

— Нечувено — рече жена — тако нешто да чиниш, да показујеш своја рамена!

— Зашто? — рече девојка смејући се. Када су ми лепа рамена.

II.

— Данас сам му руке показала — рече девојка.

— Како? — питаше жена.

— Како! Ти си наивно створење. Па обукла сам свој лаки кимоно. Када смо се наразговарали, почела сам да зевам и да се теглим, дижући руке према плафону, нашто су ми спали широки рукави све до рамена, а ја сам их тако оставила. Руке ми сасвим голе бежу.

— А он?

— Он је према мени седео, образи му се заруменише, очи му севаху, говорио је ватрено, а поред тога стално ми је посматрао руке. Ја сам гледала према прозору, одговарала сам му, отмено сам наскала и правила се да сам занесена, док сам поред тога стално пазила на то, да рукави мога кимона не спадну.

— Каква си ти девојка! — рече жена са мало негодовања, али са много признања.

— Каква сам девојка? Као и остале. Онаква, каква би и ти била, да си имала смелости. И ти си то хтела, да те узме твој муж. И ја то хоћу, да ме он узме.

— Па и не љубиш га.

— Доста га љубим, да могу да се удам за њега.

— А да ли ће те узети?

— Узеше ме. Јуче ме је умолно да устанем, да ми види стас. И рекао је, узео би ме за жену да је сликар, да му будем модел.

III.

— Кажми ми сада, — рече девојка нестриљиво — шта да радим? За који дан вратићемо се својим кућама. Ако се донде не деси што, онда се никад ништа неће десити. Ја хоћу као његова вереница да отпутујем кући. Хоћу да ме запроси, хоћу да ме запроси!

— А како хоћеш то да постигнеш? — питаше жена.

— На баш то је та ствар, ради које се теби обраћам за савет. Зато си жена. Кажми ми, шта да радим?

— Треба чекати. И ја сам чекала да ме мој муж запроси. Пре пет година се то још тако радило.

— Гуске сте биле. Чекати, чекати, док он не благозволи сматрати да је дошло време. Ја сматрам да је већ дошло.

— Па докле сте дошли?

— Докле? Докле, да је просто очаран. Када ми са рамена спадне хаљина и када му чисто и безазлено погледам у очи, тако изгледа као да је мало пијан.

— Па онда шта хоћеш?

— Хоћу да пожурим ствар. Требао би ми један замах, један енер-

гичан замах, нешто, нешто, незнам ни ја шта...

Одмерила је била саму себе од главе до пете и, једним покретом руке указавши на себе, рече:

— Више не могу дати од себе.

Разговарале су, а девојка после ућута. Премисљајући гледала је преда се и одједном се приближи жени.

— Слушај, — рече јој сасвим тихо — како би било, кад би ме он видео једном... онако... случајно... без одела...

— Како то мислиш? — питаше жена запрепаћено.

— Боже мој, како си бојажљива! па без одела... као принцезу од Канове.

— Зар се не стидиш!? — рече жена прекорно.

— Не. Соба је топла. И зашто бих се стидела, нисам ја ружна. А неће ни бити тако, да му се хотимично покажем.

— Него?

— О, наивна душо. Рекла сам већ: случајно. Само тако има смисла. Изненађено уздржавање, изненађена стидљивост!

— Па шта хоћеш да радиш? — питаше жена, чудећи се.

— Сутра пре подне казаћу му, да после подне не долази у моју собу, јер хоћу да спавам. Јер знам да ће ипак доћи. До сада је још увек дошао, једном сам спавала, а он је чекао да се пробудим. И сада ће тако бити, као да сам спавала. Али, заборавићу да забравим врата. Знам када ће доћи. А када дође, он ће ме изненадити, јер ћу се баш у томе тренутку пресвлачити, међу двема хаљинама ћу се, без одела, сањиво теглити, безбрижно леђима окренута вратима. Доста времена ћу му дати да ме види а онда ћу се окренути и вриснућу. Он ће изаћи и биће занесен... Биће занесен...

— Молим те, — рече жена — немој то чинити

— Зашто?

— То је лудост. Несмеш то да учиниш. Неће се добро свршити.

— Добро ће се свршити... најбоље ће се свршити... удабом ће се свршити.

IV.

— Шта се десило? — питаше жена узрујано.

Девојка подиже своје уплакване очи:

— Сутра путује — рече тихо.

— Зашто? Шта се десило?

Девојка није одговорила.

— Је ли био код тебе? — питаше жена.

— Јесте.

— И... је ли... све тако било?

— Јесте,
— И... и?

Девојка поче опет да плаче и јецајући загрли жену:

— У вече је сасвим хладан био према мени, поново је почео као рођак да говори самном, а када сам га питала да ли му се допадам, рекао је... рекао је...

— Шта је рекао?

— Рекао је... да никад не би мислио да толико грешака имам у статусу... а у акту пуно грубих потеза и погрешно повучених линија...

К. А. Ц.

КАЋИ

На црној пустој стени
Измио један цвет
Да миром својим њежним
Задиви цео свет.

А тај тако рајски цветан
Мојој души он је драг
Ја у срцу увек чувам
Опојни му мирис благ

И у оне бајне ноћи
Над зацари красни мај
Моје усне тако шапћу
Ти си Каћа цветак тај.

Ал. Емира, VII.

ФИЛОЗОФСКЕ ШАЛЕ

— Са немачког: А. Шиндлехер. —
Падавач Библиотеке »Судбина«, —
Београд.

Хумор је спасавајући котур на таласима живота.

Човек је рођен само за радост: ако се не може радовати због своје лепоте, онда се сигурно радује због ругобе других.

Љубав је двосложна реч, али која се мора целог живота учити.

Срећа би била права срећа, када не би била потребна жена.

Како ли људи морају изгледати, када жене сматрају за бољу половину.

Код жена се не може никад утврдити да је несвестица, права несвестица.

Паметан има толико много да мисли, да не може до говора доћи; а луд има тако много да говори те нема времена да мисли.

Новац је идеал људи. Свако је вуцибатина, који нема идеала.

Лакше је завести хиљаду жена, но једну извести на прави пут.

»Узми крет на себе«. То би био најбољи садржај за свадбени говор.

Зар није чудновато што су све коцке забрањене, а брак се међутим — одобрава?

У браку има дупло књиговодство: отац одобри зету мираза, а зато га задужи ћерком.

Не вичите на долове! И они поштују сопственост — када су већ крађу извршили.

Неко је због тога угледан, што га тачно не загледамо.

През често бивају награђена за оно, што леђа заслуже.

Антипатија према рђаво обученим даје најбољи доказ о њиховој интелигенцији. Зар то није прави човечји карактер!

Како су лекари срећни! Њихове резултате обасјава сунце, а њихове грешке сакрива земља.

Када долов нема прилике да шта украде, држи се као поштен човек.

Љуби себе као свога ближњег.

Две горке приче о срцу

— Франц Молнар —

Ове приче нису истините, већ измишљене, а измишљене су с том намером, да изгледају истините.

Горке су зато јер у њима не стоји оно, што у другим причама; друге приче описују само смешне ствари. Најзад то нису приче за срца, већ приче о срцу, а ко је живео, ма каквим животом, тај ће свакако знати да су то две различите ствари, две веома различите ствари.

Мајчино срце

У вароши је била касарна, а у касарни хусари. Хусари су весели војници, па с тога није чудновато што су хусари једног дана објавили игранку, како би се са леним женама и девојкама сити наиграли.

Мати је пошла са ћерком и мужем на ту игранку, где је ваздух већ био засићен мирисима парфема и звеке-тима мамуза. Мати још не беше стара; била је шта више врло млада. И девојка је такође била млада, тако да је се тешко могла препознати мајка од ћерке.

Обе су страсно играле. Муж, односно отац, у зору, око три сата, изађе у врт, јер га је болела глава. Кратко је време шетао стазом, кад изненада стаде, јер је чуо неке гласове. Из једног жбуна мешао се слатки женски шапат са уздрхталним хусарским баритоном.

Женски глас је шапутао:

— Већ од после подне ниси тако мио, већ ме не волиш, ма да сам ти дала све, што може жена дати! Твоја сам.

Муж, односно отац, приближи се и загледа у жбун. Његова кћи је говорила са хусаром. Констатовавши то, муж, односно отац, оде до једне клу-

пе, седе и прислопи чело на руке.

Кад му је допустио бол у глави, он оде у салу за играње, где се играо кадрил, у коме су учествовале и мајка и ћерка.

Кад се свршио кадрил, рече им да му није добро и пођоше кући. Код куће се унесе девојци у лице:

— И суврше си распуштена — затим додаде — лишићу те наслеђа, и обасу је највећим увредама, које је само могло наћи убијено очинско срце, а управо кад је хтеде ударити у лете мајка у собу.

— Не дирај је — викну мајка и повуче мужа у другу собу. — Тамо поче плакати и рече:

— Не она, већ ја сам то била. Затим изађе из собе, да сачека страшан суд.

Отац се сруни на столицу и горко заплака. Кроз плач је мумлао: »Ах мајчино срце, ремек дело природо!« Мати узима кривичу на себе, да би сачувала дете, шта ми мужеве знамо о томе?

Блажено, блажено, обожавано материнско срце!

Рекао је то, јер је био супруг. Затим изађе и опрости ћерци за љубав мајке, а жени пак рече: »Знам саз, драга мученице, допусти да паднем нижице преда те и да ти пољубим skut халине. Жена уздахну и опрости мужу. Од тада ју је муж поштовао као светитељку.

Девојка је неко време плакала, а затим се удала за једног индустријалца. Хусар је постао луковњик, а ова мајка о којој је реч често му је говорила: »Сећаш ли се... како је мој муж скоро све био сазнао.

М. В.

Лола Монтец

Живот једне авантуристкиње

Роман од Хуга Тајхмана.

10)

Њу ни мало није гривала савест, што има на души још један човечји живот и што је оставила мужа у затвору, у који је због ње доспео.

У пратњи старе Креолке отпутовала је из Мадрида, мислећи само на своју даљу судбину.

У Њујорку је опет била с раширеним рукама дочекана.

Она је била још млада и лепа, њена уметност није била ни мало смањена и она је могла публику да задиви с неколико лакних покрета свог тела.

Али је ранији живот њен као велики терет притискивао; она је чинила увек оно, што је требало избегавати и — у Њујорку је се удала за уредника новина Хуга.

То је по други пут био несрећан брак и наскоро Лола је имала једину бригу, да побегне од овог човека.

Она је напустила Њујорк и отишла на запад, прошла кроз Уједињене Северне Америчке Државе, из једне вароши одлазила у другу и свуда је побирала успехе.

Постала је америчка сензација.

Тамо, у Америци, јој није могла нахулити прошлост, већ само користити. Што је бурнија прошлост једног човека, у толико је већа сензација, а у Америци се највише на то полаже.

Због тога је управитељ позоришта врло радо примио жену, која је била љубавница једног краља и учинила да овај најпосле напусти престо.

И Лола је се свуда показивала још као потпуна уметница.

То је не само пунило касе позоришта, већ и њену касу и она би радо остала у некој вароши и показивала своју уметност све донде, докле не би остарила и постала неспособна да игра. На тај начин би скупила огромно богатство и последње дане свог живота слободно, без икаквих брига, проводила по својој вољи.

Али од када је отишла из Минхена, Лола Монтец је се потпуно била изменила.

Некада помишљајући само на своју сопствену корист — сада је изгубила сваки рачун и душевни мир.

Нигде није могло њено срце наћи покојства, једнако је шила из једног места у друго; била је уморна и сита живота, ма како да је споља изгледала млада и свежа.

Тако је најпосле стигла у Калифорнију.

И ту је опет нешто учинила, што је све познанике у највећој мери изненадило.

У Калифорнији је се удала за неког немачког лекара, да би с њим живела у дивљини америчког запада.

Она, Лола Монтец, светска дама, која је била навикла на богатство и луксузан живот, чије потребе није могао задовољити чак и један краљ, одлучила је се најпосле да живи у америчкој дивљини.

Та њена последња удаја је била срећна. Она је у истини волела овог човека — и он је био једини од многобројних љубавника, који је се могао похвалити да је уживао наклоност Лоле Монтец, ове чаробно лепе жене.

У потпуној тишини и миру живела је она са својим мужем у усамљеној кући у дивљини, била добра

домаћица и улагала сав труд да га у сваком погледу задовољи.

Од демонске игралице, коју су хиљаде њих обожавали, постала је тиха, скромна жена, која је била срећна, када служи једног човека.

И он је дуго и далеко бивао ван куће у посети својих болесника, који су живели на усамљеним пољским добрима. Лола Монтец га је једва чекала да се врати кући, као каква добра Немаца.

Али је сада, у другој половини живота, њу пратила несрећа.

Њен је муж, лекар, умро и оставио је саму у дивљини.

Можда би Лола Монтец, да је није ова несрећа задесила, завршила живот часно и срећно, али — то се није догодило.

Јединог човека, кога је она у свом животу истински волела, отргла јој је смрт и оставила је саму у свету.

Она је сахранила мужа у дивљини и с тугом се од његовог гроба повратила на исток.

У Њујорку је опет опробала срећу.

Али је било прошло њено време.

Бурни, страстима слабљени живот у прошлости, примећивао се на њеном телу, које је некада било толико лепо.

После неколико месеца оно је било слабо, његова снага била сломљена.

Био је дошао крај њеној каријери.

Лагано је се приближавала смрт.

Становала је у једној малој соби под кровом некакве велике куће, која је издавана под кирију.

У тој великој светској вароши није имала ниједног рођака, нити познаника, који би се за њу заузео.

Усамљена и напуштена, ли од кога не гледана, проводила је живот болујући.

Сада је имала времена да се сећа ранијих својих доживљаја у Шкотској, Паризу, Брислу, Берлину, Дрездену, Минхену, Њујорку, Калифорнији и опет у Њујорку.

Али, ах, сада се није радовала том животу, учинило јој се да је живот проманила, да није постигла његов циљ.

Нехотице је се сетила часа када је у улицама минхенским вођена борба, коју је она изазвала.

Како је онда било сасвим друкчије, када јој је борба чинила задовољство!

А данас?

Ах, она је лежала у сиротињи и бедноти и ништа друго није желела осем мира и смрти, пошто више никада није имала код себе који би о њој бринуо.

И 17. јануара 1861. године испустила је душу Лола Монтец у малој соби под кровом у Њујорку.

Сахрањена је у сиротињском гробљу и на њеном камену стоје урезане речи:

»Овде почива Розана Гилберт, умрла 17. јануара 1861. старе 42 године«.

Тако је завршила жена, која је управљала судбином једне земље, скинула круну једном краљу и хиљаде људи начинила невернима и немилосрдно у њима распаљивала кобну страст.

— Крај —

Неколико личности из филма «Бура над Азијом» у режији Пудовкина.

»Од како су «талкис» ушле у моду, амерички продуцери запостављају европске таленте у Холивуду. Разуме се — то је једна велика погрешка: «талкис» ће неочекивано умрети као што су се неочекивано родили; затим, тешко је објаснити али је истина, да Европејци имају много боље гласове него Американци.....»

За време светског рата Рокур се борио у редовима белгијске војске.

Вилиам Фокс је изјавио да ће његова фирма од сада производити само говореће и звучне филмове. Он је већ напao по позорницима и Мјузик-Холовима у Бродвеју 200 артиста првог реда које ће искористити у својим новим филмовима.

Естер Ралстон у филму «Светлост рампе».

ВОРКАПИЋЕВ ЕКСТРА 9413

Холивуд је пун интересантних типова, глумаца и глумица из целог света, али у Холивуду само је један Рокур, глумац, сликар и вечити путник, који је заједно са Војом Торџвићем допринео да филм Екстра 9413, у режији Славка Воркапића, буде проглашен најбољом уметничком продукцијом 1928. године.

Жил Рокур, односно Екстра 9413 у филму г. Воркапића, родом је из Белгије, где се још као младић од 16 година посветио позорници. Пре десет година дошао је у Сједињене Државе. Играо је главне улоге са глумицама: Полињ Фредерик, Нором Талмац и њима равним.

»Али најсветлији моменат у мојој каријери то је «Екстра 9413», рекао је

г. Рокур сараднику Народног Гласника. »То је први филм у кино-индустрији, који се револуционарно одвојио од старе филмске школе, која није била ништа друго него обична фотографија акције глумаца. У филму «Екстра 9413» Воркапић је доказао, да филм није само једна индустрија, него и једна уметност — са неограниченом и сјајном будућношћу.»

Као песник, г. Рокур је познат по својим стиховима и књигама духовитих цртица, у којој говори о механичности филмске индустрије и свега што се налази око ње — неизузимајући ни љубав.

У вези са говорећим филмом г. Рокур ма да верује да су говореће слике кратког века, рекао је:

Најмлађе београдске балерине

Мале балерине за време вежба.

Ако прошле недеље нисте били на преподневној представи у »Манежу«, кад је цела балетска школа г-ђе Пољакове изашла на испит сјајно спремна, изгубили сте заиста један ужитак. Дулке пуни, топли и као пређе интимни »Манеж«, открио је дубинци, — кад се завеса дигла, — читав свет из бајке, слатки, зачарани, мали свет балерина од пет, шест и највише девет година. Онако мале и нежне, са много грације и музичког надахнућа, носиле су ове будуће, истинске балерине читав репертоар великих балерина, играјући све знане тачке,

као Моцс... musical до потпуног извођења »Копелије« (1 чин). Изненадиле су свет не само увежбаности својих покрета, не оним што се да постићи наставом, већ својом неочекиваном природношћу, лакоћом, осмелом израђеном уметнице, коју креација опија и носи, која се без сневивања сналази на позорници пред хиљаду погледа и игра као за себе, у каквој скривеној башти, за свој сопствени ђеф. То је било право откриће, како су љубико изгледале ове мале звезде будућег балета и ма старијима, излазило је за све време

Учитељица балета даје упуства о правилном ставу.

представе неоспорно богатство наше расе, које ће се изразити полако кроз балет, ако се само на овако солидним темељима постави прва настава, као што је дала својој школи г-ђа Јелена Пољакова.

Никоме од нас ово име није страна. Славна звезда са императорских позоришта, другарица Тамаре Карсавине, следбеница Павлове, играла је низ година на београдској сцени, за удивљење нараштаја али се прошле године посветила поглавито настави балета, истичући и свој педагошки талент. У Косовској улици бр. 33, тамо негде близу црквике Св. Марка, у дворништу и згради где је смештен боксерски клуб (Б. А. Т.) нашла је г-ђа Пољакова довољно простране просторије за своју балетску школу. Преко педесет ученица дефилију свакога дана, од најмлађих, врло нежних година, до оних солисткиња којима пјескамо често, када балет Народног Позоришта зачара наше очи. Већ славне ученице не престају ипак да се вежбају, сваки дан, са напором, вечно у тренингу својих ногу и кад их човек види ту, крај штангле или у задиханом прелетању сале, тек тада може осетити, са колико се труда, марљивости и рада, долази до оних музикалних, еластичних и чаролијастих обрта, поза и полета, која нас остављају дубоко задивљеним.

Што је од још већег интереса, то је да су у школу г-ђе Пољакове ушла деца, чедна дечина, сирота али рођена за балетску уметност, деца која ће можда скоро значити много, читаво једно национално благо. Балет се у Београду одомаћује. Младе маме са усхићењем воде децу у те школе ритма, у царство музике и омогућују им сна наслађења, каква су била недоступна њима, деца патријархалних родитеља, родитеља старовремених појмова, »старог кова«. Зато су и маме уживале, за време ове изванредне представе на дан 14. априла, када се у 11 часова подигла завеса и цео оркестар отпочео, уз учешће светлосних ефеката бине, да изазива тачку по тачку, успех за успехом. Школа је свакако изванредно положила испит и балет ће после одигране »Копелије« добити један нов смисао и на стотине нових поклоника. То је више но сигурно.

М. С.

Р. С. Било би сувише неправедно прећи ћутке преко неколико имена која су допринела сјају представе, особито прећутати неоспорно талентовану, малу госпођицу Проскурникову, која је одиграла улогу чаробног Фрица са запањивом лакоћом и схваћањем музике. А не заборавити ни њену партнерку, малу и нову звезду Пољакову, кћер славне балерине, која обећава поћи путем славе.

Припремите се за Врбицу!

Неколико лепих модела хаљиница и мантилова за Вашу децу.

Највеће новости пролетње моде

Белику новост вам је донело пролеће: струк је дошао на своје старо место... Али још се нешто шапуће по салонима, да ће ускоро господарити облије линије, и жена округлих облика биће у моди... Чак ће се тражити и мало већа биста, и спољштене груди неће бити више приамљиве...

Парижанке, навикле на сувише танану линију, доказују, да те вести лансирају само посластичари, који би хтели да жене једу више колача.

Уосталом, видећемо... Последњу реч имају париски салони.

Жан Пату још увек воли лаке и припијене хаљине за после подне... Он драшира целу фигуру, почев од

рамена, и те његове креације толико истичу лепоту жене, каква се никад није видела, ни у једном веку... Ширину сукње праве годе-а. Са крепом он комбинује цветни муслин или црни тил...

Сукње су при дну шире, и та ширина захтева и дужину. Још прошле године салони су припремили жену на дужу сукњу позади. Сад је то прави шлеп... Ове сезоне дужина позади прелази напред, као што је некад било. Да ли ће се даме привикнути да иду са дужом сукњом спреда... Но има ли чега, на шта се жене не привикну, кад је у питању мода... Некада нису могле да корачају у узаној сукњи, па се свака утркивала, да јој буде ужа

хаљина...

Мода из прошлости инспирише данашње кројаче... Годе-а и драширане хаљине биле су у моди 1880 г. и 1868. И сад се могу видети хаљине са дугмадима, који иду од врата, па се спуштају до краја сукње.

Мантлови су врло различни. Пре подне се виђа редингот, са два или четири дугмета, мало припијен уз струк... После подне лаки мантлови. На вечерњим тоалетама носе се кепови светлих боја, мало краћи...

Мала, прозрачна пелерина, долази и на хаљине од цветних муслина. Тканине су необично лепе. Пре подне се носи шантунг... После подне у Булоњској шуми видеће се

Парижанке у сукњи од црног крепа, блузи и кратком жакетићу... Жакетић се прави од крепа импримираног, грао и црно, грао, зелено и црно, црвено и црно...

Блуза је до сада увек била преко сукње, али ова сезона нам доноси новост да се блуза увлачи у сукњу, као што се носило некад, јер струк треба да дође на своје право место.

У месецу мају носиће се највише

тафта и моаре... Импримирана тафта врло је модерна... Поподневни костими правиће се од тафте.

Долази још нешто што су носиле наше старемајке... Рашеви...

Има још нешто што интересује жене...

Боје...

Има врло много нијанса и даме могу да бирају... Тегет, бело, црно, шатрез, боја лице, црвено, жуто,

врло много ће се носити жуто. Зато све црномањасте даме треба да шију жуте тоалете али слатко жуто... Лисјен Лелон лансира плаве боје, читаву скалу плаветнила... А покрај плавога носиће се и љубичасто...

— Шта још? Пита госпођица...

— Па доста је...

Али запамтите, жуто, црвено и плаво, имају првенство...

Сад бирајте.

МОДЕРНА АМЕРИКА И МОДЕРНА ЕВРОПА. СЛИКА ЛЕВО ПРИКАЗУЈЕ СТУДЕНТКИЊЕ ЈЕДНОГ АМЕРИЧКОГ КОЛЕЏА КАО ГЕРЛЕ, А СЛИКА ДЕСНО БЕРЛИНСКЕ ГЕРЛЕ КАО ХАЗЕНКИЊЕ.

Штипска омладина давала је позоришни комад »Зулумћар«.

Момил Лаковић

У СУТОН

Над вечерац лаки
бокорима ружа
у мек сутон дана
шане тихи сан,
а лептира сана
крина лисје круне
опомену да је
прошо лепи дан,
и пригрле ~~мачно...~~

О, те како волим
те сутоне млаке
са мирисом баште,
када јурим лудо,
кроз светове бајни
на крилима маште
и сањања лаки...

О, да колко воли
те сањање ти!
уз клавира звуке новијене дове
где кад и кад лако
допиру до мене, а који ме лудо
опијају да бих у ноћ сладострашћу
разапињан плако,
уздисао гласно у немоћној боли:

»Колико те волим, невиђена, волим...«

Момил Лаковић.

КУЛИШЕ

ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:

ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Студеница 85.

Телефон 29-19

Млади новосађанин Панта Каћански као каубој, у једној сцени филма »Еди Полова Освета«, који је снимљен у Берлину.

Норма Ширер шета се са својим љубимцем, најмањим псетанцем на свету — Бастер Китон страсно воли корњаче. — Демонска Гвен Ли најрадије се забавља са својим јагуаром. — Марселина Деј напротив задовољава се малим мајмуном.

Дуглас Фербанкс као Д'Артањан у свом последњем филму »Гвоздена маска«.

Ал Џолсон има озбиљног такмаца у своме млађем брату Харију који, како тврде рекламе, има бољи глас од свог брата. Хари Џолсон појавиће се у Универзаловом звучном филму »Менестрал«.

НЕМА ВИШЕ УЛИЧНИХ ПЕВАЧА У ПАРИЗУ.....
Велики саобраћај по париским улицама уклонио је изу питорескну појаву уличних певача, који су око подне привлачили пажњу масе света својим модерним шлагерима.

недељне Илустрације

ИЗДАЈЕ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација: Скопљенска 18, II савез.
Телефон број 24-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3-—

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 140 дина., иностранство 70 дина.
За иностранство годишње 200 дина., полугодично 100 дина.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 7.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Недељне Щеширације

ЉУБИМИЦА ЗАГРЕБА, г-ца НАДА БАБИЋ, »СКАМПОЛО« ЗАГРЕБАЧКОГ КАЗАЛИШТА.

Д'Ора, чувена париска уметница — фотограф, снимила је саму себе у овој интересантној пози, у друштву своје љубимице.

Кад почињете да волите Вашег Армана Дивала...

Арман Дивал је симбол најидеалнијег љубавника и ви бисте, госпођице, желели, да и »Он« буде исти такав, да вас вечно воли, да уздише за вама, да вас не заборавља ни онда, кад је далеко од вас... Да вам пише тада дуга писма, а ви ћете му одговарати и причати како тугујете за њим, и желите да опет дође, да видите његове љубоморне очи, лепе и сјајне...

...Сад је пролеће... Још мало розе и беле конфете са расцветаног дрвећа засуће вас, а ви ћете шетати по пољима и посипати путем љубичице... »Он« ће бити са вама...

Плава или црномањаст. То је ваш укус. Ваш Арман Дивал више је црномањаст, због јужне климе, због сунца, због расе која му је дала црпураста тип...

Али ви волите и плаве очи... па ипак и оне вас некад најде, само зато што воле, као и оне црне, које се зачас наљуће, узбуље, постану суморне... и не гледају вас више. Не задуго... Неколико тренутака, пола сата, један дан, па вас опет траже и опет гледају....

И онда идете и берете љубичице...

Причате о свему. У љубави се и ћути и прича, некад се много прича, некад се изговори више него што треба, и ви се после кајете...

Љубав има две стазе... Једна воли — олтару, друга се губи у перспективи и ви јој никад не видите крај... Н-

дете, идете, уморите се, разочарате, застанете, и »Он« оде даље, или ви окренете у страну и ишчезнете...

И онда опет друга путања, други Арман Дивал...

Па ипак свака жена има само једног правог Армана, који никад не ишчезне из њеног сећања... Он је као фреска у њеној души, вечита фреска, и она у свакој новој љубави тражи тај исти лик.

Чудновато је то, али сваки има свој тип љубави, свог Армана Дивала. И сви који дођу личе један на другог, и вама се баш чини у први мах, да они много личе, да сте нашли све оживљено у цртама тог другог, и мада сте се некад у првом разочарали, можда плакали због њега, ви опет то исто волите у другом... Те исте очи, тај исти поглед, онај гест кад је љубоморан и његов бол... То је једна врста флуидног облика љубави, која је у вама и кад не видите и кад се растанете, и ви инстинктивно упутите се бићу, које вам се учини слично.

Зато ћете пролетос шетати с њим, и на истајачи га волети. Можда ваша нова путања љубави нема перспективу бесконачности, већ тамо у даљини ви назирете олтар...

Олтар је жеља свију девојака кад воле, али од почетка љубави до олтара ви прелазите један пут... Колико је ту мисли, откровења и за вас и њега, нехотично изречених тајна из

ваше прошлости, можда највише тајне, које доцније постану увеличане у очима вашег Армана Дивала...

Почетак љубави обележава искреност и самохвалисање. Ви волите да се хвалите, како вас је један волео, како вас је онај погледао, како сте флертовали са оним младичем и пуно, пуно свитница, које се плету око вашег емоционалног живота, а ви сад то волите да причате, да би њега, Армана Дивала, направили љубоморним, да би вас више волео...

И он ће вас више волети, у колико ћете љубоморнији, али, зато ће вам се осветити сва та признања ако будете постали његова жена.

Наставак на 9. страни

Г-ђа Стајић, чланица Београдске Оперe.

Г-ца Бошњакović, Чланица Народ. Позоришта Уз чланак „Малери наших глумца“ на 18. стр.

Велика изложба у Познању

Државна зграда за изложбу.

Централна ресторација.

У Познању у средишту вароши појавила се нова варош, која обухвата 600.000 кв. мет. и има 111 павиљона. Главни улаз налази се близу железничке станице. Путник, који долази у Познањ, види одмах велику кулу и две удешене колоне. Овде почиње изложба, која се продужава до периферије вароши.

Није било лако ујединити тај велики простор, који се налази између улица са зградама. Требало је било израдити два моста: изнад улице Матејхл и Вилјамског.

Сада већ је свршено 90% радова. У изложби ради сад 1200 лица, ван изложбе за изложбу 3000. Цели простор зграда износи 132.000 кв. мет. За изградњу потрошено је 80.000 к. м. дрвета, 10 милиона комада цигла, 200 вагона цемента, 20 вагона гвожђа. Изграђено је 8 км. друма за пешаке, 6 км. за кола, 12 км. цеви за канализацију, 13 км. цеви за водовод.

Већина павиљона има привремени карактер, али $\frac{1}{5}$ зграда стално ће остати и после свршетка изложбе:

велика дворана Владе и дворана уметности ће остати. У дворану Владе ће бити хемијско одељење универзитета, а у дворани уметности — анатомско. Павиљоне у западном делу изложбе пројектовао је архитект Р. Славки. Они су карактеристични са мирним линијама, без модернинама. Павиљоне у источном делу пројектовао је архитект Милер модерног карактера. Врло оригиналан карактер има павиљон цемента.

Већ се писало о користи, коју ће донети изложба трговини и индустрији, али осим тога свепољска ће имати утицај на зближење делова Пољске па и разних народа. Скоро свакодневно ће бити разни конгреси, нарочито словенски: слет Сокола, конгрес певачких друштава, конгрес учитеља основних школа и т.д.

Свепољска изложба ће дати задовољење у разним погледима: она даје грађу за решење низа економских и социолошких питања. Љубитељи позоришта ће имати добре позоришне представе. Они, који траже забаве, наћи ће задовољење у елегантним дансинзима и у Веселој Вароши. Ресторације ће пружити најбоље образце пољске кујне. Централна ресторација је приређена за 3000 лица и она ће издавати дневно на 10.000 ручкова.

Сви експоненти су подељени према бранжама са изузетком експонента Познањског и Источног Сајма. На тај начин подвучено је јединство пољског рада, који незна деобе према провинцијама.

Главни Вестибил.

500-годишњица Јованке Орлеанке

КАКО СУ СУДИЛИ И СПАЛИЛИ ОРЛЕАНСКУ ДЕВИЦУ 31 МАЈА
1431 ГОДИНЕ.

ЈОВАНКА ОРЛЕАНКА

Код Компијења била је последња битка у којој је се с храброшћу борила Јованка Орлеанка. Стрела из лука погодила је јунакињу, она је пала с коња и Енглези су је заробили. После тринаест месеца победа, и пошто је учврстила престо француском краљу, она пада у руке непријатељима.

Енглези су је прво држали заробљену у Марњу, затим су је превели у Клероа. Неколико дана допније Жан Луксембуршки одведе је у Болије, где су је сматрали као ратног заробљеника. У почетку јуна превели су је у замак Боревоар, где су је чувале луксембуршке даме. Жани Бетин, жена Жака Луксембуршког, њена кћи и једна рођака Карла сед-

мог. Нису је држали строго, само су захтевале од ње да скине мушко одело и обуче женско. Јованка Орлеанка носила је у борби оклоп, а кад није ратовала трико као паж. Јованка је одбила њину молбу, говорећи да ће се обући у женско, кад јој то Спаситељ нареди.

Ни ту није дуго остала. Једне ноћи Енглези је преводе у Гуен и затварају у једну кулу окружену водом, у којој је био заробљен и херцег Орлеански. Свештеници су је оптуживали да је вештица и тражили су за њу најстрожији затвор. Њена ћелија јој је била мрачна, од камена, на рукама и ногама имала је окове, а увек су је чували по пет стражара, који су је вређали на најгрубљи

начин.

За то време свештенство и судије састали су се да испитају кривицу Јованке Орлеанке, и нашли су да има да одговара за седамдесет кривичних дела.

Прво саслушање било је 31 децембра 1430 године. Орлеанска девица је замолила судије, да јој допусте да посети цркву, али они јој то забране као вештици и због њеног мушког одела.

Четрдесет два свештеника испитивали су Јованку. Она излази у првом оделу пажа и они је сви с мржњом посматрају. О гласовима небеским које је слушала, и који су је учили шта да ради, није хтела ништа да говори судијама. Показивала им је своје рањаве руке од ланаца, али они су извели закључак, да је она хтела да побегне, и још су удвостручили стражу.

Сутрадан настављено је испитивање, и са свију страна, сада четрдесет седам свештеника, постављали су јој унакрсна питања, да би је збунили. Она је увек одговарала ведро и никад није противуречила себи.

Треће саслушавање било је 24 јануара у присуству шесет два свештеника и судија.

У фебруару месецу Јованка се разболела, јер су јој донели неко искварено јело и два лекара су је лечила, те је оздравила, на велико задовољство њених судија, који нису могли да допусте да она умре природном смрћу.

После њене болести поново је саслушавају и она одговара: »Све што сам радила, чинила сам по заповести Божијој«.

Јавне седнице претварају се у марту у тајне, са мањим бројем судија, који изналазе да Јованка Орлеанка

Кула у Руену у којој је била затворена Орлеанка.

Јованка Орлеанка попази у бој.

Заробљену Јованку Орлеанку изводе пред Филипа Бургоњског.

има пет кривица, које заслужују смрт. Оптуживали су је да је вештица, лажна пророчица, зао дух, јеретикиња, богохуљка, и још уз то жедна увек људске крви.

Свештеници су долазили у затвор, да јој саветују да се врати цркви, а она им је на то мирно одговорила: »Ја сам добра хришћанка, крштена сам у хришћанској вери, и тако ћу умрети«.

Првог маја седнице опет постају јавне, и тога дана први пут јој прете да ће бити спаљена као вештица. После недељу дана инквизитори долазе у њену тамницу, и показују јој инструменте за мучење, којима ће је натерати да призна да је вештица. После три дана опет је изводе пред судије, и она упорно одговара: »Ја остајем увек при ономе, што сам у

почетку говорила о мојим делима«.

У четвртак, 24 маја, изводе је пред Хенрика Вофора, енглеског кардинала и опата Сен Мишела, и још пред многе епископе и свештенике. Она захтева да се пошаље извештај о њеном процесу папи, али они то одбијају.

Кардинал чита пресуду, којом је осуђена на доживотну робију, на сувом хлебу и води, да би могла да окаје своје грехе. Те исте вечери, на захтев вице-инквизитора, Јованка Орлеанка облачи женско одело.

Имали су да је одведу у затвор у један манастир, где би је чувале жене. »Водите је«, наредиле су судије стражарима. И од 24 до 27 маја она је била у власти стражара, који су могли да раде с њом штогод су хтели. 28 маја судије улазе у затвор,

кад су чули да је она у женском оделу. Она је обукла женско одело, да би се спасла ломаче.

Сутрадан поново се састаше судије и неки усташе против пресуде, сматрајући да је врло блага, и да та вештица заслужује да буде спаљена.

Тако се преиначи судбина храбре Орлеанске Девице и немилосрдни свештеници осудише је на ломачу. Два доминиканца убоше у њену ћелију да јој саопште да је осуђена на ломачу. Јованка се ужаснула на те речи и узвикнула: »Тешко мени. Зар моје невино тело да се претвори у пепео? Ја ћу се молити Богу, да казни судије за неправду коју су ми учинили«. Кад су јој дали причест, она је узвикнула: »Ја умirem на ломачи, али ћу бити у рају«.

На тргу су биле подигнуте две трибине, на једној су стајали једанаест теолога, епископ Теруански, и многи свештеници. На другој Јованка Орлеанка у дугој хаљини. Епископ Кошол прочитао је пресуду и завршио: »Ми те одбацујемо, напуштамо, и молимо се Богу, да ова моћна казна буде милостива према твом телу«.

Јованка, клечећи, молила је за милост судије и краља Хенрика. Свештеници очиташе мису, пре но што ће се повући, да не би присуствовали спаљивању.

Приближавао се последњи тренутак. Војници викнуше: »Свештеници, хоћете ли ви да ми овде вечерамо«. Епископ руенски диже само руку: »Водите је!« Војници јој метнуше на главу капу од хартије са натписом: »Јеретикиња, вештица, идолопокло-

На ломачи.

лица« и гурнуше је на ломачу, ве-
заше за стуб који је стајао нанад
високе гомиле пруга. На стубу су
стајали написани шеснаест грехова
осуђенице.

Јованка се исправи, погледа Руен
и узвикну: »Ах, Руен, мене је страх,
да ти не будеш испаштао због моје
смрти«. Затражила је тада крст. Је-
дан Енглеz увеза две дашчице и
пружи јој. Она пољуби крст и за-
плака. Последња реч јој је била:
»Христе!«

Војници запалише ломачу и густи
дим и пламен обави тело Орлеанске
Девике. Ипак јој срце и утроба нису
изгорели и епископ руански нареди,
да то баце у Сену. Тако није остао
ни један траг од херојине. Један Ен-
глеz, док је горела Јованка Орлеан-
ка узвикнуо је: Она је Светитељка.
И за француски народ Јованка је
света жена.

ПРВА СТРАНА:

Поло је тренутно најомиљенији
спорт у Холивуду. Наша слика пред-
ставља Парамунтову глумицу Џин
Артур, (поред њеног белца) у див-
ном поло — костиму пред сам поче-
так игре.

Шешир од црне сламе украшен ли-
стовима од филца плаво, беж и розе.

Панорама ногу с преда...

...и панорама ногу од позади.

Г. Клавко Лукман, члан оперете, поседује необично покретно лице и вероватно да ћемо га ускоро видети и на биоскопском платну.

За Вас госпође...

ГОРЕ ЛЕВО: ПОПОДНЕВНА ТОАЛЕТА НОРМЕ ШИРЕР.
ГОРЕ ДЕСНО: ЕЛЕГАНТАН ПАРИСКИ ШЕШИР.

У СРЕДИНИ: ЈЕДНОСТАВНА, АЛИ УКУСНА ХАЉИНА АНИТЕ ПАЖ
ДЕСНО ДОЊА СЛИКА: ЕЛЕГАНТНА ХАЉИНА ПАРИЖАНКЕ.

Клара Бов у једном дивном вариетском костиму.

Копча, дугме, бретела и петља

... У ЖИВОТУ ЖЕНА.

Копча је прабаба свију тих ситуација, које играју важну улогу кроз цео живот жене. Она је представник строго моралног и патријархалног доба, чак је средњовековно загуцана, јер је закопчавала жену до грла и трудила се да скрије најмањи део њене нагоде... После се мало деморалисала, јер у осамнаестом веку, кад је жена била најдеколтованија, да није смела да се сагне, јер би јој биста испала као две крушке, копча је затварала један мали део струка, позади...

Било је времена, кад се она палатила на интимним деловима рубља, на јелечиницама, зато је у старинском добу рубље носило црвенкасти оти-

сак гвоздених копчи.

Са рубља је прво потиснута копча, али се задуго одржавала на сукњи. У оно доба кад је она била преко блузе.

Данас ће жене узалуд тражити копчу на своме оделу... Нигде, ни на једном парчету нема више тих патријархалних остатака. Око копчи су биле читаве приче, јер она је служила и за мађије... Кад су се двоје волели, а неко хтео да их растави, онда су морали да прогутају мушку и женску копчу... Ваздан се знало врачбина са копчама...

Дугме је било слободоумније... Оно је заузело место на интимним деловима рубља, где је некад била пант-

љика; тако звана пертла... Наше бабе нису могле да се помире с дугметом. Оно им је било несигурно, и њихов »жипон« чврсто је стајао само онда, кад би оне обмотале два пута пантљичку око себе...

Ново доба захтева рубље које се лако свлачи и облачи. Али сад су настали и »малери« жена... Откине ли се дугме на улици — читав трагедија за жену...

Брзо се увидела непрактичност и дугмади и дошао је ластик.

Жена не трпи сада да је и ластик више стеже око појаса. Једноставна права линија господари и на горњим и доњим тоалетима... Зато је дошла — бретела...

Сад живимо у добу бретела. Та мала, узана, пантљика, индискретно некад провири, и открива многе тајне... Она је почетак илузија и снова... Поглед клизи низ бретеле, али наиђе на хаљину и ту застаје... Жене су кокетне, воле fine бретеле и нежне боје. Не воле да им се оне извлаче, не сматра се елегантним, да се види бретела... Мушкарац воли да је види...

Тај сићушни део тоалете страшно једи жене... Горње бретеле су симпатичније, оне које извирују преко рамена. Доње, које везују чарапе, страшне су... Оне се вечито боре са петљама. Петља и бретела непријатељи су... Још откако је свилена чарапа жена је увек у опасности, да јој се петље откаче и скотрљају до дна... Изађе ли на улицу, жена завирује чарапу, позади, да види да ли су све петље исправне... Кад се враћа кући прегледа чарапу, да би опет видела исправност петља... На балу много пута петља изневери... У позоришту исто тако.

Тек само једно: Јаој!... а петља направила пут преко целе чарапе...

Сад је пронашла »клепнадлу«, која тако вешто прикупља и исплиће злу несретну замку због које некипут мора да поцрвени...

Па ипак се ни једна жена не би одрекла свилених чарапа.

„Погледај га у обућу, па га пусти у кућу!“

А данас се може рећи: »Погледај свилену чарапу, па цени лепоту ногу«.

Нога без свилене чарапе није тако примамљива, или боље рећи, свилена чарапа има то својство да улепша сваку ногу.

То знају жене, зато је први издатак на чарапе...

— Свилене?

Свилене се зову, али све је то целулоза...

И госпође из осамнаестог века могу се похвалити, да су носиле чарапе од праве лионске свиле, али ипак нису имале тако лепу ногу као данашње жене.

КАД ПОЧИЊЕТЕ ДА ВОЛИТЕ ВАШЕГ АРМАНА ДИВАЛА...

То се свети и мушкарцу и жени. Јер исту погрешку чини и мушкарац према вама, из истих побуда, да бисте га више волели...

И ви се једног дана венчате... и једног дана штетате о њим и случајно сретнете онога, о коме сте баш причали вашем Арману, да вас је пољео, или ви флертовали и кокетовали, или сте се пољубили с њим...

Тешко вама, ако још кажете да сте се пољубили...

Ви сад пружате руку, хоћете да се рукујете, и поздрављате се...

А после, после код куће...

Ваш мали Арман у стању је да се претвори у јагуара... Ви никоме не бисте пожелели такву сцену... која се некад заврши и јецањем с његове стране, и док му милујете косу и умрујете га, ви мислите у себи и кајете се: »Ама што сам била луда да му то причам...«

Али ви нисте били само једанпут луди, него двапут, трипут и више пута, и сва та имена урезана су у његовом срцу као на некој гравитној плочи, ваш мали Арман не може да заборави те мушкарце, ве само прве године, већ и после десет, петнаест, двадесет година... целог живота...

Онда за вас настаје комична ситуација... Ви окрећете главу од ваших познаника, да не би разјарили малог јагуара у вашем Арману, и постепено престајете да се свима мушкарцима јављате, о којима сте му причали највише и самохваласаво пролетњих вечери, на клудима по парковима, или док сте брата љубачине, или у салону, док се скупљао пларица ти сутон.

Зато се, госпођице, чувајте тих исповести, и немојте се трудити да их посражујете од вашег малог Армана.

Нарочито не причајте о пољубицима из прошлости, бар докле док не упознате нову мужу.

Свака жена има своју прошлост. Само мушкарац увек види све увеличано, иако сте ви можда били највише... колико допушта модерно доба наивност.

Исте спене можда ћете и ви пратици Арману, само ваша сцена и његова имају два интензитета...

А све се догађа због исповести у почетку љубави... Те исповести су допуштене, кад је то роман, који ће брзо доћи крају... Али кад је пред вама живот, немојте да уплићете сумње у тај живот, јер ви сами плетете себи нацину, у коју доцније упадате...

Нека буде и мало тајни у вашем животу, то је лепше и интересантније...

Мир-Јам.

БИБЛИОТЕКА
ДА БЕОГРАД

КУПИЋУ

**ПЛАТНО
ВОЈКА**

ТО ЋЕ МОЈУ ЖЕНУ НАЈВИШЕ ОБРАДОВАТИ

**БОРАНИЈАШЕВИЋ,
ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 42-42**

НОВЕ КЊИГЕ

**ЈЕДНА КОРИСНА БИБЛИОТЕКА
ЗА ДЕЦУ.**

Већ одавно се код нас осећала потреба за једном добром библиотеком за најмање читаоце, где ће деци свет наћи одабрану и корисну поучно — забавну лектуру. Ову потребу данас потпуно задовољава „Мала Дечја Библиотека“ која је пре извесног времена почела излазити у Београду под уредништвом г. В. Срнића, учитеља.

„Мала Дечја Библиотека“ донела је до сада у десетак свезака најодабраније приповетке за децу, по угледу на сличне библиотеке на страни. Ту налазимо Езопове Басне, Чаробну Секиру, Несретног Краљевића, Снежану, Чаробну флауту, Тому Палчића, Патње по Леденом Мору и друге приповетке које малшани са одушевљењем читају.

Поједине књиге стају 2.— дин. и могу се добити у свима књижарама или код уредништва „Мале Дечје Библиотеке“, — Београд, Дубљанска улица бр. 88.

Жена, мужу: Алфреде, једна девојка која тражи место у бољој кући, дошла је да се представи. Додај ми брзо моју празничну хаљину, стави аквариум на руну сталног чаршави и сакри децу!

КУШАЊЕ

Фредерик Буте.

Неко закуца на врата атељеа. Жак Брињер сликао је без нарочитог одушевљења некакву „мртву природу“, а при том је мислио како нема новца да оде у Фонтенебло где би могао сликати живу природу. Он спусти своју палету, уклони са чела разбарушену црну косу и пође да отвори.

— Гле, Валерен, рече не показавши ни мало радости.

Посетилац изгледаше човек око четрдесет две године. Лепо одевен, коректан, достојанствен, са плавом брадом и златним цвикером.

— Добар дан, Брињер, рече заштитничким тоном. Седе и погледа по атеље-у:

— Како иде? Јеси ли задовољан? запита. Не сасвим, а? Зато те не виђам већ пола године... Та ја сам знао да ми нећеш моћи вратити што сам ти позајмио о року... А видео си да нисам употребио твоју меницу. Па ми смо, забога, школски другови... Жао ми је само што немаш више успеха...

— Моје име почиње бивати познато, рече Брињер суво. Моје ће се слике куповати...

— Наравно, али ако то буде тек после твоје смрти... У осталом, сам си изабрао свој позив... После тога, није о томе реч. Дошао сам да те молим за једну услугу... Врло важну, деликатну услугу, која те ништа неће стати... Имаш ли доста угледан смокинг?...

— Да, рећи ће Брињер зачуђено.

— То је потребно за касину. Потребно ми је да дођеш — наравно о мом трошку, не бој се — и да проведеш месец дана на приморју, у Фревилу. Разумећеш целу ствар.

Он мало застале па продужи:

— Да ли се сећаш шта ми се десило пре шест година?

Брињер потврди главом. Роже Валерен био се, пре шест година, оженио и то врло несрећно. Девојка коју је узео, била је одлично васпитана код родитеља доста угледних, и изгледала је да је потпуно јемство за брачну сигурност, међутим, озмах после свадбе, показало се као невољатно бесрамно створење. Наплав је једног љубавника, два љубавника, неколико љубавника... Изгледа да се није могла спести са човеком а да му не падне у наручија. Дошло је до жалосних скандала. Најзад, пошто је похпала свога мужа, одбегне са некаквом противом у Египт, па је тамо убрзо и умрла.

— Сећаш се, дакле? настави Валерен. Ја не бих хтео да се то понови.

Одувек сам мислио да се опет оженим. Одавно тражим другарицу достојну мене. Треба да буде озбиљна и да се не удаје из рачуна. Овакву другарицу мислим да сам нашао у лицу г-ђице Жермен Мобоа, ћерке једног начелника министарства. Њој је двадесет три године и чини ми се да је савршена, осим можда што и сувише полаже на тоалету и на друштво. Ја сам се већ обратио на оца и он ме је примио а и ћерка ме није одбила. На јесен треба да се узмемо. Размислиши, ја сам се мало забринуо: Да ли није она пристала на овај брак због мога положаја? Она има врло мали мираз, и ако живе доста раскошно, јер њен отац има велику плату, а ја, као што знаш имам бар педесет хиљада франака прихода годишње. Решио сам да се оженим том девојком, али ево каква је мој план: Она је у Фревилу, код једне рођаке. Ја треба да проведем тамо месец дана и отпутоваћу крајем ове недеље. Дакле, на два три дана после мене лоћи ћеш ти, али не као сликар Жак Брињер, већ под другим именом, рећимо Робер Дарбоаз, индустријалац и десетоструки милионар. Ми ћемо се наћи. Ја ћу те представити као старог пријатеља и рећи ћу у поверењу г-ђици Мобоа да си се склонно у ово мирно приморје од вихора послова и уживања. Ти ћеш јој се узварати, наравно врло дискретно, наговестивши јој да би био срећан хала би се оженио девојком као што је она... Јел' ме разумеш?... Ми смо верени, и ако је достојна да ми буде жена, она ће те олбити... Ако би те саслушала, значи да је недостојна части коју јој чиним и ја ћу раскинути...

Он застале.

— Зар теби не изгледа да је то... Извини, молим те... да је то прилично шашаво? Упита Брињер.

— Шашаво?... Гле сад!... А зар теби не изгледа да једна девојка која је у стању да напусти вереника кога је примила, зато што се појави неко други, силно богат, заслужује да се с њом тако поступи?... Ако се она, као што се налаз, не удаје из рачуна и ако је озбиљна она те неће хтети чути и никакво јој зло неће бити учињено... иначе... нека јој буде...

— Али каква је моја улога... при томе...

— Ах! ти имаш да проведеш један месец дана, без икаквих трошкова, у једном пријатном месту на мору, а при томе нема ничег непријатног. У осталом, кад сам ти ја требао, чини

ми се да си ме нашао...

Брињер се устезао; комедија коју је требало да игра није му била баш пријатна, али Валерен би му данас сутра могао затражити дуг...

— Дакле, реци да пристајеш, настави Валерен. Донео сам новац потребан за твоје трошкове...

Брињер слеже раменима. „Та шта, помисли он, довољно је да се не удварам младој Жермени која у осталом мора да је глуна кад је пристала на оваквог глупака. А њему ћу рећи да ме је с презрењем одбила.“

— Пристајем, рече гласно.

Идуће недеље, на обали у Фревилу, Брињер се сrete, према споразуму са Валереном који је пратио две даме: једну старију и доброћудну, и једну красну младу девојку.

„Овај магарац Валерен има и сувише среће. Он је недостојан те дивне девојке, помисли Брињер клањајући се, док га је Валерен представљао под именом Робера Дарбоаз.“

Убрзо настаде она пријатна интимност која влада међу посетиоцима купалишта. Брињер је са великим интересовањем проучавао г-ђицу Жермену Бобоа, и одмах је видео да има пред собом интелigentну и осетљиву девојку. Волела је књижевност и уметност и говорила о њима без педантерије и снобизма. Њега је чудило како је могла пристати да се вери са Валераном који није имао ничега што би могло залобити једну такву девојку. Једне вечери враћајући се из касине, Брињер — Дарбоаз не могаде се уздржати а да то не каже г-ђици Мобоа. Она му одговори да је њен отац, који је био болешљив, желео тај брак да би знао да неће остати сама у животу, када њега више не буде.

— Пошто нисам никога волела, пристала сам, заврши она.

Валерен који је ишао позади са старом госпођом, упита Брињера, чим осташе на само.

— Но, дакле, јеси ли говорио?

— Не, нисам још, рече Брињер али ћу вечерас говорити.

Он то и учини, на обали и под звездама, док су тетка и Валерен били у касини, она да дрема слушајући оркестар, а овај тобож да напише некакво хитно писмо.

— Госпођице, ја имам једно признање да Вам учиним, рече Брињер Жермени која беше један часак заћутала покрај њега.

Она се брзо окрете к њему. Кроз помрчину, он виде како се њене лепе очи заблесташе.

— Признање... не, не, немојте, преклињала је она узбуђеним гласом.

— Ви не знате шта је то, продужи он са нешто тужним осмехом. Признање које треба да учиним ово је: Ја се не зovem Робер Дарбоаз и ни-

сам десетоструки милионар. Моје је име Жак Брињер, ја сам сликар и немам ништа. Ја Вас молим, госпођице, да не будете сувише строги према мени: кад сам се решио, преко воље, да изигравам према Вама ову доста ружну комедију, ја Вас нисам још познавао...

— Какву комедију? упита она.

Он исприча све. Она га саслуша, па кад сврши, погледа га у лице.

— А зашто сте ми сада то казали?

— Зато што се кајем, одговори он сагнувши главу. Није требало да пристанем... Тешко ми је било одмах да кажем, јер би то значило олати човека који ми је чинио услуге... Али се стидим од Вас и мислим да треба све да Вам признам. Ја ћу казати Валерену да сте ме одбили. Удајте се за њега, бићете потпуно срећни с њиме. Немојте се на њега срдити због овог лукавства, сетите се да је он имао великих недаћа које су га учиниле неповерљивим...

— А зар нема никакав други разлог који Вас је навео да се изговорите? — упита она.

— Да, признаде он... Само то не треба да Вам кажем... Ја ћу сутра отпутovati.

Она му стави руку на његову.

— Не. Ја нећу да Ви отпутујете... Ви ћете још вечерас рећи Вашем пријатељу ово што ћу Вам казати...

Када је Валерен опет био на само са Брињером, он га запита:

— Дакле?...

— Дакле, одговори Брињер, говорио сам... и ми ћемо се, г-ђица Мобва и ја, венчати јесена.

Валерен се засмеја мало усилнено.

— Ха! ха! ха! милиони су имали дејства... Дакле, као што видиш, добро је што сам био предострожан... То је мали рачунџија, та девојка...

Брињер је био прилично у забуну.

— На жалост, вараш се. Она полази за мене... да, за правог мене, Жака Брињера, сликара без пребијене паре... Све сам јој рекао... Нисам могао другачије... Извини ме... Она ми је рекла да и она мене воли и... да би свакојако лепше било кад бих имао десет милиона, али пошто их немам, а међутим волим је... Као што видиш... Наравно, ја ћу ти вратити што си ми дао...

— Она полази за тебе, тебе који немаш никакав положај, ништа од имања, процеди лагано Валерен... Она полази за тебе, место за мене... Врло добро, ти си ми учинио услугу за коју сам те замолио... Па да, ја сам тражио жену озбиљну и не рачунџију... Она није рачунџија, то је јасно, али је неозбиљна...

ВАША АНТЕНА

тако прима музичку, како исту емисиона станица отпреми. Задаћа је најважнијих појединих делова Вашег радио апарата (лампи, трансформатора, гласноговорника), да мелодију потпуно чисто репродукују.

ИЗАБЕРИТЕ ПРАВИ ПУТ:

јер природну репродукцију музике и говора постићи ћете тек онда, ако сви важни поједини делови носе целом свету познато име „PHILIPS“.

PHILIPS

ТРАЖИТЕ КОД ВАШЕГ РАДИО ТРГОВЦА

ГЕНЕРАЛНО СТОВАРИШТЕ:
 За Србију, Црну Гору, Војводину и Срем: Викинг и д. Београд, Кне Лубице 5.
 За Словенију, Далмацију, Славонију, Хрватску, Босну и Херцеговину: „Норис“ и д. Загреб, Гундулићева 28.

У албум г-ђици Н. Н.

Знај, да живот није вечан,
 Нит' сунца сјај, ни звезда пут,
 Нит' мирис цвећа, благ и сочан,
 Што нам га пружа, зачарани кут.

Знај, да ти сваки драги дан,
 Што ко од шале прође —
 И личи на неки диван сан;
 Нећ' никад виш' да дође.

Знај, да је младост кратка;
 А журан јој је лет,
 Ма да је тако слатка,
 Ко ружин сочни цвет.

Невољу, тугу и сету мучну,
 Охолост, гордост и злобу жучну —
 Уништи из душе млађане твоје

У којој радост и срећа бајна
 Дигосе сјајне дворове своје.

Па љуби, љуби лудо,
 Свим дахом бића ти,
 Користи време худо
 И сласти његове пи.

Тад ће ти младост бити,
 Ко снова дугин трам,
 У њој ће срце врти,
 Љубљеном диван зрак.

А ти неш бити свакоме драга,
 Појавом твојом, што чара свет,
 У низу дивних земаљских блага
 Ти си им круна, најдражи цвет,
 у Београду.

МИКЕ ДОЈЛЕ.

Радмила Д. Миладиновић — „Млав-
љанин“ Петровац — Млава.

»СЛЕПА ЛУБАВ«

Створи господ чедо једно:
Пуно лепоте Божанствене,
И похвале сване вредно
И замисли јединствене.

Обдари га са радошћу
И топлотом која сија,
Окити га са младошћу;
Пуном нежних уздицаја.

Ал' очи му веза рупцем,
Да не види куда ходи!

Подари га са пољупцем
И наред анђелчату да га води.
Па га посла међу људе:
Да их очарава и заноси —
Да им вазда чежња буде,
Која мелем срцу носи.

Хода чедо светом овим:
Носећ сабом бујне снове,
»Слепа љубав« свано га зове,
А оно им нежно тепа:
»Ја вас волим!«
»Ја вас волим!«

Куд год иде — свуда куца
Тражећ себи перна срца:
И нађе ли само такво које,
Тад не жали дарова своје:
Дарива их са нежношћу,
Као мајка чедо своја;
Обасипа са милошћу —
Са радошћу све их гледа.

Петровац, Млава Пож.

Радмила Д. Миладиновић,
»Млављанин«.

Неко пије из љубави, неко из рас-
тројства, а ако је вино добро, допада
се обојима.

Када нам неко извесно због на-
ших предности ласка, онда нас так-
ви уображени, чине — гордим.

Када хоћемо да знамо оно, што ни-
један човек не зна, и чинимо тако, као
да то знамо, онда се то назива: фило-
зофирати.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудо-
творним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бу-
буљица. Одржава сталан свеж
младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Веловић — Београд
Препродајцима знатан радат.

SVERIGES URMAKARE AKTIEBOLAG STOCKHOLM

пустило је у продају своја
одлична и позната сечива **ВИКИНГ**

КОМАН
ПО ДИН. 3'50

КОМАН
ПО ДИН. 3'50

којима су придодата слова речи VIKING и отисак сечива као на горњој слици,
те онај, који из истих састави реч VIKING
стиче право на леп поклон
пригодан господи а онај, који исту реч допуни још са отиском сечива
пored поклона још и 10 сечива.
Слова као и отисак сечива прилепљена на комад хартије треба донети или
послати са ознаком тачне адресе и занимања само

Ген. зиступ. **Е. Е. ЛУТЕРОТИ** Дрчка ул. 9.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:
БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100** — дин. месечно
Грамофон од 1500. — дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200 — динара

За **150** — дин. месечно
Грамофон „ДЕССА“

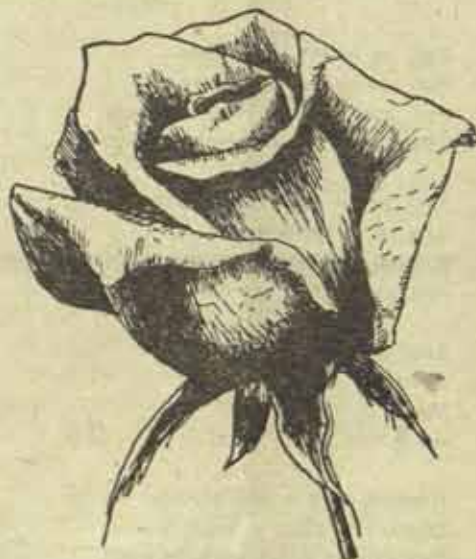
са 15 плоча а капаром од 200 — д.

Колумбија № 109 А

За **200** — дин. месечно
са 15 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101 је са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Воћке, руже, земзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — про-
дајемо, расађујемо и одашиљемо.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према
Вашем терену.

Расадник „Флора“ — Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

Интересантности о новим филмовима

**„КАД ТЕЛО ПОДЛЕГНЕ“ НАЈ
НОВИЈИ ФИЛМ СЛАВНЕ ГЛО-
РИЈЕ СВАНСОН.**

После једне дуже паузе појављује се опет Глорија Свансон на екранима светских биоскопа и то не само у одблесцима некадање славе већ као уметница која је у непрестаном развоју и стварању. Глорија Свансон представљала је у ствари увек јединствен тип у америчком филму и отуда у главном њен огроман успех. Сада се Глорија појављује у филму „Кад тело подлегне“ као фамозна Сади Томсон, некадашња певачица опскурних локала у Сан Франциску која је одлучила да заборави своју прошлост и да пође стазом поштених жена. На свом путу буде приморана да се дуже време задржи у једној крчми на острву Паго-Паго и ту се између ње и наредника О'Харе развија љубав, а на другој страни пак пастор Хамилтон који је у њој познао злогласну жену настојава да је упути на окајање грехова. Сади Томсон одлучи већ да пође тим путем али се у пастору сада разулари пожуа према лепој Сади и си покушава да је освоји. Те ноћи пастор пада као жртва непогоде а Сади Томсон ослобођена туђе воље пада у наручје младог наредника. Раул Уолш као режисер и интерпретатор улоге наредника постигао је редак успех а Лионел Баримур као пастор Хамилтон дао је опет врло маркантан тип. „Кад тело подлегне“ са овим ванредним триом Свансон—Уолш—Баримур, значи занета велики успех. Филм се ових дана приказује у биоскопу „Корзо“.

**„КОЗАЦИ“ СА ЏОН ГИЛБЕРТОМ,
РЕНЕ АДРЕ И НИЛС АСТЕРОМ
ПОЈАВИЋЕ СЕ УСКОРО У РЕП-
РИЗИ.**

Велики успех који је пожељео филм „Козаци“ учинио је да се за њега заинтересују и многи који нису имали прилике да га виде и зато се очекује ускоро реприза „Козака“.

**КЕН МАЈНАРД У ФИЛМУ „НЕ
УБИ!“ КОД „НАРКИПА“.**

Млади Кен Мајнард у свом каубојском филму „Не уби!“ који се још данас и сутра приказује у биоскопу „Наркипа“, дао је веома живописно тип симпатичног каубоја, смелог акробате на коњу и неустрашивог борца.

Поезија и проза

Она: „Јесте ли музикални?“

Он: „Нисам, ја употребљавам своје уши у сасвим друге сврхе; једно ми служи за држање писалке а друго за телефон...“

Само **„LINGAFON-METODU“** за савршено учење страних језика. Учење је лако и пријатно, помоћу грамофонских плоча, које су за сваки грамофон. Многбројне изјаве захвалности, јесте доказ, да је та светска метода најсавршенија. Огроман успех и интересовање у целом свету, па и код нас од безброј лица и школа. Приказује и проспекте шаље:

Генерални заступник за Југославију:
М. АРОНОВИЋ, Београд,
Грачаничка 17/III. — изд Народне Банке.

БИОСКОП „НАРКИПО“

ЈОШ САМО ДАНАС И СУТРА

Кен Мајнард у филму „Не Уби“

Дивна сензационална драма из каубојског живота

ДОЛАЗИ: ЖИВОТ И СТРАДАЊЕ ИСУСА ХРИСТА, велики религиозни филм који је сада публикован са дозволом Ватикана. — **ЗАТИМ: У ЗОЉИНОМ ГНЕЗДУ**, сензационална драма са омиљеним Еди Полом у главној улози.

Скривено благо

— Пол и Виктор Маргерит —

Услед променљиве среће породица Реал, пред крај свог живота, одлучи да поново преузме трговину, која их је некад обогатила. Према томе купили су у близини Анжера једну фабрику вина са остатком капитала који су имали. Стара зграда, из прошлог века, налазила се поред саме Лоаре. Просторије њиховог локала и подрума граничили су се са рушевинама једног старог замка. Његови полусрушени зидови огледали су се у реци изнад које су штрчали.

Већ начет још за време Револуције, разбојничке банде су потпуно порушиле овај величанствени замак Таид. Доцније је село откупило рушевине а Реали, годину дана по свом доласку откупили су од општине подруме и сутерене где су држали вино. То је био понос породице: дугачки ходници са двоструким редом бачви, трбушастог изгледа, пуне најлепшег напитка којом је природа обдарила човека. У томе су Реали гледали боље злато од звечећег.

У целој породици Реал гајила се једна потајна нада о којој ником нису говорили. Дању су само о томе мислили а ноћу стално сањали. Наиме подруми замка имали су своју историју. По селу се говорило да је у њему скривено благо. Ствар је била свима позната. У сутерену, негде под рушевинама, налазило се благо. Али какво? Неки су тврдили један дрвени сандук оивичен гвожђем, пун старог новца, породичних накита, скривен пре двеста година од стране последњег маркиза од Таида. Други су пак престављали ствар друкчије. По њима благо потиче од једне крађе, из времена кад су разбојници пљачкали замак. Своје тврђење заснивали су на једној доиста чудноватој чињеници. Сваке године, 13 новембра, једна жена у дубокој прилици тражила је дозволу од председника општине да уђе у једину преосталу дворану замка, испод саме куле. У рукама је носила један велики букет остајала један сат затворена унутра и затим одлазила празних руку. Како било да било једна ствар је била сигурна: у подрумима се налазило благо.

И поред узалудног трагања, с колена на колена, ова тврдња се преносила, у вечерњим разговорима.

У почетку породица Реал се смејала овој невероватној причи. «Глушости» изјављивала би стара госпођа Реал, омалена и сувоњава, практичног духа са вечитом црном капацом на глави. Али полако, нада, нејасна

у почетку, стално је расла код њих. И најзад после три године, сама г-ђа Реал највише је желела да им се једном оствари њихов сан. Врх њеног носа би се расплинуо при помену тајног ходника а у њеним очима, покутелним од времена, јављао би се неки изненадни сјај.

Тог дана говорено је више него обично о фамозном благу. Радници су оправљали један нов подрум, чији је улаз дотле био скривен неким даскама. Г. Реал је наредио зидарима да обрете највећу пажњу. Да опшњају зидове, да лупкају по њима не би ли наишли на какву шуљину, да претраже под, ништа није било пренебрегнуто. Међутим ништа није нађено што би их навело на какав траг о скривеном богатству.

Тераса на којој се цела породица искупила пре вечере, одвојена је од чеке само једним друмом. Одатле се види цела лева обала Лоаре. Јесен, видљива само по црвеном лишћу дивље лозе, испуњаваше ову романтичну природу. Плаветнило неба беше исто тако јасно као у најлепшим данима

пролећа. Дуж обале, загрљено дрвље издвајаше се својом силуетом на мирном и ведром хоризонту.

Наједанпут г-ца Реал, једина која није веровала у постојање блага, повика спазивши мајстора зидара:

— Мама, ено га г. Лекон! Трчи овамо! Његови радници су сигурно пронашли нешто! доврши она подрумљиво.

— Рекла сам ти, Лујза, да су твоје шале неумесне! одговори стара Реал прилично оштро и ако јој срце несвесно залуна јаче.

— Али она је у праву, мама! Ево га г. Лекон, потврди Анри, старији син, нагнут на ограду терасе. Сав је првен и нешто млатара рукама!

Цела породица полете на ограду, г-ђа Реал беда као смрт, стари Реал толико убуђен да се давио у оковратнику а сва три сина јако забринута. Чак и Лујза изгледаше мало узнемирена.

— Шта је? Шта има г. Лекон? повикаше сви у глас.

Сав зајанурен и задихан он направи покрет да се нешто необично догађа. Брзо се поце уз степенице на терасу и преморен одмах се извали у једну столицу, коју му Лујза пружки.

— Говорите ако Бога знате, шта је било? повика очајним гласом г-ђа Реал.

После неколико тренутака, који се присутнима учинише векови, он проговори:

— Благо...

На ту реч г. Реал изгуби дах од силног убуђења, једва промуца »Ах, Боже« и паде као свећа на земљу.

— Је л' пронађено? викну г-ђа Реал не обзирући се на свог мужа коме је Лујза притрчала у помоћ. Међутим он се и сам одмах освестио чим је чуо наставак Леконског причања:

— Нисмо га још пронашли, али смо нашли једно скровиште. Пред сам прекид рада, један од мојих људи дупио је пијуком о један зид и чуо да је шунаљ. Са неколико удараца направил смо један мали отвор. Унутра је потпуно тамно. Запаљеном шибицом могли смо да утврдимо да смо наишли на једну дубоку рупу, широку један метар од прилике. На дну се не види готово ништа од помрчине. Ипак изгледа да има нечега. Могли смо само да запазимо да има неке хартије.

Са ужареним очима цела породица се гледаше без речи. Убуђење је било сувише велико да би га могли сакрити.

— Вечера се хлади, рече Лујза. Прво ћемо вечерати па ћемо после ићи.

Сви се резигнирано упутеше у трпезарију, заједно са мајстором, који им је донео ову радосну вест. И док су они преко воље јели патераше да им све понова исприча. Кад је дошао ред на салату, нису могли више да издрже. Сви се дигосе остављајући на столу непрасавијене сервијете. Г-ђа Реал узме један фењер, стари Реал кљешта а синови мердевине и конопца. Лујза пође за њима из љубопитства. Без и једне речи, са Леконском на челу, цела породица се упуту ка рушевинама. Убуђење је расло у колико су се више приближавали. Прођосе кроз подруме а нико се и не обазре на њихов понос: двоструки ред трбушастих бачви.

Најзад приспеше у ходник где су радници били запослени. Отвор су сасвим проширили, скоро до нивоа земље.

Г-ђа Реал промоли главу са фењером у руци. Скупљени око ње сви гледаху у гробној тишини. Дно се није могло сагледати због густе помрчине. Па ипак изгледало је да има нечега на дну, по неки пут би се указала нека бела тачка.

— Можда је то била хелија за осу-

ђенике, претпостави Лујаа.

Међутим Анри већ спушташе мердевине, потпомогнут од браће и г-ђе Реал. Изгледало је да ће лестнице целе упасти унутра. Разочарење је било велико. Најзад се зауставише додирнувши дно.

Соло, дуети и ансамбл београђана у биоскопима

Соло ћете највише видети ове страшне филмане, који не пропуштају ни један нов филм, и прво им је да погледају у новинама: Куда ћете да нас? ... Међ њима многи имају и повластицу, јер су највећи љубитељи филма они, који не плаћају, или плаће само таксу... Кад би многи имали такву повластицу, биоскоп се не би празнио... Они иду соло, јер воле сами да размисљају и критикују... Понекипут су и блазирани филмом, јер штогод човек више гледа филм, више се и задовољава, и истражује све нешто ново и ново.

Као што се публика познаје на премијери у позоришту, тако се и филмофили познају... Ту има госпођица из отмених кругова, студентата, ћака, старијих дама и старије господе, чак и пензионера, који прекраћују време филмовима...

И некад се пита човек: Шта бисмо радили да немамо биоскоп, и како је свет могао да живи без филма?...

Дуета има неколико врста. Најпре љубавни дует, затим брачни, и другарски. Ако желите да са уживањем гледате филм, и да вас нико не узнемирава оним гласним читањем, седните само до љубавног дуета... Они се живи не чују... »Нит роморе, нит говоре«... Ако су испред вас, тако се прибију једно уз друго, да изгледају као сијамски близанци, једна силуета а две главе, окренуте једна другој... Поред њих слатко гледате филм... Тек понекипут само зашунте хартијом... То одвијају чоколаде, јер је обавезно да мушкарац купи госпођици чоколаду, кад је води у биоскоп, али то је једини звук, који чујете... За њих је права

— Победа! Уздахну г. Реал.
Тада Анри узне фењер и поче да силази низ мердевине.

Ћутање постаде свечано.
— Шта је било? узвикну г-ђа Реал на крају свог стрпљења.

Анри се враћаше у том моменту. Блед, угушен неким страним заданом, он пружи очајнички својој мајци једну згужвану и умрљану хартију, на којој су сви, преплашени и узбуђени могли да прочитају, држећи се рукама за нос:

»По наредби председника општине.....«

Зидари су открили место, које је општинском пољаку било добро познато, јер је свакодневно свраћао ради својих физиолошких потреба.

дивота, што сад уводи »Корзо« и још неки биоскопи, само једну паузу. А има филмова и без паузе, него све у помрчини, од почетка до краја...

Исто тако су ћутљиви и брачни парови. Али то су две врсте ћутања... Док она прва занеме од силне љубави, докле они други ћуте, јер немају шта да говоре, по оној познатој психологији, да муж и жена мало говоре... јер се сувише наговоре док је увертира љубави... Они сад седе коректно једно поред другог... Жена, из навике, додирне мужа за руку, али некад и то не учини, и штогод су старији пар све мање шушкају хартијом од чоколаде...

Глуност муж жени да куљује чоколаду... Њему би то било смешно...

Али ипак има изузетака...
Је л' те, госпођо?

Јасј, сад тек долази ансамбл.
Бежите, само бежите од породичног ансамбла... Они гледају филм са коментаром... Обично чита отац и објашњава деци, а деца запиткују и хће све да знају...

Постоје несташни ансамбли. Дођу по три, четири пријатељице... Кад су шипарице, онда је то биоскоп у биоскопу, и могу некад лепз да вас забаве... Две госпођице увек су дискретније у разговору; три имају већ више слободе, а кад су четири, оне се осећају као код куће... Оне виде да их сви унаоколо посматрају, и тада бивају слободније... Чују се ту критике филмске, њихове личне дискусије, јер оне, све четири, никад се потпуно не сложе да гледају тај филм и оне убедљивије их одвучу... Зато их оне друге сад напа-

дају и свете им се ако не ваља филм. Ту чујете читаву корпу прича... Но, ипак, има и занимљивости... Али има један досаднији ансамбл... Три старије разговорне госпође, које не посећују често биоскоп, и сад их све занима, и на све гласно разгарају...

»Гледај ти њега«... узвикује једна... »Јаој, пази, пази, он ће сад њу...« »Е, баш ми њеф...«

У том тренутку госпођи паде нешто на под... Нешто блесну у њеној руци... светлост електричне лампице...

— Знате, имам неке рђаве степенце код куће, па увек носим електричну лампу, окреће се непознатој дами разговорна госпођа, и фамилијарно јој објашњава откуда код ње електрична лампа...

Само је таква јужњачка публика... Има још једна непријатност у биоскопу.

Кад случајно седнете између две дебеле госпође, или два дебела господина, и то у биоскопу где су редови...

Онда вам се чини као да се налазите између два дењка. Чисто вам тешко да дишете... а руке не можете да макнете, и само можете да их испружите напред и ставите на наслон столице испред вас, као оно деца у скамији...

Па још кад дебели људи почну да шичу на нос, да брекћу... А тамо на платну нежне љубавне сцене... онда вам се поквари свако уживање...
М—

ХОЋУ

Г-ђици В. С.

Да ти пијем хоћу твоје модре усне,
Да ти грлим тело живчано и врело,
Да ти стискам груди докле крв не плусне;
Да те има хоће моје срце светло!.....

С чежњом плахом чекам твоје биће младо,
Када са слободом мир силази ноћу,
Јер да горим хоћу у тој страсти радо;
Да те с зебњом свијем око руку, хоћу!.....

Хоћу очи плавне, хоћу лице твоје,
Докле модри месец покрај звезда мли,
Да те волим хоћу кад славуји поје
И кад студен ветар пун очаја цили.

Када црни осмех пучином се креће
И кад самац блудим к'о пустињак ноћу
И када ме пахор изгубљеног прене —
То су они часи кад знам само: »Хоћу!.....
Крагујевац, 1928. год.

Предраг Николић.

Бесплатне поклоне

МОЖЕ ДОБТИ СВАКИ ЧИТАОЦ

Ове су поклоне тачно описани у великом илустрованом дневот-пеновнику часовничарске радње СУТНЕР

већ преко 30 година

ујина швајцарска фирма Х. СУТНЕР најбоља глат због свог солидног рада и због поуздано добре квалитете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

оригиналне фабричне цене

и ВЕЗ РИЗИКА, јер се измењује што не одговара или се враћа новац. Пошљите одмах вашу тачну адресу фирми

H. SUTNER, Ljubljana, br. 965.

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустровани дневот-пеновник о ценим сатовима, часовницима за руку, свој златној и сребрној роби, пијкиту и т. д.

Сутнеров часовник „КО“
служи кроз цео живот

САМО 44 Дин. 20 п. кошта прави 18 см. висок Анкер-будилник бр. 105. Огроман избор у ценовнику мушких и женских сатова, златне и сребрне робе, прстена, лампа и т. д., часовника са металном, куланица часовника и т. д.

САМО 49 Дин. 60 п. кошта прави швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рем Роскоф.

САМО 49 Дин. 20 п. изврстан часовник бр. 111 са Радик-број-чајником и Радикум скалама уз 3-год. гаранцију.

Еlegantни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53 и Његушева 27.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА са сликама.

- Тома Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (64 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зена (16 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин. Мала Дечја Библиотека садржи најдравију и најзанимљивију лектуру за децу. — Може се набавити у књижарама или у уредништву (Дублянска 88 — Београд). Ко пошље 12 дин. добиће свих шест књижица са плаћеном поштарином.

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани ценовник великог трговца Стермеци. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модно крстаст 258 Дин., модерно малиран 350, наска 410, наска свилом постављен 585, коверкот 600, наска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику и многе модне модели за блузе, костиме, сукње, дечијих одећа и више хиљада слика разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦИ, Цеље, број 79. Слов.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модскије стиче. Све продајем невероватно јефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (у сопственој кући у дворишту)

БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“ БЕОГРАД ШАЉЕ СПИСАК КЊИГА — О СУДБИНИ — БЕСПЛАТНО СВАКОМЕ

А. Финци БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН 87-7

ДВЕ ГИГАНТСКЕ ИГРЕ

— Соко и Обилић кривицом вратара губе бодове. —

Игралнице на Топчидерском Брду је било попринте в веома занимљивих игара. Од јутра до мрака су се огледали разни парова, жељни бодова. И све су игре биле веома занимљиве, што доказују и минималне победе.

Рано изјутра су почели Душановац и Србија. Први лепом техничком и ефикасном игром успео да победи са 3:1 (2:0). Затим је «Палилулац» и ако бољи, морао да подели бодове са Славијом, чији је гол био као омађијан. Подмладак Црвених је веома мучно изнео победу над одговарајућим тивом Сокола. Код Југославије вреди истаћи левог бека, левог халфа и десно крило, Ковачевић, коме је поверена дужност чувара статива, показао је несигурну игру. Код Сокола је Секулић на левој спојци ванредно проигравао, па је и једини гол пао његовом заслугом.

Замене су такође навеле једну занимљиву допачку преставу. Домаћи су и овде били сретнији и победили са 2:1, ма да ни обрнут резултат не би био незаслужен.

Игра Обилић—Б. У. С. К. је очекивана са великим интересом, јер се знало да ће оба клуба унети у њу максимум свога знања. А како и не би, кад се ту ради о опстанку у првом разреду. С обзиром на досадашње игре ове врсте — предвиђала се и мало оштрија па чак и груба игра. Међутим је то овог пута све изостало и догађај је текао сасвим пријатељски. Само што се такмичило живље него обично. Оба такмаца су наизменично нападали. У првом је делу Б. У. С. К. био надмоћнији у другом пак Обилић. Кад је Б. У. С. К. отишао на одмор празних шака, веровало се да ће сигурно изгубити, јер игра уз ветар. Али његов противник се слабо може да користи ветром, који услед претеране јачине, носи лопту тако брзо, да је она плен Б. У. С. К. ове одбране. Обилић стално напада и гол Студената је у опасности. Овај тек с времена на време угрозе противничка врата. Њихови напади су једноставнији, Обилићев пак извођење донадљивије. И кад је сав свет мислио да ће се игра свршити без голова и тиме судбина Б.У.С.К.-а бити запечаћена. Студенти долазе на веома јевтин начин до згодитка. Вратар Обилића је био нападнут и уме-

сто да бацн лопту руком — он је хтео мало да повуче за нос нападаче и скрати време, али је наseo, јер су му противници избали лопту из руке и упутили у мрежу. Тако је вратар Обилићу припремно силазак у II разред.

Соко је довео Југославију у веома мучан положај и она је морала да пружи све од себе, како неби доживела разочарење. Шумски Људи су и свог пута потврдили своју велику класу. У једној скоро отвореној игри, они су се повели веома успешно са Југославијом. На нападе одговорили су нападима. Играчи су веома живахно, парирајући већим полетом, техничку надмоћ црвених. И одбрана и навала су изврсно функционисали. Сви људи спретно владају лоптом, мада крила нису била на висини осталих. Може се слободно рећи, да је Соко овог пута играо без крила. Нарочито је лево било сметено пред капијом, да је две-три идеалне шансе оставило неискоришћеним.

Најбољи су били Ранојевић, Колњо, Томашевић, Станковић и Јакшић.

Југославија је потпуно задовољна. Играла је изврсно технички, само што је учинила грешку, играјући мање са Вирићем. Слабог места није било, ма да је Ђурић као и увек, показао своју несрећену игру. Пивковић и Б. Поповић су били најбољи у одбрани, док је трио ванредно комбинирао и доводио гол Сокола у велику опасност.

Једини гол игре је пао кривицом иначе изврсног Јакшића. Он је ваљда да неби дао лопти да иде у корну — излетео прилично далеко, одгурнуо лопту која је већ била на линији и то право на ноге црвеном играчу. Центар - шут овога и Љубурићу није било много тешко да упути лопту у напуштена врата.

Бл. С. Ракић.

НЕБИ БИЛО ПРАВО..

После недељног пораза, Обилић би имао да се опрости са првим разредом. Бар тако је до сада било, да последњи из првог разреда мења место са првим на другог разреда.

Међутим се то показало као врло рђава пракса. Сетимо се само како су прошли Јадран и Шумадија, два изванредна клуба, који су задавали доста посла и БСК-у и Југославији. Да их није задесила зла судбина, они би сигурно и данас постојали. Јер чим клуб оде у нижи разред, играчи почињу да се растурају по разним клу-

бовима и тако овом не остаје друго него да се растури.

Једно то, друго и сам број клубова у Београду је толико велики, да би престоница по угледу на Загреб могла имати бар 8 прворазредних момчади. Значи да ове године не само што ни један неби отишао у II разред, већ би требало још два друштва уванредити. Ако би то много изгледало, онда би се могло ове године само једно превести у први. Друге још једно, а после тек наставити стару праксу. Јер стварно, кад се мало боље посматра сама ствар, добиће се до закључка: да никако неби било право да због голдиференције или једног бода, скоро равноправно па чак и боље друштво буде толико понижево.

Ако се овај предлог неби усвојио, онда би најбоље било да се између последњег клуба првог разреда и првака другог разреда одиграју две утакмице. Наравно да би па чак овај начин добило у сваком случају једно правилно решење.

БАРЦЕЛОНА НИЈЕ ВИШЕ БАРЦЕЛОНА!

Како то гром и пакао? Шта значе горње речи?

Ствар је врло проста; ко пасуљ што рекли наши.

Једно од најславнијих друштава на свету, широм целе земаљске кугле позната шпанска ногометна момчад Ф. Ц. Барселона преживљује тешку кризу. Тај тим, који је задовољан и истерао буве из кожуха многим славним дружинама; који је највише допринео популаритету шпанског ногомета, није више ни сенка оне некадашње силне чете.

У овогодишњем првенству губи игру за игром и на званичној табlici заузима 9 (претпоследње) место!

Последњу игру је изгубила од Атлетика из Билбао са 1:5!

Какав је разлог тим неуспесима. Сасвим једноставно. Играчи су као и сви други људи. Они не могу бити stroj и функционисати целог свог живота у спорту. Тако је и са Пнером, Салитјем, Алкантаром, Санчом, Сагибарбом и осталим величинама, који сад нису ништа друго до звезде, које су нагло почеле губити сјај, да би на једном сасвим потамнеле. Ако Барселона мисли успешно да просперира, она мора обратити пажњу на подмладак, и то добар подмладак, који је најбоља гаранција за добру будућност.

Бл. С. Ракић.

Малери наших глумаца на позорници

... И КАТАСТРОФАЛНЕ РЕЧИ КОЈЕ СЕ НЕКАД ОМАКНУ

Цео живот глумаца је низ узбуђења, нервног трептања, страха, радости, патње и горчина. Они никад не могу да се успавају, учаме, падну у апатију, што се догађа чиновницима, који увек седе за истим столом, увек пред њима истоветна акта и монотони изглед кроз прозор.

У позоришту је вазда пуно живота, прича, разговора, шала. Један «малер», који се деси њиховом другу, предмет је разговора и задирицања.

Тако сад не остављају на миру г. Антонијевића. У «Девојачкој Клетви», пре неки дан, десило му се, да је заборавио да прилепи бркове, које је на одмору скинуо... Како се појавио, партнерка га пресретне шапатом: «А где су ти, Веде, бркови...» Он се трже, глумица се уплаши, сад ће паг да га удари, он заклопи уста и побегне иза кулиса.

Публика то није опазила.

Да један брк отпадне, то се често догађа... А пре рата, у даљој прошлости, десило се с брковима већи инцидент... Глумац је између чиновва скинуо бркове, и да би му били ближи, прилепио их на чело... У том звонце... зврр... Он полете на позорницу, а бркови на челу...

Глумицама опет често спадне витица. То се десило г-ђици Бошњак-ковић у једном националном комаду.

— Наједаред осетим ја нешто ми лакша глава, кад код мојих ногу лежи курјак... Срећом исте боје као њилим, а ја га гурнем ногом, па опет даље играм коло у «Коштани». Нико није спазио.

Врло је незгодна ситуација за глумце кад се заборави реквизита... Он треба неког да убије, а на столу нема револвера или ножа. Присебан глумац мора тада да импровизира неки монолог, да би изашао напоље, и одмах дрекне очајно иза кулиса «Револвер»...

А врло је смешно кад револвер не опали. Публика чека трагичан моменат, сви нерви напет, а глумац шкљоц... шкљоц... па ништа.

Трагичан тренутак претвори се у комичан и цела сцена пропадне.

Али за глумца нема већег малера, и то им је највећи страх, кад одоцне за премијеру.

Г. Марко Маринковић и сад прича са истим узбуђењем то осећање, кад се успавао за премијеру «Периферија»...

— Лето... а ја легао да се мало

одморим пред премијеру... Отворио сам прозор и читам новине... и не знам како сам заспао. У позоришту гледају на сат, пола осам, четврт до осам, скоро осам, а њега нема. Сви се узрујали: «Нешто му се морало десити». Како сад да јаве? Досети се г. Драгутиновић. Јавља телефоном «Славији»: «Нека један келнер отрчи у Светосавску улицу и зовне Маринковића, сви га чекају, сад ће представа да почне»... И г. Маринковић кроза сан чује један глас:

— Г. Маринковићу, устаните, ви имате премијеру. Он скаче као луд, погледа у сат... Осам и три минута...

— Ауто! избезумљено викне... Шофер, терај у позориште највећом брзином.

Шофер се трже, помисли да није овај луд...

И стигне г. Маринковић... А пред позориштем сви чекају... г. Предић, г. Исајловић, са опуштеним рукама, и лицем као у Сфинге, глумци... Он био луд пројурати покрај њих, улети у гардеробу... и стигне да се обуче...

Нико му није учинио никакав прекор, јер је он познат као педантно савестан и тачан глумац...

Али он никоме не жели, да то преживи, што је он осетио те вечери.

Био је зато награђен, јер је имао успеха у «Периферији».

Али то му се не би десило, да је ожењен... Јер би га онда женица пробудила...

Кажу, да је сад заљубљен... озбиљно.

За глумицу не може бити већег малера него кад јој спадну... (шапнућу вам на уво)... гађице... на бини...

То се десило једној глумици. И замислите, њен муж је седео у партеру. И кад је видео, како се гађице лагано спуштају, њему се сва коса дигла на глави, као оно на филму.

Прича се пре рата о једној великој талијанској оперској певачици, која је гостовала код нас у «Кавалерији Рустикана». Кад је певала највећу арију, њој спадне тај исти интимни део тоалете. Њу то није збунило, она их стресе с ногу, одгурну иза кулиса, и настави арију, као да ништа није ни било.

Г-ђици Текићевој спала је једном сукња, али она је брзо дигла...

Оперским певачима дешавају се други малери. Г. Турински је једном у «Севилском берберину» преско-

чно два такта. То се ретко догађа, и њему је то први пут било, јер мелодија се боље памти од текста. Спасио га је г. Сташа Бинички, који је дириговао. Чим је видео, да је прескочио два такта, зауставио је у моменту оркестар, прескочио та два такта, и ухватио онај, који је он сада певао.

Текст прави велике неприлике. Глумац некад стане, и не зна, апсолутно не зна, шта да каже даље, нарочито зна напамет улогу.

Г-ђи Хаџић то може да се деси, кад је фиксира г. Предић. Она се тада тремира и нишчење јој текст из главе.

Ту је ипак суфлер који спасава.

Балерине имају пуно невоља и страха. За балерину нема веће трагедије него да падне на позорници. Врло је опасан малер кад игра на врховима прстију, а нога јој поклецне или се извије и уштукне.

Пре рата се често догађало да пресне трико, сад је трико финији и нема те опасности... Али се догоди често, да се откопча јелече, и балерина не сме да губи такт и закочава га, него игра наге бисте.

Публика би, вероватно, волела, да се такви малери често догађају.

Они, који нису певачи, плаше се, кад имају да певају, да им се не отргне неки погрешан тон... То су стрешње г-ђице Наде Паранос, кад пева у «Риџокоси».

А права катастрофа за глумца је, кад му се омакне погрешна реч...

Глумци знају те опасне речи, јер су многи преживели с њима катастрофу, мењајући поједини слова... У те речи долази: «губица», «шпсати», «писаћу», «чипка», «курјаци», «мрднути» и т. д.

Све су те речи имале своју катастрофу на београдској позорници...

Сав овај страх глумаца није ништа, према оном највећем страху, који сви заједнички осећају... кад г. Предић држи говор о прослави глумаца.

Они се сви тренирају, као о својој премијери... Тада се промене улоге. Док су они увек глумци, а г. Предић критичар, сад је г. управник глумаца, а они критичари, и они сви дрхте, како ће он да изговори своју улогу, јер немају баш много вере у његов глумачки таленат, и кад он сврши, они сви одахну...

«Хвала Богу, ипак се добро свршило...»

Ето, то је највећи глумачки страх.

М—

Има двојакних ћуталица: једни ћуте из глупости, а други из мудрости; а обоје су паметни.

П р о л е њ е о б н а в љ а

природу и људе, али никако оштећене комаде рубља. Ко је од штете нешто научио и ко не жели да узалуд троши време, новац и муку, узима за прање свога скупоценога рубља само

Шихтов РАДИОН, чува рубље!

СПОРТИСТА

— Георгије Смирнов

У малом друштву својих интимних пријатеља, доктор права, чувени познавалац људских особина, изразио је жељу да се покаје због једне своје погрешке.

»Нисам никада био у таквом глумом положају као јуче«, — почео је он да прича. — »На вечери код банкара З, већ при крају, када су сви прешли из триперије у салон, упознао сам се са једним гостом, који се у свом сељачком оделу, ма да од скупоценог штофа, оригинално разликовао од општега изгледа наших модерних костима. Он је изгледао врло симпатичан човек од својих 35—40 година, али сувише скроман и ћутљив у нашем отменом друштву, где је он ушао сигурно по вољи домаћина, познатог особењака. Сељаци ми се допадају због своје природности, искрености и добре отворене душе, непоковане варшавским животом. Ја волим да гледам њих, када пакљиво прелазе преко улице са великим саобраћајем или када, са отвореним устима љубоштитљиво посматрају неку занимљиву рекламу, гурајући се и сметајући другим пролазницима... Волим у кафанама поред кригле пива да слушам њихове највише приче о сеоским догађајима или њихове смешне варошке утиске. Становници велике вароши већ су ми одавно досадили њихов живот и психологију знам као својих пет прстију: то су скоро сви криминални типови.

Зато нисам хтео да се растајем од овог новог познатика, за којег помислих да би био у стању да ме мало развесели и отишао сам са вечере заједно са њим. Ићи на спавање било ми је рано и ја сам згоднио сељачка да иде самном у једну најбољу кафану. На ћошку хтео сам већ да седнем у ауто, када он изненада узвикну: — »Не, не, — само не ауто: ја се никад не возим аутомобилима!« — и категорички се приближи кочијашима. Прво сам намеравао да оставим лудака самог, али, не знам зашто, покорно сам му се уз смех шофера. Био сам љут. Пар добрих коња брзо нас је возио сложено бијући ногама калдрму главне улице. »То је смешно, богами! Зашто се ви не возите аутом?.. То није страшно; сада се ни мала деца не плаше тога!« Запитах ја. Нисам могао претпоставити неки други узрок, него страх, јер какви могу бити принципи код сељачка? — »Па... знате: сви су тако заљубљени у новаторства па мора да буде најзад неко, који се томе противи, који се држи старинског мишљења; ја сам од ових људи, како да вам

кажем, један од ренегата те религије, којој је мода идол«, — одговори он. Затим дигнувши јаку свога капута настави: »Није све лепо, шта је модерно...

Зар вас не обухвата осећање правде, истините лепоте када видите пар једнаких племенитих коња у сјајној запрези, под мрежом, а позади њих — фијакер или саониче, на предњем седишту јунак кочијаш у униформи, као статуа, не мрдне се, и у његовим јаким рукама војнице као струне затегнуте. Коњи неће да стоје, у нестриљену бију предњим ногама камење; играју на једном месту своју протестну игру и некрне излећу од њихових великих потковица... Или четворо или шесторо коња? А „тројка“? Зар то није лепо? Да ли се може сравнити тркачки коњ са моторциклом. Не бих никада променио лепоу паметну животињу за бездушну досадну машину! Ех! пропада лепота војње, пропада лепота живота!« Ја сам ћутао, као неки глупак, био сам изненађен, нисам знао шта да одговарам овом маскираном сељачку (»проклето банкар то је он крив!« помислих у себи). Па, да... али потребе садашњег живота... удобност... брзина...» ишак пробам ја да се препирем. „Тхе... брзина!« Немарљиво прекиде ме он. »Никад никоме није потребно да се жури на онај свет; стићи ћемо тамо сви у своје време.. И нису то баш потребе, него опет мода са својственом глумошћу... Ви кажете... брзина!... Али зашто, и коме је, молим вас, потребна ова луда брзина?

Чиме ми испуњавамо наше време, које се добије помоћу саобраћајне брзине?

Нека се самоубице размрсају заједно са својим аутомобилима; њима је живот постао несносан (јер не умеју да живе) и они, побесне али од масти и досаде, — од резерва непотрошене енергије, траже нове слатке осећаје. То је психоз. ненормалност; тако њима и треба. Али зашто газити друге, зашто рескирати туђим животом? То је злочин, који треба да буде суђен, као намерно убиство!... Ево, гледајте овог господина, који нас је сада прстигао. Куд мислите, да се он тако жури у ово доба ноћи? — Кладим се тамо куд и ми. Жури се да пређе из аута за кафански сточић, да тугује тамо ово вече; па онда са брзином птице одлетеће кући на спавање, не знајући шта после да ради. Све је уређено тако, да буде најмање рада његовим мишићима и да најмање време остане на чистом, свежем ваздуху или на само са својим

мислима, којих оворо и нема, јер му је глава празна, као и сав његов живот.« Ко би могао да помисли да овај »сељак« може да буде тако нервозан и тако речит? Проклето банкар! Али како је варљива спољашност! И какав сам ја будала да сам поверовао! Међутим сам осећао да то није био одговор на моје питање, ту мора да буде нешто друго. И то сам се решио да дознам. Када смо седели у кафани и пили коњак с лимуном за напредак нашега коњарства, ја сам охрабрени пићем изненада рекао, гледајући познатанику у очи: Извините ме, али, чини ми се, да се прави узрок ваше несимпатије према аутомобилској војњи налази много дубље. Он је у вашој души, а није само у мозгу. Ви, сигурно патите од неких тужних усмелена о некој несрећи, која се десила... али, опростите ми за Бога, можда сам сувише неучтив, можда је по среди тајна?...» — »Није то тајна«, — тихо одговори он — »Ви имате право: то су теже усмелене, али ја ћу вам их испричати, пошто смо их већ додирнули... и то први пут вама можда зато што нисам толико пошито ни с ким овајкада. То се десило још пре рата« — поче он уздахнувши. — »Ја сам имао заручницу, једно дивно биће, другарицу из детињства. Били смо заљубљени једно у друго и били смо много срећни. То није била права, потпуна срећа, јер мислим да то још није срећа, да нас срећа чека тек у будућности. У осталом, на жалост, тако је увек: срећа се познаје, када је изгубимо, а несрећа тек када нас постигне... то је главна разлика између њих и то је главна трагедија нашега живота... Ми смо имали дрскости да се надамо да ништа неће сметати нашем уживању, да ништа неће да поквари нашу срећу, јер „љубав је јача од смрти“. Кажем вам, опасно је када је човек сувише срећан... Тада још нисам знао правити своје животне планове, — то јест искушавати Судбину. Сав наш живот, чак и живот наше будуће деце био је унапред одређен. „Ми ћемо имати два мушка и једно женско дете“ — кажем ја, али моја вереница стидљиво изјави жељу да буде наопако; онда смо се свађали, јер смо знали како ћемо се слатко љубити, када се будемо помирили... Срећни, јакни глумаци, којих има милион!... Виле наших родитеља налазиле су се у суседству. Једнога дана ми смо пратили гошћу до станице. И враћали смо се сами. Ја сам шофирао (био сам тада чувени спортиста), а она, не знам зашто седела је на задњем седишту. Јурили смо страшно брзином, јер журио сам се кући да дангубим. Телеграфски стубови су летели један за другим као ступци неког високог плота... Видим на

раскреници пресеца ми пут дугачак транспорт кола са сеном. Издалека почео сам да свирам (зар може поносни ауто да чека мизерна сељачка кола?) Баш пред мој долазак једна кола се зауставише а предња полако одоше: дакле имао сам слободан пролаз. Јурнуо сам кроз тај простор. Али... знате у нашим местима неки сељаци стегну кола са сеном, помоћу летве од јаког сувог дрвета (то је много zgodније и боље) тако да она лежи поврх сена дуж кола и често њен дугачак крај далеко стрчи позади мрдајући се горе и доле при покрету... Нисам га спазио; нисам га помислио на то већ сам пуном брзином прошао кроз тај пролаз... Нешто ми је прелетело над главом и мало ударило о ауто... Укочих полако, на се окренух... ја нисам више возио моју драгу вереницу, него леш без главе... Шта је било после — слабо се сећам... Да ли сам зауставио ауто... Побегло од њега. Ухватише ме негде у шуми. Био сам као луд. Дуго сам и тешко боловао па сам после оздравио, незнам због чега, — сигурно зато да бих патио од ових успомена, то ми је казна. Људи ми нису хтели судити, осудио ме Бог..."

И он је заћутао. „Како сам се преварио!“ — узвикнух ја... „Али ваше одело...“ — „Оно значи да ја живим у селу.“ — одговори он. — „А у време мојих ретких пословних долазака у варош нећу да мењам своје навике.“

Изашли смо на улицу. Била је дубока, тамна, тужна ноћ.

ТИ НЕ ЖАЛИ!

Ти не жали, што не питам за Те
Моје песме Теби поздрав носе,
Ја још љубим, али само тајно
Сваки прамен Твоје црне косе.

Не уздиши, што на усне моје
Твоје име пред светом не слеће
Али увек памти добро драги,
Да га разум заборавит' неће.

Ти не тугуј, што не гледам на Те
Што не следим стопе Твоји' ногу,
Једно само заборавит' немој
Да се ипак, за Те молим Богу.

Не јадикуй, што не питам за Те
Кад Ти моје песме поздрав носе,
Ја још љубим и љубит' ћу вечно
Сваки прамен Твоје црне косе.

Милица Стојановић — Влатковићева

Ваш сат биће стручно и на време оправљен а по солидној цени у радњи

М. Г. К А Р И Ћ А

Краља Милана 116. — Београд.

Филозофске шале

— Са немачког: А. Шиндлехер. —
Издавач Библиотеке „Судбина“, —
Београд.

Брак је само у једној тачки једнак рају: да се у њу змија налази, али само у тој тачки.

Калуђерите се нису очувале од искушења љубави стојом јаком вољом, већ у рашеткама: кроз јаку вољу лако је проћи, када би се само могло проћи кроз рашетке.

Једна жена можда толико верности да срећа, колико десет жена није у стану де одржи.

Код неке жене је све лажино, само не очи и — лажи.

Љубавница види у присном пријатељу свог љубавника, скоро увек њеног најгорег непријатеља — ако неможе у њему новог љубавника да нађе.

Жене остају увек исте: оне су променљиве.

Како су разумни људи често глупи, тако су и глупи људи често паметни.

Изаучавају се међусобно три недеље, воле се међусобно три месеца, свађају се три године, један другог три тридесет година — и деца почињу изнова.

Резигнација је јунаштво у паучама.

У погледу памћења код људи, има их двојаких: једни памте само добра дела, а други рђава, која им се учине.

Нико незна толико подлих ствари о нама самима, као ми лично; — и напротив, нико тако добро о нама не мисли, као ми сами.

Свако је своје среће ковач — само тада, када му Фортуна гази мех.

Ко трње сеје, петреба бос да иде.

Не треба „много“, да би били срећни. Штета што нам баш то „мало“ увек треба да би били срећни.

Људи хоће увек да буду прва љубав жене. Ми жене смо разумније. Ми хоћемо само као последња љубав једнога човека да будемо.

Проклетство конкуренције јесте што стално мора конкурсе да рађа.

Час задовољства је бољи но петдесет година службе.

Понекад верујемо да нам се срећа осмеђује, међутим она нас само смеђава.

Грешке једне жене често су драге, но све врлине човека.

Брже се даје богатоме, но што се сиромашу позајмљује.

Невоља учи молити, али и чешићевати.

Ако данас можеш лењствовати, не остављај за сутра. Ко зна да ли ћеш сутра за то имати времена.

Глава ти је судудаста, срце лудо, снага те издаје, дан ти је пун раздражења, ноћ је без сна. И све се то зове „срећна љубав.“

Тежак новац је понекад, преко ноћ девојку „олакшао“.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling ондулација за девојчице.

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

1

1. ДЕО.

У предграђу Шантили био је бал.

На политичком небу Француске беснила је бура, али млади свет, који себи није хтео да ускрати безазлена уживања, на исту није обраћао пажњу.

Још је у Тилеријама владао Луј XVI и поред њега господарила Марија Антоанета са својим заносним осмејком, још су се ређале сјајне свечаности једна за другом и од кавалера, у свилу и злато обучених, нико није ни слутно да ће из облака сишути уништавајућа муња.

Уживати живот, била је парола оних Парижана, који још нису били дотерали до просјачког штана због тешких дажбина краљевих министара финансија.

Притајена мржња осиротелог народа била је од стране двора исмејавана, а ако би се овде онде и јавила каква мала побуна, била је брзо оружаном силом угушена.

Весели свет, који је се био једног лепог вечера испунио у Воксалу, у гада опште познатом локалу за забаве у Шантилиу, није као и краљев двор обраћао пажњу на незадовољство нижих класа, које је се из дана у дан све јаче испољавало.

Данас је био бал париских праља и то је значило мали догађај.

Један пут у години хтеле су и младе лепе праље, које су у вароши на Сени чиниле нарочиту класу, да се до миле воље забављају.

На тим баловима, приређиваним у великим, богато украшеним салама за играње, играле су девојке, које су у редовне дане стајале уз корито и прале или поред даске за глачање рубља.

Ваздух је био испуњен веселошћу играчица а ове су биле на бал позвале скоро све своје јавне и тајне љубавнике.

Бал париских праља је био толико на гласу, да су се на њему врто често помешани међу веселим друштвом виђали и дворски кавалери.

И повед ове веселости младог света, на балу је ипак владала пристojност, јер су париске праље много полагале и поред искварености наравн дворског друштва, на свој лепи глас.

Била је се већ спустила ноћ, али су у банити до локала за играње већ били упаљени шарени лампиони и најразличитији парови зарумењених образа шетали су испод дрвета ради одмора.

Од прозора је допирао весело глас младости, која је се у сали забављала и разлегао се звук музике.

Даље иза дрвета простирао је се Париз, кога је покривало зарумењено небо као одсјај осветљених Тилерија, где је такође био бал.

Овде, у Воксалу, забављао је се млади, безазлени свет из народа, а у сјајним просторијама краљевог двора играли су менует блазирани дворски кавалери са својим дамама.

Када је бал праља био већ у велико у току, једна група људи је се била упутила кроз башту у салу.

То су били краљеви војници. Они су били добили кратко одсуство да би такође присуствовали на балу лепих праља.

«Сакр дие!» рекао је с осмејком на устима један од

војника, марцијалних бркова, смелог израза лица и ватреног погледа. Ово је весеље! Да опробамо да ли можемо наћи у сали место, с кога бисмо могли несметано да посматрамо игру!»

«Моћи ћемо», рекао је један из друштва. Мени није први пут да сам у Воксалу. Наредничке Лефебре, у оваквој прилици је теби место да будеш међу веселим женским светом, а не у касарској соби. Још си овде сигуран, да нећеш наћи ни на једног из краљеве швајцарске гарде, с којим ниси, као што је познато, баш у љубави!»

«Имам разлога да избегавам те налицкане мајмуне, који мисле као телесна краљева гарда да су нешто боље од нас. Плаћена дерлад, њима је стало до плате, која је два пута већа од наше, ма да и ми исто толико волимо краља као и они у дрвеним блузама, гуињао је Лефебр.

Другови су га разумели. Знали су да је се њихов наредник пре извесног времена побрио с једним из швајцарске гарде због тога што је овај напао једну лепу девојку, која је с корпом рубља журно ишла неком париским улицом.

Свакојачко да би се лепа праља рђаво провела, јер ју је Швајцарац већ био догурао до капије, да би је насилно пољубио, да јој није, на њен позив, Лефебр пришао у помоћ.

Овај је одмах разумео у чему је била ствар и као муња се створно између њих.

Ма да је био опорне нарави, Лефебр је ипак био човек, који се ни за тренутак није премислио, када је требало прићи у помоћ невиним страдалницима.

Он је Швајцарца, младог официра, просто шчепао за јаку од блузе и одгурнуо. Иначе се никако није мешао у љубавне ствари.

Ма да је се падао казни, у оном тренутку наредник Лефебр није мислио да ће га официр доставити за казну.

«Зар се, господине потпоручниче, не стидите да нападате слабу девојку?» Запитао је тада љутито Швајцарца. «За љубавницу тражите какву жену, њих има сјасет око касарне у Тилеријама!»

Опоменути официр је одмах познао кога има пред собом и бесан због опомене наредио је Лефебру да се уклони.

У томе је овај погледао у девојку, која је била зостављана и видео да је вредно да се покаже као бранитељ, чак и у случају да испусти казну.

Била је лепа! Као крупне трешње стајала су испод мало повијених обрва два прна ока. Два реда белних зуба сјјали су у малим руменим устима и у Лефебра је зантрало срце.

Само штета, што је девојка одмах зграбила корпу с рубљем, чим је се видела слободна, прошапутала неколико речи захвалности и побегла.

На улици није било људи, а Лефебр није видео да је се она зауставила на углу улице да гледа како ће се завршити спор између наредника и официра.

Настала је гужва.

Лефебру су непрестано биле у памети очи нападнуте девојке и бојаљљиве речи, с којима је се удаљила од места.

Млади официр је од наредника тражио да му пре-

да оружје и да пође с њим до прве страже. Наредник је врло добро знао шта је то значило.

На себе је био навукао велику одговорност, али не мислећи да се извини, поново је почео да вређа официра.

То је било и сувише за Швајцарца. Он је био од љутине ван себе и извукао је сабљу.

Лефебр је исто урадио и пре него што га је официр напао, избио је младом господину оружје из руке, пребио сабљу у комаде и бацно му пред ноге.

У том мучном часу њима је се приближавала стража.

Једна војничка патрола, чувши ларму, скренула је у исту улицу.

На позив официра војници су одмах пришли.

Наредник није имао куда, већ је се морао покорити већој сили. У осталом као војнику, дисциплина му је била у крви.

По наредби Швајцарца, који је ноћи патроле лажно представно догађај, Лефебр је морао поћи у стражару.

Тамо је био саслушан и упућен у затвор. Старешина није хтео да зна што је он бранио девојку, која је се часно пробијала кроз живот, од једног безобразног дерана, који је носио црвену блузу швајцарске гарде.

Од Лефебра је било одузето оружје и био је упућен у затвор — први пут у његовом животу. Уз то је при поласку добио ћупку од младог официра.

Када је изведен пред судију, овоме је у истини испричао догађај. Осуђен је био на четрнаестодневни строг затвор.

Имао је срећу да се за њега заузме његов капетан, који га је ценио као врло ваљаног војника, који је се само у овој прилици један пут заборавно у журби да одбрани лепу девојку.

Наредника је казна јако заболела, нарочито што је по издржаном затвору изгубио чин и враћен као редов.

И све, због очију лепе праље!

Жалео је да се освети младом Швајцарцу, Лафену, али је био довољно паметан да се уздржи у свом гњеву.

Опет је се на њега срећа осмехнула. После кратког времена, које је провео као прост војник, једног дана му је био повраћен чин. На томе су му сви другови честитали.

То је дакле био узрок што је Лефебр стално мрзео црвене блузе официра Швајцарске гарде.

Али другови његови нису знали да наредник Лефебр није могао између четири зида да заборави лепо лице непознате праље.

До тог догађаја он није марио за жене. Био је војник, веселио се у слободно време на свој начин, али ни једно лепо створење, није могло да освоји његово нешто хладно срце.

У себи је проклињао час, када је, после догађаја у Рејсеновој улици, изгубио раније спокојство.

О младом Швајцарцу више није ништа био чуо, нити га видео. Исто тако није дознао о лепој праљи, којој није знао имена.

Месецима је о њој распитивао, кријући од другова своје нерасположење.

Дуго је тумарао у крају, у коме су праље становале, али није нашао девојку, коју је био ослободио.

Лефебр је се био тврдо решио да дозна о њој. Ако не би имала љубавника, зашто би била према њему хладна када би јој се удварао?

Он је као млинарув син из Елзаса био ступио у војску. Није био више голобрадо момче, већ је имао пуних тридесет година. Ипак је важио као младић и другови су га често задиркивали што није имао стално љубавнице.

Сада нам је појмљиво зашто је Лефебр пристао да

посети оног вечера бал праља у Воксалу с неколицином другова.

Мислио је дакле паћи овде лепу девојку, која је се, Бог зна зашто, за све време крила?

Али је био толико паметан да сакрије своје мисли од другова.

Појава војника у препуној сали за играње није одмах запажена. Лефебр је за тренутак стајао као запањен.

До врага, ту је било лудог ђипања и веселог провођења! На балу су праље биле обучене у најлепше хаљине које су имале и изгледале врло лепе у белим хаљинама, шареним тракама искривене.

Несташне и ђаволасте, добацивале су шаљиве речи својим играчима.

Наредник је непрестано погледом тражио између девојака ону, која га је привлачила.

Како није нашао свог идола, то је седео с друговима у једном углу сале, одакле је се лепо могла гледати весела игра.

Убрзо су на њиховом столу стајали бокали с вином. Напијало је се у крајево здравље и у здравље лепих праља, а после тога није дуго потрајало па су један за другим Лефеброви другови ухватили игралице и почели витлати по сали као и остали парови.

Само је наредник мрзовољно седео на својој столици и испитујућим погледом посматрао играче и играчине.

Како није нашао девојку коју је тражио, то му цело вече и забава нису били пријатни.

У том времену баш у сали је ушла с друге стране мала група девојака. То су биле три веселе девојке, кокетно обучене, с белим каицима у коси и у белим хаљинама са шареним свиленим тракама.

Једна између њих, која је имала око двадесет година, била је веома лепа. Густа, тамне боје и коврцаста коса око чела, прве сјајне очи, а између румених усана бели као мрамор етних зуби чинили су је веома драгесном.

«Добро вече, Катарина! ослониле су је најближе играчине. «Добро си се решила да за који часак напустиш улицу Свете Ане? Где ти је љубавник?» задиркујући, питале су је познанице.

Катарина Хибшер имала је у улици Свете Ане добро развијену периферију рубља.

«Глуше сте ви», одговорила им је зловољно. «Ја немам љубавника и не требају ми докле се не јави какав ваљан човек. Тоанета и Русела, идите и забављајте се а ја ћу остати овде.»

Зловоља, која јој се на лицу огледала, поступно је ишчезла.

Наскоро су обе веселе девојке одведи њихови љубавници да играју, а Катарина је остала сама.

Замислило је гледала у парове, који су играли по такту музике.

Ветровити младићи јој се никако нису свиђали. Ма да су се многи удварали, ниједном није полазило за руком да освоји њено срце.

Али само — за кратко време. Врло често стојећи поред стола и вређујући лепо рубље у својој радњи у улици Свете Ане, помишљала је на непознатог наредника.

Може бити да је затворен, или стрељан, што је се противно старешини.

Помишљајући на то, да је могао бити на венцијским брдима стрељан, једна је се уздржала да гласно не заплаче.

Ианенада је Катарина била отргнута из непријатних мисли.

Пред њом је стајао млад кавалер у грађанском оделу, коме је она била пала у очи; дајући кроз своју златну лорњету. „Зашто не играш

дајући кроз своју златну лорњету. „Зашто не играш као твоје другарице. Права је штета да тако лепа девојка седи у углу!“

Катарина је уздрхтала. Где је чула још једном тај глас?

Занета, сетила је се! То је био Швајцарац официр, који ју је био нашао у улици Венсан. Лепа успомена!

Кавалер је изгледао да је био мало накресан, јер је подигравао несигурно мршавим ногама, које су боље изгледале у војничким него у грађанским панталонама.

Што је официр вечерас овде у Воксалу био и то без униформе, имало је разлога.

Швајцарцима је од скора било забрањено да у униформи посећују играчке нижих друштвених класа.

Да ли ју је он опет познао?

„Ја не играм, господине“, одговорила му је заједљиво Катарина. „Тражите себи другу!“

Преобучени официр је се подругљиво насмејао.

„Да те није љубавник изневерио, мала голубице? До врага, викнуо је: „где сам те раније видео? Ха, то је било — — —“

Гласно је се насмејао.

„Зар то није било у улици Венсан, где сам безобразном нареднику читао добру лекцију? Красна шала!“

„Мислим да је била лепша лекција, коју је он гама читао!“ одговорила је Катарина, која је одавно била на гласу са свог дугачког језика.

Нису је узалуд у њеном друштву звали Мадам Сан Жен.

Кавалер је на један пут пребледео од гњева.

„Ипак ми се ти свиђаш“, насмејао је се он и наметљиво јој се приближио. „Дај ми руку, и немој да се пренемажеш! Хајде да играмо! После ћемо отићи у мали кабинет иза сале, где нас неће нико узнемиравати!“

Катарина је, презриво погледала безобразног човека, одгурнула његову пружену руку.

„Ја нећу с вама играти, господине! Доста!“

„А зашто не?“ хтео је знати.

„Зато што ми не приличи са сваком будалом да играм!“

То је било и сувише, али је Катарина изустан реч не размисљајући.

„Враг један!“ викнуо је кавалер. „Где ти надувену шабу! Сада ћеш играти!“

Катарина је била устала и сва заруменела у лицу, покушала је да се руком брани. Али у том тренутку је млади кавалер на један пут осетио да га је неко остраг дохватио за јаку и у први мах је могао само да дрекне.

„Чекај, магарче, сад ћу те научити како се ваља понашати пред младом дамоме, чуо је се један од љутње дохтећи глас.

Сада су почели да падају ћушке и шамари и кавалер је нашао за поаметно, да се одмах изгуби. Около стојећи су се гласно смејали.

„Тако му и треба, мадам Сан Жен, томе магарцу! Ми смо честите девојке и умето бранити своју част!“

Катарина је остала стојећи код свог стола и брисала руком пребледло лице.

У том тренутку, је погледала у човека, који ју је одбранио од наметљивца и њено лепо лице је се заруменило.

Прилично збуњен, али и радостан, пред њом је стајао Лефебр.

Он је мало пре спазио девојку, коју је одавно тражио и журно пробијајући се кроз играче упутио се к њој, да му опет не би умукла.

Али шта је то било? С ким је она говорила? На лицани младић му је изгледао познат!

Али није дуго размисљао, видео је како Катарина безобразног господина од себе одбијала, приближио се и чуо његове последње речи.

Ту није било више времена за размисљање. Могао је бити још једном одведен у затвор, или одмах стрељан — све једно он зграби насртљивца и одгурну у саду.

Сада је тражио речи, да изрази своје осећаје, али није успео. Као какав будаласт младић је стајао пред њом.

Катарина је се за тренутак замислила, а за тим му пружила руку и погледала га.

„Ја вам захваљујем, наредниче!“ рекла је. „О, како се радујем што нисте погубљени због — та, ви већ знате!“

Лефебр је најпосле проговорио. Стегао је јаче него што је уобичајено меку Катаринину руку, а на лицу му се указала радост.

„Ви се, госпођице радујете што ме опет видите? А колико се ја радујем! Боже мој колико сам времена пробавио тражећи вас. Чак и у затвору сам једнако мислио, ко ће бити моја лепа непозната девојка!“

„Ви сте били у затвору, наредниче?“ запитала је Катарина уплашено.

„Нисам много патио!“ рекао је Лефебр. „Наскоро су ме пустили и за неколико недеља ми скинули зvezдице, али као што видите, ја их опет носим. Ја сам добар војник и то зна мој капетан! Али од куда да поново навије мајмун, црвена блуза и то баш овде у Воксалу?“

Нешто љубоморе било је у његовим речима.

„Ја сам овде дошла са мојим другарицама и савим случајно је он пришао“, одговорила је брзо Катарина. „Ви ми верујете, наредниче?“

Нежно га је она погледала.

„Ја вам верујем, госпођице“, рекао је Лефебр не кријући своју радост. „Да је било нешто друго, бога ми — поломно би младићу кости, ма ме одмах уансили или стрељали!“

„Зар можете бити тако страشان човек?“ зашита да је осмејкујући се, Катарина.

„Због вас увек!“ одговорио је Лефебр одлучно.

Затим је Катарину по војнички поздравно као краља или свог капетана.

„Наредник Лефебр из регименте ди Плеси.“

„Ја сам Катарина Хибнер, сопственица перонице рубља у улици Свете Ане, одговорила је краља.“

„Мило ми је, госпођице — али зар није мало пре неко рекао: тамо за столом, она лепа — опростите, госпођице — јесте Мадам Сан Жен?“

„Тако је, наредниче!“ смејући се одговорила је Катарина. „Тако ме зову у улици Свете Ане; јер по мишљењу мојих пријатеља имам доста дугачак језик! ви ћете ми опростити што сам вам одмах то створено признала.“

„Онда ми лично једно на друго!“ рекао је у шали Лефебр. „И ја имам добар језик, ма да није тако слаткоречив као у мадам Сан Жен! Пардон, госпођице!“

Њихов разговор су околостојећи пропрагали гласним смехом, што је Катарину мало постидело. За тим је Лефебр наставио:

— Наставиће се —

ЧЕСТИ СЛУЧАЈЕВИ

оболела од напеба имају се свести и на довољну негу тела. Јакe мишице, одржи живици свакодневним неговањем тела најбоља су одбрана. И код кивавице, промуклости, вртобоље, кашља, грипа, код разних нервних и реуматичних болова Фелеров је Елзафлуид већ 32 године употребљен споља и изнутра добар пријатељ у лошим данима. Добија се спуда, боца на покус 6 дин., двострука 9 дин. Ако га нема, поручите поштом изравно бар за 62 дин. код љекарника FELLER, STUBICA DONJA, ELSATRG 372. — HRVATSKA, а као терајуће средство; Елзафлуид, 6 кутија 12 динара.

Како треба да се обуче господин ?

»У Београду су најелегантнији и најексцентричнији кројачки радници, трговачки помоћници и студенти...« изјављују г.г. Сударевић и Савковић, арбитри мушке моде.

Кад уђете у велики кројачки салон г.г. Сударевића и Савковића одмах видите шта се носи. Овуда унаоколо већ готова одела, више светле боје, грао, грао зелено, голубије... Један младалачки грао сако већ је готов, само неће га носити младић, већ господин од 55 година.

Онај други сако исто тако светло-беж, за господина од 48 година.

— Београђани су врло ексцентрични у моди, изјављује г. Сударевић. Нема више загаситих старачких боја, већ све веселе, насмејане боје.

— Која је боја најмодернија за мушка одела?

— Голубије плава боја највише се носи. Она се појавила још прошле године, али ове тако се много носи, и неочекивано је дошла, да нисмо спремили плаву дугмад. У свима бојама осећа се плавичасти тон. Грао има једну нијансу плавкасту, а кат-

кад зеленкасту, у бежу има браон тонова, и светло беж је модерно. Са једним оделом голубије боје и машна је плава, и шешир у грао плавом тону, такве и ципеле... А марамица у цепу је бела.

— А какви су дезени на мушком штофу?

Г. Савковић донесе неколико комада штофа.

— Најмодернији су штофови са другима. На штофу »химелблау« виђају се танке беле пруге. Има штофова са дезеном цик-цак, а виђају се и каро штофови, све у истом тону.

Ваши је стајао готов један сако од бледо грао штофа са каро дезеном у истом тону.

— Има ли каквих промена на иберцигеру?

— Иберцигер је најмодернији грао објашњава г. Сударевић, и уопште за врскапуте се употребљавају светле

боје. Једна новина на њему то је сомотска јака, у истом тону, мало загаситија, широки ревери, али се дугмад не виде, већ су покривена »шоблајсном«, а позади има шлиц.

— Јесу ли се изменила вечерња одела?

— Париз лансира беле свилене ревере, па фраку, али то неће прихватати публика, исто као кратке панталоне. Непрактично је, јер се бела боја брзо прља. Ми нисмо у Београду правили никоме фрак са белим реверима, али смо правили прелуке за фрак бледо грао, уместо белих и крем. То је већ практичније. Ревери на фраку врло су широки и извучени.

— Носи ли се још увек маренго?

— Маренго је поподневно одело и за посете, само је и маренго штоф постао светлији и прелази мало у грао. Грао и плавичасти тонови свуда се осећају.

Каква је модерна силуета мушараца?

Најновија силуета мушараца мора да има облик римског пет, рамена широка, а доле уже фигуре. Са оксфордским панталонама силуета је била доле шира, а рамена узана. То више није модерно. Сад се нарочито истичу рамена. Она су права и оштра, под правим углом, и широка. У струку сако је мало пришијен, а заокочава се на три дугмета, а прслук је на два реда дугмади. Панталоне имају ширину у пречнику 25 сантиметара.

Који су младићи у Београду најелегантнији?

— Најелегантније и најексцентричније облаче се кројачки радници, трговачки помоћници и студенти.

Кројачки радник одмах шије себи оно што је најмодерније, а и трговачки помоћници прате моду, као и студенти. Омладина воли ексцентричност. А највише шију одела нижењери и банкарски чиновници. Они не иду у крајност моде, али воле лепо и елегантно одело. Глумци се солидно облаче, нису ни они ексцентрични, јер воле да имају одело и за позорницу и улицу. Професори најмање полажу на одело. (Али, ипак, кад

Осмогодишњи синчић г. Сударевића већ показује музички таленат.

Млади и талентовани баритониста, г. Јован Стефановић — Курсула, који одлази на студије у Милано, приредио је 21. ов. м. у свечаној дворани Новог Универзитета веома успео концерт на коме је био бурно поздрављен од београдске омладине и љубитеља песме и музике који су у великом броју посетили овај занета редак концерт.

Циганска мала у Марсељу.

цију код г.г. Сударевића и Савковића, они их тако удесе, да су врло елегантни).

Г. Сударевић је познат, не само као арбитер мушке моде у Београду, већ и као музичар и композитор. Он је имао да бира две каријере, или да постане славни кројач или музичар.

Он је постао уметник кројач и аматер музичар, али то доказује, да је кројачка вештина уметност. Велики париски кројач Поаре је сликар. Он приређује у свом салону своје сликарске изложбе, а наш г. Сударевић компоује, и на грамофону се певају две његове песме: »Мерима« и »Где си моја косо врана«.

Као млад кројачки радник, он је учио музику, клавир, виолину, чело, флауту и музичку хармонију. Композовао је хорске песме, дуете, соло, и има целу литургију, која се певала у Шанцу.

У Шанцу је био хоровађа певачког друштва и давао је часове из виолине. И сада, у слободним часовима, увек свира и пева, јер је певао дуго у хору београдске опере. Његов музички таленат наследила су и његова деца. Синчић му свира у осмој го-

Једна улица у Марсељу.

дини на виолини, а његова кћи је ученица музичке школе, где школује глас и спрема се за концертну певачицу и пијанисткињу. На концерту г. Јована Стефановића Курсуле публи-

»МИС ЈУДЕЈА«
Софија Опдак изабрана је на конкурс лепоте у Варшави за јеврејску краљицу лепоте.

ка је чула пријатно певање г-ђице Сударевић.

Видите, да ми ништа не заостајемо иза Париза, имамо и ми велике кројаче и у исто време уметнике.

ЕГЗОТИЧНА ШПАНСКА ИГРАЧИЦА

Слика шпанске играчице Херере, рад сликарке Тамаре Лемпик.

СЕЋАЊЕ

Јоште јурим, јурим слепо и без свести
 К'о безумник какав по доле маглана
 И очајне стискам грчевито пести
 Своју рану свежу што никад не вене...

А студени ветар жалостиво цвили
 С јауком измешан замрзнутих грана,
 Док паперје мени невидљиво мили
 Са оловног неба и незнатних страна.

Тад ми душа кружи над празним животом
 — Док у мени кличе једна чежња лана —
 И Веру сам тада срањив'о са скотом
 Из ког јад избија и подмуклост јака...

Ал' над из свег грла неки курјак стари
 Крик језиви, страшан по ноћи развија,
 Жива љубав тад ми мртво срце заре
 И кроз душу моју благост неку лије:

Јер тада сам, драга, у ту зиму јаку,
 С грозничавом страсти стискао ти груди
 И тада сам, мила, моју љубав млаку
 Испољио теби, цоптећ' сав од жуди...

Али одмах затим ти незнано оде...
 Јад истински, дубок никад не задрема;
 И сад чувши крике што по ноћи броде
 Моје оно плаче, али сузе нема...

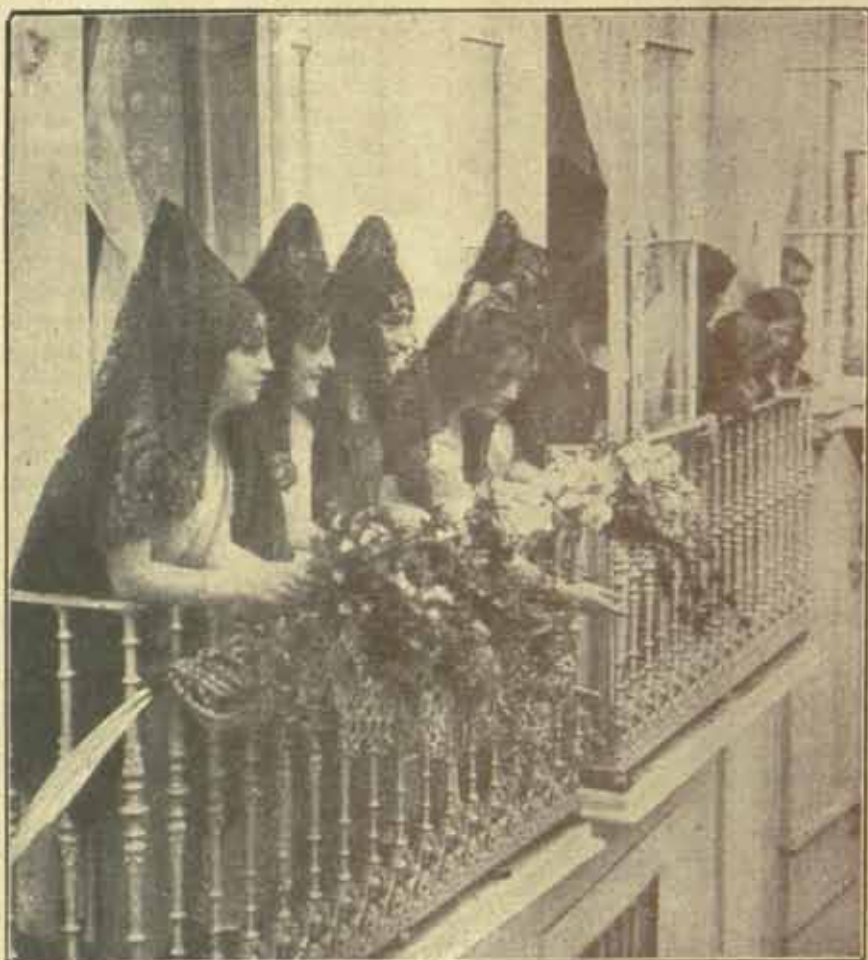
И ја јурим, јурим слепо и без свести
 К'о безумник какав по доле маглана
 И очајно стискам грчевито пести
 Своју рану свежу што никад не вене...
 Крагујевац, 1928. год.

Предраг Николић.

Едуард Нугент и Дуглас Фербанкс-млађи у једном новом филму.

У Севиљи Велике Недеље

Лепе севиљске даме са мантиљама чекају процесију да баце цвеће.

Изађите у Севиљу на улицу Велике Недеље. Нигде није религиозна свечаност те тужне недеље тако лепа као у том шпанском граду... Частавих пет дана цео град ооузет је неким мистичним осећањем, а за то време нема других забава до религиозних.

Са стотину километара даљине долази свет у Севиљу те сграсне недеље... Севиља је најлепша андалуска варош, и на неколико чедела раније чују се разговори лепих шпанолских дама.

— Ви ћете ићи у Севиљу? И сеноре и сенорите спремају своје дуге чешљеве у облик лепеза, који су некад права ремек деда од кости, и црне мантиље, које се носе само те Велике Недеље... То је једна традиција, коју побожно чува и поштује шпански народ. Па од каквих су тек чипака те мантиље, рађене руком, можда још пре сто година, и са мајке прелазиле су у наслеђе кћери, и чувале се по неколико генерација као нека реликвија у кући...

Тако украшене, са тим пирами-

далним украсима, оне довршавају своју тоалету парфемом... Андалускиња воли парфем од руже и каранфила, који добија из њене баште... Чувен је ружин парфем и каранфилов у Андалузији...

Већ су улице у Севиљи пуне света. На прозорима стоје саксије са цвећем и капљице воде падају на мантиље. А на тротоару гура се један човек с качкетом и виче: »Вода«. На леђима му стоји суд с водом и он пуни прљаве чаше пролазницима, који се оимају за воду кад је топло.

Ипак се све стишава, а опет свеличи на вашар, неки религиозни вашар, какви се не виђају нигде у Европи, сем у Шпанији.

Нико није тужан, како би требао да буде. Лепе Шпањолке се смеју и свуда на улици младост и сјајни погледи.

Андалузањин је весео и оптимиста, увек је насмејан и здрав, јер је свуда сунце, а он воли да се сунча... Али је побожан и дрхти и клечи пред Богородицом, и дубоко се кла-

ња у цркви, јер је захвалио Богу што му је створио тако лак живот. Он воли религију као радост живота и побожну представу... И кроз ту побожну радост Севиља живи недељу дана.

Продавци воде, цигарета и палидрваца, и колачари, гурају се и продају своју робу, сву прашљиву.

Све се гура, виче, трчи, и најзад сви застану као укопани кад се појави Богородица од злата... Та-

Средњевековна шпанска процесија

И ако је Велика Недеља, Шпањолке су ипак веселе

Нојеаа запрета. — Десно: амерички војни пилоти под маск.ма.

да шапућу молитве у себи, а како прође та процесија опет настане дрека и ларма.

Али сву ту ларму надвикују продавци вовина и карамела.

Покрај дама у мантиљама шетају лепа Шпаньолци, врло елегантни, утегнути, с великим шеширима, у плитким лакованим ципелама, у црном, белом, љубичастом или црвеном оделу, и са штапом на коме се прелива сребрна јабука. Сви облаче тих дана национално одело, студенти, официри у пензији, чиновници, банатлије.

Има печега средњевековног у тим шпанским процесијама на Велику недељу и странца подиђе језа кад види оне свештеничке редове са белом кукуљицама, као у доба инквизиције. За веселог Андалузањина то није страшно и он уме лепо да се забавља те тужне Страсне Недеље.

Новац је као жеж: лакше га је дохватити, него га чврсто држати.

Свадбени дан је често граница између бајке и истине.

Наследница Џозефине Бекер ОСМОГОДИШЊА ЕСТЕР ЛИТЛ

У Мулен-Ружу, у Паризу, сензацију прави сада мала црна звезда Естер Литл, која је доведена из Америке. Као што је некад Џозефина привлачила пажњу у Паризу, тако исто љубитељи нових атракција журе у Мулен-Руж да гледају малу Цркињу.

Она није чиста Цркиња, већ Креолка, са мешавином индијске, па чак и германске крви. Родила се у Чикагу. Једнога дана г. Болтон, директор једне деце балетске школе, шетао је по предграђу Чикага, где увек има интересантности, и тражио да види неко дете, које би могло бити за његову школу.

Тако је пронашао у једној улици малу Естер Литл, која је играла и певала, чудним танким гласићем, али враголастим. Болтон је одмах замолио родитеље да допусте да он узме у своју школу ту девојчицу. Убрзо је она почела да напредује, јер у самој њеној раси, наслеђен је ритам прички, појачан још индијском крви. Није се дуго мучно с њом, нити морао дуго да је учи, већ само да спонтано повеже њене гестове. После шест месеца мала Литл дебитира у ревији Опера — чарлстон. У једном великом музичком у Чикагу. Она је створила нов жанр

американске народне и живописне игре, које су се необично свиделе публици. Кад је почела било кој је пет година. После три године долази у Европу и сад има једну од најзанимљивијих тачака у Мулен-Ружу. У костиму од шљокица, под светлошћу рефлектора, она личи на неки инсект. Док игра, она и пева, и њен ритам тела прати песму. То су народне американске песме озбиљне и гаменске.

Наједаред песма умукне, она се затресе, као да се уплаши или осети неки бол, и почне да игра. Толико је лака у игри, да изгледа да њој ноге нису потребне да иде, јер она лети.

А кад сврши игру иде у своју гардеробу и игра се са луткама. И у томе је шарм мале црне звезде, што је увек детињаста.

Наследница Џозефине Бекер

Зелено јести, строго забрањују лекари, а болни међутим ипак трају грвау.

Љубитељи 'Недељних Илустрација'

Г-ца Вука Цоловић — Кладово.

Риста Алексић — Ћуприја
на Маскен балу.

Г-ца Лела Ћирковић — Београд.

Г-ђа и Г. Љубомир Гаврилов срески
подначелник — Бачка Топола

Годишња Скупштина Занатлијског Еснафа у Царевом Селу одржана
27. марта 1929. год. у Хотел „Брегалница“.

Све што се о човеку може рећи добро, увек се чува за — посмртни говор.

Буди велики, буди мали, буди наметан, буди луд, никада свету нећеш угодити; остави о тога људе, нека мирно псују, рамена дижу, нос чачкају, и помисли увек при том: било газди било момку — вама је тешко угодити.

Увек отвори уши, затвори уста, те туђе — глупости неће изаћи из тебе а твоје код других отићи неће.

У прошлом броју „Нед. Илустрација“ на 30. стр. изашла је слика Штитарске омпладине у комаду „Зулумџар“, али је испод ње погрешно било означено да је то Штипска омпладина.

Г-ца Ленка Јаковљевић и г. Б. Живковић на забави Академског Дилетант. Позоришта у Крагујевцу.

Наш сарадник, Сава К. Поповић, играо је ове зиме за филм у Берлину. Има лепих изгледа на сјајну каријеру.

Џин Артур и Дорис Хил пробају шешире који су се носили око 1900 год.

Павиљон металске индустрије на великој свепољској изложби у Познању.

Г-ђа Лики Димики — Калмић, концертна певачица, која је завршила своје музичке студије у иностранству. Њен се концерт у Београду нестрпљиво очекује 11. маја.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопљанска 18. II. спрат.
Телефон број 36-91. — ПОЈЕДИНИ: БРОЈ ДИНАРА 3.—

ПРЕТПЛАТА

За нашу земљу годишње 140 дина., полугодишње 70 дина.
За иностранство годишње 200 дина., полугодишње 100 дина.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 7.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

ДОБРА УСЛУГА ПРЕСТОНИЦИ

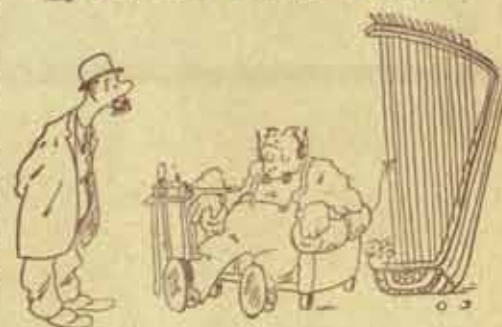
Овдашње пријатељско друштво је учинило прилично доста за углед београдског лоптања.

Њему је најиме пошло за руком да савлада «Мајстора са мора» на његовом терену. А позната је ствар да Хајдук тамо губи ретко и да је скоро сваком заврнуо шију. Соко је био толико бољи, да је скоро могао бити још већи.

Истина, тући садањег Хајдука, не значи извести неко ремек-дело, јер у његовој чети нема толико славних имена — али је он још увек у стању да се бори не само допаљиво, већ и да дрма мрежом. Његов реорганизовани тим постаје све хомогенији.

Одбацујући све на страну, Соколу треба ипак честитати, што је у туђини, часно заступао овдашње лоптање.

Б. С. Р.

При снимању филма са звучним ефектима није сада више довољно само ударати, већ ударци се морају и чути!

Недељне Шпешрације

Лепотица са Јадрана.
Сплићанка гда Ани Петраело.

Најновији снимак Зона Гилберта.

У ОВОМ БРОЈУ ПОЧИЊЕ ИЗЛАЗИТИ НОВ
ИНТЕРЕСАНТАН РОМАН

МАДАМ САН ЖЕН

ОД В. РАВЕНА.

Норма Ширер са својим хртом.

Вилма Банки, једна од најфотогенич-
нијих филмских глумица Америке.

неделюне
Щецшрације

Бр. 19

Дин. 3

Христос
Васкрес!

СМРТ НАРОДНОГ ХЕРОЈА

Победник са Једрена, Црног Врха, Цера и Доброг Поља, Војвода Степа Степановић умро је у Чачку 27. априла у 74 години и сахрањен 30. апр. уз највише војничке почести и дубоко ожаљен од целог нашег народа.

Г. Палавичини о нашој расној лепоти

„НАШ МУШКАРАЦ ЈЕ ЛЕПШИ ОД ЖЕНЕ“.

У свом светлом, пространом атељеу, са косим стакленим кровом, окружен оним интимним бићима од мермера, камена и гипса, којима је он давао душу, меканост и осећајност епидерме, г. Палавичини даје последње потезе својој статуи „Пубертет“, коју ће да пошаље на барселонску изложбу. И он сам, сав је посут мермерним прахом, белих трепавица, али сав занесен својим

творевинама, оном малом „Косачицом“, која снажно стаје после заморног рада, а на глави носи венчић од пшенице и подрхтава сваки њен мускул, који је треперио целог дана на јулском сунцу.

За уметника, сва та бића од камена, пуна су живота, осећања, и кад уметник успе, да у обичном посматрачу пробуди та иста осећања, онда је његово дело успело. Те

статуе, тако хладне на први поглед, чисто успаване, гледају вас, сањају, саопштавају своје мисли... Чисто човек помисли, као стари Египћани, да се душа скривала у та мермерна и бронзана бића. Она мати, што свира на харфи, а око ње окупљена деца, прича о болу оних, који су изгубили своју маму, али у сећању увек су мелодије, које је она изводила својим прстима. Тако је дирљива та скулптура г. Палавичинија на гробу Коњевићке.

Један час маестро оставља длото, али наставља да говори о лепоти тела и култу старих Грка.

— Људство је прошло кроз многе трагедије, продубило се, драматизовало, и услед те компликованости идеал грчке лепоте се изгубио, остао је у традицији, а Римани су га баштинили. Грчка лепота је култ, модерна — нерв. Зато се данашњи појам лепоте разликује од класичног.

Словени нису створили свој идеал лепоте. Код Руса се у уметности осећа фантастичност, декоративност, шаренило, смисао за арабеску... Руси нису дошли до изражаја у скулптури.

У готској уметности највише је изражаја имао Вајт Вајтштос, мешавина Немца и Пољака. Далмација је дала неколико скулптора у добу ренесанса, Лаурана, Ђована Далмата.

И наш народ није у уметности створио свој идеал.

Шта мислите о лепоти наше расе?

— Сви европски научници мишљења су да је најлепши на свету српски — динарски тип, зато што су горштаци.

Код Срба је лепши мушкарац од жене. То не значи, да жена није лепа, већ се њена лепота није неговала. За време ропства мушкарац је бежао у планину, с пушком у руци, водио је спортски живот, док је жена била подјармљена тешким домаћим пословима. И данас код Пригораца, жена ради теже послове, и то јој убија лепоту. Мушкарац има мушкост на лицу, висину и пропорцију. Наша жена има будућност, да постане најлепша жена на свету. Само је потребно да воли уметност, јер се уметност реваншира, даје лепоте њеном лицу, телу, органу. Мушкарна жена увек има лепу боју гласа, она се труди да се лепо изражава и лепо интонира.

Лепота српске жене састоји се у њеној конструкцији, а неки детаљи, као руке и ноге, запуштени су мало. То није ни чудо. Њена прабаба и баба радиле су грубе послове и нису маникирале и педикирале своје руке и ноге, а штогод се жена буде више неговала и њен тип биће лепши.

Замишљени дечак г. Пăвличинија.

Само је штета што журнари диктују те сувише мршаве линије. Београђанке би требало да имају мало више облика и да се не поводе за модом, већ свака да ствара свој индивидуални тон. Мушкарац треба да има лепа рамена, а код жена ширина рамена треба да одговара ширини кукова. То је најбоља пропорција.

Свакој жени потребно је мало ритмике, да би мишићи добили еластичност. Само треба избегавати оне сувишне вежбе, које потенцирају мишиће. Зато су код балерина увек јако развијене мускуле ногу.

Ако је жена по природи снажна, лепота, не треба да мршави и деформише дијетом своје тело. Нека култивира само своју лепоту, и нека таква остане.

У класичној скулптури жене су биле снажне. Онда су најлепше жене сматрале за част да буду модели великих уметника. За време ренесанса све мадоне које су створили највећи сликари, биле су њихове љубавнице. Сликари Ђордоне умро је од љубави за својим моделом.

— А како се вама свиђа тело Цезефине Бекер?

— Она је доста мршава, али је еластична, пропорционална, и савршен тип примитивке, што показују њене дуге руке.

Сутон се већ спуштао у атеље, а маестро има још да ради. Он ту проводи цело после подне. Једна ученица његова радила је једну фигуру.

Румунска краљица Марија посетила је са својим братом инфантом Дон Алфонзом, и својом ћерком принцезом Илеаном, — у пилотском дресу, — аеродром у Севиљи.

Баптиста Сфорција од Франческа Лаура у ренесансу.

— Жене се слабо интересују за скулптуру, али у будућности оне ће поклањати више пажње тој уметности.

— А има ли у Београду љубитеља уметности?

— Браћа Вучо се необично интересују за уметност.

Скулптура „Замишљени дечак“ својина је г. Милана Вучо, а „Дон Кихот“ г. Александра Вучо.

Директор Ганца г. Фоти воли уметност. Чувен је колекционер г. Воја Вељковић, а за сликарство се занима г. Влада Рибникар и г-ђа Лела Гавриловић.

Из атеље-а префосмо у уметничке салоне г. Пăвличинија.

У сваком куту се осећа уметност. Све необично као на филму. Степе-

нице из салона, које воде на спрат, као на галерију, терасе свуда унаоколо, више и ниже, прозори велики као на верандама, са пенастим завесама, немарни диван и свод иза кога се пружа друго одељење, као још интимнији и скривенији део салона, где се разговара са неком уметничком сликом наших сликара, која је ту нашла тако угодно место и угодно светлост.

Један гласић викну: — Тата...

И на степеницама се појави слатки мушкарчић, жива и несташна скулптура г. Пăвличинија.

Мир — Јам.

Јаук Босне — предратни рад г. Пăвличинија.

Из београдских албума

Вела Нигринова, наша велика трагеткиња

Г. Гинић за време рата.

Г. Љуба Станојевић у доба највећег свога триумфа на позорници.

D'ORA

Ова д'Ора у Паризу, која лепе жене тако лепо фотографише, заиста је још нешто више него добар фотограф, она је духовита и добра душа. И храбра је. Ко је као д'Ора имао да издржи борбу, против свих оних великих и малих недаћа, као што су: несташица у сталовима, конкуренција и свих других неприлика, а при том је осетљив, тај мора имати поштовања према овој нежној жени, која је све то претурила преко главе, отварајући у Паризу свој атеље пре неколико година. За њу би се смело рећи, да је савршено спремна, али бако она реч »спремна« не подноси, потражићемо другу узречницу. Ја бих рекла: Она је геније доброг укуса.

Добар укус је фундамент, а уједно и тајна њене уметности. Има песника који својим дубоким и проницљивим погледом читају душу човечију. Д'Ора се у ово не упушта; она се онако сувише добро разуме у људске душе. Зато д'Ора радије посматра хаљину једне жене и одмах проналази начин, на који би се истакла њена лепота; она посматра игру очију, покрете рамена, држање руку, које су за извесну жену симбол њеног бића — па тек онда фотографише. А жена уображава, да ју је Господ такву лепцу створио. А и не помисли да то није био господ Бог, већ д'Ора.

Наравно, д'Ора снима и људе, али они морају бити већ сасвим нешто екстра. — пре свега морају бити уметници. На пример, јапански сликар

Г. Добрица Мипутиновић.

Фужита са својом мајком је идеалан модел. Исто тако радо снима играче, певаче, песнике. Није њен циљ да створи само добру слику, већ да открије лепоту или карактер, што је код већине људи нашег доба врло тешка ствар. Лепота не лежи у сваком, а карактер — ако се карактер тражи — он се обично крије.

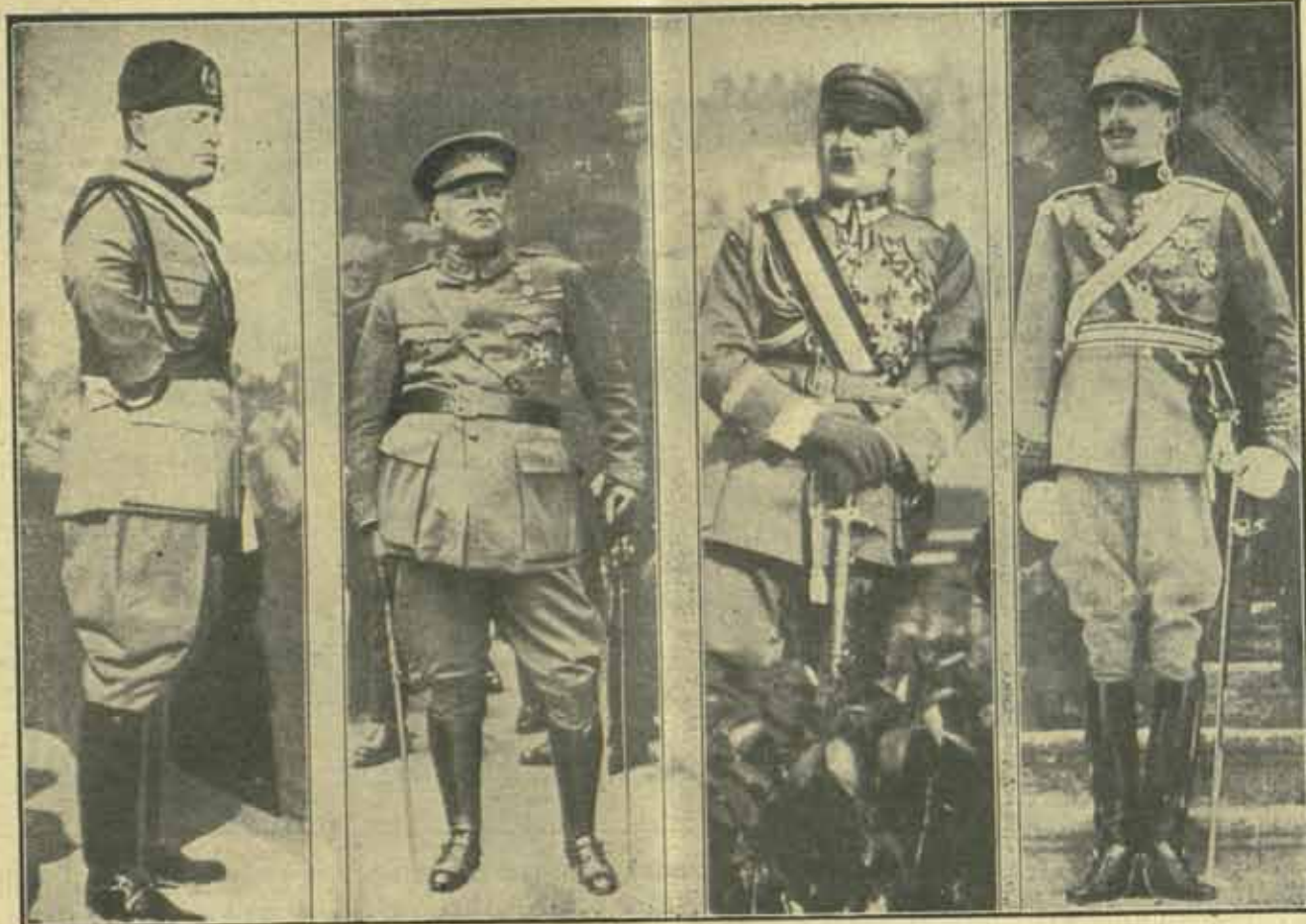
Д'Орина техника је зачуђавајућа. Материја се тешко слика, а за фотографисање је потребна предходна студија. Д'Ора са похвалом прича о свом првом учитељу, фотографу Николи Першајду; док су други њени учитељи били, све сликарске величи-

Г. Иво Војновић.

не по музејима. Студирајући њихове радове она се усавршавала. Непојмљиво је да ова мала, нежна жена, која ради дневно дванаест часова, налази времена за посећивање музеја, позоришта, друштва, па чак и да чита.

А кад се већ једном деси, да немашта да ради, она брзо отпутује у Штајерску, где има лепу малу кућицу; или за промену фотографише псе. То она радо чини и тврди да су пси боља створења од људи. Ова д'Ора је заиста чудновато-комплицирана природа. Најбоље би је човек упознао када би се једном хтела снимити у огледалу. Али она то неће.

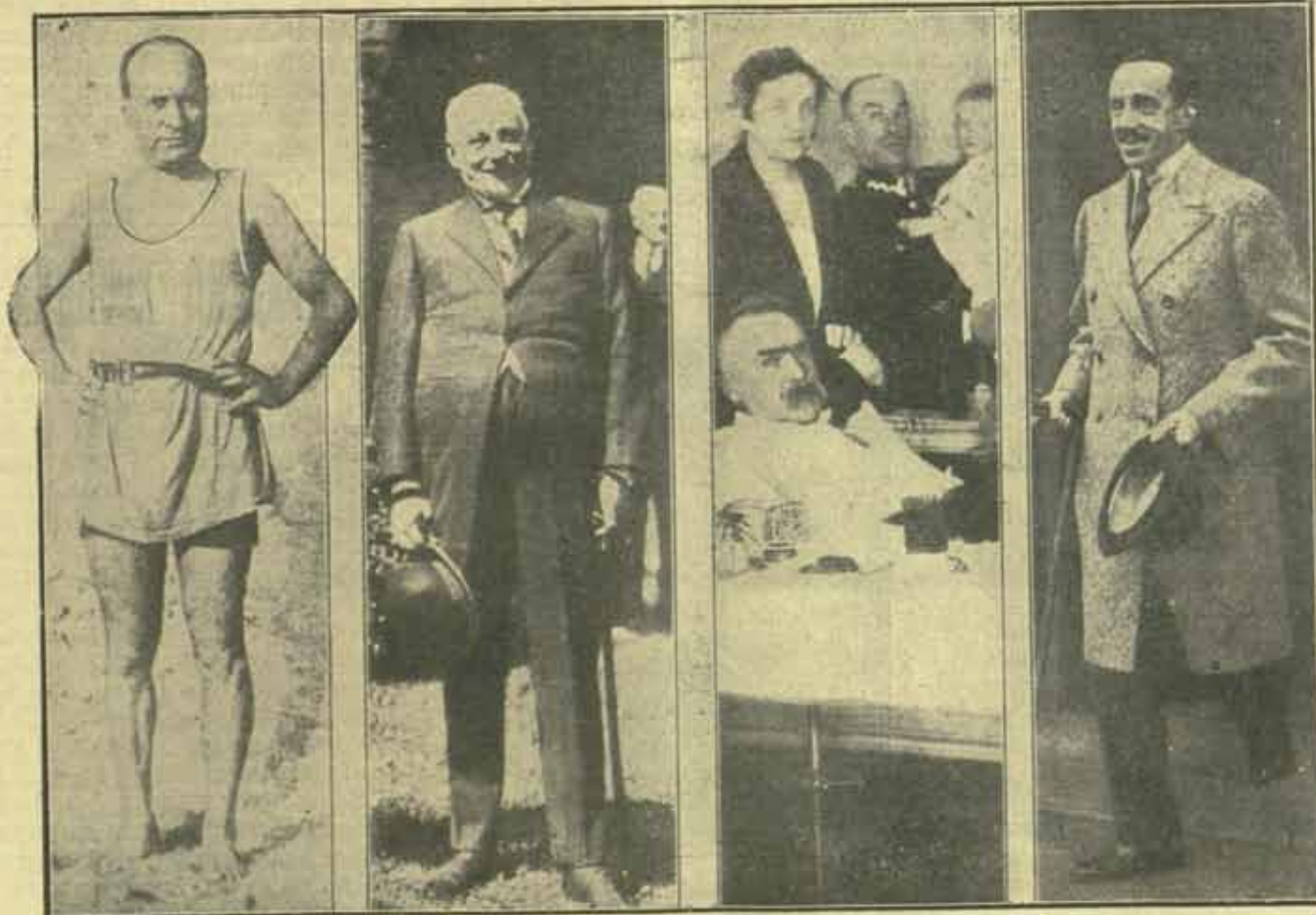

Мусолини
Италија

Примо де Ривера
Шпанија

Пилсудски
Пољска

Краљ Алфонз
Шпанија

НОВИ ПРЕДСЕДНИК ПОЉСКЕ ВЛАДЕ

Нови председник пољске владе г. Казимерж Свињаљски рођен је 1886 год. у вароши Саноку и тамо је свршио гимназију. На универзитету био је у Лавову, где је положио докторски испит. Затим је радио у својству скулптора 6. реалке у Лавову. Кад је избио рат, ступио је у пољске легионе, из којих се повукао кад је Пољска одрекла верност Аустрији и није ступио у аустријску војску већ се вратио у гимназију у Лавов. 1918 г. био је наименован као ађутант код начелника пољске државе и био је политички референт за штампу. 1925 год. био је према својој жељи отпуштен, а 1926 год. постављен да заступа шефа грађанске канцеларије Председника Републике. У октобру 1926 год. прешао је на положај директора политичког департамента Министарства Унутрашњих Дела, а у јуну 1928 год. постао је министар просвете и вера у кабинету проф. Бартла.

ЛЕПОТА У ПОЗОРИШТУ

Под утицајем филма, који је код најшире публике створио култ лепог лица, култ мушке и женске линије, намеће се све више прохтев, да се на сцени позоришта, виде као носиоци великих драма, лепа глумци и лепе глумице. Тим осећањем руковођена и управа Народног Позоришта, са проширењем своје делатности, представама у „Манежу“, налази се пред ангажовањем неколико лепих ликова, који ће зачарати партер, ложе и галерије. Пре свега, вра-

Г-ца Мара Поповић, талентована млада чланица Народног Позоришта.

ћена је понова у Народно Позориште, где је врло млада отпочела свој живот успеха, позната нам г-ца Мара Поповић. Приликом идућих конкурса за глумачку школу, водила се више рачуна о томе, да позоришни подмладак, крај талента и пунољку има и један шарм појаве. И мушки такође. Сетимо се само како је један Добрица носио публику, још онда, кад се млад и леп, вратио из Минхена! Видимо данас колико је вредна лепота г. Владети

Драгутиновићу, који је данас свакако најлепши мушкарац, на нашој првој бини.

Данас, кад су нарантаји васпитани под утицајима филма и спорта, да цене класичну линију и негују осећај лепоте, они који руководе свима комерцијалним предузећима — међу које спада и позориште — морају водити рачуна о томе одлучујућем чиниоцу.

Маркантан израз г. В. Драгутиновића, члана Народног Позоришта.

БЕОГРАДСКА ХРОНИКА

Београд не може без сензација. Кад су престала она политичка надражења живаца, наишла су нова, која срећом залазе у свет лепоте. Најпре је био лепи Светислав Петровић. Њега су сневале ноћу гимназисткиње и мидинете које уздишу за филмом а богме и многе поштоване матроне. После је наишао Гајдаров. Други тип мушке лепоте, но не мања сензација. Онда се на нас смешила Цозефина Бекер. Стискала је руке, врискала и плесала. Најзад је наишла лепа звезда, која је управо још звезда али је наша, г-ца Ида Кравања, у филму наречена Ита Рина. Њу су београдски студенти опкољавали по цео дан, почев од онога подна, у задњу суботу, кад је ступила на перон, па све до напуштања Београда. Није се могла кре-

Чувени Дејтон Вестминстер — хор из Америке гостовао је ових дана у бечкој Опери. — Целокупан хор Вестминстерске цркве из Дејтона. — Десно: председница хора г-ђа Х. Е. Талбот. — Лево: диригент др. Џон Финлеј Вилјамсон.

нути Кнез Михајловом улицом, ући у макоју радњу, а да одушевљени омладинци, занесени њеном првом већом креацијом у „Еротикону“, ни су нестрпљиво ишчекивали, у томили која је фантастично расла. Та гомила што је расла, као да је била жива слика њене почетне славе...

Врбица је прошла без сунца а то ће рећи и без радости. Литија са ринидама и малим певачима, прошла је готово неопажено под тужним небом а звонцад су скровито звонцала, под капутићима, као да је то била зимња процесија а не празник опупелих шума и пролећа што долази. Ипак је то био дан материнства и родитељског поноса, за који не треба никакав декор природе, макар свуда биле црне сенке, најтамније боје, вазда ће одавати светлу слику.

11. маја, у дворани „Станковић“, изаћи ће пред београдску публику пуви пут једна симпатична и млада уметница, која ће можда од идуће године бити благо наше Опере, г-ђа Лики Димику. Егзотично име звучи и помислило би се најпре на Јапан. Међутим, она је београдско дете, из куће Калмића, но дуго је живела ван Србије где је и музичке студије завршавала и концерте своје давала, иступајући увек на концертни подијум само као Српкиња. У Берлину је недавно забележен њен велики успех.

Концерт је врло пробран и занимљив. Музички Београд имаће тога вечера једну сензацију своје врсте.

Наша млада звезда Ита Рина посетила је ових дана Београд где је присуствовала премијери свог успешог филма „Еротикон“.

Поздрав из Шпаније — Играчица Ла Беле Марн.

Борба пиџаме са пењоаром

...ЗНАЧИ БОРБУ АЗИЈЕ СА ЕВРОПОМ.

Једна огорчена и херојска борба води се између пиџаме и пењоара, и мода плашљиво ишчекује резултат тога меча.

Домаћа хаљина има за собом своју класичну прошлост, старину и књижевност, која је пој посвећивала многе стране.

Пиџама се поноси својом оригиналношћу, екзотичношћу, модернизмом. Тај естетски конфликт је једна врста сукоба између старог и новог, модернизма и традиција. И сви уплашено ишчекују свршетак.

Треба објаснити сада тај спор.

Ви, госпођо, која тако волите своју пиџаму, нисте можда, никада мислили о њеном пореклу.

Она је хиндуског порекла, и родила се у земљи лотоса, брамана, под божанственим небом, које је опевао Рабиндранат Тагор.

По правилу, не би требало рећи пиџама, већ **пиџмах**.

Први, који су усвојили пиџаму, били су енглески официри у Индији. Тај део домаће тоалете имао је за њих много шика и они су се њиме одушевили.

Тако је пиџама препловила мора и океане, стигла у Сједињене Државе, изгубила своје «х» на крају, постала краће пиџама, и освојила све државе на западу.

У Европи њен триумф почиње од 1910 г.

У позориштима није било ни једног комада, где се један чин не би одиграо у пиџами. Отмене даме су је чак поделиле у категорије: јутарња пиџама, ноћна и љубавна.

Какве се све боје нису појављивале, и какви називи. Асирске пиџаме,

кублетичке, јавалске, јапанске. Била је врло модерна црна пиџама са сунцем на леђима.

Дневна пиџама имала је много више успеха од ноћне. Ноћне пиџаме нису биле практичне и многе даме замениле су их убрзо традиционалном спаваћом кошуљом.

Једно време пењоар се није могао видети у гардероби госпође и госпођице.

Американке, та размажена деца, волеле су да се шетају по својим апартманима у пиџами од броката, ламе-а, свиле... Оне су ишле још и даље, преко те љунке мушке тоалете, навлачиле су пењоар проткан сребрним и златним концима.

Тако је почео да се појављује пењоар, а после рата он отворено ступа у борбу с пиџамом, да то постаје конфликт између Европе и Азије, која је бранила свој хиндуски проналазак.

Пошто је и пењоар имао присталица, изнађен је један компромис. Господин ће носити пиџаму, а преко ње собну хаљину... То је јутарњи ансамбл. Та собна хаљина личи на руски халат. Блуза на пиџами је од крена или епонжа црвеног, халат може да буде плав.

Панталоне су црвене са плавим паспулом.

Енглези имају тај принцип, да мушкарац мора да остане дентлм и кад устане из постеље, и налазе, да халат даје врло коректан изглед господину.

А што се тиче дама, пењоар је кокетна јутарња тоалета, и може да покаже сву грациозност стаса. Зато се госпођа огрће њиме чим устане из постеље.

Тај сукоб је решен. Има тренутка кад пиџама триумфује, али пењоар је увек ту, преко столице, кад зазври телефон, или госпођа жури у купатило.

Лилијан Елис, још једно ново филмско име.

Млади супрузи који су живели у самоћи имањаху пса, по имену Леон, паметног, великог и доброг. Он је чувао кућицу која у свему изобиловаше, скупуљо је волове у стадо, био им велики пријатељ. Необично су га волели; па када не бисмо били наклонени свом псу, кога онда треба да волимо на овом свету? Када се пас разболео, супрузи су погледали једно на друго незнајући шта да чине. Или је по цео дан спавао, или је лежао скупљен на прагу лижући се по читаве сате. Једног јутра Емил га позва, али пас није могао да се дигне. Напрезао се, подизао је главу на све стране и збуњено урличући опет је клонуо. Одмах после тога пренели су га у кухињу.

И ако су видели да се кочи и да се приближава последњи час њиховом добром пријатељу, ипак су мало заборавили на њега и радили.

Али када су позно у вече пошли да га обиђу њему је било још горе. Ћутећи легли су једно крај другог јер заиста није им било до разговора. После дугог ћутања она га упита:

— Тешко је излечити псе, зар не?
— Заиста.

Све успомене на Леона, који се борио са смрћу, оживљаваху једна за другом у њиховим тужним душама.

Сутрадан Леон их већ није познавао. Непрестано је дрхтао и нису му могли отворити уста. Седали су крај њега скупљени, посматрајући га, не скидајући погледе и очекујући да ће га сваког тренутка спасити мртвог.

После подне је издахнуо. Те вечери нису готово ништа окусили.

— Је ли у два сата умро?

— Да, у пола три.

Ако изгубимо тако добру животињу, каквих има мало, онда је ред да говоримо само о њеној смрти. Али у дубини својих ерица осећаху се веома несрећни, јер су често били неправедни према Леону. Зашто су га управо волели када ће га сутра одвући у шуму као какву безначајну ствар коју више неценимо?

За време јела су се разговарали играјући се расејано прибором. —

Два или три пута хтела је жена да проговори али се зауставила. Најзад рече:

— Има људи који сахрањују своје псе. Али то је смешно.

А тренутак доцније наставила је:

— Псе не треба сахрањивати. Они су заиста добри, људи их воле, али их не сарањују.

Обоје су мислили на неправду ко-

ју би тако учинили Леону, сасвим напуштеном, пошто сада беше мртав. Да ли је у ствари човек захвалао? Сиромаш Леон!

Ниједно од њих није се усуђивало да проговори. Али најзад погледали им се сусретоше и она проговори гледајући на њега молећивим очима:

— Зар га нећемо сахранити, Емиле?

Устали су и понели свог мртвог пса у наручју. Он је копао а она му је држала светлост. Положили су га у раку, затрпали је пажљиво земљом и вратили се ћутећи са очима пуним суза.

НОЋ НА ЈЕЗЕРУ.

По мирном језеру чунић тихо клизи, Тајанствена сенка месечевог зрака, Која се пробија са белих облака, Изгледа ко фантом што по води гмизи.

Тишина је нема ништа се не чује, Само шкрипа весла и шуштање воде, Што ноћу личи на духовске походе, А шкрипање боно на звонцад што брује.

Чунић клизи тихо, док се изненада Не чу болни јецај с виолине старе, А дрхтање жица са звучне гитаре, Губило се сетно с' стихом серенаде.

Језеро је меко као бело перје, По ком звучни звуци са ехом одлазе, Лепришајућ' воду кад с гитаре слазе, Ко што нежни ветрић лиснато драперје.

Милорад Поповић.

ЗАШТО?

Зашто нам је љубав, ко погребна звона
Над мртацем, која тугаљиво звоне?
Зашто нам је љубав несретна и ббна
Као сузе она, које саме роне!

Зашто нам је тужна ко сироче неко
Које никад никог не познаде свога,
Које нитко није лепу речцу рекло,
Ко капела пуста без крста и Бога!

Зашто нам је љубав, ко гроб сиромаша
Ког' не види нитко, за њег' знаде само,
Зашто нам је пуна бола и уздаха
Кад је тако моћно, снажно осећамо!

Милица Стојановић—Влатковићева

Радници увек брижљиво негују вокалну музику, а има међ њима, који се баве и инструменталном. Они певају у хоровима и ту имају прилике да покажу свој таленат.

Многи велики оперски певачи светскога гласа, били су радници, и певали негде на скелама или ма-лајући собе. Молери су познати као добри певачи, јер увек певају у празним акустичним собама, и та акустика утиче на њихов слух и глас.

Међ радницима нашим, који су се истакли као концертни певачи, нај-више је познат г. Јован Стефановић — Курсула. Његов последњи концерт имао је леп успех и показао да он има будућност у гласу, само треба да га усавршава.

Г. Стефановић је родом из Врање. Ту је радио као кројачки радник и певао у певачком друштву. Хоро-вођа др. Цвејић запазио је одмах његов топли баритон и саветовао му, да иде у Београд и почне да шко-лује свој глас. Он га је послушао, дође у Београд, где настави свој кројачки посао, а у исто време учио је две и по године певање код г. Душана Јанковића. Од њега је прешао код г. Александра Руче, репетитора Народног Позоришта, коме га је пре-поручио г. Јурењев, слушајући јед-ном његово певање.

Сем г. Стефановића познат је и електричар г. Коста Константино-вић из Панчева, који учи певање код оперског певача г. Петрова.

После концерта г. Стефановић на-мерава да иде у Милано да наста-ви студије певања. Његови приходи не дозвољавају му да дужи остане на студијама, а штета је да преки-не, јер ми оскудевамо у певачима, и једног дана, кад из наше Опер-е оду Руси, неће имати ко да пева.

Зато би требало помоћи ове мла-де таленте, који су већ на половини школовања и обраћају да могу да постану једног дана одлични опер-ски певачи.

МОЋ ЉУБАВИ.

Љубав прави, од мудраца будалу, од капиталисте просјака, од старца дете, од лава овцу, од моралисте јарш, од флегматичара гуњао, и од кукавице јунака и убицу. Љубав спаја орден са кухињском кецељом и златом везене хаљине са грубом ливрејом. Она спаја мач и копље са вилама и лопатом. Шминку са бр-ковима и песничку лиру са пресли-цом.

Судија: Сада ћу вам прочитати све ваше раније преступе!!

Оптужени: Смем ли за то време да седим, јер нисам у стању, да тако дуго стојим!

Они који се обострано највештвије мрзе, остају најдуже — пријатељи.

Најнаметније што се од женских усана добије, то је пољубац.

Заљубљен је сличан жижкици: чим се заљуби, изгуби главу.

Први човек за време спавања добио је жену; данас се то дешава неком човеку — обрнуто.

Срећни песимисти. Какве ли радости они осећају онда, када тврде, да данас радости нема.

Музика дражи славује на певање, али и псе на урликање.

Љубав нас учи много чему, пре свега — кајању.

Људи имају часове за примање, жене пак дане за примање.

— Хеј! Гледај да се чистиш од тог слона!

— Па, нећу ја ништа да му учиним!

Борба између зелених и зелено-белих је очекивана са приличним интересовањем, па је очекивана и до бра посета. Међутим је овог пута посета била слаба.

Сам сусрет је протекао равноправно, те би према томе и скоро морао изгледати друкчије. Код оба клуба су одбране биле бољи делови тима. Навале су имале прилике за давање голова, али ни једна ни друга нису показале довољно ефикасности. Код победника је најбољи био Тотовић, са својим извршним центром шутевима, затим агилни Миленковић, који је спасао јунак дана, погодивши два пута циљ. У средњем реду вреди истаћи Поповића, који је — мора се признати — имао веома лак посао противу слабе десне противничке стране. Онај до њега је задовољно потпуно. У бековима се истакао Кесин, својом сигурном игром. Чувар статива је крив за прво изједначење, услед рђавог постављања. Код другог пак је избио неспоразум између њега и бека, и тако рачунајући један на другог, они су били принуђени да ваде из мреже лопту, забивену са приличног одстојања.

Побеђени су у десном беку и левом халфу имали најбоље играче у одбрани. Нарочито је овај други добро излазио на крај са извесним противничким десним крилом. У првој линији треба похвалити леву страну, али и пребацити левом крилу бежање уз аут линију. Премовић је изврсно прелазно, али грешни, што са лоптом никад не сече ка голу. Каракашевић на десном крилу је био очајно слаб. Овом младићу није ништа полазило за руком, и својом игром је више користио противнику него својима. Цветковић, који је до јуче играо у одбрани, још никако не може да схвати нову дужност.

Голови су пали на следећи начин: Миленковић добро послужен ослобађа се гонилаца и из непосредне близине топовски погађа десну страну мреже. Изједначио је Премовић забивши високо лопту у сам супротни ћошак. Опет је Миленковићу пошло за руком да кривицом Прокрића постави коначни резултат подвремена.

У наставку је дуго прошло док није пао по Јоксићу изједначујући гол. Пуцано је иза бековске линије доста јако, али је поменути неспоразум голмана и бека допринео прилично овом успеху. Пред крај је Тотовић са беле тачке топовски погодио унутрашњост попречне греде, одакле лопта одседа у мрежу.

Благ. Ракић

Судбина је хтела
И ми смо се срели
Једног дивног дана
Када мајсно цвеће к'о у рају мири
Кад' авалски лахор пун опојне тајне
Благо, благо пири.

Не ми нисмо хтели
Судбина је хтела
И ми смо се срели.

Растали смо се у рујну јесен
Кад кризантеме тужне цветају
Растали смо се немо без речи.

Казао си ми: »Путујеш далеком крају«
Знала сам где. Своме завичају,
По сунцу, по облацима слала сам ти
поздраве своје.

И певала тихо: Там по борју
Лутају ми мисли моје.
А сад ти се скпањаш и од моје сене

Бежи бежи од те »Кобне жене«
Забрави часак када смо се срели
Ја ћу пустит' време нег' срце исцели.

Угуши сумњу што ми душу мори
Реци само увек и оправдај себа

Не ми нисмо хтели
Судбина је хтела
Зато смо се срели.

Ал. Емира, VII.

Ваш сат биће стручно и на време оправљен а по солидној цени у радњи **М. Г. КАРИЋА** Краља Милана 116. — Београд.

СВАКА ДАМА треба да негује своје лице чудотворним савузом **„JOLLY“ (Жоли)** најбоље средство против нег и бубуљица. Одржава стални свеж младалачки изглед. За целу земљу продаје **Петар Петровић и Беловић — Београд** Препродајцима знатан радат.

Дужност жена је да буду пуне врлина; или прече право можда, да такве изгледају. Понеке забораве на дужност, али све чувају своје прече право.

По неко остане момак из смерности — он неће никакву бољу половину.

О БЕОГРАДСКИМ ОТМЕНИМ ГОСПОЏИЦАМА

Узајамно мишљење жена и мушкараца може много пута да коригује појмове, који имају једни о другима. Ако је то психолошка анализа, онда она открива неке појединости и факта, која често штетно утичу и од пресудног су значаја за брачни живот.

Београдски отмени младићи имају своје мишљење о београдским госпођицама, и један између њих, озбиљан младић, али никако даса, и један од најбољих кандидата за женидбу, износи своје мишљење о београдским моиденкама.

Вас ће, госпођице, занимати да чујете то мишљење, можда ћете извући неке користи из његове анализе.

„Београдске отмене госпођице, почиње г. Икс, могу се поделити у три категорије. (А ви сте младиће поделити у пет). Прва категорија то су оне најмодерније, најотменије и најбогатије. Њих нема много у београдском отменом свету, и могле би се избројати. То су госпођице, чији мираз није проблематична цифра, као код оних друге и треће категорије. Те госпођице имају услова да постану врло срећне у браку, али оне некад вену, догоди се и да увену, и не удаду се као младе девојке. А само зато, што имају — мираз. Оне све пате од једне фикс — идеје, да им се сваки мушкарац приближава, због њиховог мираза, а не због њих, и кад он има чистих побуда и искрених симпатија према њима, оне то неће да верују, већ приписују да су његове побуде — груби материјализам. Услед те фикс идеје оне не могу да буду никад искрене, постају грубе, дрске, одбијају мушкарца од себе, јер не може никада између њих да дође до споразума и хармоније, и пред таквим ставом госпођице, мушкарац се повлачи, и више и не помишља да јој приђе.

Верујте, има много отмених младића у Београду, који имају симпатија за поједине госпођице прве категорије, али им не прилазе, и чувају се да не искажу та своја осећања, да их оне не би назвале „ловци мираза“.

Тако се догоди, да госпођица, богата, интелигентна и лепа, промаши свој живот, очекујући увек некога да се у њу заљуби, а ако се ко заљуби она му не верује... И једног дана, кад се погледа у огледало, она већ види боре на свом лицу, и осети апатију живота.

А зашто? — Све због мираза.

Па кад би био и тај случај, да

мушкарац тражи мираз, никада не треба сматрати то као груби материјализам с његове стране. Мираз није ништа незаконито. Још стари Римљани имали су у свом законнику један члан, да жена доноси мужу мираз, и сви народи, који су усвојили римско право, усвојили су и мираз. Једине су англосаксонске државе, које стоје на том гледишту, да муж мора жени да осигура егзистенцију. Римљани су знали, да је потребно да жена донесе неки приход, да би био угоднији живот. И кад данас један мушкарац тражи новац, не значи то да он воли ту госпођицу само због њеног новца, већ жели, да јој и помоћу њенога прихода пружи лепши и луксузнији живот, који не би био у могућности да јој пружи само са његовом платом.

Госпођице из отменог света то не схватају. Њихово васпитање има једну погрешну основу. Оне познају живот само с поетичне стране а не знају за грубу реалност живота, и не спремају се, да са мужем деле и добро и зло. Јер, ако се деси случај, да пропадне отац госпођице, пропадне њена рента, а она је већ удата, хоће ли тада госпођа моћи да дели све тегобе живота са својим мужем?

Код њих се не осећа та љубав према породичном животу. Оне замислијају, да треба да продуже девојачки живот и провед и у браку. А мушкарац, кад се жени, нарочито ако је на већем положају, а такав положај увек траже госпођице прве категорије, он се доста наживљава, и сад у жени тражи друга, сунругу и мајку. А оно, што често одбија мушкарце и то је, што госпођице из отменог света, кад се удаду, не показују нимало жеље да буду мајке.

Рекао сам мало час, да оне траже мужа са великим положајем. Госпођице прве категорије сањају о дипломати. И ако се догоди, да се дипломати искрено допадне нека госпођица, онда се код ње јавља сумња, да он њу воли због њеног новца.

Овде треба рашичланити један појам. Да ли је могуће, да се дипломата жени девојком без новца? Он је представник земље на страни, и он сам, са својом платом, може лепо да живи. Али кад је ту жена, онда је његова плата недовољна. Зато је потребно да жена донесе мираз.

Женидба једног дипломате од великог је значаја за његову будућност. Жена дипломате мора да буде достојна свог мужа, мора да pazi на

своје понашање, на сваки свој гест. Довољно је да жена једног дипломате на страни најважније кокетује са дипломатом друге државе, па да то упропасти каријеру своме мужу. Зато ће се увести, да дипломата, као и официр, неће моћи да се жени док не добије решење из Министарства Спољних Послова. А да би био достојан представник своје земље, он мора да тражи богату девојку. Али госпођице то рђаво схватају, и између њих и дипломата долази до неспоразума, и због свог новца оне сумњиче и њихове наклоности. Оне заборављају да новац није срећа, и да мушкарац не цени њихову вредност према цифри мираза.

Последња тог неспоразума је та, да се данас наше дипломате већином жене странкињама, мада нису никако државни интереси, да се странкиње удају за наше дипломате.

И шта се после догађа кад госпођице изгубе дипломату?

Од дипломате оне прелазе у гарду, и удају се за гардиске официре.

Али како гардиски официр није вечно у гарди, он једнога дана добије за командира чете негде у унутрашњости, можда чак Штири и Велес...

И госпођица из отменог света, која је сањала о Паризу, Вашингтону и Лондону, нађе се једног дана у Штири, као госпођа капетаница...

— И „командирка чете“, додаје пакосно један други младић из отменог света...

(Дакле, закључак је, да код госпођица из прве категорије највише успеха имају дипломате и гардиски официри, и да су они опасни ривали у љубави).

Сад сте чули госпођице, шта кажу мушкарци, па се потрудите да промените своју тактику, ако је погрешна.

М—

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетња и летња огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани неповини велетрговине Стермецки. — Тражите га због тога још данас и послате Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модно кристат 258 Дин., модерно мелирен 350, каска 410, каска свилом постављен 585, новерот 600, каска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у целовнику кривни модели за блузе, костиме, сукње, дечијих одежа и више хиљада савна разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦКИ, Цела, број 79. Слов.

МЛАДОСТ

Лауш Биро.

Било је вече. Са улице се још само с времена на време чуло зврјање кола. Рачунарски чиновник седео је за столом, читајући новине. Жена његова баш је била скинула чај са ватре. Споља се у томе тренутку зачу граја од гласног смеха и звиждања.

— Студенти — рече жена.

Студенти су једну собу њиховог стана били узели под закуп.

— Страшно, — рече жена — свако вече одлазе од куће. Сваког дана се у зору враћају кући.

Ћутали су. Човек је поново почео да чита. Жена проговори.

— Покушаћу да их задржим код куће. Позваћу их на чај

— Добро, — рече муж.

Жена пошаље служавку да их позове. Брао је дошао одговор.

— Млада господа јоко жалел, али заузета су послом. Морају да иду.

Служавка изиђе.

— Безобразници. Како лажу! — рече жена. Заузети су послом... ноћу у десет часова...

Човек равнодушно слеже раменима. Жена му се приљуби.

— Како је гадан живот, — рече умилжавајући се — колико је бољи наш. И ти си тако живео некад? Сада се не би мењао, је ли?

— Не би, не би, — мрмљао је муж.

У соби зачу се поново лупа, како су студенти затварали врата за собом, зачу се њихова весела граја, од које се човек беше унемирио.

Није знао шта осећа. За цело време свога десетогодишњег брака никада није осетио жељу за другим оцем за овим уравнотеженим, мирним и спокојним животом. Никада није зажелео да се врати у весели и безбрижни вртлог необуздане младости. Сада пак, галама која је с поља допирала, пробудила је у њему спутане страсти. Па и какав је то живот који проводи. Никада ни један узвик да му се отме са усана, шта више, ни једна гласнија реч, никад га не обузе ни најмања веселост и пијанство. Вуче свој жарам и несме ни да погледа другу жену осим ове једне. Сетио се био девојака... Необуздана галама, бурно весеље, чаше које је о земљу трескао, огледала која је боцама од шампања разбијао, пимбала у коју је дивљом разуданошћу ударао. Одједном неко неспокојство почне струјати кроз жиле његове. Дугови, јад и беда неуредно живота искренуше из сећања његовог и он сада није осећао друго

до жељу за необузданим пијанством.

Вино... жене...

Оставио је био новине и првозно погледа око себе. Стап његов изгледао му је сада стран, био му је тежан, а ваздух у њему тежак и загушљив. Устаде и поче ходати.

Чај су попили били. Жена нареди да се занесе посуђе, а за то време разговарали су се. Човек је замислио и извесном антипатијом погледао око себе.

Тренутци су тихо пролазили. Само један узвик, једна гласна реч, један усклик да је бар по некада био прекинуо ову досадну и очајну тишину. Легли су били. Жена је брзо заспала понштеним, дубоким снам. Али муж њезин је у помрчину био упрко своје отворене очи. Срце му је нервозно ударало, чело му врело беше, слепочница хтела је да му некочи, а усне његове сагоревале су од жеље, која је десет година тнњала у њему. Чудновато и неразумљиво се беше пробудила жеља у души његовој. Зашто баш сада? Зашто је до сада није осетио? Зашто је граја младих тако ватрена, тако дивља, тако бујна изгледала данас? Није знао. Али осећао је да мора умрети ако овде остане, у овој тишини, у овом миру, у овој очајно чистој соби. Осетио је грозничаву тугу младости у ноћи; у срцу његовом наступи преврат, наступи бура пролећа, која га је шибајући гонила. Куда? Само даље одавде! из овог реда и чистоће.

Подиже се. Опрезно и нечујно поче да се облачи. Грозничаво је почео да дрхће, осећао је страх, па ипак, морао је да иде.

На претима изађе из собе. Дочпао се капије. Био је на улици. Хладно је било, али ледени ваздух ноћи удисао је радосно, када је осетио дах слободне. Није га више притискивала мала соба. Пред њим била је слободна, свежа, дивља ноћ.

Пошао је. Испрва је тетурајући се и несигурно корачао, али осветљени локали вукли су га. Преплавине галаси ватрене пожуле и он тешко дишући од узбуђења, опијен чежњом, појури унутра.

Вина овамо... Жедно је гутао пиће и већ после друге чаше се нека магла беше спустила на његов мозак. Цигане овамо... Старе песме је заповедио да му свирају, а код друге песме треснуо је чашу о земљу. Жене овамо... Утопуо је био у пијанство слепе, необуздане страсти и дивље пожуле.

Пролазили су часови. Он се све мање и мање сећаше: откуд је допшао, шта је пре тога било, шта ће после овога бити. Поново је необуздано, младо деринте постао, које се не брине за прошлост, које се не брине за будућност, које само весела, безбрижна, слатка и прљава садашњост интересује.

У зору постао је сентименталан.

— Вуро, — рекао је плачући — ти ме не сматраш господином.

Извади банкноте, а Циганин кљанјајући се отклони сумњу. Легао је на сто. Тужна мелодија га миловаше, а он је неку угашену звезду, неку увелу ружу, неку лепу драгану оплакивао у њој.

Полако почело је да свиће. Светлост је почела да се увлачи с поља, а туга пијаног човека претвори се у дивљу срибу. Почео је да трди неверност жена, бездушност људи и ropство, које чиновници морају да подносе. Од роба постао је бунтовник, од мирног чиновника опасан одметник. Гости, који су први улазили, бесно је мерјо од главе до пете и гласно је претио да ће са свима да се обрачуна.

Било је јутро. Вино већ није могао да пије. Цео ред боца од шампањаца је стојао пред њим, али он је само просијао пиће. Суморно је гледао у светлост и неку нејасну, велику горчину је осећао у души. Било му је јасно да је овај свет срамно уређен и да нешто треба да учини.

Цигани одоше. Горком срдитошћу је гледао око себе. Платио је пиће. Сав новац је оставио и још је остао дужан. Изнишао је на улицу. Нешто нарочито има да учини, то му јасно беше.

Пошао је. Погледао је на сат. Осам и тридесет. Пошао је према звању. Клатећи се пође напред, али његов пут био је ипак одмерен и сигуран. Полако је допшао до сазнања шта има да чини.

Прошао је поред своје канцеларије. Прошао је кроз дуги ходник и ступио у собу градоначелника. Градоначелник је на своме месту седео и чврсто се подиже очи.

Човек одважно ступи напред и једном руком наслонивши се на сто градоначелника, претећи подиже своју другу руку:

— Матора пијавице — рече одлучним гласом. — Ђелава крвопија.

Градоначелник бесно скочи, али одважни човек настави:

— Знај с киме имаш посла. Са господином имаш посла. Ритава кројачко колена, са господином имаш посла.

Градоначелник га још једном боље погледа, па онда негодујући примети:

— Па ви сте пијани.

Изиђе напоље и дозове једног послужитеља.

— Најмите једна кола и однесите га кући, — рече послужитељу.

Послужитељ ухвати испод руке пијаног човека, који збуњено гледаше у писаћи сто. Сместиле се у колима. Хладан ваздух их је шибао по лицу. Кола су јурила. Пијани човек осећао је неку нејасну стрепњу у души.

Стигли су кући. Жена његова врисући истрча пред њега. Слуга се врати. Жена је плакала. Поново осети око себе чистоћу и ред стана. И

одједном му постаде јасно, да је неку велику глупост учинио. Грижу савести је осетио. Страх га је био обузео. Жар и грозница младости му сада као неки гадни и одвратни заводници изгледаху. Тако је осећао, као да га је неко лукавством, насилно одварао из његове мирне куће у луду и необуздану грају младости, за коју је он већ слаб и стар. Дрхнувши ухвати руку жене и горким кајањем у души почео је да јеца. Касније, прилагодивши се поново мирном стану, страхујући и плачући за сна дубоким сном.

Н. А. Ц.

ГОСПОДИНЕ, КАКАВ СТЕ ПОКЛОН КУПИЛИ ЖЕНИ ЗА УСКРС ?

»Коктај«, или како ми још кажемо »Коктел«, то је једно модерно пиће, састављено од два три пића, и сваки не може да га пије, али кад је нешто у моди, онда се каже, да је врло лепо, и да се воли.

Та иста мешавина налази се и код шешира. Дакле нећете никада наћи једноставан шешир, само од филца, или само од сламе и жерсеја, већ се све комбинује. Комбинација две супротне материје принцип је данашње моде и у хаљини и на шеширу.

Шешир је можда најважнији део женске тоалете, и прва брига сваке сезоне односи се на тај ситнији детаљ. Женама се и подсмевају због шешира, и кажу, да је наша прабаба Ева послала шешир, онда је змија не би морала варати са јабуком, већ са шеширом... Значи, да женино неверство често пута је због једног кокетног шешира.

У ту анализу не упуштамо се, то ће жене најбоље знати. Мада свака може отворено да призна, да је врло симпатичан поклон у шеширу, било да долази од законите или незаконите симпатије. И не би рђаво учинили мужеви, кад би сви за Ускрс донели женама као поклон и изненађење један шешир, сем онога, који ће већ и она сама да бира.

— Зар још један? узвикује зачуђено муж или љубавник.

— Шта се чудите? Данас је немогуће, апсолутно немогуће, да жена носи целу сезону само један шешир. Чак ни два није довољно, а са три шешира може да се задовољи.

Немојте да правите тако очајно лице; то не стаје толико као што ви мислите. Знате ли ви да жена може за триста динара да има три шешира. А ви, мушкарци, дате за један шешир по триста динара. И кад вам он покисне, онда је свршио каријеру.

Умешна жена се довија и поправ-

ља сама, јер јој стоји на расположењу разни материјал. То су цветови, тамо опет сламне пантљике на метар, од старог филцаног шешира може да исца цветове и лишће, којим покрива неки шешир, извучен из кутије. Можда ће купити један или два модела, који не морају да стају више од двеста динара. Добро је што сад имамо фабрике шешира, и сви тако зване »париски модели«, који се представљају у појединим радњама, раде се у нашој земљи, само се после мало метаморфозирају.

Неукусно је само кад су све метаморфозе на један исти начин, од периферије до центра. Због тога госпођа и госпођица долазе до закључка, да могу исто тако и саме да направе свој шешир.

Ваша госпођа би била врло лепа са једним оваквим кокетним шеширом.

С тим поправкама оне добију по три четири шешира. Како би и могло бити мање. Госпођа има црну хаљину, и шешир мора да буде у тону. На жутој хаљини неће да носи плав шешир, или розе. Опет се тражи тон.

Еlegantна жена је огледало свога мужа и њега много више воле друге жене, чак завиде његовој госпођи и мисле: »Благо њој, видиш ти, како он њу лепо одева«.

А зато жена мора да вам реванжира. Ви ћете увек бити испеглани, намирсани. Жене умеју врло лепо да пеглају мужеве, кад хоће.

Има жена у браку, које се потпуно саме издржавају, саме хране и облаче. За мука је то најбоља жена, а свет, можда, опет мисли, да је то он, који је њу тако елегантно обукао.

То је и најбољи живот. Али, жена, и кад има велику плату, жели један поклон од мужа...

Шешир, ципеле, свилене чарапе...

Ако жена и зарађује, покажите се да сте центимен, потрудите се да мало импонирате жени, а верујте, човек увек импонира жени, кад јој донесе неки — поклон.

За Ускрс жене заслужују поклоне. Оне ће да истресу кућу, да месе колече, да вам спреме леп ручак, и створе један празнични штимунг, па зато је право, да се нечим одужите жени.

У тој нежности, која се изражава поклонима, осећа се виши или нижи степен културе и рафинираности у човеку, осећа се барометар љубави. Поклони имају своју скалу. Почињу од бунде и костима, па се завршавају понеким паром свилених чарапа.

Зато треба изваћи средину, и нека се они увек с времена на време појаве.

Поклон загрева срце жени и она је онда врло нежна, чак кад све има, кад је све сама набавила.

Немојте допустити, да се она пита: Па зашто је он мој муж, кад се сама облачим, храним?

Треба увек да изгледа као да сте ви њен заштитник.

То воли свака жена, и ласка јој да се на неког ослони и осети његову нежност...

Зато сваки муж треба да сматра за дужност, да о празнику жену нечим обрадује... А како ће после жена вас да обрадује, то она зна. А верујте, реваншираће вам се.

Зато, ако нисте, господине, купили поклон, пожуриrete да купите, још имате времена до Ускрса... А ви, госпођо, ако не добијете ништа, пишите ми, да бисмо могли да изобличимо Вашег мужа у јавности.

Мир—Јам

Интересантности о новим филмовима

»КОЗАЦИ« са **ЏОН ГИЛБЕРТОМ,**
РЕНЕ АДОРЕ и **НИЛС АСТЕРОМ**
КАО **УСКРШЊИ ПРОГРАМ КОД**
»КОРЗОА«

Биоскоп »Корзо« изабрао је заиста веома погодан филм за Ускршњи програм, јер ће нам приказати као и први пут у пуном сјају »Козаци« са хором и балалајкама. Џон Гилберт, Рене Адоре, Нилс Астер и Ернест Торанс пружиће нам и овом приликом исто велико уживање, јер су они у филму »Козаци« дали своје најбоље улоге. »Козаци« су иначе најуспешнија филмска адаптација Толстојевог романа.

АНА СТЕН У НОВОМ ФИЛМУ »МОЈ СИН — ДЕТЕ ДРУГОГА«

После успеха »Жуте Књижнице« Ана Стен стекла је признање праве, чисте уметнице, онакве какву је у стању да нам пружи само руски филм. Ана Стен кренула је до сада више улога, али јој је после »Жуте књижнице« најпознатији филм »Мој син — дете другог« у коме је дала дубоко импресивно тип младе мајке, која испашта без своје кривице.

СИМОНА ЖЕНЕВУА КАО »ДЕВИЦА ОРЛЕАНСКА«

Покушавало се већ више пута да се сниме за филм велика француска епопеја са Жаном Д'Арк као средишњом личношћу, али махом све те обраде нису дале задовољавајуће резултате. Тек сада поводом прославе 500-годишњице ове херојкиње, произведен је у Француској филм који стоји на великој висини и у чију је обраду унесено много пијетета према девојци — мученици »Девизи Орлеанској.« Главну улогу Жане Д'Арк

интерпретирала је Симона Женева, дивна француска уметница, која је спојила темперамент правог хероја у склад са резигнацијом невине мученице. Овај величанствени филм вероватно да ће нам ускоро приказати биоскоп »Корзо«.

ДЕЧЈЕ ПРЕДСТАВЕ КОД »НАРКИПА« ЗА ВРЕМЕ УСКРШЊЕ ПРАЗНИКА

Првог и другог дана Ускрса у 10 и по часова пре подне биоскоп »Наркипа« приређује специјалне дечје представе са одабраним програмима за најмање посетиоце. Том приликом биће приказано неколико духовитих комедија са децом и дресираним животињама у главним улогама, а треба нарочито истаћи да су Американци

Филмски глумац Чарл Фарел постао је сада љубимац женског света.

ци подешавали сиже-е ових комедија за малишане, те су им веома приступачне, што у осталом доказује велико одушевљење са којим деца прате ову врсту филмова.

ФИЛОЗОФСКЕ ШАЛЕ

Да је Бог за стварање света требао комисију да састави, не би ни до данас био готов.

Природа има чудновато својство: свака будала показује се на свој начин.

Човек док неупозна девојку не треба да се жени; данас се њоме жени, и тек тада је — упозна.

Има људи чији је разум толики, колико да могу своје глуности да покрију.

По неко мисли да се држи врлине, а он је управо обаврив.

Многи благодаре свом рђавом памћењу, за добру савест.

Не може се свакоме помоћи каже египета, и не помаже никоме.

Људима је често дуго време због њихове слабости, а женама због њихових добрих особина.

Софокле је као највећу срећу одредио онима који се никако нису родили.

Магареће стрпљење — често је боље но човечји разум; а ако имаш обоје — никад нећеш погрешити.

Да ли себи жена што у главу или на главу стави, човеку дође то увек — скупо.

БИОСКОП »НАРКИПО«

УСКРШЊИ ПРОГРАМ

Еди Поло - „У Зољином Гнезду“

Најновија сензационална драма омиљеног Еди Пола у 7 чинова.

Додатак: **ОТМЕНА ПОСЛУГА**, духовита филмска гротеска са најпопуларнијим америчким комичарима.

ДОЛАЗИ: велики дупли програм, две премјере: 1.) **ТРИНАЕСТИ ЧАС**, сензација само за људе јаким живаца, са Лионел Баримуром и одлично дресираним псом Сахибом и 2.) **У ЦАРСТВУ ШМИНКЕ**, филм из пезоришног живота са Нормом Ширер у главној улози.

ДА СУ ДИОГЕН, ДАНТЕ, КЛЕОПАТРА И ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ
ЈОШ И ДАНАС ЖИВИ...

- 1., Диоген би се могао добро упослити тражећи човека.
- 2., Данте би пронашао прави пакао на земљи.
- 3., Клеопатра би се можда изненадила данашњој моди.
- 4., Леонардо да Винчи би видео нову врсту уметности.

ФИЛОЗОФСКЕ ШАЛЕ

С немачког А. Шиндлехер
Издавач Библиотеке „Судбина“ — Београд.

Добродушност је слична жуљеви-
ма: чим је људи опаже да је имамо,
можемо бити сигурни, да ћемо сваког
тренутка нагажени бити.

Највећи део људи има двоја миш-
љења: једно које исказује а једно
које за себе задржава.

Сваки човек има толико сујетности,
у колико му разум и пресуђивање
недостају.

Глад је најбољи кувар — али он
нема шта да кува.

Коме бих припадао, да ли лудаци-
ма или паметним, када бих казао:
боље је једну веселу лаж, но туж-
ну истину рећи?

Да свака отвар има два краја, спа-
зимо на жалост тек онда, када ухва-
тимо гори крај.

Када се хоће нешто да тврди, пози-
ва се Бог као сведок, јер он никад
непориче.

Девојке се држе чврсто свих врли-
на да људе привуку (и заиста су у
томе веште), а када се удаду, онда у-
пражњавају све пороке као накнаду
за присељено неупражњавано време.

Знаш ли шта је дужност? То је оно
што се од других тражи.

Свет се састоји из варалица и пре-
варених; корисније је првима, а при-
стојније да се другима припада.

Као сиромаш живети, а као бога-
таш умрети — то је лозинка тврдице.

Прави песимиста треба да се раду-
је када га несрећа сретне; јер тиме
добива његово рђаво мишљење, које
он има о свету, само своју потврду.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица, Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100*** — дин. месечно

Грамофон од 1500.- дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200* — динара

За **150*** — дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200* — д.

Колумбија № 109 А

За **200*** — дин. месечно

са 15 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300* дин. месечно и капаром
од 400 дин.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, псеће и сав прибор за мо-
дистићне стиже. Све продајем невероватно
јефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (у сопстве-
ној кући у дворништу)

МОДЕРНИ РАДИО-АМАТЕР

— Где, па откада ти свираш на
харфу?

— Не говори глупости. — ја је са-
мо употребљавам као собну антену.

У ЕГИПТУ НЕ ЗНАЈУ ЗА ЗИМУ

И СНЕГ

У земљи Фараона зиме нема, као да је Бог благословио Египат, да онда, кад се други мрзну, у њему царује пролеће са чаробним небом... Сунце је најмоћнији господар у тој земљи, и од јутра до мрака обилно расиња своје зраке, и не плаши се облака, да ће сакрити његов сјај... Чак и облачних дана је ретко, већ све блиста, а некад и згара од топлоте. И кад Европљани дрхти на минуе двадесет, у то време Египћани се сунча на млаком и благом пролетњем сунцу.

Како је то срећан народ.

Египћани обожавају сунце, и свуда га сликају, а оно се види на старим споменицима, исто онако, како га и данас представљају, на храмовима је утиснуто, у гробницама, на плочама покрај јероглифа.

Без сунца, које плави Египат, можда та земља не би вредела. Али само сунце није довољно за срећу и благостање једног народа, јер његови зраци спржили би до данас земљу Фараона, и она би била неплодна пустиња, сасушена неумољивим и ватреним стрелама Аполона, који убија живот. Срећом Нил је ту. И та река, удружена са сунцем, извор је богатства у Египту.

Поплаве Нила, чувене су у историји. Оне изгледају као демон и нека страшна елементарна сила, која руши све, а у ствари оне су извор изобиља. Од јесени до пролећа, кад се Нил повуче у своје корито, остале влажна, натопљена земља, најубривена свима састојцима потребним да на њој успе добра жетва. И сунце има ту улогу, да створи те поплаве. Оно претвара воду из океана у пару, транспортира ту пару кроз атмосферу, згушњава је и враћа на земљу као обилну кишу од које набуја Нил и плави.

Сунце у Египту увек је предмет астрономског проучавања. Ту се најбоље може видети да је звезда зорњача регулатор живота. И астрономи долазе у Египат у циљу научног проучавања небеског свода, археолози испитују дубине земљине, а странци долазе да се диве источњачкој лепоти и западној култури, која је овде успешно пресађена и пружио сав комфор Европљанима.

По реци Нилу непрекидно, целе године, плове лађе, које носе странце у разна места, где се налазе рупевине од пре хиљаду и више година.

Авантуристе траже нова открића, а авантуристкиње и богате даме љубавне романе и епизоде са Египћанима, маслињастих очију и тамне и топле епидерме која се свиђа злат-

ним плавушама енглеским и екстравагантним Американкама.

Под тим пролетњим и летњим поднебљем увек ври и кишти живот. Једна весела мешавина Истока и Запада. У зиму долазе највише богати Американци, који беже од поларне студени последњих европских зима, и са задовољством читају о мразу и патњама у њиховој отарбини, док се они као хамелеони и алигатори сунчају усред зиме на египатском сунцу.

А лети наврве разне експедиције, које журе одмах у долину краљева, да одатле понесу макар један камишак, који ће чувати дуго, као успомену, као да је сам Фараон додирнуо руком тај сућушни камен...

Египат је земља успаване и зачаране уметности, али природа је жива уметност, која се вечно обнавља, а обнављају је зраци египатског сунца.

И данас, кад пада снег по римским и неапољским улицама, Талијан не може више да пева: *O sole mio...* Али Египћани може да пева химну сунцу, и Европљани, који се седам месеца греје-покрај лећи, завиди му на тој раскоши.

ЉУБОМОРА.

Мужевљева љубомора је бурно море, оно све преплави, све кида и гута, све своје дубине папуни; све буре својих осећаја усковитла и разара их. Женина љубомора је узана, брза, худљива река, која крије своје дубине, и чије се мирне обале јаче и више истичу.

Љубоморан муж је љути лаф. Он је племенит и само га глад присиљава да свој плен растрзава.

Љубоморна жена је надражена змија, сујетна и једино је похотљивост која је натера да уједе.

Љубомора чини човека глупим, смешним, понижава га у љубави и чини да изгуби. Жену чини она духовитијом, љубавнијом и она подиже осећање мужа.

ОСМЕЈАК.

Сладак поглед је леп, али је осмејак лепши. Очи не могу да изразе што усне кажу. Очи кажу: „Волим те!“ а осмејак још додаје „Воли и ти мене!“ Може се међусобно гледати а да се не зна што се хоће. Али се никад не смеши а да се не разуме. Око чежне, осмејак дозвољава.

**НАЈБОЉЕ
ПЛАТНО
„БАТИСТ
ПРИНЦЕЗА ОЛГА“**

ДОБИЈА СЕ
КОД
**БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА
БЕОГРАД**
КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 12-42

Зашто волимо дансинг?

Дванаест је година како се у целом свету махнито игра. Игра се у свако доба дана, на сваком месту, игра ма с зим. Та пасија за игром обузела је све друштвене слојеве, од радница до најотменијих дама. И та жеља да се окреће и врти по бучном такту цаза, створила је дансинг, где госпођица може да игра са једним кавалером, лепо и елегантно обученим, а после на улици пролазе једно поред другога, као да се нису никад ни видели.

Дансинг је заменио негдашње балове, с том разликом, што се парови предају кореографском уживању и после подне и увече и ноћу.

Нема ни једне жене на свету, која не воли да посети дансинг. Једне иду за то, да играју, друге да покажу своју тоалету, и да виде хаљину своје пријатељице, а неке налазе у томе уживање, да посматрају царове, који се окрећу на паркету, и да изводе о њима различите закључке. После имају тему за разговор на журу или соаре-у.

Тоалета, кад се иде у дансинг после подне, разликује се од вечерње. Она не сме да буде сувише кратка, већ оне дужине, која пристоји за време од 5—7 часова. За дансинг после вечере облачи се тоалета са мањим деколте-ом и без рукава. Како после вечере дама не може да иде у дансинг без пратиоца, господин треба да обуче смокинг.

У великим европским градовима постоје у дансингу професионални играчи, којима се плаћа, да играју с дамама које немају кавалера. Један европски Палас, где одседају многобројне странкиње из целог света, мора да има своје играче, јер те даме не могу да нађу одмах познанство, а желе да играју. Зна се цена колико плаћа једна дама за играча, а они врло радо примају већи новчани поклон од даме, која им то спусти дискретно у руку. Играчи у дансингу су обично врло лепо и елегантни младићи, и савршено играју.

Много пута заљубе се странкиње у свог лепог партнера. Има и међ филмским глумцима који су из дансинга дошли у студио. Валентино је био познати играч танго-а у једном дансингу, а Кортеза је исто тако запазио као професионалног играча један режисер.

У великом свету играч у дансингу постао је једна професија, која доноси леп приход. Само није тај посао увек пријатан, јер професионални играч мора да забавља и старију даму. Њему се плаћа и дирек-

СРЦЕ

сваког пријемног апарата јесу лампе.

Захтевајте за овај важни део само **најбоље**, данле

PHILIPS „MINIWATT“ лампе и обратите пажњу при куповини пријемног апарата, да је исти снабдевен са тим лампама светског гласа.

Подмладите Ваш стари пријемни апарат. Узидате још данас:

PHILIPS „MINIWATT“ лампе

PHILIPS

ТРАЖИТЕ КОД ВАШЕГ РАДИО ТРГОВЦА

ГЕНЕРАЛНО СТОВАРИШТЕ:
За Србију, Црну Гору
Војводину и Срем
Викинг и. д. Београд.
Кне Љубице 5.

За Словенију, Далмацију, Славонију
Хрватску, Босну и Херцеговину
„Норис“ н. д. Загреб.
Гундулићева 26.

тор хотела тражи да задовољи све госпође, које имају пасију за игром.

Дансинг је место где најбоље може да се види елеганција, шарм и лепота фигуре једне жене, али и сви њени дефекти. Они унаоколо што седе, имају прилике да се диве лепим формама ногу, или сувише гојазним деловима, који нису естетски ни подесни за модерне игре.

Један врло важан детаљ за оне, који посећују дансинг, то је парфем. На балу и у дансингу жена мора да има фини и дискретни парфем, који неће да изазива несвестицу, ни њој, а нарочито партнеру. Не сме никад да се изручи много парфема на тоалету, већ толико, колико ствара пријатност.

Има дама, које пудеришу руке, и кад играју на смокингу господино-

вом остане увек отисак пудера... То је некоректно...

Није ни свака рука за разголићавање. Бубуљичаве и црвене руке, рапаве коже, треба да буду покривене рукавима. Жена не треба да излаже сама себе индискретним и потсмешљивим погледима мушкараца и других жена.

Данас је сасвим обично, да игра у дансингу и зрелија дама, која има доста велики пречник позади.

Можда није увек лепо гледати како се сва та жена мека конструкција љуља, и нехотице сваки се насмеје.

Дансинг захтева витку силуету, а ако неко воли игру, нека се посвети ритмичким вежбама и истањи оно, што је сувишно на организму.

ПРЕД УТАКМИЦОМ У БУКУ-РЕШТУ

10. маја игра наша Ногометна мотча против Румунске Репрезентације. Утакмица је од особитог значаја. Од њеног исхода зависи не само освојење дивног дара Његовог Величанства Краља Александра, већ и сам реноме нашег ногомета. Наш противник не важи ништа више у страном свету, него просечан у фудбалу. По јачини је слабији од нас, што значи да нипошто не смео да изгубимо ову игру, јер би неуспех срзао и онако уздрмани реноме нашег лоптања.

А Румуни су баш спремни да се боре на живот и смрт, како би продужили ово традиционално такмичење. Јер ми смо до сад победили четири пута, изгубили свега два пута. Значи да би нашом победом престало даље играње за овај велики трофеј. Кад се узме у обзир да Румуни играју код своје куће, онда ваља очекивати веома тешку борбу.

Савезни капитен је за ову утакмицу одредио следећи тим: Михелчић; Ивковић — Белеслин; Арсенијевић — Премрл — Ђорђевић; Б. Марјановић — Хитрец — Першка — Циндрић — Гилер.

Чета је без сумње јака, али је могла да буде и боља. Одбрана је састављена без замарке, мада се коментарише постављање Ђорђевића за левог халфа. Ја мислим да је то питање решено како ваља. Истина, поменути лоптач није тако способан као некад, али су и његови конкуренти знатно ослабили. Једини, који је можда бољи за то место, је Колнаго из Сокола. Поменути играч заузима место центар — халфа и питање је како би се снашао у новој улози. Зато и кажем можда, а да је среће да се код нас ради као на страни, ми би смо у једно две тренинг игре испробали све играче за које се мисли да су достојни да навуку државни дрес.

Навала је од увек била Ахилова пета наше мотчади. Она је од увек за нас престајала један проблем тешко решљив. Наравно да зато посебну кривицу меродавни фактори. Било из слабости према појединим играчима или из наивног убеђења да су те замишљене „звезде“ стварно незаменљиве, тек наш форвард је увек хрпао. Вођство форварда је поверено опет Першки, што је сасвим погрешно учињено. Далеко сам од тог да спорим сјајне заслуге овог играча, којима је задужио наш фудбал. Али у име истине мислим да је

нужно рећи: да стари рутинер нема више ранијег самопоуздања, а и ноге га не служе као пре. Он зна како треба играти; познаје све тајне лоптања и разне подвале, али од свега тога он покаже тек на моменте један делић, који потсећа на стару славу. Њему недостаје ни полет, ни брзине, а то је преко потребно вођи навале.

Сотировић би био најпогоднији за ово место. Он не поседује рутину једног Першке, ни технику једног Љубурића, али зато он располаже нечим чиме се ниједан од ове двојице не могу похвалити, а то су: велики полет и пожртвовање. Он не само да изврсно шаље у ватру и спојке и крила, а затим и сам да изведе разна ремек дела, као рецимо топовско пуцање, успешан дрибл и т. д.

Хитрец је одређен за десну спојку. Млади Загрепчанин је најбољи у своме граду, али не и у држави. Талентован је; има изврсну технику, агилност, а у стању је и да стрела прилично вешто. Међутим је он по моме мишљењу доста млак и претеран дриблер. Тај младић се не растаје лако са лоптом кад је има. У стању је да меша цео дан и да на циљ дође сав исприљен; он може да задовољи само љубитеље жељне крајњег зафркавања. Уз све то не треба заборавити да је он члан дружине која „умире у лепоти“, али за коју давање голова не значи ништа. **Томашевић**, лева спојка Сокола би био далеко кориснији по тим. Овдашњи лоптач као да је створен за голгетера. Хладнокрван, а уз то веома спретан пуцач, обдарен техником и веома лукав, он је права напаст за сваки гол. Истина има једну ману, а то је лежерност; на лопту иде са извесном дозом подцењивања. Али би то овога пута све отпало, јер би дотични био свесан да се од њега тражи максимум свију његових способности и трудио се да буде раван осталима. А кад тако игра „Томаш“ је ненадмашан.

Зато би Савезни капитен требао да исправи учињене грешке. Времена има довољно, иначе нас никакво разочарење неби требало да изненади. А кривац ће и овог пута бити онај, који је и до сад био.

Благ. Ракић.

За лако — атлетско натечање Немачка — Јапан, које ће се одржати у Токију, Немци су послали 15 својих лако-атлетичара.

ШИРОМ СВЕТА ФУТБАЛ

У ЗЕМЉИ ТОРЕАДОРА

Шпанија је једна од најјачих фудбалских сила, те ће мислим бити интересно упознати изаше читаоце са начином одигравања првенствених игара и најбољим клубовима. Све до прошле године, борбе за шампионат Шпаније одигравале су се по дуплом куп — систему. Борили су се прво и друго пласирани сваког Подсавеза, којих има четири. Оне године су учествовали: Барселона, Реал Социетад, Целта Виго, Реал Овидо, Депортиво Алавес, Реал Мадрид, Реал Мурција и Ф. К. Валенција. Победила је Ф. Ц. Барселона.

Међутим је ове године измењен начин одигравања тих утакмица. Сад је уведена подела на лиге. У првој лиги има 10 клубова, који играју по бод систему. Ова лига је састављена из најбољих клубова. Борбе су веома занимљиве и услед приличне изједначености снага, тешко је предвидети фаворита.

Каталонски клубови: Барселона, Еспањол и Еуропа су потиснути уназад. Најбоље стоје Реал Мадрид и оба клуба из Билбао, Атлетик и Аренас. Прошле недеље су постигнути сензационални резултати. Тако је Еспањол, државни мајстор, подлегао сасвим неочекивано Барселони, која је у последње време изван форме. Истина поражени то правдају неиграњем интернационалаца Соле и Боша. Барселона је била боља и да у голу Еспањола није стајао најбољи голман света Замора, њена победа би била већа. Једини гол је дао Састре, на пас Камбодала.

Еуропа је потцењивала Расинга из Сантандера и зато је поражена са 3 : 2. Пораз изненађује, јер Расинг заузима задње, 10 место.

Аренас је постигао ремек — дело, тукавши водећу мотчад лиге, Реал Мадрида са 3 : 2!

Сан Себастиан је имао велику дерби игру, у којој је Реал Социетад с муком тукао Реал Ируна са 3 : 2.

Са истим скором је отпратио познати А. К. Билбао, А. К. Мадрида.

Табела гласи:

1. Реал Мадрид	8	6	0	2	18	11	12
2. Атлетик Билбао	8	5	1	2	27	12	11
3. Аренас	8	4	2	2	16	14	10
4. Реал Социетад	8	4	2	2	20	10	10
5. Еспањол	8	4	1	3	15	16	9
6. Атлетик Мадрид	8	4	0	4	17	16	8
7. Барселона	8	3	1	4	13	18	7
8. Реал Унион	8	2	2	4	16	16	6
9. Еуропа	8	2	1	5	17	24	5
10. Расинг Сантандер	8	1	0	7	6	29	2

Писмо из Холивуда

Холивуд почетком априла. Може ли се где сусрести више знаменитих људи него у филмском атељеу? Кад сам пролазио кроз улице Метро Годвинових атељеа у Кулвер Цитиу, стекао сам уверење да не би нигде могао видети на једном месту толико идола масе, толико мушкараца и жена за којима чезну милиони. Јер на сваком кораку сусретао сам по неког филмског јунака: Лон Ченна, Рамона Новара, Џона Гилберта, Вилнама Хајнеса, Бастера Китона, Норму Ширер или какву другу лепу почетницу и лепог почетника који имају изгледа да постану исто тако славни.

Тешко је разумети Кулвер Цити, а да га не видите за време деловања или боље рећи: ако га нисте видели за време деловања нисте га уопште видели. Кулвер Цити изгледа као динамо који је вечно у покрету. Планинови за продукцију филмова се стварају и приводе у дело. У једном атељеу се довршава један филм и чим се доврши одмах почиње снимање другог, режисери јуре около, а сторови трче из једног одељења у друго.

Зауостављам се и гледам снимање једне сцене најновијег Грета Гарбо филма »Нимба«. Гледам Грету где игра једну сцену прилично сентименталну, но овог пута за чудо не страшно и дивим се тој жени која с толико лакоће изражава све што режисер тражи од ње. Видим велики ресторан, трафике, мале трговине, све то уређено само за оне који имају посла између зидова студија. Видим зграде у којима су складишта филмских потреба за сва историјске периоде, показују ми складишта стројева, локомотиве, електричну централу и много других ствари.

Све је у тако огромним димензијама, на око тако збркано, а ипак савршено организовано. Овуда има толико интересантности да човеку није доста кратка посета да види све што би хтео видети.

Један утисак нарочито је жив у мом сећању. Сви који раде у атељеу одушевљени су својим радом и раде с таквом предањошћу какву у Европи човек не може ни замислити. Кад сам свога пратноца, заменика шефа пресбирова, запитао нешто о новим филмовима почео ми је о њима говорити с таквим одушевљењем да сам га замолио да ми прикаже неколико чинова тих филмова о којима ми је говорио. И касније кад сам седео у доста великој и лепо уређеној сали за пројекцију, схватио сам зашто је тај човек тако одушевљен. Јер они поједини чинови филмова

Мајна усиеха

лежи у лепој кожи лица, која је без сумње најпривлачивија осебина сваке даме. Најсигурнији пут ка успеху уско је везан са употребом Елида Фаворит сапуна, који ће кожи Вашег лица дати савршену финоћу. Елида Фаворит сапун је најбољи чувар Ваше лепоте. Угледно пакован, јединствено парфумисан, угледан и благ осваја све. Он је сапун будућности.

ЕЛИДА *фаворит* САПУН

»Жена без стида«, »Дивље Орхидеје«, »Пут кроз прозор«, »Бастерова девица од 24 карата«, »Победници свемира«, »Продане кхери« и неколико других које сам видео, учинили су и на мене снажан утисак.

Овде свако најпре мисли на рад, а онда долази све друго. Изгледало ми је кад сам дошао онамо као да сам дошао у посету једној многобројној породици која живи и ради у највећој хармонији. Они сви раде много, сторови, режисери и безброј статиста и радника. Анита Паж рекла ми је како мора да устаје у пола седам у јутро, ако хоће да се као што треба спреми за јутарњи рад. С том малом шармантном глумицом, која уосталом није ни најмање уображена због славе коју је постигла

филмовима »Победници свемира« и »Продане кхери«, разговарао сам доста дуго и она ми је причала о томе како је дошла у филм, како је имала много муке док је почела да добија веће улоге и најзад како је сада сретна и пресретна. Хтео сам још да говорим и с Гретом Гарбо, али то ми није било могуће, јер се Гретин најновији филм снима сада пуном паром, будући да је мало закаснио због дугог трајног боравка славне глумице у Европи. Заказали смо дакле састајак за неколико недеља касније када сам и онако хтео још једном да посетим Метро Годвинове атељеа, да их могу што боље упознати и специјално да погледам како се снимају тонфилмови и филмови кој говори.

Р. Г.

РЕНЕ АДОРЕ

Рене Адоре је једна од оних уметница у чијим жилама тече права циркуска крв.

Њена кућа и њена отаџбина била су мала циркуска кола у којима је она, још у најранијој младости осетила сву горчину живота. Родитељској бејаху сиромашни путујући уметници, који су са великом муком заслуживали насушни хлеб. У својој 10 години Рене је први пут ступила у циркуску арену, једва стојећи на својим слабирим ножицама али је одмах задобила симпатије публике, која јој је доцније, пошто је прошло неколико година, махнито пљескала, а њено име пунило је касу циркуса. Путујући из места у место, из државе у државу, она се затече крваве 1914 год. у Бриселу, где је играла не марећи за рат, који је почео беснети. Њој је било главно да је арена свако вече била пуна. 1920 год. са једном американском трупом пође у Америку где је ускоро била ангажована за филм, на којему је имала завидних успеха. Данас је она славна и богата али зато је ипак остала скромна и повучена.

Необично воли музику а обожава француску литературу. Рене Адоре је амбициозна глумица, а њена јој је интелигенција и уметност која је развијена до савршенства, омогућила свладати и решити највеће задатке.

МАЈСТОР МАСКЕ ЛОН ЧЕНИ

Амерички филм располаже са једним великим бројем филмских уметника, који имају лепе изгледе и велики таленат. Али зато Америка оскудева у карактерним глумцима, а њих има врло мало, а један од њих је и Лон Чени, коме смо се толико пута дивили на платну.

Овај велики уметник, који тако савршено креира разнолике типове, злобне и рђаве људе, према који-

ма је судбина немилосрдна, дошао је на филм, после многих занимања.

Улоге које он креира, већином се не свиђају публици, али и поред тога он је успео да задобије велике симпатије публике, а није данас ни мали број његових обожавалица. А те симпатије он је стекао својом савршеном глумом, и својом храброшћу. Јер не преза ни од чега. Он мучи самог себе, сакати своје удове, унаказује лице и нос, буши уши, ослабљује своје очи, трпећи танталове мучке, и то само зато да би до ситнице приказао овај или онај тип. Гледајући га, ми смо се питали да ли да га мрзимо или да га сажаљевамо. Сада Лон Чени окреће филм у коме игра једног обесног вођу калифорнијских апања. Брана.

СВАКО НАЂЕ НЕШТО

Кољко може да се уштеди мучке, времена и једва да знате како много што шта можете набавити за мјало новаца, што Вам сваки дан доноси веброево пута и корист и радост. Дневно личу

Нови Јединствени проналазци

најразличитијих предмета за свакидневну употребу. Треба да пролистате само једанпут велики илустровани давог-ценовник светске отпремне куће

H. SUTTNER,
Ljubljana, br.: 965.

и бићете изненађени, колико има ствари које су и Вама потребне, а још их не познајете. Осим тога пружа Вам тај ценовник диван избор предмета са одећу, кућанство и тоалету и за сваку другу прилику.

Ценовник добијате бесплатно ако још данас пошаљете Вашу тачну адресу фирми Х. СУТНЕР.

SVERIGES URMAKARE AKTIEBOLAG STOCKHOLM

пустило је у продају своја
одлична и позната сечива **ВИКИНГ**

КОМАНД
ПО ДИНА. 3'50

КОМАНД
ПО ДИНА. 3'50

којима су придодата слова речи VIKING и отисак сечива као на горњој слици, те овај, који из истих састави реч VIKING

стиче право на леп поклон

пригодан господи а онај, који исту реч допуни још са отиском сечива поред поклона још и 10 сечива.

Слова као и отисак сечива прилепљена на комад хартије треба донети или послати са ознаком тачне адресе и занимања само

Ген. заступ.

Е. Е. ЛУТЕРОТИ

Драчка ул. 9.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-8

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

2

ПОЧНИТЕ ОД ОВОГ БРОЈА!

Садржај почетка романа из прошлог броја.

Наредник Лефебр одбранио је једном на улици неку младу и лепу праљу од насртљивог гардијског потпоручника и нанео му увреду те је због тога био деградан и затворен. Као добар војник Лефебр ускоро опет добија унапређење и са друговима одлази у предграђе Шантили на бал париских праља пошто се надао да ће ту срести ону лепотицу коју је на улици заштитио.

Случај је хтео да те вечери на балу Лефебр и по други пут заштити лепу праљу Катарину Хибшер, звану због оштрог језика Мадам Сан Жен, од оног истог гардијског официра који је преобучен у грађанско одело и жељан авантура такође дошао на ову забаву у предграђе.

Катарина позна свог драгог заштитника о коме је још после првог сусрета много мислила, а Лефебр се осети пресрећним што је најзад нашао жену која је унела толико немира у његов живот, јер је у ствари то била прва жена која је потпуно освојила његово срце...

»Шта да радимо нас двоје? Чујете ли како музика свира валцер? Ту игру воли мог оца јединица син! Свем ли молити?»

Овог пута Катарина се није дала два пута молити. Почели су играти и за десет минута, токле су музиканти свирали, наредник је мислио да се на седмом небу налази.

Шта је марио што је као помаман ћушкао остале парове и што је од других добијао ћушке, он је држао своју мадам Сан Жен, гледао њено лепо зарумњено лице и није приметио када је игра престала.

Она га је морала снажно повући за руку да престане. Затим сав задихан одвео је лепу девојку на њено место.

Наручио је вино, купио се с Катарином и чаше су звечале као мала звона, смејао се и мазио се и ако је имао пуних тридесет година.

Играли су још неколико пута те летње лене ноћи и када је био крај балу, Лефебр је отпратио кући лепу Катарину. Сви његови другови су знали, да је и за хладног Лефебра куцнуо час да се до ушпију заљуби.

На сукоб са Швајцарцем официром није помишљао ни наредник ни Катарина и тек идућег јутра када је се Лефебр отрезнио, почешао је се сумњиво иза ушпију.

Ма да је официр краљеве гарде био посетио бал као грађанин што је било свима официрима забрањено, ћушку, коју му је Лефебр привредно, валицкани младих није заборавио.

И Катарина је стрепила. Наредник ју је у вече посетио. Млада девојка је сада озбиљно страховао за њега.

Али када су прошла још три дана а Лефебр није добио наредбу да изиђе пред аудитора, одахнули су обоје заљубљени.

Млади официр је свакојако претпоставио да задржи за себе тај други сукоб.

Можда је још нешто помогло Лефебру и Катарини. Узнемиравајући гласови су се ширили по Паризу;

говорило је се о побуни, која је овога пута изгледала озбиљна.

Војници разних пукова почели су се бунити, и народ је негодовао.

Крвава револуција, која је стала престола и живота Луја XVI и лепу Антоанету, почела је из потаје и из дана у дан је се све више ширила. Краљ није увиђао огромну опасност.

Ко би смео покушати да се дрзне на Његово Величанство? И зашто је он имао своју војску, швајцарску гарду, која је наоружана до зуба била посела Тилерије.

Лагано али постојано је дигла крваву главу авет побуне.

И једног дана, баш када је Катарина хтела затворити радњу, прошла је улицом Свете Ане гомила побеснелих људи и жена и драли се као пијани: »Смрт краљу! Срушимо Бастиљу!»

Катарина је стајала у почетку запањена. Затим, појмивши шта значи, закључала је врата и изишла на задња врата.

Морала је потражити свог Лефебра да би од њега дознала, да ли је у истини оно, што је народ од више недеља шапугао — да треба збацити краља и поставити народну владавину.

То је значило борба и смрт аристократији, пропаст оних, који су се држали уз краља.

Али истог дана, а и сутра дан, Катарина није нашла свог Лефебра.

Није могла знати да је се и регимента ди Плеси, којој је наредник припадао, била побунила и напустила своју дотадашњу касарну.

Почела је се образовати народна гарда.

10. август 1792. је освануо.

Париз је личио на врзино коло. Краљ је био збачен.

У бурним седницама заседавао је конвенат, нова је влада образована.

На улицама је вођена борба, грмљавина топова потресала је ваздух. Срушена је била Бастиља и било је крвавог окршаја између краљу верних пузова и наоружане народне гарде.

Несрећни краљ, који је се и сувише дошкан тр-

ДЕВОЈКЕ, ЖЕНЕ И МУШКАРЦИ

цели добро дејство већ 32 године прокушаних производа: Фелерова Елиза-помада за лице и заштиту коже, за негу лица, врата и руку, против сушних пеза, суједица и т. д., затим Фелерова Елиза-помада за пораст косе, за кожу главе, против перута, опадања косе и т. д. 2 лончића од једне или по 1 лончић од обе помаде поштом франко уз напред посланих 40 ден. код Ђекарника FELLER STUBICA DONJA, ELZATRG 372 — HRVATSKA. — Ако се шаље 48 динара унапред додаје се и један Фелеров Елиза-сануи здравља и лепоте.

то из заблуде, у коју га је његова околина била завела, био је побегао у мањак.

Верна швајцарска гарда је храбро бранила Тиљерије и одбијала нападаче. Киша картеча чистила је простор испред краљевог двора.

Али све то није помогло. Народ је се подигао и јуришао преко телеса погинулих, тражећи освету.

Звона су брујила, добоши бубњили улицама.

У тој страшној ларми Катарина је ишла за својим гослом, као да је се ништа није тицало шта је се на улици, пуној људи, догађало.

Њене помоћнице су биле мање храбре и код сваког топовског пуцња дрхтале, остављале утије и трчале на прозоре.

„Само да не дођу к нама!“ вајкала је се лепа Тоанета. „Дрћи ћу од страха!“

Вика је допирала у њихову радњу.

„Сада се туку у улици д' Демел!“

„Гледајте свој посао!“ рекла им је Катарина, ма да је и она била модра од страха. „Они су тамо на Тиљеријама да протерају краља. Шта имају тражити код нас?“

Два човека су носили једног рањеног народног гардисту и унели у једну дрогерију, где је био преврћен.

Младе девојке су врискуле, а у том тренутку Катарина је узела један пакет рубља и огрнула се марамом.

„Ја одлазим пре него би наступила већа гужва“, рекла је кратко.

„Када се цео Париз сутра буде побунео, ко ће ми накнадити моје издатке за фино рубље госпођа Рокевил у Сен Викезу?“

И пре него што су њене помоћнице могле проговорити, Катарине је нестало с пакетом.

Сваки у улици је познавао њу и њену смелост. Изгледала је као да се није плашила окршаја и пуцњава топова.

Тек што је отишла, један човек је журно ушао у радњу. Када су га лепе девојке виделе, развукле су уста као да су слабо марице за њега.

То је био доцније познати адвокат Фуш, непомирљиви краљев непријатељ, лукав као лисица, он је се увек виђао онде, где је морао у мутној води ловити рибе.

Испод мршавих мишица је Фуш носио велику кожни торбу. То је био човек тридесетих година, али је због свог бледог лица изгледао много старији.

Био је јако узбуђен и уплашен.

„О, децо моја! Страхота, уздахнуо је и спустио се на једну столицу. „Где је госпођица Катарина?“

„Шта се догађа на пољу, господине Фушу?“ Запитале су га девојке.

Фуш је био редован Катаринин муштерија, ма да је врло често остајао дужан.

Није био омрљен, али како је увек доносио вести о најновијим догађајима, Катарина га је понекад радо слушала.

„Рђаве вести, децо, за мене и за вас све!“ рекао је Фуш. „Зар нисте чули вику и пуцњаву? Швајцарци бршу картечем улице. Краљ тиранин побеђује! Дајте ми моје рубље. Хоћу да их метнем у ову торбу и да идем из Париза.“

„Зар да бежите, господине Фушу?“ подругљиво је запитала једна девојка.

„Ја хоћу да отпутујем и ништа више“, одговорио је зловолјно адвокат. „Учините и ви то, ако вам је мио живот!“

„Ми па то не мислимо!“ смејући се. Одговорице су девојке. „Ко ће на нас, праље из улице Свете Ане, ударити и ако би цео Париз изгубио главу!“

„Наш је Париз полудео!“ рекао је брзо Фуш. „Од

јутрос је било повољно стање за патриоте. Ја сам се одушевљено борио, тојест посматрао из улице Сен Оиоре. У том су Швајцарци отпочели изненада да пуцају из врата и прозора на двору, и шта вам могу рећи — наши људи су стали да беже! Ја сам се такође уклонио и побегао испред ватре — тако сам дошао овде! Још дрхтим од страха!“

„То се на Вама види, господине Фушу!“ рекла је, смешкајући се, девојка, која је мало пре говорила.

Фуш је нешто прошапутао.

„И ви ћете саме осетити! Али, до врага, дајте ми моје рубље! Не могу чекати док дође госпођица Катарина.“

Журно је стрпао у своју кожни торбу све, што су му девојке пружиле.

„Катарина је однела рубље Роквилловима у улици Сен Викес, који дају да се код нас пере и који, можда, пакују своје куфере да би утекли!“ рекле су девојке подругљиво.

„У улици Сен Викес?“ запитао је зачуђено Фуш. Тамо је најстрашнији окршај! Те кукавице аристократске дрхте од страха! Само нека Катарина добро прође!“

„Ту ћете бригу оставити госпођици Сан Жен, господине Фушу“, насмејала је се несташна плавуша. „Нашу госпођицу неће дирнути ни један републиканац!“

У том тренутку био је адвокат спаковао своје рубље и зтео је поћи, и од једном је дрекнуо и од страха се занео назад.

Улицом је се разлегала вика и праштале пушке и на један пут чуло је се како гомила пева марсељезу.

Врата су се отворила и на прагу је се појавила, разбарушене косе, Катарина.

„Ух, децо! Ја више не могу, рекла је задихана. „То је страшно!“

Кроз отворена врата су навалили узбуђени суседи у радњу и обасули питањима Катарину.

„Ви сте били тамо? Како је? Шта значи та вика и песма?“

Катарина је се спустила на столицу и причала.

* * *

Тога дана решена је била судбина француске краљевске куће.

Народ је непрекидно вршио нападе, улицама су јурили наоружани и жељни освете такозвани патриоти; више није било дисциплине, краљевство је било извргнуто потсмеху, сваки аристократ, чим је ухваћен, био је стрељан или обешен о први стуб фењера.

Народна гарда је пришла народу, једино су Швајцарци остали верни краљу и бранили с беспримерном храброшћу Тиљерије и краљеву породицу.

Али је одвише био велики број нападача и чим су једни били одбавени, прилазиле су нове, безбројне гомиле на њихова места. Најпоследње јепустила топовска паљба и Швајцарцима је нестало муниције.

Тиме је била запечаћена како њихова судбина, тако и судбина породице Луја XVI.

Катарина, које се није тицала нити пуцњава нити ларма по улицама, срећно је приспела у улици Сен Викез са својим пакетом рубља, али је ту била опкољена гомилом разјарених патриота.

„Хеј ти, не прелази тамо!“ викнуо јој је један крупан човек. „Тамо пада олово!“

„Не плашим се ја!“ одговорила је Катарина и продужила ход, али су заиста око ње почела да фијучу зрна.

У улици Шартре наишла је на нову гомилу нападача. Један младић приметно је Катарину и загрлио је.

„Погледајте лепу девојку!“ рекао је смејући се. „Мораш, грађанко, дати један пољубац!“

(Наставиће се)

П р о л е њ е о б н а в љ а

природу и људе, али никако оштећене комаде рубља. Ко је од штете нешто научио и ко не жели да узалуд троши време, новац и муку, узима за прање свога скупоценога рубља само

Шихтов РАДИОН, чува рубље!

О смеху, есеј о значењу смешнога, написао Анри Бергсон, члан Француске Академије, превео С. Цвијановића, издање С. Б. Цвијановића, Београд. Цена 20.— дин.

Многи су дефинисали човека као »животињу која уме да се смеје«. Доста, једино што разликује људе од осталих животиња јесте смех. Али шта значи смех? Шта се налази у основи смешнога? Највећи мислиоци, почевши од Аристотела, бацали су се на овај мали проблем, који се стално поткрада напору људи да га реше. Овај проблем, на први поглед тако прост, у ствари је много сложенији него што изгледа. Да ли је тачно да је смешно »оно што у човеку изазива веселост«? Једна иста појава код једних може да изазове смех а код других плач. Затим човек смешом не испољава увек своје добро расположење. Често, на против, прикрива какав бол.

Сва ова сложена питања разрадио је славни француски мислилац, један од најбољих живих философа Анри Бергсон. У његовом делу наћи ћемо многе одговоре на питања која су нам била нејасна.

Жена и њене чари од Ф. К. Бакуле, превод М. Д. Мирковића. (На продају у књижари С. Б. Цвијановића, Београд, цена 15.— дин.)

Чувени филозоф и женомрзац Шопенхауер рекао је: »Жена је идол, под чијом се владом можемо надати многим горким разочарењима«. Ова је дефиниција можда тачна, али је исто тако тачно да је за многе мане жене одговоран у првом реду човек, коме је она од увек била потчињена. Чак и данас у време просвећености њезин положај је у многоме подређен. У тој разлици треба тражити узроке многим недаћама којима нас жене излажу. Ова необично интересантна књига има намеру да осветли све стране које би могле подићи значај жене и њених чари.

Занимљивост овог дела најбоље се види из питања којима се бави а које овде доносимо: Женске чари и вечита трговина са женом; фатално подјармљивање жена у старом веку и тадашња проситуција; поглед на средњи и стари век; женске чари у харему; љубавна борба, оружје и лукавства; полни култ у цивилизацији народа; модерни брак и неверство; морални обзир и полна дегенерација; закључак и претпоставке за будућност.

О васпитању укуса, књижевна студија од Богдана Поповића, издао С. Б. Цвијановић, цена 6.— дин.

Човек од укуса је синоним доброг критичара, вели писца. Али које су особине које мора да има један човек да би се могао тако назвати? Г. Б. Поповић наводи девет: од приреде нежно осећање, жива машта, опште образовање, познавање великог броја књижевних дела, књижевно знање језика, правилан суд, стручно образовање, познавање човека и велико искуство живота. Према томе потребно је извесно знање и способност. Међутим то се ретко налази. О тога укус треба васпитавати и то је оно чиме се писац у главном бави у овој занимљивој књизи.

Модерне Француске Приповетке превео Милан Богдановић (Модерна Библиотека издање С. Б. Цвијановића, Београд, цена 15.— дин.)

Збирка тридесет одабраних приповедака најбољих француских писаца, као Анатола Франс, Марсел Прево, Морис Леблан, г-ђа Жип, Тристан Бернар, Макс и Алекс Фишер, Жорж Куртлин и други.

О француској приповетци Жан Ришпен је рекао: »Она је необично лепа, она је драгоцене, она не личи ни на једну другу, и ми Французи можемо њом да се поносимо... Приповетка је срж наших најбољих особина, онога што је наша душа, наш дух наш језик«. Да је све ово тачно знају сви они који су имали прилике да читају француске приповетке, а они којима је то непознато могу се

лако уверити из ове збирке, коју свима препоручујемо.

Поводом прославе г. Богдана Поповића, препоручујемо следећа његова дела: »Антологија новије српске лирике«, 30 дин. — »О књижевности«, уводно предавање, 6 дин. — »Јован Скерлић«, књижевна студија, 5 дин. — »Шта Срби имају да науче од Енглеза«, 10 дин. — Издавачка књижара С. Б. Цвијановића, Београд.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА са сликама.

- Тома Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (54 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зене (16 сл.)
- Чаробна Сенира (са 9 слика)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најздравнију и најзанимљивију лектуру за децу. — Може се набавити у књижарама или у уредништву (Дубљанска 88 — Београд) Ко пошале 12 дин. добиће свих шест књижица са плаћеном поштарином.

БИБЛИОТЕКА СУДБИНА
• **БЕОГРАД** •
ШАЉЕ
СПИСАК КЊИГА
— **О СУДБИНИ** —
БЕСПЛАТНО СВАКОМЕ

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

➤ Нарочити **-Darling-** ондулација за девојнице.

Мидинете у поспастичарници.

Оне воле колаче и љубав.

Мидинете — бисер Париза

Свакоме поклоне по један осмејак.

Они, што чекају мидинете.

У Штразбургу, Берну и Вашингтону, кад сказале показу подне, на сату се појаве апостоли, краљеви или пророци.

Међутим у Паризу, не појаве се ни пророци, ни апостоли, већ један рој младих девојака, који жури улицом, весело као јато врабаца...

То су мидинете.

Оне се тако и зову, што излазе тачно у подне „миди“ — „нет“.

Подне још није искуцало, а пред атеље-има, у којима раде те љупке младе девојке, мезимце Париза, сакупљају се млади људи, који чекају и вребају њихов излазак... Ти што чекају, могу се поделити у две групе. Једни долазе да траже раднице, други манекене и продавачице. Ови

други, горди због тога, долазе често и аутомобилима, и остају за воламом.

Подне је избило и несташни рој већ је на улици... Весело жагор на улици, тротоар сав поседнут несташним ножицама.

Оне, које неко чека, пожуре одмах к њима. Весели усклици и поздрав.

— Јеси ли одавно ту?

— Мислио сам на тебе још од јутрос.

Из капије атеље-а излази мала мидинета, и кад угледа свог партнера у игри, направи два три корака из чарлстона... А на тротоару кавалери размахну ногама чарлстон, и пролазник мисли, да је ту на улици

дансинг.

Почиње представљање.

— Госпођица Нинета... Господин Жан... о коме сам ти причао, ти се сећаш. Он је био у Вирофлеју прошле недеље.

Изази првакиња међ мидинетама, у богатом крзну, и улази у један „Испано“, — врло срећна да понизи манекену Жизелу, која седи у једном Ситроену.

Маса мидинета иде сама и нико их не очекује.

Око великих модних кућа налазе се читаве варошице, које се подижу у подне, кад дођу са својим колицима пекари, колачари, млекари.

Зар ће мала мидинета да иде у ресторан. Она је штедљива, а млада

„Златан Цвет“, импресиван чешки дечји филм.

је, и кућиће ручак, ту на улици, од тих продаваца... И целе недеље итеди, да би празником могла да оде возом у Робинзон, да игра.

Због тога се одричу и јела, што је врло опасно. Али више посещују посластичарнице него ресторане. Колач је за њих поглавита храна, а љубав умирује њихову глад, кад не ручају.

Из посластичарница одлазе у парк, смећећи се свакоме кога сусретну.

У Тилеријама ћете их пуно видети. Шију и везу, бацајући хлеб врашцима. Неке читају испод кладовитих дрвета... Парови се шетају, дајући заклетве једно другом, али се смеју, јер знају, да неће одржати своја обећања.

Понеки пар страсно се грли у сенци дрвета:

Мала шваља скида рукавицу, да би јој неки чиновник пољубио руку.

Пролеће се осећа на њиховом лицу, у њиховој свежој младости.

А увече журе кући, у њихову скромну собицу, на мансарди. Нису увек саме. Ту их чека мати, млађа браћа и сестре, а оне журе да донесу своју надицу, јер их све издржавају. Неке су мамице својој малој браћи и сестрама, спремају им увече ручак за сутра, и уснављују их.

Али још неће да легне мала мидинета. Треба да опере своју хаљиницу, јер то је можда једина, и за ноћ треба да се осуши, а сутрадан је пегла, облачи, и свежа као лептирак излеће на улицу.

Продавачица љубичица стоји на углу. Она застаје, купује један букетић и кити се њиме...

Она воли цвеће, и не може да живи без њега, без цвећа и љубави.

Таманчки, чувени јапански атлета, са царским пехаром који је пре кратког времена извојевао.

Марија Паудлер чува своју витку линију.

У светској животној трци, рекорд добијају, чудновато, највише — пузавци.

„Живети је бесциљно“ казао је неко; и дао је то штампати, само да би могао живети.

Бити момак није никаква вештина, мора се то и — остати.

За многе важи данас: ти треба свој хлеб да зарадиш у зноју лица — туђег.

Једини пут, да би се неко сачувао од искушења, јесте, да му подлегне.

У прву љубав људи упадају глупачке, у другој иду обазриво, а трећа им иде сама у сусрет.

Ваша мода, госпође...

Лево: црни свилени плашт, свезан испод грла дугом врвцом, са украсом од ручног веза. — Десно: једна елегантна вечерња хаљина.

ИСПОВЕСТ

Проћердао сам ја,
У дугим теревенкама,
све ноћи,
И младост сам
Претворио у неизлечиве ране,
Због њеног погледа.
До крајње своје моћи,
Љубио сам незнане и знане,
Да би у њиховим
Изливима љубави
Заборадио њене очи.
Вај! Није ми жао
Младости,
Што сам је тако проћердао,
И, уместо радости,
Вечито што сам банчио,
И дуго лутао,

Па ми се душа претворила
У безброј тугованки.
Не, није ми то жао,
Већ једно боли,
Што сам их много виђао,
И небројено њих миловао
Са молим плавим очима,
А једну бар да видех
Као што је била она....
И у теревенкама,
И у сну,
И у лутањима,
И када душа точи
Сузе жалости,
Ил' излив радости,
Прате ме ипак њене
Крупне јој граорасте очи.

Борислав Јовановић — Крагујевац

Париски шешир од сламног плетива, украшен сатенском пантљиком.

Линија напред дужа.

Ричард Арлен пред апаратом за снимање грамофонских плоча. Према овим плочама утврђује се погодност гласа за тон-филм.

„ЖИЖИРО“

НАЈНОВИЈИ ЈАПАНСКИ ФИЛМ

Јапан производи годишње више од 800 филмова, исто толико као и Америка, а три пута више од Немачке.

Један од најбољих филмова јапанских, који се у последње време приказује по целом Јапану с великим успехом, зове се »Жижиро« (Раскрсница). Јапанска филмска индустрија увек се држи традиција, покорављујући се каткад утицају америчког и европског филма. У Француској ће се приказивати сада филм »Жижиро«, који се одликује егзотичношћу. Сиже је овај. Један младић је лудо заљубљен у младу Јапанку О-Уме. У једној тучи он буде рањен и негује га његова сестра. Али чим је оздравио, он украде сестри једно кимоно, који је она шила за неку муштерију, и однесе га О-Уми. Један његов супарник исцена кимоно, баца му неки прах у очи и ослепи га. Младић, избеумљен, мисли да је убио свог супарника и зове своју девојку, али она га исмеје. Сестра га опет прима и лечи. Дугим лечењем она му поврати вид и кад је прогледао, прво што је видео, био је леш газде од куће, који је покушао да нападне његову сестру и она га је убила.

Брат и сестра беже кроз ноћ и олују и крију се у једној напуштеној колиби. Користећи се сном своје сестре, младић се враћа натраг, долази под прозор своје драгане О-Уме, и ту умире. Сестра лута сама и долази до једне раскрснице, и сад не зна куда ће...

Јапански филм разликује се од европског, што нема поднаслово и објашњења, написаних на платну, већ једно лице гласно објашњава радњу док се ређају слике. Благодарени томе нема компликација у сценарију, јер та објашњења све разјасне.

Филм »Жижиро« (Раскрсница) режирао је Теунусуке Кинугаса, један врло спреман и најпознатији јапански редитељ. Од Американаца он је позајмио оне многобројне радње, које оживљавају сценарио. Совјетски филм има утицаја на јапански. То се огледа у светлости, реализму декора и стилизовању. За реализацију свог филма Кинугаса је изабрао маркантне јапанске типове, и штатисте исте онакве као на руском филму, које је узимао из Токиа, обичне људе, а никако глумце. Два главна лица, брат и сестра, Хајани и Шихаја дали су узбудљиву игру, а глумица О-Уме, са својим намолованим лицем и лажованим зубима, створила је један вулгаран тип.

Јапанска филмска индустрија нагло напредује. Европа је до сада имала моду америчког, талијанског, шведског, немачког филма, а сад долази мода руског филма и јапанског.

Стари Јапан.

Брат и сестра у јапанском филму "Жижиро".

ЈЕДНА СРПКИЊА НА МАДАГАСКАРУ

За време рата породица г. Јована Вељића, професора друге мушке гимназије у Београду, налазила се у Швајцарској. Млада и симпатична његова кћи, г-ђица Јованка, упознала се с једним Французом. То познанство се претворило у роман и једнога дана она се венчала са француским капетаном г. Пјером Грубис-ом.

Он је доцније добио за вишег гувернера на Мадагаскару и наша Српкиња са својим мужем отпутовала је за Мадагаскар, са својом ћерчицом Симком, или како је отац назива Симха. Она сада има седам година, а на Мадагаскару добили су и друго дете, Жана, коме је сад две године.

Како је правило да сваки Фран-

цуз мора да проведе три године у колонији, њима је сад истекао рок и они се враћају у Француску.

Млада госпођа писала је своме оцу писмо 31 децембра, и то писмо путовало је са Мадагаскара до Београда два месеца и двадесет један дан.

У писму им пише, како је лепо у Тујару, вароши где је њен муж гувернер, само се извињава што не може чешће да пише, јер су страшне жеге. У децембру је жега као код нас у јуну и јулу, и иста температура је и дану и ноћу. Због врућина нису могли да приреде деци јелку за Божић, јер су се све свеће растопиле.

Због те велике жеге, госпођа воли да буде у Француској и ближе родитељима, само не зна, како ће се деца растати са својим црним пријате-

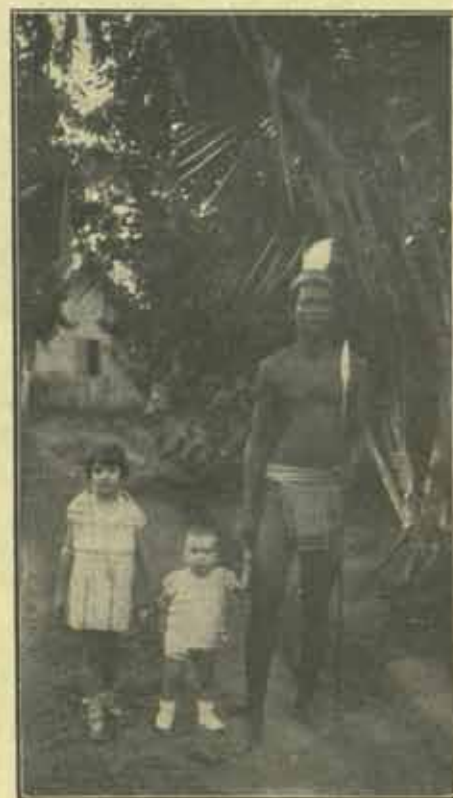
љима. Мали Жан има бону Цркињу, она га је очувала и однеговала и воли га са приличком оданости, да се он никад не раставља од ње.

Као поклон своје оцу, г-ђа Јованка му носи једно огромно нојево јаје.

Месеца маја крећу са Мадагаскара за Француску. Путоваће од Тујара до Дијера Соарета локалном лађом седам дана, а из Дијера Соарет-а прекоморском лађом 27 дана.

Г-ђа Јованка са својим мужем и децом у шетњи на Мадагаскару.

Мала Симка и Жан са својом дадиљом у црначком костиму на Мадагаскару.

Иницијативом неколицине угледних Бокеља, где не можемо испустити име учитеља г. Милоша Микеља, пре дуге времена основана је у Котору дипетанска дружина „Бокел“. Ова дружина, захваљујући даровитости и пожртвовању својих чланова, потпуно задовољава иначе позорницом занешену которску публику.

Филмска глумица Дорис Хил на једном америчком луксузном авиону, који превози само милионаре, а врши саобраћај између појединих калифорнијских кулатила.

ХУМОР

Часовничар, који чека своју вереницу: „Нечувено! Имам је једва месец дана, а већ заостаје!“

Наоружан букетом цвећа, појављује се познати боксер у болници спортског удружења. Обраћа се главној болничарки с молбом: „Однесите ово цвеће у собу господина Јовановића“.

„Извините именовани господин не налази се код нас“.

„Наравно, данас још не, али сутра — пошто вечерас имамо борбу“.

Љубитељ уметности: „Шта кошта ова слика?“

Сликара: „Две хиљаде динара“.

Љубитељ уметности: „Човече бо-жји! Ви тражите тако високу цену, као да је од ваше смрти протекло већ 300 година“.

Зашто је потребно људима дати савет? Мудар га не треба, а будала га не испуњава.

Златну срећу у браку могу данас многи само као »пресовану« да замисле.

Оригиналан крој модерне хаљине.

Љубитељ Недељних Илустрација.
Г-ца Зора — Београд.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО-РУС
Београд
Студенчка 85 Телефон 29-19

Александар Раденковић, — голман београд. „Графичара“, који није примио ни један гол за јесењу сезону првенства.

Рампла Јуниор, друго пласирани Уругвајски клуб, није побрао лаворике у Европи. Њега је резервна momчад Еспањола тукла са 1 : 0! Нимало задовољавајући резултат. Изгледа да Уругвајски клубови не значе ништа особито, а да је сва снага ове популарне фудбалске државе у њеној чувеној репрезентацији.

Агнес Естерхази и Светислав Петровић у најновијем филму „Поручник Њене Висости“.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Слободана 18, II сораб.
Телефон број 56-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3.—

ПРЕТПЛАТА

За нашу државу годишње 140 дина., вандржавно 70 дина.
За иностранство годишње 200 дина., вандржавно 100 дина.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Председник лондонске општине приликом отварања изложбе предива и хаљина. На слици се види окружен лепим манекенкама и општинским одборницима.

Недељне Илустрације

Последњи снимак дивне Рене Адоре.

неделю не
Цустранице

Бр. 20
Дин. 3.

Са изложбе сликара Б. Литвинова

Престоница Бухара „Кула Смрти“ саграђена XIV. века.

Пијаца у Самарканду — Медреса „Шир — Дар“.

Самарканд — Шах и Зидна. Гробница Ширин Бика Ана — Тамерланове жене. — Саграђена у XV. веку.

(Фото — репортажа Ј. С. Пинто).

Поклон који је Војвода Степа добио од мостарских грађана приликом триумфалног уласка у Мостар.

ПРВА СТРАНА :

Са погребом Војводе Степе

ГОРЊА СЛИКА :

У присуству Њ. В. Краља Александра, патријарха Димитрија, представника владе, војске, свештенства и страних изаспаника, министар Војске и Морнарице, генерал г. Хацић опрашта се са Војводом у име Краљевске Владе, пред црквом у Чачку.

У СРЕДИНИ :

Војвода Степа на самртном одру.

ДОЊА СЛИКА :

Лафет са ковчегом, окружен академцима, пролази чачанским улицама кроз масу народа из свију крајева наше земље, који је дубоко ожалио смрт народног хероја.

Са изложбе генерала Бориса Литвинова, отворена 13. ов. м. у Саборној школи, Краља Петра ул. — Слика представља собу Картагињана у Азији из XIV. века.

Несуђени албански владари

— УЗ ЧЛАНАК НА 18 СТРАНИ —

Кнез од Монпансие

Баварска принцеза Софија.

Виљем Вид.

Краљица Кар мен Силва.

Румунска краљица Марја као престолонаследниковица и њен вереник принц Фердинанд.

Памет је срећа глувих.

Пролеће је заиста симбол младости и лепоте.

У гардероби наших примадона

Да дођете до гардеробе примадона, имате да пређете целу бину. Некад се круг окреће и ви отокачете у страну, или се возите са кругом. Са позорнице улази се у једно предсобље. То личи на антикварициу. Свакојаких ствари и старчица има, које се ту чувају, ко зна од када, и служиле су као реквизита оним најстаријим глумцима. Чудиовато је, како све запамте гардеробери и реквизитери. Сваки комад има пуно тих ситних ствари. Цвет, чаша, књига, пож, оно што треба да дохвати глумац у некој радњи. Глумци о томе не воде рачуна, то је брига реквизитара.

И кад прођете ту позоришну «антикварициу» куцнете на једна врата. — Слободно...

Некад одговори госпа Јела, или Јеленица, како јој теча г-ђица Бошковић, гардероберка драмских и опер-

ских првакиња.

За сточићем седи г-ђа Жалудова.

Она те вечери пева у Кнезу Игору. Већ је потпуно готова, мирна и прибрана, без треме. Седи и нешто ради, ручни рад. Руби једну марамциу од розе свиле.

Чудите се, је л' те, примадона и ручни рад.

Госпа Јела, која тако воли уметнице, објашњава:

— Како је вредна госпођа Жалудова. Она је одлична домаћица, сама шије, уме и да кува...

Сваки долазак у гардеробу једно је откриће о интимном животу наших уметница, које су и примадоне, и добре супруге и домаћице.

Г-ђа Жалудова то окромно одбија од себе. Она је повучена у свом животу и воли домаћи мир. Једино хтеће је видети са њеним мужем г. Книг-

лом код «Руског Цара».

— А како Вас, госпођо, слуша Ваш муж?

— Врло лепо ме слуша, одговара г-ђа Жалудова.

На њеном сточићу стоји јабука. Та воћка се често види на столу оперских певачица.

— Ја ништа не вечеравам пред представу, само попијем белу кафу и за време представе поједем јабуку.

— То освежава глас...

— Не може да освежи глас, ако он није свеж, већ само грло, насмеја се г-ђа Жалудова.

— А је ли Вам се догодио какав «кикс» на позорици...

— Није, није никад за свих ових седам година, узвикну уплашено г-ђа Жалудова, и подиже руке, као да хоће и то питање да одгурне.

— Зато, што је Ваш глас тако сладак, божанствен и чист...

Г-ђа Жалудова отпева једну скалу, јер прво звонце за њу зазвони... Брзо устаје и намешта дуги вео на главу и бојарску капу...

И мирно изађе из гардеробе да очара публику својим славујеким гласом.

Врата се нагло отворише...

Црвен, припојени шеширић, два округла црна ока, гругљава коса, витка силуета као у античких бајадера...

Г-ђица Бошковић.

За тренутак се скиде, покваси њену несташну гругљаву косу, да би је мало укротила за своју игру, и дохвати своју шминку.

На њеном сточићу фетиш — црни мачак, и пуно порцеланских животињца. Као неке играчке.

Шминка је дуго задржава, јер треба створити татарски тип за Половешки логор, преплануло лице и косе очи.

— Шта сте данас радили?

— Ништа нисам радила, само сам лежала. Цео дан лежим пред представу, и по два дана рано лежем, и не излазим нигде...

— А на балове идете?

— Само на веће... И не марим за бал, јер сувише играм на позорници...

— А волите ли да се забављате?

Она направив враголасте очи...

— Ко то не би волео.

— Истина, шта ви мислите о београдским младићима...

— То је врло деликатно питање, и ми, балерине, чувам се, да ма шта кажемо... Али могу рећи да су златни београдски младићи, врло лепо и врло елегантни... Имају у себи нешто расно, што се ретко виђа код других народа.

— Ви сте видели Шпањолце, јесу ли они лепши од Срба.

— Међ њима има врло лепих младића и интересантних...

Најновији снимак Хени Портен.

— Ја сам најлепше Шпањолке виђала у варијететима у Шпанији, додаје г-ђа Жалудова, која је била отпевала своју партију... И увек сам замишљала да су све Шпањолке приомањасте са великим црним очима, а међ њима ћете видети и плавуше и смеђе...

Госпођа Жалудова је с највећим успехом певала у Барселони... Зато прича о тој публици...

— Шпањолска публика је врло отмена и луксузна... И она може много да се одушевљава.

Београдска публика је темпераментна и топла. Таква је публика и у Загребу. Словенци су већ хладнији, такви су и Чеси. У Ческој аплаудирају, и хоће да сачекају уметника при излазу, али брзо и гледају га, ничим не манифестују своје симпатије...

— Код нас је премијерска публика најсвечанија. Она пази на елеганцију, говори г-ђица Бошковић... Живот је такав, да не може да се стигне увек да се обуче елегантно за пред-

ставу, али свака представа постаје свечанија за нас кад је публика у вечерњем оделу....

— Које боје ви највише волите....

— Немам нарочиту симпатију за неку боју... Црвено ми се свиђа, а сад волим тегет са жутиим...

— А волите ли љубав?

Опет враголасти смех...

— Зар би могла балерина да не воли љубав....

Јер њено тело је фини инструменат на коме она изводи химне љубави и лепоти....

Сад настаје велико облачење балерине, које би било занимљиво описати али то су тајне изакулиског живота.

М.

Десно горе :

Бела и црна Пијерета (г-ђице Смодлака и Рајна Геземан).

Десно доле :

Грациозна поза г-ђице Рајне Геземан.

У славу Бахуса

Глава ми је тешка, а уши ми бруја,
Тело ми је ломно, док су очи боне,
А у мозгу моме разне мисли зује
Идућ' у ковчугац и бесмучно звоно.

Хоћу да устанем, ал' су тешко ноге
Пружам руке напред, ал' ослонца немам,
Хоћу да размишљам шта се самном збило,
Но глава ми клоне, хоћу да задремам
И све ми се чини да ме руке многе
Држе за постељу.

Горчина ме нека обузима сетна,
Ко да пијем отров изгнан иза света,
Јер веселост немам, већ разблудност штетна
Која траћи часе, у души ми цвета.

Ноге, ... глава, ... тело, ... све то сада бучи,
Док ми звенет леки чудну језу ствара,
И у уху тешко мембрана ми звучи
И све оно мене несносно клопава.

Најзад песма једна чу се с тужним ехом
И светлост ми нена скину црни вео,
И чух онда цитру допраћену с смехом,
И апет осетих на уснама мојим
Кап црвеног грозда, који је већ свео;
И ово ме опет с Бахусом где стојим
Сисајућ' опојност.

Милорад Поповић

Са концерта Нишке Женске Гимназије. — Менует изводе ученице гимназије, које је спремила г-ђа Љ. Ма ноукова, наставница пластичних игара у Нишу.

Париски вајар Бурдекљ, који је из-
радио споменик Мицкевићу
у Паризу.

Дивна румунска Принцеза Илеана
у андалуској ношњи, за време бо-
равка у Шпанији.

Фрагмент споменика Мицкевићу

Г-ђица Бранка Тодоровић, ученица
учитељске школе и питомица Дома
ратне сирочади у Каменици.

(Уз чланак на 10. страни)

Г-ђица Живана Костић, ученица
ученица школе и питомица Дома
у Каменици.

Храм Светог Вида у Прагу — ремек дело архитектонске уметности.

Милка Вуловић последња године живота.
(Уз чланак на 11. стр.)

Госпођа Милка Вуловић 1876. год.

РАДИ

Кад вече куцне, на твој прозор низак
А мирис сав опије нас младе,
Очи ће моје брзо да украду
Душу ти чисту, и твој поглед леп.

И ако киша из небеса пљусне
А тмина скрије миле ти чари
Ипак ће мене, твој поглед да зари
И ја ћу смело да ти љубим усне.

Ја сам се зареко да ти будем веран!
Јер са усана твојих сок је млечан
Са њих ћу прети радости живота,
и бићу сретан, ах биће дивота!

И до кме усуд кроз небеса води,
Љубићу нежно, душу твоју благу
А наш ће идеал, бесмртно да сјаји.
Брана

Прилог историји „разоружања”. — Вежба једне америчке батерије за одбрану против авиона.

Један редак снимак Бригите Хелм.

МАЈСКА ТОАЛЕТА ГОСПОЂЕ

Месец мај ви највише волите, јер тада цветају руже, и ви сте збацили и свој мантил, и усуђујете се да изађете на улицу у лакој хаљини попрсканој цветовима.

Импримиране хаљине увек су у моди, а покрај њих долазе за после подне црне свилене тоалете, а од златног тведа пре подне и опет после подне.

Твед је тканина која добија сада првенство. Читаве скале браон и беж тведа видеће се у мају на улици. И нежно зелено појавиће се покрај њих, оно зелено као бадем и екалиптно, или липа и шартрез.

Струк позади добио је једну заокружену

линију, да би се куковима дало што више виткости.

Никада се није видео толико костим-тајер као сада. То је најпрактичније одело, јер може да се носи у свако доба дана, изјутра, увече, чак има и позоришних тајера, и за вечерњи излазак од црне свиле. Са жакетићем и кошуљицом или казакком, добија се чудесан ансамбл.

Чак се прави дупли жакетић. И онда су две тоалете. Одоздо је од беле свиле, и ви га преврнете за после подне и носите са белом свиленом кошуљицом. Увече га опет преврнете и онда добијате жакет од црне свиле, са белим реверима. И кад

дође црна сукња, онда можете замислити како је то лепо. И рупици од жакета ставићете један цветић. Око стаса кристални појас, и ви сте добили сада једну вечерњу тоалету, чак и за свечане прилике, па можете да се појавите и у позоришту, и неком елегантном ресторану.

Ако замените белу свилу са ламеом, ви ћете имати још богатију тоалету и изванредно лепо, нарочито ако вам је казак без рукава.

Сукње су доста дуже. За поподневне хаљине увек се задржава округла сукња. Може да се спусти мало позади, или са стране неко годе. Ако сте мало кокетни, и волите упадљивост, боље да спустите хаљину дужу са стране него позади.

Струк се обележава, а рукавима се придаје велики значај. Направићете велику погрешку ако преко дана носите хаљину са кратким рукавима или без рукава. То је учињен грех према шикју. Хаљине дневне увек морају да имају рукаве, једино се допушта тоалета без рукава за бање и плаже.

Можете се радовати, враћа се велики шешир. Он се прави од нежне сламе: бангока, крена, тагала, шикота. Велики црни шешир превлачи се одоздо свилом или сомотом. На црној хаљини врло елегантно стоји велики црни шешир.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО-РУС
Београд
Студентска 85 Телефон 29-19

Мали трио са испитне представе балетско — глумачке школе прима — балерине г-ђе Пољакове: Ида Десарно, Феда Толмачев и Стана Михајловић.

Састанак

— Лауш Биро —

Међу болничким павиљонима била су два стана: стан гл. лекара, управитеља болнице и стан доктора Калмана. У болницу доносило се из дана у дан мноштво болесника. Зараза је немилосрдно харала и лекари су увек преморени налуштали свој свакидневни рад.

Уморио доктору Калману у подне дође један послужитељ.

— Господин управник моли господина доктора.

Калман мрзовољно пође у стан управника. Управникова жена га је била дочекала. У мутним очима њезиним заблестала је радост и вредним шапатом добаца Калману:

— Путује.

Ушао је био главни лекар; хладан, сув човек, један висок костур са наочарима.

— Прексутра, у четвртак ујутру, отпутоваћу. Сам хоћу да преузем нови серум. У петак вратићу се кући. Молим вас да тако удесите своје ствари, да за време мога одсуства стално овде будете.

— Молим, господине управниче.

— Хвала.

Калман се поклати и његов поглед се укрсти са погледом жене. Управник је то приметно био и страним бесом помисли у себи:

— У четвртак на ноћ ћу се вратити. Ако их ухватим, ако их ухватим!...

Када је отпутовао, к себи је узео револвер и брижљиво га напунио.

...Часови су очајно лагано пролазили, али око поноћи, када се све умирало беше, Калман се на протима приближи стану управниковом. Чекала га је жена.

Њихова врела и млада чежња гомила их је једно другом већ месецима. Кроз зидове су слали једно другом мисли своје, али поглед високог, хладног човека одвајао их је једно од другог. Сањајући, јадикујући, задихани од пожуде, чекали су састанак.

Усне њихове спојиле се сада. У мраку собе севале су варнице, плавом светлошћу испунивши помрчину, у тишини брујала је музика њихове крви, њихове чежње, њихове насладе.

— Слатка моја! Слатки мој!

...Прошао је и други сат, после чега је хладна, непријатна и мрачна постала соба и тада проговори жена:

— Како сам те чекала, како сам те чекала! Нарочито за ова два дана, када сам већ знала да ћеш

доћи. Нећеш веровати, да сам се разболела од чекања. Као да сам пијана била и јуче и данас, посртала сам. Рђаво ми је било од жеље, па сам се скривала и прикривала своје нерасположење, јер могао је и код куће да остане.

А Калман је, поред пољубаца, и на друго почео да мисли. Опazio је да је тело жене вредо и да га њезине руке, како га обгрлила беше, пеку као жеравице. Усне женице као да су му ватрене жигове стављале на образе. Страшна мисао севну у глави његовој.

— Рђаво ти је било?

— Да.

Опицао је цуле женице: неуредно је ударао. Испитиваше је: какву је нелагодност осећала, шта је осећала, шта јој беше?

И у тишини мрачне ноћи, у топлом загрљају жене, страшна бојазан овлада њиме. Жена је болесна, његова љубавница, коју је страшно миловао, болесна је; два дана како је добила страшну заразу. Дошао је на љубавни састанак и бацно се у загрљај проклете, грозне немани. Са њима је страшни и немилосрдни господар: колера.

Преплашено се повуче у страну.

— Маргито, ти си болесна, а поред тебе свакако да сам и ја...

Жена је разумела. Одједном осети муке грознице, које у љубавном заносу није осећала и одједном је обузе самртни страх.

— Умрећу, умрећу.

Човек је збуњено, немоћно стојао поред кревета.

— Шта да радим?

Споља се узурбани кораци зачуше, врата се дупом отвараху и на кључаоницу спусти се једна рука.

— Маргито, отвори!

Дрхћућу жену на то поново и још силније обузе страх. Мртва од страха је лежала у кревету, а у тишини ноћи могло се чути како јој двокоћу зуби.

На врата се срдито спусти песница.

— Отворите!

Калман упали светиљку.

— Сад ћу умрети, мислио је у себи, приступивши кључаоници.

Врата се отворише. Хладни, суви човек је погурено, искривљеним цртама стојао пред њим. У руци држао је револвер. Сад је можда још само један минут имао од живота. У Калману се пробуди животни инстинкт.

— Господине управниче, — муцао

је дрхћући — колера, тежак случај.

Високи човек га непријатељски и неповерењем посматраше. Омаловажавајућим погледом га је мерно. Приступи жени. Ухвати јој руку и опипа јој главу. Стојао је поред ње. Тешко дишући, посматрао је жену. Хтео је да је убије и ето, предупредила га је смрт. Свој револвер вратио је у џеп. Окренуо се, простреливши својим погледом мртвачки бледог Калмана. Испрекидано и великом муком изашле речи из грла његовог:

— У колима је серум. Донесите га овамо. Донесите и једну штрцаљку. Донесите све што је потребно за нијекцију.

К. А. Ц.

ТИШИНА ЈЕ

Тишина је...

Нема гласа више,
Можда свет умире
Ил то земља дише;
Све тише и тише.
А последњи јаук,
Нечујно ми хуји,
Збогом, збогом земљо,
То поје славуји

И последња шева
Несташно се прти.
Рекло би се можда,
Радује се смрти.
Збогом, збогом земљо,
Нема гласа више
То земља умире
Све тише и тише.

Р. КАЛМИЋ

Прави разумни брак јесте, када се богаташ из љубави ожени девојком.

Млада жена је магнет који у толико више привлачи, у колико мање привлачи.

Пун џеп не притискује, већ празан, свесим противно закону о тежини.

Слаби тренуци главе, јесу најлепши часови срца.

Када у друштву разумних људи ступи нека лепа жена, онда је с тим људица готова.

Срећа је за срећу што је слепа. Када би често своје питомце виђала, морала би се од њих да сакрива.

Пријатељство људи постоји више из слагања гуше него ли душе.

Памет је једно својство, које жене код свог драгог више хвале по што га воле.

Изложба националног веза

ПИТОМИЦА СРПСКО-АМЕРИКАНСКОГ ЗАВОДА РАТНЕ СИРОЧАДИ
У СРЕМСКОЈ КАМЕНИЦИ.

У последње време љубав према националном везу, нарочито косовском, све више се манифестује код нас. На улици се често виђају девојчице у белим хаљинама са косовским мотивима, и те fine и дискретне боје, а симболистичне шаре, имају у себи властелинске отмености.

Средиште косовског веза и најбоља школа постао је завод ратне сирочади у Каменици, који је прошле недеље имао једну велику изложбу, која је привукла Београђанке својом изванредном лепотом.

Та изложба најбоље доказује како се брижљиво негује национални вез у Дому сирочади. Тај дом је основао велики американски добротвор г. Фротингхам и више од стотину сирочади издржава он у дому. У Дому је основана школа националног веза, коју издржава г. Фратингхам, а има циљ да развије домаћу индустрију и створи радност код сељанке, која би зимских дана, кад нема пољопривредних послова, везла косовске мотиве и тиме чувала нашу традицију. Покрај те школе налази се и занатска, коју издржава Новоградска женска задруга.

Сад се из Краљевог фонда оснива домаћичка школа за сељанке из целе земље, а управитељица ће бити г-ђица Лацковић.

Неке од питомица дома школују се у учитељској школи и гимназији, а један број се налази у занатској школи.

Управитељица Дома је г-ђа Даринка Грујић — Радовановић, а г-ђа Јулка Јовановић, наставница учитељске школе, додељена је сада за наставницу националног веза у Дому Сирочади. Г-ђа Зорка Грујић њихов је помагач у раду.

Заслуга за ову изложбу и прикупљање косовских мотива, припада г-ђи Јулки Јовановић. Тридесет година она је скупила косовске мотиве и од старих Призренки слушала историју веза. И као што је Мокрањач прикупио народне песме, тако је и она прикупила народни вез, који је историја нашег народа. У оно доба, кад жена није знала да пише, она је своју радост, бол и сузе исписивала бодовима. У том њеном везу налази се цела историја Косовског боја. Она везе шанчеве, бојна копља, гроб цара Лазара, Душанову круну, петлове кресле, који су симбол гласника што су објавили пропаст српског царства. На њеном

везу види се и кондир Косовке девојке и кржаве сузе, од којих су пецелели бојурни, а она их је проливала за косовским јунацима...

Ни један народ на свету нема народне песме као што имамо ми, и ни један нема национални вез, тужан и господствен, као што је наш.

Г-ђа Јулка Јовановић је успела да пренесе тај традиционални вез на модерне тоалете. И на изложби могла се видети бела хаљина од жоржета са косовским мотивима, бео пешир са istim мотивима, и сунцобран са тим везом, ташна и шат — крагна.

То је једна лепота која се могла видети на изложби. Миље-а са мотивима скопске Црне Горе, чаршава за чај, сервијете, јастучићи, завесе, елегантни зубуни од беле чоје, мала балеро-а, деџе хаљине и капе, шал крагне од жоржета зеленог, розе и црног.

И све су то везале питомице Дома.

Посета је била доста обилна, али ми још не унемо да ценимо колико је лепоте у нашем националном везу. А доказује да не унемо да ценимо што још нисмо успели да наш вез пласирамо на страни, као што Румунке и Бугарке пласирају свој вез.

Потребно је да једно министарство помогне Дом у Каменици, да би приредило изложбу у Паризу. Оваква једна изложба била би сензација за Париз.

Енглеске даме у Београду олушевљене су нашим националним везом и свака је од њих купица по један зубун. А једна госпођа Чехословакиња, из Новог Сада, дала је да се извезе миље са Душановом круном и то ће послати као поклон једном чехословачком министру.

А могле би се и наше поједине фирме заинтересовати за национални вез у Дому сирочади. Кад је била овде Цезефина Бекер трговци су се утркивали да јој пошаљу поклон. А како би то било лепо и великодушно од наших трговаца, кад би неки послао поклон најбољој везиљи. То би потстакло ратну сирочад да још с већом радошћу раде, а то су све сиромашна деца, која имају да захвале за своје васпитање једном Американцу.

Дом у Каменици увек прима порудбине и београдске даме, љубитељке националног веза, могу да поруче рад какав год хоће.

КОБНЕ ЖЕНЕ

»Вамп« је име које су у Америци дали на филму типу кобне жене. То Вам је тип жене чије лице потпуно изражава бестидну и неприкривену страст, смело изводећи неусиљено и изазивајуће кретање, тежећи једином циљу да сваког својом демонском лепотом освоји, а затим када га се засити, без милосрђа сурва у пропаст. Такав тип жене прва је на филму креирала Лујза Глан. То је била девојка која је потпуно одговарала овој улози, јер њени смели покрети, дрскост њезиних очију и похотљивост усана, не толико лепих колико привлачних и изазивајућих, потпуно су одговарале овој трагичној авантури, увек суровој и импресивној, коју је она увек креирала. Исти тај тип, са нешто мањом варијацијом, креирала је затим Теда Бара, која је у заводљивости била много више експресивнија. Али после неколико одиграних »вампа« њена је слава одједном потамнела. Њене су наследнице биле Дороти Далтон и Бети Блајт, које су са нешто више успеха креирале улоге »Вампа«. У Француској је успешно дала тип »Вампа« Мизидора, али не за дуго.

Тада се »Вамп« по свом спољашњем изгледу почиње да мења. Сада она мора да носи необичне тоалете, помоћу којих ће на сваком кораку свратити пажњу на себе. А испод подвучених очију и дотераних трепавица има перверзан поглед, који чо веку мозак помути. Такав тип креирале су са успехом: Барбара Ла Мар, Ален Прингл и Нита Налди. Нарочито ова последња правила је сензацију, али данас она је и сувише пуна за ову улогу. А, данас »Вамп« нису више »Вамп« у некадашњем смислу те речи. Оне више без разлога не сеју зли око себе, већ раде у непосредној логици са њиховим карактером... Те дражесне »Вампи« приказују данас: Грета Нисен, Лија де Пути, Арлет Маршал и др. Али ипак славу свих ових »Вампи« надмашила је Шведанка Грета Гарбо, чија је популарност данас врло велика. Она заправо најбоље и креира ову тешку улогу. Можда ће и њу ускоро нека друга претећи и бацити је у засенак, тек слава »Вампа« не може никад вечно трајати.

Брана

БИБЛИОТЕКА СУДБИНА
• БЕОГРАД •
ШАЉЕ
СПИСОК КЊИГА
— О СУДБИНИ —
БЕСПЛАТНО СВАКОМ

Милка Вуловић

ПРЕДСЕДНИЦА ДРУШТВА КЊЕГИЊА ЉУБИЦА

Прве среде, кад се буду сакупили чланице друштва Кнегиње Љубице, на своју уобичајену недељну седницу, први пут после тридесет година место председнице стајаће празно.

Више никада неће седети међ њима г-ђа Милка Вуловић, али ће гледати са зида њена слика, оним својим добрим, паметним и благим погледом, с којим је отвараала сваку седницу, пратила извештаје, примаала молбе свештеника и цркве и са госпођама учвршћивала православље и националну идеју.

То друштво је кроз толики низ година, од оснивања свог, било једна велика породица, спојена љубављу према истој идеји.

Госпође ће и даље наставити рад, само међ њима неће бити њихове прве председнице...

Тужно су забрујала звона и у Штимљу, и Косово је заплакало за својом великом добротворком и националном радницом, која је ступала на Косово још онда, кад су ту господарили Турци.

Урошевца, Штимље и Косово, то је њен други завичај. Име њено спомиње се увек у свакој кући са поштовањем, старе српске породице су је дочекивале читавих тридесет година... Ни један њен долазак није био доле на Косову неопажен, сваки је имао свој велики значај, још од првих дана, кад је основано Друштво Кнегиње Љубице.

Кришом је г-ђа Вуловић преносила звона са госпођама, увијале су их у њилиме, да се не би чуо ни један звук... Старим црквама носиле су одежде и иконе, где су биле трошне цркве новчано су помагале да се подигну.

А после рата подижу Дом Милосрђа, да би пружили народу на Косову просвету, да би жене могле да се васпитавају у домаћинству, јер Косово је измучено било, и требало је пружити му лепши живот и благостање у кући.

На једном брегу у Штимљу, заблестала је једног дана црква, и забрујала су звона, шаљући своје побожне звуке преко тужног Косова... Али сад није Косово било тужно... Недељом се скупила омладина и вило се оро, а увече се чула песма радости и снаге...

А госпођа Вуловић гледа омладину, гледа своју лепу белу цркву, милује дечицу у школи, а на њеном лицу је срећа...

Она је живела за Косово и срећу народа у Јужној Србији. Увек је била васпитач. У младости је васпи-

тавала многобројне генерације омладине, као управитељица дава је одличне наставнице, а четврт века свога живота посветила је просвећивању Југа.

И никад није била уморна, увек свежа, вечно млада душом, мислима... способна да разуме најмлађу генерацију, да ради са најстаријом, да одржава хармонију у једном друштву, где се никад нису истицале амбиције, суета, већ све су радиле, погнуте главе, не тражећи славе, нити парада, већ је свака у себи гајила једну жељу — добро народа, и помоћи што више народу и цркви.

Сваки одлазак госпође Вуловић значно је расађивање једне нове културне тековине... Сад је са својим чланицама остваривала велико привредно добро, које ће једног дана бити расадник за пољопривреду на Косову.

И с милином је гледала с пролећа кад младе девојке домаћичке школе раде пољопривредне послове... Уживала је она у том народу, уживала у лепоти природе... волела је своје Косово, Штимље и Урошевац.

Једном смо путовале заједно у Штимље. Била је јесен, пријатна и блага. Рано изјутра стигле смо у Урошевац... Свратисмо у једну кафану, и за час сви дознадоше за њен долазак, и сви се окупише око ње... Мештанке, још у шалварима, са нулама журе да је поздраве. Оне су њене сараднице и чланице Друштва Кнегиње Љубице, још у оно доба, кад је то био Феризовић. Дође и ерески поглавар и стари пона, сви ради да јој изађу у сусрет, јер у домаћичкој школи су њихова деца, и за Урошевац је тај испит народни празник...

Лагано крећу кола друмом... Тај крај има у себи традиционалне туге и поезије... И из даљине указа се црква... Забрујаше звона, која су увек поздрављала г-ђу Вуловић... А на брегу стоје дечица и девојчице и сви појурисе колима, да пољубе руку председници.

Више је неће звона дочекивати брујањем, али она ће увек таласити своје звуке над њеним вечним стајом. Она је за Косово и ереску цркву живела, и њен вечни сан биће покрај цркве на Косову...

До последњег часа мислила је на своје Косово. На два дана пред смрт тражила је финансијски извештај... И спомињала је бориће, који треба да се расаде око школе.

— Слатки моји борићи, ја сам

хтела да идем, да надгледам кад се расађују...

Као да је предосећала да неће више видети Штимље, била је тужна прошле јесени, кад је тамо била последњи пут... Пред полазак је ишла из собе у собу, гледала сваку икону у цркви, а сузе су јој текле: «Чини ми се, никада више нећу видети Штимље...»

Завста, више га неће видети... Али народ ће увек чувати успомену на ту велику жену, која је један период живота посветила њима, и свако ће с поштовањем читати име Милке Вуловић утиснуте у цркви на мермерној плочи. И свако ће рећи: Она је била велика жена и њена дела су велика.

Мир-Јам.

ПРОЛЕТЊЕ СУЗЕ!

— (Сени наше пок. мајке) —

Природа се буди, клија, цвати,
Лептирови шарени у лету,
Пролетње нам сунце њиве злати
Бехари су у пуноме цвету.

О, пролеће срце боле мене
Шарно цвеће, да ми знадеш ране
Сузама се муте моје зене,
И ја твоје оплакујем дане!

У свежем и дивном мају
Изгубисмо нашу мајку драгу,
У првome сунчаноме сјају
Вечно «збогом» рече кућном прагу.

Остави нам срце пуно рана
Да се никад више не поврати,
У недељу једног мајског дана
Када младо сунце исток злати.

Сваког маја мени сузе теку
Прамалеће ране ми отвара,
Сваког маја нете боли пеку
Пирамида уздах се отвара.

О, пролеће срце боли мене
Дивно цвеће, да ми знадеш ране
Пуне вретих суза су ми зене
И ја твоје оплакујем дане!

Милица Саве Стојановић—Влатновићева
Приједор, Босна

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буљина. Одржава стално свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродајцима знатан радат.

Док су госпођице и господа играли танго...

... о Врбици у Уметничком павиљону

...Госпођице су личиле на Орхидеје у стакленој башти. Жена и личи на цвет, и модерна на оне цветове на ниским танким стабљикама, лалу или каранфил. А патријархална жена личила је на шебој и мушкату, краћа, пунија и облија.

Београђанке су продукат модерне дијете и париских журнала. Силуете из »Вог-а« и »Фемине« могу се видети у сваком дансињу, ако не све, неколико њих увек су представнице савременог имитовања великих париских кућа. Тако су се и о Врбици обукле одрасле госпођице. Црвена, зелена и плава боја допуњавале су обавезну црну и тегет. Комбинације двеју боја мало су се виделе. Једноставни тои, од шенира до тоалете, више одушевљава жене.

Биле су четири госпођице нарочито лепе.

Описашу их, а оне ће себе познати, и свакој ћу дати име.

Госпођица — Цвет Нара.

Она је била сва у црвено. Хаљина од креп-жоржета индискретно се упила у њен стас. Она је то знала, јер свака жена лепе фигуре зна шта јој лепо стоји. И црне очи и црна коса биле су у хармонији са црвеним шениром... Била је врло упадљива и весела. Смејала се често... Младост је увек весела. Само је лепша кад се не смеје...

Госпођица **Чезња**... Имала је хаљину од сомота, грао и црно, као да су браон тачке попрескале црни сомот... Њена силуета је као на скулпторским моделма. И глава дивна са таласима плаве косе, подједнаким таласићима, који мирно уоквиравају њено лице, и ни један не показује несташлук. И очи госпођице исто тако су лепе, и гледају унаоколо, али је у њима скривена кокетерија. Она је прва пала у очи свакоме, ко је ушао у салу.

Госпођица **Француска Бресква**... сва је била у светлом бежу. Међ мршавим и танким ногама њени фини листови су се истицали. Личила је на брескву, ону здраву, сочну и једру француску брескву. Изгледа да је врло млада, и да спада у последње генерације балске.

Госпођица — **Пикантни носић**.... Симпатична је била са плавим филцијаним шенирићем, форме кана американских матроза... Носић јој пикантан, и све на лицу жури у вис, и обод од шенира и носић, и горња усна. Хаљина јој је била као цвет

лана, а најлепши украс онај троугласти уметак од чипака на леђима... Види се да госпођица пази на сваки детаљ.

Видело се на Врбици да госпођице воле и зелену боју.

Само се једно могло да опази, кад играју госпођице у већем броју, да све немају лепу ногу. Београђанке су сувише мршаве, тако да због мршавости губе линију, и тоалетом могу да скрију недовољно развијене форме, али ногу не могу да сакрију.

Кад се посматрају три дела код Београђанки: глава, стас и ноге, они нису увек у хармонији, и глава је код већине њих најлепша. Тај страх да се не угоје, и да буду увек по журналу, квари им линију. И ма колико била лепа глава, кад погледате ноге, као два штапа, далеко један од другог, цела фигура изгуби од лепоте.

Могла би се анализирати нога шенирице, младе госпођице и удате жене. До двадесете године нога је најлепша. Она има младачку заобљеност и лепоту и увек је пунија него нога госпођице између 20—25 година. Да ли од сувишног играња, нога се мало истањи, постане кошчата, истакне се и неки зглавак, и кад госпођица игра, и кавалер је држи руком, хаљина јој се дигне изнад колена и не добија се леп утисак.

То је доказ да госпођице не рале ритмичке вежбе, које би им развиле ногу. А треба мало више и јести. Јер жена без бисте и лепе ноге није примамљива, а у модањском свету жене су најмршавије, а оне највише полажу на шарм.

И зато су биле унадањиве нарочито оне четири госпођице, што је код њих била највећа хармонија између главе, стаса и ногу.

Модерна лепота изједначаје типове, зато се ретко могу наћи изванредне лепотице. Ми имамо лепих жена у нашем друштву, али у највећем скупу жена веће се наћи ни једна, која се издваја од других и надкриљује их све својом лепотом, и постаје центар пажње.

Жене се љубоморно такмиче и не допуштају да друга буде лепша.

Кад би жене имале смелости да буду оригиналније у облачењу и да развијају свој индивидуални укус, можда би се више истицала појединачна лепота.

А овако... Твоја је фризура, као моја, ти имаш исту боју тоалете као

ја; шенир је летопне форме... Дакле, све је униформа. А униформисана лепота не може да се истакне.

Могле би се учинити замерке и мушкарцима.

Зашто они направе онако патетично лице кад играју... Као да су тек сад скинули црнину за неким, на заиграли...

И сувише су бледи, зелено бледи... Тако да се међ њима издвајао један млади новинар са својом здравом бојом лица као тетовска јабука...

Такви треба сви да буду. М.

Када је природа писце пронашла и израдила, начинила је од њихових отпадака — критичаре.

По правилу је свако памтенији, по што други верује, и луђи, по што сам мисли.

Ваш сат биће стручно и на време оправљен а по солидној цени у радњи **М. Г. К А Р И Ћ А** Краља Милана 116. — Београд.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100***— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча

а капаром од 200*— динара

За **150***— дин. месечно

Грамофон „DECCA“

са 15 плоча а капаром од 200*— д.

Колумбија № 109 А

За **200***— дин. месечно

са 15 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча

и кушијом игле за дин. **2500**

са 300 дин. месечно и капаром

од 400 дин.

Београђанке се жале на београдске обућаре

Ко би то могао да помисли, кад погледа оне излоге са разноврсним формама, и различитих боја. Ципела има своју лепоту и квалитет, и на лепоту ципела Београђанке не могу да се пожале, јер обућари се такмиче да пружи што лепшу ципелу... Али каквог су квалитета те ципеле, то је друго и врло важно питање.

Постоји једна истинска анегдота из наше прошлости. У унутрашњости је био један обућар. Познат је био као пијаница, а волео је да подвали слабе ципеле муштерији. Једног дана реши се да направи један виц. Направи чизме од дебеле хартије, и тако их удеси, као да су од коже. Дође к њему у радњу један сељак, и сав срећан купи те чизме, које му обућар јевтиније прода. У новим чизмама сељак иде и размисља: „Ваш сам му подвалио... Овако јевтино да добијем чизме...”

У том тренутку наоблачи се, почеше да севају муње, удари пљусак, а сељак радостан што има чизме на погама.

Кад ти се чизме натопише водом почеше да попуштају, расплинуше се и распадоше...

Онако бос, појури сељак у варош капетану...

И све се сврши опет на штету сељака...

Тако често пута и госпођица пође у новим ципелама, а удари пљусак, и кад дође кући, истина донесе читаве ципеле, али потпуно мокре чарапе.

Београдске ципеле су врло лепе, али врло слабе. Кад би ципела била 50 или 60 динара, па чак и 100 жене се не би жалиле.

Па свака жена да месечно за чарапе близу сто динара.

Али кад се ципела плати 300 динара и 360, онда она треба да носи бар пола године. Данас жена најмање исцеди три пара ципела годишње, а то она, која нема дужности, а о чиновницама не може ни да се говори, јер оне јаднице само се боре са ципелама.

Зими мало забораве на те бриге, јер шне-шуге штите ципелу. А чим дође пролеће, сваког месеца улази у буџет издатак на ципеле.

Ципела, коју плати 300 динара, носи је месец дана. Тад су већ пенцета исцедана, јер обућари увек доказују да пенцета треба да буду фина и танка, да не би жуљила ногу, али они их још више истаје него што треба, и после месец дана госпођица угледа руку на њону. Ако

носи тај један пар мора сваког месеца да га крпи. А три крпљења већ упропасте и лице. Уз то долази и флекна на потпетицама, па још кад је потпетица обложена целулоидом он се ољушти, и онда нема поправке, већ и потпетице се мењају...

То је једна вечита кубура жена са ципелама. А шта би тек сироти родитељи причати о дејчим ципелама.

Женске ципеле су као неки болесници, зато што обућари оставе неки бацит у њима, или танак њон, или слаба кожа, или рђаво ушивене... тек увек им нешто фали.

И то су ципеле, које се плаћају по 300 и 360 динара, а о опима од 150 или 129 и да се не говори... те се просто распаду, као чизме оног сељака.

Мушка обућа је много јача. Мушкарца нема високу потпетицу, и стаје целом стопалом, а код жена је на средини њона највећи притисак, зато њон мора да буде јачи.

Жене и родитељи морају да се жале, јер ципеле им праве велике рупе у буџету.

Госпођица сашије елегантну хаљину и купи ципелу за ту тоалету. После месец дана хаљина је још увек нова, а ципеле закрпљене.

И на сандале се жале жене, нарочито са кајшићима... Све се то покида... Жале се после на домаће штофване ципеле, штоф је сав труп...

Зато су жене приморане да замоле београдске обућаре, да им дају ципеле бољег квалитета, исто толико добре као што су лепе.

Иначе ћемо једнога дана направити анкету, да видимо колико се но се ципеле из појединих обућарских радњи...

То неће бити пријатно обућарима, али ни женама није пријатно да толике издатке чине на ципеле.

Пролетњи мозаик Београда

Први пролетњи сунчани зраци су ишчаурили београдске „дасе“ из својих чаура у којима су провели ледене зимске дане. Напуштени су матице, журеви, балови, концерти, плесови... Прво сунце пролећа родило је нови живот у граду. Калимегданске терасе добиле су чаробан изглед у хармонији двеју боја, које доминирају у највећој мери; у зеленој природној и плавој модерној. Идеалистима не треба више уздисати за недокучивим плаветњилом неба; небо је на земљи на београдском корзоу и калимегданским терасама.

Плавет неба је у зенама и дивним тоалетама „дасиница“.

Пурпурно умирање сунца не треба тражити у топла предвечерја дана; црвене булке не треба тражити и брати по усамљеним пољима и долима. То ћемо наћи на страсним усанама дасиница! Одатле треба брати те дивне цветове и опијати се њиховим мирисом!

Тако једна ишчаурена група „даса“ под сунчаним зрацима који буде живот, нашла се на калимегданским степеницама, које воде ка Победнику. Свакој „дасиници“ која се је спуштала или цела њима угућивали су пуно симпатичних комплимената, а оне су им захваљивале смехом младости који раздражује. Вицеви на рачун један другог падали су као кива праћени бурним смехом. Прешло се на давање дефиниција стрљењу.

Боже, каквих дефиниција није падало!

Духовитост појединаца давала је до максимума духовите дефиниције.

Један, који је заћутао неколико тренутака, док су остали уз смех бурно дефинисали, нетремице је посматрао Победника. Тргујући се на једном довикнуо је другарима:

— Другари, стрљење је, кад се једна лепа млада дама са пуно дражи, напминка у стилу најмодерније пминке и облачи тоалету из првих париских салона и, тако симпатична дође на терасу пред Победником, седне на клупу, која је ка њему окренута; Повуче своју баршунасту тоалету до више кољена. Очима пуних смеха сила враголасто таласе погледа, који прожимају, на његово тамно лице, мичући појудно уснама у страсном раздражењу и чека... чека да голуб весник мира одлети са Победникове леве руке у плаветнило неба, а он подигне своју руку и на врховима прстију своје масивности, пошаље јој пољубац са ледених усана.

— Колосална дефиниција, колосална — „дасе“ су одобравајући, честитајући аутору најуспелију дефиницију стрљења напустили степенице и нашли се у вечерњем животу младости, под зракама електричног светла у Ки. Михајловој улици и даље „дасиницама“ шаљући симпатичне комплименте, које су исто тако одавале драж, као под таласима пролетњег сунца на цветним стазама калимегдана.

В. СТ. Л.

Интересантности о новим филмовима

НАША ЗЕМЉАКИЊА КЕТЕ ФОН НАЂ У ПРЕМИЈЕРИ »БЕГУНИЦА«

Необично темпераментна, несташна Кете фон Нађ заузела је врло брзо у немачком филму заиста завидно место. По свом особеном тлићу ова живахна глумица подсећа на неке првакиње америчког филма, поседује истовремено извесну лежерност и темпераментност једне Мери Пикфорд, али и несташлук Кларе Бов. Свакако због тих добрих особина Кете фон Нађ је и лансирана тако добро у немачким филмовима те је сразмерно веома брзо успела да стекне славно филмско име.

Јер, доста није то давно када је млада Суботичанка Кете фон Нађ још само сањала о филмској слави, гледајући своје љубимце у скромним биоскопима свог родног места. Управо пре три године она одлази за Немачку и постиже једно за другим значајне успехе.

Сада нам биоскоп »Корзо« пружа један од њених најуспелијих филмова, »Бегуницу«, где је Кети фон Нађ испољила свој ванредан таленат.

Поред »Бегунице« са Кете фон Нађ, »Корзо« доноси још једну филмску сензацију »Краљицу Париза«, где ћемо видети нашу познаницу, црну звезду Цозефину Бекер у пуном сјају.

»ДЕВИЦА ОРЛЕАНСКА« ДОЛАЗИ УСКРО КОД »КОРЗОА«

За филм »Девница Орлеанска« у вези са прославом 500-годишњице влада и код наше публике велико интересовање, јер је страна критика веома похвално изрекла свој суд о овом монументалном делу у коме је Симона Женева са толико разумевања интерпретирала главну улогу Жане Д'Арк.

»ТРИНАЕСТИ ЧАС« СА БАРИМУРОМ и »У ЦАРСТВУ ШМИНКЕ« СА НОРМОМ ШИРЕР КОД »НАРКИПА«

Биоскоп »Наркипо« приказује још само данас и сутра две премијере са познатим америчким старовима. Прво је »Тринаести час«, језовита и сензационална драма са Лионел Баримуром и савршено дресираним псом Сахибом, а друго је »У царству

шминке« филм из позоришног живота са дивном Нормом Ширер у главној улози. Осим тога »Наркипо« је сада увео знатно снижене цене за готово сва места, те ће овај практичан новитет свакако бити најлесне примљен од стране наше биоскопске публике.

ДОЛОРЕС ДЕЛ РИО У ФИЛМУ »МОСКОВСКА ЦРВЕНА ИГРА- ЧИЦА«

И поред снижених цена биоскоп »Наркипо« доноси од понедеоника закључно до недеље »Московску цр-

вену играчицу« са славном Долорес дел Рио и Чарлсом Фарелом. Али у току идуће недеље поред овог филма биће као дупли програм приказиван сваког другог дана још по један нов филм. Тако у понедељак и уторак поред »Црвене Играчице« приказује се »Паника« са Хари Пилом у главној улози, у среду »Ми млади поморци« са Рамон Поваром, у четвртак и петак »Црни коњаник« са Тим Мак Којем, а у суботу и недељу »Црни Ас« са Бук Цоном. Као што је напред речено, поред ових филмова у току целе недеље биће увек приказивана и »Московска црвена играчица«. Дирекција биоскопа »Наркипо« придржава право измене дана приказивања ових других филмова, али ће сви поменути филмови ипак бити одиграни у току идуће недеље.

МАМИЦЕ!

ПЛАТНО »СЛАВИЈА«

МЕТАР
15
ДИН.

ЈЕ
НАЈБОЉЕ
КОЈЕ СМО КУПИЛИ
КОД

**БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА**

БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)

ТЕЛ. 12-42

СА ПРОСЛАВЕ Б.С.К.-а.

Плави су на веома леп начин прославили отварање свог игралишта. Публика је у приличном броју пратила са великим интересом занимљиве лоптачке игре између Б.С.К.-а, Славије, Југославије и Проштејова. Само игралиште представља велику добит за престоницу, пошто ће бити од нарочитог значаја по успешно напредовање овдашњег лоптачког живота. Оно неће допринети само бржем одигравању локалних сусрета, већ ће дати могућности мајстору да на њему укрсти ноге са клубовима преко Саве и Дунава или из иностранства. Игралиште је веома лепо, са укусним седиштима, шеталиштима, а кад се овом дода још један део трибина и то све покрије, биће најлепше у држави. Ред је изврсно одржаван од стране функционера.

Изгледало је да небо неће бити на клоњено овој прослави, јер је киша почела рано изјутра, а ову сумњу су повећавали још више велики црни облаци. Све је то тако до подне држало лоптачки свет у неизвесности, кад све пође на боље и мада није било сунца, време је било боље.

Наравно да се неби кварно терен одложено је играње између резерве Б.С.К.-а и Балкана. Онда су после подне, доцније но што је одређено, почели да се огледају људи који не знају више играти футбол. И то црвени и плави. Како ови други нису извели ни половину чланова то су им њихови противници дали неколико „звезда“ из свога табора. Сусрет је трајао прилично кратко време, али и то је било довољно да посматрачима пружи масу смешних ствари и натера их на луди смех.

Занимљив сусрет се водио између славјеника и Проштејова, аматерског мајстора Чехословачке.

Гости су пружили типичну чешку игру, ниског и кратког додавања; играли су пожртвовано, али су се доста мислили пред циљем. Највише се истакао Весели на левој спојци својом сјајном техничком спремом и богатим репертоаром пуним разних трикова. Играо је врло фер али и доста лежерно. Мали центарфор је пао у очи својом агилношћу. Остали такође врло добри.

Б. С. К. је дао врло добру игру, нарочито после одмора, кад је гол гостију сам ђаво очувао од додира лопте. Једина слаба тачка је био

Најдановић на крилу, који није ни сенка оног играча који је некада гурао као локомотива и својим друговима стварао најбоље шансе за гол.

Југославија је после другоразредне игре испрашена по Славији из Софије са 3:5 (2:1). Никад црвени нису играли као овога пута. Никакве везе није било међу играчима. Сваки је играо за свој грош. Ни одбрана ни навала нису испуниле свој задатак, а поготово навала, у којој није било ни једног доброг играча. Њој је недостајао вођа, за које место Хрњичек није био способан. Вурић, Добријевић и Вирић су били очајно слаби. Први својом збуњеношћу као и увек слабо је користио. Добријевић ни једног тренутка није био онај стари, док Вирић се није могао препознати.

Бугари су били једно мало откровење. Истина, ми смо их једном већ гледали, али колико се сећамо они нису сем технике, пожртвовања и брзине ништа друго знали. Овог пак пута су показали не само невероватну борбеност, већ и ефикасност. И ако су наши водили са 2:0 они не губе наду, дају један гол, по одмору други, узимају маха и побеђују. Оба голмана, које смо имали прилике да видимо, показали су се несигурним. Одбрана им је врло добра, навала такође. Терен освајају невероватном брзином. Нарочито је било опасна лева страна, коју никако није требало лишити Ивковићеве пажње. Учињена је велика грешка, кад је Ивковић послат у фор. Јер он тамо није ништа могао учинити, а одбрану је ослабио. Да тога није било, велико је знак питања како би се свршила игра.

Другога дана црвени играју нешто боље, нарочито одбрана. У фору је Хрњичек био најбољи. Поповић на центру је био слабији од Јовановића. Вурић опет није показао ништа нарочито док Вирић и Добријевић гори него првог дана.

Простејов се изврсно борио. И овога пута је Весели био најбољи. Добро му је секундирао центарфор. Гости су имали неколико шанса. Једини гол је дао Хрњичек.

Славија је према игри требала да подлегне са разликом од неколико голова. Б.С.К. је имао далеко више од игре и само је велики пех поштедео Бугаре од већег пораза. Победник је предвео једну од бољих игара. И одбрана и навала су ради-

ле беспрекорно. Одбрана је једино у Томашевићу имала нешто несигурног играча. Изврсно подупиран од одбране, напад је провео прилично дуго у противничком табору, али је сам ђаво ушлео прсте и очувао противнички гол. Најдановић је и овог пута био најслабији.

Побеђени су опет играли веома пожртвовано и веома брзим преношењем прелазили из пасивног у активно стање. По гол су били далеко опаснији него наши. Они су дошли неколико пута до гола и за кратко време изједначили. Наши су тек при свршетку решили игру у своју корист.

Благ. С. Ракић.

ТАЛИЈАНИ ОПЕТ ТУЧЕНИ

После катастрофе у Бечу, дошао је пораз на сопственом терену у Турину. Немачка је славила лепу победу од 2:1. Она је имала мање од игре, али је у голу њеном био Штулфаут у колосалној форми. Они су паметнули ниску игру и головима Хорнауера и Франка нанели тежак удар фашистима, којима су недостајали Либонати, Јани, Бернардини и Балончиери. Најбољи им је био Гозета на беку, који је уједно био и најбољи играч на терену.

Елегантни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

Излечена љубомора

— Фредерик Буте —

На чају код госпође Монне видео је Рејмон Паре први пут госпођу Жилберту. Одмах се је заинтересовао за ту жену.

— Ко је та млада плава жена у пријој хаљини тамо покрај прозора? Упитао је госпођу Монне, стару пријатељицу његове породице.

Домаћица, јака, врло пријатна дама, која је без пудера и руменила покрену признавала својих шездесет година, брзо је погледала према прозору.

— Шта? Зар је ви још никада нисте видели у мојој кући?... Зове се Жилберта Ривнер... и дражесна је, зар не?

— Да, дражесна... њекна и грацијозна... с тако дивном плавом косом... и тако сањалачки тужним погледом...

— Та ви сте прави песник! Драги мој Рејмон, ви ћете кроз цео свој живот остати сањалача... Но та млада жена има и разлога да изгледа тако меланхолично... И ја је баш због тога тако често позивам к себи, да би се ту малко разонодила и заборавила на своју тугу...

— Зар је доживела какву велику несрећу?

— Да, врло велику несрећу: пре шест година удала се за неког Лемарта — Ивеса Лемарта... Јесте ли га можда познавали?

— Не, па где бих га био и упознао?

— О, шта знам! На Монмартру... или где другде... Био је велики бонвиван и ветрогоња. То млади девојке се у њега заљубило. Он се оженио Жилбертом и одмах ју је учинио несретном. Он је своју младу жену одмах испочетка почео варати, по читаве недеље бивао је ван куће, или ју је повео са собом у ноћне локале, где би се састајао са својим пријатељицама... Један део њеног мираза је упропастио... Она је све поднашала, јер га је волела... Натерао је у такав очај, да је једног дана покушала да се отрује... Да, да — покушала је да се отрује... Но у последњи час су је могли спасти... А њен муж употребно је ту прилику, — њега је нестало... И када се је јадна жена опет опоравила, није јој ништа друго преостало, него да затражи развод брака... А од тога времена има сада отприлике две године...

Рејмон Паре сав се је ражалостно, када је све то саслушао. Да се је та несрећа десила каквој ружној жени, то га сигурно не би тако га-

нуло; но како се све то десило оној њекној плавојци, која је седела тамо покрај прозора, он не само да је био ганут, него је шта више осетно силну мржњу према оном човеку.

— Па то је страшно, изјавио је он најзад узбуђено. Не бисте ли ме представили тој младој дами?...

— Врло радо! А како ни ви баш као ни Жилберта не играте брица, можете заједно заврљати... Но ја вас унапред упозоравам, да је она врло повучена и плаха. Морате најпре да стекнете њено поверење.

Госпођа Монне која је имала много смисла да просуђује срца и њихове склоности увиде, да би Рејмон млад, леп и поштен, био као створен да утеши жену Жилберту па их је упознала.

Рејмона је стајало доста муке, да води разговор. У мислима је ту младу жену упоређивао с плахом малом птичицом. На прве његове речи она му уопште није одговарала... Мало по мало ипак се је одважила, да рекне неколико речи нежним, тихим гласом. Постала је мало по мало и све поверљивијом и Рејмон се је онда одважно да говори о неким значајнијим стварима, о неким својим мишљењима, из којих се, премда једва приметно, разабирало његово удивљење и његова очигледна симпатија... Жилберта као да то није запажала, и после пола сата почела је и она заврљати. Рејмона је све више освајала њена дражесност. И пошто су још седећи једно поред другог попили чај, разишли су се као пријатељи.

Рејмон је све више чежуо да се опет састане са Жилбертом, и од састанка до састанка то је пријатељство расло, бивало снажније, веће и лепше. Помало се познавало да је заљубљен, а једног је дана почео веровати, да није ни Жилберти равнодушан... И он је настојао да стече њену љубав, а при том је увек био нежан и пун поштовања према тој младој жени... Није се усудио да је замоли, да постане његовом пријатељицом, јер је био уверен, да ће кроз то изгубити њено поверење. Он ју је дакле замолио да постане његовом женом. Најпре је оклевала, но напослетку је пристала...

Већ после кратког времена након венчања, — Рејмон, који је био силно заљубљен у своју жену, почео је да осећа љубомору.

Није имао никаквог разлога да на њену садашњост буде љубоморан:

Жилберта није радо залазила у друштво, врло је ретко уопште излазила из куће, често није хтела ни да га прати, када је пословно вечерима морао изићи у друштво. Била је савршена жена, у коју је човек могао да има безгранично поверење...

Рејмон је био љубоморан на њену прошлост. Био је љубоморан на првог мужа своје жене, на оног који је освојио Жилберту, када је она била још дете, који је учинио својом женом, којег је она волела... Како га је волела?!... Рејмона је непрестано мучило то питање и њему није успело да се ослободи те муке и тих душевних болова...

Жилбертин први муж, кога је она изабрала... изабрала или триела?... Човек, коме нико није могао одолети, искусан, размажен својим успесима... Елегантан бонвиван, Дон Жуан, наравно! Да, госпођа Монне имала је право, када је рекла, да га је Жилберта волела, па макар да је била и присиљена да склопи тај брак... јер иначе не би била толико тога претрпела...

На крају дошло је тако далеко, да Рејмон, који се иначе увек знао самовладати, није се сада више могао уздржати, а да Жилберту не би почео испитивати.

— Ти си га волела, зар не?... Како си га волела?... За што си тако дуго триела да те он vara?... Волела си га више него ли мене?... Ја сам дошао доцкан! Трагови твоје прве љубави не могу се више избрисати...

Она је ћутала, избегавајући директне одговоре.

— Та ти си луд... Та ја сам тако мирна с тобом и сретна... ја сам савршено сретна... Слушај ме, Рејмоне, пре сам била врло несретна... Госпођа Монне ти је причала...

— Да... али ти си га волела... Био је неоодољив... леп... Љубила си га страшно?

Уморна, попут жртве која се не може да брани, — а због чега се није могла бранити, ако не због јасних чињеница, које није могла побити, није могла објаснити, да је у збиљи све то било другачије? — она му више није одговарала...

— Она га је волела... она га је волела... Никада ме неће тако волети, као што је њега волела!... понављао је Рејмон самом себи небројено пута.

Прошло је тако неколико месеци, но његова испањена душа још увек није нашла мира.

Једне вечери морао је с неким пословним пријатељима да вечера изван куће. — Жилберта била је уморна и није га хтела пратити. Био је у друштву једног брачног пара и једног нежење; с том двојицом го-споде имао је да организира ново неко друштво.

Након вечере Рејмон није могао, а да с тим друштвацем не пође у неки ноћни локал; морао је.

Није га ни најмање радовало, што је морао преседети у том локалу, јер је непрестано морао да мисли на Жилберту, и већ је хтео да се опрости под каквим год изговором, када наједанпут чу, како су неке даме у том бару ускликнуле:

— Но ево га најзад!... Најзад!... Играћемо зар не?... Но знаш, ти си вечерас већ грдно пијан!... Пази, дођи овамо!...

Неки дебели, још млади господин уђе у локал.

— Ево ме, мачкице моје! и први гост мјасне језиком... Па да, био сам!... Шта ћете!... Човек хоће да живи!...

Већ сасвим пијан, тај је човек тешком муком пролазио између столова, до два двораца, где су седеле три даме, које су га дозвале. Оне су га сада нежно поздравиле.

— Хоћете ли пити? упитао их је он. — Коктел, да?... А онда... Нека живи забава и весеље... Ја хоћу да играм!...

— О не! нећемо играти!... Та ти си прави слон... Ти би нам још згазио ноге својом тежином...

— Но... видећемо! изјавио је дебели, а при том се је грохотом насмејао.

Затим је погледао према ложи, где је седео Рејмон са својим друштвом и поздравио је величанственом кретињом пијаног човека.

— Ко је тај човек? — упитао је ожењен господин оног неочекиваног.

— Ивес Лемарт... Та ваљда знате.

Наједанпут је умукнуо, пошто се је сетио, да је Ивес Лемарт био први муж госпође Рејмон Пате и да се Рејмон Пете налазио у њиховом друштву...

Рејмон се једва савладао.

Тај дебели човек тако проста изгледа, тај пијаница, тај женскар... то је дакле био Жилбертин први муж?... И због тога човека био је тако страшно, љубоморан?

И наједанпут је из његове душе нестало сваке љубоморе... Махом је без трага ишчезао тај осећај...

Рејмон се је и нехотице насмејао. — Кратко и горко... Тог човека је дакле Жилберта љубила?... Због њега се хтела убити... Какве ли срамоте!... Како би то било тужно, да није било тако страшно... Нискост и подлост тога човека падала је на њу... Таквог човека могла је она љубити... она, која је тако нежна, грациозна?...

Рејмон се усправи.

Спопао га је неки мир пун подругљивости. Осетио је, да се излечио сваке љубоморе...

Слегнуо је раменима... Жилберта и овај човек!...

Ваше олегало јовори: Улејшаће иће Елида!

Морају се али употребити лва крема: Elida Coldcream за чишћење и храњење коже преко ноћи. Elida Creme de chaque heure — који су хиљаде дама изабрале као најбољи крем на свету, — упија се одма у кожу, те изненађује са својим изванредним дејством. Кожи даје боју алабастра, за којом чезне свака дама.

ЕЛИДА КРЕМОВИ

— Како би било да сада одемо? предложио је он свом друштву, излечен од свога бола и — како то у животу већ бива — од своје љубави....

КРАХ ФРАНЦУЗА У ЗАРАГОЗИ

Француски Ногомет је претрпео страшан дебакл. Њихова репрезентација је поражена од Шпањолске са 8 : 1. Французи су потпуно разочарали, те је се тамошњи свет чудно њиховим досадашњим успесима. Нарочито изгледа необјашњива њихова велика победа над Мађарском. Играли су као почетници, јурећи по неколико њих, без икаквог реда, за јако одбијеном лоптом. Никакве везе није било. Једино што су показали то је пожртвовање и агилност. Ни један играч није задовољно, па ни славни Никола у центру.

Њихов тим је био: Хајрих; Вале — Бертран; Дофен — Банид — Вилламан; Дител — Лио — Никола — Вено — Галеј.

Шпанци су извели једну чету, којој су недостајали Триана, Соле, Бош, Урквиз и Падрон. Према томе ни предведена игра по њима — мада задовољавајућа — није била баш најбоља. Они се нису напрезали, па су ипак својој отаџбини прибавили величанствен успех.

Тим је био: Замора; Квесада — Квинкокес; Прат — Маркулета — Пена; Лацано — Гојбуру — Рубио — Буензобас — Јурита.

Леви бек је био најбољи играч у пољу. У средњем реду је најбољи био десни помагач, док у фору десна страна.

Голове су дали: Рубио 4, Гојбуру и Буензобас по 2.

За Французе Вено.

Софија, несудена албанска краљица

— Принцеза Марта Бибеско. —

Скоро за све време мог живота слушала сам о упражњеном престолу у Албанији и о особама, које су се надале да ће га заузети. Ступање на престо Ахмед бег Зогу за увек је уклонио и саму сенку на албанску круну из памети једне младе жене коју сам некад познавала.

Али пре него што пређем на Софију од Вида, несудену албанску краљицу, говорићу о двојци њених предходника, претендана на овај престо, који се изгледа измицао свима који би му се приближили. Још у раној младости слушала сам о принцу Алберту Гики, најбучнијем ако не и најозбиљнијем претенденту на албански престо. Он је припадао једној румунској породици, албанског порекла и био је у сродничким везама са мојима.

Његове прокламације, претензије, његове екстраваганције и дугови, били су дуги низ година предмет разговора у његовом родном месту Јаши, Вукурешту и Паризу, где је имао свој генералштаб. Слушајући моје родитеље како са подсмехом говорили о авантурама њиховог рођака претендента, дало ми идеју да би то био добар савез за какву оперету.

После Алберта Гике, или можда у исто време, још један кандидат се појавио за упражњени престо, у лицу француског принца, брат Филипа, кнеза Орлеанског, претендента на француски престо. То је био Фердинанд, кнез од Монпансе. На супрот Алберт Гики који је имао мало новаца и гледао у албанском престолу нечим да се обогати, принц Фердинанд је био врло богат.

За време једног излета по Јадранском мору принцу се свидело — не знам ни сама зашто — да влада овом земљом са тако дивном обалом и њеним гордим и неприступачним становницима у тако живописној ношњи.

По повратку у Париз принц се саветовао са пријатељима, издао налоге банкарима, сазнао кроз поверљиве изворе о материјалним незгодама свога ривала и најзад одлучи да идуће године отпутује за Албанију као претендент на престо.

Свега сам једном видела принца од Монпансе, али је то било довољно да уочим велику сличност између њега и краља Луја XVI. Лице овог потоњег Бурбона, чији је деда, Филип Егалите гласао за смртну пресуду француског краља за време Револуције, неким чудним случајем наслеђа личило је необично на несрет-

ног супруга Марије Антоанете.

Ова фатална сличност давала је повода мишљењу да принц од Монпансе неће успети у свом предузећу, јер је био тром и стидљив и пре у стању да изгуби круну кад би је имао него ли да стекне нову.

Неколико месеци доцније, кад се по новинама писало о посети француског принца Албанији, посетила сам једног новинара који је био на том путу, и који се беоито слободан да исприча све како је било пошто је пут свршио са неуспехом.

Он ми је испричао да су на глас о доласку јахте, сви виђенији Албанци отишли у брдо, док су други са мање скрупула ишли на обалу да поздраве претендента. Сваког дана су пристизале на лађу нове групе Албанаца. Принц се руковао са својим присталицама али чим би им он назвао »Добро јутро« они су сложено одговарали са »Колико«?

Ова мрачна појава његових будућих поданика и њихов необичан начин поздрављања да на руку пружићу у знак пријатељства одговарају са руком која тражи новац, толико је озлоједила принца да се овај одмах вратио натраг у Марсељ, не тражећи ни кусур ни рачун за своје издатке.

Најзад и трећи кандидат се јавио и то ми је дало повода да студирам живот и психологију једне особе која је веровала да је одређена да сваког часа постане Краљица Албаније.

Први пут сам срела Принцезу Вид, несудену краљицу једне земље коју никад није видела, кад ми је било петнаест година. Она је била принцеза Софија од Шенбург-Валденбург, немачке породице, која је већи део године проводила код своје мајке, удове и њене браће, на њиховом имању у Румунији.

Софија је била врло млада, свега неколико година старија од мене и кад сам је први пут видела учинила ми се необично симпатична и интелигентна. Кад је дошла у Посаду, наше имање близу Синаје, летње резиденције румунског краљевског пара, она је била врло млада, свежа и прилично пуначка немачка девојка, са лепом бојом коже и изврсним апетитом. Уокоро после овог првог сусрета она се знатно променила, благодарећи поезији и музици као и утицају једне романтичне краљице.

После посете коју нам је учинила, принцеза Софија добије позив од краљице Кармен Силве да је посети на њеном имању Синаја, близу на-

шег дома. Никад утицај једне особе над другом није био тако брз и недољив као онај што је на младу принцезу учинила ова Краљица Пеникиња, жена необичне интелигенције, савршене идеалисте са свима могућим чарима у себи.

Чим су се среле, краљица је заводела младу девојку и указивала јој присно пријатељство. Софија је на њен позив остала више од месец дана у гостима у дворцу Синаја. Била је изврсна свирачица на харфи што је необично веселило краљицу, која је живела као принцеза из италијанске ренесансе, окружена уметницима.

Кад сам је видела после годину дана, Софија се беше сасвим променила и душевно и физички. Нестало је њене лепе боје, постала је егераста и витка, али зато су њене очи биле много сјајније и живље. Говорила је само о уметности а име Кармен Силва изговарала је са страхопоштовањем.

Уокоро смо сазнали да јој је указана наклоност створила извесне непријатеље, што је неизбежно у случају једне странкиње која живи на двору. У то време, док је била још врло млада и ћерка једне средње немачке принцезе, била је, грешком, постављена за сто према једној старијој румунској дами од високог рода.

Та дама била је жена једног активног министра и »doyenne« дипломатског кора у Бечу, принцеза Катерина Гика. Била је то нека наша рођака по њеној мајци, и необично је пазила на то да јој се укаже почаст њеном рангу. Будући постављена за краљевску трпезу иза принцезе Софије, она је била силно увређена. Отишла је код своје свекрве и прочитала јој писмо које је написала за »grande maitresse« двора а у коме је подвукла да, будући унука једног суверена који је заузимао исти престо на коме седе краљ Карло и краљица Кармен Силва, она не жели да уступи своје место једној малој немачкој принцези, која чак није била ни удата.

Ова безначајна и узбудљива дискусија о првенству места, дала ми је повода да поредим имена претендента на албански престо Алберта Гика и принцезе Софије.

Заузимање једног друштвеног положаја, који други оспоравају, сигуран је знак жељи да се такво место донеста заузме. Размажена деца често добијају оно што желе а свакако Софија је била размажено дете на двору Краљице Кармен Силва...

Њена веридба са братанцем краљичиним, сином њеног старијег брата, принцом Вилемом Видом, причава се још у току исте године. Наклоност коју је краљица указива-

ла Софији расла је из дапа у дап и претворила се у материнску љубав код ове жене без деце. Свадба, која би од њих учинила однос тетке и брата, била је ускоро одлучена и званично објављена.

Све време вереништва Софија је провела у Синаји. Често нас је посећивала у Посади, возећи се у колима своје будуће тетке, упрегнута са четири бела понија, поклон шведског краља, које је сама терала.

Венчање Принцезе Софије и принца Виљема Вида, обављено у Немачкој, ставило је у част али ипак подређени положај, и изузев у Румунији, где је као краљичина брата, ница имала нарочито привилегисан положај, њено стање се никуолико није побољшало.

Приликом једног пута у Немачку — мој муж и ја посетили смо млад брачни пар у Поцдаму, где су принц и принцеза Вид били улогорени, две године после њиховог венчања. Ручали смо са њима и тада сам први пут видела њихово дете, коме је било тек неколико месеци. Видела сам и вилу у којој су становали, истоветна као десетина других, у којима су живели млади парови, високог рода али слабих прихода, проводећи монотони живот, осуђени као и они на војнички живот, везани неплодном дисциплином пруске монархије. — Принцеза је чамила у аристократском али неинтересантном и неромантичном провинцијском месту.

Одрасла већим делом свог живота у Румунији, принцеза ми је давала утисак странкиње у Немачкој. На зидовима њених соба спазила сам свуда румунске слике, тепихе, иконе и чипке. Чак и у њеном оделу осећао се, макар из далека утицај њене тетке Кармен Силве.

Ни муж, ни дете а још мање незанимљиви изглед места у коме је живела, нису могли да надокнаде код Софије пријатан живот који је проводила у Синаји.

Једино златна харфа, у салону у Поцдаму, одавала је присуство једне романтичне душе, изгнане у овај крај без мистерије и лепоте.

Напустила сам Поцдам са уверењем да је принцези Софији досадно и да јако жали за прошлим данима.

Годину дана доцније, сазнали смо у Посади да су политички аранжмани од стране Аустрије, потпомогнути тајним напорима краљице Кармен Силве, довели до постављања принца Вида за кандидата на још увек упражњен престо албански.

Ова вест ме је необично заинтересовала. Била сам и сувише млада и нисам се много разумевала у политичке игре Европе, али сам их ипак брижљиво пратила и посматрала сопственим очима.

Јесен 1913, неколико месеци свега пре фаталне 1914 године, била је тако обележена неочекиваним приближењем Софије ка једном престолу, кога су прижељкивали један за другим Алберт Гика и принц од Монпансена.

Нико, ко је познавао принца и принцезу Вид, није имао ни најмање сумње да је то она и само она, под утицајем Кармен Силве, тражила ову страу круну. Принц Вид је био добар немачки официр, без великих амбиција и који остављен себи самом никад не би ни сањао да се попе на какав престо.

Под утицајем своје тетке, принцеза Софија је замишљала себе као краљицу једне романтичне земље, у срцу албанских кршева, где би она створила другу Синају, са двором пуним уметника, музичара, песника и међу њима она како млиује златне жице на харфи, владајући над овим сликовитим народом у дивној народ-

ВИ ЧУЈЕТЕ ЦЕО СВЕТ.

Чисто и јасно Вам преноси и најудаљеније догађаје PHILIPS гласноговорник.

Боја његовог гласа је потпуна и савршена.

PHILIPS ГЛАСНОГОВОРНИК

у вези са

PHILIPS АМОДНИМ АПАРАТОМ

и

PHILIPS АПАРАТОМ ЗА ПУЊЕЊЕ

обезбеђује Вам на најједноставнији начин сталан и увек добар пријем.

Тражите код Вашег радио трговца
Генерално стовариште:

Виктор
Београд

Норис
Загреб

PHILIPS

ној ношњи. Исто онако као код њене љубљене тетке.

— Свршиће се —

ДОБАР УСПЕХ ЗАГРЕБА.

Главни град Хрватске је триумфовао, победивши са 2 : 1 одабраним тим Беча. Истина Аустријанци нису могли поставити најбољи тим, јер су истог дана играли против Чехословачке. Њихов тим састављен од играча водећих клубова, Фаца и Ваца, појачан са Јелинском из Вакера и Рајнером из Виене обећавао је јаког противника. Међутим Бечлије, мада су биле равноправне, заслужено су изгубили, јер је Загреб дао бољу игру и радио веома пожртвовано. Од Бечлија су били најбољи Изда на центру, Вилек на центру — халфу и ужа одбрана. Код Загреба: Премрл, Михелчић, Хитрец Лајнерт и Павелић.

Голове дали Хитрец и Павелић и Хитрец; за Беч лево крило Лајнер.

...Ти си најбезобразнији човек, нитков, ленштина, пропалица који увек заборавља да само мени има да захвали што је постао оно што је!

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Врт мучења од Октава Мирбо-а. Једна ретко језива књига, пуна грозоте и емоције. У Книи мучење се сматра за нарочиту вештину своје врсте, с тога је торгура тамо достягла нама непојмљиво савршенство. Инквизиција је само бледа слика кљеског мучења са којим нас писац упознаје. Љубитељи узбудљивих сцена наћи ће довољно материјала у овој књизи. (Добија се у Књижари С. Б. Цвијановића, по цени од 15.— динара).

Љубав и Вечни Мир од Дејана Стојића. Међу малим бројем домаћих романа ова књига заузима видно место. Писан течно и занимљиво овај роман представља пријатну лектуру, коју радо препоручујемо читаоцима. Цена 10.— динара. Главна продаја код С. Б. Цвијановића, књижара у Београду.

Живот Бетовенов, од Ромен Ролана, превео и предговор написао Божидар Ковачевић. Издање С. Б. Цвијановића, Београд. Цена 6.— динара.

«Живот Бетовенов» је само један одломак из Ромен Роланове познате тетралогије. Овде спадају поред Бетовна, животи Микеланђела, Толстоја и Гетеа. Сви су они необично занимљиви, јер Ромен Ролан је мајстор на перу поред тога што је живот најславнијег музичара интересантан сам по себи. Преводилац, и сам књижевник, успео је да да делу такву обраду да ниуколико не изостаје иза оригинала.

Приче за бању, збирка духовитих и пикантних приповетки. Написао Катил Мандес, превод с француског Радивоје Караџић. Цена 5.— дин. Добија се у књижари С. Б. Цвијановића, Београд.

Кафедрије кажу: да је у чистом вину чиста истина; али како чисту истину нико не може да своси, то смо ми од оних заслужних по човечанство, јер га мешамо са водом.

Човек је као момак — паун, као вереник — лав, а као ожењен — магарац за вучу.

Огледала су добри пријатељи; што их дуже имамо, тим грубљи постају.

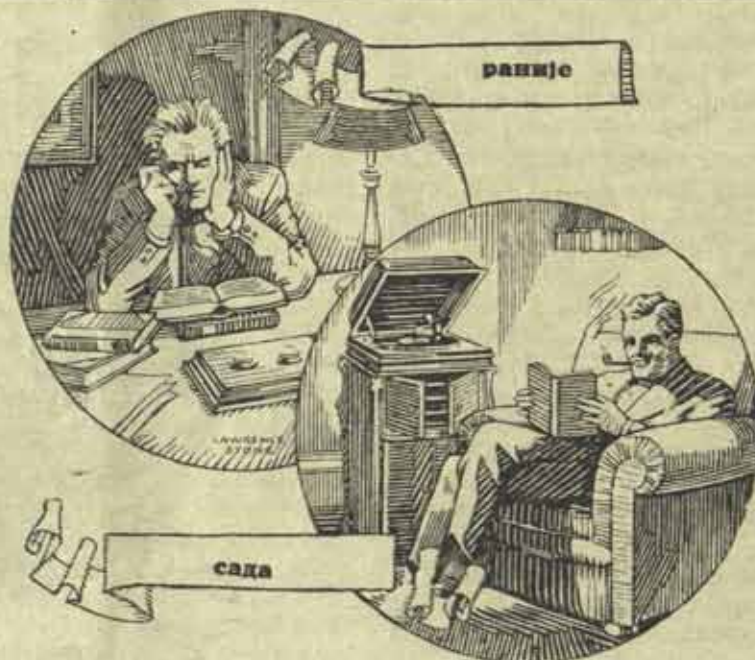
МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА

са сликама.

- Тома Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (64 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зена (16 сл.)
- Чаробна Секира (са 9 слика)
- Патње по леденом мору (са 11 слика)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најздрављу и најзанимљивију лектуру за децу. — Може се шаванити у књижарама или у уредништву (Дублавска 88 — Београд) Ко пошале 16 дин. добиће свих осам књижица са плаћеном поштарином.

Само «LINGAFON-METODU» за савршено учење страних језика. Учење је лако и пријатно, помоћу грамофонских плоча, које су за сваки грамофон. Многбројне изјаве захвалности, јесте доказ, да је та светска мето да најсавршенија. Огроман успех и интересовање у целом свету, па и код нас од безброј лица и школа. Прилазује и проспекте шаље:

Генерални заступник за Југославију:
М. АРОНОВИЋ, Београд,
Грачаничка 17/III — изд Народне Банке.

SVERIGES URMAKARE AKTIEBOLAG STOCKHOLM

пустило је у продљу своја
одлична и позната сечива **VIKING**

КОМАД
ПО ДИН. 3'50

КОМАД
ПО ДИН. 3'50

којима су придодата слова речи **VIKING** и отисак сечива као из горњој слици — те онај, који из истих састави реч **VIKING**

стаче право на леп поклон

пригодан господи а онај, који исту реч допуни још са отиском сечива поред поклона још и 10 сечива.

Слова као и отисак сечива прилепљена на комад хартије треба донети или послати са ознаком тачне адресе и занимања сво

Ген. заступ.

Е. Е. ЛУТЕРОТИ

Шојнашка 22

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

3

У истом тренутку је безобразни младић добио врућ шамар по образу, на шта су се његови другови гласно насмејали.

„Ја сам поштена девојка! Запамти добро!“ рекла је Катарина и поруменила од љутње.

Али овог пута јој је мало помогла њена одважност.

Одмах је била откољена и поред свег брањења обасули су је дерани пољупцима по врату и раменима.

Њој није било остало ништа друго, већ да се врати натраг уз грдњу управљену нападачима, који су заударали на ракију и дуван.

То је испричала мадам Сан Жен својим слушаоцима у радњи.

„Само је срећа што сам најпосле здрава и читава дошла“ завршила је она, бришући чело крајем своје мараме.

Фуш је радознано слушао.

„Сада знамо баш онолико, колико смо и раније знали! рекао је он подругљиво.

Катарина је хтела да му одговори, али је се са улице поновила ларма.

Један од народних гардиста, гарав од барута, отворио је врата и викнуо промуклим гласом:

„Народ је поновио напад. Сва три двора у Тиљеријама су заузета! Швајцарци се повлаче!“

„Браво!“ викнуо је Фуш, а његово иначе ружно лице добило је изглед сатане.

Катарина је скочила.

„Боже мој! Само мој Лефебр да није тамо! Он мора да је увек у првим редовима где су кржаве главе. Он иначе мрзи Швајцарце!“ изустила је она.

Опет бубњава добоша и грмљава топова. Изнад улице Свете Ане небо је се заруменило крваво. Био је пожар.

„Живео народ!“

Катарина је похитала вратима и погледала напоље.

„Еј, Мато!“ викнула је она. „Ходи овамо! Имам нешто да ти кажем!“

Један повећи дечак, у првеној кошуљи и поцепаним панталонама, ушао је у дућан.

Мата је био шегрт код столара Бонвала, али је тог дана као и остали радници био напустио радницу.

„Шта желите госпођице?“ запито је пришавши доста улудно Катарини.

Ова му је журно рекла:

„Отрчи до стражаре у улици Колбер и упитај, да ли је тамо наредник Лефебр. Ако није тамо, нека ти кажу где је. Запамти добро: Лефебр, наредник!“

„Одмах ћу ићи.“ рекао је деран, помишљајући на добру напојницу.

Фуш је се приближио Катарини с подругљивим осмејком.

„Дакле истина је, госпођице Катарина, Ви волите тог некадањег француског гардисту?“

„Имате ли шта против, господине Фушу? Је ли љубав злочин противу државе?“

„На против!“ рекао је Фуш, „Али Ви можете добити бољег човека од тог Алзашанина који је раније био воденичар!“

Катаринино лепо лице је се заруменило.

„Хоћу да Вам нешто кажем, господине Фушу,“ рекла је она прилазећи адвокату, „истина мој Лефебр је рођен у једном малом месту у Елзасу, пет миља удаљеном од Сен Амајена, и био као и његов отац воденичар. Чегга има у томе ружнога?“

„Немојте се љутити, Мадам Сан Жен!“ умиривао ју је Фуш.

Катарина је наставила: „ако, господине, мислите, да ја сматрам себе за нешто више, него да будем временом Лефеброва жена, онда Вам одговарам: он је херој, не плаши се смрти и Вама може служити као пример за угледање!“

И ја сам пре четврт године била још сиротна и ученица код госпође Лоближе, сопственице ове перионице рубља када ју је једног дана изненада ударила капља, мени је оставила сву ову стареж, коју видите овде. Сада знате како је од сироте девојке, Катарине Хибшер, постала сопственица ове перионице.“

„Али Лефебр — —? осмехнуо је се Фуш.

„Лефебр, јест, то је друго нешто! тај је служио најпре код милиције, за тим код француске гарде, када ми је учинио услугу, при којој би се други шест пута промислио, јер је заложнио главу и своју војничку каријеру, бранећи ме од безобразног Швајцарца официра. А када смо се затим ускоро нашли, на балу праља у Воксаду и шта је се на њему поновило — то не треба да знате! И ја више немам времена!“

Фуш је протрљао мршаве руке и подругљиво добадио:

„Мора бити да је враг тај наредник Лефебр! Зато се виђа јутром и вечером овде у дућану, како веле суседи!“

„И Ви то знате већ, господине Фушу? Ви сте лукавији од наших париских полицајаца! У осталом шта блебећу људи на улици, ништа ме се не тиче! Ја сам увек била исправна девојка и то Лефебр уме да цени.“

„Честитам, госпођице!“ церекајући се рекао је Фуш. „А кад ће бити свадба?“

„Што је могућно пре, али немојте се заваравати надом, ми смо већ говорили о званицама; Вас неће бити међу њима! Лефебр је страшно љубоморан!“

„На мене?“ Запитао је адвокат сматрајући ове речи као ласкаве.

Лисај је погледао Катарину својим црним очима, на што му је осмејком одговорила.

„Такви су мушкарци! Када их обузме љубомора, они сумњају у свакога. Зар није глупо?“

„Па, ја налазим“ — промуцао је адвокат показујући слатко — кисело лице.

Гласно се смејући, прекинула му је Катарина реч.

„Зар је Лефебр глуп? Како би могао бити на сваког блесавца љубоморан! У осталом шта Ви једнако тражите овде, господине Фушу?“

„Ја очекујем освојење Тиљерија!“ протресао је беснећи у себи, адвокат.

Катарина га је презриво погледала.

„Зар не би било часније, да и Ви при освајању мало помогнете? Слушајте страшну пуцњаву!“

Фуш је слегао раменима.

Зашто и ја да помажем, када се и без мене може

урадити."

"Јест, зар Ви немате храбрости у срцу? Запитала га је прекоревајућим гласом. „Када вичете: смрт тиранима! Живела слобода! Напред патриоти! Све је то лепо, али је мање лепо када Вам при пуцању топова поклецају ноге."

"Сваком своја улога," лепа мадам Сан Жен! одговорио је Фуш. „Мора бити људи који праве револуцију и људи, који после организују државу. У ове последње ја спадам!"

"Одговорите ми одмах, господине Фушу, јесте ли и Ви били на страни попова? Не бих могла веровати!" рекла је подругљиво Катарина.

Фуш је се ударио у прса.

"Ви сте добро обавештени. Ја сам био у Нанту пош, али сам од почетка револуције променио занимање. Сада сам револуционар."

"А исплаћује ли се то?" Запитала га је Катарина подругљиво.

"За сада још не, али — то ће доћи!" рекао је адвокат.

"Можда ћете Ви бити доцније министар" додала је лепа праља, уређујући поједине комаде рубља.

"Зашто не?" одговорио је Фуш. „Само не војни министар!"

"Онда боље министар полиције!"

"За то имам више талента," одговорио је задовољно Фуш.

Катарина је прснула у смех.

"Ви и министар? Ха ха! Ви ћете то бити исто тако мало као и ја војвоткиња."

"Као војвоткињу не могу Вас замислити" шалећи се рекао је Фуш.

"Бар ми обећајте, када постанете министар, да ћете ми платити рачун!" рекла је Катарина.

Фуш је погледао попреко и развукао уста потсмевајући се.

"Реците ми, Катарина, зашто сте наспрам мене тако строги, докле сте према другима далеко блажија?"

"Шта мислите с тим, господине Фушу? запитала је она кратко.

Фуш је по свом обичају трљао мршаве руке.

"У улици Мулин станује један млад артиљеријски официр, коме дајете на вересију рубље!"

"Нека је свака хвала Вашем добром носу и Вашим ушима! Тако је! Ја дајем сиротом младићу на кредит колико год хоће. Од таквих људи постају хероји!"

"Красан херој!" додао је Фуш. „Ви сте врло лаковерни, томе, како му бејаше име — томе Тимолеону Бо — њаволско име!"

"Не Тимолеон, већ Наполеон Бонапарта!" исправила га је Катарина.

"То простачко име нико не може у намети задржати!"

"Можда ћете га и Ви запамтити, господине Фушу. Он је Корзиканац!"

"Шта Ви налазите на човеку с папагајевим носом! Тај младић има продирући поглед, али је мршав и није велики."

"Чујте, господине Фушу! Он ми се свиђа!" одговорила је Катарина. Ако желите још нешто да чујете саслушајте ме пажљиво. Наполеон Бонапарта је прошле недеље заложно свој сат, да би могао мени платити!"

"Невероватно!" викнуо је Фуш. „Такав човек неће у животу учинити велики корак унапред!"

Живахан разговор њихов био је прекинут, јер су на улици људи јурили као бесни. Чуло је се звоњење на узбуну, на небу је се указала румен. Престала је

грмљавина топова, али је се непрестано чула пуцњава из пушака.

Фуш је запито људе на улици, шта има ново.

"Горе Тиљерије! Гоне Швајцарце као зечеве!"

"О, то је грозно!" викнуо је Фуш.

"Живео народ! грмело је на улици.

Катарина је удахнувши прошапутала: „Нису били моји пријатељи, ти Швајцарци, или ми их је сада жао."

Њено жаљење би сигурно било још веће, поред свег патриотизма, који ју је био обузео, да је видела како је победничка руља с народним гардистима гонила рањене Швајцарце по ходицима Тиљерија, разбијала врата, рушила скупоцени намештај и крвоједно све оне убијала, који су јој пали шака.

Антон Сантер је био вођ при освојењу Бастиље а ускоро командант народне гарде. Он је позвао одељења раније гарде да се преда и у двору је образована нова влада.

Међу првима, који су победнички ушли у Тиљерије, био је и наредник Лефебр, где је начињен прави пакао. Убијало се без обзира, уништаване су драгоцености двора, избациване полупане ствари кроз прозоре, а такође и живи и полумртви људи.

Највећа мржња искаљена је на Швајцарцима, који су до последњег тренутка били верни краљу.

У двору, парку, свуда, где су виђене њихове првене блузе, били су гоњени.

Мато, шегрт, је се вратио у Катаринину радњу.

"Јеси ли видео Лефебра, младићу?" запитала је Катарина.

"Он је у Тиљеријама био, а сада гони у улици Ешел првене блузе," одговорио је узрујани дечак.

Некакав добошар је стао код отворених врата и викнуо:

"Ко хоће са мном да пође да види пећину тираније?"

Права грозница је била обузела људе.

"Сви!" Одговорили су они, чак и Катаринине лепе помоћнице молиле су да се придруже гомили.

"Можете!" рекла им је Катарина. „Само да се не деси што рђаво мом Лефебру! Дајем вам дозволу до вечера. Ја ћу затворити радњу, па ћу после за вама."

За трен ока су млада створења изишла, а Катарина остала сама.

Почеле су се радње затварати. За добошарем је ишла дуга поворка улицом Свете Ане.

"Да ли ћу данас видети мог Лефебра!" мислила је. „Најбоље ће бити да се ја придружим другима и одем у Тиљерије."

Затворила је с поља дућан и хтела да угаси лампу, која је и иначе само шкиљила — на један пут је се убезекнула, окренувши се задњим вратима, која нису још била затворена и која су водила у дворниште.

(Наставиће се)

ОПЕТ ДОЛАЗЕ ОНЕ

наше старе боли, када се време промени. За удове, за главу, за зубе, руке ноге, за цело тело, код реуматичних боли па и иначе је Фелеров Елзафлуид, ово већ 32 године прокушано сретно за заштиту, права благодат у кући. Употреба споља и изнутра. Добија се свуда, боца на покус 6 дин., двострука 9 дин. Ако га нема, наручите поштом иравно бар за 62 дин. код љекарника **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372** — **Hrvatska**. А за стомак: Елзафлуид, 6 кутија 12 дин.

РИКЕТА

Ана Виванти

У мало сеоце на обронцима Апенина, у Санта Марија дел Монти, дође једном један сликар. Био је млад и блед, коса му је црвена као ватра. Очи зелене и поглед хладан као чиста вода зеленог језера. Пиан д' Армане. Становао је у селу две године.

Живео је повучено. Сви су говорили, да је генијалан уметник и да је дошао да слика глечере. Лекар је говорио да је грудоболан и да је дошао да се лечи. Сликара је дању сликао глечере. Сликао је и сву децу. Насликао је неколико лепих слика. Сликао је лепе младе жене и девојке, на пијаци, око цркве. Али најлепшу, младу Рикету, жену дрвара Луиђа Гриве није хтео. Нико није знао зашто. А она је са својом плавом косом била тако лепа, да су је звали сеоска мадона.

Сликара се увек ње клонио. Рикета га је мрзела, јер није хтео и њу да слика као Розину, Анету или Ђоковду али није хтео да га моли.

Годину дана доцније ипак је и њу сликао.

Кад је Рикета устала први пут после порођаја, али навредно лепа, са дететом у наручју, видела је сликара где пред кућом говори са њеним мужем. И сликар је њу опазио. Нагло се окрене и рече јој:

— Останите само тако, сад ћу и вас сликати.

Слику је касније изложио у римском салону под именом »Сеоска мадона«.

Опет је прошла година. Рикета је стајала са другим дететом пред кућом али пред њом није било сликара. Отишао је и никада се није више вратио.

Оба детета била су на мајку, од ње су наследила дивну плаву косу, плаве очи и нежно тело. Отац их је са поносом гледао, и на свој начин волео.

Наједанпут Рикета се разболи. Дошао јој је последњи час. Болесница рече свом мужу:

— Пошаљи све напоље, хоћу да говорим на само с тобом.

— Оставите нас саме, — рече скоро пригушено Луиђи.

Кад су остали сами, Рикета ухвати својим већ скоро укоченим рукама Луиђа.

— Опрости, опрости ми — јецала је.

Луиђи је запрепашћено погледао.

— Опрости ми — понављала је Рикета немирно. — Пусту ме да мирно умрем.

Луиђи задрхта. Чело му се набере,

дивља мржња врела је у њему, али се свладао. Видео је да јој је смрт близу. Више није осећао ни мржњу ни изненађење. Није осећао више ништа.

— Опраштам ти — рече јој мирно. — Иди, умри с миром.

Рикета тешком муком подигне његову руку својим уснама. Већ је хтела мирно да закљони очи, кад је трже глас њеног мужа.

— Деца, јесу ли деца моја?

Очи су јој се већ почеле склапати, поглед јој је већ био укочен.

— Говори, викао је сад опет бесно Луиђи.

Рикета већ није могла говорити. Имала је још толико снаге да подигне један прст.

Луиђи је разумео.

— Само једно је моје?

Она му је погледом дала знак.

— Дакле једно! Али које? урлао је Луиђи, али за увек затворена уста му нису више могла дати одговор.

Луиђи је сад био начисто.

Луиђи је сад био начисто. Само једно дете је његово. Гледао је испод набраних обрва малишане. Често је сам себе храбрио.

— Мушкарац, старији прворођењак, сигурно је мој. У првој години Рикета ме није могла преварити.

Али му изненада срце залуца. Сетио се да је баш прве године оставио Рикету неколико месеци саму. Почео је рачувати. У рачуву се увек бунуо.

— Које? Које је моје? То питање га је стално мучило. Отишао је свештенику. Казао му је своју тајну.

— Три сивко, одговорио му је свештеник.

— Али ја хоћу, ја морам знати. Које од њих треба да волим? Које треба да мрзим?

— Љуби обоје.

— Не могу, ако не дознам које је моје, не могу волети ни једно.

— Ако је тако, слушај своје срце. Слушај савет крви. Очински осећај каже ти најбоље.

Осећај му је говорио. Само је то било различито.

Једанпут му се учинило, да је син, једанпут, да је ћерка његово дете. Према томе је он наизменце волео децу.

Под таквим теретом неизвесности Луиђи је живео и даље. Деца су раста. Луиђи је по свом осећају све боље и више увиђао, да је ћерка његово дете а не онај пркосни, својеглави син.

Једне зимске вечери ишао је кући покрај мале сеоске капелице и изненада спази пред собом једну људску прилику. Био је његов син. На леђи-

ма је носио опасно оружје — откинуто борово стабло. — Дечко се бојажљиво огледао око себе и кад је опазио оца, тргне се и побегне некуда иза капеле.

Луиђу се следила крв. Шта ће његов син у ово доба на том месту.

Кад су се увече састали на вечери Луиђи запита сина:

— Шта си тражио иза капелице са оним дрветом?

Син му није одговарао.

— Чујеш ли? Кога си чекао? Хоћу да знам. Сигурно каквог твог друга разбојника. Сигурно сте кога хтели из заседе да нападнете. Говори чујеш ли?

Син га погледа пркосно, али не одговори ништа.

Луиђи скочи и свом снагом удари песницом о сто.

— Говори, да или не!

— Са очевима који мисле на такве глупости нећу ни да говорим, пркосио је даље син и наставио мирно вечеру.

— Ти мени то кажеш, повиче Луиђи пребледели. »Губи се одавде, да те више нисам овде видео, више нећеш јести мој хлеб. Иди одавде кад ти кажем, ти, ти...« и глас га овде пада.

Тренутак је владао гробни мир. Наједанпут син скочи и са стиснутим песницама полети на Луиђа. Једва га је сестра задржала.

— Остави га, не дирај га!

Луиђи је седео блед. Брат се отео из руку сестриних, зграбио шешир и још од снега мокар капут, залуцио врата и отишао у ноћ.

— Оче, оче, зови га натраг, плакала је ћерка.

Али Луиђи није слушао. Није био у стању да савлада онај чудни осећај, који је беснио у његовој унутрашњости.

Читаву ноћ је беснила бура и падао снег.

Кад је други дан Луиђи ишао у село, прошао је опет покрај капеле. Погледао је нехотице на олтар. Слика Мадоне била је подупрта оном граном што је синоћ носио његов син.

Луиђи је сад разумио све. Дечко је носио грану, да свету слику закљони од невремена.

Луиђи је сву своју љубав изливао сада на ћерку. Био је уверен да је она његова.

Следеће године она се удала и отишла са својим мужем далеко. Две године није долазила кући, а кад је треће године дошла да види и посети оца, послала је на руци свога синчића.

Детиња коса је била као ватра црвена, а очи зелене и поглед хладан, као чиста зелена вода језера Пиан д' Армане.

Балконска сцена из „Ромеа и Јулије“ на радиу.

Бал је женидбена пијаци, с тога играју на њему велику улогу — корпе.

Религије су као светлеће бубе; оне потребују мрак, да би светлеће.

Једна будала пађе увек још већу, која ће му се дивити.

Коран забрањује више а дозвољава више жена, јер он зна, да у трезвеном стању нико неће више жена да узме.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пиве и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

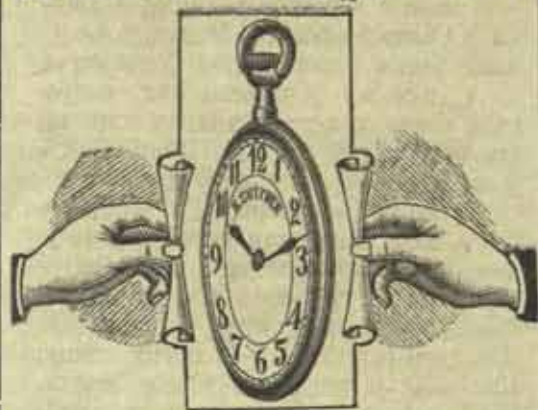
Симо Н. Лазаревић

Кр. Милана 120 (у солственој кући у дворишту)

Тачно на секунд

Бр. 100 Добар швајцарски Алкер. Рамонт. Роскопф часовник само Бр. 111 са Резин-бројачом и Резин-свадљивим сиво

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п

Правк швајцарски 1

Ук 3-годишњу гаранцију

Бр. 106. Правк Алкер-будилник 16 са апсод само 64 Дин. 20 п. Нена ризика! Нико не одговара, али се враћа новац. Правк швајцарски дени сатова, часовника за руку, будилника, часовника са запалицом, ланци прстење, милитаре, златне и сребрне роба и накит уз готово **ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ** у огромном избору у великом алустрованом дивотелешнику који добијате **БЕСПЛАТНО** ако пошаљете Вашу тачну адресу часовничарској радњи

H. Suttner, Ljubljana, broj 965.

Сутнеров часовник „ИКО“ је часовник за цео живот.

Нада је лепо, плаво, сунцем обасјано море, у коме се може сасвим угодно да удави.

Худерсфилд Товн, познати Енглески клуб, гостује у мају на континенту, 20. маја игра у Бечу противу Адмире. Међутим се зучка, да би Енглези за противника имали следећу комбинацију Средње — Европе:

Планичка; Фогл Ш — Шрамзајс; Шот — Каћа — Клебер; Сигл — Такач П — Силни — Пуч — Весели.

Сусрет би био необично интересант и привукао огроман број поематрача. Исход игре би доказао да ли су Енглези стварно најбољи ногометаши.

Ти прекореваш жену, што иде од једног до другог! Не пребацуј јој то, јер она тражи сталног човека.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити „Darling“ ондулација за девојчице.

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
87-81

Жена — капетан

„Капетан Баркер“, бивши фашистички вођа у Лондону живео је дуг низ година као мушкарац, тако се оженио и развео, док се најзад није показало да је то у ствари жена.

Господине, мажете ли се помадом?

— ?!
— Па зашто се чудите, питам Вас, мажете ли се помадом?

— ?!!
— Оставите, молим Вас, шта се сад претварате, а зар нисте синоћ кришом узели сестрину помаду?... А колико је од мужева синоћ говорило жени: Море, жено, где је она твоја помада, дај да се намажем, види, сав сам се излишајавио.

— ?!!!!
— Слушајте, мушкарац који се маже помадом, значи да воли да има изнеговано лице, а неговати своју епидерму, значи бити културан.

— Па што тако не кажете одмах, наравно, сви се мажемо...
Сад ћу нешто да Вам причам.
После рата, један отмени Енглец

дошао у госте једној српској породици, с чијим се сином официјером познавао још на Солунском фронту.

Официјер је имао сестру и као свака млада девојка, њу је интересовало да заври у собу једног странца, кад он није ту... Боже, шта је све она видела на умиваонику... И крем за лице и пудер фини, прибор за нокте, мист за нокте, колоњска вода, парфем као у соби какве госпођице.

За столом разговарали су о разним стварима, па су се дотакли физичке културе Енглеца. Госпођица враголасто пита Енглеца: „Ви се мажете кремом“?

А Енглец сасвим озбиљно, као да је то питање исхране или науке: Да, госпођице, један Енглец сматра да треба да негује своје лице, исто она-

ко као што купањем и гимнастиком негује своје тело. Зар је лепо видети једног мушкараца бубуљичавог, лишавог, са флекама на лицу. То је исто као кад би имао прљаве руке или нокте...

И сутрадан госпођичин брат одмах је дохватио њену теглицу са помадом.

Дакле, видите, господине, ми жене водимо рачуна о вашој лепоти, и хоћемо да вам дамо савете, да бисте били изнеговани и лепо.

Ружно би било да се ви румените, или толико пудерите, да се то види.

Ви се претварате, али вас интересују сва косметичка средства, која улепшавају, али се не види да се ви улепшавате, и поведе ли се реч у друштву о кремима и помадама, ви сви наперите уво да добро чујете.

Верујте, није то ништа ружно. Ви желите да будете лепо, а ко то данас не жели? Жене воле да погледају човека са лепим тенем лица, само не сувише белим. Мушкост код мушкараца увек означава загаситији тен. То ћете лако добити, кад идете по сунцу, бавите се спортом, шетате. Само немојте допустити да вам лице буде грубо.

Помаде су најбоље које немају у себи пудера.

Вама мушкарацима препоручићу једно средство.

Постоји такозвани глумачки вазелин у дрогерији и апотеци. То је пречишћен вазелин, и парфимисан, и глумци га употребљавају кад скидају шминку с лица, јер шминка се никад не пере. Ето, ви можете да узмете тај вазелин. Сваке вечери, пре спавања, умите се... Немојте то да заборавите, јер вас то умивање освежава и врло добро је за кожу. После се намажете тим вазелином, и мало масирајте лице, али врло лагано, и увек у истом правцу. Сад узмите пешкир и скидајте тај вазелин с лица... Видећете шта ће све прашине остати на пешкиру... Боре су увек пуне прашине, нарочито, ако сте били изван вароши, по прашљивим друмовима, или прашина на улици. После можете лице да прекрате колоњском водом, али не рукама, већ пумпом.

Ако лети добијете флеку на лицу можете да узмете камфорску помаду. Камфор је добар за лето, само треба увече да се мажете. Ни вазелином немојте дању, кад вам је лице масно горе се испегави.

Најбољу камфорску помаду у Београду прави апотека г. Боре Божића на Дедињу. Он има један свој специјалитет, врло добар.

Толико о вашем неговању лица... А сад настаје критиковање.

Вас, господине, упропашћује једна ствар, управо вашу фигуру. Вама

ЖЕНА — ПАРАШИТКИЊА. — Позата парашитскиња Хели Тусмар скочила је недавно са падобраном из авиона приликом лета изнад Боденског језера.

је тек двадесет осам или тридесет година, а ви сте већ пустили трбух.

Пуно је таквих младиња у Београду, изгледају као да су сви у петом месецу. На њима последња меда, педантно елегантна, али сви пустили — трбух.

А то је само зато што не радите гимнастику. И док жене пазе на своју линију, одржавају дијету, раде ритмичке вежбе, ви, мушкарци, хоћете да створите једну трбушату нацију.

Гимнастика мора да буде обавезан рад у животу, онако исто као што једете и спавате.

Чим устанете и умијете се, одмах гимнастика.

Ако ништа друго не знате, и не можете да радите, узмите ову вежбу.

Легните на под, руке испружите више главе, и дижите лагано ноге, колико год можете више. Неко ће можда успети да их чак пребаци преко главе, додирне под. То је већ акробатски гест, који није увек потребан. Довољно је да вам ноге са трупом праве прав угао.

Тако свако јутро двадесет пет пута.

Само то да радите, па нећете имати трбух. А има још пуно ритмичких вежби за развијање грудног коша. Мушкарац мора да се труди да развија бисту и рамена ако је мршав. По школама играња уче се све могуће игре и кораци, а кад би запитали једног господина, какве вежбе треба да ради да би добио ширину прсију, он не би умео да каже. Зато би сваки студио играња требао да има и те часове, који би мушкарцима показивали како да истање своју силу, а добију ширину у прсима.

ЉУБОМОРА

Пошао сам к теби с старом виолином
Крадимице испод цветних кестенова,
Да т' песмом иснајем љубви свом силином
У ритмичном стиху неких серенада.
Крај прозора твога начујно сам дош'о
И гудалом танким по жици сам пош'о,
Део се у занос неизмерне среће,
Када кроз шипраг и добело дрвеће
Спазих силуету једне младе жене.
Писан виолине задрхта и стада,
Црвенило стида обли таде мене;
Стадох брзо тамо у сенци на стази,
Али беше доцкан, јер ме већ опази
И пође на мени, док је гледах чудно,
И чух тешки шуштај свилене хаљине,
А вижљасто тело мирисне топлине
Припи се уз мене и штапташе жудно:
»Сад сам цела твоја, ах љуби ме само«;
Тада озго тихо прозор се отвори
И ја спазих твоје умиљато лице....
Не чух ништа више, док се ти не створи
Криком једним бесним: »Беднице, беднице!«
Милорад Поповић

ЖЕНСКА ГРАЦИЈА

Јевр. гимнастичко друштво у народним костимима

Просте вежбе подмлатка Јевр. Гимнастичког Друштва

Две наше читатељке из Крагујевца.

Љубитељи Недељних Илустрација

Наше лепе читатељке у Чачку.

Најмлађи љубитељ „Недељних Илустрација“ Анђа-Була Бјелобаба.

ХОЛИВУД

Многи сањају о њему о томе далеком граду, који уоивичен ореолом филма блиста у слави своје заманне моћи.

Моћан је сада, велики и диван, али недавно, где се сада поносно виле дижу у оквиру алеја пуних дивног, мирисљавог цвећа, бејаше непрегледно поље по коме усамљени чувари стоке, чуваху своје благо.

Некада, свака кућа беше удаљена по неколико километара једна од друге, а данас свака стопа земље је читаво богатство.

У првом сумраку дана иђаху по прашљивој трави, за својим стадом уморни чувари својим удаљеним домовима где их поред мршаве вечере чекаше један прегршт сламе, на коме су одмарали своје уморне кости.

Тако бејаше некада, а данас? У луксузним аутомобилима клизе по

асфалу својим угодним домовима у облику прекрасних вила, они, који су својим трудом створили све то. Они који својом заманном игром одушевљавају милионе људи.

Али! док неки са побожношћу мисле на овај чаробан град, други се горко кају, што напустише своје домаће огњиште и упустише се у вртлог разочарења и беде...

Јер, беда, то је наличје Холивуда, који у својој средини таји, поред оних који пливају у богатству и слави, и оне сироте и разочаране, који услед немања посла гладују, проклињући љуто његову и своју судбину.

Сваки од њих је мислио да чим дође у тај поносни град о коме је слушао и читао најлепше бајке, да ће одмах постати славан, а затим и богат.

Већина се је горко преварила! а само један мали део успео је да про-

дре у његове најтајније кутеве, у студије, па да одатле изађу славни и богати.

И још много времена ће проћи, а он ће и даље остати центар многих мисли, још многе ће својом магнетском моћи успети да привуче себи где их чека беда и глад. Још дуго ће к њему преко дебелог мора пловити много уздаха и тајних жеља...

Брана

РЕЗИГНАЦИЈА

Обрвице — пијавице,
Трепавице — ко стрелице;
Лепше су ти чарне очи,
Од најлепше јужне ноћи!

Стрелице ми срце боду
Пијавица крв ми пије,
Ал у уху звон ми бруји:
„Ово чедо за те није!“....

Озрен Суботић.

Механичар, истовремено раднички вођа. Торбар, шта ће од њега бити?

Ложач, студира у слободним часовима филозофију. Привремени радник, изучени пекар, раније земљорадник.

Утисци из Шпаније

Барселона, маја...

Бити шест месеци у Барселони и поред тога видети Гренаду па Севилју, Мадрид и Валенсију, значи у прсте познавати ту „земљу сунца и лепих жена, серенада и доколица“, како ју је окарактерисао неки шпански песник.

Она је сва истолика и свако место садржи све особине Пиринејског полуострва, којим превладава сунце.

Код нас је она више позната из разних грана уметности, него ли из искуства, зато ћу ја у неколико почета да испричам стечене утиске.

У Шпанији је сунце жарко и трајно. Дан јечи у светлости сунца, а ноћ је спарна. Притисак је топлоте тако јак, да у ноћи, када тамо тражи највише одмора, човек мора да се ваља у бесаници.

Колико пута човек мора да пробде ноћ у Шпанији? Колико пута мамуран да дочека зору? Ону трагедију боја, коју природа тако револуционарно режира на небу. Ко је упознат са зором на југу, томе је откривена тајна дужњачке љубави.

У зору је љубав најодморнија, страст најжешћа. Тако се може схва-

тити Перезова нитонација: „Ај, ај, ај“, који након пробдеване ноћи, у зору уздише за својом драгом. Тако су постале „Виолетера“ и „Валенсија“, плодови вреле крви Жозе Падиле.

Отуда потиче онај фетишизам, потпуна преданост у љубави Шпанаца. Љубав није само развијена међу споловима, већ и у споловима, у фамилији. Фамилијарност је типична у Шпанији. У своме завичају Шпанци се удобно осећају и комотно понашају. Чак и по великим варошима свет хода у платненим ципелама, налик папучама, а даме гологлаве. Свуда их сусрећете са раширеном лепезом.

Шушкарци не скидају шешире по локалима, позориштима и концертним дворанама. Удобност је њихова и ту ушла и манифестује се лармом, а није искључено, да по таквим локалима, видите мајку где доји дете. Без устезања изражава Шпанац своје мишљење: „звизди, ако му се наступ каквог уметника не допада, диже урнебесну ларму, када је одушевљен. Егзалтираност је урођена шпанском темпераменту и та егзалтираност највише кири на утакмицама и тореадорским биткама са биковима.

Типичан је израз шпанског темперамента и у играма. Игра је омиљена и популарна. У Барселони се приређује сваке недеље јавна игранка под ведрим небом. Уз ритам звукова са металних инструмената њишу се млада телеса у колу народних игара, названих „Сардана“. То је игра слоге, симбол јединства и љубави.

Права љубав је независна од користи. Тако за оцену њене чистоће служи она љубав, која се указује нејакима, од којих нема материјалних користи. Ти нејаки, то су деца и старци. Ја нисам нигде видео више раскошне елеганције код деце, нити више страхопоштовања према старцима, као што је случај у Шпанији. Окружен тако од малена у љубави, Шпанцу се тај осећај укоренио и он постаје моралац.

Брак је тамо светиња и закон га штити. Зато је број развода минималан. Тек што је променио глас, Шпанац бира себи сапутницу, наравно млађу од себе. Тако има много младих мајки и кад мислите да видите две сестре, није искључено да је једна родитељ друге. Ту сличност доба жене подушире наравно и вороновски утицај данашње моде, која је и у Шпанији нашла армије верних поданица. На тај начин постаје лепши, чувена лепота Шпањолке. У лепоти су Шпањолци оба пола слични, али у димензијама не. Ту је жена на супрот мушкарцу.

Док по правилу мушкарац губи у тежини што више добија у годи-

9 часова : 10 часова 11 часова
Јутарња хаљина Јахаћи костим Голф-костим

12 часова 1 час : 4 часа :
Ауто-дрес Домаћа хаљина За примање

5 часова : 6 часова : 7 часова :
Полудневни мантил Хаљина за чај Пелц

8 часова : 9 часова : 12 часова :
Вечерња хаљина Ноћна хаљина Вечерњи мантил

нама, дотле је то код жене обратно. Ипак је и то подношљиво оку, а поред свега је лепота шпанских жена типична. Тамна пут, угљене очи и коса, сјајни зуби и здраво тело уздижу Шпањолку од лепоте осталих жена.

Посматрајући једном увек намирисане пролазнице, задивљен, приметно сам своје шпанском колеги:

— „Ваше су жене заиста најлепше“!

— „Па, наравно, одговори ми он урођеном досетљивошћу, зато што имају највише киле“!

Премда није истину погодио, био јој је близу, а разлог се може свугде срести.

Шпанци стално једу, по улицама, локалим или кућама. Јело им је омиљени спорт, а добар део домаће лектире састоји се из буквара. Заузети таквим уживањем, а под утицајем топлоте, Шпањолци већином не маре за рад.

То илуструје и пример једног носача, који је одбио да ради правдајући се на овај начин: — „Јео сам,

на немам потребе више да радим“.

А и сами полицајци, који би требали стално да су у напетости својих мишића, веома су троми и никог нисам видео да више зева од малих, трбушастих полицајаца Шпаније.

И ако има покрајина, као што је Каталонија са главним градом Барселоном, где је народ активнији и склоп напредку, гро шпанског народа је индолентан, непомичан, те због те учмалости трпи општи напредак земље. Државни апарат је још увек несавршен. Наводим само један пример: у Барселони, град од преко милион становника има свега једна пошта и она треба да задовољи огроман промет целе вароши. Поштанска зграда је старинска и непрактична. На супрот томе више се води рачун о прошлости, јер је то индоленцији лакше докучиво. Пре неколико столећа Шпанија је била најмоћнија држава Европе. Њена је прошлост славна. То је Донкихотска црта Шпанаца, а њихова се таштина

огледа и у форми опхођења. Њихови су комплименти расипни. Не треба ни 10 минута да говорите са једним Шпанцем, а он ће вас пристанку уверавати како је бесконачно било његово уживање у овом сусрету; сугерираће вам да је његов дом уједно и ваш. У адресирању писма, ви сте за њега господар над господарима, а на завршетку писма остаје Шпанац ваш најпонижнији слуга, који вам љуби и руке и skutове. Ма да је та сервилност старинска, одржала је се још и дан — данас, што нам показује мало смисла за реформе.

Виктор Пинто.

Лазар Ђорђевић „Моравац“, одличан корнет и пистон виртуоз, наш познати уметник, који сада намерава да направи турне по свим великим градовима света. Студирао је иначе музику у Берлину. Лазар Ђорђевић је рођен у Ђуприји 18. јан. 1894 г.

ЊУЈОРК

Пре триста година Холанђани су купили од Индијанаца Маињхатан Острво за 24 долара (1.360 динара). Ово острво, пространо 22 квадратне миље, налази се у средини реке Худзон и представља данас центар Њујорка. Вредност његова цени се данас на 5.000.000.000.000 долара, односно 456 хиљада милијарди динара! Ово је највећи пораст цене које је једно земљиште забележило у свету.

Првобитна цена од 24 долара плаћена је у роби, коју су Индијанци више волели од готовог новца. Квадратна миља је плаћена - долар и 9 цента а то је од прилике данашња вредност земљишта на Северном Полу. Квадратна стопа била је плаћена према томе, 0,0000038 долара. Ову глупу цифру доносимо ради поређења са данашњим ценама. Недавно је на Маињхатан Ајленду плаћено 45.600 динара за цигло 30 квадратних сантиметара! А то је највећа цена која је икад плаћена за једно парче земље на овој планети.

За време од 300 година Њујорк се претворио од дивље пустоши у једну од највећих вароши на свету. Лондон је можда већи по пространству, али Њујорк има првенство у висини над свима осталим варошима у свету

— а висина се види са сваке тачке док пространство не може.

Ово је »дериште« — како Американци називају Њујорк с обзиром на остале вароши, као Париз и Лондон, који су стари по 2000 година и Берлин 700 — развило се невероватном брзином, тако рећи за време једног човечијег века. Још у 1095. години куће у Њујорку биле су ниске као и по осталим варошима. Пред крај прошлог века подигнут је први »облакодер«, ако се тако може назвати зграда од 10 спратова, подигнута на Бродвеју. Ова је зграда дуго остала осамљена и штрчала међу осталим поред себе као какав цин међу патуљцима. Нико се још није усуђивао да пође за тим примером. Да ли ће се таква зграда у опште моћи одржати, или ће се једног дана срушити? Јер, у то време, пре 30 година, проблем облакодера још није био решен. Чак и 1900. године странци, који су посећивали Њујорк, пели су се на Тринити цркву, као највишу тачку да би имали један бољи поглед на варош. Данас је та црква потпуно изгубила свој

По улицама у Филаделфији намештени су аутоматски саобраћајни апарати које сами пешаци покрећу, помоћу једне ручице, пре препаска преко улице.

значај и представља један мали брежуљак опкољен високим Алпима. Последњих 25 година израсти су један за другим, сви данашњи облакодери Њујорка. Има их неколико стотина, рачунајући ту све зграде преко 10 спратова. Близу стотину има правих облакодера од преко 20 спратова од којих су неки од 50 до 67 спратова, високи по 215 метара. У једној таквој згради станује по 9—13.400 људи, односно просечан број становника наших мањих вароши из унутрашњости.

Обично се скакање цене земљиш-

ту поклапа са порастом становништва. Познато је да је земљиште најскупије у најгушће насељеним крајевима вароши. На супрот томе број становника на Маињхатан Ајленду стално опада, док цене земљишту непрестано расту. Овај феномен долази отуда што се зграде на овом острву не подижу за становање већ за рад, за канцеларије. Увећана тражиња и ограничен простор подиже цене. Плацеви, који су 1919. године вредели 900 долара данас се продају по 5.200, други су скочили за исто време од 1800 на 24.000 долара.

Још интересантнији случај скакања цена десио се за једно мало парче земљишта у Вол Стрит бр. 1. Г. Силманан сопственик плаца, чија је површина износила једва 140 квадратна метра, није хтео ни да чује за цене које су му нудили. На том земљишту је била једна троспратна зграда, стара преко сто година. О цени земљишта, коју би он тражио није никад говорио. Најзад једног дана, за време ручка у ресторану, добро расположен, г. Силманан рече свом пријатељу:

— Продао бих плац у Вол Стрит бр. 1, али с тим да га купац покрије златницима од 5 долара.

После ручка, један од присутних, који је чуо ове речи, пришао је г. Силману и рекао:

— Израчунао сам шта би то коштало да се Ваше земљиште покрије златницима и сматрам да је то доста правична цена. С тога сам приправан да се погодим с Вама.

Г. Силманан је био прилично изненађен овом понудом, јер није очекивао да ће се наћи купац по овако претераној цени. Ипак се брзо снашао.

— Пријатељу, рече, то је врло лепо што Ви предлагате само се бојим, да сте се преварили у рачуну, јер ја сам мислио да се плац покрије златници-

Лон Чени у свом најновијем филму.

Рагби је веома напоран и специфичан мушки спорт и највећим делом одушевљено је примљен код америчке омладине. Међутим у последње време овим спортом баве се и жене, не само у Америци већ и у Европи. Горња слика приказује мач између два француска женска клуба.

ма који стоје усправно а не положено...

Г. Силмел је добро оценио своје имање, али чак ни овај проциљиви човек није могао да предвиди да ће ово парцелце земље недавно купити Американ - Ексченц - Ирвинг Траст Компани по цени од 800 долара квадратна стопа (30 кв. сантиметара). А то управо чини 33% више од цене коју је он тражио са усправљеним златницима, један до другог на његовом плацу. А сваки од ових златника вреди 285 наших динара....

Недељне Цицешрације

ИЗДАЈЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администрација Скопје-Леза 12. II. партија.
Телефон број 26-71. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 2.—

ПРЕТПЛАТА

За сваку државу годишње 140 ден., полугодишње 70 ден.
За иностранство годишње 200 ден., полугодишње 100 ден.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

ХАЉИНА МОДЕРНЕ ЖЕНЕ

Сукња дужа напред.

Е, заиста је племенитог рода наш господин барон: он пуца на врапца само запушачима из шампањских флаша!

ДАМА ЗА ВОЛАНОМ

Ауто је краљице... То је посао и многе жене, само без велике среће, са вештином управљају својим БНР.

Жене немају ни мање ни више несрећа од људи, њихове мисли су исте, и оне, међутим, знају, потпуно као јаки пол, да отклоне узрок дефекта или да залепе гуму. Оне томе посвећују више времена, из простог разлога што се увек после пудровања намешта руж на усне и покреће вапоризатор да би се отклонио смрад зетина. Господину се допада да гледа своје прљаве руке. Госпођа хоће да их добро «нагарави», али стало јој је да буде чиста. Ово вреди више од онога!

Старе даме (али има ли још старих дама?) добијају дозволу за возњу теже него ли младе. Затим, зар господа испитивачи немају више опроштаја за једно свеже, лепушкasto лице!-

«Мисао» је мање добра код једне жене извесне старости. Међутим, ми их видимо да возе храбро као највештије шоферке. Све треба да буду лепе, јер све оне возе врло добро.

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани ценовник велетрговине Стармацки. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модерно меланж 258 Дин., модерно меланж 350, каска 410, каска свилом постављен 585, ковернат 600, каска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику крајњи модели за блузе, костиме, сукоље, дечијих одећа и више хиљада слика разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦКИ, Цела,
број 79. Слос.

Недељне Шцеџрације

Главне представнице женских типова из интересантног руско-совјетског филма „Село греха“.

Концерт у Холивуду...

Маска за последњу шетњу.
Политички убица у Јапану на
путу за губилиште.

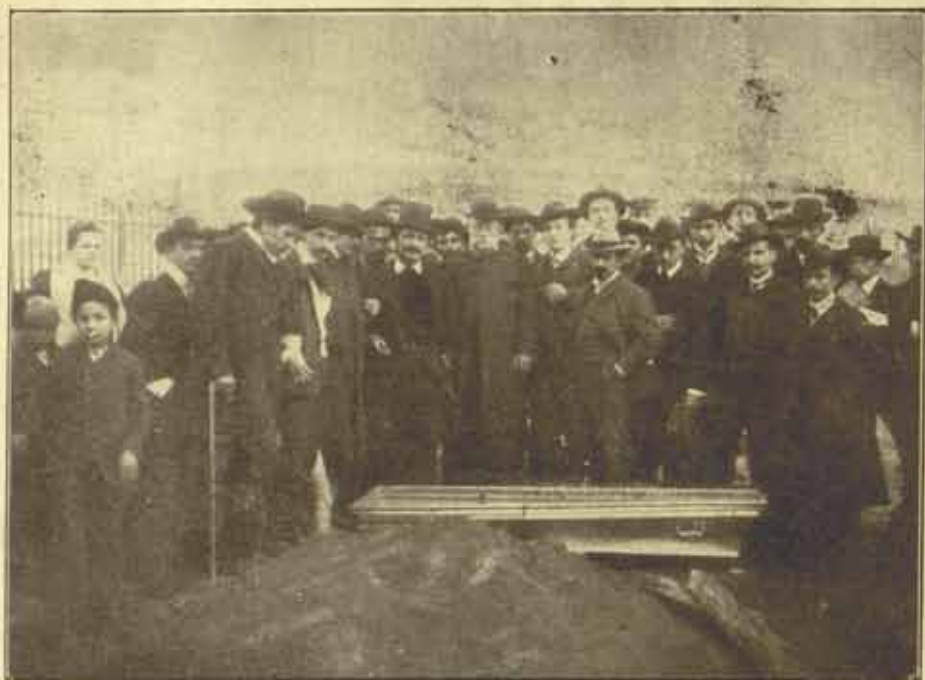
Филмски глумац Чарлс Роџер приређује заједно са својим псом концерат филмској младежи.

Илюстрације

Др. С. Т.

Д. Н. С.

Над ковчегом Ђуре Јакшића, приликом преноса пок. Ђуре. (У средини Стојан Новаковић, лево г. Нушић, десно г. Брана Цветковић, до њега г. Миле Павловић).

Један дан господина Нушића

Зими или лети, свеједно је, г. Нушић устаје већ у пола пет. И чим устане, одмах уобичајено — слатко и кафа. Кафу силно воли, по тридесет је некада дневно пио, и уверава да му није утицала на нерве... Новине га већ чекају, и док пије кафу прочита их...

После — на посао. Настаје његов литерарни рад. Изајутра је свеж, и он највише воли да пише до пола осам или осам! Фијоке писаћег стола пуне су његових драма. Ту лежи »Јованча Мишић у Југославији«, тамо опет салонска комедија »Предговор«.

— У ту салонску комедију унео сам три брачна пара. Први пар, где муж није живео управо није се излудирао у момачком животу. Код другог пара муж се науживао и сад тражи у браку уточиште мира. Трећи пар — заљубљен, видели се и заволели... И на крају комада долази се до закључка, да је најсрећнији онај други пар, који је имао »предговор« браку. Јер кад нема »предговора«, мора да дође »поговор«. (Само г. Нушић није казао, треба ли и жена да има предговор, или само муж).

Већ је пола осам. Г. Нушић одлази тада у кафану »Руски цар«. Ту има свој сто, своје свакодневно друштво.

— Основали смо код »Руског цара« »Клуб десператиста«. Чланови су све пензионери, а ја сам њихов

председник. Како се ко пензионире, одмах га уписујемо у клуб. Последњим Указом о пензионисању клуб нам се много проширио и морали смо да додамо још два стола. Ако тако потраје, ми ћемо заузети целу фасаду на тераси код Руског цара. У пријатном и духовитом разговору, шали, задиркивању и хумору, прође им по сат два...

Десет је сати. Г. Нушић устаје, иде мало те прошета, па се враћа кући.

Пошта је већ стигла и он је разгледа, а један писац као г. Нушић, увек има велику пошту. О Божићу, кад је прогутао пару из чеснице, свет се много забринуо шта ће бити са г. Нушићем и паром, да ли ће пара умети да нађе пут, и добијао је многа писма... Слали су му рецепције, питали за здравље, и умирли су се, кад су дознали, да се све срећно свршило.

Од читатељки, таште су највише писале г. Нушићу, и то у оно доба, кад се он највише бавио на терену ташти. Ту је било и претећих писама, и најопасније су биле шабачке таште. Оне су чак и послале г. Нушићу једну буцу. И да је тако потрајало, наш омиљени писац морао би затражити заштиту од полиције... Ко зна, могла га је пресрести негде у помрчини нека ташта. Г. Нушић се

Наставак на 11-тој страни.

Г-ђа Нушић и г. Нушић првих година брачног живота.

Г. Нушић као ђак четвртог разреда гимназије (седи десно први ред).

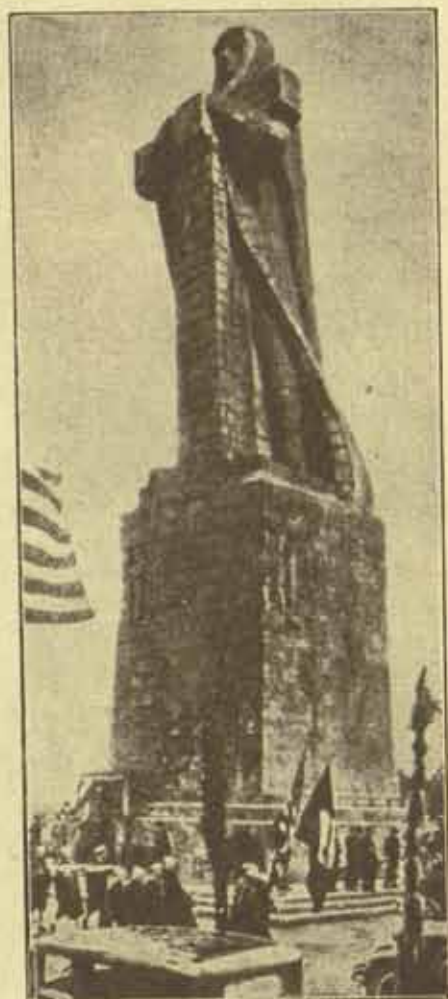
Г. Нушић и кнез Јужин Сумбатов, руски књижевник, глумац и редитељ.

ПРВА СТРАНА :

Америчка лепотица, филмска звезда Естер Ралстон са својим новим партнером који јој доказује како је у стању да за њу скочи и у воду.

Књегиња Олга и њено јастуче које је сама радила и поклонила Хришћанској Заједници, а које је продато на изложби Х. Заједнице за 2.000

Огроман споменик Христофу Колумбу у Палосу, из чијег је пристаништа велики проналазач Америке кренуо 3. августа 1492 године.

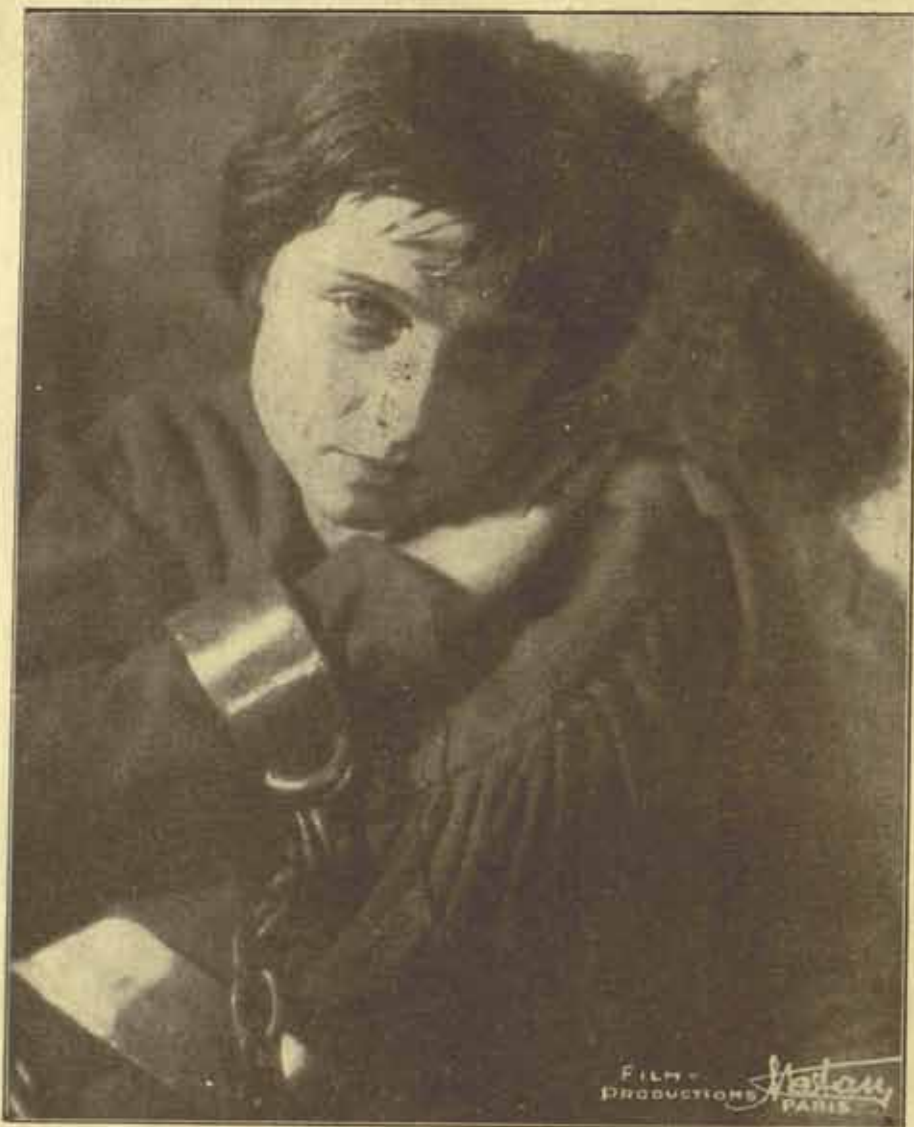
Ковчег са посмртним остацима Милке Вуловић пред црквом у Штимљу. (Десно поглавар у Урошевцу г. Петар Куновчић испред четника).

Заступник Њ. В. Краља генерал г. Воја Николајевић на енглеском ратном гробљу у Нишу приликом освећења спомен — крста 12. ов. м. Снимци г. Ђорђа Васиљевића — Ниш.

Око спомен Крста се виде 22 венца приложених енглеским борцима.

Симона Женевау као Жана Д'Арк, — Девница Орлеанска, — у великом француском филму.

ДУША ГЛУМИЦЕ

Глумица!...

Како их мало познају, како су оне нама нејасне, природне и сложене, како их често волимо, а ретко разумемо, како их недовољно оцењујемо и не уносимо се у њихов живот и душу, и љубав, и њихов свежи и мили посао. Њихове горчине и патње, слабости, усамљеност и најзад њихову смрт.

То је загонетан живот и глумица свет сам за себе, дивна у својој нервној женскости, непостојана, заљубљива, тужна, замисљена и увек великодушна.

Да, нема на свету бића великодушнијег од глумице.

Театр је огромно краљевство на свету.

И зашто је он мушког рода? Он треба да буде женског рода, јер то је царство украшено тоном, бојом, на-

виком и љубављу жене, искључиво и јединствено увек је женског рода и женске психологије.

Глумац изгледа као да је додатак њој, јер све је занесено њеним чарима, све опијено њеним мирисом... Она, она, она... Глумица!

И све је остало у женском роду: Кулиса, репетиција, реприза, рампа, сцена, режија, драма, трагедија, комедија, опера, оперета, шансонетка, овација, рола, ложа...

Чак и «критика» је женског рода.

Па чак... и «интрига»...

Тако и мора да буде.

И закон у позоришту је «каприц за један сат». За један сат калиф, један сат витез, па чак и то је много, јер тај каприц и тај калиф некад су само један минут.

Литература је посветила безбројне стране глумици... Свуда је Она. Да-

кле театр значи глумица. А глумац? Литература њега ставља на други план, то је лице без речи. А зашто? Зато што душа позоришта је глумица. Њена воља, њен деспотизам и чаробност, њена власт над том огромном салом, дах њене женскости, тако су везани за сцену, тако да се и глумац заразно. Њеним духом и постао полуженско. Почео је да се шминка. Маже уста, маникира нокте, сипа атропин у очи да би му блистале.

Он је чак научно да кокетира, заволео је огледало, почео је да добија букете, примио је многе женске мане, ситничавост, завист, неправедност, лакомисленост.

Позоришна стихија, као и стихија душе глумице, нереална је, облачна и ваздушаста. Те украшене сенке што клизе по сцени потсећају на слике, на уметничке визије и халуцинације, на онај опис о Капри-у, кад се посматра из Неапоља:

»Кад сам се пробудио и пришао прозору видео сам Капри као плавичаста облак на хоризонту. У подне се изгуби плаветнило и претвори у засењујући ваздух, а увече појави се опет, и букти на заходу сунца, прелази у загасито љубичасту боју... и стапа се са ноћи.

Зар се то исто не види и на сцени, вечно ишчезава и опет се појављује. Лик глумице, блистав и таман.

Представа је — празник глумице. Кратки празник.

А сви остали часови дана, све је сумрак, туга срца, тежина живота, улоге, репетиције, и оно што се назива обичним смртним језиком — живот.

Али уз то глумица има своје личне, својствене патње, болове које ми не схватамо, и њене дивне и болне сузе... Откуда? Због чега? Због многих ствари. Због зависти других, због ситних и круних интрига, због нервозе и неуспеха, супарништва и личног незадовољства одигране своје улоге.

Један писац описује тајанствену алеју, где замисљено и усамљено лутају честољубивци, људи узвишених душа и непокорног срца, који не могу да нађу излазак својој снази, увређене сањалице, који оплакују живот... Знајте, соба сваке глумице, таква је једна алеја.

О, кад би умели да говоре зидови њене собе, тако би нам много причали о тој тузи њеном плачу и очајању, које опет озарава нова нада; како би нам они причали много о невидљивој, незнаној и правој драми глумице, драми коју она не игра, а носи је у себи и са собом, дан за даном, вече за вечером, ноћ за ноћи.

Суревњивост за успех, борба непрекидна узрујаност, ретке радости

Једна дивна цветна кола са две дражесне пасажерке на овогодишњем пролетњем празнику цвећа у Ници.

успеха, усамљеност, прекори публике, критика, вечна опрезност и вечна жеља, и све то само за један сат, за тај тренутак љубави на позорници, због те дуге одежде краљичине, и те илузорне власти над замраченом салом зимских вечери, и власти над тим ложама, где госпођа Досала грицка чоколаду.

Како је ништавна награда! Како је и велика награда.

Затим је представа свршена и треба се — свући... Треба се — демасковати.

Демасковати илузију, демасковати прекрасну тајну, демасковати себе... Сукње и одежде пале су крај њених ногу, краљица се скинула с престола. А сутра ће је критика отерати у изгнанство.

Не верујте им кад оне говоре да су

равнодушне према аплаузу, да не читају критике. Није истина. То је мала, наивна лаж, која излеће из тих накарминисаних усана. Пажљиво оне читају и до дна срца су увређене, некад су срећне, и после представе узрујане очекујући реч критике о њиховој игри, дикцији, манирима, улози, чак о костиму.

Американска играчица Лу Фулер, која је играла готово на свима дворовима, упознала се са свима знаменитостима света, а њеним мемоарима предговор је написао Анатол Франс, врло је искрена. И она признаје, како се изјутра после представе пробудила у зору:

»Одмах сам послала да ми купе новине, да би прочитала шта о мени пишу.

Али било је сувише рано и соба-

рица се вратила, јер нису биле још изашле новине. Ја, ипак, нисам могла више да заспим».

Њихова највећа радост, то је вече представе.

Њихов најлепши роман. — Роман с Театром.

Позорница је висока под ружичастим облаком маште. Све остало је долина... Позорница је празник, све остало понедељак, уторак — сваки дан...

Живот је као планина. Док се пењеш, гледаш у висину и осећаш се срећним, а кад се попнеш на врх наједаред осетиш испод себе падину, којом имаш да се спушташ...

И наивка се претвара и заводницу, затим у старију даму, затим...

Затим као и сви у — старицу...

То је тужан, болан пут. Али шта да се ради, са планине се мора спустити.

И долази њена последња — опроштајна представа.

Ах, та старост хладна и неумољива, немоћна и усамљена, како је она ужасна.

У тој позоришној ефемерности глумачки живот личи на облаке који клизе и распадају се на небу, за тренутак се виде, за тренут каприциозни, лаки, ишчезавају као снови, који се мало памте и више не причају.

Нико није роб времену као глумица.

Нигде не дрхте пред старости као на сцени.

Како је и смрт глумице страшна, како је она тужна.

Код других бића смрт је увредљива, злокобна, плашљива, испуњена загонетним смислом, а код глумица — само тужна.

Овде смрт односи све... Књиге и слике ништа не губе, ако су живи или мртви њихови творци... Али глумачка творевина је као дете, готово под мајчиним срцем... чије се рађање очекује... Убити глумицу, значи убити и њено дете...

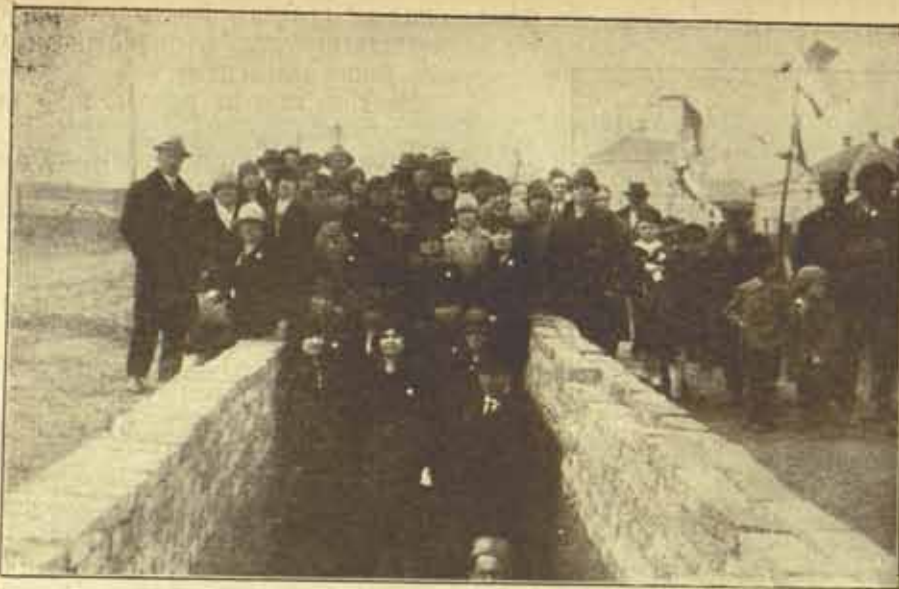
Живот је прошао, роман с позориштем завршен, и — ништа више.

А успомене? Успомена није роман. То је његова сенка, а сенка није живот.

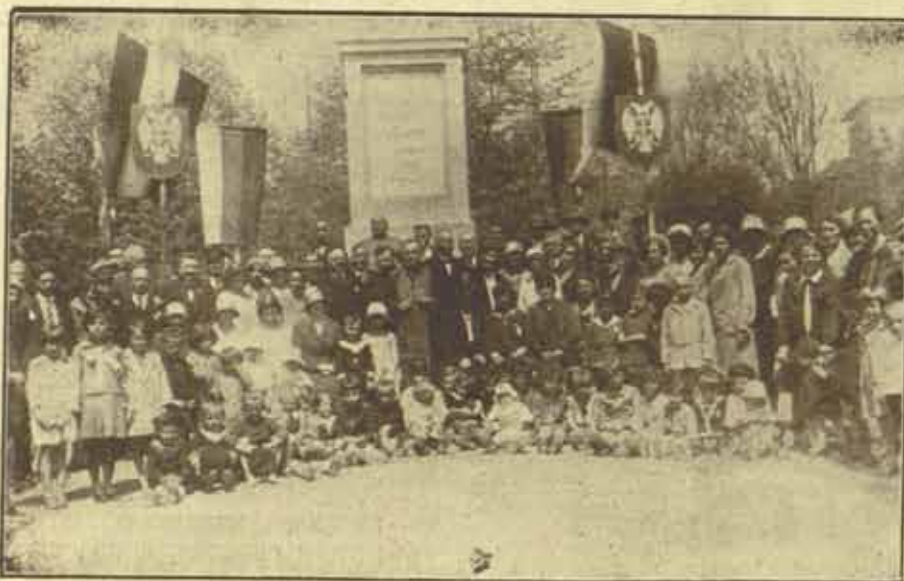
То је умирање од смрти...

Али има и друга смрт, не од болести, не од старости, већ умирање кад престану — аплаузи.

КУЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО, РУС
Београд
Студентска 85 Телефон 29-19

Управа Удружења породица погинулих и умрлих официра у рату са вредном председницом у средини г-ђом Биволаровић чијом се иницијативом гради дом.

Хумано Друштво за улепшавање Карађорђевог парка прославило је своју славу „Ђурђев-дан“.

Родно место и кућа Шекспирова

У Стратфорду на Авону почеле су крајем априла представе у спомен великог енглеског драматичара. Игра се Магбет, Краљ Лир, Хамлет и други комади. Велики број уметника кренуо је да присуствује тим представама.

У средини једне равнице, прошаране ливадама и воћњацима, налази се Стратфорд на Авону.

Ја једна варош у Енглеској не прими толико странаца сваке године из целог света, који долазе да посете кућу и родно место Шекспирова. Стратфорд је за Енглеze оно што Флоренција за Италијане и Вајмар за Немце.

Шекспир никада није хвалио сво-

је родно место, и ни у једном његовом делу не спомиње га. Ипак је довољно посетити овај град и његову околину, спустити се чамцем низ реку Авон, једну тиху реку, одмарати се у сенци старих врба, које се уздижу над обалом, брати пољско цвеће покрај обала које је брала и Офелија, па да се осети тиха и поетична лепота овог предела, у којој је живео велики песник и удисао мирис природе. Вероватно предео је сада мање дивљачан, и ту где је некада хрест био краљ, сад расте оморика...

Кад смо се попели на врх једног брега, који се уздиже над градом, опазили смо долину Црвеног Витеза,

Господ. Поморишац после својих свршених муз. студија у Минхенској муз. академији и Милану, даје свој први уметнички концерт у среду 22. маја у 8¼ час. по под. у великој сали Народног Универзитета.

Карте се могу добити у музичкој књижари Јована Фрајта.

у којој се уздиже кубе на цркви, која је подигнута у спомен Шекспиру.

У вароши се налази „Хотел Шекспир“, где одседају највише странци. А когод дође прво пита: Где је Хенлеј Стрит?

То је улица у којој се налази кућа где се родио Шекспир.

Шекспирова кућа је са ниским кровом, голим зидовима у унутрашњости, и ниским плафоном. Једна соба је претворена у музеј, и ту се налазе многобројне успомене које илустрирају живот песников, његову епоху, комаде, историју града. У кући се налази једно огромно огњиште. У соби, где се родио писац, налазе се две столице Јелисаветиног стола, један писаћи сто, један велики сандук са скулптуром и биста Шекспирова. Међ именима посетиоца, којима је ишаран зид, записано је име и Валтера Скота.

Једна соба је библиотека, где су сачувани рукописи првих издања Шекспирових. Иза куће протеже се велика башта, дивно уређена, као стари енглески паркови, и увек се у њој гаји цвеће које је волео велики писац.

У спомен Шекспиру подигнуто је у том граду једно позориште, музеј и библиотека. Зграде се налазе на левој обали реке Авона.

Још године 1821. становници су

Сваке године о Заветима уобичајено је да друштво Палилулаца прослави тај дан. Домаћин славе био је ове године г. Бора Илић, трговац.

Београдско Кројачко Удружење, у присуству Њ. С. патријарха п. председника Београдске Општине г. Др. Стојадиновића и изасланика Мин. Трг. и Индустије прославило је своју славу Ђурђев-дан у друштвеном локалу „Уједињење“, домаћин славе био г. Марко Штајнер индустријалац.

решили да подигну као спомен Шекспиру једно позориште. Зграда је остварена тек 1879. године. Позориште, које може да прими осам стотина гледаоца, изгорело је, и године 1926. поново је подигнуто.

Уз позориште се налази и библиотека и то је најбоља Шекспировска библиотека на свету. У музеју су сакупљене све слике које се односе на Шекспира и његова дела. Међу тим сликама најинтересантији је оригинални портрет Шекспиров.

У парку музеја уздиже се велика статуа песника. Песник и четири главне карактеристике његових драма представљени су алегорично. Шекспир седи и као да нешто раз-

мишља, о неком новом делу. А по крај његових ногу виде се четири алегоричне фигуре: Комедија (Фалстаф), Историја (Принц Хенрик), Философија (Хамлет), Трагедија (Марбет).

У близини споменика уздиже се црква, где је крштен и сарањен Шекспир. Та црква датира још из тринаестог века. Шекспирова жена ту је сарањена и на плочи читају се ови чудни стихови, као благослов и проклетство, и написани још 1693. г.:

»Добри пријатељу, у име Христа, чувај се да не узнемириш прах испод ове плоче... Нека је благословен

Наставак на 11-тој страни.

Генерал др. Милан Растислав Штефаник, први чехословачки министар војни који је пре десет година погинуо приликом пада авиона код Вајмора.

Чехословачки генерал Штефаник у Сибиру, где је командовао чехословачким легијама.

Јапанске Феминисткиње манифестују за време општинских избора у Токију.

Руке које говоре

Једног дана, на неком чају, ви се упознате госпођо с неким господином, кога желите мало више да проучите и донесете свој суд о њему... Да би могли да га оцените, ви се трудите да га потстакнете на разговор... Разговор се води обичан и ви га слушате и посматрате, и трудите се да ништа не умакне вашем погледу, почев од боје његових очију па до форме његових цицела. Па ипак ви не можете да донесете о њему никакав суд... Ви се колебате. Знате врло добро да један мушкарац, у присуству даме, с којом се први пут упозна, труди се да што лепше говори, и да се представи што бољим. Он зна да га она испитује, и пази да лепо одигра своју улогу. Очи, фразе, гестови, позе, све се тада удешава.

Како онда да изведете закључак о њему?

Зар се не сећате?
Испитиваћете његове руке.
Руке?

Да, јер руке откривају толико много особина и мања својим обликом и својим покретима. Сваки пази на своје речи, кад хоће неком да се допадне, а нико се не сећа да мисли у том тренутку и на руке, и руке га некад открију.

Овде је у питању израз руке, а не лепота. Рука, као и лице, има свој израз и своју лепоту.

Она говори, има своје позе, своје понашање, васпитање и интелигенцију. У гесту се открива психологија човека, кога желите да познате... Руке су искреније од очију, оне не умеју да лажу као очи, и увек одају човека.

Има руку глувих, неразумљивих, чија је једина врлина да имају заврнут палац, којим увек прате раз-

говор. Има расних руку, које су наслеђиване с генерације на генерацију, неке су fine а друге грубе.

Има интелигентних руку, које не морају да буду и естетске, и увек умеју да подвуку гестом сваку своју реч и мисао.

Ако је рука знојава, знајте да је то неки нервозни човек, нервозан у медицинском смислу, рецимо боље невропат.

По стискању руке познаје се карактер. Кад ваша рука сва упадне у шаку другога, то је искрен и лојалан човек. Неко не сме да се рукује, већ само пружа врхове прстију... Знајте, да је то неки плашљивац, још и више, лицемер, па чак и некарактеран човек.

Прстен на руци код мушкарца показује његову суету. Ако је прстен мали на кажипрсту то је мала суета. Ако је неки огромни камен на прстену — велика суета.

Спортисти имају често развијен палац. Постоји и палац криминалног типа, то је велики, меснат, незграпан, тежак и широк палац.

Људи са великом маштом увек праве велике гестове рукама.

Ако би се анализирале руке нашло би се у њима цело биће човека, цело његово „ја“. Има симпатичних, финих руку, које се одмах допаду. Друге, напротив, одмах су антипатичне.

А женске руке?

Оне су још компликованије него мушке, и могу често да преваре, јер као што и жена више лаже, и њене руке воле лаж. Рука жене може да се проучава кад једе, како држи виљушку и кашику, како узима чашу, како држи мали прст. Мали прст игра улогу код жена више него палац. Код жене је увек одвојен и мало уздигнут мали прст. То је знак кокетерије, а човек гестукулира са палцем, то је знак мушкости.

Ја се не бојим кише!

1.000.000.000.000

(АРИТМЕТИЧКА КОЗЕРИЈА)

Ко још није видео мађионичара, кад узме обичан шешир, те почне из њега брзим темпом да вади: бесконачно дугу траку белог, плавог и црвеног папира — све док пред њиме не нарасте читаво брдо шарене хартије. Затим, грацијозним покретом, извлачи за дугачке уши брат зекању угојену гуску, флашу са водом итд., док на послетку не валети из шешира и читаво јато голубова!

Но шта је тај неиспривив мађионичарски шешир према овој цифри која је састављена из јединице и дванаест нула за њоме и коју видимо написану као наслов ове наше козерије? Мизерија — мање него ништа. Кад би човек хтео да на глас изброји ову цифру, те почео данас да броји, то би стигао до оне последње нуле равно после — 32.150 година! Зацело би промукао. Оволико за оне рачунице, који воле да броје: једва два, три... и т. д. Овима ћемо још само ово рећи да се та горња цифра зове: билијон, за одраслије и практичније људе баће много занимљивије, кад им саопштиме да има једна машина, која у сваком секунду избацује по једну штампану новчаницу и која може без прекида да ради читав билијон секуната!... Срећни капиталиста, који би скупио те динарке, те исте једну поред друге, поребарке метнуо, имао би пред собом динарску траку, која би толирала до — месеца, епојасала асти и још би се далеко вукла за њиме тако да би они са плесете Марса мислили да се наш верни сапутник претворио у звезду - репатицу! Оволико за људе са практичним наклоностима.

Људима са идеалнијим схваћањем живота препоручујемо једну јединствену књигу, коју зацело неће наћи ни у једној библиотеци на свету. Ко би, напме хтео ову књигу до краја да прочита, требао би за тај посао не мање него — 32.150 година, претпостављајући да је тај човек начитан и да му треба да прочита једну страницу те књиге само један минут. Тај читалац имао би, напме, пред собом књигу, која би, при ипаче обичном формату, и мала дебљину од — 1700 километара! Можете себи лако представити да би целокупно знање целокупног човечанства сачињавало тек незнатан део оног знања, којим би обладао човек, који би ту књигу до краја прочитао.

Упоређен са нашим људским животом, живот од билијон секуната је права вечност. Да видимо, дакле, како би се осећали она тројица изабраних: бројач, капиталиста и учењак, после билијон секуната њихова живота?

Свакако да бројач, после непрекидног бројања, не би био више ни зашто друго способан, већ да настави тај свој занат бројања и надаље — у лудници! То би била прва и трагична жртва билијонске цифре.

Капиталисти, пак, неби ништа друго преостало, већ да највећи део својих динарака остави да лебде између земље и месеца — све касе на земљи биле би недовољне да их у себи емсте. Са остатком од новца био би најмоћнији човек на свету, који би могао неизмерно много добра чинити, али који зацело не би то радио, јер, кад је већ имао стрпљења да сакупила и броји ту неизмерну количину новца, то је тим самим поступком јасно показао да његовој грамањивости нема краја. Резултат би био страшне економске травнице у свету, које би сигурно донеле са собом више зла но добра, и то, пре свега самому власнику тог ужасног богатства. То би била друга жртва те кобне цифре.

Најгоре пак прошао би онај учењак, који би прочитао сву садржину оне „вечне“ књиге. Са својим неизмерним знањем он би се осећао страшно усамљен, јер познати једног самртног човека, није кадар да, некажњено, емести у себи једно такво, готово неограничено, знање. Велики генији човечанства, који су »израсли« из своје епохе, били су већином недовољно или сасвим непризнати и несрећни људи. — а како би се тек морао осећати у том случају човек, који би обладао готово »вечним« знањем?!

Тај би био највећа жртва ове кобне цифре — билијона.

ВОЛИМ

Волим напуцале гране,
пролетњи дане!

Волим гумасте гране,
летњи дане!

Волим златнозреле гране,
јесењи дане!

Волим голе гране,
зимски дане!

Волим лудо све што Живот пружа:
Венац трнов но од свежих ружа!

1929. Београд.

Тихомир Хаџић.

Њ О Ј

Сећаш ли се душо наша се срећа
Родила за тихе ноћи пролетне,
Када смо стали осамљени неми;
У сутону бледом сред ливаде цветне.

Тад сам целов први на бледу ти руку
Тиснуо снажно, а све беше глухо,
Само је негде у грмљу злосудни
Крикнуо гавран болно и сухо.

Ишли смо тада у ћутању дугом
Слушајућ лахор, што иде пољако
Зеленим лугом, а за нама нетко
Ко да је дуго — дуго у ноћ плаво.

Радивоје Н. Јозетић

ДА ЛИ СЕ БЕОГРАЂАНКА ОДВИКЛА ОД ДОМАЗЛУКА?

Једно је питање данас готово на свима уснама: каква је данашња београдска, уопште наша дама? Је ли она под утливом модних журнала развила свој смисао само за шик, за уметност облачења, за улицу једном речју, или је пак задржала нешто од оних особина наших добрих патријархалних жена, које су толико смисла имале за кућни ред и за домазлук? То се питање најчешће поставља пред веридбу. Још увек је оно одлучујуће, јер камишерка, ма колико била доваљива на улици и у салону, није увек пожељна у браку. Девејке, које су се само оријентисале на моди и забави, тешико ће и у овом поратном времену наћи на онај број просјона, колико оне сивају, јер човек ипак жели на крају крајева, уживање на своме огњишту и цени гастрономску науку код своје будуће.

Но за оне, будуће мужеве, који су забринути сувишним поматарством млађег београдског света, имамо једну утешну опаску: још није нишче зло интересовање за кућу, за кујну, па чак ни код оних дама, које су прелвачиле на корзов својом елеганцијем. У часу кад треба, оне су извесне домаћине. Био је овај случај: једна београдска књијара (француско - српска) која се налази у Сремској улици број 4, издала је пренеки дан једну књијару под насловом: **Сто начина за справљање јела од језа** и та је књијина, штампана у 5.000 примерака продата за десет дана. Видели смо сами нашим очима, многи лепи свет, како наврћања у књијару и тражи тај мали трешник за кујну. То је за многе заинтересоване момке могло бити довољно, да их преокрене у њиховом уверењу, односно да их срећно разубери. После успеха такве једне књиге, издавач је спремио и другу књијару: **Сто начина за справљање јела од кромпира** а иза ње ће остале, тако да ће ова мала кујнска енциклопедија, осигурати многи брак.

Зашто су Вам жене неверне?

Кад се госпођица удаје увек треба да се распита о животу њеног будућег мужа... Да ли је кафански човек, да ли је женскоарош, пије ли, коцка ли се, и има још пуно ситних мана, што неће бити рђаво да зна. У вереничком добу не може добро мушкарац да се оцени. Како би и могао? Он је тада некако заљубљен, а њега не постоји друга жена, он све угађа вереници, и обећава да ће бити најидеалнији муж.

Мушкарци, кад се жене, обично се посребре, исто онако као кад приу нећ намажете сребрином тинктуром и она блиста, како блиста. А после неколико дана сребро прегори, и тек се укаже једна црна мрља, па друга, и нећ се појави у својој првобитној боји, још и гора.

Позлата на ожењеном човеку не држи се подједнако код свију... Кад неких прегори за шест месеца, код других годину дана, негде, Бога ми, и две, а у најређијем случају три, четири.

То је код оних који су своје мане послатили, а добар човек остаје добар муж и без позлате...

Али то су беле врानе.

Дакле, кад се човек појави после извесног времена у својој првобитној боји, он хоће да настави и момачки живот. Увек је човек први, који хоће да настави традиције момаштва.

То жена одмах осети. Сваки час он закампава, нарочито на вечеру, извија да изађе сам, доказујући жени како га чекају пословни пријатељи, и у почетку још има обзира према жени, да све то образложавана неким нужним изласцима, где није потребно присуство жене, док једнога дана не прасне: »Па шта хоћеш, да те свуда водим, не даш ми нигде да се макнем...«

Ако је то млада женица, која нема друштва, нема свој социјални положај, нити сестара и браће, она је сва несрећна у први мах, изненађена, тужна, можда и љубоморна, и јад се увуче у њен живот.

То отворено, прво објашњење, увек изазива бурне сцене, које се још настављају, али исто онако као кад слуђина долази и пролази, са тутњавом, грмљавином, учестаним севањем, па се све стишава, час по час сене муња, и у даљини се изгуби грмљавина...

Жена је утишана...

А шта то значи?

Равнодушност се увлачи у њене нерве...

Њој је у први мах врло досадно,

али постепено осећа сласт слободе удате жене. Удата жена влада мушкарцима. Она сме увек да каже »хоћу«, и то њено »хоћу« има више значаја него код младе девојке... Иза ње увек стоји муж и она је као гаранција мушкарцу, да се не плаши да ће његова, тог непознатог мушкарца, слобода, доћи у питање.

Млада жена је тога свесна, али није увек смела. Смелост се полако јавља. Има жена, које задуго неће да погледају ни једног мушкарца кад су удате. Кад настане период дугог мужевљевог непчезавања, оне се полако привикавају да баце покоји поглед.

Муж им даје на то права, јер код њега непчезава и нежност. А жене су увек романтичне, и као удате могу да буду више него ли младе девојке.

Ако су скрупулозне, оне се боре са собом... Ипак дође један дан и жена говори: »Хоћу да погледам... Зашто да не кокетирам...« Стала је, можда, на прозор, и »он« је прошао. Прошао је и сутрадан, и она га је дуже погледала, после му се и насмешила.

Али кад она у браку дође до осмешка, њен муж је већ далеко отерао... Жена увек иде за човеком, он је управо води невидљивим путевима његовог неверства, и она му инстинктивно следује, као визија, а он је не види.

Муж треба да буде глуп, па да мисли да у жениној фантазији не појави се никакав лик, док он непчезава сваке ноћи због својих »пословних« пријатеља.

И једнога дана тај, коме се жена насмешила, можда ће јој прићи, чекати негде на ћошку, и она ће му допустити да пође са њом. Улица има пуно сенки и завијутака, ко их може видети?

И у таквој једној сенци жена ће осетити усне другог, много топлије него њеног мужа...

Она га је тада изневерила... Она је мужа изневерила још кад се први пут насмешила. А је ли она крива? То је можда била освета увређене суете, или жеља за романтизмом, који престаје у браку...

Муж не сме никад да губи из сећања ту психичку особину жене — сентименталност... Жена је као дете, она воли да се мази, можда више воли то мажење него и сам физички живот, јер за њу физички живот је груб ако човек не задовољава сентименталну страну њеног живота... Жена воли вечери љубавне на

клуни, воли музику у ноћи, романтичну панораму природе, воли несташлук... Да трчи око стола, да је јура да је пољуби, као онда кад су били вереници...

Али муж сада за све то нема времена, јер га увек чекају »пословни« пријатељи.

А жена онда зажели романтичног пријатеља.

И кад нађе једног, она ће после и другог, и трећег... Извежба се да вара мужа, да га лаже, исто као и он њу, чак га сада уверава да га воли, да он не би ништа посумњао, и једног дана они постану обоје једнаки...

Само није увек тај исти пут. Неверство жене се грана у разним правцима. Нека се у неверству разочара и застане, и још више пати. Друга схвата све то као веселе авантуре потребне њеном животу. За трећу је то само кокетерија. Четврта разорава породицу. Негде дође до крвавих драма...

Али кривца увек треба тражити у мужу.

Зато не остављајте сувише дуго у самоћи вању жену, јер самоћа је највећи саучесник жене у неверству.

Мир—Јам

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100**— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200— динара

За **150**— дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200— д.

Колумбија № 109 А

За **200**— дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Наставак са 7 стране
РОДНО МЕСТО И КУЋА
ШЕКСПИРОА

онај, који буде поштовао овај камен и проклет да је онај који дотакне овај прах.»

Мало даље од гроба налази се светиште где се крстио Шекспир, оне стране 1564. године, кад је «црна болест», како су прозвали кугу, беснела и опустошила становништво Стратфорда. Неким чудом породица песникова била је поштеђена.

Године 1571. Шекспир је ступио у школу. Постоји његова скамија у библиотеци и пулт испред кога је седео. Латински и грчки слабо је учио и мало је знао те језике, али то му није било ни потребно, јер његове драме нису подражавале класичарија. Он се највише посвећивао студији типова, који су му били потребни за комаде, као Беатриса, Лир, Фалстаф. Његова стваралачка машта је невероватна, и нико није могао да се упусти у анализу људског срца као он. Само једна трећина комада штампани су пре смрти, а све остало појавило се на свет после његове смрти.

Сваке године, 23. априла, дан рођења Шекспировог, почињу свечане представе у позоришту Шекспировом у Стратфорду, и из целог света долазе обожаваоци великог драматичара.

Наставак са 2 стране
ЈЕДАН ДАН ГОСПОДИНА
НУШИЋА

никад није плашно помрчине, али ташта у помрчини опаснија је од комите.

Дванаест сати.

Ручак је готов... Г-ђа Нушић је баш опремила оно што највише воли њен муж: пужеке и бамње. Бамње су поврће македонско, слично шарглама. Он није гурман, једе све само умерено. Некада није волео слаткише, а сад их сатира. Шта мислите, наш г. Нушић највише воли лецедерске колаче с вањара и алву, домаћу алву, коју му спрема госпођа и кћи.

— Љутио се данас на мене, што му нисам на вањару купила колаче. И могла сам да му набавим, прича г-ђа Нушић...

После ручка има своју — сијесту. Одмах мора да легне и мало отспава, ма ко био код њих. Тај сан га освежи за даљи рад...

Кад устане око три сата, опет — слатко и кафа, а онда наставља писање до седам. У његовој машти пуно је идеја, пуно тонова, разноврсних сиже-а за приче и фељтоне.

Само ли неко нешто каже у друштву, он већ развија причу.

— Ето, баш синоћ, прича ми један пријатељ. Ја сам још као младић и-

грао у једном дилетантском позоришту администратора у «Протекцији».

«На како си прошао? —

«Прошао сам, и побегао кући са брковима...»

Само та једна његова реченица била је довољна, да г. Нушић већ напише у машти причу.

«Негде у унутрашњости дилетантско позориште даје неки историски комад. После представе глумци се не демаскирају већ онако са брковима и обрвама уметају се у публику... Настане лумперија, свађа, туча, и долази интервенција полиције... И полиција отера у затвор цара Лазара, Милоша Обилића...» итд.

Господину Нушићу одмах готова прича. И увек је свеж, фини и духовити козер, и хумориста.

— Ви ћете увек остати тако млади и бојати идејама.

— Ја се не плашим старости због година, не плашим се старости ни због смрти, али се само једнога плашим, да нећу умети да се повучем, кад буде — дошао моменат.

Књижевници и глумци, не кажем глумци, јер њима се то не дешава, никад не знају моменат кад треба да се повуку. Књижевник остари, а стално пише нешто и брља и демантује себе... А глумица увек мисли да још може да игра, и демантује себе...

— Али код вас је обратно, г. Нушићу, ви, штогод сте старији, пишете све лепше. У позоришном свету сви тврде, да је ваша «Госпођа Министарка» најбољи комад који сте досада написали, чак је бољи и од «Народног Посланика», а г-ђа Жанка каже: «Друга ми улога више не треба...»

— Са «Госпођом Министарком» ја сам направио један покушај методе подмлађивања.

Ако сам подбацио «Народног Посланика», подбацио «Пут око света», а «Госпођа Министарка» боља од њих, онда, какав Воронов!... Тада сам ја Воронов...

И насмеја се симпатични писац младачким смехом.

— И пошто је вас г. Нушићу подмладила — «Г-ђа Министарка», онда на премијери мора да се објави: «Од данас г. Нушић је млађи за 15 година. Рецимо да вам је сада 50 година, онда ви од тога дана немате више од 35 година, и имате да пишете још двадесет година...»

— А како се снашла у отменом свету Вања «Г-ђа Министарка»?

Она је одмах нашла једног арбитра моде, секретара Министарства Спољних Послова, који јој је држао лекције о отмености. Његове лекције овако су почеле:

«Свака дама, која хоће да је отмена, мора да зна три ствари: да пу-

PHILIPS

ГЛАСНОГОВОРНИК
је недостижна у осетљивости, јачини, јасноћи
и чистој пријему.

Трампе код Вашиг радио трговца.

Генерално Стоварниште:
За Србију, Црну Гору, За Словенију, Далмацију, Словенију,
Вojводину и Славонију, Хрватску, Босну и Херцеговину,
Македонију и Егејскиот мост, и д. Балкан
и д. Балкан
и д. Балкан

ни, да игра бриџ, и да има љубавника. И разуме се, г-ђа министарка је научила и да пуши, и игра бриџ, и пада у љубавну авантуру — са секретаром. Она отмено васпитава и свог сина, даје га да учи енглески, јер треба да се игра са децом енглеског посланика, али он је научно перфектно да негује, боље него енглески...

Из овог садржаја може се видети, да ће «Г-ђа Министарка» бити сензација ове сезоне... Она се неће скидати са репертоара десет година.

— А шта је на крају било са г-ђом Министарком?

— Због свију њених глупости, њен муж је био приморан да поднесе оставку...

Кад не пише, г. Нушић има посете. Разне особе долазе.

Једног дана улази једна стара глумица путујућа, једва корача:

— Г. Нушићу, дошла сам да вас замолим, да напишете за мене један комад, где бих имала ја главну улогу...

Тек је она отишла, долазе три шипарице... Бере, кникс, «љубим руку...»

— Ми смо дошле да Вас замолимо, да напишете за нас један комад, где бисмо нас три играле...

— Врло радо бих написао, говори љубавно г. Нушић, али знате, ја нисам шнајдерка, да по порцибини радим него ви потражите међ мојим делима неки комад...

Ето, тако прође један дан великом писцу...

Увече, рано леже... и рано се враћа кући...

Његова кућа се одмах познаје у Бранковој улици. То је она, што има харемске решетке на прозору.

Као у харему живи г. Нушић, а те решетке је метнуо на прозор, сигурно, да би се заштитио од ташта...

М—

Једна небесна посета

У једном царству — давно је то било! — кога царства више нема; у једној великој шуми, која је данас већ сва посечена и распродата лађарима и пиламама — имао је своју дрвену кућу стари шумар, који је у њој са својом женом и кћерком и са своја два помоћника становао.

У шуми је већ вејао дах пролећа — оног првог најнежнијег пролећа, које као да се још увек налази у борби са последњим конвулсијама зиме. Срне, зечеви, лисице па и крупније звери; већ су стресли са себе зимски јад и весело гледају у сусрет оном правом пролећу и топлом богатом лету.

Али расположење у тој шумарској кући није било ни најмање весело. Ево већ два дана како су и шумар и његова два помоћника одсутни: у великој потери за смелим и опасним крадљивцима дивљаци и разбојницима, који су наводили страх и трепет на малобројно становништво, раштркано по овим огромним шумама.

Шумарева кћерка, која је била дивно и прекрасно младо створење лежала је готово на смрти, а очајна мајка је са страхом седела поред њене постеље и пратила сваки њен, па и најмањи покрет. Болест је дошла сасвим изненада: страховита врућина свалила је, већ други дан, у постељу ову веселу и добру младу девојку, која је била прави сунчани зрак у обављеној кући шумаревој, усамљеној у свечано-мрачној прашуми!

Лекар је живео далеко, те мајка није имала никога да пошаље за њиме. У толико веће било је њено чуђење када је у њихову усамљену кућу зашао један непознати јој старац сељак и изјавио јој да ће одмах за њиме стићи и нови лекар из најближег тржишта, којему је ова њихова кућа лежала баш уснут, да се код шумара мало заложити и поткрепити за даљи пут. Непознати лекар мало је био заостао, јер му је магаре, на којем је јахао било јако уморно и требало му је одмора, а требало га је и напојити.

Лако је замислити, како је ова вест обрадовала очајну мајку и улила јој неку нову наду. Сељаку, којему се јако журило, дала је повећи комад ускрипњег колача и поткрепила га чашицом добре ракије, пре него што је оставио шумарев дом.

Тек што је сељак био отишао зачуо се неки хрипац са болесничкине постеље. Мати појури тамо и нагну се над болесницом: самртни ледени зној беше покрио нежно бело чело

младе девојке; поглед њених отворених широм очију застаде непомично уперен на једну невидљиву тачку а дисање беше потпуно застало...

У тај мах зачу се пред шумаревим домом топот. То беше стигао тај најављени нови лекар: доцкан! Његов високи лик показа се у соби. То беше заиста једна необична појава. Могао је имати око тридесет година; подужа смеђа брада била му је коврчава и по средини лепо раздвојена. Поглед његових великих очију имао је у себи нешто величаственог, што је одмах уливало неко необјашњиво страхопоштовање сваком оном на коме би се зауставио. Беше он обучен сасвим једноставно, као што су се у оно време облачили становници средњег и нижег сталежа. Беше он скинуо своју, оперважену краном капу, а бујна коса спуштала му се од раздвојка дугачким свиленим праменовима до самих плећују.

Не изустив ни речи, приђе он постељи на којој је лежала, већ сасвим непомично, млада девојка.

Над постељом висео је лик Богомајке са мачевима прободеним кроз њено, видљиво насликано, срце: »Матер долороза«. А она друга Мајка, она жива мајка, клечала је пред постељом; њен пун очајања поглед посматрао је необичну појаву страног посетиоца.

— Доцкан! Доцкан!... господине, рече она, а глас јој је дрхтио као пламен свеће, пре него што ће да допламса.

Зачу се тихи, мелодични глас посетночев, који је капао као балзам на њено измучено срце:

— Жено! За оног који верује у милост и свемоћ Божију, никада није доцкан! Верујеш ли ти, жено, у њега? —

— Верујем, верујем, господине — узвикну сирота мајка — верујем као што је и моја сирота кћи веровала, па ето ипак... ипак...

И мајка показа на своју већ сасвим мртвачки укочену кћерку...

— Жено, шта је твој јад, према јаду оне мајке која је видела свога сина распетога на крсту... Сина Божијег?! Па ипак тај син је васкрсао и мајчина туга је била ублажена! Ево гледај!

И он показа руком на слику Богоматере. Лик Богомајке наједном оживе: израз туге и бола ишчезну са њега и место њега појави се благи осмех. Она подиже своју десницу и истрже њоме мачеве из овог окрвављеног срца...

Призор је био тако неочекивано величанствен, да сирота жена сва узбуђена и престрављена паде на колена пред својим гостом и јецајући узвикну:

Господине!... Господине!... Ти си... ти си?... ти си?...

— Христос! одговара овај благо и мирно. Затим положи своју божанствену руку на чело девојчини и рече: — Она није умрла!... Устани девојко и врати се у загрљај мајчини...

Затим се његов лик поче губити као у некој магли и одједном га сасвим несташе.

Жива и здрава млада девојка грлила и љубила је своју пресретну мајку, и рече јој:

— Знаш ли, мајко, да сам баш сада сањала да је код моје постеље стајао наш Спаситељ и да је Богомати са оне слике оживела и истргла мачеве из свога срца! И одмах је моје срце весело закуцало и ја се пробудих!...

— Ђерко моја, душо моја! Ниси ти то сањала, јер се оно све десило на јави. Ја сам цео твој сан рођеним својим очима видела! На колена, ђерко, на колена, и благодаримо из дубине душе Богоматери и нашем небеском Посетиоцу!..

Обе, мати и кћи, падоше на колена пред иконом Богоматере, и, пружив своје руке ка њој замреше у побожној екстази...

Ваш сат биће стручно и на време исправљен а по солидној цени у радњи **М. Г. К А Р И Ћ А** Краља Милана 116. — Београд.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пегла и бубуљица. Одржава сталан свек младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродавањима знатан радат.

НАЈНОВИЈЕ

ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно јефтино. * **Сима М. Лазаревић**

Кр. Милана 120 (уско лестве-ној кући у дворшћу)

Мала дама са цвикером и њен лепи кавалџер

Моја пријатељица се зове Лула, а ја је у шали зovem „Лу-Лу“, или још краће Лу. Оатекла сам је на дивану, замисљену са „феминном“ на поду и њеним ангорцем иза леђа... Нешто су се паљугали једно на друго, јер свилени и перјани ангорац окрепе леђа Лу-Лу само кад га она не мљује. Тада затвори очи или их држи полуотворене, и виде му се велике црне зенице, тако огромне као мерџани, и плаве дужице, меланхоличне и сањалачке...

На клавиру стоје ноте „Ritorna“. Лу то свира само онда, кад изазива сепанџе на неког. Била је једно време заљубљена у Новара, и тада је само свирала Риторну... После се разочарала у њега, не знам зашто... Лула је да Новаро не воли жене.

— Молим те, како може да их пољуби кад их не воли... Знаш ону сцену у „Љубавницима“ са Алис Терри? То је узбудљива, права љубавничка сцена... А то је све намештено и комедија.

И Лу дуго није свирала „Риторну“. Сад је опет партитура на клавиру и Лу је замисљена.

Ангорац устаде, скочи на Лу, заби своју свилену главицу у њено пазухо, онда је погледа заљубљено:

— Је ли да има очи као дете, она плава лена деца, и никад није пакостан...

Он као да зна, да она о њему говори, опет хоће да се умиљава, а Лу га одгурну, седе на софу, затресе главом да би коврче довела у ред, пребаци руке иза потиљка и прошапутала...

— Опет сам га видела...

— Кога?

— Лепог пратиоца мале даме са цвикером...

— А, је ли то она твоја летошња успомена?...

— Да, из трамваја...

Скочи са дивана, приђе клавиру, и забруја „Риторна“... Све лакше и лакше, и са последњим звуцима она поче да говори, као рецитативо...

Што је чудна та Лу... Као из осамнаестог века. Ја верујем да би се заљубила у старе слике. Једном је била заљубљена у једног певача с грамофона... „Он је висок, има сањалачке очи, лице му је бледо...“

Њени су идеали као госпођица из деветнаестог века, а данас шипарице воле врат Демосеја, снажне мишице спортиста, и опрљену кожу вупача...

Лу импровизира на клавиру и рецитије... То је песма о кавалџеру мале даме са цвикером.

— Било је сунце, пре подне... По-

шла сам у шетњу... Један високи, лепи младић, ушао је у трамвај и сео визави мене...

Акорди умукосе... Лу направи седећи пирует на табурети...

— Јес ли опазила да има чудних сузрета очију... Погледају се двоје, и као да им се зенице стопе, и у твојим очима остану његове зенице а можда у његовим твоје... Знаш како деца загледају једно другом у очи, да виде слику у зеницама... У очима остане фотографски снимак флауидног она некоег непознатог, кога видиш само једном или двапут...

Мене је тај поглед хишиотисао, и чини ми се као да су ми увек на челу очи тог високог младића... То нису обичне очи... Некако меке, мало насмејане, али као што се смеше младићи на старим сликама... Те очи не могу да буду никад дрске, ни настрљиве, већ увек као да мљују... И трепавице дуге, повијене горе, као да и оне хоће да отворе још више поглед и да им даду ведрине...

— И ти никад не заборављаш те очи!...

— Никад...

— Само си их једном видела...

— Не, видела сам их и сутрадан... опет у трамвају, и опет визави... И чула сам две речи његове, које је казao кондуктеру: „До Теразија“... Осећала сам његов поглед, и окренула сам главу. Зар се ти не збуниш, кад те неко погледа?... Ја се збуњим... Уграбила сам један тренутак кад се окренуо на другу страну да га погледам... Видела сам му усне...

Као Геста Екман има уста. То су најлепша уста на филму...

— Лу, права си фантазија...

Лу се замисли, окрете клавиру, и ухвати неколико тужних акорда Ноктирна Шопеновог...

— Хајде, Лу, причај даље...

Лу је меланхолична.

— То те потсећа на сањарије госпођица из осамнаестог века... Ја верујем да у психи неке модерне жене атавизмом се чува осамнаети век. Ко зна чију сам ја душу наследила?

— Јер само у осамнаестом веку жене су могле годинама да живе од сећања на један поглед... Пардон, ти си добила два погледа... И знаш две речи „До Теразија“. Види, чак им се и Мона Лиза смеје... Та није била тако романтична као ти...

Лу погледа Мона Лизу.

— Уверена сам да би ова Мона Лиза умела да се смеје у двадесетом веку... Што је она лукава и препредена... Не можеш никад да јој ухватиш праву мисао...

— И ја мислим да се она нарочито смешка, кад ти свираш Риторну... Али, дед, настави причу... о лепом кавалџеру... мале даме са цвикером... Зар ти ниси љубоморна на даму са цвикером?...

— Она је врло симпатична... Био је једном са две даме на металништу... Он тако лепо иде... Лагано, а висок је и отмен... То није нервозни ход Београђана. И нема ништа дегенерисано на лицу... Видела сам га пет, неколико пута... Час са малом дамом, а једном је био сам, у сутону, после летње кише... А једном у биоскопу... Нисам ништа запамтила тај филм. И што је незгодна ситуација, кад ти седин испред негог, кога желиш да видиш.

— Па зашто се не окренеш...

— Мала дама са цвикером била је ту. Жена несме да се окреће да гледа једног мушкарца, кад седе са дамом... Онда има права да јој се потсмехне она друга дама... За време једне слике они су отишли... И више их нисам видела.

— И ти си све мислила на њих.

— Не и на њу, малу даму, већ само на њега... Један непознати увек занима... Питаш се, шта је, одакле је, какав има положај... Читав роман исплећеш... Кад се спусти вече, ја увек свирам... Сама импровизирам, и једну моју импровизацију зovem романса „Непознати“...

— И са том романсом се свршило?

— Не, још није...

После седам месеца опет сам их видела... Прва малу даму са цвикером... Али он мене није видео тада... Ни друге вечери, ни треће... Четврти пут кад сам ја њега видела, он ме је први пут спазно...

Познао ме је... Видела сам опет оне исте очи младића са старих слика, велике, отворене, лепе очи... Никад нисам видела тако лепе очи... и насмејане, и озбиљне, и сањалачке...

Било је у биоскопу, и мала дама била је с њим...

Отишли су после кроз пролетње вече...

Више их нисам видела...

Лу се окрете клавиру и дубоки акорди Шопеновог Ноктирна испунише собу и једна суза скотрља се низ обрам и паде на дирке.

— Ти плачеш?

Лу побеже на диван и сакри лице у јастуче.

— Слушај, Лу, могу ли чиме да ти помогнем?

Лу подиже главу, уоквирену замршеним коврчама, замисли се, и насмеја...

— Знаш, шта? Написаћеш ајонсу: Тражи се лепи пратиоц мале даме са цвикером... Тражи га романтично на Лу...

Мир—Јам

Интересантности о новим филмовима

АНА СТЕН ПОЗНАТА ИЗ „ЖУТЕ КЊИЖИЦЕ“ ПОЈАВИЋЕ СЕ САДА У ФИЛМУ „МОЈ СИН — ДЕТЕ ДРУГОГА“.

Руски филм у уметничком погледу донео је богато освежење европском и америчком филму оригиналним стилем, новим сјежњима и ванредним избором типова. Својим уметничке особине надмашују свако савршенство технике и чине да биоскопски посетиоци и код нас данас говоре о филму као уметности. Да се дође до ове дефинитивне констатације било је потребно да се последњих година појави велики руски филм, велики по својој унутрашњој уметничкој вредности. Ми се врло добро сећамо филма „Жута Књижница“ који је изавао толико искрених емоција. Сећамо се нарочито Ане Стен, главне интерпретаторке, која је тако непосредно проживљавала трагедију младе мајке. То је њен тип. Зато је она успела да у филму „Мој син — дете другог“ пође још један корак унапред. Премијера ће бити у биоскопу „Корзо“ почетком идуче недеље.

ВЕЛИКИ РЕКОНСТРУКТИВАН ФИЛМ ИЗ ФРАНЦУСКЕ ИСТОРИЈЕ „ДЕВИЦА ОРЛЕАНСКА“ КОД „КОРЗОА“.

Ових дана биоскоп „Корзо“ приказује „Девичу Орлеанску“, филм из француске историје, сниман под протекторатом председника Рејмона Поеикареа. Французи су израдили ово дело са дубоким пијететом према славној херојини Жани Д'Арк, коју је интерпретирала расна уметница Симона Женева. „Девича Орлеанска“ приказује се закључно до недеље.

БИОСКОП „НАРКИПО“ ПРИКАЗУЈЕ „ЦРВЕНУ МОСКОВСКУ ИГРАЧИЦУ“ И „СРЕБНОГ ОРЛА“.

Биоскоп „Наркипо“ приказује још само данас и сутра велики дупли програм: „Московска Црвена Играчица“ са Долорес дел Рио, Чарлс Фарелом и маркантним Иваном Линов у главним улогама, и „Сребрни Орао“ са популарним каубојским старом Бук Џоном.

„БО ЖЕСТ“ СА РОНАЛДОМ КОЛМАНОМ И „СЕЊОРИТА“ СА БЕБЕ ДАНИЕЛС.

„Сењорита“ је редак филм познате америчке звезде Бебе Даниелс, у коме је покушала да изради једну готово мушку улогу у стилу Дугласа Фербанкса и због тога је добила надимак „Женски Зоро“. Овај филм биће приказиван у току идуче недеље код „Наркипа“, а поред њега као дупли програм видећемо и „Брачно гнездо“ са Харп Литкеом у главној улози. После овог програма долази славни „Бо Жест“ са Роналдом Колманом, Нејл Хамилтоном, Ралф Форбсом, Бирием, Мери Бриен, Алис Џојс и одличним Вилјам Поуелом, који је одлично познат нашој публици као стоструки интригант. При крају идуче недеље „Наркипо“ ће нам приказати један филм Бети Бронсове.

САМО 49 Дина,
80 п. кошта прави швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рем Роскопф.

САМО 69 Дина,
80 п. изврстан часовник бр. 111 са Ралфум-бројчањком и Ралфум сигналкама уз 3-год. гаранцију.

Бесплатне поклоне

МОЖЕ ДОБИТИ СВАКИ ЧИТАОЦ

Они су поклони тачно описани у великом илустрованом дивот-ценоникну часовничарске радње СУТНЕР

ВЕЋ ПРЕКО 30 ГОДИНА

ужива светска фирма Х. СУТНЕР најбољи глас због свог солидног рада и због поуздано добре квалитете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

ОРИГИНАЛНЕ ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ

и БЕЗ РИЗИКА, јер се измењује што не одговара или се враћа новим. Пошљајте одмах вашу тачну адресу фирми

H. SUTNER, Ljubljana, br. 965.

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустровани дивот-ценоник о ценима сатовима, часовницима за руку, свој златној и сребрној роби, накиту и т. д.

Сутнеров часовник „ИКО“
служи кроз цео живот

САМО 64 Дина, 80 п. кошта прави 16 см. висок Анкер-будилник бр. 106. Огроман избор у ценоникну мушких и женских сатова, златне и сребрне робе, прстења, ланца и т. д., часовника са шеталином, кукавица часовника и т. д.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

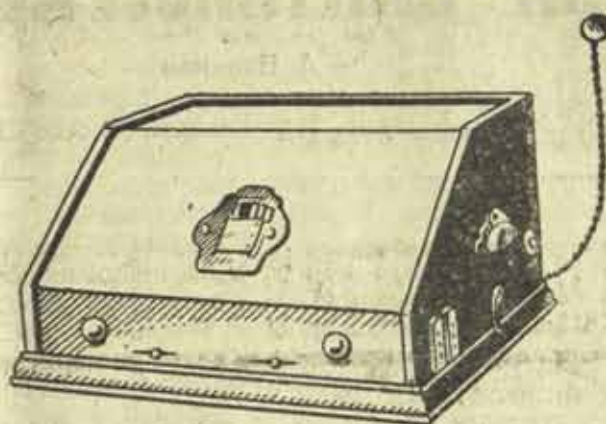
НОВО!..

НОВО!..

Са
TELEFUNKENOM

Почиње

НОВО ДОБА!

1903 1928

Ради без акумулатора и без анодне батерије!....
Потпуно и лако искључује Радио-Београд!.....
Има прикључак за грамофон.
Ремек дело савремене радио технике.

TELEFUNKEN

Упите слати на: ЈУГОСЛОВЕНСКИ СИМЕНС А. Д., Кр. Александра 8.Е Београд. (Теразије)
Проспекте шаљемо бесплатно.

СУНЦЕ У ЗАСЕНИ

Ко роса пурпурна, ко рубин црвени
Облаци се вију
Око крвавог и бледог сунца у засени
Које пада тихо у починак неми,
Стварајући жуту вијугаву змију
Узбуркану у таласној днадеми;
А далеко тамо измеђ градских кућа
У пожару рубина горе сад' окна;
Кубета од бакра целог дана врућа
Одбијају благе извештале зраке,
За време док на
Бедемској тераси, сунце
Пушта последње своје црвене траке.
Сад последњи трзај преко светлих

И крвави отпац оде на починак,
Да се опет сутра са брда јави
Освежен кроз овај последњи поми-
нак, —
Опет с рујним зраком нов живот
објави.

Милорад Поповић

ПРОЛЕЋЕ СЕ БУДИ

Пролеће се ближи, пролеће се буди
Мене бедни живот прогања и худи;
Већ се и дрвеће листи и пуцори,
А зеленом травом шврља разно цвеће
И све тихо шапће: пролеће, пролеће!
Док на моје груди увенулоост збори.
Пожутело лице у бесконач гледи
Очекујућ' вечност и крај овој беди.
Глава ми је тешка препуна горчине,
Која ће се једном када сунце бледо,

Позове ми душу, као мајка чедо,
Дохватит' се хитро небесне висине.

Пролеће се ближи, пролеће већ руди,
Мене тиха пратња занемелих људи
Одпушта до врата вечитог двора,

На којима сада вреж бокора цвета,
Где судбина груба, где судбина клета
Ставља црни патнис: »Да у њ' свако
мора«.

Милорад Поповић

СПОМЕНИК СТАРОМ БАРДУ.

Свечано откривање споменика Владиславу Каћанском (Ста-
ром Барду). Почасну стражу дало је друштво „Традиција“.
(Фото Ј. С. Пинто).

ЛЕПА ДАКТИЛОГРАФКИЊА

— А. Панцини —

— Ви сте дакле та Ирена Перголи?...

То је име прочитао на малој женској посетици: „Ирена Перголи, дактилографкиња.

Но затим је адвокат Кара, који је био познат као неотесан човек, одбацио ту посетницу, а госпођици Ирени није ни понудио да седне. Одмерио ју је од главе до пете, а онда рече:

— А сада ћемо сасвим отворено говорити. Прво: не плаћам ни паре више, него што је предвиђено по тарифи. Друго: Ако болујете од мигрене или нечег сличног као она госпођица, коју сам јуче отпустио, јер је сваке недеље боловала од суботе до уторника, — онда вас не могу требати. Треће: реците ми сасвим отворено, да ли можете писати, а да при том не правите граматичних погрешака, и можете ли преузети на себе одговорност, да ће моји списи бити увек у реду?

— Ја имам сведочанство о матури рече Ирена тихо.

— То ништа не значи!... А онда још нешто: Око случајно имате каквих сентименталних наклоности, онда знајте, да сам специјалиста за развод од стола и постеље и сличне ствари. Ја не трим сентименталне дактилографкиње каква је на пример била ваша предходница, која би, кад год би чула за какву жену, која је у браку доживела разочарење, пала у несвест. А онда још једно, а то је најважније: Ја у свом уреду не трим заљубљене осмехе и сентиментално избечене очи. Ваш приватни живот ме се нимало не тиче, но ту у канцеларији... не! Ту ја не трим никаквих сентимен-

талности. Ако сте са свим тим споразумни — добро! Ако не — нека вас вода носи!

Непомична, као каква фигура, стајала је Ирена Перголи пред својим новим шефом. И зато јој је адвокат још додао:

— Морам вас, госпођице, још и на то упозорити, да сам ја све пре, него — кавалер! Кад хоћу — поздравим, а кад ми се неће — не поздрављам. Завалим се у паслоњачу, испружим ноге и запалим цигарету.

— И ја, рече мала Ирена, и адвокат је морао признати да га је то мало смело.

Тачно у десет сати пре подне Ирена је наредног дана седела већ за писаћим столом и весело је куцала.

Била је то једна од оних дражесних цветова, какви ничу само на великоварошком плочнику: мало бледа, мало слабокрвна, али жилавија но што би човек у први мах помислио. Њен доручак био је врло мршав, но зато је у романима што их је волела да чита, налазила идеалан тип љубавника, свечане вечере у Гранд Хотелу — и вагон ли-у о чему је највише маштала. А све је то у осталом и у бископу, само још много лепше, могла видети.

Но Ирени прави пријатељ био је поштењак, именован Алберт. Био је поштански чиновник, а носио је врло високу, премда не баш сасвим беспрекорну крагњу. А сваке вечери, око седам сати, Алберт би дошао по њу пред канцеларију.

Прве недеље:

— Слушајте, госпођице, рекао је адвокат Кара, реците свом пријатељу нека буде тако добар, па нека вас мало подаље од моје канцеларије чека... Јер ће ко иначе још помислити, да је судски чиновник, који има налог да код мене изврши забрану.

— Господине адвокату, то није мој љубавник него мој заручник! Он је већ затражио премештај за Напуљ.

— Добро, добро! Само се чувајте таквих људи. Наполитанци су страшно љубоморни. То ми је познато из праксе.

Друге недеље:

Адвокат Кара затекао је госпођицу Ирену баш у часу када је полизала своје нокте.

— Будите тако добри, и немојте се у мојој канцеларији маникирати! Госпођица Ирена није на то ништа одговорила, само га је некако чудно погледала, као да би хтела рећи: што се то вас тиче?! Канцеларијски часови почињу у 3, а сада је тек пола!

Треће недеље:

Понедељак изјутра.

Госпођица Ирена заборавила је у суботу увече свој роман у канцеларији и адвокат га је видео, а можда и читао. Било како му драго, изјутра ју је поздравио с речима:

— Истина, лепе ви то књиге читате! О љубави, да и не говорим, јер без тога не бих имао своју адвокатску праксу. Али кокаин, морфијум и т.д. — та то је права Содом и Гомора! Збиља ме то чуди, госпођице!

Но госпођица Ирена се напротив није ни најмање чудила. Одговорила је сасвим мирно:

— Варате се. То је врло морална књига. Уосталом, нисте требали читати — моју књигу!

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН 787

Но ипак је адвокат идућег дана завирио у мали пакетик, што га је Ирена заборавила у канцеларији. И нашао је пар свилених чарапа и рачун: педесет лира.

— О, има много бољих за двестотине лира и више. А то је још јефтино. Па зар да с подераним чарапама идем улицом? У будуће бих вас молила да не завирујете у моје ствари.

Но четврте недеље:

Адвокат Кара просто није више могао да ћути. Некакав врло озбиљни господин дошао је у његову канцеларију, а изашао је на његове собе после једног сата. Адвокат га је испратио све до врата, па када се онда окренуо и видео, како његова дактилографкиња мирно и даље пише, није се могао више уздржати. Застао је пред њом и рекао:

— Та то је невероватно! За сво време моје двадесетгодишње праксе тако што ми се још није десило! Јесте ли видели тог господина, који је мало пре изашао? То је ожењен човек, који хоће да се помири са својом женом, која хоће да се растави. А он неће па ме је замолио за интервенцију! Вели, да се не мисли раставити од своје жене, која га — вара!... Њему је управо драго, да га она вара, јер се поноси са женом, која нема само једног, него — више љубавника! И он је био тако безобразан, па ми је рекао: „Ви то, као нежења, не можете схватити!“

Адвокат Кара се срдачно смејао. Он се онда наједанпут уозбиљно.

Но Ирена Перголи остала је савим мирна и није се ни макла са свог места. Није ни поруменила. (Била је малокрвна!) Па добро!... Истина, није се баш нимало зацрвенила!...

Пете недеље:

Било је већ пролеће.

И госпођица Перголи закинула се љубичицама. Бојећи се да не упрља своју белу хаљиницу, навукла је неку црну кецељу.

Та црнина љутила је адвоката. Та он би јој радо купио нову хаљину, ако би ту случајно замазала! Само да скине ту страшну црну кецељу.

— Но зато не морате одмах помислити, да сте на мене произвели какво особито допадање! Мене једна девојка, која има коврчасте увојке, не може само тако лако — завести! Госпођица није ништа одговорила!

— Па хајде, реците бар коју реч! Госпођица је ћутала.

— Та пустите ме!... Пребићете ми руку!... Ви сте још много грубљи и неотесанији од свих осталих... Ви сте подлац и протак!

Да, адвокат Кара био је истина

протак: сломно јој је нокат. А што је било још много горе: нишчашно јој је палац, тако да је постала неспособна за рад...

По параграфу... законика... морао је адвокат да плати одштету госпођици Ирепи.

И зато је једин Алберт узалуд сваке вечери чекао пред канцеларијом на своју заручницу...

Адвокат Кара отпутовао је са госпођицом Иреном Перголи у Санта Маргарита Лигуре, где је море било баш тако модро као и у Напуљу, а комфор у Гранд Хотелу се у истину није могло ништа пребацити.

НА ЧАЈУ

КОД ДУГЛАСА И МЕРИ

У један студио нећете ући лако као у млин. Сваки мора да стане испред једног гише-а у Унајтед Артисту, пре но што уђе.

Али Дуглас Фербанкс хтео је са мном да попије чај и једна симпатична секретарица уводи ме у биро. Модеран намештај, фотеле од броката златног кљуге, ситнице, слике најмодерније школе, и један велики портрет Мусолинијев са посветом.

Ево Дугласа!... Витак, спортиста, врло припураст, опалене коже, готово цигласте боје, насмејан, природан, љубазан. Одело грао, кошуља плава, ципеле од беле јеленске коже. Доста је висок.

— Ви свршавате своју »Гвоздену Маску«.

— Готово је још пре месец дана. Толико сам се одушевио старим д'Артананом као некада младим у Мускетерима. Сутра ћете видети замак Сен Жермен, неколико корачаји одавде. Али изволите на чај...

Дуг прескочи балустраду балкона, и нађосмо се на улици, и упутисмо кући у којој станују привремено Мери и Дуглас кад их рад задржава у студију. Јер њихова резиденција, лепа вила Пик-Фер, налази се у Беверлеј Хилу, четврт сата аутом од студија.

Овде је све старинско: енглеске фотеле од махагонија, скупоцени порцелан, ретке гравуре.

— Је ли гвоздена маска говорећи филм?

— И јесте и није. По неки одломак дијалога налази се. Ја нисам говорио на сцени има више од четрнаест година.

— Мислите ли ви да се може извести говорећи филм, кад је већина слушалаца у Њујорку, и да ли неће то

наудити првенству Холивуда.

— Никад. Светлост Калифорније не може да се нађе у Њујорку. Ни сви пејсажи. Сјера Невада је пред нашим вратима, а море четврт часа далеко. Холивуд ће остати Холивуд. И нико га неће збацити с престола.

— Али глумци?

— Па они ће доћи овамо. Сваког дана долазе. Пет или шест дана путовања не плаше никад Американца. А после тога авион улази све више у саобраћај.

Један велики бернардинер дође и леже покрај ногу свога господара.

— Какве имате планове?

— Опет један нов филм. Само то није још сигурно. Али изволите да посетите кућу.

Улазимо у будуар Мери Пикфор, препун уметничких ствари, затим прелазимо у њен кабинет за тоалету, са зеленим зидовима и црним кристалним флашицама, из тог кабинета у њено купатило и спаваћу собу.

На другој страни улице ми смо опет код Дугласа. Ево његовог салона за облачење, са модерним намештајем, великим огледалима, фотелама. Као какав престо. Опет парно купатило, са зеленим и белим плочицама, и рибањак са сланом зеленкастом водом.

— Хајде да видите моју гимнастичку собу. Она је огромна са филцимним талетом, разним трапезима, барнама и гимнастичким справама.

— Ви се овде гимнастицирате сваког дана?

— Разуме се, треба се тренирати.

— Имате ли у »Гвозденој масци« акробатских сцена.

— Имам. Ја скачем са једног дрвета у ћелију манастирску.

— Хоћете ли долазити у Европу летос?

— Не верујем. Ићи ћу да се одмарам сто миља одавде. Купио сам сто хектара неранци и мислим да ту подигнем једно село. То је на југу Сан Дијега. Имам тамо око стотину мексиканских радника, и њима су потребне куће, прква, један биоскоп. Ја се надам да ћу им све то подићи.

Дођоше и други посетиоци Дугласу. Један секретар талијанског посланства у Вашингтону; један шпански књижевник, који пише сценарија; Дугласов професор физичке културе, који је некад био наставник руског цара.

Дуглас изводи пред њима разне трикове. Крије марамнице, везује их, развезује... Ноћ се спушта; а ја седим код њега већ читавих два сата.

Тај чудновати динамизам Дугласов изненађује. Као и на филму, за њега не постоје затворена врата, нити сувише висок зид, он се свуда баца са лакоћом и вољом да ће успети. У његовој снази лежи његов успех.

Од 6 до 8!

Мода не стоји никад на једном месту и земља није једина која се креће. Све се помера на земљи, и све умире. Градови, по једном тајном закону, увек теже Западу, и цивилизација тежи том истом правцу, почев од Израњљаца.

Чак се и сати померају. Монденски живот је изменио навике. Руча се у 13 часова, вечера у 20. Париска позоришта подижу завесу у 22 часа, и «Позориште 10 сати» већ је санкционисало своје навике.

Чак и оно монденско од 5—7 померило се од 6—8. Али овог пута еволуција је осетљивија и симптоматична.

Од 5—7 сматрао се као фаталан час. Зли језици су говорили, да су се та два сата обично фабриковали преварени мужеви. Зато је вечера долазила доцније.

У ствари од 5—7 били су часови чаја, здравица, оговарања, флерта. У угодним и топлим салонима пијуцкао се чај уз тврде и ситне колачиће и загледало се у очи госпођица.

Чај је захтевао време од 5—7, и ни један други сат... Сад чајанке нису више у моди, јер је дошао коктај и померио време од 6—8.

И како ће се сада звати ти сати флерта, или «фабриковања» преварених мужева: чајанке или коктајке?

Чај је дефинитивно добио један кнок-аут. Све је учинила промена напитка. Монденски свет налази да је коктај једно изврсно превируће пиће. На његовој златаној пени игра се један несташни ђаволчак, и после сваког гутљаја расте духовитост. Никада поред чаја не може да буде човек духовит као поред коктела. Чај је сиромашан, он загрева, али не утиче на нерве као коктај. Чај је женска религија, апанажа дама. Јер у то доба од 5—7, мушкарац не посећује салон. Он је упуслен.

Оговарају жене и кажу да су баш оне измислиле то од 5—7, знајући да муж не може у пет да изађе, не може ни од 5—6, тек ако стигне на чај у пола седам... И жена добија сат и по. То је мало времена и за разговор и флерт.

Зато су се људи трудили да преиначе тај сат. Онако, наједаред, нису могли. Требао им је неки разлог. И разлог је дошао — коктај. Али коктај је средство да се постигне циљ, то јест да се осујети флерт у оно доба, кад муж мора да седи у канцеларији, биро-у или кабинету. Од шест до осам ствара жени стрепњу и неспокојство. Муж може да дође и за

четврт сата и наћи ће се покрај ње.

Коктај и декоративна уметност допуњују се. Салони се претварају у барове и на зидовима су слике декоративне уметности. Било би чудновато видети Рафаела или Греза, или да Винчи на зиду, где госпођице служе коктај. Све се мења у друштву и иде за навикама.

Кажу да врло кокетно изгледају жене док мешају коктај.. То је пиће које се мушка и меша. Једном на позорици глумци су пили коктај.. Бар су говорили да пију. Нешто су ваздан мешали, жуто пиће, црвено, розе... После једна глумица каже: «Не дао вам бог да пијете оно што смо ми пили...»

Али шта су они испили, можда чај, и лимуну, и соду и малину.

А то није коктај. Има неколико врста коктаја. Ту се меша и виски и шампањ, кирасо, разни сируци, чак и мед, цитронат.

И испадне нешто десето.

Све се метаморфозира.

Онда уз коктај долази неки мали сандвичи, никако колачићи, и још

пуно деликатеса које никако не прате чај.

Коктај је као што видите компликованије пиће. Уз њега можете да вечерате, док је чај само ужина, и то више слатка ужина.

Можда су и зато померили 5—7 на 6—8... Бар ће се тако добро да прихвате јер чај само поквари вечеру.

ИНКИЧИНОВ — МОНГОЛАЦ ФИЛМСКИ ГЛУМАЦ

Он игра главну улогу у совјетском филму **Бура над Азијом**. У почетку се мислило да је Инкичинов обичан, прости Монголац, кога је узео Пудовкин да игра ту улогу, као што у Русији узимају типове из народа, јер у том филму све су примитивни азијатски типови.

Међутим Валерел Ивановић Инкичинов није прости Монголац. Он се родно од монголских родитеља, али је добио образовање у Русији. Кад је завршио своје студије почео је да игра у Петрограду као глумац. Убрзо је доспео и на филм, кад су редитељи опазили његове глумачке способности. Тако га је једном гледао и Пудовкин и одмах га је ангажовао за главну улогу у филму «Бура над Азијом».

СИГУРАН ЛЕК

да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађена франц. помада

„Michel“ одобрена од Држ. Хем. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздравља кожно ткиво и одстрањује перут и сврбеж, и све болест од којих коса опада и осеца. — Шаље поштом „Мишел“ Висина 8, II сар. Београд. — Продају: Апотека Делана, Ки. Михајлова 3, и Дрог. Ескулап, Коларчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дина.; 80 гр. 150 дина.; 100 гр. 185 дина.; највећа и јача 160 гр. 290 дина. У сваку дозу следеју гаранција за успех, случајно ли нема успеха враћамо узети новац.

SVERIGES URMAKARE AKTIEBOLAG STOCKHOLM

[пустило је] у продају своја

одлична и позната сечива **ВИКИНГ**

комад
по Дин. 3'50

комад
по Дин. 3'50

којима су придодата слова речи VIKING и отисак сечива као на горњој слици, те онај, који из истих састави реч VIKING

стаче право на леп поклон

пригодан господи а онај, који исту реч допуни још са отиском сечива поред поклона још и 10 сечива.

Слова као и отисак сечива прилепљена на комад хартије треба донети или послати са ознаком тачне адресе и занимања само

Ген. заступ.

Е. Е. ЛУТЕРОТИ

Шојкашка 22

УОЧИ ВАЖНОГ ДОГАЂАЈА.

— Да ли је Врховни Форум морао тако поступити. —

19. мај је ту. Тога дана има наша национална фудбалска екипа да укрсти ноге са француском. Сустрет је поред све своје занимљивости и од велике важности и по нас и Французе. Јер су баш у последње време ове ове нације стале у ред фудбалски јачих држава и Француска и наша Стаљбина су постигле неколико ванредних успеха, који су учинили толико, да је лоптачки свет и једну и другу издвојио из друштва најгорих. Наша победа над Мађарском, сјајне победе над Румунијом, нерешен исход и минималан пораз у борби са Чесима, као и сјајни успеси наших водећих клубова постигнути у борби противу најјачих фудбалских друштава Старог Света, а затим ванредан утисак који смо оставили у Амстердаму, вредни су сваке хвале. Наши недељни противници су на Олимпијади тешком муком и незаслужено обачени из даљег учествовања, јер их је незванички првак Европе, Италија, тукао са 4:3. Мезимац Беча — Славни Рапид — губио је игру за игром, а прослављена једанаесторица Мађарске су испрашена на страховице са 3 : 0!

Мислим да ће бити занимљиво ако рекнем нешто и о систему игре и једних и других. Французи су се лако прилагодили садашњем начину, јер су и раније тежили за брзом и снажним игром. Тајне лепоте им нису познате, нити се они интересују да то науче. Главна им је одлика: снажна, брза и ефикасна игра.

Као што се види располажу свима одликама, које су потребне за савремено лоптање.

Какве су наше шансе? На ово питање се може дати следећи одговор: сигуран пораз, ако наша момчад буде играла у истом саставу, који је извојевао мршаву победу у Букурешту; или могући успех, ако наша чета буде састављена од стварно најбољих играча.

Г. Душан Петковић, који веома добро познаје стање играча, сматра да је потребно да се у Париз пошаљу следећи лоптачи:

Михелчић, Ивковић - Митровић, Арсенијевић - Премрл - Ђорђевић, Б. Марјановић - Бек - Секулић - Циндрић - Гилер.

Међутим је Ј. Н. С. решио: да не узме у обзир ни једног играча, који није члан његов. Један овдашњи дневни лист је одобрио овај посту-

пак као оправдан, наводећи како и друге државе, а нарочито Мађарска, не узимају у обзир играче, који се налазе по клубовима разних нација. Господин је јако погрешно кад нас је поредио са другим европским силама, које имају толико подједнаких сјајних играча, да им је апсолутно свеједно кога ће ставити у тим. Међутим, за нас ово фаворизирање домаћих играча може да буде само штетно. Бек, Секулић и Митровић, а нарочито прва двојица за нас вреде много. За једног Бека ми немамо ни приближно добру замену.

Да друге државе фаворизирају домаће играче није истина. На скорашњој утакмици Аустрија — Италија, прва је поверила вођство напада Хафтлу, играчу Ф. К. Тенлицера, те као таквом члану Чехословачког Фудбалског Савеза. Овај пример није осамљен. У домовини лоптања дешавају се сличне ствари. Шкољани Дин, Галачер, Жаксон Мак Милан и др. и ако су чланови Енглеског Савеза, навлаче дрес Шкотске. Исто је то и са Велшанима: Грејом, Морлејом, Кинором и осталима. Тако раде земље, које су у стању да изведу неколико једнаких тимова. А због чега би гром и пакао нама било забрањено да дрес са државним грбом уступимо нашим синовима на далеком западу, који би били најдостојнији те велике пажње? Они су наши па ма где били. Једино би инат према њима био главни разлог као казна за одлазак преко границе би била ова дисквалификација, која се неби скидала све докле, док се те «селице» неби вратиле сасвим. Да, то би било потпуно оправдано у сваком другом случају, али у овом не. Бек, Секулић и Митровић нису отишли у Француску, ни из каквог другог разлога, до да продуже своје школовање.

Чета: Михелчић; Ивковић - Митровић; Арсенијевић - Маринковић - Премрл (Б. Поповић); Б. Марјановић - Бек - Сотировић - Циндрић - Секулић би била једина, која би заслужила да се зове најбољом, све друго неби вредело тога назива.

Бек, Секулић и Митровић би поред других сјајних особина, јако користили и с тога што знају француски систем игре, те би против истог поступали на најподеснији начин.

Ако се овим фаворизирањем хтели дати подстрека домаћим играчима, онда се погрешило. Ти играчи, који претендују на места Бека, Секулића и Митровића нека трудом достигну њихов сјај и неће бити ни-

ког да им оспорава право. Овако у свако доба.

ОКО ДРЖАВНОГ ТИМА

Наш савезни капитен је у веома мучном положају, јер су Перика и Циндрић одбили да навуку државни дрес, а суделовање Б. Марјановића је доведено у питање. Министар Војни је одбио молбе Ј. Н. С-а и Б. С. К-а, којима је тражен допуст за овог нашег најбољег навалног играча. Нас веома чуди овакав гест, кад знамо шта се у другим државама ради за спорт.

Господин капитен је решио проблем прве двојице и поставио Лубурића и Боначића. Лубурић апсолутно није за центра. Он је најбољи техничар Југославије, то је истина. Он је створен за уметничку игру, те према томе њему сваки једноставнији потез изгледа сувише прост, погрешан. Он не игра игру са крилима а нема ни довољно полета. Сотировић је до крајности агилан, својим пожртвовањем диже дух саиграчима, води фор савремено. Лоптом влада спиртно а у стању је и да пуца топовски. О форми Боначића не знамо ништа и зато је требало узети Томашевића из Сокола. Најбољи заменик Марјановића би био Тирнанић. Овај млади играч је на оба дана Ускрса био најбољи навални играч плавих и најбоље крило на прослави. Брзина, ванредно прелажење и сјајни центар — шутеви, а уз то изврсна техника и пуцање на гол, су особине овог играча.

Препоручио бих капитену да ову опомену прими као умесну. Јер све друго ништа неће бити до просто играње са нашим реномеем.

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани ценовник велетрговине Стермеци. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модно крстаче 258 Дин., модерно малиран 350, каска 410, каска свилом постављен 585, новорнат 600, каска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику и различити модели за блузе, костиме, сувице, летњих одела и више хиљада слика различитих других предмета. Што не оновара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦКИ, Цела, број 79. Слов.

Софија, несуђена албанска краљица

Овај лени сан наишао је на извесне сметње у европској дипломатији. Неке од великих сила нису хтеле да признају кандидатуру принца Вида јер су у овоме немачком принцу, кога је потпомагала Аустрија, видели стрелу управљену на Италију.

Борба на живот и смрт између Словена и Германа око надмоћности на Јадрану појачана је појавом једног немачког принца у Албанији и у чему су неки видели навалу германизма на сама врата Италије.

Принцеза Софија, јако узбуђена и нестрпљива, очекивала је у Синаји код своје тетке Кармен Силве, пристанак Великих Сила! И имала је дуго да чека на то. Француска, Италија и Русија нису хтеле ни да чују за принца Вида. Исто тако није било ни мало сигурно да ће га и сами Албанци хтети за владара. Ко ће да финансира цело то предузеће? Кућа Вид није била ојачано ситуирана а сама Софија имала је два брата који су наследили очево богатство. Да ли су приходи од њиховог имања у Румунији били довољни да поднесу трошкове око кандидатуре принца Вида у Европи и Албанији?

Причање оног новинара поново ми се освежава у глави: »Принц им рече: »Добро јутро« а они одговорише: »Кољико?«

О свим тим тешкоћама Софија није много размишљала. Имала је веру и убеђење да ће постати краљица. Већ нам је причала о лепотама своје будуће земље коју никад није видела. У Драчу и Тирани има пуно чемпреса, који ће на њеном новом хоризонту заменити циновске борове из Синаје. Живот ће бити занимљив, испуњен излетима, јахањем, песмом и музиком у средини задовољног народа у шареним костимима.

Ова помисао да влада толико се била усадила у њену главу да је била спремна на све жртве. Ако је било потребно угушити револуцију, она се осећала спремна да се жртвује за Албанију и да је угуши.

Баш у то време спремали смо један комад, који је написала сама краљица, и који смо требали да одиграмо у част краљичиног рођен-дана. Принцеза Софија је имала улогу једног калуђера коме се ја као грешник имам да исповедам. Често смо се састајали у дворцу Синаји и код нас у Посади. Пошто је наш позоришни комад имао да буде изненађење за краљицу то она ништа није знала за наше састанке. Тада сам имала прилику да редовно пратим развој догађаја око стицања ове прижељкиване круне.

Најзад, баш на сам дан предста-

ве, као да је хтео да то буде дар за краљичин рођен-дан од стране цара Фране Јосифа, стиже вест да ће албански престо заузети један немачки принц.

Тога дана био је испуњен сан, сугерисан од стране омиљене тетке. На сцени, исповедајући се видела сам озарено лице калуђера које се смени-каше испод капуљаче.

Победа је била осигурана и Софија је требала да постане краљица. Али, да ли ће она бити баш права краљица? Да одједном постане »Ваше Величанство« — није ли то било много трајати? После тога, рекли су критичари, нико никад није чуо о краљевини већ о кнежевини Албанији. Али одушевљење је било толико велико после оствареног сна да ни тетка ни њена братаница нису се много секирале због ове ништавне разликe.

Принцеза Софија је последњи пут дошла у Посаду 17 новембра 1913 год. неколико дана пред одлазак за Албанију, у друштву румунске престолонаследнице, будуће краљице Марије, принца Фирстенберга, аустро-угарског посланика у Букурешту и његове дивне жене принцезе Мај.

Дан пре тога, по жељи краљице, писала сам француском реду калуђерица у Букурешту, чије су управитељице и две сестре биле дуго година у мисији по Албанији. Нико боље од њих не би умео да опише принцези Софији земљу над којом је имала да влада. Тако је дошло до праве конференције око стола у Посади. Калуђерице су причале о свему, о људима, о обичајима и свему што може да интересује будућу краљицу.

И мој отац и ја били смо прилично скептични о овој краљевској авантури. Ја нисам много веровала у уважене монархе. Посматрала сам уздицање принцезе Софије на албански престо не заборављајући на Алберта Гика и његовог француског ривала.

Калуђерице су најпре описале лепоту земље и свежину горског ваздуха помешаног славним зраком мора. На жалост насељена места била су дубоко доле у низини, поред обале. Што се тиче народа, има добрих и рђавих, као свуда. У опште говорећи Албанци су добар народ, ратоборни, врло горди, врло сиромашни и врло независни. Нико није марио да плаћа порез. Сви су радије остајали у својим утврђеним селима, чувајући своја стада. Свађе често крваве, дешавале су се између два села или две породице. Сестре су са-

ветовале младу принцезу да буде врло обазрива и да се врло мало јавља. Утицај ислама био је још увек велики, те су жене — макар то била и сама краљица — биле подређене. У Албанији нема ни песника, ни уметника, ни музиканата, изузев пастирске фруле у брдима.

Путеви су врло тегобни и готово не постоје. Није могло бити ни говора о шетњи на аутомобилу. Крај обале било је пуно комараца а у кршу се тешко налазило на воду.

Постепено причање калуђерица узимала су место сновима. Доиста Албанија није имала никакве сличности са Синајом, рајом краљице Кармен Силве. Принцеза Софија има добро да пазни на децу како влада маларија у Драчу, Тирани и дуж целе обале.

Исто тако не би могла да се одлучи ни за становање у брдима, једно из недостатка путева а друго услед опште несигурности. Ту би увек била изложена нападима од стране људи која не признају никакову управну власт.

Кад је завршено причање о Албанији и Албанцима било је време да се иде. Принцеза Софија је била замисљена. У Библиотеци гости су се уписали у гостинску књигу. Храбро и први пут принцеза се потписа »Софија« као права краљица.

Јесен 1913 године завршила се у страховитом пљуску. Велике Силе су пристале на кандидатуру принца Вида тек у фебруару 1914. Из новина смо сазнали да је принцеза сретно стигла у своју земљу и да се пошела на престо 7 марта исте године.

Да ли је то збиља било право краљевство? Специјалисти у овом питању, и нељубазне даме дуго су о томе расправљали. Принц Виљем Вид био је признат за »Мбрета Албаније« и то само од једног дела великих сила. Русија, Италија и Француска држале су се повучено.

Ми смо дискутовали о речима »Мбрет«, да ли то значи краљ или кнез? Хоће ли Софија бити краљица? Хоће ли јој се правити кнез? Да ли ће се звати »Њено Величанство«?

Срећом ништа им се рђаво није десило кад су били изгнани из земље 3. септембра 1914 године. Принц Вид се вратио својој застави, коју никад није много желео да напусти. Принцеза Софија са децом морала је да бежи из Драча. Златна харфа и сребрни тањир остали су у Албанији, где су их упропастили револуционари. Других штета није било.

Данас, кад је Ахмед Зогу проглашен за краља Албаније, једино један потпис у гостинској књизи у Посади, са старим датумом од 7. новембра 1913, сведочи да је тог дана и тог часа Принцеза Софија мислила да је краљица...

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

4

Учинило јој се да је чула пуцњаву из пушака. Врата су се широм отворила и Катарина је вриснула.

Из суседне улице је мало пре бежао млад официр, он је имао на себи црвену блузу Швајцарске гарде. Био је блед као мртавац и гологлав с разбарушеном косом и раном на левом слепом оку.

Сада је гоњени официр, за којим су с времена на време пуцали, скренуо у улицу Свете Ане, обазreo се и журно ушао на мала уска врата у једно двориште.

Није имао при себи оружја, униформа му је била поцепана и крвава.

Нагон за животом није му допуштао да умре у крвавим рукама подивљале руље и приликом убијања у Тиљеријама скочио је кроз отворен прозор у парк. Али и ту није био сигуран; дивља дрека је казивала да је био онажен. Његова црвена блуза га је издала да је Швајцарац официр.

И ако је био гоњен, срећа га је послужила да умакне. У бежању га је једно пушчано зрно окрнуло по челу. Тражио је да се сакрије од крвожедних гонилаца.

Осећао је да га снага почиње издавати и само велико узбуђење га је одржавало на погана.

Двориште у које је био ушао, било је прилично мрачно. Иза малог, прозора је он приметно слабу светлост. Када је добро загледао, уверио је се да је то била пероиница рубља, ушао је и спазио младу, врло лепу девојку, која га је уплашено погледала.

Тишина собе и убеђење да има пред собом девојку, улили су му нову наду.

Ступио је пред њу, журно затворивши за собом врата. То је био младић лепог, али од барута поцрнелог лица и збуњеног погледа. Обратио је се Катарини речима:

„Будите милостиви и не допустите да ме руља убије!“

Прво велико изненађење полако је нестало и у Катарине је се јавила радозналост. Пред њом је стајао млад човек, чије је лице било и ако црно од барута врло отмено. Тешко дишући, официр је се наслонио на врата и молећиво погледао у Катарину.

„Није јунаштво, госпођице, када гомила нападне разоружаног човека да би га казнила због кривнице другог. Ви сте грађанка, али ја видим у Вашим очима искру сажаљења! Нисам кукавица, што потврђује дуга борба у Тиљеријама; али да будем убијен овде у уској улици од побеснеле руље, која не зна шта ради, било би грозно.“

Катарина је волела свог Лефебра, а овај је мрзео све црвене блузе. Али човека, који се не може бранити, немилостиво издати, да на њене очи погине то никако не би учинила.

„Како сте дошли овамо?“ запитала је радознало несрећног младића.

Овај јој је с неколико речи одговорио и додао:

„Склоните ме само за неколико сати. Ја Вам нећу ништа на жао учинити, нити Вас издати, ако би несрећом овде дошли моји гонитељи.“

Катарина је видела како млади официр посрће.

Његова рука је се пружила за столицу, и он је изнемогао сео.

„Ја сам рањен,“ уздахнуо је. „Допустите да бар мирно умрем!“

„Ви долазите из Тиљерија?“ Запитала га је шапућући Катарина, једнако се колебајући шта да ради.

„Из пакла — јест! Ја сам својим телом бранио краљицу, то сам сматрао за своју свету дужност. Али што су је и поред мојег брањења оданде одвукли, било је грозније него смрт.“

„Ви нисте Француз, а сигурно ни Швајцарац, ма да носите црвену блузу краљеве гарде!“ рекла је Катарина.

„Ја сам Аустријанац, гроф Адалберт Најперг, послат од мог цара као лични заштитник Марије Антоанете. Тако сам дошао у швајцарску гарду.“

„Краљица је Ваша земљакиња и ја Вас не могу прекорети, што сте за њу заложили свој живот. „У таквом случају бих и ја исто чинила,“ рекла је Катарина.

С пуно наде гледао је гроф Најперг у њу, која је се налазила у мучној борби са својом дужношћу као патриоткиња и својим бољећивим срцем.

„Ако ме, рањеног, отерате, госпођице, онда сам пронао,“ рекао је он лагано.

Катарина је одлучно одговорила:

„Ви се у очекивању нисте преварили, господине. Рањен човек је светиња. Ви се немате чега бојати, докле год је у мојој моћи да Вас кријем. Је ли Ваша рана тешка?“

„Не знам, али ма како било, ја Вам захваљујем на милости, госпођице. Никада нећу заборавити овај час, ако би здрав отишао из Париза. Рана на челу није опасна, довољан ће бити мали завој. Друга рана у куку је тежа. Али ако бисте ми могли дати завој.“

„Ја ћу Вас сама превити,“ рекла је кратко Катарина.

Преко бледог лица официра разлио је се осмејак. Каква срећа, што је баш на њу наишао!

Докле је Катарина принела чист завој, гроф Најперг ју је посматрао својим грозничавим очима. Не описано осећање захвалности испунило га је према овој лепој и енергичној девојци.

„Смем ли знати Ваше име, госпођице?“ Запитао је тихим гласом.

„Зашто не?“ одговорила му је. „Можда сте чули за моје име, јер ја перем рубље и за господу официре. Ја се зovem Катарина Хибнер и моји пријатељи и суседи ме зову мадам Сан Жен.“

„Мадам Сан Жен,“ рекао је Најперг. „Како сте дошли до тог мало необичног имена?“

Катарина је се насмејала.

„Немојте о томе питати, господине официру! Томе је крив мој дугачки језик. Али ипак ја имам добро срце!“

„То се види, мадам Сан Жен!“ потврдио је гроф. Када је хтела да му веже рањену главу, чули су се на пољу јасни кораци, који су се као по команди зауставили.

Најперг је се несигурно усправио.

„Ја сам издам!“ рекао је журно.

„Будите мирни, господине грофе!“ г

праља. „Људи ће продужити пут.“

На пољу су гласови бивали јачи. Чуло је се снажно ударање кундацима.

Затим је се јавио глас, од кога су уздрхтали како гроф Најперг, тако и Катарина.

„Хеј, Катарина, враже, где си?“

„То је Лефебр, мој вереник!“ рекла је она. „Он долази из Тилерија где је се борио противу краља.“

Гроф Најперг је покушао да се примакне побочним вратима, али није имао снаге.

„Моја рана је врло тешка!“ уздахнуо је. „Срушићу се. Отворите врата револуционарима, јер видим да ми нема спаса!“

„Не!“ рекла је одлучно Катарина. „Ја нећу да Лефебр убија на моје очи човека! Тамо су степенице. Ја морам отворити — —!“

Гроф је пружио руке ка малој огради на степеницама, али је у исто време клонуо.

Ја — не могу више — —! шалутао је очајно.

„Онда ништа не помаже!“ рекла је Катарина пригушено и прихватила грофа. „Ви морате у моју спаваћу собу, другог места овде нема. Узмите са собом завој и сами колико можете вежите рану. Ја ћу Вам после помоћи!“

„Гром и пакао! Где је девојка?“ поново је се чуо Лефебров глас а за тим јак ударац кундаком у врата!

Соба је била тамна и изнемогао, гроф је се спустио на под. „Хладан зној га је облио. Сам је чуо грубе гласове гардиста на улици.

Али је знао и то, да глас и поглед ове лепе праље га неће преварити.

Катарина га није проказала докле год га је могла крити.

Нипајући по мраку, нашао је Најперг у углу Катаринину послељу и полумртав се на исту спустио.

Катарина је се једва прибрала. Отворити је морала, јер није било лако Лефебра одбити. Он је могао до јутра поставити стражу, ако сада не би нашао своју Катарину.

„Ево сад ћу доћи! Ја сам имала и други посао. Нисам била докона да и дању и ноћу тебе чекам.“ одазвала је се Катарина, када су ударци кундацима били одвише јаки.

Врата су се отворила и светлост буктиње продрла је у дућан.

На пољу је стајало више људи с црвеним кокардама на капама и закрвављених очију. Испред њих је био Лефебр, који је обема рукама подигао у вис Катарину и пољубио.

С њим је ушло неколицина народних гардиста у дућан с крвавим завојима око главе.

Лефебр је био веома расположен и рекао људима:

„Допустите другови, грађани, да Вам овде представим најлепшу девојку париску — ко њу још не познаје! Катарина Хибшер, зову је пријатељи мадам Сан Жен, родом је као и ја из Елзаса и биће, чим се земља мало умири, моја женица!“

Гардисти и сви остали, међу овима многи придошли суседи, уткривали су се честитајући грађанки Катарини.

„А сада ћеш дознати, како сам овде дошао.“ наставио је Лефебр. „Морам бити искрен и рећи да нисам мислио да те сада посетим. Ја сам са мојим друговима гонно, проклете Швајцарце у црвеним блузама и један од њих, млад деран, који је се као лаф борио у Тилеријама, побегао нам је баш испред носа и ако је био рањен. Али како си ти Катарина? Имаш ли у кући вина? Ја и моји другови смо јако жедни!“

Катарина је била веома срећна да донесе свом

Лефебру и његовим људима велики бокал вина и да их послужи.

Њен страх је ишчезао.

Брзо је настало весело расположење. Борба и убиства су за тренутак заборављени и Лефебр је Катарину узео на крило.

„Било је великог окршаја?“ Запитала је Катарина напијајући за здравље Лефебру и бацивши поглед у правцу врата иза којих је био гроф Најперг.

„Још каквог окршаја, драга,“ смејући се одговорио је Лефебр. „Као киша су падали метци и картечи међу наше људе. Швајцарци су се борили као лафови, то се мора признати. Али им ништа није помогло.

Вино је ушло Лефебру у главу.

„Да сам ухватио дерана у црвеној блузи! Тешко би њему било!“ рекао је. „Његов лик ме је потсетио на оног другог — ти већ знаш на кога, Катарина! Али те он није био, јер сам оног доцније нашао на степеницама у двору, разуме се мртвог; био је погођен у чело. Не од мене, Катарина! И као мртав, изгледао је горд и подругљив!“

Катарина је се у себи згрозила.

„Како само можете бити непомирљиви и као победници!“ рекла је она прекоревајући.

„Сећаш ли се, Лефебре, како смо прошлог месеца играли у Воксалу?“

„Зар ја могу заборавити!“ смејао је се наредник и испио још једну чашу вина. „Погледајте, другови, како сам се ја сутра дан на голој кожи тетовирао!“

Засукао је рукав и сви су прочитали реч: „Смрт тиранима!“

Катарина му је подигла другу руку.

„Ту можеш такође показати. Шта овде стоји?“ окрепула је се гардистима, и сви су управили главе тој руци.

„Сан Жен — за навек!“ прочитали су.

„За име Божје!“ насмејао је се један гардиет, „сада се можете венчати. Лефебр ће постати велики човек.“

Катарина је се насмејала, а наредник је гладно бркове.

„До женидбе има још доста времена!“ рекла је она. „Најпре Лефебр треба да се одвикне љубоморе!“

„Ја више нисам љубоморан!“ одговорио је заљубљени наредник.

„Ко ће то веровати!“ рекла је Катарина. У првој прилици ћеш се олет показати!“

„Не! Стави ме на пробу!“ викнуо је Лефебр.

Катарина га је за тренутак погледала врло озбиљно.

„Добро! видећемо!“ прошапутала је.

Гардисти су устали.

„Сада је доста било разговора, грађанко“, рекли су они.

„Ми морамо ићи даље. Ти ћеш доћи нареднице?“ И Лефебр је устао.

„Побогу, руке су ми црне као у димничара!“ рекао је. „Када се иде у двор, морају бити руке чисте. Дакле — —.“

— Наставиће се —

ЛЕПОТА — ЗДРАВЉЕ!

Обоје изискује исправну негу, но само здравствено поузданим средствима, као Фелерова Елза-помада за лице и заштиту коже (и против сунчаних pega), затим Елза-помада за пораст косе, — 2 логична уз унапред посланих Дни. 40.— Фелерови Елза-сапуни здравља и лепоте садржавају добро делујуће састојине (6 врста: аљанов, жуманцетов, глинерипски, бораксов, катранов и сапун за бријање). Од ових на покуо 5 ком. по избору уз унапред посланих 52 дни. шаље **HeKarnik Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372** — Hrvatska. — За праље главе: Елза-шампон 3 дни. 30.

Недељне игре

Програм прошле недеље је био веома богат. По веома тешком терену су почели Вардар и Трговачки Подмладак. Призор је изазвао праву буру од смеха у свом првом делу. Блато, које је било веома лепљиво, направило је од малене и лаке лопте, једно веома чудног облика тело, чије је најмање помицање захтевало коњску снагу. Дешавало се, да се око лопте скупљало више играча, који су правили страховите гужве. Трговци су били бољи у оба дела, нарочито у другом, кад је и голман играо у фору. Али су и поред тога подлегли са 0:2 (0:1). Ускок и Официрски С. К. су показали праву почетничку игру. Резултат од 1:1 није реалан, јер је први био нешто надмоћнији. Подмладак Јединства је тукао црвене са 2:1 (2:0). Да су победници играли исправно, били би побеђени. Они су у првом делу били бољи. По одмору почињу дефанзивну игру, што домаћима доноси велику надмоћност. Саботирање игре је главна карактеристика Јединство-ве игре по одмору. Центар - халф и бекови су били најбољи код Југославије. Код Јединства бекови, десни халф и центар. Подмладак Сокола је сасвим заслужено победио плаве, који су неколико идеалних шанса заузали. Једини гол игре је дао Секулић добро пласираним ударцем у десну страну.

Београд је заслужено тукао Суботицу са 2:1 (1:0), мада је скоре требао бити већи. Најбољи део тима је била ука одбрана, са Тошићем на челу, који је био најбољи на терену. Халф-линија је у Ворђевићу имала очајно слабог играча. Ни додавање ни одузимање ни једног тренутка нису прелазили изнад слабог. Колнаго такође није испунио наде, и опсолутно је неразумљиво да г. Подсавезни није узео Маринковића, који је у својој најбољој форми! Ни додавање ни одузимање му нису били најбољи, а постављао се понекад веома погрешно. Борис је био изврсан и после Тошића најбољи у одбрани.

Форвард је на моменте предвео веома лепу игру, али је стрелце пратио пех у пуцању. Најбољи је био Тирнанић, који је својим дивним проношењем и центар — шуте-

вима стварао најбоље шансе. Сотировић је био веома агилан, али је на моменте показивао извесне знаке нетренираности. Лубурић је веома рђаво почео, да би завршио добро. Томашевић није испунио наде. Додавао је нетачно а од своје пуцачке способности није ништа показао. Најдановић је био више слаб него добар. Он уопште није у форми, те према томе зачуђава његово стављање у тим. За то место је најпогоднији био Хрњичек, пошто је и Вирин слаб. Чупић је био веома пожртвован и у неколико махова добро проигравао.

Гости су предвели познату високу игру, доста брзу али неефикасну. Одбрана је била бољи део тима и вратар, ма да се показао доста несигурним. одбранно је неколико дивних ствари. У фору је била опаснија десна страна, нарочито Инотај.

10 златних правила

1. Купујем само Елида Шампон	6. У последњу воду за испирање наредим пола лимуна. Особито подесно за плаву косу
2. Узимам половицу садржине кесице, јер то је права количина за бубикопф	7. Пажљиво осушим косу
3. У ладној води растопим посвема прашак	8. Кефам је лако а притом ипак бриљивно
4. Перем темељито косу а притом снажно масирам теме	9. Сад знадем сигурно, да је моја коса као свила мекана и гупка
5. Пену пажљиво испирем са топлом водом	10. Купујем Елида Шампон за идући пут

Кад се пријатељи диве мојој коси, природно је, да им препоручам увек само

ЕЛИДА ШАМПОН

ХАЛО - ХАЛО

Ренис, Форвард играч трећеразредног Лутон Тауна, заузима прво место на листи енглеских голгетера. Дао је 43 гола. Следе га Халидај, сјајни центар - фор Сандерланда и Мак Конел из Карлisle Јунајтеда са по 42 гола.

Прошлогодишњи рекорд фамозног «краља - голова» Дина, био је 66 датих голова.

Изврсни Спорт Клуб из Беча игра 18. и 19. ов, противу Б. С. К.-а и Југославије.

Београђанима ће се дати прилика да виде једног од најбољих клубова Беча, који се налази на 3. месту.

Хунгарија и Ујншт ће заступати Мађарску у борбама за Средње-Европски Куп, пошто Ференцварош путује у Јужну Америку.

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Црногорци у причама и анекдотама, занимљива збирка прича из црногорског живота, сакупно Миљун Павићевић. (Издање С. В. Цвијановића, Београд. Цена 20.— дин.). И ако самоук, г. М. Павићевић је успео да обогати нашу књижевност са преко тридесет различитих дела. Ову збирку саставио је на основу оригиналних приповедака, којима је дао књижевну форму. У њима ћемо наћи све оне расне одлике наших горштака, њихову ратоборност, гордост, препреденост и ведар хумор, који провејава кроз већину ових прича.

Прича са другог света, роман од Жана Ришпена, члана Француске Академије. Врло интересантан роман, пуно необично занимљивих авантура двојице циркуских артиста осуђених на робију. Жан Ришпен, романтичар и босм — чију је смрт Француска недавно оплакала — имао је нарочитих наклоности према дутајућим уметницима, који су продавали своје продукције за јефтине паре по различитим ваљарима. Није чудо што је за јунаке свог романа узео људе из те средине, у којој је и сам прилично проживео у жељи да их боље упозна. Пред своју смрт Ришпен се много бавио спиритизмом, чији утицај и овде наглашавамо. Књига је врло занимљива и добија се за свега 5.— динара у Књижари С. В. Цвијановића.

Ex Ponto, разговори с душом од Иве Андрића, Издање С. В. Цвијановића, Београд. Цена 10.— дин.

Основна прта ове, садржајем и обликом необичне поезије, јесте једна дубока меланхолија, укоревљена у младом писцу још из његове ране младости, а појачана тамновањем за време рата. »Бол се је у мени дигао до екстазе«, каже нам Андрић. У тој екстази бол и радост су једно. Болни трептаји једне напавене песничке душе, изнети су овде верно и сликовито. Нека пријатна меланхолија избија из ових редова и дејствује на читаоца као звук неке сетне песме.

Књига за тебе, написала Маргарита Бирна - Провен, са предговором од Анри Батаја. Превео с француског Синиша Швабић, Издање С. В. Цвијановића, Београд. Цена 7.50 дин. Ево шта о том делу пише Анри Батај у свом предговору:

»Г-ђа Бирна - Провен је нацртала ситу-

ету првонау и узбуђујућу једнога младога бога, она му је подигла један мали природан храм у који улази јак мириш алписке семоће. Он се зове Силатије; као што је ред, то је надчовек грације, брижљиво испрашен свакога дана у вору.

...Природа је без цореза страшно скућена и зато је г-ђа Бирна - Провен и метнула Силатију у свој Рај. Ова сензуална хигијена тако је дивна и тако слатка, писана очима уметнице, смислаена душом песника од неочекиване истине у литератури!»

БОРЂЕ БРАНКОВИЋ (ДЕСПОТ ИЛИРИКА) ОД ДР. ЈОВАНА РАДОНИЋА 1929.

Познати и уважени наш историк, чија су истраживања у историји српског народа открила многу непознату страну и јасније осветлила читаве периоде, дао је пре кратког времена нашој публици, потпуно и веома читљиву монографију о чудној и готово трагичној фигури, о познатоме Борђу Бранковићу, који се издавао

за српскога деспота у 17. веку. Пред нашим очима оживљено је доба од детињства интелегентног Борђа до његових позних и скрушених дана тамновања, у Хебу, тамо негде у близини лековитих извора Маријанских Лазни, у Чехословачкој. У многоме, то је недовољно позната историја о покушају формирања југословенске државе у 17. веку, са свима занимљивостима доба и почетима трења Русије и Хабсбуршке Монархије, око Источног питања.

БИБЛИОТЕКА «СУДБИНА»
• БЕОГРАД •
ШАЉЕ
СПИСАК КЊИГА
- О СУДБИНИ -
БЕСПЛАТНО СВАКОМЕ

КУПИЋУ

ПЛАТНО «ВОЈКА»

ТО ЋЕ МОЈУ ЖЕНУ НАЈВИШЕ ОБРАДОВАТИ

БОРАНИЈАШЕВИЋ,
ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 12-42

Практичан савет дамама

Хартијом од новина превлачи се преко пелца.

Пелц се затим обеси у џак од хартије.

Куглице нафталина ставе се у капут.

КАКО ЋУ СВОЈ КРЗНЕНИ МАНТИЛ САЧУВАТИ ПРЕКО ЛЕТА

Доброг квалитета крзнени мантил и ако ношен преко целе дуге зиме, изгледа још као нов! али га сад треба сачувати од мољаца, који му могу нашкодити.

Најпре се крзнени мантил добро излупа на својој унутрашњој страни, затим се положи на даску за пеглање. Од новина се начини лопта, којом се неколико пута превуче одозго надолу. На тај начин се отклања сва нечистоћа са њега, а уједно се длака уједначи и глача. Један мољац не може оштетити крзно, али ако се размноже, онда је опасност неизбежна.

А да одбранимо од њих наш крзнени мантил, морамо га сасвим добро затворити. Крзнени мантил се обеси на дрнци, која се претходно обмота тилом, а која је снабдевана закачком. Мантил се закопча. Нафталин у куглама ставља се у размаку на ивицама, (најбоље је кугле ставити у ланене кесице) у постави оковратника, у рукавима итд. Затим се мантил ставља у џак начињен од јаке хартије. Овај џак треба да је снабдевен закачком изнутра, на коме се обеси мантил. Дужина овог џака треба да је таква, да када се мантил обеси, остане још празнине, како би се у њој ставио нафталин. Овај се џак може затварати на разне начине. Главно је да је затворен тако, да ваздух не може продрати у унутрашњост џака.

Предострожна дама, отвара сваких 6 недеља овај омот, излупа добро мантил и меће га понова у нафталин. Овај начин чувања крзених мантила је одличан, наравно, ако се тачно

поступи по предњем. Бојазан, да кољци оштете крзно, је дакле, у овом случају сасвим искључена.

Најзад се џак ушије.

Велика мода балконског намештаја

Склапајућа столица за лежање. — Низак округло сто и столица, од трске, за лежање.

Елегантан плетени намештај.

Удобна плетена наслоњача.

Док је балкон ранијих година био скоро пасторче, данас је он важан саставни део стана, становника великих градова. Док је раније за њега било «све доста добро» сада се он укршава најлепшим намештајем. Ако је неко ипак у могућности, он проводи читаво лето на балкону, који му служи као замена за бању. Може се говорити о правим идилама, о балконском животу, који се наравно, највише развија у предграђима, која сачињавају ниле, јер у њима станује свет, махом не запослен.

Балконски намештај гради се већином од трске, разних квалитета у свима облицима. Тако, поред лепог округлог стола, најједноставнијег облика, долази сасвим угодна столица за лежање. Велика столица за одмор, исто тако је омиљена, као столица са или без наслона и сасвим ниска столчица, која заузима мало простора.

Широке столице, са припадајућом дужином и широким наслонима, веома су луксузне. Њима припадају мале, лепе и ниске клупице од трске за ноге. Столови су веома практични; ванредно леп је један мали сточић, који стоји поред великог, а чији је облик полукружан. Сто је снабдевен електричном лампом, обе преграде на њему, служе за оставу књига и др., а на горњој се може спустити ибрик са неколико шољица.

Наравно, да се све ове дивне ствари од трске могу веома лепо употребити и за башту.

Три модела костима за купање који ће се лансирати овог лета.

Електрични грамофон са дуплим тањирима и лаутспрекером (гласогворником) — преносником са тањира на тањир, и регулатором за пианисимо и фортисимо.

Утростручава нормални глас оркестра свира непрекидно 96 сати без навијања. Свака игла за мембрану пасује. Има дуплу мембрану.

КОНКУРС — ЛЕПОТЕ

Марсел Верте.

Чиндра - бум - бум! Изволите ући, господо! Овако нешто «никуда се више неће поновити! Изволите само. Даме и господо, данас се бира најлепша жена. У вароши се ни о чем другом и не говори. Мој телефон зврји без престанка. »Ало, срећни човече, дакле, изабран си, за члана жири-а«. Заиста, каква част! Ја сам члан жири-а. Нисам узалуд живео, када сам тако нешто доживео...

Моја куварица ужасно се посвађала са собарицом, јер је она хтела да сервира ручак, тако једној важној особи. »Коме ћете ви господине дати свој глас?« упита ме куварица. Собарица јој додаци: »Како само можете тако нешто питати, зар не знате, да се господин заклео, да чува тајну.« Седох у ауто и довикнух шоферу: »Возите у »Журнал«.

»Ах«, рече шофер доброћудно, »сва како идете на гласање? Видео сам у новинама снимке. Мала Југословенка сасвим је добра!« Све ми је ово испричао окренувши леђа волану, док је ауто послушно клизио кроз улице. Најзад стигосмо пред палату »Журнала«. Огромна маса света опколила је зграду. Дупли кордон жандарма с муком је одржавао ред.

»Жири« додацих, онако са висине.

Портир се поклати са поштовањем и показа ми салу. Једва се догурах до сале. Сала је била препуна. Војска фотографа заузела је већ позиције.

Један доброћудни чичица, са наочарима, паланчанин, који већ годинама живи у Паризу, привуче ме к себи, и гледајући ми право у очи, рече: »Сине мој, не заборави да си Мађар!« Ни до данас нисам могао да схватим смисао његових речи, пошто сам био сасвим сигуран, да нисам мађарска лепотица. На шта лив се то требало онда да односи?

Схваћајући сву важност члана једног жирија, повукох се у закључану салу, где су мојих седамнајест колега већ седели. Разклањени Морис де Валеф, сталан организатор оваквих светских борби, проналазач моде кратких панталона, представи ме присутној господи.

Хвала Богу, најбољ на свог старог познаника, сликара ван Догана.

Седосмо око једног зеленог стола, који је лично на потковицу. Средину је заузео председник, уважена старина, сликар Алберт Беснар, члан Француске Академије. Седео је достојанствено, али ја сам сасвим добро осећао, да је седи господин жртвовао свој поподневни одмор, овом

важном тренутку. Жртва није мала, па и ако се односи на саме краљице лепоте.

Добисмо по један штампан табак, у коме су биле унете азбучним редом, земље, које су лепотице на конкурс заступљене; осим тога, на табак су биле унете две рубрике, језаиста је лепа, има успеха, Енглеска; једна »мис«. Она је васпитана у манастиру Нотр Дам де Сион, објашњава господин де Валеф, сада је манекен. Лист »Дели Мел« ју је изабрао и одговара за њу...

Мис Аустрија, има изванредно леп профил. Мис Бугарска је намрштена и изгледа да је рђаво расположена.

Данска, плавуша, јако малог узраста, костимирана је као вила и једва се види у огромној стилској хаљини од тила. Она заступа осим Данске, Шведску и Норвешку, дакле, тешка брига је притискује.

Шеста на броју је Шпанија. Она воли Тарантелу, објашњава конференсијер. Када је изабрана, морали су жандарми бранити њену екипажу од ватрених младих Шпанољаца.

Затим долази Француска, Холандска, па Мађарска. Она стоји пред нама мала, уплашена, била је дражесна. Дошапнух јој: »Одбаците страх, покрените се, држите лепо руке«.

»Ах, Боже«, уздахну она. »Ви сте Мађар? Како сам срећна! Докле ћемо овде стајати?«

»Осмехните се присутној господин. Само се још мало стрпите«

»Добро«, одговори она послушно. »Онај, са кратким панталонама, пружи јој руку, као и свима осталим лепотицама и она хтеде већ соћи са естраде.

Два се односила само за главу а друга за тело лепотице.

Удар гонга: Лепотице наступаху. Испред нашег судског стола, стоји подијум пренучен црвеним плишом и оивичен златним ресама. Са сваке стране естраде стоје три степенице; на којима су лепотице заузеле места. Диригент, посматрач ових седамнајест девојака, уморних од утисака и банкета. Читав један час стајаху оне на степеницама, обасјане магнезијумом светлости, као осуђенице. Жири је уписивао и додељивао тачкице — као увек у оваквим случајевима — сасвим издашно. Било скоро већ пет часова, а одлука још није пала.

Један од нас замоли за реч: Господине, надам се, да делите моје мишљење, предлажем, да се даме одморе у суседној соби, па да онда, једна по једна наступа.

Громко одобравање, био је одговор.

Уморне девојке повлаче се, да се ускоро опет појаве.

Шест сати и десет минута. Већ

Принц Др. Луј Фердинанд од Хоенцолерна, други син бившег немачког престолонаследника верио се са филмском глумицом Лили Дамитом и сада намерава да се посвети неком грађанском позиву.

Ритмичке игре ученица основне теразијске школе. У средини види се наставница гимнастике и балета г-ђица Богдановић.

скоро три часа заседамо. Добијамо сект. Девојке такође. Од њиховог доласка у Париз ништа друго нису окусиле. (Немачка стоји на првом месту по азбучном реду). Понова гледамо нежну, плаву девојку. Анлауз.

»Останите још који тренутак«, добациваху са свих страна; загледаху је, окретаху је, изгледа, свиђа им се, надају јој да оде.

»Мис Мађарска«, рече један строга судија, »приђите ближе и покажите ваше зубе«.

Девојка се збуњила; смеши се усиљено и показује зубе.

»Отворите уста овако, и реците А-а-а«.

Моја земљакиња скоро да заплаче и гледа ме молећивим погледом.

»Та отворите већ једном уста«, рекох јој, »учините то, када ујка тражи«.

Зубни лекар дуго посматра зубе и задовољан је.

Мис Швајцарска има две лепе плетенице, које је допела из њене брловите домовине. Ирска се устручаваше да покаже своја колена. Мис Југославија је последња продефиловала.

Табаци се покупише, бројаху се тачке, и за неколико тренутака се знао резултат.

Мис Хунгарија — Мис Европа, Мађарска је победила.

Моје колеге пожурише к мени да ми честитају. Отрчах у ходник, и првог кога сам срео, била је мала Мађарица.

»Ви сте, ви сте Мис Европа!«
»Немојте се шалити! рече она по-руменивши«.

»Не шалим се. Ви сте добили. Потражимо вашу мајку, како би она

прва чула за вашу победу«.

»Ако то није истина«, рече она још увек сумњајући, »скочићу у Дунав...«

Ушли смо у концертну салу. Публика је била нестрпљива.

Када смо стигли у салу, резултат је био објављен. Урнебес, ларма, вика, заглашаваше салу. Одвукосе Мис Европа, оно је већ на бини, окружена фотографима, магнезијум пламти, дим гуши.

Мис Европа хоће да побегне, један кинески оператер трчи за њом и довлачи је пред апарат.

Нисам се могао ни покренути са места. А да дођем до бине нисам могао ни помислити. Окретох се према излазу, и подох.

Мис Мађарска крчи себи пут, дохвати ме за руку. Једна мала, дебела дама, иде за њом. Журналисткиња, мора да је Американка. Тражи ваздуха, и када је видела да нас неће стићи, добацује своја питања као ласо за нама:

»Што доручкујете обично?«

»Бавите ли се стрељањем?«

»Играте ли голф?«

»... спава ми се, спава ми се«, рече она, и у истини заспа у аутомобилу.

Госпођа дра Симон, посматраше своју ћерку, која је једним ударом постала »најлепшом женом Европе«. А када је мајка упитала, шта ли ће отац на то рећи, одговорила јој је забринута:

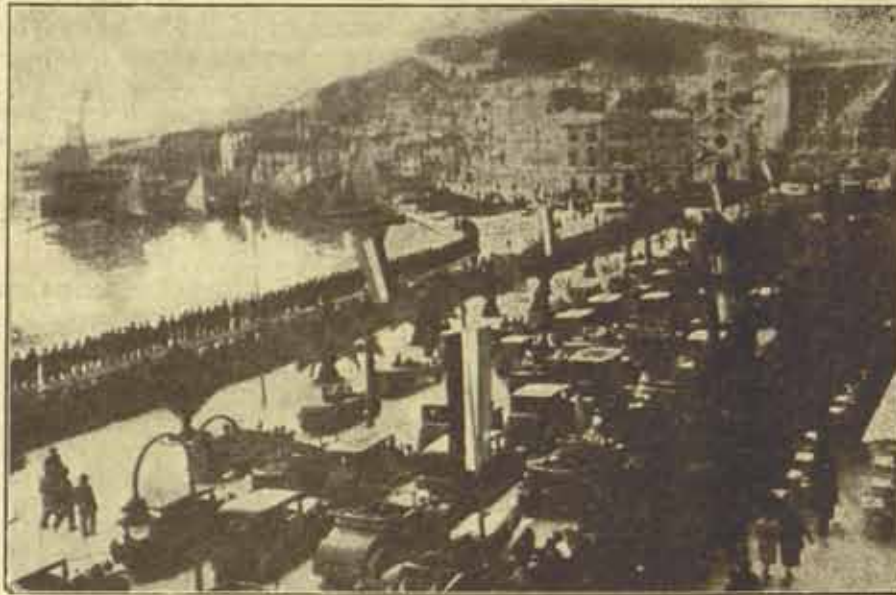
»Да, страхујем, шта ће он на све то рећи«.

Највећи човек на свету, Џек Ерл, висок је 2 метра и 50 см.

Чувена знаменитост Париза Мулен Руж који је готово једно столеће служио као центар за састајање интернационалне публике, иначе познати локал за играње, биће ускоро претворен у биоскоп.

Немачки аутоклуб на свом турнеју кроз Југославију: Дочек немачких гостију у Сплиту.

Први мај у Берлину: Полиција апси демонстранте по берлинским улицама.

Зашто се љутиш,
Ти си још младо дете
Твоја је малена душа
Невина, пуна нежне сете
И анђелских мисли,
Као и свако дете.

Али чуј! . . . послушај ме,
Ти често грешиш,
И тиме се тешиш,
Да си још дете,
Ја те ипак молим,
Пази, гледај шта чиниш,
Јер знај да те волим
А не би хтео и нећу
Да о теби ружно зборе
Да те оштро коре.

Иако ми ниси на жао
Ништа учинила;
Сем оног, што као
Тамо се »на случај збило«,
Ја не знам тачно
Да ли је збиља
Све тако у истину било.

Сад ипак још није касно,
Има свему лека,
Али ја ти све то за увек
Праштам!
Па онда . . . тек!
Зашто да се љутиш,
Кад знам да си дете,
Још младо и неискусно дете.

1-11-1929

Р. Калмић

Чувене певачице српских севда-линки г-ђа Маца и г-ђа Софка са њеним мужевима примашима на виолини.

фото. Ј. С. Пинто

У ЗНАКУ ЛЈУБАВИ...

Ричард Дикс и Мери Бриен у свом најновијем филму.

НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

ИЗДАЈЕ ИЛЛУСТРАЦИЈА

Уредништво и Администрација Сремског пута 18, II спрат,
Телефон број 24-91. — ПОЈЕДИНК БРОЈ ДИНАРА 5.—

ПРЕТПЧАТА

За нашу државу годишње 140 тис., полугодишње 70 тис.
За иностранство годишње 200 тис., полугодишње 100 тис.

Уредници: *М. Световски* и *М. Игњачевић*,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

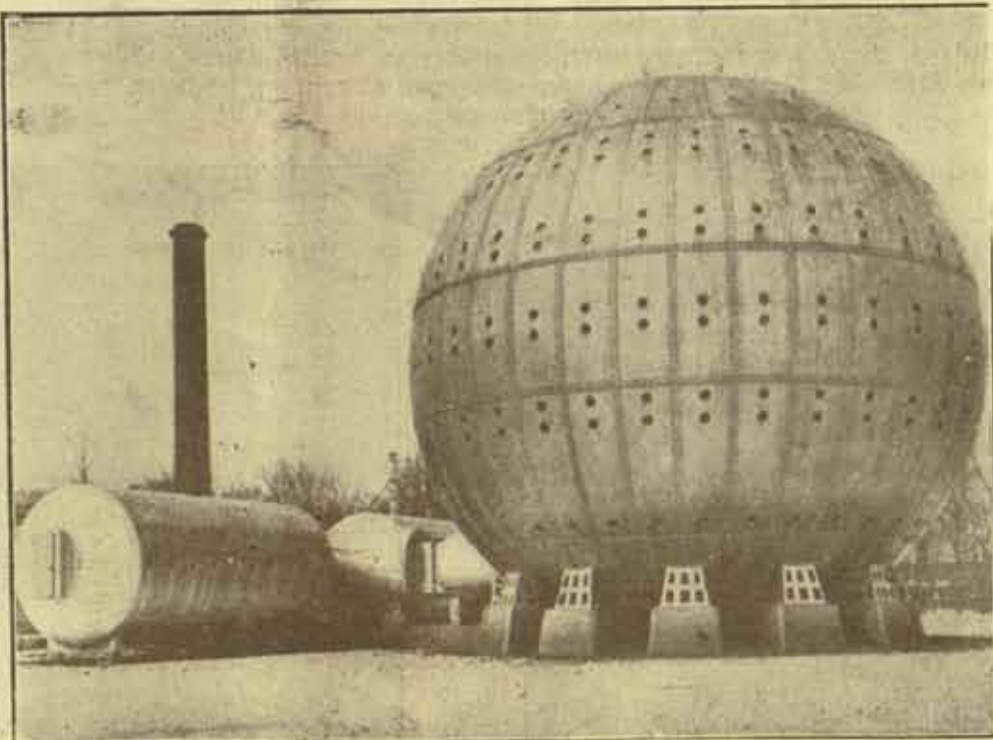

Лекар: Дакле, узетеће прашак
трипут дневно у топлој води.

Пацијент: О, то ће бити тешко, јер
ја наиме немам каду за купање.

Проналазак новог одела за спаса-
вање бродоломника. — Ових дана
је у Хамбургу испробано ово одело
које онемогућава потапљање ни при
највећој бури.

Један оригиналан санаторијум у Америци, за болеснике од астме и
нервозе. Специјално уређење са кисеоником омогућава оболелима да
се за неколико дана излече.

Недељне Илустрације

ЦРНИЦИ И САВРЕМЕН БРАК

Дијана, Јунона и Венера, митолошке богиње онакве какве их је створио Мак Сенет, познати амерички филмски комичар и режисер комичних филмова.

Једна црна свадба. — Познати црнац — певач Валтер Рихардсон са својом младом супругом.

НАЈТЕЖА ЖЕНА СВЕТА

„Тешка батерија“ за коју је потребан специјалан авион. Ова најтежа жена света има само 175 кг.

Вили Фрич и Герда Маурус и мали Густаф Старк приликом снимања најновијег Уфиног филма „Жена на месецу“ у режији Фриц Ланга.

Недељне
Илустрације

Бр. 22

Дил. 3

Бети Аман

Са премијере „Коњиц Вилењак“ —
Г. Милутиновић.

Са премијере Коњица Вилењака.

Г. Фроман у премијери „Коњиц
Вилењак“. Снимци Ј. С. Пинта.

Успех ритмичке школе г-ђе Маге Магазиновић

ШТА ЈЕ РИТАМ?

Ритмички покрет има два момента; затегнутост и олабављеност, од којих је први тежак, а други лак, а оба одговарају принципу биолошког живота — дисању и куцању срца... При удисању организам се затеже, при издисању лабави. Пластичне студије имају циљ да олабаве тело, и да цело тело ставе у покрет при сваком појединачном покрету. Онај најмањи покрет прста мора долазити из већих мишића и стављати њих у покрет.

ЗАШТО МУЗИКА ПРАТИ РИТАМ?

Један телесни покрет може бити ритмичан и без музике, али ако има музичког ритма, лакше му је да нађе свој телесни ритам. Музика је импулс да човек продре у себе, да олабави себе, јер цивилизовани чо-

век је више затегнут, док код дивљака нема те затегнутости. Зато су ритмични црнци, деца и животиње. Сви народи више цивилизовани мање су ритмични. Енглези имају најмање ритма, јер их је цивилизација направила аритмичним — затегнутим, укоченим, непокретним и хладним.

ШТА ЈЕ ЦИЉ РИТМИЧКИХ ВЕЖБИ?

Циљ је да се телу поврати првобитни ритам, који код деце убија школа и скамија, код одраслих професије и занати. (Седење, некретање). И машина аритмизира раднике. Отуда су у свакој земљи варошани укрупнени, а сељаци ритмичнији.

Зато се у ритмичким школама добија та лабавост тела и еластичност покрета. Школа г-ђе Маге, која већ толико година успешно ради, дала је многе генерације, које су најбоље манифестовале својом грациозности успех те школе.

Последњи концерт одушевио је све љубитеље прастичних игара.

Прво су се видели стилизовани покрети на принципу супротности руке и главе у седећем ставу. У тој вежби имала је соло Ана Клајн, са телом Цозефине Бекер и нечим дивљачним. Она ће бити наследница г-ђице Цветичанин, најбоље ученице г-ђе Маге. У тој вежби учествовала је цела школа.

Друга тачка је била пластичка — динамичка студија „Робови“. Ту је потпуно сливен музички ритам са

телесном ритмичношћу. То се послигло везом дисања са телесним покретима.

После је дошао низ игара. Највише се одликовала у тим играма четворогодишња Лела Михајловић у соло тачки. Играла је Моцарта. Деветогодишња Оливера Пантић играла је Шпањолку са темпераментом и музикалношћу. Била је засута цвећем.

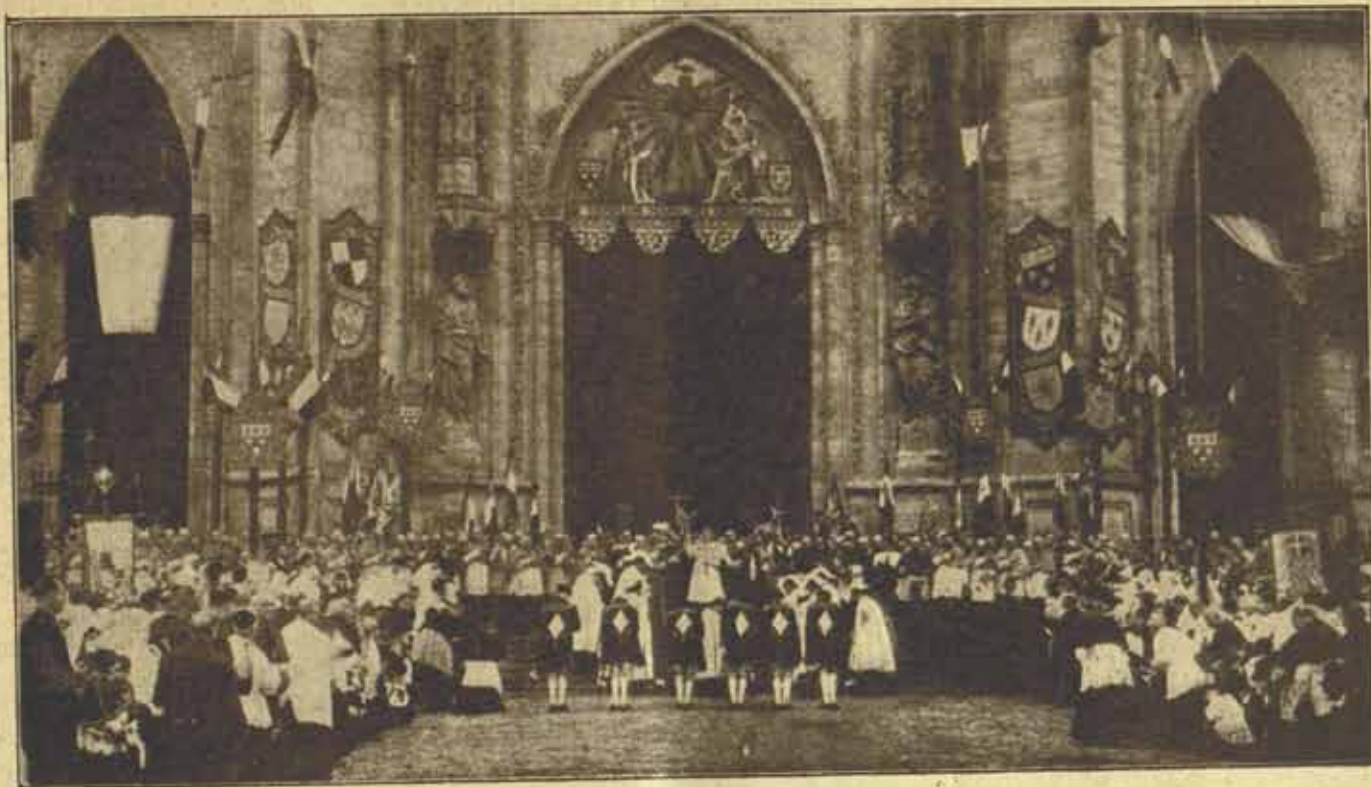
Најлепша и најважнија тачка било је „Врзино коло“. То је једна романтична сцена око три ватре на којима се варе чаролијски напитци. Прво је увод из три песме и два кола. Прву сцену изводи г-ђа Милетић, врховна вештица. Она обилази котлове и сазива друге. Долазе мале виле и мали ђаволи, са рогчићима на глави и репом. То коло подели се у два дела и заузме место око две ватре. С друге стране долазе велике зле виле и велики ђаволи и настаје

Г-ђа Мага обасута цвећем, после концерта.

Оливера Пантић као Шпањолка.

Прослава 500-годишњице Девице Орлеанске. — Религиозне свечаности пред Орлеанском катедралом.

Свечана поворка пролази париским улицама.

весеље. Све је у облику кола кораца наших народних игара. Постепено темпо и замах јача, док се коло не претвори у лесу, која у шест корака креће напред, уназад, десно и лево. Та леса уоквирена је полукругом малих... Леса се раздваја у појединачна кружна кретања у једном баханалном завршетку.

Урнебесан аплауз најбоље је показао колико се Врзино коло свидело публици.

У том колу одликовала се г-ђа Ана Неј, и дванаестогодишње Ружа Радовановић, Рајна Геземан и Милица Смодлак, ученице другог разреда гимназије. Рајна Геземан и Смодлака, као ђаволи, имале су тешке техничке скокове, а Радовановићева изразите пластичне покрете.

После овог успелог концерта школе г-ђе Маге могло се видети, да сваке године њена школа показује све већи напредак. Са техничке стране и стилизације народних игара.

Госпођица Шаван де Далмаси персонифицирала је на 500-годишњици Жану д'Арк — Девицу Орлеанску.

ПРЕД ЦЈЕЛОВ

Кандило светлуца,
Пламенови свеће.
И опој измирне.
Монотони ритам.
Полутамне сенке.
Све се мирно креће.
А пред олтаром,
Црни плашт се свио.
Бледа жута лица.
Сједе беле косе.
Злаћана дечица.
Љубе њега тио.
И у храму среће,
Осећају цјелов.
А лица се жаре.
Душе се расплине.
И у славу кликтај
Нежне душе њине
Као светла машта
Када јасно сине
Остављају цртај
Вечне им милине.

Милош Марковић.

Госпођа Жалудова као Емизадета у „Танхојзеру“. Уз чланак на 15 стр.

На једној представи у Мањежу...

...МОГЛО СЕ ВИДЕТИ КОЈА ГЛУМИЦА ИМА НАЈЛЕПШЕ НОГЕ.

Код глумаца сваки орган узима учешће у игри. Руке имају више важности од ногу и оне много пута више сметају него ноге. Како ће да стане, глумац никада не мучи се толико, као с тим, где руке да метне. Ноге имају своје солидно тле, и како год се намести глумац, оне су на свом месту. Али руке, у оном свом несрећном висећем ставу, у стању су да буду потпуно у дисхармонији са гласом. Између ногу и гласа није потребна толика хармонија као између руку и гласа...

То је код мушкараца. Код глумица, међутим, ноге на позорници захтевају лепше позе, и на то мора да мисли свака глумица. Кад сме да метне догу преко ноге, какав став

да заузме као кокота, куртизана, или отмена дама. Њена нога се види, она говори, прихвачи погледе, па понеки пут је и центар пажње.

Зато свилене чарапе доста стају сваку глумицу, и она мора да има један будет само за чарапе. Из партера се увек гледа глумица одоздо на више. А то је иначе уобичајено, да се жена увек посматра од потпетица до главе. Лепа нога на позорници увек изазива пријатно расположење код мушке публике. А голишаве ноге на позорници мамац су за публику, иако комад нема литерарне вредности.

Те голишаве ноге једино што вреде у „Бродвеју.“

И ако бисте ушли у драмску гар-

деробу пред почетак те представе помислили бисте да је то гардероба балерина. Читав облак од пудера обавија оне љупке главице, које морају да набацају један слој пудера на ноге. Јер нога се увек пудерише кад излази нага на позорницу... Оне све воле тај комад, оне мале гирле, исто онако као што воле да се покажу у костиму на плажи. На позорници још и више. Чим су светлосни ефекти, ту је пудер, шминка, која им даје боју ружичастог воска, и њима се чини да су балерине. Вероватно, да свака тада мисли, да је она најлепша, што је својствено свима женама. А не можете ни правити разлику, нити их издвајати. Ова генерација најмлађих глумица на позорници има шарма у себи, виткости и елеганције. Као да су неке гирле.

На позорници вариете-а те гирле би биле симпатичне, али на позорници Мањежа, који треба да буде Народно Позориште, то није симпатично.

Бродвеј је једна врло бљутава представа. И ништа, ништа више не занима публику, него оних шест пари ногу, које су лепе и љупке, али са оним неувежбаним гестовима, личе на оне трећекласне гирле које се појављују одмах у почетку.

Једна драмска глумица, нарочито кад је млада, жели да покаже свој таленат у игри... А игра ногу не манифестује њене глумачке способности. Види се, да су се оне много трудиле, да увежбају једнолики ритам, чак нам је соло тачку одиграла и г-ђица Бобић, али ми њу више волимо без игре, само са њеном дикцијом, игром очију и гестовима.

Госпођа Стокић је увек изврсна, чак и овде, али кад се она, онако пијана, претурила на степенице, пу-

Г-ђа Жалудова и њен супруг г. Книтл, у Дубровнику.

Позоришна уметница Маргарета Шлегел у једној симпатичној „приватној“ пози.

блика је задрхтала... Не од тога, да се она не убије, већ да јој се, сачувај Боже, не задигне индискретно хаљина.

Бродвеј је мало гора представа од Соаре-а либр. Кад је балетмајстор почео да се свлачи, женска публика се уплашила: Јаој, шта ће сад бити?... Срећом, он се појавио у трико-у... Али како је то неукусно, кад на позорници, и то у Народном Позоришту, мушкарац свлачи и облачи панталоне пред публиком.

Иначе је г. Милошевић био изванредно добар и у тону, и темпераменту и гесту... Али није он крив што је тако неукусан комад.

Ако почну такви комади да се ређају на позорници Мањежа, ко зна шта ћемо све видети. Јер са том представом, Мањеж није народно позориште, већ вариете. Штета је велика што г. Предић није могао да

се нађе међ публиком за време представе, да чује протесте публике и вицеове на рачун управе. Због тог комада. Ја верујем, да би он поцрвенио. Ако се управа тешки тиме, што се пуни каса, онда не треба под фирмом Народног позоришта давати вариететске представе. Једино, што са те представе понесе публика, то је слика оних шест пари ножица.. од којих су најлепше г-ђице Текићеве...

Та представа је једна врста конкурса најлепших ногу, и тај пар је врло леп, као од воска... А све остале долазе на друго место, јер се не може рећи, друге, треће, четврте... пошто су све лепе.

На крају представе била сам ипак тужна... Јао ме је било г. Ракићина, једног уметника редитеља, који толико времена није добио ни једну режију, где би он могао да покаже свој таленат... него се троши забадава у тим вариететским комадима, чија режија не ствара њему нимало задовољства, а позоришту убија углед. М.—

СЕРЕНАДА

(за г-цу Даницу Поповић).

Недај драга већерас да те сан
успава,

Кад Северац бесни,
Звижди са свих страна.

Тужну песму моју пратићу по
њему,

Биће ти умилна к'о славуј са
грана.

Побожна, тиха, и без заборава.

Песнице ћу стегнут, а глас

пустит снажно,

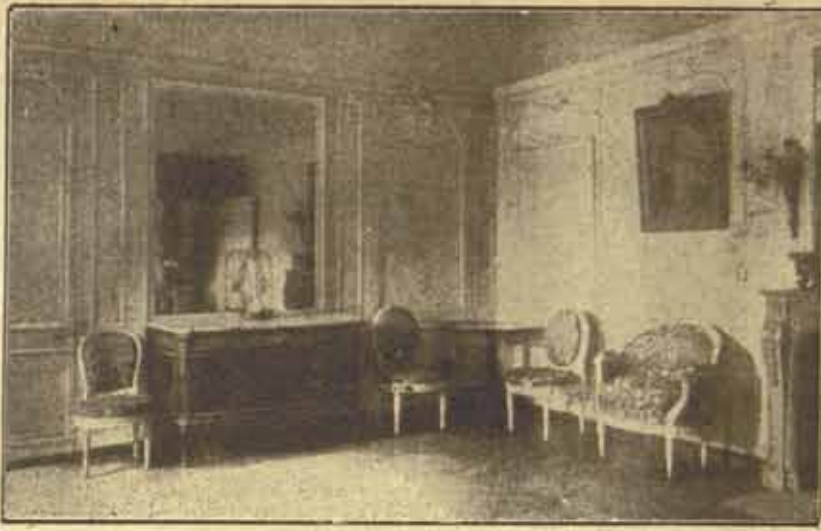
Васноћу целу нагнаћу да спава,
Јер само ће тако,

Допрет до твог стана.

Београд. Милош А. Ђорђевић

Берлинска оперетска певачица Ерика Телман у живописној далматинској народној ношњи за време боравка у Дубровнику.

Соба Марије Антоанете.

Косметика и здрављање даме у 18 веку

Плава и црномањаста лепота наизменично владају у двадесетом веку. Већ се зна, да ће идуће зиме бити опет у моди црномањасте жене, тамне косе као ноћ, ватрених лица, и арабљанског тела...

Осамнаести век имао је као идеал **манастирски тен** лица. То су биле нежно розе госпођице, као бледо розе руже, прозрачне коже и сањалачких очију, које су се и васпитавале у манастирској тишини, где су чезнуле у самоћи до њихове удаје.

У осамнаестом веку муж је називао жену „моја успомена“, љубио јој руку и одлазио у бој. Он није признавао жени никаква права, али јој се удварао и она је била његов идол.

Жене су биле кокетне тада, и можда више него данас. Осамнаести век био је владавина беспослене и луткасте жене. Парижанка је била највише размажена жена и њен салон је био најлепши и најдуховитији. Она је умела уметнички да се улепшава, и још су остали трагови њених косметичких метода. Постоје и књиге, које су издаване за време маркизе Помпадур, и оне носе овакав наслов: „Начин како да се преобрази обична смртна жена у богињу“... „Тоалета Венерина... и три стотине рецепата и тајни за даме...“ Ту другу књигу писали су апотекари и мафионичари на латинском језику. Један, између триста рецепата, саветује женама, како да умекшају своју кожу и добију кадифасту меканост: „Употребити зној јарета скуваног испод пепела“. Било је и других рецепата, који лече. За једну болест требало је пити чорбу од змије.

Једна врста помаде из тог доба, састављала се овако: Два прста ма-

сти од змија, један орах масла, све се помеша и дода се ново вино.

Нокти су требали да се потсецају кад је млад месец. Било је паметнијих рецепата: „Ако хоћете да имате лепо лице, треба да се умјете у зору на хладном извору. Онда нећете имати бора.“

Пудер је имао различита имена. „Снег бадема и љубичице“. А постојала је и нека „Анђелска водича“ за лице. Један апотекар тога доба саветује жене: „Немојте да плачете, јер то квари лице. Узмите дестилисану воду, четири прста бенжоа, неколико цветова шебоја. Све оставите на лаку ватру да се кува. Додајте шест зрна грожђа и мало шећера.“

Једна облога, потоњена у ту анђелску водичу, кад се стави на лице, створиће вам тен богиње.“

Даме у осамнаестом веку, а то је било и у деветнаестом, лудовале су за парфимима. У свакој њиховој хаљини, налазио се у постави један џеп, где је стајала флашица с мирисом. Нарочито је био омиљен каранфил. Оне не би никад обукле рукавице, док не би стајале један дан у касети са парфемом. И после два столећа, кад се отвори касета неке даме, осети се парфем. Мирис „мил флер“ правиле су жене саме, од цвећа из својих башта, лавинде, ружа, крина, и још многих других цветова с јаким мирисом.

На покрете, као и понашање, највише се пазило, и свака дама је имала краљевски ход. Чим би девојчица навршила петнаест година, њена васпитачица би јој говорила: „Држите се усправно... Будите паметни... Пазите на сваки покрет, да би били отмени.“ Ако би девојчи-

Марија Антоанета.

Салон модискиње почетком деветнаестог века.

Трговина везова у осамнаестом веку.

ца имала обичај да сagniје главу, онда би јој одмах метнули на врат једну огрлицу од гвозђа, која би је приморавала да увек држи високо главу. Као краљица.

А после петнаесте године девојчицу би одводили у манастир. Њено девојаштво протичало је у сањаријама о лепом гардиском официру, који ће доћи да је узме, а кога је можда видела као девојчица. На жалост, тај њен сан није се испунио, јер је заручују и не питајући је, за онога, који се свиђа родитељима... Свадба је била раскошна и с великим церемонијама. Она је имала пуно младежа на образу.

Сад је госпођа...

Изјутра се буди доцкан, и одмах јој доносе чоколаду... Она се чуди,

Жена, која је познала љубав.

Млада девојка која сања о уметности.

да је већ подне, и жури да не одојни са тоалетом. Неко куца на вратима. То је продавачица, која продаје разне ситнице за тоалету... Она бира једну лутку, сретна, као и данас.

Сад облачи дугу амазонку и иде у Булоњску шуму... Враћа се кући на ручак, а после подне лакеји је носе у носилци да обилазе модне трговине, своје пријатељице или картару.

У вече, њене господске каруце, возе је у Берсаљ, или на маскенбал у Опери. До зоре остаје на баду, и многе је заголицала својом кадифастом маском... При повратку кући, сврати још у једно кабаре.... И долази кући у зору, сва бледа и уморна, и дворкиње журе да је свуку и спусте у њену позлаћену постељу с балдахином.

Мала Ерге Жужа као Шпањолка. Јевр. Жен. Друштво из Н. Сада — приредило је врло успели дечији концерт са балетом у Сабор. школи.

Са успелог дечјег концерта Јевр. Женског Друштва из Н. Сада, који су приредили 19. ов. м. у школи Саборне цркве. — За балет су припремили децу г-ца Паула Шизбергер и г-ца Малвино Квинтер, учитељице из Н. Сада.

Филмска глумица Дорис Хил била је раније славна играчица.

Нешто о приватном животу филмских старова

Филмски стар! Зар ова реч не подсећа на раскош, богатство и славу? Зар она не отвара врата толиких уживања и бескрајне среће? Ко још није потајно сањао о тој блиској али ипак бескрајно далекој слави, која опсија и узноси у неки други недостижни свет, свет лаворика и сјајачија је престоница Холивуд, та примамљива варош многих сања. Ко још себе није видео у плашту славе, као обожаваног и славног идола масе, која лудује за њим. Како је био диван тај Ваи сан, како примамљив; али на жалост, после њега наилази немилосрдна јавна, која Вам отвара очи, показавши Вам како је земља филма далеко и Ви са болом у души сахрањујете своје дивне сање и наде.

Али, зато Ви више пажње посвећујете оним сретницима чији се је сан испунио, бринете се о њима и са највећом пажњом пратите њихов рад.

Сигурно ће Вас интересовати како ти идоли, богови филма, проводе своје време изван студија.

Верујте, да њима сваки слободан час причињава велико задовољство. Јер њихов рад је напоран и тежак, и они једва чекају да могу који тренутак отпочинуту и посветити га себи...

Клара Бов, ово дивно несташно створење, обожава музику и свога малога меду, кога никако не одваја од себе. Нежна Сали О Неил одлична је боксачица и већину свога слободног времена посвећује своме омиљеном спорту.

А, лепа Грета Гарбо? Њену разузданост неће нико укротити. Ипак морамо признати да је она врло вешта и искусна укротитељка о чему су и мали прилике да се увере многи дивљи «лафови» са две ноге.

Пошто се она сада налази у див-

љој Африци, снимајући за М. Г. М. филм „Милостиња љубави“, она искоришћује да ту своју вештину пренесе и на дивље слонове. Истина, да слонови немају мушка срца, па према томе нису ни попустљиви према њој.

Тада је она увидела да је много теже укротити једног, јединог слона, него ли цело туце мушкараца. Али, баш због тога, због тих потешкоћа, она се узјогунила и после много мучке, њен труд је био крунисан, и она победоносно јаше на овој горостасној животињи, у друштву својих партнера, Нилс Астера и Левис Стона.

Ново откривена звезда, Јулија Фај, која сада окреће филм „Динамит“ у режији Сесил Б. Де Мила, велика је присталица новог спорта «Обруч» који је у Америци веома омиљен.

Заиста, штета је да часови одмора тако брзо пролазе. А кад после одмора опет започну рад у атељеу, онда филмски великани, чили и весели, дају све од себе, да би пружили неколико часова пријатне забаве својим многим обожаваоцима и пријатељима.

Брана

„Азијатска играчица“ уметнички рад Томас Ј. Стиндела.

ПРВА ЉУБАВ

— Милош А. Ђорђевић —

На тераси курхотела у једном морском купатилу, за подужим столом седело је једно весело друштво. Заиста, симпатична појава, био је уговорени доктор Зидић; седео је са женом. У друштву с њим, били су цуковник Слакаревић, и индустријалац Петрић, с женом и ћерком. Време је текло у расположењу и шали. Пријатни звуци хотелског оркестра још већу су давали драж и веселост богатим гостима. Било је ту људи разних народности; почев од доброћудних Американаца, па све до озбиљних индискских махарада. На луксузној тераси која је била окренута мору, играли су отмени парови разне окретне игре. С мора долазило је благи дах јужњака који је пријатно деловао на загрејане парове. Огромни плавичасти небесни океан, красио је бледи месец; био је у агонији. Сваки час, скривао би га, по који сиви облачак, кроз које су с тенком муком продирали му благи зраци. У великом сиплету сипали су, и заштитали се у цветним гранама хотелског парка. Ноћ беше чаробна. Мирис расцветалих ружа, опајаше неодољиво. На глаткој морској површини, клизиле су нечујно многобројне барке из којих дошраћу сирови тенори снажних рибара који су се тихо губили праћени шумом таласа. У хотелском парку, у сенци мирисних јоргована, многобројни парови уживали су у игри љубави. Гдегод се бацни поглед свуда живост и веселост, као да не беше ноћ.

Друштво доктора Зидића пријатно је наскало; препричавали су се разни доживљаји из младих година. — Дозволите — да вам испричам о мојој првој љубави. Обрати се доктор Зидић веселим својим пријатељима — и кад му дозволише, он поче: — Сад ми је педесета, а кад се је десно овај случај имао сам двадесет година. Једног лепог летњег дана упознао сам се с г-цом Станисављевић у градском парку, несећам се дали је музика свирала чардаш или валцер, тек знам да сам се тада при игрању упознао с њом. То наше познанство претвори се временом у љубав. Често смо се састајали у парку, крај једне забачене алеје, где нас нико није могао приметити. Заклињали смо се једно — другом, да ће мо бити верни до смрти? Она је била кћи једног индустријалца. Становала је на крају града, у једној привлачној и лепој вили која је са свију страна била оп-

кољена густом шумом. На капији имала је звекир у облику лавље главе, који ме је подсећао на замкове средњовековних витезова. Понекад састајали смо се у њеном врту. Прескакао сам шибљасту с позлаћеним врховима ограду виле, да би доспео до ње.

Једне вечери с два другара, приредио сам јој серенаду. Ја с виолином, а они с гитром и мандолином, надали смо се да ћемо достојно презентовати наш оркестар. Никад до тада ни једној девојци нисмо приређивали серенаде. Али ипак се надасмо успеху. Кад стигосмо пред њену вилу, не беше светла нигде. Капија затворена. Али ипак ништа нам није сметало да се као мачке пребацимо преко ње. Прошли смо нечујно кроз простран парк, док смо дошли до једног отвореног прозора. Наш оркестар проломи ноћ: мајску ноћ; онојну, чежњиву и страсну. Благи месечев зраци дароваше је својим присуством. Као и плашљива сова да се придружи нашем пријатном послу; њен тајанствен глас служио нам је место баса. Наједном у оквиру каменог прозора, појави се мајка г-це Станисављевић; држала је у руци суд с водом. Један намерител поглед и покрет руке, био је довољан да ме окупа. — Као за пакост! једино мене поли. Био сам мокар као циганска додала. Другови у највећем трку побегосе. Ја као да оклевах. Али кад још један пљусак сасу се на мене — изгубих се. За собом чух њен крештав глас: — Ха, ха! свирачи нису нам потребни ноћу. Сматрала нас је за цигане. После краћег трчања доспех до излаза гуњајући. — Како и не би! Ново од панаме одело, кога први пут обукох те вечери, оде до врага. Вода беше нечиста могао сам слободно да га бањим. Другови чекали су ме на друму.

Кад ме видеше онако мокрог, њиховом весељу не беше краја. — Као да ниси био на серенади, већ на купању. — Серенада, сјајно ти је успела — ни у сну не би се боље провео — прозборише заједљиво. Вукао сам. Готово несвесно ишао сам за њима. Мислио сам у себи: — Г-ца Станисављевић свему је крива? Никакав разлог неће је правдати?! Да се је појавила на прозору, њена мајка можда ме не би полила водом? Зар ја да јој опростим? који сам, пострадао те вечери као нико. — Никад! Иако беше летње доба, ипак сам био назебао. Читаву неде-

љу дана тресла ме је грозница. Зато сам се био решио да јој се осветим, и у томе сам успео. Зидић за часак ућута. Нестриљене његових слушалаца, достиже врхунац. Тен радозалости обли им лице: — Како, како сте јој се осветили? упиташе сложено. — Па тако! после месец дана венчао сам се с њом! Лице његових слушалаца поста још заинтересованије и радозналије: — Дакле то је била ваша госпођа? — Да проговори Зидић. И као што рекох успео сам да јој се осветим, и то брачне ноћи. — Заиста необична освета! повикаше као у трансу. У тај мах оркестар одевира дивну арију из „Севиљског берберина“, чији се звуци губљаху пут пенушавих таласа, да заједно с њима испчезну.

Вековна мудрост

Онај, који тражи пријатеља без мале, остаје без пријатеља. (Турска пословица).

Кокета, то је жена, која из тапшине ради оно што куртизана ради из лакомства. (Г. Санд).

Уста паметних су у њиховом срцу. Срце лудих је у њиховим устима. (Турска пословица).

Реч је дата свима, памет неким. (Катон).

Побожан је човек онај; који воли друге; наметан је човек онај, који познаје друге. (Конфуцијус).

У затворена уста мува не улази. (Арапска пословица).

Успех је продукт трију чињеница: „талента, рада и среће“. (Ла Рошфуко).

Никада још нисам видео да се је љубавство дуго одржало у борби против искренности. (Риварол).

Онај, који прима услугу, треба да је памти; онај који чини услугу, треба да је заборави. (Цицерон).

Сутра, то је дан, кад лењивци раде и кад се будале поправљају. (Др. Борадуш).

Душа је у телу, исто као и крмачон у лађи. (Аристотел).

Први корак ка добром је не чинити зло. (Ж. Ж. Русо).

Човек није господар својих осећања, али је господар својих дела.

МИНИ

— Томислав Л. Калашић —

Врабци су цвркутајући скакали по границима парка играјући један екзотичан блек-ботон, а свјежи Јутарњи ваздух био је пун зефира стихова Рабин-Дранат-Тагоре. Један бумбар имитирајући Графа Цепелина прелијетао је преко бистрог потока, који је симфонички руморио раздражујући старог мачка у анализи Његошове филозофије: „Пучина је стока једна грдна.“

— Мини! — викнула је она од једном мелодраматски послуже једне прилично дуге паузе, која је настала иза једног километарског пољупца. — Мини, ти мораш да ме волиш, ти мораш да ме волиш!

Он је ћутао. Пред њим је стајала она, лијепо њежно створење, црних коса као угаљ, очију на којима се може припалити цигарета и усница не оцјеваних у поезији Густава Крклеца. Гледала га је заљубљено или је бар тако изгледало као што обично у сличним случајевима изгледа.

— Можда, драга — одговори он напоследку отимајући се дјвима великим појмовима: искуству и љубави. — Можда, драга, али то ти никад нећу казати.

Њој су и сузе навирале на очи тражећи његово признање, његову љубав коју је испољавао, али коју никад није хтео исказати. Можда није ни марила да то признање буде искрено, срдечно — али да буде. Неуспјех!

И тако се је то дешавало свакога дана, свакога њиховог састанка.

Он се није звао Мини. Био је то надимак којег му је она дала скраћујући његово име, које је било предугачко. Био је то млад тип у оним годинама кад се безнадно увиђа глупост и страхота рано проживјеле младости, а кад се пуним замахом забацује у страшнију и глупљу будућност. Није био лијец, али је код њега било нечега што је могло покренути какове већ покренуте осјећаје једне жене. Његове очи нису биле сјетне већ обичне и мирне, његово лице није изражавало ни бол ни радост, али је показивало спознање и једног и другог. Некада идеалист и занесењак, сад је волио слатки нерад и добру чашицу, паприке бабуре и поезију Лоренца Стешети-а, јер је у њима налазио свега само не нечега обичног. Увиђао је да живот није тежак само кад се нађу промјене и начини за пркошење свему ономе што се раторборно устобочи на његовом путу. Увиђао је да живот припада херојима духа.

У тој његовој флегматичној мир-

ноћи често га узнемираваху мушице са отисцима Гавриловићевих салама и мушице неких жена, које су осјећале можда потребу да га воле. Љубав...? Био је то и сувише познати појам осјећан емпирички и морално да би у многоме испунио епистоле честих преображења и клизаче под типкама ливотиписца. Али је ипак волио. Волио је јер је знао да поред љубави према вину, хевапчићима и киселим краставцима, живот добива свој смисао и у оној љубави, која је отпочела стварањем Еве, а која се окончава стварањем човјека аутомата.

Једне ноћи нарочитог расположења, када у његовом срцу није било ничега или је било препуно, казао јој је?

— Не питај, не сили ме да говорим оно што не осјећам за потребно рећи. Ријечи као „Љубим те“ и „волим те“ баналне су, јер су већ небројено пута опетоване лажно или истински. И ти сама, вјерујем ниси убеђена у то што кажеш. Ти осјећаш нешто, у твојем срцу нешто постоји, али да ли је то љубав или не — ниси сигурна.

— Али ја те лудо волим! — казала је она заносно.

— Ето, тог би се требала клонити. Лудо волити то је случај младог и новог пијанице. Опиле се до изнемоглости и вино му постаје огавно, а ако се већ навикне његова се крв имунизира са алкохолом.

— Ох, не, не! Ја ћу те вјечито љубити.

На те ријечи Мини се најприје намршти, а затим преко његових усана пређе танак и циничан подсмјех.

— Вјечито? Видим да ти морам открити своју душу. Слушај! Заљубио сам се, као што се обично могу заљубити гимназијалци, три пута. Излијеви љубави, скице будућности. Лудило и идеализам били су обухватили нас обојицу. Сваки мој сат био је посвећен њој. Сваки куцај мојег срца потежео ме је на љубав коју сам према њој гајио. Био сам необично сретан. Као и у свима срећама које човјека могу пратити ни у тој нисам помишљао да ће се окочати. Али на сву срећу среће нису вјечите. Једне ноћи ње није било на заказаном мјесту, а ја се забринух за њено здравље. Луњао сам око њене куће, али ње није било у кући. Обишао сам све прјеве и кабарете, сва позоришта и крчме, све кинематографе и клубове. Ње није било.

Напокон обилазећи паркове, крадући се око тамних грмуљака, набубрелим срцем љубомором, нађох је. Нађох је у загрљају једног елегантног младића којег сам познавао за то што је био власник прекрасне јахте „Лидије“. Он тако крапан није

био. На први мах хтјео сам да убијем најприје себе па њега. Предомислих се: најприје њега, себе па њу. Али ни на томе нисам остао, јер нисам имао револвера.

— Ах ти... ти невјернице једна! — било је све што сам могао да избацити из својег грла.

— Буди увиђаван, драги, та ја не могу на силу да те волим.

И ја сам збиља био увиђаван.

Затим се заљубих у кћерку једног великог човјека. Био је вратар код једног „Јавног добротворног друштва“, а његова кћерка била је дивна као божица. Опет исти идеализам, исто лудило, излизјеви... скице...

Карактер вјечне љубави својим контурама оцртавао се на хоризонту предвечерја и маште.

Али једнога дана мене није било на заказаном мјесту. Она ме је, да како, тражила; обишла је све цркве и кабарете, све крчме и позоришта, све клубове и кинематографе, али мене није нашла.

Нашла ме је у авлији своје властите куће, у загрљају њене најбоље пријатељице, којој је увијек повјеравала све своје па и најинтимније тајне. Дрхтала је; из очију јој сивјеваху муње, а косе јој се накомстријешине као Медузине змије. Нешто је тражила по својим џеповима: нож, револвер, сабљу... не знам, али свакако није нашла, пак се је оборила на своју пријатељицу поштима. Залуду сам јој говорио:

— Та буди увиђавна, драга...

Она је настављала борбу, а ја да не бих био свједок једног жалосног догађаја одмахних.

Мини је застао мало причајући, а затим као да се домишља нечега најтежег, настави једним дубоким удахом:

— Ех, заљубио сам се и трећи пут. Моја нова љубовца била је тип енергичне, добро васпитане и еманциповане жене. Првога дана кад јој открих своју љубав признала ми је, да је њена топла жеља да нам спаваћа соба буде из тврдог и ортогоналног махагона. Тиме је наша љубав, доследно еманципованим људима била завршена.

Те три љубави оставише у мојем срцу дубоке трагове, а као најбољег убјеђење, да је најбоље, за клонити се свих евентуалности, непредвиђености у животу, не казати жени да је љубимо ма колико то у својем срцу осјећали или не. То је начин за избјећи све могуће посљедице, а средства је потребно бирати. Она је тад подигла главу, погледала га је задржавши дуго своје очи на његове и казала:

— Ја те ипак лудо волим.

Он је ћутао.

Она га је разумијела.

Интересантни модели, креације Жанена, Грула, Бернарда и Дусеа.

КАПРИЦИ госпође МОДЕ...

...КОЈИМА СЕ НЕ МОРАТЕ УВЕК ПОКОРАВАТИ.

У једном од прошлих бројева нашег листа писало је о моди: „Може те носити хаљину дужу позади, али боље да је дужа са стране“... „Огрешите се о шик, ако идете улицом у кратким рукавима“... и т. д.

Ви сте то прочитали и баш вам је криво, што вас мода тако малтретира... Како је лепа она ваша хаљина, мало дужа позади. Тек сте је зимус сашили, носили неколико пута, и спремали се летос да је износите... Истина, муж вам је једног дана приметно: „Не свиђа ми се тај твој шлеп позади, боље да ти је округла сукња“... и ви сте на ту примедбу били просто запрепашћена... Да вам муж критикује оно што је најмодерније, и што је за вас закон моде...

А гле, пре неки дан ви прочитасте баш то, на шта вам је муж ставио примедбу... То је већ принамен један параграф, и ви одмах усвајате наредбе, моде, како се не би никад покорили ни једној жељи мужевљевој, која би за вас изгледала као нека врста заповести...

Али сте данас нешто љути... Узели сте хаљину, обукли, загледасте се са свију страна пред огледалом и мислите: Зашто сад да кривим ову дужину позади, и како да наставим са стране... И нисте се ни једном појавили на улици у тој хаљини...

Ето, видите, госпођо, то је један каприц моде... коме се не треба покорити.

Зашто ми морамо да испуњавамо жеље госпође Жена, или Пату-а, Поаре-а, и других...

Закон моде за вас треба да буде оно, што ви волите.

Али није никад рђаво консултирати и мужа, и испунити неку његову жељу. Ви на тај начин рафинирате укус мужа, и његов комплимент треба да буде и најласкавија... (Само мужевци нису тако издашни у комплиментима за своју жену). Али има људи, који уживају да им се жена елегантно облачи... Онда им учините по вољи... И сваки пут у друштву нагласите: „То је изабрао мој муж...“ Он је онда сав срећан, и можда ћете га на тај начин сугерирати да вам опет нешто изабере...

Дакле, ако се њему не свиђа шлеп позади, а мода га још подсеца, исечите га и ви...

Али ако се вама свиђа, а муж не ставља примедбе, немојте да поткрађујете позади... Имате право да носите цело лето сукњу дужу позади... а то вам право даје ваш укус.

Молим вас, реците, каква је та велика разлика, што ће сукња бити дужа са стране или позади, и по чему је она са стране лепша и модернија... Напротив, дужа хаљина позади извлачи и истањује силуету жене, и да јој неку отменост... На Калимедану сам виђала жене са сукњом дужом са стране и позади, и, верујте, много лепше стоји хаљина дужа позади...

У моди треба да поставите овај принцип. Мени се то свиђа, и ја ћу то да носим... Ако је ваш укус на естетској основи, и модеран, ништа неће бити смешно што ви носите...

Ви постајете само оригинална, имате своју моду... Свака жена треба да има своју специјалну моду, коју ће да развија и усавршава, и труди се увек, да се свака њена то-

алета разликује, од оних, које виђа на улици. За балске тоалете велике трговине од сваке материје доносе само за једну тоалету... Како би то изгледало, да се појаве две истоветне хаљине на балу, са истим везом, или истим цветовима...

То би био скандал.

Ето, тако се и ви трудите, да увек у вашој тоалети има понеки детаљ, који је ваш, и немојте никад мислити, да ћете се огрешити о моду, и њене законе, који су само каприци, ако обучете пролетос тоалету, коју сте шили зимус, и носили је само неколико пута...

Зимушне тоалете апсолутно немојте да препраћујете... Оно, што сте сашили зимус, па чак и јесенас, није се ни видело на улици... То значи да није потребна никаква преправка.

После оно друго...

„Огрешите се о шик, ако идете улицом без рукава...“

Као да смо ми на Гренланду.

А како ћете да издржите летос са рукавима. То никако не важи за ове јужњачке климе као што је наша... За врућине је хаљина без рукава. То је и са хигијенског гледишта правилно. Руке треба налагати сунцу...

И зар то није смешно...

Купате се лети на плажи... Ту сте полуобучени... И сад се спремите за варош, и навлачите хаљину с дугим рукавима... За бога, срамота је, голих руку кроз улице... а није срамота — голи на плажи.

Лети треба све рукаве скинути, па сунчати руке...

Оно што важи за Париз, не важи за Београд... јер није иста жега тамо и овде...

Зато немојте скривати ваше лепе руке и не плашите се, да ћете увредити Госпођу Моду. Ако она има своје каприце можете и ви имати ваше...

† ЉУБИЦИ СУБОТИЋ

Најлепши венац што га је игда

Људска рука снела

Нека буде украс твога
бледа чела.

Сурови живот трнов венац
ти је сплео.

Да ли је морао, или тако
само хтео?

Но нешто збори тужном
срцу мом

Да једна ружа беше
у венцу трновом.

Ал јадна она брзо је свела
Једини украс патничког чела

Спавај душо мирним последњим,
последњим сном

Са дивним венцем
у гробу свом.

— Ал — Емира.

Још један пољубац

— М. Јокај —

Сењор Естебан де Бандоз и сењор Хуан де Кавалор били су примерни другови.

Свако је морао признати о њима да су нераздвојиви, да један без другог не могу живети и да се њихова имена једно без другог не могу спомињати.

Били су ортаци у једном заједничком послу, па ипак нису варали један другог, нити су завидели један другом.

Тако су живели, тако су увек заједно били као Кастор и Полукс, као Орест и Пилад.

Сењор Естебан де Бандоз набављао је сировину, док је сењор Хуан де Кавалор прерађивао набављени материјал. Обојица су страсно марљивошћу терали свој занат, па када би се загрејали којим пехаром старог хореског, нису могли довољно рећи да нађу хвалећи свој позив.

Међутим, потребно је знати, да је сењор Естебан де Бандоз био судија, док је сењор Хуан де Кавалор био целат града Толеда.

То је међутим сигурно, да један поштен целат, уколико му је стало тога да живи као што приличи, мера да се постара за пријатељство једног спремног судије, а једном спремној судији је опет од велике користи могло бити, ако је међу својим пријатељима и једног добро увежба-ног целата могао имати, као што је то године 1656. у Толеду био случај.

Цео свет се чудило каквом невероватном брзином су докончаване парнице за време ових људи. Како су брзо престајале муке свакога допова и разбојника из околине Толеда. — Правда је увек брзо, тачно и најкраћим путем задовољена, ако је пронађена која вештица, расколник, хула, ђаволов друг, или пак браколони-ник, која су се у том сретном положају налазили, да су као предмет недељног програма врло поштоване публике могли послужити, приликом приређених шибанја, жигосања усијаним гвозђем, одрезивања језика, одрубљивања глава и спаљивања.

Сењор Хуан де Кавалор примао је од града за свако шибанје два сребрна дурса, за жигосање усијаним гвозђем четири, за обично одрубљивање главе два златна мојдореса, а за одрубљивање главе уз претходно одрезивање једнога уда још два дублона приде. За једно спаљивање у пуну орнату десет златника.

Вредно је напоменути још и то, да је сењор Естебан де Бандоз, тиме што

је стално пазио да овај уносни посао његовог друга никад не задне, своју најнежнију оданост показао према њему. Своју пажњу обратио је чак и на околину, тако да није било недеље, да по дон Хуана де Кавалора нису дошли колима из овог или оног места, да га однесу у свој град, као неког знаменитог лекара за време какве епидемије.

А поред тога и сам сењор Хуан радо је вршио своју дужност, то му се мора признати. Не толико због хонорара, који га је чекао, колико из страсне љубави према позиву своме. Ревносно, тачно и савесно је обављао све достављене му наруџбине.

Када би пред скупиљеном гомилом ступио на постављену му високу позорницу, на којој се праве трагедије одиграваху, када би засукао рукаве своје црвене кошуље, те када би у своје жилаве руке узео добро познате му справе, па лицу његовом појавио би се израз највећег задовољства и среће, док је дреку жртва том приликом као израз признања и поштовања према његовој уметности сма-трао.

За нарочиту разоноду служило му је, да одрубљену главу, како падне под његовим палоншем, за перчин ухвативши је, подигне и загледа јој у искежено лице, које би се искривило од беса и самртних мука. Осмејак правог задовољства би заиграо тада на лицу његовом. Истина, лице његово ни овако није било пријатно, али у том тренутку било је просто страшно.

Једном, на пола дана хода од Толеда, сењор Хуан имао је неки мањи посао да обави. Једну групу сиромашних ђавола је имао да погуби, који су по друмовима просили милостињу, наравно, револвером у руци.

Задатак најје могао за један дан да се изврши, јер били су многи, па им је требало времена дати, да би у пуној мери могли да се науживају.

Први осуђеник био је неки несташни адрапован, по имену Оквирио, који весело запита целата, како га је угледао:

— Ах, сењор Хуан, па како ми се ви осећате?

Народ се смејао овој шали, која је јако прећала гордост Хуанову.

— Глупо дериште, ја се још осећам некако, али рећи ћеш ми, како ћеш ти мене одгити?

На ову досетку се опет насмеја поштована публика, што је сењор Хуан са задовољством узео на знање. На

Елегантни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53 и Његушева 27.

једну малу столицу је посадио дерана.

— Дакле, сењор Хуан, колико је глава сала на реду?

— Са твојом заједно, дваесет.

— То ће свакако дуго трајати, бићеш заузет и данас и сутра, је ли?

— Па ипак ћу свршити, ако време погодно буде.

Оквирио се насмеја:

— А лепа женица, мала сењора Хуанита, шта ће радити код куће за то време?

Целат на ово лудо питање бесно набра обрве и зграби палонш.

Оквирио му је само још ово могао добацити:

— Дакле, знај, матора будало, да док ти овде моју главу скидаш, донде-код куће сењора Хуанита и сењор Естебан де Бандоз стављају рогове на твоју.

У идућем тренутку слетила је глава разбојника.

Целат је бесно подиже са траве, да јој по своме обичају загледа у очи, и где, одрубљена глава се подружливо смејаше, искежена од пакленог задовољства, док се лице целата на то грчевито искриви у самртним мукама, као да их је изменио неки шаловити чаробњак.

Врло поштована публика је на овај комични приказ толико почела да се смеје, да је сењор Хуан био ван себе од беса. Тресне палонш, сиђе са

трибине, те скупивши свој алат, седе на мазгу и напусти преосталих једанаест душежа, нека поштовани сенат ради са њима шта хоће. Он трком одјури натраг у Толедо.

Сад му је све јасно постало. Отуд то силно пријатељство од стране сењора Естебана! Зато се он толико труди, да све питкове Арагоије пошаље на губалиште, да за то време, док је муж заузет послом у служби државе и одсутан од куће, без узнемиравања може да тени лепу женицу!

Целат касно у ноћ стигне кући. Пошто му је кућа, по обичају, на крају града била, лако му беше да јој се неопажено приближи, а пошто је прозор према бањти отворен био, погледа унутра и онази да за богато постављеном трпезом двоје седе. Његова жена и сењор Естебан. И то не једно према другом, да би их сто делио једно од другог, већ једно поред другог да би судија могао да обграти тананим струк лепе Хуаните.

Толико су мирни били и уверени у то, да ће сењор Хуан до сутра у подне бити заузет, да ни стражу нису поставили. Целат је ушао а да га послуга, која је свакако спавала или је пијана била, ни опазила није.

Сењор Хуан је претурео свој алат, Лено би било, када би својим палашем, једним ударцем одрубиле обе главе, када се једна према другој нагну, али тиме би брзо учинио крај. То је он као дугогодишњи целат знао из праксе. Друго је измудрио. Гвоздени жиг је узео, којим се робови на галијама жигосу. Вешала беху урезана у њему. Ставио га је у жеравицу, која је остала од вечере, а после крадом и нечујно уђе кроз полуотворена врата у собу, где је сакривен иза завесе ослушкивао.

Заљубљени делија је у крилу држао румени Хуаниту, која је имала усне као корал, а очи као бисер. Опијен, од страсти, тихо јој шашташе:

— Још један пољубац, Хуанито. Добио га је.

— Још један пољубац, лепа Хуанито.

И тај је добио.

— Ах, још један.

Па и тај је добио.

— Ево ти још један! — продера се сењор Хуан а окочивши са свога места, притисну ватрени жиг на образ делије, кога сто грозница ухватише од страха. Затим је целат искочио кроз прозор и побегао у свет. — Шта је после тога било с њиме? нисам могао дознати, али да је сењор Естебан де Бацлос до своје смрти морао носити слику вешала на образу — то је сигурно.

Н. А. Ц.

Друга категорија београдских младих

ИНТЕРВЈУ С ЈЕДНИМ ОТМЕНИМ МЛАДИЋЕМ

„Прва категорија београдских госпођица то су оне најмонденскије, најотменије и најбогатије...“ говорио је један отмени београдски младић. Ви сте, госпођице, прочитали тај чланак, а сад господни наставља о другој категорији...

„Друга категорија то су госпођице које се нису укљивеле толико у монденство као из прве категорије... мада имају исто толико шика и отмености, као оне прве, само их нећете никада видети у Сити-у, на оној високој столници покрај бифе-а са коктелом у руци.

(Видите, госпођице, господни је нарочито подвукао ту вашу монденску позу и монденско пиће... Изгледа, да то није нимало симпатично мушкарцима и кад прави комбинације о браку он избегава госпођицу са високе столнице у бару... Ви се проинично смешите... Али то је истина. Бар је само за — флерт... и све је симпатично због — флерта... Ви, можда, помислите сада на ваше богатство... Да, за новац може све да се купи, чак и муж... Али вас увек мучи та фикс-идеја: да ли ви купујете мужа, или вас он воли. А то не може те никако да знате, догод плинате кроз монденски живот, који има и својих мана, и допуштање себи такве слободе, пред којима мушкарац зајмури кад вас узме, јер свака ваша мана добија позлату).

Сад господни наставља:

— Друга категорија је много симпатичнија од прве. То су природне, искрене девојке, патријархално васпитане, доста интелигентне, које имају смисла за породични живот, и кад се удаду постају добре жене.

— А удају ли се оне брзо...

— Много брже и лакше него госпође прве категорије, јер не пате ни од каквих фикс-идеја, и кад оне искрено прилазе једном мушкарцу, не сумњајући у неки његов груби материјализам, оне и њему инспиришу та уста осећања.

То су обично кћери инжињера, адвоката, лекара, неких генерала и министара. Код тих госпођица симпатично је, што оне не носе апатију према животу, јер нису толико засићене тим монденским уживањима.

Оне умеју да испуне свој живот и да се не ограниче само на балове и ноћне изласке. Све те госпођице раде као чланице у хуманим установама. Има их у Друштву Књезиње Љубице, у Кола Сестара, Српској Мајци, где оне узимају живо учешће у свима хуманим манифес-

тацијама и раду, и то им већ причињава једно задовољство, што и оне имају свој удео у тим корисним установама.

— То је једна врло важна ствар уништити осећање апатије, коју ствара беспосличеност... рекох ја... Виђала сам те госпођице у Кола Сестара и врло су симпатичне... Оне имају своју мобу, и ту се могу видети најлепши ручни радови, које саме израђују... Оне чак и шију одела, праве шешире, и уметнички стилују своје собе. Оне морају да буду добре жене, кад се удаду... А сањају ли оне о дипломатама?

— Госпођице друге категорије немају тих претензија, јер оне не постављају себи циљ да треба да се удаду за дипломату, да би живеле у великом свету, путовале из земље у земљу... За њих удаја не значи стехи само *gardemonsieur*-а, већ добити мужа, кога ће оне да воле, да му буду друг и супруга... Оне су у браку и добре мајке... И диплома те би баш требало да се жене девојкама друге категорије, јер ће међ њима увек наћи себи бољу супругу.

— Постоји ли подвојеност у монденском свету?

— Осећа се та тежња за подвајањем, и социјално-друштвени живот створио је сфере у којима се креће свака категорија... Тако се у Цокеј-Клубу могу увек видети госпођице прве категорије, увек једне исте... И кад је била последња чајанка, оне су се питале: Шта ће сад да раде? Док то питање не поставља себи друга категорија, која се окупља у Аутоклубу, јер кад престану чајанке, оне имају своје хумане установе. И на баловима се осећа подвојеност. На балу Цокеј-клуба и Кола Јахача увек ће се видети госпођице прве категорије... Оне неће да посете Светосавску Забаву или Медицинску, чак се може и чути где говоре: „Шта ћемо ми на Светосавску Забаву“? Међутим, друга категорија, увек је на тим просветним и патриотским баловима, и у великом броју посећује Светосавски бал.

(Као што видите госпођице, друга категорија је симпатичнија од прве. Можда зато, што су мање богате, јер богатство, ипак, има и рђавог утицаја на психу жене. Оно јој даје већу слободу, прави је ексцентрично; уображеном и не природном. И она замислила да све може, све сме, све јој је допуштено).

МИР—ЈАМ.

Интересантности о новим филмовима

**„МОЈ СИН — ДЕТЕ ДРУГОГА“
СА РУСКОМ УМЕТНИЦОМ
АНОМ СТЕН — КОД
„КОРЗО-А“**

Велика руска уметница Ана Стен, главна представница из филма „Жута књижица“ појављује се сада опет код „Корзоа“ у свом новом филму „Мој син — дете другога“, дубокој и потресној социјалној драми. То је трагедија младе мајке која признаје свом мужу да дете које је родила није његово и из овог признања проистиче снажан брачни сукоб који неминуемо доводи до разилажења и ако и на једној и другој страни постоји велика љубав. Мајка тада напустила занимање и живи часно са својим дететом све до тренутка када страховити пожар загрози живот малмшану. Међу ватрогасцима се истовремено налазе и муж и љубавник. Љубавник спасава жену а муж дете, и у том тренутку у њему настаје нова борба. Муж осећа да не може одрећи љубав невином детету, шта више та љубав одводи га још даље, приближава га поново жени и они настављају заједнички живот.

Филм „Мој син — дете другога“ израђен је са вавредним психолошким детаљима и представља веома значајну уметничку тековину, нарочито у погледу глуме. Руски режисер Червијаков успео је да продре у овај деликатан социјални проблем са толико разумевања, да се љубав према деци захваљујући овом филму развија до правог култа. Партнер Ане Стен, Геннадии Мичурин представља једно ново откриће руског филма, а руски филм као што нам је познато стоји на великој уметничкој висини.

**БЕТИ БРОНСОН „У ВЛАСТИ
БАНДИТА КОД „НАРКИПА“**

Биоскоп „Наркино“ приказује још само данас и сутра сензационалну драму „У власти бандита“ са Бети Бронсон и Лани Чендлером у главним улогама. Америчка лепотица Бети Бронсон похвалила је за последњих неколико година више значај-

них успеха, али филм „У власти бандита“ према њеној изјави спада у ред оних филмова које највише воли.

ШТА ЋЕМО У ТОКУ ИДУЋЕГ МЕСЕЦА ГЛЕДАТИ КОД „НАРКИПА“

На првом месту долази Тим Мак Кој у последњој премијери ове године „Победници прерије“, а ту поред њега играју још и велике америчке звезде Џоан Крафорд и Ројд Арси. Даље ће следовати неколико филмова од великог гласа: Вампир, са Лон Чени-ем, Чаробњак, са Светиславом Петровићем, Алисом Тери и Паул Вегенером, Два шефа и једна секретарица са Нормом Ширер, Голгота наших дана, филм који спада у ред најснажнијих америчких филмова, Зачарани млин са Марион Девис која је очарала Београд недавно споретском комедијом „мала плавуша“, затим Не бој се брака са Нормом Ширер и Љу Коди-ем и најзад на општи захтев долази „Биг Парад“ са Џон Гилбертом и Реде Адоре.

РАЗНЕ ВЕСТИ

Фриц Ланг, приводи крају снимање свога великог филма „Жена на месецу“ у коме главне улоге играју Герда Маурис и Вили Фрич.

„Уфа“ највеће филмско предузеће у Европи, решило је да сними неколико Тон — филмова, ради чега подиже у близини Берлина велики студио.

Јени Југо, завршила је снимање свога најновијег филма „Моршарска Кармен“.

Приликом снимања филма „Пари“ у Јужној Африци, десило се неколико несретних случајева, али зато су снимци који су добивени, по свем оригинални.

Лон Чени ускоро почеће са снимањем филма „Судбина“. Све припреме приводе се крају.

Вернер Фитерер рођен је 10. јануара 1907 год. у Штралеунду.

Кармен Бони, игра главну улогу у филму „Скамполо“.

„Карневал љубави“ зове се најновији филм Џек Тревора, који је снимљен у околини Рима.

НОВЕ КЊИГЕ

„155 Разних Торти“ изабрани и испробани стручни рецепти дугогодишње праксе Александра Петровића посластичара и куvara. Стим насловом изашла је из штампе врло добра књига која ће послужити свакој доброј домаћици као одличан учитељ за справљање торти, а свакоме купцу ове књиге, који станује у Београду, писац може лично и бесплатно да покаже како се која торта справља; а купци који живе у унутрашњости имају право ако се скупе у већем броју да га позову, а он ће о свом трошку доћи и показати како се стручно справља поједина торта из те књиге. Поруџбине за књигу (цена 30.— динара) треба слати на адресу: А. Петровића, Краљице Наталије бр. 50.

Бадава пакетић

Досталовог тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Приштити, митосери, нечистоћа лица нестају. Шалите за поштарину 2 дин. марака. Кемикалија Нови Сад, 144 Н. Оригинални картон 20 джг. поштарином 30 динара. 32-32

**НАЈНОВИЈЕ
ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ**
разне украсе, паше и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 150 (уко пстеној кући у дворишту)

Г-ЋА ЖАЛУДОВА

ПИСАНО ЗА ОБОЖАВАОЦЕ ПРИМАДОНЕ БЕОГРАДСКЕ ОПЕРЕ, Г-ЋЕ ЖАЛУДОВЕ.

Има примадона које су скромне, повучене, невидљиве за цео свет, чак и за оне који их обожавају и у такве смирене душе, које живе за свој театр и музику, спада и млада г-ђа Жалудова, која је већ годину дана примадона београдске Опере.

Многи странци, који су неких вечери навратили у Дом Кнеза Михаила, изненадили су се код њеног гласа, сасвим европског стила, гласа који би био пожељан за сваку, велику позорницу. Завидили су нам, што је имамо. Они домаћи, који су готово свакодневни у кући, фанатично су јој одани и њене представе се вазда запажају присуством верних поклоника, који су кроз векове, увек били у свити примадона и прима балерина.

Али ван театра, како је њен живот тих, породичан и повучен. Једва да се припознала она уметница, која на сцени блиста. Можда је донекле и зато њен живот смирен, без буке, што је она још увек остала скромна и патријархална чешка девица, рођена близу Пардубица, у горштакском крају, неком местанцу званом Високе Мито. И то њено изгубљено родно место, ни слутило није да ће бити славно по њој, скромној девојчици, која је већ у осамнаестој години дебитовала на сцени, наравно на добротворним представама певачко — драмског друштва „Шемберн“. Ваљда прва улога била јој је у „Плесу Њене Висости“ и са колико је дрхтавице и треме, ступала први пут на даске, о томе не треба ни говорити, јер нема уметника који то није горко преживео, чак и Шаљашин, велики, ненакнадиви. Шаљашин, у збуњености је обарао столице, кад се први пут обрео на позорници и то он, познати највећи мајстор сцене. Али тек, ту су јој плескали први пут бучно и опилн је оном амбицијом, која као неутољиви пламен букти у свакој уметничкој души. Цела паланка њена осетила је њен глас, многи су јој то рекли, јер Чешка је земља, где глас ништа значи... У осталом и она је сама наслућивала. Перала је по васцели дан. Што је чудно, те њене песме из срца, те прве модулације, те екстазе младе чешке девојке, слушао је једино и благородно један углађени, отмени, фини — коњ, јер је **слепна** Жалудова певала у штали. Приметила је, да је ту акустика изванредна и да се о бетон штале звук одбија и звони величанствено. То ју је опјало а можда и ње-

ПРИРОДНО ЧИСТ-ГЛАСАН

ЈАК И НАРОЧИТО ЈАСАН

је
PHILIPS

гласноговорник.

Савршен пријем добићете само ако употребљавате
PHILIPS гласноговорник.

Тражите код Вашег радио трговца.

Генерално Стоварштво:

За Србију, Црну Гору,
Војводину и Срем
Вилинг и д. Београд,
Ип. Љубице 5.

За Словенију, Далмацију, Славонију,
Хрватску, Босну и Херцеговину
„Норис“ и д. Загреб,
Гендлућева 26.

но, јединог слушаоца, који је пажљиво чуљно ушима. Та анегдота њу и данас увек насмеје, њу, данас славну, која пева сад на Балкану а сутра можда певаће грађанима Сједињених Америчких Држава. Треба знати још и то, да њен отац, патријархални човек који тргује са салом и месом, није марио много за певачки позив своје кћери. И наравно да је бранио прекомерну песму, која се опет није могла обуздати. Но, дошло је нешто што је младу Жалудову коначно одлучило за позоришни живот. То је била врачара. Упала је једнога дана у тихо Велико Мито и унела толика узнемирења у толика срца. Млада Жалудова приштедила је десет круна, отишла је са једном познаницом, у највећој дискрецији код ове видовете жене и тражила јој је, да прорекне будућност.

— Бићеш глумица, певаћеш, славу ћеш доживети, аутомобилом ћеш ићи, пред тебе ће бацати цвеће, много, много цвећа...

Тако нешто предсказала јој је врачара. Ваљда све оно, што је било у подсвести младе девојке, коју су занели први романи и илустрасиони живота у великом граду.

Предсказала јој је, можда, њен сопствени сан, који се крио у дну душе, неизрециво, као под маглом.

Од тада, настаје њен преокрет. Збогом Високе Мито и дилетантске представе, збогом они мали поздравни сродника и плесак забачене паланке, пред девицом Жалудовом указао се Праг.

На првом кораку, срела је Морфову. Та певачица, сјајна и славна још тада, 1921 године, тај „бугарски славуј“ узео ју је под своје, у своју школу и доцније, њеном протекцијом г-ња Жалудова, после студија, ступа у прави театр „Моравске О-

строви“. Наступила је у „Далибору“. Успех на првом кораку. Запажају је. За њу се већ распитује и Недбал, велики диригент, коме је у то време поверена реорганизација Театра у Братислави. Недбал је зове к њему. Она пристаје. У Братислави пева две године и у међувремену гостује са целом трупом у Шпанији. Давали су „Русалку“ и „Продану Невесту“ и то у Барселони и у Мадриду. Импресарији јој већ тада нуде ангажмане али њу у то време везује уговор са Недбалом. Часна је. Остаје у Братислави, путује затим у Беч и Праг, на краћа гостовања. Свуда успех, док је најзад Праг није присвојно у своје Народно Бивадло.

Ту би текла њена светска каријера, да се на томе путу није испречило један човек. Нико други, до њеп мили и весели супруг, маестро Книтл. Он ју је задивно својом уметничком каријером, уметношћу, познанствима. Маестру Книтлу и Јерица дугује још десет круна из времена док је била мала, мајинча певачица. И природно, да је такав човек повукао за собом певачицу од будућности, прво у Загреб, затим у Љубљану и најзад у Београд, где ће остати још најмање идућу сезону а можда и више, ако им само Београд не досади и не почне да их нагриза жеља за другим континентом. Тако је, благодарени случају, Београд добио неоспорну примадону и њене креације у „Игору“, као Јарославна, у „Пиковој дами“ као Лиза и пре неко вече као Сантуца, остаће неизгладиве у успоменама њене генерације.

Кад се једном Лутер, потужио да има слаб глас, одговорио је Меланхтон: „Али се чује предалеко!“

СИВИ МИШ

— Л. Дил —

У кућу, њему насупрот, седела је нека дама. Била је висока и витка, заогрнута светло сивим крзеним капутом, а на глави имала је сребрни турбан. Имала је затворене очи. Спавала је, или се претварала да спава.

Када је наместио свој столић и извадио своје новине, бацио је још једанпут поглед на швајцарска брда, којих је брзо нестајало. Та брда, с којима се је опраштао, била су покривена снегом и глечерима. И он је жалостан, да су се завршили лепо дани, које је ту проживео. Да му није сметало, што је угануо ногу, он би најрадије још једном навукао ски-е.

Брзи воз пролазио је тунелима и кроз белину. Провео је четири недеље у Ст. Морицу, на прекрасном сунцу, бавећи се једино спортом. Осећао се као препорођен, свеж, млад... а од сунца био је преплаћуо... А и дама, која је седела тамо у кућу, имала је тако свежу и здраву боју лица. Фино лице. Дуге, егзотичне мишуше... Кад је зазвонио гонг, дама је растворила очи. Погледала га је, као да га пита: ко си ти? А и он је осетио жељу, да је упита: ко си ти? Дама је устала, одбацила капут, а онда се протезала и с малко пудера дотерала своје лице.

Пошао је за њом у вагон, ресторан. Само је још један столић био у кућу слободан. Келнер им је показао два места. — Допуштате? — рекао је он, пре него што је сео њој насупрот за тај столић. Јели су ћутке. Она као да је била глувонема. Па добро! Сервирани су рибу... Дама је затражила још једну виљушку. Риба није свежа, рекла је одмах затим; наручила је један омлет. А он је наручио шампањца; па да би је наљутио, наручио је читаву боцу, јер она је пила лимуну. Када је дошло на сто печење, затражила је салату уместо компота. Теста се није ни до такла; ваљда због витке линије. Затим је платила и пошла у свој вагон, а није нашла за вредно бар да погледа дебелог господина, који је за време ручка седео према њој. Он је запалио цигару, попио још једну црну каву, кунио новине и затим се такође вратио у свој купе. Дама се испружила и спавала. Па добро! Исто ћемо и ми учинити. Дебели се господин замотао својим покривачем и ускоро затим заспао. Пробудно се истом онда, када се воз зауставио. Видео је, како је дама била већ навукала своје сиво крзно. Видео

је, како носачи пролазе ходником.

У том пограничном граду хтео је преноћити. Узео је ауто и одвезао се у хотел у врло отмену велику кућу на морској обали. Добио је малу собу, која је гледала двориште. Све остале собе биле су већ заузете. Велику собу поред његове са балконом и с погледом на море добио је „сиви миш“. Још је видео како је нестала у тој соби. Потукио се код директора хотела. Па зар сам зато одсео у том отменом хотелу? У проспектима писало је „соба с погледом на море“...

Када се је умрио и очешљао, хтео је још да попуни цигарету у холу. На тамном ходнику сусрео је ону даму. И она се је преобукла; и сада је застала, када је погледала дебелог господина, свог сапутника: — Врло ми је жао, што сам вас претекла и одузела лепо собу, рекла је благим, меким гласом, а уз то се смешкала као дете. — Ако вам је баш много стало до те собе, можемо се променити. И при том је отворила врата. Истина: видик био је прекрасан; са отвореног балкона гледало се на море.

— Допуштате?

Она је радо допустила. Сутра је путовала даље. А он је још хтео да остане један дан. Но он није хтео да јој обузме ту лепо собу. Радије ће се сутра уселити у ту собу.

— Да причамо?... Лепо је ту горе... наставила је она умњатим гласом.

Сунце је управо залазило...

— Пушите ли?

И она му је прихватила цигарету.

— Но за време путовања нисте били баш јако расположени за разговор?

— Не... мој је принцип, да на путу не правим познанства... Била сам и врло уморна... До последњег часа сам се скијала.

Говорили су о Ст. Морицу, о Енгајдину, о спорту и о хотелима, у којима су становали... Онда су причавали своје мале доживљаје на путу. Она је много путовала. Познавали су модерна купалишта, луксузне хотеле, спортска игралишта, тракалшта и сва мора. Збиља се с том дамом могао угодно чаврљати. А при том била је она ванредно коректна. Њему је ласкало, што јој се учинио забавним и zgodним од Енглеза у холу, и зато је с њим остала горе у својој соби и није хтела да сиђе. Осим тога је тако лепо, када човек седи за време заласка сунца у елегантној соби и гледа на море.

Имала је тамне очи, лепа, црвена уста, и била је дражесна. Хаљина њена од загасито жутог крпача била је беспрекорно елегантна и неупадљива, а на врату блистала се бисерна огрлица. Тамна коса све до очију. Сећа се сличних жена, које су биле налик оним дамама на сликама ван Гоа... Он је волео све, што је романтично, необично, и тај сусрет с том лепом дамом сада, био је сигурно његов најлепши доживљај. — бар последњих десет година...

— Милостива госпођо... опростите моју индискрецију, но ја још не знам ништа о вама... не знам ни то, да ли сте удата...

— Па зар је то важно?... И она се још удобније наместила у наслоњачу, пребацивши ногу преко ноге.

Штета, што сам у Ст. Морицу станао у другом хотелу, помисли он... Она се тако zgodно смеје, показује своје беле зубе... И његово је

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојнице.

срце све јаче ударало... А ипак је по свему дама и понаша се у сваком погледу беспрекорно... Само што је сукња малко кратка... Но то је сада мода... Својој жени не би никада допустио да носи тако кратку сукњу!... Има лепе ноге, — то се мора признати... Држи се добро... То је раса!... Бог зна, одакле долази, где путује?...

Она живи у Бечу, али не говори бечким нагласком, јер је одрасла у Бриселу у манастиру...

Затим су говорили о манастирима, пансионима о одгоју младих дама. Он је осетио, како му се нешто све више приближује... неки топли вал... неки парфем... нека опасност, којој није дорастао...

Наједанпут је опет проговорила, но сада промењеним гласом: — Господине, морам да вам се исповедим.

— О! Он се усправи. Боже, шта ја то све не доживљујем, помисли у себи. Тако шта ми се ни у Монте Карлу није десило. Радознило је проматрао младу, лепу жену. — Молим...

— Можете себи замислити, како ми је то неугодно, што вас морам за нешто замолити... Видим, да сте ожењени... Сигурно сте помислили...

— Ја ни на што нисам мислио... пожурио се он да је прекине.

Морам сутра отпутовати, а запала сам у врло неугодну ситуацију. Ја напиме немам... новаца.

— О!... Настала је кратка мучна шутња.

— Страшно, зар не?

— А колико би вам требало, милостива госпођо? И већ је руком учинио покрет да узме буџелар. Ја се додуше такође враћам са путовања...

— Хиљаду франака! одговори она уз дражестан осмех.

— Хиљ...? Врло поштована госпођице, толико ми ја немам. Да ли би вам можда било помоћено са мањом свотом... Са сто франака?...

— Жалим. Треба ми хиљаду.

— Е, онда жалим... промуца он.

— Али, господине. Та ваљда не ћете путовати кући без новаца? Ви сигурно имате још новаца!... А ја сам у таквој неприлици... Та ваљда не могу узамити од портира...?

Само што није заплакала. Он ју је жалио. Можда је говорила истину... Но он збиља није више имао толику своту... Шта да се ради?... Морао би да буде кавалер. Но онда га је читава та пустиловина почела љутити. Не! Он није хтео, да једна лепа дама од њега узаме новаца. Ваљда га је због тога и намамила у своју собу... Његово се лице уозбиљило. Устао је... — Госпођице, врло жалим, да вам ту своту не могу позајмити!...

— Је ли то ваша последња реч?

— Да. А сада ми допустите да одем.

Дама је скочила са свог места и леђима се наслоњила на врата:

— Ви не ћете изаћи из те собе, док ми не будете предали хиљаду франака!

— А ако то не учиним?

— Онда ћу звонити и позвати слуге у помоћ.

— А... онда?

Она га је мерила хладним очима од главе до пете:

— Не мичите се! викне она и брзо извуче револвер. — Погледајте!... Ја умем врло добро да гађам драги господине!... Ја знам, ко сте и врло сам добро упућена у ваше прилике. Ви имате толико новаца! А вама не треба толико новаца, и не ћете ни осетити мањак од хиљаду франака. Та ви и онако још остајете ту, па телеграфирајте кући, нека вам се пошаље новац. Или позајмите од портира! Човек као ви има кредита! А мене ту не познаје ни жива душа. Та ја ваљда не могу ићи на улицу, јер сам изгубила тај новац. У игри, да!... Колико ми можете ту на месту исплатити?

— Ни паре, гласно је одлучни одговор.

— Господине, упозоравам вас последњи пут! Пуцаћу... Било би ми жао, да вас погодим, но ја се само браним!... Ви сте провалили у моју собу и ја само браним своју част!... Сваки ће ме суд ослободити. Смешкате се?... Мислите можда да револвер није пун?... Ево!...

Хитац... крик... Десет оштрих женских поктију заринуше му се у врат.

— У помоћ! У помоћ! одјекује очајни крик по хотелу.

И док се они боре, послуга проваљује у собу.

Савладали су „нападача“... „Нападнута“ дама лежала је без свести на поду. Дебели господин пишао је свој окрвављени врат дрхћућим рукама. Сав је још као омамљен. Непрестано нешто говори, брани се очајно, но нико му не верује... Полиција... Дуго је требало, док је могао да докаже, да је невин... Пријатељи му такође нису веровали и значајно и подругљиво су се само смешкали. А што је најстрашније: своју жену није никада могао уверити о својој невиности...

И сада увек, када трпи од бесанице, мисли, да пред собом гледа „свог миша“.

Ништа не може убити чисту љубав, а све рањава. (Де Сеги).

Ни једна срећа није тако велика, као мир душе. (Будистички текст).

„ОН“ И ЊЕГОВЕ НАОЧАРИ

Колико ли смо само пута гледали на биоскопском платну, једног младог симпатичног младина, са славним шеширом на глави и са великим наочарима на носу, како се са весело смењивао, и ако је стално у штакљивим ситуацијама из којих се увек спасава неким чудом. Тај, весели човек није нико други, д. ли главом Харолд Лојд, најбоље плаћени американски филмски стај, јер његова плата износи око два милиона долара годишње (око сто и десет милиона динара). Харолд Лојд, извесно да никада није ни сањао, да ће једном зарађивати овако велики новац, јер његова најранија младост била је све друго, само не ружичаста.

„Он“ је рођен 20 априла 1893 у малој варошици Бурчара у држави Небраска у Америци. Његов отац био је и занимању трговац, и стално је ауцао из места у место, зарађујући врло мало новаца. Харолд је још у раној младости осетио тешкоће живота и то као статистица у 7 година једној путујућој позорници. Али пошто му то није полазило за руком, он поче продавати уличне шећерлеме, на којима ускоро заради толико да је могао купити један киоск за продају новина. Преко поћи продавао је по биоскопима и позориштима шећерлеме, а дану новине. У то време саграјало је Едизон-Филмско Друштво свој први атеље, а за снимање првога филма требало је доста статистица, међу којима се нађе и наш Харолд.

Доцније је потпуцајући се од немиле до незрага, дошао и у Холивуд. Обилазећи студија тражио је намењене, али су га свуда одбијали, рекавши му да није филмски тип.

Доцније удруживши се са Хал Бокком снимиле један филм у коме је био запажен. Доцније добивши уговор од Парамунта постаје славни и богат. У приватном животу и не личи на Харолда са филма, а наочаре које носи уопште немају стакла.

Можете му писати на следећу адресу: 1040 La Palmas, Ave. Hollywood — California.

Брана

СВАКА ДАМА

траба да пегује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бувањца. Одржава стајан свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродајцима знатан раст.

ПРОФЕСИОНАЛЦИ СУ ЗАДОВОЉИЛИ

Гостовање Виенер Спорт Клуба је очекивано са највећим интересовањем. Знано се да је некадањи првак Аустрије у ванредном стању, што доказује и добар пласман на званичној табlici. Прошле сезоне су освојили првенство, тукавши Раицида, Адмиру, Виену, Вац, Аустрију, Словак и Херту. И стварно они су оправдали онај велики глас, који уживају. Показали су орзу игру, форсирајући сјајно крила Урбана и Шилвајна. И одорана и навала су изврсне, представљајући једну хомогену чету. Голман марен, десни бек Јелинек и центар-халф Киллингер су првокласни играчи одоране, мада ни остали не заостају за њима много. Истина, ми нисмо имали прилике да оборану гостију ставимо на озбиљну пробу — услед слабости наших навала — али из онога што су поменути играчи показали, могло се видети да располажу великим знањем. У фору су сви изврсни. Крила Шилвајн и Урбан су изврсна и једна од најбољих, која смо видели. Брзо преношење, изврсно центрирање и шут на гол су главне одлике њихове. Нарочито је Урбан показао изврсну пудачку способност. Полу — лево Шиллинг је изврсно слао своје крило у ватру, а показао се и као врло опасан по гол својим пуцањем. Вајлингер на центру изврстан. Резерва Храбат на десној спојци заостаје за осталима. Сви играју изврсно главом.

У првој игри су већом издржљивошћу и спретношћу у постизању голова, отпратили искриљену чету црвених са 5 : 1.

Резултат изгледа велики, али је потпуно оправдан. Гости су и по тешком терену задовољили и својим напред поменути начиним игре постигли овако велику победу. Тим домаћих је био веома несретно састављен. У бековима су били Шинетић и Б. Поповић. Други је се снашао изврсно и у новој улози, али је први — иначе играч подмлатка — био немогућ за онако тежак терен. Нарочито кад се узме у обзир да су противничку леву страну навале сачињавала два сјајно уиграна човека. У халфовима је експеримент са Ђокићем из подмлатка успео. Овај играч се развио у првокласног халфа и за кратко време биће један од најбољих на томе месту. Био је најбољи у средњем реду. Димитријевић најслабији. На моменте је био веома груб. Навалу Југославија у овој

игри није ни имала. Једини који је испунио задатак, био је Милошевић, на левој спојци. Добријевић, Лубурић и Ђирић су били слаби. Голман такође није ваљао. Скривао је два гола.

Судија г. Николић је грешно у оф — сајдима, зауставивши једном сасвим погрешно госте, који су били у веома повољном положају.

Другог дана су гости играли нерешено са овдашњим прваком. Тим плавих је такође био рђаво састављен. Трио у ком су били Ђоковић, П. Марјановић и марковић, био је очајан. Нарочито је марковић играо тако жалосно, да је најслабији на терену. Показао је праву одд-оорску игру. Лонту није давао како треба, стижао је до ње сувише касно и пуцао сасвим рђаво. Овако слаба игра је утицала и на Гирнанића, кога није имао ко да запосли. А уз то је био добро чуван.

Најдановић је — мада још ни издалека није онај стари — био најбољи у овом реду. Онда можете замислити каква је била навала.

Што се тиче одоране, може се рећи да је она издржала лавовски и једина заслуга за овакав резултат припада њој. Гошић, маринковић и Глигоријевић били су њени најбољи играчи. Димитријевић и Бујадновић, који су играли крилане халфове, задовољили су. Нарочито је пала у очи изврсна игра главом првога.

На гостима се осећао умор, али су они ипак показали повезанију и бољу игру од домаћих, те су требали победити. Гол домаћих је био доста сумњив, јер се изгледа лева спојка послужила руком уместо главом.

Бл. С. Ракић.

ЕНГЛЕЗИ НА КОНТИНЕНТУ.

Најзад су се решили и Синови Гордог Албиона на пут по Европи. Прво су наишли на слаби тим Француске и испрашили га са 4 : 1. Белгијска момчад је била друга жртва. Резултат је гласио 5 : 1 за Енглезе, за које су скортали Камзел и Карпер 1. Најлепши је био почасни гол Белгије, пуцан по фамозном Рајмонду Брену, који је измешао неколико Енглеза пре тога. У Шпанији су капитулирали са 3 : 4. Дакле први опаснији противник и пораз. А да би сензација испала још већа, испрашена је и некад велика момчад Худерсфилда по бечкој Адмири са 0 : 3!!

СВРШЕТАК ШКОТСКОГ ПРВЕНСТВА.

У Шкотској, једној од најјачих фудбалских сила, завршено је првенство још пре три недеље. Првак је и за ову годину чувени Глазгов Ранжерс, који је добио овај назив у сигурном маниру. Од самог почетка је повео и што год се приближавао крај ових такмичења, разлика у бодовима између њега и другог пласираног је постајала све већа. За 16 бодова је он већи од Целтика, који је други! Последњу игру са Денди-ем је решио головима Мак Фаила, Флеминга и Маршала у своју корист. Његов вечити ривал Целтик је у сјајном финишу заузео 11 место, тукавши Килмарнока са 3 : 2. Иначе се ове године борно веома несретно и на неколико недеља пред свршетком био далеко од другог места. Највећи његови голгетери су Мак Грори и Копели. Изненађује рђав пласман Хиберниана. Исто тако рђаво стоје дошљаци из друге лиге Гирд Јенарл и Ајр Јунајтед. Нарочито је први почео сјајно и доста дуго био у друштву најбољих, кад одједном испаде да мора наново у нижи разред. Овога пута га неће моћи спасти ни његов сјајни голгетер Вилсон. Рајт Роверс ће му правити друштво. На њихова места долазе Денди Јунајтед и Мортон.

ПЕЛ — МЕЛ.

Лубурић је био сасвим слаб. Ништа му није полазило за руком. Кад му је противнички центар — халф већ по стоти пут скинуо лонту са ноге, „Чича“ му се реванширао на други начин. Он га је сасвим просто

ВЕЛИКА МОДА

јесу пролетњи и летњи одржачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате издустријски ценовник велетрговине Стермеци. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модно крстац 258 Дин., модно мелиран 350, наска 410, наска свилом постављен 585, ковернат 600, наска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику прекрасни модели за блузе, костиме, сукње, дечијих одела и више хиљада слика разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦКИ, Цела, број 78. Спл.

СУМОРНО СЕ МОЈЕ НЕБО НАОБЛАЧИ,
ГОРКО СРЦЕ ЦВИЛИ, ГИНЕ СВАКА НАДА.
А ПОД МУТНИМ НЕБОМ ЖИВОТ МИ СЕ МРАЧИ,
И МЕМЉИВО ВРЕМЕ У ДУШИ МИ ВЛАДА.

МУТАН МИ СЕ ПОГЛЕД ОТИМА И ЛЕТИ,
ИСПОД НИСКОГ НЕБА У ПРАЗНИНУ ЦРНУ,
И КО ЈАТО ВРАНА НА СРЦЕ МИ СЛЕТИ,
ЈЕДНО ВРЕМЕ БОЛА ДА МИ ГРУДИ ТРНУ.

ДУША ГОРКО ГРЦА И ОД НЕБА ИШТЕ,
КО БОЛЕСНИК МЕЛЕМ ЗА ЛЕДЕНЕ ГРУДИ,
А ОКО ЊЕ СКУДА СТЕРЕ СЕ УЗИШТЕ,
МЕМЉИВО И ТАВНО И ПУСТО БЕЗ ЉУДИ.

ШКРТО НЕБО ЋУТИ, КО ТВРДИЦА КРУТА,
НАД УДАРЦОМ СУДБЕ ЈЕДНЕ ДУШЕ БОЛНЕ,
ОД ИСКОНА ШТО СЕ СВИЈА ПОПУТ ПРУТА,
ПОД ТЕЖИНОМ ЦРНЕ КОБИ НЕУМОЛНЕ.

ШКРТО НЕБО ЋУТИ, КАО МРАМОР СИЊИ,
И НЕМИЛО ГУСТУ ПОМРЧИНУ СТЕРЕ,
ДОК СЕ МОЈА ДУША КИДА, ЛОМИ, КИЊИ,
И КРОЗ КОБНУ ЧАМУ ОЧАЈНИЧКИ ВЕРЕ.

И НИКОГА НЕМА, ДА ТУТУ ДУБОКУ
СУЗВИЈЕ НА ОВОМ КРАТКОТРАЈНОМ ПУТУ,
И УТАРЕ СУЗУ У ОЧАЈНОМ ОКУ,
ДА БРАТСКИ УБЛАЖИ МОЈУ СУДБУ КРУТУ.
И ТАКО У ДАНЕ, КАД ПЉЕСНИВО ВРЕМЕ
СИВУ МАГЛУ СИЦА И ПОЉАНЕ КРИЈЕ,
ГРУДИ МИ СЕ ЛОМЕ, УСТА МОЈА НЕМЕ,
РАСТРГАНОМ ДУШОМ МРАК И ВЛАГА ВИЈЕ.

Јаша М. Зелић.

развијао по цеваници, да је јадни Бечлија морао доста дуго да стоји на једној ноzi. На сасвим оправдано „Уа“, које је долазило из публике, „Чича“ је хтео лично да се разрачунава и судија је био принуђен да му покаже пут за кабину.

Шта су о свему томе мислили гости, то је друга ствар.

Николић је, јаво би га знао зашто, омео госте да затресу сасвим правилно мрежом. Лено добачену лопту са левог крила примила је одговарајућа спојка у веома повољном положају и у последњем моменту... звиждаљка је учинила своје. Судац је исцхепркао оф — сајд, мада је првени бранич био најближи голу.

По свој прилици да је господин знао резултат унапред па је хтео да спречи пола туцета.

Београд има сад два Милутиња. Управо овај нови не игра у Југославији и не зове се Ивковић, већ Тошић. Дакле разлика је само у том, иначе је „плава звезда“ толико сјајна, да код састава државне чете апсолутно мора да буде узета у обзир. Макар у питању била и досадашња „државна кочница“.

Најбоље је осетило снагу Тошића бриљантно лево крило гостију, коме се није дала прилика да испољи видније свој сјај.

Најдановић је био најбољи у навали. Ви који нисте присуствовали недељној игри, радовали би сте се од свег срца овом наглом напретку „Лале“. Вама никако неби ишло у главу да је досада слабо лево крило могло да надмаше Тиркета и друге. Међутим је „Лала“ био за ситницу бољи по на последњим играма и само је слабост осталих допринела његовом истицању.

Југославија — Француска 3 : 1 (2 : 0) јављао је један господин кроз трубу. На публику је ово морало деловати као гром из ведре неба.

— Шта мислите онако скрпљена чета па 3 : 1 по нас, вртило је сумњиво главом један посматрач.

— Оно јесте, али знате ли Французи нису сад ништа нарочито. Од свега имају само лудачку вољу и велики полет. Кад се узме у обзир да пожртвовање наших момака није ништа мање а лоптом владају спретније, онда је ствар вероватна. Тако је говорио други кибицер.

Било како му драго, тек се овоме нико није надао. Тим је био стварно гадно састављен и једино су поменуће наше одлике дошле до изражаја. Уосталом наши момци заслужују искрено честитање, јер су се лавовски држали.

Бл. С. Ракић.

КАПЛАР И ПРОСЈАК

Каплар: „Зашто ти не радиш?“

Просјак: Немам времена, господи-не капларе, јер просим и радним даном и празником.

СВАКО НАЂЕ НЕШТО

Колико може да се уштеди муке, времена и једна, да знате како много што шта можете набавити за мало новца, што Вам сваки дан доноси вебрено пута и корист и радост. Дневно ничу

Нови јединствени проналасци

најразличитијих предмета за свакидневну употребу. Треба да пролистате само једанпут велики илустровани давод-ценовник светске отпремне куће

H. SUTTNER,
Ljubljana, br.: 965.

и бићете изненађени, колико има ствари које су и Вама потребне, а још их не познајете. Осим тога пружа Вам тај ценовник диван избор предмета са одећу, кућанство и тоалету и за сваку другу прилику.

Ценовник добијате бесплатно ако још данас пошаљете Вашу тачну адресу фирми Х. СУТНЕР.

Сексуална еволуција омладине

Увек је тако било у животу, да старе генерације критикују млађе, и доказују, како су они били бољи, а данашња младеж иде погрешним путем.

А кад се проучавају ти стари у њиховој младости и претресу се њихови несташлуци, онда се види да омладина увек има несташно срце и врелу крв.

Постојале су увек кризе младихског доба, кад од дечака постаје младић, и чеже да сазна тајне живота.

Та криза постоји и данас, макар младић терао ауто, јахао коња, а девојчица игра тенис, жури на трке и носи кратку сукњу.

Почетак те кризе увек је имао узрок сексуалну еволуцију.

Мати и отац у старинском времену увек су се чували, да ма чиме покажу да они знају да је њихов син од дечака постао младић, а девојчица већ у добу пубертета. Сматрало се чак и правилно и морално, да девојчица сачува потпуно незнање о тајни живота, и тако да се уда. Тек пред венчање, мати или тетка, саопштавали су јој издалека „нешто“ што ће се догодити, и „да треба она да буде паметна и слуша свог мужа“, али млада девојка није нишад ни сањала шта је то „нешто“ и потпуно неупута и неспремна улазила је у брак.

Модерна мати сматра за своју дужност да упозна и сина и кћер са свима тајнама живота. Често се догађају породичне драме само због тога што је дечак наиван и неспреман за живот, остављен друштву које га васпитава и учи, и много пута поведе рђавим путем.

Послератна литература и сувише се трудила да упозна омладину са животом. Тај пут није добар. Порнографске књиге драже машту и имају рђавог дејства на цео психички и физички живот. Зато је потребно путем васпитања све објаснити, а родитељи су позвани на првом месту да сачувају сина и кћер од погрешака у животу.

Има родитеља, који су као другови са својом децом. Та другарска веза олакшава им да продру у психички живот деце, да осете прве нервозе које узбуђују њихов организам. . . Мати мора увек да зна кад су јој син или кћи заљубљени. . . То се на младим брћима одмах позна. . . Нарочито треба да је интересује синовљева љубав и предмет његове пажње. — Да ли је то нека девој-

чица, или одраслија госпођица, или чак и жена. . . Према тој вези она ће да одређује и сексуалну еволуцију свог сина. Ако је и сама мати доста необавештена, треба да пита и лекара за савет. Она мора да зна какво физичко васпитање снажи душевно њеног сина и кћер и чува их да не упадну у погрешке. Спорт је најбољи чувар организма, кретање и рад. . . Спортиста није нервозан, зато сва омладина треба да се одаје спорту. Девојчице су нарочито склоне нервози. Чим мати опази ту нервну раздражљивост, мора да јој тражи узрока у том прелазном стадијуму женског детета. И онда треба да буде опрезна, да приступи девојци као неком болеснику, док те прве кризе не пређу.

Иначе тада и мушкарац и девојчица могу да направе највеће лудорије.

Има матера, које се стиде да о томе разговарају с децом. Стид треба да ишчезне пред опасности раз-

них друштвених болести, које свуда вребају наивног дечка.

Мати је можда опазила стални одлазак свог сина, једног дана, кад он није упуслен. Њу мора да интересује где он иде, шта ради, с ким се састаје. . . Ако није у школи, није у биоскопу, ни на корзо-у, онда где је?

Она сумња, а стиди се машта да га пита. И дечак често пропада.

Прве сексуалне кризе имају утицаја на цео живот, на школовање, и мати мора да докучи све тајне, и да се труди да упуту своје дете.

Једна паметна мати говори: „Ја кажем моме сину, ти си млад, желиш да познаш живот, али pazi с каквим женама правиш познанство, и чувај се, да те не ухвати нека препредена жена“. И она будним оком увек мотри на све везе синовљеве, и сама се распитује о женама. Она се не стиди да о томе разговара са сином, распитује се о девојци или жени, и труди се да га отклони од опасних веза.

За сваку мајку најтеже су те кризе у животу синова и кћери, и потребно је бити васпитач па осетити све шта се догађа у њиховом срцу.

СИГУРАН ЛЕК

да се одгаји изгубљена коса

Ново произведена франц. помада

„Michel“ одобрена од Држ. Хем. Лабораторије, од држ. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадлање и седење косе, попраћа изгубљену косу, оздрави кожно ткиво и одстранује перут и сврбеж, и све боље од којих коса опада и осека. — Шапе поузећем „Мишел“ Весник 8, II спр. Београд. — Продају: Апотека Делвин, Кт. Михајлова 1, и Дрог. Ескузан Коларчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дина; 80 гр. 150 дина; 100 гр. 185 дина; највећа и јача 160 гр. 290 дина. Уз сваку дозу следеју гаранције за успех, случајно да нема успеха, враћено узети новац

SVERIGES URMAKARE AKTIEBOLAG STOCKHOLM

пустило је у продају своја

одлична и позната сечива **ВИКИНГ**

КОМЛА
по Дин. 3'50

КОМЛА
по Дин. 3'50

којима су придодата слова речи VIKING и отисак сечива као на горњој слици, те онај, који из истих састави реч VIKING

стиче право на леп поклон

пригодан господи и онај, који исту реч допуни још са отиском сечива поред поклона још и 10 сечива.

Слова као и отисак сечива прилепљена на комад хартије треба донети или послати са ознаком тачне адресе и занимања само

Ген. злступ.

Е. Е. ЛУТЕРОТИ

Шојкашка 22

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

5

Обазрео је се око себе. Плавна вода и штирак били су на столу, али се тиме није могла опрати чађ од ба- рута.

»У твојој соби ће се наћи воде«, помислио је и окренуо се малим вратима.

Катарина је неприметно задрхтала.

»Хајде боље у дворинте на бунар«, рекла је она брзо.

Али је Лефебр већ био код врата и гурао.

Запрепашћен, повукао је се назад. Намрштена чела ујео је се за доњу усну.

»Врата су затворена? викнуо је. »Зашто?«

»Јер сам хтела отићи од куће!« одговорила је Катарина.

У Лефебру је се јавила стара љубомора. Поново је гурао на врата.

»И кључ си извадила? То нешто значи. Катарина!« рекао је неповерљиво је гледајући.

»Зар онег почињени старе глуности да правим?« запитала га је Катарина, правећи се да је уверељана. »Деста с тим!«

Лефебр је непрекидно гледао у врата.

»А ало те сада замолим да одмах отвориш ова врата?« запитао је натмурено.

»Тек онда то нећу учинити! Ми се још нисмо венчали! Помисли на то, драги мој!«

Остале је занимала ова распра. Да ли ће Лефебр попустити?

Сада је се наредник исприсио пред Катарином и цикуо:

»Ти си неког тамо унутра сакрила!« Збег тога оклеван с отварањем. Тамо иза врата седи љубавник!«

Катарина је затурила главу назад и мрко погледала Лефебра.

»И ако је тако — зар ја нисам за сада још слободна?« добацила му је.

Лефебр је био бесан од љутине.

»Ах — дакле признајем, али ја још нисам твоја жена и могу сакрити кога хоћу!« одговорила му је смело.

Наредник је подигао песницу. Вино је кишило у његовој глави и љубомора га је начинила бесним.

»Напоље, подлаче, ако имаш смелости!?« викнуо је.

»Иди олаведе!« добацила му је Катарина осорљиво и хтела окренути леђа.

У том тренутку ју је достигао и бесан од љутине отео јој мали кључ од собних врата, који је хтела сакрити у џеп. Бледа као смрт, стајала је пред њим.

»Ако уђеш у моју собу, Лефебре, онда је за навек свршено између нас«, претила је она.

»Мислиш ваљда између тебе и дерана тамо иза врата?« подругљиво је рекао наредник. Њега ћу заданити!«

У тренутку, када је метнуо кључ у рупу, обесила је се, престрављена Катарина њему о врат.

»Имај милости!« рекла је.

Лефебр је у дивљој љубомори одгурнуо од себе и лушно у затворена врата.

»Награ!« хтела је Катарина рећи.

Било је одвише доцкан. Лефебр је био ушао у собу.

У соби је за неколико тренутака владала тишина. Сви присутни су били запањени. Катарина је клонула на столицу и покрила руком очи.

Затим је скочила. Очи су јој севале.

»Он ће га убити! И ви подлаци, стојите ту и не мрдате!« рекла је гардистима. »Ја ћу ући к њему у- путра!«

Насилно је била задржана.

Докле ју је један од гардиста вратио столица, она је са страхом озлушкивала самртнички крик грофа Најперга.

Запладала је мртва тишина.

»Ја ово не могу дуже издржати!« скочила је и одгурнула столицу.

У том тренутку су се лагано отворила врата на соби. Све су очи биле управљене у Лефебра. Он је изгледао блед и суморан, али и одлучан.

Полако је прешао преко прага и опет затворио врата иза себе. Затим је пришао Катарини, која га је очајно погледала.

»Нема никога у соби«, рекао је Лефебр мирно. »Мадам Сан Жен је се са мном шалила!«

Сви су били изненађени.

»Никога нема у соби?« запитао је један од гардиста.

»Никога«, одговорио је наредник.

Гардисти су се насмејали.

»Мадам Сан Жен ти је дала добру лекцију, наредниче!«

»Оставите ме за неколико минута самог, другови! Хоћу између четири ока да говорим с Катарином«, рекао је правећи се мирно.

Гардисти су ваншли да с њима и суседи.

Сада је наступило необичан тренутак.

Када је свуда у наоколо била тишина, Лефебр је пришао Катарини и рекао:

»Ти си требала да ми кажеш да тамо у соби лежи мртац.«

Катарина је се престравила.

»Ти си га — — — ?«

»Не ја. Он је рањен у кук«, прошапутао је Лефебр.

Катарина је дахнула душом.

»Дакле овог пута је остала чиста твоја рука? Хвала Богу! Али шта да радимо са несрећником, Лефебре! Ја га, тешко рањеног-нисам могла отерати!«

»Хм«, мислио је Лефебр непрекидно је посматрајући. »Знаш ли где он стањује? Могли бисмо га тамо удутити?«

»Ја га не познајем. Гроф Најперг рекао је да му је име, Аустријанац, који је хтео да заштити краљицу, своју земљакињу! Зашто ме тако чудновато гледаш?«

»Хоћу да знам да ли ти говориш истину! Ако ти човека не познајеш — он може ипак бити твој љубавник!«

Катарина га је оштро погледала.

»Један ројалиста!«

»Јути! Ако те чују на улици! опоменио је Лефебр.

»Сада је мртав, шта може чинити?«

Лефебр је дубоко уздахнуо и махнуо главом.

»Он није мртав. Он је жив!« рекао је он.

Катарина га је ухватила за руку.

»Ох, ти! Хтео си само да ме кушаш!«

»Хтео сам да будем начисто«, одговорио је с осмејком Лефебр. »Сада сам спокојан. Кроз два сата ћу се опет вратити. Држи врата затворена и негуј рањеника. Ја ћу му помоћи да оде из Париза без опасности.

Пуна радости, Катарина је загрлила Лефебра.

Ох, ти! срце моје!«

Нису приметили, када су се врата с улице лагано отворила и појавили се гардисти. радознали да виде како ће се њихова свађа завршити.

На срећу грофа Најперга, они су чули само последње речи.

»Браво! То нам се допада!« викнули су сада. »Израдили сте се? Честитамо!«

Лефебр и Катарина су одговорили: хвала, другови!«

С улице је се чуо ход многих војника. Народна гарда ишла је на знамениту скупштинску седницу.

Музика је засвирала и топови почели све јаче да грме. Из хиљаде грла разлегала је се марсељеза.

Париз и Француска тог дана већ нису имали више краља.

Један сат после пола ноћи је било, када је у улици Свете Ане пред дућаном Мадам Сан Жен натоварена велика и пуна корпа за рубље на мала ручна кола.

Присутвовао је и Лефебр и по каткад грдно двојцу дерана због тога што су корпу дрмусали.

Најпосле је све било готово. Дерани су потерали, а Лефебр и Катарина су пратили ноћни транспорт, који се кретао у правцу једне споредне капије зида, који је био око Париза.

Нико није колица зауставио. Чим би Лефебр казao своје име стражарима, они су се уклањали.

После једног сата дерани су вратили колица понова у улици Свете Ане.

»Али је корпа сада била много лакша.

Гроф Најперг, чија главна рана није била онолико опасна, колико је сам мислио, изабрао је по Лефебровом савету ово необично преносно средство, да се спасе.

Пред малом спољном капијом су га чекала сељачка кола која је такође Лефебр био наручио. Разуме се да је морао оставити своју црвену блузу.

Као рањен сељак побегао је он из париског пакла и наскоро стигао у Аустрију, где је његов извештај о последњим борбама у Тилеријама начинио огромно изненађење на бечком двору.

Марија Антоанета није више никако видела своју отаџбину.

Она је заједно са својим мужем, Лујем XVI пала као жртва велике француске револуције.

После дугог времена дошао је опет дан, прилика да се гроф Најперг лично захвали својој лепој спаситељици Катарини и њеном пареднику Лефебру.

2. ДЕО

Велика француска револуција, гигантска борба за слободу, била је угушена потоцима крви.

Овде није место да се опширно опише овај догађај, који је цео свет потресао. Ми ћемо се задовољати са некадашњом праљом из улице Свете Ане и њеним наредником Лефебром.

Била је 1811. година.

Више није постојала република. Јавила је се нова звезда.

Наполеон Бонапарта, прот Корзиканац, потпоруч-

ник у војсци несрећног Луја XVI, издржавши више година најтеже борбе, прогласио је се за цара Француске и под његовим енергичним скиптром засијала је француска слава јаче него икада пре у целом свету.

Једна од најјачих његових особина била је, што је увек умео да нађе способне људе.

Догађало је се да су прости војници, чије је ратне способности Наполеон упознао, под његовом управом правили нечувене каријере.

У такве срећне војнике спадао је и некадашњи наредник Лефебр, који је се још за време револуционих ратова оженио својом лепом праљом, Катарином.

Наскоро после венчања у Паризу су за младенце наступили тешки дани.

— Наставиће се —

ВЕЋ 32 ГОДИНЕ

окоји у служби болесних и здравих Фелеров Елза-флуид, који ублажује боли и похваљен је многобројним признањима и на највиших кругов. Употребљен изнутра и споља показвао се успешан код реуматичких, нервних боли, слабости па и иначе као брза помоћ. Добија се свуда, боца на покус 6 дни, двострука 9 дни. Ако га нема, поручите поштом изравно бар за 62 динара код

ljekarnik FELLER, STUBICA, DONJA, ELSATRG 372 — HRVATSKA.

А за пробу: Елзапидула 6 кутија 12 динара.

НАЈБОЉЕ
ПЛАТНО
»БАТИСТ
ПРИНЦЕЗА ОЛГА«

ДОБИЈА СЕ

КОД

БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА
БЕОГРАД

КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)

ТЕЛ. 12-42

Карикатура г. Вука Ст. Лопичића.

СУСПРЕТ

У разблудно пролетње вече
кад пијани мирне звезда скриваше
тајни далеки осмех неба,
кад ми у блеску душе и ока
плувљаше
са белим фантастичним једром
смеха пун
зланат чун,
срео сам тебе дуго у жудњи,
бескрајно дуго тражена жено
купану у блеску раскош нога светла.

Стегао сам лако твоју руку
Лотосов пијани бели цвет,
који ми нечујно кроз пут руке
испева тајна дубока збивања душе,
за која нисам знао, а која тражим
у свим лукама и свим глечерима.

Јест, испева тајну дубока збивања,
док је довоскок светла сипао бурно
раскошне таласе у твојој оку
и пролећа раног румена булка
цвала је на твојим уснама,
из чије су круне капале миле речи
на раскошна поља душе моје.

Та пијана музика речи
у разбудном шуму непознатих
звезда
одсвира души њену вечну чежњу,
Да је наша жено у чијој души
цвају огња цветови златни
у далекој незнаној раскошној оазису.

ВУК СТ. ЛОПИЧИЋ

Сапун Блаи и чисти

скроз парфу-
мисан, угод-
но освежује.
Угледно пако-
ван. Елида ква-
литете, фаво-
рит свију. Чу-
вар Ваше ле-
поте.

ЕЛИДА *фаворит* САПУН

Звона са капеле

Д. Поповићу, суд.

Ја чух ноћас драги
Где јецају звона
Са старе Капеле
И то ме подсети
На оне луде ноћи
Пробдивене смеле
Кад те чеках драги
Поспана и сана
Кад те чеках с' чежњом
До освитка дана.
А кад поноћ прође
Када гасну звезде
Умируће бледе,
Ти се дому враћаш

Уморан и свео.
(После бурно проведено ноћи)
Што искрену љубав
Тад ти ниси хтео?
А ја тешко скривах
Исплакране очи.
Само тада у те луде ноћи.
Пробдивене смеле —
Тешила ме звона
Са старе Капеле.
Од нашег растанка
Ја их не зачу,
А где сада драги
Сада она плачу.

Ал — Емира.

ЈУНАК

— Франц Молнар —

Господин и госпођа седели су у возу, који је јурио према Бечу. Господин није био госпођин муж. Укратко: господину се госпођа свиђала, а госпођа му је хтела дати прилику да у возу изврши дело освајања, тако да стигну у Беч као заљубљени пар. Тамо ће се живети — мислили су — неколико дана као голубови.

Точкови вагона су равномерно и монотонно дупали, господин и госпођа су једно другоме гледали у очи, а госпођа најзад проговори:

— То су само речи, само речи.

— Не, нису само речи — рече господин — јер ја бих за вас и живот дао.

— Тако, тако! — рече госпођа, јер је хтела чути и уживати у појединостима. Шта би Ви урадили, да се сада, изненада, деси железничка несрећа?...

— Шта бих учинио? За себе се не би бринуо, то знам, па макар ми се и све коске поломиле, нећу дозволити да се ни најмање озгледни Ваша бела ручица.

Госпођа је у овим речима уживала као у каквој сабиљној наслади, а господин ју је гледао са победоносним изразом на лицу.

Али наједном локомотива зазвизда и у истом тренутку чу се јак удар и ломљава, вагони су се јако ударили, ковчези попадаше, а седишта почеше пунати.

Госпођа уилашено прискочи отвореном прозору, али је господин био бржи од ње, одгурне госпођу и скочи кроз прозор, док је госпођа, онако брутално одгурнута, пала на седиште и на ивици повредила чело, тако да се и крв појавила.

Господин је напоље потрчао пре-

ма локомотиви, пред којом је смејући се стајао ложац, окружен неколицином путника и говорио:

— Ипак је красан човек овај мој машиновођа Сованец! Спречио је несрећу. Да није зауставио, одосмо у теретни воз... И показа руком на теретни воз, који је био пред њима на неколико десетина корака.

Господин се онда поврати у купе, у коме је лежала онесвесна госпођа. Подиже је.

Кад је госпођа дошла к себи, зашита: — „Где сам“?

— На мојим рукама — рече господин, док је воз полагано кренуо и наставио пут. Спасена си, спасена! — додаде нежно, говорећи јој сада „ти“.

Госпођа погледа у огледалу на рамицу, из које је текла крв. Сети се како ју је господин одгурнуо и благо рече:

— „Зашто си то учинио“? Знала је зашто је то учинио, али господин јој се свиђао.

Овај јој, пак, одговори:

— „Спасао сам те. Убила би се да си скочила кроз прозор.“

— Драги мој, драги... — цршанула госпођа и помилова га руком по образу. Пољуби ми рамицу на челу, јер ме јако боли. Госпођа га погледа и рече:

— „Ти јуначе!“

А господин рече:

— „Ти мученице!“

И онет су се гледали, али сад су једно другоме гледали уста и зубе и сјај на влажним уснама. Госпођа проговори:

— „Да се ти ниси повредио мученице?“ како је то био опасан скок!

А господин одговори:

— „Ти си овде остала, унутра, јунакињо!“

Изљубише се, и тако су четири дана живели у Бечу „као голубови.“

М. В.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100*** — дин. месечно

Грамофон од 1500.- дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200* — динара

За **150*** — дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200* — д.

Колумбија № 109 А

За **200*** — дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кутијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК

НАЈВЕЋИ ПОТПУН —

388 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИН.

СА ПОШТАРИНОМ — 26-50 ДИНАРА —

СПИСОК БЕСПЛАТНО.

БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“

КРАЉА МИЛАНА ул.120. (СЛАВИЈА).

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

Пролеће се буди... Немачки студенти одлазе на духовски распуст.

Први тон-филм у Београду

„ХАѢИ МУРАТ“, ПРИКАЗИВАЋЕ СЕ СА ПОЧЕТКОМ ЈЕСЕНИ КОД „КОРЗО-А“

Против тон — филма може се писати веома много и са разлогом, његова појава може се начелно и осуђивати али се не може потпуно игнорисати, тим пре, што је он, усвојен и у Америци и у Европи, већ дао задовољавајуће резултате. Ми у Београду још нисмо имали прилике, да се упознамо са овом смелом иновацијом у филму, која ће моћи, за десетак година стрпљивог усавршавања, да направи револуцију у седмој, тзв. „демој“ уметности. И сад већ, публика је усхићена. Директор великог — престоничког биоскопа „Корзо“, г. Ешкенази, био је пре неколико дана у Берлину, ради закључења нових филмова за идућу сезону, из творнице „Уфа“. Том приликом г. Ешкенази је обишао сва постројења ове чувене берлинске, филмске куће и видео, да се сада подижу 4 нова атељеа за израду тон — филмова, који ће у филмској индустрији заузети важно место. Фирма је уложила у ту своју нову

активност још 10 милиона златних марака или око 140 милиона динара. И оно што су до сада постигли мора изазвати дивљење код сваког, особито филм „ХаѢи Мурат“ за који је био ангажован хор од 300 козака са Дона. Дали су нешто изванредно. Г. Ешкенази је још слушао Карл де Вогта, у две шпанске песме и то се тако поклапа са пројекцијом, да ће гледаоци бити усхићени. Наравно, да ће свака година донети за собом нова изненађења и нове проналаске технике, далеко се постигло. Зато је дирекција београдског биоскопа „Корзо“ закључила уговор о куповини и хитној инсталацији апаратуре за тон — филм, тако да ће Београд још са почетком јесени моћи чути неколико филмова особито „ХаѢи Мурата“, затим „Недеља по подне у три и по сата“ где играју Дита Парло и Вили Фрич, и најзад „Девојку из Валентије“.

Уфа је ангажовала и Можухина за стални рад и он спрема неколико

сензација. За свој рачун Туржански припрема филм о једном румунском пустолову и љубавнику „Манулеско“, који ће се приказивати идуће сезоне. „Корзо“ је затим још закључио репрезентациони Уфа филм „Жена на месецу“, који се ради већ годину и по дана и данас се дело приводи крају.

Што је главно, тон — филм ће доћи у Београд. Дирекција није жалила суму од 500.000 динара, да ту новост прикаже многобројним љубитељима филма, после чега за филм предстоје све нова и нова изненађења, до значења праве револуције.

АНЕГДОТЕ

„Да ли је кафа отров?“... упиташе Фонтенела.

— „Јесте“, рече, кафа је отров, али делује врло полако. Ја је већ пијем осамдесет година.

Једном повиче критичар неком глумцу, који је глумио пијаницу: „Изврсно, само су вам ноге трезне.“

Волтер је много ласкао Вернету због његовог колорита. Вернет му одговори: „Сигурно ће пре избледети од вашег мастила“.

С десна на лево: г. г. Ешкенази, директор биоскопа „Корзо“, Клајнлајн заступник „Уфе“ за Југославију, Кениг, директор „Уфе“ и Сандерс, шеф рекламне одељења Уфе-филма у Берлину. — Снимак узет у уфном филмском атељеу у „Најбабелсбергу“.

Женски фризерски салон Браће Грозданића.

КО УЛЕПШАВА МУШКАРЦЕ И ЖЕНЕ У БЕОГРАДУ

Још на степеницама, које воде у тај приземни салон, осети се мирис шампона, колоњске воде, парфема, лака за нокте... Чује се зујање електричних апарата, штрицање маказа, и жагор, весео, лак, пријатан... као на журу...

Тако да господин Грозданић, који слуша цео дан женске козерије, зажели увече да се нађе у мушком друштву и измени с мушкарцима разговор...

Јер то се у елегантном фризерском салону браће Грозданића чује. То женско ћеретање... Што воле даме да причају кад се фризирају... Па постали разговорни и фризерски помоћници, и госпођице које мију, са читавим брежуљком од шампона на рукама, све то весело разговара. И тај жагор само је у женском салону, а у мушком, који је одмах ту у близини, не чује се не ништа. Мушкарац и несме да говори, кад му је бријач испод врата... А жене причају и са хеном на глави, и оксигеном, испод апарата за електричну ондулацију, и водену, и док педикирају ноге, и маникирају руке...

Само оне се затворе у сепаре-а, док мушкарци сви заједно седе док их брију...

Ипак најзанимљивији козер је г. Грозданић... Колико је он фризирао београдских дама, како познаје сваку косу, њен квалитет, меканост и сјај.

— Какву косу има наша раса?

— Срби имају снажну и јаку косу, то значи дебелу длаку, и загаситији тон. Талијани имају још црњу косу и врло ординарну, и што-

год се иде више жарким пределима, коса је простија и често закрљжала од масти. Са цивилизацијом коса постаје лепша. Већ се опажа код нас, да је после рата коса много финија и има лепши сјај него пре рата. Најфинију косу на целој земљиној кугли имају Швеђани и Норвежани, затим Немци. Њихова коса је фина што није толико изложена сунцу, врло је танка и меканка као свила. Она се употребљава за fine постише, а кад дама жели да јој чвршће стоји постиш, меша се са талијанском косом...

— А кинеска коса?

— То је најординарнија коса, као

коњски реп... Ми је добијамо из Париза, где се она прерађује, боји и цепа. Свака длака се подели на четири влакна... За постише та коса није, може да се употреби за неки курјук, који би купила сељанка, али после две године витица се искида и поцрвени.

— Какав облик има влакно?

— Неко је округло, а неко пљоснато. Гругљаве косе су пљоснате, зато се и увијају, исто онако као кад столар рендише даску и оне пљоснате шушке се увијају... А зашто се никад не увије прут? — Зато што се она округлина одушире савијају.

— Треба ли често измивати косу?

— Правило је у четрнаест дана једном, чак и у три недеље. Било је дама, које су долазиле к мени два пута недељно да мију главу, и ја им нисам дао. Ако је масна коса, још више се лучи маст кад се мије сваке недеље. То је већ једна врста болести, кад је коса сувише масна и на други начин мора да се отклања маст.

— Је ли добар шампон за косу?

— Шампон није ништа друго него сапун у праику. Уместо шампона може да се употреби и марсељски сапун, јер има масти у себи... Ми плаћамо велику царину на шампон, што се то сматра као луксуз, зато што је напарфемисан, а то треба царинити као обичан сапун... Наше фабрике сапуна требало би да израђују све врсте шампона, као што фабрикују „Елиду“.

— Каква је фризура најмодернија?

— Дужа коса увијена у локне. То је тек почело зимус, и треба сада да се носи, јер коси треба три четири месеца док израсте. Само за сваку косу није добра та фризура. Гр-

Мушки салон.

гуљава коса може да се пушта, јер се сама увија у локне, а ко нема гр-гуљаву косу, мора да је електрично ондулира, јер је врло ружно кад дама пусти праву косу, и чуперци јој висе на врату као резанци.

— Колико може да држи електрична ондулација?

— Шест месеца па чак и осам... Код електричне ондулације прекува се коса и увије... То мора фино да се ради да се коса прекувава, а никако гори. На једној фризури може да се изведе двадесет, двадесетпет до тридесет таласа. Постоје три ондулације: гвоздена (колмајз), водена и електрична... Електрична је нај-дужа. Она је добра за даме чија коса не држи гвоздену ондулацију.

— А је ли штетна масажа лица.

— Кад се правилно ради никада не шкоди.

Треба познавати на лицу сваки мишић и масирати увек уз крвоток, а никако на супротну страну. Има дама које редовно долазе да се ма-

Две дивне вариетске звезде, сестре Гордон.

сирају и имају врло лепо лице...

— А бојите ли дамама обрве?

— И обрве и трепавице. Прошле године донео сам из Париза једну боју, сличну хени, за обрве и трепавице... Трепавице постану црне и држе по три, четири месеца. Онда није потребан никакав крејон ни за обрве ни трепавице...

— Је ли те, реците у дискрецији, фарбају ли се мушкарци у Београду.

Г. Грозданић се насмеја.

— Наравно да се фарбају... Не воле они седу косу. Само они увек задржавају своју боју, док даме увек траже други тон — бакаран, златан или загасито црно.

— А како се још улепшавају мушкарци?

— Маникирају се и педикирају...

— Шта, зар и они ноге педикирају?

— Дабогме, као и даме, масирају и лице...

Шта је све процедура улепшавања у салону г. Грозданића.

То је најлепши и најелегантнији салон, удешен као париски, а ништа скупљи од осталих...

МОЈЕ ПРОЛЕЋЕ

Пролеће се смехи са врхунца.
Ал' ме срце моје увек сећа,
На последње зраке врела сунца
И на пелуд са оцвала цвећа.

Пролеће је! У мени се буну,
Позна јесен, без среће и нада.
И на душу трепетом се круни
Ко да бехар за бехаром пада!

Милица С. Стојановић-Влатковићева
Приједор, Босна.

Морис Шевалје, чувени париски оперетски глумац који је ангажован прошле године за филм постао је сада веома популарна личност у Холивуду.

Колико пута може жена да воли?

Љубав у животу жене личи на дугин спектар, свака има своју боју, а увек се стапа с другом љубави, наставља друго осећање на прво, и макакo изгледала два објекта различита један од другог, који инспирису жени осећања, они ипак имају сличности.

Зар није тако? Жена увек оживљава леним и новим илузијама једну успавану или разочараћу љубав. И увек јој се чини, да се са тим новим осећањем све свршава, да она неће никада више расприти у себи пламен љубави, већ ће се све угасити... Кад оно опет једна жишка је остала, светлуца само, и нови дах долази, који је расприти, или сјај нових очију, које као жижице претворе тај жижак у пламен.

Ако жена каже: „Само сам једном волела...“, то није истина. То из ње говори разочарење, ако је разочарана била, и тај бол, иза дивне љубави, долази као замрачени и празан пут њеног живота... И она се сећа са болом и неугодности те празнине, која настаје иза раскошних слика... Кад би жена усахнула као биљка, онда би могла рећи: Ја нећу

више никад волети... Али докле год она носи сјај у очима, улепшава се, мисли на живот, она мора да воли.

Љубав, коју жена замисли као најлепшу и највећу, некад је само увертира осећањима, која ће се развити.

Свако доба код жене има своју љубав, и свака изгледа најлепша, у часу своје актуелности, а кад прође, онда је лепша она љубав, која влада женом у том тренутку. Постоји само туга младости, и оно, што је било у младости, изгледа лепше, по оном закону природе, да увек тугујемо за старим данима, у које се нису мешале бриге и патње живота.

Жена воли дотле, докле год у њој има сексуалног живота. Како би се иначе објаснила друга удаја жене, која је лудо волела свог мужа, и била две три године неутешна удовица... Жена се у љубави само плаши разочарења, и зато је у њеном животу мање љубави него у животу мушкарца. Дати себе, много је теже, него узети нешто. То давање тражи компензације, и жена се боји, да она неће бити у оноликој мери, ко-

лика је њена жртва. Жена је у љубави већа жртва, зато је и њена љубав већа, и њени болови дубљи. Женина љубав некад је као стабло с дубоким кореном, које би јој уништило сва ткива, кад би се нагло ишчупало... Зато жена пати и физички, кад се разочара, само је у љубави психички бол доминантан, а психа се лечи, можда дуже болује него организам, али мора да се излечи.

Чим је жена излечена жели нову љубав. Живот без љубави је пустиња, без дрвећа и без воде...

То осећање култивира се, има своје фазе у разним вековима.

Романтична љубав била је дужег века. Романтична жена лепше воли, али више и пати. Она је дуже волела и имала је мање промена у свом животу.

Данас је љубав спортска, са аутомобилском брзином... Једна шетња у аутомобилу — једна љубав. Ту је и почетак и крај. Може се рећи да постоје и сезонске љубави. Са променом хаљине и шепира долази и промена љубави.

Све брже се данас воли, и све краће. Кад се жена удаје, не може да тврди, да је то њена последња љубав. Модерни брак је некад тек почетак авантура, које су само обојене љубављу...

Код неких жена штогод се више стари, брже се воли. У младости су дуже љубави, оној првој младости... Средњи период живота жене, кад је њен најинтензивнији сексуални живот, захтева веће љубавне потресе...

Г-ца Вера, једна од симпатичних љубитељки „Недељних Илустрација“ — Београд.

Фред Томсон у свом последњем филму имао је за партнерку праву Индијанку — урођеницу.

Има две врсте жена у том средњем периоду. Једне су умирене, утишане и задовољније; друге узбукане, вечно успамтеле, увек ненасите... Тешко ономе, ко добије такву жену.

И те друге увек траже промене, увек нове објекте. Све више жена узима слободу мушкарца. Оно, што је некад била само привилегија људи, сад и жене присвајају... Мада је увек било у историји великих љубавница, истих као што су и данас... Оне су биле ређе, зато су и остале у историји...

Данас су велике љубавнице тако многобројне, да их више неће ни уносити у историју, јер би се цела историја могла написати о њима.

Модерну љубав не прати више оно исто разочарење. Романтична жена водела је, не мислећи да ће доћи крај... Модерна жена увек уноси скептицизам у љубав. Она воли, — а не верује; она одлази, — и не пати... Тренира спортски своје срце, и вежба га да не пати. А што год жена мање пати, више јој треба промена у животу и увек јој је потребна љубав, као освежавајуће пиће, или један рецепт за улепшавање.

Жена верује, да није лепа без љубави, јер то осећање је као атропин, који даје сјаја њеним очима, као бром који умирује њено срце, аспирина, који јој стишава главобо-

љу, и шампањ, који јој загрева крв. Па зашто би она узимала лекове, кад све то надокнађује љубав.

И зато она воли, воли... докле год може, докле год осваја... Први пут — „То је прва љубав, шипаричка.“ Други пут — „То је тек права љу-

бав.“ Трећи пут „Сад се заљубила, јер се удаје.“ Четврти — „Треба да се освети мужу и заљубиће се.“ Пети — „Ох, она не може да живи више без љубави у тој монотонији брачног живота.“ Шести — „Само је хтела да види да ли њен шарм још осваја.“ Седњи — „Она осећа да ће остарити, без љубави, и зато мора да воли.“ Осми — „То је њена последња љубав и најлепша на крају јесени.“ Девети — „Где, па она још добија комплименте, иако је зашла у шесту десетицу. „Ви тако лепо изгледате као да Вам је четрдесет“, казао је један господин. И њој је био цео тај дан пријатан, чак је заборавила на реуматизам и кад га сретне, пази да он не види, да њу боле ноге... Зашто? Боже мој, па зато што њено срце није још реуматично... Десети — „Сад живи само од успомена...“

Мир—Јам.

ХУМОР

Цар Карло V је силно трпео од костобоље; кад су га заштитали шта предузима против тога, рече: „Стриљење и мало вике.“

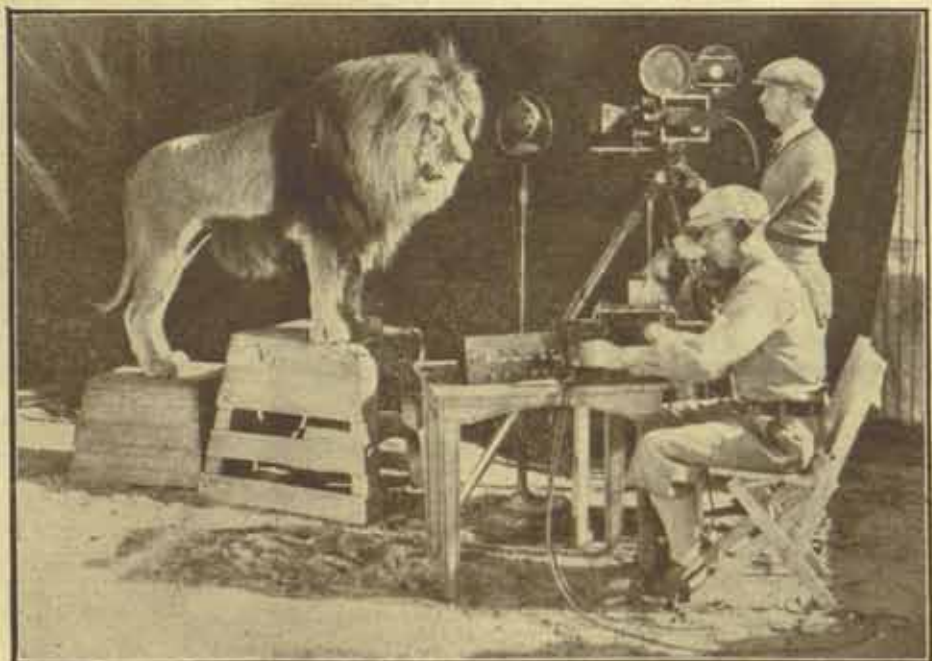
Волтер је рекао:

„Уживати протекцију једне жене боље је, него написати сто књига.“

КОД ЛЕКАРА

Лекар: „Требало би да будете што више на ваздуху, а шта сте ви?“

Пацијент: „авијатичар“.

Лав као глумац у тон — филму. — Познати Метро-Голдвин лав, који се виђа као заштитна марка, урла за један тон — филм.

Историја деколте-а од Данте-а до данас

„Даме не смеју да разголићавају врат више од једног прста испод Адамове јабучице, а позади само пола прста...” гласила је наредба, коју је издао суд у Нирибергу крајем осамнаестог века. Али даме се нису много освртале на строгу наредбу, јер деколте никад није било веће него у то доба, и није се мерило на један прст, већ читав пед од јабучице.

Из историје деколте-а види се, да су у доба ритера и трубадура даме биле закопчане до грла. Оне су носиле најпре једну танку хаљину, а

Романтизам.

и руке су биле покривене дугачким рукавима. За време рококо — стила наредбом краљевом било је одређено, колико деколте сме да носи једна дама. Но како се та наредба од-

Стил — амбир.

поврх ње од тешке свиле и кадифе, која се закопчава испод самог грла. Један историчар тога доба објашњава, зашто су даме тако скривале своју наготу: „Да не би непознати мушкарци бацали страсне погледе на деколте дивних жена...” Вероватно, у та давна времена, као и данас, мушкарци су допуштали себи слободу да баце страстан поглед на жене.

Прво деколте појавило се за време Дантеа. Оно је било округло или четвртасто, али не сувише дубоко.

Ренесанс.

Савија тужни писак, да сану
Улије страха од црног неба
И севања муња.
Урвање сурих стена у понор
Личи, ко нека паклена врева,
На ужас страшни и кухњи помор;
То с гром пролама и муња сева.
Олуја, вихор и пећинска рика
И разбуктала маштина вика,
Страшне визије од мрака прави
И од ових страхаота.

носила само на дубину, то су даме искоришћавале ширину, и рококо стил је обележен широким деколте-ом, чак до рамена.

Затим долази период шлајфни, и штогод су позади биле дуже шлајфне, деколте је било дубље. Осамнаести век је у целој историји био познат са најдубљим деколтеом на грудима, али ни један век, као двадесети, није имао разголићена цела леђа. Наше доба ући ће у историју због нагих леђа. Видети бисту, данас није пристojно, али се допушта да се виде цела леђа. И штогод је

Деколте у будућности.

дужи шлеп на хаљини, леђа су више деколтована.

У двадесетом веку била је једна година, кад су се деколтовали и кукови. Чак се прича, да се у Београду, на једном балу раније; видела једна дама са прорезом на куковима, кроз који се назирала белоћа коже.

То смело деколте није ишло даље, већ се само задржало до појаса. Али и деколте на леђима дошло је до свога Рубикона, и сад се не зна где ће се завршити, а шта ће отпочети.

БУРА

Јека таламбаса и бубијева
Громко пролама пуну самоћу,
И сневе што их уморни счева;
То ветрови разбијају ноћу
Своја хладна и камена крила
О хридне стрме.

Пискави звиждук неме сирене,
Затреса снажно ноћног сатану
И као сиве посмртне копрене

Бела и сива маса из гротла
Изази и обвија у мрачност
И сетност меланхоличне ћуди;
То пара као из црног котла
Изилази на сунчеву зрачност,
После велике буре. И жуди,
Да накваси росним пурпурима
Позно успаване душе.

Милорад Поповић.

Свечано отварање годишње скуп. Кола Српских Сестара.

Ново основано хумано друштво „Кнегиња Зорка“ обукло је за Врбицу 40 сиромашне деце, а на дан Ђурђевског уранка вредне чланице овог друштва приредиле су деци доручак у пољу.

Ново основано Друштво „Племенитост“ у Крагујевцу. За кратко време свог рада успело је да на дан Врбице ов. год. обуче 17 сироте деце која се види на овој слици. фото Драг. С. Миловановић

недељне Илустрације

ИЗДАВЕ НИШЕЉОМ

Уредништво и Администрација Сремског пута 14. II. одсек.
Телефон број 36-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДВАРА 3.—

ПРЕТПЛАТА

За нашу државу годишње 140 дина., иностранству 70 дина.
За иностранство годишње 300 дина., полугодишње 160 дина.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Фотограф: Молим, шта жели госпођица?

Госпођица: Ах, донела сам да ми увеличате моју фотографију; али молим вас да ми уста оставите онаква каква су.

ДЕД И УНУК

Деда: — „Бато, хоћеш да видим секу, коју ти је ноћас дошла рода?“

Унук (мисли): — Хоћу, дедо, али би више волео да видим роду.

КОД БЕРБЕРИНА

Берберин: „Како, господин, жели да га обријем?“

Муштерија: „Без и једне речи“.

А.: — Не могу никако да разумем, зашто ниси подсекла косу?

Б.: — „Врло просто, јер ми то мужице никада забрањено.“

Ваш сат биће стручно и на време оправљен

а по солидној цени у радњи

М. Г. КАРИЋА

Краља Милана 116. — Београд.

Недељне Шпешрације

ДВА НАЈВИША РЕЖИСЕРА.

Горе :

Кнез Јусупов (десно) убица Распућина, у једном бечком модном салону разгледа најновије моделе. Он наине има у Паризу свој сопствени модни салон.

Десно :

Два највиша филмска режисера: Вилјам Бодин (2.08 м.) и Мал Ст. Клер (2.04 м.).

Доле :

Непробојна панцерска кошуља којом су снабдевени немачки полицајци који врше дужност на опасним местима.

Балимориа и Суло-Хана у великом индијском филму „Господар Рања“.

Неделне
Илустрације

Бр. 23.

Дн. 3

Г-ђица Бобић као „Црквени миш“.

Маска, дикција и тоалета у „Црквеном мишу“

Кад се глумац појави, прво импресионира публику његова маска. Код мушкарца маска је компликованија. Он има бркове и браду који му помажу да измени своје лице, а глумице се служе само крејонима да би извукле своје боре. Зато су маркантнији увек мушки типови. Као што је потребна мера у гесту, дикцији и темпераменту, и маска захтева ту исту меру. Неки глумци на нашој позорници малају своје лице, подвуче јако сваку бору, и не праве нијансе. То се највише опажа код г. Маринковића. Он јако обележава и истиче маску са црвеном бојом и црним линијама, а не би требао у толикој мери да појачава израз, јер

публика опажа сваку црту и види да је маска. Код художественика не види се шминка, и на филму не сме да се опази, а на позорници најмање. Последња два успела типа г. Маринковића, у Бродвеју и Црквеном мишу, могли су да буду са блажим нијансама на лицу, јер онако јаке црте прелазе у карикирање.

Господин Драгутиновић има мекшу маску. Њему није ни потребно појачавање за ове две карактерне роле у Црквеном мишу и Бродвеју. Од љубавника он прави постепени прелаз старијим улогама и успео је да доведе у хармонију боју косе са обрвама, и лицем мало старијим, које ипак има свежине.

Код њега се не осећа маска.

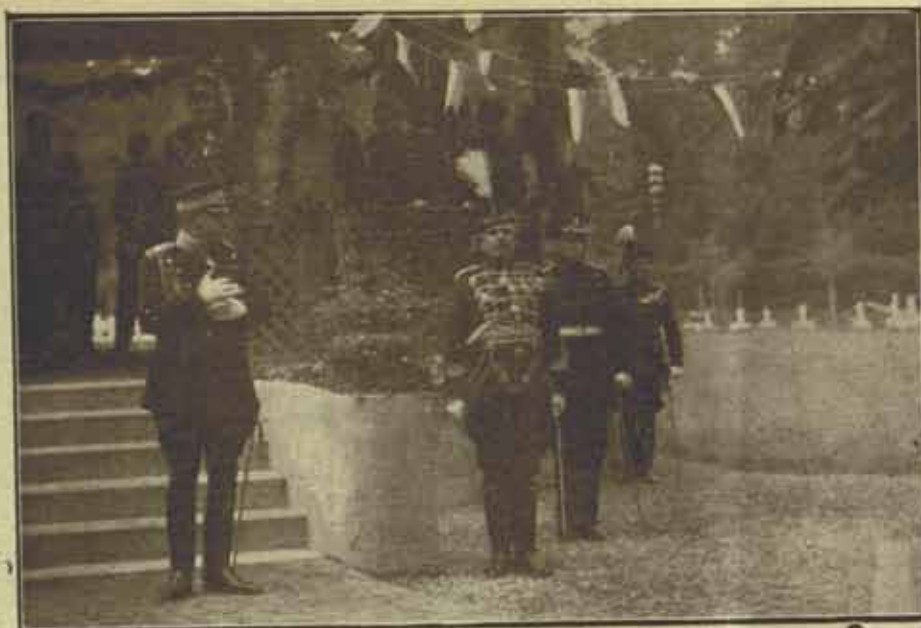
За г. Б. Николића сви кажу да је најбољи маскер самога себе. Њему доста помаже нос, који нема класичну линију, и он га мулира са теом и фластером, како му кад затреба, некад грчки, други пут римски... или руски... И тако је једне вечери задовољан што има класичну главу. Он је дао читаву серију разноврсних седих глава... Мада се не одушевљава много седим власима. Више му импонују црне и гргуљаве, а и публика се увек пита: Зашто он игра само старце? Чудновато је то на нашој позорници. Глумица у тридесетој години сматра се као жена без шарма, а глумац у четрдесетој треба да заврши своју каријеру, и сад му дају само тако епизодне улоге, као што је случај са г. Николићем, иако је он до пре две године носио репертоар и стварао улоге младе и снажног темперамента, као што је Петручио и Баволов ученик. Зар тиме управа не убија једног глумца, кад му непрестано даје старце, и то у годинама најбољег стварања и најинтензивнијег рада. Таква позоришна тактика личи на филмску. У филму се искористи један глумац четири пет година, па завршава. Али оно, што сме на филму, не сме да буде у позоришту. Јер филм је трговина, која дресира глумце и без талента... Изгледа да се та практика уводи само код нас, јер Французи поштују своје прваке и не деградирају их силом... Ако се управа оправдава тиме, да хоће да види млађе у снажнијим ролама, ипак то није оправдање, јер она чини две погрешке: Глумачки подмладак не спрема, који би заменио генерацију тридесетих година, а првацима четрдесетих година убија сваку вољу за рад и веће стварање... Чудновато је још и то, што г. Ракитин, који је са г. Николићем имао доста успеха у својим режијама, додељује му сада само старце и епизодне роле.

Младост г. Мате Милошевића не треба никакву маску. Мало пудера мало крејона и он је за час готов. Он је час плав, час црномањаст. У „Бродвеју“ је био златно — плав, а у „Црквеном мишу“ кестењав.

Он је постао несташан на позорници и врло темперамантан, што му доноси више успеха. Дикција му је еластичнија и нема оних монотоних тонова као у почетку...

Глумац се постепено рутинира, он се ствара на позорници, и свака улога унесе нешто ново у његову игру, и открива нов детаљ његовог талента.

Дикција г-ђице Бобићеве има три карактеристична тона: наивно — детињски, гаменско — скамполовски, и кокетни тон... Она том својом дикцијом као да сервира три послатице публици, које она сваке предста-

Министар Војни, ђенерал г. Хаџић на прослави Краљеве Гарде у Топчидеру.

Краљевић Марко и Муса Кесеџија у пријатељској близини после огорчене борбе коју су водили на прослави Краљеве Гарде у Топчидеру.

ве сладе, и никад им није досадно, јер су врло укусне... Да, њена дикција је врло укусна... Она је размажено дете публике, које може да учини и погрешку, али му се све прашта, јер је слатко дете несташно — наивно и кокетно, и мангуиче. Али ако је публика попустљива, критика није увек... Критика хоће да се то дете још развија и излази из тог круга у коме се стално окреће, да изнађе неки нов тон.

То је доста тешко за глумце, изаћи из самога себе и стварати увек нешто ново. Глумац успева да створи више скала дикције, гестова, мимике, али да сваке представе, потпуно преиначи себе, — немогуће је... Свака нова улога је једно извесно сортирање гестова и тонова, које он

извлачи из свог глумачкога магацина, смештеног у срцу, гласним жичама и рукама. У колико богатији тај магацин, и дубље психичко уживљавање у улогу, глумац се појављује боље трансформиран.

Три тона се често понављају, они су управо увек ту, виде се, и осете се, и публика једне вечери евоцира све комаде раније, и јунакиње које је креирала глумица... Зато хоће те вечери, да глумица буде у новој кожи, не сасвим, али као што њена тоалета има другу боју, и модерну, нека се и она мало преиначи неким детаљем. Од та три тона г-ђице Бобићеве скамполовски је најсимпатичнији и кокетни. Они су преовлађивали у Црквеном мишу. У Бродвеју се највише осетио наивно — де-

тињски тон, а није му ту толико било места, јер, ипак, то је гирл, која није дете, и више зна, него што се мисли. Ту је, дакле, требало наћи нов тон, између кокете и детета...

Ја верујем, да ће наша симпатична г-ђица Бобић успети, да нас други пут изненади. Она је једном имала и четврти тон — сентиментално — наивни у „Господској улици“, па ће наћи и пети и шести... Тиме ће створити један прелаз за друге улоге, јер она неће вечно бити „Мала Бираги“, „Кики“ и „Црквени миш“.

Покрај ње, управо за њеним успехом, на нашој позорници корача г-ђица Урбанова, са својим вијугавим линијама, ексцентричним темпераментом, кокетним и заводљивим очима и париеком елеганцијом... Та млада глумица нагло напредује... Њој није више потребно да плаче, као онда у Кики, кад су јој избрисали нешто од текста, а текст је био и иначе мали, готово сићушан... Сад она излази, улази на бину, кроз све чинове, целе вечери, као прва секундарна улога, али једнога дана она ће бити и главна јунакиња. У њеној игри најунадаљивији је темперамент, лепа појава и елеганција. Она је рођена за кокету на позорници, наивка — не, а у салону се фино оцртава њена спирална силуета. Само њена дикција није још израђена, није доста природна; није у лакој салонском тону. Она се не титра фразама, већ их затеже, и њен темперамент и мимика нису у складу са дикцијом. Она сваку фразу прати, и очима, и обрвама, и покретом главе. Кад то све повеже, онда ће бити права салонска глумица. Код ње се осећа јако наглашавање појединих сугласника, и из реченица ти сугласници се издвајају и увек чују. Зато мора да укроћава те сугласнике, да ни један не штрчи.

Иначе тоалете су јој биле врло успешне.

И она од црне свиле, и грао и лимунове боје... Имала је и модерне боје и моделе... Тоалете су четврт — успеха једне глумице. Тоалета је и њихова највећа пажња и брига.

Код глумаца је исто тако важно питање тоалета... Важно је знати какве су боје за вечерњу светлост. Голубије одело г. Николића изгледало је браон на електрици. Зато су боље светле боје, грао, беж, или црно и тебет. Енглески штофови лепо стоје на позорници. Браон никако. У Црквеном мишу г. Николић је имао модеран ансамбл: грао одело, плава кошуља, плава машина...

Па и Црквени миш, кад је добио већу плату, успео је да се одене, не као Мадам Жени, већ — у Лувру... И за 400 франака њена зелена тоалета била је врло лепа.

Грба Гарбо и Конрад Налел у једној поетичној сцени.

Жена, која је писала да мушкарци више воле плавиче

Прамење несташне косе непокорно свакој дисциплини, другарски осмејак, два интелегентна ока, врло интелегентна, ето вам госпође Емерсон, или како је у целом свету знају Анита Лос.

Писац интересантне књиге: «Мушкарци воле плавиче...» сад се занима сценаријом.

Она весело улази, са осмехом на уснама, и прича:

— Ја сам случајно постала романсвијерка... А мој занат је посао да пишеш, да измишљам сценарија, и да их продајем... О колико сам досада написала,

Било ми је дванаест година, кад сам почела да пишеш. Моји родитељи били су глумци. Још сам била на цуцци, кад сам се појавила први пут на позорници.

Тај живот иза кулиса, ушћкао је на мене да пре времена сазрим. Једног дана, кад сам чула да родитељима не достаје сценарија, решим се да напишем један и пошаљем Грифичу. Грифич је тада радио са Мак Сенетом, обично комедије са пуно гирлова у трико-има...

Повратном поштом добила сам одговор од Грифича. Моја судбина је била решена.

Три године писала сам сценарија за Грифича. Све ми нису откупили, али продала сам довољно, да бих могла да живим.

Једног дана Грифич ме позове да с њим радим у студију. Ах, никада нећу заборавити ту посету студију. Дошли смо, ја и моја мати, пред један студио који је лично на неку фабрику. Стадосмо пред једна врата на којима је писало: «Забрањен улаз». Закупасмо. Један глас иза врата проговори. Уђосмо.

Два тучета младих девојака у трико-у играле су пред апаратима. Играле су за своје задовољство. Две три међ њима, испепале су чак трико да би биле дражесније.

Грифич се појави.

Представљање, срдечно руковање. И сад је оно, што је најинтересантније. Грифич је мислио да је моја мајка писац сценарија које је куповао, и кад му рекох, да сам то ја, он ме погледа забезекнуто. Онда Грифич предложи мојој мајци, да допусти да играм у филмовима, у режији Мак Сенета. Моја мати одби енергично, увређена што види онако разголићене гирле... И ми се вратисмо у Сан Дијего.

Ја наставих да пишеш сценарија. Затим се вратих у Холивуд и ту се застаних, дајући називе филмовима... Сви су ме већ познавали у Холивуду. И тада се сретох са Поном Емерсоном, редитељем, који је доцније постао мој муж.

Ја нисам писала сценарија само за Мак Сенета, већ и Дугласа. Са мојим мужем написала сам један сценарио за Мери Пикфорд, Констанци Талмац, и Норму Талмац.

Није лако писати сценарија. Ви напишете једно и донесете редитељу, а он тражи нешто друго. Ко је нервозан не може да пише. За један филм од хиљаду метара, он тражи од

Анита Лос.

Оријенталска лепотица, играчица Беби Лин.

рас да будете велика машина и да стварате.

Ипак, то је и леп посао, и не бих никад напустила. Само сам изневерила филмове, кад сам написала роман: »Мушкарци више воле плавуше.«

За време једног путовања по Америци било ми је страховито досадно, да сам нечим морала да се разонодим. Почела сам тада да пишем о младим девојкама. Тај роман је почео да излази у свескама. Прво издање штампано је у 1500 примерака, друго у 5000.

Али доста о тим мушкарцима и плавушама. Они ми већ луду на нерве. Гдегод се макнем, увек ме распитују, како сам написала ту књигу. Ако сам у аутомобилу, шофер ме пита. У лифту, лифтбој отпочиње исто.

У том тренутку појавише се две старе даме и једна узвикну:

»Ах, те Американке, ите су као оне плавуше Аните Лос...«

УЖАМ Г. ФИЛИПОВИЋ У КОМАДУ „УКРОЂЕНА ГОРОПАД“

Једна карактеристична маска г. Светозара Филиповића, „Чика Филе“, члана Београд. Народног Позоришта у пензији, који се сада налази на печењу у Врњцима.

Слика доле:

Канцеларија Сесил Б. Де Мила, филмског режисера, који сада снима филм „Динамит“.

Павиљон државне авијационе одбране.

Павиљон витража.

**ПОЉСКИ ВОЈНИ АТАШЕ
У БЕОГРАДУ.**

Нов војни аташе Пољске Републике у Београду мајор Мечислав Старжински, рођен у Варшави 1891. г., положио је тамо матуру, али због у-

чешћа у пољском патриотском покрету, приморан је био напустити Варшаву и ступио је у политехнику у Лавову и узео учешћа у организацији Пољских легиона Маршала Пилсудског, услед чега је ухапшен од стране Аустрије. Кад је завршио казну, ступио је у Легионе и борио се у Светском Рату, а затим узимао је учешћа у одбрани Лавова од Украјинаца и у рангу капетана ступио

је у Вишу Војну Академију генералног штаба, у којој је положио испит 1921. год. Од 1921 до 1925 год. заузимао је дужност у вишем штабу у Кракову, а затим био је командант батаљона 12 пешадијског пука. Од 1926 год. заузимао је дужност шефа наставног одсека у Генералном Штабу у Варшави. 1928 год. посетио је Београд са екскурзијом пољских официра.

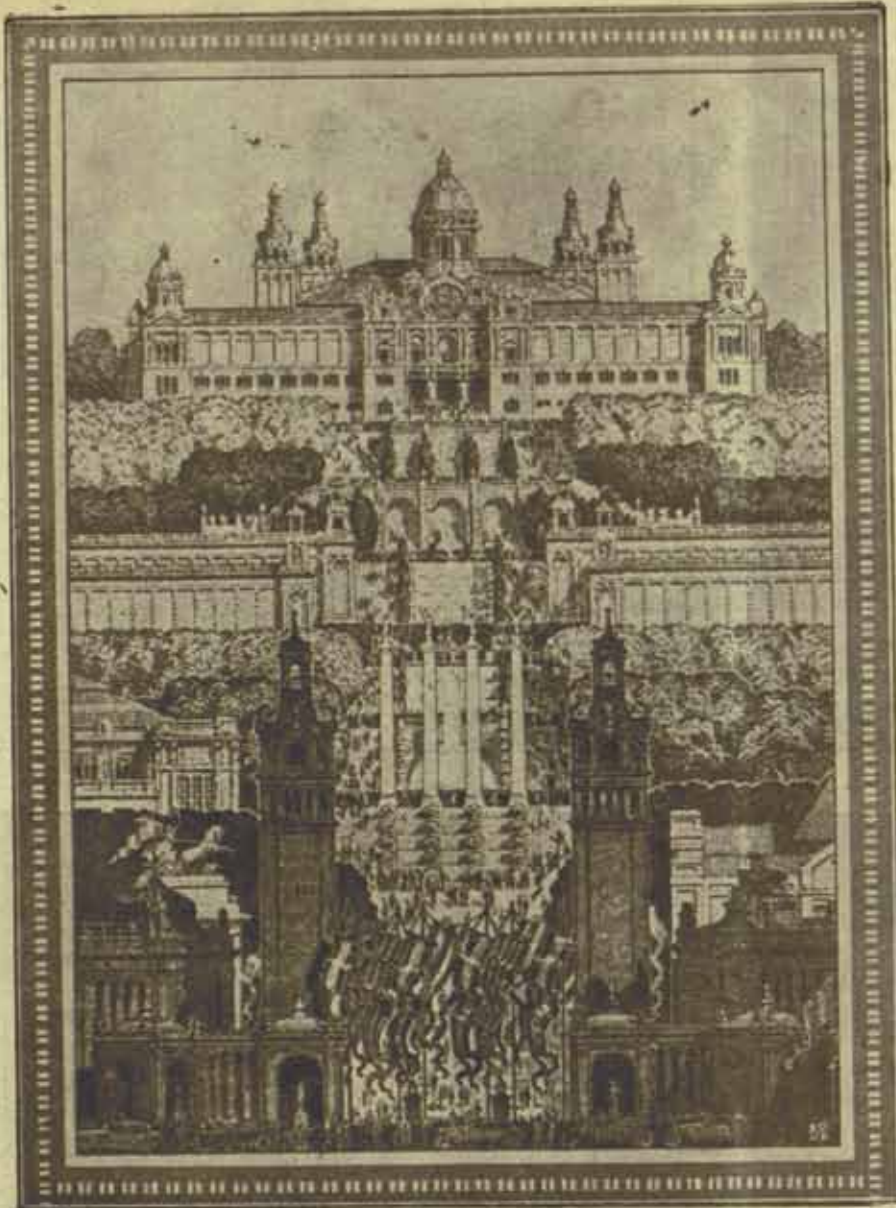
Свепољска изложба у Познању. — Председник Пољске Републике у Павиљону Гданског пристаништа.

Познати чешки драмски писац др. Франтишек Лангер, аутор комада „Периферија“ који је са великим успехом приказиван на нашој позорници и комедије „Камила кроз иглене уши“ такође игране код нас, појавио се недавно са новом комедијом „Препород Фердиша Пишторе“ коју ћемо свакако гледати почетком идуће сезоне на београдској позорници. Комедија „Препород Фердиша Пишторе“ преведена је већ и на немачки и биће приказана на јесен и у Берлину. — Види текст на 11 страни.

ПРВА СТРАНА:

Млада америчка филмска глумица Мери Брајан, огрнута мексиканским шалом, са богатим везом народних мотива,

Главни улаз на Међународну Изложбу у Барселони.

ЈЕДНОЈ ДУХОВИТОЈ ЛЕПОТИЦИ
(У албум)

Лице ти је као у Мадоне;
Поглед тужан, а осмејак благ;
Цео лик твој, сваки покрет твој је
Мома срцу бесконачно драг!

Када певаш, баршунасти глас твој
Уху ласка — као мед се пије;
Када збориш, из твојих се уста
Бесконачна — глупост твоја лије!...

Озрен Суботић

ОЛИВЕРИ ЦЕРМАНОВИЋ —
ЈОВИЋЕВИЋ

Да било је то једнога маја
Дошла си насмејана
весела лица
И на књиге ми спустила
киту љубичица.
Процвркулала си ми нешто
пуна среће и баја
Да било је то било
једнога маја.

Ал — Емира.

Кубански Козаци, са својим генералом Павличенком, отпутовали су из наше земље за Перу.

МОДА

ШЕШИРИ ЗА ЛЕТО:

Горњи ред:

Елегантан црни шешир комбинован са црним филцом.

Сламни шешир у облику звона, украшен машном.

Бањски шешир од филца отворене боје са плетивом од конопље.

Доњи ред:

Шешир од црног расела украшен црно-жутом врвцом.

Лаки летњи шешир од жуте сламе са врвцом исте боје.

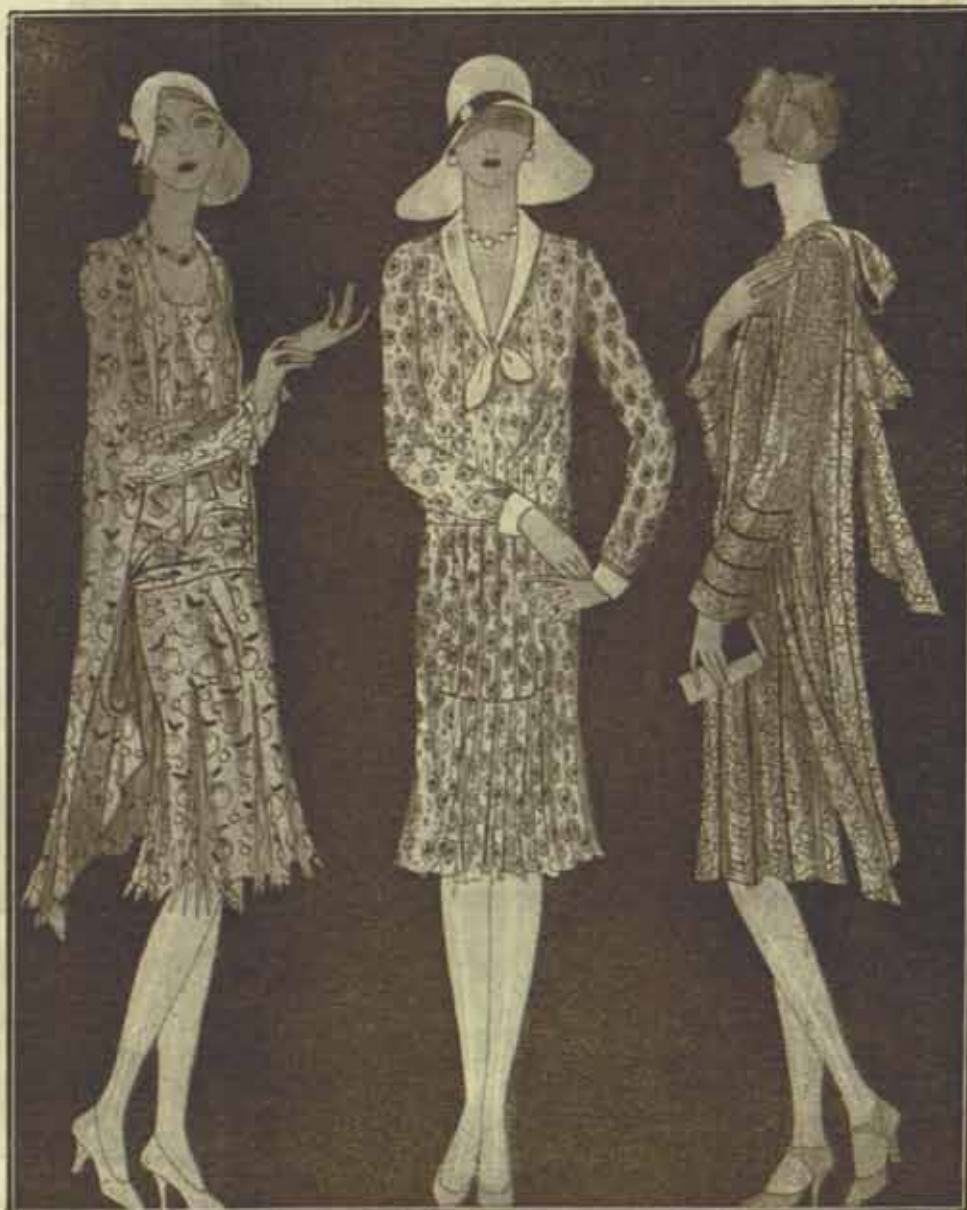
Веома нежан шешир од црвеног филца и манила — сламе природне боје, украшен металном шпанглом.

Слика десно:

Хаљина од шифона са лепезастим фалтама.

Свилена хаљина са црвено — црним мотивима.

Компле од шина — крепа са пасоалима затворене боје. Мантл без крагне има позади велику шлајфну.

Сличица из будућег Београда

— ЈЕДНА МУЗИЧКА ШАЛА —

Услед необично великог и наглог развитка музичке културе у нашој земљи, појавила се потреба да се у уметничком одељењу Министарства Просвете прошири Музичко одељење. Решено је да се сагради специјални »Музички павиљон« по нацрту чувених архитеката г. г. Ларговића и Алегровића.

Тај павиљон је зидан у неком особитом »музичком« стилу. Прозори имају облик музичких »кретова«; симе представља рељефну траку са нотама од гипса, а главна капија има форму обрнуте лире. На крову је смештена велика, тако зв. »Болова харфа«, која при ветрићу издаје нежан акорд у »ге« молу.

Код главног улаза стоји величанствени портир. Врло важне особе најавно би ударајући у велики бубањ, ситније рибе дувајући у мали рог.

У вестибилу зграде су величанствени субови од огромних грамофонских плоча, место мраморних колона. На степеницама, које воде у горњи спрат павиљона, распорст је финог ћилима са појединим извезеним нотама на сваком ступњу: од дубоког »фис«-а у приземљу, па све до трипут подвученог високог »фис«-а на спрату. На вратима канцеларија су, у финој дрвеној резбарији, представљени разни музички инструменти: почев од најплеменитијих, као на пр. вислине, флауте и т. д., па све до обичних »дромбуља« на вратима послужитељске собе. Врата канцеларије самог г. начелника била су украшена укрштеним диригентским палицама.

Послужитељ, који нас је пријавио г. начелнику, имао је ливреју са позлаћеним дугмадицама, на којима су биле испуцане мале »лире«. Учинив мајсторски »глицандо« по платком паркету предсобља, увео нас је у кабинет начелника г. Фортисимиовића. Г. начелник, слушао је баш на телефону певање, за ангажман, једног младог оперског певача у Загребу, те нас је љубазним гестом повукао да седнемо. Спустијемо се на велике мекане фотеље, чији федеи су одмах издали нежан, дискретан акорд у »фис«-молу.

На зиду је висео велики дуварски сат, који би сваких пола часа свирао по коју ципјесу из класичног репертоара. Ту је био и величанствени »радио« апарат са кинематографском лентом: и чујеш и видиш! Овуда

портрети наших и страних музичких великана.

У свему се осећало да у овом надлештву влада идеална хармонија: свака нота — пардон! — сваки чиновник био је потпуно на своме месту, а ко би од њих поле кварно општу хармонију био би одмах »транспониран« на друго место, или пак »разрешен«. Акта су решавана »престисимо« и тако елегантно да су овамо по неки пут слали на увид и дипломатске »ноте« из нашег Министарства Спољних Послова, које су се ноте после лепо истицале у »међународном концерту«, те је и у нашој спољној политици шло све као »по нотама«.

Пошто нас је г. начелник потанко упознао са својим »програмом«, а говорио је о »музици будућности« код нас, опростисмо се са љубазним домаћином. Праћени поновним мајсторским »глицандом« г. послужитеља, спустијемо се по степеницама све до оног дубоког »фис«-а, и, пошто час је дежурни жандарм поздравио, махајући рукама у »такту«, изађосмо кроз »увертуру« павиљона на улицу — где нас је дочекала позната »какофонија« трамваја, ауто-а, и уличних »новинара«...

ТУГА

(За г-цу Радицу Петровић)

Кроз ноћ облачну месец краде,
Тихо као сен,
Нежно к'о песма сетне серенаде,
А блед ко драге тен.

А глас се неки лагано шири,
Тужан к'о елегичје тон,
Лако свуд' око мене шири,
К'о побожан црквени звон.

У мојој души пали искре наде,
К'о непримерен у пепелу жар,
И враћа ме у године младе,
Јер тамо једино влада чар.

Веселе игре и детиње песме,
Најслађи живота час,
Где бол се појавит несме,
Нема му тамо спас.

И месец даље кроз ноћ се краде,
Тихо као сен,
Нежно к'о песма сетне серенаде,
А блед к'о драге тен.
Београд. Милош А. Ђорђевић.

Жена и спорт

Пре десет година — то звучи мало невероватно — жене се готово уопште нису занимале спортом, а гимнастика је тада тек изграђивана теоретски у појмовима.

А данас? реците ми молим Вас једну модерну жену која се не бави спортом. И то не само гимнастиком, већ свим спортовима, постижући одличне спортске резултате и успехе.

Ово нагло напредовање спорта у делокругу нежнога пола, може се приписати на првом месту, тешком економском стању, које присиљаје жену, да напусти тихи рад у кући и да се баца у бучни вртлог занимања ван ње. Потреба, да телу пружи више физичке отпорности, довел је жену на спортска игралишта. Затим се има доста захвалити и моди, која захтева сад овакву, сад онакву, линију. А, жена је роб моде, и да би своје телу дала жељену линију, она се подвргава разним спортовима, а нарочито ритмичким вежбама, за које треба много разумевања за ритмику и грацију. Ради тога постоје нарочите ритмичке школе, где се ради по строго утврђеним принципима.

Али има жена, које у одушевљењу постигнутих успеха, прелазе границе, и фанатички се предају њему. А то је велика штета за њих јер оне тада жртвују спорту најфинијине женске особине и то: љупкост, и хармонију тела. Ова два атрибута су врло уско везани за појам, »жена« и они их ни у ком клучају не смеју изгубити, јер тада губе сву своју драг, и привлачност.

Свака ова жена, која боксује, трчи прекомерно или као у Америци, где има плаћених женских рагби играча, или као у Француској, где жене играју фудбала, (а не хазену) не може захтевати од мушкараца да цене женскост у њима.

У најновије време о женским се спортовима много говори, али се још више пише о њима.

Међутим, само један пут може довести до успеха а то је рад! Спорт се мора озбиљно схватити, јер он не одржава само здраво тело, већ и у исто време даје духу снаге и издржљивости, као што се каже у народној пословици:

„У здравом телу, налази се и здрав дух.“
Брана

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК
НАЈВЕЋИ ПОТПУН —
368 СТРАНА, ЦЕНА 20 ДИН.
СА ПОШТАРИНОМ — 26-50 ДИНАРА —
СПИСАК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА УЛ. 120. (СЛАВИЈА).

Интересантности о новим филмовима

„ГРЕШНА СТРАСТ“ ГРЕТЕ ГАРБО И КОНРАДА НАГЕЛА КОД „КОРЗОА“

Режисер Фред Нибло иначе толико славан по свом филму „Бен Хур“ узима само ретко када да режира љубавне филмске сјече-е. Али ово је био може се рећи изузетан случај када се је велики режисер одушевљено подухватио „Грешне Страсти“, јер су за представнике главних улога унапред били одређени уметници од непобитног реџеа, Грета Гарбо и Конрад Нагел. И доиста под оваквим околностима било је могуће створити један филм стила „Грешна страст“ где су сконцентрисане фантазија, уметничко осећање и полет једног значајног филмског творца. Грета Гарбо поред Конрада Нагела дала је тако много импресивних сцена да ће ово можда још за дуже време остати њен најбољи филм. Овде се Грета Гарбо појављује као савршена заводница и љубавница у чијем сваком покрету лежи по читав арсенал елемената који су у стању да распламте људску страст. Овај филм ће се приказивати код „Корзо-а“ закључно до недеље.

ПРОГРАМ БИОСКОПА „НАРКИПО“ ЗА ИДУЋУ НЕДЕЉУ

Од 3—9 јуна „Наркипо“ приказује 7 најбољих филмова Метро-Голдвин продукције и то овим редом: 3 и 4 јуна „Вампир“ са краљем маске Лон Чением у главној улози, и „Два шефа и једна секретарица“ са Нормом Ширер, Љу Кодием, Гвен Ли и Карл Даном. 5 и 6 јуна: „Чаробњак“ са Светиславом Петровићем, Алисом Тери и Паулом Вегенером, и „Зачарани млин“ са Марион Девис која је освојила нашу публичку спортском комедијом „Мала Плавуша“ недавно приказиваном. Само на дан 7 јуна приказује се на општи захтев публике велики и чувени ратни филм „Биг Парад“ са Џон Гилбертом, Рене Адоре, и Карл Даном, а уз овај филм биће приказане и две одличне шале по 2 чина. 8 и 9 јуна опет одличан дупли програм: „Голгота наших дана“ са Елинор Бордман и Џејмс Мурејем најлепшим љубавним паром. „Голгота наших дана“ се сматра за најзбуљивију америчку филмску драму. Поред филма „Голгота наших дана“ игра се комедија „Не бој се брака“ са

Нормом Ширер и Љу Кодием. Као што се из овога види „Наркипо“ идуће недеље има одличан распоред.

ПОСЛЕДЊА ПРЕМИЈЕРА ТИМ МАК КОЈА У ОВОЈ СЕЗОНИ

Тим Мак Која, који је данас један од најчувенијих америчких старова каубојских филмова, Џоан Крафорд и Рој Д'Арси-а имамо прилике да видимо код „Наркипа“ још само данас и сутра у одличној и последњој премијери ове сезоне „Победници Прерије“. Поред овог филма приказује се као дупли програм и популарна комедија „Пази, експлозија“ са данским комичарима Пат и Паташоном.

МАРИОН ДЕВИС У ПРЕМИЈЕРИ „ВРАГОЛАНКА“

Наша публика имала је до сада мало могућности да се упозна са овом изразитом глумицом која је у ствари данас једна од највише ценених америчких филмских звезда. „Враголанка“ је филм са много духа, акције и темпераментних сцена, јер Марион Девис располаже особина-

ХОТЕЛ — ПЕНСИОН — ВОЛАРИЋ „ВИЛА НА МОРУ“

Из собе директно у море. — Најлепши и најјединији боравак на Јадрану. — Комплетна цена: (Пенса, соба, послуга, таксе) јуни, јули, август динара 78.—, 83.—; септембар динара 65.—. Захтевајте проспекте.
И. Б. Катица Воларић.

ма једне Глорије Свансон а то јој је најбоља препорука.

ЈЕНИ ЈУГО И ВИЛИ ФРИЧ ИГРАЈУ ЗАЈЕДНО У ФИЛМУ „МОРНАРСКА КАРМЕН“

Велика љубавница најбоље се карактерише речју „Кармен“ и због тога ће се тај мотив обрађивати вечно, наравно у разним варијантама које дају потпуну оригиналност самом сјечеу. Као најновију Кармен видећемо ускоро Јени Југо а што је најинтересантије њен партнер ће бити Вили Фрич. Филм „Морнарска Кармен“ приказиваће се ускоро код „Корзо-а“

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА са сликама.

- Томас Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (54 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зена (16 сл.)
- Чаробна Секира (са 9 слика)
- Патње по леденом мору (са 11 слика)
- Мали ѕидар (12 сл.)
- Снежана и четири музиканта (са 10 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дина.

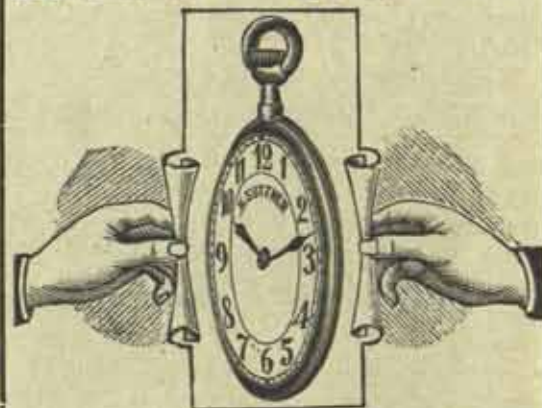
Мала Дечја Библиотека садржи најздравнију и најинтересантију лектуру за децу. — Може се набавити у књижарима или у уредништву (Дубањска 88 — Београд) Ко пошаље 20 дина, добиће свих 10 књижица са плаћеном поштарницом.

Тачно на секунд

Бр. 100 Добар швајцарски Анкер. Ремонт. Роскоф часовник само

Бр. 111 са Рајхен-бројалом ком и Рајхен-сваљалом само

49 Дин. 60 п. 69 Дин. 20 п

Прави швајцарски! Уз 3-годишњу гаранцију

Бр. 105. Прави Анкер-будилник 16 см висок само 44 Дин. 20 п. Немо разлика! Измишља се што не одговара, али се враћа назад. Прави швајцарски пенни сатови, часовници за руку, будилници, часовници са кешаљиком, ланци врстеље, милоше, златна и сребрна роба и ваљит уз готово ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ у огромном избору у великом илустрираном директно-поштом који добијате БЕСПЛАТНО ако пошаљете Вашу тачну адресу часописарској редакцији

H. Suttner, Ljubljana, broj 965.

Сутнеров часопис „ИКО“ је часопис за цео живот.

Фр. Лангер и његова нова комедија

НОВ УСПЕХ ЧЕШКОГ ДРАМАТИЧАРА ФРАТИШЕКА ЛАНГЕРА.

Чешка драмска књижевност поред Карела Чапека добила је у Франтишеку Лангеру одличног драмског писца чији комади прелазе границе његове домовине.

У својој новој комедији „Препород Фердиша Пишторе“ Франтишек Лангер је оживео периферијске типове дајући им специјалну карактеристику у вези са проблемом добра и зла.

Ево у главном садржаја ове интересантне и духовите комедије:

Стари Пиштора, Фердишев отац, који услед рђавог предосећаја није пошао да чува стражу свом сину за време док он обија касу у једној оближњој вили, узнемирен и забринут за своју и Фердишеву судбину посматра узбуну на улици, створену јурњавом ватрогасних кола, јер се управо у вили банкара Розенштока, куда је Фердиш отишао да обије касу, појавио велики пожар. Међутим Фердиш долази бурно поздрављан од светине као јунак који је спасао из пламена двоје мале деце банкареве. Њега је при обијању касе изненадио пожар који је избио на првом спрату, те када је хтео да побегне нашао је на напуштеном децу и стицајем прилика постао њихов спасилац. Светина, мислећи да је Фердиш стављајући свој живот на коцку спасао децу, кличе му као јунаку, а полицијски комесар и банкар стежу му руку због његовог филантропског дела. Ова атмосфера и част која му се указује отпочиње да годи и ласка Фердишу и он се готово осећа као прави јунак. Импонује му донекле и то што је његова бивша жена, Ирма, нека врста подводачице, која га је још пре осам година напустила, дошла сада да га види дознавши да је њен муж учинио једно славно дело. Најзад долази и један официр Војске Спаса са леуцијастом сестром Терезом, која јавном неповешћу о својим ранијим пороцима буди Фердишеву савест и на тај начин дефинитивно ствара препород код овог јунака. Фердиш одлучи да у будуће чини само добра дела...

Фердиш је учинио прве кораке у смислу своје одлуке, ма да се сви против овог насилног добродетелства буне. Ирми, својој жени коју је довео са собом и сакрио јој обућу, не дозвољава више да оде и да настави свој недостојан занат подводачице; оду не даје више новац за по-

неку чашицу ракије и забрањује му да игра уобичајену партију карата са њиховим кираџијом, бившим руским кнезом, сада келнером; претњом спречава суседа да бије своју жену. Сам Фердиш примио је место слуге у Розенштоковој банци и поверавају му и веће суме новца да носи у разне заводе. Изгледа да ова ситуација добротности не задовољавају Фердиша. Он непрестано сања о великим, славним подвизима. Прилика му се ускоро пружа. Лепа сестра Тереза из Војске Спаса долази да обије Фердиша, — које дужност, које лична наклоност налажу јој да води о њему рачуна, — и сада она чини страшну исповест о греху и злочину који је до сада тајила. На ову исповест она је у ствари изазвана хвалисањем Ирминим која такође сматра да се из блата уздигла до исправне жене. Тереза се исповеда да је убила своје новорођенче и закопала га у једном подруму. Фердиш схвата колика опасност прети Терези ако полиција нађе леш детиња и одлучи да је спасе од прогањања. Захтева од ње да му покаже то место, где је закопала леш пре но што се открије њен злочин...

Пошто је Фердиш ноћу прекопао цео подрум који му је Тереза означила, и није нашао леш детиња — враћа се изјутра кући у уверењу да је полиција већ пре њега извршила ископавање и да сада трага за мајком детињом. Да омогући Терези бегство и да је спасе, Фердиш се реши да 55 хиљада круна које је требао однети у једну банку, употреби на ово велико дело. За Терезиног пратиоца одређује бојаљивог добричину, руског кнеза. Али наједном се догађа преокрет. Тереза неће да отпутује, по готову не са руским кнезом, и моли Фердиша да јој опрости што је лагала: убиство детета она је у ствари измислила у једном тренутку раздражења, као што је измислила и исповест о свом ранијем порочном животу по баровима и разне своје грехове. Ове су јој исповести биле потребне да ступи под окриље Војске Спаса, јер у оно време као служавка није имала службе а само као грешница која се исповеда за своје раније пороке могла је ступити у Војску Спаса. Фердиш је очигледно задовољан овим преокретом и чини у опште знатне уступке од ранијег фанатизма према добрим делима: дозвољава Ирми

да се врати њеним „госпођицама“, а она је већ изјавила да ће одмах тражити развод брака, враћа оних 55 хиљада баници, даје оцу да попије коју чашицу, обећава суседу да се неће више мешати када буде ту као жену и привија се најзад у Терезу јер види да је то жена која има привлачних чари. Фердиш изгледа да се за увек одриче лоповског заната а над његовим препородом остаје да бди Тереза...

Комедија „Препород Фердиша Пишторе“ обилује забавним ситуацијама и живописним типовима обрађеним топло и готово непосредно а ипак са извесном проицијом. Ту су у првом реду стари Пиштора, бивши кочијаш, који је читаве деценије посматрао свет са узвишеног седишта на свом фијакеру и тако стекао извесну забавну филозофију живота; затим прецветала авантуристичкиња и подводачица Ирма; пронашли руски кнез који служи само као реклама у једној кафани; професор — особењак који у слободним часовима као официр Војске Спаса спасава грешнике заједно са младом и лепом покајницом сестром Терезом која спекулише својим пороцима и најзад главна личност обијач касе, алогласни Фердиш, периферијски Дон Жуан и насилник. Писац се и овде јавља као одличан познавалац бинске технике и бинских ефеката а као комедиографу овде су му нарочито успеле свеже, сочне и гротескне досетке и ситуације из којих се види како је зло некада добро, а добро опет зло. У неколико забавних и морално пертурбираних ситуација даје својим типовима да се покажу као рђави и приписују себи измишљене пороке, као што на другим местима стицајем прилика или добровољно играју племените луде.

Комедија „Препород Фердиша Пишторе“ садржи у главном све добре особине „Периферије“ и „Камиле“ и не уступа ни мало овим ранијим творевинама Лангеровим. У погледу живописности и свежине може се рећи да је Лангер овде отишао знатан корак унапред. Дијалог је жив и течан, темпо развоја ситуације добар и расплет чун ефекта.

„Препород Фердиша Пишторе“ постићи ће неоспорно успех и на нашој позорници.

М. Игњачевић

Господине, Ви који пијете коктел...

СЛУШАЈТЕ ШТА КАЖЕ ЈЕДАН ФРАНЦУЗ ЗА ТО ПИЋЕ...

Ни један проналазак двадесетог века није нешто ново и сада измишљено, већ само преименовано из најстаријих времена. Можда је једина цигарета — нов проналазак. Али пушење није ново, јер по најстаријим дуглама, које су постојале још пре три хиљаде година, види се, да су и наши претци морали имати неку врсту уживања сличну пушењу. Чак је постојао и цаз у старом веку...

Сад је дошао проналазак **коктела** и многи се питају, да ли су ранији народи знали за то пиће.

Познато је да су стари Грци пили нека миришљава вина, а таква иста вина имали су и Римљани и Израелци. То је вероватно као што се зна да због кратке косе краљица Саба није хтела да се уда за Соломона само зато, што му коса није била потресена до ушију по ондашњој моди.

Ипак ти миришљава напитци ни су имали исте састојке, које данашњи коктел.

Шта значи реч коктел?

То значи «Ко де кок» а кад се преведе «петлов реп».

Чудан назив... Али то је читава прича о том називу.

Једном фармеру побегне велики петак — борац, који је важио као најбољи шампион у селу. Фармер је био очајан и расписе, да ће ономе, који му пронађе петла, дати за жену његову лепу кћер... Девојка је имала среће, и петла пронађе један лепи официр. Кад га је донео кући фармера, овај нареди ћерки да донесе да испију по неку чашу у здравље петла шампиона.

Девојка је била врло збуњена, кад је видела лепог официра, и помисли у тој забави разна алкохолна пића, да су она добила боју као петлов реп...

И то се пиће прозове коктел...

Али то је једна врата легенде.

Зна се да је коктел американоског порекла, и у Сједињеним Државама исто тако постоје приче о том рафинираном пићу.

У Америци коктел је почео да се пије 1869. године.

У Француској коктел се појављује с првим баровима американским 1889. године. Писци су правили шале на рачун тога пића и већ од те године тај аперитив улази у литературу.

Данас је коктел краљ пића.

И што је најинтересантије, жене се више њиме одушевљавају него

мушкарци.

Тако је коктел поред цигарете донео нову сласт модерном друштву.

У Паризу то пиће је освојило отмене кругове. Једна дама у Паризу, која полаже на свој салон, мора да служи увек коктел. А за то пиће потребно је наместити један бар у једном углу собе.

У свакој париској отменој кући даме имају многобројне рецепте о коктелу. Јер коктел није само једне врсте, већ га има различитих.

Чак се коктел дели на мушки и женски. Женски је блажији, али даме показују исто толико симпатија и за мушки аперитив.

На рачун жена, које пију коктел, праве се у Паризу разни вицеви. Тако се прича за једну париску списатељицу, да није врло јак коктел, али због тога прави страховите сцене свом мужу, и млађе не може да се задржи код ње више од месец дана.

Значи да је то опасно пиће за нерве.

То нека послужи за пример и београдским мужевима, па нека не навикавају жену на коктел. Та навика се стиче као и пушење, и увек је први муж, који тера жену да погину једну цигарету, да му прави друштво, а после, кад жена почне да пуши по двадесет дневно, и још тражи «Струмицу», муж се љути како је жена расипкућа...

Хвала Богу, код нас још не знају све жене за коктел. То је навика само моцденског света.

У целом свету коктел има, колико

присталица, толико исто и непријатеља. Противници коктела енергично устају против тог пића и доказују да коктел сагорева стомак, и ко га често употребљава може да постане алкохолничар. Они устају противу жена, које су мајке, а зна се да мати не сме да буде алкохолничар.

Французи су поводом тога отворили једну анкету: »Шта мислите о коктелу?»

Први одговор дао је Краљ Гастрономије Курпионски. Он каже:

»Ја се могу похвалити да имам добар стомак, и није ми потребно то пиће да ми отвара апетит. Коктел је дошао из Америке, и то је једна мешавина фабрикованог алкохола. Може ту све да се мена. Ја верујем да ће једног дана мешати и гас, мајонез, терпентин, бриљантин...

Коктела има исто толико колико и људи. Сваки може да прави коктел. Промешају се само два пића, направи се неки бућкуриш, то вам — коктела... И онда се каже: рафинирани аперитив. То се назива коктел, али тај бућкуриш нема своје право име ни на једном језику.

Коктел је један варварски проналазак, то пиће не може да се назове културним, то је само један додаток снобизму.»

Па сад изволите и ви, госпођо, и хвалите се како пијете коктел.

СВАКА ДАМА
треба да негује своје лице чудотворним сапуном
„JOLLY“ (Жоли)
најбоље средство против пегла и бувања. Одржава ставај свеж младалачки изглед.
За целу земљу продаје
Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан радат.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН
ЗА ДАМЕ
ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД
Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.
Електрично ондулирање косе
Mise en plis
Нарочити -Darling ондулација за девојчице.

Има ли девојка права на живот као мушкарац?

Појам о чедности жене у Европи је много строжији него на далеком истоку... У Јапану, на пример, баш у самом народу, никад се не прави питање да ли је вереница чедна, или не, и никада муж није вратио жену, ако би прве ноћи видео, да она није девојка... У Тибету девојка има још већу слободу. Ако она постане мати пре венчања, сви се мушкарци отимају да је узму, јер је она доказала да није стерилна, а тибетанин воли да има много деце.

После рата у свима државама жена је добила више слободе, не само у социјалном погледу, већ и индивидуалном, и она има права да располаже својим осећањима пре брака, може да живи као мушкарац, и сматра да треба да прибави себи извесна задовољства и пре венчања, не чекајући да се неко смилостиви да је узме, и да му она тада донесе усахло девичанство.

Самим тим, што брак није једини циљ живота, већ и рад на свима пољима науке, умни као и физички посао, који испуњава живот жени, она корача као човек, не кроз један празан простор, већ се на сваком кораку осећа њена делатност као члана друштвене заједнице. Својим радом жена се приближила мушкарцу. Он није више за њу само кавалер, кога виђа с времена на време, већ и пословни друг, чије манире она прима, пуши, тера ауто, журно корача као он, и почиње смело да гледа у живот, и да прелази преко предрасуда, које су некад окруживале њено девичанство као ланцима... Тај ланац више не постоји. Девојка је слободна, самостална, и кад је сама решила питање своје материјалне egzистенције, зашто би била зависна у питању њеног физичког живота.

Брак се више не чека, већ се иде напред, у сусрет случају и познанству, на ко једно промаши, друго познанство можда ће привести браку.

Мушкарац би желео да увек добије чедну жену за супругу. То више није могуће. Девојка није цвет из стаклене баште, као у старинском добу, која се чувала од сваког погледа, сусрета, додира... Кућа је избацила младу девојку на поље делатности, умешала је међ мушкарце, с којима она заједно иде и бори се, али они, ипак у извесним тренуцима морају да осете, да су два различита пола, и да из тога излази инстинктивна наклоност једно према другом... Ако девојка сруши предрасуде, о невиности, да ли је она учинила неки грех?

Онда треба сматрати да је грех што је она бачена у борбу живота, што мора да ради од јутра до мрака, да стоји поред машине, или у канцеларији по цео дан, кад је њој природа доделила улогу мајке. Она је приморана да ради као човек, и природно је да је њеном животу потребно задовољство... Ако би она чекала, да јој та задовољства пружи брак, онда би њен живот био увео под притиском борбе, а било би немилосрдно тражити од једног нежног бића да се лиши сваке радости у животу, а човеку дати пуну слободу да ужива и олакшава борбу себи.

Зато и девојка има права да има љубавника, кад нема изгледе на скорни брак...

Моралисте ће се побунити због ове смеле теме, мушке моралисте, жене ће казати да је то право. А зашто се они буне? — Зато што мешају чедност и моралност једне жене.

Чедна жена не мора да буде увек морална.

А има девојка, које нису чедне, али су идеалне.

Љубав је осећање које облагорођава жену. Исто онако као што јој даје сјај лицу, даје лепоте и њеној души. Разорачење уноси горчину у живот жене. Али треба ли зато одрећи се живота, и чамити пред бојазином неког разочарења. Разорарење је искуство живота, и кад се то искуство стекне пре брака, доноси жени корист и у браку.

Исто је правило и за жену и мушкарца. Ако мушкарац није живео као младић, он ће тражити авантуре у браку... Догађа се то и жени. Идеална, скромна, чедна девојка удаје се, и једног дана превари мужа и пропада све ниже и ниже. А друштво се често пута изненађује и чуди неком пару, где је жена пре брака била велика љубавница, а муж сад луд за њом, и сви верују, да га је она „омађијала“. Не, то

нису мађије, већ њена ранија искуства, која су је научила тактици у браку.

Идеална девојка, кад се уда, много пута врло је несрећна. Њу вређа свака погрешка њеног мужа, она се гризе у себи, и увек смишља освету, и постане рђава.

Девојка, која вене у девичанству, ретко кад је великодушна и нежна. У њој има неке пакости, мржње према младости, горчине и нервозе. Па зар је боље бити хистерична девојка, него свежа и пролећана жена?

Морате сви признати, да друштво не посматра више онако строгим очима „деве“ девојкама. Чак је природно и кад се разиђу. После је видите са неким другим, и једног дана они се нађу пред олтаром.

Зола, у роману „Мадлена Фера“, развија теорију: Треба ли мушкарац да се ожени својом метресом?... И он долази до закључка да су ти бракови врло несрећни.

То су биле теорије у доба Золино. Данас већина мушкараца узима своје љубавнице и врло су срећни... Изгледа да такве везе највише привезу мушкарца. На једно биће се навикне, сроди, и једног дана се реше и венчају се... Девојке су данас свесне да не треба да допусте да увене њихова лепота у девичанству. Данас жена не чека просиоца, већ га она сама проси... Заволи га, постане његова, и једног дана му предложи: Хоћеш ли да се венчамо?

То је паметна политика девојка и нико не може да их осуди... Кад се сама облачим, храним, издржавам, зашто да не располажем и својим срцем... Па ако се за једног не удам, удаћу се за другог... А најлепша мисао је девојачка:

„Зар да му донесем своје девичанство, а он је проћердао своју младост по кабаретима и ноћним локалитетима...“

Ревани је потребан...

Мир — Јам.

СИГУРАН ЛЕК да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађена франц. помада

„Michel“ оловрена од Држ. Хем. професора и измичара, од држ. научно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздравља кожно ткиво и одстрањује перут и сарбел, и све боље од којих коса опала и осекла. — Шаље поштењем „Мишел“ Весник 8. II сеп. Београд. — Пројект: Апотека Деланиа, Кн. Михајловић 1 и Дрог. Ескувал Козарчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дина.; 80 гр. 150 дина.; 100 гр. 185 дина.; највећа и јача 160 гр. 290 дина. Уз сваку дозу следеју гаранција за успех, случајно да нема успеха враћено узети новац

Сестре Тиндерлаки

— Евгеније Хелтај —

Сестре Тиндерлаки биле су три. Две од њих биле су поштене, док трећа то није била. Оне две поштене зваху се Ела и Ирина, а она једна непоштена зваху се Пући. Она није ни била глумица, већ само онаква „шо — герл“, што значи ревијска дама и као таква живела је неморалним животом. Најме имала је једног врло богатог пријатеља, који је издржаваше, уредивши јој велики стан и кључајући је новцем и драгоценостима, плавећи је, уз то, морем хаљина.

Ела и Ирина су код Пући становале, примале су од ње одело, шешире, накит, новац, јер Пући је као сестра добра била, и много је ценила код својих сестара то, што су поштене. Ела и Ирина су и горде биле на то, што су оне поштене девојке и што ништа нису принуђене да дају у замену за стан, свилене чарапе, шешире и лаковане ципеле.

Ела је поред тога и један други разлог имала да буде горда. Спремала се за учитељицу и диплома била је већ у џепу њезином, само наименовање никако није долазило, и ако је у тој ствари и сам барон — барон њихове сестре Пући — интервенисао код неколицине чланова престоничког одбора, па чак и код самог градоначелника.

А поред свега тога, Ирина је била велико сањало, и удадба беше једина жеља њезина. Удати се, поштено, исправно, као и остале девојке грађанског порекла; у стану од три собе, својеручно кувати и свађати се са служавком, ах, ах и по трећи пут ах, за тим је жудела, о томе је сањала, нестриљиво очекујући човека — спаситеља, мужа — спаситеља.

Чекале су. Све три су чекале.

Ели наименовање, Ирина мужа, а Пући испуњење снова њезиних сестара.

II.

Једнога лепога дана Ела сва радосна дође кући.

— Друзе — рече сестри Пући — мислим да ће ме сада ипак наименовати. Онај господин, од кога моје наименовање зависи, поручио ми је да га посетим после подне.

— Но, једва! — рече Пући.

— Твоја срећа је бар већ на помолу — рече Ирина и уздишући додаде:

— Али где је моја?

На то се замислише мало, све три.
— Видим — рече Пући — да ја морам да се умешам. Сама од себе се никад нећеш удати. За то си ису-

више невешта. Ја ћу те удати. — Ох, кад би ти хтела... теби све полази за руком, — рече Ирина одушевљено.

Пући је нежно погледа:

— Глупост је била да пре нисмо помислиле на то. Једна сирота девојка као ти што си, узалуд чека принца из бајки. Данас новац говори. Делије немају храбрости да ти се приближе, јер мисле да немаш ни гроша. Али делије се варају. Овог сам тренутка одлучила да ти дам двадесет хиљада круна мираза.

Ирина није могла да проговори од узбуђења.

— Двадесет хиљада круна!... — промуца најзад.

— Ти си најбоља сестра! — уздахнула је Ела, ганута.

— Да — рече Пући и сама дирнута, ја сам добра девојка, ма шта ви рекле. Ових двадесет хиљада круна су сав мој новац, али дају их теби.

III.

Ела се још пре позоришне пред-

ставе вратила од оног господина, од кога је њезино наименовање зависило. Нешто је снуждена била.

— Је ли што рђаво? — питаше Пући забринута.

— Отприлике, — рече Ела.

— Шта се догодило?

— Маленкост... Ствар би у реду била, одмах бих била наименована, али онај чика је изричито нагласио, да неће бадава да учини.

— Новаца хоће?

— Ах, откуд? Изгледа, допадам му се и...

— Ах!

Пући се беше замислила. Ирина такође, Ела је ћутала.

— Шта си му рекла? — питала је, после краће почивке, Пући.

— Па шта сам могла да му рекнем? — оштро примети Ела. — Не мислиш, ваљада, да ћу се упунитати у даље преговоре, да се могу упунитати у даљи разговор са таквим једним човеком. Познајеш моје начоре и...

— Молим те, молим те, — прекриде је преплашено Пући — немој ме криво разумети. Знам да си поштена девојка... Али ипак... како се свршила ствар?

Отишла сам. Напустила сам га.

МАМИЦЕ!
ПЛАТНО
„СЛАВИЈА“

БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 12-42

Рекла сам да немора никад да ме наменује. Јер пре ћу умрети, него што ћу сићи са правог пута.

— Добро си му одговорила, — по влађивала јој је Ирина.

— Одлично, — потврдила је Пући.

— А он, што је он рекао?

— Рекао је да је то смешно, да се предомислим, јер, на крају крајева, ради се о мојој будућности, а он радо хоће да ми помогне. Рекао је да сутра поново дођем к њему... Ја сам на то изјавила, да више нећу ступити у његову собу и отишла сам, плачући. Међутим, уснут, промислила сам ствар, јер ипак, штета би била пропустити ову zgodну прилику!

— Наравно! — рече Ирина.

— Природно, — рече Пући.

— Али, мислим, да би ипак могао да се нађе излаз...

— Какав излаз? — питаше Пући.

— Кад би неко отишао томе човеку и објаснио му да од мене тако што не може захтевати. Кад би га неко могао наговорити и придобити, да он треба да се понаша као господин и да не изнуђује...

— Добро, али ко да оде? — питаше Ирина.

— Пући... она је већ стекла име, уме да говори и да импонује... — рече Ела мало несигурно.

Пући пребледе:

— Ја да одем?

— Па зашто да не? — рече Ела, сада још смеђије. То није тако велика жртва... Толико можеш учинити својој сестри... Кладила би се, да ће те само једне речи стати и моје наименовање биће свршена ствар.

Пући погледа Ирину, као да од ње очекује бар коју реч у своју одбрану. Али, Ирина настави:

— Ти си тако добра девојка, Пући... За мене си се већ постарала. Мораш се и за сироту Елу заузети...

— И... и... ако тај господин ни мени не буде хтео да учини... бадава?... — рече Пући горко.

Њезине сестре, смећећи се, погледаше једна другу, па онда у један глас рекоше:

— Па шта, Пући!?

IV.

Именоване Еле донело је срећу — како изгледа — и за Ирину.

Један престонички учитељ, колега Еле, почео је да их посећује и заљуби се у Ирину. Ирина се није противила младићу, чија је љубав из дана у дан све већа постајала, нарочито кад је дознао, да се ради о своти од двадесет хиљада круна.

Ела га је храбрила:

— Запросите руку моје сестре од Пући.

— Како?... Од ње треба?...

— Да, она је глава породице. Од ње ће добити Ела двадесет хиљада круна, као мираз.

Учитељ позелене мало:

— Тако?

— Да. Зашто?

— Јер... Јер... то је мало неугодно. Немојте криво да ме схватите, ја јако поштујем вашу сестру, госпођицу Пући... али... али... ја сам јако осетљива душа...

Ела га хладно одмери:

— Празан разговор!... Ирина је поштена девојка, ви сте поштен младић, па ћете у двоје бити сретни. О другом не може бити говора, па је штета за сваки тренутак, којим одлажете остварење своје среће.

Учитељ је муцао нешто, али касније увидео је, да је озбиљност камен темељац напретка. Обукао је свечано одело и запресио руку Ирине.

Пући мало да се није заплакала од среће и љубављу једне мајке их благослови.

Вереници су сретни били. Господин учитељ посећивао је дневно своју вереницу. Увек је изврну ужину добио, а поред тога трошио је барнове цигаре и цигарете. Међутим — као и сам што је изјавио — био је јако осетљива душа... — Не волим ове ствари, — рекао би често Ирени — и када би било начина да не примим твој мираз, не бих га примио.

— Лудост! — рече Ирина индигнирано.

— Толики новац одбацити!...

— Али ипак... ипак... Знаш, твоја сестра је изврсна девојка, али поштење је ипак најважније.

— И када једном постанемо муж и жена...

— Но?... —

— Немој узети за зло, срце моје мало, али нећемо општити с њоме...

— Како наредиш, слатки мој, — рече Ирина понизно и сва сретна погледа свога вереника.

V.

Сестре Тиндерлаки — као што рекох — биле су три. Две од њих биле су поштене, док трећа то није била.

К. А. Ц.

FRANCUSSKA KNJIZARA
NACHETTE
Кнез Михаилова 27, Београд
Телефон 35-76.
Јуришићева 6, Загреб
располаже још са неколико бројева
ILLUSTRATION DE NOEL 75 d.
ILLUSTRATION numero de PRINTEMPS 50 d.
као и са нарочитим бројем
GENERAL FOCH 20 d.
Ови дневни бројеви садрже много слика,
од којих већина може бити урамљена.

РАДНИЧКА УМЕТНИЧКА И КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНА ГРУПА „АБРАШЕВИЋ“

У последње време наша јавност је имала прилике да се мало ближе и више упозна са радом Радничке Уметничке Групе „Абрашевић“. Са радом који је нарочито задњих година постао веома плодан и активан.

„Абрашевић“ је основан још 1904. године и крајем ове, а најдаље почетком идуће године он ће једном нарочитом прославом обележити 25-годишњицу свога оснивања и постојања.

„Абрашевић“ има данас један добро спреман и одлично увежбајан мешовити хор који броји преко 50 чланова и чланица. Хором „Абрашевића“ управља већ дуже времена г. Милан Бајшански, који је познат као одличан и талентован композитор.

Поред тога „Абрашевић“ има и своју посебну дилетантску секцију, која се броји у једну од првих и најбољих дилетантских група у Београду.

Један од главних и најстаријих функционера „Абрашевића“ је г. Милорад Велић, који је секретар групе још од 1911 године. Г. Велић је познат као функционер нашег радничког покрета, а осим тога он је написао и неколико врло добрих и успешних ствари: „Вуковарску Епопеју“, један духовито-сатирички спев у десетерцу и позоришне комаде: „Крадљивица“, „Невини“, „У име закона“ и „Отмен Свет“, који се врло често приказују на свима радничким позорицима.

— Молим вас, водите пажљивије тог пса, непрестано ми се плете око ногу.

— Ах, молим вас опростите, драга госпођице, али шта му ја могу кад тај пас има тако добар укус!

Два промашена живота

— Оскар Крипатић — Шебаљин —

Још као деца, становали су у истој улици — куће су им гледале једна у другу.

Пред кућом мале дражесне девојчице, звали су је Цицом, беше према улици дивна баштица, пуна цвећа, из које би она често, кроз густе филарете гледала преко у драгу јој кућу; где становаше он.

Она нежна, тиха и врло благе нарави, беше тако радосна да је видела у своме другу из компилука, доброг и оданог пријатеља, са којим се тако лепо разумевала и забављала.

Ишли су свакодневно заједно у школу, тако да готово увек, по цео дан, беху заједно.

Он би је сачекивао кад је она излазила са сестрицама у оближњи парк, и увек јој се придруживао, да би био крај ње.

Родитељи су им били већ раније осетили, да нека ретка сродност везује те младе душе, и радо су их виђали заједно.

Готово и цела улица је са нарочитим интересовањем пратила ту младалачку, или боље рећи детињску идилу.

Он би често излазио пред кућу, износио столицу да напоље учи, само да би је могао видети, а она би у знак неке оданости, крај отвореног прозора навијала велики грамофон; свирајући сетне, нежне мелодије.

Године су тако пролазиле, а ова дивна идилка се и даље настављала, док их као вихор, не раздвоји изненада наступели рат, јер им од првих дана непријатељства, гранате непријатељске засипаху родни град.

Са тешком тугом раставише се они, и он са својима оде далеко на југ, носећи дубоко урезану Цицу у срцу, а боли кобног расстанка раздираху његово сломљено срце.

Она са својима оде такође ка југу, у једну тиху варош на старој граници, и у вреви и метежу ратних догађаја, они се дуго не видеше.

Незнађаху једно за друго, а нека неописана чежња вукла их је обоје, ка родном крају и старом слатком гвезду њихових снова; али судбина беше немилосрдна према њима.

Над отаџбином се надвише приоблаци, велики збегови обезглављених становника напусти са војском своја огњишта, и оде далеко ван домовине, у туђ непознати свет.

Пред напуштањем последњег места драге домовине, сазнаде он где се налази његова драга Цица, и ако

незнађаше тачну адресу, посла јој једно дугачко и болно писмо, опраштајући се од ње.

Настале су тешке године туђинске окупације, патило се душевно и физички много, но они увек мишљаху једно на друго.

Он беше у ројству, далеко од драге отаџбине, а она са својима врати се у родни град, а сваки дан сеђаше се на њега. Распитавала се за њега да би што дознала, али дуге три године прођоше у тешкој неизвесности и болним слутњама.

Нестали су многи при напуштању домовине, и пробијају кроз вратне планине непријатељске суседне земље, журећи да се што пре докопају мора; па можда је и њега нестало негде.

Али ипак неки зрачак наде подржавао је, да ће јој се он вратити.

Он се пак сеђаше увек ње, у најтежим тренуцима, морен болешћу и глађу, у туђој далекој непријатељској земљи, она му беше нада, вера у спасење.

Разведрило се поново небо над намученом домовином, и она верно чекаше да јој се он однекуд врати.

Са првим весницима слободе, доби она вест, да је он жив и да ће јој се скоро вратити.

Била је ван себе од радости и нестрпљења, да га види и жељно пригрли на своје верно срце.

Он је хитао да што пре дође у родни град, да види је ли у животу она, за коју је он живео.

Са зебњом је помишљао, да ли се сећа још њега, и да ли га чека.

Са неком чудном, бојањивом сетом, дошао је он са сестром у стари и мили крај, свратио одмах код њене сестре, и тражио је да је позову, да је што пре види.

Срце му је силно куцало, нека чудна радост и сета обузимали су га, и неизвесност какав ће сусрет бити, правили су га силно узрујаним.

Још са капије кад је наишла, спазно ју је, истрчао пред њу испружив јој руке, са сунним очима немо и силно пригрлио је.

Она такође узбуђена, са пуним очима суза, упила се уз њега, а срце као да хоће да излети од раздраганости.

Најзад су после много загледања и миловања погледима, не верујући да је то стварност, ушли к својима, тихо и срамежљиво.

Сестре су их задириковале, испитујући их и речју и погледима, како су поднели овај сусрет.

Он је са службом био далеко, крај Колубаре, под Медведником, али је ради ње остао извесно време у старом гвезду, пуном милих успомена.

Морао се убрзо вратити, јер срећни дани брзо прохујаше.

Заклеше се обоје на верност, и дописиваху се свакодневно.

Он је с времена на време уграбио прилику, кад је год могао, и дојурно жељно к њој, да је обиђе и уздржи да истраје, док не дође њихов дан, кад ће бити за увек своји.

После годину дана, њега преместише доле на југ, где је у избеглиштву био, и тај расстанак је страшно убијао њихове наде и жеље.

Поред највећих настојања, да очувају нераздвојиму љубав која их везиваше из раног детињства, читаву деценију, они при расстанку са горким сузама у грчевитом загрљају, поновише заклетву на верност.

Нису ни слутили да их зла коб вреба и да се њихови путеви ускоро, нежељено, противу свих настојања, морају разићи.

Свакодневно су се дописивали, јадиковали се једно — другом, силно патећи обоје, док једног дана јави она њему кобну вест, да је отац ускоро хоће да уда.

Као гром, пала је ова страшна вест, и он је као избеаумљен одјурно к њој, али на несрећу можда је већ касно приспео, јер је отац био већ скоро преломно ствар.

И она очевом упорношћу, донекле поколебана, била је у двоумци и то га је страшно заболело, те је раздиран болима побегао натраг на југ, да тамо горко испашта.

Стигло му је још два — три писма од ње, топла и болна, али праштајућа, док одмах затим и новине донеше вест, г-ђица Цица П. верена са инж. Н. Н. што беше слом свих његових сања.

Мало доцније јавише новине вест о скором венчању, и он увређен, скршен и са тешко рањеним срцем, немогавши више издржати сам, без ње, не размишљајући ништа, недељу дана по њеном венчању вери он једну туђу и непознату девојку с југа.

После двадесет дана венча се и он, и стараше се да у новоме животу бар донекле заборави своје сарањене наде, али то беше немогуће.

Читањ је један живот протекао заједно, поред Цице, и њу не може никад заборавити.

Нису дуго ништа знали једно за друго, јер обоје мишљаху, да су они сваки за себе сретни, и ако са болом, радоваху се да је бар неко од њих сретно, јер превелика љубав прашта.

Али не беше срећно ни једно од њих.

Неколико година сваки у себе у-

вучени, сахрањивали су све, да нико од њих не сазна.

Тек с пролећа 1924. год. среташе се једног дана њих двоје, кад он дође послом у стари крај, после пет година како се не видеше, и тек онда осетише обоје из разговора и погледа, да ниједно није било срећно.

Она га је прекоревала да ју је савним заборавио, и да није нашао за потребно да јој се кад — кад јави, а он њу такође укораваше правдајући се да је сматрао њу срећном и није хтео да ма чим помути њено спокојство.

Од тада њихове душе поново веза старо одано пријатељство, чедно и чисто као некад што беше.

Растајући се, они обећаше да ће кад — кад писати једно — другом, али искрено пријатељски, јер их сад раздваја посебни живот.

Годину дана после тога, дође он опет у родни крај, виде је, и на позив њен и супруга посети их, и тек тада виде, тешку душевну разлику и немање ничега заједничког, између те дивне анђелске слике, и тог охолог, претенциозног и усилјено срдачног господина.

Душа му је горко жецала над злом судбом своје тако драге Цице, али се такође са болном успоменом сети, да је и он у оном тешком разочарењу после расанка са њом, незнајући, узео једну болесну жену, нервно поремећену и епилептичну.

Горке су дане годинама проводили обоје, носећи сваки свој тешки крст недаћа и празног живота, који је страшно мрцварно.

Морали су једно — другом помоћи, и то што пре, јер је стриљење издавало.

Чапа се готово допунила, и претила је код обоје да прелије, те се са много борби и самоодрицања морало помоћи.

Раздори обострано на дому код њих обоје бивали су све већи, док после годину и по дана није дошло код једне стране до коначног прекида, а на другој такође већ беше на прагу.

Кад је овако горко и немилосрдно пибала зла коб обоје, једнога дана га је приморало једно очајно писмо, да напусти удаљено место, и врати се после скоро десет година у старо разорено гнездо.

Треба помоћи и спасавати искрено, несебично и великодушно, и једном и другом, и поред највећег пожртвовања и старања, пријатељски се подиже нада у нови, бољи живот.

Једина радости моја, стоји у једном писму, које је превагнуло, да се погледа у нови живот.

Кад би ми сваког дана било као данас, каже то судбоносно писмо, осећам да се не би могло даље издржати.

Исцериће пре
сјавања

зубе, јер ћете тако предустрести шкољливом деловању честица, које су опасне здрављу и лепоти Ваших зуба

САРГОВ

КАЛОДОНТ

антиисејшички зубни крем.

И на те речи је овај други Алберто (Никодемјев) понудио сиротој малој Адели, своју дубоку пријатељску узајамност и помоћ, да тако заједно или истрају, или окончају савим.

И ето тако се још пише која страпница овог чудног романа два сродна срца, која више од деценију што теже једноме заједничком скровишту. Тако ће можда у жељи и нади уминуту ова два промашена живота.

НАЈНОВИЈЕ
ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пственој кући у дворишту)

ПРОЛАЗНОСТ.

Ноћ. Анђео мира тихо склала крила,
Уљуљана нарав у сан дубок топе,
А под црним плаштом, ноћ је живот
скрила
И у мрачне своје спутала га споне.

Над водама тихим што сањиве, неме,
У дубоком миру провађају санак,
Ноћ постаје тиша и као да време
Велом заборавља скрива проишли
данак.

Глуха ноћ још зјапи. Из црног јој
ждрела
Покрај мене лете у неповрат часи,
И осећам као пламен да се гаси
Где сурово време брише људска
дела.

Лишће пада с грана, као успомена
Што у прошлост лете губећ се по
реду
И што дуже у мрак зуре моје зене,
Све се дубље клижем у ноћ ко по
леду.

Јаша М. Зелић

СОКО НИЈЕ НАЈБОЉИ, АЛИ ЈЕ ДРУГИ ПО ЈАЧИНИ.

Тачност овога је непобитна. Последњи сусрети „белих“ са нашим водећим клубовима то најеклатантније говоре.

Соко је бољи од Југославије и прва је штета, што се званично налази иза ње. Иначе би Београд достојније био заступан у предстојећим играма по Соколу. Клуб располаже добром техником, бори се брзо и пожртвовано до крајности. Уз то је ефикаснији по „црвени“, који имају предност у техници, али заостају још у брзини и полету. Шта добијамо ако поредимо „беле“ са прваком? „Плавни“ имају плус у техници, тактици и спретнијем реализовању. Брзину и полет Сокола потпуно достижу, из чега испада да су најбољи. У осталом они су то доказали и званично и незванично.

ПАКОСТ ИЛИ НЕЗНАЊЕ ?

Сваком је познато да је дужност критичара ма које врсте, да буде објективан. Он ствар треба да прикаже онаквом каква је. Да изнесе и добре и рђаве особине личности о којој доноси суд. Тако је то наравно свугде па и у спорту. На жалост се често дешава да критичари изнесу о појединим играчима такво мишљење, које ни издалека не одговара стварности. Тако на пример београдски дописник Загребачког Спортског Листа, неки господин Ж-ић.

Поменути господин је у неколико махова нападао управу „Црвених“ што поставља на гол Николића. Он је о иначе добром голману Југославије доносио врло недовољне критике, називајући га правим почетником. О утакмици Београд—Суботица, између осталог каже: „Да је капетан са лампом тражио горег голмана у Београду неби нашао, али сва срећа да није било ниједне опасне лопте на гол, а што је ишло на гол то је и ушло, као да Николића није ни било“. Да ово није тачно, може свако рећи, али шта је било господину да напише горе наведено, изгледа веома чудно. Колико се сећам господин Ж-ић се убио доказујући како је Шер далеко бољи од Николића. Као што видите то је решење свега овог. Иначе би све друго било неразумљиво.

Бл. С. Ракић.

НОК-АУТ НА ЛОПТАЧКОЈ УТАКМИЦИ!

— Никако не разумем. Како то нок-аут на лоптачкој утакмици, питаћете се ви.

И већ сте готови да мислите да се ради о обичном зафркавању. Али верујте ми да сам био очевидца тог догађаја. У осталом могу вам и рећи како је ствар текла.

На утакмици Палилулац—Карађорђе, десни халф Карађорђа и десно крило Палилулаца су имали једну препирку. Први је да би ваљда показао посматрачима како поред фудбала зна и бокс, развукао овог другог свом снагом у вилицу. Наравно да је овај пао као свећа.

Надлежни би сад требали овог раборног играча да накаутирају, али на свој начин. Иначе би се могло десити да се на фудбалским приредбама, чешће приказују боксерске способности појединаца.

ПРИМИРЈЕ У ФУТБАЛСКОМ ЦАРСТВУ.

Лов на бодове у Енглеској је завршен. И поред огромног броја клубова, они су свршили првенствене игре на време. Али то су Енглези. На челу табеле је Шефилд Вединсдај. Овом он има највише да заблагодари својој борбености и интернационалцима Бленкисону и Харперу. Последњу игру је изгубио од Астон Вила са 1:4. Овај чувени клуб је само за два бода мањи од новог првака, али ипак заузима тек треће место. Кад се узме у обзир рђав старт Астонаца, онда се може рећи да су огромно напредовали. Лајчестер Сити је други, јер је са катастрофалним скором од 6:1 (1:1) отпратио овогодишњег Куп-победника Болтон Вандерса. Он је за време целог првенства показао најједначенију форму. Затим долазе Сандерланд, Ливерпул, Дерби Каунти, Блэкбурн Роверс, и ост. Болтон, који је освојио Куп заузима 14 место, а прошлогодњи мајстор Евертон 18! Худерсфилд Таун, троструки мајстор Енглеске налази се на 16 месту. Узрок овако рђавом пласману је неефикасност фора, у коме играју чувени играчи Жаксон, Кели и Штевенсон. Кардиф Сити је у почетку био сјајан. Водио је једном приликом, али га све то не може спасти од силаска у нижи разред. Чак ни сјајни Кинор на центар-халфу. Бјери је од самог почетка обећавао фаворита за другу лигу. Заузима претпоследње, 21 место, и са Кардифом иде у II разред.

У II лиги је првак Мидлсбург, који са друго пласираним Гримсби Тауном иде у највиши разред. У најнижу лигу иду Порт Вале и Клаптон Ориент, на чија места долазе Чарлтон Атлетик и Брадфорд Сити.

ТЕХНИКА ПРОТИВУ ИЗДРЖЉИВОСТИ И БРЗИНЕ ИЗДРЖЉИВОСТИ.

Резултати 1:1 (1:0).

Таквим се насловом може окарактерисати пријатељски сусрет између С. К. Будућности и „Сенегалца“. Први су играли знатно лепше, али су се упуштали у непотребно дрибловање. Други су једноставнијим потезима и већом издржљивошћу успешно парирали преимућство свог противника. Њихова боља физичка кондиција им је давала извесно преимућство на великом терену, који је за физички слабије играче „Будућности“ представљао хендикап. Иначе је резултат реалан, јер је „Будућност“ прве, а „Сенегалац“ друге половине имао више од игре. Код „Будућности“ најбољи Бањац, Ворбевић и Обрадовић. За „Будућност“ је скортао Савић у 44 м. I полу-времени, а за „Сенегалца“ Крстић у 15 м. после одмора. Обрадовић и Петровић су заузели по један пенал за „Будућност“.

Судија г. Никола Петровић врло објективан.

Б. С. Р.

ХАЛО — ХАЛО.

Рapid је својом победом над Хертон од 2:0 дошао на прво место. За сад има највише изгледа да га и задржи, јер његов највећи противник Адмира има једну игру више и један бод мање.

1 фн. Нирнберг је забележио једну од најсјајнијих победа. Њему је успело прошле недеље да порази са 6:1 чувену берлинску Херту.

Карел Кожељух, светски шампион у тенису, водио је форвард бечког В.А.Ц.-а, противу енглеског Њукастл Јунајтеда.

Б. С. К. противу Победе а Југославија противу С.А.Н.Д.-а играју прве утакмице за државно првенство.

Данска је у Копенхагену тукла у тенис натечањима за Девисов Куп. Грчку са 2:1.

Барањи, пливачка звезда Мађарске је у великој форми. Њему је успело да туче рекорд своје домовине, препливавши 100 м. за 1 мин.

Немачка је пред 6.000 гледалаца тукла са 5:4 (2:1) радничку репрезентацију Швајцарске.

Тушек (В. А. Ц.) је поставио рекорд аустријски на 25.000 мет. за време од 1:31,51.

Ж а р к о л е т о

уживајете само у лаганим платненим или свиленим хаљинама, а без тешке бриге, како да ове хаљине перете. Тканина задржаће и након прања своју боју и сјај, ако за прање узмете ШИХТОВ

РАДИОН који чува рубље.

Напуштена соба

— Брана —

Путовали смо на једну спортску турнеју, и у вагону друге класе, наскакали смо, међусобно, о привиђењу, месечарима и о многим другим феноменима. Сваки од нас испричао је нешто из свога живота, неко је увеличавао, а неко је богме и лагао, тако масно да смо се сви слатко смејали измишљеним феноменима и вештицама. Само је један између нас Мија П... ћутао и са пажњом слушао ток разговора. Ја то опазих, па га у шали упитах.

— Хе, шта је? Стари друже, зар се ти не бојиш духова? Зар немаш и ти нешто да нам испричаш.

— Не, не... бојим се ја духова, рече он, али бежим од удаљених и напуштених соба.

— Како?... али ту нема, ништа нарочито, чега се имаш плашити?

— Мислите, рече нам он уз један подручљив смешак, добро, испричаћу Вам шта сам ја једном доживео.

— Причај... Причај... зачу се са свих страна.

— Било је то пре три године, када сам ја тек завршио седми разред гимназије. Био сам позван од једног нашег удаљеног рођака да код њега проведем ускршњи распуст.

Било је доста звањца, младих и лепих девојака, забављали смо се одлично целог дана. У вече, рече ми љубавни рођак. „Ви ћете станovati у десном крилу замка, ја и моја жена узећемо центар, а девојке лево крило, о горњем спрату, боље је и не говорити.“

Сви га заинтересовани, погледасмо, а ја да бих се направио пред девојкама „храбар човек“ упитах домаћина.

— А шта горе има тако нарочитог?

— Оставите, због „напуштене собе!“

— Гле! рекох ја као чудећи се, зар ви модеран човек па да верујете у такове предрасуде?... ове моје речи попратио сам гласним смехом, док су ми љубазне госпођице повлаћивале.

Кад сам већ дошао дотле, ја замолих домаћина да мене смести у горње просторије.

Залуд ме је он наговарао и причао како се горе јављају духови, све то није ништа помогло, и ја пођох горе на спавање, и то баш у ону „напуштену собу.“ Брао се свукох и легох у постељу, био сам потпуно миран и хладнокрван.

Ах, ко ће Вам описати оне старе зидине, оне комаде тешког намештаја, по којима су играли бледи зраци месечине. У околини замка

владала је мртва тишина, коју је с времена на време, прекидала потмула хука ветра и... шкрипа старог намештаја. А неки хладан задах влаге, поче ме непријатно голицати, а мене поче храброст постепено остављати.

Почех се у себи кајати, што сам се показао тако храбар. Почеше ми се привиђати разне ствари, при сваком фијучку ветра, трзао сам се... и ускоро сам дрхтао као прут у своме кревету.

Наједанпут... кроз гробну тишину, зачу се једва чујан топот нечијих ногу.

Неко је ишао... нисам никога видео, али сам осећао близину некога, ту близину осећах све ближе и ближе, престадох од страха да дишем, а тада... угледах једну белу прилику како се полако приближава моме кревету. Хтео сам викати... али ме нешто у грлу стегло, па ни да бекнем.

Лежао сам прикован за кревет, не могавши ни прстом да макнем од страха, разрогачених очију гледао сам... како се бели фантом приближава моме кревету.

Изненада осетих две шаке на моме врату, а неки тежак терет спусти ми се на груди, почех се бранити, али моја снага малаксаваше и ја се оневестих.

Колико је времена трајала моја невестица? Не могу рећи. Али када ми се дах поче враћати, осетих на своме челу нечије руке и два прста која су полако трљала моје слепоочице.

Отворих очи, и видех ону исту прилику крај мене, отворих уста да вичем, али ми нечија шака поклопи усне, и ја видех... газдарицу куће, која је још била млада и лепа, како ми даје руком знак да ћутим.

А затим се приљуби уз мене и ја осетих њене вреле усне на мојима, и те ноћи осетих први пут, сву сласт ове „напуштене собе.“

— Затим... заврши наш друг: десет дана проведених у томе замку, десет ноћи, посвећених расцламтеним младићским страстима, са фантастичним фантомом... пружио ми су ми неописано задовољство.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд
Студентина 85 Телефон 23-19

ГРЕШНИК.

(за г-цу Зорицу Јовановић)
Идем градским улицама смућен,
Греси судбе јуре за мном у животу,
Од свих сам презрен и лагано мучен,
Од увек осећам животну страхоту.

Презрен сам и од ње,
Женска ћуд још увек је тајна,
Ал' љубав вечито им је бајна.
К'о Адам веровао сам јој слепо,
Нисам знао да је код ње, лажно све
 било.
Љубавне речи ваздан сам јој тепо,
Све лажно и грешно од мене се
 крило.

И сад сам презрен од свију,
Сјајне звезде за облацима се крију,
Страх их је, да не допре до њих,
Плач човека грешног.
Мипош А. Ђорђевић.

Бадава пакетић

Досталовог тоалетног бисера на пробу.
Успех код прве употребе! Приштити,
милесери, нечистоћа лица нестају. Шалите
за поштарину 2 дин. марка. Кенкалија
Нови Сад, 144 Н. Оригинални
картон 20 дкг. поштарином 30 динара.
23-32

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:
БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100**— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200— динара

За **150**— дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200— д.

Колумбија № 109 А

За **200**— дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

6

Револуциони покрет је се раширио и на друге покрајине, али нови поредак није увођен без борбе.

Било је случајева да је млади Наполеон Бонопарта морао ступати у прве редове. Револуционарни трибунал је на време познао велике способности овог осорљивог затвореног човека, који је био као војник стекао врло велике заслуге.

Његови противници су били покушали да га униште. Али нису успели. У сјајном говору при одбрани, који је ухањени Наполеон сам саставио, одбранио је се од сваке сумње да тајно ради противу републике, и ако није заповести париске владе увек извршавао тачно.

Наполеон је био мудрији од свију својих противника и умео је у свакој прилици да искористи повољне прилике.

Оженио је се био удовицом погубљеног главног заповедника рајске армије, која је се борила противу револуције, Јозефином, исту је начинио вицекраљем Француске, удао њену кћер из првог брака за жену Холандском Краљу, поделио својој породици покорене земље и на тај начин начинио силу, која је изгледала несаломљива.

Доцније, стојећи на врхунцу своје славе, подлегао је руском колосу. Умро је, прогнат, на царском острву, Светој Јелени, али то спада у други део историје.

Из државних разлога је био раскинуо његов брак с Јозефином, коју је јако волео. Наполеон је желео да добије сина и наследника, који би његову сјајну владавину за сва времена учврстио. Али је Јозефинч остала без деце.

Тако је аустријска Марија Лујза после несрећног рата, који је њен отац водио противу Наполеона, постала француска царица и уселила се у Тилерије.

За време свих тих бурних година Лефебр је остао безгранично веран свом новом господару.

Његово знање, његова енергија и храброст брзо су пали у очи претпостављенима.

Лефебр је ускоро после женидбе унапређен за капетаца, па за бригадног генерала и после више задобивених тежких рана и успешних бораба 1794. године наименован је за дивизијског генерала.

Као такав добио је главно заповедништво над армијом, у борби код Штоквила поново је рањен и вратио се у Париз, где је помогао Наполеону при покушаном државном удару на дан 9. новембра 1799. Лефебров звезда је засијала.

Већ 1804. год. га је Наполеон поставио за француског маршала, командовао је у борби код Јене гардом, борио се у битци код Ојлау славно и опсео Данциг.

На дан 24. маја 1807. године га је Наполеон из захвалности за учињене услуге унапредио за војводу од Данцига.

У свима тим бурним годинама Катарина се није одвајала од свог мужа.

Своју радњу с рубљем у улици Свете Ане предала је једној од својих најбољих пријатељица.

Она сама пратила је мужа у свима борбама његовим, превијала рањенике, тешила самртнике и није се плашила никакве опасности.

Војници су је обожавали. Она је и у најкешћем окршају сачувала здрав хумор и своје златно срце.

И сада су је звали Мадам Сан Жен и Катарина је у том имену гледала част.

А када је срећни пар добио од Наполеона као поклон за Лефеброве заслуге лепи двор Компјен код Париза и новој војвоткињи од Данцига је створена могућност да живи у дворском раскошу.

У кратком времену мигра живели су војвода од Данцига и његова жена у свом лепом двору Компјену, окружени многобројном послугом, која је била обучена у златом искићену униформу, а тиме је се огледао високи ранг царског љубимца, Лефебра.

Лефебру и Катарини служило је на част, што су у души презирали сав тај сјај. Ипак су се што је било наметно покорили царској жељи, да своје великодостојнике на овако видаи начин одликује.

Катарина је морала облачити скупоцене хаљине, што јој је било врло непријатно. По савету свог мужа, која није волео да његова Катарина приликом царских примања изгледа смешна, учила је она играње код професора Депроа.

Маршал Лефебр је привремено био заступао генерала Орднера, који је управљао при свечаности примања, намењеној новом вазалу, великом војводи вирибуричком.

Тек што је се како треба сместио у двору, требао је пак заступник Орднера да прими свечано у Компјену великог војводу.

Катарина је са старом енергијом терала људе да раде, као што је некада и сама радила у перноници.

У блиске пријатеље Лефеброве породице — обоје нису имали деце — спадао је и граф Најперг, која је од неких времена боравио на царском двору.

Читаоци знају да је био њихов добар познаник из времена револуције.

И Најпергове су се прилике биле јако измениле. Тада му је било пошло за руком да после многих опасности пређе преко границе, излечи своје ране, стигне у Беч, упозна Марију Лујзу, цареву кћер и, одмах да кажемо тајно заволи.

Удалба Марије Лујзе, која је за тим из политичких разлога пошла за Наполеона, тежко је погодила Најперга, али је овај био mudar и није испољно своју тајну љубав, најмање пак да дозна Наполеон, који у таквим стварима није знао за шалу, ма да сам није био веран у љубави.

Најперг је био од аустријског цара добио дозвештене да прати Марију Лујзу у Париз. Тамо је био у близини оне, коју је у потаји волео.

Самој Марији Лујзи није остало дуго непознато, каква је осећања у себи гајио Најперг. И ако је строго испуњавала своје дужности наспрам цара и родила му жељеног сина, потоњег римског краља, ипак је имала нежну наклоност према пријатељу из младости у лепом Бечу.

Ма да је се шапутало различно на двору париском с том паричином пријатељству, нико није смео јавно да осумњачи грофа, који је се беспрекорно понашао и није давао никаквог повода за сумњу.

У нове Катаринине диферанте спадао је и обућар Лерој, који је у то време имао лепу радњу у Паризу, а радњи је у улици Свете Ане како тако таворио.

Катарина је се њега одмах сенила када је ушла у

Компанин и пошто ју је као праљу био увек лепо услуживао, узела је Лероја за свог лиферанта обуће.

При поруџбини обуће су се дешавале најнеобичније сцене. Лефебр је се, присуствујући при пробању обуће своје жене, од срца смејао.

Катарина није хтела да се навикне на високу обућу и захтевала од обичне коже, говорећи да ће танка кожа на првом кораку прснути.

Ништа мање није било тешко саопшти за њу хаљине, пошто су јој дугачки скотови и кружи струковни поних хаљина сметали слободном кретању.

По упуству Детроа, царског учитеља играња, учила је Катарина у зноју свог лепог лица прописано клањање приликом дворског примања.

Тек што је једног дана Катарина завршила ове напорне лекције и бацила се, задихана на свилену столицу, ушао је Лефебр.

На његов миг уклонио је се Детроа дубоко се клањајући.

»Поздравите вашу жену!« рекла му је Катарина, а за тим се окренула мужу.

»Добро дошао, Јосифе!« ослвила га је и не марећи што је још био присутан ливрејсани служитељ Јасмин, скочила је и ватрено пољубила војводу. »Дивно изгледаш! Таквог треба да те виде у улици Свете Ане стара блбегала, која су те оговарала кад год си у моју радњу долазио.«

Лефебр, чије је круто држање одлично пристајало његовим стровим цртама лица, полако је смејући се, одгурнуо Катарину и посадио је на столицу. Када је се осврнуо, спазив је уплашено Јасминово лице, који је се журно уклонио из собе.

Лефебр је изгледао не баш добро расположен, јер је у брао после осмејка показао натмурено лице.

Скидајући рукавице, шетао је оштрим корацима горе доле по соби и шапутао :

»Ја сам мало пре ручао код цара и то сасвим насамо у његовом кабинету.«

»И зато сада изгледаш као да си пио сирће!« добацила му је Катарина.

Лефебр је најпре нешто ненасно рекао, а за тим плануо:

„Овај Бонапарта једе тако, да ме чини первозним. Од свега што дође на сто, узима оно, што му се свиђа, компот после супе, сир пре рибе и за десет минута је готов и жури такође и госте. Ја сам опекао језик, а што је најлепше, умирем од глади после таквог царског ручка!«

»Гладан си!« насмејала је се Катарина. »Добро, ми ћемо накнадити што ниси имао у царском кабинету. Али зашто те је цар био звао?«

Лефебр је погледао Катарину озбиљно и одговорио јој:

»Говорио је о теби!«

„Шта?“ изненађено је запитала војвоткиња. „Шта се тиче цара моја личност?«

»Охо, драга моја! Вараш се! Ми сви који живимо од Наполеонове милости, морамо живети по његовим наредбама. За нас војнике то није рђаво, али наше жене — ти ме разумеш?«

„Ваш ништа не разумем!“ одговорила је Катарина готово осорно. »Па шта има цар мени да замера?«

»Просто све! Рекао је, да те дворско друштво именам!«

»Не марим«, додала је Катарина.

»Лепо! Али ми морамо имати у виду шта свет говори. Ја сам војвода од Данцига, а ти моја жена! Зар се не можеш као и ја да навикнеш на дворски говор?«

Катарина је се гласно насмејала.

»Ја треба да се угледам на војводу од Данцига! Чудновато!«

»Немој терати шалу, Катарина!« одговорио је умирујућим гласом Лефебр. Пази, код једног старог војника је то друкчије. Ако војник не грди и не лсује, не вреди ништа. Али нежни пол — — —.«

»Хихи! Да се насмејем! Ја и нежни пол!« Буди, молим те, озбиљнији и реци ми, шта ми замера цар?«

»Рекао ми је, ваша жена се чини немогућном, маршале! То долази отуда, што сте се оженили као наредник, а сада сте маршал и једини је спас да се раздвојите!«

Катарина је толико била збуњена да није умела речи проговорити.

»Јест — затим је рекао: »ствар се мора у року од четрнаест дана свршити! Ти знаш како он говори. Свршено! Марш!« наставио је Лефебр.

Катарина је једва дошла к себи.

»Дакле то треба одмах да буде — — —« рекла је она.

»А шта си му ти на то одговорио?«

»Ја? Шта мислиш, како сам му одговорио? Цар је још додао да ће његова брита бити да као раздвојена живиш: добићеш двор и богато надржавање!«

Катарина је скочила и севала очима.

»Знаш ли, шта бих ја казала да сам била на твом месту? Царе, ваше Величанство, можете ваш новац и ваш двор задржати за себе! Ја имам жену и чуваћу је! Када једна жена као моја Катарина воли у немаштињи, када дели с мужем добро и зло и плаче над рањеним мужем, онда се она не тера због глупе етикете. Проплост нас је саставила и остајемо вечито. Видиш, тако бих ја говорила!«

Сва румена од узбуђења стајала је пред војводом, који ју је изненада загрлио и пољубио.

»Исто то сам и ја одговорио«, насмејао је се. »Па јеси ли задовољна, мадам Сан Жен?«

»Златан си ти!« рекла му је усхићено и загрлила Лефебра. »Шта имаш још да кажеш шта цар о мени говори?«

»Дакле, цар је се наљутно на мој одговор, бацио табакеру на сто и пребацио ми: Ваша жена заповеда у кући! Али сам му ја одговорио да ја то не могу изменити. Ако бих изишао пред Катарину с предлогом да се раздвојимо, ископала би ми очи!«

»Буди задовољан, што то нисам учинила!« викнула је Катарина.

»Цар је шетао горе доле по соби, па ме је погледао оштро. Лепо! онда ћу ја сам говорити с госпођом војвоткињом, рекао је. Мени неће ископати очи. И сад ти можеш сваког часа очекивати да те позове цар. Можда га је царица наговорила да буде такав према теби!«

»Ја не верујем. Много пре његове пакосне сестре, краљица Мира, Марија Каролина и принцеза Елиза. То су праве Ксантише.«

»За Бога, Катарина, пази шта говориш!«

»Шта! Те гуске!« викнула је Катарина. »На Корзици су себи плеле чараше и живеље од пасуља и воде! Ја сам то отворено рекла војвоткињи од Ровића!«

— Наставиће се —

ЗДРАВ ИЛИ БОЛЕСТАН

увек треба добар сапун. Рђави сапуни учинили су већ много штете. И у најбољим круговима даје се предност, као заиста најбољим сапунима за здравље и лепоту, Фелеровим Елза-сапунима и то: амљанов, сапун од жуманцета, глицерински, бораксов, натранов и сапун за бријање. Сви садржају састојине које добро делују. 5 комада на покус Елза-сапуна по избору шаље кад се унапред пошаље 52 динара франко

liĉkarnik FELLER, STUBICA, DO-NJA, ELSATRG, 372. HRVATSKA

За прање главе Елза-шампјон 3 динара 80.

Јутарња шетња госпође до пијаце...

...КОРИСТИ ЊЕНОЈ ЛЕПОТИ, КАО И ГИМНАСТИКА ДОМАЋИХ ПОСЛОВА.

Госпођа нема професију, те не жури свако јутро на дужност, већ седи код куће. Ако би само седела, а сав посао оставила служанци, опасност је да се не угоји... Ништа не гоји жену као лежање и седење, кад је цео организам у мировању... Госпођа већ опажа да се њена линија квари, и одмах је ударила у дијету. Не доручкује изјутра, руче врло мало, и највише киселе салате, и увек јадикује: „Ништа не једем, а гојим се...”

А госпођа не зна да јој не вреди ништа дијета, кад се не креће у кући... Домаћи посао има безбројне покрете физичке културе... Ако бришете праšину, ви морате негде да се сакнете. Треба вам да дохватите неки предмет, ви подижете руке. При разним пословима сакнаете се десно и лево. Најлепша гимнастичка вежба то је скупљање са тепиха ситних кончића. При том за сваки кончић сакнете се и опет усправите. То је гимнастика трбуха.

Причају о Сари Вернар, да је сваке вечери, пре но што легне, испунила хартијнице и разбацала их по поду. Сутрадан купиола је те хартијнице, и морала је по педесет пута да се сакне и усправи... Госпођи није потребно да пепка хартије, већ да покуши оно са тепиха, што попада преко дана...

Жене се једе кад немају леп лист на нози. И то може да вам развије домаћи посао. Идите једно пола сата на прстима. Навикните се, док радите, да, уместо што ћете ићи целом стопалом, идете на врховима прсти-

ју... То ће вам дати листу лепшу форму.

Једна гимнастичка вежба је и пењање степеницама... Још ако идете на прстима, ви развијате мишиће на нози. Никада немојте да се придржавате за балустраду кад се пењете, јер тиме умањујете терет једној нози, а тај притисак је потребан за мишиће, да би се развили...

Мишићи руку развијају се кад се бришете прозори... Зато узмите ви, госпођо, тај посао, ако су вам мршаве мишице, и при том правите лепе и лагане гимнастичке покрете, уздигнутих руку... Немојте се пењати на столицу, кад хоћете горња окна да бришете, ако можете да их дохватите руком, јер треба руке да дижете... Вама ће се мало заморити мишићи, а то је већ знак да је тај посао имао дејства.

Глачање паркета треба да буде ваш посао... То је ванредно добра гимнастика за развијање листа...

Госпођица, која не ради ништа, треба да има своју свакидашњу јутарњу шетњу по чистом ваздуху... Није то довољно, ако се она само гимнастицирала, туширала, а сад чита, свира, или ради нешто. Она треба да се шета, рано изјутра, да удише чист ваздух, и та јутарња шетња кориснија је од свега, и најлепша шминка... Ваздух и сунце су најбоља косметичка средства...

Госпођа већ има своју јутарњу шетњу — до пијаце. И увек треба сама да иде, рано, око седам сати изјутра, док још нема праšине. Код нас младе госпође не воле да иду на

пијац, а у свима европским градовима могу се видети елегантне даме са зембилном или леним плетеним корпама на руци, из које провирује покрај разнобојне зелени и неки букет цвећа... И госпођа је свежа кад се врати с пијаце, и не мислећи, да та шетња до пијаце имала је своје дејство на лепоту госпође...

Још ако је госпођа рано легла, а рано устала, њени образи су као мајска ружа...

Зато госпођице немојте изјутра да спаваите и чекате да сунце високо отскочи, већ устаните раније и уместо ваше маме идите ви на пијац... Или се спремите за шетњу, и видећете, како нећете бити нимало нервозни.

— Операција вашег слепог црева не сме се одлагати.

— Али, господине докторе, па ви сте ми већ оперисали пре годину дана слепо црево.

— Тако? Е па онда не морамо журити!

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Сирано де Бержерак, ремек дело славног француског књижевника Едмона Ростана у преводу Милана Димовића. (Издање С. Б. Цвијановића, Београд, Цена 20.— дин.)

Савинис де Сирано, доцније названи де Бержерак по месту својих предака, није измишљена личност, плод маште великог француског писца, већ човек који је по својим авантурама и књижевним делима био добро познат у 17 веку. Рођен 1619 год у Паризу Сирано је свој авантуристички живот провео у најразноврснијим занимањима. Био је филозоф, физичар, књижевник — стихотворац, убојница, музичар, ваздухопловац, сатиричар и покрај свега цесрећан љубавник, како сам за себе вели у своме епитафу. Кавгарија, увек спреман на бој, тукао се за најмању стварицу. Повод је обично био несразмерно велик нос. Није било дана да у двобоју не убије или не рани кога свог противника. И ако је увек сањао да умре на бојном пољу са мачем у руци, Сирано је убијен из заседе, цепенациом по глави, од зграле плаћених лакеја.

Овај тако занимљив и буран живот верно је опевао Едмон Ростан, један од најбољих француских песничких књижевника. У преводу г. Димовића налазимо на лепе и углађене стихове који ниуколико не одурађују од оригиналног дела.

Ова књига заузима врло видно место у општој литератури и с тога је потребно да се свако упозна са њом.

Кроз Буру, роман од Станислава Кракова, издање С. Б. Цвијановића, Београд, Цена 25.— динара.

И ако још врло млад, г. Ст. Краков је успео да се истакне својим књижевничким и публицистичким радом, нарочито из области војске, којој је и сам једно време припадао. Овај роман спада у прва дела овог талентованог писца, писан на фронту 1917-18 године. И ако још почетнички, роман „**Броз Буру**“ одликује се извесном књижевном формом, лакоћом стила и занимљивим садржајем. Јунак овог дела је један млад официр, док се радња дешава код нас, за време рата.

Испод Озрена збирка приповетки од Стојана В. Живадиновића.

Овом збирком г. Живадиновић је доказао да спада у ред наших најбољих послератних приповедача. Његове приповетке се одликују и

необичном занимљивошћу и нарочитом оригиналношћу сјажета. Тако, на пример, прва по реду приповетка зове се „**Падавичар**“, тема која се ретко уноси у књижевност. Са колико болне језе писац нам приказује слику ове невинне жртве једне страшне болести. Затим се нижу, једна за другом, „**Пред комисијом**“, „**Галачки поп**“, „**Казанова**“, „**Гробар**“, „**Иронија**“ и друге занимљиве приповетке, које доиста вреди прочитати.

(Издање С. Б. Цвијановића Београд, цена 20.— дин.)

Васпитање воље од Ф. В. Фестера, једно питање из књиге „**Како треба живети**“.

Књижара С. Б. Цвијановића издала је ову поучну књижицу која је врло корисна за нашу младеж. У њој је укратко изнето како треба лечити слабу вољу, како се навићи на истрајност, тачност, разборитост, дисциплину, ит.д. На крају су изнети неколико погледа на омладину у вези са алкохолом и карактером.

Врло ниска цена од 6.— дин. чини је приступачном сваком омладинцу.

Мали зидар (Мала Дечја Библиотека, Београд, Дубљанска 88.).

У овој се књижици приступачно деци, описује чудновато детињство славног уметника Микел Анђела. Дете гордог и богатог племића, место да се дружи са децом по пореклу себи равној, стално је у друштву обичних радника: зидара и каменорезаца, држећи и сам чекић и длото у рукама. Горди отац узалуд забрањује такво дружење и забављање, па кад то не поможе, он проклиње и тера своје рођено дете од куће, само да не би имао и једног зидара у својој породици. Микел Анђело је тада имао тек дванаест година. Отерао од куће, он и ако тужан, не очајава, већ благодарећи генију вродноћи и истрајности, после неколико година враћа се, али не као зидар, већ славан вајар и сликар. Горди отац и сада назива своје дете зидарем, али не са гњевом већ са поносом, корећи себе, што раније није хтео да разуме нагон детињег генија.

Како ова, тако и остале књиге ове библиотеке, не само садржином и излагањем да су приступачне свој деци, већ и ценом, јер свака кошта само 2.— дин. А да их наша деца радо читају, види се и по томе, што су скоро све доживеле друго издање.

Српске народне тужбалице, из збирке Новице Шаулића, у тврдом повезу, 336 страна, Београд 1929. г. Цена 40.— динара.

Под горњим насловом изашла је ових дана књига, која је прве врсте код нас. Ова збирка српских народних тужбалица богата је како бројно тако и стилски. Оне чине богатство наше народне душе, изражене снажно и окарактерисане најбоље. — Оне су вечито топле, без замора и нове, читајући и проучавајући њихове лепоте критички, са срцем и са осећајем и удубљењем, осетићете их, разумети, и не само онда, да се чују речи, него звони и одјекује у срцу и уму.

Тужбалице су изражај осећања и свих душевних особина нације. — Витештво, нежност, племенитост, одраз су народне душе.

Са народним тужбалицама дајемо ми лепотама светске књижевности и песништва, делове истинске песничке душе и богатства.

Бол њихов је бол општи, суза људска и чежња за животом и очувањем спомена и имена драгих умрлих, и милних, осећај и сан општи и свима урођен, и љубав братска, сестринска и материнска, извор снаге и живота, највиша и заједничка сила живота.

Из овога новог дела г. Шаулића, може се закључити, да он има огромну вољу за рад на прикупљању народних творевина, које би, ако се нико не би за њих интересовао, ишчезле — а чију би празнину осетно будући нараштај.

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани пеповник велетрговине **СТЕРМЕЦКИ**. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модно крстаст 258 Дин., модерно мелиран 350, каска 410, каска свилом постављен 585, коверот 600, каска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у пеповнику прекрасни модели за блузе, костиме, сукаче, дечијих одела и више хиљада савих разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина **Р. СТЕРМЕЦКИ**, Црча, Брзј 78. Срем.

У љубичастом граду Ђурђијанаца

Запитајте Ђурђијанца о његовој земљи, он ће вам испричати највероватније и најлепше легенде. У њиховој машти историја се претвара у бајке, неискрине и разнобојне.

Јермени су горди на њихов Ара-рат... На хиљаду начина испричаће вам како је почео потоњ како се спасао Нојев ковчег... Чак је сачувано неколико парчета Нојевог ковчега, који се чувају у патријаршији и могу да виде, кад се плати. А ко зна, где су свештеници сакупили те парчиће.

Ђурђијанци експлоатишу Кавказ на исти начин... »То је колевка првог човека... Овде су богови отровали Прометеја... На овом месту Богородица се одмарала...«

Сведи, краљеви, песници, па чак и трговци, фигурирају у њиховим легендама.

Тифлис, љубичаста престоница, шићурирала се испод голих планина, боје љубичица. Опасана је реком Куром, зеленом као смарагд. На врху планине блиста акропол Сарикалех, који су јој подигли Персијанци.

Једна стара легенда прича како је постао Тифлис:

Краљ Ђорђе Вантанг пошао је у лов са својим гостима. Запао је дубоко у шуму и убио пуно дивљачи и бикова. Кад се враћао, задовољан толиким ловом, истрча пред њега једна срња, бела као снег. Он појури за њом, и погоди је једном стрелом. Рањена, животиња се диже. Једним скоком баца се у извор и обоји га својом крвљу. И чудо се догоди. Животиња изађе из извора без ране. — Краљ јој се приближи, сав пренеражен... Вода је била блага, топла, и имала је чудан мирис... Краљ, и сва његова свита, окупао се у том извору и постадоше млади. И на том истом месту краљ подиже град Тифлис, што на персијском значи топли извор.

Дотадашња стара престоница Бтеск изгуби своју важност. Краљеви су

увек посећивали Тифлис и ту саградиле своје палате на обалама реке Куре... Маса лењиваца дође да се настани у том граду. Племићи, богаташи, слуге, чиновници. Зато су Ђурђијанци у Тифлису познати као лењи, који не воле трговину и занате... Ђурђијанац не воли много рад, зато су лукави и окретни Јермени узели сву трговину и занате у своје руке. На тај начин богатство се налази у рукама Јермена и највећи базар у Тифлису зове се »Јерменски базар«.

Националисте Ђурђијанци труде се, да потисну Јермене, јер због њих ни један Ђурђијанац није богат, већ пуки сиромах. Ако запитате о томе Ђурђијанца, он с презирањем и мржњом говори о Јерменину.

Из дана у дан Тифлис се модернизирати мења боју... Ишчезава постепено јеврејски оријент и американизирати се... Мали дућанчићи, где је некад занатлија седео по цео дан и шио са иглом, сад се претварају у велике мануфактурне трговине. Свауда армирани бетон, телефони, кооперативе и облакодер.

Тек може да се нађе и нешто од старих навика. Муштерија је дошао нешто да купи. Трговац каже једну цену, а он је одмах преполови.

Трговац се замисли и глади своју

дугу белу браду. Затим проговори тужно: »Ах кад бих видео твој леш...« Муштерија исто тако: »Ах, кад бих видео твој леш...«

А тиме хоће да кажу: како би био несрећан, кад би ти умро.

Љуцац: »Јеси ли ти икад осетио сласт мога повца?« И разговор се наставља, увек око новца и цене, по читав сат, док се најзад не погоде, и трговац га испраћа: »Нека ти ова роба донесе срећу«.

И у нарочитој поезији одржавају се традиције у Ђурђијанској литератури. Нарешне су легенде о Зорастри и Ђурђијанском Прометеју који је живео на Кавказу.

Ђурђијанци су увек познати као ратнички народ. Они воле рат, вино и песму. Гостољубиви су, великодушни, весели, храбри. Тако опевани и у песмама, а тако о њима увек причају и путници.

Као и Руси, Ђурђијанци су усвојили комунизам. Али осећа се велика разлика између Руса и Ђурђијанаца. Док су Руси више ћутљиви и раде и дању и ноћу, ови други воле ритам живота, рат, и пред сваки рад играју и певају... Њихова песма разлаже се од јутра до поноћи... интелгентни Ђурђијанац више воли рад ноћу него дању... Журналисте увек уређују ноћу своје листове... Ако дођете око десет сати увече, да интервјуишете неког он одмах пита: Јесте ли вечерали?

И при јелу настаје интервју.

Чувена су вина Ђурђијанска, и до зоре кад се седи у ресторану измења се неколико врста. И покрај вина не може да се сврши никакав разговор. Сутрадан опет се вађе исти господин. У 12 сати пре подне... Али онда се иде на ручак о њим. Трећи дан исто тако... И цео живот Ђурђијанаца је јело, песма и игра...

Лепота је најлепше обележје Ђурђијанаца. Њоме су још више жене обдарене. У харемима морала је увек да буде нека кавкауска лепотица. А догађало се често, да су се у путне вође, Ђурђијанце, који су водили аристократију руску на Кавказ, заљубљивале лепе руске књезиње.

Извор Карзан — Ђурђијански Виши.

СЛАВА

ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ

Г. Будимовић управник Државне Штампариие поздравља госте о слави Ћирила и Методија.

Г. Јован Стефановић — Курсула, наш познати певач — баритониста, приредио је пре неколико дана веома успео концерат у Крагујевцу. На слици се види г. Стефановић са својим крагујевачким пријатељима

Слика лево :

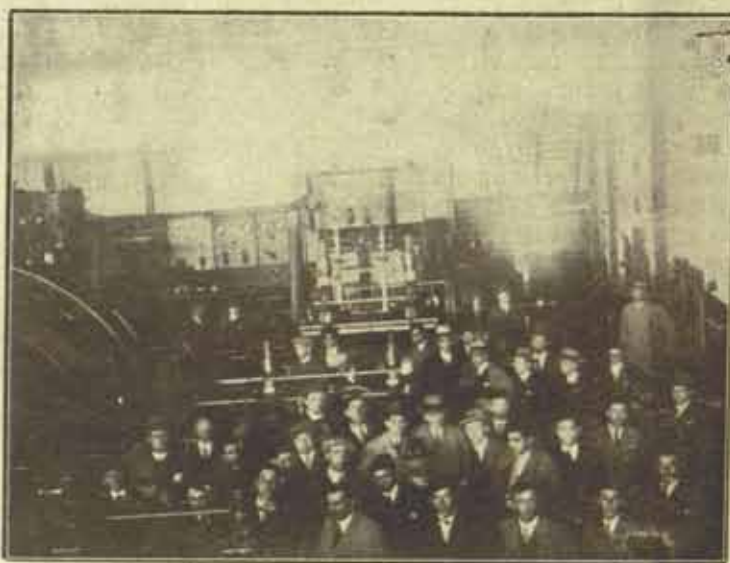
Чувени индијски факир Тура беј приликом једне своје чудне продукције. Факир мирно спава на оштрицама коса.

ЧИТАЈТЕ

недељне
Илустрације

Целокупно особље Државне Штампариие, за време богатог ручка на својој слави.

Ђаци Грађ. Зан. Школе приликом ескурзије у Суботици. Под вођством г. г. директора Букавца, С. Чиголе архитекта, Баришића проф. и Милшевића инж.

Ревиијска звезда Фејеш у једној оригиналној пози.

Симпатична наша читатељка и одушевљена спортисткиња г-ца Лула Саватијевић.

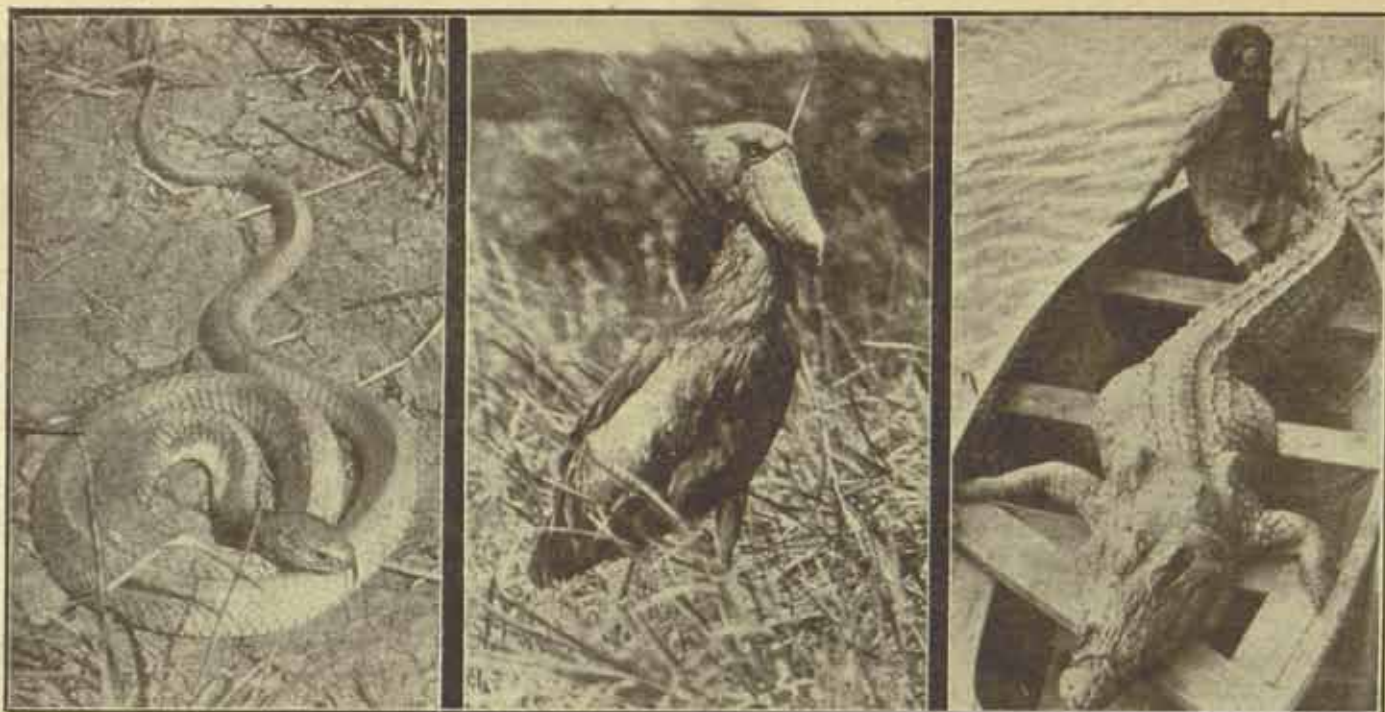
Мала љубитељка „Недељних Илустрација“, петогодишња Јаворка Љ. Пудар из Чапљине у Херцеговини.

Секретар радничког друштва „Абрашевић“ г. Милорад Белић.

Познати раднички хор друштва „Абрашевић“, са хоровађом г. Миланом Бајшански, секретаром г. Милорадом Белићем и председником г. Душаном Ђорђевићем.

Егзотичне афричке животиње: огромна змија савијена у клупче; Абу Маркуб, велика птица која се још само ретко налази и уловљени нилски крокодил.

Пљачкање гробница кинеских царева

ДОГАЂАЈ, КОЈИ ЈЕ УЗБУНИО ЦЕО КИНЕСКИ НАРОД.

Цела кинеска јавност узбуђена је због пљачке, која је пре кратког времена извршена у гробницама кинеских царева у близини Пекинга. Опљачкана је гробница цара Кијенг-Лунга, царице Цеу-Хие и цара Куанг-Сну.

Као и све царске гробнице, оне су имале своју уметничку вредност, и у њима су се налазили драгоцени предмети, које је народ поштовао.

Кинез необично поштује своје покојнике, и још за живота он скупуља новац да купи себи ковчег кад умре, и зида гробницу, која је лепша од куће. Стари кинески цареви, као и Фараони, веровали су у посмртни

живот, зато су себи подизали што лепши вечни стан. И народ је царске гробнице поштовао као највећу светињу.

Најлепша гробница била је цара Те Хоанг Ти-а. То је била читава подземна варош, а над њом се уздицао брег. У гробници су се налазиле скуповане вазне, посуђе, слонови од злата, лафови, камиле.

Војници, који су опљачкали гробнице, извршили су то на један злочиначки начин, и све су порушили. Један војник, који је присуствовао пљачки, прича о томе:

»Ми смо логоровали у близини гробница, и нисмо имали шта да је-

демо. Сваког дана питали смо се, шта да радимо, да ли да се даље боримо, или да се повучемо у Монголију. Наши генерали нису водили рачуна о нама, нити су нам издавали какве наредбе, јер и они нису имали ништа за храну... Почели смо да сечемо дрвеће и да продајемо. Једног дана дођемо на мисао да порушимо гробнице и извучемо драгоцености. Прво смо ушли у гробницу цара Кијенг-Лунга, а после смо разрушили и друге«.

Гробница цара Кијенг-Лунга и царице, његове жене, била је најлепша.

Кијенг-Лунг је био један од највећих кинеских владара. Његова владавина била је најдужа у кинеској историји. Живео је деведесет година био је рођен 1709 г. Умро 1799. Владавина његова трајала је шест три године. Он је проширио своју владавину и над Туркестаном, Тибетом, Вирманијом, и док је био он жив Кина се сматрала најмоћнијом др-

Гробнице кинеских царева после пљачкања.

У овој девојачкој школи ученице проводе већи део часова у гимнастичком костиму.

Велосипедска утакмица у Рит Арени у Берлину: снимак опасног падања многих учесника за време саме утакмице.

жавом на Истоку.

Кијенг Луиг био је и књижевник. Он је написао више дела историјских и један речник манџурских и кинеских речи. Његова гробница је била најлепши споменик. Улазило се у гробницу кроз једна огромна врата од ружиног дрвета, украшена рељефном скулптуром и арабескама. Соба, у којој се налазио саркофаг царев, била је од тесаног камена, а царичина од цигаља. Војници су отворили саркофаг и све драгоцености са цара однели, само је остао његов скелет. Било је на њему много бисера, али ништа није остало. Покрај саркофага налазило се пуно вазни, статуа од бронзе, драгоценог накита.

И царичин саркофаг опљачкан је. Кинези имају обичај да стављају мртвима бисер у уста. То су војници знали, и један је ударио леш у образ, који се сав претворио у прах, па је онда извукао из уста бисер. Царица је имала два велика зрна бисера испод језика.

Бисер се увек не очува у гробницама. Онај, који се налази на телу угине, само остаје на оделу. Можда су и та два велика бисера угинула, али војници су сав леш претражили. Покрај царичиног саркофага налазио се један ковчег препун њеног накита, а била су још два сандука са адиђарима, који су припадали двома дворкињама царичиним, које су се

отровале, кад је она умрла, да би их саранили са њом.

Друга гробница, која је опљачкана, то је последњег кинеског цара Куанг Сиу. Тај цар је владао од 1875 до 1908. Под његовом владавином већ се осетила декаденција Кине. Њега је стално пратио пораз за поразом. Био је потучен од Француза и морао им је уступити Тонкин; у рату са Јапанцима морао је овима да уступи острво Формозу, а Европљанима неколико градова.

После његове смрти Кина је била потпуно ослабљена држава. Али за живота свога, ипак је имао времена да подигне себи гробницу. Покрај његове гробнице налазила се и његове жене царице Цеу Хи. То је била жена несаломљиве воље, врло амбициозна и свирепа. Она је била прави владар. Умрла је одмах после смрти свог мужа и сарањена са свима почастима.

Од свију тих раскошних гробница сад су остале само рушевине, и на Истоку се не памти да је икада било такво зверско скривање гробова.

Цео кинески народ се гнуша, јер иако је Кина република, сваки Кинез је осећао религиозно поштовање према својим царевима.

Полиција је одмах почела да истражује кривце, и већ је успела да ухапси тројицу, који су били учесници, а међ њима генерал Тан Сун Луиг, који је командовао јужном армијом. Он је признао, да је за себе узео неке драгоцености у вредности 30.000 фунти стерлинга...

И он ће ту крађу платити својом главом, а можда још неком стројем смртном казном, какву имају само Кинези.

Недељна тоалета огромне корњаче, која се налази у берлинском акваријуму.

Вилма Банки и њен нови партнер Валтер Бајрон у филму „Буђење“.

Дита Парло и Иван Можухин у новом филму „Манолеску“.

— Имате ли што за јело?
 — На служби, господине. Има јечње свињско, телеће, јагњеће, паприкаш и похована пилетина.
 — Ето видите! Та за име Божје онда једите штогод, човече! Јер погледајте се само у огледало како изгледате!

НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

ИЗДАВАЧ НЕДЕЉНИК

Трговачко и издавачко предузеће „Слободанска 14, II с.д.в.“
 Телефон број 26-91. — ПОЈЕДНИК БРОЈ ДИНАРА —

ПРЕТПЛАТА

За кому ардуку годишње 140 дина., полугодишње 70 дина.
 За двоостранство годишње 200 дина., полугодишње 100 дина.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
 Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
 Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
 Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

НОВИ ФИЛМ НАШЕГ ЗЕМЉАКА СВЕТИСЛАВА ПЕТРОВИЋА.

Светислав Петровић и Жина Мане у најновијем филму „Латински квартал“.

«» ШИРОМ СВЕТА «»

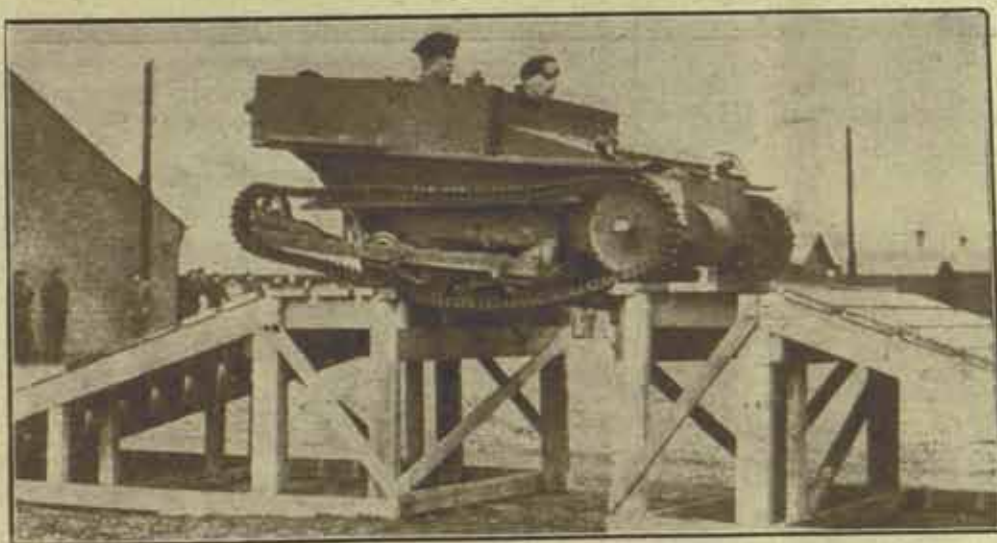

„Град од поморанџа“, оригинално дело једне америчке изложбе за пропаганду воћа.

Америчка „краљица поморанџи“, која је ову титулу добила стигавши прва на циљ приликом пливања кроз базен чија је водена површина покривена поморанџама.

Аутомобилски парк за време једне фудбалске утакмице у Америци.

Проба танкова у Лиду у присуству краљевске породице. — Танк са војницима прелази дрвени мост у чијој средини се налази слободан простор.

Нов рекорд! — Елинор Шмит издржала је у ваздуху 26 часа, 21 минут и 32 секунда.

Недељне Илустрације

Емил Јанингс и његове чувене креације у филмовима: Тартиф, Крик меса, Последња заповест, Последњи човек, Кабинет воштаних фигура, Фауст и Вариете. Јанингс се ових дана ератио из Холивуда у Берлин.

Проба једног немачког авиона. На крилима стоји око стотину људи.

Недељне
Илустрације

Бр. 24

Дил. 3

Прослава десетогодишњице уједињења Удружења Глумаца

УЗ ЧЛАНАК НА 13 СТРАНИ.

Г. Сава Тодоровић, први председник Централне Управе

Г. Брана Цветковић, други председник Централне Управе

Г. Михајило Марковић, трећи председник Централне Управе

Г. Драги Гошић, четврти председник Централне Управе

Г. Витомир Богич, пети председник Централне Управе.

Г. Јосип Маричић, председник Загребачког Пензионог Фонда

УНОЋИ.

Спавају воде беле,
По небу месец плови,
Облаци ко да селе,
Нечујно као снови.

Мрачне платане стоје,
У миру неме ноћи,

И шире гране своје,
Ко пусте у самоћи.
Ни жубор да се јавља,
Ни крик од птица бели,
Ко живот да оставља,
Земљу и збогом вели.

Јаша М. Зелић

ПРВА СТРАНА:

Јени Југо и Енрико Бенфеј уживају у идиличној лепоти природе.

Г. Раја Павловић, благајник Централне Управе

Г. Александар Туцаковић, подпредседник и благајник Централ. Управе

ЛЕВО, ГОРЊА СЛИКА:

Г. Божа Николић, садашњи председник Централне Управе

ЛЕВО, У СРЕДИНИ:

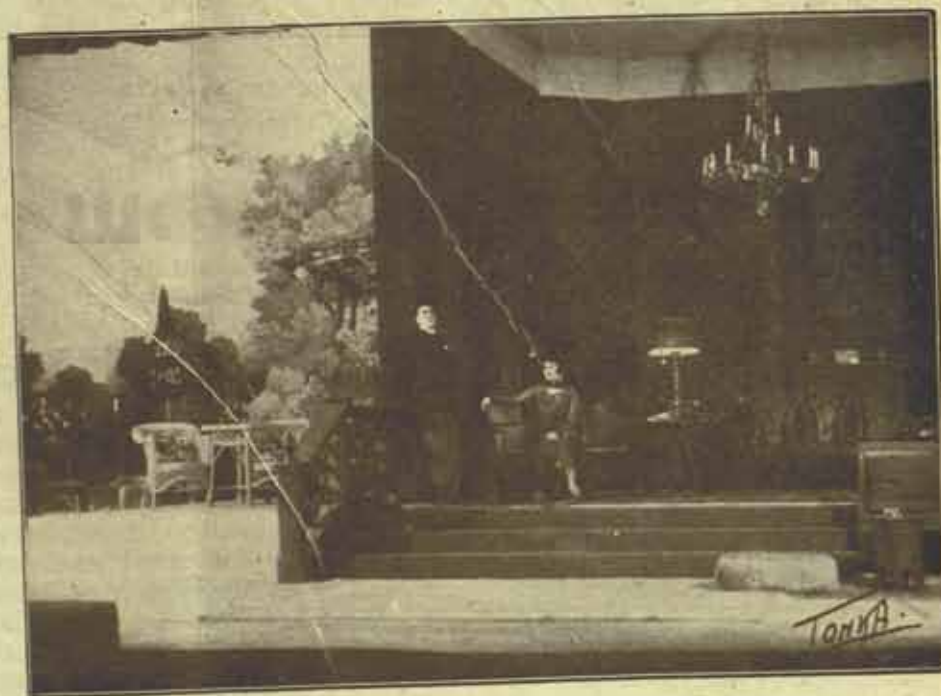
Г. Јоца Цвијановић, председник Загребачког Месног Одбора

ЛЕВО, ДОЊА СЛИКА:

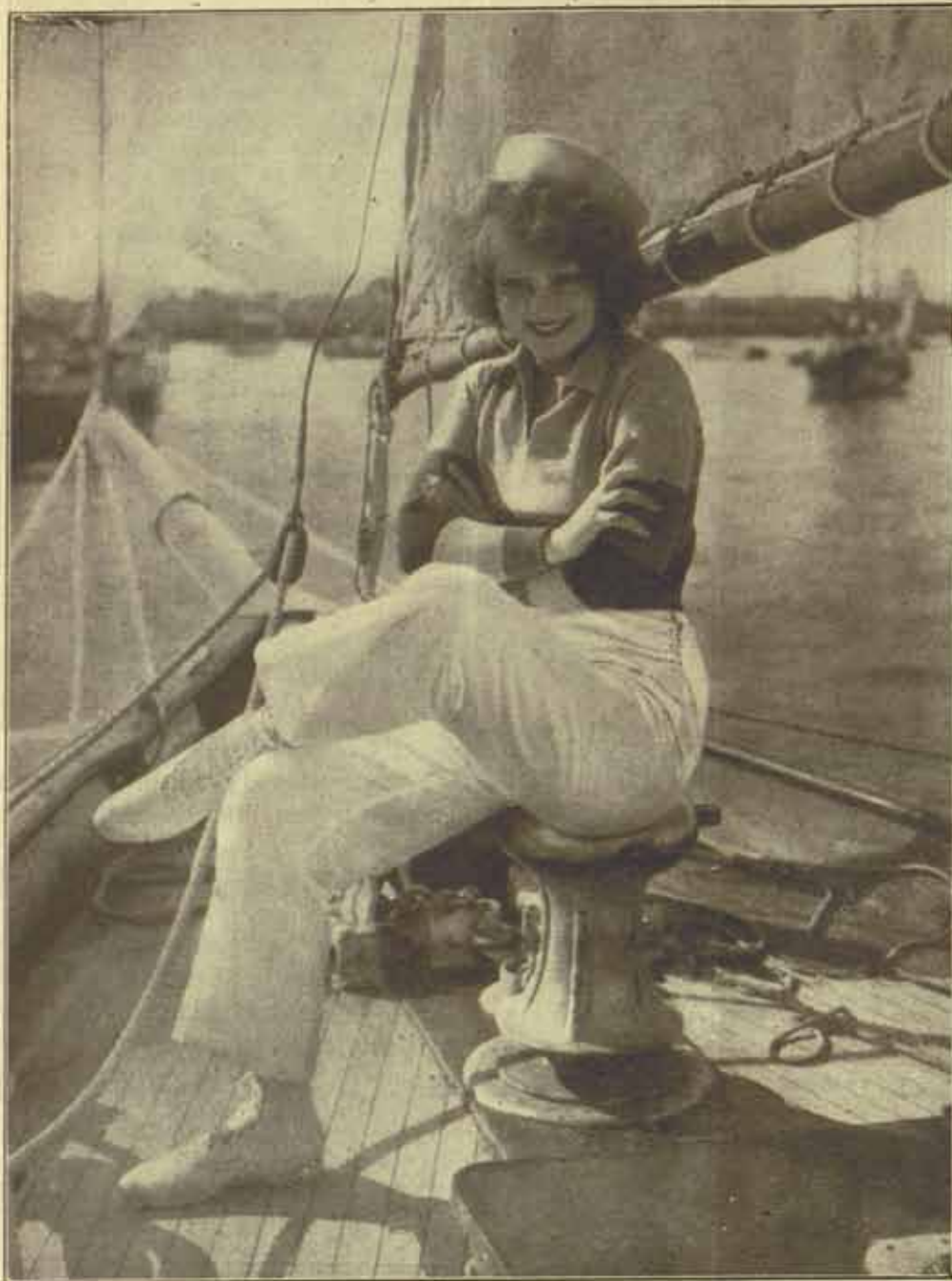
Г. Алојис Дреновец, секретар Љубљанског Месног Одбора

Удружење Плуцаца Срба, Хрвата и Словенаца прославило је десетогодишњицу свог Уједињења и том приликом је величанствено изражена оданост идеји народног јединства.

— Види чланак на 13 стр. —

Једна сцена из комада „Љубавник своје жене“ (I чин) г-ђа Хафнер — Ђермановић и г. Дујшин.

Клара Бов у морнарском оделу на својој јаhti.

Озрен Суботић:

Уредников кош

— Из бележња једног провинциског новинара. —

Ова страшна корпа силно нас подсећа на гробове — јендеке у које бацају лешеве у боју изгинулих војника. И заиста, као што војник полази у бој са надом да ће из њега жив и здрав изаћи, тако и многи «дописници» шаљу своје «умотворине» редакцији «свога» листа, у нади да ће их једног лепог дана читати у новинама — на радост и дику своју и својих пријатеља и познаника.

А кад тамо, а оно грозни и немилосрдни г. уредник једним равнодушним гестом баца те умотворине у ону

странну гробницу рукописа — у уреднички кош!

Боже мили, колико је само зноја пролио и колико је времена утрошио један такав «дописник» — сељанин или варошанин, док је — у сталној борби са граматиком, синтаксом и правописом — скрпио један такав допис; колико је само дана провео у нестриљивом очекивању да изађе број са његовим «чланком» — а кад тамо, а баш тај број никако да изађе! Пун црне слутње, он се понизним писмом обраћа уредништву, распити-

вајући се за судбину своје умотворине — одговора никако нема. Њега то храбри, и он верује да му само зато не одговарају, јер ће допис ипак штампати.

Сиромах уредник! Сваки рукопис, кога незасити кош прогута, ствара му нерасположење или чак и непријатељство још једне обмануте амбиције више. — нерасположење човека са списатељским сврабом у рукама, човека, који је остао «нештампан»!

А међутим, веома је занимљиво турити понекад руку у такву једну гробницу умотворина — кош, те онако «на срећу» извући из њега који «изгубљени» рукопис. И против воље дотичног дописника он често пута бива пун невољне комјексе.

Тако на пример, неки г. «седмошколац» пише громогучателни и анонимни чланак против својих — наставника, који су му нанели тешку увреду тиме, што му нису по заслугама оценили његов плодносан рад на пољу «национално-пропагандистичке» агитације, него упркос свега, или баш због тога, дали му слабу оцену из владања. А међутим, он се сав жртвовао за свету ствар «демагогије». По свему изгледа да г. седмошколцу није сасвим јасно да изрази «демагогија» и «демократија» нису идентични иако слично звуче!

Ево други случај из коша. Пише вам неки «литератор» из паланке допис, па се већ у самом почетку заплео као пиле у кучине у проклетој стилизацији. Да би приказао једно, по његовом мишљењу веома важно локално «прометствије», он почиње чак од Адама и Еве, као да од тога зависи судбина целе Европе! Захуктао се човека на никако да му се перо заустави, већ ниже редак за ретком. А међутим садржина целог дописа дала би се лако у неколико редака сабити. На то пак, да је дотични лист везан простором г. дописник наравно и не мисли. Колико само труда и драгоценог времена стоји често пута уредника док један такав «чланак» размрси, дотера, «умије» и скрати, пре но што га пусти «у штампу»!...

Али за тај свој труд он је ипак обилно награђен усхићењем и благодарношћу једног таковог «срећника», који је избегао кош, и пресрећан је тај дописник када свој чланак види «наштампан»! Чита га «аутор» и чуди се чуду како је лепо написан, иако је некако ђаволски кратак испаша!...

Но нису сви дописи и чланци исте среће, јер је уредников кош незасита хала, која их немилосрдно гута.

Па ипак! Та страшна неман, тај грозни уредников кош заслужује највеће поштовање, јер је с друге стране велики добротвор — читалачке публике!

Египатска принцеза Лейла Беверкан.

ЛЕПЕЗА на старинским БАЛОВИМА

Стари балови нису се могли замислити без лепеце... Оне су биле различитих димензија и од различитих материја. Старинска дама носила је на бал лепецу, затим своју ручну торбицу и један букет цвећа у руци. То цвеће није било природно, већ од хартије, и један букет служио је за све балове.

Покрај тих ситница, дама, која је играла, добијала је и »ред игара«, на финој хартији, са златним словима. Још се и данас чувају можда у нашим кућама те мале свешчице »ред игара«, које су биле различитих боја, и госпођа се сада сећа успомена са њених младалачких балова.

Кад се госпођица појави на балу, кавалер приђе и замоли је унапред за један валцер или мазурку. Госпођица га тада замоли, да запише своје име покрај игре... И још у почетку

бала неким госпођицама, које су лепе разграбе кавалери све игре... Јест, али тада госпођица није водила на бал свога кавалера, нити му је на три дана раније заказивала да има с њом да иде... Она некад није звала да ли ће да игра или не. То је зависило од њене лепоте, а нека је имала да чека да је ангажује кавалер.

Сад више нема ред игара. Можда се задржало у великом свету на домаћим баловима.

Кавалер се целе вечери није растављао од свог клак-цилиндера. У то старинско доба кад хоће да ангажује даму, он јој приђе, и дама устане са столице. Он онда спусти на столицу цилиндер, а дама њену ручну торбицу, у којој се налази пудер, и букет цвећа.

Лебезу понесе, јер треба после игра,

да се њоме хлади.

На данашњим баловима лепеца се све ређе виђа... У старо доба дама није могла да иде на бал без лепеце. А то је разумљиво. Она је била сва утегнута у мишер и струк са фишбајнима. Под тим притиском циркулација крви била је неправилна, и за време игре крв јој удари у главу, и она би се угушила да нема лепецу.

А шта сад има да гуши госпођицу?

Само један свилени комбинезон на њој и свилена хаљина... Није јој зато ни врућина. Некада је лепеца била хигијенска потреба жене, као неки вентилатор. Ако се данас види, то је само кокетерија... Али се више и не кокетира са лепецом.

Једна стара дама прича да девојка није смела у старинско доба да гледа право у очи младићу, кад разговара с њим, и ако би јој он изјављивао љубав, она би се од стида заклањала лепецом...

Која би данас девојка оборила очи, кад јој мушкарац изјављује љубав. Напротив, она га гледа право у очи, и изазива да јој говори љубавне речи.

Ипак старинска лепеца имала је својих тајни... И ако притворно стидљиве, жене су умеле да разговарају са лепецом, и преко ње саопштавају своје мисли. Догоди ли се, да кавалер не приђе дами, она се брзо, врло брзо хлади, и то значи да га нестрпљиво чека... Много је умела да прича лепеца...

Тутљива или разговорна, она је диван украс, само кад није огромна, какве су биле некад на ранјим баловима...

Филмска глумица Бригита Хелм крај језера у једном берлинском парку.

Наше Далматинке у Бачкој. Једна група кршних Далматинки и Далматинаца посетила је ових дана Бачку.

Камерни певач, Далматинац Тино Патиера са својом супругом, глумицом Ериком Телман, за време једне јутарње шетње по берлинском зоолошком врту.

СА БЕРЛИНСКЕ ФИЛМСКЕ БЕРЗЕ

У Берлину постоји нарочита Филмска Берза одакле режисери врбују глумце за мање улоге. Како је салонско одело често пута исто тако важно као и спољашност оних који траже запослење то овакви кандидати и кандидаткиње носе и преко дана вечерње тоалете и одела.

„Човек са палагајем“, интересантан тип са Филмске Берзе који на овај оригиналан начин покушава да скрене на себе пажњу.

„Мој пас је најлепши!“ — Гари Морлеј, француска глумица са својим „скитерјером“.

Г. Бранислав Нушић, аутор „Госпође Министарке“, у доба када је тек био започео своју славну каријеру.

Једна успешна премијера

„Госпођа Министарка“ г. Нушића...

...СЛАТКО ЋЕ НАСМЕЈАТИ ЦЕО БЕОГРАД.

Комедије г. Нушића немају важности само зато што су сатира на политику, навике и живот старог друштва, већ имају и свој специјални значај за ново друштво. Узмимо једног чиновника и једног радника. Они су целе недеље радили, један у канцеларији, други покрај машине, и потребно је нешто да их разве-сели, да их насмеје, а њих ће нај-слађе насмејати оно, што је блиско њима, наше, у чему ће они наћи и један делић свог живота или своје породице. И зато журе да се насме-ју посматрајући комедије и шале г. Нушића... За та два сата они за-

бораве све бриге, и после представе долазе кући расположени, и сутра-дан очи им се саме смеше, док седе у канцеларији пред актима, или радник поред машине.

А нема у Београду ни једног чо-века, ни једне жене, који нису има-ли бар један дан пријатног распо-ложења, које су им пружиле комедије г. Нушића.

Г. Нушић већ пола века уноси весело штимунг у живот нашег дру-штва. И његова „Госпођа министар-ка“ оживеће сада све оне раније пријатне тренутке. У комедијама г. Нушића не изгуби се ни једна

фраза, ни једна једина. Он нема оних досадних тирада, дугих и мо-нотоних монолога, који прекидају радњу, и створе неке огромне руп-чаге, у које упада публика, и опет се диже, и наставља да гледа, али кад изађе из позоришта она осећа како јој је сва душа изубијана не-чим тешким и оловним.

Госпођа Министарка није допу-стила публици ни да се макне са места, нити зене, није се чуло кри-кање столица, нити кашљања, већ је сваки седео и гутао сваку ре-ченицу, не скидајући осмех са сво-га лица... Како се публици допада-ли та „госпа Живка“. Она је и била представник, не госпођа, већ госпо-ја, коју се могло звати и газдари-цом, али је случајно постала госпо-ја. То су оне наше прве даме, чије су мајке биле газдарице, добре и вредне, и бољи васпитачи деце него њихове кћери, јер ове су у једном прелазном друштву, сувише срође-не са навикама куће, да их не могу да сакрију под глазуrom новог дру-штва, оним модерним тоалетама и пеширима, гестовима, васпитању деце... И госпа Живка, иако „Мини-стерка“, грди, туче дечка, прокли-ње, баш као и свака обична жена... То целокупно друштво око ње, она њена фамилија, истичу рељефније све њене слабости и мане, и још комичније је њено шепурење мини-старке.

Г. Нушић исејава ту накалемље-ну отменост тих врвих госпоја, које све лаковерно усвајају, не испиту-јући, да ли тако треба да буде, и

Наставак на 10. страни

Г-ца Бобић необично воли своју малу сестричину

Главни тумачи комедије г. Димитријевића „Љубавник своје жене“ на Загребачкој позорници, с лева на десно г. Ј. Павић, г-ца Грахор, г-ђа Х. Бермановић и г. Тепавац.

„Љубавник своје жене“

Премијера г. Мите Димитријевића у Загребачком Казалишту.

Загреб је готово увео у традицију, да износи на своју прву позорницу комаде г. Мите Димитријевића увек пре Београда. Тако је било са »Пировањем«, па са »Љубавником своје жене«, а можда ће се то скоро поновити и са херојском комедијом у жанру Е. Ростана, именованом »Сестра Леке Капетана«, коју је писац недавно завршио.

На премијери од 21. маја, »Љубавник своје жене« наишао је на искрено допадање и најширих поштовалаца театра а и свеукупне критике. Можда зато, што је у њему писац поставио на сцену један неминовни, деликатни, горући проблем прошлог и нашег века, проблем брачног троугла и извукао оригинално, готово неочекивано решење из те геометријске и психолошке поставке: муж, жена и љубавник. Ми смо знали из раније г. Димитријевића као проницљивог психолога руске школе, чијим зеленим, словенским очима савремено друштво беше мајдан богат занимљивим типовима. — »Пировање« је с тога донекле и било пировање г. Димитријевићевог духа или берба, над хаотичном средином, која се налазила у вртлогу, у пуном процесу историјског превирања. Међутим, »Љубавник своје жене« је друга етапа г. Димитријевићеве драмске делатности. Писац се мање, много мање види на позорни-

ци, где се једино боре и једино зацакају три савремена елемента: муж, жена и љубавник али са тако срећном и богатом драматском инвенцијом, са једним психолошким заплетом и мајсторском позоришном техником, да смо сви ми у партеру осетили, већ иза завесе првог чина, како се родила у нас салонска комедија, fine француске конверзације и руског удубљивања. Та је салонска комедија носила пуно оделожје наше средине, сазреле за приказ на сцени. То нам је мамило, међу чиновима, извесно самоповерље, да ће нам ускоро Батај, Бернстез или Пол Жерадди, са осталим, иностраним следбеницима, бити изливни и да ћемо у многоме моћи смањити позоришни увоз.

Као и код писца »Aimer«, — који нам је остао у сећању иза блиставе интерпретације гђе Пијера — тако и код г. Мите Димитријевића, проблем брачне верности носе свега три лица. Ипак то није било заморно у овом нашем филмском добу, где за два сата дефилују поворке људи. — Ушли смо одмах у срце проблема, у интимност једне отмене куће, где је све у изобиљу, где влада префињени укус и где муж, активан, конструктивни човек, нема много времена за поклањање својој жени. Он јој доноси своју снагу, своје богатство, опкољава је удобношћу али све то

успављује брак. Ни најлепши Вјунк не може потпуно да веже једну рафинирану жену за свога мужа, ако се у њему не јави вечни љубавник. Има момената у браку, када неко трећи, беспосленији, запали те пролећне ватре у жени, оне што неугашено тињају, све оно сањано и непроживело у девојаштву и то је критични момент брака. Ако муж тада не опази пламен што му разара дох и не ступи у борбу са тим трећим лицем, онда је са верношћу свршено. Љубавник ликује.

Ми се не сећамо, да је на нашој позорници речено племенитијих, мисаснијих и садржајнијих речи у прилог брака, као што је у овом кристалим моралистичком комаду г. Димитријевића, ипак потцењена улога лутајућих Дон-Жуана, који често учврсте брак, уместо да га разоре. Било је ту тако звонких речи, прилапца, Финог дуелирања два духа, да нам је пажња била будна, као да је пред нама најлепши приказ »Бен Хура« или »Велике Параде«. Г. Димитријевић је заиста протумачио своје време и своју средину, која је сва у тражењу љубавних наслада и која проводи сате и године у јуришу на срца. Партер и ложе осећали су цело вече, да су им из уста отимале речи. Зато су бурно поздравили писца, који се иза другог чина појавио међу ванредним својим тумачима гђом Хафнер Бермановић (Пола), г. Јосипом Павићем (муж) и г. Дубравком Дујином (љубавник Бурић). Режију је талентовано водио г. Иво Рајић.

Иза треће завесе, оставили смо позорницу прекривену цвећем, пред ногама гђе Хафнер-Бермановић.

М. Св.

Г. Мита Димитријевић, писац комедије „Љубавник своје жене“.

Руска царица Катарина II.

ПОВОДОМ 200 ГОДИ ШЊИЦЕ РОЂЕЊА
1729—1929.

О њој је речено, да се је родила у једној од најмањих државица, да постане царицом највеће државе у Европи.

Родила се у Штетину једног мајског дана 1729, као ћерка кнеза Кристијана Аугуста од Анхалта, а мајка јој је била принцеза Холштај Готори. Несташно и младо девојче проводило је весело и безбрижно своје прве младе године на очевом двору, не марајући много ни за дворску етикету, ни за науку. О њој се доцније њезила учитељица изразила: «Нисам ни у сну никад помислила, да ће Фридрика — тако јој је прва било име — постати једном тако знаменитом царицом. За науку је мало марила и била је врло осредња ђак».

Но тек је она проводила тако своје прве дане, не имајући још ни појма о свету и непредвидљивим животним згодама и негодама, судбина јој је опремала велико изненађење.

Руска царица Елизабета изабере је за жену свом нећаку и престолонаследнику Петру, кад јој је било 14 година. Стари кнез Кристијан Аугуст није се радовао том избору, јер је знао да је престолонаследник Петар напрасит човек, зато се прва и противио браку. Но коначно прекида амбасија старе кнегиње која је била понесна што ће њезина кћи постати царицом великог руског царства и почетком 1744 године упути се с Фредериком у Москву. Млада, несташна и весела девојчица дошаде се дворским друговима, већ јула пете године пређе у православље, а 1. септембра 1745. под новим именом Јеватерина Алексејевна венча с великим кнезом Петром.

Но како се могло и предвидети, тај брак, склоњен под тако незгодним околностима, није могао бити сретан. Млади, тек двадесетгодишња велики кнез Петар, напрасите природе и разудан, већ је за првих брачних дана сасвим занемаривао своју младу супругу, пустио је да се по читаве дане игра са певма, слугама и другима као несташно дете, а томе је и већ рало оманути и узео себи љубавицу. Иначе је на царском двору превладавао врло разудан живот. Царица Јелисавета волела је луксузни и весели живот, прославе и свечаности, које су граничиле с оргијама, текле су дан за даном, све је било бучно и разудано. Такав живот није се свиђао младој и тихој кнегињи Је-

катерини, коју због тога коначно оману и сама царица. Готово одмалена сред бучног дворског живота, млада је невеста, провела прва тужне дане занемарена сасвим скупцу и од саме свекре.

Но такво стање младој жени није могло дуго трајати: живот је тражио неминуемо своја права, младост је буркала крв и коначно се и она прилагодила новим приликама. Заволе најпре лепог и стаситог дворјанина Черешнева, па га после краћег времена замени с једним лепшим коморником Сергеем Василевичем Салтиковым, о коме је сама у својим мемоарима написала: «Он је био леп као дан и нико се није могао с њим упоредити». Доцније је мењала љубавнике, између којих се спомиње Потемкин и Панинатовски, кога је доцније учинила краљем Пољске.

Интересовала се уметношћу, она се дописивала и са знаменитим људима свога времена као Волтером, Јосифом II, Фридрихом Великим, Гримом, Дидером и Камбертом и т. д. — освајајући тако мало по мало и руске интелигентне кругове, створи себи окол симпатија око себе и кад руска царица Јелисавета нагло умре 6. Божићу 1761 године и наследити је Петар III, Катарина је већ била омиљена и популарна у целој Русији. Годину доцније, кад су се руски бојари побунили против неспособног цара, који коначно паде од крвничке руке 17. јула 1762, Катарина II. постане фактичном царицом-самодржавicom огромног руског царства.

Након њезине смрти, дана 17. новембра 1796, Русија се била повећала за пола милиона километара у простору и за више милиона поданика.

Прилике на царском двору натерале су истину младу царицу да се и сама ота онаквим увјетањима на каква у својој младости није никада ни помислила. То је био разлог, да је данас многи привлачују развратном женом и постављају на неки нечастан олтар, што је сасвим несправдано. Не ваљало је среће ни пријатељства у браку, она се нужно морала опоретити на другу страну, али у свему томе није било ни издајеника толико тога колико се препричава с разним романима. Па све кад би то и била истина, њезине су велике одлике далеко надмашивале ту њезину погрешку.

Катарина II. љубила је свој народ

од свет срца. Постојала је да га подигне у сваком погледу, па је на том вољу и много учинила, а није крива ако су прилике биле јаче од ње па многе своје велике намере није могла да оживотвори. Тако је хтела да укине кметство, управо беду. Намство је у томе видело своје угрожене интересе, па се тој намери жестоко опрло.

Много се бринула за школе и хигијену. Године 1770. пише она немачком учењаку Граму: «Никада ме веће довести до тога да би се бојала школаних народа». Она је сама дала заводе за васпитање девојака и то не само племићаних него и грађанских и сељачких. Сама је написала абецедарку, која се међу народом била врло раширила. Занимиво је да се она прва дала исповати против бегина, само да убије празноверје које је било у народу распрострањено.

Како је та владарка мислила о народу, можда најбоље илуструју речи написане у њеном дневнику: «Слобода је душа свих ствари. Без ње је све мртво. Хоћу да се закони извршују, али нећу робовати». На другом месту пише: «Против се хришћанској вери и правди чинити од људи, који су по рођењу слободни, робовати».

Бринула се много да се уреди судство и управа. Строго је кажњавала оне који би примали мито, укидала мучење и залепену митку оптуженика. Од својих саветника тражила је не слепу покорност него искреност.

Чиновници у њеном пространом царству никада нису били сигурни да неће осванути царица, да контролише њихов рад. Она се држала начела: «Господарево око храни коња», па се хтела сама уверити, како чиновништво врши службу и како поступа с народом.

То су тек неке ствари које доказују величину те руске царице. Мало је руских владара било који би се с њом могли мерити. Године 1762 пише о њој енглески посланик својој влади: Царица надмашује обладошћу, марљивошћу и знањем све друге у тој држави. Можда се мало вара у средствима, али њезина је душа без сумње благостање и срећа Русије».

Morsko kupalište Sutivan

NA OTOKU BRAČU (DALMACIJA)

Prekrasni položaj, južna vegetacija. Kupalište na plaži sa kabinama. Penzion (hrana i sobe) Din. 68 dnevno, s turističkim krevetom Din. 53 dnevno. Informacije daje upravnica Hotel „Vesna“ Sutivan

ЈЕДНА УСПЕЛА ПРЕМИЈЕРА.

комично подражавају својим претходницима. Зато је и могао један арбитер да им држи онакве лекције.

Г. Нушић има то својство да подвуче још јаче смешну страну живота, да нађе згодну фразу, згодан виц, или наивно — глупу ситуацију, која карактерише једну личност и њено доба.

Смех увек чини садржај лаким, пријатним, па чак и површним, али у њему се скрива дубљи значај... Ми смо још у вези са свима типовима г. Нушића, они су нам у ближњем или даљем сећању, а „Г-ђа Министарка“ је ближа него „Народни Посланик“ и „Сумњиво Лице“. И због тог контакта са прошлости, неко ће замерити г. Нушићу празницу и недуховитост.

То је због себичности и уображености нашег доба.

Кад се прекине та веза између нас и г. Нушићевих типова, и кад његове комедије буду посматрале друге генерације, оне ће осетити дубину његове сатире, пронаћи ће много више компликованости у оном лакој смислу. Њих ће „Госпођа Министарка“ провести кроз један период нашег живота, кад је златан зуб представљао отменост; кад су даме штампале визиткарте са титулом мужева, а секретар министарства спољних послова био интерпрет француских журнала, јер даме тада нису читале „Вог“ и „Фемину“; кад су се министри возили у фијакеру, јер за ауто нису знали, и деца министарска нису играла тенис, већ се посвала по сокацима... Али видеће да је вечна суета, жеља за власти и протекција...

А цео тај драмски заплет израђен је са једном савршеном сценском техником, какву само познаје г. Нушић, наш најбољи драмски писац... Како он вешто заплиће догађаје, ствара комичне ситуације, и све тече глатко, ништа није вештачки, ни усиљено, почев од оног првог разговора у првом чину, кад „госпа Живка“ крпи панталоне своје окачењаку синчићу, тако природном разговору, као да то није позорница, већ приватна кућа, па до сцене са фамилијом, и последњег очајања „бивше“ министарке.

И опет се ташта појавила на бини са својом мржњом, традиционалном и вечном. Управо цео сукоб је између таште и зета, и зет је победник, јер код г. Нушића зет је увек мученик и мора да победи. (Мада је као зет г. Нушић необично волео своју ташту и она њега и често га је прекоревала: Зашто тако пишеш, свет ће мислити да сам ја рђава).

Глумци су се потпуно стопили са

замишљеним личностима г. Нушића.

Г-ђа Стокић је показала сву своју стваралачку моћ, да се унесе у једну улогу, да је оживи са хиљаду нијанса свог талента... Компликоване и тешке улоге, које је она у последње време стварала, а у које долази и Госпођа министарка, дају доказа да се њен таленат још није зауставио у развијању...

Г-ђа Перса Павловић је била толико истинита и патријархална, да се са позорнице изгубила у њој глумица, већ сте видели једну старинску жену са фесом, симпатичну као из старих дана.

Г-ђица Бошњановић природна и обојена лепом локалном бојом. Г-ца Бобић успела синтеза свих мангунчића — синови, каквих је било много у бољим породицама, где су мајке биле невестити васпитачи. Г. Миловановић — савршен као „ујка Васа“. Г. Гошић врло добар као традиционални зет, вечни непријатељ таште. Г. Драгутиновић је успео да створи један тип комичан у својој хвалисавој отмености. Г. Златковић, изврстан шерет, једна врста „некор“. И цела родбина врло маркантна у својој примитивности, нарочито г-ђе Поповић и Златковић... Била је врло симпатична г-ђа Хаџић и г-ђа Нада Паранос у својој живости.

Г. Нушић је најблагодарнији писац глумаца. У његовим комедијама нема штатиста, нити гљаватора. Он оживи цело то друштво на позорници, испреплеће њихове мане, окити их разним гестовима, обуче им разноврсне тоалете и не допушта им да ћуте, да се умртве и седе у неком буцаку, или се померају с ноге на ногу, мислећи шта ће с рукама, већ говоре, причају, крећу се, као да су код своје куће, и као да припадају оном добу у коме су живеле те замисљене личности...

И зато са истом радошћу очекују сваку појаву његовог новог комада и глумци, и публика и позорнична каса...

Једни се радују смеху, други лепим улогама а трећи — пазару...

И од господе у фотељама до малих шегрта на галерији, сви ће се слатко смејати и уживати...

Мир — Јам.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модскије стике. Све продајем несвероватно јефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пстевној кући у дворишту)

Г. КАРАКАШ СЕ ВРАЋА МУЗИЦИ.

Један симпатични певач вратио се поново својој уметности, иза више година ћутања, иза универзитетских студија и техничких радова на теренима Јужне Србије, куда су се трасирали друмови и будуће железнице. То је Миша Каракаш. Име познато свој Русији, познато и код нас, почев од Београда па горе и доле, па исток и запад. Давно је он већ дошао к нама из Москве, са својом љубком супругом г-ђом Лизом Поповом и толико година су њих двоје чинили част нашој младој Опери, њих двоје из царских руских позоришта... Он, који је у својој Русији био задивљујући, лепи Оџегин, каквог га је само Пушкин могао замислити. И тај певач и глумац прворазредних квалитета, од једном се иза неке недисциплираности, повукао са сцене и ћутао стрпљиво, док најзад, иза неке три-четири године, радио београдски није поново пронео његов глас, звучни и топли, широм Југославије, далеко, можда чак до Русије, где га могуће занесецо слуша, иза толико година, какав верни обожавацац из давних, предатних времена.

Миша Каракаш је поново запевао своју започету песму и може бити, у току идуче године, јавиће се поново на сцени, где је вазда изазивао најбучније и најискреније аплаузе српске и руске публике, свекоје публике која га је само једном чула и видела.

Елегантни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

ГОСПОДИНЕ, ЗАШТО СЕ ВИ СМЕЈЕТЕ НА ДРУГЕ ЖЕНЕ...

....КАД ИДЕТЕ ИСПОД РУКЕ С ВАШОМ ЖЕНОМ.

Иду они тако улицом и она се наслања на његову руку, срећна што има на кога да се ослони. Жена више воли кад њу муж држи испод руке. Нагледа јој као да он више чезне за њеном љубављу. Но то је кратак период кад муж држи жену испод руке и врло брзо се заврши. Замори мушкарца, да он тако јавно манифестује своју љубав, и онда допушта да га жена ухвати испод руке. То су све изрази нежности, и та навика да се иде руку под руку, јавно улицом, има у себи нечег романтичног и губи се. Вереници и супрузи прве године одржавају ту сентименталну навику.

Све што је сентиментално жена воли и жели да што дуже сачува у браку...

Тако је ишла и тога дана с мужем, насмејана и срећна... Али осмех би јој ишчезао с лица да је могла да ухвати мужевљев поглед... Видела би тада, како се његове очи задрже на свакој дами, мало рашире, и насмеје.

Дама, која добије такав поглед од човека, који води жену испод руке, помисли о мужу: »Мангун!«. А о жени: »Јадница!...«

И жена тада више стоји изнад човека.

Осмејак мушкарца губи сваку вредност, понижава га, и јавно говори, да није добар муж...

(Ех, зар зато што се само насмешио?) бране се мужевци....

Зато, што је томе доказао да не поштује своју жену, кад у њеном присуству допушта себи такву слободу, и то у тренутку, кад се жена нежно ослања на његову руку...

Никад није такав муж ни симпатичан мушкарац и може се допасти само женама које траже макакву авантуру....

Уопште, смех мушкарца, има читаву психологију. Смехом се изражава допадање, смехом се кокетира и осваја жена, на чак и вређа.

Кад се мушкарац насмеши на једну даму, он тиме изражава да му је пријатно што је гледа. Смех прати разговор очију, и у исто време смеје се и очима и усне. То је прво познанство. Ако се и дама насмеши, значи да је и њој пријатно што гледа господина. Ако на лицу жене нема осмејка, и са лица господиновог ишчезава.

Осмејак мушкарца некад је врло увредљив и показује да није пси-

холог, не познаје даму и допушта себи слободу, која није дозвољена на јавним местима.

Београђани и Београђанке увек се смеје једни на друге у пролазу. То је летећи осмех, кога нико не мора да опази. Сасвим је друго, кад се смеши један господин на даму у кафани.

Укафани се публика дели на две групе. Једни, који се кибицују, а други, који посматрају оне што се гледају.... Кибицовање је једна врста кафанске атракције.... И оркестар, и пиво, и ћевакчићи, не би имали те вредности да нема кибицовања. Због тога се највише воле кафане кад се седи на улици и одгледа дама од потпетица до главе. Сваки, поред своје атракције — кибицовања, има и другу, да посматра оне што се кибицују.... Они разговарају очима и осмехом.

Ако је дама озбиљна, а мушкарац се непрестано смеши на њу, онда је он драак младић... Ако се жена смеши на мушкарца а и он на њу, онда она није дама, није васпитана.

У кафани жена никад не сме да се смеши на мушкарца. Она себе тим осмејком компромитује, показује да одмах узима учешће у тој атракцији, која траје сат, два, и служи за разоноду мушкарцу, коме су ти њени осмејци мезе као ћевакчићи и пиво... Јер сутра дан она неће ни видети тог господина.

Понекад се жена прва насмеје на мушкарца и изазива га...

И публика, она што посматра кибицовање, има права да цени ту жену као сумњиве природе....

Уобичајено је да се мушкарац прво смеје, па и он мора да буде дискретан, не треба да изгледа као неки каботен, који забавља публику.

Дискретан осмејак још може да се допусти. Кад седе младићи у групи и сви се смеју на једну даму, она не треба да их погледа. Те удружене осмејке прате и разни вицеви, и ко зна какви разговори. Они су већ самим тим, што су више њих у групи, тако упадљиви осталој публици, да им онда и дама која се гледа привлачи пажњу, и сви очекују, како ће она на то да реагира.

Кибицовање без осмеха много је симпатичније и невидљивије. Ако мушкарац озбиљно гледа жену он је не вређа. Њој се чини, као да је проучава и анализира, и више је заинтересује својом озбиљношћу.

Има мушкарца који не могу да погледају жену док се не насмеје. То су женскарони, али не они префињени, већ јефтина роба, коме је свеједно да се насмеје на отмену даму или служавку.

Један мушкарац, који почиње да се допада некој жени, може све да поквари једним индискретним осмејком.

А исто тако и госпођица може потпуно да дисквалификује себе кад се у кафани смеши на мушкарца.

А осмејени људи?

Они гледају увек да уграбе тренутак кад не види жена, да поклоне осмејак некој другој....

То је у присуству жене, а кад она не види....

Мир-Јам.

Бодова пакетић

Доставом тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Приштина, митосери, нечистоћа лица нестају. Шалите за поштарину 2 дин. марака. Кенкалаја Нови Сад, 144 Н. Оригинални картон 20 дин. поштарином 30 динара.

22-32

У ХОТЕЛУ

— Ви ми гарантујете да у овој соби нема стеница?

— Јест.

— Ако нађем неку онда ћу се одмах преселити у хотел преко пута!

— Али, тамо такође има стеница!

Дуванкеса

Милош А. Ђорђевић

Једне кишовите вечери ванесе ме пут у село Ждрело. Хтео, не хтео, морадох да свратим. Путовао сам пешнице за варошицу Петровац, и како ме киша ухвати у путу, морадох се склонити у најближе место. Киша пљунташе, праћена риком грома и севањем муња. Вијугави ватрени језици, сваки час би се појавили, или изгубили, с тмурног јесењег неба. — Набујали потоци и реке, шумили су тајанствено кроз мрачну ноћ; носили су са собом све што им западаше у чељусти. Ветар је горопадно звиждао; његова помамна песма, била је те вечери природи серенада. Велики звиждуци стварали су грубе арије, сличне цичи точкова на неподмазаним колима. На небу, као да га премаза неко катраном, укрштасу се многобројни облаци. Киша убраза. Земља окваси се; растести, и оклигави. Ноге се тешко извлачише из непредвиђеног лепка. Одело ми беше сво мокро. Ледена језа, засипра у мени сонет грознице. Друм пут и мрачан. Кроз огртач ноћни не види се прст пред очима. Убраза. Муња севну; опазих да се налазим у селу. Нигде светла ни на једној кући. Због недоћа, не хтедох закуцати ни на једна врата, већ се упутих механи. — Нисам знао на ком је крају села, њена светлост ако је механија будан — одаће је. Корачање моје по блатнавој земљи, ствараше бат, слично брицању деце, за време купања у каквом плићаку. Најзад, после краћег лутања по селу, наиђох на механу; беше осветљена. Мала једносипратна кућа, опкољена са свију страна прозорима, с решеткама као по тамницама, изгледаше путнику привлачна. Моје присуство први примети, огромни механијин пас, који ме дочека помамним урликањем, као првом добродошлицом. Није био завезан; можда би ме и рас-трао, да на његово завијање не изађе механија, и пошто га одјурн поовлама, уведе ме у механу. Она беше сва испуњена плавичастим дуванским димом, који се је лагано разлилао, кад би се отворила механиска врата, и ушао свежи ноћни ваздух. Намештај прост; неколико столова окружених клупама. Келнерај састојаше се из 1 тега, која би пре личила: на неки мртвачки сиротињски сандук, него на ма шта друго. С кецељом о појасу, и прљавим убрсом о рамену, стајао је крај келнераја угојени и доброћудни механија; црвено лице као у рака, беше

најверније огледало његовог алкохол-ливма. На почаћалим зидовима нигде украса ни слика. За подужим столом крај зажарене пећи, седело је једно весело друштво. Учитељ и неколико старијих сељака. Кад ме спазише онако мокрог, одмах ме позваше у друштво. Пристадох. Како и не би? Добио сам место крај пећи. Механија натра у њу читаву корпу дрва; она од јаке топлоте задрхта и затутња. Ја сам се задовољно осећао. Друштво весело. Врућа шљивица подстреће ме на моју давнашњу жељу. У селу Ждрелу постоји нека прича о дуванкеси која је на далеко чувена. О њој знао сам и ја понешто, али не потпуно. И како ми се те вечери даде zgodна прилика да је чујем, то замолих једног од сељака, који сеђаше с нама у друштву, да ми је исприча. На наваљивање моје и учитељево, једва се реши да почне. — Знате, овде у селу о тој причи постоји веровање, да се она не би ни требала узимати у уста. Јер може донети несрећу ономе, ко буде о њој водио разговор. Али како господин није из нашег места, а није чуо њен садржај, ја ћу му је испричати — па шта било да било! То прозбори гласом, којим као да се хтеде да ушита, да ли му се доста може десити зло. Затим поче:

У нашем селу пре сто година, живела је породица Пајић; она беше чувена и по богатству и јунаштву. — Домаћин задруге био је старина Стева, или како га у селу зваху: Деда. Он задругу беше и основао. Раније бојаше пуки сиромаш, али се некако рененада обогати. Прича се да је у боју неком за време Карађорђа, убио неког Турчина. И кад га је претресао нађе једино кесу за дуван, коју присвоји као успомену на бој. Од тада у породици његовој деси се неко чудо! Потера их срећа као некога! Брзо се почеше да богате. Њиве бсље рађаху. Амбари се пунише. Богатство поче да долази као набујала река. Деда уобрази да га срећа тера због дуванкесе. И сви у породици почеше да је обожавају. Икона потамне пред њеном славом. Скинуше је са зида, а њено место заузео дуванкеса. Деда отпоче свуда по селу да се хвали: да му је она донела богатство?! За другог би свакако била проста стварница, али за њега исто, што и за Кинеза амајлија. Ни пред попом није имао респекта. Једном му рече: да докле је дуванкеса код њега, не може му се десити ни-

какво зло? Стари би га пона прекорио благо и рекао: »Да жив човек не зна шта га очекује? Али Деда што беше себи увртео у главу, мислио је да мора тако да буде. И цркву преста да похађа.

Говорио је: Хм, мало сам се молио Богу, па никакво ми добро не учини?! Дуванкеса ми је место иконе, она ми је и донела богатство! Попа би се агрануо пред таквим речима, и гледао да се што пре отараси — нечастивога — како га у селу називаше. Беше то човек седамдесетих година; челичне снаге и здравља; имао је жену и три сина. Готово пола села било је његово. По души беше добар као ретки. Никад ни један невољник с његових врата није био одбивен. У селу бејаше чувен, као човек који радо потпомаже сиротињу, она га је највише и ценила.

Једнога летњег јутра, кад топлим сунчевим зрацима, беху већ подеране сумаглице с оближњих планина. Као суманут пројури биров кроз село; његова вика и звуци добоша, губили су се по горостасним планинама, праћени писком народа. Биров пронесе вест: да је у Дединој кући завладала колера. Цело село беше се узбудило. Људи, жене, деца, трчкарали су у доњим хаљинама; бледолика им лица беху сад преливена тенем ужаса. И попа створи се међ гомилом; подиже десну руку у вис, и прозбори гласом, који многим подиже косу на глави. — »Сваки ће тако проћи, и бити кажњен од Бога, који не верује да он постоји. — Ето примера, па се управљајте. Не потраја дуго, а умре Деда — за њим остали! Имаће припаде општини. Сиротиња једино их ожалости. Сви у селу сматраху да им је несрећу донела њихова обожавана дуванкеса. И неколико сељака у раздражењу уђоше у кућу; узеше дуванкесу и на раскршћу је запалише — мислећи да ће тако из ње истерати зле духове. — Ето, то вам је прича о дуванкеси — прозбори сељак који је причао. Можда га беше страх, и да би га растерао зграбн боцу с вином, и испи до дна. Жељу коју сам одавно имао испуни ми се; дознао сам био садржај приче о дуванкеси — на далеко по злу познату.

Бар за оне крајеве.

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК
НАЈВЕЋИ ПОТПУН —
368 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИН.
СА ПОШТАРИНОМ — 2650 ДИНАРА —
СПИСОК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА ул. 120 (СЛВЈИНА).

Десетогодишњица уједињења

УДРУЖЕЊА ГЛУМАЦА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

На свршетку позоришне сезоне Удружење глумаца прославило је десетогодишњицу уједињења свију глумаца у Југославији.

После ослобођења глумци су били први који су се ујединили, и за свих ових десет година остали су идеалисти, далеко изван свих политичких борби, гледајући увек најздравијим погледима у будућност наше државе, и одржавајући стално хармонију између чланова.

Са свију позорница, у Загребу, у Љубљани, увек се могла чути реч истине и љубави. И док је наша публика аплаudirала Зрињском и Франконану, на загребачкој позорници дефиловали су наши стари типови, и загребачки глумци трудили су се да створе једног Јованчу Мицића онаквог, каквог га знају у његовом родном месту.

Домаћи писци били су једна спона између загребачке и београдске публике. И у исто време, док су се овде играла Господа Глембајеви, Загреб је гледао најновију психолошку драму г. Мите Димитријевића.

Још су свима у сећању гостовања љубљанске драме и загребачке и оног искреног одушевљења и манифестација упућених њиховим уметницима.

Глумац никада није политичар, он је у суштини дете — идеалиста. За њега је позорница свет и царство, и шта се њега тиче политичка борба? Он је створио себи свет у неким вишим сферама, и блуди изван простора, са својим сновима и идеалима... Његова борба је само борба за — улогу, а кад је добије, он се труди да је надахне лепотом свога талента, и да ту лепоту сугерира публици....

Најодвратнији, најружнији тип на позорници, створен је с љубављу... И та љубав према свему што живи на оном малом, четвртастом простору, који се зовебина, шири се и распростире, блуди кроз свет као радиоталаси....

Уметност је далека и недостижна... а позорница је мегафон, који разноси целим светом живу реч.

И за ових десет година, хрватски, словеначки и српски глумци, били су идеалан свет за себе, а њихове позорнице заједничке, тесно спојене истим идејама, истом љубављу, надом у будућност глумачког стајежа и наше уједињене државе...

За десет година све су позорнице уздигле своју уметност на завидну висину западних позорница, и с пуним правом прослављају десетого-

дишњицу свога истрајног и тешког посла на пољу позоришне културе, и националног јединства, које ничим није окрнуто било у срцима свију глумаца Срба, Хрвата и Словенаца.

Централна управа спрема величанствени дочек члановима удружења из целе државе.

У Београд стижу сви чланови 2. јула и београдски глумци ће их дочекати са грађанством, које треба да изађе у што већем броју, да тиме ода признање уметницима, чији је идеал увек био позорница и јединство државе....

Конгрес ће бити 3, 4 и 5 јула.

Загребачко и Љубљанско позорнице приредиће представе, у којима ће играти најистакнутији чланови драме, а њихови оперски хорови спремају велики уметнички концерт.

Занимљиве атракције биће у Топчидеру и код Клерица. У Топчидеру ће бити ревија свију најистакнутијих глумаца из целе државе, а боемска ноћ код Клерица обећава велика изненађења.

Нешто, што ће још да одушеви београдску публику, то су спортске утакмице, у којима ће узети учешће прваци свију позорница.

Кажу, да ће чак и госпођа Перса Павловић да учествује у спортој утакмици. Она и Чича Илија трчаће за рекорд. Г-ђа Жанка ће да трчи у цаку, и још сада тврди, да ће она прва да стигне на мету....

И позоршту се већ мере сантиметром најтрбушатији глумци, јер и они сви морају да трче.

И још пуно занимљивости наводиће се тих дана.

Из свију крајева Југославије глумци се спремају да дођу на прославу, а из Загреба Месни Одбор јавља: »Овде се дигло све и мало и велико, хоће да дође на прославу.«

Централна Управа, као члан Интернационалне глумачке Уније, упутила је позив свима позорницама у Европи и Америци, позивајући их, да дођу на прославу и њиховим доласком увеличају свечаност....

Тако ће Београд имати почетком јула једну топлу манифестацију позоришне културе и националног јединства.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО-РУС
Београд

Стручна 85

Телефон 29-19

— Очарао вашом руком написао сам о тој песму.

— Боље би било да ми за њу купите нешто од злата!

Љубавна чешња

О, како си верна, чадо моје мило
О, како се твоје чисто срце свило
Око мене младог
О, сунашца благо!

Што нас греје жаром, превелико среће
И млађане што нас некуда покреће,
— Куда ћемо сами
У бескрајној тами.

... Но, хајдемо смело, попут других људи
Нека наше вреле сузе узбуђују груди
— Идемо, тражити тугу
Ту нашу милу другу.

Прођимо кроз поља засејана јадом
Идимо куражно, увек с чистом надом
— Прећићемо ова поља
Јер је наша јака воља.

Дођимо на море, где се пена чује,
Где вода избија из хиљаду чесма,
— Погледајмо Вале
и чунине мале,

Па се у један од њих укрцајмо смело
Па пођимо да нас туђе сунце греје
— Нек нас носе вали
А са нама и наш чунин мали.

Најзад ћемо доћи где нам жеља беше,
Тада ћемо рећи, патње нам донеше
— Оно што смо хтели!
Обоје смо се смели!

Јер смо се волели.

Брана

Интересантности о новим филмовима

**БИОСКОП »КОРЗО« ПРИКАЗУЈЕ
САДА ВЕЧЕРЊЕ ПРЕДСТАВЕ У
БАШТИ »РУСКА КРУНА«**

Дирекција биоскопа »Корзо« дошла је на врло добру идеју да преко лета даје своје вечерње представе у великој реновираној башти »Руска Круна« у Дечанској улици. Према томе »Корзо« ће бити у могућности да и даље очува своју традицију и да за време летње сезоне прикаже још цео низ успешних премијера. Иначе од 3 до 9 часова представе ће се одржавати као и раније у биоскопској сали.

Као први филм за отварање сезоне у башти »Корзо« доноси једну ванредну ратну епопеју »Велико Искушење« са Жаном Мира у главној улози. У овом филму је дубоко импресивно оцртан живот једне француске породице за време судбоносних дана светског рата. Филм »Велико Искушење« свакако спада у ред значајних премијера ове сезоне.

**МЕРИ ФИЛБИН, ДОН АЛВАРАДО
И ЛИОНЕЛ БАРИМУР У ФИЛМУ
»ПОБЕДА МЛАДОСТИ«**

Мало је филмова који обилују толиким младалачким жаром и еланом као што је то случај са »Победом Младости«, једним од краљевски богатих америчких творевина, у коме главне улоге играју нежна Мери Филбин, лепи Дон Алварато и маркантни и драстични Лионел Баримур, кога смо последњи пут видели поред Глорије Свансон у филму »Кад тело подлегне«. »Победа Младости« са оваквом поделом улога, снажним драмским заплетом и луксузном режијом представља истовремено и једну филмску победу.

**„ГОЛГОТА НАШИХ ДАНА“ И „НЕ
БОЈ СЕ БРАКА“ ПРИКАЗУЈУ СЕ
КОД „НАРКИПА“**

Још само данас и сутра „Наркипо“ приказује као дупли програм „Голготу наших дана“ најзубудљивију америчку филмску драму о пе-

вољама живота, са Џејмс Марејем и Елинор Бордман у главним улогама и ванредну комедију „Не бој се брака“ са дивном Нормом Ширер и Љу Кодином у главним улогама. Ово су два потпуно разноврсна филма и у толико јачи утисак оставља сваки од њих. „Голгота наших дана“ испуњена је болом човечанства и просто изненађује да је овај филм рађен у Америци. Али то доказује само да се Американци нису шаблонизирали и да још увек стоје на врхунцу светске филмске продукције. Међутим „Не бој се брака“ је типична америчка филмска комедија са савршено обрађеним детаљима и много духовитости.

**ФИЛМ „БЕЛФЕГОР“ ПО ВЕЛИКОМ
РОМАНУ „ПОЛИТИКЕ“ КОД
„НАРКИПА“**

Као некада роман „Две сиротице“ који је створио велико интересовање за истоимени филм, тако сада постоји интересовање и за филм „Белфегор, фантом Лувра“ по великом роману који излази у „Политици“. Биоскоп „Наркипо“ закључно је приказивање продужене премијере овог успелог филма, јер „Колосеум“ услед многих филмова који су на репертоару није могао да приказује дуже „Белфегора“. „Наркипо“ доноси овај интересантан филм још у току идуће недеље.

НАШИМ ЧИТАОЦИМА

Умољавају се читаоци нашег листа г.г. Станислав Михајловић — Београд — Обреновац, Живојин Васић — Краљево, Димитрије Димитријевић — Скопље, Иво Крстоношић — Стари Бечеј, Милорад Анђелковић — Београд и г-це Нела Г. — Београд и Тамара Враскаја — Прокупље, да доставе одмах редакцији „Недељних Илустрација“ своје тачне адресе ради важног и пријатног саопштења. Писма упутирати редакцији са означањем: „За Род ла Гарба“.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ...

...да је Уфа филм »Метрополис« тек ових дана приказан у Шангају, где је имао завидног успеха.

...да је режисер Туржанови отпочео са снимањем великог Уфа филма »Манолеску« у коме главну улогу игра Иван Мажухин.

...да је велики Фриц Лангов филм »Жена на месецу« готово већ завршен и премијера тога филма одређена је за 12 јуни у великом Уфа паласу у Берлину.

...да је Вилхелм Фрич добио главну улогу у филму »Мелодија љубави«. Овај филм биће звучан, а његово снимање отпочеће још почетком идућег месеца.

...да је пронета вест кроз Холивуд, о блиским зарукама између Грете Гарбо и њезиног земљака Нилс Астера. Повод овоме дале су честе шетње ово двоје младих, крај морске обале и забачене кутеве.

ГРАВД ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ И ГОСПОДУ

Централа Београд.

Скопљанска ул. 18.

Филијале „Хотел Палас“ и на „Савској плажи“ код сунчане бање „Златибор“. Ради Дамске фризури по најновијим Париским журналима. Врши маникирање и педикирање најхигијеничније. Бојадисање косе у разним бојама.

Радња располаже најфинијом француском парфимеријом. Отварам тромесечни Курс за поучавање фризирања, маникирања и педикирања.

Моли за посету

С поштовањем
Сима Мечкић, фризер
Скопљанска бр. 18.

У Америци жене заповедају а мушкарци слушају...

...ПРИЧА РЕНЕ АДОРЕ.

Велике очи Рене Адоре блеснуше и рамена јој задрхташе. Њена рамена умеју да говоре и манифестују љутњу, радост, изненађење, са врло изразитим нијансама...

„Американке немају ону суштинност, коју има Францускиња, поче Рене Адоре. Али Американка је свуда прва, јер жури кроз живот, она готово трчи, не заустављајући се. У Француској живот је мирнији и спорiji. Док је неко млад, иде лагано, јер увек мисли да има још цео живот пред собом... А доцније се на то навикне.

Американке имају изванредну издржљивост. Оне раде целог дана, а играју до пола ноћи.

И колико оне имају слободе у Америци. Оне у најранијој младости знају већ шта хоће, и како да добију оно што желе...

Мушкарци имају пред њиховим жељама само да се поклоне... Оне само кажу: „Дајте ми то... Дајте ми оно... Учините ово... Брзо! Брзо!“

Рене Адоре похвати једним гестом те речи, прсти јој пукнуше, очи јој добише заповеднички израз.

— У почетку ме је све то изненађивало. Посећивала сам американска друштва и свуда сам видела како жене заповедају, а мушкарци слушају... У Француској је обратно. Тамо човек води жену, а она га прати. Наравно, и Францускиња нађе начина да учини оно, што она жели, и да је човек некипут послуша, али она то каже на један деликатан начин. Кроз толике векове Францускиња се трудила да научи вештину да се допадне, да очара и француска жена увек се труди да покаже човеку да је њена жеља његова воља, да она само усваја оно, што он даје.

Уамите овај пример: У Француској дама чека господина, да је води у позориште. Он се задоцњава. Она га још чека. И кад се он појави, једва ће опазити њену досаду што га је чекала изражену мало хладним држањем.

А у Америци, ако се господин задржи мало, дама га не чека, већ оде са другим.

Кад сам дошла у Америку била сам у почетку врло повучена. Очекивала сам да они дођу к мени.

Али нико није дошао. Седела сам сама у кући, нисам имала много успеха у почетку, била сам врло несрећна, и осећала сам се као туђинка. Моја мама, која их је боље упознала, рече ми једног дана: „Рене, ти си глупа. Ти ниси у Француској, и треба да се прилагодиш њиховом

животу. Ти волиш ову земљу и можеш имати успеха... Погледај како живе ове девојке, на живи и ти тако.“

И ја сам послушала моју маму.

Научила сам од Американке да кажем: Дајте, дајте, брже, брже! И чудновато, ја сам добила. Успела сам да се американизирам, али сам, ипак, остала и Францускиња.

Америка је рај за једну амбициозну жену која хоће да створи себи положај и да заради новаца.

И шта мислите, зашто је увек у американском филму „вами“ Францускиња, Шпањолка или Швеђанка?... Опасили сте, да Американци немају ни једну Американку, која би била у филму фатална жена.

Зато, што су Американци врло благи и попустљиви према владању њихових жена. За њих је жена скуп врлина. Она не може да буде авантуристкиња нити фатална... А то је ужасна неправда.

Београдске ноћи

Декор се изменио. Није више над престоницом сиво, натмурено небо, нити кишне капљице тамбурају по прозорима. Ушли смо најзад у ведро, право лето, у сезону свлачења, пливања и великолетне изложбе тела на плажама свих река и свих плавих мора, која заљускују нашу земљу.

Одлази се. Још мало па ће Београд почети да се празни и од оних набројаних 230.000 глава лепих и ружних, које сачињавају становништво старог Сингидунума, велики број хиљада поћиће брзим возовима на север и запад, исток и југ, ма где било, само даље од свакодневног прашњавог живота, који им престоји у Београду. Тражиће зеленило планина, свитања сунчева у жанру Шатобријана, тражиће лековите воде због српске кујне и необичних наслада, иза једне скрупулозне, брачне године.

У Београду остаће ипак онај радни, вредни народ, који не може оставити главу државе, целокупни државни апарат у застоју. Остаће оне многобројне дактилографкиње и њихове заљубљиве колеге по министарствима, чак до шефова. Остаће сав онај сталеж који је везан за дневни рад и Београд мора, хтео не

хтео, да прибавља себи ужитке. Ноћи ће бити занимљивије него дан. Тако велики број друштава спрема низ „чаробних“ ноћи, на води и у зеленом башта, које ће зачаравати заостали публику Београда. Међу првима, млади бродарски капетани, читав њихов клуб коме председава г. Јанко Поповић, омиљени капетан брода са „Краља Петра“, даваће међу првима једну занета примамљиву ноћ на води. Лађе са шлеповима биће састављене и клизиће низ Дунав, по месечини и тек у зору предвиђа се растурање. Јансинг са занимљивим програмом. То ће бити прва, весела ноћ на води, која ће забавити Београд. Онда ће следовати низ излета... тек београђани се неће досађивати. Онда, биоскопи ће изаћи из двораца, на ваздух. Оперета код „Клерица“ правиће због баште највећу атракцију, особито после затварања оба позоришта, крајем јуна. Баште ће бити тражене и зато се већ учинило, да за време жежених дана и врелих, спарних ноћи, Београд има пријатних локала.

Један од таквих, несумњиво је новостворени „Жарден де Пари“, (париски врт), који је ванредно укусно подигнут на савским степеништима, онде где је „Национал“. Поглед на Саву изванредан. Најпријатнији ваздух, у зеленом и свежени са воде. Изврсан програм свако вече, почев од 1. јуна и то сасвим изабране тачке, које се нису никад приказивале у целој Југославији. Биће то несумњиво у наступајућим врелим ноћима, један од селективних локала, са бираном публиком, која воли да ужива. Г. Жарко Николић, директор овог предузећа, имао је много смисла и добре воље, да створи Београду који не може да остави Београд преко лета, један кут за вољан одмор и ужитак.

УМРЕТИ ЋУ....

Умрети ћу, смрт ме минут неће,
За час који и мене ће стрти,
Увенут ћу ко воће и цвеће,
Кад под мразом осети дах смрти.

Умрети ћу, ко брегови травни
Кад им покров снегови извију,
Па закриле овај живот тамни,
И разлике све на њему скрију.

Умрети ћу, ал у томе трену
Не клоњи ми вером срце вруће,
Природа си, и ти чекај смену:
Свака травка слави ускруће.

Јаша М. Зелић

СРЦЕ

Златна Птица умреће. Можда још данас, можда сутра, за једну недељу или за један месец, али то је сигурно, да ће дочекати да још једном угледа зелено лишће. Када цвече увене од хладног даха јесени, Златна Птица одеслиће се далеко, под једну свежу хумку. Њезина велике, плаве очи, у којима толико топлота блиста, из којих толики бол трепери, затвориће се, њезине плавим жилицама ишаране ручице окрстиће јој се на грудима, покриће је везеним покровом и вреле сузе ће лити над ковчегом њезиним.

Велика ће туга то бити. Златна Птица ће нама оставити сав онај горки бол, који сада њезино срце притискује. Јадна, јадна, Златна Птица. Доста је времена прошло, од како је престала да ми прича. На лицу њезином увенуо је полако онај тужни осмејак, којим скриваше свој бол. Није могла даље да издржи.

Једне благе пролетње вечери, неко смо стајали поред отвореног прозора. На улици врио је живот. Господа у сивом оделу, даме у пролетњим тоалетима, радници који се враћаху кућама са рада, служавке које су добиле допуст, ходаху тамо амо. Највећим делом у двоје; смејали су се, гледали су у очи једно другом, стискали су руку једно другом. Овај луди мај све људе оније, тако, да накриве шешире и почну да звиждукају. Пуни су лакомислености и љубави, као да другог посла и немају, већ да се љубе и да журе за пољунцима.

Испод прозора прошао је један занатлијски калфа, у плавој кошуљи, пртећи испод руке једну румену служавку. Јако су им се свијале очи, а калфа гласно рече својој драгани:

— Не бих те дао ни за лепу Јелену.

Златна Птица се насмеја, погледавши ме, а после брзо отрча од прозора, баци се на канабе и поче горко, страшно, неутешно јецати. Превијаше се у целом телу и трајало је отприлике четврт сата док се исплакала. Онда се подиже, лице њезино било је бледо као у мртваца, ухвативши ме за руку, вртећи главом, рече:

— Јесте ли чули... И он... мене... Боже мој! па и зашто живим ја? Шта ми вреди живот? Кажите...

Осетила је да моја рука јаче дрхће од њезине. Меким, плачним гласом настави:

— Ја знам да ни... Али, могу ли ја што, што друго неможете да учините...

... не... не може се... Онај је тако бедно поступао самном, а ви сте тако добри према мени, па инак... Јако сам незахвална, је ли? Јако. Али видите, каква сам због тога. Овако пропаста. Овако...

То нисам могао слушати, прекинуо сам је.

— Не говорите о пропадању, мала Златна Птицо. Знате да је велики грех мучити се, једиквати, када нестане лепи сан. Ви сте паметна девојчица, Златна Птицо, ви, на крају крајева, треба да знате, да је сан лажа...

Златна Птица затресе главом и суморно и дубоким убојењем рече:

Сан није лажа, јава је лажа.

Дуго смо ћутали. У соби се беше спустило сутон. Златна Птица је на своју ручицу наслоњила браду и без речи гледала преда се. Израз лица њезиног постао је хладан и укочен, какан још нисам приметио код ње. Одједном и изненада ме обузе неки страх. У погледу њезином било је неке неодлучне претње, не знам против кога. Хтео сам да јој избијем из главе мисли и горчину.

— Не говорите о томе — рекох — него слушајте. Затворите очи, тако боље иде, испричаћу вам једну лепу причу, какву још нисте чули.

Одмахнула је руком.

— Нипога се немојте трудити, не верујем ја више у приче.

Ово је рекла сувим, тушним гласом. Нисам се могао препирати с њоме.

Како се разболела? то не може тачно ни да се установи. Одједном је почела да се лењи. Много је лежала на канабету, бледа лица, гледајући у ваздух. Понекад је склоњила очи, као да спава и на крају није хтела нише да устане.

Њезина мати молила ју је:

— Златна Птицо, не лењи се! Устани!

Она је, смећећи се, одговарала:

— Не могу, мамице! Не могу!

И неће да устане ни на какву молбу, ни на какво преклињање. Не треба јој ни шетња, ни сунце, ни цвече. Најбоље јој је у полутамној соби, са спуштеним завесама, да лежи непомично, сатима, постајући све блеђа и блеђа, нестајући све више, док једног дана сасвим не ишчезне.

Дошао је и чика доктор, испитао јој притисак крви, куцање срца, отишао је њезино вруће чело. Златној Птици рекао је ово:

— Ништа није! Абсолютно ништа!

А нама је, у другој соби, ово рекао:

— Ја девојцицу не могу спасти. То дете хоће да умре, не знам због чега; не могу ни да испитујем, али знам да хоће да умре. Срце... њезино срце упронашћено је...

Њезина мајка хтела је да падне, да је нисмо придржали. Сузе јој потекоше низ лице и очајно поче мучати:

— Али то не може бити, господине докторе, то не може бити! Шта ћу ја да радим без мога јединог, милостивог детета, без моје слатке девојчице? Морате је спасти и по цену целога света! Дајте ми бар савет, куда да је однесем, на југ? на север?..

Лекар тужно додаде:

— Срце своје однеће и на југ и на север. На овакве девојчице треба пазити, јако треба пазити!...

Њезино срце, њезино срце ће је убити, њезино безазлено, наивно, несташно, сломљено срце. Слатка моја, мала Златна Птицо, украдена срце моја, када бих ово моје, од њеље умируће и пуно љубави срце могао дати у замену за твоје! Не треба ти. Ни прича моја ти не треба. Хоћеш да умреш и умрећеш. Узалудан је напор, узалудан је труд. Скрхаван престу ни Бог не може вратити живот. Може сијати сунце, може мирисати цвече, твоје пролеће прошло је, а онај, који би га могао вратити, где је?

Могао би већ и да се украси златни ковчег, у којем ће Златна Птица почивати, може већ и да се изради тез на покрову. Може већ да се гласча мраморни обелиск.

Златна Птица међу белим јастуцима лежи и смени се. Њезина мајка не може сада да уђе к њој, у четвртој соби плаче и крши руке.

А Златна Птица, смећећи се, пита:

— Но, шта је рекао доктор, када ћу умрети?

Не могу да заповедим гласу својом да не дрхће.

— Умрети? Како можете тако детињасто питање стављати, Златна Птицо?

Лице њезино се беше уозбињило и негодујући рече:

— Немојте лагати... хоћете да ми вама више не верујем?

Беше се окрећула. Њезина бујна плава коса је као нека златна бујица прекрила беле јастуке. Тешко, непрекидано је дисала. Са улице чуо се туп, изумирући жагор. Златна Птица ме ни погледала није, шапућући говорила је за себе.

— Моје срце... је ли... то је рекао, моје срце...

Грло ми се стеже и не пропушта гласа. Златна Птица обема рукама притискује груди своје и док јој сузе теку низ лице, задихана изговара:

— Срце... срце... Добро знам да ће ме срце убити, само што... то није моје срце.

Наука о лепоти и младом срцу

Свака епоха култивирала је лепоту на свој начин, према свом идеалу. Наше доба изгледа да је усавршило лепоту до максимума, јер је пренашло најсавршеније методе да је очува... Више нису у питању само кремове, пилника, масажа, већ индивидуална нега, морална, и физичка. Да би се очувала лепота треба довести у склад здравље и веселост.

Лепота се данас негује од колевке. Погрешно је мислити да је треба неговати у четрдесетој и педесетој години. Још док је дете у болници треба му неговати лице и умивати приличном водом...

Заста, никада мистериозна наука о лепоти није била тако дубока као данас. Колико се она развила доказује најновија Школа Осмеха у Америци, где Американке уче како треба да се смеше, да не би направиле боре на свом лицу.

Косметика се заснива на науци и зато има успеха, а у ранијим вековима на обичном искуству.

Штитећи лепоту, наука се труди да продужи живот, јер лепота ће се очувати само тако ако се хигијенски живи. Лепа жена увек носи у себи једно задовољство да може да се допадне, а над се допада она је срећна. Бити срећна, то је већ услов лепоте.

Душевни погреб велики су непријатељи лепоте. Једна жалост у породици однесе жени лепоту за годину дана, рушира је и остари.

Живот треба да има увек један исти темпо, без икаквих поремећаја... Све да иде као сат... Онда су и функције организма правилне. Седите само једну целу ноћ, ви сте после три дана уморни и на вама се познају трагови. Ноћни живот највише утиче на нерве, а болесни нерви први су услов да увене лепота.

За жене нису ноћне професије. Од тога пате телеграфисткиње и телефонисткиње. Оне стално осећају умор, иако имају по дан и по одмора и више после ноћног дежурства, које им, можда, долази сваке шесте ноћи. Али кад се понавља сваке недеље та шеста ноћ, она им измучи организам и њено дејство је непрекидно.

Умор стари жену, одморност јој даје веселост и она осећа жељу да шета, да се смеје, да воли. Једном речи има младо срце.

А да би се то постигло морају све жљезде да имају правилне функције, јер њихова неправилна секреција одмах изазива поремећај у појединим органима.

Два чувена париска института ле-

Свака дама

усхићена је са новом опремом, много
бољим квалитетом и јачим мирисом
особито финог Елида пудера

ЕЛИДА ПУДЕР

поте, Фераха и Орсијера, удружили су се у том циљу, да би одржавали у организму те правилне биолошке процесе, који су услов лепоте и младости. Они имају своје нове начине и уместо да врше методе подмлађивања као до сада, они **лече организам, да би га подмладили**, и свака личност добија индивидуално лечење.

Сунце и ултраљубичасти зраци играју велику улогу у лепоти. После заморног рада, кретања кроз великоварошку хуку, шта има лепше него се одмарати под љубичастим зрацима.

Но исто толико, као ти зраци, утиче на лепоту спорт. Спорт захтева мало више енергије, а енергија је средство да човек остане млад... Та енергија ствара и врлине у човеку, да је му смелости и стрпљења. А то

су особине, које заштићавају тело од болести. Спорт даје лепшу боју лица, него ма каква косметичка тешта, која се међу. Шта су све жене у средњем веку употребљавале и стављале на лице: тесто од њилибара, печену прасетину, кедров пепео, козји лој и т. д. И онда није чудо, што у четрдесетој години жена није више ни била женско, које може да се допадне.

Наука покушава сада да отклони сва вештачка средства. Пудер и руменило не могу да заварају човека и даду сјаја епидерми, ако је циркулација крви неправилна.

Као што се види наука о лепоти напушта вештачка средства и подмлађујући крвоток, она хоће да подмлади и срце, а да би срце било младо мора хигијенским условима да се потчини и да упражњава спорт.

ВЕЛИКЕ ИГРЕ СУ ПОЧЕЛЕ СА СЕНЗАЦИЈАМА.

БСК ЈЕ ТУКАО ЈУГОСЛОВЕНСКИ РЕКОРД.

Првак Београда је у великој форми и важи као и до сада за највећег фаворита. Његов тим је хомоген а играчи су у веома доброј кондицији. Тек би се за Марковића могло рећи да не спада у ову узорну дружину. Овај играч апсолутно није за центар — фора, јер нема ни окретности, спор је не влада сигурно лоптом. Иначе су остали задовољни и највећег пробирача у сваком погледу. Играло се ванредно. Комбинације све боље од боље, велики елан и сигурно пуцање су главна одлика београдског мајстора. 17 : 2 гласно је скоре на штету Победе. Најбољи играч у пољу је био Вујадиновић, који је у ретко виђеној форми — дао шест голова. Показао је невероватну способност. Сваки његов шут је био гол и само је једном пребацио врата. Најдановић је значајно мало откриће. Играо је као у својим најбољим данима, само је пред циљем губио главу. Борђевић је такође у поправци. Марјановић није играо са вољом.

Скопљанци су разочарали. Ни једног тренутка нису били достојан противник. На њима се видела збуњеност и престављали су једну разбијену чету. Њихова игра се свела на одбрану и они нису ни постојали на терену. Додавали су кратко и нетачно. И она два гола су пола више заслугом Стојановића, који је двапут упустио лопту. Инак се падамо да ће у Скопљу проћи далеко боље.

Скорје Вујадиновић 6, Марковић 5, Марјановић 2, Најдановић 2 и Борђевић 2.

Изненађење у Загребу

Сав лоптачки свет је држао сигурно да је пораз осечког мајстора чемниован. Али је Хајдук, који се онако галантски пре 2 године борио са Сандом успео да одузме Академичарима један поен. Хаџик ће морати коњски да зашче и по мом мишљењу успеће упркос „умирања у лепоти“, да освоји оба бода.

Југославија је тукла Санда. Овај сусрет је био најнезвеснији од свију, јер су оба противника ушла са истим шансама. Црвени су знатно добили овом победом и како следећи пут наступају на свом игралишту, изгледа да ће остати до краја патецања.

Грађански је сматран за победника минималним скором, те резултат од 3:1 није ништа неочекивано. Приморје испада више него сигурно, јер у недељу мора да укрети ноге пред загребачком публиком.

Хајдук је важио као фаворит, али му и упркос његовог терена, није давано велике предности пред сарајевским мајстором. Његова минимална победа од 2:1, довела је његово суделовање за бодове у питање.

Бл. С. Ракић.

КОРИСТИ ОД ИГРАЊА.

Свака игра без разлике се врши из личног задовољства, забаве ради. И од многих игара човек има и користи. Лака атлетика, фудбал, тенис, бокс и др. су спортови, који не само што причињавају велико задовољство дотичном спортисти, већ су од необичне користи његовом организму, који се под упражњавањем поменутих и др. спортова јача.

Међутим има на жалост спортиста, за које ове користи не значе много, те желе да своје способности продају за паре. Нарочито је ово познато међу фудбалерима. Познато је шта све плаћају за енглеске звезде. Миллиони су дати „за Голачера, Пудефута, Цека и др.“. Сетимо се само случаја најбољег светског крила Аргентинца Орсна. Јувентус из Торино плаћа овој звезди отплату од преко 24.000 дин. месечно. Као што видите Министарска плата. Исти клуб је по освојењу прошлогodiшњег држ. првенства дао сваком играчу по један ауто. Платко, Замора, а онда неке бечке, прашке и пеншанске звезде примају замашне своте. Као што видите профима добро иде.

НОВА ЗВЕЗДА НА ВИДИКУ.

Вујадиновић, лева спојка плавих је у сјајној форми. Технички је ванредан а пуцачке способности поседује у великој мери. Могу слободно рећи да је Ђокица најбољи стрелац Београда. Присебност, оштар и невероватно израђен шут, а уз то добро сналажење пред циљем, су особине, које у Београду не поседује ни један форвард играч. Његови голови су задивљавали публику. Он је и ако најмлађи, после Тирнанића, успео да бацн у засенак своје славне другове Марјановића и Арсенијевића. Поред свих добрих особина, уноси велики полет, а играјући центарфора у подмладку, он је задржао и способност вођења, те у ствари он и води плаве стрелце.

Бл. С. Р.

НОГОМЕТНИ ТРЕНЕР ЈЕ СЈАЈНО БИТИ.

Фудбалски тренери су људи, који вуку највеће користи од познавања ногомета. Користи које вуку од свог рада управо су огромне.

Александар Поповић, бивша звезда бечке Аустрије и најбољи бек кога је продуцирао бечки ногомет, врши дужност тренера. Он вежба у Берлину чувену Херту. Посао иде сјајно. И момчад је изврсна и Поповићев цеп је у највећем реду. Он има у Берлину једну творницу чоколаде са 35 филијала и најлепши ауто.

Истина његов посао је врло тежак и он са правом заслужује све те користи. Јер за све своје успехе једна момчад мора бити захвална једино свом учитељу.

Хаос у Бечу су направиле последње првенствене игре. Рапид, Адмира и Вац, највећи фаворити су тучени од најслабијих тимова, Баца, Слована.

СВАКА ДАМА
траба да негује своје лепе чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бубуљица. Одржава сталан свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје
Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан радат.

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи одртки, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке одртка у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани ценовник велетрговине Стермецим. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поштом бесплатно. Цене одртка јесу: модно кристат 258 Дин., модерно малиран 350, наска 410, наска свилом постављен 585, ковернат 600, наска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику красни модели за блузе, костиме, сукње, дечијих одела и више хиљада слика разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦИМ, Ципа,
Број 78. Срем.

ШПАЊОЛКА И ЊЕНА ЛЈУБАВ

Шпањолка увек воли лепену, чешаљ и шап.

Химена и Сид остали су за Кастиљанце најлепша легенда о љубави. Дон Родрило (Сид) персонифицира смелост и храброст, дона Химена нежност и верност. И супротно општем тону Шпањолке, који је преномањаст, Химена је била плава, њен глас сличан славују, а њено држање вилинско. Свуда се причало о њеној лепоти и врлинама.

У палати свога оца грофа Лазана, Химена седи једног зимског дана за чекрком и извлачи бели лан.... Њена дружбањница стоји иза ње и говори: »Само да ваш отац то не сазна...«

— Зашто? Зар би се он противио нашем браку? Зар није дон Родрило најотеменији и најхрабрији витез? И тако она сања о љубави.

То је било давао...

Модерна Шпањолка не седи више за чекрком, и не поверава своје тајне дворкињама. Једна сасвим нова раса ствара се, само је лепа Кастиљанка увек сачувала сентиментално и ватрено срце.

Иако је жртвовала своју дугу косу и одрекла се чешља, да би добила диплому на универзитету, она, ипак, као Химена идеалнише љубав.

Брак, тај најузвишенији циљ живота шпањолске жене, свршава се раније или доцније... Новац не игра улогу кад је у питању љубав. Сиромашна Шпањолка не мисли никад да није гора од богате девојке,

и да нема права да мисли на брак као она са великим мразом. Она увек верује да њу чека срећа, и да ће она данући главни згодитак, то јест добити доброг младожењу... По селима, где родитељи воле да удруже два имања, увек остављају кћери да сама бира себи мужа... Њена лепота помаже јој да освоји онога, на кога је нао њен избор.

Шпањолка из Кастиље врло је кокетна и воли накит. Она уме својим адићарима да истакне топлу лепоту њеног лица, врата и теча...

Треба видети те лепе и кокетне девојке кад излазе из цркве за време процесија, или с пролећа кад журе на кориде, да гледају борбу бикова, драпиране шаловима са дивним везом и првеним цветом иза увета.

Тако лепу снагу је погледа, и међ тим очима пађу се неке које се њој много допаду.

На корзо-у и шеталишту Шпањолка увек пађе свог вереника. У осам сати увече свака шпањолска варош

Лепотице шпањолске полазе да гледају борбу с биковима.

пуна је живота. Сви су на улици, а младост шета и забавља се. Нико још не мисли на вечеру, јер су тако лепе ноћи и дивно је забављати се. После шетње тек одлазе у кафану на чоколаду или неко освежавајуће пиће, лимунладу и оранжаду.

Лети седају око kiosка у коме свира музика а зими шетају испод аркада на тргу, са мантиљом на глави, сјајних очију, брза хода, и веселог осмејка.

Како су дивне и није чудо што им добацују мушкарци комплименте и уздахе... Ако се сваког дана понав-

ља један исти уздах, мушкарац пође за девојком да јој то исказе... или пађе неког пријатеља да га представи његовој симпатији.

Сутрадан њих двоје већ шетају заједно.

То је њен »новио«, то је његова »новна«.

Шпањолци се увек пасионирају за љубавне историје... и око сваког пара испредају се приче. Брак, који треба да буде епилог, некад је још сувише далеко, јер је заљубљени пар врло млад. Њој је тек шеснаест или осамнаест година, а он је потпоручник или још студент... Колико још треба да прође догађаја док се они узму.

А тога дана, кад забрује звона и они пођу цркви, сви ће изаћи на балкон и прозоре да их виде. Коњаници ће их пратити, у блиставим костимима, а даме ће имати раскошне хаљине и накит. Родитељи и родбина, биће необично весели, и окружиће млади пар. После свадбеног ручка настаће песма. Гитаре и кастиљети нераздвојни су од сваког весеља, а пратиће фини ритам грациозних Шпањолки са лепим рукама.

И у Шпанији, као код нас, има пуно свадбених обичаја.

Кад млада изађе из цркве посипају је пшеницом. То значи, да свака Шпањолка, најбогатија као и најсиромашнија, треба да меси хлеб у својој кући.

Шпањолац је веран у љубави. Ако је његова »новна« још млада, а он одлази на универзитет или у гарнизон, он ће увек мислити на њу, макар правио младићске лудорије. Шпањолац је у љубави остао витез.

Доктор: Вашем мужу, госпођо, није потребно ништа више до мир. Ево овде имате рецепт за прашкове за спавање.

Госпођа: А када треба да му их дајем, господине докторе?

Доктор: Њему уопште немојте давати, попијте их сами!

Тајанствена држава иза кулиса

То је непознати свет...

Иза кулиса је сасвим друга држава, други поредак, други обичаји.

У тој држави опака се једно. Ту нема поданика. У изакулисној царству сви су краљеви, сваки је готов да понови знамениту реченицу Лудвика четрнаестог:

„Држава, то сам — ја!“

И од тог мноштва краљевих одежа и круна, и престола, скривених у неком буџаку, од гордих витезова и племића, од величанствених речи, у том царству је помало страшно.

Но то је само у почетку, за онога који први пут дође. Критичари изакулисног живота давно су се навикли на тај свет, и осећају се спокојно, чак и весело... А то је због тога, што су међ њима давно закључени савези и увајамна признања.

Иза кулиса нема непризнатих... У крајњем случају довољно је и своје сопствено — признање.

Истина, то је мало тужно, и сумњиво спокојство... као неко хладно сиромаштво. Али ништа зато. Што год је мање одобравања и признања, све више гори огањ паде, вере у себе, тим је све јаче осећање усамљености, и непризнавање царског достојанства.

То осећање даје једно слатко право, да се не признају други. Јер иза кулиса сав живот је заснован на том збиру критика, и на тој вредности глумачкој, а никако људској.

Због тога је вечна узбуђеност иза кулиса. А од узрујаности и сценске треме, непрекидна експанзивност, тај украс и проклетство живота.

Из тог корена расту све слабости и пороци изакулисног живота. Ти краљеви превртљиви су као жене.

Кад би се ма који владар на свету усудио да тако лако мења своја политичка начела и личне симпатије, он не би владао ни месец дана.

Али овде се прашта све: неверство, самољубивост, бојемство... И то опраштање је закон. То је основа те загонетне државе, такав је и њен ваздух, лакомислени и ветрови, лакомислено и небо.

Глумачки гњев је — тренутан. Њихова солидарност само — привидна. Њихове интриге природне, као дишање.

Они су у суштини своје природе — глумци.

Нигде се страсти тако бесно не распламте као код глумаца. Ни код кога се не угасе тако бесциљно као код њих. Глумачки темперамент нема краја. Њихове одлуке и договори детињаста. Они пропадну пре но што

се приведу у дело, јер њинко није променљив у својим одлукама, симпатијама и мржњи као глумац.

И од тог прилива његове глумачке личности, губи се његова индивидуалност.

На сцени он се жени по 1721 пут и умире 1120 пута. После тога по десет пута је смртно рањен, од капаље је умро у толико рола, а самоубиство изврши по 314 пута.

Па како се може тражити од тих људи индивидуалност, целина личности, програм и воља.

»Арена позоришне делатности као да је одређена за вечну, неуморну борбу самољубља... Она је широки простор за развијање егоизма, од најкрупнијег до најситнијег... Отуда се створило мишљење да на позорници нема другова и пријатеља, што ту нико не пије ни стало до пријатељства, већ сваки гледа да спасе само себе... И кад се дође до таквог закључка, онда се не бирају средства, свако средство је добро, кад помаже остварењу жеља. На несрећу, тако не мисле, већ тако и живи глумачко друштво... Мржња, завист, интрига, то је алфа и омега тога живота. За други живот они не знају.«

Тако мисли стари позоришни човек.

(А можда данас није све тако).

То стално тражење успеха приморава их да се хватају за свако средство.

Самољубље глумачко врло је интригава. О сваком од њих, чак о најзнаменитијим генијима може се рећи оно исто, што је један енциклопедиста казао за Волтера:

— Он има славе за 200.000 фунта, али би хтео славе још само за 2 суа.

Зато су иза кулиса чести сукоби, без смисла, ту нема хијерархије, јер се само тако може објаснити што је Шалашин долазио некад у сукоб са обичним хористима.

У колико су глумци у том заједничком животу анархични, толико су често у приватном конзервативни у погледу њихових веровања, навика и сујеверја.

Али у приватном животу сви ти љубавници, прекрасни хероји, који лију сузе, усхићавају се на сцени, дају сувише много душе, за приватни живот али не остане ништа од душе.

За све њих сцена је — огањ који сагорева. Она претвара у пепео душу, сагорева личност, суши му срце, умртвљује искреност... И душа једнога постаје општа душа свију. Они

забораве своје сопствене речи, лексикон, реченице, и у тој изакулисној држави говори се цитатима из разних комада, и млади љубавник страшно изјављује љубав дивној девојци, која је сва занесена, а он у себи се сећа: »То је из Ростана или из Шилера.«

У тој позоришној земљи, у том изакулисној царству живе чудновате душе, у том ваздуху расту загонетни цветови.

ФРАНЦУСКА КЊИЖАРА
НАСНЕТТЕ
Кнез Михаилова 27, Београд
Телефон 35-76.
Јуришићева 6, Загреб
располаже још са неколико бројева.
ILLUSTRATION DE NOEL 75 d.
ILLUSTRATION numéro de PRINTEMPS 50 d.
као и са парочким бројем
GENERAL FOCUS 20 d.
Ови дневни бројеви садрже много слика,
од којих већина може бити урамљена.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.
ФИЛИЈАЛЕ :
БЕОГРАД
Академија Наука Телефон 45-69
СКОПЉЕ
Саватијева улица. Телефон 170
Свако може добити на отплату
За **100*** — дин. месечно
Грамофон од 1500.- дин.
са 16 великих плоча
а капаром од 200* — динара
За **150*** — дин. месечно
Грамофон „ДЕССА“
са 15 плоча а капаром од 200* — д.
Колумбија № 109 А
За **200*** — дин. месечно
са 25 плоча а капаром од 400 дин.
His Master's Voice
№ 101/Е са **12** великих плоча
и кутијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

7

»Лепо си урадила!« одговорио је љутио Лефебр. »Војвоткиња је сигурно пожурила да каже дамама шта си рекла. Оне су се осветиле и први ударац је био — предложен раскид брака. Цар је чак изабрао и која ће те заменити!«

Катарина је као опарена викнула:

»Ах, то је шала! Која је та? Како се зове? Је ли мршава или дебела? Говори!«

»То је једна принцеза дугачка као мотка!« насмејао је се Лефебр. »Више нећу ништа рећи!«

Катарина је се замислила а за тим насмејано одговорила:

»Принцезу нећеш узети! То ти ја јамчим!«

»Тако! А зашто не, ако смем питати?« зачињавао ју је.

»За то, што си се на десној руци тетовирао: смрт тиранима! а на левој: Сан Жен за навек. Видиш, стари, да сам те добро привезала!«

Докле је он мислио како да одговори, она га је загрлила и претила му:

»Реци, да ти само мене волиш и поред мојих ружних манира, реци одмах, или ћу те с места задавити!« Пошто је се он само смејао, она га је одгурнула.

»Лепо! Ја ти праштам!« викнула је. »А сад — —«

Јасмин је опрезно ушао и пријавио долазак грофа Најперга.

»Може ући!« рекла је Катарина.

»Али, Катарина, ти си још у јутарњој хаљини!« приметио је Лефебр.

»Не чини ништа! Од Најперга се ја не стидим, њега сам ја била метнула у корну с прљавим рубљем!«

Чим је Јасмин изишао, ушао је одмах гроф у униформи аустријског маршала.

»Госпођо војвоткињо, господине војводи«, ословио их је Најперг клањајући се.

»Приђите ближе, драги грофе!« рекао је Лефебр и пружио посетницу руку. »Ви не замерате мојој жени, је ли?«

Најперг је с осмејком на лицу, ухватио Катарину руку и привео устима.

»Мислим да се познајемо, госпођо војвоткињо!« проговорио је. »Ја знам да у вама имам добре пријатеље и због тога долазим да вам кажем збогом!«

»Зар хоћете да оставите Париз?« запитала је Катарина изненађена, показујући на један сто.

И Лефебр је био изненађен.

Болан осмејак је се указао на грофовом лицу.

»Ја сам приморан на тај одлазак«, рекао је он. »Ако ове ноћи одем из Француске, никада се више нећу вратити.«

Како Лефебр, тако и Катарина били су тим грофовим саопштењем веома непријатно дирнути.

»Али зашто тај нагли одлазак, господине грофе?« хтео је маршал знати.

»Царева наредба, коју ми је саопштио војвода од Ровиња«, одговорио је Најперг. »Још вечерас морам отићи из Париза и најкраћим путем преко границе. Повратак ми је забрањен.«

»А због чега прогонство?« запитала је и Катарина. Најперг је слегао раменима.

»Моја је кривица у принципу мог срца: бити веран!

Докле носим сабљу, чврсто ћу се тога држати. Ја још сматрам за част што сам био пријатељ несрећног војводе од Енгијена, кога је Наполеон стрељао. То ми цар не може опростити. Уз то има још нешто. Када је решена удаба Марије Лујзе за француског цара и када му је поднет списак офјацира, који ће Марију Лујзу пратити у Француску, он је љутио прецртао моје име. Разуме се да после није могао да спречи да ја с кнезом Метернихом не дођем у Париз као дипломата, јест, чак ме је морао и примити. Али ја знам да ме цар мрзи.«

Лефебр га је озбиљно погледао и упитао:

»Руку на срце, господине грофе, да ли нема још каквог разлога што сте пали код цара у немилост?«

Најперг је оборио главу.

»Ја разумем ваше наговештавање, господине маршале«, одговорио је. »Отворено да говоримо, да ме дворска полиција оптужује због некакве љубавне интриге, али не сме да помене име. Ја се покоравам и идем без речи у прогонство. Уз то имам још једну молбу, господине маршале. Визирајте мој пасош, који ми је већ дат. Речено ми је да ви данас заступате генерала Орлвера!«

Тако је, господине грофе! рекао је Лефебр и узео хартију, коју му је Најперг пружио. Одмах ћу потписати и молим да се с војвоткињом забављате.«

Лефебр је устао, погледао значајно Катарину, на што је она такође погледом одговорила да га је разумела и уклонио се из собе.

Када је Најперг остао сам с Катарином, настала је једна мучна пауза.

На један пут гроф је осетио на својој руци руку војвоткиње. Он је се тргнуо и подигао очи.

»Зашто нисте искрени, господине грофе?« запитала је Катарина као пребацујући му:

Најперг је поруменао у лицу. Осетио је да га је та наметна жена прозрела.

»Шта да вам на то одговорим, госпођо војвоткињо?« рекао је он снужено.

»Истину«, био је њен одговор. »Зар ми писмо били увек добри пријатељи? Ви сте учинили какву глупост! Вас издају ваше очи. Немојте кривити!«

Најперг је снужено гледао пред собом.

»Кад ја нешто намеравам чинити, што ме може бити стаје живота, то не чиним из младаљачке лакоумности. Ја вас уверавам госпођо војвоткињо«, рекао је тихим гласом!

»Ви хоћете да идете«, наставила је Катарина. »Је ли то истина? Сматрајте ме за праву пријатељицу. Реците ми истину, грофе!«

За тренутак је се Најперг борно са собом.

Затим је погледао у војвоткињу.

»Дакле — ја не одлазим!« рекао је оштро.

Катарина је махнула главом.

»Ја сам то знала! А немате још што да ми кажете, грофе?«

Најперг је превукао шаком преко чела.

»Тешко ми је, драга пријатељице, да вам поверим своју тајну. Али ћу учинити. Не тиче се једне лакоумне љубави, већ романа мог живота Жену, од које ме данас по други пут зао удес одваја, познавао сам

Још док сам био дете. Она је много већег положаја него што је мој, али смо опет ми веровали да морамо припадати једно другом до последњег часа — — —

»Докле се она није морала удати за другог«, упала је у реч Катарина.

»Ви сте погодили. Та жена је дошла у Париз. Ја сам је пратио, као што мене прати моја сенка; видео сам је опет — и бол у мало да ме угуши, јер верујем да ћеће бити срећна.«

Катарина је се приближила грофу и шапућући му рекла: »Је ли то госпођа Метерних?«

Он је одмахнуо главом.

»Или грофица Бетерхази?«

»Не«, одговорио је он. »Али немојте даље питати. Изгледа да је муж био неповерљив и било је жестоко пребивање. Пре два сата добио сам од ње једну белешку, на којој је стајало само: одмах отпутујте. Али не пре него што са мном још једном говорите!«

Катарина је била радознала.

»Ви хоћете да примите даму у нашем стану?«

»То је немогућно. Удесићу дружице. Мој одлазак колима ће бити што упадљивији. На пола миље од двора оставићу кола да чекају, вратићу се потајно кроз парк, сакрићу се код једне даме, која је мени и оној дами верна и чекаћу састанак.«

»А ако вас све троје пронађу, онда ето несреће!« рекла је Катарина узбуђено. »Ваш је план глуп.«

»Војвоткиња«, одговорио је гроф, »ја обожавам ту жену и можда је никада више нећу видети у животу!«

»Ја као вама најбоља пријатељица вам скрећем пажњу на опасност и немојте се наћи увређен — што ви хоћете учинити, није часно! Та жена није слободна, не заборављајте то!«

»Гроф Најперг неће одбити пријатељски савет«. Устао је и пружио јој руку. »Ја ћу дакле отпутovati и да се више не враћам.«

»Мислите ли то у истини урадити?« упитала је Катарина.

»Верујте!« одговорио је Најперг.

»Хвала вам — и у име жене, коју ја не познајем«, насмејано је одговорила Катарина.

У истом тренутку је ушао и Лефебр и пружио Најпергу пасош.

»Све је у реду, драги грофе«, рекао је. »Није ми било пријатно овај акт потписати.«

»Ја вам захваљујем, драги маршале«, рекао је гроф, мећући пасош у џеп.

»Сада још једном хвала за сва добротинства, којима сте ме обасипали. То вам никада нећу заборавити. Збогом!«

»Збогом, драги Најперге!« рекао је Лефебр мирним гласом.

Катарина опет му јеружила образ.

»Пољубите ме, грофе, на расстанку!« Лефебр доушта.«

»О, госпођо војвоткињо!« рекао је потрешеним гласом Најперг.

Али до пољупца није дошло, јер су се отворила врата и Јасмин је јавно долазак.

»Господин војвода од Отранта!«

Најперг је се брао повукао назад осетивши горчину у устима.

Њему је увек био мраак човек, који је некада био револуционар који је се за време заседања конвента поцапшао као бесан — пошто више није било никакве опасности — тај је управљајући се према ветру — брзо прешао на страну Бонапарте и захваљујући својој дипломатској лукавости доспео да буде војвода од Отранта, тај некадањи шеф полиције, Фуш. Тог човека је он сматрао за најопаснијег шпијуна.

Фуш је ушао унутра. За неколико година се у ли-

цу није много био изменио. Лукаво су сијале његове очи испод танких обрва, као да су свуда виделе превару.

»Немојте му ништа говорити!« шапнула је Катарина Најпергу.

Лефебр му је пружио руку, а Катарина му је рекла:

»Извинићете ме, господине војводе, што нисам прописно обучена.«

»О молим, одговорио је Фуш брзо, »ја треба да се извиним.«

Затим правећи се изненађен, окренуо је се Најпергу. »Ах, мој драги грофе! Ви сте овде! Ја мислим да сте већ отпутовали!«

»Ви знате, да гроф — —?« упитала је Катарина. Фуш је трљао мршаве руке и смејао се.

»Ја знам све — али умам да ћутим. Тиме се ја одликујем од мог наследника Саварија, кога је цар из непознатих разлога, поставио на моје место!«

Најперг је напашао да је најбоље да се уклони. Том опасном лицу није веровао.

»Дакле, сад — збогом пријатељи!« рекао је он.

Овог пута је само пољубио руку Катарини, а Лефебр му је чврсто стиснуо десницу и одговорио довиђења!«

Најперг је с болним осмехом одбио: »то зна када ће бити то виђење. Али у мислима остајем код вас заувек!«

»Срећан пут, господине грофе«, шаптао је Фуш злурадно, што је Катарини било одвратно.

»Сиромаш Најперг!« добио је Фуш правећи се равнодушан. »Пао је у немилост код цара и Његово Величанство је имало врло живо објашњење с цариком.«

Катарина је се уплашила. Одмах је се севила да је дама, о којој је Најперг онако топлим тоном говорио, Марија Лујза, царица.

Како је добро, што ће гроф отпутovati! Из те љубави је се могла створити највећа несрећа. Лефебр је био врло нерасположен.

»Жао ми је што иде гроф«, рекао је. »Ми смо одавно пријатељи.«

Фуш је изгледао тајанствен.

»Ко зна шта може бити, господине маршале«, додао је овај. »Од године 89. све се може догодити у Француској. Кад год вас видим, госпођо војвоткињо, помишљајам на ваше речи у улици Свете Ане, које сте ми некада рекли: »када ви будете министар, ја ћу бити војвоткиња! Ви сте сада војвоткиња, а ја сам био министар и можда ћу опет бити, јер је цар свакојачко увидео да Савари нема способности за министра полиције.«

Лефебр је се насмејао.

(Наставиће се)

ЧЕСТИ СЛУЧАЈЕВИ

оболела од изазба имају се свести и на недолжну негу тела. Јаке мишице, здрави живци свакодневним негованњем тела најбоља су одбрана. И код кијавице, промуклости, вратобоље, кашља, гринга, код разних нервозних и реуматичних болова Фелеров је Елсафлуид већ 32 године употребљен споља и изнутра добар пријатељ у лошим данима. Добија се свуда, боца на покус 6 дна, двострука 9 дна. Ако га нема, поручите поштом изравно бар за 62 дна, код љекарника FELLER, STUBICA DONJA, ELSATRG 372. — HRVATSKA. А као терајуће средство: Елсапидуле, 6 кутија 12 динара.

Најмањи патуљци на свету који су наши поданици. На слици видимо два патуљка, мужа и жену, малог Владу Петровића из села Лапова са женом Катом. Влада стар 27 година 41 см. висок, Ката стара 20 год. 48 см. велика. Мала Ката рођена је у Сплиту.

БЕБЕ ДАНИЕЛС

У Холивуду, постоји једно правило које се односи на филмске старове а које гласи:

„Свака уметница мора имати својих типичних особина, које ће је одвајати и разликовати од осталих уметница.“ Пола Негри, која се је уздигла од мале, скромне, почетнице, до велике звезде, има да захвали своме успеху, што је једном почела, играјући улогу „галантне грофице Дибари.“

Лилиан Гиш мора увек плакати, а Бебе Даниелс мора увек да трчи и скаче, изводећи разне спортске покрете. Ова шармантна млада уметница, која је у пркос својих мишића веома грациозна, не бави се ни у приватном животу ничим толико колико ли спортом. Малишани са Бродвеја прозваше је женским Дугласом Фербренксом.

Бебе је оличење правог »спорт герла“ она обожава спорт и све своје слободно време посвећује га њему. Цео свет се радује и ужива када на екрану види како јуре две јединствене беле ножице, које свесне своје победе, чикају и заносе летећи ка циљу, на коме су увек прве, као и за-

водњања глава, са кратком ледршавом косом Бебе Даниелс.

На плажи у Санта Моника, врло често је виђају где тренира разне спортове, задивљивајући остале посетиоце својим грациозним и као у мачке хитрим покретима.

Тишност Бебе Даниелс налази се у њеним гнпким покретима и брзим ножицама, лепо би се она провела кад се у првој наредној трци на филму, неби показала у форми, или би се угојила само за неколико килограма.

Иначе је Бебе веома омиљена у целоме свету, о чему сведоче многобројна писма које свакодневно добија.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ...

... да је Адолф Манжу завршио свој најновији филм »Концерт« у коме му је партнерка Фау Компсон. Овај филм је звучни и у њему поред разних музичких тачака има и један дијалог Адолфа Манжуа.

... да је Клара Бов, имала мук док се је одлучила кога ће узети за свог партнера у новом филму

КУПИЋУ

ПЛАТНО

ВОЈКА

ТО ЋЕ МОЈУ ЖЕНУ НАЈВИШЕ ОБРАДОВАТИ

БОРАНИЈАШЕВИЋ,
ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ

БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 12-42

»Дражесни курир«. Њен избор је био на већ нама познатог Ричарда Арлена.

Први, кратковиди, пролазник: Погледај само, код Сајдлових у прозору налази се нов велики кактус.

Други пролазник: То није кактус већ сам господин Сајда!

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Новац (L'Armature) роман од Пол Ервје-а превела с француског Јелисавета Марковић. Издање С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 25 дина.

Занимљив је заплет који је писац створио на основу једног старог проблема, који се од увек провлачи кроз живот људски. О новцу, као најчистијем покретачу прљавих дела, доста се писало у свима временима и под свима условима. Пол Ервје нас уводи у највише и најбогатије кругове, тамо где има новца у изобиљу, где раскош достиже свој врхунац. И ту налазимо на прљаве трагове које неминовно за собом оставља самогући бог новца.

Приче о мушком збирка приповетки од Милоша Црњанског у издању С. Б. Цвијановића — Београд. (Цена 15 дина.).

Г. М. Црњански успео је да се пласира у нашу послератну књижевност као млад и талентован писац. Оригиналност његовог стила, главна је његова карактеристика. Начин на који он обрађује своја дела и налаже своје мисли прилично је необичан и на први поглед франшира читаоца. — Отуда можда извесна резерва са којом се његова дела примају од стране неких званичних представника наше књижевности. Зато је он, с друге стране, успео да освоји млађу читалачку публику, којој се свиђа његов стил, баш зато што није шаблонски. Горње »Приче« су врло занимљиве и једино што би се могло приметити јесте прилично рекламерски наслов, који је могао потпуно да се замени другим, мање упадљивим.

Грешница од Товани Верга (Превод са талијанског од Михајла Добрића).

У издању С. Б. Цвијановића налази се и овај занимљив роман, пун љубавног жара, који ће свакако привући пажњу читаоца. Љубав једног младића, која од њега ствара генија да би њеним губитком постао обичан човек, у недостатку оне покретачке снаге коју може само велика љубав да пружи.

Цена је књизи од 10 табака свега 7.50 дина.

Тајна успеха у животу, учећи, радећи, мислећи. По Ј. О. Армуру приредио Миомир П. Илић.

Издавачка књижара С. Б. Цвијановића посветила је лепу пажњу извесним социјалним питањима од велике практичне важности, која тан-

гирају свакога човека. У ову врсту књига спада и ова горња у којој се дају корисни савети неопходни за успех у животу. Књига је посвећена трговачкој омладини али је подједнако потребна свима онима који желе да самостално мисле и раде. — (Цена 6 дина.).

ПРИПОВЕТКЕ ОД МИХАИЛА ЗОШЧЕНКА.

Страна 80, 20 динара.

Као прва књига збирке руских модерних писаца изишле су **Приповетке Михаила Зошченка**. Предговор је написао г. В. Живојновић, насловни лист је израдио г. Жедришки; превео г. Сергије Сластиков. Треба истаћи да је ово на српском прва збирка једног руског модерног послератног писца и то писца који заузима једино од најугледнијих места у новој руској литератури.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
7-87

Жене, којима је спорт идеал! — Г-ђа Џоан Четвинд узела је учешћа на 24-часовној аутомобилској утакмици у Брукленду; једна млада Њујоркиња, која се појавила као каубој на једној фармерској свечаности; и седамнаестогодишња Елинор Смит која је поставила нов авијатички рекорд за жене издржавши у ваздуху преко 26 часова.

УСПОМЕНА

Облаци се небом вију
А са њима магла сива,
Моје бедно срце мори,
Успомена једна жива.

... Погреб креће... добра бака
Мени малом, сузе брише,
А при томе, болно шапће,
Јадно дете, нећеш мајке љубит више.

Лењо, лењо са облака
Хладан ветар, кишу носи
А из болног мога ока
По лицу ми суза роси.

Брана

Познати холивудски становник
„Шоу — Шоу“ и његова лепа
сопственица Клара Бов.

На овом обронку чек'о сам те једном,
Изнад бучног врела, које је хујало,
Докле-се вода са стена пенила
И хитала даље.
Прошло је било заказано време,
Ал' тебе не беше.

Дуго и дуго глед'о сам мрко
На путу, откуда си требала доћи,
Но све узаман,
Јер ти не дође.

Другога дана када се нађосмо
Рекох ти смело:
Да на састанак долазио писам
И ти си ме зато бестидно корела
Говорећи, да си на састанак била.

Милорад Поповић

Када се он смеје, нико не може да се уздржи од смеха.

Сиромашни ђаци крагујевачких основних школа које је оденуло за Врбицу Друштво „Потпора“.

Један „опасан пират“, у приватном костиму и у униформи.

Мерилин Милер, оперетска звезда са Бродвеја, млада разведена жена Џена Пикфорда, брата Мери Пикфордове

Можете ли мало дуже посматрати ову слику а да при том и сами не почнете... зевати?

„Останите витке, да бисте биле увек младе...” саветују жене Џоана Крафорд и Клара Бов.

ЗА ВАС, ГОСПОДО...

1. Плаво одело. 2. Плави сако, беле платнене панталоне. 3. Грао фланел — сако, панталоне од белог фланела са загаситим пругама. 4. Одело од грао фланела. 5. Плави сако, грао фланелске панталоне.

ФИЛМСКИ СТАРОВИ И СПОРТ

Сироти филмски старови! Ипак они нису тако срећни, како на први поглед изгледају. Имају они много мука и невоља. Једна од најтежих дужности која се од њих тражи, јесте спорт. Без њега се не може замислити један филмски стар.

У јутру, чим устану, прве своје часове ван постеље, посвећују њему, а и доцније у току дана врло често практикују разне гране спорта. У филмском свету, правило је да свака филмска звезда мора да влада свим спортовима почев од јахања до голфа.

Сви они морају знати пливати, јер се иначе може догодити да се снимају сцене на отвореној води, а том приликом може се догодити много што шта. Или рецимо, да се јунак једне драме, има бацити у таласе, а си незна пливати! Затим јахање је такође важна ствар, јер ко не зна јахати може му се догодити да се врло често нађе на земљи.

Све то они морају знати, зато они практикују све могуће спортове, јачајући своје мишиће и измореном телу, после напорног рада у студију, враћају еластичност и свежину.

Шампиони тениса Француз Лакоста и Немац др. Ладман одржали су недавно утакмицу у Берлину. Као победник изашао је и овог пута Лакоста са 6 : 2 и 6 : 4.

Лилијан Харвеј.

Лилијан Харвеј

Ова симпатична лолa европског филма угледала је светло дана 19 јануара 1906 год. у једној забаченој улици престонице Енглеске, Лондона. Њени родитељи и ако су били сиромашни дадоше је у гимназију а затим и у лицеј. Лилијана је још у својој најранијој младости осећала велику наклоност према игрању, и све своје слободно време посвећивала је изучавању разних игара. Њен отац, био је строго фамилијаран човек и није хтео ни да чује да његова кћи оде у играчице. Пошто је завршила лицеј, замоли оца да је пошаље у Немачку на студије. После много проливених суза она ипак однесе победу и крене се за Немачку.

Једне вечери, на лађи, када су се пучином разлегали дивни акорди једнога валцера, приђе јој један младих и замоли је за игру. Занесена дивном музиком, она пристаде и ако

јој је младих био сасвим стран.

После одигране игре он се упозна са њоме и доведе је до свога стола, за којим су седели његови родитељи. У њиховом друштву налазио се је и чувени немачки балет-мајстор Цимерман, који је за време игре са највећом пажњом пратио њене хармоничне покрете.

У току вечери, никако није скидао ока са ње, пратећи ревносно сваку њезину игру. Сутра дан он јој предложи да ступи у његову балетску школу, проричући јој сјајну будућност. И тако се је догодило да Лилијана место да седи у школској клупи и пажљиво прати предавања, дошла је своје витко тело у Цимермановој школи, привикавајући га разним балетским потешкоћама.

Пошто је завршила ову школу она ступи 1923 год. у једно варијете и то као играчица наступајући у чувеној

ревији »Песма ружа«. Затим прелази у Беч, који је учини славном. Свуда се је само о њој говорило, она је била звезда бечких играчица.

Једном приликом видео ју је Ерих Помер, један од главних акционара Уфе, и она му се је толико допала, да ју је одмах ангажовао за филм, откривајући у њој све способности идеалне комичарке и враголанке.

Њен наступ на филму попраћен је још у самом почетку са великим успехом и њезини се филмови ређају један за другим.

Ми смо имали прилике да јој се дивимо у следећим филмовима: »Чедна Сузана«, »Обесна Лола«, »Њезина тамна тачка« и др.

Сада Лилијана Харвеј снима за Уфу, велики филм »Вагабунд на Екватору«. Ако желите можете јој писати на следећу адресу: Лилијан Харвеј, Берлин, Диселдорферштрaсе 47.

Брана

УМ И СРЦЕ

Из борбе срца са умом,
И ума са срцем
Избија онај сјај;
Што није, није пак'о
Иако није рај....

Озрен Суботић

Један леп портре симпатичне Рене Адоре.

Како ствара моду г-ђа Жени

ВЕЛИКА ПАРИСКА КРОЈАЧИЦА

Кад се уђе у њен биро, дочека за писаћим столом једна лепа жена, дубоких очију, отмена, интелигентна, модерна, и уз то пословни човек. Њено лепо лице хармоничних линија одмах импресионира, а fine руке показују уметницу, која моделира силуете, драпирајући твачине око њихова тела са уметничким познавањем.

Она није нимало горда, нимало кокетна, као што нема кокетерије, ни у њеном великом биро-у. Сав је намештај финих линија. Свилене завесе ублажавају светлост која долази из Јелисејских поља. И у тој благој

светлости собе, г-ђа Жени, та велика мађионичарка моде, прича о своме животу.

Ко би помислио, док је још била у школи и звала се г-ђица Сасердот, да ће она постати једног дана велика креаторка моде, која ће давати тон елеганције целом свету.

Пре но што је отворила свој соп-

Путнички костим са дугачким ревером, постао је веома модеран.

»Створити један нов модел не значи сести и нацртати га, говори г-ђа Жени. Сваки нов модел је плод дугог испитивања и покушаја. Промене у моди не долазе нагло, као што изгледа. Треба прво навикнути око... Најпре се једна линија усвоји, идуће сезоне се усавршава, додаје јој се неки детаљ.... Једна инспирација долази из хиљаду извора и често пута, за време пробе, нека клијенткиња нам несвесно инспирише интересантну директиву, коју ми врло радо усвајамо.

дели бити запажени због своје необичне елеганције.

Она је већ ушла у моду.

У то доба центар велике париске моде није прелазно улицу де ла Пе и Вандомски трг. Године 1914. госпођа Жени чини један смео покушај и проширује тај центар на запад... Као да је предосећала, да ће кроз неколико година луксузни свет освојити Јелисејска поља.

Мода захтева скромност при стварању и промене се никад не изводе револуцијом, већ еволуцијом. Страни кулци много пута отргну нам мо-

Интересантан костим од карираног штофа.

Спортски костим који даје нарочиту елеганцију младој сопственици.

ствени салон, била је радница у туђим салонима.

Године 1909. отвара салон у улици Кастиљоне и одмах су њени мо- У новом салону она наставља да изводи своје инспирације...

Овако се јаши у Америци! — Џек Хикори, шеснаестогодишњи наубој приликом једне светковине у Блек Бирду, и Магел Џонсон на свом белцу за време једне утакмице у Тексасу.

деле, који нису још усавршени, јер они хоће по сваку цену што пре да однесу новину. Парижанка, међутим, често пристаје, да две три сезоне но-си сличну хаљину, која јој лепо сто-ји, и истиче њену грациозност. И по-грешно је што се каже да су Пари-жанке фантастичне... Парижанка је жена највернија култу лепоте.

Жени није само стваралац модела, већ и душа целе те куће, тог великог трговачког предузећа, које има хи-љаду чиновника... То је тежак по-сао, а нарочито у једном предузећу моде и уметности.

Све је успорено и ради од првог до последњег сирата. На првом сира-ту су продавнице, чији је посао врло тежак и захтева много финоће, пси-хологије и такта... Ту непрестано де-филију манекене, брзе, лаке, са ви-соким потпетицама на свиленим и златним ципелама... Оне трче из њи-хове гардеробе у салон за пробу, ле-пе као лутке, нашминкане, витка те-ла... Треба озарити муштерије, и оне су увек младе и лепе, пажљиве, на-смејане...

У радњицама седе стотине рад-њица, нагнуте над лаке свилене ха-љине... У другом одељењу раде се само крапа.

Кад сврше посао раднице излазе на терасу и сунчају се... Једна кујна је удешена за њих и оне могу да спреме ручак, које су донеле од куће.

Филмска лепотица Били Дов у епе-гантној вечерњој тоалети.

О ДА ЛИ ЋЕ ДОЋИ?

Лахор Харлија благо у чежљивој ноћи,

Кад тело младо,
у кревету лежи,
и риди за њом у самоћи.
О, да ли ће доћи?
И да ли ће се моћи
Од страсних пољубаца одбранити,
Које њу јој к'о дар,
на лице дати
ноћас кад сетно,
на старом звонику
набјају сати.
О да ли ће доћи?...

Милош А. Ђорђевић

Недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Сиопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарiju
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Недељне Илустрације

❁
Г.
М
И
Ш
А
К
А
Р
А
К
А
Ш
❁

❁
О
П
Е
Р
С
К
И
П
Е
В
А
Ч
❁

неделюне
Шуешрације

Бр 25

Дни 3

Г-ЋА ПЕРСА ПАВЛОВИЋ ПРИЧА

О ЊЕНОМ РОЂАКУ ЧИКА
ЈОВИ - ЗМАЈУ.

У сећању г-ђе Павловић успоме-не на Чика Јову Змаја везане су за први почетак њене уметничке каријере... Тај нежни поета био је први, који је њу извео на позорницу, своју малу рођаку, још дете, петнаесто-годишње девојче, која је с тремом и лупањем срца ступила на те даске, са којих се не скида већ 49 година...

Јер 9. априла 1930. навршиће се педесетогодишњица уметничког рада наше златне тетка Персе...

А тога пролетњег дана, пре 49 година, писао је чика Јова својој сестрици, шпаници Перси:

— „Срце моје, дођи да те чика уведе у позориште. Хоћу да будем ја први, који ће те извести на бину, јер знам како ови старији попреко и с потсмехом гледају на почетнице...”

И тај дан је незаборављен у животу г-ђе Павловић...

Разнежила се, док прича о чика Јови, седећи у својој фотељи, у гардероби, као тетка Сока у „Госпођи Министарки”.

...„Сећам се жуте, ниске кућице у Крунској улици, где је седео чика. Сад се ту диже огромна палата, а онда је била мала, старинска кућа, топла и угодна, са великом баштом пуном хлада и бршљана. Са чиком у кући седела је дадиља његове Смиљке, са њеним двома кћерима, Мацом и Анкицом. Маца је била сестра по млеку Смиљки Чикиној... и он је обе те девојчице волео као своју рођену децу... Оне су му биле утеха у старости, и једине су могле да му ублаже ону тешку бол за његовом Ружом и дететом...

Често сам одлазила к њима... Анкица, Маца и ја, седимо и веземо у башти, а чика изађе и чита новине или књиге... Као да га и сад видим... Очи плаве, благе и умилјате, брада му некад дужа, а некад је поштуцује, наочари се спусте на половину носа... Кад је врућина он је увек у кошуљи и гаћама, а одозго обуче плафрок...

По башти као лопте скакућу и играју се мачићи... Чика је силно волео мачке, и био је болелив према њима... Враћа се кући, чује тек негде мауче маченце, он га одмах узима, доноси кући, и стрина га купа, даје му млеко, и негује га... Ако је мало маче, он је саветује, као да је дете:

„Немој да му дајеш чисто млеко, то је јако за мало маче, већ пола воде...”

Симпатична г-ца Нада Сударезић, талентована сопранисткиња и будућа звезда наше Опере

И тако је имао читаву менаџерију, скоро двадесет...

Био је права песничка душа, и та велика туга у његовом животу дала му је душе за цео свет... Као лекар имао је пуно болесника, које је бесплатно лечио, и још их је хранио...

Долази једног дана кући, и говори стрини:

— Молим те, пошаљи код „Лепе Наде” и купи две флаше приог вина... Лепа Нада је била тада кафана у Крунској улици, чувена са доброг вина.

— А шта ће ти, Чико, то вино.

— Послаћеш оној болесници са

ситном децом... Дао сам јој новац да купи месо, да испече ђулбастију на жару, и послаћу јој вино, да се јадница мало окрепи... Немају шта да једу ни она ни деца...

— Ето, тако, прича стрина, буре карловачког вина од шест акона раздамо сиротници...

Био је Чика шaljивчина, пун хумора, и волео је да шета... Кад није био више драматург, сваке вечери дошета до позоришта да причека Мацу и Анкицу. Оне су играле у позоришту, штатирале, певале, али и сам чика је видео, да немају талента. Зато је доцније због њих о-

Наставак на 10 стр.

**ПРОСЛАВА ДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ
УЈЕДИЊЕЊА РУМУНИЈЕ**

СЛИКА ЛЕВО:

Румунска краљевска породица на прослави десетогодишњице уједињења Велике Румуније. — С лева: Елизабета, бивша грчка краљица, принц регент Никола, краљица Марија, мали краљ Михаило и његова мајка принцеза Јелена

ЛЕВО У СРЕДИНИ:

Страни војни аташеи на смотри, приликом прославе десетогодишњице

ЛЕВО, ДОЛЕ

Румунска коњица дефилије пред краљем

Бугарски краљ Борис, у средини, Варнавски патријарх и председник Народне Скупштине на свечаној прослави хиљадугодишњице смрти цара Симеона највећег бугарског владара

ПРВА СТРАНА:

Клара Бов у егзотичном костиму циркуске играчице

КУЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Студентска 85.

Телефон 29-19

Првакиња драме Народног Позоришта у Прагу, г-ђа Ружена Наскова као Мајка Југовића у Војновићевом комаду „Смрт Мајке Југовића“.

Да ли може постојати искрено пријатељство између човека и жене?

У историји су се увек спомињала пријатељства великих људи према женама, које су биле њихове инспирације, али у исто време свака та жена била је и њихова љубавница.

Ретко може да се деси, да осећања између два бића разних полова ограниче се само на пријатељство. То морају бити изванредно fine, велике душе, које могу своје симпатије да одрже у другарском тону.

У првој младости свако пријатељство готово је да пређе у љубав. Жена увек гледа у човеку мушкарца, и он исто тако гледа у њој жену, и ако је још она лепа, иза првих излива пријатељства већ је скривено једно осећање које се зачас распламти у љубав... Жена може мало дуже да прикрива љубав, која се

некад развије из пријатељства, али човек не може никако да гледа у једној жени само душу, кад пред собом има једно биће, витке силуете, и раскошне младости.

Жена осећа у себи чежњу за таквим једним чистим осећањем... Она воли исповедника, а њен исповедник је свештеник, лекар, или искрени пријатељ... У природи човека није да се исповеда, и жена ће пре да се јада на свог мужа него човек на жену. Она се јада пријатељци, али не верује јој увек, и тражи пријатељство мушкарца, да му повери свој интимни живот, верујући да ће он боље то разумети и осетити. Да жена није лепа пол, она би могла имати у мушкарцу искреног друга... Само је чисто пријатељство међ љу-

дима. Код њих се један другарски однос одржава од ђачког доба до дубоке старости... Код жена је то ређе. У живот жене уплићу се разна осећања, која је ограђују од њених пријатељица.

Чим се заљуби она се већ чува своје другарице... Кад је удата често посумња на своју најискренију пријатељницу, јер женско пријатељство је некад лако, превртљиво и притворно... Жене су увек супарнице, оне се стално такмиче у моди, у лепоти, у освајању... Једном речи, каприц помућује та њихова чиста осећања... Мушкарац нема тих женских худи. Он није завидљив на свога друга ако се елегантно обуче. Можда има неког који завиди, али то су површини мушкарци. Жена може да буде најинтелигентнија, најбоља, па да задржи у себи нешто ситничаво, женско. Да се потсмехне својој пријатељници, да понешто рекне за њу, истина, као критику, али опет све се окреће око оговарања.

Према мушкарцу жена је у више случајева искренија него према жени. Они су два пола и ту већ пада свака завист и супарништво. Човек може да буде саветодавац, потпора и заштитник. И тако жени у почетку изгледа.

А после...

Један ђаво се умеша, који све помути.

Мушкарац почиње да уздише,

Ина Клер и Џон Гилберт венчали су се пре кратког времена у Холивуду

Модерна дама и њен пас! — Берлинска позоришна уметница Марија Бирд са својим лепим Хигленд-терјером

жена постаје сентиментална... Љубав готова.....

Пријатељство пре љубави — немогуће је... А после љубави, кад се развије осећање пријатељства, оно може да буде дуготрајно.

Сад су већ постали имуни и не боје се те епидемије, која се зове љубав. Та велика пријатељства у историји, која су везивала поједине владаре за њихове метресе, дошла су тек после страсти, кад се она утишала, и онда су те жене могле да врше психички утицај на њих. То су биле после само званичне љубавнице, поред којих су они имали друге, а оне су биле њихови саветодавци.

А шта је пријатељство?

Главна прта тог осећања то је узајамно поверење... Кад некоме верујемо, онда га и ценимо... У пријатељству се меша и нежност, и та прта нагиње љубави... Ако се пре-

ђе период младости и одржи пријатељство између човека и жене, онда су они у старости сачували најлепше и најчистије осећање једно за друго.

Ко нема пријатеља у животу, тај нема у себи душе, јер не осети никад потребу да својом психом проговори некоме. Ништа није горе него живети у себичњаштву и усамљености.

Пријатељство има своје фазе. Код жена постаје у првој младости и онда је искреније... У средњем периоду живота пријатељице се разилазе, а које задрже и тада тај нежни однос, остају пријатељице до дубоке старости.

Разочарати се у пријатељици жени је много лакше, него мушкарцу кад се разочара у свом пријатељу... Код жена није та велика вера у своју пријатељицу, јер са својом женском психологијом, она проуча-

ва другу жену, зна јој све мане и слабости, а мушкарац уноси веће поверење, и нема ту дубоку психологију какву има жена.

М—

LA DOULEUR

Осећам да ме снага издаје све већма.
И бол ме тишти; и та чежња њена.
Па зар још се сјећа жива бића смена
Зар се још напаја млада душа њена.

Ох плачи; плачи.
У низаму среће.
У којој смо заједно проводили тно.
Кад сам теби цјелов уснама ја грио.
Кад сам те за навек око себе евио

У мен виш' не струји.
Млада крвца врјела.
Ни живот.
Ни радост.
Ни плеуда среће.

Ах, рец'те је, рец'те.
Нека бокор ружа баци на ту
Земљу
У којој ћу већни санак да почивам.
28.-IV.-929 г. Милош Марковић

ПРВИ ПОСЕТИЛАЦ ПЛАЖЕ

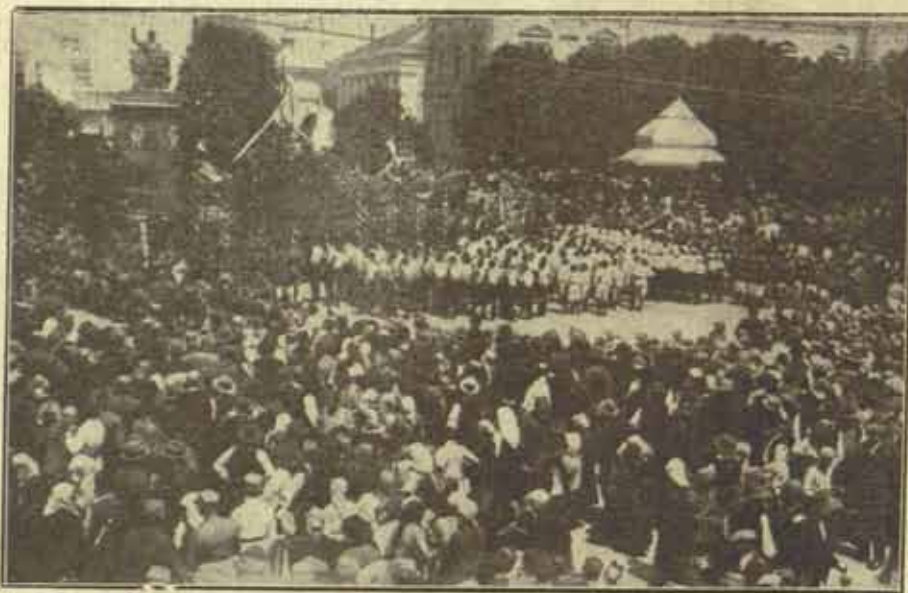

„Еј, ко сте ви што овамо долазите?“

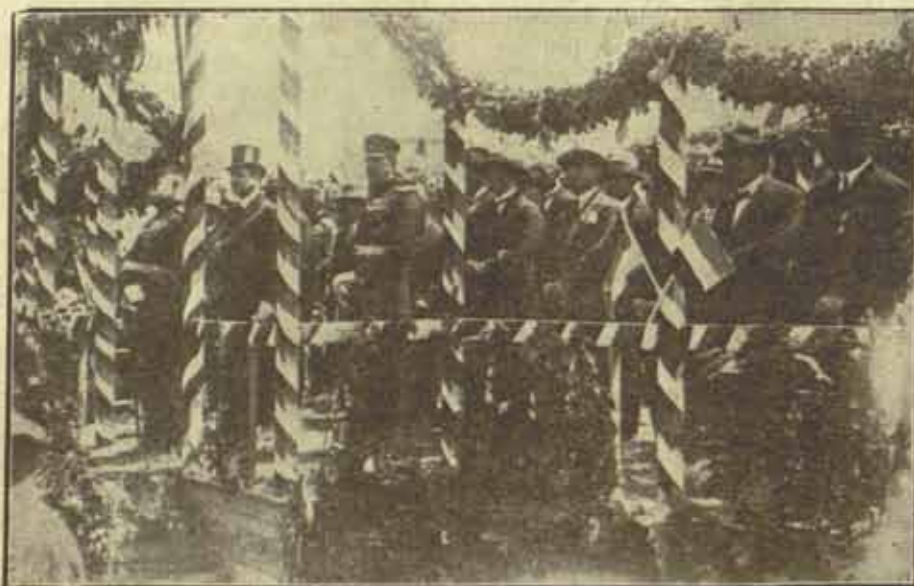

Интернационална Дунавска Комисија одржала је пре неколико дана седницу у бањи Тренчинске Теплице у Чехословачкој. У првом реду седи трећи с лева делегат Краљевине С. Х. С. г. Вилфан

Откривање споменика палим ратницима у Зајечару.

Споменик са народом.

Изасланици и представници разних корпорација на трибини споменика.

Г. Озрен Суботић, публициста, наш одлични и вредни сарадник.

ЈЕДНОЈ РУСКИЊИ

Избрали сте себи грофа,
Отмена сте, бајна, мила
И... богата, ал сте ипак
Само женска — а не вила!

Али знајте да ја имам
Посестриму вилу белу;
Та познаје моје срце
Сваку мис'о, свану жељу

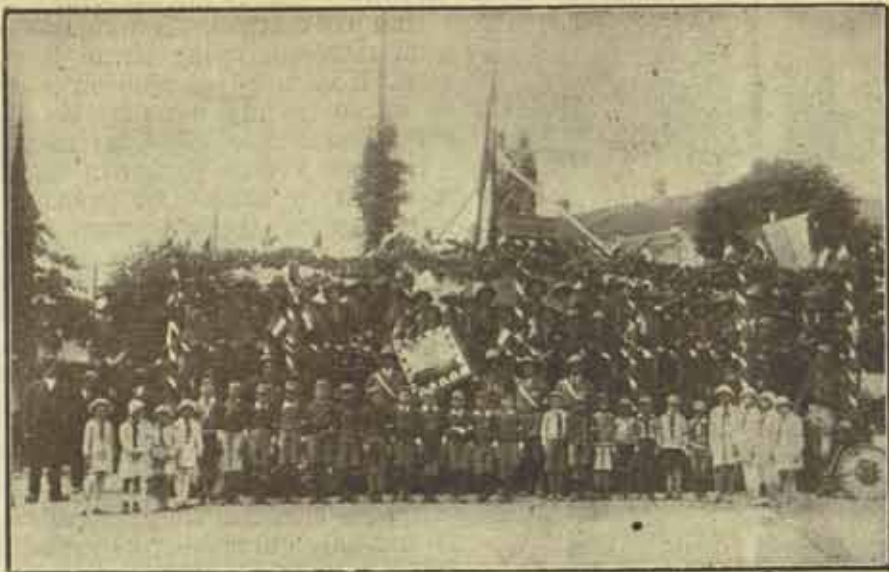
Па када сам у самоћи
Она мени тихо дође,
Суморно ми чело љуби
И тешка ме туга прође

Вилинске ми песме пева,
Пева тихо, бајно, сетно:
То је мелем душе моје
А ви с грофом: сретно! сретно!...
Одеса, 1902 г.

Озрен Суботић

Немачки пилот Нојенхофен тукао је светски рекорд достигавши авионом на висину од 12.500 метара.

Скаути крај споменика.

Г. Влајковић арх. отвара изложбу вајара и архитекта у Уметничком Павиљону.

Гости при поласку из Зајечара. Снимци Ђорђа Васиљевића, Зајечар.

Колоратурни сопран, г-ђа Нада Креља, кћи г. Џамбасовића, трг. Битољца, приређује у току овог месеца први пут низ концерата по Јужној Србији у друштву са нашим популарним баритоном Јованом Стефановићем — Курсулом. Први концерт биће приређен у Битољу у недељу 16. ов. мес.

*
Човек може бити срећан без среће, као што може бити заљубљен без жене.

*
Најфриволније жене постају пуне врлина ако им је стадо до тога да победе своје сународнице.

Управа клуба бродарских капетана.

Једна млада америчка девојка која је успела да постигне ритмичко — балетско савршенство вежбајући се сама три године код своје куће поред радио — музике.

ГОСПОЂЕ СУ ИЗРЕКЛЕ СМРТНУ ПРЕСУДУ МАЛОЈ ЧИНЧИЛИ

До године 1900 мала Чинчила живела је безбрижно и срећно на Андима у Чили, у Перуји и Боливији. Захваљујући својим дугим задњим шапама, она је могла да се пење по најстрменитијим стенама и крије у шуљбине од ловаца.

На несрећу своју, Чинчила је имала врло фину, мекану длаку, сребристе боје... Једног дана, једном ђурчији падне напамет да направи мантил од њеног крана. И од тога дана изречена је смртна пресуда чинчили.

се није гледало на доба, кад чинсе допали, да је свака отмена дама хтела да има такву кожицу, и ловци су почели немилосрдно да сатиру ту веселу и безбрижну животи-

њицу...

Тај лов је узео толико маха, да У почетку тога крвопролића чинчила има најдужу и најлепшу длаку, већ се ишло у лов од почетка до краја године.

У почетку тога крвопролића Чинчиле, — а реч није нимало претерана — држава Чили извозила је 35 хиљада кожица годишње. Кожице су у почетку биле врло јевтине, зато је сваки желео да их што више поубија. Последице су се осетиле, и те животињице су почеле да се нагло утамањују. И кад се влада у држави Чили сетила да изда забрану о убијању чинчиле, већ је било доцкан...

Смртна пресуда је већ била из-

речена и те мале животињице ишчезнуће у скорој будућности.

Чим се осетило, да их је мање, цена њиховом крзну нагло је скочила. И онда су одгајивачи допили на мисао, да гаје чинчилу на фармама, као што гаје сребрну лисицу.

Најтеже је било ухватити их. Постављени су кавези са замкама и успели су да једно туце заробе. Али нису их смели одмах спустити у равницу, јер оне живе на великим висовима. Најпре су их одгајивали на висини од 3.300 метара. Затим су их спустили ниже на 2.500, и тако су ишли све ниже и ниже, док их нису довели у Лос Ангелос...

Мале чинчиле не могу да поднесе топлу климу и док су путовале морем до Лос Ангелоса, морали су да стављају стално лед на кавез, да не би угинуле од жеге... Оне су страшно патиле од врућине, и понеки пут опружиле би се као мртве у кавезу. Морали су да их повраћају са хладним компресима... За време тог мучног пута сва длака им је отпала, али су стигле здраве и живе у Лос Ангелос.

Сад се ту налази читав пансион чинчила. Кавези су им од бетона са хладном струјом, да се оне увек осећају као да су на планини.

Већ су се и аклиматизовале и њихово одгајивање није тешко... Мала чинчила, после осам или дванаест месеца, већ постаје мама. Врло су плодне и свака се множи по два или три пута годишње и донесе на свет две или четири бебе.

Сад је чинчила врло скупа. Године 1900 једна кожица могла је да се купи за два и по динара, а сада кошта по три и по хиљаде.

Сесил Блун де Мил, чувени амерички филмски режисер, као прави стручњак интересује се толико за филм да често пута и сам снима поједине сцене специјалним малим филмским апаратом

ОСОБЕЊАК И СВЕТ

— Томислав Л. Калашић —

Петар Менего, као и обично, седео је сам уживајући свој момачки стан у Кале Кацова, који се је састојао од једне мале собе у боји чоколаде, а која је последњи пут окречена, када је Анџело Диндоло куповао сардине у Фоси. Њен намештај био је најобичнији намештај једног момка, који не чезне за добитцима класне лутрије, нити има снаге за писање љубавних писама: умиваоник ради украса, столица ради шкрипања, сто да би на њ сместио арсенал инжињерско-техничких књига и циклус романа Жила Верна, поћ да би у њу утрпао све оне крпелине сумњивог порекла, које би му периодично долазиле са другог спрата неопрезних девојака. По поду лежао је један непроцењиви број пикаваца, који су у извесним моментима били толико укусни, да их је Петар Менего по неколико пута употребљавао. Осим неколико зеленикасто-светлих мува, које су се кушиле на остатке његовог јела, није трпио никаквих домаћих животиња за развеселавање у часовима досаде.

Петар Менего није био руски генерал, али му се право занимање није могло утврдити. Мало је са киме општио а још мање је говорио, премда су се многи интересовали за његов живот, а нарочито комшије. Сматрао је као какав чуцак, премда је он сам сматрао да је сав свет — чуцак. Газдарица би га виђала свега један пут у месецу када би дошла да му затражи кирију, а када би јој он редовно најпозитивније одговорио да нема. Ако би настојала да проговори још коју, он би јој једноставно показао врата. Јадна газдарица доброг срца, није га хтела избацити из стана, јер је била уверена, да другог способнијег кираџију да издржи милоте њеног стана, не би нашла.

Петар Менего седео је уживајући један од многобројних чиковва, који је већ по десети пут постајао чик. Изненади га куцање на врата.

— Ко је? — упита Менего смишљајући начин како да избаци напоље још не угледаног посетиоца.

— Чиновник Општег Осигуравајућег Друштва — одговори глас иза врата правећи се најучтивим и понизним.

— Данас не радим, изволите поћи.

— Али ја бих хтео...

— Ви би сте хтели да ме гњавите.

— Ох, не! Не под нипошто, али ја сам...

— Ви сте крокодил и вуците се већ једном!

И необични посетиоц удаљно се

тихо на врховима својих прстију.

Овакове посете, које су свршавале тим да никад нису биле примљене, необично би озлоједиле Петра Менего. Био је извештај број људи који су на сваки начин хтели да се с њим упознају. Било је чак и оних који су му нудили врло одличних намештења у банци, у позорницу и т.д. али он их просто није хтео примати са слушавања.

Тога истога дана после подне, задрама опет неко климавим вратима тога чудног казамата.

Петар Менего управо је био учињено последњи напор да заспе.

— Триста му... какав је ово безобразни начин домаћег васпитања. Зар се у ово доба узнемирују људи жељни мира. Триста му... триста... — клео је и црпео Петар Менего.

Један вештачко нежан и умиљат женски глас стаде га умирати:

— Не узнемирујте се, господине, па није него четири сата после подне.

— Четири сата, четири сата!

— Па да, четири сата.

— Ох, ви безобразнице... имате куражи да то устврдите!

— Али ја сам ваша...

— Ви сте гуска и одлетите чим пр да вам не заврнем врат.

И гуска је морала да одлети, јер Петар Менего није био створен да своје обећање не одржи.

Његова чупава коса, која је осетила свега неколико пута у животу берберски чешаљ, а властитог уопште није ни познавала, давала му је изглед каквог разбојника, али на сву срећу, да не би плашио децу и плашљиве девојчице, излазио је из куће пре самог сванућа, а тако исто враћао се пре сванућа, да за неколико дана не напусти свој омиљени стан.

По Задру већ су се причале фантастичке приче о њему. Неки су тврдили да је то један корели мизантроп, други опет да је неки покајник, врач, протнаник. Био је један матроз, који је пропутовао много света и причао је причу: како је Менего живио у Цариграду бавећи се лиферацијом игалс без ува на велико, и једног дана, очајан у бели, хтео је да се лиши живота, и да би на најлакши начин у то успео, опсовао је турски матер једном цариградском кадији. Када се је овај само добродушно насмешио, побегао је из Цариграда замрзивши себе због своје слабости, а Ислам због недовољног фанатизма.

Његове комшијине упркос свима, тврдили су да је он неки чувени научњак, који у својој малој собици

студира неки проналазак. Оне које су биле пиљарице у „Пицца дел' Ербе“ биле су уверене да има титулу професора, а оне са „Пиццета Марина“ да је у најмању руку резервни наредник. То је убеђење по мало прелазило и на отменије грађанке, које су са необичном симпатијом слушале приче о чудном човеку.

Петру Менегу било је досадно. Досадно му је било што га тај несношљиви свет узнемирује. Он, који је хтео да живи лако, мирно, удобно и задовољно, без веза са ма ким, без одношаја са људима, који нису били у стању него да створе бриге и тегобе, није могао за то што је свет пицкао њега, место да он пицка свет.

Метод и лингвистика Петра Менего били су успешни. Посете су престале.

Али једнога дана прими строго службени писмени позив Ескомитне Банке: „Данас у 16 часова да пристајете код ове Банке ради пријема обитељске оставштине из Лос Ангелоса у износу од 250.000 долара.“

Ма колико чудноват, Менего се одлучи и пође да учини ту љубав љубезном директору Банке.

— Дакле, ви сте Петар Менего? — упита га гојазни банковни директор, док су иза оних безбројних прозорчића виреле знатижељне очи дактилографкиња и чиновница, шапући: Ево га, ево га!

— Знате — настави управитељ чедркајући по неким списима — морате се спремити на најгоре.

— Ништа, ништа — одговори Менего, — ја сам мојег стрица већ прежалио. Сиромах, боловао је од сакагије.

— Хм, али нисте ме разумели, господине Менего. Ствар је једне грешке.

— Какве грешке? — зачуди се Менего мењајући боје као камелеон.

— Грешке у имену. Тиче се једне друге особе.

И Менего саспе на управитељево главу сву зоолошку багшу бекког Пратера, док су га дактилографкиње пртиле до излаза мигајући му и добацујући му најљубазније речи.

Управитељ је био задовољан што је удовољио жељама својих миљеница, а Менего је настојао да остане жив од беса.

„У име Његова Величанства Краља — читаше једнога дана добивену полициску доставницу — позива се Петар Менего слободан грађанин Краљевског града Задра да се пријави у команду Карабинијера...“ и т.д.

Ма да се није одазвао позиву Друштва за заштиту отмене незаконите деце, ма да је оног кукавног поштанског разносача стропоштао низ двадесет и пет степеница под углом од 45 степени, када му је уручио позив „Информационог бироа“, овога пута

осети Менего да је немоћан и да се позиву мора одазвати.

„Осумњичени сте — казао му је дебели марешјало — а по пронађеним подацима и достављеним информацијама, да сте пред тридесет и пет година извршили недопуштено насиље над једном поштемом девојком из Каналона, али пошто је констатовано да Петар Менего има свега тридесет и пет година, и да у Каналону у то доба није било поштенних девојака, сумња се у корист вашу поништава и ви сте слободан.“

Петар Менего, који је кроз то време обилао све свецe од светог Созонтија до светог Панкрација, извуче своју црвену мараму и обрише масан зној са својега чела.

Истог дана после подне пошао је у Општински Суд да се информише „да ли Петар Менего заиста станује у Кале Канова“, а кад му је дат позитиван одговор, пошао је код Погребног друштва „дела публика Бенџицица“, који поред редовне дужности води списак умрлих сиромашних становника и керова без господара.

— Дошао сам, да се информишем, пре него би сте ту информацију тражили од мене, је ли Петар Менего, који станује у Кале Канова — жив?

Наставак са 2 стр.

ГОСПОЂА ПЕРСА ПАВЛОВИЋ

тишао у Беч, да би оне тамо нешто свршиле, али имао је у животу да преживи још два тешка удара... Саранио је и Мацу и Анкицу...

У кући је имао велику библиотеку, и сећам се, пуно сребра... Он није волео да то сребро ређа по кући, већ га је све метнуо испод кревета. На зиду је стајала једна велика слика са масним бојама, која је представљала троспратну зграду у Улцињу... Ту кућу је добио Чика од црногорског кнеза Николе, да може у њој доживотно да живи... Али он није волео тамо да станује... Највише је волео Каменицу и Нови Сад.

У Новом Саду је прошла његова прва младост. Сећам се, причао ми је мој отац о Чики, како је био леп у младости и елегантан. Увек је носио цилиндер, при или у боји, како је онда била мода... Волео је весело друштво, и седељке у кафани, покрај карловачког вина, али он није пио много...

Кад је пошао из Београда оставио ми је целокупну његову књижевну задругу, и још пуно књига, читаву једну кола... То сам све чувала до рата, и неке његове слике, а онда ми је све разнесено и пропало...

Супруга шефова: Можда секретарица мог мужа зна куда је он отишао?

Приправник: Она то свакако зна, госпођо, јер је с њим заједно и отишла!

Мир—Јам

Писао ми је из Каменице, и стрипа, дадиља Смиљкиња, увек је писала:

„Чика стално чита како ти напредујеш у позоришту и увек се радује...“

И госпођа Павловић заврши своју причу и издахну сећајући се старих дана...

МИСЛИ О ЉУБАВИ

Од свих страсти најмоћнија је љубав. Јер уништава истовремено главу, срце и тело. Волтер.

Љубав је ткањина прароде, коју је проткала фантазија.

Људи се разликују од животиња тиме што су у стању да њију преко мере и непрестано да воле.

Свако ко је у стању да још воли, осећа потребу за животом.

Љубав је себичност двоје бића.

Када прође љубав долази брак, као дим после ватре.

Љубав је животна историја жена, а епизода у животу људи.

Љубав је непрестано ратно стање; због тога се свакако и каже: Љубав победоносна, убиствена или љубав несавладљива.

Мадам Некер,

БОГАТ ЖИВОТ

— Михаило Зошченко. —

Плетар, Илија Ивановић Спиридонов, добио је на Златном Зајму пет хиљада рубаља у злату. Прво време Илија Ивановић беше као без главе; млатао је рукама, тресао главом сам са собом говорећи:

— Ну и ну... Ето ти... Шта ли ово значи?...

После, пошто се помирио са својим богатством, Илија Ивановић би рачунао колико и чега може да купи за ове паре. Али тога је излазило тако много и здраво, да би Спиридонов одмахнуо руком и бацно своје предрачунае. Мени би, као стари друг, Илија Ивановић, долазио једном или два пута дневно причајући са свима ситницама и новим подробностима како је сазнао о своме дозу и каква је све чудна преживљавања имао тога срећнога дана. Ну, шта ли ћеш да радиш сад? — питао сам га, — Шта ли ћеш да купујеш?

— Па нешто ћу купити — говорио је Спиридонов, — Ето купићу дрва. Лонаца паравно, потребно је за кућу... Панталоне, дакако...

Најзад је Илија Ивановић добио из банке читаву хрпу нових новчаница и нестале му трага. И од тада више код мене није долазио читавих два месеца дана.

Али једном сретнем Илију Ивановића на улици.

Ново, отворено мрко одело стајало је на њему као дак. Ружичаста машина пела му се у лице голицајући му подбрадак. Илија Ивановић био је сваки час наменгао љутито плуцкајући на страну. Било је очигледно да су и одело и узани прсник, као и растресита машина, сметали човеку и нису му дали спокојно живети.

Сам Илија Ивановић био је врло попустиво и омршавио. И лице му је било жуто и нездравно, са многим ситним борама испод очију.

— Па како? — упитам га.

— Па ето, — тужно прозбори Спиридонов, — Живимо. Дрва, паравно, купио сам... А иначе је досадно, — Зашто?

Илија Ивановић одмахну руком и позва ме у пивницу. Тамо трзајући ружичасту машину Илија Ивановић ми рече:

— Ето, сви кажу буржоа сам буржуа... За буржуе, кажу, живот је задовољство. А ето, ја сам, реците имао капитал, то јест био буржуа... А шта је у томе лепо?

— А што?

— Па молим... рече Спиридонов, — изволте израчунати. Рођаци и њама присни, и с моје и са жевљне стра-

не — са свима сам њима раскрстио. Песвађао сам се, реците то је једно. Да ли су ме тужили државном суду, или не? Заглавно сам поводом случаја грађанке Бикове, Биће суђење. То је, реците, два... Жена, супруга то јест, Марија Игњатијева, по ваздан седи на сандучићу и плаче, то је реците три... Да ли су ми донови на стану врата разлупали, или не? Лупали су мада нису разлупали. Јесам ли због тога забринут? Јесам. Ја мож да сада ни стан због тога не могу да напустим. А ако и седим код куће, опет не ваља — дрва ми у дворини краду. Куб сам дрва купио. Треба да назим.

Илија Ивановић очајно одмахну руком.

— Онда, шта ћеш сад? — упитам га.

— А не знам, — рече Илија Ивановић, — Просто бих се обесио. Још првог дана кад сам ја примио новце почеле су на мене да наваљују све те несреће... До тада сам живео спокојно и безбрижно, а од тада је почело са свих страна. Још онда, кад сам са новцем ушао у стан, запазио сам да није све у реду. Рођаци, наравно видим, мувају се по стану. До тада ни једног, а од тада, видим, сви седе на столицама. Честитају ми.

Ја наравно дао сам сваком шала ради по две рубаље.

А Мишка, брат женин највише се дури.

— Доста, — вели, — стидно по две рубаље давати, када, вели, имате читав капитал.

Ну, слово по слово, рукама по столу — гужва. Ко је кога ишмарло неизвесно је. А Мишка скиде са чивилука мој демп-сезонски капут, и оде.

— Ну, раскинуо сам са рођацима. Почео сам тако да живим. Купио сам паравно, свега најбољег. Лонаца сам купио, жита за две године. Почео сам да мислим у шта још да потрошим паре. Гледам — жена по кући спрема, никад одмора за њу, ни станка...

Не ваља, — мислим. Мада је жена, ипак је жена равноправна. Стој, — мислим. Нека се тиме бави девојка.

Ну, најмно сам. Девојка се брашном занима, а жена на доколици седи на сандучићу и плаче. Она, видите ли, на доколици стала да се присећа свих несрећа: и како јој је отац умро, и како се за мене удала... Уопште јој се почела глава да пуни сваком бесмислицом од нерада.

Дао сам, наравно, супруги новца.

— Пођи, — кажем, — бар у клуб или у позориште. Ја бих, кажем, и сам с тобом пошао, а ето, видиш, морам да назим на дрва.

Ну, исплакала се баба — пошла у клуб. Почела да се коцка. По дану плаче — на доколици, а у вече се

коцка. А ја назим на дрва. А девојка се по кући мота.

А после сврати председник и каже:

— Ти, — вели, — нећи мачак, ево платићеш малолетнике? Зашто, — вели, — девојка Бикова није регистрована? Ја ћу, вели, да те тужим државном суду, и ако си на лоз до био.

Илија Ивановић поново одмахну руком, дотера машину и ућута.

— Не ваља, — кажем ја.

— Како да ваља, — прихвати Илија Ивановић, — Сићем реците, за пиво, а у грудима тишти. Можда су ми овог часа дрва покрали. Или, можда, стан су већ обили... А ја имам нов самовар. И није ми драго ни да седим, ни да идем.

— Шта ћу код куће? Жена паравно, сигурно плаче. Девојка Бикова такође ваљда плаче — јер се боји суда. Мишка, женин брат, сигурно се око стола мота — желећи да упадне... Ех, боље да нисам тај новац ни добио.

Илија Ивановић платио пиво и тужно ми стиснуо руку. Хтео сам на растанку да га утеним, али он ме одједном упита:

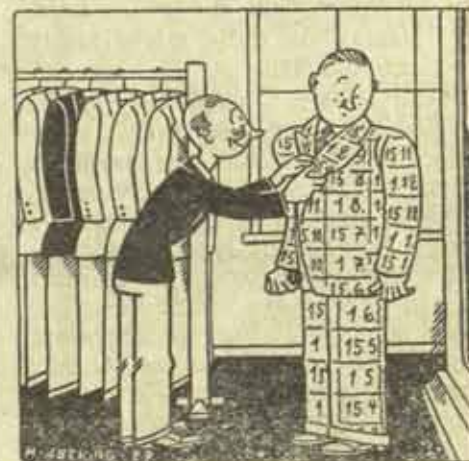
— А шта је овај... Кад ли ће ново вучење? Хиљадарку, овај, не би било рђаво добити, да се заокругли шифра.

Илија Ивановић трже своју ружичасту машину, поздраги ме главом и журно се упути кући.

— Из збирке приповедака М. Зошченка, која је изашла као прва књига едиције »Руски Модерни Писци«, са предговором В. Живојиновића, а у преводу Сергија Сластикова. —

У љубави поштена жена каже не; страсна да; каприциозна и да и не; кокета не каже ни да ни не.

Фредерик Сулце.

— Какве су ове фантастичне цифре на штофу?

— То су термини за отплату, који су одмах били уткани у сам штоф.

ЗЕЛЕНАШ

Милош А. Ђорђевић

— Дobar дан газда Митре! — Бог вам помогао! одговори Митар бакалин — кад у дућан ступише: Станко општински благајник и жена му Перса. — До тебе дођосмо да те нешто замолимо? проговорише у један глас обоје. — Како не би могли? проговори Митар благо. Који задовољно сеђаше на столицу крај тезге; из кратке лулице пушташе густе колутове дима, који се лагано разилажаху по ваздуху, стварајући разне плавичасте фигуре. Лице му беше задовољно; преко незграпних усана које допираху при смеху чак до ушију, лебдео је „осмех цинизма.“ Мислио је у себи: — Ха, ха! Дођоше због новца! Загустило им је. Добро ћу их оценили. — Седите! проговори веселим гласом. Станко и Перса скрушено седоше на диван крај зида. Митар истресе остатак дувана из луле, и спусти је на тезгу крај себе. Затим се опоче играти перлама, које узде „из рафа“. Омален, пуначак, седих власи немирних зеленкастих очију, из којих избијаше грабљивост за новцем; с црним изанђалим оделом, и с дебелим ланцем о прслуку, даваше праву слику палавачког њифте. После краћег ћутања запита благо: — Дед рођаче, реци ми због чега дође до мене? Рођаче рече снажним гласом, и погледа га тако, као да имаде намеру прочитати му шта мисли у глави. Станко уста; прошета с рукама у џеповима неколико пута дућаном, док поче: — Велика је невоља газда Митре! — Нека ме несрећа потера као никога — До тебе дођох због новца! Зимус кад ми деца бејаху болесна — узех хиљадарку из општинске касе. Морао сам да их негујем; родитељска ми љубав налагаше. Мањак од своје плате нисам могао надокнадити.

Кућа пуна деце. Жена се породила. Кад свима понешто исплатих, мени не оста ништа. Новац не могадох вратити у благајну. Али се умирих, ко велим: Идућег првог све! Но ја једно, а Бог друго! Јуче од практиканта Стеве дознадох, да ће се кроз који дан прегледати каса. Речи ме његове поразеше. Кад се опростих с њим, једва дођох до куће. Одмах жени о свему испричах — и она се уплаши. Плакали смо обоје све догле, докле год она не проговори: — Не очајавај — можемо се спасти!! — Зар си заборавио да новац можемо од неког позајмити? — Од кога? запитах као дављеник! — Газда Митар бакалин, целој махали позајмљује новац! проговори она. — И ето, до-

ђосмо до тебе! Бог па ти! Станко ућута а жена му опоче да јеца. Митар немирним очима гледаше час Станка, час Персу. И како у дућану владаше прилична помрчина, то се сјаху слично тигру пред пленом. Митар уста; прошета неколико пута дућаном, док проговори пискавим и готово сотонским гласом: — Па, да вам узajим? Али се обоје морате потписати на меницу. — Пристајете ли? — Како на би! повикаше Станко и Перса радосно. — Е, онда пођите замном? рече Митар. Уђоше у једно омалено оделење, које је служило за канцеларију. На столу много прашљавих књига. Митар узде једну од њих; тресну је о ивицу стола, да би стресао прашину с ње. Која за час залеприша ваздухом, и опоче да дави у грлу. Нежњо Персино грло не одоли јој; поче да кашљуца. Њено кашљање тупо одјекиваше, одбијајући се о испуцале зидове мрачне собе, који кад би знали да говоре, имали би доста шта рећи. Митар скинувши прашину с књиге, отвори је, и нешто записа. Испод црних и злослутних редова, потписах се Станко и Перса негледајући. Митар им затим даде новац.

Почеше да му захваљују, и да га љубе у руке; у руке, које многим једним потезом пера донеше несрећу! Најзад одоше задовољни. Митар с књигом под мишком уђе у дућан; поче се задовољно шетати разговарајући самим собом. — Хм, будале! Не видеше шта записах у тефтер, или како га сиротиња у махали назива: „Књига смрти“. Будале, будале! прозбори наново. Боље за мене.

Затим отвори тефтер и поче читати: Ја, Станко Ђокић, општински благајник, и жена ми Перса, задужили смо се хиљаду динара на меницу код овдашњег трговца Митра Марића, обавезујући се да ћемо му новац вратити у року за три месеца, с интересом од триста динара — затим њихови потписи. Кад Митар заврши читање, повика гласно: — Ха, ха! Паметна је ова глава, и удари се задовољно по челу. — Јанча!... Повика одушевљено. — У дућан ступи један сувоњави момак. — Дедер, донеси ми ратлук и чашу воде — имам рачуна да се частим. — Ха, ха! Упамтиће махала Митра бакалина, кад је живео. — Ха, ха!...

Махала заспала, рекао бих, мртвим сном. Нигде живе душе на улици. Слаба светлост фењера, једва обасјава неравну калдрму и околину. На небу нигде светла. Облаци се угњездиле све један до другог. Црне се; путују ка истоку, ил' једним плуском мамах да се разиђу. Летња ноћ. У ваздуху запара као и увек пред буру. И људи, и птице, и животиње, све се то склонило под заклон. Ни сове да сетним гласом подражава веселост ил' жалост човека. Чувена наша махала ако не по богатству, ово бар по лајању паса, да ниједно непознато лице није могло проћи ноћу — ни тога сад немаше.

Пси као да сви поцркаше. Тишина. Покаткад реметана нивањем лишћа по дрвећу, и дахом јужњака, који безбрижно шеташе заспалом махалом. Све куће утонуле у царству катрањастог покривача — сем једне! На крају махале где је прљавишта највећа, где је и Бог дигао руке од сиротиње налази се кућа Станка Ђокића. Једино ту светлост. За подужим столом, седи са женом, и тихо о нечему разговара. На кревету један до другог леже: троје сићушне деце.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

Загрљени спавају слатким детињим сном. Мала чађава лампица на зиду, једва обасјава малену собицу, у којој већ одавно беше завладала „дарица беда.“ Станку и Перси неста сјај у очима — ишчезну им у понору бола. Плакали су обоје. А како и не би! Митар бакалин, тужио их је адвокату за новац који су узели на меницу. Требали су само да му даду отплату, али он је тражио све. Каква свирепост! Шта су му могли — имао је лакан уговор. И сад се спремаше да им изнесе ствари. Ни плач невинне деце, ни мајке, која је у утроби носила чело, које још не виде светла и животну патњу, не откриви му „цинизам“ са срца. Који га је био тако чврсто стегаво — јаче можда по кора здраво дрво! Коју голим рукама никад не би могло подерати — сведок не би дошла секира да је помилује својим гвозденим чељустима. Тако цицинизам са срца Митровог, није могао лако ишчезнути, све док га не би откривио сиротињски нож за вавек! Ето, зашто бежаху тужни Станко и Перса. Дан продаје њиховим стварима приближавао се је... Раздвајала их је, још само једна бесана ноћ. Ноћ — а затим срам. Зар ту срамоту да доживе? Никад!

Биров с добрим позива грађанство да учествује у продаји. Цела махала гледа их подсмешљиво — као нижег од себе! Па онда биће и он ту: Митар бакалин. Целати облаче свечано одело само онда: Кад треба над неким да заврше смртну пресуду. А Митар бакалин као да се беше угледао на њих? Свечано одело облачио је само онда: Кад су се неком продавале ствари ил' слично. Каква бедност! Не, тај чин не смемо да доживимо! Мислили су Станко и Перса. И онда када је непогода највише беснела. Кад су трептар звезде гасиле свој пошњи живот, заклањане туробним лицима угљенастих облака: Тад је гасила и свој намучени живот породица Станка практиканта. Пет револверских пуцања — а затим смирај.

А рано изјутра, кад крмељиве циганке својом дреком прве огласе живот у махали, и кад благи сунчеви зраци весело се зантраху по ваздуху, као да хтедохе рећи да је ипак живот дражесан. Тада пробоше тихо двоја шпедитерска кола; звук њихових точкова по неравној калдрми некако сетно одјекиваше, решетајући тишину летњег јутра. Наскоро стадохе пред кућом Станковом. Писар који имађаше наређење да изнесе ствари, и да их донесе пред дућан Митров ради продаје — закуца кошћуњавом руком о врата. Одговор не доби! Притисну кваку врата отворена. У соби призор језив: На постељи један до дру-

гога, лежали су: Станко и породица. Црвенкаста течност бојила им је: лице, постељу, и одело. Кандило блише кревета на зиду догореваше. Кври, кври!... Прво јаче, а затим слабије — и пажад се угаси. Као да хтеде тим својим последњим трајањима, да ожалости невину смрт Станкове породице. Писар утврди самоубиство. Дужност своју морао је да изврши. Ствари натовари на кола, и однесе пред дућан Митров. А за мртве побринуће се општина. Цела махала одједном дознаде за несрећу Станкову. Неки га жаљаху, а неки рекоше: — Луд! А ствари, шта је с њима — да ли је њих неко кушило? — Не! Сваки имађаше неку бојазност! И сад стоје на тавану Митрове куће: испуцале, потамнеле, и црне као душа њиховог власника.

ИСКАЗ

I.

Синоћ смо у полутами
Баскали живо о које чему,
Док су око нас сви насмејани
Чудним осмехом били.
Из очију твојих жар се сјао
И моје лице обасјао сјајем,
А уста твоја над ухом ми била
И шпигала тихо, да други не чује
Речи, које су из срца излазиле.

II.

Никад дражија ниси ми била,
Но те вечери, на томе журу,
Када сам у мислима далеко зашле,
У старо време витешког доба
И под лудом импресијом тада,
Пао сам хитро пред ногама твојим.
Са сузним очима љубав ти изрекох.
Ти си се онда уз мене пришила
И пољубац један спустила тихо,
Који је моје љубавне речи,
Дотле већ само сухо казане,
Завио велом љубавне среће.

Милорад Поповић

МЛАДОСТ

Ох! како је дивна музика та,
Која лепрша свуд око мене,
Ноћас кад благо месец сја,
Насмејан к'о разблудне жене

Крв кључара пењуши,
У набреклој вени,
Пред опасношћу да вулкан не
проради,
И не налије сав бес на жени.

Тик-так! Скалаљка у мозгу мом се чује,
Младост долази, од писке њене,
Уши ми брује.

Милош А. Ђорђевић

НАЈНОВИЈЕ
ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ
разне украсе, пвеће и сав прибор за модскиње стиче. Све продајем невероватно јефтино.
Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пстесној кући у дворцишту)

ФРАНЦУСКА КЊИЖАРА
НАСНЕТТЕ
Кнез Михајлова 27, Београд
Телефон 35-76.
Јуришићева 6, Загреб
располаже још са неколико бројева.
ILLUSTRATION DE NOEL 75 d.
ILLUSTRATION numero de PRINTEMPS 50 d
као и са нарочитим бројем
GENERAL FOCH 20 d.
Ова два броја садрже много слика, од којих већина може бити урнатљива.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.
ФИЛИЈАЛЕ:
БЕОГРАД
Академија Наука Телефон 45-69
СКОПЈЕ
Саватијева улица. Телефон 170
Свако може добити на отплату
За **100*** — дин. месечно
Грамофон од 1500.- дин.
са 16 великих плоча
а капаром од 200* — динара
За **150*** — дин. месечно
Грамофон „ДЕССА“
са 15 плоча а капаром од 200* — д.
Колумбија № 109 А
За **200*** — дин. месечно
са 25 плоча а капаром од 400 дин.
His Master's Voice
№ 101/Е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Интересантности о новим филмовима

ПРЕМИЈЕРА ГРАНДИОЗНЕ ТРАГЕДИЈЕ ИЗ РАТА »ВЕЛИКО ИСКУШЕЊЕ« КОД »КОРЗО-А« И У БАШТИ »РУСКА КРУНА«.

Биоскоп »Корзо« који је пре неколико дана почео рад и у башти »Руска Круна« премијером »Победа Младости«, приказује сада грандиозну трагедију из доба светског рата »Велико Испушење« са прваком француског филма Жаном Мира у главној улози. »Велико Испушење«, које је преживљавао и наш народ, приказано је у овом филму на величанствен начин. Ту је ванет живот једне француске породице у време најтежих крвавих дана, велика љубав једне мајке према сину и отаџбини, пожртвовање жене и сестара у несудбеном ратном вихору, и надчовечанска храброст француских синова. »Велико Испушење« по својој замашној идеји стоји на врхунцу европске филмске продукције и заслужује нај-

већу пажњу. Жан Мира је тип правог јунака на чијем се лицу огледа хероизам Велике Француске.

АНА СТЕН И ИВАН КОВАЉ — САМБОРСКИЈ У ФИЛМУ »МОСКВА, КАКО СЕ СМЕЈЕ И ПЛАЧЕ«.

Ана Стен и Иван Коваљ-Самборскиј главни интерпретатори на чувеног руског филма »Жута Книжица« појавиће се опет као партнери у сјајној трагикомедији »Москва«, како се смеје и плаче... Овај филм примила је светска филмска критика као најуспелији филм свог жанра.

»РАПСОДИЈА« СА ВИЛИ ФРИЧОМ И ДИТОМ ПАРЛО.

»Репсодија« је доживела један од најлепших успеха последње сезоне, а поред ојајне режије и темпераментног сценарија заслуга за овај успех припада и одличном избору глумаца, као што су: Вили Фрич, Дита Парло, Лил Даговер и т. д.

страсну и дивим се тој жени која с толиком лакоћом изражава све што режисер тражи од ње. Полазим даље и свуда налазим ствари од особитог интереса. Видим големи ресторан, графике, трговине ситних потреба, све то уређено само за оне који имају посла између атељерских зидова. Видим зграде у којима су складништа филмских потреба за све историјске периоде, показују ми складништа стројева, локомотиве, електричну централу и многе друге ствари.

Све је у тако огромним димензијама, на око тако збркано, а ипак савршено организовано. Свуда има толико интересантнога да човеку није доста кратка посета да види све што би хтео видети.

Нарочито је један утисак био снажан. Сви који раде у атељеу одушевљени су својим радом и раде с таквом преданошћу какву у Европи човек не може ни замислити. Кад сам свога пратиоца заменика шефа пресбирца запитав нешто о новим филмовима, почео ми је о њима говорити с одушевљењем.

Најзад није ми чудо да предузеће у коме сви, почевши од старова па до најнезнатијег радника раде с толиким одушевљењем, производи такве филмове. Код њих свако најпре мисли на рад, а онда долази све друго. Изгледало ми је кад сам дошао овамо као да сам дошао у посету једној многобројној породици која живи и ради у највећој хармонији. Они сви раде много, старови, режисери и безброј статиста и радника. Анита Пајк рекла ми је да мора устати у пола седам у јутро, ако хоће да се пошито спреми за јутарњи рад. С том малом шармантном глумицом разговарао сам доста дуго и она ми је причала опширно о томе како је дошла у филм, како је имала много муке док је почела да добија веће улоге и како је сада сретна и пресретна. Хтео сам још да говорим и о Гретом Гарбо, али то ми није било могуће, јер се Грети најновији филм снима сада пуном паром, будући да је мало закаснио ради дуготрајног боравка славне глумице у Европи. Заказали смо дакле састанак за неколико недеља касније, јер сам и онако хтео још једном да посетим Метро Голдвинево атеље-е, да их могу што боље упознати и специјално да погледам како се снимају тонфилмови и филмови који говоре.

Допис из Холивуда

Холивуд, почетком априла

Може ли се где сусрести више знаменитих и познатих људи него у филмском атељеу? Кад сам пролазио кроз улице Метро Голдвиневог атељеа у Кулвер Ситиу, стекао сам уверење да не би нигде могао да видим на једном месту толико идола масе, толико мушкараца и жена за којима чезну милиони. Јер на сваком кораку сусретао сам по зоба филмског јунака: Лон Чениа, Рамона Новара, Џон Цилберта, Вилиама Хаинеса, Норму Ширер или какву другу лепу почетницу или лепог почетника који имају изгледа да постану исто тако славни као неки од данас славних глумаца и да својом славом потамање њихову славу.

Пролазим авенијама, које врве запуштеним дворцима, палатама, старим насуканим бродовима, из улице велерада долазим у улицу забаченог горског сеоца. Све је то створено за

поједине филмове и чека на поновно обнављање и на поновну употребу. Сабласни изглед имају те пуне зграде које су у филму изгледале тако раскошно и сећају живо на пролазност свега што ствара људска рука.

Тешко је разумети Кулвер Сити, а да га не видите за време рада или боље рећи: ако га нисте видели за време рада нисте га уопште видели. Кулвер Сити изгледа као динамо који је вечно у покрету. Планови за продукцију филмова се стварају и приводе у дело. У једном атељеу се довршава један филм и чим се доврши одмах почиње снимање другог. Режисери јуре околу, а старови трче из једног одељења у друго.

Зауостављам се и гледам снимање једне сцене најновијег Грета Гарбо филма »Нимба«. Гледам Грету где игра једну сцену прилично сентименталну, по овог пута за чудо не

Колико стоји смех

Долазим у атеље-е Метро Голдвин Мајера и залућам баш у оно одељење где се снима Китонова комедија »Пут кроз прозор«. Пред мојим очима укаже се ова слика: цео атеље ори се од смеха, режисер је са мегафоном одложно и своје достојанствено држање и смеје се још више него остали. Оператери престадоше да снимају и смеју се такође, а Китон са својим вечно мирним и ненасмејаним лицем, покушава да се пресвуче са још једним другим човеком у једној кабинџи, у којој има једва довољно места за једног човека. У први мах чинило ми се необично што се ти људи толико смеју, али кад сам сам видео тачније приказ морао сам се и сам смејати ономе, што је Бастер правко, јер то је уистину било врло комично.

»Код комедије је главно«, рекао је Бастер Китон кад је мало престао смењ, »да се чини нешто што није важно и што је можда немогуће. Ако почнете да се борите с нечим што није вредно спомена и ако се борите по свим правилима, као да се рецимо борите с каквим снажним човеком, имате базу за луду сцену. Зависта увек кад имате неку неспретну ситуацију и кад комичар уз опасност чини нешто што није важно, постаје то смешно под условом да чини савним озбиљно оно што покушава учинити.

Нарочито споменувши, Бастер Китон је фанатички присталица мишљења, да комичар мора у својим комедијама правити само незнатне и неважне ствари, ако хоће да има успеха.

»Чудновата је ствар«, вели Китон, »да карактерни комичари освајају више симпатија публике него други карактери на филмском платну. Овде не мислим на гротескне комичаре, чији хумор базира на нечему, што људи не могу веровати, него мислим карактерне комичаре, који један карактер играју убедљиво. Има нас тројица таквих у филмском свету: Чарл Чаплин, ја (нека нико не помисли да држим да сам једнак Чаплину) и Хари Лангдон Ми, сва тројица, освајамо својим улогама симпатије, јер имамо у себи неку трагичну ноту, али морамо ипак бити опрезни у насмејавању публике.

На пример сећам се, кад смо снимали филм »Навигатор« и то ону сцену, у којој ја роњим под воду да поправим вијак на броду, да смо дошли на идеју за једну смешну сцену за коју смо држали, да ће имати велики успех. Ја сам најме под водом имао да видим велико мноштво риба, да причврстим једну морску зве-

зду на прса и да управљам саобраћај риба као саобраћајац. Ту сцену снимали смо према плану, али кад смо позвали на пробу неколико људи из разних сталџа, да погледају тај филм, констатовали смо да та сцена није ни најмање упалила, па смо је касније исекли. Тај »gag« унапред би можда код ког другог комичара, али код мене није, јер није одговарао духу моје комике и то поглавито због тога, што сам ја том својом акцијом на час задржао своју другу акцију, то јест спасавање девојке.

Насмејавање публике и смешне упадице стоје много новца и Бастер снима такве сцене на потпуно математској бази. Ако једна смешна сцена стоји неку суму новца, он прорачунава да ли ће та смешна сцена вредети у општем успеху филма толико колико је за њу издато новца.

»Добра смешна сцена увек може да стоји шестстотина долара, а ако би стајала евентуално више прорачунавамо ми«, вели Китон, »да ли је вредно за општи успех филма, да се за ту сцену изда више новца. Тако сам на пример у филму »Пут кроз прозор«, који сада снимамо, могао да добијем врло смешну сцену, али кад сам рачунао изашло је да не вреди за њу дати толико новца. Требао сам најме да под разним комичним ситуацијама разбијем једног кинеског змаја. Али како би сам тај змај, позајмљен од једног кинеског друштва, стајао седамстотина долара, не рачунавши ту још и остале трошкове, одустао сам од тога.

»Обичан смех код публике, који траје кратко време, стоји по Китоновом причању ништа мање него 38 долара«.

Китон је у неку руку сличан циркуском трбухо-говоранку, који се непрестано вежба говорити из трбуха пред својом лутком и одмах место ње одговара. Између сцена он непрестано размишља о комичним ситуацијама, прави разне глупости и гледа како то делује на присутне. Каткада учини и неку шалу са којим од својих колега и ужива кад му успе да то изведе комично.

Тако је Љу Коди купио нову кућу на коју је био врло поносан и осетљив. Кућио је за њу такође и скупо покућанство, украсно скуним ваљма и лепим клавиром и позвао Бастер Китона, Кољера и Роско-а Арбукла, да погледају његов нови дом. Кад су они дошли к њему одмаио је Арбукле Коди на горњи спрат, а догле су Кољер и Китон пажљиво сакрили скупocene вазе и место њих намести-

ли неке сличне од глинџе, које је служио држао припреме пред кућом. Кад се Коди вратио доле, почели су они разбијати вазе и укљивали су посматрајући очајно Кодиново лице, кад је видео да му разбијају његове вазе на које је био осетљив као каква стара уседелица. Затим су сви отишли горе и ту је Арбукле изјавио да ће се по његовом мишљењу под спустити за три стоне, ако он екоши на њега из кревета. Након тих речи Љуов изглед је постао јадан и ништа га више није могло умирити и одобровољити. Није помогло ни то кад смо му показали да су му праве вазе остале читаве.

Љу Коди се због тога додуше срдно, али Китон је ипак имао од тога корист, јер је сличну сцену употребио за свој филм.

Китон и његов режисер Седвик стари су пријатељи још из времена кад је први играо у варијететима као један од »3 Китона«, а други као један од »5 Седвика«. То сам све чуо од самога Китона и од неких »gagмена« који су слушали наш разговор. А кад је Бастер свршио своје причање узео је један костим, умешао се међу гомилу статиста и суделовао у једној сцени коју је Алан Дуан баш снимао за филм »Бозерита«.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буљавица. Одржава ставио свек младаљка изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавањима знатан радат.

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани ценовник велетрговине СТЕРМЕЦИ. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Цене огртача јесу: модно крстат 258 Дин., модерно мелирен 350, наска 410, наска свилем постављан 585, новерист 600, наска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику и крстат модели за блузе, костиме, сукње, дечијих одела и више хиљада слика разних другач предмета. Што не одговара замењује се али се враћа новац.

Велетрговина Р. СТЕРМЕЦИ, Цзља, бр. 79. Слџ.

Руска Женска Гимназија

Кроз школску тишину, кад су сви на часу, чује се у ходнику само по један глас, који говори лекцију, а из једне учионице допиру звуци ритмичног марша који прате гимнастичке вежбе.

Предавања су почела у пола девет, а завршиће се у три сата, као што је био обичај у Русији. После подне од три сата је одмор код куће, кад може ученица да спреми своје лекције.

Љубазна директорка женске руске гимназије, г-ђица Серафима Ивановна, и наставница француског језика, проводе ме кроз све учионице.

То је приватна зграда, претворена у школу, која није по свима правилима хигијене, али, ипак, боља и светлија од наших српских гимназија.

У једној учионици за дугачким столом седи први разред. Пишу писмени из руског. Кад оне заврше часове, онда се то претвори у тризарију. Гимназискиње осмог разреда брзо постављају, доносе јело и интернат, њих 35 на броју, седа за сто. То су оне најсиромашније из свију разреда, чак из децјег забавишта, од осам до осамнаест година.

И док оне уче, у једном одељењу спрема ручак за интернат један — руски пуковник.

Како се уђе у који разред, све веће и кружније ученице. Ту је сакупљена цела Русија, од севера до југа, и једна мешавина типова, да вас изненади она црноока гимназискиња осмог разреда, са талијанском црном и коврчавом косом, да ви мислите да је с југа, а она је из Архангелска. А тамо опет мрка Кавкаскиња, снажних мишица, опаљене коже и дубоких очију... Петроградка је нежна, прозрачна, беле коже и плаве косе... У рубашки седи гимназискиња, глатко зачешљане косе, као неки мушкарац, прави тип Руса.

На часу гимнастике види се грациозност тих мушких девојчица, у јевтним хаљиницама, али витка тела, дугих витица низ рамена, раздељене косе и плавих очију, наивних и безазлених, какве има само руска девојчица.

Све оне воле игру и ритам. Више него математику. Али чудновато, пети разред највише воли латински и географију, да је и сам професор латинског језика изненађен тим открићем, да оне тако воле његов предмет.

Шести разред имао је час државног права, које предаје професор

Рус, правник, а осми писмени из латинског.

Само је њих десет у осмом разреду и ове године први пут свршавају руске матуранткиње.

— Све су вредне, хвали их наставница француског језика. Скромне су, труде се и лепо уче. Прошле године понављале су само две ученице у целој гимназији, нема ни велики проценат са јединицама преко године.

— А каквог су материјалног стања?

— Муче се и живе у великој беди. Све су то породице чији је целокупни приход 1200 или 1500 дин. У сваком разреду једва да се нађу по три ученице, које мало боље живе у кући, остало су све сиромашна деца.

И можда тај оскудан и тежак живот навикава их да раде, и да се труде, да би што пре свршиле школу. Општи утисак, који се добија у женској руској гимназији то је: **скромност**. Скромност се осећа у погледу, у сваком гесту, у одећу... Али изненађује како су ученице доста снажне и лепо развијене, као да живе у неком изобиљу. Младост лакше подноси беду живота... Ту је шетња, неко матине, игра, коју оне све воле... А сањају и оне о лепим ципелама, лепој хаљини. Мала гимназискиња руска радовала се да добије награду за свој филмски сикне...

„Ах, прво ћу да куним ципеле...“ говори весело. Њена је пожица тако лепа, али ципела није, и она види друге девојчице, како су лепо обучене...

Опет се утешила и кад није добила...

Младо срце се брзо растужи и развесели.

Зато сад шију своје хаљинице на

часу женског рада. Како је то симпатичан час, за женску децу неопходно потребан. Пети разред шије хаљине, а шести, седми и осми опет хаљине, костиме, зимске мантлове... Осми разред је себи сам шио зимске капуте.

Зар то не би било потребно увести и у наше гимназије... Школвати и облачити децу врло је тешко. Зато би школа могла да помогне родитељима, да ученице саме шију одело и своје рубље. Нижи разреди женске руске гимназије шију рубље.

Понедељак је у руској гимназији радостан дан... Тада излази њихов часопис, које саме ученице уређују... Не мислите, да је то штампан часопис... Не, то оне пишу саме, разне слободне теме, приповетке, песме, и уређују један лист, који користи њиховом образовању, открива таленте и потетице их на рад.

И то је часопис на српском језику.

Ако их запитате, које предмете највише воле, у свима разредима одговориће: руски и српски.

Да не знате, да је то руска гимназија, ви бисте мислили да су то Српкиње, тако правилно говоре српски. Никакав акценат се не осећа... Темпераментне су, веселе, и лепо певају, оне топле руске песме. Знају и литературу, а за причест увек се у једној учионици намести олтар, и ту се причешћују ученице и певају.

Сваке године повећава се број ученица. Ове године их има 150, а у забавишту 180. Ту гимназију издржава државна комисија за помоћ руским избеглицама и савез руских градова. Наставника и наставница има 21. Међ њима су и српски професори и руски...

Међ ученицама има доста песникиња. Најбољи њак целе руске гимназије то је Лидија Девиљ ученица осмог разреда. Она има све петице, и пише врло лепе задатке на руском, српском и француском. Час српског језика је као у нашим гим-

ГРАВД ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ И ГОСПОДУ

Централа Београд.

Скопљанска ул. 18.

Филијале „Хотел Палас“ и на „Савској плажи“ код сунчане бање „Златибор“. Ради Дамске фризури по најновијим Париским журналима. Врши маникирање и педикирање најхигијеничније. Бојадисање косе у разним бојама.

Радња располаже најфинијом француском парфимеријом. Отварам тромесечни Курс за поучавање фризирања, маникирања и педикирања.

Моли за посету

С поштовањем
Сима Мечкић, фризер
Скопљанска бр. 18.

назијама, и руске гимназисткиње одлично познају нашу књижевност.

Оне све много читају и стално узимају књиге из руске библиотеке. Баш су се враћале ученице трећег разреда из библиотеке, где су узеле књиге.

Изван школе, оне, сем учења, помажу и својим мајкама у кући... Ма да, слатка гимназисткиња прича: „Ја морам да помогнем мојој мами, перем посуђе, чистим собе, па онда идем у школу. Не можемо ми то да платимо, а мама није у стању све сама.“ И на њеним малим ручицама већ се познају трагови домаћег посла...

Није лак живот Руса, и деца њихова осећају тегобе.... Само деца предстоји будућност, и она јој весело иду у сусрет.

Игра, шетња, понекад и... љубав... Како руске гимназисткиње воле српске гимназисте, и одушевљено говоре о њима: „То су прави лафови...“

А онда хвале и руске гимназисте: „Они су тако лепо васпитани, нажљиви... али...“

Знате шта им се не допада код руских гимназиста....

„Они могу да воле годину дана једну ученицу, а не смеју да јој то кажу, а „српски лафови“ одмах изјаве љубав...“

И то се малим руским гимназисткињама допада... и допада им се српски темперамент....

На ученицама се највише осећа то аклиматизовање... и сробавање са нашом нацијом, и по језику, и темпераменту... Мир-Јам.

ТУЗИ

Теби ћу певат од младости друго,
Пратиљо верна на стази живота,
На срцу моме која већ за дуго,
Ој верна туго завичај си смота.

Теби ћу певат на беснућу своје,
Уздихућ пехар с болом мојих дана,
Ко жртву црном на олтару твоје
И крепит ће ме твоја горкост знана.

Теби ћу певат сам у својем свету,
И хрлит вером небу Бога мога,
И никад нећу пустит клетву клету,
Јер ти си самном нешто рођенога.

Јаша М. Зелтн.

Бадава пакетик

Достављеног тоалетног бисера на пробу.
Успех код прве употребе! Приштакли,
митесери, нечистоћа лица нестају. Шал-
лите за поштарину 2 дин. марака. Ке-
мпалова Нови Сад, 144 Н. Оригинални
картон 20 дин. поштарином 30 динара.

22-52

Розе, плава и црна бисерна огрлица

Од најстаријих векова бисер је био чешће код жена, и распаљивао машту авантуристима жељних богатства.

До новог века бисер се сматрао као божанствени, мађиски накит, одређен да украси само краљевске одежде и врат...

Америка је први пут пренерасила Европљане, Шпанолце, кад су они видели како се са бисером играју деца, тим зрнцима, који су Европци блистали на врату краљица... Урођеници су налазили тај бисер у рекама, и деца су се њиме играла...

Доцније је бисер одузет из руку деце и данас се види на врату америчких милијардерки, а најсиромашнији Американци познаје већ вредност тог накита. У двадесетом веку бисер није више божанствени накит. Још једино на Оријенту сачувале су му се те прерогативе.

Бисер је врло простог порекла. Он се ствара у слози извесних шкољки, које се називају бисерне шкољке. Њих има највише у топлим морима, Црвеном Мору и Персиском Заливу, у Цејлону, Јапану, Аустралији, Архипелагу, у Тихом Океану, Венецуели, на Филипинским острвима и Калифорнији.

Бисерне шкољке налазе се покрај стеновитих обала, где нема муља и песка, који би их скрио. Скривају се испод излоканих стена одакле не могу да их избаце таласи.

У источним морима те шкољке су велике у пречнику по тридесет сантиметара, а понека доступне тежини пет кила. Њих има више врста, а калифорнијске су једва велике петнаест сантиметара.

Свака бисерна шкољка нема у себи бисера, а сваки бисер није велики, нити има сјај „оријенталског“ бисера, како се стручним језиком називају најкрупнија зрна.

Бисер је обично беле боје, али има га и розе, плавог, па чак и црног... Црни бисер је велика реткост и баснословно скуп.

Дуго су се испитивали састојци бисера. Он није оно исто што и седеф, већ има у себи карбоната, кречњака, сулфата и фосфата.

Седеф и бисер није исто, мада и седеф луче шкољке и та слуз се стврдњава око њих као заштитна кора.

У последње време праве се покушаји да се направи вештачки бисер. Зрнца од седефа стављају се у шкољке, да би их оне покрасиле том слози од којих се стврдњавају бисерна зрна. Тај вештачки бисер има врло леуу боју, и некад толико

вешто подражава правом бисеру, да не може да се осети имитација. Најбољи вештачки бисер праве Јапанци.

Вађење бисера је страховито тежак посао и само су урођеници способни за то. Они не трпе гњурачко одело, већ скачу наги у воду. Пре гњурња намажу тело уљем, па руке навуку рукавице од коже, за ноге привезу два тешка камена, и пре то што ће сићи дубоко удишу ваздух.

У води остају минут, или два... Чим затресу конопац морају да их ваде, јер то је знак да не могу више да издрже у води, или им се приближава Ајкула. За гњурце бисера најопасније су ајкуле, и многи плати главом у дубини морској...

На истоку и жене су гњурци и исто тако се гњурју као мушки... Вађење бисера сматра се као најнечовечији и најсвирипији посао за људски живот.

Тежак је посао и вађење дијаманата, али ни приближно оним патњама, које су потребне да се добије једна бисерна огрлица.

Тај посао не може да се ради више од пет година а сви гњурци умру од туберкулозе, некад ослепе и одлуве.

СВАКО НАЂЕ НЕШТО

Колико може да се уштеди муке, времена и једна, да знате како много што шта можете набавити за мало новца, што Вам сваки дан доноси небројено пута и корист и радост. Дневно ичу

Нови Јединствени проналасци

најразличитијих предмета за свакидању употребу. Треба да прољистате само једанпут велики илустровани давод-ценовник светске отпремне куће

H. SUTTNER,
Ljubljana, br.: 965.

и бићете изненађени, колико има ствари које су и Вама потребне, а још их не познајете. Осим тога пружа Вам тај ценовник диван избор предмета са одећу, кућанство и тоалету и за сваку другу прилику.

Ценовник добијате бесплатно ако још данас пошаљете Вашу тачну адресу фирми **H. SUTTNER**.

Чувена са своје лековитости и романтике

БАЊА КОВИЉАЧА

У Србији – Област Подринска.

На десној обали Дрине, 6. км. југозападно од вароши Лознице, на подножју у историји чувеног „Гучева“ које има надморску висину 708. метара.

Сезона почиње од 1. маја и траје до 15. октобра сваке године.

Лечи са успехом купањем и чудотворним и далеко познатим сумпорним блатом, следеће болести: Шкрофулозу, реуматизам, ишијас, туберкулозу костију и зглавкова, луес, малокрвност, хронична запаљења материце, гихт, неуралгију, рахитис и све поремаћаје де-чије болести.

Првокласни конфор у бањским хотелима и вилама, који су најмодерније уређени; угодне постеље са новим постељинама. Простране и лепе терасе. Раскошни цветни паркови.

Свира Војна Музика Прве Коњичке Дивизије, под управом капелника г. Бувина.

Модерно уређена **плажа на Дрини** са кабинама, рестораном и музиком, до које води ново просечено шеталиште из центра Бање.

Вогати ловови дивљачи и рибе.

Свакодневне забаве, концерти, позориште и дансинг. У бањском хотелу „Јадар“ пева чувена Софка са дружином.

Велика ново подигнута бањска гаража са бензинском станицом.

Саобраћај са Бањом: оредовима до Шапца и возом преко Руме и Кленка, а потом Подринском железницом до Ковиљаче.

Аутомобилима: преко Шапца, Ваљева, Бијељине и Зворника.

Влижа обавештења даје

УПРАВА БАЊЕ

ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО

— Сензационалан пораз БСК-а. —
Изарсна победа Југославије.

Плавци су почели са сензацијама. Они су постигли сензационалну победу али и пораз. Истина нису послали најјачу чету, али нико није очекивао пораз, после разочаравајуће игре Победе у Београду. Из извештаја се види, да првак Београда није задовољство ни у погледу игре.

Југославија је јуче изврсно заиграла и Београд може бити унапред уверен, да ће првени играчи велику улогу у првенству. Тачни пасови, лепа техничка игра и пуцање су доказали да се са њом мора рачунати као једним од најбољих. Сама игра је била веома напета. Санд је играо брже, Југославија боље.

Хашк је према очекивању савладао осечког мајстора.

Грађански је тек по одмору документовао своје пуцање способности, тукавши Приморје са 4:0.

Хајдук из Сплита је однео тешку победу над Славијом од 2:1.

Према томе имамо у овогодишњим играма за бодове В. С. К., Југославију, Хашк, Грађански и Хајдук. Дакле најбољу елиту и због тога ће ове игре бити занимљивије но икад. Дупли бод — систем ће дати још реалнију слику јачине учесника.

Како стоје шансе ових тимова? За сад је апсолутно немогуће дати прогнозе. Сви су ови тимови подједнако јаки. Хашк и Југославија играју лепше, БСК и Грађански ефикасније. Хајдук је наклоњен игри прва два клуба. Једно је позитивно познато, а то је: да ће борбе бити огорчене и привући велики број посматрача.

У недељу већ имамо атракцију на два места. Загреб и Београд ће имати своје дерби игре, а победници са истих ће бити главни фаворити за крајњи успех.

По нашем мишљењу Грађански је фаворит у Загребу, јер се веома вешто држи у оваквим играма. Брашна, покртвоста и ефикасност му уз то дају велику предност.

У Београду ствар ствоји другачије. Изгледа да је суђено, да се уочи овдашњег дербна створе неки догађаји, који узнемире мирну атмосферу и исход игре створе неизвесним. До другог кола све је веровало у првака. Али сигурна победа првених над извршном четом Санда и пораз као и разочаравајућа игра плавих у Скопљу, довеле су до промене овог мишљења. Ваља очекивати веома напету игру. Ипак више изгледа има В. С. К. који

игра са великим еланом брзо и ефикасно. У осталом недеља није далеко. Вл. С. Ракић.

ЦРНА СЕНЗАЦИЈА У БЕОГРАДУ.

Престоница ће имати ретке госте у својој средини. На Спасов-дан, 13. ов. мес. играју Египћани противу В. С. К-а. Овај деби Африканаца у Београду је врло интересантан. Јер није занимљиво само суделовање у њиховом тиму седморице Црнаца, већ и сам начин играња. Египћани су познати као врло добри фудбалери. Они су то најбоље документовали на последњим двома Олимпијадама. У Паризу су славили славље над Мађарима, у чијој су чети били Молнар, Опата, Орт и друге величине. На последњој Олимпијади у Амстердаму су премлатили Турке са 7:1, Португалију са 2:1, а само су од Италије и Аргентине тучени. Пласирали су се као четврти. Њихове одлике су у брзини и атлетској конструкцији играча, а имају ману у неодлучности пред капијом. Ваља очекивати гигантску игру.

ИСТОРИЈАТ НЕМАЧКОГ ПРВЕНСТВА.

Код нас се веома мало зна о овој великој спортој земљи. Ни у једној европској нацији спорт није узео маха, као у Хинденбурговој Републици. Истина, има земаља, које су у појединим гранама — нарочито у фудбалу — јаке као она, али нема ни једне земље, у којој све гране спорта иду упоредо једна са другом. Немци играју фудбал, али они исто толико пажње придају атлетици, тенису, боксу и пливању. И у свима гранама имају успеха. Њихова балска имена Штулфаута, Калба, Хардера, Куглера, Хофмана и многих других, већ је излиферовала звезде на пољу лаке-атлетике у особама др. Пелцера, Хубена и осталих. Радемахер је позната пливачка звезда, која спада у ред најбољих пливача на свету, а Руди Вагнер, Ханс Брајтенштетер, Самсон Кириер и Шмелинг, су показали ванредне успехе на пољу бокса. Све сам ово навео да у кратким потезима прикажем снагу целокупног немачког спорта уопште.

Дакле да пређемо на ствар. Немачки ногомет заузима једно од највидљивијих места. То сведоче не само њени велики међународни успеси, од којих је највећи последњи, изражен у резултату 1:1 противу фамозне Шкотске репрезентације, већ и велика имена њених клубова. Цео свет зна о успеху 1 Ф. К. Нириберга, Фиртл, Бајерна, Вакера, Херте, Франкфуртера и ост. Из тога разлога мислим да ће

и наше читаоце занимати најбољи немачки клубови, који су носили наслов шампиона своје земље. Ја ћу донети све немачке прваке, као и све њихове резултате, постигнуте у тим великим играма. Првенство Рајха датира од 1903 године (дакле кад је код нас основан први фудбалски клуб «Соко») и игра се по куп-систему.

1903 г. В. Ф. Б. Лајпциг који је тукао Британију (Берлин) са 3:1, Алтону 93 са 6:3 и Д.Ф.Ц. (Праг) са 7:2, 1904 год. није одржано.

1905 г. Унџон Берлин после победа над Ајнтрахтом (Брауншвајг) 4:1, Дрезденер С. К. 5:2 и Карлсруер Ф. Ф. 2:0.

1906 г. В. Ф. Б. (Лајпциг) Норден-Нордвест 9:1, Херта (Берлин) 3:2 и 1 Ф. К. Форцајм 2:1.

1907 г. Ф. Ц. Фрајбург В. Ф. Б. (Лајпциг) 3:2, Викторија (Берлин) 4:2.

Тако је немачки шампионат први пут припао Јужној Немачкој.

1908 г. Викторија (Берлин) В. Ф. Кенигсгар 7:0, Вакер (Лајпциг) 4:0 и Кикерс (Штутгарт) 3:1.

1909 г. Феникс (Карлсруе) М. Гладбах (првак Зап. Немачке) 5:0, Котбусер С.К. 9:1 и Викторија (Берлин) 4:2.

1910 г. Карлсруер Фузбал Ферајн Дувсбургер 1:0, Феникс (Карлсруе) 2:1 и Холштајн Кил 1:0.

1911 г. Викторија (Берлин) Титаниа (Тилсит) не наступа, Холштајн Кил 4:0, В. Ф. Б. (Лајпциг) 3:1.

1912 г. Холштајн Кил Пројсен (Берлин) 2:1, Викторија (Берлин) 2:1 и Карлсруер Ф. Ферајн 1:0. Једини гол је био из пенала и тако је првенство први пут дошло у Северну Немачку.

— Наставиће се —

БЕЗ СЛОГЕ И ОДЛУЧНОСТИ НИШТА НЕ ВРЕДИ

О тачности горњег наслова најбоље су се уверили играчи овд. С. К. Будућности. Они су видели како гадно утиче на повољан успех индивидуално играње и неодлучност. Овога пута су играли комбинаторно, употребљујући већином крила и пуцали прилично много и вешто. Резерва Радвичког је морала да капитулира, јер је против себе имала једну уиграну чету, са одличном ужом одбраном и диспонираном навалом. — Резултат од 6:1 (4:1) за Будућност је постигнут за само 2 мин. Ја није скратио игру за 2 мин. Је би био већи. Тога рече Зав. и Петровић су били најбољи играчи на терену.

Б. С. Р.

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

8

Фуш је продужио: »али ме чујте шта ме је довело к вама. Вас и госпоњу војвоткињу очекују у великој сали за примање. Они су гости скоро дошли и ако госпоња војвоткиња — — —«

Он је погледао Катарину, која је непрестано била у домаћој хаљини.

»Брзо ћу и ја бити готова«, рекла је она. »Али моћу нама речено, ако ја те интриганткиње Елизу и њену сестру Марију Каролину вечерас не бих морала поздравити — — —«

Лефебр је оптро погледао жену.

»Извините, господине војводи, прекинуо је жену у говору и одвео је у другу собу да се преобуче.

»Нази шта говориш, забога«, шапуо јој је. »Тиче се царских сестара!«

Катарина је нешто рекла, што, на срећу, Фуш није чуо.

»Драги маршале«, рекао је Фуш, »ја долазим к вама да вам скренем пажњу на малу заверу, коју су склопиле сестре Његовог Величанства противу — ваше жене. Ви можда не знате да је војвоткиња нешто заједљиво рекла о принцезама, и да ће јој се ове вечери зато осветити.«

»Не, Фушу, знам за то«, рекао је Лефебр. »Али шта су могле принцезе измислити да напакосте Катарини?«

»Ох, ништа друго, већ да својим потемењкама изазову вању жену да им каквим оштрим речима одврати и цару даду прилике да госпоњу војвоткињу укљони из двора!«

Лефебр је се у себи једно, али није дао да се примети.

»Цар је одустао да се разведете«, наставао је Фуш, »а пошто има манију да склапа бракове и разводи, то и ви нећете избећи ту судбину.«

»То ћемо прво почети, драги Фушу«, одговорно је кратко Лефебр.

Устао је.

»Ја вам захваљујем на вашем важном саопштењу. Извините, време је да се и ја спремам за примање.«

»До виђења у сали«, рекао је војводи од Отранта, а за тим отишао Катарини, чувајући се да јој што каже о завери Наполеонових сестара. То би ствар још више погоршало.

Није било другог излаза, већ да остане уз Катарину, да не би она погрешила.

• • •

Најотменије друштво новог царства испунило је блиставо осветљену салу Компјенског двора.

Већ су били дошли генерали у сјајним униформама. Њих је поздравио Лефебр, који је се пре Катарине појавио. Због необичне тоалете је нешто дуже потрајало докле је војвоткиња од Данцига била с облачењем готова.

Подељени у групе, гости су разговарали о политици, а даме тихо, иза лепеца, причале интимне скандалозне дневне догађаје. Ту је било ранијих познаника и таквих, који су из Шпаније и Италије дошли и изручили поздраве, али сви су се у себи чудили зашто домаћице, саме војвоткиње још нема.

И Лефебр је постао нестрпљив и већ је два пута

слао служитеља у Катаринину собу за облачење да би пожурила.

Фуш се живо кретао међу гостима, представио једног страног грофа Лефебру и затим посматрао приметног једног госта у црном адвокатском оделу.

Иза једног стуба сале су се обојица приближили један другом. Нико их није прислушкивао.

»Шта је с Најнергом?« ушито је полако Фуш.

»Отпутовао је«, гласно је одговорио.

»Јесте ли строго мотрили на повратак кола?«, шапутао је Фуш.

Не чекајући одговора, удаљио је се Фуш од госта, који је био његов тајни агенат, какве је имао на десетине.

Он је свуда био забо свој нос и на двору није било ни једне тајне, за коју није знао.

Министар полиције Савари је био приспео и поздравио киселим лицем свог претходника, јер је знао да Фуш чека само прилику, да му подметне ногу код људљивог цара.

Лефебр је позвао к себи Јасмина, који је ушао у салу.

»Реците војвоткињи да мора пожурити. Доћи ће принцеза пре ње, а ја то не бих желео.«

Јасмин је се неприметно укљонио.

Савари је пришао са женом Лефебру.

»Ми смо мало поранили, драги маршале«, рекао је. »Ја не видим госпоњу војвоткињу.«

»Једна мала сметња, али је брзо отклоњена«, извињавао је се Лефебр. »У толико је тачнији био господин војвода од Отранта.«

Фуш, војвода од Отранта, покљонио је се пред Савариом.

»То је моја навика, драги војводи«, рекао је осмејкујући се, »да сам увек пре Вас на месту. Неко дође пре, неко после, тако иде у свету!«

»Имате право, Фушу«, додао је Савари.

У истом тренутку су се широм отворила главна врата сале.

Јасмин је достојанствено изговорио:

»Њено Величанство, краљица од Напуља!«

Направљен је инталир и плава краљица Наполеонова сестра, појавила се у пратњи принцезе Елизе.

Каролина је гордим махањем главе отпоздрављала госте, који су се дубоко клањали. Лалано се упутила средини сале и застала.

Лефебр је брзо пришао обема високим дамама, поздрављајући по војнички.

Био је нерасположен, јер Катарине још није било у сали.

»Ја не видим госпоњу војвоткињу од Данцига, господине маршале?« запитала је мало узбуђена Каролина.

»Ваше Величанство ће извинити војвоткињу. Она је нешто слаба«, рекао је Лефебр. »Није ништа озбиљно и надам се да ће моја жена за неколико минута бити у сали.«

Лефебр је допратио обе високе даме до нарочито за њих одређених столица на трибини, а за тим се повукао.

Како су принцезе сада биле опкољене другим дамама, могао је да пусти својој љутњи на вољу.

На један пут је видео да долази Катарина. Имала је на себи дивну хаљину сребром окићену и изгледала сјајно. Али њен израз лица није био с хаљинском у складу. Исто тако је и њен ход био усмиљен. Лефебр је стао пред њу и брзо јој шапнуо: „Зашто си се тако дуго задржала? Да си само три минута раније изишла — —!“ Катарина је била нерасположена.

„Шта сам могла, када ми је ова несрећна хаљина на леђима прела?“

Лефебр је ухватио за руку и рекао: „Извини се. Изгледа да принцезе нису добро расположене.“

Катарина је бацила летимичан поглед на групу госпођа и слегла раменима.

„Те уображене лутке су само за то овде, да ме љуте!“

Лефебр ју је одвео групи госпођа и чекао докле се круг око папуљске краљице и принцезе Елизе раздвојио.

„Величанство! Госпођа маршаловица Вас најпоштније поздравља!“ рекао је он.

Катарина се дубоко поклонила. Све даме, изуземајући принцезе, одоздравиле су клањањем.

Катарина је погледала око себе.

„Молим Ваше Величанство и њено царско Височанство, као и цело друштво, за опроштење што сам одоцила“, рекла је она, „али сам имала маџер при облачењу —!“

Унутала је јер су се даме насмејале, а краљица је нешто шапнула својој сестри.

Лефебр је стајао као на жеравици, али није могао ништа учинити да спасе незгодну ситуацију.

Катарина се осећала негодно и да би нешто казала, рекла је гласно:

„Али шта мисли маршал, што не понуди дамама ђаконије? Хеј, Јасмине, донеси све што треба!“

Поново церекање, а господа су се у себи смешкали.

Катарина, која је поред Фуша стајала, узбуђено је овоме дошанула:

„Зашто се ови церекају иза својих лезеза? Да ли није прела моја хаљина?“

„Не, не!“ тихо јој је одговорио Фуш.

„Онда сам ја опет начинила какву глупост. Шта сам могла да чиним! Они не треба да ме изазивају, иначе — —“

Катарина се, због Лефебра, хтела да покаже љубавца, па се окренула краљици:

„Допустите, Величанство, да послужим шољом чаја!“

Каролина од Папуља јој је кратко одговорила: „Хвала, госпођо маршалица!“

— Па, онда нешто боље! Чапу најбољег вина с циметом?“ запитала је Катарина престојом.

„Хвала, хвала!“ одговорила је краљица церекајући се, а исто су учиниле и све присутне даме.

Страшна муња је сенула из Катарининих очију. Она се с муком уздржа да надувеном друштву не каже своје мишљење.

У том тренутку је служитељ пришао са сребрним послужавником и љутита Катарина је узела пуцу чапу и надржавила једном познанику свог мужа, који је био своју чапу привео устима.

„На здравље, Дигре!“ викнула је она, „нијмо ми сами!“

Краљица је полугласно рекла сестри и сви около стојећи су чули:

„Красно! Она се куца с Дигреом, као да је у каквој крчми у предграђу!“

Лефебру је избио хладан зној на челу. Више није се могло издржати, цукло је.

„До врага!“ рекао је тихим гласом Фушу, који је

до њега стајао. При јурињу на Данциг није ми било тако непријатно као сада!“

Фуш је само слегла раменима.

Господа из Академије треба да узму белешку од војвоткињиних речи да би начинили нов речник!“ приметила је заједљиво Марија Каролина.

Катарина је гурнула лактом Лефебра.

„Чујеш ли?“ упитала га је. „Ја ћу сада учинити што сам наумила!“

„Мир!“ опоменуо је Лефебр и дао знак музици. Али диригент није приметио и инструменти су ћутали.

С пуно заједљиве љубазности краљица се окренула својој околини:

„Зар не налазите да овај начин изражавања потсећа на онај у жена из Пале Ројала?“

Катарина се променила у лицу.

„Реците, госпођо војвоткињо, зар није то било тада, 10. августа, када сте господина Најперга спасли на тај начин, што сте га сакрили у Вашој постељи?“

Лефебр је хтео да протестује, али га је Катарина одмах одгурнула.

„То се не односи на мене!“ рекла је одалучно. Погледајући у даме, одговорила је подругљиво:

„Варате се, Величанство! Био је дан када сам једног рањеника прихватила и склонила га у мојој соби! Гостопримство у будоару ја радо остављам вишим!“

Хитац је погодио. Марија Каролина је мрко погледала војвоткињу.

„Зар нисте тада имали дућан у улици Свете Ане, војвоткињо?“ наставила је даље нецкајући је.

„Истина је, Величанство! Ја се тога ни мало не стидим!“ одговорила је Катарина. „Нема печасног заната, па и мој није био печасан. Зар заборављате, Величанство, да је Ваш пресветли муж, краљ од Папуља, био такође кафецијин син и да су га некада гости дозивали: „Хеј, момче, чапу вина!“

Страшан жагор се чуо у гомили, али Катарина се на то није обазирала.

„Катарина — —!“ викнуо је Лефебр.

„Даме су скочиле са столица. Марија Каролина била је од гнева бледа као смрт.“

„То је језик праља!“ рекла је.

„Тако је, Величанство, али Ви сами нисте тражили на Корзици праљу, јер сте се сами прали?“

Краљица је дрхтећи од јада устала.

„То ћете ми платити, војвоткињо! Хајдмо, госпође! Мени не треба више гостопримства војвоткиње од Данцига!“

И принцеза Елиза је устала и упутила се к вратима.

Лефебр је брзо пришао Катарини, која се онесвестила и спустила се на столицу.

„То ће нас скупо стати, Катарина!“ рекао је он очајно.

„Шта ме је брига!“ одговорила је Катарина, гледајући у њега. „Ја сам им морала један пут казати шта мислим!“

Цело сјајно друштво се спремило да иде. Ништа му друго није остајало, већ да се придружи принцезама, које су одмах напустиле двор.

Лефебр је одвео своју жену из сале и предао је собарици. Био је јако нерасположен. Што је сада имало да дође, било је рђаво.

После пола часа приспео је један царев човек и ма да је било доцкан у ноћ, саопштио им је да цар позива маршала и војвоткињу на разговор.

Још у сребром окићеној хаљини изишла је Катарина пред царевог посланика. Овај се поклонно и рекао мирним гласом:

„У цареве име позивам госпођу војвоткињу да одмах оде пред цара!“

Лефебр се изменио у лицу.
Катарина се најпре збунила, а после подигла главу и одговорила:

„Добро, ја ћу пожурити! Само толико времена да се огрнем!“

Царев човек се уклонио.

Катарина је остала сама с Лефебром.

Погледала га је брижно:

„Да ли се љутиш на мене, Јосифе?“ запитала га је полако.

Лефебр се ујео за усну.

„Ја сам увек говорио. Твој зли језик ће нас још једном унесрећити“. Али се убрзо окренуо Катарини и пркосно одговорио. Али и ако би ме ноћас стало маршалског и војводеког чина, ја нећу кривити тебе!“

Радосно га је Катарина загрлила. После десет минута седела је она у колима, која су је одвезла к цару. Што је то било незгодно време да прими једну даму, на то се Наполеон није обазирао. И његова околина била је навикнута на ђуд свог господара.

* * *

Када је био на врхунцу своје моћи, Наполеон Бонапарта је волео да се опколи свим сјајем, који је ласкао његовом грозничавом славољубљу.

Љубичасте су боје били свилени тапети његове собе за рад, у којој је он до дубоко у ноћ седео за столом и писао, а његови генерали и министар полиције ћутећи чекали његове наредбе.

У камину је горела сада ватра, јер је ноћ била хладна.

Исто тако стојички мирно до врата, која воде у собу краљице Марије Лујзе, чекао је Наполеонов слуга, мамелук Ристан.

Уза зидове су били поређани ормани с књигама а поврх њих био је намештен златан орао и велико Н с круном.

Хартије, мапе, новине, покривале су велики сто, поред којег је стајао Наполеонов пешпир.

Наполеон је радио и ноћу. Његово славољубље му је допуштало тек у зору да потражи спаваћу собу.

Избио је часовник.

„Које је доба?“ запитало је цар кратко, не одвајајући очи од хартија.

„Једанаест сати, Сире“, одговорио је Ристан.

„Ваш рапорт, капетане Лористоне!“ заповедио је Наполеон.

Поменути официр, који је мало пре стигао у двор, пришао је по војнички столу, предао хартију и на знак царев се повукао натраг.

„Савари — —!“ рекао је цар после неколико тренутака.

Министар полиције се приближио.

„Је ли отпутовао Најперг?“ запитало је кратко Наполеон.

„Гроф је већ прешао Компиен и јутрос ће бити преко француске границе, Сире“, одговорио је тихим гласом Савари.

Цар је махнуо главом, а Савари се повукао к официрима натраг.

У том тренутку је настало комешање. Служитељ је пустио у собу једног царевог повереника.

Наполеон је се осврнуо и Бригод му је журно пришао.

„Јесте ли били код војвоткиње од Данцига?“ упитао га је Наполеон.

„Јест, сире. Госпођа маршалова ће одмах доћи.“ одговорио је Бригод.

„Добро!“

„У јутру рано око пола осам полазимо у лов“, рекао је цар и опет се окренуо својим хартијама.

„Је ли завршено примање Њеног Величанства, моје жене?“

„Баш сада, Сире! Даме већ одлазе“, одговорио је Бригод.

Цар је устао.

„Идем — — жем мојој жени лаку ноћ“, рекао је он хладно.

Када је се окренуо да иде у спаваћу собу Марије Лујзе, официри су се уклонили у страну.

Ушле су две даме не пријављујући се.

То су биле напуљска краљица и њена сестра Елиза.

„Чекајте ме овде“, рекао је Наполеон.

Одмах је ушао у царичину собу, а Ристан стао на врата.

Присутни су почели шапутати.

Каролина је села на столицу и дала Савариу знак да јој приђе.

„Јесте ли Његовом Величанству јавили, шта је се догодило код војвоткиње од Данцига?“ шапућући је упитала Каролина.

„Још не, Величанство“, промуцао је министар полиције.

„Зашто је онда цар тако нерасположен?“ упитала је напуљска краљица.

Не унем Вам казати, Величанство“, одговорио је немирно Савари.

Бригод је се приближио.

„Да ли зна Величанство, да је цар још ове ноћи позвао војвоткињу?“ прошапутао је овај.

„Ах, дакле тако! онда је већ дознао, како је се та личност понашала!“ здурадо је рекла Каролина.

Присутни официри су имали четврт сата времена да се шапућући обавесте о Катарини.

У том је Ристан отворио врата од царичине собе и Наполеон је се појавио. Био је исто тако, као раније, натмурен.

„Господе, у јутру рано у пола осам сати идемо у лов“, рекао је приближујући се писаћем столу.

„Четврт сата пре пола осам бићете овде, а сада идите и спавајте. Лаку ноћ!“

Официри су поздравили и изишли.

„Вас, моје даме, желим да задржим код мене неколико тренутака“, рекао је цар и погледао у обе своје сестре.

Докле су се обе даме значајно погледале, цар је шетао по софи.

„Парица ми је испричала о Вашем узајамном објашњавању с војвоткињом од Данцига. Како је то било?“

Катарина је узбуђено одговорила:

То је било за нас срамота, Сире! Вређају Ваше Величанство, када се тако према њима поступа!“

Цар је остао натмурен.

— Наставиће се —

ДЕВОЈКЕ, ЖЕНЕ И МУШКАРЦИ

ново добро дејство већ 32 године прокушаних производа: Фелерова Елза-номада за лице и заштиту коже, за негу лица, врата и руку, против сунчаних пеге, суједица и т. д. затим Фелерова Елза-номада за пораст косе, за негу главе, против перута, опадања косе и т. д. 2 логична од једне или по 1 логична од обе помаде поштом франко уз напред посланих 40 дина, код њекарника FELLER STUBICA DONJA, ELZATRG 372 — HRVATSKA. — Ако се шаље 48 динари унапред додаје се и један Фелеров Елза-сапун здравља и лепоте.

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Три приповетке од Вељка Петровића у издању „Модерне Библиотеке“ С. Б. Цвијановића, Београд. Цена 15.— дин.

Г. Вељко Петровић спада у ред наших најбољих живих књижевника, који је својим књижевним радом добро познат и најширој публици. И ако разностран у свом делу г. Петровић се нарочито истиче писањем песама и приповедака. Ових последњих је написао преко стотину а међу њима „Три приповетке“ заузимају угледно место. То су у ствари три мала романа, необично занимљива по свом садржају. Нарочито се издваја приповетка „Салашар“ у којој је испреплетано живописно и правско начење.

Сафо роман из париског живота од Алфонса Доде-а, у преводу Милана С. Недића. Издао С. Б. Цвијановић, Београд. Цена 25.— дин.

Алфонс Доде је један од најчитанијих и највише преводених француских писаца. Његов „Тартарен Тарасконац“ је исто тако познат код нас као и у Француској док су „Писма из моје воденице“ класична лектира по нашим школама. Исто тако и „Малишан“ над чијом су болном судбином многи од нас заплакали. „Сафо“ у многоме одудара од осталих његових дела а нарочито од горепомнутих. Преводилац је посвећује својим списовима... „кад им буде двадесет година“!... Из тога се види да је ова књига далеко од тога да буде школски уџбеник. И ако је садржина различита овај ро-

ман ниуколико не изостаје иза осталих ремек-дела великог писца. И овде су дошле до потпуног изражаја све његове одлике: оптрина запажачког духа и изразита живост стила. „Сафо“ је узбудљива и изнад свега страсна љубав једног младог провинциског дипломате и једне лене и ватрене куртизане. Роман пул емоција и бола који држи читаоца у напрегнутој напњи од почетка до краја.

Задовољство у животу написао Џон Лобок, превео с енглеског Драгомир М. Јанковић. (Издање С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 30.— динара).

Код нас је мало познат велики енглески природњак и политичар Џон Лобок, ма да је његов живот испуњен обилним и разноврсним радом. Само ово дело доживело је преко стотину издања. То је уједно и његов најбољи рад. Код нас се појављује по други пут, допуњено и исправљено према последњем енглеском издању. Врло искусан и начитан Џон Лобок нам излаже у свом делу своје погледе на већину животних питања која сваког интересују.

Врњачка Бања и лековите воде у опште од др. Д. В. Живадиновића. Издање С. Б. Цвијановића у Београду. Цена 15.— дин.

У врло прегледном и стручно образложеном излагању г. др. Живадиновић нам говори о бањама и лековитим водама, о њиховом пореклу, развиту и значају по здравље човечије. Специјалну пажњу је по-

светно Врњачкој Бањи где је као лекар провео дуже времена. Писац се нарочито задржао на овој најлековитијој нашој минералној води и њеном корисном дејству на поједине људске органе. Ова је књига нарочито корисна и препоручљива сада, пред почетак бањске сезоне, пошто од избора бање у главном зависи успешно опорављење болесника.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА

са сликама,

- Томас Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (54 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зена (16 сл.)
- Чаробна Секира (са 9 слика)
- Патње по леденом мору (са 11 слика)
- Мали зндар (12 сл.)
- Снежана и четири музиканта (са 10 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин.

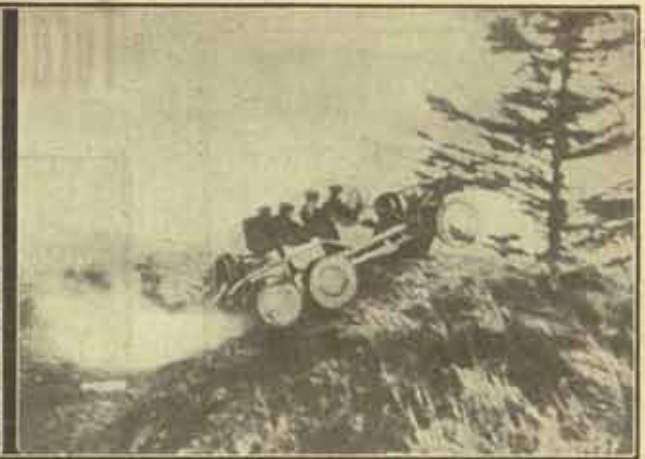
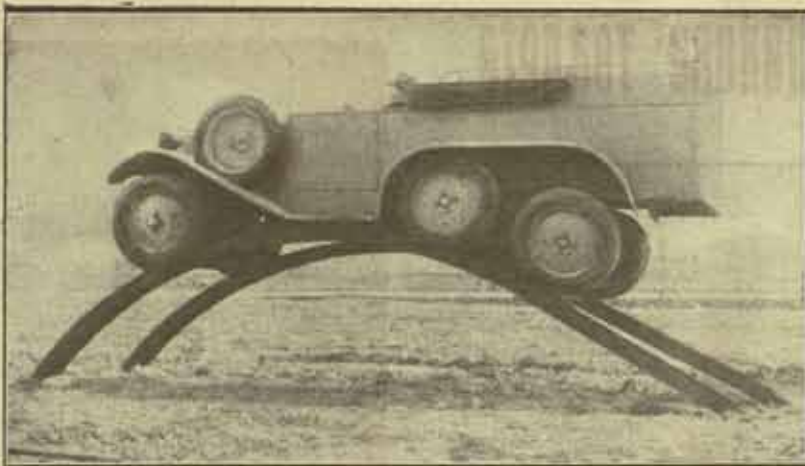
Мала Дечја Библиотека садржи најздрављу и најзанимљивију лектуру за децу. — Може се набавити у књижарама или у уредништву (Дубљанска 88 — Београд) Ко поштом 20 дин. добиће свих 10 књижица са плаћеном поштарином.

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК
НАЈВЕЋИ ПОТПУН —
368 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИН.
СА ПОШТАРИНОМ — 2650 ДИНАРА —
СПИСАК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА ул. 120. (СЛАВИЈА).

А. Финци БЕОГРАД
 ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
 7-81

Ауто са шест точкова. — Нови чешки тип Татра — аутомобила са шест точкова, за теренске препреке по брдским пределима, показао се приликом пробе веома практичан.

ЈЕДАН ПИСМЕНИ ЗАДАТАК У РУСКОЈ ГИМНАЗИЈИ.

МОЈА МАМА.

Хоћу да опишем моју маму, јер нико нам није тако близак, мио и познат као мати.

Она је средњег раста, примања-ста, има велике граорасте очи и под сенком дугих трепавица оне изгледају још веће и лепше. Нос јој је правилан, уста мало пунија, али све њене црте у целости дају утисак лепе жене... Увек је лепо и чисто обучена, увек насмејана. Кад ја и она идемо улицом, она не личи на моју мајку, већ на моју старију сестру. И ја се поносим, што ми је мама тако млада. Иако је моја мама навикла да живи у Русији у богатству и раскоши, она сада ради сав кућевни посао, а увече, док ја и моја сестра учимо лекције, она нам увек помаже, слушава нас, и учи моју најмлађу сестрицу којој је сада шест година... Према сваком је моја мама љубазна, као и према нама, и увек готова да помогне ближњем... Ја врло волим моју маму. Она је дала мени, мојим сестрама и моме брату све своје здравље и своје најлепше године. За време мојих болести, радости и жалости, увек сам је видела покрај мене. Кад се ја радујем и она дели радост са мном, а кад плачем, она ме теши, и стара се да ми олакша мој бол. у

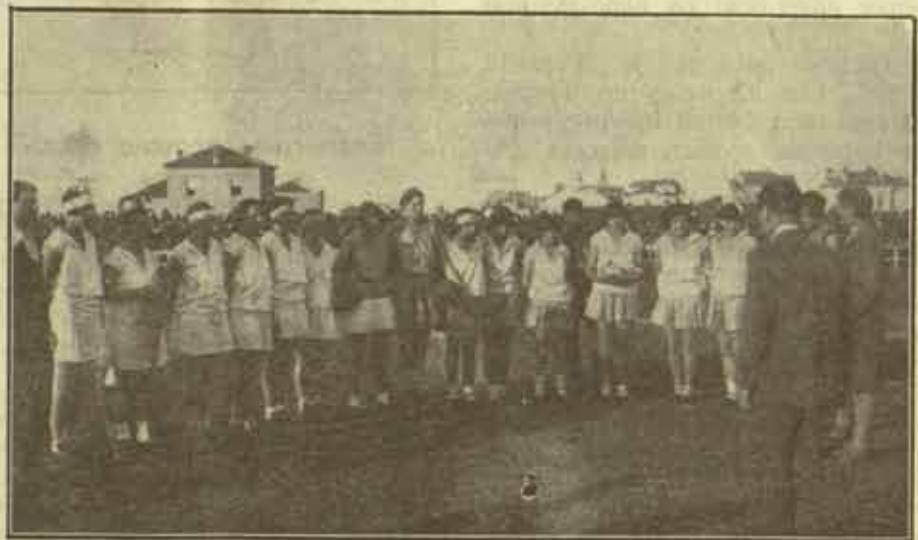
Морам признати: Не слушам увек моју маму... Бити увек послушан и добар, то је просто немогуће... Догађа се често, да јој причиним неку непријатност, али зато после, кад се размислим, кајем се, и идем да је молим за опроштај, и она ми увек великодушно опрашта све моје многобројне грешке... Мама је увек моја добра пријатељица, којој ја поверавам сва моја осећања, јер знам, да ће ми она у свакој прилици помоћи и дати добар савет.

Кира Гофман,

ученица руске женске гимназије.

Из славне прошлости хазене Б.С.К. — Тим хазене после једног тренинга

Са триумфалног гостовања хазене Б.С.К. у Софији 1926 год. када је на утакмици присуствовало око 12.000 гледалаца

Господинова тоалета

Модеран иберцигер са каро-дезеном

Београдски даса сав је „á quatre éreingle“. Све на њему по последњој моди, онако како прописује велики париски мушки журнал „Адам“.

— Зашто се тај журнал зове Адам? — насмеја се један господин. Зар вам то не изгледа комично...

— Нимало. То је партнер „Еве“, без које не може ни једна Парижанка. Дакле, Адам и Ева у Паризу лансирају моду, и дасинице се управљају према наредбама Еве, а Адам је за мушкарце арбитер моде.

Иду улицом дасе. Посматрајте их с леђа... Рамена широка, оштра, под правим углом... Машна плава и црвена, и сви у грао, свију нијанса, грао зелено, грао плаво, плаво као небо, голубије, сутон...

Еlegantно спортско одело.

Париз је лансирао ове сезоне грао боју и „Адам“ објашњава зашто:

„Париз је грао. Сена је грао, очи жена су грао, и сако је онда грао и редингот.“

Скоро се није видео врскапут тако светле боје.

Љути се само Адам, што неко приговара да се феминизира мушка мода. То није истина, и ова широка рамена најбоље показују како мушкарца жели да импонира својом мушкости. Београдске дасе и у томе претерују, они увек воле да превазиђу меру... Ако се носе оксфорд-

Господин у грао жакету на тркама. Шешир је грао са црном пантљиком

ске панталоне, њихове морају најшире да буду, а сада рамена личе на вешалице.

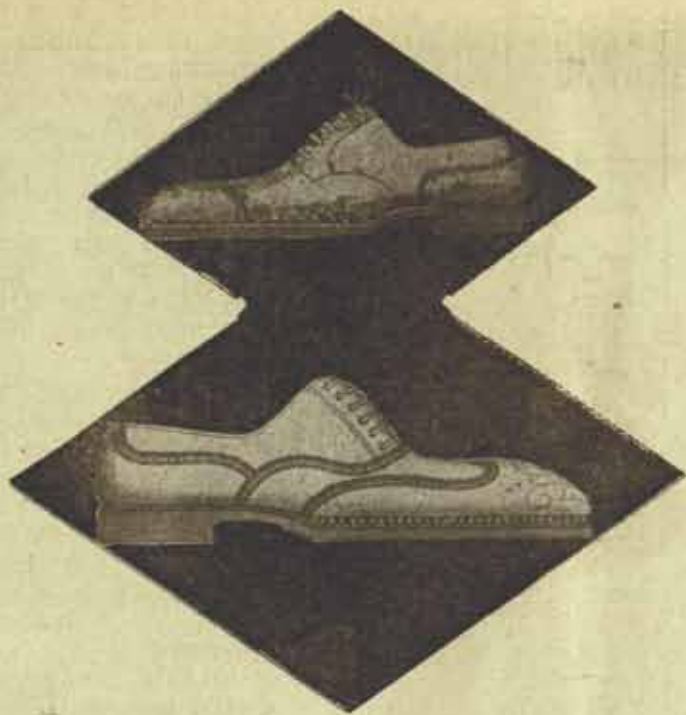
Ипак све мора да буде у сразмери, и да рамена не буду комично широка, а испод њих мршава фигура.

Лето доноси разнобојне фланеле, који су лаки и меки за врућине...

За плаже ће бити модеран отворено плава капут са белим седефским дугмадима, и беле панталоне. Носиће се и боа де роз, нарочито за спортска одела.

За путовања и спорт одела имају боју чоколаде, грао са пругама боа де розе, каро црно и бело, пругасто боа де роз и беж.

Свака ситница у мушкој моди има своју промену. Тако је дошла аутомобилска машна, која се одликује тиме, што уместо пруга има марку појединих аутомобила, разбацану свуда. Модерне су још и маш-

Модерне мушке ципеле

не од крепдешина, тегет или прног, са великим тачкицама пастел боја, које личе на неке очи, или са цветићима.

Чарапе имају увек своју моду. Филдекос су остале у традицији, али покрај њих свилене, и још једне, комбинација вуне и свиле.

А ципела никад није била тако фантастична. Сем штепова сад се украшава чипком од коже. У два тона, и оно негдашње браон, постало је нежно, више боа де роз, или бела кафа, а на ђону су бели штепори са испутом јеленске коже... Вр с

Силуета госпоинова

скупоцена је мушка ципела, и достиже цену некада и шест стотина динара, а ко хоће да је модеран не

За плажу плави фланелски сако са белим панталонама

Одело беж-боје

може да купи испод четири стотине педесет.

На после има ваздан промена у моди. Дошла је собна хаљина, дугачка, глоки, са великим реверима, да господин личи у кући на женско, или ону стару властелу.

Нешто, што ће изненадити мушкарце, то је фрак боје сутона, за вечере и примања. Та загасито плава боја има леп тон на електричној светлости, и црни атласни ревери још више се одбијају на белом прслуку.

За поподневно одело и беж је врло модерно. У грао боји могу се видети и црвенкасти кончићи, покрај плавих и зелених. Неки штофови имају и нерацнасти конач, проткан са другом бојом.

Грао боја ипак преовлађује... На тркама господин је у грао жакету, предвече у грао иберцигеру, на главни носи грао шенир, панталоне од маренга са широким пругама, и опет преовлађује грао тон...

Тако су се боје мењале последње три године. Дошле су прво виолин и циметасте, затим беж а сада грао и плаво.

А до године?

То ће вам рећи „Адам“.

Беси Лов звезда из филма „Мелодија Бродвеја“

МОЈЕ УСПОМЕНЕ

Из Совјетске Русије

Тако су још живе у мојој свести слике из мог раног детињства. Сећам се наше лепе, велике куће, окружене баштом, пуном бокора јасмина и јоргована, малог хладњака и рундела са цвећем... Једва сам чекала да видим прве пупољке на дрвећу... Знаш, да ће тога дана да отворе ширум прозоре, и пустиће нас у врт да се играмо.

Водела сам да трчим по великим одајама наше куће и да посматрам слике својих предака у златним рамовима... Некада ме је било страх од њих, и плачући на сав глас трчала сам и звала своју Њаљу, која би ме једва умирила и однела у моју собу. Колико је ту било играчака! Сећам се маме, кад улази у моју собу, лепо обучена, и носи ми неку нову играчку... Дуго сам је грчила, а мамина хаљина распростирала је диван парфем. После се сећам како ме је тата

цупкао на колени, кад сам била мала, а ја сам се смејала и радовала, мислећи да је он мој коњ и вукла сам га за бркове.

Ох, како је то све прошло, и чини ми се да је то био само један леп сан.

Али наједанпут све се променило. Наша послуга, која је раније увек била учтива и послушна, сад је постала некако слободнија у опхођењу са нама, и често је противуречила тати и мами, и није хтела да изврши неку њихову наредбу.

Моја мама није више била весела. Она је сада увек седела у својој соби, и неколико пута ја сам се кришом приближила њеној соби и чула сам њено тихо јецање... Мама је плакала... Зашто она плаче? Питала сам се и моја мала душа још није могла све да разуме... Ко ли је то увредио и наљутио моју маму?

Различите мисли биле су у мојој дечјој глави. Питала сам маму, зашто плаче, али она није могла да задовољи моју детињску радозналост.

И цела варош била је другојачија. Улице, где се некада шетао свет, сад су биле пуне, само су се могле видети чете војника, с црвеном панталонком на руци, и грмела су теретна кола пуна радника, који су певали песме чији смисао нисам могла тада да разумем.

Једне ноћи пробудила сам се од страшне тутавае на улици... Затим се чуло, како се један ауто заустави пред нашом кућом. Тешки кораци одјекују доле у ходнику и неко снажно зазвони на вратима. Тата се брзо обуче, узео један револвер и пође доле. После неколико тренутака он се врати праћен наоружаним војницима. Тата је био врло узбуђен и рече нам да мора да иде у затвор, пољуби мене и маму и оде са војницима.

За нас настадоше ужасни дани. Мама је очајавала и по цео дан плакала, мислила је да ће тату да стрељају, јер су бољшевици обично тако поступали са свима онима, који нису хтели да им се покорављају.

За то време врло често улазили су нам у кућу груби војници и пљачкали све што се њима највише допадало, разбијали су огледала, а портретима нашег цара и царице избали су очи. Једног дана истераше нас из наше куће.

Убрзо затим ми дознадосмо, да је

Један редак људски тип — стогодишњи Индијанац из Мато Кроса у Бразилији

дођете к мени.“

После месец дана примили смо новац од тате и исправе, брзо смо спаковали наше ствари и пошли на станицу, праћени познаницима и родбином.

Ја сам весело разговарала са прозора вагона са нашим познаницима. Најзад воз се крену...

Збогом мија Русијо, хоћу ли те још једном видети... шапутала сам... И док је воз јурно и носио ме у непознату државу, ја сам у углу вагона зарила главу у јастук и горко плакала за мојом домовином.

Кира Гофман

ученица руске женске гимназије.

ПЕСНИК

О, како сам ја бедан створ,
Ни ноћу немам мира,
У души мојој, к'о вилински хор,
Бог ми сонете свира.
И стално нешто лебди у мени,
Што ме на муке меће,
К'о какве тајне сени,
Човека изгубљене среће.

У мозгу мом се стварају пруге,
То бесни танац играју маште,
Које су досадне ко ноћи дуге,
Кад ме у души таште.

О, како сам ја бедан створ,
Ни ноћу немам мира,
У души мојој к'о вилински хор,
Бог ми сонете свира.

Београд. **Милош А. Ђорђевић.**

СЛИКА ЛЕВО:

Синови Чарла Чаплина: Чарл
и Сидни

ДОЊА СЛИКА:

Живело лето! — Мали Лондонци
одлазе на пецање у Хајдн-Парк

тата са неколико својих другова побегао из затвора. Нама је мало лакнуло сада. А сваке вечери, док сам легала, ја сам се молила Богу да помогне мом тати, да умакне из шака ових страшних људи.

Сад смо се преселили у један мали стан и живели смо од продаје оних ствари, које је мама спасла...

Тако су прошле четири године, четири године бриге, очајања и сиромаштва.

Дошао је Ускрс.

Ох, тај дан нећу никад да заборавим.

Тога дана дошло нам је прво писмо од тате.

Васкрс је донео васкрсење наших нада. Никада нисам осетила толику радост као тога дана. О, како је био добар Бог. Он је саслушао моје жарке молитве и спасао мог милог тату.

После су долазила друга писма од тате, и свако његово писмо било је за нас као празник. У једном писму тата нам пише: „Ја сад живим у Србији, и хоћу да ви одмах

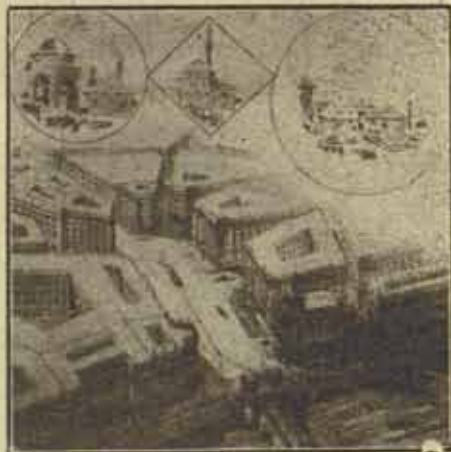

**СЛИКА ЛЕВО :
ПАЦОВ У КОРПИ**

Дивну француску комедију: »Паци у корпи« — извеле су, ових дана, ученице I београдске женске гимназије веома успешно. Комад је изведен на француском језику на матинеу ученица у сали Кола Српских Сестара.

Сав труд око извођења ове дивне комедије француске припада неуморној учитељици језика госпођи Ди Буа.

С лева: Боженка Калањ, Милица Јуришић, Јелена Р. Казимировић (VII раз.) и Ела Бахрах.

Рад Јосифа Михајловића, архитекте Старо и Ново Скопље.

Велика је љубав она која од човека чини идиота.

Љубав је трагедија за оног који је преживљује али комедија за оног ко је са стране посматра.

Жена је у љубави увек духовитија зек.

свакој љубави има много е.

Ученице I и II разреда, које су извеле старе француске игре и песме. Њих је, по групама, такође спремила вредна госпођа Ди Буа.

Са изложбе архитекте и вајара у Уметничком Павиљону. — „Резиденција на блиском истоку“, рад Војислава Ђокића, архитекте.

**Недељне
Школице**

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—
ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

ЉУБИТЕЉИ „Недељних Илустрација“

Мирко, син г. Богољуба Марјановића
шефа Економата Држ. Хипотекарне
Банке, ученик I. раз. осн. школе.

Мали Благоје у народној ношњи.

Г-ца Милена Грујић — Мол, Бачка.

Творац филма „Потемкин“

Сергеј Михајловић — Ајзенштајн, чувени совјетски филмски режисер.

Благоје, син К. Станојловића, зван.
Управе Вароши гр. Београда,
у официрском оделу

Недељне Илустрације

Владимир Гајдаров и Арлет Маршал
у филму „Дама са маском“

Принцеза — певачица! — Принцеза
Улимани, нећакиња последње ха-
вајске краљице Лилиан Калани II,
постала је у Европи чувена оперска
певачица и гостује са успехом на
појединим европским сценама.

Мерзер од 30,5 см. на послу прили-
ком једног америчког маневра.

Ево како наши читаоци уживају у природи

Неделоне
Цицешрације

Бр. 26

Дат. 3.

Емил Јанинго

Ноћи на плавом Дунаву

Ова дивна мала Јапанкиња ни је чистокрвна представница жуте расе, већ то је само Клара Бов у једном успешном костиму.

Пола Негри, према вестима неких страних листова, разболела се од тројске грознице, али њено стање није опасно, пошто су на време предузете потребне мере.

Сценарио за нови Јени Југо Филм је готов. Очекује се само да оздрави Енрико Бенфер, њен нов партнер. Филм ће се звати »Јени, криминалиста«.

Сад оне настају. Што више улазимо у лето, то све више залазимо у царство вода. Тамо је пријатније но при угрејаној земљи и запарложеним улицама, где нас асфалт гуши. Ништа природније од тога, што су нас бродарски капетани, сви млади, повезли први у овим приспелим, врелим ноћима, плавим и широким рекама, да нас увезу у један зачарани, романтични свет. Више но ми, са својим председником клуба г. Јанком Поповићем они су знанци како је лепа ноћ на води и нудили су нам један такав ужитак, пуним грудима. Први излет њихов био је прошле суботе, која је око пет стотина београђана, уз пратњу оркестра војне музике и академског хора »Обилића«, са лепршавим заставицама преко две луксузне лађе, кренуло се по лепоме, опеваном Дунаву, који вековима опасује заљубљиво свој Београд. После двочасовне шетње, на сред воде је био уређен изванредно пријатни дансинг, са лампонима, што је дочарало излетнике и створило им пријатно расположење за бирање Краљице Ноћи.

Тек око три сата јутра, излетници су приспели у пристаниште и разишли се са лепим утисцима.

Што је главно, то је тек отворило расположење за две ноћи на води. Јер сад оне настају. Београдско Женско Друштво, наше веома познато и најстарије удружење, са својим одбором Госпођина, коме је председница г-ђа Слава Шећерова, у четвртак је имало свој излет, а за Духове, један низ излета, краћих и дужих, предстоје за све корпорације. »Јадранска Стража« на Видовдан полази за Бердап а одатле за Херкулекбад, на један кратак излет, што ће бити једна од врло пријатних атракција за београдски свет. Дунав ће оживети. Њиме ће клизити све чешће исклићени бродови, крцати од усхићене младежи и заљубљеника свега лепог. То ће бити наша љутка освета прегрејаном сунцу.

СЕЋАЊЕ...

— Јованки —

»Сунце јарко« да ли мисли на ме?
Дал' уздише? Да ли замном вене?
Спомињул' ми име усне њене?
Сећа ли се кад год и на мене?...

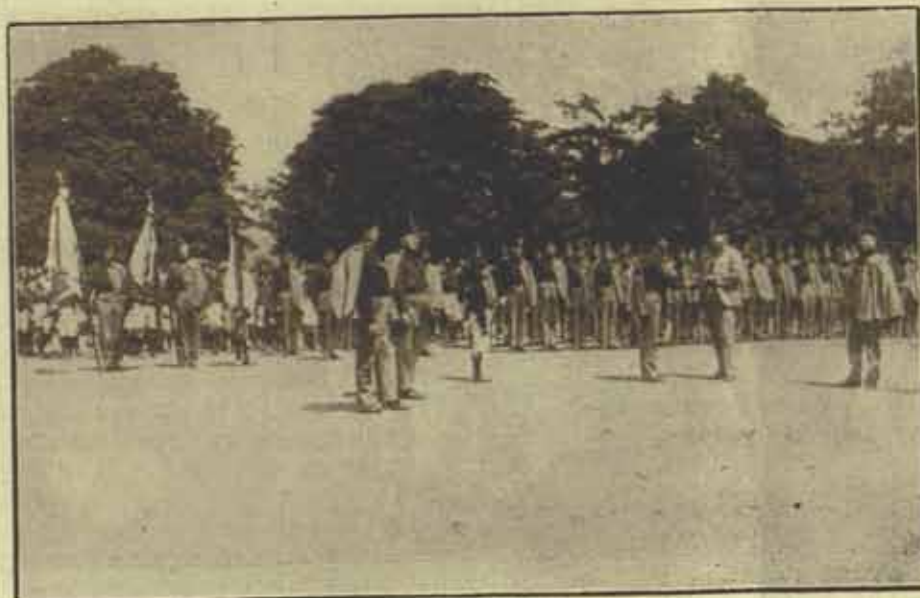
Ко облаци мисли моје лете!!
Њена слика пред оч'ма ми блиста
За њом плачем, као мало дете
Ах! Њена љубав — невина и чиста...
Пећ,
Анђелко Чукић

Са концерта школе на Источном Врачару: Ученице које су суделовале на концерту

Са концерта школе на Источном Врачару који је одржан 2. јуна т. г. На слици се види и наставница гимнастике гца Бајмаловићева

Предаја дара »Статус« Старешини Нишког Соколског Друштва Милану Стевановићу, у знак захвалности за Соколски рад,

Храат, Србин и Словенац — са концерта основне школе на Источном Врачару

ПРИЧАЈУ МИ.....

Причају ми кад сам мален био
 Да сам плакао горко, много, много.
 Прву речцу кад сам прозборио,
 Да сам реко: »Мене боли Бого«.

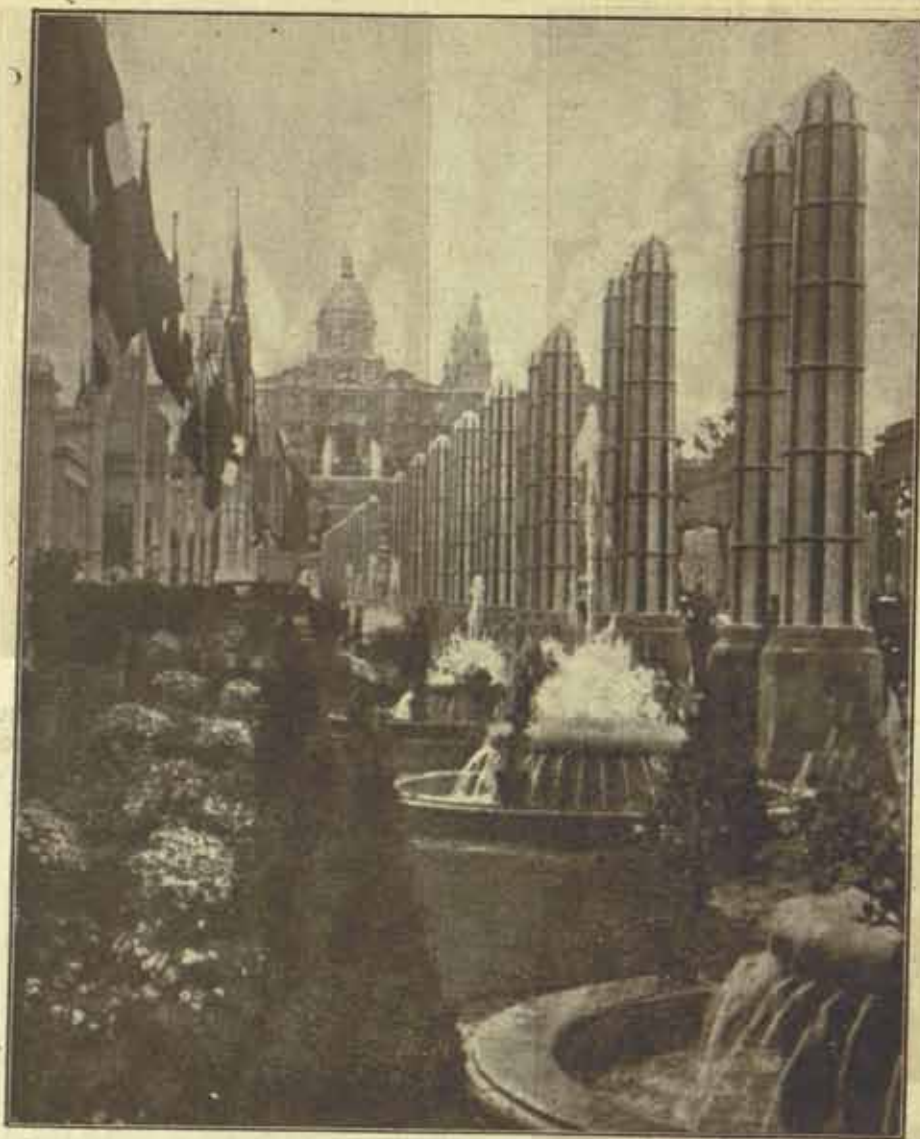
Тешила је, — кажу — чедо мати
 Тешајућ му: »Буји паји сине.«
 Али чедо с нечег тајног пати,
 Што га гони к' небу да се вине.

И данас ме тајна туга мори,
 С које немам покоја ни мира.
 Боже! Боже! Та зашто ме створи
 Прогнаником земље и свемира?

Јаша М. Зелић.

Одличан скок са »рингла«.

МИСЛИ О ЛУБАВИ

Љубавна чежња није још љубав, али страх од љубави у ствари је већ права љубав.

Етјен Реј.

Ако је човек обузет неко жалосну онда и најзаљубљенију жену поред себе сматра само за мајку.

Жена не одриче никада своју заклетву, своју праву заклетву, то јест ону коју је потајно положила у свом срцу.

Говорити о љубави? — Зар је у опште могуће оним што је пролазно исказати оно што је непролазно?

На верност пса се можеш ослонити све до смрти, на женску верност — само док се не пружи прилика.

Жену није учинила лепом природом већ љубав.

Немогуће је заљубити се по други пут, ако је човек престао истински да воли.

Са Међународне Изложбе у Барселони. — Врт са водопадима и декоративним стубовима пред Народном Палатом.

Краљице лепоте из Кастиље и Каталоније возе се свечано кроз Барселону на отварање изложбе.

Женидба — жена новац, положај

Ко се жени из чисте љубави, добија жену, ко из љубави према новцу, место жене госпођу, ко за виши положај, отмену даму.

Жена ће мужа волети и са њиме делити зло и добро; госпођа ће га уважавати, дама ће га сносити.

Жену имаш за себе, госпођу, за дом, другове и пријатеље, даму за цео свет. Жена ће се са тобом договарати, госпођа ће те вући за нос и обмањивати, дама на тебе у опште неће ни мислити.

Жена ће се бринути о теби, кући и за своју дужност, госпођа за свој дом и пријатеље, дама за светски шик, балове, журеве, чајанке, излете и спорт.

Легнеш ли болестан у кревет, жена ће те неговати, госпођа ће те посетити, а дама ће се преко пријатеља распитивати за твоје здравље. — Кад оздрави, жена ће се радовати, госпођа ће те обичи а дама ће направити кисело лице.

Жена ће с тобом делити твоје бриге, госпођа твој новац а дама твоје дугове.

Када желиш ићи у шетњу, жена весело иде, госпођа тражи ауто а дама каже, да се не осећа добро, — да би остала сама код куће.

Кад умреш, жена ће те оплакати, госпођа сажаљевати, а дама ће обући ванредно лецу прилику. Жена ће доћи на гроб, цвеће садити, свеће палити и очајавати, госпођа ће годишњем помену присуствовати а дама ће се интересовати, да ли ти је, када и какав споменик подигнут.

Пепица Б. М.

Хари Литке шаље са нашег дивног Јадрана најлепши поздрав читаоцима „Недељних Илустрација”. — Слика лево: Хари Литке на обали са посветом нашим читаоцима. — Слика десно: Криста Торди и њен супруг Хари Литке.

Жртва морфијума

— ТРАГЕДИЈА ФИЛМСКЕ ГЛУМИЦЕ АЛМЕ РУБЕНС. —

Филмска глумица Алма Рубенс отпремљена је пре кратког времена у одељење за душевне болести у градску болницу у пратњи двојице шерифа, који су претходно били позвати од стране њене мајке г-ђе Терезе Рубенс, да дођу у њену кућу, јер јој је кћи напала на болничарку и претила да ће извршити самоубиство.

Чиновници, пошто су стигли до Рубенсове куће стајали су читаво три сата напољу, код једне шупе, пре него су успели на продру у кућу и савладају болесницу. Мис Рубенс, наоружана великим касапским ножем појавила се је на тераси и запретила, да ће пробости обојицу чиновника, само ако јој се приближе.

Чиновници су се сакрили у грмље око куће и кад се је глумица после дугог чекања опет појавила на тераси била је савладана пре него је успела да да отпор.

На путу за болницу мис Рубенс је покушала да побегне, али је била одмах везана и учињена безбедном. Доцније је г-ђа потписала молбу да јој се ћерка преведе у Јужно Калифорнијску државну душевну болницу у Патак, Калифорнија, и кратко време по том глумица је већ путовала аутомобилом према томе граду.

Глумица је недавно била отпуштена из државне Наркотик болнице у Спадра, где је била затворена од стране њених рођака због склоности за узимање наркотика (морфијума) после чега је увек била страховито раздражена.

Кроз уметничке галерије. — Једна ванредна скулптура чешког уметника Ј. Драхоњовског.

На Златибору: Хотел »Краљеве Воде« са становима

На Златибору: Живот код Краљеве Воде

На Златибору је отворена бањска сезона. Ова наша ваздушна бања, са својим чистим планинским ваздухом, мирисним пропланцима, густим четинарима и чудотворним добрим водама, постала је на далеко чувена. Од 1. маја о. г. отворен је хотел »Краљеве Воде«, који је снабдевен чистим постељама, добром кујном, пићем и

осталим угодностима и потребама које посетиоци једне ваздушне бање траже. Хотел има и електрично осветљење, телефон. Цена соба, јела и пића су умерене. Сви заинтересовани могу добити ближа обавештења од Милошевића и Марковића, хотелијера Краљеве Воде, Чајетина.

† АДАМ Р. МЛАДЕНОВИЋ

Пре кратког времена, преминуо је у Београду, Адам Р. Младеновић, књижевник. Умро у најбољим својим годинама, у доба када је, на књижевном пољу, највише радио и од њега се очекивало да постане плодан радник. Ипак, пок. Младеновић оставио нам је доста својих радова, који су делом по нашим часописима и листовима били објављивани, а делом су необјављени. И наш лист убрајао је пок. Младеновића у своје сараднике и донео неколико његових припо-

векада одличне књижевне вредности. До сада има прикупљених преко 150 приповедака, које ће се штампати у засебној књизи.

Пок. Младеновић био је дописник неколико великих руских листова за време Балканског и Светског Рата. Ту се он, најпре, истиче са својим одличним ратним извештајима, које је руска јавност будно пратила. У Светском Рату, иако у рову, (био је резервни капетан 1 кл.), пок. Младеновић ревносно, све до руске револу-

ције, шаље руском »Свјету« ратне извештаје, а уједно и нашим листовима који су тада излазили.

После рата, видимо га да ревносно сарађује у многим нашим часописима и листовима. Његови радови, махом приповетке, привлаче пажњу литерарног света.

Иако је, физички, био здрав човек, пок. Младеновић је, на неколико месеца пре смрти, имао нево предосећање да ће ускоро умрети и као песничка душа пише ове стихове:

»Кад ме у гроб прии сруче
И притисну земљом хладном,
Нек нико не јауче
Над судбином мојом јадном!

—
Шта ће крик и сузе јада,
Паљба почасна и венци?
Зар је потребна бакљада
Одлетелој у ноћ сенци...

МУЗИ

У самоћи често певам,
Што ме вишем светлу диже,
У самоћи слатко сневам,
И теби сам много ближе,

У самоћи верни слуга,
Твојој вишој жељи служи,
Кад му напад земског круга,
Дух по царству песме кружи,

Да под кровом неба твога
Служеш теби — себи видам,
Чудне боли срца свога
Кад са римом песме видам,

Па да опет новом снагом,
На позвања путу хрлим,
Сав удружен тобом драгом,
Појућ пјесан неумрли.

Јаша М. Зелић.

Ко би то могао слутити...

Ко би могао слутити 1912 године да ће овај генерал Примо де Ривера, који је у то време ратовао са Мароканцима, 11 година доцније постати диктатор Шпаније?

Ко је могао очекивати да ће ова мала Цркиња постати широм света позната Џозефина Бекер?

Зар се могло слутити да ће овај каплар, рањен 1916 године у рату са Аустријом, постати реформатор Италије — Бенито Мусолини?

Г. Милош А. Ђорђевић, наш млади талентовани сарадник.

НЕЗНАНКИ

Снивају круне цветних багремова,
Ноћ мајска мирише благо и страшно,
А моје биће из снова у снова,
Рида за њоме болно и гласно.

Тишина нема свуд' се дахом скрила,
Ни лахора благо да гранама тирне,
Ни сове подмукле да покрене крила,
И потресе ваздух ноћи ове мирне.

Само изненада као успомене,
Разлежу се меки акорди клавира,
Ноћас песма кружи уцвелене жене,
Која уз плач драгом свираду свира.

... или да ће пуковник Јозеф Пилсудски (X), који је 1914 био официр Пољачке Легије, постати једном председник Пољске?

Тајно као бајка причева и вила,
Њена песма сетно кроз ноћ ишчезава,
Тужно и'о недочекана жеља мила,
Која старе боле на мах васкрсава.

И умукнуо је и последњи акорд с праш-
љивоог клавира,
Ишчезо је брзо и лако праћен уздахом,
Болним уздахом —
жене — која ноћас нема мира.

Александар Д'Арси и Маргерит Алан у »Сечиљској Романси«.

Авантура једне сињоре

Негде на територији Сједињених Држава налази се отац једне мале, годину дана старе девојчице, Елисе Валерио, најмлађе особе, која је икада уписана у књиге на Елис Ајланду као кријумчарени досељеник, — али између ње и њенога оца ступио је закон, који спречава овај састанак оца и детета.

Марија Долорес Валерио, мајка детета ухваћена је при покушају да прокријумчари своје дете са пароброда „Президент Вилзон“, и обоје, мајка и дете послати су на Елис Ајланд ради депортације.

Мис Валерио рачунала је, да ће јој отац детињим помоћи да дође у ову земљу, али човек, чије име она није хтела открити, а са којим она није венчана, није јој хтео помоћи.

Презрена и избегавана од стране својих другарица из детињства у Италији, пошто је дете рођено, мис Валерио се одлучила да оде у Аме-

рику и нађе човека који ју је изневерно.

Како је италијанска квота била исцрпљена и она није имала никаквог пута ни начина да донесе дете у Америку законитим путем, то је ступила као болничарка на лађу „Президент Вилзон“.

Мајка и дете су задржани на Елис Ајланду све док „Президент Вилзон“ није кренуо натраг.

Чланови посаде помагали су јој кад је своје дете сакрила на лађи. Они су крали поморанце и млеко да би она могла хранити малу ћерку.

Далеко доле у утроби брода у мрачним одељењима за спавање послуге, Мис Валерио сакрила је била своју бебу, и с времена на време, напустила би на неколико часака свој посао и одлазила да нахрани дете.

Кад је пароброд пристао уз америчку обалу мис Валерио је поку-

шала да изнесе дете на обалу. Она је пребацила преко рамена један велики шал испод кога је сакрила бебу. Царински службеници, који су тражили кријумчарене ствари и контрабанду, питали су је шта носи испод шала, и тако су је ухватили.

Љубав не стари — рађа се вечно.

Насиље које чинимо да очувамо верност, обично се награђује неверношћу.

Ако хоћемо да волимо истински љубавницу онда у већини случајева доживљујемо разочарење.

Др. Б. Р. Чарлс из Лос Ангелоса, конструисао је одело, за поларне пилоте, које се може загревати електричном струјом.

ПРВА ЉУБАВ

— Брана

Једнога дана ишао сам замашљен Кнез Михајловом улицом, не обраћајући ни мало пажње на своју околину. Изненада осетих нечију руку на свом рамену и један мени врло познат глас ослови ме:

— О, стари друже, јеси ли то ти?

Окренух се, и на своје велико изненађење спазих свога старог друга Бранка М... кога сам последњи пут видео пре 10 година. Истина, он је био много старији од мене, али то није сметало да постанемо врло добри пријатељи. Некада смо били нераздвајни и волели смо се као браћа.

— Добри мој Љубе — рече ми он — ти немаш ни појма, колико сам сретан што те видим. Чини ми се да је протекла читава вечност од како се писмо видели... али како си се само изменио. Постао си момак, готово печен човек, сада си тек у цвету своје младости. Међутим за мене се то не може рећи... шта да се ради? Овај сувопаран живот у унутрашњости просто ме уби. А како си ти? Како ти иде школа?

Не могах да се снађем под овом бујицом речи. Одавно се нисмо видели па се збуних када га угледах, једва се прибрах и одговорих му смејући се:

— Е мој драги Бранко, шта то молим те говориш? Тако млад човек као ти не би смео да се жали на живот... који је тако леп — та ти си бар имао прилике да осетиш све његове сласти.

— Остави, остави молим те, рече ми он некако тужно и пође низ улицу.

Неколико тренутака ишли смо ћутећи по илочинку, о који су се разбијали светли зраци мајскога сунца.

— Силно ми се допада наш Београд — поче опет Бранко — нарочито волим оне тихе улице са својим озбиљним палатама, са сетом, са својим дивним женама бледог лица и крупних очију.

— Био си и остао си романтичар, прекидох га ја.

— А сада — рече одједном Бранко, — да ме одведеш у Крунску улицу... хоћеш ли?

— Добро, онда хајдемо, узвешемо аутобус код Академије, па поред Славије набићемо баш пред кућу твога ујака.

— Последњи пут био сам у тој кући пре девет година, од тада више не видех ни ујака ни куће, која је прешла у туђе руке.

Полесмо се у аутобус и до Славије ћутали смо, затим Београдском ули-

цом стигосмо до старе трошне куће, која је претила да се ускоро сруши.

— Ево је, ту, Заста још стоји, рече он а у очима му засијаше суза, ево и капије и клупе. Видиш ли... онај прозор, рече ми он и живо ме зграби за руку, ту на том трошном прозору осетио сам ја први пут у своме животу праву истинску љубав... била је то прва љубав.

— Како, рекох ја зачуђено, зар ти? Стари Дон Жуан, па да се заљубиш и то још искрено.

— Да, да, ти ми просто нећеш веровати... али слушај испричаћу ти роман своје прве љубави.

— Хајде, горим од нестрибења, рекох ја, претварајући се сав у уво.

— Слушај. Тога лета, позове ме ујак у Београд, да код њега проведем читав месец дана. Не можеш замислити колико сам се ја томе ридовао.

Мој ујак био је чудан човек, ћуталица и велики човекомрац.

Живео је сам, повучено, једино је триео свога старог слугу.

У ту кућу није улазио нико, а ни мој ујак није ишао никуда, цео дан је читао, пушио и шетао се по башти.

Када сам провео први дан у овој кући ја сам био страшно разочаран. Очекивао сам да ћу се провести у Београду сјајно, а оно, ујак ми рече још првог дана да не смем никуда из куће да излазим. После неколико дана, приђох случајно, једино после полне, прозору, који је гледао на улицу. Био сам изненађен, када угледах на прозору, куће преко пута, једну дивну девојку. Њена лепота ме занесе и ја сам гледао у њу као у икону. Бацивши један расејан поглед у правцу мене она се повуче, оставивши ме да лунам главу ко је она...

Од тога тренутка ја сам мислио само на њу. По цео дан нисам сам на прозору очекујући да је видим, пун жеље и усхићења.

Појава моје малене испуњавала ми је душу блаженством и усхићењем. Нисам се усуђивао да јој дам какав знак, јер сам се бојао да се не увреди, да не оде. Она је била чудновата: понеки пут, засијало би се њено дивно лице, а њезина малена ручица давала ми је пријатељске знакове, на које ја нисам одговарао јер сам стојао као прикован на месту, наслађујући се њеном божанственом лепотом. Тада би она слегла раменима, и отишла би.

Тако су одмицали дани, а моје

ерце се ширило све већма: била је то љубав, која се рађа, али чиста љубав, без наде за будућност, али пуна идеала и поезије.

— Па онда? — прекидох га ја.

— Једнога дана — настави Бранко, видех је расположену и веселу, гледала је у правцу мене, смејала се је и давала ми разне знаке као и неколико пољубаца руком. Ја сам био усхићен, тога дана нисам знао шта ћу да радим од среће.

Једног од идућих дана, када сам опет стајао на своме месту, посматрајући је, ја се реших да јој одговорим. Послах јој један пољубац и манух јој руком. Изненада она побледе, насмеја се а затим слеже раменима и спусти калке из прозоре.

У томе моменту ја осетих једну тешку руку на своме рамену и чух строг глас свога ујака.

— Ти си, бато мој, далеко отишао, него благо мени, да се ти вечерас спакујеш, па сутра кући у село.

Нису помогле ни моје сузе, ни грчевити плач, одлука мојега ујака била је несаломљива. Још идућег дана, отпутовао сам.

— И то је било све? упитих га ја.

— Да то је било све... рече он и наслонивши се на клупу подбочи рукама главу и замисли се.

После извесног времена, трије нас шкрипа капије са суседне куће.

Погледасмо. У пратњи једног старијег човека изађе једна дама, на чијем су се лицу још примећивали трагови некадашње лепоте.

— Ах, то је она, рече мој друг, тако гласно да су га они чули.

Госпођа се окрете, па кад га виде насмеја се благо на њега и приђе му.

— Ако се не варам, Ви сте онај жутокљунац, који ми је сметао пре девет година. О, не љутите се само, сада сте већ зрео човек, рече она смејући се. Затим окренувши се мени, рече:

— Ево шта је: ја сам тада, и против воље својих родитеља била верена за овога господина овде, који је сада мој муж. Он, да би ме могао виђати, наставио се је до куће његовог ујака као самац.

Наша највећа срећа, моја и Миланова била је да се са наших прозора, гледамо, једно на друго смешимо и једно другом дајемо разне знаке.

А, господин, који ме је једнако посматрао и уходио са свога прозора, био нам је велика сметња. Онемогућавао ми је да сву своју пажњу посветим човеку кога сам волела.

Ја и Бранко се ћутећи погледасмо.

— Али, господине, заврши она смешећи се, — опростила сам Вам касније све; међутим уверавам Вас да ми је онај голобради младић онда био страшно досадан и несносан!

Да би спасао ближњег

— Милош А. Ђорђевић. —

Христос је рекао: „Љуби ближњег као самог себе. Удари ли те каменом врати му хлебом. За зло добро; Беше Његова докинка. Од тада прођоше људи, и људи, Године и године. И вера поче се мењати. Увредити средњовековног свештеника значило је стрпати главу у торбу. Један од познатијих научника када је рекао једнога дана пред њима: Земља се окреће, био је свирепо кажњен. Увредио је веру. У светом писму не стоји да се земља окреће. И као што рекох, живели су разни, и разни људи. Љубав према ближњему од увек је постојала, и то у разним степенима. Разуме се да није било људи, смртних људи, који би за удар батине дали пољубац. То, не! Али је од увек постојало милосрђе. Средњи век, био је век дивљаштва и нељудства. Најсвиришије муке, које је човек измислио за оно доба, беху без милосрђа примењиване на људе. Па ипак и у том веку беше милосрђе. А сада, неки фанатици сматрају, да у двадесетом веку, не може бити милосрђа — љубави према ближњему? Да ли је то тачно видећемо из овог приморског догађаја најбоље. У малом, пријатном, и ретко богатом месту здравља, у познатом једном купатилишту, живео је млади и сиромашни рибар Перо Кресина. Имао је жену, и троје сићушне деце. Мала кућица на стени, више мора; и један мали пчелињак, беше му једино богатство на свом свету. Од свију мештана поштован, и вољен, живео је сиротињски мучећи се за кору хлеба.

„Зими се више гладовало него што се јело, а лети којекako. Ловљење риба, Возити странце чамцем по мору, беше за њега ипак нека заувар. За странца динар, исто што и мртва хлеба, уважена после богатог ручка. А за Истра динар представљао је вредност. Динар данас, динар сутра, па ће се за зиму уштедети штогод. Само нека је здравље, а после лако — мислио је он. Једне зиме долазио је и у град. Мислио је да ће тамо наћи круха и посла у изобиљу. Бар тако су га уверавали суседи који су већ једном у граду били. Али се је преварио. Ни посла, ни круха, већ само разочарење у души, које га је све пратило до повратка. Једном је рекао кмет Сими: — Ни мед, ни млеко, а ни златна кинна не би ме преварила да олем још једном у град. Боље на огњишту гладовати, но у граду под туђим плотом умрети. Ето такав беше Перо Кресина од како зна себе. Добар, благ, милосрдан, а ипак

гладан. Невоља, невоља! Не беше само за њега. За све, који се нису родили под срећном звездом.

Било је топло јулско поподне. Море је светлцуало као огледало на сунцу. Плави, нежни и свиласти Јадранови таласићи, лагано су се померали, пењушили, и ударали о стеновите обале морскога купатила. Брчкање људских тела, шум весала, и дах благога јужњака, покретали су их сваки час.

Огромно растоњено Сунце палило је све пред собом. Усијани песак, светлцуало је сјајем ватре. Ни најхрабрији уживачи песка нису смели на њему дуго остати, већ су се уз дреку враћали у море, и гасили у хладно-топлим таласима тело. Многобројне поморанце и маслине, биле су најсвиришије кажњене. Спарушене, са сушеним плодовима, и отпунштеним гранама, изгледале су врло бедно. Већ читав месец дана, није их зашла ни једна кинна кап. Кап, која би им за час повратила живот, а убила учмалост. Разни и разни чамци пуни купача, клизили су лагано и достојанствено; горди ваљда што имају част да целивају трепераву плавичасту, површину. Више њих, јато беличастих вивака кружно је још много знатније. Парали су снажним крилима, јак приморски ваздух по висинама, да би се заинтересовали нечим и за час спустили до саме водене површине. Од писке пушке каквог бездушног ловца, дизали би се муњевито, остављајући за собом у води по кога свога друга, са устрељеним крилима и мртвим животом. Весео ловац, што је уловио плен, у жагрових очију притеривао би чамца да би доспео до вивка, док га не би прогутали таласи: И тако поваздан тече живот на мору; болно или радосно.

На стотину метара од обале, налази се једна повећа стена, обрасла маховином. По реткости могао би рећи да једино слична: познатој стени Бавакају, на доњем делу Дунава. Највештији, и најхрабрији пливачи, допливали би до ње. Да би на миру уживали на сунцу.

У пријатној и мекој као свила маховини, сунчајући се, покаткад би се и успавали. Монотона, и готово непријатна музика морских таласа, који су ударали у стену, доносила им је сан. Овога пута на стени беше свега један пливач. Цело поподне провео је спавајући и сунчајући се, више никад. Као да је хтео да искористи,

последње своје уживање. И шум таласа, који су овога пута још бесније ударали, држали су му опело. Кад сунце утрну, и кад наста ладовина, непознати се пливач бућну у воду, да би допливао до обале. Ваљда загрејано тело, пресечено хладном воденом струјом, не могаше да издржи тај потрес, тек не знам тачно, али он се отпоче да дави. Тело клону. Уста направеше пун угао, и пустише језив крик. Који се убрзо изгуби у морским дубинама. Један рибар, који баш тула пролажаше чамцем дући у лов, притера га снажно ка месту одакле допираше крик човека за животом. Дављеник кад спази чамца, ухвати се грчевито за кљун да би ушао. Али се у несмотрености оклизну поново у воду, тако да повуче и чамца за собом, који се одмах претури.

Одби се од стене, и оде далеко понешен струјом. Рибар, који беше у њему, за час се нађе у снажном његовом загрљају. Дављеник се хвата и за сламку. А како не би за снажан рибарев врат. Наста борба на живот и смрт. Свом снагом хтеде да се измигољи из рибаревих руку. Једанпут, двапут, изчезоше под таласима, да би се још једном појавили да виде свет. Два језива крика огласише смрт двају човека, од којих је један невинно страдао да би спасао ближњег. Нико их не чу да би им притекао у помоћ.

Тек сутрадан, када је море блистало као лице невинне девојке, нађоше рибари у својим мрежама два дављеника: Један беше Перо Кресина рибар, отац троје деце, а други неки фабрикант, који беше дошао на летовање, на море, и ту нашао смрт. Монотона и тужно-мелодична звона цркве на брду, огласише им опело. Јаук Петрове деце и жене му, проломи тужну атмосферу, и изгуби се у прашљивим маслињацима. И јаук и јек звона сли се у једну мелодију плача, која ожали: Човека, који својима остави уживање; и човека који својима остави излупани чамца, гроб и глад. Па сад реците, нема ли још милосрђа у грешном двадесетом веку?

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модискиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Симо М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пстевној кући, у двористи)

Догађај у возу

Госпођица Жозета беше зајста лепо девојче, а бавила се свим могућим спортовима. Тенис, јахање, клизање и лов беху њене забаве и како је, уз то, била веселе ћуди, увек се нашао по неко од господe, који ју је обожавао.

Жозета је имала румене образе, ватрене и црвене усне и очи као две жеравице. Испод свилене блузе простог кроја, имала је скупоцен корсет са ружичастим пантљикама, а испод њега дубоко изрезаву и чипкама украсену батистану кошуљу. Црне свилене чарапе допираху до изнад колена и дискретно прикриваху њене лепе ножице. На глави је носила шеширић украшен љубичицама, а руке је држала у муфу.

Тако одевена, Жозета је одлазила на клизалиште, где је, на леду, практикала разне фигуре. Ту се упознала са чувеним сликарем Менје-ом, из тога познанства створи се веридба и, — сасвим природно и — женидба.

Тако прође она ноћ, на којој су Менје-у завидели сви његови пријатељи, а неке су старице из суседства тврдиле, да су му чак и анђели завидели. После ње, младој госпођи Менје прохте се да види вечно лепо, вечно цветајућу ружу — Ницу.

Пошто није било сметње ни с једне стране, сретни супрузи одмах одпутоваше на југ, где је вечно лето.

Били су сами у једном купе-у брзога воза. Млада госпођа Менје није изгубила удајом своје веселе ћуди, и замолила је супруга да начини какву авантуру. Што смислише то и учинише.

Он: Дакле, ја почињем. Зар не, госпођице, да је околина дивна?

Ви свакако овуда путујете први пут?

Она: Шта да одговорим на то?

Он: Нешто приближно томе. Молим те да одговоре сама смишљаш.

Ја настављам: На вас, госпођице, сија сунце. Дозвољавате ли да навучем завесе!

Она: Изволите.

И тако су настављали ту «авантуру» и господин Менје најзад понули усне «непознатој госпођици».

Она, оставивши верна својој улози, примети му да ће звати у помоћ.

Пуким случајем поред купе-а је пролазио кондуктер и, наравно, све видео и чуо.

Господин Менје настави игру и, најзад, усне да пољуби «госпођицу», која је, међутим, гласно-викнула: »У помоћ!»

После неког времена воз стаде. У њихов купе уђе кондуктер и замоли господина Менје-а да изађе, јер га, вели, зове некакав господин.

Кратак пирак локомотиве наговести полазак воза. Точкови зашкрипаће и воз, збиља, појурн страховитом брзином.

Жозета истрча у ходник вагона и већ хтеде да упита кондуктера шта се то догодило са њеним мужем, кад јој овај, уз весео осмејак, рече:

— Не морате се више бојати, госпођице. Онога сам виткова предао полицији. Неће му више пасти на памет да напада поштене жене!

На идућој станици госпођа Менје прими од мужа телеграм:

— »Долазим следећим возом. Ето ти жељене авантуре».

Када су у вече седели заједно у својој соби у једном хотелу, у Ници, и са задовољством се сећали кобне авантуре, он рече:

— Данас ћемо да се осветимо што су нас раставили. Дакле, — све двојструко.

Економ: Ако ова киша потраје само још два дана, изаћи ће из земље све што још тамо лежи.

Сусед: Сачувај ме, Боже! Па ја имам под земљом две покојне жене!

Психолог или мађионичар?

— Истинит догађај —

Замишљен и нешто удубен у себе, отмених кретња шетао је он песковитом стазом Ботаничког врта.

Одело тамно-модно пристајало је особито његовој плавој бради рускога облика. У руци је носио красан штап шаран сребрним и златним гравурама и уметаним комадићима у дрво у облику разних орнамената. Био је то неки народни, али уметнички израђен штап.

Она одевена пансионатски (морнарска кроја) са високим модерним цицелама, енергично му ступа у сусрет. Он се немарно и флегматично загледа у пролазницу, ал' у његовим светлим дубоко утоулим очима севну нешто грабежљиво. Нехотична измена погледа. На велико изненађење њено окрене се он. На велико изненађење његово окрене се она. Још једном истога часа, окрене се он, окрене се и она.

»Госпођица тражи некога?» гласило је питање. »Можда!» — одсече она. »Желите ли што?» »Интересантан незнанац — мислила је она у себи — и ако отмен и достојанствен неће бити далеко од обичног пустолова».

»Опростите госпођице — рече он истога часа гласно — и ако је Ваш лени изглед понешто и кластерски, али Ваш израз лица одаје нешто нутоловна!»

Стане као укопана. Он изговара оно што је она истога часа у сличном облику мислила о њему. Случај? Можда! Опростивши се пође она према излазу. »Збогом!» Хоће ли доћи сутра на исто место, упита он. »Можда» — рече она. »Ви се не

срдите, ваљда?» — »Не» — рече она и оде.

»Сутрадан!» Опет! »Чудан странац, — мислила је она на истоме месту, док је поново гледала, како јој иде у сусрет. — Не могу ништа да му верујем, јер његово причање у целости подсећа на бајке из хиљаду и једне ноћи, понешто на лепо смишљене и фино стилизоване лажке». »Изненађење — рече он гласно, широко отворених очију — просто не верујем да Вас вилит, као што Вам уопште ништа веровати не могу...» Опет пренесене њезине мисли! Не може бити случај! Психолог или мађионичар! Тескобан дојам, сличан страху обузео је њену душу, као електризована скочи она и без »збогом« појурн према излазу врта.

»Станите! — завапи он у чијем је гласу плакала молба и звонила заповед. — Хоћу да Вас отпратим, јер имам жељу да Вас сутра опет видим, а да то виђење буде сигурно понесите мој штап и дајте ми замену. Под дојмом неке управо сугестивне моћи незнанца, примила је она његов штап и немајући код себе ништа друго у замену, снимила је са руке један од својих прстенова и пружио га незнанцу. »До виђења сутра» — зажели он, пријатељски стисловни јој десницу. Али то »сутра« није више долазило!

Можда из страха! Јер, она никада више није осетила жељу да сањари под дивним лепезастим палмама Ботаничког врта и ако су јој биле миле и никада више није желела да сретне чудноватог странца.

М. С. Стојановић.

Прабабин савет

— Мери Луци. —

Маркиза Марија Тереза Мерикурт пошла је у пола једанаест у своју спаваћу собу, а тамо јој је жена сабарина Целестина помагала да се свуче. Целестина је опрезно раскопчавала свилену хаљину своје старе господарице.

У камину је још горела ватра, а на малом столићу стајала је чаша са зашећереном водом. Све је било мирно, само с времена на време ватра је мало живље запраскала. Наједанпут се зачуло општро звоњење на вратима стана, затим нечији узрујани глас, а после тога јуринула је нека млада жена у собу. Та је млада дама била силно узрујана, лице јој је горело, а крвнени огртач само је пребацила преко рамена. Усне су јој подрхтавале и видели се да се једва могла уздржати да не бризне у плач. И она се баца маркизи око врата.

Мадам де Мерикурт сачувала је свој мир.

— Најпре те молим, драга Колет, да ми не згужваш моје папилоте! Па зар не видиш да сам већ очешљана за ноћ? А каква ти је то парфем?... И старица удахне мирис што се ширео по соби... Је ли то шипр?

То већ давно није више модерно... Ја волим само »Дан ла нунт«... Не би ли могла Целестину...? додаје она мало тише.

Собараца старе маркизе била је врло дискретна и ној се није ништа требало рећи. Полако и дискретно изашла је из собе.

И док је стара маркиза пред гледалом облачила своју ноћну тоалету наједанпут је осетила како су две сузе пале на њену руку...

— Стрп се само још часак, мала моја Колет... кад си већ тако доцкан банула у мој стап, мораћеш ми допустити да најпре довршим своју ноћну тоалету... Морам да навучем кашницу на главу, јер нећу да ме гледаш с тим папилотима у коси. Пре но што измолим своју вечерњу молитву, увек најпре навучем кашницу. И пред драгим богом жена не сме да занемари своју тоалету! Жена, која није увек »шик« није никада »шик«! обично је говорио господин де Дартиње.

— А ко је био тај господин де Дартиње прабако?

— Господин де Дартиње? Зар ти нисам никада о њему причала, драго дете? Тај господин био је просто један »нон плус ултра« елганције... у мојој младости... у време другог царства. Његове кравате, његови котлети, његова кола, — све је то било

тако узорно и савршено елегантно да је о томе говорио читав град. А »галоп« је играо као какав арханђел! Уосталом... Мало ме подсећа на Луциена... на твог мужа...

Када је Колет чула ове последње речи, она поновно загрли своју прабабу и грчевито заплаче.

— Попиј чашу зашећерене воде! саветовала јој је стара маркиза. И немој ту ствар да схватиш тако трагично! Ниси ти прва жена коју је муж преварио... боже мој!

— А како ти знаш, прабако...?

— Па то није тешко! Понашањем се тако очајно, а колико је мени познато, од наше породице није нико умро, — дакле сасвим је јасно да патиш од неке љубавне болести. Пошто си тек три четврт године удата, ради се о твојом мужу. Но то, да у пола ноћи трчиш к мени...!

— Па коме сам могла да одем?!

— Па имаш своју мајку и баку...

— Мама нема код куће, вечерас игра, а бака...

— Истина, знам, знам! Познајем ја своју ћерку! Она је цандрљива, стара жена са застарелим назорима! А теби треба паметан савет, зар не? Ја ти могу дати такав савет. Стар је, али добар.

— Мислиш да би морала...?

— Да, управо то мислим: Освети се! Нека он исто тако пати као и ти! Изабери себи једног између својих познанника који ти није баш несимпатичан и покушај да се мало распламти. Кокетирај с њим... Гледај га заљубљено...

— То данас није више у моди.

— Па добро, онда то учини другачије — успех ће свакако бити исти. А када ти је то пошло за руком, наговори га да те одведе у какав сепаре... Онда напиши анонимно писмо свом мужу, у којем ћеш саму себе денунцирати, тако да те твој муж може затећи...

— Али драга прабако, ја нећу да изневерим свога мужа! Ја га волим!

— Па и не треба да га превариш, драго дете! Треба само да распламтиш његову љубомору... Разуме се да се при том мора пазити да твој муж стигне у право време, то јест да ситуација не буде сувише упадљива, јер тиме би могло све лоше да испадне...

— Ја не могу прихватити твој савет, драга прабако. Прво: када мислим на пр. на Деспокса, с којим флиртујем, или на Мистера Сталеа, на оног с лепим очима... — а ја бих била негде сама с једним од те дво-

јице — не знам да ли бих могла одолети искушењу, пре но што би Луциен дошао, а особито кад би доцкан дошао...

А друго?

— А други је разлог тај, да ми Луциен никада не би веровао, кад га и не би преварила, да сам имала толико снаге, да га не изневерим. Не, не! Ја то не могу!

— Слушај, драго дете! Ти се можеш и против једног као и против другог одбранити. Ја ти и за то познајем средство. Ја сам се најме једном нашла баш у истој ситуацији.

— Шта... Мој прадед...?

— Па наравно. Не само прадед, него сви твоји претци свих генерација! Уверена сам да је и први Мерикурт, прву Мерикурт већ у каменом добу преварио с каквом пећинском девојком! Но када је твој прадед то учинио, учинила сам оно што сам ти мало пре саветовала да и ти учиниш...

— Причај, брзо, брао!

Учинила сам то с Дартињеом...

— С оним који је тако добро играо чарлстон?

— Не, »галоп«! Но то је исти ђаво... Дакле с тим господином Дартињеом пошла сам у сепаре, јер ме је мој муж преварио с неком балерином. — Било ми је тада двадесет година... а шампањац био је изврстан. Дартиње је имао тамно модри фрак и лепе љакване ципеле...

— И ти си остала јака и могла си одолети напасти, прабако?...

— Да, тако је!... јер сам се послужила неким сигурним средством! Дартиње је још клечао пред мојим ногама и заклинао ме кад је мој муж — твој прадед — бануо у собу — баш по програму, како сам предвидела... Видео је боце шампањаца на столу, а Дартињеа на земљи — пред мојим ногама... Велика сцена... која се у изној спаваћој соби наставила: »Мадам, ви сте обична...!« и тако даље, све док ја...

— Све док ти...?

— Све док ја нисам употребила своје средство и сасвим га разоружала. Ја сам најме под својом свиленом хаљином обукла просто рубље своје куvariце, гаћице, кошуљу... све! Твој прадед познавао је жене одвише добро, а да не би одмах увидео да би могла било могуће свладати своју крпост, но викишто своју тапшину!... Употреби, дакле, моје прокупиано средство, драга Колет и посуди од своје куварице рубље, пре но што поћеш на такав састанак...

Колет само тужно уздахну, устале и дохвати свој крвнени огртач:

— Драга прабако, твоје средство се данас не може више употребити! Моја куварица такође носи комбинацију из крп де шина, опшнвену валенсијским чипкама!...

Женидба Цона Гилберта

Цон Гилберт се оженио 9. маја — Не са Гретом Гарбо, него Ином Клер. — Припреме у тајности. — Највећа сензација Холивуда ове године

Цон Гилберт се оженио! Идеал толиких жена и девојака, најславнији филмски љубавник, ставио се по трећи пут у брачни јарам. Многа срца ће ради тога бити ожалостена, а можда ће се пролити и много суза и то не само у Америци, него могуће и код нас. Јер коликогод свака његова обожаваатељка зна да је њен идеал недостижан, ипак би волела да је неожењен. Такве су већ жене и оне ни саме можда не знају због чега су такве. Многе сигурно неће веровати да је то истина. »То је само реклама и ништа друго«, биће њихове речи. Не, не, госпођице — није то само реклама, то је истина. Цон Гилберт се оженио 9. маја и не само да се оженио, него се дао и фотографисати у неким фазама својег венчања. Вест о његовој женидби постала је права сензација. Холивуд је доста блазиран и не може ма шта да га узбуди. Али кад се чуло да се жени Цон Гилберт престала су причања о теми која моментано све занима — о тон-филму. И почело се говорити само о Цону. Како је дакле дошло до те женидбе, Цон Гилберт се упознао с Ином Клер, заљубио се у њу, а она у њега и они одлучише да се наскоро узму. Припреме су вршиле у највећој тајности и за њихову одлуку знало је само неколико најближих познаника. Вест је тек онда продрла у јавност кад су они били на путу у Лас Вегас, где су се венчали. Не би се ни онда зато знало, да неколико новинара није кратко време пре одласка воза сазнало шта се спрема. Они су наравно одјурили на станицу и затекли тамо Цон Гилберта и његову вереницу, управо када су се spremали да уђу у свој приватни воз. Време је било кратко и Цон Гилберт је само стигао да да кратку изјаву о својој великој срећи што узима жену коју љуби, а Ина Клер је такође само могла да да сличну изјаву.

Венчање је обављено врло скромно и млади пар није после њега кренуо по америчком обичају на свадбени пут у неку екзотичну земљу или у Европу. Они су се одмах вратили на посао и одложили су свадбено путовање на неодређено време.

Цон треба да сврши свој филм »Живи лепи«, а Ина ради на једном филму код предузећа Пате.

Вест о женидби Цона Гилберта са Ином Клер у толико је сензационална, што се много писало и говори-

ло о том, да ће се Цон Гилберт оженити Гретом Гарбо, својом партнерком из филмова »Пор јармом страсти«, »Ана Каренина« и »Жена без стида«. Публика је најме увек била толико одушевљена великом уиграношћу и страсним љубавним сценама тога пара, да је држала да мора једном доћи до тога да се они венчају. Зато није чудо да су их америчке новине, а преко њих и неке европске, много пута вериле, шта више било је једно време кад су све европске новине писале о Грети Гарбо као о жени Цона Гилберта. Сада ће то сигурно престати и Цон ће вероватно са својом трећом женом имати више среће него са прве две од којих се раставио након кратког времена брака. Први пут је био ожењен са Олив Бурвел, а други пут са познатом филмом звездом Летрис Цој.

ЗАБРАЊЕНА ЉУБАВ

Ноћ је тиха. Месец је разастро своју бледу бронзану светлост по позаћеном класу, које се с времена на време лако заталасана поветарцем јунске ноћи. Зриковци су удесили своју успављујућу песму. Из даљине се чује шуштање попака, који излази из црног каменитог ждрела.

Све је мирно...

На стази се појави једна силуета у црном огртачу, који се лелујао. Чује се фино шуштање свале. Дрхће, али не од хладноће. Страх је, од чега ли? Сигурно не од утвара, које може нека болесна машта да замисли у ово глухо доба ноћи.

Шта?

Ево осмех јој заигра на јагодастим уснама.

Изненада се створи нека црна прилика из које се назирала два ока као у пантера. Уста им се спојише. Јецај... дуги шепат... и тишина...

Оба бића се појавише на обронку једне окомите стене, испод које је хујила црна ужасна провалија. Још један страсан загрљај, још један неми шепат и тишина.

Наједаред ишчезоше заједно, у моменту када се месец изгубио иза високих четинара. Затим мир. Само се чуло доле на дну потмуло јечање воде и зриковци, који су и даље прођужавали своју вечну песму.

Милорад Поповић

Бадава пакетик

Достављеног тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Приштински, митесери, нечистоћа лица несталу. Шалите за поштарину 2 дин. марка. Кеникалија Нови Сад, 144 Н. Оригинални картон 20 дин. поштарином 30 динара.

22-32

НЕПРИЈАТЕЉИ ЉУБАВНИКА

Морамо објавити мобилизацију!

Кома? пита ме моја пријатељица Пуца, с којом се једне јунске ноћи забављах, седећи у парку. Сва се је моментално потресла а нервоза је достигла свој врхунац. Да, ваљда и Ти увиђаш — кажем јој ја — да је ово крајња дрскост што они раде; ето толико далеко иду, да се завлаче и врше пропаганду и тамо где се одмах не може дозволити ни најинтимнијем пријатељу. (Она се још не сећа, стално удара лезезом па и шаком по велим ногама, рукама и раменима, а чешиће устаје и говори »ово је страшно«, па затим наставља): Та ја пратим донекле ток политике, а нисам могла ни од куда бити информисана, да су сада тако затегнути односи са ма којом државом, и да је баш једини начин за прибављање сатисфакције рат.

Та насртљивост мојих највећих ноћних непријатеља, доиста и мене нервира, а како и не би; у место да моја мала држи своје нежне ручице склопљене око мога врата, она стално млатара по ногама — нарочито.

»Да, драга моја, односи нису до сада били тако затегнути, да је једини пут и начин рат, али су сада толико загорали да збиља не преостаје ништа друго«.

Она: Па молим Те, онда ми реци, са киме — којом државом?

»Ах, па зар ти још није јасно?! за Бога, морамо да ратујемо са овим дрским комарцима«.

Мала Пуца се весело насмеја а мало и поцрвене, ваљда за то што није одмах разумела алузивију. Заборави сасвим на комарце па ме поче страшно љубити истина, и ја се предах љубавном заносу и заборавих на мобилизацију и рат са мојим непријатељима и супарницима, ма да су они и даље остали врло активни.

Пепица Б. М.

ВЕЛИКА МОДА

Јесу пролетњи и летњи огртачи, особито ако су фино и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој години ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустрисани ценовник хелегровских Стермецки. — Градите га због тога још данас и послаће Вам се поспе бесплатно. Пене огртача јесу: модно кристат 258 Дин., модерно мелиран 350, каска 410, каска савином постављен 585, ковернат 600, каска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у ценовнику прекрасни модели за блузе, вестиме, сукње, дечјих игра и више хиљада слика разних других предмета. Што не одговара замењује се или се враћа новац.

Валетровски Р. СТЕРМЕЦКИ, (ц/ва, бр/а) 79. Срем.

Како постаје филм

За време приказивања једнога филма, чија се радња развија у току 90 минута. Ви, никада драги читаоци не помислите колико је мука, времена и новаца утрошено у оне прозрачне сене које се крећу на платну, које Вас усхићују, заносе, или Вас љуте, доводећи Вас до дремежа, како кад, — укуси су различити.

Колико пута, пред Вашим очима, лебдеће су магловите слике живота, богатства и беде. Гледали сте болне трагедије разних јадника, које је живот упропастио, као и веселе комедије, пуне еротике и хумора. Пред Вашим очима оживљавали су разни историјски доживљаји, велике битке, херојска дела, култура наших предака и њихов живот. Све ове радње одигравале су се пред Вашим очима за циглих 90 минута, док је изградња њихова трајала по неколико месеци напорног рада.

Већина филмова које сте гледали нису Вам се допали из било ма ког разлога, али у већини случајева, услед рђавог расположења, често и најбољи филмови претрпели су строге критике гледаоца. Ја ћу настојати да Вам преко ових редова прикажем колико је труда и времена потребно да се састави један просечан филм, можда онда Ваша критика у будуће неће бити тако строга.

Да почнемо од идеје. За сваки филм потребна је идеја, када она буде примљена, онда се по њој изради сценаријо, у коме су до ситница описане све сцене. И то је најважнији посао. У међувремену ангажују се глумци и поделе се улоге. Удешава се атеље за поједине сцене. До сада смо изгубили од прилике 30—40 дана.

Кад се све ово уреди, отпочиње снимање, које траје, по својој обради, месец два а и годину дана. Ми ћемо узети да снимање траје месец дана. Многи од Вас помислиће да је после снимања филм завршен, али се Ви грдно варате, јер после снимања приступа се копирању негатива, а после тога настаје готово најтежи део, сечење и одабирање појединих сцена. За све ове ситнице утрошено је опет 30—40 дана. Сада се приступа снимању натписа, који се затим лепе између појединих сцена. Када се и то заврши, онда режисер

прегледа цео филм, евентуално избаци нешто или дода а затим се шаље у лабораторију на копирање копија а потом иде на цензуру. Све ове радње трају најмање двадесет дана.

Дакле, један просечан филм, ради се од прилике 150 дана.

Што се тиче великих плагера као »Нибелунген« и »Метрополис« »Бен Хур«, »Илаз Сунца« и др. код њих ствар стоји сасвим другачије, јер за снимање ових филмова утрошено је више од годину дана, а уложени су читави капитални, задана су читава села и градови. Да не говорим, колико је нервозе и труда утрошено за сваки филм, који кад прође испред Вашних очију, у оном моменту када сте нерасположени, добију једноставну критику: »Не ваља«.

Надам се, да сам Вам овим пружило јасну слику о постанку филма, и да ћете у будуће мало више размислити о једном филму, пре него ли дате ковачан суд о њему.

Страшан човек

— Конрад Фајт. —

Један од највећих уметника данашњег филма је бесумње Конрад Фајт. У креацијама невероватних лица, опустошених самртничком муком, згрчена од грозне, или маске „Болне сласти“, та страшна и дијаволика лица свирепих принчева, генијалних али несрећених уметника, лудака и мученика су идеалне креације темперамента Конрада Фајта, кога бар за сада не може нико у овим улогама надјачати. Његов геније за овакве улоге може се јасно проценити из његових филмова „Лице од воска“, „Паганини“, „Луcreција Борџија“, „Флорентински гуслач“ и многи други. И поред масе филмова које је досада снимано Фајт се још никако није одвојио од својих досадањих улога. У свакој својој улози, и поред врло велике моћи изражаја, он задржава у себи оне главне карактеристичке црте, оно исто дувешно лице. Његове личности увек су или лу-

даци или уметници. Увек један чудноват карактер „Обмана“. Играјући улогу Ричарда Ш или Хамлета, он се готово саживи са њима, и његова околина има осећај да је и он заиста полудео. Његови покрети тако су верни лудаку, као и његов гадни пискави смех, који продире до сржи. Иначе у свом природном животу он је веома осетљив, природан и свестан. Али тај карактер његових улога, је једна од најдубљих уметничких естетичких тежњи.

Гледајући га, нас највише узбуђује, његова пластика велике расе, непрекидни дрхтаји мишића, и онај поглед, страхан и хладан као лед. Треба без сумње врло велика уметничка свест и храброст да се сноси једна овако тешка и опасна улога карактера. Последница ових улога, била је до су Фајта врло дуго гледали као неко чудовиште, бојали су га се. Говорили су да су његове улоге безумне, фантастичке, без домашаја људског живота, и да их неможе дати човек при чистој свести. Признавали су му да је нека врста генија, и да му се треба дивити, али ипак бојали су га се.

Деца су врштала, девојке и жене дрхтале су када је на платну искрсло његово огромно чело, па оне крвоједне вилице, нос сличан кљузу грабљивих птица и оне његове бесомучне очи, ах! те огромне очи, изгубљене у бескрајности... затим његове руке које се грозничаво хватају у ваздуху за невидљиво теме и затварају се, грче као орловске канџе, па корак, тих и препреден крвоједних тигрова, спремих за скок... натеривали су страх у костима гледаоца.

Доцније увидели су да је он само уметник, велики уметник, који само живи лудачким животом док је пред филмским апаратом, а затим он постаје обичан човек, враћа се стварности, и сретан је што није онакав као на платну.

Али ко зна можда ће ово огромно напрезање учинити да његови уморни живци, једном попусте и тада... можда ће се испунити прорицање многих који су само једном видели онај страхан израз његовог лица, и поглед његових очију, који продире до сржи, пече и натерује страх док тело попушта, дрхти и грчећи се од неког необјашњавог немира који се увлачи под кожу док замрелим саном одсјајавају бледи зраци филма губећи се у праскавом смећу његових појудних усница...

МАРКИЗ Д'САД

О овом чудноватом француском племићу писане су многе расправе и књиге, у којима су његови развратнички испади једнодушно осуђени. Ко је се год дотакао његовог имена, спсмињао га је са гушањем и од својих савременика а и доднине, био је сматран за највећег изрода кога је свет дао. Од његовог имена потиче реч «садизам», једна од вајгачнијих речи у свима језицима. Па да ли је тај човек зближа био тако велики злочинац да га цео свет презире? Какви су то били преступи за које се он осуђује и због којих је био изгнан из друштва ако не и из реда људи у опште?

»Ни ђаво није тако цри као што га представљају«, каже пословица. Ово исто важи и за Маркиза од Сада. Требало је да прође преко сто година па да се јави један човек, који ће одлучно устати у одбрану овог човека и да са њега скине сву ону сувишну љагу која га је црила у очима света. Тај човек је познати лекар и књижевник од талента др. Октав Белнар. Прошле године, он је издао у Паризу књигу под насловом »Живот Маркиза од Сада« у којој је са непобитним документима изнео шта је истина а шта клевета у односу на »творца« садизма, од кога је легенда направила чудовиште.

У свом делу др. Белнар износи најпре порекло маркижево чији су се претци прославили као војсковође, духовници и књижевници. Алфонс д'Сад је рођен 2. јуна 1740 године. У прво време бригу о њему је водила његова баба, контеса д'Сад, пошто је његова мајка била заузета као прва дворскиња код принцезе Конти. Од седме године, његово прво васпитање поверено је његовом стрицу, свештенику Франсоа д'Сад, савалници и песнику, који се више бринуо да му синовац научи латински него да се мало поигра са друговима. Иза тога смештен је у манастир код језуита и најзад у лицеј.

У ствари, прва младост младог маркиза протекла је готово у непрекидном затвору. Друштво његове побожне бабе, стрица свештеника и наставника језуита, није могло повољно утицати на развој младе душе једног дечка, жељног слободе и забаве.

На захтев његове породице, Алфонс није довршио лицеј, већ је из њега извађен 1754 год кад му је било тек четрнаест година. Хтели су од њега да направе доброг племића и с тога је морао да прође кроз војну школу. Тако је и било. Најпре потпоручник у краљевој гарди, затим потпоручник карабинјера и онда капетан

у коњици, предводио је једну чету у Седмогодишњем Рату. Кажу да се борио храбро али без нарочитог сјаја.

Једне недеље, после службе Боже, био је представљен краљу Лују XV. Обична формалност при којој га краљ није ни запазио. Али маркиза Помпадур се насмешила његовом добром изгледу. Код принца Конде био је по мало члан куће, где је његова мајка била на служби.

— Морате, драга моја, што пре дожените овог лепог сина, рекла је принцеза својој првој дами.

И његов отац, бивши дипломата, чије материјално стање није било најславније, делио је ово мишљење. Та одлука о његовој женидби била је фатална по њега. Ожењен противу своје воље са девојком коју није познавао и то у време кад је био стварно заљубљен у њену млађу сестру, млади маркиз је брзо запоставио свој дом.

Сви су сложили да његовој жени, Рене д'Монтреј, признају све добре особине жене и мајке. Није била лепа али је била пријатна. Ипак њој је недосгајало оно што је најбитније у љубави: неочењиво привлачна снага, која је у стању да привеке и загосподари над љубљеним човеком. Маркиз д'Сад је остао равнодушан према њој, уздишући за њеном сестром Лујзом. Неки тврде да је са женом рђаво поступао. Како било да било, са њом је имао троје деце, од којих се прво родило 1767 год.

У то време разврат, нарочито у вишим слојевима, све се више ширио. Трговина белим робљем снабдевала је оргијана принчева и њихових свита. Све се дешава на очиглед целог света и нико у томе не види ништа неморално. По неки пут се пронађе и по неко краљевско парче за његов чувени роман »Parc aux Cerfs«. Казанова проналази једну драгоценост у лицу прљаве г-це О'Морфи, окупа је, удеси и понуди краљу Лују, који се брзо засити (пошто је постала бремена) и уда је за једног бретонског официра.

Развратничке јазбине, лепо украшене, цветају и никуда на све стране. Разни »салони« и »купатила« увек су препуни отменог света и плаћених девојака. У елегантним клубовима светкују се разне порнографске мистерије, разврат у свима облицима. Наравно, ту није било ничег нарочито новог, као што није било ничег чега данас нема. Све се то и данас понавља, мало измењено и дотерано за данашњи укус. Само што је осамнаести век био много отворенији. Порнографска литература се

слободно продавала, као и средства за побацивање и разни лекови и справе, помоћу којих се поправљало изгубљено девичанство или тешиле удовице, заједно са пиминком која је продужавала и оживљавала свенулу лепоту, итд.

Несрећан у браку, у који је ушао против своје воље, Алфонс д'Сад није могао да измакне развратничкој струји. Заједно са осталим племићима из његовог друштва, он се упуштао у оргије као и други што су чинили. Међутим, Алфонс је имао обичај да сам посећује јавне куће најниже врсте, у пратњи својих слугу. Ту је био комотнији а безочност жена већа. Иза једне такве оргије био је ухапшен и затворен у Венсиен »ради експоза у једној јавној кући«. — Шта је било у ствари? У недостатку судског следења не зна се ништа позитивно. Можда мало већа галама, неки скандал на улици или неки већи несташљук. Међутим Реми д'Гурмон је писао за маркиза како је на-такао једну жену на разкаш и пекао на ватри! Ту измишљотину нико и ничим није могао потврдити.

— Наставиће се —

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100**— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200— динара

За **150**— дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200— д.

Колумбија № 109 А

За **200**— дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Игра Емила Јанингса

Драма представи са две-три сцене живот овакав какав је он човеку годинама, па онда низом сцена до краја комада представи миопштво догађаја који се догоде за неколико дана. Она нарочито бира за предмет свога излагања оне моменте који сачињавају преокрете и окуче у животу. У извесном смислу драма почиње онде где престаје обичан живот. Док догађаји теку нормално, ту нема драме. Нове ситуације стављају човека пред тешкоће и намећу му борбе с тим тешкоћама.

Уметнички избор садржаја мења целокупни изглед живота, и у томе смислу узето уметност није исто што и обичан живот. Али услед оне слободу у излагању (избору), она је у неку руку стварнија од самога живота. Један покрет, једна тежња која се данас у збиљи само скицира, у уметности баш она се највише развија, пошто је то земља слободу и увиђења.

Драма мора да одабара садржаје из нашег свакодневног живота, да би нам била блиска и да би нас интересовала. Она не представља догађаје онакве какве ми замишљамо да треба да буду, већ оне с којима се сударамо сваки дан, који представљају практичне или унутрашње проблеме, «горућа питања». Да би оживела и распалила интерес, она у типичним познатим ситуацијама слободно представља реалне доживљаје нагона, тежњи и идеала. У јасној светлости наглашеног изражавања извлачи на видело и оживљава оно што у унутрашњости живи као нејасна слутња. Како модерни живот обилује компликованим ситуацијама, разноврсним физичким радњама и покретима, обиљем нијанса и комбинација у делању са релативно мало крупних физичких радња, то био-скоп, који јасно и прецизно излаже радње и покрете, згодно је средство за излагање садржаја данашње културне средине. Напротив позориште не може да се приближи тој култури а да не изгуби у радњи и не претвори се у причу, опис и рефлексију.

Емил Јанингс игра обичног данашњег човека са његовим ситним бригама и радостима. Величина оваквог човека је у томе што дела под моралним свакидашње нужности. Он узима ствари онако како му оне дођу, није претенциозан. Он је добар, стрпљив и конзервативан. Лично је као и већина његових ближњих, није фаворизиран друштвеним положајем. — Кад почну да га витлају необични догађаји, остаје јасно да се то може

сваком догодити. Јанингс је вештак у изражавању тога човека. Шта одликује великог мајетора глуме, то је тешко одредити. Има нечег финог, симпатичног и топлог чиме се одликује од осталих. У томе се показује његова способност за одабирање. Искреност га чини привлачним. Он нам верно представља живот не онакав какав је он под стегом, већ онакав какав је у највећој слободи, на пример кад је човек сам, или још боље какав је са својим најбољим пријатељем. Тада напори и падови јунака постају наши напори и падови. Оправдање тих напора и падова постаје наше сопствено оправдање и олакшање. Уметник се дуго удубљивао у понашање људи. То је чинио с ведрим погледом и с пријатељском близином. Тај оптимизам у основи његовог понашања прати га кроз целу игру, импонује и привлачи људе. Јунак није плачан, какав се представља у Краљу Краљева. Онај који очајава при тешкоћама, тај је лишен особина које треба да изазову дивљење и душевно имитовање. Јунак увек има једну већу вољу и карактер чиме импонује, заводи и осваја вољу људи. А Јанингс врши селекцију и потенцира оно што сачињава величину човека из оскурне множине. Он нам прича јунаштво и величину онога што смо добили из далеке прошлости, а што притајено живи у нама. Насупрот њему Конрад Фајт игра сложенији карактер, игра ум који је прешао преко многих ступења савршенства, дакле удаљен од обичног. Он се велико радује, велико трпи, тако да и у једном и у другом случају приближује се пропасти, јер крајност је увек опасна. Удаљен од спољашње акције, енергије његовог духа су ослабљене. То је карактер необичних тежњи, авантурнога духа; он је племенит, напредан, идеалиста. Али због тога што је тако осетљив да трпи и пред једном идејом, пред једном сликом трпи као што се може трпети пред једном ствари, овај интелектуални аристократа изгледа човеку који узима ствари онакве какве су, који узима споља, човеку демократског доба изгледа извештачен или уздрман у духу. Јанингсов човек не гледа у своју велику судбину. Обојица су људи од карактера, али један је удаљен и необичан а други је близак и разумљив. Последњи без претензија и против своје воље запада у борбу, док други увек по мало види себе. Јанингсов човек добре воље иде редовним током живота без тежње за променама. Природан ток ствари у дру-

штву доводи до тешкоће на његов пут. Као што је малочас у добру био скроман, тако је сад у невољи срчан. Он је спокојан док ствари око њега не почну да се заплићу, тако да га најзад насилно отргну од његовог мирног посла и баце га вратоломно у тешку борбу са светом и са самим њим. Тада миран грађанин постаје човек који пати, лута и хвата се у коштац. Многобројни детаљи илуструју карактер. Емил Јанингс, са шеширом баченим на главу према прилици, са капутом који слободно размахује у ходу, са гађењем стопалом, пачином како хвата и како пушта ствари, држањем својих колена, трупа и главе, уопште разноврсним спољашњим покретима вештачки изражава унутрашњи живот својих људи. У позоришту су технички ограничени овакви изражаји, односно овакви уметници.

Дакле, да би имала што јачег дејства, драма мора да понавља садржаје из живота који нам је близак. Филм заједно са романом је врло згодно уметничко средство за понављање садржаја из данашњег културнога живота. Јанингс је велики вештак у избору покрета и радњи у којима се испољава карактер данашњег човека из оскурне гомиле. Он је својом глумачком генијалношћу у савршено изражавање живим сликама, као што су ове њему пружиле материјалну могућност да испољи ту генијалност. Они су се узајамно помогли својим иманентним врлинама на путу ка савршенијем изражавању.

Милутин С. Лапчевић, професор

Елегантни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервизе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

Пред кипом Мајке Божје

— Р. Ј. Крајц —

Војник Сергиј Михајловић Кузмин клечао је пред Мајком Божјом Казанском и усрдно се молио. Не тревуши ни једанпут оком зурно је горе у велику круну, која је обасјавала нежно лице чудотворне слике, чудо од бисерја, дијаманата и злата. У малој капелици било је мрачно, само над главом Мајке Божје жариле су се искре, јер у удубини зида покрај слике блистао се венац малих свећа!

Војник Кузмин зурно је својим воденасто плавим очима болно и појудно у круну од драгог камења.

Већ више од пола сата се трудио да нађе праве речи, да би небеска краљица свратила на њега пажњу.

Добра мајчица имала је најалост баш тога дана силно много посла. Добра, блистава Мајчица! Отмене даме улазиле су са улице у капелу и моиле за нешлодност у тим тешким временима, сељанке су се моиле, да би их небо обдарило децом, војници, упрљани, бедни, без кућишта, тражили су помоћ од Мајчице, да би им помогла, да дођу до хлеба и ракије, тражили су од ње, да би се укинуо посао. Но било је ту и пензионисаних чиновника.

Дан је био дуг, а капела стајала је у једној од најживљих улица Москове. Уморно и бојажљиво улазили су сви изгубљеници старог режима. Покорно су пузали до златне жене, ригајући свој неми бес и шапћући дивље најскривеније истине: „Дај, о Боже, да нестане свих бољшевика и да цар опет ускрене од мртвих!“

Мајка Божја Казанска свима се милостиво смешкала, а њена велика круна сјала се и блистала.

Кузмин није марио за све оне, који су се око њега побожно крстили, није марио за њихове молитве, за њихову мржњу и чежњу, — а многи су пре то што су отишли, плунули на под, — та он се је тако топло и усрдно молио, тражећи све нове речи, да би га Небеска Мајка збиља и чула. Покаткад би задрхтало ово мршаво тело у смеђем војничком капуту, и онда се чинило, као да ће му се лице тужно развући у плач. Но кад би се опет малко примирно, молио се још усрдније: „Мајчице, не смеш да се срдиш на ме! Спаси ме само још тај једини пут... Био сам гладан!... О, моли се за ме, Мајчице, моли се за ме! Сви смо ми грешници, па и она... Зашто ми је испуцала косу? Вуди милостива са мном, Мајчице Небеска... Смилуј се мени грешнику!“

Пошто је тако пуна два сата молио, осећао се јаким.

Опицао је своја прса...

Затим је пао на колена и пољубио блатне степенице. Устао је онда и изашао на улицу.

Било је два сата после подне. На плочиницама све је врвило од људи. Кузмин закрене до прве трамвајске станице. Дошла су кола с натписом „Станица Вилна“. Кузмин скочи у кола и остао је напољу, покрај возача.

Када су кола кренула, постало му је све лакше.

Куће су тако брзо одмицале пред његовим очима. Куће, пуне соба, пуне људи... Тамо изван града, биће само мирних пољана... Грмља. Можда каква шумица... Да, мора да буде шумица, где га нико неће моћи посматрати... где ће га само Бог видети...

Кузмин се наслони на мотор: „Да ли ће ме Бог посматрати?“

Наједанпут су му колена почела клепати... Да ли ће ме Бог?...

Но онда се опет сетно оне дивне круне и благог лица Мајчице и њеног благог погледа. О тај поглед био је тако благ! И опет му је постало лакше при души.

Скупио је сву своју снагу и одважност и одважно је погледао кроз стаклена врата. Тамо је седело неколико жена.

Једна је уловила његов поглед.

Гледала је у њега, а наједанпут је упиљила свој поглед на његова прса. Као да се престрашила почела је да нешто шапће са својом суседком. А онда су обе жене гледале у његова прса, а њихова су лица имала онај израз, што га опажамо код жена, када радознано некога гледају, који им се допао.

Кузмин кришом погледа на своја прса.

Нешто се влажно црвенило...

Подигао је затим опет главу и насмејао се изазивајући.

Но постао је тако блед, да су се оне две жене иза стаклених врата спремале да му прскоче у помоћ.

Једна је подигла руке, нешто викнула и устала.

Друга је климнула главом.

Онда су обе пошле према стакленим вратима, — према њему.

Врата су зашкрипала, када их је једна од двеју жена гурнула на страну.

— Јаднице, та ви сте рањени! чуо је још Кузмин, а онда је страпан оркан завилао његовим мозгом. Као

да га је нешто хладно спојало у шију, и он је крикнуо и скочио са трамваја.

Скочио је на косо и тако неспретно да је пао.

Точки су му, изнад колена, одсекли обе ноге.

Тако је сада лежао изнакажен усред мноштва.

Ништа га није болело.

Пред његовим очима вртели су се усјани колути.

У његовим ушима нешто је малко шумило.

Трамвајски службеници подигли су га, ухвативши га испод рамена.

Неко је викао, да се дозове лекар.

Између шина већ се црвенила велика локва на сивој мокрени асфалта.

Неки црвени гардиста нагнуо се над човеком, који је умрлао, и почео да му откопчава капут.

Тада се Кузмин последњом снагом тргне и застење:

— Не, не!

Када је црвени гардиста раскпчао капут унесрећног војника, пала је мала женска рука на плочник.

Била је то бела, негована ручица.

На згрченим прстима блистало се прстење са великим брилијантима... Између палца и кажипрста: — чуперак косе...

— Псето! издере се црвени гардиста и удари ногом човека, који је већ роптао.

Из гомиле је допрло шапутање:

— Бог га је казнио!

Неке су жене врискале.

А Кузмин се свађао са Мајком Казанском...

Лебдио је над белим висинама и последњим напором већ нагла у мртвљене снаге размишљања питао је:

— Зашто си ме оставила? Зар сам се мало молио? Зашто си ме оставила?

И с тим питањем на уснама пао је из мекх белх висина у Ништа.

ФРАНЦУСКА КЊИЖАРА
НАСХЕТТЕ
Кнез Михајлова 27, Београд
Телефон 35-76.
Јуришићева 6, Загреб
располаже још са неколико бројева
ILLUSTRATION DE NOEL 75 d.
ILLUSTRATION numéro de PRINTEMPS 50 d.
као и са нарочитим бројем
GENERAL FOCHE 20 d.
Они дивни бројеви садрже много слика,
од којих велика може бити урамљена.

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Пролетње воде, роман написао И. С. Тургенев. С руског превела Олга Којић.

У овој дирљивој љубавној историји између младог Санџина и лепе Талијанке Ђеме, наћићемо сву драж којом су испуњена и остала дела великог руског мајстора, који се с правом сматра за једног од најбољих сликара руског живота. »Пролетње воде« су прожете неком сетном поезијом и привлачном чежњом која намах осваја душу читаоца, делујући на њу као звук старе романсе које се радо сећамо.

(Цена је књизи 20.— дин. укупно опремљеној у издању С. В. Цвијановића — Београд).

Гроздани кикот, роман од Хамзе Хума, издање С. В. Цвијановића — Београд. Цена 15.— дин.

И ако врло млад г. Хамза Хумо свратио је на себе пажњу својим песмама и приповеткама, махом из херцеговачког живота, његовог родног краја. Његове приповетке одликују се ведрином и бујним темпераментом, чији замах заноси и опија. — »Гроздани кикот« представља, за сада, најбоље дело овог талентованог младог књижевника, пред којим се оцртава лепа будућност на пољу књижевности.

Викторија, историја једне љубави. Написао Кнут Хамсун у преводу Т. Јовановића. Издање С. В. Цвијановића — Београд. Цена 15.— дин.

Ово је већ друго издање овог не-обично занимљивог романа из чије се најбоље огледа његова вредност и интересовање читалачке публике.

Болести воље, написао Т. Рибо члан Академије. С француског превео Владимир С. Вемић. Издао С. В. Цвијановић — Београд. Цена 15.— динара.

Ово дело, поред »Болести памћења«, спада у најбоље радове великог француског филозофа, Теодила Рибо-а, који се посветио студирању експерименталне психологије. На овоме пољу постигао је знатне резултате од неоспорне научне вредности. У горњем делу, писац нас упознаје са свима манама и особинама човечије воље. Књига је врло занимљива и нарочито је препоручујемо онима који се интересују за питања из области психологије.

Вредно је напоменути да је ова ретка књига доживела своје треће издање на српском језику.

СОНЕТ

— Сл. Шљ. —

Кад Еребус мрачни покров сна рашири,
обавије собом све стазе и куте,
и утиша шуме што болове слуте...

Када уздах даве кроз поноћ заблуди,

кад се игра зрака месечевих смири
с врх црквеног торња, и ветри заћуте...

Кад поноћна магла обавије путе
и понесе собом сањања и жуди.

Кад дубином душе одјекну аваји
страсног једног часа сред бола и среће
и спутани траже регионе, веће

по пространству, сломљен у немоћној боли
лих ти маштом стварам дон крици на моли
блуде тмином ноћи на бледи одсјаји,
ил пламичци једне пламтеће љубави...

Момил Лаковић

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочита -Darling- ондулација за девојчице.

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
8-7-81

Спортички Свет

ШАМПИОНАТ СХС.

Изненађења. — Велика победа фаворита у Београду, и неочекиван пораз «пургера» у Загребу.

Прве игре су донеле изненађења. Прваци су имали добар посао, јер су своје највеће ривале савладали са лепим голдиференцијама.

Првак Београда био је фаворит, али се мислило на једну тешку победу. Било их је доста који су веровали у црвене, а то с разлога да су плави претрпели сраман пораз у седишту најмлађег Подсавеза, а њихови противници убедљиво савладали далеко јачег противника.

Међутим је скоре и ако висок, испропао доста повољан по црвене, јер су плави били далеко бољи и пролустили неколико ретких згода. Црвени су само једну трећину другог полувремена имали у рукама. Мајстор је дао једну завршну партију. Сви делови тима су били извршни, али ипак као целина је најбоља била халф-линија. Неправедно би било непохвалити изврсног вратара, који је у неколико махова дао бриљантну игру. Форвард и у пркос пет датих голова није дао своју уобичајену игру. То нарочито важи за до сада најјаче оруђе његово: чувену десну страну Тирнанић — Марјановић. Овога пута су они били скоро изоловани, нарочито Марјановић. Главни разлог тога лежи у чињеници

да су одбранбени играчи Југославије — знајући за опасност која би им дошла са те стране — почели употребљавати недозвољена средства.

Нарочито је на Тирнанића недовољно утицала сувише оштра игра Петровића. С. Поповић је неколико пута устребио своје познате трикове, а ни Ивковић није био бољи. У оштите узевши Југославија је изненадила својом оштрином.

Лева страна Вујадиновић — Најдановић је била покретач свега. Паметна игра Вујадиновића, његова присебност пред циљем, а затим неодољиви јуриши Најдановића и невероватна пуцачка моћ Марковића су учинили своје. Марковић као вођа није задовољно. Спорост и невестшто вођење су му и овог пута биле мане, мада је то све поправило најним хат-триком.

Што се тиче првених, они су дали једну снажну и може се рећи: оштру игру. Кад су видели против себе једног разитраног противника, који није знао за препреке и који им није допуштао да дођу до шута на гол, почели су оштро. Нарочито бековски пар, где је Ивковић хтео своју сла-

вост да поправи грубошћу. Некада славни бек, сад је многопустио. Најдановић га је у неколико махова доста лако прешао. Његов партнер Петровић био је најбољи играч победених, али то има да заблагодари највише својој оштрини, чијим се последицама нису хтели да излажу Марјановић и Тирнанић. Он је неколико пута ишао на играча уместо на лопту. Наравно да му је било лако да одигра против нерасположених за овакву игру.

У халфовима је десни био најбољи. Форвард је овога пута пуцао, али нешто пех а нешто сјајна игра противничког вратара су омели сваки успех.

Као бомба дошао је резултат загребачког дербија. Прекаљена чета Грађанског, која је душу дала за овакве игре, морала је да пусти победу бољем Хашку. Тамошњи црвени су бољи од «пургера», то је познато. Њихова игра је најбоља у држави и по њој би били прваци још сад. Али је исто тако позната ствар да они раде само на том, да прикажу игру док су голови за њих споредна ствар.

Међутим су јуче Академичари доказали да умеју давати голове, а то је најбоље осетио један од највећих претендента на прво место, Грађански. Победа Хашка 3:1 је приличан хендикап Грађанском, али ипак мањи но 1:5 Југославији.

Бл. С. Ракић

ИСТОРИЈАТ

НЕМАЧКОГ ПРВЕНСТВА

1913 год. В. Ф. Б. (Лајпциг) Асканиа Форст 5:0; Викторија (Берлин) 3:1; и Дуисбургер С. К. 3:1.

1914 год. Шпилферајнигунг (Фирт) Лајпцигер С. К. 2:1; Спортклуб Берлин 4:3; и В. Ф. Б. (Лајпциг) 3:2. Одлучна борба је тек у 153 мин. донела победу јужно-немачком тиму.

1915, 1916, 1917, 1918 и 1919 год. се због рата није играло.

1920 год. / Ф. К. Нириберг В. Ф. Б. (Лајпциг) 2:0; Титаниа (Штетин) 2:1; и Шпилферајнигунг (Фирт) 2:0.

На тај су начин у задњој игри била оба јужно-немачка клуба.

1921 год. / Ф. К. Нириберг Вакер (Хале) 5:1 и Форверц (Берлин) 5:0.

1922 год. није било првака, јер су / Ф. К. Нириберг и Хамбургер Спорт Фераји играли 2:2 и 1:1 у задњој игри. Дакле 3 сата игре без одлуке. Нириберг је тукао: Шпилфе-

рајнигунг (Лајпциг) са 3:0; Норден—Нордвест (Берлин) са 1:0; а Хамбургер Спорт Фераји; Титаниа (Штетин) са 5:0 и Вакер (Минхен) са 4:0.

1923 год. Хамбургер Спорт Ф. Гутсмуте (Дреда) 2:0; В. Ф. Б. (Кенигсберг) 3:2 и Унион (Обершеневалде) 3:0.

1924 год. / Ф. К. Нириберг Алеманиа (Берлин) 6:1; Дуисбургер Спорт Фераји 3:1; Хамбургер Спорт Фераји 2:0.

1925 год. / Ф. К. Нириберг Сп. Ф. Јена 2:0; Бреслау 08 4:1; Дуисбургер С. К. 3:0; и Франкфуртер Сп. Ф. 1:0.

Ово такмичење је донело праве сензације, јер су велики фаворити В. Ф. Б. (Лајпциг) Ф. Ф. Р. (Манхајм) и Хамбургер Спорт Фераји тучени још у предматчањима.

1926 год. Шпилферајнигунг (Фирт)

Викторија Форст 5:0; Бреслау 08 4:0; Холштајн Киел 3:1 и Франкфуртер Ф. Сп. Ф. 4:2.

1927 год. / Ф. К. Нириберг Шемницер Б.Ц. 5:1; Хамбургер Спорт Фераји 2:1; 1860 (Минхен) 4:1 и Херта (Берлин) 2:0.

1928 год. Хамбургер Спорт Фераји 04 Шалке 4:2; В. Ф. Б. 4:0; Бајерн (Минхен) 8:2; Херта (Берлин) 5:2.

Северо-немачки мајстор је слабије почео, а томе је главни узрок неиграње Хардера и Зигенсбека, фамозних спојки. Иначе је доцније играо комплет, постигавши сензационалне победе над Бајерном, који је успео да се пласира испред Нириберга и Фирта и берлинске Херте. Најновији мајстор Немачке, који ову титулу осваја по трећи пут, одликује се брзом и снажном игром. И одбрана и фор су му подједнако добри. Стрелци су веома одлучни пред циљем.

После рата, шампионат Рајха је скоро стално у рукама јужно-немачких клубова Нириберга и Фирта, што доказује доминантан положај ове немачке покрајине.

Напомена: Последњи резултат значи исход финалне игре. Б. С. Р.

Morsko kupalište Sutivan

NA OTOKU BRACU (DALMACIJA)

Prekrasni položaj, južna vegetacija. Kupalište na plaži sa kabinama. Pension (hrana i soba) Din. 68 dnevno, s turističkim krevetom Din. 53 dnevno. Informacije daje uprava Hotel „Vesna“ Sutivan

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

9

„Када се тако према Вама поступа, онда је томе свакојако узрок што Ви не полагате довољно пажње на Ваш добар глас!“

Каролина је слегла раменима.

„То би се дрзнуо да дирне у нашу част, Сире?“

„Читајте чланак у Лајденским новинама! Ето га на столу до Вас!“

„Хвала Сире!“ одговорила је Каролина подругљиво. „У овом двору се свакодневно извршу најнезнатије ствари.“

„Чак се иде дотле, да се личност аустријског маршала Најперга доводи у везу с именом Њеног Величанства царице.“ добацила је Елиза.

„Ти новинари су лоцуже,“ рекао је он. „Царица нема ништа с грофовим прогонством. Узрок је политичке природе. Најперг је срећан што није прошао као Анлиен.“

Каролина је увидела да је боље да се с Елизоу уклони. Обе су устале.

„Допустите, Величанство, да идемо,“ рекла је напуљска краљица. „Ви сте рђаво расположени.“

Цар им је окренуо леђа.

„Кад је такав случај, онда има мање или више и до Вас кривице,“ добадио им је. „Ја Вас саветујем да будете у будуће обазривије у понашању и да не дајете Вашим непријатељима оружје у руке. То сте требале да научите од наше мајке, која је била мудра жена. Ништа више о томе. Лаку ноћ!“

Обе принцезе су се дубоко поклониле.

Када су изишле, Наполеон је се лагано окренуо и почео пушећи да хода по соби.

Наступила је дуга пауза. Све је у двору спавало, једино је цар опет ковао нове планове.

У томе је заборавио био, кога чека.

Ристан је ушао.

„Сире, војвоткиња од Данцига чека Вашу заповест,“ јавио је он.

Цар је лагано подигао главу. За тим је пришао столу у опустео се на столицу.

„Нека уђе!“ заповедио је кратко.

Катарина је била мало бледа када је ступила у цареву собу, али није се бојала.

Она је се ћутећи поклонила.

„Седите, мадам,“ заповедио је Наполеон.

Био је љут. То је Катарина познала.

„Опет је настала пауза, затим је цар узбуђено почео да говори.“

„Лепо ствари чујем о Вама, мадам! Ја сам Вашег мужа унапредно за маршала и војводу не обзирући се на то, да жена, која носи његово име срамоти мој двор у целој Европи. Новине непрестано доносе да овде ври од куварица и пиљарица, које носе војводске круне. Томе мора бити крај. Је ли Вас Лефебр известио о мојој наредби?“

„Лефебр ми је само рекао да цар жели на се разведемо,“ одговорила је прибрано Катарина.

„На шта сте му на то рекли, мадам?“

„Ја сам се насмејала!“ одговорила је Катарина одважно.

„Како? А он — —?“

„И он је се насмејао!“

„Зар се тако поштује моја наредба?“

„Опростите, Величанство, али и Ваша воља мора имати границе,“ одговорила је смело војвоткиња. „Ви сте моћан и треба само једну реч да изустите па да 500.000 војника стоје код Дунава или Рајне, али једино има што Вама није у моћи, да одузimate Лефегово срце од мене. То би била прва битка, коју бисте изгубили!“

„Ви сте сувише дрски, мадам!“ викнуо је цар изненађен таквом одговору. „Лефебр још није рекао своју последњу реч!“

„Ох,“ наставила је узбуђено Катарина, „мој Јосиф није такав бедник да као пса отера жену, која је све муке с њим поделила и да место ње узме какву дворску мотку. Он је за мене увек воденичарев син из Елзаса, који је за данашње аристократе само скоројевић управо као што је и Ваше Величанство.“

Цар је замишљено гледао пред собом.

Сигурно му је падало тешко да овој честитој жени учини што на жао.

„Можда сте у праву, мадам,“ рекао је он строго, али морате увек бирати речи када говорите. Какав је то опет скандал био вечерас?“

„Заиста, Величанство, био је скандал, када су Ваше сестре мене и војску исмевале,“ одговорила је одважно Катарина.

„Војску — —?“ упитао је изненађено цар.

„Јест, у мојој личности, Сире! И ја сам служила под француском заставом, у пољској болници и врло често усред барутног дима!“

„Дакле, Ви сте били на бојном пољу?“ запитало је Наполеон.

„С мојим Лефебром у 13. дивизији у Вогезима, на Мозелу и другим бојевима на Рајни.“

„Цар се одобровољно.“

„Ако жели Ваше Величанство, ја могу да покажем и рану од бајонета на руци!“

„Хвала, хвала! верујем Вам!“ насмејао се цар први пут.

„Али зашто ми Лефебр о томе ништа није причао?“ запитало је цар.

„То не знам, Сире! Али кад ми се после две надувене жабе — ех, опростите, Величанство — сестре цареве, за кога сам проливала крв, потсмевају, онда ми дође да пукнем од јада!“

Цар је устао и потапшао по рамену војвоткињу, која се такође дигла са столице.

„Ја ћу обема принцезама објаснити ствар, а што се другога питања тиче, Ви остајете војвоткиња од Данцига, али у будуће немојте долазити у двор, пошто Вам није пријатно у њему!“

„Не, богами!“ одговорила је Катарина.

„У предграђу је бал много пријатнији!“ насмејао се цар.

„Тако је, Сире,“ потврдила је Катарина. Када сам била праља, лепше сам се забављала него сада у двору Компјену!“

„Заиста, о томе ми је причала Каролина. Ви сте многа занимања имали?“

„Молим, Сире. Само два!“ одговорила је Катарина нешто уређена. Била сам продавачица у логорима и праља!“

„У Паризу године 91. и 92. Затим сам оставила

радњу. Војници су отишли у рат, а остали нису пла-
нали.»

Лукаво гледајући, наставила је:

Тада је било и једног официра овде у двору, који
ми дугује 60 франака за рубље. Ја нисам смела да му
поменем, али сам за сваки случај понела са собом
стари рачун.»

„Где, официр, који не плаћа своје дугове! Да ми
је знати таквог официра?»

„Ево, Сире« рекла је Катарина и показала једну
згужвану хартију. Чујте, Сире, шта ми је тада писао
млади човек!»

Почела је да чита:

»Од моје мале плате морам да издржавам мајку
и сестре, које су побегле у Марсељ, јер су их примо-
рали да иду са Корзице.»

На један пут је се велики Корзикинац изменио у
лицу и отео из руке Катаринине хартију, на којој је
био потпис Наполеона Бонапарте.

Цар се приближио столу.

»Чекајте« — прошапутао је он. »Улица Свете
Ане, Богоми сад се сетих. Али Ваше име, мадам?»

»У улици познат је само надимак Сан Жен!»

Цар ју је погледао право у очи. Био је изненађен.

»Ви сте били онда она слободна девојка. Ја сам
становао у улици Ројал Сен Ром у холандском крају.»

Цар је се ухватио за чело.

»Бедно време бејаше то, Бедан и стан.»

За тим је запитао: »Шта вам дугује Бонапарта,
мадам?»

Три наполеондора, Сире!»

Цар је тражио у џеповима своје блузе, али они су
били празни.

»Немате среће, војвоткињо! Ја нисам сада при
новцу!»

»Онда вам дајем кредит од двадесет четири сата;
не више«, одговорила је Катарина озбиљно.

»Војводи ће бити дуго време докле се вратите на-
траг. У двору већ спавају сви. Даћу вам пратноца
кроз празне ходнике.»

Зазвонно је и Ристан је ушао.

»Један дежурни официр!« заповедио је Напо-
леон.

Помогао је Катарини да обуче огртач и галантно
јој пољубио руку.

„Сутра у лову ја ћу се с вама тако опходити, вој-
воткињо, да ће сваки ваш противник увидети, колико
вас пеним. Сада ми поздравите војводу!»

Ристан је се уклонио, па се одмах поново вратио
са упаљеном свећом.

Цар га је оштро погледао.

»Шта је Ристане?» запитао је хитно, не одвајајући
очи од мамелука. »Шта има ново у двору?»

Катарина је стајала збуњена. Страшна мисао јој је
сенула у глави. Ако буде гроф Најперг толико луд да
се у пркос свог обећања врати у двор? Онда је он
изгубљен!

Ристан је ослушкивао иза себе у мрачном побоч-
ном ходнику.

»Ваш сала су се отворила врата, која воде на
резервним степеницама. Величанство«, рекао је он.

Цар је потпуно заборавио на Катарину. Постао је
озбиљан.

»Ја ћу се сам уверити«, рекао је и ушао у ходник.
Неколико тренутака је ослушкивао.

На један пут је опет вратио у собу.

»Ристан — угаси свећу«, заповедио је оштро. У-
неси свећњак у моју спаваћу собу. Остани тамо и че-
кај докле те не зовнем! Да ниси пушнуо!»

Катарина је хтела проговорити, али јој је се грло
било стегло.

»Овамо, војвоткињо! Ви треба да будете сведок,
како цар чува своју част?» рекао је измењеним гласом.

Осетила је како ју је снажно ухватио за руку и
повео једном кавабету, чији је велики наслон обоје
заклањао са стране главног улаза.

Прошло је неколико минута, вечност за Катарину,
која није ништа могла учинити да спречи страшну
катастрофу. Соба је била мрачна. У побочној соби је
спавала царица и оданде је долазила слаба светлост.

Лагано и опрезно су се отворила царичина врата.
Једна дама је ушла нечујно. Била је у црној хаљини
и имала мараму око главе и рамена.

То је била госпођа Билдов, поверљива дворкиња
Марије Лујзе. И поред слабе светлости цар ју је по-
знао. Одмах је стегла песницу, а Катарина је чула како
шкрипи зубима.

Дворкиња је ослушкивала у правцу царевих соба,
мислећи да он спава. Затим је пошла ка средњем
ходнику и тихо позвала неког.

Из мрачног ходника појавила је се мушка прили-
ка у дугачком путничком огртачу, држећи пешир у
руци.

»Дођите«, рекла је госпођа Билдов шапућући.

Окренула је се царичиним вратима и човек у огр-
тачу ћутећи је пошао за њом.

У том тренутку је цар устао.

»Сире — — —« хтела је рећи Катарина. Чврсто
ју је стегло за руку и још једном је ухуцкао.

Када је човек у огртачу хтео да пође за госпођом

МАМИЦЕ!

ПЛАТНО
«СЛАВИЈА»

БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)

ТЕЛ. 12-42

Билон, на његово раме је се спустила тешка рука.

Брзо је се осврнуо, а у истом тренутку је цар позвао:

»Ристане, свећу!»

Мамелук је ушао са свећом у собу и Наполеон је погледао у грофа Најперга.

Влада као смрт, пала је на колена госпођа Билон и пригушеним гласом молила:

»Милост, Величанство!»

Цар је се повукао корак назад и скрштених руку грезриво погледа у грофа.

»Ви овде, господине Најперг?» запитало је.

Затим је заповедио Ристану:

»Жену овде у моју собу, показујући на госпођу Билон.

»Величанство, преклињем вас« — прошапутала је она.

»Уклони је!» пресекао јој је говор Наполеон.

»Ристан је пчезао госпођу Билон и угурао у побочну цареву собу.

Катарина се није усудила ни речи проговорити. Шта је се ту догађало, тицало је се цара и оног будаластог човека, који је због љубави упао у мечкину рупу.

Гроф Најперг није покушао побећи. Усправно, одлучно стојећи, хтео је да изравна рачун, који му је та ноћ била наложила.

»Објасните ми, грофе, шта ћете овде?» запитало је Наполеон, натмуреног чела.

»Имате право, Сире, да ми ставите то питање«, одговорио је Најперг. »Ја нисам могао отпутovati, а да не кажем царици збогом«.

Наполеон му је подругљиво приметио:

»У необичном часу посета, грофе! Сада је поноћ!»

»Ваше Величанство ми није допустило да се дању јавим мојој суверени, да бих однео налоге и поздраве у Аустрију«, одговорио је гроф смело.

Наполеон га је мрко погледао.

»Смем ли знати, какве сте налоге очекивали, господине?»

»Сажаљевам, Величанство, одговорио је Најперг. »Тицало је се налога, које би царица само мени дала и које још не знам.«

»Шта сте тиме хтели рећи?»

»Ја сам у служби само код велике војвоткиње Марије Лујзе и његовог Величанства Франца, аустријског цара, а нисам ваш поданик.«

»Одлично, грофе!« с потмехом је приметио Наполеон. »Као поданик цара Франца ви се усуђујете да уђете у пола ноћи у собу моје жене, француске царице! Доста! Ухватио сам вас на лицу места и у праву сам да вас казним као злочинца!»

Најперг није ни за тренутак био изгубио присуство духа и рекао је:

»Можете ме и из потаје убити!»

Наполеон је се окренуо Ристану и заповедио му:

»Доведи двојицу твојих земљака! А вама — окренуо је се Најпергу, показашу да умем казнити неваљалце!»

»Ви сте то више пута показали. Са мном вас оптужује мој пријатељ, војвода од Ангијена због убиства!« добаши је Најперг цару.

Катарина је устала и подигла руке молећи:

»Милост, Величанство!« рекла је. »Ви не смете вашу част окаљати! Имајте призрења наспрам оних, који вас воле! Опростите грофу!»

»Доста, мадам! Водите овога!« наредио је Наполеон.

Ристан је ушао са двојицом земљака, мамелука као што је био он.

»Ја ћу викати за помоћ! —» рекла је Катарина.

»Пробудићу царицу! Цео двор! Нека знају сви, да ће

Наполеон убити човека, који се не може бранити; Наполеон, победилац код Ватерлоа и Аустерлица!»

Наполеон је био блед као смрт и заповедио је:

»Умирите ову госпођу!»

Када су мамелуци пришли Најпергу, овај је покушао да се брани. Али јаки Црнци су га савладали и везали.

Само једну реч је могао рећи Најперг:

»Тиранин — —!»

Отворила су се средња врата. Царски официри чувши вика, ушли су унутра.

Сви су били запрепашћени.

Са забаченим рукама назад цар је стајао до свог писаћег стола.

»Судиће вам ратни суд«, рекао је Најпергу, а официрима издао наредбу да јаве Лефебру и Савариу да донесу пресуду и исту изврше још исте ноћи.

* * *

Ватра у камину је се већ била угасила и свеће догореле. Катарина је као у грозници непрестано седела на канапету у Наполеоновој соби за рад.

Она није могла отићи пре докле се не реши судбина несрећног Најперга. Знала је да је цар био позвао њеног мужа и министра полиције Саварија.

У другој соби је задржан Најперг као заточеник докле се не донесе пресуда о њему и која није могла бити друга, већ смрт стрељањем.

Прошло је два часа од страшног сукоба између цара и Најперга, а Лефебр још није приспео.

Један официр је изишао из цареве спаваће собе и приближио се Катарини.

»Имам наредбу, да вас отпратим до куће, војвоткињо«, рекао је тихим гласом.

»Хвала, капетане«, одговорила је Катарина, »али ја бих радије сачекала мужа, кога је цар позвао.«

Официр је слегао раменима и повукао се назад.

Слуга је унео свећу и хутећи се уклонио.

»Које је време, господине капетане?» запитала је Катарина.

»Два сата ујутру, госпођо војвоткињо«, гласно је одговорио.

Војвоткиња је устала и дала знак официру да јој приђе. Када је се приближио тихим и молећивим гласом му је рекла:

»Учините ми једну услугу! Пошљите некога по Фуша, војводу од Отранта. Реците му да га молим да дође одмах овамо, ма да је још у постељи!»

Официр је оклевао. Она му је журно рекла:

»Ја примам одговорност на себе! Похитајте!»

Официр је се поклонио и изишао.

Одмах за тим је се јавно Лефебр, не мање изненађен царевом наредбом.

»Хвала Богу што си ти овде!« викнула је Катарина.

— Наставиће се —

ОПЕТ ДОЛАЗЕ ОНЕ

наше старе боли, када се време промени. За ударе, за главу, за зубе, руке ноге, за цело тело, код реуматичних боли па и иначе је Фелеров Елзафлуид, ово већ 32 године прокушано средство за заштиту, права благодат у кући. Употреба споља и изнутра. Добља се свуда, боца на покус 6 дин., двострука 9 дин. Ако га нема, наручите поштом изравно бар за 62 дин., код љекарника **Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372** — **Hrvatska**. А за отомак: **Елзафлуид**, 6 кутија 12 дин.

Судија: А зар вас не гризе савест?
Оптужени: нешто ме гризе, али да
ли је то савест, не знам.

Рајски пламен

Хабиба ханума природно сарук и казује женама у цамији:

Знајте да је брачна веза добра. Треба се женити, а слободно је узети до четири жене. У венчању се налази добро дело. Па и ви жене, требале би да ожените своје људе. Која би жена својом руком ојенила свога мужа, њој су отворена рајска врата. А која би за свога мужа припревила нови брак, она би тим стекла место у рају поред Хаври-Кевсера, ту се њој постави двор. Немојте се оглушити о моје речи... Својом руком ожените своје људе још један пут, још један пут...

Хабибе ханума слушала је са пуном пажњом ове речи из задњих редова присутних жена. Јер, она је била побожна, потпуно ваљана женица. Па јој је синило кроз главу: да овако стекне себи један двор у рају, како би било да још један пут ожени свога мужа Хаџ-ефендију...

— Како би то било — премисљала је — да свом Хаџ-ефендији узмем примерну богату девојку?!

Чим је Хабибе ханума дошла кући, прва јој је брига била, да свом Хаџ-ефендији саопшти, шта је наумила.

Хаџ-ефендија јој се насмеја.

— Иди, рече јој, за својим послом. Јеси ли ти полудела?! У овим годинама где је женидба, а где сам ја..

Али Хабиба ханума се није дала одвратити.

— Ја тебе морам оженити.

— Не треба; пусти ме у миру.

Она се ражљути. Прекори га:

— Ти хоћеш да ја горим у рају... као луч, као пав... Шта сам ти скривила?!...

Па заплака и ороси лице сузама.

Хаџ-ефендија је провлачио прстима кроз браду и премисљао. Ето макар, кад би и то било, али кад би бар била каква црних очију и црних обрва, једра, млада, нељубљена, па када би се и оженио, не би било ште-

те, не би било лоше.

Затим се окрену жени и рече:

— Е баш, када ти толико наваљујеш, да ме оженити, па добро.

Хабиба ханума, као на крилима, полетела је од среће.

Одмах сутра се подигла да тражи девојку за свог Хаџ-ефендију.

А ко год тражи, наћи ће и своју срећу, као и своју несрећу.

Најпосле, Хабиба ханума је нашла једну лећу девојку. Дошла је и то казала своме мужу.

А Хаџ-ефендија је слушао и добро начуљно ухо према месту, одакле је она говорила.

Био је врло расположен.

После два — три дана уговорена је свадба и престало се говорити, а прешло се на припреме за венчање.

Хабиба ханума је сваки дан ишла у чаршију и обилазила по дућанима. Својим рукама је приправљала опрему за младу.

А Хаџ-ефендија је сам себе дотеривао, одело прекрајао, браду поткресао.

Дани су брзо пролазили. Коначно је дошао и свадбени дан.

Хаџ-ефендији су довели нову младу и он ју је весело дочекао у горњим одајама на уобичајени поздрав.

Хабиба ханума је била задовољна. Јер, тога дана је за њу направљен савршен двор у рају поред Хаври-Кевсера...

Дошла је и ноћ. И Хаџ-ефендија је отишао до младе. Хабиба ханума је својом руком одвела младу и љубегију у спаваће собе.

Али свој мерак, није могла савладати. Није се могла одмаћи од врата. Наслонила је ухо на кључаоницу и почела ослушкивати.

Али, слушајући, пожутела је... Пожутевши, позлило јој је. Хтела је пасти у несвест, па је, подупирући се на колена, узвикнула:

— Изгорећу у рају!...

КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

КАКО СЕ СПРАВЉА МАЈОНЕЗ? —

како се справљају разни умонци и сосови на француски начин, научићете из књиге **СТО СОСОВА**, цена 5 дина. У истој колекцији изашло **СТО ЈЕЛА ОД ЈАЈА** и **СТО ЈЕЛА ОД КРОМПИРА**, свака по 5 динара. Француско-Српска Књижара **Аце Поповића**, Сремска 4.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буљави. Одржава сталан свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан работ.

СИГУРАН ЛЕК

да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађени франц. помада

„Michel“ одобрена од Држ. Хем. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздрави кожно ткиво и одстрањује перут и сврбеж, а све бољке од којих коса опадне и оседа. — Шаље поузданем „Мишел“ Весник 8, II спр. Београд. — Пројект: Апотека Делина, Кн. Михајлова 1^а и Дрог. Ескулап Коларчева 8. Дозе следећу: 60 гр. 115 дина; 80 гр. 150 дина; 100 гр. 185 дина; највећа и јача 180 гр. 290 дина. Уз сваку дозу следеће гаранција за успех, случајно да нема успеха враћено узети новац.

ГРАВД ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ И ГОСПОДУ

Централа Београд.

Скопљанска ул. 18.

Ради Дамске фризуре по најновијим Париским журналима. Врши маникирање и педикирање најхигијеничније. Бојдисање косе у разним бојама.

Радња располаже најфинијом француском парфимеријом. Отварам тромесечни Курс за поучавање фризирања, маникирања и педикирања.

Моли за посету

Сима Мечкић, фризер

Скопљанска бр. 18.

У мени су се до два бола срела,
и дневно слабе потресају груди,
да борбу један, ко и други, жуди
однесе, оба и исто би хтела.

У мени су се до два бића срела,
биће Човека и Сањала биће,
кад једном мркне другом зора свиће,
а оба исто и једно би хтела.

Каткад се Човек грехотом засмеје,
у Живот јурне и Живот ужива
док други тужи и у болу синва.

А кад се смрачи и заплачу стреје
тихо кроз пошћ, сањало се буди,
и живи докле онај други жуди

и с болом чека час да се засмеје.
Момил Лаковић

Х У М О Р

У биоскопу:

— Разводник ваљда није приме-
тно да смо ми стари брачни пар?

— Зашто?

— Дао нам је најзабаченију локу.

У војсци:

— Имаш ли једну цигарету?

— Не, не купујем их више.

— Зашто?

— Да би те одучио од пушења.

Она. — Ах! ако ја умрем, имаћеш
много муке док нађеш жену као што
сам ја.

Он. — А ко је теби рекао да ћу ја
узети жену као што си ти.

— А ти, Лујза, какву ти смрт нај-
више волиш?

— Ах! ја би волела да у вече лег-
нем, па да се у јутро пробудим мртва.

АРИТМЕТИЧКИ КУРИОЗУМ

Који је највећи број, који се мо-
же представити са три цифре? —
Тако је било питање, које је својим
читаоцима поставио енглески астро-
номски лист. А пријори је изгледало
да је то број 999. Али, то у ствари
није. Прави, највећи, тродифрен број
је 999, т.ј. девет, на девет на девети.

Само 99 (девет на девети) износи
43,036,721. Сада број 9 треба даћи
на тај степен, а то је могуће само по-
моћу логаритамских таблица, тако
би се најзад, добио број, који би и-
мао 369,693,100 цифара. Да би се тај
број написао, потребно је 33 свезака
са по 8 страница страна, рачунајући
да на сваку страну дође 14 хиљада
цифара. Добивени број би био већи
од броја свих атома свију живих
створања.

МАМИНА
ОДМЕНА

Баш ће се мамица изненадити кад види, да
је све рубље опрано. Мама ће да каже: „Види,
молим те. Баш је ово моје дете вредно.“ Заме-
нити маму је права шала — **то је тако лака**
ствар, јер ја узимам баш као и мама,

МЕРИМА ЛЕКГЕР САПУН

који се свуда може добити.

МЕРИМА-1839.

Герда Маурис, која је играла глав-
ну улогу у филму »Шпијун«, син-
ма сада за »Уфу« велики Фриц Лан-
гов филм »Жена на месецу«.

Џоџе Мај, потписао је за »Уфу« у-
говор за три звучна филма.

Према последњим вестима Емил
Јанингс још није потписао уговор за
»Уфу«.

»Хаџи Мурат« је највећи звучни
филм до сада и у њему певају 300
донских козака.

»~« ШИРОМ СВЕТА »~«

Филмске лепотице на тркама: Долорес дел Рио, Клер Виндзор и Дороти Себастиан.

Необично луксузна »слоновска запрега«, својина Махараџе од Патиале.

Неуморне спортисткиње које весело крстаре крај обале плавог Јадрана.

Поглавица индијанског племена Осага, старац од стоседам година, посетио је недавно по други пут Берлин.

Лево: Један нови спорт у Америци. — Стадион за утакмицу бапона.

За Вас, госпође...

ГОРЕ ЛЕВО: Шешир од Манила-сламе са карираном машном. — ГОРЕ, ДЕСНО: Путнички мантил од меканог енглеског штофа. — ДОЛЕ, ЛЕВО: Пиџама од креп-де-шина у два прелива. — ДОЛЕ, ДЕСНО: Ташна и рукавице од срнеће коже

Фризура жене у прошлости и садашњости. — Прва и четарта слика показује фризуру каква се некада носила; тада се обраћала пажња да да коса буде високо и уметнички очешљана. Друга и трећа слика представља тип данашње женске фигуре која се носи потпуно индивидуално

Неколико лепих модела купаћих костима

МИСЛИ О ЉУБАВИ...

Одважност трпети Ксантину заиста је врлина. Провиђење које саветује напуштање Ксантине изгледа ми као најлешна врлина.

Хан Ринер.

Свет, у коме живимо био је потпуно организован против праве љубави.

Ако немаш оно што волиш — воли то што имаш.

Човек не може никада добро да оцени особине због којих се други човек свиђа или не свиђа женама.

Бол Вураке.

Срце удатих жена изгубило је две дражи, којима се поноси срце девојка: наду и безазленост.

Марсел Прево.

Човек велике душе често је глупак — у љубави.

Тамо где муж слеже раменима, љубавник бива одушевљен.

Љубав: човек поред жене мења се у анђела.

Виктор Иго.

Љубав даје дух онима који га немају; додаје га онима који га немају у великој мери; али често га одузима од оних који га имају довољно.

Интуитивне су оне жене које су природне, ненашминкане и које нису покварене васпитањем.

Из нашег албума. — У великој филмској колекцији пронашли смо ову слику Били Дов, посвећену, — још прошле године, — нашим читаоцима

Озрен Суботић

ВАМПИР

— Ноћна фантазија —

Када се налазим у далеком свету. Она нема нада мном никакву власт: тамо ја припадам опет самом себи — тамо сам ја опет слободан човек! Али чим само моја нога пређе преко те међе, која окружује крај, где су моје очи први пут угледале светлост дана, где је протекло моје детињство и прва моја младост, Она се буди од тешког, оловног сна, устаје из гроба, тражи ме — и нађе ме!

А нађе ме Она увек самог самцитог. Као по заповести неке неодољиве, тајанствене силе ја сам у то време увек сам: моји мили и драги љубе ми уста и чело, желе ми добру ноћ — и остављају ме самог-самцитог.

И ево тихо се отварају врата и улази — Она: дивна, прекрасна, идеал моје маште!

И све је већ спремљено за њен дочек: на столу горе само две свеће, јер свако друго осветљење причињава јој страشان бол те она онда просто ужасно изгледа. ... Огледало је покривено чаршавом, јер оно незна за сажаљење: место њеног дивног лица оно одбија стварну истину — голу мртвачку дубању! ... Свету икону, која обично виси у ћошку на зиду, већ сам био скинуо и сакрио, јер та икона сваки пут при Њеном уласку пада са зида, јер Она — та дивна, узвишена ноћна гошћа је ипак само грозни — вампир!...

Кључ у брави се сам окреће.
Ми смо сами,
Ја сам опет у њеној власти!...

И ево је где седи поред мене и својом малом, белом, но леденом руком држи моју руку, а другом глади ми косу са чела... Поглед њених дивних, чарних очију тужно почива на мојем лицу... И у том погледу, у том простом, нежном миловању ове дивне покојнице лежи сва она безгранична љубав, коју мрачна гробница тако љубоморно крије: ту се осећа и миловање мајке, и миловање несретне љубавнице, и миловање драге, покојне сестре!...

Љубав која устаје из гроба!

Шта може бити више, страшније и трагичније од те љубави?!...

Ко је Она?... Шта је Она?... Када је умрла? — не знам! На сва моја питања о томе Она само тужно маше главом — и ћути. Но по њеном оделу, у којем су је сахранили, и по разговору са њоме, ја ипак могу закључити да је она морала умрети у почетку седамдесетих година прошлог века — пре мога рођења! Она је сва у белом, а дивна, бујна, тамно-смеђа коса спушта јој се ниже нежног, белог потиљка...

И ја осећам да ми је Она блиска, рођена, несказано драга и не могу да је се нагледам — те типичне српске лепоте, тога ремек-створа — оличеног генија српске женске красоте! Тај тип су векови стварали — он је оплемењен, очеличен полетом духа и мутама српског народа!

То је она српска девојачка душа за коју песник вели да је мирисаво цвеће!... И ево таква једна племеништа и узвишена душа, па ипак страшни — вампир!

Милостиви Боже!

Чије ужасне грехе мора ова несретна душа, овај анђeosки облик, ова

Луле Велец са својим малим леопардом.

Горња слика: Лојд Хјуз показује своје вештине са бичем младој генерацији. — Доле: Барбара Кент и Дороти Гуливер маникирају овог симпатичног четворonoшца.

јадница да испаштава?!... Своје — зацело не!...

И ево седимо и тихо разговарамо о прошлој великој добу и о великим нашим људима, када је она још живела на земљи — и све се то мени чини као неки стари, готово заборављени сан!

И ја видим како јој се очи светле, како јој се на образима показује нежно руменило; осећам како њена мала рука дрхће у мојој и све топлија постаје; чисто чујем, како јој у грудима живо срце бије — и гле! Предамном није више покојница него дивно живо биће, а на мојим уснама гори ватрен живи пољубац!

Да! То је Она, моја сирота драгана, и нема на људском језику тих речи, које би могле изразити шта се све та-

да у мојој души збива! То је смеша најсветлије радости и најдирњег очајања. И ја је грлим и љубим, а сузе ми теку по образима.

И о ужас! Ту се увек и дешава она страшна промена!...

Она устаје, меће ми руке на рамена и дуго, дуго гледа ме непомично — управо у очи!... И ја гледам и видим како њено лице све више и више бледи и на њему почињу да се појављују оне страшне модре, мртвачке пеге — то се буди страшни, грозни вампир!...

Ја сам сав претрнуо; хоћу да устанем — не могу; хоћу да дигнем руку — не могу; хоћу да затворим очи — не могу! То су већ адске чари!...

А Она не престаје гледати ми у очи и полагаано, корак за корак, одсту-

па: ево је где стоји код зида — даље више не може! Стоји и гледа на мене, а из очију јој теку кржаве сузе! И полако-полако почиње опет да ми се приближује: коса јој се распустила а руке је раширила! Иде и посрће у ходу, скоро после сваког корака пада, али се ипак тешким напором диже и — ево је опет код мене! И ја видим како пада на колена, и осећам како својом уздрхталом руком и леденим уснама тражи то место, где грчевито бије моје срце... Ужасни бол: — она пије моју крв!...

И у то време, док она пије моју крв, ја чујем, како из дубине земљаних недара долази до мене адски смех; чујем јавк грешника, који су предани највећим мукама ада!

Милијони звона звоне — наопако! Осећам угушљив смрад сумпора, а пред очима ми играју небројени пламени језици!...

Но и то престаје — настаје мртва тишина.

И у тој тишини чује се језиви дубоки глас, из кога се орно дивљи, бескрајни очај, који је душу раздирао:

»О крви моја!... Проклета моја крв!... Чедо моје!... Јадно моје чедо!... И на твоју невину главу пао је тешки мој грех!... Милост! Та зар нема милости бар за тебе, чедо моје?!... Силни Боже!... Смилуј се бар на њу!... Милост! — Милост!« ...

И затресли су се прозори, страшни ветар прошао је кроз собу — и погасиле су се свеће!

Мрак — страшни мрак!... Тишина!...

Но ево опет горе свеће — и свега је нестало. Из руке ми пада перо — крај приче!

— Маестро, да ли је то тешко насликати овакву слику?

— Ах, госпођо, много је теже продати је!

Са утакмице у Скопљу. — Тимови: Б. С. К. и Победа (Скопље, пред почетак утакмице. — Снимак Цветка Б. Јовановића.

Петровац на Млави

Пре неколико година бејаш отишао у госте мојим рођацима у В. Г. и тамо међу осталима затекох и једну бабу, која чувши да сам из Петровца, рече:

— Знаш Петровац... Била сам у њему... То је мало место и има три дућана и две кафане...

— А, када си, бабо, била у Петровцу? — упитах је тада.

— Па, има око двадесет и неколико година од тог доба, — одговори ми баба.

Ово горе наведено послужиће нам само као увод, да би се увидело колика је разлика од оног Петровца од пре 30—40 година и садањег Петровца који броји преко три хиљаде становника — и не да има само три дућана и две кафане, него преко тридесет дућана и преко двадесет кафана, међу којима има и модерних и лепих радњи и хотела, а варош се труди, да упоредо корача са осталим културно напредним местима наше троимене Краљевине.

Петровац се налази на средњем току реке Млаве, између вршевитог Хомоља и равног Стига. Поред саме вароши протиче река Млава, по којој је и срез добио своје име, а коју је неумрли наш песник Ђура Јакшић онако лепо опевао у својој песми „Пут у Горњак“.

Са својом лепом околином Петровац је постао једно привлачно место за љубитеље природних лепота, а својом здравом климом служи као

ваздушна бања онима који желе чиста ваздуха. Обласном железницом везан је преко Пожаревца са Београдом, а у скорој будућности биће железницом спојен са срцем Хомоља — Жагубицом и — и надаље са Борским рудником и Зајечаром.

Недалеко од Петровца налази се у Хомољским планинама чувени манастир Горњак — а исто тако и манастир Витовница — који се такође одликују лепотама својих предела и служе као излетничка места Петровчанима.

Петровачка околнина богата је и рудама. У његовом атару налазе се два рудника угља, а у самој вароши налази се извор лековите воде зване „Слатина“, која лечи од реуме. У оближњем селу Мелинци налази се врло богат и недавно пронађени рудник мрког угља, те ће и тај крај ускоро бити спојен железницом са Петровцем.

У самој вароши налазе се многе културне и хумане установе, школе и државна надлештва. Поред Општинског Суда, Среског Поглаварства, Пореске Управе — ту је и Првостепени Суд. Затим од школа: поред основне школе, трговачко—занатлијске, женске раденичке — и петоразредна гимназија. Потом од друштава и установа: Народни Универзитет, Певачко Друштво „Зора“, са својим тамбурашким оркестром, Дилетантско Позориште „Млава“, Стрелачка Дружина, Ловачко Удружење, Коло Српских Се-

стара, Материнско Удружење, Женска Подружина, Друштво Црвеног Крста, Друштво за подизање споменика изгинулим и помирлим Млављанима у ратовима од 1912—1918 године и т.д.

У гимназији имамо неколико ђачких дружина, као: Ђачко Апстигентско Коло „Ловћен“, Ђачку Литерарну Дружину „Будућност“ и ново основано Скаутско Друштво.

Потом имамо чувене петровачке музиканте. Они се деле на две капеле: Прву и Другу Музичку капелу.

Прва Музичка Капела свира у хотелу „Српска Круна“, а друга код чувене пивнице зв. „Раћа“.

Не би било згорега посетити ове летње сезоне Петровац и купати се у Млави, која пружа пријатности, а петровачка околнина разоноду и природну лепоту, као и здраву и умерену климу.

Није на одмет напоменути, да у Петровцу има доста лепих девојака, јер млавске моме чувене су по својој лепоти — дару, којим их је мајка природа раскошно обдарила, а за доказ овога наводим две строфе из омладинског кола зв. „Млављанка“, које гласе:

„Питају ме: дал' је свака
лепа мома враголанка?
А—ој, Млаво, бистра Млаво,
Здраво, здраво!
Здраво, здраво.“

„Ја им певам: кћери Млаве
Лепотице све су праве!
А—ој, Млаво, бистра Млаво,
Здраво, Здраво!
Здраво, Здраво.“

Радмило Д. Миладиновић,
„Млављанин“.

Манастир Горњак са конаном.

Недељне Шцешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Приредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

РАЗНЕ ВЕСТИ

Никола Колин налази се сада у
Енглеској, где снима велики филм
»Хура, хура, љубави!« а у режији
Вилхелма Тила.

Адолф Манжу, најмло је једног
провалог махарацу да га поучава
њиховом животу, пошто ће у своме
следећем филму играти улогу маха-
раце.

Лилијан Харвеј и Хари Халм за-
вршили су свој филм »Вагабунд на
Екватору«, који је режирао Јохан
Гутер.

Три симпатичне купачице пред
модерним купатилом Трнини-
ћа, код „Шест Топола“.

Фрида Хампел, чланица Метро политан Опере у Њујорку, са
својим љубимцем.

Пливање на 200 метара дужине. Победу је добио Загреб.

Недељне Шпешрације

ВЕНЧАЊЕ ФИЛМСКИХ УМЕТНИКА ЏОНА ГИЛБЕРТА И ИНЕ КЛЕР.

Слет свесловенских певачких друштава у Познању. — После пробе, 18 хиљада певача на познањском стадиону.

Велике свечаности о јубиларном Конгресу Глумачког Удружења

У уторак отпочиње јубиларни конгрес, који поред свог националног значаја има и уметнички, јер ће се тада приказати најјаче глумачке снаге. Београђани ће имати прилике да чују нашу велику националну оперу „Зрињски“, коју ће изводити најбољи певачи југословенски: г. Бетето из љубљанске опере, г. Цвејић из Загреба и г. Шименц из Београда. Хор је састављен из љубљанске и загребачке опере, а оркестар београдски биће појачан загребачким и љубљанским.

Опера Зрињски изводи се у уторак 2. јула у великој згради.

У среду 3. јула биће свечано отварање конгреса. Отвара председник удружења г. Божа Николић.

Тога дана даваће се две представе. Загребачка драмска трупа изводиће *Волпон* у великој згради, а у Мањежу љубљанска трупа *Круг с кредом*. У 20 часова увече концертно вече код Коларца уз учешће најбољих снага све три глумачке групе.

У четвртак 4. јула фудбалска утакмица између глумачких тимова Београда и Загреба. За време одмора певаће загребачка, љубљанска и београдска опера. Биће и разних шаљи-

вих атракција. Увече љубљанска драма даје *Укроћену Горопад*, а у Мањежу загребачка *Викенд*.

У петак 5. јула у башти код Клерика *Велико боемско вече*, ревија свих југословенских глумаца, оперског, драмског, балетског, оперског и музичког ансамбла. Скечеви, веселе игре, шале, музички комади.

Припреме за овај конгрес рађене су три месеца. Београдска Централна Управа била је у непрекидном контакту са месним загребачким одбором преко г. Маричића, првака загребачке драме и председника пензионског фонда.

Заслуге г. Маричића су врло велике, јер он је централна фигура у пензионском фонду, и један од неуморних радника на осигурању глумачког staleжа...

Пре двадесет пет година г. Маричић и г. Божа Николић почели су глумачку каријеру у истој трупи, и тада су се њих двојица опет заједнички борили да се поправи глумачки положај и плата повиси за један сексер...

После 25 година они су опет сарадници на једној великој идеји, поправљању социјалног положаја глумачког staleжа, и осигурања глумаца у старости свију путујућих и обласних трупа, што значи једну епоху у позоришној уметности, и ноз препорођај глумаца.

Г. Маричић је на позорници дубоки психолог и реалиста, у животу човек, који иде увек по правој линији, енергично и с вером.

Та његова вера и љубав према уметности, која је нашла одјека исто тако и у срцу г. Боже Николића, удружила је та два човека да остваре оно, што је био идеал свију глумаца. Тога дана сва срца хрватска, гурање глумца у старости...

Зато се на конгрес сви препремају, јер тај дан је велики у животу глумаца. Тога дана сва срца крватска, словеначка и српска имаће само једно осећање, заједничко и топло — љубав према нашој лепој и великој Југославији.

Зато и Београђани треба да покажу колико носе у срцу своје глумце, који су им увек пружали толике радости, и да изађу у што већем броју да их дочекају, одрасли као и омладина, и да узму учешћа у тој прослави, која је прослава свију нас.

Михајло Станојевић

Соколство у Прокупљу. — Начелник г. Драгољуб Обровачки, наставник Гимназије у Прокупљу, са члановим Сокола. Г. Обровачки је стекао већ пре тога велике заслуге ради успешног организовања Соколства у Јужној Србији.

Египатски краљ Фуад посетио је последњих дана Берлин. На станици га је дочекао председник Хинденбург.

ГДЕ ЉУДИ НАЈДУЖЕ ЖИВЕ?

У Шведској и Норвешкој људи најдуже живе, наиме с једнога на другога људи просечно доживе 51 годину и 2 месеца, док на пример у Шпанији просечно људски век траје 33 године, а у Италији само 31 годину.

НАЈВЕЋИ ДРВЕН МОСТ НА СВЕТУ

Највећи је дрвени мост на свету свакако онај што прелази преко великог „сланог језера“ и Америци. Дуг је 31 километар, а у његове темеље постављено је 38.000 стубова. За његову изградњу потрошено је 125 хиљада кубних метара дрва.

НАЈВИША ЉУДСКА НАСЕЉА.

Највиша људска насеља налазе се у Јужној Америци. Село Чачани у држави Перу лежи 5075 м., село Куписнамине у истој држави лежи 5270 м., а село Чукипинамине у држави Чиле чак 5600 м. над морем. Становници ових села свакако су у могућности, да удишу чист и највиши планински ваздух.

ПРВА СТРАНА:

Један редак снимак Жане Лорен, која у Америци представља ново филмско откриће.

Увек је била упадљива његова отмена фигура, благих црта и очију, на улици, у трамвају, у школи. Школа је била његов идеал, за њу је живео, а омладина — свет коме је он посветио све своје знање, и нове идеје одгајивања. Он је био у правом смислу педагог, који је желео да деца омили наставу кроз вештине, и да оплемени та мала дечја срца хуманим идејама...

Као што је волео школу, тако је волео и своје колеге... Као надзорник био је један од најбољих, и увек је носио жељу да уздигне учитељски позив, да им пружи нешто чиме ће се они репрезентовати свуда...

Он је као педагог носио у себи уметничкову душу. Његова је била прва идеја, да се поставе наставници певања, јер је осетио да настава постаје сувише сухоларна деца, и да детињство губи своју ведрину ако му се не пружи песма...

И његовом иницијативом све београдске школе пропеваше. Он се није зауставио само на песми, већ је проширио вештине на дечја позоришта. Требало је видети његов израз лица и усхићење на генералним пробама дечјих концерата.

Он је уживао у успеху сваке школе, у раду сваког наставника, као да је он сам све то предавао.

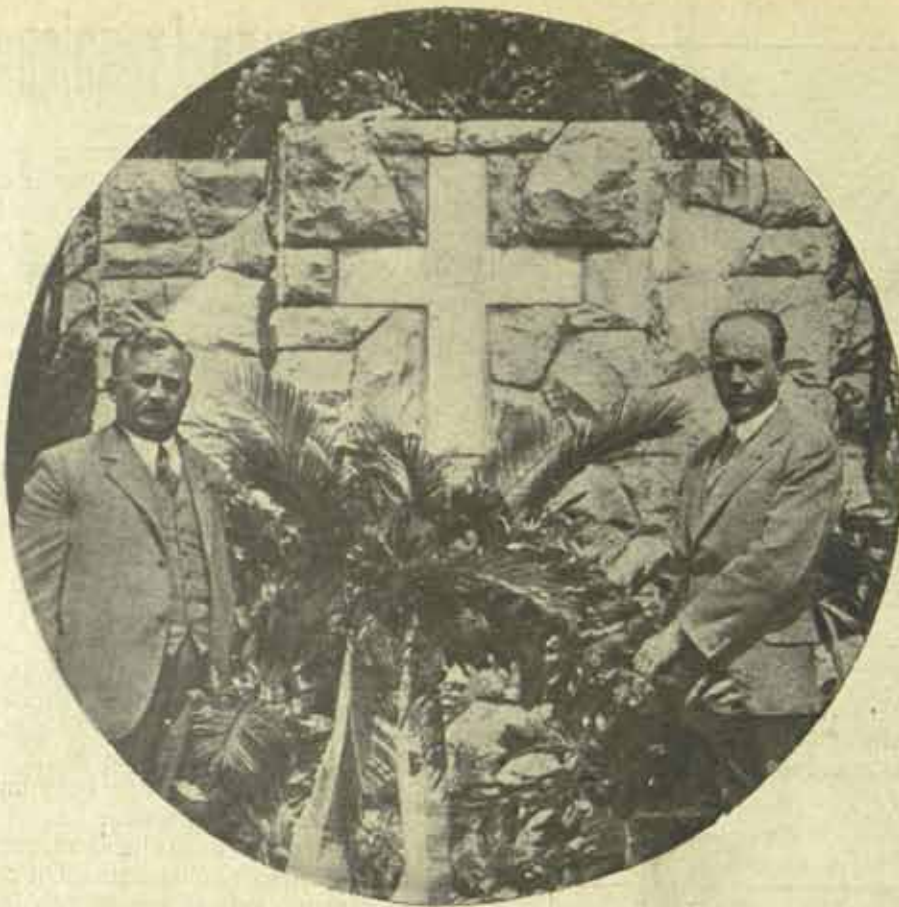
А познавајући музичко образовање учитеља, желео је да се оснује учитељски хор... Сваком часу певања присуствовао је и он, срећан што ће једног дана учитељи моћи да са својим хором приреде концерт у некој другој словенској земљи.

Његова лепа особина била је такт, који је увек уносио у свој приватни живот, у учитељски позив, у однос према колегама... Никада, ни на једној бурној конференцији, кад би темпераменти интензивније узели маха, није он допуштао да му се отргне нека оштрија реч... Он је умео да савлада себе, да се умири, или повуче, као прави педагог.

Од најраније младости до последњег часа писао је на педагошкој литератури. А његов рад у Црвеном Крсту завршио је славну каријеру једног од највећих педагога учитеља...

Ко је год познавао морао је да воли и поштује тога човека. А колико је породица изгубила у том нежном родитељу, који је живео, и радио за своју децу, којима је он био друг, саветодавац, једна отворена књига, из које су они добили своје васпитање... и спремили се за борбу кроз живот.

М—

Чешки новинари, г. г. Швиховски и Пешл, учесници конференције Мале Антанте у Београду, полагају венац на гроб Незнаоног Јунака на Авалу

Успомене и сећања

Године 1912. становала сам са мојима у Београду, Милоша Великог улица 48. у вили пуковника Бабића.

Те исте године једнога суморнога јесењег дана (као што је суморна и бедна срећа песника, упознах човека, великог сањалачког ока, шарене мараме под вратом, песника Милорада М. Петровића »Сељанчицу«. Беше му тада око 38 година. Када је сазнао да сарађујем неким часописима и полазим уметничко-сликарску школу Ђоке Јовановића, заинтересова се за мене. Волели су Србијанци увек нас Србе из Лике, као и ми њих. Посетио нас је са својом супругом Ружом, образованом женом, која је заједно са њиме радила на књижевном пољу. Одлазили смо често к њима на посело. Наше чајанке трајале су целу јесен и зиму код нас и код њих наизменце. Милорад читао своје најновије песме; корегирао моје радове и стално би говорио: »Ви сте млади Милци, смем ли да угладим, коју реченицу или стих, а да не променим вашу самисао?« Мени је то увек драго било и била сам захвална великоме песнику, који је имао обзира и стрпљења за мене почетника, за којег онет тадањи критичари нису имали срца, јер, посебно издање мојих песама под насловом: »Јесењи

Листићи« у књижари Цвијановића од год. 1913. нашао је оштром критиком г. Николић М. Расински у београдским »Вечерњим Новинама« не, као песме девојчета од 18 год. (колико ми је тада било), а писане у мојој најранијој младости у школским клупама, већ као песме маторе и озбиљне жене. Г. Расински требао је свакако мене најпре лично видети и упознати, а онда писати критику. За моје године, (кад се знаде да сам их дочела писати још у 12. години) су и сувише добре биле и пуне лепих мисли, да се је моја пок, мама чудила.

И тада управо постадох и ако врло млада Милорадов искрен друг и пријатељ. Милорад на срећу, није мислио тако, као госп. Расински! Мало је било дана, када нисмо заједно корегирали и преправљали наше исписане радове опремљене за штампу — мало дана, велим, а у тим данима обично би питао: »Незнам шта је с Вама? Мислио сам, да сте болесни и хтео сам да Вас посетим, али сазнао сам да сте здрави, што ми је веома мило и кад је тако немате разлога да не дођете! Када дођете, онда ћу Вам дати и написати обећану песму у »Споменицу«. Примео сам данас Ваше штампане ствари. Волео да их

прочитам све и онда ћемо о њима говорити. Како са школом? Како Ваш брат? Бога ми Вам кажем имао би са Вама, много, да говорим. Поштује Вас и поздравља Милорад«.

Од детињства, од рођења нашега чезнули смо ми Срби у Лици и Босни (које су у Хрватској писали и крестили »грчко-источнима« и писали нам тако у школским сведочанствима) за Србијом. Србија је била наш идеал! И као што се Талијани поносе оном: »Vedi Napoli e poi muori« т. ј. »Види Напуљ, па умри«. Тако и ми нисмо жалили и да умremo, али да Београд свакако видимо, тим више, што су нас у Хрватској онако душмански угњетавали. Била сам четирнаест година у српском девојачком интернату, почам од 1907. када су Франковици изазивали нас и цепапи нашу нашу српску заставу пред заводом, пљували нашим свештеницима у браде и запаљен »Србобран«, једини наш српски лист бацали нам у прозоре, којег је уређивао тада Светозар Прибићевић. Али ми жалост, Светозар је то све заборавио!

Те исте године била су наша 53 Србина, као тобожњи »велензајници« затворени у згради Судбеног Стола у Загребу (Судничка ул. бр. 5). Међу њима и један наш рођак. Посећивали смо их често у ћелијама и доносили пуне руке дарова. Присуствовала сам кад се је наша школска година завршила са пок, маминим њиховим расправама и оптуженом Вукдраговићу, који се као и сви остали

Сезона купања је у пуном јену, и женски свет настојава да што више шике унесе у своје костиме.

На таласима Дунава — Наши симпатични читаоци који су прошле недеље приредили пријатан излет чамцем низ Дунав до Смедерева

јуначки и поносно држао, бацила сам пукет ружа са галерије. Председник Акурти прекиде расправу, зазвони и хтедохе ме ухапсати. Мати се уплашила, међутим опростили су ми «великодушно» (по њиховом мишљењу) узимајући у обзир моју младост. У једну посебну «Споменицу» од првене кадифе сваки ми је од оптужених по нешто написао и на једној страни опет сви заједно потписали су се. Вукдраговић је нарочито додао: «Добио од Вас цвећа за расправу». Та «Споменица» nestала ми је у сликарској школи у Београду, однео је мој колега уметничке школе, да ми нешто нацрта и никада је више видепа нисам. Тамо ми је и Милорадова песма посвећена мени, његовом руком писана. У њој су ми увели цветови са гроба Бранка Радичевића, које сам донела са Стражилова. Срце ме боли за њом и никада је прежалити нећу. Пре неколико година реке ми мој брат, који је сада професор гимназије у Вихању: «Чуј Милице, гледао сам у новинама литографисане потписе оптужених Срба, исте оне као твоје. Можда су твоји!» Али, Бог зна, да ли су то били моји и да ли ћу их икада више видети! Као да сам изгубила неко живо и најмилије биће, толико ме срце боли за том «Споменицом». И ја мојим заједно овим оне, који буду читали

ова моја «Сећања» и сете се можда, да су видели негде потписе, да ме извести. Бићу им много благодарна!

Те исте године 1907 у лету одосмо са мајком да видимо Београд. А затим понова мати нас је све четворо деце повела тамо на школовање год. 1912.

Волепа сам Србију, а и пријатељ Милорад рече: «Србија је наша општа отаџбина», што је тачно, али то је младо детињско срце почело је да чезне за родитељским домом, за родном грудом. Била је то носталгија, болна и тешка носталгија од које формално оболех. Осим мојих школских часова седепа сам у кући многе дане и избегавала друштва. Ни Милорад ме није виђао и ако смо били суседи и тада је писао: «Поштована пријатељице! Предао сам се неким пословима да их посвршавам. Овога тренутка мислио сам о Вама! Јесте ли Ви болесни! Шта је с Вама? Из Ваше песме видим отиритике шта то може бити. Ако тужите за отаџбином, то је без разлога, јер, Србија је наша општа отаџбина и у њој топлије сунце греје! Жалим, да сте на сваки мој позив дали одлучан, негативан одговор. Мислим, да би могао наћи тему, која би Вас одвојила од туге и суза. Хвала Вам на комплиментима за песму. Ја нисам на чисто смем ли Ваше стихове угладити где је најпуж-

није (идеја ће остати непромењена). Заборавили сте да ми дате па једну тачку писма (јучерашњег) одговор или сте то избегли?»

Када већ нећете да излазите, шаљем Вам нешто на читање».

Било је дана када Милорад није писао писма, него ми слао своје разговоре у облику дневника, које ћу касније обелоданити. Почетком Балканског рата оде Милорад дивизија у Ниш, па даље. Јављао се од свукуда: Из Врање 12. и 13. октобра. У тренутку када је ослобођено Царско Скопље и постигнут један од највећих српских идеала пише, 2. новембра 1912. са обала реке Вардара, из престонице Душанове, Скопља:

На повратку са Једрена 4. и 25. Тракија 22. новем. 1912. Из Софије 12. децембра 1912. Из Кумановског логора и са обала реке Марице, неколко километара од Једрена и тако даље. Јављао се сваки дан, када је год могао и ја од тога времена никада више нисам видепа Милорада. Од наших школа уређене су биле болнице за рањенике, а ја сам се јавила као добровољна болничарка у шестој резервној болници код «Три Кључа». Било нам је на вољу која од нас хоће да пође као болничарка

Наставак на 14. страни

Принцеза Илеана

— Жехана д' Ивреј. —

Најмлађа кћи румунске краљице Марије и краља Фердинанда родила се у Синаји, у децембру 1908 године, и прошлог Божића напунила је двадесет година.

Двадесет година!

Имати двадесет година, бити принцеза, уз то драгесна још, зар то није најлепши сан који само може да пожели млада девојка.

Али више не постоје принцезе из бајки из оних дивних времена. Модерна принцеза од својих прерогатива задржала је само то да чини добротина.

Принцеза Илеана, усрдно се посветила једном хуманом друштву румунском које се зове „Плави троугао“, а има циљ заштиту младих жена и девојака румунских. Она узима живо учешће у администрацији и раду ове установе, која је учинила велике услуге.

Време изван њеног хуманог рада она посвећује студијама које воли и спорту који обожава изнад свега.

Она је права кћи своје мајке уметнице, наследила је од ње укус за уметност, и покрај љубави према музици и поезији, она воли пластичну уметност за коју има много талента у себи. Скулптура је њена најомљенија уметност, и кад би се само њој посветила, она би заузела место међ првим скулпторима.

Али како се може захтевати од једне шармантне младе девојке да се посвети скулптури, а у исто време студира литературу на четири језика, које она говори перфектно, да се посвећује јахању, ски-ама, пливању, да одгаја своје многобројне животиње, које она много воли, да учествује на свима свечаностима. У животу принцезе, чији је сваки дан испуњен, уметност је час одмора.

Принцеза Илеана је добила једно уметничко и нежно васпитање. Она се никад не одваја од своје маме, коју обожава и прати је свуда не њеном путовању.

После удаје својих сестара, краљице Јелисавете грчке, и краљице Марије југославенске, она је постала нераздвојна другарица своје мајке.

Врло модерна, принцеза Илеана не воли дворски церемонијал, и мислим да већу бити сувише индискретна ако кажем, да једини прекор који она добије каткад, дешава се кад не испуни сва правила етикеције.

Има ли становника у Синаји и Букурешту, који није видео принцезу Илеану у галопу на своме омиљеном коњу, пркосећи свакој опасности и

Звучни филм није у ствари никаква новина. — Још пре двадесет година Хени Портен је играла у тон-филму „Лоенгрин“, но истина тај монументалан филм био је само 30 метара дугачак.

Опет Хени Портен у тон-филму „Чаробна свирала“, који је снимљен такође пре 20 година.

дисциплини.

Њена пасија за јахање исто тако је велика као за путовања.

Ова неустрашива амазонка, која се не плаши никакве препреке, исто тако неустрашиво тера и свој ауто... За њу не постоје рђави путеви и оуке, нити бојазан да се судари са неким.

То све доказује како је извршена еволуција у дворовима.

И покрај тих свију особина, ова млада, лепа принцеза, која ће ускоро ставити на главу краљевску круну, ова будућа краљица, чија је краљевина још непозната, има у себи толико љупкости и женскости, и на њој је

само мушки костим, који облачи у спорту, и храброст, која је никад не напушта.

Она је висока, витка, али није мршава, коса јој је потсечена, пепељасто плава са златним преливањем. Тен јој је нежан и светао, уста сочна, ход еластичан.

Али најлепше на принцези Илеани то су њене очи. Ко је једанпут само видео тај поглед никада га не може заборавити. Оне бацају плавичасту светлост на њено лице, оне имају магнетску привлачност на кога се спусте.

Колико је румунских песника опевало дивне очи принцезе Илеане...

Кроз егзотичне земље. — Деца на острву Борнео почињу већ у четвртој години да пуше.

Али те очи, несравњено благе, некада заблистају челичним сјајем, кад она није задовољна... Њен љубимац вучјак је нешто ражљутно, али је брзо дошао, легао покрај њених ногу, и гледа је молећивим очима.

Као принцеза из бајке, и принцеза Илеана уме да буде великодушна... Сваки који је дошао да затражи неку помоћ од ње издашно га је обдарила... Сиромаси из Синаје, који су гледали како расте то краљевско дете, знају за њену дарежљивост... Врло често она одлази њима и кришом им носи своју уштећевину... Зато је обожава румунски народ...

Али оно, о чему треба говорити, то је обожавање, управо култ, који она има за своју маму. Оне се тако воле, тако су блиске једна другој, као у грађанској породици мати и кћи.

Као и краљица Марија, принцеза Илеана говори енглески, француски, немачки, покрај румунског.

Она је добила једно темељно образовање, али покрај своје културе, највише воли живот на чистом ваздуху. Њу одушевљава сваки спорт и рад који тражи физичку силу... Зато је, можда, њена најомиљенија уметност скулптура, што и она захтева физички напор.

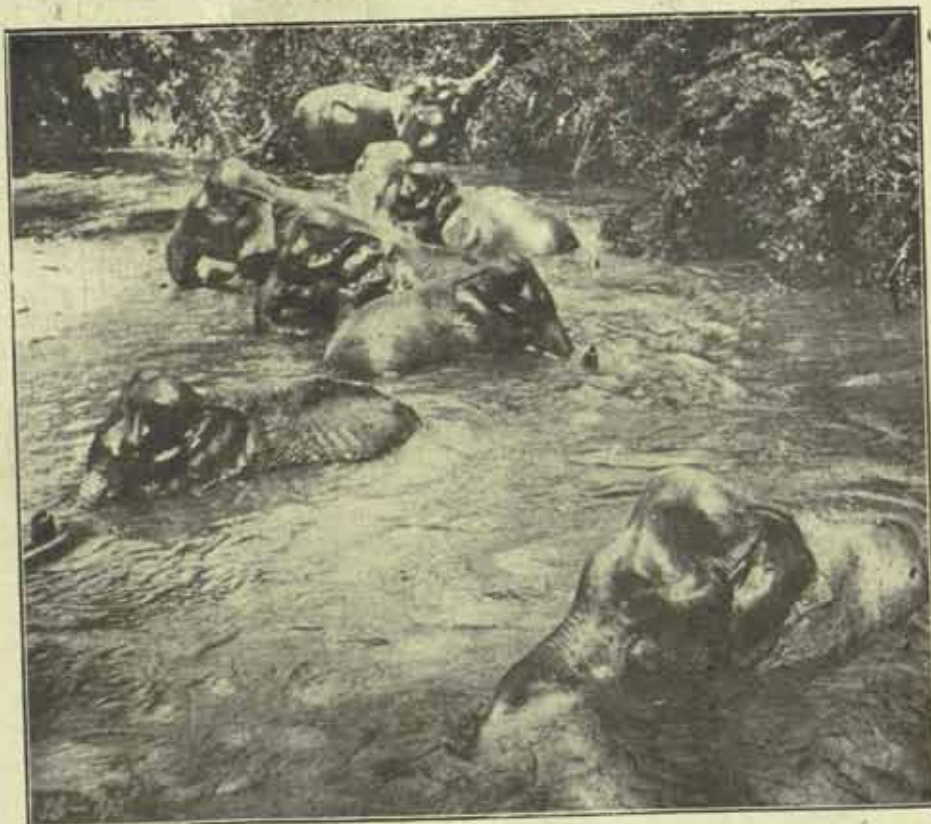
Међ европским принцезама, принцеза Илеана је врло оригинална фигура, која ће једног дана бити савршена краљица.

НАЈКРАЋИ РАТ У ИСТОРИЈИ.

Људи обично верују, да сваки рат, ма колико он био кратак, још је довољно дуг, да прогута много жртава. Стога се ратови сматрају врло дуги. Али је историја забележила и веома кратке ратове, који су трајали само по неколико сати. Најкраћи рат у историји трајао је свега десет минута. То је био рат између Велике Британије и занзибарског Султана 1893. г. Рат је започео у 8.50 сати пре подне, а завршен је тачно у 9 сати. У овом кратком ратовању није нико погинуо, само је било неколико рањеника.

Љубавна идила на Борнеу. — Љубавни парови не знају за пољубац у европском стилу, али зато са много нежности трљају носевима носеве својих идеала.

Са острва Борнео. — Услед велике врућине слоновци по целог дана проводе у води.

Гајде нису само наш специјалитет, већ их и у Чехословачкој сматрају за чисто народни инструменат

Две супротности које су сличне. — Првак »лаке« и »тешке« категорије у боксовању

»Мис Утах« — краљица оваца која је награђена првом наградом на сточарској изложби у Угдену.

ИСКРЕНИ ДОН ЖУАН

— За Бога, Милане, замисли да папџе моја сестра?!
— Буди само без бриге, ја не волим плавуше!

МАРКИЗ Д'САД

Први додир са тамницом тешко му је падао. Тек је шест месеци како се оженио. Из затвора је писао покајничка писма. Чак је и један свештеник дошао да га исповеди и опрости грехе. Утицајне личности су се заузеле и крајем децембра 1763, после два месеца тамновања пуштен је на слободу и позван у свој цук.

Могло се мислити да је свршено са његовим лудостима, које су у ствари трајале свега месец и по дана, у време кад му је било двадесет и три године. У војсци се није задржао већ је отишао на имање код својих. Репутација раскалашника није му ни мало шкодила. Његова жена, која у опште није веровала у све оно што се о њему причало, обрадовала се његовом повратку. Моментат је био повољан да се залутали младић врати на праву стазу живота. Сви су услови били за то. Његова размислања у затвору, тих живот на селу поред жене, тако добре и верне да је скоро изгледала божанствена. Његова жена је била толико поверљива да је у госте позвала и своју сестру Лујзу.

Вук никад није довољно преображен да би му се дало јагње на чување. Лујза је била једина девојка коју је Алфонс збиља волео и код њене појаве осетио је да је и даље воли. Али јагње се упорно бранило и није попустило. Лујза је волела свог зета, али је то инстинктивно кријала од њега.

Рене није ни у шта сумњала и пуштала их је на само у шуму, за клавсен, у поље. Маркиз је био срамежљив према чедним створењима и храбар је био само према женама које је могао лако да придобије или одгурне.

Кад је Лујза отишла, Нормандија му је била досадна и он се врати у Париз. Идила је била завршена и живот је почињао из нова.

У Паризу је узео за пријатељцу играчицу Бовоазен и с њом дутао по престоници и провинцији. Волио је и на отинско имање Ла Кост, где је имао дрвостри да је представља као своју закониту жену. За ово неверство нико му није много замерио. Тада је проводио године које нису ушле у његову прну књигу.

Године 1767 умре му отац остављајући му поред нешто имања и грофовску титулу коју он никад није носио, пошто је из навике задржао назив маркиза.

Од идуче године почиње за њега битна промена у животу, као последња његовог првог »злочина«, познатог под именом »Афера Келер«.

Према тадашњој кривници маркиз је примамно и затворио у своју собу једну младу жену, удовицу Розу Келер и пошто је свукао голу изударо штапом по целом телу. Затим је ножем исекао по бутинама и намазао живесном течиношћу, коју је требао да опроба као извршно средство за брзо лечење посекотина. Иза тога је пустио а она дозвољава полицију, која је маркиза ухапсила. Под таквом тешком оптужбом јавност је била јако узбуђена. Међутим, сутрадан по злочину, код прегледа установљено је да су посекотине зарасле! И ако је мелецина од тог доба доста напредовала, до данас није пронађено ни једно средство које би затварало посекотине за 24 сата! Да је то пошло за руком Маркизу од Сада, он би требао бити слављен као геније, како и сам вели у писму упућеном шефу полиције.

Има још једна верзија о овом злочину. Поменутог дана маркиз је у друштву једног лакеја и две проститутке наишао на Розу Келер, која је само тражила прилику да се прода и повео је са собом на заједничку оргију у једном ноћном локалу. После многог пића и опијања, маркиз и његов слуга су мртви пијани а тако исто и њихово друштво. У таквом расположењу они су привезали Розу и измлатили је на опште увесељавање. Роза је искористила њихов умор од пића да излети напоље и направи узбуну.

Да је вођен судски процес знало би се тачно у чему је ствар. Овако највероватније изгледа, према једном писму писаном на неколико дана иза догађаја, да су једини сведоци ове драме маркиз и Роза Келер. Ова просјакниња, која се маркизу обратила за милостињу, имала је разлога да направи скандал. Она је узбудила јавно мњење показујући трагове залечених рана — залечених већ сутрадан. Према причању самога маркиза, Роза се била уплашила свима предметима које је видела у јавној кући у Аркеју и побегла на улицу неопевена. Стражар је спровео у полицију, где је од стида морала поднети тужбу. Вероватно да је маркиз, нервиран њеном отповојношћу мало закачио руком. Али све је то далеко од легенде која се из тога испрела. За тај скандал маркиз је одлежао шест недеља и платио Рози сто дуката који су јој омогућили да се после месец дана преуда.

Г-ђа де Монтреј, ташта маркизова и врло утицајна личност у то време, љута на зета због његовог испада, запретила му је да се не појављује у

Паризу. Његови преступи у провинцији највише ће на мањи одјек ако нису извршени у престоници. Маркиз се помирио са изгнанством. Његови биографи прехуткују овај период његовог живота, свакако мање интересантног.

Једнога дана појави се на његовом имању лепа Лујза, коју није сасвим заборавио. Убрзо се међу њима развила дубока љубав и они се креташе на пут у Италију, као млад брачни пар на свадбени пут. Моменти које је са њом провео најпријатнији су део његовог живота. Та авантура се свршила неповољно по Лујзу. Г-ђа д' Монтреј бесна од стида после овог скандала затворила је младу девојку у манастир. Маркиз је успео да му жена опрости ово неверство са њеном сестром. И 1771 год. родила му је и треће дете, девојчицу, која је доцније имала прилично и мрачну и меланхоличну егзистенцију, умирући позно у Ешафуру као последњи директор потомак маркиза од Сада.

»Марсељска афера«, која је избила идуче године, представља највећи »злочин« за који је маркиз осуђен и осуђиван чак и на смрт.

Ствар је у овоме. Маркиз је једно вече, у друштву свог слуге, ушао у једну од безбројних пристанишних јазбина у Марсељу. Ту су се њих двоје у друштву шест девојака прописно напили и расположили. Уживали су у животињским поступцима пијаних девојка, избезумљених од пића. У неко доба наишла је још једна девојка која је у богатом госту препознала маркиза »женоубицу« из Париза. Ово је произвело праву панику међу пијаним девојкама. Неке, које су повраћале од великих количина пића, почеле су да вичу да су отроване бонбонама које им је маркиз давао. Свет се узбунило на улици и маркиз је био принуђен и ако ништа није скривно, да побегне на споредан излаз а одатле барком да се пребаци у Венову.

Целокупна јавност била је противу маркиза у овом надуваном скандалу и 3. септембра 1772 год. маркиз би осуђен на смрт за содомију и тровање. Ову пресуду је потврдио и суд у Ексу 11 септембра с тим да он и његов саучесник буду јавно убијени на току.

Рене д'Сад, маркизова жена, примила је и овај скандал са индигнацијом, сматрајући га за клевету на нету њеном мужу, кога је обожавала, од стране његових непријатеља. Посвадбени се са родитељима у овом питању, она напусти њихов дом и повуче се у манастир.

Под именом грофа од Мазана, маркиз је живео у Савоји, где је на савјетке његове таште и интервенцију париског посланика сардењског краља ухапшен и стрпан у затвор 8.

децембра 1772 године.

У затвору су лепо поштували са њиме, имао је цео конфор, своју послугу, разоноду, све сем слободе. А то је довољно да му буде досадно. Са женом је одржавао писмене везе и она једног дана успе, потилаћујући чуваре, да га спасе затвора. У Италији се састаје са женом и ту проведе свој други медени месец са њом. После пет месеци заточења, маркиз је умео да цени слободу. Са женом је обишао сва она лепа места где је некад уживао са Лујом. Ове године проведене у Италији његови хроничари прећуткују, што је најбољи доказ да је у то време био непорочан.

Најзад и тај изгнанички живот му досади и крајем 1776 год. маркиз и његова жена учинише ту несмотреност да се тајно врате у Француску. Рачунао је да су се ствари измениле у његову корист. На место Луја XV, дошао је Луј XVI, а на министарским столицама су седели нови људи. Међутим, маркиз охрабрен, показиваше се свуда. И тако га почетком 1777 год. ухвати и спроведу у затвор у Вевсен. Његова жена је понова чинила све да га спасе. Труд је био узалудан и ненаграђен, пошто је маркиз своје време употребио на преписку са једном бившом љубавницом.

На разне молбе краљ је одобрио ревизију процеса, која се обавила 14. јуна 1778 године у Ексу. У погледу тровања суд је нашао да је оптужба без основа. Тровања није било пошто нико није умро. Бојбоне, анализирани, утврђене су као потпуно безопасне и нешкодљиве. Што се тиче содомије, ту је теже било утврдити невиност маркизеву. Али је примећено да содомија није ни помињана у тужби поднетој од стране девојака и да је то убачено злонамерно у процес. И тако је судском одлуком од 30. јуна 1778 год. поништена пресуда од 1772 године. Маркиз је био осуђен на плаћање 50 франака глобе у корист казненог завода и три године забране борављења у Марсељу.

И поред овакве пресуде маркиза нису пустили на слободу. Сад, пошто је љага са породичне части скинута, г-ђа д'Монтреј није хтела да њен зет дође понова у могућност да учини какав скандал. С тога је успела да надејствује фамозни «lettre de cachet» код краља на основу чега је требао да буде понова враћен у затвор. Уз пут његова жена организује једну малу заверу и успе да отме мужа из руку чувара. Још једном — последњи пут — маркиз је имао да захвали својој жени за слободу.

Ову слободу није дуго уживао. Већ у априлу идуће године буде ухапшен и спроведен у Вевсен.

Без икакве своје кривнице и без пресуде, из простог ђефа његове таште а на основу владалачке свемоћи,

маркиз д'Сад провео је цуних десет година у затвору, најпре у Вевсену а затим у Бастиљи. Одатле је изашао тек кад је букнула револуција и кад је народ ослободио невинно ухапшене заточенике.

Бацивши се на политику, без много истисања, маркиз је постао «грађанин» и секретар једне секције. Са женом је рашчистио, пошто се развео, а син му је емигрирао за време револуције. Тако усамљен маркиз је водио прилично повучен живот. Као «сумњив» био је хапшен и ослобођен по наду Робеспјера. Умро је 1814 у својој 74 години.

Можда би се његов траг одавно затурио да за собом није оставио извесна дела, порнографске природе, писана у затвору. Та дела («Жистин», «Жилиет», «Филозофија у Будару», «Золос») доиста су одвратна по својој садржини. Али не треба заборавити да је то писао човек, који је, склон разврату, провео најбоље године у тамници и то без икакве кривнице. Најзад, он би се за такво писање могао осудити, али то његово гребање морала искључиво је душевне природе. Међутим он се осуђује за «садизам», злочин, чија реч потиче од његовог имена. Тога пак није било у његовом бурном животу. И ако се можда одавао страстима, често ванприродним, ниједна његова «жртва» није била не само убијена него ни рањавана. А то је битно за појам злочина који му се подмеће. Он је грешно речима, плодом његове болесне маните, намучен дугим тамновањем, а не делима. Разлика је велика и ту треба нарочито подвући ако се хоће непристрасно оценити живот највећег «чудовишта» на свету.

Интересантан је тестамент који је маркиз д'Сад оставио иза себе. У њему је изрично забрањивао да се врши дисекција над његовим телом. Затим је тражио да његов леш буде наложен 48 сати на одру у соби у којој буде умро. Тек по истеку тог рока да се закуца поклопац и сандук однесе на његово имање у Малмезон. Ту у шуми, одмах са десне стране да се укопа, без икаквих ознака како би са земље ишчезао сваки траг његовог гроба, као што се нада да ће сећање на њега ишчезнути из духова људских. Д.

Брза пакетна

Достављеног тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Приштићи, митесери, нечистоћа лица нестају. Шалите за поштарину 2 дин. марка. Кемалаја Нови Сад, 144 Н. Оригинални картон 30 дин. поштарином 30 динара.

22-32

РУЖА,

ЉУБИ...

Лепа си, као пролетња ружа,
Која се око мога срца свила,
Моје Ти срце жарку љубав пружа,
Јер си га Твојим мирисом опила,
Ружо! вечно ћу те у животу брати
И моје младе груди нитити.
Ти ћеш ми увек дивно мирисати,
А ја ћу те силно и жарко љубити.

А када животу, дође једном крај
И Ти ћеш на мојим грудима светити:
Ох, свела ружо и тада знај:
На грудима ћу Те у гроб понети.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, паше и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Симо М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пственој кући у двористи)

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:
БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100*** — дин. месечно

Грамофон од 1500.- дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200.— динара

За **150*** — дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200.— д.

Колумбија № 109 А

За **200*** — дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Шминка у животу жена

У једној београдској гимназији, разуме се женској, јер је реч о шминкању, али која је гимназија нећу рећи, мала гимназискиња имала је једну велику тајну у својој ташни, ону тајну за коју не сме никад да зна ни једна наставница, а нарочито класна...

Тајна је била — кутијица са руменилом.

Она је брижљиво чувана на дну ташне, и ту је била скривена до улице... Сад улица је споредна ствар. Тек свака женска гимназија има две важне зоне. Зона школског домаћања, кад може да се сусретне са наставником, и зона безбедних улица, где мала гимназискиња има слободу да извади своју кутијицу...

Чим наиђе на опасну зону, одмах брише све трагове које оставља мала кутија.

Али се некад деси да се „тајна“ њене ташне позна на лицу, и строга класна има тала само једну наредбу: „Дај ми твоју ташну.“

Тако је било и тога дана... А у ташни је била порцеланска кутијица и једно парче вате натопљено кармином; онако исто као што спрема госпођица кад иде у позориште или посету.

— Ништа немам у ташни, правда се збуњено гимназискиња, и отвара сама своју ташну... И у трен ока, завуче своју ручицу у унутрашњост торбе, напила кутијицу, отвори је, дочепа вату, метну је у уста и — прогута...

— Шта си то прогутала? викну класна.

— Бонбону, одговори наивно гимназискиња, и показа своју празну кутију порцеланску, која је била исто тако наивна, и бела, као да није скривала онај издајнички кармин.

— Ту сам имала једну бонбону...

И класна не нађе ништа, а мала гимназискиња учини велику жртву, прогута кармин, који је тако лепо стајао на њеном лицу.

Толика жртва улепшавању, већа него ли и косметичке процедуре...

Ето, и она тако мала, лепа, свежа, па мисли да је лепша ако се напудерише и нарумени. Код омладине је подражавање старијима. Мама има велику кутију пудера, па девојчица хоће да види како њој стоји пудер... И тако једног дана, другог, трећег, и постепено ствара навiku.

Код одраслих госпођица шминка је саставни део тоалете, јер тоалета није довршена, ако нема шминке на лицу. Обукла је госпођица нову хаљину, метнула нов шешир, напудерисала се, само није још уста наруменила... И она осећа да целокупној

тоалети нешто недостаје. Неколико потеза ружа на усне довршили су њено улепшавање и дали последњи, најлепши сјај њеном изгледу.

То је помало уображење, јер она би била лепа и без ружа на уснама, и кад се руменило избрише, она то не види, и не мисли да је умањила сјај лепоти.

Фино шминкање и дескретно уноси расположење у живот жене и ствара јој задовољство. Она воли док се пудерише и превлачи кваслом преко лица, а иза сваког потеза кожа постаје кадифаста... Она шминком растерује оно неугодно осећање, које јој оставља понеки дан, који није дан њене лепоте. Догађа се то свакој жени, да има своје дане лепоте и рђавог изгледа. Кад се понављају ти ружни дани жена је зловољна, и шминка је као неки лек, који јој отклања ту депресију замореног изгледа...

Кад би се неко решио да наједаред забрани женама шминкање, то би била за њих највећа казна, и оне не би могле брзо да се помире да излазе на улицу без тих помоћних средстава, која су истичале њину лепоту. Чинило би им се да су ружике, и проучавале би једна другу, да виде која је гора, а која лепша...

После би се навикле, тражиле би шуму, сунце, чист ваздух, и добиле би природну боју...

То је кад би наредба важила за све...

Али, кад се изда наредба само за поједине чиновнице, као што је случај са општинским службеницама, онда је то просто један злочин према лепоти жена.

Другим речима: „Ви, општинске службенице, имате да радите цео дан, да побледите од умора, да се презнојавате лети у загушљивој канцеларији, и не смете да помислите да узмете своју кваслу с пудером и избришете знојаво лице... Тако ћете бити ружније, и онда ћете се посветити боље актима, а ми, општински службеници, нећемо вас ни погледати тако ружне, јер ћете ви за нас бити као неки аутомати, исто што и та ваша писаћа машина, дивит, сто или акт... Ми, мушки службеници, можемо да поднесемо ту жртву, јер кад изађемо на улицу погледаћемо друге лепе нашминкане жене... А ви, јаднице, баш вас нам је жао, што вас нико неће погледати на улици, тако заморене, ненашминкане... и т. д.

Како би се другојачије могла прогумачити та наредба...

Али, молим вас, сад имамо једну ствар да расправимо...

Забрана шминкања у општини мо-

тивише се тиме, што одузима службеницама радно време.

Добро, нека је тако.

Рецимо, да се једна службеница нашминка двапут до подне, па чак и трипут, али то је ређе... она за то шминкање не утроши ни пет минута. Али тих пет минута шминкања даду јој више воље за рад.

— Гле, гле, како то? чуди се неко.

— Ви не познајете психологију жене... Кад жена погледа први пут себе у огледало, док је у канцеларији, и спази уморно лице, неку бору, бледе усне, она би се намах растужила, мрска јој постаје канцеларија, јер то је канцеларија која убија њену лепоту, и кад не би смела да се нашминка, она би у мислима увек видела себе, мрзела би онај сто, акт, све шефове... Ако то непријатно осећање отклони пудер и руж, она баци последњи поглед у огледало и задовољна је... Са тим задовољством дохвати перо, ради, и канцеларија није одвратна.

Па зашто онда да се ускраћује женама улепшавање, које јој ублажава монотони канцелариски живот.

Пет минута, па чак и десет да посвети жена огледалу док је у канцеларији, неће умањати њену активност...

Шминка не наноси штете канцелариском послу, али има нешто, што много више времена одузима мушкарцима...

Цигарета...

А је'л те, то је најосетљивија навика мушкарца, без које они не могу... А нисте мислили колико се утроши времена у канцеларији док се савије цигарета, упали, повуче дим, некада одгледају колотови, па се замисли мало... и т. д.

Па једна цигарета, друга, трећа... двадесета... можда и више...

Знајте, забранити женама шминку, исто је што и ускратити мушкарцу цигарету... После тога пудер улепшава, уноси једну пријатну атмосферу у канцеларију, а дуван квари ваздух...

И ако ни у ком другом надлештву, у општини женски персонал треба да буде леп.

Јер општину посећују разни странци, и прво што ће им пасти у очи, то су лепе општинске службенице, а лепота је израз културе...

А како оне могу бити лепе, кад не смеју да се шминкају.

Оне две зоне могу се допустити гимназискињама, али како би то било кад би и чиновнице морале да имају једну зону где стављају пудер на лице, а другу где га бришу — пред општином, да их не би спазио господин потпредседник, јер он онда изгледа као класна у општини, а општинске службенице — гимназискиње.

МИР—ЈАМ

Гроф Роланд де Лавал

— Макс Деро —

Гроф Роланд де Лавал пробудио се овог јутра раније, него обично, протезао се, нешто гуњао, а онда погледао на осветљене бројке свога сата. Сказалка је показивала тачно подне, а сан га је већ напуштао!

— Бесаница у мојим годинама! Зар то није страшно! промрља он кроз зубе.

Окренуо се, покушао да броји до хиљаду, затим се је забунуо, започео изнова малко се примирно али наједанпут је осетио, да се је... нажалост... дефинитивно пробудио. Резигнирано се усправио у постељи, упоређујући самог себе са васкрслим Лазаром. Он се није можда зато горко жадао, што би његов живот био несретан, него што је имао неугодности на које у опште не би мислио.

У тај час осетио је наједанпут свом тежином узрок своје зловоље тако да се није могао уздржати, а да не изрекне неку клетву.

При овом његовом узвику, нешто се је помакло под покривачем, неко људско тело.

— О, пардон! повикао је одмах.

Гроф Роланд знао се понашати. Он је псовао само пред својим коњима а и онда само на енглеском језику; пред женама није никад употребљавао овакву слободу језика; али према женама био је пристојан, стојећи на становишту, да се не мора псовати, него да има много згоднијих начина бити непристојан према женама. Он се је дакле извињивао, а онда се је истом усудио да погледа онамо преко, но није могао да се снађе. Или је покривач покривао тај лик, или је он можда синоћ у наступу љубоморе одсекао неком главу, али тај лик у постељи није имао главе. Но по пуним облицима, није више могло бити сумње, којему је полу припадало ово тело, које је он својом грубошћу скоро пробудио.

— Ко се то само скрива под покривачем? питао је он себе.

Имао је слабо памћење, а велики број пријатељица. Не би имало смисла дуго размишљати о томе деликатном проблему. И он то није ни учинио. Њега су мучиле теже бриге, па је скочио из постеље, јер је мислио, да то место није згодно за размишљање.

Гроф Роланд де Лавал био је упропашћен. То се врло често догађа и није од толике важности, у колико таквом човеку остаје кредита. Међутим њему је претила опасност, да изгуби тај кредит, тако су га његови

повереници притисли. Са тим иначе тако паметним људима није се више могло излазити на крај. Бог би знао, што их је на то нагнало и какве су им се луде мисли врзле по глави, но укратко, повереници су се удружили у синдикат и постали безобразни. Они се нису више задовољавали тим да му пошаљу рачуне, него су му слали опуномоћенике, говорили о гужбама и тражбинама.

— Добро, рекао им је Роланд, биће по вашој вољи!... Али мене ћете као муштерију за увек загубити...

И још исте вечери сакупио је поразбациане остатке свог имања, па је с чврстом вољом отишао у свој клуб, да онога часа устане са играћег стола, када буде имао пред собом своту, коју је тај синдикат безобразника од њега тражио. Међутим из становитих разлога, морао је пре реда отићи но што је наумио. У џепу му је остало 30 франака, 3 цигаре и неколико цигарета.

— Ти дупежи имају ипак ерфе! рекао је сам себи, сада ћу ипак остати њихов муштерија.

У којим локалима и у чијем налогу је провео ову прву ноћ после једног „радног“ дана, тога се он више није сећао. Знао је само једно: није више имао новаца, а према томе ни пријатеља. Када човек изгуби последњу банкноту, онда стоји сам и остављен на свету.

Уздахнуо је, пошао према свом писаћем столу, отворио неки фах, па извадио три списка: отказ, што му га је послао власник стана, писмо што су му га послали родитељи, који су га позивали, да дође на породично имање у Пикардију, где су киша и гомиле угљена биле једине атракције, а на крају диван јуридикски савет, који му је његов отац приликом његове пунолетности дао.

Расејано посматрао је свој намештај. Био је леп. Посматрао га је и проценио, али наједанпут се његов осмех следи, сетио се, да је био тако забораван и немаран, — као сви богати људи — па је заборавио да тај „свој“ намештај плати.

Устао је и стао гладити светло дрво свог писаћег стола. И да би му показао своју нежност, отворио га је. У унутрашњости која је била свилом обложена, лежала су његова племићка писма, која је недавно добио од папе.

Пошто је се спустио до извора своје славе, Роланд је помислио на самоубиство, и то без најмањег ве-

сеља.

— Умрети, говорио је он сам себи, ипак је одвише смешно; то је нешто за мале људе који воле да се искажу.

Онда је стао пред огледало:

— Драги мој Роланде, ви говорите као кукавица и заслужили би да вас ударим. Прави дејтлмен никада се не држи тако грчевито за живот. Умрите, пошто је куцнуо час!

А како је био образован човек, извадио је из свог ормана за књиге свеску Мисе-а, па је почео да листа, да би се охрабрио. Био је ганут. Но, када је дошао до оног славног места: „Ти си то, мршави Рола;...“ Погледао се је у огледало и праснуо у смех. Гроф Роланд био је дебео и то му је спасло живот.

Његов смех пробудио је оно биће, које је спавало; јастуци и покривач су се помакли, сада се помолила дражесна главица, коју је Роланд, против свог очекивања, познао, према да се је од синоћ много променила.

— Ах ти си то? — питао је он.

— Чини се, да јесам! одговорила је она.

Пошто се он само слабо сећао прошле вечери, хтео је да сакрије своју несигурност, па се је некако глупаво смешкао. Млада дама упитала га је:

— А зашто се смејеш као идиот? Зар сам ја можда теби слична? Да ли сам постала ружна или смешна? Додај ми огледало и пудер!

Он ју је послушао, престао је да се смешка и одговорио:

— Ја се не смејем! Ја сам се само са тугом у срцу сетио беде свог моментаног положаја.

— А шта ти се догодило?

Он је цитирао неки стих, у којем се говорило о самоубиству, но та млада дама звала се Лисет, и није имала ни појма о поезији, па је врло чедно одговорила:

— Ништа, ништа драги мој, ја ћу сада појести своју чоколаду!

— Имаш право! Човек може да обрачуна са животом, но свакако не мора зато да гладује. Звонио је, а онда се наслонио на камин, па је непомићно остао у том положају, док није дошао Адриен, његов слуга, који је дискретно пред постељу поставио послужавник.

Она је мљаскајући језиком почела да пије своју чоколаду.

— Драга пријатељице, рекао је Роланд, управо сам створио врло тешку одлуку.

— А ја ћу се прехладити. Враг би знао где се налази моја кошуља!

Роланд је свечана лица затворио врата и сео до узглавља младе даме.

— Драга Сизон...

— Не зовем се Сизон, зовем се Лисет.

— Имаш право. То додуше није лепше име, али ти боље пристаје. Сада се сећам, да је Сизон била нека

дама из Друштва, која је тек онда пристала, да дође овамо, кад сам јој се заклео гробом својих предака, да пре ње ни једно женско лице није прекорачило праг ове одаје.

— И то ти је она веровала?... Боже, што су жене глупе!

Она је желела да то верује, јер у то време хтео је њен муж да отпутује. Дошла је к мени... О, само један час, јер она је била поштена!... Но када јој је Адриен следећег јутра донео чоколаду, затражила је чај...

— Е, па била је фина дама! прекиде га Лисет.

— Да, но није била опрезна Адриен додуше мрзи жене, али обично је врло миран човек. Но тај пут се разбеснио: „Пићете чоколаду, као и све остале. То је и хранљивије“, а затим је додао. „Када би милостиви господин са сваком пријатељницом мењао своју диету, онда код нас више неби било никаквог домаћинства него прави ресторан!“

Лисет се грохотом насмеја и притом је чоколадом упрљала читаву постољу.

— Боже мој, како је то смешно!... А да ли се твоја дама још једанпут навратила к теби?

— Знаш ли, Лисет — када нам се ради о дами, стало нам је само до тога, да дође, а не да поновно дође. Но кад ти је толико стало, да упознаш тајне мога срца...

— О, не синко, ја нисам ни најмање радознала.

— Знам, да ниси радознала, него да то питаш само из интереса...

— Вараш се, ја нисам ни најмање заинтересована. Ја те љубим!

— Па било би и незгодно, кад би ти данас била заинтересована. Но још незгодније би било, када би ме данас љубила: ја напуштам овај свет!...

— Хоћеш да умреш?

— Не, то сам испрва додуше желео, али смрт ме је одбила: био сам предебео за њу.

— Али мали мој, та ти си баш згодан!

— Не преостаје ми дакле ништа друго, но да се повучем бенедиктинцима и да тамо тражим мира и заборава...

— Ти увек мислиш на пиће, то је твоја највећа погрешка!

— То ти не разумеш, Сизет.

— Лисет!, исправи га она с цуним устима.

— То је свеједно. Тиме сам хтео само рећи, да ћу обући мантију...

— Хоћеш да се обућеш као жена?! И зато си ме тако рано пробудио? Додај ми моју хаљину, не могу више да те гледам!

— Чиниш ми на жао, Сизет, и твоја срамежљивост није ни најмање на месту. Ја се не ћу обући као жена, јер ће моја нова хаљина бити много дужа од женских сукања, а не ћу ни

обући свилене чарапе, само припросте сандале.

— Као Исидора Денкан?

— Баш тако. Мораш знати, да осим дугова немам више ништа.

— Па ваљда још не ћеш од мене тражити новаца? Где је моја торбица?

— Небој се! када човек има дугова, онда не треба новац, јер би их повереници и онако човеку одузели.

Лисет је таквом брзином облачила чарапе, да се то никако није могло протумачити.

— Сада ми не преостаје ништа друго, него да сачекам, док ти моји дугови не застаре. И зато сам одлучио да постанем уредан и да стрљиво сносим своју судбину.

Лисет последње речи није више чула; брзо је натукла свој шешир на главу; није се ни умилала, само се је намазала плавом, црвеном, зеленом и црном бојом, а онда све то нагудерисала окером, а затим је снажно са собом залупила вратима.

Гроф Роланд де Лавал није плакао; обријао се, окупао, а затим звонио, па је свом слуги Адриену општрим гласом дао неке заповеди и посудио од њега 500 франака.

Затим се брзо обукао, узео куфер и одвезао се у Тарагону. Пут је био страхан: у његовом одељку седела су само два мушкарца, која су осим тога разговарали још и о тргозачким пословима. Роланд је претражио читав воз, не би ли у којем кулеју открио коју лепу жену, но пошто није ни једну нашао, вратио се у свој вагон, — згурио се у кут и пуштао да му расте брада.

У освиту зоре воз је стао у Барселони; нека црнокоса девојка пружи му је чашу воде и признала му, да је из Андалузије. — Дао јој је један ревал, а затим се је вратио у свој вагон, па је пред вече стигао у Тарагону. Није имао нимало смисла за лепоту страних градова, пролазио је равнодушно покрај киклодских зидина, проматрајући само кратким погледима огромне лукове катедрале, а у манастиру туге надсвођене ходнице.

Већ идућег дана добио је своју хелију, лепу зрачну хелију с прекрасним изгледом и већ од првог дана уживао је срећу блаженства. Није ништа радио, није ништа говорио и само уживао у мирисавој благи климе.

Но једне вечери, када због досадних комараца није могао заспати, писао је својим родитељима, и његов понос је попустио.

Његова мајка била је побожна; ишла би недељом у цркву, пре но што би пошла у посластичарницу а св. Антуану палила би свећу, када је мењала своје слушкиње. Њен муж био је антиклерикалан и то се њој сви-

ђало, јер слободоумни мушкарци свиђају се женама. Такав муж изгледа у кавани некако достојанственије, а ипак га то спречава да на самрти дозове свештеника.

Обоје су били силно поносни на то, да је њихов син био гроф. Надали су се, да ће се добро оженити, и да ће се његово племство ширити. И зато их је сада вређала његова одлука.

„Платићу ти твоје дугове, писала му је његова мајка, ако ми будеш обећао, да ћеш се оженити“, а његов практични отац: „У твојим годинама мушкарац само због жена може да постане богомољцем. Даћу ти сто хиљада франака, онда ћеш моћи да победиш оне прве, а да презреш оне друге“.

Својој мајци је одговорио: „Ако исплатиш моје поверенике онда им више не ће бити до тога стало, да ми помогну, а да се човек без дугова ожени, за то не треба да буде гроф“.

А свом оцу: „Задовољио бих се са триста хиљада!“

Госпођа Лавал је плакала, па му је криком послала двадесет и пет луједора. Стара дама је мислила, да ће се, пошто буде платио све дугове, моћи с остатком те своте још малко провеселити.

Господин Лавал се смењкао и послао му чек.

Роланд је очајавао.

Мисао, да ће опет видети Лисет, Сизет, Адриена, своје поверенике, шампањске барове и све те остале одвратне створове и ствари, није га ни најмање веселила.

Пошто је пуна три месеца имао времена да размишља — сасвим се изменио: његово лице било је свеже, а срце чисто! Дуго је у разбијеном огледалу посматрао своју оскудну тоалету, а онда је уздахнуо:

— Боже мој, шта сам ти агрцино, па не ћеш да ми даш мир, што га дајеш и најглупљијем створу?

А онда је једног дана кришом оставио манастир, када су ива ручка сви почивали, а понео је са собом само своју мантију, која се у његовим мислима већ претворила у лаку кућну хаљину.

Тешка срца отпутовао је преко Барселоне натраг у Париз.

И како се за време док је био калуђер, научно на ред и уредност, поделио је свој новац у две половине.

Помоћу мањег дела успело му је да добије наслов маркиза.

Другу половину ставио је на сто, а затим је дозвоа своје поверенике.

— Ево вам, рекао је љутито, ту имам доста, да вас све исплатим. Можете све то узети ако хоћете, али нека вам више никада не падне на памет, да се преда мном појавите!

— Али господине маркизо!...

— Мир! Ви сте се глупо и неспрет-

но понашали па сам одлучио да вас казним и да вас све исплатим!

— Али господине маркиже, та ви нам ваљда не ћете нанети ту срамоту!

И згрљених леђа зеленаш му је нудио новац, кројач одећа, обућар ципеле, трговац цвећем заклео му се, да ће његово цвеће од сада само још за њега цветати; јувелир извукао је из џепа дијадему, огрлице и прстење, па је све то ставио на сто:

— Ви ћете ми то већ другом једном приликом платити...

Један за другим пољубио му је руку и промрљао:

— Господине маркиже... господине маркиже... господине маркиже...

А онда их је нестало.

Оставши опет на само, центимен је посматрао фотографије на камену, љубавна писма, која су се опет почела гомилати на његовом писаћем столу, а онда је уздигао руке према небу и зајецно:

— Боже мој! Боже мој! Зашто си ме оставио?!...

Наставак са 5-те стране

УСПОМЕНЕ И СЕЋАЊА

на ратиште, а која да остане у болници. Ја сам се уписала за ратнице, али је моја мати заплакала и ја сам и ако тешка срца морала одустати од своје жеље. Остала сам у болници. Дочекала сам са мојим другарицама прве српске рањенике на станици, које смо износили из воза и кигили њихова носила на којима су их преносили од станице до болнице: цвећем, цигаретама и колачима. Пратила сам сваки долазак и јурила калдрмом манифестујући и шаљући оранице пријатељским посланствима заједно са манифестантима. Поздравили смо руско посланство, пред зградом, на чему нам се г. Хартвиг захвалио. Пред свој стан изашао је пок. Пашић и поздрав нам узвратио. Срце ми је заиграло и заборавила сам на велики умор од јурења по калдрми, кад је изашао благопочивши Краљ Петар Први Ослободилац на балкон двора, окићена народним ћилимовима и започео говор са: „Народе мој!“ Били су то велики и значајни дани!

Све намјернице тада могли смо ми куповати и куповали смо за бугарски новац, исто као за српске динарске и чаршијске паре, док рат са Бугарима није почео. И тога дана, када је почео рат са Бугарима, нико више није примао бугарске паре и за њих нисмо више ништа могли купити. Ми смо тога лета кренули кући у Доњи Лапац, Лика, и прешли границу преко Земуна. Одморила сам се мало код куће, а онда сам примила намештење одгојитељице на власте-

твину а дворцу грофице Меланије фон Кевенхилер, рођене Ердеди, удовице грофа Кевенхилера у Сан Јоренцу (Фиумићелу) близу Монфалконе, на италијанској граници крај Герца (Гориције) и Ронхиа. Ту сам провела читаву 1915 годину и живела ванредно добро. Али спремао се рат са Италијанима и ја сам морала бежати преко границе са свима онима, који су ту дошли као и ја. Побегли смо у Марибор и тек што смо стигли рат је почео баш тамо. У Марибору сам се задржала 8 дана код пријатеља г. Гатија, управатеља властелинства породице Ајкер, али је тих дана изашла објава у »Грацер Цајтунгу«: да сви »бегунци« од Герца имају за 24 сата оставити Марибор. Шта сам могла друго, него да кренем кући и потражим моје. Али сам на своју несрећу стигла. Интеририше ме заједно са мојима. Њих у кући, а мене у школској вгради. Кућу су нам претресали сваки дан и по хиљаду пута питали једно те исто: »Где сте били? Шта сте радили у Београду?« — и ако су врло добро знали да смо полазили школе. Мени су чак доносили Воје Танкосића слику, кога никада у животу видела нисам. Реквирираше нам запленише и однесоше све до чега су дошли: ћилимове, грбове, слике, књиге, писма

— просто све и оставише нам скоро празну кућу, чак и чаше и флашу са Крсном Славом, грбовима и потписима српских песника, однесоше. Била је то Голгота; патње и страдања нашега народа. О томе ћу писати другом приликом. Али, чему се сећати? Не треба то ни спомњати, јер ситнице су то према жртвама, колико је племених срца и душа прогутало Острво Смрти и оних чија су тела и главе падала као снопље, стрељаних

у Босни, Војводини, Срему и другде. А тек они на бојишту! Ми смо барем живи и не треба да жалимо страдања, јер смо видели и дочекали слободу коју смо вековима чекали.

Ето, тако смо се ја и Милорад изгубили, претатили много, па је тиме престало и наше дописивање. Можда се и јављао, али ми ништа примали нисмо. Писма су нам на цензури задржани. Али, ипак једнога дана год. 1917. у новембру месецу примим ову карту овога садржаја: »Поштована госпођице! Данас сам прочитао Вашу песму у новинама и видим да сте код куће. Ја у Београду, а моја породица у Алексинцу. Радовао би се кад би ми се са неколико речи јавили! Шта Вам ради мама? Је ли ту отац? Срдачно Вас поздравља Милорад«. Ова карта ме је силно обрадовала, тим више што сам опазила да цензура и аустријске власти помало попуштају у својој строгасти, што није никако био рђав знак. Од тада доновили смо преписку, али ратне борбе, страдања, породичне неприлике и смрт најстаријега му сина Боре, матуранта, деловале су поразно на осетљивог песника. Био је то, како он сам рече, »један разлупан брод на узбуркином мору«. И ако сам својим писмима убрисала многу горку »зузу Милорадову, али, његово велико срце и душа боловали су више и теже од самога тела. Све беше узалуд и песник у сутон свог живота сломљен и болан пише: »Драга пријатељице! Добио сам Ваше писмо. Мени је оно довело велико задовољство и нешто ме разгалило. Болестан сам, брижан и растројен. Болестан од пре три месеца, а брижан и растројен непрестано. Код мене у животу наступиле су велике промене. Болест није била узрок тим променама, али су те про-

САМО 49 Дин. 60 п. кошта први швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рем Роскопф.

САМО 69 Дин. 80 п. изврстан часовник бр. 111 са Ралгеи-бројчићником и Ралгеи-бројчићником уз 3-год. гаранцију.

Бесплатне поклоне

МОЖЕ ДОБИТИ СВАКИ ЧИТАОЦ

Ова су поклони тачно описани у великом илустрованом дивот-пеноннику часовничарске радње СУТНЕР

већ преко 30 година

ужива светска фирма Х. СУТНЕР најбољи глас због свог солидног рада и због поуздано добре анализете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

оригиналне фабричне цене

и БЕЗ РИЗИКА, јер се знамењује што не одговара или се враћа новач. Пошаљите одмах вашу тачну адресу фирми

H. SUTNER, Ljubljana, br. 965.

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустровани дивот-пенонник о лепим сатовима, часовницима за руку, свој златној и сребрној роби, накиту и т. д.

Сутнеров часовник „ИКО“
служи кроз цео живот

САМО 64 Дин. 80 п. кошта први 16 см. висок Анкер-будилник бр. 105. Огроман избор у пеноннику мушких и женских сатова, златне и сребрне робе, прстења, данаца и т. д., часовника са металном, кукавица часовника и т. д.

мене биле можда узрок мојој болести. Ја се увек и увек питам: Шта је то живот и да ли има среће у животу? Сем тога, да ли су заиста људи створили своје среће? У каморату тих пацања ја се често изгубим и кажем просто: Ништа! Све је ништа! Ја сам писао лирске песме и све представљао у нарукучастим бојама, а можда је то тако онда и било, кад сам ја то писао. Ви мене познајете из тога времена и верујете, када би ме сада срели, да би срели свог старог пријатеља. Не! Ви би сад срели један разлукан брод на узбурканом мору, које се неће никада стишати. Волео би да ме не видите, али ја би волео да Вас видим! Мени је мило што сте дочекали ту срећу да Вам дође отац. Сећам се са колико сте одушевљења говорили о своме оцу. Писаћу Вам чешире и опширније. Верујте да сам толико болан и расејан, да нисам у стању да ово моје писмо буде пуније и пријатније. Можда ћу и то моћи скоро, што скорије да учиним, а докле будите здрави Вашем оданом пријатељу Милораду.

Нешто иза тога стигло је последње Милорадово писмо: «Београд — Чуварница, 22. фебруара 1921 године. Драга пријатељице. Само у највећој досади и потреби напуштам собу. — Хтео би да се отиснем на море. Ви сте тамо били и мени би драгоцие био Ваи савет у које приморско место да одем? Ја сам тако мало ишао ван граница, да су то за мене све шпанска села. Братски ћу Вам бити благодаран за одговор. Овако болестан и сам, ја само читам и по нешто напишем, ради свога личног задовољства, јер то ми је највеће задовољство. Писните ми о себи, јер Ви знате колико поштовања имам према Вама!

А затим је, као слутећи смрт, на крају додао, мислећи ваљда на своју болест: «Не знам на што ће све ово изаћи». Одговарајући му на ово писмо, позвала сам га у Лику, ваздух је добар и ми би га свесрдно, као члана наше породице, пријатељски неговали.

Моји су тако желели. Али, то моје писмо остаде без одговора, јер Милорада није било више међу живима! Шта више, нико ме о његовој смрти ни известио није, док 4. маја не прочитах у београдском «Пијемонту» «Некролог» Милораду од Брајка М. Штете — Оточанина.

Милорад Петровић рођен је 25. јуна 1875 год. у Великој Иванчи у Шумадији испод Космаја. (Љубио је он своју Шумадију свим жаром своје велике песничке душе и носио увек собом, као свету амајлију, глумичак земље испод Космаја. Живео је као народни учитељ у малом сеоцету

Стојнику, а затим у Београду. Милорад беше оптимиста, ведра и дјелна и племенита душа, не само као песник, него као и човек. Свако треба да прочита његове «Сељанчице», па да се о томе увери.

Од његових песама најпознатије су: «Магла пала, бисер роса покапала» — «Јесен стизае, дуњо моја» — «Сунце моје» — «Мој дилбере, рођо моја» — «Зарудела шљива рајка» — «Да је мени душо Јело» — «Клипа! Клипа! Где се чују нануле?» — «Дај ми драги» — «Не лудуј Јело, чуће те село» — «Кад изаткам сто аршина шестака» — «Ноћ миреше» — «Три девојке, три дилберке» — «Дивна ноћ, дивна ти је драга моја» — «Коња јаше млад Ђидија» — «Царуј Ноћи» — «Тајна» — «Ситна киша, ситно

пада» — «Мој јаблине, шири гране» — «Ја посејох конопљице» — «Пала роса на босиок рани» — «Ја волим мајске руже» — и многе друге најлепше и најмилије од песама су његове.

Са Милорадом смо изгубили једну велику књижевну свагу, којој ће се тешко родити замена.

Добри мој стари и верни друге и пријатељу! Мирно почивај и лака Ти српска земља коју си Ти свом топлином свога великог и напалећог срца безгранично волео. Твоја душа и Твоје песме живеће у моме срцу до смрти, као и у срцима свих оних који су те познавали.

Слава и вечан Ти спомен!

Милица С. Стојановић-Влатковић.

Ви волите увек разговор о моди

Нарочито лети, кад сваки час мењате своју боју... Час сте зеленкасти, другог дана беж, и та боја увек је омиљена, да нема можда ни једне жене која нема по једну хаљину беж. Никада једна боја није била тако практична и дуго у моди као та зрело класје...

А покрај ње жуто, оно каранинка жуто, што тако дивно стоји гаравушама, и плавкасто зелено као лишће перунике за бринете нежна тена... Ко би пре две три године и смео да помисли на жуту боју. Чак се није трпела ни као украс, и можете ли се сетити, да се ма шта носило у жутом тону...

А пре неки дан иде једна црномањаста госпођица, јако црномањаста, екзотичног тена, а на њој жути шешир и жута хаљина... Била је тако лепа као жута лала.

Црвено, жуто и плаво највише пада у очи на београдским улицама. Опажа се да је струк на правом месту, или нешто мало нижи, али врло тесан, да је раскошна силуета београдских госпођица потпуно извајана.

И њима то врло лепо стоји.

За летње дане у Паризу је модеран органдин, она прозрочна материја од које хаљина личи на цвет... И на таквој хаљини може се носити фиши Марија Антоанета, крагна Амбир, која даје поетички израз струку... И те романтичне крагне одговарају дугој коси и локнама, које се спуштају до врата...

Тафта и кратак жакетић појављују се са врло много успеха, особито после подне... Креп сатен није успела да потисне ни једна друга материја, и као пре две године, опет се шију

хаљине са комбинацијом мат и сјајног креп-сатена, управо са лицем и наличјем. Тоалета од крепсатена пушта се дужа позади... Дужа хаљина позади, о којој се говорило да налази из моде, упорно се борила и победила. Она је имала оправдање ту класичну лепоту и салони су јој се покорили... А да ли ће остати и зимус, то нас се за сад не тиче.

Не треба да заборавите, да је чипка врло модерна. Има ли ништа лепше него плаве чипке и боа де роз. Она даје такву лакоћу хаљини кад се споји са крепжоржетом.

А појавили су се врло оригинални и мантлови, од крепдешина каро.

САМОУБИЧИН СОНЕТ.

Суморни људи с напуштеним лицем
Корачају сетно за ковчегом белим
У коме лежи међу цвећем увелим
Унакажено тело са самоубицом.

Блаутава тишина по блату од кола
Притиснула пратњу погрбљених
људи,

А јецање једно што судбину худи
Обавија срца прином воала.

На челу поворке белог крста нема,
Ни зделе с кољивом, нити свештеника.

Који би овога једног паћеника

Испратио са стихом светих поема
И тиме од прегорке сузе мајчине
Испуни опехар утешне тишине.

Октобра 1928. год.

Милорад Поповић.

Дејство спорта на организам

Може се наћи маса примера где је спорт спасао људе од смрти, онда када су изгубили сваку наду на живот. Нарочито је велики број оних који су рањени за време рата у грудима и који дугују једино спорту да су још живи. Један француски професор који је 1918 г. био рањен у грудима упутно је једном спортоском листу једно писмо које је пуно захвалности према спортоској штампи а чија га је пропаганда спорта и довела до оздрављења. Он каже у писму да је његово здравље било тако жалосно да је на 1 метар 74 висине тежио нешто јаче од 55 килограма. Подстакнут спортоским листовима он се одао спорту и данас се налази у дивном стању здравља, тежи више од 75 килограма и обавља свој умни рад са изненађујућом лакоћом. »Бедни су и жалосни они, који незнају спасоносно дејство спорта« — узвикује он на крају писма.

Данашња два шампиона Француске, такође дугују спорту своје животе. Шампион Француске у бацању кугле Паоли рањен је за време рата врло опасно у грудима, али му то не смета да је и данас шампион. Жео Андре, шампион Француске у трци 110 метара са препонама, такође је био тешко рањен, али његово здравље је данас тако да он данас поправља своје рекорде, које је поставио пре своје ране. Тако је последњих дана поставио нов рекорд Француске за горњу стају за 15 секунда.

ПЕЛ-МЕЛ

Црвени »јагњаци«. — Најслабији и пак најбољи. Ивковић није више онај стари. — Плави Замора.

Прича се, а можда сте и читали у једном овдашњем листу, како је Југославија увек жртва грубости противника, судије или ненаклоњености неба. Па се онда тврди како је технички боља од овдашњег мајстора. Али то се наравно само тако прича. Међутим ствар стоји другачије. У претпрошлу недељу су црвени употребили све, па и недозвољени начин, да би се одбранили од плаве најезде. Знајући да је десна страна стрелаца незадржљива, Петровић и помагач испред њега су почели први. Леви бек је општро ишао на Тирнанића а Марјановић ослачки срушен неколико пута и једном ухваћен руком од лукавог левог помагача. Ивковић није много изостајао — Плави стрелци су запуцавали ништа мање но црвени, који нису могли да савладају непобедног вратара. Хитац Најданови-

ћа, који је био сам пред вратарем. Вујадиновићево пребацивање са два три метра, отимање Марковића и Вујадиновића у непосредној близини циља и друге пропуштене прилике су довољан доказ. Ако је судија грешно, он је оштетио обе стране, па чак плаву и више, досудивши неоправдано удар са беле тачке.

Дакле, тако је доказано, да је наивно свако причање о невиности, ненаклоњености неба и др. Ни црвени играчи нису јагњаци.

Марковић је најслабији форвард играч Б. С. К.а. Неокретан, несигуран са лоптом и недовољно вешт у прегледу игре, он не спада у навалу плавих. Међутим је недавно ишао јунак дана. Његово силозито пуцање је потпуно дошло до изражаја. Сва три гола су била ванредна. Први из продора, други са 20 метара и трећи, кад је погодио вертикалну греду са приличног одстојања.

Некада страх и трепет свих навалних играча. Ивковић није ни издалека онако способан. Није у стању да заустави противника као пре а ни одбојни ударац му није сигуран.

Са Најдановићем је тешко излазило на крају и више пута је био побеђен. Како се скоро увек играчи, који попусте у форми служе недозвољеним средствима, тако је и наш Ивковић у претпрошлу недељу био риморан да прибегне сличном.

Што су плави на утакмици претпрошле недеље примили само један гол, може се рећи да највише треба да заблагодаре свом вратару Стојановићу. Овај млади вратар је најопасније хитце, који су слати у најзабаченије делове врата, учинио на невероватно вешт начин безопасним. — Сјајни падови у ноге и летећи скокови за лоптом су га приказали као најбољег голмана престонице. Нарзано да је имао и среће, али је он ипак заслужио назив »београдски Замора«.

ЦРНИ СУ ЗАЦРНИЛИ

Ни једно гостовање странаца није изазвало веће интересовање код спортоски незаинтересованог света, као ово. Онај ко никад није мислио да дође на лоптачку утакмицу, па чак можда и противник лоптања, дошао је да види Црице. И то не из љубави према ногомету, колико из радозналости. Јер свако је хтео да види екзотичне госте.

— Црици! Египћани у Београду! Да видимо како изгледају ти људи.

И тај свет, који се први пут нашао на једној утакмици, био је задовољан. Видио је Црице, а то је за њега главно.

Међутим спортоски свет није био толико одушевљен Црицима. Истина, од њих се нису очекивала нека чудна, али се ипак рачунало да знају много више но што су показали. Као што смо рекли у прошлом броју, Египћани поседују брзину, добро су развијени, али су невешти пред циљем. И нисмо погрешили. Играли су брзо, нарочито вреди истаћи лезу страну напада на којој је лево крило Амантур био најбољи њихов играч. Ово је можда најбржи играч, којег смо видели у Београду. Брз као мунџа, окретан а уз то и технички добар, представљао је најопаснијег играча. Црно десно крило је играло смишљено, мада и споро. Одбрана је била слаба, нарочито ужа, у којој голман одаје утисак човека, који није до јуче био између статива. Додавање — насупрот критике једног овдашњег листа — им је скроз нетачно.

Што се тиче наших, потпуно су задовољили!

Играли су врло добро. И одбрана и навала су испуниле задатак на свеопште задовољство.

Пораз у Скопљу био је случајан, говорили су многи. Плави су у почетку имали неки респект према гостима, али кад су видели да тим Египћана није ништа друго до једна чета, која хвата на брзину, запели су својски. Одбрана је са успехом парирала нападе, серијала ванредне лопте форварду, а овај уз искрену сарадњу противничког чувара капије и својом познатом ефикасношћу успео је да да више но што треба. Стварно, плави ни у ком погледу нису заслужили овакав успех, бар што се тиче надмоћности. Што је скоре испео овакав, има се приписати прво слабом вратару и неефикасности њихових играча.

Судија г. Ружић био је врло добар, мада није свирао један пенал противу гостију, а изгледа да су Црици требали још једном да почну са центра, пошто је голман одбио лопту из гола.

Бл. С. Ранић

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Студенча 85

Телефон 29-19

Први љубавни доживљај

— Брана —

Враћао сам се са спортског игралишта. Небо је било ватуштено, и ретке капи кише већ су почеле све брже падати. Што сам брже ишао, киша је почела све брже падати. Нигде заклона; помирих се са судбином и почех храбро газити по блатњавом путу који ме је водио на главни пут, док је из неба пљунгала киша кас из кабла, а громови помешани са муњом тутњали, уз страховити прасак. Обузе ме неки немир, и ја убрзах кораке. Сав покисао и мокар до коже стигох на главни пут. Као за пакост нигде трамваја. Слегдох раменима и угутих се пешице. Одједанпут осетих за собом тихи бат нечијих ципелица. Окретох се и видех један пар идеалних ножица, које су ишле полако, бирајући, са камена на камен.

Мој поглед пође даље, па уз пре-красно витко тело стиже до лепог и веома љубавог лица, са кога се подиже један весело поглед к мени, који ме озари као озеблог сунце. Видећи ме како се борим са кишом, она ми рече:

— Ох, ако господин дозвољава, може се склонити под мој кишобран... доста је широк, па ако се приближете мало јаче уз мене, склоните се како тако од кише.

— Али, госпођице! не знач збиља како да Вам се захвалим! Ваша љубавност спречила је госпођу болест да ме посети.

— Збиља, цвркулала је она дама, Ви сте скроз мокри, још можете и нацепсти, а то ће бити тако велика штета. Зар тако млад на болестан? То ја нећу никад дозволити. Хајдете, пожурамо се... Наравно дозволићете да Вас отпратим до куће?

— Ох, госпођице, како сам Вам захвалам, али да случајно...

— Не! не! ја се не журим, пошто Вас отпратим, стићи ћу још на време својој кући...

Био сам очаран овом авантуром, и реших се да је завршим код једног свог одличног пријатеља који је овде на периферији становао.

Као добри другови, сваки од нас носио је код себе дупликат кључа од своје собе, јер смо становали веома удаљено један од другог, у осталом за сваки случај, рецимо: овакав као ово сад. Крадом претресох своје џепове, и нађох да имам неколико стотина динара код себе. Дакле са те стране био сам осигуран.

Ускоро стигосмо до куће. Пратила ме је велика срећа, јер друга не нађох код куће.

— Госпођица ће дозволити, да је замолим да самном попије једну шољу чаја? Ове моје речи довеле су нас у собу мога пријатеља, који је био веома богат, али и прави бећар а ова соба служила му је за узгредне ствари. Но, свеједно, мени ће бар вечерас добро послужити. Чим смо ушли моја нова познаница скиде пешивр и капут, приђе нећи и ускоро је у њој горела ватра ширећи угодну топлиноту. Видећи да још нисам ни капут скинуо, она напући уста и рече ми:

— Где ти њега, па зар Ви мислите да се озбиљно разболите! Доле тај капут! Говорећи ми, она ми приђе, скиде ми капут, прелук, и гурнувши ме на кревет, поче ми скидати ципеле. Ја сам стајао изненађен, јер се оволикој слободи ипак нисам надао. Али када она поче да ме и даље свлачи ја промуцах сав црвен од стида:

— »Али, госпођо, али...

— Где ти њега, још се противи, рече ми она смејући се и нагнувши се према мени она се ђаволски насмеши. Више нисам могао издржати, и наше се усне спојише у један дугачак пољубац пун страсти и чежње...

Била је то ноћ љубави, о којој сам ја одавно сањао, била је то моја прва авантура, у којој сам осетио све сласти живота, ах... безумне сласти њеног младог тела.

Када су први зраци излазећег сунца додирнули праменове њене таласасте косе, ја сам осетио на својим кашцима огроман терет. Моје очи ускоро се затворише и ја заспах спом слатког умора. Не знам колико сам спавао. Када се пробудих, напољу је била ноћ. Бледи зраци месеца, лагано су пробијали завесу. Заклимах главом, лепо се прошегах, и у мојој глави почеше се ређати слике синоћне авантуре.

Опицах око себе. Не осетих никог. Устадох и напавши прекидач окретох га и радознано погледах око себе. Био сам у соби. Ништа није одавало да сам ноћ провео у двоје. Приђох столу, и спазих белу цедуљицу. Зграбих је и приносећи је сијалици прочитах ове редове:

Драги мој младићу,

Још си млад и неiskusан. Али ја сам сретна што сам те увела у живот. Као награду за свој тежак посао узела сам оно што теби више није потребно. То ми је доста! Чувај се у будуће назеба. Много те воли твоја мала

Непозната.

Смреивши неку цевку међу зубима, ја нервозно приђох капуту, и пред ревносног тражења, ја нисам успео да пронађем мој синоћни капитал, као ни своју сребрну табакеру. Од тога дана увек када је облачно носим са собом кишобран, и кљоним се сумњавих лепотица.

— Што је истина, истина. У наше доба господа су била галантерија.

— То је могуће, али тада су и даме биле млађе!

— Србо, сада ће доћи учитељица клавира, да ли си се већ умно?

— Јесам, мама.

— И упи?

— Јест. Али само сам умно једно уво на оној страни где седи госпођица учитељица.

Реквијем Моцарта

— Сличица. —

Као оно кад се јарко сунце превуче као неким лаким тамним велом, тако је и на Олимпијско чело великог Моцарта пала сенка блиске смрти. Геније — сунце, Моцарт, који ће сијати над људским родом докле год музика буде музиком, осетио је да се приближује крај оном делу његова бића, који је и код њега као и код свега осталог што се рађа, подвржен смрти. Кратки земни живот Моцарта (36 година!) био је тако пребогат стварањем, а његов дух царо је на таким висинама инспирације и мисли, да се црна госпа, Смрт, поплашила да тај силни геније не би издао роду људском и такве тајне, које још нису биле на дневном реду у књизи Судбине — те се зато и пожурила да га што пре покоси!

А мисао о блиској смрти све је већа и већа обухватала и смртно биће Моцарта, и његов бесмртни дух!...

Куц!... куц!...

— Уђите!

Отварају се врата и без пријаве улази неки господин, сав у црном:

— Имам ли част говорити са г. Моцартом?

— То сам ја, рече Моцарт, а с киме имам част?

— Пита, а неки чудноват предосећај стегну му срце....

— Маестро, рече непознати, мој господар, један од најзнатнијих, најмоћнијих и најбогатијих људи у овој држави — име његово још нисам овлаштен да вам саопштим — послао ме је овамо да замолим великог Моцарта не би ли хтео написати један реквијем за покојног брата мога господара?... Маестро! Верујте ми: нећете се кајати ако му испуните ову молбу. После месец дана ево мене опет к вама па ћу вас молити да ми дефинитивно изјавите, пристајете ли на његову молбу или не... А за сада дозволите ми да вам оставим овај мали видљиви знак дивљења, које мој господар према вама и вашој уметности осећа!...

И пре него што је маестро Моцарт могао и једну једину реч прозборити, тајанствени непознати постави на сто повећу кесу у којој су звечали дукати, поклон се — и брзо и нечујно ишчезну кроз врата...

То је историјски факат. Тај исти непознати био је агент једног аустријског грофа, који је имао намеру да тај реквијем изда као своје соп-

ствено дело, пошто је знао да је Моцарт неизлечиво болестан и да су му дани избројани!

Са стране грофа то је био велики нитковлук, али у очима тешко болесног Моцарта имао је значај Фатума и био је само повод који га је подсетио на то да треба да се опрости са животом онако, како то једном Моцарту доликује. То је била она искра, која је учинила да је тај божанствени геније, на ивици гроба, још једном силно запламтео и својим сјајем озарио човечанство свију векова!...

И био је компонован реквијем!

У великој наслоњачи, посред многих јастука, седи преболни маестро Моцарт. На коленима му лежи отворена партитура — реквијема! Једва мичући прстом диригује он, и слабом, једва чујним гласом пева партију алта. Жена његова, Констанца, такође пева. Код клавира седи и свира на њему његов љубимац-ученик Зисмајер, који је недовршени реквијем, после смрти Моцарта, по упутствима самога маестра, довршио

Остали пријатељи такођер певају или свирају на разним инструментима. И ево дошли су и до „Лакримозе“ (дан суза) — када Моцарт одједном зајеча а сузе му из очију ударише! Партитура лети са његова крила на под а руке се немоћно спуштају. Сви престашено похиташе ка њему: дижу изнемоглог Маестра и носе га у — постељу, са које се више никада неће дићи!

А бледе усне маестра шапћу:

— Децо моја!... Ја сам данас самому себи реквијем дириговао.....

Requiem aeternam dona ei, Domine!

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пегла и бућуља. Одржава саван свеж младалачки изглед.

За целу земаљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродавцима знатан радат.

СИГУРАН ЛЕК

да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађена франц. помада

„Michel“ одобрена од Држ. Хем. лабораторије, од држ. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздрављује кожно ткиво и одстранује перут и сврбеж, и све болесте од којих коса опада и оседи. — Шаље позрећен „Мишел“ Весина 8. И сир. Београд. — Продају: Апотека Делани, Кн. Михајлова 1' и Дрог. Ескулап, Коларчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дан.; 80 гр. 150 дан.; 100 гр. 185 дан.; највећа и јача 160 гр. 290 дан. Уз сваку дозу следеју гаранција за успех, случајно да нема успеха враћено узети новац.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

Венецијанска авантура

I.

Буба је модерна девојчица по својим појмовима о мушкарцима, љубави, њиховој верности, по својој фантазији, која је преноси често у царство филма и филмских јунака. Али је најлепша у њој њена љубав према мами, тој мами још тако младој и лепој, меким, топлим очима, да Буба увек жали што и њене очи нису тако лепе, него плаве, управо зеленкасто плаве, као море у првом јутарњем буђењу. Она је другарица своје маме, некад је она мамица а мама њена ћерка, и са зналачким покровитељством и разумевањем, какво мора да има модерна девојчица, бира јој тоалете, намешта, чешља њену седу тргуљаву косу, која дивно уоквирава њено свеже лице...

И ништа не крије од своје маме. Њено мало, модерно срце, отвара својој мами и у њему читају и прелиставају као у неком нотесу. И ако мама нађе да нешто треба да се исправи или пребрише у тој свешници, Буба се не бунује, јер верује, да је мама у праву, и да треба и њу послушати, а не само своје срце...

И често оне прегледају тај нотес, као што Буба воли да прегледа и уређује фијоке писаћег стола, шифонјере, ормане, да скупља парчиће машини, чипака, избледеле вештачке цветове, цнале са старих хаљина, и да распитује маму о свакој ситници, том парчету плаве свиле, оном украсу од перла, о хаљини коју су оне красиле, о догађајима, проводу и забавама, који су везани за те избледеле и увеле стварчице...

Јер Буба је врло радознала, све хоће да зна, све и да научи, и тражи пуно поверење од своје маме као што и она ништа не крије од ње...

То после подне мама није била код куће, а Буба је растрепљивала фијоке писаћег стола... Промениће пантљичку на оном свежњу писама пожутелих коверти, да би том светом бојом дала и свежине старим писмима... То су писма маминих пријатељица и рођака... Ређа једно по једно по величини, и наједаред осети неки тврди картон у једном писму. Брзо вади садржај писма и застаде изненађена пред једном фотографијом...

Младић сањалачких, дугуљастих очију, фино овално лице, мали, танки бркови изнад усана као на сликама осамнаестог века... и коса велика, таласави, чак до рамена.

Буба не може да одвоји погледа са те старе фотографије.

— Ко је ово? Шапуће у себи... Никад ми мама ту слику није показала... Да није неки наш рођак...

Али Буба се не сећа ни једног рођака, сличног овом лепом младићу...

И одмах је почела да га пореди... Лично је на неког... Да, сад се она сећа, истог таквог је видела једног филмског глумца... Модерна девојчица увек прави поређење са филмским љубимцима. Ако неког сретне, она се присећа на чије очи личе његове; кад неког заволи хтела би да он личи на њеног идеала са филма... Све се у свести и срцу окреће око тих невидљивих идеала...

Буба је уредила фијоке, све је оставила на своје место, али слику је задржала...

Маме још нема а она је нестрпљиво чека, седећи у плетеној наслоњачи, на њиховој тераси, скривеној гирландима пузавица...

Већ и електрика сину, а мама се тада појави...

— Мамице, поче одмах Буба, молим те, кажи ми чија је ово фотографија...

Мама узме слику, отвори очи, уклати их на фотографији, затим се грже и нервозно, збуњено и љутито:

— Где си ово нашла?

— У фијоци писаћег стола, међ старим писмима...

И са својом проницљивом психологијом модерне девојчице она осети, да је та слика нешто дирљиво и болно за њену маму...

— Ти се љутиш...

— Не, не љутим се, хоће мама да се оправда и насмеши, али крије збуњени поглед, то је један рођак...

— Ах, мама, ти ниси искрена, то није рођак, зашто кријеш, зашто ми не испричаш, ко је тај младић... Ти си увек говорила, да треба све да ти кажем, да ништа не тајим од тебе, а ти сад нећеш мени да се повериш... Добро, мама, али знај, ни ја нећу више бити искрена према теби...

— Али како ја могу теби да причам, теби мом детету... Остави ме, Буба, не питај ме ништа... Да, то није рођак, то је једна успомена, далека успомена моје младости...

Доста је било да мама само то каже и да је Буба загрли, умиљава се, да је моли да јој исприча, јер то сигурно мора бити нека лепа прича, као филмски сиче...

А има ли нешто што мама може да одбије својој умиљатој Буби, тој девојчици загонетних плавих очију, мала детињаста носића, и са уснама увек полуотвореним.

II.

После једног сата седеле су на веранди. Мама је угасила електрику, као да би хтела да јој лице остане у сенци, да њена Буба не види њене

очи док јој она прича... Само су се кроз пузавице провлачили месечан зраци као сребрнасте пантљичке и из зиду су биле шаре у плавичастом тону од розе пузавица...

... — Знаш да смо ја и твој тата, док је био жив, доста путовали... Три године је прошло од нашег венчања, а ми се кренуемо у Венецију. Са нама је ишла још једна породица, муж и жена, наши добри пријатељи, и како је твој тата морао да се задржи неким послом у Трсту ја одох с њима у Венецију, где сам имала да га причекам... Чудила сам се како ме је пустио... Био је доста прек, љубоморан, за свашта се љутио, и цео мој живот састојао се у томе да њему морам да угађам, да путујем куда он хоће, да се крећем кад је њему воља, а ја нисам никад смела да имам своје воље. Сматрао ме је као неку ствар, неку лепу, скупоцену ствар, волео је да му сви завиде, да ме приказује у друштву ради своје сујете, а не због мога задовољства...

Мени се није нишло на тај пут, али он је хтео, и признају ти, била сам срећна, што сам остала сама са нашим пријатељима...

Венеција ме је очарала... Замисли да се негде сакупи у минијатури читава Европа, високе и мршаве енглеске леди са својим дружбеницама у тоалетама које нису имале своју моду; брбљиве и кокетне Францускиње; плаве Немце са витицама као Гретхен, Чехиње румене и округле као њихове кнедле, увек у белим хаљинама, Американке покрај својих мушких пратиоца, који су увек имали лулу и њихов се дуван одмах осећао... А кроз ту мешавину странаца на сваком кораку се сусрећеш са Талијанима и Талијанкама, крупних, црних очију, са читавом серијом разноврсних очију од нежних и умиљатих, до безобразних, који те гледају а погледом те вређају, и праве познанство очима и ако ти ништа не кажу...

Ми нисмо могли да се нагледамо излога, пуних уметничких слика, као да је сваки излог изложба најстаријих сликара... Све би хтео човек да купи, перле, гривне, брошеве венецијанска огледала, лепезе од паучинастих венецијанских чипака, и све ти нуде, готово вуку у радњу, труде се да те преваре, ако осете да си странац... (Свршиће се)

КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

КАКО СЕ СПРАВЉА МАЈОНЕЗ? —

Како се справљају разни умаци и сосови на француски начин, научићете из књиге **СТО СОСОВА**, цена 5 дин. У истој колекцији изашло **СТО ЈЕЛА ОД ЈА** и **СТО ЈЕЛА ОД КРОМПИРА**, свако по 5 динара. Француско-Српска Књижара **Аце Поповића**, Београд 4.

Мадам Сан Жен

РОМАН ОД В. РАВЕНА.

10

Пријавите ме Његовом Величанству!» рекао је Лефебр официру, који је с њим ушао у собу.

»Шта је то било?»

»Најперг је се вратио, сада ноћу. Цар га је изненада затекао. Страшно!» рекла је дрхтавим гласом војвоткиња.

»Онда је он изгубљен«, одговорио је Лефебр. »Стрељаће га! Несрећа је што сам одређен ја да га убијем!»

Из спаваће цареве собе је изишао официр.

»Господине маршале, Његово Величанство вас чека.»

Лефебр је својој жени дао знак да буде мирна и ушао је у собу.

Опет је прошло пола часа у страху.

Доле у дворинте су ушла кола, која су довезла Фуша.

Унутра у цареву собу вођена је жестока борба око Најперговог живота.

Катарина је похитала к вратима, која су волила у ходник и дочекала Фуша.

»Опростите, господине војводи«, рекла је Катарина.

»Ја нисам нише знала шта да радим!»

»Ништа!« насмејао је се Фуш; »ја вам увек стојим на служби, војвоткињо! Шта има ново?»

Дежурни капетан је изишао из цареве собе.

»Цар зове дежурне официре у дворцу«, рекао је.

»Јавите Његовом Величанству да сам ја овде и стојим на расположењу«, изуство је Фуш.

Официри су ушли из ходника и упутили се у цареву спаваћу собу.

Фуш је са стране посматрао Катарину.

»Чиме вас могу услужити, војвоткињо?« запитао је тихим гласом.

»Ви морате спасти Најперга. Цар хоће да га стреља!« рекла му је Катарина.

»Ја о томе већ знам; али шта ме се тиче тај Најперг?« одговорио је Фуш слежући раменима.

»Цар не сме учинити тај злочин, јер ће се компромитовати цара. Зар ви то не увиђате?»

Фуш је се хладно насмејао.

»Ја сам практичан човек, госпођо, Најперг није никада био мој пријатељ, и цара ме мрзи. Какве користи имам ако се за њега заузем?»

»Спасите Најперга и уверите цара да је цара невин. Као паметан човек, ви знате како треба говорити. Ви ништа тиме не рескрате!»

Фуш је се замислио.

»Ја бих вам радо изишао у сусрет, војвоткињо. Можда сте ви у праву. Свако средство да оборим Саварија ми је добро дошло. Али како да почнем?»

»Извршене смртне казне треба одложити. Онда је ваша ствар како ћете цару доказати да би се тим стрељањем тиме бламирао и да ће цео Париз веровати да је Најперга нашао у Царичином загрљају!»

Фуш је се почешао по глави а затим проговорио:

»Ја ћу цару рећи да нареди да се Најперг не погуби овде, већ у Гренелу и то као завереник.»

»Ипак да буде стрељан?« запитала је Катарина уплашено.

»Молим, оставите то мени«, насмејао је се Фуш.

»Ја сам скројио план. Један завереник има саучеснике,

које морамо потражити. Најперга треба држати у затвору, а за то време ћемо извести цара Франца и Метерниха.»

»Али завера не постоји!»

»Ви сте дете, војвоткињо! Онда ћемо је ми направити. Како год буде испало, Најперг ће бити спасен. Ја ћу одмах начинити списак нових завереника!» рекао је Фуш.

Затим је извадио из џепа хартију и почео брзо да пише.

Капетан је се поново појавио из цареве спаваће собе.

»Данашњи лов је одложен«, јавио је он. »Његово Величанство пита да ли још није приспео војвода од Ровиња?»

»Савари?« запитао је Фуш. »Још не. Замолите још једном цара да ме у његовом одсуству прими!»

»Покушаћу још једном«, рекао је капетан.

»Ако тај магарац, Савари, не дође за пет минута, сигурно ћу га оборити!»

Тек што је то изговорио, Савари је сав знојан ушао!

»А — госпођо војвоткињо?« ословио је Катарину.

»И ви овде, војводи? Шта је се то десило?»

»Зар ви то не знате? Тиче се Најперга.»

»Али он је одавно преко границе!« рекао је Савари.

»Реците то после цару. Томе ће се он зацело обрадовати«, рекао је Фуш.

Отворила су се врата на цареву спаваћу собу. Изишао је на њих Лефебр.

»Добро што сте овде, Савари, рекао је. »Цар се јако љути што вас нема.»

»Једна моја реч ће га умирити«. Рекавши то, ушао је к цару.

Лефебр је пришао Катарини. Био је врло снујден.

»Све је било узалуд«, рекао је. »Неће Најпергу судити ратни суд. У Саваријевим колима ће бити изведен изван вароши, где су постављени војници. Ја ћу командовати. За један сат ће се све свршити. Несрећа је што морам ја командовати!»

»Зар ниси цару ништа рекао — —?« упитала је Катарина.

»Све што ми је дошло на језик. Узалуд!« »Мој је план преухитрен«, додао је Фуш. »Зар он није ништа рекао о цара?»

»Ништа?« прошапутао је Лефебр.

Катарина је била очајна.

»И она, ништа не зна! Она спава, када гине због ње један човек! Одлучно је подигла главу. »Ја идем цара!»

Када је пошла у спаваћу собу Марије Лујзе, ударила је на мамелука Ристана. Цар је на све помишљао.

»Све је свршено!« кроз сузе је рекла Катарина. Има само један начин. Бегство! Само ако хоће Лефебр —? Он командује!»

Маршал је махнуо главом.

»Ја сам командант двора и имам да вршим своју дужност. Цар заповеда, а ја морам слушати!»

Одлучним кораком напустио је Лефебр собу.

Фуш је нешто опсовао, а затим пружио Катарини руку. Она је помислила да је у његовом погледу смо-

трила нов план.

«Сада ништа не питајте, војвођкиња!» рекао је.

«Нећете се преварити у мојим способностима!»

Тим речима је отишао из собе.

Катарина га је гледала збуњено. Шта ће сада радити?

У том су се отворила врата од цареве спаваће собе и Наполеон је са Саваријем изишао.

Министар полиције је се дубоко поклоњено.

«Величанство ће бити са мном задовољно», рекао је он понизно.

Цар је се окренуо Катарини. Био је нерасположен.

«Ви сте непрестано овде, војвођкиња?» зашитао је онштро.

«Ја чекам маршала, Сире, али сада могу ни!» рекла је Катарина.

«Останите још, госпођо», наставио је Наполеон прилазећи писаћем столу. «Случај вас је довео да будете сведок једног догађаја, који нисте требали да видите. Али ја га више не могу изменити. Знам да је Најперг био један од ваших најбољих пријатеља. Он је вечерас био код вас да каже збогом и том приликом вам је можда казао узрок свог прогонства — рекао је да се тиче једне жене? Зар није било тако?»

«Је ли вам казао име те жене?» зашитао је Наполеон, гледајући у очи Катарини.

«Не! то није учинио, Сире. Ништа ми није рекао господин Најперг о томе у шта ви сумњате, Величанство. Напротив ја могу то потврдити!»

Наполеон је био јако узбуђен.

«Стушајте, војвођкиња, ја мислим, да ме ви као госпођа Биллов варате. Она такође тврди да је она дама невинна. Боље је било да сам хладнокрвно сачекао у мрежу, да уђе у спаваћу собу!»

Катарина га је слободно погледала...

«Величанство, то царица никада не би урадила!» рекла је она.

«Мислите?» потсмехнуо је се Наполеон. Сада имам у руци средство да проверим ствар. Царица спава. Она ништа не зна, шта је се овде догодило — — Зазвонио је и Ристан је ушао.

«Госпођа Биллов нека уђе овамо. Заповедио је.

Катарина је се уплашила.

«Шта хоћете чинити, Величанство?» запитала је.

«Сад ћете одмах видети. Из паричиних ћете уста чути, шта се од мене крије.»

У истом тренутку је ушла госпођа Биллов у собу. Ристан је за њом затворио врата.

«Приђите ближе и слушајте!» наредио је цар. «Уђите у паричину собу и оставите врата отворена, да вас могу посматрати. Речите царици: господин Најперг није отпутовао, он је овде и чека Вашу заповест. Идите али пазите да не приметити никакву сумњу!»

Посрћући госпођа је се удаљила.

Цар је дао знак катарини да мирује и брзо, нечујно, отишао за госпођом Биллов.

Ова је стајала у паричиној спаваћој соби. У соби је била слаба светлост. Никакав глас није реметио тишину.

«Величанство», прошапутала је госпођа Биллов. Она је знала да је прати царев поглед. Цар је се био склонио.

Царица је се тргла и отворила очи.

«Ви сте то, Биллов? Шта хоћете?» запитала је Марија Лујза лагано, будући се.

«Величанство», рекла је дворкиња, «господин Најперг није отпутовао — он је овде — чека заповест Вашег Величанства!»

Царица је за тренутак затворила очи. Затим је пружила руку и узела једно затворено писмо, које је поред ње стајало.

«Добро је —» чуо је Наполеон како је она рекла.

«Предајте ми то писмо. Немојте ме више узнемиравати, јер ми се спава!»

Госпођа Биллов је узела писмо и повукла се назад.

Тек што је затворила врата. Наполеон јој је отео из руке писмо.

«Идите у вану собу и тамо чекајте даљу моју заповест», рекао је цар онштрим гласом.

Дворкиња је посрћући изишла из собе.

Цар је пришао свом столу и прочитао адресу. Изненадио је се.

«Његовом Величанству, Францу». Њеном оцу? Прошапутао је. Нестриљиво је отворио писмо и прочитао:

«Драги оче! Пошто садашњи министар полиције сва моја писма отвара, користим се и ово писмо Вам шаљем по грофу Најпергу. Тиче се самог Најперга. Породични односи, који њега вежу с нашом кућом, дају му право да ми буде близак и као царици, а то се мој мужу не свиђа. Због тога је грофа отерао из двора и он путује у Беч. Молим Вас, оче, да не допустите да се он врати у Париз — —!»

Довде је Наполеон читао, нехотице доста гласно, те је Катарина чула сваку реч.

Њено је се лице разведрило, огроман терет јој је пао са срца.

Али и цар је изгледао потпуно измењен.

«Госпођо, војвођкиња!» рекао је весео, «били сте у праву — — царица је невинна!»

«Па? Зар ја нисам одмах то рекла?» одговорила је Катарина.

КУПИЋУ

ПЛАТНО «ВОЈКА»

ТО ЋЕ МОЈУ ЖЕНУ НАЈВИШЕ ОБРАДОВАТИ

БОРАНИЈАШЕВИЋ,
ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ

БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)

ТЕЛ. 12-42

Наполеон је се осврнуо. Зазвонио је и Ристан је ушао у собу.

„Дежурног официра!“ заповедио је.

„Најперг је морао тежак час преживети!“ рекао је Наполеон Катарини. „Моје помиловање долази доста рано.“

Дежурни официр је ушао и по војнички поздравно.

„Нека уђе господин Најперг!“ заповедио је цар. Официр је се изненадио.

„Именовани господин није више у двору, Величанство“, одговорио је он.

„Како?“ изненадио је се цар.

„Побегло је, али су га у парку ухватили Саварисви људи, метнули га у кола и одвезли на губилице!“

Цар је се од љутине заруменио у лицу.

„Савари ће ми одговарати!“ викнуо је. „Где је Лефебр?“

„Овде сам, Величанство!“ одазвао је се Лефебр улазећи у собу. Изгледао је врло озбиљан.

„Брзо једног коњаника овамо! Ја сам помиловао Најперга!“ наредио је цар.

„Доцкан је, Величанство. Министар је се полиције ево, већ вратио.“

Савари је радујући се трљао руке.

„Величанство!“ рекао је поносно, „свршено је.“

Наполеон му је љутито пришао не спазивши да је се на вратима појавио ранији министар полиције Фуш.

„Ви сте начинили глупост, Савари!“ пребацио је цар министру. „Ја сам помиловао Најперга!“

Савари је се преперацио.

„То — ја нисам знао, Величанство“, промуцао је Савари.

„Ви у опште никада ништа не знате“, срдито му је одговорио Наполеон.

„Фуш би у таквом случају друкчије радио!“

Сада је Фуш мислио да је време да се појави.

„Тако је, Сире!“ одговорио је овај ласкаво. „Ја добро знам да Ваше Величанство понекад у љутини наређује за што се после каје. Ја сам видео да воле Најперга у колима господина Савариа — то су били моји ранији полицајци — и помислио сам, да би моја једна једина реч била довољна да уштеди доцније наређење кајање. „Пустите грофа! наредио сам. Његово Величанство га је помиловало!“

Цар је се насмејао.

„То би добро било да сте тако урадили, Фуше.“

„Величанство, на то ја управо нисам био овлашћен, јер су полицајци могли мени рећи да ја више нисам министар полиције. Али бих им одговорио: од данас сам опет министар!“

„Ви сте и то могли рескрирати“, добацио је Наполеон. Фуш је одлучно одговорио:

„Истину говорим, Величанство! Ја сам тако и урадио. Господин Најперг се налази већ на путу за Солсон у колима — господина Савариа.“

Савари је био бесан.

„Ви сте дакле присвојили моје право!“ пребацио је Фушу.

Фуш је се хладно осмехнуо. Савари је постао наплетан, био је збачен.

Када је се дубоко клањајући окренуо цару, овај му је показао леђа.

Наполеон је ставио руку Фушу на раме.

„Ви се, Фуш, умете снаћи у свакој прилици. Мени су такви људи потребни? Али ја мислим да ме љуби нама има још једна личност, која је још мудрија од свију нас!“

Катарина је се дубоко поклонила.

„Ту част ја не заслужујем, Величанство!“ рекла је она. „Али мислим да је крајње време да идемо да се одморимо!“

Потпуно задовољна је Катарина отишла од цара.

„Можете и ви ићи да спавате, војводи од Отранта“, рекао је цар Фушу. И овај је напустио собу.

Цар је звонио да уђе Ристан.

„Ја ћу два сата спавати!“ рекао је кратко.

Одмах за тим је у двору настала тишина.

Овом историјском епизодом ми завршујемо роман лепе војвођиње од Данцинга, која је од праље нашла пут у цареве собе.

Њена личност у току година изгизава у историји. Само се зна то, да је увек била верна свом Лефебру у свима бурним временима, која су после настала.

Наполеонова је се звезда угасила када је био на врхунцу славе. Још једном је сто дана сијала, када је се с Елебе вратио поново на престо, да би после за навек престала да свија.

Војвода од Данцинга је био до послетка веран свом цару. У последњим несрећним борбама противу Наполеона командовао је царском гардом.

Није могао да спасе цара од прогонства на Свету Јелену, али се прича да је једног дана лађа довезла збаченом цару две личности, које су провеле више дана код њега.

То су били Лефебр и његова жена, мадам Сан Жен.

Септембра 14. године 1820. у Паризу је умро војвода од Данцинга. И ново време је ценило карактер овог човека.

На годину дана пре његове смрти преселила је се у вечност и Катарина. Она је до последњег часа сачувала свој хумор.

Што се тиче грофа Најперга и Марије Лујзе, Најперга је царица позвала за свог штап-мајстора, а 1821. пошто је Марија Лујза постала слободна, преудала је се за свог пријатеља из младости.

Невоља њеног оца, аустријског цара и дипломатски разлог били су је наморали да ступи у брак с Наполеоном, кога је мрзела. Сада пак, када је постала слободна, послушала је жеље свог срца.

До краја свог живота, она и Најперг сачували су благодарну успомену на веселу и одважну мадам Сан Жен за помоћ, коју им је указала оне страшне ноћи, када је Најперг стајао на јвници гроба.

И данас, када веселе праље играју у париским предграђима, певају песму Катарини из улице Свете Ане и њеном нареднику Лефебру.

— Крај —

ЛЕПОТА — ЗДРАВЉЕ!

Обоје ваискује исправну негу, но само здравствено поузданим средствима, као Фелерова Елза-помада за лице и заштиту коже (и против сунчаних пега), аетим Елза-помада за пораст косе. — 2 лончића уз унапред посланих Дин. 40.— Фелерови Елза-сапуни здравља и лепоте садржавају добро делујуће саставине (6 врста: њиланов, жуманцегов, глицерински, бораков, катранов и сапун за бријање). Од ових на покус 5 ком. по избору уз унапред посланих 52 дин. шаље **Hekarnik Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372 — Hrvatska.** — За праље главе: Елза-шампон 3 дин. 30.

Тирана

престоница Албаније

До рата Тирана је била мала варошица са неколико хиљада становника, који су становали у ниским кућама, груписаним око једне веће зграде, у којој је становао турски валија.

Улице су биле узане, прљаве, куће олепшене блатом, наерене, готове сваки час да се сруше.

Једно место је било мало живље, пијаца, на којој се скупљао свет пијачног дана и пазарио, а Арбанаси из свију племена доносили су своју робу, или долазили нешто да купе, Миридити, Тоске, Геге, неки у турском оделу, са турбаном, други само са кечетом... Различити костими су се могли видети и сваки крај је имао своју ношњу.

Данас је Тирана много изменила своју физиономију.

Престоница у средокраћу свију путева, као и политички и административни центар, она је сакупила чиновнике, официре, странце, и како су они сви морали ту да се настане и хране, то су се морале подизати и зграде.

Тирана, пре рата варошица са неколико хиљада становника, сад има педесет хиљада.

Њено становништво је врло мешовито.

Ту има највише Арбанаса, а после њих Цинцара, који су пореклом Румуни. Цинцари су или свештеници или радници. Врло вешти су зидари и грађевинари.

Покрај њих има доста Грка, који се баве највише трговином. Њихов број се увеличава откако се Тирана модернизује.

Откако Италија има свој протекторат над Албанијом, има и врло много Талијана.

Талијани су добили многе концесије. Албанија је позната као рударска земља и Италија је добила експлоатацију петролејских извора, који се налазе недалеко од Тиране.

Трговачки живот Албаније изазвао је оснивање банака у Тирану, а чиновници у банкама су већином Талијани.

Због ове мешавине разних народности Тирана је постала највише космополитска варош на Истоку.

Али и покрај те мешавине Оријенталаца са Западњацима, Тирана остаје у суштини оријенталски град...

Покрај чиновника, у европском оделу и официра у униформама, пролазе Арбанаси у белим сукненим хаљинама са кечетом, а пред дућаном, оријенталског изгледа, седи трговац са фесом и чалмом... Он је сву своју робу изнео напоље, изве-

шао је, а он седи на ћепенку не миче се, и продаје као у Турској.

Нешто, што се нарочито опажа сада на улици, то је што има много више жена. Пре рата жене су ретко излазиле на улицу. Арбанаскиња је добила много више слободе, као и жене у Турској... Оне узимају учешће у економском животу и доносе на пијацу своје производе које саме продају.

На пијаци се виде разни типови жена. Арбанаскиње са севера носе дугу белу хаљину повезану појасом; Малисорке имају дугачку сукњу до земље, браон боје, врло набрану и широк појас од црне коже... Један тип је плав, потсечене косе, и врло су упадљиве међ женама јаке црномањасте и бронзане коже. Виде се и Муслиманке, које су још остале верне фереци, али ипак уздижу је постепено с лица... А покрај тих жена у оријенталским костимима могу се видети и Арбанаскиње у европском оделу.

На пијаци се продају производи и домаће индустрије, нарочито оружје, које сами кују Арбанаси, и које је било раније чувено. За сабљу Скендербегову прича се да је могла да

пресече на половину коњаника у оклопу... Има још врло лепих дула, филиграмских радова, сандала, чинија од печене земље и бакра.

У најглавнијој улици Тиране подигнуте су трговице, али су још примитивне. На улици обућар је наместио сточић и оправља ципеле. Мало даље кројач седи испод дрвета на једној простирци и шије одело.

Највећа и најлепша зграда у Тирану то је дворач краља Зогу и неколико мошеја са лепим минаретима.

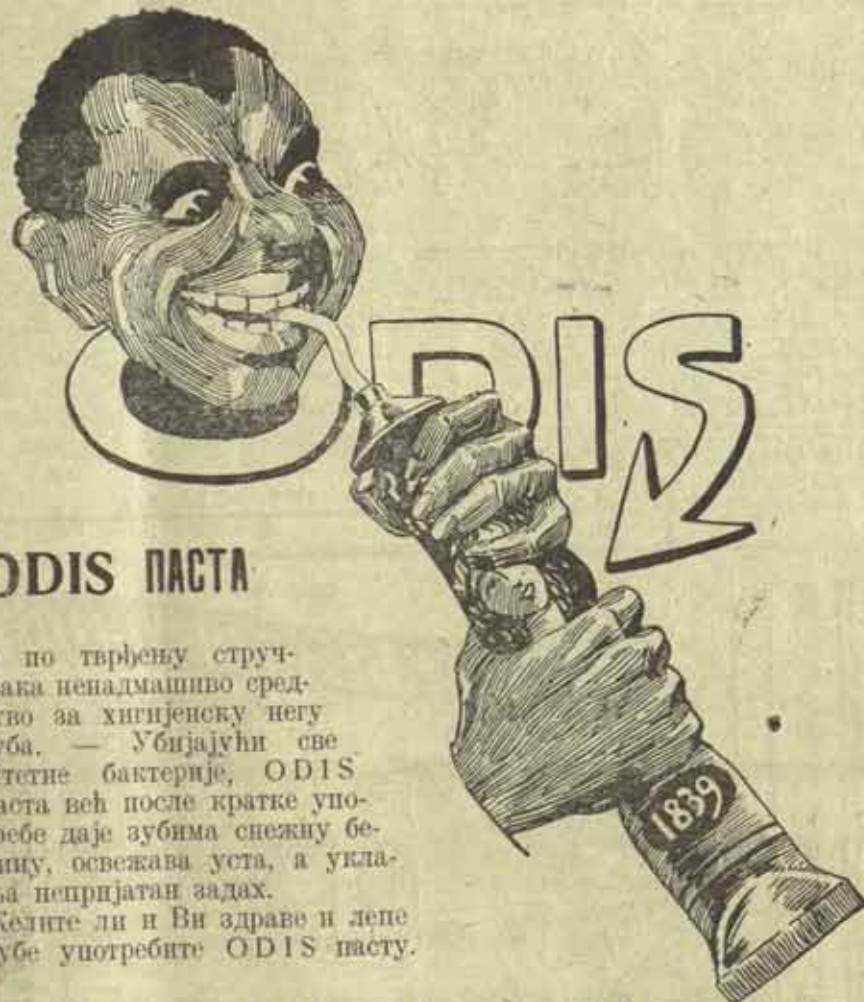
МИНУЛОЈ СРЕЋИ

Кроз правове круте садашњице тамне,
Зна ми често блиснут дечјих дана сјај,
И дочарат светле просторе ми давне,
Кад је свуда за ме област старо рај.

Али зашто пуштат, да у прошлост сраће
Суморних ми мисли одструјава лет?
Кад ја знадем, да ме више згрејат неће
Радост коју збриса суров живот клет.

Ал нек струју, Дечје сраће нитом златном
Нек ми везу жића наступелу ноћ.
Нек се крили везак, црне ноћи платноћ
Једне среће која неће више доћ.

Јаша М. Зелић.

ODIS ПASTA

је по тврђењу стручњака ненадмашиво средство за хигијенску негу зуба. — Убијајући све штетне бактерије, ODIS паста већ после кратке употребе даје зубима снежну белицу, освежава уста, а уклања непријатан задах. Желите ли и Ви здраве и лепе зубе употребите ODIS пасту.

МЕРИМА-1839

— Еј, друже Јово, та прибори се мало и реци нам где ти је кључ од куће.

Накресани брат: Молим вас, другови, само не почињите опет са које-каквим проблемима!

ШИНДЛЕХЕРОВ-САНОВНИК
НАЈВЕЌИ ПОТПУН
388 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИН.
СА ПОШТАРИНОМ 2650 ДИНАРА
СПИСАК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА ул. 120. (СЛАВИЈА).

У ово доба, које се може назвати правом еволуцијом фудбала, у ери о-смивања клубова, створен је још један клуб под именом »Чика Дача«.

Име Чика Даче је довољно познато у нашим спортским круговима и наш уважени спортски радник, који је поднео толико жртава за спорт, заслужно је потпуно ову почаст.

Што се тиче клуба њему предстоје веома лепе перспективе за будућност. Истина, материјал је још необрађен, али амбициозност Управе и дисциплина међу члановима ће бити награђени кад тад. За кратко време овај најмлађи београдски клуб је успео да набави све ствари. Како марљиво тренира, може за предстојећа првенствена патецања да створи један солидан тим.

Велика грешка, коју чини управа је: дозвољавање члановима свакодневно шутирање, које је више штетно. Сам тренинг како га врше не само овај, већ и други клубови, не може се тако назвати. Оно млађење врата и јурњава да се протера лопта кроз капију не значи ништа. О правом тренингу ћу говорити други пут.

Шта значи бити спортиста?

Један спортски писац, дао је следећу дефиницију:

»Пре свега, бити спортиста значи бити частан. Бити спортиста значи подносити својевољно јаку дисциплину; значи поштовати одлуку неког судије чак и када се он vara. Бити спортиста, значи сматрати за част борити се против противника са подједнаким оружјем и стегнути му руку ако изађе као победник; дивити му се без обзира на клуб, варош и народност. Бити спортиста значи најзад имати масу моралних особина, које се налазе само код оних који су добро вишећени«.

Господин: Продајете ли госпођице такође и пољупце?

Госпођица: О, молим.

Господин: Добро, онда ми дајте два. Ево двеста динара.

Госпођица: Теткнице, ходите овамо, овај господин жели два пољупца!

ВЕЛИКА МОДА

Јесу прометливи и летљиви дегтачи, особито ако су fino и укусно израђени. Пре набавке огртача у овој големим ни под којим условом немојте заборавити, да пре тога огледате илустровани пеговник велетровине Стермецки. — Тражите га због тога још данас и послаће Вам се поштом бесплатно. Пене огртача јесу: модне крстасте 258 Дин., модерно малиране 350, каска 410, каска свилом постављени 585, коверниот 600, каска, бечки модели 840 и 1115 Дин. Осим тога налазе се у пеговнику крстасте модели за блузе, костиме, сукње, дечијих одела и више хиљада слика разних другачи предмета. Што не одговара замењује се или се враћа назад.

Велетровина Р. СТЕРМЕЦКИ, 11. мај, бр. 78. Срем.

НАЈВЕЌЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
 ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН 7-81

Г. Војислав (Војче) Петровић. Један од најмлађих баритона, који обећава много

ГОРЕ, ЛЕВО: Глорија Свансон, —
ГОРЕ, ДЕСНО: Џон Баримур,
У СРЕДИНИ: Агнес Ајрес, —
ДОЛЕ, ЛЕВО: Грета Гарбо и Рикардо
Кортез, — ДОЛЕ, ДЕСНО: Ширлеј
Дорман

ЛЕВО: Једна интересантна личност која ће вероватно ускоро узети учешћа и у неком од пројектованих домаћих филмова

ДЕСНО: Хаљина од затворено плавог крепдешина, са белим листићима и белим первазом

ЈЕСТЕ ЛИ ЧУЛИ:

... да је Рамон Новаро добио од Метро Голдвин Мајера као поклон за његову скорашњу прославу, улогу у једном звучном филму. Сада се је најзад испунила Рамонова давнашња жеља да једном својим обожавањима прикаже и свој глас.

Даниел Хајнс, слезни интерпретатор из филмова „Пливајући музеум“ и „Апилуја“.

Грета Гарбо

Грета Гарбо, млада Швеђанка, која сада ради у Холивуду, направила је врло брзо каријеру, и она данас спада у ред најпопуларнијих филмских уметница у Америци.

Њена лепота је чудновата, необјашњива у својој красоти, она је фица, аристократска, али у исто време и демонски заводљива, заводечи, и преко њене воље, целу своју околину.

Да би се најповољније могао изразити о њеној лепоти, морам се одрећи досадашњих придева, јер они нису у стању да довољно искажу ањеоко демонску лепоту, божанствене Грете.

Требало би измислити нове придеве који би били у стању да прикажу заводљивост њезиних очију, љупкост њезина осмеха и ону идеалну топлу демонску љубав, која одејајава са њеног младалачког лица.

Њен темпераменат је такође веома чудноват и необјашњив. Она је до крајности осетљива и у стању је да из највећег усхићења пређе у бујницу суза и то без икаквог разлога. Често те нагле промене изазивају у њеном нежном организму клонулост која често нагиње разним болестима. Грета Гарбо још је врло млада, тек јој је двадесет година, веома је

елегантна, вијугастих покрета као у младог пантера, а из њезиних сјајних, дубоких очију можете читати све њене мисли. Често је наивна као мало дете а по некад пронична и ћутљива као Сфинкс.

Према сваком веома је љубазна и дарезљива, о чему су се могле уверити многобројне сиромашне породице у Холивуду. Заиста је чудновато да овако младо биће може да прикаже тако верно све људске страсти најделикатније и најдубље и то са толико убедљивости и узбуђења да човек и нехотице замисли да је она увек таква. Њени шефови рекламе покушавали су да то убеђење одрже код публике, представљајући је као праву опасну „Вами“ која око себе из сујете сеје само презир и смрт. Али на њихову велику жалост, они не само да у томе нису успели у овоме већ јој нису могли натурити улоге жена без карактера. Морали су се задовољити са улогом жене која љуби и пати незнајући да свуда око себе сеје љубав и усхићење. То је она несретна и болна љубав Ане Каренине. Како је само могла да укроти обесне шефове, да не поступи према своме нахођењу питате се Ви? Нису успели јер она није хтела, а и да је хтела не би успели, да код публике изазову несимпатичност према њој, јер цео свет у њезиној игри гледа само идеалну глуму и ништа више. Она је

Заиста Ирена Рич има леп профил...

Симпатична млада филмска глумица Вера Шмитерлев.

и поред ових улога успела да придобије за себе и људе и жене, јер она је у дубини своје племените душе најбољи карактер.

Као што рекох веома је ђутљива и обожава усамљеност и тишину, ради чега се њена кућа налази далеко од филмске колоније, тамо негде удолини Санта Моника у непосредној близини морске обале. Врло често она увече сањари на некој пустој стени о далекој домовини, о своје милом граду, док испод њезиних ногу шушти море, мумла, ударајући љутито својим валовима о ивице стена, док се сунце црвено као крв губи у плаветнилу бескрајнога мора...

Ето таква Вам је ова чувена филмска дива којој смо се толико пута дивили и у највећем усхићењу пљескали њеној сени, која је дрхтала од безумне страсти и чежње у наручју својих партнера.

Идуће сезоне имаћемо прилике видети је у неколико првокласних Метро Голдвин Мајерових филмова. И то у бесмртној креацији „Дивне Орхидеје“ где јој је партнер њен земљак Нилс Астер и познати аме-

рички глумац Левис Стоне. Овај филм преџун је дивних предела жарке Африке и бескрајних дунгли у којима царују крвожедне звери и цвета Дивља Орхидеја.

У томе царству природних лепота заборавља млада жена љубав свога мужа и баца се у наручје јапанског принца. —

Била је то пролазна страст, захтев младог тела, жељног љубави, али последице су биле тешке...

„Жена без стида“, зове се други њен велики филм, који спада у ред најбољих филмова ове године. Овога пута партнер јој је њезин стари познаник Џон Гилберт, па захваљујући њему, пружене су нам идеалне љубавне сцене. Најзад ћемо је још видети у филму „Заробљене душе“, у коме њено замамно тело, које киши од страсти као грех уноси немир у душе мушкараца а њене замагљене и загонетне очи господаре мушким срцима. Господари мушким срцима али не и својим, а у томе лежи и сва њезина трагедија.

Брана

Најновији снимак Хари Пипа.

Анита Пеџ у купаћем костиму националних боја

РАВНА ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА.

У близини Голдеа у Аустралији налази се најдужа равна железничка пруга. Ова је пруга дуга 497 километара, а нигде нема ни најмањег завоја. Крај, којим пролази ова пруга, свим је пуст.

Лепа, прозрачна и угодна хаљина, али — хвала Богу, — у овом случају налази се само на једној лутки!

Кад хтједох умријети...

Томислав Л. Калашић.

Била је субота. Дан када су шофери и биртани заузети највећим послом, а служавке и униформе налазе задовољство у празниковању у годног одмора.

Убијен најочајнијим констатацијама једноличности и досаде живота, без ичег новог ни занимљивог, без ичег интересантног да се пренесе на папир, пошао сам кући да напишем моје последње и опроштајно писмо, а да са највећим апетитом извршим самоубиство, угледајући се у многе мизантропе, претеране филантропе, неурастеничаре и љубавнике.

Написао сам »Драга.....« али пошто нисам могао установити коме бих то писмо упутно, прецртао сам ту ријеч и написао »Друже!« Није ишло. Тешко сам се домишљао, јер ми банста ни један од другова није долазио на-

амет, барем од оних који би били вриједни да доживе први ту сензацију.

»Све је то глупо, па и обично — закључивао сам на свршетку — али гле, како је глупо и обично извршити самоубиство. То је додуше мода, некаково ритерство, али вулгарно и... изгустирано«.

И онај конопац, којег сам био припремио, дао сам га газдарицама да на њему суше своје кошуље и комбинезоне, сублимат сам предао фотографу, а револвер сам заложно за једну шприцерајску ноћ.

Тако дочеках недељу. Дан у којем музика на пијаци концертира Верди-а и Пучини-а, изазивајући спиритистички Баха и Морфеја. Подне је куцало, а ја нисам осјећао потребу да устанем из кревета. У мојој души

нешто се је превртало: с једне стране неки тешки и усијани метеор, а с друге стране неко лако и клучко испрекиданог конца. Парадокс »dolce far niente«. Тада сам први пут у животу осјетио пријекну потребу да postanем милионар и ја сам необичном сигурношћу уображавао да се то може постићи најпростијим начином од свију начина, који се пуним устима могу назвати простим. (Моје су жеље биле скромне: хтјео сам бити државни жандармериски дроњак у главњачи).

У том угодном размишљању, последије тако неугодног остварења још неугодније реалности, изненади ме нагли ударац о врата и њихово нагло отварање.

Deus ex machina. Предамном се створио један елегантни господин осредњих година, лијепо избријаног лица, свјетлудавих очију, заливане косе у колико су се на ћелавој глави могле зализати; у десној руци држао је револвер, а у лијевој подебео штап дервентског фабриката. Нехотице се сјетим филмског оператера, али на жалост то није био Светислав Петровић, како би то била помислила нека шармантна дама из Буковчевог ателјеа. То је био један од оних поштених људи, који су поштени за то што их никада у животу нисмо познавали ни видјели. Али ипак...

— Господине, — рекох — тамо имате у мојем писаћем столу 18 динара и педесет пара, четири »Зете« и једно дугме за мањкетну; узмите те вредносне предмете и, ако вам је мило, оставите ме.

— Ох, ви... безобразниче један — загрми он уперивши револвер на мене — признајте... признајте све! Ваш је последњи час куцнуо.

— Гле, молим те — помислих — ово постаје интересантно.

— Како? — рекох гласно — Да је мој последњи час куцнуо, то се да објаснити, али...

— Признајте! — и револвер зине.

— Па добро, брате, признајем.

— Дакле признајеш, хуљо једна, признајеш да си...

— Али ви сте неучтив, господине. Док нисам признавао био сам безобразник, а сада, кад под пресијом вашег револвера признајем, сада сам хуља. Хвала! Ви сте збиља џентлмен.

— Ох, питкове један! Ви се усуђујете тако хладнокрвно да одговарате. Де! Вашу посљедњу ријеч.

— Бе-е-е-е! — бекнух, што га је још више револтирало.

— То не тражим — викне он — још ми је остала част властита.

И баца ми рукавицу. Док сам ја очекивао да ми баца и другу рукавицу, јер рукавица ми је недостајало, он је наставио својим дрхћућим и узрујаним гласом:

— Дакле, признајте ми дефинитив-

»Тешка« и »лака батерија« на плажи. — Овде се најбоље назире тежња старе и нове женске генерације

но све, кад сте такав кукавица. Признајте, јер ороз ће да одашне.

Било је збиља интересантно. Никад у животу нисам гледао тако близу уста револверске цијеве у минималној перспективи. Али шта би било да тај магарац збиља одашне? Бавола, не би баш било пријатно, јер опроштајно писмо...

— Признајем, брате, признајем! Све је било тако — рекох нагло.

— Ах, хоћу да уживам у твојој смрти, као што си ти уживао у мојем јаду. Скачи из кревета!

Устадох.

— Ти си дакле, зликовче, узурпирао част моје обитељи. Ти си тај који се полакомно за лијепотом моје Савице; ти си тај који уништаваш хармонију моје среће; ти си тај нитков?

— Ја? Ја? Ох, будало непозната!

— Хуљо!

— Хахаха! Господине — рекох пошто ми је мозгом сишло трачак могућег објашњења. — Да ли случајно

имате код себе љекарско увјерјење, да сте заиста нормалан човек?

— Нормалан, нормалан? Па то је баш оно најжалосније. Ја сам збиља нормалан човек. Горе руке иначе пуцам!

Посље толико халабуке иза собних врата, а низ камените степенице чуло се је хитро корачање и трчање.

— Јакове Петричевићу, ваљ је послиједњи час купуо.

— ...последњи час. Али ја нисам Јаков Петричевић.

— Како? Ви...

— Не! Ја сам новинар Тума Гарезан.

— Ви сте...

Он је пао у несвијест, а пошто је среска болница била близу нисам имао много муке око њега.

Сиромах човек. Нажалост остао је жив.

Оног истог дана отишао сам у Каменицу улици бр. 5, да интервјуишем г-ђу Савицу због које се та скоро тра-

гедија одиграла, јер сам требао испуњити локалну хронику.

Закуцах.

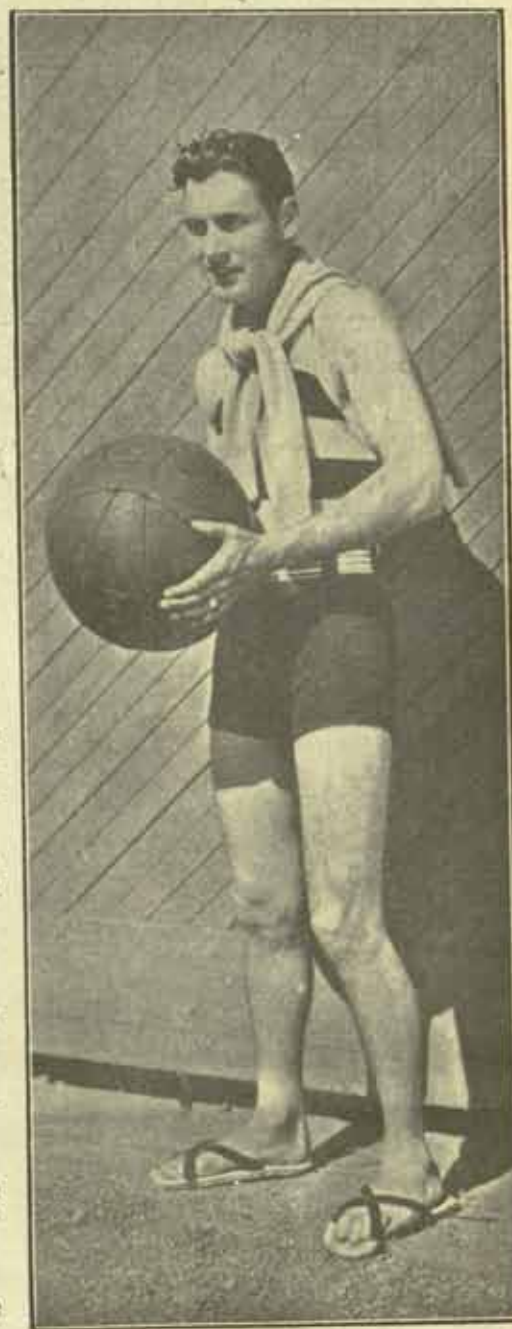
На вратима се појави једна мршава жена кривог врата као у лабуда, носорога са објешеним подочницама, стиснутих усница као у корњаче и са два зуба којим би и слон завидио.

— Да ли је код куће госпођа Савица?

— Ја сам та — закрешти она. — Да нисте пронашли оног сема... оног кретена, наиме оног мојег мужа?

Пред тако убитачном стварношћу хтео сам пасти у несвијест, али сам одустао, јер је подамном био плачњик.

Лијепи и елегантни лудак из сретног брака остао је да лежи у болници, а ја тога дана нисам извршио самоубиство.

Ричард Арлен, поред других спортова игра врло радо и хазену

Владимир Гајдаров у последњем филму „Сенке Прошлости“ имао је да опроба своје знање као машиновођа.

ТУРНИР НАЈМЛАЂИХ

Иницијативом оvd. С. К. Будућности, дошло је до ових такмичења између најмлађих чланова Подсавеза, и то: Сенегалца, Моравца, Адмире и „Будућности“.

Играно је на игралишту Железничара, по куп-систему, а победник је поред назива најбољи имао да добије и једну првокласну лопту. Гледајући игре ове четири момчади, могу слободно рећи да ће свака од њих играти веома видну улогу у првенству. Кад се узме у обзир да су такмичења изведена без присуства Врховне Лоптачке Власти, онда можемо похвалити играче због дисциплине.

Најбољи тим на овом турниру је несумњиво „Будућност“. Ова млада чета је толико јака, да би могла успешно да укрсти ноге са сваком из најмлађег разреда. Сви су играчи добри, довољно вешти на лопти, пожртвовани и издржљиви. Тим постаје све уигранији а у финалној игри, као и оној са Адмиром је показао да уме играти и за голове.

Првога дана је победио као гори. Управо ово му је била најслабија игра од постанка. Али што је за похвалу, то је играње са вољом, чак и код стања 0 : 3. И мада је имало вео-

ма мало до краја, њима је успело да у надчовечанском напору и величанственом финишу егализирају и квалификују се победом од 4 : 3 (0 : 1) за даље игре. Наравно да би неправдо било не споменути јунаке тога дана Коларића, који је радио као строј, Николића, који је вукао цео форвард и Бањца на беку.

У одлучној игри је приказао најбољу игру турнира и сасвим заслужено потукао Моравца са 2 : 1 (1 : 1). Сви делови тима су изврсно функционисали.

Моравца, који је заузео друго место, преставља солидан тим у ком има неколико изврских појединаца. То нарочито вреди за леву страну форварда Павићевић—Поповић. Вреди истаћи енергичну игру десног помагача Стефановића. Главна одлика тима је у брзини и пуцању. Благодарноме он је потукао са 3 : 1 равноправног Сенегалца.

Адмира је прво срећна што је имала против себе чету, која није имала дан, па је тек несрећна, што је и пред вођства од 3 : 0 и као боља изгубила добивену партију. Неозбиљношћу левог бранича је скривила казну са 11 м., што је било довољно да противнику да маха. Још две лоп-

те су улетеле у врата запрепашћене Адмире за непуних 5 минута. Наравно да је продужење било фатално по њу, јер је нагли преокрет у кретању бројева унео забуну у њене редове и пораз је био неминован.

Сенегалац је једини остао празних шака. Али то не значи да је био најгори. Истина, овај тим се не одликује изврским појединцима, али је можда најбољи у заједничкој игри. Обе игре је изгубио као равноправан. Нарочито другу противу Адмире са 1 : 2 (0 : 0). Разлог тога је у оклевању пред циљем, а донекле је кривица и иначе до сад доброг голмана Давидовца, који је пустио две лако брањиве лопте.

Благ. С. Ракић

— А, зна ли твој вереник колико имаш година?

— Зна.... делимично....

Америчанка Гана Валска, жена једног милионера, купила је париско позориште „Кастилони“ да би у њему могла играти.

Чувени немачки драмски уметник Александар Мојси гостује у Њујорку као Феџа у „Живом Лешу“ и Марија Јерица која такође гостује у Њујорку као „Кармен“.

Из Америке, земље рекорда. — „Ко може највише да виче“.... свакако интересује само Американце, јер су ето приредили и такав конкурс.

НОВЕ КЊИГЕ

Ако се још једном сетим или Начела, написао Александар Вучо, са пртежима Маринка Тартаље. Цена 20.— дин. Добија се код С. Б. Цвијановића. — Београд.

Писац модернистичких тенденција Г. Вучо познат је нашој публици још из раније. Најпре је издао збирку песама: „Кров над прозором“ (1926), затим „Корен Вида“, проза (1928). Ово је треће његово дело а у припреми је и скоро ће изаћи „Прва

коначна књига“. Г. Вучо је кроз реалистичан и модерниста, кова који свакако неће стећи симпатије код наших конзервативаца у књижевности. Његова дела су међутим занимљива по својим смелим и новим правцима.

Наш најновији каталог српских књига за 1929-30 г., изишао је из штампе и шаљемо га на захтев бесплатно. — Издавачка Књижара С. Б. Цвијановића — Београд (Палата Академије Наука).

Недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Светиски и М. Игњачевић,
Талматинска 58.

За власничко листе и штампарiju
Држ. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарии „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Интересантна фото-студија Долорес
дел Рио.

Кад Честер Конклин игра тениса...

Недељне Илустрације

ДВЕ МАЛЕ МОДЕРНИЗОВАНЕ ЈАПАНКИЊЕ, ИЛИ БИ МОЖДА САМО ЖЕЛЕЛЕ ТО ДА БУДУ

бр. 28
Діп. 3

недельне Щотижневик

Једна сцена из „Зулејке“ — Г-ђа Бековић и г. Воја Јовановић.

Најмлађем Карађорђевићу; БЕОГРАЂАНИ НЕДЕЉОМ

У дивотном словеначком крају,
Очи Твоје угледаше дана:
Славног рода Карађорђевића
Најмлађа си, и још нежна грана.

Видовдан је донео Те нгма,
Донео Те до Мајчина крила;
Крај колевке Твоје верно стоји
И чува Те словеначка вила!

Чедо Ти си узвишеног Оца,
Увенчаног славом див-јунака:
Па нек буде и код Тебе исто,
Глава светла, а десница јака!

Треће чедо узвишене Мајке,
Трећи соко рода Краљевскога:
Соколићи! Та чува вас вила,
Чуваће вас и Народна Слога!

Озрен Суботић

ПРВА СТРАНА:

Анита Пеџ, млада филмска глумица Метро-Голдвин-Мајер Компаније, извојевала је најзад у последње доба титулу „стара“.

Тај дан једва чека пословни мушкарац, заузет од понедеоника до суботе, да би могао изјутра да се испава. Радује се недељни чиновница, радују домаћице, које послују целе седмице, па чак и недељом пре подне, јер тада треба скувати лепше, и умесити нешто, преобући децу, окупати их, удесити и мужа, који се до десет сати бави у кући, док се избрије, намести, и тек тада као господин изађе мало до кафане....

Недељом се сваки осећа господин... И радник, и занатлија, јер тога дана одахну мало од посла, и уживају и они оно најлепше најпријатније осећање, изражено у реченици: „Слатко је ништа не радити....“

Па оно одмарање после ручка, с новинама, или књигом, не трзајући се, не гледајући у сат, да ли ће скоро фатално пола три...

Ох, какво блаженство је недеља....

И док се одмара тај заморени пословни човек можда уздахне и са завишћу некад помисли: Да ли има некога, коме је сваки дан недеља?...

Да, има, али тај не зна за тај слатки одмор, то поетично уживање, кад се спава, а све бриге одлете, бар та три четири сата, док недељни умор склапа очи....

А после спавања сви се спремају, у кафану, на Калемегдан, у Топчидер или Земун....

Монденски Београд тога дана не види се на Калемегдану.... Он јури својим аутомобилом на Дедиње, Михајловац, или још даље, а оставља сва шеталишта, ресторани, трамваје и лађе чиновничкој и радничкој класи, нека они тога уживају....

И они заиста умеју да уживају... Цела породица је изашла, са децом, раздраганом и несташном, која се пењу по оградџи од кафане, окупљају око оркестра, слушају и уживају, трчкарају око столова, док маме сладе чевапчиће и пиво, иако има-

ју можда много бољу вечеру код куће, али хоће и оне једном да изађу пред кафану, да попију чашу пива, као и њихови мужеви, који су чешћи гости кафане....

Радник, занатлија и трговац могу себи да допусте суботу да мало дуже поседу, али понедеоником треба ранити и ноћ не сме да се скрати...

И док једни седе пред кафаном, други су на Калемегдану....

Отац, мајка и читаво јато деце иде испред њих, у истим хаљиницама, ципелама и шеширићима.... Неки су можда тога дана први пут изашли на Калемегдан и очарани су лепотом његовом, изненађени, као да су дошли из друге вароши... Јер њихова периферија у ствари је друга варош...

Покрај тананих београђанки, појави се недељом и нека крупна, гојазна госпођа са сукњом заустављеном један пед над земљом, румена, једра, здрава, једна од оних добрих мамица, и домаћица, коју већ замислите покрај шнархерда, засуканих рукава, како меси, кува, пере...

Најбу и удружене пријатељске породице, изашле све заједно, напред деца, за њима мајке, за овима очеви... И ту се наставља онај исти разговор из куће, док шетају покрај расцветаних белих, црвених и розе ружа, „о пити, која се развличила чак до земље... „о боранији без конаца...“ „о двојкама или јединицама и стрепњи пред Видовдан...“

Неко дете се тек расплаче, зацени, дере, као код своје куће... Ујео га комарац, или хоће другом стазом, нешто му фали као сваком детету... А мама га ућуткава, најпре нежно, па онда љутито, падне и понеки буботак у леђа, или га уштинне за руку, али то све не вреди, он се још више дере... И мама га вуче за руку, већ поповенела од љутине и прети му: „Запамтићеш ти мене код куће...“

И онда се окреће својој пријатељици и јада: „Поједоше ме ова деца... Видиш, усидило се, па не знаш шта хоће... А купила му и баџон и јаје из кокошке, и ђеврек...“

И цео живот је борба те добре мамице, и бориће се са децом догод их не нишкољује....

Средином главне алеје шета госпођица без шешира Розе цемпер, плава сукња, два кавалера покрај ње.... Нека радница, али сва срећна, јер је њени кавалери лепо забављају, и она је можда много задовољнија него госпођица из отменог света....

Трговачке помоћнике познајете по елеганцији. Они нарочито полажу на лепу машину и лепу свилену марамицу, коју извуку из џепа чи-

„Зулејна“ са госпођом Бековић, имала је незапамћени успех на позорници Мањежа.

У преради и режији г. Гинића његова „Зулејна“ је одушевила београдску публику, да од аплауза глумци нису могли да говоре.

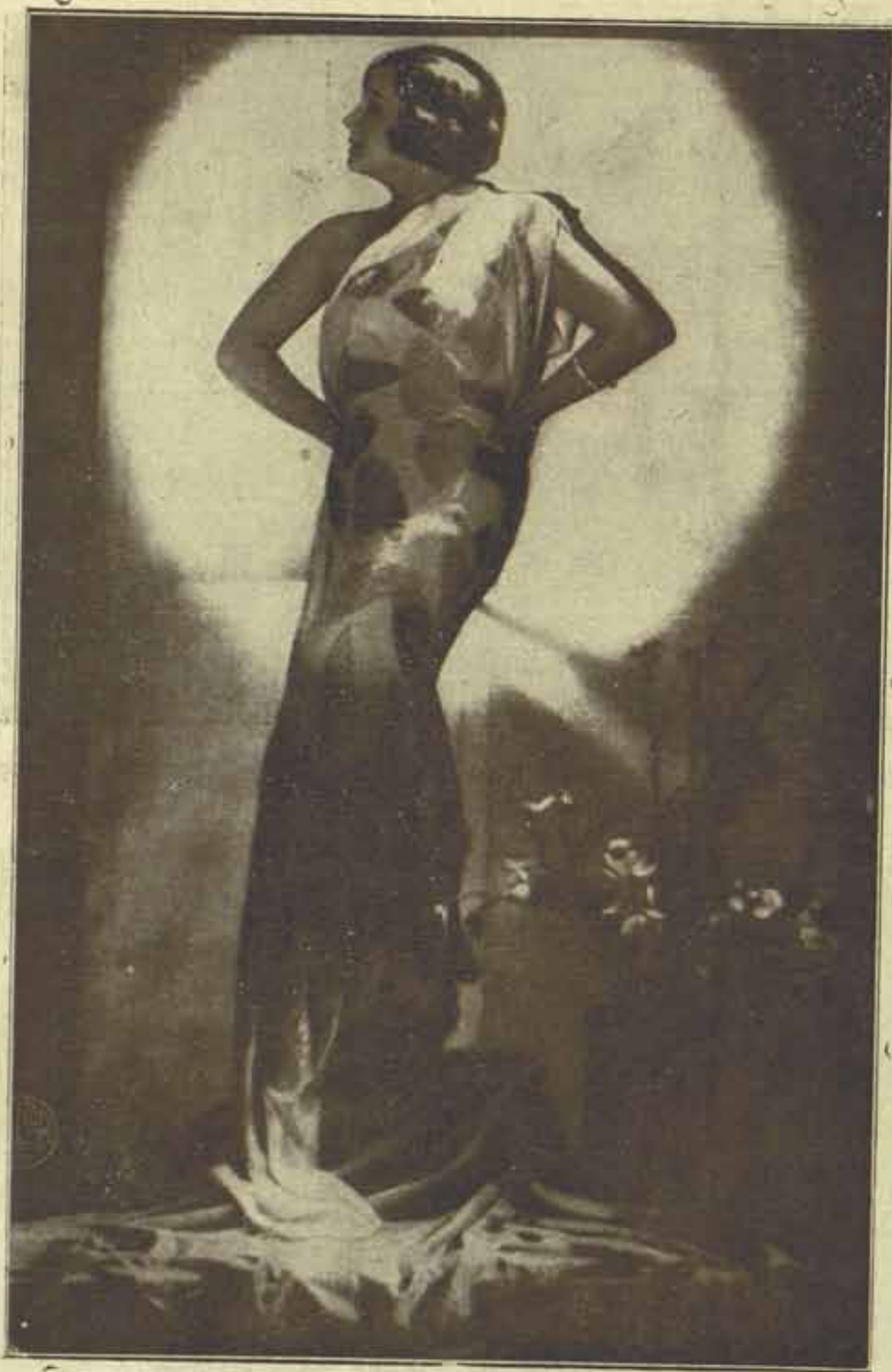
тавих десет сантиметара...

Око осам сати већ се разреди свет на Калемегдану, и онда се појављују они свакидашњи шетачи, који не могу да пропусте своју уобичајену шетњу, или заљубљени парови, који чекају сутон....

И цео темпо шетње на Калемегдану кроз ону историску лепоту је лаган, као да сви блуде, сањаре, као да не живе ту, не гледају то сваког

дана, већ су дошли из далека, па се крећу полако, застајкују, да им ништа не умакне оку... Ни они коси бедеми, ни спиралне степенице око коцкастих стубова, ни једна тераса, ни она стаза поплочана надгробним споменицима над којом हुте и лелујају се јабланови.... Ништа, ништа да не ишчезне, јер све је лепо, сваки кут историја, лепота вечности....

Мир-Јам.

Г-ђа Ана Седлачкова, првакиња прашне драме у једној интересантној пјези

Г-ђа Нада Ризнић, љубимца београдске публике

— Ја устајем у пола седам изјутра..
— Пола седам?!?!

Како се не би зачудили. Глумци су свет који најдуже спава, њихово најраније устајање је пола девст, а ништа није необично да глумицу затекне и подне у постељи... То захтева њихова ноћна професија. И кад госпођа Ризнић то рече, а то је она што тако рано устаје свако јутро, морате јој се дивити.

Њен дан почиње са гимнастиком, коју она врло воли и ради од детињ-

ства. Зато је непромењена на позорници њена витка силуета, са којом ће задуго играти младе девојке... Доручак јој је чај или кафа, не због дијете мршављења, већ због тога што није неки гурман, и не осећа потребу за обилнијим оброцима...

У девет сати већ мора да буде на проби, која траје, бог зна колико, јер уметници немају одређено радно време и некад превали подне, четири, чак дотерају и до шест.

Од 9—6.

То су дани генералних проба, којих увек има две. Прва је техничка проба и она је најнервознија...

Кад нема пробе, госпођа Ризнић намешта кућу, чита, или шета... Шетња је као њен спорт, и увек је заједно са својим мужем г. Ризнићем.

После ручка нема сијесту, већ седи у својој соби. Чита, одговара на писма, ради ручне радове. Она говори талијански и француски и увек је интересују драмска дела на тим језицима... А после треба одговарати на писма... Уметница, као што је госпођа Ризнић, увек добија многобројна писма од публике. Њу публика необично воли, мази, шаље јој поклоне, сребрне вазне, бонбонијере, и она има у кући пуно лепих стварчица, које су везане за њен успех у „Шест лица“, „Укроћеној горопади“ „Ани Кристи“ „Пигмалиону“ „Голготи“, „Јованки Орлеанки“ и оној читавој серији великих њених креација, које су за кратко време уздигле је, још тако младу, на степен првакиње.

Али она носи у себи чисту, праву глумачку крв, наслеђену од њеног

Г-ђа Нада Ризнић, у Шекспировој „Укроћеној Горопади“

Маршон Девис, одлична филмска комичарка и најталентованија жена Холивуда

деде, чувеног Фотија Иличића, и њене мајке, која је била некад највећа наша глумица и сарађивала на Босанској вали, потписујући се „Мила“, и од њеног ујака, г. Љубише Иличића који је почео своју каријеру као драмски глумац... Она је право глумачко дете, одрасла у атмосфери позоришног живота... Наследила је таленат и својом интелигенцијом и студијама у Италији и Француској усавршила га, развија га непрестано, и ствара...

Она је драмска глумица, њен нај-

главнији репертоар су оне тмурне, снажне, тешке улоге, са јаким изражајима у тону и дубоке психологије... Али после тих тешких улога, она воли и неку лаку, веселу...

— Адвокат Болбек ми прави задовољство, каже сама... Ја се одмарам док играм ту улогу...

— А како ви учите улоге?

— Чудновато је то, али ја у почетку не учим улогу, само је читам и пратим свачију ролу на позорници... Ја учим своју улогу и истражујем јој карактер преко целог ан-

самбла. Никада не седнем одмах у почетку да научим текст, већ се уживљујем у сваку фразу, јер свака реченица може да се исказе на десетину начина, и у току, док се учи комад, непрестано тражим онај најбољи, и најистинитији тон, и постепено усисавам у своје биће то ново биће на дозорници...

Зврр...

Ах, то проклето звонце, прекинуће нам разговор, јер Адвокат Болбек мора на бину...

Ипак она наставља да прича, насмејана, разговорна, док подмазује испод очију, навлачи црвену и златну хаљину...

Прича о ономе шта воли...

Воли путовање, воли биоскоп, иде врло често у биоскоп, воли ручни рад, нарочито бели вез, воли да меси колаче...

— Али не знам ништа да кувам... Ипак удешавам кућу, јер кућу необично волим... А кафану никако не волим и ретко кад одлазим у који локал.

Зато г-ђа Ризнић и устаје тако рано, јер после представе иде кући...

А воли и београдску публику, ту златну публику, која после сваке њене премијере даје јој пуно доказа своје љубави...

— Тако ми је нешто жао... Добила сам од неког малог гимназисте писмо у коме ме моли за слику... Изгубила сам то писмо, и не знам му адресу, знам само толико да је Битољска улица, и нисам му зато послала слику, а он је тако лепо молио и сигурно је узалуд чекао... А послала бих му, да нисам изгубила адресу...

И гимназискиње обожавају госпођу Ризнић... Колико пута сам их чула, како се одушевљавају њоме... „Слатка г-ђа Ризнић“... „Златна је она“... и пуно дивних и топлих епитета давале су јој, како само омладина уме...

Редитељев глас викну иза кулиса:

— Надо, пожуре, они већ довршавају разговор на бини...

И госпођа Нада се брзо опрости и истрча на бину...

М.—

У великом звучном филму „Хаши Мурат“, који режира славни руски режисер Александар Волков главне улоге имају: Иван Можухин, Лил Даговер, Бети Аман, Фриц Алберти и Хари Харт.

Емил Јанингс потписао је уговор за Уфу и већ су почеле припреме за снимање његовог првог филма. Манускрипт за овај филм пише чувени немачки књижевник Карло Зукмауер.

I. Женска Гимназија. Снимци С. Лончаревића.

II. Женска Гимназија.

IV. Мушка Гимназија на дан испита. Освећење заставе. Снимак С. Лончаревића.

Г. Бата Николић, један од глумаца — пионира нашег филма. Г. Николић је као филмски глумац узимао последњих година одушевљеног учешћа у неколиким мањим покушењима на стварању домаћих филмова, али и поред свог неоспорног талента није могао потпуно да се истакне, јер аматерска режија у тим филмовима није умела у пуној мери да искористи његов тип. — Недавно се појавио као рудар у индустријском филму „Рударева срећа“, где је у главним цртама изнет рад угљеног мајдана у Ракити код Пирота.

Аскот - мода 1929. године — слика са једног елегантног енглеског тркалишта.

Четврти разред Друге Женске Гимназије на излету кроз Бердап.

Јовица, Александар и Бранислав синови Кајке и Светозара Милићевића, трг. из Срем. Митровице.

РАЗНЕ ИНТЕРЕСАНТНОСТИ

— Од 24,850.128 хектара укупне површине наше Краљевине долази на шуме 7,586.026 хектара, дакле 30,5%.

— Волеум нојевог јајета одговара отприлике садржини од 36 кокошјих јаја.

— Ништа мање него 40.000 милионера има данас у Сједињеним Државама Америке.

Чачански „Холивуд“. — Ова слика доказује да и Чачак има велики број лепотица. У средини (X) симпатична београђанка г-ца Олга Вукадиновић.

Дипломиране ученице школе за нудиље. Снимак С. Лончаревића.

Лола Костић, чланица Нишког Позоришта, која је учинила недавно један мали покушај на филму.

ШИРОМ СВЕТА

Учаснице лондонске Олимпијаде тренирају се пред почетак утакмице

Сјајан лов! — Црнци деру кожу спону кога су после великих тешкоћа уловили

ЛЕВО, ГОРЊА СЛИКА:
Сензација Довила. — Модеран ко-
стим за купање открива сада пот-
пуно леђа лепих дама.

ЛЕВО, ДОЊА СЛИКА:
Стотину сомбрера у групи — значе
већ читаву револуцију у Мексику!

„Мелодија Љубави“ зваће се ве-
лики Уфа филм у коме главне улоге
креирају Вили Фрич и Дита Парло.
Режију води познати немачки режи-
сер Ханс Шварц.

Уфа нам спрема за идућу сезону
осам великих звучних филмова, који
излазе из овог највећег европског
филмског друштва под заштитним
знаком Уфатон.

У режији Вилхелма Тила заврша-
ва се велики звучни филм „Модел са
Монпарнаса“ у коме главне улоге
играју Маријета Милнер, Иго Сим,
Хари Халм и Лилијан Харвеј.

И Бригита Хелм снимиле један
звучни филм у режији Туржанског.

Мали просјак

— Брана —

Претурајући по својим мислима сретно доба младости ја се сетих једне своје пустоловине коју сам учинио још онда када уопште нисам био ђак.

Као син богатих родитеља имао сам све што ми је срце зажелело, врло често гомилале су се на моје малено тело разне скупоцене одеће које ме нису ни мало привлачиле, јер сам у њима морао ићи усправно, круто, нисам се смео играти ни трчати.

Моја мати била је веома поносна жена, која је велику пажњу посвећивала своме вањском изгледу.

Ту своју мању хтела је пренети и на мене купујући ми увек најлепше хаџине, тако да кад сам излазио са њоме у шетњу изгледао сам као каква лутка.

Једнога дана, када је сунце напољу дивно сијало а весели цвркун птичица одјекивао на све стране, ја сам стајао непомично пред својом мајком која се је трудила да ме што лепше обуче. И док сам ја овде трпео Танталове муке, моји другови који нису знали за моје јаде играли су се весело жандара и лопова. Њихова вика допирала је до мојих ушију и дражила ме је. Почех се врпољити.

— Чекај још мало, рече моја мајка, наменштајући ми мали сламни пеширчић на главу. — Тако, а сада седи ту на столицу и буди миран, па ме причекај док се ја обучем. Пошто сам знао колико траје то њено облачење, реших се да то време искористим шетајући се. Пошто сам се искрао на врата ја пођох на улицу. У самој близини чаше куће налазило се је једно мало шеталиште, у облику малог парка. У томе шеталишту скупљала се је аристократија наше мале варошице. Лаганим кораком упутих се ка улазу у парк. Пазио сам да се не очешем о зидове кућа и да не искаљам ципеле по блату. На самом улазу у парк седео је један мали просјак у ритама. Од свег одела којег је имао на себи, вредео је само капут који се је спуштао до земље а у кога је он могао дванута ући. Кроз поцепане рупе видело се је голо месо и кости. Управо изгледао је врло јадно и сваки ко би га погледао сажалио би се на њега и уделио би му који динар.

Његова беда дотакла је моје малено срце а онај његов бољив израз лица пробуди у мени симпатије према овом сиромашном и неја-

ком прву.

— Видим да ти је досадно? доба-
цих му ја пошто сам обишао неко-
лико пута око њега. У место одго-
вора он се болно насмеши на мене
и климну главом у знак одобра-
вања.

— На зашто онда седиш ту?

— Морам, да тражим паре, мама
и тата су болесни, леже код куће,
па су послали мене да испросим
коју пару, да купим леба, рече он
дрхтавим гласом и саже главу.

— Пара, на жалост, немам при
себи, рекох ја дубоко дирнут суд-
бином овог мог вршњака, — али
ако хоћеш да зарадиш новаца мо-
раш ићи у парк и у кругу ћеш и-
просити доста пара, јер то су све
богате госпође које тамо седе.

— То знам, али несмем од чува-
ра ни да пригвирим унутра, чим ме
ухвати он ме истуче, а кући опет
несмем ићи без пара јер ћу онда и
тамо добити батине...

— Батине! зачудих се ја, зар ће
да те бију?

— И то још како!

— А шта би ти радило када бих
ја скупио новаца за тебе, рекох ја
поносен добротинством са једином
жељом да овоме малом сиромашку
помоћем.

— Ах! то би било фино, онда не-
бих данас добио батине. Рече он
блажено.

— Одох...! рекох ја сав сретан
и појурих у шеталиште. После не-
колико корака сену ми кроз главу
мисао да у овоме оделу нећу доби-
ти ни пет пара, па се брзо вратих
к малом просјаку.

— Слушај, да скинеш те твоје пр-
ње па да обучеш ово моје одело, ре-
кох му ја заповеднички.

Пошто смо ову маду формалност
завршили иза једнога цбуна ја се
упутих погурен и на око изнемогао
кругу у коме су седеле све отмене
госпође наше варошице. Кад приђох
ближе ја угледах све позната лица,
све су то биле добре пријатељице
моје матере.

Зађох од столице до столице и
почех купити милостињу. Свуда
сам наилазио на запрепаштена и
зачуђена лица. Сви су ме познали
и готово несвесно давали ми новац.
Када су дошли к себи од изненађе-
ња ја сам имао пуне цепове новаца.
Салеташе ме са свих страна разним
питањима, на која ја нисам одго-
варао. Када сам скупио доста нова-
ца ја се окретох да пођем патраг ка
излазу, кад на моје велико запре-

паштење угледах у њему своју мај-
ку која је брзо ишла окрећући се
на све стране. Хтедох да стругнем
са овога опасног места али ме де-
бела жена банкара Сове ухвати за
пеш од капута и заустави ме. Док
су ми се сви околу смејали у мени
се појави понос, наследна одлика
наше породице, гордо се усправих
и чврстим кораком пођох у сусрет
својој мајци која је била свега де-
сетину корака удаљена од мене.

— Зар не? мила мајчице, да ми
одело просјака дивно стоји, изгле-
дам као прави просјак, зар не? За-
радио сам много новаца и мали ће
се просјак јако радовати када буде
видео како сам био вредан. Знаш
он неће сада бити бијен? рекох ја
смешећи се, док један загушљив
крик прекиде ове моје речи и два
разрогачена ока упише се у мене.
Ухвативши је за руку ја је поведох
ка излазу показујући јој малог про-
сјака који је сакривен иза онога
цбуна сав дрхтао.

— Видиш мамице, данас сам у-
чинио једно добро дело, рекох ја
пружајући сав новац просјаку који
сав сретан одјурн заборављајући да
ми се захвали као и да ми врати
моје ново одело. Од тога дана више
ме никад мајка није извела са со-
бом у шетњу нити ми је посвећи-
вала толико пажње при облачењу
као до сада, а ја сам био неизмер-
но захваљан малом просјаку који је
моме младом телу отворно пут ка
игри и веселој забави.

ВИНСКЕ ПЕСМЕ

Једну секу црнооку,
Чашу с вином ал' дубоку,
И још уз то тамбураши,
Обичаји то су наши.

Једну ми љубав покој сруши,
И ударац зада души,
Ја ћу опет вес'о бити,
Кад ја могу вино пити.

Који неће вино пити,
Тај се може одселити,
Овде њему стана није,
Где се пева, где се пије.

Певат', пити, пољубити,
Поиграти, задимити,
Који ово не умије
Тај из нашег краја није.

Кад стотина дође јада,
Па ме мори да ме свлада,
А ја онда вино пијем,
Па се јаду тузи смијем.

Било бело, ил' црвено,
Или вруће ил' студено,
Ја не бирам, велим свима,
Само питам: „Кол'ко има?"

Јаша М Зелић

Да ли су најлепше жене највише вољене?

Омир у Илијади каже како су старци из Троје били одушевљени лепотом лепе Јелене, и опростили су јој све несреће, које је њена лепота донела Троји.

Лепота има велику улогу у љубави и може се рећи да лепота влада читавим светом. Ипак, ново доба мање придаје важности лепоти и она није исто тако доминантна као у старом добу. Стари и средњи век поштовао је лепоту жена као култ. Људи су удаљавали жене из политичког живота и борбе, и више су ценили у њима њихова физичка својства него психичка.

У колико се социјални живот жене поправља, у колико се усавршавају њене интелектуалне особине, у толико губи и привлачност њена лепота. Лепота је само један цвет у круни жениној, али она није цела круна.

И штогод се цивилизација буде више рафинирала и удубљивала, лепота ће све више губити од своје вредности и хегемоније.

Најлепше жене инспиришу велике страсти, то је тачно... Али велика страст није исто што и велика љубав.

Лепота, као извор љубави, извор је и очаја, и природа као да се некад покаје, што обдари поједине таквом раскоши.

Најлепше жене инспиришу највеће страсти, али оне имају у себи и највећих каприца, који су обично материјалистички. И тај каприц убија у њима нежност, а уништи нежност и у ономе, који их воли... Ретки су случајеви да човек постаје вечни роб лепе жене. Ако је карактер, он успева да се отме њеној власти, а мекушац остаје да пати и трпи да га жена гази.

Љубав која се оснива само на лепоти, угаси се кад увене лепота. И бракови, у којима је била само физичка привлачност, охладне најбрже, иако су можда жене биле лепотице. Брак мора да има много солиднију основу него што је лепота.

Данас, кад је жена све више сарадник мужу, лепота долази на секундарно место, мада сваки воли да има лецу жену, али то не поставља као једини услов.

Најлепше лице се набора, али сеце никад, не добије ни једну бору.

Не може се више рећи да има ружних жена... Психичка лепота

даје најружнијој жени неку привлачност. На ружној жени увек може да се нађе и нешто лепо. Ружне жене обично имају лепе очи, јер се кроз њих изражава њихов психички живот, који је много дубљи, него код лепих жена. И муж, који гледа те лепе очи, заволи их, и заборавља да види оно што није лепо. Један леп поглед у стању је да обасја љупковићу цело лице.

Колико има жена, које обожавају и лудо воле мужевима, а оне нису лепе.

А колико је лепотица, чији је живот празан.

Заљубљен човек гледа у жени оно што је најлепше, њене очи, њена уста, или врат. А мода пружа женама пуно начина да отклоне или прикрију оно, што није лепо, да га корегују или улепшају.

Нешто, што улепшава свако лице то је — шарм. То невидљиво и мистично преображава лице жени и даје јој неку драж, неки одблесак, као кад сунце на заходу обасја пејсаж. Шарм се изражава у осмејку, то је поезија срца која блиста у очима.

Жена може да буде лепа и онда кад каже: **Хоћу** да сам лепа... А кад је заљубљена увек је лепша... Кад ружна жена успе, да се неко у њу заљуби, она ће тада бити лепша. Јер нису највише вољене жене најлепша лица, већ жене најлепша срца и духа.

СЕНЗАЦИЈЕ НА СВЕ СТРАНЕ

Наравно да су највеће биле оне у познатим такмичењима за Средње-Европски Куп. Спарта, која је доласком Хартла поново васкрсла, улазила је у ове борбе са лепим изгледима. А поготово су њени играчи били уверени у победу над Ујпештом.

Међутим је Ујпешт приредио горко изненађење Спарти, коју је тако страховито тукао, да је једва спасан част. Резултат од 6:1 је превише висок и скоро је невероватно да ће Пражани моћи да понове подвиг Мађара. Од Ујпешта вреди истаћи највише стрелца Ауера, који је сам дао 3 гола. Али док је један мађарски тим неочекивано победио, догле је други на исти начин изгубио.

Висни нису давале шансе, али је она имала свој дан, нарочито Блум, Гшвајдл, Рајнер и Хофман. Најмаркантнији је био згодитак Гшвајдла, кад је дрибљао са центра све противнике и из бековске линије затресао мрежом. Пораз Славије по Торину од 0:1 не изгледа страпан и опште је уверење да ће чешки мајстор однети већу победу. На Чесима се осећао умор. Од већег пораза их је спасао фамозни Планичка на

году. Мунесати је дао једини гол.

Рашид је био фаворит, али се није мислило да ће тући Бенову са 5:1. Талијани нису били толико горди и само је велики дан пуцача Веселика — који је дао 4 гола — довео до овако великог успеха. Тиме је, може се рећи, обезбедио улазак у II коло и већ сад важи као највећи фаворит.

Сензационална је и велика победа Немачке над Шведском. Резултат је гласио 3:0. Још веће изненађење је произвео пораз Данске по Норвешкој. Суерет, који је одржан у Копенхагену донео је Данцима пораз од 2:5. Норвежани су славили код куће и победу над Финском од 4:0. У Буенос-Ајресу је другоразредна Енглеска Челзеа постигла вредан успех, тукавши са 3:2 репрезентацију поменутог града, у којој су суделовала четворица са Олимпијаде: Мојти, Орландини, Церо и Евариство.

ПАОЛИНО ЈЕ ТУЧЕН

Техника и младост су надвладале снагу и рутину

Велики бокс меч између Паолина и Шмелинга је био највећи догађај последњих дана. Са највећом пажњом је очекиван дан њиховог сусрета, а да би се на ма који начин ублажило дуго чекање, давале су прогнозе, чији је крајњи исход испало повољан по немачког мајстора. Додуше знало се да Шпањолац има страховит ударац, а уз то је искуснији и може много да поднесе, али се веровало и у младог Немца, нарочито после његових последњих победа.

Пред 60.000 душа у „Јенки“ Стадиону, је Шмелинг сасвим убедљиво савладао Егаудем Паолина. Паолино је познат са своје биволске снаге и благодарећи само томе, он је успео да се истакне међу прве. Међутим је исто толико познато да он не располаже са довољном вештином. Једно то а друго младићски полет, кога је Немац поседовао у знатној количини, био је од великог значаја по крајњи исход. Паолино је био уверен у своје „гвоздене“ песнице, па је и пре самог сусрета дао новинарима изјаву, којом је себе истицао као победника.

Међутим је било обратно. Он је почео са страховитим нападима, — ала Демпсеј — или нок-аут или пораз. И како до нок-аута није дошло, то је изгубио по бодовима. Он се није довољно чувао и што је борба ближе крају, то је Немац све више узимао маха, тако да је гонг у неколико махова спасао популарног Баска. Крај је дочекао сав огрезао у крви и толико изударан, да се је-два држао на ногама.

Кућа број 21

Она се буди врло рано, са доласком првог млекације, који зауставља своје двоколице пред капијом још у пола пет... И на његову лупњаву одмах одговара гуњаве Ленке, подсвојчета из партера: „Шта си повиленио сабајле...“ јер она мора капију да откључава, а она је још сањива, иако је шумадишко сељаче, навикло да рани зором.

Али она је у Београду заборавила ту навикну, исто онако као што је отсекала косу, пије хаљине по базарима, и помишља на плажу, јер је костим већ купила....

После те прве лупњаве настаје опет тишина до пола шест, кад се раздере у ходнику јајара Бела: „Госпоје, хоћете ли јаја?...“ и то страшно љути брата госпа Руже, кога пиљарица увек пробуди из најслађег сна....

Сад почиње цела кућа да се буди... Чује се лупање шпархерда, фиксовање ципела, точење воде на чесмама, негде покину кафа, или замирише покисело млеко....

У целој кући нема никога, ко би спавао до једанаест сати. Сви су патријархални, са навикама донесеним из унутрашњости, и цела кућа — унутрашњост досељена у Београд....

Кроз јутарњу тишину наједаред разлегне се слadak дечји гласић:

„Ува!...“

То је сигнал да настаје живот у кући, јер се пробудио на другом спрату љубимац и атракција целе те троспратне зграде — мали Ива... — „Ува... јаја... папа...“

То је његов језик, и ту је потребан речник, да бисте разумели.

„Ува“ је Љубица, бона њихова, а „папа“ значи да он хоће да иде с њом у шетњу до пијаци... Али он неће да иде док не доручкује, јер је одмах гладан, зато тражи прво јаја, која много воли... По тераси се чује његово трчкарање, и речи као цвркут тичице... Али све време трчи за „Увом“, да му не би побегла, и отишла без њега на пијаци....

Тек му је двадесет месеца, а он већ зна шта су трешње, шта јагоде, обиграва око маме и тете док се кува слатко, љути се, има већ своју вољу, и кад он само каже: „Не... не...“ то значи да га не можете ви на нешто да натерате, кад он неће... јер он је већ мали мушкарац, и хоће да се њему покори тета.... Али тета не попушта од своје педагогије....

Са свију спратова одлазе на пи-

јац... Из партера две симпатичне младе студенткиње, које увек одмењују своју маму и иду на пијаци, јер мама свако јутро рано устаје и спрема ручак, па би за њу била заморна и та шетња....

Ива се већ вратио са пијаци а за њим сви остали... Сад настаје чипшење, истресање, кување... Развлаче се пите, муте торте, све као у унутрашњости у газдинским кућама....

Док неко живи у унутрашњости, он замишља да ли они имају шта да једу у Београду, и како ли се хране.... А Београд се најбоље храни, све прво добије, и првокласно....

Са другог спрата госпа Станка на ређује девојци: „Купићеш јагње, или купи прасе, или два пара пилића, грашка, јагоде, трешње, кромпир, педесет комада јаја, не заборави четврт кила ораја....“

И док се кува и меси настају оне јутарње посете, кратке, али пријатне, кад ручак може сам да се крчка, али та кафа и слатко, и још „тазе“ слатко, тако су пријатни изјутра....

Госпа Дара иде госпа Станки на кафу, госпа Клара госпа Јели, после госпођа Зора госпа Дари, госпођа Душица госпа Клари и т. д....

Носе се чак и лончићи пуни кафе са спрата у партер, или обратно, и тако је топао интиман живот, — права унутрашњост....

Три детета у целој кући: Ива, Тоша и Жак... Ива цвркуће, Тоша, мали Рус, цео дан игра балет, а мали Жак (кућевласник) дубоко је био замишљен последње време, јер се приближавао крај године, а он је гимназиста.... После Видовдана само пева.... јер је прешао.

Увече се сви разгаљују музиком... Бетовен, и севдалинке, и два банд, само брује и треште... Сакупе се у дворашту и слушају концерат... Ту су студенткиње, покаткад, меланхоличне, јер би желеле да изађу мало и проведу се, а оне немају с ким, а патријархално су васпитане... Ту је њихова мама, старијска жена, али тако лепо прича о литератури и штогод прочита она анализира и размишља....

Госпа Јела је још сачувала трагове негдашње лепоте, кад је живела у богатству у родитељском дому... А сад је усамљена у свом стану, али разговорна и занимљива.... Са њима је госпа Каја, млада, лепа женица, дивних очију и млечна тена лица, која највише воли да чита чланке где се нападају љубомор-

ни мужевн....

На другом спрату, кроз осветљени прозор, помолн се глава мале госпа Руже, која се вратила из шетње, увек заљубљена у свог мужа и он у њу, или глава неког брата, који је те вечери дошао раније кући да легне, јер је прошле ноћи дуже седео, па сад мисли кад ће ови у дворашту да престану са грамофоном.

Са кираџијама је увек и кућевласница, госпа Клара.... „најбоља газдарица у Београду“, како је хвале све кираџије, а она опет хвали да су њене кираџије најбоље... Како је не би хвалили... Оправља станове, купатила, одрекла се легос мора да би задовољила кираџије и удесила им лепо станове.... И док се неке кираџије жале на газде: „Неће да чује да оправн нешто...“ у купатилима премрзле циви, а он нама: „Ако вам треба да се купате, а ви оправљајте сами, ја сам вам дао исправно.... Нисам крив што је био мраз...“

Као да су кираџије криве што су од мрза попрскале циви....

А госпа Клара, та најбоља газдарица у Београду, све оправила што је мраз покварно....

Зато је тако хармонија и љубав у кући....

Јутро у кући почиње са песмом... Пева подсвојче Ленче, Шумадинче, чарлстон, а завршава се клавиром и грамофоном....

Али чује се напослетку и плач... и кроз плач речи: „папа“... „папа...“

То мали Ива плаче, неће да иде да спава, хоће још да шета... и да слуша музику на Славији....

И чуди се његова мама: „Не знам на кога се метнуло ово дете, само воли шетњу, а ја нигде не идем...“

После се присећа: „На тату се метнуо, тата му воли кафану... и ујка... и стричеви....“

И са јецањем Ива заспи....

У кући се све стишава... Још „Ува“ послује по квичи... Ленче затвара капију, госпођа Душица и Букица стоје на прозору, удишу чист ваздух... И сви ти женски гласови утишавају се постепено, јер преко целог дана само се чују женски разговори, а мушкарац се ни један жив не чује, као да ни једног нема у кући....

И кад све жене заспе, и већ увелико отспавају један сан, и поноћ превали, зачује се чапгрљање кључа у капији, и тек тада, један по један, као вампири, долазе — мушкараци....

Брат госпојце Зоре... брат госпа Руже... муж госпа Станке, и најдопнији кираџија — глумац....

Мир-Јам.

Венецијанска авантура

— Свршетак. — 2

Преко дана размили се свет по свима улицима, а увече сви су на тргу Светог Марка... још од шест сати после подне... Ту малају сликари, Американке снимају својим ручним апаратима, Талијанке се увијају у ходу, придржавајући дуге крајеве својих свилених шалова, са огромним пунђама на врх главе...

И ми смо предвече долазили на Марков Трг... Другог дана смо шетали нас троје и застасмо да видимо слику, коју је радио један сликар... Он је малао цркву Светог Марка... Приближисмо се још више, и он се наједаред окрете и заустави поглед на мени... Гледао ме је нетремице неколико тренутака, као изненађен, и ја се тргох, збуњена, и ухватих испод руке моју пријатељицу, која, срећом није спазила поглед сликара, јер је гледала како ране голубове. Окренула сам главу да видим и ја голубове, али ме интересовало да ли ме он још гледа... Жене су, Бубо, увек исте, увек радознале, само то скривају...

— И ти си сакрила поглед, узвикну Буба, а да је он мене мама тако погледао, Бога ми ја не бих оборила поглед, него би га гледала док он не обори очи... Али верујем, мама, да си га морала погледати још једном...

— Признајем, окренула сам се кришом, а он је стајао исто онако, са палетом на прсту, и гледао ме је непрестано.

Ми пођосмо даље, и било ми је пријатно, да се удаљим... Чисто сам се уплашила тог погледа... Као да ме је могао видети однекуда мој муж... И сва сам се стресла при помисли, да је он случајно видео, да ме неко тако гледао... Ја сумњам да му не би опалио шамар...

Брзо смо се умешали у ону шарену масу испод аркада, која нас је носила, али није прошло ни пола сата, а ја га опет угледао... Сад је ишао за нама, управо за мном, и целе вечери није нас напуштао... Сели смо за један сто и поручили лимуну, а он је одмах сео за други и увек онај исти поглед, тако умиљат, који нисам заборавила целог живота...

Те ноћи била сам сва узнемирана... и непрестано сам у мраку видела сомотске, сањалачке очи...

— Ах, мама, очи су му као у Валентина... Ја бих могла у таквог младића да се заљубим. Само не бих одмах пала у романтичност као ти... Али то је диван доживљај мама... Молим те, причај даље, шта је било... Јесте ли се видели и сутрадан?

— И сутра, и прекосутра, сва че-

тири дана. Пред једном трговином, док сам стајала и чекала моју пријатељицу, која је унутра нешто куповала, он ми приђе... и лагано прошапута:

— Сињорина...

Ја нисам чекала да доврши, утрчала сам у трговину... Шта би помислила моја пријатељица, па њен муж, да ме виде како разговарам са једним странцем, а муж ми није ту...

— А ти мислиш, да тата није у Трсту разговарао ни с једном женом...

— Други је онда био морал... Жену су спутавале безбројне предра суде... Она је морала да крије своја осећања...

— И ти ниси више видела тог лепог сликара...

— Чекај, чућеш све...

— Сутрадан моје пријатељице муж доби депешу да мора да се врати са женом, а твој тата имао је дође после два дана...

— И ти, мама, сама у Венецији два дана, и још бела удовица...

— Ти мислиш мени је било пријатно... Била сам очајна... Шта да радим сама, то ми се никад није десило. Кад сам их испратила на станицу, вратила сам се у хотел и цео дан сам предала у соби... То је грозно осећање самоће, кад се први пут нађеш сама у туђини... Обузела ме је нека туга, све ме растројавало, узвици гондолијера, мандолине, дрека на улици, звона, ух, та звона у непознатом граду увек изгледају као посмртна...

Било је дивно летње вече и ја реших да не очајавам, већ да изађем и провозам се гондолом по каналима... Била сам уверена, да ме сада сликар неће спазити... Пред хотелом су стајале дивне гондоле, са црвеним сомотским седиштем... Ја уђох у једну и рекох гондолијеру француски да ме вози по целој Венецији до Великог Канала...

Гондола је лагано клизила по маслинастој води, испод старих, влажних зидина, из којих је избијала хладноћа. Али каква лепота у ноћи... Све оно мемљиво, зелено, изгрижено вековима, изгуби се, утоне у неку фантастичност и прошлост се пробуди, лепа, пуна чежња... и раскоши... Онда онај балкон, на коме су стајале лепотице и слушале звуке мандолина, а на другој страни из хотела падају разнобојне светлости лампиона, играју се на стакластој води канала као златни црвени и плави кончићи... Љубавна Венеција оживи и пробуди се у ноћи... Гондоле клизе тајанствено са паровима загрљеним... Довикивања гондолијера на завијутцима мешају се са смехом, који се

отрже и искрада иза спуштених завесица...

За мојом гондолом једна је нечујно клизила... Нисам ни обраћала пажњу, занесена том лепотом, сама са својим мислима... Гондола се упореди са мојом, приђе јој сасвим близу, и једна рука ухвати моју гондолу и оне се приљубише једна уз другу... Ја чух један глас, који опет прошапута:

— Сињорина...

Ја се тргох, престрављена, скупих се у угао седишта да би се одмакла од те гондоле, од тог непознатог, који се беше нагнуо и гледао ме својим сањалачким очима... Једва сам имала храбрости да прошапућем на француском:

— Господине, шта ви хоћете?

А он одмах настави исто тако француски:

— Хтео бих да вам кажем како сте лепи као Беатрича...

И ништа више није говорио, али сам осећала како ме гледа, нагнут чак до мога седишта...

И наједаред устаде, прекорачи у моју гондолу и седе крај мојих ногу.

Мама заћута... а Буба, сва занесена том причом, узвикну:

— Ах, мама, причај даље, реци ми искрено, јесте ли се пољубили?

Мама уздахну, сва утонула у успомене.

Нисам могла ништа да проговорим, нити да њикнем, била сам уплашена, али сам осетила неко ново осећање у себи... какво никад нисам осетила према твом тати...

Он је спустио главу на моје крило, и ја не знам ни сама, како сам смела да га милујем по коси... Изгледало ми је као да ми је тај човек познат, да га давно волим, да сам нарочито дошла да се у тој поетичној ноћи састанем с њим... Заборавила сам тада на мужа, нисам га се бојала, било је у мени неко јаче осећање, које је заглушило страх...

Он диже главу са мог крила, клече, подиже главу према мојим уснама... и ја спустих моја уста на његова...

Клизали смо по каналима читав сат, загрљени као да се давно волимо... и познајемо...

— Хоћете ли ми нешто дати за успомену... замоли ме на растању...

Ја откидох једно парче пантљике са мог шешира а он ми даде своју слику...

— Сутра, дођите опет сутра, седните у гондолу, а ја ћу вас чекати...

И ја му обећах...

Сутрадан сам лежала у соби као у грозници... Била сам слободна цео сутрашњи дан, и сва дрхтала при помисли на лепу ноћ... која ме очекује с њим у гондоли...

Око пола осам, баш кад сам хтела

да се спремим, неко закуца на вратима...

И мој муж се појави...

Свршио је раније посао и пожурио да ме обрадује својим доласком... Али сутра изјутра, у седам сати, морали смо да се кренемо — из Венеције...

Целе те ноћи плакала сам загњурене главе у јастук...

Дуго су мандолине свирале, чуло се довикивање гондолијера... Љубавна Венеција је уздисала, а ја сам плакала и уздисала за тим непознатим, лепим уметником и том поетичном ноћи, какву никада више нисам осетила у животу...

— Ах, мама, уздахну Буба, и она растужена, штета што му нису узела

адресу, да се дописујеш с њим... Ти ниси умела с њим да разговараш те вечери... Прво си требала да га питаш како му је име и презиме, где станује, да ли је из Венеције, или из које друге вароши... Тако се то ради. А ви само ћутали...

Знаш, шта, мама, развесели се Буба, у јулу идемо ја и ти у Венецију... Ти си ми тако отворила вољу да видим Венецију, али ја не мислим да правим познанство, него ћемо ја и ти да седнемо у гондолу и обићићемо све оне канале где си ти прошла у младости си тим непознатим...

И Буба загрли своју мамицу и звонко је пољуби.

Мир — Јам.

Трагедија једне жене

— Маркиз Дефан —

Осамнаести век је имао много духовитих, угледних и лепих жена. Маркиза Марија Дефан (1697—1780) која је оставила велику преписку са Волтером и Валполом, била је једна од најславнијих жена тога века.

Само, већина тих жена имала је више ума него срца. За Волтера и маркизу Дефан говорило се: да је то љубавни пар, који не осећа љубав. За једну другу маркизу (Шатле) и Волтера речено је још духовитије: он кује стихове, она црта трута. Најзад, познате речи једне лепе Венецијанке, која је рекла Русоу: остави љубав и учи математику!

Око 1750 године дешава се велика промена у животу маркизе Дефан, која је тада имала преко педесет година. Она жели тада да оснује свој салон. Али, примити целу париску елиту — требало је имати пара. Она, међутим, није била толико богата и ако је после мужевљеве смрти имала 25.000 франака прихода.

Због тога маркиза не приређује раскошне свечаности, већ двапут недељно позива своје пријатеље на вечеру.

Позориште је почињало у три часа по подне, а завршавало се око пет. Посетници су били људи, који ништа не раде. У пет часова почињале су посете, које су се завршавале вечером, а после се забављало. Стан маркизе био је у женском манастиру Св. Јосифа. И то је био знак времена, манастири су имали доста просторија, које су давале под пакуп дамама које су биле саме, те су тако становање јефтино и биле заштићене од оговарања.

Неколико година било је све до-

бро. У веселом друштву маркиза је изгледала подмлађена, а њене слободомне идеје биле су под непосредном заштитом цркве. Али, несрећа се приближавала.

Вид маркизе Дефан почиње да слаби, лека није било, била је осуђена да ослепи. То је био за њу „доживотни затвор“, а судба је била у толико страшнија што је нашла жену, која је била навикла да и она од ноћи ствара дан и која је презирала мир и самоћу. Њена лепота, њене умне и светле очи биле су угашене, а срце је желело светлости, живота, авантура. Тада узима госпођицу Леспинас да јој чини друштво. Млада и духовита девојка, пуна страсти, прављачи пажњу маркизиних пријатеља на себе. Љубомора се јавља и слепа маркиза постаје видовита.

У салону госпођице Леспинас, који је био под истим кровом, састају се на сат раније, а тек доцније одлазе у „званични салон“ госпође Дефан. Чак и најверније тамо одлазе, а њој ништа не казују. Чим је сазнала, она отпушта „другарицу“, а ова прима борбу. Добија помоћ, мемблира нов стан а Даламбер, Грим и други одлазе радије тамо. Тако се водно јаван рат између „госпође Волтер и госпођице Даламбер.

Маркиза је већ стара, има шездесет осам година, зловољна је и прикована за своју наслоњачу, поред ње седи некадањи љубавник — Волтер, коме је сада осамдесет година. Она је слепа он је глув. Изгледа да се све угасило у овој жени, која никад није имала страсти. Али одједном избија пламен, дешава се нешто нечувано. Жена која ни у својој младости, није

осећала љубав, заљубљује се као баба од седамдесет година. И то је дубока, страсна, права љубав. Сви осећаји, које је она целог века избегавала, које је код других исмењавала одједном се појавише у њеној старој души као усијана лава.

У Паризу је тада живео Енглез Валпон, министарски син, стар четрдесет и осам година, образован човек, отмен, окретан, паметан и већи кавалиер од свију париских салонских лавова. Умео је да осваја, а он је био хладнији од сваког Енглеза. Слепа маркиза је слушала његов глас и њено старо срце дрхтало је као у какве девојчице. Све што је било под ледом сада је оживело, она воли под седим власима, љубав је спопала као бесна животиња. Она гута његове речи, узбуђена је у његовом присуству, она га осећа као да га гледа, јер јој се ухо претвора у око...

Људи се осмехну када виде љубљеног старца, али се немилосрдно подсмевају заљубљеној баби и један део тих подсмеха иде и на рачун предмета љубави.

Валпол је знао да у Версаљу седи један краљ, који је волео да сазна све тајне и због тога држао свој „црни кабинет“, који му је за време доручка саопштавао све новости. Његовој енглеској охолости била је тешка и помисао да се његова и маркизина писма могу читати и у двору и служити као забава једноме краљу. Често пута није хтео да пише, претио је раскидом, а она је молила и преклињала. Дуго година се настављала та борба, јер он, племенит по природи, није могао да је одбије једном за увек, али је увек стишавао саветовао и гасио ватру.

Смрт је прекинула ову ретку чудновату игру. Она је умрла 1870 године, у својој осамдесет четвртој години, слепа и полу глува. Подлегла је љубави у коју некад није веровала и којој се ругала. То је била освета љубави и трагедија једне жене.

После њене смрти њен салон је затворен, тике су излетале из кавеза. Уосталом, приближавало се ново и озбиљно доба, када се није могло више сатима безбрижно ђаскати и ђаскати женама. Велики људи тих салона говорили су о слободи и једнакости, а дошли су други да их извојују. Звона револуције оглашавала су смрт једних, а живот других...

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Студеничка 85

Телефон 23-19

Злочинство у пустињи

Далеко доле на југу Индије протезао се миљама дугачак, осамљен пут, са безоружним траговима воловских кола, густо оорасо бодљикавим кактусом а местимце и палмама.

Санкаранкоил, село, које се налази уз овај пут, десетак миља источно од Пуллангузди, варошице у округу Мадраса, центар је, који у одређено дооа године посећује на стотине богомољаца, да одају своје поштовање боговима овог светишта. У исту сврху напустила је свој дом и богата жена из племена Велала у оближњој варошици Кадајаналур.

Жена је, према обичајима који владају у тим приликама, била окићена златом и накитом у вредности од преко пет хиљада рупија. — Водила је са собом и своје дете од осамнаест месеца.

Ма да је овај крај дивљи и пуст, села на далеко раштркана, а пут у врло рђавом стању, ипак постоји мање више редован аутомобилски саобраћај. Аутомобили су већим делом типа Форд, обично у највећем стадију изношености. Један од оваквих аутобуса пролазио је поред светишта и стога је ова дама одлучила да се повезе. Узела је место уз тројицу других путника и пошла на путовање, које је имало да се сврши на један готово непојмљив начин.

Неко време ништа се није догодило, што би било вредно пажње осим јаког дрмања и дридања, што је неизбежно на сваком рђавом путу. Коначно стигоше до станице од које је требало још само шест миља до Сканкаранкоила. Овде изађоше она тројица путника и када је аутобус наставио пут, остадоше шофер, жена и њено дете сами.

Мало доцније жена је изненађена опазила да је ауто скренуо са главног пута који води до светишта и пошао једном забаченом путањом. Када је упитала за разлог овог обилажења, шофер је растумачио да је главни пут местимце непролазан после жестоких олуја и монотоних киша, које су недавно падале. И зато је морао да се приближи селу с друге стране.

После неколико тренутака кола се зауставише и шофер изађе и приближи се вратима на колима, уз која је жена седела. Сада је био сасвим јасан разлог, зашто је човек скренуо с правог пута. Нагнала га је на то његова похлепа за накитом и он је одлучио да га се на лак начин дочена. Као луда од ужасног страха за себе и своје дете, јадна

жећа се жестоко почела опирати, али је упркос тога била извучена из кола. Гад је шофер хладно и прорачунано почео да с ње скида сав накит и да га трпа у џепове.

Међутим искрену једна важна чињеница: како да спречи да се не открије његов злочин? То му је тек сада пало на памет, када је већ крађу извршио. И он је одмах створио план, да се убиством ослободи своје жртве. Како се у близини налазио један дубоки бунар, то му се пружио прилика да свој злочин и сакрије. Нису вределе ни све молбе ни сва заклинања несретне жене, јер ју је немилосрдно разбојник одвукао до бунара и заједно с њеним дететом, кога је чврсто стегнуо у наручју стравално унутра. Тада, не бацивши ни последњи поглед у дубину, да би се уверио да ли му је злочинство успело, он се мирно вратио и, седнувши за волан, наставио пут аутомобилем. Био је сасвим сигуран, да је сакрио сваки траг убиства.

Међутим и он је починио једну кобну погрешку какве злочинци обично чине. А та погрешка је и доказала његов злочин, који је по заслузи био и кажњен.

Ма да су кише у последње време јако нападале, ипак је у бунару било врло мало воде. Онолико колико је унутра било, послужило је јадној жртви да јој ослаби пад и када се жена поставила на ноге установила је да јој вода допире само до појаса. Није се при паду ни најмање озледила а исто тако ни њено дете. На ипак њено је стање било страшно: била је узидана на дну дубоког бунара крај пуне и осамљене стаје.

Покушавала је да се узверне, али јој то није полазило за руком и на крају је као луда почела викати за помоћ. Њена вика међутим није могла ништа да јој користи, јер су најближи становници били неколико миља одатле удаљени. На њено очајно запомагање одговарала је само јека, која се одбијала од зидова.

Њен страховити положај много је лакше замислити него описати. Сатима је стајала до појаса у води, стискајући беспомоћно своје дете у наручју и трпећи агонију глади и изнемоглости. Ноћ је пала наглом тројском брзином, ноћ бесконачног ужаса, која је имала да искуша издржљивост њене снаге до крајности. Зора ју је затекла готово сасвим исцрпљену: одржавала ју је само још помисао на њено дете.

Сунце се већ високо попело над хоризонтом, када је одједном зачула како се неко приближава бунару. Сакупивши последњу снагу још једном је повикала за помоћ. Треба човек да сам себи представи њен ужас, када је горе, на ивици угледала лице човека који ју је тридесет и шест сати раније оацио овамо и препустио овако тешкој смрти.

Злочинац се враћао из Санкаранкоила у друштву са још једним механичаром. Пролазећи онуда није могао да одоли болесној жељи која га је вукла да посети место злочина. Оставивши свога помоћника у колима, пошао је сам према бунару. Брзо је увидео шта се догодило и подстрекут изненадним страхом да би се све то могло открити ако би се његове жртве нашле у животу, одлучио је да овога пута потпуно доврши оно што је почео и да зада смрт жени и њеном детету.

Дохвативши велики камен, који је недалеко лежао баци га доле на жену која је сада већ била готово без свести. Како је био узрујан, камен који је бацио, није погодио циљ него је пао крај жене у воду. Стога је покушао и други пут. Међутим сада је Провиђење узело ствар у своје руке. Када је наиме већ ухватио за други камен, наједном је узвикнуо од ужаса. Иза камена подигла се страшна глава са малим злобним очима. Витко и дугачко тело винуло се напред као муња а смртоносни зуби змије отровнице забодоше му се у руку.

Ово је био крај човека који је извршио злочин! Смрт његова наступила је брзо, али у страшним мукама, те је већ за неколико минута лежао мртав крај места где је хтео да остави безимени гроб својих жртава.

За то време помоћник, који је био остао у колима, приђе бунару да види шта се догодило. Дотле је већ змијин отров учинио своје дело и он је управо стигао на време да чује последњи узвик жене која је бесвесно почела тонуту у воду. Једва му је и тешком муком успело да несретницу извуче напоље, а онда ју је заједно с дететом превезао до оближњег села, где се убрзо опоравила. Отровницу Кобру — љуто оружје освете — нигде није видео.

И тако се завршио један од најчудноватијих догађаја који се недавно одиграо на Истоку. Овај случај проверио сам лично код команданта полиције у Санкаранкоилу, коме је злочин био пријављен а при том ми је помагао један познаник студент Браманац из Амбасаматрама, који је и шофера и његову несучену жртву добро познавао.

Клајв Брук

— ЧОВЕК БЕЗ ТАЈНЕ —

Холивуд, маја 1929

Нарочита драг америчког филма лежи у томе што нам пружа масу интересних типова, који нам дају доста муке док их проучимо. Поред праве и веселе Американке Кларе Бов, појављује се нежна лепота прекрасне Швеђанке Грете Гарбо. А крај вечитог младића, еластичног Дугласа, рађа се човек трубе нарави, прост и бездушан... Банкрофт, и толики други са својим различитим карактерима увек тајанственим и недокучивим...

У овој интересантној галерији различитих типова, Клајв Брук заузима почасно место „Дентлмена“. Правог дентлмена, који у ма којој ситуацији да се налази, неће ништа учинити што му не би приличило. Достојанствено држање, потпуна резервисаност, гест који приличи свакој ситуацији, ево тога што ми подразумевамо називајући личност Клајв Брука на екрану „правим дентлменом“.

Он је био у филму „Подземни свет“ прави Ролс-Ројс. Под цртама пониженог човека он је знао да сачува достојанственост правог дентлмена. А доцније, он је прави јунак што је изабрао између своје љубави и дужности ово друго.

Приватан живот овог великог уметника такође је пун резерве и достојанства. Клив Брук не бежи баш тако много од интервјуа, али се смеши тврдећи да не може дати тако интересантан интервју као остали уметници.

Кад сам му пришао и замолио га да ми каже нешто о себи он је кроз онај тајанствени осмех који га је учинио славним рекао:

— „Нема ничега, што би се дало извући из типа као што сам ја, већ што би Вам могао рећи о себи сигурно је већ познато Вашим читаоцима, моја личност на жалост нема ничег привлачног и интересантног!“

— Али... почех ја протестовати.

— „Да, да... тако је. Али да сам ја случајно какав славни „Вамп“, онда би то било нешто сасвим друго. Тада бих се ја појавио иза тајанственог застора, а Ви сте то и заслужили јер ме чекате већ читавих три четврт сата. Верујте ми, ничег прецизног нема у мени, једини потмули гласови који се шире, а који су пуни чудноватости. По тим гласовима, ја бих требао да Вам од-

говарам малаксало, пушећи цигару на дугој мушкетки од Ђилибара. — Незаборавите, тада, да сам ја једна од оних лепих и законетних леди. Требао бих Вас посматрати кроз полузатворене очи и одговарати Вам само околистним фразама као „Ко зна!“, „То је само писано по песку!“ или „Да... и не!“ Али авај! ја нисам овакав какав желе да будем, ја живим мирно са женом и ћеркама.

Значајне ствари за мене су једино несташлуци које чини ове последње. Ваши читаоци, који тамо далеко преко бескрајног мора, са нестриљењем очекују да чују нешто о моме приватном животу, биће веома разочарани када чују какав је био најинтересантнији догађај прошле недеље, а који је мене веома занимао.

Наиме ствар лежи у овоме: Моја мала ћерчица, она млађа, стрпала је пуне шаке песка за врат нашем младом пријатељу Антонију Морену, који се је одмарао на обали после доручка. Затим је покушала да га затрпа живог. Заиста ужасна намера! али која није могла успети. Видите то све није ни мало интересантно. Али ево имам нешто што ће насмејати љубитеље романа. Моја породица је породица без претензија, без мистерија, без страсних бурра. Моја жена је... моја жена. Ја Вам чак не могу испричати ни какав развој брака, јер сам се само једном женио, нити какву намеру на нову женидбу, ватрено очекивању. Али и поред овог недостатка нечег авантуристичког и мистериозног, ја имам добру срећу, не знам ради чега, јер примам свакодневно масу писама са све четири стране света. Има ту и љубавних писама које ја не могу разумети. Моје лице на екрану изгледа да натерује ова сирота створења жудна романтике да ми шаљу дуга и мистериозна писма пуна разноврсних признања. Ви мислите можда да ми то бар мало ласка, да се ја затварам да бих одговарао на те љубазне комплименте. Авај! ништа ме не одушевљава у овим писмима: носим их кући где ми служе за лектуру или за потпаљивање цигарета. Знам сигурно да ће ово умањити интересовање за мене“.

Овим речима завршио је овај симпатични уметник свој интервју, ко-

ји није могао у мени отклонити убеђење које сам стекао за време његовог говора. Клајв Брук је шармантан човек, који има, у највећем ступњу, осећај врло оштрог хумора.

Његова физиономија — по његовом личном признању — чини да о њему сањају романтичне даме — је озбиљна и по мало меланхолична. Његов поглед је дубок а изглед пун мирне енергије и слободе која означава сву његову личност.

По кад кад је и пријатељски расположен, а тада може да разговара са човеком, који више не може да сумња да он и онда постаје непосредно глумац и да са Вама разговара о својим тежњама и својој уметности. Пажња која му се придаје досадна му је. Није горд, нити презире, али да буде гледан као каква ретка животиња, то му је мрско. Ићи по Холивуду, који је пун великих звезда не чини никакве сметње, али ићи по Чикагу или Њу-јорку је за њега очајна тортура. — Пријатно је чути када говори, умерено, гласно и разветно.

Таланат Клајв Брука је у ствари одмерен. Код њега нема декламаторских изјава, великих гестова, мргођења обрва, пролазно грчење, руке које се затварају и очи које се склапају. Његова игра заснована је увек на узбудљивој и умереној бази унутарњих израза. И то у корекцији и, мирноћи ватрене страсти, смелих подвига и великог очајања.

Ето то Вам је прави дентлемен, од главе до пете. Такав је овај лепи глумац.

Наредне сезоне видећемо га у неколико интересних филмова и то у „Скривена лица“ са лепом и плавом Баклановом, о којој ћемо говорити други пут. „Судбина женскара“ са Евелином Брент и „Херцегинња Лили“ са Били Дове.

Бићемо срећни да ускоро аплаudiramo овом уметнику чија је игра осећајна, пуна нијанса и узбуђења.

M. J.

— Мама, погледај само, иза нас иде једна госпођа која уопште нема ноге!

Хохштаплер

— Милош А. Ђорђевић —

Живели су на периферији Београда. Био је то један млад пар, одушевљен за живот. Он се је звао Миле, а она Бранислава. Радио је као скроман чиновник у једном приватном предузећу. А она млада као кап росе, лепа као богиња, била му је једина нада и срећа. Живели су лепо и срећно. Није била кокета, и није захтевала од њега ништа — сем љубав и верност. А, он, волео је неописано.

Гдегод би се налазио њезина слика била му је пред очима. А што и да не. Бранислава је била лепотица за причу. Њена бујна и црна коса, допирала би јој при чешљању до самих чланкова, и представљала нарочиту драж, у данашње доба — кад је „бубикоф“ у моди. А усне, можда руменије од најрвенијег корала, биле су миле и љупке — као први пулолчић мајске руже. Очи је имала сањалачког сјаја. Могле су и најгрубљег мушкарца учинити благог као јагње. Тело јој је било дивно, као лепотица са харемских слика. Новац за њу била је ствар без вредности. Волела је миран живот и верност своје супругу. А он да ли је заслуживао толику оданост? Јесте! У својој канцеларији ни са једном својом колегиницом није прозборио ниједну реч!!! За њега нису постојале друге жене — сем Бранке. На улици избегавао је сваки жлиски поглед! Био је до крајности веран својој супрузи. Њихова срећа није била никада помућена све док се није десило овај случај:

У близини њиховог стана, налазила се је једна вила, која је до скоро била напуштена. У њој већ неколико година није становао нико. Али од пре кратког времена доселио се је један непознати странац. Његово занимање није се знало и коментарисало се је на разне начине: Једни су тврдили да је немачки фабрикант — док други индиски махараџа. Живео је врло повучено, и није имао никог — сем пет слугу — који су му били ода ни и душом и телом. Свакога дана мењао би одела и изгледао врло елегантно. Брзо је склопио познанства са највићенијим личностима. Готово сваке вечери приређивао је закуске, на којима се је скупљала најотменија елита. Ниједан од његових многобројних пријатеља ни сањао није ко се крије под именом фабриканта Жоржа Броса. Био је то човек високог раста, с црним

крупним очима, из којих је избијао сјај, од кога се је требало чувати. Браниславу спазео је био једнога дана, и одмах му се је допала. Од тога доба покушавао је на разне начине да јој се приближи. Али без успеха. И због тога је патео. Постао је сасвим други човек. Његово првено и весело лице, постало је жуто као лишће ране јесени. А коса, која му је била некада црна као зифт — пропарала се је белилом. Па и сам карактер променуо се је му. Пређе весео и здрав, пун животне ведрине — а сада тмуран и плачан јесењи дан. Сви су се његови познаници питали у чуду шта му би одједном.

Само је он једино знао од чега његова душа болује. Дуго би у летње ноћи седео на својој тераси, и гледао очајнички у звездану ноћ, као да је хтео призвати духове да помогну његовом болу. Понекад би изгледао веселије, кад би га нежно миловали бледи месечевини зраци. — Једнога дана реши се да Бранислави прати писмо. У њему јој саопштаваше да је богат, и да је воле неописано. Оставићете вашег мужа да би постали срећни. Он сиромаш, а ја богат — зар нису то два различита поређења — бар код жена. Напослетку и не морате да га оставите. Можете и даље остати код њега као супруга му, али можете бити и мени пријатељица. Имаћете најскупочије тоалете и најдивније наките, које жена може да пожели. И вас и вашег мужа начинићу богатим. А ви за моје услуге, даваћете ми једино тело, дивно ваше тело да уживам. Пристајете ли? Ако нећете, онда ћу вас ипак имати, али ваш ће муж зато бити мртав. Говорим вам истину; немојте да мислите да је то плашња заљубљеног чо-

века. Не! Ја своје обећање извршићем — јер не знате ко сам. Примите мој услов, ако би хтели да будете срећни — иначе чувајте се. Писмо донесе вам слуга. Одговор дајте одмах или најдаље кроз дан. Кроз писмо вам прати пољубац човек који вас воли.

Жорж Бласе.

Писмо пратио је по слуги. Он га однесе кад Бранислава беше сама. Кад га она прочита, рече му да ће одговор добити кроз дан. Он се поклати и оде. А Бранислава остаде замишљена и утучена. А како и не би! На њиховом породичном небу

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:
БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЉЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100** — дин. месечно

Грамофон од 1500. — дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200 — динара

За **150** — дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200 — д.

Колумбија № 109 А

За **200** — дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кутијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно а капаром
од 400 дин.

ГРАНД ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ И ГОСПОДУ

Централа Београд.

Скопљанска ул. 18.

Ради Дамске фризури по најновијим Париским журналима. Врши маникирање и педикирање најхигијеничније. Бојадисање косе у разним бојама.

Радња располаже најфинијом француском парфимеријом. Отварам тромесечни Курс за поучавање фризирања, маникирања и педикирања.

Моли за посету

Сима Мечкић, фризер

Скопљанска бр. 18.

појавио се је облак несреће. О Боже, да ли да рекнем мужу о свему? Рећи ћу му, можда ће ипак бити боље. Тако и учини. У подне исприча мужу о свему и предаде му писмо. Кад га он прочита неки глас залепди у њему: Ни тренутка не премисљај, пријављуј ствар полицији — ако мислиш да спасеш живот. Тако и учини. Шефу исприча потанко о свему, и писмо странчево шеф прочита. Који му одједном поста сумњив. Јер у писму које је пратио Бранислави стајало је: „Чувајте се, јер не знате ко сам?“ — Не брините ништа — пратићу неколико детектива да буду у близини вашег стана — рече шеф Милу. Који после тога оде задовољан кући.

Једне тмурне јесење вечери, када су угљенасти облаци заклањали својим мрачним сенкама бледе зраке месеца и звезда, наговештавајући тим својим чином, буру која ће се десити у природи. Као да је и сама природа хтела да ожали болне тренутке који су се дешавали у раскошним собама Жоржове виле, која је некако тајанствено светлела у мрачној ноћи. Непогода је беснела, муње севале, уз огромну грмљавину расцепљеног неба.

И изгледало је као да ће сваког часа, пасти небесни усижан жар на вилу, и побити све становнике њене. А за то време у вили дешавале су се чудне ствари. За једним дугачким столом, који је био покривен зеленом чојом, седео је фабрикант са својим слугама; тихо им је саопштавао о некој важној ствари. Кад би се повео разговор о неком мушкарцу, преко његових бледих усана појавио би се циничан осмејак — а затим гадне псовке. А кад би се повео разговор о некој жени — за час би се његово бледо лице зацрвенило, као девојка кад јој се први пут изјави љубав. Затим би повикао: „Ја морам њу да имам, а да би имао њу, њен муж мора да умре. Дакле те вечери, тај прљави разговор у вили био је намењен Милу и Бранислави. И он је те ноћи морао да погине.

Али ваљда Бог тако није хтео? Јер исте вечери ухапшен је Жорж са својим слугама. Баш онда кад су већ закуцали на врата младога пара, агенти су их ухапсили. У полицији Жорж је одрицао да је ма шта хтео да учини младоме пару. Али кад му је шеф показао потерницу париске полиције, онда је све признао. Да, ја сам тај Симон Жутти, који је обио једну од париских већих банака. Због тога сам и пребегло у туђу земљу. Изabraо сам Југославију јер сам знао њен језик.

Имао сам услове да postanем добар и поштен члан друштва. Али ваљда ми судбина није тако хтела — или моја луда глава. И једног тренутка кад нико није обраћао пажњу на њега, лажни фабрикант баци се кроз отворен прозор на улицу. Један очајан врисак, а затим тишина. Кад су га донели у шефову канцеларију, био је још при свести. Последње речи биле су му: Ах! те жене, жене — зар сам због њих морао да завршим свој пустоловни живот. Његове слуге, који су му били помоћници у крађи, осуђени су са неколико година робије, да окају своје грехе према друштву! А шта је било са Милом и Браниславом? Они су и сад весели и срећни. И кад би се повео разговор о прошлости прозборили би једино: Ах! били смо срећни, срећни.

ПРИВИЋЕЊЕ

Ноћ. Лахор неосетно и меко лепрша уснутим јоргованима; на чијим крунама уморио сии месец. Тишина... Каткад прекинута шалатом лишћа, и прхањем сове кроз ноћ. Врт пуст. Водоскок при издисају. Камени човек стиснутих зуба, снажним рукама, држи опаку змију, из чијих уста избија прозрачна течност. Ситне водене капи, полетну небу, и уз јецај обасјани срмецим месечевим зрацима, падају неодољиво у басен. У коме се инпозантно раширио лотос, и весело ужива у величанству Госпођа Природа. Најзад водоскок умукну. Змија је угушена. Јецај... Не воде!... Живог бића!... У дну врта, под сеновитим јоргованима, на клупи жена у црној јеца. Драги... Страх од ноћи?... Да није пробуђена месечарка? Не? плаче за животом! Има га, али не потпуно. Част, невиност — то нема!... Још један јецај, а затим тишина... У том месец се скри за облаком. А стари звоник изненадним откуцајима, огласи му те ноћи смрт!... Њему, и жени изгубљене части. Потом тишина...

Београд. Милош А. Ђорђевић.

ЈЕДНЕ НОЋИ

Бели облаци страшно се љуљушкају, а безброј звезда трепери, док месец осветљава плаво небо...

Кроз сребрнасти ваздух струји невидљив вео, који се меша и ковитља, а земља дише тешко, ширећи мирис својих груди — —

Месец као да је заспао са страшним осмехом, ноћ налива мирис једне недокућиве чежње; а сан младости — као у сјајном вртлогу — одлете у бескрајност...

Сарајево

Бран. Миланов

РАЗНЕ ВЕСТИ

Најновији филм Лучиана Албертина „Темпо, темпо“ завршен је.

Културно одељење Уфе решило је да такође сними неколико веома интересантних звучних филмова у којима ће главне улоге играти разне животиње.

Фриц Лангов филм „Шпијун“ пожењео је силан успех у Аустралији, и прошао је најбоље од свих филмова који су давани на овоме континенту.

ШЕЋЊА.

Изиђох, кретох се води
Радостан, блажен, чо,
Природа души ми годи
Слушао сам ветар тио.

Природе звуци ми брује
Чује се духова хор:
Около пчелице зује,
Нија се јасен и бор.

...Ускоро стигох к реци,
Њен жубор је песма чиста,
Зове ме на груди меке,
А вода сунчано блиста.

Сјај јој се светлуца и шири
У валу губи се зрак
А ветрић пријатно пири
Све чека да падне мрак.

БРАНА.

Елегантни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

— Госпођице, хајдете самном под заклон да ми правите друштво.
— На жалост, ја сам удата!
— Изврсно! И ја сам такође, на жалост, ожењен!

ПРЕДСЕДНИЦИ СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА

Најзначајнији међу председницима Северне Америке беше Вашингтон, који је своју каријеру започео као официр; његов отац беше, како причају фармер. Напротив Џон Адамс био је учитељ и син енглеског обућара, после постаде адвокат. Абрахам Линколн, најпопуларнији од председника, био је закупник фарме, а Андрију Џонсон био је најпре кројач. Интересантнија је прошлост Гарфилда, који је у младости био возар на једној малој реци, онда учитељ, а затим адвокат. Мак Кинлеј био је учитељ и син једног школског металургијског радника. Рузвелт био је новинар са много талента за политику, а Вилсон адвокат, Хардинг био је опет новинар, а Кулиџ адвокат. Садашњи председ. Хувер био је у почетку инжењер, напредно његов сународник на последњим изборима Смит почео је као колпортер.

ПРОДУКЦИЈА КЊИГА У ЧЕШКОЈ

У Чехословачкој издано је у години 1927. укупно 2589 дела у књижевности. Од тога отпада на белетристику 463 дела; позориште 308 дела; пољопривреда и шумарство 297 дела; литература за младеж 245 дела; биографска литература 197 дела; индустрија, техника, радио 193 дела; историја, географија и природне науке 189 дела; лирска литература 159 дела; спорт, вештине и војска 133 дела; теологија 123 дела; педагогија и филозофија 105 дела; социологија и окултизам 93 дела; и напосок политива 84 дела.

Препоручује се деци за читање у бањи за време распуста.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА са сликама.

- Тома Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (54 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зека (16 сл.)
- Чаробна Секира (са 9 слика)
- Патње по леденом мору (са 11 слика)
- Мали зидар (12 сл.)
- Снежана и четири музичанта (са 10 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дина.
Мала Дејча Библиотека садржи најздрављу и најважнијавију лектуру за децу. — може се табавити у књижарама.
Ко познаје администрацији «Недељних Наустрарија» 20 дина, добиће свих 10 књижица са плаћеном поштарином.

ЗДРАВ ИЛИ БОЛЕСТАН

Упокојте се добром снају. Радни снајути учинили су већ много штете. И у најбољим круговима даје се препоруку, као заната набољим снајутицама на здравље и депоу, федерални Елва-снајутица и то: Агиланд, снајути од жувањачи, еспиритив-сти, бојарског, катрански и снајути за брњице. Сви снајутицама одржавају снајутице које добро декују, а које да на пољу Елва-снајутица по матору шавље кад се унапред пошале 52 динара франко.
JEKATIK FELLER, STUBICA, DO.
NJA. ELSATRG, 372 HRVATSKA
84 прве главе Елва-снајутица у дупира 80.

ЗНОЈЕЊЕ НОГУ

са пиранијом престаје дезинфекцијом обуће патент и Зак. заштит. средством

ПЕДИКОЛ-ом

који уједно чува обућу и чаране од трулења!

НИЈЕ ПРАШАК који затвара поре коже, НЕГО ТЕЧНОСТ, по адраљве АПСОЛУТНО НЕШКОДЉИВА, која се само улије у ципеле, да поубија штетне бактерије, УСПЕХ ГАРАНТИРАМО, а незадовољним новац враћамо.

Цена је флашици 25.— дина, за унутрашњост са поштарином 40.— дина.

Добива се у Апотекама, Дрогеријама и осталим специјалним радњама.

Главно стовариште Ген. Заст. «ПРОМЕТНА АГЕНЦИЈА» Београд, Вилсонов Трг 107, а продаје и «ИЗИС» А. Д. Дрогерија на велико. Препродавцима велики попуст. Тражите услове. Погледајте нашу сталну изложбу на Савској Плажи.

МЛАДОСТ,
СВЈЕЖИНА,
ЉЕПОТА!

СРЕМЕ DARUVARY

Најзавршенији производ модерне и апанствене козметике. Већ код прве употребе постаје кожа свјежа, мека и фиња, одстрањује све приштеве бубуљице, маљеве, пјеге, црвенило носа и др. На захтјев разаслали смо око 30.000 покусних кутија те на темељу тога примили много признаница те нарудаба на више од 25.000 комада. Ви међутим не пјерујте никоме него тражите бесплатну покусну кутију, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошале у марима Дни. 2.— Оригиналне троугласте кутије добијају се уз цијену од Дни. 15.— у свим бољим стручним трговинама. — Поштом шаље: Апотека БЛУМ, Суботица 3. Рн 807

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модискије стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Сима Н. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пстевној кући у двористишту)

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК

НАЈВЕЊИ ПОТПУН —
388 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИНА.
СА ПОШТАРИНОМ — 26-50 ДИНАРА —
СПИСАК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА ул.120. (СЛАВИЈА).

СВАКА ДАМА

траба да негује своје лице чудотворним савуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бубуљица. Одржава стаљан свез младалачки наглед.

За целу земљу продаје
Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан работ.

ПОСЛЕДЊА АВАНТУРА

— Дим. В. Бугарски. —

Увек нам је права љубав, она из романа, била предмет наших снова, јер се у нама увек будила потајна жеља, која би хтела да и ми доживимо сличну љубав, па макар она била несретна и болна, али ипак љубав!...

Марица и Мија познавали су се већ одавно. Још када су били мали, када су се играли у драбини и од блата правили колаче, још онда су они, са познатом децијом највишошћу, говорили, да ће бити муж и жена. А после, када су прешли у грубе скамије, разобијајући главу досадним математичким формулама, они нису престајали да мисле једно на друго, да се наслађују дивном будућношћу и ружичастим сновима. Увек су бирали, пошто је школа била мешовита, да су у близини, да могу и за време часа добацити по коју слатку реч једно другом; а Марица би, обично, када је Мија пред строгим професором говорио, често га гутала својим ко небо плавам очима, усхићеним црним трепавицама и врло танким, црним обрвама.

Испрва, ретко је ко мислио да слути да ће од Марице постати једна од најлепших, ако не и најлепша, девојка наше варошнице, него тек касније, у шестом разреду, њена лепота морала је флуорирати скоро свакога, који ју је израније познавао.

Ја сам увек говорио, да је тој наглој промени узрок мода: подшишана коса, првене учнице, коти или убиган, кратка сукњица, свилене и тако пикантне чараше и мајунске ципелнице, док су други тврдили, да је то све она и пре имала, само смо је онда посматрали другим очима. — Али, враг би је знао, само је она била лепа девојка!

Био би неправедан када би рекао да и Мија није леп дечко. Напротив, красан! Било га је милина гледати: здрав, развијен, средње висине, са дивним цртама лица, али које су одавале у исто време и енергију и велику вољу. У то време није му човек могао наћи мане, али касније, када је постао слободан, грађанин, — после матуре — мало је порока било, које и он није поседовао.

После школе, изненада, изгубио сам их из вида. Она је отпутовала у иностранство, у један велики женски пансион близу Беча, где су је послали њени родитељи да се «изобрази» за велику даму, јер она мора ући у врло отмене београдске кругове. Већ тада, пред полазак, она је имала једног просиоца, неког дипломату, човека од будућности, али они

нису рекли ни да ни не. Одложили су за касније.

Он је, међутим, услед огромног стања, могао остати у Београду и ту наставити студије на техничком факултету. Радно је цео дан у једном министарству, а увече је, по паткад узимао књиге у руке, тек да их прегледа...

Дакле, после толиких година, велике љубави и пријатељства, мислите, по свој прилици, да су се они једноставно опростили, као пријатељи, стиснули једно другом руку, е-вентуално се пољубили — и растали. Зар би то било лепо?

Боже мој, прдалеко би отишао када би сада причао све фазе њихове велике и лепе љубави. Био би опширан и досадан када би описивао оне дивне ноћи на Калемегдану, летње ноћи, када се Београд купао у мору светлости, када су они, чврсто притиснути једно уз друго, сањали гласно о својој срећи или би пољупцима неказивали ванредно стање свога срца. Зар мислите да је могућ тако лак прекид између оних, који када се само један дан не виде, незнају да су живи. Зар мислите да се тако могу опраштати идоли? Не, никада!

Обоје су били велики спортисти. Он је у једном великом престоничком клубу играо полутку, а она у истом клубу, у хазени, центера. Били су врло интересантни када би једно од њих играло, тада би човек могао да види колико се они заиста вољу, изистински вољу.

За њихову љубав још те како су знали њихови родитељи. Њен отац, трупа милионар и банкар, испрва је све то гледао кроз прсте, али касније, када је љубав ушла у озбиљнију фазу, он је овим поступком — да је пошаље у иностранство — хтео као ножем, пресећи сваку даљњу везу. Мислио је, разуме се, да ће манастирска дисциплина учинити жељени ефекат, али касније се утврдило да је то становиште сасвим погрешно, јер њихова је љубав била тврђа од камена.

Модерни цинизам вели даје вечна љубав она, која кратко траје — али не треба завести од тога саркастичког парадоксирања и треба отворено казати, да верујемо у вечну љубав, само, вечна љубав није што и сретна љубав. Напротив, може да задобије непролазне контуре вечности. Она сретна претвара се за кратко време у свакидашњи банални одношај, она је пролазна: јер више ништа не жели, јер је не издржава чеж-

ња, јер је циљ иза ње, јер је испуњена њезина сврха. Велика је и јачна само она, која није потпуно замишљена, која је прекинута у најлепшим надама, која није испила чашу радости до дна. Она, којој је измакао љубљени предмет из отвореног наручја, којој је прекинут најтоплији пољубац, која је неиспуњен сан, неопевана песма или неоткуцани куцај срца. Она: која је претишњена у болу, узвишена у очају, усавршена у неизвесности. Пред оваком љубави престају све досетке еротичних циника, сва супериорност оних, који са висока гледају на људске страсти и нису кадри да узбуде своје паметно срце; сви разборни и разлагања, сви савети и утехе овога света, јача од свега јесте љубавна бол, јача од живота, јача од смрти. Она је последња, највећа, стадиј љубави.

Тако је било и код њих. Баш та препрека, ти маневри, само су појачали ватру њихове љубави и они су се растали чврсто решени, да у мислима увек буду заједно. Обећали су једно другом да ће писати и реч су, сигурно одржали.

Од тога доба, прошло је једно две године, ја нисам о њима више ништа чуо. Тек једнога дана, када сам у »Москви« равнодушно прегледао новине, леко ми је спустио руку на раме. Дигао сам главу и погледао. Предомном је стајао он — Мија. Може те мислити колико сам се изненадио када сам га видео. Читаве две године ни писма нисам добио од њега, а били смо тако добри другови. Али, Боже мој, то обично тако бива у животу, те сам све олако узео.

— Здраво, друже!

— О, младићу, одкуда наједном ти? Од када те нисам видео! Па није ни чудо, када не живимо више у једној вароши, а ја у Београд долазим сада врло ретко.

Још сам хтео да говорим, јер сам био невероватно усхићен овим поновним виђењем, али ме он једним покретом руке прекиде.

— Знам, знам... А ти, где си сада? Сигурно ти добро иде, а?... Па после дуже паузе:

— ...Ето, сви тако, а ја сваки даном пропадам. — Друже, знаш, ја пропадам, а она — Марица — ништа незна!...

И као да се уплашио да ми је открио неку своју велику тајну, која му већ толико година нагриза душу, убија га, он се као трже. Дало се одмах опазити, да је узбуђен. Понудим га да седне и погледом потражим келнера. Али он, као да ме је разумео, одмахне руком.

— Не, не, више нећу да пијем, дај ми једну цигарету.

Пошто не пушим купио сам неколико комада и дао му. Запалио је

брзо и чисто дудачки почео да вуче дим.

— Недељу дана, знаш, сто, нисам је имао међу прстима да то је за мене страшно! Разумеш, страшно!

Па је олет ућутао и похотљиво пушио цигарету.

— Боже мој, рекао сам после дужег посматрања, што си се ти, друже, промену!

— Да...

И олет је наставио да пуши цигарету, а очи су му некако чудно светлудале.

Зaista, био је јадан. На њему је било старо, похабано и избледело одело. У лицу је био врло оронуо, а у коси му је већ светлудала по која седа влас. Али ипак није све то могло да збрише некадашњу лепоту. Изгледа да је сада био још карактеристичнији. Али, уопште, одавао је човека у кога скоро нико нема поверења.

А затим, као да се тргао:

— Теби добро иде?

— Па, прилично. Непатим се.

— А ја, — ја исто тако добро.

Па се затим насмеја једним одвратним иронијним смехом.

— Да, ја сада сјајно живим! Да, да, то треба да верујеш, сјајно.

Увек је такав био: моментално је добро расположен, а одмах затим иронијан и бесан до невероватности.

— Него, збиља, ако немаш ништа против, хајде до мога стана. Имао би нешто важно са тобом да говорим; хајде, пођи!

Устезао сам се испрва, али сам ипак пошао. Боже мили, шта све сада имам да доживим, премишљао сам путем.

Стан му је био негде на крају Александрове улице, сасвим у дну дворништа у једној старој собици.

— Знаш, од како су ми умрли родитељи и сви рођаци ме се одрекли, од тада сам изгубио сву вољу на живот.

Наједном ми је нестало снаге, осетио сам се сам, сасвим сам у овом великом и поквареном друштву и од тада сам почео да се зачунтам.

Знаш врло добро какав сам био добар фудбалер, мало је било таквих, али после, када више нисам видео њу на утакмицама и чуо њен дивни глас, који је за мене био херувимска песма, када више нисам за време игре чуо дивни поклик: »Напред, Мило!«, ја сам био слаб. Пре сам прелазно на тај узвик целу противничку одбрану и снажним шуптом тресао мрежу ко од шале, а сада све то више не могу и убрзо ме је покрила прашина...

— Ти је још увек волиш, зар не?

— Немој, молим, ни да ми говориш више о њој, јер када чујем то име, хоћу да полудим. Љубав? Зар ми-

слиш да је она у питању? Не, драги мој, ја је још увек волим, још више него пре, само то више није љубав равноправних бића, јер, помисли: ко је она, а ко сам ја? Каква само разлика!

У малој соби, где је ретко сунце допирало са својим зрацима, све је било у неред. По зидовима су биле њезине слике, у разним позама, а на столу разбацана њена дивна, невине девојке писма.

— Ето, друже, то је мој »рај«! Када све то видим, ово што ме окружује, дође ми да за увек кажем свету збогом али ипак — живот је леп! — Хахаха!

Људо смејање чисто ме је плашило. Покушао сам га умирити, али узалуд.

— Нашто, пријатељу, рекао ми је мало касније, када се смирио, нашто да се патим? Немам места, гладујем, нијем, узамљујем, не враћам, картам се и радим најпрљавије послове. Сада сам приступио једној доповској банди!...

— Ти? Зар ти, којем су сви прорицали најлепшу будућност? Зар ти, који си имао челичну вољу за успе-

хом, па да тако ниско паднеш? Ах, друже, томе се не би, никада нада!

— Све му је крив онај лоп! Ах, убићу га! Знаш, убићу га кад тад! Замисли, колико сам га само молио и преклињао на коленима као роб, да ми да њу за жену, али све узалуд. Обично су ме животињски избацили из куће. Какво само понижење за мене! Свуда ми је ломно врат, а то је могао, јер је пара имао...

Седио је на некој старој столици, и, са главом међу рукама, тихо је плао.

— Исувише сам слаб, наставио је, да се дозвољеним средствима борим против њега, јер он има све, а ја немам ништа. Њега сви цене, јер има новаца, а мене сви презиру, јер сам сиром. Какав само одвратан тип! — Замисли, а све то чини само зато, да ме Марица омрзне и да је он може удати за неког угледног политичара, који ће му олет прибавити извесна признања. Кажем ти, не жали и највеће жртве, само да постигне успех.

— Од ње, олет, стално добијам писма, моли ме, захтева, да јој већ једном јавим, шта ће бити од свега тога? Хоћу, пише ми она, да живим с то-

СИГУРАН ЛЕК да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађена франц. помада

„Michel“ одобрена од Држ. Хем. Лабораторије, од држ. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздрвљује кожно ткиво и одстранује перут и сарбек, и све болесте од којих коса опадне и оседа. — Шаље поздравом „Мишел“ Восиле & П сар. Београд. — Продају: Апотека Дезани, Кн. Михајлова 1' и Дрог. Ескулап Коларчева 5. Дозе следеју: 60 гр. 115 дина; 80 гр. 150 дина; 100 гр. 185 дина; највећа и јача 180 гр. 290 дина. Уз сваку дозу следеју гаранција за успех, случајно да нема успеха враћано узета новац.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

бом, па макар ме сви презирали. Ја те љубим, а и ти мене, па зашто онда правити од тога тако велико питање?... Дођи и ја сам твоја!... Е, али треба доћи, треба живети и треба се и очет патити, јер од куда ми новаца за живот? А ти знаш да је она научена на луксуз. Мени би, веруј, врло тешко падало, када би видео колико ме она понижавала.

— Па добро, пријатељу, зашто седиш окршених руку? Што се не да тиш некоег поштењег посла, па заради мало пара и ето ти одмах среће, а после, стари мора попустити, јер му је сна јединица и много је воли!

— Не, не, план већ имам, само времена и среће! Чућеш већ.

Чисто радостан, као да је решио најтежи животни проблем, он је брзо шетао по соби.

— Али, молим те, ником ни речи што смо сада причали! Ништа!

— Боже мој, а што би?

— Онда је све у реду!

Рескирам или у затвор, или са њоме пред солтар!

Растали смо се после краћег разговора. Ја сам отишао у позориште, а он је остао у свом малом стану, да кује планове за будућност, са Марицином сликом у руци, а која се на њега тако меко и лепо смешила. Ах,

НАЈВЕЋИ МАЛЕР

—Е, баш сам малерозан. Ето јутрос нађем рукавицу од јеленске коже, потпуно нову и као створену за моју десну руку. Однеох је и предадох кварту као нађену ствар. А замисли, када сам се враћао из кварта, на једно двеста метара даље, нађем и другу парницу од оне рукавице!

тај осмејак, за њега би човек могао и свој живот дати!

После неколико дана, од дана када сам био са Мијом, сви београдски листови довели су сензационалну вест, да је обијона банка Раде Милића, оца Марициног. Необично вешти разбојници однели су све папире од вредности, разне драгоцености и баснословну суму готовог новца, како у нашој, тако и у страниј монети. На крају, листови додају, да ће тешко бити ући у траг лоповима, јер исти нису оставили никаквог трага за собом и то, да је Милић расписао награду од милион динара оном, који пронађе лопове.

Почело ми је наједном нешто бивати јасно али сам се ипак чувао те сумње.

Каже свет: »свако чудо за три дана!«, па тако и ова афера са Милићевом Банком. Писало се и писало, а на крају се све утишало.

Једнога дана, међу својом поштом,

НАЈБОЉЕ ПЛАТНО 'БАТИСТ ПРИНЦЕЗА ОЛГА'

ДОБИЈА СЕ
КОД
**БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА**
БЕОГРАД

КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)

ТЕЛ. 12-42

написао сам на једно мало писамце. Када сам га отворио, верујте, умало што писам пао са столице, тамо је писало дословце:

**Милутин Јовић
и
Марица Милић
верени.**

А затим, у дну, оловком додато: Друже, чекамо те на свадбу, која ће бити сада, у недељу. Поздрављају те много Марица и Мија и слатки татица.

Често пута човек мора и на непоштен начин прибавити оно што му припада, а до чега није могао доћи редовним путем.

СТАТИСТИКА УМИРАЊА

Недавно су амерички статистичари израчунали умирање људи на свету. По њиховом рачуну умире на свету око 57 милиона људи годишње. Година има 31,536.000 секунда, а то значи, да сваке секунде умиру по два човека.

Спортистички Свет

НИКОЛЗОН ЈЕ ЗАДОВОЉИО

Гостовање овог бечког клуба је оставило врло леп утисак. Гости су оправдали глас који уживају и њихове победе над Рапидом, Спортклубом, Виеном и осталима не изгледају ни мало загоњене. Чета располаже свима особинама, које су код данашњег начина игре потребне. Брзина, добар и снажан старт, додавање и топовско пуцање из сваке позиције, биле су главне одлике Николзона. И одбрана и навала су састављене од извршних играча. Нарочито је одбрана по одмору имала да покаже сво знање, а поготово ужа, у којој је најбољи био Уридил, леви бек. Овај играч спада у најбоље бекове које смо имали прилике да видимо. Тешко прелазан, а уз то поседује невероватно јак и чист одбојни ударац. Предња линија је муњевито вршила своје нападе, који су стварали забуну код противничке одбране. Најмаркантнији играчи су били вођа напада својим лепим потезима и пуцањем и лева спојка енергичношћу, брзином и шутем. Стара звезда Слована, Екл није као пре.

Наши су задовољили, а нарочито по одмору, кад су стално били надмоћни. У првом делу није ишло све како треба, а особито у фору, где Дубурићу и Добријевићу није ништа ишло за руком. „Чичу“ је заменио Хрињичек, и форвард је одмах почео боље да игра. Он је стално пред вратима гостију, комбинира, пуца улаже све како би постигао голове, али га не служи срећа. И од толико згода, комбинација „плавих“ и „дрвених“ је успела тек са 11. м. да спасе част.

ВЕЛИКИ СУСРЕТИ СЕ НАСТАВЉАЈУ.

У недељу се игра друго коло по бод систему, у коме учествују оба наша клуба. Југославија игра у Београду са Хашком, а Б. С. К. ће морати на далеки пут у госте Хајдуку. Посао који очекује наше момчади огроман је и стога ће оне морати да уложе све од себе, како би што часније заступале наш ногомет. Југославија ће имати у Хашку опасног противника, који у техничком погледу стоји изнад ње. Али то неће бити само онај Хашк који је способан да игра за око, већ тим, који у својој средини има ментално најбољу ногометну силу Југославије, а то је фамозни Хи-

трец. Овај млади лоптач је толико напредовао, да је постао не само тешко задржљив, већ и веома вешт пред капијом. Поред тога он уноси и полет у чету Академичара. Зато ће одбрана Југославије морати нарочиту пажњу да посвети њему, мада и Лајнерт лево од њега својим потезима и индивидуалним способностима може да нанесе доста штете. Одбрана им је врло солидна, нарочито ужа, Рот; Кох-Бивец у којој је вратар у тесној вези са моћном фортуном. Како ће проћи црвени, велико је знак питања. Истина, они су у елиминаторним сусретима сигурно савладали јаког Сауда, али је дошао сусрет са плавима, где су до ноге потучени. Показали су пуно недостатака а поред других и невешто пуцање. Ни одбрана не даје много гаранције али ипак мислимо да ће она овог пута имати лакши посао но противу плавих, јер Хашк, изузев Хитреца, није борбена чета. Наши би ту имали плус. С друге стране Југославија би морала да уложи све, јер ако изгуби на свом терену, онда у Загребу нема никаквих изгледа.

Како ће плави проћи у Сплиту не знамо, али унапред страхујемо за свог првака и то из веома оправданих разлога. Плавима никако не прија тамошњи терен, а доказ за то су две његове катастрофе од 1:5 и 0:7! Како се они боре тамо нама је непојмљиво, кад знамо да ни слабије момчади нису пролазиле ни приближно тако рђаво. Соко је однео тамо једну победу и минималан пораз а исто су кнап тучене Конкордија и сарајевска Славија. Својим последњим играма плави нам уливају поверења и то више него икад и зато ми од њих очекујемо само победу. А то није тако тешко испунити, пошто наши стрелци гађају веома успешно, а одбрана Сплићана не представља никаквог противника. Истина ову слабост одбране, надокнађује форвард, који је у последње време постао веома опасан. Нарочито трио Бенчић-Бакотић-Боначић. Ипак њему је у стању да се успешно одупире пожртвованија и сигунија одбрана плавих. А то ипак нешто значи. Плави ће морати да уложе све; они не смеју да покажу само своје знање у погледу игре, већ и онај познати елан и морал, а то су и те како потребна својства у борби противу сплитског мајстора, јер и он улаже све у овим играма. Зато плави напред! Осигурали унапред од пристрасног

звиздања, ви ће те моћи под свим нормалним приликама да изведете такмичење. А постигнете ли успех у Сплиту, знајте да ће те бити сјајно награђени и велики наслов ће бити још сад упола ваш.

Ви црвени такође имате велику задаћу. И ви се не борите само за клубске боје, већ за част вашег родног места. Ваша победа би била не само Ваш велики успех и корист већ би она знатно користила и Вашем локалном такмацу. Огледате се под далеко повољнијим околностима него Ваш овдашњи сусед, јер играте код куће а уза се имате сав лоптачки свет, од кога ипак не смеће очекивати више него што он може да да. А то је бодрешће, које неће бити од користи, ако Ви не уложите све: Срце, вољу и сво знање, наравно и морал а знајте да Вам је без тога успех немогућ.

ЈОШ ЈЕДАН УСПЕХ НАШЕГ ДРЖАВНОГ ТИМА И ЗАГРЕБА

Снага нашег фудбала све више долази до изражаја и мислим да неће бити ни мало претерано кад кажемо:

Да је наша ногометна репрезентација у стању против најјаче да постигне успех, било изражен победом или неодлучним резултатом или у најгорем случају минималним поразом.

Јер играти нерешено са Чехословачком, која спада међу најјаче фудбалске силе вреди много. Наш тим, који је играо у постави:

- Михелчић
- Ивковић — Белеслић
- Арсенијевић — Премрл — Кунст
- Марјановић, Хитрец, Лајнерт,
- Боначић, Павелић

задовољно је потпуно и могао је са мало више среће и победити. Поред пропуштене прилике да са 11 метара поведемо игру и Михелчић је имао малер да пусти две лопте са приличног одстојања.

Загребачки градски тим је већ по други пут у овој години одлично заступао наш ногомет. Њему је успело да после победе над Бечом одигра нерешено са одабраном четом Прага, која се не разликује много од оне државне.

Нашем државном тиму, као и оном Загреба најискреније честитамо на сјајним успесима, који ће допринети знатно реномеу нашег фудбала.

Благ. С. Ракић

Ж а р к о л е т о

уживаћете само у лаганим платненим или свиленим хаљинама, а без тешке бригае, како да ове хаљине перете. Тканина задржаће и након прања своју боју и сјај, ако за прање узмете ШИХТОВ

РАДИОН који чува рубље.

Лили Дамита

— Брана. —

Једна од највећих и најлепших жена која се је икада појавила на филму бесумње је Лили Дамита, мала враголаста Парижанка, која је славу коју сад ужива стекла врло брзо. Заиста је врло мало филмских уметница које су на тако лак начин дошле до славе као ова лепа и симпатична уметница којој је било довољно да у своме првом филму наступи у готово евином костиму и да задобије симпатије свих мушкараца. Њена заводљива лепота и тело пуно чари и грације освајали су на сваком кораку, сваки ко би је једном видео био је очаран оним змијским покретима, сваком би се навукла копрена на очи када би осетио уперене у њих два ватрена снопа који сијају као алем камен а чији је извор из њених необично крупних и нешто затворено црних очију.

Та дивна лепотица родила се је 10. јула 1906. год. у престоници Француске, раскалашном Паризу. Још од малена показивала је све склоности ка балету и у шестој години била је већ члан децјег балета у Великој Опери у Паризу. Већ у седамнаестој години обећавала је да ће из ње изаћи славна балерина. Али она из балета ускоро пређе у ревије где је такође имала успеха све до 1925 год. У то време познато филмско друштво „Саша-филм“ спремао је да по једном енглеском роману створи велики филм „Бижу Д Пари“.

Све је било спремљено само је још глумица недостајала. Једне вечери са неким великим веселим друштвом директор „Саше“ г. Саша Коловрат наврати у Музик хол. За време представе падоше му у очи дивне ножи-

це и еластично тело љупке плесачице Лили Дамите. Одмах је овај прекаљени филмски стручњак видео у тој малој играчици будућу звезду. Још исте вечери Лили је била ангажована.

Дотле је бина имала своје ноге, и то у личности славне Мистингете али појавом Лили Дамите на филму и овај је добио један пар идеално лепих ножица које су у својој аристократској бестидности и отвореној гадости освајале и старе и младе. Живећи у Паризу, она је често правила излете до Берлина снимајући час овај час онај филм. И тако изађоше пред публику позната дела „Не играј се с љубављу“, „Лили“ „Велика пустињска“, „Свадбена ноћ“ а из дивне Шпаније „Антонија“ затим њен последњи филм у Европи „Жена на ломачи“. Холивуд та незасита ала стално нам отима наше прваке, води их к себи да би могао са нашим рођеним звездама да нас чуди својим успешним филмовима.

Одвели су нам нашу дивну „Лили“ и од онога дана када је огромни пароброд секао поносно вале бескрајног океана ми је не видесмо више. Ко зна? Можда ће и она тамо наићи на разочарење као и многи европски уметници који су овде код нас први пут окусили талас славе, и док су овде, где су и навикли стварали величанствена дела, тамо преко синјега мора морали су положити оружје, јер нису наилазили топао пријем и разумевање. Свој први филм у Америци Лили је снимала са Роналдом Којманом, а сада снима код Метро Голдвин Мајерове компаније за коју је везана уговором за три године. Али у томе уговору има једна тачка која није ни мало угодна за ову несташну враголанку. Наиме, тамо стоји да ако Лили Дамита за шест месеци не буде научила перфектно енглески онда М. Г. М. има право да уговор раскине.

А томе су криви тон филмови, који су сада преплавили целу Америку. По најновијем налогу будући филмови биће само звучни па према томе у њима ће суделовати сви филмски прваци.

А Лили Дамита говори енглески са тако јаким француским нагласком да се тај говор уопште не може употребити за звучне филмове.

Сирота Лили, сада свакодневно прима једнога старог господина са дугом седом брадом који јој даје часове из енглеског језика и она учи марљиво јер се нада да ће и мирољубиве Американце успети да заведе са својим замамним осмехом, вијугастим покретима свога младога тела и ножицама које се крећу полако готово не додирујући земљу, ломећи се под звуцима неке побеснеле игре, док се она њиха по такту бацајући из својих чаробних очију ватру која сажиге, која допире до сржи, проносећи кроз тело топлоту нечег необјашњивог...

КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

КАКО СЕ СПРАВЉА МАЈОНЕЗ? —

како се справљају разни умокци и сосови на француски начин, научите из књиге **СТО СОСОВА**, цена 5 дина. У истој колекцији изашло **СТО ЈЕЛА ОД ЈАЈА** и **СТО ЈЕЛА ОД КРОМПИРА**, свако по 5 динара. Француско-Српска Књижара **Аце Поповића**, Сремска 4.

Бадава пакетић

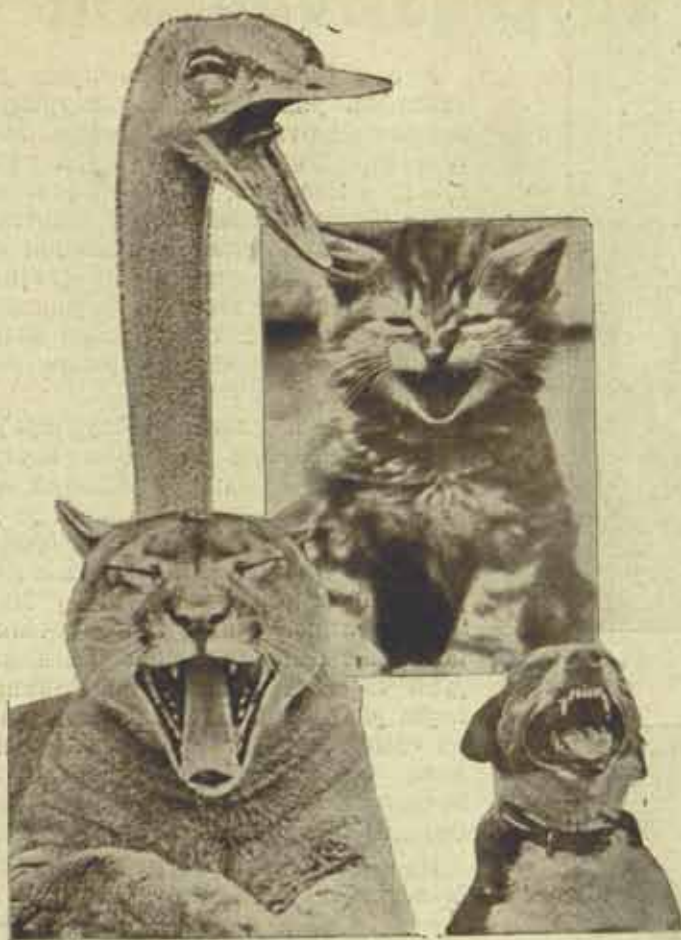
Достављеног тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Пришатићи, митесери, нечистоћа лица нестају. Шљете за поштарину 2 дина. марака. Кеминскаја Нови Сад, 144 Н. Оригинални картон 20 дкт. поштарином 30 динара. 22-32

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН 787

... а одмах поред ње две читатељке које јој се слатко смеју

Београдски пратер

Од кад је „Цвијета Зузорић“ подигла свој великолепни уметнички павиљон на Малом Калимегдану и од кад је Општина рашистила цео онај терен испред павиљона, ишче-зао је из срца Београда необични шум доскорашњег омињеног забавишта деце, војника, бони и особито тотица, чије је зборно место, недељом, било на калимегданском платоу. Калимегдан је постао тих.

Међутим, једна стаза, сасвим близу Душанове улице, води недавно у Доњи Град, на пољопривредни „Забавни парк“ који полако постаје београдски пратер. Један учен човек г. Сулејман Сири Абдагић, у споразуму са инвалидском задругом „Врачар“, оградно је један велики терен и ту сместио велики број забавних шатри и предузећа. На првом кораку среће се високи тобоган, затим Анатошки Музеј, Стрелиште, љуљашке, рингишпили, затим један циркус „Колосеум“, пореклом из Немачке.

Тај циркус располаже са 15 лавова, 4 тигра, 3 вука, затим ламама, хијеном, леопардом, афричким биволом, мајмунима. Међу својим особљем броји око 30 артиста, међу ко-

јима и шест артисткиња. Три клоуна забављају публику на српском јези-

Женски одбор Француског Аеро-Клуба, пререрио је недавно утакмицу балона. У корпи балона налазе се Жан Ербе и Рајмонда Латер

ку, што изазива највећу веселост.

Првога дана, када је овај забавни парк отворен, 12.000 београђана прошло је кроз њега, са највећим уживањем. И тако свакога дана, пролазе на хиљаде а пратер расте, постаје из дана у дан све потпунији, уређенији, интересантнији, тако да ће бити опет најпривлачније место за цео мали Београд.

Ту ће се ускоро приређивати и боксачке утакмице и друге атракције и неће бити чудо, ако та калимегданска стаза буде ускоро најживља од свих калимегданских стаза.

СРЕЂА.

»ЊОЈ«

О дивна шумо, у којој славуји,
Умилним гласовима заносе нас.
Ја сам од тебе, шумо, сретнији,
Јер лепшег славуја слушам глас.

О красно небо, пуно милина,
На којем безброј звездица сјају;
Ја нећу сјаја с твојих висина,
Јер мене њене очи гледају.

О, неба рају, за ним свако жуди,
Због твојих милина, Богу се мола.
Ја одмарам главу на њени груди,
Зато сам сретнији више, овде доле.

Ђорђе М. Добрић.

ЕКСКУРЗИЈА ЖЕНСКЕ ПОДРУЖИНЕ ИЗ ЗАЈЕЧАРА У БЕОГРАДУ

Први Муслимански мешовити хор.

Колегиум I. Женске Гимназије. — После подељене радости и суза. —

Екскурзија Женске Подружине из Зајечара

У очи Видовдана у Београд је прispела једна повећа екскурзија женске подружине из Зајечара, коју је предводила председница г-ђа Милка Баљевић, са благајницом г-ђом Десом Стојановић и секретаром г-ђом Дикосавом Николић. У екскурзији су биле поред осталих још и дванаест чланица из управе, као и тридесет и три ученице женске занатске школе у Зајечару са четири своје наставнице.

На сам дан доласка екскурзија је имала намеру да на првом месту посети гроб Незнаног Јунака на Авали и положи венац, али их је у овој намери осујетило кишовито време, па су стога само посетиле народни и етнографски музеј у Милоша Великог улици, где су ученице остале цело пре подне разгледајући народне женске израђевине, којих је највише било изложено баш из самог њиховог краја — са Тимока. Увече су присуствовали и представи у Манежу, где је се давао „Дрвени Миш“.

На Видовдан су гости делимично провели на разгледању Београда и присуствовали паради, док је једна група посетила Топчидер и Кошутњак. У подне им је од стране управе женског друштва у Београду у Бранковој улици број 17, где су скоро све ученице и одседе, приређен ручак, на коме је госте у име управе у Београду поздравила и захвалила добродошлицу подпредседница г-ђа Коса Солдатовић, надравивши при том, да живи Њ. В. Краљица Марија; да живи женско друштво, нашта јој је од стране гостију отпоздравила г-ђа Баљевић, захваливши се на срдачном дочеку.

По подне на Видовдан гости су направили на броду „Загреб“ излет до Панчева, где су у разгледању бароши остали до у вече, а затим су се повратили у Београд. Трећи дан су гости посетили Земун, а вечерњим возом у девет и двадесет отпутовали су преко Ниша натраг за Зајечар, премда су у програму имали да посете и Нови Сад, што услед рђавог времена нису учинили.

И ако очито нерасположене, што се због слабог времена нису на путу баш најбоље провеле, ипак Зајечарке су веома весело и уз осмех оне искрене симпатије наспрам Престонице, машући марамицама из воза, напустиле београдску железничку станицу у уверењу, да ће у будућој посети имати више среће.

М. В. Свилеувац

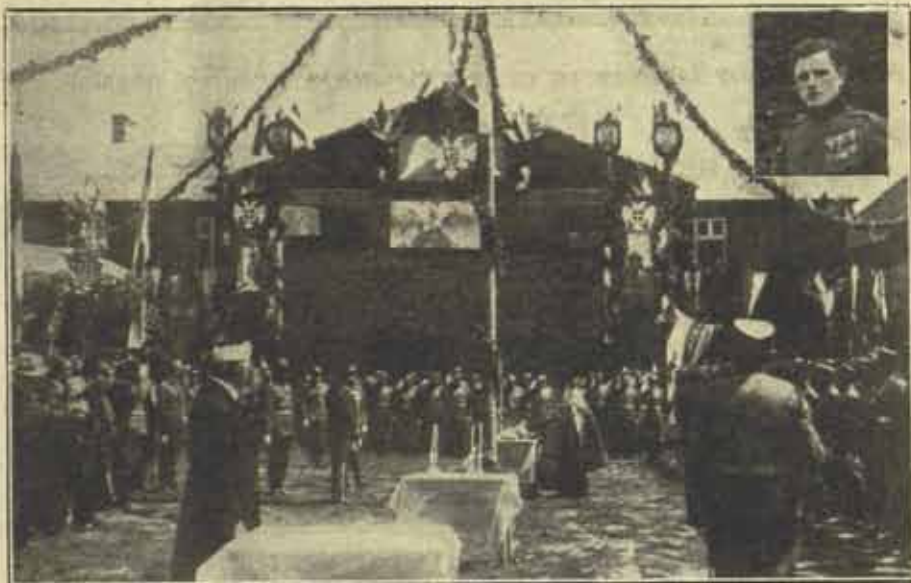
Жандармеријска слава у Београду

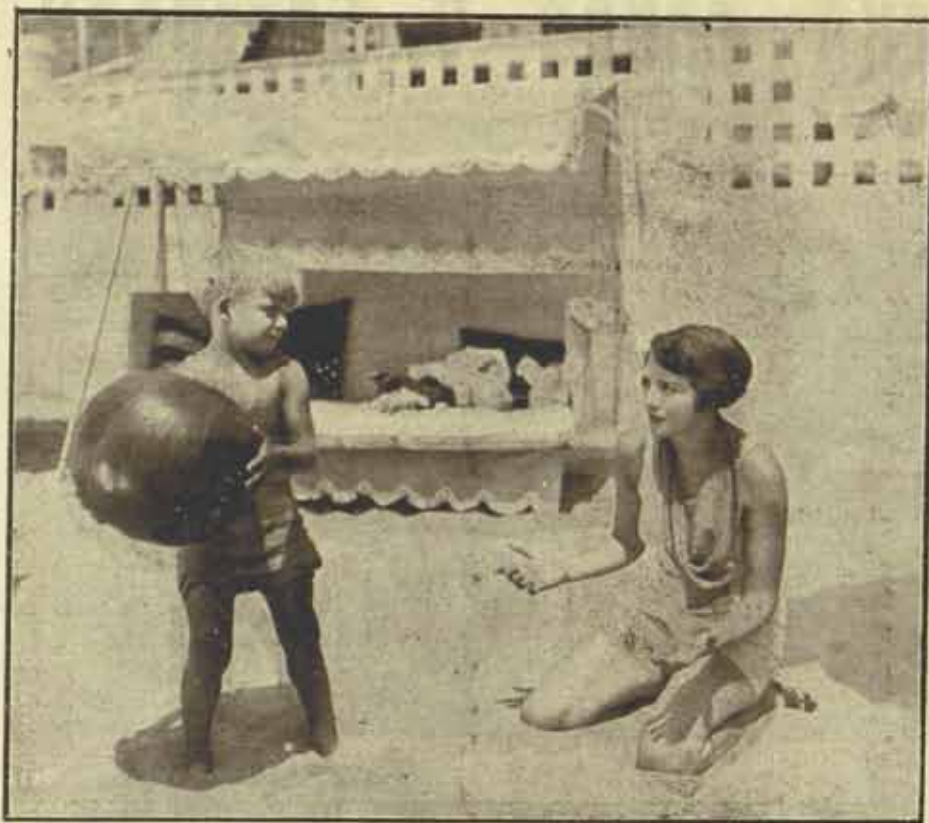

Горња слика: Група официра са командантом целокупне жандармерије ђенералом г. Костом Вујичићем.

Слика десно: Председник Владе ђенерал г. Пера Живковић честита славу. — Снимци Мирка Ушаја, наредника.

Доња слика: Делегати из унутрашњости на жандармеријској слави други дан Духова, са домаћином славе бригадним ђенералом г. Костом Вујичићем. У овалу аранжер славе г. Александар Петровић. — Фото „Жика“.

Бебе Даниелс забавља се са једним малишаном на плажи у Миами

Озрен Суботич

ВЕШАЊЕ

— Слика из прве руске револуције. —

Онај, који познаје револуцију само из књига — тај је незна.

Наш народ је био ретке среће да је у својој историји прошао без крвавог грађанског рата — револуције, док се у братском руском народу са страховитом елементарном силом одиграва, и то у два маха 1905—1907 г. и од 1917 године.

Писац ових редака био је очевидцем, као бивши руски официр, оне прве руске револуције, која је била тако рећи „предигра“ ове најстрашније у светској историји револуције, која бесни на тако великом простору, који се може сравнити са читавим једним континентом.

Право је прорекао велики руски писац Иван Тургенев, када је рекао да ће будућа руска револуција бити најгрознија у историји света и — најбесмисленија...

Недалеко од Владивостока, за стрмом гором „Орловским гнездом“, а над великим усурјским заливом, стоји величанствена зграда, са решеткама на прозорима, окружена високим солидним зидом од црвених цигаља: то је владивостокска апсана.

У њој је сталан официрски „караул“ (стража). Данас сам ја начел-

ник страже од двадесетак војника. Седим код стола, на којем певуца мали самовар, и читам књигу на коју пада јарка светлост електричне сијалице, јер је већ пао густо мрак кишовите јесење ноћи. Улази дежурни поднаредник и јавља да је дошао инспектор гарнизонске страже. Излазим, дочекујем и рапортујем инспектору, потпуковнику, а затим се дамо и мирно пијемо чај. На лицу потпуковника види се неки озбиљни, забринут израз. После прве наше чаја он ми тихо говори:

— Сутра у 4 часа у зору биће вешање четворице матроза, који су осуђени на смрт због убиства официра. Ви морате присуствовати егzekуцији...

Заћутасмо: кроз собу је прошао ледени дах смрти...

Замислих се. Мени је цела та ствар била добро позната. Та четворица осуђеника били су главни кривци велике матроске побуне 1906 г. у Владивостоку, када су матрози убили три маринска официра. Цео један батаљон матроза био је, после угушења побуне, десеткован, а ова четворица предана војном суду, који их је осудио на смрт вешањем. Сва четворица су били ванредно лепо,

снажни и интелигентни млади људи, на које, ево, чекају вешала!... Царизам се бори!

*

3 часа. Напољу још влада густ мрак и ситна ледена киша. Отварају се врата и уводе четворицу осуђених. Руке су им везане на леђима. Записујем њихова имена. После тога вадим „папиросе“ (цигарете) и турам свакоме по једну у уста. Пуше. Један видни осуђеник, са белим лицем и црном као угаљ брадом, са немачким презименом „Енгелбрехт“, говори кроз зубе, димећи цигаретом:

— Ваше благородије! Спасио Вам (Хвала!)... Ми умиремо за Русију и њену бољу будућност...

После тога воде их на губилиште. Тамо, у једном малом дворишту апсане, уздижу се као неки фантом, обасјана ручним фењерима — вешала! Два висока стуба, а горе на њима дебела влада са четири кваке. Горе целат, матори Кинез, намешта ужета. Около вешала, у квадратном строју, стоји непомично чета војника са пушкама „к ноzi“. Ту је и свештеник и млади, ћосави доктор „Толстојевац“, коме је судбина иронично, наменила да присуствује — вешању! Стотина прозора главне апсане је јарко осветљена, тамо се налазе по највише политички хапшеници.

И ево са тих прозора чују се грозни узвици хапшеника:

— Доле подле слуге тирана!... Живела револуција!... Целати царски!... Гините храбро ви народни мученици!

После тога стражари брзо затварају прозоре и настаје тишина, у којој се само чује монотони глас про-

Наш сарадник г. Дим. В. Бугарски, аутор новеле „Последња Авантура“

Јени Југо и њен партнер Енрико Бенфер поткрепљују се после купања

Клер Виндзор посматра са извесном злурадешћу Тим Мак Која који је приморан да ставља на лице ову неугодну маску

курора, који чита дугачку пресуду. Стена од војника на све то мотри некако тупо и са бледим као восак лицима... Осуђени целивају крст, који им пружа свештеник. Затим навлаче на њих, преко главе, неку врсту цакла, који личе на „домино“ — смрти!... Петља се стеже: неколико грчевитих конвулсија и — свршено је...

После десет минута целат Кинез, са својим помоћником, скида тела, у којима је још пре десет минута струјила врела, млада крв, која ће се сада брзо усирити.

Скидају „домино“ са лешева и доктор констатује смрт. Из сваких уста на лешевима вири врх набубрелог језика — као румени цветак смрти!

Доктору је позлило: — „Толстојевац“!...

Царизам се бори!

И пао је царизам. Нашег највећег пријатеља, доброг и питомог човека, цара Николаја, снашла је љута и трагична судбина: он и његова породица пали су као невине жртве крвавог бољшевизма.

Сиромаш, сиромаш цар Николај! Скиптар Русије био је претежак за слабе руке овог доброг и симпатичног човека — великог пријатеља нашег српског народа!...

Бог да му душу прости и слава му!

Несигурним корацима и неправилним ударима срца, прићох јој тихо као сен. Кад је стајала сама, и ако је лебдела ноћна тама лице јој је ипак сијало светлошћу невиности. И само један поглед њен, Поврати живот у мени, и као да све блаженство земаљско залебди у њеној зени. Држао сам у руци бео цвет, што сам га дрхтавом руком у неком врту узбрo. Носио је њено име и беше ми дражији због тога но цео свет.

Пољубио сам га уснама које су
гореле,
и р на њега имао сам право — ако
не њу?
И пружио сам јој га, надајући се
да ће га одбити,
али то не беше.
Јер на моје запрепашћење, пољубила
га је нежно,
и метла на своје груди.
Као усмену на човека, који због
ње пати
и који је бескрајно воли
и стално се Богу моли
Да бар она буде срећна.

Ох! свему је крив тај бели цвет
који је носио њено име.

Милош А. Борђевић.

МАЈЧИН ЈАД.

Над црним хумкама
Кроз нему поноћ
Хита, бледа воштана фигура
Ојађене мајке,
Мрки поглед испод очног капка
Смрзнуто продире,
Док бледо - мутне сузе
Низа усахнуло лице
Журе, да навкасе
Још нову, подигнуту хумку,
Душа мајчина лута
По увелом лишћу,
Које се жути,
Шуштећи сухо
Под ногама слабир,
Најзад преко тол'ко рака,
Паде на колена
Пред малим крстићем,
Који је вирио испод
Јесењег лишћа
Непомично оста
Све док извештали месец
Не сакри своје
Хладне, бледе зраке,
Очију упалих
Са скрамом тамног лада
Удаљи се тужна
Ојађена мати.

Милорад Поповић.

У Београду је настала сезона грчко-римског рвања. Поред осталих готово праву сензацију изазвали су и женски рвачи који су се појавили на подијуму баште биоскопа „Париз“. На горњој слици с лева на десно: Миловановић, Илонка Миловановић, Црна Маска, Том Сајер, Б. Коњевод, судија, Шуберт, Пера Марковић и Антон Лулак.

Сцена из оперете „Александра“, Ичин. — Г-ђа Микулић, г.г. Габајев и Трбуховић.

„Александра“ на сцени београдске оперете

Премијера за премијером, све боље и пријатније, нижу се на позорници Београдске оперете. И док се за време летње сезоне Народно Позориште и Врачар затварају, доглеће и даље љубитељи позорнице посматрати духовите и занимљиве сцене оперете.

Пре три године дошла нам је трупа осечке оперете. Сећамо се кад смо по неколико дана чекали на ред да гледамо „Грофицу Марицу“. Иста та трупа, са малим изменама, одржала се све до данас; њени су нам чланови, као и пре три године, симпатични и духовити у својим улогама. У пуној сали дворане Клеарица приказује се већ неколико пута Мартосова оперета „Алекса-

дра“. Први чин у палати Монтилијског посланства у Петрограду. Шефови посланства су граф Замуров (Цветковић) и граф Сигмаринген (Оцић). У посланству се налази Александра вереница кнеза Луја XII од Монтилије. Граф Замуров велика кукавица и плашљивац долази до идеје да се Александра, коју тражи револуционарна војска, венча за капетана Торели-а, који се тада налазио у посланству. Други чин у раскошном дворцу Кнеза Луја XII. Кнез са највећим церемонијалом дочекује своју вереницу. Сав задивљен тако лепом женом, а још више изненађен да је Александра венчана за Торели-а, тражи да се брак одмах разведе. Торели-а

наименује за команданта флоте, која одлази у Мароко. Љут што су Замуров и Сигмаринген дошли до те идеје да се закључи брак Александра и Торели-а, шаље их у Мароко. Граф Замуров (Цветковић) чувши ту заповест:

— Јао тешко мени, убићу се, попићу отров, прогутаћу ауто!!!

Преко ноћ Александра успе да побегне из дворца кнежевог.

Ађутант његове Висости Пшобшински (Живојиновић) дао је одлично своју кратку улогу. Љут за нестанак Александра, искијава се на свога ађутанта:

— Дођавола Пшобшински!

— Дођавола Висости!

Трећи чин у дворцу Принца Карла Марије (Клеменс). Ту долазе Александра са Торелијем. Замуров јави то кнезу, надајући се награди, коју је обећао кнезу оном ко пронађе бегунце. Место смртне казне коју је одредио за њих, и сам одобрава њихов брак.

Да би себе утешио, на питање Краковјанскаја (Берковић):

— А ви кнеже?

— Ја ћу се за вас већ побринути.

Чаробни призори декора, који украсују дворца и посланство, раскошна гардероба, музика пријатна и мелодична, све то даје одличан утисак лаке и духовите оперете.

М. Ал.

Згставе свију певачких друштава, у поворци кроз Београд.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.

Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.

За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: *М. Световски* и *М. Игњачевић*,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарiju
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Јапански глумац у оригиналној ма-
ски ђавола.

ДИВНА БУЈНА КОСА

је ретко када дар при-
роде. Скоро свуда је она
дело нарочите неге. Зато,
да би коса била мека као
свила, очаравајући сјајна
и лежног мириса — по-
светите нарочиту пажњу
избору тога средства за
негу косе.

Ми Вам једино препору-
чујемо наш опробани

SHAMPOING 'ALEM' МЕРИМА-1839

Клајв Брук са својом породицом.

НЕДЕЛНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

КЛАЈВ БРУК ШАЉЕ НАМ ОВУ ФОТОГРАФИЈУ СА АУТОГРАМОМ И ПОЗДРАВИМА НАШИМ ЧИТАТЕЉКАМА И ЧИТАОЦИМА

Недељне
Илустрације

Бр. 29

Дил. 3

Њ. В. Краљица Марија
и принц Томислав.

Наша лепа и идеална Краљица

То је било у оно доба, кад Шармантни Принц још није имао своју Мињон... Први пут кад су га виделе девојчице, њихова срца су затреперила... Оне су сањале о Њему, пролазиле покрај Његовог дворца да га виде, причале о Њему у школи, на одмору, дивне приче, као легенде старих дана. Он је био њихов Идеал, увек у њиховим мислима, и оне су имале пуно имена, слатких, поетичних и топлих, којима су тепале своје Принцу...

Највише су волеле име — Сашењка.

И понеко лепо пролетње јутро, док је у школи пред час тешка атмосфера, и сва лица уозбиљена и уплашена, јер се приближава писмени из алгебре, улеће као лептирак несташна, весела другарица, и још с прага раздрагано говори:

— Знате ли кога сам видела?

— Кога?

— Сашењку...

Један мали тајац настаје у разреду, утишан је и дах, само очице блистају, заборављен је писмени из алгебре, поетични штимунг испуњава мале ђачке душе...

— А је ли Он тебе погледао? пита разред... са очима мале зависти и љубоморе...

И лептирак одговара са триумфом:

— Јесте... И данас ћу добити пет на писменом, јер ће ми Сашењка донети срећу...

И док мале главице, нагнуте над вежбањке пишу, између формула укажу се нежне и топле очи Шармантног Принца.

А после су мале девојчице постале госпођице, а Шармантни Принц диван младић као из бајке. И оне су

Га увек волеле... Виделе су Га оног дана кад је Он отишао у рат, плакале су за њим и молиле се Богу као што су молиле за своју браћу и родитеље. И док су одмицали тешки дани ропства, увек су носиле наду да ће се Он, њихов Сашењка, вратити, и донети им нови живот и слободу...

И дочекале су Га као победника, препланула лица, са још топлијим и нежнијим очима, које су скривале у себи много туге и бола за Његовим народом...

Настаје нов живот и опет су оне вијале свога Шармантног Принца.

Сад су оне пред Њим правиле дубоке реверансе, стојећи покрај својих кавалера, веселе и срећне, и док су оне разговарале са њима, Шармантни Принц је био увек усамљен... и можда тужан, јер он још није имао Своју Мињон...

И кад је као песма одјекнуло кроз народ да је Шармантни Принц верио лепу Мињон, госпођице су биле срећне што ће и њихов Сашењка бити срећан, и што неће бити више усамљен и тужан...

Оног лепог јунског дана док се сунце спуштало златећи блиставе воде, појавила се мала вила из Синаје, сва розе и плава, и махала је народу својом белом ручицом. том ручицом на којој је одњихала два сина а сада трећег...

Има лепота пред којима се ништа не говори, само се гледа, а сузе говоре о срећи...

И народ је био узбуђен до суза пред малом вилом из Синаје, пред дражесном Мињон...

А за Њом, у другој раскошној викторији, седео је Шармантни Принц...

Он је био срећан, очи су му биле насмејане, али лице убледело...

— Сашењка је мало ослабио, уплашено су говориле госпођице...

И онда су се насмешиле, срећне, и прошапутале:

— Сашењка је заљубљен...

То су били велики дани усхићења, кад је срећа спуштала своја крила на Краљевски Дом...

Сваки је носио у срцу своју младу краљицу са очима плавим као планински споменик... а госпођице су шапутале: Она ће усрећити нашег Сашењку...

И кад је Мињон заплакала у цркви на дан свога венчања, кад се опраштала са својим родитељима. Њене сузе, те чисте топле сузе расплакале су цео народ... У тим сузама блистала је Њена душа, која је нежно водила родитељски дом и родну земљу, и плачући за њима, краљица као да је изговорила своје прве речи народу своје: „Ја плачем за својом родном земљом, јер је волим, као што ћу волети своју другу домовину“...

Млади румунски краљ Михајло са својом мајком принцезом Јеленом и краљицом — мајком Маријом на једној свечаности у Букурешту.

Са годишње скупштине патриотског друштва „Кнегиња Љубица“. — Чланице одбора из унутрашњости са новом председницом г-ђом Спасић

Које су личности на овим снимцима?

?

?

?

Оне даме које, у року од три дана, тачно одговоре на горњу анкету, имају бесплатно фризирање месец дана код познате фризерске фирме г. Симе Мечкића, Београд, Скопљанска улица 18.

И лепа идеална Краљица доказала је своју љубав онога дана, кад је народу подарила Престолонаследника.

Детињски, нежни поглед Краљице Мињон сад је добио одблесак велике материнске среће и љубави.

Љубав према Шармантном Принцу и својој деци преносила је на цео народ... А гдегод би се Она појавила, пратили су је погледи обожавања... Госпођице су у својој Краљици гледале свој идеал... идеал супруге и мајке...

У хуманим установама Она се појављивала као добротворна вила, и мати сирочића, на које се смешила истим оним осмехом којим се нагињала над колевку Своје деце. Скромна, природна, у својој хаљини боје зрелог класја, или плавој као цвет лана, или блиставој балској тоалети, Она је увек изазивала дивљење народа, који се поносно Својом Краљицом.

А госпођице су сада постале младе госпође и маме... И док њихају и успављују своју децу, оне ће им уливати у душе љубав према Краљу, њиховом Шармантном принцу ђачког

доба, учиће их да исто тако воле златну децу лепе краљице Мињон и узвишеног Краља, да их воле као своју браћу, јер над њиховом срећом и будућности увек бди родитељском љубављу добри и племенити Краљ...

И у том тренутку, кад млада мама у грађанској породици буде успављивала своје дете, она ће увек видети и лепу Краљицу како исто тако успављује своју децу на грудима, нагиње се над њихове постеље, брижна погледа, певуши им успаванку, прича лепе дечје приче, црта разне слике, игра се с њима, учи их и васпитава, далеко од сваког церемонијала, монденског живота и примања, у поетичној природи, зеленилу и шуми, где је Она нежна и узвишена Мајка.

И та велика материнска љубав наше идеалне Краљице постала је култ, коме се клања и труди да следи свака мајка.

А тај култ и племенитост Краљева спајају народ са Краљевским Домом топлим љубављу нераздвојног, крвног сродства.

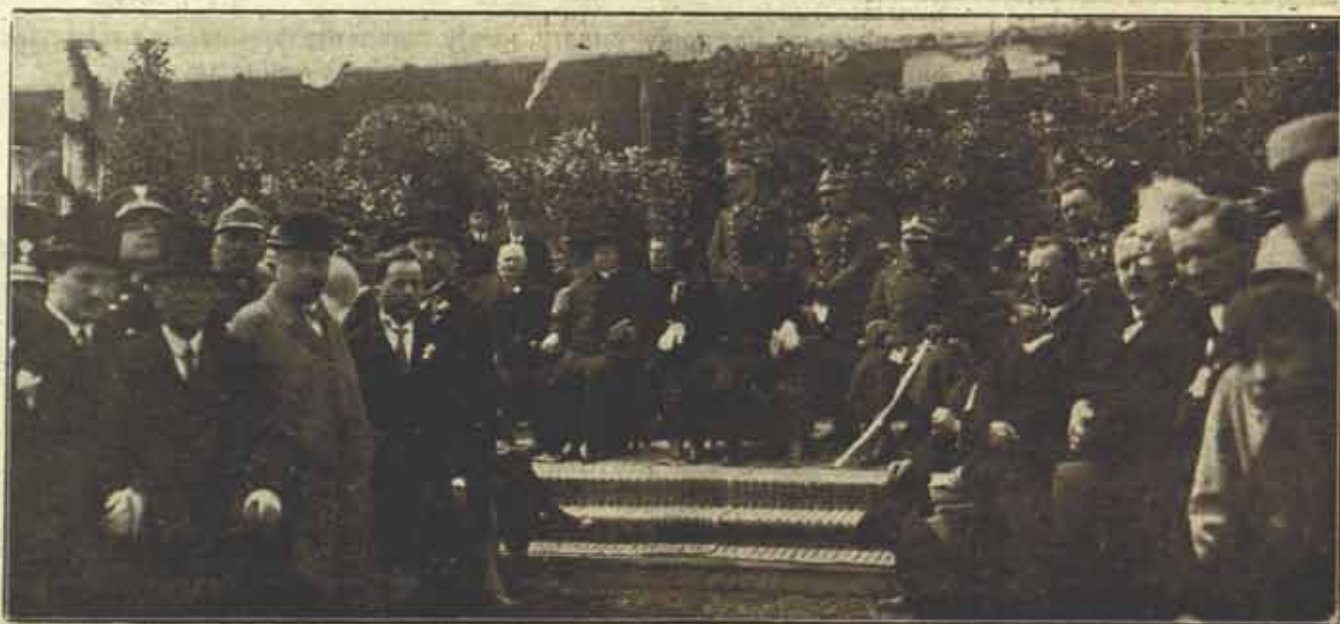
Ох, благо народу који има таквог Краља и Краљицу. *Мир-Јам.*

Г. Никола Цвејић првак загребачке опере и љубимац загребачке публике.

Једна група ученица са учитељицом г-цом Лујзом Корошец.

Свеполска изложба у Познању. — Свесловенски конгрес певачких друштава.

СКУПОЦЕНИ ЧЛАНЦИ

Најбоље плаћени журналиста, иако му то није главно занимање, свакако је бивши енглески министар председник Лојд Џорџ. Он је последњих шест година писао чланке за један амерички новински синдикат и ти су чланци стално излазили у свим Херстовим новинама.

За сваки је чланак Лојд Џорџ добијао 4.000 долара или преко 200 хиљада динара! У тих шест година зарадио је својим чланцима Лојд Џорџ лепу своту од 265.000 долара.

ШО-ОВ САВЕТ

Бернард Шо, познати енглески писац и сатиричар, дао је неком

почетнику у књижевности, у једном свом писму из године 1917. следећи савет:

„Будите прекаљени часни. Опишајте косу и избегавајте да носите леттир-машину, капут од приог сомота и свилене кошуље. Когод вам каже да сте уметник, поштено га избоксујте....“

РЕВИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ УМЕТНИКА НА КОНГРЕСУ

Централна Управа Југословенских Глумаца на конгресу.

Г. Бр. Нушић на београдској станици у име Министра Просвете поздравља југословенске глумце.

Са Јубиларног Конгреса Југословенских Глумаца. Велика поворка глумаца пред Позориштем.

Дани су били лепо и чисти као душе уметника... И први пут можда, откако постоје позоришта, сакупили су се глумци у тако великом броју да манифестују јединство уметности и своје љубави према домовини.

Била је то ревија највећих наших уметника...

Госпођа Вавра... Осваја на први поглед. Осетите у њој нешто вама блиско, топло и природно... У њеним очима наизменично види се наша највећа трагедија и комедија... Ви плачете на сваку њену фразу, јер свака јој је реченица на позорници душа, одјек дубоке осећајне природе... Нема величанственије, топлије и дирљивије Хасанагинице од њене... Десет пута ћете је гледати, двадесет, и опет морате да идете... Сузе, које она инспирише гледалишту најискреније су... А како она уме да вам сугерира смех... Па таква је она и у животу. Најбољи друг, прави мушкарац, дубоког тона, отворена, рећи ће све што мисли, и што је вама и пријатно и непријатно. Плаховита је и за час ће да плане... А после неколико тренутака прави мелем, сама душа... Интелигентна је, врло начитана, преводи савршено са немачког, али по крај тога сујеверна, о, колико сујеверна, и често иде врачарама да јој гледају у длан, а свака нова врачара у Загребу жели да покаже своје знање г-ђи Ваври.

Али има ли уметника, који није сујеверан... То је вечно детињство њихових душа...

Ми на београдској позорници немамо жанр госпође Вавре...

И зашто је не бисмо видели неки пут у некој њеној великој улози?... Ено доле седи трибун...

Уметник, али са лицем трибуна, симпатичан г. Маричић. Кад га погледате осетите како његова реч мора да буде снажна са позорнице, и како он кроз живот „сваку ствар поставља на своје место“, како сам каже, а сада је поставио највећу ствар — пензионери фонд.

Г. Рајић размажено дете, аристократа међ глумцима, највећи позоришни човек, који се труди да европске позорнице пренесе на Загребачку сцену... Он воли Београд, јер је и њега Београд одушевљено поздрављао приликом сваког гостовања, воли дух Београда, који се осећа у искренности и топлини...

А г. Павић, кога познају код „Три шешира“, као што познају Чича Илију, каже за Београд „Словенци имају један израз, који би објаснио шта је

најлепше, и шта ја највише волим у Београду... То је „откритосрчност“. Ми имамо реч широкогрудост, али то није довољно, јер Београд није само широкогруд, већ отвара своје срце...

А Зрињски г. Цвејића очарао је Београд и београдске госпођице већ се распитују за њега... „да ли је ожењен...“, „да ли је заљубљен“. Његов глас, појава, глума, остављају дубок утисак... Он има физиономију интелектуалца, а душу уметника... Он и јесте интелектуалац, свршени инжењер. Као студент певао је у Академском загребачком хору, и директор г. Барановић, који је одмах запазио његов глас, саветовао му је да се посвети певању... Тако је он отишао у Италију, и једног дана вратио се као наш најбољи баритониста. Имао је одмах великог успеха као Ескамоло и Каварадоси... Иначе је Сремац из Земуна... где се увек воли песма...

О Конгресу се могао видети на позорници и г. Страхућа Петровић,

београдској публици врло познат, и љубимац Загребачке публике... Његова креација у Волпону била је савршена... Он игра обично изнурене љубавнике, који увек хоће да воле, носе огромне букете, али им преотму девојку... Првокласан је за комичне ситуације... А у животу најбољи друг...

Погледајте сада онога уметника великих црних очију, што личи на Рикарда Кортеза... „Ах, јесте, исти Кортез, узвикује једна наша млада глумица, три дана сам мислила на кога личи...“ Он је љубавник Загребачког Казалишта, г. Дујшин, али игра и карактерне роле... Његова цела физиономија је као створена за љубавника, а још кажу, али то нека остане у дискрецији, да је по природи Дон — Жуан... Чим ми пошаље фотографију, приказашу га београдским шипарицама... Њега су много размазиле загребачке цурице... и симпатишу га много....

Али се не може пожалити да нема истих таквих симпатија и г. Тито Штроци... Интересантан дечко, врло културан и одличан редитељ, покрај своје глуме...

Па шта је било лепих жена... Г-ђа Јованка Јовановић, са седефастим геном и великим црним очима, које милују, вечно млада, сада као и пре пет година, која ће бити загребачка „Госпођа Министарка“. Ту је и Скамполо загребачки, г-ђица Нада Бабић, коју је Београд видео у Волпону... Г-ђа Хафнер — Германовић, сва виолет, љубичастих очију, г-ђа Кернидова...

Покрај тог букета лепих жена, најлепши оперетски тенор у Југославији г. Шепец, један сладак тенор, који је требао да гостује код нас, али све га спрече неки догађаји... Можда ни један уметник не добија у Југославији толико писама као он... и сваке сезоне мора да пошаље око двеста фотографија...

Зар то није срећа... Бити тенор, бити леп... Али он има једну особину, коју морају жене да поштују, иако им није право, веран је својој плавој, дражесној женици... и нежан, врло нежан муж. Али ласка му кад добија писма. А коме не би ласкало?

На конгресу се могла видети велика словеначка трагедикиња г-ђа Данилова, која је оно исто што је била некад Милка Гргурова... Њена уметност позната је чак у Америци, где је гостовала у словенској колонији. Са њом су и њене две кћери, обе глумице...

Озбиљна и импозантна појава г. Бетета привлачи пажњу. Као и његов баритон. Он је певао петнаест година у царској опери у Бечу и цела Немачка пјескала му је као великом певачу...

Ту је и цела јужна Србија, представници Скопља, г. Срдановић редитељ и глумац, са госпођом, г. Раденковић са госпођом. Г. Срдановић се одушевљава скопљанском публиком: „То је предатна београдска публика која воли „Хајдук Станка“, „Хајдук Вељка“, „Суђаје“, „Мериму“... Тај репертоар ипак, проширен је модерном драмом, за коју имамо интелегенцију, исту онакву какву има и Београд...

Видели су се и стари глумачки ветерани г.г. Спасић и Хаџи-Динић.

Ту су глумци обласних позоришта. Г. Чврга, увек песничке бујне фризури, г. Животић, чија трупa има увек успеха, са својом госпођом... Г. Микица Спасић, отмен и импозантан као неки директор банке, и пуно, пуно хориста, малих балерина, младих глумица, не можете да стигнете сваког да видите, са сваким да поразговарате... и нека не замере, ако су изостали...

Чланови и чланице Љубљанске Оперe.

Чланови Загребачке Оперe на банкету код „Копарца“.

Загребачки тим глумаца.

Свечани банкет глумаца код „Копарца“

Певачко друштво „Карађорђе“. Женски Хор на прослави глумаца.

Београд је имао тих дана дивних атракција, и видео је пуно лепих, плавих и црномањастих младих глумица.

И да још може лако да се добија ангажман из једног позоришта у друго, ту је могло доћи и до свадба,

као о учитељској скупштини... и то би било најкомпактније јединство. Ипак је доста остало уздаха...

Сви су били срећни и задовољни. И гости и домаћини. Г. Божа Николић од узбуђења три дана није мо-

гао ништа да окуси, чак ни колаче. Свако јутро погледао је у небо као деца пред Врбицу, да се не поквари време и омету њихове атракције... Трчао је на све стране, да сви буду задовољни. Г. Раденковић је био његова десна рука и неуморно је вршио припреме за конгрес... Г. Николу Гошића могли сте видети врло успелног, час на благајни, час у ресторану. Па колико је требало пољубити ручица. Г. Драгутиновић није заостајао иза њих, и сви су се трудили чика Раја, г.г. Туцаковић, г.г. Плаовић, Боглић, Света Милутиновић, Душановић, Мата Милошевић, госпођице Бошњакковић, Урбанова, Текићева, Павловићева. И г. Добрица је био ту, да улепша друштво својом класичном главом... Госпођа Марковац да забави духовитим козеријама, г-ђа Жанка да насмеје слатким смехом... Сви, сви су се окупили једном овако у педесет година...

Имали су на послетку, као врхунац слава, да виде међ њима г. Максимовића, министра просвете.

Појава г. Максимовића створила је топао штимунг код глумаца, и из његовог лепог и искреног говора осетило се колико се он интересује за позоришну уметност и питање осигурања глумаца. И глумци целе Југославије у своје министру гледају највећег заштитника и пријатеља.

А још бих нешто хтела рећи... И глумице су биле очаране г. Максимовићем...

Г-ђа Злата Марковац је напослетку поздравила г. Министра и њен говор био је израз симпатија свију глумица. „Ми смо замишљале да је наш г. Министар страшно озбиљан и корпулентан старији господин, а ми видимо пред собом једног младог, елегантног, лепог господина са благим словенским лицем“...

Њен говор је био поздрављен бурним аплаузом...

Г. Министар је морао тада да констатује, да је позориште најшармантније одељење у његовом великом ресору.

Мир—Јам.

СРПСКОМ СОКОЛУ

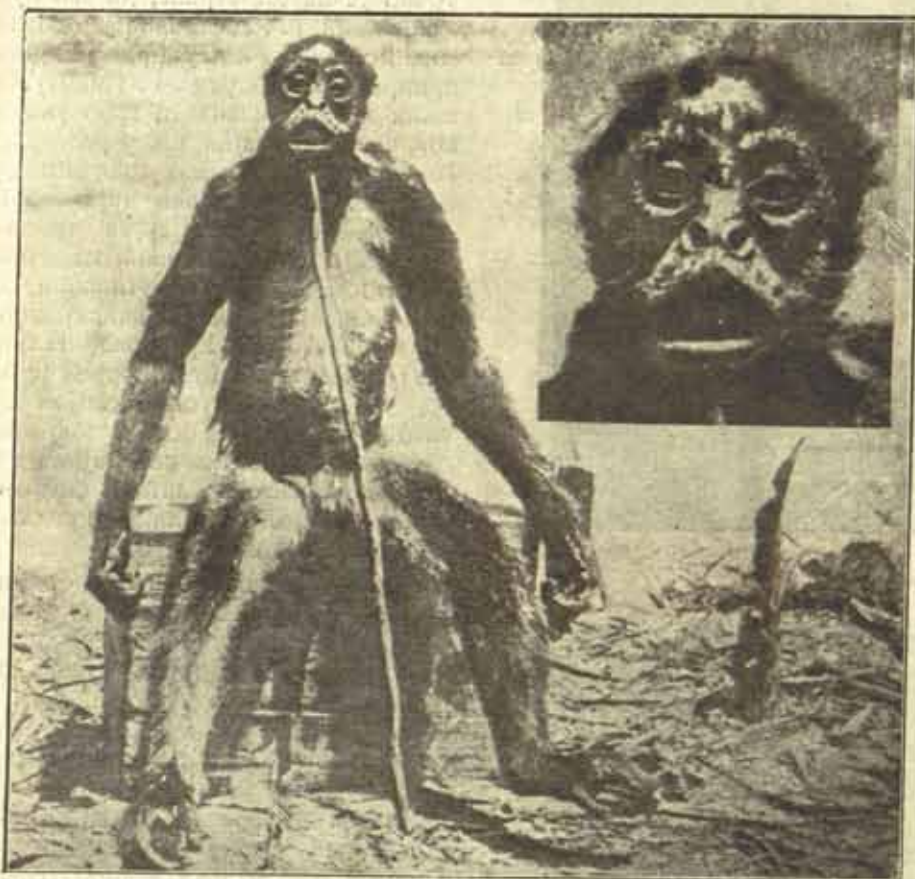
Моћни сокол, Сокол српски,
Гордо развиј барјак свој
Нек се чује крик соколски
Нека стрепи душман твој!

Стој на стражи — буди будан,
Враг не дрема, он је ту!
Дати живот ти си дужан
Памти увек заклетву.

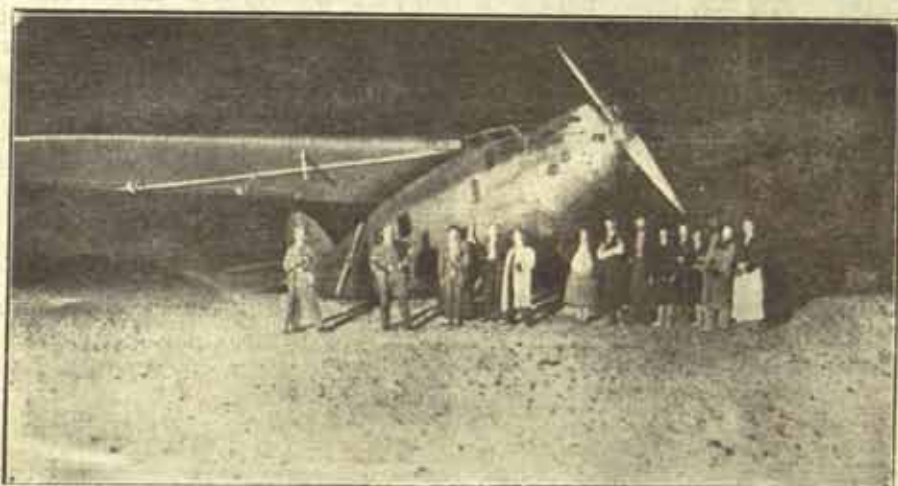
Твоја мати Отаџбина,
Отац твој, то Сокол Краљ!
Твоја љубав и врлина
Мора бити њима даљ.

П. Лубенцов.

ПУТ ОКО СВЕТА

Једно интересно откриће: На граници Венецуеле и Колумбије нађен је овај мајмун који се заиста може сматрати као нека врста ближих предака човекових.

Прекоокеански авион „Жута Птица“ пошто је сретно прелетео океан, морао је привремено да се спусти на шпанској збали.

РАЗНЕ ИНТЕРЕСАНТНОСТИ

— Најдужа је железница уског колосека (60 см ширине) на свету железница у Отави у Јужној Африци.

— Највише се кафе пије у Шведској и Данској, затим у балканским земљама, Француској, Швајцарској, Немачкој, а највећа плантажа кафе налази се у Сан Паолу у Бразилији.

— На Шницбергима, где су се у претпотопно време налазиле огромне шуме, данас ни једна биљка не расте више од 5 см.

— Највише новина читају становници Уније. Дневно потроше на њих преко 1 милион долара (око 56 милиона динара).

— Најстарија је железница на територији наше државе део пруге бивше Јужне Железнице, од Ст.

Иља до Цеља (85 км), предата саобраћају 2. јуна 1846 год.

— Просечна тежина кокошјег јајета износи 53 гр. Од тога долази на љуску 6, на беланчевину 31, а на жуманце 16 грама.

КОЛИКО ИМА АУТОМОБИЛА НА СВЕТУ?

Према једној статистици било је 1. јануара о. г. на целом свету у промету 31.929.952 аутомобила. Од тога броја отпада на: Сједињене Државе 24.494.580 аутомобила; Енглеску 1.372.109; Француску 1.108.900; Канаду 1.061.828; Немачку 545.109; Аустрију 515.581; Аргентину 299.839; Италију 172.000; Шпанију 156.501; Бразилију 155.000; Нови Селанд 151.454; Индију 131.500; Шведску 126.898; Јужну Африку 125.850; Белгију 108.225. Друге су земље испод сто хиљада.

У самим Сједињеним Државама произведено је у год. 1928. 4.357.384 аутомобила (нешто више од 2 милијона сама Форд Мотор Компанија).

ИСТОРИЈА ЦИЛИНДЕРА

Цилиндер - шешир, који се већ кроз четири генерације — дакле дуже од ма које друге ствари — одржава у моди, измишљен је год. 1796. од лондонског шеширџије Џона Хетеринтона. Кад је проналазач на једној шетњи кроз најотменије улице града, показао свој новитет Лондонцима, узрујала се публика толико, да је јадни Хетеринтон оглобљен због нарушавања јавног реда и мира.

Тајни путник на авиону „Жута птица“ прелетевши океан постао је славан човек. — На слици је окружен демама које су га салетеле за аутограме.

ДАНАШЊЕ КИНЕСКИЊЕ

Пре двадесетак година издан је био у царској Кини закон о увођењу школа за женскиње. То је био први знак светлости у мраку, који је дубоко покрио кинеску жену. Та, у својој књижи Ле-си пише: „Жена мора увек бити под влашћу мушкарца. У детињству се покоравала оцу и браћи, после удаје мужу, а као удовица — најстаријем сину“.

Тако је било тачно традицијом фиксирано ропство Кинескиња.

Од тада је прошло много времена и кинеска жена броји већ многе победе. Престала је бити покорном робњом, извојевала је право, да се као и мушкарци образује, бави самосталним послом и самостално бира мужа и да суделује у политичком и социјалном животу.

Данас седи на учитељским катедрама око пола милиона жена. Кина има већ много жена-адвоката, лекара и инжењера. Има их и новинарски, банкарских и сличних чиновника, па и авијатичарки. Кинеска жена баца са себе и последње трагове некадашњег ропства, и садашња модерна Кинескиња је одлучна, куражна и енергична.

У великим индустријским и приградским градовима, Шангају, Тјенсину, Кантоу и Урану већ се не види старомодна народна женска одећа. Само гдегде се види каква старица у народној старинској одећи, како се гега због покварених ногу у старим, малим, дрвеним ципелама. Градска кинеска жена изгледа готово као каква типична „мис“ из Чикага или Њујорка. Разумљиво је, да је одушевљена за спорт, енергично тресе кратком подрезаном косом и носи кратку сукњу!

Тако је у великим градовима у грађанским слојевима, али је сасвим друкчије по варошницама, а нарочито по селима и међу радничким слојевима великих градова. Друкчија нам се слика пружа ако зађемо у било које кинеско село у коме људи управо врве као мрави. Раде од раног јутра до касне вечери за шаку пиринча. До њих није дошла „цивилизација“. Ако у селу и постоји школа, то седи у њој стари „Лао-фу-ца“, класичан учитељ с бамбусовом трском, којом улива страх и знање сеоској деци. Женска деца уопште не иду у школе, јер на то имају право само мушкарци. Разумљиво је онда, што је Кинескиња на селу заостала, али не налази се у бољем положају ни њена сиромашна колегиница, радница.

Кинескиња-радница живи у слабом, нездравом стану, у сироти, глади и сиромаштву. Из тамних јама, из запрашених фабрика кинеске

раднице ипак некако посећују и школе. Након уморнога и тешкога рада преко целог дана уз мизерну награду од само 25 центи (стоти део долара) дневно, после оброка од шаке сувог пиринча и чаше воде, млада кинеска радница иде у вечерњу школу. Иде у њу и учи марљиво, јер је уверена да само образовањем може доћи до потпуног ослобођења из данашњег ропства.

ЗА НЕЗАКОНИТУ ДЕЦУ

Неки чехословачки народни посланици поднели су народној скупштини законски предлог у корист незаконите деце, према коме незаконита деца морају имати у сваком погледу једнака права као и законита, јер ће у противном случају незаконита деца бити препуштена моралној и телесној дегенерацији. Број незаконите деце на територији чехословачке државе износио је у години 1904. око 7.4%, године 1918. већ 12%, а у години 1924. већ 15.5 процената. Број незаконите деце расте сразмерно са јачином односно величином економске кризе и незапослености.

ПРЕДЛОГ ЖЕНСКОГ ПОСЛАНИКА

Један народни посланик женског пола у америчкој Индиани, ваљда немајући другог наметнијег посла, предложио је парламенту законску основу, према којој тражи да се у тој држави сви „заводи за пољшвање“ ставе под нарочито строги надзор државе и да концесије за такве салоне могу добити само „морални“ фризерџи.

— Тата, данас је господин учитељ држао предавање о томе колико је тежак људски мозак.

— Хм.

— А, знаш ли ти то?

— Та остави ме на миру, ја сада имам у глави важније ствари а не мозак!

Главни депо за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца Мишковић и Комп., дрогерија на велико. Београд.

ОДВАЖНА ДЕЦА

У северном се Трансвалу недавно догодио један занимљив случај. На путу који води у школу, а којим су сваки дан сеоска деца ишла у школу, два су дечака приметила да се крај пута налази један лавовски пар са младима. Мужјак је већ хтео да скочи на децу, али она су се невероватно вешто и брзо попела на једно високо дрво и на тај се начин спасли од пропасти. Али лав није хтео да се тако лако одрекне свога плена, већ је сатима чекао под дрветом надајући се да ће се ипак дочекати дечака. После подне напшао је тим путем један теретни аутомобил чији су путници пушчаним метцима отерали лавове и спасли одважну децу.

АУТОМОБИЛСКА ПРОДУКЦИЈА

Аутомобилска продукција у Сједињеним Државама и у Канади бележи нове рекордне бројеве. Протекле године произвађано је месечно 297.765 аутомобила, а ове године тај је број скочио на 375.000 аутомобила. У мају године 1925. израђено је 444.118 аутомобила, а месеца маја 1928. израђено је 459.932 аутомобила. То је садашњи месечни рекорд у продукцији.

ЦЕНА КЊИГА

Најјефтиније су књиге француске, јер оне стоје 0.1 динара од сваке странице. Немачке књиге стоје 0.3 динара по страници. Од 1926. године цена је књигама апатно скочила. У Америци 20 од сто: у Француској 29 од сто: у Немачкој 36 од сто: док су књиге једино појефтиниле у Енглеској, и то за 15 од сто.

У ВОЗУ

— Милут. Б. Миковић. —

Воз се пробијао кроз тунеле, вијугао ивицама понора, прелетао преко амбиса и клизео низ падине, љуљајући нас лево и десно. У куле-у нас је било свега тројица: један дебелик средњих година и безбрижног свеже избријаног лица, један мали мршави господин ћелаве главе и накрешених бркова и ја.

Ја сам полако дремао. Кроз платнени застор лампе на плафону светлост се једва пробијала, те је у купе-у била мека полутама. Поред вагонских прозора пролетале су хиљаде варница избачене из димњака уз хуку локомотиве и брзо нестајале у мраку. Дебелик је пушио удобно уваљен у седиште, а мршави господин причао је сувим, прозуклим гласом кроз равномерну луку вагонских точкова:

— Одавно се нисмо видели. Прошло је од тада толико времена и десило се толико догађаја, да би се о животу једнога човека могле написати читаве књиге, те ћу ти због тога испричати о себи само неке појединости.

Воз са хуком пројурити преко једнога гвозденог моста.

— Пре годину и по дана, — причао је мршави господин, — морао сам отићи у иностранство као члан једне комисије. Жену сам оставио саму кући, јер је посао био такав, да је нисам могао повести. И због тога сам једва чекао, да свршим посао и да се вратим кући. А кад сам се вратио каква радост! Жена ми је била на порођају и још исте вечери подарила ми је једну симпатичну девојчицу. И од тада зацари радост у нашој кући. Али не за дуго. Једнога дана састављајући рачуне ради дефинитивног обрачуна дневнице и путнога трошка за оно време докле сам био у комисији, са ужасом констатових да сам био одвојен од жене једанаест месеци. А она је једанаестог месеца добила кћер! Нисам могао веровати. Па ипак било је тачно! Да ли је могуће, да ме је жена, моја обожавања жена, преварила, сасвим прозактно преварила и набила рокове, као што пинтер набија обруче на расушено буре? Зар моја жена, која ме је увек тако неговала, пазила, мазила, зар она, која ме је онако нежно испратила при поласку, препоручујући ми посто пута да се пазим, да чувам своје здравље, јер јој без мене не вреди живот, зар она да ме превари?

Да бих се умирио и дознао праву истину, не говорећи жени ништа, отишао сам код лекара, једног свог доброг пријатеља, који ми је иначе био чест гост у кући. Испричао сам му цео случај, изразио своју сумњу и упитао га за његово стручно мишљење.

— Вечито сумњало! — узвикнуо је смејући се. — Не бој се, није та глава за рокове! Чуди те, дакле, што ти се жена породила после једанаест месеци! Па то је сасвим природно. Видиш и сам како си сув, неразвијен, слаб. Према томе природно је, да ти је и цео организам закржљао, те да исто тако лучи и закржљале оплодне ћелијце. И онда није никакво чудо што је твојим ћелијцама требало више времена да се развију и ступе у акцију оплођавања.

И ударајући ме пријатељски по рамену додаде:

— Баш си заиста смешан човек! Да си мало боље размислио и сам би дошао до овога закључка, јер за то није потребно никакво стручно знање.

Али ме ово његово разлагање није ни мало умирило. Правник сам, познајем прописе о зачећу и концепцији детета, па никако не могу да се помирим са овим његовим разлагањем.

Дебелик се смејао пуним плућима, а трбух му је одскакао, као да је у њему био вулкан, који је претио свакога часа да избије.

— Заиста си морао изгледати смешан, — рече кроз смех. — Нешто слично десило се и мени, само *à contrario*, како кажете ви правници. Ја сам послован човек, као што и сам знаш, те се нисам дуго враћао око своје жене пре венчања. Видео сам је, допала ми се, а имала је и доста пара, те смо се брзо венчали. А после пет месеци од венчања подарила ми је једнога крупног дечка, готово за женидбу да је на селу. Али то није била никаква филозофија или берзанска спекулација, да бих морао дуго да лунам главу. Јок! Зар би у томе било шта чудновато, што су се оплодне ћелијце, произашле из овакве људске каре као што сам ја, развиле и пре прописаног времена. Ни једно правило без изузетака, — казали су још стари Латини. Према томе не би ме чудило да се дете родило и после четвртог месеца брачног живота.

Воз је хуктао као луд, јурио низ падине, пробијао се кроз тунеле, вијугао ивицама понора и летео преко амбиса, љуљајући нас лево и десно. Више шиљатих врхова планина, кроз које смо се пробијали, високо на небу посејаном милионима звезда, лебдео је месец, округлао и велики као точак, те је изгледао сва

кога часа, да ће налетети на који врх крша. А дебелик, потпуно убеђен у оно што говори, готово са поносом, додаде:

— И ко би још могао казати, да то дете није моје! Исти, плунути ја! М. — 1929. г.

ЈА И МОЈА ДРАГА.

Ја нисам дете овога столећа
И нисам биће са ове планете
Далеко су дани мојега пролећа
И моје су врло удаљене мете.

Рођење је моје праисторског доба.
А завичај ми је у вечном свемиру
Флуидом се храним, не плашим од гроба,
Јер астрални људи никад не умиру.

И моја је драга од астралног тела
Плашт јој је од звезда, а коса од ноћи,
Очи су два сунца, а фигура цела
Израз је свезнања, поноса и моћи.

Коста Д. Јовановић.

МАЂАРСКА ПАЦИФИСТКИЊА И АМЕРИЧКИ СУД

Чикашки виши суд дозволио је америчко држављанство познатој мађарској пацифисткињи Рози Швимер, којој је у своје време нижи суд одбио молбу за дозволу држављанства на темељу следећег питања и њеног одговора:

„Шта бисте учинили, кад бисте била болничарка у армади Сједињених Држава и видела непријатеља који хоће да убије рањеног америчког војника?”

„Рањеника би заштитила и настојала да га спасем, одговорила је Роза Швимер „али ипак непријатеља не би могла убити и ако би тако могла спасти свој властити живот!”

Судији Карпантјеру је тај одговор био довољан да на темељу њега одбије њену молбу за америчко држављанство, али ето виши суд поставио се на друго становиште.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буђања. Одржава стању свеж младачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродајцима знатан радат.

ЧАРОБНИЦА

— Ж. Бломон —

Гђа Гран-Петон махала је више главе свога мужа Жистина Гран-Петона писмом, које је његов стриц написао, питајући га индигнираним гласом:

— Дакле, тако! Дакле, ти ћеш пустити свог стрица да се у осамдесетој години ожени са некаквом гђицом од 18 година, и нећеш се ни успротивити тој неморалној женидби а тим више, што је то сигурно да ће нас он искључити из тестамената и ми нећемо ништа наследити од његовог грдног имања, које је стекао зеленашвом. Ох Боже, ми нећемо ништа наследити, та ће девојка имати све, разумите све, господиње мужу.

— Али, Нинето, шта хоћеш да ја учиним? Па не могу ја ваљда да одем стрицу Билу и да му кажем, да он чини глупост. Он би ме напросто избацио. А ја не могу отићи тој госпођици, да јој кажем, да не узме мога стрица, јер га узима само за то што он има новаца.

— Истина је, прошапта она, шта да се чини. Али се мора нешто учинити. Не можемо ваљда дозволити, да нам наследство други отме испред носа. Истина, венчање ће се извршити тек кроз месец дана, а за то време треба да нешто измислимо, ја ћу размислити.

Исте вечери, када се је вратила из посете, она је прелала своје мужу једну посетницу говорећи:

— Нашла сам.

— Нашла си посетницу?

— Не, глупаче, читај шта пише на тој карти, па ћеш може бити разумети.

Он прочита:

„Гђа Миротона, пророчица“, улица Пти Ешод 112.

— Шта ово значи Нинето?

— То значи драги мој, да сам разговарала са једном од мојих пријатељица, која ми је саветовала, да се обратим на гђу Миротону. Та је жена необична, она из игала чита будућност и разрешава неизамршене ситуације. Моја пријатељица помоћу те гђе Миротоне излечила је једну веома тешку болест, а помоћу ње ослободила се је и своје супарнице. Моја пријатељица, ми тврди, да ће нас гђа Миротона извући из ове тешке ситуације. Она ће направити један напиток, који ће стриц Бил попити и њему више неће пасти на памет да се жени. Ондах сутра Жистин, ти ћеш ићи да наћеш гђу Миротону и обећаш јој велику суму новца, само да нам скине с врата ту левојку, јер знај, ко не рескира не профитира.

Сутрадан г. Гран-Петон дршћући од узбуђења, дошао је код гђе Ми-

ротона. То је била једна снажна жена, која је пушила лулу и певала масне маринске песме, а то је уједно и све што је наследила од свога оца. На глави је имала маринску капу свога покојнога оца, а место блузе имала је маринску пругасту кошуљу. Г. Гран-Петон испричао јој је несрећу, која их је требала задесити.

— Сто му громава небеских, који љубе мајчицу земљу, треба ту нешто да се да, ама онако јако. Колико је година том вашем стрицу Билу?

— Осамдесет.

— А тој цурици?

— Осамнаест.

— Брестовска муљо, а је ли богат?

— Као Крез.

— Уха, мајмуна му. А шта ћете ми дати, ако се он не ожени том девојком.

— Пет хиљада франака, рече хрбро господин Гран-Петон.

— Писмено.

И под диктатом њеним г. Гран-Петон признао је на таксираној хартији, да ако се г. Бил не буде оженио гђом Евангелином Бикеом, гђа Миротона има право да од њега затражи 5.000 франака. Када је то написао он је запита:

— А да ли ја морам дати тај напиток моме стрицу? Надам се да му неће ништа здрављу нашкодити.

— Нашкодити, па шта ви мислите да сам ја? Ја сам господине, честита и поштена жена. Уосталом ја нећу употребити напиток, ја ћу га хипнотизирати.

— На даљину?

— Да. Само ми треба да знам адресу вашег ујака, боју косе и очију и куће, у којој станује.

Задовољан г. Гран-Петон дао је сва потребна објашњења гђи Миротони.

— Ова консултација кошта 100 франака, рече она напокон, али их нећете жаљати. За три недеље имаће г. Гран-Петон од мене новости. До тог дана будите безбрижни, а нарочито немојте одлазити вашем стрицу, јер би могле ваше посете да прекину утицај мога флуида.

Гђа Миротона није слагала. Три недеље после тога породица Гран-Петон примила је препоручено писмо од гђе Миротоне. Писмо је гласило:

„Господине, мој поуздани човек ће доћи још ове недеље да полигне од Вас 5.000 франака, које сте ми се обавезали исплатити, ако се ваш стриц Бил не буде оженио гђицом Бике“.

— Слушај, Нинета, она је успела.

— 5.000 франака, то је драги мој мало поскрпно! Треба да сазнамо, да је она доиста успела. А зар је писмо свршено?

— Не, има још. И он поче да чита:

„А како би можда ви сумњали, да мој покушај није успео, ја Вам дајем

ове доказе: г. Бил се није оженио гђицом Бике, због тога што се оженио самном. Ваша доживотна стрина Јаник-Бил бивша Миротона.

Нап. Чист рачун — дуга љубав, зато подмирите Ваш дуг, ја Вам унапред захваљујем на 5.000 франака“.

Гђа Гран-Петон је пала у несвест, а господин је узвикнуо:

— Молим те, пошаљи још и букет цвећа тој твојој пријатељици, која ти је дала адресу садашње стрине.

Богата наследница: Помислите само, никакко не могу да научим пливање. Зар то није чудновато?

Симпатични господин: Занста то је прави парадокс: златна рибица, која не уме да плива!

С. ШАЈНФОНОВ
КРАЉ. ДВОРСКИ ОПТИЧАР
ТЕРАЗИЈЕ 32 БЕОГРАД ТРЕФОН 24-33.
Филијале: Киев Михајлова 30.

ВЕЛИКИ ИЗБОР
ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА
РАДИОНИЦА.

Једини Специјална Оптичарски Радња. — Велики избор Целера, Наочера, Логџона у Нику, Дубле и Рогу. — Свеесна узора по лекарском рецепту. — Велики избор Вино метра, Термометра, и Ареометри. „Zeiss Punkt“ стакла, Фото-апарате и материјал.

Радио-Апарате, Детекторе и прибор.

ВЕСЕЛИ ДАНИ

—А. И. Куприн.—

Сезона у Ници протеже се од половине октобра до половине марта. За то време сви су хотели дупке пуни, и цене за гостовање цењу се до безумних размера. Сваки ваш корак, сваки залагај, мал' не сваки уздах плаћа се нечувеним сумама. А енглеска, американска и друге валуте незадрживим водопадом сливају се у дубоке целеве предузимљивих Француза и жедних Ничана. Тамошња пословица вели: „У Ницу се иде да се весели, у Кан да се одмора, а у Мантону да се умре“. И, збиља, током целе сезоне живот у Ници представља сталан празнички живот, балови, пикници, трке, коњске и велосипедске, карневали, мноштво шантана, стрељање голубова, музика и игра, игра, игра.

Ако не желите да идете у Монте Карло, за вас су гостопримљиво отворена врата двеју раскошних коцкарница Casino Municipal и Casino de la Eclat promenade.

Но ево наступа крај сезоне, и празнична, велика, разнолика гомила страних гостију проређује се сваким даном: једни одлазе на своја имања, други у захладнелу Швајцарску, трећи у — Трувиљ, или у једно од савремених енглеских купатила. Миле, безбрижне птичице Божје.

Један за другим затварају се раскошни хотели, и што је хотел више аристократски и скупљи, тим раније ставља на своје прозоре густе зелене завесе, обвija платном златне фирме и закључава сва своја улазна врата.

Ница сад лакше дише после тешког и слатког труда, броји награбљени новац и решава, да се сад и сама провесели. Па да, она је толико гледала на туђе веселе и тако је услужно извршивала туђе прохтеве и каприсе, да је сад право, да се и она мало проведе. А и иначе су сад Ничани, за пет — шест месеци, осуђени на потпуну беспослицу.

И Ница савла.

Нема дана да не видите, затегнуто преко улице, од куће до куће, широко платно, на коме црвеним словима пише:

„20-ог, 21-ог и 22 јуна (на пример) велика забава комисионера (кочијаша, молера, фризера, рибара, послуге ит л.) на тргу Маснеовом (Гарибаллијевом, Госпином и ост.). Улазак 1 франак.“ Свака таква забава, ако не рачунамо омање прекиде због сна и јела, траје по 2—3 дана. И све су на један калуп. Олабе се на средини трга повелико округло место и ограда се стубовима, који се обухва-

те чврсто затегнутим платном. Одогто на стубовима направи се кров од платна, — речју, направи се нешто налик на циркус, и сала за бал је готова.

Остаје још, да се укрсте на стубовима француске заставе, извесе венци од лишћа, постави узвишење за музиканте, одели буџак за бифе, и више ништа не треба.

Од јутра до вечера, у непрекидној поворци иду и иду под загушљиви платнети кров људи и жене, старци и деца. Бал се продужује скоро у бескрај. И што доцније све се веселије и разузданије весели гомила. Играју увек једну исту игру — ничанску полку. Нека музика свира што год хоће: валцер, фокстрот, танго, чарлстон, — Ничани у свакој размери и по сваком мотиву играју само своју јединствену, омиљену и, мислим, врло стару игру.

Играју, обично, по сто и двеста парова, испуњујући цео огромни круг од центра до периферије. Малим, чврстим, живим окретом спретно се окрећу ти парови, увек на једну страну. Загушљивост, запара и разни мириси. Платнени циркус не пропушта ваздух: једини улаз, који је и излаз, не даје скоро никакве одушке. Ситна пешчана прашина диже се облацима испод ногу њ, помешавши се с испарењима знојавих човечјих тела, образује над играчима загушљиву мутну копрену, кроз коју једва светлуцају лампе, утврђене за стубове, и од које гребе у грлу и сузе иду на очи.

Но сама игра, треба рећи, врло је лепа. Она, давно донесена са Запада у Француску, ушла је у моду у Паризу под именом „танго“. Она је проста и једноставна, као све егзотичне древне игре, но потребна је особита, нарочита, инстинктивна грација, без које би играчи изгледали угађиво смешни. Ево у чему се та игра састоји. Кавалер и дама стегну се једно уз друго чврсто, лице уз лице, други уз груди, ноге уз ноге, десна рука кавалера обухвати даму мало ниже појаса: десна рука даме обухвата партнеров врат и лежи на његовим леђима. И у таквом положају, тесно се сливни, они обоје лаганим, олмереним, еластичним корацима, нихајући бедра, крећу се напред. Некад наступа кавалер, одступа дама, затим обратно. Покрети њихових ногу хитро и ритмично слажу се. У тој примитивној игри врло је много грубог првобитног сладострашћа. Колико сам пута имао поликке да видим, како лице жене отједанпут побледи од осећајног узбуђења, глава сасвим пада на груди мушкарчеве, и отворене суве усне у тескоби и гурању притискују се са жуљом на црвен, влени у рупицу његовог капута. Моји другови показивали су ми

два три играча и неколико играчица, који се сматрају најбољим играчима у Ници. И стварно, каква стројности поза, каква грабљива и страсна снага у покретима, какво изражавање мушке гордости у окрету главе. Не, томе искуству не можеш се научити. Треба да оно живи у крви од незапамћених времена, и да се подгрева моментима страсног инстинкта.

Био сам такође на рибарским забавама, које се одликују од напред описаних само тим, што су у музиканата сви инструменти облепљени сребрним и златним картоном, у облику разних риба и ракова, а на стубовима закуцана весла, крме и котурови за спасавање.

Но увек највећа живост царује не у самом шатору, већ крај његовог улаза и око његове ограде. Ту су распоређени трговци с конфетама, колачима, лимунадом. Неколико стрелишта за гађање из нарочитих за то пушака. Дућанчићи, у којима су на великом столу поређани ножићи, чаше, вазнице, флашице са јевтиним мирисима и боце са рђавим шампањем. Ви купите за неколико суа пет или десет дрвених кругова и бацате их на сто. Ако имаднете срећу да кружић набавите на какавгод предмет, он постаје ваша својина, и публика, на велику вашу забуну, поздравља вас аплаузом. Овде су смештени: лутрија на којој се не губи, са изложеним свакојаким ситницама, а такође и коцкарска лутрија, на којој можете добити живог петла или кокош, и затим, с идиотским изгледом, носити под мишком ту птицу, која помамно кречи, не знајући ни сами, куд ћете с њом. Овде, под отвореним небом, на овом тргу, где се игра на све могуће начине, жива гомила увек је весела, живахна и добродушна.

Најинтересантнији је ипак био бал мојих другова — кочијаша. Не сећам се већ, ко ми је од њих, г. Филип или г. Алфред, уручио једанпут почасну улазницу.

— За Вас и за Вашу поштовану породицу, — рече он с љубазним осмејком. — Сви руски емигранти — наши су другови, и ми Вас рачунамо као свога човека. Бал ће бити сутра у „Калифорнији“, и најбоље је ако дођете у четири сата; ми ћемо Вас чекати.

„Калифорнија“ — ово периферијско месташце, знатно је због своје три ствари: куле светиље, прекрасног мајура са нојевима и великог ресторана, уз који је прикључена велика тераса, са паркетираним подом за играње.

И пошто се другог дана десило пријатно време, без врућине, то ми, са великим друштвом, одосмо у „Калифорнију“. Обиђосмо око светионика, на који нас нису пустили, прегле-

дасмо фарму, где, између осталог, продају нојева пера, двапут скупије него што се могу доопти у Паризу, и, најзад, доста посустали, распо... смо се на тераси за играње. Ја још не успех да испијем стакло благог вина с ледом, кад спазих, како ми издалека даје некакве тајанствене знаке мој друг, монсињер Филип. Ја устадох од стола и пођох к њему.

— Monsieur, — рече он са својим обичним увијеним ласкањем, — председник, или, ооље, шеф наше кочијашке корпорације слушао је о Вама и хоће да се упозна. Дозволите ми да Вас представим њему.

Ја пристадох. Председник се показа средовечан, но још леп човек, — снажан, стројан, као столетни плетан.

Он ми стеже руку тако јако, да се у мене прсти слепише, изрази задовољство што ме види и предложи ми стакло хладног анжујског шампања. После тога он рече:

— Сад, по нашем обичају, ја треба да Вас представим нашем краљу, краљу кочијаша... Жане! Довуци о вамо краља...

Ускоро се крај стола појави незграпни, дугачки, белотрепастни младик, са обријаним лицем оперетског простака. Он је био одевен у дугачку, фантастичног кроја, зелену селјачку хаљину, ишарану залепљеним златним звездама. Позади се вукао огромни шлеп, који су с преувеличаним поштовањем носила два његова друга — кочијаша, а на глави блистала се навучена златна круна од картона. Краљ важно климну главом на мој дубоки поклон. „Слово, monsieur, слово“ зашапташе унаоколо моји другови, — „кажите неколико поздравних речи“.

— Ваше Величанство, — почех ја продирућим гласом, с трудом бирајући француске фразе. — Ја сам дошао преко Париза у Ницу са крајњег севера, из предела далеке Русије, из царства вечитих снегова, белих медведа, самовара, бољшевика и козака. У путу сам упознао много народа, но нигде нисам срео срећнијих поданика од ових, који се налазе под Вашим мудрим, очинским окриљем. Alors! Нека ми Господар милостиво допусти, да напуним вином ове бокале, да испијемо за здравље доброг краља и за срећу његовог храброг, веселог народа, — славних кочијаша Нице...

Краљ левом руком благонаклоно прихвати од мене бокал, а другу ми величанствено пружи за руковање.

У самој ствари у овој будали била је пропаст краљевског достојанства.

Ускоро смо већ пили за све француске кочијаше, и за руске, и чак за кочијаше целог света, пили за Француску и за Русију, за француске и

**ОДМЕЊУЈЕ
МАМУ**

Моја мамица окупала мене и опрала у кади а сада ја хоћу да оперем каду, да помогнем мами а хоћу да свршим посао пре него што се моја мама врати. Узела сам Мерима-Ленгер сапун баш као што ради моја мама, и већ сам опрала каду.

С МЕРИМА - ЛЕНГЕР САПУНОМ то је тако лако!

МЕРИМА - ЛЕНГЕР САПУН

Добива се свуда!

МЕРИМА А. Д. - КРУШЕВАЦ.

руске жене и за жене целог земног шара, пили за коње свих нација, пасмина и боја. Ја не знам, чиме би ми, овако, завршили наше красноречје, тим више, што сам осећао, да се мој новчаник врло брзо празни, но, на срећу, приђе ми келнер и рече, да је друштву, које је дошло са мном, почело бивати досадно без мене.

Краљ ме са одушевљеном љубавношћу отпусти, пружи ми руку за опроштај; и одједанпут, неочекивано изгубивши равнотежу, занија се, размахну глупо рукама и осети се на поду, у седећем положају.

— Краљ и кад падне остаје краљ, — рече озбиљним тоном кочијашки председник...

Ускоро почеше игре. Оркестра није било. Свирао је механичко пијанино. Ко је хтео — навијао га је и бацао у рупицу 20 сантима. Пошто се дама показало веома мало, то су мушкарци играли с мушкарцима, што не пада тако ружно, јер се то дешава ничијим блговима. Но већ је постајало касно и похладно. Ваљало је одлазити.

С руског превео Ал. Јоковић.

Књижевни Свет

НОВЕ КЊИГЕ

Жорж Ренер — Да ли је човек слободан?

Превео с француског Мих. М. Живанчевић.

Романи се код нас крај све кризе ипак обилно преводе, јер ни један нараштај не жели да остане без својих узор-јунака и јунакиња, који му се утисну за цео живот у најдубљи и најантимнији кут оипа. Међутим, објудена се у мисаоним књигама. Све што се односи на духовну спекулацију, на разрађивање основних проблема живота, све то остаје по страни сваког интереса и до данас нема издавача за такве мислене књиге а посигурно, да ће бити и мало читаоца. У чудним временима живимо. На дневном је реду аутомобил и секс. Све друго је у заоченој, далекој позадини, сва она тиха и дражесна, академска расправљања, блиска философији. Ипак, нађе се прегаоца, Г. Михаило Живанчевић, пуолициста и вишегодишњи уредник „Самоуправе“, који је данас комесар београдске области, ушао је с вољом у један проблем о слободи воље, преводећи с француског једно изврсно дело социолога Жоржз Ренара, кога је Скерлић славно и поштовао као свога учитеља. Жорж Ренар је изнео у веома забавној форми основни проблем човековог самоопредељења и одано бранио свој став, да је човек за своје одлуке увек предодређен низом узрока, који се дају или не дају лако сагледати и докучити. Сав позитивизам конца деветнаестог века, огледа се у овој књизи, коју је г. Живанчевић благородно поклонично у лепом преводу српској публици, да је нечему поучи.

Инж. Милош Стефановић, професор универзитета — Наше железнице после рата (1918-1928. г.) Београд 1929. Издање Геце Кона.

Књига пуна докумената о оном већ заборављеном периоду, првој деценији иза рата. Истовремено и најопсежнија критика железничког система.

Жени од жене написала Лена Поп Христић, издање С. Б. Цвијановића, Београд. Цена 6 дин.

„Цео рад је израз топлих осећања и израђен је трезвено“, тако се изразио о овом делу г. Љуба М. Протић. Доиста, у овој реченици сажет је најбољи суд о овој интересантној књизи. И ако се можда сви неће сложити са извесним погледима, изне-

тим у овом делу (као у одељку о женском праву гласа), ипак ће сви без разлике наћи масу лепих и искрених мисли о важнијим питањима, која тангирају жену.

Урош Петровић: „За сваки дан“ са предговором г. Слободана Јовановића и сликом пишчевом. Издање С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 10.— динара.

Како ове белешке, рано преминулог Уроша Петровића, бившег доцента Универзитета, пуне философских мисли пишчевих о човеку и његову животу, имају за циљ да пруже неколико основних савета о васпитању и дисциплиновању самога себе, и проткане су још и многим психолошко-педагошким принципима савремене науке о васпитању човека, то оне имају несумњиве користи за све интелектуалце уопште, а нарочито за оне који се баве васпитањем.

КЊИГЕ ЗА БАЊУ

Вакуле, Ф. К. Жена и њене чари	Дип.	15.—
Бергсон, А. О Смеку. Есеј	—	20.—
Бирни-Провен, Књига за тебе	—	7.50
Верга, Ђ. Грешница. Роман	—	7.50
Деле, А. Сафо. Роман из пар. жив.	—	25.—
Достојевски, Ф. М. Млада жена. Роман	—	15.—
Драинац, Р. Срце на пазару. Приче	—	10.—
Ервје, П. Новац. Роман из парис. живота	—	25.—
Живадновић, Испод Озарена. Новеле	—	20.—
Краков, Ст. Кроз буру. Роман	—	25.—
Мандес, К. Приче за бању	—	5.—
Мирбо, О. Врт мучења. Роман	—	15.—
Модерне француске приче	—	15.—
Навзан, П. Марија. Књига љубави	—	10.—
Мандес, К. Вештина волети	—	12.—
Моклер, К. Физичка љубав	—	15.—
Моклер, К. Мађија љубави	—	15.—
Никодеми, Д. Златна Дора. Роман	—	20.—
Павићевић, М. Црногорци. Анегдоте	—	20.—
Прево, М. Нова женска писма	—	20.—
Риппен, Ж. Прича са другог света	—	5.—
Стојић, Љубав и вечни мир. Роман	—	10.—
Тургењев, И. Пролетње воде. Роман	—	20.—
Тургењев, И. Руђин. Роман	—	20.—
Хамсун, Викторија. Историја љубави	—	15.—
Хумо, Х. Грозданин кикот. Роман	—	15.—
Тосић, В. Врзико коло. Роман	—	20.—
Тосић, В. Египћанка и друге приче	—	15.—
Цеткин, К. Жене и студенти	—	6.—
Црњански, Приче о мушном. Новеле	—	15.—

Издавачка књижарница
С. Б. ЦВИЈАНОВИЋА — БЕОГРАД
Палата Академије Науна

Интелектуални рад и воља од Жил Пајо-а, превео с француског Јов. М. Јовановић.

У врло документованој и опширној обради писац нас уводи у најудаљенији кутак интелектуалног рада. Ова је књига наставак раније објављеног дела „Васпитање воље“. Предмет који третира Жил Пајо необично је интересантан и користан те је потребно да се сваки интелектуалац упозна са њиме.

(Издање С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 20 дин.)

Густав Крклец: Љубав птица, збирка песама.

За релативно кратко време г. Крклец издао је неколико збирки својих песама и успео да се лепо истакне у нашој послератној књижевности. И у овој збирци наилазимо на сву драж младог песника. У лепо опремљеном издању ова књига се добија по цени 10.— дин. код С. Б. Цвијановића.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За 100.— дин. месечно

Грамфон од 1500.— дин.

са 6 великих плоча
а капаром од 200.— динара

За 150.— дин. месечно

Грамфон „DECCA“

са 15 плоча а капаром од 200.— д.

Колумбија № 109 А

За 200.— дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са 12 великих плоча
и кутијом игле за дин. 2500
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

ТАЛИЈАНСКЕ ПРИНЦЕЗЕ ЂОВАНА И МАРИЈА

Ђована и Марија радост су и светлост старог дворца на Квириналу и живог својих краљевских родитеља.

Ђована важи за најлепшу принцезу у Европи и једну од најбољих партија. Она се доста разликује од својих сестара, Јоланде и Мафалде, од којих се једна удала за графа Калви ди Бергото, а друга за Филипа Хесенског.

За лепом Ђованом чезну многи краљеви и сваки би желео да метне круну на главу те двајестогодишње принцезе. Принцеза Ђована није само лепа, већ и врло интелигентна. Она већ уме да присуствује седницама, званичном церемонијалу, уме свакоме да каже понеку љубазну реч, због чега је сви воле. Док су ње не старије сестре, нарочито Јоланда, претпостављале физичка вежбања, јахање у галоцу, кроз шуму, или пливање, Ђована воли монденске скупове, концерте, позориште, козерије. Али као и њене сестре, она је добила природно и строго васпитање.

Краљица Јелена, њихова мати, није променила свој начин живота кад је ступила на престо, на који је пошла љубав. Кћи Црне Горе, она је сачувала навике своје земље, патријархалне навике, које се не налазе у двадесетом веку... Посветила се своје дому и васпитању деце као свака грађанска жена, све их је сама дојила, као што је видела да одгајају своју децу жене у српском роду.

Њене кћери научиле су од ње домаћинство, не узимајући никакав курс, и у својим домовима одличне су домаћице.

Али принцеза мора да има и других дужности, сем те, да зна да

води кућ, и да није своју удавачку спрему.

Талијанске принцезе у том погледу не могу ником да позавиде. Ђована говори четири језика и има врло много талента за музику.

До удаје принцезе Мафалде ретко се могла видети Ђована, тек понеки пут поред мајке у аутомобилу или екипажу.

Сада, напротив, она често замењује краљицу Јелену на свечаностима и са највећим поносом народ поздравља ову лепу принцезу из легенди, чије присуство уноси празничко осећање у срца.

Ђована има црну таласаву косу, која уоквирава њено лице савршеног овала и тена слојеве кости. Очи су јој велике, црне, са латинским сјајем; стас витак, а отмени ход допуњава хармонично ансамбл најпримамљивији.

Ђована се разликује од сестара. Она не би као Јоланда помагала сељаку и гурала му плуг да га извуку на друм. Не воли она ни теже спортове, већ лаке, који развијају грациозност жене.

Али она носи у себи љубав према природи и пољском животу и највише воли дворце у Сан Росору и Раконађи-у. Темелј тим дворцима ударен је још у тринаестом веку, а тек су завршени у шеснаестом. Још онда су се то сматрале као најјаче тврђаве у Пијемонту.

Краљ Карло Алберт први је дошао да се настани у те дворце са својом породицом... Близина планина увек је давала свежине и лепоте тим местима, да се није осећала жега највреднијих дана. Сви краљеви после њега трудили су се да улепшају двор у Раконађи-у. Ту се родно талијански престолонаследник, ту је била обављена свадба принцезе Мафалде пре три године. Ту су младе принцезе шетале са својом мамом кроз шуму и од ње училе да распознају разне врсте печурака, којих има у изобиљу... Не само да их цела краљевска породица бере, већ сви скупа учествују у готовљењу печурака, што је остало омиљено талијанско јело још од Цезара.

Кад су се две старије кћери талијанског краља удавале, трећа, Ђована је тада казала:

— Моје сестре се удају, како оне воле, а што се тиче мене, ја ћу се удати само за краљевог сина.

Да ли је проговорио њен понос или срце? То ће будућност рећи.

Покрај ње, са љупкошћу својих шеснаест година, расте најмлађа

Принцеза Марија.

кћи талијанског краља, принцеза Марија, која много личи на своју сестру Јоланду. Исти тип бринете, иста ватреност, иста живост.

Та девојчица васпитава се као њене сестре, али још сада показује љубав према литератури. Уваравају, да она већ пише врло лепо, и да њена љубав за књижевност прелази у пасију.

Сан Росору је најлепше боравиште краљевске породице.

Дворац у коме станују, личи на неки индијски бунгалов, и да би била потпунија екзотика око палате виђају се разноврсне животиње.

Већ је више векова како се у Сан Росору гаје животиње донесене из Африке, и ту се аклиматизују... Зато се у парку могу видети најразноврснији фазани, срице, покрај коња.

Зато су младе принцезе научиле јахање чим су проходиле, и све су извршне Амазонке. У Сан Росору је Принцеза Ђована још у дванаестој години јахала бесног коња и командовала дворској стражи као капетан. Тај ауторитативни тон, који носи у себи, изазива дивљење народа. И једног дана, кад метне круну на главу, она ће бити отмена појава и гордо ће држати скиптар своје расе.

Принцеза Ђована.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модскиње стиче. Све продајем невероватно јефтино.

Симо М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пстевној кући у дворшћу)

НЕДОЧЕКАНИ ЉИЉАН

Белокоса старица је причала златокосој, младој девојчици, шта је уснила једном, када су још и њене власи свилене, светле и златне биле, када је још и њен образ раван, свеж и румен био, када је, млада, љубопитљиво и озбиљно желела да упозна живог, онај прави, без снова, у којем се испуњују жеље, младом девојачком главом не промисливши, да свако благо и свака срећа само догде постоје за нас, док их у својим сновима видимо и да, као што се у страшним причама о вештицама дешава, и атем постаје у нашој руци обичан камен, а мирисава ружа три, који бode и проузрокује оштар бол, када је у стварности видимо.....

— Слушај, девојчице моја, добро пази, бело голупче моје! Давно беше, врло давно, када сам ово уснила, тако давно да већ не знам да ли је сан био или се заиста догодило самном. Онда сам још млада била, образи моји свежи беху, коса свилена, онда сам се још смејала сретно када сам радости имала, а плакала горко, јецајући, када би ме туга обрхвала. Онда сам још очекивала јунака својих девојачких снова, који се у причама као краљевић спомиње, који је у романима увек добар и племенита срца, прави јунак, кога младе девојке у својим сањаријама као високог, снажног, ватреног, смелог, правог јунака представљају. Много сам сањала о њему, али није дошао. Дуго сам чекала, али узалуд. Шта је то, зашто не долази мој Краљевић? питала сам се, плачући. Молила сам се Богу и чекала сам даље... Протрчале су године. Мислим, да бих се и данас смела заклети, да није било човека који је опазио био, да ми је, коса већ мало потамнела била, да ми је лице већ почело било губити оно живо руменило. Само ја сам то опазила. Шта ће бити, Боже? — питала сам се — шта ће бити, ако ја свога Краљевића до века будем чекала, а он не дође?

Сањала сам. Тако се добро сећам, као да би и сада све пред собом видела. У Божјој башти сам се шетала: у рају. Дивни, чудновати, дугоструки љиљани су цветали у Божјој башти. Ала су дивни, Боже, ала су чудно, неисказано дивни ови љиљани. Ах, ја бих тако желела један струк од њих. Када сам изговорила ове речи и окренула се, видела сам да један анђеоло стоји поред мене. У бело је био обучен, са

великим крилима, али мени је ипак чудноват изгледао. Нисам мислила да су такви анђели. У очима његовим је дивља ватра горела, а ја сам анђеле замишљала као створења која имају благ поглед, којима је лице огледало доброте, док се на лицу овога само злоћа могла видети. Нисам смела да га погледам.

Ови љиљани представљају породично огњиште на земљи. Али, пази, да не додирнеш ни један, јер који ти сама узосереш тај није прави, јер ти само туђег огњишта љиљан можеш узорати, већ чекај стрпљиво док Бог и теби не подари један струк. Нестрпљиво одговорих анђеолу: али как Бог мени неће да да

љиљан! Видиш, добри анђеле, ја већ тако дуго чекам човека који би по мене требао да дође. Толико сам пута већ уснила какав ће бити, тако често помишљам на њега, а он никад да дође. Како да дођем до породичног огњишта? када многе очекивани заљубљени не долази. Дај ми, о, дај ми један струк! Анђеоло ме на то дуго посматраше. Колико си времена већ на свету? — питаше. И ову годину рачунајући, двадесет и шест, добри анђеле. Ан

ђеоло негодовањем затресе главу и дуго ме посматраше.. Заиста, рече, не разумем Бога. Зашто ти није дао ни један струк од ових љиљана?

Мени се допадох више него оне међу којима је Бог најлепше љиљане поделио. Ја ти љиљан не могу дати, јер љиљани нису моји, али имам и ја цвећа, лепог, лепог, мирисавог, опијајућег. И чисто ми дрхташе глас од узрујаности, када сам

питала: па кажи ми, да ли је и твоје цвеће бело као ово овде?

Анђеоло је на то почео да се смеје, ружно, подругљиво, гласно; тако ружно смех никад нисам чула. Погледала сам га, па опазих да су крила црна, само су му великим, белим чаршавом покривена, да изгледају бела. Пошто је ортач мало спао, намести ортач и поново се окрене мени. Ходи самном, да ти покажем своје цвеће, хоћеш ли да га видиш? Устезала сам се још. Да ли је бело твоје цвеће? питала сам још једаред. Анђеоло се тада већ није смејао, већ ме озбиљно посматраше. Није бело, — али је лепше, сто пута лепше од овог белог, мирисавије је и лепше је боје. Моји цветови су дивни, ходи самном да ти их покажем...

Тако снажно ми је ухватио руку, да нисам могла да се одупрем. Носио ме је. Тако сам осећала као да тонем у дубину, према земљи, после све дубље и дубље, као да сам већ испод земље. Затвореним очима сам ишла за анђелом. Опипала сам се чисто када сам отворила очи. У дивној, чудно лепој башти сам била, где је пуно шарених, бајних цветова било, који су опојни мирис шпирили. Опипала сам се, посрнула сам од милине. Ах, дај ми од ових цветова — молила сам анђела. Он се одет поче смејати. Али глас му већ не беше тако страпан... или сам се само ја навикла на његов смех. Глушава девојко, — рече ми — па и ово и оно би хтела. Знај, да су ови цветови такви, да не трпе једно друго. Ако ти љиљан хоћеш, ако љиљан очекујеш, онда од овога цвећа несмеш узети, али ако се одрекнеш љиљана за навек, онда можеш брати колико год хоћеш, од воље ти је. — Шта да радим, Боже мој?...

Стала сам, погледавши око себе, не знајући пита да чиним, шта да чиним? Када бих бар сигурно знала да ћу добити љиљан, радо бих

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

чекала. Тако бих желела један струк од тих дивних цветова. Али ако не добијем, ако узалуд чекам љиљан, а међутим и ово цвеће изгубим! Та и до сада сам већ толико чекала, Боже мој. И коса ми је већ мало потамнела, а и лице ми је изгубило своју лепу, живу, румену боју, док године брзо пролазе....

Ех, немам времена да бих и даље могла чекати љиљан, не марим више за љиљан. Бог неће да ми да љиљан, али ја ћу уместо тога шарене цветове брати, којих мирис опија. Убрала сам један цвет. Ах, како му је дивна боја. Опила сам се од мириса његовог. Врућ дах сам осетила, који је куљао из гроца његовог, опи-ла сам се, посрнула сам, нисам ви-дела више. Једно за другим сам ки-дала цветове као крв црвене и жу-те, чији пехар пун беше грешне страсти... Како сам тамо стојала, у рукама држећи цвеће, које је било цвеће греха, одједном осетим благ, нежан ветрић, неки сладак, чист мирис око себе. Вриснула сам, сретна, изван себе. Испред мојих ногу је један, као снег бео, дуго-струки љиљан лежао. Љиљан, Бо-же мој, мој љиљан! Хтела сам га подићи, на груди притиснути, по-љубити га, хтела сам побегти с њи-ме, али нисам могла. Руке ми пуне беху жутих и као крв црвених цве-това греха. Хтела сам их бацити, али су били прилијени уз моје ру-ке, својим трњем ми скидаше и раскрвавише руке, а ја сам узалуд викала, клела и молила се Богу, нисам могла да их се ослободим. Страшно сам се мучила. Преда мном је венуо, пред мојим ногама је угинуо мој дивни, дугоструки, бели љиљан....

После — овде дубоко уздахне старица — увенуше цветови греха, брзо, један за другим и ја сам сто-јала сама, самцита, без цвећа, пла-чући за недочеканим љиљаном...

То је та прича, девојнице моја, само толико, даље нема ништа, то-лико сам само уснула или преживе-ла, то је сада већ и тако све једно. Главни је то, да ти разумеш ову моју причу и да знаш зашто сам ти је причала. А сад положи твоју златокосу главицу, склопи твоје веселе плаве очи, спавај, девој-чице моја. Добру ноћ, бело моје го-лупче. К. А. Ц.

„Човек кога ћушкају“ и „Белу Се-стру“ ова два велика филма опет ћемо ускоро видети само у потпуно новим копијама. Као што је познато у првом играју Лон Чени и Норма Ширер а другом Лилијан Гиш и Ро-налд Колман.

СТАТИСТИКА Једног филмофила

Ужице, јуна. — Како је сада за-вршена биоскопска сезона 1928-29. год, то мислим да ће бити интере-сантно да изнесем овде мало стати-стике, о филмовима у минулој сезо-ни у Ужицу.

Од септембра 1928. г. до јуна 1929. видео сам 168 филмова. У Ужицу постоје два биоскопа „Колосеум“ и „Луксор“. „Колосеум“ је давао 8 филмова месечно. Међу тих 168 филмова које сам видео за ових де-вет месеци налазе се и ови велики филмови: „Крик Меса“, „Наполеон“, „Диркус“, „Шах Царици“, „Алрау-ни“, „Бели Тигар“, „Излаз Сунца“, „Анђео Улице“, „Европа у пламе-ну“, „Бо Жест“, „Кад ја љубим чу-ј се!“, „Под јармом страсти“, „Бен Хур“, „Човек који се смеје“, „Жена-Демон“, „Биг Парад“, „Козаци“, „Краљ Краљева“, „Ана Карењина“, „Древин“, „Стари Хајделберг“, „Живи Леш“ и т. д. Затим више ка-убојских филмова са Том Миесом, Бук Цоном, Тим Мак Којем и Хут Цинсоном. Већи број криминалних филмова као што су „Тринаести Час“, „Ник Картер“ и др.

Највише је филмова дато са Џон Цилбертом, Лон Шанејом, Долорес Дел Рио, Гретом Гарбо, Св. Петро-вићем. Највећи материјални успех постигли су „Бен Хур“, „Крик Ме-са“ и „Краљ Краљева“. А као нај-бољи филм у прошлој сезони остао је „Крик Меса“. Најомиљенији глум-ци овд. публике су Грета Гарбо, Светислав Петровић, Долорес Дел Рио и Рамон Новаро. Бацима се најбоље допада Џоана Крафорд, ко-ја се је у прошлој сезони појавила свега у два филма „Незнанац“ и „У Кадетској Школи“. Изгледа чуд-но, али истина је да у целој сезони није приказан ниједан филм са Ха-ри Литлесом, мада он још увек ли-ферује по 5—6 филмова годишње.

Дакле, у сезони 1928-29. год. ви-део сам 168 филмова. Ако узмемо да пр-јекција једног филма траје про-сејно два сата, рачунајући ту и па-узе између чинова, онда излази да сам тих 168 филмова гледао равно 336 сати. Ако 336 часова претвори-мо у дане, рачунајући у дан 24 ча-са, то износи 14 дана. Значи 14 дана седео сам непрекидно у биоскопу, гледајући разне филмове. Пођимо даље. Како 14 дана имају 336 часо-ва, то 336 час. имају 20.160 минута, а 1.209.600 секунди. Ето, за 1.209.600 секунди видео сам 168 филмова!

Јован Николић.

1.000 динара БЈМ ПЛАТИМ АМО
Ваше брадавице, курје очи
тврду коју, израслине, не одстраните сигурно
у року од 3 дана са Риџ Балзаном без бола,
без погубења и без ножа, Лекарске препоруке:
Dr. GUGAKUS V. WIEN пише: „Ја сам са Риџ
задовољан, пошаљите даљих 24 лончића, ја ћу
их код мојих пацијената употребити. Цена са
гаранцијским писмом Динара 9, 8 лончића Ди-
нара 18, 6 лончића Динара 32.—“

Dr. Nic. Kemény Košice
Nasobau

Postfach 12/L 81
Czechoslovakel

ЈЕДНЕ НОЋИ

Сједим тако једне ноћи
Крај камина у самоћи.
Све је тихо, све већ спава,
Само поноћ откуцава.
Бацим поглед преко сата
Кад шкринаше собе врата.
Смрт улезе па ми рече:
„Ово ти је задње вече“.
Добро смрти, кад је тако
што ме чека: Рај ил' пак'о?
„Пак'о ће те снаћи тужна,
Јер су твоја дела ружна“.
О та немој таква бити
На ме одмах погубити.
Али смрт већ по занату,
Косом хтеде по мом врату,
И жив данас не би био.
Да то нисам само знао.

Јаша М Зелић

Ј У Т Р О

Преко зелених њива лети јато
птица, док свеж ветрић шири кроз
звездану ноћ, која сањиво умире и
нестаје као шум живота...

Земља бљешти од слатке свежи-
не и купа се у мирисним китама
цвећа. По земљи падају милиони
бисерних кањица и одсевају као
младеначки снови...

У сваком жбуњу и дрвету као да
игра младост и лепота, док се преко
зелених њива шири мирис пролет-
њег јутра...
Бран. Миланов

ЖИНОТ.

Бледи месец нејужно ходи,
Мала га звезда по небу води
И ето плови под облак жури,
Те своје циљу што брже жури.

И гле! он стиже мету
А не клону у своје лету;
Па ето сад! лагано ходи,
Јер после циља тако му годи.

Небо је тмурно, облак се вије
А у њему живот се крије
И пушта зраке кроз густу тмину.
Погледај друже, то живот сину.

Ти реци бледи месече сада
Да ли си био сретнији када
Ти реци, жељу нам ову
Па онда тражи звездицу нову.

РАДИСАВ ПИЗЕТИЋ

Спортички Свет

ТРИУМФ БЕОГРАДА

СЈАЈНЕ ПОБЕДЕ Б.С.К.-а и ЈУГО-СЛАВИЈЕ

Друго коло државног првенства је донело две веома значајне победе београдских преставника, после којих су шансе престонице знатно порасле. Истина, до завршетка има још много, али судећи по томе да сваки изгубљени бод значи веома много, ми још сад видимо крајњи успех нашег града. А поготово после јучерашњег пораза Хајдука на његовом сопственом терену. Наши заступници су се јуче сјајно борили и зато им свака част.

Југославија је улазила са малим изгледима, а нарочито кад се зна да десну страну форварда сачињавају Бурић—Борис Поповић а на центар—халфу игра Лончаревић. Биле су то измене толико смеле, а највише је стрепње било за деби Поповића у форварду. Али је Југославија јуче изврсно заиграла; сваки играч је уложио максимум свога знања и пожртвовања и успех није могао изостати. Само је Југославија пред циљем још увек она стара. Она је била апсолутни господар терена, дуго се задржавала пред вратима гостију, али никако јој није успело да погоди циљ, те је опште уверење било да ће наши и ако далеко јачи морати да добију само један бод. И оно што није пошло за руком ниједном из фора, успело је Ивковићу, једним доста сретним шутем из даљине.

Највеће заслуге за ово ипак има одбрана, која је брзином и пожртвовањем изоловала спори фор Хашка. Највеће изненађење — наравно у позитивном смислу — је био Лончаревић. Благодарени највише дужини ногу, он је сјајно одузимао лопте, стижући увек у прави час. У првој линији је најбољи био Хрњићек. Агиљност и сјајно проигравање крила, биле су му главне особине. Вирић је за класу био бољи него на последњим играма. Изврсно слат у ватру од Хрњићека, он је неодољивим јурицима и сјајним центрирањем правио забуну у противничком табору. Добријевић је био веома агилан, а уз то је предвео једну снажну игру, којој недостаје потребне технике, па да Руди буде изразит центар-фор. Десна страна је задовољила само пожртвовањем. Поповић треба добар број игара па да се уживи у нову улогу. Од свега што је показао, било је добро додавање. Иначе је он спор за навалу. Бурић није за тим црвених, то сам ја увек говорио. Његови потези су толико безглави да је то нешто не-

вероватно. Био је агилан, али је у најпотребнијим часовима губио главу.

Симпатични Академичари су нас изненадили. Цело време су играли подређену улогу. После катастрофе Југославије и писања о њеној млакој игри, они су мислили да ће имати лак посао. Наравно да је изненађење које су овдашњи лоптачи произвели својом снажном и пожртвованом игром, било од приличног значаја по сам ток игре. Хашк је наишао на неочекиван отпор. Спорост његовог фора никако није могла доћи до изражаја код енергичне игре противничке одбране. А поготово онда, кад је покретна снага ове Хашкове формације, Хигрец, био учињен безбедним. Петровић и Поповић су га пратили у стопу, тако да његове индивидуалне способности никако нису могле доћи до изражаја. У неколико махова је покушавао дриблом да дође до циља, али је пред собом имао по неколико играча, који су га омели. Друга звезда овог форварда Лајнерт, једва се видео на терену. Он је веома спор играч, и право је чудо да га савезни толико симпатисе. Ако га ставља због техничког знања, онда би ту Лубурић имао предности, па и плус у брзини и окретности, Одбрана им је била знатно боља и она је овог пута испунила веома тежак задатак, јер је карактеристика ове игре била борба Југославијине навале са Хашковом одбраном. Да је инжињер Рот сретан о томе су се сви уверили! Високе хитце је бранио са највећом лакоћом и црвени стрелци као за пакост нису гађали ниско.

Плави су учинили веома много за престоницу. Њима је успело да учине крај сензационалним поразима на сплитском терену. Они су својом познатом игром присилили Сплитског мајстора на капитулацију, и сад очекују даље борбе са највећим спокојством. Јер тући Хајдука на његовом терену, у једној овако важној утакмици значи веома много.

Благ. Ракић

ЈУГОСЛАВИЈА У ЗАГРЕБУ А ХАШК У СПЛИТУ ИГРАЈУ

Оба прошло недељна београдска противника очекује огроман задатак. Јер они укрштају ноге са противницима, који престављају несавладљиве тимове на свом терену. Југославија игра са Грађанским у Загребу, а то је довољно да прикаже сву тежину задатка црвених. Јер Југославија неће имати противу себе само Грађанског, већ и чувене његове

навијаче. Пургери су чета, која у техничком погледу вреди мање од свију такмаца, али и која по својој опасности пред циљем и еланом може да се уврсти у ред Б.С.К.-а, с том разликом да им је овај за класу надмоћан у техници. Против Хашка, кој је Југославија сасвим убедљиво тукла — он је изгубио. Али то ће му само дати више воље да уложи све од себе. А кад тако игра, Грађански је опасан противник.

Црвени не би смели да изведу прошлонедељну чету. Ја бих им препоручио следећи састав:

Пантић; Ивковић — Петровић; Б. Поповић — Лончаревић — С. Поповић; Добријевић — Милорадовић — Вирић.

Црвени!

Од Вас се не тражи ништа више него што сте дали у недељу, само већа опрезност и одлучност пред циљем. Јер је Грађански противник, који је у стању да као двапут гори изиђе исто толико пута бољи по резултату. Вас не треба да буни дружање публике, већ се јуначки борите, не само за себе, него на уму увек имајте Ваш дични Београд, који ће са највећим нестрпљењем очекивати резултат велике игре. Евентуалном вођству противника не придајте никакву већу важност, већ играјте као да и Ви водите.

Хашк мора у Сплит, да под прилично високом температуром и ништа мањом загрејаношћу Сплићана, одигра једну од најтежих партија. Имајући у виду слаб отпор са последње игре и велике предности Хајдука у борбености и чињеницу да се такмичи код своје куће, ми верујемо у пораз Хашка!

Бл. С. Р.

ПРЕТЕРАНО ШАЉИВ ПРИЗОР

Није него, шта сте ви очекивали од људи са дасака. Футбал, е онда се варате, јер то нисте у стању да видите од многих, који се зову фудбалерима. А сетите се игре олд—бојца, међу којима су све излапеле звезде, али ипак људи који познају све тајне лоптања, којима услед старости не успева да покажу више него почетничку игру. Замислите онда тек глумце, од којих већина једва да је чула за футбол. А поред тога је приличним бројем година и претераном дебљином Хендикепирано доста њих.

Демонстрација фудбала је била тако сјајна, да и сам проналазач ове игре, неби је могао познати, јер се тако није играло ни у почетном стадијуму његовом. Сирота лопта шта

све није претрпела. Немилосрдно је гурана, а још одбојни ударац пратила је читава гужва, без икаквог реда. Играо се модеран начин, на дур, а богами се и пуцало, наравно кад се погоди лопта. У противном страдале су цеванице.

Поред разних ремек дела, као: промашивања лопте, пропуштања исте кроз ноге, јаких шутева од пола метра и др. такмаци су се показали тако стабилни, да је изгледало да под ногама имају ледену масу. Било је играча, којима се допала улога вратара, па су у неколико махова у стилу ухватили лопту. Ибрзина је добро заступана, па би било неправдо неспоменути најбржег играча ког смо видели, а то је десно крило гостију. Тај вам је човек у стању да пређе 100 м. за време мање од једног сата. А то богами није успело ни светским рекордерима Падоку, Хубену, Абрахамсу и др.

Једном речју права је штета што није био савезни капетан, јер би можда бар половину врбовао за свој тим.

Победу је однео Београд са 2 : 1 (1 : 1) која је требала бити још већа!

Затим су трчале даме са јајетом у кашици. И ту је упропашћена једна добра кајгана.

После њих су јурила господа на 100 метара, али у средини стазе о столицама су висели капути и машне, што је трчећи требало довести у првобитно стање.

Шаливи програм је завршен озбиљном трком, у којој је благодарећи наклоњености неба стигао први г. Кустудић. И за чудо небо је било плаво. Иначе се победник неби тако звао, да није бољег испред себе задржавањем омео.

— Зашто ваша супруга живи одвојено од вас?

— Ах, врло непријатна ствар. Замислите само, моја жена је хтела да има дете, а међутим куварница га је добила.

УДАВАЧЕ НА ДВОРОВИМА

ШВЕДСКА ПРИНЦЕЗА ИНГРИДА

Кроз све векове народи су са интересовањем пратили рашћење краљевске деце, којима је судбина доделила најлепши живот, али много пута и велике патње.

Али данашње, модерне принцезе, много су срећније, јер оне могу да се удају по својој вољи, па чак и из љубави, и много пута одричу се круне слушајући своје срце.

Младе принцезе из 1929 године срећније су него у ранијим вековима, и пред њима су много лепше перспективе живота.

Оне имају особина, које нису имале њихове претходнице, природније су и ближе народу, којим ће једног дана управљати. И кад се удаду, оне увек остају верне својој земљи, где су рођене, и олагодарећи брзим и лаким саобраћајним средствима често иду у походе својој родној земљи, што се није дешавало раније. У средњем веку једна принцеза, кад се уда у другу државу, била је занавек отуђена од своје домовине.

У букету европских младих принцеза, покрај шармантне принцезе Илеане, чувена је са своје лепоте и шведска принцеза Ингрида.

Она је одрасла и васпитава се у љубазној породици шведског краља.

Штокхолм, престоница Шведске, уздиже се на седам малих острваца, баш на оном месту, где се вода из језера Малар, најлепшег језера у Шведској, меша са једним рукавом Балтичког мора... Због таквог положаја Штокхолм личи на Венецију и назива се „Северном Венецијом“. Само је вода у каналима, који протичу кроз град, много чистија и дубља него у Венецији... Лађе, свију величина, пролазе кроз канале, покрај кућа са отвореним прозорима.

Некада су лађе биле једино саобраћајно средство у Штокхолму, и тим лађама управљале су жене. И живот у тој северној престоници не може да се проучава на улици, већ на кеју. На обали су подигнути споменици, ту кишти трговачки живот, и док се на једној страни протеже светло Балтичко море, на другој је романтично језеро, које заузима простор од двадесет миља.

Краљевски дворца уздиже се на једном острву у средини, које се назива Стаден. Два огромна бронзана лава чувају улазак у двор. Дивна тераса и башта протежу се испред фасаде.

У том дворцу, једном од најлепших у Европи, одрасла је краљева

унука Ингрида, ћерка престолонаследника шведског.

Она је расла у том двору далеком као лепи северни крин и још се није приказивала да би јој се могло дивити у Европи. Ингрида се родила у Штокхолму 28 марта 1910 г.

Она је кћи престолонаследника Густафа Адолфа и принцезе Маргарете. Од своје мајке Ђинглескиње наследила је седефасте теш лица, њене азурне и благе очи и слатну косу, какву имају и све Шведанке.

Ингриду је васпитавала једна Францускиња и она перфектно говори француски. Врло је образована, а мало моденка, она се одушевљава спортом и важи као одлична спортисткиња. Ски и шљичуге обожава, што је наследила од свога оца, који је добио прву награду на је дој зимској утакмици клизања.

У њеном васпитању има нешто што је врло симпатично, то је домаћичко васпитање, које је она добила, као и њена рођака принцеза Марта.

Још док су биле млађе обе су се занимале домаћим пословима као и сво грађанске кћери. Оне умеју да оджавају и уређују своју кућу као да су живеде у грађанској породици. А покрај поука из домаћинства училе су и курс одгајивања деце, да ће умети саме да негују своју децу кад се удаду.

Домаћинство је једна врлина скандинавских породица, зато се тако васпитала и принцеза.

Ингрида, мала северна вила, најсрећнија је у природи, на чистом ваздуху... Она воли да јури на коњу кроз шуме покривене снегом... Кад је у природи заборавља да је краљевска кћи и напаја се мирисом шуме, који јој доноси поветарац, и замишља да је још мала девојчица.

А кад се врати из шетње она постаје добра и милосрдна вила, која не заборавља своје сиромаше.

Она је црпала гњи тог великодушног народа, који има милосрђа за најмању животињцу... Шведски сељак је можда једини, који зими посипа овас јечам по крову, кад су велике снеге, да тичице не би липсале од глади, јер нигде нема хране.

Која ли ће се круна ставити на главу миле принцезе. То нико још не зна... Али поданици краља Густава заклинају се, да неће допустити да се ни један трн не забоду у ту круну покрај цветова.

Како се постаје милионар?

Шест каријера финансијских краљева.

Како постати милионером, и постоји ли зато какав год нарочити рецепт? Статистика утврђује, да је већина данашњих богаташа стекла своје многомиллионито богатство својим рукама, почевши обично с грошем. Очеvidно они, њихов живот и рад, могу дати бољи одговор на то питање, које тако живо интересује свакога. Наш чланцић посвећен је историји од тих финансијских краљева и њиховим каријерама, које најбоље карактеришу и осветљавају те услове, при којима је био могућан њихов огромни успех.

Џон Рокфелер, који се напоредо с Фордом сматра најбогатијим човеком на свету, једаред је овако одговорио на питање, како постати милионарем:

„Да би човек постао милионер нужно је пре свега, да има три ствари: срећу, срећу и опет срећу. Најзад потребно је још умети ту срећу искористити.“

А таленат, геније?... Човек, коме нико неће отказати генијалност, Едисон, изјавио је, да је за материјални успех у животу нужан, пре свега, прилежан рад. Њему се приписују речи: „За успех људима треба 1 проценат одушевљења и 99 процента зноја.“

Андреја Карнеци, који је продао свој челични труст Моргану за 10 милијарди франака и који, следствено, разуме, шта је потребно да би се постало милионер, уздиже други принцип:

— Потребно је, — каже он — све своје мишљење, све силе, све напрезање усредсредити на какву нарочиту област знања, или какав спе-

цијалан проналазак у трговини или индустрији, свеједно какав.

Форд у својој биографији потврђује, да срећа и случај играју толику исту улогу колику и геније и надахнуће. А и мимо тога, савестан рад, надзор, акуратно извршење задатака који искрену, све то везано са прилежношћу и настојањем, довољни су, да се од сина сиромашног фармера постане милионер.

Као што се види, ови даровити људи не слажу се потпуно у томе, шта је потребно да би се дошло до великог материјалног богатства. Један саветује једно друго и у суштини сваки од њих има право до извесног степена. Ипак, ако прочитамо биографије ових виђених личности, могуће је код многих од њих приметити у животу по неку тачку скретања, неки моменат више или мање трајан, кад су се животне недаће преобратиле у животне успехе, кад се даровитој идеји прикључио сасвим битни етеменат среће...

Ето, например, млади хемичар, по имену Алфред Нобел, становао је у своме лабораторијуму близу Штокхолма и радио већ неколико година на проналаску особито јаког експлозивног средства. Становници Штокхолма знају ту лабораторију, јер је тамо једанпут избила експлозија нитроглицерина. Најзад Нобел успе да изуме нову, силну експлозивну материју — динамит. Ипак није му се дало да популарише овај изум ни у отаџбини, Шведској, ни у иностранству.

Ускоро се деси неколико ужасних катастрофа. У малом њујоршком хотелу отсео је неки немачки трго-

вачки путник и Нобелов агент, и оставио код послужитеља закључан куфер, у коме се налазило пет килограма нитроглицерина. Затим је агент отпутовао на неколико дана. У осутву госта портир је хтео искористити овај куфер, да на њему чисти цицеле хотелских гостију. Други послужитељ, пролазећи мимо, примети, да је из куфера почео излазити дим и он обрати на то пажњу портиру. Они брао избаце куфер на улицу, и ту на улици створи се огромна експлозија, која је разрушила читав ред кућа.

Исти такав несрећан случај ускоро се десио на једном американском стоваришту у Аустралији. Но најужаснија катастрофа десила се на мору. Пароброд, који је возио 100 тачића динамита у Перу, одлетео је у ваздух. При томе је погинула сва посада: 74 морнара и официра.

Листови целог света почну писати о тим катастрофама, паробродска друштва отказиваху да возе Нобелов динамит, стоваришта нису хтели више чувати ни једне тоне тог ужасног товара; у читавом низу земаља увоз товара забрани се законом.

Но паника се ускоро утиша, а нечувена реклама већ је учињена. Неколико предузимљивих људи решавају, да се таква сила експлозивна материја може показати веома корисна за техничке циљеве. Војна министарства долазе до закључка, да експлозивно средство тако јаке снаге треба неопходно искористити за војне циљеве. Ускоро већ почињу се спорови за Нобелов патент. На тај начин ужасне катастрофе, потапање целог брода и т. п., јављају се као почетни датуми Нобеловог успеха у свету.

Сличне катастрофе, но ипак мањег размера, уздигле су чувеног Крупа, оснивача Крупових тополивања. У Паризу, у 50-тим годинама прошлог века, била је основана пр-

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ ТЕРАЗИЈЕ 7
ТЕЛЕФОН 7-87

ва светска изложба. Алфред Круп хтео се тим користити и изложити образац свог ливеног челика, који није имао никакав успех у Германији. Он пошље у Париз грудву ливеног челика од неколико тона.

Нарочита масивна кола, која су требала да превезу ту челичну грудву на место одређено на изложби, изломила су се у самом Паризу, и грудва је пала на једну од париских улица, пред очи запрепашћених Парижана. Цео дан су се мучили око грудве, док је нису однели на изложбу.

Но и на изложби Крупова грудва, постављена на огромне греде, изломиле и ове. Не треба ни говорити, да је после тако блештећег доказа о солидности Круповог челика његов успех био обезбеђен. Француско војно министарство, на захтев Наполеона III, онога часа постарало се да закључи уговор са Крупом. Тек после, кад је Круп већ био много година лиферант страних војски, решило се и пруско војно министарство да га узме за лиферанта.

Не јављају се, разуме се, увек такви нарочити случајеви као решавајући фактори у биографијама великих богаташа. Не може се порећи, да су изузетак ливеног челика и динамита већ сами по себи могли положити основ благостању Крупа и Нобела, и да су напред наведени случајеви катастрофа играли само улогу рекламе, особите по својим размерама и начинима.

Из биографије лорда Леверхолма, „краља сапуна“ Енглеске, може се видети, како срећна идеја сама по себи може донети своје створитељу огромно имање. Кад је Ливерхолм, као 14-тогодишњи дечко, радио у бакалници свога оца, њему је била дужност у прво време да сече велике комаде сапуна на мале. Он је приметио да сапун који је лепо и акуратно завијен у хартију лакше пролази код купаца. Кад је одрастао он је у свом сопственом дућану стао продавати сапун особито пажљиво завијен, и то, на први поглед просто усавршавање, направило је огроман успех код муштерија младог Леверхолма. Он се решио да отвори сопствену фабрику и бацио је на пијацу сапун у лепом завоју, са натписом »Sunlight Soap« („Сапун од сунчане светлости“). Сад фабричка варош код Ливерпула, где се налазе Леверхолмове фабрике, у ствари је центар огромног енглеског сапуноског труста, а Ливерхолм у току 30 година постао је један од најбогатијих људи света и енглески лорд.

Опажај, који је учинио 14-тогодишњи дечко у дућану свога оца, у битности ниуколико се не разликује од оног, који је учинио млади

Едисон, кад је био телеграфиста, — опажај који му је дао импулс за његов велики изум — фонограф. Едисон је приметио, да чеп телеграфског апарата иде с неједнаким шумом по хартији, нарочито на оним местима где се налазе удубљења.

Када су то приметили и други телеграфисти, но нико од њих није начинио од тих опажања такав закључак, као што је начинио Едисон. Тако, вероватно да су и други продавци сапуна приметили, да купци радије купују сапун ако је лепо завијен. Но такође нико није учинио такав одлучан закључак као што је учинио Леверхолм.

Кад је Рокфелер почео да се занима нафтом испитивање извора нафте било је већ у јеку. Где се год показала нафта тамо је онога часа стремило хиљаде људи: они су тамо почињали копати, у нади да нађу нове изворе нафте. Већина ових истражиоца нафте, — „дивљих мацака“, како су их звали у Америци — бивала је ускоро принуђена да баца посао, утрошивши на њему своје последње паре. Труд истражиоца нафте још је неблагодарнији, још тежи од труда копача злата.

Млади Рокфелер показа се паметнији од других и уздржао се од ризика такве врсте. Он је предавао ризик другима и ограничио се само на куповање већ нађене нафте. Његова идеја завршила се у организацији продаје нафте: он је налазио да је то сигурније и да се на тај начин може више зарадити него сумњивим копањем час овде час онде. Ова — на први поглед проста — идеја послужила је као основ његовом давањем благостању и начинила га милијардером.

Може се рећи да је с Рокфелеровом срећом везана и његова лична досетљивост. Без среће, т. ј. без онога што даје згодан стицај разних околности, нико никад не постаде чувен и богат, но ипак срећа није доста сама за успех. Молтке је једанпут кад су га питали, шта је потребно, па да човек постане победоносни војсковођа или велики заповедник, одговорио:

„Само геније има увек срећу“..... Суворов је одговорио завидљивцима, који су говорили да је он за своје успехе обавезан срећи:

„Срећа, срећа, — ваљда ће бити кадгод и умешност....“

МАМИЦЕ! ПЛАТНО „СЛАВИЈА“

**БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)**

ТЕЛ. 12-42

Кад ће пасти Ајфелова Кула?

ШТА СУ ПРЕДСКАЗИВАЛИ О ЊОЈ ПРЕ 40 ГОДИНА.

Специјална комисија инжењера прегледала је поново темеље Ајфелове Куле, — с обзиром на искрсле претпоставке о томе, да су неки основни те куле ослабели и да њој прети озбиљна опасност. Комисија је после свестраног прегледа дошла до закључка, да те претпоставке нису ни на чем основане и да Ајфеловој кули ништа не прети.

Није без интереса споменути, да је пре 39 година Ајфелова кула, у времену свога постројавања, била предметом жестоке критике и изазивала читав низ протеста и сурових приговора, које су износили највиднији представници литературе, науке и искуства, као и технички стручњаци. Тако цео ред лица, међу којима су: Гуно, Викторијан Сарду, Сили Придом, Леконт де Лил, Франсоа Копе, Александар Дима, Гиј де Мопасан и др., свега 46 чувених имена, — на најразличитији начин протестовали су у својим представкама влади „против постројења претенциозног монструма — Ајфелове куле“, у име изруганог естетичког искуства, у име светог искуства, у име све велике историје Француске.

Указујући, да је Париз нешто специјално, ни с чим несравњено, да се на његовим лепим улицама налазе лепши архитектонски споменици, аутори петиције протестовали су против тога, да „блештећи Париз, саздан генијем Француске, буде сад наружен

Ајфеловом кулом — трговачком устаном, коју није пожелела да има чак ни Америка“. Називајући ту кулу „Вавилонском кулом“, они су изјављивали, да не могу допустити да „Париз величанствене готике, Париз Жана Гужона, Жермена, Пила и др. постане Паризем господина Ајфела“.

К том протесту било је присаједињено доказивање неког инжењера Смајерса, у коме овај, приводећи цео ред техничких израза, категорички тврди, да ће се кула срушити још пре него што буде готова.

„Савршено је јасно“, изјавио је тај инжењер, „да та Вавилонска кула никад неће бити довршена, и то не услед пометње језика, већ зато, што градитељи нису у стању представити себи, како ће изгледати та кула на 300 метара висине“. Он је доказивао, да темељи куле, који ће бити близу Сене, неће моћи издржати ток речне воде, која ће несумњиво имати утицаја на јачину њихову.

Особит значај овај инжењер придавао је томе, што ће кула бити неравномерно осветљена сунцем. Сунчани зраци, говорио је он, осветљаваће кулу само с једне стране током целог дана, док ће друга страна бити за све време у сенци. И то ће неминуовно разлабавити све свезе између делова куле. По његовом разуму кула је требала сваког дана да се шири и скупља за $\frac{1}{4}$ метра на разним странама, везе ће се кидати и катастрофалне последице биће неизбежне.

„Ништа слично до сада није се градило, и такву кулу може створити само растројено уображење њених градитеља“, — иронично је завршавао овај у то време инжењер — специјалиста.

Не треба ни говорити како забавно изгледају сад сви ти оштри протести и приговори, после тога, кад кула 39 година стоји на месту без икаквих поправака и доправака, и којој, по компетентном мишљењу недавне комисије инжењера специјалиста, апсолутно ништа не прети.

ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ ДЕЦИ ЗА ЧИТАЊЕ ЗА ВРЕМЕ РАСПУСТА.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА

са сликама.

Тома Палчић (17 сл.)

Несретни Краљевић (7 сл.)

Езопове Басне (64 сл.)

Чаробна Флаута (11 сл.)

Храбри Кројач (12 сл.)

Доживљаји Старог Зеке (16 сл.)

Чаробна Секира (са 9 слика)

Патње по леденом мору (са 11 слика)

Мали зидар (12 слика)

Снежана и четири музиканта (10 сл.)

Гуливер у земљи патуљана (са 14 сл.)

Свака књижица пошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најздрављу и најважнију лектуру за децу. — може се набавити у књижарама.

Ко пошаље администрацији „Недељних Илустрација“ 22 дин. добиће свих 11 књижица са плаћеном поштарином.

Даме и Господо!

Не дозволите да се од Ваших*укућана ма коме зноје ногу, труле ципеле и распадају чарапе, већ их патрајте да одмах купе

„Педикол“.

Јер знојење ногу и рђави знојах истих, са гаранцијом престаје дезинфекцијом обуће патент. и Зек. заштит. средством ПЕДИКОЛ-ом који уједно чува обућу и чарапе од трулења.

НИЈЕ ПРАШАК који затвара поре коже, него **ТЕЧНОСТ**, по здравље апсолутно безшкодна, које се само **утиче** у ципеле, да побрзи штетне бактерије, а некои тога **ноге** се више не зноје цео месец дана, док се трајност обуће и чарапа удвостручава. Успех гарантујемо, а незадовољним новац враћамо.

Цена је флашици 25— дин., за у-утрачаост са поштом 40— дин. — Добила се у Апотекама, Дрогеријама и осталим специјалним радњама. Главна стоваришта

Ген. Заст. **ПРОМЕТНА АГЕНЦИЈА*** Београд Вазвоног Трг 197, а продаје и „ИЗИС“ А.Д. Дрогерија на велико. Препродајцама велики попуст. Тражите услове. Погледајте нашу сталку изложбу на Савској Плажи.

**МЛАДОСТ,
СВЈЕЖИНА,
ЉЕПОТА!**

С R E M E D A R U V A R Y

Најсавршенији производ модерне и знајствене козметике. Већ код прве употребе постаје кожа свјежа, мекан и фина, одстранује све притетне бубуљице, маљеве, пјеге, црвенило носа и др. На захтев расаслази смо око 30.000 покуских кутија те на темељу тога примили много признаница те парубаба на више од 28.000 комада. Ви међутим не вјерујте никоме него тражите бесплатну покусну кутију, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 2.— Оригиналане троугласте кутије добивају се уз цијену од Дин. 15.— у свим бољим стручним трговинама. — Поштом шаље: Апотена **БЛУМ**, Суботица 3. Рч 807

Кинеска храна

Кинеа је у главном вегетаријанац, јер будизам, који је јако распрострањен у целој Кини, не дозвољава вернима да једу месо. Месо једу само као додатак јелу, на пр. са пиринчом, који је у средњој и јужној Кини најглавнија храна. — Пиринач се кува сасвим другачије но у Европи. На један нарочити начин се он „динстује“ те тако има и много бољи укус од пиринча зготовљеног на европски начин. Са пиринчом једу Кинези рибе, вариво, а ретко месо. У северној Кини замењује пиринач тако звани „кау-лиан“, нека врста просе, од чега се кува врло густа каша. Такође се много троши зелени грах и грашак. У јела обично међу уље.

Од домаћих животиња за јело гоје свиње, затим разну живину. Коње, биволе, овце, волове, магарце и камиле кољу само онда, када већ сасвим остаре и не могу их употребити за рад.

Најомиљенија јела Кинеца јесу јаја, тако звана „столетна“ јаја. То су јаја увијена у плеву од пиринча, тако да унутра не може да продре ваздух. Жуманце после извесног времена позелени, а после неколико месеци сасвим поцрни.

Разне птице продају се и сушене. Посластице су им жабе, гусенице, као и свилене бубе, које се једу са некаквим слатким сосом. — Сиромашнији Кинези једу и псе, мачке па чак и пацове и мишеве. Њихово најважније јело поред пиринча су рибе. Специјалитет кинеске кухиње су на нарочити начин зготовљена птичја гнезда, која се доносе са источно-кинеских острва. То су балеге извесне врсте ластва, које се на ваздуху стврду. Кинези су велики љубитељи воћа и разног компота. Они своја јела јако зачињавају разним корењем, затим међу много сирћета у варива. Упадљиво је да Кинези не једу масло. Само на северу у Монголској кувају млеко са шећером, а међу још и ракије.

Кинеско народно пиће је чај, који увек пију без шећера. У Монголској мешају чај са овчјим месом, са маслом, киселим скорупом, брашном и сољу. Ово је најомиљеније јело Монгола. Вино од грозђа Кинези све до скоро нису познавали. Место вина пило се и пије се још увек нека врста ракије зготовљене од пиринча, а зову је „самшу“, која има доста пријатан укус ако је неколико година стара. Самшу се пије врео и врло мало, јер јако о-

пија. Боља врста ракије од пиринча зове се „саошин“ коју пију само кинески богаташи. У северној Кини кува се „самшу“ из просе. Модерни Кинези јако воле и европска пића као вино и пиво. Од вина пију већином слатка, нарочито воле шампањац. У последње време много се троше европски ликери.

ЧЕКАО САМ ТЕ.....

— Јованки —

Чеква сам те крај старих платана
У ноћи меканој, топлој, пуној тајне —
На небу беху звезде сјајне, сјајне,
У души беше жеља прошлих дана.

Чеквао сам те, ал' ти ниси дошла.
Зашто? — Ја не знам, нит' ћу икад знати —
Само у срцу чежња ће да пати,
што срећа није сновима ми прошла.
Вељко Лаћарац.

Бадова пакетих

Досталовог тралетног бисера на пробу.
Успех код прве употребе! Приштиња,
митесери, нечистоћа лица нестају. Ша-
дите за поштарину 2 дин. марака. Ке-
мивалија Нови Сад, 144 Н. Оригинални
картон 20 дин. поштарином 30 динара.
22-32

КЊИГЕ И ЧАСОПИСИ

КАКО СЕ СПРАВЉА МАЈОНЕЗ? —
како се справљају разни умокци и со-
тови на француски начин, научићете из
књиге **СТО СОСОВА**, цена 5 дин. У ис-
тој колекцији изашло **СТО ЈЕЛА ОД ЈА**
ЈА и **СТО ЈЕЛА ОД КРОМПИРА**, свака
по 5 динара. Француско-Српска Књижар-
а Аце Поповића, Сремска 4.

ВЕЧНИ КРУГ

На кристаластој стени сазнања садим
У бескрајну пустињу незнања ђладам,
Са свију страна заплускују таласи
На овај стојерник у огромној маси;
Док се далеко на небу плавом
Ваљају вали са светлом лавом,
Да зране у сивој пучини унесу
И на пирамиду сазнања отресу
Капи мутне узбурикане воде.
Што с' ближе иде, стуб даље бежи
И огромни круг све већи лежи,
У коме вечно бродови броде.
Милорад Поповић

ЕДИНО „ОРАО“ ЖЕНСКИ ШЕШИРИ

одликовани
на међународним
изложбама 1928. год.

У ПАРИЗУ
И АМСТЕРДАМУ.

Златном медаљом

и дипломом

а то је доказ да су

најбољи и најмодернији

БЕОГРАД, Централа Балканска 12 - до Луксора, Продавница Терезије 38

СИГУРАН ЛЕК

да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађено франц. помада

„Michel“, одобрена од Држ. Хем. Лабораторије, од држ. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздрави кожно ткиво и одстрањује перут и сирбеш, и све болке од којих коса опада и осеља. — Шаље поуздан „Мишел“ Василија Б. II спр. Београд. — Про-ју: Апотека Делина, Ки. Михајлова I и Прог. Ескулап, Козарчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дина.; 90 гр. 150 дина.; 10+ гр. 185 дина.; највећа и јача 160 гр. 290 дина. Уз сваку дозу следеју гаранција за успех, случајно да нема успеха враћено узети новац.

Опет један специјалитет амерички: Избор „Краља лепоте“. Том приликом је женски жири прогласио Томаса Феја за „Калифорнијског Краља Лепоте“.

Катастрофа једног звиона у енглеском каналу, где је од једанаест путника седам њих платило животом.

Макс Лемле, син Карла Лемлеа президента Универзал-Филма, са генералним заступником за Југославију г. Е. Рајхом, разгледају на калемегданској тераси „Холивуд“, филмски преглед „Недељ. Илустрација“.

Женски лекари у староме веку

Корисно је, али неосновано мишљење, да се жена тек у најновије доба посветила практичним звањима и позивима. Већ у старом веку налазимо жену у својству лекара, и ако не у данашњем смислу тога појма. Историја медицине извештава нас о многим женама, које су већ у то доба биле знамените. Прва лекарка, о којој постоје сигурни подаци, беше нека Гркиња Аспасна. Да ли је то гласовита љубавница Периклова или друга која жена истога имена, није се до сада могло

установити. Њене списе о прималству сакупио је грчки лекар на бизантском двору Аеције од Амиде (543. посл. Хр.). Она беше специјалисткиња нарочито у косметичи. Артемисија, жена и наследница краља Мауззола од Карије, коме је саградила гласовити маузолеј, једно од седам чудеса старог света, беше такође лекарка, особито што се тиче лечења биљем. Надаље Клеопатра, египатска краљица, метреса Цезара и Антонија. Њој приписују једну књигу о косметичи, која на-

жалост није сачувана. Она је, како извештавају Плутарх и Плиније пробала деловање отровних вина на својим робовима. Некој Антесохи, из ликјидскога града Тлоса, издали су уверење о успешној лекарској пракси. У Риму беше особито ниска околина између Монте Целија и Монте Еквилина, Сибура, боравиште многих „видарица“. Имена некојих дама сачувао нам је Хорац. — Ту је становала и професионална троваљка Лукуста, од које је Агрипина набавила отровне гљиве, којима је отровала свога мужа и ујака цара Клаудија, па Цезонија, чувена због напитка, којим је прибавила љубав Калигуле, те најзад лесбијска примаља Салпа. Од неке друге жене, Сотире, постоји у Фиренци рукопис о грозници код породиља. Насупрот овој нешто сумњивој жени потиснуте су праве лекарке готово у позадину. Оне бежу уједињене у стадеж и требале су за вршење свога звања неку врсту концесије. Једна жена - лекар, чије нам име није сачувано, била је позната због својих успешних лекова против падавице. Нека Фабула Либика била је чувена у лечењу костобоље и водене болести. Дворски лекар цара Валеријана II. спомиње неку Салвину Викториу као особито искусцу лекарку женских болести.

Тако видимо, да је жена у медицинском позиву већ у давнини била равноправна мушкарцу.

ДОБРОТВОРИ НАШИХ НОВИНАРА

Врњачка Бања, јуна 1929

Новинарска професија је једно од најтежких занимања културних човечанства. Новинар, вечити ратник на бојном пољу и врлоску животног импулса, напрегнутих живаца, надражене пажње, узбуркано енергије и духа и тела — вечно ствара, ради, бори се, пролази материјал, ставља га на плаћфше, тумачи, публикује и опет јури! Све тако док браном једног метеора не сагори...

Један хумани човек, коме добротворство и љубав према новинарској професији лежи у дубини душе, одлучно је да своје имање остави српским новинарима. Одлучно је да овој заслужној класи наших интелектуалаца подигне санаторијум у подножју плавога Гоча, у цветној Врњачкој Бањи, да подигне Санаторијум у коме би радом заморени новинари одморили своје нерве и духове, и понова се припремили за борбу у добро своје нације и друштва...

Вилсон је рекао да је врхунац људске цивилизације осећај хуманости и добротворне акције за друштвену колективност. Зар има штотод лепше него постати велики добротвор читаве једне класе радника, помоћи хиљаде њих у стварању добра и победи живота... Тако је осећао и Милорад Грујић, познати књижевник и национални радник из Врњачке Бање. И ако човек из народа, без школе и неког специјалног образовања, Грујић је у својој широкој словенској души волео оне који раде и пате. Волео их је, јер је и сам радник и патник. Пре тридесет година, пошто је оставио своје родно село, отуђио је за обичног књижевског радника.

И тридесет година он је упорно и снажно радио. Резултат тога мучног рада је једно лепо богатство, којим данас располаже. И са-

да када је свој живот осигурао, он осећа потребу, срећу, задовољство да својим богатством помогне друге, блиске себи, да помогне наше новинаре.

Сусрет његов са представницима наших новинара био је више него дирљив.

— Старино, обратио се он г. Лапчевићу, решио сам се да оставим све моје нашим новинарима, јер сам све ово на новинама и стекао. Двадесет година продавао сам као ре-визор новине и књигу. Сад ми је највеће задовољство да оне који на новинама и књизи раде — помогнем!

Састанак представника новинара са својим великим добротвором Грујићем био је у хотелу »Солдатовић«. После упознавања, они су се споразумели у свима детаљима око пројекта Новинарског Дома. С јесени ће један од београдских истакнутијих архитеката отићи у Врњачку Бању да добије ситуациони план и да по њему изради план Санаторијума. Санаторијум ће имати око тридесет соба, салон, читаоницу, трпезарију и друге потребе. Дародавац г. Грујић предаће Дом новинарима потпуно уређен и снабдевен целокупним комфором. Дом ће се звати: »Дом Милорада Грујића — Српским Новинарима«.

Са изградњом Санаторијума почеће се још идућег пролећа. Радиће се форсирано и тако брзо да ће идуће јесени новинари имати своје одморште, захваљујући племенитости г. Грујића.

После састанка код »Солдатовића« сви су заједнички обишли Врњачку Бању, која је тога дана била ретко жива. Са интересовањем разгледали су зидање нових купатила, изворе киселе воде, Бањски парк и др. Аутом су се одвезли у Санаторијум »Терација«, где их је дочекао директор Др. Дурлек.

Г-ђа Јованка Јовановић, првакиња загребачког казалишта.

Г. Страхиња Петровић у »Волпону«, једној савршеној креацији.

Г. Драгиша Лапчевић, председник Новинарског Удружења и членови Управе Ј. Н. У. др. Мирослав Стојадиновић, Драгиша Миловановић, Слободан Видаковић са дародавцем г. Милорадом Грујићем и другим добротвором г. Доброславом Доменовићем, председником станишичке општине.

председник хрватског клуба у Београду, показао им Санаторијум, његову ретку живописну околину и чудно романтични положај. Ова посета завршила се пријатељском закуском и фотографисањем пред Санаторијумом.

Г. Лапчевић и Др. Стојадиновић у име свих новинара захвалили су се овом симпатичном и добром човеку, који представља оличење наше расне великодушности и гостепримства, и обећали му да ће у току идућег месеца једна специјална делегација новинара посетити Гоч и Станишнице.

У највећем расположењу и духовно насмејаној атмосфери новинари су се сликали пред својим добротворима на самоме месту где ће се ускоро дизати њихов Санаторијум.

У вече су пред свој повратак за Београд, представници Југословенских Новинара присуствовали Кермесу Црвеног Крста.

Сл. В.

Другарско вече београдских судија Варошког Суда у Топчидеру.

Г. Аца Бинички, у једној комичној улози, који је одушевио публику о боемском вечеру својим куплетом: „Добре жене, дајте нешто“.

Г. Шепец, симпатични тенор загребачке оперете.

Са кермеса у Велесу. Чланице одбора за продавање цвеће на кермесу са председником г-ђом Катицом Санцев.

Велес — град на обема обалама Вардара, по свом романтичном и живописном положају, једно од најинтересантнијих места у нашој Краљевини. Природа је и њему дала, као и многим местима на Југу, леп положај, богату околину и све оно што може допринети да од једног старог романтичног места, постане лепа и модерна варош. Али да би се тако велики подухвати могли са успехом завршити, потребна је на првом месту приватна иницијатива; а њу је Велес, доласком за председника општине, г. Тоше Живковића, у главном и добио, и први кораци његовог плодног рада, за уређење овог места, сваки се даном крунишу успехом.

Његовим заузимањем образован је одбор, од највиђенијих грађана, за улепшавање и уређење овог места, коме је природа дала све оно што је најлепше. Тај је одбор приредио први успели кермес у овој вароши, који је крунисан како моралним тако исто и материјалним успехом. На кермесу је изабрана прва „Мис Велес“, која је од одбора награђена, као најлепша девојка у Велесу златним сатом. Овде треба нарочито истаћи оне грађане, који су се материјално жртвовали, а тек исто и оне, који нису жалели труда радећи за општу ствар, како би Велес постала једна од најлепших вароши на нашем Југу.

Мил. Стефановић.

— Римски цар Калигула утрошио је за време своје четиригодишње владавине огромну своту од готово 3 милијарде динара, према данашњем новцу.

Летонија -- најлепша Балтичка Држава

Међ државама, које су дошле до своје независности за време руске револуције, прва је Летонија, која се одвојила од Русије 1918. г. и постала независна република.

Летонци, којих има у Летонији два милиона, нису Руси, како се увек мислило, нити Германи, што се веровало због немачких назива њихових градова.

Летонци су једна породица индоевропске расе, или боље рећи, беле расе, која говори индоевропски језик.

Они су се доцкан појавили у историји.

До тринаестог века били су незнабошци и готово варвари. Тада је папа послао мисионаре, који су их крстили, и крсташе Немце који се настанише у Летонији и подигоше

градове. Један од поглавица крсташа, Алберт од Букс-Ховдена, основао је град Ригу.

Читава два века Летонија је била независна држава, све до 1561. године. После један део припаде Пољској, а Курландија још остаје независна. У седамнаестом веку Курландију заузео војска Густава Адолфа и она постаде шведска провинција. Читавих сто година Летонија је била поприште борбе између Швеђана, Руса и Пољака.

После пораза Карла дванаестог, Летонија постаде руска покрајина. Она је била под Русијом до 1918. г. кад су догађаји у Русији помогли свима државицама да поврате своју независност.

Летонија је данас држава која се простире на шесет пет хиљада ква-

дратних километара и заузима предео балтичких држава... Летонске државице групису се око залива Риге, а на левој страни се налази Курландија. Курландија је некад била засебна државица и била је домен Мориса Сакса најславнијег француског капетана у осамнаестом веку. Друге покрајине, које улазе у састав Летоније, јесу Латгала, Семгала и Ливонија.

Најважнији град је Рига на истоименом заливу. Недалеко од Риге налазе се две друге метрополе, Дурна и Двинск.

Летонија је равна земља, испресецана пошумљеним брежуљцима, који јој дају живописан изглед. Клима је подједнако блага и зими и лети, благодарећи близичи Балтичког Мора.

И ако се Летонија развија тек од тринаестог века, њена цивилизација може да се пореди са европском. Број неписмених једва достиже петнаест процената. Сем летонског језика говори се руски и немачки; а у последње време у школама се учи енглески.

Са економског гледишта Летонија је агркултурна земља, а од стоке највише се гаје краве. Масло, покрај лана, дрва, каучука и палидрваца, најважнији су извозни артикли. Индустрија, коју је уништила револуција, сад се поново подиже.

Летонци се одликују својом изразитом индивидуалношћу међ балтичким народима. Њихов језик сматра се као најлепши међ језицима аријевским и индоевропским.

Летонци су сачували своју народну песму, која је примитивна, и у њој су остали трагови многобоштва. Утицај Немаца није могао да уништи оно што је у њима расно... Из тих песама види се, да су Летонци били ратнички народ, и да су се увек женили отимајући девојку... И кроз народну песму увек су изражавали мржњу према Немцима и Русима. У једној песми пева се Рига: „О, Рига, Рига, ти си лепа, ти си дивна... Шта те је направило тако лепом?... Направило те је роштво Ливонаца... Ох, кад бих нашао новац, који почива на дну мора, купио бих замак у Риги са свима Немцима, и мрзио бих их као што су они мене мрзили... Силно бих их да газе по усијаном камењу... Ох, боже, како да се спасем?... Шуме су пуне вукова и медведа, а равнице властеле... Ох, боже мој, казни мог оца, казни моју мајку, што су ме родили у овој подјармљеној земљи...“

И у тим песмама народним осећа се туга за слободом.

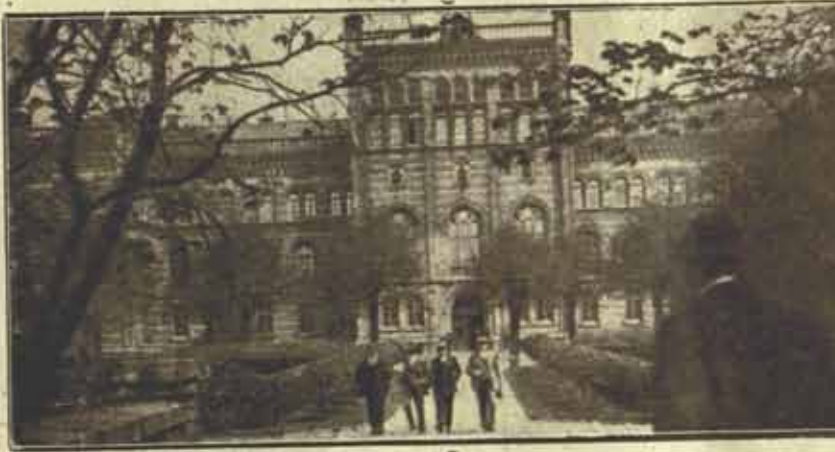
Цела обала према Балтичком Мору назива се Летонска ривијера. Небо није ту плаво као у Италији,

Замк „Црна Глава“ у Риги.

Изглед Риге.

Универзитет у Риги.

али је природа чаробна.

Рига се одликује здравом климом, јер на песку расту четинари, а тај ваздух, напоњеном смреком, меша се са морским и спасоносан је за сваког.

Рига је најлепши град и важан трговачки центар.

У средини града уздиже се један огромни замак. То је остатак тевтонског господарства. Данас ту стањује председник републике, и ту је смештен и музеј уметнички и етнографски.

Друга велика зграда зове се „Замак црних глава“. „Црне главе“ звало се удружење трговаца, који су у тринаестом веку имали циљ да бране град.

Један лео Летоније назива се Летонска Швајцарска. То је предео планински са четинарима.

Те лепоте природне привлаче сваке године велики број туриста, који крстаре по брежуљцима или се одмарају на плажи.

Џон Гилберта видећемо идуће сезоне у три велика филма. Интересантно је да у сваком филму има другу партнерку. Тако у филму „Жена без стида“ партнерка му је његова стара познаница Грета Гарбо. „За тајним вратима“ игра са Џоан Крафорд а у „Бавољој маски“ партнерка му је млада и лепа бечлика Ева Берне.

Рамон Новаро, који у филму „Победници свемира“ игра улогу једног авијатичара, пробавио је око три месеца на аеродрому у Лос Анџелосу учећи се да барата око авијона.

Пријатељски доручак у двоје у башти.

ЗАЧМАЛЕ СТРАСТИ.

Седесмо и писмо у димљивој соби
По којој се колута дим никотина,
Који тужно штине надувена лица
Подадула пићем и од несаница,
И те наге женске, које блуд задоби
Тискаху се журно тамо крај камина,
Да на блесак светла, кој угарак даје
Покажу драж тела и распале страсти
Зачмале у чаму бахусове маје,
Али све узалуд, јер разблудне сласти,
Које дају ова пуздрава телеса
Огрезла у блуду хистеричног беса,
Само гадост даше.

МИЛОРАД ПОПОВИЋ

ПУТ ОКО СВЕТА У XVI. ВЕКУ

15. нов. 1577. оставио је одважни Енглез Францис Драке луку Плимонт, па се је са пет бродова упутио на пут око света. Он је одлучио, да први после Португалца Магалеса пређе земаљску куглу. Највећа је важност овога путовања што многи тврде, да је Драке претео кромпир из Америке у Европу. Међутим у његовим записима не спомиње се кромпир, па многи сумњају у исправност овог тврђења. На свом путовању Драке је имао да спречи шпанолску трговину у Тихом Океану. Он је своје припреме за путовање задржао у највећој тајности из бојазни, да за њих не дознају Шпанолци. Са успехом је нападао Шпанолце, па га је краљица Елизабета за јунаштво одликовала вицкским орденом. Драке је изгубио на путовању нешто више од године дана.

HOLLYWOOD

Филмски преглед Недељних илустрација

ХАЛО ОВДЕ ХОЛИВУД.

Холивуд је пун новости и анегдота. Да се Џон Гилберт оженио то већ знате, али незнате сигурно што се недавно догодило популарном филмском љубавнику Нилсу Астеру. Испричаћу Вам дакле ту анегдоту.

Нилс Астер је био тако одушевљен игром Норме Ширер у филму „Госпођица се жели удати“, да је отишао у прву трговину цвећа и наложио да се славној уметници пошаље велики букет ружа.

Други дан је био сасвим очајан, кад је открио да је цвећарка послала црвене руже наместо белих, како је он то желео.

„Зар не знате да би ме сваки европски муж убио, да сам његовој жени послао црвене руже“, рекао је шведски глумац.

„Руже не говоре истим језиком у Америци и Европи“, одговорила је брзо цвећарица. „Уосталом можете рећи госпођи Ширер, да су поцрвениле од стида, кад су чуле шта то значи у Шведском преводу“.

Славни шведски авијатичар Ајнар Лудборг посетио је недавно Америку и пропутовао је многим градовима. На свом путу свратио је у Холивуд и посетио своје земљаке Грету Гарбо и Нилс Астера за снимања филма „Заробљене душе“.

Госпођица Боса Алексићева изабрана је за „Мис Прокупље“

НОВОСТИ „ХОЛИВУДА“

ШТА СЕ ИГРА?

ШИРИТЕ „ХОЛИВУД“

БИОСКОП „ЛУКСОР“, субота и недеља дупли програм: „**ЛЕПИ РАЈМОНД**“, у главној улози Рајмонд Грифит; „**О, само играчица!**“, у гл. улози Џоан Крафорд.

ДОЛАЗИ: „ИГРАЧКЕ ПОЛУДЕВИЦЕ“ — Ме Муреј; „**ПОВРАТАК**“ — Дита Парло, Густав Фрелих и Ларш Хансон.

БИОСКОП „НАРКИПО“, субота и недеља дупли програм: „**ЖИВОТ ЗА ДОЛАР**“ — Бук Џонс, и „**МОКРИ ЈУНАЦИ**“, у главној улози комичар Сами Коенс.

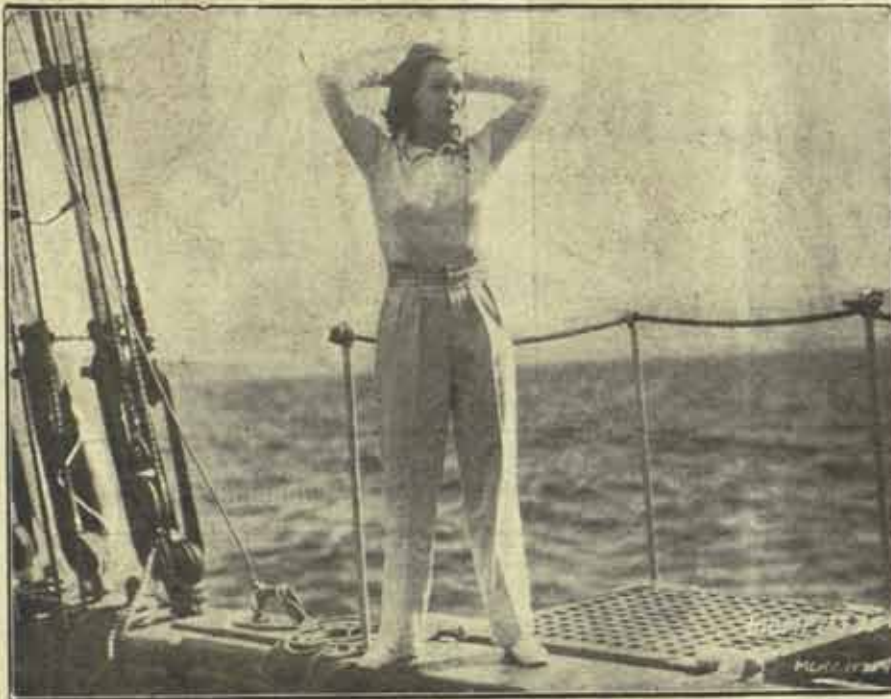
ДОЛАЗИ: „ДОН МАНУЕЛО“ — Гилберт Роланд; на општи захтев „**Орлов**“ — Св. Петровић; и снажна драма из поморског живота „**Бура**“.

Гвен Ли у стању је да заузме и позу праве заводнице.

Лејла Хајемс на холивудској плажи

Грета Гарбо на јаhti „Лили“ завреме снимања филма „Заробљене Душе“.

Недавно су снимане подморске љубавне сцене између Грете Гарбо и Нилс Астера на Каталина отоку. За те сцене био је уређен посебни апарат скојим се могло снимати и под водом.

Камера је имала специјалне лестве и снимала је млади пар све од онога момента, кад се с јаhte бацио у море, па до онда, кад се они нађу под водом загрле и пољубе.

Ове сцене снимао режисер Џон Робертсон за филм „Заробљене душе“ и осим споменутих глумаца играо је у њему још Џон Бровн, Дороти

Себастиан, Лан Чандлер и Роберт Кастле. Овај последњи глумац, познат је нашој публици из многих европских филмова само што се у Европи није звао Роберт Кастле, него Фред Солм.

Марион Девис била је прва од америчких филмских глумица почашћена тиме, да је од интернационалног изложбеног одбора у Барселони била позвана на отварање Кинема Паласа. Отварање је извршено под протекторатом краља Алфонса и Мис Девис била је примљена од његовог величанства у аудијенцију.

Недељне Шпецијалне

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловацка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Георг Хил сусрео је Лона Ченија једног јутра у Метро Голдвин атељеу и поздравио га овим речима: „Хало, стари коњокрадица!“

„Пази“ рекао је Чени, „да то не кажеш други пут некоме ко није коњокрадица, па би могао да имаш неприлика“.

— Шева може у своме лету да достигне највећу висину од 600 м. У висини од 300 м. она се не види, али се њена песма јасно чује.

Г-ца Јелена Перковић, изабрена је за „Мис Велес“ на кермесу 16. јуна.

Недељне Илустрације

Са пута кроз Мароко

Неколико интересантних типова жена и лепотица из Марока. — Уметнички радови сликарке Зинаиде Се-ребриакове са једног пута кроз Ма-роко.

Наша златна тетка Перса тужна је...

Тужна је, тако тужна наша тетка Перса Павловић... Очи су јој пуне суза: „Зар ја да не учествујем на конгресу, ја, која сам била свуда прва, кад су такве манифестације... Али нисам могла, болест ме спречила... И тешко ми је било, да не умем описати“...

Па ипак тетка Перси су биле приређене читаве овације... Кад је поворка југословенских глумаца стала пред позориште, тетка Перса се појавила са своме балкону са чика Рајом. Наједаред су их спазили глумци и заорило се код споменика „Живели... Живели...“

После су се сви потписали тетка Перси у споменицу, а први, који се потписао, био је Господин Министар Просвете. И то је мало утешило нашу

тетка Персу, мада никако не може да прежали што није чула говор Господина Министра Просвете, да и она заплаче од радости, исто онако као загребачка велика трагеткиња г-ђа Вавра, која је плакала кад је говорио г. Максимовић...

О, те душе уметника, нико још добро не познаје...

Па видите само каква је финал њиховог конгреса... Док се на другим скупштинама и конгресима, заваде, поцепају, па чак и потуку, глумци су завршили свој конгрес грљењем, љубљењем и сузама радости...

Зато је толико тужна тетка Перса. Сад се осећа врло добро... Отишла сам да је посетим, а ње није било у том тренутку код куће, већ сам њена мајка, стара госпођа Кристина

Чика Раја Павловић у „Јованчиним сватовима“ 1884 г.

Капетан Ракасовић, један од најелегантнијих официра југословенске ратне морнарице

разговорна, живахна, великих очију као у тетка Персе...

Потстакните је само да прича, она се присећа и ниже успомене из давних, давних времена...

Мати тетка Персе живела је као девојка у Новом Саду... Њено девојаштво је врло далеко, зато је занимљиво чути о њему... И њој самој мило је да о томе прича...

„Моје девојаштво било је тако давно, да увек жалим за тим данима... Имала сам двадесет пет другарица. Кад су радни дани ми се скупљамо по бајтама и веземо... Како је то био фини вез, све на белом платну. А недељом прелазимо преко моста и идемо у шетњу до Каменице... Ту је била велика пољана, а ми се играмо с младићима „шапца лапца...“ Али је све било пристојно и учтиво...

Код куће смо обично носиле беле кринолине, а на улици од шареног цица и батиста. Нарочито смо се чешљале недељом...

Витице око главе, али то нису биле плетенице од три струке, већ од осамнаест струка, и такве четири се исплету, па се све обмотава око главе и направи као тепелук... А спреда смо носиле као дијадему од сомота, која се пришије на картона...

У очи Видовдана маса света иде у манастир Раваницу да се поклоним моштима цара Лазара. Око манастира подигну се шатори и ту се спава...

Момци и девојке се шетају... кроз

Обе слике представљају нашу краљицу у доба када је била мала принцеза, а на првој слици налази се и принце за Илеана. — У идућем броју објављујемо имена наших читатељки које су правилно одговориле на анкету, а којима припада обећана награда.

порту и погледају једни друге... Ту сам ја први пут видела Персиног оца. Био је врло леп младић... Гледа он мене испод једног шатора, па тек зврцне ме кошчицом од трешње. А ја онда исто тако њега зврцнем кошчицом... (Ђаволи су биле девојке и онда).

После се шетам с мојим другарицама и кажем им:

„Знајте, ја ћу за оног момка да се удам, све ми се нешто претскажује...“

— Е, баш ти знаш, смеју се оне... А тако је било. И кад ми је дао први белег, то је било шесет пара чаршијских, а знам биле су нове српске паре са ликом кнеза Михајла...

Доцније смо се преселили у Београд. Мој муж је много волео позориште, а имали смо једног рођака разводника на галеријама и он га је увек пуштао бесплатно да седи... А моја Перса мала је била, тек пет година, па како види да јој увече тата изађе, одмах пита: „Где је тата?“ „Отишао у позориште, кажем ја...“ А она, онако мала, истрчи за њим и стигне га пред позориштем.

Госпођа Перса Павловић као Павка у „Сумњивом Лицу“

Није смео да оде без ње у позориште. А кад се врате кући, они представљају... Баш су гледали једном Црну Краљицу... А Перса узела нов шал, огрнула, па нешто она оцу говори, а нешто он њој... Док се она наједаред претури и паде у несвест. Али то она изиграва јер и Црна Краљица пада у несвест.“

Тако се дуго присећала својих успомена стара госпа Криста...

У том се зачуже кораци на степеницама и уђе тетка Перса, румена, светлих очију, као да се не приближава педесетогодишњици њеног уметничког рада и Чика Рајиног... Они ће опет заједно да прослављају... Чика Рају видимо на позорници, а сем тога он је врло активан члан у централној управи Глумачког Удружења и врло много је и он урадио да конгрес испадне што сјајније...

М—

ПРВА СТРАНА: Грета Гарбо и њен нови партнер Нилс Астер у филму „Дивља Орхидеја“

Најаде 1929 године

Сасвим супротно дневној моди, која има одвише женскости у себи, мода плаже је потпуно мушка... Сваке године костими купачица су једноставнији и врло мало се разликују од костима мушкараца.

Ове сезоне костими су врло кратки и врло изрезани, са прорезима на леђима, или испод мишица код мушкараца, да би сунце што више дохватило кожу.

Појас на костиму за купање увек је на правом месту, које му је природа одредила, и одатле се никад не спушта.

Пруге на костиму све се мање виде. Један само мотив даје више елганције. А на костиму где су пруге увек су ситније. Футуристички костими са кубистичким смелим цртежима немају више укуса, исто онако као на балу перлиране хаљине.

Три костима су карактеристична и најмодернија. Први костим је у једној боји, други од две боје, пан-

талоне тамне а горњи део светао, већином бео. Трећи костим је врста тунике, која се спушта преко црних гаћица.

Што се тиче боја, црно је увек најважније као и у тоалети. Затим тебет и црвено у комбинацији и то загасито црвено. Бео костим врло лепо истиче бронзасту кожу. Али бео костим захтева чврсту материју, а никако прозрачну. И нека се ни једна госпођица не усуђује да обуче бели прозрачни костим. То би био демимондски гест и врло компромитујући. Браон тон популаран је; јасно црвено и жуто врло веселе боје, под условом да се не носе сваки дан, већ наизменично са неким загаситијим костимима.

На великим плажама даме имају по два три костима и више. Свака жена није у могућности да носи костим, јер јој њена фигура не допушта. Физичка култура помаже же нама да истање своје линије... Свакодневна вежбања, парафинска купатила поправљају линију.

Али и за даме које не могу да по-

Г-ца Гапа Кошћински „Краљица Дунава“

Један елгантан костим за купање.

се трико, има других врста костима са сукњицом. Ти костими често имају врло дубоко деколте на леђима, које се спушта чак до појаса.....

Костими се праве од жерсеја, који се не развлачи много, да би могао да се припије уз тело без бора.

Сандале за купање су од каучука. Има једна врста каучука који личи на јеленску кожу.

Кад купачица изађе из воде, треба да обуче мантил од епонжа. Најпрактичнији су мантилови као мушка собна хаљина.

Кепови, нарочито са дугим крајевима, који се вуку по влажном песку, врло су комични... Дама није нимало елгантна, кад вуче са собом један каљави пеш. Ти дуги кепови, као тоге, само су за оперу, а гикако за плажу... На плажи купачица никад не сме да се облачи као о белој недељи, јер то није карневал и забава, већ одмор.

Зато, госпођице, чувајте се да не будете комични, и управљајте се према париским правилима моде на плажи.

Тако је то са већином популарних филмских глумаца и глумица и они такође у већини случајева не поседују луксузне аутомобиле, него мала кола, којима управљају за забаву и из уживања.

НАЈВЕЋА РЕЉЕФНА МАПА

Шпањолски капетан Сенен поклонио је шпањолском министарству просвете велику рељефну карту Шпаније. То је до сада највећа мапа те врсте на свету. Мапа ће бити постављена усред великог резервоара пуног воде, а коритима река тећи ће вода. На морској су обали смештене тачне копије свих шпањолских светионика, који су осветљени електричном светлошћу. На железничким се пругама и на путевима налазе минијатуре железница односно аутомобила и других превозних средстава.

Једна лепа новосађанка на чув. Дун. плажи „Шtrand“ у Н. Саду.

Још једна новосађанка на новосадској плажи.

ИЗ СРЕМСКЕ КАМЕНИЦЕ. — Горња лева: Соколи пред спомеником Бранка Радићевића; доња: Прослава 25 год. Сокола у Ср. Каменици. — Десна горе: Сlike са плаже у Ср. Каменици; доња: две љубитељке „Недељних Илустрација“

ФИЛМСКИ СТАРОВИ И АУТОМОБИЛИЗАМ

Много се прича и пише о томе како филмски глумци и режисери имају скупочене аутомобиле и шофере, који имају већу плату, него директори разних банака. Међутим врло велики број људи од филма нема уопште шофера, него управља својим аутомобилима сам.

Лон Чени на пример шофира сам на својем аутомобилу. Он тврди да му је шофер потпуно непотребан и да му шофирање прави задовољство. Шофера додуше има, али не за себе, него за аутомобил своје жене.

Грета Гарбо управља такође сама

својим аутомобилом и оставља га свако јутро у једној гаражи у близини Метро Голдвин Мајерових студија. Она тврди да је шофер само луксуз којим се може хвалити.

Лавренце Сталинг, аутор филма „Биг Парада“ и многих других вели, да није ангажовао шофера, јер у никога нема толико поверења, колико у самог себе.

Конрад Нагел такође шофира сам. Он вели да је шофирање добра вежба за живце.

Гвен Ли вози се сама у свом аутомобилу на рад и са рада. Није узела шофера, јер не може наћи онакога, који би био довољно поверљив.

ШЕТЊА КРОЗ СЕВИЉУ.

Севиља доцкан леже, зато се доцкан и диже... И чим се устане навлаче се настрешице од платна с једног краја улице на други, да би се становници сачували од сунца... Прскачи већ иду улицом и заливају их пумпама. Млекације журе са колицима, а покрај њих баштовани и пиљарице... Трамваји су још празни.

Од раног јутра у Севиљи се чује један соноран глас — песма магарца.

Нигде магарци нису тако симпатични као у том шпанском граду. Чулави, грао боје, покривени ашама или францлама, од црвене и жуте боје... Шпанија је земља где се волг светле боје. Палате су обојене, жуто као шафран, или црвено, и та боја тако лепо одговара живописној природи... На сваком кораку сретате магарце... Изјутра иду лагано, уморни и суморни... Изгледа као да ће сваки час да се сруше на земљу... У шест сати увече имају исти такав ход, и

ви их сажаљевате... Али то је њихов уобичајени ход, и Севиљац га не сажаљева...

Тако се улицом и у околини Севиље виђају читави каравани магараца. Онај, што је први, носи велику меденицу око врата, и ништа се њих не тиче што им иде у сусрет ауто или камион... Невероватно су бистри и знају да треба да пређу десно, и кад их нико не тера сами заобилазе...

Ако се помешају два каравана, не морају да их растављају.. Сваки зна место иза кога иде и сами нађу своје друштво... Обично их употребљавају за ношење земље или цемента. Магарцац није ни глуп, нити мученик, али он узима такав изглед, да би изазвао сажаљење код људи.

Они су нераздвојни елемент Севиље, и тај град не би се могао замислити без магараца. На сваком кораку сретате се на улици.

Лепота Севиље састоји се у њеним бојама. Нема разнобојнијег града на

Г. Петар Петровић, протагониста скопљанског позоришта и приповедач

Дела Липинскаја омиљена руска шансонеткиња

свету... Идете улицом и посматрате куће. Једна је жута, друга розе, зелена, плава, коралске боје, браон. И те боје сливају се са арабљанским стилем прозора, са мрачним и тешким капијама окованим бакром, са патиом пуним цвећа... И те обојене куће још више се истичу над белим плочама патиа... Како је живописна једна улица... Преко зида спушта се лоза са виолет цветовима пастел боја. Мало даље црква обојена розе, а после се ређају кућице неравнотежне боје са зеленим прозорима... И нигде, нигде не може да се види зелена и мемљива боја, или почађале зграде као по европским великим градовима.

Кад се изађе из Севиље и пође друмом иде се покрај самих маслињака... Маслине, маслине, протежу се у недоглед. Андалузија је извор уља и најважније тржиште маслина... Андалузињански сељак није сиромаш, нити лењштина. Он обрађује земљу, производи маслине и живи у приличном благостању.

Нешто, чиме се још одликује Севиља, то је хлеб...

Севиљске пекаре чувене су на далеко, и одатле се камионима носи хлеб за целу околину.

Кад странац дође у Севиљу он тражи да види оне лепе монополке, овековечене у Кармени, што по цео дан савијају цигарете... Нема их данас тако лепих, али се ипак нађе нека кокетна, са каранфилом иза увета... А кад остаре, умиру од глади у некој бедној собици.

Севиља је весела варош, где се забавља и зими и лети, и целе ноћи...

А љубимац свију жена то је — то-реадор.

СВЕТСКЕ ЛЕПОТИЦЕ У ГАЛВЕСТОНУ. — Група представница европских и америчких држава. С десна на лево: Румункиња, Аустријанка, која је на овом интернационалном конкурсју добила прву награду), Енглескиња, Францускиња, Бразилијанка, Шпањолка, и представнице држава Северне Америке: Конектику, Мајн, Њу Џерсеј, Мисури и Мичиган

Г. Душан Животић, управник обласног позоришта, које ће приређивати представе одабраног репертоара у Бањи Ковиљачи

Г-ђа Срдановић, првакиња драме у Скопљу

Г. Срдановић, редитељ и првак скопљанског позоришта

Са излета друштва „Меркур“ кроз Ђердап, на броду „Карађорђе“.

Са излета друштва „Меркур“ у Румунију. Симпатичне чланице друштва „Меркур“.

Успели балет ученица III. и IV. рз р. Учит. Школе у Вршцу, изведен на дечјој забави на дан „Ђирила и Методија“.

Сребрне капљице јутарње росе блистају по зеленом буковом лишћу као замрзена свилена коса по глави насмејаног девојчета.

Тихим хором сетне мелодије шуме лете, јасике и хростови; све одише јутарњом свежином и младошћу. На зеленим гранама нечујно трепере дрхтави листићи у опојном мирису пролетњег јутра...

У заносу дрхте пробуђене жеље, а у овој лепоти осећам, да ме кроз шумски дах зове — Љубав!...

Сарајево

Бран. Миланов

Излетници из Београда и Н. Сада пред манастиром Крушедол са Игуманом Пантелијом.

Црква Св. Саве у Гостивару, која ће бити освећена у недељу 21. о. м. Ова црква се сматра за једну од најлепших на нашем Југу.

Црни прамен

— В. Клер. —

Стари настојник је сузних очију посматрао господина грофа док је овај сређивао кроз дуги низ година сачувана писма, она у којима су се налазиле најинтимније тајне његовог живота. Кроз кратко време су имали обојица да напусте замак у коме је настојник провео педесет и пет година.

Био је нешто мало старији од господина грофа. Већ је био одрастао дечак када се овај родио, а затим су заједно провели детињство. Чинило му се да му је гроф био брат и био је готов да за њега да и живот. Међутим сад је имао да буде очевитац једног догађаја који је за њега био страшнији од смрти. Дошла је пропаст. И замак је био продат, после свих палата и кућа у вароши и пољских добара. Све је то „господин гроф“ претворно у пепео. Па ипак, све док није и замак пропао, настојник није имао утисак да је потпуна катастрофа неизбежна.

Поверљиви су заузели једну по једну, све позиције на којима се још држао наследник породице Ватели, али се увек чинило да замак сачињава незаузимаљив положај. „Господин гроф“ је тај положај бранио очајнички али безуспешно. Стигао је један судски акт којим му је просто наређено да и тај положај преда. Пропало му је све, чак и племићка титула. Нови сопственици имали су да се усеље кроз неколико лача: оставили су му само толико времена да прикупи своје успомене и да их однесе собом у Рим, где му је ваљало живети као сиромашу. Оставили су му слике оца и мајке, али не и предака, јер су били од чувених сликара и могле су бити продате за добре паре. У осталом, то га није тако јако тинтало. Није их жалио, и са њима је и иначе имало да угаси његово породично име.

Настојник га је посматрао сузних очију. Гроф је напротив изгледао сасвим прибран, на његовом лицу већ је био утиснут израз човека који је вечито живео безбрижно. — Вечито је тражио задовољства, путовања, жене... поврх свега жене. — Сада је стајао пред једним великим столом на коме је било разбацано стотинама писама. Било их је у плавим, ружичастим, белним, зеленим кувертама, великих и малих, нека са фирмама луксузних хотела, друга са иницијалима и грбовима.

— Оркан од писама, рекао је гроф

више за себе него настојнику. Све су то остаци љубави, а она гомила тамо, менице, хипотеке, судске забране, протести, то су њене последице.

Заста, на том столу био је представљен цео његов живот: љубав и њени удари.

— Батиста, ти си ипак, био мудрији од мене, додао је гроф. Ти си бар нешто заштедео.

Батиста је уздрхтао; хтео је нешто да одговори, али се није усудио. Хтео је да каже да му те своје уштеђевине ставља на расположење, али се уплашио да не увреди „господина грофа“.

Међутим, грофу се није свидело његово плачно лице.

— Слушај, Батиста, рекао је, ти постајеш досадан. Осећаш потребу да плачеш. За мене свака твоја суза представља једну замерку, а ја не волим замерке. Осим тога, меланхолија је заразна. Ако и даље будем гледао твоје сузне очи, мораћу и ја да засузим. Иди плачи на другом месту: отмени људи никад не плачу пред другима.

Батиста је отишао а гроф је наставио да прегледа своја писма. — Није му ни то било најпријатније. Сећати се лепог младог доба у несрећној старости горка је ствар. Осетило је одједном да су му очи засузиле и почео је да звиждуће. Помислио је да позове натраг Батиста јер му је самоћа била одвратна. Али у таквим тренутцима било је потребно веселије држање.

Сада је самоћа била у толико страшнија у колико су непријатнија била сећања на стварно празан и излишан живот, од кога је остала само једна гомила љубавних писама. Гледао је слике својих предака са којима је за кратко време имао да се растане. Све су то били људи по чијем се оделу могло одмах познати и њихова каријера: људи од маца, од пера или са судеком тогом на раменима. Па ипак, осећао је да није било могуће да и он пође њиховим путем. Није био човек њихове врсте и за све њихове врлине не би дао у размену ову гомилу писама која сад није имала више никакве вредности.

Некада, да, свако то писмо било је радосно дочекано, свако је било добро дошло. Преврнуо је ту гомилу и напшао на једно које није било отворено. Како је то могло бити? Каквом је случајношћу био спречен

Главни депо за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца Мишковић и Комп., дрогерија на велико. Београд.

да то писмо не прочита? Узео га је у руку, побледео. На њему је стајао жиг од 1908. године. Двадесет година раније! Отворио га је. Неколико редака са потписом „Лујза“ и прамен црне косе!

Сетио се те Лујзе. Једна са којом је провео доста дуго времена, нежна, предана, са наступима љубоморе због којих су се двадесет пута растали, због којих ју је двадесет пута морао освајати. Сећао се њеног очајања када су се растали дефинитивно, када су рекли једно другом збогом за навек јер ју је свештеник, после исповести, упозорио на то да више не сме грешити, да мора бити верна своме мужу јер јој иначе неће бити опроштено.

Кроз тешке патње су после тога прошли и он и она. И због тих патњи, због тог претрпљеног бола, она му је била најмилија од свију. Лујза! И само то име му је било драго. Дуго се нису видели. Затим, одједном, све се са њом сасвим случајно у Риму недељу дана раније. Застали су обоје чим су се видели изненађени тим сусретом.

— Маркизо! узвикнуо је он први, јесте ли ви?

— Да, грофе, ја сам. Сећате ли ме се?

Стајали су тако, руком у руци, гледали се са усхићењем. Водили су сасвим обичан разговор. Он ју је питао о њеном мужу, о њеној деци, при томе су му руке дрхтале.

Растали су се обећавајући једно другом да ће се опет видети. Он је осећао да би је опет могао имати уз себе, да би могао наћи поред ње и сада исто оно задовољство као некада када је била млада. И сада је

још била свежа, глас јој је био младачки звонак, метално је одјекивао. Осмех је био пун грациозности, зуби савршено сачувани. Једино коса је била прешла мало у бело, управо, била је сива, али оне сиве боје испод које се назире утицај година.

Сад више на том прамену није осећао њен мирис, али је он сачувао свој некадашњи сјај. Чинило му се да само заљубљена жена може имати тако сјајну косу.

— Ово је једино што ми је остало, помислио је, једино од целог живота.

Звиждукао је ходајући по соби. Одједном се гласно насмејао.

— Баш сам данас чудновато расположен, рекао је. Заиста, ја сам последњи који има да се жали на

живот. Колико је њих којима није остало ни толико.

Развеселио се. Био је решен да рашисти са свом осталом прошлешћу, да задржи само тај прамен косе, тако изразит, тако веран, и у коме као да је гледао још и малу наду за будућност.

Позвао је Батиста.

— Шта радиш сам ту по кући, рекао је. Како те не мрзи да луташ по тим празним собама кад овде имамо посла?

Батист га је гледао зачуђено.

Док је Батист скупљао писма он је додао:

— Ето видиш да нисам остарео као ти, још могу своју тугу да предам пламену... А сад чим то свршим, кренућемо за Рим.

ним преливањем помало таласава, а ген лица блистав и врло лепе очи.

У народу белгијском принцеза Марија Жозе је омиљена. И сви је обожавају.

Њ О Ј

— Лели Стаменковић —

Позвала си ме да дођем
Када сунце на заход мине
И када на починак пођем,
Да код тебе прво дођем,

Да ми покажеш облине
Твога савршеног тела
И твоје меке топлине,
Да ми покажеш облине,

Које набубреле груди
Чине, да изгледаш једра,
А и разбуктале ћуди,
Које набрекле груди

Хармонично с витких бедра
И вижљастих ногу лице
На прекрасно дрво кедра,
Хармонично с витких бедра.

Милорад Поповић

Удаваче на дворовима

БЕЛГИЈСКА ПРИНЦЕЗА МАРИЈА — ЖОЗЕ.

Било је то једног леденог децембарског јутра. Флоренција се тек помаљала кроз маглу... Био је светски рат. Суморан град Медичија, под модрих покривачем магле, изгледао је још суморнији и хладнији.

На прагу музеја, тога јутра, појави се једна маркантна визија. Млада девојка, готово дете, улазила је у вестибил. Била је бела, врло плава, с ружичастим тенем лица, и изгледало је као да са њене златне косе блистају и одбијају се зраци сунца, које се тако давно није помаљало.

Неко изговори шапатам:

— То је мала принцеза Марија Жозе, кћи белгијског краља и краљице.

Зна се како су мађијске те речи биле за време светског рата. О храбрости краља Алберта, и великом пожртвовању краљице Елизабете причало се у целом свету.

Зато се може замислити с каквим је ентузијазмом дочекана њихова кћи у Флоренцији, та мала принцеза, коју су били поверили једном најчувенијем флорентинском манастиру, да би је заштитили од опасности и да би наставила своје образовање.

Талијански народ, љубитељ лепоте, био је је врло дирнут и осетљив на шарм мале принцезе. Цела Флоренција била је очарана љупкошћу овога детета.

После светског рата мала принцеза вратила се у своју престоницу Брисел, чији је идол.

Принцеза Марија Жозе рођена је 1906 год. Она има сада двадесет три године... Она је врло образована млада девојка, а има у себи врло развијен таленат пијанисткиње, и свира

врло добро и на челу. На једном концерту, где је свирала соло на челу, уз пратњу оркестра, имала је велики успех.

Као и друге европске принцезе Марија Жозе говори четири језика: енглески, немачки, француски и талијански... Бавећи се у Италији, она се упознала са уметности и литературом италијанском. За време боравка у Италији, спријатељила се са талијанским принцезама, и оне су имале узајамно пуно симпатија једне према другој.

Од спортова воли јахање и пливање... Да није принцеза, она би могла учествовати у утакмицама пливачким и вероватно добила би награду... Колико пута је она препливала језеро Луцерн.

Обожава путовање и не плаши се никаквих опасности.

Температментна, независна, а нимало горда, она је често пута забрињавала своје гувернанте док је била девојчица. Једна отмена дама, пријатељица двора, возала се једном са својом децом и сретне малу принцезу у аутомобилу. Како је принцеза видела своје мале пријатељице, нареди да се заустави њен ауто и ускочи у кола својим другарицама.

— Ја хоћу са вама да се возам, одмах је изјавила.

И требало је више речи, док су убедили малу принцезу да је то немогуће.

То је давно прошло и данас је принцеза Марија Жозе једна од најразумнијих младих девојака.

Она је врло отмена... Није више онако исто светло плава као у детињству, коса јој је кестењава са злат-

ОДАБРАНЕ КЊИГЕ

Аверченко А.: Подходцев и Другови, хумор. роман	30.—
Боначо: Денамерон	20.—
Винавер Ст.: Нова пантологија пеленгирике	15.—
Гавриловић А.: Деспотова властела, истор. роман	25.—
Гавриловић А.: Сто једна анегдота, из живота срп. књижевнина	12.—
Голубовић М.: Калчине приче, приче из ловачког живота	40.—
Динић Ср.: Мој завичај, слике из свогног живота	20.—
Достојевски: Зли дуси I/II роман	60.—
Дринчић С.: Албански мотиви, приповетке	10.—
Дринчић С.: На таласима, роман	20.—
Илић Драг. П.: Наши народни алдари	50.—
Миодраговић Ј.: Нова мајка, роман	20.—
Ненадовић: Целокупна дела	150.—
Одавић П.: Сродне душе, новеле	15.—
Питигрили: У меденом месецу	20.—
Поповић - Стојанић: Клевета, роман	25.—
Ролан: Очарана душа, роман	15.—
Сјенијевич: Без догме, роман	40.—
Станишић Ст.: Путничка писма	15.—
Толстој Лав-Н.: Ана Карењина I/III роман	100.—
Радеон: Тајне људске страсти	15.—
Шумаревић: Све једна страна, роман	20.—

Препоручује Издавачка Књижарница
РАЈКОВИЋА И ЂУКОВИЋА

— Београд —

Стварање Југословенског Холивуда

— ОСНИВАЊЕ ВЕЛИКОГ ДОМАЋЕГ ФИЛМСКОГ ПРЕДУЗЕЋА АДРИЈА — НАЦИОНАЛ ФИЛМ А. Д. —

Један озбиљан филмски покрет нарочито интересује филмофиле и нашу јавност у последње време: то је оснивање акционарског друштва Адрија — Национал Филм А. Д. За ово угледно предузеће постоји у толико веће интересовање јер се на челу оснивачког одбора Адрије — Национал Филма налази наш агилни филмски стручњак проф. Ранко Јовановић, драматург и режисер који се пре кратког времена вратио из Лондона где је провео неколико година радећи активно на филмској драматургији и режији код Стол — Филм Компаније, једног од највећих европских предузећа. Поред г. Ранка Јовановића, чије је име добро познато нашим читаоцима и филмофилима међу оснивачима Адрија — Национал Филма налазе се још и ова г.г. Аца Павловић, адв., Адолф Минх, индустријалац, Драгиша Лапчевић, председник Новин. Удружења, Др. Риналд Чулић, адв., Вел. Живојиновић, књижевник и преф, управник Народ. Позоришта у Београду, Мих. Ст. Ристић, начелник у пензији, Јос. К. Стојановић, пом. Мин. Фин. у пенз., Маринко Живковић, трг., В. Димитријевић, ген. директор нар. у пенз., Петар Младеновић, дир. Чиновничке Банке, Др. Фрањо Јеж, адв., Милутин Игњачевић, уред. „Нед. Илуст.“ и „Холивуда“, Др. Здравко Вигеле, адвокат.

Што је нарочито похвално у предузеће Адрија — Национал Филм биће инвестиран искључиво домаћи капитал јер наши људи имају пуно поверење у успех овог значајног покрета. Најзад се овим разбија заблуда која је до сада владала: да се у нашој земљи може подизати филм једино са страним капиталом и странцима.

Производња филма развила се за последње две деценије у велику и моћну индустрију. У Сијелињеним Дожавама она од пре неколико година заузима друго место по важности. Па и већина мањих земаља, схватајући велики значај филма као индустрије, уметности и моћног оруђа за националну пропаганду, створиле су свој домаћи филм. (Чехословачка, Пољска, Румунија, Грчка, Бугарска).

Наша земља има неоспорно много услова за развој филмске производње: клима, природни декори, народне ношње, расне одлике, богатство историјских мотива, знаменитости и старина.

Код нас већ постоји живо интере-

совање за филм, како код шире публике, тако и у званичним круговима, на чију се помоћ и сарадњу може рачунати. Ово је важан фактор нарочито за прво време јер ће и код нас бити потребно да се законом заштити домаћа производња, као што је учињено у осталим европским земљама (квота — континент) и да се тако обезбеди продаја наших филмова у иностранству.

Адрија — Национал Филм А. Д. има у свом програму:

1. — Производњу филмова — код које ће, радећи у почетку са скромним средствима, тежити да што више да у погледу унутрашње, уметничке вредности филма. Производња ће обухватити: драме (историјске, савремене, из народног живота и т.д.), културне филмове (за школе, за народ и војску), актуелне филмове ит.д.

2. — Набавку и експлоатацију одабраних страних филмова.

Реформа превода и израде филмских наслова — толико жељена и очекивана — биће један од првих задатака овог одсека.

Почетни капитал Адрија — Национал Филм А. Д. износи 1.000.000 динара у 10.000 акција од по 100 дина свака.

При упису уплаћује се 25.— дин. од акције и 6.— дин. на име оснивачких трошкова, укупно 31.— дин. од акције.

Остатак се има уплатити до краја 1930 год. према члану 7. друштвених правила.

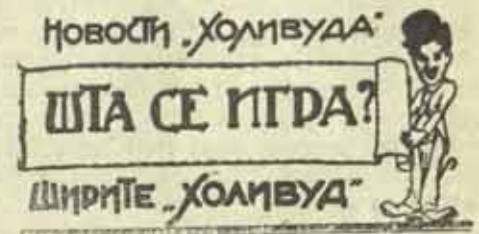
Уплата се врши преко г. Аце Павловића, адв. Књаз Михајлова бр. 19. (Гранд Пасаж) — Београд, или преко Чиновничке Банке, Краља Милана ул. бр. 81. — Београд.

Како је више од половине акција већ осигурано то ће упис трајати само кратко време, те филмофили из унутрашњости који се интересују за ово предузеће треба да пожуре са уписом акција. Новац из унутрашњости шаље се на горе означене адресе поштом, а купон поштанске упутнице важи као признаница. За једну акцију уплаћује се 25.— дин. и 6.— динара за оснивачке трошкове, дакле укупно 31.— дин. Према томе за две акције уплаћује се 62.— дин. за пет акција 155.— дин. за десет акција 310.— дин. и т.д.

Имаћемо ускоро могућности да упознамо наше читаоце са свим детаљима рада предузећа Адрија — На-

ционал — Филм, које ће одмах после сазива претходног збора и избора Управног Одбора приступити активном раду, а то ће бити свакако већ почетком августа месеца.

Адрија — Национал Филм пронашће је међу нашим читаоцима и читатељкама неколико ванредних филмских типова који ће суделовати већ у првом филму. Читаоци и читатељке који су имали ту срећу биће о овоме ускоро обавештени од самог предузећа.

БИОСКОП „ЛУКСОР“ приказује само још данас и сутра, субота и недеља: Повратак, велика драма продукције „Уфа“. У главним улогама: Дита Парло, Ларш Хансон и Густав Фрелих.

Следећи програм: ЈАКИ И СЛАБИ ПОЛ, одлична америчка комедија у главним улогама Норма Ширер и Конрад Нагел.

БИОСКОП „НАРКИПО“, субота и недеља дупли програм, две премијере: Циркус Барнум у гл. улогама Џорџ О'Хара, Виола Дана и Ралф Инц. — режија Ралф Инц; и Аризонске ноћи у гл. улози славни каубој Фред Томсон са својим белцем „Силвер Кинг“.

СЛЕДЕЋИ ПРОГРАМ: „БУРА“, велика драма из поморског живота, у гл. улогама: Виржинија Бранфорд, Сам де Грас, Франк Марион и Алян Хал.

МОЈ ПРСТЕН.

Имао сам, мален прстен
И на њему камен био
Тај је камен својим сјајем
Све камене надмашно.

Још и данас прстен имам
Ал ми камен украдоше,
И мој прстен прост је сада
Без икакве цене више.

Тај је прстен живот пусти,
Камен ти си, мајко мила,
Мој је прстен сад без цене,
Од када те рака скрила.

Брана.

Како је Жермен?

Прасак... Жан Ривоар зауставио је своја кола.

— То је већ други дефект!... Но то је збиља лепо!... Кад би сад бар, прошао улицом неки ауто!...

У том часу зачула се грмљавина, која је допирала издалека са сивог неба... Час затим пале су прве крупне капље на земљу.

— Сада још олуја!... — беснио је Жан Ривоар. — Ја ћу просто сести у ауто, па што ме брига!...

Но онда као да се предомислио: радије је хтео да негде у близини потражи какво склониште.

Подигао је јаку свог капута и брзо пође напред. Наједанпут му се учинило, да је чуо неки пригушени крик... Затим је чуо брзе кораке као да неко трчи према њему... У следећем часу искрсне пред њим нека жена, без шешира, сва задихана, која му је довикнула:

— Господине!... Господине!... Ако бога знате, одбраните ме!...

Њено лице било је изобличено од страха.

Није прошло ни пет секунда и за њом дотрча неки човек. Када је угледао странца, застане, и преко његовог разјареног лица прелете смешак. Он се полако приближи.

— Врло ми је жао, господине, да вас је несретан случај довео овамо као сведока једне породичне препирке! — рекао је затим врло учтиво. — Жермен идемо!

Млада жена била је силно бледа, задихана и сва је дрхтала. Тетурајући пође према свом прогонитељу. Када ју је грубо ухватио за руку, она слабиим гласом крикне. Жан Ривоар хтео је управо да се умеша у ту свађу, када се незнанац окрене:

— Опростите, господине, због те луде свађе заборавио сам на сваку пристojност. Ево, киша већ пљушти, а до најближег села има три километра. Могу ли вам у чему помоћи?

— Па баш би и могли, господине! Имам два дефекта на мотору. Управо сам хтео да тражим неко заклопиште, када сте се ви појавили.

— Ја вам стојим на услузи. Изволите самном. Код мене можете сачекати док олуја не прође.

— Захваљујем. Допустите ми, да вам се представим: Жан Ривоар.

— Фредерик Марет. Мадам Жермен Марет — моја жена. Хоћеш ли бити тако добра, драга моја, да пођеш напред, па да све приредиш за нашег госта.

Када су обојица дошли до виле, која је била сакривена иза дрвећа, киша је још јаче почела да пљушти.

Када се је Жан сушио покрај ватре камина и остао сам, узалуд је тражио лепу и младу жену.

Када је господин Марет опет ушао у собу, рекао је љубазним гласом:

— Већ сам послао своје људе по ваша кола. Одвући ће их у моју гаражу, тамо ћете наћи све, што је потребно, да уклоните дефект.

— У том случају... — рече Жан и устале.

— Та молим вас, останите само! Ако вам није неугодно моје гостопримство, сачекајте само мирно, док олуја мине.

Пала је ноћ, а време се још увек није побољшало. Киша је лила као из кабла, а муње су сваки час крвавим блештавим трацима раздирале небо. Марет је присиљно свог госта, да остане преко вечере, и Жан Ривоар није могао да одбије тај позив. При вечери видео је опет Жермен. Одмах је видео, да је та лепа жена страшно несретна.

Марет је одмах после вечере одвео свог госта у собу, која је за њега била приређена. Зажеливши му лаку ноћ, одмах се удаљио. Жан Ривоар није осећао ни најмању жељу, да спава. Није се ни свукао, него је онако обучен легао на диван, као да је знао, да ће се нешто догодити.

Збиља: није прошло дуго времена, када је по ходнику зачуо кораке... као да се неко шуља к његовим вратима. Жан скочи, нагло отвори врата, и у исти час падне му Жермен Марет у наручје. На њеном лицу одражавао се крајњи ужас.

— Спасите ме, господине! Не ћу дуже да останем код ове звери!...

Била је сва уплакана и грчевито је Ривоара држала за руку.

— Шта могу за вас учинити, мадам?

— Одведите ме одавде... одмах!... Одмах!...

— Али мадам...

— Ваша су кола у гаражи?...

— Да. Но имају дефект!

— У гаражи ћете наћи све, што вам је потребно. Брзо, пођите са мном, ја ћу вас одвести. Али само тихо, тихо, преклињем вас!

Када је све било поправљено, извукли су ауто из гараже, и Жан седне за волан.

— Брже!... Брже!... Тамо у првом кату запалила се светлост. Биће да се је мој муж пробудио. Боже мој, само да нас не би голио!

Када је ауто кренуо, Ривоар се љутио, што је пропустио, да пререже гуме на танковима оног другог аута.

— Боже мој! Ево га где долази!...

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100*** — дин. месечно

Грмофон од 1500.- дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200* — динара

За **150*** — дин. месечно

Грмофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200* — д.

Колумбија № 109 А

За **200*** — дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча

и кутијом игле за дин. **2500**

са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

— викну млада жена преплашено, свом пратиоцу, када су јурили пустом улицом. — Видим светлост његовог аутомобила кроз дрвеће!... О, он ће нас стићи!

— Станите! — викне сада млада жена, ухвативши Ривоара за руку.

Ауто се зауставио пред малим сеоском станицом.

Око поноћи има да крене последњи воз — рече Жермена узрујано. — Ја возом у Париз, а ви наставите својим путем! Ако вас мој муж и достигне, наћи ће вас самог у колима.

— Но ви не можете путовати у тој кућној хаљини, узмите бар још мој кишни огртач.

Жермен Марет дрхћућом руком заогрне огртач.

— Одвезите се одмах у хотел, а сутра ме онда потражите у мом стану, рече Жан још брже... Ево вам моје посетнице са адресом. Ја ћу вас одбрани! Имајте поуздања у мене. А сада брзо! Потрчите, да купите возну карту!

Наједанпут као да се нечег присетио. И он пружи неколико банкнота младој жени, која је била тако збуњена, да није знала што да каже.

— Узмите само! Купићете све, што вам буде потребно. А сада само брзо! Немојте да изгубите моју карту! — До виђења сутра!

Жан Ривоар скочио је у кола и брзо кренуо. Маретов ауто га није достигао, и он се несметано вратио у Париз, а пред очима лебдила му је слика несретне младе жене... коју је спасао...

Два дана после тога Жан Ривоар пошао је у свој клуб, тужан, оборене главе. Ушао је у салон за пушење и уморно се увалио у удобну наслоњачу.

Он није више видео жену, коју је спасао. Кроз четрдесет и осам сати. Чекао је узалуд. При сваком шуму аутомобила, он је нервозно скочио до прозора: ње није било! Шта ли се то с њом догодило?... Не могавши се више свладати одвезо се аутомобилом опет до оне виле. Чувар му је на вратима рекао да у вили нико не стације.

И сада је Жан Ривоар тужно седео у клубу. Припалио је цигарету, која му се угасила а он је није више припалио.

Наједанпут га опколише његови другови, па ће сви весело у исти мах:

— Како је Жермен?

Жан није могао да појми, како су они дознали за његову тајну, и гледао их је тупо укоченим погледом.

— Колико си дао нашој Жермен?

— упита га неко.

Напокон су Жану објаснили читаву ствар, који је с болом и горчином у души саслушао чудну причу.

Маретови су живели од те комедије. На тај начин пљачкали су туристе, који су пролазили оним путем. Најпре је тако настрадао један од чланова клуба. Но тај није хтео да остане једина жртва, па је све своје другове, једног за другим слао оним путем. А Жан је био последњи.

Жан рече једну своту.

— Ти си уистину највише изгубио. Заиста: Жан је највише изгубио...

ОСТРВО ГУБАВИХ

Недалеко од острва Крита налази се мало утврђено острвце Спиналонга. 13. октобра 1904. године грчка влада издала је указ, према коме се сво насеље острва укида, јер се на острву смештају, ради изоловања и лечења, губавци.

Кад случајни посетилац приђе том острву, још из далека му пада у очи живописна гомила народа, посред развалина старих венецијанских утврђења; шарени костим насеља свих грчких области, украса за главу од турских турбана до округлих сланих шешира, жене у марамама и модним шеширима, деца — све то жури на обалу, у сусрет ретком посетиоцу. Они гестулирају, пружају своје ужасне руке, плачу и вичу, дајући ужасан приказ унакажених лица, нагрижених уста и гнојних очију... Острво је насељено само и једино губавим (лепрозним, прокаженим) и већина од њих страшно се пати у том изолованом животу и уверава, да би у нормалном животу они давно били излечени.

Још ужаснија је слика улица тога малог места, где се усред развалина од утврђена ваљају они губавци којима има најмање помоћи... Над њима се увишује висока камена цитадела која се рони, као да је готова да се сруши и загрпа овај ужасни свет прокажених људи.

На острву има 260 губаваца, 36 породица и 7 деце, која су се појавила на свет на овом острву. Та су деца још здрава, но несумњиво да ће се разболети од губе, ако их не узму са тог острва. Има 6 жена, досад још здравих, које су дошле са својим

— Зашто већ не спаваш. Стево, па узео си пилуле за спавање.

— То је истина, али баш због тога и не могу да спавам, јер сам ту малу кутијицу са пилулама веома скупо платио.

С. ШАЈНЕСОНОВ
КРАЉ. ДВОРСКИ ОПТИЧАР
ТЕРАЗИЈЕ 52 БЕОГРАД ТЕЛЕФОН 24-33
Филијала Кнез Михајлова 30.

ВЕЛИКИ ИЗБОР
ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА
РАДИОНИЦА.

Једна Специјална Оптичка радња. — Велики избор Целера, Наочара, Лорнових у Пиклу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра, и Арео-метра, „Zeiss-Punktal“ стакла, Фото-апарате и материјал.

Радио-Апарате, Детекторе и прибор.

прокаженим мужевима, не желећи их оставити. Најзад има и један свештеник, такође губавац, који опслужује колонију.

Нико од прокажених не ради ништа и то још више отежава њихов положај. А и зашто да раде?... Никакав предмет не може бити извезен са острва, а следствено, о продаји каквих било израђевина са острва не може бити ни речи.

Прокажени живе на рачун грчке владе, добијајући сваког дана издржавање у суми од 27 драхми. Три магацина отварају се у одређене дане и губавци тамо купују све што им је потребно за њихов живот.

Уосталом губавци се забављају као и здрави: има вина и других алкохолних пића, бивају свађе и туче, бивају сцене љубоморе... Губавци се заљубљују, страдају и наслађују се...

На острву има домаћих животиња: кокошију, паса, мачака. Најзад има безбројна количина пацова.

Кад губавац умре, њега просто затрпају камењем.

У последње време грчка влада унеколико је олакшала живот на острву. Од прошле године губаве деца одведено је са острва. Грчки лекар г. Катапотис у специјалном извештају, поднетом г. Веницелосу, предложио је велики програм рефорама и, како изгледа, он ће бити примењен.

Ове ће реформе, несумњиво, олакшати живот болесницима, но најужаснија ствар, оно што угњетава болеснике: њихова изолованост од спољњег света — неопходна је и остаће и даље.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, паше и сав прибор за модискиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Симо М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уско пута
ној кући у дворишту)

У атељеу београдског зубног лекара

Чекаоница зубног лекара у једној београдској улици. Они што су дошли први пут седе са тремом у срцу, а стари пацијенти равнодушно разгледају часописе... У атељеу се чује звецкање и неко зујање... Ух, то је она страшна машина, која буши и врти зуб као артерски бунар... Али ништа се не чује; ни један јаук, нити уздах... Тек само млад смех, или два тона младог смеха... Један мушки, а други женски... Боже, пацијент се смеје у атељеу зубног лекара... Они у чекаоници погледају једни друге... Госпођице, даме, младићи, старија господа, дечаци чак и деца... Две даме шапућу: „Ништа вас неће болети. Он врло вешто ради и врло чисто, и то је доктор целокупног лекарства...“ Други сви начује уши... Плашљиви пацијент не дише... нешто му је хладно и као ишчувано у стомаку, и гледа у она врата атељеа, као да се иза њих скрива испитна комисија, која носи тему или судски колегијум, који решава пресуду, или целат...

Из атељеа се чу један лаки врисак, као кад се уплаши од миша, и опет се све ућута...

Врата се отворише и изађе пацијенткиња.

— Извадио ми је доктор зуб са три крака... без инекције...

— „Па то није тако страшно водити зуб... мисли плашљиви пацијент. Није много вриснула...“ и она хладноћа у стомаку мало попусти...

Опет се отварају врата... И на вратима се појави... целат — зубни лекар...

Висок, плав младић, као Швеђанин или Енглец, полунасмејаних а полу сентименталних плавих очију.

— Ко је сад на реду? проговори са осмехом...

„О, па није нимало страшно. Не личи на целата... на против...“

И плашљив пацијент уђе, хладних ногу, и седе на столицу...

— Завалите главу...

„Јаој, као на гилотини...“ и пацијент затвори очи...

А она машина, ух, она страшна вртешка, поче да зуји...

„Гле, па не боли... Али то ће тек да боли... Па ако ова вртешка положи зубе...“ Ништа се од свега не догађа... само се чује како кружи кроз зуб иглица...

— Исперите уста...

Плашљиви пацијент не верује...

— Па није ме ништа болело, господине докторе...

И насмеја се од радости... и лекар се насмеја...

Писмени задатак је био положен,

и сад се пацијент није више плашио...

А тога дана господин доктор је записао у свој бележник за индивидуалне особине пацијената: „Врло плашљив пацијент, и нема поверења у лекару... Треба му улити поверење“.

После пет дана плашљиви пацијент није имао нимало треме и весело је брбљао за време док лекар дезинфикује пинсете...

— Господине докторе, колико има категорија пацијената? (у себи). „Како лепо дезинфикује пинсете... и пере руке иза сваког пацијента...“

— О, има доста категорија, али се могу издвојити неке карактеристичне категорије...

Прва категорија то су они код којих је добра воља и решеност у границама логичности... то јест колико је могуће да се трпи бол... Они кад се реше да оправљају зубе, седну, и стрпљиви су до краја...

Друга категорија лечи своје зубе због обавеза према друштву, јер се плаше да им се у друштву не осети задах искварених зуба, а не схватају од колике су важности за организам здрави зуби.

У трећу категорију долазе они који лече зубе из страха од бола...

Четврта категорија чека последњи моменат — компликацију, и кад више нема куд долази лекару...

Пета категорија...

И господин доктор је изређао још пуно категорија, са психолошким познавањем једног спремног зубног лекара — доктора медицине. Али доста је и ових четири категорије, јер ће сваки пацијент себе наћи у једној.

Доктор ућута... сав наднесен над зуб, јер се вртешка шета око живца... Пацијенту је замро дах, очекује бол.

— Дишите, само дишите, не бојте се ништа... Готово... Исперите уста...

Пацијенту се отрже уздах, и опет се весело насмеја: — Ништа није болело... А је л' те господине докторе, ко је храбрији при лечењу зуба, жене или мушкарци?

— Жене су храбрије. Мушкарци су увек плашљивији, и жене више поклањају пажње зубима... Опазио сам, да старија господа, и то интелектуалци, често не перу зубе...

Сад се наставља посао. Пацијент више не стрепи, јер има пуно поверење у лекару.

— Ви ћете сад да пломбирате?

— О, још не, сад добијате само завој...

„Па ово је трећи завој, мисли пацијент. Колико пажње и медицинског разумевања... Мене сигурно неће заболети зуб испод пломбе...“

Пацијент осећа редом све пинсете у устима... Сад је једна танка, танка иглица, као влакно, и лекар је забавља у зуб...

— Боли?

— Не боли ништа...

„То он сигурно тражи има ли неко болесно место... Колика је процедура до пломбе...“

Плашљиви пацијент није ни једном јаукнуо, и господин доктор изјављује:

— Данас ћу вам извадити овај зуб...

У том тренутку пацијента је издала сва храброст, и од тих речи је тако задрхтао, као да му је доктор казао: „Данас ћу вам отсећи главу...“

Инекција је већ дата... и сад долази онај страшни тренутак кад се доктор приближава с кљештима...

Шпанска инквизиција...

Пацијент је сав укочен на столицу... и већ диже руке да се брани...

— Спустите руке, говори нежно доктор, не бојте се, ја нећу сад да вадим, само да видим да ли је деловала инекција...

Пацијент поверова, отвори уста, и чека шта ће сад бити... осети лак бол, као кад се притисне вилица, и наједаред доктор извуче руку са кљештима, а у кљештима је стајао зуб...

А пацијент није ни јаукнуо...

— Видите, нисте чак ни уздахнули.

И пацијент не може да дође себи од чуда, да тако лако, без бола може да се извади зуб...

Верујте, драге моје читатељке, ви које се плашите исто тако, није ништа заболело... баш ништа... као да је вилица од сира...

На лицу пацијента је осмех и почиње да брбља:

— Молим вас, господине докторе, колико има категорија зуба?

— Зуби се могу поделити у три категорије, објашњава господин доктор. Прва категорија: здрав организам, болесна круница. То је најлакше лечење, и то може да ради сваки дентиста. Друга категорија: болестан организам, компликација болесне крунице. Трећа категорија: болестан организам, болесна круница са деснима. (Десни, корен и вилица). У таквом случају добија се оток.

Ове две друге категорије захтевају лечење доктора медицине.

Плашљиви пацијент је сада врло поносит и посматра у чекаоници оне што тек долазе и уплашено гледају у врата... Сад он говори другима: „Ништа се не плашите, господин доктор врло опрезно ради, свесно и естетски, и не пломбира зуб док вам добро не излечи... Истина, метаће вам разне неке лекове на зуб, али то не боли, као обична зубобоља, кад мало тишти...“

— Ох, сад ми је мало лакше, кад сте ми то казали, говори нови плашљиви пацијент... А је ли нервозан?

— Ни најмање... Још врло занимљив козер, који зна какав треба разговор да води са којим пацијентом...

— А знате, ја сам у унутрашњости лечила зубе код једног дентисте, па кад сам једном јакнула, он је треснуо на земљу све пинцете... И шта сам мука издржала... После пломбирања отекне ми образ, па што сам тада препатила...

— Е, то је зато, што нисте ишли доктору медицине...

Разговор се наставља у чекаоници... Они, који се виђају сваког дана, чисто се спријатеље, и хтели би да знају шта сваки осећа... и какве се процедуре изводе на његовим зубима... Једна старија дама прича другој: „Целу предњу вилицу ми метнуо и врло сам задовољна...“ Једна мала шптарица са умиљатим очима Норме Ширер жури да сврши зубе: „Идем са Ферџалним Савезом, па хоћу да су ми сви зуби готови“... „Ах, ја сам страшно плашљива, говори друга госпођица, али сам се ослободила код господина доктора, јер је врло пажљив... Један адвокат шапатом прича једној дами својој познаници: Лечио сам зубе код једног зубног лекара, па ме одрао са новцем, а нисам био ништа задовољан, па сам чуо за господина доктора да лепо ради и да је солидан у ценама...“ А дама гледа са сажаљењем адвоката и мисли: „Сиромас адвокат, да га тако одеру...“ А после га теши: „Овде се немате чега плашити...“ Један гимназиста улеће са марамом на образу: „Молим вас ја први да уђем, полажем матуру, а зуб ме заболео... хоћу да га извадим.“ И даме га пропустише. После четврт сата од одјуре... Из атеље-а се чује молећив женски глас: „Али молим вас, господине докторе, мени је до сутра потребан зуб“... У чекаоници се смеју толикој ужурбаности.

Тако пацијенти у чекаоници хвале и оговарају зубне лекаре...

Првој плашљивој пацијенткињи доктор завршава зубе...

— Ах, како је дивно... и плomba се ништа не познаје... иста боја зуба...

КУПИЋУ

ПЛАТНО „ВОЈКА“

ТО ЋЕ МОЈУ ЖЕНУ НАЈВИШЕ ОБРАДОВАТИ

**БОРАНИЈАШЕВИЋ,
ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ**
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 12-42

Господин доктор је мало уморан... Већ је један сат, а он је почео посао још у шест сати изјутра... Није нимало лако бити зубни лекар... Па ипак доктори су тако симпатични, занимљиви козери, психолози и литерарно образовани... Они су исповедници жена и познају до најмањих ситница њихову душу... Зато и жене увек осете искрену симпатију према лека-

ру као према другу или брату.

По веселом и насмејаном лицу оних што излазе из атеље-а познаје се да су зуби завршени... И плашљиви пацијент тада говори: „Боже мој, колико страха, а како је то лако и не осети се бол кад лечи и пломбира један добар лекар.“

Мир—Јам.

БЕРЛИНСКИ ДЕПО

ЧИКА-ЉУБИНА 15
БЕОГРАД

КОД
ЛЕВИ
ПРОДАЈЕ
ЈЕФТИНО

Велики избор: женских хаљина, свилених и штоф, од 100—1950 д.

Велики избор: женских шешира од 50—285 динара

Велики избор: свилених, штофаних, крепсатинских филцаних мантлова за даме од 690—1800 динара

Велики избор: гуми мантлова од 220—250 динара

Велики избор: сунцобрана и кишобрана од 100—250 динара

Велики избор: ташни од 45—320 динара

Поред оваквог лагера и избора, примамо поруџбине за израду женских хаљина по најнижим ценама и то:

1 хаљина палирна 50 динара

1 хаљина штофана 100—120 дин.

ПОЉСКО ЦВЕЋЕ

(Приповетка из совјет. Русије)

—Вл. Лидин.—

Миру Васиљеву спалили су у крематоријуму у понедељак, 7. априла у подне. Било је влажно јутро, пуно облачних седефастих сенки, кад неодважно, но ипак јако Москва мирише на задоцнело пролеће. Мира Васиљева била је балерина, филмска глумица, једно од оних обдарених бића, која живе стремећи, младост преобраћају у зрелост и пуни су љубопитства према животу. Њу је последњи пут испратила омања гомила колега, кино — глумаца и младих режисера, што су носили залиске, америчанске брадице, чупаве шалове око врата и рожане наочаре. Један од тих људи сматрао се другим мужем Мира Васиљеве, први је био негде на снимањима у Осети, заједно са својом трећом женом, такође филмском глумицом и приближне старости као и Мира Васиљева, т.ј. двадесет и три године.

Миру Васиљеву дуго су возили кроз град у Донски манастир. У крематорију, где су је најзад довели у подне, поставише сандук с њеним телом на узвишење: сви који су га допратили окружише га, и режисер Мустаф — бег поче надгробну реч:

— Мира Васиљева била је најталентованија између нас, — говорио је он са јаким источњачким наглашом, измахујући својом црвенкастом јагњећом шубаром, — и она је могла постати звездом нашег кина, да је није покосила болест. Сад је Мира умрла, ми је сахрањујемо данас, и треба сви да промислимо о томе, каква је талентована глумица отишла од нас...

После режисера држала је слово глумица Русланова, опет о уметности Мира Васиљеве. А из сандука гледао је измршавео, истрошен болешћу и тромесечним умирањем, профил бића, које се називало Миром Васиљевом, које је било обдарено талентом и коме је било двадесет и три године. Затим се отпоче праштање, и сандук са телом Мириним догураше на ваљцима до пећи, која је требала да претвори у пепео земне остатке кино — уметнице и балерине. Вратанца се затворише и огањ прими Миру. Људи постојаше још неколико тренутака, колико да урежу у памет ишчезнути лик, и почеше се разилазити. Иза манастирских врата био је град, трамваји, послови. Остали су да чекају Мирин пепео само најближи — њена мати, сестра и брат, доктор Васиљев. У великом, влаж-

ном здању било је глуво и тихо; сви су говорили шепатом и само троје од туђина остало је још с рођацима: две блиске пријатељице Мирине — Вера Головљева и Наташа Рудницка, које су се училе с њом у кино — студију, и још један непознат млад човек, врло повучен, с простим и не-лелим лицем, који се држао у страни и гњавио у рукама своју капу. Кад брат Мира Васиљеве изађе напоље, да попуши цигарету, он изађе за њим и приђе му.

— Опростите, молим вас, — рече му он. — Ја сам техничар Верењејев... тако бих хтео да проговорим свама, ако је могуће... ствар је у томе, што сам ја — вереник покојне Мира.

Васиљев брзо погледа на њега: просто и несрећно у том тренутку лице човека било је жалосно, и он молбено држаше своју капу у обема рукама.

— Ја вас не разумем потпуно, — рече доктор Васиљев.

— Ако дозволите, ја ћу све испричати, — одговори овај брзо. — Пођимо на старо гробље, тамо има клупа... ја вам нећу одузимати време и успећу да испричам док све буде готово...

Они дођоше на старо гробље Донског манастира и седоше на клупицу, усред пуног хлада и влаге маулозеја, где је лежало прошлогодишње липиће и одмарао се прах пешадијског генерала Доброва. Верењејев погледа на дим од цигарете Васиљевљеве и пређе погледом још по гробљу, цбуновима и крстовима.

— С Миром сам се упознао пре три године у Симензи, — рече он после неколико тренутака и извади та-

које цигарету, но заборави да је запали. — Ја сам радио с друштвом на нивелисању путева, Мира је дошла на одмор после снимања... Она је позирала цело пролеће, но њој нису давали велике улоге, и она је била врло раздражена и осећала се рђаво... рекао бих, да се баш у то доба зачела у њој туберкулоза. Ја сам био прост техничар, човек из сасвим другог круга, туђ њој и својим васпитањем и сталежом... и ја сасвим не појмим, како се то десило, да је она обратила на мене пажњу. Ми смо се сретали у Симензи свако вече, и Мира ми је говорила, да је сустала од тог хучног живота, да су свуда непријатељи и завидљивци, да њој нарочито не дају веће улоге, и да ће она све то бацити, јер су њој потребни прост и миран живот и рад и неки прост човек, који ће је волети, а не мучити. Ја сам све то слушао, и мени је било врло жао Мира и хтео сам јој помоћи. Ето тако је она била и она иста и сасвим друга од оне што је позирала...

И Верењејев упали цигарету, која му ускоро испаде, но он не примети то и продужи да вуче дим из своје празне муштикле.

— Мира ми се веома допадала, — настави он, — и ја сам учинио то, што, може бити, нисам смео учинити, јер сам ја човек сасвим другог кова и ништа, осим своје љубави и верности, нисам јој могао предложити. Ја сам рекао да бих био срећан да будем тај човек, о коме она говори, и љубио бих је тако, као што бих умео... Мира ме није одагнала и није се насмејала, већ рече, да људи сами не знају, где ће се изгубити и где ће се наћи, и била је са мном тако љубазна, да ја то никад нећу заборавити. Скоро три недеље били смо заједно у Симензи, и Мира ми даде реч, да ћемо се на јесен наћи у Москви, да би се венчали. Ја сам био необично срећан и нисам веровао себи, јер је она долетела у мој живот као с друге планете. Ја сам неколико пута почињао с њом о томе,

СИГУРАН ЛЕК да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађена франц. панада

„Michel“ олобрена од Др. Хем. Лабораторије, од др. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ панада обуставља опадњање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздравља кожно ткиво и одстрањује перут и сарбел, и све болесте од којих коса опадне и оседа. — Шаље поштом „Мишел“ Василија К. П. спр. Београд. — Пројект: Апотека Делана, Кн. Михајлова 1' и Дрог. Ескулуп Коларчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дан.; 80 гр. 150 дан.; 100 гр. 185 дан.; највећа и јака 160 гр. 290 дан. Уз сваку дозу слажује гаранција за успех, случајно да нема успеха враћамо узети новац.

како ћу се ја превести у Москву и како ћемо нас двоје живети, но она ми није дозвољавала да говорим о томе, и, управо рећи, бојала се о томе и да слуша. А кроз три недеље у Сиензу је дошао режисер Иванички, и све као да оде у дим. Са Иваничким дошло је још глумца и глумица, и Миру тако рећи у један дан променише. Она постаде опет некоко неискрена, они су се много веселили и пили и отишли су на врх планине. Провезли су се по путу, на коме је радила моја партија, и Мира се довезе до мене и рече, да јој је Иванички предложио, да позира у комаду „Рибарева ћерка“, да они сутра одлазе у Балаклаву и Јалту, и да ја не треба на њу да се љутим, јер је она са мном била искрена...

— И они одоше у планину. Ја ништа нисам појмио и стајао сам сломијен и увређен... Ви можете представити себи моје стање! — На крају крајева изађе, да сам ја уобразио о себи, и како сам се смео надати!... Иванички оде сутрадан са свом компанијом у Балаклаву, и с њима оде и Мира. Комад, у којој су јој дали улогу, закљонио је мене и моје наде... Шта ћу, јамачно је тако морало бити. Она је била глумица, и њој је требало да игра... Ја сам се старао да угасим у себи своје осећање и да не мислим о томе, како Миру снимају у комаду „Рибарева ћерка“: било је врло тешко мислити о томе!... Ми смо свршили посао у Сиензи, и мени је предстојало да ме отправе на рад на обнављању утврђења, кад одједанпут дође телеграм од Мире... Мира ме је звала у Јалту, и ја све бацих, узех тродневно осуство и отпутовах у Јалту. Мира је била болесна и тужна; она ми рече, да ју је мучио Иванички, да су јој место главне улоге дали малу, споредну, да скоро свака глумица треба да прође кроз спаваћу собу режисерову, ако хоће да начини каријеру, и да је с Иваничким све свршено. Она је била врло слаба и жалосна, и говорила је још да воли наш средњи појас, нашу природу, наше пољско цвеће, а живи, ни сама не зна зашто, на југу, који јој шкоди, и да вене од топлоте, раздражења и очајања. Овде она поново поче говорити о обичном човеку, који јој је нужен, и ми решисмо да се узмемо на јесен. Ја отпутовах на рад на утврђењима, а она остаде у Јалти до самог августа и скоро нимало не одговараше на моја писма. А потом дознадох да је опет дошао Иванички и да она одлази с њим морем у Батум. Ја јој написах писмо у коме сам је врло увредио, но она ми одговори, да ја ни за што не треба да се срдим, јер је она — глумица, и искуство је за њу важније од личног живота. Она отпутова с Иваничким у Батум, и, као што знате,

Иванички се сматра као њен први муж. За Божић они се већ беху разишли, и ја је сретох у Москви, где сам био допутовао на одсуство. Мира се ванредно беше изменила за то време: раније је на њој било много девичанског, а сад беше женско. Она рече да је с Иваничким све прекинута, она се сад учи у студију Игора Вјетрова, и Игор Вјетров прави од ње блештећу кино — звезду. И она ми показа снимке, на којима је била снимљена с распуштеном косом, у некаким невероватним костимима, или чинећи скокове... Ни на једном од тих снимака она није била слична, и ти су ме снимци ужаснули, тако је мало у њима било Мире!...

Цигарета међу прстима Васиљевљевим беше се угасила; он је седео, слушао и гледао по гробљу Донског манастира, где су тесно један уз другог лежали људи, а Велењејев је говорио очајно и тужно, и све се журно, — тако је много имао да исприча...

— Мира ме је позвала увече к њима у студио... Тамо је било много тако исто младих жена и девојака; сви су пушили, затим играли, и сви су били некако извраћени, сасвим нису личили на себе саме. Мени је било неиздржљиво тога вечера, и ја пожурих да одем... ја сам почео осећати, да овде убијају Миру сасвим, и да ја треба да је узем у своје руке. Ја одох к њој сутрадан, да се опростим, јер ми је осуство истицало. Но тек што сам ушао у собу, кад се Мира баци на мене... изгледала је ужасно, очи су јој биле уплакване; као да је сва била у ватри. Она ми повиче: „Узми ме одавде; ја ћу поћи с тобом куда хоћеш... овде су саме интриге; помисли — Игор Вјетров има нову штићеницу, Наташу Савченко... Кроз пола године Савченко ће играти, а ја ћу тако и остати само с обећањима. Боље је бацити све и отићи; нашто живети овако!“... Ја стадох да је умирујем, како сам умео. Ја, најзад, ништа нисам појмио у свим тим стварима и нисам знао, ко су Игор Вјетров и Савченко, но једно само било ми је јасно, да ће Мира пропасти, да је сад не треба одбацити, већ јој помоћи. И ја опет рекох, да сам готов да поделим с њом свој живот. Она ми је била врло захвална и била је са мном нежна и рече, да и сама исто осећа, да је свеједно, рано или доцније; ми ћемо постати муж и жена, и да, ако те зиме не успе да начини каријеру, на пролеће ћемо се венчати. Ја отпутовах с надом и страшном бригом за Миру, а на пролеће дознадох, да јој је Игор Вјетров постао други муж, да је Мира играла у комаду „У власти злата“ у главној улози, и да су они отпутовали у Сибир — на Алтај. И ја појмих, да ради мене Мира све то неће никад бацити,

Елегантни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервизе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53 и Његушева 27.

да је њој потребна та врућница. Она је почела живети врло рано, у седамнаестој години: у тој години је она већ била у студију, а младићи у зеници мантилима називали су себе режисерима и глумцима, и радили су с њима све што су хтели. О, кад би ви знали, како сам ја, прост техничар, човек сасвим туђ томе, мрзео све те студије, сву ту лаж, све то извраћање, које је заменило право осећање... Помислите, код мене није остала ниједна фотографија Мирина, на којој бих видео њено лице, њен осмејак, њене очи. Само нека искежена лица са угриженим уснама, с распуштеном косом; изломљене руке, скокови, и ништа од оне Мире, која је хтела простог живота и тихе љубави човека, која је волела нашу средњу климу и пољско цвеће... Ја знам, она је сама крива у многим, и, што је најглавније, она је била слаба, но ту слабост подржавали су у њој, и не нађе се нико, ко би пре свега осетио у њој човека...

— С Игором Вјетровим такође, као што знате, ништа није изашло; „У власти злата“ није успело, њему су судили за проневеру; Мира није постала никаква велика глумица...

— Само у току тих година залегла се у њој туберкулоза и стала је подгризати из дана у дан. Сви редом говорили су јој о њеном таленту, прорицали јој славу и будућност, смућивали је, подржавајући у њој непре-

стано то ужасно неспокојство. Но изгледа да је она ипак сама појмила, да је озбиљно болесна, и отпутовала је из Кавказ да се лечи. Тамо је провела пет месеци у тишини. Ја нисам могао к њој доћи, но ми смо се дописивали; она ми је писала, да се избавила најзад из тога вртлога, да је сад заволела тишину и Љермонтова, и зна, да ће само са мном бити срећна и да ја никад нећу њу обманути ни одбацити. Договорили смо се, да се састанемо у Москви у октобру...

— Она је дошла пре од мене: ја нисам могао у октобру добити одсуство, и дошао сам тек о Божићу. Мира ме је дочекала нежно и љубазно; она се збиља била врло поправила на Кавказу, и ми сталосмо говорити о нашем заједничком животу. Но Мира ми рече, да то треба одложити на пролеће, јер се она осећа изврсно и хоће да опроба снагу у малом комичном позоришту, које се отвара у Москви о Новој Години, и у које су је позвали за члана.

— Опет некакав театрић, некакви режисери, некакви студенти ставише се између нас... Ја сам захтевао, да Мира или одбаци то позориште, или да ја отпутујем натраг и да се више никад не видим с њом. Она ме стаде наговарати да почакам још ту зиму: у позоришту она може лако да се уздигне; и опет је говорила о уметности... Но ако је та уметност — искежена лица, изопачене девојке, млади људи у американским наочарима, онда га ја проклињем, три пут проклињем, четири пута!...

И Ведењејев окрену доктору Васиљеву своје нелепо и несрећно лице...

— Ја сам видео, — продужи он опет, — како је пропала због те уметности искрена и добра девојка, ваша сестра, мора заручница, коју су сви редом називали талентованом, и коју су исушили тим обмањивањем, посурваћеним животом, који се покривао речју „уметност“. Театрић јој није ништа дао, осем новог напада туберкулозе, коју је она могла излечити, а од које је страдала... Она је пропала тако брзо, као што је и живела. Људи су са навикнутом брзином мотали пантљику њеног живота, као што су навикли мотати пантљику кинематографа. Пре три недеље она ме позва к себи. Дошао сам јој истог дана. Никог није било да је негује осим послуге. Она ми рече да седнем поред ње и говорим јој о томе, како ћемо живети заједно, да се стара о мени и да ми помаже цртати моје цртеже... Она је хтела још да има и дете, мир и чистоћу. Она је веровала, да ће живети, и то баш тако, како је мени говорила... Одједанпут, као да се нечет сети, замоли ме да јој донесем пољског цвећа. Ја обиграх сву

Москву, но нисам га нашао, јер је у радњама било разног цвећа, али није било пољског... Само крај Никитских врата, код једног малишана, најоох висибаве. Однесох јој неколико цветића висибаве, и она им се обрадова и замоли ме да их ставим у воду, јер је та висibaba подсећала на пољско цвеће. Ја сам био тако расејан, да је она једнако питала, шта је са мном, и узимала ми руку и говорила, да ћемо одсад увек бити заједно...

И Ведењејев покри одједанпут своје лице капом и тако, с капом на лицу, сеђаше и не крећући се и не говорећи више ни речи. Ништа није говорио ни доктор Васиљев.

Затим се Ведењејев подиже одједанпут са клупе, и они заједно, тако, не рекавши један другом више ни речи, пођоше отуда, са старог гробља Донског манастира, ка крематоријуму. У подземној огњеној пећи крематоријума догоревало је оно што се звало Мира Васиљева. Прегршт беличастог пепела после једног часа пресуше у урну, и доктор Васиљев узету урну са сестриним пепелом у руке, да је однесе у нарочито удубљење у зиду, где ће под нарочитом нумером остати на свагда, као спомен неког бића, што је некад живело, страдало, мислило и љубило...

И Ведењејев опет остаде у страни, као стран молилац, и гужвао је у рукама капу, док су лале, руже и друго цвеће окруживали маузолеј, у коме се налазио прах љубљеног бића...

Превео

Др. Јоковић

МЛАДОСТ,
СВЈЕЖИНА,
ЉЕПОТА!

**СРЕМЕ
DARUVARY**

Најсавршенији производ модерне и званствене козметике. Већ код прве употребе постаје кожа свјежа, мека и фина, одстрањује све приштеве бубуљице, маљеве, пјеге, црвенило носа и др. На захтев разаслали смо око 30.000 покусних кутија те на темељу тога примили много признаница те наруџаба на више од 28.000 комада. Ви међутим не вјерујте никоме него тражите бесплатну покусну кутију, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 2.— Оригинадне троугласте кутије добивају се уз цијену од Дин. 15.— у свим бољим стручним трговинама. — Поштом шаље: Апотена БЛУМ, Суботица 3. Рн 807

НЕВЕРОВАТНО ЈЕВТИНЕ

ЦЕНЕ

БЕЛИМ ЕМАЉИРАНИМ И ЦРНИМ ШПОРЕТИМА, СОПСТВЕНЕ ИЗРАДЕ, имамо на стоваришту свију величина, за домаће и народне кујне, по цени од Дин. 1000.— па на више белих, а црних од Динера 300.— па на више, —

Наше велико стовариште налази се у: РАТАРСКОЈ УЛ. БР. 22. а. Београд.

ХРАНИСАВЉЕВИЋ

И

ОГЊАНОВИЋ

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК
НАЈВЕЋИ ПОТПУН —
368 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИН.
СА ПОШТАРИНОМ — 26-50 ДИНАРА —
СПИСОК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА ул. 120. (СЛАВЈА).

Бадава пакетић

Доставоног тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Приштиња, митесери, нечистоћа лица нестају. Шаљите за поштарину 2 дин. марака. Кемалија Нови Сад, 144 Н. Оригинални картон 20 дкт. поштарином 30 динара. 22-32

ДЕВОЈКЕ, ЖЕНЕ И МУШКАРЦИ

цене добро дејство већ 32 године прокушаних производа: Фелерова Елза-помада за лице и заштиту коже, за негу лица, врата и руку, против сунчаних пег, суједица и т. д., затим Фелерова Елза-помада за пораст косе, за кожу главе, против перута допадања косе и т. д. 2 лонџића од једне или по 1 лонџић од обе помаде поштом франко уз напред посланих 40 дин. код љекарника FELLER STUBICA DONJA, ELZATRG 372 — HRVATSKA. — Ако се шаље 48 динара унапред додаје се и један Фелеров Елза-сапун здравља и лепоте

КИНЕСКИЊА У БРАКУ

Еманципација кинеске жене узима додуше данас све више маха, али једна је од највећих препрека за њу брак, у којем још увек владају прастари безумни обичаји. — Стога се и многе западњачки васпитане кинеске „мис“ не удају, и шта више у последње време основале су клубове против удаје. Јер са удајом настаје за Кинескињу право робовање. Осим свог мужа мора послуживати и све чланове његове родбине. Браћу свога мужа чора ословљавати са „господин“. — Ако породица није имућна или богата, онда је невеста девојка за све. Разговарати са својим мужем, изван брачне ложнице, забрањује јој обичај. Узорна кинеска жена не сме ни у том најинтимнијем куту никад о себи самој говорити, нити изјавити што јој срце жели. Пристојна кинеска жена не сме уопште имати осећаја. На дан венчања слободно је сваком госту, да јој каже у лице коју неслану реч, особито кад их части чајем. Остало време има да проведе у спаваћој соби, да стоји поред брачног кревета и да се поклони пред сваким који би ушао. Од јела свадбеног ручка не добије ни мрвице, него само што јој мајка донесе. Касно у вече открива јој лице служавка, скидајући са ње бисером извезену кашицу. Тада се први пут виде млада и младожења. Њезин се положај донекле побољша добије ли у у браку мушку децу, али несрећа по њу ако роди само женско потомство. Погрде, злостављања, особито са стране свекрве, нису реткост. Такве угодности чекају у браку младу Кинескињу, премда јој је еманципација даровала бубиконф, кратку сукњу, цигарету у устима и ножице навикле да играју чарлстон.

*Прохујали су векова часи
Уздаха боних
Пољуба првих.
Растали су се
Животи наши
И срасли у пепо
Грובה црних.*

*Срце нам више
Некуца боно
И песма нема
Свога ганућа
Све је то прошло,
И љубав је наша
Прошла поема
Бољног чезнућа.*

М. М—вић.

МАЈКО

СПАСАВАЈ ЗУБЕ СВОГА ДЕТЕТА!

Стража против запуштености зуба!

Ти мајчино, млечно бели зубићи, од којих су они животног значаја и важности по здравље и будућност нашег детета.

Када се први зуби запусте, то ће често одвести озбиљним оболењима. Права нега зуба је од највећег значаја у детињству а нападници саветују ово: посета зубноме лекару два пута годишње и савесно чишћење најмање два пута дневно. Водите строго рачуна о томе да изаберете право средство за зубе. Избегавајте јаке антисептичне препарате или грубе ствари који вам могу повредити нежне десни и емаљ. Употребљавајте ODIS пасту, јер је чиста, нешкодљива и дивна укуса. Израђује се по рецепту који су створили најбољи нападници, а матере цела земље увериће се да је ODIS паста јединствено средство за негу зуба.

ODIS
ПАСТА ЗА ЗУБЕ.
МЕРИМА-1839

Вести мистер радио

МР. РАДИО ИМА ЧАСТ ПРЕДСТАВИТИ ВАМ СЕ.

..... Мило ми је... ја сам Мр. Радио, јер све вести проносим брзином радио таласа. Неможе се ни најмања индискреција у животу Ваших љубимаца десити а да је ја не знам, јер ја све видим и све чујем!!! Моји таласи, који допиру до на крај света у стању су да ми за најкраће време јаве све догађаје који се одигравају у царству филма с ове и оне стране огромног океана. Веома сам сретан што ћу Вам моћи сваке недеље серверати згоде и незгоде Ваших љубимаца. Увек ћу имати масу новости за Вас, и то све проверене и тазе, тако да ћете бити изненађени као и највећи лаола европског филма симпатична Лилијана Харвеј, која није просто веровала када је од г. Сандеја дознала да је добила месец одмора. Како је то било дивно изненађење за њу. Сада је можете наћи увек на плажи, где ужива молећи Бога да за време њеног одмора пошаље само лепо време. И Јени Југо моли чика Богу за нешто? али зашто? то ћу Вам идући пут јавити, јер ни сам не могу веровати својим таласима, већ морам ову тајанствену индискрецију сам проверити. Видећете то ће бити велико изненађење!

„Темпо, Темпо“ зове се најновији филм Лучиана Албертинија који сада ужива у дивном Неапољу, дивећи се немирном гротлу страшнога Везува. И Хари Литке је ударио у пут, заједно са својом лепшом половином, пошто је провео неколико дана на нашем плавом Јадрану пошао је у посету свом драгом пријатељу Рекс Инграму, који у Сунчаној Ници ужива бројећи дане одмора. Једини који се не одушевљава општем весељу је Фриц Ланг који и поред напорног рада није могао завршити на време свој велики филм „Жена на месецу“. Цео је Берлин са нестрпљењем очекивао 12. јули када је требала у великом Уфином паласу у Берлину бити приказана премијера, овог грандиозног дела које се снима већ више од годину дана.

Али и поред свег заузимања и напорног рада овај филм није могао бити завршен и дан премијере заказан је чак за идућу сезону. И велики звучни филм „Луди певач“ у коме главну улогу игра познати немачки певач Рихард Таубер, није завршен, јер је овај уметник већ месец дана прикован за кревет, и чувени немачки режисер Макс Рајнхарт озбиљно је забринут за овај филм у коме

је уложен читав капитал, а који је тек у пола довршен. Јесте ли чули што год о нашем земљаку београђанину Воји Ђорђевићу? Он се сада налази у Холивуду и у филму „Легенда побеђених“ имао је завидног успеха. Али ја сам се запричао, а већ је време да се опростим са Вама и да Вам за идућу суботу спреим опет једну пуњу кошару интересантних новости.

Дакле до виђења...

ЧУДНОВАТ ЗАКОН

Сједињене Државе Северне Америке имају 48 држава, од којих свака има своје властито законодавство. Тако је држава Њу-Хампир позната као завичај цинова, па је стога у њој недавно створен нови закон, који тражи да фирме на хотелима, трговинама и другим радњама буду извешене односно исписане барем 2.20 метара високо, а исту такву дужину морају имати и кревети по свим хотелима.

НАСРТЉИВИ ОБОЖАВАЛАЦ

— Неможете говорити са милости вом госпоњом, јер се управо сада налази у кади за купање.

— О, то не чини ништа, ја сам наиме... то јест... ја сам учитељ пливања!

ЕДИНО „ОРАО“ ЖЕНСКИ ШЕШИРИ

одликовани
на међународним
изложбама 1928. год.

У ПАРИЗУ
И АМСТЕРДАМУ.

Златном медаљом

И ДИПЛОМОМ

а то је доказ да су
најбољи и најмодернији

БЕОГРАД, Централа Балканска 12 - до Луксора, Продавница Теразије 38

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

САТ

— Брана. —

Кад је Милица ушла у часовничарску радњу син сопственика Драган М... приђе јој и зашта је:

— Госпођа жели?

Пруживши му мали ручни сат од платине Милица се поче жалити:

— Не знам шта му је?... Сваки час стаје... нарочито због њега имам масу неприлика.

— Драган, који је био познат као одличан мајстор, једним притиском прста отвори поклопац и бацивши један летимични поглед на механизам рече:

— Требаће, неке мање оправке, милостива госпођо...

Рекавши ове речи он подиже главу и управи своје лепе мушке очи у њу.

Угледао је дивно лице Миличице, које је у слабој сенци, коју је чинио слатки обод шешира, изгледало црње него ли у ствари. Видећи то преплануло лице увичено бујном црном косом која је провиривала испод шешира, Драган осети у себи неки необјашњиви немир а из дна душе зачу се један тих глас једва чујан али разговетан. — „Ти ћеш је заволет“.

Драги је био миран и сталожен младих, који је увек умео да обузда свој темперамент, и да укроти своје жеље и осећаје. Он је био један од оних ретких младих, који су васпитани по старинском кову, и који не осећају љубав према свакој женској на коју наиђу.

Али сада, гледајући ову дивну даму осети како му руке почеше дрхтати а нека непредвиђена малаксалост га обузе. Имао је осећај као да га неко огромним чекињем лупа по глави и дође му одједном да се смеје и да плаче.

— Кад треба да дођем по сат? упита Милица.

На те њене речи Драги се трже, приђе јој један корак и са његових дрхтавих усана за мало не падоше речи осећаја који су буктали у њему. Хтео јој је рећи да не иде, јер ако оде он неће моћи живети више без ње. Да он хоће да је гледа увек пред собом, да слуша њен умилни гласић, да се диви оном малом младежу покрај њеног правилног носића, да ужива у њеној близини и да јој призна да је увек о њој сањао, да је очекивао једно биће које ће лудо волети и да је то биће које очекује она, која је завладала целим његовим бићем.

Све је Драги зажелело да јој каже, али то су лудости које се не говоре, које несмеју да се кажу, јер би у том

случају живот био и сувише леп и сувише пријатан, јер би ове речи увек наилазиле на одобравање и тада би завладало опште добро, а онда то неби био живот, који је навикао да тече трновитим стазама увиченим болом и патњама.

Милица помисли да је часовничар није разумео и понови своје питање.

— У среду, одговори Драги.

Када је муштерија изашла Драги узе сат, и притиште га на своје вреле усне и то баци оно место које је додиривало кожу љубљене жене.

Вешто, лако, заљубљено он је расклапао делић по делић, „требала је само мала оправка“ рекао је, а сада је растварао цео механизам. После једнога сата посао је био завршен и он подбочивши главу рукама поче да сања, али будно да сања, да машта о њој, тој непознатој жени која га је очарала.

Мислио је — доћи ће у среду, вратићу јој сат, изрећићу неколико речи отпратити је до врата — и то ће бити све. Више је никада нећу видети... Бол га поче обузимати и он очајно зари прсте у своју дугачку замршену косу.

— Али... можда... па да... ја сам спасен... скочи од радости и поче весело трљати руке.

Сва туга која се је малочас оцртвала на његовом младом лицу, ишчезла је и он полако поче певушити неку веселу песмицу...

Кад је идуће среде вратио сат Милице она га упита:

— Јесте ли сигурни да ће добро радити.

— Ох, да... али ако му што год опет фали само се обратите мени.

Испраћајући он се је у себи слатко смејао, јер је у својој фијоци сакрио један мали делић сата који ће играти важну улогу у његовој првој љубави.

Исте вечери Милица се опет појави на вратима.

— Ја не знам... али мој сат опет не ради!

— Можда није добро дотеран? — одговори Драги. Хоћете ли ми га оставити до петка?

— Па добро! пристала је Милица.

Током идуће недеље овај мали сатић доводио је до лудила Милицу, јер је сваки час ишао сад напред сад назад, а она је морала сваки други дан ићи код часовничара.

— Не могу да схватим, како је сада овај сат покварен — говорила би Милица. — Шест месеци је ишао потпуно правилно, а сад одједном и поред толиких оправки да неваља!!

А Драги је на те њене жалбе одговарао гласом који је дрхтао од узбуђења.

— Федер се растеглио! или: — треба га очистити — дођите прекосутра, госпођо... Дођите!...

И Милица је долазила редовно сваки други дан. И постепено њој се поче чинити да је он врло млад. Да има лепу главу и ватрене очи. Почела је осећати неко задовољство задржавајући се у радњи, почела је осећати да је он заљубљен у њу, али да нема храбрости да јој то каже. Почела се понашати слободније и кад јој Драги заказа састанак обећа га врло радо, само са једном малом примедбом:

— Добро доћи ћу у недељу у 4 сата пред Позориште... Али само пазите... морате бити тачни... јер ја не волим да чекам.

Рекавши ове речи, које су за њега биле небеска музика, она намести свој малени сатић, кога је опет узела са оправке због задоцњавања и удаљи се задовољна и сретна.

*

Идућег дана Драги је био још у пола четири код Споменика нестрпљиво се шетајући. У пет до четири срце му поче јаче куцати. А у четири кад виде једну даму која је долазила из Милетине улице, а која је много личила на Милицу хтеде стругнути. Само га велика љубав задржа на месту. Када је видео да је нема ни у четир и четврт он се поче чудити. У пола пет поче нервозно да се шета. А у пет оде сав очајан и смрвљена срца. Његова велика љубав постаде још јача.

Сутра дан поштар му донесе једно мало напарфимсано писамце које му ули наде и он га сав сретан отвори.

„Ја сам Вас у напред опоменула... да не волим да чекам, писало је — у толико горе за Вас!... Што нисте дошли на састанак?!“

Једна која не воли да чека макар кога.

Уз очајну псовку Драги се лупи по челу сетивши се да је њен сат у петак навио цео сат доцније него ли обично. Тако да је дошла још у три сата, па видећи да га нема, отишла је. Тако се је свршила ова његова велика љубав јер иако је дошњије на све могуће начине покушавао да је нађе није успео, јер је она продала свој сат, који му се донео овако велико разочарење.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пегла и буљина. Одржава стабилан свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавањима знатан расат.

ДРЖАВНИ ШАМПИОНАТ
Грађански—Југославија 2:0 (1:0)
Хајдук—Хашк 5:2 (2:1).

Треће коло је донело како се и очекивало победе фаворита. А поготово је испало онај сусрет у Сплиту као нешто очекивано, јер се веровало да Загребачки мајстор неће моћи услед претерано меке игре да издржи Хајдуков темпо. Хајдук је играо као препорођен. И одбрана и навала су изврсно функционисале, радећи веома брзо. Ипак је победа испала превисока. Два гола су пала са 11 м. Хашк није тим који може са успехом да се бори у овој конкуренцији, јер никако није борбен. А то игра велику улогу у оваквим играма.

Ми смо гледали у црвенима достојног противника Грађанском и нисмо се преварили. Они су дали све од себе и изгубили у најгорем случају као равноправни. Ефикасност Грађанског је играла главну улогу.

Тежак посао чека наше момчади у недељу. Управо, ово је најтежа недеља за нас, која је нашим заступницима дала најопасније противнике. Не зна се да ли ће бити теже Југославији на сплитском терену или Б.С.К.-у са опасним Грађанским.

Плави су по вредности бољи од Грађанског, али елан овога и добро сналажење пред капијом су тек чињенице, које играју велику улогу. Борба ће бити до крајности узбудљива и присебнија момчад ће боље проћи. Сукобиће се два слична система, — брза крилна игра и пуцање без домишљања. Пожртвовање оба противника имају у истој мери. Једина разлика је у техници и то у корист нашег мајстора, чији играчи боље владају лоптом. Цео тим плавих је у одличној форми, а то се видело и у борби против одличног Ваца. И одбрана и навала су извршене. Стрелци плавих овога пута треба да раде присебније но икад, јер ће у Михелчићу наићи на тешко савадљиву препреку. Овај симпатични вратар је прави чаробник, а да је то тачно нек се сете прошлогodiшње игре, кад је у ствари пораз нашим припремио лично он. Интересовање за овај сусрет је огромно и има изгледа да посета испадне рекордна. Наш тип је победа Б.С.К.-а са најмање два гола разлике.

У Сплиту ће црвени одиграти тешку утакмицу. О самом исходу је више него смешно трошити речи, јер обе момчади улазе са подједнаким изгледима. Хајдук има бољи форфард, Југославија одбрану. Ми се надамо, да

ће наши потпуно достићи пожртвовање Хајдука. Наш тип је минимална победа Сплићана.

Благ. С. Ракић.

В.А.Ц. ЈЕ ОСТАВИО ЛЕП УТИСАК.

Као што је се могло и очекивати, треће друштво Беча је потпуно задовољило овдашње љубитеље лоптања. То је једна ванредно уиграна целина, која ради веома допаљиво. Сваки играч влада одлично телом, а додавање им је управо узорно. Чувена ефикасност фора није могла доћи до изражаја, али се у неколико махова испољила вештина у пуцању. Душа чете је без сумње средњи помагач Билек, који се изврсно поставља и још боље додаје. Хиден, који је најбољи голман Аустрије после Францла, показао се као веома гибак и сигуран у хватању, само има ману у напуштању врата. Леви бранич Хроман је такође изврсан. Сигуран и јак одбојни ударац, као и заустављање противника су му главне одлике. Форфард игра брзо а напади се врше већином преко брзих крила Вајса и Хубера. Нарочито вреди истаћи сјајно додавање лопте без задржавања, што би и наши требали да вежбају.

Успехе које су постигли наши тимови могу се назвати сјаним, пошто гости уживају реноме континенталне класе. У Бечу су у првенству тукли све сем Рапида и Адмире, с којима су играли нерешено, мада су својој отаџбини допринели веома много небројеним подвизима ван њене границе, а у борбама противу најјачих клубова Старог Света.

Премда није ишло првог дана како треба у халф — линији, ипак је т.зв. друга гарнитура престонице однела једну лепу победу од 3 : 1. Нарочиту пажњу је скренуло играње Митровића и Бека, који су дошли привремено у Београд. Митровић је у изврсној форми и њему припада веома много заслуге за овај успех. Срчан, брз и пожртвован, он је увек успешно интервенисао, мада је у наставку нешто попустио. Други „Француз“ Ивица није показао ранију игру али је био веома продоран. Јакшић је имао свој дан, а то је доста речено. Рањојевић је био доста збуњен и несигуран. Крилни халфови нису ваљали и тек је средњи успео да се донекле истакне. У фору је све кварно Тотовић на крилу. Он је био веома збуњен, те је губио скоро сваку лопту или је погрешно давао. Пенал је пуцао голману у руке. Агиљност Сотировића, лукавство Томашевића, продори Бека и неодољиви јуриши Најдановића су

стално доводили гол гостију у велику опасност.

Судија г. Милојевић је био сасвим слаб. Поред погрешних одлука он је сецкао игру.

Другог дана су против Бечлија играли овдашњи „плави“ као А тим Београда. И ту је осветлан образ београдском лоптању убедљивом победом од 4 : 2 (1 : 2). Гости су водили са 2 : 0 јер су играли низ ветар. У I делу Б.С.К. не може да се снаје и упропашћује неколико ванредних ситуација. После паузе тим има ветар за леђима, игра сређеније и узима маха, тако да му успева да головима Марковића и Марјановића нанесе други удар гостима, код којих је леви бек био доста груб.

Ни овога дана судија није био на висини задатка. Г. Ружић је ретко имао овако слаб дан. Поред осталог није свирао по један пенал за обадве стране.

ДАВЉЕНИК СЕ И ЗА СЛАМКУ ХВАТА.

Тако и Хајдук. Изгубио утакмицу против овдашњих плавих и то на свом терену па сад гледа на сваки начин да се иста анулира. У жалби поднетој Ј. Н. С.-у, он се буни противу играња Марковића, јер је овај настукао у пролећној сезони за сарајевски Хајдук. Разлог је веома смешан, јер сам Хајдук мора да зна толико, да се управа Б.С.К.-а неби излагала непотребној опасности, да код надлежне власти није добила дозволу за играње Марковића. Јер плави су могли наступити и са Чулићем. Овдашњи Подсавез је тражио од Сарајевског обавештење да ли неби било каквих сметњи за наступ пом. играча за „плаве“ и како није добио одговор, то је после осам дана — од дана питања — дозволио овоме право наступа за свој матични клуб. Дакле као што се види кривице нема до Б.С.К.-а, већ ако је има, њу има сносити само Подсавез. Ако би пак Врховни форум огласио плаве за кривце, онда би се не само узели постигнути болови, већ би их као прекршитеље лоптачког закона ваљало сасвим избацити из наметања, а на њихово место довести Победу. Наравно да тако скандалозну одлуку не би донела ни једна лоптачка Управа, па ваљда неће ни наша. Јер шта би то значило, него просто навијање противу престонице и њеног мајстора, који је на најбољем путу да свом завичају донесе највећу радост.

Једна наша нова списатељица

Г-ђа Мара Ђорђевић — Малагурска.

Кад је „Цвијета Зузорић“ објавила да је награђена приповетка г-ђе Маре Ђорђевић, у литерарном свету заинтересовали су се за ту нову књижевницу, јер она се тада први пут појавила... Као јавни радник била је врло позната личност и једна од најистакнутијих дама у Суботици, која је узимала живо учешће у препорођају Буњеваца, њених земљака, јер је и она сама Буњевка...

А одакле воде порекло Буњевци? На то одговара г-ђа Ђорђевић, управо пише о њима, у једном чланку који је готово етнографска студија...

„Буњевци су пореклом Херцеговци, чисти Срби, католичке вере, а тај назив добили су вероватно због реке Буне покрај Книна... Зато су сви високи, као горштаци, црних очију, кошчати и врло лепо...“

Кад су се доселили у горњу Бачку, подigli су велике салаше, и на тој равној и плодној земљи постали су најбољи земљорадници... На тим салашима живе у изобиљу и богатству, возећи се преко равних друмова у господским каруцама, обучени у свилено руво...“

Читав мали музеј буњевачких народних костима има г-ђа Ђорђевић... Како су богате и живописне оне широке сукње од тешке црне свиле са цветовима, које стоје дупке кад се спусте на земљу... Па они дивни јелчићи од злата и кадифе, са сребрним копчима, и прслуци од црне свиле, танане кошуље са утканим белим мотивима, цвећем и геометриским фигурама, што се сматра као најфиније ткиво наших националних костима... Па оне тешке свилене мараме, са цветовима утканим као гоблен... Колико је раскоши и лепоте у буњевачким костимима...

И посматрајући од детињства ту лепоту, гледајући стално широки хоризонт, и душа наше нове списатељице почиње да се развија, тежи нечему далекоком чак тамо иза хоризонта.

Познато је да човек у степи има велику душу... Његов поглед не задржава никаква препрека, он се не судара очима са стрмим кршевима, већ блуди, далеко, далеко, у неку вечност...

Она расте у једној патријархалној и патриотској породици... И њен патриотизам је тако светао, тако бескрајни, он зрачи далеко и обасјава сваки сеновити кут...

Та велика љубав према Српству осетила се у њеном благотворном раду... Њеном иницијативом оснива се

Просветна Матица у Суботици... Она је свуда била прва, и као млада девојка, и као госпођа, удата за Србина — Србијанца, што је увек био њен идеал.

Са мужем је доста путовала. Боравак у Лондону унео је пуно нових импресија у њен живот и душу, која је иначе била пуна боја... и топлине...

За време једне болести док је лежала у кревету и већ се опорављала полако, почела је да пише... То су биле мале приповетке из буњевачког живота, о тим женама и људима, њој тако драгим и блиским, над чијом је свести она лебдела као нека вила...

Крила је те своје приче од мужа, испод јастука, бојећи се, да ће јој се можда насмејати као човек литерарно образован, и стрепила је од његовог професорског критериума... Али једног дана ипак је показала...

Она није тада ни слутила како се у њој крије један дубок приповедачки таленат, који ће се једног дана појавити у јавности.

Написала је била већ приповетку: „Снаш Вита Ђанина“ Цвијета Зузорић објављује конкурс и она после дужег размишљања и оклевања, реши се да пошаље своју причу... Њена скромност није јој дала да помисли и један тренутак, да ће добити награду...

А жири је био изненађен том приповетком...

Мора сваки да каже, ко прочита ту причу, онако као њена Снаша Вита: „О, Боже, како је липа!“

Г-ђа Ђорђевић и пише буњевачким дијалектом... и слатко описује, психолошки, слика типова; оживљава најмање ситнице живота, безначајне, кад би се гледали, али карактеристичне, и који скупа дају утисак о животу Буњеваца. У сликама износи живот и трагедију Буњевке, од прве младости, кад је јурила у кочијама на свадбу, сва у свили. Прича о њеној првој љубави према том лепом Мишку, са „свиленим прслуком и жутом пошом...“

Како Буњевка воли у причи г-ђе Ђорђевић. Нежно, предано, ропски, до самопрегоравањем, повијена под тешким бременим посла, измучена, а увек воли, воли...

Жалите ту сироту Снаша Виту и слушате тужну повест њеног живота, чемерног и жалосног живота иако је тако блиставо класје на пољима, и жетва весела, и коло подврискује...

Али живот Снаша Вите није само њен Буњевкин, већ живот свију жена из народа, који увек носи трагичку у

себи, и онда кад воли, и кад рађа, и сарађује, и пред неверством мужевљевим.

Појава г-ђе Ђорђевић у литератури биће једна сензација, исто онако као и појава г. Драгише Васића, који је почео да пише тек после рата, а докле је носио у себи скривено благо једног великог списатељског талента.

Такво исто благо крије у себи и г-ђа Мара Ђорђевић — Малагурска. Њен стил није површан и лак. Он има једну језгровиту дубину и психолошку анализу, која открива најтајније куте живота Буњеваца...

И ако она настави да пише из буњевачког живота, она ће нам отворити душе тих Срба, који живе на лепим бачким равницама. М—

„ВЕЛИКА УСЛУГА!“

Спортски сарадник „Правде“ се показао, бар тако је писало — склон нашим преставницима у овогодишњим великим играма. Поред разних хвала и исказане радости, он им је упутно и лепе савете.

Међутим је недавни чланак у помлисту, изазвао право негодовање. Г. Кустудић је говорио о жалби Хајдука рекао да је сасвим оправдана, и да баш овај разлог наведен у њој треба да нас забрињава. Онда пребацује и Управи плавих што није била обазрива, и наводи како би и Југославија требала да добије два већ изгубљена бода.

Овоме није потребан коментар, пошто и сами читаоци могу видети на шта циља Господин. Он распирује ватру и изгледа да осећа бол за недавном катастрофом. Њему је главно да Југославија добије два бода, а за крајњи успех престонице га се у опште не тиче. Каже како Управа плавих није смела извести Марковића, пошто се ни дозвола Подсавеза није могла сматрати меродавном, јер су у њему присталице Б.С.К.-а!! Могуће, али Управа плавих је тако нашла за сходно — а друго није ни могла радити — пошто је за овакве ствари Подсавез меродаван.

Други пут се мора обратити Господину за савет. *Бл. С. Р.*

НА ДАН ЊЕНОГ ВЕНЧАЊА

Срце је моје препуно бола,
А душу ми је обузео јад.
Судбина моја сувише охола,
Притисла ми је мој живот млад.

Црна се туга мени сада спрема,
Која ће ме у гроб бацити млада.
За мене нигде покоја нема,
Јер она сасвим другом припада.

Срце ми рани, к'о отровним мачем
Велика је рана у моји груди.

Ја сузе роним и горко плачем,
А тихо шапћем: Срећна ми буди!
Ђорђе М. Добрић

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Метафизика полне љубави од Артура Шопенхауера, превео Милан Вујаклија. Друго издање Књижаре С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 15.— дин.

О пољном питању се врло много дискутовало и опширно писало у целом свету. Запажања, која нам о том тако занимљивом предмету излаже велики немачки филозоф, спадају у ред најдрагоценијих података о овом важном проблему. И ако је Шопенхауер познат као женомрзак, та се његова особина, или мана, никуколно не огледа у овом његовом делу. На против, цела књига представља низ објективних и психолошки савршених посматрања, која на читаоца остављају дубок утисак. Необично је интересантан део у коме писац говори о чиницима које утичу на допадање или одвратност код жена и код мушкараца. — Превод г. Вујаклије је врло добар те и сте стране ова књига заслужује пуну пажњу.

Ф. В. Ферстер: „Социална култура“, превео с немачког Вук Врховић. (Издање С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 10.— дин.).

Врло занимљива књига из области социалног живота, која садржи, поред осталих и ова поглавља: Социална идеја, социални манири, људоджери, рођени владар, политички манири, интелигенција и социално питање и друге.

Србљак написао Д. Ј. Филиповић. Издање С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 6.— дин.

Ова лепа збирка песама подељена је у два дела, на песме о Краљевићу Марку и о Которским Сердари-

ма. Писац је узео мотиве из наших народних песама и на један снажан и језгровит начин сажео сваку од њих у лепу песмицу од петнаестак стихова. Идеја је врло интересантна и овај оригинални поку-

шај је сасвим успео. Нарочито се издвајају својом лепотом Марко и Муса Кесеџија, Марко и вила, Сефра Леке капетана и друге.

Сонети пок. Милутина Бојчића. Ова мала збирка од 32 сонета представља једно од посмртних дела песникових. Писани у Нишу, на Крфу и у Солуну, за време рата, они су нађени у рукопису у његовој заоставштини и до сада, осим два-три, нису нигде објављени. У њима ће читаоци наћи сву драж и топлину рано преминулог нашег одличног песника.

Цена збирци је свега 5.— дин. а добија се и у књижари С. Б. Цвијановића.

КЊИГЕ ЗА БАЊУ.

Бакуле, Ф. К. Жена и њене чари	Дин. 15.—
Бергсон, А. О Смеху. Есеј	— — — 20.—
Бирн-Провел, Књига за тебе	— — — 7.50
Верга, В. Грешница. Роман	— — — 7.50
Доде, А. Сафо. Роман из пар. жив.	25.—
Достојевски, Ф. М. Млада жена. Роман	— — — 15.—
Дранпац, Р. Срце на пазару. Приче	— — — 10.—
Ераје, П. Новац. Роман из парис. живота	— — — 25.—
Живадиновић, Испод Озрена. Новеле	— — — 20.—
Краков, Ст. Кроз буру. Роман	— — — 25.—
Мандес, К. Приче за бању	— — — 5.—
Мирбо, О. Врт мучења, Роман	— — — 15.—
Модерне француске приче	— — — 15.—
Наџен, П. Марија. Књига љубави	— — — 10.—
Моклер, К. Физичка љубав	— — — 15.—
Моклер, К. Мађија љубави	— — — 15.—
Мандес, К. Вештина волети	— — — 12.—
Никодеми, Д. Златна Дора. Роман	— — — 20.—
Павићенић, М. Црногорци. Анегдоте	— — — 20.—
Прево, М. Нова женска писма	— — — 20.—
Рипшен, Ж. Приче са другог света	— — — 6.—
Стојић, Љубав и сечни мир. Роман	— — — 10.—
Тургењев, И. Пролетње воде. Роман	— — — 20.—
Тургењев, И. Рујин. Роман	— — — 20.—
Хамсуи, Викторија. Историја љубави	— — — 15.—
Хумо, Х. Грозданин кинот. Роман	— — — 15.—
Тосић, В. Врзино коло. Роман	— — — 20.—
Тосић, В. Египћанка и друге приче	— — — 15.—
Петкић, К. Жене и студенти	— — — 6.—
Црвански, Приче о мушком. Новеле	— — — 15.—

Издавачка књижарница

С. Б. ЦВИЈАНОВИЋА — БЕОГРАД

Палата Академије Наука

ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ ДЕЦИ ЗА ЧИТАЊЕ ЗА ВРЕМЕ РАСПУСТА.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА

са сликама.

- Томас Палчић (17 сл.)
- Несретни Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (54 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зена (16 сл.)
- Чаробна Секира (са 9 слика)
- Патње по леденом мору (са 11 слика)
- Мали зидар (12 слика)
- Снежана и четири музичанта (10 сл.)
- Гуливер у земљи патуљана (са 14 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најздрављу и најзанимљивију лектуру за децу. — може се набавити у књижарама.

Ко пошале администрацији: »Недељних Илустрација« 22 дин. добиће свих 11 књижица са плаћеном поштарницом.

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
787

Најновији снимак Џона Гилберта

ЗЛАТА ЈУГОВИЋА

Југрос баш кад пође на чесму по воду,
 Познадох је виту по пркосном ходу,
 Ко кошутка лака бесно ногом ступа,
 А источно сунце у рују је купа,
 Та каква је дивна! Јест тако ми свести,
 Стид је неби било на престоље сести.
 Од поноса пустог Јогуница дивна
 Не шће ни да поздрав прихвати ми кивна.
 Већ за инат само ко гром кад опали,
 Један мрки поглед на мене обали.
 Па помамно оде да зашти с' врела
 Ко погођен зрном остах посред чела.
 Засукала беле до лакта рукаве,
 И расплела густе плетенице плаве.
 Белим грлом бисер ђердани се нижу,
 А увојци пусти до јагода сижу.
 Кроз трепавке дуге свиленог сјаја,
 У бескрај су пукла два небеска раја.
 А срмаљи јелек јабуке јој скриво,
 На њима је само струк крина почиво.
 И тог дивног часа, јест тако ми дина,
 Уздахнух што нисам струк онога крина.
 И тог дивног часа, судњег ми дана,
 Једном што је виђох већ допадох рана.

Јаша М. Зелић

Једно златно глумачко дете у македонском костиму, ћеркица г. Срдановића, члана и редитеља скопљанског позоришта.

Три угледне новосадске даме на познатој новосадској плажи.

Љубитељке „Недељних Илустрација“, ученице VI. разр. Друге Женске Гимназије, на излету у Д. Мипановцу.

ПТИЧАР НА СЦЕНИ БЕОГРАДСКЕ ОПЕРЕТЕ

Г. Аца Цветковић као — Адам Птичар

Птичар је одлично успела оперета у три чина. Текст су израдили М. Вест и Л. Хелд, музику је саставио К. Целер. Диргент је г. Србуљ, управник Београдске Оперете, један од наших најпознатијих и најчувенијих диригента.

Имали смо прилике да гледамо Птичара још пре рата у београдској опери и да учинимо интересантно упоређење. Интересантан је и случај, да је стари г. Динуловић играо пре рата Адама Птичара, док његов син сада игра Барона Вепса. Данас Адама игра г. Аца Цветковић. Млади г. Динуловић одлично је одиграо улогу старог Барона Вепса.

Птичар је после рата игран 7 до 8 пута на позорници београдске оперете с великим успехом. Режија је г. Стеве Добрића. Г. Добрић је један

од најпопуларнијих глумаца у Београду. Расан комичар, он уме у све улоге да унесе нарочите своје карактеристичне особине глумца од заната. Његова режија допала се публици, која се одушевљавала и бурно смејала...

Г. Д. Митровић у улози другог члана комисије нема оне окретности и живахности г. Добрића. Он је више озбиљан глумац.

Скоро сви глумци учествовали су у Птичару с нарочитим еланом, вољом и раздраганошћу. Симпатичну личност Адама Птичара креирао је је Птичар потпуно успео. Креација

Редитељ комада „Птичар“, симпатични г. Стева Добрић који је добро одиграо професора испитне комисије

г. Аца Цветковић доста добро. Са својом поштарicom Кристом г. Цветковић је пожњео код публике бурне аплаузе. Г. Цветковић се одликује од својих другова, што уноси сав темпераменат и вољу у игру.

1910. г. гледали смо и дивили се г-ђи Тодосићки, која је играла Кристу поштарicu, али се и данас дивимо симпатичној и дражесној г-ђи Киш, која је врло добро одиграла Кристу поштарку. Г-ђа Киш својом појавом изазива увек у публици веселост... Она је општа симпатија!

Ако се објективно просуђује, може се без претеривања констатовати, да

Криста поштарка и Адам, г-ђа Киш и г. А. Цветковић

глумаца, техничка опрема и режија г. Добрића и лепршава пријатна музика под диригентом г. Србуљом, освојили су на јуриш целу публику.

Публика је потпуно задовољна и очекује, да се Птичар одигра још много и много пута.

Алдан.

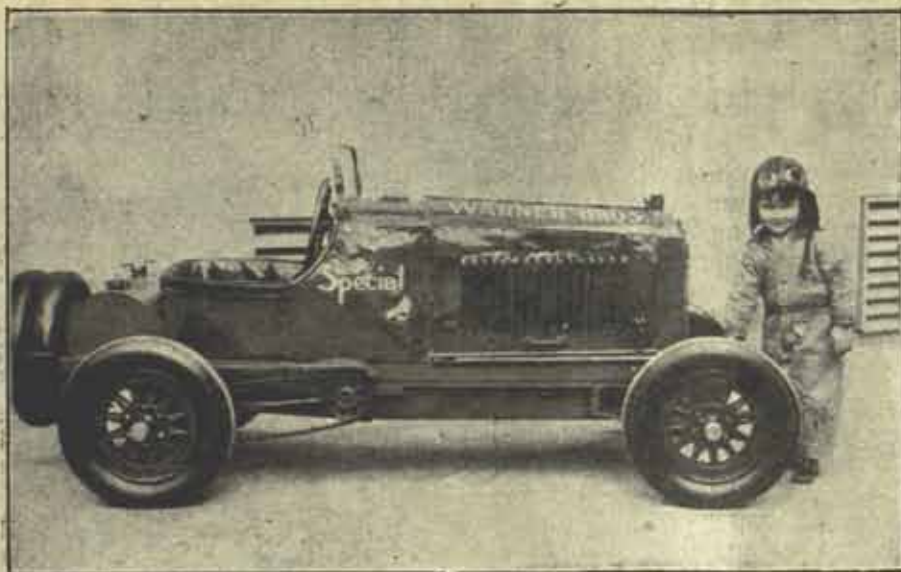

Љубитељ „Нед. Илустрација“ г. Васа Несторовић — Бачко Градиште

Г-ђа Р. Киш као Криста поштарка

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО РУС
БЕОГРАД
Студентска 85 Телефон 29-19

Сони Бој, најмањи амерички филмски стар поседује већ аутомобил који је специјално за њега саграђен

Женски и мушки ручни рад подмпл. Цра. Крста држ. осн. школе у Силбашу, — Бачка — са управитељем, Павлом Бугарским.

ДОСЕТЉИВОСТ ЈЕДНЕ МИЛИОНЕРКЕ

Једном, када се енглески краљ Едуард задржавао у познатом живописном морском купалишту Биариц, на подножју француских Пиренеја, позвала га је њујоршка милионерка г-ђа Баринг на ручак. Домаћица појавила се на ручку у дивној тоалети, украшеној дивним чипкама. За столом су управо послуживали рибом, кад један од слугу просу сос на хаљину г-ђе Баринг. Наста тајац. Сви су очекивали страховити гњев са стране оштећене даме. На велико чудо свих гостију домаћица оста посве хладна и замоли мирно краља, који је седео до ње, да се један часак сме удаљити. После неких двадесет минута појави се г-ђа Баринг поново у свој својој

лепоти, одевена у нову још чаробнију тоалету. Изразима дивљења и ласкања код гостију не би краја. Она је наиме ову сцену својевољно удесила, јер је за ову прилику наручила из Париза нову тоалету. — Она није хтела да носи једном већ ношењу хаљину, премда је ова била врло лепа. До пред сам дине, пошљика са хаљином из Париза није долазила. Тада се она одлучи на генијалну мисао. Обуче једну хаљину и нареди слуги, који ће послуживати при ручку, да јој кад хаљина стигне, на одређени знак коморкиње, проспе дотично јело на хаљину. Све је ишло у реду. Касније, кад је очекивани пакет из Париза стигао, коморкиња је дала знак, слуга је учинио своју дужност, а г-ђа Баринг се преобукла и пожњела триумф у новој хаљини.

ВЕРУЈ

Ох, веруј ми драга, мило злато моје:
Да Те љубим ја силно, неизмерно!
Тако ми живота и младости своје:
Уста су Твоја, као путир свети;
Да ћу Те љубити, вечно и верно!
А сласт њихова, свето је причешће.
Кунем Ти се њиме, које ћу узети:
Пред олтаром светим, уз Божје
учешће!
Да Те љубим ја, силно, неизмерно
И да ћу Те љубит', вечно и верно!!!
Ђорђе М. Добрић.

НЕПОЗНАТОЈ.

Видо сам Вас божанствену
Огрнуту сјајним велом.
Ваше очи мелем то су
Који блажи срце свјело.
Ох како би Вама пришдо.
У лепоти чарној овој
И суманут ја бих гледо
Тренут среће — само боно.
Не; нећу Вам ништа рећи
Љубићу Вам очи чарне
Остат ћет' у души мојој
Речи с' моје судба тајне.

М. М—вић.

Дражесна кокетерија једне вариет-ске заезде

ПРВА ОПАЖАЊА

О ЈЕСЕЊОЈ МОДИ

Линија и дужина први су весници моде. И у париским салонима већ је пала одлука о дужини јесењих тоалета.

Спортека сукња биће дуга десет сантиметара испод колена, а поподневне тоалете једанаест или четрнаест сантиметара. Вечерње тоалете спуштаће се петнаест сантиметара, а позади ће додиривати земљу.

Мантлови ће се носити свију дужина, а леђа на мантилу биће предмет нарочите пажње.

Кукови ће бити врло мулирани, више него икад, да ће се јасно истицати њихова линија. Болеро-а, ешарпе, фиши, маринске јаке и сви ти лепршави ефекти, биће неопходно потребни, за елеганцију тоалете.

Деколте ће имати различите форме, а ешарпе ће се везивати испод врата.

Дужина рукава биће променљива.

Волани и сукње састављене од три волана још нису казали своју последњу реч.

Дијагоналне и спиралне форме на

ЗА МОДЕРНУ ДАМУ: Ташна од лаковане коже, са златним монограмом. — Тробојни шап од жоржета. — Бела камелија за костим

ставиће своју каријеру. Видеће се драпиране хаљине и гарнитуре у спирали и дијагонали.

Ширина увек остаје, али јесења тоалета захтеваће што јачу виткост.

Панови и шлепови видеће се више него икад.

Спортска мода наставиће и даље да базира на логичном и класичном џемперу и сукњи.

Осетиће се код мантилова тенденција форми раглана.

Блузе ће освојити терен преко сукње а неке ће бити испод појаса.

Крзна гргуљава прориче јесен: брајшванц, црни, бели и беж; каркил, јагње, астраган, црни и грао.

Кратки кожни капутићи носиће се од кастора и хермелина.

Дугачки мантилови: сребрнаста лисица, чинчила црна, зибелин, пекар.

На вечерњим тоалетама видеће се цветови, који ће вешто подражавати природним.

Пергиране тоалете дискретна кроја појавиће се на баловима.

Жерсеј ће истаћи интересантне пртеже: хоризонталне, дијагоналне, цик-цак, козице.

Тканине ће бити импримирани и фасониране. Импримирани тканине су за дневне тоалете: марокен, жерсеј, креп сатен, моаре, велур. За вечерње тоалете: ламе, тафта и тафта ламе, жоржет ламе, муслин и велур.

Модерне јесење боје биће: црно, тегет, и јасно плаво, загасито браон, црвено као нар и загасито црвено, грао, зелено као боца, беж.

Вечерње тоалете имаће све пастел боје, врло нежне.

ВРАЋАЊА

У лутању нам умиру видици.

У лутању нам напају јутрења —

О, чега смо још жељни, чега?

Сновима трну румени звоници,

Уморним јатима постадоше хтења —

О, свега нам је доста, свега!

Вељко Лаћарац.

Елегантан вечерњи мантил са лисичином

Хаљина од белог креп-сатена

ПРОТИВ ЗАПОСЛЕЊА УДАТИХ РАДНИЦА

Стручна радничка и обртничка комора у Ст. Паулу у Сједињеним Државама Америке изјаснила се је против запослења удатих радница ради превелике беспослености. Та организација у дотичној резолуцији тврди да организовано радништво у принципу захтева, да сваки ожењени радник мора толико зарадити да пристојно узмогне својом зарадом прехранити своју породицу, а да му жена не мора својом зарадом придонети неку макар и незнатну припомоћ. Па ако радник заради толико, колико му треба за пристојан живот његове породице, сида не сме тражити нити дозволити да његова жена ради изван своје породице и тако отима хлеб другима.

МАНИЈА САМОУБИСТАВА

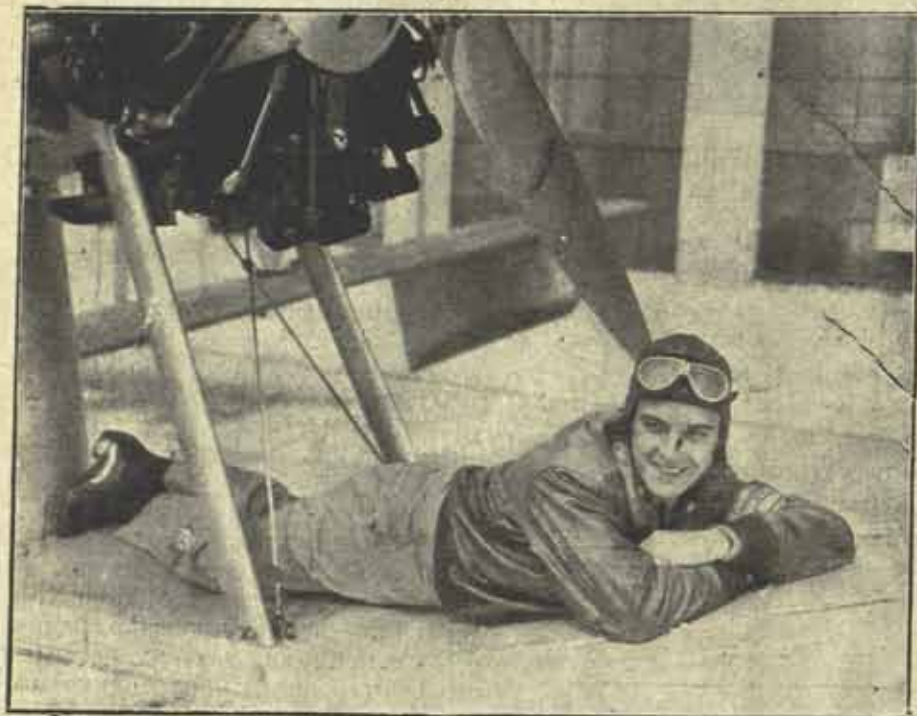
Швајцарска је влада израдила статистике, које показују да у Европи сваке године око 50.000 особа изврше самоубиство. На сваких 100 хиљада становника долазе у Мађарској 26, у Немачкој и Чехословачкој по 23, у Аустрији 22, у Француској 17, у Естонској 15, у Шведској и Данској по 14, у Финској 11, у Енглеској 10, у Италији 8, у Холандији 6, у Норвешкој 5, у Шпанији 4, а у Швајцарској 2 самоубице. За Југославију најжалост нема статистике.

НАЈВЕЋИ ЦИНИК ФИЛМА — АДОЛФ МАНЖУ

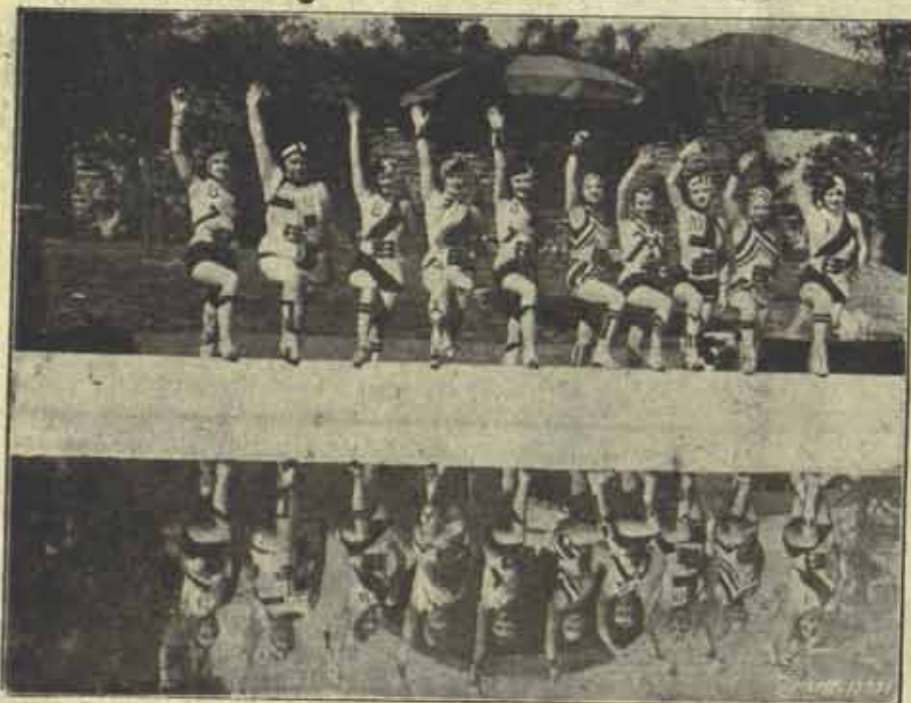
Прича се да је њега на филм довео његов беспрекорни фрак, коме има да захвали што је данас тако славан, богат и омиљен али само у мушким круговима. А жене?... Не оне га не симпатишу. Због чега? То је леко од-

гонетнути.

Због његове ироније и цинизма. Мрзе га, све редом али ипак иду да га гледају. За време приказивања једног његовог филма увек ћете наћи у сали више жена него ли мушкараца. Све оне долазе, јер се надају да ће баш овај пут бити *он* жртва, а не његове партнерке. Надају се да ће

Рамон Новара интересује се у последње време за авијатику

Група статисткиња из најновијег филма Сесил Блун де Мила.

Још један наш млади и талентовани сарадник: Брана

једном задовољити своју уништenu сујету и повратити изгубљено право. До сада то им се задовољство још није пружио и Манжу остаје онај стари каквог га сви познајемо.

На врховима његових брчића подрхтава светска слава, помешана са оним горким ироничним осмехом који доводи жене до лудила. Из његових малих очију, које су научиле да се задржавају само на најскупље и најелегантније ствари овога света, избија меланхолија и доброта. Према свима, финим и скупим стварима он увек показује неко тихо, шарматно презрење. Јер ништа није тако елегантно и феш као он. Он је моментални идеал небројених жена, које су усхићене када га гледају. Оне га воле и мрзе у исти мах.

Најкарактернија црта његове игре је његово држање. Његов стас увек је укочен али ипак еластичан и шармантан. Он се клања многим дамама, али се не поклања.

На страсна узбуђења његових партнерки он одговара осмехом, оним његовим славним осмехом који фрапира жену, који је тако љубазан, да пружа наде али који је у исто време толико ироничан, да погађа до сржи и због њега се мора плакати.

Он није млад. Има за собом дугач-

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Снопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—80

Густав Фрепих познати немачки филмски уметник посвећује овај снимак нашим читаоцима

ко животну искуство. Он је тих и миран. Сувише добро познаје страст да би га она могла савладати, никад се он њој не предаје, већ се бори мирно и иронично док не однесе победу. Манжу се увек пласира не као добар глумац већ као интересантан тил, који као грађанин великог света, понаша се у тој средини врло коректно и окретно. Опкољен раскалашницима, особњацима, расипницима и коцкарима увек остаје нем, увек колебајући се задржава своју пристojност.

Он је увек учитељ и то добар учитељ који се труди да млађима од себе улије поштовање и иронију.

Један од наших интересантних филмских кандидата г. Ј. Букач из Тузле

Филмска глумица Дорис Хил поседује нарочити смисао за елеганцију

Недељне Шцеширације

СА ПЛАЖЕ У НОВОМ САДУ. — С лева на десно: Г-ца Кенигштетер, г-ца Лила Верник, г-ца Марта Утер, г-ца Унгари, г-ђе Вилма Вамоши и Клара Лембергер

Вилма Банки и Џејмс Хол за време војње аутомобилом

Млади Џорџи Дури игра сада главну улогу у Метро-Голдвин филму „Џозефита“.

Недељне
Илустрације

Бр. 31
Дил. 3

„Трагом велике прошлости“

Хиландар. — Перспектива дворишта

Источна фасада

У свима људима постоји једно осећање, заједничко и, мање више, код свију једнако. Сваки од нас је наклоњен да поштује старијега од себе: млађи брат поштује старијега, син оца, младић ће се увек уклонити старцу с пута, сажалити се на његову старачку немоћ и учинити му сваку услугу. Просјанку-старцу пре ће сваки од нас уделити милостињу него младом човеку (ма како овај невољан био. Ово осећање поштовања старине још ће јаче испољава према древним предметима, дрвима, књигама, иконама и т. д. Зар није сваки од нас, ако би га пут навео поред каквог старог манастира, побожније и скрушеније ушао у њ него што би ушао у козу цркву (ма како она лепша и сјајнија била. Када би, путујући Дунавом, прошли поред древног смедеревског града, у нама би се, неминувано, пробудило једно осећање побожности, осећање поштовања, осећање нечега недокучног, само зато што знамо да је по тим зидинама, ходио Ђурађ Смедеревач, што су на њима аргатовали Старица Новак са синовима, што је по њима шетала Проклета Јерина... личности које су виделе ово исто небо, ова иста брда и реке толико векова пре нас...

Што год је пак један народ културнији, то он боље познаје своју прошлост, а познајући боље своју прошлост тим ће је више ценити и тим ће више бити дорастао вадашњаци. Италијани, (на пример, бацају годишње баснословне сумме новца на ископавања затрпаних старих зграда и храмова. Чувена су њихова ископавања древних градова Помпеје и Херкуланума код Напуља, који су пре две хиљаде година били затрпани ерупцијом вулкана Везува. Данас пак, Италијани су однели рекорд у нежаљењу новца и труда само да би што боље могли осветлити прошлост свога народа. Ових дана исушено је велико језеро Неми код Рима само за то, да би се на његовом дну нашле у целости три лађе — галије, које је један развратни и бесни римски цар био потопио када су оне биле пуне пијаних и развратних гостију његових после једнога божнога пировања... Италијани нису жалели труда и средстава да најмодернијим пумпама црпу до исцрпљења — до исушења цело то језеро само да би се дочепали онога што данас нико у свету више нема — дрвене галије из Римског доба!

Живот нашега народа, од досељења на Балканско полуострво (6 и 7 век) до данас, пун је најразноврснијих промена, страдања, борби, славе и мучеништва. Дошао у додир са културним Византинцима, наш народ је попримио од њих све оно што је било најбоље и за кратко време од неколико векова стекло је многе културне споменике, који данас на својим местима стоје и који на најјаснији начин обележавају ниво културе до кога је био достигао.

Један од најјачих културних центара (Византије у Средњем Веку била је Света Гора. У њеним многобројним и великим манастирима живела је маса образованих калуђера који су се занимали наукама и уметношћу и који су ту своју културу преносили и у нашу земљу.

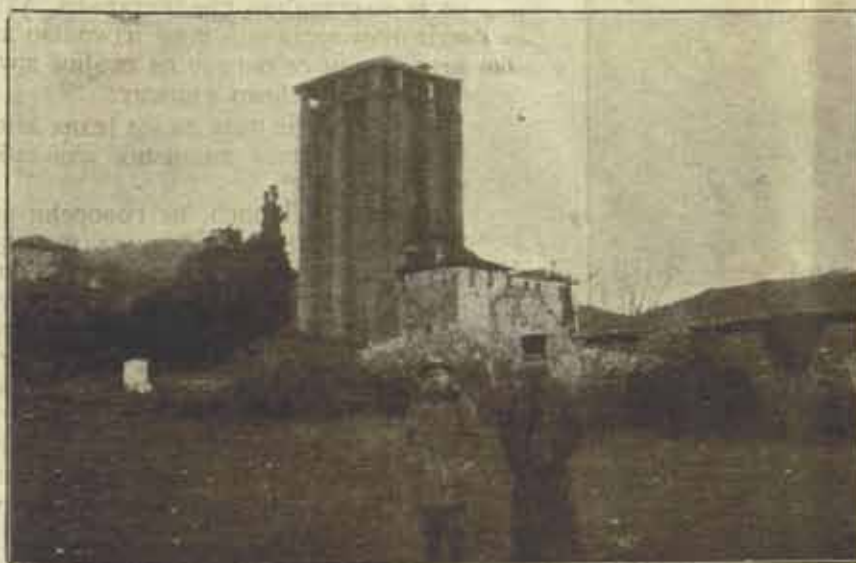
Св. Сава и Стеван Немања, пошто су и сами били светогорски калуђери, увидели су значај Свете Горе у културном погледу и по врло скупу цену откупили су од Грка један мали и запуштени манастирчић по имену Хиландар; они су га одмах обновили и преуредили за становање великога броја српских калуђера које су из Србије довели. Затим су откупили у престоници Св. Горе, вароши Нареји велике комплексе земљишта и водене изворе, подигли многе ћалије и снитове, нештедимице даривали све Грке који су били на власти и од утицаја, почев од самога цара па до игумана Ман. Витопеда, тако да су најзад постигли независност свога Манастира.

И сви доцнији владари српски широке руке су помагали развиће Хиландара, тако да је овај ускоро постао један од најбогатих и најчувенијих манастира у Св. Гори.

Хиландар је и до данас очувао велики део свога богатства. Његових тринаест цркава, црквица и параклиса,

Хиландар — Пирг Св. Саве

„Морски Пирг“ Краља Милутина

које се налазе у оквиру хиландарских зидина, скривају у себи невероватно богатство у старим уметничким предметима сваке врсте.

О Хиландару као и о осталим нашим старим манастирима врло је мало код нас писано, јер је мало и било људи који су се тиме бавили, а поред тога, до 1912 год., највећи део тих споменика био је на турској територији, те је сваки, који би тамо хтео ићи најпре морао себи саставити тестамент.

Један од наших најмлађих научника, архитект Г. Жарко Татић ових дана издао је једну дивну књигу која носи назив ТРАГОМ ВЕЛИКЕ ПРОШЛОСТИ и која нам самим називом својим указује на своју садржину. Г. Татић је пропутовао целу Свету Гору и у првом делу све књиге дао нам је изванредно живу представу те чудне земље, на коју већ толико векова није крочила женска нога, у којој живе — како пре хиљаду година тако и данас — све сами калуђери све сами мушкарци, земља, где ни пазци немају својих кокица, нити у опште икоје питомо божје створење може имати своју женку... Каких ту све запањања нема, колико и како спретно се овде многе чисто архитектонске интересантности представљају разумљиво свима и свакоме! Права и највећа вредност ових редана је у томе, што су они, са чисто литерарне стране, писани под непосредним и живим утисцима како чаробне светогорске природе, тако и под утисцима непрестаних изненађења и радости које су овоме фанатизованом уметнику пружиле све нове и нове егзотичне, и до сад невиђене архитектонске форме обавијене чарима старине! Ваља знати, да се у Светој Гори ради и гради данас исто онако као и пре 1000 година, да се живи, носи, једе, пије и спава на исти начин и под istim условима као и у V веку, да у свакој кући, под сваки кров има бар по једна црквица, у којој има увек по некога ко се Богу моли...

У другоме делу ТРАГОМ ВЕЛИКЕ ПРОШЛОСТИ г. Татић нам даје седам исцрпних монографија наших старих манастира, чисто и беспрекорно научно обрађених, богато илустрованих. У једној од њих, г. Татић нам описује своје трагично и болно страдање, на реци Трески код Скопља, куде млади научник и талентовани архитекта у мало главом није платио; али од последица тога страдања он још и данас тешко пати, лежећи у постељи већ скоро три године!... Ова књига, дакле, има још и ту необичну страну што је сва писана и илустрована од стране једног тешког болесника који се већ скоро три године из постеле не покреће! Када човек узме у руке ову књигу и само је свлаш прелиста он ће одмах видети да је ту уложен један огроман труд! Али кад помисли да је све то нацртао и на-

НАСТАВАК НА 10-ТОЈ СТРАНИ

Заглавље Јеванђеља по Јовану

„ШВАМЕРЛ“

Епизода из живота Фрање Шуберга.

Било је дивно јунско јутро. „Швамерл“, који се — са својим наочарима на носу — баш пробудио, брзо устаде са постеље, и поче весело да се облачи. Тог истог дана био је утаначен излет у Пецлајнсдорф, те „Швамерл“, бацив брзи поглед на дуварски сат, виде да се казаљка већ приближавала ка десетом часу. Остали чланови „банде“ сигурно су већ били одлетели напоље, на место збора! Но, ништа не мари! Он ће их брзо стићи, а овако се барем добро испавао, после синоћног „лупераја.“

Задовољан, навуче он, на своје кратке дебеле ноге, беле и лепо испеглане панталоне. Затим надену и свој лепи жути прслук са извезеним на њему плавим цветићима; а напо слетку надену и свој нови, плави

фрак, са сребрним дугметима. Око високог, белог као снег, оковратника, чији су шиљаста крајеви готово боли његове гојазне образе, повеза он, и то управо вештачки, широку краватну од fine, плаве свиле, и забоду у њу иглу која је изобразавала позлаћену лиру. На своју велику главу, са генијално куждравом и бујном црном косом, натакну свој огромни, сиве боје цилиндер, чији горњи крај је био много шири од доњег. Напослетку узме из кошца свој дебели, црни штап, са главицом од слонове кости.

После завршене тоалете, баци он брз поглед на огледало, које је висело на дувару. Огледало је показивало лик једног омањег и гојазног господина, са великом главом и са

кратким, црним „бакенбартима“ (брадом) на образима. Кроз огромне наочари гледао је пар узаних и мало косих очију, веселог израза, а у којима је блистало нешто сасвим необично — као што то већ бива код неких, сасвим необичних, људи.

И заиста! Тај господин у белим панталонама, жутом прслуку, плавом фраку и са сивим цилиндром на глави, тај „Швамерл“ није био нико други, већ главом сам — Фрање Шуберт!

„Швамерл“ (печуркица) био је надимак који су Шуберту, због његове гојазности и неокретности, пришили његови нераздвојни и драги „бегари“!

Тај дан био је не само леп, него и сретан: у целу је било пара! Прилично ретка појава код маистра Шуберта! Зато је он и одлучио да не кланца пешке, него је најмио један фијакер, те се на њему одвезе — кроз једну од оних дугачких и мрачних капија у бедему, који је окружавао тадашњи Беч — напоље у дивну, слободну природу!

Када је стигао у Пецлајнсдорф, друштво је већ било на окупу, те је дочекало задоцнелог „Швамерла“, лупајући ножевима и виљушкама по чашама, флашама и тањирима, те кличући уз то: „Хох! Хох!“ „Швамерл“!

После доброг и веселог ручка, решило је друштво да се врати пешке у Беч. Али, пролазећи кроз Веринг, запазише тамо пријатеља Тица, који је седео у башти гостионице „Код пивске вреће“. Одмах одлучише, да се тамо мало одморе. Сврнуше. Башта је била пуна гостију, који су весело седели у хладу, испод огромних, разгранатих липа.

Шуберт је био замишљен. Седео је за столом, посматрајући небо, које се плавило између грана — дубоко, дубоко! Пред Тицеом је лежала једна књига. Шуберт је узме и поче је машинички прелиставати. Али одједном застале и поче пажљиво да чита. Затим се окрену ка својим друговима и узбуђено узвикну:

— Баш ми је пала на ум једна лепа мелодија. Штета да немам код себе нотне хартије!

Пријатељ Доплер, не говорећи ни речи, узме јеловник, орону га, и стаде на оној другој, чистој страни да повлачи нотне линије, а затим га пружи Шуберту. Овај брзо стаде низати ноту за нотом. Ларма харфиста, кеглаша, гостију и узмуваних келнера, није му ни најмање сметала!

Када је завршио, он показа своју композицију друговима. Опште усхићење! Барон Шубер је одмах, по тим свежим нотама, отпевао једну дивну мелодију. Била је то дражесна мелодија оне бесмртне серенале: „Чујшеву, тамо у плавој висини!“....

Интересантан портре руске играчице Татјане Барбаков

Жиржи Херолд, члан чувеног чешког квартета има сопствену радионицу за инструменте, где проводи већи део дана

Колико ли је само генерација, колико ли је срдаца усхићавала ова дивна песма! Та песма, која се родила у идиличној бечкој околини, усред ларме харфениста, кеглаша, келнера и гостију, у гостиони код „Пивске вреће“; та песма која се родила у души гојазног „Швамерла“ — бесмртног Фрање Шуберта!...

СЛУТЊА.

Док ми се душа колеба идем кроз живот назирући у даљини свој пут...

Мислим, да ћу на том путу наћи пријатељску руку, веру и срећу...

Кроз моју папњу светле зраци радости расипајући свој сјај, док се рађа сунце јутарњом велрином...

Моја чежња претвара се у елгију среће, док наша љубав сија као метеор... Слатка слутња буди нас из она, лута кроз живот назирући у даљини свој пут...

Бран. Миланов.

МАЈКА.

Моје срце топло за те грије
Моји јади прехуд судое двије
Моје среће дани и одмагли
Оросише твоје сузе двије.

Ти си блага румен
Која се прелива
Преко твога лица
Са дивотом чари.
Ти си мајска ружа
Која већ бриљира
И одблеском својим
Мелем души гаји.

О мајко... мајко песмо ганућа
И срећо наших узданица милех
Љубав је твоја моћна врлина
За којом тако моје срце цвили.

Милош Марковић.

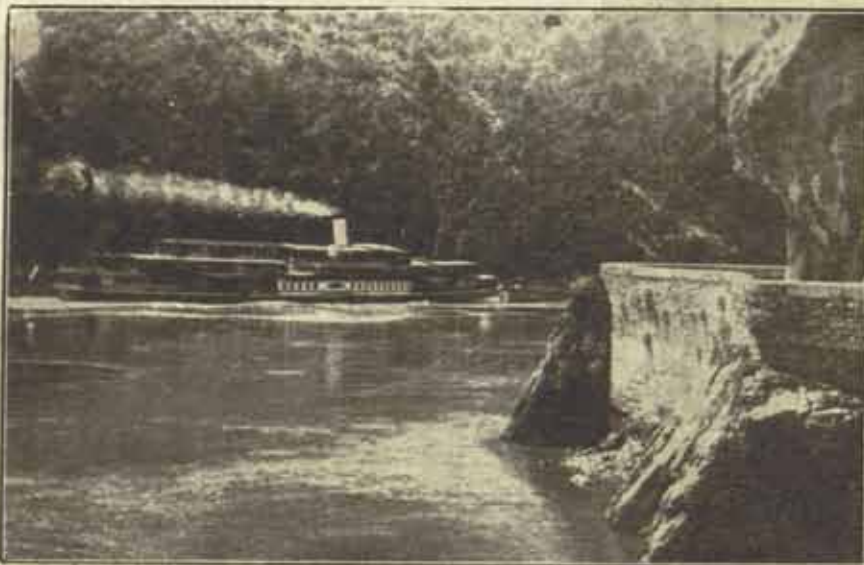
ЕВО ЗБОГ ЧЕГА СЕ НОВИНЕ
ВРЛО МНОГО КУПУЈУ НА
РИВИЈЕРИ....

Лепа продавачица новина и часописа на француској Ривијери,

Две наше несташне читатељке проводе овако весело живот на нашем приморју

Ђердапска Клисура

КРОЗ ЂЕРДАП

Сунце је бацало слабе зраке, кроз облаке који су се наднели преко сивога неба, када смо стигли у Дренкову. Примили смо само једнога човека „лоца“ који ће наш брод провести кроз најопаснији део Дунава, али зато и најлепши, кроз Ђердап. Лењо су се помицали облаци, сакривајући све више и више ујагрено сунце, које као да је жалило, што му је ускраћено да нас прати кроз ову триовиту водену стазу. Ускоро уђосмо у канал који се већином протеже средином реке, а често доспева у непосредну близину обале. Канал означају две греде са малим плоснатим знаком који ноћу светли,

показујући лађи пут. Са сваке стране стоји по једна греда правени узани простор од 10—15 метара за лађу. Чим заплвисмо каналом лева и десна обала поче се нагло дизати у вис, достижући приличну висину. Заиста обала је у овом првом делу Ђердапа веома интересантна и живописна. Високе стене дижу се нагло са саме водене површине, пружајући величанствену слику. На неким местима има и груписаних стена, али које су ипак одвојене свака за себе и представљају неку нарочиту драж, дивљу и дивну у исти мах. Заиста је величанствено дело мајке природе која

је створила оваква ремек дела.

Али и људска рука створила је нешто невероватно, нешто што запањује на први поглед. А то је диван јавни пут који је утесан у самим стенама, а крај саме реке. Колико ли је мука, зноја и труда утрошено да се створи једно овакво дело величанствено и задивљавајуће. Не знам где да се пре окренем, да ли левој или десној страни јер обадве су пуне красивих природних лепота. Преко пута, на српској обали, јасно се види у тврдом камену траг од чувеног Тројановог пута. — Што дубље улазимо у Ђердап, то се све више појављују стене које већином не виру из Дунава, већ само дугачка пруга воде која се преко њих слива, и потмули жамор валова нам једино открива опасног непријатеља.

Ове бразде често су дугачке до неколико десетина метара, и само вешта рука кормилара може их заобићи. Овде су окуке врло честе, а и дешава се да иза следеће окуке наједном из високих каменитих обала, наиђемо на плодну долину, по чијим ливадама безбрижно пасу овце и краве док се благи звуци сеоске свирале, тихо разлежу у наоколо.

Пошто смо прошли Д. Милановац, Дунав се нагло прошири добивши изглед огромног гротла каквог великог казана. По томе облику и сличности овај део Дунава зове се Казан, који је такође препун живописних обала.

И овде се виђају стене у облику дугачких гребена, који парају површину воде представљајући страх и трепет за лађе.

Почевши од Оршаве настаје најтежи и најопаснији део Ђердапа. Чим смо заплвили у његове воде, Дунав се поче нагло сужавати, и вода поче журити страховитом брзином. Лађа је просто милела, полако заобилазећи иза оних огромних стена које су расејане на све стране, вириле из воде. Један неспретан покрет руке крманоса и лађа се разби о стену. Обале су веома стрме и од самог камена. Заиста је величанствена и дивна слика која нам се је указивала за време оге ератоломне возње.

Окуке су се ређале једна за другом и лађа је скретала сад лево сад десно, али тако да никад нисмо знали на коју ће страну. Наслоњен уз ограду, гледао сам у ељун лађе који је храбро заобилазио између стена, док ми је ово срца било некако хладно а чело ми је горело од неке необјашњиве ватре.

Ветар, који је овде дувао страховито, завијао је као гладни курјаци, допуњујући ову тмуру атмо-

Група судија са породицама на печењу у Рибарској Бањи 1929 године, после једног скромног заједничког ручка на Самару

Група интернационалних учесница на конгресу за женска права који је пре кратког времена одржан у Берлину

сферу. Гледајући оне огромне стене, које имају изглед каквих значајних острва, ја се сетих како сам замишљао овај најопаснији део Бердапа. Заиста морао сам се насмејати када сам угледао ове страховите стене, које су претиле да нас сваки час потопе. Ја сам у својој машти видео свега неколико безопасних стена, док сам сада видео једну огромну масу, које груписане по неколико, сачињавају разне фигуре. Док смо пролазили овим делом Дунава признајем да сам гледао ове дивовске красоте оком које је киштало од безумнога страха, а које је у исто време било прецуно дивљења и усхићења. Када смо за нама оставили и последњи гребен и када се у место гигантских стена, које сачињаваху обалу, појавише благи шумарци и плодна поља, оба-

сјана врелим сунцем, тек тада ми у срцу одјекнуше два чудновата звука. Олакшања и наде. Био сам сретан и жалостан у исти мах. Радовао сам се што сам здрав и читав изашао кроз онај лавиринт од стена, а у исто време жалио сам што су се испред мојих очију изгубиле оне поносне стене и брзаци, пуни матица. Са болом у срцу бацно сам последњи поглед ка величанственом делу природе, на алем камен њене стваралачке круне, на горди и поносни Бердап.

Љ. В.

Оршава, 14-VII. 1929.

ПРВА СТРАНА

Две наше дивне читатељке које су на обали плавог Јадрана очарале својом лепотом многа мушка срца

У претпрошлом броју објавили смо два снимка наше Краљице из доба када је била мала румунска принцеза, а на првој слици поред Њ. В. Краљице Марије налазила се и принцеза Илеана. Тачно су одговориле ове наше читатељке: Вера Дамњановић, Марија Поповић, К. Константиновић, Ана Грото, Вера Р. Лазић, Јелка Павић, Елизабета Берта, Р. Б. Соломон, Милица Ристић, Љубица Јовановић, Лола Рајзингер, Нина Москалева, Босилка Ђорђевић, М. С., Оли Шалом, А., Љубица Јеринић, Катарина Војиновић, Љубица Манојловић, Стана Стефановић, Олга Петровић, А. Бекер, Јелена Симић, Ани Градишник, С.С., Славка Јуринчић, Надежда Николић и Мила Ивановић.

Наше читатељке чија су имена овде објављена а које желе да искористе награду нека се пријаве нашој редакцији ради пријема потврде и купона за фризирање.

ЦИНОВСКИ РЕФЛЕКТОР.

Нема сумње, да су овога пута Енглези престигли и Американце у колосалности. Ради се о једном рефлектору који баца зраке све до хоризонта, а чија је снага светлости — 3.000.000.000 свећа. Ово чудовиште постављено је на аеродрому код Лондона.

Г. проф. Ранко Јовановић, филм. драматург и режисер, који је после вишегодишњег активног рада на филму у иностранству дошао у нашу земљу и основао велико домаће филмско предузеће „Адрије-Национал Филм А. Д.“, постављајући тако веома солидне темеље нашој националној филмској индустрији.

Јени Југо и Енрико Бенфер, старови „Уфе“ пропагирају „Нед. Илустрације“

Крунисање аустријске лепотице у Галвестону за „Мис Универзум“

НЕПЛАЋЕНА ЉУБАВ

Месец, сав испијен од Венере, по-давно је и последње зраке у хучној реци, која протицаше покрај наших ногу. Седели смо на стени обраслој маховином, и пригрљени један уз другог сивали рајске сласти!...

Тишина владаше свуда; и једино је узнемираваше монотono певушање попка, који је своју досадну успаванку, мислио да заврши тек пред зору. И немирни јецаји реке кроз ноћ, носили су наше сладуњаве речи које једно другом тепасмо. Гледао сам је заљубљеним погледом, чисто љубоморно; мислио сам да једино ја имам право на њу? Чак шта више, био сам љубоморан и на невидљивог лахора, који се је весело заиграо по њеном бледоликком лицу, и коврцастом косом, боје залазећег сунца. — Да ли ме доиста љубиш? — Да није у теби лажно?, питао сам је тихо и нежношћу заљубљеног голуба. — Ах, како си бедан! — Зар не верујеш? рекла је, и још јаче ме пригрлила, уживајући страшно у неплаћеној љубави. А наше речи крао је лахор, и у друштву вечитог другара месеца, носко их је ка реци, која злослутно јецаше носећи у себи смрт!...

Милош А. Ђорђевић

ПРВА ЛЉУБАЗНИЦА

— Синиша С. Анимић.

Био сам учитељ у једном забаченом, брдском селу, у коме је школа подигнута у последње време. Тек сам био изашао из школе и са великим идеализмом посветио сам се раду.... Али сваки даном било ми је све теже. Потпуно одсечен од света, patio сам од страховите душевне усамљености. И морам да признам да сам радосно дочекао Божић, јер су предавања тада престајала за неколико дана. Наумио сам одмах да кренем за најближу варош и да ту проведем празник. На Бадњи-дан, у саму зору пошао сам из села. Путовао сам саоницама и било ми је прилично хладно. Али целим путем залагао сам се топлим чајем и задржавао се у механама које су биле недалеко од пута.

Било је већ доцкан кад сам стигао у варош. Ишао сам из хотела у хотел али су свуда биле собе заузете. Најзад сам дошао и у последњи хотел који се сматрао од бољих. Ту сам често одседао и био сам врло добар пријатељ са самим газдом. Затражио сам собу лично од њега. Прегледао је пажљиво целу таблу и са жаљењем ми одговори да су све собе издате. Нисам знао шта да радим и молио сам га да ми нађе како зна преноћиште. Он похута мало па ми онда рече да је у једној соби која има два кревета одсела једна млада жена и да бих могао да узмем други кревет. Било ми је врло незгодно. Бојао сам се да жена не протестује и да ме не сматра за каквог дрског наметљивца. Разумео сам да би то за њу било врло незгодно, нарочито ако је удата и да би се могла компромитовати иако у ствари не би учинила никакву кривицу. Газда као да ме је разумео, рекао ми је да се ништа не устручавам јер је он питао да ли ће да плати оба кревета, да други не издаје, што су обично радиле жене, када су саме долазиле да преноће. Али она је одбила и рекла да нема ништа против да се други кревет изда. Замолила је само да се да каквој жени а ако баш не може, да се пошаље какав отменији човек.

Био сам необично уморан и прозебао. Нисам био вољан да лутам по вароши. Једва сам чекао да вђем у топлу собу и да се одморим. Напољу је падао крупан снег и затрпавао прљаве стазе и кровове. Као да је хтео сам Господ да свет добије слику невиности, обучен у бело као невеста, у часу кад се светкује његово рођење. А хладни децембарски ветар, промрзао од силне јурњавае, хтео је силом да уђе кроз прозор да се огре-

је и одмори. Није било другога по том времену, пристао сам да одем у ту собу. Бојажљиво сам закуцао на врата. Нису ни била закључана. У соби беше мрак. Из велике пећи шибали су млазеви светлости и играли се по зидовима. Застао сам неколико тренутака а онда запалих свећу што је стајала на столу. Погледао сам у лампу. Она је спавала са голим рукама подметнутим испод главе. Постао сам тиши. Оставио сам ствари, скинуо шешир и мало се раскомотих. А затим се моје очи задржаше на њој. Имала је кратку, црну косу, врло лепо лице, страсне, мале усне, црвене као крв. Нејасни, топли осећај поче да ме обузима целог.

Она отвори очи. Ја се поклоних. Почео сам да се извињавам, затим сам је молио да ми не замери јер нигде нисам нашао празну собу, додадох да сам учитељ и да путујем из далека.

— Будите ви слободни. Шта бих вам ја могла замерити. Изволите ви само. Што би кревет стајао празан. Ја сам угасио свећу и за тили час био сам скинут. Легао сам. Да сам био сам, уверен сам да бих одмах заспао. Овако, није ми се спавало. Као да је њено присуство ширило из себе лаки дах а он ме захватао и држао у некој грозници. Гледао сам кроз прозор. Крупне снежне пахуљице појудно хитале су прозору, као људи обећаној земљи, незнајући да ће ту наћи смрт. А ветар допузи тек до прозора, провири унутра, па се опет помамно одкачи кроз ноћ. Знао сам да ће скоро поноћ и чекао сам свакога часа да забрује звона. Чисто се изненадих кад чух питање.

— Ви сте врло млади?

— Тек ми је двадесет и три године.

— Нисте ожењени?

— Нисам, не што сам млад. Осећао сам толико пута потребу за женом. Живим као какав заточеник. Нисам ни имао прилике да сретнем жену која би хтела да пође са мном. А ви, јесте ли удати?

— Ни сама не знам шта да вам кажем. Јесам али немам мужа. Ви примећујете ваљда по говору, ја сам Рускиња. Удала сам се за време саме револуције. Не из оних разлога из којих се обично склапају бракови већ из нужде. Комунисти су ми убили родитеље, јер отац ми беше гроф и имао је велика имања. Мене је силом повео један војник. На моју очајну вику дошао је некакав револуционарни наредник и спасао ме. Она је рекао да ће ме он превести у Турску. Пошла сам с њиме. Био ми је заштит-

FLY-TOX

ФЛАЈ-ТОКС

УБИЦА ИНСЕКТА

Убија сигурно и брзо **Мољце, муве, комарце, стенице и све остале инсекте**

и њихова јаја.

Добија се у апотекама и дрогеријама у оригиналном плавој француском паковању. Чувајте се имитација!

Главни депо за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца Мишковић и Комп., дрогерија на велико. Београд.

ник и није ништа чудно што сам, кад ми је рекао да се венчамо, пошла као да ме је позвао да се прошетам. Али револуција је почела свуда да се шири. На граници су нас ухватили. Убили су га пред мојим очима. Ја сам успела да побегнем. Лутала сам кроз Турску и у задње време дошла сам овде. Предајем музику и од тога се издржавам. Забрујаше божићна звона. Изгледаше као да долазе из неке огромне, непокућиве висине а не са земље. Ја сам се изненадио. Рускиња је устала из кревета, извадила испод јастука нешто, што ми изгледаше као икона, мету је на столицу крај саме пећи, клече и поче да се крсти и моли Богу. Затим се окрену мени.

— Зар се ви не молите Богу?

— Па врло ретко...

Ја сам устао и клекао поред ње. Пред нама је стајала мала икона Богородице која држи Христа на грудима. Осећао сам неку хладноћу око срца јер ми ова жена изгледаше чудна и несхватљива. Ватра је буктала. Лавља глава која је била израђена на доњем делу пећи, церила се као каква сотоца и бацала варнице из отворених, разјапелих чељусту. Рускиња устале. Отвори пећ па се загледа у ватру.

— Не знам зашто али ми је мила ова божићна ватра. Циганке код нас у Русији читају из ње судбину. Она мету икону под јастук, леже на кревет, па поче да се ваљушка по њему. Пламенови из отворене пећи излеташу у собу као птице из отвореног капеца. Неки падоше на њено полунаго тело и као у некој еротичној наслади стадоше да се преливају преко њега.

Сусрео сам се са њеним очима. Никада те очи нећу заборавити док живим животом. Дубоке и тамно црне са бескрајним изразом бола и патње. Изгледаше ми да су васколики бол овог света упиле у себе. А имале су неки меки, руски израз и неки чудни, необични блесак.

— Оди загрли ме!

Предосећао сам да ће то рећи. Ја јој приђох и на мах се наше усне стопише у један дуги, живи пољубац. Одједном у њој се разигра женка и она поче са мном да се игра као ни једна жена дотле.

— Ја сам твој божићни поклон, говорила је, тражећи моје усне. А ти, ти си мој мали козак. Како имаш паметне очи. Такве је очи имао и кнез Аљоша, моја једина љубав. Можда си ти Аљоша, ја верујем да душа после смрти уће у друго биће. Аљоша, ах, мили мој Аљоша! И она поче кроз плач да ме грли и љуби, тако страшно да ја нисам умео да се снађем.

А после сам заспао у њеној постељи тврдим сном. Када сам се ујутру пробудио, глава ми је била на њеним грудима. Још је спавала. Ја устадох и обукох се. Био сам на путу да се заљубим. Одох у град да јој купим један букет зимских ружа. Она остаде још да спава. Цела сам одмах купио али сам се мало задржао у разговору са неким познаницима.

Хитао сам са цвећем хотелу. Надао сам се да ћу је наћи при доручку.

Изненадио сам се кад сам видео да се пред хотелом скупио силан свет. Пробрио сам се кроз редове, кад ми код самих врата приђе газда.

— Да вам се ноћас није догодило штогод?

Питање ми је било мало неугодно.

— Ништа, одговорих, а зашто?

— Побојали смо се за вас. Она дама што је преноћила с вама у соби, побегла је из луднице.

Огроман бол и разочарење почеше да ме обузимају целог.

— Јутрос је имала напад, продужи газда, викала је да смо јој ми убили некаквог Аљошу. Сачувај нас Боже!

Погледао сам боље. Напред су одмицала кола за дудак а кроз решетке она је била провукла руку и њоме махала. И та ми рука изгледаше слична давленичкој руци која очајно маше и тражи ослонац. Одједном се појави и глава. Учини ми се да међу оним радозналим људима њене очи падоше на мене и руком као да ми даваше последње збогом. И кад кола замакоше за угао ја бацих ружу у снег, који је непрестано и упорно падао...

ЖУТА ЗВЕЗДА — ИНСПЕКТОР.

Јапанкиња, г-ђица Хитоми спада у спортске звезде. Она држи светски женски рекорд за скок као и трчање на 100 и 200 метара. Јапанска влада поставила је за инспектора женског физичког васпитања.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100***— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200*— динара

За **150***— дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200*— д.

Колумбија № 109 А

За **200***— дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кутијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

НАСТАВАН СА 3-ЋЕ СТРАНЕ

„ТРАГОМ ВЕЛИКЕ ПРОШЛОСТИ“

писао један тешки болесник у лежећем ставу и у постељи, често под тешким боловима, који неминуовно прате повреде такве врсте, човек ће морати да застане и да се задиви куражи, истрајности и надчовечанском напору из којих је ова књига произишла! И заиста, књига је штампана на 18 табана, има преко 230 слика од којих је добру трећину руком цртао сам писац. Књигу је издао сам писац (архитект г. ЖАРКО ТАТИЋ, ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВА УЛ. 63 — БЕОГРАД) и она се може добити само код њега и у књижари г. А. Поповића по цени од 150 динара.

За кратко време од кад је изишла из штампе ова књига је добила две дивотне похвале и два лепа признања. — Г. МИНИСТАР ПРОСВЕТЕ И ГЛАВНИ ПРОСВЕТНИ САВЕТ са С.Бр. 678 и П.Бр. 11460 од 9-7-1929 препоручили су свима школским, ђачким и наставничким библиотекама да је набаве као посве корисну и за предавања ђацима по основним школама (нарочито због многих слика) и гимназијама и за читање самим наставницима! Боље и шире се заиста никоја књига не би могла препоручити! Затим Св. Арх. Синод Св. Прав. Српске Цркве са 1153-зап. 883 од 16-6-1929. препоручио је најтоплије свима управима црква и манастира да ову исту књигу за своје књижнице набаве, али не само то, Св. Синод је пре од свих, за своје просветне и пламените циљеве, откупио од писца 100 примерака, и тиме је не може боље бити подупро своју препоруку црквама да и оне исту књигу набаве.

И ми нашим читаоцима од срца препоручујемо ову књигу јер ће она бити прави украс у дому.

ФАНТОМ

*Ноћас ћу предузет' улогу фантоме,
У црном плашту са маском на лицу,
Појавит' ћу се смело на балкону твоме,
Свирајући тихо уз гитрову жицу.*

*И запеват' гласом ужаса и страве,
Који ће ишчезнут' у ноћном миру,
Тихо као месец више моје главе,
Што се шеће смело по црном шеширу.*

*Зар то неће бити глас страшног ужаса,
Који се помаља у поноћно доба,
У црноме плашту као страшна маса,
Која баш тог' часа изађе из гроба.*

*Језива ће песма пробудит' те из сна,
У страху ћеш скочит' из кревета нага,
Изљубљена зрацма месеца што тка,
Успомену на ноћ кад је страшилова снага.*

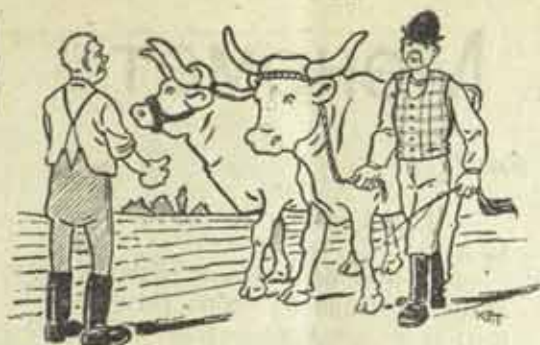
*И још један јецај, и још један акорд,
Чуће се кроз ноћу пуну уздисаја,
И све ће се слити у стихове патње, страха и очаја,
Помешани ветром који боно плаче украј стана твог'.*

Милош А. Ђорђевић.

Чему се свет смеје

— На данашњи дан пре пет година смо се узели и још увек се исто толико волимо.
— Данас изјутра смо се свађали.
— О, па исто то се догодило пре пет година!

— Куда идете вас троје?
— Па ето, пролазимо поред четвртог!

— Увек када вас видим господине професоре на летовању, сетим се шта сам управо хтео да вас запитам. И данас се ето сетих: како сте провели Божићне празнике?

— Плати!
— Молим, телеће печење, пиво, 12.50 и 3.—, 15.50, хлеб молим?
— Један.
— То је 16.—
— Молим вас пожурите, ја путујем у 4.50.
— На служби, молим, 4.50 и 16.— свега 20.50...

КЊИГЕ ЗА БАЊУ

Бакуле, Ф. К. Жена и њене чари	Дни	16.—
Бергоон, А. О смеху, Есеј	— — —	20.—
Бирца-Провен, Књига за тебе	— — —	7.50
Верга, В. Грешница, Роман	— — —	7.50
Доде, А. Сафо, Роман из пар. жив.	— — —	25.—
Достојевски, Млада жена, Роман	— — —	15.—
Дранца, Р. Срце на пазару, Приче	— — —	10.—
Ераје, Новац, Роман из пар. жив.	— — —	25.—
Живадновић, Испод Озрена, Новела	— — —	20.—
Краков, Ст. Кроз буру, Роман	— — —	25.—
Мандес, К. Криче за бању	— — —	5.—
Мирбо, О. Врт мучења, Роман	— — —	15.—
Модерне француске приче	— — —	15.—
Напаен, П. Марија, Књига љубави	— — —	10.—
Мандес, К. Вештина волети	— — —	12.—
Моклер, К. Физична љубав	— — —	15.—
Моклер, К. Мађија љубави	— — —	15.—
Никодеми, Д. Златна Дора, Роман	— — —	20.—
Павићевић, М. Црногорци, Анегдоте	— — —	20.—
Прево, М. Нова женска писма	— — —	10.—
Ришпен, Ж. Прича са другог света	— — —	6.—
Стојин, Љубав и вечни мир, Роман	— — —	10.—
Тургењев, И. Пролетње воде, Роман	— — —	20.—
Тургењев, И. Руђини, Роман	— — —	20.—
Хамсуи, Викторија, Истор. љубави	— — —	15.—
Хумо, Х. Грозданни кикот, Роман	— — —	15.—
Тосић, Б. Врзино коло, Роман	— — —	20.—
Тосић, Египћанка и друге приче	— — —	15.—
Петкић, К. Жене и студенти	— — —	6.—
Црњански, Плима и мучном, Новеле	— — —	15.—

С. Б. ЦВИЈАНОВИЋА — Београд.

Издавачка књижевница
Палата Академије Наука,

— Зашто је данас Франц тако тужан?
— Има већ три месеца како тражи посла.
— И због тога је тужан?
— Ах, не! Он је данас управо добио посла!

— А шта ви радите недељом по подне?
— Шта бих могао да радим? Пса вежем на ланац, гуске и патке отерам у шупу, жену и децу закључам код куће а сам одем у крчму да никог од нас не прегазе неки аутомобил!

Принцеза Менемет

— Е. Е. Елвуд. —

Скарабеј је опрезно додирнуо уво принцезе.

— Менемете, сваваш ли?

— Не. Не спавам, драги.

— Хоћеш ли да ти причам о витким, стаситим мушкарцима?

— Хоћу.

— Иду десним путем. Врага са сликом божице Ра нису се дотакли. Јуче су из саркофага извадили Некуфруа, твога супруга. Посматрао сам их кроз једну пукотину у зиду.

— Је ли се он још увек тако безначајно глупо смешка као некад?

— Баш тако тако некад. То није био прави мушкарац!

— Тако ми Јупитра Амона, — он збиља није био прави мушкарац!

— Подигли су га као болесно новорођенче и однели га. Морао сам се смејати гледајући тај приказ. Пре две хиљаде година си га нишћушкала.

— Ја не! То није истина!

— Дала си налог својој дадиљи Офу. Ниси хтела да упрљаш руке!...

— Мучио ме је и никада ме није разумео. Његово најмилије јело био је сирови морски лук. Хркао је у сну. Мог пријатеља, лепог Грка Артемидороса дао је утопити као пса. Офу је имала јаке руке и храбро срце. Нека се богови смилију њеној души.

— Она већ две године почива у Британском Музеју у Лондону. Јуче је онај витки мушкарац с модрим очима говорио о њој.

— Причај.

— О Офу?

— Не, — о њему!

— Сличан је племенитом коњу. Нигде на свету не би му нашла равна.

— Јеси ли познавао Артемидороса?

— Наравно. Седео сам на чаши црвеног крвина, када си га први пут примила. Био је одвише мекушаст, тај твој Артемидорос, одвише лабав, одвише парфимиран. Лице му је било као у каквог дечака. Када су га слуге у купалишту трљале, роктао је као одојче.

— То ми никада ниси причао.

— Нисам хтео да нагрдим слику његову, коју си носила у свом срцу, и зато сам рекао, да је умро као прави јунак.

— Сећаш ли се још Антонија, римског војсковође?

— Па наравно. Добро је седео на коњу, имао је прекрасне и дивне зубе. То је и доказао, када је једном приликом у твојем присуству одгризао главу с неког малог кипа од нефрита. Њено величанство краљица Клеопатра се увелико за њега интересовала. Умро је у битци код Актиума.

— А Клеопатра се убила од туге за њим.

— То није баш сасвим тачно. Клеопатра је напротив због тога умрла, што је у огледалу видела, да њен стас није више био онакав, како је то мода и време захтевало. Случајна истовременост тих догађаја навела је многе историчаре да те две смрти доведу у везу, једну с другом.

— Дођи ближе, мој мали скарабеј, — поверићу ти једну тајну: прва Египћанка, која је услишала Антонија, била је — Менемет.

— Ох!

— Двадесет столећа била су испуњена сећањем на његове пољупце. Антоније ме је узео за време оне гозбе, када је голим рукама удавио једну младу лавицу.

— Како се то догодило?

— Наредила сам нека лавицу пусте у дворану да искушам храброст тога Римљанина. Она је скочила на њега, а он ју је шаком оборио на под, гледајући непрестано у мене. Када је по други пут скочила и хтела да га угризе за руке, — удавио ју је. Тада сам заповедила Офу и ропкињама да нас оставе на само.

— Сурова свага, — то импонира женама! Антоније је био сељачина. Он би се задовољио и с којом год од твојих робиница, кад би му то било згодније. Римљанин, — клипан! Но упоређујући га са Некуфруом, — бог! Све је релативно, драга принцезо!

— А онај, тамо горе, — мој најновији флирт? Одакле долази? Шта је он?

— Енглец, центлмен. Не пузи он кроз пустињу као какав гонилац камила. Крај његова шатора стоји сребрна птица. Када му дојади чежња, што за тобом осећа, седне тој птици

Скаберус додирну уво пепе
Скарабеј додирну уво пепе

на крила и лети у Каиро на чајанку. Тамо игра са леди Бровнвил.

— Је ли лепа?

— Не може се с тобом упоредити, драга принцезо.

— Хоће ли ме онај витки човек заволет, када ме буде угледао?

— Леди Бровнвил живи, — немој да то сметнеш с ума, принцезо. Енглези су практични људи.

— Она живи...

— А ти си мртва, мумија, замотана бисусима. Онда ће те извадити из тих замота. А за осамдесет година твоје ће се прекрасно тело распасти. Сваког дана ће исисавач прашице прогутати у музеју у Каиру ситан комад твога тела. Ел Мокр, владин комесар не допушта, да се твоје тело изведе изван државе. Офу је много боље. Она није аристократкиња, па према томе може да се у Лондону полако претвара у прах.

— Ја нећу да се распадем!

— Онда у оног витког мушкараца убости у руку, и њега и његове раднике отровати!

— Не! Нека ме види!

— И уништи?

— И уништи!

— Твоје нежне, дечје руке, младачко твоје тело, мекоћа усана твојих, танке обрвице, дуге трепавице, слатке дојке, витки прсти... све... све?

— Све ће то у његовој књижи и даље да живи!

— А чему то?

— Јер га волим.

— Менемете, страх ме је за тебе!...

Са својим безбројним звездама за сјала је ноћ над Египтом.

Лорд Станфорд ступи из свог шатора и пође према логоришту радника. Мехмед и Бут-Тара седели су, заогрнути својим бурнусима, пред остатком мале ватре, која је догоревала.

— Време је, да пођемо!

Оба фелаха устали су без речи и пошли за Енглезом.

Пред саркофагом принцезе Менемете засталоше. За час је синила ципна сампа лорда Станфорда. Преко саркофага претрчао је — један скарабеј. Лорд нехатно пређе руком преко поклопаца саркофага и баца скарабеја на под.

Фелахи су спретно баратали с направом која је била одређена да придигне поклопац...

Мумија је лежала откривена, као лутка са златном маском на лицу.

Опрезно су је подигли и положили у уски сандук, који је већ пре био спремљен. — Онда су радници сандук однели до шатора, крај којег је стајао аероплан Енглеза.

— Све готово, Хоби?

— Све је спремно, милорде!

Мемед и Бут-Тара ставили су сан-

... наједном отворише се њене очи...

дук на место одређено за пртљак. Поздравише немо лорда, а час затим нестало их је иза камених громада краљевских гробова.

Мотор је уз заглушну буку почео да ради. Бесним залетом апарат крене и подигне се према ноћном небу, у правцу према северу.

У логору засјаше светла. Владином комесар Ел Мокр трчао је као без главе час овамо, час онамо, проклињући Енглеze и њихову сребрну птицу. Затим је дао знак за узбуку и пребројао чету радника. Сви су били стајали су непомично у првом реду. А сваки је од њих под фесом сакривао банкноту од десет фунти.

Лорд Алан Станфорд седео је према малом доктору Калдвелу и причао му о свом смелом бегству из Египта. Било је већ једанаест часова ноћи. Лорд је отпустио послугу, а затим је закључао сва врата.

— Та пустиловина побудила је велику сензацију! Све су се новине на дуго и широко расписале о пустиловинама принцезе Менемете. Најдоцније сутра — и власти ће се за ту ствар заинтересовати.

Алан Станфорд се насмејао:

— Принцеза ће их примити, то јест... у случају, да би се твоји експерименти и сада...

У мојој вили у Шелбивелу све врн од мачака и крокодила, које сам после две, до три хиљаде година дубоког сна васкрснуо на нов живот. Њено височанство принцеза Менемете зацело ће се такође морати подврћи законима моје учености! Можемо ли започети?

— Одмах!

Лорд устане и отпрати свог пријатеља у купатило. На два стола лежао је дуги, уски сандук. Доктор Калдвел скине поклопац и замоли лорда, да му из малог ковчега, који је донео са собом, извади неке инструменте. За час су били омоти пресечени, златна маска скинута са лица, и пред зачућеним мушкарцима лежало је дивно тело принцезе Менемете.

Лекар је задовољно трљао руке.

Сасуо је неки смеђи прашак у каду, а онда пустио врућу воду. Затим је отворио малу фиолу и неком тлуоресцирајућом течношћу напунио апарат за инекције.

Алан је претрнуо, када је лекар иглу дубоко зарио у срце мртве принцезе.

— Тако. А сада брзо раствор соли! проирмља др. Калдвел. Драги пријатељу, како видим, имаш врло слабе живце. Биће добро, да с њеним вели-

чанством принцезом одмах отпутујеш на одмор.

— Ја још увек не могу да схватим, да ће ова мумија оживети, рећи ће лорд збуњено, грчећи своје прсте.

Лекар разреза жиле куцавице на рукама мумије и уметну сребрне цевчице. — Таква чудеса догађају се свакодневно са кокошијим јајима! рече лекар, не прекидајући ни за момент свој посао.

Светложута течност спрштала се у боцу, која је била означена зарезима. Др. Калдвел бројао је гласно: тридесет и пет... четрдесет, четрдесет и пет... педесет... А Алан је гледао.

— Доста и лекар брзо завеже руке. Лорд Станфорд стави једну руку на чело принцезе. Било је хладно.

— Каду! заповеди лекар. Опрезно су оба мушкарца ставили принцезу у каду.

Шта је то било? Груди Менемете надимале су се, а њене руке нису више биле укочене. Наједанпут је отворила очи. И насмешила се.

*

Скарабеј је опрезно додирнуо уво принцезе.

— Менемете, спаваш ли? Не. Не спавам, драги.

— Хоћеш ли да ти причам о витким, стаситим мушкарцима.

— Хоћу.

— Била си на правом путу. Менемете или... леди Станфорд оф Кенсингтон. Како да те назовем?

— Називај ме онако, како си ме пре две хиљаде година називао. Алан говорио ми је Мауд. А мени се то име чини глупим. На хиљаде Енглескиња зову се Мауд.

— Јуче су твог мужа лорда Станфорда ставили у саркофаг. Посматрао сам тај приказ кроз једну пукотину у зиду.

— Да ли се он још увек тако брутално смешка као онда.

— Баш тако као некад. Није био центлмен.

— Тако ми Амона, не, центлмен није био!

— Подиглоше га као часног човека и однесоше. Морао сам се смејати гледајући тај приказ. Пре десет година био је преварен.

— Не од мене! То није истина!

— Леди Станфорд оф Кенсингтон! Менемете никога не вара!

— Мучио ме је и никада ме није разумео. Његово најмилије јело били су напола пресни бифтеци. По читав дан пушио је лулу. Мог пријатеља, лепог барског играча Артура плескао је као каквог Црнца. Да је Офу била још код мене... Њене јаке руке, њено храбро срце...

— Она је већ три месеца дворкиња у Бритиш Музеуму. Др. Калдвелу је васкрснуо. Јуче је Некофру, онај витки мушкарац о њој говорио.

— Причај!
— О Офу?
— Не! О њему, о мом законитом мужу. Већ пуне две хиљаде година нисам га видела.

— Сличан је племенитом коњу. На читавом свету нема му равна.

— Јеси ли познавао Артура?

— Па наравно. Седео сам на ивици делфијске вазе, када си га први пут примила. Био је одвише мекушаст, тај твој Артур, млитав и одвише напарфимиран. Лице као у малог детета. Када га је Лорд Алан пушкао гроктао је попут одојчета.

— То ми никада ниси причао.

— Нисам хтео да изнаказим његову слику у твом писаћем столу, и зато сам увек говорио, да се храбро, као какав јунак, дао избаци.

— Сећаш ли се још Антоана француског авијатичарског потпоручника?

— Па наравно. Био је одважан пилот, имао је лепе руке и дивне зубе. То последње доказао је и оном приликом, када је пред тобом прегризао своју лулу. Ана Ругби, енглеска краљица лепоте, много се је за њега интересовала. Пао је за време једног извидничког лета на фронту. За време рата са Абдул Кримом.

— А Ана Ругби убила се од туге за њим.

— То није баш тако. Ана Ругби је зато умрла, јер је вага показивала, да тежи преко 146 фунти. Случајна истовременост тих догађаја навела је неке даме из лондонског друштва да доведу у везу једно с другим.

— Дођи ближе, драги мој скарабеј. Поверићу ти једну тајну. Прва Енглескиња, која је услишила Антоана, — звала се: леди Станфорд.

— О, шокинг!

— Десет дана било је испуњено сећањем на његове пољупце. Антоан ме је узео оног дана, када је за време динеа црначког боксера Жака Самсона победио са кнок-аутом.

— Како?

Позвала сам Жака Самсона, да искушам храброст тога Француза. Црнац је говорио о страхотама у Конгу, и у том часу оборно га је Антоан једним ударцем. Тада сам заповедила Мери и осталој послузи да нас оставе насамо.

— Сирова снага — то импонира женама! Антоан био је фићфирић, који је рчао за сваком сукњом. Он би се задовољио и с којом год од твојих собарица, кад би му то било згодније. Француз, прави Француз — дакле: разуздан. Но упоређујући га с лордом Аланом, — бог! Све је релативно, драга принцезо!

— А овај ту, лево, у другој витрини, — Некуфру, мој муж — какав је он, та моја најновија симпатија? Какав је он, реци ми, драги мој мали скарабеј?

— Принц! Египћанин! Мислим, да је тиме већ све речено. Он не јури преко села и градова као летећи шофер. На његовој витрини виси меда на плочица. Када м удојади чежња, коју за тобом осећа, седа на крила своје маште и лети и Биариц на чајанку. Тамо у духу игра са Глорном де Лил, снајновијим Парамунтовим старом.

— Је ли лепа?

— Не може се с тобом упоредити.

— Да ли ће ме Некуфру волети, када ме буде опет видео?

— Глорна живи — немој да то сметнеш с ума, принцезо. Египћани су идеалисти.

— Она живи...

— А ти си мртва, мумија, замотана у креп де шин, и уметнички конзервирана од др. Калдвела. Никад те више неће ослободити тих твојих омота!

— Хоћу да се распаднем!

— Онда ћу др. Калдвела убости у руку, и њега и његове асистенте отровати.

— Не! Ја хоћу да ме Некуфру опет види!

— И ти ћеш опет с њим живети?

— Да опет ћу живети — с њим!

— У витрини?

— У витрини!

— Твоје нежне, дечје руке, младалачко твоје тело, мекоћа усана твојих, танке обрвице, дуге трепавице, слатке дојке... све... све то...

— ...За Некуфруа, са Некуфруом; због Некуфруа!

— А Зашто?

— Волим га.

— Менемете, страх ме је за тебе!

Бодова пакетни

Доставом тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Приштићи, митесери, нечистоћа лица нестају. Шалете за поштарину 2 дин. марака. Кинкалаја Нови Сад, 144 Н. Оригинални картон 30 дин. поштарином 30 динара. 22-32

СИГУРАН ЛЕК да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађена франц. помада

„Michel“ изобретено од Држ. Хем. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља опадање и седење косе, повраћа изгубљену косу, оздрављује кожно ткиво и одстрањује перут и сврбеж, и све бољке од којих коса опада и осека. — Шаље поузданом „Мишел“ Востан 5. II сер. Београд. — Пројект: Алотехо Делани, Ки. Михајлова I и Држ. Ескулап Коларчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дин.; 80 гр. 150 дин.; 100 гр. 185 дин.; највећа и јача 180 гр. 290 дин. У сваку дозу слажује гаранција за успех, случајно да нема успеха враћено узети новац.

С. ШАЈНЕСОНОВ
КРАЉ. ДВОРСКИ ОПТИЧАР
ТЕРАЗИЈЕ 32. БЕОГРАД. ТЕЛЕФОН 24-35
Филијала Кнез Михајлова 30.

ВЕЛИКИ ИЗБОР
ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА
РАДИОНИЦА.

Једина Специјална Оптичкара радња. — Велики избор Циклора, Изочара, Лорњона у Нишу, Дубле и Рогу. — Свеопшта израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра, и Ареометра. „Zeiss-Punktal“ стакла, Фото-апарате и материјал.

Радио-Апарате, Детекторе и прибор.

ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ ДЕЦИ ЗА ЧИТАЊЕ
ЗА ВРЕМЕ РАСПУСТА.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА

са сликама.

Тома Палчић (17 сл.)

Несретни Краљевић (7 сл.)

Езипове Басне (54 сл.)

Чаробна Флаута (11 сл.)

Храбри Кројач (12 сл.)

Доживљаји Старог Зеке (16 сл.)

Чаробна Секира (са 9 слика)

Патње по леденом мору (са 11 слика)

Мали зидар (12 слика)

Снежана и четири музиканта (10 сл.)

Гуливер у земљи патуљака (са 14 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најздравију и најзанимљивију лектуру за децу. — може се набавити у књижарима.

Ко пошаље администрацији »Недељних Илустрација« 22 дин. добиће свих 11 књижица са плаћеном поштарином.

УЗБУДЉИВИ МОМЕНТ У ФИЛМУ.

У сваком филму за Дивљег Запада, у сензационалном, друштвеном или комичном налазимо овде онде делом добре, а делом слабије моменте, који публику за неколико секунда или минута држе у ишчекивању. Тиме није речено, да се овај узбудљиви моменат у филму мора увек састојати од смелих сензација или дела, која се противе закону. То што чисти сензационални филмови увек обилују сликама, које у нама буде ужас, лежи већ у карактеру ових филмова. Али чист друштвени филм не сме да буде без извесних узбудљивих момената. Како и на којим местима филмске радње морају они да наступе, то је ствар и уметничка способност писца рукописа и режисера. Одређени драматуршки закони овде су одлучни, а каткад је још осим тога потребна индивидуална обрада, ако филм мора у својој целости да интересира публику. Овиме је у исто време речено, да уз чисто физички узбудљиви момент мора постојати један драматични, којег је много теже постићи, него онај први. Уз изградњу радње игра овде после свршетка снимања филма велику улогу и монтажа. Руски филмови то најбоље доказују. Има много друштвених филмова са узбудљивим моментима. Шта више има их сваки добар друштвени филм и мора да их има. И чим је филм бољи, тим су ти узбудљиви момент постављени на згоднијим местима и тим јаче делују. Тако у новом филму Грете Гарбо „Дивље орхидеје“ има један моменат, који је врло узбудљив. Сцена је оваква: Нилс Астер је пољубио Грету Гарбо и у том моменту појави се на вратица њен муж. Узбуђеним гласом говори он: „То је скандал“. Лица Грете Гарбо и Нилс Астера су узбуђена, на њима се види да се боје онога што ће бити и да су свесни своје кривице. Међутим Гретин муж говори даље: „Послужитељ ми је рекао, да нема на броду моје ловачке опреме.“ Узбуђеност престаје и уздах олакшања вине се из груди младог пара. Овај моменат узбудиће свакога и држаће га у напетости према траје само неколико секунда. Дело је овде зато снажно, зато јер долази изненадно и неочекивано. Или узмимо други пример: Рамон Новаро — филм „Победници свемира“. У том филму има једна сцена кад Рамон Новаро тражи на авиону своје другове, који су настрадали на лету за Хонолулу и три дана па-

тили се на мору од глади и жеђи. Рамон их дуго тражи и опази их. Међутим у часу када их опази дешава му се дефект на мотору и он је осушен на пад. Међутим још пре, него падне сети се да мора упозорити матични брод на себе и на то, да су унесрећени другови у близини. Зато револверским метцима запали бензинске резервоаре, јер зна да се запаљени авион види из далека и да ће му доћи у помоћ, а сам скочи с падобраном. Ова сцена је врло узбудљива и предвидео ју је већ писац рукописа у самом рукопису, а режисер је унео у њу само чисте филмске моменте. Но уз уметност драматурга и режисера не смемо подцењивати ни рад оператера код момената узбудљивости и ишчекивања. Код Вилд Вест филмова или код сензационалних односно код појединих сцена у друштвеном филму, који носи сензационални карактер, у првом реду је оператер онај човек, који на сваки начин хвата моменат узбудљивости замишљен по аутору или режисеру. Рукопис може бити с обзиром на поједине сцене теоретски врло узбудљив, деловање може бити добро прорачунато, али исто тако ће оператер код тих

филмова постићи велики ефекат узбудљивости — или га неће постићи, ако се не разуме у свој посао.

НОВОСТИ „ХОЛИВУДА“

ШТА СЕ ПТРА?

ШИРИТЕ „ХОЛИВУД“

Биоскоп „ЛУКСОР“, само још данас и сутра, премијера: „Чај за троје“, пикантна комедија о љубоморном мужу и домаћем пријатељу. У гл. улогама: Љу Коди, Елин Прингл и Овен Мур.

Долзи: Песма љубави. — Ме Мур, Лојд Хјуз и Рој Д'Арси, Тиха Улица, Марион Девис, Конрад Негел, — и Ручбан — Тобоган.

Биоскоп „НАРКИПО“, субота и недеља, дупли програм: Алахов Врт, Светислав Петровић, Алис Терн, и „Подморница У 9“.

Долзи: Кнегиња Одеса, успела комедија популарне Лиа Маре, и „Игра у срећу“.

Драги читаоци и читатељке,
После мало дужег осуства ево ме опет на својој најмилијој дужности и радо ћу Вам бити на услузи као и раније, јер морам признати да ми је било веома тешко без оног дивног контакта са симпатичним читатељкама и искреним пријатељима.
Увек Ваш одани

Род ла Гарб.

Л. Лихарева — Нови Бечеј: На жалост, за сада се не слажемо са Вашим мишљењем. Пошаљите већу фотографију па ћемо још видети.

И. Крстоношић — Ст. Бечеј: Имајте још мало стрпљења. Биће Вам саопштено. Свакако то ће за Вас значити пријатан извештај. — Пошаљите, па ћемо објавити.

Стеван Бах — Сомбор: Пошаљите нам најпре неколико фотографија на углед.

Ј. Букач — Тузла: Пошаљите још коју фотографију и више података о себи.

Дим. Димитријевић — Скопље: Тренутно нам је била потребна само Ваша адреса, а када за то дође време биће Вам саопштено због чега смо Вас тражили. У сваком случају доћићете пријатну вест.

Сентиментална авантура

— Брана. —

— „Волео сам Русе, и био сам одличан пријатељ њиховог племена све до једне авантуре, која је изорисала из мога срца сву љубав коју сам осећао према овоме великом народу. Истина још и данас поштујем њихово велико дело, али интимнијих односа више нема између нас.“

Овако је говорио једне вечери, наш омиљени пријатељ Мике, како смо га увек звали, када смо седели нас петоро старих доорих пријатеља, при чаши вина код колараца очекујући да почне биоскопска представа.

— Хајде испричај нам ту интересантну авантуру, замолих га ја.

— Причај... причај... заграјаше са свих страна.

— На добро испричаћу Вам ову авантуру, ако се то може у опште назвати авантуром, поче Мике. Свима Вама је добро познато, колико сам волео Русе, и како сам се често мешао у њихово друштво. Нешто ме је привлачило к њима, и ја сам се некако чудно осећао када сам слушао заманиву свирку балалајки. Уживао сам у песми и игри Козака, заносио сам се бајним покретима еластичних Рускиња, једном речју, волео сам Русе и њихове обичаје као и Вас и све своје. Једне бајне вечери, када су небом парале звезде, а месец просипао бледе зраке, седео сам у једном друштву код „Руске Лире“ слушајући умиљне акорде балалајке који су пријатно одјекивали унаоколо. Одједанпут нашем столу приђе једна група Руса међу којима је била и једна врло лепа Рускиња. Пошто смо се упознали, ми смо цело вече били заједно, и ја сам приметно да њој моје присуство није било досадно. Њена хаљина, сва излизана од дуге употребе веома јој је лепо стајала, а њезине дивне као бадем крупне очи целе вечери биле су уперене у мене. Од те вечери нас двоје постадосмо веома интимни, али само идеално. Њена лепота очарала ме је још оног момента када је први пут угледах. Најзад се реших да јој искамем љубав, али ту искрену нова препреча, јер нисам знао где ћу јој пасти пред ноге и изјавити јој шта ми на срцу лежи. Помислио сам на позориште, оперету и таншуле, али свуда има тако много света. И на биоскоп сам мислио, али када бих ја клекнуо, она би помислила да ми је нешто пало. Код своје куће због родитеља нисам смео да је водим, па се најзад реших да ту ствар свршим код ње.

На првом састанку после тога, ја

јој одмах рекох:

— Могу ли доћи, да Вас посетим? Имам нешто лепо да Вам кажем.

— Ммм... можете... молим... али код мене је толика тескоба, одговори она поруменивши.

— Не мари ништа, простор не игра улогу! рекох ја смешећи се.

— Онда изволте.

— Доћи ћу, дајем Вам часну реч. Седећемо једно до другог и ја ћу Вам рећи све што ми на срцу лежи... рећи ћу Вам да Вас... али не, то ћу Вам рећи сутра.

На ове моје речи она порумени као ружа и стидљиво обори главу, док њени мали прозирни прстићи стегоше моју руку а њене као крв црвене усне промудаше тихо:

— Дођите...

Следећег дана, срце ми је лупало да искочи а испод коже пролазили су ми неки слатки жмарци, осећао сам у себи ону топлу страст младалачке љубави. Надао сам се да ћу сада задовољити моју велику љубав коју сам осећао према њој.

Док сам чекао пред вратима њезиног стана, у визији сам видео како седимо нас двоје и приљубљени једно уз друго шапћемо речи љубави. Најзад се иза врата зачу неки сањиви глас, који ме са јаким руским акцентом запита шта желим.

— Да ли је код куће г-ђица Марија Петровна?

— Која? Имамо их у стану четири.

— Забога она у соби бр. 5.

— У соби број 5. имамо две Марије Петровне, али су сада случајно обадве овде. Изволите видите која је од њих.

Идући за њим, у мени се поче рађати разочарење које ме потпуно савлада када ступих на праг собе и бацих један поглед унутра. Просто сам био запањен. У једној малој собици лежало је и седело око 7 лица, а мој идеал, моја велика љубав седела је у једном ћошку на једном великом сандуку. Када ме угледа она устаде а ја се упутих к њој прескачући и заобилазећи око испружених тела.

— Шта је ово? упитих је згранут, да није код Вас какво посело? да Вам није рођендан?

— Та како посело, то су кирајнице!

— Како! а где је Ваша соба?

— Ево, овде.

— Где???

— Па ова овде где стојите.

— Па шта ће онда они овде?

— Па и они овде станују.

— Ама, зар у Вашој соби? упитих је разочарано.

— Тешко је то рећи чија је ово соба, да ли њихова или моја, све су то бескућници, које сам ја примила док не нађу посла. Али седите ево овде код мојих ногу.

Шћућурих се крај њених ногу, и упитих је са горчином у гласу.

— Па Ви сте знали, зашто сам ја дошао, могли сте их барем одстранити?

— Нисам могла...

— А где Ви спавате?...

— Ту где Ви седите.

Моје чуђење било је све веће и у моме срцу поче се јављати сажаљење.

— Слушајте Мари... хтео сам Вам нешто насамо рећи...

— Шта има ново у вароши? прекиде ме један храпав глас испод велике бунде која је на сред собе покривала неко гломазно тело.

— Не знам, дођох да са Маријом Петровном поразговарам о једном врло важном послу.

— Да чујемо рећи ће један старац завијајући цигарету, знаш волим занимљиве послове.

— Ама људи божји... реч је о једном интимном послу... почех да се нервирам ја.

— Шта се нас тиче што је о реч о једном интимном послу главно је да и ми чујемо за услове и цену, али извините, Ви сте Вашу ногу метули у мој део собе, а ја Вам то не дозвољавам.

— Слушајте Мари, рекох јој ја на уво, пошто сам повукао ногу, — хоћу да Вам кажем да Вас неиз.....

— Није пристojно шапутати у друштву, зачу се крештави глас једне баке.

— Сто му громава... не прекидајте ме... вихнух ја у очајању. Марија Петровна има да Вам кажем да сам безумно заљубљен у Вас и да Вас волим више свега из свету. Ове сам речи изрекао вичући, дајући одушке мојој великој љубави чији разбуктали пламен у мојим зажареним плућима поче да се хлади.

— Не!... то ће иде... ми не дозвољавамо! Зачу се са свих страна... Ха! Ха! познате су нам те приче!

— И други су тако говорили добаци стара бабускера, али мораш да платиш у напред.

— Читам ти све у души, добаци ми онај испод бунде, хоћеш да се увучеш овде међу нас. Али не може бато! Доста је нас шесторо. Не верујемо ми у ту љубав.

— Господо — завапи Марија Петровна, седећемо у нашем куту мирно, нећемо Вам сметати. Метнућу га ево овде иза ковчега, па га нико неће ни видети.

— Аја!... не може... грмну онај испод бунде, будало једна зар не видиш да ћете и овај преварити као ми, доста нас има овде, а можда

ће бити и љубоморан? Уосталом ако остане прећи ће главом у мој део, а ја то не дам за живу главу.

Слика ми је била јасна. У оном малом на изглед невином девојчету царовала је незасићена страст, која је волела све нове и јаче снаге.

— Ама људи божји... смирите се, шта Ви мислите, да бих ја остао овде? Боже сачувај! Имам ја свој стан, и тамо ћу ја и остати. На ове речи сви се умирише, док један глас не повика.

— Па поведи и њу са собом, само мораш оставити овде пола цене.

— Повешћу је... зашто не? само сутра док уредим ствар. Обећах ја.

На ове моје речи, дивљи криж радости проломн се собом, сви ми прирчаше и стадоше ми честитати.

— Добри симпатични ваљани младићу. Честитам Вам! Да дивног пара, бићете потпуно задовољни. Дакле сутра дођите сигурно...

Једва сам се извукао из ове гадне гомиле, пуне порока и стида. Гнушао сам се. На самим вратима стиже ме још један од њих и промуклим гласом од вотке рече ми.

— Слушајте, јесте ли видели ону другу г-ђицу (мислио је на ону одвратну бабускеру) истина није тако млада, али има дивно срце. Могао би и њу да поведеш... Веруј усрећила би те!...

Нисам могао више да слушам, отргох се од њега и јурнух на улицу. Од тога дана још ме нико није видео у друштву Руса, заврши наш пријатељ Мике.

Чудан менталитет

Чудни су ови Сплићани. Они су толико веровали у свог мајстора, да су без обзира на ванредну форму Б.С.К.-а, проричали овом замашно крупан пораз. Њима су стално у памети две раније крупне цифре, па су очекивали и трећу, а у то је била убеђена и већина њихових играча. Кад се догодило нешто, што смо ми предвидели а за њих неочекивано. Пораз Хајдука на сопственом терену у борби за државно првенство звучи мало необично, а поготово за Сплићане, који су овом чуду први пут били присутни. Сви извештаји говоре о заслуженој победи плавих као бољих. Па наравно то потарђује и дописник Загребачког Спортског Листа Ј. Б. (вероватно Јанков Божидар) само у том његовом признању има нечега чуднога, по чему се може судити да он то признаје тек онако на силу, зато што мора. Поред осталога он наводи како је овдашњи мајстор био само пожртвованији, иначе да је Хајдук дао само трачак (део) свога знања тукао би га сигурно, јер је Б.С.К. чета, која се

да тући. Оно јесте, јер смо ми далеко од тога да имамо неке непобедљиве момчади, пошто таквих нигде и нема, тек је Б.С.К. чета, која се баш неда тући од једног Хајдука. Такав начин писања значи очигледно подцењивање чете, која је за сад најбоља у држави.

Каква ли то мора бити тај Хајдук, коме само треба један део па да потуче Б.С.К.-а, кога нису успеле да тучу ни далеко боље момчади европске класе уложивши сав труд и знање. Господин треба да има и то на уму да се код нашег мајстора затајали неки иначе сјајни играчи. Исто треба да зна да једна момчад може онолико да игра колико јој противник дозволи. У осталом видећемо се у Београду, где ће Хајдуку успети да прикаже ваљда један део свога знања и према томе туче „плаве“. Исто тако једном за увек треба се оставити навике да плави побеђују једино као пожртвованији, али у техничком погледу инфериорнији. То су праве бабске приче, јер они савршено познају барата-

ODIS ПАСТА

је по тврђењу стручњака ненадмашно средство за хигијенску негу зуба. — Убијајући све штетне бактерије, ODIS паста већ после кратке употребе даје зубима снежну белину, освежава уста, а уклања непријатан задах. Желите ли и Ви здраве и лепе зубе употребите ODIS пасту.

МЕРИМА-1839

ње с лампом — ништа мање но остали — само што неки „стручњаци“ мисле да треба терен освајати корак по корак ала Хашк и Југославија па тек онда знати технику. Савршена глупост, која се правим чудом трпела до сад. Позната је ствар да класан фудбалер мора имати не само технику спрему, већ издржљивост, брзину и полет. А то су особине које ресе плаве фудбалере, само им треба додати приличну вештину пред циљем. Да је ово непобитно тачно, нека послуже победе (веома велике) плавих на блажном терену и то баш над техничким „савршеном“ Југославијом. Ништа друго не треба јер и ономе ко иоле зна за фудбал, биће јасно да благињав терен значи велики хендикап за технички слабијег противника.

Бл. С. Ракић

ШИНДЛЕХЕРОВ-САНОВНИК
НАЈВЕЋИ ПОТПУН —
368 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИНАРА.
СА ПОШТАРИНОМ — 26-50 ДИНАРА.
СПИСОК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА УЛ. 120. (СЛАВИЈА).

Трагедија поштеног човека

— Томислав Л. Калашић. —

Мала собица поштеног човека изгледала је као реконвалесцент рака у стомаку, којег Бог спасава. Нешто се је неочекивано догодило.

Мали, прљави сто на којем су се гомилале безбројне књиге и списатељева фантазија, којег су облетале Музе и милиони мува, данас је изгледао потпуно ремодерниран. Газдарица се је постарала да се књиге среде, мастионица очисти, пренапуњена пепеоница са безбројним пикавцима „Саве“ да се осветли сидолом, паучина по ћошковима да се скине, а чаршави на кревету да се промене после једне приличне паузе од четири месеца тако да се нису могли разликовати од покривача. Газдарица ћерка, лепа, али по мало шокава, госпођица Нада поставила му је лепу киту цвећа на ноћном орманићу, а сусеткиње упутише му безброј љубавних писама.

Ствар је у овоме: поштен човек по професији списатељ, иначе поштен до скрупула, као за чудо добио је на лозу државне класне лутрије ни мање ни више од 500.000 динара. Био је полумиллионер.

Сва метаморфоза његове бедне собице настала је услед тога за њега знаменитог догађаја.

Све је то било чудно, али поштен човек, који је био добар познавалац људске душе, није могао себи протумачити опште весеље због те његове неочекиване среће. Газдарица је читавога дана певала што је ван њеног обичаја, њена ћерка поздрављала га је по пет пута у једно јутро што иначе није никада, а наклада књијаре Шенфелд нудила му се за штампање његове последње збирке песама „Живот у трговини деликатесном робом“, коју је истој књијари већ петнаест пута без успеха нудио. Одмах се нађоше банковни агенти, са понудама најбољих камата за депоновање новца, компаноци за формирање складишта игала без ува и небројени посредници за рентабилно склапање брака.

Али да би се на све то одлучио поштен човек био је и сувише поштен човек. Његова прва брига била је да затисне грозне, (али не неморалне) руке свога живота.

— Газдарице, дошао сам да вам платим кирију за истекла три месеца.

— Али, господине мој мили, зашто толики труд, није требало...

Код старог крчмара Тодора био је примљен као какав швајцарски дипломата на брачном путовању.

— Жао ми је господине што су вам вечере биле тако бедне, али схвати-

ћете: у овом несретном месту нема ничег бољег да се набави. Сиротиња, голотиња... Рачуни? Али оставите за Бога, имамо времена за обрачунавање.

— Да ли се сећате, господине, — рече му један врло далеки пријатељ онако као случајно у разговору — кад сам вам једном приликом посудио пет стотина динара. Знате... кад сте намеравали дати у штампу своје дело: „Месечина без пољубаца“ или (право се не сећам) „Пољупци без месечине“?

— Да, да сећам се. Ох, опростите, ја сам тако забораван. Ево. Један, два, три, четири и пет. Изволите и остајем вам благодаран.

— Али ништа, ништа, таква ситуација!

Читава је варош говорила о њему. Свако га је љупким осмехом на устима сретао, док су га раније држали за неурачунљивог маниака.

Уредник једног часописа „понудио“ му се за огледе његових дела, а књијар Шенфелд просто га је салеао. Његове колеге одједном почеше у звезде ковати његове стихове и једног дана упути му директор „Ројал Хотела“ рачун од три хиљаде динара, које су његови пријатељи у славу његову из свег срца пропили.

— Дакле, господине, ваш је отац имао спор са Јосипом Криводером због неког имања око којег се водила парница и пошто је ваш отац изгубио парницу, а није имао надокнаду до своје смрти, то вас молим да мени, као опуномоћеном адвокату Јосипа Криводера, тај мали износ од пет хиљада динара изволите исплатити.

— Ох, видите, ја о томе нисам знао ништа... да, то јест ја сам то за-

боравио. Ах, изволите, изволите.

И поштен човек исплатио је тај дуг својег оца, којег није никада ни имао (не оца већ дуг) и био је сав срећан што се је одужио сени својег родитеља.

Али често пута извесни поверитељи били су у заблуди или су своје рачуне погрешно књижили. Тако на пример, једнога дана салетеше поштеног човека две модискиње.

— Знате, господине, врло нам је неугодно што вас узнемиравамо, али ето, чисто због вашег угледа. Ствар је у томе, што ваша мајка до своје смрти није исплатила модном салону три зимска и два пролетња шешира, па бисмо вас молили...

— Госпођице... овај... врло радо. Али у колико се сећам, моја мајка која је била једна поштена служавка, није носила шешире.

По иницијативи добрих људи поство је чланом утемељачем или потпомагачем разних културних и хуманих установа тако да је био необично поштован.

Собу је морао напустити према саветовању својих пријатеља, због свог сопственог угледа. За то је изнајмио један диван салон за примање угледних гостију, знаменитих људи из литературе и својих пријатеља. Свак је имао нешто лепо да му каже или нешто лепше да му тражи, а поштен човек знао је да буде љубазан, пријатан и предусретљив.

У главном новац који је био тако велики свакодневно се је смањивао, како је поштен човек регудисавао своје обавезе према себи, родитељима, друштву и човечанству. Чак и трговац са лутријским лозовима, без обзира на процент добити, измамно му је за толику срећу сумицу од двадесетипет хиљада динара. Шта је то према толиком добивеном новцу?

У главном он је био задовољан. Све своје дугове старе и нове подмирио је и његов живот почињао је да прима једну нормалну тежину, али

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

што је најгоре поштен човек увиде, као што рекох, да је удовољавањем тих обавеза његов новац нагло пас и он лиши себе својег отменог салона. Пријатељи у том његовом поступку гледаху нешто значајније. У почетку сваки је мислио да је то скромност, али кад увидеше у чему је ствар, постадоше мало мање пријатни, мање брижни око његове уметничке моћи стварања колико у односу на његов материјалан живот толико у односу на живот стихова. Своју литерарну репутацију почео је губити као и новац.

Десио му се је оно што се обично може десити поштену човеку. Остао је без пара. Морао је поново да се врати својој старој газдарици, која га је примила мрзовољно. Госпођица Нада лепа, али по мало шокава, није га ни погледала, а сусеткиње као за инат вешаху му пред прозор своје рубље са разним шареним нацртима.

Мали прљави сто опет се је гомилао безбројним књигама и песничком фантазијом, а песника опет облегаху Музе и милиони мува. Појавише се никакви „Саве“, пауци распредоше своје мреже, а чаршави постадоше вечити. Пријатељи га напустише, уметничке репутације нестале и поштени човек постаде опет — обичан човек.

Као што се нешто тако или слично обично деси поштену човеку, једнога дана прелазећи преко главне улице прегазу га аутомобил, а избежљиви шофер пред делом којег је учинио, удари свом снагом својим колима о први зид те смрска килер и лампе. Био је то један ауто-такси. Поштен човек пренешен је у болницу, прегледан и констатовано је да ће у најкраћем времену умрети.

И збиља. Поштен човек умро је тихо и без јаука.

Његова последња жеља била је, да се остатак његовог великог иметка, у износу од две хиљаде динара, преда несрећном шоферу, који је због њега поломио килер и лампе.

АДРИЈА-НАЦИОНАЛ ФИЛМ А. Д.

Домаће филмско предузеће Адрија — Национал Филм А. Д. чија су правила одобрена од Г. Министра Трговине и Индустрије, отпочело је са великим успехом упис акција. — Почетни капитал износи 1 милион динара подељених у 10.000 ком. акција по 100.— дин. свака. При упису се полаже 25.— дин. од акције и 6.— дин. на име оснивачких трошкова.

Новац се полаже, — или шаље из унутрашњости поштом, — код Чиничке Банке, Кр. Милана ул. 81 — Београд или код г. Аце Павловића, адвоката, Књаз Михајлова ул. 19.

Лела Шпањолка и Ганди

Трагедија три срца. — Хидалгова љубав. — Венчање. — Бегство. — Хидалго ступа у службу Гандија. —

Пре две године дана бирала се у Мадриду најлепша жена Шпаније и била је изабрана млада глумица Карменцита, коју је крунисао као шпањолску краљицу лепоте сам краљ Алфонс XIII. Међу многим шпањолским великодостојницима налазио се и сињор Карло Диас де Мендоза, један веома богат шпањолски хидалго. Сињор Карлос Диас заљубио се у малу Карменциту. Неколико дана је лудовао за њом и на крају се одлучио да је посети. Мало збуњен, понудио јој је сав породични накит и један чек на велику своту да постане његова љубавница. Карменцита га је посматрала и онда је смешећи се рекла:

— Сињоре узмите свој накит и свој новац, ја то не могу примити. Не волим вас.

Али Сињор Карлос Диас де Мендоза није изгубио наду, он је повишавао своје поклоне: послао јој четири аутомобила и тапију на прекрасну палату у Мадриду. Карменцита је одбила те велике поклоне и изјавила да би их могла примити само онда, када би постала његова законита жена. Један енглески режисер понудио је Карменцити да иде у Индију на турнеју са 800 фунти месечне плате. Карменцита је примила ту понуду. Сињор Карлос је премисљао и после 16 непроспаваних ноћи у којима га је морила најјача љубавна грозница он се одлучио да се ожени са Карменцитом. Седамнаестог дана он се упутио у њен стан и на своје запрепашћење сазнао да је Карменцита отпутовала у Индију. Сав сатрвен он се вратио кући.

А Карменцита дошавши у Индију зажелела је да види великог националног борца Гандија. Борећи се са малом препрека тешком муком је дошла до Гандија, који је тада лежао болестан. Шта је било између њих двога: најлепша жена Шпаније и великана индијског, нико неће сазнати, тек они су остали преко два сата у разговору. Млада, интелигентна и весела Карменцита кад је изашла од Гандија постала је забринута, невеста. Неколико дана иза те њене посете код Гандија примила је из Шпаније од сињора Карлоса ову депешу:

— Молим Вас да будете моја жена. Код Банке оф Лондон имате отворен кредит на 4000 фунти. Ако пристајете, да ми будете законита жена послужите се тим новцем, очекује вас Карлос.

После краће борбе Карменцита је

пристала да буде жена сињор Карлоса. Села је у лађу и отпутовала за Шпанију. Чим је пристала у домовину приређена је свечана свадба, какву није одавно видео Мадрид. Два месеца је сињор Карлос уживао пуну срећу и одједном пре 2 и по месеца нестале Карменците. Узалуд је сињор Карлос тражио да пронађе ма каква траг, није га могао наћи. Настали су дани очаја и после дванаестог дана пошто је она неочекивано примео је несретни сињор Карлос из Порт-Саида следеће писмо:

— „Покушала сам свим силама да те заволим и да Гандија заборавим, али ми то није никако пошло за руком. Опрости и збогом, Карменцита“.

Неколико дана после тога добио је из Адена ово писмо:

„На путу за Индију, јер сам се одлучила, а то ми је срце заповедало, да дворим несретног болесника и да у његовој близини живим и сећам се тебе и јављам ти ако би се усудио да дођеш за мном, учинићу самоубиство. Поздравља те Карменцита“.

Добивши ово писмо шпањолски хидалго је одлучио да ступи у службу Гандија само да буде у близини љубљене Карменците. Он ових дана оставља Мадрид и путује у Индију.

ОДАБРАНЕ КЊИГЕ

Аверченко А.: Подходцев и Другови, хумор. роман	30.—
Боначо: Декамерон	20.—
Винавер Ст.: Нова пантологија пеленгирине	15.—
Гавриловић А.: Деспотова властела, истор. роман	25.—
Гавриловић А.: Сто једна анегдота, из живота срп. књижевника	12.—
Голубовић М.: Калчине приче, приче из ловачког живота	40.—
Динић Ср.: Мој завичај, слике из своског живота	20.—
Достојевски: Зли дуск I/II роман	60.—
Дринчић С.: Албански мотиви, приповетке	10.—
Дринчић С. На таласима, роман	20.—
Илић Драг. П.: Наши народни владари	50.—
Мисдраговић Ј.: Нова мајна, роман	20.—
Ненадовић: Целокупна дела	150.—
Одавић П.: Сродне душе, новеле	15.—
Питигрили: У меденом месецу	20.—
Поповић-Стојановић: Клевете, роман	25.—
Ролан: Очарана душа, роман	15.—
Сјенкјевич: Без догме, роман	40.—
Станишић Ст.: Путничка писма	15.—
Толстој Лав-Н.: Ана Карењина I/III роман	100.—
Радеон: Тајне људске страсти	15.—
Шумаревић: Сто једна страна, роман	20.—
Препоручује Издавачка Књижарница	
РАЈКОВИЋА И ЋУКОВИЋА	
— Београд —	

ЈАПАНАЦ

Плава, лепа и паметна Клара Хорват примила је писмо једнога дана. На омоту била је енглеска адреса, а јапанска марка.

— Сер — гласило је писмо, — мој пријатељ Јаматори, који је у вези са мис Клеминсон, вашом некадашњом учитељицом енглеског језика, саопштио ми је, да бисте се, вежбања ради у енглеском језику, радо дописивали са неким. Будући да мој пријатељ полази у Америку, препоручујем себе за ову улогу. Запослен сам у министарству иностраних дела, већ добро говорим енглески и надам се да ће моја писма доста занимљива бити.

Клара Хорват још истога дана одговори Јапанцу :

— Господине, ја нисам сер, ја сам мис, вашу понуду радо примам. Мој отац је председник суда, ја имам деветнаест година и учитељску диплому и надам се да ће и моја писма доста занимљива бити.

Од Јапанца стиже одговор. Јако се радује да му је случај такво пријатно познанство омогућно; иначе он је фотографски аматер, па у прилогу шаље фотографију своје куће. О њезиној домовини и лепим женама њезине домовине много је читао, па је сретан да је дошао у везу са једном тако љушком, духовитом и паметном девојком, као што је његова непозната.

На то је отпочело дописивање. Испочетка само неком тачношћу и марљивошћу: одмах шаљући одговор на добивено писмо, а касније све већим интересовањем, шта више страшно.

Обоје сматрали су ово дописивање као неки интересантан дневник. Има, ето, некога, тамо преко океана, једна интересантна, паметна и топла душа, којој све можемо поверити — наше жеље, мисли, догађаје — без икакве опасности, а потпуном сигурношћу да ће наићи на разумевање. Један мла-

дић и једна девојка, преко океана и преко страних земаља нашли су једно друго, познају, разумеју и воле душу једно другог. Једном је драга свака мисао другог и — као деца двају далеких народа, али једнако отмена деца човечјег напретка и културе, писао је Јапанец — језиком једне велике и чудновате стране нације говоре једно с другим.

Одлазила су и долазила су писма. Носила су мисли девојчине младићу, а мисли младићеве девојци и њихове душе спојила је златна нит једног непознатог осећаја.

Привлачну снагу и чаробну моћ је имало то дописивање. Већ ни одговор нису чекали: већ је полазило друго писмо. Девојци се тако чинило — када би је очарало које писмо својом фином духовитошћу — да јурећи возови и бродови на мору и нису за друго, већ да им доносе и односе писма.

Девојка је о њиховој кући писала, како је обрасла зеленилом, о своме оцу, који је најпријатнији стари господин на свету; о својим лектирама, о својим разонодама, сновима и познаницима.

— Посећује нас — писала је једном — један младић. Зове се Александар Чак. Висок је, црномањаст, светлих очију. Професор је. Мој отац га јако воли. Овај Чак хоће да се ожени самном.

— За Бога, — дошао је одговор — пазите! При најважнијем кораку живота свога морате бити јако опрезни. Од њега зависи ваша срећа или несрећа, блаженство или мучеништво. Пазите! Немојте још доносити одлуку. Млади сте. Имате времена. Упознајте боље тога човека. Професоре ја никад нисам волео.

— Чак је скоро свакога дана овде — писала је девојка. — Ја волим професоре. Приложено вам шаљем своју фотографију.

Још ни одговор није стигао, а девојка је поново писала:

— Чак је запросио моју руку. До-

била сам времена да промислим ствар и немогу да се одлучим. Да ли сте примили моју фотографију? Пошаљите ми своју.

— Примео сам вашу фотографију, — дошао је одговор после четири недеље — и срце моје дрхти од среће и од страха. Већ месецима све већом и већом нестрпљивошћу очекујем ваша писма, у души мојој расте, шири се и распаљује се једна страст, која избија елементарном снагом када погледам вашу дивну слику. Изнад расних предрасуда, не узимајући у обзир што ме можда туђином сматрате, кроз даљине, преко брда и мора лети моја љубав и спушта пољубац на вашу белу руку. Узалуд ми забрањују разум и слутња, узалуд ме плаши бојазан, да ћете ме супремацијом и неповерењем своје расе презрети, моја љубав тако осећа да су наше душе једнаке и сродне, да наше душе, које су на тако чудан начин нашле једна другу, немогу више никад да се растану. Ваша плава коса обасјава ме чак са оне стране океана, ваш бели образ обасјава пут живота мога. Ја сам у дубини и као у сунце гледам у вас. Сагните се према мени и спасите ме додиром руке своје. Моја срећа, мој живот зависи од вашег одговора. Ако ме не вара моје осећање, да је из финих линија ваших писама љубав говорила, онда је мој живот. А, ако ме вара, онда је крај животу моме. Крај му је, тако сигурно, као што је сигурно да у мојим жилама тече крв оних мојих племенитих јапанских предака, који су, због једне грешке, због једне заблуде, због и најблеђе сенке бешчести, или због и најмање неправде, коју су без речи морали да отрпе, у стању били да пробију срце своје...

...Клара Хорват је сузним очима читала писмо. Из садржине писма струјала је љубав према њој која је савладала и опила беше, занела ју је она необична романтика коју је у овој понизној љубави могла да назре. Тамо, преко океана, на другој поло-

БЕРЛИНСКИ ДЕПО

ЧИКА-ЉУБИНА 15
БЕОГРАД

Велики избор: женских хаљина, свилених и штоф. од 100—1950 д.

Велики избор: женских шешира од 50—285 динара

Велики избор: свилених, штофаних, крепсатинских филцаних мантлова за даме од 690—1800 динара

Велики избор: гуми мантлова од 220—250 динара

Велики избор: сунцобрана и кишобрана од 100—250 динара

Велики избор: ташни од 45—320 динара

Поред оваквог лагера и избора, примамо поруџбине за израду женских хаљина по најнижим ценама и то:

1 хаљина палирна

50 динара

1 хаљина штофана

100—120 дин.

вини земаљске кугле, има некога ко ће умрети, ако она повољан одговор да на једно питање.

Са антипатијом је посматрала Александра Чака: онај човек, тамо преко океана, умреће ако она пристане. А онога — тамо преко океана љуби; сад је већ сасвим сигурна у томе да га љуби. Како му је фина душа, колико преклиње за љубав њезину, колико је обожава. Сањала је два дана.

Трећег дана стигло је писмо:

— Примио сам ваше друго писмо — гласно је енглески текст и према вашој жељи шаљем вам своју фотографију. Дрхтећи чекам ваш одговор.

Клара Хорват погледа фотографију. Јапанско лице је гледало у њу. Један жути, мали човек је стајао на средини фотографије. Са косим очима. Један човек из оперете.

Девојка је запрепашћено гледала у њега: преко океана овом је слала своје мисли?

За један тренутак свему беше крај. Очи јој се напунише сузама и горко је плакала. Када се добро исплакала, уздахнула је.

Отишла је своме оцу.

— Удаћу се за Чака — рекла је мирно.

За неколико дана одговорила је Јапанцу. Кратко, не безобзирно, само индиферентно.

— Јуче сам се верила са Александром Чаком.

За месец дана потпуно је заборавила целу ствар и ни мало је није интересовало шта ради онај жути човек, тамо преко океана.

К. А. Ц.

НАЈБОЉЕ
ПЛАТНО
«БАТИСТ
ПРИНЦЕЗА ОЛГА»

ДОБИЈА СЕ
КОД
БОРАНИЈАШЕВИЋА,
ЈОВАНОВИЋА и ДРУГА
БЕОГРАД
КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 12-42

Бисерна огрлица

— Ари Фалк —

Баш тада је Густав Леблер био агент. То звање имало је дабومه и своје лоше стране, на пример: то није била никаква сигурна служба са сталном зарадом: но у другу руку — то звање пружало је безброј безграничних могућности. На своју властиту несрећу Густав Леблер није био ни предузимљив, ни радни човек. Када му је било већ 40 година, живео је још увек од случајних послова и рачунао је више на срећу, него што би се поуздао у свој посао.

Био је ожењен, и то већ пуних десет година. Лујза, његова жена, донела му је мали мираз у брак, који је ускоро био потресен: она је била жена врло благе ћуди и осредње памети. Водила је домаћинство, настојала да умири повериоце, чистила је покућство, а од времена до времена давала би часове на клавиру. Укратко: тај пар налазио се непрестано у

новчаној неприлици.

Тај жалосни социјални положај није Густава спречавао, да буде добро обучен и да похађа она места, која су још била у моди, и где је терао велики луксуз.

Сваког јутра када би устао, налаго се, да ће сусрести каквог пријатеља, који ће му понудити заступништво каквог сјајног посла: сваке вечери, када би пошао на спавање, тешио се, да ће следећег дана бити боље.

Његова жена би му покатакд пребацивала, што је тако лењ, но он би је онда одмерио таквим погледом, са толико презира, да би се она, као да је крива, само зацрвенила и одмах умукнула.

Тако је пролазио њихов живот.

Једно после подне нашао се Густав, — зацело ни сам не би знао да да каже зашто — у неком великом хотелу на Шамп Елисе. Сео је у холу

у удобну наслоњачу, посматрајући пролазнике.

Нека старија дама седела је у његовој близини. Била је елегантно обучена, а читала је неке американске новине.

Наједанпут када се премештала на свом седишту оклизну јој бисерна огрлица, коју је носила преко рамена и за час један остаде између њених леђа и наслона наслоњаче; када је дама учинила још један покрет — огрлице је нестало...

Копча је била рђаво затворена, промрља Густав, који је у први час хтео да прискочи Американки и да је упозори, да јој је огрлица пала. Но у следећем часу већ се је предомислио.

Дама, која је прочитала новине, устане и пође према лифту.

Густав је затим полако, да не би било упадљиво, пришао наслоњачи, у којој је она пре седела, седне нехатно, а руком је, иза леђа, опрезно почео да тражи огрлицу. Ускоро је пронађе и сакри у руци.

Онда је Густав полако устао и равнодушна лица прошао кроз хол.

Кроз стаклена врата, која су се окретала видео је, када се је још једанпут окренуо пре но што је изашао на улицу, како је Американка водила жестоку дебату са слугама.

Но њега више није занимало, шта је то она говорила и због чега се је објашњавала с послугом и брзим корацима пошао је низ Авенију де Шамп Елисе, затим је закренио у прву улицу и ушао у мали бар, да тамо у миру о свему промисли.

Имао је две могућности: могао је или вратити огрлицу или је задржати. Густав је мало размишљао. Та дама била је богата као све Американке, па је лако могла прегорети губитак овог накита. Зашто да онда не задржи тај предмет кроз годину и месец дана, — као у уреду, где се предају нађене ствари? Онда у случају да до његових ушију не би допрла каква рекламација, имао је право, да присвоји нађени предмет. То његово уверење оснивало се додуше на дволочној моралној подлози, но Густаву се ипак учинило беспрекорним, и зато је мирне савести, с огрлицом у џепу пошао кући.

*

Шта да каже својој жени? — Ништа! закључио је Густав.

Сакрио је огрлицу у одељку, који је брижљиво закључао. Кроз читаву седмицу није узимао новине уопште у руке, само да не би отежао своју савест.

И све би се добро свршило да госпођа Леблер није имала још један кључ од оне преграде, у којем је накит био сакривен.

— Гле! Чудно! узвикну она.

Њен муж који је управо хтео да чита новине, окрене главу и спази, како је огрлицу држала у рукама.

Размишљао је за часак, да ли да јој све каже. Но онда се побојао, да му она не би почела држати моралне придике. Та, његова жена била је тако глупа! И зато јој је сасвим нехатно само добиацио:

— Да, да... то је нека огрлица од лажног бисера, коју сам једном нашао. Нема никакве вредности.

— Но та је имтација истина савршена! примети му жена.

— Остави то сад на миру! Остави огрлицу, где си је нашао и дај ми радије чашницу коњака! одговори јој он строгим гласом.

Тај разговор десио је иза вечере.

Следећег јутра пошао је Густав на неки пословни разговор.

Када је дошао кући, одмах је помислио на бисерну огрлицу. То је мртав капитал, — ваља нешто започети с тим накитом. Можда ће ми успети да га продам? помисли он, скидајући огрчак.

Нашао је своју жену све сретну.

— Погледај, драги! довикне му

она, чим је ступио у собу, и покаже му мали прстен, што га је имала на руци.

— Ко ти је то поклонио?

— Ево, како је то било. Ти знаш, да моја пријатељица Нана путује у Њујорк. — Јутрос је била код мене, да ме још једанпут види и загрли... Показала сам јој огрлицу од лажног бисера, коју си ти нашао и онда смо заменили...

— Заменили...?! задрхта Густав, кога је спопала нека тешка сумња.

— Да. Уместо поклона на растанку поклонила ми је тај прстен с правим смарагдом, а ја сам јој поклонила онај лажни бисер... Доплатила сам само три стотине франака!

— Три стотине франака?!...

Густав огрча као луд до станице и стигао је баш у часу, када је воз кренуо. — Није му ништа друго преостало но да се врати кући и да изудара своју жену.

— Глупачо! Па то је био прави бисер!

— О! Па зашто ми то ниси рекао?

— А одакле ти та огрлица?

Густава је спопале неки неочекивани осећај поштења. Није нашао ни за вредно да јој одговори и тргне слушалницу телефона да дозволе хотел на Шамп Елисеу.

— Огрлица коју је једна Американка недавно изгубила у вашем хотелу, налази се у рукама госпођице Нане Бергер, која је управо сада кренула возом у Хавр!...

Када је опет обесио слушалницу, додаде:

— Надам се, да ће уловити ту крадљивицу.

**МЛАДОСТ,
СВЈЕЖИНА,
ЉЕПОТА!**

**СРЕМЕ
DARUVARY**

Најсавршенији производ модерне и знашствене козметике. Већ код прве употребе постаје кожа свјежа, мека и фина, одстрањује све приштеве бубуљице, маљене, пјеге, црвенило носа и др. На захтјев разаслали смо око 30.000 покуспних кутија те на темељу тога примили много признаница те наруџаба на више од 28.000 комада. Ви међутим не вјерујте никоме него тражите бесплатну покуспну кутију, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у марлама Дин. 2.— Оригинале троугласте кутије добивају се уз цијену од Дин. 15.— у свим болним стручним трговинама. — Поштом шаље: Апотека БЛУМ, Суботница 3. Рн 807

НЕВЕРОВАТНО ЈЕФТИНЕ

ЦЕНЕ

БЕЛИМ ЕМАЉИРАНИМ И ЦРНИМ ШПОРЕТИМА, СОПСТВЕНЕ ИЗРАДЕ, имамо на стоваришту свију величина, за домаће и народне кујине, по цени од Дин. 1000.— па на више белих, а црних од Динара 300.— па на више. — Наше велико стовариште налази се у: РАТАРСКОЈ УЛ. БР. 22. а, Београд.

ХРАНИСАВЉЕВИЋ

И

ОГЊАНОВИЋ

СВАКА ДАМА

треба да вегује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пегла и бубуљица. Одржава сталан свез младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавањима знатан радат.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвече и сав прибор за модискиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко истесној кући у двористи)

ЧЕСТИ СЛУЧАЈЕВИ

оболења од назеба имају се свести и на довољну негу тела. Јако мишице, здрави живци свакодневним неговањем тела најбоља су одбрана. И код кијавице, промуклости, вратобоље, кашља, грипа, код разних нервозних и реуматичних болова Фелеров је Елазафлуд већ 32 године употребљен споља и изнутра добар пријатељ у лошим данима. Добија се свуда, боца на покус 6 дин., двострука 9 дин. Ако га нема, поручите поштом изравно бар за 62 дин. код љекарника FELLER, STUBICA DONJA, ELSATRG 372. — HRVATSKA. А као терајуће средство: Елазафлуде, 6 кутија 12 динара.

ДРЖАВНИ ШАМПИОНАТ СЈАЈНА ДЕМОСТРАЦИЈА ПРЕ- СТОНИЧКОГ ФУТБАЛА.

Четврто коло првенства је завршено без изненађења, па чак се ни катастрофа Грађанског не може тако назвати. Скорје од 5 : 1 је стварна слика разлике противника, како по надмоћности и ситуацијама тако и по фактичном знању. Београдски мајстор је био за класу бољи и преофан Грађанском у свима линијама, изузев Михелчића на голу. Његови млади играчи су на почетку почели доста збуњено, нарочито бекови, — услед недостатка рутине — али са развојем игре расла је и њихова надмоћност. Класа наших играча је дошла до изражаја у другом полувремену, када није било ни доброг места, јер су сви били вредни. Сјајни потези појединаца и целине; брзи и тачни пасови све су то биле одлике, којима Загребчани нису могли одолети. Плавни фудбалери су са лакоћом продирали кроз збуњену одбрану противника. Међутим је форвард јуче имао пех као ретко када. Из веома повољних позиција би слата лопта било поред гола или би слаби шутеви завршавали пут код сигурног Михелчића. Голови су пали из близине, готово уношени. Да је напад упола имао свој дан, он би нанео Грађанском двоцифрену катастрофу.

Грађански, та толико очекивана чета, није показао ништа. У почетку су као већи рутинери успели услед срећености да изведу по који снажан и леп потез. Али чим су се плави ослободили треме и окренули своју познату игру, са њима је било свршено. Њихова ефикасност није дошла до изражаја, услед немогуће игре триа. Ни Бабић, ни Лалец, као ни Циндрић нису могли просперирати, услед своје спорости. Десна спојка је била понајбоља услед снажне и брзе игре, — вођа је имао по неки леп потез који је потсећао на велику прошлост, али „Цицо“ тај прослављени стрелац, није послао ни једну своју бомбу на врата. Оно неколико шутева што је дао, били су очајно слаби. Крила Гумхалтер и Краљ су изврсна, нарочито други је опасан својим продорима. У средњем реду се Ремец добро држао, док је ужа одбрана Михелчић; Гмајнички — Рајковић била најбољи део тима.

Велики Макс на вратима је имао и доста среће, услед смоле плавог фора. У неколико махова је гледао како се лопта одбија од статива.

Утисак који су „пургери“ оставили дисциплином, веома је рђав. На сваку одлуку судије би се бунили, због

чега су морали да заврше игру са осам играча. Циндрић, Ремец и Пикић су били жртве преговарања. Поред тога они су играли и сувише оштро. Ми унапред страхујемо за свог првака у Загребу. Јер кад су се усудили играти тако на терену свог противника, шта онда тек остаје у Загребу.

Судија г. Водишек је предвидео многе ствари, па тако и по два прекршаја у оба казнена простора. Проносе се вести да ће Грађански поднети жалбу услед предвиђеног пенала, што би било смешно.

*

На мору је Југославија скупо продала кожу. До одмора се држала равноправно што се види и из резултата 2 : 2. После паузе мајстор с мора је појачаним темпом успео да спомине отпор црвених, који су у појави. Резултат од 4 : 2 није никакво изненађење; јер се Хајдук сматрао фаворитом.

*

Пето коло државног првенства нам доноси опет две занимљиве и веома важне игре. Недељни београдски про-

тивници играју на теренима Хашка и Хајдука. Плави морају у Загреб, где ће укрстити ноге са тамошњим мајстором. До сад непобедна чета нашег првака наилази на најслабијег такмаца — на чету која изврсно влада лоптом, али која нема ратничког духа. Ипак наши не треба да схватају олако ову игру, јер Хашк игра на свом терену, а уз то ће за собом имати цео Загреб, који ће после пораза свог модрог љубимца, уложити све навијачке способности да се освети Београђанима.

Наш тип је сигурна победа плавих са најмање два гола разлике.

Грађански игра другу тешку утакмицу и то противу Хајдука. Шта ће пургери урадити, мислим да није тешко погодити, јер тамошњи мајстор не само да има предност властитог терена, већ се налази у извршеном стању. Борбеност је код оба противника иста, али техника Сплићана је на већој висини. Нарочито је опасан форвард.

Наш тип је победа Хајдука са минималним скореем.

Благ. С. Ракић.

ДА ЛИ ОДСЕЧЕНА ГЛАВА ЖИВИ?

Један експеримент руских научника био је врло интересант. У својим лабораторијумима истраживали су тајне живота и смрти. Један је научник одсекао псу главу, која је показивала знак живота пуна три сата — док је тело било уништено. Одсечена глава је „лајала“. Разуме се да је то лајање било без икаквог звука јер су вратне жиле биле пресечене. Глава је отварала и затварала очи и реагирала на додир руке. Гутала је храну и ако није имала стомака.

Експеримент је учињен помоћу „вештачког срца“, а то је један комплициран апарат од челика и гуме. Апарат је терао крв у мозак. Ову операцију или почетак борбе против смрти извршили су лекари Др. И. Бруканевко и Др. Ј. Цекулин на московском Научном Хемиском Институту.

ПОБЕДА ФЕМИНИЗМА.

У наше време много се говори о борби жена за равноправност са мушкарцем и о утакмици у лепоти. Уплив и глас жене, изгледа није нигде јачи и већи колико у слободној Ирској. Ирска влада ценећи лепоту жене, дала је на новој емисији папирног новца лик најлепше жене у Ирској.

Зли језици и новине кажу да тај идеални лик Иркиње — није веран. Јер, да је при изради уметник имао

за модел једну лепотицу, која је по реклом из Америке. — А шта су Американци на то одговорили? Увек мирни, сабрани, рекли су: „И ако није Ирски лик, а назначен је као њихов, ми се ипак радујемо, то је интернационално, као што лепоти и приличи“.

ЗБОГ ВАГНЕРА.

Вагнерову музику многи с одушевљењем слушају.

Али да се неко убије због Вагнерове музике је већ ређи случај.

Па ипак то се десило у Америци.

Тако је неки двадесетогодишњи младић Ноел Морис слушао у Њујорку Вагнерову музичку драму „Танхојзер“.

Та га је музика толико импресионирала, да је отишао кући и убио се из револвера. На столу је оставио белешку на којој је писало:

„Танхојзер“ није био толико храбар на се убије ножем: међутим ја сам то учинио“.

ПОРОК

Изазим из кафане

План и замазан

На пут ми се препречио Бахус

И гадно се цери

Као да хоће да каже,

Врати се натраг у Порок

Јер живот је исти

У калу или свили. Бошко Лазић.

Вести мистер Радиа

МР. РАДИО БИО ЈЕ ВРЕДАН И
НОСИ МАСУ НОВОСТИ.

Ево ме... ту сам... знам да сте ме са нестрпљењем очекивали. Али не у зад... одмах ћу прећи на ствар јер се журим и јављам Вам да сам напуш... шно скоре заруке. То нам изненађење спремају Грета Гарбо и њен земљак Нилс Астер. У последње време нешто их много интересују забачени кутеви и удаљене шетње крај морске обале, поред које већином по залазу сунца уживају сањајући о својој будућој срећи док потмули ударци бесних валова тутње крај њихових ногу износећи на тај начин своју зловољу што се та ствар већ једном не изнесе на јавност.

И Вилијам Хајнс се спрема да навуче слатке окове брака, а његова будућа је позната холивудска уметница са дасака Ирена Буш, која својом заносном игром свако вече заноси цео ноћни Холивуд.

Док нам с једне стране спремају угодно изненађење дотле с друге стране стижу рђаве вести. Тако је Марија Паудлер добила грчеве у стомаку што је пре неки дан у посети код Јени Југо јела много колача које је ова друга сама месила, баш као права домаћица. Колачи су били тако изврсни да Марија није знала шта је доста и сада испашта. И Харолд Лојд је ту скоро рђаво прошао, јер је пре неки дан у друштву Лона Ченија мало дуже остао у кафани. А када је дошао кући у зору није добро прошао, јер његова жена не воли да чека!!

Срећом ове сентименталне вести завршују се са малом авантуром Џон Гилберта, који је опасно насео са Џоаном Крафорд. При снимању једнога новог филма Гилберт је имао одиграти једну сцену са пољупцем на крају. У договору са режисером он је ту сцену понављао десетину пута

на своје велико задовољство. Џоана која је доцније дознала за овај трик, реши се да му се освети. Када је Гилберт снимао филм „Жена без стида“ имао је одиграти једну сцену у којој је има скакати у воду. Џоана је успела да код режисера издејствује да Гилберт ову сцену понови неколико пута (ипак је била милосрдна... ах та женска болећива срца!) тако да је Гилберт готово изнемогао од бацања у воду. Изгледа ми да ће Лили Дамита играти у неколико звучних филмова, који су у Америци у великом промету. Готово се само они снимају. На све стране ничу нова студија удешена само за производњу говорећих филмова. Али и ја сам доста говорио, готово сам се уморио, морам прикупити снаге и дати се у потеру за новим сензацијама, како бих Вас могао и идуће недеље изненадити.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИО
ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд
Студентска 85 Телефон 29-19

РЕКА МОГ ЖИВОТА

Шумом шуми река мог живота,
Током теку узбуркани вали.
У свој уток кланцима се мота,
Куд је маме вечног жића жали.

Теци моја и увире реко,
У пучини куд за ваада гресе,
У пучини земских међа преко,
Дохват који уму опире се.

А на ушћу другог света жића,
Запретил' ти бездан за пропасти.
Ти се спусти ко ток прошлих бића
С њима једно буди и прошаста.
Јаша М. Зелић.

У СУТОН.

Слојеви магле крију ми видик, док сањам као у бајци из које долазе неразумљиви звуци.

Црвени запад расипа свој божанствени жар, спушта се сутон као саткан од свилене магле.. пада на сваку ствар...

Са нас се царилијски краде и баца у занос све; биљке и инсекти ћуте. Поток весело жубори, док жабе ремете тајанствени сутон...

Браћ. Миланов.

ЈЕДИНО „ОРАО“ женски ШЕШИРИ

одликовани
на међународним
изложбама 1928. год.

У ПАРИЗУ
И АМСТЕРДАМУ.

Златном медаљом

и дипломом

а то је доказ да су

најбољи и најмодернији

БЕОГРАД, Централа Балканска 12 - до Луксора, Продавница Теразије 38

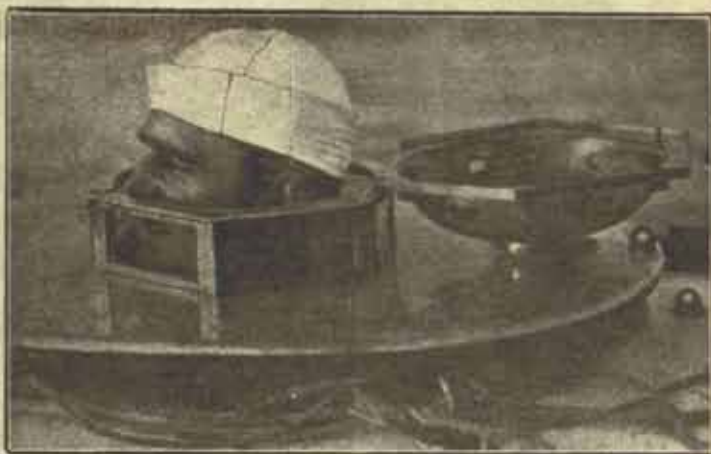
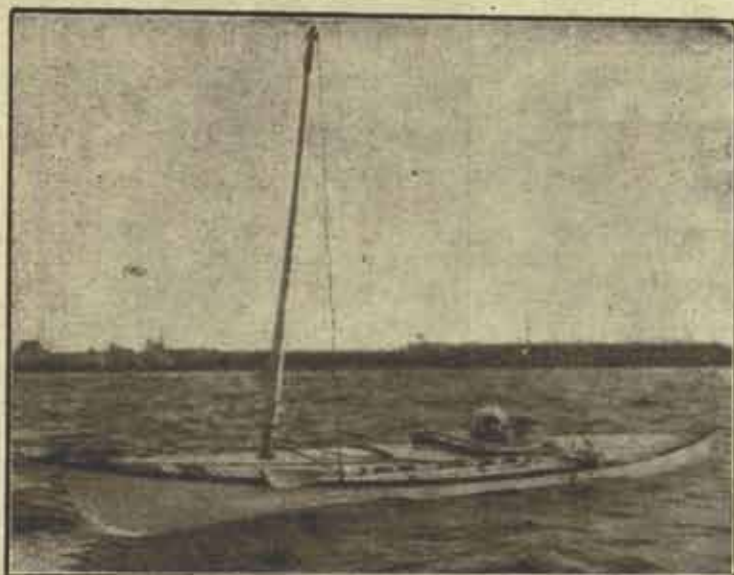

А. Финци БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
7-87

ПУТ ОКО СВЕТА

ЈЕДАН ОДВАЖНИ МОРЕПЛОВАЦ

У кајаку преко Атлантског Океана. Спортиста Плес-Шмит конструисао је један кајак са помоћним једри-ма и помоћним мотором за пут преко Атлантског океана. Слика лево: Кајак приликом пробне возње. — Горе: У случају непогоде чамац се може потпуно за-творити тако да одважном возару не штоди бора.

Мистериозна капела мртвих исп од капуцинског храма у Риму

Један ексцентрични конструктор покушао је да на овај начин полети међу облаке, али се сумња у то да ће далеко дотерати

НАЈМЛАЂИ ТОРЕАДОРИ

Ова два млада тореадора узели су учешћа у борбама са биковима у Севиљи и ако је једном тек 14 а другом 15 година

ЗА ВАС Госпође И Госпођице

Оригиналан крој домаће хаљине
100 ГОДИНА СЛОБОДЕ.

Фебруара 1930. навршава се 100-годишњица грчке самосталности, од како су европске Велике силе признале Грчку, која се је устанком ослободила турског јарма.

У прослави ће учествовати, осим владе сва друштва, а свечаностима ће руководити нарочити јубиларни одбор са председником професором Дамбергиасом.

АМЕРИКАНКЕ.

Америчке жене у свему подражавају мушкарца. Кроз кратко време видећемо жену, уполснену у свима пословима.

Ових дана у Канзасу именована је за шефа ватрогасне чете студенткиња Едит Херцо.

Хаљина од црног и белог сатена,
као тоалета за трке у Шантили

КОД ФОРДА.

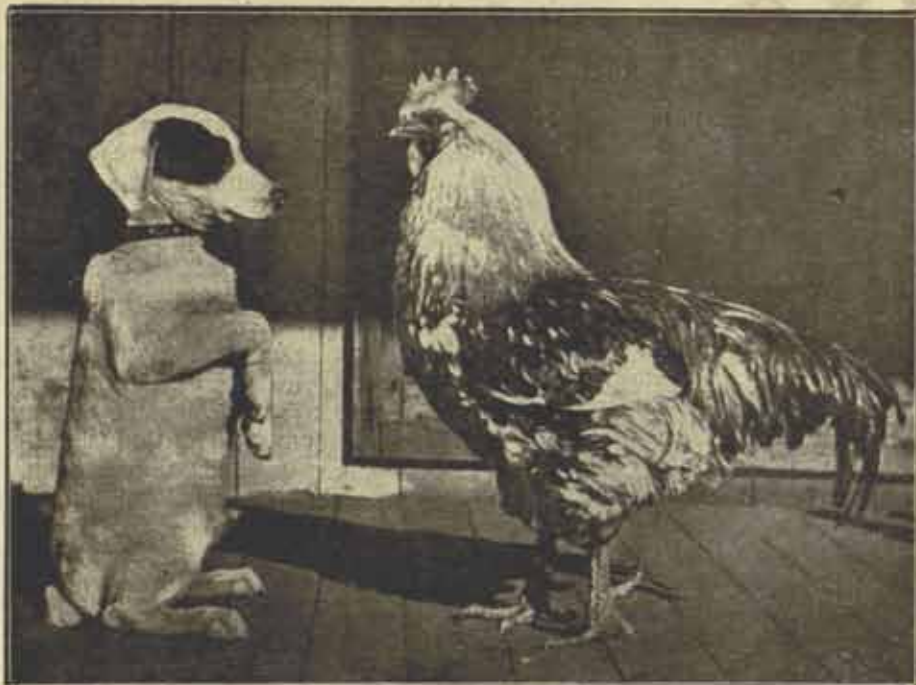
У фабрикама милионера Форда запослено је ништа мање од 186.314 особа. Дневна производња путничких и теретних аутомобила је 6.000 комада. А укупни број израђених кола марке „Форд“ јесте „само 615.000.“

Елегантна хаљина једне Парижанке

ЧУДНА УТАКМИЦА.

У најразноврснијим гранама спорта постигнути су већ рекорди и именовани „шампиони“, само је спорт говора остао без утакмице, па и без рекорда. Амерички богаташ Грандл, који је у спортским круговима познат као мецена, расписао је награду од 1000 долара за шампиона света у говору. Минимално трајање говора мора бити 130 сати, без престанка. А остали су услови: Сви утакмичари морају бити аријске расе, мушкарци морају бити најмање 21 годину стари, а жене 18 год. Утакмица је почела. Ко ће победити мушкарац или жена?

Фотографија као уметност. — Једзи ванредан фотографски снимак

Са пута наших младих оперских уметника по Јужној Србији. — Г-ђа Креља и г. Јован Стефановић — Курсула са својим пријатељима г. Ристом Зердевићем и г-ђом Зердевић пред зградом биоскопа „Колосеум у Прилепу

„ЧЕХОСЛОВАЧКА ЖЕНА“

Схваћање свога положаја, одређеност коначног циља ни код једног народа не осећа се у толикој мери колико код чехословачке жене. Сав интелектуални и социјални рад сконцентрисале су за напредак и приближавање ка циљу. Груписане у целину и јаке, као морски вал запљускују све обале женских проблема. Сваким даном све су јаче, отпорније и ближе мети. Уз правилно схватање живота, пожртвован рад, примећује се и смисао организације. Чехословачка жена организована је у стручним органи-

зацијама, да коначно буду организоване све скупа у једно друштво: *Заштита женских интереса*.

У својој завидној организацији види се да је чехословачка жена схватила тенденцију колективизма, да је кроз личност жељна створити општи напредак, благостање и срећу. Дејство колективизма може да се објасни у добрим и рђавим циљевима. Али рад за општи напредак чехословачке жене је труд алтруистички настројених индивидуа. Отуда долази и оснивање „Чехословачке Женске Лиге за

мир и слободу“, која проповеда идеал општег мира.

Еманципација, о којој се данас много говори, код њих је достигла завидну висину и право схватање. Са културом почели су одоздо. Тако је чешка жена, не жалећи прегора и пожртвовања, бацила се свим силама на васпитање материнства и одгоја деце. Свим средствима множи кућну индустрију. Васпитава девојке и жене у ручним радовима, домаћинским, а посебно државним и приватним пословима.

Ако уопште постоји могућност, да се жени да равноправност са мушкарцима, онда би требало то дати, од свих словенских народа, прво чехословачкој жени. Чехословачке жене схватиле су живот. Тежину положаја. Потребу напретка, а пронашле су прави и једини пут до општег добра.

Модерна комбинација блузе и сунђе за поподне

КУКУРУЗ

— Евгеније Секула. —

Банкар погледа кроз прозор. Напољу падала је ситна киша, која је, тако рећи, збрисала била контуре огромне палате берзе, која се преко пута налазила.

Буром ишибани голубови вивали су се испод египатских стубова палате. Банкар уздахне, посматрајући кишу која није хтела да престане, не замишљеношћу једног филозофа, или пак заносом једног песника — већ као човек трговачког духа, који би хтео да оцени: колико штете или користи може да му донесе време. Као шефа комисионе житар, радње Ковач и Друг, која је велике ангажмане имала у зоби и кукурузу, њега је до крајњих граница била заинтересовала ова дивна појава природе

која се пред његовим очима одигравала, више него било која, у сензацијама богата, позоришна представа.

Зазвонно је тајнику.

— Како је закључен кукуруз? — питаше.

— Са осам и по — одговори чиновник.

— Чудновато — гунђао је комисионар и погладио своју мрко-црвенкасту браду, у којој су се већ и средње нити могле видети.

Да, падао је град, суша је била недељама, кукуруз је закржљавио, па му се због тога диже цена све више и више, као да има крила соколова. Разочарано затресе главом.

— Унесите пошту — рече расејано.

Али, телеграм је био стигао. Теле-

грам је отворио у првом реду. — На лицу његовом појави се мртвачко бледило. Пословне бриге за тренутак ишчезоше из главе његове. Укоченим цртама је посматрао слова, која су играла пред очима његовим. Драпут, трипут је морао прочитати телеграм, док је разумео страшну вест, која му следила беше крв у жилама.

Телеграм је само неколико речи садржавао, а гласио је:

„Ваша ћерка на умору. Дођите одмах!

Кристина Маргитај.

Бесвесно погледа око себе. Можда се само зли духови шале с њиме. Кристина Маргитај, настојница једног отменог провинцијског пансиона, где се само деца високих и привилегисаних породица примају. Само многим интервенцијама и протекцијом отмених људи пошло је за руком, да се у њему смести ћерка иначе до крајности богатог банкара. А он, који на себе није много полагао, који је у прљавој радионици једне споредне улице угледао прву светлост, био је ипак горд што му се ћерка међу грофовским кћерима негује.

— Магдалена! — уздахнуо је тужно, споминувши име тога дивног девојчета, које се у његовој мрачној и раздраженој машти у својој пуној свежини беше појавило. — Ти си била краљица срца мога. Па ме сада и ти остављаш. Зар имаш душе? Магдалено!

Очајно покрије лице обема рукама.

— Мало сам се бринуо за дете — мало — уздихао је, корећи самога себе. Сироче моје, умреће, међу страним људима, и ја га, можда, нећу ни видети више.

Међутим, још те како се бринуо, још те како. У зору, у четири сата је устајао, па до касно у ноћ ломно се поред свога прашиног писаћег стола, као неки дневничар, штедећи сваку пару, да би касније сво скупљено благо овом тринаестогодишњем девојчету могао пред ноге ставити. А оно умре!

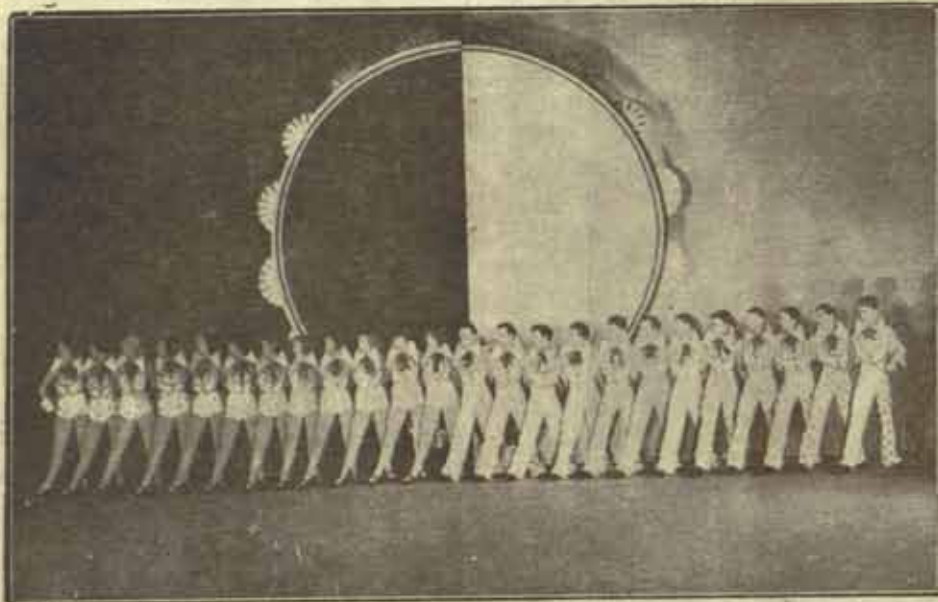
Па зар је могуће то? Једва има три месеца како ју је последњи пут видео, онда још чиста, свежа и дивна беше као расцветана пољска ружа. У коси је имала траку, као што девојчице у пансиону носе. Како је слатка, како је златна била.

— Магдалена! — викнуо је поново, ричући као рањени лав, тако да се искупише његови чиновници.

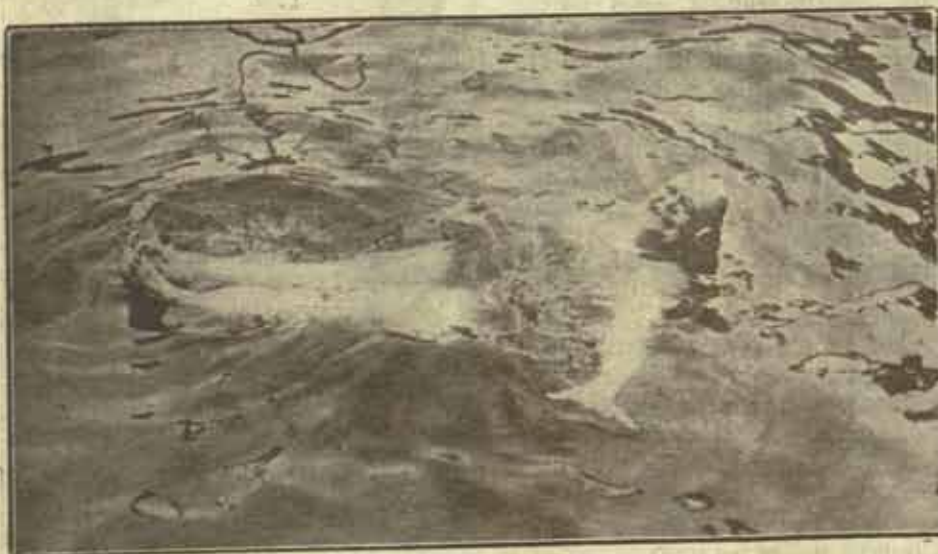
— Ред возње! — изговорно је као у рошцу и, са сулудим осмехом на лицу, паде у наслобачу.

После једног сата био је већ у возу. Било је после жетве, на оголелим пољима летеле су црне птице. Суморна и пуста слика! Банкар обриса зној са чела.

— Њезина мати би више бриге водила о њој — шапутао је — да је

Једна оригинална њујоршка ревија у којој учествује дванаест девојака и дванаест младића

Американка Миртл Худлестон постигла је нови женски рекорд у пливању, издржавши 61 и по час у пливању

Две дражесне „водене виле“ пред почетак пливачке утакмице

поживела сиротица.

Брзином јурећих телеграфских струбова, као слике које се једна за другом нижу, ишчезавале су полако успомене његовог сада већ бесцилног и празног живота. Његова бригада испуњена младост, његов први успех, вратоломни пут ка милионима, његова женидба. Једном милом, плавом девојком се оженио, која је млада умрла, у својој двадесетој години, од туберкулозе.

— Само на време да стигнем. Пут је водио кроз земљу засејану кукурузом. На један тренутак то му је скренуло пажњу, пробудио се у њему трговачки дух и поче да процењује вредност усева. Гле! Па кукуруз је доста добар. Није тако рђав као што су о томе берзански извештаји причали.

— Како је леп! — рече несвесном усхићеношћу, окренувши се својим сапутницама.

Две жене су седеле у купеу, које се, не разумевајући га, насмешише.

— Да, леп је, — рекоше расејано, у себи чудећи се, шта има толико да се диви неколицини јутара кукуруза.

Банкар се поново удуби у ћутање.

Али шта јој је могло бити сиротици? Нека несрећа? Отровали су је можда? Рањена је можда? Можда се на мајку изметнула? Нагло се развијала. Висока и витка је била.

Чело је притиснуо био на стакло прозора. Кукуруз, берзанске бриге, лик његове ћерке, све се помешало у машти његовој.

— Само да стигнем — гуњао је нестрпљиво.

Телефонски стубови јурили су лудом брзином. Воз је летео преко поља и пуштара. Огромна, недогледна равница се указа из даљине, засејана кукурузом.

Како је леп био! Како се савијао под притиском поветарца. Од летње

кише био је подмлађен и свеж.

Према светлости залазећег сунца, у златној мрежи сунчаних трака, зеленио се у својој чаробној свежини. Над струковима, који се повијаху, лелујала се златна круна, као ковиље. Како су лепо били поређани у врстама, као крстови на гробљу!

— Дивно! Банкар није кукуруз видео у струковима који се повијаху већ стас своје ћери, који је у хиљаду и милион варијација био оживео у машти његовој. Како хује, како играју и певају, опојно љуљшкајући се крај друма. Банкара ухвати несвест. Мислио је да ће га угушити мажно лупање срца.

— Кукуруз је ипак леп! — рече гласно, а очи му се напунише сузама.

А две жене, његове сапутнице су целим путем могле лупати главу: шта има тако горко да се плаче, када је леп кукуруз.

К. А. Ц.

Џин Артур неуморно вежба сваког дана да очува витку линију

Најновији снимак Адолфа Манжуа специјално посвећен „Недељним Илустрацијама“

Јозефин Дун дошла је на једну веома оригиналну идеју: употребљава старе шешире за заклоне на столним електричним светиљкама

Познати спортиста, мајор Сеграв, који је на аутомобилским тркама у Флориди постигао светски рекорд у брзини, испричао је недавно у кругу својих пријатеља један интересантан доживљај, који је у непосредној вези с његовим успехом на овим великим тркама.

Сеграв се налазио на палуби експресног брода на којем је путовао за Флориду. Двадесет и четири сата пре доласка у Флориду примио је Сеграв радиограм, који је одаслао један његов пријатељ у Лондону. Он му је саветовао у том радиограму да измени један мали ланац на свом аутомобилу, јер да о томе зависи исход трка. Сеграв је на то путем радио тражио поближе информације о овоме савету, који му се чинио врло чудним. Ну одговор није стигао.

Сеграв је дуго размишљао да ли би послушао савет свог пријатеља и у последњем моменту, пред сам почетак трке, ипак је одлучио да савет послуша и измени ланац.

После тога је Сеграв отпутовао натраг за Лондон и одмах посетио свог пријатеља да га упита шта га је нагнало да му пошаље онај радиограм и зашто му је саветовао да измени онај ланац на аутомобилу.

— Ја вам нисам хтео одговорити на ваша питања — изјавио је тај пријатељ — јер сам био уверен да би ме ви исмејали и да не би послушали мој савет кад би вам било познато што ме је на то нагнало. Оног дана, кад сте ви кренули на пут за Америку, да суделујете на тркама, присуствовато сам једној спиритистичкој сесанси. Медиум ми је наједанпут рекао да ће се ланац на вашем аутомобилу безусловно прекинути у брзини од 230 километара на сат. Да сам вам ја то све јавио, уверен сам, познавајући вас као противника свих окултних ствари, да ви не би ланац никада изменили. Ја вас сигурно не би више никад видео“.

На Сеграва учинило је ово саопштење јако интересовање, па је одлучио да испита снагу оног фаталног ланца. Код пробе воже ланац је се прекинуо и то код брзине од 232 километра на сат.

ЛАЂЕ БЕЗ КАПЕТАНА.

У Коруни су се вршили ових дана покушаји физикално-навигационог система, француског инжењера Лота. Тим покушајима присуствовало је више француских научника и инжењера других држава. Помоћу Лотовог система, може да се лађама и аеропланима с копна аутоматски управља. Покушаји су добро успели.

Један урођеник из џунгла јужне Индије појављује се у филму „Нури“ као главни интерпретатор

Недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин. полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Приредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Вечерња црно-бела хаљина

СЛИКА ЛЕВО: Рад у једном филм-ском студију у Прагу. Позади на степеницама стоје Дина Грала и Вернер Фитерер који учествују у чешком филму „Пастир Холек“

Недељне Цицешрације

Наша млада талентована балерина Анџа Перић у улоги Маријане Пероковић

неделне
Илюстрациј

бр. 3
ДМ

Dolores Del Río

Са плавог Јадрана и наших плажа

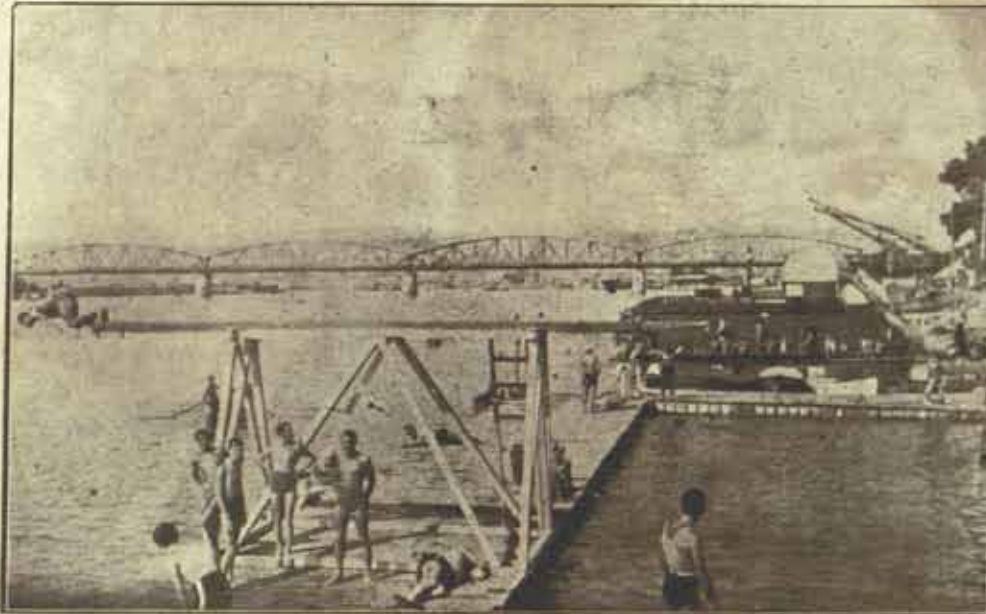
ДУБРОВНИК У СЕЗОНИ 1929. ГОД
ОСТАО ЈЕ БЕЗ БЕОГРАЂАНА.

Једно време, пре четири пет година, Дубровник је био најомиљенија зимска резиденција београђана а ни

преко лета није био заборављен од елегантног и веселог Београда, који је баш тражио јужњачку климу за своје континенталне нерве. Тада су сваки дан навирали нови знанци, по-

знати ликови из политичког и богатог света, модени, девојке с нежним плућима и срцем, уметници које Београд воли и чинило се тада, као да ће Дубровник бити велика лука Београда а да ће на његовим романтичним странама, лево и десно од градских зидина, да поникну виле у стилу, међу олеандрима, алејама, кактусима и под палмама и величанственим кипарисима, тихи бангалови за све сезоне у овој земљи сунца и стародреwnих лепота.

Међутим, ништа од свега тога. Мало по мало, Београд се тако охладио и из године у годину све је мање било посетилаца из престонице. Шта их је то од реда нагнало, да потраже друге жалове, да населе Хвар, Раб и тихе луке око Црквенице, особито Нови (Винодол)? Тек ове године једва по које познато лице промине. Прошао је ономад г. др. Милан Стојадиновић са госпођом а који дан иза њега г. Ракићин који је тражио у фрањевачких опата да му отворе хелије, не би ли његово око московског художественика, опазимо оне детаље

Ластавички скокови чланова „Боб Клуба“

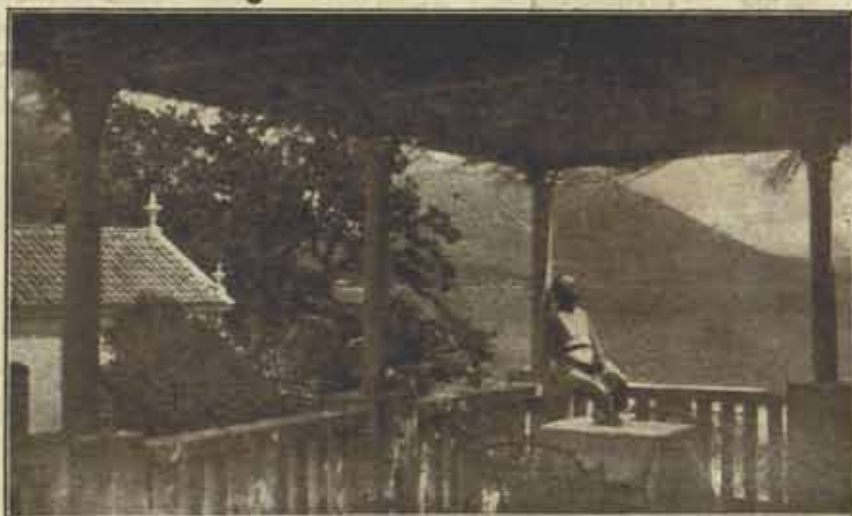
Са плаже у Дубровнику.

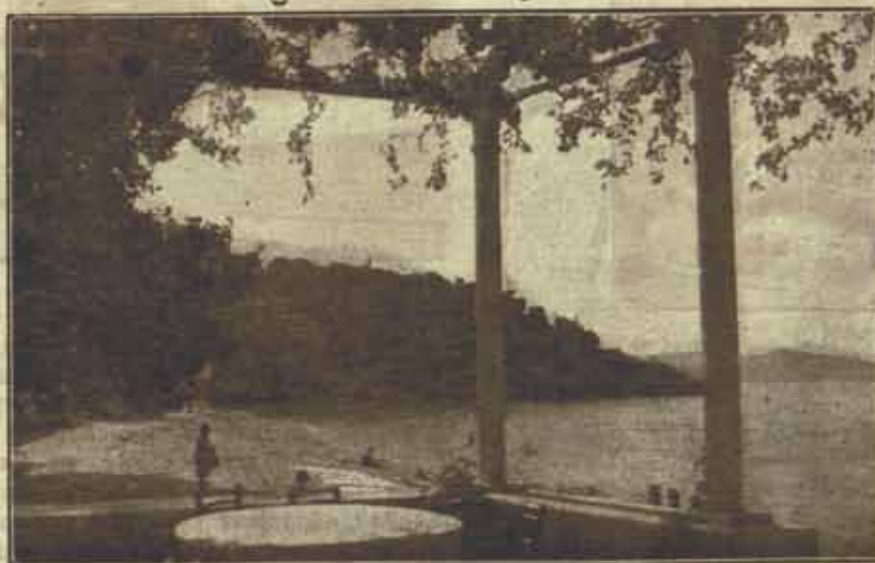
Са дубровачке плаже — г-ца Кадора.

Ђачко купатило на Дунаву.

У околини Дубровника.

Околина Дубровника. — Снимци песника г. Стјепана Томљеновића.

који су му потребни за режију „Мога поше код богатих“ од Вотела који ће београдско Народно Позориште још јесенас ставити на репертоар.

Ипак не значи, да недоласком београђана, Дубровник нема живота. Странци су ту. Привучени рекламом и усменом хвалом која сада иде од уста до уста широм Европе и Америке, почев од писца великог укуса и мере као што је Бернар Шо, Дубровник је стетиште Американца, Енглеца, Немаца, Пољака, Чеха и других туђинаца који су му верни и долазе редовно на поклоњење. У мажестозном хотелу „Имperiјалу“, који је као права перла на Јадрану, читали смо имена неких, који долазе из Бомбаја, чак из Аустралије, а такође из Буфала, Чикага, Њујорка. Видећете вазда тај суви, англикански свет, како за време бучног и занимљивог дансинга, у башти „Имperiјала“ посматра с мирноћом дефиле далматинских ликова, који су наметљиви и често незаборавни. Ипак хотели нису препуни. Сезона је нешто подбацила и ако су цене хотелима нешто ниже но ранијих сезона. Тако у хотел „Имperiјалу“ има соба почев од 35 динара а пансион износи највише 120 динара. И то је прворазредни хотел. Наравно, да има и са приступачнијим ценама. Плаже су такође направљене и хотел „Имperiјал“ на пример, направио је прави Лидо, на најлепшем делу залива, на Сумратину. Аутобуси возе сваки час. Директни трамваји. Дубровник врл. Особито је жив пред вече, када се угаси пожар сунца и пред кафаном „Дубровник“ отпочне оркестар и корзо. Тад се Дубровник исплати свакоме, ко се потрудио да до њега приспе.

М. С.

Опевани Страдун, стара улица у граду Дубровнику.

ПРВА СТРАНА

Долорес деп Рио, чувена филмска уметница, позната Каћа из „Васкрсења“ и жена коју сматрају за представницу најчистије расе.

Сјајна манифестација соколске идеје на спету у Пилзену, у Чешкој.

СА МЕЂУНАРОДНЕ ИЗЛОЖБЕ У БАРЦЕЛОНИ.

Плаца де Еспања у Барцелони. — Изглед изложбе.

Диван Каталуњски Трг у Барцелони.

ЖИВОТ И СТРАСТ.

Кроз тишину васионе вијугају се безбројне стазе по којима шетају Живот и Страст.

Хиљаде уздисаја младости невидљиво дрхте у сребрасто жутом ваз-

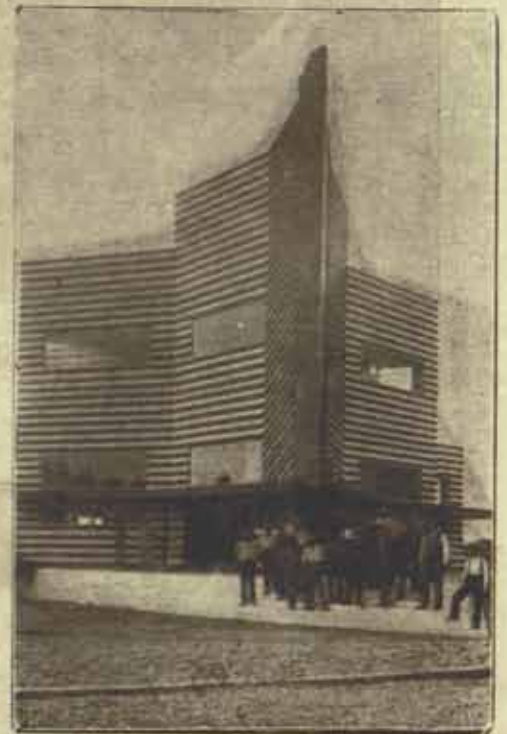
духу и нестају у васиони... Све блиста.

Бледи осмех месеца баца своју сенку са блиставо плавог неба; Живот тече као мутка река, а Страст све тише нестаје у екстази...

Бран Миланов.

КРАТКЕ ВЕСТИ.

Грега Гарбо вратила се у Холивуд где је довршила свој филм „Дивље Орхидеје“ и почела да снима филм „Заробљене душе“. Сада је она опет постала сензацијом Холивуда, јер се прочуло, да јој је покојни Морис Стилер познати режисер, који ју је открио, оставио тестаментом 75 хиљада долара, то јест половину свога имања.

Наш Југословенски Павиљон на Међунар. Изложби у Барцелони. Павиљон је израђен уз велике заслуге г. Ј. Грешевића, секретара Мин. Трг. и Инд. и пројектанта г. Драгише Брашована арх. из Београда. — Павиљон и све техничке радове израдиле су наше познате домаће фирме: Тесачка радња Крашевић и Бранковић и Столарска фабрика „Вел. Србија“ из Београда.

Драмска уметница г-ђа Драга Милојевић.

„Радио-Београд“

ЗЛА ЖЕНА.
Комедија у три чина од Јована Стерије Поповића. Лица: гроф Трифић, г. Никола Гошић; Султана, његова жена; госпођа Драга Милојевић. И чим је почео комад да тече, одмах сам по гласу познао да је то наша уметница Драга Милојевић чије се Дездемоне и Вештице сећам још са Београдске Позорнице. И исто као на позорници госпођа глуми и на Радиу своју „Злу Жену“: убедљиво, снажно, пркосно и на крају, укроћена Сретиним батинама, благо, покајнички, љупко.

Сутра дан сам је потражио. И сазнао сам да је госпођа за време рата

„Радио-Београд“

била ученица Ханси Верне, професора Париског Конзерваториума, да је похађала Конзерваториум по препоруци г. Лиње-По-а и нарочито студирала француске класичаре и да је до данас била члан Београдског, Скопљанског, Сарајевског, Сплитског, Битољског Позоришта и да је осим тога била три године по путујућим трупама где се најлепше осећала. Од најмилијих улога биле су јој: „Госпођа Алвинг“ у „Аветима“, „Мајка Југовића“, у „Смрт Мајке Југовића“, „Госпођа Икс“ коју је у Сплиту икс пута играла и где је публика не зове другојачије него: „Госпођа Икс“. Такође воли „Хасанагиницу“ а срећна

је што и „Леди Макбет“ може да уброји у свој репертоар. Још ми је признала да необично воли да игра екстремну комику. Од наших класичара обожава Стерију. И онда ми је признала да се до скоро осећала у својој рођеној земљи „као избеглица“. Зашто, то ми није објаснила, јер јој се лице одмах озарило при сећању на синоћно читање и глумљене „Зле Жене“. Задовољна је собом, а то јој се ретко дешава. А није она само била задовољна собом: и тетка Перса Павловић и Никола Гошић и Беда и Жабарац и директор Радиа симпатични г. Браун, а похвалом г. др. Витезице не може да се не поноси.

Наша уметница Драга Милојевић чека „свој час“ а дотле неуморно ради, чита, преводи и љупко се смеје што је сад „таласаста уметница“.

М. М.

Један режисер Метро Голдвин Мајера открио је пре две године неку малу талентовану и симпатичну глумицу, којој је под именом Цакелине Гадсен дао најпре улогу у једном свом филму, а онда јој припремио улогу, у неколико других филмова. Међутим и поред талента Жакелина Гадсен није могла да постигне велику популарност, јер јој је име било тешко памтити и изговарати, па су сача одлучили, да јој даду ново име Жина Дали, а уједно и велике улоге.

Престолонаследник индијског племена Капуртала. — Уметнички рад сликара Кајрона.

Снимак са жала на Лападу, где се подиже прави Лидо.

Краљ свих бојева, неодољиви љубавник и велики поета Тин Ујевић за време несносне врућине употребљава најпре на место хладних тушева, хладне шприцере у ресторацији купатила код „Шест Топола“.

НАШЕ СЕЛО

За државу Срба, Хрвата и Словенаца нема значајнијег питања ни важнијег проблема од општег побољшања социјално-привредних и културних услова живота на селу.

Што то питање није добило пуну вредност првокласног и неодложног проблема, може су тумачити потребама акције на политичком пољу на коме је одмах по уједињењу развијена сва умна и материјална снага земље. Али и та потреба, ма како била неодложна, могла је бити комплетирана једновременим старањем надежних да се у пуном замаху државнога стварања обухвате све чињенице од којих зависи успешно кретање државе ка великом циљу. При овоме се могла истаћи догма: да без једновременог карачања у напред свих staleжа, а нарочито нашег највећег народног састава — сељака, нема напретка. Та се поставка дока-

зује и њена се оправданост истиче јаче но икад у колико се рад и производња сматрају као највећи чиниоци.

Г. др. Милослав Стојадиновић, председник Београдске Општине и члан Врховног Законодавног Савета, осећао је са пуном непосредношћу велику потребу народног просвећивања без кога нема напретка. Он је кроз свој часопис „Савремену Општину“ на научни начин излагао сва најзакршенија питања комуналне политике, уверен да се кроз самоуправне институције постиже велики резултат рада на свима пољима.

У низу тих идеја, г. Стојадиновић је јасно сагледао најудаљеније историјске видике на којима је засијала контура слободне општине. И он општину схвата као прву манифестацију заједнице, као главни извор даљих акција за социјално-културно и

привредно добро. Општина је за њега од све већег интереса у колико се у току историјског развика појављују две наше специфичне групе: градска и сеоска. Однос села према граду представља прворазредни историјски материјал у коме је село носилац оних стваралачких снага које нам дају значајно расно обележје.

Надахнут великим прегаоштвом, до ентузијама одушевљен проблемима села, чију је важност усредредио у најснажније кутке својих умних способности, г. Стојадиновић издаје велики зборник „Наше Село“ и открива сву раскошну лепоту научних истраживања у свима правцима.

„Наше Село“ је догађај данашњице. Нарочито за нашу скромну књижевност ове врсте. Оно је равно великим зборницима културнијих страних држава, с том разликом што је „Наше Село“ обухватило све гране научног интереса без монографске опширности.

Особиту важност „Нашем Селу“ даје Реч Њ. В. Краља о нашем селу. Народни Краљ обраћа се своме народу позивајући све сараднике на народном добру да село схвате као чувара националних тековина и извор снага, упућујући на рад у правцу културног и привредног подизања нашег села. У духу речи Њ. В. Краља развија се све даље штиво у овој значајној књизи.

Ова значајна књига не сме остати

Г. др. Милослав Стојадиновић, потпредседник Општине и уредник великог алманаха „Наше Село“

Чешка народна ношња у околини Пилзена.

Из Музеја Њ. В. Принца Павла. — Мештровићева „Удовица“.

незапажена у најширим народним слојевима, ма колико велика била извесна равнодушност данашње генерације према књижи. Кроз издања овакве врсте пробудиће се многи зачмали дух, живахнуће многи умртвљени интерес, распаљиће се многа уморена амбиција. Кроз „Наше Село“ доћи ће се до опште свести о великој вредности питања која се у њему третирају, а кад је пуна свест у покрету, дела неће изостати.

Садржај „Нашег Села“ је једна огромна богата ризница умног бисера. Сто и десет највећих умова наше земље дало је свој прилог у сто и десет научних расправа. Ова Академија студија подељена је при технич-

кој обради књиге у дванаест делова.

После речи Његовог Величанства Краља и увода г. Др. Мил. Стојадновића, долазе општи део, историја, географија и етнографија, техничко уређење, хигијена, право, просвећивање села, култура, пољопривреда, економско-социјални проблеми, ит.д.

Дванаест ових делова, који представљају дванаест научних академија и дванаест народних Универзитета, предводе својим радовима наши великани од духа и науке г.г. Живојин М. Перић, професор Универзитета, Мих. Аврамовић, Ст. Станојевић, професор Универзитета, Др. Виктор Новак, проф. Универз., Др. Александар Соловјев, проф. Универ., Васиљ Поповић, проф. Универ., Б. Ж. Мило-

јевић, проф. Универ., Др. Антон Мелик, проф. Универ., Др. Бор. Дробњаковић, Тихомир Борђевић, проф. Универ., Пера Поповић, архитекта, Лазар Радивојевић, Министар Грађевина, Др. Лаза Костић, проф. Унив., Др. Добр. Гер. Поповић, Др. Ст. Ивановић, Др. М. Јовановић-Батут, Др. М. Ђ. Поповић, Слободан Јовановић, Др. Лазар Марковић, Миливоје Савић, Јован Дучић, Душан Њиколајевић, Слободан Ж. Видаковић, Др. Вишко Витезица, Др. Људевит Прохаска, Др. Франгеш, Министар Пољопривреде, Драгиша Лапчевић, Др. Павле Чубровић, и т.д.

Претплата на Наше Село шаље се: редакцији „Нашег Села“ ул. Краља Милутина 58. Цена је овој књизи од 605 стр. формага четвртине, 250.— дин., а са бољим повезом и луксузном хартијом 300.— дин. Оба издања су на сатинираној хартији.

К. М.

КОЛИКО ЖЕНЕ ГОВОРЕ?

Једна студенткиња на Колумбија универзитету у Америци израчунала је, да жена док је још само девојка води две трећине разговора, а мушкарац само једну трећину. Ова студенткиња узела је на проучавање неколико девојака и дечака. Време за разговор ограничила је свакоме појединцу на по сата. Сви скупа изrekli су 45.575 речи. Код појединачног бројања установила је студенткиња, да су девојчице изрекле два пута више речи него мушкарци.

Мештровићев уметнички рад „Сећање“.

Долорес дел Рио и Раул Дреф као партнери у филму „Евангелина“

нила певачица Марсела Жеферсон—Кон, чија је лепота веома слична са Полином.

Друга велика и важна улога је улога (она је двострука) краљице Марије Антоанете и ћерке Оливе, коју држи велика филмска трагеткиња Диана Карен. Кардинал де Роан је Жорж Лан; барон де ла Мот: Фернан Фабр; принцеза де Ламбал: Жана Еврар; Мадам Елизабет: Рене Парм; Мадам де Мизери: Одета Талазак, и т.д.

Филм је реализовао Шарл Журжон (Еклер — Продуксион) и Луј Обер ће га издати.

Гала премијера овог грандиозног историјског филма биће вероватно у октобру, у Паризу.

Норма Ширер и њен супруг режисер Ирвинг Талберг.

Краљичин ђердан

ЈЕДНА ФИЛМСКА ГРАНДИОЗНА ИСТОРИСКА РЕАЛИЗАЦИЈА

Пошто је завршио „Фигара“ Гастон Равел у сарадњи са Тони Лекеном је одмах предузео снимање једног другог филма са сижеом из историје „Краљичин ђердан“ чији је сценарио био инспирисан делима, која су и нама позната: „Краљичин ђердан“ од Александра Диме Оца и „Афера ђердана“ од историчара Финк—Брентано. Гастон Равел имао је срећну идеју да стоји у једно филмско дело два дела која смо навели.

Зна се да је афера о ђердану играла велику улогу у француској националној историји. Зато се и Гастон Равел потрудио да поткрепи своја филмска опажања речима савременика из тога доба, које је претходило Француској Револуцији. Наводимо неколико цитата.

„Марија Антоанета ископала је читаву провалију. Тежина ђердана је учинила да ту падне“. Гете.

„Процес (парница) ђердана био је прелудијум револуције“. Мирабо.

„Афера ђердана? Можда смрт краљице датира од њега“. Наполеон.

Свако зна да се радња догађа фебруара 1785. год. до маја 1786. То је једно од најинтересантнијих времена због сјајности свог дела, а с друге стране не треба заборавити да се велики део тог догађаја дешава на двору. Ево неколико главних декора: галерије Краљевске Палате, улица Сен-Клод у питорескном кварту Марсе, двор де Меј ди Пале де Жостис, спаваћа соба краљице Маје — Антоанете, ентеријер краљичине куће у малом Тријанону, велика сала Парламента и т.д. Декори су до крајности тачни, типични за оно време. Пола Негри је требала да интерпретије улогу контесе де ла Мот али је она одбила свој ангажман због породичних и личних разлога и њу је заме-

Један филмски „лако-атлетичар“ забавља се на холивудској плажи.

ђао да су му сви путеви живота затворени.

Једнога дана, после пуне три године, када се је стари Рикардов отац пењао трулим степеницама једне полусрушене куће у најсиромашнијем кварту вароши, зачуо је јак и оштар прасак. Инстинктивно је убрзао кораке, а када је отворио врата на којима је била прилепљена цедуљница жута и прљава са натписом: *Рикард Форце-*

ла, музикант, спазно је својег сина у црвеној локви крви, која је цурила из једне широке ране на слепоочници. За чудо, лице му није било изблечено, већ бледо и воштано, а на уснама, преко којих је пролазило танах поточић крви, оцртавао се горак осмех. У десној руци држао је некакав стари зарђали пиштољ руског модела, а у левој грчевито је стиснуо три писма.

ОПОЈНИ ОТРОВИ

Алкохол. — Опium. — Морфиум. — Хашиш. — Гања. — Датурса. — Мухара. — Кокаин.

Откада постоје људи на земљи, од тада има и опојних средстава. Од опојних отрова најпознатији је и најраширенији алкохол, а добива се из хиљаду ствари путем врења па су га вероватно познавали људи и из каменог доба. Данас нема на кугли земљиној места, где се алкохол не употребљава, у било којој форми.

Опиум је доста познат отров, који добивамо из мака. Код нас га производе и за извоз Македонија. О уживању опиума у малим количинама и ако се ретко узима делује само као надражавајуће средство. Неумереност у уживању опиума освећује се исто тако као и код алкохола. Отровани опиумом на рубу су пропасти као и они, што имају *delirium tremens*.

Тровање опиумом брже делује и не да се зауставити; најпре уништи живчани систем, затим органе за варење; доцније страдају и плућа од опиума. На крају човек постане кост и кожа. Секцирање умрлих од опиума страшно је непријатно, јер је готово увек унутрашњост сва гњила.

Од најстаријих се времена ужива опиум у Индији, Кини, све до Манџурије, а особито и низоземској Индији код Јаванаца, који су и без тога нервозни и раздражљиви. Од уживања опиума зна се за страшну болест „амок“; то је нека врста изненадне бесноће, па побеснели убија све на путу, док или њега не убију или га не одстране. Стога је низоземска влада монолисала продају опиума и увела најтеже казне за противзакониту продају овог отрова.

На Јави се добија опиум у малим тубама и Јаванци га једу, док га у Кини пуше и то после сваког кинеског завршеног ручка добију гости луле, из којих увлаче дим у плућа. У лучким градовима имају т.зв. опиумске крчме, где залазе лучки радници, кули, и т.д., да пуше опиум и да забораве на своје невоље. Ови људи доста брзо пропадну, јер се већином слабо хране.

У Кини врло ретко једу опиум или га убризавају под кожу, али зато

много више у Америци, где су се Кинези упознали с модерним медицинским инструментима.

Јапан је једина земља, која се потпуно очувала од опиума и то драконским мерама. Ако дође у Јапан какав странац — туриста, који је из Кине понео за успомену опиумску лулу, тај има велике неприлике с јапанском полицијом.

У Европи се у медицинске сврхе као и за уживање врло мало употребљава опиум, морфиум који се добија из опиума а који се много употребљавао за ублажавање бола рањеника у светском рату. Морфиум је још више кадар ублажити и одстранити човеку болове, зловољу и бриге и пренети га у девето небо. Морфиниста има врло велики број и покрај свих полицијских мера. Додуше морфиум у малим дозама шкоди мање него чисти опиум, али су тим горе последице, ако се узима одвише. Стално уживање морфиума разарава живце и своју жртву доводи на пут злочина. Морфиниста ће починити највећи злочин, само да дође до свог омиљеног отрова.

Хашиш је много опаснији отров него опиум и морфиум, а добија се из индијске конопље. Хашиш још у већој мери у фантазији ствара рај пушачу, док у ствари слаби и уништава тело као и она два отрова.

Страшна врста хашиша јесте индијска гања. То је смеша гање, опиума, датуре, и ловорике. Датурса садржи отров, који се већ стотине и хиљаде година употребљава у Индији за потајна тровања. Датурса, уживана у малим дозама, изванредно подражава мозак, у већим дозама изазива потпуно губљење памћења, затим лудило и најзад смрт.

Мање познати опојни отров садржи позната гљива мухара, која особито у Сирији бујно успева. Народни северне Сибирије приређују из ове гљиве напиток, који страшно опаја и убија. Тако је то јак отров, да је и пљувачка онога, који је то попио такође отровна.

Главни депо за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца Мишковић и Комп., дрогерија на велико. Београд.

Најмодернији и најгори од свих опојних отрова је кокаин, који се добија из лишћа јужноамеричке биљке „erythroseylon coca“. Лишће овог дрвета научили су јужноамерички Индијанци од памтивека жвакати као средство против умора, особито у високим пределима Кордилера, како у истој сврси швајцарски и тиролски вођи туриста по горама изимају без сумње опаснији арсеник. Изгледа, да је ово средство, употребљавано кроз хиљаде година на овај начин, постало безопасно за оне народе.

Познато је, да је кокаин данас једно од најважнијих помоћних средстава у лекарској пракси. Инекцијом кокаина може се постићи локална неосетљивост, па и код већих операција може се кокаин употребити место хлороформ-наркозе.

Али ако се кокаин ужива као опојно средство, он човека чини у кратко време сасвим изнемоглим. Кокаинисти су и опасни, јер велики број тешких злочина учине они, а врло често заврше самоубиством. Код кокаиниста је и то зло, што они настоје привући нове жртве томе опасном демону. Кокаиниста ће дати задњи остаток скупог кокаина ономе, кога он хоће да упропасти.

Како су сви ови отрови врло опасни, то их полиција забрањује свим средствима, али без нарочитог успеха. Криумчари су недостиживи у изналажењу нових трикова. У Америци се много више ужива опиум, морфиум и кокаин, откако је алкохол забрањен.

Премијера „Лутке“ У ОПЕРЕТИ

Премијера „Лутке“ на позорници београдске оперете пружила је још једно изненађење љубитељима лаке оперете. Интересовање за ову оперету, било је потпуно оправдано. Она је успела јер је задовољила своје љубитеље. Од последњих оперета које су нам приказане, без сумње, да „Лутке“ надмашују све. У башти ресторана „Клерица“ под ведрим небом, посматрали су Београђани премијеру „Лутке“, која је трајала скоро до 1. часа.

Госпођа Киш, која је у последње време привукла огромне симпатије београдске публике у својој креацији Лутке била је слатка до крајности. Г. Живојиновић као Лансло дао је одличан тип једног монаха. Верап своме монашком завету хтеде прибећи лукавству, али лукавство победи њега!

Г. Митровић као мајстор уметничких лутки био је изврсан. Убеђен у своју способност, непрестано уздиже себе:

— Ја сам велики, ненадмашиви уметник, који ствара ремек — дела. Гђа Лола Драгђевић са својим партнером г. Вољским, дала је одличан балет, који је допуњавао већи део II. чина.

Г. Добрић стриц Лансло-а као и увек духовит. Својим начином чуђења:

Тралили — тралала!

Изазива буру смеха код публике.

Четврти чин, као и први, дешава се у манастиру. Монаси са скрушеном побожношћу, часни отац Максим (Оцић), живописне кулисе, које украшују манастир, све то даје живописну слику.

Очекује се долазак Лансло-а, са његовим доласком очекује се и већа сума новаца. Благајник манастира (г. Косић), јада се часном оцу на nestaшницу хране:

— Оче, гладни смо! Шта ће бити ако Лансло не дође!!

— Стрпите се! Лансло ће доћи; одговара отац Максим.

— Али, како оче, да се стрпимо, кад немамо шта јести; гладни смо! Имамо још само доста лука!

— И ротквица, упада други монах.

— Ротквице су сасушене, добацује неко од монаха.

Њихов разговор изазива смех у публици. Цео се заплет расветљује у манастиру.

Музиком управља чврста рука управника оперете г. Србуља, чији рад води ка успеху данашње оперете.

М. Ал.

АНЕГДОТЕ О ШУБЕРТУ.

Као готово сви велики људи и чувени компониста Шуберт врло је рђаво водио економију. Често пута остајао би без новаца, а тада је био упућен на своје издаваче. Неки издавачи били су толико дрски, да су одређивали наслове песама, које је велики уметник требао компоновати. Тако су они често и мењали наслове. Један од издавача, не обавештавајући Шуберта, једноставно је одредио неком команду наслов: „Тужни валцер“. Једном приликом неко је у Шубертовом друштву говорио о „Тужном валцеру“, а Шуберт га је запитао: — „Који је магарца компоновао тај валцер?“

Шуберт се волео радо наћи у женском друштву, па је због тога доживео много неугодне љубавне авантуре. Тако се једном заљубио у младу Босанку, ћерку некога пекара на периферији Беча. Они су се неколико вечери шетали по мрачним улицама предграђа, а Шуберт је после тих састанака био необично весело и расположен. Једног дана нестало је младе

девојке, коју Шуберт после није видео. После неког времена он је примио писмо овога садржаја: „Пре три године, када сте ми Ви били професор, а ја ученица, опалили сте ми неколико шамара, а то Вам никако не могу опростити. Из захвалности за Ваш ранији поступак, ја сам Вас неколико дана вукла за нос. — Реза, пекарева ћерка“.

ВИСИНА ПТИЧИЈЕГ „ЛЕТА.“

Често се у друштву поставља питање: до које се висине птице уздижу? На кратким летовима птице се не уздижу превисоко, јер у висинама не налазе довољно инсеката за исхрану, па стога лете ниско. Али када преваљују дужи пут, онда се редовно уздижу врло високо. Утврђено је наиме, да ласте, роде, дивље гуске и патке, када прелећу дуже просторе, лете у висини од 1.000 до 2.500 метара. Орао, за кога мисле, да воли велику висину, никада не прелази 800—1200 метара. Он само воли на високим планинама саградити гнездо, али се не уздиже високо над гнездом.

ЈЕДИНО „ОРАО“ женски ШЕШИРИ

одликовани
на међународним
изложбама 1928. год.

У ПАРИЗУ
И АМСТЕРДАМУ.

Златном медаљом

и дипломом

а то је доказ да су

најбољи и најмодернији

БЕОГРАД. Централна Балканска 12 - до Луксора, Продавница Теразије 38

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојнице.

ФИЛМСКО СНИМАЊЕ НА МЕСЕЧИНИ.

Како су се пре снимале сцене на месечини?

Још пре неколико година снимали су режисери сцене на месечини и у ноћи, тако да су их снимали по дану, а онда дали зелено обојадисати, те су тако постигли барем прилично деловање. Последњих година техника је међутим толико напредовала, да су се врло добри ефекти могли постићи у атељеу са вештачком светлошћу. Сада пак јављају из Холивуда, да ће режисер Роберт З. Леонард за филм „Заробљене душе“, у којем играју Грета Гарбо и Нилс Астер први пут употребити најновије техничке проналаске на том пољу. Успело је се израдити тако јаке објективе, да ће бити могуће снимати ноћне сцене за време пунога месеца уз минималну експозитуру, која је потребна за филмско снимање, наравно уз услов, да се ради са најновијим хиперсензитивним негативом. Снимци ће бити снимани у Јуж. Калифорнији, а сцена ће приказивати Грета Гарбо и Нилс Астера у нежним љубавним сценама за време пуне месечине на палуби једне луксузне јахте.

Споменути филм снима се по сензационалној новели америчке књижевнице Аделе Родерс Ст. Џон а у њему играју осим Грете Гарбо и Нилса Астера још Џон Мк Бровн, Дороти Себастиан, Лане Чандлер и Фред Солм, Европејац који у Америци ради под именом Роберт Кастл.

БЛИЗУ АЛИ ИПАК ДАЛЕКО.

„Стари Том“ стоји по цео дан у крају једног важног одељења у студиома Метро Голдвин Мајера и на једном строју оштри тупе зубе тестера.

Сваки дан иступи се двеста тестера и он брижљиво изоштрава њихове зубе.

Сваки дан треба двеста наоштраних тестера да се могу обавити послови на декорацијама и да све то буде у реду брине се стари Том.

Стари Том Хадлеј, један је од важних точкова у машини, која се зове студио. Он је својим брајним послом помогао да се израде многа велика дела, но ни филмски ентузијати, ни филмски старови нису видели њега — а ни он њих. Он обавља свој посао у највећој близини старова и никада за време свога рада не излази из кута, у којем је постављена његова машина.

„Овде сам већ шест година“, вели он, и види сам Џон Гилберта само једанпут — од свих глумаца говорио сам само са Лон Чением кад је дошао код њене да му поправим нешто на његовој справи за пецање риба“. Стари Том одушевљава се својим радом и обожава филмске глумце, но иако је само неколико метара далеко од њих, имао је, како рекосмо, прилику да види само двојицу.

„Можда је то добро. Могу им се више дивити на платну“, рече он и поче оштрити другу тестеру.

Бастер Китон почео је сада да снима много мање тако, да је прошле године снимно само два филма. И то „Пут кроз прозор“, у којем игра улогу филмског оператера и филм „Бастерова девица од 24 карата“. Америчке новине пишу, да је у овом последњем филму најкомичнија сцена, чак шта више и најкомичнија сцена она, кад Бастер Китон са својим мирним и вечно озбиљним лицем покушава да свуче своју партнерку Дороти Себастиан.

Немачке новине тврде, да европски филмски глумци не могу да остану дуго у Америци, јер се не могу привићи на начин америчког филмског рада. У већини случајева то одговара истини, јер су се на пример Конорад Фајт и Лија де Пути већ вратили у Европу, а намеравају се вратити и Виктор Варкони као и Емил Јанигс, док опет у другим случајевима немачке новине немају право. Не узевши у обзир Грегу Гарбо, коју је истом Америка учинила славном морамо напоменути, да је такође и Нилс Астер њезин земљак исто тако у Америци дошао у могућност да покаже своју уметност и таленат и његове америчке креације су много боље од европских. Лија Дамита такође се у Холивуду врло добро осећа и не жели се вратити у Европу, већ из тога разлога, што у Америци недељно добија много већу плату, него ли у Европи за подугодишњи рад.

Џоан Крафорд, која је како је познато проглашена филмском Венером, јер има најпропорционалније тело од свију глумица, постала је у Америци једна од најпопуларнијих филмских глумица и аванзирала је за стара. То је дошло после њених сјајних креација и филмова „Продане кћери“, „Љубавни сан“ и „Брачни тренинг“.

ПОЗИВАЈУ СЕ ФИЛМОФИЛИ!

Ради саопштења у вези са Адрија-Национал Филм А. Д. позивају се ови филмофили, чије су фотографије раније објављене у нашем листу, да одмах доставе своје тачне адресе Уредништву „Недељних Илустрација“:

Жике Васић, Краљево;
Милисав Мандрашевић, Пожаревац,
Милија Шебековић - Шебо, Беране,
Миодраг Л. Тодоровић, Ужице,
Никола Јанкулов, Бела Црква,
Мих. Митровић, Прокупље,
Бранко Драгутиновић, ?,
Бранко Лазаревић, Београд,
Рајко Инђић, ?,
Јован Т. Петровић, фот. ?

„Шпанија сваки дан све више напредује у организацији филма. Један од најбољих њених режисера за сада је Флоријан Реј. Он је снимно неколико одличних филмова од којих спомињено ове „Ла Револтоза“, „Сестра Света Султанија“, „Агустина из Арагона“ и т.д.

НОВОСТИ „ХОЛИВУДА“

ШТА СЕ ИГРА?

ШИРИТЕ „ХОЛИВУД“

Биоскоп „Луксор“, субота и недеља велики артистички филм „Ручбан-Тобоган“ са Хајрих Георгом и Луј Лершом у главним улогама. Следећи програм: Весела Тили, ванредна америчка комедија са чувеном Марион Девис у гл. улози. М. Девис је нарочито у последње време освојила нашу филмску публику својом сјајном комиком.

Биоскоп „Наркипо“, само још данас и сутра дучли програм: „Генерал Дон Мануело“ са Гилберт Роландом у гл. улози и премијера „Тиха Улица“ са славном Марион Девис.

Долази: „Игра у срећу“ — Елинор Бордман и Чарл Реј у главним улогама; и „Смртни скок“ (Лулинг те Лул) са Јени Југо, Варвик Вардом и Вернер Краусом у главним улогама.

Енглеско мишљење о љубави код Арапа

Заиста је тешко писати о Арапима уопште, јер је између студента из Сирије, који говори неколико језика и Бахаонга из Гецца од прилике таква разлика, као између шведског филозофа и баскијског сељака. Међутим како становник Дамаска, који може претресати политику на четири језика, тако и дивљи ратник из пустиње је Арап и сваки од њих има свој харем. То је једина додирна тачка.

Ни један ни други не види пре свадое жену, коју узима. Љубав је за њих дакле ограничена на осећај, који имају према некој непокривеној девојци са којом проведу неколико часова. Најјача страст примитивног Арапа је оез сваке сумње — борба. Младићи из пустиње очекују прву бору са истим узбуђењем, као код нас гимназиста прву љубав. Пословица пустиње вели: „Човек је створен за оорбу, а жена за његову разоноду!“ Верујем да номадски Арап више воли своју камилу на којој јури непријатеља или ждрепца на којем иде у лов, него жену изузимајући може бити рођену матер. Једна енглеска списатељица разговарала је о тој ствари у шатору емира Авдулаха, који се управо вратио из Енглеске. Врло леп млад шенк, са финим тамним лицем, великим бадемастим очима, дугом плетеницом косе обојене хеном. У току разговора је рекао:

— Када су ми жене болесне, дајем им лек, ако су гладне дајем им да једу, али шта је то љубав о којој говорите?

Та примедба је карактеристична за просечног борца, који живи у брзини свога коња, оштрини свога вида и који сигурном руком влада са обрачачем своје пушке. За таквог човека је жена у време његовог физичког одмора иста телесна потреба као јело или спавање, а исто се тако лако набавља. У сваком ратничком племену са једног краја Арабије на други је већи број жена него мушких, јер жене не ратују у борбама. За девојку, која је прешла 14. или 15. годину свога живота, срамота је ако се не уда и зато је амбиција сваког оца да своје кћери што пре уда. Жене живе исто одевене у великом шатору начелника пустиње, као и у сељачкој колеби. Ако младић жели невесту или отац матер са своје синове, он је купи као било какву животињу. Арапин седне на овчију кожу, прострту по песку пустиње и наслоњен на седло камиле претреса политику свога племена и истом када се дигне да иде рекне цену у оружју или у храни, коју је вољан да даде за девојку,

коју би хтео да купи...

Арап из пустиње воли свој мач, своју родбину, своје племе, али да осваја девојку силно мало је романтичан. Према обичају, који је сачуван само међу Арапима у градовима, не сме Арапин обраћати пажњу и на стране женске, које су доведене у његов стан.

Једно афричко племе одржава свадбу на крају рамазана, месеца поста. Сваку поједину девојку из племена метну на белу камилу и пусте је у пустињу, а младићи поћу за њима и труде се, да ухвате за узду, којом управља камилу. Којем то успе води девојку назад као — невесту... У брдовитом Асиру метну увијену (замотану) девојку на камилу и она предводи први разбојнички напад у години. Ако експедиција испадне добро има право да себи изабере мужа између оних, који су борбу преживели...

Највећа жеља сваке арапске жене су деца, јер знају, да је „код материнских ногу рај“. Арапска жена је тако васпитана, да покорно служи. Старост Арапи поштују, без обзира да ли је то човек или жена, јер старе људе сматрају за мудре. И тако старице заузимају важан положај у породици и оне склапају бракове у свом племену.

Један стари шенк имао је 80 до 90 жена — разуме се једну за другом, а не у исти мах, јер Коран даје право само на 4 законите жене у исто време. Када је примећено, да ће се сигурно оженити по стоти пут, он је оштро одговорио: „Тако ми Алаха, биће их двеста, јер је моја седа брада резултат мудрости, а никако је нисам добио услед старости!“

Свађе нису обичај у раса, где је један спол потпуно подређен другом. Међутим колико се з'на према шеријатском закону — који се у тим случајевима врло ретко употребљује, — жена која подигне руку на свога мужа, бива осуђена на смрт — даљењем (гушењем)...

У примитивној Арабији је развод брака врло лака ствар, довољно је ако муж или жена пред венчаним сведоцима трипута изјаве „Разводим се!“ — и брак је — разведен. Разведени брачни пар може три пута да ступи у нови брак. Ако међутим желе и после трећег развода брака да ступе понова у брак, онда одигра улогу привидни младожења, који се са женом привидно ожени и истом после тога могу наставити заједнички живот у браку. Тај подметнути младожења ожени се дотичном женом само за једну ноћ, за време које је један

њен рођак постављен да седи поред њихове постеље код главе, а до ногу седи стража, коју је одбацио бивши и будући муж. Положај тога младожење није нимало завидан, или је то врло рентабилно занимање у Јемени.

О љубави у пустињи певају се неколико песама, обично поред ватре у табору. У њима се говори о Арапу, нубијском јунаку из бајке, који је био роб и заљубио се у Албу, кћер свога господара, чији је осмех сличан сунчаном зраку, који се одбија на оштрици мача пред борбу...

Друга песма пева „О Леиллином лудаку“, који је прерушен пратио своју љубав, певао јој под прозорима, док није изгубио разум и тако постао — први пут у своме животу — користан за своје племе, јер у пустињи влада празноверје, да лудак доноси племену срећу... Најлепше песме међутим певају о двома страстима, које испуњавају срце сваког Бедуина о лову и борбама...

ГДЕ СУ ЉУДИ — НАЈСРЕЋНИЈИ?

Енглески путник Сетон Кар, — који је пропутовао целу земљу, — одржао је једно предавање на научењачком конгресу о теми „Где су људи најсрећнији“. Он је мишљења, да најсрећнији људи живе у удаљеним и запуштеним крајевима. Ко је путовао по Африци, приметио је, да су телесно најјачи и најлепши људи у дивљим племенима, која су још не такнута — цивилизацијом. Природни услови живота и природни закони излучили су слабе и болесне, а на животу су остали само најбољи и они се множе. Овим природним избором настали су здрави и снажни људи, према којима просечни градски човек чини врло жалосну фигуру. Сва искуства међу тим природним људима доказују да су код њих услови за срећу несравњиво бољи него код нас. Зато се за њих може казати, да стоје на вишем степену него ли ми, ако се величина среће узме за мерило постигнутог напретка.

Недавно је код једног конкурса за најбољу дефеницију среће награђен одговор „да је најсрећнији онај човек, који има најмање — жеља“. Ако је то случај, онда су дивљаци најсрећнији људи на земљи...

КРОЗ ЖИВОТ.

Живот протиче као ледена река, понавља се живот од данас до сутра. Док ми шибају душу таласи, гасе се кандила, — јурим за циљем кроз живот. Теши ме нада да и на Голготи има Среће, да се нађе пријатељ. И у том тражењу мој Живот протиче тмурно ко ледена, бескрајна река...

Бран. Миланов.

Јадник

— Милут. Б. Мићовић. —

Максим Максимовић није имао среће од како се родио. Природа му је дала велике уши и буљаве очи. Кум му је наденуо ни мало романтично име Максим. У школи су га тукли учитељи за туђе кривце, јер су се прави кривци увек умели извући. А када је постао већ зрео човек, плаћао је туђе менице ни крив ни дужан.

— Када би неко сада из авиоплана на висини од две хиљаде метара, — причао је једаред једноме своје пријатељу идући улицом између многобројних пролазника, — случајно бацио један самар, убеђен сам да би између свију ових људи овде једино мени тај самар пао на леђа.

И при овоме се сам себи тако иронично насмејао, да су му се кроз наострешене и од дувана прљаве бркове видели црни крљомци зуба.

А да би судбина била још свирепија, имао је жену, која је била љубоморна на цео свет, па чак и на саму себе.

Једне вечери враћали су се од неке њене рођаке. Између неколико распарчаног облака лебдео је месец и расипао млечасту светлост на целу варош. Максим Максимовић ишао је замишљен, гледајући испред себе у земљу.

— Где гледаш? — упита га жена љутито.

— Нигде!... Тако!... Мислим нешто. — одговори он расејано.

— Што лажеш! — узвикну она љутито. — Гледаш у ноге моје сенке. И оне ти се више допадају, него ли моје рођене ноге.

Он је радио у једном Министарству. Имао је и сувише посла, јер су му одузели два писара, а на место њих дали му једнога Руса дневничара, те је због тога готово сваке вечери доносио кући акта и до неко доба ноћу радио.

Кад жена после вечере леже да спава, он седе за сто и поче да ради. Имао је пуну ташну аката. Кад на црквеном торњу откуца поноћ, престале са писањем, скупи акта у ташну, па леже да спава. И таман кад поче да пућка уснама, жена устаде, па поче да претура по ташни и актима. Затим победоносно зграби једно писмо и још неке папире, који су били уз њега.

— Нисам се преварила, — рече узбуђено разгледајући писмо.

Оно је било без коверта, исписано ситним женским рукописом и гласило је:

„Поштовани Господине! — Има

већ два месеца како сте престали да ми се јављате, а вашем детету да шаљете новац. Заборавили сте на све оне лепе часове, које сте проводили самном. Заборавили сте на оне дивне пролетње ноћи, када сте клечећи на коленима љубили ми руке и молили ме да вам кажем да ли вас волим. Заборавили сте на оне луде страсне ноћи, када сте ми појудно прекривали цело тело пољупцима. Заборавили сте на ваше обећање да ћете ме узети за жену. Заборавили сте најзад на ваше, на наше дете!

Али зашто да вам причам све ово, када вам је иначе све то тако добро познато?

Пошто видим да покушавате избећи испуњење своје обавезе, молим вас да ми у року од две недеље одговорите о следећем: Мислите ли испунити своју обавезу и узети ме за жену, те тиме дати доказа да сте поштено мислили и да сте поштен човек?

Ако ми после овога рока не будете одговорили, предаћу целу ову ствар адвокату, а дете ћу вам донети кући, па после трљајте главу како знате. — Некада ваша Бранка.“

Парчад папира, која су била уз ово писмо, била су концепт одговора на ово писмо. Тај одговор гласио је:

„Драга Бранка! — Добио сам твоје писмо. Пребацујеш ми да сам заборавио на нашу љубав, на наше дете. Нисам, веруј ми! Ја те још увек волим. Али сам у последње време толико заузет послом, да немам времена да се искрадем и дођем до вас, да видим тебе и нашега малог Кољу. Стрпи се још мало. Кад будем уредно све ствари и отклонио све препреке, биће ми прва дужност да те одведем пред олтар, па да целом свету кажем: „Гледајте, ово је моја жена!“ На жалост ово ми је за сада немогуће из више разлога...“

Писмо није било довршено. Рукопис је био Максима Максимовића.

Госпођа Јерина побледе, па онда поцрвене, а затим позелене. Цела јој се соба љуљала, а под под ногама угибао. У грудима јој се нешто ломило и кидало.

— Поред живе и венчане жене! Поред мене овако младе и лепе, има још једну жену, па са њом и дете! — поче да јеца кроз сузе. — А овамо каже да не воли децу! И још обећава да ће је узети за жену.

Максим Максимовић безбрижно је хркао.

— Е нећеш, бесрамниче, докле сам ја жива! узвикну, па као побеснела поче да гађа Максима у постељи, не гледајући шта дохвата, столицама, чашама, сликама и рамовима.

И таман кад Максим Максимовић промоли главу испод покривача да види шта је то, а она му наби и сто на главу.

— Ево ти и страсне ноћи и појудни пољупци и твој Коља! — рече цептећи од љутине, а затим се сва малксала сручи на под.

Кад сутра ујутру дође себи, Максим Максимовић покуша да се с њом објасни. Али она га није хтела ни чути.

— Нећеш ме више варати! — узвикну, па зграби шешир и натуче на главу па излете напоље.

И докле је Максим Максимовић трчао за њом и покушавао да јој објасни у чему је ствар, она прелете преко дворишта и истрча на улицу.

— Објашњавај ти то поповима на суду, а не мени, — рече излазећи.

И докле је он код куће преврљао главу, она већ предаде тужбу свештенику заједно са писмом Бранкиним и концептом одговора, а затим обиђе све познанике, рођаке и пријатеље и исприча им целу ствар.

— А био ми је сумњив још одавно, — причала је кроз плач. — Стално је био нешто тужан и замишљен. А ја још мислим болестан је, па дај ово, па дај оно, мајка га божија убила!

Пријатељи, рођаци и познаници једногласно га осудише, назваше га најгорим именима и на крају још истога дана натераше га да се помри са женом.

И морао је да се повинује наваљивању и саветима својих пријатеља. Отишао је жени, извинио се и обећао да ће у будуће бити примеран муж.

А извињавајући јој се и молећи је за опроштај, уверавајући је да ту жену више никада неће ни погледати, да детету неће више послати ни пет пара, није смео, јадник, ни да помисли да јој каже, — јер му не би ни веровала, — да то писмо није било упућено њему, да ту жену никада није ни видео и да он нема никакво дете, већ да га је Рус Григорије Мазниченко, дневничар на раду код њега у Министарству, коме је то писмо било и упућено, молио да му исконцептира одговор, пошто није још добро знао наш језик.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО, РУС
Београд
Студинка 85 Телефон 29-19

Ретке птице

У полутарским пределима виђа се једна повећа и занимљива птица, која се врло лако даде познати по неколико битних особина. Њено племе није велико и одавно је почело да изумире. Зове се — **Хомрај**, што би значило „птица носорог“. Кљуна је хомраја врло снажан, кукаст, на врху шиљаст, а с горње стране покривен једном врстом кресте, која је црвене боје по горњој површини, а доле жута и бледа. Очи су јој врло живе и пурпурно црвене боје, перје црно, ређе прошарано са белим. Хомрај је висок 130 см. а дуж. тела је већа пошто само реп износи 45 см.; кљуна је исто тако дуг, према телу, а износи 45 до 30 см. Ова птица највише се виђа у шумама средње Индије, а живи на острву Суматри. Хокер, енглески путник, видео је једну врсту хомраја и на Хималајима. Крај беше сасвим без воде и он се заинтересовао да види како птице живе. Приметио је да оне беру воће, бацају га у вис, дочекују у кљуна и тек онда једу. Клепетање њихових кљунова чуло се на далеко. Уз то птице су пуштале некакав чудан крештав глас и човек у првом тренутку не би могао поверовати, да долази из птичијих грла. Најзанимљивији је хомрај у време, када прави гнездо и када женка лежи на јајима. Обично у каквом шупљем дрвету или пукотини од стена женка снесе само једно јаје. Тада је мужјак зазида то јест цело гнездо облепи и остави само један отвор кроз који женка добија ваздух и може испружити главу. Док женка лежи на јајету, мужјак јој доноси воће кроз отвор. Наравно женка врло много ослаби, да доцније једва стоји на ногама када се младунца излегао. Најближи њихов рођак живи на острву Јави и научно име му је „*buceros rhinoceros*“. Он је нешто мањи, кљуна му црвен, непрестано

лети и чује се из далека. Најрадије живи у старим шумама и стаје само на врховима дрвета. Посматрана из даљине на врху дрвета у живописним бојама ова необична птица, пажљиво разматра околину, пошто се интересује за све што се дешава око ње. Слична је хомрају још једна птица која није тако лепа, а која живи на острву Цејлону и даде се лако припитомити. Научно се зове „*buceros moluceros*“, а негује се по кућама ради утамањивања мишева, које одлично хвата. У стању је да вреба миша као мачка, ухвати га брзо, снажним кљуном згњечи, а онда га баци у вис и хвата у кљуна и гута. Гушта јој је развијена и може да прими већу количину хране. Остале птице из овога племена нису тако занимљиве, оне имају нечег сличног са нашим гавранима и вранама. Једу сваку храну, живе пар по пар, виђају се у јатима, скупљају се на врховима дрвећа. Кад је једна птица рањена, остале се скупљају око ње и хране је све док је у животу. Када спазе леопарда или какву другу опасну звер одмах се узнемире. Сову сматрају за свога непријатеља и гоне је на сваком кореку. У Европи ове септице могу видети само у зоолошким баштама, али и ту, поред све неге, не могу дуго живети. У Берлину су се, на пример, пре рата могла видети два лепа хомраја. Данас их можда нема нигде и ради тога смо их споменули.

Успомене

У тихој вечери, кад се плаво небо оспе трептавим звездама и када јасни месец разлије своје сребрнате зраке по мојој мирисној башти, ја често седим у њој и гледам далеке звезде на плавом небу и јасни месец, а тада ми се у мојој души јави, прошлост пуна лепих и слатких успомена:

Сетим се свога детињства невиног, што се као пролеће сјало, ружичастим сјајем; када сам занешен, гледао, преко далеких сеоских поља; чезнуо за нечим, што ми је увек обузимало, моју чисту, детињу, душу.

Сетим се свога, златног, ђачког живота, који никад заборавит нећу и не могу, јер слатке успомене везују ме за њега.

...Сећам се, сваки пут, Тебе... када ме је, први пут, занела Твоја лепота, а Твоје лепе очи обузеле ми душу. Ти си била, дивна пролетња ружа, чији ме је мирис занео, да проспавам диван и сладак сан љубави страсне.

Најлепше и прве снове моје, обавио сам око Тебе; и када су ми дани били најтежи и тамнији од ноћи, Ти си била, тада, једина, која си сјала у њима и водила ме правој истини и љубави, чистој и искреној.

Ти си ми изградила душу, да воли и племенита осећања гаји. Изазвала су у њој, што је најлепше било.

Ти си створила моју душу великом, а мене песником!!!

Борђе М. Добрић.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуним

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буљига. Одржава стајан свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродајцима знатан радат.

ОПЕТ У АМЕРИЦИ.

У Чикагу одржана је утакмица, која је жена најпопуларнија. За најпопуларнију жену у Чикагу изабрана је чланица женског занатлијског удружења Мис Лила Мек Беј. Мис Мек Беј добила је за своју популарност: диван златан пехар, 1000 долара и карту за бесплатно путовање у Европу и натраг. У Америци према томе треба бити и популаран.

БЕРЛИНСКИ ДЕПО
ЧИКА-ЉУБИНА 15
БЕОГРАД

КОД
ЛЕВИ
ПРОДАЈЕ
ЗЕФТИНО

Велики избор: женских хаљина, свилених и штоф. од 100—1950 д.

Велики избор: женских шешира од 50—285 динара

Велики избор: свилених, штофаних, крепсатинских филцаних мантлова за даме од 690—1800 динара

Велики избор: гуми мантлова од 220—250 динара

Велики избор: сунцобрана и кишобрана од 100—250 динара

Велики избор: ташни од 45—320 динара

Поред оваквог лагера и избора, примамо поруџбине за израду женских хаљина по најнижим ценама и то:

1 хаљина палирна 50 динара

1 хаљина штофана 100—120 дин.

„Трагом велике прошлости“

Последњих неколико година, благодарећи многим утицајима, ја [понај-пре и у највећој мери утицају са западне стране, проучавања, обилажења, чувања и брига око наших старина узело је велика маха и пошло је заиста једним добрим путем. Следујући примеру Свога блаженоупонојеног и великога Оца, Њ. В. Краљ је свугде и у свакој прилици показао личним примером својим поданицима како треба волети и ценити многобројне задужбине Старих Српских Владара из Средњег века, поносни и витки Грчаници, Горду Царску Лавру Високе Дечане, славну Жичу и Студеницу, кокетну Лазарицу и Раваницу и многе и многе друге! Обилазећи свој драги живи Народ, Њ. В. Краљ није никада пропустио а да се не поклони и богато не обдари сваку од тих светиња која Му је била при путу, а често пута Он није жалио труда да нарочито превали стотинама километара рђавог пута, само да би доспео до какве забачене али дивотне и сјајне задужбине којега Свога древног и славног претходника!

Срећна околност је хтела да је и сва Румунија запојена величиом љубављу за старине исте гране, за оне црвене старине у којима су стари Срби били директни учитељи старим Румунима. На челу пак сваке манифестације ове врсте у Румунији је увек стајала краљевска породица, те онда није никакво чудо што је наша омиљена Краљица — сви се живо сећамо новинарских извештаја са Њезиних путовања — остала задивљена, кроз целу Јужну Србију, богатством и лепотом наших старина, наших народних везова (који, данас, потичу из најдубље старине!), те је се вратила Своме Дому пуних руку слика и фотографија, пуних руку народних везова и разних оригиналних домаћих предмета, преслица, брда, бакрача, тестија, заструга, дудука и т. д.

Старији се свет још живо сећа, како је, у своје време, високо образована и млада Краљица Наталија, дошавши у Србију на престо по удадби, одмах почела лично организовати, преко разних женских друштва, прикупљање народних везова из свих крајева Отаџбине, па чак и из Јужне Србије која је тада била под Турцима! У томе су Јој помагали госпође оних чиновника који су били у Турској на служби по конзулатима или гимназијама. Тако на пример једна јако образована дама, госпође пок. професора Агатионовича, бив. председника Скупштине, поред тога што је мају везова и других народних рукотворина била послала у Београд разним друштвима, још у то доба, пре 30 година, целу је своју кућу украсила искључиво везовима из Снопске Црне Горе, Тетова, Призрена и Битоља! Те тако, док је њезин велики супруг пок. Рад. Агатионович, са главом у торби ширио идеју Српства у Старој Србији и Македонији, она је, с друге стране, међу првима упознавала Србију и иностранство са великим благом које лежи у Јужној Србији!

Данас пак, благотворни утицај љубави према нашим старинама, који долази са највише стране, брзо се и моћно шири, благодарећи баш самим дамама! И збиља, оне даме из високих кругова, које се налазе на управима разних женских корпорација, већ самим тим дошле су у прилику да се морају упознавати са нашим старинама, оне друге, које мисле да дођу на врх, труде се и саме да се снабду потребним знањем! Отуда ћете данас често видети, ако сте се задесили у којем било манастиру у близини бања и већих вароши, а често и у којем забаченијем месту у Јужној Србији, како мало-мало, па тек доврши по који ауто! Игуман, сиромах, ко зна, по-

мисли из владику, на инспекцију или још горе што, када тек угледа пред собом по три-четири дама разног узраста и тоалета, како испадну из аутомобила и журно желе да прегледају фреске и архитектуру стера цркве! Ах, та данас свака бањска гошћа из Врњаче, Матеруга и других блиских бања, не рачуна да је била у бањи ако се аутом није одвезла бар до Жиче и Љубостиње, бар до Крушевца и Неупаре или Велућа ако не чак до у Каленић, Раваницу, Манастију, Св. Роман и т. д.

Данас заиста значи прави бон-тон знати што више о старим манастирима, водити разговоре о њима и моћи се занети да је тај и тај манастир таква и такав, јер је виђен својим очима!

»Византиске слике« од Шарла Дила, у издању С. К. Задруге, превела је једна дама; даме гутајући читају »Византиске слике«; једна дама, доцент универзитета неуморно држи предавања из области археологије и митологије, а већ и само архично име »Цвијета Зузорић« говори да се наше даме у велико интересују за велику прошлост свога народа, да иду »Трагом велике прошлости«.

И заиста, г. Татић нас уверава да је имао велики број дама које претплатнице за његову књигу која носи тај наслов, и не само то, већ ја свакодневно добија све већи број поруџбина из унутрашњости, како од дама појединачно тако и од њихових разних удружења, као Нолс Срп, Сестара и других! У добри час! Јер ко ће нараштаје запајати духом патриотизма, ко ће им први указати на славну прошлост народа свога и дати вере у будућност него жене, матере?

ФРЕСКА КРАЉА МИЛУТИНА У ХИЛАНДАРУ

»Трагом велике прошлости« има још једну особину више која доприноси да се даме за њу интересују, а то је факт што се та књига понајвише бави Светом Гором, коју им веља познавати пре свега као матицу, као колевку ненадашње наше историје, живота и културе, — а у Свету Гору оне не могу ићи, јер им је то као женама забрањено још од 4-ог века до данас. О Светој Гори даме могу само читати, читати у књизи »Трагом велике прошлости«.

Где се та књига може набавити и по којој цени, рекли смо у прошлости броју, а да се ипак не заборави поновићемо: обратити се ваља писцу г. Жарку Татићу, Престолонаследникова ул. 63 — Београд. Цена је књизи 150.— динара.

ФРАНЦУСКИ НАЧИНИ ЗА СПРАВЉАЊЕ СТО СОСОВА цена 5.— динара. — Јака свакот језовника је добар сос — добра заправка. Код Француза сос значи пре умокац него сос који се код нас справља; има неколико врста мајонеза и много других јела за тиринирање ручкова. Хенрик IV је рекао: »Више вреди пронаћи ново јело, него открити нову звезду«. Сто начина за справљање јела од јаја 5 динара; Сто начина за справљање јела од кромпира, 5 динара. — Књиџара Аце Пезловића, Сремска 4. — Београд.

Три писма

— Томислав Л. Калашић. —

Укочио се прожет неком чудном врстом очајне резигнације. Није то баш тако прост посао прочитати и проценити три опширна писма пуна моралних савета, добрих жеља и — ништа више.

Прво је било најгрозније; писао му је отац и то на француском језику, како он сам наврћаше, да не би писмо допало у руке неке индискретне поштанске чиновнице, показавши на тај начин убеђење, да индискретне поштарице, а нарочито оне паланачке, не знају француски. Међутим он, Рикард Форцела, био је убеђен да су оне у својој француској пошле и преко Париза. Отац му је замерао на његова ранија писма: „Ужасно је прочитати у шездесетој години живота писмо тако пропалог сина. Несретнице! Мислиш ли својим дуговима и својим лакоумним животом да ме сахраниш пре времена? Зар у четири године твоје службе ниси у стању да заштедиш коју пару? Срамота! Не пишеш као човек частан, већ као какав никоговић без душе и карактера. Па још и то! Присвојио си лепу ману. Одао си се пићу. Али дивно, дивно! Лепа утеха у мојој старости“ и т.д.

Рикард затвори писмо и горко се насмеши.

Друго писмо, његове сестре, било је писано штањолски, ваљда за то што је она, још за време Светског рата, дуго боловала од шпанске грознице, а после рата један торнадо, који је можда био „Deus ex machina“ у њеном животу, донео јој је и мужа Шпањолца, који на сву срећу није носно каријеру тореадора ни официра из легије странаца. Писмо је гласило: „Не верујем да си ти до тога дошао, управо спао. Зар онај мој лепи, паметни, елегантни брат, који је знао да пише тако заносне песме, па — пропалица. Зар ти који јездиш путем једне светле каријере и рентабилне службе, па задужен до пропасти? Али како? Немогуће! Не верујем. Тражиш помоћ? Али ја сам убеђена да је то један твој трик. Ваљда би хтео новца да се проведеш мало, да прошеташ Италијом и Швајцарском? Биће времена и за то, немој тако да журиш. Сем тога не пиши тако, јер ми задајеш бол...“ и т.д.

Рикард се укочио пред својим писаћим столом и док је писмо пало у фиоку међу остала ружичаста и намирисана писма, дотле је преко његових танких усница, црвених као сунтон, прешао болан осмех.

Треће је писмо било мало, елегант-

но са лаким, али опијајућим мирисом „Оригана“. „Ово је моје последње које ти пишем. Да сам знала са каквом особом имам посла, давно бих се захвалила на познанству. И још признање. Прилике? Разочарење у животу? Бајке и бајке! Опроштење? Зар и толика дрскост. Три године си ме варао својом часном појавом, да се најпосле иза коже једнога лава покаже — магарца.“

Нервозан, али гласан и округло смењ Рикардов, као да је пуштен са какве грамофонске плоче, испуни његову празну собу.

Затим је наслонио своју тешку главу на длан подлакћене руке да би му тешка и очајна резигнација лакше струјала мозгом.

Нико га не разуме. Ни његови најближи. Можда га и разумеју, али се праве да би уштедели себи тако досадан посао: избавити га из брлога једног мрачног живота у којем често млади и осетљиви људи залутају.

Рикард је био млад и тек ступио слободном ногом на неравно тло једне светле каријере пуне најопаснијих кривудања. Млад је прозreo живот, млад је окусио његов горак сок који доноси судбину, а која се у свима приликама смеје — љупко или саркастично. К томе песник и фантастичар, који види све за то да не види ништа. Живот га је превише јако ошинуо да би његов ударац био издржљив. Али је Рикард био кукавица. Није био јуначан, да му се са свима средствима, која сваки човек у својој души носи, успротиви уздигнутог чела и стиснуте песнице. Пао је. Тражио је помоћ моралну и материјалну од оних особа, код којих је био највише убеђен да ће успети и то ради свога спаса.

Писма су била понижавајућа и очајвајућа. Требао је томе да се нада, али се није надао и ударац је за толико био јачи.

Некакав магловити притисак осећао је у својој души, док је размишљао о везама које су постојале у односу на његову данашњицу са током толико проведених година, једне немирне и лепе младости препуштене самој себи, а која је сада у датој потреби захтевала барем нешто од својег раније изгубљеног права, за потребан спас — упуте и новац. Али његов глас остао је глас вапијућег у пустињи.

У дуг га је натерао господски положај и навика на добро живљење, а празна кеса; сласт вина и уживање алкохола дали су му крупни залогоји

живота, који су се пред тањир његове душе постављали у облику разочарења, досаде и формалности живота. И угушиће га. Његов последњи корак требао је да буде искорачен.

Па и она сама мала девојчица у коју је био толико заљубљен, пише му са извесним презиром. Захвалила би му се на познанству. А он који је гајио у свом срцу најузвишеније осећаје љубави и човечности, мислио је на племенитост и захвалност једног сиромашног и бедног створења, којему је хтео дати своје име. Да човечности, јер данас треба бити човечан за истргнути из загрљаја беде једно нежно створење, којем судба није доделила будоаре и порекло. Али, нажалост, ту се највише и сусреће незахвалност. Значи, мислио је он, њена је љубав била тако велика, колико је велики био и његов положај: социјални и финансиски. Љубав прорачуната, љубав куртизанке.

Отац, сестра, браћа и сви они суптилни пасивни и безначајни елементи у нашем животу, који се називају рођаци и који ће то своје родбинство, према потреби и приликама у које уладнемо, знати јаче истакнути или потпуно избрисати, сматрали су за сходно да ураде ово последње.

Рикард је за њих био пропасти тип, који је у својој необузданости спао на тако бедан положај да није био у стању потпомоћи ма чиме њихове материјалистичке тежње и уображења. Поред тога одао се пићу, те су налазили безброј добрих разлога да га избегну и избришу из списка родбинских односа.

— Зашто пијеш? — питао га је једном отац.

— Пуним празнине своје душе! — одговорио му је он.

— Ти си глуп!

— Хвала. Више сам болестан.

— Иди код лекара да те прегледа.

— Вино је лек за моју болест.

— Лажеш!

— Лаж је бензин од 65 процената чистоте за потребе погона животне машине. Због једне лажи мајка ме је дала на свет, због друге ти си ми отворио пут будућности, а због треће сам се разболео. Зар је чудо да је и мој лек лаж.

Отац је био бесан. То је био очити песимизам, синовљева равнодушност и незахвалност.

У његовој слабости Рикард је уви-

Бадова пакетик

Достављеног тоалетног бисера на пробу. Успех код прве употребе! Приштити, митесери, нечистоћа лица нестају. Шалвите за поштарину 2 дин. марака. Кемикалија Нови Сад, 144 Н. Оригинална картон 20 дин. поштарина 20 динара.

23-23

Савети Турске списатељице женама

Шазија Берин — Ханума, турска списатељица, написала је за један турски часопис следећи чланак.

„Када се код нас каже — породица, одмах ми се пред очима указују сива тичија гнезда, исплетена између танких грана, које услед немилосрдног пролетног поветарца падају на земљу.

„Да, људи су данас, клешући свој душевни мрамор, створили од себе један одличан — кип. Ко у својој души не васпитава лавовску моћ, тај је осуђен на пропаст.

„Није ми намера расправљати о зидању материјалних зграда, него ми је једина мисао говорити о узвишеним и моралним породичним дворovima. Градитељ ових дворова треба да има принцип, који ће нас са убрзаним темпом повести напредку. Ти дворови морају бити препуни са моралом и науком као што су материјални дворови препуни разног скупоценог намештаја. Ти дворови имају се сазидати на ступовима морала, љубави и братства, а не на ступовима од мрмор.

„Ти дворови морају бити тако сазидани да буду васпитатељи новог рода.

„Земљишта, на којим се буду подигли овакви дворови са пуним правом ће се назвати засејаним“.

„Ах, на ново се у мојој души нешто поцрњава... трепери ми сенка русевина...

„Постоји ли когод на земаљској кугли, који не признаје овај факат, да се у жени која је данас немоћна, крије извор велике силе и док год жена буде сматрана бићем другог реда, она ће нам рађати једино — чобанчад...

„Жена треба једном да увиди своје право звање и положај и мора постати бићем за које је — позвана.

„Место што слепо и свима силама радимо да до у најмање ситнице имитирамо рђаве стране француских жена, које су робље својих пирова, — и оне неке јавне (уличне) женске, које су већ пале у понор, — проучимо Немицу, која је мајка праве културе, а која је одрасла у сјају и богатству, али је поред свега тога и надаље остала мужу вечна жена, деци узвишена мајка, кући права и ваљана домаћица (господарица) и коначно највећим и неколебљивим уточинством своје отаџбине...

„Немачка жена — чији начин одевања посматрамо са омаловажавањем, нема довољно времена да се бави тоалетом и луксузом, јер је она заузета

око оплемењивања своје душе, учвршћивања свога карактера, усавршавања стеченог знања и која на тај начин шири здрави живот на своју околину.

„Немица је жена која је права домаћица у својој кухињи, васпитатељица у дечијој соби, у салону права госпођа, а пред културним светом интелигентна дама.

„У место што постајемо луткама моде и хоћеш — нећеш приморавамо наше мужеве (мушкарце уопште) да нам по скуп новац купују европску свилу и луксузне штофове, по цену свога живота па и части, — требали би свима силама прегнути, да осигурамо, припремимо и повећамо вредност моралну и материјалну, а и срећу наших мушкараца и деце, те коначно и наше миле домове...

„Оставимо гнезда птицама, а припремимо се да новом Турчину саградимо чврсту и темељну породичну зграду“...

Бр. М—в.

КУПИЋУ

ПЛАТНО „ВОЈКА“

ТО ЋЕ МОЈУ ЖЕНУ НАЈВИШЕ ОБРАДОВАТИ

БОРАНИЈАШЕВИЋ,
ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 42-42

БРОЈ СТУДЕНАТА У РАЗНИМ ЗЕМЉАМА.

Занимљив је однос између броја студената и студенткиња у појединим земљама. Студенткиња има у Енглеској 62.4 на сто ђака. У Сједињеним Државама 58.6, у Ирској 48.7, у Русији 45, у Естонској 38.5, у Новој Зеландији 37, у Летонији 36.6, у Финској 35.7, у Пољској 32.2, у Канади 28.6, у Мексику 25.5, у Француској 24.4, у Италији 21.3, у Немачкој 8.8 и најзад у Кини 1.3.

КО ЋЕ ПРИМИТИ НОБЕЛОВУ НАГРАДУ?

У Шведској се интересују питањем, које ће личности доћи у обзир као носиоци идуће Нобелове награде. Опште је мишљење, да ће награду за књижевност добити Максим Горки и Анри Бергсон; за медицину Шведњанин Фаракус или Американац Аупинг; за физику Индијанац Рапа; за хемију професор Виндес у Готингену и професор Елер.

ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО

СЕНЗАЦИОНАЛАН ПОРАЗ Б.С.К.-а. ОЧЕКИВАНИ ПОРАЗ ГРАЂАНСКОГ

Ово коло је донело највећу сензацију, јер је наш првак, који је тукао редом све са приличном разликом згодитака, насео тамо где се најмање надао. Све је веровало у њега и нас чуди како су могли да изгубе игру, у којој се требало дати више но и у једној до сад. Трбало је доказати пристрасном Савезу и целом Загребу, да је он заиста најбољи тим државе. Овај пораз бити тежак хендикап за Београд, који је неодољиво јурио према циљу и ако су му на путу стајале највеће препреке. Једним срамним решењем, плави су потиснути са чела и морали да почну изнова. После овог пораза они морају за преостале игре уложити све, како неби изгубили ни један бод а у том ће имати мучан посао. Јер играју две најтеже утакмице, на теренима Грађанског и Хајдука. Загребачки првак је заиграо свим срцем за свој град, и у томе га је доста потпомогла и публика, која је тражила освету за пургере. Реванш је успео и ако не у целости, али ипак сјајно. Академичари су важили као најслабији такмац, али је то тим који је од свију најспособнији за сензације. А то се видело и овога пута.

Грађанском је у Сплиту приређен братски дочек. Тамошње становништво је са великом помпом дочекало модре фудбалере Загребе, а да гостовање остане још у лепшој успомени, мајстор с мора је лепо испратио госте са 4 према 1. Да, тако је гласно скоре. Ми смо предвидели победу Сплићана, али не тако замашну. А и из извештаја се види да је Грађански био тек за ситницу гори, али да није имао среће. Тек било како му драго, гласно је да Хајдук не наступа више пред својом публиком и под жарким сунчевим зрацима, који су играли видну улогу при свакој његовој игри. А то је за њега огроман хендикап, па неби било чудо, ако му сваки од противника врати мило за драго.

Благ. С. Ракић.

ПОЧЕТАК ДРУГОГ ДЕЛА НАТЕЦА- ЊА ДОНОСИ ДЕРБИ ИГРЕ БЕО- ГРАДА И ЗАГРЕБА.

У недељу већ имамо почетак другог дела занимљивог такмичења, у ком се сусрећу на оба фронта најогорченији ривали Београда и Загре-

ба. А то су од увек биле игре, које су значиле праву атракцију за спортски свет.

Београд ће гледати са великом напетом црвене и плаве. Интерес за игру је велики, нарочито сад кад се зна да су црвени у поправци а плави испрашени од противника, кога је Југославија просто прегазила. Наравно под другим околностима, али тек они су јачи но у прошлом сусрету, кад су подлегли са 5 : 1. Променили су и систем. Играју са великим полетом и брзо, само стара мана у слабом пуцању их још прати. Првак је фаворит.

Ништа мањи интерес не влада за игру у Седишту Савеза. Прошли пут је победио Хашк са 3 : 1, али се у средњем делу првих такмичења испољило јасно недостатак борбености. Кад у сусрету са најјачим учесником, Б.С.К.-ом, који је далеко вицинији оваквим играма, износе победу, која је баш била победа срца и борбености, а никако неког плус у знању. Грађански је стари борац а нарочито ће сад уложити све од себе, кад зна да му прети опасност да испадне у овим играма као најгори. А уз то у питању је реванш свом ривалу. Да ли ће победити пургерски елан и пожртвовање или пак боље баратање с лоптом Хашковаца видећемо. Тек је једно сигурно: да ако црвени уложе онолико енергије као противу плавих, њих успех неће мимоићи.

Благ. С. Ракић.

СРЕЋНА ПОБЕДА ЦРВЕНИХ.

Да неби престоница остала без утакмице, решили су црвени да поделе мегдан са црно-белима. Без обзира на по неколико резерви у оба тима, игра је била доста занимљива. Вођена је не баш пријатељски; имала је карактер игре за бодове. Црвени су сјајно почели и како се одбрана Сокола није могла снаћи, резултат је стајао 3 : 0 за њих! Наравно да се очекивала једна висока победа. Међутим се ситуација нагло изменила после првог гола Томашевића и гост доводи домаћина у веома мучан положај. Ницала се згода све боља од боље, али је свака упропашћена. До полу-времена су дали још један гол и са 3 : 2 отишло се на одмор.

После паузе агилног Сотировића замењује талентовани играч подмлатка, Секулић. Овај млади играч је још сад тако способан да се у њему може назрети „звезда“. Недостаје му срчаност и физичка развијеност. Иначе је имао ванредно смишљених потеза. У

овом делу гости имају безброј лепих шанса, али све иду у воду. Да би мајдер био већи, Лубурнић забија четврти гол.

ПАНЧЕВО.

У недељу су одигране на игралишту П.С.К. следеће утакмице од којих је последња била првенствена. Прву утакмицу одиграла је резерва Београдског „Грађичара“ са резервом Јединства коју је сигурно потукла са резултатом 5 : 2.

Други наступају на терен резерве Београд. „Радничког С. К.“ противу „Јадрана“. Игра се завршила са резултатом 2:0 за „Раднички“.

Главну игру за првенство одиграли су П. С. К. „Јединство“ — „Трг. Омладина“ Земун 4 : 1.

На овој утакмици је дошло до великог инцидента, те је судија био приморан да искључи 3 играча „Трг. Омладине“, који су се одликовали грубом игром.

А. Раденковић.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100*** — дин. месечно

Грамофон од 1500.- дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200* — динара

За **150*** — дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200* — д.

Колумбјаја № 109 А

За **200*** — дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча

и кушијом игле за дин. **2500**

са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Тајанствена, плава госпођо. Ноћас, када су заводнички дрхтале разголићене брезе сетио сам се Ваших очију. Ваше очи — неисцрпни извор мога лутања и туговања. Несретна, плава госпођо, неостварени сан мога луталачког срца. Бескрајно Вас и лудо волим. Само онај кога су сви презрели може тако да воли. Ја, луталица па плачем. Падају крупне сузе из потамнелих ми очију. Сузе — незаборављена успомена на Вас, сузе, неисцрпни бол моје душе. Чудан је мој поглед, тајанствена је моја младост, неизлечива рана на срцу моме. Знаш, плакаћу, бескрајно и дуго; али ипак шта значе сузе необузданог скитнице, његов бол? И када ми досаде ова бескорисна лутања; када postanем неосетљив према топлим погледима пролазника на које сретам, отроваћу се. Ја неисплакани бол младости, ја, са срцем које је свакад патило....

Узалуд ширим уздрхтале руке, узалуд плачем заповеднички. Ваш поглед никада више нећу видети на лицу моме изгледелом од туговања. Немоћан сам да опишем сав бол свога срца. Опростите за ове неразумљиве речи; плава, недољива госпођо, незаборављена слико на луталачком срцу.

Борисав Јованчевић.

НЕМАЧКО НОВИНАРСТВО.

Данас излази у Немачкој око 3250 дневника. Од тога броја отпада на Пруску 1845, на Баварску 430, на Саксонију 241, на Виртемберг 175, на Баден 148 и т.д. На поједине градове новинарство раздељено овако: Берлин има 103 дневника, Минхен 25, Хамбург 18, Бреслау 18, Келн 15, Дрезден 14, Лајпциг 14, Франкфурт 8 и т.д. Интересантно је, да 67 по сто свих дневника има тиражу испод 5.000 примерака, а тек 0.7 посто дневника прелази тиражу од 100.000 примерака. Према политичкој оријентацији: 1578 дневника (48.5%) је изван странака, 197 (6.1%) је службених и полуслужбених; крајња десница има 334 (10.5%), католички центрум 215 (8.7%), малограђански сталез заступа 154 (4.7%) листова; социјални демократи имају 155 (4.7%), федералисти 104 (3.2%), демократе 11 (3.4 од сто), националисти 85 (2.6%), левичарска странка 62 (1.9%), либерали 56 (1.7%), аграрци 33 (1%), комунисти 34 (1%), народне мањине 12 (0.4%). Од свих тих дневника 22% их излази у јутру, 17% у подне, 25% рано у вече, а 24% доцкан у вече.

Ово је једини труд
 који улажете када перете
ВУНУ
СВИЛУ
ФИНЕ ТКАНИНЕ
И ПЛАТНО

па да буду као руком одиесене нечистоћа и мрље.

Без сваке бојазни употребавајте „ПЕРИТ“ јер што подноси воду подноси и

ПЕРИТ
 САПУН за СВИЛУ и ВУНУ
1839

У МАГЛИ ПЛЕСА

С напоном гнскога тела,
 у вртлогу разорна дима
 јуримо тим облацима,
 девојко тужна и бела.

Тихо смо спојили чела:
 иста нас мисао веже;
 огањ пијана тела
 врело нам чула жеже.

А музика што нас прати
 к'о морска бура јечи,
 док једна душа јати
 вихоре страсних речи.

С напоном гнскога тела,
 у вртлогу разорна дима
 јуримо тим облацима,
 девојко тужна и бела...

Велимир Парлић

УВЕНУЛА РУЖА.

— Божици. —

Што си ружо увенула тако,
 Као да те слана опалила?
 Ил' се туга на тебе свалила?
 Ко на моје срце што је пако!...

Ти си љупку боју изгубила;
 Ко да ти је нежно срце тужно,
 А на земљу погледујеш ружно,
 Ко да ј' она свему узрок била!...

Да ти сунце за то није криво?
 Неверница моја је л' те клела?
 Јер те љупку узабрати хтела
 Или ти је нешто друго било?!

Хладна слана, уздисаји твоји
 То је узрок те сам увенула
 Тужан поглед к' земљи окренула
 Збогом!... Збогом!... идеали моји.

Анђелко Чукић.

Сретан случај

— Брана. —

Седео сам на лађи „Краљ Петар I“ у једном веселом друштву које је склопљено на брзу руку, и које је баш у то време расправљало о чудним случајевима.

Случај... узвикну један младић. Та њиме је проткана судбина сваког од нас... Помислите господо колико само дугујемо једном сретном случају! Колико ли се је среће родило из непредвиђене везе двеју околности!... Наводим вам као пример један свој доживљај. Путовао сам експресом и то из Темишвара за Букурешт. Око 3 сата после подне заинтересова ме зврјање једнога аероплана и ја изађох у ходник, где сам, да бих га боље видео, направио неколико корачаја и удаљио се прилично од свог купеа. У том тренутку десио се је судар и купе у коме сам ја мало пре био, настрадао је и нико није остао жив. Ја сам једини остао здрав и читав! А за то имам захвалити једино аероплану и сретном случају.

— Ако Вам не буде досадно испричаћу Вам један доживљај који се ту скоро догодио мом добром пријатељу Шарлу Л... рече један лепо обучени, постарији господин.

Дакле, њему је тада било око двадесет и пет година када се је смртно заљубио у једну врло лепу девојку. Чак шта више је хтео да се са њоме и ожени. Она му је такође узвраћала љубав, њихови родитељи такође су били споразумни и све је нишло у прилог овоме будућем сретном пару. Али искрсла је једна велика и тешка препрека. Шарлова љубавница.

Мадам Гизела... како се она зваше није баш била светица, и поред Шарла уживале су страсти њезиног замазног тела још десетину грађана чији су бућелари били добро набијени новцем. Захваљујући томе она је стекла прилично имање. Колико је мени познато сам Шарло је на њу потрошио једно мало наследство које је наследио од једне његове даљне рођаке. Шарло је мислио да је овде једини излаз раскид и покушавао је на све могуће начине да дође до њега, али Гизела на то није никако пристајала, чак ни онда када јој је он дао једну позамашну своту новца као поклон за ову малу услугу. Шарло је био очајан.

Њега више није привлачила ова лепа тридесетогодишња жена, црномњаста као богиња Прозернина, обдарена свим дражима које су у стању завести једнога човека... али Шарло је био засићен њеног витког тела а и

волео је на другој страни, док се она, која га је искоришћавала и чак успела да га једно време направи својим робом, постепено стварно заљубила у њега. Волела га је како до тада није волела ни једнога човека. То је била њена прва љубав, и она се је грчевито ухватила за њу непуштајући је.

Пошто је видео да ништа не помаже лепим Шарло се реши да с њом раскине брутално и отпутова у оближњу бању. Ускоро почеше стизати бесна писма пуна претње и чежњиве љубави, на која он није ни одговарао. Затим настаје примирје и он се поче надати да је најзад постигао жељени циљ. Једне вечери када се је доцније враћао у своју вилу, он у својој соби, на своје велико запрепашћење затече њу... Гизелу.

— Несретнице! викну она.

Рекавши ову класичну реч она му заповеди одсечно и кратко:—

— Пођи за мном!

— После неколико тренутака они се нађоше у једној покрајној врло лепо намештеној соби која се је налазила на крају виле, па према томе била је као створена за следећу сцену.

— У мојим си шакама... мили мој... више ми нећеш умаћи!...

— Вараш се, викну он бесно — нас двоје немамо више ништа између нас.

— Ах! мислиш... хе! драги мој, ти ме још не познајеш... или ћеш остати са мном или ћемо овде заједно умрети. Рекавши ове речи она упери револвер у њега.

Али у њему се појави понос, одлика његове породице, и место да устукне, он рече само једну реч.

— Збогом!

Зачу се шкљоцање и револвер опали.

Али Шарл је био стари борац, колико ли је само он пута стајао на мегдану. Зато чим је изговорио ову судбоносну реч, једним хитрим покретом одскочи у страну и зрно се заби у шифоњер испред кога је стајао. Следећих неколико тренутака били су му довољни да из нежних малених ручица одстрани опасно оружје, али док је то учинио, у једној краткој борби, револвер окине и заби се у грешно срце Гизелино.

У то време вила је била потпуно пуста, послуга је била запослена у другим просторијама, а овај део виле био је баш тако удешен да је угушвао сваки звук.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОРСКИ ОПТИЧАР
Т Е Р А З И Ј Е 32. БЕОГРАД ТЕЛЕФОН 24-43
Филијала Кнез Михајлова 30.

ВЕЛИКИ ИЗБОР
ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА
РАДИОНИЦА.

Једина Специјална Оптичкара радња. — Велики избор Циклера, Наочара, Лорњона у Нишу, Дубае и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра, и Ареометра. „Zeiss-Punktal“ стакла, Фото-апарате и материјал.

Радио-Апарате, Детекторе и прибор.

Видевши мртву Гизелу пред собом није знао шта да ради: био је потпуно изгубио свест. У неколико корака био је у својој соби где паде ничице на кревет, и остаде онесвесан.

За то време један опасан лопов који је већ дуже времена вребао ову богату вилу, ушуња се полако и нашавши се у близини ове собе, видевши отворена врата пришуња се полако и ушавши унутра покупи све драгоцености које нађе на жртви и полако се удаљи. Али је био зле среће јер га пут нанесе кроз ходник у коме су се налазиле собе за послугу. Буде примећен и ухваћен. Пола часа доцније налазио се је иза катанца.

Шарл се је већ пробудио из несвестице, и ходао је тамо амо по соби. Кршећи руке и чупајући косу јер је знао шта га чека. Цела његова будућност била је уништена једним револверским метком.

Из тих мисли трже га лупа на вратима и мало после уђе префект полиције у собу. Шарл помисли да је свршио своје. И сав сломљен сруши се на столицу. Када је чуо у чему је ствар хтеде да објасни целу ситуацију али када му рекоше да је овај човек опасан и познати разбојник он се предомисли и ја сам ускоро по овом трагичном догађају био гост на његовој свадби.

Ето и овде је сретан случај спасао једног поштеног човека од смрти, бешчашћа и моралне пропасти, заврши овај господин, а ми смо сви дубоко били занети судбином сиромашнога Шарла...

*На сунцу
и на плажи*

*штите нежну кожу лица
Елида кремови.*

Пре сунчања, купања
и спавања Елида creme
de nuit (Coldcream).

После купања и дану
Елида creme de chaque
heure.

ЕЛИДА

Успеси руског филма

— Студија о напретку и нагом развоју филма у Совјетској Русији. —

Ми врло мало знамо о напору руске филмске индустрије. Или још боље ми смо обавештени само парцијално и на међувремена врло неправилно. Зато ми несрећом не можемо да себи образујемо лично мишљење о делима режисера који раде у Совјетској Русији, јер цензура бди и забрањује пројектирање филмова који садрже у већини политичке тенденције. Па тога ради такви филмови су забрањени у другим земљама.

Пласирајући се са тачке стриктно артистичког гледишта штета је да ми нисмо могли да пратимо развијање талената људи, који се посвећују, у Русији, са тако и толико жештине, рађању једне уметности — седме уметности — која је готово ослобођена трговачког окова.

Али, и ако су скоро све земље просто претрпане совјетским филмовима, ипак их те земље никад не виде у потпуности због оштрине цензуре. Тим поводом у Паризу је друштво „Пријатељско Удружење Кинематографске Критике (А.А.С.С.) захтевало да се у Француској приказују интегрални руски филмови.

Један новинар, који је много учинио да се европска јавност упозна са радом руских режисера, Леон Мусинак, објаснио је у књизи „Совјетски филм“ како раде филмски радници у Русији. Ова је књига, написана поводом Леоновог бављења у Русији, један докуменат о филмској организацији коју су створили Совјети и коју стално усавршавају.

Филмска продукција је у Русији под надзором државе и филмска дела гледа публика, тек пошто их виде совјетски званични представници. И све бенефиције филму иду у корист развијању филма.

Дела као што су „Оклопњача Потемкин“, „Мајка“, „Крај Петрограда“, „Десет дана што узбудише свет“ доказала су да Руси имају лепог смисла за филм. У граници могућности руски синеграфисти не дају ништа случајно. Они имају школе, у којима се предају жељене студије уметницима, оператерима, сценаристима, режисерима и т.д. Већ је две године како је филм под контролом државе и примећује се да све има свог реда.

Вредно је запазити да Руси не стварају звезде. За њих исто толико значе штатисти колико и лансиране звезде. Филмови, које они „окрећу“ треба да изразе једну идеју, вреде по својој генералном правцу, а не да истакну неку нову велету.

Један од најинтересантнијих филмова који су изашли из руских филмских студија јесте „Пад Џенгис-Кана“ режисера Пудовкина. Изванредно третирање историје са изванредном психолошком цртом даје филму необичну драж. „Совкино“ (то је државна организација која централизује све напоре ка филму) ових дана је лансирао „Фатално злато“, које представља једну епизоду из живота радника и копача злата у Сибирији око 1880. године. Режија Бориса Јуренова, оператер је В. Солодовников.

Режисер А. Ром аутор „Затона Смрти“, „Мучитеља“, „Љубав тројице“, „Трага“ сада „окреће“ један филм по причи Анри Барбиса „Фантом који се више не враћа“. У томе филму има једна епизода о животу мексиканских револуционара. Главне улоге држе: Госпођа Лизнова, г. Страх и Фердинандов.

Копалини сада ради на снимању важних политичких догађаја. Главни су му израђени филмови у томе правцу. „У очи годишњине Лењинове смрти“, „За Мир и против Рата“, „За подизање интелектуалног нивоа“, „Поље усева“ и „Жетва“. Струков, оператер „Совкина“, члан експедиције професора Кулика у Источном Сибиру снимио је један документаран филм „У тражењу за метеором у Тајги“.

Напомињено још неколико одличних филмова. У загради су имена режисера. „Херман ће доћи сутра“ (В. Касијанов), „Последња Атракција“ (И. Правов), „Резачи камења“ (Л. Шефер), „По наредби цара“ (Разумни), „Троје под земљом“ и „Ледена тамница“ (А. Рум), „Живи леш“ (Оцеп, Феђа: Пудовкин), „Завера болесног мозга“ (Терниак), „Морнар Иван Галај“ (Уринов), „Живот је леп“ (Пудовкин), „46 комесара“ (Мејерхолд) и т.д. „Совкино“ ће издати за сезону 1929/30 16. филмова од којих су 6. посвећени социјалној пропаганди: „Растење“, „Јунак нашег доба“, „Сеоска учитељица“, „Андреја Иконогра“, „Совјетска експлоатација“, „Колекционар“. 7. филмова имају културну акцију: „Бескорисно непријатељство“, „Лаж“, „Прва млада девојка“, „Мајка“, „Трезор злата“, „Антисемитизам“, „Стаза зверова“. Један је посвећен руској револуцији „Бегство“. Два су посвећена класној борби и револуционарном зачетку у Русији.

Д. Магиљанић.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно

јефтино.

Симо М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уско пственој кући у дворништу)

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

**КРЕМЕ
ДАРУВАРИ**

Најсавршенији производ модерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мека и фина, одстрањује све прштите, бубулице, маље, цете, црвенило носа и др. На захтев растурили смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писма и порука преко 25.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 3.— Оригинале троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУБОТНИЦА 17.

НЕВЕРОВАТНО ЈЕВТИНЕ

ЦЕНЕ

БЕЛИМ ЕМАЉИРАНИМ И ЦРНИМ ШПОРЕТИМА, СОПСТВЕНЕ ИЗРАДЕ, имамо на стоваришту свију величина, за домаће и народне кујне, по цени од Дин. 1000.— па на више белих, а црних од Динара 300.— па на више. —

Наше велико стовариште налази се у: **РАТАРСКОЈ УЛ БР. 22.а, Београд.**

ХРАНИСАВЉЕВИЋ

и

ОГЊАНОВИЋ

ЧЕМУ СЕ СВЕТ СМЕЈЕ...

— Погледај само, онај чика је ве-
заво велики терет у своје панталоне
и због тога се друм набија у позади!

АУТО КОЛИН МУР.

Колин Мур необично воли аутомо-
биле. Она шофира сама, јури непро-
писном брзином, која веома плаши
њеног мужа Џона Мак Кормика ди-
ректора Фирст Национала. Пре месец
дана она је терала улицама лудом бр-
зином један диван ауто, који је зади-
вио све. Неки режисер је запита:

— Да ли смем да знам колико стају
ова кола?

— Можете, рече љубазно Колин,
свега један долар.

— Један долар, повика овај, ви ми
се ругате.

— Ни најмање. Мој муж је био у
Њујорку, а ја сам желела овакав
ауто. Послала сам му један брзојав
да ми купи та кола. И он ми купио,
али својим новцем. За телеграм сам
дала долар.

ЛИСИЈЕН ДАЛСАС, УКРОТИТЕЉ.

Симпатични француски филмски
љубавник Лисијен Далсас, чији је
последњи филм „Поток“ завршен ових
дана, врло пријатан је козер. Но по-
некад он је прави ћуталица. Једне
вечери седео је са својим пријатељи-
ма у једној кафани, кад зачу са су-
седног стола неколико речи упућених
на њега у подсмешљивом тону. Да
би се осветио несносним суседима
рече он својим пријатељима.

— Одлучио сам да напустим филм
и да postanем укротитељ. Али, не-

мојте се бунити. Кад би само знали
како је леп тај занат!

Тада један заједљивац са суседног
стола, не могавши више, да крије сво-
је изненађење, запита:

— Извините што сам индискретан,
но ја вас најлетше молим да ми ка-
жете коју врсту животиња намерава-
те да дресирате?

И Далсас на свеопшти смех својих
пријатеља рече мирно:

— Бургоњске пужеве, господине.

— Шта?! Тражите осуство? Па
зар није доста што целе године се-
дите на промаји?!

Госпођа:— Слушајте, Марија, то је
ужасно колико сте ви неспретна! У-
век чим ми се приближите ја нешто
развијем!

Она: Не могу просто да схватим
како су неке жене у стању да се о-
нако појављују на плажи!

НАЈРУЖНИЈА ЖЕНА У ИСТОРИЈИ

Војвођкиња Маргарита од Коруш-
ке живела је од 1318. до 1378. годи-
не. Према опису њезиних савремени-
ка, Маргарита од Корушке била је
врло ружна. Међутим она је била на-
следница целокупног имања свога
оца, великог и моћног војводе, па су
ипак многи принчеви просили њези-
ну руку. Били су спремни да забора-
ве на њезину спољашност за вољу
богатства.

Данас, кад је војвођкиња одавно
међу мртвима, још се води расправа
о том питању. Недавно се продавао
њезин портрет у Лондону, па су том
приликом стручњаци утврдили, да
није било без основа nelаскаво миш-
љење о лепоти Војвођкиње Марга-
рите.

ЗАСЛУЖЕНО ИМЕ.

Давид Беласко је био први режи-
сер који је лансирао дивну Мец Бе-
лами и створио јој светски реноме.
Он јој је и дао име које она носи као
глумица. Тада када је она још била
статистициња и скромна почетница,
није хтела да се појави под својим
правим именом, већ је тражила какав
згодан псеудоним. Беласко јој тада
рече:

— Ви сте свима онима којима се
приближите најбоља пријатељица и
шта више, ви сте дивни. У томе дакле
не треба човек да се устеже. Зовите
се Белами (Красна пријатељица), то
ће бити дивно.

Она је задржала то име и неће га
никад изменити.

Књижевни Свет

КЊИГЕ КОЈЕ ТРЕБА ЧИТАТИ

Психологија гомила од Густав Ле Бона, превео Жив. Живановић. Издање књижаре С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 30. — дин.

Ова ретко драгоцена књига први пут је изашла 1895 год. у Француској, а већ идуће преведена је поред осталих језика и на српски. Од тада књига је сваке године излазила на француском, где је доживела преко 30 издања. Успех је био и код нас велики, пошто је ово дело и по трећи пут издато. Интерес читалачке публике, како на страни тако и код нас потпуно је оправдан с обзиром на вредност ове књиге. С тога је потребно да и они који до сад нису имали прилике да се упознају са овим делом, да га што пре прочитају, јер то је камен темељац на коме почивају све доцније сличне публикације о овом интересантном предмету.

Анто М. Гвозденовић: **Кратке путничке биљешке**. Добија се у књижари С. Б. Цвијановића по цени од 20 динара.

Писац је без дотеривања прештампао своје забелешке објављене у „Отаџбини“ 1882 године, где је на врло живописан начин изнео своје успомене преживљене на путу из Крима у Тукменију и Средњу Азију. Исто тако занимљиве су пишчеве успомене о ђенералу М. Скобељеву и Ахал-Пекинској експедији. Садржај је врло интересантан, технички лепо опремљен, само што би се могло приметити јесте стил, који је прилично застарео. Књига је изашла пре неколико дана из штампе.

Чика Јова Малој Србадији, дечје песме од нашег најпопуларнијег песника Јована Јовановића Змаја. Издање С. Б. Цвијановића — Београд. Цена 10.— дин. Сад, за време летњег одмора, за децу је најлепша лектира збирка лепих и лакших песмица, којима обилује ови књижица. За њих је то пријатна разонода и леп поклон који не кошта скупо.

Голишан приче из Индије, написао Рудјард Киплинг. Превео с енглеског др. Никола Цвијановић. Са предговором Станислава Винавера.

Киплинг се код нас на жалост, врло мало преводи и ако је то један од најбољих енглеских писаца а можда и најбољи у свету у свом жанру. У

**ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ ДЕЦИ ЗА ЧИТАЊЕ
ЗА ВРЕМЕ РАСПУСТА.**

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА

са сликама.

- Тома Палчић (17 сл.)
- Насретин Краљевић (7 сл.)
- Езопове Басне (54 сл.)
- Чаробна Флаута (11 сл.)
- Храбри Кројач (12 сл.)
- Доживљаји Старог Зече (16 сл.)
- Чаробна Секира (са 9 слика)
- Патње по леденом мору (са 11 слика)
- Мали зидар (12 слика)
- Снежана и четири музичанта (10 сл.)
- Гуливер у земљи патуљана (са 14 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најздравију и најзанимљивију лектуру за децу. — може се набавити у књижарама.

Ко пошље администрацији „Недељних Илустрација“ 22 дин. добиће свих 11 књижица са плаћеном поштарином.

„Голишану“ ће одраслији дечаци и девојчице наћи врло занимљиву и узбудљиву лектуру, коју ће они са напрегнутом пажњом пратити од почетка до краја. Треба им пружити могућност да дођу до ове књиге, тако кописне по њих.

Књига је изашла у укусном издању Књижаре С. Б. Цвијановића и добија се по цени од 30.— дин.

Еlegantни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН
787

ПУТ ОКО СВЕТА

КОЛИКО ИМА НОВИНА
НА СВЕТУ.

Новине су данас завладале светом. Место књига читају се новине те отуд све се површије суди и расуђује. На целој свету данас излази 80 хиљада разних листова, а пре 30 година излазило је 41 хиљаду, а то је половина од данашњег броја. Данас у Европи излази 36.800 листова, а пре 30 година излазило је 20.347. У Америци данас излази 27 хиљада, а пре 39 година излазило је 19.500; у Азији данас излази 7.860, а пре 773; у Аустралији данас 900, а пре 660; у Африци данас 250, а пре 102. Највише новина излази у Сједињеним Државама, и то 20.719; а онда долази Немачка са 9.002; онда Француска са 5.546; Енглеска са 4.254; европска Русија 2.257; Италија са 900 и тако редом.

Горе: Раquel Торес у Холивуду поседује један прототип данашњих аутомобила. — Природњачки музеј у Чикагу има сада један модел неандерталског човека који је израђен према последњим научним испитивањима. — У средини: Један стародобни бокал ископан код Равене у Италији. — Доле: Мис Лујз Хариот из Чикага, која је у Паризу добила шампионат у пливању. — Најновији аутомобил са машинским уређењем за чишћење улица, али и са једним новитетом, који се састоји у томе, што механизам одмах сам товари ђубре и одвози.

ПЛАН ДА СЕ УХВАТИ МУЊА.

Др. Вилард Бенет са Калифорниског Института за Технологију иде за тим, да се изнађе начин, како би се муња ставила под људску контролу и ставила у корисне сврхе.

Истраживање у овом смеру предводи познати научник Д. Роберт А. Миликан.

Др. Бенет рачуна, да снага муње износи више од 1000 милиона волти. Није тешко добити муњу — вели исти научник — неко средство би се изнашло, да се доведе на земљу, али каква је корист од свега тога, ако се она не може контролисати и ставити у службу човека?

Сврха је овог истраживања, да се муња из облака искористи као погонска снага и као осветљење.

АМЕРИЧКО СТАНОВНИШТВО СТАЛНО СЕ УМНОЖАВА.

Становништво Сједињених Држава се силно множи. Сада је целокупни број становништва 120.013.000. У времену од осам година умножило се становништво за 14.000.000. Ово је провизорна процена у уреду за попис или цензус становништва. Идући главни попис неће се обавити пре 1930 године. Овај закључак статистичкога уреда је доста тачан и базира на статистици рођених и умрлих, исељених и усељених становника. Флорида је највише порасла; за њом долази Калифорнија и онда Мичиган. Држава Њујорк има 11.500.000 станов. као најјача држава ради града Њујорка и околине, а држава Невада има само 77.407 становника.

Дороти Друм постала је славна као жена са најлепшим уснама у Америци.

Најновији снимак Роналда Колмана

Соколски табор код Зајечара.

Ученице III разр. женске осн. школе у Крушевцу са својом наставницом. — Ташнице и хаљинице које ученице имају на себи саме су везле и израдиле

Модерна оријенталка

Тешке фереце, танки зарови и провидна вела сад су само успомена у савременој Турској. Широке димије и извезене папучице спадају као драгоцене стварчице у бајке из давнина. Сокаци забрабуљених жена преобразили су се у великоварошке улице, са тоалетама запад народа. Од старог Оријента остали су утек амблеми: куполе високих минарета и ћепенци стамболских дућанића. Кадифасто зелено мора на Босфору, неми све-

док давне прошлости и данашњице, ћуги и прелива се на сунцу уз тихе шумове и заплускивања о обалу. Улицама чаробног Стамбола провлачи се други свет. Господа и цилиндри (место феса), госпође и госпођице у укуским шеширићима (место вела). Јавни локали, некад неприступачни за жене, сада су испуњени женским светом. Свауда се види жена. Миндерлуци, синије и мусандере ишчежавају, да направе место столицама, фотеља-

ма и орманима. Зелени кафтани замењени су фракковима и жакетима, а кондуре и папучице шими ципелама. Цариград се угледао на Париз.

До недавна заробљена жена, пуна љубави и неизмерне чежње, сада је сретна у пуној својој слободи. Женске су школе препуне. Оснивају се женска друштва. Код нове турске жене рађа се идеализам, тежања за бољим, лепшим и узвишенијим. Са својим првим успесима стичу тако турске жене потребну одважност у борби за своја права.

Панчевачко Певачко Друштво после обављеног помена пред црквом на Опленцу.

На Трубјелу код Никшића освећен је, уз учешће многобројног народа, споменик инжињеру М. Мијушковићу, који је погинуо 1923. год. од плаћених најамника. (Снимак И. Каваје)

Љубитељи „Нед. Илустр“ декор. сликари из Ваљева са својим мајстором Владимиром Маркијевићем.

Читаоци „Нед. Илустр.“ Видоје Петровић и Младен Гошић у Руговској Кписури.

ЉУБИТЕЉИ „Недељних Илустрација“

Мала Јелица Јовић увек се радује када јој родитељи донесу нов број „Недељних Илустрација“.

Александар Митровић, трг. из Азање.

Г. Драг. Бајловски, љубитељ „Нед. Илустрација“ из Куманова

Никола Петровић из Ђуприје, приликом једне вожње у околину

Г-ца Љубица Михаиловић, наша симпатична читатељка из Суботице.

Весело „водени цаз“ на плажи једног француског купалишта.

Катастрофа енглеских подморница.
— Приликом једног маневра код Портсмута напетела је подморница „Х 47“ на подморницу „Л 12“ и потопила је. Тек после тешког маневрисања успели су да поново извуку на површину оштећену подморницу, али је од целокупне посаде спасено свега два човека.

Страхоте на броду „Инсулинди“

Ретко су када путници океанског пароброда претрпели тако тешке часове, као недавно путници пароброда „Инсулинде“, који се из Батавије враћао у Ротердам. На броду су сви били ванредно расположни, јер се међу путницима налазило много Европејца, који се после дугог бављења у колонијама враћаху у своју домовину. Петог дана оболела је нека жена, добила је болове у грлу и после неколико сати умрла.

Њено тело бачено је у море. Тужној церемонији присуствовала је и једна девојка, која је том приликом

рекла: „Ако би се мени то догодило, заклинџем Вас, да моје тело понесете у домовину.“

Три дана иза тога умрла је девојка, под истим симптомима. Њеној жељи је удовољено и њена је лешина спремљена.

Од тада није прошао ни један дан, а да не би неко оболео. Путници из свих класа, као и неколико морнара и официра, разболели се, а неки и умрли. На броду је дошло до праве панике, јер бродски лекари нису могли констатовати узрок болести. Бродски музика је престала свирати, јер

су музиканти морали да негују болеснике.

Када је пароброд приспео у Аден, било је 9 мртвих и 45 оболелих. У Суецу су сви путници били пелцовани, и од тога се времена побољшало стање на броду. У Порт-Саиду је пароброд морао остати у карантину и нико није смео из брода. У бактериолошком институту претражени су неки болесници, и установљено је, да се ради о некој тешкој врсти ангине. У Марсељу су сви путници скоро оставили брод, путујући другим бродовима, сретни, да су ослободили тог уклетог брода. „Инсулинда“ је приспела са великим закашњењем у Ротердам, где је била предата лешина несретне девојке.

БЕСВЕСНА ВАРКА

У лудом заносу мога бола
Сисао сам бесно
Сок бахусовог плода.
Глава ми је била
Претешка бесвесна,
И онда сам у тој
Бесмучној екстази
Љубно страсно
Сопствене ми руке,
Мислећи да су груди
Изајане Венере.
Најзад сам од умора
Крај распећа пао
И горким сузама
Грех сопствени
Оплакао бедно.

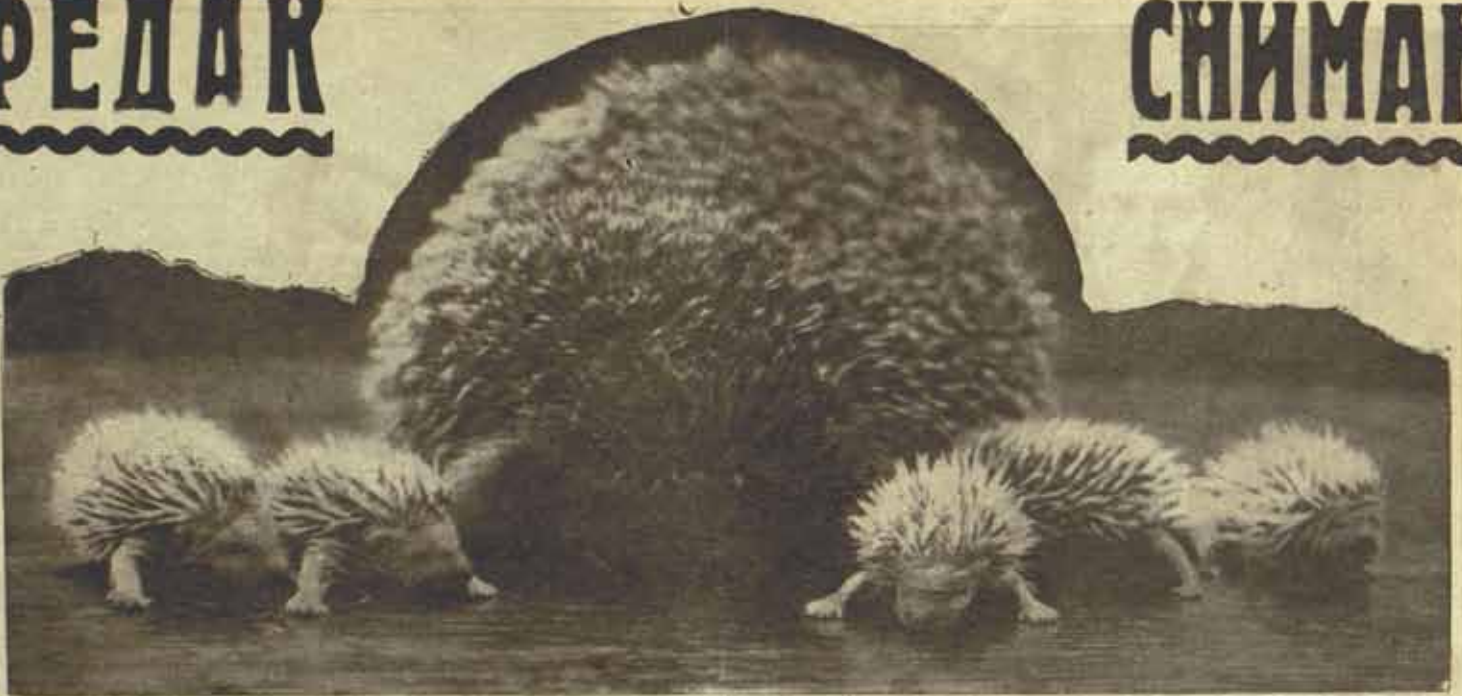
Милорад Поповић.

Хуго Хофменстал познати немачки књижевник умро је пре неколико дана од срчаног удара, који је дошао као последица узбуђења због самоубиства његовог најстаријег сина.

РЕДАК

СНИМАК

Овакав снимак свакако још нисте видели, јер се „јежевске породице“ веома ретко сликају за своје породичне албуме.

БОЕМ.

Ноћ без звезда. Ветар усиљено, монотono, језиво кад јаче кад тише засвира заспалом градом. Уснуте круне цветних багремова прену се на мах из страха! Разблудни дах ветра за час их изљуби и убрзо се изгуби, да са „великом помпом“ удари о прозоре прљаве „апшчнице“, у којој уморна снi масна газдарица. Серенада!.. Улица пуста. Покаткад из неке крчме допре по који пригушени јецај циганске виолине, који задречи изненада, и тихо се изгуби понешен дахом ветра. Затим поплочани асфалт градских улица, некако језиво на мах одјекне! Тетурање неког тела и звук гвоздене палице, одјекива слично посмртним откуцајима звона, са какве оближње цркве. Затим глас пул неке меланхолије залепрша кроз ноћ. То весели пијанац тихо певуши своје жеље — лепим богаташицама које задовољно спавају и сновијају: човека с огромном косурином, безне спољашности, ал' велике душе! Ноћ. А сутрадан васкрснуће какве риме, ћерки милионера, ко'а безбрижно ужива у дивним собама скупоцене очеве палате, док онај коме је једино искрена другарица ноћ, у својој разгранатој машти, обожава девојку, коју је свега можда једном видео, у пролазу, када је у зору, готово сањива — дизала дебеле засторе с прозора, да би истерала ноћ. Песник, тихо за њим уздах, кад прође. Уздах девојке која пати, јер јој је идеал бедан. Човек велике душе, огромне косе, изанђалог одећа, остаје за њу ипак боем. Ствар до које је тешко доћи.

Милош А. Ђорђевић.

Фотографија као уметност. — Један редак детаљан снимак.

Најновији филм Лона Чениа под именом „Закон Конга“, управо је довршен и снимљен је под режијом Тода Бравнинга већим делом у дунглама Конга. Партнерка Лона Чениа у

овом филму је Мери Ролан, Американка која је и у Европи са великим успехом играла под именом Имогене Робертсон.

Енрико Бенфер, најновији партнер Јени Југо, као саксофонист у једном Уфа-филму.

Иго Сим, који је сада ангажован код „Уфе“, од свих спортова највише воли тенис.

Сестре Талмеј, од којих се Констанц, у средини, удаје већ по трећи пут. Два сина Бастер Китона били су јој девери

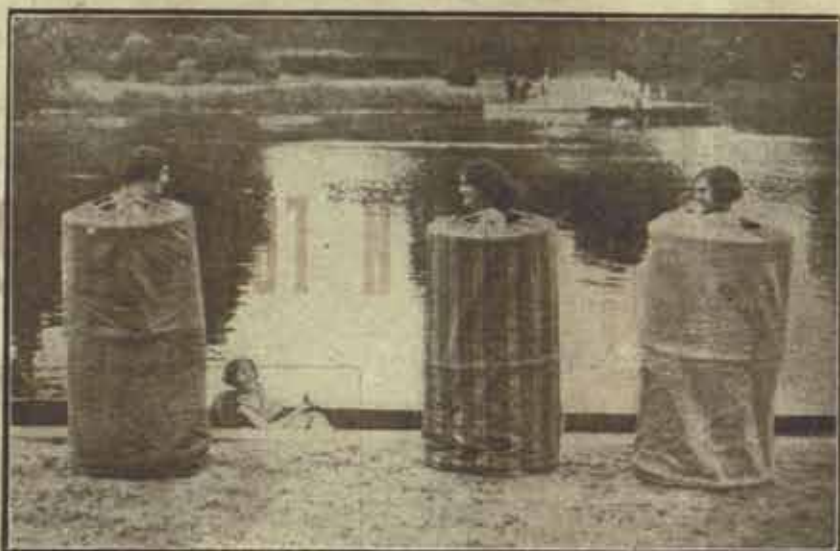
Г. Драгоје Каличанин, у једном успешном наубојском костиму на балу у Крагујевцу.

Лупе Велец игра сада главну улогу у једном филму у режији Д. В. Грифита.

Г. Александар Черепов руски филмски режисер који је у Београду отворио кино школу.

Енглези су пронашли ове практичне носеће кабине које омогућавају купачицама да и на најживљим местима облаче купаће костиме.

ЉУБИМАЦ БЕОГРАДА

Љубимац београдске публике рвач Вилијам Томсон.

Три симпатичне дорћолке на дунавској плежи.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—
ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин. полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарииу
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарииа „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Недељне Шцеширације

Југословен Барта који се недавно прославио у Паризу задржавајући рукама два аероплана.

За Вас госпође

и госпођице...

Оригинална хаљина Колете Жел.

Модел једне д'чвне хаљине од тзфта.

Мери Глори у црној вечерњој тоалети.

неделюне
Цицѣрације

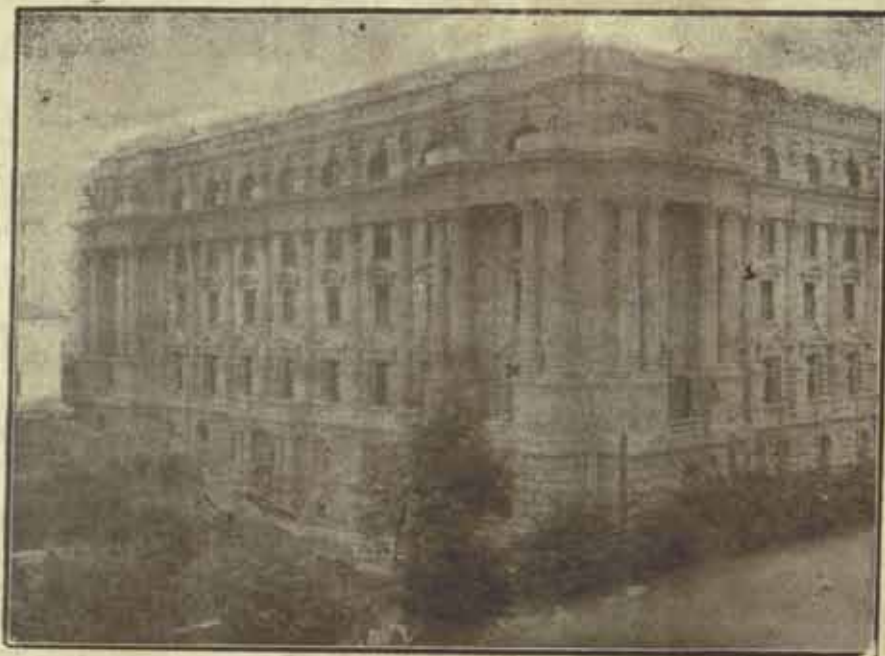
Бр. 33

Дин. 3

Уметнички детаљи на горњем делу зграде Главног Генералштаба.

Монуменална зграда Главног Генералштаба.

ЗЛАТО НА ДНУ ЈЕЗЕРА

Поводом исушивања Немијског језера на чијем дну леже већ 2000 година Калигулине лађе, талијанске новине јављају да ће се и Американци повести за Талијанима. У Америци се баве мишљу да исуше језеро Гватавита у Колумбији, које се налази на 50 километара од Боготе и на више од 3.000 метара надморске висис-

не. У ранија времена у ово су језеро сваке године два пута долазили Индијанци Чибчи пре шпанолског освојења. Ту се подизао храм који је био тада на обалама језера. Са уздигнутог места равно над језером велики свештеник или „Ципа“, покривен златном прашином, бацао се у језеро, а остали верни бацали су за њим у воду разне заветне предмете од сувога злата. Када је освајач Гонцаго

Ксименец де Квесаса освојио овај крај (године 1537) покушао је да извади са дна језера један део огромног блага које је прогутало језеро Гватавита, али га је силна олуја, како прича традиција, спречила у овом покушају. После тога колумбијска је влада покушала да сондира језеро те је том приликом констатовано, да је дно језера састављено од тврдога злата у које су забодени и сачувани дарови Индијанаца Чибча.

ПРВА СТРАНА:

Госпођица М. Ј. за време летовања на нашем дивном Јадрану.

Бенедиктински манастир на Локруму и двор цара Максимилијана, — сада државно дечје опоравилиште.

СЕДАМ СТОТИНА АМЕРИЧКИХ
МОРНАРА КОД ПАПЕ

Како јављају из Рима, недавно је папа примио 700 америчких морнара и 40 официра са лађе америчке ратне морнарице које су стациониране у Неапуљу. Пријем је извршен у клементинској дворани. Папа је том приликом држао говор у коме је истакао да се и он, као наследник Св. Петра, који је био рибар, може сматрати човеком од мора. „Истина је — додао је папа — оно што се често говори и понавља и у Америци: да ми волимо брда и високе врхове који нас приближују Створитељу, али је истина такође да ми волимо и широки видик мора. Ми бисмо желели да се више чита Стопанијево велико дело, које је права химна мору. Не знамо да ли је оно преведено на енглески језик, јер би онда и вама била пружена прилика за угодно и поучно штиво. Ви често имате прилике да видите дивне призоре морске олује. Нека вам они дозову мисао о Богу који је утишао валове у страховитом њиховом бесу. — Ви живите гледајући у очи дивним сликама природе, и за то имате срећу да будете ближе Богу“.

Са погребом заслужног Ђенерала Мирка Милосављевића, команданта Београда. — Уношење ковчега у цркву.

МОЈ ПУТ.

Дуг, прљав, прашан тече
Води ме далек пут.
А куд? Мозак ми пече,
Упитник на то круг.

И видим људство иде,
Гази свој прашан пут,
Пред собом ништ не виде,
Већ прах од пута жут.

Ко вода мноштво дера,
И незна куд ће доћ,
А над њим се небо стере,
Незнања црну ноћ.

Дуг, прљав, прашан тече,
Води ме далек пут,
А куд? Мозак ми пече,
Упитник на то круг.

Јаша М. Зелић.

ПОД ЗВЕЗДАМА...

Седим поред обале и гледам са болем у ведро и насмејано небо. Ноћ дрхти од неке чудне слутње. Срце ми се цепа од бола, сузе росе моје тужно лице. Једна звезда трепери и њен одсвјет као да носи један неизлечив бол у бесконачност....

Блага светлост звезда расипа се и дрхти над једним чемерним животом, над једним срцем које данас очајно плаче....

Успомене боле.... потресају... Скоро свањива и губи се светлост звезда, а са њима и по један наш бол....
Сарајево. Бран. Миланов.

Група наших официра који су ових дана посетили Пољску, враћајући тешко посету браћи Пољацима.

Једна од најлепших школских зграда у нашој земљи: Учитељска Школа у Крагујевцу.

Београда до Сарајева

...Само побећи што пре из тропратних зграда, са тих високих кула, од зидова, асфалта, у шуму, у планину... међ четинаре...

Воз већ чека, онај мали, узаног колосека, као играчка или једноспратна ниска зграда, јер са прозора вагона изгледа као да је нека старинска кућица...

Ја сам сама у купе-у... Већ помишљам на пријатну ноћ, кад успављује монотон песма точкова... Јастуче је испод главе, и ја затварам очи.

Ух, шта је ово!
Нешто ме пецну...
Јао!!...

Један, други, трећи незвани гост, или боље рећи гошће, силазе са врха канабета.

Татабића...

Тако их зову у источној Србији. — О, молим, ја не желим нимало ваше познанство, наљутих се ја и скочих са седишта. Срећом, станијол од тоблера стоји на другом канабету...

Брзо избаших све непозване из купе-а...

Али сан је покварен, престала је и песма, а страх је у души... Тако велики страх од — татабића...

Двадесет парница тоблера појела сам те ноћи... Срећа, те ми је брат купио те чоколаде, иначе не знам

Две лепе Босанке у националном костиму — фото Драгулић

шта бих радила без станијола.

И сад дремам седећи на канабе-у, не смем нигде главу да наслоним...

Боже, баш смо оријент...

Љутим се у себи, и грдим, и с тим мислима не знам како утопила сам се у сан...

Отварам очи...

Рудник...

Дивна, величанствена, поносите планина...

„Планино, мори, туго..." хтедох да запевам и пружим руке да загрлим завичај мојих родитеља...

Ах, што волим планину...

Ваздух планински као таласи улази у купе, умива, увлачи се у нерве, и стишава их... Неко дивно блаженство...

Густи забрани као паркови са дугим сенкама које се грле, и покошене дивале, и пољевене њиве, и опет златни класови и свиласти кукурузи...

Девер сеоске младе у Босни — фото Драгулић

Пролете Горњи Милановац, чист, умивен и свеж...

А после наиђе Морава, плава и зеленкаста у јутарњем буђењу... Путници скочише с воза у Чачку...

Треба доручковати рудничког кајмака и белу кафу...

Али ја се не мичем из воза. Страх ме да ми не умакне. Јест, кад бих ја могла да прескачем четири аршина као Дуглас, сишла бих...

Ено, моји Београђани из друге класе сишли.

Госпођа Стојановић из Народног Позоришта са мужем...

Воз писну и пође...

Наједаред нека вика, неко трчи за возом, маше, запомаже...

Сеоска млада и младожења у Босни — фото Драгулић

„Куку, па оно су моји Београђани..."

И љубазни кондуктер заустави воз... и они улетеше задијани... Није што ће да остану, него ствари... Колика је то после процедура...

„Паметна сам ја што се нигде не скидам..." хвалим саму себе.

Наша мала локомотива јури и тутњи... Боже, како се расиомила. Личи ми на оне мале, једре, здраве и вредне женице. Хукће као брзи воз, а варнице лете и око ње златне траке као пераја на глави индијанских поглавица.

Сад улазимо у дивну и мирисну романтику ужичког округа...

Ах, та лепота...

Четинари, стрме стене, пашњаци, пропланци, потоци, мостићи, и шум воде, сладак и кокетан као брбљање шипарица...

То је лепота Словеначке, и Лике, и Горског Котара, заносна и чаробна...

Ужице...

Из Врњанке Бање. — С лева на десно: Пред. Општине г. Пантовић, г. Банић секретар Јадранске Страже, ген. г. Обрадовић, управник барутане „Обилићево“, г. Драг. Петровић, вел. жупан, министар г. Францеш, гђа Франгеш, министар г. Корошец, г. Ј. Петровић, нови управник бање, г. Б. А. Дреновац, обл. комесар и г. Б. Тошић, ком. пол.

Певачко друштво „Обилић“ на извору хладне киселе воде у Врњачкој Бањи, пред концерат. — У средини се види (x) г. Д. Јовановић — Луне

Гле, као београдске шипарице... Она мала баш права Београђанка... Хаљина од свиле са пругама црним и црвеним, фина силуета, ондулирана кратка коса, кокетерија у очима...

Па неки елегантни младић... тене панталоне, плави капути, америкачке наочари...

Бога ми, у Ужицу леп и кокетан свет...

Поше се у воз један високи младић... Ужичанин је, или није, не знам, тек види се да је планинац... Завире у мој купе, али погледа... прва класа... не може да уђе.

Воз настави пут покрај Бетине... Е бога ми мило да видим ту њину Бетињу, с којом се тако поносе Ужичанин... Па и Ужице само као неко летовалиште.

Наша мала локомотива се разбе-

сн и појури кроз кланце...

Сад су још величанственије дивоте природе... На коју ћете страну пре да погледате, не знате ни сам... Црвени и сиви стрми кровови приљубили се уз стене као печурке... Као да је неки киклоп варо ту природу дајући јој фантастичне облике, а покрај њих провлачио змијасте потоке, да својом песмом забављају ту хуљиву лепотицу — природу...

Шарган...

Некаква тишина на станици, она дубока планинска тишина, кад се сваки најмањи шум одбија о границе четинара као да су наштимоване струне... Само жубор чесме, ох, слатки жубор дијамантске планинске воде...

— Господин кондуктер, хоћете ли

бити љубазни да ми захватите воде са чесме... (Ја не смем да се макнем из воза).

А он је тако љубазан, добродушни Рудничанин, јужна дијалекта и разговоран...

— Проспите ту београдску бару из термоса...

И први пут напих се планинске воде испод Шаргана...

Ах, то је шампањ-лимунада... И још слађа.

Воз постоја мало...

Онај високи Ужичанин прође покрај мога купе-а, застаде, и погледа унутра... Таман за читаву главу је виши од прозора...

Видим да би радо ушао, али мене штити прва класа... и... татабићи...

И дању сам се борила с њима, али су већ ступили у дефанзиву.

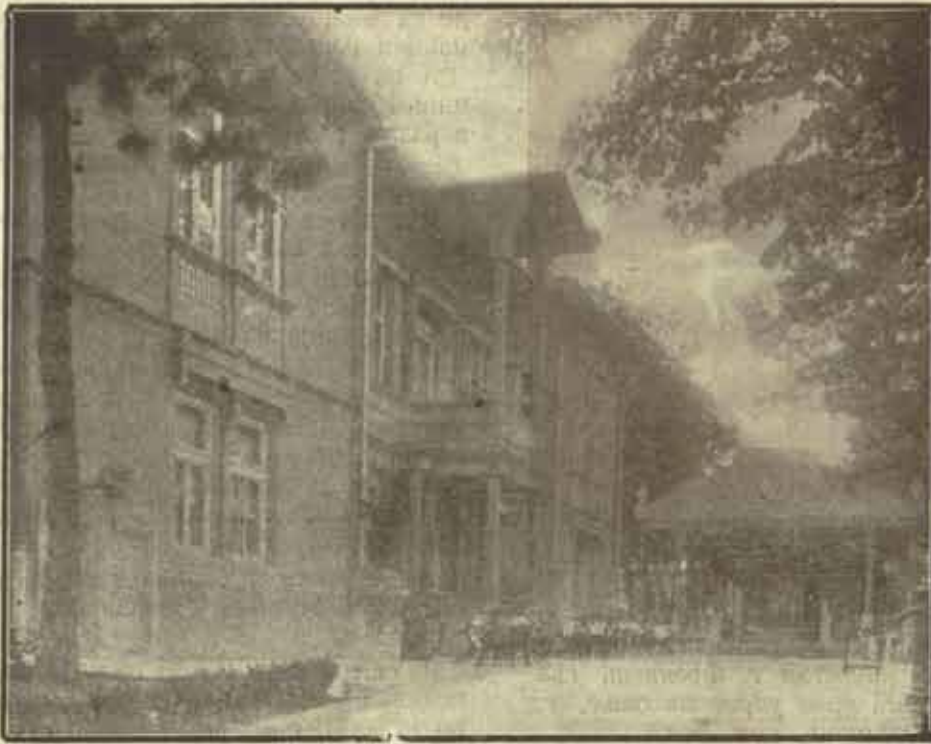
Пођосмо даље...

Ја сад немам речи да опишем ону величанствену лепоту и исто толико страхотну Шарган планину... Воз јури спиралним пругама, вијуга, уплиће се, час на ивици понора, па се опет диже, спушта, улеће и излеће из тунела, и оставља путнике задивљене пред оном замршеном железничком мрежом, којој не знате ни почетак ни свршетак, као кад се даду ребуси са путем, па ви имате да дођете до центра неким извијуганим лабиринтом. Ето, такав лабиринт је железничка пруга преко Шарган планине...

Наставак на 10-тој страни

Гца Лела Зафировић, млада и талентована драмска уметница једног покрајинског позоришта

Официрски Дом у Крагујевцу одликује се дивним старинским архитектонским стилем.

РИМСКИ КОЛОСЕУМ

Ми се толико поносимо својим веком авиона, радија и савремене технике, па ипак, стари век је дао много чега, што у неком погледу ни до данас није још надмашено. Тако ни до данас свет није видео већег позоришта, него што је некад био Римски Колосеум. У току векова милиони људи седели су по седиштима те гигантске арене, која је хватала од једном по 85.000 гледалаца уживајући у представама, које су према данашњим појмовима, биле и сувише свирепе. Много људске крви је проливено уз бурно одобравање римских маса, жељних „хлеба и забаве“, а колико је тамо поклано дивљих зрера, то је тешко израчунати.

Када је 80. године после Христа, за владе императора Тита завршено ово чудо од грађевине, започете за владавине Веспасијанове, Колосеум је свечано освећен играма, које су трајале пуних 100 дана и за време којих је побијено преко 500 звероа. Колико је људи, гладијатора, изгнуло за време тога крвавог освећења, о томе нам историја не говори.

Колика је била ова грађевина, подигнута на месту где се раније налазило Нероново вештачко језеро, поред позлаћене виле, о томе сведоче још и данашње рушевине Колосеума. И ако су у току векова толика пустошења, земљотреси, удари громава грдно оскрнавили остатке Колосеума и ако је са њих узиман камен за

друге грађевине — неколико најзначајнијих грађевина савременог Рима, као н.пр. „Палата Венеција“, „Палата Фарнесе“, „Канцеларија“ и друге, — саграђене су искључиво каменом одваљеним са рушевана Колосеума, и ти, данашњи остаци величанствени су са својим димензијама. Данашње рушевине, још увек су то-

лико импозантне, међутим једва ако су половина тога римског позоришта, какво је било за време римских императора...

Колосеум је имао 4 спрата — галерија, од којих је свака била висока око 500 метара. Елипсasti обим ове грађевине износио је преко пола милиона километара. Колосеум је имао не мање од 80 монументалних капија, тако да су оних 85.000 гледалаца, колико је стајало у њега, могли без гурњавае улазити и излазити. Сва седишта, почевши од царске ложе и сенаторских, преторских и т.д. седишта, па до оних намењених маси, била су поплочана мрамором. Разуме се, да је тај мрамор са седишта давно разнешен на све стране света.

Али стари Колосеум импозантан је не само по својим димензијама, већ и са позоришно — техничке стране. Новим ископавањима пронађена су замашна машинска постројења, која морају импоновати и данас, у доба покретних позоришта. Остали су трагови инсталација, помоћу којих се цела огромна арена могла за кратко време ставити под воду да би се приредиле код Римљана силно омиљене „морске битке гладијатора“. Исто тако су пронађени јако озидани нисови кавеза у којима су држали зверове.

Колосеум је дакле не само био највеће позориште, које је постојало до данас на свету, не само један од најимпозантнијих архитектонских споменика, него и пример у погледу техничког уређења...

Група новинара пред Терапијом у Врњачкој Бањи, приликом пријема имања од добротвора. С лева на десно г.г. Драгиша Миловановић, Слободан Видаковић, Др. М. Стојадиновић, г-ђа др. Дурлен, г. Драгиша Лапчевић, председник Новинарског Удружења (а сада такође и један од оснивача домаћег филмског предузећа Адрија — Национал Филм А.Д.), г. др. Дурлен и Рака Милутовац, новинар.

Група дражесних Чехословакиња које су играле „Чешку Беседу“ на фестивалу Међународног Женског Конгреса у Лондону.

Изглед изложбеног парка велике свеполске изложбе у Познању.

Кандидаткиње за Мис Панчево.

„Мис Панчево 1929.“ — У средини Љубима Нинковић, лево: Е. Вагнер, десно: Олгица Ђурђев.

Модерна обућа за по подне.

...Први реалистички филм, како кажу Французи, снимљен је у Немачкој ових дана. Зове се „Црвени петак“. Главне улоге: Иго Сим, Кори Бел, Сигфрид Арно и Самсон Корнер.

...У филму „Освета је моја“ играју главне улоге: Сиан Вернон, Рут Вејер, Олаф Фјорд и Анри Едвард.

ЛОКРУМ, ДЕЧЈЕ ЦАРСТВО

Један кут чаробног парка са палмама, чемпресима, алејама, кактусима...

Сваки час из Дубровника полазе мотори и барке на Локрум. Странци врве. Нико не жели напустити Дубровник пре но што баца поглед на перлу целе обале, мало, чудно и зим зелено острво, око којег се плету плаве легенде о несрећним судбинама господара, који су њиме владали.

Већ је близу осам година, од како је ондашње Министарство Народног Здравља преузело на себе управу овог острва и дивног бенедиктинског манастира, којег поправи и за себе преуреди несрећни мексикански цар Максимилијан. Све што се на острву затекло: лепа и монументални двори, чаробни паркови, богата флора, опојни ваздух лети и зими, све је то стављено на расположење слабуњавој деци, да им Локрум буде сигурно опоравилиште.

Бивши манастир је преуреден у прави санаторијум, где лети по 400 деце (некад и више, у неколико група) проведу вреле месеце на најпријатнијем зраку, у освежавајућим шумама а ипак на мору и јужњачком сунцу. По цео дан голишава, убрзо бакарне боје тела, они се за месец дана тако поправе, да им болешљивост више и не долази. Нека деца ту проводе и зиму, имајући све што је потребно, чак и наставу, да не изгубе школску годину. Учионице су постале узорне, што се може видети из слика. Шеф установе, г. др. Јосип Марковић, учинио је такав напредак кроз своје три године управљања опоравилиштем, да странци који на Локрум навраћају стално помињу: „О, ти Југословени, све што чине, чине за децу, за своју будућност“. Странци би, наравно,

Учионица преко зиме, у којој деца свршавају своју школску годину

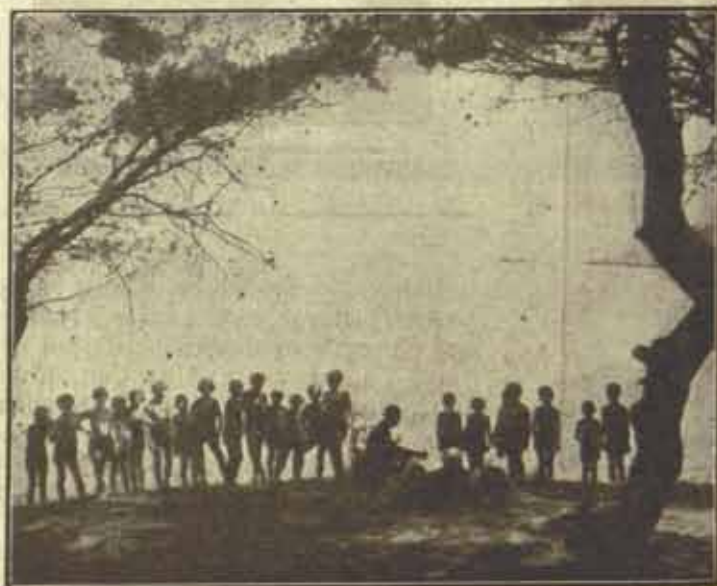
радије волели видети овај мирисни кут приморја претворен у парк великог, монденског хотела, са казином где се увече плеше и игра бакара, и није им драго што је ово царско обиталиште претворено у дечију резиденцију.

Г. др. Штампар, начелник санитета у Министарству Социјалне Политике и Народ. Здравља, много је допринео, да се Локрум преда деци на уживање. Јер деца, којој је све стављено на уживање од малена у овој држави, више ће умети да цене ову државу, када одрасту, но сви ми сазрели, под толиким, разноврсним страначким утицајима.

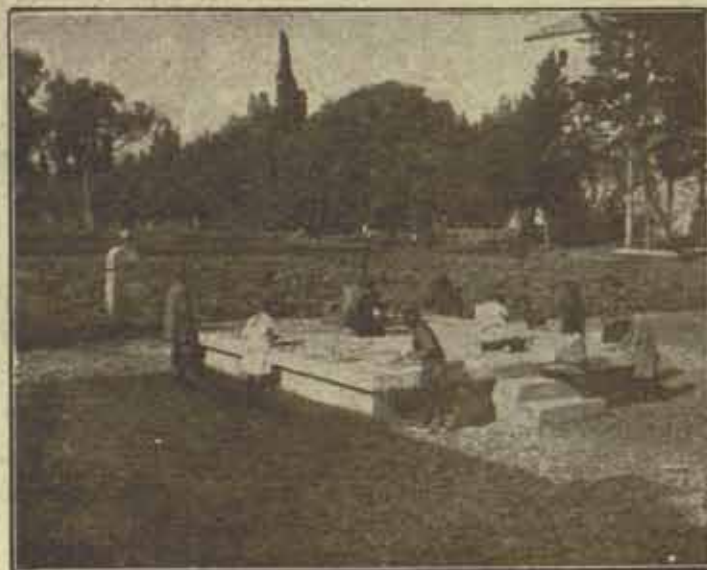
Појединости се могу добити од самог опоравилишта. Писати директно шефу, г. др. Марковићу. На нашем Јадрану идеалнијег опоравилишта за децу заиста нема. С.

Једна тераса, као у швајцарским санаторијумима, где спавају здравије деца

Деца на мору

Деца се играју

ЧОВЕК БЕЗ СРЕЋЕ

— Чарл Чаплин. —

Ако је филму пала у део задаћа да ствара дела која ће у целом свету наилазити на топао пријем, и која ће бити у стању да својом савршеном радњом открију људима сву бол и љубав овога света, онда је тај циљ бесумње већ постигнут, и то у великој мери. Захваљујући једном од највећих пионира кеме уметности Чарлу Чаплину.

Ја мислим да данас не постоји земља у којој још није приказан који од Шарлових филмова. Зар има цивилизованог човека који се још није смејао гледајући Шарла, тога великог љубимца целога света. Чим се на плакатама појединих биоскопа појави његово име, маса нагрне уживајући и тресући се од безумног смеха.

„Чаплин је велики геније“, рекао је скоро Бернард Шо, познати енглески књижевник, и није се преварио, јер заиста у оном синтетичном и еластичном младићу, са малим брчићима, дугачким панталонама, полуцилиндером и кривим чворноватим штапићем, крије се велики уметник, уметник који даје све од себе, који се уживи у своју улогу. Сваки његов филм је једно ново откриће за нас. Чудни су ти његови филмови. Смешни и жалосни у исти мах!

Увек се кроз веселу хармонију, протеже једна болна трагедија човека који љуби неизмерно и страшно, а чија љубав не наилази на одзив. Он љуби, али узалуд. Захваљујући колосалној глуми овога бесмртног јунака данашњег филма, то се сентиментална и тмурна атмосфера готово и не примећује, јер је заклања маса смешних сцена, тако да кад је Шарлов тип у највећем очајању, када је његова појава достојна сажалења, нео свет се крпа од смеха, а у томе бап и лежи сав успех његових филмова.

Та трагедија коју нам приказује у сваком свом филму много нас подсећа на његов приватан живот, јер Шарло као човек је сушта слика и прилика Шарла са платна.

Сав онај бол и разочарење које га прогони током целога филма осетио је он и у своје животе. Његова биографија исто толико је чудновата и тајанствена као и он и његова глума.

Његов живот је триовита стаза пуна разочарења и бола. То је верна трагедија његових типова.

До свога првога наступа на филму Шарло се је потуцао од немиле до недрага и доживео је свашта. У некад познатој трупи „Кеетен Ко-

медије“, Шарло је први пут наступио на филму и то поред некада славног Фатна. А открио га је Мак Сенет. Контраст који је постојао између Фатна и Шарла искористићавали су режисери постављајући их да играју заједно у разним кратким комедијама. Доцније оснива своје предузеће, ствара бесмртна дела и постаје славан, али не и сретан. — Пошто је задивљено и засмејао цео свет својим урнебесним трагикомедијама „Кид“ и „Потера за златом“, Шарло се ожени са Милдред Харис која га је обрадовала са једним сином. На жалост та његова срећа није дуго трајала, јер му син умре, а жена под изговором да не може подносити његово присуство напусти га. После развода цео свет је мислио да се Шарло више неће женити, али Шарло се је опет оженио и то са Литом Греј, која му је подарила два синчића.

У почетку њихов живот је био сретан и Шарло као и сви остали мислио је да је најзад нашао своју срећу.

Али какво разочарење, за сиротог Чаплина. Нема много од тога, како је он постао тиранин, грубијан, животиња у људском облику и шта ти све ја знам! Његова бивша жена дигла је цеду Америку противу њега, штампала је доносила све горе и горе лажи о њему, а сиромаш Шарло, ћутао је, тупео, навикнут да пати и да очајава. За време тога фамозног процеса који за мало није уништио сав његов досадашњи рад Шарло је осећао као овна. Његови невни су похустили и његова околнина озбиљно се је бојала за њега.

Тада је Шарло могао увидети како је био омиљен у свету, јер је свакодневни добијао масу писама из свих крајева света, која су била пуна утехе и наде за бољу будућност.

И та велика љубав његових многобројних обожавалица, није му дала да клоне. Шарло је опет постао онај стари, и ускоро после тога, на велику жалост његових непријатеља изашао је највећи његов филм „Пиркве“ који је задивљено и засмејао и саме његове противнике. Прошло је од тога времена доста дана.

Шарло се је смирио, увркао се је у себе помршен са судбичном, и тврдо уверен да никада неће бити сретан, као ни његови верни типови који га стално прате као сене које дохте на екрану док се салом пролама урнебесни смех задовољне светине...

Главни депо за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца Мишковић и Комп., дрогерја на велико, Београд.

ХРАБРОСТ КИНЕСКИЊА.

У провинцији Киангу оборујало се је се неколико жена, да спрече пљачкање разбојничке чете отпуштених војника. Ова женска чета недавно се је сукобила са разбојницима. Том приликом пало је девет жена, али су мушкарци одступили испред ратоборних противника и без трага побегли.

ЖЕНА НА ПУТУ ОКО СВЕТА.

Алфилад Нордан, позната шведска новинарка, кренула је на пут око света. Циљ њенога пута је упознавање народа и обичаја. Она се обавезала уговором да ће своје утиске објавити у неким шведским новинама и тако упознати свој народ са осталим светом. Ово је још један доказ женске одважности!

СИЛВИЈУ СТР. КРАЊЧЕВИЋУ

Кад сам чито твоје „Вили песме“
Занела се летом душа моја,
О вилински врли миљениче,
У чаробна она царства твоја.

На твог ведрога духа лаки крили,
Занела се беше горе тако,
Горе некуд у оне ведрине
Изнад дуге лако, лако, лако.

И дошла је звезданоме вису,
Откле твоје светло име сјаји,
Кроз векове да га читат могу,
Захваљног ти рода нараштаји.

Јаша М. Зелић.

ОД БЕОГРАДА ДО САРАЈЕВА

И све сам мислила: који ли су инжењери градили ту пругу? Баш сам имала вољу да им стегнем руку и честитам, и захвалим, што су нам пружили такву лепоту, какве нема нигде у Југославији.

Вишеград!

Ту се задржава воз пола сата. (А ја се опет нисам скинула, да ми не би умакао воз).

Ужичанин је опет шетао поред мог куће-а...

На станици се опазиле типови и други костими... Фес, чалма, димије... Као да су се сви маскирали за позорницу.

И леп, развучен, певајући дијалект...

Воз се креће...

Испрати га шеф станице, или саобраћајни чиновник, али најлепши шеф између Београда и Сарајева... Воз се удаљи, а њему остадоше очи укочене „на лево“... (на прозору је стајала дама). И вероватно тако он сваког дана... „очи на лево“... Но, то је дивна свакидашња атракција за једног шефа...

„Аој, Босно, сиротице клета...“

Некада је била сиротица, а сада раскошна, лепа и умиљата... увећењена жубором Дрине, која је негде несташна као београдске шпацирице, сва у плавој свили и белом муслину, а на другим местима замисљена и романтична као дама тридесетих година.

И то богатство четинара и грађе, која цлови, котрља се са планина и купа своја смоласта стабла у бистрим таласима.

Свако место у Босни је летовалиште... свуда могу да се проведу жарки дани... За туристе је тај предео рај...

И никако да престану дивоте природе... О, то је бесконачна лепота... Очи су пуне утисака, душа разнежена, наоко се јури кроз тунел, удише угаљ, седи крај отворених прозора. Јер како ћете сваки час затварати и отварати прозоре, кад је 150 тунела...

И словима сто педесет тунела... и још више.

А мене глава још не боли иако сам спремила аспирине...

Стамболчић!

Откуда то име... Можда је некад неки бег дошао из Стамбола и тако га назвао.

Ту је доста Београђана и место је удешено за санаторијум.

(Оног Ужичанина нисам више ви-

дела, мора бити да се скинуо на некој станици).

Мала, ужурбана локомотива одјурн...

Већ смо близу Сарајева, али ту је лепота нова покрај Миљацке.

Ух, како је страшно... Само четврт метра воз далеко од понора у коме шупште брзи вали...

А мали воз неустраниво завија, вишти, тутњи, хукће, опет тунели, опет река, мали слапови, и понори...

Као у Швајцарској...

Још један тунел, други, трећи... и...

Сарајево...

Ах!!...

Никада, ни једна варош није оставила на мене такав утисак...

Оријент и запад... Виле, палате, дократи, минарета, црна и бела, и све као нека декорација, као да се

дигла нека филмска варош за неки монументални филм...

Али више вам нећу писати о Сарајеву сада... јер ћу много писати о Сарајеву.

Улетех у мали локални воз и после пола сата, скидох се у Илиџама...

Сад ту летујем...

И писаћу вам одакле драге моје читатељке...

(А зашто само читатељке? можда ставља примедбу неки читатељ).

Па зато што мене оне много воле, као и ја њих...

Дакле писаћу Вам о Илиџама, муслиманском теферичу, и модерним муслиманкама, пуно, пуно... да бих вас забавила ових жарких дана...

Верујте, да вас увек воли вапна

Мир-Јам

Филмски глумци у приватном животу

Ако природа једну жену готово у пуној мери обдари лепотом — увек ће се наћи било какво место, које не одговара сасвим савршенству осталих лепих особина. Но то не би смело много да смета паметној жени, јер што је природа ускратила то мора уметност да наоднади. И та је уметност данас дошла до толиког степена, да и најпажљивијем посматрачу тешко успева да одреди где престаје природа и где почиње уметност.

У свом звању стручњака за шминкање стављају ми наравно безбројна питања не само о шминкању за студио, него и за избор козметичких средстава за приватни живот. Ту играју наравно пудер и руж, црnilо за обрве такође велику улогу. И безбројни су случајеви у којима жене воле да сазнају, како и на који начин ова средства могу се употребити, да се њихов тип нарочито може истаћи.

Уопште се може разликовати три типа — црвенкосе, које репрезентира Џоан Крафорд, кестењави као што је Дороти Себастиан и плавокоси као Анита Паж.

И овде вреди она стара реченица: радије мање, него одвише, јер никада права дама не сме да изазове утисак да је нашминкана.

Црвенкоса жена мора особито да пази код избора црвенила са усне и за образе. Тон боје ових обеју козметичких средстава не сме да убије боју косе. Такве жене могу радије употребљавати пудер у тамнијим, него у светлијим ниансама. Будући, да њихове трепавице имају неки црвенкастоплави сјај, то би им се могло препоручити да трепавице помоћу тамно — смеђег или црнога туша за

трепавице доведу у јачи контраст према очима. Такође и очне шупљине могу се лагано шатирати са смеђом бојом, а исто тако и обрве, али само врло лагано — никада пак не смеју се поцрнити.

Плавојка ће учинити добро, ако пудер употребљава у ружичастом тону, а такође и руж може да буде врло светао. Обрве и трепавице могу се исто као и код црвенкосих мало потамнити, али врло пажљиво. Место смеђега за очне шупљине од много већег је ефекта светло — сиво.

Жуто па све до дубоког окера, може да се тим пудерима само смеђокоса жена, а црвенило за усне мора бити тамно исто тако као и боја за лице: црно за обрве и трепавице и смеђе шатирање за очне шупљине.

Разумљиво је да се кожа мора неговати што је више могуће и то многобојном употребом воде и сапуна, добрим кремом за кожу и пажљивом диетом. Нити Џоан Крафорд нити Анита Паж, нити Дороти Себастиан, не би далеко дошле са својом природном лепотом, да се не држе ових темељних принципа за одржавање и повећавање женске лепоте. За прање лица најбољи је мекан и масан сапун и млака вода.

На крају хтео бих споменути још нешто врло важно, а то је то, да се дуго уско лице може учинити да изгледа пунијим, ако се коса на странама аранжира распуштено. У ниједном случају пак не сме се носити висока фризура.

Надам се, да ће ови савети допринети томе, да ће многе жене знати знатно појачати свој природан шарм, што је жеља готово сваке жене.

Историја једног обогатења

Једног летњег дана 1851. год. на излогу једног малог дућана у улици ди Бак, у Паризу, појави се објава са натписом: „Утврђене цене“.

„Утврђене цене“? ... Публика, која је читала ту објаву, у почетку није схватала шта она треба да значи. Како то, „утврђене цене“? Од вајкада се сматрало да се у дућану треба ценкати све дотле, док се не дотера до минималне цене. Такав обичај постојао је увек и у Паризу и на целом свету.

Две жене, из радозналости, уђоше у дућан, где је висела ова објава. Оне се задивише још више кад видеше да су „утврђене цене“ још и врло ниске цене. Вест о овој новотарији брзо се распространи по суседним улицама, и ускоро се нађе цео ред подражавалаца, трговаца, који су појмили да систем „утврђених цена“ има велика предности.

Сопственик овог упадљивог дућанчића, који се звао »Au Bon Marche«,¹⁾ увео је још читав низ других новина, да би привукао публику. Тако су се у његовом дућану давале на поклон игле и конач свакој муштерији, без обзира колико је он купио. Затим — што је била цео нечувена ствар — сваки купац могао је вратити купљену ствар, ако му се није допадала, и добити новац натраг. Ова новотарија привукла је масу купаца. Најзад, оно што је купљено свима је достављано бесплатно у кућу.

Изаумитељ овог новог система, Аристид Бусико, који је успео на тај начин да, за неколико година, од свога малог дућана направи огроман трговачки магацин, родио се 1810. године на северу Француске, као син сиромашног капације. Током 20 година он је служио као помоћник у различитим трговинама, и тек у 42. години он доби могућност, да приступи остварењу својих замислених трговачких принципа. У броју тих принципа био је врло важан: мала зарада. У то време, кад је у другим радњама роба обављана 2 до 3 пута у години, у њега је трговачки обрт пролазио 10—12 пута у години. Упоредо са развијем радње он није жалио новац на колосалну рекламу, и године 1869. ударио је камен темељац огромној згради »Au Bon Marche«. После осам година његов годишњи обрт достигао је већ огромну, за то време, цифру од 67 милиона франака.

Најзад, како у Француској тако и у другим крајевима, убрзо се поја-

више подражаваоци: берлинске куће „Тин и Андорф“ и „Вертхајм“, велике американске куће, као „Маршал Филд“, енглеске куће и др. Све су оне скоро потпуно копирале Бусиков систем. Између осталог треба приметити да су сви сопственици таквих кућа, као и Бусико, били синови сиромашних родитеља, и ни један од њих није био престонички грађанин — сви су они били редом из малих провинцијских градова.

Са развојем оваквих „својинских дућана“ у трговачком свету подигао се против њих силан покрет. — Године 1880. у Француској је парламенат увео особито велике намете на такве дућане. То ипак није могло зауставити развиће ових фирми.

После смрти оснивача »Au Bon Marche« радња је прешла у руке његове жене. Ова је предала половину предузећа главном помоћнику мужевљевом, а после њене смрти цела је радња била предана млађима. Сагласно вољи покојне г-ђе Бусико, управљање фирмом требало је да се води по демократским принципима. Управа се састоји из 3 човека, од којих се сваки редом, у току године, сматра као председник. А састав управе обавља се што је могуће чешће. Сви службеници преко 50 година дужни су да излазе из фирме да рашисте пут младима.

Овај основни принцип управе кућом сачувао се до данашњих дана, и сада се већина акција налази у рукама фирмених службеника или бивших службеника.

Овај „социјални опит“ ниуколико није зауставио развитак трговачких послова »Au Bon Marche«. 1900 године, за време светске изложбе, та је фирма са својим обртом од 200 милиона франака још увек била прва од свих европских „универзалних домова“.

Затим је наступила нека стабилизација; појавише се нове трговачке куће у Немачкој и Америци, које су потукле цифарни рекорд годишњег обрта, и у самој Француској нове, младе фирме престигоше »Au Bon Marche«. Но основни трговачки принципи, које је одгајио и развио Бусико, сачували су се до данашњег дана, и, јављају се на неки начин као нова ера у трговини, која је истиснула хиљадугодишњи обичај жестоког погађања и цељкања.

— Ова два брата Климентијевића просто је немогуће разликовати једног од другог.

— Ја их разликујем, али само пре подне.

— Како то, пре подне?

— Па тако, јер је око десет часова онај старији увек пијан.

СУСПРЕТ ЦЕКИ КУГАНА СА ФИЛМОМ.

Ота Келеманова, 1918. у Лос Ангелосу, да би опроштајна представа била занимљивија и оригиналнија, извела је на позорницу свога синчића Цеки-а, коме је било тек четири године. Публика је била занесена његовом игром „цаз“. Код наивног имитирања Давида Варфелда, публика је одушевљено поздравила малог глумца.

Овај случај дошао је као наручен чувеном глумцу Чарлу Чаплину. Он је већ годинама тражио дете полесно за филм „Кид“. Али узалуд. Сад је случај послужио да је имао поред себе дете, које је било као створено за главну улогу у „Киду“. Две недеље доцније отишао је мајци детета, која је такође била глумица, да од ње добије пристанак. После кратког времена Цеки је играо у „Кид-у“.

Једна од најпријатнијих особина малог јунака јесте то, да није уображен. Па ни после сјајног успеха у филму „Кид“. Он никад није мислио да је постао славан уметник. Сам није знао, да годишње зарађује преко пола милиона долара. А Чарли Чаплин, који га је довео филму, био је уверен, да Куган игра више као дете, него као глумац. За малишана је први филм био дивна игра. Он је на Чаплина гледао као на свог старијег друга, који се већ уживио у игри, а Чаплин се с њиме забавља, као да је и он дечко његових година.

Цеки Куган према своме учитељу Чаплину гаји глумачку лојалност, која човека задивљује. Пре неколико година, када су га запитали ко је највећи глумац, одговорио је врло брзо:

— Чарли Чаплин!

А на питање, ко је други, одговорио је флегматично:

— Ко? Наравно — Цеки Куган!

ШИНДЛЕХЕРОВ-САНОВНИК
НАЈВЕЋИ ПОТПУН —
368 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИН.
СА ПОШТАРИНОМ — 26-50 ДИНАРА —
СПИСОК БЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
 КРАЉА МИЛАНОВА 120 (САМБИЈА),
 Београд, и у свим књижарницама.

¹⁾ »Код Јефтипоше«.

НА ЛЕТОВАЊУ

— Сениша С. Аћимовић. —

Госпођа Љубица возила се чамцем по језеру са својим младим пријатељем Иваном, студентом архитектуре. Одмах после ручка њен муж, државни саветник, отишао је да врлети, јер је то радио свакога дана без разлике за свих петнаест година од како је у браку. Те навике није се могао ослободити ни на летовању и велико језеро, плажа, ресторани изгледали су му после ручка празни и без интереса. Његова жена, међутим, волела је да се вози чамцем и свако по подне она је са студентом Иваном крестарила водом... Она није знала да плива а веслала је врло слабо, али је зато младић пливао одлично и веслао као роб са римских галија.

Посматрани са обале Љубица и Иван изгледали су као диван љубавни пар. Истина она је од њега била старија читавих десет година, јер њему беше тек двадесетдве, али је она била младоллика, хитра и готово девојачког држања. Удала се врло млада за високог државног чиновника, који је био доста старији од ње, али који је чуваше као мало воде на длану. Сваке године је куповала други ауто, на баловима је била прва са хаљинама и сваке године је лето проводила у другом месту.

Државни саветник је волео силно своју младу жену, избегавао је ма и најмањи повод који би јој могао причинити какву непријатност. Што је интересантно, иако доста старији, он је био убеђен да га она воли и за цело време брака није могао приметити ништа што би му испало сумњиво. Хвалио се свуда својом женом и сматрао је да је његов брак онакав какав се само пожелети може. Отуда није никакво чудо што је давао жени велику слободу и што никога није сматрао опасним да му помути породичну срећу.

Чамац је брзо ломно површину, засипан топлим сунчевим зрацима. Љубица је стајала у чамцу и кроз мокри костим јасно су се оцртавале раскошне линије њеног тела. Она је посматрала Ивана преплећуће које, како хитро и лако весла. Тај Иван је био син неке даљне рођаке њенога мужа, која их је молила, пошто је живела у провинцији, да приме Ивана код себе, кад је дошао по свршеној матури да се упише на Универзитет. Примили су га врло радо јер је заиста било негодно да младић оде да живи сам, непознат, у великом граду, где на сваком коваку може поклизнути и пропасти. Толико су га заволели, затим,

да су се свуда виђали заједно и било би им врло тешко да се од њега раздвоје.

— Јесте ли се уморили?

— Ни најмање. Кад вас возим, могао бих да веслам вечито...

— Не знам само докле ћете тако говорити....

Он јој не одговори, само се осмехну на њу топло и драго, па онда устаде.

— Останите сами у чамцу и веслајте полако ка обали. Ја хоћу мало да се купам, па ћу после да испливам.

Иван скочи у воду. Зарони неколико тренутака па кад изби на површину он стаде као риба да се игра по води.

Она је завеслала обали, па кад дође до ње, она искочи из чамца и стаде да посматра Ивана како плива. Одједном он поче да удара первозио по води, затим га несташе па кад се поново појави, одкиде му се из грла некакав тупи, мукли узвик и поче очајно да се бори са водом.

— Удави се! Помозите му! Она очајно викну и стаде да недовољно шета и неуверено гледа на ону страну где је Ивану претила смрт. Приметила је неку узбуну око себе, неку узурбаност и довикивање. Није ни приметила да јој се муж приближио и да је придржава.

— Брзо, брзо! Викала је она изван себе а смртно бледило разлило јој се по целом лицу.

— Ништа, ништа, спасен је, оно, већ је у чамцу. Тешко је државни саветник. Љубица као да није чула његове речи. Гледала је неуверено и отпоче да плаче.

Чамац доклизну до обале. Иван је спасен. Изнеше га на песак. Он је лежао без свести. За тили час се окупи цела плажа. Кад га виде Љубица да се не миче, њој се учини да је мртав. Она јакну, отрже се мужу из руку, клече крај Ивана и стаде да га љуби.

— Иване, Иване, срце моје, јеси ли жив. Иване, Иване, љубави моја отвори очи!....

Ове речи као какав куршум прострујаше кроз мозак њенога мужа. Он поче да малаксава и да губи равнотежу. Није могао да се прибере. Какве је ове речи његова жена упућивала овоме младом студенту? Није схватио још да ли су те речи биле израз пријатељског осећаја или оне недозвољене и грешне љубави, која би за њега значила катастрофу и пустош.

Иван поче да долази к себи. И кад отвори очи па опази Љубицу

крај себе он се осмехну срећно и болно, па је загрли а она спусти своје усне на његове и пољуби га страшно и дуго, као жена која љуби човека кога бескрајно воли...

Они су видели само себе и никога више. Као да је тај свет око њих ишчезао и да су они двоје сами, самцити на жалост....

Иван се подиже мало а на уста му удари крв. Изгледаше да му је прсла нека вена у грудима. Он опет клону и затвори очи.

— Не дај ме мила!

— Не бој се, драги, ја сам крај тебе!

Она се надви над њим и стаде да га љуби. Државни саветник изгуби снагу и изгледаше као пребијен. Одједном је све разумео и постало му је све јасно. Та сваки је овде начисто с тим да су ово љубавници. И он осети једну огромну и тешку бол, која га је стезала и давила. Какво ужасно разочарење! Цела његова срећа одлете у прах и горко га дирну помисао, да је толике године живео у заблуди. Да није било овога случаја можда би и умро невидљив истину. Ко зна са којим је све био преварен и ко може да га увери да је овај младић био једини њен љубавник? И одједном му догле толико љубљена жена изгледаше ту, на песку, као прв који се грчи на сунцу.

За њега је било све свршено. Још сутра ће се вратити кући сам и утучен. И окренувши се да га нико не види, он обриса сузе које му удрише на очи....

С. ШАЈНЕСОНОВ
КРАЉ. ДВОРСКИ ОПТИЧАР
ТЕРАЗИЈЕ 32. БЕОГРАД ТЕЛЕФОН 24-33
Филајала Кнез Михајлова 30.

ВЕЛИКИ ИЗБОР
ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА
РАДИОНИЦА.

Једина Специјална Оптичкара радња. — Велики избор Шакера, Наочара, Лорнона у Нишлу, Дубле — Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту Велики избор Барометра, Термометра, и Ареометра, „Zeiss-Punktal“ стакла, Фото-апарате и материјал.

Радио-Апарате, Детекторе и прибор.

90-ти рођен-дан Џона Рокфелера

У понедељак 8. пр. мес. Џон Д. Рокфелер, без сумње данас најбогатији човек на свету, прославио је свој 90. рођендан у породичној вили између шумовитих брежуљака у Теритову у околини Њујорка. Како смо већ једанпут извели, ова је вила прави рај земаљски. Путеви су посути белим песком, а сваки час посетника изненађују водоскоци, који су ноћу илуминирани. Осим тога, читавога дана (баш као и у рају!) свирају разне музике. Приступ у ову вилу исто је онакав као у какву тврђаву. Од главне улице одваја се посебан пут који води до тунела пред којим је стража. Нико незван не може проћи кроз овај тунел, чији излаз свршава на имању Рокфелера.

Рокфелер је дочекао свој 90-ти рођендан, не изменивши ни за длаку свој свагдашњи начин живота. Устао је као обично у 7 сати, доручковао у 8 сати, а затим сео за свој сто и почео да игра своју омиљену самотну игру карата, како то ради већ неколико година. Око 10 сати пошао је на игралиште и тамо са суседима одиграо партију голфа. Пошто је после тога по други пут доручковао, пошао је на излет са члановима своје породице као обично аутомобилом на 70 до 80 км. Предвече се вратио и у пола 8 вечерао у кругу своје породице.

„Ја имам своје разлоге да будем захвалан приликом свога 90-тог рођендана — рекао је Рокфелер — јер су сви ове године били према мени љубазни и добри. У потпуном здрављу и пун нада за будућност ја имам само осећај воље и симпатија за све вас“.

Говори се да се Џон Рокфелер бави мишљу да напише аутобиографију, у којој ће одговорити на неке нападе и замерке које му се чине, да је организовањем трустова уништио многе мале људе. Што се пак тиче великог богатства којим влада овај 90-годишњи старац (послове води његов најстарији син Џон Ц. Рокфелер), оно се цени на 1.250 милиона до једне и по милијарде долара, што би у динарима износило — непостојећу своту. Рокфелер је до сада поделио за разне добротворне сврхе три четврт милијарде долара. Он настоји да чим више своје имање овако раздели у добротворне и филантропске сврхе, али му то ипак не... успева, јер његово огромно богатство брже расте него што би га он могао поделити у овакве сврхе.

Његове су личне способности за чудо сачуване. Рокфелер је у саобраћају веома припрост и срдачан и он се

дневно састаје и разговара са својим суседима. И ако у високој старости, Рокфелер је сачувао сасвим здрав стомак а то је најважнија ствар, што је он после готово једнога века остао чео. Његов је апетит изврстан, а најволи да једе неку врсту рака меке љуштуре, док је за њега посланица торта од јагода. Никада Џон Рокфелер не пије ни вина ни ликера ни икаквог другог алкохолног пића. Најглавнија му је разонода поменута игра карата, затим голф, шетња и војња у аутомобилу. Свакога јутра његов собар напуни му један цел ситниша од 25 до 50 сантима и Рокфелер играјући своју партију карата код губитка плаћа својој околини 25 сантима, а када добије игру онда плаћа самом себи сребрним новцем од 50 сантима. После тога Рокфелер сваки дан дели тај ситниш сиромасима које сусреће путем за време својих шетња.

Златни плодови

Спознање и искуства светских мудраца и чувених аутора.

1.

Воља је искључиво власништво човека на целој нашој самосвесној површини. По њој се разликује човек од животиње у којој делују само инстинктивне страсти.

Већина људи живе у и по страсти ма, па држе ове грешке за своју вољу. Али онај, који хоће нешто да створи, мора делити вољу од страсти и учинити своју вољу господарем; јер је страст нестална и увек променљива, док је воља стална и непроменљива.

Воља и страст обоје су апсолутни творци, јер чине самога човека и његову околину. Али воља ствара интелигентно, док страст само слепо и бесвесно. Према томе ако се човек неубличује према слици божанства, услед своје воље — као дете светла, тада ће се уподобити према слици своје — страсти. Његова задаћа је двојака: добудити вољу, вежбањем је јачати до победе и поставити је апсолутним господарем у унутрашњост свога бића; паралетно тиме је наша задаћа да бистримо страсти. Спознања и воља су алат, којим можемо ово чишћење да постигнемо.

2.

Циљ живота и еволуције је постигнуће бесмртности душе! Људи, ако хоће да се спасу, морају изаћи из за-

блуде да је овај јадни, случајни феноменални живот једино што опстоји; људи се морају ослободити окова ниских страсти и пожуа, које их чине жртвама смрти и сваке пропасти. Бесмртни надчовек живи у њима, живи у сваком човеку, само се човек мора до тога спознања, до те свести борити. То је његов спас, то је његов циљ, живи, реални циљ, сувише узвишен, да га сваки бесмислени, осетљиви, лени просечни човек може схватити, — циљ, који изискује сву снагу и енергију потпуног човека...

3.

Док самољубље не пропадне, човек је у неслози са божанским законом, јер божански закон не трпи самољубља; у божанском закону се ово самољубље другачије зове, носи сасвим обрнуто име, зове се „жртва“.

Човече, ти мораш бити жртвом свога ближњег из самољубља, само себи за љубав; ако то неси, не волиш самога себе!

Духовна љубав је у — жртви! Пожртвована љубав доноси помирење, изравнање свега нехармоничнога, ову љубав нека човек култивира, на то га сили природни закон!...

4.

Увек морамо да пробамо да осетимо у себи „вечно“, то је једино средство помоћу којег постајемо господаром своје ниже нарави, то ће рећи, да покушавамо, да се осећамо као „једно“ у „свему“.

ОДАКЛЕ СУ БИЛИ ЛИСТ И ЖОРЖ САНДОВА.

„Моја лепа, златокоса грофице, ја вас лично не познајем, али сам чула од Франца Листа о вама, а и видела сам вас. Мислим да вам могу рећи а да вам се не учиним лудом, да вам желим добро — да ми се ви чините јединим лепим, племенитим и цењеним бићем које сам ја икада срела у патрицијској сфери. Ви сте за мене права уметница, љубавница, као и краљевска кћи из романтичних времена. Збогом, драга Маријо, Аве Марија, грација плена“. Тако је писала Жорж Сандова грофици д'Агулт у мају 1835. Следеће године, у пратњи пријатеља и својих синова Солана и Морица она је дошла са грофицом д'Агулт и Францом Листом у Камноз. У попису гостију у хотелу, Лист се уписао као „музичар и философ, рођен на Парнасу, долазећи из Сумње, одлазећи према Истини“. Са своје стране грофица д'Агулт је написала поред имена путника „породица Пифел (познато је да је то био надимак Сандове због њезиног орловског носа у рубрику „завичај“ „Природа“. На питање у списку: „Одакле долазе“, „Од Бога“ — „Камо иду“ — „У небо“ — „Родно место“ — „Европа“.

Џоан Крафорд -- звезда будућности.

Није то било давно. Њујоршки Бродвеј по ноћи. Између стотину других имена избацују блештаве електричне рекламе ново име: Џоан Крафорд! Џоан Крафорд! Амерички репортери не штеде суперлативима, којима толико обилује енглески језик: прекрасна, бајна, шармантна, талентована и т.д., и т.д.

Још до скоро потпуно непозната она је изненадно постала славна. Како? Зашто? Питање које поставља код откривања сваке звезде, а на које се може одговорити тек након пажљивог студирања креација и околности, које су одлучне за успех. У чему лежи тајна успеха Џоан Крафорд? Има још много жена на свету, које су исто тако лепе као она. Има их још много, које имају исто тако прекрасно саграђено тело. Има их још много, које имају и талента, али има их мало, које у својем бићу поседују нешто, што привлачи, што одушевљава, што заноси. У том је тајна успеха Џоан Крафорд!

Да постигне толико жељени успех није презала ни чим, па ни то да својевољно игра као штатисткиња. Није жалила труда ни муке, него је студирала саму технику снимања, рад својих колега и све оне незнатне ситнице, коју су толико одлучне за успех.

Џоан Крафорд није хтела, да њезина слава заблешти попут метеора и да онда брзо угасне. Не, то она није хтела. Она је хтела солидан уметнички рад и потпуно искоришћавање оних свију јединица, које сумиране дају резултат: успех! Она је то хтела и она је то постигла. После наступа у неколико просечних филмова, који су били само школа и ништа више следио је „Незнанац“. То је био први велики успех. Након тога тражила је Џоан саму себе. Тражила је врсту улога, које би биле сопствене само њој. Тражила је врсту улога, коју ниједна друга глумица не би могла да одигра, него само она. Тражила је и нашла је. Нашла је и створила тип модерне, хипермодерне девојке, која ужива живот без икаквих тешких душевних проблема, која тежива живот снажним скоковима забављајући се и флиртујући све док се не појави он. Онај који за сваку жену значи сврху живота, онај, којем се даје све, а да се не пита зашто и

да се зато ништа не тражи.

Такве улоге играло је већ доста глумица, али једина Џоан Крафорд дала им је праву боју. Дала им је сву своју душу, осећај, схваћање и разумевање. — И кад се она појави на кинематографском платну уноси својом игром и појавом топлину и живахност међу оне, који је гледају. У мушкарцима буди жељу за женом, која би била исто тако мекана, педантна, весела, а у исто време и осећајна. У женама буди жељу, да би и оне биле исто тако као и тај елегантно одевени створ са прекрасним тамно правим и чистим очима, дивно саграђеним телом, и покретима савршене грациозности — и у томе је тајна њезиног успеха!

Сада је Џоан Крафорд на врхунцу свога стварања. Она је један од ретких идола Америке, зато мислим да може још више дати од себе. Али ако и не да више потпуно је довољно и оно што сада даје.

Тако је дошла до успеха уметница и лепотица Џоан Крафорд.

Али не чека Џоан Крафорд само у својим улогама да се појави Он, чекала је то и у животу — чекала је и дочекала. Појавио се младић, млад, весео, велики син великога оца, Дуглас Фербанкс млади. Њиховој срећи стављене су безбројне запрете, али они су их знали уклонити. Сада су сретни, не зна се тачно, да ли као заручници или као супрузи, али су свакако сретни.

НОВОСТИ „ХОЛИВУДА“

ШТА СЕ ИГРА?

ШИРИТЕ „ХОЛИВУД“

Биоскоп „ЛУКСОР“, субота и недеља: **Најновије из Париза**, — Норма Ширер, Ралф Форбе и Џорџ Сидни.

Следећи програм: **Доктор Ринкер**, — Рудолф Шилдкраут.
Долази: **Анђео Улице**, — Џанет Гајнор, — Чарл Фарел.
Јахта седам грехова, — Бригита Хелм и Хенри Стурат; **Мадам Инс и Острво Блаженства**.

Биоскоп „Наркипо“, субота и недеља: **дупли програм**:

1. **Смртни Скок** — Јени Југо, Вернер Краус и Варвик Вард; — 2. **Закон Прерије**, Тим Мак Кој и Џоан Крафорд.

Следећи програм: **Судански лав**, Лилијан Хал Девис и Валтер Бутлер.

Долази: **Помоћни шофер** — Хари Пил; **Детективска Агенција** — Пат и Паташон, **На Далеком Океану** — Џеки Куган; **Ана Карењина и Козаци**.

ЈЕДИНО „ОРАО“ женски ШЕШИРИ

одликовани
на међународним
изложбама 1928. год.

У ПАРИЗУ
И АМСТЕРДАМУ.

Златном медаљом

И ДИПЛОМОМ

а то је доказ да су

најбољи и најмодернији

БЕОГРАД, Централа Балканска 12 - до Луксора, Продавница Теразије 38

Путник из воза: Господине кондуктеру, шта је то да се данас возимо тако брзо?

Кондуктер: Та покварила нам се локомотива па смо упрegli једног коња!

— Знате ли ко је најучтивiji човек на свету?

— Ко?

— Марвени лекар. Он поздравља сваког коња.

— Ах, пријатељу, ја имам младу жену која је непрестано болесна.

— То није тако страшно, али замисли само ја имам стару жену а она једнако потпуно здрава.

КАСИНДО

— Опоравилиште —

У подне смо кренули из Сарајева. Летња оморина и варошки метеж стварају нас пестриљивим и очекујемо да што пре кренемо. У једном затвореном аутобусу смештено је нас четрнаест, мушких и женских. Сви смо добро расположени. То расположење је потпуно оправдано. После физичког рада, многих непријатности претрпљених код својих шефова и многих других незгода на које свакодневно nailазимо, сада одлазимо на једномесечни одмор. Пут је раван и доста прашљив. Облаци прашине непрестано нас прате. Покрај пута, са обеју страна, нижу се баште засађене разноврсним поврћем. „То су приватне својине“ објашњава наш шофер. Само у даљини једва се да приметити која сеокска кућа. За непуних два часа аутомобилске возкје стигли смо у опоравилиште Касиндо. Окружци уреди за осигурање радника из целе земље, „Меркур“ приватно друштво за осигурање чиновника и Београдска Трговачка Омладина шаљу своје чланове на опорављење у Касиндо, који припада Сарајевском окружном уреду. Одмах по доласку јављамо се дежурном лекару г. Остојићу. Љубазни Г. Остојић даје потребна упутства, по којима има да се придржава сваки пацијент. После кратког одмора и доброг ручка, одлазимо на разгледање околине. Зидане виле са пространим и хигијенским собама, служе за становање. Таквих вила има неколико: Вила Београд, Загреб, Сарајево и т. д. Сем

њих има барака, добро и чисто намештених у којима станују болешљивији. У трпезарији, у којој је смештено 20 столова за ручавање, проводе пацијенти време у игри картама, домина и у шали.

Ова мала равница, која је окружена густом шумом и са непрекидним монотоним жуборењем речице, представља романтичан изглед овога краја.

Преко хиљаду омладинаца и омладински проведу своје безбрижне часове у овом здравом и шумовитом крају.

Обилна и укусна храна непрестано нас освежава. Преко дана праве се излети у оближње шуме, купање не изостаје, вештачким путем доводи се вода из реке у сазидане базене, док се једни користе библиотеком, којом располаже опоравилиште, и по читаве часове читајући какав роман, догле други, овдашњи „дон Жуани“ са каквом колегијацијом, проводе своје слободно време у каквом шумарку.

И ако равница, не осећа се жега. Оближње планине покривене густим шумама, шаљу нам своје расхлађујуће поветарце.

А кад падне ноћ свежа и ведр, обасјана звезданим сводом, скупљени по групницама покрај дебелих храстова, почнемо другарско весеље: игра се, пева и шали све до касно у ноћ, док се засићени мириславним ваздухом не разиђемо на починак.

Ј. Алву.

У музеју. — Вођа: А сада господе не желим више да вас задржавам својим објашњењима.

Глас једног путника: Ах, та причајте даље, јер напољу управо пада киша.

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвене и сав прибор за модскије стике. Све продајем невероватно јефтино.

Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пстее-
ној кући у дворшћу)

Из дневника једног гимназисте

— Евгеније Хелтај. —

19. април

Данас сам стигао кући из Пеште, где сам ферије провео. Пешта је престоница и лежи на обалама Дунава и данас сам одлучио да водим дневник, јер и моја сестра Етелка то чини. У Пешти сам се дооро провео и нарочито треба споменути орфеум, где су четири енглескиње играле, а осим тога и остала позоришта. Свуд сам оно, јер Етелка свуд има слободан приступ. Данас још нисам учио. После подне почела је да пада киша; они који су и пре подне овде били кажу да је пре подне и снег падао, а осим тога се данас ништа нарочито није десило.

20. април

Данас отишао сам у школу, али још није било предавања. Главни ооктер држао нам је поздравни говор и данас ништа нарочито нисам радио.

21. април

Данас, као и обично, отишао сам у школу. На моју несрећу говорио сам из латинског језика на секунду. Наиме, станујем код професора латинског језика и он ме увек онда прозове када зна да не знам лекцију. Био сам огорчен, па сам отишао да играм футбол до седам и ништа друго нарочито нисам радио.

22. април

Јуче сам заборавио да напоменем, да сам при игрању фудбала подерао чакшире, тако да сам данас у новом оделу морао да идем у школу. Зато данас нисам ни отишао да играм футбол, већ сам до три учио, а после тога писао сам писма Етелки, која прекосутра долази овамо на гостовање, а на плакатама већ је штампано њезино име и спомиње се као првокласна уметничка снага.

23. април

Данас, као и обично, падала је киша и ишао сам у школу. На моју несрећу говорио сам из земљописа на секунду. И то је моја несрећа. Лане сам код професора земљописа становао, па ћу ове године да паднем из земљописа. Био сам огорчен и отишао сам да играм футбол и резултат је био 0 : 2 у нашу корист. Друго нарочито данас нисам радио. Сутра долази Етелка.

24. април

Данас нисам отишао у школу, јер новом разредном старешини рекао сам, да морам отићи да дочекам своју сестру на станици. Етелка је стигла, а с њоме дошао је и господин Заболај, који је већ и у Пешти увек с нама заједно био, мислим да је заљубљен у Етелку, али ништа нарочито нису радили до сада. У позоришту данас играју Мадараса, а Етелка игра Милку Пошгаш, па ћу и ја бити на представи, јер Етелка је дала једну ложу професору латинског језика, ја сам рекао да пошаље једну и професору земљописа, али то већ није могла да учини. У подне шетао сам се на корзоу са Етелком и господином Заболајом. Баш тада је био крај предавања и моји другови долазили су из школе, па су ми сви унапред скидали шешире, па чак и професори, био сам јако горд. Касније се и један хусарски поручник прикључио нашем друштву, те тако данас нисам отишао да играм футбол, а сада морам да прекинем писање дневника, јер морам у позориште да идем, а сутра ћу наставити.

25. април

Настављам где сам јуче стао. Професор латинског језика био је јако добар према мени, ја сам носио доглед и сасвим напред сам седео у ложи и сви су мене гледали јер су знали да је Милка Пошгаш моја сестра. И пошто Етелка овде још никад није играла, сви су је са великом радозналости очекивали, а у нашу

ложу ушао је и професор земљописа и помиловао ме је по глави рекавши: „Но, не треба губити наду“ што сам ја схватио као да, можда, ипак нећу пасти на испиту. У првом реду седели су сами хусари и када је Етелка ступила на позорницу сви су плескали, а ја још највише, шта више, ударао сам и ногом о даску ложе да ларма што већа буде, на што ме је жена професора латинског језика тако уштинила за руку да сам мислио да ћу пасти у несвест, али друго ништа нарочито нисам радио. И када је чину био крај, Етелку су неколико пута изазвали, а ја сам изишао и разговарао са Штајнером, који важи за најбољег бека и који је рекао, да би омладина требала да пошаље депутацију Етелки, што нам нису дозволити, што је велика неправда, јер хусарима су дозволити, иако њихова сестра не суделује. И са професором цртања сам се срео и он ми је рекао:

„Бар да си тако добар ђак као што сам ја љубопитан на акт твоје сестре!“ што нисам потпуно разумео, међутим, пошто се он смејао при том, и ја сам почео да се смејем, а поред тога и радовао сам се, јер ни из цртања не стојим добро. После представе отишли смо на вечеру, ја, Етелка и господин Заболај, због чега се наљутио био професор латинског језика, јер они нису били с нама, а ни други, па је било јако досадно. После тога Етелка и господин Заболај отпратили су ме кући, сад сам већ сигуран да су заљубљени једно у друго, јер господин Заболај ми је цело вече притискивао ногу, али ја сам трпео, јер кад играм футбол ударе и много јаче, па ме ипак не боли. Ноћас је нека пијана дружина давала серенаду под нашим прозорима, мислили су да и Етелка ту станује, услед чега је господин професор латинског језика толико бесан био, да је страшно било погледати га и рекао ми је

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

да првог могу ићи. Бар ћу се врати-
ти професору земљописа.

26. април

Данас је Етелка све професоре по-
сетила, да дозна шта је самном и како
стојим из појединих предмета? Ја сам
од ове посете много очекивао, јер,
на крају крајева, Етелка је велика
уметница, њезино име штампано је и
у лексикону. Када се појавила у гим-
назији преврнула је целу школу, сви
су професори отишли у професорску
собу. За то време господин Заболај
шетао је по ходнику горе — доле и
тако ме је бесно посматрао да сам
највише воље имао да му распалим
шамар. Етелка је одмах после тога
изашла и рекла ми је да доста рђаво
стојим, пошто ћу из три предмета
пасти, али она је молила професоре
и обећала им је да ћу бити вредан,
па ће ми се на тај начин, можда, моћи
помоћи. После је отишла са господи-
ном Заболајем, а ја сам одмах после
тога говорио из земљописа опет на
секунду. То ми је јако покварило рас-
положење, тако, да сам после подне
опет отишао да играм футбол, а уве-
че је Етелка опет наступила, међутим
једва је било публице, јер опазно сам
да овога господина Заболаја нико не
воли, а хусари су сасвим изостали.
Напротив, данас су професор земљо-
писа и главни боктер добили ложу.
Опет смо отишли на вечеру, али Етел-
ка је јако тужна била, а ни господин
Заболај ми није притискивао ногу,
из чега сам закључио, да или ничију
ногу није притискивао, или је прити-
скивао Етелкину. За време вечере
једва су разговарали, само Етелка је
уздахнула по некад: „Таква бламажа!

Тако компромитовати неког! од чега
је лице господина Заболаја добивало
све тмурнији израз. После вечере от-
пратили су ме поново кући и ове ве-
чери нисмо добили серенаду, на осно-
ву чега сам се почео надати, да ће
професор латинског језика повући
свој отказ, но то се није догодило,
а осим тога се ништа нарочито није
десило.

27. април

Етелка је данас отпутовала кући,
па према томе нисам отишао у шко-
лу, јер своје разредном старешини
рекао сам, да своју сестру морам да
отпратим на станицу. Очи Етелке
биле су уплакване, јер сви листови су
је једногласно омаловажили и писали
су да нема никаквог дара, што ја не
верујем, јер на крају крајева њезино
име не би било у лексикону, а један
лексикон увек више зна него један
лист. Господин Заболај је ћутећи се-
део поред ње и гризао своје бркове,
али при расстанку му ни руку нисам
пружио. Одједном цикну Етелка:
„Мој дневник!“ који је у хотелу била

заборавила, па сам отишао да га до-
несем и већ унапред сам се радовао
што ћу га прочитати. И прочитао
сам и видео сам из њега да је моја
глупава сестра страшно заљубљена у
овог Заболаја и да би њему за љубав
и позорнице могла да се одрекне.
Када сам предао дневник, тако сам
бесно погледао Заболаја да је и он
приметио и питао ме је шта ми је?
Нисам му одговорио, само у Етелку
сам гледао, која је била јако збуње-
на, покушавајући да сакрије дневник,
што је Заболај приметио, па слутећи
о чему може бити говора у њему,
одузе јој дневник силом и поче га чи-
тати, међутим воз је кренуо и они су
отпутовали, а ја сам отишао да играм
футбол и ништа се друго није до-
годило.

28. април

Данас, као и редовно, отишао сам
у школу и добио сам депешу од Етел-
ке да је верена, јер господин Забо-
лај запросио је њену руку и тако ће
тај човек, кога мрзим, постати мој
зет. Приликом овог радосног по-
родичног случаја отићи ћу поново у

Пешту, тим пре, што сам данас опет
говорио на секунду из земљописа и
из латинског језика, па је према томе
сигурно да ћу пасти на испиту. Пи-
сање дневника, дакле, нема циља и
данас лишем последњи пут и радије
идем да играм футбол.

К. А. Ц.

НО Ћ А С

Мирис расцветалих багремова
опија неодољиво.
У полусенци њиховој стојим
и чекам жудно њу.
О да ли ће, Боже, доћи
на састанак који смо заказали,
или ће њено обећање, као и свака
лаж проћи
И оставити у души мојој бол.
Ипак те, драга, чекам,
тврдо уверен да ћеш доћи,
док ми се полунијани месец церека,
као да би ми хтео рећи:
Узалуд бедничке стојиш, и чекаш
она ти неће доћи.
Зар још не знаш да је жена лаж?
ако је то доиста
Онда си бескрајно, бескрајно срећан.
Милош А. Ђорђевић.

КУПИЋУ

ПЛАТНО „ВОЈКА“

ТО ЋЕ МОЈУ ЖЕНУ НАЈВИШЕ ОБРАДОВАТИ

БОРАНИЈАШЕВИЋ,
ЈОВАНОВИЋ и ДРУГ
БЕОГРАД, КР. МИЛАНА 105 (СЛАВИЈА)
ТЕЛ. 12-42

Удадба лепе Флориде

Љод Прантис — „аутомобили, аероплани, подморнице, ледоломци и светлоници ан гро“ — седио је у невероватно удобној наслоњачи у директоровој соби Џоа Алреади директора „Химен Линситед“, „женидоо и раставе“. Један свемоћан човек седио је насупрот другом свемогућем човеку.

Прантис рече: — Зовем се Прантис, — то сам ја лично! Немам много времена и не волим да узалуд трошим много речи. У сто мојих фабрика запослено је сто хиљада радника, а осим тога имам неудату кћер која нема баш никаква посла. Лепа је као дан, слична је мени и луда је. Хоће да се уда. И то још из љубави. Зове се Флорида и увртила је себи у своју етоглавицу да ће поћи за Петера Велкомеа, који је уопште не познаје, који је осим тога женскарш, заводник и мрзи брак. Ви у својим електричним рекламама тврдите да сте свемоћни у свом послу. Шта стоји то дакле и када се може прославити свадба

— Само час, мистер Прантис! одговори сада директор, притисне на једно од осамдесет и три електричних дугмета на десној страни радног стола и викне кроз мали мегафон: — Списте Петера Велкомеа, женскарша, заводника, који мрзи брак! Сместа горе к мени! Затим склони апарат и рече услужним смешком мистеру Прантисе-у: — То је нарочито тежак случај. Стоји, најјефтиније рачунасто, него каса, веридба, венчање, инклузиве развод — десет хиљада динара. Венчање у капели нашег предузећа је урачунасто — он погледа у неку табелу — но „рецимо“... од данас четрнаест дана у једанаест сати пре подне. Да ли вам то време одговара

— Време ми одговара, одговори мистер Прантис, но са хонораром што га ви тражите — не могу се никакo сложити. Налазим да је то проклето скуп хонорар за једног младог човека, самца који није нико и ништа, а који осим тога нема ни карактера.

— Нажалост, нисам у стању да попустим ни за један сантим од провизије. Ми имамо сталне цене, а осим тога ваља узети у обзир и велике издатке што их ми имамо при оваквим пословима. Но зато стварамо и права чудеса. Можете код нас одмах избрати веренички оглас.

— Па десет посто ћете ми ваљда моћи да попустите! Па ја ваљда нисам ма ко. Ја сам човек због кога се и Форд љути. Баш јуче рекао је јед-

ном од својих прокуриста: — Тај Прантис ће ме још једном упропатити!

— Честитам, господине Прантисе! Врло је ласкаво по вас што се Форд о вама тако изразио, но то за мене још увек није разлог да вам попустим више од пет посто. Ево, ту су већ и наше информације стигле — и директор Алреади извуче из мале металне цеви која је провирила из неке направе на писаћем столу, пошто се чуо пригушени сигнал звонцета, неколико листова — да видимо дакле! — Уверифићете се и сами како водимо тачну евиденцију о свим женидбеним кандидатима у Сједињеним Државама, па и о оним који то неће да буду. Ево шта пише: „Богат, елангант, беспрекорно понашање, властита јахта, властита вила, шампион голфа, виолиниста, пева и баритон, има врло много дугова — па шта бисте хтели још више ви и ваша кћер? А млади господин савршено ништа неће и не тражи. Но допустите да се ми за све то побринемо. За осам дана ваша ће се кћер с њим венчати, ако сте споразумни да потпишете тај уговор.

Прантис потпише и опрости се, стиснувши директору руку. — Збогом! За осам дана дакле! Рекосте у пола једанаест пре подне, ја и моја кћер бићемо тачни. Глупо је то! Уистину преглупо! Добро јутро, сире!

И оде. Господин директор сео је опет на своје место, запалио дебелу цигару, а затим је нервозно опет устао и шетао се по соби одбијајући густе облаке дима...

Директор Алреади купио је дражесну вилу, где се настанио са својом младом женом, с којом се тек пре три месеца венчао. Кућа Петера Велкомеа стајала је „случајно“ покрај ове виле. Обе су баште граничиле једна с другом и биле су растављене само златном решетком. Кроз решетку могло се видети у другу башту. И тако су се власници тих вила морали хтели не хтели, љубазно поздрављати. Алреадинови играли су тенис, а млади Валкоме био је шампион у голфу, па је марљиво тренирао. Био је то ванредно леп и стасит момак с прекрасним белим зубима и насмејаним очима. Госпођа Алреади дражесна попут девојке, нежна плавојка, такође се много интересовала за голф.

И тако су почели говорити кроз златну решетку о голфу и тенису и о тенису и голфу.

Господин Алреади био је нажалост

због великог посла — нажалост! — млади сусед је то искрено жалио! — скоро преко читавог дана одсутан — у Њујорку. Тек у вече дошао би у своју малу, дражесну вилу к својој малој дражесној женици. Био је узоран муж, коректан, галан и пажљив, а није ни досађивао с каквом педантеријом. Није имао никаквих жеља, Био је љубазан, добар и захвалан и галантан, баш како се то и доликује старијој господи која су већ навршила четрдесету, а која имају за двадесет година млађу жену.

Трећег дана после склопљеног познанства позвао је младог Велкомеа на чај: осећаће се као код куће; разговараће о голфу и тенису и о тенису и голфу и о изгледима новог боксачког првака и другим стварима, о којима се већ разговара у троје, међу добрим пријатељима... уз шољицу чаја...

Млади Валкоме појавио се у савршеном свенингдресу — радио је код првог њујоршког кројача — са белом хризантемом у смокингу и скупоценом зеленом орхидејом у руци. Госпођа Алреади, која је била мало кокетна, не више додуше но што је било потребно и пристојно, нарочито се удесила за то вече и никако није изгледала као млада удата жена, него као дражесно девојче које је управо стигло из пензионата. Њена наивност била је права или само спретно глумљена, израз њеног чуђења, њен „ах“! и „ох“! и „аха“! уз намрштене обрве и широм отворена уста, били су скоро прекрасни. Била је најслађа луткица која се дала само замислити и човека би подизала жеља да притисне на њена леђа, па да види може ли рећи и „па-па“ и „ма-ма“.

Та дражесна мала особа сасвим је фасцинирала госта. Искусни пријатељ жена нашао се пред загонетком, пред дивним чудом. На његову жалост му је било саопштено да је домаћин телефонирао да је због хитног, истина врло хитног и неодгодивог посла био задржан у Њујорку дуже но што је мислио, па свог драгог госта моли по хиљаду пута за опростење што ће мало закаснити, но да ће сасвим сигурно доћи па ће довести и неког доброг пријатеља.

Како је младић само жалио што љубазног домаћина нема код куће! Но онда се ипак некако утешио и он и госпођа Алреади попили су чај у двоје. Испочетка су чаврљали, а онда је Велкоме заћутао. Но зато су тим више говориле његове ватрене очи!... О тај младић је знао како

се с очима говори! Тај говор његових очију је досада још увек упалио код свих жена од двадесет до шездесет година.

Пошто су попили чај, пошли су у салон за музику. Млада жена се показала као ванредно фина пианисткиња; савршеном дискрецијом и великим разумевањем пратила је свог госта који је био тако љубазан да својим добро школованим гласом отпева неколико нигер-сонга. Затим је дохватио своју виолину коју је био донео са собом, драгоцени Страдивари-играч и свирао Бетовена, затим класичну музику, а напоследку „лакшу“ музику. На крају прешло се на грамофон. И њих двоје играли су фокстрот и танго, децентно и елегантно. Потајно се једно другом дивило, но нису проговорили ни речи. Младић је, разуме се, био изванредан играч и нежно је, но мало по мало, ипак све чвршће привукао своју партнерку к себи. Но како реко смо — све се то одиграло у границама пристојности.

Затим, уморни од игре, спустили су се на диван, а са усана младог господина провирале су жарке речи: — Како сте лепа, милостива госпођо и како вас волим. Шта тражите од оног старог човека? Ја не кажем да је рђав човек, а ана се и понашати — но ипак то није муж — за вас! Ви ћете се раставити а ја ћу вам се бацити пред ноге.

А са усана младе жене падале су слатке речи, без прекора: — Наставите!... Говорите само даље... Ја то тако радо слушам!...

А он: — Већ сам све рекао!... После постаћеш мојом женом!

И он је своје обећање запечатио жарким пољупцима. Тако жарко још ниједан мушкарац није пољубио жену у Сједињеним Државама.

Но не смемо прегнати да је Велкоме у себи био чврсто уверен да заљубљени старац неће никада приволети на раставу, па да ће његово женидбено обећање, дано једној удатој жени, остати само — у теорији...

Али баш у томе се беше преварио.

Јер сада су „муж“ и господин Прантис ушли у собу. — „Ја те тако радо слушам!...“ био је наиме договорени знак — и почели најсрдачније честитати младом пару на малочас прослављеним зарукама.

Осим тога, — и за сваки случај — беше иза застора спретно сакривен фонофилм на чијој је врпци било већ снимљено женидбено венчање.

Због тога се ту није дало ништа више учинити него пустити да их се благослови...

Флорида Прантис, која је тако већ одглумила своју улогу, добила је свог мужа кога је себи толико желела, директор је добио провизију,

Нежно лице
и
фине, меке
руке,

су особина отмене даме. — Дневном употребом нашег „Алем“ крема, свежина Вашег тела остаће дуготрајно непромењена. — Све нечистоће за кратко време изчезавају, јер „Алем“ крем дубоко продире у поре, и тиме даје кожи здравље и лепоту.

МЕРИМА 1839

а млади зет је добио таста за кога је Форд говорио да је опасан човек. А то на крају крајева такође већ нешто значи.

А. Енгел

ВИЗИЈА СМРТИ

Болест се нагло хвата
Прождирајућ' ледено срце,
А смрт већ око куће
С отвореним чељустима кружи,
Из којих новембарска
Сува студен струји
И с времена на време
Затресе, мој паром
Замагљени прозор. —
С вратију чујем потмули куцај
И на њима сада бела утвара стоји,
Док из кошчатих шупљина
Зјапи жућкаста светлост,
Која обасјава моје
Воштано, самртничко лице.
У деснојруци зубату
Косу држи, и ево је
К постељи иде, к узглављу мом
меком...

Већ хладан задах осећам
Неког љигавог скелета
И зубац косе на врату,
И сада трајај само
Последњи самртни трајај и...
Ах мајко, мајко,
Не дај ме мајко! —

Милорад Поповић.

— Шта ту радите са тим шталом?
— Па као што видите, пецам.
— А јесте ли већ упецали штогод?
— Јесам, десну ципелу, али лева
још никако да дође на мамац.

ВУЛЕ

Ко још не познаје Вула, те живе забаве студентског парка, којим се досађују у дугим летњим поподнима његови посетници.

— Вуле! Ондер овамо — зовиго би га тек неко. Хоћеш ли цигару, а? Он би само развукао усне у неки осмех, својствено само њему, оборио би главу да би је одмах затим дигао, отворно јаче и онако крупне очи и наивно, детињски изустио:

— А ти?

Иначе је био врло миран; никада из његових уста не чу се исовка или која друга тежа реч. Кад би му се досадило пецкање неког залудника, он, ако му се не оставља „дуство“, само би сажаливо слегла својим широким раменима, погледао врх подеране ципеле везане белим канапом, и добацио, гледајући по осталима:

— Мбна!

Изгледа да његов речник није имао гору реч од ове, јер би се одмах исправно, и као да му је богзна шта рекао, засмејао би се шкрто и промукло док би му низ дебеле усне лагано дурила водњикава пљувачка падајући му на прса.

Каткада би се, нашавши празну клупу, замислио и затворених очију невушино једно те исто:

„Седам тамбураша

састаше се зумба, думба, зумба...“

— А је ли, Вуле. Када ћеш да вериш? Знаш... ону...

Он би се на мах уозбиљно, зажмирио очима и зашитао:

— А ти?

— Па ја сам ожењен. Него, колико ти оно тражиш као мираз?

— Шес' иљада!

Јадник! Шест хиљада несумњиво по његовом схватању беху читаво благо, јер би се, изрекав ту суму, његовим лицем виноу неки победнички осмех.

Еле, то вам је био Вуле, тај „вазда добре воље делија“, како га један од студената назвао. Но једнога дана он изоста. Ненавикнути без њега, ми то примисмо са извесним негодовањем, јер, поред све његове лудости, он беше некако нама, што не кажу, прирастао за срце, а, без и мало, сви га симпатисаху т. ј. ако се сажалење, које осећаемо према њему могло тако назвати. Било нам је ускраћено задовољство у слушању његових авантура које су шиле до невероватности, а које је он умео тако просто причати, боље, слично малом детету, брбљати.

Но, све то би за време, јер већ после неколико дана не само да не о-

пажасмо његово одсуство, но га сасвим и заборависмо. Живот у парку текао је и даље једнолико, каткада прекидајући ту монотоност каква „сензацијна“, а по том — дремање у дуга поподна, играње „трка“, и бескрајно হাসкање, преклапање и добацивање са парковских клупа. Најзад — живот гимназисте - феријалца!

Било је већ позно у јесен. Натмурено небо, непомично, рекао би човек разапето над градом. Каткад би у пламу синило, ветар би, застао на час, јаче подухнуо уз пратњу потмуде грмљавине која наговештаваше буру. Могло је бити око 4 сата по подне. Имајући нека посла у вароши, пут ме наведе на парк. Већ пред њим, осетих јаку жељу да прођем њиме. У њему никога. Увело кестеново лишће поплочало беше собом стазе, те човека подумше језа корацајући њима, а услед шума, које ово производисше, натураше, готово силном, мисли о пролазности свега земаљског.

Успорих ход. Подигох јаку од капута, ставих руке у џепове, и, нехотиче, стадох у себи упоређивати ову пустош са веселим данима прошла распушта. Бејаш већ на крају парка, када ме неки промукли глас трже:

— Је ли!

Ја стадох. Окренух се. На клупи, дубоко увућеној на стази, згрчен у малом капуту чији рукави досежаху једва испод лаката, раздрљене кошуље која местимце, исцепана, беше прихваћена канапом, у ганким платненим панталонама чије погавице једва допираху до неких огромних ципела, које више личише на полу-чизме, седео је — Вуле.

Бејаш непријатно изненађен, а када осмотрих оно његово бледо, испијено лице, на коме она два његова крупна ока још крушнија изгледаху, језа ме подиже.

— Вуле?! Одкуда ти?

Он се помаче по клупи правећи ми места.

— Седи. А ти?... и он се блесасто осмехну, но у трену, јер већ у идућем осмеха нестане, и он се загледа нешто у даљ. Беше ми га бескрајно жао. За време од ова три месеца он се ужасно изменио. Изгледао је као човек који се дигао након шестомесечног тешког боловања. Покушах, дајући му цигарету, да дознам шта је све чинио за то време, но он је ћутао или ме детињастим питањима с часа на час прекидао.

Јака воља да га засмејем, учини да му причам шалице на које је он некада одговарао зацењеним смехом, остаде само воља, јер он их готово и не слушаху, но и даље укочено посматраше оно место које је само он гледао и видео.

На једном устаде, ухвати ме за мишицу и унесе у лице.

— 'Ајде!

Признајем, би ми непријатно, нећу рећи страх, јер..... хм! — жилавост његових руку, а пре свега оне дубоке крупне очи из којих је била леденост помешана извесним болом, детињском наивношћу и чуђењем, уливаше човеку неко неспокојство.

— 'Ајде! понови он молећиво.

Ја се подигох са клупе. Држећи ме и даље за руку, не одуширући му се, послушно га следих. У ћутању изађосмо из парка и зависмо за прву улицу. Где ли ме води? невољно се упитах, но, у мени се пробуди радозналост, и даље ћутећи настави смо пут.

Били смо већ код гробља. Сутоњ се нагло спуштао а са њиме и страх који ме убрзо свог обузе. Гробље... лудак... мрак... и ја се нагло зауставих. Стаде и он. Заусти да нешто каже, но одмах се окрену и појури. Бидех га како се провуче испод жице, којом беше гробље ограђено, како лудим скоком прескочи један споменик који му је био на путу и заустави се окрећући се мени. Часак ме само посматраше а по том ми лагано махну руком. Невољно, ни сам незнајући како и зашто, ја кренух путем којим и он. Нечегу заповедничког у исти мах и молећивог беше у том покрету руке, да се не могадох одупрети.

Застадох на два корака од њега, незнајући шта да мислим, чиним. Налазио сам се пред хумком ограђеном црним ниским филаретицама, поред које Вуле ћучну. На грубо истесаном крсту прочитах

Добрила Мићић

1909—1928.

Изгледа да је ухватио мој поглед управљен на натпис, јер се издиже и хватајући ме за руку лако, готово нежно, погледа ме једним бескрајно благим погледом, док му се лице, унакаженим грозним грчом осмеха, растеже.

Ни сам незнајући како, запитих га:

— Да ли је много жалиш?

Он обори главу, и као некада што би одговорио на свако и обично питање, тужно запита:

— А ти?

„Њ О Ј“

Лена си ко ружа, коју си ми дала:
Са осмехом љупким, што очара мене.
Ружа ми је Твоја, дивно мирисала,
Док није морала, сасвим да увене.

Тако и лепота, на лицу Твоме:
К'о мирисна ружа, мораће да срене.
Али, ја ћу Те вечно, у срцу моме:
Носити младу, као: успомене!

Борђе М. Добрић.

Пливање-прави женски спорт.

Мало која теловежба упливише на развитак женског тела толико као пливање. Добре пливачице имаду увек лепе форме тела и — ако су опрезне, и фину кожу. Прејакое сунце и вода неће никада шкодити финој кожи, ако је негујете са оба Елида крема.

Пре купања, сунчања и пред спавањем Елида creme de nuit (Coldcream), даје кожи потребну масноћу.

После купања и кроз дан Елида creme de chaque heure чува кожу и најбоља је подлога за пудер.

ЕЛИДА КРЕМОВИ

Државни шампионат

Најузбудљивији догађај престонице. — Мајстор је могао проћи горе. — Хашк је стао у ред фаворита за освојење великог наслова

Други део великих игара је донео победе званично бољих друштава Београда и Загеба, после којих су оба мајстора — београдски и загребачки — у друштву са сплитским постали једини фаворити за крајњи успех. Дакле главну реч ће водити прваци, мада има могућности да се београдски црвени ставе између њих. Грађански је коначно прошао и заслужено се налази на крају табеле.

Београдски дерби ће дуго остати у памети свију љубитеља лоптања, јер је то била најузбудљивија игра коју Београд памти. Права гигантска игра, која је држала у крајњој напетости све посматраче. Муњевито извођење навале, велико пожртвовање и полети играча, све је то одавало карактеристику једне велике првенствене игре.

Првак је изашао на неочекивани отпор — на најбољу игру Југославије у овим играма. Победио је само као спремнији пред циљем, иначе не и бољи. Разлог да су плави овако прошли не лежи само у изврсној игри противника, већ и у слабој игри бекова. Поготово десног бека, Тошића, који је био немогућ. Својим киксирањем, гол је доводио стално у опасност, а што је форвард црвених остајао тако дуго пред голем, то је због слабог одбојног ударца бекова. Није било оног правог — јаког — бековског шута, који доводи тим из пасивног у активно стање. Халфови су држали целу игру одбране на себи. Форвард није био као раније ефикасан, мада су сви задовољили у њему. Једино се за Марјановића може рећи да није играо амбициозно као некад противу црвених, али оно што је урадио, било је увек опасно по гол. Запажено је неколико пута сјајно долавање лопте без задржавања. Није било ранијег полета и ту им је противник предњачио.

Црвени су недељном игром доказали да се налазе у изврсном стању и у могућности су да учине много за свој град. Они се боре са великим полетом и веома брзо и већ сада престављају једну наврхну чету, напојену ратничким способностима. Ипак треба указати на један недо-

статак — који је од пресудног значаја у футбалу — а то је слабо пуцање. Не треба веровати појединим „стручњацима“ да дружина пролази рђаво због ненаклоности неба и др. већ због тога што не уме да реализује. И сам ланк у футбалу могао је да види како њени стрелци из најповољнијих позиција шаљу лопту почетнички далеко од или високо преко гола. А то није несрећа него незнање и зато треба вежбати се у пуцању, па би сте видели да ли би онда небо било ненаклоњено или судија и др. околности били узроци пораза. А ту своју слабост нису испољили они само противу Б. С. К-а, већ увек. Сетимо се игре противу Хашка, кад су 70 и више минута имали у рукама, па ништа нису урадили. Тако и овога пута нису умели да искористе неповратну шансу, слабост бекова. Имали су нешто више од игре, али саме згоде, које им је стварало киксирање Тошића и Томашевића, морале су имати за последицу бар неодлучан резултат. Испитати некога било би неправдо, пошто су сви скупа допринели да утисак испаде сјајан. Тек је запажена збуњена игра вође и појединачно слабија игра леве спојке. Иначе је Чича у заједничком раду био на висини осталих. Исто тако треба замерити бековима на претерано оштрој игри.

У недељу је Београд стављен на велики испит. Оба два његова заступника се огледају са својим најогорченијим ривалима, са првацима Загребачког и Сплитског Подсавеза. Евентуални дупал неуспех би био од пресудног значаја, пошто би од три велика фаворита, један донекле престао да то буде.

Овде се огледа наш мајстор са Хајдуком. Сусрет је до крајности занимљив, јер у њему баш суделују два највећа такмаца, за које се пре неколико недеља говорило да имају највише изгледа. Наши су сјајно почели, али им је баш недељни гост направио малер и четири најсјајније зарађена бода су им одузета од стране Савеза. Наравно да је то имало велики значај на морал тима, који више не развија ранији полет и сигурност.

Да ли ће плави успети да се осве-

те „кривцу“ велико је знак питања, пошто им је крајња одбрана попустила, а успркос тога Хајдукова прва линија је најјачи део тима. Средњи ред им је бољи. Дакле из свега излази: да ће пресудну улогу решавати навале, које су најбоље у држави. У једној су Тиранић — Марјановић — Чушић — Вујадиновић — Најдановић, у другој пак Подује, Бенчић, Бакотић, Боначић, Лемешкић. Обе ове формације веште су пред вратима и веома одлучне. Која ће више успети не знамо. Ако плави заиграју свим срцем, успех их неће мимоћи.

Црвени играју са црвенима у Загребу. Не треба ни говорити о тежини задатка, који их очекује. Довољно је напоменути да играју са тимом, који им дугује реванш, који је у изврсној кондицији и за кога као наду Загеба, навија целокупна тамошња публика. Хашк је променио систем, баш исто као и Југославија. А то треба имати на уму — и не очекивати млаку игру тамошњег првака — већ игру пуну полета, која је успела да сломи отпор овдашњих плавих. Црвени ће према томе морати да одговоре пуном мером. Они се не боре само за себе, већ за Београд. А не треба заборавити да ће евентуалан њихов успех бити реванш за плаве.

Благ. С. Ракић

ФРАНЦУСКИ НАЧИНИ ЗА СПРАВЉАЊЕ СТО СОСОВА цена 5.— динара. — База сваког јеловника је добар сос — добра заправка. Код Француза сос значи пре умокац него сос који се код нас справља; има неколико прста мојеза и много лакших јела за гарнирање ручкова. Хенрих IV је рекао: «Више вреди пронаћи пово јело, него открити нову звезду». Сто начина за справљање јела од јаја 5 динара; Сто начина за справљање јела од кромпира, 5 динара. — Књижара Аце Поповића, Сремска ул. бр. 4. Београд.

СВАКА ДАМА
 треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)
 најбоље средство против пеге и бувања. Одржава сталан свек младалачки изглед.

За целу земљу продаје
Петар Петровић и Беловић — Београд
 Препродајцима знатан радат.

Париска мода и њени творци

— Жан-Филип Ворт —

Још и прошле године у Довиљу и Ници, Бијарици и Сан-Себастијану могла се видети често једна врло оригинална фигура — старог господина, који је стално носио костим од црне свиле и увек се увијао у неколико шалова, без обзира каква је температура била. Тај господин никад се није возио аутомобилом; место њега он се користио екипажем, у који су била упрегнута два црна орловска касача, и, дабоме, лица, која га нису познавала, мислила су да је то некакав ексцентрични американски милијардер. Но стални посетиоци ових скупих места за проводњу, нарочито даме, знале су добро, ко је тај, оригиналан по спољашњости и по манирима, господин. Даме су га другарски поздрављале, чак са неким поштовањем, јер су знале, да је то један од највећих законодаваца у оној области, која их тако интересује. То је био Ворт, „краљ женских кројача“, сопственик најстарије и најчувеније на свету париске модне куће.

Пре 60 година Жан Филип Ворт није био ни богат ни знатан. Он је дошао без иједног суа²⁾ у целу из Лондона у Париз, и ступио, у својству кројачког помоћника, у једну модну кућу.

За 3 године успео је да уштеди једну суму новца, и он отвори своју сопствену радњу — скроман модни салончић, где је стао шити хаљине за трговкиње и раднице свога реона. Он је маштао о лепим, богатим дамама, о грофицама и краљицама, о скупим материјама и танким чипкама. Сасвим случајно једанпут једна грофица даде му, ради једне мале поправке своју хаљину. Ворт испуни задаћу и, доневши хаљину својој угледној муштерији, обрати јој се са следећом молбом:

„Грофице“ — рече он — „ја Вас молим, да ми дозволите, да Вам сапијем једну хаљину за скорањи бал, за шта ми нећете бити дужни платити ни један суа. Ви само треба да ми обећате да ћете носити ту хаљину ако Вам се буде допадала“.

Он успе да наговори грофицу, и кад балска хаљина — прва, коју је сашито и уметнички компоновао млади Ворт, — би готова, грофица паде у усхићење. Она рече да је по-

ражена тим укусом, кога је показао млади кројач, лепотом и елеганцијом линија ове уметничке хаљине. У тој хаљини грофица се појави на првом балу, којим је царица Евгенија отворила зимску сезону.

Кад је царица видела ову тоалету, она приђе грофици и ушта је:

— Ко је Ваш кројач, грофице?...

Дама се унеколико збуни — није јој било пријатно да икаже име једног непознатог малог кројача. После кратког колебања, она ипак рече:

— Ја сам отекла новог кројача, Ваше Величанство; то је један Енглец, по презимену Ворт.

Царица нареди одмах да се запише његова адреса, и после два дана Ворт узме меру за ову, која је у то време била законодавка моде не само за цео Париз, него и за цео свет.

Каријера Ворта била је учинена. Већ кроз неколико месеци он, преселивши се у други квартал Париза, отвори раскошан салон и поста најчувенији женски кројач. Као његове муштерије показаше се најаристократскија имена, у броју којих још једна царица — Јелисавета аустријска, затим кнегиња Метерник, руске, енглеске, мађарске аристократије. Већ последње године Другог Царства имање Ворово ценило се на 13 милиона франака, — за оно време колосална сума.

После пада Другог Царства, Ворт продужи да буде најомиљенији кројач чувених дама свемогућих народности. Он је већ често сам бирао муштерије и било је случајева да је отказивао посао, кад је налазио да је име даме доста незнатно, да би она могла имати хаљине од њега. Ако би то била особа без титуле, то је она требала прво да учини неку „каријеру“ у Паризу тиме, што би јој име постало чувено у „париском свету“.

Ма да је Ворт у највише случајева одржавао старе, строге моделе, ипак је у многим случајевима ишао у сусрет и најекстравагантнијој моди. Тако, кринолин се јавља као и-зум Ворта, и он није учинио мало да се он пусти у саобраћај.

Жена француског писца Октава Феје у својим мемоарима посвећује целу главу Воровом салону. Она је причала, између осталог, да је њој једном било нужно да буде на једном балу, а балска јој хаљина беше достављена само на један дан пре бала. На велики ужас она виде да јој хаљина не пристаје добро и одмах отрча к Варту, као што се трчи у случајевима болести лекару, за кога причају чуда. Ворт је пажљиво саслуша и рече:

„Госпођо, за сутрашњи дан ја ћу Вам направити балску хаљину. Но Ви треба за све време да останете овде у атељеу, док хаљина не буде

готова, јер ће премеравање и проба бити сваког часа...“

Госпођа Феје остаде у атељеу „кројачког краља“ и ма да је провела ноћ без сна, пробајући сваког часа тоалету, била је утешена тим што је хаљина изашла изванредно лепа.

Десетинама година Ворт је суверено законодавствовао у области дамских костима, но, током времена, у женској моди појави се нова тенденција, нови укуси, и у нашој епоси ошишаних женских главица, раз-банда и кратких сукања, Ворт је осетио да већ губи терен. Он је провео последње године живота скитајући из једне бање у другу, живећи усамљено, одвојивши се од својих муштерија.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

**КРЕМЕ
ДАРУВАРИ**

Најсавршенији производ молерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мекa и фина, одстрањује све приштеве, бубуљице, маље, пеге, црвенило носа и др. На захтев растуриши смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и порука преко 25.000 помала. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин, 3.— Оригиналан троугласте кутије добијају се по цени од Дин, 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУБОТИЦА 17.

ПРЕПОРУЧУЈЕ СЕ ДЕЦИ ЗА ЧИТАЊЕ
ЗА ВРЕМЕ РАСПУСТА.

МАЛА ДЕЧЈА БИБЛИОТЕКА

са сликама.

Томас Палчић (17 сл.)

Насретин Краљевић (7 сл.)

Езопове Басне (54 сл.)

Чаробна Флаута (11 сл.)

Храбри Кројач (12 сл.)

Доживљаји Старог Зема (16 сл.)

Чаробна Секира (са 9 слика)

Патње по леденом мору (са 11 слика)

Мали зндар (12 слика)

Снежана и четири музиканта (10 сл.)

Гуливер у земљи патуљана (са 14 сл.)

Свака књижица кошта само 2 дин.

Мала Дечја Библиотека садржи најдрагвију и најзанимљивију лектуру за децу. — може се набавити у књижарама.

Ко пошаље администрацији »Недељних Илустрација« 22 дин, добиће свих 11 књижица са плаћеном поштарином.

¹⁾ »Улица Мирас у Паризу.

²⁾ су — марјаш.

Време и рат

Ретко ко може и замислити колико су непогоде судбоносне по исход борбе. Колико пљусак, олуја, мећава, магла могу бити пресудни по историју целог народа, тек се онда схвати, кад се прегледају историјски подаци појединих ратова и догађаја.

За време овога рата, врло често читали смо у ратним извештајима „рђаво време омета операције“. Али тако исто рђаво време помаже операцијама.

По немачком извештају прелаз Макензенових трупа преко Дунава у Румунију код Свиштова, омогућила је јака магла. Три хиљаде пионера и понтоњера, радило је на постављању моста у густој магли, да су се понтони један поред другог једва примећивали. И та магла није се подигла све док нису прешле прве две дивизије.

Ужасни ветрови увек су играли велике улоге у рату. Треба се сетити „несавладиве армаде“ Филипа II, која је била непобедива за људе, а подлегла је ветру.

Наполеон I. беше приморан ветром да одустане од свога плана, да се искрца на обалама Енглеске. О томе је из Булоње писао адмиралу Тревиљу:

— Да смо само 6 сати могли бити господари мореуза били би господари света! Али бура је спасла Енглеску од Наполеонове војске.

Силне кише и у овоме рату ометале су дејство артиљерије и кретања пешадије. Али, пре једног века, киша је имала јачег уплива на ратне догађаје. Код Кацбаха силна киша онеспособила је оружје за борбу.

У ранијим вековима, када се војевало другачијим оружјем, киша је била од пресудног значаја. За време

борбе код Красна стрелци Филипови били су толико изложени киши, да су им стреле и лукови постали потпуно неупотребљиви, док су стрелци енглеске војске, заштићени шумом, сачували у сувоти своје стреле и после пљуска осузи пљусак стрела на Французе. У борби код Ватерлоа киша је код обеју зараћених била од великог значаја. Велики делови Наполеонових трупа заглибили су се у мочарном пределу и били су принуђени да бивакују у блату немогавши ни да ватру наложе. У толико је лакше било Бихлеру да се пре те Наполеонове војске појави на бојишту.

И јака хладноћа значајна је за ратне резултате.

То се за овога рата нарочито запазило на руском северном фронту. Али јака зима није увек устављала операције.

Француске борбе 1709. у шпанским „ратовима наслеђа“ — биле су већ у тешком поразу, војска је већ била готово уништена, када се — на велико чудо — баш због јаке зиме брзо попустила. Сељаци, у масама долазили су у војску из простог разлога, што би код својих кућа помрли од глади и зиме, а у војсци су имали осигурању храну и одело.

У три велике француске револуције — 1789, 1830, и 1849. године, — као и у устанку комуне за време француско-пруског рата, хладноћа је главни узрок резултатима. Као што је једном киша омразила револуционарима борављења у пољу, тако је у другој прилици јака зима и оскудица у храни, нагнала узбуђене духове на револуцију.

У зиму 1788-89. године у Паризу је температура пала на 22 степена испод нуле; пак за југу, у Марсељу, хладноћа беше 17 степени испод нуле. Тиме се објашњује, да су сиротни сталези нагнани нуждом и невољом на револуцију — — —

Овом приликом да напоменемо да је и у научним открићима Колумбовим непогода играла велику улогу. Кад је 1492. године са својим малим лађама пловно Колумбо на Запад, побуни му се људство (морнари) И у тренутку, кад је Колумбо већ био решен, да попусти у борби са својим потчињеним и да се — по њиховој жељи врати, диже се ужасна бура и однесе његове лађе на обале које је он жудео да открије...

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЉЕ

Саватијева улица, Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100** — дин. месечно

Грамофон од 1500.- дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200 — динара

За **150** — дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200 — д.

Колумбија № 109 А

За **200** — дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН 7-87

Два интересантна типа Љубитељи „Нед. Илустрација“

Милојко, стар око 50 год. нежењен

Љубитељи „Нед. Илустр.“ из Скопља

Лаза, стар 25 год. такође нежењен

Милојко и Лаза, чије слике овде доносимо, уживају велику популарност у Белој Паланци и целом пиротском округу. Њихов је живот безбрижан и весео. Леги станују под отвореним небом, а зими по шупама и стајама. Истина Милојко се сада одрекао овог скитничког живота и живи повучено у манастиру Св. Димитрија. Нашем фотографу Ж. Здравковићу је једва успело да сними Милојка и Лазу јер ни један од њих не воли да се „рекламише“.

Још једна жива слика наших читаоца из Скопља

Г. Жарко Здравковић

Гца Жана Пашоњска

ВИЗИЈА

Пуштао сам дим за димом
И гледо у њега
видео сам круг зачаран
лепши ма од чега.
У том кругу видео сам
Лице једне жене —
преварене.

Лице јој се болно смеши
и као да прети:
ниси био веран речи
да ћеш ме волети.

Од тог смешка ја се трох,
дим се ускомеша,
соба исти облик доби
ко пре четврт часа.

Бошко Лалић.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО-РУС
Београд
Студеница 85. Телефон 29-19

Учеснице курса са директорком школе за нудиље и наставницама.

Нега болесника.

ТЕЧАЈ ДОМАЋЕ И ШКОЛСКЕ ХИГИЈЕНЕ ОБЛ. ОДБОРА ПОДМЛАТКА ЦРВ. КРСТА.

Обласни Одбор Подмлатка Црв. Крста организовао је Течај Домаће и Школске хигијене у Београду за народне учитељице из целе Краљевине и то специјално за учитељице, које раде на организацији Подмлатка Црвеног Крста. Течај је трајао од 6. јула до 6. августа 1929. год.

Течај су похађале 29 учитељица из свију покрајина наше Краљевине. Интересантно је било посматрати и студирати разноврсну групу састављену од: Рускиња, Српкиња, Хрватица, Словенкиња, Пољациња, Немица и Маџарица, које су се сакупиле, да проживе месец дана у Интернату Школе за Нудиље и да под заставом Црв. Крста шире љубав, слогу, мир и братство међу Млађанима и Млађанкама.

Настава је била теориска и прак-

Спремање ручка.

тична. Течајем је управљала г-ђица Славка К. Главишићева а надзор над радом у кухињи водила је г-ђица Ани Шимићева. Предавања су држана у школи за Нудиље (лична, општа и школска хигијена) и Централном Заводу за заштиту матера и одојчади (нега и исхрана одојчета и хигијена школског детета).

Практичне радове изводиле су учитељице код кувања, мешања хлеба, пита и посланица, конзервасања воћа у лепо уређеној кухињи Школе за Нудиље; купање, повијање одојчета као и припремање разноврсних каша, поврћа у млечној кухињи Ц. З. за заштиту матера и одојчади.

Социјални рад састојао се у практиковању по социјалним установама, посећивању скоро свију социјалних установа у Београду и његовој најближој околини; разгледању музеја, знаменитости, башта, индустријских предузећа и т.д.

И поред краткоће времена ипак су се наше учитељице користиле многим за њих нових и корисним стварима, које ће моћи у својој пракси, томе се ми и надамо што боље и успешније применити.

ЈЕСЕЊА ПЕСМА

Град миран, пуст као да је на умору. Улицом прође по која сенја и опет мртвачки мир... Свет тужан и обавијен бедом, бригом, сетом, а поглед му цри, управо крвнички...

Киша пада, монотона јесења киша, а влажан ваздух мирише на гробља и отвара нам пове ране и болове... И кроз ову јесењу атмосферу чује се као рефрен патње — —

Киша ромиња, а хладан ветар као да носи чежњу наших младих дана...

Дивна креолска играчица Ел Дура.

Робова љубав

(Романца у прози).

1.

Завичај није познавао, слободе није имао; тужан и очајан проводио је свој живот под притиском зле судбине, горко и очајно. И ако слободе није имао — коју су му дали богови, — ипак је његово младо срце, под презиром самога себе — волело!...

Волео је девојче, лепо и бајно девојче, као ружу, али горду и поносну. Мила је млада и лепа Гркиња, кћер његова господара. Његова љубав је — под плаштом чежње, — расла силно, а живот текао тужно и венуо... Љубав беше силна и тужна као и његова ропска душа. Он је волео слободним срцем, и ако слободе није имао; волео је силом ватре, али без одзива... Срце му је горело у пламену силне љубави, а вулкан његове душе

избацивао је лаву упропашћеног живота, под снагом ропске послушности... Плакао је под болом неба, груди су му јецале под ударцима туге; он је оплакивао свој живот сузама очајника, желео је смрт под притиском љубави, — сагоревала га жеља смрти и он је тражио...

2.

Ноћ тиха и звездана. Месец баца своје бледо светло на заљубљеног роба. Под раскошним олимпијским небом, у мирисном ђулистану лепе баште, богатога господара, чула се песма тихе чежње и изумирала у бајну ноћ губећи се у последњим акордима... То беше песма очаја, то беше јецање болне душе, изгубљене душе заљубљенога роба — Химна о изгубљеној срећи... љубави... животу...

Наслоњен на клупу, под окриљем лиснате неранце, опијен источњачким мирисима цвећа, управљајући своју песму на обалу тихога мора, певао је тужно и истискивао и по-

следњи трун чежње... певао опрштајну песму изгубљеној љубави... Привлачила га тишина мора... Својим црним, као ноћ — очима, чија се светлост опирала звездама, гледао је у месец, гледао га тужно и са уздахом... Срце му је закуцало силно под притиском бола, душа се гушила несрећном љубави, а он је мрзео живот без Слободе, без Љубави!... Срце му задрхта и он заплака последњи пут сузама роба; груди му још једном осетише удар његове судбине!... пустио је последњи уздах свога јаднога, несрећнога и ропскога живота... Примише га тихи валови мора у свој загрљај.....

3.

И када је све нестало, сунце се рађало ружно и бледо, а небо је плакало росом болне љубави...

Море је шумило валовима вечног јада, певало је над гробом прошлог живота — химну несрећне љубави и живота.

Из ђулистана шири се тихо сладак и благ мирис, као што је била и робова љубав... И кад год месец обасја башту и море тихо зашуми, у томе шуму чућете меку и тужну песму, — а бесни вихор донеће вам одјек хладне вечности... Чућете ехо плача и јецања изгубљене душе, заљубљенога, несрећнога роба...

Море му пева вечно Химну несрећне љубави...

Бран. Миланов.

Џоџе Мај, режисер немачког филмског предузећа „Уфа“, који има намеру да у нашој земљи сними екстеријере за филм „Полумесец над Неретвом“.

ИЛИЦЕ

..... јула 1929.

Кад се носи у нервима угаљ из сто педесет тунела одмах се заспи. И кад су се чули први звуци оркестра пробудила сам се.

Зврр....

Собарица улази.

Моје прво питање:

— Молим вас, може ли овде кафа да се кува у соби. (То само питам, реда ради, јер ако каже „не може“, ја ћу ипак да кувам....)

— О, изволите само кувати, обрадова се чисто и собарица, јер помисли да ће и њој у део пасти нека шољица.... Босанка обожава кафу.

Штимунг је створен...

Ратлук и кафа...

Брзо се обукох и изађох да видим бању, јер сам дошла увече, само прошла кроз парк и легла....

О, шта је ово? Као Рогашка Слатина... Центар врло сличан Рогашкој Слатини... А парк као у Лишњу... И свуда четинари, изобиље четинара. То је моје најомиленије дрво; и чудим се увек шта нема парфема од четинара кад тај мирис тако заноси....

Упутих се канцеларији господина управника, да му се захвалим што ми је резервисао собу....

Висок, симпатични центлмен, г. Богдан Бесаревић, врло је добар организатор бање, и његов рад се одмах осетно, тако да Илица добија физиономију светске бање.

Не увеличавам кад то кажем. Илица оставља врло пријатан утисак. Са својим собама, елегантно намештеним, чистоћом, целокупним згра-

дама зиданим још пре четрдесет година, од тврдог материјала, да је све тако масивно....

У свакој соби гарнитура босанских тканина... и послуга брза и услужна....

Све је препуно... и готово из свију крајева Југославије.... Само најмање има Београђана. Они су сад љубитељи мора. Овде је реуматичан свет, зато је тишина. Али увече има и смеха. То лармају шипарице, београдске и сарајевске....

Недеља и празник најживљи су на Илицама.... По пет хиљада дође из Сарајева. Локални воз од десет вагона само довлачи сарајлије.

Г. Богдан Бесаревић, управник бање Илице — Снимак г. Коче Поповића

Један богати нежења из Сарајева, који се одмара у Илици

које се строго држе традиција, а младе их не носе. Шипарице из сиромашних и занатлијских породица само имају шал на глави, највише бео. И та бела боја нежно се припија уз њино лице, чисто и прозачно и као њихов миришљави ђул....

Пет, шест иду, све саме, без мужава и младе девојке. Насмејане су и задовољне. А зашто и не би биле? Оне воле недељу и теферич, и мужеви им допуштају да изађу саме без њих....

Отменије Муслиманке пролазе у колима, у аутомобилу, покрај својих мужава.... и сви журе да се одморе тога дана. Муслиман воли песму и теферич.... Жене свирају у армунике и заиграју некад у својим шалварима, а тела им се увијају и ломе....

Тако је недељом живо на Илици. А радних дана тише. Онда се виде свакидашњи гости.

Београђана је мало... Три четири породице.... Овде је г. Коча Поповић, са својом симпатичном госпођом и ћеркицама... Пише и овде песме, само никако неће да изда књигу, већ ће оставити у наслеђе својој деци.... Ко зна, можда ћемо ускоро гледати на београдској позорници његову историску драму „Ђурађ Бранковић“. Он је већ познати позоришни човек....

Овде су и две лепе гаравуше, шипарице, ћерке пуковника Петковића из Београда.... са својом мамом.

Има врло лепих девојчиња, међ њима и гимназискиња Лола, са којом као Жорж Санд. Али о девојчињима ћу писати други пут....

Само некога нема...

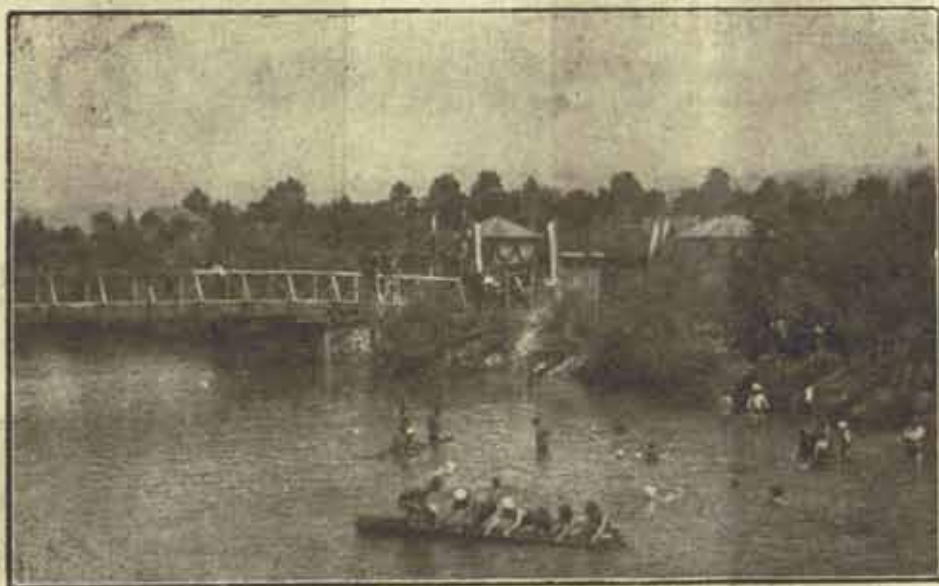
Хотел Босна на Илици

Какве ту нећете видети типове.... И то је нарочита лепота Илице, та мешавина.... Читаве гомиле була журе на плажу речну и у топла купатила. Видите их окупљене око сумпорне воде и оног гејзера, који избацује воду у вис по четири пет метара. Ту пију воду, а затим одлазе, купају се, у блатном и угљеничном базену, изгубе се после по шипарима, простру своја ћебад, кувају кафу, седе, пуше....

Једне су забављене, са својим **за-ром** преко главе. То су као две сукње, једна се спушта до земље, а друга пребаци преко главе. А на лицу приј прозачни, вео. И само се виде ноге у плитким ципелицама, и по ногама одређује се младост. Све иду несигурно, као да су у нанулама. Нануле им и кваре ход. На рукама носе рукавице, и то оне старе буле

Група најлепших девојака света у бањи Виши: 1. Мис Универзум — Аустрија; 2. Мис Енглеска; 3. Мис Румунија; 4. Мис Француска; 5. Мис Штрасбург; 6. Мис Бордо; 7. Мис Шпанија; 8. Мис Луксембург; 9. Мис Русија; 10. Мис Лион

Плажа на реци Железници у Илици

Нема кавалера....

Ох, пардон, увредићу оне Сарајлије што тако лепо играју тенис.... Хтела сам рећи нема их довољно. А ово што има, мало је, али вреди. Нарочиту пажњу привлачи млади Маринац и лепо игра.... И египатски типови из оркестра привлаче пажњу београдских шипарица, особито чувени примањ Никола, чија виолина уздише и плаче....

Ја седим за столом са двама старијим дамама. Једном отменом госпођом из Јајцета и једном Београђанком.... Моја Београђанка је тако симпатична.... Све је интересује.... Јуче је ишла у Сарајево да обиђе Баш-чаршију, и да види игру чочака... Али чочаци нису певали, већ само играли, и то јој је криво... Иначе пази на дијету, јер не воли да се гоји.... Жена и у педесетој години воли лепо линију.... О, све су жене

поклонике култа младости....

Нарочиту симпатију имам за сестру г. управника г-ђу Касију Јеремић....

То је једна врло пријатна, интелигентна дама и активна чланица у сарајевским друштвима.... Обећала је, да ће ме водити на седницу Женског покрета у Сарајеву....

Јутрос ме је тако обрадовала.... Послала ми је диван букет бледо розе ружа, које се зову „роз де ла Малмезон“, као сећање на царицу Јозефину....

Што је то лепо у овој бањи. У свакој соби стоји букет цвећа. Нису свуда руже, али ванредне георгије. Тако пријатна пажња... Читав розариум има и поклања се велика нега цвећу....

И још нешто...

Овде је човек увек гладан, страховито гладан.... Планинска вода,

па се за час оглади.... Али госпођа Кечет, талентовани шеф кујне, труди се да задовољи све госте... Храна је изванредна.... Потсећа ме на ону чувену кујну хотелијера Сиуре у Аранђеловцу, који је био надалеко чувен....

И једна новина.

Ко се храни у бањском ресторану, чува све рачуне, и кад пође добија десет од сто.... Тамањ путни грошак....

А јуче, ах, јуче, имала сам врло занимљив дан.... Била сам у посети код хануме Шемсе Џенгић, праунуке Смаил Аге Џенгића, с којом сам се упознала у Београду. Госпођу Коче Поповића и мене водила је г-ђа Јеремић....

Али о томе ћу вам писати сутра.
Мир-Јам.

Мир-Јам у Илици при доручку
Снимак г. Коче Поповића

Вредна Зиночка, из Сарајева,
у својој кујни

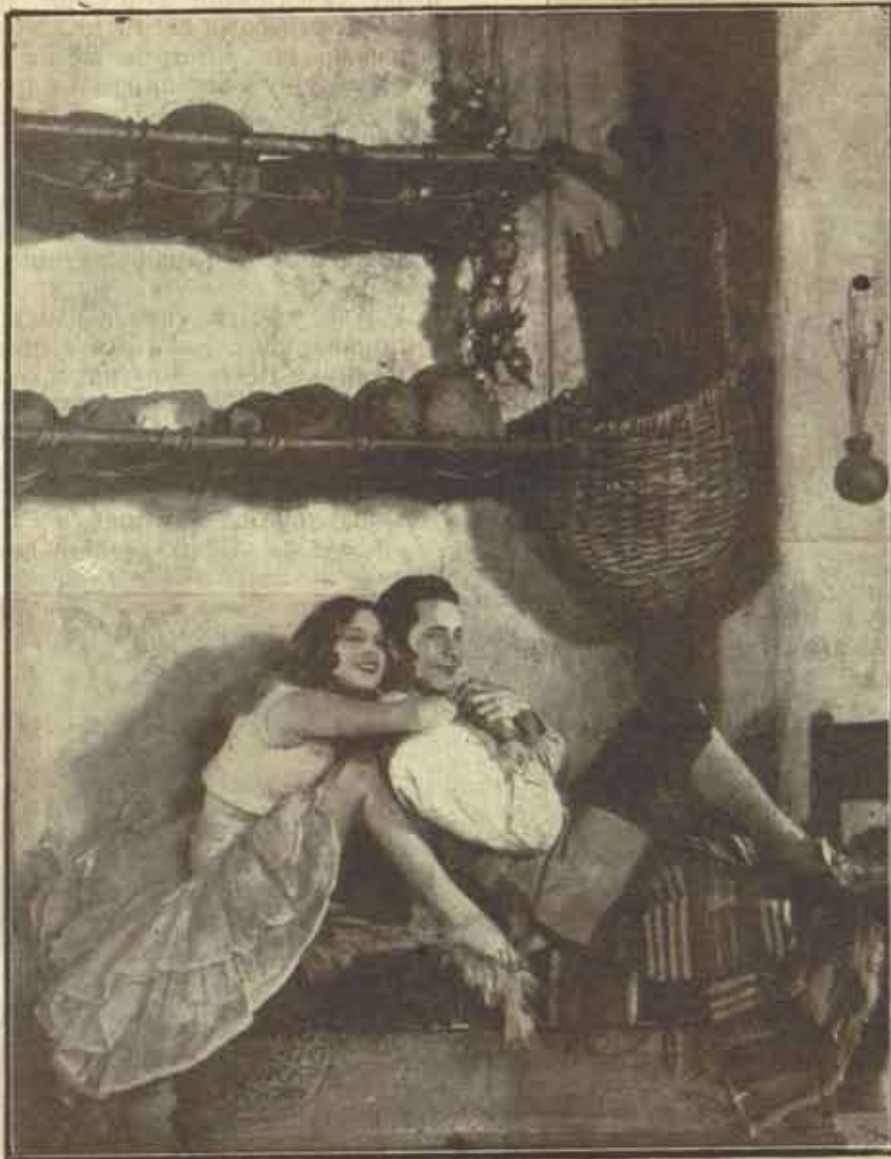
ВЕЧЕ.

Преко грмова и гребена падају жуто кржаве боје, док сунце лено залази.

Контуре брда настају као у магли, док живот тихим темпом гази кроз ноћ.

Цврчак негде у трави снева, птице се завлаче у своја гнезда, а безброј звезда расипа свој сјај. Расипа се мирис суве траве, док се јавља и блуди месец са осмехом...

Живот немо гази, ремети црну, магијску ноћ, док славуј из даљине дозивље своју драгану...

Један симпатичан снимак Лили Дамите и Дон Алварада.

Љубитељ „Нед. Илустр.“ г. Душан Шумаревић, вице — директор београдског биоскопа „Наркипо“.

Овако су провеле недељу на плажи ове четири наше симпатичне читатељке.

Мали Милвој Р. Младеновић, намерава да помрачи славу боксера Демсеја.

Четири ђавола: Чарлс Мортон, Џенет Гајнор, Нанси Дрексел и Бери Нортон.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 25-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

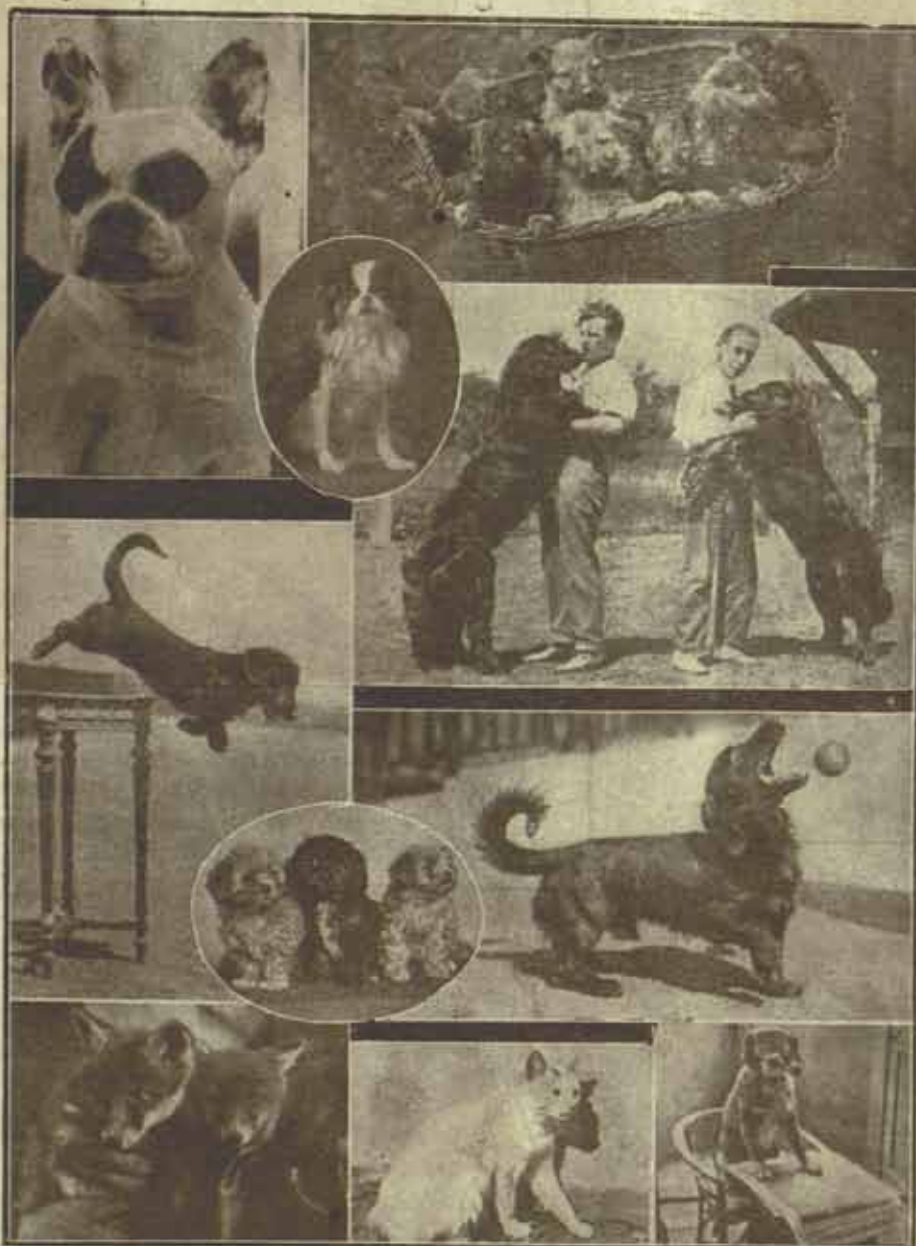
Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићеваћ, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

ОПЕТ АМЕРИКАНЦИ.

У Москву је стигла вест, да је познати амерички позоришни магнат С. Рос основао стипендију од долара 1,000.000 за америчанске уметнике, који ће годину дана боравити у Москви ради студирања позоришне уметности у Московском Художественом Театру.

Једна ретка изложба домаћих љубимаца чистокрвних раса.

Катарина Хеслинг као „Дрвенкапа“ у истоименом модернизованом француском филму.

Недељне Штешрације

„Машински мозак“. — Машина за бројање металног новца у стању је да за један сат изброји читав милион
Сл. лево: Бети Аман шаље нашим читаоцима срдечне поздраве

Овако се расхлађују малишани сладоледом за време несносне врућине на једној улици у Берлину

Велики Југословен Р. А. Рајс је умро...

Рајс у млађим годинама.

Посмртна почаст великом пријатељу нашег народа Р. А. Рајсу.

Једна ретка успомена на Рајса — Њ. Рајса на имању „Добро Поље“

В. Краљ Александар у посети код приликом једног крштења.

О ТАЈНАМА СВЕМИРА И ЉУДСКИХ ДУША.

Наука о свемиру и звездама, то јест о њиховом међусобном утицају и утицају на човека зове се — астрологија. „Родно се под срећном звездом“ ову реченицу створио је наш народ, верујући у утицај свемира и његових

планета на живот појединаца. Најјачи духови модерног доба поновно се враћају мишљењу томе, након што су прешли преко тврдње науке из недавне прошлости, да постоји само оно, што можемо са наших 5 чула да осетимо. И тако ова наука, која се још пре кратког времена сматрала

празноверном и ради које су се у средњем веку подизале ломаче, долази понова на површину, стављајући се уз раме свим осталим природним наукама и зnanостима. У Америци постоји шта више и Универзитет за астрологију, где се може постићи докторат поменуте зnanости. Блажена Америка!

У окултне зnanости спада такође и хипноза. Ту се ради о за сада још мало испитаним душевним силама човека и о њиховом деловању. Јасно је само то, да се у човеку налази неизмерно много душевне снаге, која се већином, јер је не познајемо, губи без користи за појединца а и за човечанство. Упознавши једном те своје непознате силе, човек ће моћи данас — сутра да изводи таква дела о којима нико од нас не може ни да сања.

Наука о хипнози највише се развила у Америци, а одатле почела да преплављује и Европу. Американци се много служе у дневном животу са хипнозом и сличном јој сугестијом при чему долазе појединци у животу до успеха у који пре тога апсолутно нису веровали. О практичном искоришћавању сугестије и хипнозе биће на овом месту доцније говора.

Пред откривањем споменика Кр. Петра I у Цазину. Изасланик Краља, изасланик Председника Владе окружни муфтија срески начелник и председ. Општине.

Споменик Краљу Петру I Ослободителу у Цазину, Босна

После свечаности откривања споменика. Споменик је подигнут заслугом неколицине виђених људи.

Кнут Хамсун, славни норвешки књижевник, аутор романа „Глад“, „Пан“, „Викторија“ и т.д. прославио је 4. августа своју 70-годишњицу.

Дефиловање војске приликом освећења споменика Кр. Петра I у Цазину

Међу младим и лепим

Мис Хвар

Феријалке и феријалци из Сарајева

Једна група феријалки на острву Хвару

ција, као герле великих естаблишмана. Јер има ту младог и лепог света, чије бронзане статуре, имају линије једног Проксителя. Мада их има, мушких и женских близу две стотине, ипак том малом и веселом републичком влада млади шеф, професор, са довољним ауторитетом. Живот ту тече по сату, почевши од седам јутра, кад се постеља оставља, до једанаест у вече, када се мора поћи у постељу, јер иначе врата ће остати затворена свима, закаснелим и

Знате ли за дивно острво Хвар, педалеко од Сплита, што се као језичак испружило дуж далматинске обале? То ће бити наша Мадера. Зима је ту веома блага и у месту Хвару, почињу да ничу виле, што их андају приватни, па и људи из Београда, који су открили доброту хварске климе за нежна и болна плућа. Лета су топла, наравно, али не и спарна и зато је доста странаца верних Хвару а међу њима особити су поклонници, младе студенткиње и студенти, са свих страна Краљевине, које доводи на ово значајно острво већ шест изредних година, једна њихова корисна организација — Феријални Савез.

И када Феријални Савез запоседне Хвар, он дражима природе на-дода и све дражи младости. Започне у декору живих боја и јасног арака песма младих бића, дискретна и лагана најпре, па онда све бучнија и темпераментнија, што захва-та и потресе у осталом и блиска, мало уморна и старинска срца. Нису они никаква закерала. Особити конфор није им нужан за њихове године и биће, да су многи у широким постељама удобних хотелских соба, завидели њиховом војничком кревету, у коме се тврдо и спокојно спава, после једног веселог дана у води и флерту. Кад они дођу, Хвар доиста оживи. Оне и они су атрак-

Поглед на Хвар (фото Бемчић)

на острву Хвару

Феријалке на раду

Група представља слова S. F.

заблуделим, а такве чека убрзано изгнанство из колоније. А дотле је један низ забава. Најпре у мору, онда на путевима где су палме и ки париси са боговима и назад у дансингу, где свирају мајсторски студентски цезови. Гледајући тај живот младих, стари су тужно увесели у своју очајну и глупу прошлост, кад се тмурније живело, без таквих срећних и корисних организација, које омогућавају свима, и сиромашнијим цезовима, лепоте и ужитке мора и дивних плажа.

Нешто им се само може замерити. Док смо обилазили једном собе младих девојака у време кад су оне на

ручку и док смо лутали погледима по пространим и видним собама, где су на зидовима и чивилуцима веселе депршаве, прозирне и танане девојчке хаљине свих боја, у једноме складу балетског кореографа Бакста, нисмо том приликом могли приметити на постељама лепих девојака, нити међу пртљагом, веће присуство књига. Пошле су оне без

жудње за књигом. Млада женска генерација, која долази да живи, која ће ускоро завладати, имаће лепо и заносљиво око, имаће извајано тело али ће јој сувише недостајати културе духа, јер живи без интереса за све што није опишљиви свет. То је наша бојазан. Директоријум Феријалног Савеза, на чијем челу стоји алгилини и предузимљиви инжењер г. Јосип Канкељ, требао би да предузме нешто у погледу покретних књижница које би функционисале у часовима одмора, при овим веселим и напредним колонијама, где живи младеж у смењу и љубави. С.

Оне

Диалог на морској хриди

Једна Београђанка на Хвару

Хода Шарау, представница Египта на Женском Конгресу у Берлину и једна од најмаршантнијих жена Истока.

Сав. М. Штедимлија новинар

ПРВА СТРАНА

Дивна Дита Парло која је у последње време постала једна од најомиленијих немачких филмских глумица.

ЗАШТА ЈЕ СЛУЖИЛА ЉУДСКА КОЖА?

У енглеском су граду Рочестеру према старој традицији, која је потврђена историјским документима, црквена врата „постављена кожом Данаца“. Употреба човечје коже према тврдњи данског историчара С. В. Џонсона није била реткост у средњем веку нарочито у Енглеској. Према аутентичним подацима, у малој варошници Хедоток и грофовији Есекс кожа једнога данскога гусара доспела је на велика црквена врата и то ради тога, јер је он са својом бандом усред белог дана продро у ту цркву и потпуно је опљачкао. Доцније су га ухватили, обесили, одерали му кожу и њом поставили врата опљачкане цркве.

И у неким другим енглеским градовима црквена врата постављена су кожом опасних разбојника и зликоваца. То је нарочито било у моди у 14. веку и готово је свака кожа потицала од Данаца! Шта више и једна капелица у Лондону, у коју је редов-

Сарајевски корзо.

но одлазио енглески краљ Хенрик Осми и у њој се молио Богу, била је снабдевена са вратима, која су била превучена с човечјим кожама. И у овом се случају ради о једном данском гусару, који је у своје време пљачкао по Лондону.

ЛУТАЊЕ

Засукале се крошње од стабала од силног ветра што се на њих пусти

Тмасан облак надвио се ноћ је тамна нигде заклоништа. Боем шета отврдио од студи Кроз улицу што за милост не зна. Вечни су му пратиоци: Бол, зима, и алокобност неба. Београд. **Бошко Лалић.**

КОЈИ НАРОДИ НАЈВИШЕ ЈЕДУ СИР?

Један амерички статистичар — а који ће то други да ради? — дуже времена бавио се питањем, који народи највише једу сир и саставно је тачну статистику потрошње сира у свим већим земљама на свету.

По његовој статистици највише воле сир Швајцарци и они га највише и троше. Иза њих долазе Французи, Данци, Швеђани и становници Сједињених Држава Америке. Најмање сира једу Турци. Тај је исти амерички статистичар установио и то, да сваки Швајцарац поједе просечно 12 кг. сира годишње, Француз 10 кг., Данац 6 и по, Швеђанин 6, а Американац 2 кг. На појединог Турчина отпада само 100 грама сира годишње. — Штета, што Американац није узео у обзир и нашу државу!

Кроз Сарајево

Уз чланак на 14 страни

Г. Радослав Лазаревић (чији су сви снимци из Сарајева).

Један симпатичан терцет: г-ђице Мира Самарчић, Мица Косјер (најлепша Сарајевка) и г. Радослав Лазаревић.

Пред „Москвом“ у Сарајеву.

Један заљубљени пар у Сарајеву.

Београдска деца на летовалишту у Прчњу.
Уз чланак на 15 страни

КЛИШЕ

ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ.

ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Страна 85

Телефон 29-19

Рибарска Бања. — Лов пастрмки на Сридаљској реци

Рибарска Бања

Једна од најлепших и најуређенијих бања у предратној Србији са лековитом сумпорном водом, јесте Рибарска Бања.

Удаљена од железничке станице Бунис на прузи Београд — Ниш — Скопље, 23 километара. Од станице Бунис путује се аутомобилима или фијакерима по лепом државном путу, који пролази кроз лепа села и варошицу Шиљеговац.

Бања се налази на надморској висини 540 метара а на једном огранку планине Јастребац, обрасла густом буковом шумом, по положају свом, окренута је југо-истоку.

Јутра су врло блага са необично чистим ваздухом.

Околина Бање је врло романтична и разноврсна, брежуљак на северо-источној страни је обрастао младом храстовом шумом, кроз коју се вијугају стазе све до његовога плато-а, високог око 100 м, а одакле је врло леп поглед на моравску долину све до Пожаревца, Јастребца, Копаоника и т.д.

На јужној страни се налази вазда пун сунца Самар, одакле је леп поглед на Алексинац, околину Сокобање, планину Озрен, околину Ниша и величанствен Ртањ.

Знатна висина бање над морем, шумовити предео, ванредни шумски ваздух, одлична пијаћа вода, добри и здрави станови као и добра и разноврсна храна и чине да се ова бања из године у годину све више цени и као ваздушна а не само топла сумпоровита бања.

Бањска сезона почиње половином маја и траје до краја септембра.

Бања лечи изврсно **све врсте реуматичних оболења згловака и мишића**, који се налазе у критичном

или субкритичном и субакутном стању, одличан успех постиже се код **невралгија**, разноврсне **кроничне женске болести**.

Дуже бављење **скрофулозних и лимфатичних лица**, нарочито деце, у бањи показује врло добре резултате, где повољно утичу и вода, и шума, и ваздух и појачан апетит. А нарочито помаже код **ишијаса и лумбаго** (болова у крстима), добро делује и код **кожних болести** као што су:

кронични екцери, лишаји, фурунголозе, торпидни чиреви и т. д. Бања је одлична у сваком погледу и за сва здрава лица којима је потребан **одмор и разанођење**, нарочито се може препоручити за **ђаке и децу**.

Бања располаже са преко 400 соба са намештајем и без намештаја.

Гостионица прве класе. Курсалон са преко 200 седишта.

Гостионица друге класе Самар са лепом салом и дивним вењаком.

Пошта, пошлестичарница, бакалница и пекарница. Купатило са финим кадама и са два модерна басена.

Свакодневна пијаца омогућује посетиоцима да се јефтино снабду кајмаком, путером, сиром и воћем.

Цене станова су, може се рећи, јефтиније од свих наших осталих бања; соба са потпуним комфором у најлепшој вили као што су виле Србија, Херцеговина и Босна, стају од 38—45 дин. дневно. Без постељних ствари од 10—18 дин. дневно.

И зато је Рибарска Бања по својој лековитости, природном положају, заиста једна од наших најлепших и најјефтинијих сумпорних бања.

В. В.

Госпођа Шемса Ченгић

Народ на заветини у једном селу код Рибарске Бање

У ПОСЕТИ КОД ХАНУМЕ ШЕМСЕ ЧЕНГИЋ

Главни депо за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца Мишковић и Комп., дрогерија на велико. Београд.

Лепа и отмена ханума очекивала нас је на балкону свог великог, старинског конака, у близини Сарајева... Седела је и пушила... Њен конак сад је усамљен, и тихо је у њему, а било је некад унаоколо пуно истих таквих зграда, али неке су изгореле, друге се порушиле...

У дворишту нас дочекује њена рођака, Захида обучена као и ми... А на прагу куће снаха хануме Ченгић, млада госпођа официрка...

О, да вам је видети ту дивну, слатку ханумицу.

Седамнаест година... очи бадемасте и зеленкасто плаве, окићене дугим трепавицама... Фини овал, мала уста, ондулирани бубикопф, и некаква чедност на лицу и умиљатост као код Грезових девојчица...

На њој хаљина од крепжоржета боје теракоте, са златним уметком... Па витка силуета, извајана нога, мала шипелица...

(Да ли ће се наљутити Дервиш бег, што откривам лепоту његове женице?)

Права је Францускиња...

На степеницама нас очекује ханума Ченгић.

Већ друга генерација.

У хаљини од маркизета, горњи део европски, а доле шалваре. Витице спуштене низ леђа, а коса повезана шареном марамом оперваженом узаном чипком...

Улазимо у пространу кућу... Собе огромне, светле, блиставе од чистоће, са европским и оријенталским намештајем, али више европски.

Од једног краја собе до другог велики миндердук, са јастуцима, а на другој страни канабе и фотеље... Уз трећи зид, доле на земљи, положена два душека, без икаквог покривача... То је шилте, и ту најрадије пије кафу ханума, прекрштених ногу, рано изјутра, док издаје наредбе шта ће се радити...

На зиду стоји фотографија Краљичина са потписом, коју је ханума добила од Краљице, и ту слику она воли као највећу светињу...

Пријатно је разговарати са старом ханумом Ченгић... Ја кажем стара, али она није стара, већ дивно очувана жена, свежа, лепих, великих црних очију, енергична, еманципована, у том смислу еманципована да разуме и ново доба, али, ипак, верна и старим традицијама које поштује...

Ипак она каже:

— Морал не лежи у фереци, већ у души.

На улици она носи вео преко лица, али је европски обучена. А код куће је лежернија у шалварима...

Рано је остала удовица и сама је морала да се бори, подиже децу, и зато је енергична, и попустљивија према навикама нозих генерација, али не воли екстремност какву узимају поједине муслиманке...

За нас то није „екстремност“ већ нешто природно, али муслиман не воли нагли прелаз од старог новом добу...

У средини разговора рођака ханумина доноси слатко... Али то што ми се допало...

Нас је било три гошће и на послужавнику стоје три мале тацнице, у свакој слатко од ружа и мала кашичица, као „шпицерај“...

Гост мора да поједе целу тацницу...

После кафа... са нерастопљеним парчетом шећера и малом кашичицом.

А иза кафе ратлук, велики парчићи ратлука са бадемом, увијени у желатин...

Разговор је врло пријатан...

Стара ханума прича историју њеног конака.

— Он је сазидан још пре осамдесет година, њему је први становао мој свекар, син Смаил — аге Ченгића, Дервиш паша, познат у народу под именом „Дедага“.

Он је имао читав харем, четири жене, пуно деце, робиња... Ту, где сад седим ја, био је харем, а преко пута кућа где је становао паша са четрдесет слугу, које су називали његовом гардом...

Мој свекар је био прек човек, али правичан, као и сви Ченгићи. Није трпео неправду... У три месеца ако би ушао неки пут у харем...

Једног дана долази слуга да му јави, да му је кћи родила... То је њега страшно наљутило, што да му се то јавља, кад је то дете туђег човека, и бацио је слугу низ басамаке...

После се њему роде два сина, и знајући шта је радио, кад су му јавили за ћеркино дете, нико није смео да му јавља за синове...

Прошло је три месеца... и једно дете умре... Паши нису смели ни то да јаве... Једног дана обилазио је гробље и види свежи гроб покрај гробља њиховог... Он се пожали сестри својој: „Ко је смео да сарађује уз наше гробље...“

И сестра му тада каже: „Ти и не знаш, болан, да си добио два сина и један ти умро, а нико није смео да ти јави...“

То је поново разбеснило пашу, али зато што му нису јавили, и овог пута није бацио слугу са степеница, већ га обдарио са сто дуката...

Тако је причала ханума Ченгић, седећи на канабету... А кад је сама седне на шилте, и зими јој принесу мангал, иако у соби горн пећ од калва.

Млада ханума, њена снаха, зове се Нејра... Како је то лепо име и превело би се: Светлана...

Она свира на клавиру и виолини, јаше коња, одлично јаше као амазонка, чита много, прати нову литературу, све часописе.

Увек је покрај своје свекрве, умиљата као неко јагњенце... Свекрву зове мајка, а мамица је њена мати...

Старе Муслиманке биле су ропски покорне својим мужевима. Модерна Муслиманка већ тражи своја права и у браку, мада је увек нежна и послушна жена...

Стара ханума каже: „Не бива више то, да жена не смије ни преко прага без мужевљевог знања...“

Ханума Ченгић је врло истакнута као јавни радник. Она је председница Женског Гајрета... У Сарајеву су се удружили: Гајрет, Коло Сестара и заједнички раде...

— Упослили смо осамдесет сиротних жена, прича ханума... Оне се баве ткањем и везом...

Слушта се вече... Ми позивамо хануму Ченгић и ханумицу Нејру да пођу у ауту на Илицу.

Мала ханума умиљато гледа своју свекрву, јер воли да иде... А и хануми није тешко да обуче мантил и спусти своје пече.

У ауту ханумица Нејра говори све-
крви:

— Да се не наљути Дерва?

Јер је и Дервиш-бег њен муж, ко-
њички официр, на Илици...

И тако је карактеристична та њена
страпња... Осећа се, да је Муслиман-
ка, иако модерна, ипак покорна
мужу, и неће да ради ништа без ње-
говог знања... Зато све имају неки
наивно детињски израз пун шарма.

А да случајно Дервиш-бег има Бео-
грађанку, она не би казала: „Да ли
ће се Дерви лутити...? него...

„Чекај, идем ја да видим шта он
ради на Илици без мене...“ и про-
стрелила би очима бега...

Али Дервиш-бег Ченчић није се ни-
мало љутио... А ко би могао да се
наљути на онакву драгесну женицу...

Смејем се ја и кажем ханумици
Нејри:

— Дивно би било, кад би се Му-
слиманке удавале за православне,
они би сви волели да имају тако по-
слушне жене..."

— Али они би још више поасили...
одговори мала ханума са смехом...

И дуго сам у парку разговарала са
старом и младом ханумом, и била сам
изненађена интелигенцијом њиховом
и њиховом рафинираном и нежном
душом, пуном топлине...

Мир—Јам.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОРСКИ ОПТИЧАР

ТЕРАЗИЈЕ 52. БЕОГРАД ТЕЛЕФОН 24-33
Филијала Кнез Михаилова 50.

ВЕЛИКИ ИЗБОР
ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА
РАДИОНИЦА.

Једина Специјална Оптичкара гадња. — Велики
избор Цанкера, Наочара, Лорњона у Нишу, Дубле
— Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту
Велики избор Барометра, Термометра, и Арео-
метра, „Zeiss-Punktal“ стакла, Фото-апарате и
материјала.

Радио-Апарате, Детекторе и прибор.

**ДИВНА
БУЈНА
КОСА**

Ју ретно када дар при-
роде. Скоро свуда је она
дело нарочите неге. Зато,
да би коса била мена
као свила, очаривајући
сјајна и нежног мириса
— посветите нарочиту
пажњу избору тога сред-
ства за негу косе.

Ми Вам једино препору-
чујемо наш онробани.

**SHAMPONG
'ALEM'
МЕРИМА-1839**

ЗАШТО ЖЕНЕ СТАРЕ?

О томе проблему пише познати
француски књижевник Жан Гиран-
дох између осталог и ове значајне
речи: „Има жена, које остају младе
кроз цео живот, а има и таквих, које
су већ у младости биле старе. Ради
се о вољи. Старост је болест са ко-
јом се модеран човек најлакше обра-
чуна“.

ПОРЕД ВАТРЕ

Поноћ...

Бура и олуја.

Седим поред пећи, а ватра у њој го-
ри и баца светле искре, које се у
мраку лагано гасе... да гасе се као
и толики животи...

Моје мисли лете далеко кроз страш-
ну ноћ и мешају се грмљавином и
ветром — — — — —

Сећам се — — — — —

Да, некад седели смо овако једне
ноћи, у којој је царевала љубав и
страст славила свој пир... Она је бу-
тећи и са осмехом гледала у мене; у
очима јој је светлела љубав, на ус-
нама лебдела чекња... а бура је
страшно урликала и потесћала нас,
да ништа није вечно...

Невали смо Химну Љубави...

И опет, после толико година — по-
ноћ... бура и олуја... Љубав је умр-
ла, а ватра у пећи гори и баца свет-
ле искре, које се у мраку гасе, лага-
но, али сигурно, као и наши жи-
воти...

Сарајево.

Бран. Миланов,

СВАКА ДАМА

траба да негује своје лице чудо-
творним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против неге и бу-
буљица. Одржава сталан свез
младалачки наглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродавцима знатан радат.

Пролазност

Алфред Драше — Лазар:

Милостиви господин пробудио се и, као и остали смртни, подигао се у кревету, зевао је, — трљао је очи, установио је да му укус у устима није најпријатнији (сигурно од силних цигара које је попушио) и погледао је око себе. У соби за спавање била је полутама, кроз шпалету продрла је једна танка трака сунчане светлости.

Махинално је тражио електричну светиљку по ноћном орманчету, па како није могао одмах да је нађе, гласно зевајући, завали се поново међу јастуке. Али није заспао, већ је, као што сваком водећем банкарском долинкује, о финансијској ситуацији почео да премисља. Докле ће да пада круна, питао је самога себе — *quo usque tandem?* — а после му нервоза последњих дана паде на памет: трке, афера са оним послаником, који га је највећим корупционашем назвао, у ступцима онога листа који је он некада извукао из блата, неблагодарност његових најбољих пријатеља, а на концу савет његовог домаћег лекара, према којем је већ одавно требао бити у Карлсбаду.

После је о томе премисљао каква пријатна изненађења ће донети за њега овај дан. Свакако да ће овим нападима бити изложен, а и због тога несретног повишења главнице тражиће од њега да поднесе оставку. У првом реду господин Шаш, његов верни друг, кога је он направио човеком.

— Од тога ништа неће бити — мислио је у себи. Ма шта се догодило, неће попустити, неће пуштати власт из руку својих, јер био је уверен да су име и личност његова више потребни банци, него банка њему.

— И, — *last, but not least* — ипак је пријатна ствар власт! Сазнање да се хиљаде и хиљаде људи покорављују његовој вољи, смешети се чекају његова наређења, траже његову наклоност. Да по својој вољи може да награди своје пријатеље, а да казни и уништи своје непријатеље!

Ова мисао као да је новом снагом испунила његову пресветлост. Олет се подиже у кревету и погледа унаоколо и само томе се чудно да послужитељ још увек не куца на вратима, Међутим, у ово време је већ и сам његов верни секретар, држећи у рукама разне списе, телеграме и посетнице, нестрпљиво шетао пред његовим вратима и чекао да га отпрати у банку. Никако није могао да разуме ову несобичну тишину.

Истина, није волео да му већ у то време и у приватном стану досађују и по некад би, богме, немилосрдно

одбио оне који би га пред вратима чекали. Због тога би се касније обично покајао или би бар пожалио што је то учинио, јер сетио би се да би овде — онде, можда једином речју или јединим потезом за навек могао обавезати некога.

Један такав случај га је нарочито дирало. Како се једног дана журнио у банку, преко свога тајника, који га је чекао, поручио је онима коју су га пред његовом капијом чекали, да га оставе на миру. Била је међу њима и једна плавоока, златна луткица, која га је тужно, али умиљато посматрала, као да је хтела да каже:

— Бар самном учини изузетак, ти моћни, велики човече! Нећеш се покајати...

Али он, одушевљени пријатељ слабијег пола, хладно и одлучно прође поред сироте девојчице, јер после доручка, а пре пријема нових берзанских извештаја био је неприступачан и за најлепше очи на свету.

А сада, како је помислио на ону плаву девојачку главицу, на оне разборите, понизне, па ипак враголасте плаве очи, одједном зажеле да их још једном, само још једном види, закљичујући се у себи, да само ако се нешто немогуће не тражи од њега, да ће све учинити.

Пошто се послужитељ ни тада није јавио, милостиви господин опсова нешто и једним скоком напусти постељу. Почео је електричну светиљку да тражи и како је пишао по ноћном орманчету, превали чашу са водом, чија се садржина просу по његовој кошуљи.

— Ипак је свињарија — рече бесно, али није наставио, јер, како је даље пишао, напишао је свећу, а одмах после тога и шибице. Упали свећу и сада већ трећи пут погледа око себе. Али оно што је видео толико га изненади, да је брзо отрчао прозору и отворио шпалету.

Море светлости, које је продрло у собу, дирало му је очи и он се окрену. Преда се је гледао. Ухватио се за главу и отрчао је пред огледало да се увери да ли је заиста он то или само његов алтер его.

Али, он је био. Па и оно што га је толико чудило и то је стварност била: би је у Дерчу, на његовом пољском добру, а не у Будимпешти, као што је мислио.

— Но, то је лепо. — гунђао је. — А банка, а послови, а берза, па мој тајник... и... она девојчица...

Неки необичан шум му је скренуо пажњу. Од врата је долазио, као да

неко гребе праг. Отворио је врата Машући репом ушуњао се његов стари ловачки пас Хектор и по својој староме обичају одмах је почео да му лиже ногу.

— Одлази одавде! — продера се милостиви господин, али пас је и даље, махао репом и лизао му ногу, као некад, када је његов госа још имао времена да се забавља својим омиљеним животињама, када још није био ни милостиви господин, ни моћан човек...

Од једном се стресе. Хватала га је несвест. Цагне пса, који урличући побегне под столицу. Он се дотетуром до кревета и баца се на кревет. Тек сад му беше јасно шта се догодило с њиме...

Није био више моћан, није имао више никакве везе са банком, где је сада господин Шаш владао, није имао везе са осталим директорима, који се сада пред господином Шашом клањају, са својим тајником, који такође пред вратима господина Шаша држи списе, са онима који чекају пред капијом, а ни са оним плавим очима, које сада, свакако, господину Шашу упућују заводљиве погледе.

Надгласали су га на главној скупштини...

Дакле зато га нису пробудили као и редовно! Није потребан више... Да. Беше. Прошло је.

Милостиви господин је само толико могао да изусте: — Ајаој!

Али у овом болном уздаху било је сво презирање и омаловажавање, које је према човечанству осећао. Позове Хектора, који се од нерада уложио био, и помилова га по леђима. После га опет цагну и поче да се облачи. Када се обукао, изиђе и прешавши неколико соба уђе у трпезарију, где је већ постављено било за доручак.

Никога није затекао тамо, а томе се и радовао, јер осећао је стил. Бојао се да ће и у очима укућана приметити подсмех и сажаљење.

На концу ипак зазвони, јер увидео је, да иначе никад неће добити доручак. Његова стара служавка Фани се појави, коју је у Дерчу свако госпођом називао, бар донде, док јој је господар генерални директор био.

— Чај! — заповедио је милостиви господин, окренувши се прозору.

— Одмах ћу га донети! — одговори Фани, али као да је чекала нешто, није се помакла с места.

— Но, шта је? — питаше нестрпљиво милостиви господин.

— Љубим вам руке — рече Фани, збуњено смешети се. У башти чека нека госпођица и моли милостивог господина да буде тако добар и да је изводи у једној особито важној ствари примити. Првим возом је стигла

Наставак на 14-тој страни

ЖУТА РУЖА

I.

Цела област беше изненађена, када се пронесе глас, да је огромно добро Ш. Кнеза на продају.

Сваки је пљеснуо рукама.

То дивно добро! — рекоше — на ком је дворац са књажевским грбом био и на чији је украс и лепоту стари кнез хиљаде и хиљаде потрошио.

— Од када је књегиница умрла, стари се никада није добро осећао у дворцу, јер је навикнут био на присуство књегинице у собама — објашњаваше управитељ добара, који је опуномоћен био са продајом. Али сваки је приметно, да се под том продајом скрива једна жалосна тајна, коју нису хтели свету открити.

— А Кнежевић Дејан, једини наследник, шта вели, што му отац продаје над главом породичну кућу? — љубопитљиво запиткиваху многи.

— Он се брзо утешно — беше одговор. И ово није никог изненадило, јер за младог кнежевића сваки је знао да све и сва у животу врло олако узима, и ни о чем се не брине. И лакше беше разгласити продају добра, него ли купца наћи. Странци су долазили и одлазили. Разгледали су и све им се допало, али када су услове чули, вратише се код-који.

Шта беше узрок овоме?

У целом хатару не беше боље земље, дивна шума, на сред парка красан рибињак, велика ергела пунокрвних коња, украсима украшен дворац са кнежевским грбом. Све то чисто усхићаваше сваког. А и цена не беше тако велика, па ипак се није могао наћи купац, јер се услови ником не допадаху, шта више, сваког су пренеразили.

Једва једном дође један врло млад човек из далеке земље. У лицу беше блед и носио је црнину. Изгубио беше родитеље своје и тако је сам самцит са силним новцем и огромним имањем стајао у одвратном и равнодушном свету.

Тражио је једно имање, једно мирно гнездо, у које ће се са својом тугом уселити и у ком би у природи и својим наукама живео.

Беше усхићен, када је видео ово дивно имање. Прегледао је све и најпосле дође на ред и дворац, на ком су сви прозори затворени били и сасвим пуст изгледаше; само на јужној страни беше један прозор отворен, на ком је једна млада златокоса девојка седела и гледала њеним великим, чудноватим очима и таквим изразом лица, које, када је

ко видео, никад га није могао заборавити.

— Ко је она дивна девојка? — запита усхићено млади купац и упре очи у њу и погледи им се са-стадоше.

— Услов овог имања — рече некако збуњено управитељ имања — због којег се свака купопродаја поварила: Златокоса Ната. Старог кнеза храњеница, која је луда и коју не може из двора уклонити. Ко ово имање купи, тај мора трпети и надржавати Нату.

— Хајдемо горе к њој — рече младић. — Хоћу изближе да је видим и да говорим с њом. Мене не страши овај услов.

Одоше у собу луде девојке; управитељ лагано отвори врата странцу. Затим уђоше и младић се очи у очи нађе са дивном Натом, чији поглед, још док у дворцишту беше, цело му биће потресе... Ната је у белој чипканој хаљини седела код прозора. Златна коса јој пала на рамена и смешана са сунчаним зрацима, даваше јој изглед једне крунисане главе. У крилу је имала цвеће. На грудима пак, прикочавала јој је танку, лаку, чипкану мараму, једна сасвим развијена мирисава жута ружа.

Беше дирљиво лепа. Младић јој приступи ближе и ослови је. Рад је био чути глас ове дивне девојке.

— Дајте мени ту жуту ружу — рече јој и пружи руку према њој. Девојка се прене и нехотице се маши руже.

— Не може бити — рече суморно, али се одмах и осмехну и на бради јој се указа јањица а поглед јој беше умиљат и чисто молећи.

— Плетем венчани венац — рече, а белним рукама покрила беше ружу, као да би ју бранила од неке опасности.

— Ово јој је фикса идеја — рече чиновник.

— Можда је волела кога, па се преварила.

Управитељ добара слегнуо је само раменом, као знак, да он о томе ништа незна. Младић баци поглед по целој соби, која је старинским стварима врло укусно и брижљиво намештена била, а у једном куту седела је седа старица, повезана са белом марамом. Бајаги равнодушно, али кад је нису гледали, тада је као занета пушка посматрала купца и тада јој се на лицу опазила нека стрепња.

— Болничарка — рече чиновник, приказујући ју.

Ната се није више освртала на

њих, тихо је певушила неку песмицу, а жуту ружу је у руци окретала.

— Дајте ми ту ружу! — замоли је поново младић. Девојка упре поглед свој пажљиво на њега, затим му пружи ружу, као да није смела одбити га. Младић прими ружу живахним покретом, и топло јој рече:

— Хвала!

Затим оставише собу.

— Купићу имање — рече управитељу. — Лепа Ната нека остане у дворцу. Тежак услов, али би бездушно било изагнати је одавде.

Затим тихо рече: — ову дивну девојку.

Управитељ добара погледа га са жаљиво.

II.

Купопродаја се извршила. Нов власник се уселио у дворац. Дао је скинути кнежевски поносни грб. Он беше грађанског порекла. Отац му је стекао грдно имање, за које је он, пошто је остао сироче, купио ово добро. Повојо се својим грађанским пореклом, те с тога није ни трпео грб, који му није ни припадао.

Дођоше му на подворење многи чиновници, који су припадали овом имању, па и парох.

Један добар старкеља, који је већ тако давно на тој парохији, да је сав оседно, затим и оћелавио. Сада је као нека мала мумија изгледао, но ипак је у недељне и празничне дане сам богослужио и ако је имао капелана. Временом му је и глас ослабио, но зато су га ипак волели и поштовали парохијани.

Нови власник, — Боровић Војислав, — срдачно их је примио, а нарочито старог пароха, који му је не само по положају удио поштовање него и као човек беше врло симпатична појава.

Задржао га је на ручак, и поред доброг вина, распитивао се о кнежевској породици, од које је ово добро купио.

— Ове породице историја је врло чудновата и жалосна, одговори парох, — ни сам не знам, хоћу ли добро учинити, ако вам све испричам.

— Без сумње, пречасни господине. Шта више дужни све ми то, како би бар мене у будуће сачували, упознавши ме са животом бивших власника овога добра и са узроцима због којих је ово добро у туђе руке дошло.

— Не, господине! Стари кнез и његов јединац, нису пропали. А нису због тог ни продали ово добро. Сасвим друго што беше узрок овоме.

— Друго? — запита зачуђено Војислав. — Ја тако знам, да их је нешто приморало на одлазак.

— Тиме су само свету запушили уста. А није тако било. Узрок њиховог одласка беше једино она млада

девојка, која тамо горе на спрату од јутра до мрака седи код прозора и плете свој венчани венац.

— Ната! Златокоса Ната? — запитала још већма изненађено младић, и своју столицу привуче још ближе пароху, који је своје старе набране руке скретио и тужно седео на свом месту.

— Она! Та сиротица, коју су једног дана нашли у кацији у белим пеленама повијеку и уплакану. Зато су је и оставили онде, да би се господар сажаљиво на њу.

Тек јој неколико дана беше. Ја сам је крстио; а кнежевић јој је дао име Ката, који је онда 6—7 година могао бити.

Нови власник је све то већим интересовањем ишчекивао речи. — Никада нисмо дознали, ко је могао учинити ово гнусно дело, као ни ко јој беше отац и мати. Овде је одрасла. Овде је постала тако лепа. Била је љубимица старог кнеза све, док... Но нећу ништа непромишљено да учиним. Најпре ћу испричати, да се Ната врло лепо образовала. Како телесно, тако се и душевно лепо развијала и тако је добро читала и декламовала, да ју је стари кнез хтео за глумицу дати и свагда јој велику и сјајну будућност прорицао.

— Онда?

— Али се није тако збило. Кнежевић се заљуби у њу. Хтеде је узети за жену. И тада је избио рат између оца и сина и хтедоше Нату одавде протерати, истерати је у бел свет, ког она у опште познавала није и у коме би зацело пропала.

— Даље, даље, пречасни господине, — викну Војислав задржавајући дисање.

— Шта је после тога било, не знам. То су између четири ока свршили. Свет је говорио, да је стари кнез отео ништаљ из руке синовске којим се хтеде овај убити.

Једног лепог мајског јутра пак разгласили су, да су Нату доцкан у ноћ као полуделу унели из парка и од онога доба никада није дошла к себи. Блага је и мирна. Свира на харфи и пева, али се не може с њоме ништа паметно разговарати. И од тога доба старог кнеза нико више није могао видети. Беше се затворио у собе и само стари му послужитељ долазио је с њиме у додир. Он му је носио доручак и ручак, што је он једва додируо. Син му је пак тумарао очајнички по шумама и пољу. Кад-кад је отрчао до Нате, па се враћао од ње уплаканим очима и тешким болом. Ово нађено дете пореметило је мир ове мале породице. Лекарима су долазили и одлазили, које је стари кнез позвао, да помогну Нати. Но они су само главом вртели, нису јој могли помоћи и једног

дана су отац и син отцуповали, истакли продају добра, јер у аренду га нико не хтеде узети из разлога тога, што нико не хтеде примити у слоб да и луда девојка, док је жива, остане на том добру.

— Што је нису одвели одавде?

— Неколико пута покушали су и то, но свагда је у страшно очајање пала тако, да су је најпосле оставили, и овде ће и умрети остављена, заборављена од оних којима је припадала, који су је волели а које је и она волела.

— Неће бити остављена! викну одушевљено Војислав, који је врло добра срца био. — Неће бити ни заборављена, јер ће свега имати што год буде у том жалосном стању своје зажелела.

— Можете ли јој повратити памет и изгубљене наде њезине, господине? — запитала га парох, некако тужно.

— То, ке. Но пошто сам ово добро купио с њоме заједно, то ми дужност налаже да се и о њој бринем.

— Ово ће лепо и племенито дело бити, и Бог ће вас за то благословити, само ако држите реч.

III.

И Натина свакидашња историја беше она, о којој је Хајне рекао: свагда остаје нова!

Војислав се наместо у дворцу и сваки дан је посетио Нату у њеној соби. Мало по мало па се упознаше и када је ушао к њој, девојка га са осмехом дочекала, оним тужним осмехом, који је само на уснама, а душа и срце о томе ништа не зна.

Но ово Војиславу ништа није сметало да се у дивно тело не заљуби и ма да беше у недостатку душе, ипак је срце своје свим жаром његовим, девојци дао.

Али каква вајда од свега тога, кад га Ната није разумела. Са осмехом га слушала кад јој је слатким гласом, топлим речима тумачио љубав своју. Није га разумела. С дана у дан плела је свој венчани венац и кроз отворен прозор гледала је у даљину, као да је неког очекивала оданде.

Војислав је обасуо цвећем. У собу јој је донео све најлепше и најмирисавије цвеће, што га је само природа могла дати. И ово беше једино чиме јој је радости чинио. И ово беше једино чиме је своју топлу љубав изражавао. Јер Ната је према сваком другом поклону и љубавном знаку равнодушна била.

Једног дана паде Војислав већ у очајање због девојкиног стања, што му ни једном речи није одговорила на његове љубавне изјаве, те с тога окрете се болничарки:

— Када сте саме, не говори Ната никада о младом Кнежевићу? — за-

пита ју чисто не дишући.

— Никада! — одговори ова и некако збуњено погледа у девојку, која је опет нехотице бацила поглед са цвеча на њу и очигледно пребледи.

Заборавила је, помисли Војислав. Заборавила га је и једном ће мене љубити и ја ћу и у тузи и у жалости јој свагда поред ње бити.

А да ће Ната вечито остати у том стању, то је за немогуће држао.

IV.

Беше леп летњи сутон. Цвеће је међу собом тихо шаптало, а ветрић се играо са листовим лишћем, којима парк веома богат беше. Птице су умилним гласом цвркулале, једна другој добру ноћ желећи и завлачећи се у дубље, кроз које су вечерњи зраци залазећег сунца блистали. Војислав је из шуме долазио кући и уморно ишао кроз парк са пушком на рамену и када је поред једне клупе прошао, опази у песку слова, која је пре неколико минута морао неко или палицом или пак сунцобраном написати.

Стаде и прочита их. Једна једина реч беше: „Дејан“.

Изненађено посматраше лепа слова. Ко их је писао? И чији је само рукопис овај? Обузе га необичан осећај. На неколико корачаја лежала је једна жута ружа. Подигао је. Савим налик на ону, коју му је Ната, приликом првог састајка дала. Обузе га чудноват осећај, смеса бола и љубоморе. Како је Ната могла у парк доћи, кад она никада није излазила из своје собе?

Па ипак, нико други није могао ово име овде написати. Ово име, које је у машти његовој садржавало једну дугу историју.

Поче јурити преко путања, горе преко степеница, бацајући пушку, отрчи до собе Натине и ван обичаја јаке закуца на њима.

— Слободно! — зачу се изнутра глас Ане болничарке и уђе унутра. Ната је на свом месту код прозора седела.

Жута ружа, коју је међу чипкама скривала, фалила јој са груди. Смећећи се, окрене лице своје према Војиславу а поглед јој сетан беше као и обично.

У парку је била Ната? — запитала, без икаквог увода, Војислав болничарку.

— Не, господару. Она никада не изалази, као што и сами знате — одговори ова, но изгледаше збуњена а и глас јој је задрхтао.

— Ко је изгубио ову ружу? — запитала Војислав.

— Свакако бапштован.

— Где вам је са груди жута ружа? — запитала Војислав, окренувши

Наставак на 16-тој страни.

ПРОЛАЗНОСТ

из Пеште и моли да је само на један тренутак примите.

Када је милостиви господин ово чуо, срце његово снажно закуца. Прво зато, што, како изгледа, ипак није нико и ништа, а друго зато, што се сетио беше плавих очију. — Одмах је пусти унутра — рече нервозно и поправи своју краватну.

Није дуго трајало и уђе неко. И то једна девојка. И не ма каква, већ једна плавоока, златна луткица.

Милостиви господин поруменио је од милине када је угледао девојче, али црте његове се брзо помрачише када га је девојка пољубила у руку. Па тек му је педесет година! Или га је, можда, толико истрошио тај проклети јавни живот.

— Но, шта је ново душице? — питаше ипак благонаклоно.

— Сироче сам, зовем се Рожика Санто — одговори девојчица, лако поклецнувши. — Умем да пишем на машини, али немам никога ко би ме препоручио код банке. Па пошто сам дознала да милостиви господин има добро срце, нека не прими за зло, што се њему обраћам молбом да ме препоручи...

Када је ово изговарала, смело, пуна поверења и тако лепо је погледала милостивог господина, да би је он одмах био загрлио, да није држао да би то исувише рано било.

— Шта бих могао да учиним за вас — питаше, нежно милујући образ девојчин.

— Маленкост — одговори Рожика безазлено. Изволите ме једном посетицом препоручити директору Шашу. Он је сада велики човек тамо у банци и сигурно ће ме акцептирати, ако ме милостиви господин препоручи...

Рожика Санто је бајним осмехом на лицу очекивала дејство својих речи на милостивог господина. Али он се тако осећао, као да су хладан туш пустили на њега. Бесно се окрену.

— Јесте ли полудели? — питаше. Тражите шта хоћете, али господину Шашу вас немогу препоручити. То немогу да учиним а нећу ни учинити. То већ не!

Рожика Санто није попустила. Поново је покушала да наговори милостивог господина, али он је остао упоран и на крају громко плану:

— Разумите дете моје, немогуће тражите од мене! Да сте се недељу дана раније обратили на мене! Али данас? Данас је господин Шаш тамо господар, а ја га мрзим, разумете ли? Не тиче ме се више банка. Ништа више!

Девојчица напући уста.

— А тако? — рече омаловажавајући га и окрете се. Али на вратима

још додаде: — Извините што сам вам сметала. Истина, већ у Пешти су ми сви то рекли... Сад видим да је господин секретар имао право када је рекао...

— Шта? Шта је рекао мој секретар?

— Да старога већ не узимају у обзир, премлатили су га!

И тиме залупи врата за собом.

Милостиви господин је, испочетка

тњевом у души, а касније обузет тугом, гледао у затворена врата.

— Све су такве биле — мишљаше у себи и насмеши се. После седе и помилова дебелог и занемареног пса Хектора.

— Ти си мој једини пријатељ — рече тихо, — па и ти си као пас морао да се родиш!...

Тада уђе Фани и унесе доручак.

К. А. Ц.

Сарајевске госпођице и младићи

Две су ствари лети без које не може да живи ни један град — плажа и флерт. А Миљацка, са својим поетичним шумом као Шубертове песме, својом спиралном обалом изобилном у тамним кутима, створена је за љубав и сањарије... Ту сви долазе, да уживају на оним бистрим сланима, да се сунчају и расхлађују планинским ветрићима, који се спуштају одозго, са високих планина, чудног и фантастичног облика, где је сваки врх интересантан у својој боји и лепоти, и претећи као вулкан... Како је леп тај планински ланац над Сарајевом, све те куполе и пирамиде што извирују једна изнад друге и губе се у магловитим чежњама, плавичастим као облак, а некад се и мисли да је то облак, јер само такве куле, утврђења и руине праве облаца...

Цело Сарајево је једна ваздушна, планинска бања...

Кад се шета кејом поред Миљацке зажели се да се испне на врх, до оних малих кућерака са доксом, пепељастих кровова, који личе на шљунак, толико живописних, иако су можда стари и наерени, али у тој лепоти шуме, све изгледа ново, намештено... једна сценарија...

Сарајево је најлепша природна сценарија...

Једна обала је Запад, са великим модерним палатама, друга Исток, али раскошни Исток, арабљанског стила, са палатама жуто и црвено, као бурнус шеика, са чилкастим рељефом на фасадама, и овалним дугуљастим прозорима, мистичним као на православним црквама.

А минарета допуњавају ту лепоту, висока, црна, шиљата, слична кипарисима, и на све стране провирују, свуда потсећају да треба мислити на Алаха...

Можда у том тренутку, кад муезин запева са џамије, и православни и католици сете се Бога...

Једна госпођа, католичке вере, у Сарајеву, каже: „У том тренутку, ја не дам да моја кћи свира... Ми поштујемо молитву Муслимана, јер он

у том часу спомиње Бога, а Бог је свима један...“

Само се на плажи заборави да се клања... Ту је смех, живот, музика.

Босанке су лепе жене, развијене и снажне као античке фигуре. Немају ону еластичност какву имају Београђанке, али имају лепе, обле линије, развијену бисту и лепу ногу... необичну лепу. Као што Београд има читаве серије оних истоветних девојчица, вијугавих, мршавих линија, пљоснатих груди, а развијених бедара, тако у Сарајеву можете видети по неколико туцета истих... Црне велике очи, мало тежи темељан ход, и мир на лицу... Босанка је жена која живи у подножју планина, и свежа је, здравих нерава, без оног израза перверности, који ствара велики град...

У вече, на корзо-у, покрај Миљацке, виде се све сарајевске госпођице и младићи...

Крепжоржет се шета покрај зара од цица, бере, шепирић, и вео... филц, жирадо и фес... Промакну и неке шалваре... Све се шета... Муслиманска госпођица не би могла у шест сати да седи код куће...

А корзо је као у Београду, по темпераменту. Сарајлија је пун темперамента и топао... Један младић Сарајлија каже: „Из сваког Босанца бије електрична струја...“

Београдске госпођице већ су донеле свој суд о Сарајлијама...

„Они су лепо, високи, лепо развијени, интелегентни, духовити и помало иронични...“

А поред тога врло насртљиви, одмах праве комплименте, и то не завијено, већ све што мисле у очи кажу, и одмах спомињу пољупце...“ (А, знате, београдске госпођице не воле разговор о пољупцима!??)

Извеле су и закључак о разлици између београдских и сарајевских младића:

„У Сарајеву, ако погледамо једанпут једног младића, он ће после десет пута... А у Београду се сатремо гледајући неког младића, док он нас једном погледа... И то ми више во-

лимо..." (Верујте, лажу, кад то говоре, јер свака жена воли да њу мушкарац десет пута погледа).

Даље квалификације о Сарајлијама:

„Воле да дискутују, а нарочито политичке дискусије (што жене баш много не воле), а могу да буду и уображени..."

О сарајевским госпођицама београдске госпођице доносе краћи суд:

„Симпатичне су, љубазне и сарајевске госпођице су чувене играчице..."

Више ништа не кажу... (јер где ће жена жену да хвали).

А сад је занимљиво чути какви су мужеве босанци... То сами Босанци причају о себи:

„Ми смо жртве наших жена, ми цео живот радимо за њих, да њима буде лепо и угодно у кући... Носимо их под пазухом, китимо их, облачимо, љуљамо децу... једном речи, ми смо бољи мужеве од Руса... који важе као узор од мужева, само нисмо под палучом као Руси..."

А младић Сарајлија каже: „Ми смо романтични, и код нас није ништа отети девојку и побећи с њом... Али нас муче и књије девојке, и док ми уздишемо само за једном, она кокетира са тројцом..."

(Као што видите, по причању мушкараца, Босна је рај за жене).

Сад ви, госпође и госпођице из Сарајева, најбоље знате, у колико је све то тачно, па онда напишите ми мени у Београд о њима... А што се тиче мене, ја сам од тих њихових изјава пола задржала за себе, а пола бацила у Миљацку, јер је свака жена, више или мање — аићео.

Сарајевска шипарица има опет своје мишљење о Сарајлији... (Босанци не знају шта је шипарица... То је девојчица од 15, 16 и 17 година). Она каже: „Босанци су врло симпатични, љубазни, уображени нису, али постану кад студирају на страни... Но довољно је месец дана да проведу у Босни, па да постану опет прави Босанци... Врло су плаховити, за час се наљуће, и љубоморни..." (Видите, доста похвално мишљење).

Интересовало ме после да чујем шта мисле сарајевски младићи о београдским госпођицама.

Ево, шта они кажу: „Београдске госпођице могу се поделити у две категорије. Прве се лепе, симпатичне, љубазне; друге лепе, али арогантне и каприциозне. Тешко оном ко се заљуби у другу категорију. Не може никако да јој угоди... Ако јој направи комплимент, она се љути; ако јој не говори комплименте, опет јој је криво... Рекне ли он случајно у друштву госпођица некој комплимент, она се наљути: „То није бонтон говорити комплименте у присуству других госпођица..." После

тога страшно воле да кокетирају са многима у исти мах... И сваки Босанац, кад западне у друштво београдских госпођица, ослаби по неколико кила... истопаи се просто због њихових каприца." (Па то може да ласка Београђанкама).

А Босанац још о себи прича:

„Једном је била у друштву босанских младића једна дивна Бечлика: Сви су јој се удварали... Једног дана она је узела један штапић, па каже: „Хајде, прескачите ви преко овог штапића, а ја ћу да вас ударам по ногама... Ни један од нас није хтео... Она се наљути: „У Бечу би сваки младић скочио"... — „У Бечу могу, али ми не можемо, ми смо — Босанци..."

На корзо-у у Сарајеву могу се видети све госпођице... Осећа се код њих симпатија према оксидисаној коси. Има много бринета са златном косом... А мушкарце ћете све видети пред „Москвом".

Ту, пред Москвом, све седи мушкарац до мушкараца, али се тако поређају један до другог, као да хоће да се фотографишу... или се наместе

за конкурсе лепоте... А можда су све то кандидати за женидбу, па меркају цуре, или чекају да њих нека изабере...

Дуго у вече шета се по корзо-у... А после се хвата воз за Илицу...

Та локална железница дивота једна за заљубљене парове... Још кад су неосветљени купе-и!!!

Враћала сам се из Сарајева и дуго слушала једну љубоморну припирку:

— Бога ми, био сам са Рељом...

— Тај твој Реља на главу ми се попео... Увек лажеш, а ја знам да си био са неком девојком...

— Хајде, насмеш се...

— Мрзим Босанце...

— А ја волим Србијанке...

(„Гле, ово је србијанско — босанска љубав, помислих ја...")

Али после су се стопили у једну сидуету и она му се сигурно насмешила...

Ипак је тај разговор демантовао она тврђења Босанаца: „Док ми уздишемо само за једном... она кокетира са тројцом..."

Мир — Јам.

Прчањ у Боки Которској

Ове године је поново оживео Прчањ, место у Боки, трећем светском месту по лепоти, јер му се једино могу предпоставити Рио де Жанерио и Босфор.

Ове године су кохорте гостију оживеле ово мирно местанце.

Сто четрдесет домова уздуж обале, са око три стотине мештана примили су у госте 540 људи из свих крајева наше државе и неколико десетина странаца.

Пансион Друштва Женских Лекара, Опоравилиште Јеврејског Женског Друштва и хотел Адриа (бивши новинарски санаториум) сваког јутра доносе пуне барке намирница из Котора, који је свега четири километра удаљен. Већина је настањена по пансионима, где се за четрдесет динара добија чиста соба и пет пута дневно храна, док многи станују по приватним становима и кувају сами за себе.

Пространа и видна соба кошта 12 динара дневно.

Још ујутру посетиоци изилазе из својих станова у костимима за купање и сво време проводе у води. Непливачи у бетонираним базену, у коме се кроз нарочито за то удешене отворе стално мења вода, док се пливачи купају по вољи дуж целе обале.

Прчањ има преимућство над осталим местима Боке, што га висока, доста пошумљена брда, после пет сати, заштићују од сунца и дозвољавају уживање сенке, која је у другим местима ретка.

Поподневне шетње по околним шумицама, вечерња играња у хотелу Адрији, чист ваздух и мир дају необичну драж овом месту, које су још Млетци познавали, због његових чувених радионица свиле.

Прчањска Жупска црква, највећа у Зетској области, украшена пијетом Сретена Стојановића, (Мадона са мртвим телом Исусовим) и фреском Милуновићевом, регуларно искуцава сате. Рус точи свеже сарајевско пиво, младеж пева и вози се баркама, док се старији забављају претресњем дневних догађаја.

Аутомобилски излети су свакодневни: до Ловћена, Његошевог гроба и Цетињског двора, до Пераста, где се налази прва руска адмиралска застава, до острвца насељеног двома црквицама из 12. века, чије су ризнице процењене на неколико стотина милиона динара, до тиватског арсенала, до Св. Стефана, вештачког полуострва, до бјелског бродоградилшта и до добротских чипака и т.д. и т.д.

Прчањска црква, грађена у стилу ренесанса, има богату ризницу броката и злата, коју ће вам врло радо показати жупник, господин Нико Луковић. Цркви је поклонико Флорио сребрну посуду лорда Бајрона. Место је пријатно и за младеж и за одрасле. Намирнице нису скупе, а куртаксе се не плаћају, прилике повољне, одмориште врло пријатно.

Миле Вајс.

ЖУТА РУЖА

се Нати, која запрепаћено погледа на чипке своје и Војислав ју је сада први пут видео да је поруменила и опет је осетио, како му се у срцу једна чудновата сумња буди, на коју до сада никад ни помислио није.

— Кога зову Дејаном? — запита жестоким узбуђењем, окренувши се Ани.

Болничарка и Ната и нехотице се огледаше.

— Одговарајте Ано! — викну скоро ван себе Војислав.

— Младог Кнежевића — одврати ова тихо, обореним очима.

Младић пребледе као смрт. Привукавши столицу ближе Нати, седе и упре очи своје у њу. Неописана љубав сјала је у том погледу.

— Ти ниси луда, Ната, — рече јој и узне је за руку. — По узајамном договору претварао се да си таква. Срце твоје још увек бије за младим кнежевићем а ја... ја...

Није могао даље говорити.

Сунце се већ дубоко западу кљонило. У тој полутами Натине црте постадоше мрачније. Лице је рукама покрила. Јецала је. Болничарка ју погледа запрепаћено.

— Што си ме преварила? — запита је Војислав неком обновљеном снагом.

— Што ми ниси била искрена?... Сад би једног несретника мање било на свету, а ти би, може бити, ближе била циљу своје, због кога си ову ружну улогу претварања узела на себе.

Девојка га неким потресом тронуто погледа.

— Здравом сам га волела — промуца.

— И не беше другог изласка да ту останем. А где би и било?... Он ми је саветовао. Он, ког је отац у далеку земљу хтео прогнати, а није учинио зато што је мене за луду држао...

Све ово је испрекидано и кроз плач говорила и несвесно парајући срце Војислављево.

— Да ли се састајеш с њиме? — запита је младић са неком стрепњом.

— Недељно једанпут. Ноћу овде или дању у парку.

— Је ли данас био овде?

— Био је. Свагда га је Ана увела. Војислав се окрену. Тако мргодно погледа болничарку да је ова, сва престрављена, оборила очи.

— Милост! — промуца склопљеним рукама.

— Ово је ружно и подло дело било! — рече младић. Но још ружније од оног, који је као човек потпомагао преварити поштеног човека, ког овај никада ничим увредно није.

Дигао се с места и спремао се отићи.

— Шта ће с нама бити? — запита га Ната запрепаћено, а која је сада у очима младића још бајнија била, казивајући му да јој је разум здрав и да јој срце уме жарко љубити.

— Кроз два дана казаћу, догле се нећемо видети.

Напусти собу... Срце му препуно беше горком тугом и обманом. Зашто је морао ову златокосу девојку видети?

V.

Ната и болничарка проведоше ова два дана у стрепњи.

— Што сте се издали — питаше Ана небројено пута сад већ од страха заиста оболелу девојку.

— Нисам се могла даље претварати — одговори ова.

— Дејан ме неће оставити, кад ме Војислав истера одавде, јер овде већ не могу остати.

Писала је писмо младом кнежевићу о свему што се збило, но овај јој не одговори.

После два дана ступи у собу Војислав тужан и поражен. Тако је био блед и искрхан као да је столетну грозницу имао.

Може ли бити веће патње, безнадежне љубави и преварене наде? И он је ово двоје преживео за ових 48 сати.

Ната га запето, чисто питајући погледа. На грудима јој беше жута ружа међу чипкама.

Војислав је болно погледа; затим је сео пред њу као свагда, кад год ју је потражио.

Волео је свим жаром срца свога и сада још, када је знао да га је преварила.

— Говорио сам са кнежевићем Дејаном! — поче, погледавши са неким саучешћем у лепе очи, које су се од чуђења разрогачиле.

— Говорио сам с њиме — настави затим, скоро немилосрдно, не марећи што му речи грозно утицаху на

њу. — Он неће ништа да зна о вама Ната. Младожења је и кроз две недеље венчаће се.

У једном куту собе зачу се страховити узвик, који се са усана болничаркиних отео. А Ната је занемילה. Њезин поглед беше сад већ заиста несвестан. Уста јој затворише: патња, обмана, туга. Немо погледа Војислава који јој искреним саучешћем и топлим љубављу враћаше поглед.

— Са другом ће се венчати, — промуца тихо. — А ја? Шта ће самном бити?

Војислав је ћутао. Око њих беше све мирно, само се Анино јецанье могло чути, која је од срца волела а уједино и жалила своју преварену господарницу.

— Али, је ли ово баш истина? — запита скочивши са свога места и оде до њих. — Та је ли могућа ова превара?

— Ево писмо његово — рече Војислав. — Прочитајте га вашој господарници.

„Нисам могао друкчије учинити. Морамо се измирити са судбином, ако можеш заборави твога

— Дејана”.

Ната је занемילה и без једне речи сруши се на ћилим, а Војислав је онесвешћену подигне.

Сада ће заиста полудети! — викну Ана јецајући.

VI.

Небо се натуптало црним, густиим облацима, а ваздух беше загушан и врео, што обично предсказиваше буру. Језеро у парку беше се узбуркало.

Жалосним душама очајно време. Ната је по обали језера тумарала. Сад већ није морала на стражњим степеницама потајно да шмурне из дворца. Могла је ићи куда год је хтела. Није ишчекивала више свога потајног љубавника, који јој се још пре 3—4 дана заклео на љубав и верност... Молио ју је да са трипљењем настави ово недостојно претварање, како би и на даље имала

ЈЕДИНО „ОРАО“ женски ШЕШИРИ

одликовани на међународним изложбама 1928. год.

У ПАРИЗУ И АМСТЕРДАМУ.

Златном медаљом

и дипломом

а то је доказ да су

најбољи и најмодернији

БЕОГРАД. Централа Балканска 12 - до Луксора, Продавница Теразије 38

скровиште у дворцу.

Сад већ знате зашто јој потребно беше „скровиште“, јер Дејан није могао, није хтео друго прибежиште јој дати. А по свој прилици најмилије би му било да је могла на неки начин овде скривена остати, како не би ни појма имала о свету и шта се у њему збива.

Оног љубав, овог пак поштовање беше изгубила... Шта да почне, куда ће и коме ће?

Села је крај обале и упрла очи у таласе.

Шта може тамо доле бити? Мир и спокојство. Олакшица болном срцу. Стишавајућа хладноћа врелом мозгу и грозничавом телу.

Спустила се ниже по песку. Бела, чипкана хаљина јој смешала се са зеленим лишћем воденог шевара. Са недара скинула је од чипака мараму на којој приденута беше жута ружа и баца ју у таласе, који се играху њоме љуљшкајући овај некада врло драгоцен љубавни знак.

Скинула је и ципеле и свилене чарапе. Затим је спустила беле појнице у сити, која је по обали цветала, затим све дубље и дубље у усомешане таласе. Немирно срце је жудело за њима ићи, а очи јој гледаху суморне облаке...

Прави самртни дан. Нигде зрачка наде у природи...

Страховит глас потресе околину и први гром прошара ваздух. Ната збуњено залући уши. Срце јој од страве и очајања стаде силно куцати. Где је искупење, где је нада? Где је утеха преварене љубави? — Нигде! Зајечи беснећа бура. Нигде!... повикаше брегови, одјекујући од грома. Нигде! рече срце Натаино и очајно се баца у таласе.

Затим се бура стишала.

Кроз облаке пробали се сунчани зраци и својом топлином обасуше земљу. Али Ната већ није видела све сво. Она је доле међу таласима почивала, који су се већ стишали и само су се још са марамом од чипака играли, на којој још беше приденут цвет и када је Војислав, вичући Натаино име, дотрчао к обали, и тражио своју несретну љубав, није ништа нашао до по воденој површини пливајућу жуту ружу.

Превео М. П.

Ал-Емира

Амор у лову

...И када месец на пола пута стаде и просу бакарне зраке, га успавану и мирну варош, а са црквеног торња откуца дванаест јасних, чистих звукова, мали се Амор из сна пробуди протрља мало сањиве очи својим пуначким ручицама, уми се једном капљицом росе са процветаног јоргована, растресе своја мала криоца, подиже лук с мирисне траве, Прегледа своје отровне стреле, и спазивши да је све у реду диже се тихо с мирисне траве и пође у лов на људска срца...

...У његовој је соби тишина... Месец са јасног ведрога неба, кроз ошкринуту тешку завесу, пробија јасним снопом светлости, која му пада на мирно лице... Уморен тешким умним напором, од прекомерног дневног рада он слатко спава; а на уснама лебди му љупки, вечни осмејак... И док Он спава, ... несташни Амор летећи изнад заспалог града, и вребајући погодну жртву, извежбаним и оштрим погледом спази његово заспало лице кроз ошкринуту тешку завесу. А са његових малих усана која мирношћу мирисом росе са процветаног јоргована, уз задовољан диван осмејак чуо се усклик: „Ево га најзад“. И одневши малим рукама танани лук с отровном стрелом, и нишанећи право у срце, пусти га хитро, — стрела фијукну, а на уснама малог Амора, задрхта један вес'о осмејак... И док у соби влада тишина, А месец с јасног ведрога неба, кроз ошкринуту тешку завесу пробија једним снопом светлости и осветљава његово лице, ... из његових се бурних прсију које су биле на левој страни, рањене грозно, откиде уздах!... А мали Амор, спремајући се, на даљи пут за својим ловом уз дивни, вес'о осмејак лица, држ'о је малу крваву стрелу на којој је у крајњим тзрајима умирало једно невино срце...

...Дуго је иш'о дуго лутао, тражећи своје срцу забаве, тај мали Амор, несташни Амор!... Мале немирне, сјајне звездиче трепериле су од задовољства, гледајући га онако лепог;

а сјајно жути округли месец, својим зрацима био му је вођ... И он је летео све даље и даље, тражећи своје срцу забаве, играјући се људским срцима... Али одједном кад је летео, над овим мирним заспалом градом, опази својим оштрим погледом још једну лепу невино жртву... Шапну месецу да јаче светли да би је мог'о боље видети. Месец послуша, засја снажније, проби кроз тамни чипкани застор и окупа јој бледим зрацима заспано, мирно божанско лице... И мали Амор, упрвши поглед опази дивни приказ пред очима: У малој полу мрачној собици, осветљеној зрацима месеца, на белој мирисавој постељници, у јеку своје бујне младости, са уздржалим сочним уснама и бујним страсним, топлим грудима спавала је прекрасна девојка...

...Док она спава... несташни Амор опази њено заспало лице кроз меки и танки чипкани застор...

И чим је спази са усана му које мирношћу мирисом росе са процветаног јоргована уз дивни онај вес'о осмејак оте се узвик „Ево још једног!“ И одневши малим рукама танани лук с отровном стрелом, и нишанећи право у срце, пусти га хитро... Стрела фијукну а на уснама малог Амора Заигра онај вес'о осмејак... И док месец бледим зрацима кроз нежни тамни чипкасти застор љуби јој нежно божанско лице — Са узбурканих њених прсију, с великом раном на левој страни откиде јој се дубоки уздах!... А мали Амор спремајући се на даљи пут за својим ловом, уз дивни вес'о осмејак лица, држ'о је малу крваву стрелу на којој је у последњем роцу умирало једно невино срце!...

...И кад последњи петли у граду објавише с радосним срцем, почетак дивне пролетње зоре, А са црквеног торња откуца једно за другим шест удараца... ..испод процветаног јоргована у бујном свежем мирисном цвећу с мирисом росе на уснама мали је Амор слатко спавао. А крај његових ногу у трави Лежале су две крваве стреле и на њима два невино срца...

ШИНДЛЕХЕРОВ-САНОВНИК
НАЈВЕЋИ ПОТПУН —
388 СТРАНА. ЦЕНА 20 ДИНАРА.
СА ПОШТАРИНОМ — 26-50 ДИНАРА.
СПИСАК ВЕСПЛАТНО.
БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“
КРАЉА МИЛАНА 120 (СЛАВИЈА).

ДРЖАВНИ ШАМПИОНАТ

СВИ УЧЕСНИЦИ СУ ДОБИЛИ ПО 1 БОД. — Б.С.К.-у ЈЕ ПОТРЕБАН ОДМОР. — ЈУГОСЛАВИЈА ЈЕ ДОБРО ИЗВРШИЛА ДУЖНОСТ.

Седмо коло државног првенства је донело прве нерешене игре, те према томе је и стање табеле у погледу бодова остало непромењено. Домаћи тимови, Хапк и Б.С.К. нису могли да искористе предности терена, те су са тешком муком успели да задрже по један бод. Овакви исходи су добро дошли Хајдуку, који је извукао читаву главу тамо где се мислило да ће најгоре проћи. Ипак трка је и даље отворена за сва три велика фаворита и никакав крајњи пласман не треба да нас изненади.

Сусрет нашег и Сплитског мајстора је очекиван са великим интересовањем, али не баш и тако радосно. Знано се да ће борба бити огорчена и да је гост у стању да се бори на живог и смрт. А успркос свега тога наш првак да није на ранијој висини. Ето дакле због чега се игра очекивала са зебњом и због чега се није могло мислити на освету наших.

Плави су много попустили, а нарочито позадина. Форвард, који је увек за собом имао чврста леђа, сад је остављен усамљен. Он мора да исправља грешке одбране. Нарочито је ужа одбрана несигурна. Чак ни Стојановић у вратима не би могао да добије бољу оцену. Највећу кривицу носи код последњег примљеног гола, кад је испустио лопту, коју је апсолутно морао ухватити. Форвард је још увек најбољи део тима, мада ни он не функционише као некад. Овога пута је Најдановић био сасвим слаб. Најбољи су били Вујадиновић, Чупић и Тирнанић. Марјановић се истакао тек у заједничком раду, нарочито у слању Тирнанића у ватру. Иначе је далеко био од оног фамозног Моше, који представља неотклоњиву опасност по противничка врата. Вујадиновић се развио до играча велике класе. Савршен техничар, агилан, и веома присебан и вешт пред циљем, он представља за сад најбољу спојку Југославије. Гипкост и паметна игра су му такође добре особине.

Наћи разлог овом наглom попуштању плавих није ни мало тешко. Велика претераност и премореност играча су главни и једини разлог. Зато би управа клуба урадила најпаметније да избегава било какав сусрет свога првог тима и остави играче да се одморе. А ја гарантујем да би наш

мајстор после ове летње паузе ушао свеж и са великим изгледима у даље игре. Јер није тешко приметити да његови играчи немају више оне воље за лоптом — услед пресићености — и не могу да издрже сваки темпо. А видело се то и у игри са Југославијом, кад их је она утукла баш са њиховим сопственим оружјем, полетом, пожртвовањем и брзином.

Сплитски првак је предвео лепу техничку и брзу игру. Играо је боље од домаћина. Нарочито је пао у очи заједнички рад, што је дошло као последица веће изједначености линија. Није ту било индивидуалног истицања, као код противника, али није било ни слабих места. Напад је бољи део тима. Игра брзо, служи се крилима али ипак није оно што је онај нашег првака — наравно кад је у пуној форми. Брза и продорна игра десне стране, смишљено вођење Баботића и пуцање леве спојке, кварила је спора игра Лемешнића, који је добар техничар, али није хитар као остали. Што је дао пет голова не долази због неке нарочите вештине у пуцању, колико због слабе одбране. Они развијају необично велики полет и јуришају на гол у стилу Софијске Славије са брзим и тачним додавањем, покушавају са пуцањем из далека, али немају искусне и веште стрелце. Овога пута се сва њихова вештина свела на искоришћавање грешака наше одбра-

не. Праву вредност Хајдукове прве линије ће мо видети против одбране Југославије. Одбрана им је средње вредности, али је зато овог пута полетом, брзином и пожртвовањем надокнадила остале недостатке. Чувар капије им је најслабији играч.

У седишту Савеза је наш други представник учинио много не само за себе и Београд, већ и за Хајдука. Узимањем једног бода тамошњем мајстору, црвени су заташкали губитак по једног бода Б.С.К.-а и Хајдука. Што се тиче самог исхода, он није ништа неочекивано, пошто се знало да Црвени вреде много. Можда је он само изненађење за Загрепчане, који су много полагали у свог првака.

Благ, С. Ракић

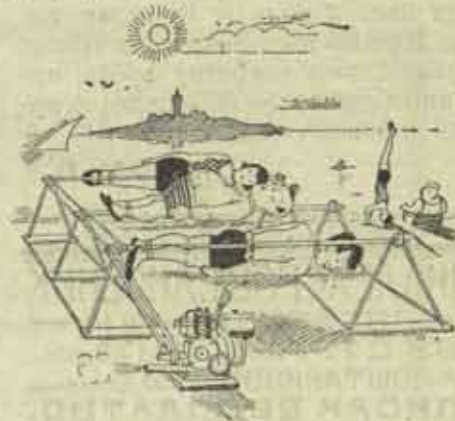
НА ЦАРИНАРНИЦИ

— Шта имате у овим куферима?
— У великом куферу имам путнички грамофон и најпотребније плоче, а у малом ручном куферу налазе се све друге ствари које су потребне мени и мом мужу са време летовања од три недеље.

— Шта, зар сте опет дошли? Па били сте овде пре три дана!

Просјак: О, онда вас молим за опроштај госпођо. Сместа ћу најури-ти мог секретара, јер тај клипан је заборавио да вас избрише из списка.

Један практичан проналазак са електричним погоном, који пружа најбољу гаранцију за равномерно погрњавање на сунцу.

Љубица мала матица

која своје лутке његује онако као што јес амо навикла од своје мајке. Она цени недељно прање своје косе са Елида Шампоном, које јој је постало толико угодно да више не пролева сузе већ се радосно смеје.

Елида Шампон је по свом саставу тако чист и нешкодљив, да се без икакве бојазни може употребљавати за његу најнежније дечје косе.

ЕЛИДА ШАМПОН

Љубав на мору

Било је то у Ловрани.

Одсео сам у панзиону Б., који је лежао усред старог парка сасвим уз море. Већ првог јутра после мог доласка потрчао сам кроз тихи парк до приватног купалишта панзиона. Све је још лежало у дубоком сну, но сунце беше већ искочило из хоризонта, бацајући блештаве одсеве по морској води. Крикнуо сам од веселја и скочио у чисту, прозирну воду. Дуго сам пливао и све даље од обале. Како ми је то пријало. Како је било дивно пливати овако, не мислећи ни на што, заборављајући на све бриге и патње кроз читаву једну годину у граду. То је био прави живот, а не она журба и врева у великом граду.

Било ми је као да лебдим над водом; осећао сам се тако сретним. Наједном сам приметно да нисам био сам. Према мном је већ неко пливао, који је такође уранно као и ја, да ужива у јутарњој лепоти. У мени се пробудила жеља да се такмичим с тим пливачем, који је био добар комад напред. Ускоро сам га достигао.

— Добро јутро! викнух весело.

Мала глава у пливајућој капи појавила се изнад воде, — једна жена!

— Добро јутро! довикнула је она весело. Ја вас додуше не познајем, господине, али како смо ми једини људи међу морским животињама, морамо се спријатељити!

И сада смо пливали једно покрај другог. Дуго смо тако пливали. Она ми је причала о свом животу у неком малом провинцијском градићу, где је мирно и повучено проводила дане као жена градског начелника. Пре три дана искочила је из тог мирног круга, да проживи неко време у слободи на мору. Нисам још знао, да ли је та жена била млада,

или је већ била у оним годинама, када жене воле да саме долазе у купалиште. Видио сам додуше два црна ока, и већ глас био је сребри као звонице, — но ја сам већ доживео којекаква изненађења, када овакве морске нимфе изађу из воде.

Но када смо се онда заједно узвратили на пећину, видио сам њено дивно тело, које се јасно оцртавало под танким трикоом, као да је гола. Скинула је своју капу и коса зацепршала је у лаганом ветрићу. Ухватио сам њен поглед; она ме је посматрала.

Тако смо се Ирма и ја упознали.

Већ првог дана нисмо нимало марили за оне испитујуће погледе жена и мушкараца у панзиону, који су или већ дошли у двоје овамо, или још увек остали сами. Нас двоје били смо као створени једно за друго; то смо знали, а да о том ни реч нисмо проговорили.

На вече пошли смо на терасу великог хотела, где је џаз-оркестар свирао под палмама, где су велике електричне сијалице бацале светлост на парове, који су играли под ведрим небом, где је Ерос, бог љубави на својој фрули пратио свирку оркестра.

Лепе жене у танким прозирним тоалетима лебделе су у паручју својих партнера, а џаз је непрестано свирао своје црпачке напеве.

Мало смо играли. Затим смо седели заједно. Држао сам њену руку у својој, јер сам знао да ће се још поћас испунити моја жеља. Изашли смо из хотела и пошли у тамни, тихи парк, па затим на променаду уз дуж мора. Наједанпут ни сами не знајући како је до тога дошло, нашле су се наше усне. Чули смо шум мора.

— Дођи! шаптао сам јој у ухо, дођи — к мени!

— Не, не! Не у загушљивој соби!... Узми барку... На мору... хоћу да будем твоја!...

На мору чекале су барке. Ваљало је дати добру напојницу; да би уверили неког старог морнара, да нам без икаквог страха може пустити барку и да није ништа нужно да се и он повезе с нама. А онда смо се полако извели из луке... све даље у море... Звукови оркестра дошрали су к нама из све веће удаљености, светлост постајала је све мања. Весело сам и нисам говорно ни речи. А она је села у кут и загледала се у небо. Онда сам увукао весла и сео покрај ње. Усред мора, под звезданим небом, пољубили смо се по други пут.

Она се нагло извукла из мог наручја и скочила, тако да се барка замахала. Почела је да баца са себе хаљину; — зашуптила је свила, и час затим стајала је нага према мном, наслоњена о јарбол мале лађице. Дрхћући бацио сам и ја одећу са себе. И док су нас валови пихали, нашли смо се. А море је шумило.

— Сада знам што је страст! рече она и привише се к мени. Можда сам само наслућивала што је љубав, можда сам до сада имала и по коју пустиловину, али ти си у мени распламтио пожар, који се никада неће угасити.

— Бићеш сретна! Увек ћеш се сећати ове ноћи... где год била!

Затим смо скочили у воду и пливали покрај барке. Опет смо се поцели у лађицу.

Стари морнар смешкао се, када је барку опет привезао уз обалу.

— Си, си, рекао је старац, код нас је свему криво, и срећни и несрећни, — море... О, мадона! Сињорина је заборавила своје подвезице у барци! Догађа се... догађа се... Ја сам стар човек, но радујем се, кад је младеж сретна. Еј, па сретно! А када вам се опет прохте, да се малко провезете, а ви потражите само старог Ђупеза!

На истоку је већ свитало. Опрезно смо отворили врата и понели се сте-

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН 7-81

пеницама горе до наших соба.

— Дођи још малко к мени, рече ми она, када сам се на вратима хтео опростити.

Она је прва ушла у собу, а ја за њом. Упалила је електричну светлост.

— Господа су малко одвише дуго остали напољу! чуо сам нечији глас. Тргују сам се и устукнуо корак на траг: преда мном стајао је неки старији господин, који је у мене ухватио револвер.

— Њен муж је сасвим неочекивано дошао, синула му је мисао кроз главу, па нас је кришом посматрао. Можда нас је пратио и по мору у другој барци. Да му скочим за врат...? Али он држи бровнинг у руци... а Ирма је тако мирна као да је се све то баш нимало не тиче...? Да није какво изнуђавање?... Не, то није могуће!... Та жена не може бити тако зла и покварена!...

Но овај старији господин држао је још увек свој бровнинг у руци.

— Ти си стари глушан! рече Ирма и учини крај тој неугодној ситуацији, избацивши једним ударцем револвер из руке тога човека. Стари глушан! Предложићу, да те отпусти! Буди у будуће тако добар, и не мешај се у моје приватне ствари, које те се ништа не тичу! То није никакав непријатељ, јеси ли ме разумео? Тај господин је мој пријатељ!

— Зар то није...?

— Глушане! А сада се макни да те више не видим!

Без речи човек се поклати и изађе. Сада сам тек одахнуо.

— Не би ли ми могла протумачити, што све има то да значи? упитао сам Ирму прилично осорво.

— Да, рећи ћу ти све. И она обори очи. Ја ћу ти укратко све разјаснити. Ја припадам тајној организацији, која има задатак да освети неке наше људе, који су неправедно погинули. Онај господин, којег си видео, то је мој помоћник. Очекивали смо сина једног тиранина, који је упропастио нашу земљу. Мој помоћник је јамачно помислио, да си ти тај човек, јер је било говорено, да ћу га ја игром љубави домаћити у нашу мрежу.

Тако дакле! Љубав, политика, убиство у летњој ноћи на мору! насмејао сам се горко, а ја сам у неку руку послужило за главну пробу. Изврсно!

— Не! рече она. Не! То није била игра, то је била љубав! Па макар ме сада одмах и пријавио, — ја те волим, ја те волим!

Приступило сам к њој. Она се плачући бацила у постељу.

— Ја те не ћу издати... но не смејмо се више видети... Поштујем тебе и твоје уверење... но ја не могу да волим жену, која се игра са љубав-

љу... да би неком другом — задава смрт!... Ја ћу још сутра отпутovati... Пођи и ти!... Не смеј да извршиш ово убиство... Збогом, Ирма! А каткад се сети ове ноћи!...

Она ме погледа сузних очију:

— Збогом!... А и ти... сети се!...

Никада нисам ништа више чуо о тој жени.

Беше то сан летње ноћи... бајка... дивља... и тужна.

Х. Ф. Фридрајм.

ФУТБАЛ СЕВЕРНЕ АМЕРИКЕ

Просечан ниво тамошњег допатања. — Лажни аматеризам. — Огромни приходи америчких клубова: 8 игара, преко 52,000.000 динара!

Ко зна на каквој би се висини налазила данашња култура, да нешто Стари свет није добио везу са Новим. Огромне услуге Американца су знатно допринеле да је створено много шта, о чему се ни у сну неби могло мислити. Али „Јенки“ нису само на културном, привредном и другим пољима дошли до изражаја, већ и у спорту. Зар би атлетика, тенис, бокс и друге гране биле што су, да феномени са оне стране Океана, као: Падок, Муршисон, Шолц, Хубард, Вајсмилер, Демпсеј, Танеј, Жибсон, Тилден и др. нису својим сјајним подвизима натерали Европљане да уложе све. Ради успешнијег конкурисања, људи са ове стране Атлантика су почели марљивије вежбати, чиме су допринели да поједине гране дођу до савршенства. Тако је спорт, а специјално оне гране које упражњавају Американци, добио и квалитативно и квантитативно. И то све њиховом заслугом.

Међутим је право чудо да „Јенки“ још ни до данас нису успели да ниво свог фудбала уздигну изнад просечности. Најбоља документација овога је била на последњим двама олимпијадама. Гледајући само цифре, које су се налазиле у резултатима Спарте и Хакоаха, могли би смо посумњати у истинитост ових навода. Јер су ове две велике момчади пролазиле доста тешко. Ако пак испитамо право стање ствари, онда ћемо доћи до следећег закључка: судије свирају у корист домаћих и у тамошњим тимовима се налази велики број Енглеза Шкођана и Ираца. Дакле гро сачињавају страници.

Ни организација није добра. Управо она је жалосна, кад клубови могу играти са неверифицираним играчима и одустати од такмичења у половини једне сезоне!

Из дописа једног Немачког спор-

тисте минхенском „Фузбалу“, види се како тамо поступају са Немцима и њиховим играчима. Он поред осталога наводи грубу игру Американца — без које они не знају играти — а затим недисциплинованост посматрача, који сваки повик немачких играча исмејавају. Судије су увек наклоњене тамошњим фудбалерима, а свако противљење њиховим погрешним одлукама изложено је ругању од стране гледалаца. Једном се чак десило да су једном немачком играчу избали зуб, а оштећени ипак проглашени кривцима код тамошњег форума!

Најбољи допатачки клуб Америке се налази у Филаделфији, под именом „Лигтуз“. Он има три спортске куће и једно велико игралиште. Природно да се он не бави само фудбалом, већ и другим гранама спорта: Он има 18 момчади, које учествују у различитим играма. Уз то он има подмладак, у коме се налазе деца од 12 година. Овај клуб је у последње време постао центар у америчком фудбалском животу. Спортски манаџер овога клуба је Елмер Шредер, први вице-преседник У. С. Фудбал Асоциације и манаџер олимпијске момчади. То је један спортиста од главе до пете.

Фудбал у Америци узима све више маха и за последњих 10 година је успео да заинтересује велики број људи. Ни једна фудбалска приредба већег стила не прими мање од 60.000 посматрача, а није реткост да се овај број и удвостручи! Приходи са ових игара су свакако огромни, што сзедочи и зарада Универзитета Пенсилванија, који је из 8 игара извукао ситницу од милион долара или у нашем новцу око 52,000.000 динара! Игралишта су непрописна и 75 од сто би у свакој другој земљи било проглашено за неспособна.

Ипак, знајући да су „Јенки“ способни за све, можемо очекивати за кратко време тријумф њиховог фудбала. Они имају пуно услова. Само бављење атлетиком, огроман број заинтересованих за допатање су чињенице које иду у прилог овој грани спорта. Њима треба искусних тренера, који ће од солидног материјала истесати одличне фудбалере.

Благ С. Ракић

НАЈНОВИЈЕ ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, везе и сав прибор за модскије стиче. Све продајем невероватно јефтино.

Симо М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пственој кући у дворшћу)

КАКАВ ЧОВЕК, ТАКАВ ФИЛМ

Ја необично поштујем сваки напо-ран рад у филмским студијама, а имам нарочите симпатије према чла-новима филмских корпорација. Тиме би хтео да признам огромне заслуге оних првих бораца на солидном ба-зирању неме уметности. Међутим, данас, када је филм чак успео да проговори, ми морамо објективно су-дити о заслугама свих бића који пре-дано раде на сјајном формирању сед-ме уметности.

Него ми смо имали слободе да се много удаљимо од наше теме. Реч је о томе, да ли један исти сиже може послужити неколицини филмских ре-жисера да од њега створе једно исто, потпуно истоветно дело, не обазиру-ћи се много на њихов темперамент и менталитет?

Одмах ћемо рећи да је то немогу-ће. Када у студију реше да по изве-сном сценарију сниме филм препор-учљиво је да се за режисера нађе човек који свој менталитет може ола-ко здружити са ритмом тог сценари-ја. Због тога ми можемо раздвојити филмске режисере у разне категори-је. На првом месту и у првој катего-рији (ми овде не класирамо по вред-ности) долазе „веселјаци“. Они уно-се у сваки свој филм веселост и ра-дост живота. За њих не постоји ни жалост, ни туга. За њих је живот само једна бескрајна радост. У дру-гој категорији налазимо на „мрач-њак“, људе који ретко сматрају жи-вот лепим. За њих је беда основ овог земног живота. Увек ћете у њиховим филмовима наићи на какву сироту мучену девојку, која има ипак оно што краси свако женско биће: чед-ност, али она се потуца „од немила до недрага“, пати, страда. Трећа ка-тегорија то су они „мешовити“ — „мелез“, који у филмовима стварају и тугу и радост и бол и срећу. Чет-врта класа, то су режисери који има-ју у души савршено познавање жи-вота. Они су час критичари живота, час кроз своје филмове инкарнирају довољно пажње самој драмској ак-цији, али оно што они необично во-лу то је сјајност фотографије, изван-редни декори, класични пејзажи. Претпоставимо да смо одабрали сиже „Пепељуга“ и да смо понудили да га сниме ови режисери: Давид Варк Грифит, Сесил Блун де Мил, Мак Се-нет, Ерик фон Штрохајм и Абел Ганс. Знате ли шта би добили? До-били би 5 филмова са истим сижеом, али у суштини нимало сличних. Зато ћемо тих пет демонстрација овде из-нети и проучити.

а) Прва демонстрација: Давид Варк Грифит, кога познајемо као врло сен-

сибилног човека, третирао би овај сиже у овоме правцу: Пепељуга је неко напуштено дете и живи у изве-сном орфелинату где живот нимало није ружичаст. То је дете несреће које нема шанса. Две старе жене, уседелице, то већ иде само по себи, адаптирају Пепељугу једино да их слуша. У селу, куда је воде њене добротворке, она има само једног једи-ног пријатеља, неког старог Црнца. Он жали девојчицу, али ништа не може да учини за њу, будући роб као и она. Једина забава Пепељугина је купање у неком малом потоку. Елем, док се она брчка у плиткој води, неки пас налети туда, узме Пе-пељугину ципелу и однесе је своје младом господару, сину каквог непод-ношљивог судије. Власник пса тражи власницу ципеле и проналази је. Он је толико очаран њеном лепотом, да је позива на свечаност, коју његов отац приређује. Пепељуга уз помоћ црнчеву оде на свечаност кришом. Сви јој се диве, али извесан поквар-ени тип препозна је и јави то суди-ји. Овај последњи, револтиран, отера је, док његов син изјављује Пе-пељуги љубав и убеђује је да ће је узети. Сутрадан Пепељуга чека да је за-просе, али судија, који је одвратио сина од ње, јавља цео догађај уселе-лицама и обавештава их да је одлу-чио да Пепељугу спроведе ради каз-не у орфелинат. И Пепељуга се нађе опет затворена у орфелинату, који сада служи као кућа — завод за по-правку. Но Црнач јави то судијиним сину и он ноћу одлази. Напољу је страховита бура. Он искористује сва превозна средства, па чак и авион, пркоси свима опасностима, стиже у орфелинат, узима Пепељугу и жени се њоме упркос свима и против свих.

б) Друга демонстрација: Сесил Блун де Мил дао би томе сижеу више фантазије, а мање жалости. Пепељу-

га је сва у ритаму и спава крај ватре. Она је у пола откривена те јој се виде голе ноге, али Селил те рите и голо-тињу, извесном халуцијацијом, пре-твара у изванредну свилу и драго ка-мење. Њен сан, пријатан и слadak, грубо прекидају њене полусестре, које је шаљу по ужасној киши да не-што купи. Али њу нађе на улици, по-кислу, извешан принц, пење је у ли-музину и прати је до куће. Кад је сишла, а он се вратио своје дворцу он открива у аутомобилу заборавље-ну папучицу. Тада је принц позива на свечаност, коју те вечери приређу-је у част њене „златне ножице“. По-лусестре не могу никако да је спрече да не иде на бал. На балу она је за-пањена: голе жене, герл, изводе сво-је игре, луксузни декори блеште, шест оркестара свирају популарне мелодије, цвеће, мириси, жене... По-сле дугог забављања, принц објав-љује да ће ону узети, чија је та па-пучица. То је Пепељугина. Њу триум-фално облаче у изванредне хаљине,

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

**КРЕМЕ
ДАРУВАРИ**

Најсавршенији производ модерне и на-учне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мека и фини, одстра-њује све приштеве, бубуљице, маље, пеге, црвенило носа и др. На захтев растурили смо око 30.000 пробних кутија и на осно-ву тога примили много писама и пору-бина преко 28.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исто ша-љемо, ако нам се за трошак пошаље у мар-кама Дин. 3.— Оригиначне троугласте ку-тије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфаме-ријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУБОТИЦА 17.

СИГУРАН ЛЕК да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађен франц. помада

„Michel“ олобена од Држ. Хем. Лабораторије, од држ. професора и хемичара, сматра се пот-пуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља оладање и седње косе, повраћа изгубљену косу, оздрав-љује кошу ткиво и одстрањује перут и сврбеж, и све бољке од којих коса опада и оседи. — Шаље поуздан „Мишел“ Васина 8. II спр. Београд. — Про-чеју: Апотека Делни, Ки. Миха-јлова 1' и Дрог. Ескулан Коларчева 8. Дозе следеју: 60 гр. 115 дин.; 80 гр. 150 дин.; 100 гр. 185 дин.; највећа и јача 160 гр. 290 дин. Уз сваку дозу сле-дује гаранција за успех, случајно да нема успеха враћамо узети новац.

светле, сјане и он је узима за жену.

в) Трећа демонстрација: Мак Сетнет би друшке евоцирао легенду. Пепељуга је обична радница, мучи се за кору хлеба. Сиромашно је обучена. Њене полусестре јој се подсмевају. Једна велика и мршава, друга мала и дебела. Оне јој бацају у лице торту са кремом коју је умесила. Једног дана оне бацају лонац са маслом на главу неког високог чиновника, који станује у околини Њујорка. Он је скоро смрвљен и улази у кућу да протестује. Тада се заљуби у Пепељугу, па ипак разроко глед, јер ту личност интерпретира Бен Туртин. После пола сата од руци у стан са бомбом у руци. Он отме Пепељугу побегне аутом који прелази 200 км. на сат док облакодери играју чарлстон. Два полисмена гоне га, ауто се сруши у какву провалију, а они што су у колима прве чудне саломортале. Заробљеница одлети на кров куће, али се експлозија дешава те је одбаци у неки олук. Калиф или високи чиновник јурне тамо, открије јој лице, али се запрепасти: он је украо ону високу, мршаву. За то време Пепељуга, права, истинска, услед експлозије падне у стан кроз прозор неког лепог младића који се у њу заљуби. Они скоче у авион, ухвате свештеника ласом и он их венча.

г) Четврта демонстрација: Абел Ганс. Виртоузност технике. Пепељугину ногу видимо на петом спрату. Она се пење. Затим наилази сиримпресија њеног љубавника међу њеним прстима на ноzi. Он побегне из тог положаја. Троструко платно лево, нога са 151 папучом које се окрећу, у центру Пепељугина глава на чијем челу видимо неког старог господина који јој досађује својим љубавним изјавама, десно опет папуча са 151 ногом које се окрећу. Сестра Пепељугина облачи се у фину хаљину за свечаност Пепељугине веридбе са старим господином. Гро план маказа које секу тканину. Сиримпресија гилотине са појавом Пепељугине главе, која пада. Нога, папуче, гилотина, стари господин, маказе, љубавник у метру, тунел, точак који се лудо окреће, нога, гомила која се таласа као Океан „трипл екран.“ После осам часова приказивања Пепељуга узима оног кога воли.

д) Пета демонстрација: Ерик фон Штрохајм. Помешана драма са драмом. Прљавштина, очајање, туга. Све се дешава у каквом прљавом њујоршком кварту у крчми код „Мртве свиње“. Под прозором кујне река названа „Одмор Самоубица“. Пепељуга сањари у гаду. Поред ње леш неког пса. Два гадна бонвивана улазе у крчму. Рђава Пепељугина сестра продаје је богађијем за долар. Пепељугу одводе. Кад дође к себи она не

зна шта јој се десило, а ми не, јер је цензура одсекла то парче филма. Пепељуга, постиђена и осрамоћена, покушава да се убије. „Станите, ја вас волим!“ узвикну гадни завођач. Узимље је за жену и после извесног времена лансира је као певачицу. Она се враћа у крчму. „Одмор Самоубица“ убрајаће од сада још једног кираџију више.

Избегао сам 6-ту демонстрацију. Могу вам навести Анри Русела, Марсела Л'Ербјеа, Леона Потрје-а, зато што имају сваки посебан стил. Но мислим да је ова забава довољна. Опростите ми режисери које сам са похвалом цитирао.

Д. Магиљанић.

ВИОЛИНА Е. А.

Тужна се са жица
Мелодија чује
И ко јецај птица
Звучно песме брује

Мала полутама
И поноћ настаје
Докле виолина
Свира, не престаје.

Ко ли сада пева?
И ко свира сада
Ко са жица пева
Осваја је јада?

Зар у овој тами
И кад поноћ влада
Нека душа чами
И у очај пада?

Чија је то душа?
Болом затрпана
Да ноћу певуша
Свира, нема сана?
Београд, 30. јула 1929.

Ђорђе Поповић.

«MENS SANA IN CORPORE SANO».

Волим
да рукама својим голим
обавијем твоје бело
тело
и да из њега све сласти испшем,
па да знам
да никада осетио сам
сласти
румене, здраве, чедне
девојке једне.

О знај, да никада не бих ти
пришао,

никада,
да на грудима ти не цветају две,
ко најређијом руком посађене,
руке,
у очима не букте два недогорела
пламена.

Нашто ће ми душа твоја без тела,
празна одупина брода?
Ја хоћу душу,
ал, у телу здравом.

Алек. Д. Аксић.

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА
БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЗАЛЕ:

БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЉЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100**— дин. месечно
Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200— динара

За **150**— дин. месечно
Грамофон „ДЕССА“

са 15 плоча а капаром од 200— д.

Колумбија № 109 А

За **200**— дин. месечно
са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

Темперамент! Темперамент!

Које способности треба да има филмска звезда? То је већ свима познато: лепо лице, које мора да буде фотографично, добро саграђено грациозно тело, а пре свега теленат. То је у главном и довољно и девојка са тим способностима може као филмска глумица да направи лепу каријеру. Али ако осим тога још има и темперамента чини каријеру врло брзо и постаје обично љубимица публике.

А шта је управо темперамент? Када је филмска звезда темперамента?

Публика мисли, да је филмска звезда онда темперамента, када на сваки приговор режисерова добије беснило — када сваки дан разбије по неколико камера и разруши готово читав атеље. Тај појам је међутим сасвим нетачан. Јесте, некада је било нешто тако слично. Некада кад је било мало изабраних филмских звезда морали су се режисери покоравати њиховим људима и „темпераменту“. Морали су се покоравати зато, јер нису за њих имали замене. Али времена се мењају. Кад би данас која глумица била темпераментна према појмовима публике изгубила би брзо ангажман и не би могла да нађе другога. Глумица сме данас да испољује свој темперамент само кад глуми и у толикој мери, колико то режисер дозвољава. Иначе ништа више. И такве глумице које знаду обуздати свој темперамент када треба и коме знаду пустити маха, кад то улога захтева, праве, како већ рекосмо, врло брзо каријеру и уживају велике симпатије публике. Амерички филм има много темпераментних глумица. Више него европски много више.

Данас имамо три темпераментне филмске глумице које су идоли америчке филмске публике. Две од њих — Џоан Крафорд и Лупе Велез љубимице су и наше публике, док се трећа — Анита Пеџ — још није показала на платнима наших кинематографа.

Џоан Крафорд! Американизирача Францускиња бивша играчица звала се пре Сисиј ла Сур. Лон Ченијев филм „Незнанац“ учинио је ју познатом. Низ других филмова појачао је њезину популарност. Незин најновији филм „Продане кћери“ учинио ју је идолом.

Њезин темперамент није необуздан. Испољује се сама у живахности њезиних покрета. На фини начин струји из читавог њезиног бића и њиме она осваја. На филму игра улоге девојака, које цео живот играју

и кокетирају са мушкарцима и кад је видимо тако окружену свим сјајем и раскоши, које може да пружи наше доба не би могли веровати да је она у приватном животоу чедна и нежна девојка, која не тежи за ничим другим него за брачном срећом. И чини се, да је нашла своју срећу. Верила се са младићем истог таквог темперамента као што је она. А то је Дуглас Фербанкс Млађи, син великог Дуга, који међутим није глумац пустиловних филмова, него карактерни. И тако Џоан Крафорд има све оно за чим тежи свака жена: филмску славу и срећу у љубави.

Лупе Велез! Мексиканка ватрених очију и темперамента, који изгледа, да је необуздан. И јесте, режисери заиста имају много муке са темпераментном Лупе Велез! Али Лупе ипак никад не превршује меру. Она зна тачно, колико сме попустити своје темпераменту, а ако хоћемо да будемо искрени, морамо да кажемо, да му може много да попусти. Она може да чини ствари, које не би смела да чини ниједна друга глумица, јер све чини с неком детињском безазленошћу и наивношћу тако, да јој нико не може ништа замерити. У атељеу сви је воле. А ко је не би волео, то велико безазлено дете вазда весело и насмејано, које својом присутношћу и враголијама развеселава људе и чини им многи тежак посао лакшим. Пут до филма није јој био особито тежак. Неко време је штатирала, а онда је Дуглас Фербанкс ангажовао за главну улогу свога филма „Гаучо“, који јој је донео светску славу. Данас је ангажована за Метро Голдвин

Мајера и игра с Лон Чением у филму „У жутом царству“.

Анита Пеџ! Можда ниједна глумица није учинила тако брзо каријеру као она. Још пре годину дана је штатирала, а данас је већ одиграла главне улоге у три филма као партнерка самих познатих глумаца. Играла је са Рамоном Новаром у филму „Победници свемира“. Играла је са Вилиам Хајнесом у филму „Невидљива велевласт“ и са Лон Чением у филму „Мачје око“. То је јединствен случај у историји филма — и ради чега је Анита Пеџ постигла толику срећу. Ради свог темперамента! Јер она својим темпераментом уноси живот и живахност у радњу, а својом несташном младошћу чини она и то, да се некако лакше гледају тежа и трагичнија места у филму. Зато је она учинила тако брзо каријеру.

То су три темпераментне глумице америчког платна. Темпераментне и веселе. И ради тог темперамента и весела публика их радо гледа, јер заборавља бар за часак своје дневне бриге, те се потпуно посвећује само уживању.

ФРАНЦУСКИ НАЧИНИ ЗА СПРАВЉАЊЕ СТО СОСОВА цена 6.— динара. — База сваког јеловника је добар сос — добра заправка. Код Француза сос значи пре умовац него сос који се код нас справаа; има неколико врста мојонеза и много лаких јела за гарнирање ручкова. Хенрик IV је рекао: »Више вреди проваћи ново јело, него отворити нову звезду«. **Сто начина за справљање јела од јаја** 5 динара; **Сто начина за справљање јела од кромпира**, 5 динара. — Книжара Аце Поповића, Сремска ул. бр. 4. Београд.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

Опоровилиште Касиндо

Група чланова Београд. Трг. Омладине у опоровилишту Касиндо

Летовање у Босни

КАСИНДО — ОПОРОВИЛИШТЕ
ЧЛАНОВА РАДНИЧКИХ УРЕДА.

Радницима се може позавидети на Касиндолу, једном романтичном месту испод планине Требевића у Босни.

Свуда унаоколо планине са четинарима, и мрачни забрани, а кроз средину протиче бистра река са коритом као покривеним мозаиком од шљунка. Пољске куће су врло симпатичне... „Мостар“, „Скопље“, „Београд“. Намештај пољски, и ту се само проводи ноћ, а дању се сви размиле по шуми, пропланима, у хладу четинара... Како је ту ваздух чист и сув, натопљен мирисом смреке...

По клупама седе радници, интелигентна лица, из целе државе, а највише их има из Војводине... Једни читају новине, други играју карте,

трећи се усамили по клупама са госпођицама... Има лепих и модерних девојчица... Ту мора бити и заљубљивања... У шезлонгу пред женским пасоном лежи једна група девојчица... Гргуљаве косе, плаве и црне очи. Са њима су два слатка маченица, који скакућу от једне до друге... После подне је, пет сати... Оне пију млеко, а лица им се заруменила и препланула као да проводе лето на плажи... За њихова катарична плућа овај ваздух и предео спасоносан је и одмах се и види дејство природе.

Касиндо ће бити један од најздравијих радничких санаторијума. Сад је подигнут нов павиљон „Босна“, модерно саграђен, са идеалним собама, какве се могу наћи само у првокласним санаторијумима... Собе су блиставо беле, са великим прозорима, паркетом, парним грејањем, хладном и топлим водом...

Управник тога опоровилишта је г. Матеја Старчевић. Он је ту већ пет година и много је урадио за комфор реконвалесцената.

Читава економија се води. Двадесет шест крава, чопори свиња, јата гусака и огромна градина са површем. Цвећарник је естетички уређен. Колико се само прода ружа и осталог цвећа...

Ту, покрај рундела, седе и уживају радници... А кад је сунчан и топао дан они се купају у великом базену, а после сунчају на терасама.

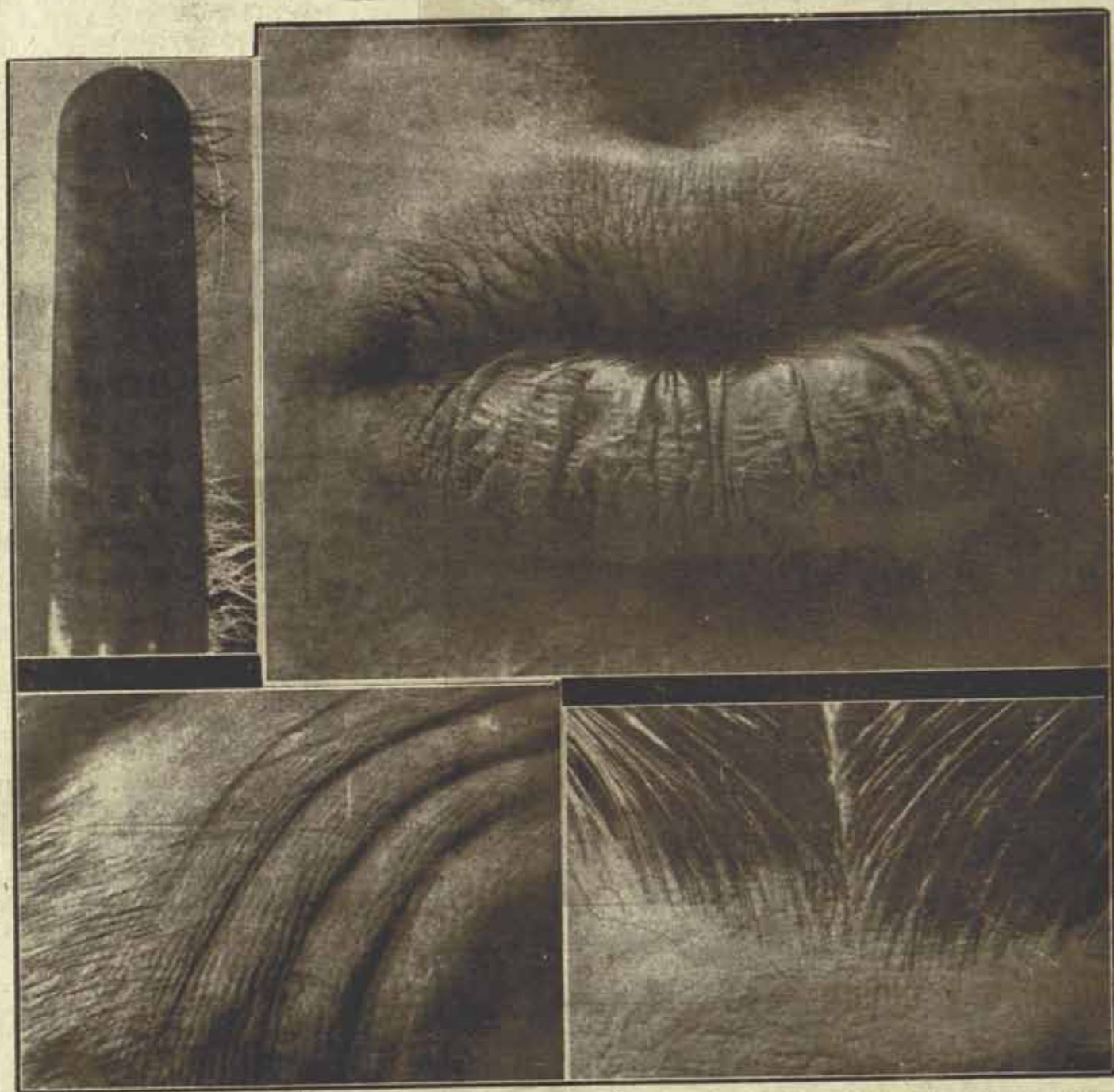
У таквој природи морају да се поправе, и увек имају добар апетит. Имају пет оброка дневно. Два доручка, ручак, ужина и вечера.

Због тога ни један не даје утисак болесника, већ младића и госпођица који су дошли да се одмарају и забављају...

Једна група реконвалесцената у Касиндолу

ПУТ ОКО СВЕТА

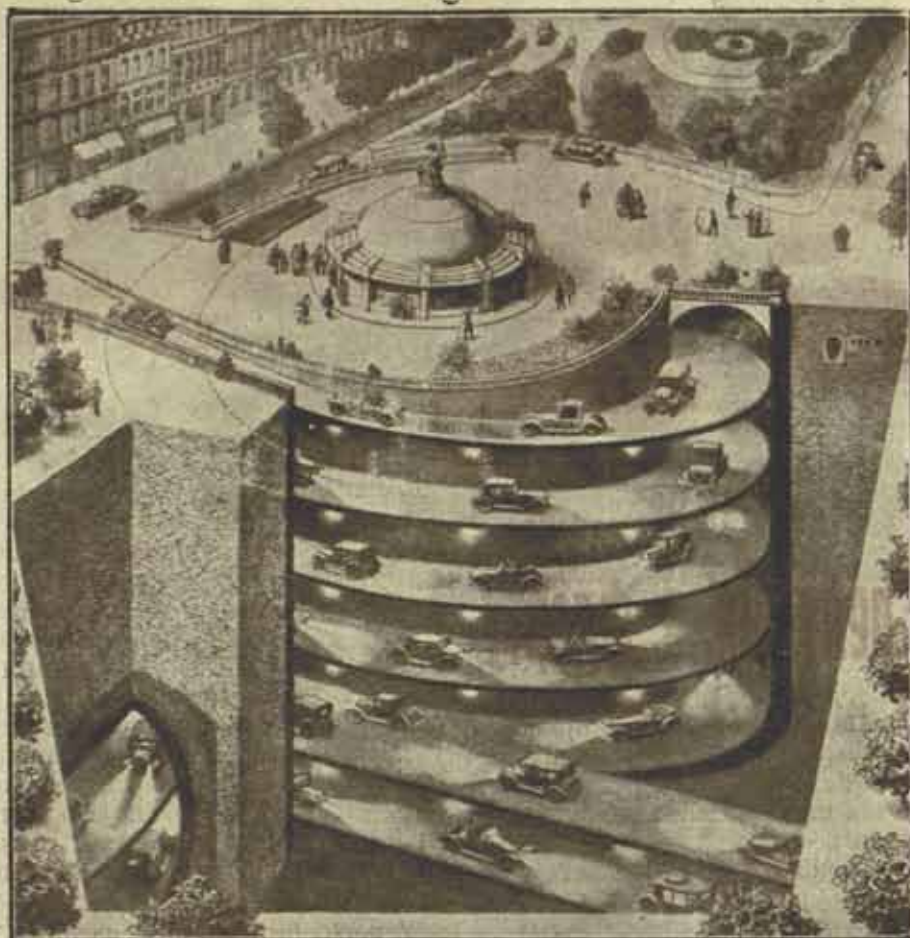
Фотографска чуда. — Слика горе лево не представља стоногу већ је то увеличана фотографија четкице за зубе. — Десно, горња слика представља уста филмске звезде која се сматрају за „најлепша уста на свету. Лево доле: ма да би свако на први поглед помислио да су то таласи ипак је то само наборано људско чело снимљено са стране. — Десно, доња слика: снимак не представља трску на песку већ увеличану фотографију чела са косом.

СТРАХ ОД — ПАУЗА

У своје дневнику Патар Розегер вели: „Има људи који се плаше — пауза. Шта је то? То је једна болест дружељубља. Чим у друштву разговор стане, ма и на минуту, једно или друго постаје немирно, није му по вољи друштво, друштво му изгледа незгодно, без расположења, без духа. Као да су главе закључане. Одмах се мора по сваку цену почети разговор,

који је често још празнији духом од кратког ћутања. Оно, напротив може бити врло духовито, врло пикантно. Паузе у разговору су сасвим природне, далеко природније него непрестано говорење, које има нешто неслободнога, које по природи својој не може да има ни дубине, ни полета, као воденични камен што клепеће.... Нисам никада могао да се осетим пријатно у друштву у којем су паузе за време разговора тако брижљиво

избегаване. Под слободом — а то је при пријатном забављању главно, — не разумем само да сваки сме рећи шта хоће, него да може и ћутати када хоће. И у часу када то сви чине у исто време, тада анђео пређе преко собе. Пустите га нека пређе и два пута, биће благословено. Инстинктивно ће пасти која паметна реч и ера разговора почиње. А ако она никоје не падне на ум, онда је нарочито добро да ћуте...”

Пројекат једне подземне гараже у будућности.

Рамон Новаро са својим припитомљеним јагуаром „Сандином“.

Елитни марокански војник из телесне гарде султана од Марока. Његова је главна одлика: густа, дугачка коса која му пада преко рамена.

МОНТЕ БЛУ — ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ
ОД ОБИЧНОГ РАДНИКА ПОСТАО
СЛАВАН ГЛУМАЦ

Колин Мур у једној несташној пози.

Монте Блу, симпатични филмски глумац и интерпретатор многих главних улога у америчким филмовима

Баш-чаршија у Сарајеву

Врело Босне

Четврто писмо из Босне

О муслиманкама, њиховој религији и флерту

... Имам већ пуно познанстава са муслиманкама, од најмлађих до најстаријих... Тако су оне приступачне, љубазне, топле и миле... Нема код њих лицемерства и лукавства. Прилазе вам, разговарају интимно као да се давно познају с вама.

Ено, она мала мостарка Бахрија... Тек јој је четридесет година, а паметна, помало горда, јогуница, и побожна.

Очи њене како су лепе... Замислите две кукице у хладу трешавица. Никад се не смееше те њене очице, увек озбиљне и поносите... И кад је гледам замисљам да је једна од оних Муслиманки, која је у стању да разоружа Зулумћара.

Јуче ми куца на вратима. Носи ми цвеће. Али ја се облачим и молим да причека... Она чека... чека... и тек...

— Ма, шта радите толико дуго, као да се спреаме за свадбу...

Тешим је да ћу за час бити готова...

Опет мало после...

— Ама ја осједех, док се ви обукосте...

А ја је уверавам да је то најбрже облачење...

Шетале смо заједно...

Кажем ја: Удаћу те за Београђанина...

— Не дао Бог, одговара она, зар да погазим моју веру...

— Па свака је вера лепа...

— А ви се не плашите страшног суда?

И поче мала Бахрија да прича о страшном суду... Ја је слушам и мислим: која ли би београдска шипарица причала о страшном суду.

Прођоше две младе откривене Муслиманке... Бахрију то страшно наљути... што су без вела... јер закон налаже да жена мора да носи вео...

И ја јој се смејем и дирам је... док је нисам наљутила и пркосно ми је казала: Е, добро, баш нећу да носим вео...

Јер чак ни њена мама не жели да она носи вео.

Растадосмо се у пријатељству и она изјављује: Ја бих волела да сте ви моја сестра...

Опажа се да су родитељи попустљиви према деци, и допуштају им да иду откривена лица, али мужевима...

И долази се до закључка, да ферцу подржава сада само љубомора мужева...

Врло интелигентни муслиман каже: „Да могу, ја бих мојој жени пустио пече до кољена... због данашњег морала..."

Да, он би хтео да жену нико не види, али он воли да погледа друге жене...

По парку се виђају парови муслимански... Муж држи жену испод руке и тесно су прицијени једно уз друго. Нарочито је упадљив један веренички пар... Син министра г. Храснице са својом вереницом... Он је врло леп дечко, грмуљаве косе, тин Талијана, студент, а она елегантна, леких линија, само са велом, али прозачним велом, да се назире све црте лица... Види се да се воле, и кад се повуку на неку усамљену клупу, она дигне вео... Тада се може дивити њеној лепоти...

Муслиманке су модерне жене, прате моду, свака има хаљину глоки, са дужим крајевима са стране, чак бирају и лепе боје...

И врло су лепе и лепо развијене...

На Илици се налази најмодернија муслиманка ханума Х...

Она је раскинула са свима старовременским традицијама... Не носи вео, оксидише косу, облачи се тако модерно, да даје утисак Пари-

жанке, која проводи лето у Довилу... Сваког дана мења тоалете... и све је у истом тону... Зелена хаљина, зелене ципеле... црвена хаљина, црвене ципелице... Муслиманке је страшно осуђују, али њој муж не брани... Богата је, млада и лепа, и не плаши се старих муслимана... Православнима се допада, и не осуђују је... А зашто би је осуђивали? После десет и двадесет година, све муслиманке победниче предрасуде као она...

У њиховом корану и не стоји записано, да морају да носе вео на лицу... То су после свештеници додали. Али Ислам је узвишена религија, и можда нико не поштује своју веру као Муслимане. Њихова вера базира на хигијени. Посматрала сам у великој мошеји у Сарајеву муслимане како се клањају... То је једна савршена ритмичка вежба, зато је сваки Муслиман витак и лак. Пет пута дневно он се тако клања, преврћа цело тело, и дневно се савија ваљада по тридесет пута...

Муслимане су врло чисти, то вера налаже... Пред свако клањање узимају **авдес**. То је прање руку, уста и носа. Како је Мухамед био паметан човек. Религијом је налагао да перу оне делове, који се највише прљају и где је пут бацилима.

Благодарени својој религији Муслиман је врло поштен. Нема код њега зависти према богатству других... Он је задовољан оним што има, јер толико је њему Алах досудно... Неће никада рећи у очи једно, а иза леђа друго... И не уме никог да мрзи... Рекнете ли му једну лепу реч, он ће вама десет... Воли своју породицу, нарочито децу. Он је несрећан ако нема деце. Нека се што више рађају, четири, пет, шест, десет... Он ће ипак имати хлеба да их нахрани.

Саме модерне Муслиманке мање рађају.

Свака Муслиманка воли цвеће, песму, музику и теферич... Воле и ручне радове. Са мојим везом увек

Звон Гилберт са својим љубимцем.

правим познанство с њима... Чим раширим миље и почнем да везем, знам да ће ми оне прићи да виде. Тако се упустимо у разговор.

Пре неки дан дуго сам седела и разговарала у у парку са једном Кадиницом из Сарајева.

Лена и разборита жена, упослена и у хуманим друштвима. Молим је да ми исприча један дан Муслиманке....

— Ја устајем пре сабаха (изласка сунчева) и одмах клањам... После кувам каву, зими на мангалу, лети на електричној машини.... Иза кафе настаје пословање до кући. Кћери намештају собе, најстарија кува, а ја оперем шољице од кафе, помогнем јој у послу, кад имам нешто да купујем идем у чаршију, или на седницу... После подне се одмарамо, онда нам дођу посете. Зими имамо жур. Тада спремимо чај, бисквите или сандвиче, колаче.

Идемо често и у биоскоп, и позориште да лети смо готово сваког дана на Илици...."

Њене су кћери тако лепе. Још су непокривене, јер су младе девојке... Млађа учи девојачку школу и уверава да неће да се покрива. Једна је удата за инжењера и налази се с њим на терену у Србији, и не носи вео.

А њина мама, као старија жена, носиће пече до смрти.

Ипак, без икаквих наредби, реформе долазе саме по себи... И неће проћи много времена, **пече** и **зар** остаће само у причи и успомени.

Муслиманка има доста слободе, чак и да флертује.... Јуче ми поверљиво прича собарица, како онај Муслиман из собе број загледао се у Муслиманку из собе број и молио да га упозна, јер је момак, и он би њој дао своју фотографију. Муслиман је из Скопља, висок, црномањаст младић, дугуљастих очију као у Валентина, тегет капут, грао панталоне.... А она, Сарајевка, округлих, великих црних очију, врло витка у кречжоржету....

Собарица је одговорила да је нај-

боље да он сам направи познанство, али већ је саопштила његове симпатије лепој Муслиманки.

И ја их јуче видим....

Она иде сама, а он лагано за њом.... па све у корак....

Она се тек окрене и погледа га враголасто...

Као београдска шипарица....

И он све тако за њом до њених врата... Она се онда окрете, насмеши кокетно, и побеже у собу...

— Бога ми, овде ће доћи до свадбе, помислих ја.

Сад вас остављам драге читатељке и идем на врело Босне... Ах, како је тамо романтично... Испод саме планине Игмана хуче десетину поточића и њихови таласићи прште и избацују искрице као перле.... И свуда хлад, дубоки, тајанствени, миран, са песмом славуја.... Ту увек слушам Бетовенове симфоније.... А знам да ће се Хиба и Вахида возати у чамцу и певати топлим гласом: „Шути, душо драга....“ А њина мама Ајша са пријатељицама Хајријом и Фахром слушаће и уживати...

А ја ћу сести покрај њих и развићу мој вео...

Оне ме онда нуде.... један краставац... Или парче диње и дубенице... Или црну кафу.

И жао им ако не узмем, али ја их лепо занимам, а и оне мене, као да се давно познајемо.... А на реци још се чује песма Вахидина....

О, Боже, како је симпатичан народ у Босни....

Мир-Јам.

Марија Паудлер шаље срдачне поздраве Београду

Њихов приватан живот

Новости „ХОЛИВУДА“

ШТА СЕ ПГРА?

Ширите „ХОЛИВУД“

Рене Адоре је сваког јутра веома забринута када јој секретар покаже огромну пошту која је стигла.

БИОСКОП „НАРКИПО“: субота и недеља велики дупли програм: 1. ДЕТЕКТИВСКА АГЕНЦИЈА са познатим европским комичарима ПАТ и ПАТАШОНОМ, и 2. ПОНОЋНИ ШОФЕР са краљем сензација ХАРИ ПИЛОМ.

Долази: КРИК МЕСА, са Емилом Јанингсом у гл. улози; — НА ДАЛЕКОМ ОКЕАНУ, у гл. улози ЏЕКИ КУГАН.

БИОСКОП „ЛУКСОР“: долази највећи овогодишњи филм Виктор Мак Лаглена: ИСЕЉЕНИЦИ.

У припреми: ЈАХТА СЕДАМ ГРЕХОВА, у главној улози европска Грета Гарбо; БРИГИТА ХЕЛМ; — „МАДАМ ИКС“, величанствена трагедија мајке и љубавнице.

Љу Коди, Марселин Деј и неколико лепих статисткиња за време паузе у студију.

— Келнер, молим вас када буде десет реците ми јер морам да идем.
— Десет кригла пива или десет сати, молим?...

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Приредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

КОНСТИТУИСАЊЕ ДОМАЋЕГ ФИЛМСКОГ ПРЕДУЗЕЋА АДРИЈА — НАЦИОНАЛ ФИЛМ А. Д.

Домаће филмско предузеће Адрија — Национал Филм А. Д. одржало је у недељу 11. ов. м. свој претходни збор акционара на коме је у присуству г. др. А. Пилетића, изасланика Мин. Трг. и Инд. конституисано друштво. За председника претходног збора био је изабран г. др. Риналд Чулић који је у кратком изразитом говору истакао културно — национални значај овог друштва и подвукао чињеницу да се Адрија — Национал Филм руководи у главном великим идеалима народног јединства и културне пропаганде у иностранству.

Затим је председник претходног збора наименовао за кандидациони одбор г. г.: др. Радоја Јовановића, држ. саветника, М. Цоцића и М. Игњачевића. После кратког већања кандидациони одбор предложио је за Управни Одбор друштва ову г.г.: Ранка Јовановића, филм. драматурга и режисера, Ацу Павловића, адв., Васу Димитријевића, председника Чиновничке Банке, др. Риналда Чулића, адв. и Маринка Живковића, трг. а за Надзорни Одбор друштва ову г.г.: Јосифа Стојановића, адв., Перу Младеновића, директора Чин. Банке, др. Фрању Јежа, адв. и М. Цоцића, инспектора Држ. Хип. Банке. Збор акционара је једногласно и одушевљено примио све предложене кандидате и поклатио им пуно поверење.

Рад предузећа Адрија — Национал Филм А. Д. отпочео је ових дана и већ се примају кандидати који ће учествовати у првом филму. Пошто сви одабрани кандидати прођу кроз један кратак практичан курс приступиће се одмах снимању.

Рефлектант из Београда долазе првенствено у обзир и могу одмах упутити своје фотографије на адресу уредништва „Недељних Илустрација“.

Клара Бов у кокетној интимној одећи.

Летовање на Стражилову код Срем. Карловаца.

ШЕМА ПИЈАНИЦА?

Острво Бернесев ослободио се на један необичан начин свих својих — пијаница. Чим би којег затекли на улици пијана, власти су га одмах фотографисале, а његова слика била је слата у све каване и гостионице са

нарочитом забраном да му се не сме више давати пиће. Овај поступак био је врло користан. Немогући нигде добити пића, сви окорели пијанци побегли су са острва. Нико од гостионичара није се усудио продавати пиће жигоским, јер су знали да полиција то строго кажњава. А код нас?

Недељне Шпешрације

Са велосипедске утакмице „Tour de France“. — Победници са првих 14 етапа, XV Де Вел, главни победник утакмице.

Режисер Г. В. Пабст са Лујзом Брукс на плажи

Најмањи и најневинији посетилац Хвара

Адмирал г. Прица, у својем друштву на Хвару (фото Бенчић)

Лицехране

Бр. 35

Д.Н. 3

Свог погледу

Балје Лос Риос

Југословенски новинари у Пољској. Посета свеполске изложбе у Познању.

ИТА РИНА, НАША ФИЛМСКА ЗВЕЗДА, ВЕРЕНА ЈЕ СА ЈЕДНИМ МЛАДИМ БЕОГРАЂАНИНОМ.

Кад је први пут дошла у Београд, кад је показала први пут своје грациозно и лепо лице и развила први пут свој истажнути филм, *Еротикон*, Ита Рина је одмах освојила цео Београд. Осетило се, да ју је Београд искрено заволео и да се почео дичити са том љупком и нежном девојком, која је показала толико осетљивости и расула толико шарма, на првом кораку свога стварања. Није ни чудо, што је и сама Ита Рина, била реванша ради, освојена на први поглед, од једног младог београђанина, г. М. Ђорђевића, студента технике. Познали су се у Берлину. Због њега је Ита Рина проводила сате, дане и месеце читаве, све своје слободно време, у оној познатој кафани „Кениг“ у Шарлотенбургу, где генерације наших студената наслеђују један од другог столице и фотеље, у нешколско време. Тамо смо је затицали толико пута, да прави друштво нашим студентима, да се са њима шали, са њима чита наше новине, дискутује све ради некога који ју је потпуно освојио. Цела је студентска колонија знала за ту идилу. И када је млади студент по очевој жељи прешао у Париз, да настави студије, Ита Рина је после свога стварања и своје почетне славе, нашла моменат да пође у Париз, да га тражи. Нашли су се у вече самог ревејона, кад цео Париз

полуди, кад се француска фина вина лију немилце. Њих двоје, уместо распусних забава, отишли су да ревејонирају у једној филмској сали, најскромније и најидилчније за два заљубљена срца, од по двадесет година. Ваљда је те вреле париске ноћи пао завет. Ита Рина се вратила с осмехом радости у филмске студије Берлина. Кад је била у Београду, највећа јој је радост била да посети родитеље и сестре онога, кога највише воли. Г. Милан Ђорђевић, генерални директор пошта и телеграфа у

пензији, као човек савремен који живи с усхићењем у добу радиа и цепенна, отворио је врата свог дома. Тада је Ита Рина пошла срећна на траг у Берлин.

Сад је стигла вест о веридби.

Београд који воли филм и Звездочку Иту, радоваће се да прослави што скорије тај њен срећни тренутак срца.

С.

Једно лепо дете од 1½ год. Владан, син г-ђе Виде и г. П. Д. Стојановића проф.

АКО ЖЕЛИТЕ ДА УЧЕСТВУЈЕТЕ У ПРВОМ ФИЛМУ ДОМАЋЕГ ФИЛМСКОГ ПРЕДУЗЕЋА АДРИЈА — НАЦИОНАЛ ФИЛМ А. Д. ПОШАЉИТЕ ОДМАХ СВОЈУ ФОТОГРАФИЈУ НА УВИД НА ОВУ АДРЕСУ: АДРИЈА — НАЦИОНАЛ ФИЛМ А. Д. — БЕОГРАД, КОСОВСКА УЛ. 53. ПРВЕНСТВО ИМАЈУ НАШЕ ЧИТАТЕЉКЕ И ЧИТАОЦИ ИЗ БЕОГРАДА.

СА ПОГРЕБА ЛУКЕ ЂЕЛОВИЋА

Чланови Народне Банке, Београдске Задруге и студенти, износе ковчег из Саборне Цркве.

НА ЈУЖНОМ ЈАДРАНУ

Изглед Сребрена.

Пансион Сребрено у Сребрену.

ИЗ МЛАДОСТИ СЕЛМЕ ЛАГЕРЛЕФ

Позната шведска списатељица Селма Лагерлеф, која је ради свог познатог романа „Повест једнога имња“ награђена била у своје време са Нобеловом наградом (остала су јој познатија дела: „Јерусалим“, „Геста Берлинг“, „Легенде о Христу“ и др.) у својој младости није ништа хтела да чује о браку, нити је уопште помишљала на удају.

Једном је приликом својој пријатељици саопштила зашто неће да се уда. Рекла јој је:

„Код куће имам доста животиња, које ми сасвим надокнађују мужа. И ради тога ми је лако, да се одрекнем удаје“.

„Како то и које су то животиње?“ упитала ју је пријатељица.

„Имам пса, који рано ујутру почиње мумлати. Имам папагаја, који цео дан псује, и најзад, имам мачка, који преко целе ноћи изостаје“.

Ова сезона привукла је велики број посетилаца нашег мора, на јужни део нашег Јадрана — од Дубровника до Котора. — У овоме делу налазе се неколико особито добрих плажа и летовишта. Ту су Купари, Сребрено, Млини, Цавтат, Херцегови, Котор. Међу њима, са својом плажом и околином истиче се Сребрено, које је удаљено 10 км. јужно од Дубровника. Ово морско купалиште особито се одликује врло лепом и пространом плажом, згодном за непливаче и пливаче, меким песком на обали и у води. Особито је погодно за децу, јер је на великом одстојању купалиште плитко. Сребрено свакодневно два пута додирује локални брод Дубровник — Цавтат и неколико пута дневно саобраћају аутобуси из Дубровника до Сребрена (Купари). Посетиоци ће ту наћи уређене пансионе. Ту је најпре „Пансион Сребрено“, на самом купалишту, са својим врло великим и хладовитим вртом и у сваком погледу уређеним собама и кујном. Сезона овде траје целе године, јер је Сребрено и у зимским месецима, особито добро опоравиште. Купалишна сезона протеже се дубоко у јесен, те се препоручује њима који нису могли у лето Јадран посетити да то учине у наступајућим месецима.

АДРИЈА НАЦИОНАЛ ФИЛМ А. Д. ИЗВРШИЋЕ ПРВЕНСТВЕНО МЕЂУ БЕОГРАЂАНИМА И БЕОГРАЂАНКАМА ИЗБОР ГЛУМАЦА И ТИПОВА ЗА СВОЈ ПРВИ ФИЛМ КОЈИ ЋЕ СЕ УСКОРО ПОЧЕТИ СНИМАТИ. ШАЉИТЕ НА АДРЕСУ ПРЕДУЗЕЋА СВОЈЕ ФОТОГРАФИЈЕ.

Чланови Београдског Весплачког Клуба.

КРАЉ

У септембру месецу, године 1638. у замку Сен-Жермен — ан — Леј, родио се Луј четрнаести. Француски народ био је одушевљен, а у иностранству нису могли да верују, да стерилни брак између Луја тринаестог и Ане Аустријске најзад је благословен.

Детињству младог дофена недостајао је васпитни утицај једног оца, јер је Луј тринаести био болестан и умире 1643 г., а мати, још лепа и кокетна жена, није се сва посветила детету.

Ипак је од мајке наследио побожност, коју је један историчар назвао фарисејском, и лепе манире, позе, галантност, али више конвенционалан, што је његова мати усвајала са најцеремонијалнијег шпанског двора.

Млади дофен је морао одмах да осети везу између његове мајке и

Луј XIV 1701. год.

Луј Четрнаести са дадиљом.

Мизарена, али се увек тако држао, као да ништа не зна. Тај гест је код њега развио ту особину, да чува тајну, и да не открива све оно што мисли. А то је доцније била једна врлина Луја Четрнаестог.

О интелектуалном развоју дофеновом водио је рачуна Мизарен, који је био као његов тотор. Али још више се бринуо за дофена Сен-Симон. Целокупно васпитање краљеве састојало се у томе, да он добије физичко васпитање и да се упозна са дужностима краља. Мизарен, који је требао да се забави политичким васпитањем краља, није се много трудио, не желећи да га упознаје са његовом администрацијом. Али покрај васпитања, које је у краљу будило укус за игру, развијало темперамент за авантуре, Мизарен је осетио, да ће то бити владар, који ће умети

Краљ као дечко.

СУНЦЕ

да ће то бити владар, који ће умети смрти.

Нешто, што су обожавале све жене у краљу, била је његова галантност, шарм и начин говора. О њему се говорило: „Он нема ничега грубог у себи; увек је приступачан и љубазан, учтив је у говору“... Луј четрнаести је имао ту особину, да може себе да савлада. Ако би се кадгод наљутио, бацио би штап кроз прозор, само да не би њиме ударио свог собара.

Али Сен Симон то све објашњава тиме, што је краљ био обдарен духом изнад просечног... Он није био геније, али он је дао један елегантни карактер свима својим особинама, и често је сам говорио своме сину: „Функције једног краља састоје се у томе, да све што ради потиче из

Краљ у доба кад се женио.

здрог смисла и разума“. Даље је говорио: „Као сваки занат, владавина захтева да се ради... Само се радом влада.“

Велику љубав осећао је Луј четрнаести према књижевности, али и жељу да литература њега слави, да би му име било очувано у потомству. Он је имао начина да придобије пице. Награђивао их је богатим пензијама, плаћајући им на тај начин њихову оданост и таленат. Он је био као мецена свију књижевника, и они његови клијенти, али у исто време подстицао их је на литерарну продукцију...

У Лувру он оснива Академију Наука године 1666. Краљ није волео уметности „независне“. Зато је основао краљевску сликарску академију и скулпторску школу... Наставник је био Брен и он је имао задатак да створи једну строго дисциплиновану уметничку школу.

Анриета од Енглеске прва краљева љубав.

Госпођица Лавалијер друга краљева љубав.

Госпођа Монтеспан трећа љубав.

Затим оснива Академију архитектуре, која је одмах примила дванаест ученика, који су ту подвргнути били манастирској дисциплини.

За његове владавине основана је била мануфактура гоблена, која је у прво време израђивала сав декор за двор.

Архитекти, сликари, скулптори, сви су морали да раде за краља. Они су сматрани као занатлије, који

Госпођа Ментенон четврта љубав и супруга краљева.

Ла Фонтен.

су створили ипак ремек дела радећи само за господара Версаља.

Кад је Луј четрнаести напустио Париз, да би стално преселио престоницу у Версаљ, имао је четрдесет три године. Неограничени господар у својој земљи, а у Европи познат као краљ чијој се вољи не може противити, он сада настоји да

Наставак на 12 страни

Молијер.

Буаю

Расин.

Букосава Јурковићева у костиму „Балканске Царице“ коју је толико пута са великим успехом играла.

† Вукосава Јурковићева, бивша првациња Народног Позоришта у Београду умрла је недавно после вишегодишњег тешког боловања.

Младић 1929 г. бољи је од младића 1830 г....

...ИАКО СЕ ТВРДИ, ДА ЈЕ БИО ИДЕАЛНИЈИ СВЕТ У СТАРО ДОБА

Заљубљени пре рата и у деветнаестом веку одликовао се галантношћу, деликатном потчињености и нежном пажњом. У његовим манирима било је неког витешког шарма и учтивих благости. Он је жену уздизао на пиједестал, она је за њега била краљица његовог срца.

Али та деликатност и галантност да ли је била увек искрена? Некад се испод његових осећања скривало мало поштених мисли. И под том маском поштовања и идолопоклонства много пута су се скривале жеље, које нису имале у себи ничега честитог и

скрупулозног. Једна пословица стара каже: „Он је сувише учтив, да би могао бити поштен“. Галантност и поштовање била је код многих један вешт маневар, да би само засенила, освојила и постигла свој циљ.

Најгори Дон Жуани имали су увек на уснама најмеденије речи, проткане од самјих врлина, а иза њих се скривало притворство.

Параде мадригала и реверанси биле су веште игре, помоћу којих су се они трудили да дођу до свога плена. То је била прашина, бачена у наивне очи, једна заводљива музика,

која је узрујавала младе девојке. Све су то била заводљива језера, свилене клопке, у које су упадале наивке.

Те галантне комедије старог доба биле су вешта и опасна рафинираност заводника без вере и части.

У старом добу било је много разочарења, само се о томе није писало. Онај лепи, елегантни кавалер, са меденим речима, за којим је уздисала наивка, најзад је постајао њен муж. Али после меденог месеца колико разочарења. Идеал је постајао са свим ново биће, какво никад није могла да замисли млада девојка.

Није све било ружичасто у старинском добу, и ми некад критикујемо данашњег младића, а у ствари он је много бољи, и искренији, и мање перфидан.

У старинском добу младић је много обећавао и много ласкао. Данашњи младић мање ласка и мање обећава. Он је више друг него обожававац. Он посматра девојку као себи равну, са његовим манама и врлинама, и не замишља никад да она седи изнад њега, на неком пиједесталу.

Он осећа да су у старинском добу младићи били супериорнији над њом због своје галантности, али он има презирања за ту њихову галантност.

Данашњем младићу није потребан тутор, нити девојци дружбеница. Они умеју сами да се чувају. Иако изгледа данашња млада девојка лакоислена, она уме много боље да се чува и прође кроз живот, него у старинском добу.

Пребацује се данашњем младићу да је сувопаран, прозаичан и бруталан. То су неоправдани прекори. Он је само искренији, и отворено при-

Вукосава Јурковићева у доба када је као најлепша Српкиња добила прву награду.

Млади брачни пар: Дуглас Фербанкс — млађи и Џоан Крафорд.

знаје да му је потребан новац за женидбу.

Живот је данас тежак и борба већа, и зато младић не може да буде сентименталан. Борба за егзистенцију одузима сувише много времена, да би један младић могао толико исто да посвети и своме сентименталном животу.

Зато и жена не захтева сентиментално удварање, већ другарску пажњу, јер се и она бори и разуме све тегобе живота.

Тај однос другарства нешто је најлепше што је донео двадесети век. Из тог другарства развија се нежна и искрена љубав. У старинском добу девојка је ретко долазила у додир са младићем. Данас су свакодневно заједно, на шеталишту, у дансингу, на тенису, плажи. И мушкарац није за жену обожавалац чије је присуство узбуђује. А мушкарац не мисли ни да се удвара својој другарици.

Али, ипак, лако може да се заљуби, и не уздишући, он јој то изјављује.

ИНТЕРВЈУ СА АНОМ КУН

— Брана —

Констанца... весело прибежиште свих оних који су толико сретни да се могу мало одвојити од својега посла, и неколико дана посветити веселом проводу, сунцу и мору. Једна од најсимпатичнијих уметница румунскога филма, дражесна Ана Кун такође је овде у овом земаљском рају, где свакодневно излаже своје грациозно тело, врелим зрацима ужареног сунца.

— Ваше име?

— Ана Кун.

— Кога датума сте рођени и где?

— 19. августа 1907 у Турн Северину.

— Како сте дошли до филма?

— Било ми је тада деветнаест година, када сам се налазила у Будим Пешти, где сам на филмском конкурс једнога листа била изабрана, као прва. Али нисам тада добијала главне улоге, већ сам стирала у многим

филмовима. Тек прошле године добила сам једну већу улогу у филму „Весели цврчак“, а затим ме је ангажовало румунско филмско друштво „Имperiјал филм“ за неколико филмова, од којих сам сад скоро завршила мој најбољи филм „Љубавна авантура“ где играм једну малу кокету која је заљубљена у једног официра.

— Волите ли спорт?

— Ах! како да не? све своје слободно време посвећујем њему.

— Јесте ли доста путовали?

— Да. Пропутовала сам целу Мађарску, Немачку, Италију, Аустрију и Румунију.

— Још једно питање: добијате ли много писама и каква је њихова садржина?

— Не баш тако много, али просечно 40—50 дневно, у њима се може наћи свашта од разних молби до понуда за удају.

Захвалио сам се лепо и замолио је да ми да неколико фотографија за наше читаоце, а на расанку стежући јој срдечно руку добацих јој још једно питање.

— Молим још само — ко је био Ваша прва љубав?

— Јао што сте Ви новинари, баш све хоћете да знате? Моја прва љубав био је један млади италијански инжењер, у кога сам се разочарала... од тада немогу више ни да мислим на љубав, видите још нисам ни удата — рече она смештећи се и одговарајући ми на мој стисак руке...

Ана Кун, румунска филмска звезда.

Лепотице које освајају...

Норма Ширер у једној интересантној пози.

Београђанке се све мање шминкају

Сећате ли се само оно прво време после рата? Све су жене личиле на слике са лецедерских колача... Као да су се такмичиле која ће метнути више пудера и ружа на своје лице.

То се могло и разумети.

За време рата све жене су биле слабе, бледе, поружнеле готово. И вештачки су дотеривале себе. А била је и мода као и свагда у историји. Некад су се и мушкарци руменили и мазали усне, па је то све отишло у заборав.

Данас није више у моди, да се жене много шминкају. Оно уверење, које је постојало, да је Парижанка најнашминканија жена, више не постоји. Кад се на париској улици по-

јави јако нашминкана жена, она је, или кокота, или странкиња.

Па и кокота има своју политику. Труди се да добије пристојнији и фамилијарнији изглед, јер не жели да њен руж привуче пажњу детектива.

И на београдској улици и корзоу нема више воштаних лица. То је врло симпатична и похвална појава.

А дошла је сама по себи. Угодан и пријатнији живот, затим спорт. Готово све младе генерације Београђанки посвећују се неком спорту. Оне су све добре пливачице, воле сунце, опрљену кожу, и нарочито се труде да што више поцрне.

Онда шта им треба пудер. Имају,

ипак, једну малу кутијицу у својој ташни. То је „рашел“ или „окр“, који се тако упије у њихову загаситу кожу, да се и не познаје...

Још једино воле пурпурне усне.

Па то може и да им се допусти.

Омладина схвата данас важност физичког васпитања... Шиларица воли ниску потпетицу. Госпођица носи лаки корзет од ластиша, да би само оцртала мало своју линију, али воли да јој је сваки мишић слободан. На њима се све више виде спортска одећа... Често их сретате са ракетом у руци, јер се враћају или иду на тенис...

А већ купање...

Зато се онако блистају њихове очи, и још су лепше на природном тону, који им је дало сунце...

Оне све више воле своје природно лице, и мало чудно погледају даму, која је више нашминкана...

Зар то није похвално код Београђанки.

Марија Ширај у филму „Диганска Крв“.

Госпођицама које су још у бањи...

...Ви сте баш јутрос добили писмо од мужа и он вам најнежније пише: „Седи још тамо, немој ни да помишљаш да се враћаш, овамо је страшна жега... Чувај ти ту хладовину“...

А вас као да штречну то писмо... „Боже, како је нежан, мислите иронично, боји се да се не растопим у Београду... Само хоће да он вија... и да је слободан...“

И у стању сте одмах да се спакујете, баш због те нежности мужевљеве, што се он толико брине за вашу хладовину...

А грешите, госпођо, што бедите мужа, који је у овом случају потпуно искрен, и искрено вам мисли добро, без икаквих завијених намера.

И ја вам саветујем: Немојте још да се враћате у Београд. Ако је могуће, останите тамо, на плажи, или у хладу четинара, чак до септембра...

Ништа није теже и несносније, него се вратити у своје место у јеку врућине. Онда вам је криво, нервозни сте, жалите за оним сеновитим алејама, мирисним сутоном, шумом, изврсном водом...

У великом граду свега тога нема...

Бела удовица у бањи никад не треба да буде љубоморна на свог мужа, белог удовца у граду...

Човек промени карактер на жези, онеспособи и за љубав... и флерт и осмејак...

Замислите враћа се ваш муж кући, а на сунцу 59 степени... То је иста крајност као минус двадесет осам, кад сваки забије главу у пелцани оковратник и жури кући да се загреје...

Летњи бели удовац бежи негде да се расхлади... и тек чека сутон за неку сентименталну авантуру...

Ви сте, госпођо, у много бољим околностима и опаснијим... Око вас је свуда свежина, па су вам и чула свежа и подмлађена, и осетите као да сте у новој кожи... И онда је чудно, ако ви стрепите за мужа који се растања на 59 степени...

Само ви седите тамо без бојазни... Више има разлога да се за вас боји ваш муж...

Ви долазите да летујете, значи да се одмарате и уживате... А то уживање у природи, често пута изазове у вама и друге жеље...

Само ви сте скромни... и бојажљиви.

Жене заштићава та бојажљивост... А свака помисли: „Кад бих хтела“... Али ви нећете...

У томе је разлика између човека и

жене... Човек каже: „И кад не бих хтео...“

Он се ипак покори глаголу „хтети“. Али за све време муж ипак мисли на своју жену, некад више него она на њега... Изузимајући тај случај, кад је она нека Ксантипа...

Жена односи са собом све навике мужевљеве... А навика је, кад она изјутра устаје, спрема му доручак, помилује га по коси, пољуби... Испрати, дочека... брбља му... Човек не може без жениних услуга... А жена може без његових...

И после извесног времена муж осети неку самоћу... Прво време забави га тај момачки живот, па се после зажели свог домаћег... Навикнут је на ред, на естетику... И почиње да му смета она развашарена соба, са разбацаних педесет детаља његове тоалете; смета му ненамештена постеља, коју он заглади изјутра, али све невешто... Навикао је он чак и на оно јутарње чапгрисање жене, или њене осмејке, па је сад сит свега...

И једва чека да она дође...

Та ишчекивања потребна су у браку, а то само ствара летњи живот...

И кад ви добијете такво једно писмо, где он каже: Седи још у бањи... Ако и није искрено, а више пута је искрено ипак је оправдано...

Можда вас се још муж није зажеleo...

Па пустите га нека вас се зажели...

Ако вам шаље новаца, он је ипак пажљив. А та његова пажња има позитивних резултата... Ви се поправљате, а с тиме и пролепшавате... И при повратку уносите у кућу подмлађени ефекат, као да сте дошли са неке операције за подмлађивање...

Тиме је већа ваша власт над човеком...

И треба да му будете захвални, што вам је муж пружио прилике, да се подмладите... Ако он не опази ту вашу младачку метаморфозу, опазите други... Женама је некад и то потребно...

Ни једна жена није лепа само за свог мужа, већ и за друштво.

И мушкарац се улешшава за свет... Само је у томе разлика... Жена се улешшава и због жена и мушкараца, а човек само због жена...

Како је суморно вратити се у Београд, после оних свежих дана, кад сте били приморани сваке вечери да се шетате са огртачем...

И ви, симпатичне госпођице, седите још у бањи. Немојте рећи: „Досадили нам све једни исти кавале-

Главни депо за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца Мишковић и Комп., дрогерија на велико, Београд.

ри... Зажелели смо се наших, београдских“...

Београдске кавалере имаћете читавих десет месеци, и онда ћете често помислити и на те са плажа и из бања, с којима сте лето провели, играли тенис, увече танго, и они ће вам бити врло симпатични...

На температури од 59 никад младић није тако леп, пријатан, као ваш кавалер у тој осенченој алеји, с којим сте шетали и знали да ће вам те вечери изјавити љубав...

Мир—Јам.

СЛИЧНОСТ

Монти Бенксу, када је у Паризу снимао „Евину Јабуку“, десно се овакав догађај. Једног јутра недалеко од Дофенове Капије, излазио се он са својом партнерком Енглескињом Џиланом Дин на тркачкој стази и чекао знак да одигра једну сцену... У томе тренутку наиђе неки гамен са својим другом, дуго посматраше Монтија, па рече:

— Јеси ли видео колико он личи на Монтија Бенкса (Гамен није знао да је то прави Монти).

Монти који говори врло добро француски, одговори:

— И ти говориш? Управо као да је то он! На пример, моја колегиница је Ева. Што се тиче мене, ја сам Плум, Адам, Бенкс, Марио... Је л, ти довољно?

Дечко га је гледао забезкнута. Поверовао је тек онда кад је Монти почео да снима.

У ВАГОН-ЛИ-У

— Марсел Прево. —

Седали смо и ћертали о стидљивости онако, како се обично о томе говори међу мушкарцима.

Већна је у опште порицала да има стидљивости, па чак и код женскиња. Један је сматрао да је то морала измислити каква ружна жена, други опет, да је то ствар одгоја. Најскромнија девојчица са седа да се случајно родила у улици „Колинкур“ (у Паризу), играла би с весељем канкан у „Мулен Ружу“, као и друге. — Што се тиче мушких, сви су били сложни у томе, да они не познају стидљивост, бар у колико се њих тиче.

Који би се човек у једном тренутку женирао да шета дуж Јелисејских поља у Адамовом костиму, претпоставивши, да нема никакве полиције. Један млади научник, из нашег друштва, духовито је упоредно частољубље код мушкарца и стидљивост код жена. Он је био мишљења, да је сваки од ових осећаја својствен једном роду, а за други је неразумљив.

Наш пријатељ Бертол изјави, да се с тим не слаже. Он није, рече, стидљивији од других, а и ми смо сви знали да није подмуклица. Он рече да при свем том познаје стидљивост, а да би нам то објаснио послужно се овим примером.

Пре извесног времена, враћајући се са југа, после јесењих ловова, узех у Бордоу карту за ноћни експрес, који је долазио из Шпаније. Већ сам унапред узео два места у спаваћем вагону, јер сам хтео да будем сам.

То је на пример једна тачка, где се осећам стидљивим: свучен човек мени је нешто страшно. Радије би се возао сто километара у вагону за ствари, него што бих легао поред каквог дебељка, који можда још и рече.

Пошто сам, дакле, то питање срећно решио, гледао сам са саможивним задовољством друге путнике, како су опколили спаваћа кола и снужено гледали на пуне купее.

Шетао сам по перону горе-доле, чекајући полазак воза, кад ми приђе контролор вагона, у пратњи једне даме.

Дама мало застане, погледа ме испитивачки, и чух како рече контролору: „То је тај господин, говорите с њим“. Он ми приступи и рече:

„Опростите, господине, ова дама путује сама, а није добила кревет, па Вас моли да јој уступите један, јер је чула да сте закупили два кревета“.

Рекох да ми је неизмерно жао, али да не могу пристати.

Он јој саопшти мој одговор, на што ми она сама приђе.

„Мислим, да вам контролор није јасно казао — рече ми она — ја сам чула да сте ви заузели два места, па вас зато молим да ми једно уступите“.

Ја помислих: То ће сигурно бити бесана ноћ и можда драгоцену уживање. Па таква се згода не пропушта — зар не?

„О, онда је, разуме се, нешто сасвим друго“, одговорих јој, биће ми врло мило“.

Нисам могао а да се не насмејем, али ми она брзо прекиде реч и рече озбиљно:

„Само се по себи разуме да ћете бити тактични и дискретни. Ја ћу прва отићи у купе и лећи, чим воз крене, а вас молим да тек онда уђете, кад сви сапутници легну. Опростите што много захтевам, али ћу вам зато бити захвална“.

Тада ми пружи руку и рече своје име: Мис Етел Даозон из Париза. Ја се такође представих: Бертол Дартинглон из Париза. Она ми се пријатељски насмени и оде.

Када је воз кренуо и када су сви сапутници легли, уђох у своју каabinу. Било ми је у срцу, као младожењи, само ме је нешто бунно значајан поглед контролоров.

Мис Етел је узела дат јој кревет и спавала дубоким и мирним сном. У својој ноћној кошуљи, од лилабатишта, изгледала је много млађа.

Одео јој је било на доњем крају кревета. Све ми је то давало неку необичну драж. Осетио сам само чисту жељу да је пољубим у чело, али да је не пробудим.

Морам да признам да ми је било неугодно, да се поред њеног кревета свучем, али излаза није било.

„Да ли је то била стидљивост или не“?

„Обратно — осећај, да би се мис Етел застидела“, додаде неко из друштва.

„Па то се своди на једно исто“, тек ја се испех обучен у кревет и тамо се без шума свучох, да не би сапутницу пробудио. У осталом нисам био расположен, па сам све пустиловине слао до сто ђавола.

Сутрадан, око шест часова ујутро, пробуди ме тихо шунтање испод мене, мис Етел се диже. То би управо био моменат, који би смео да узмем као награду за учињену услугу, зар не?

Али, хоћете ли ми веровати, да нисам имао смелости. Завукох се у своје јастуче и непогледав је. Одахнуо сам тек када је изишла.

Четврт сата доцније седали смо у нашој кабини. Кревети су били спрењени и кабина је изгледала као обичан купе.

Ћертали смо неко време, док не стигосмо у Париз. Један плавокос младић чекаше моју сапутницу на станици. Кад је примети, он је загрли и нежно пољуби.

Она ми га представи: „Господин Кларк, мој вереник — господин Дартинглон, који је био љубазан и дао ми место у својој кабини.“

Правокоси младић ми захвали. Они затим одоше и ја их више никада не видех.

„Дакле, шта мислите о овом случају господине професоре“.

Млади научењак одговори сасвим озбиљно:

„По мом мишљењу били сте ви оне ноћи врло уморни, а умор код човека представља можда неки особити облик стидљивости“.

М. В.

ЈЕДИНО „ОРАО“ женски ШЕШИРИ

одликовани
на међународним
изложбама 1928. год.

У ПАРИЗУ
И АМСТЕРДАМУ.

Златном медаљом

и дипломом

а то је доказ да су

најбољи и најмодернији

БЕОГРАД, Централа Балканска 12 - до Луксора, Продавница Теразије 38

Ширкавац

— Милут. Б. Мишовић. —

Било је јутро. Свеже росне капљице преливале су се по трави, те је изгледало као да је по њој расуто драго камење. Између зелених врба и танких топола тихо је клизила речница и њена глатка површина пресијавала се према руменим зрацима јутарњег сунца. Однекуда је допирала песма славуја.

Адвокат Таса Станимировић седео је на једној иструмелој врби и држећи у рукама штап од удице, непомично је посматрао пловак на води. Затим забодје штап у влажну земљу испод врбе, па извади кутију и запали цигарету, бацивши остатак папирца у воду.

— Бар да хоће једаред да цмне! — уздахну.

Таса Станимировић налазио се у бањи са својом женом већ двадесет дана. Несносна врућина у граду нагнала га је, да одмах после судског распуста потражи ово место пријатно и привлачно са својом околином, где се долазило једино ради одмора. Већ је осећао да му се снага полако враћа. Крегао се по свежем ваздуху и није мислио ни о чему, а радовао се још у напред добром ручку и удобној наслоњачи у којој би заспао пре него што би и завршио уводни чланак у новинама. Зато га је једино по мало узнемирало. Никако му се није свиђао један млади студент са плавим танким брчићима, који је свакога дана облетао око његове још доста младе жене. А из личног искуства је знао да су све жене слабе према мушкарцима као лед према сунцу и да не могу дуго давати отпора.

Сунце се полако пело изнад хоризонта. Прозрачна сивкасто плава магла, која је лебдела над земљом, полако се испаравала под утицајем сунца. Ваздух је постајао топлији. Цвркутање птица допирало је са свију страна.

Таса Станимировић се маши руком за флашу са ракијом, која је лежала у трави, кад пловак на води заигра.

— Извол'те молићу вас! — прошапута радосно трљајући руке.

Међутим пловак се олет умири.

Више њега на дрвету поче да цвркује једна птичица. Он се сети да је негде читао како птице мужјаци певају да би се допали женкама.

— Како би то изгледало када би и људи морали певати да би се допали женама! — насмеја се замишљајући себе у спаваћој кошуљи пред врати-

ма собе своје жене како пева да би га пустила унутра.

Пловак је и даље стајао непомично на тихој и глаткој површини воде, као да је неко за удицу везао лангер и спустио га на дно реке.

— Баш немам среће! — рече узимајући штап са удицом у намери да потражи друго место, кад чу неке гласове и говор, који је долазио с оне стране реке иза врба.

Он остави и даље удицу у води, па поче да ослушкује. Мало после између врба угледа једну женску прилику са лаким шалом пребаченим преко рамена и једнога мушкарца, који је ишао поред ње и нешто јој живо објашњавао.

— Ко ли је ово? — упита се радознало.

Они су ишли полако поред реке. Мушкарац покуша да ухвати женску за руку, али му је она истрже.

— Не секирај се, бато, — насмеја се Таса Станимировић. — Када је пристала да изађе даће ти и руку, а кад ти да и руку, даће ти и — — —

Затим неодлучно погледа на удицу, а затим додаде:

— Баш ме интересује да видим шта ће урадити, — па полако пође низ реку, пређе преко једнога брзак, скачући с камена на камен, пређе на другу страну и склони се иза једног повећег жбуна.

Мушкарац и дама долазили су све ближе и ближе, али се од грања нису могли још добро видети.

— Оставите ме, молим вас! — чуо се женски глас узбуђен и испрекидан. — Ако сам пристала да се вама прошетам, после толиких ваших синоћних молби у парку, то још не значи да ви треба тако слободно да се понашате према мени.

— Не значи, али може да значи, — додаде шеретски иза жбуна Таса Станимировић.

— Ја сам удата жена! — рече она.

— Да не мислите тиме да кажете да сте пронашли начин за одлазак на Марс? — зачу се иронични глас мушкарца. — Удата жена! Мени је споредно да ли је цвет из ове или оне баште. Главно је да има пријатан мирис. Ја вас волим, а да ли ви имате мужа то ме исто толико интересује, као и цене патлиџана на пијаци.

Таса Станимировић се насмеја иза жбуна.

— Као да је учествовао у борби на Чаталци! — додаде кроз смех. — Зна, лола, како се врши јуриш! Сада

отвара ватру из свију оруђа, па кад буде сломио сваки отпор, извршиће јуриш. Али која ли је ово? Да није женица оног старог пуковника, што се ондак лепо смеје и има јамнице на образима?

— Удата жена! — продужавао је мушкарац даље. — Стругане роткве на ренде! Зашто ми још нисте казали како сте се у цркви окретали око стола, како сте на глави имали плехану круну и како су деца, када сте изашли из цркве, викала: „Изгоре куму кеса!“ Муж! И јесте ми нека мустра! Пре би вам могао бити отац.

— Сад је ступио у акцију и митраљез, а после ће и ручне бомбе, — рече кроз смех Таса Станимировић.

Али кад они изађоше на чистину, недалеко од њега, и кренуше ка парку бање, он зину од изненађења. Дама огрнута танким свиленим шалом била је његова жена, а мушкарац поред ње студент са танким плавим брчићима.

А студент је и даље отварао ватру из свију оруђа.

— Сјенкијевић у једноме своме роману, — причао је, — овако објашњава љубав. Пре много векова људи су били толико јаки, те се богови поплаше да им ови ме преотму власт. Да би их учинили безопаснима, расеку их на две половине. Тако су постали човек и жена. Те две половине стално се траже и када се нађу и споје, постају јаки као дивови.

Таса Станимировић иза жбуна опсова нешто љутито кроз зубе.

— Ширкавац! — промумла. — Тебе су исекли на тридесет делова, па си зато тако шашав, јер ти недостају двадесет и девет делова.

Међутим студент је и даље продужавао напад.

— И да ли ви знате сигурно, да је баш ваш муж ваша одговарајућа половина? — упита је хватајући је за руку, коју ова и не покуша да истргне. — И зар се не би могло десити да сам баш ја та друга половина, која вам недостаје?

Таса Станимировић га је посматрао са највећом мржњом, докле су се они полако удаљавали.

— Кретен! — прошишта кроз бркове.

Затим љутито пљуну, па изађе иза жбуна, пређе трчећи преко брзак и оде да узме удицу.

Сунце се све више пело изнад хоризонта. По дрвећу и жбуну цвркутале су птице.

— Е, мој брајко, — рече љутито савијајући удицу, — боље би ти урадио, да си од јутрос узео књиге и отишао у неки хлад да учиш, него што вадаш туђе жене по пољу и објашњавао им шта је љубав!

КРАЉ СУНЦЕ.

уреди свој сентиментални живот. Неке концесије уступио је своме темпераменту. Као принц увек је био савршени модел врлина, и чувао се свију слабости општих свима људима. Али ускоро Луј четрнаести осећа да његове слабости нису скривене већ зимају маха. Дотада, увек пажљив и нежан муж, он почиње да се удвара и другима. Прво се удварао својој снаји, Анријети од Енглеске. Госпођа Ла Фајет пише о тој љубави: „Они су обоје бескрајно љубазни и рођени са галантношћу... Увек се виђају заједно на свечаностима, и осећа сваки да је то наклоност, која може да пређе у велику страст.“

А та велика страст букнула је у краљу према једној лепој девојци, која је била дворска дама Анријете од Енглеске, према Лујзи де ла Лавалијер... Краљева љубав подиже је на степен војвоткиње, али на крају она овршава у манастиру Кармелитском...

Супарница госпођице де ла Лавалијер била је госпођа Монтеспан... Она је истисла из краљевог срца, да би заузела место у њему. Са својом краљевском лепотом, блиставим духом, она је владала срцем краљевим десет година. Прво време краљ је делио љубав између ових двеју фавориткиња и на свакој свечаности указивао им је пажњу као и краљици. Тек дошњије, његова наклоност према госпођици Лавалијер попушта...

Жена, која је имала највећи значај у животу краљевом, а била његов добри и зао дух, то је госпођа Ментенон... Она је постала и његова жена у старости, а народ је није трпео и давали су јој разна погрдна имена.

Госпођа Ментенон унела је нов живот у душу краљеву и успела је да га сачува од авантура... Онога дана, кад су се венчали. Луј је имао осамдесет шест година, а госпођа Ментенон четрдесет девет. Они нису имали деце у браку, али читава породица била је сакупљена у Версаљу. Ту је био њојин једини син из брака са Маријом Терезијом, од шесторо деце; затим два детета, која је краљ имао са госпођицом Лавалијер; и четири детета из његове везе са госпођом Монтеспан. Сву ту децу признао је краљ као своју закониту, и дао им све почести и титуле принчева и принцеза.

У дворцу је живело близу шест хиљада особа... Живели су по дворским апартманима, често пута без икаквог комфора... Краљ је устајао обично у осам сати, а будио га лични собар, који је спавао у његовој

собу... Тада је настајало дефилање родбине, која је долазила на подворење краљу. После су се ређали канцелари, племићи, гардеробери, лекар, хирург... Лекарима су долазили, да се распитају за здравље краљево.

Врло важна ствар у животу краљевом била је његова тоалета... Краљ скида ноћну реклу и помажу му два собара. Један вуче десни рукав, други леви... Сад има краљ да обуче белу свилену кошуљу, али њу доноси краљев брат, а кад је он одсутан један други принц краљевске крви... Кад је кошуља навучена, скидају му гаће и навлаче панталоне, опет два собара. Иза тога долази навлачење прслука, затим блузе, после се везује мањна, а то ради сам краљ, намешта сам и шешир с пером, облачи рукавице, намештају му сат и све оне амајлије, које носи са собом... Напослетку дају му штап...

После устајања краљ иде у свој кабинет и ради. Он је увек радио по осам и девет сати...

Сваког дана краљ присуствује миси. Он је врло побожан и цео двор мора да му следује.

Обеди краљеви били су некад врло обилни. Он је могао да поједе до четири тањира супе, целог фазана једну јаребичу, велики тањир салате, два велика парчета пунке, тањир колача, поврх тога воће и још обарена јаја.

Да се не би гојио, краљ је радио гимнастику... Волео је још мачевање и лов...

Три пута недељно било је саопре у двору, кад су се давале Молијерове комедије, или су писци читали своја дела... Расин, Ла Фонтен, Буало, Молијер...

ПЛАМНЕ КИТЕ

ЊОЈ — ЈЕДИНОЈ

1) РАДОСТ

О, Љубави вечна, ево ме свим жаром,
Фанатички чело пред Тобом разбијам,
Ускићен сам Твојим прераскошним даром:
Купу болне среће сву, до дна испијам!...

2) Révérence

У доба џаз-банда и пожуе сите,
Кад старчићи куну прерано приспеће,
Срце ми, е рудина страсти, пламне ките,
С пијатетом, на Твој пиједестал меће!....

Опрости ми, Дивна, за слободе оне!
Култ богиња, можда, засењују диве, —
Ал' ме атавизам мој на службу зове:
Жрец Еросов ј' сам душе чезнутљиве....

3) БДЕЊЕ

И ноћас сам, Драга, усамљен и мирно,
Одржао бдење крај прозора Твог,
И, докле је олуј био безобзирно,
Побожно сам шептo: нек Је штити Бог!

А потом сам тихо, као привиђење,
И сретан и сетан пошo, дому свом,
Молећи и даље моћно Провиђење:
Да узбукти Љубав и у срцу Твом!

Ох, да ми живот тол'но среће спрема?...
И злокобних мисли салете ме рој...
Но, пренув се, схватих: болу места нема,
Јер си Ти већ моја, јер си занос мој!...

4) ИСПОВЕСТ

Крв ми усцептала својим бесним цинком,
Твој поглед срцу ми беше тресак грома,
Душа ми Те срећним поздравила кликом:
Првог срета, покрај »Официрског Дома«!

И кренух, зачаран... Знаш шта зби се потом:
Пиједестал, псалми, крај Твог стана бдања...
Сад, у грчу слатком, за Твојом Лепотом,
Згарам, уз цинтаје, вигњем путног хтења!...

Имена Ти не знам, нити аналого!
(Зар да злобни људи представе ми Тебе!?)
Љубљена Незнанко, знај, да бих већ могао,
Ради добра Твога, да сништим и себе!

Желим Те свом жуди, признајем Ти смело!
Ти си сада извор спаса ми ил, слома!
Срце ми занавек Тобом запудело
При сусрету покрај »Официрског Дома«!
Београд, јуна 1929.

Тихон Хаџић

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

КРЕМЕ
ДАРУВАРИ

Најсавршенији производ модерне и научно косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мека и фина, одтрањује све приштеве, бубуљице, маље, пеге, црвенило носа и др. На захтев растурили смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и порука преко 25.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за тропик пошаље у маркама Дин. 3.— Оригиналане троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУБОТИЦА 17.

НАЈНОВИЈЕ
ЖЕНСКЕ ШЕШИРЕ

разне украсе, пвеће и сав прибор за модскиње стиже. Све продајем невероватно јефтино.
Сима М. Лазаревић
Кр. Милана 120 (уко пствној кући у дворшшту)

Међу успомекама на Алексу Шантића и Крањчевића

Сарајево, августа

Ушла сам са сетом и поштовањем, као кад се улази у неко светлиште где влада вечити мир, у собу Алексе Шантића...

Ту, у тој скромној собици, он је писао, сањао, свирао на својој виолини, компоновао, можда удисао и туговао... Ту су све ствари, нитимне са њим, још чувају отиске његових руку, оне књиге са победелим корицама, листови лексикона које је он често превртао... виолина његова са отиском браде на коју се наслањао у часу својих снова...

Све на њега подсећа... И очи, оне његове лепе, велике топле очи гледају са фотографија све посетице, и као да је он још ту, тек устао са постеље, тог скромног црног енглеског кревета, покривеног ћебетом камиље длаке... Ту, на томе белом јастуку са урађеним уметком почивала је његова лепа глава.

Како је тужно сада у тој соби... као да је неко свирао посмртни марш, ишчезли последњи звуци, и још брује они тужни акорди, испуњавају срце, које болно трепери и изазива сузе...

Сањала сам као девојчица увек о Шантићу... Волела да га видим... И увек сам га замишљала тако лепог, сентименталног и веселог.

А сад сам видела његову собу, али њега није било ту...

Тужна је његова виолина, празна је његова постеља, напуштени рукописи, његов писаћи сто жалостан као катафалк...

Па ипак као да оживљавају све те мртве успомене...

Као да видим Шантића...

Ено, лежи на постељи. У сутону предпразничног вечера... Сања... А затим устаје, седе за сто на оно мало извезено јастуче и почиње да излива своје инспирације...

Листићи са његовим песмама још стоје... Негде је прецртана нека реч, или стих. А у другој, великој белој књизи све је преписано, његовим лепим, крупним рукописом, срећним и мирним...

Пушио је тада...

Стоји и његова последња цигарета, до пола допушена, мало пепела, које је стресао последњи пут...

Перо његово, мастионица са талогом сасушеног мастила, сребрни дивит, мушгикле... мала флаута...

На зиду фотографије његове родбине... нарочито упадљива слика његове мајке, у српској ношњи, истих његових црних и топлих очију, у богатом оделу са појасом на коме се налазе две велике копче од бисера и драгог камења, које се зову у Босни „Пафте“.

Тај портрет је изнад његове постеље, као да је увек бдила над њим мајка брижним погледом... А изнад писаћег стола портрет његовог брата, ретког младића с плавић очима, на чијем се лицу већ види смрт...

И још пуно фотографија...

И најмилија слика Шантићева, фотографија краља са његовим потписом... А иза ње слика Дучићева, његовог нераздвојног друга, слика из младости, једна од оних за којом су удисале девојчице...

И међ тим болним успомена блистају два лаворова венца као ореол над невидљивом главом песника, који је ишчезао, али све потсећа на њега, и све се чини да је његова визија још ту у соби, да се његова душа налази међ тим стварима...

А до собе Шантићеве почивају успомене у соби песника Крањчевића... Опет писаћи сто, књиге, рукописи, скулптура, сликарство... гусле на зиду...

Чини ми се, да се ноћу појављује њихов дух, да виолина уздише и гусле јече... И они седе и прегледају своје рукописе, које су оставили, и траже своје успомене, које су им некад крвавиле срце...

Али ништа, ништа нема... Собе су тужне и празне... Улази један по један посетилац у музеј, застане, гледа тронут, и изађе са уздахом...

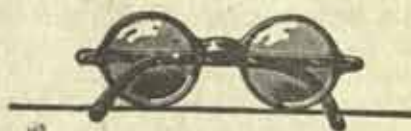
Дотакла сам рукама сто, перо, мастионицу, читала рукописе, и онај мали бележник, из кога су исцепани неки листићи, са ситним рачунима, можда и дугови песнички били су те цифре, његови месечни издаци...

У животу песника увек је много материјалних брига... Али ту је виолина која блажи, ту су гусле које на својим једноличним, монотоним звуцима односе бриге...

Превукла сам прстима преко Шантићеве виолине, пољубила његов рукопис и изашла из собе са сузама.

М.—

С. ШАНЕСОНОВ
КРАЉ. ДВОРСКИ ОПТИЧАР
БРАЗИЈЕ 32. БЕОГРАД ТЕЛЕФОН 24-33
Филијала, Кнез Михајлова 36.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

Једини Специјални Оптичарска радња. — Велики избор Циклора, плаочара, дорџона у Пиллу, Дуоле — Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту Велики избор Барометра, Термометра, и Аеро-метра „Zeiss-Jenkin“ стакла, Фото-апарате и материјала.

Радио-Апарате, детекторе и прибор.

НАЈВЕЋИ ВОДОПАД НА ЗЕМЉИ

Дуго се држало, да је пад реке Ниагаре у Северној Америци највећи водопад на земљи; онда добише првенство редом Игнаса у Бразилији, па Викторија на Замберију у Африци. Међутим је свима тим водопади-ма отео првенство водопад Кајентар у Енглеској Гујани у северном делу Јужне Америке, који је пронашао 1870 г. истраживач Бревс. Тај се водопад налази на Рио Портато, који је приток реке Есеквибо. Вода тога водопада руши се преко силне камене греде од 120 метара. Са ове висине пада река, широка 250 метара без икакве запреке, ни литице, ни отока. Свеукупна му је висина пет пута толика, колика у Ниагаре, а два пута колика у Викторије. Ниагара даје 1,250.000 коњских снага а Кајетанар има за цео милион више.

НЕУСТРАШИВ НАУЧНИК.

Било је једног дана месеца новембра, после подне за време француске револуције. Падала је киша као из кабла, ледена киша, која промрзава срж у костима. Бели, чувени писац „Повести астрономије“, стајао је пред гиљотином и свлачио капут. — Стаде дрхтати.

— Аха, ти тресеш Белне! — довикну му целат.

— Јесте, пријатељу, дрхтим, али... од зиме.

Минут доцније, одсечена му је глава.

НАПУШТЕНА КРВ

— Гаврило Капларски. —

Срели су се. Било је подне. Протегнуто, усијано, летње подне; пуно неке скривене страсти, која покреће крв да јаче навире, туче у тело, лежало је пред њима. Око њих тишина усијана и тешка као олово. У даљини се оцртава купатило, зачмало, лењо и некако тајанствено, као средњовековни замкови, а више њине главе дизао се поносно Велебит.

Само неколико тренутака, гледаху се они кроз вео прошлости, а затим она брзо поста жена, свесна своје жртве и тежине свога увређеног поноса, а он поста човек онакав каквог га је град и то велики град, после бачке равнице васпитао.

— Срели смо се, најзад, Мире! — поче он некако гласом без боје и изражаја, готово снебивајући се.

Она прихвати, гледајући га право у очи:

— Да... Срели смо се након три године.

— Хтела си да ме прођеш?...

— Хтела сам — одговори она и задрхта неприметно.

Приметио је да је узбуђена и наставио је са питањима:

— А што да ме прођеш? Што! Зар ми нисмо стари познаници, сељаци, па још и више, зар нисмо стари идеали?

— Незнам... Можда сам баш због тога хтела да те прођем! Можда сам се бојала нашега сусрета! Да, да, бојала сам се, а ипак сам га тражила. Да, тражила сам га несвесно као кучка што тражи своје закопане штенце. Ах! ја кучка, ја твоја Мира, Бане! Ја кучка; зар ја да тражим и да цвилим? А тражила сам и цвилела, не тебе ради, па ни себе ради, већ ради онога малог црва нашега. Јесте Бане, ја морам да будем и кучка и све; јер иначе....

Није довршила своју мисао; ућутала је.

И Бане Милић је ћутао и посматрао ју је.

Лепа је. Лепа као и пре. Можда још и лепша. Развијенија је. Лице јој је нешто бледо, изглед јој је бољећив; личи на жену способну за све а помало и на ону која се је одрекла живота. Поглед јој се нешто изменио. Није више благ и тих, као пре, сада је некако туп, безначајан и тежак. Цела појава њена била је симбол чекања, оног тренутка, када ће да врати дуг, за стечено искуство....

Мира опази да је он погледом испитује и насмеша се благо:

— Променила сам се, је ли?

— Да, променила си се.

— Није чудо, три године су про-

хујале, три године је већ како сама бринем своју бригу.

Бане није ништа одговорио.

Она настави:

— А како је некада било лепо!

— Када? — упита је он и ако је знао када је мислила.

— Па пре... пре, док смо били заједно у нашој Бачкој. Па зар се ти Бане не сећаш, више, наше Бачке? Зар те је туђина толико огрубила и иступила? О, Бане, Бане, па ето ја сам две године у Београду; али ми је душа увек у Бачкој; она лута испод оног њеног модрог неба сваке вечери, по њеним широким пољима, попут неке душе, погинулог ратника, што лута кравим пољем...

Бане је прекину:

— Да, Бачка се не може заборавити, то је земља снова, који се никада неостварују.

Она кликну весело:

— Видиш Бане да се и ти сећаш наше Бачке! Њена ми слика увек лебди пред очима:

— Непрегледна поља, шарена и златна, од зрелог класја жита и црвена турчинка, отегло се, као ово приморско летње подне, хуте, и само тек кад-кад када ветар пирне, зачује се неки шапат, или негде на путу шева извија овоју увек исту песму. Или у вече, крај оног „царског“ друма, у белој чарди цикне виолина, Пенгова црна сина, и зачује се звекет неке разбијене чаше...

Она заста са причањем за часак, само да мало одане, па опет настави још живље:

— А сећаш ли се када смо нас двоје једне вечери свратили у ту исту чарду?

— Да сећам се. Па када си ме ти молио да рекнем Циганима да свирају моју песму, која је била и твоја...

Она му оте реч:

— И они су свирали, прво тихо, некако бољећиво, а на крају су сви-

рали тако весело — тако весело...

Није могла да нађе упоређење.

Бане јој поможе:

— Тако весело, као што су и наша срца била, зар не?

— Да, да! — кликну она. — А после, сећаш се оног лета проведеног овде, после наше тајне веридбе? Мора да се сећаш и њега! Ето ја се сећам сваког дана проведеног овде са тобом. Ево једног: био је четвртак, сунце огрејало па пече — пече, мозак да спржи. Подне је било, исто овакво као и ово сада. Разваљено, дуго и усијано подне. Ја сам седела, овде, ето баш ту где ти седиш и чекала сам те. Рекао си ми да ћеш доћи у 12 сати.. Сећаш се ми смо се увек састајали тако, у доба када је све празно и мртво? Чекала сам нестрпљиво. Када наједаред угледам тебе на чамцу. Устао си и махао си ми руком. О, Боже, какав си само био! Лице поцрнело од сунца, коса разбарушена, у белој кошуљи, са засуканим рукавима, стајао си гордо у чамцу и махао си ми, као неки гусар што маше својој драгој, долазећи јој из борбе. Гледала сам те, а срце ми је лупало, као махнито, а кроз мозак су ми јуриле кобне мисли. Нешто ми је тада још шапутало, да ћеш ти бити за мене кобан. И збиља тако је и било.

Ућутала је и загледала се некуда преко у морску пучину.

Бане Милић је такође ћутао. Сећао се Бане свега тога. Да, да!... И било му је тешко — тешко, као када је чуо последњи удар земље бачен на сандук своје мајке, на старом сеоском гробљу. Осећао је Бане Милић, сада, после три године, под утиском Мирина причања, да он њу још воли, управо да је није ни престајао волети. А осетио је и сву тежину злочина који је учинио Мири и згрозио се је. Какав је само он гадан човек! Побегао је некада, од своје среће, своје крви, далеко, далеко не распитујући више за њих, као за лањски снег.

Наједном она се окрену. Погледи им се сукобише. Бане задрхта. Био је то поглед, сада, туђ и хладан. Таквим

СИГУРАН ЛЕК

да се одгаји изгубљена коса

Ново пронађена франц. помада

„Michel“ саобрана од Држ. Хем. Лабораторије, од држ. професора и хемичара, сматра се потпуно сигурно средство за косу.

„Мишел“ помада обуставља онадашње и седеће косе, повраћа изгубљену косу, озрађује кожу тако и одстрањује перут и сврбеж, а све боље од којих коса опада и оседа. — Шаље познаник „Мишел“ Весина 2. П срп. Београд. — Про еју: Апотека Делани, Кн. Михајлова 1' и Дрог. Ескувал Коларчева 8. Дозе слажују: 60 гр. 115 дин.; 80 гр. 150 дин.; 100 гр. 185 дин.; највећа и јача 180 гр. 290 дин. Уз сваку дозу слажује гаранција за успех, случајно да нема успеха враћамо узети новац.

погледом, Мира, њега није никада гледала. Он се уплаши и покри лице рукама и помисли: свладан сам... "А хоће ли хтети?... Ја сам готов да грешку поправим и злочин окајем, само ако није касно. И он поново задрхта. — А њен живот? И ту преста да мисли.

Посматрала га је ћутећи. Опозила је да се у њему нешто ствара и чекала је да се изјасни.

Најзад он поче:

— Миро, што ме тако гледаш?

— Да како хоћеш?

— Као оно пре?

Она се само насмеја дискретно и не одговори.

— Миро! — Миро! — пројца он — решен сам да све поправим, само ако ти хоћеш?

Њене се очи рашириле, на једном, затим се нагло скупише, зенице јој се засијаше, као у зверке изненађене код плена...

Он настави:

— Миро, реци!...

— Касно је — процеди она цинички.

— Тако!... Нисам знао! — простења он кршећи руке. — А дете?... моје дете?

Она се опет насмеја:

— За дете питаш? Да га ниси жељан... Ха! ха — ха!

Смејала се иронично, злурадо, као Мефисто, гледајући га као са неке висине, док је он са скривеним лицем ћутао у своме ново ускрелом болу.

Питаш за дете!... А побегао си некада од њега! Управо си од мене побегао, када сам ти рекла да ћу бити мати!... Не нећу ти рећи ни речи о детету! Дете мени припада, оно нема оца, а никада га неће ни имати, нити ће икада за њега он знати. Змија би била када би ти рекла!.. А ја змија?

Ја змија?!... Бане, ја змија — ја твоја Мира, коју си ти некада толико волео!... Не, не! Све може бити, јер те још увек волим; али то не! Нећеш никада чути о њему, о нашем малом, ни речи. Чујеш ли! ни речи! Нећеш га никад видети — нећеш! на то ти се ја кунем — ја твоја Мира! Бане, Бане! разумеш ли, никада?! А мене ако хоћеш, ја сам ту. Узми ме; узми тело; али душу недирај, она није твоја, она је нашега малог —

Ућутала је за часак. Затим је наставила јаче. Њен глас је постајао све страснији и тежи, тако да је парао душу и доводио човека до лудила.

Бане је и даље ћутао немоћан. Знао је он Миру; знао је, а и осећао је, да је она способна, до учини све то што му је рекла.

— Побегло си од своје крви, од своје рођене крви Бане, не осећајући тежину злочина и последице тога бегства. А крв је чудна ствар; она се увек свети. Када се остави. — У најгорем часу си ме оставио. Тада, када

си требао само једну реч да рекнеш и да будемо ми срећни, ти си побегао... Зашто?... Зашто Бане? реци што?... Знам нисам ти била мрска, волео си ме, па што си ипак побегао?

Она понова ућута, очекујући од њега одговор.

И Бане је ћутао; није ни мислио да одговара. С времена, на време рамена су му се затресла и он би тада

задрхтао. Да, Бане Милић је плакао. Плакао је жалећи своју прошлост и своју будућност.

Када она поче понова да говори, Бане Милић устаде са клупе, погледа је сузним очима и само рече тихо:

— Доста, доста Миро! — Збогом! — И оде.

Оде лагано, као човек који одлази у смрт.

Чему се свет смеје...

СИРОМАХ БЕЛИ УДОВАЦ

— Зашто си ми данас тако тужан, пријатељу?

— Ах, жена ми је отпутовала у бању те сам сам себи кувао ручак и нажалост морао сам га сам и појести...

НА ТРКАМА

— Мој муж изврсно јаше коња. Просто као да је срastaо с њим.

— Заиста, човек тешко може да распозна где се завршава ваш муж а где почиње коњ.

ЖЕНСКА ДОСЕТЉИВОСТ

— Марице, Славко је прогорео чаршав на столу! Шта сада да радимо да мама не примети рупу?

— Е, баш сте ви глупи! Па обрнућемо чаршав на налицје!

Њему ништа није дозвољено

— Обуци одмах капут, тата! Та ваљда нећеш овде тако голишав и са хозентрегерима седети!

Човек, који тражи стан: Шта, зар 2500 динара тражите за три собе у сутерену.

Настојница куће: Али треба да знате да у кући има „лифт“!

ЋАЗИМ

Милош А. Ђорђевић.

Био је то човек малог раста, дугачког врата, на коме беше усађена огромна главурда, са јако развијеним јагодицама; уста широких, које су се при говору шириле, слично ковачком меху, зуба жutih, и искварених од неправда, из њих допираше непријатан задах, тако да се је уз муку могло стајати до њега, носа повијеног, и боје незрелог сасвим парадајза, браде и бркова жучкастих, и запуштених због небријања, обрва густих, и сличних ногама стоноге, ушију незграпних и клемпатних, и десно беше на више места са ожиљком; косе није имао, био је ћелав; једино на среди темена имао је неколико прамена, који су га још више ружили. На глави носио је масан фес, боје неодређене јер се уопште није ни познавала. Сваки час га је скидао и чешао се по ћелавој глави. Глас му је био рапав, а смех блесав и комичан; панталона нечистих и подераних на колону, да је кроз њих вирио доњи веш. Опасивао се је неким трудим канапом, који је на више места био настављен; на ногама имађаше неке старе ципеле без пертла, из којих су вирили боси и прљави прсти, са необично развијеним ноктом на кажипрсту десне ноге. А такође позади из пукнутих рубова, вириле су црне и испуцале пете од нечистоће, и личиле су на распукнуте нељуптене печене кромпире. Ето таквак беше човек, о коме је овде реч.

Био је родом из Призрена. Невоља га беше натерала да напусти родно место, и да потражи парче хлеба у туђем свету. Код куће оставио је: жену, синчића, и остарелу мајку. Језик није добро разумевао. Кад је стигао на београдску станицу, дознао је био од неког свог земљака где се посла може наћи — на Берзи Рада. Објаснио му је и правац куда треба да иде, тако да Ћазим после краћег лутања стиге. Било је јутро. Од радника не беше никога. Једино служитељи отвараху прозоре на канцеларијама, да би их изветрили пред долазак чиновника. Ћазим уђе у дворшште; седе на клупу која беше пред канцеларијом, и запали цигару. Плавичасти колотови дима лагано се разилажаху по ваздуху, миловани благим зрацима јутарњег сунца. Ћазим их гледаше чисто уживајући, и гледајући у њих, ко зна нашта је мислио? Небо беше ведро. Једино на јужној страни беше неколико сивих облачака, који се једва распознаваху. Из расцветаних башта допираше пријатан мирис босиљка и руже, и дивне мелодије славујеве јутарње песме, која се заједно са врапчевом губила кроз загрејани ваздух, тихо и неосетно.

Затим би се изненада разлегли, побожни звуци црквеног звона, који објављиваху јутарњу молитву. Залепршали би по ваздуху и изгубили се негде у бескрајност...

Потом би, излоканом перифериском калдрмом, затандркала омалена кола, која место дасака са стране имађаше гвоздене решетке. На боку, седео је човек препланула лица, и црта зликовачких; запуштене браде и косе са кратком лулом у зубима, која на једном месту беше пукла. Поред кола ишла су такође два одрпанца, са великим моткама у рукама, на којима беше при врху жица у облику замке, као кад се човек беси; беху то стрводери. Пошли у лов на опасне или мирне псеће главе. Убрзо за њима пројури неки луксузни ауто, у коме беше један млађи човек врло елегантно. Какво поређење између малопређашњих пролазника и сад овога?! — Судите сами! Ћазим је и даље седео на клупи замишљен, необраћајући пажњу на величанство природе, у којој беше и бола и радости! Наједном га трже из мисли један млађи служитељ, који га запита што тако рано дође. Ћазим погледа га чудно, зажмири очима, и затим се сулудо насмеја, звонким осмехом, који се изгуби негде у зеленилу оближњих башта. Служитељ седе до њега на клупу, и по-

нови му малопређашње питање. Ћазим се опет насмеја, и промумла кроз жуте као дуван зубе: — От Призрен сам — на Јужна Србија! — Турчин! рече служитељ. — Јес, јес! одговори Ћазим. Погледа у служитеља ћутећи, затим се почеша за уветом, и проговори: — „Ће тражим овди посла!“ Хтеде још нешто да рекне, али му се речи отегосе у дуго: А, ах!... И погледа блесаво служитеља, и насмеја се осмехом, у коме провејаваше и комика и бол. А служитељ који беше из прека, а по природи велика шалвичина, прозбори уз смех: — Гуске те разумеле! И поче се сњим шегачити: — Имаш ли жена? запита га иронично, очекујући одговор са „да“. — И жена, и деца, и стара мајка, и коња Ибра, имајем на Призрен! прозбори Ћазим тихо. И замисли се... Можда на синчића који се је продукао из сна, и тражи оца. Или можда на коња Ибра, кога је свако јутро јашно охоло призренском чаршијом док су га с прозора подсмешљиво посматрале лепе Призренке, које савише отвараху прозоре, да би пустиле свеж ваздух, који мирисаше на диван њихов теверич. — И коња Ибра имаш! проговори служитељ мало зачуђено, и наново се поче сњим шалити. А Ћазим и даље остаде замишљен. Најзад дође шеф. Прође крај Ћазима лагано читајући новине.

Служитељ упути Ћазима шефу, који кад дође скиде фес и прозбори: — Господ шеф ће радим. Шеф беше млад човек, и на први поглед благ и милосрдан. Ваљда му се македонац Ћазим учини смешан или његове речи, те се он отпоче смејати уз кихот. Затим написа неко писмо и даде га Ћазиму, да преда другом шефу, код кога ће и радити. Ћазим га прими и оде захваљујући се.

Улицама је ишао лагано, и клатно се је час лево час десно, као какав залутали пијанац. У путу сретао је разне људе; намрштене или насмејане. Ускоро после малог лутања нађе одељење, где је требао да преда писмо. Уђе слободно у канцеларију, али га брзо истера служитељ, који није мислио на шалу. — Шта ћеш? продера се осорно на Ћазима. Он стукну неколико корака натраг уплашено, а затим рече: — На господ шеф ова' артија — други шеф дал'. И показа руком у правцу одакле беше дошао. Служитељ узне хартију, и летимично баци поглед на њу, врати му је и показа руком место у дворшшту, које беше за раднике. И Ћазим одгугца клатећи се до једног камена, где седе уз уздах.

Не беше сам. Било је још много радника, који су тражили посао. Најбедније карикатуре човека, могао би ту, неки уметник карикатуриста наћи. Подерана одела; разбарушене косе;

необријани и неушивени; поцепаних ципела, са побелелим капнама, као да беху премазане чорбом од пасуља. Ко зна из кога краја беху? У свачијим очима лебдеше сјај бола. Говоре тихо о нечему, као да се боје да их неко не чује. Разговор воде о неком раднику, који је при послу изгубио руку; одсекла му нека машина. — Веле да ће му предузеће дати оштету? проговорни један високи радник. Пожутела лица, боје увелог лимуна. — Ко зна? заграјаше неколико. А неки човечуљак прозбори: — Море нека је мени здрава рука, не треба ми оштета — на кланицу сигурно могу да је купим! Та његова примедба изазва код осталих радника дуг смех. Није био већи од метра; глава му беше крутна; браде и бркова црних, а при говору врцкаше; ногу кратких и шепавих, права наказа из циркуса. Ђазим је слушао њихов разговор неразумевајући. Разумео је једино реч општина, коју је више пута чуо. Гледао је раднике љубопитљиво као да има намеру да се с њима упусти у разговор. А кад би радници мало више зарамали, осорни служитељ повикао би грдећи из канцеларије да би за час ућутали. После краћег времена дође шеф. Неке раднике прими на рад, а неке одбије, беше премногу.

Непримљени радници одоше зловољно грдећи ко зна кога? Ни Ђазим није био примљен, али он нехтеде да иде; хтео је да преда лично шефу писмо. У гужви која беше, није могао да му преда, зато се сад упути у шефову канцеларију. Уђе у ходник канцеларије бојажљиво, и таман да пружи руку на кваку од канцеларије шефове, кад служитељ се за час створи и дрекну: — Шта опет се усуђујеш непријављен да улазиш?

Зар не видиш да је улаз забрањен? И показа му руком на врата, на којима беше нека објава. Ђазим погледа у њу; мрдну главом и раменима, као човек који неразумне ништа; затим се насмеја познатим осмехом. Затим опет извуче писмо из недара и показа му га.

Служитељ га и не узе, већ дрекну: — Напоље! — Хоћеш ли лимун? И како беше снажнији од њега, подиже га, и без по муке изнесе у двориште. А беспослене бадавације дочекаше га уз смех. Ђазим увређен, поче нешто кроз зубе мумлати, што једино он разумеваше. Затим се упути радницима и седе на камен, очекујући да се појави шеф. Топли сунчеви зраци, упијаху му се у сукнено одело, и он отпоче се знојити. Млазени зноја цурили су му: са чела и врата, и сливаху се по маљавим длакама на грудима, које беху сличне мајмунским.

Можда да је доктор Воронов знао да у Југославији постоји човек, који се много не разликује од мајмуна,

можда би му добро помогао и водио га по разним европским центрима и држао предавања. Муве су га биле са-летеле са свију страна; он се је очајно бранио, и ударао по челу да би их отерао или убио. Кад би коју про-машину, разлего би се пљесак коже, који је допирао чак до канцеларије; Ђазим би псовао нешто крво зубе, да се је служитељ церекао до изнемог-лости. Беше то човек старији; мали, правилно развијен; округла лица; жмиркавих плавих очију, из којих избијаше сјај злобе! Беше некако горд; правно се је пред радницима важнији но шеф. Беше неки човек без милосрђа. — Гладан сам — имам децу, пријаци г. шефу, да бих добио посао — прекљивао би који несрет-ник. Служитељ би даље остао равно-душан, без милосрђа, и циник. Ето сад беше околно се и на Ђазима — горе но зубна болест! Није никако хтео да га пријави шефу, иако је тре-бао. Ђазим је и даље седео на ка-мену; био је замисљен; готово и по-следњи радници беху отишли. Није више обраћао пажњу ни на пешкање мува, које су сад безбрижно на носу му шетале; мислио је ко зна где? Можда би још дуго остао, да га не трже фабричка сирена из сањарија; промуклим гласом објављивала је час одмора.

Почеше и чиновници да излазе. Ђазим устаде, и нађе се у близини канцеларије, очекујући шефа. Служитељ га погледа попреко и рече му да дође сутра дан. — Ће га чекам! прозбори Ђазим уз смех. — Море шта имаш да га чекаш, он је отишао. — Ће га чекам, и чекам! рече Ђазим јогунасто. У том се и шеф појави на вратима канцеларије.

Ђазим приђе и даде му писмо са речима:

— Еве на господ шеф — и насмеја се познатим својим сулудим осмехом. И то тако кнешио изговори, да се шеф зацени од смеха. Беше то необично милостив човек, као ретко који. Прочита Ђазимово писмо и рече му да дође по подне да га одреди на рад. Ђазим отпоче да му се захваљује, да блебеће нешто турски, као ма-тори папагај. Затим се окрену служи-тељу, погледа га, и осмехну се осме-хом човека који је задобио победу. И онда се упути излазу клатећи се час лево, час десно, певушећи неку веселу турску арију. По подне кад је дошао, шеф га је поставио да ради на Дунаву, при истовару земље, за попуњавање многих јаруга и амбиса, који се налажаху крај обале, које су постале од природе или од граната из светскога рата. На раду пробавио је месец дана. У почетку био је вре-дан и послушан; доцније постаде мр-зовољан при послу, и отпоче се сва-кодневно свађати са осталим радни-

цима, те га отпустише баш некако између петнаестог и првог. Имао је да прими неколико надница, али мо-рао је да чека први кад се свима рад-ницима исплаћује. Скоро свакоднев-но долазио је и тражио паре, да су муке с њим имали чиновници.

Говорио би им: — Сакам бе паре! И онда би показао руком у правцу стомака, хтео је да покаже да је гла-дан. Чиновник би му одговорио, да има да чека дан, два, или ако буде. А он би се мрштио, и мрдао прстима на руци као да нешто рачуна. Поста-де код осталих радника — бадаваци-ја — предмет смеха. Скупљали су се око њега у групицама, запиткивали и смејали. А он би на њихова питања једино одговарао: — „От Призрен сам на Јужна Србија!“ И то тако смешно, да су се бадавације смејали до суза. Једнога јутра дође са жи-радом на глави, који беше пробушен на средини, тако да му је кроз поце-потину вирило неколико прамена косе, масне и влажне од зноја. Кад спази групу радника у дворишту поче се још са улаза смејати, ваљда се је радовао што има жиrade? Рад-ници га прво погледаше зачуђено, а затим уз смех прозборише: — Гле Турчина у жиrade! Тог дана беше први. Примала се је плата. Дође ред и на Ђазима. Платни чиновник пови-ка гласно: — Ђазим Абдојовић днев-ничар. При првом позиву он се не-одазна. Али при другом прозбори снажно:

— Тука сам! Примно је новац. Стр-па га у знојава недра, и почео весело скакутати с ноге на ногу. Затим се упути излазу клатећи се час лево, час десно, причајући самом себи: — На Призрен — Јужна Србија, там су моји. И отишао је да се никад не врати.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудо-творним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против нега и бу-буљина. Одржава стању свеж младачки изглед.

За целу земљу пролаје

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродавцима знатан работ.

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК

НАЈВЕЋИ ПОТПУН —

368 СТРАНА. ЦЕНА 20 дина.

СА ПОШТАРИНОМ — 26.50 динара.

СПИСОК БЕСПЛАТНО.

БИБЛИОТЕКА „СУДБИНА“

КРАЉА МИЛАНА ул. 120. (Славна).

ПОВРАТАК

— Брана —

Будилник звони... звони... и потмули његови удари одјекују по пустој соби... полако отварам успаване очи, и збуњеним погледом лутам унаоколо. Мој отац је већ устао... исто чиним и ја протежући се лењо при сваком покрету. Није ми шала устати у пет сати ујутру када сам се навикао да у ове дане одмора сваки дан устајем у подне. Облачим се полако, стално зевајући, затим се умивам... прегледам да нисам што заборавио и ми се полако кренуемо ка пристаништу. Чим ступисмо ногом на улицу свеж јутарњи ваздух обли као својим пријатним дахом, и ми корчласмо лагано, док су потмули топлоти наших ногу, тупо одјекивали по пустој улици. Не говорећи ништа дођосмо на пристаниште где још није било никога.

Време полако одмиче, и у даљини иза ниских брда небо се поче румелити све јаче и јаче, добивши најзад изглед ужареног свода из кога се полако појављује огромно црвено сунце, које поздравни целу природу једним својим широким смешком и расу своје усијане зраке по целој околини.

Дунав је тихо промицао даље, само је жубор његових несташних валова, који је лично каквој уличној музици, поздравно први излазак великог сунца, које је тако умиљато купало своје вреле зраке у бистрим дубинама његових плавих таласа...

— Хајде, иди у царинарницу...
Трже ме благи глас мојега оца, који је стајао поред мене и такође уживао у овој идеалној лепоти сунчевог рођења.

Отворих своје куфере и дебела рука финансиа тромо подиже прве наслаге и оде даље... да код других учини то исто...

Најзад у даљини, између шумљеног перивоја романтичног острва Ада Кале-а и румунске обале, указаше се контуре лађе која се је полако

примицала ваљајући из својих оцака велике и густе облаке дима.

На пристаништу настаје ујурбаност... прилази ми један господин и предаје ми пасош... носачи се врте око мене, док се у даљини кљуни лађе полако приближава... метар по метар... и најзад се зачу један дугачак писак који одјекну на сва стране и продре ми у груди... и наједном ту горе око грла оте ми дах и ја претрих од помисли на скори растанак... а лађа се је приближавала све ближе и ближе и ја испод ока погледах у свога оца који је стојао поред мене, видео сам одмах да се је трудно да сакрије узбуђење које га је обухватило и полако је грицкао своје кратке брчиће... док се је лађа приближавала и њен се велики бели труп величанствено нијаше на таласима Дунава... Час раставка такође се је приближавао и груди ми се напињашу од калости... и док врелим сунчевим зрацима обасјани бели брод пристаје уз бок кетона, ја притиснух своје вреле усне на образ очев и он ме загрли својим снажним мишицама, а у очима му затрепташе сузе... хтеде нешто да каже... али се загрциу брзо ме пољуби и окрете главу да сакрије талас узбуђења који је наврео као бујица... плаховито и брзо. Ја полако поћох низ мали мостић и уђох у лађу где ме дочека весели поглед и доброћудно лице нашега жандарма, чија ми униформа сада изгледаше некако друкчија... лепша и светлија.

— Молим вас Ваш пасош!

— Зачу се његов пријатни глас са јаким нагласком наших ужичана... и тај глас који је звучио тако обично, био ми је веома мио... па оне речи праве српске које већ месец дана нисам чуо... озарише ме и ја осетих како ми душом прохуја један талас величанственог блаженства... опет се зачу писак... лађа се креће... а ја дрхтавом руком машем ка њему... томе великом човеку који ми је све и сва на свету и кога ја највише волим... а ето и са њиме сам се раставио, јер ме тамо у домовини чека дужност и отворена врата школе... док он остаје овде у туђини далеко од мене, сво-

га јединог блага... које је ето дошло код њега на месец дана да га својим веселим смехом и љупком безбрижном младости развесели и пружи родитељску радост а сада ето тај брод... бео и поносит храбро сече немирне валове Дунава носећи на својим плетинама сву његову радост... И лађа полако клизи и ја наслонивши главу на једну греду тужно упијам очи у удаљене силуете кућа Оршаве... те романтичне вароши која ужива крај обале лепоте плавог Дунава... и лађа иде... пловни... док из мога ока полако склизну једна суза врела и мала, чиста као драги камен... док лађа и даље иде... и несметано плови...

ЕДИСОН БЕЛ ПЕНКАЛА А.Д.

ФИЛИЈАЛЕ:
БЕОГРАД

Академија Наука Телефон 45-69

СКОПЈЕ

Саватијева улица. Телефон 170

Свако може добити на отплату

За **100**— дин. месечно

Грамофон од 1500.— дин.

са 16 великих плоча
а капаром од 200— динара

За **150**— дин. месечно

Грамофон „ДЕССА“

са 16 плоча а капаром од 200— д.

Колумбија № 109 А

За **200**— дин. месечно

са 25 плоча а капаром од 400 дин.

His Master's Voice

№ 101/Е са **12** великих плоча
и кушијом игле за дин. **2500**
са 300 дин. месечно и капаром
од 400 дин.

У Земуну постоји у новој модерној згради

ДОМАЋИЧНА ШКОЛА

одобрена од Министарства Просвете, која траје од 1.-IX.-1929. до 28.-VI-1930., а поучава теоретски и практички о свему што је потребно за добру и наображену домаћицу и мајку. Школу воде реднице (калуђерице) које већ деценијама издржавају такве шк. у Словеначкој и Далмацији. Ученице имају удобан хигијенски стан и обскрбу.

У ИСТОЈ ЗГРАДИ ПОСТОЈИ И **ИНТЕРНАТ**

са пуном обскрбом и хигијенским становима, надзором, поуком у језицима, глумом и ручним радовима за девојке које похађају ниже и више школе у Земуну или Београду.

Информације: ШКОЛСКЕ СЕСТРЕ Св. Фрање Ш. реда Земун.

ШВЕДСКИ ФИЛМ

Шведски филм није мртав како то извесни тврде. Доиста, оно херојско доба, када је он привукао на себе пажњу целог света одавно је нестало. Ми више немамо прилике да видимо како долазе из Стокхолма филмска дела, рушећи дотадашње, искуством стечене појмове, одушевљавајући омладину и показујући им пут. Ми чак нисмо срећни да гледамо филмове као што су били „Двоколице фантома“, „Четврти савез Госпође Маргерите“, „Покушај ватре“ и т.д.

Морис Стилер је допутовао у Шведску и ту умро. Виктор Сјестрем ради у Америци. Његова два дела „Црвено слово А“ и „Ветар (Под грехом“) са Гилијан Гиш имали су триумфалан успех.

Оно што особито карактерише шведски филм то је северни, мрачни и сурови реализам, у правом смислу речи то, груб и откривен живот беде. Ко би се на пр. усудио да каже да су „Двоколице фантома“ данас један потпуно рђав филм, који је значајно важан датум у филмској индустрији пре четири године?

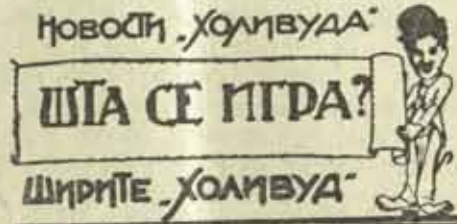
Треба ли сада говорити о шведском филму као о нечем што је прошло и треба ли потпуно изгубити наду да више нећемо видети дивне шведске филмове? Ни у ком случају. Сјестремова и Стилерова школа дале су изванредне резултате. Постоји и данас шведска школа која је достојна својих првих филмских пионира.

Шведске фирме су истина малобројне, али оне стварају. Код њих је девиза: савесност и љубав према уметности.

Две чувене фирме „Актиеболаг“ и „Свенск Филм — Индустри“, које имају врло модерна студија у Разунди близу Стокхолма, снимиле су фебруара ове године нов филм „Триумф срца“, по сценарију доктора Паула Мерзбаха, у режији најбољег шведског режисера Густава Моландера, гаста Ларса Хансона. Тај филм третира љубав и живот на изванредан реалистички начин. Два рудара дознали су од неког старог човека да у неком дивљем пределу постоје огромна златна рудишта. Нека заводница их завади и убаци гадну мржњу међу њих тако, да они, некада најбољи пријатељи, постају огорчени противници. Они желе да по сваку цену открију ова богаства и полазе на пут решени да пркосе свима опасностима. Тада настају њихове патње и страдања.

Главне улоге држе одлични уметници: Карл Брисон, некадањи боксер из филма „Мржња и љубав“ („Дер Велтмајстер“ и најпопуларнији шведски љубавник Едвин Адолфсон. Женске улоге су овако раздељене: Лиси Арна симпатична аустријска звезда игра улогу заводнице, а наивку креира једна лепа почетница, Швеђанка, госпођица Матсон. Она је пореклом из најбоље грађанске куће у Штокхолму. Њу је пронашао Густав Моландер.

Д. Магиљанић.

БИОСКОП „НАРКИПО“, само данас и сутра, велики дупли програм: 1.) Крик Меса, узбудљива филмска драма са највећим уметником Емилом Јанингсом и Филипс Хавер у главним улогама; и 2.) На далеком океану, у главној улози Цеки Куган.

Долази: Мадам Икс, дубока трагедија једне мајке и љубавнице, са Паулином Фредерик у насловној улози.

Долази најновији филм познатог сензационалног старца Еди Пола.

БИОСКОП „ЛУКСОР“, субота и недеља, највећи филм Владимира Гајдарова, Лили Дамите и Вивијан Ципсонове: Жена на ломачи.

Долази: Дијана, величанствени филм Олге Чехове и Ханс Адалберт Шлетова (славног Стјенке Разина из филма „Волга... Волга“...) „Дијана“ је једно од највећих дела ове сезоне.

МОЖДА СЕ У ВАМА КРИЈЕ ТАЛЕНАТ О КОМЕ И НЕ ЗНАТЕ, МОЖДА СТЕ БАШ ВИ ПРАВИ ФИЛМСКИ ТИП КОЈИ СЕ ТРАЖИ И ЗАТО АКО ИМАТЕ ВОЉЕ И ЖЕЛИТЕ ОЗБИЉНО ДА РАДИТЕ У ТОМ ПРАВЦУ ПОШАЉИТЕ ОДМАХ НА УВИД СВОЈУ ФОТОГРАФИЈУ НА АДРЕСУ ДОМАЋЕГ ФИЛМСКОГ ПРЕДУЗЕЋА: АДРИЈА — НАЦИОНАЛ ФИЛМ А. Д. — БЕОГРАД, КОСОВСКА УЛ. 53.

ЖЕЉА МАШИНОГ ЛУТАЊА
Кроз сени, кроз сени што труну у бакарном зраку на умору, ове болесне вечери, драга, без светла и надања, да ми је осетити дах твоје душе у тихом вечерњем сумору, да мимонђу ме патње и бледа сутонска јадања...

У сенама, у сенама и у миру тужног лутања ове болесне вечери, без светла и без надања, како је бела утеха жеља машиног лутања а како су болно немоћна нема душевна страдања?...
Велимир Парлић

ПЕРЈЕ ЗА НАКИТ.

Перје се за накит — кога употребљују наше даме — опере у млакој води и сапуну, те се насапуњеним рукама опрезно риба. Да се не нашкоди нежним бојама, препоручује се нарочито сапун („Галсајфе“). Кад се перје добро опере и испере, треба га сушити на сунцу или на млакој табли шпорета. Ако су пера још мокра, то их треба држати над врућом воденом паром и непрестано њима трести, да се услед тога одвоје поједина перца. Ко нема за тај посао стрпљења или времена нека метне на лонац у којем вода ври, сито и перје нека у њему лежи око пола сата. Други дан, након што се осуши, треба перје тупим ножем расковрчати.

ДРАМА НА МОРУ

— Ено једне лађе на хоризонту! Хвала Богу, спашени смо!

— Ах, пусти ме сада тренутак на миру да мало накарминишем усне!

Удаваче на дворовима

БУДУЋА ХОЛАНДСКА КРАЉИЦА. — СТУДЕНТКИЊА ПРАВА.

Краљица Вилхелмина, владарка Холандије, дуго је чекала док је постала мати, и цео народ је желео да краљица добије дете, бојећи се, да не буду приморани престо да уступају страним принчевима, ако краљица остане без порођаја.

И онога дана, кад се родила принцеза Јулијана, цео народ је радосно поздравио тај догађај.

Детинство принцезе није се разликовало од друге деце. Она је имала своју дадиљу, гувернанту, наставнице, које су доцније постале професори разних народности.

Краљица Вилхелмина, као девојка, одликовала се својом оригиналношћу. Једног дана, кад је казнила њена учитељица Енглескиња, она је измислила једну духовиту освету, да узврати својој учитељици. И све европске новине писале су о томе. Освета се састојала у томе, што је по наредби учитељице имала да нацрта велику карту Европе. Уместо тога, она је нацртала огромну карту Холандије, а на врху, у мору, оцртавала се Енглеска као тачкице.

Цео народ је волео краљицу Вилхелмину и најмања њена болест рагуживала је њене поданике.

Принцеза Јулијана одрасла је у тишини. Она иста краљица Вилхелмина, која је остављала утисак као девојка да ће бити врло весео карактер, постала је као краљица врло озбиљна, и строго је васпитала своју кћер, као нека грађанка.

Данас је принцези Јулијани двадесет година. Она је висока, снажна са кестењавом косом и отворено плавим очима.

Њена интелигенција била је запажена још и раном детињству, а кад је порасла показивала је необичну љубав према класицима.

После свршене матуре уписала се на универзитет у варошици Катвику, која се налази на мору, неколико километара далеко од Лејда. Као студенткиња права врло је марљива и редовно посећује свако предавање, исто као и остале студенткиње, њене колегинице.

Сваког понедеоника, Њено Висоанство одлази у Катвик, где је очекују другарице, које заједно с њом деле радости студентског живота и заједнички раде.

Она има три нераздвојне другарице од којих је једна Францускиња. Са њима заједно станује у једној скромној кући. Ту нема елеганције, само је беспрекорна чистоћа. Принцеза Јулијана одстранила је сваку

етикецију, која би могла помутити њихов колегијални однос... Врло скромна у оделу, она не уноси кокетерију у своје тоалете.

Она је необично љубазна и пажљива другарица и узима учешће у свима студентским разонођењима.

Често пута одлази на једну јахту, и са студентима и студенткињама прави излете, и забавља се као све њене колегинице, тако, да ко гледа ту младу девојку, кад игра или разговара са својим колегама, не би никад помислио, да је то будућа краљица Холандије.

Тај симпатични карактер придобио је принцези љубав целог народа, чији је она идол. И онога дана, кад ступи на престо, она ће бити једна међ најпопуларнијим краљицама.

Досада, принцеза се ретко појављивала на свечаностима, заузета увек учењем. А као права кћи севера она врло воли спорт, особито ски. Она говори перфектно немачки, чита и француски и енглески, али највише воли холандски језик. Њена отаџбина за њу је изнад свију других земаља.

Због тога, што се предала студијама, она је много мање путовала, него друге краљевске кћери у Европи.

Разликује се од осталих удавача на дворовима, што неће морати да иде у другу земљу и да учи језик другог народа, већ она, кога она изабере за мужа, мора да прими њен језик, веру и националност.

ДВЕ ФОТЕЉЕ ЗА ЈЕДНУ ОСОБУ

Шарл Франк, француски Фати, са својих 120 кила је врло симпатичан у својем новом филму „Тешко на срцу“. Приликом једне скоре представе он се јави разводнику и, што је могао љубазније, рече:

— Могу ли добити, господине, две фотеље за једну особу?

Разводник чисто подскочи пред толиком смелошћу.

— Мени по праву припадају две фотеље, јер се бојим да једну, чим седнем, не скрхам, настави Шарл Франк.

Овог пута разводник је препознао Шарла и прште у грохотан смех.

Шарл је добио две фотеље. Али је он ускоро једну уступно једној од најлепших француских звезди Коле-ти Дарфеј.

Д. Магиљанић.

РАСТАНАК

Растанимо се без бола, плача, и суза.
Кренимо смело у нов живот сада,
Ноћас је умрла љубоморе Медуза,
И наша срца постадоше млада.

Скинимо песимизам на срцу што беше
Уживајмо живот бар мало радосно.
И чекајмо снове који нам се смеше,
Детињски, тихо, срећно, и поносно.

На разне стране живота ћемо поћи;
Ја ти желим срећу и радости нове,
А плакат' не мислим што ми нећеш
доћи,
Јер чекам на снове који тек ми плове.

Упознали смо се изненада једног
мутног дана,
Кад је небо било: пуно бола, плача;
Пришла си ми тихо, к'о дјева из сана,
И од тад фигура твоја ме надјача.

Сад овако боље; нисмо једно за
друго били.
Ја ћу љубомору убити уз поклик,
А и ти покушај; не смеш пустит' крик,
Јер бол, плач, и сузе, опет би се
повратили.

Милош А. Ђорђевић.

САВРШЕНА ЖЕНА

— Кинеска народна прича. —

Царевих Туниџу је славио рођендан.

— Хтео бих да у новој години имам нову пријатељицу, рече царевих свом слуги Кену. Прибави ми до данас увече жену, која ће бити лепа, верна и мудра, јер ћу те иначе сутра бацити свезаног пред змије.

Кен је читав дан претраживао град. Кад је царевих увече ушао у свечану дворану, лежала је на дивану нека маскирана лепотица.

Кен је скромно стајао у позадини. Кад је царевих подизао копрену, опази пред собом прекрасан и дивно израђен кил. Заруменио се од љутине, повуче сабљу и замахне њоме на преплашеног слугу.

— Псето, држиш ли ме будалом?

— Бог ме од тога сачувао, господине. Ја сам тачно испунио твоју заповест. Та је жена савршена, као што си желео. Лепа је, јер никада не може остарити; верна је, јер њено срце неће никада куцати за другим. Мудра је, јер се неће дати заварати твојим љубавним заклетвама!

Царевих сав посрамљен увуче сабљу у корице и насмеши се:

— Имао си право, Кене, кад си ме тако поучио: нема жене, која би била уједно лепа, верна и мудра.

Лейоша шела

овисна је о неговању. Купељ само онда потпуно испуњава своју сврху, ако употребљавате благ и чист сапун, који темељито чисти кожу без икаквих штетних уплива. Елида Идеал сапун је тако чист и благ. Његова богата пена оставља угодан осећај мекоће и даје кожи децентан мирис раскошног парфема. Овај сапун је издашан и није луксуз употребљавати га при купању. На тај начин осетити ће цело тело његов благотворни учинак, који иначе приуштавате само лицу и рукама.

ЕЛИДА ИДЕАЛ САПУН

ПРОШЛОГОДИШЊИ ЕВРОПСКИ ШАМПИОНИ СУ БАЧЕНИ У ПОЗАДИНУ

Завршетак овогодишњег првенства био је фаталан за скоро све прошлогодишње мајсторе европских држава. Сви су они морали уступити своје велике називе својим ривалима.

Данска је поред Шкотске једина земља у којој и ове године доминира бивши мајстор и стари лав Болд-клубен.

У Шкотској велика момчад Глазгов Ранжерса је без конкуренције. Њој је успело да за 16 бодова премаше свог највећег ривала Целтика!

Почнимо од нас. Мада првенствене игре нису још завршене, садање стање ствари је тако да се са сигурношћу може тврдити да ће прошлогодишњи мајстор Грађански морати препустити другом свој велики наслов. Ко ће то бити не знамо, али највише изгледа имају Хајдук и Б.С.К.

У Мађарској је двогодишњи мајстор и незванично најбоље друштво Средње Европе, Ференцварош, морао је уступити место славној Хунгарији, која је десетинама година била носилац велике титуле.

У Аустрији је после дуже времена освануо на челу табеле „стари“ Рапид, док је прошлогодишњи првак Адмира једва је успео да се задржи на другом месту.

Чехословачка није могла бити поштеђена од промене. Друштво Шолтиса, Планичке, Пуча и осталих звезда, Славија, збацила је са престола бившег мајстора Викторију, која дели судбину Адмира.

Немачка је још у другој рунди морала гледати испадање из даље конкуренције Хамбургер Спорт Ферајна. Снажни тим Хардера, Бајера, Халфорсена и др. морао је препустити своје место чувеном и технички бољем од себе Шпилферијунг Фирту.

У Италији је Торино тек после треће игре уступио титулу такође великој момчади Болонје.

Па и постојбина лоптања, Енглеска, поздравља новог мајстора Шефилд Веднесдаја. Бивши мајстор Евертон, друштво најбољег стрелца, фамозног Дина, налази се тек на 16 месту.

Француски шампионат није више у Паризу — јер ни А. К. Пари ни Стад Франсе нису успели да понове своје раније полвиге. Првенство је залутало унутрашњост, у руке Олимпије из Марсеља.

У Шпанији је Ф. Ц. Барселона мо-

рала да се поклати свом највећем локалном такмацу Еспањолу.

У Белгији доминира Ф. К. Ројал из Антверпена, бацивши славног Бершота у позадину.

Холандија је добила за мајстора С. Ф. Филипса, тим познате фабрике радиа под истим именом.

СИТУАЦИЈА...

Више него икад, сав лоптачки свет наше Краљевине је у неизвесности. Никад стање ствари није било овако замршено као сад. Седма недеља првенства, време за које се далеко више морало сазнати, па се ипак ништа поуздано, јасније незна. Односно зна се, али се то сво знање састоји у нагањању. Те не знам Хајдук ће бити први, те Б.С.К. а можда и Хашк. Сума сумарум испада: Икс друштво првак државе.

Ако посматрамо табелу: 1) Хајдук 4 3 1 — 18 : 10 7; 2) Хашк 6 3 1 2 13 : 11 7; 3) Б.С.К. 4 2 1 1 13 : 10 5; 4. Југославија 5 1 1 3 7 : 10 3; 5) Грађански 5 1 — 4 5 : 15 2 видимо, да Сплићани стоје најбоље. Изгубили су најмање бодова, али како још три пут играју ван свога града постоји могућност да им се губитак увећа. Хајдуци су већину поена — готово све — стекли на своме терену. Како преко године играју мање но и један од такмаца, ушли су у борбе најсвежији, дајући све од себе, док то остали нису у могућности. Загребачки првак од свију фаворита за прво место има најмање изгледа. Њему на путу стоје две најопасније препреке — игре са Б.С.К-ом и Хајдуком. Форма његова је била променљива. Ипак може се рећи да је током такмичења расла и његова снага, а то поглавито ради промене система. Б.С.К. је почео сјајно. Изгледало је да неће имати противника. Премлатио је Југославију, Хајдука и Грађанског. Међутим ни у једној игри он није пружио сво своје знање. Од игре са Грађанским игра све горе, да би достигао кулминацију слабости у најважнијој утакмици са Хајдуком. За узрок овом попуштању рекао сам у прошлом броју. Ипак изгледа да ће се плави опоравити и можда успети да обрадују престоницу. Њихов овдашњи сусед је тако јак да ми са правом Југославију не издвајамо из друштва најбољих. Фактички, она је моментално најбоља. Али недостатак у луцању јој смета да постигне резултате, који би најјасније дали слику правог стања ствари. Играју са Грађанским,

Хајдуком и Б.С.К.-ом и у свакој игри имају изгледа на успех. Ништа мање но њихови противници. Грађански је за класу слабији од свију. Поред осталих недостатака, нема ни оне сигурности пред калијом, ни оног пургерског елана. Место које заслужено заузима, по свој прилици ће задржати до краја.

Благ. С. Ракић.

ТРЧАЊЕ, БОКС И ХАЗЕНА НИСУ ПРИВУКЛИ ОСОБИТУ ПАЖЊУ.

Како је сад лепњи одмор за фудбалере, то је решено да се београдским спортистима пружи друго задовољство. Програм на игралишту Југославије — онакав како је најављен био је изврстан, али они који нису дошли на ову приредбу, као да су знали да неће у целости бити изведен. Место лако-атлетског тромеча између Б. С. К.-а, Југославије и Сокола, одржано је само трчање између чланова домаћина. Исто је то било у следећој тачки програма — боксу. Уместо најзанимљивијег мача Ризман — Милетић, одржане су две егзибиције, услед недоласка овог другог. Публика је протествовала и постоји опасност, ако приређивачи и даље вуку за нос посматраче, да ће сами присуствовати приредбама. Ни последња тачка програма — хазена, — није изведена прописно, јер је гост наступио са 6 чланица.

Трчале су две групе на стази од 60 мет. Победници су били Вученовић и Поп-Ценић. Финална борба је донела победу Вученовићу, који је стигао за време 7,8 сек. Поп-Ценић је био други.

Борчанин и Кралек су се борили нерешено. Борба је била доста занимљива јер су оба противника била подједнаке јачине. Није се видело ништа нарочито, јер се цела борба свела на млаћење а како су се слабо покривали, оба противника су повукла прилично.

Затим је Ризман прописно измлатио Кутерера, који као за пакост није умео да развуче ни једанпут како треба. Догађало се да му се Ризман пуштао, али уместо удараца, овај је миловао.

У следећој борби, Ризман је имао сигурно најопаснијег противника од како боксује. Био је то један клинац, коме су рукавице биле веће него он цео. Јовић, тако се зове тај мали, показао се као доста талентован, али

физички слаб. Првак државе се играо као мачка са мишем. Симулирао би најјачи ударац, при чему би малог пола нестало, а онда би га намерно промашио. У два три маха га је добро помиловао, али је онда увек постојала опасност да га не баца преко коношца. Наравно и ово је била егзибиција.

Најлепша борба је била између Чобановића и Б. Петровића. Оба су противника технички изврсна, нарочито други. Петровић је парирао изврсно нападе физички јачег противника и невероватно брзо прелазио из одбране у напад. Борба је остала нерешена.

*

Хазена тимови Југославије и Јединства су пружили једну занимљиву игру. Победила је Југославија са 7 : 3. Међутим побеђене нису биле за толико слабије и да Јовановићева није изврсно пуцала, победа би била минимална. Јединство је изашло без седме играчице, али је ипак и са две у навали успело да стави у опасност гол победника.

Ракић.

Трагом велике прошлости

Недавно је под овим насловом изишло из штампе дело г. Жарка Тагића архитекта и познатог нашег научника на испитивању наших националних старина. Са својих преко 230 слика, цртежа гравура, снимака, штампано на 18 табака најфиније сатиниране хартије, са уметнички израђеним корицама, ова књига је у стању да пробуди свачији интерес! Она је управо и писана за то да и најширој читалачкој публици пружи представу о животу људи у оној чудној земљи, Светој Гори, о којој данас знају да причају још само старе хаџије! Г. Тагић је прокрстарио Св. Гору па нам сад прича о њеним природним дарима и износи нам своје утиске, утиске непосредно примљене, утиске уметника, прича нам о њеној старој уметности, великој и силној, а коју нам данас сведоче њени безбројни уметнички предмети расејани по древним манастирским ризницама и благајнама. У овој књизи г. Тагић нам још даје седам стручно израђених монографија о појединим манастирима у Србији и Ј. Србији. Богато и лепо илустрована ова књига представља још и један прави албум, који треба да краси сваки прави српски дом, јер се покољења уче патриотизму само помоћу оваквих књига, а бољи грађански дом разликује се од обичног само по књигама које и какве у себи држи!

Вредност ове књиге посведочио је и Главни Просветни Савет Министар-

ства Просвете који ју је са С.Бр. 678 и 1140 од 1.-VI. јуна о. г. препоручио свима школским, ђачким и наставничким књижницама као и Св. Арх. Синод који ју је са Св. Бр. 1153 од 29.-VI. 1929. препоручио свима црквама а оба ова тела су за своје циљеве откупила од писца по 100 примерака.

Књизи је цена 150.— динара а може се добити код писца г. Жарка Тагића архитекта, Београд, Престолонаследникова ул. бр. 63.

ДОСЕТЉИВ ПЕСНИК

Персиски цар Кер Един, знао је понекад бити необично добре воље. Особито је знао према песницима

МАМИНА ОДМЕНА

Баш ће се мамица изненадити кад види, да је све рубље опрано. Мама ће да каже: „Види, молим те. Баш је ово моје дете вредно“. Заменити маму је права шала — то је тако лака ствар, јер ја узимам баш као и мама,

МЕРИМА ЛЕНГЕР САПУН

који се свуда може добити.

МЕРИМА-1839.

бити врло љубазан, те је њихова реч много важила код њега, а нарочито је волео њихову духовитост.

Његов познати љубимац баш је познати персиски песник Хамеди. Кад је једанпут цар Кер Един био са својом пратњом у купатилу забављао се по ондашњем обичају тиме, што су се међусобно оцењивали, колико који од њих вреди.

Хамеди рече цару:

— Ја ценим тебе, да вредиш тридесет аспри!

— Па толико вреди моја цевна марама — зачуди се цар.

— Немој мислити, да нисам узео у рачун и твоју мараму! — одврати му смело домишљати песник.

Вести мистер Радиа

СИГФРИД УНДСЕТ.

Ала пече сунце... а ја се купам... купам... али не у Дунаву или Сави већ у своме сопственом зноју... шта да радим кад немам времена... боље рећи кад нисам такве среће као Грета Гарбо, која већ недељу дана у своме матроском оделу командује својом јахтом, уживајући у врелим зрацима сунца, — или као Клара Бов која цео дан проводи у купању, љулушкајући своје младо замамно тело у сунцем обасјаним валовима мора или Анита Пеу која се заједно са Гари Купером по цео дан ваља по усијаном песку... или... ако тако продужим никам нећу завршити јер су сви Ваши љубимци сада на одмору, уживају и моле Бога да им пружи само лепе сунчане дане. Сви су они сада сретни и задовољни, али ми се чини да су најсретнији Дуглас Фербанкс млађи и Џоана Крафорд који су се скоро сјединили за цео... хтедох рећи за цео живот, али се уздржах на време, јер ко зна можда ћу Вам за који месец јавити о њиховој растави... несмемо заборавити да они живе у Холивуду који носи рекорд у раставама брака... Оно истина да је ту велики Дуг који даје пример своје тек дозрелом сину... али ко зна шта носи ноћ... о томе Вам може причати симпатична глумица М. Г. М. Норма Ширер која је једну већу своту новаца уложила у једну велику и сигурну банку у Холивуду и видите та је банка ових дана банкротирала и ако је важила као сигурна.

Ах! ово је заиста страшно, ознојно сам се тако да ми зној капље на хартију, уверен сам да могу са успехом конкурисати Лону Чениу која се је скоро такође много ознојно снимајући филм „Закон Конга“ чија се радња дешава већином на усијаном сунцу, сирома Лон када би ме сада угле-

дао сажалио би се на мене, као и на једнога младића кога је затекао на вратима М. Г. М-ове компаније. Тај младић био је статиста и очекивао је да дође на ред за идућу сцену.

Чим га је видео Лон се је зачудио видећи га како иде на снимање, веома рђаво нашминкан, сажалио се је позвао га у своју кабину и десет минута касније тај је младић стајао прописно нашминкан пред апаратом и причају да је имао успеха, и то захваљујући једино меком срцу Лона Ченија и његовом стрпљењу кога ја на жалост више немам јер ми перо клизи из руке а ако овако још мало потраје ја ћу се просто сав претворити у воду. Знам да то Вами неће бити мило јер идуће недеље нема ко да Вам јави шта има ново па се журим да своје знојаво тело запљурим у хладну воду Саве... док још има времена...

Овогодишњу Нобелову награду за литературу добила је норвешка песникиња Сигфрид Ундсет. Име, које је непознато не само код нас него и у самој Француској, где још досада нема ниједне преведене њене књиге. Наравно, да ће се сада сви народи утркивати у превођењу њезиних дела и то само зато, јер је — награђена Нобеловом наградом.

Њезина се слава заснива особито на трилогији „Кристин Лаврандас-тер“ изашлој пре неколико година (састоји се из „Венца“, „Домаћице“ и „Крста“) која је нашла огроман број читалаца и историчаре управо задивила тачношћу историских детаља.

Од осталих њезиних дела је на гласу роман („Варен“) „Пролеће“, збирка новела „Сретна старост“ и „Јадне судбине“ те роман „Жена“.

Тако је олет жена и то скандинавскиња доказала, да се у свему може такмичити, и то успешно, са првацима светске литературе.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

А. ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

Купатило на Бембаши у Сарајеву.

Модерне фризури

Модерне фризури.

Коса је увек предмет велике пањје, и жене се увек интересују за сваку промену у фризури. Прелаз од једне фризури другој мало је спорије. Дугачка коса захтева бар четири месеци процедуру рашћења, и ко је имао бубикопф с пролећа, тек ће у јесен моћи да пусти локне.

Можда се жене сада питају: Да ли ће дужа коса бити и зимус у моди?

Карактеристика фризури, како јављају париски листови, у томе је, што је допуштена велика слобода коси. Једно је најважније: коса је уздигнута са чела и оно мора да буде слободно. Не значи то, да коса треба назад да се забаци. Чело је слободно и кад је коса раздаљена. Ето, то је главни принцип модерне фризури.

А слобода фризури допушта и кратку косу и мало дужу. Не може се захтевати да све даме пусте косу да им расте. Права коса није за локне. Једино да се сваки дан увија, али свака жена нема за то времена.

Таласаве и гргуљаве косе могу да се пуштају. Оне се позади придржавају чешљем или шналом.

Има још један начин чешљања.

Подмадак Ј. С. из Крагујевца у Каштелу. Ученици са директором м. гимн. г. Милојем Павловићем и шефом летовалишта г. Предрагом Стојановићем, проф.

Просветно хигијенски течај одржан при Централном Хигијенском Заводу у Београду. — Питомци уче се сузбијању штитасте ваши на шљиварима. Снимак С. Лончаревић.

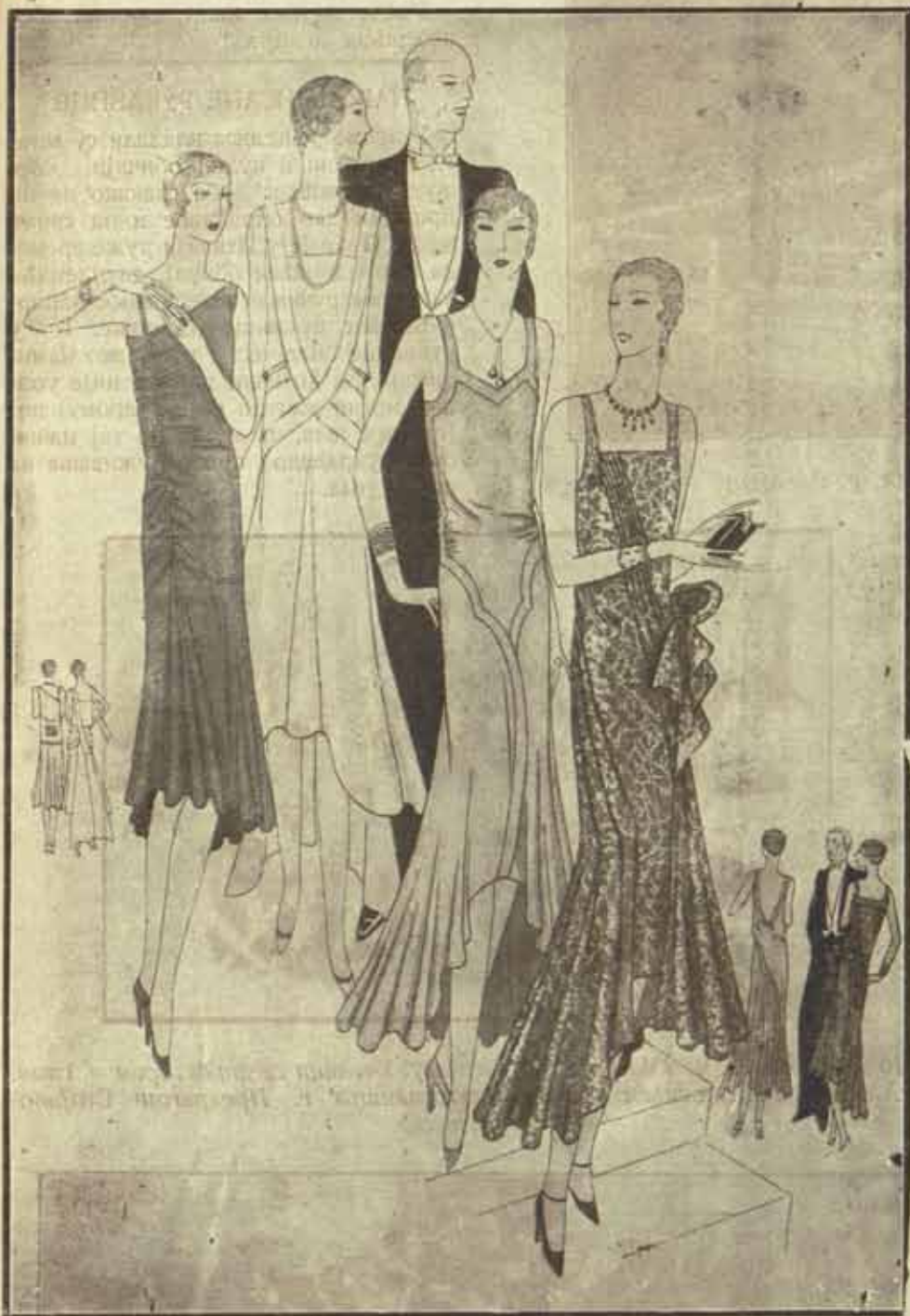
Ако је коса дуга неколико сантиметара онда раздељак иде чак до потиљка и два прамена провлаче се испод ува као коврче.

Увече се носе мали шиљони због вечерњих тоалета.

ПАРФИМИСАНЕ РУКАВИЦЕ

У време ренесанса владали су многи необични и чудни обичаји, које људи данашњег доба свакако не би примили као оправдане и на своме месту. Тако је у Италији дуже времена био одомаћен обичај, да племићи за време ручка и вечере носе напарфимисане рукавице од коже. Те рукавице биле често тако јако намирисане, да дотични племић није уопште могао осетити мирис (арому) појединих јела, па му је на тај начин било ускраћено право уживање за време јела.

За Вас госпође и госпођице...

Неколико модела хаљина које данас важе као најмодерније.

МОДА И МОДЕРНА БЕОГРАЂАНКА

Мода је, од када се за њу зна, прешла кроз све могуће фазе и у колико су се времена мењала у толико је и мода узимала све нове и нове облике. Ради ефекта и из жеље за нечим новим и необичним, у циљу допадања, мода је врло често бивала до крајности непрактична и слободно се може рећи да је онај који се тада хтео владати по моди, био мученик самога себе. Ипак то није спречило да се људи а нарочито жене носе по моди, јер је главно било

да је нека ствар модерна, све остало било је споредно.

Моду су стварали разни народи и разни укуси. И што је који народ имао више укуса, у толико је и њена мода била лепша. Није редак случај да је мода често пута бивала комична, што су и сами носиоци моде увиђали, али то је било модерно па је се стога увек радо носило.

Још од вајкада је жена била свесна да лепа тоалета даје извесну нарочиту драг и привлачност и да крој хаљине ствара линију тела,

Мода је, дакле, увек пазила на то да се не занемари тело, а жена се помоћу своје модерне тоалете трудила да што више испољи оно што је по њеном схватању било најпотребније. Узмите и сами неколико примера па ћете се уверити да је женска мода увек имала за циљ да нешто нарочито испољи. У својој форми мода је увек била тенденциозна. Кринолин око кукова имао је да опомене на чедност и на грацију. Тада се мода приказивала у томе духу. Цветићи су били додаток љупкој фигури а беле перике ношене на француским дворovima имале су да допуне луткасти изглед. Ми се данас смејемо тој тадањој моди из простог разлога што је тада било скоро немогуће наћи неки део тела који је остао непокривен. Осим лица и руку, ни један део тела није био изложен опасности да се види. Хаљина са дугачким пластроном до врата, скривала је груди, а дугачки шлеп није дозвољавао да се види и најмањи делић ноге. Ако потражимо разлог такој тадањој моди видећемо да је ипак таква мода имала свој нарочити циљ. Оваком су се модом постизавале контуре целог тела. Жени је тада био циљ да испољи линије њене природне садржине.

Данас се мода више не схвата као раније. Жена је данас ставила себи у задатак да моду хармонизира у духу времена али је уз то тражила и њену практичну примену.

Сва мода последњих година упућена је на једну практичну примену и у једном врло практичном правцу. Естетска страна је истодобно одлично заступљена, док се линије упућују у смислу уравнотежености спољашњег изгледа. Тако на пример пуније даме увек траже праву линију, јер се правом линијом не испољавају упадљиво, пунији делови тела. Мода данашњег доба допушта све могуће комбинације према кроју тела и фигуре у опште. Она се даје удешавати тако да би целокупан изглед добио извесну хармонију. Али оно што је најкарактеристичније у данашњој моди то је једноставност кроја без скоро никаквих украса и претрпаности. Украси се носе мање али нису сасвим редуцирани и у томе ношењу украса осећа се извесна префињеност укуса.

У опште узевши данашња мода је и врло практична и савршено укусна. Нема сумње да ће се овака мода дуже време одржати, јер је она и естетски и хигијенски на завидној висини.

Да напоменемо још једну добру страну данашње женске моде: та добра страна је што она подмлађује у правом смислу речи. Кратка сук-

Новоосновани клуб хазене у Белој Цркви.

Љубитељке: „Недељних Илустрација“ из Петровца из Млави: Милослава Миладиновићева и Персида Тасићева.

Женско купатило „Трнинића“.

Мурат Чустовић, Требиње.

њица, лепа танка свилена чарапа, савршена ципела, једноставна али ја целе хаљине, кратка коса са малим шеширићем, да је и старијој дами изглед лепе жене.

Ако се сада осврнемо мало специјално на укус наших београђанки, морамо признати да су оне у том погледу савршено пажљиве. Код београдске се даме осећа шик париске улице Мира. Београђанка се увек труди да у сваком погледу буде модерна и елегантна и то јој савршено успева. Било да је она на плажи, корво-у, тркама, утакмици, Офицерском или Гардњеском Дому, њу ћемо увек срести беспрекорно одевену, упадљиву и привлачну. Ми же се слободно рећи да је највећа драж Београда мила и укусно одевена београђанка а не претерујемо ако београдску модерну даму ставимо у ред оне из Париза. Х. В.

Прва грађанска музика „Конкордије“ суделује из почасти на погребу палих хероја пренесених из Француске.

Деловалиште Јадранске Страже — Мартинишница, Београдска група.

Санаторијум у Давосу.

ПИСМО ИЗ ДАВОСА

Драга М....

Ти си стрепила, како ћу ја на пут у Швајцарску, кад не знам ни једне речи француске. А ја се нисам бојала да ћу да залутам. И, ево, доведох мога сина у Давос. Здравом смо путовали, мало смо се помучили због језика, али не залутасмо, и стигосмо у Давос са знањем француског језика од неколико реченица. Ето, и то сам искористила...

Како је то био диван пут. До Букса смо ишли хоризонтално, а одатле пођосмо вертикално. Ишло смо уз брдо до Лакварта, а ту уђосмо у електричну железницу. Кад ти она сукну уз брдо!!! Па то није да је мало брдо, то је у облаке, море пређосмо и облаке, а они остадоше испод нас,

а ја помислих одосмо ми на Марс!! Док смо били доле, падала је киша, а сад пређосмо облаке и кишу и она остаде испод нас, па све више и више. Та вожња трајала је три сата. У пет сати стигосмо у Давос.

Видиш, колика је то висина. Како стаде воз ја погледах кроз прозор и звижук: „портер“.

Са собом сам носила књижицу са разговором српско-француским. И већ сам спремила једну конверзацију.

Носач дотрча, а ја опет проговорих француски: „Ауто, пур санаториум Давос“. Тек што то изговорих, видим трчи један младић са капом на којој пише „Санаториум Давос“.

Он нас одведе до фијакера, уви у неке мушеме, јер је падала киша, и

кренусмо у санаториум.

Кад смо стигли, истрча вратар, скишошане над нама, и готово нас унесе у Санаториум кроз једно фоаје, па једно антре, па друго, треће...

Један фини Швајцарац поклон се преда мном: „Бонжур, мадам, парле ву франсе?“ А ја одмах одговорих: „Же не ву компран па“...

Онда стадосмо, али ја се не збуних и почех опет: „Же ву деманд мадроазел Р... (То је једна Српкиња).

Он се обрадова, отрча и доведе Српкињу. Сад је већ била лакша ситуација, јер смо имали тумача, пошто сам ја исцрпела све моје знање францускога.

Госпођица Р. поче да говори фран-

Наши читаоци код извора принцезе Јелене у Бањи Ковиљачи.

Пет лафица са сарајевске плаже.

Јени Југо као „кријумчарева невеста“

Једна група сељанки у живописној народној ношњи из села Островице у најживописнијем крају наше државе Сињевачкој Клисури.

цуски а ми одмах добисмо собу која је била раније ангажована за мог сина.

Кад уђох у собу, помислих: „Боже, да ли ја сањам? Да ли је могуће да сам у Швајцарској? Све ми изгледа као бајка. Али чувам се, да не направим зачуђено лице, да не помисле, да смо нека некултурна нација.

Како се мало одморих окретох се собарици: Ле бен етил пре? (Је ли купатило готово). „Сил’ ву пле мадам“ — пожури собарица.

Тиме сам хтела да дам на знање собарици, да смо ми народ, који не може да живи без купатила. (Истина, ја у мојој кући немам инсталирано купатило).

Пошто смо се окупали донеше нам вечеру. Шта ти ту није било. Прво

смо имали супу, онда је била печењка са грашком и салатом, после један тањир пул кришчица векни...

Ја баш важим са специјалисту у кувању, али збуних се пред тим кришчицама и оноликим бојама. На једној кришчици намазано бело и жуто, на другој црно и розе, на трећој браон и црвено, на четвртој бело и зелено, а у средини једна гомилаца преливена мајонезом и закићена гранчицом.

После дође сладолед и јагоде.

Ја се испчуђавам шта дочеках у животу: Швајцарска, Давос, санаториум... И те прве вечери, кад сам хтела да легнем, молила сам се Богу за моје добротворе г. и г-њу Фротангхам, који спасавају од смрти мог сина...

Колико је милосрђа, душе и срца у њима за цео свет.

Овде је све особље пажљиво према мом сину. Њега услужује једна собарица и негује једна сестра. Има и једна масерка и још троје, четворо, који слушају, доносе обеде. Ми смо уморни и ручамо у соби, а кад се одморимо сићи ћемо у трпезарију и онда ћу ти описати све народности, које се овде налазе.

Воли те твоја
Нагаша.

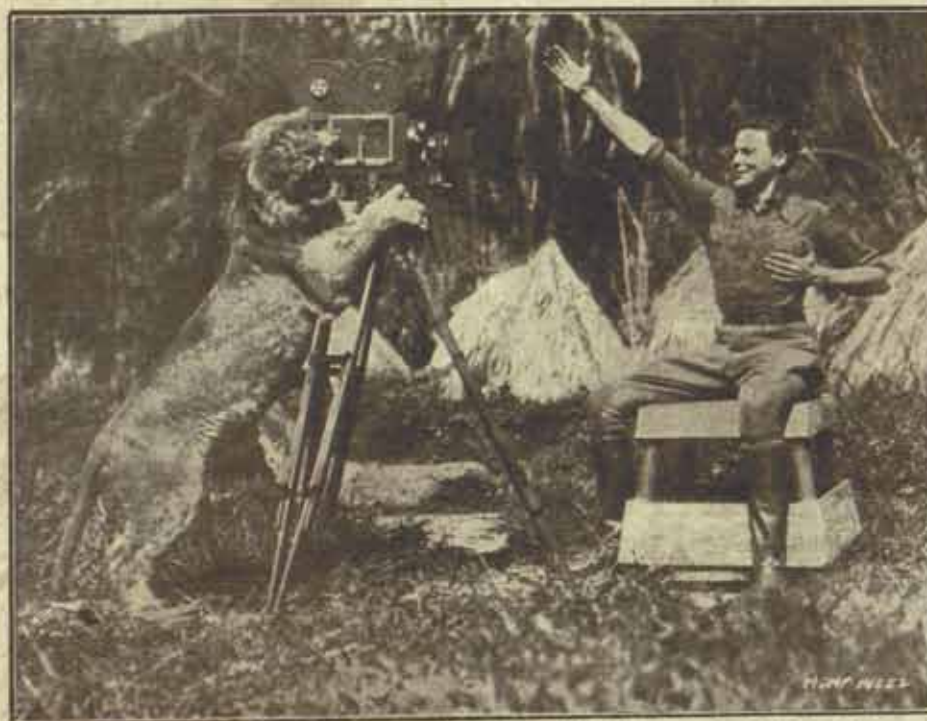
Лаура де Планта популарна глумица Универзал Филма.

Један савременик Наполеонов, египатски шеик Рафај Раби.

Метро-Голдвин Студио где се често снима по неколико филмова у исто време.

Два лафа и то оба права. — Нилс Астер пред филмском камером којом оперише један лав недавно ухваћен у џунгли.

БАЛЕТ У ОПЕРИ

На позорници београдске оперете сваки комад допуњен је балетом. Бивша ученица балетске школе Јелене Пољакове, а сада прима балерина г-ђа Лола Драгњевић са својим партнером г. Вољским и шест љупких и лепих балерина, пружа публици дивну игру модерног балета. Скоро две године гледамо у Оперети г-ђу Лолу и свака њега нова игра доноси

младој балерини све већи успех. Њена се способност испољава у сваком покрету њеног витког тела.

Одлична оперета „Свадба у Холивуду“ добила је још већу вредност уметнутим оријенталским балетом, који г-ђа Лола и њена труппа тако романтично изводе. Гледали смо пикантну и успелу оперету „Фи-фи“ ни ту није заостала лепа игра балета, изражена у тако званој „Вакханали“ — жива и темпераментна игра дала

је одличну сцену II. чину.

„Зенебона“ једна од такође пикантних оперета није без балета. У трећем чину изводи г-ђа Лола са пуно покрета и грациозности апашки танго.

Млада и талентована балерина освојила је симпатије публике и њен успех из дана у дан расте.

Са сваком премијером на позорници београдске оперете очекује се и нека игра пријатног балета г-ђе Лоле.

М. Ал.

Г-ђа Р. Киш, чланица Београдске оперете, која је привукла огромне симпатије београдске публике.

14-то годишњи Велимир Стојановић из Приједора, шампион на билијару. — Приликом једне партије. Велимир је за 50 мин. направио 378 кар.

16

Е. Цезарскаја у великом руском филму „Судбина“.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.

За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Љубитељ „Недељних Илустрација“
Радисав Ловичић из Бурије

СЛИКАЊЕ СВЕМИРА

У Немачким астрономским институцијама у Бамбергу, Најбабелсбергу и Соненбергу испробани су нови фотографски апарати, са којима ће се моћи успешно узети најпотпунија слика свемира до сада. Нови је апарат изумео професор Гутник из астрономског опсерваторија у Најбабелсбергу и према његовој изјави помоћу тога ће се апарата моћи снимити потпуна слика свемира и тако ће се пронаћи многе нове планете, које су за сада непознате.

Љуб. В. Јаковљевић, Београд.

Симпатични амерички филмски глумач Ричард Дикс.

Недељне Илустрације

Госпођица Новаковић, сестра „Коштане“ из Народног Позоришта, чијој лепоти није потребно ни мало шминке

Уз чланак на 8 страни

Леговалиште Јадранске Страже
Мартинишница.

Талијанске принцезе Џована и Марија у националној дошњи.

Недељне
Цицетрације

Бр. 39

Дин. 3

У славу и спомен привредника и родољуба

Сасвим изненадно, готово на ногама променно је свет стари господин и неуморни радник, Владимир Матијевић. Скоро до последњег даха вађали смо га, седог и погруженог у седамдесет и петој години, на оној краткој путањи, која од „Привредника“ води у палату „Јадранско-Подунавске Банке“. И тамо, и овде, као и у „Српској Банци“ у Загребу, он је био душа, први прегалац, оснивач и доживотни аниматор, дајући свима својим привредним установама високи смер националне економске еманципације, радећи нештедимице, без одмора за себе лично.

Тешко је рећи, како је тај његов нестанак тешко пао на сва срца, која су га знала. А њега је знало сво Српство, сва наша велика и привредна Краљевина, почев од Суверена, који му је пригодом „Привредниковог“ јубилеја упутио меморијално и дирљиво писмо, па до сеоских колиба, одакле су многе очи биле сузно к њему управљене. Знале су га по оном великом делу, што је као отац многобројне „Привредникове“ породице, примио под своје окриље и преко двадесет и три хиљаде сиромашне сеоске деце упутио у срећни и часни живот, у самостално стварање и самостално, угледно господарство. Сви они, који су имали прилике да виде ту његову необичну и очинску брижљивост, са којом је из трошних и убогих сељачких и паланачких кућерака извучио бистру и жилаву момчад, па им отварао очи, давао савете и упуте како да прођу кроз све тегобе и искушења животна, како је он над свима њима водио живу евиденцију, како је општио кроз писма и бодро свакога, тај може тек осетити, какве су особине врлог човека, криле у души тихог и неславољубивог господина Матијевића.

Није та његова акција дошла у позним годинама. Још у младости својој, одмах по завршетку студија у Бечу, откриле су се његове изузетне, ретке способности, у вођењу разгранатих послова велике, en gros радње Густава Сохера, у Загребу. Само је он од тог првог тренутка сопствене делатности осетио, да за циљ не сме себи поставити само лично нагомилана вредности, већ да мора имати других амбиција. Родољуб у њему био је урођен. Требало је у томе часу учинити нешто за економско подизање Срба у границама аустро-угарске монархије, јер под притиском прилика, никако им се није пружала могућност, да се материјално осигурају и поставе на чврсте темеље. Са својим непогрешним инстиктом у пословима, а национално оријентисан, покојни Владимир Матијевић је од тога часа схватио, да је национални идеал Срба под туђи-

ном, у тесној вези са њиховим материјалним прогресом. За остварење тога идеала потребне су биле широке могућности. Ваљало је на томе радити. И Матијевић је отпочео. Још 1895 г. ствара у Загребу „Српску Банку“, која је данас тако моћна и далекосежна установа, која као јака погонска снага, креће читав низ машина у краљевини и запослава читаву војску људи, по свој територији краљевине, до дивног Дубровника, где су њени капитални срећно пласирани, да изгоне туђинске утицаје на нашим класичним земљама. А то није било све лако постићи, у почетку, где су толике сметње чињене. Само људи Матијевићевог кова, могли су те све тренутке пребродити и поставити своју устано-

ву на солидну основу. А онда даље. Дошло је се до оснивања Савеза Српских Земљорадничких Задруга. Преко четири стотине српских, земљорадничких организација станио је на ноге, под Аустријом овај човек, који није знао за одмор, за фриволни ужитак у Пешти и лакомисленом Бечу. Није чудо, што се иза такве акције, широко смишљене и систематски спровођене — што је код Срба ретка одлика — Владимир Матијевић појавио у прекосавским крајевима као привредни вођ српског народа. Он је био подигао живо благостање код тамошњих Срба, тлачених и запостављених. Из борбе са тешкоћама, он је изашао као победник.

И као таквог, ми смо га широм Ср-

Владимира Матијевића

Са погребња Владимира Матијевића. Износ ковчега из „Привредника“.

Мали питомцац „Привредника“ са села, опршта се задњи пут са својим духовним оцем.

Палата Српске Банке у Загребу, коју је основао и доживотно јој председавао пок. Владимир Матијевић.

Јадранско Подунавска Банка у Београду

бије, упознали тек иза рата, када је своју акцију у „Привреднику“ усредредио у Београду.

Матијевић је у Србији наставио са младалачком бодрином свој организован рад на упославању сиромашне деце. Само је погледом сада обухватио и долине Мораве, па све до обала Вардара. Јужна Србија га је одушевила и он је приклоњив велику пажњу тој колевци српске расе и културе. За тај рад, кроз поколења и поколења палиће му свеће захвална „Привредникова“ деца. Од те захвалности нема тврђег, трајнијег и дирљивијег споменка.

У 1925 години, Матијевић је учинио још један срећни потез. Удружио је „Јадранску Банку“ са „Подунавским Акционарским Дурштвом“ и створио је један од најпостојанијих и најмоћнијих завода у краљевини, под именом „Јадранско - Подунавска Банка“, чија је укусна палата украс престонице. Ценећи те његове необичне заслуге, банка га је изабрала за свога доживотног председника управног одбора и та част му је указивана до смрти. Народна Банка, изабрала га је за члана управног одбора а у новостворевој Аграрној Банци, ушао је у надзорни одбор. Овим избором одало му се признање за његов очевидни и успешни рад на подизању нашег сеоског народа.

Тако је цео живот Владимира Матијевића протекао у стварању. Немајући рођене деце, он је давао од себе трајна дела и усниовљавао хиљаде српских сирочића, којима је за живота посветио све своје време а иза смрти све своје стечено благо.

Пример његов светлеће нам дуго.

Најзад, последње године основао је Задругу Привредникову, у којој се развијао систем штедње сваког „Привредниковог“ питомца. На ону заштеђеву суму, сваки питомцац је у почетку свога рада, добијао за почетни капитал десет пута већу суму, као што је имао на својој уложној књижици. Тако је дат јак подстрек свима младима да штеде ако мисле бити своји људи.

ГЛОРИЈА СВАНСОН

О МОДИ

Маркиза Глорија де ла Фалез у своме салону.

„Већина филмских глумица воли лепе тоалете. И ја не правим изузетак. Или прво време филмске каријере док глумица штатира, нема довољно новаца и мора да носи хаљине, које јефтино купује у конфекционим радњама.

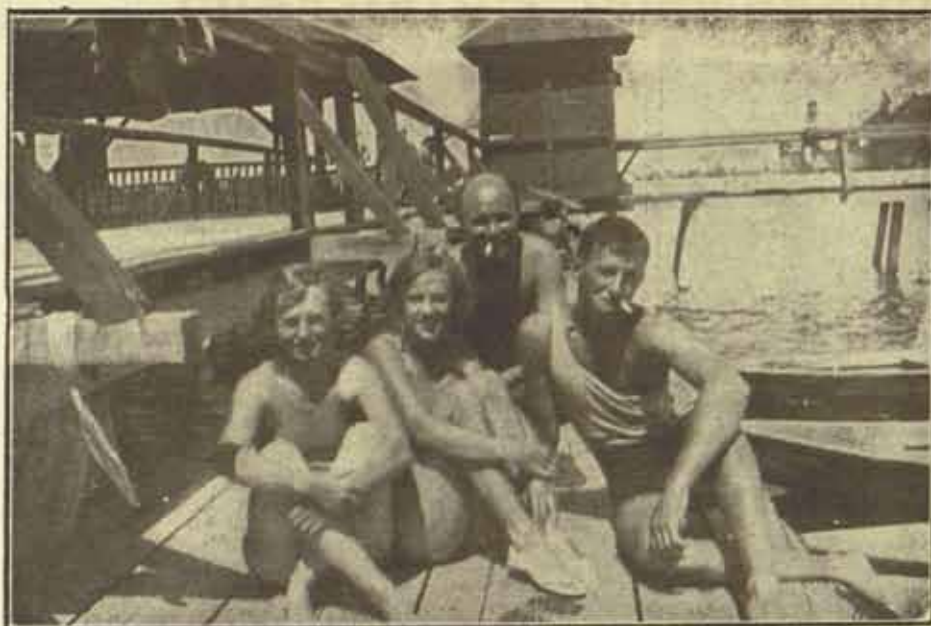
Можда се сећате комедија Мак Сенета, где сам се ја први пут појавила као штатискиња, а после у већим ролама. у том тренутку моје атлетске способности биле су важније од мојих тоалета. Данас, по свима великим магазинима стоје слике филмских глумица у креацијама последње моде, као нека реклама, а некад су се ценили код глумице само атлетски пируети.

Много се увек говорило и писало о женама и њиховим тоалетама. У јавности се придаје важност томе, како се жена облачи. Што се тиче мене, ја мислим да једна жена треба да се труди, да се што лепше обуче, колико јој је то могуће.

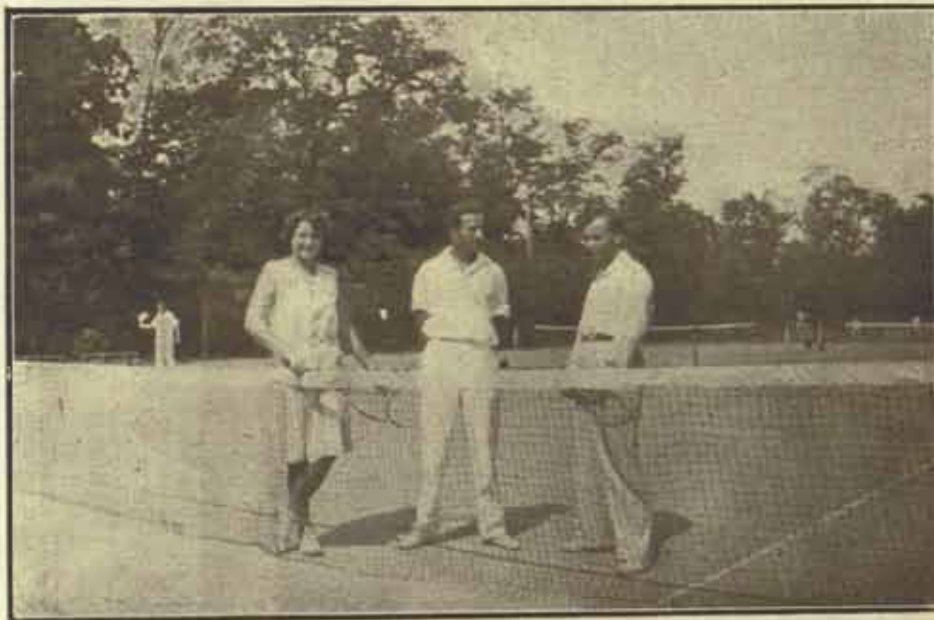
Ја увек пазим на избор боје, јер боја утиче на наше расположење. На пример вечерње првене тоалете увек умекшавају линије лица, а на улици ништа није елегантније од костима — тајер, Тегет, црн или грао костим, са онсамблом једног џемпера светле боје, или блузом, имају много шика.

За после подне и увече млада девојка треба увек да се облачи по свом укусу, али ретко се може наћи код њих добар критериум.

Најелегантније обучена жена никад не купује готове хаљине, већ их поручује. Интересујући се шта се носи,

Група дипломата и дама из Београда на Палићу код Суботице.

На тенису у Палићу.

она бира боју која њој најлепше стоји, као и стил, чак до рукавица и шешира.

Да ли се треба чудити што нова ведета постаје мало сретна?

Сваке вечери безбројно очију управљене су на њу и гледају сваки детаљ њене тоалете, њеног накита, фризуру њену, њене домаће тоалете чим скочи из постеље, и ако глумица није добро обучена публика се држи према њој мало резервисано.

Ипак је погрешно мислити, да глумица само полаже на ефекат тоалете. Она мора дубоко да проучи карактер своје улоге.

Сећам се, у једном филму имала сам да играм улогу продавачице из једног великог њујоршког магазина.

Цео један дан морала сам да гресдим у трговини и проучавам продавачице, њихово држање и гестове иза тега.

Кад сам, опет, играла улогу једне варијеткиње, проучавала сам их у самом варијетеу.

Свака уметница која жели да постане славна, мора да проучава људе и ствари онакве какви су они у животу.

И онога дана, кад сам постала господар своје судбине, решила сам да се пред светом не појављујем другачије него као жена која уме да се обуче. Могла сам играти веселе или напашене жене, али сам се увек трудила да моја тоалета одговара њиховом темпераменту и карактеру“.

Младост, лепота и елeгaнција на сарајевским тркама у Бутмиру.

Из сарајевског друштва. Три отмене госпођице.

Лилијан Харвеј у једном њеном новом филму.

Г-ца Ксенија, ћерка Г. Др. Милана Срикића.

Једна отмена београдска госпођица Г-ца Стефановић.

Идила једног београђанина у Ници са познатом црначком играчицом Рене Лунга.

Београђани на француским плажама. Шпањолка из Севиље у Жуан - Ле Пону са познатом београдском златном младежи.

НАСЛОВНА СЛИКА:

Г-ђа Лола Драгњевић, прима балерина Београдске Опере.

Енглеска аристократија. Моменат са једне пољске забаве. Доле лево: Лорд Лондал у разговору са једним екзотичним принцем.

Весела младеж на млавској плажи.

Последњи дани на плажи г-ђа Мара Поповић чланица Нар. Позоришта.

Једна чувена слика Фајербаха. Данте са отменим дамама.

ПРИВИЂЕЊЕ СПАСАВА БАНКАРА ОД СМРТИ

Лондонски банкар Т. Б. Франклин избегао је недавно под чудним околностима сигурној смрти. Ноћу се враћао с једног излета сам у свом аутомобилу, долазећи из Матлоцка. На једном је пред собом угледао лице своје мајке. Франклин, који је, како

изгледа, био уморан и сањив, трже се и заустави кола. На своје запрепашћење угледао је сада, да се његов ауто налазио сасвим близу пред једним понором. У магловитој ноћи он је по свој прилици сишао справог пута. Када се је вратио кући, испричала му је мајка, како се је читаво вече силио се за њега бојала и да је непрестано морала на њега мислити.

Фајербах. Аутопортре.

СТОГОДИШЊИЦА ФАЈЕРБАХА

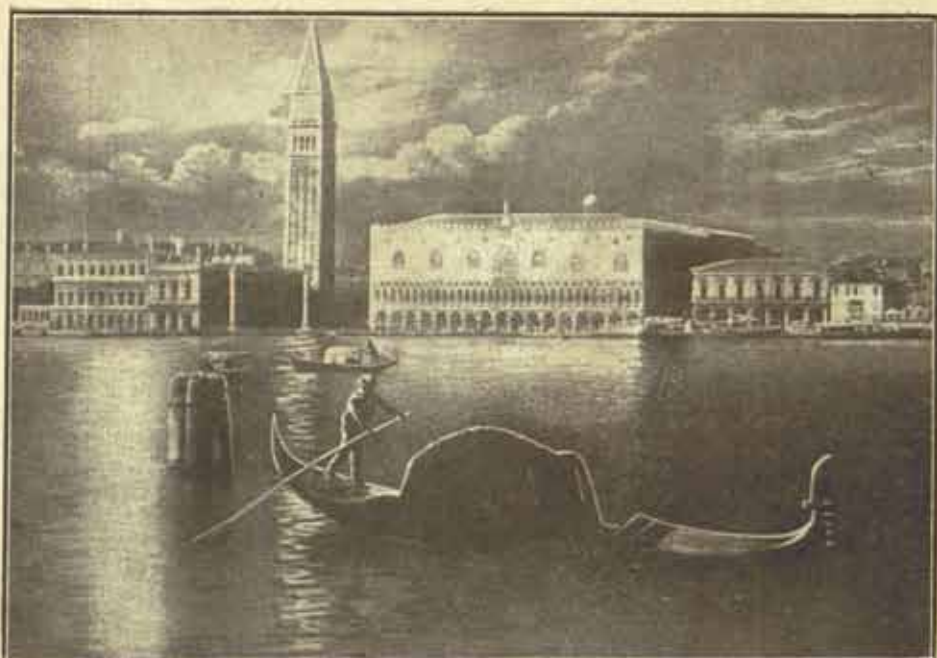
У целом културном свету приређују се свечане прославе стогодишњице рођења славног сликара Анзелма Фајербаха.

Фајербах се родио 12. септембра 1829. год. у Спејеру. Отац му је био чувени археолог. Своје образовање млади Фајербах добио је од чувених француских, талијанских и немачких сликара. Фајербах је оставио велики број радова, које спадају у ремек дела сликарства.

Мајсторски обућарски курс у Пироту, који је приређен од Министарства Трговине и Индустрије, од 21. јула до 1. септ. о. г. — Управник курса г. Љубомир Јоцић, стручни наставник г. Милосав Рајковић.

ВЕНЕЦИЈА

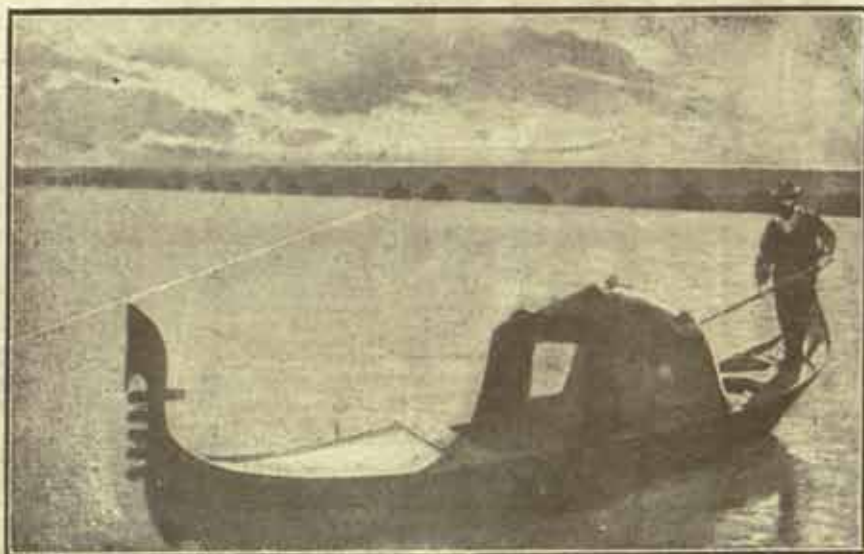
Ноћ у Венецији. У позадини дуждева палата.

Пијаца у Венецији.

Мост Риалто у Венецији.

Венеција. Мост Феровија.

Венеција је свима позната. Неко је био, неко је зна из причања или са биоскопског платна и све је подједнако воле, необична магија привлачи ројеве странаца, да на лагунама проведе који дан.

Венеција је град на лагунама, град вечите хармоније љубави и нерада, природне лепоте и човечијег ума.

Врело ју је сунце направило градом чежње и љубавних страсти, где кроз свеже ноћи одјекују серенаде и подсећају путника на хладове кипариса умбрија. „Dolce far niente“, кажу Талијани, а ко им не би веровао, кад угледа венецијанску климу и њено поднебље, које је створено да ствара песнике, сликаре и композиторе. Манини, Колеони, Канова, Росети, Верди, Тицијен и многи други.

Доминантност Венеције је сваком посетиоцу јасна. Пре уласка у Венецију долази генијално дело човечијег ума: „Ponte della Ferrovia“, затим станица, испред које има тротоара свега за два корака, док су све остале улице канали. Наравно да има и доста улица, али оне су мале и у апсолутној мањини.

Мостова има скоро колико и зграда.

Прво упознавање са Венецијом је са лађе, која овде замењује трамвај.

Прво се пролази кроз широк канал, (Canalo Grande) где се налази градски музеј и чувена „Ca d'oro“, златна кућа, позната због својих украса. Затим пролазите поред цркве „Sonta Maria della Salute“ и одмах избијате на обалу шнавони, одакле има неколико корака до трга Св. Марка. „Piazza S.

Радојка!

Радојка!

Госпођа Марица јавља свим својим пријатељима, да јој се сретно родила мила, здрава девојчица. Мала је већ гиздава и хоће само бело мирисно рубље. Какав пакетич држи у ручици? То је јединствено средство за прање

Marco" или трг голубова је центар Венеције и у једно највећи „суви део“. На њему се налази црква Св. Марка, дуждева палата, из које се мостом уздицаја пролази за познате тамнице. Ту је и огромна сатна кула, са које се види панорама Венеције. Ту је, углавном, и центар голубова.

Периферија је скуп прљавих „борсовака“, по којима се ваљају деца, док им родитељу скупљају милостињу.

Није ретка прилика, да вам приђе човек беспрекорно одевен и да вам објашњава како се ви налазите на том и том тргу, где се десило то и то и да затим скине шенир и замоли за малу помоћ.

После заморних шетњи под сунцем, јер је сенка ретка, најпријатније је позати се гондолом.

Венеција без гондола не би била оно што је, док гондола на другом месту не би имала своје вредности.

Она је створена за венецијанске канале.

Гондоле су дугачке, црно лаковане, са кљупом издигнутим. Преко два басамака, покривена црвеним тешиком, улази се у малу одају, за свега две особе, у којој се налазе две фотеље од црвеног илиша.

Гондوليјер стоји на „porri“, и лако, одмереним ударцима весала греће гондолу, која клизи по води као каква змија.

И он, као да је неколико миља удаљен од вас, не интересујете га. Он певуши љубавне песме и после сваког рефрена, превуче руком преко бркова, као да се сећа ранијих дана.

Већ сутра дан, познајете целу Венецију и без тумача наћићете и Марков плац и Давидов варијете, као и све остале положаје, који интересују странца.

Свака варош има своје чари, али Венеција, град амора и лењствовања, многих мостова, канала, гондола и голубова, пуна античке културе и ар-

хитектуре има привлачност једне бајке, која је увек нова. „Dolce far niente“.

Миле Вајс.

ЗАНИМЉИВА АНКЕТА ЈЕДНОГ ВЕЛИКОГ ЕНГЛЕСКОГ ЛИСТА

Један велики енглески недељни лист приредио је недавно врло занимљиву анкету. Тема анкете била је савремени проблем брака. Читатељи и читатељке требали су да то питање осветле, критикују и мотивирају. Читатељима је предложен читав низ питања, на која је требало одговорити. Међу тим питањима била су и оваква: Верујете ли у тзв. платонску љубав? — Која карактерна својства мора имати девојка да јој дарујете срце? — Како објашњавате све већи број развода?

Ова три питања свратила су на себе највећу пажњу енглеског друштва. У анкети је учествовало око 300.000 читатеља. На прво питање одговорило је више од 200.000 људи са категоричким „не“. Већина одговора је гласила: „Платонске љубаве уопште нема“. Писма читатеља била су пропраћена многим афоризмима, цитатима и изводима из литерарних дела, која су имала да потврде њихово мишљење. Овде доносимо две најкарактеристичније изјаве:

„Ми смо већ прилично навикли да се млади брачни парови љубе као голуб и голубица, а при том увек мислимо на тзв. чисту идеалну љубав. Питајте орнитолога, па ће вам он објаснити, колико се бестељивости скрива у љубави голуба“.

„Такозвану идеалну љубав видео сам само један једини пут. То је била љубав неке 60-годишње жене према свом канаринку. Шта је била последица те љубави? Канаринак је цркао од обилне хране, а стара дама се по-детинила“.

И на остала питања дошли су чудни одговори. По мишљењу енглеских мушкарца љубав жене може се постићи са овим квалитетима: чврста воља, енергија, страствен темперамент, тајанствени погледи и оно извесно „нешто“, што жене приморава да се подреде мушкарцу. Најзанимљивији одговори стигли су на питање о разлозима све чешћих развода. Анализирајући разлоге који доводе до распадања бракова и породица окривило је више од 150.000 Енглеза и Енглескиња ноћне локале за играње, јер да они разорно делују на савремени брак. Један познати енглески политичар написао је о том питању овакву примедбу: Локали за играње, дансињ и поподневне чајанке су места где се рађају браколоства. Тамо долази жена у нездраву атмосферу коју онда доноси кућу, а тај отров инфилтрира постепено целу породицу.

Узгреднице било је спомена у тој анкети и о савременој женској ношњи и нарочито о кратким сукњама. По мишљењу од 140.000 људи, савремена мода чини од жене јавни објект гледања. Мушкарци имају прилике, захваљујући краткој сукњи, да проматрају женске ноге, голе руке и да се гледају да своју „деколтирану“ жедиве њиховом деколтеу, а прави Енгу гледа сам. Зато вечито незадовољство са женом, окривљања, шетње, неповерења, несугласице у брачном животу и томе слично, што доводи до слома. Један део читатеља види узрок савремених несрећа у браку такође и у заједничкој спаваћој соби. Осим горњих разлога, који наводно растрвају породицу, спомиње се и рад жене у контоарима и у опште у јавним звањима. Овај рад довео је до тога да жене занемарују домаћинске дужности, а ово занемаривање кућанства и та независност од мушкарца доводи до тога да се жена раставља од њега да може слободно и независно живети као бећарица“.

Београдска оперета и њен балет

Г-ђа Лола Драгљевић и њен партнер
г. Всеволод Вољски

Београдска Оперета сваки даном показује све више успеха, а њени руковођаи све више смисла и укуса у одбирању нових дела која мисле ставити на свој репертоар. У последње време неколико изведених оперета дошле су до потпуног изражаја, благодарношћу диригентима, режисерима, директору и целој управи која је уложила много труда да би потпуни успех био ту, и зато се са правом може рећи да се поједине оперете изводе онако, како се оне изводе и на страни. И ако се Београдска Оперета развија под врло тешким материјалним приликама услед тога што ова улаже све оно што се прими на њену режију која је врло велика, на ванредне кости ме који се раде у првокласном модном салону *Гиан-Марковић* врло укусно, и у потпуном стилу оне ствари која се изводи, затим на укусне декорације и све остало што се тражи од оперете, ипак се некако излази на крај, и поред свега тога што се два пута месечно дају премијере које много одnose.

И као што рекосмо Београдска Оперета стоји данас на завидној висини како по својој режијској страни тако и по целокупном њеном извођењу. Поред добрих солиста као што су г-ђа Евка Микулић, затим скоро ангажована г-ђа Ираида Комаровски, онда г-ђе Р. Киш, П. Јесић, Берковић и друге, поред врхних партнера г.г. Буке Трбуховића, Стеве Добрића, Клеменса Клеменчића, Љ. Цветковића, М. Оџића, М. Митровића, Дипуловића и других, одлично узвезбани хорови уз оркестар Краљеве Гарде и велику палицу диригента г. Ј. Србуља или г. Јарка Плецити, врло добра, чак шта више у извесним оперетама и чудна како се може све оно извести на тако малој, скроз нелепој позорници која је некако провизорно прављена у башти „Кларидес“ омогућила ипак све ово.

Када кажемо да се у Београдској Оперети изводе извесне оперете до свога потпуног изражаја, не смемо заборавити, а не рећи ниједну реч о ванредном балету и њеној прима балерини г-ђи Лоли Драгљевић, која са својим партнером г. Всеволодом Вољским изводи такве артистичке продукције: стилско-акробатске да очара публику. Г-ђа Лола Драгљевић, лепа млада балерина са много темперамента и грација има много смисла за акробацију. Њени кад кад задивљујући подвизи доводе гледаоца до узрујања при помисли на несигурност тела које се летује у ваздуху. Она вештим арти-

стичким замахом титра се са својим телом као са нечим што сме да падне о тле и да му ништа не буде. Њена изванредна виткост омогућава јој извођење свега што се може замислити. Озбиљна, скромна и симпатична г-ђа Лола Драгљевић не тражи бинске ефекте. Она их даје својим савесним радом из дана у дан све више. Њен врхни партнер г. Всеволод Вољски такође је ванредан. Врло лак и снажан он се титра такође са телом г-ђе Лоле Драгљевић и врти је безбројно пута око себе тако да гледаоцу за момент се замрачи вид, и док он трене, г-ђа Драгљевић већ као неко перце које је летело у ваздуху стоји мирно на подлуму.

Што се тиче самог балетског кора може се рећи да је више добар но одличан. У извесним дивертисманима где су солисткиње саме има одличних момената, док у скупном делу када мала диштимованост што долази отуда што је услед честих представа и нових проба мало времена за увежбавање старих ствари. Но ово је сувише критички посматрано, цео балетски кор је у главном са својом звездом и њеним партнером изврстан, и може му се и на овоме честитати. С.

Забава на Дорћолу

— „Хоћете ли довече на забаву?“
— „Вечерас ће бити игре!“ Овакве и сличне реченице могле су се врло често чути прошле недеље на Дорћолском корзоу у чувеној Дубровачкој улици, томе традиционалном састојалишту веселе младежи. Те вечери је једно младо уметничко-литерарно Друштво „Омладина“ приређивало свој први концерт са играчком у просторијама хотела „Јадран“. Још у осам часова у вече кафана се је почела пунити публиком која је заинтересована за рад овог младог друштва, дошла да се мало проведе крај чашнице вина и веселе свирка. Тачно у пола девет пред препуном салом одржао је симпатични председник друштва Г. С. Младеновић краћи говор у коме је између осталог рекао и следеће:

„Најлепше се захваљујем П. П. на овако обилној посети, јер само захваљујући Вашој предусретљивости осигуран је даљи рад овога друштва“.

Пошто је био поздрављен топлим плескањем Г. Председник је направио место Г. М. Ољачићу, који је дрхтавим гласом рецитовао песму „Долаз“.

Нашавши се први пут пред публиком симпатични омладинац, имао је видну трему, па је изговарао речи са приметним дрхтајима усница, руку и целога тела, што је колосално хармонирало са сижеом песме, па је на крају био бурно поздрављен.

Затим је настао приказ историјске слике у једном чину „Кнез од Семберије“, Врло тешко је критиковати игру ових загрејаних омладинаца. Она је била савршена и јадна у исти мах. Упоређујући је са глумом професионалних глумаца она није могла ни у чему задовољити. Док је на против испољена од стране аматерских почетника, потпуно успела, и могла би се мирне душе похвалити. Нарочито се је свидео Г. Смедеревац, који је у улози Кнеза Иве, дао све од себе, уживавши се у саму улогу.

Са врло добром дикцијом и ватреношћу он је успео да испољи жарки темперамент овог великог јунака. Г-ца Н. Михајловић као Боја мајка Ивина, такође је било добро а у завршној сцени пожелела је завидан успех. И Г-ца В. Антонић у улози Станке робиње, задовољила је са својом стидљивом и пркосном глумом. Четврту тачку испунио је Г. М. Бруић са својим свирањем на гитару, и он је задовољно.

После краћег одмора рецитовала је Г-ца Н. Михајловић песму „Утваре“. Са одличном мимиком и ватреним узбуђеним гласом изговарала је ова млада талентована девојка тешке стихове горње песме.

Затим је приказана велика комедија у једном чину „Свети Шраф“, која је са својим пикантним и ведрим хумором веома сведела публици. У њој се је нарочито истакао својом добром глумом М. Ољачић који је у улози Миће бедивије испољио свој велики таленат. Затим су се још истакли Г. Н. Смедеревац, Г-це Н. Михајловић и Ј. Михаљ, нарочито ова последња је пала у очи у улози-баба „Кврге“, јер је успела да верно испољи карактер и брбљивост старих баба.

Овај весели програм завршио је Г. Смедеревац рецитацијом песме „Коринтска Хетера“.

Овом рецитацијом Г. Смедеревац пружио нам је једно ретко уживање. Он је са толико ватрениости и узбуђења рецитовао стихове ове песме да је привукао на себе пажњу целокупне публике која га је на крају поздравила бурним овацијама. Затим се салом просуше умилини звуци најмодернијих игара и весела младеж сва срећна, вину се по такту бесних тамбурица. С времена на време искрсло би а по које коло, које би заголицало старију господу и она би за који часак остављала ладне шприцере и печене ђеваџиће, да би зацупкали неколико корака те народне популарне игре.

У том веселом расположењу дочекана је и зора.

У сваком погледу ово прво вече горњега друштва потпуно је успело.

— Брана —

ТАКАВ ЈЕ ХОЛИВУД

Врло ретки су филмови који нам откривају закулисни живот Холивуда. Живот којег ми не видимо на платну, а који је препун горчине и веселе живости.

Филм „Такав је Холивуд“ скинуће пред нашим очима завесу која нас је одвајала од тог непознатог живота, он ће нам открити Холивуд тај центар толиких сања, он ће нам показати његову суштину.

Он ће нам открити многе Холивудске тајне и показат ће нам како се снимају филмови. У њему ћемо сусрести многе филмске звезде које статирају играјући у њему мале незнатне улоге. На једном ручку у атељеу видећемо Ме Муреј, Легрис Џој, Џон Џилберта, Рене Адоре, Кор Дона, Норму Талмац, Дугласа Фербанкса, Клер Виндзор и још многе друге филмске величине. Шарла Шплина малог и неугледног такође видимо једном приликом када излази из биоскопа после премијере филма Пегги Пепер, коју савршено креира Марион Девис, која је у овом филму показала да је рођена комичарка.

Али има једна ствар, која нас нарочито интересује а то је појава нашег београђанина Воје Ђорђевића који у том филму игра једног уображеног филмског глумца. Ово је први наступ нашег земљака на платну наших биоскопа.

Пошто је овај филм са својих интересантним сижеом и ведрим хумором постигао силом успех у целом свету, то ће сигурно наићи и код наше публике на топал пријем. Приказиват ће се ускоро у биоскопу „Луксор“.

ЖЕНА НА МЕСЕЦУ

Плодна машта и сјајни генијални таленат чувеног Немачког режисера Фриц Ланга, пружили су нам досада магу интересантних и по својем чудноватом сижеу и обиму запањавајуће филмове.

„Нибелунген“ „Метрополис“ „Шпијун“ све су то дела која су силно утицала на живце гледаоца који је био задивљен и усхићен гледајући надприродна чудеса, која су остварена једино захваљујући огромном напрелку филмске уметности која је данас у стању захваљујући до савршенства израћених трикова, да створи илузије немогућих сижеа и расплета. Фриц Ланг, велики мајстор за остваривање оваквих филмова

спремно нам је за идућу сезону још један величанствени и задивљавајући шлагер, на коме је неуморно радио више од годину дана, обрађујући до ситнице сваку сцену ове гигантске фантазије, која је остварена путем многобројних трикова, који запањају својим савршенством.

Цело човечанство а и сви научњаци већ одавно се баве мишљу да путем разних техничких проналазака дођу у везу до које планете, барем до оне која је најближа земљи. Сви покушаји остали су без успеха. И сам занесен овом гигантском намером Фриц Ланг је покушао да дође у везу са становницима месеца и успео је али на филму. Његов генијални дух није му дао да мирује он је радио, мучио се је, стварао и најзад после толико мука и напада он је успео, створивши у фантазији живот и пределе месеца, које је успео да пренесе на платно и да заинтересује цео свет за то бледо тело које тек овима обмотава својим сребрним одсејајима тамну површину земљине коре.

Огромни капитал уложен је у ово дело, тешким трудом и потоком зноја, обмотане су оне танке уске траке филма које сада пружају свету још један триумф неме уметности, још једно њено бесмртно дело. Фриц Ланг још се никада није преварио у својим глумцима па ни сада, јер су Вили Фрич и Герда Маурус скупили и испојили сав свој таленат у својим улогама.

Сваки филм овог генијалног режисера, откривао нам је по једно ново лице, један нови таленат, тако и овога пута у филму „Жена на месецу“ дивећи мо се идеалној глуми једног дечка, најмлађег стара „Уфе“ талентованог Густава Старке.

Ускоро и наша ће публика имати прилике да се диве овом великом филму, једном од највећих шлагера ове сезоне, највећем триумфу овогодешње Немачке филмске индустрије.

Рамон Новоро и Рене Адоре појавиће се идуће сезоне у филмовима „Беле ноћи“ и „Побелници свемира“.

Филм „Принцеза Маша“ даван је ових дана у Букурешту под насловом „Драга Машин“ и под измењеним насловима, приказана је трагедија наше прошлости.

Кинг Видор режира филм „Халелуја“ у коме играју само приче.

250 ДЕВОЈАКА ПРОДАНО НА ЈАВНОЈ ЛИЦИТАЦИЈИ

Један енглески трговац који је неколико месеци путовао кроз Афганистан дао је приликом свог доласка у Француску једном новинару овакву слику о садашњем положају у овој немирној земљи. Карактеристичан је догађај свакодневног живота у Кабулу данас тај, да се сваки дан почиње с јавним извршавањем смртних казна. Овакав терор наравно има свој узрок и нови краљ Афганистана Бача-И-Сакао, син носача воде успео је да залобије за себе већину афганских племена, којима је успео доказати, да на крају крајева живот може бити веома весео и донети уживања. Нелавно су тамо одржане велике свечаности поводом победе војника новог краља над племеном Хазара, који су до последњег остали верни Аман Улаху. Хазари, после ковавих и дугих борби, морали су се претати на милост и немилост победнику који је од њих између осталог затражио у знак потчињености 250 најлепших девојака. Бача-И-Сакао, који на сваки начин хоће да што више напуну своју државну благајну, одлучио је, да тих 250 девојка буду одмах продане на јавној лицитацији. Ова лицитација му је донела 15.000 долара (860.000 динара).

Електрично ондулације

као и друге, најбоље и најевтиније врши Париски фризер

БОШКО

Карађорђева 79а — Београд

ЈЕДНА ЉУБАВ

Једне недеље, десетог фебруара после дубље наше љубави, решили смо се да одемо у цркву и да се закунемо!

4. фебруара добио сам писмо следеће садржине:

Мили мој Амоне!

Твоје писмо ме је обрадовало, сретан сам јер те волим, чекај ме вечерас, у 8 часова!

Ићићемо онда где ти хоћеш!

Воли те и љуби Нина.

Одмах сам јој одговорио! истога дана, 4 фебруара 192. г.

Мила моја Нино!

Да ли ме љубиш не питам те јер знам!

Сан који сам сањао могу ти укратко испричати и објаснити! Сањао сам талијански шешир „Риналда Риналдџија“ на глави! Значи да је то нова љубав, а то си ти, мила моја!

Снио сам: да сам слеп, што значи, да сада тек видим. Јер до сада бејаш слеп, када нисам могао да оценим жену, са којом се бејаш везао за живот, а сада да будем несретан, али уплаших се и помислих: Ух, а како ће ме волети сада мала Нина када сам слеп? И ујутру се опишах по очима, нисам био слеп, јер одмах на столу угледах твоју слику!

Шетали смо у сну ти и ја, дуго под кестеновима, расцветалим што значи: скоро венчање, али како то ћемо тек да видимо?

Свирала је музика, али све слути на свадбу!

Дакле кестенови значе брак!

А што смо обоје оставили своје капе шешире значи да ћемо обоје оставити своје службе и још, поћи у даљек свет и у нашу брачну срећу. Чу-

И надох је, и лудо је вољем, беда је ко цвет јасмина знате ли која је то? То је моја: мала Нина!

Дакле мила моја мала Нино, чекам те вечерас и вољем

Твој до гроба, увек Амон.

Дакле са овим сам писмом прекапуо преписку са леном Нином, јер сам постао већ њихов гост, и једне вечери водили смо ову преписку, ја и она, пошто смо прво вечерали код ње:

Ја сам почео:

Амон: Шта може раставити наша два напашена срца?

Нина: Ништо што је нама непознато, а ми мислимо да ништа не постоји?

Амон: Хоћеш ли поћи у недељу самном у цркву да се закунемо на верну љубав?

Нина: Хоћу!

Амон: Колико ме волиш?

Нина: Колико те познам?

Амон: Хоћеш ли и даље слушати лакше наше пријатеље?

Нина: Давно је то било, када сам их све презрела.

Амон: Хвала ти! „Мери“.

Нина: Нема на чему!

Амон: Да ли ћеш подносити сваку жртву, ако треба ради мене?

Нина: Сваку без разлике, само ако будеш добар? Да знам за кога подносим!

Вај ово писмо па ћемо видети?

Уз писмо сам упутио и овај стих: Имао сам једну малу, витка је и танка, угледах је и рекох јој:

Волећу те без престанка!

Амон: Мој живот припада само

теби!

Нина: А мој теби — теби Нина, потписала је Нина. —

Амон: Сретан ћу бити да ми напишеш. Амоне, од тебе ме може само смрт раставити! — Она је потписала Нина. —

Амон: За нас ако се вољемо несме бити препреке!

Нина: Треба бити јачи и победити их!

Амон: Одрајт — добро.

Амон: Неописано сам сретан, јер си отмена, и фина!

Нина: Желим да се никада не промениш!

Амон: Да ли си самном задовољна?

Нина: Да, за сада јесам, а доцније????

Амон: Ја сам ти веран!

Нина: Мушка се љубав по песку пише — ветар дуне она се обрише!

Амон: Моја љубав никада!

Нина: Не твоја љубав, већ љубав мушкарца!

Амон: Увек ћу бити твој, веран Амон до гроба!

Нина: И ја твоја Нина!

Амон: љубим те!

Амон: Из твојих очију сунце сија!

Нина: Где, ласкавца.

Амон: Да идем кући?

Нина: Оди к мени!

Амон: Дај пољубац!

Нина: Тути... љубили смо се и раставили те вечери да се опет сутра видимо и наставимо нашу љубав!

Зимско вече дивно!

Месец је бацао своје сребрне и мразовите зраке, све је цуцао од мрза, а под нама је снег шкрипао.

Нина и ја имали смо један затворени Шевролет, који је јурио пуним гасом у правцу Топчидера, ја и Нина седели смо загрљени у колима.

Био сам сретан, стегаво сам ону ма-

Купујте домаћу обућу марке „БОСТОН“
ЗА КВАЛИТЕТ ГАРАНТУЈЕМО

Продавнице

Краља Александра 162

Краља Милана 8

Краља Милана 85

Официрска Задруга и њене филијале

Крагујевац

Краља Александра 12

Комисиона Стоваришта

Панчево

Ваљево

Тител

Скопље

Гор. Милановац

Чачак

Крушевац

ФАБРИКА ОБУЋЕ „БОСТОН“ А. Д. БЕОГРАД

ду у своје руке, дрхтаво као своју која догорева, и мишљах: да ће ми се одмах из руку измаћи или ће ми је ко отети?

— Ауто је журно светлим улицама!

— Она је тада била дивна, а још је имала на себи један необично леп мирис, који је опијао, а ја тек што изађох из бербернице и тако помешани мириси, ономинали су нас на љубав!

— Стојао сам своју љубљену у наручје, била је слатка мала, која је умела да пружи срећу, овоме који је био некада напашен!

Љубили смо се страсно и јако!

Наш Шевролет журно је у правцу Топчидера!

Јеси ли моја?

Твоја увек! Одговорила ми је на-слањајући се на моје груди!

И у нашем љубљењу нисам ни приметио да смо већ у Београду!

Шофер викну изволите кући сте!

Она је лако скочила, скинула је рукавицу, а ја опет спустих халамљиво уста, на свилену ручицу, кадифене коже са дивним мирисом.

Отишла је!

Целе ноћи спавао сам немарно, мислио сам само на њу!

Пробудио сам се уред ноћи, седох за сто узех оловку и онда сам јој писао следеће:

Љубљена!

Сретан сам да те волим! Вечерас ћемоћи код Бране! Или у који други биоскоп, да се мало разонодимо!

Мила моја: Синоћ сам ја твоју милу мету у аутомобилу!

А од зиме уз њу сам се припио, те сам слатко, њена уста љубио!

Ал су путе наши врло кратки те нам пољупци беху: скидани али слатки!

Ал замисли! да можемоћи једном загрљени целе ноћи.

Дал би мислили, да ће крај загрљају доћи? (Не никада!).

Љубим те и чекам
Амон!

Легао сам било је један сат по ноћи!

Волео сам је много, пативо сам! А свој бол, делио сам на срце и душу. Зашто сам од ње крио?

Па волео сам је, она није смела да зна за ту тајну!

Све једно, али ужас када она дозна?! . . . ?

Биће крах!

Ох! Ја ћу се убити!

Како ли ће тај дан изгледати? Не знам?

А она мора сазнати, али не сада још не!

Па како да јој то сам кажем? . . . ? Она је нешто чула и сумњала, али је ћутала!

И једне вечери, поред тога што сам стрепио, да ми каже: Па Ви сте же-

Грамофони и грамофонске плоче

најпознатије марке:

His Masters Voice; Columbia; Polydor;

по врло повољној цени могу се добити у нашој радњи.

Продаја за готово и на дугорочну отплату, Услови плаћања повољни. Тражите илустровани каталог грамофона и списак грамофонских плоча.

ГЛАВНИ ГРАМОФОНСКИ ДЕПО

БЕОГРАД, Кнез Михајлова ул. бр. 18.

Телефон бр. 53-82.

њен! Спреман сам био на одговор! Али за Бога, био сам, а сада сам слободан, то је било давно, а сада се разводим, одавно сам се развео!

— Ти си моја, ја те љубим.

И заиста једне вечери . . . када сам је чекао, долазила је к мени лаганим ситним, елегантним ходом, и ћутала је!

Нино! . . . Ђутала је!

Није ми пружила руку, нашта сам се стресао од јада!

Скинула сам Вам маску . . . скинула сам ти маску поновила је она и ако си се под њом крио, тако дуго и дуго, зашто?

Па Ви сте заиста жењен! . . .

Зашто ми кажеш Ви?

Како жењен? Па тако лепо, имаш жену, а мени кажеш да си момак!

Али Нино, не слушај никога, ја, ја ах! али опрости и тада сам јој испричао целу твоју историју, твоју нерсећу љубав и мој трагични брак!

— Плакао сам поред њене сидуете и не знам колико сам је тада волео, мислим до лудила! Зар да изгубим оваквог анђелка?

Зашто? Зато, што се некада називала моја жена, она, која је била једна обична протува, а да сада морам, да патим!

Ниво! Љубим те! Она је ћутала. Ђутећи се поздрависмо, а тада сам јој писао, јер је отишла те вечери!

Исте ноћи писао сам јој писмо:

Љубљена!

Верујем да ћеш ми ипак макар када опростити?

Нас неће ништа раставити! Где твоја длака ту моја глава!

Нека сви виде да те смртно волем!

Чекам те вечерас у 9 часова знаш где . . .

Боље опрости ми сада да не буде доцкап! Ја несем ни корака навраг, радије у смрт. Ја не могу више без тебе, нека буде све због тебе не презам ни од чега! Мало само храбро, волем те, бићемо сретни!

Много те љуби твој
Амон!

Сачекао сам је одмах наредне вечери! Она ме је смењена сачекала, значи ипак ме је волела! . . . Зашто си крио? Зашто ме ова?

Из Нино није говорила мржња према мени, али ипак љубомора.

Дакле, ја се кајао, или нешта сам раније урадио, судбини немогу избећи! . . . Зашто ми ниси био искрен? . . . Што ми ниси одмах рекао да си жењен? лакше би било за обоје нас? . . . Како сам могао да ти кажем? . . . И док сам јој ову реченицу изговорио, ја сам дрхтао!

РАЗНЕ ВЕСТИ

Један Универзитет у У Јужној Калифорнији, има једну засебну салу за одржавање разних предавања о филмској уметности. Од познатих уметника и стручњака, држе предавања Вилијам Де Миа, Конрад Нагел, Лон Иванеј и многи други.

„Манолеску“ зове се последњи филм чувеног Руског уметника Ивана Можухина, који је са Бригитом Хелм, снимео овај пустоловни живот Румунског Казанове.

Емил Јанингс се сада налази у Берлину и за Уфу снима један говорени филм.

Наш земљак Воја Ђорђевић, појавиће се у идућој сезони у великом филму „Такав је Холивуд.“

Јени Југо и Енрико Бонфер завршили су филм „Кријумчарева вереница.“

На премијери у Паризу у великом Парамунтовом биоскопу незапамћени успех постигао је филм „Мадона спаваћих кола“ у коме главну улогу игра чувена француска уметница Клаудија Франс, која је недавно извршила самоубиство.

ПОЕЗИЈА НОВИХ

Од пре кратког времена, један нарочити жири одобрен од нашега листа, решио је да изда антологију песама најмлађих и најновијих наших лиричара. Песме које буду слате, мо-рају бити одличне књижевне вредности, и тренутно најјаче које песници имају. Свеку песму коју одаберемо у лист, донећемо са краћим аутофрагментом о њему. Доцније, песме које се буду штампале у овој рубрици, биће одабране о жирија за антологију.

Рукописе слати на адресу нашега листа за поезију нових.

Нежне руке
и fine, меке
руке,

су особина отмене даме. — Дневном употребом нашег „Алем“ крема, свежина Вашег тела остаће дуготрајно непромењена. — Све нечистоће за кратко време изчезавају, јер „Алем“ крем дубоко продире у поре, и тиме даје кожи здравље и лепоту.

МЕРИМУД 1339

Како се освајају жене?

Шипарица каже једном: „Играли смо танго, а он ми је шапутао: „Како бих вас угризао за усне“. Ја сам се наљутила, он је био ружан. И кад смо други пут играли, сав је био врео. „Ах, како сам несрећан, шапутао ми је непрестано.“ И мени га је било жао, врло жао, али ми се не допада. Не уме да буде поносат. Ја баш уживам да освојим онога, који је горд... и који неће увек да ме гледа, а знам да ме воли.“

У речима те мале шипарице има истине, а та истина провлачи се кроз живот свију жена.

Оно, што се осваја лако, није толико примамљиво. Или другим речима: Мушкарац не сме брзо да наметне своју љубав жени, ако мисли да њену брзо не изгуби.

Жена не воли одмах чисту ситуацију. А то је онда, кад неко гледа жењу, а упозна се с њом одмах, одмах је луд за њом, након је још добро није упознао са њеном психом.

Осећање неизвесности, које обузима сваки час жену, ствара јој бол, а тај бол увек је потсећа да има некога, који се вије око њеног срца и веда јој мира. Жена почиње да се заљубљује, кад се у њену душу увлачи немир... Неко невидљиво баће каз да је увек тражи, неке очи увек је гледају ма где била, оне као да лебде у ваздуху, и бацају магнетске стреле које је боцкају, и сваки тај убој изражава се у једном осећању: или љубоморе, стрепње, наде, љутине, радости... Само још нема триумфа...

Од првог погледа, до прве речи, увек треба да прође мало времена. За жену је некад интересантно, кад не познаје човека, већ једном синтезом његових гестова, погледа, сјаја очију, у којима тражи све манифестације његових осећања, она створи у машти једно биће, и ако то нереално биће одговори доцније реалном, она је срећна.

Некад два бића осећају, да их привлачи нека магнетска сила, неодољива и неизбежна. Али у том приближава-

Испро-
даја

ИНВЕНТАРНА

траје само до 15. септембра 1929

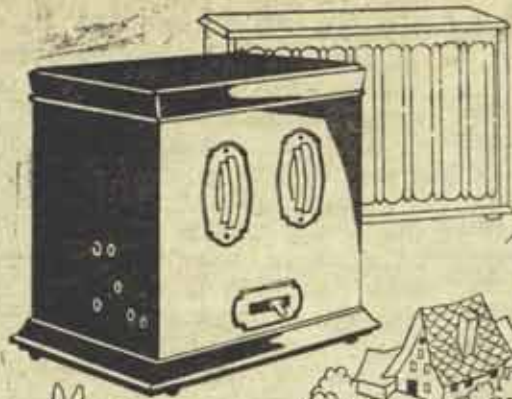
3 ЛАМПЕ АПАРАТ „MOZART-NEUTRO“. Прима европске станице у слушалици као и гласноговорнику. Заједно са инсталационим материјалом стаје само Дин. 2.745.—, Капара Д. 150, доплатом Д. 195, остатак од Д. 2.400 месеч. по Д. 120 (20 рате).

РАДИО 2 ГОДИНЕ НА ОТПЛАТУ БЕЗ КАМАТЕ

4 ЛАМПЕ АПАРАТ „SCHUBERT-NEUTRODYN“. Прима европске станице у слушалици као и гласноговорнику, а разликује се од апарата са 3 лампе у великој јачини и чистини. Цена целокупној станици заједно са инсталационим материјалом Динара 3.538.—, Капара Дин. 250.—, доплатом дин. 288.—, остатак од Дин. 3.000.— месечно по Дин. 150.— (20 рате). Наручбина има само онда важности т. ј. примљена је, ако наручио са наручином пошле предвиђену капару преко поштанског рачуна Београд Но. 54.062, упутницом или новчаним писмом. Телеграфске поруџбине имају првенство. За апарате издаје се дугогодишња гаранција. НЗ. Не зборавите, да се готово цела ЈУГОСЛАВИЈА служи првокласним апаратима купљеним код „РАДИО-БЛАЖЕКА“, зато немојте ништа друго куповати.

Прво и највеће спец. предузеће за РАДИО Инж. Ђ. БЛАЖЕК, Београд.

Јакшићева ул. 11. — Телефон 41-85.

Пољопривредне савете
као и
варошку забаву
пружа Вам само

Arcolette 3

Одличан и снажан апарат. — Цена ниска.

Одговарајући звучник је Arcophon 4.

TELEFUNKEN

Најстарије искуство

Југословенско Сименс А. Д. Београд, Краља Александра ул. 8.

Најмодернија конструкција

њу човек не сме никад да уврди су-
јету жене. Сујета је регулатор женине
љубави. Она подиже и умањује њена
осећања. У вези је са љубомором, али
може и да ућутка љубомору, и да
се претвори у презирање.

У љубави увек воли једно друго да
прави љубоморним. Али и ту мора
бити границе. Човек је погледао другу
жену, из пркоса, и прва је патила.
Он је погледао и други пут... Њена
сујета се увредила... Код трећег по-
гледа жена може да се повуче из бор-
бе. Један је поглед довољан за жену
психолошки сложену. Мало несани-
це, мало срибе, треба јој створити.

Само не сме да буде сувише дуг
размак од првог погледа до прве речи,
ако обоје знају да се воле. Сувишна
чежња умањи каткад интензитет љуба-
ви... Жена чека, чека изјаву љубави,
и наједаред јој дође и пође другим
путем.

Човек изгуби игру кад се не нада.

Има насртљивих мушкараца, који
се хвале својим победама. Они ретко
освајају потпуно једну жену... Осво-
јити жену, не значи добити је физич-
ки, већ психички. У психи жениној
лежи љубав, у психи је и њен сексу-
ални живот. Зато браку, или великој
љубави, треба увек да претходи пси-
хичко освајање.

Мушкарац, под жармом својег ин-
стинкта, игнорише каткад душевне на-

клоности жене. Један снажан, здрав,
леп, чак и интелгентан мужјак, за-
мишља да има сва својства да усрећи
жену.

А њему само нешто недостаје.

Не достаје му нежности.

Нежност у љубави то је парфем
који као талас осваја жену, разнежа-
ва и убуђује њену душу и чула.
Свако чуло жене чезне за нежношћу.
Она воли поглед који је милује, воли
глас, који јој тече, воли усне, које
шапућу...

Али не воли да човек своју неж-
ност понижава, да пузи пред њом...
Иза свију тих нежности, мора да се
скрива карактер и поноситост.

Као што каже она мала: Ја волим
ко је горд...

А мушкарац: „Ја бих угрizaо ваше
усне“.

Две различите природе: жена се
приближава кроз психу, мушкарац
кроз инстинкт. Инстинкт прави човека
суровим, а неки пут ништавним и пу-
завцем. Зато мора сваком акту да
претходи увертира, која почиње од
првог погледа. Она у свакидашњем
брачном животу воли увертиру, исто
онако као кад се заљубљивала. А по-
сле екстазе увек мора да дође епилог
— нежности.

Иначе, без свега тога, жена је само
један — аутомат, која се механички
покорава свима законима природе,

који су само форма њеног живота, а
садржај се налази дубоко у њеној
психи, која је каткад сва устрептала,
пуна тајних снова и чежњи...

То, само то скривите жене ако о-
својите, онда сте господар и њеног
срца и тела.

МИР-ЈАМ.

МОЈА ЖЕЉА

Желим да завршим овај живот худим
У раскошној зори пролећнега дана.
Кад све трепери, кад се све буди,
Кад забрује звона свевишњем: Осана.

Кад је све у плашту од листа и цвета,
Кад радост озари насмејана лица,
Кад малене тиге заморне од лета
Песмом поздрављају помол љубичица.

Желим да не буде јецаја ни плача
Ни пролитих суза над младошћу
мојом.

Желим да ми испод вечног покривача
Испуните одар — мирисним шебојом.

Београд 1929.

Нела.

Лиљана Харасеј, завршава филм
„Адија Маскота“.

УЛИЦА УЖИВАЊА

— Брата —

Путovati, уживати у природним лепотама и наслађивати се романтичним пределима од увек је био мој највећи сан. Сваку прилику искоришћавао сам до ситнице, увек разгледајући склопину села и вароши, откривајући њихове најтајније интересантности.

Увек сам жудео да својој ненаситој љубави према природи, пружим што веће и трајније уживање. Свака варош, у коју би ме ветар нанео, откривала ми је све своје лепоте а моја безгранична жудња за нечим новим и леним водила ме је кроз све њене улице и забачене кутове. Нарочито ме је привлачила она група улица, која се је увек налазила удаљена од центра вароши, и врло често у тим забаченим, уским и слабо осветљеним улицама откривао сам увек нове и по својој развоју чудновате догађаје. Видео сам људе и жене чији се је живот много разликовао од нашега и ја сам уживао откривајући овај тајанствени танки вео који нас је одвајао, а испод кога се је безочно смешила тешка судбина тога новог живота.

Та чежња која ме је увек одвлачила у најизвиканије кутеве великих престоница као Будимпеште, Беча и Париза, није ми ни сада дала мира када сам ситним корацима шетао по плажи велике морске бање Констанце. И ако је у место усвјаних зракова сунца, месец благо просипао своје бледуњаве светлуцаве одсјаје, разнолика гомила шаренога света и даље је уживала купајући се у зрацима овог ноћног заштитника, док су се умилни звуци најмодернијих игара тихо ширили у наоколо. Занста ова је слика била чаробна, али ме није привлачила, јер сам је већ сваке вечери гледао, а можда и зато што су све моје мисли биле управљене „Стради Куар“, најзабаченијем и најизвиканијем делу Констанце томе великом тржишту свију народности.

И нехотице, полако, сам се удаљавао од узавреле светине и полако се приближавао пристаништу. Ноћ је већ увелико раширила своја крила, а благи ветрић пријатно је харлијао када се ја приближих својој циљу. Сви дућани беху већ давно затворени, само су још телали били будни очекујући своје сталне муштерије, морнаре свију народности који су стизали из луке а који радо даваху своје старе часовнике и остале сличне стварчице донесене са далеких путовања за пијанство једне ноћи. Ускоро се нађох у слабо осветљеној улици која је врла од живости и ларме а којом је одјекивала потмула дрека помешаних тонова, који допирасху гото-

во из сваке куће... то је најомиљеније свратиште морнара... то је чувена „Страда Куар“ — улица уживања, та је реч скривала у себи појам блаженства за све скитнице овога света. Ушавши мало дубље наилазио сам на разне кафане, те се најзад реших да уђем у једну од њих која је бар по свом спољном изгледу скривала извесне интересантности. У углу дворане, прилично велике просипао је шаптаве звуке неки трошни музички аутомат, док се је около гурала маса света. Сви столони беху већ заузети.

Све народности, све расе, беху овде заступљене. Малајац покрај Црнца, Кинези, Јапанци, седели су поред румунских, енглеских и француских морнара... а свака гомила, сваки сто, био је начичкан са по неколико жена, већином белих, али и овде се је видело богато шаренило разних нијанси. Лица беху млада и стара, једна живота и упропашћена горким разочарењима и овим бедним животом. Али ипак на све стране одасала је пијана раскалашност, савршено заборављање жуљевите свакидашњице. Успео сам ипак да нађем једно место и наручим чашу пива. Кроз густе гомиле дима, чули су се разни узвици, раскалашност је расла, борбеност пијаница такође. За суседним столом одједном изби свађа. Неки крманш у норвешкој униформи, додаивао је увредљиве речи неком кинеском морнару. Одмах сам приметно да жуде за истом женом... а тада одједном почеше чаше летети... створише се два табора, без да је и један знао о чему се ради... засијаше оштрице ножева... жене врисаху... крв потече...

Гледао сам запањен ову гужву, горко се кајући што сам уопште дошао овамо. Мали Кинез чије су зенице већ биле скупљене од прекомерног уживања опијума, бесно је размахивао дугом оштрицом каме, око себе, да и на њега нападе један огроман црнац и заби му нож до корица у леђа. Уз страховити врисак Кинез се стропошта на под... и за чудо овај продирући врисак освести гомилу и она навала ка вратима. Повесен бујацом ја се ускоро нађох напоље и у бесном трку јурнем низ улицу. Затупше се дугачки звиждуци полицајаца и њихов укљурбани ход. Јурећи тако, од једном видех како се отворише једна врата и једна ме Црнкања позва да уђем унутра. Тешко дишући упадох у једну пространу собу намештену јефтиним намештајем. Пет девојака седело је за столом, док је једна седела шћућурена у једном куту собе. Неколико морнара већ пијаних до бесвести наслонили су се у једном хошку. Седох и наручих пиво за све, што изазва пријатну веселост. У том моменту убоше још три морнара и девојке се ра час нађоше око њих. Тек што су сели кад један од њих сназивши ону девојку у хошку простачки се насмеја и дозаци својим друговима — „Недиришто воће!“ рекавши то он позва малу к себи, која се уплашено још више шћућури на својој месту.

— Доли, зашто не седнеш на светло? зачу се строги глас власнице, која је натера да приђе ближе. Погледах у њу. Била е још врло млада, сумњам да је имала више од 15 година. На њеном свежем лицу које још није осетило трагове покварености, јасно се оцртаваше страх.

Била је лепа, и њено лице будило је успомену на летње жетве, на жубореће потоке и насмејано небо.

Грубим покретом, морнар је привуче к себи и своја горка уста, која су одасала од алкохола, наслони на ње-

К л а в и р а
П и а н и н а
као и све врсте

Музикалија (Нота)
у највећем избору има на
стварашћу

Јован Фрајт

Београд, Краља Александра ул. 11
Телеф. 17-23.

Цене најсолидније каталог
бесплатно.

ду као злато плаву косу. Два молевива ока болно лутаху у наоколо и зауставише се на мени и тај поглед пун молбе и очајања дубоко ме дирну и косну ме до дна срца. Устадох и приђох морнару.

— Остави ту девојку. Рекох му узимајући је за руку.

Он ме бесно погледа и рече ми промуклим гласом, који је кнштео од страсти и покуде.

— Девојка је моја — и ја ћу платити за њу!

рекавши ове речи он је нагло повуче и браим покретом ницезе иза дугачке завесе која је покривала улаз у другу собу. Хтедох јурнути за њим, али ме четири снажне руке приковаху за место и ја видех два подпадула лица која се грозно смејаху. Једна од девојка ми приђе и рече ми болно се осмењујући:

— Све је узалуд, мали мој младићу, ако је данас спасен, подлећи ће сутра, противу наше жалосне судбине не можеш се борити.

У томе моменту допре до нас очајан завик пун бола и очајања и ја немогавши више издржати појурих напоље и очајан у трку изађох из ове улице која је у својој средини крила толико бола и неизмерне патње. И док сам се ја удаљавао, улица је још била завајена у тамну непрозирну ноћ, а прљава и искидана светлост крчила је себи пут кроз таму. Суморна аурала ђавола уздизаше се над улицом греха. Још се је са свих страна чудло грештање музике, још су у свим кућама промукле гомиле урликале песму пијанчења.

Овим пропалим пијаницама не смета деш малог Кинеза, не тиче их се да је у оближњој кући једна девојка са златном плавом косом, грчећи се испушта дах невиности... јер то је удес куће грехова... „Страде Куар“.

Констанца, Августа 1929.

Прима наруџбине

ТАПЕТАР

ЈАНОВЉЕВ

бр Милана 69 (у авлији) — БЕОГРАД

Писмо са далекаг Истока

У земљи мадам Бетерфлај

Јокохама је град, који се нагло подигао из рушевина земљотреса, који су опустошили Јапан године 1924. Свака јапанска варош има свој план. Токио је административан и досадан. Кобе са својим пристаништем, много личи на Марсељ; Осака, огромна варош широких улица, са вечитим облацима дима који се уздику изнад фабричких одака; Киото, чувен са вишестолетним палатама, напуштена негданшња престоница, која се у самоћи и тишини сећа пређашње славе.

Путовање јапанским возовима није нимало непријатно, јер је у њима несравњени комфор и тачност.

Јапански пејзажи имају живописности. Воз јури покрај шума и пиринчаних поља, кроз које су спроведени канали за наводњавање, и мали јапански сељаци раде око пиринча, газети по води до колена. Кроз неко зелено боју церезија помолсе се жуте или црвене табле са рекламом која препоручује јапанске цигарете или уље.

У варошима где нема лукеузних хотела, може да се одседне по крчмама јапанским.

Ништа није занимљивије од тих гостионица. Чим се уђе, скидају се ципеле. Газда или газдарица, с најљубазнијим речима, донесу вам штофане ципеле. Непрестано клањајући се, уводе вас у једну собицу. Од намештаја налази се само једна асура и сто. Са питањима, по јапанском обичају, једете њихова јела: зашечерену паприку, забиберене пљиве, кајсије у сирћету, као салату. Напоследку донесе пуну чинију пиринча преливено са сосом од риба, а после тога завршавате ручак са чашом чаја и шољом алкохолног пића. Спавате, разумете се, на асури, и сутрадан газда улази, опет са најљубазнијим речима, и најскромнијим рачуном, који износи 2 јене, што чини шесет динара.

После се сигурно смеју, како су добро опљачкали Европљанина.

Као што се види није јефтино у Јапану.

Половина јапанског народа зна помало енглески. Али странац тешко може да се упусти у ту земљу. Јапанци објашњавају:

— Немогуће је, да ми дајемо посла странцима. Ми имамо више од шесет милиона становника, које једва успевамо да исхранимо. Фабрике су препуне радника, нагомилала се и чиновништво, и последњим америка ким законом, којим се забрањује и славање Јапанаца, унесрећено је много сиромашних слојева.

Из Јокохама отпловили смо у Нагасаки.

Сирота госпођа Хризантема! Како је била тога дана бедна, проабана и остарела, док су се црни облаци ковитлали над градом и пљусак лио као река. Кад се дође у Јапан, разочари се и у мадам Бетерфлај.

Хвала Богу, те се нисмо ту дуго задржавали, и брод се крете на један пут од дванаест дана. Како сад да се утуца време, кад се на палуби налази само неколико хладних и презривих Енглези, а сви остали путници Јапанци, који нису знали ни једну реч ма кога европског језика.

Да бих прекратио време почео сам да скицирам карикатуре. Најпре капетана, па још једног официра. Они ме замолише да им продам слике. Чим су остали Јапанци чули, да један Европљанин слика, поручили су са брода, да сваком израдим карикатуру. Некоме сам наплатио две јене, другом пет, трећем десет. Они што су били у првој класи више су платили и мој деп се напуни женама.

Тако ми је време броо прошло до острва Маниле. То је острво чувено са својих цигарета, које се шверцују у великој количини, и цариници су познати као људи, који радо примају мито и направе се да не виде прокримчарену робу.

Из Маниле смо пошли Филипинским острвима. И после два дана стигосмо у Давио, престоницу острва Минданао, на југу Филипина.

Цреће, само цреће, и кокоси на све стране. Становници Филипинских острва, са својим испупченим јагодицама, спљесканим носем, правом африканом косом, оловне боје коже, представљају најружнији тип малајске расе.

Та раса има у себи трагова Јапанаца и Маора, али неки рекоше да се у њеном генеолошном стаблу налази један крокодил и једна мачка!

Интересантна поворка ишла је улицом. Најпре је цаа свирао један фокстрот, а за њим су ишла два бицикл ета на којима је стајао један сандук. Тај сандук је био покривен белом чаршавом, а на њему су биле посуте орхидеје. Једна жена је ишла за тим сандуком, једући бонбоне, и разговарала је са другим женама. А за женама је ишла опет гомила, која је непрестано играла.

Та чудновата поворка заустави се, и ја се приближих оној првој жени, што је јела бонбоне: „Молим вас, каква је ово парада?“

— Па зар ви не видите ковчег? То је моје дете умрло.

И замоли ме да се придружим и ја пратњи.

БСК У В. БЕЧКЕРЕКУ

Првак престонице гостовао је прошле недеље у В. Бечкереку, где је са тамошњим „Обилићем“ одиграо једну пријатељску утакмицу која се завршила са резултатом 5:4 за плаве. И ако ослабљен одсуством Стојановића, Тошића, Ворђевића и Најдановића, БСК је пружио врло лепу игру, нарочито прве половине када је био апсолутни господар игре. И друге половине БСК је био стално надмоћнији али узалуд се је он трудио јер је судија Шуберт сваку комбинацију плавих задржавао са офсајдом или фаулдом. Томе је још придодана веома сурова игра домаћих који су јурили на човека а не на лопту. Голове за БСК дали су: Вујадиновић 2, Марковић, Марјановић и Тирнанић по 1. Од играча нарочито се је показао са добром игром Петковић на беку, и Тирнанић на десном крилу. Голман Матић крив је за један гол, иначе је био добар. Томашевић није задовољно. У халфлинији играли су сви добро нарочито прве половине. Злоковић и Вујадиновић слагали су се добро а и Марковић на центру играо је задовољавајуће. Код „Обилића“ бриљирао је на беку бивши играч БСК-а Света Поповић „Поп“.

Судија је судио очајно, тако да је цео свет имао илузију да Г. Шуберт уопште нема појма о фудбалским правилима.

Публике је било око 1.500.

БСК је играо у следећем саставу:

Матић — Петковић, Томашевић — Арсенијевић, Маринковић, Вујадиновић — Тирнанић, Марјановић, Марковић, Вујадиновић, Злоковић.

— Брана. —

СА СВИХ СТРАНА.

Енглези ће како изгледа бити гости Јужне Америке, јер Аргентински Футб. Савез води преговоре са Лондоном, око гостовања једне добре енглеске момчади.

Толан, један од најбољих америчких тркача на кратке стазе и првак света на 100 м. тучен је на једном берлинском лако-атлетском митингу у присуству 10.000 посматрача. На 100 м. је тучен од Ламерса, а на 200 од Едрахера. Занимљиво је, да је обадва пута био за једну руку иза победника.

Шведска је у Хелсингфору тукла Финску кнап са 93:90. Такмичење је изведено пред 15.000 душа. Она је извојевала победе на 200 и 800 м. а затим на свима препонским огледа-

њима и скоковима. Дуге стазе — наравно — донеле су победе Финцима по Лукогиш, а затим бацања кугле и копља по Јервинсону и грци на 100 м.

Хурми мада није трчао у најбољој форми, ипак је успео да се раванжира у Варшави за недавни пораз по Петкисвичу. Тукао је Пољака на 4 енгл. миље у времену од 19:35.

Т Е Б И.

Усахнуле су сузе што сам их горко лила,
Често у ноћи тихој. Тада сам љубав своју
Нежно, к'o канав цвет, купећи струк по струк
У цветни венац свила. И своју чажњу драги,
И своје пољубе сетне у венац сам утнала
Док пада сутон лани. А нада зефир благи
Носећи плач и смех, одхуји циљу даљем.
С' уздахом болне сете, док мисли теби лете,
Ову ти песму, мили, као уздарје шалем.

1929 — Београд.

— Нела —

НОВЕ КЊИГЕ

Пре кратког времена изашла је из штампе једна врло интересантна књига од нашег одличног дипломате г. Божидара Пурића. У овом делу „*Наше Исцеленици*“, г. Пурић нам детаљно и зналачки приказује ово за нашу земљу тако важно питање.

Књига је лепо опремљена у издању књижаре С. Б. Цвијановића, Београд. Цена 20.— дин. Страна 120.

Геодетска и Грађевинска Академија „Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-36.

Опрема Геодете, Геометре (земљомере, порезнике), Грађевинаре (предузимање) и Техничке Цртаче. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина 3.300 дин. први и 3.000 дин. други семестар. Зимска школска година почиње 1. новембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и допунски курсеви отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕКЦИЈА, Бранкова ул. 23., — Телефон 16-36.

За расађивање дрвећа најбоље
ВРЕМЕ — ЈЕСЕН !!!

Воћке, руже, зимзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Најјевтиније.

Уриђујемо вртове

по скицама које израђујемо према
Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

СРЦЕ МАЈЧИНО

У јапанској провинцији Ехиге у месту Мастујама, које лежи далеко од бучног и злог света, живео је некада сретан брачни пар са својом ћерчицом - јединицом, коју су родитељи много волели. Живот је пролазио у најлепшој хармонији, кад ли је једног дана морао отац поћи ради важне ствари у главни град Токио. То је био далеки пут и растањак с његовим милама био му је врло тежак. Они нису још никада ишли даље од суседних села и помисао, да отац породице мора поћи у парски рад, све их је јако растужила. Али жена се прва снашла. Она је већ много слушала о сјају царског двора, па се умирала, када јој је њезин супруг обећао, да ће доћи са собом лепе дарове.

Прошла су четири месеца од његовог одласка у немирном исчекивању, када се он коначно вратио кући. Забранута жена загрлила га је у екстази радости, а ћерчица, која је за овај нарочити дан обукла свој плави огртач, што јој је тако дивно стајао, и којег је отац врло волео, бацила му се око врата. Она је весело ударала рукама и са неизрецивим одушевљењем играла се са многим играчкама, које јој је отац донео. Дотле је он причао о лепим стварима које је видео у Токију и није могао да са причањем сврши.

„Теби моја, љубљена жено, донео сам један скупоцен дар. Ево, узми га. Гледај... то је огледало. Да, та ствар назива се огледало. Погледај само у њега и онда ћеш нешто угледати“.

С тим речима предао јој је малу, црно обојену и цвећем украшену кутију. Са унутарње стране била је смештена једна метална плоча. Спољна страна била је тамна као ноћ, украшена само са неколико златних хиероглифа, који су представљали неку реченицу; унутарња страна напротив била је сјајна и блистава. Жена је погледала у огледало. Лепо лице са уснама као трешња гледало је у њу и два велика сјајна ока, љупко су је посматрала.

„Но, шта си видела?“ питао је он шалећи се и био је сретан, што јој је донео такав прекрасан дар.

„Ја видим једну лепу жену са полуотвореним уснама и са великим очима, какве су моје.“

„Ах, мила луда жено, смејао се он, „то је твоје властито лице. У главном граду има сваки такво огледало, које показује човеково лице и све што је на њему. У царском граду има у свакој кући огледало. Мала или велика, у скупоценим оквирима, висе у свим собама, али овде код нас не познаје још ниједан човек ту ствар што сам ти је донео на дар“.

И млада жена гледала је у огледало сваког дана сјајним очима, али јер се је бојала, да би се могло дневном употребом истрошити, затворила га је заједно са другим драгоценостима, које јој је даровао муж, у један ковчег.

Тако су прошле многе сретне године. Њихова се мала ћерчица развила у цватућу жену и очаравала је сва срца становника села својом дражесту и лепотом. Мајка, која је пратила тај развој, мислила је на своју властиту младост и на искушења миле таштине. Па да очува своје дете од поноса и таштине, сакрила је огледало, тако да га није ни њезин љубљени муж могао пронаћи.

Ћерчица је све више расла и развијала се, као трешњин цвет неочекиваном и чаробном лепотом. Њезино мало срце било је препуно усхита младалачке радости.

Било је баш доба, када су трешње биле посуте малим небројеним белим цветовима и вршиле су су припреме за велику славу, кад је мајка озбиљно оболела. И јер је осећала, да је близу време поласка у царство богова, рекла је свом детету, да хоће с њиме да се опрости.

„Моје мило дете, ја те морам сада оставити. Када мене више не буде, онда узми огледало из ковчега у којем је сакривено и гледај у њ свако вече пре но што поћеш спавати. И кад мило светло сунца буде раним јутрем излазило, ти тражи увек моју слику у огледалу. И тако ћеш знати, да и даље мислим на тебе.“

Дете је очима пуним суза обећало да ће ову задњу жељу мајчину испунити. Онда је жена последњи пут удахнула и испустила своју душу.

Ћерка је мислила на своју заклетву сваког јутра и сваке вечери. Гледала је у огледало и видела је у њему лице своје мртве мајке у младачкој лепоти, с уснама као трешње и великим тужним очима, које су је гледале.

Шантала је овом живом лицу најнежније речи љубави, поверавала му прве тајне младе жене и прве радости жене, која се почиње будити. Али доскора је приметила, да је лице, које ју је из огледала гледало, било лепше и свежије него лице мајчино, које је на онај дан њене смрти изгледало бело као восак. Слику је али у огледалу тако заволела, да ју је непрестано гледала. Њезин отац, који је то доскора запазио, запитав ју је, што то ради? Она му је одговорила:

„Ја гледам увек у лице моје мајке, како сам јој о обећала на смртној постели. Ја јој поверавам и хоћу бити добра и услужна, да она буде са мном задовољна. Чиним тако сваки дан и сретна сам, да могу њезино драго лице гледати.“

Отац је заплакао, детињаста ова мисао његово је срце врло растужила. Али никада се није усудио признати јој истину, да гледа у огледалу своје властито лице...

И ова дубока и велика љубав чинила је ћерку сваким даном све сличнијом мајки. Она се кратко време после тога удала за једног угледног Самураја и живи данас сретно и задовољно у кругу своје деце, али она још увек гледа у огледало и чини јој се, да види у њему лице мајчино...

МУЗИ

Ах! чекам Те Музо
Да ли ћеш доћи?
Већ сате погрљен
За столом седим
Укочене руке и сува пера
Чекам само кап из Твога врела.
А тебе Музо, а Тебе нема...
Тешка ми глава столу се клима
А мутан поглед на хартију пао
А музе нема да се приближи
Ко да сам, сами ја при ђаво!...
Ах! дођи Музо тако ти Бога!
Тако сам стотину викнуо пута
Само се Ехо из собе чуо
Ко да се руга:
Ах! Тебе Музо, ах! Тебе нема...
Бошко Далић.

Гумени мидери
као и
гумене чарапе

од најбоље свежје гуме, готови и по мери

појасеви

за подизање стомака, лутајуће бубреге,
за друго стање и после порођаја.

У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова б. — Београд

Тражите каталог бесплатно.

Где ће мушкарац наћи своју срећу?

Мишљење Џона Гилберта.

Једнога дана на станици Сен-Лазар у Паризу вазашао је из купе-а један симпатични и насмејани пар, и одмах је био окружен читавим ројем репортера и фотографа.

То је био Џон Гилберт и његова жена Ина Клер, који су долазили у Француску на свој свадбени пут. Давно је Џон Гилберт желео да види Европу, и сад је предузео путовање са својом плавом женом.

Он је увек готов да новинарима да интервју, и мири се са судбином, јер зна да филмски глумац не може да учини ни један корак кроз живот, а да се не сусретне са погледом репортера, који су увек за његовим трагом као детективи.

Насмејао се Џон Гилберт:

— Публика се интересује за цео живот глумца. Она хоће да зна чак и боју његових машини и облик ципела. Питају ме: Шта желим највише у животу?

Шта желим? — Ја тражим да остварим онај најчаробнији сан — срећу. Неки пут ми се учини да сам то постигао, али ми најдешад она умакне. *Срећа је врло осетљива ствар, и ја верујем да се никад не може наћи изван домаћег огњишта.*

Од онога дана, кад сам постигао мој велики успех са Кнезом Данилом у „Веселој Удовици“, ја немам више мира. Од тог тренутка репортери ми не дају да тренем. Мој карактер, темперамент, физички живот, све су претресли, о свему коментарисали. *Биг Парад, Босни, Ана Каренина* довели су ми читаву лавину писама.

Често сам се налазио заједно на соаре-има са Родолфом Валентином. Увек сам му се дивно, како он носи лако и са задовољством круну обожаваог принца. Ми сви други, свесни смо свога успеха. Руди, међутим, примао је све те почасте као неко наслеђе које њему припада. Изгледало је као да је рођен у пурпур, и уносио је свуда свој шарм као неки краљевски поклон. Валентин је био и остаће херој љубави свију времена, али ја нисам сигуран, да је он био срећан. Можда му је понекад недостајало мира, можда је осећао потребу тихог и слатког домаћег спокоја, што никада није могао да оствари у току своје кратке уметничке каријере.

Џон Гилберт је можда једини уметник у Холивуду, који је психолошки проучио своје партнерке.

О Грети Гарбо он каже:

— То је уметница, која је оставила на мене најдубљи утисак. Ја је ни-

када већу заборавити.

Стилер, који је открио ту шведску глумицу, направио је великом уметником. Он сам говорио је о њој, да је то најкомпикованија жена у Холивуду. Нико њу није могао потпуно схвати, чак ни Стилер.

Са мном се пекад взвозила и још само са Стилером. Ја сам је увек по-сматрао и остављала ми је утисак мистериозне жене, једне од оних бића које имају хиљаду година, које знају све, и сећају се свега.

Ја нисам сувише опрезан, волим борбу, ентузијазам, али Грета ме је поберивала једним само својим погледом, оним њеним чекњивим очима. Она је освајала људе својим присуством. Кад сам поредио њу и себе, видео сам да сам природан и човечан, да волим живот. Грета је неприступачна, узвишена, непроницљива. Једна челична душа у божанственом телу. Она је постигла свој огромни и јединствени успех једним слагањем рамена. Она нарочито воли самоћу.

Корина Грифит је сасвим другојачија. На првом месту, она је најлепша жена у Холивуду. Још ми је у свести скорашња њена визија. Шетала се еластичним лаганим кораком. У руци је послала велики летњи шешир, покрај ње је ишао велики дрни пас, испред ње један бели фокстеријер. Ишла је да пије чај у својој башти, испод сенце од црећа, које се пузало и правило чаробни оквир њеној лепоти.

Она је срећна, сваки час може да се насмеје, и кад избије у студи-у пет сати, напушта одмах посао и одлази. Шармантна је увек и у друштву, и на коњу и за време излета.

Обожавам и Рут Милер. А ко би могао да је не воли. Она ме убраја у своје обожаваоце, а има их читаву колекцију. Последњи пут, кад сам разгледао ту колекцију, видео сам фотографије Дугласа, Шарла Реја, Нормана Кери-а, Ралфа Форбеса и још многих. Рут није удата, она живи са својим родитељима, и говори са враголастим осмехом, да још није стигла за удају. Али зато била је више верена него многе друге. На те веридбе навикли су се у Холивуду. Чак се једном причало, да је Рут верена са једним ожењеним човеком. То је њу страшно расрдило, али шта је могла да чини?

У овој ревији старова не могу да обиђем Маргарету да Мот. Њена каријера је романтична. Та мала плавуша, са очима боје лепника, почела је своју каријеру као играчица у Сан

Диједу. Мисао о балетској каријери брзо се угасила у њој, кад се уверила да не може да достигне славу Ане Павловне. Тада је почела да мисли на филм.

Неко је једнога дана представио Дугласу у његовом атеље-у. Дуг је врло добар дечко, а она се толико збунила пред њим — па за бога како да се не збуни пред једним краљем — да је једва могла да проговори: „Јесте, господине, да ли вам је потребна једна наивка?“ Дугласа је то њено питање развеселило, јер баш није имао тип Маргарете за свој филм Арizona. И одмах јој је дао једну улогу у Зоро-у.

Једна глумица, коју исто тако много волим, то је Вера Рејнолд. Њен успех је дошао на један живописан начин. Пореклом из Вирџиније, она се била загубила у оној маси штати-ста у Холивуд. Било је тада у филмској престоници око седамдесет хиљада оних који су уздихали за филмом. Једног дана Сесил де Мил, човек са орловским оком, спази ногу Верине. Вера је нешто дискутовала са неким, а кад она дискутује унесе толико темперамента у ноге, као и у очи и гестове.

Сесилу де Милу одмах падну у очи те темпераментне ноге и ангажује је истог дана. То је врло добра девојка. Она не сања о скупоценим аутомобилима и богатом мужу. „Моја је жеља, говори често, да видим Лондон, Париз, Венецију и Светог Петра у Риму“.

Тако је Џон Гилберт крунио успемене о својим партнеркама. Али намах се сетио, да он више њима не припада, већ дражесној својој женици, која га чека, да се крену за Ницу. И он умаче од репортера...

БУЂЕЊЕ БОГА

Вечери целе звонила су звона
По мртвом граду, к'о уморна била,
И тужном песмом јављала су она
Најлепшу да је самрт уморила.

У сандуку од блиставог корала,
Под веловима од прозачног ткива,
Блага к'о поноћ врх заспалих вала,
Умрла јутрос — она мирно снива —

На цветном одру, хладна као стена,
А бол, к'о море, свуд око ње расте,
И звони тужно нарицање жена
Кроз благо вече боје љубичасте.

И док је песма очаја и јада
Јецала с тугом безбројних гласова
— Господ нечујно крај ње мину тада,
И пробуди је из вечитих снова.

И оживљена пробуди се она,
И пре но што је осмех свету дала,
Као молитва уз вечерња звона
У славу бољу захори се хвала.
25.-VII.-1929. М. Гавриловић.

И Ваша коса

може бити тако лепа, да јој се сви диве. Мора само бити мекана као свила, жива и да има дивни наравни сјај, који поседује здрава коса. Употребљавајте стално као и друге неговане даме, Елида Шампон за прање косе.

Елида Шампон умногостручава бујност, мекоћу и сјај косе, дајући јој праву наравну лепоту и нежан мирис.

ЕЛИДА ШАМПОН

БАЧКИМ РОДИТЕЉИМА

Приватним и редовним

Ћацима средњих школа

Професори приватне школе «Хајдуковић» завршили су летњи курс са одличним успехом и отпочели упис за нови курс. У овој школи, која ради преко тридесет година, гарантује се сваком ђаку за успех, јер раде најспремнији и најiskusнији професори. У школи постоје курсеве и то:

1.) **ЗА ПРИВАТНЕ УЧЕНИКЕ-ЦЕ**, који желе полатити приватно разреде гимназије као и В. Т. И. (Матуру). У једноме курсу (који траје 5—6 месеци) могу свршити два и више разреда гимназије.

2.) **ЗА РЕДОВНЕ УЧЕНИКЕ-ЦЕ** државних гимназија, који су остали да донављају разред или су искључени из државне гимназије по ма коме члану Закона о Средњим Школама. Ови могу, са сигурношћу, у овој школи, накнадити изгубљену годину за време од једнога курса, а затим наставити даље школовање у државној гимназији.

3.) **ЗА УЧЕНИКЕ-ЦЕ ДРЖАВНИХ ГИМНАЗИЈА**, који би хтели раније да заврше школу. Ови могу то сигурно постићи у овој школи.

4.) **ЗА УЧЕНИКЕ** који до године желе да ступе у Војну Академију. Ови ученици, поред спреме из разреда, који им недостају за ступање у Војну Академију, припремају се и на градива за пријемни испит.

5.) **ЗА УЧЕНИКЕ-ЦЕ**, који из разних стручних школа желе да пређу у гимназију као и за оне који имају разне допунске испите.

6.) **ЗА ЧИНОВНИКЕ, ТРГОВЦЕ, ЗАНАТЛИЈЕ И РАДНИКЕ** којима је потребна гимназијска спрема. Ови могу у једном курсу свршити по два и више разреда и на тај начин осигурати будућност. Ови ученици могу се спремати и дописним предавањима не напуштајући своје место становача и службу. Таквим ученицима-ама шаљу се преводи из свих језика са граматичким и синтактичким објашњењима, израђени и објашњени математички и геометриски задаци, предавања из осталих предмета и друго.

Родитељи желите ли да ваше дете сигурно положи разред за који се спрема упишите га одмах у ову школу. Немојте дозволити да вам труд, трошкови и време буду узалудни дајући дете на спрему разним нестручним лицима.

Ова је школа за сву годину ангажовала 20 најбољих професора чији рад и способност гарантује за успех ђака са којима они раде.

Услови су врло повољни. Сиромашни ученици уживају велики попуст. Предавања су дневна и вечерња. Вечерња предавања су за слушаоце који су преко дана запослени и не могу посећивати дневна предавања. Рад траје по 4 до 6 часова дневно.

ЗА УЧЕНИКЕ-ЦЕ ИЗ УНУТРАШЊОСТИ ПОСТОЈИ ПАНСИОНАТ под строгим надзором професора.

Предавања почињу 30. септембра т. г. Детаљнија обавештења даје и упис врши сваког дана Д. Поповић, Његушева 47., Београд. (Славија). Телефон 15-63.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН

ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојнице.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

КРЕМЕ ДАРУВАРИ

Најсавршенији производ модерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мена и фина, одстрањује све приштеве, бубуљице, маље, пеге, црвенило носа и др. На захтев растурили смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и поруџбина преко 28.000 комада. Међутим, Ви не верујте нишом, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 3.— Оригинадне троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СМБОТНИА 17.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним слипоном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бубуљица. Одржава стањан свеж младалачки изглед.

За целу земљу пролаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродајцима знатај-рабат.

ОПРАВКЕ

Сва това и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. КАРИЋ

Краља Милана 116,
БЕОГРАД — Славија

НОВО! ВАЛА НОВО!

Фабрично стовариште дечјих колиџа

БЕОГРАД

Васна ул. 26.

Највећи избор дечјих колиџа, велосипеда, трицикла, дресина. Цене фабричне и испод конкуренције. За унутрашњост шаљемо уз повуку. Неодговарајућу робу замењујемо. Захтевајте наш илустровани ценоник.

Први највећи наградни конкурс Недељних Илустрација Са 225 награда у вредности 60.000⁰⁰- динара.

Прва награда 1 ШИВАЋА МАШИНА „Кабинет“ у вредности	5.000 — дин.
Друга награда 1 РАДИО АПАРАТ у вредности	4.000.— „
Трећа награда 1 ШИВАЋА МАШИНА у вредности	3.000.— „
Четврта награда 1 БИЦИКЛЕТ у вредности	2.000.— „
Пета награда 1 БИЦИКЛЕТ у вредности	2.000.— „
Шеста награда 1 ГРАМОФОН у вредности	1.000.— „
Седма награда 1 ГРАМОФОН у вредности	1.000.— „
Осма награда 1 ЗЛАТАН ЖЕНСКИ САТ у вредности	1.000.— „
Девета награда 1 ЗЛАТАН ЖЕНСКИ САТ у вредности	1.000.— „
Десета награда 1 СРЕБРНИ МУШКИ САТ у вредности	1.000.— „
Једанаеста награда 1 СРЕБРНИ МУШКИ САТ у вредности	1.000.— „
Дванаеста награда 1 МУШКИ ШТОФ за одело у вредности	1.000.— „
Тринаеста награда 1 МУШКИ ШТОФ за одело у вредности	1.000.— „
Четрнаеста награда 1 СВИЛА за женске хаљине у вредности	600.— „
Петнаеста награда 1 СВИЛА за женске хаљине у вредности	600.— „
Десет награда по 1 РАДИО-ДЕТЕКТОР у укупној вредности	2.500.— „
Двеста награда по 1 АСТАЛСКИ САТ у укупној вредности	32.000.— „

Н К (Реч означава звање)

Н К (Реч означава звање)

Решење Н К

Тачних решења биће

Решио Г.

Улица и број

Место

З. пошта

Одсеци и поштни овај купон

Решење Н К

Тачних решења биће

Решио Г.

Улица и број

Место

З. пошта

Одсеци и поштни овај купон

Објашњење и услови КОНКУРСА

1. Треба погодити шта значи Н к, реч која садржи осам слова а означава звање једног лица.
2. Погодити број тачних решења.
3. Попунити купон (са одговором и тачном адресом) и послати га администрацији „Недељних Илустрација“, Београд, Скопљанска 18-II.
4. За трошкове оглашавања, административне издатке и друге трошкове око овог конкурса, сваки учесник дужан је послати за једно решење четири динара у поштанским маркама, за два решења шест динара а за три и више решења по два динара од сваког решења. Одговори који не испуњавају овај услов неће се узимати у обзир.
5. Сваки учесник, који буде добио награду дужан је послати своју сли-

ку, по завршетку конкурса, ради објављивања у „Недељним Илустрацијама“.

6. Награде ће се делити овим редом: Прву награду добија онај учесник који тачно реши ребус и погоди тачан или најприближнији број тачних решења. Остале награде добијају учесници који тачно реше ребус и приближан број тачних одговора после прве награде.

Конкурс почиње 15. септ. и завршава се 14. окт. о. г. Објављивање и делење награда врши се 20. октобра.

Резултат конкурса изаћи ће у „Недељним Илустрацијама“ од 20. октобра 1929 год.

Напомене: И ако су услови конкурса врло лаки и јасни, дешава се да многи учесници нису правилно схватили шта се тражи од њих. Реч Н к коју треба решити многи су узели као прво и последње сло-

во имена лица, или иницијала имена и презимена, почетна слова двеју речи, итд. При том нису водили рачуна о броју слова ове речи. Да би се то у будуће избегло, наглашујемо да ова реч означава звање једног лица, да има осам слова и да почиње са Н а завршава се са к.

Често се дешава да неки учесник пошаље одговор без марака, или са недовољно марака. Као што је речено такви се одговори неће узимати у обзир приликом делења награда. Сви они који су већ послали одговоре без марака, могу то да учине сад, накнадно, за време трајања конкурса.

Треба слати само купоне, а не и објашњења конкурса и читаве стране где се ти купони објављују.

Све купоне треба попунити читко, мастилом, пошто се замрљани и неразговетни одговори неће узимати у обзир.

СИГУРАН ЛЕК

да се одвоји коса, новом пронађеном француском помадом
MICHEL

Сада које год попустио желати поврати своју изгубљену косу, онда коме сад опада и седи, и коме је у пола опала коса, сигурни су да ће повратити косу, и оздравити косно ткиво, од трахити перу, сврбеж и све боље д којих коса опада и седи. — Шлае поуздан „Мишел“, Вазина 8, Београд. Продаје и апотека Делвини, Кнез Миланова бр. 1. Дозе следеју од 80—80—100—160 грама. Цене: 115, 150, 185 и 290 дина. Некој особи довољно је 60 гр. а некој треба 160 гр. како коме је оболело више косно ткиво. Која особа употреби 160 гр. а не одрасте му коса наку је имао, онда му шаљемо о нашем трошку још 160 гр. пом. лена, а која особа употреби 100 гр. а нема никаквог успеха, враћамо узети новац, уз сваку дозу следеје упуство за употребу, а гаранција за успех, поштарина је о нашем трошку.

Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Улице Фовдова.

Велики избор француске парфимерије: крема, лудера, ружева, мириса, колов. воде, лоспона и т. д.

Цене услед мале режије јефтине.

СЕЧИВА за БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челик; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.
Комад 3— динара за сва места у Краљевини С. Х. С.: за трговце, препродавце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО

ИПИС и СРОАТИА

АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.

Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд, Теразије.
Пасаж Извозне Банке.
Телеграм: Електра, Тел. бр. 38-13.

„SIDOL“

најбоље средство за чишћење и полирање свих врста метала.

Пазите код куповине на име „SIDOL“.

„SIRAX“

чисти целокупно кухињско посуђе и то: емајлирано, од цина, плеха и дрва, надаље сву дрвенарију, под. басамке, каду за купање, мраморне зидове и т. д.

Пазите код куповине на име „SIRAX“ и величину омота.

Патент фотелје

које сам први у Србији почео израђивати од најбољег материјала и по најсолиднијој цени продаје **БУРА РУБЛЕК**, Мекензијева 39. Тел. 32-10.

А. Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

Ногометни спортски клуб „Соко“ — Срем, Карловци.

ВЕСТИ МИСТЕР РАДИО

Мистер Радио је био на путу...

Ево ме опет... да... да... ја сам, истина нисам се скоро вратио, али да знате само где сам и у чијем друштву сам био онда ћете потпуно разумети моје ћутање! Имам много вести за Вас и то из далеког света, чак из Холивуда, где сам по свом обичају одлетео мало да се распитам о разним новостима.

Шетам се ја тако, полако ногу пред ногу газећи равне кровове кућа Ваших љубимаца кад одједном спазих где у врту Грета Гарбо има много света, а из једног бошњака разлеку се пријатни звуци неког модерног тангоа. Заинтересован спустих се доле и умешах се у гомилу. Кога све ту нисам нашао; и Нилс Астера и Клару Бов, Кари Купера, Вилму Банки, Род ла Рока и многе друге... Ускоро сам дознао за узрок ове свечаности. Грета Гарбо добила је диплому од М.Г.М.-е компаније у којој јој сама дирекција захваљује на њеном досадашњем раду, пошто су њени филмови до сада најбоље пролазили. Сва сретна дражесна Грета, хтела је да у кругу својих пријатеља прослави ову ретку част. Шетајући се тако између задиханих парова ја спазих како се мала Мери Бријан и велики Жан Ладен изгубише у једној забаченој алеји... упутих се за њима и био сам сведок нежних речи и топлих додира. Боже мој зар то није велика част за мене. Али тешко мени ако ове индискреције дођу до њиховог ува, онда сам прошао јер они своју љубав још држе у тајности...

Сви су се веселили пијући ладне лимунате, када Грета позва све своје пријатеље у салу за пројекцију... где им показа по неколико чинова из њених нових филмова. Али сирота она није знала да се и један незнапац, један који је упао без позива, топи од милина гледајући оне страсне

Конгрес Народне женске заједнице у Доброти (Вока).

изливе неизмерне ватрене љубави. Ређале су се ту разне сцене из неколико филмова „Дивље Орхидеје“ са Нилс Астером, па „Жена без стида“ са Џилбертом и „Заробљене душе“ са Џоном Мак Бровном.

Сви су били усхићени и честитали симпатичној уметници на одличној игри а она им изјави своју захвалност и исприча како је за М.Г.М потписала уговор за неколико говорећих филмова.

У том моменту појави се Џон Џилберт водећи испод руке своју младу женицу која је носила једну скупоцену вечерњу тоалету. Боже мој лако је њој, кад Џон зарађује око 200.000 динара недељно има рачуна да сваки дан обуче нову хаљину, а она то и ради, није она не знам због чега изабрана за краљицу моде у Холивуду, већ зато што предњачи са најскупоценијим хаљинама, које има у изобиљу. Сирмах Џон како ми изгледа ускоро ће му се досадити да непрестано плаћа огромне рачуне своје лепше половине. Уосталом видећемо, а идуће недеље видећете шта имам још ново да Вам јавим... Верујте биће интересантно као и увек...

Бернар Шо и Мис Една Петерс, типична америчка девојка.

Венчање сијамских близнака. У Манили (на Филипинима), пре кратког времена венчала су се браћа Годинг, чија су тела срасла (т. зв. сијамски близнаци) са двама сестрама близнакиње (али не сијамске). Свадби је присуствовало преко 5000 лица

Позоришна хроника

Г-ђа Деса Дугалић са српом међ сељацима и ретилијама

Просто је била изненађена и поносите кад је дошла у село Врањево и видела колико има фамилије. Цело село се зове Дугалић, зато морају да узимају девојке из другог села, јер су сви у сродству.

Вест о доласку њихове рођаке Десе направила је читаву сензацију у селу. Сви су пожурили да је виде и понели јој понуде. Једва стрина донела јој кокошку за супу, тетка младог петлића, сестре од тетки корпицу купина, друга сестра заструг кајмака и јаја. А друга стрина бардак шљивовице.

Пошто Деса не пије шљивовицу, то је њена фамилија са села попила, и она је стално морала да има за њих пун бардак.

Фамилија је била сва срећна што види Десу веселу и здраву, јер они су је сви оплакали и тврдо веровали,

да ће она отићи на робију због убиства свога мужа.

Једног дана по њих запрепастно кад им је саопштиво: „Знате ли ви да је ваша Деса убила мужа? Стрине и тетке почеле су да се бусају у груди: „Куку, шта учини наша црна Деса? Зашто да убие мужа?...”

И једва их је пона после разуверено, да је то само на позорици она убила мужа као Мери Дагаи.

Иначе, сва фамилија у селу, врло се интересује за уметност њиве Десе. Они имају свој појам о уметности, јер су они имали прилике да виде комендијаше у селу и за њих Деса је из циркуса, или нека комендијашница... Видели су они и мечку и мајмуна како игра, и по њиховом мишљењу и та игра спада у позориште, зато су често молили Десу: „Ајде, бога ти, поиграј нам штогод.”

Са Десом се цело село поноси, и да је она нека кнегиња не би се поносили толико, као тиме што је глумица.

Воле они код ње што је она тако љубазна, уме с њима да разговара, чак је и жињела покрај њених девојака и момака, док пече сунце над главом...

Уживала је Деса и да пласти, а увече, кад поведу коло њене рођаке и рођаци, ухвати се и она с њима, а на њој њихово сељачко одело, па је лепа у њему као најлепша своска цура.

(Можда је неки момак тада и уздахнуо за Десом...)

Волела је часове самоће у Студеници, кад узјаши коња и јури по три сата у касу и галопу... А кад се замори заустави коња и седне да уживау лепој природи... Свуда крш и стење, сунце пржи камен... а са планина долази свежи поветарац. Њен мали кнез Бонза лежи покрај ње, а неки пут се затрчи, застане на једном као укопан и почне да лаје... Кад тамо, па камењару сунча се змија.

На све стране сусретала се Деса са змијама. Водених се није плашила, али шарке... Оне се само укљупчају и леже по њивама, па ако их ко случајно нагази, одмах га уједу... Зато је увек њена авангарда био Бонза и он одмах осети змију.

— Најстрашније у Студеници то су змије, најодвратнији — даждевњаци, као неки мали крокодили, а најлепша вода... Ах, нигде лепше и слађе воде нема, одушевљава се г-ђа Деса.

У Манастиру сам имала врло лепу собу. Ту, покрај манастира само две куће... Једна је мога стрина, где сам се хранила. И кад се спусти ноћ, оцрта се силуэта манастира... Тишина у селу... само чкиљи лампа пред једном кућом... и тако је све мистично.

У пет сати изјутра увек ме будило звоно на јутрење... Волела сам више да је јутрење могло да се одложи за једанаест сати, јер се тргнем из најслађег сна...

Често сам одлазила у манастир. Студеница ми је изгледала као неки грчки храм... Архимандрит је врло вредан човек, по цео дан иде по имању и надгледа га.

Било је још гостију у манастиру. Заједно су дошла два студента, један Енглез, други Јапанац. Енглез није знао ни једне речи српске, а Јапанац две: лепо и чај. Обрадовали су се, кад су чули да говорим француски и ја сам им била тумач...

Ето, тако је провела лето г-ђа Деса Дугалић, и донела је из Студенице свежу боју лица као цеске цуре, два три кила више (што се много не омажа на њеној линији) и много, много воље за рад, коју већ увоси у своју прву улогу у комаду „Наш попа код богаташа”.

М —

Писмо љубљеном. Уметничка фотографија.

ТОРНА ЈЕДНЕ ЦРНОСКЕ ДЕВОЈКЕ

Неко је једном поставио правило, да је плава боја косе филмска. У то правило се веровало често пута са уверењем, а често пута и без уверења, а за то време се филм ипак развијао, ишао својим путевима и није се много бринуо за „правила“, која су поставили људи.

Аста Нилсен постала је славна, црна Пола Негри ишла је од триумфа до триумфа и црна Лија де Пути стекла је врло велики број обожаваатеља.

Осим горе споменутог правила вредило је и то, да сваки вамп мора имати црну косу. Међутим Бригита Хелм је плаве косе, постала вапмом првога реда, а кестењава Грета Гарбо постала је најславнијим вапм ом и најславнијом филмском глумицом света. У последње време појавила се на хоризонту једна нова глумица црне косе, која ће ускоро као звезда засјати на филмскоме небу и која, премда је црна као угљен, ипак није постала славном у улогама вампова, него се прославила у улогама добрих девојака. Та глумица је Дороти Себастиан. Дуго времена је она играла мале улоге у разним филмовима, дуго времена је она у пустиловним филмовима са Дивљег Запада играла главне јунакиње, дуго времена њена се лепота истицала у прљавом миљеу малих филмских дела за биоскопе предграђа. Плаха и скромна по при-

роди није се она против тога бунила. Знала је да ће доћи моменат, кад ће добити улоге које јој одговарају, знала је то и чекала је стрпљиво. Могла је уосталом да и буде стрпљива, јер кад је 1924. год. прешла од позоришта ка филму била је још врло млада, готово девојчица. Најзад је њена стрпљивост била награђена. Дуготрајно чекање уродило се плодом, она је добила велику улогу у Грета Гарбо — филму „Жена без стида“. Разумљиво је, да једна глумица која игра уз Грету Гарбо не може лако да се истакне. Сви који гледају такав филм концентрирају своју пажњу на најлепшу жену света и мала би Дороти можда била потпуно незапажена да своју улогу није одиграла с толико схваћања и галента, да су ју људи морали запознати. Срећа јој је уосталом у тој утози била врло склона. Она је играла једну несрећну жену, која обожава свога мужа, али види да он њу не љуби, него једну другу. Одлучи дакле да се жртвује само зато, да би њезин муж био сретан и да га препусти великој заводници Грети Гарбо.

У Бастер Китоновом филму, којег је играла иза „Жене без стида“ такођер се прославила. У том филму није осим ње играла ни једна друга жена и Дороти је могла да пожање за себе сав успех наравно не узевши у обзир Бастер Китона око којег се као комичара креће цео филм.

Дороти Себастиан је дете Југа. Кад

то уосталом и не би знали одају њезине црне косе и као угљен црне очи, које дају неки нарочити изглед и чине да се она по типу разликује од свих других глумица. Чудно је уопште како је она дошла на позоришне даске и касније на филм. Није то све било тако лако, како би се могло мислити. Родитељи јој нису били као код већине филмских глумаца људи од позоришта. Шта више њезина породица била је строго религиозна, њезин дед Жамес Армстронг, утемељио је прву пресбитеријанску цркву у Алабами и он и његова жена провели су много година као мисионари. Требало је дакле скршити отпор родитеља, који су у позоришту видели само зло и неко легло неморала. Али Дороти је то успело и она је отишла у Њујорк непознавајући уопште позоришни живот и тешкоће, које је чекају. Испрва није могла да добије ангажман код позоришта. Најпре је ступила у некој модној ревији, онда у некој музичкој и кад је већ на позориште имала приличне изгледе да се прослави откривена је за филм.

Сада Дороти Себастиан игра у једном филму, који ће одлучити њезин судбином: или ће постати старом првога реда, или ће и даље играти као глумица која се издиже само изнад просечности. Међутим у стручњачким круговима се на темељу досадашњих успеха Дороти Себастиан верује да ће она постати звездом, што сигурно такођер мисли и сваки онај који ју је видео, ма и у малој улози.

Смедеревска Паланка

...ГДЕ СУ БОГАТЕ УДАВАЧЕ, ЉУБОМОРНЕ ГОСПОЂЕ И БИОСКОПИ НА УЛИЦИ

Г-ца Ружа Миленковић, једна од најлепших госпођица у Паланци.

Народни подмладак. Осморо деце Г. Милосава Луковића из села Пајсија, коме е сада 50 година.

Док се у великим градовима комуникација становника врши преко улице, чак и кад је у питању најближи комшилук, у унутрашњости цела улица општи кроз капицике и преко плотова.

То је управо наличје улице, све те баште, пробуде се још од зоре, као позна јутарња песма петлова, соло и уз хорско какотање кокошију, које су одмах гладне, и одмах уполсене у борби за свој опстанак. Кроз неколико дворишта види се део њихов интеријер. Већак са миришљавим и сасушеним лишћем, по коме скакућу мачићи, и лишће пуцкара као на ватри. Ронделе цвећа са понеком ватреном каном, и култивираним георгинама... Покрај цвећа кукурузи, као неки шилбоци, и сунцокрети са својим црним очицама, које радознано извирују преко плотова. А на средини дворишта, као краљ дрвета, господствено шири гране орах, издашан у свом о-

билном хладу.

О, у великом граду ретко се може видети то краљевско дрво.

Све је рано пробуђено. Паланка не спава дуго, али на улици нема оне јутарње ужурбаности као у великим варошима. Чиновници иду на дужност... Домаћице на пијан, сељанке нуде своје намиринице, циганке вичу „Купине“... Оне знају и да враћају, да гледају у нокат, и да погоде оно што је било, и што ће тек бити... и поверљиво нуде траву „навали“, која чуда чини, да у куће наваљује свет, здравље, паре. — „Какав свет!“ узвикује домаћица уплашено, што нимало не збуњује циганку. А та „навала“, како је зову у Паланци, то је папрат.

Од раног јутра распростиру се по дворишту разни јесењи парфеми... Мирис парадајза и слаткога, и воде се разговори о томе, негде се чује пуцањ флаше или лупа аванчета са ајваром, шкрипање шмркова, плач деце... И кроз неколико дворишта виде се све могуће боје јоргана, чипке на јастуцима, блистави месингани кревети... Зна се увек шта ко руча, шта вечера... кад се наљута, кад се смеје, весели или плаче...

И цео живот у дворишту по летњим кујнама и под вењацима.

И тако у овој Паланци, као и у свим другим паланкама.

Летњи живот на улици замре до вечери. Тек после вечере излазе госпође са мужевима и госпођице које већ чекају кавалери.

Госпођице у Паланци познате су као богате удаваче. Све имају веће миразе, зато је опасно за чиновника

који дође с намером да се не жени. Паланка је клопка за мужеве, али златна клопка, у коју својевољно запада младић.

За официре и судску струку паланачке госпођице имају највише симпатија. И ма како био уморан од вејби, официр се ипак појави увече на корзо-у, јер зна да ће га ту чекати нека лепа шипарица. А у Паланци их има пуво. Лепа је г-ђица Ружа Миленковић. Са њом се такмичи и г-ђица Влада Симића. Иза њих не заостају ни г-ђице Павловићеве, Урошевићеве, Пантићеве, Митровићеве, Влајићеве, Никосављевићеве, Јелена Живковић, Јовановићеве, Аранђело-

Г-ђа Бранка др. Васића из Паланке са својим ситчићем.

Г-ђа Дана и Живан Симић истакнути јавни радници у Смедеревској Паланци.

Мис „Раља“ г-ца Рада Радосављевић
снимак М. Пантелић, Космај.

вићева, ћерке г. Раје Симића, г-ђице Недељковић, Бабић, Јовановић.

Толики избор лепих и богатих удавача!

Има и врло лепих госпођа.

Само се о госпођама у Паланци прича да су врло љубоморне. Чак не умеју, са оним женским лукавством, да скрију то осећање, и кад су у кафани наместе мужеве тако да гледају само у зид.

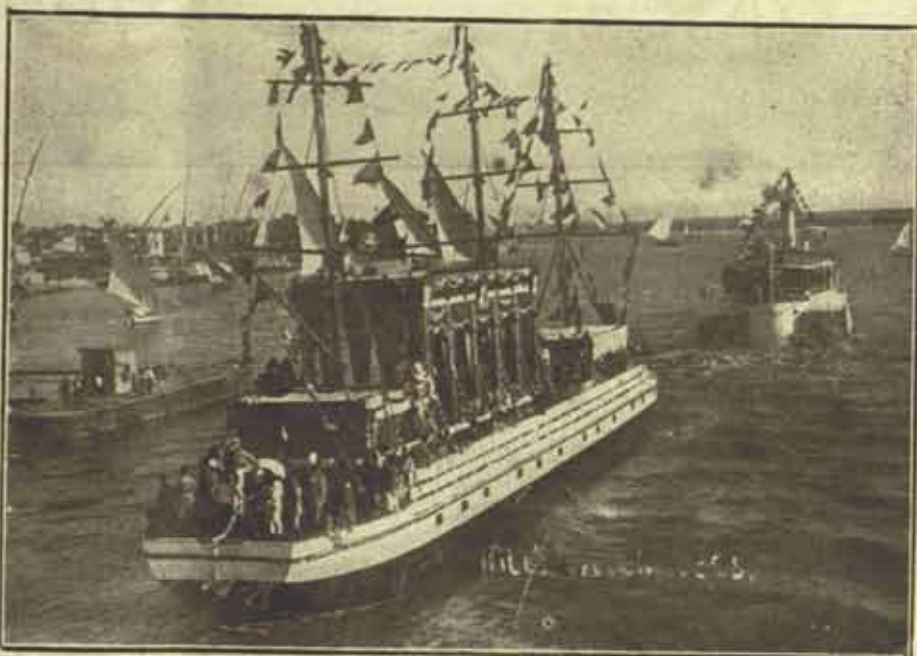
Ако се тражи узрок љубомори, онда значи да мужеве у Паланци нису верни женама, кад су оне увек тако предострожне. Ипак бих дала савет госпођи у Паланци: Љубомору треба скривати. Љубоморна жена потпуно је разоружана у брачној стратегији. Сцене љубоморе, то су напади чинодама, који не задају човеку много бола, али га чине имуним за љубав према жени. Манифестација љубоморе увек умањује вредност жене. „Ја сам љубоморна на тебе, значи дајем ти права да мислиш да си ти лепша и боља од мене, и да више можеш да се допаднеш моме мужу“. Супарница триумфује, а тај триумф не смеје јој допустити... Боље је да она мисли: „Видиш, како није љубоморна, а ја гледам њеног мужа. Значи да га не воли, или је свесна да он њу воли.“ Такве перспективе умањују жељу за освајањем.

У Паланци се све зна... То има и добрих и рђавих страна. Добро је зато, што цла варош као да бди над моралом сваког појединца, а рђаво, што се зна и цео изакулисни породични живот... И један муж, док прође само улицом, застане и поразговара, то је без радија жена већ сазнала.

Па опет све су Паланке чедније од

Вили Фрич је, у своје слободном времену, ревностан слушалац радио.

Свадба Нила. Сваке године прославља становништво око Нила свадбу Нила са „Агабом“. Невеста је украшена једрилица.

од великог града...

Оне имају и својих интересантности и специјалитета, који се нигде не виђају.

Например у Смедеревској Паланци је биоскоп на сред улице. Пред кафаном седи биоскопска публика, испред кафане до половине улице поређане столице, а преко пута, изнад некарнице, раширено платно. И док у пећи букте дрва, на платну букти љубав... Такве врсте биоскопа имају и једну хуману страну, јер унаоколо се начичка толико света као да је парада, и то све гледа бесплатно. Кафеџије се на то не љуте, јер је доста њих и платило, па зашто да се не пружи прилика неким да гледају, који немају новаца за биоскоп.

И кад неко долази с воза, застане у чуду кад види онај свет што седи на улици... и слике на платну.

Ето, видите, то је један специјали-

тет паланачки.

Паланчани су увек у контакту са Београдом. Они знају сваку премијеру, имају свој критеријум о позоришту, а нарочито оштро критикују Станоја Главаша. Није им се саидео Станоје Главаш како се приказивао на позорници. И један интелигентни паланчанин критикује: „У околини Паланке има људи, који по предању причају верно о Станоју Главашу. Он се није облачио као на позорници, већ је носно на глави сомотску капу, као читу, са златом, и доламу извезену златом. Био је у животу врло достојанствен, прави кнез из онога доба, а на позорници је као неки друмски разбојник.

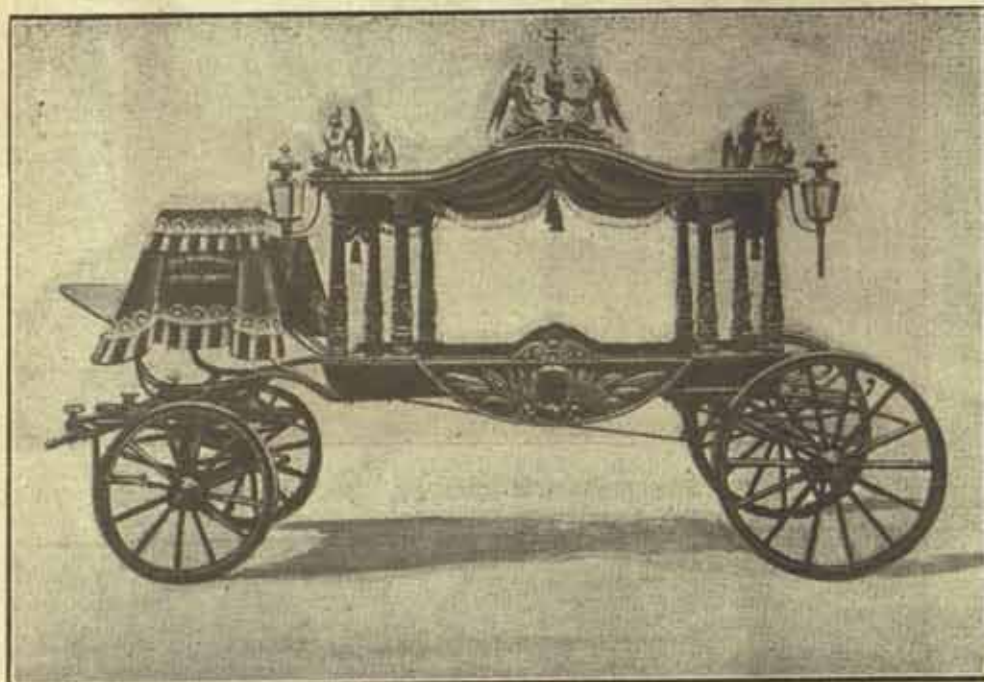
И тако се паланчани увек разочарају кад гледају Станоја Главаша.

Сад, да ли је њихово тачније, или на позорници, то зна историја.

МИР-ЈАМ.

Голгота -- Погребно предузеће

Хуманост једног човека

Стара кола погребног завода „Голгота“.

У Београду постоји једно велико погребно предузеће — Голгота —, чији се власник стара да држи на висини предузећа ове врсте каква се само желела у великим градовима Европе.

Али оно што хоћемо овде да истакнемо, то су хумана дела власника овога предузећа. Тихо, без икаквих претензија на јавност, власник Голготе колико му год средства дозвољавају стара се да сиротим и болним укаже своју помоћ. Безбројни су примери племенитости овога човека, који спада у ред оних добротвора који хоће свакоме невољнику да помогне. О њима би се много могло писати, иако он као скроман човек то не жели, јер своје милосрђе указује из племенитих побуда.

Ево неколико примера племенитости овога добротвора:

Једнога зимскога дана враћао сам се из једне варошице. Велика мећава натерала ме је да свратим у кућицу једног села, поред ког сам пролазио. Ушавши у ову трошну кућицу, приметих неколико старих жена, које су јецале. Према њима на дрвеном кревету лежала је једна старица бледа и непомична.

Прекрстили смо се и погледали жалосно несретну старицу која је била без и једног члана у фамилији.

питао сам где ће саранити ту старицу и ко ће јој дати све за погреб, јер у овом селу не беше ни општине. „Незнамо ни ми вајкале су се сироте сељанке.

Ова сирота жена изгубила је три сина у рату, а данас нема ко да је сарани.“

Не брине се ти снахо рекох једној сељанки, рачунајући да ћемо бар скупити толико прилога међу нама да се бар скује обичан дрвени ковчег за старицу.

И мрак је већ у велико пао.

Хватала ме је језа при помисли, ако новаца не достане да се ова сирота старица сахрани. Шта ће бити онда?

Били смо скупили новаца, али само толико, колико, да се направи сандук. А кола, ко ће то да да? Ко ће по овој цичи и зими да носи старицу на гробље?

Мислили смо како ћемо отпремити сироту жену, која је поклонила отаџбини три сина и мужа, а данас да умре у настављеним даскама без покрова и посмртног додатка?

Али на наше запрепашћење, през врата у мраку, са хуком, стадоше једна кола. Изненадих се када пред собом угледах аутомобил и коме беше један ковчег, и целокупна погребна спрема што следује за сарану једне заслужне и примерне старице.

Ко је то послао питали смо?

Голгота, одговорио ми је човек који је ове ствари пратио.

А откуда је она знала за овај случај? Па, ето, лекар који је био у овом селу, свратио је код власника Голготе у Београду и рекао му:

„Господине Ви сте племенит човек. У том и том селу се налази једна бе-

дна и заслужна старица, која ће ускоро испустити душу, јер су њени часи избројани, а Ви ако Вам је могуће, а ја сам доста слушао за Вашу добру дела, онда одмах пошаљите један ковчег са спремом за сахрану те жене и ево Вам адресе. А ако то учините, онда ћу Вам ја лично изјавити благодарност преко новина.“

„Хоћу, учинићу“, одговорио је власник „Голготе“, „али само ово друго нећу, јер ја не чиним добра дела да овај народ види и да се хвалим, ја то чиним јер мислим да ми савест налаже“. Тако је овај племенити сопственик предузећа Голготе одмах послао све да се старица сахрани као и један мали прилог.

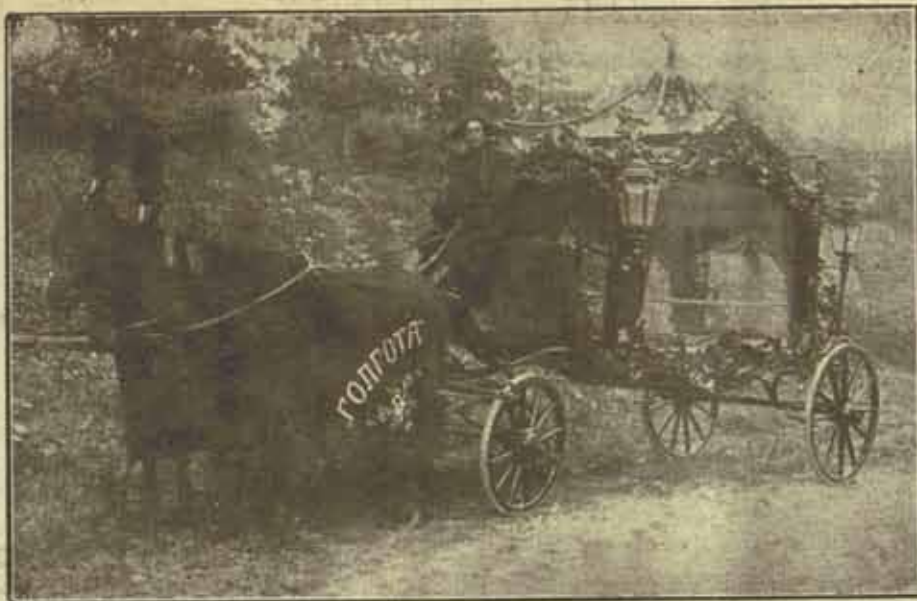
Старица је сахрањена, а то село данас хвали и обожава доброга „господина Голготу“.

Није то само једно племенито дело власника Голготе. Пре кратког времена имали смо прилике да опишемо још један његов племенити гест учињен према запуштеном гробу једног нашег талентованог младог песника и сликара. Још је безброј таквих и сличних дела о којима смо чули, а која овај скромни племенити човек не жели да говори.

Вредно је овом приликом истаћи да је Голгота — погребно предузеће (Београд, Краља Милана ул. 59) једно од оних наших предузећа, која се старају да свој осталој публици, уз најскромније цене, пружи целокупну погребну спрему и обави главни део потреба најсолидније.

А. А.

Нова кола погребног завода „Голгота“

Модерни јесењи КОСТИМИ

ДРВЕНА ЦАМИЈА

Слика ова, јесте дрвена цамија, која је била на тргу Арнаут-пазару, а сад се зове трг Кнеза Михаила. Она је била сва од дрвета зато се и зове дрвена цамија. Круг онај, где се окретао оца и позивао верне на молитву, одмах је по ослобођењу скинут. Сад је ту дашчара Вула Величковића и сина.

Пред овом цамијом вешали су Турци све кривце, зато је у оно време ова цамија била страх и трепет за све кривце.

Пошто старог Ниша нагло нестаје то су о мом трошку насликале многе старе знатне зграде у Нишу да би се тиме сачувале од заборавља.

Неке су од ових слика изашле у неким београдским листовима и ако сам ја платио и о њима испричао историју сликару, кад ме запитао: зашто ће ми?

Тодор Костић
учитељ у пензији

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Карловачка ул. 4.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

недељне Шцеширације

Из царства филма

Две наше љубитељке из Младеновца.

Приликом славе 23. пеш. пука у Штипу, подофицири пука изводили су позоришан комад Светски рат од Нушића. Женске улоге играли су г. г. подофицири Маша Габреновић, Франца Вошић и Албим Поточник.

P. 708

Иго Сим, Лиуиан Харвеј и Хари Хагм.

Неделюне
Щуєтраціє

Бр. 41

Діт. 3

Са сликарске изложбе у Београду: Ив. Радовић — Композиције

Са сликарске изложбе у Београду: Мих. Петровић — Коњиц у Босни

Писмо из Париза од г-ђе З...

Француски мужеви и деца

Кад је реч о Французима и Француској, увек треба правити разлику између Париза и остале Француске. Париз је једно, провинција друго. И породични живот другојачији је у Паризу. Париз је космополитска варош. Странци са својим новцем с једне стране, а с друге незаситиви прохтеви великоварошког живота, олабавили су морал и традиције.

Провинција чува традиције.

У материјалном животу Француз је алатна средина. Штедљив необично, и без већих смелих потеза.

У духовном животу Француска је земља крајности. Најсмелије и најконзервативније идеје ничу и живе напоредо.

Французи су религиозан народ.

Само њихова религиозност више је спољна него унутрашња.

Француз и Францускиња виде циљ живота овде, на земљи, а никако на небу... Забављање, што више забављања и уживања, то је њихов циљ живота. Пропустити згодну прилику — то је највећа глупост... Време журн, младост пролази, треба је искористити. Све је математички срачунато.

Францускиња као пријатељица је верна. Као жена врло често није верна. Али зато није крива она, него њен муж. Готово сваки француски муж има пријатељицу поред жене. Францускиња не допушта да се вуче за нос. Она је врло смела и брза на реванш.

Споменик изгинулим ратницима у Неготину (Крајина) који ће се ускоро открити

У Паризу има доста случајева прећутног споразума између мужа и жене. Пријатељица мужевљева и пријатељ женин посећују кућу, долазе на ручкове и вечере, на журеве, и у таквим приликама муж и жена изигравају медени месец.

Ко не познаје такве брачне односе и споразуме, помислио би да су то најсрећнији муж и жена, јер су они необично нежни и тактични једно према другом.

И то доказује њихову високу културу.

Да ли би смео један београдски муж да доведе пријатељицу на ручак, или жена свог пријатеља?

Францускиња није сифражеткиња. Њена кокетерија и шарм довољни су јој у борби за опстанак.

Не воли ни много деце. Једно, двоје и — доста. Много деце, то прво много кошта, а друго квари лепоту жена. Зато се у Француској често виђа жена педесетих година са грудима као у младе девојке.

Француска влада чини велике напоре, да повећа рађање деце. Али резултати се још не опајају.

Поред разних материјалних бенефиција трудној жени у Француској указује се највећа пажња свуда и на сваком месту. Жандарм зауставља одмах читав саобраћај и преводи је на другу страну. У трамвају и аутобусима одмах јој се уступа ме-

Инсталација првог словачког бискупа у нашој земљи г. Адама Вереша, словачко-евангелиске вероисповести на дан 18. септембра 1929 у цркви Старо-Пазовачкој (Фото Шимић)

сто. Ако су старије даме у аутобусу и једна млада девојка, па уђе жена у том стању у трамвај, одмах мора млада девојка да устане. Не устане ли она сама, одмах протестују старије даме и изгрде је, да се она скида на првој станици и бежи из аутобуса.

У Паризу вреди имати деце. То је пропусница и свуда се мајци у-

казује пажња. Деца су култ Француза.

Једног дана са мојим малим синчићем од четири месеца ушла сам у трговину Самаритен, да нешто купим. Кад сам плаћала на каси, мој синчић се насмеја на благајницу.

Његов осмејак је њу очарао. Замолила ме, да јој га дам, да га мало подржи, и њему се она нешто допа-

ла, па је почео да се смеје и гуче. Она је била тако срећна и одмах је зовнула продавачицу, и замолила ме, да јој допустим, да му купи један поклон. Дала је двадесет франака и купила му ципелице.

То се не би десило у Београду. А колико имају у Француској љубави према деци види се и по томе, што за једну Парижанку, познату као штедљиву жену, 20 франака значи што за Београђанку 200 дин.

Кад мој синчић дуже плаче, одмах преко пута питају с прозора: Шта је малом? Да није слаб? И треба ли они да дођу, ако њему није добро?

Једна дама у трамвају никад не седи равнодушно визави деце. Она одмах указује пажњу детету осмејком, очима, одмах пита за њега, задиркује га, и прави комплименте, што је врло пријатно свакој мами.

Зато је штета, што у овој земљи жене мало рађају, кад су деца тако вољена.

На првој страни:
ЛИЛИАН ХАРВЕЈ

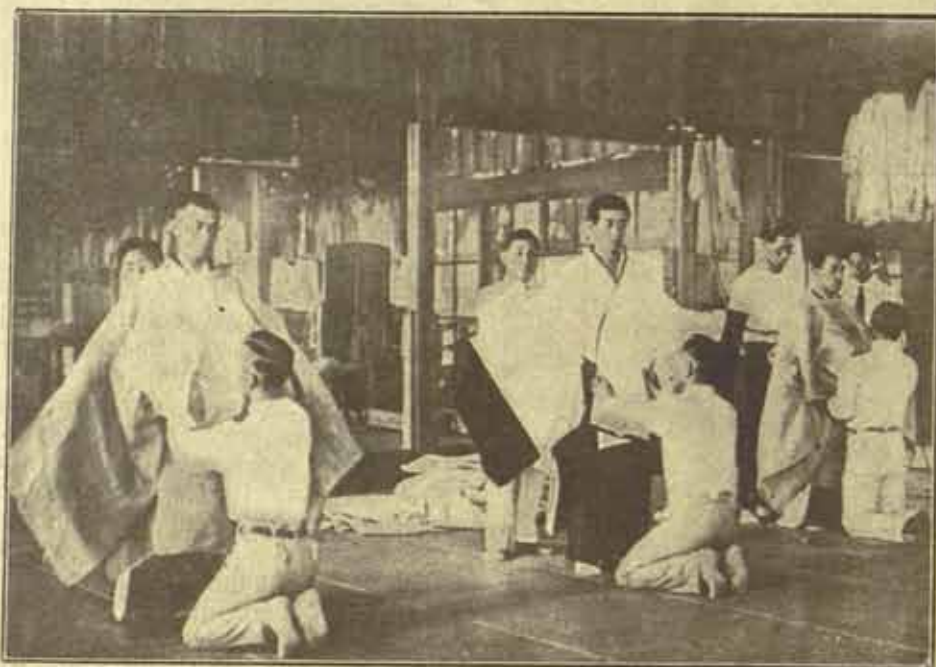

Архимандрит Иринеј, старешина
Манастира Дечана,

У Штрасбургу подиже се споменик Алфонзу Ламартину и Виктору Игу

Дворске церемоније морају се научити. Иако је Јапан доста културно
одмакао, ипак су се одржали прстари дворски обичаји. Наша слика
показује час учења дворског церемонијала који се приређује за пица
која ту церемонију не познају

Г. Адам Вереш — први бискуп сло-
вачко-евангелиске вероисповести
(Фото Шпмнн)

Шпањолска полиција против удварања

„Пиропо“ традиционално шпањолско јавно ашиковање лепим женама, које се већ уживело у врелу јужњачку крв синова тореадорске земље, преживљава у Мадриду тешке дане. Власти су издале одредбе, које значе прави — сухи режим у сентименталним односима врелих Шпањолца. Други мадригали под прозорима вереница или прижељкованих жена, комплименти који се сеноритама добацују на улици и понављају за време корза, једном речи све ма-

нифестације мушкарачке галантно-сти, нарочито оне мање дискретне, — све се то једном речи у домовини Кармена зове „пиропо“. Шпањолске су власти дакле, вероватно услед бројних протеста госпођа и девојака, за које је то ашиковање било манифестацијама понекад претераног сентиментализма. Чини се међутим да казне баш не ће опаметити младиче, јер полицијска кроника бележи дневно око 250 мушкараца, који су кажњени због „пиропа“. Што се

тиче жена, није јасно, да ли су оне пристахе новог „сувог“ режима. Један се новинар некако одмах нашао и после марљивог и стрпљивог интервјуирања многобројних представница слабог пола закључио, да је женски табор у том погледу поделио некако попола: неке су жене, да остане и даље „пиропо“, а друге су одлучно против њега. Читатељи чаравно нису задовољни оваквим половичним резултатом, и траже, да се публикују фотографије представница и једног и другог табора, тврдећи сасвим отворено, да оне из — антипиропског табора мора да су старе и ружне жене.

Запазак сунца на Алпима. Уметничка фотографија

Лептири. Уметничка фотографија

Отмена Јапанка.

Европске глумице грофица Рина Лигороринд и Јулија Фај у Холивуду.

Телијански престолонаследник и Белгијска принцеза приликом једне свечаности у Риму.

Церемонијал приликом отварања холандског парламента. Министри у гала униформи од пазе у парламент

Слава резервних официра у Белој Цркви

Џон Џилберт са својом женом Ином Клер.

Успех наших ритмичких игара у Немачкој...

... у замку Лауенштајн, где је гостовала госпођа Мага Магазиновић са групом Лабановом.

Наше интелектуалке по повратку са летовања донеле су дивну боју лица, два три кило више у тежини, и пуно, пуно утисака о разним градовима и земљама.

Госпођа Мага Магазиновић вратила се лепша него икад... Донела је једну новину — опширану косу, јер је задуго била поклонница античке фризури дугих власи, и кад је опазила да је она једина међ Лабановом групом дугокоса, жртвовала је лака срца.

А какве је тек новине донела из кореографије? Она их неће љубоморно чувати за себе, већ ће их приказати Београду, као што је увек била прва,

која је стварала љубав за ритмичке и пластичне игре.

Она је необично занимљив козер и дубок психолог... чак и философ, а кроз њене разговоре увек се провлачи и једна хумористичка нота, што даје свежине њеним фразама... И понекад су њени разговори пријатни као фина посланица. А док је слушате пратите њене гестове... Каква хармонија! Свака би глумица могла да јој позавиди на оном елегантном и лако гесту, спонтаном свакој њеној реченици, природном а тако естетском.

Руке су некад напаст... Не зна не-

ко шта ће с њим. И уместо да улепшавају оне су као неки суфицит телу који смета и мучи... Али то се не осећа код г-ђе Маге.

Са тим лепим гестовима причала је о немачком замку Лауенштајну на граници франачке и тириншке области, где је провела лето.

„Тај замак подигао је краљ Конрад први 915 год. после успешног одбијања навале Сорба и Венда, као неку заштитну тврђаву. Порекло, име и грађња везани су за извесне мотиве, који потсећају на нашу песму „Зидане Скадра на Бојани“.

Гца Мила Грујић — Гец, загребачка глумица

Сцена из филма „Cagnete“ са дражесном Мери Пикфорд

Доцније је дворац по судбини свиђу бургова рушен, паљен, обнављан, дозиђиван. Једно време био је у рукама грофова од Тинхе, који су били велики љубитељи уметности и сјаја, од којих је један Лутеров савременик и учесник на Вормском сабору. Они су замак подигли до највећег архитектонског значаја.

Пљачке и рушења у 17 и 18 веку много су измениле његов изглед. У деветнаестом веку стајао је дворац горд и у полурушевинама, и у њега су се уселиле породице бескућне сиротиње и радника по каменим мајданима.

У тако бедном стању пронашли су га неки сликари из Хале, тражећи мотиве за своје уметничке творевине.

Под дивним готским сводовима пушили су се котлови с кромпирима, а под сјајним тремовима торови, обори и живинарници. А дивна резбарија прекречена, поломљена и разваљена.

Један велики љубитељ старина, и пријатељ уметности, сазнао је за дворац халских сликара и откупио га за 14.000 марака. Тридесет година утрпошио је на његово рестаурирање, при чему је главни принцип имао: одржати и поправити. Под кречом и прљавштинама скривала се архитектонска лепота првога реда. Из малих, попрсканих, почађалих кутова, где се задржале фреске и молерај из 14, 15, 16 и 17 века конструисали су вешти мајстори мустре и обнављали старинске молераје. Док је поједина сала била готова и намештена протицало је по 5, 7 па чак и 12 година.

Колосална љубав, разумевање уметности, надчовечанска снага воље и стрпљења, оживеле су стару руину у диван музеј франачко-тириншке чисте и примењене уметности. Доктор Едуард Месмер, обнављач и сопственик двора, с поносом гледа своје животно дело, коме се диви све шири круг љубитеља старинске уметности усред раскошних природних лепота Локвицке долине.

То место изабрао је г. Рудолф Лабан за своје летње курсеве. Преко шест играчица, поред учитеља и учитељица свих школа и праваца нове кореографске уметности, телесне културе, нашли су се ту, да код великог учитеља потраже новине у методима, признања своје творевине, и начине, освежавања, ослона речју: да се сви узајамно *отупије, усавршије*, ослободе од једностраности разних школа и система.

Јер је Лабан умео да се узвиси изнад свих једностраности, изнад уоквирености метода и система. И теориски и практички он стално иде напред, развија се и као уметник, творац, и као философ теоретичар, а поглавито

као учитељ.

Радило се много. У природи, па ливади, четврт часа далеко од двора, свакодневни *тренинг* од осам и по до девет и по. Наизменично су били учитељи г. Роберт Гобст и г-ђица Дункен. Затим: наука о изради *форми и хармонија*. Трећи час давао је сам Лабан: рад са групама, Лајичке игре, Еукинетика или кореутика.

После подне било је *писање кинетографија* (записивање игара и вежбања у кретању). Паузе су биле — купање у језерцима, одмори — шетње по боровим бреговима; вечера у разгледању лепота двора. Било је и светковина. На највећој једној свечаности свака нација учесника приказивала је своје игре...

Тако је причала г-ђа Мага.

Али оно, што је најлепше, и што мора да нас весели, то је њен сјајни успех, који је постигла са националном игром „Врзино коло“. Лепота наших народних мотива све је очарала, чак и Лабана, и то је била најлепша тачка на великој свечаности пред замком Лауенштајн у Немачкој.

Са часа једне школе ритмичких игара у јужној Калифорнији

Турска краљица лепоте. Ове године за краљицу лепоте Турске изабрана је г-ца Фериха

Са конкурса фризирања у Београду. Група учесника

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ КОНКУРС ИГРАЊА

У Цириху је одржан од 4. до 8. септембра интернационални конгрес учитеља играња. Унија швајцарских кореографа приређује читав низ приредаба, играчких турнире за аматере и учитеље играња и т.д. На том конгресу моћи ће се видети нова модна игра, коју су креирали учитељи игара на конгресу немачког савеза учитеља игара у Бад Кислингену. Холанђани и Мађари показали су тамо читав низ нових игара међу којима се нарочито допао „Eix-Eight“. Каже се, да ће то бити модна игра идуће сезоне. Танго,

фоке и енглески валцер имали би новизам формама корака добити нови изглед. Учители игара кажу, да се и за игру мора нешто учинити, јер да се већ сунеше дуго играју једне те исте игре. Све треба променљиви репертоар на према томе и игра. Људи се увек враћају на исте темељне порме, али данашње време је сувише много захтева, и није јо сасвим преболело прначке игре, и никако неће да се поврати у апсолутно наивне кретње старих предатних игара. Игра је током последњих година била еротизирана и благи покрети валцера нису тако невини, бако су недавно били. Нови кораци и нови гестови нашли су присту-

Мис Оршава за 1929.

па у најразвијеније друштвене класе, а они који су код игара највише интересовани, дакле учители игара, увек намисљају нове модне игре. Питање је само хоће ли публика, која се већ некако примирила код три главне игре, прихватити ову новотарију, поготовто кад она не долази из Лондона или Париза.

Кад се то деси,

госпођа Марица срдечно се смеје.

Што је томе криво мало неспрет-

но дете. Брзо чисту хаљиницу

за мајку чисту прегачу. Све

ће мрље без муке одстранити

**ШИХТОВ
РАДИОН**

Модерне инструкције за моду

— Од Шарпа Релингхофа —

Јесен је на прагу, кројачи шију, а нико не уме одређено рећи шта ће се носити. Јер јесења сезона доноси једну новост којој се до сада мало пажње поклањало, а која је ипак у тесној вези са тоалетом. Изненадићете се моје даме, то је израз лица! Јер, није ли тако моје даме. Шта

ком меланхолије.

Добро ће вам стајати и изгледаћете веома елегантни у браун комплету са психоанализом која баца угаситу сенку, и која се може губити у порубима.

Велика вечерња тоалета ступа са правом у живот још одмах у самом почетку јесење сезоне. Омиљен је црвенкасти пелц као украс, са ђакондиним осмејком, гарниран са неколико сантиметара опасне старости.

Лаки јесењи мантил од црне свиље још једнако је у вољи госпођи моди, наравно да се он носи без икаквих украса, али са неколико метара сентименталности.

На место шпанских и персијских шалова који су се тако са вољом носили, носиће се за позну јесен по-

ду дуги огртачи од пресоване проије са малим францама подсмеха, нарочито за вечерње забаве, којима присуствују жутокљунци.

За заједнички доручак препоручује се љубазан јутарњи огртач са лепом поставом. На место јутарње

Безбрижан осмејак

користи и најлепша хаљина и најелегантнији шепир ако не умемо према њима изабрати и згодан израз лица. Ово нам сугерира госпођа мода.

Посматрајмо најпре лаке јесење хаљинице у бојама: крем, плаво и роза. По себи се разуме да ће дама од укуса према њима изабрати један безбрижан осмејак, па ма одакле га узела!

За вечерње часове омиљен је сентименталан израз са малим додат-

Осмејак са нешто меланхолије

Осмејак Ђакониде

капице коју је мода истисла замењује се победоносним осмејком који уз ову тоалету дивно пристаје. Господин супруг се појављује у панучама од казијет филца. Ако господин супруг није био преко целог дана кући, у толико ћете се брижљивије обући. За оваку прилику изузетно без обзира на тоалету, препоручује се намерно набурена њушкица без украса.

При заједничким излазима облачи се велика тоалета према одговарајућој вредности. Мало украса од везене љубоморе никада не шкоди. А да би се постигло контра дејство облаче се флерт-ципелице.

ОПОМЕНА

Ла Рамнер је бадио књигу, коју је био нехајно извадио из своје библиотеке и још нехајније прелистао. Његов се поглед за час задржао на великом уљаном портрету прадеда (који је у бетни код Росбаха стекао славу и маршалски штап), а онда се прошетао лагано по соби, опрући се о свој тапани штапић с кристалном ручицом. Поглед му је био поносан, охол, држање главе високомерно. Коса му је била седа, а тело је од времена до времена одавало знакове уморености услед бурног живота, али и у разним пустоловним потхватима стечених улога.

Барону Рамнеру било је већ преко 40 година, а живот је у главном провео у Паризу: живот дугова и отмених клубова. Одржао се пак против својих повереника фином спиртношћу, а негом и спортом одржао се против времена. Био је познат као елегантан кавалер, па се пре 4 године био оженио са Моником Нобел, ћерком богатог власника северно француских рудокана. Моника је била млада, златних и меканих коса, чаробно свежег младалачког лица. Он је заволео лепоту овог детета, а она је у њему видела знаменито и сјајног центмена.

Моника је у младости читала тек путописе и највише романа. Он је био љубитељ Нице и Монте Карла: но коначно се сложише да прве дане своје љубави проведу на занимљивом путовању. Пошли су и задржали се у романтичним крајевима Шпаније, на Балерима, у Италији и Сицилији, у Грчкој и на Златном рогу. Моника није имала мајке, па је живела са својим оцем, који се бавио тек тиме да на берзи заради милионе за ћеркин мраз.

Путовање је било занимљиво, Моника није ни помишљала на повратак, а барон Ла Рамнер је био задовољан. Дани су пролазили у забораву. Далеко од Париза одмарао се он од поверљивих опомена и претњи и од напора пребурног живота.

Па ипак кад се вратише у Париз, била је то за њих обоје велика радост, која је али врло брзо прешла у свакодневност и раздробила њихову душевну везу сјајним вечерама и свечаностима. Моника је као млада жена осетила чар широке слободе: раскошно одевена, очарала новим настрадама о којима није могла ни да сања за време свога девојанства. Завесена, жељкована сама се предала потпуно свом животу и повукла за собом и Ла Рамнера, који ју је доскора морао молити да га поштеди од овог бурног начина живота.

Јер лекар је барону препоручио

безодвлачан, потпуни мир, а након 6 месеци одмора, виде ће се, како ће болест кренути. — Лице Ла Рамнера је побледело и упало. — Желудац га изневерио, а реуматизам му је лежао у костима. На срећу је Ла Рамнер имао у околини Париза раскопан дворца, што су га хипотеке поверилица очувале од продаје заједно са раскошним намештајем у стилу Луја XV. Онамо је кренуо брачни пар. У почетку били су обоје задовољни: красота краја и одмор преуморених живаца, тишина и самоћа благотворно су деловали на обоје. Но дани су брзо пролазили и монотонија летњег живота доскора је почела да притиште људе, научене на врло коло града. Дакако, у дворцу је био уведен најсавршенији тип радио, а грамофон у стилу салонског намештаја давао је неку равноту. Но све је то било премало за младо срце.

Почели су долазити гости. Аутомобили су у дугачким низовима долазили довозећи сјајне госте и драгесне даме. По два три дана звониле су сјајне дворане старог дворца смехом и веселим. Но опет су одлазили. — Сам Ла Рамнер није више био кети: он је радо говорио о лековима и лежиштима, о дијети и курама, тужећи се на слабо своје здравље. Почели су јавно жалити Моникку, јер су познавали њену бурну, живахну нарав. Жалили су ту младу жену, која је сада у самоћи летњег дворца постала брижња жена, ограничујући свој младеначки темпрамент и посвећујући се самоћи и пристаром мужу.

Појавио се г. Тревилан. Часак је играо улогу верног пријатеља. Он је у суседству имао мало имање, на коме је ретко живео до доласка супруге Ла Рамнер. Сад је готово сваки дан одлазила труба његовог аутомобила пред дворцем барона Ла Рамнер. Често је ручавао код барона, радо је остајао и на вечери, те је одлазио че-

сто у ноћ. Неколико пута одлазили су у троје и на мале излете у околини посматрајући красоте предела. Но десило се и то, да је Ла Рамнер због реуматичних напада морао остати, па су онда Тревилан и Моника пошли сами у шетњу, док је Ла Рамнер уморна погледа, насловивши чело на стакло прозора гледао дуго у густо зеленило старих платана.

И данас је било тако, када је Рамнер нехајно извадио књигу из библиотеке и прелиставши је нехајно, опет је одбадио. Сад је стајао у удубини прозора. Под прозором видео се улаз у алеју. Баш данас је Ла Рамнер издио бантовану налог, да прочисти грање и просече видик на ту, белом шљунком посуту алеју. Посматрао је обављени посао и у души се радовао лепоти погледа. Одједном стисну га нешто у грлу.

Из велике алеје изађоше Моника и Тревилан. Он се смешио, она је била дубоко озбиљна зауставивши се. Изгледало је да је та, до јутрос зарастена алеја била привлачно место њихових шетњи. Мир и сигурност у њиховим покретима то су одавали. Изгледало је, да од бантованова посла нису ни приметили, те су држали, да је видик на алеју као до сада био заштит. Нису опазили просеке к дворцу. Тревилан се нагнуо к затвљку младе жене. Ла Рамнер је за час затворио очи.

Кад их је опет отворио, стајали су Моника и Тревилан још увек непомицно посред алеје.

Он позови слуги, а онда лагано без шума отвори прозор.

Слуга уђе и опази алеју, Моникку и Тревилава посред алеје, те блед чекаше налоге свога господара:

— Донеси моје револвере! Заповеди Ла Рамнер. Слуга престрављен уздрхта и часак није могао да се одлучи да послуша. Ла Рамнер га погледа право у очи, заповедничким погледом.

— Полази! Оне веће.

Слуга изађе и за час донесе два револвера уметничко полираних држака и сјајних цеви.

— Можеш остати овде.

Грамофони и грамофонске плоче

најпознатије марке:

His Masters Voice; Columbia; Polydor;

по врло повољној цени могу се добити у
нашој радњи.

Продаја за готово и на дугорочну отплату,
Услови плаћања повољни. Тражите илустро-
вани каталог грамофона и списак грамо-
фонских плоча.

ГЛАВНИ ГРАМОФОНСКИ ДЕПО

БЕОГРАД, Кнез Митхилова ул. бр. 18.

Телефон бр. 53-82.

Он изабере један од револвера, а други поврати слуги. Часак још погледа велики уљани портрет свог прадеда, маршала де Субисе, са племенитим и храбрим осмехом на устима. Онда отвори револвер, прегледа набоје. Механизам оружја оштро је просекао тишину као стрела.

Тревилан се инстинктивно уклони од Монике и блед, застрашен без разумевања тек сад онази, да је нестало грана, што је сакривало дворац. Он погледа на прозору Ла Рамнера, који је на ниском прозору стајао миран, држећи у руци свој револвер. Погледи обеју мушкараца се сусреташе. Било је познато да је барон један од најбољих стрелаца у Паризу.

Да побегнем? помисли у први час Тревилан. Било је касно и немогуће. Његове се ноге грчевито дрхтале и као да су се биле на песковитом тлу, није се усудио подићи очи. Чекао је. Страна тишина окруживала је све.

Хитац је праснуо. Моника крвкву и склони се иза дрвета. А тамо горе, у густој крошњи над њеном главом, зачу се лагана ломљава, шушањ лишћа, а онда нешто лагано с дрвета паде на земљу: једна сува, мртва грана, црна и крпа падне до ногу младе жене, између ње и Тревидана.

У оквиру прозора стајао је Ла Рамнер, монокл на оку, озбиљна лица, проматрајући пад велике и суве гране платана, а у руци држећи револвер из којег је излазио танки модри дим. Барон се обрати к слуги:

— Не разумем како је баштован код чишћења могао да на овом красном дрвету остави ту мртву грану. Рећи ћеш му, да сам ја обавио његов посао.

Онда сам опет затвори прозор. Слуга на његов миг занесе оружје.

Ла Рамнер седе замисљен. „У оном часу она се није бацила у његов загрљај. Склонила се иза дрвета.“ Код вечере био је необично нежан. Но Тревилана више није било.

Нашто ми утиснута слова ова овдје,
Крволитање ово низ прољетње бјелине
Ове хартије, нашто?
Нашто ми топао талас зоре из грања
И дјевојачке руке пружене из сусједства?
То је само сан, илузија, умишљена љества,
То је само бол на извору мога извирања

Нашто? А живота непроменљив, суров ток,
Струји, захватања моја празна су и гола!
И са равнице будућности, вијугавом цестом,
Једнако се приближују црна, кобна кола.

О нашто крволитања низ прољетње бјелине
Ове хартије — или можда треба, можда треба да
Можда зато да на меком узглављу својих сањарења
Као роса на своме откосу, умрем.

Јанко Ђоновић.

Н. С. Скрећемо пажњу свима онима лиричарима, који мисле да учествују са својим радовима при избору антологије нашега листа, да смо од овога броја отпочели, у овој нарочитој одабраној рубрици, пуштати песме, које ће доцније један нарочити жири, пробрати из листа и унети у антологију. Прву песму коју смо пустили — „Нашто“, приложио је познати наш млади лиричар Јанко Ђоновић — сарадник: „Нове Литературе“, „Књижевног Полета“, и т. д. Сви песници који мисле да учествују у овом књижевном надметању, — за антологију нашега листа, требају рукописе слати на адресу: „Недељних Илустрација“, под ознаком за „Поезију нових“, — Скопљанска бр. 18, Београд.

Дивна
бујна
коса

је ретко када дар природе. Скоро свуда је она дело нарочите неге. Зато да би коса била мека као овала, очравајући сјајна и нежног мириса — посветите нарочиту пажњу избору тога средства за негу косе.

Ми Вам једино препоручујемо наш опробани

SHAMPOING
'ALEM'
MÉRIMA-1839

Ново! ВАЛА Ново!

Фабрично стовариште дечјих колица

БЕОГРАД

Васина ул. 26.

Највећи избор дечјих колица, велосипеда, трицикла, дресина. Цене фабричне и испод конкуренције. За унутрашњост шаљемо уз повуку. Неодговарајућу робу замењујемо. Захтевајте наш илустровани ценовник.

КЛИШЕ

ЗА ОВАЈ ЛИСТ РАДИ

ФОТО-ЦИНКО ПУС

Београд

Страна 85

Телефон 25-19

Љубав или каприц?

Визави је била дивна госпођица и господин је увек посматрао... Јутро, и после подне, и увече, он прилази прозору и гледа је... Гледа је онако исто, као што гледа пејсаже из брзог воза, и очи му лете, мењају се и долазе нови. Јер после на једном је кошку погледао истим погледом другу госпођицу, у биоскопу је седио са трећом, кад се с њом опростио окренуо се на четврту, и на полетку опет је стао на прозор...

А визави је седела госпођица...

А да ли је и она имала исту ревију мушкарца на угловима?

Ко зна...

Можда и њу обузима тај исти каприц, да испуни један сат себе задовољством, гледајући свој визави.

Или господин седи у кафани са чашом пива.

Једне вечери посматра даму... и друге, и треће. Баш као да је заљубљен. А на улици шета са другом, или се окреће, смеје и додаје.

И оно су каприци и ово у кафани.

Љубавни каприц осуђен је да угине, као они цветови што се развију изјутра, а увече завршавају свој живот. Они су ситнија задовољства због та, секундарна уживања, која су потребна мушкарцу, више мушкарцу него жени, као неки ошмор после професионалног рада, једна забава очију, која се ређе претвара у дубље осећање, које би се угнездило у срцу. Каприц забавља само очи, а срце тек понеки пут замо окрзне, као лептир у лету што би окрзнуо руку.

То изгледа некада великим занос. Један цео дан, и недељу дана, и читав месец, може да се испуни свест само мишљу на једног човека или једну жену.

Али све је илузија, која ће брзо да испарне и нестане.

Мушкарац се не претвара каприцима. Он их воли... Његов читав живот је низ тих ситних задовољстава. Он и онда, кад носи у себи неку велику, огромну љубав, тражи и то пролазно задовољство.

То диктира мушкарцу полигамију... И то, што је код њега чисто физичка побуна, не може да се доводи у везу са његовом психом.

Пенхе је у опште мало у љубави мушкарца.

Код жене и каприц може да се претвори у љубав.

Неколико послела нижу се, долазе и други, и нешто се конструише у души женој, једно веће и дубље осећање...

Сећам се једног романа. Једна да-

ма пловила је морем, неким тропским океаном, и њој се удварао капетан... Прво један обичан поглед, затим страстан, све дубљи и значајнији, и шапат речи...

И она се покорила његовој жељи, не својим каприцом, већ љубави...

Растали су се... и она је чекала његово писмо.

Дани су пролазили, и она је сваки дан ишла на пошту, сунце је пржило улице, она није ништа осећала, јер је нешто вредније сагоревало њену душу...

И поштар се смешио, говорећи јој увек: Нема писма. Пратио је сажаљивим погледом, као да је осећао и дилу на мору и љубав маринца, која је нестална и ћудљива као море.

Она је лутала, под хипнозом своје љубави, и једног дана, није ни осетила како јој долази смрт од сунца...

Умрла је од чежње за човеком, коме је била само тренутни каприц...

Има жена, које умеју да осете разлику између љубави и тог тренутног осећања. Али не може увек ни да се осети, јер свако осећање почиње на један исти начин... Увертира велике љубави, то су погледи, уздаси, пољупци... Увертира и тензијских атракција исто тако...

То плаши жене, неке смелије иду у сусрет свему и не боје се. „Ако хоће он да се забавља, забављају се и ја...”

У суштини, живот би био једнолик без тих цветића, који се миришу један дан и увече увену.

Љубавни каприц је производ новог доба. То је жеља за уживањем и променама. Дуго не може више да се воли... Што више промена, више и веселости у животу.

Мушкарац је био први присталица моментаног уживања... Једна само, вечна љубав, за њега је била један исти пејзаж, монотон, ако би био и најлепши... Он је направно свој живот филмом од безбројно слика.

Жена је морала да следује њему. Она се тренира у тим каприцима и пати често пута, јер она није полигам... Некад је заваља та пролазна ћуд мушкарца и превари се да поверује да је то љубав. А кад дође прво разочарење, она пати.

Зато је жена неповерљива у љубави. Она је опрезна и лукава. Човек је направно лукавом, стављајући јој увек замке свога неверства. Прва таква замка је једно некуство, и она је други пут опрезна...

Сад она гледа мушкарца, њекети-

ра с њим, и титра се његовим жељама.

Модерна девојка разликује све љубавне ћуди мушкарца.

Она може и да изигра његов каприц, и да му створи бол. Жеља за атракцијама, претвори се каткад у жељу за дубљим осећањем.

Али за то није способна свака жена.

Нека се превари, занесе, чак и заљуби.

И оног дана, кад се код ње појавила љубав, код мушкарца је испарело и каприц...

Мир-Јам

Мода и дијета мршављења

УЗРОЦИ СУ ТУБЕРКУЛОЗЕ КОД МЛАДИХ ДЕВОЈАКА

У Америци је одржан конгрес Организације противу туберкулозе, и испитивани су тада узроци те страшне болести. Статистичким подацима утврдило се на конгресу, да код омладине, између четрнаесте и деветнаесте године, много више умиру од туберкулозе младе девојке него младић, и да на једног туберкулозног младића долазе две девојке.

Откуда та огромна сразмера?

Лекари доказују, да ова сурова дијета за одржавање линије, упропаштају младе девојке, које због тога једу недовољно и слабију храну, баш у оно доба, кад се организам развија.

Сем дијете мршављења, сиротиња убија младе девојке, нарочито раднице.

Радница је увек жртва туберкулозе.

У Боему, мала Мими умире од те болести, јер живи у хладној мансарди, и увек сања о топлотом оделу и муфу.

У свима земљама мале раднице подлежу тој болести.

Још године 1827. писао је један Француз за малу радницу у модистерском салону: „Она почиње рад пре девет сати изјутра, а ради до десет сати у вече. За то време има само два obroка дневно, које јој даје власница радње, а ти obroци се састоје само од поврћа, и ништа друго сем поврће. Бесумње, госпође се боје, да им месо не би нашкодило. Вино никад не добијају, а и кад би га добиле, било би помешано са две трећине воде, и тек би само имало боју његову. Зато мала радница увек осећа глад, која је мучи у стомаку од пет сати после подне до десет увече... Власнице су врло ми-

У наручју сићевачке клисуре

достиве и даду им око четири сата једну шољу кафе са једним парчетом шећера, да би заварале глад. И какву радост осете та мала сићевачка жена, кад недељом изађу у шетњу по околини Париза са својим пријатељима, који им тада поруче бифтек, фрикандо, или омлет, затим воће, колаче.

У то доба париска радница добијала је годишње по триста франака, пет стотина, највише хиљаду.

Данас постоје у Паризу многобројни ресторани за мале Мидинете, где оне могу да добију обед за три и четири франка. Многе не могу ни толики издатак да учине, већ купе и једу по парковима, да би заштедиле за тоалету.

Тоалете и велика промена у моди, која натерује младу девојку да сваке сезоне мења шешир, некад два и три, и често шије и преправља хаљине, присиљава је да од уста одваја за своју гардеробу.

Колико је младих девојака у Београду, које више воле да ручају само салату, али да се појаве на улици у свиленим чарапама и елегантној ципели.

Код већине жена први и најглавнији услов живота сматра се — тоалета.

А на прво место треба да дође храна, па тек онда хаљина.

Свака жена, која гладује због моде, не мора да подлегне туберкулози. Али она постаје анемична, и диспонирана је већ за многе болести.

Жена, која нема могућности да прибави себи бољу храну, увек заслужује сажаљење. Али она, која је гладна у богатству, мора да се презире.

Једна чиновница, са својим скромним приходима, прво треба да мисли на своју храну. Кад она цео дан седи у канцеларији, нагнута над писаћи сто, треба изјутра да има бољи доручак, да увек понесе нешто за десет сати, и да не допусти, да је мучи глад док умно ради.

Мора се признати: тешко је и добро се хранити и лепо одевати. Али боље је укинути на оделу, него на храни. Шта вреди и елегантна тоалета, кад је мршаво и бледо лице, и унала биста.

Дијета мршављења су мучења жена. То је вештачка лепота, а ништа нема лепше од природе. Природа је дала жени форме, и она не може никад да их сама препрени. Јер ако она жели да препрени један мишић, то ће ићи на штету унутрашњих органа.

Зато су на конгресу противу туберкулозе Американски лекари устали противу дијете мршављења, која је један од великих узрока те болести.

Нигде се суровије, а лепше, није изразила природа, него у овоме крају, где се готово склупају страховито строге и окрутне стене Сићевачких брда, с једне, и Островичког Облика, с друге стране, кроз чије тамне дубине, као пригњечена змија, промузло јуче и гмизке Нишава! Па ипак људи су кроз ту страхоту а уз узани Нишавин ток пробили кроз бели као сир кречњак низ тунела за челичне трачнице, које везују преко Балкана исток са западом. Као кроз какво чистилиште овуда се педи све што на својим ногама носи било у Европу било у Азију балкански пепео! Тамо, где је природа својим вековним ударима разорила ове земљине чељусти, на благим бреговима, онвиченим дебелим и китнастим засторима кречњачких висова, као да је заврела под стиском камених вилица, густа течност зеленила и закрчила Нишави слободно отицање. Претворило се у врбове и орахове гране и просипље тамне сенке по травним долинама клисурског проширења Св. Петка, док лаки жубор као да сипа хладну ветровиту воду из чаробних островичких пећина, које подсећају на душље у глави из којих су ножем извађене очи, па избија из њих ледена осама. Кад се лети Нишава увуче у своје шкрате и ускрати сувишно жуборење нема вас бистрина потсећа на капи суза каменог погњеченог зеленила, које чини диван контраст мало више поднетој пустињи од камена. Ту под тим контрастима као у каквом гњезду смештена је железничка станица Св. Петка, а мало даље неколико нових вила, које су тек ове године биле кадре да даду заклону неколицини угледних гостију из Београда и других крајева. Јер Св. Петка званично се није прогласила ваздушном бањом и ако је она то у ствари, те се са становима мора кубурити. За љубитеље природе није ни то могла бити сметња да проведу по неколико дана у наручју Сићевачке Клисуре. Тебе и шаторско крило на у дубоким пећинама има довољно простора за по једну, две или три ноћи, да се проспава! Дану на малој али веома лепој плажи на Нишави, која није далеко публици и из Ниша и Беле Паланке, позира се врелим сунчаним зрацима, које су овде нарочито слатке, као да низ своје стаклене штапиће сипају оријенталски нектар на потамнела тела. Јанко Туфегџић, после оне мале незгоде са својим оцем на путу за Скопље, где ће ове године наставити студије, није пропустио да сврати у Св. Петку. Прва реч била му је кад је помешао свој поглед са сенкама густог зеленог грања и оштрим цртама тмурног Облика:

— Пинеш ли ти песме?

— ?

— Ја бих овде непрестано „двркутао“! Па овде све изајива поезију, сине просто из човека... Чудно да и тебе не „засврби“...

Горе, на самом стрмом завршетку клисуре, као оаза у Сахари вечитој суморној души прохтело се да нађе раскладе под сводовима православног храма. Ту, баш на месту где су преко Нишаве у стара времена прелазиле крсташке чете на исток и својим костима дунули њене брзаке, увијен у зеленоло густог воћњака као каква срамежљива кадуна под заром шћућурио се мали али симпатично изграђен манастир Св. Петке Иверице. То је усмемена на ослобођење овога краја од Турака! Више њега у једној неприступачној стени, где само орлови завршавају своје дуготрајне летове и чекају да уоче коју превртљиву јаребицу, урезан је, као прикачена табла, златним словима спомен Нишких Бака Краљу Милану, као захвалност за ослобођење од Турака. Мало даље низ реку, у једној дискретно заклоњеној багремовима белој кући, извири за Ниш и Св. Петку електрична светлост, под хуком огромних данамо машина електричне централе. Све то помешано са ветром што клизи низ кршчеве, што ме подсећају на Ловћен, као да га они издижу из својих хладних плућа, и са грациозним кикотаньем симпатичних госпођица на плажи слива се у једну симфонију, једну чар, музику, коју точи природа.

Нашеће ми се питање: Или су Сићевачку Клисуру, која је — узгред буди речено — више Островичка, — од страха пред њеним дивотима прогласили најлепшим природним украсом Србије, или пак због лепоте Свете Петке, која је привезана за клисуру као какав украс? — Како било, за то им нећемо замерати. Јер и тако и тако: — Погодили су!

Св. Петка. Сав. М. Штедимлија.

Специјална Парфимерија

ИЗВОР МИРИСА

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондава

Велики избор француске парфимерије:
кремова, пудера, ружева, мириса,
козољ. воде, лосиона и т. д.

Цене услед мале режије Јефтине.

Најмодерније Женске Шешире

ДОИСТА ПОСЛЕДЊЕ ПАРИСКЕ ТВОРЕВИНЕ, НАЈБОЉЕГ КВАЛИТЕТА И ПО НЕВЕРОВАТНО НИСКИМ ЦЕНАМА, МОЖЕТЕ ДОБИТИ САМО У НАЈВЕЋОЈ И НАЈСОТИРАНИЈОЈ МОДИСКОЈ РАДЊИ

И. Милкића БЕОГРАД

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 1 и 3.

☉ ЗА УНУТРАШЊОСТ ШАЉЕМО ПОВУКОМ — НЕДОПАДАЈУЋЕ ПРИМАМО НАТРАГ ☉

»АУРОРА«

I. Завод за куповину и продају свих врсти полицјских **паса**, као и њихових дресура.

Београд
Балканска 10, IV спрат
„Луксор“ од 9—12 час.

„SIDOL“

најбоље средство за чишћење и полирање свих врста метала.

Пазите код куповине на име „SIDOL“.

„SIRAX“

чисти целокупно кухињско посуђе и то: емајлирано, од цина, плеха и дрва, надаље сьу дрвенарију, под басамке, каду за купање, мраморне зидове и т. д.

Пазите код куповине на име „SIRAX“ и величину омота.

Електричну ондулацију

као и друге, најбоље и најевтиније врши Париски фризер

БОШКО

Карађорђева 79а — Београд

СИГУРАН ЛЕК

да се одгоји коса, новом пронађеном француском помадом

„MICHEL“

Свака жено подпуко ћелави поврати своју изгубљену косу, онда коме салопала и седи, и коме је у пола опала коса, сигурни су да ће повратити тосу, и одравити косно ткиво, одстранити перут, сирбеж и све боље ид којих коса опала и седи. — Шаље поузећем „Мишел“, Васниа 8, Београд. Продаје и апотека Далини, Кнез Мисаилова бр. 1. Дозе слеђују од 60—90—100—160 грама. Цене 115, 150, 185 и 290 дин. Некој особи допољмо је 80 гр. и некој треба 160 гр. како коме је оболело више косно ткиво.

Која особа употреби 160 гр. а не одрасте му коса наку је имао, онда му шаљемо о нашем трошку још 160 гр. пом. лека, а која особа употреби 160 гр. а нема никаквог уснеха, прамамо узети новац, уз сваку дозу слеђује упутство за употребу, и гаранција за успех, поштарина је о нашем трошку.

ЛЕПОТА НОРВЕШКЕ И ЊЕНИХ ФЈОРДОВА

Европљани замисљају Норвешку као земљу шума, снега, једну врсту Канаде, где зими лете на ски-ама плави младичи... замисљају је као земљу ловца и трига, са милицијским женама.

То је најпре била отаџбина Викинга, земља морнара... „Земља без мора, то је земља без очију... каже пословица норвешка. А нешто, што је најлепша и највеличанственија дивота Норвешке, то су њени фјордови. И само име постично, и изазива уобразиљу уметника. Они се провлаче између хиљаду острва и острвцади, који штите Норвешку обалу од Северног Мора и Оксана.

Али те њене чудесне лепоте мало је света видео. А туристичке јахте увек чекају путнике, да их воде да се диве лепоти фјордова.

Од Осла до Бергена путује се возом кроз горостасне шуме борова, јела и бреза, а изнад њих се дижу снежни врхови планина... Пролази се покрај залеђеног језера Финсе... А после дуже вожње кроз шумовити предео наилазе се сунчане ливаде, да би иза њих опет наишли магловити и снежни предели...

А то је месец јуни.

Вагон је са огромним стакленим прозорима, да би путници могли да уживају у лепоти, али дупла врата тако су немилосрдно затворена као усред зиме. Норвежани не воли промају кад путује, али Енглези, кад се пађу у купе-у, увек протестују и хоће да отворе врата.

Ено га Берген. Одатле је Амундсен одлетео на Северни пол. Индустрија јако напредује у том месту и увек је мноштво света. Куће су мешавина холандског и германског стила, са шпичастим крововима... Као у Руену, у Бергену пада киша готово сваког дана, а врхови планински увек су под маглом. Често се каже путнику, који се жали на климу: „Штета, што нисте дошли јуче... било је тако лепо време.”

У пола ноћи брод „Метеор” стигао је са енглеским туристима и путници са воза укрчаше се.

Кабине су тако угодне. Плаве завесе одвајају спаваћу собу од салона. Ту је и купатило увек готово. Звоно одјекну...

То је знак за доручак...

Шта има слађе него доручковати на броду чај са конфитром или мармеладом, бутер и после тога хладна сомовина. Лађа се нимало не љубља, да се добија утисак као да је копно. Уопште, познато је, како се путује са комфором кроз

Норвешку.

На крову лешкаре неке маторе леде, и дремају, у шезлонгу у близини чамца за спасавање. Али чамци никад нису потребни... Чуди се странац; откуд те толике старе леде експортuje Биглеска као туристе. Разних народности има на лађи: Шкота, Ирланђана, Африканаца, којима никад не може да се одреди старост, Француза, Американаца...

Но цео дан сви се диве пејсажима, а сви једва чекају да једном виде Фјордове.

Обала постаје све кршевитија. „Метеор” плови на исток, и ускоро се указа као нека плава долина у оквиру стена. Ми се приближавамо Њерофјорду (тесном фјорду) и хуктање машина, на лађи чује се све јаче. Није опасно. Фјорд је дубок више од 1500 метара... Небо почиње да се облачи, хладни Јафал спушта се са планина, вода клокоће, а сиве стене над плавим таласима тако су језовите и страшан декор. На све стране са врха стена скачу и стрмоглаве се водопади... Из далека миче на снежне путање... Најзад стигосмо у један теснац, где пролазимо, час покрај голих стена, час покрај јела, борова и брезе, који покривају стене... Нигде никаквог насеља. Добија се утисак као да смо на крају света. За време ручка оркестар свира и звуци се губе преко фјорда и голети, испуњавајући животом те мртве и живописне пределе. Какав чудан контраст: комфор на лађи и цивилизација и овај величанствени и страшни Фјорд.

У Гувангену искрцасмо се на обалу, где нас очекује једно двадесет кола, фантастичне конструкције, које вуку мали пони. То је једна врста старинских викторија и двоколица са два седишта, где кочијаш седи позади.

Сви туристи поседаше у кола и пони појуреше кроз равницу Неродал, до слапа Силве-Фос.

Пут је врло узан, да је немогуће да иду упоредо двоја кола, и као сви норвешки друмови са стране ограђен каменним плочама. Један Енглец, путујући кроз Норвешку, мислио је за те плоче да су надгробне, и да се ту сахрањују Норвежани... Равница је влажна, и тек с времена на време укаже се понека кућица. Стигосмо до слапа. Ништа величанственије од тог пада воде, која се услед силне снаге и пада сва претвара у пену.

После подне вратисмо се на брод

Пројектисне музичке инструменте директно са

ФАБРИКЕ

односно фабричког стоваришта

ВЕЛИКИ ИНДУСТРОВАНИ

ЦЕНОВНИК

добилите бавена! Затражите га код највеће отпремне фирме музичких инструмената у Југославији:

МАЈКЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената, грамофона и хармоника

филијала

Марибор, бр. 145-б

Висоине од Д. 95 лка

Тамбури . . . 96 . .

Мандолине 126 . .

Трубе . . . 505 . .

Грамофони 345 . .

Ручне хармонике 15 . .

и настависмо пут до Балхолма, једног малог пристаништа са кокетним цветним вилама, у подножју снежних врхова... Путници појуреше у једну трговину да купе рукавице, пантуфле од коже морског лца, ножеве од дрвета са скулптуром, звончиће.

Сутра, цео дан, пловили смо према Северу. Капетан, врло љубазан, човек рече путницима, да ће им тек сада показати најлепши фјорд. Видели смо селце Анадалнос, са првеним кућицама као од картона. Опет смо се скидали и ишли аутомобилима кроз долину Ромсдал, једну од најлепших норвешких долина, зеленију од Штајерске и Тирола, са пенушавим белим рекама, где се ухвати риба тепка по петнаест кила, са дивним кућама на чијим крововима налазе се читаве баште. Видели смо и дивне жене у лепим коштима, кратке сукње и капа од црне вунце извезене јасним бојама.

Најзад „Метеор” стиже у Фјорд Гајранже. Сви су путници радознали. Лађа улази у један теснац, једва широк четврт миље, између шпичастих стена, које имају по три до четири хиљаде стопа. Рафал се игра кроз овај узани кулоар... На „Метеору” су подигнута једрила, и путници се заклањају иза њих од ветра. Сирена на лађи ништи, час по час, и одјек јој се враћа тако страشان као глас скандинавског Зевса или Одена, богови рата. Путници слушају разговор лађе и стена и сви су се ућутали са неком стравом... Слапови су овде још чешћи и јуре са хиљаду метара висине, а међ њима најлепши слап „седам сестара”... Чаробна визија... И путници гледају с неком побожности ту лепоту, и сваки помисли како су се осећали они први морепловци, кад су наишли кроз чудесне Фјордове.

СВАКА ДАМА

траба да негује своје лице чудо-
творним сапувом

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бу-
буљица. Одржава стални свеж
младачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродавцима знатан радат.

Патент фотеле

које сам први у Србији по-
чео израђивати од најбољег
материјала и по најсолидни-
јој цени продаје ЂУРА
РУБЛЕК, Макензи-
јева 39. Тел. 32-10.

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО

ИПИС и СРОАТИА

АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.

Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд, Теразије.
Пасаж Извозне Банке.
Телеграми: Електра. Тел. бр. 88-18.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

КРЕМЕ ДАРУВАРИ

Најсавршенији производ модерне и на-
учне косметике. Већ код прве употребе
почије кожа свежа, мека и фина, одстра-
њује све притетве, бубуљице, маље, пеге,
црвенило носа и др. На захтев растурили
смо око 80.000 пробних кутија и на осно-
ву тога примили много писама и пору-
бина преко 28.000 комада. Међутим, Ви
не верујте нином, него тражите бесплатно
кутију за пробу, да се уверите. Исте ша-
љемо, ако нам се за трошак пошаље у мар-
кама Дин. 3.— Оригиначне троугласте ку-
тије добијају се по цени од Дин. 15.— у
свима апотекама, дрогеријама и парфиме-
ријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ,
СУБОТИЦА 17.

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе
и лепе, и да добијете лепо нежно и
бело лице, да се спасете сунчаних
пеге, бубуљица, мрља и т. д. да вам
лице и кожа остане увек у мла-
далачкој лепоти и свежини, немојте
пропустити, да не употребите је-
дино опробано и сигурно средство
КРЕМА САНИТАС
јер је једини препарат за лице, који
заиста прави фино лице, одржава
младост. подмлађује, даје трајну и
дивну свежину тела — лицу и откла-
ња и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлова 6.

SUNTOL

Течност за чишћење паркета
Фарбаног патоса, линолеума, дрвеног намештаја, и
кожних делова: намештаја, аутомобила, ташни и т. д.

ЧЕТКАЊЕ НЕПОТРЕБНО

Само намазати и чекати да се сасуши, затим ву-
неном крпом избрисати. Врло практично и економно.
Чисти флеке. Даје изванредан трајан сјај, који је и
на влажном времену постојан

Добија се у бољим колони-
јалним радњама. Производ:

Хемијске фабрике **IMMALIN**

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

Тренутак несвесности

Око пет час. увече пробуди се Жак Каражен на једноме месту, не могавши да се сети како је доспео.

Уста су му била горка, а цело му је тело било ломно. Хтео је да устане, да би се окупао хладном водом, Када неко закуца на врата. Не чекајући одговора уђе лепа девојчица око шеснајест година, па кад га виде прсну у смеј.

— Како се осећате сад? упитаа га она.

— Зар сам ја био болестан, рече Жан, коме ова мала и гледаше, као неко провиђење.

— Па да, ево ја вам доносим ваш новчаник, кога сте били заборавили.

Жану Каражену биваше све симпатичнија ова мала.

— То је врло лепо са ваше стране, рече јој он, да ли би смео што да вам понудим за учињену услугу?

— Можда! Ви сте правник и могли би да ми дате један савет. Хоћу прво да вам причам мало о себи. Станујем код тетке, која до синоћ, беше задовољна да ме види у кујни и по собама. Сматрала ме је за своју служавку. Али синоћ се догоди нешто, што ми живот учини још неподношљивијим.

„До тог тренутка, око једанајест сати увече, била сам заузета рибанњем судова и прањем посуђе у кухињи, када су дошле у кухињу две госпођице са тако огромним шеширима, да су испуниле целу кухињу. Иза њих је ишао један господин, па затим моја тетка. Господин је био пијан, госпођице јако нафракане, а моја тетка много љута.

„Господин видевши ме, рече да сам по његовом укусу и да неће одатле да изађе без мене. Грлио ме је и љубио обливајући ме сузама. Моја тетка ми заповеди да изађем заједно с њим. Видела сам да са њом несмем да се шалим, покорих се, и праћена осталима попех се у салон, где сам дотле улазила само са четком и крпом у руци.

* * *

— Врло је интересантна та ваша прича, рече Жан, али мој стомак неће ни да чује. Хоћете ли да будете тако љубазни, да пресечете овај лимун на двоје и да ми сок исцедите у чашу воде, јер то је врло добро сад за мене.

Мала лепотица исече лимун, нацеди га у чашу и Жан са највећим задовољством испи лимуну. То га окрепи и он ведријег погледа, поче да посматра своју гошћу. Била је плава као зора, нежна, са дивним плавим очима овичени црним колутовима,

који јој даваху заводљиви израз. Предугачке трепавице бацаху дивну сенку на њено лице, а обрве као два танка лука допуњаваху њену лепоту.

Нос беше правиан, уста показиваху велику вољу, фина брадица чврстину и истрајност, а коса беше чудо од свиле и злата.

— Права сте вила, а не обична судопера, као што мало час ви рекосте, усхићено јој рече Жан. „Причекајте само крај моје приче, одговори му она, црвенићи.

Тетка и госпођица су узалуд покушавале да ме одвоје од господина. Но он ме је тако чврсто држао, да је све било узалудно. Плакао је. Био је то леп и врло млад човек, тако да ми се одмах допао. Па ипак налазила сам да је то непристојно са његове стране, што ме држи само загрљену и покушавала сам да му се одупрем. Тада он паде преда ме на колена и пружи ми две новчанице од по сто франака. Знала сам врло добро да је био пијан и све би му врло радо опростила, да нисам видеала, како оне госпођице полако одоше, а мало за тим и моја тетка, пошто нас је најпре закључала.

— Ваша је тетка једно право чудовиште, рече Жан, и она има да одговара као подводица.

— Можда, али колико је тетка крива, толико исто и господин са киме сам остала.

— Заиста имате право и он ће по закону да одговара за покушај, јер је исти кажњив.

У исто време је осетио љубомору и гдунање према том човеку. Мала вила му је изгледала тако невинна, тако недокучава.

— Ах! уздахну она, да је само био покушај.

— Како, узвикну Жан и ви сте попустили пред тим човеком.

— Ма да је изгледао слаб, имао је надчовечанску снагу, а затим био је несвестан онога што чини. Чини ми се, да сам вам мало пре казала, како ми се био необично допао. Да ли сам могла више да се борим? Тако ми је изгледао пун поверења.

— Заиста дивно поверење гунђаше Жан.

— Шта сам му могла господине. Није знао шта ради. Бог сам зна шта су му оне госпођице дале да попије! Најзад би што би. Помирила би се са својом судбином, плакала би стално перући и даље суђе, да ми моја тетка не рече, да јој сваке вечери морам да доносим по две стотине франака. Водила ме је код разних фризерера и кројача, удесила ме је и наместила, а тиме ми је дала нову улогу

у моме будућем животу.

„Нисам јој ништа противречила, знајући да ми то ништа не вреди, али сам нашла начина да побегнем. Може бити да сам и ја неваљала девојка, али то није моја кривица... Хоћу да радим. Живећу и у највећој беди и сировињи, али нећу да варам човека, који ме је први имао.

— На пример! рече Жан.

Мало по мало расветљавало се у његовоме мозгу.

Поче да мисли, како му је ова мала донела његов новчаник и изненада светлост обасја његово лице.

— Тај човек треба све то да порави прошапта Жан.

Она пребледе. Њено чело, њени образи и цела она постаде од једном тако бела, прозрачна, капи крви није имала на уснама.

— Да, прошапта Жан, тај је човек бедник и он мора све да поправи.

Дуго је затим љубио њене побледеле усне; а после неколико недеља, он је све то поправио и никада се целога живота свога, због тога не покаја.

ЧАПЛИН ЈЕ НАЈОМИЉЕНИЈИ ГОСТ НА ОТОКУ ГУБАВАЦА

Ових дана кренуо је из њујоршке луке пароброд „Грант“, који поред другог материјала носи са собом и 23.500 метара филмова, које су поклониле разне америчке филмске куће колонији губаваца на отоку Филипин. Хиљаде несретника, који живе на овом усамљеном отоку, одсечени од осталог света, с чежњом чекају с времена на време долазак пароброда, који им доноси дарове. Вече, кад се приказују новостигли филмови, очекује се на отоку губаваца као код нас каква гала представа. Ови несретни људи долазе у групама на трг, где се приказују филмови још пре заласка сунца. Ту нестрпљиво чекају, док сунце зађе и настане тама, да почне представа, велики и једини догађај за њих. Старо и младо, жене и деца веома се томе радују, и облаче своје најбоље одело. А кад падне ноћ, кинематографски апарат ради неуморно, филмови се одвијају без престанка. Па кад се одмота на хиљаде метара чудесне врице, почиње се изнова, а бедни становници отока с једнаким уживањем гледају слике из оног света, у који се они више никада неће вратити. Понекад, у глуху ноћ, чује се вал одобравања, пљескања и смеха. Губавци најрадије гледају филмове Чарли Чаплина с његовим сентименталним очима и ципелама које говоре. Кад се даје Чарлиев филм тек пред излазом сунца престаје се филм одвијати. Чаплин је најомиљенији на отоку живих мртваца.

**Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.**

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лугрије

2 ГОДИНЕ НА ОТПЛАТУ БЕЗ КАМАТЕ

RADIO

3 ЛАМПЕ АПАРАТ «MOZART-NEUTRO».

Прима европске станице у слушалици као и гласноговорнику. За једно са инсталационим материјалом стаје само Дин. 2.745.— Капара д. 150, доплатом дин. 195, остатак од дин. 2.400 месечно по д. 120 (20 рате).

4 ЛАМПЕ АПАРАТ «SCHUBERT-NEUTRODYN».

Прима европске станице у слушалици као и гласноговорнику, а разликује се од апарата са 3 лампе у великој јачини и чистини. Цена целокупној станици заједно са инсталационим материјалом Динара 3.538.— Капара Дин. 250.—, доплатом динара 288.—, остатак од Динара 3.000.— месечно по дин. 150.— (20 рате). Наручница има само онда важности т. ј. примљена је, ако наручио са наручином пошаље предвиђену капару преко поштинског рачуна Београд Но. 04.062, упутницом или повчаном писмом. Телеграфске поруџбине имају првенство. За апарате издаје се дугогодишња гаранција, НЗ. Не заборавите, да се готово цела ЈУГОСЛАВИЈА служи првокласним апаратима куленим код «РАДИО-БЛАЖЕНА», зато немојте ништа друго куповати.

Прво и највеће предузеће за РАДИО Инж. Ђ. БЛАЖЕК, Београд, Јакшићева 11. — Телефон 41-85.

РАЗНЕ СПОРТСКЕ ВЕСТИ

Спарта је тукла Славију са 2:1 у једној веома грубој куп - финалној игри.

Веч игра у Бреслави противу тамошње репрезентације 13. октобра.

Рашид је најзад испао из конкуренције Средње-Европског Купа, јер је тучен од Ујнешта са 3:1.

Као што се види, Аустрија нема среће код овог натецања. Ове године њен заступник није успео ни до финала, а био је фаворит.

Беркеш, познати играч Ференцвароша је оперисан ових дана.

У Темишвару је пројект једног професионалног клуба врло актуелан. Тај клуб би морао имати око 15 плаћених играча.

6. октобар донеће љубит

ТОПЛИЧКА КИСЕЛА МИНЕРАЛНА ВОДА

„МИЛАН ТОПЛИЦА“

Природни алкални кисели извори у ВИЧИ код Прокупља.

Указом Његовог Величества Краља под С.Бр. 44735 од 20/IX оглашена су општа лековиту и корисну. Врло укусна за пиће.

ЛЕЧИ СА УСПЕХОМ: Све катарс: мокраћне бешике и камење у њој раствари, жучних калкала, бешике и жучних каменова, слузозвожне скорфулозних особа, нарочито хроничних катара бронхија; диспепсију желуца и стомачну киселину; полагру, шећерну болест; туберкулозу плућа без наклоности крвоизливењу и отвара апетит; болести плућне марице, дрбушине опше, хронично запаљење материце и јајника; одржавње уредне столице и т. д.

Добија се у свима колонијалним радњама, ресторанима, кафанама, бифеима и т. д.

Гласно стовариште за Београд и околину код:

РАДОША НЕДИЋА
КРАЉ. ДВОРСКОГ ЛИФЕРАНТА

Стишна бр. 1. — БЕОГРАД — Телефон бр. 3-78.

бокса један ванредан сусрет Томића (Силит) и овдашњег Ризмана. — Први важи као наш најбољи плаћени боксер, док други упражњава овај спорт из забаве. Овдашњи бок-

сер је лакши и неискуснији, али је у стању много да поднесе и проишло развуче. Ипак, гост има више изгледа. Поред овог мача, биће још неколико такође занимљивих.

Први највећи наградни конкурс Недељних Илустрација

Са 225 награда у вредности 60.000⁰- динара.

Прва награда 1 ШИВАЋА МАШИНА „Каби нет“ у вредности	5.000	—	дин.
Друга награда 1 РАДИО АПАРАТ у вредности	4.000	—	„
Трећа награда 1 ШИВАЋА МАШИНА у вредности	3.000	—	„
Четврта награда 1 БИЦИКЛЕТ у вредности	2.000	—	„
Пета награда 1 БИЦИКЛЕТ у вредности	2.000	—	„
Шеста награда 1 ГРАМОФОН у вредности	1.000	—	„
Седма награда 1 ГРАМОФОН у вредности	1.000	—	„
Осма награда 1 ЗЛАТАН ЖЕНСКИ САТ у вредности	1.000	—	„
Девета награда 1 ЗЛАТАН ЖЕНСКИ САТ у вредности	1.000	—	„
Десета награда 1 СРЕБРНИ МУШКИ САТ у вредности	1.000	—	„
Једанаеста награда 1 СРЕБРНИ МУШКИ САТ у вредности	1.000	—	„
Дванаеста награда 1 МУШКИ ШТОФ за одело у вредности	1.000	—	„
Тринаеста награда 1 МУШКИ ШТОФ за одело у вредности	1.000	—	„
Четрнаеста награда 1 СВИЛА за женске хаљине у вредности	600	—	„
Петнаеста награда 1 СВИЛА за женске хаљине у вредности	600	—	„
Десет награда по 1 РАДИО-ДЕТЕКТОР у укупној вредности	2.500	—	„
Двеста награда по 1 АСТАЛСКИ САТ у укупној вредности	32.000	—	„

Н К (Реч означава звање)

Н К (Реч означава звање)

Решење Н К
Тачних решења биће
Решио Г.
Улица и број
Место
З. пошта

Одеш и испуни овај купон

Решење Н К
Тачних решења биће
Решио Г.
Улица и број
Место
З. пошта

Одеш и испуни овај купон

Објашњење и услови КОНКУРСА

1. Треба погодити шта значи Н к, реч која садржи осам слова а означава звање једног лица.
2. Погодити број тачних решења.
3. Попунити купон (са одговором и тачном адресом) и послати га администрацији „Недељних Илустрација“, Београд, Скопљанска 18-П.
4. За трошкове оглашавања, административне издатке и друге трошкове око овог конкурса, сваки учесник дужан је послати за једно решење четири динара у поштанским маркама, за два решења шест динара а за три и више решења по два динара од сваког решења. Одговори који не испуњавају овај услов неће се узимати у обзир.
5. Сваки учесник, који буде добио награду дужан је послати своју сли-

ку, по завршетку конкурса, ради објављивања у „Недељним Илустрацијама“.

6. Награде ће се делити овим редом: Прву награду добија онај учесник који тачно реши ребус и погоди тачан или најприближнији број тачних решења. Остале награде добијају учесници који тачно реше ребус и приближан број тачних одговора после прве награде.

Конкурс почиње 15. септ. и завршава се 14. окт. о. г. Објављивање и делење награда врши се 20. октобра.

Резултат конкурса изаћи ће у „Недељним Илустрацијама“ од 20. октобра 1929 год.

Напомене: И ако су услови конкурса врло лаки и јасни, дешава се да многи учесници нису правилно схватили шта се тражи од њих. Реч Н к коју треба решити многи су узели као прво и последње сло-

во имена лица, или иницијала имена и презимена, почетна слова двеју речи, итд. При том нису водили рачуна о броју слова ове речи. Да би се то у будуће избегло, наглашујемо да ова реч означава звање једног лица, да има осам слова и да почиње са Н а завршава се са к.

Често се дешава да неки учесник пошаље одговор без марака, или са недовољно марака. Као што је речено такви се одговори неће узимати у обзир приликом делења награда. Сви они који су већ послали одговоре без марака, могу то да учине сад, накнадно, за време трајања конкурса.

Треба слати само купоне, а не и објашњења конкурса и читаве стране где се ти купони објављују.

Све купоне треба попунити читко, мастилом, пошто се замрљани и неразговетни одговори неће узимати у обзир.

У Матаругама на свршетку сезоне

Око шест часова изјутра разлегне се по бањи једно звоно. То је знак да бањски гости устају, да се купају. Мотор већ хукће и сви журе у купатило. Раније није звоно будило госте, већ једно клепало. Неким гостима то је клепало досадило, и један од њих, београђанин г. Божа Драгутиновић члан Класне Лутрије реши се и купи звоно. Сви су му гости били захвални.

По свему се осећа, да се сезона завршава. Кроз ходнике по вили тужно одјекују кораца ретких гостију. У свакој вили ако их има по неколико. По парку се више не чује разговор, нити се виде шетачи. Један пуковник са госпођом, промакне понека сељанка, задржала се и нека млада госпођа, која се још лечи. У ресторанима нема више нервозних и гладних гостију, које не могу да стигну келнери да услуже. Многи ресторани су затворени и већ се сви спремају да напусте бању. Некаква туга осећа се по целој бањи. Тужно жубори и Ибар својим сребрним валима, тужно цвили и мотор јер своју песму завршиће првог октобра, а онда ће остати сам Ибар са својим мелодијама, и његов верни друг, чика Веља Чачанин, са својом женом, који има свој ресторан и одличну српску кујну. Остале усамљени и Столови, Чемерно и Триглав, лепе планине у својој плаветној боји, које већ превлачи јесењи дах жутих тоновима.

Али на пролеће опет ће да дођу сви посетиоци, да потраже лека у Матарушкој бањи.

Ми не умемо да ценимо наше бање, а Матаруга је чудотворна бања. Она просто исцељује болеснике као неким чудом.

У парку виђам свако јутро једну сељанку са девојчицом од 1—3 година. Та мала остала је глуво-нема после једне болести. Није могла ни да говори, нити је чула. Сад је трећа година како долази и већ чује и говори. метали су јој главо на врат и то јој је помогло. Њена мајка сависе се и љуби земљу и кроз плач говори: „Ова ми је земља налечила моје дете и повратила му говор.“

Виђам још једну младу госпођу, која се шета лагано кроз парк са штаком. Пре три године њу су донели на колицима, и била је сва искривљена, да није могла један корак да учини. Друге године већ је ишла са две штаке, а ове треће са једном штаком.

Последњих година осећа се напредак у бањи и три велике виле **Столови, Ибар и Краљево**, пружају гостима доста удобности, да се више не може пожалити на Матаруге. Има и приватних станова, а укупно издаје се преко сезоне око хиљаду соба. Посета је увек обилна. Ове године подигнута је вила Ибар. Сопственик виле је г. Богојевић. То је најмодерније уређена вила са целокупним комфором и тридесет и четири собе.

Кроз свежи планински ваздух увек се осећа и мирис сумпора. Радијума и сумпора има врло много у овој лековитој бањи. Али овде се не лече само реуматичари, од гихта и ишијаса. И здрави могу да дођу, јер је планински ваздух, и за туберкулозне има овде лека на Столовима.

Можда је за време сезоне скупље мало, али ко тражи лека и исцели се, не жали новаца.

Наташа.

УХАПШЕН АРАПИН СМАДСА КОЈИ ЈЕ УБИЈАО СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉИЦЕ

Велика криминална тајна, која је више од месец дана држала у радозналости читаву Француску, сада је најзад разјашњена. Недалеко од моста Бонени у Паризу нађена је пре 6 недеља раскомадана лешина, сашивена у врећу. Омдах после овог страшног налаза почело се говорити, да је то леш неке нестале руске принцезе, затим играчице, и ускоро је око осамдесет несталих жена долазило у обзир приликом истраге париске криминалне полиције. Детективима је сада најзад успело да установе инедтитет: ради се о Лујзи Бател, неке девојке из полусвета. Та је девојка пре неколико месеци лежала у болници у Марсељу, где је лечила рану, задобијену ножем од свог љубавника, чије име није хтела одати. На лешу је ожигљак јасно био видљив, и тако је ипак откривена тајна, а уједно је тај ожигљак открио и — злочинца. То је 35-годишњи Арапин Шарл Смадса из Туниса, кога је та девојка издржавала. Смадса је прекјуче ухапшен у једној париској кафани. Из почетка је све одрицао, да ту девојку уопште и не познаје. Но њена слика пронађена је приликом преметачине у његовом стану, и Смадса је после тога цинички све признао. „Живот је кратак, а жене мушкарцима убрзо досаде!“ — изјавио је овај злочинац са циничким осмехом. Изгледа, да је од убио још неколико жена, својих пријатељица, и сада је полиција и у том правцу повела истрагу.

ПРИЈАТНО

„Ти си верен са једном од оних двеју сестара близнакиња, зар не? Дешава ли ти се да пољубиш сестру на место веренице?“

„Дабогме, али ако добијем шамар, онда знам да сам погрешно“.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН 7-87

У разговору са Паолом Раднер

хвалних, а замоливши је за фотографију, ја се опростих од ове велике, дивне и симпатичне уметнице.

Брана.

Бљештаво осветљена сала велике државне Опере у Букурешту била је душе пуна; сва су места била попуњена. Сва елита и аристократија Румунске престонице била је ове вечери сакупљена између ових дивним шарма украшених зидова. Сав тај свет, и старо и младо и богатог и сиромаша привукла је ове вечери њихова љубимица, велика балерина, дражесна Паула Баднер.

И док су се салом расипали тихи акорди оркестра, ове су очи биле упрте ка бини, ка једној особи која се је се вртела лако и чило, ломећи своје витко тело по такту музике, укљививши се у њу. Занста био сам изненађен видећи колико је грациозности и одушевљења било скупуљено у тој девојци која је савршено играла лабудову смрт. Њено младо еластично тело хармонично се нијаше на прстима уносећи у ту игру сву душу своју, стварајући илузију да је фантазија „Лабовог језера“ остварена.

А када се после задње сцене, завеса полако спусти, у сали је јоште владао потпуни мир а тада одједном проломи се урнебесни пљесак и одушевљењени узвици. Дуго, врло дуго нису је пуштали изазивајући је.

Користећи се споредним улазом ја се ускоро нађох пред вратима њене гардеробе. Пошто сам закуцао, зачух један пријатан свежи глас, који упита ко је. Рекох своје име и своју молбу; и врата се отворише предамном, те се ја нађох у једној пространој али веома луксузно намештеној гардероби. Пошто је мој поглед лутао неко време по скупоценим стварима, задржа се на најскупуљем и најлепшем објекту ове собе, на дивној, симпатичној уметници.

У неколико речи изјавих јој своје одушевљење и дивљење, а затим је најлепше замолих да ми да један кратки интервју за наше читаоце. Смешећи се клигнула је главом.

А ја, заузевши филозофску позу, поставих јој озбиљним гласом прво питање.

— Како сте отпочели своју каријеру?

— Моји родитељи били су позорни глумци и лували су са својом трупом од места до места. Још као мало дете показивала сам велику склоност ка игри. Моји родитељи открише у мени таленат, и почеше ме учити разним балетским тачкама. Тако сам ја већ у седмој години наступала као најмлађи члан наше трупе на позорници.

Доцније када се нађох у Бечу уписах се у чувену Цимерманову школу из које изађох као свршена балерина а затим ангажмани се ређаху један за другим.

— Колико вам је година?

— Знала сам да ће те ме то питати, и рећи ћу вам истину пошто сам још млада, рече ми она смећећи се, имам двадесет и пет.

— Јесте ли удати?

— Не.

— Која Вам је улога најмилија?

— Ова коју сте вечерас видели.

— Идете ли у биоскоп?

— Ох! да! врло често.

— Које глумце највише волите?

— Емила Јанингса и Шарла Шаплина.

— Јесте ли играли на филму?

— Нисам. Истина добијала сам понуде али ме позориште више привлачи.

— Још никад нисте били у Југославији?

— Не, али бих волела да је видим.

— Зар Ви толико волите моју домовину.

— Како да не? Југословени су велики јунаци и велики кавалери.

— Тако!!!

— Ви се чудите, а на добро испричаћу Вам једну авантуру која ми се је десила још када сам била Цимерманова ученица.

Једне вечери враћала сам се са једне пробне представе. Било је доцкан и ја сам пролазила неким мрачним улицама. Одједном приметих да за мном у стопу иду два човека. Убраху корак али ме они ускоро стигоше и један од њих ме ослови са: „пардон Госпођице“, не говорећи ништа продужих свој пут.

У том моменту у сусрет су нам ишли три полицајца. Кад приђоше ближе, један од њих, одмах сам виде-ла да је био пијан, затражи ми легитимацију. Са страхом се сетих да тајну нисам повела собом.

Полицајац ме позва да пођем са њим.

Пошто сам виде-ла да је пијан, нисам се усудила, док он не поче бивати груб, а затим ме хтеде загрлити. У том моменту приђоше она два господина и између њих настаде велика свађа. Колико сам разумела они су тврдили да се ја налазим у њиховом друштву и показивали су своју легитимацију.

Најзад када сам била слободна, они ми се представеше, и рекоше ми да су Срби, а затим онај исти који ме је мало пре ослови пружи ми моју плаву мараму, која ми је сигурно приликом брзог хода испала, извињавајући ми се, јер када ме је ослови хтео је само да ми је врати. Доцније имала сам још неколико доживљаја са Вапшом браћом и верујте ми да сам увек била задивљена њиховим понашањем.

После овако ласкавих речи о нашим „лафовима“ ја се најлепше за-

ВЕСТИ МР. РАДИО.....

...Мр. Радио је расположен.

Ја сам расположен, а сиромаша Алоис Менжу? Ту је страдао ту скоро у Паризу као нико његов! Десно му се је један малер, кога ће се селати док је жив.

Наиме, једно после подне, шетао се је Г. Менжу по улицама Мон-марта, уживајући у диму своје цигарете. Идући тако одједном зачује за собом топот нечијих корака. Окрете се и на своје велико изненађење (пре ће бити запрепашћење) виде једну гомилу жена које су у трку јуриле за њим. Не мислећи ни минута и наш се Менжу даде у грк. Већ се је био сав ознојно, када на своје велико очајање виде да му у сусрет јуре још једна нова гомила жена. Застао је као укопан, дрхтајући од страха. Погледао је услахилено лево и десно, на видећи једно згодно местанце, шћућури се уз зид, заклонивши бар позадину. Обадве гомиле ускоро се спојише, застадоше један тренутак, који је за сиротог Менжуа значајно читаву вечност, а затим продужише даље у бесном трку. Менжу није могао веровати својим очима. Доцније је дознао да је то била гомила раденица које су штрајковале. А шта је он мислио? И Пола Негри не иде све како треба, она се разводи са својим мужем. Али имам и веселих вести за вас. Ван љубимац Рамон Новаро, произведен је за pilota, јер је у своје новом филму „Победници Свемира“ научио да савршено управља авионом. И он је расплашењен, јер му је његов давнашњи сан најзад остварен, пошто у своје новом филму „Поганни“ имао да отпева једну песму „Поганску љубавну песму“ и тако пружио својим многобројним обожаваоцима, да га могу и чути. На жалост овај филм долази код нас као неми филм, пошто смо ми за сада и сувине далеко од приказивања Тон филмова. Али дјанас како ми изгледа и сувише сам се залетео па би требало и да се зауставим. Дакле до виђења....

ОПРАВКЕ

Сатова и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. НАРИЋ

Краља Милана 116.
БЕОГРАД — Славија

ПОБЕДА ГОРИХ

Првак је подбагио

Колико разочарења за гледаоце је приредно овдашњи мајстор. После сјајних победа и лепих игара противу одабраног тима Загреба, очекивала се једна убедљива победа над Хашком. Али се догодило још једном оно што се чешће дешава плувима. Наиме, да подбаце онда, кад им све чињенице иду у прилог и кад их успех не би смео мимоћи. Овога пута су дали најслабију игру у државном првенству. Играчи су на моменте правили почетничке погрешке. Додавало се слабо. Бекони су имали слаб одбојни ударан, који је био сасвим несигуран. Нарочито Томашевић. Њега лопта никако није хтела да слуша па је ишла по својој вољи. Ни средњи ред није испунио дужност како треба, допустивши противнику да комбинира по милој вољи. Форвард је губио лопту веома често, а и кад је пуцао, то је више личило на шутење „Југославије“ него на право пуцање. Једино је у очи пало неколико познатих споразумевања десне стране, али је њихов број овог пута био мањи но обично. Као што се види овде се ради о моменталној индиспозицији, које ће до борбе са првенцима по свој прилици нестати.

Хашк је играо боље и требао је победити. Истина, он у ову игру није ишао ни са каквим изгледима, али видећи да домаћи и не личе на проширодедељног противника, запео је својски да искористи једну веома ретку прилику. Развио је већи полет и имајући према себи слабе противничке играче, узео сасвим несметано толико маха, да је његова позната комбинаторна игра дошла сасвим до изражаја. Одбрана је снажно и доста сигурно ишла на лопту, а и Форвард јој је помагао у дефанзивном смислу. Сви су играчи задовољили, мада је вредно истаћи сјајно дрибловање Хитреца, који је по читаву гомили вукао за нос. Једино им ваља пребацити претерано комбинирање, па и у близини гола. Да су вештији у пуцању, успело би им потпуно осветити Загреб, а овако могу да се задовоље једино: моралном победом. После овог пораза Загреб је коначно заузео последње место, рачунајући наравно пласман првака.

У седингу Савеза је Хајдук однео једну мучну победу. А то не треба да изненади, јер сам ја рекао да ће домаћи, ако озбиљно схвате борбу, бити веома опасан противник. —

Њима је успело и да воде са 2:1 и тек је финиш спасао Хајдука од пораза.

Благ. С. Ракић

НАШ ДРЖАВНИ ТИМ

6 ов. м. игра наша национална момчад противу румунске. Сустрет је веома важан, јер донекле решава превласт на Балкану. Игра се за Балкански Куп. А као што је познато баш ми и наши недељни противници ћемо овде водити главну реч. Значај овог сустрет је још више потенциран тиме, што ће првак ових натечања по свој прилици ићи у Монтевидео да заступа балканску зону у борбама за светско првенство.

Румуни су мање напредовали од нас. Њихов ногомет стоји испод нашег, али као што нас учи само искуство, које смо имали са њима, морамо их сматрати као озбиљне противнике. Још нам је у памети она последња мршава победа и зато морамо у Букурешт угутити наше најбоље преставнике. Као увек, тако се и овог пута праве разне комбинације, предлажу се многи играчи и капитен наравно има велику главоболу око састава тима. Моје је мишљење да би у Букурешт требало послати: Михелчића; Ивковића, Петровића; Арсенијевића. Премрла, Ђорђевића; Тирнанића, Б. Марјановића. Хитреца, Вујадиновића, Хрњачека. Стављањем Хитреца на центар, навала би добила у полету, јер овај талентовани лоптач поседује поред изврсне технике и велику агилност. Остало је добро. Поуздана одбрана и једна ефикасна навала, у којој се налазе све сами изврсни техничари.

Благ. С. Ракић

СЕНЗАЦИЈЕ У ФУТБАЛСКОМ ЦАРСТВУ

Лондон води! — Домаћи тимови су већином рђаво проишли. — Тимови још нису у пуној форми. — Јак ветар је пратио утакмице.

Јуриш ка болове је већ давно почео. Свако је друштво већ до сад изменило место. Коменшање конкурената на овој простралој табели је велико, али још ни издалека није достигло кулминацију. Сензације ће бити веће кад друштва са краја, почну да се групишу при врху. Тимови још нису у пуној спази, што није никаква реткост у првом месецу, кад се пробају разни играчи, да би се дошло на прави пут. Једино је важно, а то је: да су домаћи ти-

мови извукли дељи крај у већини случајева, што је реткост. Ветар је много сметао играчима.

Ма како не била сензација за Енглезе, ипак звучи мало чудно кад се каже да је Лондон на првом месту. Јер се лондонски клуб никад није налазио на челу табеле. Па ипак сад је Арсенал свом граду прибавио ретко задовољство. Истина, ово је тек почетак и има довољно времена за непредвиђене догађаје, чека се улазак друштва у штос, али је овај клуб сад у тако великој форми као ретко који. И одбрана и навала су му на висини. У форварду се налазе четири интернационала, и зато се с правом ова линија Лондонаца сматра најпродорнијом и најефикаснијом. А чудо би и било да се за тако велики новац, који је Арсенал утрошио на куповање играча, не набави нешто првокласно. Сад је управа набавила једну првокласну силу на беку од Судамптона. То је Паркер. Арсеналов форвард, који га стаје само 30.000 фунти предвео је лопу игру ниског долавања и благодарећи томе, он је Лондону донео једну од најзначајнијих победа. Сандерланд је за 40 година само два пута од њих тучен на властитом терену. Први пут је то било пре 20 година и сад Ветар је био велики хандикат за клуб фамозног Халидаја, јер је овај учинио велику тактичку грешку, играјући високо. Једини гол игре је пао на 14 мин. пред крај по Ламберту, на идеално послужење Жамеса главом.

Вестхам Јунајтед је веома загопетан. Он је једини клуб који губи онда кад сви очекују његову победу, а побеђује кад је и његов најважнији присталица песимистички расположен. Ко би мислио да ће лидер првенства Дерби Каунти бити побеђен са 2:0? Па ипак и поред лепше игре он је морао капитулирати, јер је овај изврсни лондонски клуб био олучнији. Први гол је дао центар Барет са велике даљине, што је депримирало госте. Други је дао чувени Руфел прешваши одбрану.

Куп финалисти Болтон Вандерерс и Портсмут су једини који су без и једног добивеног мача, на последњем месту. Међутим је Болтон то питање решио победом од 2:1. — Али је она била срећна. А позната је једна чудна чињеница, да Болтон увек побеђује кад се на утакмици налази његов градоначелник. Овога пута он је морао у Портсмут, те победа није била у питању. Најбољи

РАДИО! Telefunken 4a

Следијални рад то апарат са 4 сијалице за мања места, села, школе и задруге, и свуда где НЕМА сталне електричне струје

ЧУЈЕ ЦЕЛУ ЕВРОПУ!

са звучником **Аркофон** даје најчистију и најприроднију музику

TELEFUNKEN

НАЈСТАРИЈЕ ИСКУСТВО

НАЈМОДЕРНИЈА КОНСТРУКЦИЈА

Добива се у свим већим варошима!

Југосл. Сименс (радио-одел.) Београд Кр. Александра 8.

човек победника био је Вили Кук. Голове дали Блукмор 2 а Латимер за побеђене.

морали да држе капе у рукама. Игра није могла да задовољи и голове је давао онај ком је ветар био за леђима. Резултат 2:2.

Боља заједничка и бржа игра Манчестер Сити му је донела победу од 3:2 над Евертоном. Истина, побеђени су играли лепо, али још играју кроз средину, преко фамозног стрелца Дина. Нажалост чувена звезда је могла само једном са 30 м. да пошаље бомбу у мрежу. Победник је дао још бољу игру и показао се као сиретнији пред циљем.

Мајстор Шефилд Веднесдај је тучен од свог Јокширског ривала Лидс Јунајтеда са 2:1. И то на свом терену. Упркос ветра игра је била добра. Првак је био бољи у свима линијама али је врата Лидса феноменално бранио Жонстон.

Бирмингам је једна од најбољих момчади сезоне. То је најбоље осетио Њукастл Јунајтед подлегавши са 5:1. Целе игре је победник био господар. Нарочито је сјајно играо Бранфорд који је дао 3 гола. Једини гол је дао непобеђени већ сам бек Рајдле. Чувени вођа Њукастла Галачер је био онемогућен по про-

Игра није била прворазредна и манаџери ће морати на пут у Шкот-

ску да траже нове силе.

Ветар је покварио све недељне игре и спречавао да у руке онима који нису имали изгледе да их добију. Али нигде он није био јачи него на утакмници Худерсфилд Таун — Шефилд Јунајтед. Једном полицајцу је скинуо шлем са главе, фијукао за време игре и посматрачи су тивничком центар-халфу Моралу.

Лајчестер Сити и Блукбурн Роверс су играли на једном тврдом и испушаном терену. Кад се овоме дода ветар онда о игри не може бити ни говора. Лопта је неправилно одскакала и играчи су се служили рукама, што је доводило до честог прекидања игре. Ипак Лајчестер је био бољи и да Блукбурнов вратар Кравфорд није имао дан било би свашта. Овако тек 1:1.

Бивши другоразредни Мидлсбур и Примсби су поделили меџан. Први је победио са 3:0, узевши треће место. У овој игри је Камзел, бивши рекордер голова, био страх и трепет Гримсбл, јер је бамбардовао врата из сваке позиције, тако да је вратар морао да покаже сво знање.

Ливерпул је сасвим срећно тукао са 2:1 Манчестер Јунајтед, јер је овај имао три четвртине игре у рукама. Али томе је највише допринео Шмит из шкотског клуба Ајр Јунајтеда, за кога је дата једна ма-

ла сума од милион и двеста и неколико хиљада динара. Он је дао оба гола. И вратар је много спасавао победника!

Астон Вила је очитала добру лекцију Беринџију и то на његовом терену. Победа од 4:1 говори о њеном уласку у форму, а већ јој је и време, јер заузима 17 место. Она је изврсно играла, пуцајући често. Нарочито су у фору бриљирали Јорк и Бересфорд. Побеђени су имали тактичку грешку играјући високо по ветру.

Шкотска је доживела сензацију. Вечити првак Глазгов Ранжера је тучен од Килмарнока, који сад заузима друго место. Гол је дао Петерсон. Ипак су сви изгледали да ће стари мајстор до краја задржати своју позицију.

Б. С. Р

Геодетска и Грађевинска Академија „Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-36.

Опрема Геодете, Геометра (земломере, порезнице), Грађевинара (предузима-
ча) и Техничке Цртаче. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина
3.300 дин. прва и 3.000 дин. други семестар. Зимска школска година почиње 1. но-
вембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и
допунски курсеви отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕК-
ЦИЈА, Бранкова ул. 23., — Телефон 16-36.

СЕЧИВА за БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челик; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.
Комад 3.— динара за сва места у Краљевини С. Х. С.:
за трговце, препродавце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

Гумени мидери

као и

гумене чарале

од најбоље свежје гуме, готови и по мери

појасеви

за подизање стомака, лутајуће бубреге,
за друго стање и после порођаја.

У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова б. — Београд

Тражите каталог бесплатно.

ДР. ЕКЕНЕР ЈЕ ЗАДОВОЉАН ПОСТИГНУТИМ УГОВОРОМ У ЊУЈОРКУ.

Недавно се укратио на трансатлан-
тик „Њујорк“ др. Екенер за повра-
так у Немачку. Он је, у Америци во-
дио преговоре за успоставу редовне
интерконтиненталне ваздушне служ-
бе. Др. Екенер је новинарима пре
свог одласка изјавио, да је задово-
љан резултатима преговора које је
водио у Акрону и наставио у Њу-
јорку у намери, да заинтересује аме-
ричке финансијере за редовну ваз-
душну службу са „Цепелином“ из-
међу старог и Новог света. Америчке
су банке изјавиле да су спремне, каже
др. Екенер, да сарађују с немачким
банкама око финансирања овог пре-
дузећа. По свом повратку у Немачку,
Др. Екенер ће наставити преговоре
са Хамбург-Америка Линијом, Норд-
дајчер Лојдом и једним банкарским
конзорцијем на челу с Дармштатер
Банком и Дисконто Гезелшафт. У по-
гледу успоставе редовне ваздушне
службе између Европе и Америке др.
Екенер је рекао, да ће за прво време
ту службу вршити четири апарата.
С ове ће стране значајна лука бити у
једном месту средње Француске, а са
оне стране у Валтимуру. Просечна
брзина управљивих апарата који ће
летети преко Океана износиће 130
км. на сат. Они ће моћи понети 24
путника, 10 тона поште и 3000 кг.
друге робе. За спровођење овог пла-
на потребан је прометни капитал од
15 милиона долара. Др. Екенер је на
крају споменуо и субвенције, које ће
државству дати поједине државе.

УТЕШНА РЕЧ

Сликар: „Мој таленат је уједно и
моје богаство!“

Пријатељ: „Утеши се! Бити спро-
мах није срамота!“

Купујте домаћу обућу марке „БОСТОН“ ЗА КВАЛИТЕТ ГАРАНТУЈЕМО

Продавнице

Краља Александра 162
Краља Милана 8
Краља Милана 85
Официрска Задруга и њене
филијале

Крагујевац

Краља Александра 12

Комисиона Стоваришта

Панчево
Ваљево
Тител
Скопље
Гор. Милановац
Чачак
Крушевац

ФАБРИКА ОБУЋЕ „БОСТОН“ А. Д. БЕОГРАД

Глорија Свансон (Маркиза де ла Фалез у модерној тоалети

НОЋ

Тама је обвила својим мрлим плањгом
И земљу и људе. И та поноћ нема
Будио чува оне, што их је сан свладо
Само за ме драги, нигде санка нема.
Док бледи месец на обзорју дрема
И у томе врту цвета плави бехар
Слушам да од некуд виолина јеца
Додајте ми златан пехар...
1929. Београд. Нела.

Г-ђа Ксенија Грунт, бивша солисткиња Народног Позоришта у својој улози у „Лабудовом Језеру“

Чланови подринског повлашћеног позоришта са својим пријатељима у Бањи Ковиљачи

ХУМОР

ЦИПЕЛЕ

Имам један пар старих ципела за вас, Мила, рече госпођа милостиво. мислим да ће вам бити добре.

Сигурно ће ми бити добре, госпођо, јер и ја имам такве ножурде као и ви.

СМАК СВЕТА

Фризер мало пати од неке фикс идеје. Он верује у звезде и кафени талог.

„2. августа“, рече он сапунени једног сталног муштерију, „биће смак света. Тога дана биће опште умирање. Првога дана угинуће све животиње, другог дана глупаци, а трећег остали људи“.

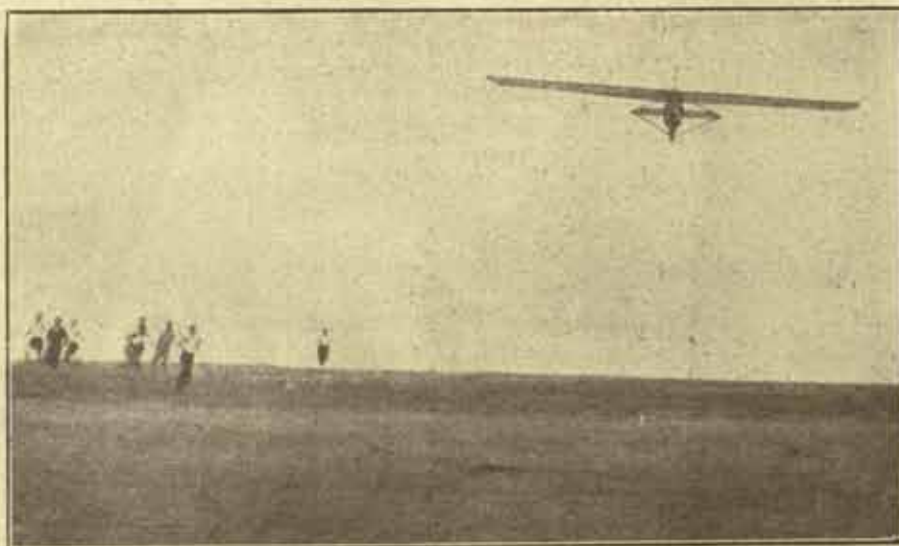
„Истина“?

„Сигурно. Тачно по реду“.

„То је прави малер! Ко ће ме бријати трећег дана изјутра?“

Вежбе у стартовању

Учитељ изводи пред својим ученицима један леп и успео лет

ДОВИТЉИВ ЛУПЕЖ

— Ех ех, рече дуги плавокоси барон Хамердол (— када би он пролазио, шанутало се, како он потиче од старе племићке породице —) стави елегантним гестом свој монокл на око и лаганим покретом пређе преко проретке плаве косе, а другом руком принесе своју фињу цигарету устима.

Најпре задими неколико пута кроз нос, а онда рече малом, дебелом господину, који је стајао крај њега:

— О, молим лепо, ех ех... партију римна... врло радо.

Барон је ступао напред, када су обојица улазила у хотелску собу за картање. Мали дебелко се сав знојио, настојећи да стигне свог партнера.

— Изгледају као Пат и Паташон, приметила је нека шеснаестоодишња девојка, на шта ју је њена мајка зловољно прекорила.

Тај други Паташон био је баснословно богат банкар из Берлина.

— Врло ми је драго, истина... врло драго... рекао је господин барон, када су му били представљени остали партнери.

Једног од њих, који се називао трговац Бинг из Хамбурга, фиксирао

је онда мало дуже него остале.

Играло се врло високо.

Барон Хамердол имао је силну срећу; пред њим се гомилали златници и банкноте, па шта више и је дан чек.

— Ви већ опет имате лепо своту, господине бароне?!

На банкарском лицу изражавало се чуђење и очај.

— Да вам завидимо или да вас жалимо? напали се један од играча.

— Како молим?

— Па због несреће у љубави!...

И тај господин глупо се најсмеја због своје властите досетке.

Барон је само охоло слегнуо раменима, но није ништа одговорио.

— Ја сам испао! јавио се сада господин Бинг из Хамбурга после друге рунде. Ја данас у опште нећу више да играм.

— Али зашто не? упитао је банкар.

— Изгубио сам 1000 марака, а из принципа не улажем више у игру.

Барон је сада постао нервозан, шта више: изгубио је и једну партију.

— Лепо бих вас молио, да ми не гледате у карте, јер ми то доноси не-

Па чак и данашњи спорт герл радо седе за управљачем једног безмоторног ваздушног апарата

срећу, рече он раздражено трговцу.

Бинг је па то одмакнуо свој сто, и занимао се само још за банкара из Берлина, но од времена до времена бацно је ипак поглед на баронове карте.

Игра је потрајала још пола сата.

Говорило се врло мало, а барона је опет пратила срећа.

Бинг је из свог џепа извукао рубац, но при том је био тако несретан и рубац му је пао на под. Сагнуо се, да га подигне, но при том извукао један „јолти јокер“, који је био спретно сакривен између пукотина столне плоче и преграде.

Барон је мало побледео, но играо је мирно даље.

Други нису ништа приметили.

Када је „була“ била довршена, барон и господин Бинг пошли су као случајно заједно на терасу.

— Ви сте варалица! шапне Бинг.

Скандинавац обори главу:

— Шта ћете учинити? Хоћете ли ме предати полицији?

— Па што бих од тога имао? одговори Бинг.

Барон брзо подигне главу, и неки триумфални смешак прелети преко његовог лица:

— Хоћемо ли радити у компанији?

— Па добро, но најпре ми вратите мојих хиљаду марака.

— Па тај новац је и онако фалсификован!...

— Зар си то приметно?

Барон искези своје беле зубе.

— Хахаха!... насмеја се Бинг.

И обојица су се растали као најбољи пријатељи.

*

Од тога времена пљачкали су дого-

нице.

— Мислим, да би било време да исчезнемо! рече једног дана наводни трговац, када су делили плен.

— Мислиш ли? насмеја се његов ортак, а затим удари свог друга по рамену: — Овог пута ми не ћеш умаћи, драги мој Бланхард краљу свију лупежа! До врага. Најзад сам те уловио!

И он извуче малу легитимацију из џепа свог прелука.

Његов ортак поцрвени као рак, мету руку у џеп и извуче сличну легитимацију.

— Ја сам Густав Мербод од француске тајне полиције!

— А ја Аксел Авенструп, агент шведске полиције. Мени је уосталом част, што сам имао прилике да упознам свог славног париског колегу! рече он љубазно, јер се је одмах био снашао.

— Сада ми је много лакше, када сам увидео, да не само ја, него и мој генијални колега Авенструп нисмо дорасли оном проклетом Бланхарду.

— Али он се сасвим сигурно налази у том хотелу. Ја сам му ушао у траг, који води овамо у хотел!

— И ја то знам! Од сутра ћемо радити заједно, па ћемо га без сумње уловити!

— Пристајем! И Француз пружи Скандинавцу руку, коју овај срдачно прихвати.

И тако су по други пут постали најбољи пријатељи.

— Данас и онако не можемо ништа више започети, рече „барон“. Да пођемо у бар на чашицу вискиа.

— Па добро!

И оба пријатеља пођоше у бар.

— Тако ми бога, мислио сам, да сте Бланхард! заклињао се Мербод, пошто је попио свој виски са содом.

Детективи су се затим повукли у своје собе.

Авенструп је баш скидао свој прслук, када је Мербод блед као крпа, ушао у његову собу.

— Шта је?! крикне Авенструп, и нешто га је гушило у грлу.

— Неко је провалио у моју собу. Погледајте ту карту!

Скандинавац узне посаветнику из руку свог очајног колеге и прочита:

„Паул Бланхард захваљује се за труд, што сте уместо њега зарађивали новаца“.

Док се је Мербод сав очајан, бацно на клупску наслоњачу, Авенструп је потрчао до ормана, где је чувао своју уштеђевину.

Но нашао је само Бланхардову посетницу с истом захвалом.

— Ваља одмах да претражимо читав хотел!

— Окрените саму карту па читајте!

И париски детектив прочита:

„Немојте ме тражити. Са својим сам аеропланом већ врло далеко и изван вашег дохвата, када будете пронашли ту моју карту.“ Фред Сакстон.

С. К. Југославија у Софији, пр ед црквом Александра Невског

Наши у Софији. Дочек спортск ог клуба Југославија на станици у Софији

Норма Ширер са својим хртом

Главни вестибил у Познању

Генерални поглед на изложбу

Државна зграда за изложбу у Познању

Једна љубитељка „Нед. Илустрације“ из Срем. Карловаца.

Браон београђанке

Причала ми једна госпођа:

„Кад сам ја била млада девојка, а то је било прилично давно, једно време браон боја била је врло модерна. Свака госпођица имала је браон хаљину од крупног шевијота. Крој је био на струк, са фишбајни-ма и закончаван се спреда, копча-ма. Рукви као балони при врху, а сукња дугачка и око кукова уте-гнута. На тој хаљини носио се украс од кариране свиле, црвено, зелено и ово данашње беж, што смо ми та-да звали драп.

Браон боја врло је патријархална. Може се рећи да је то и наша на-ционална боја, јер сукнена одела су увек браон, а у косовским везовима има браон тонова, што симболизи-

ра шанчеве у косовском боју.... И по томе се види, да је то мртва боја. Она нема живота, и не даје никакав рефлексе лицу, зато мора да буде у комбинацији са живим бојама.

У средњем веку много је ношено браон, што се може видети и на старим сликама. А стари век имао је црне и браон шаре на белим ту-никама.

Она је постојана боја, не бледи, не прља се, и остаје увек непро-мењљива.

Њена појава у данашњој моди мо-же се сматрати као ђуд моде, или жеља за новином. Јесен увек донесе по неку боју сувог лишћа. Беж, као боја комбинација и читавог ансам-бла, важно је у јесу. Палазе да је

то врло отмена боја, као и она леп-ника, што личи на избледело ста-ро, врло старо бело вино.

Пуни су излози тих анемичних боја. Ја их не волим. Али их бео-грађанке воле. Можда их и оне не воле, али то је заповест моде.

Како се за час преобрази београд-ски корзо.

Час пламти у црвеној боји...

Час се пљиви као море....

Сад су све жене браон као Араб-љанке.

На свакој се може видети по не-што браон.

Једна је у свитеру и сукња са жу-тим пругама. Друга има браон со-мотски капутић и у истом топу сви-лену сукњу.... Браон свилене тоале-те обавијају витке силуете.... Браон мантлови.... браон шешири са пант-ликама жуто и браон, или црвено и беж.

Жуто је секундарна боја која

Једна група омладине из Неготина (Крајина)

На Бадњеви — Неготин Крајина

прати браон. Видећете на корзо-у браон хаљину и жут жакетић.

Да ли је лепо?

Безживотна је та боја, и проћи ће брзо као свака ђуд.

Београђанке показују љубави према спортском оделу. Наше трикотаже израђују врло лепе свитере и дџемпере са мотивима. Каквих све нема мотива и комбинација. То је практична тоалета и у њој је фигура као извајана.

У последње време опажа се врло често на београдским улицама плетена хаљина од вунице. Највише бела и зелена. То раде саме београђанке, и врло им лепо стоји, нарочито кад је одоздо комбинезон друге боје, који се прозри кроз шупљикаву чипку од хаљине.

Београђанкама све лепо стоји, јер имају лепу линију.

И њихова боја лица је браон. Још чувају на лицу трагове летомњег врелог сунца. Са новом бојом чарапа, које су сличне њиховим исцрпелим рукама, у браон хаљини са браон шеширићем, оне су постале и браон жене, као са неких тропских острва.

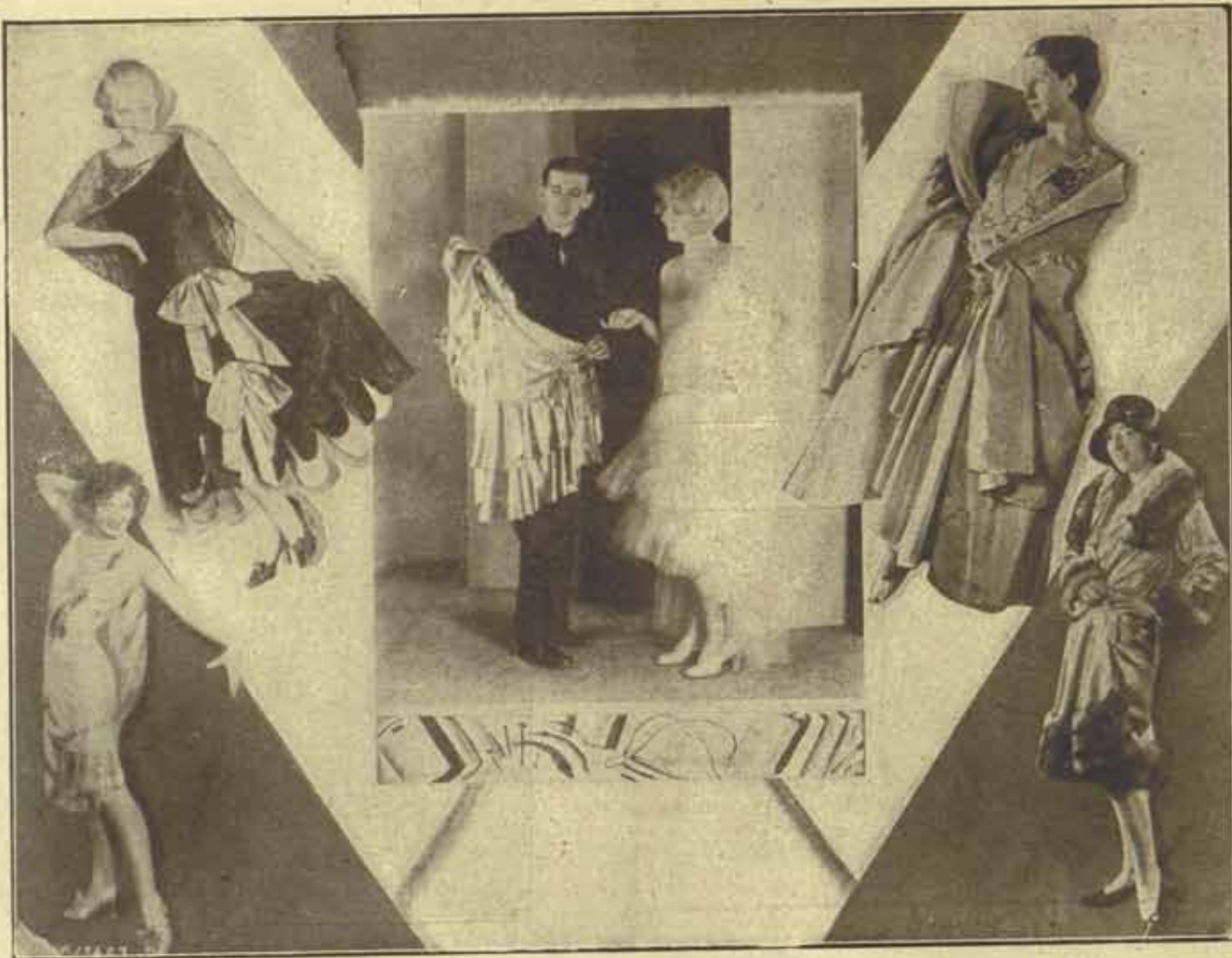
Има још једна боја, која улази у моду.... То је бело и један првени тон као зрела дубеница. Бели шешири све су чешћи по изложима и на корзо-у, а покрај њих ове зиме биће модерно и зелено.... М—

Модерна тоалета. Црна хаљина од тафта са белом крчком од чипака и рукавима исто тако. Доњи део хаљине исечен је да се дискретно ноге покажу

Сцена из филма „Такав је Холивуд“. Марија Девис и Ралф Рали у главним улогама

С лева на десно: Жана Кравфорд у тоглету од сребрног паме-а украшена фронцлама од кристалних перли. Јозефина Дин, у вечерњој тоалети од црног моаре-а, кеп украшен перлама. Норме Ширер тоалета од црне та са типичном Адриан-крагном. Марион Девис у пролетњем мантилу. Док у средини видимо самог мајстора моде, који дражесној Анити Паж показује своју најновију креацију.

ЉУБАВ ЈЕДНОГ МЛАДИЋА

Једне лепе летње вечери — лепе су цветале — одазвао се неки младић позиву једне своје познанице, да присуствује вртној забави у њеној вили. Пошао је, премда током читавог овог дана није осетио ни најмању жељу, да буде у друштву њему равнодушних и неугодних људи, па да води уобичајене баналне разговоре. И зато се том позиву одазвао са задоцњењем. Ипак је сасвим полако пошао низ сеоску улицу која је врло слабо била осветљена. Било је девет сати, а звезде су биле већ искреле на небу. Покаткад допирао би шум обливњег језера до његовог уха.

Све је било сасвим тихо. Прозори су били осветљени. Пред вратима су седели спокојно људи и нису разговарали. Странци, који су дошли овамо на летовање, нису се нише шетали. Тек пси би покаткад подизали главе, када је младић пролазио покрај њих.

Када је прошао кроз село, био је тако сретан и сав утрнуо у сањарске мисли, које обично улазе у душу човека, који је сам када је дошао пред вилу, куда је био позван, чуо је из

врта иза куће, крај језера, женски глас, чуо је певање без пратње: „У сени моје косе...“

Познавао је певачицу. Била је то млада, ружна девојка, на чијем се лицу изражавала нека силна страст, упрво бесрамна. Па ипак је знао, да је та девојка била сасвим невино и чисто биће и знао је, да она воли само музичку.

Ушао је у врт.

Тамо су седели гости. Двадесетак лица, бледа или већ препланула од врелог сунца, а у мутној светлости свећа под стаклом, сва су та лица била некако фина и магловита. Сви су гледали у певачицу. А она је стајала усред тратине под липом у цвећу. У том часу и у таквом расположењу њен глас имао је као неку телесну драж; онима, који су је слушали, било је, као да нечија блага рука прелази преко њиховог лица, тихо и полако.

Само је домаћица приметила допљака. Насмехнула му се и руком му домахнула, да седне близу ње. Но младић није хтео да смета друштво,

да се прогура кроз гомилу, па је остао у месту и наслонио се о младо јаворово дрвце. Стајао је у сенци, па је повољни могао да посматра све присутне. Сви су му били познати из града. Била су то она нервозна лица, с лажним осмејком, а сваки је од њих мислио на своје бриге.

Наједанпут је његов поглед пао на неку младу жену, која је седела у наслоњачи, неколико корака од њега. Било му је, као да је пре није приметно. Зацело јој није много више од двадесет година, и она му се учинила као пунољак цвета, бујан и зрео, обећавајући страствено цветање, али сада још затворен и тајанствен.

Имала је светло сиву хаљину и зелени вео око рамена. Коса јој је била тамно смеђа. Бело је блистало њено чело и пут. Тамне су јој биле очи и уста, а образи бледи. Није се мицала, па ипак као да није слушала песме. Изгледала је очајно сама и остављена међу свим тим осталим људима, као биће из неког другог света, које је немоћно сапето у људски лик.

Младић ју је посматрао и као да је време стало. Нека слатка топлина рађала се у његовом срцу. Све његове

мисли и жеље, које су још мало пре дутале у даљину, скупљале су се сада око ове жене. Горео је у некој чудној и свемоћној ватри. У следећем часу је осетио, да је сасвим пао под моћ ове жене.

Више није постојала просторна удаљеност између њега и те жене. А и душа његова као да се стожила с њеном душом. Искочио је из уског круга стварности и мислио:

„Познајем те још из прадавних времена. Пре хиљаду година љубио сам те у барци на Босфору, а јуче сам код тебе пио чај. Како је то лепо, што си сама ту, да се твој муж послом задржао у граду. Дошла си, јер си наслућивала да те очекујем. Предавно сродство везивало нас је од увек, и зато смо се нашли. А сада, драга, ту си... у мојој близини. Поћи ћемо када и други пођу, па онда низ тиху сеоску улицу, кроз јаворов дрворед. А онда ћеш ми рећи лаку ноћ и ући у своју самотну кућу. Ја ћу поћи с другима даље. А код хотела опростићу се с њима. Чекаћу док сви нестасу. А онда ћу тихо и полако, да се вратим к теби!... Тамо горе засјаће твој прозор. Даћеш ми договорени знак. Доћићу све ближе и ближе. Ући ћу у твоју собу.“

Певачица је умукнула. Гости су је молили да још нешто запева.

Само она лепа жена није се ни макнула. Но њено лице наједанпут се засјало и као да је оживело. Као да се потајно сретно осмећнула... Певачица је најиме почела да пева ону тужну Сафину оду „Ноћу убраха руже ја...“

И смешкајући се тако жена окрене главу и угледа младића у тами. Као да га је тражила по тами. Да ли је наслућивала ту тајну везу? И када је опет одвратила свој поглед, полако је спустила главу као да се покорно предаје овом јачем чувству, љубави.

„Љубим те, мислио је младић, силно те љубим. Ниси као остале. Мени се чини као да први пут грлим жену у свом животу. Заборавио сам све друге. Никад још нисам љубио. Ја сам први човек и открио сам љубав као да си од мене створена, а ја ипак твој роб. Знаш ли, да је у љубави све садржано? Слест и горчина, лаж и истина, доброта и бол! Жалостан сам, јер те љубим. Целивам те и осећам сву горчину живота. Да ли сам ја несретник из свог пређашњег живота сачувао сва искуства? Е, ја добро знам: Живот је пролазан. Има један пољубац, а то је последњи. У првом погледу препознавања лежи већ и последњи поглед опроштаја. Из наручаја, у којем те сада држим, морам те опет пустити. И што се више опајам, срцем сласт, то све ближе долази час, када ћу се морати пробудити и отрезнити. О, јадни ми, који не можемо уживати због бриге и страха за сутра.

Мужење крава у присуству потрошача. Италијани су дошли на једну добру идеју да публику увере о чистоти млека

Љубим те и зато те љубим. Погледај ме још једном, по последњи пут!“

Певачица је опет умукнула, и сада је ступила из сенке и пошла к осталом друштву. За ово неколико часака, док је она певала, младић је имао највећи доживљај свог живота. У његовом срцу одиграо се роман љубави. А жена, коју је тако силно љубио, седела је, непозната, далека, не слушајући ништа, мирно на свом месту.

Тада му се приближи домаћица.

— Добро вече драги песниче, рече она весело. — Тако доцкан? Дођите, представићу вас својој пријатељици Лидији. Погледајте само, тамо седи... Зар није лепа? Зар немам племенито срце, што вам је представљам?

Младић господин одговори:

— Молим вас, не љутите се, но ја сам врло уморан, па бих радије отишао.

— И нећете да будете представљени Лидији?

Младић господин равнодушно погледа према оној жени, коју је пре неколико минута љубио и грлио, готово с презиром гледао је сада ту жену. Што хоће она још од њега? — Он ју

је преживео... Готово!

— Други пут и лаку ноћ, милостива госпођо.

И оде.

Прошао је сасвим близу покрај лепе жене, која је подигла свој поглед према њему, но који није више имао никакве моћи над њим...

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљенска 18/П
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин. полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредници: М. Световски и М. Игњачевић,
Далматинска 58.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. бр. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89

Недељне Шпешрације

ТЕНИС

Првак државе у тенису — г. Шефер

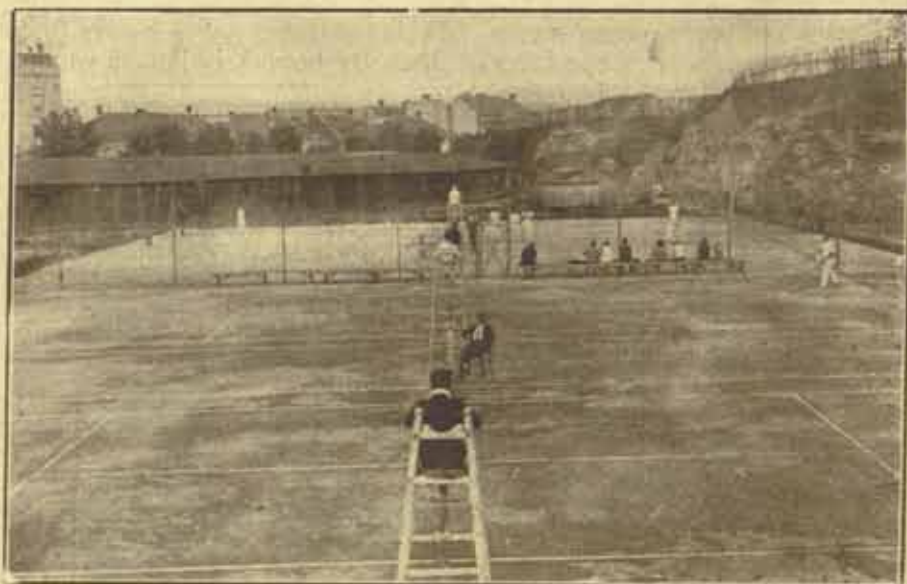

Г-ца Шребер (Суботица) победила је у утакмицама тениса и постала првакиња државе

Грчке принцезе

Грчке принцезе Марија и Елизабета, које су пре кратког времена боравиле на Бледу

Игралиште Тенис-Клуба на Таш-Мајдану, где су одржаване утакмице за првенство државе

Недељне
Илустрације

Бр. 42

Дат. 3

Прошле недеље освећен је темељ соколског дома у Београду. Пројекат дома

Освећење Југословенског соколског дома — Матице — у Београду

Поводом освећења соколског дома у Београду. Дефиле соколица

Председник грчке владе Г. Веницелос посетио је ове недеље Београд

„Црногорац“, рад Мирна Брежанина

† ДРАГОСЛАВ ВАСИЉЕВИЋ — „ФИГА“.

У Крушевцу, у скромној собици под Багданом, догорео је прошле недеље живот несрећног сликара и бојца Драгослава Васиљевића. — Родом из Крагујевца, Васиљевић је по свршеној гимназији ушао у београдску уметничку школу и завршио је истичући се у редовима својих другова: Голубовића, М. Петровића, Јосипа Цара и других. Породичне неприлике спречиле су га да оде у Минхен и иностранство он замењује Приштином, добивши место наставника гимназије. По свом доласку пок. Васиљевић не напушта кичицу и преносећи визије на платну са успехом евоцира историјску прошлост Косова. Светски Рат прекида овај посао и Васиљевић ступа под заставу са којом прелази Албанију и долази на Крф.

Доцније, прешавши у Африку он се налази у колу људи који стварају војничко позориште у Бизерти. Његов псеудоним са слика „фига“ осваја редове наших војника и он поред Чика Гине Златковића, Животића, Бурзе и др. неуморно ради, као декоратер, глумач и диригент.

По свршеном рату враћа се у Приштину и за две године ствара ретку галерију наших средњовековних манастира и фрески. Године 1921 приредио је у Скопљу своју прву изложбу, која је, истовремено, прва сликарска изложба у царском граду. Његов сан још увек је да продужи сликарске студије, али то му ни овога пута не полази за руком и он се дефинитивно настањује у Крушевцу, стиче породицу и ради, спремајући се за колективну изложбу у Београду. Преко шездесет платна и акварела лежало је у његовом атељеу кад је пао у постељу, у којој је после петомесечне болести изумро његов организам.

Умро је у 35 година, у време кад је најбоље могао да усаврши свој несумњив таленат и не дочекавши изложбу својих радова. Али, ова не би требало да изостане. Макар и после смрти, њу треба приредити да би се могао прегледати рад уметника који попут Јарослава Кратине и још неколицине цео свој живот проведе у провинцији, стварајући.

Нека би то био помен рано преминулом сликару Драгославу Васиљевићу.

В.

Друга јесења ИЗЛОЖБА

„Циганка“, рад Јована Бијелића

„Г-ца Љ. М“. Рад Николе Бешевића

„Дама у плавом шеширу“. Рад Јована Бијелића

„Пикник“, рад Младена Јосића

„Хладан дан“. Рад Ђоке Мазалића

Прошле недеље отворена је у уметничком павиљону „Двијете Зузорић“ у Београду друга јесења изложба сликарских и вајарских радова београдских уметника. На изложби учествује 56 наших сликовних уметника са 191 рад и 11 вајара са 26 радова.

Изложба чини врло повољан ути-

сак и показује да се уметност ове врсте у Београду лепо развија. Она нам открива многе до сада мало познате наше младе југословенске уметнике.

ПРВА СТРАНА
Срећна млада — Клара Бо.

Дорис Хип — филм. звезда

У подножју Хималаја

...где жене имају по четири мужа и они не знају за љубомору.

Оставили смо Кашмир и крећемо ка Ладаку. Планине су све више и стаје по њима све ређе. Тек погде где укаже се неко сеоце, или се сретне караван, а некад се иде три дана и не види се никакво насеље.

Ми смо у подножју Хималаја. Ти су становници Тибетани, будистичке религије, мали, дежмекасти, црних очију, кратка коса, са ретком брадом и брковима, али са дугачком витицом, која им се спушта низ леђа. Носе дуге хаљине од грубе вуње, беле боје. На глави имају шиљати шешир од козје коже или јагњеће. Њихова храна се поглавито састоји од каше и чаја. То је тибетски чај, који они спремају на свој начин.

Лишће се кува у води читава два сата и стално се досипа вода. Кад се добро искува процеди се, дода једна шака масла, једна шака соли, и све заједно добро се меша и тек онда пије. То пиће је доста хранљиво.

Жене носе одело као и мушкарци само црвено. На хаљинама имају много веза. На глави имају као два крила од јагњеће коже око којих плету ситне витице. Фризури додају и једну велику пантљику од црвеног штофа, украшену тиркизом. Понека пантљика стаје по тридесет до четрдесет хиљада динара. Тибетанке врло воле накит. Носе гривне, огрлице, прстење, мишћуше, и увек по-

неки тиркиз или корал као амајлију.

Тибетански обичаји најчудноватији су на свету. Ту постоји полиандрија, то јест свака жена има по два и три мужа, па чак и четири. Ако им мужеве оду на неки пут са караваном и задрже се по шест месеци, жене имају права да се удаду за људе који су из оближњег племена, само морају да буду будисте. Иако имају толико мужева, ипак не рађају много. Код Тибетана жена је господар у кући. Она заповеда и васпитава децу, која некад и не знају ко им је отац. И врло су срећни. Никада се у тибетској породици не чује свађа, или да мужеве туку жене. Напротив, увек се чује песма. Тибетани не знају за љубомору, мржњу, крађу, убиство. Странац никад није у опасности, кад се нађе са тим људима.

Готови су да учине услугу сваком странцу, и његов новац може да стоји пред њима нико неће да дирне.

Први будистички манастир, на који се нађе то је Лама Јуру. Као и сви тибетски манастири сазидао је на врху планине, до које је тешко испети се, потпуно у самоћи. Увек је хладно у тим манастирима. Оштар ветар шиба са Хималаја. Једна група странаца приближавала се манастиру и први лама изађе им у сусрет. После многих поздрава, и пошто су прошли кроз многобројне ходничке, вазлегаше се звучи неке тужне музике. У једној великој сали гореле су свеће, а свуда унаоколо стајале су статуе Буда, управо Буда је седео скрштених ногу. Мирис воска, монотона и тужно певање, треперење злата и тежак ваздух у затвореном простору, изаиваху невестицу.

Тибетске ламе врло су радознале, и кад виде странца сви потрче да га изблиза виде, и сваки мога да опиша његове ствари. Имају неки од вратах залах од масла и нечистоће.

Манастири у Тибету не би се могли избројати. У неким је само по један или двојица лама. До неких је немогуће доћи. Нападе се на снежним висовима, где вечито пада снег.

У манастиру Хелис Ламе су играчи. Сваке године приређују се светковине на које долази свет из најудаљенијих насеља испод Хималаја, да гледа игре. Тога дана ламе облаче богату одећу од кинеске свиле извезену златом. У соби, где седи најстарији лама, све је црвено и све у позлати. Столица нема, већ унаоколо душци покривени теписима. У једном углу седи лама, снажан човек, велике округле главе, сав у црвено. Он је интелигентан човек и

Модерна Турска — Група лепотица из Цариграда, које су учествовале на конкурсима лепоте и избору Мис Турске

Ових дана откривен је у Чикагу споменик чувеном хемичару Л. Пастеру.

интересују га странци, само не зна други језик до тибетски.

Има свог секретара, који говори и друге језике, и он му је тумач. Говорио је и енглески.

У Тибету већина мушкараца посвећују се религији... Зато је толики број лама. И сваки родитељ најсретнији је да може да посвети своје дете храму Буде.

Госпођица Еда Мусолини, ћерка италијанског диктатора, бави се сада у Мадриду, где ће је примити шпански диктатор Примо де Ривера. На слици се види шпански министар председник са г-цом Мусолини и његовим двама кћерима

ХУМОР

КАО ОТВОРЕНА КЊИГА

Неки брбљивко замарао је читав сат цело друштво, али му то, изгледа, није било доста и, да би се показао духовит, обрати се он једној

госпођи:

— Зар не, госпођо, као отворена књига?

— Ох, па наравно господине! Ви сте права књига само... штета што корице нису повезане у телећу кожу.

Са утакмице тениса: г. Франц (лево), г. Ив. Радовић, Др. Шолц, г. Јовановић

Прошле године свечано је прослављена у Прагу хиљадугодишњица Св. Вацлава. Панорама Храдчана са храмом Св. Вита, где се налази гробница чешких краљева

Са тенис утакмице: Г. Др. Шолц првак Минхена победио је г. Јовановића са 6:0 и 6:4

Гробница чешких краљева у храму Св. Вита у Прагу

Судбина новчаница повучених из оптицаја

Судбина новчаница повучених из оптицаја није у свима земљама иста.

У Енглеској се новчанице спаљују у нарочитим пећима.

У Америци и Пољској новчанице се међу машинама. Од брашна Американци праве мале статуице познатих људи, док Пољаци праве хартију за паковање.

Остале земље, па и наша, усвојиле су у главном исте методе али,

на крају крајева, све новчанице су осушене на спаљивање. Код нас оне служе за загревање парних котлова београдске електричне централе, у Грчкој, Италији и Француској такође, Шпанија их сагорева у својим штампаријама за израду нових новчаница и т. д.

Међутим, деси се да се новчанице конзервирају. Може ли се новчаница конзервирати? Наравно. То прво долазе у обзир скупљачи новца, а има их хвала Богу доста. Затим долазе сељаци који, да би избегли плаћање

пореза на наследство предају с колена на колена читаве имовине које више не вреде. Има најзад још један врло карактеристичан случај. Према законима, који су у свима земљама слични, новчанице се не могу уништити ако се на благајнама емисионе банке не пријави три четвртине новчаница у оптицају. Све докле банка чува поједине серије у својим трезорима. Такви случајеви нису ретки, нарочито после великих ратова, где се новац губи, после несрећа на мору и сличних случајева.

Портрет принцезе Илеане, најмлађе ћерке румунске краљице Марије

Краљица која воли да лети. Румунска краљица Марија са принцезом Илеаном најрадије преваљује пут од Констанце до Балеика аеропланом

Бугарски краљ Борис. У последње време говорило се о његовој веридби са принцезом Илеаном

Тенис Клуб у Ковину са Мис Ковином (x) и њеном почасном дамом (xx)

**Читајте идући број
који доноси решење ребуса.
225 срећних читаоца нашег листа доби-
јају поклоне у вредности 60.000.- динара.**

ДВОРСКЕ ЕТИКЕЦИЈЕ РАНИЈИХ ВЕКОВА

Хенрик Трећи са својом женом Лујзом од Лорена

Једна анегдота причала се о енглеској краљици Викторији. На једном интимном саопреу, у палати Букингхам, почела је да пуши лампа на столу који је био у близини краљичиној. Краљица је наједном устала и заврнула фитиљ.

Тај краљичин гест запрепастио је све присутне. Краљица се насмејала, кад је видела њихова изненађена лица: „Шта би било да сам казала: Лампа пуши! Једна од мојих дворских дама на те речи окренула би се канцелару: „Видите, господине, лампа пуши!“ Канцелар би се тада окренуо првом лакеју и казао би му исто: „Краљичина лампа пуши!“ Први лакеј би добадио другом лакеју исте речи... И док би до-

шао слуга, фитиљ би непрестано пушио, и онда је било најбоље, да га ја сама заврнем“.

Енглески двор био је некада познат са своје строге етикеције. За време краљичиног примања сви су морали да долазе у униформи или кратким панталонама. Једног дана, амерички посланик појави се у букингхамској палати у дугачким панталонама.

Сва аристократија енглеска задржала је од ужаса пред посланиковим дугачким панталонама. Ипак су га пустили да уђе, као и његову супругу, која није била обучена по дворском церемонијалу.

Свака дама у то доба морала се строго држати прописане етикеције.

Она је морала да има дуги огртач, а преко главе вео од тила, придржаван са три бела пера. У руци је држала букет. Посланикова жена имала је огртач, имала је и три пера на глави, само јој је недостајао букет у руци. Њен муж без кратких панталона, она без букета.

То је био скандал.

И читаву недељу дана препричавало се о том догађају у енглеским аристократским круговима.

Као и Енглеска, тако је дуго времена и Француска била роб етикеције, коју није могла потпуно да уништи ни револуција.

Највећи церемонијал на француском двору био је за време Франсоа првог. Пре њега етикеција на дворима била је једноставна. Франсоа први, велики ривал Карла петог, хтео је да му подражава и да га превазиде. Ту исту етикецију волео је и Хенрих трећи.

За време Луја четрнаестог дворска етикеција била је нешто најкомплицованије што се може замислити. Сваки гест краљев, сваки покрет, био је простудирани и срачунат, и племићи су се трудили да подражавају краљу као неки аутомат.

Како треба краљ да устаје из постеље, како да се облачи, о томе је био састављен читав протокол, кога се морао придржавати и краљ и дворани. Док је обедовао, по неколико официра стајали су око њега и услуживали га. Изношење печења на сто била је читава парада. Најпре су ишла два копљаника, затим лакеј са печењем, за лакејом четири гардијста... И цела та војничка поворка због једног бифтека. И да је још бифтек био добар! Али, док би се они сви постројили, бифтек би се охладно...

Марија Антоанета није волела ту француску етикецију, и кад су је затворили, она је писала: „Једино ме теши у затвору то, што сам се ослободила етикеције“.

Један историчар тога доба је писао: Етикеција чини краљеве робовима.

Често се догађало, да краљеви тога доба, који су били окружени толиким церемонијалом и услугама племића, нису имали послуге за најобичније потребе. И Луј петнаести писао је једном грофици Дибари и жалио се: „По неког дана приморан сам да ложим сам пећ“.

Данас више нема ни на једном двору таквог церемонијала.

„То је због тога“

вели госпођа Марица, „што је дечје рубље слабо опрано. Од тога јадно детешце добије сврбеж и оспе се по телу. Узми само Радион, па ти се то више неће догодити, јер дечје рубље пере и уједно дезинфикује

**ШИХТОВ
РАДИОН**

СЕНЗАЦИОНАЛНО САМОУБИСТВО У БУДИМПЕШТИ.

Ових дана извучен је из Дунава, у близини Будимпеште, леш бившег професора глумачке школе Јулија Маргитауа. 51 год. професор извршио је пре три дана самоубиство, скочивши у Дунав. Испрва се мислило, да је Маргитауа пао као жртва неког злочина; док се доцније по пронађеним писмима установило, да је професор, који је био виђена личност у позоришним и филмским круговима, извршио самоубиство.

Маргита започео је своју каријеру као глумац у провинцији. Када је у Будимпешти основан први филмски атеље, постао је један од првих глумаца. После имао је и много успеха као режисер. Неколико година затим преузео је филмско одељење глумачке школе, па је на том месту радио неколико година. Међу ученицима тога разреда налазила се и нека 18-год. девојка, ваљредно лепа Ирена С., којој је Маргита прорицао славу будућност.

Једног дана имала је Ирена С. да одглуми улогу неке страсне девојке. Наслов филма био је „Демон“. У том филму „Демон“, дакле Ирена, имала је да очара неког старијег човека. Маргита глумио је сам ту улогу. Но филм се претворио у стварност. Још истод дана Маргитауа је признао својој ученици, да се у њу заљубио и да без ње не може да живи.

Према је девојка за тридесетак година била млађа, она је такођер завела свог професора. Због тога је Маргитауа одлучио да се растави од своје жене, с којом је већ двадесет година живео у сретном браку. Но његова жена није о том ништа хтела ни да чује. После је изјавила да пристаје на развод но само под тим условом, да јој муж обећа, да се не ће оженити с овом девојком. На то опет Маргитауа није хтео да пристаје, и будући да је знао, да развод под таквим околностима не ће добити, напустио је свој стан и узео

Свечани ручак у петнаестом веку

нови заједно с младом Иреном С. У то време располагао је још са довољним средствима, јер је имао неко место у општини, затим је као тајник неког клуба примао прилично велику плату, а осим тога и хонорар као професор глумачке школе.

Да би се сасвим могао посветити својој младој дружини напустио је место у општини и место професора у глумачкој школи. Неколико месеци затим изгубио је и своје тајничко место, јер је његова прва жена свим си-

лама на том радила и против њега интригирала. Тако је тај љубавни пар убрзо запао у велику беду.

Пре неколико недеља било му је покуштво пописано.

Дан иза тога нестало је лепе Ирене... Нестало пара, нестало и њене љубави...

Тада је очајни професор, који је увидео, да је његов живот уништен, одлучио да свему учини крај. Неколико дана затим нестало га је из Будимпеште. Полиција га је дуго тражила, и најзад нашла — његов леш.

Грчки војник

Клонарионо, позивам те! Трагове твојих злаћаних, лакних сандала давно је засуо песак хиљадугодишње прошлости, Клонарионо.

Али на мене призивање појави-ћеш се, Клонарионо, као што си се појавила онога сјајног летњег дана код градеке капије Помпеја. Твоја густа коса црни се, као сенка чем-преса, а твоје дубоке очи сјаје се као сунце над грчким архипелагом. — Онога сјајног летњег дана, на капији Помпеја, ово нам је причао наш чичероне:

— На овом месту, за време првих ископавања, нашли су леш једног војника у невероватно очуваном стању. Тај војник служи као сјајан пример вршења дужности. Када су сви бежали из града који је био у пламену, он је на своје стражарском месту остао. Флиније млади каже, да су му бегунци довикивали да бежи и он, јер ће погинути. Међутим, он је, наслоњен на стубове капије, на оном месту остао, које му прет-постављени одредеше. Тамо је остао и умро је.

.....Немци и Енглези озбиљно су махали главом. Да, да, и Плиније млади, писам потврђивао главом да брбљави и лажљиви чичероне истину говори. Међутим, пред мојим очима, затреперно је сјајем испуњени летњи ваздух, затреперно је, свет душао се, блештао је, попримно је облик. Тамо си стајала према мном, Клонарионо. Твоја златом извезена бела туника меко се спуштала низ твој високи стас, а око твојих дивних усана играо је тајанствен, лак осмејак, како си посматрала Немце и Енглезе.

Дивно сам ти се, Клонарионо, и беше ми јасно, да ју и вођа, и Немци и Плиније млади сви прости и глуши. Није тако умро онај војник, је ли, Клонарионо? — Ми знамо како је умро.

Дуги камени пут, који је водио помпејском пристаништу, био је пуст. Море је првено било од залазећег сунца, а вика и граја пристаништа полако изумираваше. На морској обали је један стацит војник гледао у црвену бујницу млаке сунчане светлости и чежњом бацао свој поглед према мору. По његовој краткој сабљи и шлему са крестом видели се да је из афричке легије, али по чејовим правилним цртама и белој кожи могло се видети, да је Грк или Римљанин. Још неко време је са чежњом посматрао море, а после се окрене и пође према граду.

Далеко од њега, на другом крају каменог пута се једна женска прилика појави. Војник је лагано ишао напред и пажљиво посматрао жену која му се приближаваше. Куда иде у ово време? Сунце је сасвим утонуло у море и спустило се већ мрак. Бела прилика жене се поред ловоровог гаја могла видети. Војник тада престао крик зачу, а жене не стаде. После првог крика зачу се и други и војник журно потрчи напред. Био је поред гаја, где је последњи пут угледао белу прилику жене. Испитујућим погледом поче да је тражи.

Испод крајњих грмова гаја исправи се нека погрбљена прилика. Војник ступи ближе. У полусветлости звездане ноћи угледао је једног човека, неког прљавог и сумњивог одрианка, од оних који се по пристаништу скитају и харају. Једним скоком се створи пред њиме. Жена је на земљи лежала непомично; са њезине десне руке већ је скинуо лупеж широку златну змију, коју је као украс носила.

Војник је пред њим стајао. Лупеж погнутом главом скочи према њему. Војник песницом удари по руци, која је каму хтела да му зарине у груди, али осети да га је ранно бандита. Извади сабљу. Широка, кратка сабља севну у ваздуху. Бандита поново замале али пре него што је његова кама могла да дође до тела војника, тешка сабља спусти се на његову главу. Општар метал звекну и расцепи главу бандита на двоје. Овај се пољуља и спусти пред ноге војнику. Из његове расцепљене лобање текла је крв.

Војник га је само горло и презви-во гледао, а после приступи жени. Гледао је: је ли мртва? Како ју је додирнуо, жена отвори очи. Озбиљним и мрачним погледом одмери војника. У очима њезиним заблеста радост, када је угледала крваву женину разбојничкову. Подигла се беше.

— Је ли те ранно? — питаше војник.

— Није, — одговори жена. За грло ме је иченао, па сам се онесвестила.

Војник озбиљно климну.

— Заслужила си. Како си могла бити тако лакомислена, да се по мраку усудиш ван капија града, према пристаништу? Са златним змијама!

Жена није одговорила. Мирно је посматрала војника. Војник је одело

жене испитивао и са неповерењем рече:

— Изгледа да си жена, из отмена. Шта тражиш у ово време ван градеких капија?

Жена је збуњено намештала боре своје златом извезене хаљине. Од једном подиже главу и погледа војнику право у очи.

— Грк си, је ли? — рече му. Бадава је на теби одело легија. Осећам по изговору да си Грк.

— Грк сам, — одговори војник.

— И ја сам Гркиња, — обрадова се жена. — И ја сам Гркиња. Код куће звала сам се Клонарионом. Када сам имала дванаест година однесе ме у Рим. Била сам сиромашна, али после шест година, када сам шафраном обојила косу, у Риму све жене обојеше косу.

— Јеси ли жена? — питаше војник.

— Жена сам, — рече. Али несмем испитивати. Сад ћу се вратити у град. До капије ме можеш отпратити. Своју златну змију оставићу ти за успомену.

Војник се покоравао. Пред капијом опростише се.

— Несмемо заједно ући, — рече жена и војник остаде ван капије.

Премишљајући застао је и одједном се новом снагом пробуди у њему чежња за грчким острвима. Уздишући погледао је према мору, где лађе према његовој далекој домовини плове и скупљени пође у град.

О жени ово је понављао у себи:

— На састанак је дошла. — И није хтео више да мисли на њу.

Али тога дана сањао је о њој. Њу је видео, њезину шафраном обојену косу; једну златну змију је пружала према њему и смешила се. После ју је са њезином црном косом угледао. Озбиљно је гледала, право њему и смешила се. После ју је са њезином црном косом угледао. Озбиљно је гледала, право њему у очи, а њезине очи биле су сјајне као сунце над грчким острвима, дубоке као море око грчких острва.

Други дан се немирно подиже и поче лутати по улицама, не би ли је угледао негде. Да се расипује о њој, држао је за нешто ружно. То би било, као када би неко грубим прстима дирнуо нежни пулољак његове љубави.

Другог дана нервозно је ходао по улицама: ако је види негде. Град му није био познат, јер је тек недавно дошао овамо из Африке, па је без плана лутао тамо-амо, чак је и у куће Форума Трианголаре завиривао, иако је знао да се тамо само цркве и јавна звања налазе.

Његова љубав постала је велика. Неописиво је чежнуо да види ту жену и цео дан је тиме проводио, да је њезино слатко име понављао у себи:

Клонариона. Клонариона.

Једнога дана угледао ју је најзад. Баш је истурила из носике, пред једном богато украшеном кућом. Носачи се удалише, док је грчки војник, дрхћући штао горе-доле пред палатом. Зидови палате били су мраморним плочама покривени и обојени црном, црвеном и љубичастом бојом. Пред палатом, по грчком обичају, били су стубови, а кроз врата могао је да се види пространи атриум. Овде велики господин стањује.

Војник ипак није могао да се одупре жељи. Пошео се уз мраморне степенице. У атриуму никога није било. Кроз три собе је прошао и подигао једну завесу: пред њим је била жена.

— Клонарионо —, рече јој дрхћући, — бесмртни богови нека ти подаре вечну младост!

Жена поцрвене.

— Је ли видео ко да си ушао? — питаше војника.

— Мислим да није нико.

— Знаш ли где си? — питаше жена. — У кући Нуме Помпилија.

Војник пребледе. Нума Помпилије, рођак царев, то је и он знао.

— Јеси ли његова жена? — питаше.

— Јесам.

— Онда, — рече војник — шта ми се може десити, до главу да изгубим. То није висока цена. Клонарионо, за то, што сам те видео.

Жена замишљено посматраше племенито лице војника.

— У ствари, чекала сам те, — рече расејано. Сад журно мораш отићи, али хтела бих да се састанем с тобом.

У очима војника затрепери радост.

— Где, Клонарионо? Када?

— Мој муж, — рече жена — првога дана сваке недеље приређује гозбу за своје другове у нашем винограду. Прексутра увече бићу слободна. Чекај ме код номанске капије и пођи замном када изађем оданде. Немој ми се приључивати, али дођи у ону кућу у коју ћу ући. А сад, удаљи се!

Војник отидне. Срце његово дрхтало је од радости. Клонарионо! Клонарионо! Као музика, као меки звуци харфе, као акорди цигре одјекивало је у срцу његовом то слатко име: Клонариона, Клонариона! Бесмртни богови, у које ја верујем — говорио је — нека те благослове.

Запесен ходао је по граду војник и већ ни грчка острва није желео да види. А и сав сјај грчких острва није ли бледи од осмејка Клонарионе, а сва сласт њихова зар се може упоредити и једним јединим пољупцем Клонарионе?

Два дана је морао чекати. Првог

Грамофони и грамофонске плоче

најпознатије марке:

His Masters Voice; Columbia; Polydor;

по врло повољној цени могу се добити у
нашој радњи.

Продаја за готово и на дугорочну отплату,
Услови плаћања повољни. Тражите илустро-
вани каталог грамофона и списак грамо-
фонских плоча.

ГЛАВНИ ГРАМОФОНСКИ ДЕПО

БЕОГРАД, Кнез Михајлова ул. бр. 18.

Телефон бр. 53-82.

дана затресла се земља. Војник се смејао земљотресу. Зар има нечега, што га може застрашити, када ће он за један дан видети Клонариону? Другог дана опет је затућила земља и многи побегоше из града. Грчки војник је на Клонариону мислио, која се као сјајна Афродита појављивала у машти његовој.

Најзад дошао је дан састанка. У подне био је већ код номанске капије. Та он Клонариону очекује!

Међутим, до сумрака било је још доста времена. Нестриљиво је штао. Мрак се одједном спусти. Брдо је задрхтало, земља се затресла, стене су попуцале. Са брда бучно потече пламена река. На осветљени Помпеји спусти се мрак. Одозго спусти се густ дим, а поред тога почне да пада пепео, топао, врућ, врео пепео. Земља се повијала стењући, брдо поново загрми и са његовог врха подиже се стуб пламена према небу.

Из града сви су бежали. Кроз капије су се престрашене гомиле људи гурале према пристаништу, а лађе су једна за другом полазиле на море. Кроз капије је непрестано куљала очајна, дрхћућа маса бегунаца. Војник је гледао масу. На њихову главу полако је падао врућ, загушљив пепео. Неко му довикну:

— Зашто не бежиш? Пожури, спасавај се!

Војник затресе главом. Ови не могу звати да он Клонариону очекује. Пред њиме су још увек бежали људи. После је престало бежање. Он се наслони на зид и на Клонариону мишљаше. Видео је у машти њезину косу, њезине очи, њезин стас. Врућ пепео је у све већим количинама падао одозго, брдо поново загрми и заслепљујућа маса усијане лаве врличући и шингљичи пожури доле. Пепео је полако засео војника, док је лава зујећи преплављивала то место, тако да је војник убрзо затрпан и покривен слојем од шест метара, да испод њега мирно почива.

Клонариона била је тада већ ван

опасности. Већ првог дана беше напустила Помпеју, а када је град засула лава, она је у веселом друштву, вином из Самоса квасила своје божанствене усне и није ни помишљала, да је неко чека код номанске капије.

Је ли, тако је било, Клонарионо? Грчки војник те је две хиљаде година чекао код номанске капије. — Бесмртни богови нека ти даду вечну младост и вечну лепоту, теби, Клонарионо, и твојим сестрама. — Твоје сестре, Клонарионо, и данас заборављају, да их чека неко код номанске капије и кипарским вином квасе своје усне, док пред номанском капијом тече лава и пада врућ пепео.

К.А.Ц.

СЕЛО БЕЗ ДЕЦЕ И БЕЗ КАФАНЕ

Село без деце и без кафане зове се Калдкот, у Енглеској у покрајини Хентингдон. До пре неколико година постојало је у селу једно једино дете али се и оно удавило у неком бунару. Од тога дана Калдкот је натужнији крај у целој Британији. У њему сусрећете само озбиљна лица, готово саме старце — нигде једног осмеха.

У осталом, то није једина одлика овог села. Калдкот нема ни кафана јер је последња затворена пре кратког времена пошто јој се једини гост одселио у Америку.

Занета чудно место.

Како ће младић да зна да га госпођица воли?

Такво питање поставио ми је један мушкарац. И ја сам се замислила. То би исто значило као кад би неко ка-зао: Дајте ми фотографију женине душе. То је нешто што је немогуће снимити, а тешко је увек знати шта се све скрива у срцу жене. Природа је крива, што је жена сфинга. Она јој је усадила лаж у органима. Али не у њену душу, већ у инстинкт.

Ту лежи сва компликованост жене. Одатле проистиче лукавство, лажливост, чак и препреденост.

Али за све то није крива жена. Њој је природа дала да може да се смеши мушкарцу онда, кад јој је он можда најодвратнији. Она га зава-рава, и кад је он најсрећнији и најо-душевљенији жена крије у себи један ироничан осмех, који мушкарац не може да осети.

Зато се и каже: мушкарац није препреден, није лукав... Јер је ње-гов инстинкт увек истинит. Код жене је све променљиво и зато се њене расположење јавља у разним вари-јацијама, њена природа често пати, и услед тих патњи она није свагда искрена, јер мора увек да је спремна на сваку жртву, која јој је можда врло тешка, врло гнусна.

И то осећање она маскира онда једним осмехом, који је лажан. А иза лажне дође лукавство и препре-деност.

И како онда знати кад воли жена, кад не воли?

Мужу би било врло тешко одго-ворити на питање: Како могу знати да ме жена воли?

Младићу се већ може дати повољ-нији одговор, јер у првој љубави не-ма те лажне инстинкта. Та лаж се по-јаваљује у том периоду, кад живот по-стаје шаблон.

Мушкарца осетљиве душе и рафи-ниране природе мучи понекад то пи-тање, кад он жели да проучи пси-хички жену.

Па ипак има извесних појава, по којима може да се осети да жена истински воли мушкарца.

Пољубац није мерило.

Све оно што је заједничко и опште свима људима и женама никад не може да се узме при оцењивању јед-ног дубљег осећања.

Свака љубав има своју боју, упра-во своју интонацију, која је суптил-но вибрирање нерава и изражај це-локупног емоционалног живота и интелектуалног.

Кад жена не показује никакво ин-тересовање за професију мушкарца, онда код ње не постоји психички контакт са његовим животом он је за њу само једно физичко биће, које

она жели егзистички да присвоји себи, не мислећи да он носи у себи интелектуални живот, који га везује за друштво. Пре или после, она ће осетити да између њих постоји ње-гова професија, која га удаљује мало од ње, иако она нема интереса за његов рад, она њега једноставно воли, и он то мора да осети.

Човек и жена имају увек два жи-вота: један свој, интимни, други со-цијални. Ако је тај социјални живот мушкарца изван схватања жене, онда ће те имати последица кроз цео бра-чни живот...

Мушкарац треба да се труди да проучи егоизам жене. Сваки носи у себи егоизам, и он има својих мак-сималних граница. Ако девојка ни-кад не запита мушкарца: Јеси ли уморан? Можеш ли да изађеш са мном? онда она доказује да нема у себи нежности према њему већ тра-жи од њега да се жртвује њој, да је изводи онда, кад је он најуморнији, да би само она била задовољна. Ту већ нема заједничког задовољства у проводу. И самим тим, кад жена присваја само за себе задовољство, доказује да у браку неће много водити рачуна о своме мужу, и њего-вом умору.

Сваки младић је имао толико так-вих сцена. Посао га задржао, он је одоцино на рандеву, госпођица је бесна, не прима никаква оправдања, и по сваку цену хоће да иду тамо, где су решили, иако је можда доц-кан.

Једном сам овакву сцену гледала на Калимегдану. Младић и девојка дошли су до розариума. Он јој пред-лаже: „Хајде да седнемо, ја сам у-моран“...

— „Нећу, хоћу да се шетам!“

— „Али, молим те, седи само је-дан тренутак...“ — „Нећу“, одговори она упорно, хоћу да шетам...

Младић седе, госпођица стоји.

Читавих пет минута су се препира-ли. Она се онда одали алејом, опет се врати, али за живу главу неће да седне...

Ја сам почела да се нервирам и дође ми да јој викнем. „Ама, седите!“ И онда сам гледала да ли ће мушка-рац да попусти. Да је устао, у мојим очима не би био никакав мушкарац... Али он оста седећи. Он је имао јаче право... Био је уморан, и молио је своју даму да се мало одмори. Кад она то не допушта, значи да је нека сурова и себична природа.

Са таквом једном девојком, која би показивала такве каприце, нема живота у браку.

Њихов брачни живот увек би био

стрижено — кошено.

Исто тако је опасна јогунца. Пла-ховита природа, која прасне, па се поврати, као оно летња киша, много је симпатичнија, него она, која може да држи љутину по неколико дана. То су оне природе, које наш народ назива гунтураћ.

Сачувај вас боже, такве жене. Кад жена носи по неколико дана љутину у себи, у њој се роје тада мрске ми-сли, зле, опаке. Она је рђава тада, није блага, ни попустљива, што су најлепше особине жене.

Зато проучавајте увек жену кад је љута, темпо њене срибе и трајање. Ако она држи дуго своју љутину, може да буде и подмукла.

Ако вам се одмах сутрадан насме-ши и опрости, ваш брак с њом имаће много више веселих и срећних дана.

Треба још проучавати и материја-лизам у жени. Ако она увек воли да је изводе у друштва, да плаћате за њу, да јој купујете поклоне, онда ви не можете да знате, да ли она во-ли вас или ваш новац и та уживања која јој пружате. Да бисте се уве-рили укратите јој једно време сва уживања и поклоне, и ако опазите у њој једну нијансу хладноће, знајте, да је онда ваш новац већи магнет него ваше очи.

Вас интересује да знате, да ли она мисли на вас, кад ви нисте покрај ње.

Направите један експеримент. На пример... болесни сте, или заузети, или отпутујте негде за неколико да-на... Ви се потрудите, да дознате, чиме је био испуњен живот госпођице за то време. Ако је она за то време била упуслена журевима, матине-има, премијерама... знајте, да не мисли много на вас. Ви сте за њу је-дна атракција, као и све то друго које тражи, кад ви нисте покрај ње...

Јер, кад је живот жене сав про-жет мишљу на једног човека, онда она не мари за уживања и проводе у којима не узима учешће човек кога она воли.

Искрено заљубљена девојка неће ни да се набацује, чак и не обраћа пажњу на оне који је гледају, и увек се труди да буде добра и нежна пре-ма својој љубави.

Ако се она поред вас кибицује с другим, а ви заљубљени у њу, она вас уверава да вас исто тако воли, ве-рујте, ви сте само њен гарде-мсије... и кад сте у тој улози као младић, то ћете исто остати и у браку.

Мир Јам.

КУИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ
ФОТО-ЦИНКО РУС
БЕОГРАД
Степанчић 85 Телефон 29-19

Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лутрије

Великоварошке утваре

— Сница —

У отменом источном крају, локал Вихар није уживао богзна какав добар глас. Овде се могло видети све: отмене личности, поду свет, уметници и трговци, младо и старо. Свако је могао добити оно, што је желео. Гостионичар се умео изванредно добро опходити са гостима, груписати их, и услужити онако, како би се само пожелети могло. Странац, који би неким случајем ушао у овај локал, изгледало је, као да сви гости овог локала сачињавају једно велико друштво. Сви су се овде пријатно осећали и тако постајали стални гости. Најзад су се сви међусобно познавали и на мах примећивали неког „новог“ госта.

Била је субота вече. Како је су-традан била недеља, гости су тога вечера обично дуже остајали. Они су се весело забављали када је часовник објавио тачно дванајест часова, у ком се тренутку појавила на прагу једна непријатна црна прилика.

Овај мршави дугајлија изгледао је још дужи у црном високом цилиндру. Црна коса и очи давали су његовом жутом лицу чудан изглед. На место беле крагне носио је црни шал. Носио је црно одело, црне ципеле, црне рукавице, па чак и црни штап.

Смех занеме.

Утвара је лагано пришла једном празном столу у средини сале. Келнер га услужи црном кафом и неким црним колачима, без да је он

рекао и једну реч. Утвара се маших својим дугим прстима за шољицу и лагано испи кафу.

Ни једна се мина није покренула на његовом непријатном лицу.

Тако је утвара преседела читав један час. Тада се диже и оде лагано, исто онако као што је и дошла.

Свак слободно одахну.

Позваше келнера. Овај је тврдио да га не познаје и да га је услужио под сугестијом.

Уабуђена публика једва се умри-рила.

А идућег дана, нио чему се другом није говорило већ само о утвари. Затим је утисак изгледео.

Али у суботу вече, тачно у дванајест часова, утвара се опет појави. Све је било као и пре осам дана, само једна, мало хистерична дама пала је у несвест.

Њено расположење прострло се на све присутне и трајало је све до онде, док утвара није отишла.

То се понављало сваке наредне суботе, неколико недеља узастопце.

Скоро читава варош говорила је само о томе. Многи су долазили само суботом увече, да виде утвару. Гостионичар је направио добар посао.

Утвара није чинила ништа против закона, она је била мирна.

Ноћ пред Нову Годину. — Случајно опет субота.

Дошло се у костимима, пунч и севт расположили су публику.

Тачно у дванајест, када се утвара

појавила, расположени гости нису осећали ни мало страха.

Опколили су је, а један дрзак љубонитљивац ушита: „Та ко сте ви?“

„Ко сте ви? Ко сте ви?“ — викаху са свих страна.

Утвара се уплаши.

Што да каже?

Да ли је уопште могла да говори? Тишина. Све ћути.

Ја... утвара отвори уста.

Високим непријатним гласом грмну она:

„Ја сам рекламни заступник погребног завода“.

ДА СЕ НЕ ПРЕВАРИ

У почетку рата један енглески официр, командант мале посаде у срцу Африке, добио је следећу депешу: „Рат је објављен. Похапсите све странце непријатељских земаља који се налазе у нашем дистрикту.“

Шта је командант урадио види се из одговора који упутио Вер Офису: „Похапсио четворицу Шпанаца, седморицу Немаца, три Белгијанца, једног Црногорца, петорицу Француза и двојицу Швеђана. Молим јавите с ким смо у непријатељству.“

ОПРАВКЕ

Сатова и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. КАРИЋ

Краља Милана 116.

БЕОГРАД — Славија

Први највећи наградни конкурс Недељних Илустрација

Са 225 награда у вредности 60.000⁰⁰- динара.

Прва награда 1 ШИВАЋА МАШИНА „Каби нет“ у вредности	5.000 — дин.
Друга награда 1 РАДИО АПАРАТ у вредности	4.000.— ”
Трећа награда 1 ШИВАЋА МАШИНА у вредности	3.000.— ”
Четврта награда 1 БИЦИКЛЕТ у вредности	2.000.— ”
Пета награда 1 БИЦИКЛЕТ у вредности	2.000.— ”
Шеста награда 1 ГРАМОФОН у вредности	1.000.— ”
Седма награда 1 ГРАМОФОН у вредности	1.000.— ”
Осма награда 1 ЗЛАТАН ЖЕНСКИ САТ у вредности	1.000.— ”
Девета награда 1 ЗЛАТАН ЖЕНСКИ САТ у вредности	1.000.— ”
Десета награда 1 СРЕБРНИ МУШКИ САТ у вредности	1.000.— ”
Једанаеста награда 1 СРЕБРНИ МУШКИ САТ у вредности	1.000.— ”
Дванаеста награда 1 МУШКИ ШТОФ за одело у вредности	1.000.— ”
Тринаеста награда 1 МУШКИ ШТОФ за одело у вредности	1.000.— ”
Четрнаеста награда 1 СВИЛА за женске хаљине у вредности	600.— ”
Петнаеста награда 1 СВИЛА за женске хаљине у вредности	600.— ”
Десет награда по 1 РАДИО-ДЕТЕКТОР у укупној вредности	2.500.— ”
Двеста награда по 1 АСТАЛСКИ САТ у укупној вредности	32.000.— ”

Н К (Реч означава звање)

Н К (Реч означава звање)

Решење Н К	_____
Тачних решења биће	_____
Решио Г.	_____
Улица и број	_____
Место	_____
З. пошта	_____

Одсеци и испуни овај купон

Решење Н К	_____
Тачних решења биће	_____
Решио Г.	_____
Улица и број	_____
Место	_____
З. пошта	_____

Одсеци и испуни овај купон

Објашњење и услови конкурса

1. Треба погодити шта значи Н к, реч која садржи осам слова а означава звање једног лица.
2. Погодити број тачних решења.
3. Попунити купон (са одговором и тачном адресом) и послати га администрацији „Недељних Илустрација“, Београд, Скопљанска 18-II.
4. За трошкове оглашавања, административне издатке и друге трошкове око овог конкурса, сваки учесник дужан је послати за једно решење четири динара у поштанским маркама, за два решења шест динара а за три и више решења по два динара од сваког решења. Одговори који не испуњавају овај услов неће се узимати у обзир.
5. Сваки учесник, који буде добио награду дужан је послати своју сли-

ку, по завршетку конкурса, ради објављивања у „Недељним Илустрацијама“.

6. Награде ће се делити овим редом: Прву награду добија онај учесник који тачно реши ребус и погоди тачан или најприближнији број тачних решења. Остале награде добијају учесници који тачно реше ребус и приближан број тачних одговора после прве награде.

Конкурс почиње 15. септ. и завршава се 14. окт. о. г. Објављивање и делење награда врши се 20. октобра.

Резултат конкурса изаћи ће у „Недељним Илустрацијама“ од 20. октобра 1929 год.

Напомене: И ако су услови конкурса врло лаки и јасни, дешава се да многи учесници нису правилно схватили шта се тражи од њих. Реч Н к коју треба решити многи су узели као прво и последње сло-

во имена лица, или иницијала имена и презимена, почетна слова двеју речи, итд. При том нису водили рачуна о броју слова ове речи. Да би се то у будуће избегло, наглашујемо да ова реч означава звање једног лица, да има осам слова и да почиње са Н а завршава се са к.

Често се дешава да неки учесник пошаље одговор без марака, или са недовољно марака. Као што је речено такви се одговори неће узимати у обзир приликом делења награда. Сви они који су већ послали одговоре без марака, могу то да учине сад, накнадно, за време трајања конкурса.

Треба слати само купоне, а не и објашњења конкурса и читаве стране где се ти купони објављују.

Све купоне треба попунити читко, мастилом, пошто се замрљани и неразговетни одговори неће узимати у обзир.

Веридба и свадбе осамдесетих година

ИЗ ДНЕВНИКА СТАРЕ ДАМЕ

„Имала сам и ја мојих симпатија, али за то мајка и отац нису смели да знају. Допадао ми се један доктор, а поред моје куће често је шетао један официр. Да бих га чула, он увек пусти сабљу да му се вуче по калдрми, и уместо да се појавим ја на прозору, појави се моја мајка... Што је мрзела тога официра! Често је говорила: „Полићу га врелом водом, шта ми се ту врзе око куће, да те брука, свашта ће мислити свет за тебе“.

Често су долазиле проводачице нашој кући, али увек тако, не по годе се, или се не допада момак. Мени је било свеједно за све те момке, само сам се молила Богу, да тај официр или доктор пошаљу проводачику. Онда није момак ни питао девојку. Довољно је да он њу гледа, и да она зна да му је симпатична, а проводачица ће онда да сврши ствар са родитељима.

Моја удаја није се свршила по мојој жељи.

Једног дана долази наша прија Милка и затвори се с мојом мајком у собу. Кад је она отишла позва ме мајка и саопшти, да ће у недељу да дође њен рођак из Београда (а ми смо живели у унутрашњости), да ме види. Он је, каже, добар младић, има леп положај, из добре породице, нема никакве мане, мало је старији момак, има тридесет година (онда су то били матори момци). А мени је било тада осамнаест година).

У петак и суботу било је велико истресање куће, а у недељу у једанаест сати пре подне појави се момак са проводачицом.

Није био ружан. Црномањаст, са црним брковима, раздељене косе, у жакету, али ја нисам осетила никакву симпатију према њему.

Дуго су разговарали у соби, а за то време ја сам звирала кроз кључаоницу и слушала њихово погађање. Цењкали су се као на вашару.

— Ја дајем као мираз сто дуката, каже мој отац.

— Е, па признаћете, да је то мало. Ја знам, девојка је добра, лепо васпитана, лепа, али живот у Београду је скуп... Без двеста дуката ништа не може да буде.

— Бога ми, не могу, имам ја и друге кћери да удајем.

— Хајде, повисите мало, господине Томо (то је био мој отац) умеша се проводачица, а ви господине Мито (то је момак) спустите мало цену.

И тако се погодише за сто педесет дуката. Сто дуката у готову, а педесет да се отплаћује са дванаест од сто интереса. Погађали су се и око интереса, али момак није хтео да попусти.

После пређоше на разговор о намештају. Сад уз реч моја мајка:

— Ми дајемо једну собу и кујну. Добићете два кревета, један плехани, а други гвоздени миндерлук са жанилским тенихом и четири жанилска јастука. Даћемо шест столица, политирани округлао сто, један шифоньер, два душека, четири јастука, шест чаршава јорганских, два јоргана, један атласни, други од штофа.

— А зашто не би била обадва од атласа, поче да протестује момак.

И сад настаде повуци-потегни око атласног јоргана, али моја мајка победи.

— Нека буде један атласни, али због оног штофаног ви ћете добити шест кошуља, шест пари гаћа, шест пари чарапа и две ноћне кошуље.

Он је захтевао да свадба буде свечана, а прошевина у кругу фамилије.

Свадба је била у месецу мају, а он ме је испросио у марту. Та два месеца само се шило у кући. Што се тиче чарапа, чинака и уметака, за то нисам бринула. Имала сам пул сандук. Само сам морала да израдим младожењи чарапе од чисте плаве свиле. То је била жеља моје мајке, којој је то био први зет и она га је у почетку много волела. А после су се љуто омразили (због оног интереса).

За венчање сам имала хаљину од белог рипса, а сашили су ми једну од тешке црне свиле, са шлепом, да бих имала у Београду за званичне посете. Мајка је била сва срећна, али отац је само шетао и уздисао, и штогод је била камара чаршава, јоргана, и душека, његови уздаси су били дубљи.

Било је пуно света на свадби, све најотменије званице. Од куће до цркве ишли смо пешице. У то доба нико није ишао колима. Напред су ишли свирачи, а за њима ја као млада са девером официром, а за нама сватови. После ручка била је играња, а увече опронтај и полазак за Београд.

Ја још нисам била свесна да сам удата, нити шта је то брак. Једино сам имала једну велику жељу: кад се удам, хоћу да носим цвикер. Имала сам потпуно здраве очи, али

Првокласне музичке инструменте директно са
ФАБРИКЕ
односно фабричког стоваришта
ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ
ЦЕНОВНИК
добијете бавеза! Затражите га код највеће отворне фарме музичких инст. уметности у Југославији:

МАЈНЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената, грамофона и хармоника

филијала
Марибор, бр: 145-В
Внодне од Д. 95. нов.
Тамбуре . . . 95. .
Мандолине 156. .
Трубе . . . 565. .
Грамофони 345 .
Ручне хармонике 85 .

цикер ми је био највећа жеља у животу. (А сад као баба, не мариш да видим наочари и најрепнија блонда, да не морам да их носим).

Кад сам се нашла сама у купе-у, тек сам тада схватила да сам удата жена. Било ме је ужасно страх од тога непознатог човека, који се звао мој муж. Он се није плашио мене, напротив, изгледа да је био врло срећан и одмах је почео да ме љуби.

Како су ми били одвратни ти први његови пољупци. Почела сам да плачем, не знам зашто... И сетила сам се оног официра и доктора. „Да ли би ме било страх покрај њих?“ — питала сам се. Изгледало ми је, да би се покрај њих много пријатније осећала... Та ноћ у купе-у била ми је страшна.

У Београду ме је очекивала намештена кућа, али као да је била туђа. Плакала сам читав месец дана, кадгод остајем сама. И тек кад сам добила прво дете, ја сам се умिरала.

Али никада нисам осетила ону праву љубав у браку о којој се прича“.

ПИРАМИДЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Некоме богатом Американцу из Арканзаса пало је на памет да подигне једну нову пирамиду и да је крсти Пирамида цивилизације. У пирамиди ће бити сачувани сви предмети који носе обележје савремене цивилизације, почевши од укоснице до последњих радио апарата. У дубини једног специјалног олтару сазидаога на улазу у пирамиду биће смештени нарочити ормани са библијом, историјама и књигама из којих ће моћи да се реконструира фонетика нашег језика и т. д. па ће се цео олтар саградити дебелим слојем бетона и тако сачувати поколењима.

Фоля Бержер и Парамунт биоскоп

Прво засени једно огромно Фоаје у Фоли Бержеру. Све је у зеленкастом тону. Дебели теписи, блистава огледала, мали сточићи. Жагор, над-викивање продаваца програма, оркестар, и непрекидно између чинова један звук так — так... так — так. То је стрелиште у Фоаје-у. Оркестар не престаје, а одикуда, а не виде се одакле, пева хор једну песму. То се лансира нова песма, и непрекидно она понавља, публика већ певуши, а продајци програма нуде програме певајући своју реченицу на ту исту арију модерне песме.

Узех један програм.
Шест тачака!!!

По Богу, помислих, докле ли ће то да траје. Код нас би се то отегло до зоре, а овде је све на минут и зна се тачно почиње програм у пола девет, а завршава се у дванаест и четврт...

У сали засвира оркестар нешто бучно... Наједаред се све замрачи и диже се завеса.

Приказују се ритмички четири годишња времена. Пролеће је све у цвету и тридесет дивних девојака окићене цвећем, изводе пролетњи ритам природе...

Лето је раскошно са воћем... трешње, вишње, кајсије... и опет тридесет девојака.

Јесен тмурна. Сипи киша, сипи и не престаје, и жалостан штимунг.

А зими сва бела.

Тачке се мењају врло брзо. Нека траје само три минута.

Али најлепша тачка — герле.

Ах, Париз је сав луд за герлама. Младост од седамнаест до двадесет година дефилије по истоветном ритму, сваки покрет се стапа, све исте величине, истих готово линија, и све по четири у групи кад се растегну. Увек их је шеснаест.

Железница хукће. То герле изводе. Сад покрећу ноге у једном такту као кад се крећу осовине на возу, па све брже и брже, све је у покрету, и руке и ноге, и кад се гледа са стране изгледа као један покрет.

После излазе балерине, две сестре, Енглескиње. Али никад балерина не игра соло, већ увек у декору герла и које је уоквиравају својим пластичним позама и крећњама.

Тек на послетку долази позоришни комад. У тим веселим комадима Французи највише дирају Енглезе и Американце.

Позорница представља лађу. Сви журе да се поспу, носе кофере. На палуби се шета матроз, Француз. Витке Францускиње грациозно се

пењу на кров. И сад наилази један Енглез. Он се спотаче и паде у наручје једној Францускињи. Настаје извињење и разговор Енглеза и Француза — матроза. За Француза ништа није комичније, него кад Енглез говори француски. Сала вришти од смеха. Лађа поче да се љуља, као креће се. И настаје морска болест. Енглез се хвали како он не пати од морске болести, а она га прва ухвати.

Разних комичних сцена је било на лађи.

До мене седи један Француз. Наједном извади табакеру.

— Да ли овај хоће да пуши? помислих ја.

Истина, он запали цигарету усрећено комада. Окрегох се, кад имам шта да видим: Сви Французи пуше, иако је Фоли Бержер право позориште.

Француз воли да ужива уз цигарету.

Кад се изађе из позоришта човек је као у неком бунилу. Од оног блеска, ритма, малих герла, музике, песама, жагора...

Као да сте сањали неки диван сан. Свуда, у сваком биоскопу, добију се хиљаде утисака.

Парамунт биоскоп је највећи у Паризу. Све је у црвеном тону; и зидови, теписи, фотеле. Као бајка.

Пре филма читав програм се изводи.

Најпре актуелне новости, или журнал.

То је film parlant. Неми филм свршава своју каријеру и публика париска показује све више интересовања

за говорећи филм.

На платну утакмица и чује се говор, као да ту на бини него говори. Све је у складу: гест, мимика, речи. Онај на платну се накашља, а чује се његов кашаљ.

После те тачке — симфонија. А кад се она заврши опет герле. Сад представљају галоп пони-а. Четири су белци, друге четири вранци, и свака група има своју боју, и кад се појави осветљена је истом бојом. Али тај њихов галоп, тако је хармоничан, пластичан и пуни темперамента. Једна иде напред са бичем и пуца. И невероватна дисциплинованост.

И живот герла је под строгом дисциплином. Оне имају нарочити начин живота, и чим се једна уда, одмах се попуњава из Енглеске другом, која мора да буде иста. Њих још у школи герла у Енглеској групишту у категорије према узрасту. Францускиње као герле нису добре. Оне су сувише темпераментне, да би могле да се потчине таквој дисциплини. То је само у стању Енглескиња.

После свију тих тачака, тек око десет сати, почиње филм. И док се догађаји развијају на платну, час свира оркестар, час оргуље.

Ах, оргуље, то је божанствено.

Свуда, на сваком месту, Париз је лепота и чаролија.

СВАКА ДАМА

траба да негује своје лице чудотворним савуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бубуљица. Одржава сталан свеж младалачки изглед.

За целу земљу пролазе

Петар Петровић и Беловић — Београд

Препродавцима знатан-рабат.

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе и лепе, и да добијете лепо нежно и бело лице, да се спасете сунчаних пеге, бубуљица, мрља и т. д. да вам лице и кожа остане увек у младалачкој лепоти и свежини, немојте пропустити, да не употребите једино опробано и сигурно средство **КРЕМА САНИТАС** јер је једини препарат за лице, који заоста прави фино лице, одржава младост, подмлађује, даје трајну и дивну свежину тела — лицу и отклања и спречава прерајне боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлова 6.

Муж глумце из позоришта или публике?

Као и свију жена, идеал глумице је да се уда. У браку се она осећа заштићена и отпорнија у тој борби на даскама, која неминовно прати живот свију уметника.

Удаја за глумицу већи је проблем него за ма коју другу жену. Она не припада само себи, већ позорници, публици, која је одушевљава и заноси својим обожавањем, припада уметности, која је њена љубав, њено дете, њен живот.

И у све то треба да се умеша један човек, који треба да буде у исто време њен обожавалац, њен сарадник, љубитељ њене уметности, тога малог и љубљеног детета, да га исто тако воли као што га воли глумица.

Да ли је муж у стању тако да воли, да разуме њену љубав према оним даскама, које је одвлаче сваке вечери, на којима она воли и уздише, нервира се и плаче, преображава у друго једно биће, које не припада више мужу? Али то је ипак све она, једна иста жена, то су њене сузе, њени дрхтаји, које она даје и свом мужу, као и ту велику љубав за уметност, али само онда, кад је муж разуме.

Брачни живот глумице је само онда срећан, кад муж разуме њен живот на даскама, кад и сам воли позоришну уметност, поноси се успехом своје жене, и пати њеним боловима, кад она не игра.

У животу глумица највећа је патња кад не игра на позорници.

Зато каже госпођа Паранос:

— Никада, никада не треба се удати за човека из публике. Он не разуме патње глумичине. Кад је њен сав живот загорчан, јер није скоро добила улогу, нити се појавила на позорници. Он се чуди и теши је: „Бути жено, шта се секираш. Па боље што се не мучиш и не играш, пабе добијаш плату.“

Све глумице нису истог мишљења.

Госпођа Врбанићка, позната као фина жена, примерна и нежна супруга, говори сасвим супротно.

— У позоришту је нервоза као на берзи. Зато је боље имати мужа, који није глумац. Он нема ту исту нервозу и делује умирујући на нерве своје жене. Колико има да препати глумица на сцени, и један осетљиви муж не би то могао да издржи. Зато је боље све да не види и све да не чује. Он дође на готову представу и ужива у игри своје жене.

То исто мишљење има и госпођа Марковац.

— Две глумачке нервозе, кад се споје, то је луда кућа. Уметник је као лептир, који угине увече. И ми живимо само једно вече. Кад би наша креација могла да нас надживи, ми не бисмо носили у себи ту нервозу. Скулптор, на пример, ваја своје дело са мирноћом, јер зна да ради нешто за вечност. Глумац, међутим, зна, ако те вечери не успе, он је пропао. И отуда та глумачка нервоза, та стрепња за успех, која траје пет минута, десет, један сат или два сата. Иако промаше ти тренуци, он је несрећан.

И сад, замислите, кад исте стрепње носи муж и жена. Они су као електрицитет или експлозив. Док муж из публике, који воли позоришну уметност, ствара у кући жени једну тиху атмосферу, која је лечи од глумачке нервозе.

Госпођа Перса Павловић не слаже се с тим и изјављује:

— Педесет година ја сам у позоришту, и нисмо видели ни један пар да је био срећан, између глумице и мужа из публике. Само је глумац у стању да разуме глумице, да дели заједно с њом успехе, да ужива у њеној слави.

— Тако је тетка Персо! узвикну госпођа Жанка. Глумица припада глумцу, друге професије нису у стању да је разумеју... Изузев једно новинаре, књижевнике, професоре књижевности, који су блиски позоришту, а један судија, адвокат, апотекар, лекар или математичар, не могу никад да усреће глумицу.

— За математичара не можеш тако да кажеш, додаје тетка Перса, он би ти био од користи, јер би умео да ти израчуна плату и хонораре.

— А шта мислите о научницима?

— Какав научник, узвикну тетка Перса. Па тај не би осећао присуство глумице у кући. Ето, на пример, зар би Богдан Поповић и Павле Поповић могли да усреће глумицу. Они би се само загњурили у књиге.

— А, тетка Персо, није тако, узвикну госпођа Жанка научнице у одбрану. За мене је научник најинтересантнији човек. Жена је најкомпликацијана наука, и можда би једини научник био у стању да проучи сваку најјасу душе једне глумице.

Госпођа Зора Златковић, чији је брак са глумцем врло срећан, ипак каже:

— Неки пут обоје зажелимо разговор са неким који не припада позоришту, да бисмо се удалили мало од глумачких тема и улога.

Госпођа Поповић мисли исто тако да је глумац најбољи друг глумице.

То је и најтачније. Ако нема разумевања код мужа или жене, нема живота. Кад се глумица грли на позорници муж треба да посматра технику пољупца, а никако да мисли да она преживљује тај пољубац.

Та изакулисана атмосфера плаши мужеве из публике. Глумац је увек ту и види шта се догађа, и за њега нема никаквих мистерија у том животу. Има мужева, који осете љубомору према успеху жене. И ту је сад питање: Да ли већу љубомору осети муж глумац, или муж из публике?

Али у патњи боље се разуме глумац и глумица, јер они преживљују једно исто.

А кад деле и своје успехе и радости, они су најсрећнији, макар да има и нервозе у њиховом животу, ипак срећа засени све болове.

Mun. Iaz.

Хумор

— Шта значи: Енглиш шпокен?

— Значи да се у овој радњи говори енглески.

— Еј, мене будале... Ја сам баш хтео да уђем да нешто пазарим, а не знам ни речи енглески.

ПОЧЕТАК ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

— Нумизматичар је човек који сакупља разни новац.

— Онда је и мој отац нумизматичар.

— А шта он ради?

— Он је трамвајски кондуктер.

ЈЕДНА ПРИЧИЦА О ЈЕВРЕЈИМА

Дошао Исак натоварен куферима на станицу, окренуо се неколико пута, спазио једног чиновника и притрчао му:

— У колико сати полази брзи воз за Загреб, молим вас?

— У 8 и 50 минута.

— Ух... ух... слушајте... нека буде у 7 и 75, па полазим.

ЧОВЕК КОЈИ СЕ НЕ БОЈИ СМРТИ

Један болесник теши самога себе.

— Не бојим се ја смрти... Само, изгледа ми да судбина није добро уредила ствари. Ја бих, на пример, више волео кад би могли да ми сахране душу, а тело да ми остане бесмртно.

ГЛУПО ПИТАЊЕ

„Кисеоник је неопходан човечијем животу. Пронађен је године 1773“.

„А од чега се живело пре његовог проналаaska?“

На журу

— Брана —

Јевреји су прошле недеље славили свој велики празник, Нову Годину и ја сам хитао ка Дорћолу, где ме је очекивао један од мојих најбољих другова Јока, који ме је позвао да идемо на један жур, који је био приређен у част данашњег празника. Пристао сам јер сам био жељан видети драг Јеврејских обичаја и окусити њихову чувену питу са месом. Долазећи често у додир са синовима св. Мојсија, чуо сам о каквоћи и квалитету ове фамозне „пите“. На одређеном месту Јока ме је већ чекао и ми се полако упутисмо ка средини овога краја. Успут свратимо по још једног друга Србина, па сви троје, правећи неки другарски трио стигосмо ускоро пред једном повећом кућом, између чијих зидова сагурно одисаше дах меса и пите. На моје велико чудо Јока нехтеде ући унутра већ стаде под један отворен прозор и стаде звиждети неку веселу песмицу очекујући да се његова познаница појави на прозору, и уведе нас унутра!!! Заиста ствар је већ почела бивати све интересантнија! Као за пакост домаћица се не појављиваше и ми разочарано кренусмо да се мало прошетамо, докле госпођица не отвори своје успаване очи, које су у ово време живо сањариле о девојачким сновицима, који су били много лепши и живописнији од данашње свечаности. Шетасмо се доста дуго, кад ја предложих да идемо да видимо да ли је улаз слободан! Када се приближисмо кући, и оном отвореном прозору зачусмо весели смех и жагор безбрижне младежи, те и ми овога пута сами уђосмо у кућу. На сазим вратима дочека нас једна црнка, са бледим овалним лицем, крупним црним очима и ружичастим уснама које откириваху један диван весели смешак у коме се оцртаваше сва љуткост и љубазност кћери гордога Голијата. То је била та мала успаванка, која је једним јелиним погледом успела да растера сву нашу љутњу. Доста просторна просторија скупила је између својих шарених зидова једно повеће друштво помешаних полова, које се у веселом жубору својих речи забављаше. Пошто се поздравих са свима ја заузех бусију у једном ћошку, посматрајући са највећом пажњом своју околину и очекујући са највећим нестрпљењем пробране деликатесе Јеврејске кујне а бисер ње-

не стваралачке круне, чувену „питу са месом.“ И гле заиста, ускоро домаћица изађе и врати се носећи... слатко. Послужих се и тада осетих да сам поштено гледан. Слегох раменима и почех стрелати очима око себе. И гле! Видех нешто интересантно! У сенци прозора, испод једне дугачке чипкане завесе прибијени једно уз друго, (ваљда ради обичаја) стајаху два бића, говорећи нешто тихо, тихо (ваљда побожне речи) не обраћајући пажње на никога. Симпатична домаћица ухвати мој поглед насмеја се и рече ми смешећи се.

— Маните их!... То је бака и дека...!

— Аха...! ...Тако...!!! Промуцах ја збуњено јер сам приметно, да се бака и дека некако сумњиво понашају, али слегох раменима и рекох самом себи, тек колико да се задовољим.

— Па данас је празник, обичаја ради...!

Гледам ја тако на све стране и чекам, чекам, али моја пита са месом никако да се појави, али место ње, неки ликери стално су клизили у гушу, наравно за „туђе здравље.“

У близини мене налазише се један сто, на коме стајаху неке свеске и један велики штос дописних и фамилијарних карата. Видим ја онако испод ока, један по један (све сами мушкарци) тек крадом српа по једну слику ч'цеп, за успомену на годину 5.690. Најзад се појави домаћица са великим послужавником на рукама на коме се сјајаше велика сребрна корница препуна колача. Када је угледах, лакнуло ми је, и она ми у том тренутку изгледаше некако лепша и дражеснија и дође ми да је сву прогутам са свим њезиним и добрим особинама (колачима). Када је угледах пред собом ја сав претрнух од сласти и маших се руком за један колач. Али одједном из груди ми се оте бољан узлах разочарења, јер предањом налажаху се све могуће сорте српских колача. Вода која ми се је већ скупила у устима, поче напуштати свој положај и повуче се у унутрашњост трбушних органа. Да бих се макар како утешио утопих се у чашицама одличног ликера, који сам овога пута сладио само у своје здравље. Тако смо селели слушајући велики жубор гласова, који се тихо пробијаше кроз јасном електричном светлошћу обасјану собу. Пред сам мој полазак имао сам прилике видети још један мојсијев обичај:

Одједном неко угаси електрику, а у соби настаде мртва тишина, док одједном отуд из оног удубљења код прозора одјекну један звучни пољубац, као увод, јер око мене сталаше пљуштати пољупци као киша, па и ја да не бих извукао дебљи крај ухватих своју руку и пољубих је са

јаким звучним ефектом. (Боже мој! Све је то било обичаја ради). Најзад када нас понова обасја блистава светлост ја се поздравих са свима, само деку и баку нисам хтео да узнемиравам, да реметим њихов мир, на данашњи свети празник, па изађох на улицу где ме дочека свежи вечерњи ваздух галопирајуће јесени, те се ја полако упутих низ улицу, праћен тихим харлијањем поветараца који ми шапуташе церећи се обесно, али тихо, веома тихо „наздравље“!

Вештина јести

1. **Салвета** није „портикла“, па није потребно везивати је око гуше или удевати у крагну. Треба је престо ставити на колена не развијајући је сасвим.

Ни мало не изгледа шик ако човек дохвати један крај и обрише уста. Узимате је обема рукама и сасвим деликатно обришете усне средином, тако да, кад је оставите, не морате показати слику од наприказа.

Људе од укуса познаћете по овоме: они не пуштају салвету да им у току ручка падне на земљу, а кад сврше са јелом остављају је с леве стране поред тањира не завијајући је.

2. **Хлеб** није јело ни ор д'евр. Они који полажу на ред не дирају хлеб док се прво јело не донесе на сто; само рђаво васпитани људи почињу жвакати чим заседну.

Онај ко би хтео да оцени вредност једне чорбе не узима хлеб, а ако желите да отмено послужите госте донесите хлеб на сто тек код првог јела.

Хлеб не треба сећи него ломити и то у ситне залогаје. Домаћица се мора постарати да хлеб буде танко исечен.

3. **Кашика** се не приноси устима врхом него са стране. Смешно је гледати људе који морају правити читаве гимнастичке вежбе због негодног држања кашике. Срцање није допуштено.

4. **Виљушка** се држи левом руком кад је потребна помоћ ножа. Кад се једе поврће треба је држати десном руком.

5. **Нож** се увек држи десном руком. Месо треба сећи парче по парче а не све одједном.

НЕСРЕЋНА ЉУБАВ

„Ти си се тајно верила са Стевом?“

„Да, — ни он још незна.“

Освета

(По руском)

Спахија Иван Петровић, добар домаћин, са дебелим вратом, изборним трбухом, округлом ћелом на темену и округлим кашиталом, оженно се младом и лепом као пролетно јутро — женом Аницом из страсне љубави.

Без обзира на двадесет година разлике у старости између њих двоје нежни супрузи љубакали су у своје љубавном гнезду, одвојено, како им се чинило од целог света. Медени месец продужио се у њих 7 недеља. Осме недеље, поред страшних пољубаца свога мужа, она је почела да зева... У девету недељу се склањала. У десету избежавала их крај свих могућих и немogućих предлога. У једанаесту постала тужна, а у дванаесту пала у... кревет!...

Млад и леп срески лекар, интересантан човек, нашао јој се у невољи и изјавио њеном забринutom мужу, да је стање његове жене критично...

Шта је код ње? питао је уплашено муж.

Хм... овај... како да кажем... нешто у вези са растројством мозга и нерви....

Па... како да се спасе?

Једино, што би вам сада могао да саветујем, то је — разонода... разонођење... Промена начина живота... шетња по шуми... уопште све што не раздражује... него стишава нерве младе жене....

Добро! Знаћу своје рођаке да дођу са женама на извесно време. Биће промене, шале и песме. И онда ће се разведрити и отерати досаду! рече муж после малог премисљања....

О, без сумње, то ће за њу бити корисно! — уверавао га лекар.

Појуреше депеше на све стране и за недељу дана пространи његов дом изгледаше као какав хотел. Ужасна галама и вика нису престајали од јутра до мрака. Кад је то досадило његовој жени, она је ишла у шетњу у шуму, некад сама, некад с којим рођаком, а највише са младим лекаром.

Није прошло много, а и Иван Петровић и жена му уверише се, да у тим гостима нису имали ни једнога пријатеља. Све су то били завидљивци и завидљивице, који су их потајно оговарали, а сами се између себе мрзели и свађали. Иван их је за нужду подносио и кајао се што их је звао.

Имао је једног јединог пријатеља у комшидуку, спахију Павла Ива-

нића. То је био нежења, особењак и женомрзац, који је на своје добро живео на свој начин. С њим је дуго друговао, али кад је сазнао, да се оженио, он је прекинуо с њим све везе од тога дана и није му прешао кућног прага. Павле Ивановић занимао се на свој начин: ловио, пецао рибу, јахао, а поред тога је имао велику болест, да снима разне сцене за свој „кино“ (биоскоп). Уживао је, да приреди неко вече у пространој сали свога дома, да позове околно становништво и прикаже им живе слике са свога апарата....

Када се гости Ивана Петровића удомаћине и шта више, постадоше и сувише досадни, он, мислећи о својој жени, како ће је што лепше и боље разонодити, одлучи, да се помири са својим старим другом Павлом Ивановићем, и да га замоли, да приреди забаву за њих и госте. Стари друг пристаде на измирење и предлог и обећа, да ће приредити за баву са својим кином....

Али, молим те, што год шаљиво и интересантно! замоли Иван.

Да, биће врло интересантан комад! — рече му Павле....

Одређене вечери његова сала беше дивно осветљена и пуна света. Све дошло, породице спахија из околних села и тамошња интелегенција.

Иван Петровић дошао је раније, те је нестрпљиво гледао на врата сале, да ли ће му доћи жена, пошто се цео дан жалила на мигрену. Апарат беше постављен и чекаше...

Врата се отворише. Ана Павловна, бледа и интересантна, ослањајући се на лекареву руку, ишла је салом, лагано, климајући својом леном главом и поздрављајући....

Бр... бр... живе слике застраше пред очима присутних... Тутљиви сусед Павле Ивановић стојећи за својим апаратом и управљајући није се обзирао... Али одједном... сала се поче испражњавати... Зачу се пригушен смех... Један по један су излазили. Коначно сви... болесница Ана и млади лекар....

Само бедни муж — Иван Петровић — зачуђен, са рукама на леђима, блед као крпа, гледао је живе слике... Шума... Његова жена Ана у загрљају младог, лепог лекара... пољупци... ваљање по трави... скидање до пола... па... до... Је ли могуће? Ух!....

Тутљиви комшија Павле Ивановић, особењак и женомрзац, снимно је ову слику кришом иза једног грма... и ево, питков, приказао је свету.....

Лепота жена

Тема опасна и незахвална о којој пише једна од најпознатијих дама на свету, госпођа генералног секретара Друштва Народа. Она је недавно хтела целелином да прелети Океан и пропутовала је скоро цео свет. О лепоти пише:

.....У харемима Истока, иза индијских пурдаха и у вртovima Кине свевају мириси и прастаре тајне и појављују се сабласно фиоле и бокали. Многе сам године провела на Истоку, у многим кућама од Марока до Индије, од Кине до Јапана и имам међу женама са Истока, интимних пријатељица, које још увек спадају у старију, покривену и изоловану генерацију, за коју је нова слобода дошла сувише доцкан, да би могла да промени начин њихова живота. Чула сам тајне лепоте са три континента, са усана мароканске принцезе, која има очи као газела, црно-смеђе Египћанке, бледе турске хапуме, индијске аристократкиње, која има кожу у боји злата, луткасте кинеске, кожубине извесног генерала или мандарина и дражесне Гејше из земље цвећа....

.....Реч Козметика настала је од грчкога „улепшава се“ и употреба козметичких средстава, ма у којој форми, може се утврдити у далеким временима, докле год досиже историја човечанства. У египатским гробовима, који су затворени, пре хиљаду година, нашли су се тоалетни предмети међу којима су и све потребе нововекске гарнитуре за маникирање и руж од праха опека (цигље), ориаментиране ваге са остацима крема за улепшавање, мали лончићи за антимон у праху који су употребљавали за тамније бојење очних капака, онако као што се данас на целом Истоку свакодневно употребљава. Уметност парфимера позната је од памтивека. Књига „Ексодус“, која је изашла 1490. год. пре Христа, има већ упутства за приправљање кађења мирисима, а у много доцнијим књигама „Старога Завета“ спомињу се и козметичка средства... Миомириси су, у свако доба, приправљани већином од смоле, нарочито од мирте и тамјана, а много доцније од есенција које су растопљене у алкохолу....

.....У Августовој периоди Рима, парфем је значио тако важан саставни део тоалете, да се за сваки део тела употребљавао нарочити мирис; — мирта за руке, палмино уље (зејтин) за груди, есенција бршљана за колена и т. д., који су се често употребљавали само ради свог зфро-

Поезија нових

СВЕТЕ ТИШИНЕ

САМ.

дизијског деловања, нарочито јасмин, амбра, мошус, ванилија, тилијан, сандаловина, шафран, — све парфеми, које путници Истока траже и купују у базарима, под марком „Оријенталних Мириса“.....

.....У стара времена био је обичај, да се извесна соба или стан парфимише на тај начин, да се голубови попрскају мирисима и после пусте да летс по одајама. А иначе је било опште средство кађење као и данас. Увек је било мода у погледу мириса. За Нерона се прича, да је ружину воду подигао на модни парфем, да је Луј XIV. ширно рекламу за наранчин цвет и да је царица Јосефина донела из своје египатичне отаџбине мошус у Француску. Јасмин, амбра, сандаловина и мошус и данас су још највише омиљени парфеми оне категорије оријенталних жена, које још нису подлегле чару париских продуката. „Индијски парфеми“, који се већим делом приправљају на бази сандаловине, имају мање варијација од афричких у којима има много мириса цветова, на пример: јасмина и чувене перзијске и бугарске руже. Индијанке воле арому домаћих биљака, па чак квасе своје шалове од газе у есенцији од сандаловог дрвета, од које хаљина не само да добива дивну златну боју, него остаје тако дуго мирисна дркле год може да служи. Често сам чула како моје индијске пријатељице зову служавку и наређују да им се донесе упаљени мирис на жару и видела сам како над димом тих мириса држе своје извезене хаљине и импрегнирају их слатким мирисом.....“

.....Јапанци имају једну свечану церемонију „Кико-Ко“, једну друштвену игру на коју се специјално састају заинтересовани. Уосталом кађење драгоцених парфема припада уз сваки јапански церемонијал, а особито јапански мирис, који не може да се одвоји од најранијих збирка играчака са далеког Истока, не може се дефинисати, али је увек ту. Кинески парфеми и мириси потичу већином из Арабије и са Сандалских Отока. Лепотице на Филипинима обавијају се правим облацима јакога мириса, „вампажите“, дигло белог цвета, којим украшавају своје плетенице црне као ебановина.....“

СЕЛИДБА

Америка је збила земља чуда. Недавно је у Чикагу пресељена црква Нотр Дам де Лурд с једне стране улице на другу. Истина за ову селидбу требало је 200 радника, 4 трактора, 3.000 челичних ваљака, 4.000 подметача и један конопца од жице од 50.000 стопа.

Друже! ако и ти некада протужиш овако као и ја!
И зажелиш да побегнеш од света,
у коме сатонин смех, подлост и кал
цвета....

И где их свакога дана:
На сузим цестама срета
поглед твој!
Не зажели друго ништа, сем то:
Да се пренесеш у ове свете
песничке тишине...

Где Богомдати разум господари
њима...
Друже! потезом пера на хартији овој:
црни редови процветаће и засвирати
најдубљим звуцима
које си икад чуо!

И тада осетићеш да у оној средини
где си до јуче био:
све је кал, подлост, презрење,
и да те је све то тиштило у грудима:
к'о сушчастог бољка у дане јесење!
Друже! ако и ти некада протужиш
овако као и ја,
зажели да се једино пренесеш
у ове свете песничке тишине!...

Милош А. Ђорђевић.

Аутофрагмент:

Рођен је у Београду ни сам не зна
када? Као детету причали су му: да
га је донела рода, мада он у то ни
тада није веровао. Носи се шта има,
једе кад има, а пева кад хоће! Иначе
проводи безбрижан бојемски живот.
Омиљена му је кафана „Мали Балкан“,
где заједно са Тином Ујевичем,
и другима, пренесе се у царство
пијанства, и где се заборављају сва
туговања. Иначе је урођени бојем,
мада по изгледу неизгледа. Sprema
збирку песама.

ПОСТОЈБИНЕ ДРАГОГ КАМЕЊА

Постојбине драгог камења су у
главном:

Дијамант: Колионда, Источна Индија,
Бразилија и Јужна Африка.

Топаз: Бразилија и Шпанија.

Мачје око: Цејлон.

Емерод: Цејлон, Колумбија и Сибир.

Сафир: Цејлон, Кашмир, Бирманија
и Монтана.

Рубин: Исток, Сијам, Индија.

Аметист: Сиберија, Оверњ и Уругвај.

Бисер: јапанска мора, Индија и Панама.

Опал: Аустралија, Мексико и Мађарска.

Гранат: Ческа.

Сам стајао сам у мору људства,
К'о млади храст на бури...

У мору Јанусових лица,
Сам без маске, чист к'о суза.

Хтео би да побегнем од
ових мекфистичких лица:

У етерне пределе —
далеке Хималаје!

Јер осећам како у мени
почињу да умиру тек:
процвали цветови...

Да! хтео би да побегнем
док у мојој души живи још
бео

и лак

к'о вео

цвет.

Бошко Лалић.

Аутофрагмент:

Рођен је у једној паланци пре више
година. Још као ђак одушевљавао се
поезијом, те је и у неким ђачким ре-
вијама и штампао своја прва осећања.
Не одушевљава се много спољним
изгледом песме, већ њеном унутрашњом
дубином. Носи браду, те га због тога
и многе жене обожавају, и сматрају за
бојема, мада у ствари није; такође спрема
збирку песама.

Напомена. — У прошлом броју нашега
листа, непажњом слагача, изостала је у
песми г. Јанка Ђоновића, у трећем реду
одоздо, реч „грем“, без које је онемогућен
скоро смисао песме.

Ур.

Мало статистике

ЖЕНЕ ПОСЛАНИЦИ

У енглеском Доњем Дому има 13
жена посланика.

У немачки Рајхстаг их је ушло 33.
Сем тога 74 жене заседавају у државном
савету и око 120 у општинским одборима.

У Шведској, земљи феминизма,
има свега 3 жене у парламенту који броји
230 чланова. Раније их је било 6.

Норвешка има једну жену посланика
и 189 жена општинских одборника.

Чехословачка није у опште имала
женских кандидата за парламент, док
има једно село у коме цео општински
одбор сачињавају жене.

ВЕСТИ МР. РАДИО

МР. РАДИО ИМАО ЈЕ СРЕЋЕ...

Да, да имао сам среће, успео сам да се приликом пробе појединим нових филмова, увучем у саме биоскопе и видим све шлагере које ћете Ви ускоро видети.

Видео сам много филмова, али врло мало који су ми се заиста свидели. Један од тих је величанствено дело генијалног режисера Сесил Б. Де Мила „Суларници“ које је израђено по роману „Лађар са Волге“ од Конрада Берковића.

У овоме филму дивно је приказана дирљива и узвишена љубав лађара са Волге и моћне кнегиње. Главне улоге креирају Вилијам Бојд, Виктор Варкоњи и Елеонора Фер. Затим долази весела комедија, можда бисер своје бранже „Скамполо“, у којој дражесна Кармен Бони осваја својом љупкошћу. „Рауш“ је такође био један филм који ме је освојио својим дивним сценама у којима је бриљирао својом одличном игром славни Ларс Хансон.

Видео сам и један величанствени филм који приказује историју наше Голготе, који својим оригиналним сценама открива нашу херојску војску и приказује нашу славну храброст у пуној боји. Сви снимци снимљени су још за време светскога рата, па ће према томе, без икаквог снижа и главних улога, ипак задивити свакога, а нарочито оне који су већ преживели оне далеке болне дане, дане јунаштва и хероизма нашега народа.

Видео сам још масу интересантних филмова као: „Мадону спаваћих кола“, „Четири ђавола“, „Дивље Орхидеје“, „Наш хлеб насушни“, „Студентска љубав“, „Жена на месецу“, „Хаџи Мурат“ и многе друге, о којима ћу Вам друти пут причати, јер сад се веома журим.

Дакле довиђења.

РАЗНЕ ВЕСТИ

По чувеном роману Достојевског израђен је грандиозни филм „Злочин и казна“. Режирао је Густав Молендер.

Ту скоро завршен је, по мишљењу самих Руса, највећи филм Совјетске продукције, који носи назив „Козак Тарас“.

„Оно“ зове се најновији филм чувеног руског уметника Москвина, познатог креатора „Поштареве кћери“.

Познати позоришни комад „Скамполо“ прерађен је за филм, главну улогу креира Кармен Бони.

Рамон Новаро има у својој кући једну велику салу удешену за разне концерте са великом лепом бином и удубљењем за оркестар. У тој сали врло често скупљају се многе филмске величине.

Дуглас Фербанкс и Мери Пикфорд налазе се на путовању по Европи.

„Сувишни људи“ зове се најновији филм Вернер Крауса. Овај филм је израђен по мотивима чувеног романа Антона Чехова.

НОВОСТИ „ХОЛИВУДА“

ШТА СЕ ИГРА?

ШИРИТЕ „ХОЛИВУД“

Кроз биоскопе

БИОСКОП „НАРКИПО“

Приказује још само данас и сутра урнебесну комедију „Пут кроз прозор“ са Бастер Китомом у главној улози. Следећи програм попуњавају два велика филма „Роземарија“ са Жоаном Гровфорд у глав. улози и „Тим и Том као детективи“ са најбољим комичарима филма Карл Даном и Жорж К. Артуром. Долази: Пат и Паташон у Африци.

БИОСКОП „ЛУКСОР“

Суботом и Недељом приказиваће велики Фокс филм. „Прави Рај“ са Жорж о Бријеном у глав. улози. Следећи програм „Продане кћери“ највећи и најлепши филм дражесне Жоане Крафорд и дивног Нилс Астера. Долази тријумф овогодишње филмске продукције „Мелодија крви“.

СКОМПАЛО

Чувено позоришно дело пренешено је и на филм и то са много већим успехом него ли што су могле пружити позориште. Дражесна Кермен Бони савршено креира несташну враголанку „Скамполо“. Ливио Паванели такође са великом успехом креира своју ролу. Цео филм је

прожет хумористичким сценама и стидљивом пикантношћу. Овај филм постигао је велики успех свуда на страни и свуда је примљен са одушевљењем а по својој савршеној обради овај филм то потпуно и заслужује.

ПРОДАНЕ КЋЕРИ

Биоскоп „Луксор“ приказује један од најлепших филмова ове сезоне, а уједно најуспелији и најбољи филм дражесне Жоане Гравфорд која је ту скоро свој живот везала за судбину Дугласа Фербанкса млађег: „Продане кћери“ је један филм који је толико бољи од осталих филмова ове врсте да ће потпуно искључити из филмске продукције све модерне филмове. То је филм са проблемима који ће изазвати много питање и аргументе. Симпатични Швеђанин Нилс Астер достојан је партнер генијалне Жоане Гравфорд. Управо њихова игра задивити свакога, тако да не ће знати које од њих двоје бољи. Нова звезда Анита Пеџ и симпатична црнка Дороти Себастијан одлично креирају улоге распуштених девојака. Јахон Мак Бровн тако ће је добро одиграо своју ролу.

Режију води познати амерички режисер Хари Бајмонт.

ПОЉОПРИВРЕДНА КЊИЖНИЦА

Добија се бесплатно

ЦЕНОВНИК ПОЉОПРИВРЕДНИХ КЊИГА И КЊИЖНИЦА

и по један број листа „Пољопривредне Новине“ на углед. Тражите картом или писмом из семенарске радње
ТИМА ВЛАДИСАВЉЕВИЋ
БЕОГРАД, Карађорђева ул. 85.
Тел. бр. 36-45

Београд у ноћи

Београд, као и све остале престонице света, има у себи нечег типично оригиналног у свима манифестацијама живота. Београдске ноћи почињу, у веселом напуштању свакидашњег рада, у шест часова. Тада, у тим са нестриљеним очекиваним моментима, темпераментно заигра душа и нежнога и јакога пола у пријатном, заносном треперењу нерава! Тада, ако човек посматра ту недогледну масу света, добија величанствени утисак: да се тела са разнодобним организмима са великом онојошњу крећу, уживајући слободу без икаквих обавеза од својих претпостављених.

И тек у тим тренутцима настају симпатичне београдске ноћи, које су препуне нектарских надахнућа и искрене радости бића, која желе да уживају у дражима ноћи. У тим моментима сваки организам пажљиво мисли како ће да проведе часове одмора.

Шести час огромнога броја запосленог света засени Београд и обасја њихове душе, душе интелектуално-мануелних професија, дајући слободан правац кретања по београдским улицама, скверовима, парковима и другим местима, где се осећају пријатни таласи разоноде у разном হাসкању, посматрању и флертовању.

У то доба, доласком првих јесењих ноћи, Београд заплива у бескрајно море светлосних ефеката, који појачавају сјај грандиозно, велеленим и монументалним палатама!

У тој онојој пријатности, септембарских ноћи, од свију интересантних места, београдски корзо доминира дајући привлачан сјај са бићима која одишћу младошћу, лепотом, љупкошћу или пролећем живота. На престоничком корзо-у Ви посматрате безбројан реви лепотица, које Вас опијају бурним покретима тела. Шта више осећате психичко задовољство; сматрајући да се налазите у наручју среће. Ако пак владате фантазијом песника, замислите да се налазите у храму богиња лепоте и љубави — за чим се до последњег уздицаја чезне и жуди. И тада, у том сиренском дефиле-у лепотица, ваша душа тежи ка узбудљивим утисцима и идеалу ка дражесној радозналости да се опијате гледајући очи! Очи плаве, црне, сиве; очи препуне страсти и бујности; очи препуне нежности и девичанских погледа!

Ви непрестано гледате тај реви сметних лепотица опијени младош-

ћу, која пролази покрај Вас; и побожно певате песму младости која никада не изумире. На крају тих онојошних утисака Ви узвикнете: по здрављам те младости!!

Нешто што вас даље сугерира да обратите пажњу, а то је: што су наше лепе Београђанке покривене свиленасто, танким и другим материјама (хаљинама), које вам помућују мозак са својом елеганцијом из журнала најновијег датума. И ви гледајући тај реви лених Београђанки, осећате потребу да се дивите њиховим префињено-естетским и узвишеним осећањима, која воде ка савршенству и дивљењу, према телу, духу и невиности.

Када сте се напојили заносним ефектима гледајући најпримамљивије створове земаљског живота, које људи назваху „орнаментом“; ваше незасићене очи неуморно и даље гледају, дивећи се дендима београдског корзо-а. Дивећи се лафовима Београда који се налазе у сјају елеганције по правилима деспотског диктирања моде са запада; чије вас отмене и лепо развијене спортске фигуре искрено веселе!

На крају синтезирате све утиске и одлазите са београдског корзо-а, усхићени што сте стајали или прошетали по њему.

— Већ осам сати. Идете даље!

Дошли сте на Калемегдан. При самом улазу највећег парка Београда, осећате занос гледајући како је савршено уређен са својим прекрасним алејама, стазама, споменицима и зидинама старог града. Просто осећате да се налазите у атмосфери мира и пријатности! Дискретна светлост калемегданских сјајница обраћа вам пажњу, да су све клупе заузеле од љубавних парова; док је ваздух испуњен заносним парфемима.

Када сте своју радозналост и ту заситили, одлазите са Калемегдана у намери да обиђете неке улице, које су препуне саобраћаја.

Најзад, обилазите ноћни Београд. Свратите мало у најотменије хотеле и ресторани, где морате да гледате на етикецију и беспрекорно понашање. У таквим ресторанима и хотелима добијате утисак, да је све закончано, укрупљено и лажно представљено. Вама је такав тон понашања антипатичан. Ви психолошки анализирате да је све неискрено, подмукло и претерано љубазно; досадно вам је да се налазите у једном таквом серклу.

— Идете даље!

Дођете у ресторане и кафани средњег стила, где се не мора пазити на етикецију и где је серкл мало интимнији. Ту се прилично наједете ћевапчића, ражњина, шкембића — попијете мало вина и кренете даље.

Када сте изашли из кафани чувених српских специјалитета, који нам раширише славу по целом континенту, онда се упутите да уживате у атракцијама београдских вариетеа. На путу до вариетеа нервира вас вечити проблем економске и финансијске кризе наше земље. Али се тренутно тргнете од среће; пошто сте читали да је Јозефина Бекер отишла у Америку са побожном намером да пласира наше гурманске специјалитете — у улози импресарија. У том размисљању о Југославији, ви сте чак у вариете ушли и то са подигнутом главом ка небу; за спас нације и у знак велике захвалности према Јозефини, која ће вас од вечите кризе спасти великим извозом гурманских специјалитета за Америку.

Ту сте остали до једног сата; потом кренете у кафани и кафанице нижег реда. Уморни, исцрпљени, а поред тога и истрошени, свратите у једну од таквих кафаница са жељом да осетите севдах.

КОЛИКО ТРЕБА НОСИТИ ЦРНИНУ

Удовица носи: шест месеци вео, шест месеци црну свилу и шест недеља полу црнину.

Дете, зет и снаха жале се: шест месеци вео, три месеца црну свилу и три месеца полуцрнину.

За оца, мајку, таста и ташту (свекра и свекрву): шест месеци вео, три месеца црна свила, три месеца полуцрнина.

Деца и баба: три месеца црна свила и три месеца полуцрнина.

Брат, сестра, шурак, девер: три месеца црна свила и три месеца полуцрнина.

Ујак и тетка: шест недеља црна свила и исто толико полуцрнина.

Остала родбина: три недеље црна свила и три недеље полуцрнина.

Код ушкарца вео значи црна кравата и креп око руке, а полуцрнина само кравата.

ЗМАЈ

Господин Пера, чувши провалника, бега испод кревета. Наједном долази неко и леже до њега.

„Јеси ли ти Персо?“ — упита он шапатам.

„Не, ја сам провалник, али сам видео вашу жену где одлази“.

ТЕЖАК ПОРАЗ ДРЖАВНОГ ТИМА

Наша национална momчад, која је све године веома успешно бранила лоптачку част отаџбине, која је са далеко јачим противницима пролазила далеко боље, претрпела је пораз по противнику, коме се у страном свету не придаје важнији значај. Истина, ја сам у прошлом броју рекао да Румуни значе опасног противника, али ипак не способног да нам нанесу пораз. Али догодило се да наши сви заступници нису могли да иду у Букурешт а затим је наше најјаче оруђе, навала, подбацила сасвим. Нарочито трио, од кога се много очекивало. Ни средњи ред није испунио успешно дужност и сав посао је био на ужу одбрану. Победници су уложили све и нису никакав значај придавали лепоти игре, већ сву пажњу обратили на пуцање.

Овај пораз у првенству Балкана је веома тежак и наши ће морати у свакој следећој борби да уложе максимум способности, како би постигли што бољу разлику голова, пошто ће под претпоставком да ми тучемо Румуне а они све остале, голдиференција играти главну улогу.

ПРВИ РАЗРЕД НА ДЕЛУ

Најзад смо после дуже паузе имали прилике да видимо у лову на бодове оне из најстаријег разреда.

На игралишту плавих Јединство је са тешком муком тукло „Обилића“ са 4:3 (2:2). Игра је била доста занимљива. Јединство је било боље те је сасвим заслужено победило. Нарочито се свидела навала, са старим Бандићем на челу, који се приказао и као изврстан шутер. Вреди истаћи неодољиве продоре левог крила Живковића. Побеђени су имали нешто мање од игре и успели су три пут да воде, али је противник увек изједначио. Најбољи њихови играчи су били: Чичановић на беку и К. Поповић у форварду. Брсијанац на центру је на моменте извео по који леп потез, иначе се показао као сувише спор и неокретан играч.

У Кошутњаку је В.У.С.К. доказао да је потпуно зелен за први разред. Двоцифрен пораз од 10:1 то најбоље говори. Соко се показао као одличан и обећава много за наступајуће игре. Ипак његова права вредност ће се моћи проценити у јачим сусретима.

Вл. С. Р.

Б.С.К. — ЈУГОСЛАВИЈА

13. ов. м. играју овадешњи ривали, али не утакмицу за државно првенство, већ пријатељску, што ни у ком случају неће умањити интересовање публике.

ЦАРСТВО НЕИЗВЕСНОСТИ

Футбал је занимљив не само због свог начина извођења, већ и оне моћне госпође неизвесности, која исход огледања чини мистериозним, загонетним. Наравно да та привлачна особина фудбала стоји у извесној сразмери са јачином противника. Што су противници приближнијих снага, она је већа и обротно. Кад је тако, онда се Енглези могу сматрати сретнима, јер њихов први разред нема сусрета, који није обавијен густом маглом, баш као и њихова отаџбина. Ту нам се не зна ни ко није ни ко плаћа. Последњи бије првога, прворазредни губи од другоразредног. Наравно да су такви сензационални исходи резултат велике изједначености снага. Све су то једнаки клубови, који готово са истим шансама иду у борбу. Добивао је онај који има дај. Данас добије, сутра губи. Или рецимо добије неколико игара једну за другом, али се доцније дешава да није поразе. Код таквог стања ствари не треба ни мало да зачуђавају пораз!

АРСЕНАЛА

у коме се гледао будући мајстор. У среду га је Астон Вила сасвим прегазила, тукавши га са 5:2. У суботу је пак изгубио од Болтон Вандерса, коме се припремао пут у други разред. Узроци: слаба игра халфова и безглава игра навале, која у Брену није имала достојног вођу. Код стања 2:0 за Болтон, Цек је управљао стрелцима, и нишло је боље. Ипак им није успело ништа више сем спасавања части. Посетилаца око 50.000.

ИЗВЕСНА ОДБРАНА

је много помогла Лидс Јунајтеду да туче Бриџлија са 3:0 и дође на чело табеле. Бермија је већи део играо са 10 људи, али је ипак био више у нападу и само сјајна одбрана је сачувала победнички гол нетакнут. Код победника су крила била извршена.

ДЕРБИ ШЕФИЛДА

била је борба првака Велнеслаја и Јунајтеда, која је одржана пред 60.000 гледалаца. Атмосфера је била веома електризована. Публика подељена на два табора пратила је игру великом њиком, а играчи су били доста дисциплиновани тако да је судија неколико њих записао, а Сампшиа, халф Јунајтеда највише. Резултат игре 2:2, али је крај веће одлучности Јунајтеда могао друкчије изгледати.

ПРАВА КИК АНД РУПН ИГРА

и ништа више, могла се назвати борба Астон Виле и Сандерланда. 50.000 душа није могло да види неку лепу игру,

али је бар дошло да види неку лепу игру, али је бар дошло до убеђења да Шкоћани не морају увек имати све особина фудбалера. Сандерланд их је имао свих пет у фору, па је опет изгубио са 1:2.

ВЕЛИКИ ХЕНДИКАП

за Гримсби Тауна је значила озледа левог бека и искључење изврсног Поела. Наравно да Ливерпулу није било тешко изнети једну победу од 2:0. Код њега је најбољи био Шкоћанин Шмит од Ајр Јунајтеда. Гледалаца око 40.000.

ТУЦЕ ГОЛОВА

је пало у Свуд-Парку, где је Влукбури Роверс тучао Бирмингама са 7:5! Веома редак исход, који не може ни једној одбрани служити на част. Прво је вођо Бирмингом са 2:0, затим 3:1, а на два минута пред крај било је 7:3 за Роверса. Код победника је славни Пудефут опет имао дај, забивши 4 гола, док на другој страни бриљираше Брэдфорд, који је постигао хат-трик.

ЈАДНИ КУП-ФИНАЛИСТА!

Портсмут већ осми пут иде кући без победе. И овога пута је дао једну сасвим другоразредну игру. Евертон није био ништа нарочито, али благодарни сјајном дану фамозног вође Дина, победио је са 4:1. „Краљ стрелаца“ је после паузе био ударен у ногу, али је онда сасвим успешно употребио главу и још два пут задрмао мрежом.

САСВИМ ИЗНЕНАДНО

је Дерби Каунти, који је до скоро био на челу, бачен у позадину. Истива његови проминентни играчи су блесирали и овог пута је изишао са ослабљеном одбраном, која снажним нападачима Манчестер Ситија није могла стати на пут. Нарочито десној страни, са које су и пала сва три гола по Тилсону.

ГАЛАЧЕР ЈЕ БРИЉИРАО

у борби Њукастл Јунајтеда против Худерсфилда Тауна. Стари Шкоћанин је играо као у најбољим данима, правећи праву забуну код противника својим неодољивим јуришима. Зато је цео напад био препорођен и Худерсфилд који је имао слаб дан напусти терен тучен са 2:5.

У ПРВОМ И ПОСЛЕДЊЕМ МИНУТУ даде голове Лајчестер Сити слабо диспозираном Милдесборугу. Његов форворд је сјајно комбиновао али слабо пуцао. Побеђени нису створили ни једну шансу за гол.

ГОЛМАН ХУФТОН

је у ствари донео победу Вестхам Јунајтеду над имењаким из Манчестра. Лондонски вратар је сјајно бранио најтеже лопте пуцане по извршним нападачима Манчестра, који је био бољи, али ипак изгубио са 1:2.

БЕЗ ПОРАЗА

Стоји Олдам Атлетик на челу II лиге. Овог пута је играо неодлучно са Милвалом, који до сад није добио ни једне игре.

УСПЕО РЕВАНШ

Лондон је успео да се реваншира Келну за прошлогодњи пораз од 0:1. Онда је Келн пред својом публиком био бољи но што резултат говори. Сад су пак енглези под истим околностима успели да однесу једну замашку поред од 7:3. Они су били далеко бољи и већ до 7 мин. водили са 3:0. Немци су у последњој минути дали свој трећи гол. Тим победника је био: А. Золи (Дулвих Хамлет); Ф. Ј. Грегори (Вимбледон) — Е. Готес (Лондон Каледонија); К. Е. Кленистер (Казуал) — Ј. Г. Кнајт (Казуал) — Е. В. Винг (Туфнел Пакр); Л. Морис (Дулвих Хамлет) — Е. Каил (Дулвих Хамлет) — Ф. Жибинс (Вестхам Ј.) — Ф. Макеј (Кингстоннан) — Е. Пелпое (Илфорд).

Играо на Илфордском игралишту пред неколико хиљада душа.

БОКСЕРСКЕ ВЕСТИ

Немачки боксери Милер и Домгерген путују 13. ов. м. у Америку.

Лари Гаис, првак Канаде у тешкој врсти, који иначе живи у Келну, боксоваће 17. октобра у Ливерпулу противу Рети Мена, једног од најбољих енглеских боксера. У Немачкој пак као странац не сме противу странца се борити.

Европски мајстор Михел Бонаглиа тражи одобрење за један мач са Гипхи Даниелом, који би се имао одржати 6. ов. мес. Мач са Спалом ће имати на крају октобра.

Морис Гризел туче у Паризу сасвим надмоћно енглеског мајстора Гипхи Даниелса.

Адолф Шел, немачки првак велтер категорије тучао је Џони Валкера из Бостона, који је у 7 рунди дисквалификован због једног непрописног напада.

РАЗНЕ ВЕСТИ

Чувени француски вратар Пјер Шарик, одлази у Алжир, где ће вршити дужност тренера при тамошњем „Гал-Спарт Клубу“.

Првенство националне лиге Ирске дало је следеће резултате: Белфаст Целтик-Арде 2:1; Балимена-Клифтонвил 2:0; Колерен-Бангор 2:0; Дестилери Неври Таун 4:3; Гленавон-Портадонн 2:2; Гленторан-Ларне 1:0; Линфилд-Дери Сити 6:2.

Тхирд Ланарк и Рајт Роверс, који су прошле године били у првој Шкотској лиги, играју сад у другој доста неуспешно. Први је тучен од Алфион Роверса са 4:2, док други од Форвер Атлетика са 2:0.

Две горке приче о срцу

— Франц Молиар —

(Ове приче нису истините већ измишљене; а измишљене су с том намером, да изгледају да су истините. Горке су зато што у њима не стоји оно, као у другим књигама, друге књиге описују само смешне ствари. Најзад то нису приче за срца, већ приче о срцу, а које живе у животу, тај ће свакако знати да су то две различите ствари, две веома различите ствари).

Материно срце

У вароши је била касарна, а у касарни хусари, хусари су весели војници, па стога није чудно, што су хусари једнога дана објавили да приређују играчку како би се са свима лепим девојкама и женама сити наиграли. Мати је отишла са ћерком и мужем на ту играчку, где је ваздух био већ засићен мирисима парфима и авекетима мамуза. Мати није још остарила, била је чак врло млада. И девојка није била врло млада, али такође врло лепа. Биле су веома сличне једна другој. Обадве су страшно играле. Муж односно отац, у зору око три сата, изашао је у врт, јер га је болела глава. Кратко време шетао је белом стазом, кад од једном стаде, јер је чуо неке гласове. Иза једног жбуна мешао се слатки женски шапат са уздрхталним хусарским баритоном. Женски глас је шапутао:

— Већ од после подне ниси тако мио, већ ме не волиш ма да сам ти све дала што може жена дати.

Муж односно отац приближи се и загледа у жбуна. Кћи је говорила са хусаром. Кад је то констатовао, односно сада и отац, пође са тог места седне на једну клупу и прислони чело на руке, кад му је попустио бол у глави, он пође у дворану играчке, где виде како се игра кадрил у коме су учествовале и жена и кћи. Кад се свршио кадрил рекао им је да му није добро и одвео их је кући. Код куће унесе се девојци у лице:

— И сувише си распуштена — рече јој — лишићу те наслеђа.

И обасу је највећим погрдама које је могло наћи само убијено очинско срце и управо кад је хтео ударити, улете у собу мати:

— Не дирај је — крикне и повуче мужа у другу собу. — Тамо поче плакати и рече:

— Не она, већ сам ја то била. Затим изађе из собе, да чека страшни суд. Отац се сруши на столицу и горко заплака. Али је сам себи кроз сузе говорио:

— Ах мајчино срце, ремек дело природе! Мати узима кривицу на себе да сачува овоје дете, шта ми мужевни знамо о томе. Блажено, блажено, обожавано срце материно! Рекао је то јер је био супруг. Затим изиђе и опрости кћери за љубав мајке; а жени пак рече:

— Знам све, драга мученице, допусти да паднем ничице пред тобом и да ти пољубим skut хаљине. Блажено срце материно. Жена удахну и опрости мужу.

Од тад је муж поштовао као светињу, и она је то трпела.

Девојка је кратко време плакала и најазад се удала за неког поштевог индустријалца. Хусар је временом постао пуковник, а наша му је мати често, са поносом говорила:

— Сећаш ли се... како ми је муж скоро све сазнао!

СТАРИ МОНМАРТР

Пре него што је ушао у састав Париза и постао чувени кварт песника, Монмартр је био предграђе у коме су се израђивали шалови, мараме, мастило а из прилично великих рудника вађен је креч. Некада су зли људи Монмартр звали: Магарећа мала нешто због исмевања, а нешто због тога што је збиља било много магаради које су употребљавали за вучу креча, а нарочито за ношење жита у воденице.

ЗАШТО СЕ ЉУДИ БОЈЕ КАД СЕ ПРЕВРНЕ СЛАНИК

Кад се пун сланик изврне на столу и со се проспе каже се да ће се десити нека несрећа. Порекло овог веровања је непознато, али се мисли да су га оставили Римљани који су имали обичај — противно модерној агрономији — да посилају непријатељска поља сољу да усеви не роде.

У средњем веку се сејала со, ма да овога пута само по рушевинама вароши и утврђених градова, да се спречи њихово поновно подизање. Процедура која је, у главном имала само симболично значење.

Из свега се види да је со, просута, значила некое несрећу па је чак и Леонардо да Винчи сликајући *Тајну вечеру* пред Јудом насликао изврнути сланик. Можда је велики уметник и нехотице увео једно веровање које се још увек држи.

Париске новитете

ФИЛЦАНЕ ШЕШИРЕ доноси увек први у огромном избору најмодернијим бојама, формама и најфинијим квалитетима и продаје их по свом у целој Југославији познатом ценовнику и то: по Дин. 65.— 75.— 80.— 85.— 90.— 95.— 100.— 110.— 120.— 135.— 140.— 145.— **ФИЛЦ КОНБИНОВАН** паном и сомотом по Дин. 130.— 140.— 150.— 175.— 180.— 190.— 200.— 220.— 230.— 250.— **ФИЛЦ НАЈФИНИЈЕГ КВАЛИТЕТА** (од зечије длаке) по Дин. 180.— 190.— 200.— 230.— 250.— 280.— 290.— 300.— 320.— 350.— и 380.— **СВИЛЕНИ ВЕЛУР** по Дин. 320.— 350.— 380.— 400.— 420.— 450.— 480.—

ЈЕДИНО

**Светислав
Танасковић**

Кр. Милана 49.
БЕОГРАД
Тел. 51-63.

Најмодерније Женске Шешире

ДОИСТА ПОСЛЕДЊЕ ПАРИСКЕ ТВОРЕВИНЕ, НАЈБОЉЕГ КВАЛИТЕТА И ПО НЕВЕРОВАТНО НИСКИМ ЦЕНАМА, МОЖЕТЕ ДОБИТИ САМО У НАЈВЕЋОЈ И НАЈСОРТИРАНИЈОЈ МОДИСКОЈ РАДЊИ

И. Милкића
БЕОГРАД

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 1 и 3.

✿ ЗА УНУТРАШЊОСТ ШАЉЕМО ПОВУКОМ — НЕДОПАДАЈУЋЕ ПРИМАМО НАТРАГ ✿

„SIDOL“

најбоље средство за чишћење и полирање свих врста метала.

Пазите код куповине на име „SIDOL“.

„SIRAX“

чисти целокупно кухињско посуђе и то: емајлирано, од цина, плеха и дрва, надаље сь; дрвенарију, под. басамке, каду за купање, мраморне зидове и т. д.

Пазите код куповине на име „SIRAX“ и величину омота.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојнице.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

КРЕМЕ ДАРУВАРИ

Најсавршенији производ модерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мека и фина, одстрањује све приштеве, бубуљице, маље, пеге, дрвенило носа и др. На захтев растурилан смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и порука преко 28.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 3.— Оригиначне троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУБОТИЦА 17.

»АУРОРА«

1. Завод за куповину и продају свих врсти полицијских паса, као и њихових дресура.

Београд
Балканска 10. IV спрат
„Луксор“ од 9—12 час.

Чакшире Маркиза

Кад сам се са својим одличним пријатељем, отменим маркизом Пиј-броншом, последњи пут видео, био је сиромашнији но икада. Већ са три корака могло је да се види на њему, да већ недељама, шта више месецима није имао част да дође до једне поштеније новчанице и да се за сада и не нада, да ће ускоро моћи да дође до ње. Ни то га није обрадовало што ме је угледао; његово стручњачко око је највише једну црну кафу могло да надре у нејасној будућности мога присуства. Али то је тако халаљиво и нестриљиво тражио, да смо се за час нашли у једној кафани париског булеvara и великим усхићењем пили коњаком помешани црни напиток.

Последњу стотинарку сам крајем месеца јануара видео — рече замисљено. — Врло лепа стотинарка беше. Била је сасвим нова, а ни мало није била угужвана. Брижно беше савијена и врло је пријатно могло бити узети је у руке. Један господин средњих година је плаћао њоме, овде на тераси. За оним столом је седео, поред прозора, тамо где она дама чита Фигаро. Келнер му је саме златнике од двадесет динара вратио. Ја сам одавдегледао... Врло добро сам погледао стотинарку, као да сам слутио, да дуго нећу имати прилике такав феномен да посматрам...

Маркиз је после преда сегледао и ћутао. Покушао сам да га утешим.

— Остави, — рече, док је у међувремену још једну порцију коњака усую у своју црну кафу. — Аристократа сам, али могу ти рећи, да бих и најпростијој новчаници из народа пружио пукну. А о томе и да не говорим, како бих је на груди притиснуо и нежном љубављу грејао. Чак би је и од поветарца чувао...

У том се неко пуккарање зачу, а маркиз сав блед ућута. После се уплашено почне питати и узабуђено рече:

— Мислим да сам сео на ексер!...

Тренутно мучна тишина настаде, а маркиз тужно додаде:

— Моје чакшире подеране су..... Моје једине чакшире!... Сад могу и ја да се обесим поред њих!...

Неописиво очајање загосподари њиме, бес и огорчење му сузе натераше. Бескрајним болом ме погледа, као да је хтео да каже:

Видиш, удар судбине неможе избећи! Тамо те зграби за јаку, где јој се најмање надаш. Црни бик никога не штеди, кад почне да га гази, газига до истребљења. Једне сам чакшире имао, дивна успомена старих бо-

љих дана, а сада је и њима крај. Немогу више ни на улицу изаћи. То је смрт!

Нисам знао шта да кажем маркизу, али пре но што сам помислио на то да му у знак нашег старог пријатељства понудим једне чакшире, маркиз бесно удари песницом о сто.

— Али тиме није свршено! — плану одједном племенитим гневом. — Тако се писмо погодило.

Завони и дозове келнера, који се покорно поклати пред овим великим господином.

— Шеф! Где је шеф! Одмах га пошаљите овамо!

Келнер отрча и шеф се појави. Маркиз га неописивом гордошћу одмери, па онда рече:

— Када сам у овај не баш толико поштована вредан локал ушао, ове чакшире, које видите на мени, биле су чисте и неокаљане, као једна млада девојка на дан свога венчања. Мирно сам сео на ову столицу, као што се мирно седам у једном наводно поштованом локалу, којем човек унапред поклања своје поверење. Међутим, услед страшне и невероватне аљкавости, шта се дешава? Седам на један ексер, разумете ли, на један ексер и... не, то већ немогу ни да испричам! Уверите се својим рођеним очима!

Тада је маркиз грациозним покретом подигао једно крило свога реденгота и показао забезекнутом шефу своје тешко повређене чакшире.

— Страшно! — рече шеф и учини уљудан покрет руком, опирајући се да и даље посматра овај страشان призор.

— Страшно!... Врло добро сте рекли!

— Будите уверени, знам шта је моја дужност! Колико сте изволели платити за ове чакшире?

Под утицајем своте од тридесет франака маркиз се потпуно изменно беше. Ухватио ме је испод руке и играјући пошао самном у најближу кафану.

— Дobar знак, добар знак, — рече весело. Овај ексер је песник једне боље будућности!

А овде, у овој другој кафани је таквом сигурношћу наручивао, као да је био уверен да ће му ових тридесет франака до века трајати и да их никад неће потрошити. И говорио је, стално је говорио о најразличитијим стварима, у најбољем расположењу, када одједном ућута.

— То је ипак чудновато! — рече узрујано. — Изгледа да су ме узрели.

— Шта је? — питао сам зачуђено.

— Замисли само... опет сам сео на ексер...

И већ је звао келнера, а по келнеру шефа.

— Када сам у ваш не баш толико поштована вредан локал ушао — почео је — ове чакшире, које на мени видите, беху нове као једна нова, неисечена књига. Мирно сам сео на ову столицу, јер од подмуклих непријатеља, зар не, нисам имао да се плашим? И ето, шта се дешава! Погледајте!

И брзим покретом скочи...

Шеф без речи пружи маркизу тридесет франака, који је новац тако примио, као да је неко велико добротинство учинио. После ме погледа. Мора да сам направно веома глупо лице јер маркиз се гласно насмеја.

— Шта је теби? — питаше ме.

— Ништа. Али та случајност, да на сваки ексер у Паризу ти седаш...

— Шта можеш? Судбина је, како изгледа, данас добро расположена...

Не треба ни да споменем, да је у трећој кафани маркиз поново поцепао чакшире, а тако исто и у четвртој и у петој.

Али овде ми је ствар мало сумњива била и, обузет осећајем честитости, напустим маркиза.

— Мислиш да варам, — рече маркиз болним прекором. — Међутим, не варам... ја стварно увек седнем на ексер, само што тај ексер свукуд сам однесем...

До увече зарадио је маркиз шест стотина франака. Са једним поцепаним чакширама се једва и може више зарадити.

СЕЧИВА за БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челик; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.

Комад 3.— динара за сва места у Краљевини С. Х. С.: за трговце, препродавце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

Обичан догађај

— Л. Волф —

Госпођа Клара Данф још једанпут пажљиво погледа у особу, која је смерно стајала пред њом. Танка, статсита, млада девојка, била је контраст њеној дебелој, здепастој фигури.

— Можете дакле остати код мене, Лујза. Служите верно и бићу вам добра.

— Разумем, госпођо!

— Ви сте, кажете добра — собарица?

— Јесам. Служила сам код г. директора, али су они премештени. Ни сам хтела ићи из града, те сам их напустила. Највољем живети у Београду.

— Мој муж је силно добар човек, али према њему треба да будете озбиљни и обазриви. Сви људи су на један калуп.

— Све разумем, госпођо! рече собарица са једва приметљивим осмехом.

— Затим још један услов: да овде не доводите љубавника. Слушајте, Лујза, то не бих могла трпети.

— Будите, госпођо, без бриге, то неће бити. Немам обичај доводити мушкарце у кућу. Ако ми је до тога, онда ћу да изаберем друго место.

— Одлично! Нас има само двоје и биће вам код нас сасвим лепо....

Лујза беше хитра, окретна. Господин Дамф нашао је, да је она драгесно створење, да има лепо лице и диван стас. Он је врло ласкаво посматрао нову собарицу и нехотице је упоређивао са својом женом. „Како је одвратна моја Клара, према овом девојчету“ мислио је у себи и старао се да стече њену симпатију. Девојка је међутим освојила оба двоје, умела је послужити, али би често нестајала у господинову канцеларију.... Госпођа је била с њом задовољна, па није ни пратила њене кораке и тако су пролазили дани....

Једног дана, док је госпођа била у граду, собарица је седела на господиновом крилу....

— Љубави моја... ружице... лепотице.... тенао је господин, покривајући јој лице, руке, груди пољупцима... вољем те и све ћу дати за тебе... И тада склопи руке око њеног струка... принесе своје усне њеним....

Али... у тај моменат, изненада се отворише врата и појави се госпођа Дамф....

— Ту смо дакле?... Није вас стид, и тебе стара мрцино, и тебе проби-светска безобразнице!.... Напоље!.... Одмах... хајд... напоље... грмила је госпођа....

Господин Дамф и собарица Лујза скочише као две лопте....

— Госпођо... лагано... да се разумемо! — рече јој собарица.

— Шта имадемо да се разумевамо? Ви знате да сам вам казала, да т оне тршим у кући — безобразнице!

— Опростите, госпођо, ја нисам безобразна, ја се држим свога обећања и нисам ни зашто крива. Ви сте ми казали, да нећете допустити да доводим у вашу кућу онога, кога вољем. Нисам никог звала, ни сам кога доведла. Напротив, господин ме је позвао у свој кабинет и дошла сам му, јер вам се нисам обвезала, да ћу живети као калуђерица... Сад је пролеће... па и птице себи граде гнезда... Ви сте ми сами приповедали, да је господин добар човек и да према њему треба да будем опрезна... Па, као што сте видели, ја сам опрезна девојка....

Ох, па зар се ви мени ругате у лице? — цикну госпођа.

Умири се, није то ништа тако страшно, госпођо! Ово је двадесети век и свуда се тако догађа... Госпође имају кућне пријатеље, а господи пријатељице.... Саветујем вам, да се мужу осветите: нађите себи кућног пријатеља!....

Моја жена да има кућног пријатеља? промуца г. Дамф. — То неће бити док сам ја жив!...

Хоћу. Хоћу да ти се — осветим!... Хоћу... хоћу... па... пркни!... викне му жена.... Само, да ми га је наћи... одмах... сутра... сад би га узела!....

Госпођо, немојте се љутити, ја ћу вам га сутра наћи. Имадем једног познаника, неког младог наредника. Он много не изабира. Једино је сиромаш и на овој скупоћи, да што боље поједе и имадне који динар. (Он ће вас потпуно задовољити. Господина препустите мојој дресури! — рече јој собарица и побеже у своју собу....

У ЗЕМЉИ ФИЛМА

— Маргарет Чуте —

У једном великом филмском предузећу, као што је на пр. „Метро-Голдвин“ итд. стижу месечно преко 10.000 молби за службу односно за глуму. Ту се, на пример, јављају лепе младе девојке из целе Америке Северне и Јужне, и са осталих континената.

ПРЕД ЈЕДНИМ АТЕЉЕОМ

Ту стоји маса лепотица и дивних младића, али не онаких, каквих их ми видимо на платну, већ сасвим обични, међу којима има: сиротних и подераних, али наравно развијених и кршних људи и жена; ту има и богаташких кћери, које су дошле ради илузије, а има их и који су дошли ради нужде.

УНУТРАШЊОСТ АТЕЉЕА

Ту се могу видети рефлектори, лампе, апарати, погаре, вештачки аутомобили, возови, за учење пливања ринг, итд.

Интересантно је видети глумца, нарочито када хоће да изведе више улога сам, тако се онда пита и одговара сам, да вам то толико одвратно дође, да не можете замислити.

На пр.: он је сам, његова заручница или партнерка, која треба да га дочека и пољуби, то је једна празна столица, којој се он клања, љуби је.

ГЛУМАЦ И РЕЖИСЕР

Данас, једна кино-дива, није лако бити, замислите њен положај: када она мора да седи као фигура, а режисер на њој мора да учи и показује глумцу, како је треба љубити. Наравно да тада режисер мора звезду пољубити. Глумац, наравно, изводи своју улогу али, ако није успела, онда тек режисер прилази а глумац се полако набусито удаљи и мора да гледа како му режисер грли и љуби партнерку. Тада се дешава (да би се спасли малих свакидашњих несугласица, онда ако је звезда вешта и она учи глумца) да му за то време дошпане „не чекајте“, „овако се љуби“; и она њега тада љуби и тада га спасава од режисера, који га грди.

КОСТА НИКОЛИЋ и ДРУГ

КНЕЗ МИХАЈЛОВА УЛ. 12. ТЕЛ. 387.

за наступајућу сезону добио је највећи избор

ШЕШИРА правих „Borsalino“

КОШУЉА, КРАГНОВА, КРАВАТНА, РУКАВИЦА, ЧАРАПА, КИШОБРАНА, ЗИМСКОГ РУБЉА, ЋЕБАДИ, ЏЕМПЕРА, ПУЛОВЕРА, КОСТИМА као и остале галантериске робе,

ГДЕ се најјевтиније КУПУЈЕ ? ТАМО

где су трошкови радње најмањи и где финансијска моћ и директно снабдевање робе из фабрика пружа ову могућност. **ОНДА**

ПОСЕТИТЕ ФАБРИЧНО СТОВАРИШТЕ мушких и женских ШТОФОВА, свилених, вунених и памучних тканина :

Боранијашевић, Јовановић и Друг
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА УЛИЦА 105 (СЛАВИЈА) ТЕЛЕФОН 12-42.

АРАПСКА АЗБУКА

Арапска азбука има свега 28 слова али се свако слово лише на четири разна начина према томе да ли је почетно, у средини, на крају или самостално, што у ствари значи да азбука има 112 знака.

Сем тога, од 28 слова арапске азбуке 14 се зову слова сунца и 14 слова месеца што још више утиче на граматичке тешкоће.

Највећи избор чарапа, свилених кожних рукавица

Вунене трикотаже.
СОПСТВЕНЕ ИЗРАДЕ

Препоручују богати избор

БРАЋА М. ЛЕВИ - Београд

Централа Поенкареова 16.

Филијала Краља Милана 116.

Женске и дечје

ШЕШИРЕ

као и сав прибор и украсе за модискиње, невероватно јефтино продаје

СИМА М. ЛАЗАРЕВИЋ

у властитој кући Кр Милана 120 (у дворшту)

ШПОРЕТА

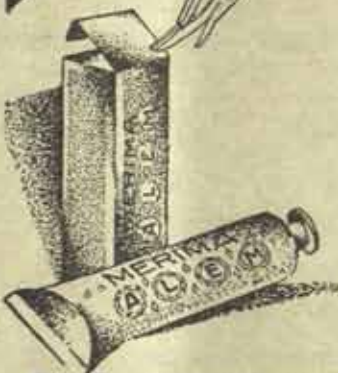
Велики избор немачких и француских под гаранцијом.

Сопствена израда.

Сава Тутуновић
Београд, Краља Алекс. 78.

Нежно лице
и
фине, меке
руке

су особина отмене даме. — Дневном употребом нашег „АЛЕМ“ крема, свежина Вашег тела остаће дуготрајно непромењена. — Све нечистоће за кратко време изчезавају, јер „АЛЕМ“ крем дубоко продира у поре, и тиме даје кожи здравље и лепоту.

МЕРИМУД 1839

СИГУРАН ЛЕК

да се одгоји коса, новом пронађеном француском помадом

„MICHEL“

Свако ко потпуно ћелаво поврати своју изгубљену косу, онда коме сад опада и седи, и коме је у пола опада коса, сигурни су да ће повратити косу, и оздравити косно ткиво, отранити перут, сарбеж и све болје да којих коса опада и седи. — Шаље поузећем „Мишел“, Васина 8, Београд. Продаје и апотека Делни, Кнез Миланова бр. 1. Дозе следеју од 60—80—100—160 грама. Цене 115, 150, 185 и 290 дина. Некој особи довољно је 60 гр, а некој треба 160 гр, како коме је оболело више косно ткиво. Која особа употреби 160 гр, а не одрсте му коса наку је имао, онда му шаљемо о нашем трошку још 160 гр, пом. лека, а која особа употреби 160 гр, а нема никаквог успеха, праћемо узети новац, уз сваку дозу следеју унуство за употребу, и гаранција за успех, поштарина је о нашем трошку.

Купујте домаћу обућу марке „БОСТОН“ ЗА КВАЛИТЕТ ГАРАНТУЈЕМО

Продавнице

Краља Александра 162
Краља Милана 8
Краља Милана 85
Официрска Задруга и њене
филијале

Крагујевац

Краља Александра 12

ФАБРИКА ОБУЋЕ „БОСТОН“ А. Д. БЕОГРАД

Комисиона Стоваришта

Панчево
Ваљево
Тител
Скопље
Гор. Милановац
Чачак
Крушевац

Геодетска и Грађевинска Академија „Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-38.

Спрема Геодете, Геомере (земломере, порезнице), Грађевинаре (предузимаче) и Техничке Цртаче. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина 3.800 дин. први и 3.000 дин. други семестар. Зимска школска година почиње 1. новембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и допунски курсеви отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕКЦИЈА, Бранкова ул. 23., — Телефон 16-38.

Еlegantни сервиси су понос сваке добре домаћице

Свака штедљива домаћица, која жели лепе и модерне разне сервисе јевтино да купи, треба да посети богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

Гумени мидери
као и
гумене чарапе

од најбоље свежје гуме, готови и по мери
појасеви

за подизање стомака, лутајуће бубреге,
за друго стање и после порођаја.

У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова 6 — Београд

Тражите каталог бесплатно.

2 ГОДИНЕ НА ОТПЛАТУ БЕЗ КАМАТЕ

RADIO

3 ЛАМПЕ АПАРАТ
„MOZART-NEUTRO“.

Прима европске станице у слушалаци као и гласноговорнику. За једно са инсталационим материјалом стаје само Дин. 2.745.— Капара д. 150, доплатом дин. 195, остатак од дин. 2.400 месечно по д. 120 (20 рате).

4 ЛАМПЕ АПАРАТ „SCHUBERT-NEUTRODYN“.

Прима европске станице у слушалаци као и гласноговорнику, а разликује се од апарата са 3 лампе у великој јачини и чистини. Цена целокупној станици заједно са инсталационим материјалом Динара 3.538.— Капара Дин. 250.—, доплатом динара 288.—, остатак од Динара 3.000.— месечно по дин. 150.— (20 рате). Нарудбина има само онда важности т. ј. примљена је, ако наручио са нарудбином пошаље предвиђену изпару преко поштанског рачуна Београд Но. 54.062, упутницом или почвним писмом. Телеграфска поруџбина имају првенство. За апарате издаје се дугогодишња гаранција. НЗ. Не заборавите, да се готово цела ЈУГОСЛАВИЈА служи првокласним апаратним купалним код „РАДИО-БЛАЖЕНА“, зато немојте ништа друго куповати.

Прво и највеће предузеће за РАДИО Инж. Б. БЛАЖЕК, Београд, Јакшићева 11. — Телефон 41-85.

СВЕТЛОСТ

Лона се беше онесвестила.

У стану настаде велика трка, из мале кројачке радионице чула се граја. Неко је отрчао на горњи спрат и задихан се враћао оданде:

— Долази господин професор.

За два минута дошао је чувени лекар: висок човек, татарске физиономије. Око четрдесет година је могао имати.

— Је ли то та слепа девојка? — питао је.

— Јесте, милостиви господине.

— Метните је у постељу, ништа јој неће бити.

Лону положише на кревет. Човек се полузатвореним очима дивно лепоти девојачког тела.

— Колико година има ова девојка?

— Двадесет, милостиви господине.

— Од када је слепа?

— Од своје осме године.

Још неколико лекарских савета је издао и почео је да се спрема за полазак.

— Неће јој ништа бити, молим? Друго не треба да радимо с њоме, милостиви господине?

— Удајте је, — рече професор гуњајући и отиде.

После месец дана оженио се том девојком. Лона је врло сретна била. Њезина слепоћа јој није сметала да ужива благодатње; водела је ћилимовима застрте велике собе, камо је из тесне кројачке радионице доспела, радовала се што има служавке којима може заповедати, обожавала је свога мужа, који ју је мазео као мало дете, а који је за њу представљао оличење снаге, величине, моћи и лепоте. Он је био богат и извор изобиља и радости, јунак снова њезиног слепог девојаштва.

Једна ћерчица и један синчић им се родили и у срцу Лоне родиле се нови свет радости, ново царство среће: у срцу слепе жене је умилно почео да се шири слатки осећај материнства. Врло сретни су били.

Лони је двадесет и шест година било — била је снажна, витка млада жена — када је муж, дошавши на ручак, ухвати за руку:

— Окрените главу овамо, према светлости.

Професор је Лонине очи испитивао и рече јој:

— Лона, даћу да ти се оперишу очи. Однећу те на клинику, тамо ћеш бити једно две недеље; а после тога прогледаћеш.

Лона изљуби петогодишњу девојчицу и трогодишњег синчића и о-

тидне. Оперисали су јој очи. Две недеље била је у мрачној соби, а после тога отвореним и слободним очима, поново је угледала дан и светлост.

Њен муж дошао је по њу. Хладни човек био је усхићен и очаран:

— Слатка, драга Лона, како сам сретан! Црнокосе моје лепо дете. Како си лепа... како су ти лепе очи, лепа моја Лона, бела моја жена... Је ли, Лона, леп је свет, леп је живот, сунце, светлост... Лона, видећеш нашу децу... Лона, вид удвостручава сваку радост живота.

Лона га је збуњено гледала и ћутала је. Седоше у кола: кроз град цун светлости и сајаја одвезоше се кући, својој деци. Муж њен био је ван себе од радости.

— Сада може сјати сунце, може блештати и заслепљивати, Лона ће моћи да гледа, Лона је прогледала.

Лона је окренула главу. Посматрала је ред дрвећа поред којег су јурила кола, посматрала је росом умивено летње јутро: живот је одишта леп. Посматрала је пролазнике: шарене хаљине су одишта лепе, а и међу људима има таквих, који скоро достижу слику оне човечје лепоте, коју је из светлости свога детињства понела у мрак слепоће.

Професор је са уживањем посматрао жену, која је ћутала, и ветезала се поред њега, на јастуцима кочија. То је њен муж? Када је слепа била није знала да је његова кожа тако жута, а његова брада — пре јој се тако чинило да је мека као свила — како је ретка и олињана, његов нос, његова глава какав чудан облик имају. Њезина преплашена мисао није смела ружним да га оцени, само је неку бојажљиву нелагодност и неповерење признала у себи.

Стигоше кући. Великом грајом дотрчаше деца и радосно загрлише своју мајку.

Лона је ћутала. Преплашено је посматрала познати јој стан: — то је њен стан без двојбе, па ипак јој стан постаде. Шта тражи она ту, поред тога страног човека, међу овом децом, која су у свему татарске прте свога оца наследила?

Обхрвала ју је, занела ју је ова грдоба. Њезина рука је миловала ове главе, али те главе су тада алатокосе, анђeosке главнице биле. Она се припијала уз овог погребљеног човека, али он је тада витак младић био. Из заседе ју је напао и прегазно тај гадов. Грдоба ових створења

Електричну ондулацију

као и друге, најбоље и најевтиније врши Париски фризер

БОШКО

Карађорђева 79а — Београд

болела ју је, пекла ју је, хтела је да ју сажече.

Деца су још љубила своју мајку, ни први минут поновног виђења није био прошао. Лона је горко плакала.

Њезин муж гладно је њезину црну, густу косу.

— То су сузе радости.

Али горко јецање није хтело да престане, све је болније и очајније постајало.

— Шта је теби, Лона?

— Боже мој, Боже мој!

— Лона, шта је теби?

Лона је угризала усне и, гушећи се, плакала је даље.

— Па шта је теби? — почео је праскати муж, обузет слутњом.

— Боже мој, Боже мој!

— Лона! — зачу се претећи глас мужа.

Ухватио ју је за руку.

— Овамо гледај! Шта је теби?

Лона је грчевито, болно, очајно јепала:

— Боже мој, Боже мој, како сте ружни...

....Настаде тишина. Ваздух је тежак постао око њих, постао је хладан од сенке тешких слутња, затреперно је од леденог даха наслућених трагедија.

Деца бојажљиво устукнуше, а на лицу мужа појави се један првен вал туге, беса и муке. Жена је опазила да је учинила грешку и бојазан, да не изгуби удобност коју је до сада уживала, пробуди се у њој. И, тек што је истурила из мрака слепоће, изустила је прву лаж. Надчовечним напором дотерала је осмејак љубави на своје сузама обливано лице и смејући и лијући сузе молила је за опроштај, а уз то, подражавајући излив одане љубави, снажно је обгрлила свога мужа.

SUNTOL

Течност за чишћење паркета
Фарбаног патоса, линолеума, дрвоног намештаја, и
кожних делова: намештаја, аутомобила, ташни и т. д.

ЧЕТКАЊЕ НЕПОТРЕБНО

Само намазати и чекати да се сасуши, затим ву-
ном крпом избрисати. Врло практично и економно.
Чисти флеке. Даје изванредан трајан сјај, који је и
на влажном времену постојан

Добија се у бољим колони-
јалним радњама. Производ:

Хемијске фабрике IMMALIN

Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондава.

Велики избор француске парфимерије:
крема, пудера, ружева, мириса,
колоњ. воде, лоскона и т. д.

Цене услед мале режије јефтине.

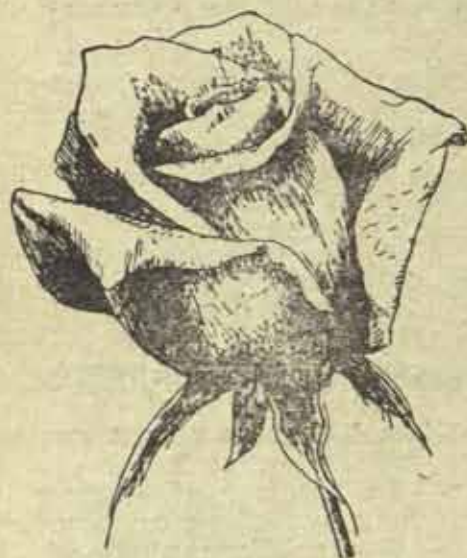
РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО
ИПИС и CROATIA
АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.

Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд, Теразије,
Пасаж Извозне Банке.
Телеграм: Електра. Тел. бр. 88-13

За расађивање дрвећа најбоље
ВРЕМЕ — ЈЕСЕН !!!

Воћке, руже, зимзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — про-
дајемо, расађујемо и одашиљемо.

Најјевтиније.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према
Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

НОВО! НОВО!

Авала

Фабрично стовариште
дечијих колиџа
БЕОГРАД
Васина ул. 26.

Највећи избор дечијих колиџа, вело-
сипеда, трицикла, дресина. Цене фа-
бричне и испод конкуренције. За упу-
ташњост шадемо уз повуку. Неод-
говарајућу робу замењујемо. Захте-
вајте наш илустровани ценовник.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

Љубитељке „Недељ. Илустрација из Краљева

Дражесна љубитељка „Недељ. Илустрација“ Мија Гердси, Вршац

Мис Студентски парк у Београду — г-ца Јелена П.

ИНДИЈА ИМА 1,250.000 ЖЕНА ИСПОД 5 ГОДИНА

Гувернер Британске Индије намерава да предузме против дечјих бракова нове мере, али како Енглези у својим колонијама поступају врло опрезно нарочито кад је у питању

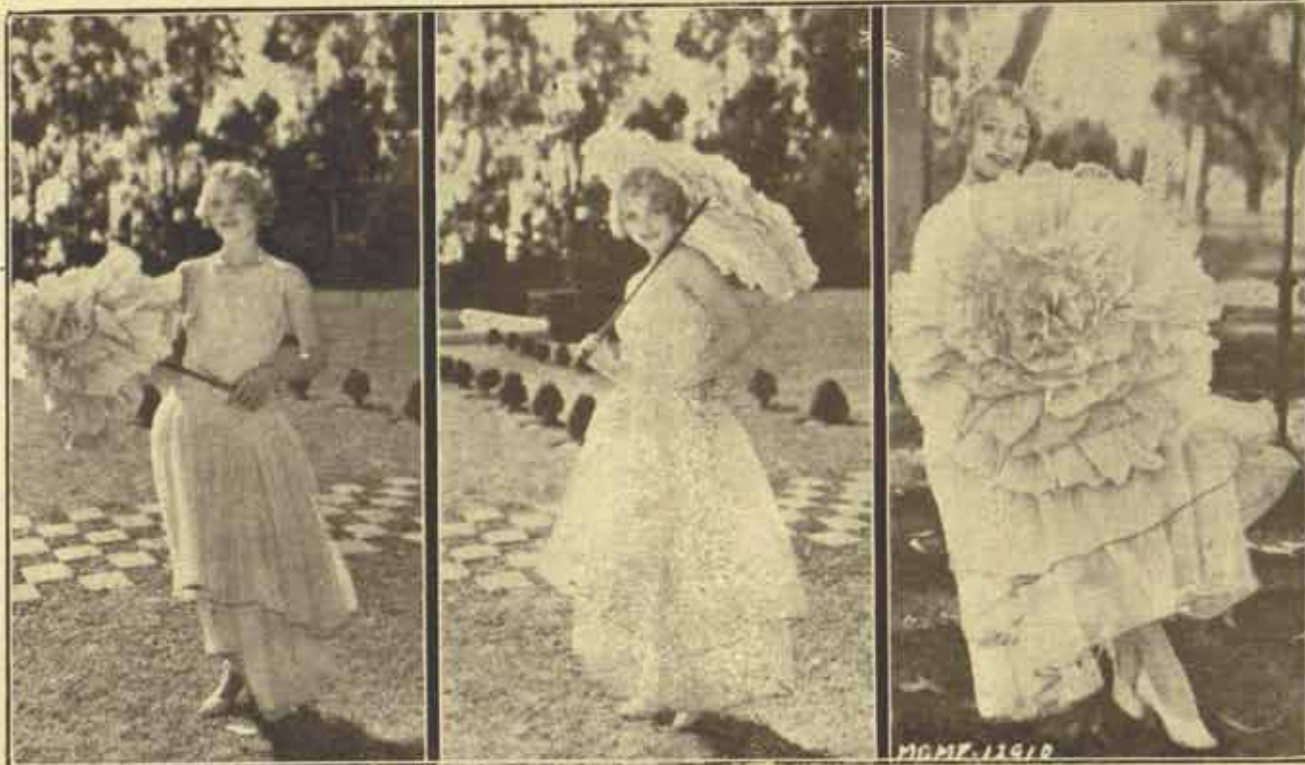
Лепи герлови из Метро-Голдвин-Мајер-овог студиа, са својим учитељем спорта Џон Мак Бровн

Бети Аман, дражесна филмска звезда инсталирала на својој моторној паџици радио апарат, кога обожава

црква староседелаца ипак је морао бити утврђен доста низак ниво година за венчање. Тако, према новим законима девојка се може венчати са дозволом родитеља већ у 12 години док дечко не мора имати више од 16.

Међутим, то је само на папиру. Према последњем попису 1,250.000 венчаних жена и удовица није имало више од 10 година а 40% девојчица између 10 и 15 година већ су биле напустиле родитељску кућу и преселиле се код својих „мужева“.

Ли́ла Хуамс, звезда Метро Голдвина са својим „цветним сунцобраном“

ЊЕГОВА ПОСЛЕДЊА МАСКА

Овај велики филм руско-немачке продукције спада у ред најлепших филмова које ћемо имати прилике да видимо ове сезоне по нашим биоскопима. Један од највећих уметника филмскога платна чувени руски трагичар Равенски игра у овоме филму главну улогу. Његова сјајна глума и мимика много подсећа на игру славнога Јанингса. Колико ли је само туге, невоље и бескрајнога бола изражено у оним напакеним цртама лица и нежним очима овог великог уметника, Равенског. Овај филм гаји у себи још два чувена филмска имена, а то су Валтер Рина и Марсела Албани. Ова последња заиста је сјајно одиграла своју улогу, са толико природности и шарма да ће задивити свакога. Њена љупкост и бљесак њезиних ватрених очију освајаће све присутне. Овај филм који са својим сижеом и одличном глумом спада у ред најлепших овогодишњих филмова долази ускоро у биоскоп „Луксор“. Из филма „Његова последња маска“.

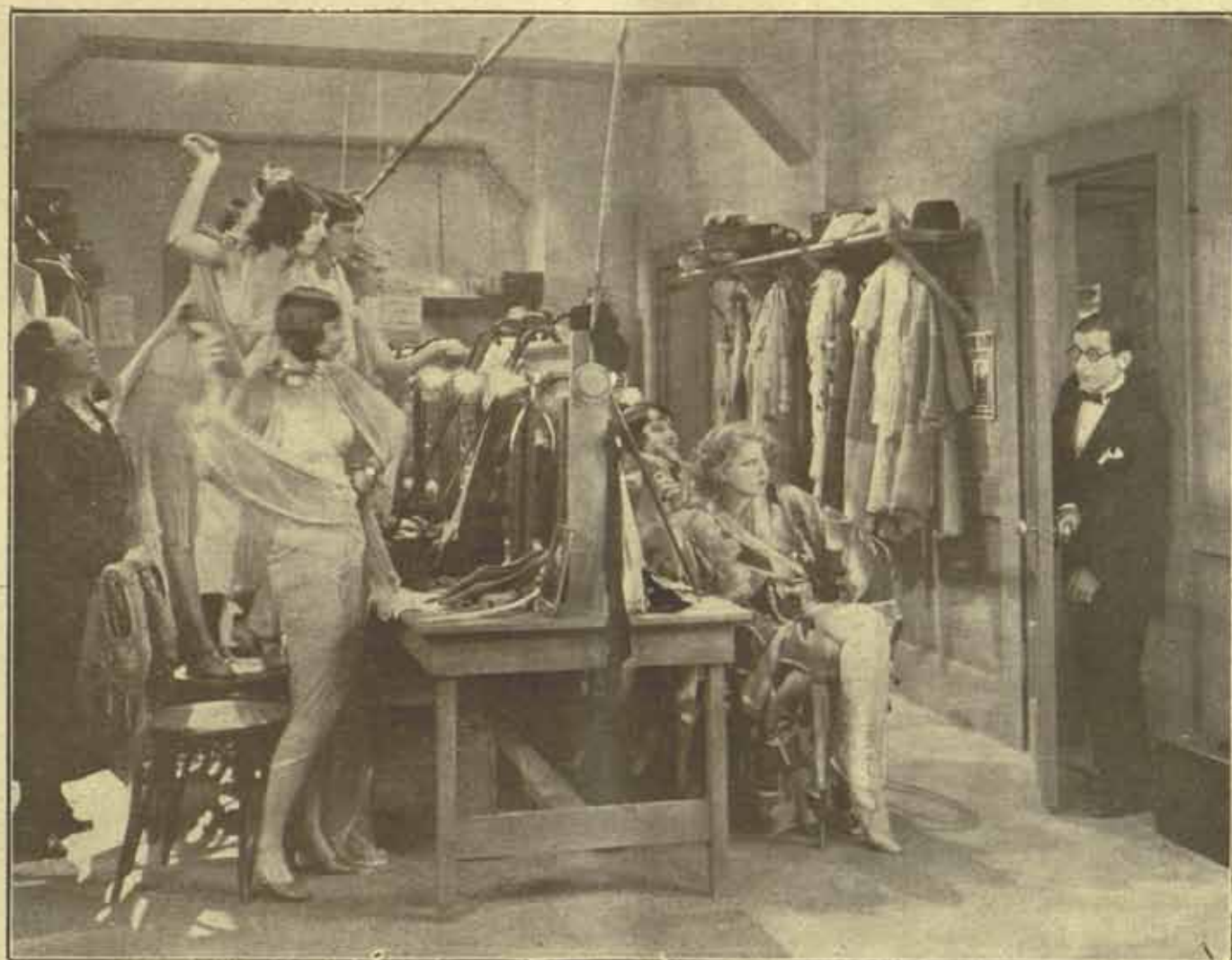

У главним улогама Масела Албани и Ровенски

ВЕЛИКИ ИЗБОР УКРАСА ЗА ХАЉИНЕ
МОДЕРНИХ ДАМА, КАО И ПРИ-
БОРА ЗА РУЧНИ РАД КОД
Јордана Бојовића
БЕОГРАД
КН. МИХАИЛОВА 6-

КАКО ДА САЧУВАМО ШТО ДУ- ЖЕ ХАРТИЈУ ЗА КОПИРАЊЕ

Једна практична дактилографкиња пронашла је врло лак начин да се што дуже служи хартијом за копирање (карбон-папир). Кад примети да слова више не излазе добро она поређа искварене листове на млаку пећ тако, да се смеша за копирање мало загреје и на тај начин поново распореди на листу. Операција се може поновити неколико пута.

ИЗА КУЛИСА...

Интервју са познатим романописцем г. Валесом

Ушао сам к њему рано у јутро.

— Опростите ми, рече он, али до подне морам довршити позоришни комад од четири чина. Већ сам код првог чина.

— Какав је садржај комада?

— Немам ни појма о томе. Пашће ми на ум за време диктирања.

— Зар се ваша госпођица од тога не умори?

После сваких сат и по диктирања, одмара се десет минута, а ја за то време пишем роман.

У собу уђе послужитељ.

— Мр. Валесе, неки проналазач жели да с вама говори.

— Нека уђе.

У собу уђе неки младић.

— Мој господине, ја имам сензационалан изум. Имам један апарат с чијом се помоћу може чорба, месо и колачи кондензирати. Човек је дакле у положају, да читав ручак поједе у форми пилула. Тиме бисте дневно заштедили 20 минута.

— Дивно. Изум је купљен. Тако ћу

дневно написати два романа више.

— Колико сте романа до сада написали?

— Пет хиљада свезака. Нажалост био сам два месеца болестан, па нисам могао да радим пуном снагом. Лекар је беснио кад сам за време операције написао роман од све свеске. Док је он свршио операцију, роман је већ био у штампани, јер је моја жена за то време исправила рукопис.

— То је да се човек диви. А колико сте позоришних комада до сада написали?

— Две хиљаде. И сутра је једна моја премијера.

— Како се зове комад?

— То још не знам. Наслов ћу ставити вечерас. За време вечере има доста времена. Једем најиме у једној гостионици где ме послужује неки спортистелкер. Између меса и колача имам најмање десет минута времена.

— Ви сте сигурно и за време прве брачне ноћи написали један роман?

— Један? Два!

— А шта је на то казала ваша госпођа?

— Ништа. Она је роман на писаћој машини писала.

— И ви сте обоје сретни?

— Наравно!

— Би ли смео видети слику ваше госпође?

— Тамо ћете наћи једну на писаћем столу.

— Опростите, али на столу су фотографије од четири даме. Која је ваша госпођа?

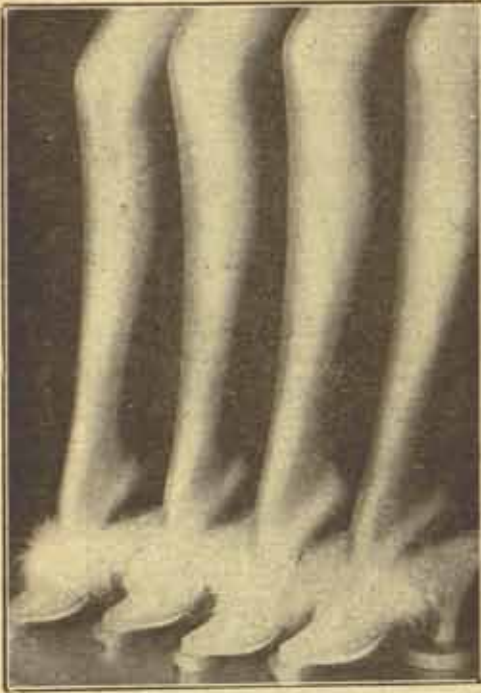
— То вам заиста не могу рећи. Ми смо три године венчани, али имамо тако много посла, да још нисам допео, да погледам своју жену.

ОВАЈ БРОЈ ИМА ДОДАТАК ОД 8 СТРАНА, ТЕ ЦЕО БРОЈ ИМА 40 СТРАНА.

ПТИЧИЈЕ ПЕВАЊЕ

Госпођа: „Госпођо, смем ли вечерас опет у парк? Ја тако радо слушам птичије певање“.

Девојка: „Иди, с моје стране! Али немој спет понети две кобасице и флашу вина за птице“.

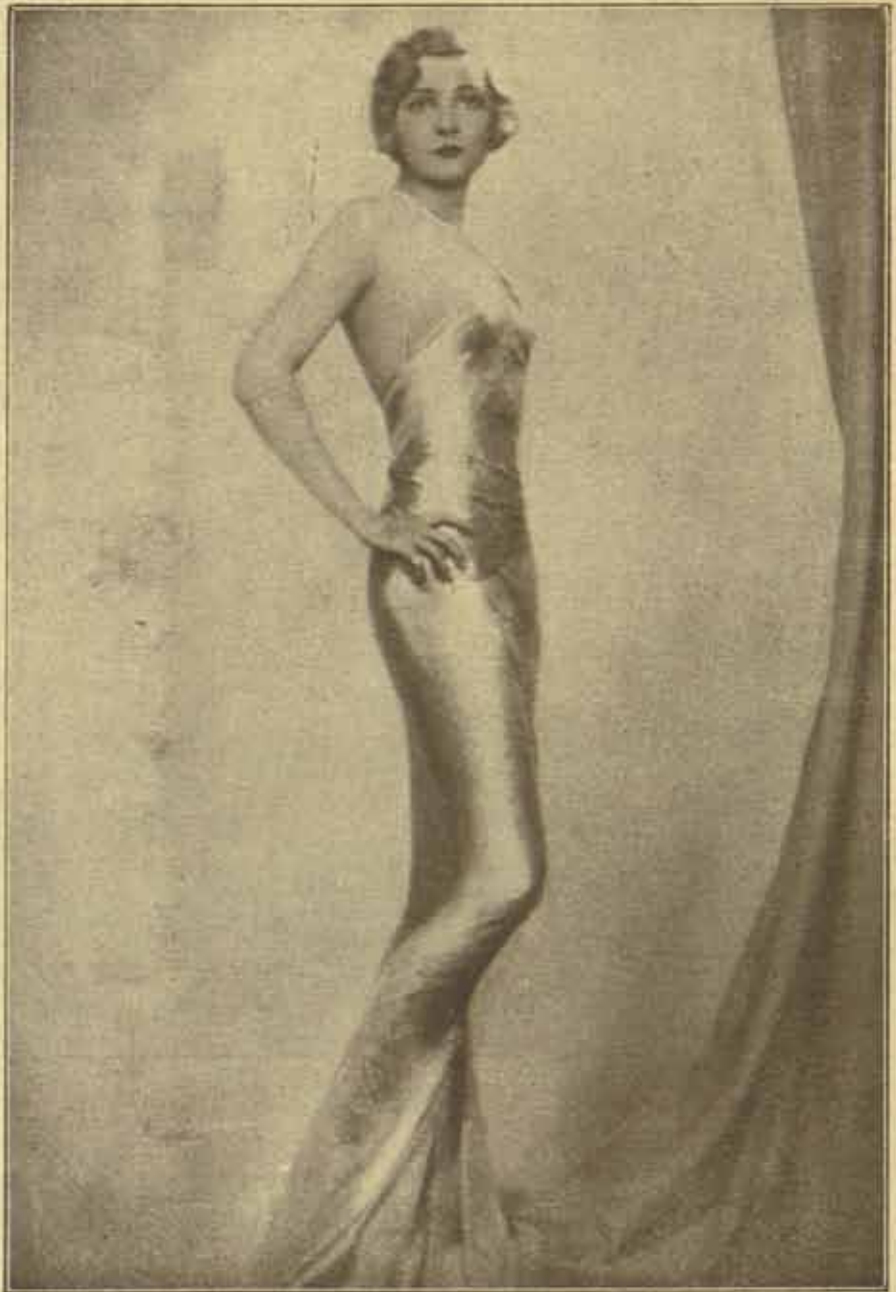
Патентиране ноге. Једна фирма израдила је ове изванредно лепе форме ногу и патентирала их

Љубитељка „Недељ. Илустрација“ г-ца А. Вујков, Сента

КАКО ЈЕ ПОСТАО „КОКТЕЛ“

Реч „коктел“ — која означава једну врсту пића добивеног мешавином разних ликера и алкохола, а употребљава га за сад само високо друштво — није ушла ни у један речник само зато што нико незна како је постала. Међутим „Посредник љубопитљивих и оних који тра-ну, назвали су људи коктел.

Г-ца Присцила Прудфод из Чикага

же“ приредио је једну анкету. Добивен је један једини одговор:

Пре неколико година живео је у Енглеској у Кингстауну неки племић по имену Алан, каже се у одговору, који је имао обичај да обилази кафану код Грозда познату због борбе са петловима. Један од најбољих петлова-бораца, Јупитер, био се изгубио неколико дана. Кад су га нашли Алан је био толико радостан да је наредио крчмарици да изнесе пред госте све што има најбољега. Прича тврди да је газдарица измешала све своје ликере, метла у сваку чашу по парче леда и да су гости пили то пиће у част петловог репа — cock's tail — пошто је Јупитер успео да сачува све своје перје. То пиће, односно ту мешавину,

„Одаћу се филму и играћу под псеудонимом“.

„Убићу тебе и тог твог псеудонима“.

Три елегантне младе девојке
из Вр̄нjacke Бање

Једна група дама из Вр̄нjacke
Бање

ЧИМЕ СЕ СВЕ СЛУЖЕ УЦЕЊИ- ВАЧИ

Јављају из Хомберга, једног мањег места у Немачкој, да је директор неког угљеног рудника добио поштом некакав пакет и писмо. У пакету је био голуб писмоноша, а писмо је објаснило господину директору да, ако не веже голубу за ногу или око тела 5.000 марака (око 50.000 динара) у банкнотама и не пусти га да одлети, да га чека смрт која ће врло брзо доћи.

Директор се није уплашио него је одмах обавестио полицију. У Хамбергу је одмах долетео један авион, голуб је пуштен, наравно без

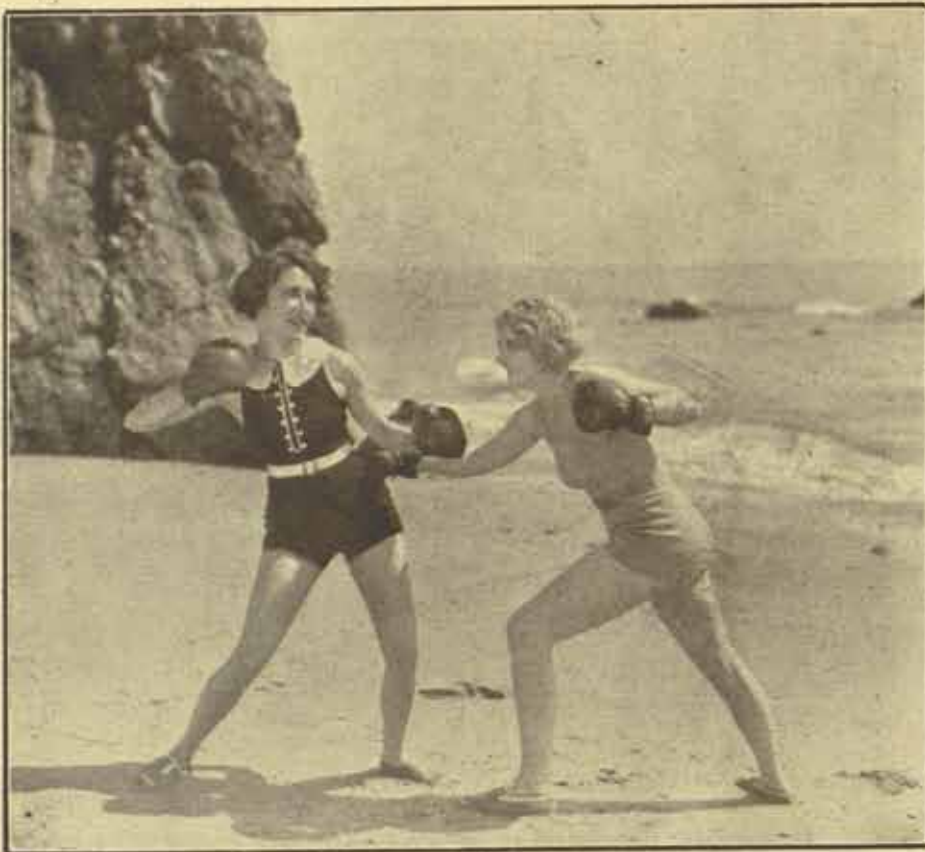
Џон Џилберт у уло и „Маске ђавола“

Слава ловаца у Београду

повца, а авион у коме је седео и полицајац — фотограф полетео је за њим. Голуб се убрзо спустио, фотограф је снимно место и тако је

одмах откривена мала, али генијална банда варалица, која је помоћу голубова хтела да пљачка своје жртве.

Анита Паж и Дороти Себастијан забављају се боксовањем

Башка хроника.

Како да научите лекцију, а да не узмете књигу у руке...

Кад би на неки чаробни начин могло знање да уђе у главу, како би се учила школа певајући.

Али лекција тражи да се загреје столица.

Поједини предмети, као историја, географија, наука хришћанска, историја књижевности, приморавају ђака да седи за столом.

Некад изненађују оцене код данашњих ученика. Има четири и пет из математике, а из историје два. Предрадни ђаци ретко кад и да су имали слабу оцену из историје. Улични живот није привлачио ђака и он је могао мирно да седи и да учи.

Данас је све другојачије.

Како да се седи, кад је у једном биоскопу Џон Гилберт, а у другом Нилс Астер, или Том Микс. Да смо ми имали тада Валентина, Новара, Грету Гарбо, Клару Бов и друге, свакако да би у ђачким књижницама биле исте оцене као и данас.

Па ипак школа и лекција треба да су на првом месту. Треба се трудити, да се отклони свако неугодно осећање из ђачког живота. А зар може да се осећа пријатност, кад ђак седи у биоскопу, лекцију није научио, а сутра има да говори... И колико после компликација... Рђава оцена,

грдња код куће, незадовољство родитеља, и стални прекори због корзо-а, биоскопа и матине-а.

Одличном ђаку не може да се стави прекор. Кад он стигне да научи лекцију, и да буде добар ђак, стигне

да оде на корзо, у биоскоп, на матине, зашто би имали родитељи да се љуте на њега.

Ђаци не умеју да искористе своје време, не знају да га цене, већ пропусте један, два и три сата дневно, а не науче ништа.

У школи, на часу, све може да се научи, све да се запамти. Ученик треба да вежба своју меморију, нарочито за предмете, који захтевају да се знају напамет.

За човека, који има слабо памћење, каже се да је излапео. А то се никад не може рећи за ђака.

Памћење је најсветије у младости, само треба бити пажљив на часу, сконцентрисати сву своју свест на оно што наставник прича.

Например на часу из историје.

Наставник прича нову лекцију. Ђак слуша. Кад наставник мало застане, он се брзо преслипа све оно што је досада чуо. Предавање се наставља, ученик слуша, али у исто време вежба своју свест, да једном брзином мисли и преслишава се, чим наставник застане, и даље оперцептује ново знање.

На крају предавања он потпуно зна лекцију. За то време може да има пред собом вежбању, да би само прибележио име, које је теже, и кад се по други пут слиша код куће, та имена су само потсетник.

Ја сам увек тако учила историју, географију књижевност... све на часу.

Зашто наставници не праве овакве покушаје са ученицима. „Онај ће добити пет, који понови одмах лекцију.“

Тиме се постижавају два успеха: научена лекција и пажња у разреду. А треће: ђак је искористио време на часу, и што би седео код куће, може

Суд у школи.

да иде у биоскоп или у шетњу.

Покушајте да тако учите предмете, видећете колико ћете добити у времену. Некад је досадно, дођете у шест увече кући, па треба да учите, а ту се разговара, ви не можете да се сконцентришете... А сутра та „проклетата“ историја, и отегла се једна лекција пола метра.

А кад извежбате своју меморију, да памтите на часу, осетићете, као да вам је нешто поклоњено... Да, поклоњено вам је оно слободно време, које би сад морали да употребите код куће.

Жали ми се пре једна ученица: „Четрнаест предмета имам да спреим за понедељак.“ Ја верујем, да од тих четрнаест бар седам је могла да научи на часу.

Математика и језици морају да се раде и код куће.

Дала бих вам један савет и за језике...

Никад немојте да идете у школу без вашег исписаног речника.

Речник треба да буде ваше Свето Писмо. Код страних језика не може да се уче речи само за једну лекцију, већ треба непрестано понављати и равије речи. На тај начин ви нећете да понављате исте изразе, а некипут из једне исте лекције по десети пут видите једну исту реч, зато што сте је заборавили... Штогод више прочитавате речник једне лектире, све мање ћете имати непознатих речи...

Једна врло важна ствар то је и дикција наставника, његов темперамент. Наставник, који има у себи глумачког и ораторског талента, сугестивно делује на ученике и сконцентрисава њихову пажњу на њихово предавање. Ја сам имала у току мог школовања једног историчара и историчарку. Колика је била огромна разлика између њих.

Историчар је био оратор... Он је предавао историју, као да држи беседу...

Сећам се... једно пролетње после подне. Он нам је причао о француској револуцији и смрти Марије Антоанете и Луја шеснаестог... У разреду је била мртва тишина... Његове речи су нас хипнотисале и ми смо преживљавале те трагичне тренутке несрећне краљице и све смо јецале.

А историчарка је тако причала историју, као да жваће америчку гуму.

И цела историја је била комична кроз тон њених предавања.

Наставници, који имају сугестивну моћ над разредом, помоћу својих темперамента и тог глумачког талента, увек имају најбољи успех.

М

Једно весело друштво битолских госпођица и младића

недељне Цвештрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

Модерні
Ілюстрації

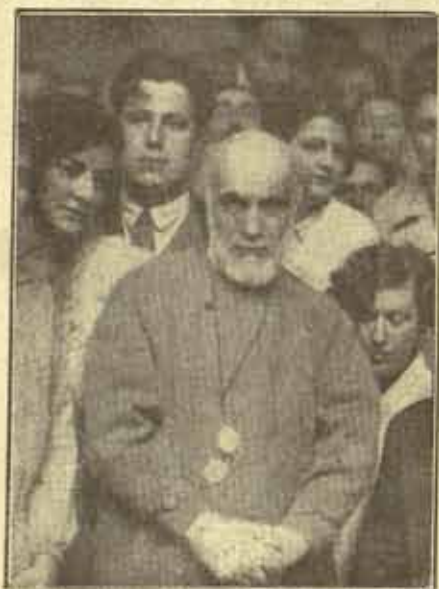
Бр. 43

Дня 3

Решење ребуса

на 10-ој страни

Бурдел у Академији са студентима.

Смрт Антоана Бурдела

највећег француског скулптора.

Смрћу Антоана Бурдела не само да је Француска изгубила свога највећег вајара, већ је и човечанство изгубило свог великог уметника. Цео културан свет зажалиће за великим скулптором.

Рођен 1862 год. на југу Француске, у Монтобану, недалеко од Тулузе, Бурдел је чувао козе у доба кад с његови другови ишли у школу.

Кад је доцније доспео до гимназије, враћен је кући родитељима због слабих оцена, па ипак, овај феноменални самоук располагао је доцније као зрео човек тако широком општом културом, да би му на њој могли позавидети факултетски образовани људи. Његов геније и огромна енергија допуњавали су оно, што му није дала школа.

По свршетку уметничке школе у Тулузи долази у Париз, млад, леп, пун енергије и амбиција.

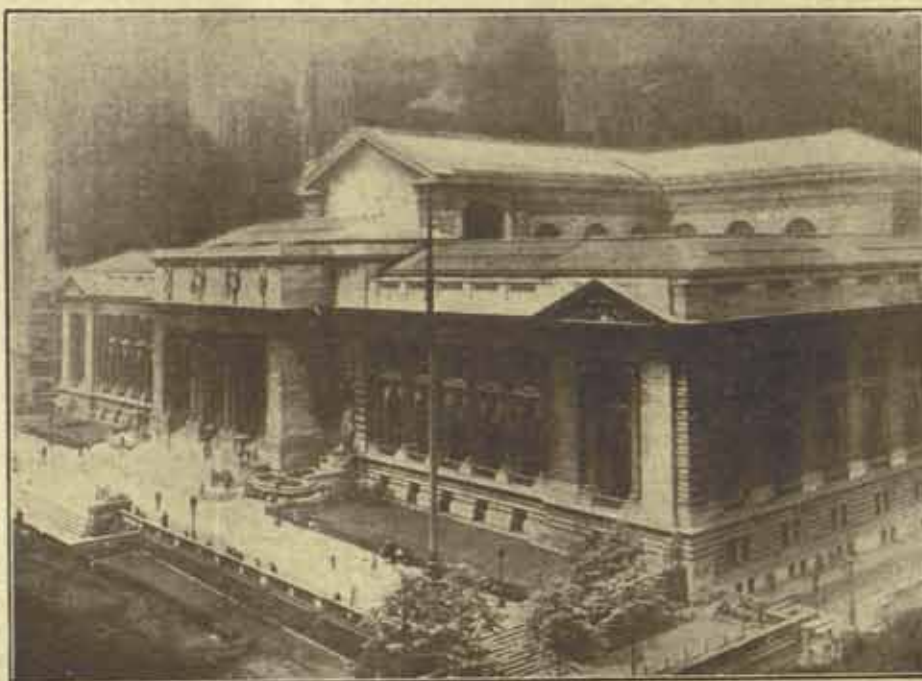
У Уметничкој школи (Ecole de Beaux Arts) у Паризу, остао је само неколико месеца. Његов независни дух није могао да поднесе стегу и калупе академизма.

После тога радио је у атељеу код Фалгијера и најзад код великог Родена.

Сусрет два генија није могао бити без потреса. И борба је отпочела. Борба тешка и неједнака. С једне стране Роден, вајар светског гласа,

Прошле недеље освећен је спомен плоча болнице на Бањици Енглескињи Елизи Инклис.

Највећа библиотека на свету је њујоршка државна библиотека.

с друге стране непознати почетник — Бурдел. Слава Роденова бацала је сенку на остале уметнике, и није било лако пробити је и изаћи на светлост. Али Бурделов велики таленат и невероватна енергија успели су да савладају све тешкоће.

Већ 1910 године Бурдел има већег успеха и постаје познат и широј публици са својим делом *Хераклес*, а после смрти Роденове 1918 г. он заузима место великог уметника.

Оно, што даје нарочито обележје Бурделовим делима, то је његов архитектонски карактер, а то је баш оно што је недостајало Родену.

Стална Бурделова тежња је да споји скулптуру и архитектуру.

Друга разлика између Родена и Бурдела у томе је, што код Родена

преовлађује *сензибилност*, а код Бурдела *мисао*. Код Родена доминира срце, код Бурдела мозак.

Мозак Бурделов био је толико снажан, да је доминирао његов ватрени јужњачки темпераменат и експанзивност. „Скулптура је ред, дисциплина, рачун...“ говорио је Бурдел.

„Уметник је занатлија и научник у исто време...“ понављао је Бурдел често. И мада намерно није хтео да допуни ту истину додавши још и реч „лесник“, Бурдел је то био, не само зато што је писао песме, већ и по томе што је целога века радио само за уметност, а против својих материјалних интереса.

ПРВА СТРАНА :

Евелин Брент, у филму „Бродвај“.

„МИСТЕРИОЗНИ КАМИЊ“

Ове недеље давана је премијера једног новог комада — „Мистериозног Камуња“. Г. Јосип Кулунџић дао је у драми једну новинарску сензацију. У своје време, новине су биле пуне

Г. Јосип Кулунџић, писац комада „Мистериозни Камуњ“.

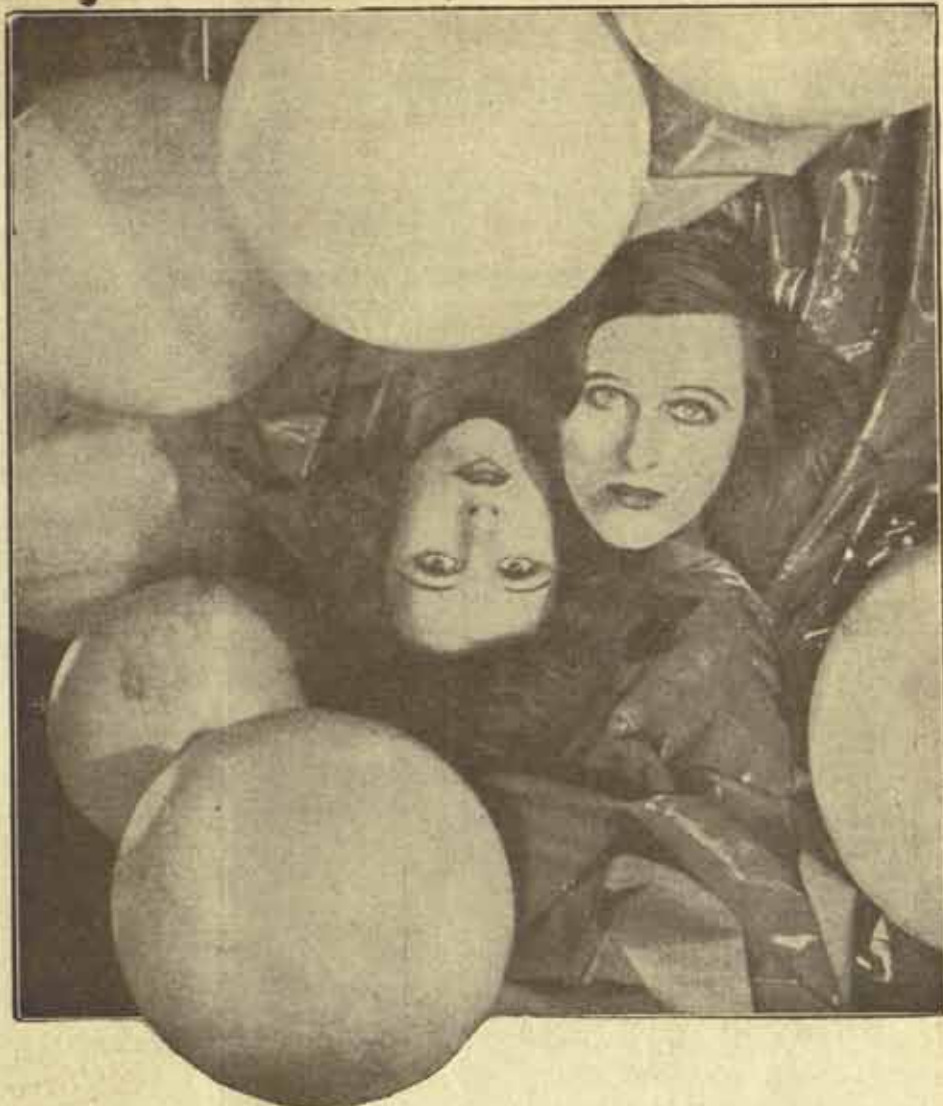
сензација ради једног криминалног случаја у коме главну улогу игра један типограф, који се жени у рату несталог једног професора представивши као њен муж. Он је био доста сличан несталом професору и вешто је пред женом играо улогу њеног мужа. За многе ствари ранијег дома-

Г-ђа Бековић у улози жене лажног Камуња са дететом.

ћег живота, које он није могао знати, изговарао се да их је заборавио, јер је у рату рањен у главу. На крају крајева, истина је избила на јавност и то је била једна репортерска сензација првог реда.

Г. Кулунџић вешто је обрадио овај догађај, те је комад имао врло лепог успеха и од публике радо примљен.

Нови пут ка портре - фотографијама. Како енглески фотограф Сесил Беатон види своје сестре.

Грета Гарбо са својим новим партнером Лев Ајресом.

Београђанке треће младости

Како су оне симпатичне са својим белим свиленим власима, све жа лица, топлних и благих очију, у којима још тивња сјај младости, оне њихове лепе, чедне, смирене младости. Модерно доба, са својим тоалетама, пигити и њихове године, усквирава им фигуре тананим и свиленим материјама, које тако хармонично пристају уз њихова лица. И ко год их погледа, никада неће рећи: „Гле, једне смешне бабе!“

Ништа на њима није смешно. Ни она ошишана њихова коса, ни мали приљубљени шеширић, ни пансови тоалети, ници нагргуљављене коврче на образима.

Оне би биле смешне, кад би се појавиле у тоалети њине прве младости.

Ах, зажале оне са својим младим данима кад погледају данашњу младеж. Оне нису онда имале живота. Тек су била отворена харемска врата на еписким домовима, и оне су бојажљиво излазиле на улицу, увек у пратњи мајке или тетке.

Шарм њихове младости био је до грла завојчан једном крутом јаком, која им је стезала врат, а никада нико није могао да види нагу белу мишицу, или обли лист њихове ноге.

Тек сада, у својој другој и трећој младости, оне су показале остатке свога негданњег шарма, још тако добро очуваног.

Сад су оне слободне, еманциповане, енергичне и попустљиве. Трећа младост никада не критикује прву. Зашто би их критиковале, кад су оне остале жељне живота, и сад уживају у забављању своје деце.

Њихов живот није забава, рећ увек рад, само рад, као што су радиле од најранијих дана. Оне су све добре маме, добре старемајке, вредне хумане даме, интелигентне, начитане, некад само добре домаћице, а све без разлике вредне у својим кућама. Испраћају оне и дочекују сваку јесен упуслене око штапхерла, са паралајсом, пекмезом, зимницом и слатким.

Већ су трениране за тај посао, још од онда кад су биле младе девојке и помагле својим мајкама.

Али су оне и модерне и далеке, далеко измакле од њиних матера у том добу. Интересују се оне за све појаве данашњег живота, за политику и уметност... Неће оне да пропусте бар једанпут у месецу да оду у позориште. Колико пута се виђа и фес и седа пуића у позоришту. И

Мис Универзум са чехословачком краљицом лепоте.

биоскоп их забавља. Шта више, плакале су и оне за Валентином, истинана не заљубљеним сузама, већ материнским, што је млад, и што умире...

Питајте трећу младост за Џилберта, Новара и Грету... знаће одмах да вам испричају о сваком понешто, и свака је гледала бар један њихов филм.

На корзо-у их нећете видети, али пред ресторанима врло често. Свуда, где се креће младеж виђају се и оне.

Зима их мало привеже за собу... Не би оне седеле, али неки мали

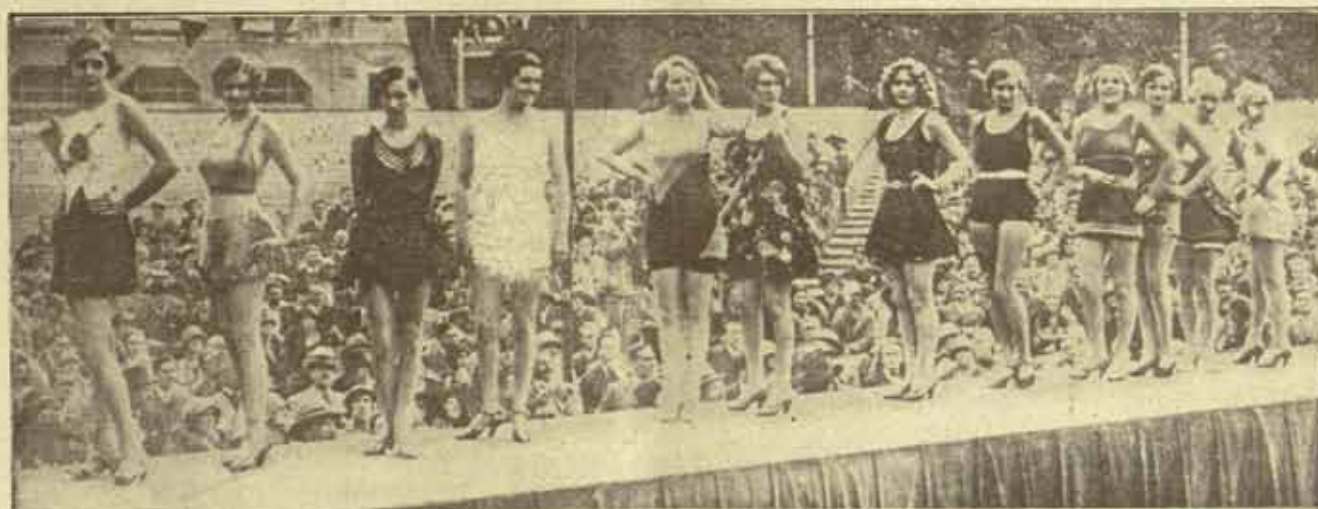
реуматизам, или гихт, буши кроз кости, а оне су још суетне, не воле да иду улицом са штапом.

То је карактеристично код треће младости, тај лаки ход. Лако се пењу у трамвај, лако скидају, пешаче прилично и воле разговора... Трећа младост је врло разговорна. Ту нема меланхолије. Песимизам и меланхолија тражи прву и другу младост. Трећа је преболела све кризе срца и сад живи у блаженом миру и тишини, без нервних потреса.

Избори краљице лепоте опет на дневном реду

Избор краљице лепоте у Паризу. Лево: Изабрана краљица г-ца Одил Оврај, у средини једна од конкуренткиња на подијуму, десно трећа: једна од најбољих конкуренткиња.

Пре одлуке изборног суда све конкуренткиње продефиловале су пред жиријем и масом публике.

Њима потресе стварају само деца, а кад су срећне и њихова трећа младост је задовољна. У том задовољству оне успевају да сачувају своју лепоту.

Ништа није антипатичније него кад се у неком народу виде две екстремне крајности: шармантна прва младост и накарадна трећа, тако да ове последње изгледају карикатуре оних првих. А наша трећа младост је леша, елегантна и еманципована.

Мир-Јам.

Један енглески мисионар пита неког староседеоца Централне Африке:

— Кога више волиш: Енглезе или Французе?

— Енглезе.

— Врло добро. А зашто?

— Зато што је њихово месо много укусније.

Избори краљице лепоте опет на дневном реду. У Паризу — у Ботаничкој башти, одржан је ових дана конкурс лепоте и бирање краљице. Слика показује неколико конкуренткиња.

Разговор о јесењој моди

Бек у коме ми живимо, човечанство назива веком напретка: ваздушне лађе, авиоплани, радио, безжична телеграфија — то су генијални изуми нашег века, на пољу технике, — али, постоји још један изум, можда не тако обиман, али за жене ништа мање значајан, чији напредак не иде тако џиновским кораком, као што се радо верује — то је мода.

Кројачи шију хаљине, али они не облаче жене. У том погледу мода их предупредује. Данас се шешир моделира, исто тако као фризура, према форми главе, боји коже, изразу очију и према духу црта.

А како не постоје два сасвим слична лица, исто тако не постоје ни два истоветна тела. Ако баш узмемо да су два тела слична по димензијама и линијама, то ће они сваки начин имати различите изразе. У већини случајева, жене не бирају хаљане

према својој слици. Када би се у моду уносило више психологије, не би на сваком кораку сретали плаве лутке обучене као демоне или по неку „фам фатал“ са кратком сукњом преко колена.

Има од прилике већ годину дача, од дана када је почела борба за дугачку сукњу, али борбена тенденција остаје и даље несигурна и неодлучна, што видимо и на јесењим моделима. Хаљине су на једној страни дугачке

Вечерња хаљина од шампањ пана у изванредно лепој линији: с преда нешто краћа, позади дужа.

Вечерња хаљина од ружичастог крепсатена.

а на другој кратке, видимо чак и шлепове на једној страни, али увек и свуда је нога потпуно слободна. Кратка сукња није мода, већ еволуција. Са кратком сукњом жена је добила своју слободу, и веома је сумњиво да ће се она ове тако лако одрећи. Могуће, али само за вечерње хаљине. Чак и преподневна хаљина допире до пола вадли, замислите шлеп на дневним хаљинама који се вуче за вама, сасвим искључено, зар не моје даме.

Црна вечерња хаљина украшена металним појасом и великим цветом од типа.

Вунени костим слави триумф на читавој линији: Твед је постао страст, а жерсеј не може да поброји своје поклонице. Струк нормалан, блуза се носи у сукњи, капут је спреда краћи, једном речју: Јесења мода се родила!

Видићемо много једнобојних сомота, као и шареног пана. Великих промена на дневним хаљинама неће бити. Сукње су у куковима тесно припијене уз тело, а доле се шире. Казак замењује џемпер, придржан кајишом у струк, даје лепе наборе, биста постизава свој циљ, струк изгледа краћи, а ноге дуже.

Нарочито се украшавају рукави, изрез на грудима и појаси. На многим сукњама — па ма оне биле намењене спорту — видимо мале шлајфне, које је фантазија, према

расположењу ставила у виду крила од лептира, овде или онде. Сасвим карактеристично за јесењу моду су дебеле металне шнале, који се израђују највише од позлаћеног бакра или шареног дрвета, као и метална дугмета, која се употребљавају за за-копчавање хаљине или иначе, као украс, а које морају одговарати шна-ли на појасу. Јер на свакој хаљини долази шири или ужи појас који се затвара јевтинијом или скупочијом шналом.

А волани на дневним или вечерњим тоалетама од тафта у боји или плавог моареа! Опет се враћа једна романтична епоха са модерним шармом. Глоки, који при дну образује крајеве, причвршћује се са стране на сукњи али тек од кукова сукње се проширује и продужује! На овај начин постале неједнакости, при дну сукње, не умарају око, већ је сваки модел оригинал за себе.

Исто тако, као и хаљине, и шешиви су неправилног облика. На њима видимо наборе и апартно усечене крајеве који милују образе. Опет се носи шлајер, у њему како „табло де Пари“ вели: „Ружне добијају а лепе не губе“.

Свакако нисмо далеко од оног доба, када ће кројач бити нека врста пророка, исповедника или врача. Он ће студирати линије са длана милостиве госпође, дубоко размишљати о њеном карактеру гледајући њен рукопис, постављаће јој индискретна питања о њеним сновима, жељама и најмилијим забавама, интересоваће се за њен дом, пре него што почне мислити на крој и форму њене хаљине,

Модерне тоалете за вече.

коју ће она тада са поносом понети. Да, кројач ће у својој уметности постати виртоуз, и он ће бити компетан да понови ону пословицу: „Кажи ми како се одеваш, па ћу ти рећи ко си!“

Један корак у напред на путу психолошког открића, су на сваки начин сугестивна имена продуката, под којима их модна и косметичка атељеа шиљу у свет. Тако се једна шифонска хаљина боје меса зове: „Твоје тело је пијанство!“ а модерне свилене чарапе носе назив: „Твоја нога припада мени!“ модни парфем: „У крви ми лежиш!“ осваја тржиште, а кармин за усне: „Пружи ми своја уста!“ у правом смислу те речи, лежи на уснама свих жена.

Предсобље зиме, звано јесен, стоји отворено, моје даме. Ви треба само да уђете! Ветар женске независности, који је последњих година дувао, стишао се мало. Женски каприси су кратког века, и може се рећи да је дечачка мода преживела. Јесен има своју паролу „женскост“ и жене јој следују као.... овце!

Један пар по моди 1929/30. год.

Сцена из најновијег филма Кларе Бов.

ГОРКИ ЈЕ ПИСАО ПРИЧЕ И ЗА ПОЛИЦИЈУ

Горки је волео да препричава успомене из младости:

„Једнога дана, прича он, био сам доведен у затвор једне забачене руске паланке. Нисам имао ни стана ни занимања, па су ме затворили као скитницу. Полицијски комесар ми рече:

— А, то сте ви тај Горки, та чувена мангупчина. Срамота, али ипак, ви пишете лепе приче... Слушајте напишите мени једну причу и — ја ћу вас одмах пустити на слободу.

„Радио сам два дана и, кад је причу прочитао затворио је рукопис у фијоку и пустио ме.

„Неколико дана после тога читао сам ту причу у локалним новинама са потписом мога комесара.“

Изрека једног трговца:
„Посао је тежак само кад га нема“.

Филмска глумица Дорис Хил на једном америчком луксузном авиону, који превози само милионаре, а врши саобраћај између појединих калифорнијских купатила.

„На чист ваздух

мора Радојка“, вели госпођа Марица. Као поносна мајка жели да се сви диве њезином лепом, негованом детету у беломе, мирисном рубљу. Стога за прање употребљава само

**ШИХТОВ
РАДИОН**

Поетичне вечери на Калемегдану

Преко витких и нежних јабланава, који се нијају у еластичном ритму, таласају се мелодије, пуне чежња, страсти, прикељкивања, раздраганости и несташлука. Сви као да се крећу по неком ритму, сви као да сањаре. И несташлук деце се умирује и она слушају и ћуте. Заљубљени парови држе се чвршће за руке и беже у неки тамни кут, где ће њихове загрљаје обавијати звучни таласи.

Понека пишарица се насмеши или брбља. Да, оне су најбрбљивије, оне најповршније слушају музику.

Може сада да се види колико су музикални Београђани и које су генерације највише занесене музиком. Младић пажљивије слуша од пишарице. Младе девојке понекад се распричају кад су најслађе серенаде... Старија господа се заносе музиком и ваљада потсећају својих младих дана, или чезну за младости која премиче покрај њих у својој изазивачком ритму. Старамајка ућуткава унуче: „Немој да причаш, слушај музику“. А радио разноси Травијату. Унуче је врло незадовољно и шапуће баби: „Ово не ваља ништа, ајдмо кући...“

А кад Мијат запева, сви се ућуте. А он, извија, заноси и делече за љубави... Сладак глас, у срце дира мераклије и севдалије.

Мелодије са грамофонских плоча су врло чисте и врло леп избор.

Ништа поетичније него у ноћи слушати виолину Браце Јовановића. Меки тонови као кадифа милују чула... Они, што седе загрљени, растопе се сигурно од љубави.

Концертат Обилића одушевио је публику. Баркарола „На гондоли“ топло се разливала преко цветних рондела.

Слатко је певао и Шумски, једну страствену и заводљиву мелодију, пуну љубавног бола.

После таквих песама сви заћуте. То је јединствено уживање на Калемегдану.

И сад су оживеле све алеје... Празан је био и усамљен Калемегдан последњих дана. Нана омладина не ужива у лепоти природе, тој лепоти калемегданској, каква се ретко виђа где у свету.

Она више воли да се притесни на хошковима Кнез Михајлове улице, да се гура и мува. Требало је да се пружи неко нарочито уживање, па да се они повуку са корзоа.

Једна госпођица каже: „Овде је сада тако дивно, да ћу долазити да слушам концерат по највећем мразу“.

И мужевци и жене сад се поново заљубљују једни у друге на Калемегдану и оживљавају вереничке дане.

Сем лепоте природе и радна, на Калемегдану има још једна атракција — панорама женских ногу.

Још кад се госпођице забораве, слушајући музику, оне не виде колико им се сукња задигне на коленима.

Какве се тада позе не виде. Жене јако полажу на ципеле и чарапе, али не мисле на лепоту поза. Једна седи тако да јој ноге праве римско нет, друга их је искривила као гудало од гусала и направила два полукруга. Трећа их је тако раширила, да је читав простор од тридесет сантиметара од једног до другог колена. Четврта је прекрстила ногу преко ноге, те је дошла у врло смешну позу.

И ретко се види лепа поза ногу, састављених колена, приљубљених

листова, што истиче сву лепоту и не прави никакву дисхармонију са фигуром.

Зато треба свака жена да пази кад седи, да има и пристојну и естетску позу.

ПОЛИЦИЈСКЕ ДАДИЉЕ

У Америци број изгубљене деце иде на хиљаде. Ништа лакше него да се шврћа одвоји од родитеља и измеша у групи пролазника на аеродромима, јавним местима или, на пример у променади Атлантис Сити-а у Њујорку где се за време летњих дана у дужини од 15 километара шета стотинама хиљада људи.

Да се злу доскочи, полиција је ангажовала нарочите дадиље којима је дужност да скуљају изгубљену децу и да их нарочитим отвореним колима воде у канцеларије за изгубљену децу где их родитељи после тога налазе.

ОДЕЛО ПО МЕРИ

Бернард Шо се никада није одликовао својом спољном елеганцијом. Пре много година када је Шо био још млад човек, поведе га један његов пријатељ, кога је нервирао рђав крој његовог одела код свог кројача и упозна га са њим.

Од прилике после недељу дана, појави се Шо у новом оделу, и на велико разочарење свога пријатеља, ово му је исто тако рђаво стајало као и сва до сада. — Пријатељ оде кројачу и упита га, у чему је ствар. Кројач рече:

„Могу ли ја начинити пасент одело човеку који хоће по сваку цену да седи, када му се узима мера?“

Када је пријатељ прекорио Шо-а за ово, одговорио му је овај сасвим мирно:

„Признајем, комотан сам човек, али како ја три четвртине свога живота преседим, то сматрам, да ми се у том ставу треба и мера узети“.

Решење првог наградног конкурса „Недељних Илустрација“

На наш први наградни конкурс добили смо од наших читалаца врло различите одговоре за ребус. Иако ребус нема много варијаната, поред главних варијаната које само могу доћи у обзир (а то су начелник, наредник, намесник), добили смо доста још и других одговора, који ни у ком случају нису могли доћи у обзир, јер не означавају реч звање нити имају одговарајући број слова назначеног са тачницама у ребусу. Тако је било доста одговора у речима: наследник, новчаник, надзорник и т. д.

РЕШЕЊЕ: реч Н.....К у нашем ребусу значи **НАЧЕЛНИК**. То је погодило 2594 учесника у курсу. Према томе награде су добили они учесници у конкурс који су погодили овај или најприближнији број решења.

Пошто ниједан учесник није погодио тачно горњи број, то је **прва награда**, шиваћа машина марке „**Кабинет**“, припала г. **Рајку Божићу**, гимн. Нузурева 9 из **Сарајева**, који је назначио број 2593 и тиме погрешно за свега један.

Другу награду, радио-апарат са четири лампе, добио је г. **Анрија Гроздановић**, Карађорђева ул. 85 из **Ваљева**, који је ставио број 2590.

Трећу награду, шиваћу машину добија број 2600, који је послао г. **Драг. Вулевић**, порезник из **Куле** (Бачка).

Четврту и пету награду, бицикле-те, добијају г.г. **Панто Братић**, Савско пристаниште **Шабац** (број 2603) и **Илија Масалскиј**, Парна Пивара **Јагодина** (број 2607).

По један грамофон, шесту и седму награду, добијају: г. **Крета Сајетановић**, Николе Пашића ул. бр. 19, **Високо Босна** (број 2581) и г. **Јован Тоцаловић**, Принц Томислава бр. 81 а, **Пашино Брдо**, Велики Мокри Луг (број 2580).

Осму награду, златан женски сат, добија г. **Јован Хенцел**, Вој. Книћанина бр. 63, из **Вршца** (послао број 2608).

Пету награду, златан женски сат, добио је бр. 2579, који је послала г-ца **Ружица Кулаш**, Доситијева ул. бр. 4а-II из **Сарајева**.

Десету и једанаесту награду по један сребрн мушки сат, добијају: г. **Михаило Гребенаровић**, Ратарска 8 **Београд** (2575), и г-ца **Јованка Шалић**, Московска 42, **Београд** (бр. 2614).

Дванаесту награду, мушки штоф за одело, добио је број 2571, г. **Петар Момчиловић**, Добропољска 14 из **Београда**.

Тринаесту награду, мушки штоф добио је и г. **Божидар Димитријевић**, шеф агенције Д. Р. П. Обреновац — **Забрежје** (број 2570).

Четонаесту и петнаесту награду, по једну свилу за женску хаљину, добијају г. **Васо Копор**, Цабича ул. 48 из **Бача Луке** (број 2570) и г. **Ананије Петровић**, Босанска 13, из **Београда**, (број 2567).

По један радио детектор добили су:

1) **Радослав Илић**, мех. Пошт. Телеграфа из ? (број 2567).

2) **Владимир Дивљак**, **Нови Карловци** Илића (број 2625).

3) **Миодраг Пиверовић**, уч. VIII раз. гимн. Пук Анђелковића ул. бр. 13, **Плевље** (број 2561),

4) **Г-ца Емилија Петришор** из **Нове Кањиже** (број 2562);

5) **Милан Башић**, касарна, **Бачковица** (број 2636),

6) **Марко Маринковић**, кр. Александра бр. 350, **Београд**, **Мали Мокри Луг** (број 2559),

7) **Славко Ђирковић**, магистар фармације, **Парабућ**, **Бачка** (број 2550),

8) **Евгеније Предојевић**, Царице Милице бр. 13, **Београд** (број 2549),

9) **Милица Станковић**, **Шид** (бр. 2545),

10) **Милка Ласка**, секција за травирање пруге, **Кос. Митровица** (број 2540).

По један асталски сат добили су:

Нагарђене доносимо по звучном реду места, како би их читаоци лакше нашли.

Алексинач: Љубица Стаменковић Кнез Арсенова 54.

Аранђеловац: Мара М. Панчић.

Београд: Анђа Јовановић, Кнез Михаилова ул. 41; А. Петровић, Босанска ул. 7; Ана Стојановић, Пожаревачка 3; Анушка Матошевић, Кр. Марка 10; А. Петровић, Босанска 13; Богосав С. Марковић, Скендер Бегова 3; Боривоје Оцокољић, Карађорђева 33; Бранко Јуришић, Слобода ул. 3; Велимир Радшевић, Вој. Петка 6; Воја Милојевић, Давидовића ул. 20; Вуко Радовић, Облаковска 13; Вера Станисављевић, Качаничка ул. 19; Властимир Весковић, Јове Илића 9; Верослава Рашковић, Куршумлијска 1; Гизела С. Габај, Јованова ул. 16; Дана Драговић, Јастребачка 24; Драгослав Јовановић, жел. ст.; Ђорђе Ј. Билиг, чин. Мин. Фин. Босанска ул.; Зоран М. Нешковић, Студеничка 57; Здравко М. Јовановић, Сењачка 32; Јелена Драговић, Јастребачка 24; Јелена Нићић, Крајинска 14; Јелена Стороженико, Ново Пазарска 44; Јаков А. билух Кап. Мишића 23; Иван Палевски, Сарајевска 42; Иван Крајчић, Стосавска 20; Иван Н. Николић, Поп Стојанова 10; Катарина Андоновић, Курсулина 21; К. Н. Обрадовић, Битољска 6; Љубомир Пљеблчић, Чelopeчка 16; Милушка Матић, Симића ул. 18. II; Мариола Е. Оршић, уч. Скадарска 37; Мица Бандић, Позоришта 49; Марица Андрејевић, Прокупачка 28; М. Стевановић, Петњска 11; Марија Филиповић, Копаоничка 16; Милан Митровић, Милешевска 37-I; Миодраг

Милошевић, Петрињска 3; Михаило Рајковић, Лазаревачка 10; Марко Матошевић, Краљевића Марка 20; Миодраг Брануловић, Дубровачка 12; Мартин Јосеф, Римска 1; Миодраг Аранђеловић, Кр. Александра 72; Наталија Димитријевић, Милоша Великог 9; Нат. Стевановић, Радничка 8; Предраг Ј. Зрнић, Милоша Великог 7; Рада Милојевић, Давидовићева 20; Роса Младеновић, Васина 18; Рада Ђорђевић, Радивоје Рашковић, Куршумлијска 1; Светислав Бл. Анђеловић, Битољска 95; Славко Ж. Петровић, Пожаревачка 3; Тијана Николић, Кочина 34.

Баранда — Банат: Миодраг Радонић, учитељ, Опово.

Бела Црква: Р. Јовановић, Краља Александра 79; Бојана Чирх, Војводе Мишића 4.

Бела Паланка: Миливој Младеновић, учитељ, село Козја.

Брчелс — Вир Цр. Гора: Јоко Н. Јовановић.

Брчко: Милан Буровић, учитељ.

Ваљево: Иван Тлмачев, Љубастичка ул. 1; Миленко Орловић, Јак. Јован С. Петровић, Поп Лукина.

Вел. Бечкерек: Миро М. Бастратовић, Бајзила 32.

Вел. Градиште: Сара Стефановић, Скопљанска 10.

Вел. Плана: Д. М. Тајтац.

Винковци: Дамјан Муждека, Трг Слободе 8.

Вршац: Милица Ђорђевић, Јазе Наошћа 20; Зорка Јовановић, учитељ, Доситејева ул. 9.

Вел. Гај — Банат: Миленко Мандић, Мариоланска 52.

Дарда — Барања: Данило Н. Петровић.

Дебар: Н. Васкресенски, професор.

Деспот. Св. Иван Бачка: Јован Авдаловић, учитељ.

Зајечар: Грујица Ђорђевић, Караџићева ул. 2; Владимир Б. Поповић, поднаредник 20, пеш. пук. 6. чета.

Земун: Никола Јовчић, Пашинев Трг 14; Љубинко Ђ. Јашњијевић, Кеј 5, Новембра бр. 13.

Књажевац: Драгиња Б. Николић, Гавре Анђелића ул.; Јосип Фрачешки у 2. чети 14. п. пука.

Краљево: Љубица Божић, Војводе Путника 20; Добросав Крауц; Драгољо Лаудановић, Цара Душана 13.

Крагујевац: Лазар Пантелић, професор Београдска 20; Рад. Б. Ковачевић, чин.; Бранко Николић, Престолонаслед. Петра 18.

Крушевац: Даница М. Танасићка, Дринчићева 18.

Најмодерније Женске Шешире

ДОИСТА ПОСЛЕДЊЕ ПАРИСКЕ ТВОРЕВИНЕ, НАЈБОЉЕГ КВАЛИТЕТА И ПО НЕВЕРОВАТНО НИСКИМ ЦЕНАМА, МОЖЕТЕ ДОБИТИ САМО У НАЈВЕЋОЈ И НАЈСОТИРАНИЈОЈ МОДИСКОЈ РАДЊИ

И. Милкића БЕОГРАД

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 1 и 3.

✻ ЗА УНУТРАШЊОСТ ШАЉЕМО ПОВУКОМ — НЕДОПАДАЈУЋЕ ПРИМАМО НАТРАГ ✻

Лесковац: Стеван Ђ. Кралић, ученик VIII раз. Индустијска 42.

Лозница: Александар Павловић, Краља Петра 12.

Љиг: Витомир Васојлић, Драпковића бр. 1.

Мартонош Бачка: Зора Миловановић.

Мокра Гора Уж: Милош Зекавић.

Мол Бачка: Коста А. Мачванки, учитељ.

Ниш: Василија В. Знаменски, Кино „Руски Цар“; Филип Н. Сајферт, Лешјанина 1.; Станислав Ј. Мандић, Судска бр. 1.

Нови Сад: И. Шилићева, Доситејева ул. 10; Живана Бранковић, Јулишка Новак, Архимандрита Рајића ул. 4; Сава Поцовић, уч. IV раз. гим. Кисачка 16; Паја Бардул, Дунавска 11; Михајло Дејановић, Каменичка 8; Драг. Р. Јањић, ваз. п. наред. 1. Вазд. Пук.

Ново Село (Струмица): Драгутин Биочанин, Одељ. фин. контр.

Нова Градишка: Петар Хинић, 1/2 Вахслер.

Нова Кањижа: Љубомир Н. Ђорђевић, фин. кон.

Нови Сланкамен: Вера Јурчић.

Охрид: Душан М. Седлоје, учитељ Мраморац; Мимитрије Ст. Ранезић, Краљ. Марије ул. 1.

Параћин: Рада Милосављевић, Мајор Марка 2.

Паланка Смед: Момир Станковић, Кр. Александра 69.

Панчево: Стеван Томин, ученик, српско начелство; Стеван К. Теодоровић, Кумановска 8.

Петроварадин: Ђорђе Ђорђевић, наредник, Стручна Школа.

Подгорица (Цр. Гора): Ј. Ј. Божовић.

Пирот: Љубица Пантелић, Бранкова ул. 10.

Пожеаревац: Васко Д. Стојичевић, наред. војне музике; Лазар Петровић, Браничевска ул. 2; Душанка Н. Бошковић, Немањина 21; Даница Адамовић, Рашкова 5; Рад. Ђ. Костић, Косовска 42.

Приједор Босна: Станко Јовановић.

Сарајево: Рајко Бокић, гимн. Кузуреза 9.; Јосип Врачић, Скерлићева ул. 15.

Сента Бачка: Здравко Живковић; **Скопље:** Ђорђе Казанковић, Петњска 24.; Панче Теодоровић, Поп Кочина 25; Весла Димитријевић, Немањина ул. 5; Алекса Фирсоф, писар Држ. Бол.; Мехмед Шиникови, Ул. 148. бр. 29; Трајко Павловић, Леди Пежед 62.

Соко Бања: Илија Бајчић, кафаница.

Сопот: Момчило Митровић, Белина.

Смедерево: Богдан Карић, часописничар; Светозар Писаревић, Краља

Петра 32; М. Кузмановић, ученик, Драпковића 30-32.

Ст. Паланка (Бачка): Јован Лазин, учитељ.

Сомбор: Јовица Кристофоровић, Радићева 34; Миланка Трајивук, Стапарски пут 16.

Стари Сивац: Хајрих Лам — „Унион“.

Срем. Карловци: Светозар Кривошија, гимназ.

Тиланс — Косово: Осман Абдуловић, Кр. Александра ул.

Томашевац — Банат: Милован Пујић, трг. помоћ.

Ужице: Рад. Стаменковић; Станимир Урошевић, Кургална 6.

Ђуприја: Владислав Петровић, — Равна Река; Драгослав Драгутиновић, Свет. Саве 20.

Чачак: Ратомир М. Радоваковић, уч. V. раз. гимн.; Загорка Радовић, Улица Вој. Степе 6.

Черевик — Срем: Милош Јездимировић, Куни 309.

Шабац: Милорад Мијанковић, Карађорђева 41; Момчило Рачић, студ. права, Поп Лукина 8; Јованка Радаковић, Јанка Веселиновића 32.

Штип: Петар Сугаревић, Кр. Александра 33; Станиша Раичевић, поднаредник музичар Брегал. војна музика; Видосава Радивојевић, жељ. станица.

Шид: Захарец Стеван.

Сходно условима конкурса, сви награђени читаоци нека изводе послати своје фотографије, после чега ће им наша администрација предати награде. Награђени читаоци у Београду могу подизати награде од 22. о. м. до 30. о. м. При том се морају легитимисати. Награђени из унутрашњости, кад пошаљу фотографије нека изводе назначити како желе да им се награде доставе. Крајњи рок за њих је 20. новембар. Ако се до тога рока не јаве, њихове награде улазе у нови конкурс.

Последњи успех

— Андре де Лорд —

Када би се повео разговор о Рене де Варнесу, жене би намах ућутале. Сви смо га познавали и завидели му. Није он поседовао само ону баналну лепоту која се састоји из лепог тела и правилих црта, не, његова ватрена душа давала је сјај његовим очима, а његовом гласу неодољиву драж. Она, која га је љубила, није га могла заборавити. Али, његово вечно жедно срце тражило је увек нове везе и успехе.

Његова мајка га је обожавала. — Она је чинила све могуће да га отргне од таквог живота. Она се није борила против његових многобројних љубавних веза, већ на супрот, она је у свом мајчином срцу била горда због његових успеха. Али она се плашила рђавих последица тих његових авантура; он је већ био изишао као победилац из читавог тучета дуела.

У тренутку када је катастрофа избила, његова љубавница је била госпођица Д. . . . позната глумица. Она га је љубила дивље и фантастично, па ипак, није била у стању, ваљда баш због тога, да га дуго за себе веже. Већ после два месеца раскинуо је са њом. Није се освртао на њене молбе и претње, напустно је и одмах је освојио горду госпођу С. која му је постала пријатељица.

Глумица му није опростила. И једног вечера када је са госпођом С. излазио из ресторана, полете му једна жена у сусрет; и пре него што је могао доћи к себи, сасу му некакву течност у лице. У истом тренутку он се услед ужасних болова ваљао по земљи.

Она жена била је госпођица Д. . . .

Помоћ је брзо стигла, али је кнезлина учинила своје . . . лепи Рене де Варнес постао је наказа, слеп на оба ока.

За време своје дуготрајне болести, превлачио је често руком преко свог опустошеног лица и осетио је дубоке бразде, које су његов израз лица за свагда унаказиле. Покушавао је да престави себи своје очи, у које су се вијрале толики нежни погледи, своја уста, чијим се пољупцима ни једна жена није могла успротивити.

Узалуд је покушавао да збуни постојне својим одвратним изгледом. Његови пријатељи, а нарочито његова мајка, непрестано су говорили, како је дошао у руке изванредним специјалистима, и како је његов израз и поред трагова од опекотина, остао скоро непромењен.

„Ја знам“, рекао је својој мајци. „Ја сам за тебе остао онај исти“. Али опрости, то ми мора рећи једна друга жена.

Госпођа де Варнес повукла се са својим сином на своје пољско добро.

Он се у вароши осећао и сувише несрећним. Никога није хтео да види. Једино је волео да разговара по неки пут са својим старим собаром Робером, који је био очевидац његове бурне младости. Он му је читао писма, која је он дрхтавом руком ладно из казете.

Из дана у дан он је душевно опадао. Његова мајка је очајавала. — Њен син, чију је лепоту, снагу и младост обожавала, био је сада само једна бедна руина испуњена чежњом смрти. Он је постао још очајнији када је дознао да је његова мајка ангажовала једну младу девојку као дружбеницу. Он је слушао из своје собе један млад, мелодичан глас, и он је ужасно патио при помисли, да ће се та млада девојка ужаснути када угледа његово унакажено лице.

И мало по мало он је почео да се интересује за младу девојку и у томе су му пролазили дани.

Од своје мајке дознао је, питајући је сасвим равнодушним гласом, да се она зове Марта, да има двадесет две године и плаву косу, и да има када се смеје јамницу на образу.

Све је чинио само да се не сретне са девојком, али када је једног вечера седео на клупи у башти, чуо је њене кораке сувише доцкан да би се могао уклонити. Инстинктивно је покрио лице рукама. Млада девојка је стала пред њим оклевајући. — Рене је мислио да ће она ћутећи отићи, али она га је ословила јасним гласом, који је нешто изгледао збуњен:

„Опростите ми, молим вас . . . мислила сам, никога нема у башти.“

„Не ви, већ ја морам молити за извињење“, одврати он, дубоко потресен њеним звонким гласом. „Баш сам хтео отићи. . . Жалим, што сам вашу младост уплашио својим ужасним погледом.“

Он учини неколико корака, али га позив младе девојке задржа:

„Немојте тако говорити . . . Ваш поглед није страхан . . .“

Изгледало је као да говори искрено.

„Када би вам показао своје лице, ви би са ужасом побегли“, шапташе Рене.

„Неколико ожиљака не могу променити изглед . . .“

„Вама се чини тако, јер ме нисте видели“.

„Па ипак сам вас видела, када сте пролазили кроз салон. Склонила сам се у један ћошак и мирно ста-

јала, ви ме нисте могли приметити“.

Рене је дрхтао.

„Ви сте ме видели и имате после тога вољу да самном разговарате . . .“? Девојка није одговорила.

„Ах, разумем већ . . . побудио сам у вама сажаљење . . .“

„Не“, рече она брзо, „није то сажаљење“.

Хтео је да дохвати њену руку и да је принесе уснама, али је она као као уплашена срна побегла у кућу.

Од тога времена долазио је Рене често у башту. У почетку се сретали као случајно, али су се ускоро по договору састајали. Још једном је Рене осетио пијанство успеха код жене.

Његова је мајка видела промену на њему. Није се више закључавао у својој соби, већ је често седео заједно са њима у салону, па и његово место при обедима није више остајало празно. Једна неописана радост обузела је њено срце.

Марта је постала његова љубавница.

Једнога дана, када је изгледало да сви у кући спавају, отишла је у његову собу. Некада су заједно излазили у башту и на оној клупи, на којој су се упознали, грлили се и љубили.

Није то била једна од оних површних љубави, које је Рене имао у својој бурној младости на тучете. Он је Марту љубио уједно наивно као младић и последњом страшћу зрелог човека. Није ли она била његов последњи успех, најдрагоценији од свих?

Тако су пролазиле недеље. Он се већ био решио да каже све мајци и да је замоли за одобрење да је учини својом женом.

Једнога вечера Марта је одоцила. Неспособан да савлада своје нестриљење, напусти своју собу, а пође јој у сусрет. Када је ступио у салон, изненади га разговор. Био је љубопитљив, ко то тако доцкан разговара са његовом мајком и приђе ближе.

Изненадио се, чуо је Мартин глас, који је без икаквог respekта разговарао са његовом мајком, док је његова мајка скоро молила.

Сасвим потресен ослушкиваше даље.

„Још један месец“ рече његова мајка. „Оставите ми времена, како би га спремила за ваш одлазак. Ово ужасно разочарање би га убило. Хоћете ли још новаца? Реците ми, ја ћу вам дати све шта ви желите“.

„Не, не, ни по какву цену. Ја сам улична девојка, али сам сита ове врсте трговине, не могу дуже. Сваког вечера та ужасна уста . . .“

Изложба школе за примену декоративне уметности госпође Марије Предић

Прошле године, кад је г-ђа Предић отворила изложбу своје декоративне уметности, заинтересовала је велики број београђанки свију друштвених слојева.

Ове године њена изложба у просторијама Новинарског клуба, по обилности изложених радова, по фантастичности идеја, показује како је наш женски свет схватио лепоту декоративне уметности за улепшавање својих домова ретким и необичним стварима, показује и рафинирани уметнички укус госпође Предић, која је неисцрпна у стварању... исто онако као и њен отац г. Нушић.

Никада Новинарски клуб није видео такву чаролију.

Даме застајкују занесене пред зеленом гостинском собом, тако уметнички стилизованом, као да је нека инсценирана соба у Фоли Бержеру.

То је соба израђена за госпођицу Ружу Панић.

Па до те собе црвени угао са огромном фотељом, малим сточићем... Па онај црвени сто са тарсом, који се окреће са четири фијочице. До фотеље велики кактус, као природан. А то није природно, већ листови израђени од шкољки. Црни орман са емаљом привлачи погледе. А на њему стоји букет од розе шкољки, као у бресквице не гранчице у цвету. То је израдила госпођа Боже Максимовића. Она је врло вредна ученица, и њен необични јапански сточић са жутим ружама изазива дивљење дама. Са госпођом Предић г-ђа Максимовић је заједно уређивала изложбу од осам сати изјутра па до осам увече.

И опет једна виолет соба са диваном какви се не виђају у београдским изложбама намештаја... Писаћи сто са комбинованом библиотеком чини изванредну гарнитуру те виолет собе.

А у свакој соби и поњава стилизована, које тка у Београду госпођа Богдановић.

— Сад су модерне наше поњазе, оне најобичније са српским шарама, каже госпођа Предић.

Госпођа Предић сматра као најфинији и најтежи рад у својој школи рад на кожи. Са поносом је показивала једну мапу у кожи са босанским мотивима из етнографског музеја.

— То је најфиније парче у мојој школи.

А нешто, што задивљује сваког, то су и оне лампе у облику лала, више од једног метра, израђене од накролака. Једна лампа израђена је за хол г-ђе Панић.

Врло је необична и карташка гарнитура са четири сточића на четири краја великог стола, који се подвуку под сто и изгледају као четири ноге, а кад се сервира пиће извлаче се. Наслони на столицама у облику су карата, један је кец, други херц, трећи пик, а на седиштима су намалане карте.

До те собе налази се црвени параван са тицама у емаљу рад госпође Бојке Белодедић.

Ученице госпође Предић изложиле су своје радове. Госпођа Мара Јовановић једну стилизовану лампу са накролаком. Госпођа Радосављевић гарнитуру за пушење. Госпођа Дугљевић лампу у металу. Госпођа Тодорозић абажур од накролака са розе жоржетом. Серију слику Цезефине Бекер малала је госпођа Љубичић. Она је радила и са бојама Бајац цамију и турску чаршију. Истиче се својом лепотом и тешком израдом једна консола босански рад са уметањем срена је изложбом веза госпође Жељезов бра, што врло ретко раде жене.

Изложба госпође Предић допуње и Базаревић, међу којима се радовима истиче један чаршав са мотивима флорентинским из шеснаестог века и други чаршав са кинеским везом и словима.

Целокупан утисак ове изложбе показује како наше жене рафинирају свој укус захваљујући госпођи Предић.

Зато свака београђанка, која има могућности, треба да се упише у ову школу.

КАКО ЂЕМО ЗНАТИ ДА ЛИ ЈЕ ЈЕДАН РУБИН ПРАВИ ИЛИ ЛАЖАН

Драго камење се испитује највише увеличавајућим стаклом, односно микроскопом. Међутим код многога камења није увек потребан микроскоп; довољна је и обична лупа. Најлакше се познају прави од лажних рубина. Прави рубини имају у себи много линија које се укрштају и праве геометријске фигуре. Вештачки рубин или нема никаквих линија или, ако их има оне праве кругове и изгледају као таласи које прави камичак кад се баца у мирну воду.

У данашњем броју доносимо решење нашег конкурса.

О МИЛИЈАРДАМА СЕ МНОГО ГОВОРИ

Неки статистичар који вероватно није имао другог посла израчунао је да је потребно да се испишу сви бројеви од један до милијарде 45 милијарди 32 милиона 998 хиљада и шест оројева. Да се сви ти бројеви одштапају потребно је преко 100 хиљада збига великог формата.

Најинтересантније је да сви ти бројеви имају 13,235,000,002 слога. Ако се претпоставља да се у минути може изрећи 250 слогова онда човек треба да живи 101 годину, да не једе и не спава, па да избоји од један до милијарде.

ХУМОР

— Реци ми, молим те, зашто за твојим визит — картама стоји: „пашеног доброга Бога?“

— Па, ти знаш да је мој таст имао две кћери. Старију, Рахилу, узео је добри Бог, а млађу, Сару, узео сам ја. ЦРКВЕНИ ЗВОНИК ОД АЛУМИ-

НИУМА

Први и једини црквени звоник од алуминиума завршен је скоро у Смајтфилдстриту у Питсбургу у Америци.

Црква сама висока је око 60 метара, а на врху највеће куполе направљен је звоник у виду једне стреле 27 метара висок, врло елегантан. Састоји се цео из 221 дела од алуминијума, украшен лепом орнаментиком. Цео звоник тежак је свега 3.300 килограма.

ЈУТРО ПРЕД ЈЕДНИМ АТЕЉЕОМ

Ту, још око 8 часова, можете видети доста аутомобила, колико овде ни људи не видите. Ту су дошли репортери и фотографи за аутограме и снимање звезда. Ту су богати индустријалци, који по некада обилазе, са великим букетом, филмске звезде, честитајући им на успеху.

КАФА

Кафа се све више пије. Светска потрошња 1867. године износила је 47 тона, док се данас попела на 1200 тона. Према томе добро би било да се зна, да ли је кафа шкодљива или није.

Лекари и научници кажу да кафа убрзава рад срца, повећава притисак на крвне судове и — помаже варењу. Сем тога, кафа врши акцију и на нервне центре и натерује их на рад. Из тога излази да кафу не смеју пити нервозни људи, људи са срчаном маном и људи који и иначе не могу да спавају. Остали могу слободно да пију кафу за коју се, опет од стране научника, тврди чак и да је хранљива, а у колонијама је употребљавају као успешан лек против депресивне акције топлих земаља.

Љубав и аристократија

Један диван августски дан после подне „Гибралтар“ ратни брод са највећом брзином секао је плаве таласе Океана, а на палуби у великом веселости момачки опроштај су славили официри, Пиерино Гарибалди млади капетан фрегате опроштавао се од радосног момачког живота, кроз три дана у недељу после подне треба да се закуне на верну љубав г-ци грофици Матилда Банкомпагни, која га сигурно са тежњем чека у Бенони. Пристаниште Ђенова све јасније се дала видети у колико јој се „Гибралтар“ приближавао. Пиерину се био задубио у своје мисли и непомичен је посматрао таласе као да у њима види своју долазећу срећу, само се онда тргао када је командант брода повикао пијмо за верну истрајност заљубљених, на овај позив сви су подигли своје чаше и у највећој тишини их испили, и стари бродарски лекар који се увек смејао у онај мах заборавио на то, јер сви су знали да за долазећу срећу младенце морало се много борити и трпети. Јер стари гроф Емануел Бомкомпagni није хтео ни чути за ову женидбу као уображени стари аристократа желео је да има зета са грофским или кнежком титулом, стога је Пиерина ружно одбио који је био син једног богатог свиларског индустријалца, али старом грофу све ово није импонирало јер он је и сам био богат и није хтео своју једину кћерку дати једном пролетару.

Али кад га љубим оче плакала је Матилда и молећи га крјала је своје руке, искључићите ако о њиме смеш да говориш викао је сав црвен од љутине стари гроф. И од тога дана Пиерино и она су се само тајно састављали, али њен отац свом својом силом није могао да прекине везу које их је спајала јер они су се међусобно заклели да ће да до смрти бити верни један другом, и ову су заклетву поштовали јер узалуд су досадиле господа да Матилду испросе она их је све по реду одбијала. Стари гроф је увидео да ће његова кћерка својом истрајном снагом све његове чланове порушити и годинама је трајала борба али се никакав успех није могао постићи, Пиерино је стално био на мору и због великог маневра врло ретко је свраћавао у Бенону и своју Матилду је само на неколико минута могао видети али ове минутне састанке довољне су биле да у њих две срце улију нову наду доза даљу истрајност, можда ће ипак доћи време да стари гроф попусти и њима дозволи да се венчају и да буду сретни до гроба.

Али стари гроф није попустио његово тврдо срце није могао нико да омекша, али од чуда и јада што неможе да савлада и присили своју

кћерку на послушност, толисе разболео да га је ударила кашља, лекари поред свих напора и покушаја нису могли да му помогну, Матилда је три дана и три ноћи клечела поред постеља свога оца, који је још увек ошесвешћен лежао, чекала је да му се барем на један часак поврати свест можда он сада пристао да се она венча са Пиерином, када зна да му се смрт приближује четвртог дана у зору стари гроф је лагано почео к доли себи отворио је своје крупне очи и непомичен погледом посматрао је зидове и његове украсе одједном примети он своју кћерку која је још увек клечела крај његовог постеља и чим је опазила његов буд плачећи је љубила његову хладну руку али као да су се црни облаци спуштали на његово чело, очи су му стаклено сјајиле и још једном он скупи сву своју снагу и са великим напором издигао се из свога постеља и сав узрујан викао је закуни се да се нећеш удавати за тог свиларског крпара закунисе несретна девојка је још јаче ударила у плач и да се није чврсто држала срушила би се на под одговорити није могла, а болесник сав узрујан бурно је дисао и пошто није добио одговора као знак забране подигао је десну руку и још једном повикао закуни се, и затим муњевитом брзином струшио се на јастуке и после неколико грчевних трзања затворио је очи и његовом животу, наступио је крај.

Пиерино се тада баш у Буенос Ајресу налазио смрт старог грофа јавио му је отац депешом, и он је тада једно опширно писмо послао Матилди молећи му пошто им сада ништа не пречи пут њихове среће нека буде његова и у Рио де Жанерио примио је одговор да га Матилда са великом чежњом чека, и у једном писму споразумели су се да ће се венчати у Беновској цркви „Санта Марија“ чим „Гибралтар“ приспе. Силна ратна лађа брзо се приближавала Бенони, пристаниште је било пуно света јер сви су хтели да што боље виде пливајућу тврђаву. Пиерино је био сав узрујан, мисли су му биле збуњене, није знао шта да ради, морнаре је у себи клео што споро раде он је хтео да што пре види своју Матилду и да се препусти њеном загрљају, најзад спусти се моторни чамац и за трен ока он је био на обали, где га је једино отац очекивао сав утучен. Поздравио је свога сина и недозволивши му ни једно питање рекао је можда би пре свега кући отишли и јер и тако у близини станујемо, без једне речи они се кретоше кући, Пиерина су разни осећаји обрхвали, његова нестрпљивост постала је још већа кад су стигли кући, где му је отац предао једно писмо које су донели јутрос рекао му је отац тихо. Пиерино је сав дрхтао када је видео писмо јер на коверту препознао Ма-

тиднин рукопис, узбуђен почео је да чита:

Љубљени Пиерино!

У недељу сам требала бити твоја али отац ми не дозвољава, он захтева да идем у манастир, данас о поноћи посетио ме је, ах, Пиерино само да си видео његово разљућено лице и стаклене очи. својом кошчатом руком ухватио је моју, тако да још сада осећам његово стезање, ако се венчаши са њим сваке ноћи ћу те посетити. То је рекао Пиерино и ја знам да ће он своју реч одржати. Опрости ми добри Пиерино и немојте ме присиљати да одржим своју заклетву, јер ја бих полудела ако би ме отац још једном посетио, ти знаш колико те ја љубим, стога буди милостив и опрости ми. Немој бити тужан, већ ме заборави.

Твоја несретна
Матилда

Пиерино се сав узбуђен сруши на канабе.

Била је већ прошла поноћ када се отац ходајући на прстима приближавао вратима спаваће собе свога сина, али у соби је био мрак и све тихо, лагано притиснуо је браву и врата се отворише, као дивљак узвикнуо је, сине шта си урадио, Пиерино је непомичан лежао на канабети а са његових груди текла је крв, у руци је грчевито држао револвер а поред њега лежало је једно писмо упућено оцу.

Драги оче! Опрости ми што сам то урадио, иди и реци Матилди да сам отишао да се обрачунам са њеним оцем, и ако се духови стварно враћају, онда ће је ове ноћи посетити два духа.

Твој љубљени син
Пиерино.

После неколико тренутака пет лекара извршили су операцију, срећом куршум је промашио срце али због излива крви лекари имали мало наде да ће болесник остати у животу, писмо је отац послао Матилди која је као луда дотрчала своје љубљеном и дан и ноћ без одмора неговала га је. После седмог дана болеснику је било мао боље, његов снажан организам победио је смрт. Тако је се Пиерино могао са Матилдом у башти забављати, близина њихова још више их је приближила, тако да су једног дана једно другом пали у загрљај. Њихову срећу из даљине је посматрао Пиетров отац и сузе радоснице спуштале му се низ лице.

Антоније М. Халац.

»АУРОРА«

1. Завод за куповину и продају свих врсти полицијских паса, као и њихових дресура.

Београд

Балканска 10. IV спрат
„Луксор“ од 9—12 час.

**Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.**

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лутрије

Писмо из Париза од госпође З...

МОНМАРТ

Париз нема корзо, као Београд Кнез Михајлову улицу, где је сконцентрисан целокупни вечерњи живот. Он има неколико центрова својих, као што су Монпарнас, Монмартр, Булевари, Јелисејска поља, Булоњска шума, разни тргови, и нигде нема оне вечерње гужве као на београдском корзо-у, кад дефилује читава парада притешљени једни уз друге да не може ни да се размахне руком, нити пусти бржи корак.

После Монпарнаса, најинтересантији центар је Монмартр.

Цео живот креће се у улицама Клиши, Рошешуар, Кирсел, Кафана, кабаре-и и вариете-а бљеште од светлости. Маса света тиска се и пред биоскопом Гомоном, а мноштво их седи по клупама на булевару и посматра оне што улазе у кабаре-а, и све те веселе локале, где кишти ноћни живот са својим разноврсним и фантастичним атракцијама.

У кафани Веплер долазе само коте, које парифани називају „пуле“.

И фамилијарни свет дође из љубопитства, да посматра те ноћне лептире, које су ту врло пристојне, и сваки странац сматра за дужност да посети све те „знаменитости“ Монмартра. Ако је мушкарац сам, „пула“ му одмах прилази, прави познанство, и договара се о месту рандеву-а.

Често се прелази из једног кабаре-а у друго, или вариете.

Шта се све ту не види. У једном вариете-у приказују пакао. Са плафона наједарен спуштају се змије, обасјане неком фосфорастом светлости, и вију се страшно кроз ваздух, као да хоће да се обмотају око тела неке лепе даме. Жене су уплашене,

и тек понека цикне, иако зна да је то вештачка змија, али је ипак обузета нека стравом кад их види како се вију над њеном главом.

У једном кабаре-у вечера се на мртвачким сандуцима и свуда су разбацане мртвачке кости, које су разуме се, каширање. И светлост је тако удешена, да сва лица имају неку мртвачку боју. Тај штимунг мртвачки пружа се публици зато, да би се навикла на загробни живот, који очекује сваког. Али у том тренутку нико не помишља на смрт, већ на живот и забављање.

Постоји на Монмартру и једна врста „Три шешира“. То је боемски кабаре „La pin agile“. Ту песници читају своје песме. Један изађе и објављује: „Сад ћете чути младог песника Н. Н., који је врло талентован, богат инспирацијама, сањалица ит.д., и ви ћете га саслушати и дати му воље да и даље пише, и потрудите се да још више распирите његову песничку машту“.

Затим се на исти начин представља нека млада харфисткиња, пијаниста или виолиниста.

И после таквог увода публика обдари раскошним аплаузом песника и

све остале.

Они, који остану на булеварима, имају исто тако занимљивих забава.

Цео живот Монмартра је више на улици.

Тамо стоји мађионичар, који гута ватру. Око њега се већ сакупио свет и он прво себе рекламира:

„Господо, ви, који сте десно, бацћете ми по неколико суа, јер је потребно да ми дате воље за рад, да бих вас могао забавити.“

Публика му баца...

Он се тада окрене лево.

„Али да бих ја могао да изведем чуда, каква нисте никада видели, треба да ме и ви обдарите са неколико су-а.“

И опет му публика баца.

Онда он изводи своја „чуда“.

На једном хошку изводи акробата разне скокове.

И тако свуда понека забава.

Око дванаест сати Монмартр се празни. Они што седе далеко журе да ухвате последњи метро, који иде у дванаест сати, и аутобусе, који рале до један.

На Монмартру остају они, који ту станују, и ноћни живот се наставља до два и пола три...

Гумени мидери

као и

гумене чарапе

од најбоље свежје гуме, готови и по мери

појасеви

за подизање стомака, лутајуће бубреге, за друго стање и после порођаја.

У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова 6. — Београд

Тражите каталог бесплатно.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-8

SUNTO

Течност за чишћење паркета
Фарбаног патоса, линолеума, дрвеног намештаја, и
кожних делова: намештаја, аутомобила, ташни и т. д.
ЧЕТКАЊЕ НЕПОТРЕБНО

Само намазати и чекати да се сасуши, затим ву-
неом крпом избрисати. Врло практично и економно.
Чисти флексе. Даје изванредан трајан сјај, који је и
на влажном времену постојан

Добија се у бољим колони-
јалним радњама. Производ:

Хемијске фабрике IMMALIN

СЕЧИВА за БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челник; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.
Комад 3— динара за сва места у Краљевини С. Х. С.:
за трговце, препродавце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО

ИПИС и СРОАТИА

АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.

Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд Теразије.
Пасаж Извозне Банке.
Телеграм: Електра. Тел. бр. 35-15

Женске и дечје

ШЕШИРЕ

као и сав прибор и украсе
за модискиње, невероват-
но јефтино продаје

СИМА М. ЛАЗАРЕВИЋ

у властитој кући Кр Милана 120 (у дворшту).

КЛИШЕ

ЗА ОВАЈ МЕСТ
РАД:

ФОТО-ЦИНКО РУС
Београд

Струјница 65.

Телефон 29-19

Геодетска и Грађевинска Академија
„Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-38.

Сврху Геодета, Геоматра (земљомере, порезнике), Грађевинаре (предузима-
че) и Техничне Цртача. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина
3.300 дина, први и 3.000 дина, други семестар. Зимска школска година почиње 1. но-
вембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и
допунски курсеви и отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕК-
ЦИЈА, Бранкова ул. 23., — Телефон 16-36.

Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондава.

Велики избор француске парфимерије:
кремова, пудера, ружева, мириса,
колов. воде, лосиона и т. д.

Цене услед мале режаје јефтине.

Париске новитете

ФИЛЦАНЕ ШЕШИРЕ доноси увек први у огромном избору најмодернијим бојама, формама и најфинијим квалитетима и продаје их по свом у целој Југославији познатом ценовнику и то: по Дин. 65.— 75.— 80.— 85.— 90.— 95.— 100.— 110.— 120.— 135.— 140.— 145.— **ФИЛЦ КОНБИНОВАН** паном и сомотом по Дин. 130.— 140.— 150.— 175.— 180.— 190.— 200.— 220.— 230.— 250.— **ФИЛЦ НАЈФИНИЈЕГ КВАЛИТЕТА** (од зечије длаке) по Дин. 180.— 190.— 200.— 230.— 250.— 280.— 290.— 300.— 320.— 350.— и 380.— **СВИЛЕНИ ВЕЛУР** по Дин. 320.— 350.— 380.— 400.— 420.— 450.— 480.—

ЈЕДИНО

**Светислав
Танасковић**

Кр. Милана 49.
БЕОГРАД
Тел. 51-63.

ДВА САТА КРАЈ ВОДА
У ОБЛАЧАН ДАН

I.

Дубоке су наше носталгије низ воде
у дан овај кад нас осваја
туга, као пејзажева путања спрана;
кад тице, у муку, над водама заброде,
у муку угашена сјаја,
па умре с њим радост дана...

Један мост и бели град
у дну се са небом светле
пуни мутна к'о туга сјаја...
Тешко је бити на обалама млад
и чути, у дану далеко, петле,
кад те пејзаж и носталгија осваја.

II.

Подигне се прашине прамен
на путу, негде иза врба реда,
и погну се гране низ даљине
притисну неба дан к'о камен,
пође светлост врхом гора бледа
— дуж родне, без границе, ширине.

Па се дигну негде тице отишле —
ад сене у водама неба
дубоко са мутним ликом.
Мир... Низ воде све мисли сишле
са пустим тичијим криком.

3. Лучанин.

Аутофрагмент: Живи за сада у
Смедереву. Где мисли и да зврши ма-
туру. Стихови су му нежни описи
природе. Сарађује: у „Венцу“, „Књ.
Северу“, „Нашој Искри“ и т.д. Кроз
извесно време мисли да изнесе у свет
збирку стихова: „Сан и Живот“.

ДУШУ ЈА ТРАЖИМ ЖЕНЕ!...

Као сваку младост
и моју огањ пожуде згара
за жену своје величине,
коју дуго, узаман дуго тражим
на стази и у сваком куту живота

куда драч љути само цвета...
Али ја не тражим
обичну свакодневну жену
са градских отрованих улица
миловану дахом црне ноћи.

Не!

Ја не тражим линију тела жене
ни пластику њених млечних руку,
ни класичну симфонију лица
давних хоринтских Хетера.

Зато што не тражим обичну
свакодневну жену
мени је мучно, мучно ваћи,
у отрованом крвавом предвечерју
жену своје вечне фантазије...

Ја жудим и тражим жену
која у раму своје пути чува
жар вечних душиних дубина,
одакле ненадмашне земне симфоније
брује у складу пролећних
праскозорја.

Душу ја волим и тражим жене
одакле се точе пијани мириси
ко звездано светло с тајна свода,
која је на белим крилима
далеко, незнано далеко у свемир,
од кухних животних устајалих вода.

Вук Ст. Лопчић.

Аутофрагмент: Рођен у унутрашњо-
сти. Песник немирних стихова. Дубо-
ких понекад мисли, проткане ипак
неком благом нежношћу. Досада пу-
бликовао више песама, које су право
огледало његове лирике. Тежи да
буде оригиналан, и не поводи се за
разне струје наше послератне поезије.

никаква велика сила, а поготово је у
другом делу сасвим отпао. Добриво-
јевић је брз, продоран и опасан шу-
тер, тек за вођу није, јер нема пот-
ребне присебности ни лукаштва. Јо-
вановић је добро играо са осталима,
изврсно слао Крњичека у ватру, али
као појединац није могао задовољити.
Нарочито се видело да није више
способан да уздржи једну озбиљну
и пуну полета игру, какву је предвео
после одмора престоички првак
Хрњичек на крилу је добро проносио
и центрирао.

Првак је почео несређено и изгле-
дало је да би пораз морао наступи-
ти неминуовно. Могуће да је било
стрешње и због стављања у тим мла-
дог Радовановића. Тек у првом делу
је све ишло наопако. Ни један део
тима није задовољно. Људи, који би
требали бити дуже тима, Марковић
и Марковић, били су бачени у засе-
нак од противничког центар-халфа.
Ни одбрана ни навала нису имали
своје вође. Али кад је у другом делу
Чупић водио навалу, тим је био пре-
порођен. Сви играчи су уложили све
од себе, полет је био веома велики
и тек у том делу је престоичка пре-
познала свога првака. Наравно, да
црвени, који су до одмора дали све
од себе, а поготово средњи помагач,
нису значили много. У том делу се
већином игра пред њиховим вратима
и пред сам крај је стање било 2:3 на
њихову штету, код Ђорђевићевом
кривцом пада гол. Арсенијевић је
био најбољи играч плавих и у пољу.
Деби Радовановића је потпуно успео,
тек му мања физичка разбјијеност,
са којом се бек једног доброг клуба
не може ни замислити. У осталом и
недостатак рутине значи много. Халф
линија је тек по одмору задовољила
као целина, а тако исто и навала. И-
наче о том пре одмора није могло
бити ни говора. Воља пребацити
Ђорђевић једну велику погрешку,
што се служи руком у близини гола.
А ово није први пут имало рђаве по-
следеце. Напад до одмора није вре-
део ни две паре. Ни појединачно ни
један играч није задовољно. Ни чу-
вена десна страна, ни Вујадиновић.
О Марковић и Најдановић није вре-
дно било трошити речи. У наставку,
стављањем Чупића он је играо пове-
заније, са више система, а велики по-
лет и сигурност одбране и малакса-
лост противника су допринели да се
задржава дуже у пољу противника.

Благ. С. Раклић

СПОРТ

ПЛАВИ — ЦРВЕНИ 3:3 (1:2).

Овдашњи ривали су уместо утак-
мице за државно првенство играли
пријатељску. Наравно да то није мо-
гло сматрати занимљивост догађаја,
пошто се очекивало да ће и једни и
други уложити све. Једни да докажу
како су оправдано заузели друго ме-
сто, други пак да им оспоре то и до-
кажу како нису из страха од њих да-
ли бодове без борбе. Дакле, у ствари
очекиван је у неку руку првенствени
догађај под маском пријатељског.
Прорицати резултат било је више не-
го смешно, јер се знало да су Црвени
у пуној форми, а плави напротив, у
сасвим промењивој. Помишљало се
и на то, како би црвени могли и као
бољи изгубити битку. Наравно, то су
све била само нагађања. Сама утак-
мица је дала доказа о једнакости

оба противника и резултат, који је
постигнут права је слика њихове ја-
чине. Црвени су до одмора имали
иницијативу у рукама. Били су стал-
но бољи и снажним и добро прове-
деним налетима нанели противнику
велику штету, затресавши два пут
мрежом. Радили су као stroj, зашта
могу највише да благодаре ненад-
машном средњем помагачу, који је
својим дугим ногама и високом рас-
том заустављао сваку лопту, изврсно
је давао, приказавши уз то сјајан
шут.

И остали играчи одбране су задо-
вољили. Предња линија је у Мало-
шевићу имала најбољег човека, који
је поред индивидуално добре игре
показао изврсну сарадњу са својим
крилом, које уопште узевши није за-
служило толику пажњу. Вирић није

БУДУЋНОСТ—ВАРДАР 2:0.

Пораз је сувише мали

Овдашњи трећераздни клубови
су одиграли једну пријатељску утак-
мицу, која се свршила једном сасвим
убедљивом победом Будућности. По-
бедник је био далеко бољи, на моме-

нте поузгао и веома допадљиву игру, тек се више играло појединачно пошто Николан никако није могао бити добар вођа, јер нема зато ни хладнокрвности, ни потребне технике ни тактике. Одбрана је била боља део тима, а готово халф линија.

Побеђени су били слаб противник и благодарећи само срећи и недољубној одлучности противника извукли су овако мали пораз.

Б.С.Р.

ФИЛМ

„БИГАМИСТЕ“

Један од бољих филмова ове сезоне приказује се у једном од овданих биоскопа. „Бигамисте“ је филм који по својој одличној режији и игри глумца заслужује оштру пажњу.

Дражесна Бети Аман, позната из филма „Асфалт“ и прослављена својем импресивним игром... дала је у овоме филму једну од својих најбољих креација а Хенрих Георг надмашно је чак и Никиту из „Кметова“. Режију води славни немачки режисер Густав Учицки.

Овај филм је наишао на топли пријем код публике где год је до сада приказан, па ће се сигурно допасти и нашој публици.

„ЗЛАТО“

Чувена темпераментна љубавница филмскога платна дражесна Долорес Дел Рио, играла је недавно под режијом Кларенса Бровна у филму „Злато“. Радња овога филма одиграва се у време кад је на Аљасци откривено злато. Снимање је извршено на лицу места на Аљасци и глумци, статисти и остали били су једно време потпуно одвојени од осталог света.

Снимање није било само тешко, већ и опасно. Оператори су морали често да прекидају са снимањем и да пуцају на гладне вукове и медведе, који лутаху у наоколо. Осим ове опасности претила је сваки час и навала лавине, те зато није ни чудо, да су сви били веома сретни, кад је филм најзад био завршен, јер су осетили оно што су играли. Али њихов труд и пожртвовање није било узалуд, већ је крунисано сјајним успехом. Створено је једно величанствено дело неме уметности. Дата је једна дивна и верна слика грамљивости људи, када их опије сазнање, да се налазе у близи злата. Изнети су до сада невиђени предели далеке Аљаске, и приказан је до ситнице онај тешки живот који се тамо живи.

Дивна Долорес Дел Рио, одиграла

Грамофони и грамофонске плоче

најпознатије марке:

His Masters Voice; Columbia; Polydor;

по врло повољној цени могу се добити у нашој радњи.

Продаја за готово и на дугорочну отплату, Услови плаћања повољни. Тражите илустровани каталог грамофона и списак грамофонских плоча.

ГЛАВНИ ГРАМОФОНСКИ ДЕПО

БЕОГРАД, Кнез Михајлова ул. бр. 18.
Телефон бр. 53-82.

је своју улогу сјајно, и по мишљењу филмских стручњака у овоме филму налази се њена до сада најбоља креација.

Овај грандиозни филм приказиваће се ускоро у биоскопу „Луксор“.

НОВОСТИ „ХОЛИВУДА“

ШТА СЕ ИГРА?

ШИРИТЕ „ХОЛИВУД“

БИОСКОП „ЛУКСОР“

Приказује величанствени Фоке шлагер „Мелодија крви“ са Шарл Фарелом и Мери Дункан у главним улогама.

Следећи програм испуњава наш омиљени земљак, Светислав Петровић са својим најновијим филмом „Барон Тренк“.

Долази: највећи шлагер ове сезоне „Злато“ са дивном темпераментном Долорес Дел Рио у главној улози.

БИОСКОП „НАРКИПО“

Још само данас и сутра велики дупли програм „Пат и Паташон у Африци“ и најновије ковбојске пустиловине омиљеног Бук Донеса у филму „Крв говори“. Следећи програм велика пустиловина једне жарке љубави у филму „Бећарска љубав“.

Долази: „Темпо, Темпо“ у главној улози Лучиано Албертини. „Тарцан“, велики филм који је израђен уз сарадњу Едгарда Рица аутора чувених Тарцанових романа. Видећемо у овоме филму Тарцанове пустиловине у Цунгли, усред бујне прашумске лепоте, па га допије опет срећемо међу људима у Енглеској.

Првокласне музичке инструменте директно са

ФАБРИКЕ

односно фабричког стопаришта

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ

ЦЕНОВНИК

добиле бадана! Затражите га код највеће отпремне фирме музичких инструмената у Југославији:

МАЈНЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената, грамофона и хармоника

филијала

Марибор, бр: 145-В

Виолине од Д.93 нап.

Тамбуре . . . 90. .

Мандолине 156. .

Трубе . . . 505. .

Грамофони 345 .

Ручне хармонике 85 .

ОПРАВКЕ

Сатова и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. КАРИЋ

Краља Милана 116.

БЕОГРАД — Славија

НОВИ ЛИСТОВИ

Изашао је из штампе „Дечји Лист“ за октобар, са одабраним и веома интересантним садржином, одлично технички опремљен и обилато илустрован. Угледни примерак шаље се, на захтев, бесплатно. Растурање листа по циколама одобрено одлуком Министарства Просвете ОНБр. 92278. од 2.-1.-1928. Годишња претплата 20 динара, један примерак 2 динара. Повереницима и ревизорима 30% рабата. Чековни рачун 55041. Адреса уредништва: „ДЕЧЈИ ЛИСТ“, БЕОГРАД, ТОПОЛСКА УЛ. 11.

Коњска потковица

— Милут. Б. Мићовић. —

Живот није шала ни забава; живот није ни наслада...
Живот је — тешка патња.
(Н. С. Тургуњев: „Фауст“)

Те вечери Љуба Савић студент права полазио је на пут у Београд на Универзитет. Мати у кујни спремила му је у једном пакету пржено пиле, мало сира и доста колача. Отац, један сиромашан трговачки, прегледа му пртљаг, да би се уверио да ли је упаковано све као што треба. Потом га одмери од главе до пете, да би видео како су стоји одело, које је Тоша شناјдер мало пре донео. После овога одведе га у гостинску собу. Пошто затвори врата, извади из џепа новчаник и даде му две нове новчанице од по хиљаду динара. Затим полако врати новчаник у џеп, скиде наочари па их протрља џепном марамом и стави их поново на нос.

— Од своје стране учинио сам све што сам могао, — рече гледајући га преко наочара. — Избегавао сам кафану и друштво, бежао од људи и пријатеља, престао чак и да пушим, само да би ти могао да свршиш гимназију и да се упишеш на Универзитет. Штеди паре што више можеш и учи. Живот је борба. Немој да поћеш трагом ових неколико наших студената „ветерана“, који већ десет година студирају права, па никако да положи ни један испит, а сада краду од куће паре да би могли да купе дуван. Избегавај забаве, кафане, друштво. Учи. Када постанеш свој човек, имаћеш свега и свачега, па живи како хоћеш. Ја ти за себе не тражим ништа, јер сам чинио само оно што сам као отац био дужан учинити.

И пољубивши га у чело, потапша га по рамену и приметно узбуђеним гласом, гледајући на сат, додаде:

— Хајде сад, пођи с Богом!

Међутим живот у великим градовима је тако леп и привлачан. Ту су шеталишта и паркови, седељке по ресторанима, чежњива музика Цигана, даме које тако радо показују, — најзад чега има ту ружнога, — своја лепа колена са листовима као извајаним.

Због тога је Љуба Савић по доласку у Београд и сам признавао да се једновремено не може учити и забављати. А био је жељан забаве, музике и жена, после мале успаване паланке, јер је — био млад.

Али људи су пронашли телефон, грамофон, аероплан, па чак и вештачке вилице. А и он је био човек, паметно биће, те је ову тешкоћу решно на тај начин, што се преко дана забављао, а увече учио.

Убрзо је, разуме се, стекао и познанство. И то сасвим случајно. Једне

вечери враћао се из вароши. Пролазећи једном улицом, на прозору једне куће опази једну малу блондинку, која га је врагосласто посматрала. И као у шали, он јој добаши:

— Када бих био председник општине, издао бих наређење да свако вече излазиле на улицу ради улепшавања вароши.

У место одговора, она му исплази језик и направи једну смешну гримасу. Он поцрвене, али када дође до угла улице, окрену се и погледа је. Она се осмехну и климну му главом у знак поздрава.

Целу ноћ њена слика није му избијала из главе. А била је заиста симпатична. Имала је тршаву плаву подрезану косу, мали прхаст нос, црне очи и сочне уснице. И стално му се у сну плазила.

Међутим сутра у вече она му се тако љубазно насмеши, да ни сам није знао како су се још исте вечери упознали.

Избегавајући метеж града, од тада почеше шетати по околини изван вароши, уживајући у природи, која се полако будила из зимскога сна.

Једне вечери Лула је била заузета послом, те се врати у стан раније него обично. Пред станом са његовом газдарицом седела је једна млада удовица. Звала се госпођа Дивна. Била је млада и лепа, а пажљиво се према свакоме опходила, те је у целом дворишту највише била цењена. Облачила се елегантно и укусно. Живела је од пензије свога мужа, који је био неки порески чиновник. Почало се да је издржава један старчић, неки виши чиновник у пензији, — али ко је без греха нека се први баца каменом.

— Ми о вуку, а вук на вратима, — рече она осмејкујући се, када их он поздрави и хтеде да уђе у собу. — Малим вас да ми напишете једну молбу. Није да не знам да пишем, али право да вам кажем заборавила сам где се међу тачке, а где запете, па ће те ви то умети боље, финије, онако правнички.

— Врло радо, госпођо, — одговори он.

Кад уђоше у њен стан, она га остави у соби, давши му некакав албум са сликама да се забавља, а она оде у кујну да скува кафу. Потом га послужује кафом и цигаретама, па седе и она преко пута њега и запали цигарету. И докле је он полако сркао кафу и отресао пепео од цигарете у један мали тањираћ, она безазлено подиже лаку собну хаљину да би боље наместила чарапу, те показа ногу преко колена, легу и пуну у прозрачној, танкој, готово као од паучине свиленој чарапи.

Те вечери Љуба Савић и не оде у свој стан, те табаци из Енциклопедије Права и Црквено Право остадоше неотворени.

Од тада Љуба Савић поче да проводи дане са малом Лулом, а вечери са госпођом Дивном. А у његовом стану остадоше књиге бачене испод кревета, те се свакога дана на њима хватао све дебљи и дебљи слој прашине.

Међутим мај се полако приближавао. А полако су се приближавали и испити на Универзитету. И тек тада Љуба Савић се сети да треба да учи.

Због тога једнога јутра потрпа у кожни ташну књиге и табаке, седе у трамвај и оде изван вароши. Кад изабра једно лепо место, запали цигарету и поче да чита.

Било је свеже мајско јутро. По зеленим шумарцима царкутале су птице. Преко плаво азурног неба полако су промицали неколико парчета искриданог и као снег белог облака. Овде онде пробијали су се сунчани зраци кроз лиснато грање дрвећа и играли по трави.

— Црквено Право у субјективном смислу је....., — поче да чита Љуба Савић, али се између редова неприметно појави глава мале Лулу, весела, несташна и насмејана, са напућеним малим сочним усницама.

А он и нехотице помисли:

— Како има мале и чврсте груди!

Али се брзо сети да је почео да учи Црквено Право и да оно нема никакве везе са грудима мале Лулу, па продужи да чита:

— Црквено Право у објективном смислу је....., — а слова се полако размакоше и између њих се појави госпођа Дивна обавијена пењоаром, изваљена на дивану, са разбарушеном косом.

Па му изгледа као да чује како му шапуће, страшно и појудно:

— Мали мој, како умеш дивно да љубиш и још лепше да милујеш!

Он се нервозно почеша по глави, па продужи да чита:

— Извори Црквенога Права су...

А време полако и неосетно пролази, као лахор између лишћа.

Љуба Савић затвори књигу и у мислима покуша да се сети онога што је дотле прочитао.

— Црквено Право у објективном смислу је... Заиста Грета Гарбо је тако привлачна, — помислих одмах после овога, заборављајући да је хтео да се преслиша. — Има тако чудноват, сањалачки, диван поглед!

И пред очима му оживе цео један филм у коме је играла Грета Гарбо.

Тако му прође све време до подне.

У подне склопи књиге и пође у варош. Прелазећи преко колског пута, спази у прашини једну коњску потковицу, те је диже са земље.

— Кажу да потковица доноси срећу, — рече разгледајући је.

Затим је стави у џеп.

— Кад је толиким авијатичарима каква безначајна стварчица донела срећу у тучењу светских рекорда, зашто и мени ова потковица не би донела среће приликом полагања испита? — помисли пењући се у трамвај изненада охрабрен овом идејом.

После дугог нерада човек се тешко одлучује на интензиван рад. Трчећи од мале Лулу до госпође Дивне, Љуба Савић је с времена на време грабио књиге и радио, али је и сам био убеђен да неће много научити. Али је ипак потковица храбрила. И постепено сам себе поче уверавати у срећну моћ потковице, тако да је на крају био убеђен да ће испите ипак положити.

Па ипак када је онога јутра пошао на Универзитет ради полагања испита, осетио је неку зебњу. Да би се охрабрио, опипа потковицу у џепу. Али што се више приближава Универзитету, све више је осећао да га храброст издаје.

— Није требало синоћ да свраћам код Дивне, — помисли пењући се уз степенице. — Био бих сада много свежији и одморнији.

Кад први почеше да полагају испите, он покуша у мислима да на њихова питања даје одговоре, али са ужасом констатова да ни на једно питање не уме да одговори.

— Ваљда ће ме ипак послужити срећа, — помисли пипајући потковицу у џепу.

Шта га је питао професор и шта му је он одговарао, Љуба Савић није могао никако да се сети када се вратио на своје место. Сећао се само да га је професор иронично посматрао и да је иза себе међу студентима чуо пригушени смех докле је одговарао на постављена питања.

Па ипак потковица му је била у џепу још, те се надао, а — „нада је машина која окреће цео свет“, — као што је то казао некакав филозоф.

Али када после завршених испита саопштише резултат полагања и када Милутин „доктор“ прочита и његово име међу онима који су пали, Љуба Савић зигу од изненађења. Његово бледо и испијено лице поцрвене, па онда позелене. И не чекајући да изађе на улицу, извади потковицу из џепа и свом снагом лупи је о патос ходника.

— И то ми је нека срећа! — узвикну љутито.

— Не љути се колега, — рече му неко дижући потковицу са пода. Потковица увек доноси срећу. Ко зна, јутрос када сте долазили на Универзитет, могла је да падне с крова каква „ћерамида“ и да вам разбије гла-

ву. А она вас је, — можда, — од тога спасла.

Али он није ништа чуо. У глави му је бучало као у машинском одељењу каквога пароброда, а слепоочнице су му ударале као цигански бубањ на сеоском вагару. Пред собом је видео час насмејану главицу мале Лулу, час госпођу Дивну како се задовољно протеже на дивану, час професора Црквенога Права, а час свога оца, који му љутито добацује:

— Нећу ти послати више ни пет пара, па трљај главу како знаш!

И да би одагнао све те слике од себе, као оно ној, када га јуре, што набије главу у песак, мислећи да се тако сакрио од својих гониоца; натуче шешир на очи и стрча низ степенице на улицу, па се изгуби у улици вреву, хтевши да побегне од свих тих слика и од самога себе.

М. — 1929. г.

Госпођо, пазите кад купујете шешир.

Госпођи је теже да изабере шешир него шипарици. Колико пута јадикuje дама: „Кад сам била млада штогод метнем на главу лепо ми стоји... А сад сам обишла све модискиње и нигде не могу да нађем шешир за моју главу.“

То не значи да не ваљају шешири, већ госпођино лице изгубило је од своје свежине, нема више оних једрих и кадифастих образа, нити свилених коврча, већ су се црте издужиле, дошле су и боре, да је сад теже улепшати лице шеширом.

А још једна ствар отежава госпођи избор. Сад је мода једна иста за све генерације. Шипарица је метнула шлем шешир на главу, млада госпођица, старија девојка, старија дама.

И ефекат није код свију један исти.

Лице младе госпођице блиста и још је лепше уоквирено шлемом. Све може да се види на њеном лицу, све је глатко, нигде боре.

А погледајте ону госпођу...

Метнула на главу исти такав шешир, а чело сво испартано борама, и изгледа као да има на глави фес, или се забрала неком марамом.

Ето, мода је присилила да покаже целом свету своје наборано чело. Зашто јој је то потребно? Није само тај шешир у моди, већ и са малим ободом, и неко бере са једним крајем који се кокетно спушта чак до рамена, што би врло лепо стајало госпођи.

Е, али она хоће оно исто што носи шипарица, и загладила је сву косу са чела, јер тако је сада модерно, да не сме да буде више ни један праичак косе на челу.

Ваш принцип треба да буде: Модерно је оно, што мени лепо стоји. Жена се труди да се модом улепша. Чим њу нека новина не улепшава, треба да је одбаца. Никада мода не прописује само једну једину линију или форму. Мора се увек мислити на старије и млађе, на облик лица, и мада се све те варијације не удаљују много једна од друге, ипак уносе извесне детаље, који су довољни да баце мало сенке на лице, да сакрију чело, да открију или скрију потиљак.

А у Београду жене се ухвате само за једну форму.

Чак се то исто види и по излозима. Свуда униформе. Међутим колико разних облика у париским журналним.

У једној модистерској радњи жали се сам господар: „Педесет истих порубина имамо... А ја кажем кажем дамама, да је боље да им форму изведемо на њиховој глави. Онда се добија лепши и оригиналнији шешир...“

Понека дама заиста изгледа као са фесом. Једну младу глумицу кад сам видели, учинило ми се у први мах да има фес и то старински начин чешљања, као што је носила Књегинја Љубица.

То је ипак све пролазно. Ти први јесењи шешири изчезну са јесењим лишћем. Зима ће донети извесне промене.

Те промене више забрњавају старији свет него млађи.

Младост је лепа сама за себе и она даје лепоте сваком шеширу, док код старијих, шешир треба да улепша.

Зато се потрудите да увек нађете шешир, које ће вас подмладити...

И немојте никад мислити, да и ви морате да дигнете све коврче са чела, кад ваше чело... и т.д.

...О борама не воле жене разговор.

СВАКА ДАМА
треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)
најбоље средство против неге и буџина. Одржава стабилан свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје
Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродајцима знатан -рабат.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

„SIDOL“

најбоље средство за чишћење и полирање свих врста метала.

Пазите код куповине на име „SIDOL“.

„SIRAX“

чисти целокупно кухињско посуђе и то:
емајлирано, од цина, плеха и дрва, надаље сљ дрвенарију, под,
басамке, каду за купање, мраморне зидове и т. д.

Пазите код куповине на име „SIRAX“
и величину омота.

СИГУРАН ЛЕК

да се одгоји коса, новом пронађеном
француском помадом
„MICHEL“

Сада 90% подухом ћелави поврати
своју изгубљену косу, онда коме сад
опала и седе, а коме је у пола опала
коса, сигурни су да ће повратити
тосу, и одржавати косу тинво, ок-
транати перут, сарбеж и све бољке
д којих коса опада и седе. — Шаље
поузебем „Мисеа“, Васина 8, Београд.
Продаје и апотека Делани, Кнез Ми-
хилова бр. 1. Дозе следеју од 60—80—
100—160 грама. Цене 115, 150, 185 и
290 дина. Некој особи довољно је 60 гр.
а некој треба 100 гр. како коме је
оболео нише косно тинво.
Која особа употреби 160 гр. а не одра-
сте му коса наку је ниво, онда му ша-
љемо о нашем трошку још 100 гр. пом.
лека, а која особа употреби 160 гр. а
нема никаквог успеха, враћемо узети
новац, уз сваку дозу следеју упуство
за употребу, и гаранција за успех,
поштарева је о нашем трошку.

КОСТА НИКОЛИЋ и ДРУГ

КНЕЗ МИХАЈЛОВА УЛ. 12. ТЕЛ. 387.

за наступајућу сезону добио је највећи избор

ШЕШИРА ПРАВИХ „Borsalino“

КОШУЉА, КРАГНОВА, КРАВАТНА, РУКАВИЦА, ЧАРАПА,
КИШОБРАНА, ЗИМСКОГ РУБЉА, ЋЕБАДИ, ЏЕМПЕРА,
ПУЛОВЕРА, КОСТИМА као и остале галантериске робе.

НОВО! НОВО!

Авала

Фабрично стовариште
дечјих колиџа
БЕОГРАД
Васина ул. 26.

Највећи избор дечјих колиџа, вело-
сипеда, трицикла, дресина. Цене фа-
бричне и испод конкуренције. За упу-
трашњост шаљемо уз повуку. Неод-
говарајућу робу замењујемо. Захте-
вајте наш илустровани ценовник.

ШПОРЕТА

Велики избор немач-
ких и француских под
гаранцијом.

Сопствена израда.

Сава Тутуновић
Београд, Краља Алекс. 78.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

КРЕМЕ ДАРУВАРИ

Најсавршенији пронавод модерне и на-
учне косметике. Већ код прве употребе
постаје кожа свежа, мека и фина, одстра-
њује све приптеве, бубуљице, маље, пеге,
црвенило носа и др. На заттев растурили
смо око 30.000 пробних кутија и на осно-
ву тога примили много писама и пору-
бина преко 28.000 помада. Међутим, Ви
не верујте ником, него тражите бесплатно
кутију за пробу, да се уверите. Ноте ша-
љемо, ако нам се за трошак пошаље у мар-
кама Дин. 3.— Оригиналане троугласте ку-
тије добијају се по цени од Дин. 15.— у
свима апотекама, дрогерјама и парфиме-
рјама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ,
СУБОТИЦА 17.

Боемски живот Дорћола

— Брана —

На Дорћолу у једној од забачених улица налази се једна мала ниска кафаница, која у својим маленим просторијама скуљба сваке вечери масу младих боема који уз чашу пића и „зете“ сањаре, дозивајући у мислима музу својих сања. У тој кафаници смештена је управа једног младог омладинског друштва „Омладина“, чији су чланови младићи разноликих професија, који теже да своје глатне духове исхране филозофским мислима и идејама оцева светске књижевности који су ову планету опасали својим неумрлим делима а нас сићушне црве неизмерно задужили.

Свакога дана чим последњи златокоси зракови сунца почињу ишчезавати иза кровова високих кућа, а нема непрозирна тама лагано обмотава својим ваздушастим велом, тамне видове разноликих палата и ниских кућерака, малене просторије овога храма заталасаних духова, почињу оживљавати и скупљати разнолике типове погуреног изгледа и заморних црта. И одједном ваздухом затрепери жагор, чују се речи... уморност лица нестаје и на тим лицима преплаћулим од сунца или гаравим од гара загушљивог дима... и на тим лицима која одишу дахом машина, појављују се неки чудни одсејаји који потичу из духа ових најмлађих пионира књижевности и позоришне уметности, све су то болесни духови, чији је правац неодређен, а чији таленти одишу из оних стихова и прича, у којима они испољавају сву своју душу, а чији је плод обасут осећајима њиним, ...искусним и болним. А мимика њихових лица пуна је живота, када изговарају речи комада, које сами пишу, пробају, режирату, и износе пред публику, ову критичарску публику овога краја, дивног меланхоличног Дорћола.

На челу ових загрејаних омладинаца стоји један младић чији је дух заправо легло најлепших мисли чувених књижевника. То Вам је један болесни дух који у слободним часовима у тишини и миру преноси своје горке мисли на хартију које су пуне филозофских разматрања о животу и његовим патњама. Он је до сада под псеудонимом Чарски дао широј публици три своја дела „Јесен“, „Полноћ“ и „Бол“. Он је уједно и један од бољих глумца, идеални тип измучених и напоњених бића.

Ето та задимљена собица представља Вам идеални скуп младих бића која чезну да своју душу и разум освеже њиховом најдражом забавом љубављу према књижевности тој најидеалнијој и најлепшој грани духов-

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе и лепе, и да добијете лепо нежно и бело лице, да се спасете сунчаних пега, бубуљица, мрља и т. д. да вам лице и кожа остане увек у младачкој лепоти и свежини, немојте пропустити, да не употребите једино опробано и сигурно средство **КРЕМА САНИТАС** јер је једини препарат за лице, који заиста прави fino лице, одржава младост, подмлађује, даје трајну и дивну свежину тела—лицу и отклања и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлова 6.

ног живота данашњег човека.

Сваке вечери је тако весело код њих прича се, расправља се, пробају се поједини комади и увек при крају одјекну весели звуци тамбурица, који се пробијају кроз густу дим и увлаче се у њихову душу, да се тамо расплину стварајући осећај неизмерног блаженства, стварајући хармонију

њихових распамтелих осећаја и мисли....

Ово младо и симпатично друштво приређује вечерас у 8 часова своју другу забаву са концертним делом који је испуњен творевинама њихових загрејаних мозгова, и то у просторијама кафане „Неготин“ на Дорћолу.

Данас је
потреба сваке
отмене даме и

госпођина да употребљава колоњску воду за одржавање свежине и лепоте свога тела.

Првокласни квалитет
колоњске воде

„МЕРИМА“

потпуно ће задовољити Ваш укуси и потребу

Eau de Cologne
МЕРИМА-1839

Од како се мала симпатична прика Јулија Пети налази у романтичној варошници Б... гроф Пети изгубио је сасвим главу, оно истина да ју је он често губио за сваком лепшом девојком, али овога пута ствар је изгледала озбиљна. Јурио је стално за њом, пратећи је на сваком кораку и налазећи се стално у њезиној близини. Јулији, која је овде дошла на позив свога брата да ту на његовом поседу проведе школски распуст, изгледало је првих дана ово удварање четрдесетогодишњег младића доста забавно, али јој временом то досади и она је своју малу главицу стално морила мишљу како да га се отресе. Заиста би изгледало смешно када би се огромна глава грофа Петна, која је личила одратној њушци каквог булдога, упоредила са дражесном главицом несташне Јулије. Њено лепо овално лице уоквирено густом црном косом, па очи округле и крупне из којих је избијао неки чудновати чекњини сјај, па мали правилни носић испод кога су се пуниле од чежње набујале и као крв црвене усне, изазивале су дивљење код свих мушкараца. Није ни чудо, што је ово тек дозрело девојче, око 19 год. старо, изгледало у последње време друштво старог Дон Жуана.

Једнога дана, када је сунце просипало своје слабе зраке, седела је Јулија у друштву неколико младића, својих вршњака студената у топлом салону смејући се веселим шалама обесног Тонике Гранде. Одједном разговор се поведе о Грофу Пету, који овде није случајно био присутан и Јулија се повери својим пријатељима и рече са уздахом.

— Ох, како ми је само досада, свуда иде за мном, како би само била сретна када бих могла да га се отресем...

— Па то је бар лако! узвикну Тони, који је био познат као велики шаловичина, а који је по свом нежном изгледу лично је пре на девојку, него ли на мушкарца.

— Мислите!? — упита Јулија сумњајући.

— Ништа лакше од тога, имам сјајну идеју, само ће ми требати Ваша помоћ, морате са њим бити веома љубазни до сутра у вече и залудети га до крајности...

— Али!! али!!.. прекиде га Јулија зачуђено.

— Непрекидајте ме: дакле, сутра увече, Г Бреиза као што већ знате, привређује велики бал под маскама... рећи ћете Пету какав ћете костим имати сутра увече, али Ви тај... сада Тони поче тако тихо говорити Јулији да остали младићи нису могли ништа чути. Што је он дуже говорио девој-

чино лице било је све веселије док се најзад не развуче у весели смех и она поче од задовољства лупати рукама.

— Ала ће то бити забавно, ала ћемо се смејати — узвикну она весело.

— Мир.., само морате бити љубазни према њему иначе све паде у воду — рече Тони озбиљно. Аха! ево га, показујући на крупну прилику грофа Пету која се указа у даљини.

— Дакле Јулија сада бих Вас волео видети на делу, заврши он.

У том стиже и Пети и поздравивши групу, обрати се младој девојци:

— Где сте забоба Г-њице Јулија, свуда сам Вас тражио?

— Ево ме овде, Г. Пети, верујте ми да сам и ја стално мислила на Вас, рече она, стидљиво оборивши очи.

— Заиста! Ох како сам сретан, узвикну Пети и блажен, седе поред ње. Младићи се једва уздржавају од смеха гледајући заљубљене погледе Петове и смерне очи пуне наде, Јулијине.

— Надам се да ћете и Ви сутра навече бити у дворцу Г. Бремзе... сигурно сте спремили какав интересантан костим? упита га она, гледајући га заљубљеним погледом.

— Да, да доћићу и ја у одећи грофа из доба Марије Терезије.

— А ја ћу бити Туркиња, са шалварима, ала ће то бити згодан пар, Гроф и Туркиња, као у бајки зар не, мили мој? Узвикну она весело и обави му руке око врата.

Сиромаш Пети није знао шта ће радити од среће, ухватио њене мале ручице и обасипао их пољупцима, а студенти немогавши више издржати од смеха, пређоше у другу собу, одакле се ускоре зачуже несели акорди грамофонских плоча.

— Како ми изгледа, биће скоро сватова?! викну смејући се Тони из собе.

Јулија се на те речи насмешли и рече Пету:

— А, сад доста, драги мој, сутра у вече видећемо се на балу... можете ме онда и запросити рече она враголасто и јурну за младићима у суседну собу, остављајући свога драгог, који је дрхтао од силне и изненадне среће.

Сва аристократија овога краја била је те вечери скупљена у дивном старинском дворцу грофа Јохана Бремзе.

Групе масака весело се кретаху по сјајно осветљеним и великим скупоценим луксузом попуњеним одајама, старинскога дворца.

Било је ту различитих маски, које су све одисале богатством и елеганцијом. Нарочито је падало у очи еластично и глатко тело једне Туркиње која се грациозно шеташе по сали бацајући ватрене погледе околним маскама. Лице јој је било покривено дебелим јашмаком тако да се није могао видети ни један крајичак њезиног лица.

Одједном јој приђе један мађарски гроф, који и ако је био под маском, ипак је био одмах откривен, јер су сви у њему видели грофа Пету и који је једини био тако гломазних димензија.

— Драга Јулија, како сам чежњиво очекивао ово вече, прошапута он.

У томе моменту, иза једног заклона разлише се ватрени звуди чардаша, а лепа Туркиња пружи своје ручице грофу и они се почеше окретати салом. За време игре не проговоривше ни једне речи, али при крају прошапута ћерка далеког истока, међући марамицу на уста; да би угушила глас:

— Хајмо, негде, где ћемо бити потпуно сами.

Гроф је неприметно доведе до једне завесе и они се нађоше у једном усамљеном салону. Водећи га за руку, Туркиња га доведе до једног дивана и посади га поред себе.

— Ах! како те волим, прошапута она, обгрливши га око врата и наслоњивши главу на његове груди.

— А ја... ја те обожавам, узвикну он страсно и стеже је у загрљају, тражећи њене усне. У томе моменту, завеса се неприметно помаче, и неколико радозналих очију лутаху у наоколо.

— Ја те љубим... ја те обожавам... шапутао је Пети страшно... ти ћеш бити моја... само моја?

Она климну главом и њихове се усне спојеше.

У том тренутку зачу се весели смех и мали салон напуни се маскама.

— Шта је... то... муцао је збуњени Пети.

— Где ти њих, како се љубе...! Зачу се један глас из гомиле.

У том тренутку изађе напред грофица Бремзе и рече љутитим гласом грофу Пету:

— Срамота Господине Пету, да се љубите...

— Али.. Госпођо... ми се волимо, прекиде је муцајући гроф Пети.

— ... срамота, настави грофица, ту у мојој кући, пред мојим гостима љубити се са --- са ---

— --- Једним младићем, милостива грофице, упаде изненада Туркиња, скидајући јашмак и пред згранутим гостима појави се насмејано лице Тома Гранде.

— Како? како? муцао је исколачених очију гроф Пети, који је стајао као прикован за место.

— То је била само једна шала у духу ове веселе вечери, рече смејући се Тони, док његове речи беху пропраћене урнебесним смехом.

— Повратите се драги грофе, рече му талкајући га по рамну гроф Брема, та има још толико лепих девојака!

— Нећу их више ни погледати, узвикну бесно Пети и изјурн напоље у мрклу лоћ, праћен урнебесним смехом раздраганих маски.

С лева на десно: Сесил де Мил, Џорџ Арлис, Дуглас Фербанкс Мл., Харолд Лојд и Фербанкс Ст.

ВРЕДНОСТ ЈЕДНОГА ЧОВЕКА

Познати хемичар др. Шарл Анри Мај израдио је тачну статистику хемијске вредности једнога човека.

Слабина једног средњег човека довољна је за фабрикацију седам кагурпа сапуна. У телу се може наћи гаман толико гвозђа да се изради један ексер обичне величине. Шећера има довољно да се заслади само једна шоља кафе. Фосфор би послужио за израду 2,200 жижица. Магнезијума има таман толико да се ухвати један фотографски снимак. Има још нешто мало сумпора и поташе али толико мало да се ништа не може направити.

Сва ова „сировина“ процењена по пијачној цени износи око 50 динара.

У ШКОЛИ

— Шта ради твоја мати кад има да плати 17 килограма шећера по 14½ динара.

— Она.... она се естрашно љути.

Београд се модернизује сваким даном. — Ова слика представља једног, али јединог мушког берберина, који је као што видите једна симпатична дама

ПАПА ПРОХИБЦИОНИСТА

Ове године навршава се стогодишњица од смрти Папе Леона XII.

Један од првих аката његове владе била је забрана продаје алкохола на целој територији његове државе, изузев кроз нарочите прозорчиће на овлашћеним продавницама пића.

Од тога дана нико није смео да заседне у кафану да се напије, и ако је ко хтео да попије чашу вина кроз прозор, папска полиција је будно пазила да не претера.

Против ове прохибиције дизали су прво песници свој глас пишући сатире и исмевајући Рим.

Кад је Леон XII умро, сви кардинали су се ангажовали да му даду наследника који ће ту наредбу да укине.

То је био задатак Пија III.

ХУМОР

Дудушова мама прича да је Дудуш лако добијао зубе и да су му већ сви изникли.

— Нису поправља је Дудуш. Још ми нису изникли златни.

Народно Позориште за северне области Кулунџић: Сцена из „Габријеловог лица“.

Г-ђа Вилма Ножинић, младо драматски сопран загребачке опере.

ЗАГРЕБАЧКО ПОЗОРИШТЕ

Од почетка сезоне до данас.

Изгледа да је нестало једне од много бора са чела административног директора г. Баха, увек забринутог за судбину позоришта.

Публика је изгледа заинтересована за позориште, да не кажем више од последњих четири година, али свакако више него прошле сезоне. Биће још нешто од загребчана задовољно шапућу заинтересовани. Не пренаглимо се!

Загорка: Грчка вештица, први драмски новитет ове сезоне.

Хисторијски (са неколико нехисторијских догађаја) драма у 5 чина. Популаран роман драматизован и режијски савршено донет на сцену. Одигран добро, одигран великом вољом и еланом. Публика (особито шира) необичном је симпатијом пратила мучно настајање капетана Синише (г. Душин), скопчано са много тешкоћа, исправа да задобије љубав контесе Нере (г-ђа. Подгорска), а доцније да је ослободи. Осуђује иначе силно комичног, али до крајности празноверног крвника Пунцера (г. Цилић), судију Крајачића (г. Сотошек), подлог капетана Силеа (г. Гец) и необично се радује сретном свршетку. Срећа је Аутора да јој је дело режирао г. Раић. Шала сцена загребачка редовно пуна, публика нада све задовољна.

Нушин: Госпођа министарка. — Сиже стари Нушићев, али увек пали. Иако је публика уверена да онакових министарки, писара, и министрових рођака нема, ипак се смеје крајњој карикатури госпође министарке (г-ђа. Димитријевић) министровом зету (г. Гец), гимназисти Раки (г-ђа. Драгман) и осталим гротеским, али вир-

Г-ђа Вера Мисита примадона загребачке опере.

тузно, Нушићевски донесеним типовима.

Да је изврсни редитељ г. Бинички имао више времена ишло би све сигурније.

Мала сцена загребачка скоро увек пуна, публика увек задовољна.

Г. Франк: Карло и Ана. — Ово дело реномираног немачког писца, претече Ремарка играли су прваци загребачког позоришта уиграно, интелигентно тек местимиче патетично. Мала сцена загребачка већ код премијере напола празна. Нетко је негде рекао да је оно уметност што се публици свиђа. Кад би томе било тако, драма г. Франка неби била уметност.

Тијардовић: Мала Флорами. —

Г. Јозо Марбучевић.

ГОСТОВАЊЕ ОСЕЧКО — Н. САДСКОГ ПОЗОРИШТА У ВАРАЖДИНУ

Већ преко месец дана гостује ово наше позориште успешно у Вараждину.

Њихов репотоар има доста наших домаћих аутора, и у главном је претежно славенски.

Позориште води г. Коњовић, упр. г. Кулунџић драматург и г. Таихофер тајник.

Режирају г.г. Гавриловић, Кулунџић, Таихофер, Краичевић и г-ђе Мансвјенове и Вуксан — Барловићка.

Позориште гостује до 1. новембра, а онда долази у Осек.

Творац бубикопфа у свом дому. Антоан пред својом сликом која га представља у оријенталском костиму.

У лабораторији за лепоту. Антоан и његов асистент справљају средства за улепшавање.

Антоан је најпознатији фризер на свету. Он тврди да је он проналазач бубикопфа. На сваки начин му је ова фризура, поред славе, довела и замашно богатство и дивну вилу у близини Париза. Из његовог париског атељеа иду весници, (које он у својој сопственој академији обучава) широм света и проносе његову славу као и његове фризури. Недавно се изјаснио:

„Дуга коса? Сасвим искључено. Али: за пет сантиметара дужа коса је већ сасвим освојила лепи пол. Са више материјала, фризеру је лакше да подеси фризуру према типу. Наше доба одушевљава се фризурама а ла Мадаме Рекамије. Кад имам да фризирам једну даму, ја најпре брзим погледом одмерим размак између уха и браде. Од ње саме зависи хоће ли покрити уши или ће их оставити слободне.

Вечерњу фризуру треба строго разликовати од дневне. Не само вечерња тоалета, већ и вечерње фризури изискују више церемонијала, који постижем једним новим методом водене ондулације“.

већ увежбане ствари овим сама. Можда би то користило.

Балет под новом стручном силом г-ђом. Машом Свободовом изгледа да се тргнуо из двогодишњег мртвила. Ангажовани су из гђицу Миу Чорак и г. Јосипа Крамершека гђица Ханкова и г. Жемеров. Sprema се озбиљно. „Од приче до приче“ дело чешког компонисте Небала. Видет ћемо којим је смером рад „пробуђеног“ балета кренуо.

Загреб, концем септембра.

(Триумф Марице Љубејеве на загребачкој сцени).

Дуго је требало да је Загреб добио оно што му је толико требало. Много се субрета прошетало оперетном сценом загр. позоришта, али се осећало да све то није оно право. У загр. оперети већ две године није било догађаја, догађаја којег су сви инстинктивно очекивали. И ево, први наступ гђице Лубејеве био је оно што се узалуд дуго очекивало, био је догађај. Може се без икаквог претеривања рећи, да је откриће гђице Лубејеве спасило загр. оперету из не баш најугоднијег положаја.

Симпатична мис Ципсн (Циркуска принцеза), неодољива Ханри (Три девојчице) и савршена Флорами стекла је све симпатије Загреба у трену.

Мало јадрана у Загребу, мало сплитске „риве“ на загребачкој позорници. Публика се смије шјор Бепу „Печули“ (г. Дубајић), том сплитском Јованчи Мицићу, плеска Мирку (г.

Шелец) задовољна што он и након светског рата, иза много година, постигнувши велике успехе као храбар син своје домовине, није заборавио своју малу Флорами, љубав из младих дана.

Сви су славни и задовољни па и стари „гингрли“ шјор Филе (г. Бакотић) и шјор Дане (г. Ткалец). једино је шјор Бепу несретан јер је у светском рату освојио стару и „рижију од врага“ принципесу Мисили Бисили“ (гђа. Хајман). Велика сцена загребачка увек пуна публика увек задовољна.

Коликогод су сретне руке драма и оперета, опера је нешто празна. Можда је још врућина, а можда публика очекује новости у силама и репертару. Чекајмо дакле ладније дане и новитете. У међувремену могло би се покушати млађој гарди; првокласном гласовном материјалу (гђе: Ножинић, Мисита, Прамберггер, Липовчак, а нарочито г. Поповићу, одличном тенору) изаћи у сусрет и обновити неке

Г-ца Тонка Заловић, Зајечар.

ЦИЛИНДЕР

Цилиндер је ушао у моду на врло чудноват начин. Тајмс од 16. јануара 1797 године пише:

„«он Хетеретон трговац осуђен је од стране општинског суда на 500 ливара глобе због изазивања нереда. Г. Хетеретон се појавио на улици с очевидном намером на плаши народ са једним чудноватим високим шеширом превученим блештавом свилом која засењује очи.»

Једна партија чамцем на Тимоку.

Енглески свадбени обичаји. На свадби једног веслачког спортиста, младенци пролазе испод укрштених весала.

Енглески свадбени обичаји. На свадби официра, младенци пролазе испод укрштених сабаља.

Адолф Манжу са својом супругом.

БЕЛА ХАЉИНА НА ВЕНЧАЊУ

Прву белу хаљину приликом венчања „дансирала“ је Марија Стјуарт кад се удала за Франсоа II 1558 год. Пре тога за такве свечаности наручивао се мантил од плиша са дугем „шлепом“ који су носили пажеви. Шлепови су често пута достигали дужину до 7 метара.

Међутим бело су увеле младе као облигатну ствар тек крајем седамнаестог века.

Град Мадрид подигао је Сервантерсу огроман споменик.

Раскош филма. Адолф Манжу и Евелин Брент у филму „Тигрова леџи“

КИТОВИ НА ЕЛЕКТРИЧНОЈ СТОЛИЦИ

Ових дана почиње лов на китове у Северном Мору. Поводом тога „Обсервер“ доноси једну нову методу која ће ове сезоне бити употребљена за убијање највећих сисаваца.

До сада, ловци су се служили великом стрелом која је избацивана из нарочитог топа. На врху стреле обично се ставља експлозив да би се што лакше дошло до лова. Оба ова начина су грозна и, шта више, не-

практична јер кит изгуби врло много крви пре но што цркне.

Нови систем лова предвиђа да се у конопац који везује стрелу са лађом уметне бакарна жица. Кад стрела погоди кита, са лађе би се пустила јака електрична струја која би жртву одмах убила.

Систем је, свакако, врло практичан нарочито у погледу времена, само што „Обсервер“ не каже како ће овај начин смрти утицати на китово сало ради чега се он највише и лови.

Фифи — аристократско псетанце — са својом штићеницом — које сваког дана долази у „Москву“. Иначе својом отменешћу и грациозношћу осваја симпатије дама.

БОКС МЕЧ

Г. Томић, првак државе свих категорија.

Г. Иван Ризман.

Пршле недеље, љубитељи овога спорта имали су прилике да присуствују једној интересантној утакмици, која је требала да да првака државе. Најважнији део утакмице био је меч између аматера Ризмана и професионалца Томића. Оба такмичара показала су сјајну вештину у овоме спорту и изгледало је да ће се утакмица свршити без резултата. На крају је, ипак, Ризман проглашен за победника и првака државе. Поред њих борили су се Вуковић и Беседић, победио Вуковић; Радић и Дабетић, победио Радић; Жунјић и Кралак, победио Жунјић; Костић и Штиха, победио Костић. Меч је судио г. Станислављевић,

Београдско Тамбурашко Друштво.

Грета Гарбо и Нилс Астер у филму „Дивље орхидеје“.

Парчанска ћуприја близу Раље која је током минулих ратова више пута била рушена.

За децом...

У суботу 12. ов. мес. испустила је своју племениту душу НАЈНА, супруга гад. Јодоровића опанчара из Краљева у својој 38 години живота, а сахрањена у недељу 13. ов. мес. уз велико учешће своје велике фамилије, пријатеља, познаника као и више корпорација разних хуманих друштава, у којима је она била велики пријатељ и помагач, остављајући за собом мужа, две кћери Живку и Дару, као и њој најмилијег сина Зорка, због кога и оде те леже међу својих десет ујаканих деце и којој Бог не даде да јој бар један од њених синова остане у животу. Са последњом жељом да и брата јединог види испуни јој се жеља, јер и он не стиже на време. — Доброј мајци, супруги и сестри нека је лава промена света!

Наше две љубитељке спорта.

Чесма у селу Бељини. — Космај подигнута 1929. год. заслугом директ. Хигијен. Завода др. Стевана Иванића.

недељне Цицештрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.

За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

Бесплатан курс „Сингер“ умет. веза, кројења и шивења у Руми.

Обратите пажњу на
данашње решење
ребуса
Види 10 страну

Недељне Щеширације

Вредне Трстеничанке.

Модерна фризура.

Неделюне
Цуеширације

Бр. 44

Дат. 5

Старо и ново доба

Принцеза Викторија од Хоенцолерна као млада супруга принца Адолфа од Шамбург Липе 1886.

и као супруга руског емигранта Александра Зубкова 1928.

Сцена из филма „Цртање и бура“ са Лилиан Риш у главној улози

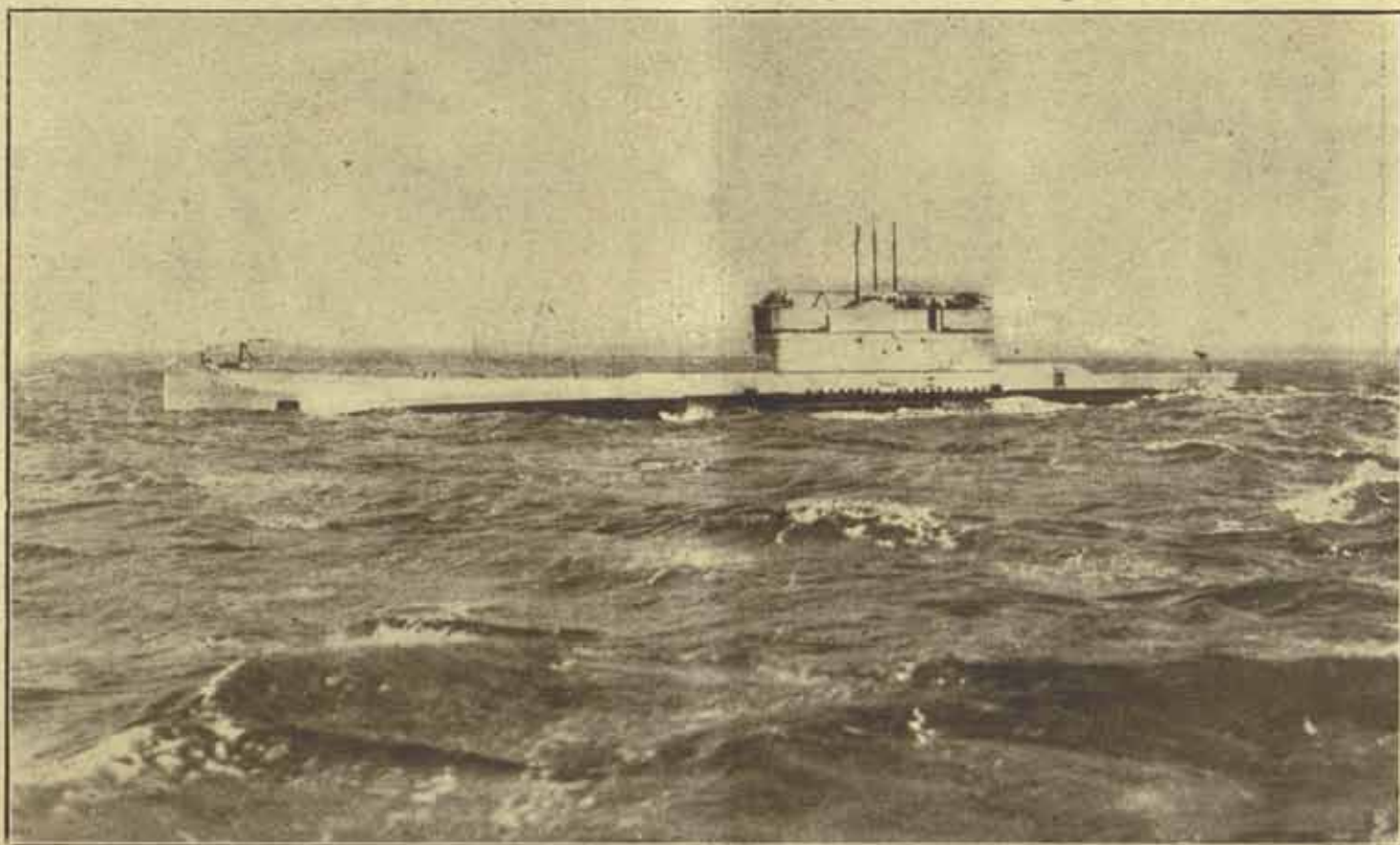
Тунел испод Гибралтара. Шпанска влада издала је налог да се ради на прокопавању тунела испод Гибралтара, којим би Европа била везана са Африком. Радови су већ отпочели. Наша слика показује стене Гибралтара са купом светиљом, у чијој близини треба да буде улаз у тунел са европске стране

У америчкој војсци почеле су се сада уводити извесне новине. Тако је уведено да се публици показује јунаштво америчке војске у европском рату и тиме подиже вера народа у америчку војску. Наша слика показује једну епизоду како је амерички наредник Јорк заробио 132 Немца. Заробљени Немци пролазе поред наредника Јорка.

Прва страна. ЛОН ШАНЕЈ У ФИЛМУ „ЗАКОН КОНГА“

Наша морнарица

Наша подморница „Небојша“ на вежбању по Јадрану

Едуард Нугент и Дуглас Фербанкс-млађи у једном новом филму.

Лиана Хаид и Антон Поантнер у филму „Игра и човек“

Наградни конкурс „Недељних Илустрација“

СВИМА НАГРАЂЕНИМ ЧИТАОЦИМА НАШЕГ ЛИСТА, КОЈИ СУ НАМ СЕ ЈАВИЛИ, ПОСЛАЛИ СМО НАГРАДНЕ ПРЕДМЕТЕ. КАКО НАМ СЕ ЈОШ НЕКИ НАГРАЂЕНИ ЧИТАОЦИ ИЗ УНУТРАШЊОСТИ НИСУ ЈАВИЛИ, ТО ИХ ИЗВЕШТАВАМО ДА НАМ ЈЕ НЕМОГУЋЕ НАГРАДНЕ ПРЕДМЕТЕ СЛАТИ, ДОК НАМ СЕ НЕ ЈАВЕ И НЕ ОЗНАЧЕ ТАЧНЕ АДРЕСЕ, ЈЕР РАНИЈЕ ПОСЛАТЕ АДРЕСЕ НА КУПОНУ МОЖДА СУ НЕКИ ЧИТАОЦИ ПРОМЕНИЛИ. И ОНИ КОЈИ НЕМАЈУ ФОТОГРАФИЈЕ, НЕКА НАМ СЕ ЈАВЕ ДА БИСМО ИМ ПРЕДМЕТЕ ПОСЛАЛИ.

Ликери и коктел највећи су непријатељи лепоти

Са летом смо се већ опростили, али смо осмејком поздравили и јесен. чак се не плашимо ни оних тмурних дана кад киша сиш, јер замислићемо како нас очекују осветљене сале испуњене звуцима танго-а и фокетрота. Само нас једно плаши. Улица, кад је хладно, и лице помодри, и изгуби се свежина летњих дана и топли сјај очију.

Ветровити дани најнесимпатичнији су женама. Тај проклети ветар скине сав пудер с лица, увуче се у поре, развије све коврче и коса лети као слама. Зато свака жена мора много више да поклања пажње неговању лица јесени и зими него лети. Лети није потребан ни пудер, ни крем, нити глицерин.

С јесени и зими овет се све набавља. Непријатно је највише оно црвенило носа. Ако сте госпођице грозимливи и нос вам црвени на хладноћи, морате одмах с јесени појачавати циркулацију своје крви: шетњом, гимнастиком, спортом, играњем, топлим купатилом и алкохолним фротирањем. Госпође и младе девојке, које професија приморава да седе дуго у једном простору, и немају времена за

спорт и шетњу, сем оног кретања кад се враћају кући и иду на дужност, мувајући се међ пролазнике, треба

свако јутро и вече по четврт сата да раде гимнастичне вежбе, и то собну гимнастику, због органа дисања, што је врло корисно за цео организам.

Најбоља вежба је ова.

Обуче се пицама, или лака собна

Крштење код Шаљапина. 56годишњи руски певач Федор Шаљапин крстио је своју ћерчицу у катедрали Нотр Дам у Паризу.

хаљина. Руке се ставе на бедра, рамена забаци уназад, грудни кош испрси. Онда се диже лагано на врховима прстију и увлачи се ваздух у плућа. На врховима прстију остане се док се изброји петнаест и ваздух се држи у плућима. После се лагано спушта и лагано испушта ваздух из плућа. Ако овакву вежбу поновите десет пута, свако јутро и вече, у соби добро проветреној, близу прозора отвореног, обасјаног сунцем, видећете како ће то имати освежавајуће дејство на ваш организам. Правилно дисање то је најважнији услов здравља, а ми, уопште, недовољно и неправилно дишемо. Тим вежбањем увлачимо кисеоник у плућа, пречишћавамо крв и поттичемо је на јачу и правилнију циркулацију, што мора одмах да се опази на вашем лицу, које добија лепши тен.

Ова гимнастичка вежба може се препоручити и женама, које пате од главобоље, у вези са повраћањем. А има још једна корист. Плућа се развијају и врат постаје облији. Само морамо још ово да напоменемо. Ако нека особа не може толико дуго да остане на врховима прстију, може да се рукама наслони на сто али наслон столице, који се стави позади.

Алкохолно фротирање после ове вежбе врло је корисно. Та правилна циркулација крви отклања с лица оно црвенило, које је врло непријатно видети на дами.

Лице, које подлеже црвенилу, не сме никад да се умива хладном водом и сапуном. На таква лица још одмах с јесени, кад почне измаглица, треба стављати увече топле и хладне компресе, најпре топле, па после хладне.

Један француски лекар, специјалиста за неговање лица, препоручује за црвену кожу још овај лосион:

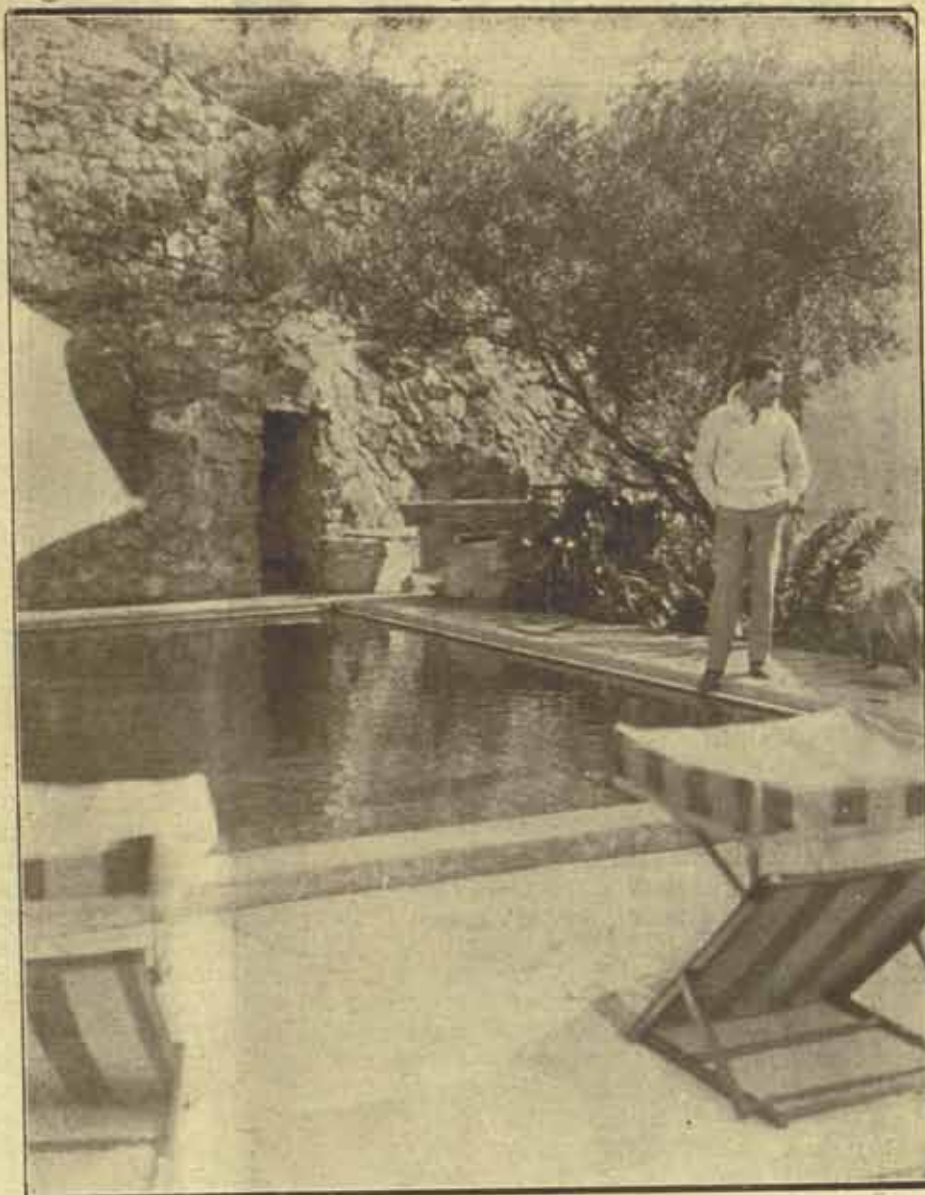
Ружина вода	750 гр.
Алкохол	150 гр.
Танин	15 гр.
Алин	30 гр.
Камфор	6 гр.

Ако је епидерма сува додаје се и мало глицерина.

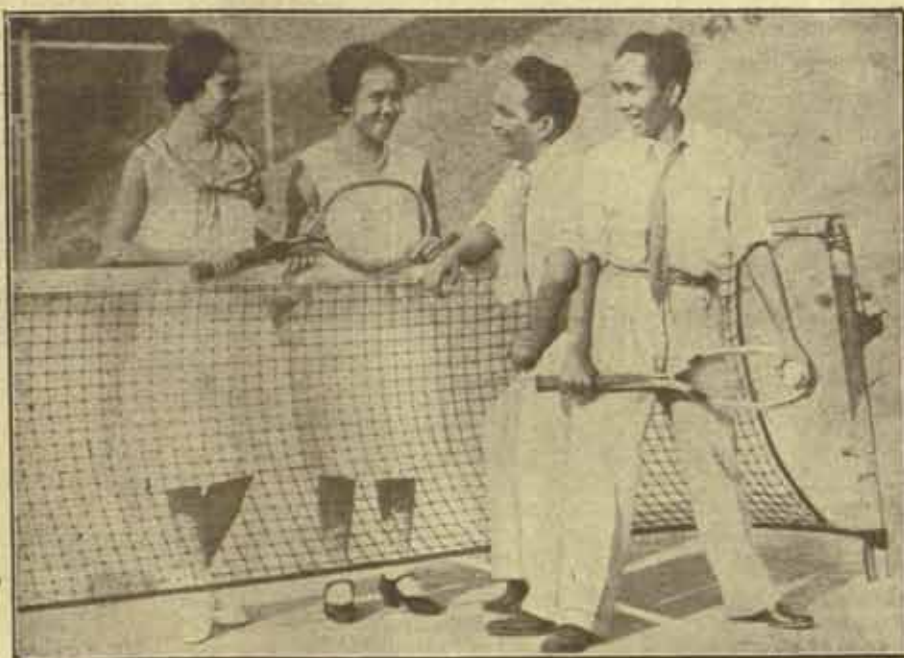
Често се лице зацрвени после оброка. И то се може отклонити ако се после пола сата иза оброка попије једна чаша хладне воде у малим гутљајима, а одмах после ручка црну кафу треба заменити са шољом теја од липе или камилтејом, врло топлим.

Храна је врло важна за лепоту и свежину лица. Млеко и поврће дају много лепши тен него месо, и масна јела.

Треба увек и добро жватати... А оно, што треба да зна свака жена, ако жели да буде лепа, не сме никако да пије ликере, а нарочито коктел, који је највећи непријатељ тону и лепоти и уништава сјај очију. Умереност, хигијена, естетика нега, три су главна услова да се сачува оно скупоцено благо — *Лепота*...

Џон Џилберт има у своме дому базен за купање.

Могу ли близнаци играти тенис? Један снимак нових „Сијамских близнака“ Година.

5 минута пре развода

Пред минута пред разводом

Развод брака је код монденског света у великој моди.

Од куда долази ова појава?

Пре свега, узрок је томе што се данас брзо и лако врше женидбе и удаје. Многе младе девојке и младићи, на примедбе да не требају да се тако лако и брзо решавају на брак, одговарају: „боже, ако се баш не може брак издржати, раставићемо се!“

Пре, то није била проста ствар. Сваки развод био је велики скандал. Наши стари брак су схватали друкчије. И после крупних догађаја у породици, на развод није се тако лако помишљало. У породична питања умешали би се сви сродници и изгласили несугласице. Али, разуме се, ти стари бракови склапани су са дубоким расуђивањем свих сродника.

Данас, младеж мисли да је, при

склапању брака, сваки савет других излишан. Иде се право у цркву не мислећи ни нашта. И није чудо што после — врло често после неколико недеља брачног живота — долази крах. И кад крах дође онда наступа и оних пет драматичних минута пре но што се развод изрекне. Последњи пут покушава се да се супружници намирне. Говори им се о моралним обавезама, деци, друштву. Они имају да кажу своју последњу реч. Тада се на тапет појављују најдискретније ствари заплета.

У овим последњим драматичним минутима супружника, који ће можда, после два-три минута бити бивши, најчешће игра улогу неко треће лице,

које није присутно овој сцени. Оно је узрок развода и тамо — можда негде далеко, а можда у непосредној близини, очекује резултат. Ова трећа лица, која доводе супружнике до драматичких пет минута, обично су иста лица која лако бракове склапају и лако прелазе на нове авантуре. А по некад су безазлена створења, која ништа нису за ово ни криви, већ је први кривац присутан.

Ова сцена често се завршава и комично. Супружници, пошто су једно другом изrekli све што су на срцу имали, све своје вишегодишње јаде и пошто су се својски изгрдиле, најзад пруже једно другом руке и свечано се пред судом изљубе, да можда опет овде дођу. Ових пет минута често личе на боксерску борбу, у којој се такмичари немилосрдно туку, да би се после свршене утакмице својски и пријатељски руковали.

Повод за развод.

„Још само једну реч...“

Овакав моменат прети сваком браку!

Бадемасте и косе очи

Тила Дирие са својим мачкама.

Кад се за једну жену каже: она има нечег у себи — то данас много више значи, него кад би се рекло: њена мера потпуно одговара мери. Милосове Венере. А то нешто је скоро увек, она куриозна драж, која произилази од једне дисонанце. Чудновате ноздрве, неки младеж, избачена доња или горња усна, нека немотивисана јамица на образу — све то несумњиво спада у рубрику „извесног нечег“. А пре свега очи.

Још из школе знамо да су велике бадемасте очи лепе, и много опеване. Класичне љубавнице имају плаве очи као небо или црне као ноћ а светле као дан.

Ни један песник, који држи на себе неће се усудити да опева мале или пак разроке очи своје обожавања. Јер би он тада, нема сумње, био сматран као, перверзан лиричар.

Па ипак су баш те чудновате очи оне, чији је поглед недољива драж. Постоји запрепаћујући велики број

гледају, необично привлачи.

Нарочито се много цене мачије очи. Па и оне косе монголске. То је пакантно, пуно обећања, расно — јер се данас обично под расом подразумева, са-

свим чудним случајем, све оно што има својих недостатака. Савршенству се дивимо, али фантазији тада не преостаје ништа. Млеко је здрав напитање, па ипак постоје књиге о здравствености вина, као напитака.

У погледу Мона Лизе има оног извесног нечег, што људима памет помрачује. Зато вековима трче да је гледају, чак је краду из Лувра.

Отуда вечита трка за загонетношћу. То лежи скривено у погледу косих очију, као и у свему оном што није свакидашње.

У инстинкту људи је да се пред савршенством бране, ваљда од досаде, очекујући од несавршенства оно извесно нешто.

људи, који имају симпатија само за кратковиде жене. Не из некаквих нарочитих психоаналистичких побуда, већ просто зато, што их поглед полузатворених очију или њихово жмиркање, како обично кратковиде жене

Бригита Хелм.

Сукоб између фризера и модискиња

Немојте помислити да је то кад нас избило. Не, већ у Паризу, али ако овако потраје и наши фризери ће се ускоро побунити, јер то су они чији су интереси доведени у опасност.

Париски сукоб је избио због данашњег шешира, то јест овога каквог је прописала последња мода. То је *Шлем* шешир.

Познато је свима колико је жена добила лепоте са кратком косом и коврчама које јој се спуштају на потиљак.

А виде ли се, молим вас, те коврче са шлемом?

Један парижанин очајно узвикује: „Са шлем шеширом жене су добиле такав облик главе као да су натакле лонац на главу“. Данас жена не може да каже: „Мећем шешир на главу“... него „натући ћу шешир...“ И кад тако нешто стегне главу, реците сами, може ли да се сачува лепота коврча и таласа. Погледајте само вашу косу кад скинете шешир. Сва се слешила, као да сте је пресовали. Да, ви сада пресујете своју косу, и због тога су људи

париски фризери, који не допуштају да се квари њихова ондулација. Па не само то, него није ни потребно ондулирати и увијати косу, кад се више не

види на један прамичак.

А потиљак, тај предмет обожавања свију фризера, на коме су увек они извршили своје уметничке фантазије, тај потиљак није више вредно украшавати, јер га је шлем тако покрио, да се ништа више не види од његове лепоте.

У Паризу се надају, да ће модискиње увидети своју погрешку, и подићи бар један крај шешира да би могле да се виде локне. Велики шешир даје ту наду и фризери су готови да се мало примире, али су још увек незадовољни, јер шешир уништава њихове креације.

Карактеристика модерне фризура је изобиље и варијације детаља. Локне, електрична ондулација, коврче а ла Титус, све је допуштено. Фризери су можда једини уметници, који су потпуно разумели модерну жену. Они су схватили, да у једну фризуру треба унети и сентимента.

„Фризура, каже један париски фризер, није само коса, то је психологија, рафинираност, дубина, то је ентузијазам. Фризер увек мора да осети индивидуалност жене. И њену душу. Фризура је један слободан цртеж, у који треба унети оригиналности и украса.

Погрешно је ко мисли да са кратком косом не може да се изведе декоративни ефекат. То се може, напротив, извести много боље него са дугом косом. Али да би се решио тај проблем, треба знати смисао и правац ондулације.

То уметничко дело, које се зове женска фризура, изводи се са ондулацијом, раздвојком, увек бунтовничким, час на средини, час са стране, са коврчицама једва скицираним, са чешљем неопходно потребним.

И то уметничко дело уништавају сада модискиње... Да ли ће оне разумети своју погрешку?

После дугих преговора најзад се прешло на извођење радова за подземну железницу у Калкути. Тако ће Калкута бити прва варош у Азији са подземном железницом.

МЕСЕЧАР

— Брана —

Експрес је јурно страховитом браном гутајући простор пред собом, и тупајући равномерним ударцима при прелазу састављених шина. Сунце је полако залазило за околно брдо остављајући за собом велики круг пурирног руменила које је такође ускоро почело да тамни пред навзлом лаког вала таме која се полако спушташе додирујући својим рапавим дахом високе гране дрвећа које је промицало покрај пруге. Тама је све јаче покривала околину па се поче полако једва приметно увлачити и кроз прозоре вагона. Ни један прозор није мимоншла па је сасвим природно да се је ушунчала као какав опреани лопов у купе прве класе, медујући својим тамним дахом мекани пилин седишта и чисте поставе двеју постеља за спавање. У томе купеу седела је крај прозора једна витка прилика, чије су очи биле упрте у даљину, а у којима се је могла приметити велика туга, за нечим лепим али изгубљеним. То је била Милица Мирић, жена богатаг београдског трговца Милана Мирића који је чекао своју младу жену у Паризу, да би са њом продужио пут за Ницу.

Тај брак је у своје време побудио огромну сензацију јер разлика у годинама била је врло велика. Свима је било познато да се Милица није удала из љубави, већ само ради новца, кога је Милан имао у изобиљу.

Па и поред тога што она није волела свога мужа који је био за читавих тридесет година старији од ње, ипак му је остала верна и немогавши да га воли као жена она га је поштовала као мужа. Имала је све што је желела: најлепше тоалете, ауто и све што се је могло новцем купити па ипак она није била сретна, јер је нажалост доцкан увидела да срећа не лежи у новцу. И сада мислила је о својој жртви коју је жртвовала новцу, и горко се кајала у себи жудећи за истинитом и верном љубављу. Жудела је за бићем које ће је волети и које ће она обожавати. До сада наилазила је врло често залубљене погледе, па и њој су се допадали неки младићи, али ипак у њој је победио инстинкт верне и поштене жене. И ове вечери она је тихо шапутала: Па зашто да му останем верна?

У том моменту воз успори брзину и ускоро почеше промицати вагони покрај њеног прозора, а затим се указа велика и бљештава светлост осветљена станица Трста.

После неколико минута експрес настави своју луду јурњаву праћен сребрастим зрацима бледога месеца. Милица се променкољи на своје месту када се зачу из ходника велика ларма. Један строги глас на чистом француском језику говорио је нешто кон-

дуктеру. Она напреже уши и зачу овај разговор.

— Молим Вас лепо ја сам купио карту и хоћу да ми нађете постељу за спавање. — Енергично је захтевао онај строги глас.

— Али господине, будите уверени да немам ни једну постељу празну. — Немогу да разумем како је благајна могла да Вам прода ову карту када је њу већ купио једна особа. — Одговарао је онај други глас, кондуктеров.

— Али човече, ја се једва држим на погама, мртав сам заспао... објашњавао је онај други глас, ове његове речи похвати шуштање хартије и тихи глас кондуктеров.

— Хвала лепо милостиви господине, знате остаје нам још један једини излаз да замолимо даму која је купио ове две карте, да Вам уступи једну постељу.

— Хајде, хајде само брже... немогу више да издржим.

Милица се одмаче од врата, решена да одбије. Тек што је села на своје старо место, зачу се тихо куцање а мало затим молећиви глас кондуктера

— Милостива госпођице, ја бих Вас најлепше молио... да ако би... сте... могли и... хтели... поче он да муца немогавши никако да се изрази. — Знате милостива госпођице... настави он замуцкујући.

— Чекај ја ћу да је замолим — рече младић и турну га са вратију.

Слажљив покретом руке он отвори врата и бацивши један поглед унутра застаде задивљен када виде идеалну лепоту Миличиног лица. Пошто се је мало прибрао од напенашења, он скиде шешир и поклоњивши се рече јој са молећивим изразом на своје младом лепом лицу.

— Један мали неспоразум, довео ме је у врло непријатну ситуацију, јер сам карту коју сте Ви узели, купио и ја, захваљујући несмотрености чиновника. Па бих Вас најлепше умолио, пошто сам веома уморан, да ми дозволите да заузмем једну постељу... дајем Вам своју часну реч да ћу се понашати веома коректно, додаде он чврстим гласом...

Милица га нетрепнице гледаше, задивљено ју је леп и привлачан изглед његовог лица, на коме се оцртаваше јака воља и одлучност.

Видећи га тако изнуреног, а пошто је била болеливог срца она полако климну главом. Он јој се најердачније захвали и унесе своје ствари. Затим се окрете њој и представи се: Франческо Милер студент права.

Затим су ћутали дуже време, али су се зато њихови погледи често сусрећали овако владок ока. Она је осећала некакву топлину дрхтавост гледајући његове лепе мушке црте, а он је опет уживао у дивним деловима њезиног замамног тела.

Мало доцније он захтева да пуши и понуди и њу са цигаретама. Ускоро се између њих разви пријатан и весели разговор двају бића која осећају да су се на први поглед заволела. И заиста млади Франческо је одржао своју реч и ако се је горко кајао, док је она осетила у себи онај инстинкт верне и поштене жене који се је бунио у њој, али она је била уверена да овога пута неће моћи одолети безумној страсти која ју је сву обузела. Приближавала се је поноћ, када он изађе у ходник а она се бесно поче свлачити јер је он био потпуно коректан.

Затим он угаси светљуку свуче се и леже у доњу постељу. Ускоро она зачу његово правилно дисање. У купеу је владала потпуна тишина само је месец својим бледим зрацима миловао њихова зајанурена лица.

Милица још увек није могла заспати и нервозно се је превртала по своје кревету.

Одједном она осети да се младић поче дизати, она претрну и онај инстинкт верне жене појави се у њеној души као какав сан и она хтеде викати. Баши још један поглед доле и отвори уста. Али није викнула јер јој глас застаде у грлу када је видела како се он укочио и са напред испруженим рукама поче шетати по купеу. Очи су му биле затворене и он је ишао као у спу. Она се сети да сваки узвик изазива огроман страх код месечара, а он је био месечар, о томе се је она одмах уверила. Одједном он приђе вратима отвори их и изгуби се у ходнику. Она је сва дрхћући очекивала његов повратак.

— Да му се само не деси каква несрећа — шапутале су њене бледе усне. После десетину минута врати се он натраг још увек у истом положају, затвори лепо врата и стаде на сред купеа, затим се окрете ка њезиној постељи и поче се пети уз степенице. За чудо овога пута није се јављао онај инстинкт верне жене који је био сигурно уверен да из тога свега не може ништа бити. После неколико минута силуета студента опет се појави на степеницама и полако ишчезе у његовом кревету.

У научном свету постоје два јака тabora, један тврди да је месечева болест заразна док други напротив тврди да је то немогуће. Да су случајно два представника тих друштава присуствовала овом догађају у првој класи вагона за спавање, ствар би се решила јер после извесног времена она особа горе топло испружи руке и поче силазити низ степенице, али њој се није шетало већ одмах ишчезе у доњу постељу де је остала до јутра...

Сутрадан је Милица опет била весела јер је била сигурна да своје мужу иде онаква какву ју је он оставио а што је главно није се чак ни бунио ни онај инстинкт верне и поштене жене.

27 жена путују у Москву на конгрес

У возу трансибирских железница. Из Кине за Москву. Воз пролази кроз шумовите пределе и бескрајне равнице. Из „тврде“ класе одјекују звуци хармоније. Бескрајна је то песма: час лагана и широка, као ток сибирских река, па онда весело и шарено као сунке сељачких жена које су их саме ткале. У „мекој“ класи, која је скоро увек празна, седе овога пута 27 „делеткаса“, 27 сибирских сељанки, које су делегиране за конгрес жена у Москви.

То су жене које на пољу обављају тешке послове. Широких костију, са строгим и тврдим лицима као да су од дрвета исклесана, долазе са севера и са југа; из свих делова Сибирије—

мој покојни Максим Јегоровић, кад муж дозволи да жена говори”.

„Сад опет моле: И ви жене треба већ једном да говорите. Срамота је то!”

„Као краве, стрпали су нас у воз, Анфиса Петровна. Као краве. О чему ћемо говорити?”

„У Кремљу, смеје се опет она млада, „тамо ћемо седети, теткице, као некада цареви. У сали од првеног злата. Шта грдиш, стара? Зар не би волела да седнеш на златну столицу, шта?”

„Ах, драги Боже, драги Боже, шта још нећемо доживети под старост!”

„Никада”, рече стара Татаркиња, „нису раније питали жене за савет.

што нам на души лежи”, рече једна стара жена, гладојући једну кост. „Знам шта ћу им речи. Драги моји, казаћу им, слатки моји, зашто ме Пелагија Максимова брука пред суседима? —, Твоје коконни, каже она, чедркају ми у цвећу! —, Шта, повицах ја, ти вештицо, језик за зубе! Али она се и не збуњује, одмах хоће да ме бије. У смрт ће ме отерати.

„Школе, треба да добијете, говоре они. Чим дете напуни 8 година, оно мора у школу да иде.”

„Ах, шта уче у школи? Ништа добро и не излази из тих школа. Само ђубре!”

„Тако је мајчице, тако је. Шта имамо да им кажемо. „Код нас је дошла”, рече једна старка са шиљатим носем, тако једна учитељица. Једна мала црна, баш је била црна као ђаво. Нема Бога, вели она. Шта, велим ја, хоћеш ли да ти докажем да га има, паразиту један, памтићеш га онда целог века.

„Да” уздише једна огромна плавуша са плоснатим носем као дугме. „одкад моја Катја иде у школу, лепо је не можеш познати. Све она зна — срамота је видети је. И косу је одсекла. Где су ти плетенице Катја, упитих је ја, за име Бога; а она се само смеје.”

„Ах, шта се сад у свету све не ради. Деца немају никаквог поштовања према родитељима. Дошао ми је унук из школе. Донео тако некакву књигу. Учи, старемајка, рече он. Ко зна, можда ћеш једног дана постати председник у твојем селу. Шетаћеш са наочарима на носу и мобилу, добићеш до великих почести.”

„Кнуту требају, а не школе!”

„Код нас у селу дошао је лекар. То је прави ђаво, драге моје, а не човек. Са плитким целелама прескаче барице, а белој руци носи неку цевчицу. Удара прстима по болеснику и ослушкује нешто са оном цевчицом.”

„Чему то”, рече једна сељанка, са скоро белим очима, чија је сукња зелена као сочна ливада. „шта ће нам ти лекари! Неки дан је оболела моја Фиакла. Лежи као некаква крава, тешко дише, преврче очима. Долази лекар, даје јој некакве пилуле и тако једну флашицу. Све сам то бацила на ђубриште. Мало свете водиче по челу и стопалама, и одмах то помогне.”

„Да”, рече стара са коском. „Света водича отклања сваку болест и иначе је добра против сваког зла. Увек носим уза се једну флашицу. А ако неко мора да умре грехота је давати му којешта”.

„Још када би сви умирали када требају. Моја мамица је постала чудновата. Тај цветак божији и не мисли на умирање. Преврће се по пећи овамо, онамо, не може да ради и свима је на терету. 92 године шеташ по свету, кажем јој ја, свако треба да зна шта је

Руске сељанке путују у Москву на конгрес жена: Прво путовање железницом.

Рускиње, Татаркиње, Киргискиње и Туркестанке.

Њихово брбљање звучи једнолико: час брже, час лакше. Њихове се мараме шарене као турбани. Испод сункања провирују високе грубе шизме. Једна стара сељанка говори:

„У Москву нас воде, тамо треба да држимо говоре. А о чему ћемо говорити?”

„Путујемо на конгрес, теткице”, смеје се једна млада. „Изгледа, да без нас људи не могу никакву ствар да заврше.”

„Раније, голубице моја, било је то сасвим другојачије”, рече стара, „ако би се жена усудила, само једну реч да прозбори, добила би од свога мужа такав шамар, да се скоро неби сепила да прича. Срамота је то, говорио је

А сада ћемо им показати, шта све жене знају!”

„Ко је могао помислити! Седиш тако у мекавој фотели и путујеш за Москву. Па још бесплатно.”

„Само, хоћемо ли се кадгод вратити? Већ читав дан путујемо.

„Јеси ли већ путовала кадгод железницом? упита стара.

„Никада, голубице, још никада. Од нашег села до железничке станице има 200 врсти. Из нашег села скоро нико никада није путовао железницом. Када је воз кренуо и почео да цврчи и клепара и када су почела дрвета да лете за нама, ја см мислила, да су ми очи склизнуле на леђа.”

„Ја сам већ била у Ново-Сибирск. рече млада жена.

„Они хоће, да ми искажемо све оно,

доста. Летећеш као анђелак по небу, свираћеш харфу, причам јој, а ми ћемо имати мира и више места у колиби. Али она неће. Самовољна је. А при том ждере, као некакав двадесетогодишњак."

"Стари свет неће да умиру, а краве нам пркавају. Ове године пркавају од некакве заразе. Као муве."

"Да, да, здравље једне краве, то ти је скупоцена ствар! Каквих ти данас закона нема — муж несме да бије

Конгрес жена у Москви:
Сељанка на говорници.

своју жену! одмах долази полиција."

"Каква је то нова мода. Муж несме своју рођену жену да изудара! Да нису садашње жене од порцелана!"

"Све ћу им то казати. Као и да се муж неможе тако лако развести."

"Данас може муж да узме тако рећи сваки дан другу жену — а шта треба онда да буде са нама?"

"Да, да, мужевни су данас постали реткост!"

Бескрајни су разговори сибирских жена, час брзи, час лакшни.

Најзад после тродневног путовања стижу „делетки" у Москву. Један комесар их дочекује: „сиђите, та сиђите, шта сте заселе ту као квочке!" Једна за другом силазе „делетке" са воза, неме као статуе, у њиховим, широким сукњама. Бојажљиво гледају око себе: то је дакле Москва, те високе куће, та ларма, ти трамваји, ти људи, а преко свега алатне црквене куподе.

Писмо са тихог Оксана

Хавајска острва и Хонолулу

Хавајска острва у Тихом Оксиду чувена су са своје лепоте, и туристи из целог света долазе да уживају у тим чаробним пејсажима.

Њихову жарку климу ублажава море, да ту влада увек вечно пролеће. Средња температура је 21 степен. Термометар се ретко пење до тридесет један, а најнижа температура је 11 степен. Кише су распоређене и падају преко целе године.

Хавајска острва се сматрају као најздравија на свету. Откако је тај архипелаг окупирао Америка, она су постала санаториум за цео свет, јер покрај благе приморске климе, у центру острва подижу се огромне планине, које су ипак на домаку мора, и за туберкулозе и катаричне Слани морски ваздух помешан са планинским врло је спасовосан. То је отприлике као наш Горски Котор. Неке од тих планина високе су по четири хиљаде метара. Због те мешавине приморског и горског ваздуха и вегетација је врло разноврсна. У подножју планина налазе се тропске биљке, а на врховима четинари, брезе и лишаји.

Покрај обала, изнад којих се уздижу прне страшне стене, расте јужна вегетација: кокоси, палме, хлебно дрво, урме.

На пространим пољима, која се у недоглед пружају, култивира се жито и шећерна трска, памук, дуван и велике плантаже ананаса. Нигде нема више палми него на Хавајима. То су читаве шуме, расејане овде онде, као букети са својим лезеастим крунама. Кокос је исто тако врло распрострањено и плодно дрво. Ту расте и она чувена воћка американска *авокадо*, која има најразноврснију употребу. Једе се и као воће, и као салата, са шећером и бибером; праве се сосови од њега, конфитири и т. д.

Врло је живописно на Хавајима за време бербе шећерне трске.

Преко огромних поља провлачи се жељезничка пруга, која која одвлачи

трску у центре, где се фабрикује шећер.

Највећа варош у престоници Хавајских острва то је Хонолулу. Тај град се не налази на самим Хавајима, већ на острву Оаху, али је и њихова престоница.

Сваке године мноштво странаца из целог света посети Хонолулу, и сви су очарани, јер је то прави земаљски рај.

То је потпуно модерна варош, американског стила, са дугим и широким булеварима... Од старог урођеничког града остала је само раскошна краљевска палата у којој сада станује гувернер. Пред том палатом подиже се споменик једног принца, грубих и интелгентних прста, са царским плаштом преко рамена. То је Камахамски оснивач хавајске државе и хавајског народа.

Он је живео у осамнаестом веку и владао је острвима кад се појавио морепловац Ванкуве. Он га је врло љубазно примио, и кад се уверио да је то супериорнија култура, тражио је од њега савете за управљање државом. За његове владавине први пут су пренесене домаће животиње, које дотле нису познавали Хавајци, као краве, овце, коњи, волови.

После њега владали су још осам његових потомака хавајских архипелагом, док Сједињене Државе нису окупирале та острва.

Данас има на Хавајима врло много и Кинеза и Јапанаца.

Нешто, што пада у очи сваком странцу кад дође у Хонолулу, то је разноврсност стила. Свака кућа има свој стил и лепу башту и томе је избегнута она градска монотонија. Улице су све булевари са палмама и кокосом. Преко булевара тискају се Јапаници, Кинези, Хавајке драпиране у шалове са грљанима, и са венчићима цвећа на глави, а таквом истом цветном огрлицом око врата. Али ипак је највише Американаца, цивила и маринаца. По трговинама се налазе Американци, у надлештвима, свуда и на сваком месту, да је то у правом смислу американски град у оквиру лепоте Хавајских Острва.

Гумени мидери

као и

гумене чарапе

од најбоље свеже гуме, готови и по мери

појасеви

за подизање стомака, лутајуће бубреге, за друго стање и после порођаја.

У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова б. — Београд

Тражите каталог бесплатно.

Страшне приче из глумачког живота

Некакав чудноват народ креће се иза кулиса. Сељаци са пушкама и револверима, високих шубара, типични хајдуци. Турци, паша, сељанке у дугим зубуцима извезеним златом и пљескицама. Једна бака појави се са тојагом. Погрбљена на позорници, смежурана, а овде се исправи, корача еластично, носи тојагу у руци као неки скиптар.

Жанка! викну је Станоје Главаш, и бака се насмеја, не показујући више нимало срџбе том хајдуку, кога је мало час проклињала.

У једном углу кува се чај и кафа и по свима ходицима распростире се пријатан мирис. Иза кулиса се мисли није кафа и чај. Плавичасти пламичак шпиритуса делује се и то је једина ватра иза кулиса, јер се још не греје. У гардеробама је хладно али глумачки темпераменти загрејавају све просторије.

Бака са тојагом пође лако уз ступенице.

Даме су све у гардеробама на првом спрату, а мушкарци доле, одмах иза бине.

И то је доказ вечне младости жена. Оне се за час погну на спрат, а мушкарци се већ мало теже крећу.

Бака уђе у своју гардеробу... А ја за њом.

Ах, то сте ви, насмеја се она и указаше јој се два реда зуба... Али страшно црних зуба!

— Гле, појела сам шминку са зуба, и брзо дохвати пран тен, да их опет превуче.

Разговарамо, али никако не могу да добијем представу госпође Жанке. Кукаст нос, боре око очију, боре око усана, неки напостан израз лица. Нимало не личи на Жанку, само њен смех.

У гардеробама глумачким увек је живо. О свему се прича. Поведосмо реч о страху. И госпођа Жанка поче да прича своје страшне доживљаје, кад је била путујућа глумица.

— Ничега се на свету не плаши као воде, змије и ножа.

Једном сам путовала са глумцима кроз Босну и ишли смо да дајемо представе у Варцарвакуфу. Ноћ нас је ухватила на путу, а ми нисмо ништа видели куда идемо. Једва у мраку навресо кућицу једног сељака, и свратимо к њему да се распитамо о путу. Код њега смо се мало одморили, он нам је изнео хлеба и сира, и како нисмо могли ту да преноћимо кренемо даље. Тако наиђемо на једну реку. Кола пођоше преко моста, али наједаред коњи стадоше као укопани, па ни

да макну. Кочијаш их бије бичем, они се пропињу и неће да се покрену с места. Ми повикасмо кочијашу, да се скине и види шта је... Кад се он скиде има шта да види. Мост је до половине био срушен и коњи су дошли дотле па зато нису хтели даље. Ми сви ужаснути посвакасмо с кола, да би се што пре дохватили земље, вратимо кола на обалу и онда натерамо коње с колима да пређу реку. Река је била врло брза и доста дубока и кола почеше да се заносе у води... Око нас свуда ноћ, а вода црна... коњи једва корачају и ми само чекамо, кад ћемо сви да се наврнемо у реку... Глумице почеше да вриште, али захваљујући присебности кочијаша, ми испливасмо на обалу. Само смо сви били мокри и кола пуна воде.

Та ноћ ми је увек остала у сећању и зато се ужасно бојим воде.

Имала сам још један велики страх у животу, опет у Босни. После представе у кафани се заседело неко друштво пијаних младих. Ми глумици седели смо за једним столом и вечерали, не обраћајући пажњу на њих. Они су зармали и викали, као весели људи, али њихова веселост пређе у свађу, па у тучу и сви потргоше ножеве.

Јаој, то је био ужас како су се тукли ножевима! Забадали су ножеве у тела као у сир... Ја сам се од страха онесвестила, и не знам ко ме је нанео из кафане.

Од тог доба имам страх од ножа, и сва се најезим кад готовим ручак и сечем месо.

И змије се плашим. То ми је најодвратнија животиња.

Било је опет у Босни.

Ми смо давали представе у једној мањој вароши, и једно после подне направили смо излет и седели пред једном кафаном. У близини је била река. Један бег, кога смо познавали, приђе нашем друштву, и само извади мараму из џепа, као да хоће да се избрише, затресе је над столом, а из мараме испадне огромна змијурина... Ја нисам имала времена ни да вриснем, толико сам се ужаснула, а змија направил један акробатски скок преко стола и паде у моје криво...
Ја сам се опет онесвестила...

То су ми била три најстрашнија доживљаја у животу. Плашим се још и земљотреса, нарочито на позорници, због оне огромне гвоздене конструкције, која се низала изнад бине.

Тако се један тренутак потсетила госпођа Жанка своје прошлости.

М.—

ОПРАВКЕ

Сатова и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. КАРИЋ

Краља Милана 116.
БЕОГРАД — Славија

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сливом

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и булуња. Одржава стални свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје
Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан радат.

Женске и дечје

ШЕШИРЕ

као и сав прибор и украсе за модискиње, невероватно јефтино продаје

СИМА М. ЛАЗАРЕВИЋ

у властитој кући Кр Милана 120 (у дворшту)

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО

ИПИС и СРОАТИА

АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.

Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд, Тврарије.
Пасаж Извозне Банке.
Телеграм: Електра, Тех. бр. 38-13

НОВО! НОВО!

Авала

Фабрично стоваришмет дечјих колиџа
БЕОГРАД
Васнаул. 26.

Највећи избор дечјих колиџа, велосипеда, трицикла, дресина. Цене фабричне и испод конкуренције. За унутрашњост шаљемо уз новуку. Неодговарајућу робу замесујемо. Захтевајте наш илустровани ценовник.

После Лолиног жура

Буба, 20 год.

Нина, 21 год.

(У малом њубином будоару. Обе седе, заваљене у фотеле, са цигаретом у устима).

Буба. (дугуљастих црних очију, мало сентименталних, увек полузатворених, и кад се смеје и кад прича, истањених обрва, које праве над оком један лук. Насмеја се гласно). Ах, њен Пату и Ворт. Сад сам је ухватила, и мени су увек њене тоалете изгледале мало проблематичног порекла (подражава неком). „Купила сам код Ворта“. А знаш, бога ти ко је тај њен Ворт? Анчица шнајдерка! Она што сам ти је препоручила.

Нина (са неким одблеском радости на лицу). Је л' могуће? Па како си дознала?

Буба. Мени она сад шије. И једног дана изрекла се. „Знате, ја сам шила госпођици Цани ону зелену хаљину...“ Е, волим што сам то дознала, него да сам добила хаљину из Париза...

Нина. Ја бих јој баш то креснула у очи, кад спомене Пату-а.

Буба. Казала сам већ ја... Да знаш што сам је фино пецнула на Лолином журу. Сасвим наивно кажем јој: (говори наивним тоном): Особита је та ваша зелена хаљина ко вам је шио? — „Купила сам у Паризу код Ворта...“ А ја опет наивно: „Што ја имам једну добру шнајдерку, могу вам је препоручити за домаће хаљине. То је нека Анчица, али, верујте, изврсно шије...“ Јаој, требала си да видиш у том тренутку њено лице... Колач јој је застао у грлу, једва га је прогутала... и целе вечери ме није више погледала.

Нина. Ко је све био на Лолином журу?

Буба. Кики је била.... То је већ облигатно, са њеном позом филмске диве и арбитра моде. Што је не грим! Она има свој манир, који сви знају.... Ухвати једног или двојицу кавалера и завуче се с њима у неки буцак и ту седи целе вечери.

Нина. Знаш шта причају о њој? Не ваљају јој ноге и не сме да игра.

Буба. А она замишља да је богиња лепоте.

Нина. Је ли била Рада?

Буба. Дошла са оним дасом Владетом и играла је с њим целе вечери.... Изашла већ из моде. Двадесет и четири године, а прави се да јој је двадесет прва, а ја сам уверена да има пуних двадесет пет.

Нина. Кукови јој као у неке жене, сва је изашла из форме...

Буба (брзо). А знаш које још био? Мими!.... Као Магдалена покајница.

Нина. Што та девојка нема среће...

Радио је савршен!
TELEFUNKEN 40
Пријем целе Европе са скапом свију станица. Тражење није више потребно — довољно само намештање скапе.

БЕЗ ВИСОКЕ АНТЕНЕ!
Тражите врло интересантну бесплатну књигу
TELEFUNKEN
Најстарије искуство. Најмодернија конструкција.

ЈУГОСЛАВЕНСКИ СИМЕНС А. Д.
Београд, Краља Александра бр. 8.
Заступници у свим већим варошима.

И ова друга веридба јој се покварила... Мени је жао.

Буба. Мени је баш ништа није жао. Што лаже да има мираз, кад нема. Мој тата каже, све им је имање презадужено код Управе Фондова. А она само хоће рентијера или дипломату...

Нина. А је л' био дипломата? Лола увек воли да прикаже неку интересантност, али удицу она држи у руци.

Буба. Не брине... Све су имале удицу у руци. Изузимајући мене... Дипломата је био стрељачка мета и свака се трудила да нишани право у срце. Требало је само да видиш тај

двобој госпођица око дипломате... То је било комчино... Али дипломатско срце се тешко лови.

Нина. А с ким си се ти занимала?

Буба. Са оним поручником.

Нина. Онај са лелим ватреним очима? То је опасан флерт... Чувај се! Код официра нема шале.... Они одмах потржу револвер; Или да се удаш за њега, или ће да се убије..."

Буба (тужно). Штета што не могу да направим једну комбинацију: његове очи а Војина рента. А овако не могу да га ставим нигде у мој списак кандидата. У коју категорију да га

уврстим, кад му је сва рента — дрва и послани... (брзо). А Зорица се измирила са мужем и сад су у медавом месецу, били су и они на журу.

Нина (с љуболитством). Је л' истина све оно што се прича?

Буба. Признао јој он сам. Тако га је довела у шкрипац да је морао да призна... Шта ти ту није било сцена!

И срчани напади, падање у несвест, претње са разводом брака. И он јој се после клео, да неће више да је vara, а казао је, да је истина водио у Париз своју метресу...

Нина. И она верује, да он неће више да је vara...

Буба. Будала, ја јој се чудим... и дивим... Она, онако лепа жена, а он... Ја га никад не бих пољубила... И шта је брига што је vara, кад је он њој створио луксузан живот... Да сам ја била њеном месту, не бих ја њему правила никакве сцене...

Нина (упада).... Него би лепо нашла љубавника.

Буба. Разуме се... То је најбоља освета неверном мужу... Да видиш ти како би он после трчао и чувао своју жену... Нади треба да се честита... Та уме да дресира мужа. Држи га као на ланчићу... И она је била код Лоле.

Нина. А мени се то не свиђа, кад удата жена држи мужа уза се као неког кинеза. То су страшно досадни парови и сметају у друштву... А је л' била Вукица? Што ту луду мрзим!

Нина. Наравно да је била, јер се сад вратила са своје турнеје... Она увек воли да ишчезне по два три месеца, па се тек појави као нова звезда у друштву.

А кажу за њу да путује по унутрашњости не би ли упецала тамо неког богаташа.

Нина. Па она је твоја пријатељица.

Буба. Лажемо се, али кад се састанемо имамо једна за другу најслађе речи. Ја, уосталом, не бих имала ништа противу ње, али она мене не трпи због Лелиног брата, зато што он мене симпатише, а и она се дружи са Лелом... само знам да Лела мене више воли.

Нина. Немој много ни Лели да верујеш... Није ни она искрена.

Буба (тргне се). А што, је ли ме она нешто оговарала. Ти ако си ми пријатељица треба да ми кажеш.

Нина (као затежући са одговором). Па... није те оговарала... само једном је казала... Али, молим те, немој да ме питаш... Зашто да вас завађам?... То, уосталом, није ништа страшно, што је казала...

Буба (скочи). Е, сад мораш да ми кажеш, ја ћу страшно да се наљутим на тебе... Хоћу да знам.

Нина. Добро, кад хоћеш рећи ћу ти. Казала је да ти трчиш и хваташ њеног брата.

Буба (један тренутак је сва изнепаћена, раширених очију, онда их

намах полумитвори и иронично се насмеши, гледајући Нину право у очи). То није казала Лела, него то кажеш ти, јер ти трчиш за њеним братом, и криво ти што он мене симпатише...

Нина (скочи). Бубо, ти си безобразна! То се никад нисам надала од тебе!

Буба (истим тоном). Шта, ти мислиш да је не знам, како ти трчиш за њим и трудиш се на све могуће начине да га преотмеш... Али, знај, то ти неће упалити...

Нина (љутито полети вратима). Од данас је међ нама све свршено. Сад видим колико си лажна и притворна...

Буба (за њом смејући се). Криво ти, што сам демасковала твоје пријатељство...

Нина (излети из собе и залупи вратима)....

Телефон у соби зазврји.

Буба... Ало!.. А, то си ти срце моје! Да идемо твојим аутом до Топчидера... После подне?... Добро!.. Само ја и ти!.. И Лелу неш узети? Тако се радујем! Ало! Ало!

Слушај, Вукице, хоћеш ли доћи на премијеру?... Неизоставно дођи, и ја ћу бити. До виђења!..

Буба (оставља слушалицу). Знам ја зашто ме зове... Мисли, сигурно, да са својим аутом засени мене у очима Леле... Али видећемо, ко ће победити, ја или она! (Брзо дохвата слушалицу). Ало! Ало! број Јесте ли ви Војо? О, добар дан! Зар увек мислите на мене? А на Вукицу?... Не верујем вам... А хоћете ли ви с нама у Топчидер... Дакле, звала вас... Нисте могли или нисте хтели?... А да сам вас ја позвала?... Слушајте, хоћете ли доћи на премијеру? Неизоставно дођите и ја ћу бити... До виђења! (Оставља слушалицу). Вукици ће пресести премијера... Зато сам је и звала.

(Телефон опет зазврји).

Буба (узимајући слушалицу). Ало! Ко је ту? А, мој мали поручник... Не волите? Онда ћу вас одсада звати: Мој велики и храбри поручник... И заљубљен?... У кога, смем ли да знам?... Нисте храбри да то кажете. Како сме то да тврди један официр... Ха! Ха! Ха! Како? Жене су најопаснији фронт у миру... Па зар ви не смете да прећете у напад... Заробљени сте? Ха! Ха! Ха!... Два кадифаста ока вас заробила?... Како ми је жао? Шта? „Ја вас једина могу спасти... Па, хајде шапните ми... Волите ме?... Хоћете да то исто поновим и ја у првом лицу? Па то је прави јуриш?... Слушајте! Хоћете ли доћи на премијеру? Неизоставно дођите... Наљутити се ако не доћете... И ја ћу бити... До виђења! (Оставља слушалицу и говори). Ово је дивно испало. Са поручником ћу се заимати првог одмора и пустићу Вукицу да се забавља са Војом, али ћу онда да мотрим да ли ће он бити љубоморан... Ако буде

љубоморан, Вукица ће то већ да опази и видеће да ме он воли... А ја ништа друго не желим, него да она то види... А другог одмора преотећу јој Воју и забављаћу се ја с њим... И тада ћу да посматрам Вукицу...

Мисли она са мном да се бори? (Запали цигарету и замисли се). Жао ме; ипак, поручника... Лепши је од Воје... (Кроз облак дима почиње да певуши једну баркаролу): „Ах те очи, га жестина и небесни загрљај..."

25 ГОДИНА ГЛУМЕ И ЛЕПОГ ЖИВОТА

Јубилеј г. Боггића

Благо онима, који су и са проседим косама сачували благонаклоност жена. Благо Боггићу, кога ће у његово свечано вече, 6. новембра, обасути цвећем и погледима драгости, неколики женски нараштаји, почев од респективних госпа из првих редова и ложа, до вршњакиња његових младачких кћери. То ће бити славље.

Београдско дете, глумац са заносом, послалац најобилнијег репертоара београдског Народног Позоришта, господин и кавалер, Боггић је кроз пуних двадесет и пет година свога уметничког проживљавања, текао и стизао признања, захвалности, симпатије и успехе. Како успехе на даскама, тако и у салону. Није било могуће одвојити љубавника с позорнице од љубавника у животу. Циле је значно једну епоху женске младежи, као и Добрица своју. А у том, искусни глумац унео је много сценских префињености и никада се ни један његов лепи роман није трагично завршио. Вештак да лепо почне, Боггић је био уметник и да на време заврши. Зато нема жене, са којом се завадио. Зато ће и бити слављен, верујемо сви, са раскошју и отменошћу женских срца.

Његов живот био је васцео посвећен женама. Кад је играо, кад је највећма осећао пламен у себи, то је било онда, кад је знао, да га вољене очи гутају. Играо је за те очи; за та срца, која при помеху његовог имена задрхте. Цео живот стављен пред ноге дама, витешки као код Сирана.

То је Боггићев живот.

25 година уметничког рада, значе код Боггића више од сто и педесет лица, које су кроз њега живиле на позорници. Оне значе и низ борби, тешких часова несносне позоришне атмосфере, интрига и нетрпељивости. И требало је много срца, нестрајности и мушке воље, па да се све то преживи и дочека вече пријатног тријумфа, које се сад грозничаво припрема Боггићу, по целом, његовом Београду.

М. Са.

HOLLYWOOD

Филмски преглед „Недељних Илустрација“

ФИЛМОВИ КОЈИ ДОЛАЗЕ:

„ЧЕТИРИ ЂАВОЛА“

Најзад после толиког очекивања појављује се кроз неколико дана, пред нашом публиком и величанствено дело генијалног режисера Мурнауа. Дивна симфонија узавреле крви пенушава страст која ври и идеализам верне младалачке љубави, главни су мотиви ове чувене новеле Хермана Банга „Четири Ђавола“. Најзад ће стрпљење наших љубитеља неме уметности бити награђено, јер ће имати прилике видети један од најграндиознијих филмова који су досада изашли на екрану наших биоскопа. Само појава имена славног Мурнауа улива наде да је дело заиста достојно дивљења. Под његовим уметничким вођством глумци дају сјајне незаборавне креације. Џенет Гајнор једини је стар међу њима, док су остали сви непознати али само дотле док њихова лица не угледају белину филмског платна, а тада сваки ће са усхићењем изговарати њихова имена, јер њихова глума толико је импресивна, узбудљива и природна да стално држи гледаоца у напетости и намеће њиховим живцима осећај рола и радости својих млађаних душа. Дражесну Џенет Гајнор опет видимо обавијену мрачним велом немилосрдне судбине, која је стално прогања.

Њена судбина, и ако је проткана са врло танким нитима моменталне среће и радости које покривају болне муке и јаде њезине напаћене душе, прима стално тешке ударе живота, да би у часу кад је била можда најсретнија и најрадоснија примила најтежи и најболнији ударац који уништава у њезиној души и последњи атом исцрпљене снаге и она пада у дубину у наручје грозне хладне смрти, која је ипак немоћна јер провиђење жели да она и даље живи. Џенет та дивна мала напаћена душа, дивна је и велика уметница.

Овај велики филм открива нам још једно ново филмско лице, представља нам један нови снажни таленат америчког платна: Мери Дункан, новог „Вампа“, заводнице која уништава идеалну срећу четири ђавола. Дивна и заводљива је Мери у овој својој улози, њезини пољупци горе од узавреле страсти и жудње за човеком којег љуби, и она се бори за ту своју љубав, јер осећа да је њена и да има право да њу. Најзад увиђа-

јући колико трагедије и бола сеје та њезина љубав у нежним бићима ђавола, она се жртвује и ишчежава за увек, угушавајући своје осећаје да би „они“ били срећни. То вам је тип жене која љуби дивље, ватрено, страшно и себично.

Најзад требао бих рећи и коју реч о самој режији, овога филма, али ја мислим да о њој не треба у опште ни говорити. Јер све што би се могло дати, све што би се могло унети у сиже и суштину једнога филма од стране режисера, све је то дато, све је предвиђено до ситнице и надахнуто духом генијалног уметника, великог уметника, који је једини био у стању да у сваку сцену унесе толико природности и шарма, славни Мурнау који после овога филма остаје и остаће само велики уметник.

Брана.

„ЗЛАТО“

Радња овога великог филма догађа се око 1898 год. када је у луку Сан Франциско стигла вест да је тамо негде на Аљасци откривено злато. Обузети похотљивошћу за драгоценом рудом, свет у масама нагрну ка снежним пределима Аљаске. Типови различитих професија, већином бескућници и скитнице, први појурише у сусрет богатству. На дугачком и тешком и опасном друму кретаху се усред толиких лица и два нежна сиромашна бића, младић Лару и девојка Бериа. Најзад после многих непроспаваних ноћи и они стигоше ка циљу у мало насеље Кловдике. Лару је почео тражити, тражио је и дању и ноћу али без успеха, док је Бериа чекала са надахнутим надом и љубављу. Одједном рашири се нова вест да је негде у дубини снежних предела откривена нова руда. Лару се спремаше да и сам пође. Бериа је молила, преклињала да не иде, али он је отишао јер је похлепа за златом надвладала љубав. Његовим осуством користио се је богаташ Лакосто, коме пође за руком да придобије Бериу и учини је својом љубазницом, последница тога била је да је Бериа постала једина од девојака из бара. После дужег времена Лару се враћа богат, али и поред тога Бериа га неће, јер мисли да га није достојна. Лару у очајању нападе на Лакоста и између њих настаје очајна туча из које се изроди оргоман пожар који за тренутак уништи цело насеље.

Два бића која се искрено воле,

мире се и враћају у домовину далеко од овог земаљског пакла. Главне улоге креирају Долорес Дел Рио и Ролф Форбес. Затим Карл Дан и Хари Кареј. Режија Кларенс Бронна. Овај велики филм приказаће ускоро биоскоп „Луксор“.

„СИБИРСКИ ПРОГНАНИК“

Још један филм чији сиже потиче из оних горких часова братске нам земље, велике напаћене Русије. Дивно су приказани на платну ти горки часови који су у својој суштини гајили плод толиких невиних жртава. Густав Фрелих, познат са својом дубоком импресивном глумом из филма „Асфалта“ дао је у овоме филму једну од својих најбољих улога. Верно, до ситнице приказао је ону тешку душевну борбу човека невинно осуђеног. Његова партнерка је дражесна Герла Маурис која је многобројне љубитеље неме уметности задивила својом узбудљивом игром у филму „Шпијун“.

Овај сјајни филм режирео је познати немачки режисер Јохан Мајер.

Брана.

ШТА СЕ ИГРА БИОСКОП „ЛУКСОР“

Приказује најлепши и највећи филм нашега славног и омиљеног земљака Светислава Петровића, који је уз дражесну Лил Даговер створио ово своје најлепше дело „Барон Фрања Трек“. Режију води позната режисер Ерих Вашихек. Следећи програм испуњава дивна симфонија људске грамзљивости за златом, велика трагедија човечанства „Злато“ са дивном темпераментном мексиканком Долорес Дел Рио. Долази „Беле ноћи“ Рамон Новаро и Рене Адоре.

БИОСКОП „НАРКИПО“

Још само данас и сутра „Термпо, темпо“ узбудљив и напрегнут филм испуњен највратоломнијим продукцијама славног акробате филмског платна, омиљеног Лучиана Албертинија. Следећи програм испуњавају два велика филма: „Мали трубач“ са Џеки Куганом и „Страни Ђаволи“ са Тим Мак Којем.

Долази: „Тарцан“, велики филм који је израђен уз сарадњу Едгарда Рица аутора чувених Тарцанових романа. Видећемо у овоме филму Тарцанове пустоловине у Џунгли, усред бујне прашумске лепоте, па га доцније опет срећемо међу људима у Енглеској.

Госпођа Ирена

1.

Константин био је велики генерал. Константин се знао покоравати. Покуравао се свим жаром своје војничке дужности, скоро страствено. Слепо је се покуравао свом краљу. Када су краља сабили с престола, нашао се генерал пред замршеним проблемом. Које да се сада покурава? Неким другим генералима? То му се није дало, јер је његов осећај за традицију био одвише јак. Константин је по списку био најстарији генерал.

Константина је спопала меланхолија. Пошао је у неки санаторијум. Сада је опет нашао некога, коме се могао покуравати: примариуса. Тај лекар био је мудар човек. Већ после другог прегледа рекао је генералу: ожените се! Константин се покорио и оженно удовицом Иреном.

2.

Госпођа Ирена имала је дражесно лице и врло складно тело, само не баш одвише лепе ноге. Све у свему била је ипак лепа жена.

Ирена је вршила одсудни уплив на своју домовину. Само што то није била последица њеног карактера, него нарочитих околности.

3.

Теодор је био потпоручник и ништа више. Само лепши од многих и онако лепих потпоручника.

4.

Ирена је волела свог Теодора. Теодор је волео своју Ирену; генерал Константин је на Иренину жељу опет узео место у команди места и није марио ни за једног потчињеног официра. И тако је владао мир и срећа у кући генерала Константина.

5.

Тај сретни породични живот био је угрожен читавим низом чуних околности.

Министар рата заљубио се страшно у неку лепу девојку. Та девојка имала је сестру. Та сестра волела је неког поручника. Тај поручник имао је брата. Тај брат био је потпоручник, а служио је у неком забаченом месту, и силно му је било досадно. Он је то рекао поручнику, поручник својој пријатељици, пријатељица својој сестри, оној лепој девојци, лепа девојка министру рата. — Ускоро затим био је потпоручник премештен у главни град, а на његово место, у онај забачени градић, дошао је Иренин Теодор.

Ирена је плакала читаву ноћ и у први мах никако да не снађе. Но убрзо се умирила и одлучила је да нешто предузме. Тражила је од Константина, да се поништи наредба министарства рата. Константин је, пошто је узалуд покушао да својој жени објасни појам дисциплине и војничке послушности и немогућности њеног захтева, попустио њеној молби, и већ идуће генералске седнице предложио је Иренин захтев, но није могао да спроведе своју вољу. И те ноћи после тросатног жестоког обрачунавања са својом женом, легао је мртав уморан у постељу.

7.

Од три сата иза поноћи Ирена је тако дуго и енергично дрмала свог мужа за рамена, док се јадни Константин једва пробудио.

— Шта је? Зашто не спаваш?
— Па ја још нисам ни легла!
— А зашто?
— Размишљала сам.
— О чему?
— Мораш срушити министра рата?
— Да.
— Зашто?
— Јер ја то хоћу!
— Министар рата је брат — диктатора!

— Е, онда ваља да срушиш диктатора!

— Диктатор је врло популаран...
— Када једном буде свргнут и у тамници — не ће више бити популаран.

— А да ли би могли сутра о томе разговарати. Ја сам сањив и врло уморан. Радо бих спавао.

— Ти сада нећеш спавати! Одмах ћеш устати!

— Сада у три сата изјутра?

— Да.

— Зашто?

— Отићићемо твом брату. Њега војници јако воле. Читава ће регимента за тог свог пуковника поћи у ватру. Он ће још пре но што јутро осване похапсити читаву владу!

8.

Око четири сата изјутра стигли су Ирена и Константин његовом брату — пуковнику.

Пуковник је пријатно саслушао Иренину жељу и одговорио:

— Изврсна идеја. И онако не могу да спавам. А осим тога сам огорчен против диктатора. Недавно је одредио да се и барови морају раније затварати, баш као и каване.

Пуковник је брзо навукао службenu униформу и потрчао из касарне.

9.

Око шест сати изјутра били су диктатори као сви чланови владе ухапшени.

10.

Око осам сати изјутра били су на свим јавним зградама извешени црвени огласи:

„Диктатор, тај тиранин, који се увек мислио само на себе самог, а никада на добро свога народа срушен је. Генерал Константин, који је племенити син своје домовине, и којег су на то нагнали само његова патриотска осећања, извршио је то велико дело. Преузео је владу и биће добар и брижљив отац свога народа“.

11.

Шта је учинио народ? Смејао се. Шта су учинили официри? Псовали су. А онда су међу собом овако расправљали: „Константин је као диктатор немогућ. Ваља га срушити! — Данас? — После подне почиње карневал. — Не смемо народу покварити карневалско весеље. — Нека још три дана влада! — Па добро, сруши ћемо га четвртог дана!“

Шта су учиниле даме? Говориле су: Константин добро изгледа. — Врло је учтив и понаша се као кавалер. — Узоран супруг. — Његова жена воли живот. — Приређива ће свечаности с изврсним укусом. — Она ће боље знати да репрезентира него пређашња диктаторка. — Ирена то зна! — Она радо и игра! Она је увек стајала на становишту да би ваљало укинути царину на увоз париских тоалета. — Увек је била храбра поборница за модерну тоалету.

Шта су учиниле даме после таквог разговора? Дале су се на дело. Како делују даме? Оне говоре. С ким говоре? Са својим мужевима. А шта су мужеви после таквих разговора са својим женама? Испорпљени. А шта ради испорпљени муж? Покорав се. Константин је остао диктатор.

12.

Још првог месеца Константиновог директорства добио је Теодор место у министарству рата. Месец дана доцније постао је поручник, а у трећем месецу добио је орден.

13.

А четвртог месеца десило се следеће:

Ирена се једне вечери око једанаест сати возила са седнице „Женског комитета за модерну тоалету“. У некој уској улици управо пред једном уличном светиљком, њена су се кола зауставила. Срушио се теретни ауто и закрчио пут.

Ирена погледа кроз прозор. Преко улице журила се нека девојка у кратким сукњама с ванредно лепим нога-

ма. А за њом се журио неки господин, који је појудно зурно у те лепе ноге. Ирена је препознала Теодора. Ирена је пала у несвест. После пуна три минута дошла је к себи. Онда је одмах, усред ноћи, наредила криминалној полицији, одељењу за државне послове, да припази на Теодора.

14.

Већ идућег дана добила је у руке писмо: то је писмо Теодор написао оној девојци. Иренин поглед пао је најпре на реченицу: „Пошто сам вас видео, како сте прешли преко улице тако сам се заљубио у те ваше дивне витке ножице, да сам читаву ноћ само о њима сањао”.

Ирена је пала у несвест. После шест пуних минута дошла је опет к себи. — Онда је одмах отишла Константину и рекла одлучним гласом:

— Константине!

— Да?

— Ти си диктатор, прави владар.

— Да?

— Као владару ти је дужност да се не бринеш само за ред, управу, финансије и војску, него и да бдијеш над моралом свог народа. Јеси ли ме разумио?

— Шта да учиним?

— Мораш да се бориш против неморала. Еротика спада у спаваће собе брачних парова, а не на улицу. Најновија мода кратких сукања је неморална. Мораш одмах подузети потребне мере!

— Ја?

— Да.

— А како?

— Ја ћу ти саставити проглас на народ.

15.

Следећег дана висили су на свим јавним зградама црвени огласи:

„Ваља да народу остане сачуван морал. Наредујем да се сукње продуже. Руб сукње сме бити највише 6 и по центиметара изнад чланака. Та наредба ступа на снагу у року од четрдесет и осам сати. Полиција ће пазити, да та наредба буде тачно извршена. Свакој жени, која се огреши о ту наредбу, биће забрањена игра.

Константин, диктатор.”

16.

А што је учинио народ? Смејао се. А официри? Псовали су. А жене? Дале су се на дело.

17.

Баш пре но што је та нова наредба ступила на снагу, — преврат је био већ извршен.

Константин био је бачен у тамницу. Ирени је успело да побегне.

У иностранству постала је председ-

ница интернационалног удружења за сузбијање неморалне моде.

18.

Теодор воли ону девојку с лепим, витким ногама. Девојка љуби њега. А осим тога је она нећакиња новог диктатора.

Теодор је постао капетан. Теодор се сада налази у централном уреду генералштаба.

Теодора сматрају човеком с великом будућношћу. Има много изгледа да данас сутра постане диктатор.

19.

Годину дана доцније. Теодор се оженио са оном девојком.

Десет година доцније: Теодор је диктатор.

20.

Једанаест година доцније: Госпођа диктатор воли једног потпоручника.

В. Хебра.

ОВО ЈЕ ЈЕДИНИ ТРУД
КОЈИ УМАЗЕТЕ КАДА ПЕРЕТЕ.

ВУНУ
СВИЛУ
ФИНЕ ТКАНИНЕ
И ПЛАТНО

на да буду као руком одиесене
чистоћа и мрље.

Без сваке бојазни употребљавајте
«ПЕРИТ» јер што под
носи воду подноси и

ПЕРИТ
САПУН за СВИЛУ и ВУНУ
МЕРИМА 1839

Прокласне музичке инструменте директно са

ФАБРИКЕ

односно фабричког стоваришта

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ

ЦЕНОВНИК

добиле бадва! Затражите га код највеће отпремне фирме музичких инструмената у Југославији:

МАЈМЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената, грамофона и хармоника

филијала
Марибор, бр: 145-В
Виолине од Д. 95 нап.
Телбуре . . . 98. .
Мандолине 156. .
Трубе . . . 505. .
Грамофони 345 .
Ручне хармонике 65 .

Згажени цвет

I.

Једне лепе, тихе вечери какве могу да буду само у мају; једном мирном улицом ишла је једна млада и врло лепа девојка. Она беше скромна, али укусно обучена. Имала је лепо, смеђу косу и дивне, смеђе очи, под којима су биле врло лепе обрве. Уопште цела њена појава беше лепа и скромна. Она њаше брзим, ситним корацима и ушпираше свој поглед некуда као да је очима тражила да види некога. Одједном она успори кораке, у очима јој блесне радост, затим скрете поглед са оне стране где јој је био управљен, на другу. На оној страни, одакле је млада девојка скренула поглед, пред једном зелено офарбаном капијом, стајаше један леп, висок младић, врло пријатне спољашности. То беше тај, кога је она хтела да види.

Она га је видела једне вечери кад је овом истом улицом пролазила. Он је био сам и стајао је пред капијом, и кад је спазео њу, пратио је погледом све док ње зашла за угао друге улице.

Веома јој се допала његова спољашност и желела је да га опет види. Друге вечери, видела га је опет у истој улици, где се са неколико младића шетао. И од тада га је виђала стално пошто је сваке вечери туда пролазила. Сада је он опет стајао пред капијом и чекао њу да прође, као и сваке вечери, да се сусретну погледима, да она пређе поред њега сагнуто главе, под његовим погледом. Он мирно стајаше код капије. Беше брижљиво обучен и очешљан са раздљком на средини главе. Поглед његових лепих, плавих очију, беше управљен на младу девојку. Она је већ била дошла близу њега, затим као случајно погледа га, али не издржа његов упорни поглед већ поцрвене скрете и саже главу, а кораке мало убрза. Он ју је и даље упорно посматрао, као да је хтео да прозре њене мисли, да дозна шта осећа она у дубини своје душе.

Он је све видео, скоро све знао. Он ју је видео и посматрао пре него што је она њега спазила. Видео је како је брзо ишла, како је успорила кораке кад га је спазила и скренула главу на другу страну. Знао је да је била нестрпљива да види да ли он стоји пред капијом, а кад га је спазила скренула је главу на другу страну да он неби ништа приметио. Али је он све приметио скоро све, видео је чак и то да је поцрвенила, ма да је већ било доста тачно. Он је зато био и изашао, да зчека њу кад прође да би видео каква ће она држање имати при њиховом сусрету. Она пак, осећала је да је он прати погледом и зажали што ће ускоро скренути за угао друге улице

и што ће и овај њихов сусрет као и остали, бити само један бајни сав. „Госпођице“! Чу она одједном топао, пријатан глас. Нехте се окренути, као да није смела да верује да то неко зове њу, а била је уверена да је то он звао. „Госпођице“! викну он мало јаче. Она се скрете и спази га, где јој се приближава мало непоузданим корацима.

Он је гледаше дубоким погледом који јој продираше у душу и ова поцрвене скоро до ушију. Али видећи га близу пред собом, црвенила са њеног лица одједном несташе и појави се охолост. Она подиже главу и са савршеном мирношћом и охолешћу, упита: Госпођине, шта желите?

Он би изненађен пред том тешком променом и изненадном охолношћу засташе, на неколико корачаји испред ње. У овоме тренутку и у њему се појави охолост; хтеде да јој се извини, да јој каже да ништа није хтео и да се врати одкуда је и пошао. Али се поколеба пре него јој ма шта рече, јер на њеном лицу спази осмех, онај исти осмех који му је и одобрио да пође за њом.

— Извините, госпођице, за ову моју слободу, рече он, али ми смо већ готово познати пошто смо се већ толико пута виђали, од онда када сам вас први пут видео, стога мислим да треба изближе да се упознамо.

— Зар ви сматрате за познанство то што смо досад пролазили једно поред другог? упита она.

— Донекле то је познанство, рече он јој то нам даје слободе да би смо лакше пришли једно другом, зато сам вам, дакле и пришао да бисмо се упознали и мислим да нећете одбити. Није могла да одбије јер јој се са веома свиђао; рекла је смејући се:

— Па добро, кад се већ познајемо пристајем! Пружила му је руку коју је он са захвалношћу прихватио. Пошто јој се преставио, рече:

— Веома бих желео знати ваше име, госпођице, хоћете ли ми рећи?

— Зашто не кад се већ одавно познајемо, рече она смејући се; зовем се Олга. Олга: узвикну он усхићено, — па то је дивно име. Олга за тепање Олгица!

— Већ почињете да ми ласкате, морам вам обратити пажњу на то, јер не волим да ми се ласка. О извините, одмах ћу престати кад вам је непријатно!

— А хоћете ли рећи мени како се ви зовете?

— Ох, ја сам веома срећан што ви хоћете да знате моје име. Ја се зовем Бранко. — Е, тако, сад и ја знам ваше име, рече Олга.

II.

— Хоћете ли да жртвujete мало времена и да прошетате са мном? упита Бранко? — Где мислите? питаше Олга.

— На овом истом улицом, рече он. Ова је улица лепа и тиха као и ово вече. Драз ове бајне вечери, не може се нигде боље осетити него у овој улици, пуној чаробне вечерње тишине.

Шетали су лагано. Олга је била врло весела, а и он је био расположен.

— Ви у овој улици станујете? упита га Олга.

— Да, она већ два месеца. Одговори он.

— А где сте пре тога становали?

— У унутрашњости, где ми је отац био чиновник, сада пошто је пензионисан, купио је овде кућу.

— Раније вас никад нисам видела, ма да сам често овуда пролазила.

— Нисте могли ни да ме виђате, јер овуда никад нисам шетао нити излазио на улици, све до онога дана када сам вас видео, стојећи пред капијом где сам био случајно изашао, пошто се тога дана нисам осећао добро па нигде нисам излазио.

— Где сте увек налазили.

— Излазио сам на корзоу или ма где, а када нигде нисам излазио седео сам кући и учио.

— Учили сте, шта?

— Студирам медицину, па много имам да радим, нарочито сада па ипак имао сам времена да излазим али од онога дана кад сам видео вас нисам никуд излазио.

— Нисте излазили од тада! то вам не верујем!

— Не верујете! Ја ту немам потребе да вас уверавам, јер то је јасно. Пошто сте од онда сваке вечери пролазили, увек сте ме виђали.

— Да, рече Олга, то је истина да сам вас увек виђала, али то је могло имати и неког другог разлога што никуда нисте излазили, а не због тога што сте мене видели.

— Баш због тога, одговори Бранко. Ви сте се мени допали оне вечери кад сам вас видео, па сам зато остао и друге вечери да видим да ли ће те проћи. Видели сте ме друге вечери и у друштву оних младића, то су били моји другови који су дошли да ме зову да изађем са њима на корзо, али ја нисам хтео изговарајући се да сам уморан. Они су онда остали код мене да се самном овуда прошетају. Те вечери био сам срећан кад сте опет проšli, а већ од тада нисам нигде излазио јер увек сам се надао да ће те ви проћи, хтео сам да вас видим. Ви сте увек пролазили и ја сам био срећан али да ће ово када бити да шетам са вама као сада, тој се срећи нисам смео надати.

— Можда то никад неби ни било да се вечерас нисмо упознали, рече она.

— Ми би смо се онда упознали дру-
гом приликом.

— Ко зна када би ја овуда опет
прошла.

— Како, зар небисте сутра?

— Не јер небих никуд сутра изла-
зила.

— Зашто?

— Зато јер сам ово неколико дана
одлазила код своје тетке пошто је ње-
на ћерка верена ускоро ће се венчати
па се жури да се спреми, стога су мо-
лили мене да одлазим код њих и да
им помогнем при спремању. Што сам
имала до сада сам свршила и више
небих имала да им одлазим.

— И сутра увече небих вас видео?

— Не, јер небих овуда прошла.

— Па то сам ја онда срећан што
сам се вечерас са вама упознао.

— То није никаква срећа, рече
Олга.

— За вас можда није, одговори он.

Они су шетали још мало и онда
Олга рече да мора кући. Испраћајући
је Бранко упита:

— Хоћу ли вас сутра опет видети?

— Сутра? Ко зна.

— Зашто, ко зна?

— Можда ће мама рећи да седим
кући пошто сам стално валазила.

— Ах, госпођице Олга, немојте ме
лиштити те среће да вас сутра опет ви-
дим. Зар сада да вас не видим кад сам
се са вама упознао! Док се нисмо упо-
знали виђао сам вас стално, а сада да
вас не видим! Ах, немојте да ме учи-
ните несрећним! Изађите, ја вас мо-
лим!

У његовом гласу беше неке топле
молбе, а у његовим очима беше ду-
боке нежности.

— Добро, рече она, доћи ћу сутра,
на овоме истом месту.

— Хвала вам! узвикну он сав сре-
ћан и растадоше се.

III.

Друге вечери она је изашла, он је
већ чекао. Шетали су доста дуго по
мирној улици. При растанку, казали
су да се сутра опет нађу.

Друге вечери Олга беше задржана
код куће неким послом и на састанак
је дошла касније за један сат. Бранко
је дочекао врло узбуђен али ипак сре-
ћан.

— Ах, већ сам био изгубио наду
да ће те доћи! узвикну он.

— Било ми је немогуће да дођем
пре, рече она пружајући му руку.

Од бржег хода беше поруменила и
узбуђена. Вече беше некако чудно-
вати. Тишина ове мирне улице веома
утицаше на њих, они обоје беху веома
узбуђени. Ишли су и ћутали. Знали
су да веће дуго моћи да шетају јер
је било већ касно и Олга би ускоро
морала да иде кући. Па ипак, нису
ништа говорили да би искористили
ово мало времена. Али они нису мо-
гли да говоре у овом тренутку, били
су и сувише узбуђени, не знајући ни
сама зашто.

У неким тренутцима речи нам нису

потребне, тада говоре само наши осе-
ћаји.

Они су ишли једно поред другог и
скоро се додиривали. Одједном се ње-
на рука нађе у његовој. Тај их је додир
још више узбудио. Он одједном стаде
пред њом, узе је и за другу руку и
гласом који је дрхтао од узбуђења,
рече:

— Олга, ја вас волим! Ви знате да
вас волим... и ако вам нисам казао
пре, ви сте ипак знали... опазили сте,
морали сте то већ увидети! Реците ми
да ли пристајете на моју љубав, дали
смем да вас волим!

Олга није ништа говорила, била је
силно узбуђена. Стајали су код једне
ограде, она се наслони на њу. Видели
је тако узбуђену, он се узбуди још
више, јер њено узбуђење прелажаше
и на њега. Био је у екстази, говорио
јој речи које су је занеле, речи које су
и њега занеле. Он јој пружи руке,
Зетим је страшно загрли и обасу по-
љунцима. Она се одједном трже и од-
гурну га говорећи малаксалим гласом.

— Пустите ме, оставите ме! — Олга,
зашто тако поступате самном! рече
он очајво. Ја вас волим а ви ме пре-
зирете.

— Ах, кад бих била уверена да ме
волите! рече она.

— Ја ћу вас уверити, ја ћу вам да-
ти доказа о својој љубави! узвикну он
знајте да вас искрено волим! Ја ћу
вас уверити у своју искреност!

Од те вечери беше отпочела њихова
љубав — љубав искрена и јака, за
какву ни једно од њих незнадоше до
тада Бранко је своју љубав, докази-
вао Олги на сваком кораку и она му
вероваше.

IV.

Једног дана, Олга хиташе да што
пре стигне на заказано место мисле-
ћи да је Бранко, као и увек већ чека.
Она беше веома изненађена кад га не
види. Зар је могуће да не изађе? пи-
таше се са неверицом. До сада кад год
је долазила да се нађу он је увек че-
каше, зато је сада обузеше непријатне
мисли и слутње. Она мишљаше да је
он можда из неког разлога био спре-
чен да дође одмах и реши се да га че-
ка док не дође.

Више од пола сата шетала је она
туда, чекајући га. Хиљаду мисли вр-
зле јој се кроз главу и што је време
више пролазило она постајаше све уз-
немиренија и забринута. Ипак није
губила наду да ће он доћи, није хтела
да верује да ће он дозволити да га она
узалуд чека. Она вероваше њему више
него што би се требало веровати муш-
карцу.

Млада девојка несме никад ни јед-
ном мушкарцу да верује до потпуно-
сти. Ма како јака и искрена била њи-
хова љубав, девојка не треба да им
верује, јер они то не заслужују. Ни
један мушкарац није достојан потпу-
ног поверења, особе коју воли.

Олга беше веома утучена, на лицу
јој се оцртаваше очајање и бол. Било

је искључено да ће он сада доћи, али
ипак она нехте још да иде, још се нада-
ше. Уосталом она се тешила једном на-
дом, још није сматрала све изгубље-
ним. Зашто да очајава, он ће јој сутра
писати и објаснити зашто није дошао,
још ће јој писати нека опет изађе да
се нађу, она ће изаћи и све ће бити
као да ништа није ни било. Она беше
уверена да ће то све тако бити пре не
може друкчије да буде. Одједном она
спази једну своју другарицу која се
негде журила. Олга јој пође у сусрет
да би изгледало као да скреће кући.

— Здраво Данице, рече она, са при-
вадном веселости; где се журити?

— Идем код тетке; хоћеш и ти сам-
ном да ми правиш друштво? упита је
Даница.

— Не могу, задржаћемо се а журим
се кући.

Не, одмах ћемо се вратити, јер и
ја се журим.

— Добро, рече Олга и пође.

Даница је успут упита где је била.
Она рече да је била код једне позна-
нице неким послом. Није хтела да ње-
на другарица зна да је она чекала
Бранка. Никад није хтела другарица-
ма све да поверава, јер су оне волеле
да оговарају једну код друге.

Оне су брзо отишле код тетке и од-
мах се вратиле. Ту у близини био је
парк и Даница рече, да прођу њим.

— Шта ћемо сада у парку, да се и
тамо задржавамо, рече Олга.

— Нећемо се ми ништа задржавати,
само ћемо проћи.

Олга најзад пристаде да прођу.

— Ти од како си се упознала са
Бранком, не мариш ни ским нигде да
идеш само идеш са њиме, дираше је
Даница.

— Е па шта ћеш кад ме нико други
не интересује! говораше Олга.

— Па да, јака љубав.

— Али не тако јака колико ти ми-
слиш да га волим, рече Олга.

— Можда га волиш више него што
је могу и да замислим, дираше је Да-
ница смејући се.

Одједном, Олга силно стеже њену
руку а страховито пребледевши.

— Шта је теби, Олга! узвикну Да-
ница запрепашћено је гледајући.
Олга јој грчевито стезаше руку; упи-
раше некуда поглед, говорећи непре-
кидним гласом:

— Види тамо на оној клупи, они
што седе... То је он Бранко, са неком
девојком! Ах, видиш ли он држи ње-
ну руку у својој, исто као што је ме-
ни синоћ држао!!!

— Занста, оно је Бранко, рече
Даница.

— Хајде да прођемо поред њих, ре-
че Олга.

Она је хтела да прође туда да види
како ће он изгледати кад ми се сретну
погледи. Бранко се био сагао над де-
војком са којом је седео, држао је ње-
ну руку у својој и нешто ој причао.
Он случајно окрену главу и спазив-

Наставак на 23-ој страни.

Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лугрије

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити *-Darling* ондулација за девојнице.

Еlegantни сервиси
су понос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која
жели лепе и модерне разне сервизе
јефтино да купи, треба да посети
богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

SUNTOLO

Течност за чишћење паркета
Фарбаног патоса, линолеума, дрвоног намештаја, и
кожних делова: намештаја, аутомобила, тешки и т. д.

ЧЕТКАЊЕ НЕПОТРЕБНО

Само намазати и сачекати да се сасуши, затим ву-
неом крпом избрисати. Врло практично и економно.
Чисти флеке. Даје изванредан трајан сјај, који је и
на влажном времену постојан

Добија се у бољим колони-
јалним радњама. Производ:

Хемијске фабрике IMMALIN

Бачки журеви

У сезони журева за одрасле, почињу и бачки журеви. Колика је то радост отићи на жур својој другарици или другу. То се ничекује по читав месец дана, сања се после још један месец, знади ђацама, који имају тако добре родитеље, да умеју да схвате, да су и њима потребни ти скуповима, где они свирају, певају, играју, наравно, у присуству мајке, која не мора да буде увек ту, али је, ипак, у другој соби.

Бачки жур има своју психологију врло оправдану и сви родитељи, који имају могућности, треба једанпут или двапут у току школске године да приреди жур својој деци. На тај начин даје им се прилика да упознају све другове и другарице њихове кћери или сина. Две су чињенице од пресудног значаја за васпитање: друштво и улица. Родитељ не може увек да зна шта се догађа на улици, али на журу може увек да позна друштво свога сина и кћери. И потребно је да зна с ким се они друже, који су њихови најинтимнији другови, о чему они разговарају, какве су интелигенције, какви ђаци.

Интелигентна мати треба да се труди, да што више омили кућу детету својоме, да оно у њој вађе и забаве и пријатног разговора, а то је онда, кад мати узима учешће у журу, дајући важности теме, и показујући симпатије за другове своје деце.

Таква тактика ствара пријатељство између деце, родитеља, па чак и њихових другова... Зар се мало пута чује: „Благо теби што имаш тако добре родитеље, ја не смем никога да доведем мојој кући.“

И понеки отац, нарочито отац, прети сину или ћерки: „Не смеш никога да ми доводиш у кућу.“

А шта има ружко у томе, ако друг дође сваког дана својоме другу, или син и ћерка сакупе друштво, да се забаве у присуству родитеља.

Нема слађих часова од бачких журева. То остају успомене за цео живот. Оно свирање на мандолини, виолини, челу или флаути; овај фокетрот на грамофону; бојаљини разговори, или врло важни и паметни са неком колегиницом, која не воли да игра и седи у једном углу, а колега је пита: зашто ви не играте?...

Мама треба да се појави, и сви треба маму да воле, ту добру мајку, која им је дала тако важности, спремила чај и колаче, као да су то неке даме и господа.

Па шта има лепше него угађати својој деци.

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе и лепе, и да добијете лепо нежно и бело лице, да се спасете сунчаних пега, бубуљица, мрља и т. д. да вам лице и кожа остане увек у младачкој лепоти и свежини, немојте пропустити, да не употребите једино опробано и сигурно средство **КРЕМА САНИТАС** јер је једини препарат за лице, који зајста прави fino лице, одржава младост, подмлађује, даје трајну и дивну свежину тела—лицу и отклања и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлова 6.

Некој мајци сваког дана долазе пријатељице, сваког дана и слатко и кафа, и чај, и колачи, а зар није лепо и деци спремити у години бар два жура.

Само деца не треба да се стиде родитеља. То се дешава код одраслих ђака. Стиди се своје мајке и свог оца, што они нису углађени, или интелигентни... Добар отац и мајка треба да буду за вас и најинтелигентнији и најуглађенији. Они су производ свога доба и нису криви ако су неукли. Зато баш и треба да их поштујете, што се труде и муче због вас да се ви школујете... Најсвромашнији родитељи, ако су добри, треба да буду понос деце.

Родитељи опет са своје стране, треба да се труде да разумеју децу, јер узајамно разумевање отклања све недостатке интелигенције. И сами другови и другарице треба међусобно да васпитавају једни друге у тој љубави за родитеља.

Кад вам се ваша другарица жали на мајку или оца немојте јој повлађивати, већ се трудите да оправдате њене родитеље. Она ће онда да буде мало блажија у својој критици, и често ће да увиди, да има погрешака и са њене стране, а наћи ће оправдање и за своје родитеље, који нису криви што су старински. Једно носе у својој души сви родитељи — љубав за своју децу. Само сваки то не уме да изрази, нема методе да се приближи својоме детету том рафинираном пажњом.

Посматрам једну паметну мајку. Син полази у школу после подне, а она му важе: „Доведи твог друга на чај после школе.“ Ако није чај, ово је нека ужина, и они обоје журе кући, јер им његова мама спрема ту пријатност... врућ чај или колаче, а напољу је хладно, па ће они предвече мало и

да прошетају, али некако им је пријатније у кући, у соби мамини, где их она дочекује нежним речима и распитује о њиховим лекцијама...

После ће да приреди и жур, а син сме да позове и своје колегинице, и мама ће и њих лепо да дочека, као другарице њеног сина.

А није као што пека отац виче: „Само ми доведи у кућу друга или другарицу, све ћу да их истерам напоље.“

И, разуме се, син и кћи неће смети да их доведу, али ће кришом ићи на жур њихових другова, и родитељи за то неће знати.

И ко је онда крив?

МИР—ЈАМ

ЗАПОВЕСТ

Режисеру није тешко управљати са једним заљубљеним паром, какве оне играти, али замислите, када у једном филму учествују по неколико хиљада људи, шта ради тада режисер? Сва та руља се мора управљати по режисеру и оператеру! Режисер говори кроз мегафон и сва се војска крече, по јако добивеном звуку, слушајући оператерову и режисерову команду.

НА МОРУ

Када је велика битка на мору.

Ту учествују по десет до двадесет великих ратних бродова, онда је апсурд слушати режисера, јер се, у том случају, и заборавља на филм, пошто то личи, на прави окршај и битку. Тада се сигнали за: пуцњава, давање брода, престанак пуцњава, пуцњање великога дима, све даје сигнал, само заставама, које су за то већ, научени глумци, статисти и послуга брода.

ХАЈДУК ЈЕ НАЈБОЉИ ЗВАНИЧНО АЛИ НЕ И СТВАРНО

Овогодишње државно првенство и ако му је и сам начин одигравања ишао на руку да да што реалнију слику јачине наше елите, није тај услов успунило. На чело је дошао Хајдук, клуб, који се показао слабијим од оба београдска заступника, не успевши ни једног од њих да туче. А то је доказала не само Југославија, која се са њим играла као мачка с мишем, већ и Б.С.К. који га је и по други пут тучао на његовом сопственом терену. Београдски првак је својом победом добио у неку руку сатисфакцију за сву несрећу, која га је снашла у овим играма. Тим пре што је исту извојевао сасвим убедљиво, пред ватреном публиком Сплита. Ова победа најбоља рехабилитација за све малере, које му је баш Хајдук направио. Сплићани су очекивали сигурну победу својих. Дописник загребачког Спортског Листа, г. Јанков Божић пише: „Нас у Сплиту не боли глава, што се Б.С.К. буну. Ни најмање. О томе више нико и не води рачуна, као и о томе да је у Тивту играо Чулић... Но нама би ипак и те како мило било, да нам на 20. ов. м. дођу Београђани на терен, па да им покажемо и докажемо. Да смо ми у Сплиту способни и заслужни прваци за ову годину. Не би им забили много... Толико колико је потребно за два бода...“ И набили су, али толико је потребно да Хајдук покаже и докаже још једном више, да није заслужио никако велику титулу и да би му много лепше пристојало место Југославије. Б.С.К. је донео Београду једну победу више над ново печеним прваком, који је тај назив добио једно благодарећи великој промоцији код моћне фортуне. У осталом Хајдук има право да докаже неистинитост наведеног, само што би у том случају требао да сврати мало до престонице. Ту би му по свој прилици успело да „испраши“ плаве и црвене (aber Morgen). У противном сасвим оправдано сматрамо оба овдашња друштва — макар и неофицијелно — најбољима у држави. На Хајдуку је дакле да докаже супротно.

Благ. С. Ракић

ПРВЕНСТВО...

Друго коло је дало победе фаворита, тек с том разликом, да су се исте свршиле са неочекиваним голдиференцијама. Негде су биле мање, негде веће.

Тако се држало да ће дебитант у првом разреду пружити већи отпор. Црно-белима и у крајњем случају подлећи са 3—4 гола разлике. Кад

испаде 8:2 на њихову штету. Ипак треба узети на ум приличну трему, која је скоро обилгатна код сваког дебитанта. Иначе могло се код „љубичастих“ приметити лепих потеза и тек их је слаба игра неких иначе добрих играча довела до неуспеха. Необично су се свидели: вођа напада својом изврском техником и мирноћом, чак и ако блесирао, и мали Мут, који је радио попут строја. Графичаре овај неуспех не треба да омете у даљем раду, већ треба да их још боље удуту на прави пут, на отклањање извесних недостатака, што ће се постићи једино марљивим радом.

Соко није био ништа нарочито, тек га је баснословно пуцање Томашевића извукло из неприлике, јер је једно време стање било 3:2. Овоме треба додати слабо бранење иначе доброг Агача, па ће се у неколико наћи навесна олакшавајућа околност за поражење.

Првени су важили као сигуран фаворит, те се мислило и на два три пут већи исход од постигнутог. Али се догодило да су имали слаб дан и благодарећи крајњем напрезању успели да извуку једну мршаву победу од 4:1. Обилић се држао изврсно и до полу-времена очувао мрежу нетакнутом. На њему се осећа напредак, јер озбиљно вежба заједно са овдашњим прваком, и обећава достојног противника. Као што се види, ја сам имао право кад сам рекао, да неби било право искључити их из првог разреда.

Јединство је извело веома добар тим, те победу над Б.У.С.К.-ом од 5:2 не треба да значи никакву сензацију. Нагледа да је нестало кризе и иде то на боље и некада изврском друштву. Што се тиче Студената, они важе као најслабији, а ту слабост повећавају сталним променама тима.

Благ. С. Ракић

ИТАЛИЈАНСКИ ШОВИНИЗАМ. — БАЛКАНСКИ ПРВАК.? — СУВИШЕ СЛАБ ТАКМАЦ. — Б.С.К. ЈЕ ПОГРЕШНО.

(Б.С.Р.) Недавно је у Италији гостовао бечки В.А.Ц., савладавши одабрани тим Милана са 3:0. Гости су се свидели у сваком погледу и сви домаћи листови су пуни најлепших хвала о њиховој изврсној игри како у пољу, тако и пред вратима. У томе је сагласан и њихов највећи спортски лист „Газета дело Спорт“, само што он ни овом приликом није пропустио а да не истакне високу класу талијанског фудбала. Он између осталог каже: „како бечки Атлетичари подсећају на игру репрезентације Аустрије — која је у Болоњи савладала Азуренграмо код куће. Наравно то је само

— а која уме да игра тако добро, баш као и Италијани“. Јадни Италијани! Они и не виде како изгледају мизерни, кад тек сад знају да Аустријанци играју добар фудбал. Они су опијени олимпијским успесима, да су уобразице себе за најбоље ногометаше света, а заборављају да су до скоро играли једну готово безначајну улогу у међународном фудбалском свету. Истина, они су много напредовали и преставаљају достојног противника, али је чудно да они у иронирању иду тако далеко, да једну државу са далеко већом фудбалском прошлошћу и завидном садашњошћу тако слабо цене. Чак и после 0:3 у Бечу!

Што је много, много је, па макар и од Италијана.

Чим је покренуто питање о одигравању утакмица за Балкански - Куп, сав стручни допачки свет је мање више нас сматрао победницима. Све су нам чињенице ишле у прилог, а највише последњи успеси националног тима. Тако се судило наравно упоређујући праву вредност нашу. Али се није узимало у обзир оно, фудбал чини интересантним, неизвесност. А као што видимо она је још једном триумфовала и доказала да се са њом мора рачунати као најзначајнијим фактором у фудбалу. Наши нису отишли комплетни, а да би малер био већи, најзначајније тачке једног тима центар-халф и вођа напада нису ни једног тренутка били на висини задатка. Лајнерт је индивидуално био добар, али то није ни приближно довољно за успешан рад стрелаца. Систем његове игре и систем његове околине се никако нису могли сложити, што је требало унапред предвидети. Ни крајњи помагачи нису задовољили, а онда ни предња линија, којој је поред недостајања вође, мањкао и шут. Видело се најзад још једном да младе играче без обзира на форму не треба ставити на тако велику одговорност, пошто они и поред најбоље воље да оправдају дато им поверење, нису у стању да то учине. А поготово онда, ако су физички слаби.

Румуни су дејствовали снажно и брзо и поред свих недостатака противника опет заостајали за њим. Значи да су победили незаслужено, уз припомоћ судије, који им је признао један сасвим неправилан згодитак.

Тако над првенством Балкана лебди једно километаски велико знак питања. Ипак нам остаје једна утеха, а та је: да следећу игру са Румунима

једна олакшавајућа околност, али то ипак не мора да значи да се под истом не смеју дешавати изненађења. Зато мада оптимистички гледамо на даљи развој Балканског првенства, ипак завршетак треба очекивати са извесном резервом. Јер у колико је она већа у толико је разочарење мање.

*

Познато је да Чехословачка, Аустрија, Мађарска, Италија и Швајцарска воде борбу око једног Купа чехословачког министра г. Швехле. Такмичење је познато под именом: Европску-Куп, јер се рачунало да учесници у њему важе за најбоље на континенту и наравно, победник би се имао сматрати незваничним мајстором Европе. Донекле то право победничкој земљи се неби могло ни спорити, али је учињена велика грешка, кад се поред прве четири свакако јаке нације, увукла Швајцарска. Ова земља је небројено пуна до сад доказала да ни у ком случају не може спадати у европске елитне репрезентације. Па и поред тога, Одбору за овај Куп су била потребна и разочарења у самим натечањима. Од самог почетка па до сад, потомци Хелвџана су служили другим учесницима као помоћно средство за постизање голдиференције, добивши у своју мрежу ни мање ни више но 25 голова. О бодовима ни говора, пошто су све игре погубили. У недељу су играли са Чехословачком, која их је тукла са 5:0. Још им остаје утакмица са Аустријом, али ни ту по свој прилици неће набрати лаворике.

Било како му драго, тек сам Комитет би се требао постарати да у интересу саме занимљивости ових натечања потражи достојнијег такмача. Зашто се рецимо неби направило места Немачкој, која стоји потпуно на равној ноzi са најјачима, и која би значила велику атракцију у овим играма. Истина, синови Рајха се прсе играти са плаћеним лопчачима, али ипак треба покушати. Можда ће и она сама пружити руку помирици. У осталом, спортском свету је већ одавно јавна тајна да и Немачка мирише на професионализам. И нашто онда претварање.

Б.С.К. је отказао да игра поновне утакмице са Југославијом и Хајдуком и поред опомене Ј.Н.С.-а на тешке последице, које су предвиђене правилима. Самим неиграњем тих утакмица оштећен је у многом сам Ј.Н.С. због губитка једног лепог прихода, а затим наравно и његов углед, услед непослушности једног његовог члана. И сам Б.С.К. има од тога штете, јер је пао на треће место.

Наставак са 19-те стране.

ЗГАЖЕНИ ЦВЕТ.

ни Олгу брзо скрете поглед и прављаше се да је није видео.

Он се још више наже к својој дами и поче нешто живо да јој прича несмејући да скрете поглед са ње. Он је причао, а она је била занета његовим речима и тако нису ни приметили две особе које су прошле поред њих.

V.

— Ето, сада видиш како те воли, није хтео ни да те погледа кад си прошла, рече Даница, али погледавши у Олгу која беше бледа као смрт она се уплаши за њу и поче да је тени.

Олга се беше наслонила на своју другарицу и једва ишла.

— Ах, Олга, ти страшно изгледаш! Тебе је ово много потресло; овај интоксикацијом не заслужује да толико патниш због њега.

— Ах, Данице! узвикну Олга очајно, самном је саршено, ја ово не могу да поднесем, ја више не могу да живим!

— Немој Олга да причаш глупости најбоље ће бити да га заборавиш и да не мислиш на њега. Има још мушкарца, тебе ће још неко волети, а и ти исто.

— Шта, зар после свега овога да волим још некога?! Ах, Данице, ја сам се горко разочарала; овај идиот требао је вечерас самном да се нађе. Кад си ме срела мало пре ја сам њега чекала, то нисам хтела да ти кажем зато што он није изишао да се нађе самом зато да би се овде нашао с другом. Да нисам овуда стобом, прошла да га својим вочима видим како седи са другом; мислила бих да ме још воли.

— Ја сам њему досада све веровала. Али, помисли само: толико убеђење које ми је он дао о својој искреној љубави чиме је успео да га лудо заносим и слепо поверујем његовим речима, речима о својој искреној љубави, кад је све то била лаж, глупа лаж, шта ми треба више. То треба да буде

довољан доказ да су сви мушкарци такви као што је овај идиот, који ме је уверио, што никад не могу заборавити и ако ми је донео горког разочарења. Волети другог мушкарца? Зар бих могла после свега овог што сам искусила, Знати ли ти како мушкарци поступају са нама девојкама? Тако као што би ти поступила са једним цветом. Ти једног дана спазмиш један леп цвет који ти се допадне на први поглед. Ти зажелиш да тај цвет узбереш и та те жеља не напушта све док тај цвет не будеш имала у својим рукама. Кад га узбереш ти си онда срећна, поносиш се њиме, мећеш га у воду, китиш се њиме, опијаш се његовим миресом и поносиш се што имаш тако леп цвет. Мада има још и лепшег цвећа, твој ти се чини најлепши и већеш други. Али једнога дана ти почнеш да занемарујеш твој цвет, његов ти је мирис већ доста познат да би могао и даље да те задовољава. Ма да је твој цвет још увек леп, ти га откидаш са својих груди где је тако лепо стајао, и бацаш га у прашину не мислећи више на њега. Ти одеш тада и узбереш други цвет који ма да није тако леп као први, он ти је милији од првог, јер ти је први пут у рукама. А када видиш онај цвет који си бацила, у прашину, ти си равнодушна према њему, не сећаш се више његовог дивног мириса, не бринеш што се тај лепи цвет гази и не питаш се дали ће га ко дигнути из прашине и метнути на своје груди цвет, који си ти презрела и бацила и који је већ почео да вене од како није код тебе.

Да, тако исто, како би ти поступила са тим цветом, тако исто мушкарци поступају са нама, сви они, сви без разлике!

Кад дође кући, Олга оде у своју собу, баца се на кревет, заћури главу у јастуке и поче горко плакати.

Беше као онај лепи цвет, који је презрен од онога на чијим је грудима стајао, бачен и згажен у прашину.

Радмила Ђулићева.

Најновији модели Грамофона најновији

снимци ПЛОЧА добићете све по вашем укусу најповољније само:

СПЕЦИЈАЛНА ТРГОВИНА ГРАМОФОНА И ПЛОЧА

D. MILANOVIĆ & CO.
БЕОГРАД, Кнез Михаилова 3.

Геодетска и Грађевинска Академија „Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-36.

Спрема Геодета, Геометра (земљомере, порезнике), Грађевинара (предузимаче) и Техничке Цртаче. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина 3.300 динар први и 3.000 динар други семестар. Зимска школска година почиње 1. новембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и допунски курсеви отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕКЦИЈА, Бранкова ул. 23., — Телефон 16-36.

За расађивање дрвећа најбоље
ВРЕМЕ — ЈЕСЕН !!!

Воћке, руже, зимзелене

лозе, украсно дрвеће, цбуње — продајемо, расађујемо и одашиљемо.

Најјевтиније.

Уређујемо вртове

по скицама које израђујемо према
Вашем терену.

Расадник „Флора“ - Београд

Шуматовачка 107.

Тражите бесплатан ценовник.

»АУРОРА«

1. Завод за куповину и продају свих
врсти полицијских **паса**,
као и њихових дресура.

Београд
Балканска 10. IV спрат
„Луксор“ од 9—12 час.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

КРЕМЕ ДАРУВАРИ

Најсавршенији производ модерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мека и фина, одстрањује све приштеве, бубуљице, маље, пеге, црвенило носа и др. На захтев растурило смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и поруџбина преко 28.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Неге шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 3.— Оригинадне троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУВОТИЦА 17.

СЕЧИВА за БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челик; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.
Комад 3.— динара за сва места у Краљевини С. Х. С.:
за трговце, препродајце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

ШПОРЕТА

Велики избор немачких и француских под
гаранцијом.

Сопствена израда.

Сава Тутуновић
Београд, Краља Алекс. 78.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
8-7

ЈЕСЕЊА МОДА

Вариације годе-а

1.) С лева на десно: Поподневна хаљина од маронена украшена жабо-ом и металним дугметима. 2.) Елегантна хаљина за после подне од креп сатена извежена у украшеној форми. 3.) Хаљина за после подне од браун велура гарнирана белом крагницом и жабо-ом од белог креп жоржета. 4.) Хаљина за после подне у веома интересантној изради. Крагна, појас и годе-а на сукњи израђена су од шареног веза.

Најмодерније Женске Шешире

ДОИСТА ПОСЛЕДЊЕ ПАРИСКЕ ТВОРЕВИНЕ, НАЈБОЉЕГ КВАЛИТЕТА И ПО НЕВЕРОВАТНО НИСКИМ ЦЕНАМА, МОЖЕТЕ ДОБИТИ САМО У НАЈВЕЋОЈ И НАЈСОТИРАНИЈОЈ МОДИСКОЈ РАДЊИ

И. Милкића
БЕОГРАД

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 1 и 3.

✪ ЗА УНУТРАШЊОСТ ШАЉЕМО ПОВУКОМ — НЕДОПАДАЈУЋЕ ПРИМАМО НАТРАГ ✪

НАШЕ БАЊЕ

Гамзиградска бања Зајечар

Нема Ваљда Србина, који није прочитао познату приповетку „Син Седога Гамзе“, од нашег славног писца, Буре Јакшића; а свако је без сумње, ко ју је прочитао, захтевао да види то место, тај тако романтични крај. Да се небих упуштао у препричавање те приповетке навешћу само једну анегдоту о Гамзин Граду и о томе како је Граница између тога Града и Видина (Бугарска) постала Вршка Чука.

У народу овога краја говори се да је стари Гамза имао и једну сестру по имену Виду; како су они били доброг стања то су хтели сваки себи да сачине Град. Брат је подигао Гамзин Град а сестра Видин (Бугарска). Када су подигли градове хтели су да поделе околину и да би је тачно поделили договорили се да брат из свога а сестра из свога града потерају Гуске, пошто оне имају једнак ход и куда се буду средли да им то буде међа (Граница). Међутим сестра место да потера гуске она их повезе и тако се са братом сретну на Вршкој Чуци, које је место данас граница не само између Гамзин-Града и Видина; већ и

између Краљевине Југославије и Бугарске.

Дакле у непосредној близини Гамзин-Града, налази се тако звана Гамзиградска-Бања. То је место удаљено два часа од Зајечара а пола часа од жељезничке станице; на 200 метара од бање налази се Кула Светиља — Гамзин-Градека, одакле се пружа гледаоцу дивни предео те романтичне околине. Бања је у самом речном кориту, имаде 3 базена и једно благо. Температура Воде достиже скоро 50°C.

Бања је до 1928 год. била једна обична лековита вода али је те године Обласна Самоуправа Области Тимочке, преузела Бању у своје руке и врло је преуредила, сопственици имања у тој околини подигли су станове и данас бања располаже са преко 200 соба развог материјала.

Ова бања је не само минерална већ и одлична Ваздушна Бања јер се налази у пределу великих шума и то понајвише-Границе.

Дивни живописни предео бање пружа туристима врло леп изглед и занимљивости које ће они тешко наћи

у другим крајевима. Разгледање старог града пружа невероватне интересности, у граду се налази и један Воденични камен чији је пречник велики 3 и више метара.

М. Д.

Једна пепа обожаватељна „Недељних Илустрација“.

Спољашност и унутрашњост тоалете

пе. А данас је извршена велика револуција на свима деловима тоалете, само је постава остала конзервативна и верна традицији. Сад је та традиција раскинута и створила се читава уметност поставе, која је добила највећу важност, и једна дама, која полаже на елеганцију, мора да посвети исто толико пажње унутрашњој страни тоалете као и спољашњој.

Крецистички импресионизам заузео је прво место.

На једном мантилу од тевет штофа са белим крзном и постава би била у та два тона. Мантил од плаве каше, оперважен тевет бордурама, имао би поставу јасно плаву са тевет пецкама. Браон спортеки мантил имао би поставу жуту са црним пецкама.

За вечерње огртаче постава је још скупоценија и фантастичнија. Мантил од црног сомота са крзном добија поставу у тону крзна, беж, грао, црвен-

Дуго времена реч „постава“ имала је подређено значење. Она је била као нека сиромашна рођака наших тоалета, на коју се никад нису чинили велики издаци, већ се увек гледало нешто јевтиније. Више пута она је употребљавана и од старих хаљина, и кад би се купило нешто скупије, то је самтрано као нека милостиња. Ако би се све хаљине и детаљи на њој стављали у категорије, постава је долазила заједно са вуненим џемперима и шаловима. Њено својство најважније било је издржљивост. Само да буде дуготрајна, да би могла да се преноси са једног мантила на други.

И каква је била боја поставе. Све нешто без осмеха. Боја челека или топа, загасито виолет или грао; плаво готово да се претвори у виолет, беж као боја болничких соба. После је долазило шарени дамаск што се од њега праве фотеље... И понеки пут, кад мантил склизне с врата, и преврне се на васлеп столице, укаже се таква постава као кецеља судопере.

Сад је судбина поставе поправљена. Салони моде дошли су до закључка, да се постава исто толико види као и мантил, и да мора да буде пристојна и одговара тоалети уз коју се приноси. И после тога, кад цео свет носи свилене чарапе, зашто да ставља памучну поставу. Порекло своје постава води још из доба кад су жене носиле високе ципеле на дугмад и памучне чара-

касту или белу. Постава се украшава и поручићима у разним правцима. На мантилу од браон сомота, са крзном визона, постава је боје крзна, то јест визон од крешикоржета са поручићима. Бело велурски огртач са белим крзном биће врло ефектан са поставом од ламе-а и розе крешикоржета.

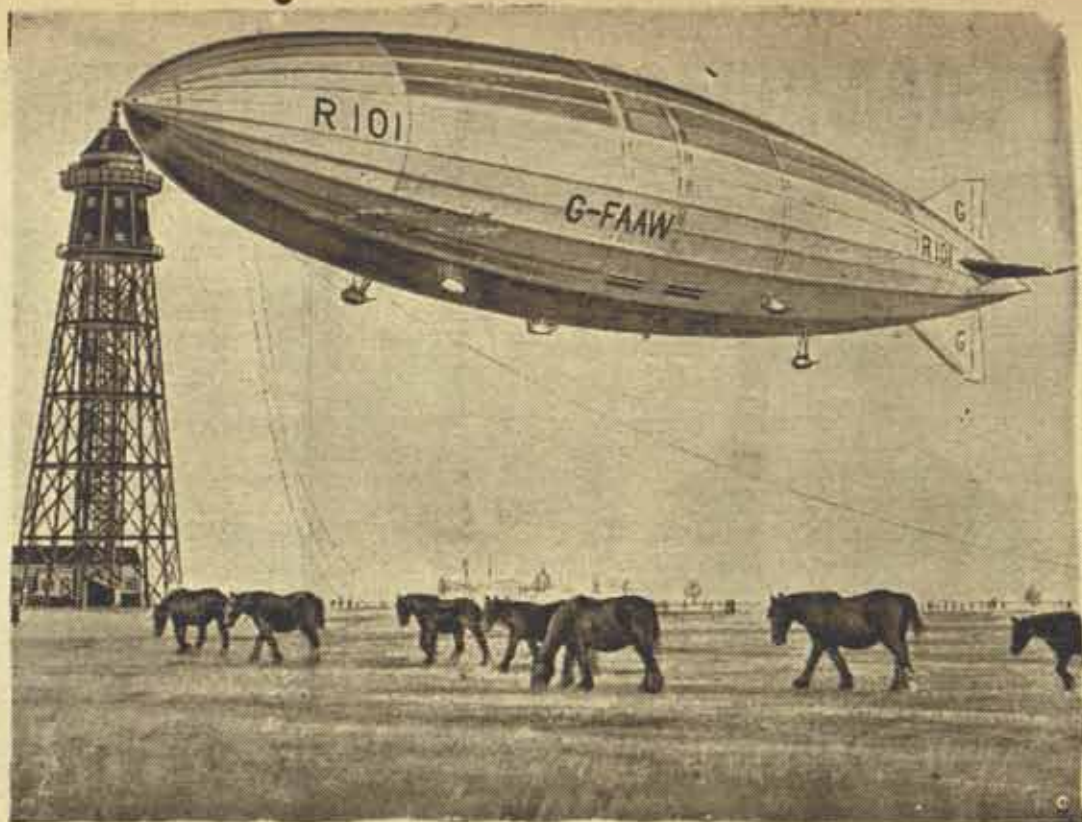
Сем поручића долазе и разне илукрустације које дају постави блесак једне тоалете.

Кете Нађ у филму „Незгодно“ под режијом Роберта Ланда

Анита Пећ у елегантном костиму.

По угледу на Немце и Енглези су саградили велику ваздушну пађу. Наша слика показује пађу Р 101, припремну за пут

МАЛЕ ТАЈНЕ ВЕЛИКИХ ЗВЕЗДА

Велики уметници који креирају карактерне роле имају посебно схватање о индивидуама и типовима. Сваки од њих сања о стварању, које би одговорило његовим тајним инспирацијама. Тако на пример Шарло сања увек о Наполеону.

Сви ти уметници имају и своју специјалну технику, али у основи она је слична, јер изражава њихово стечено искуство и услове њиховог успеха.

Норма Ширер не ослања се само на своју лепоту да би освојила публику. Она се бржљиво и савесно труди да се прикаже у разним варијацијама типова, да би тиме доказала како је она способна да интерпретира жене разног изгледа.

Исти је случај и код Џова Гилберта, који неће никад да прими улогу у коју не може да се уживи.

Познато је да филмски глумци играју пред апаратом увек уз пратњу музике. Мало је њих који чине у томе изузетак...

Често пута ваш омиљени љубимац и љубимица, који вас је тако расплакао, плаче пред апаратом због неке тугованке коју му свирају на виолини или челу.

Најчешће у студију свирају оргуље, јер оне имају тај патетични тон, који може да растужи. Понекипут се послуже и грамофоном. Музика не може да има исти ефекат на све глумце. Док Шарло плаче кад слуша „Последњу ружу“, Лон Шанеј остаје хладан.

Џон Гилберт највише воли народну музику и терцет на хавајској гитари. Његова најомиљенија песма, то је једна народна американска мелодија. Грета Гарбо, која је често пута била његова партнерка, претпоставља Дебиси-а, Вагнера и Штрауса.

Лионел Баримор, човек финих осећања, воли „Плаву рапсодију“ и

Шеф: „Ви сте сигурно тај нови ученик? Јели вам прокреста рекао шта имате да радите?“

Дечак: „Да, треба да га пробудим, кад стари наиђе. А ја старог и не познајем!“

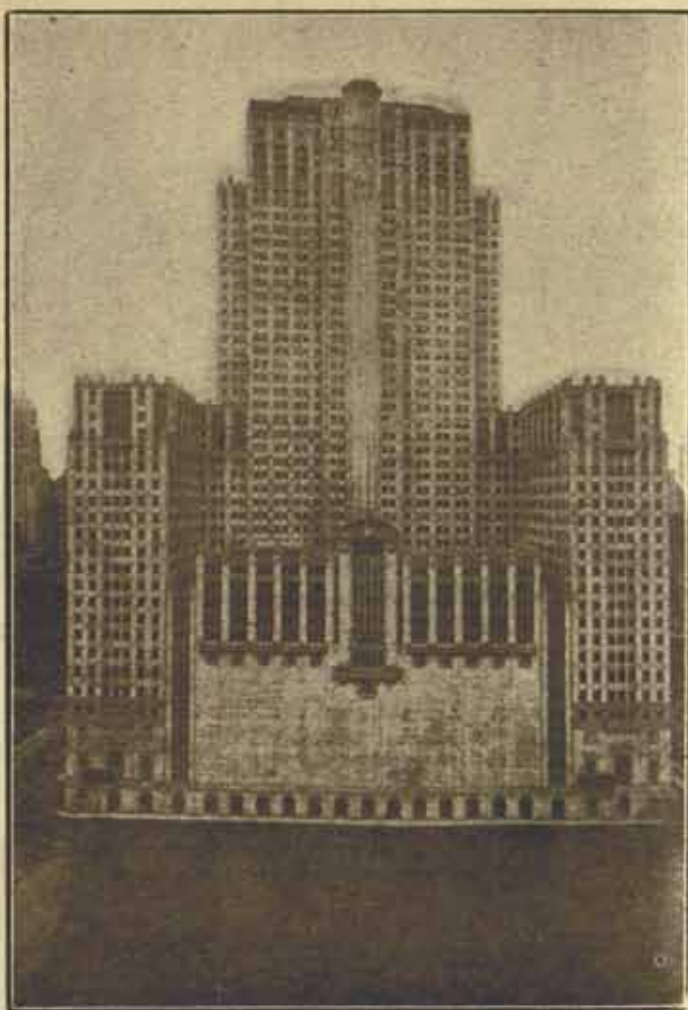
Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондава.

Велики избор француске парфимерије:
крема, пудера, ружава, мириса,
колов, воде, лоскона и т. д.

Цене услед мале режије јефтине.

Нова зграда опере у Чикагу. У доњем делу зграда смеш- Санаторијум од стакла: Једно огромно печилиште за тени су: бина и позоришна сала, а у горњем биро-и. туберкулозне болеснике у Паси-у на француским Алпима

„Сломљена Срца“.

Рамон Новаро највише има наклоности за религиозну музику, а од опера воли Тоску и Фауста.

Конрад в Нагела одушевљава војничка музика и опера Травијата.

Лецу Анити Пеџ растужује Чар валцера. Пољубац душе и Рамона.

Доана Кравфор, напротив, само воли саксофон и џаз.

Бастер Китон разуме само религиозне песме. Норма Ширер сентименталну музику. Лон Шанеј класичну музику, а Жорж Артур пада у сентименталност кад слуша џаз.

Сваки од глумаца има своју вилу или анђела, који су им помогли да уђу у студио. Рене Адоре има једну чиновницу у позоришној агенцији у Њујорку. Кад је дошла да тражи ангажман, ова јој је чиновница поверила какав тип тражи директор, и како треба да се обуче. Виђење са директором било је за њу триумф. О тада почиње њена каријера.

Једна разбијена вазва и Шарло створили су каријеру Жоржу Артуру. Док је Жорж тражио ангажман у једном лондонском позоришту и чекао у вестибилу, гурне једну скупоцену порцеланску вазву и она се разбије у парампарче. Ужас, који се оцртао на лицу молитеља, био је тако комичан,

Студиа метро-Голдвин-Мајера у Калифорнији, гледани са аероплана.

да се директор грохотом насмејао. И одмах је ангажовао Артура. На једној представи Шарло је видео Артура и одмах га је ангажовао за Холивуд.

Добри анђео Дороти Себастијан

била је Алис Тери. Оне су се среле у Њујорку, кад је Дороти играла у једној ревији. Алиса Тери узме на себе да представи Дороти предузећа Метро-Голдвин да би видели њену фотогеничност. И она је била примљена.

Ваздушна вилосна лађа је свој први пробни лет. Наша слика показује лет лађе над Лондоном

Експлозија у Паризу. У аутомобилској фабрици Талбо код Париза доидила се експлозија, која је скоро све грађевине фабрике срушила. Наша слика показује разорену фабрику

Лилијан Елис, још једно ново филмско име.

Нови краљ Афганистана гадир пап

ПОЕЗИЈА НОВИХ

Речи о нама

У дну топлих зена пејсажа родних
блескове носимо
кад с пролећа зашуме даљинама,
у непрегледним јатима млазева,
млазева беле светлости
у висинама, у висинама...

Широке усхите јатимо:
расилакана чеда наших безутешних
немира;
као убоги животом се клатимо
сањајућ о утехи свемира,

Урођеном тугом што нам тамна лица
краси мученички
свету овом и његовим лепотама певамо,
откинутим срцем и спаљеним
уздасима,
откинутим чежњом и болесним
надањима
сневамо, сневамо...

Велимир Парлић,

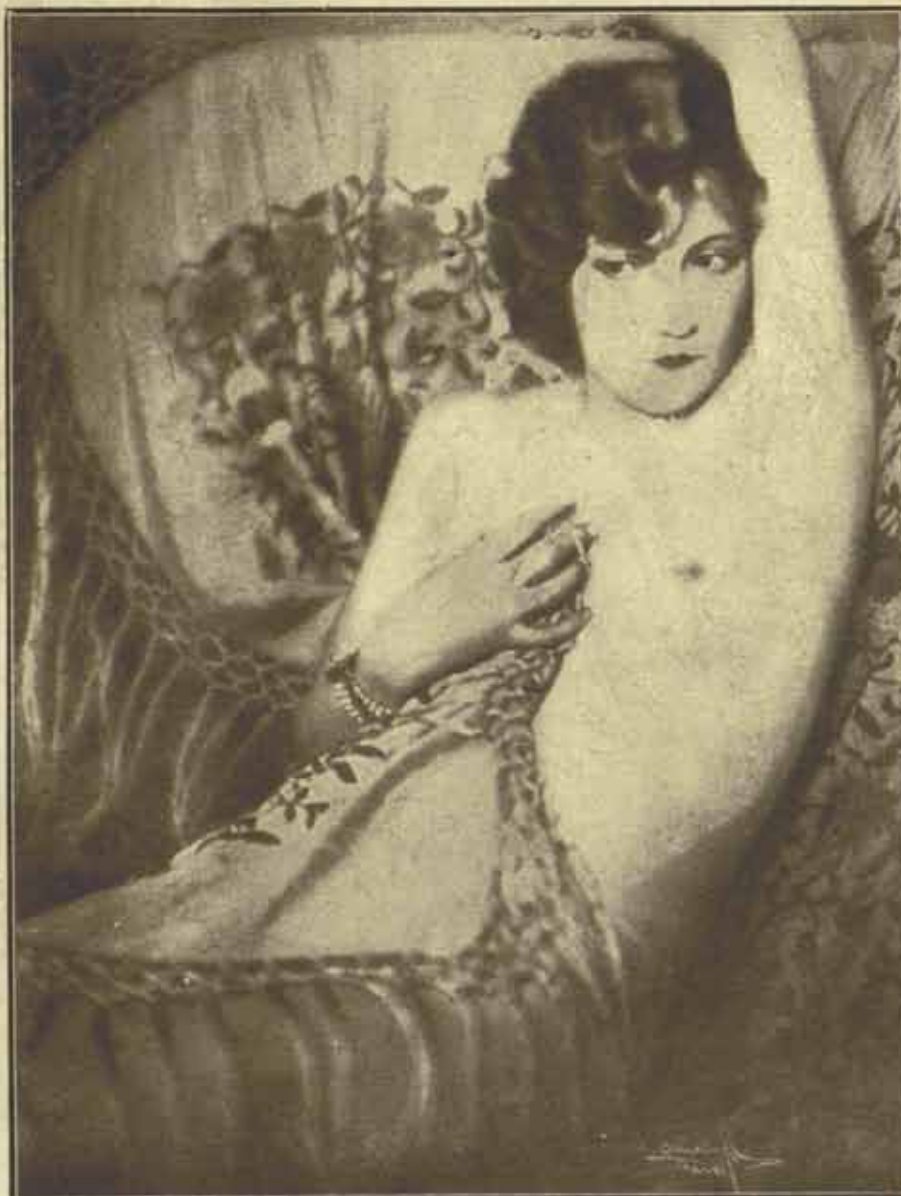

Аутобиографија: Рођен у једној природном лепотом украшеној паланци на нашем Југу. Очи су му често запаљене, јер може понекад јужњачки да љуби. Све што је до сада штампао сматра безначајним. Има симпатија за надреализам. Спрема једну чудно обојену збирку, која ће се звати: „Заљубљани млазеви“. Низ јужних пејсажа огледаће се у њој. Иначе, за сада сарађује у „Књ. Северу“, „Венцу“, „Младости“, „Новом Човјеку“, и спрема матуру.

„Два царства“, роман од г. Бранимира Ђосића. Издање Српске Књижевне Задруге.

Јаш врло млад, рођен 1903 године у Јанковој Мачви, г. Ђосић је бацно у нашу средину без романа, две књиге које носе завршне објекте и одлике добрих романа. Његово последње дело „Два царства“, грађено је на идеалној основи и по речима предговорника г. Богдановића, „Није само ведрост и свежа забава, већ је осенчено узнемиреностом бригом о смислу“. Г. Ђосић је пошао за проблемима свога доба и успео је да пружи кроз своју кристализацију, моралну, један одблесак наше, чудне, балканске средине.

Српска Књижевна Задруга, имала је добар избор, кад је одлучила, да г. Ђосића уведе у нашу најширу и најкњижевнију публику. Јер овај сувољани и на изглед слабакчи младић, без предах и са латентним енергијама једнога Пруста пружиће убрзо нова и пријатна изненађења нашој књижевности.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II,
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.—

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО ПУС
Београд

Старина 85

Телефон 29-19

МАЈЦИ

Клећим пред дверима душе мајчине,
вечне љубави велом обавијене,
и певам:

У драгом часу кроз блистави зрак
осетих, мајко, додир твоје душе:
радости и чари мени васкрснуше,
постадох срећан, чов и јак.

И упознах врећа слатких надахнућа,
са којих увек душа моја млада
црпе свежину и сокове нада
и силну јачину младићских прегнућа.
(Ѓиљане — Косово)

Владимир Николинац
љубитељ „Нед. Илустрација“.

Прошле недеље била је велика побуна осуђеника у затвору Канон-ситију у Америци. Осуђеници су похватили чуваре и многе убили, бацајући их са зидова тамнице. Затим су се дочепали оружја и отпочели борбу са војском и жандармеријом која је послата да умири побуњене затворенике. Војска је минирала казнене затвор и позвала осуђенике на предају, иначе ће целу зграду бацити у ваздух. Под овом претњом осуђеници су капитулирали. Наша слика показује демолирани унутрашњи део затвора.

Најлакши, најлепши, најједноставнији те и најпрактичнији ручни рад jeste

RELJEFNO SLIKANJE

Које можете лако већ за четврт сата научити, а уживат ćete у савршености тога рада. — Цијеновник, таблицу боја и упутство за употребу шаље Вам

DEZIDER GARANSZEGHY, NOVI VRBAS, BACKA-

Париске новитете

ФИЛЦАНЕ ШЕШИРЕ доноси увек први у огромном избору најмодернијим бојама, формама и најфинијим квалитетима и продаје их по свом у целој Југославији познатом ценовнику и то: по Дин. 65.— 75.— 80.— 85.— 90.— 95.— 100.— 110.— 120.— 135.— 140.— 145.— **ФИЛЦ КОНБИНОВАН** паном и сомотом по Дин. 130.— 140.— 150.— 175.— 180.— 190.— 200.— 220.— 230.— 250.— **ФИЛЦ НАЈФИНИЈЕГ КВАЛИТЕТА** (од зечије длаке) по Дин. 180.— 190.— 200.— 230.— 250.— 280.— 290.— 300.— 320.— 350.— и 380.— **СВИЛЕНИ ВЕЛУР** по Дин. 320.— 350.— 380.— 400.— 420.— 450.— 480.—

ЈЕДИНО

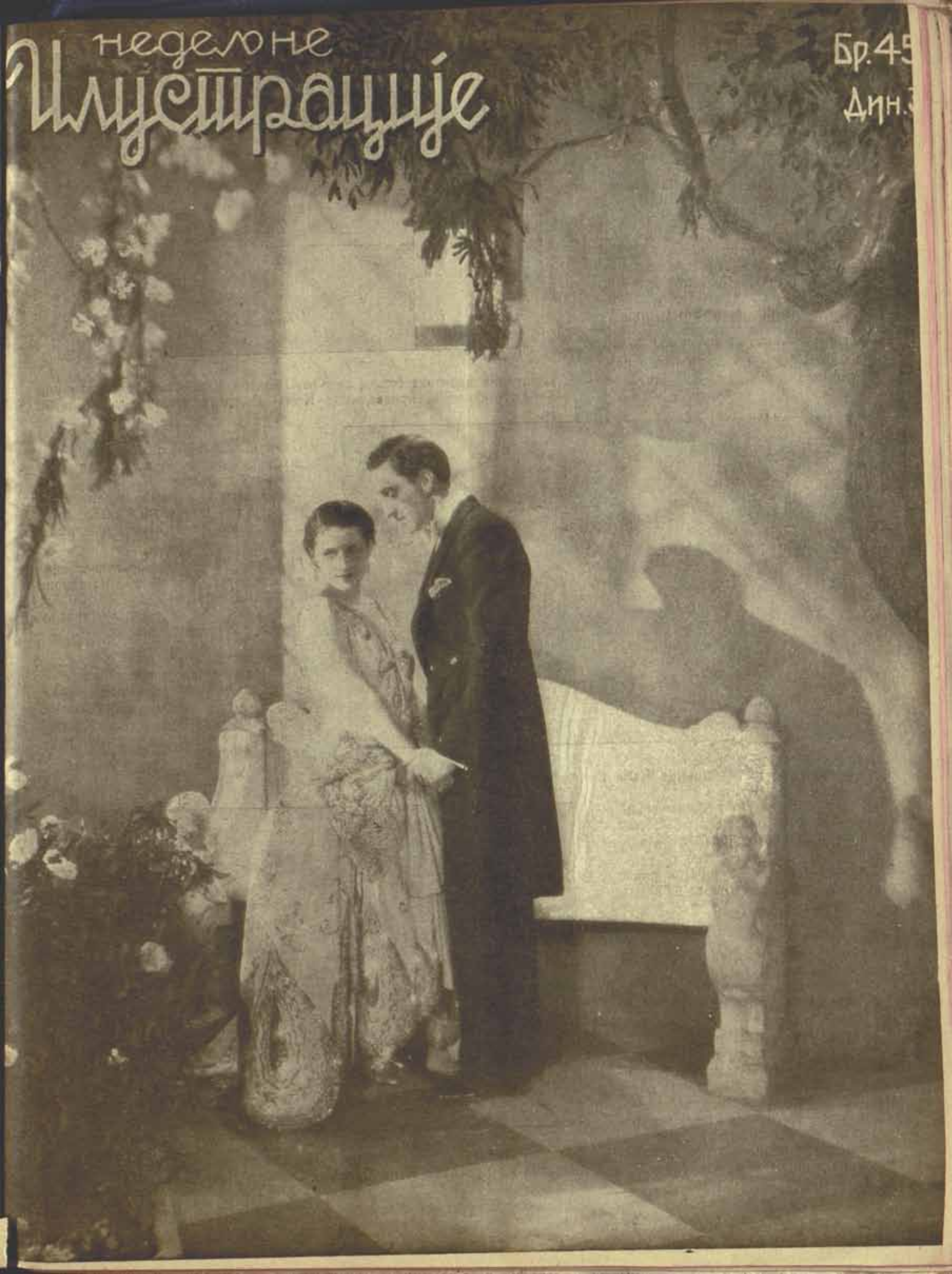
**Светислав
Танасковић**

Кр. Милана 49.
БЕОГРАД
Тел. 51-63.

неделюне
Илюстрације

Бр. 45

Дин. 3

МИСЛИ ВЕЛИКИХ ЛЈУДИ

Један лондонски лекар:

Плач је средство за улепшавање, ко уздржава сузе шкоди свом изгледу.

Клеманско, стар 83 год.:

Верујем у све врсте љубави, само не у платонску.

Аристид Бријан:

Локарски уговор не треба сгратати као чаробни шешир, испод кога се може извући све оно што се жели.

Дављеник, који је скочио у воду и одбацио појас за спасавање:

Немојте, драги пријатељу, ја хоћу да умрем. Али на сваки начин најлепша хвала.

Симпатичне хрватске гошће са г-ђом Златом Ковачевић, у посети код г-ђице Трифковић, председнице Кола Српских Сестара у Јагодини.

Са прославе 25-годишњице Кола Српских Сестара у Јагодини.

Наган Чечони из Нобилове експедиције на северни пол, када га је жена при свом повратку поздравила плачући:

Престани одмах да јаучеш, иначе ћу одмах радије отпутовати на северни пол.

Хербер Хувер, пред своје бирање за председника:

Не мислим да postanем омиљен на тај начин, што ћу љубити туђе бебе

Шернард Шо — о самоубиству:

Када би смео да се предам своме створитељу, ја би му казао: „Хоћеш ли да будеш тако добар, да од овог исцрпљеног створа створиш једно ново биће — и ако је икако могуће без оних грубих грешака, које су биле непријатне по њега и друге у његовом ранијем животу.

Делегати Кола Српских Сестара и представнице свих женских организација на прослави Кола Српских Сестара у Јагодини.

Мис Нови Сад: Г-ца Митровић.

Г. В. Бочић, ускоро прославља 25-година глумачког рада.

Са декоративне изложбе г-ђе Гите Предић-Нушић — Соба за коцкање

Х. Л. харлеански посланик (С.Д.А.):
Моја фамилија нема родослов: једини члан из моје породице који је изванредног порекла, то је моје псето.

Професор др. Винтерниц члан Валеовог Университета:

Данас нагињу многи лекари томе, да своје пацијенте сматрају не као људе већ, као једно плуће или срце које је дошло на преглед.

Минстингета:
Подмлађивање? За нас немогуће. Представите себи — летнајестогодишњу шипарицу са искуством жене од педесет година.

Грофица Гизичка, америчка списатељица:

У животињском свету женка представља биолошку потребу, али много мање важну и слободну од мужјака. Од ове примитивности ми смо се прилично удаљили.

Хумор

Крај једног разговора у неком салону:

— Кад људи почну да купују авиоплане, као сад аутомобиле, неће више бити рђавих карактера.

— Како то?

— Тако, научиће људи да прелете реко ситница.

— Ја ћу му бити сведок.

— Господе, да неће на двобој

— Још горе. Жени се.

— Само истину г. докторе ја сам зет болеснице коју сте оперисали.

— Куражно господине.. Ваша ташта је спасена.

— Ко говори све језике?

— ?!

— Телефон.

— Ја, господине мој, више волим зиму од лета.

— Па, то зависи од температуре.

— Није, него сам ја дрварски трговац.

— Ноћу немате грозницу?

Не двокоћу вам зуби?

— Не докторе, ја увек скинем вилице пре спавања.

Тоалете на позорници

„Америчка Венера“

Пред сваку премијеру глумица мора да размисли о својој тоалети. Она треба да је модерна, и у стилу са улогом, да одговара тену глумицином, да јој даје младачки или озбиљнији изглед.

Једно све желе: да буду лепе и младе и допадљиве... Али и у оној најкомичнијој улози, какве има често г-ђа Златковић, госпођа Жанка или г-ђа Паранос, ипак се стилизује и извлачи из позоришне гардеробе по нешто, што ће још јаче да подвуче комичну ноту.

Ено, кад се појави госпођа Паранос у Затишју, у оној дугој хаљини старинског кроја, забачене фигуре уназад, кад жене нису много водиле рачуна о линији, она одмах изазове смех, одмах потсети на стару моду.

Госпођа Златковић увек размислила о пеширима. Она има и код своје куће читаву колекцију пешира и употребљује их у угодној прилици.

Свака глумица има симпатија за извесне боје. Госпођа Марковац воли беж и има две три тоалете тога тона. Обожава и црно, а свесна је да је врло лепа у јасно црвеној боји. Она је имала врло елегантну белу свилену тоалету у »Господи Глембајевим«, који је модел из једне велике париске куће. Тада се могао видети на њеним плећима, прешланулим од сунца, један хермелински огртач, врло скупоцен и од правог хермелина.

Црна тоалета, коју је носила у трећем чину, израђена је у салону г-ђе Драгице Тринић.

Госпођа Деса Дугалић показала је свој укусу и стил за тоалете у комаду

Лепа филмска звезда Лилиан Харвеј.

»Наш попа код богатих«. Преко позоришне лепршале су се њене свилене тоалете, бела, зелена, виолет, да је њима била врло одушевљена и тетка Перса Павловић, посматрајући г-ђу Десу док се облачила. »Та зелена хаљина највише ми се допада.« На позорници најлепши ефекат прави бледо виолет, као јоргован, зелено и црвено. Са зеленом тоалетом лепа је и црна перика, а плава уз виолет боју даје неки луткасти и анђелски изглед глумици. Вечерњи огртач госпође Дугалић, са зеленом хаљином, био је израђен по последњим правилима моде, који налажу да постава

мора да буде исто тако израђена као и спољашњи део. На постави, као украс, били су аплицирани мотивима. Све њене тоалете израђују се у салону госпође Алфандари.

Браон боја већ се види и на позорници. Госпођица Новаковић имала је у — Нашем попу — браон хаљину, која се елегантно прилијала уз њен витки стас, да су младе госпођице у публици биле одушевљене и шапугале су:

»Баш је слатка... Али њу је украо са позоришне њен вереник г. Вукадиновић новинар, и не да јој више да буде глумица. Видите, обистинило

се оно, што су казале глумице: најбољи је брак између глумице и новинара. Новинари су вечито ту, иза кулиса, постали су као нека врста реквизите, да не може да се замисли изакулисни живот без њих.

Као најсрећнија глумица у браку сматра се госпођа Бековић. Опет глумица и новинар. И кажу, да је г. Луковић најидеалнији муж у Београду...

Ах, пардон, удаљила сам се од теме. Почела сам о тоалетама, па сам прешла на бракове.

Да се вратим опет на тоалете. Госпођа Хацић је врло елегантна глумица. Она све сама шије своје тоалете и обожава вез, као и госпођа Врбанић, која увек искористи паузе, да уради понеколико бодова.

Од најмлађих глумица г-ђица Урбанова уме да се обуче и да истакне своју фини силуету. Њој стоји изванредно првена боја и деколтована леђа. Госпођица Мара Поповић била је слатка у оној својој хаљини у комаду „Како жена хоће“, која је личила на мајску ружу са својим розе воланима.

Опажа се на нашој позорници, да се глумице труде да покажу свој оригинални укус, и не приказују униформе на сцени, какве се срећају на сваком кораку у Београду. Та њихова тенденција у облачењу приближава их филмским глумцама.

Сцена из Парамунтова филма „Закон пустиње“

И мушкарци се труде да буду елегантни, и морам да напоменем да је био врло отмен у своме грао оделу г. Драги Гошић у »Мистериозном

Камићу«.

И г. Мата Милошевић уноси увек елеганцију у своје тоалете.

М—

У ЧОВЕЧИЈЕМ ОРГАНИЗМУ

Колико од нас и не сумња, да две трећине човечијег организма представљају воду. Вода је, дакле, најглавнији елеменат и њена улога једна је од најважнијих у човечијем организму.

Кроз све поре на површини коже вода испарава. Зато болесници и реуматичари знају врло добро дејство знојења, јер то испаравање воде регулисава најнормална стања у организму.

При дисању, човек евакуише из плућа један део воде. То се најбоље види зими, кад се на брковима ухвати ише, које је вода, у виду ларе, избачена из плућа. Зато се цуше и нос дрве код коња, а по телу избија пена, јер троше енергију, којој је потребан тај елеменат.

Човек просечно сваког дана евакуише из свог организма два литра воде, а од те количине једну десетину избацују плућа. Ако је епидерма чиста и поре отворене два и по дела од тога што остаје излази кроз поре, а остала кроз бубреге и бешику.

Кад је хладно време и напоран посао много више се лучи воде.

Евакуисање воде из организма и уношење најје увек исте количине. Човек не мора да попије дневно два литра воде. Он добија воду, не само као пиће, већ у храни, јер хлеб и сир садрже у себи једну трећину воде, месо има 50 до 70 процената, а код поврћа и воћа воде има по три четвртине или четири петине.

Та вода, која се уноси у организам са храном, много је кориснија као хранљиви састојак, него вода која се узима као пиће.

Вода у течном стању запрема стомак и црева, споро одилази, док се

она друга физиолошки задржава са материјама хранења и с њима улази у ткања.

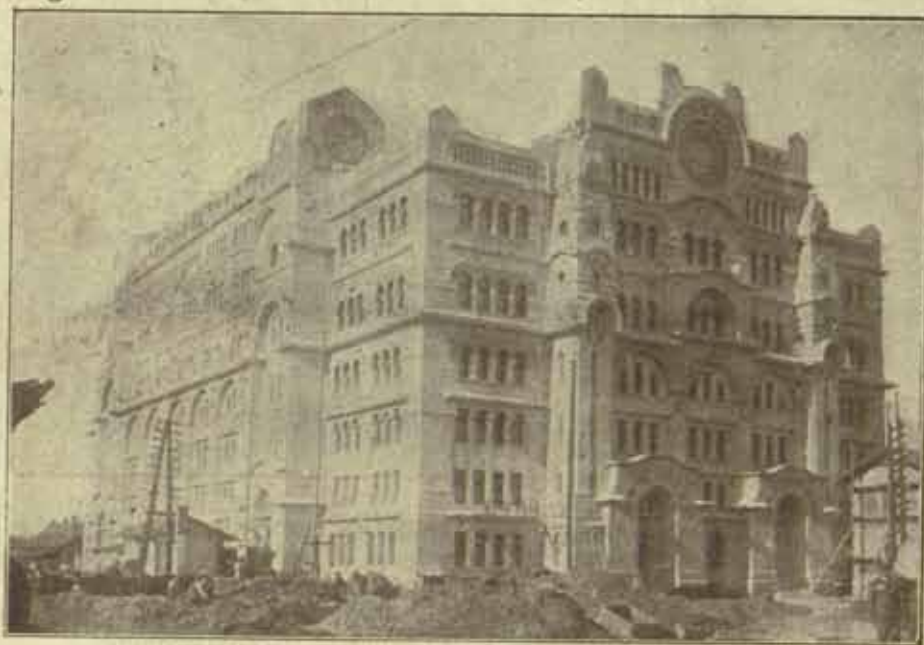
Из експеримената, вршених на животињама, утврдило се, да би нај-

идеалније било да се не пије вода сама, већ да се даје организму помешана са храном.

Исхрана човечија другојачија је и он не би могао да се потпуно лиши воде и пића, чак и кад би се одлучио на чисто вегетаријански режим, јер би се онда умањило лучење у мочрачној бешици, што би било опасно. Зато је потребно, да сваки човек попије дневно један литар воде.

Најбоље би било, кад би вода могла увек да проври, да би се уништили у њој бацити којих увек има, нарочито опасни тифусни микроби. Да би се познато, која је вода здрава, морају се знати и њена својства. Она треба да је савршено бистра и сјајна кад тече. Вода не сме да има никакав мирис. Вода, у којој не може да се скува пасуљ, није добра. Ако се не сапуњави, значи да има у себи доста креча. Чим има четрдесет сантиграма креча, онда вода није за кување.

Из цистени вода исто тако није добра, јер она увек спира прашину са кровова и из олука. Та вода често пута мирише на муљ и на површини се ухвати читава павлака од алги чије распадање ужасно квари воду.

Зграда железничке поште: рад г. Момира Коруновића, арх. а израдило ју је предузеће Ристе Аранђеловића и Зорана Васиљевића.

Дуг и Мери на путу око света

Чим је прispела у Париз, плава Мери Пикфор је изјавила својим лепим француским језиком без акцен-та:

Ми имамо сада свој распуст. Идемо у Швајцарску, да одведемо моју сестричину Мери, која ће тамо да студира. Затим се опет враћамо у Париз. Вероватно да ћемо ићи у Италију, Египат, Индију, Јапан, једном речи мислимо да направимо један пут око света.

Мери је врло весела, а нарочито је задовољна, што је савладала француски језик.

— Имала сам одличног професора госпођицу Ивону Вале, која је била врло љубка и врло стрпљива.

Дуг, који ћути, слуша је и одобрава.

— О, и он сада говори француски, али требало му је доста времена, јер је он... знате... врло флегматичан.

Са својим крупним смехом Дуг прича о њиховом последњем филму »Укроћеној горопади«, где се Мери и Дуг први пут заједно појављују.

Мери игра горопадницу.

Појавила се она са својим мужем и у његовом комаду Голго, али му је само штатисткиња.

Њихов живот у Холивуду врло је срећан. Сваке вечере, чим се дигну од стола, иду у једну салу да гледају филмове. То је биоскоп у њиховој кући. Приказују се сви нови филмови из Холивуда. Дуглас се завали у фотељу, запали једну хавану и посматра први део док му не догоря цигарета. Чим се хавана угааси, Дугласу почну да се склапају очи, све више и више, док не заспи, и пробуди се тек тада, кад је филм завршен. Један редитељ хтео је једном да му прикаже филм, који је он режирао. Али знајући навику Дугласову, да заспи чим се угааси хавана, донео је једну огромно велику, као оне рекламне по изложима у Швајцарској и Берлину. И те вечери Дуглас није заспао.

Али нико не може да збуни Дугласа. Једном је опет тако заспао. Кад се сврши филм Мери га запита:

»Хајде, важи шта мислиш о сценарију«. И Дуглас, како је само први део видео, све је испрчао. То је доказ, да за њега нема филмских тајни.

Мери, која је врло искрена и радо одговара новинарима, прича о своме животу.

»Ја сам научила да будем философ. Богами и скупоцени поклони не доносе ми срећу. Али кад неко јутро отворим прозор, а напољу сунце блиста, ја осетим бескрајну радост и тада сам заиста срећна.

Кад сам са Дугласом посетила катакомбе и рушевине Помпеје, нашла сам да живим свакидашњим животом. Тада сам тек схватила како је живот ефемеран и ништаван. Срећнија сам сада, него кад сам била сиромашна, јер ми смо сви деца и волимо све што блиста. Пажња у животу васпитала ме је, и потребно је и корисно да човек и пати мало у животу. Али живот треба увек по-сматрати очима деце.

Си Карол лансира нову форму пижаме за плажу

Лорс Хорсоњ и Елиза Ланди у једној дирљивој сцени

ЗАШТО СЕ У МОНДЕНСКОМ СВЕТУ БРЖЕ ЖИВИ

Мала радница, дактилографкиња, или продавачица, често пута завиде отменој дами, што не мора ништа да ради, већ само мисли на провед и забаве. Али исто тако и отмена дама могла би да позавиди некој продавачици на њеном свежем и љубком лицу, иако по цео дан стоји иза кангара.

Госпођица из отменог света не ради ништа. Не ради у смислу борбе за егзистенцију, али она је упослена, још колико Заузета, и вечита журба, од трговине до кројачице, са једног жура на други, из позоришта у дансинг, па после чајанке, балови, опет журени и т. д.

И кад се неко јутро госпођица погледа у огледало, она се сва сневесели видећи колутове испод очију,

убледеле образе, неку црту око усана.

Да, монденски живот је велики посао неуморан рад, и једна госпођица после пријатних забав уморнија се осећа него она мала продавачица или чиновница, која је цео дан провела у трговини или канцеларији.

Оне устају изјутра свежије, јер су имале на расположењу целу ноћ, и њихова младост неће тако брзо да увене.

Доказано је, да се најбрже стара у монденском свету.

То мало изненађује, и нико неће да верује, кад угледа у некој блиставој сали ревију најелегантнијих и најлепших госпођица.

Али не треба заборавити, да је то све глазура. Треба изјутра видети

госпођице, и други би се утисак добио.

Монденка има све услове да одржи своју лепоту, али она не штеди себе и много пута ради забава занемари свој одмор.

Зар се свакој није десило, да излази узастопце по три четири вечери. Једне вечери премијера, друге бал, треће нешто друго, и она нема времена да се одмори, баш као да мора да иде на све те забаве, као да је то нека дужност, коју мора да врши.

Пред сваки излазак треба да дође одмор, који ће да освежи лице госпођици. Свака дама треба да има своју дијету освежавања и да се труди да избегне забаве, које иду на штету њене лепоте.

С времена на време треба се одморати цео један дан, јер тај један дан више вреди него две или три сеансе у институту лепоте.

Ако је госпођица врло уморна, а мора да изађе, онда ћемо јој дати савет како да се освежи.

Рецимо, вечерас морате на бал. Читавих два сата пре изласка треба да се одморите, лежећи непомицно на дивану, опружених мишића, са врућим компресом на потиљку да бисте умирили нерве. Ако не можете цео сат, лезите бар пола сата. После тога

Г-ца Љубица Человић, чланица Кола Српских Сестара у Јагодини проглашена је за мис Јагодину за 1929. годину.

лежања долази млако купатило за фротирањем колоњске воде и алкохола. Ако немате времена да лежите и не стигнете да се окупате, узмите један сунђер, и умачите га у врућу воду у коју сте метнули једну шаку морске соли и фротирајте њиме мишиће на бедрима и леђа. Та масажа даће вам врло свежу боју лица целе вечери, а кад сте извршили фротирање сунђером опет се истрљајте колоњском водом и то цело тело. После ставите на лице један танак слој крема, и иширицајте га рукином водом, што ће вам отклонити колутове испод очију.

Још је нешто добро за освежавање лица. Најпре ставите компрес од врућег млека, а после компрес од хладне воде.

И сад долази последње: мало руменила на јагодице, мало на браду и

врхове ушију и најпосле цудер.

Пробајте све ово једне вечери, па ћете се уверити. Како ћете бити свежи и лепа.

Али не заборавити, да је све ово за једно вече, како се ви не одмарате, већ непрекидно идете са забаве на забаву, ви ћете врло брзо да увенете.

Треба знати да је живот срећа а срећа не састоји се само у монденским триумфима, вечерњим изласцима, пробању тоалета код кројачица, спорту и баловима. Домаћи живот и породичне радости, исто су тако један шарм који нам пружа дуготрајну срећу, много истинитију него што су варљива монденска уживања. Миран и спокојан домаћи живот продужују увек младост и лепоту. Неко је казao: »Ко жели да се много забавља, жели и своју старост...«

него госпођица после двадесете године. Жена постаје неискрена и лукава пријатељица кад је у улози удаваче, и као таква постаје конкуренткиња.

Шипарица није удавача, али свака има тајну жељу да се што пре уда, што не сме да изрази, и ако се уда онда је то просто био случај, и она није имала времена да се боји каквих конкуренткиња.

Али она може да мрзи, чак и своју пријатељицу, кад кад је љубоморна и завидљива. Социјални положај и богатство изазивају код ње завист, и она може због тога да пати.

Има нешто што улепшава њен живот. То је њен »идеал«. То није »он«. Он је само симпатија или љубав, а идеал је нешто више.

Њен идеал је оперски певач или певачица, драмски глумац, а исто тако и глумица, књижевник, песник, сликар. Она се одушевљава лепом женом. Воли њене елегантне тоалете, чезне за њеним хаљинама, њеним парфемом, и све то воли као лепоту, јер је и она сама лепота.

У минијатури она је права жена. Има неких својстава одрасле жене. На пример кокетерију.

Она је уноси у своје понашање, у гестове, погледе, тоалету. Све зна шта се носи, која боја, каква линија, каква је цудер најмодернији... Због те особине воли да се улепшава, иако јој то није потребно. Али кад се сви око ње дотерују, зашто и она не би била лепша.

Ексцентрична није, само воли да је модерна, и воли спорт. Спорт је за њу забава исто као и игра.

Ох, игра, то је нешто без чега не би могла да живи.

Сад је ова заљубљена у танго... И једва чека зиму и матине-а. Не може ни без позоришта и без биоскопа. Још воли и корзо. У кафану је не воде; но зимус ће она ићи на балове, као најмлађа и најлепша генерација, да ће јој сви завидети.

И она ће онда бити срећна.

А што се тиче лектире, не чита баш много. Па, забога, нема толико ни времена, није ово старинско доба. Музику воли, само не класичну... Имаће за њу времена.

Има и једну тајну.

Пише песме... Не уображава да ће постати песникиња, само воли да излије на хартију своје мало срце.

Воли и да дискутује, да вас просто изненади некад својим мислима, чудноватим, паметним и замршеним. Може да буде и феноменално девојче, један екстрем, производ модерног доба са компликованим идејама.

Ето, видите, таква је она, та слатка београдска девојчица.

Срце и душа београдске шипарице

То лепо и умиљато дете најнеистајније је биће на београдској улици, најузбудљивије на матине-има, најзаљубљеније, највраголастније, једном речи све је као у суперлативу.

Темпо живота београдске шипарице је алергето. Кад је неко погледа онако насмејану, веселих очију, које брзо прелећу с једног објекта на други, увек испуњене љубопитством, помислио би да она никад не зна за меланхоличне часове.

Бити меланхоличан, то није више у духу времена. Меланхоличне су сентименталне госпођице — маторе девојке и жене у доба јесени живота.

А шипарица?

Њен живот је пролеће, све расцветало, блиставо, чекње се у њој развијају као пунољци и она их узабира, час један час други.

Она чезне...

Али уме и да окрије то осећање, да буде пркосна... Онако мала, тек шипчаурени лентирин, а уме да буде пркосна и каприциозна.

И још проишна и саркастична... Исмејаће мупшкарца, о, још како ће му се наругати, баш у оним моментима, кад је он најзаљубљенији.

А зашто да не? Та живот је за њу песма, и она није пронашла онај највиши тон на коме ће се зауставити. Њену младост сви воле, она је свесна тога, и поносна, и уображена...

Да, још како може да буде уображена. Уображава чак да она има врло много искуства о животу и зато је наивна. Само у односу према мупшкарцу ипак није наивна. Она уме

да се чува, и често даје том односу карактер другарства. Она воли друштво мупшкарца, од прве младости је с њима заједно, у игри, у спорту, у шетњи, привикана се на њих и сматра их као другове.

Она још не поставља себи циљ: удаћу се. Али воли љубав и могла бих се одмах удати, не размишљајући ништа, не мислећи на будућност, на проблем брака.

Какав проблем! У осамнаестој години не постоје никакви проблеми живота. Кад су лепе и сјајне очи онога кога воли, шта се ње тиче, да ли он има неких рђавих особина.

Њена фантазија је једна ризница, где се укрштају најразноврсније идеје. Она сања о филмској лирици, о филмском уметнику, о неком принцу, који би је могао отети, о каријери филмске глумице, о великом свету, путовању, авантурама.

Али, разуме се, увек треба да буде и један »Он« са њом.

Ох, тај њен »Он«.

Не би она могла да замисли живот и кад се не би уплео у њене фантасте мисли и »Он«.

А покрај »њег« постоји и »она«. То је њена пријатељица. Без пријатељице био би јој врло празан живот, јер она не воли самоћу. Са пријатељицом је морално јача, још слободнија на улици, она је увек заштитник и одбрана код родитеља, један изговор којим оправдава своје задоцњење, кад је случајно задржи на ћошку »он«.

И може да буде врло искрена, врло верна пријатељица, искренија

Ово би вредело на данашњу међаву.

Носиће ме вала целе зиме... а и јако је као ђаво.

Е, хе! Здраво госпон наредниче!

Здра-аво,о,о,о,о,о!?!

Стој! Шта је ово?

— Биће да је прошла овуда жељезница.

Рај. Ловијска ул. бр. 1.
Ете, после толико ћутање ћу ти се јавим бре детенце од наш довлет. Искашем попре, па не могадо од овн-ја арслани. К'д год сам хаја да ти напишем ништо од куде нас, а јед'н арсланин, са голему вилу узартеја се около мен па тиће ће се суне с вилу па ми обали мастило на артију и свугу умачка. А, ја па да неје такој умачкано, јербо, ми смо сви овде у цистоћу и убавило, па ми никако не приликује да ти пошаљем умачкано писмо. Ја се варкам од њег, зма он ти ће преко тарабе назрта, па како ме види он с вилу па у мастило. А ја му подвали. Напуцка Чапу на њег и док се он замлаћује с Чапу, ете ја да ти напишем неколико речова. Некња

дооди при мен онај пиротски лови-ција Мечкоња па ми вика:

— Дакем, Калчо има с теб ништо да оратимо. Шињвал сам од канто Пиротско па искам да ми толкујеш. Ама сакам онакој заистински толковањето, јер што знајеш, сакам од теб како од мојега човека да кажеш.

— Добро баја Најдене ћу ти истолкујем.

— А, Калчо? Дакем че идемо на зајцити после това оратење?

— Куде ћеш бре баја Најдене у зајци с'г, к'д се коту?

— Какво котење Калчо? Нели знајеш бре к'д се зајцити коту?

— А, тој је друго на онај свет. Овам је овакој.

Кад се овам зајци коту, т'д се на онај свет то прв штркљају.

— Е, е, знајеш ми ти много. Дакем, не сакаш на зајците?

— Што си ме једноман спонаја за зајци? Има к'д ће идемо и там. С'г да оставиш причање и зајци ловење, за други пут, а с'г ете писујем на наше детенце од наш довлет.

— Е добро, добро Калчо. Како сакаш.

Једва се откачи од њег, к'д а он се па поврну, па ми вика.

— Калчо не зобраји за наше друство, да натепамо зајци, због што ће будне бурунтија.

— Ма бре, баја Најдене. Ако ти је до зајци ћу напуцкам Чапу, па ће ги нафаћа колко искаш.

— Ау бе Калчо. Куд си видел да кучетија фаћају зајците. Што ће прају ловцити?

— Ђе луну пантарони сас драмлије. Какво ће друго да прају?

— Е, дакем, рече да кучетија фаћају зајцити, што че ћи бе г'г пушћеге.

Помисле се туј ме уфати, па се ти ће присети.

— А не ли си ловија друге животињке баја Најдене? Шопке, дропље, гуске и друге животињке.

— Е, јес, јес, прав си. Така је така. Е, ајд са здравје.

— У здравје баја Најдене.

Виде ли бре детенце, куде ме наше уфати? Ама ја сам повећи ајдук од њег.

Запричати ништо па се треба прisetим. А, с'г знам. При мене дооди и Пуша с његову лулицу и ники Коча лесковчанин. Пуша ми викаше.

— Калчо, ништо ми је тужно за Нишом. Искашем ти по пре да рекнем али ми се тугом срце нафаћало.

— Е бре Коле. Ти се па не можеш олвикнеш од госпотску говоранију.

— Па. Тако смо научили Калчо. Даклем шта смо хтели рекнути!

— Биће Коле да си тој дом забравија?

— Јок несам забравија. Присићам се Калчо нашег слатким Нишом. Онија мераци сас финим животом и овој друство, не могу да забрајим. Седнеш сербез уз асталом поручиш пиво и кебапи.

— Поглав ти искакали кебапи и пиво бре Коле. С'г ми приказујеш кебапчанин како трудна жена. Там'н се одучи на кебапи и Ниш, а ти ће ми ги с'г приказујеш и да ми тераш воду на уста.

— О, молим, молим Калчо. Ја искашем како са старим пријатељом да се Вама потужимо, а ти се љутиш.

— Молија на голему ћуприју! С'г ли ми приказујеш Ниш и мезелуци, к'д сам га забравија?

Е добро нећу ти говорим за Ниш, с'лте искам да скинем са теретом на мога срца. Присићам се...

— Ама па се ти присећујеш ништо, за воду натерување на уста?

— Неје тој што ти мислиш Калчо. Тој је друга мука. Искашемо да ти рекнем како сам много жељан да видим шта све радиду там.

— Куде тој Коле?
 — Там у Ниш.
 — Пукни бре сас Ниш. Не ли ти
 викам да за њег не збориш, а он за-
 пуцаја Ниш па Ниш.
 — Па, ти ме питајеш куде је.
 — Е добро де, али немој Ниш јед-
 номн да спомињујеш.

— Тужном срцем, морам да се си-
 нам на моји другари. Седу код Шап-
 чанина, играју табланет и пију пиво.
 — Бре! Ти си па почеја.
 — Несам ништо забрањето рекнуо.
 — Како неси, к'д спомињујеш пиво,
 а куде је пиво туј су и кебапи. Туј
 су ти крканлуци.

— Е, нећу ти више причам ништо,
 због што ће се нефрираш.

— Шћу прајим?

— Ће постанеш нефрозан.

— Е мој Коле не сам се срозаја
 кад сам бија на онај свет, те ћу се
 срозам с' г. Јоште ти литка памет.

— Не је тој Калчо, нефрозан што
 ти мислиш. Нефрозан је човек к'д га
 уфати несфрт.

— Па такој ми српски кажи. Што
 си запуцаја господску говораницу.

Онај па лесковачка чивија Коча
 пуче од смејање. Уфатија се за ме-
 шинју и вика, аман бре браћо недајте,
 ћу црњем од смејање.

— Кој те па држи. Ако си дошеја
 да тераш шегу с нас, боље је било
 дом да си седеја.

— И бре Калчо, — вика ми Коле,
 што ти па он смита са смејање.

— Ама што се смеје како сојта-
 рија. Бре Кочо немој ме истерујеш
 из татка.

— Де, Калчо засмеја се на Коле
 и на теб што сте Нишлије па се не
 разбирате... и отиде си.

Осврну се на куде Коле и он жена
 штукаја. Е т'г се присети да сам на
 овај свет, јербо код нас овам, ако
 искаш да штукунеш да те нике не види
 ти се с'те прекрсти и за ч'с си дом.

Е онај лесковачка чивија Коча
 искаше ми ништо прича, па си отиде.
 Ћу га уфатим леги пут па ћу ти
 јавим бре детенце. Чули?

Обновите Ваш Радио-Апарат

Ако Вам је Ваш 3-цевни апа-
 рат служио целу годину вер-
 но и добро, онда је време да
 трошпа цевн измените са но-
 вима! Узмите три цевн

ТЕЛЕФУНКЕН
 RE 034, RE 034, RE 114

Нећете препознати Ваш апарат!

TELEFUNKEN

Најстарије искуство. Нај модернија конструкција.
 Југословенски Симекс А. Д., Београд, Краља Александра 8.
 Заступници у свим већим варошима.

Госпођица Фифи

Пруеки мајор и командант, гроф Фарлсберг, довршавао је читање своје поште, изваљивши се удобно у великој извезеној наслоњачи и испруживши ноге у чизама на елегантни мромор камина, где је — начинио две велике рупе, које су сваки даном бивале дубље.

Шоља кафе пушила се на малом сточићу од дрвеног мозанка, што је био замазан ликерима, испрогореван цигарама и изрезан ножићем официра — освајача, који је кашто прекидао рад, да зашиљи оловку и при томе резуцкао по красном намештају бројеве и нацрте, по надахнућу својих безбрижних сањарија.

Кад је прочитао своја писма и летимично разгледао немачке новине, које му је донео његов поштар, мајор устаде, баца у ватру неколико силових пањева, јер су ова господа ради огрева секла по мало стабла у парку, и приђе прозору.

Киша је пљуштала као из кабла, нормандијска киша коју као да просипа бесна рука, косим и густим млазевима као нека завеса, као неки ѕид са косим прутама, киша која шибла, прска блатом и потала све, права киша из околине Руана, тог кабла Француске.

Официр је дуго времена гледао преплављену ледину и, нешто ниже, набујалу реку Андел, која се разливала из корита; и док је замишљено добовао о стакло неки рајски валс, из сањарија га трже шум врата: ушао је његов ађутант, барон Келвајнштајн, који је имао чин капетана.

Мајор је био људескара, широких плећа, са дугом длезастом брадом, која му је застирала груди; својом крупном појавом лично је на војничког пауна, на пауна који је свој реп рашецурио испод браде. Очи су му биле плаве, хладне и благе, а лице расечено сабљом у рату са Аустријом; говорило се да је био ваљан човек и храбар официр.

Капетан, низак и румен дебељко са големим трбухом, једар и здрав, као дрен, бријао је скоро сасвим своју рићу длаку, која се под извесним одблесцима пресијавала као да му је лице било натрљано фосфором. На некој пијанци изгубио је два предња зуба (није могао да се сети како), ради чега је шушљетао и говорио често пута неразумљиво; био је ћелав само по темену, са округлом ћелом као код пострижених католичких свештеника, око које се коврчила кратка рудаста коса и пресијавала се у златастим одблесцима.

Командант се рукова са њим, ис-

пи на душак шољу кафе (шесту од јутрос) и саслуша извештај потчињенога о догађајима у служби; потом обојица приђоше прозору, тужећи се на досаду. Мајор, повучен човек, ожењен у свом завичају, привикавао се лако свему; ну, барон, стари бећар, који је живот проводио по јавним кућама и лудовао за девојкама, жидео се од јада што већ три месеца мора да живи невино у овом забаченом месту.

Неко закуца на вратима; командант викну: »Слободно!« — и на вратима се помоси војник, један од оних аутоматских војника, који је самом својом присутношћу најављивао да је ручак готов.

У трезарији затекосе три официра нижег чина: поручника, Фрица Шојнаубургга, маркиза Вилема Ајрика, малог плавоког човека, који се владао добро и брутално према људима, а свирепо према побеђенима, и био напрасит и нагао као запета пушка.

Од како је дошао у Француску, другови су га звали само **Госпођицом Фифи**. Надимак је добио по свом кицошком владању, по татком статусу, који као да је био утегнут стежником, по бледом лицу и једва видљивим наусницама, а такође и по навици да употребљава сваки час француски израз: **Фи, фи, донк**, који је изговарао са лаким сиктањем, и хтео да тим изразом истакне своје безгранично презирање и људи и ствари.

Трезарија ивилскога дворца била је дуга и величанствена дворана; огледала од старинског стакла, изрешетана куршумима, и високи фландријски ћилими, исећени сабљом и у дронцима, напомињали су јасно чиме се бави Госпођица Фифи у доколици.

На ѕидовима су висила три породична портрета, ратник у оклопу, кардинал и председник, пушећи дугачке луле од порцулана; а у позлаћеном оквиру, са којег је позлата отпала због старости, гордила се племенита госпа, стегнута у пасу, са два голема брка које јој је неко нацртао угљеном.

Официри ручаше скоро без речи у овој нагрђеној дворани, полумрачној од великог пљуска, у овој соби која је имала нечег туробног у свом побеђеном лику, са старим храстеним паркетом који је очврсноу као под у каквој гостионици.

После ручка, за време пушења, кад су почели да пију, стадоше да се туже на досаду, као и сваки дан.

Боце коњака и ликера ишле су од руке до руке, а они су лагано пијучкали, удобно изваљени на столицама, не испуштајући из уста дугачку, савинуту цев, којој се на крају налазила глава од фајанса, ишарана и намазана као да је прављена да задиви Хотентоте.

Чим би се која чаша испразнила, пуњили су је уз израз уморности и резигнације. А Госпођица Фифи ломљаше час своју чашу, и војник је одмах доносио другу.

Обавијени облацима јетка дима, као да су сви запади у неку сањиву и туробну олојност, у оно суморно пијанчење људи који немају никаква посла.

Ну, барон, наједанпут, скочи. Дрхтао је од јада и клео: »Баво ме однео, ако ово може да се издржи! Треба нешто да смислимо.«

Поручник Ото и потпоручник Фриц, две изразите немачке физиономије, озбиљне и троме, одвратише у један глас: »А шта, господине капетане?«

Он се замисли, и после неколико часака прихвати: »Ех, шта? Па да приредимо забаву, ако допушта командант.«

Мајор одмаче из уста лулу: »Какву забаву, капетане?«

Барон се примаче: »Све ћу ја сам да удесим, господине команданте. Послаћу у Руан Дужност да доведе женске, ја знам одакле. Приредићемо овде вечеру: света имамо; провешћемо, барем, угодно вече.«

Гроф Фарлсберг слеже раменима и осмехну се: »Ви сте полудели, пријатељу.«

Ну, официри се слетише око свога заповедника, преклињући га:

— Допустите капетану да ради како зна, господине команданте; овде је тако досадно.

Мајор најзад пропусти: »Па, добро«, рече он; барон одмах дозвола Дужност, неког старог наредника који се никад није пред другим насмејао, али фанатично је испуњавао наредбе својих претпостављених, што год би му заповедили.

Он саслуша баронова упуства са равнодушним изразом на лицу, у ставу на »мирно!« и изиђе; после неколико часова, по највећем пљуску, четири коња одвезоше у галопу велика војничка кола са аршевима.

Друштво као да се пробуди; малаксалости нестане, лица оживеше, и сви узеше да чаврљају.

Ма да је киша пљуштала као и пре, мајор изјави да је сада видније, а поручник Ото је убедљиво тврдио да ће се небо разведрити. И Госпођица Фифи не могаде да се смири на свом месту; устајаше сваки час и олет седаше. Бистрим, орловским оком тражаше да нешто разбије. Сматривши госпу са брковима, плавоко-

си младих трже наједанпут револвер: »Нећеш то да гледаш«, рече он, и, не дижући се са места, напишани. Два куршума, један за другим, пробисе очи портрету.

Онда викну: »Палимо лагуме!« Разговор одмах умуче, као да је нешто ново силно заокупило свачију пажњу.

Лагум је био његов проналазак, његов начин да разорава, његова омиљена забава.

Бежећи из замка, законити сопственик, гроф Фернан д'Амоа д'Ивил, није имао времена да што однесе или сакрије, осим сребрине коју је зазидо у једном зиду. А како је био веома богат и издасан, његов велики салон из кога се улазило у трпезарију био је налик на галерију каквог музеја пре него што му је господар побегао на врат на нос.

По зидовима су висиле уљане слике, цртежи и скупоцени акварели, а по покућству ове простране одаје, по полицама и елегантним стакленим орманима лежале су гомиле драгоцених и бизарних стварчица, на хиљаду уметнички израђених малих предмета, јананских ваза, малих кипова, човечуљака од саског порцулана, мајмунчиња кинеске израде, старинских ситнурија од слонове кости и ваза од млетачког стакла.

Од свега тога није сада ништа преостало. Није било ништа опљачкано, јер то не би допустио мајор, гроф Фарлсберг; ну, Госпођица Фифи палаше са времена на време лагуме; и сви официри забављали се срдечно за време лагумања по неколико часова.

Мали маркиз оде да потражи у салону што му је требало; отуда донесе мајушан кинески самовар, ружичасто обојен, напуни га барутом, кроз грлић увуче пажљиво фитиљ, запали га, и у трку однесе ову паклену машину у суседну собу.

Потом се брзо врати и затвори врата. Сви су поустајали и са децјом радозналости очекивали прасак, и тим се дворац потресао од експлозије, појурисе сви у салон.

Најпре уђе Госпођица Фифи и махнито зашљеска рукама пред Венером од теракоте, којој је глава, најзад, одлетела; сви су прикупљали комадиће порцулана и дивили се необичним, испрокалим облацима, испитивали нову штету и оспоравали нека пустошења, тврдећи да их је произвела ранија експлозија; а мајор је посматрао са очинским лицем простран салон, нагрђен овим неронским пустошењем и присут одломцима уметничких творевина. Он први изиђе и изјави добродушно: »Овај пут добро је успело.«

Ну, у трпезарију покуља толики облак дима и помеша се са димом од дувана, да се није могло дисати.

Командант отвори прозор, и официри се примакоше, вративши се да испију последњу чашу коњака.

Влажан ваздух навали у собу, доносићи неку влажну праšину, која се хватала по брадама, и задах поплаве. Посматрали су голема стабла која су се повијала под пљуском, широку долину у густим маглама, које су се спустиле на њу проломом мрачних и ниских облака, и у даљини црквени звоник, устремљен као сиви шиљак под овим пљуском.

Од како су дошли, са звоника није никакo зазвонило. То је био, уосталом, једини отпор на који су завојевачи наишли у околини: отпор звоника. Свештеник се није ни најмање отирао, пријмио је и хранио пруске војнике, а више пута прихватио је понуду да испије боцу пива или бордовског вина са непријатељским командантом, који га је често употребљавао као доброхотног посредника, ну, било би лудо захтевати од њега да звона зазвони, јер би волео да га стрелјају него то да допусти. То је био његов протест против најезде, протест миран и нем, по његову схватању једини који доликује свештенику, човеку благу, а не напраситу; и сви су, на десет миља унаоколо, хвалили постојаност и храброст попе Шантавоана, који је смео да огласи народну жалост и да је објави јогунастим ћутањем своје цркве.

Све село било је одушевљено овим отпором спремно да потпомогне до краја свога пастира и да свему пркоси, сматрајући овај неми протест као одбрану народне части. Селацима се чинило да су тиме постали заслужнији за отаџбину него Белфор и Штрасбург, да су дали исто такав пример, да ће име њиховог села бити овековечено бесмртном славом; а, осем тога, покоравали су се у свему пруским победницима.

Командант и официри смејали су се овој безбашњивој храбрости; и како је цео крај био покоран и послушан, нису се ни освртали на овај неми патриотизам.

Једино малог маркиза Вилма гризла је жеља да на силу зазвони. Мудра снисходљивост његовог старешине према свештенику доводила га је до беснила; сваки дан преклињао је и молио команданта да дозволи да једном зазвони: »Дан-гдон-дон,« само једанпут, да се мало насмеје. Молио је и умилњавао се као мачка, улагивао се као жена и мазио се као љубавница која жуди за нечим; али, командант није попустио, и Госпођица Фифи, да се утени, палаше лагуме у замку.

Ових пет људи задржаше се неколико часова крај прозора, удишући влажан ваздух. Поручник Фриц изусте, најзад, слабуњаво смејући се: — »Офим господицама неће бити наш

укотно време са шетњу.«

Потом се разиђоше; свако оде на своју службу, а капетан је имао пуне руке посла да припреми вечеру.

Састадоше се опет, у сутон ноћи, — и праснуше у смех кад видеше како су се сви дотерали кицошки и гиздаво као на дан велике смотре, напонађени, намирисани, сасвим свежи. Коса командантова као да је била мање седа него јутрос, а капетан се обривао и оставио само бркове, који су личили на пламене језике под његовим носом.

Оставили су прозор отворен, ма да је киша још непрестано падала; кад-када би један од њих причао прозору и ослушкивао. У шест сати и десет минута барон зачу тандрк токова у даљини; и наскоро велика кола дојурисе са четири коња, који су у галопу трчали, поплускани блатом све до леђа, задахтани и ознојени; пара се дизала са њихова тела.

И на нерон сивоше пет жена, пет лених девојака што их је пажљиво одабрао друг капетанов, коме је Дужност однео писамце свога официра.

Није их требало молити, јер су знале да ће им добро бити плаћено; уосталом, познавале су Прусе, оштивајући их већ три месеца, и користећи се људима као и стварима. »Занат је занат«, говориле су путем, да утишају грижу оно мало савести што им је још остало.

Одмах уђоше сви у трпезарију, која се при вечерњем осветљењу чинила још жалоснијом са својим траговима рушења и пустошења; са постављеним јелом на столу, са раскошним посуђем и сребрником, коју су наишли у зиду где ју се сакрио господар замка, личила је на крчму бандита који вечерају после пљачке. Капетан се пресијавао од радости, владао се према женама као према старим познаницима, процењивао их и грлио, обилазио их и просуђивао према њиховој вредности јавних девојака; и како су тројица младих људи хтели да сваки узме по једну, он се успротиви са ауторитетом и придржа себи право да их раздели праведно према чиновима, како не би начин повредио хијерархију.

И да не би било преширке, да би се избегла свађа и подозрење у пристрашност, капетан их сврета према висини и обрати се највећој са заповедничким тоном: »Како се зовеш?«

Она одговори крупним гласом: »Памела.«

Онда он одјави: »Број један, по имену Памела, досуђена команданту.«

Потом загрли Блондину, другу девојку, за знак да њему припада; поручнику Отону понуди дебелу Аманду, потпоручнику Фрицу Еву Патли-

Наставак на 16 страни

Трагедија двоје заљубљених

Берба е била у јеку. Сунце је несносно парило и повијало лишће, које се златило испод његових зрака. Паланка је била тиха и изгледала као да пландује на овим жегама, док се је околина са виноградима орила гласовима и разним подвизивањима. Као да је цео живот пренешен под овим чокотима, који се рујили и из даљине имали изглед као стадо неких чудноватих животиња.

Подне је већ прешло и сунце превалило зенит. Ручак је по виноградима свршен и весело се опет прихватио рад. Велики и стасити момци товаре кошеве пуне с гроздјем и носе их на кола где их изручују, а тамо амо по чокотима разбацане стоје гомилице са великим и једрим гроздовима, то је т. зв. пробир, које су их беле пуне руке девојака убирале тако пажљиво, да не би ни једно једино зрно одпао. Жагор се чује испод лоза, које су опседнуте и које се повијају ослобађајући се својих терета.

На врху пропланка, који се зове Банова Јаруга налази се велики један виноград, тако рећи да га човек не види докле се протеже. То је газда Столета виноград, који када је добро понео донесе преко четрдесет кола гроздја. Ту се младеж највише сакупила, а није ни шала овде је и газда Столетова ћерка, која је пре два дана дошла из пансиона, тамо негде из јужне Француске, за бербу и да пробави месец дана међу својима.

Била је то лепа девојка са витким стасом, односно како би се то мало финије казало са дивљом и руменним или боље рећи са розе теном на моденском језику, очију плавих са танко усеченим обрвама ишчупаних правно пинцетом, а косе до испод врата тако рећи ни кратке ни дугачке и са локнама. Поносити је помало горда, јер је једина у паланци, која се бави на страни у пансиону. Дошла је била на бербу у виноград с једном кратком сукњом да су се мештанке по неколико пута кретиле како ће се она сманија, како су је оне називале, да санија и да бере гроздје, али то ништа није марило, јер она није ни обраћала пажњу на бербу, већ је дошла казала је једној ученици средње школе, да види да ли берба има романтике у себи, а кад се је два трипут савила око дохватања кога гроздја и када су се заблистала на сунцу пуна и једра колена са подвезама финим овиленим, неколико мештанки морало је да замуре да не виде бруку, а три паланачка младића променила су тако боју, да су би-

ли првенији од самога дренка кога су брали са својих чокота. Једна млада паланачка која се тек пре годину дана удала пришла јој је и казала:

— Пази Милена како се понашаш, јер видиш мало пре сви у земљу да пропадну.

— А зашто то? Не разумем!

— Па видиш мало пре си се негодно наместила кад си брала гроздје, — то није пристojно, пази на себе.

— А ха, ха! То није пристojно! Када би се у Француској назило да то онда тешко женама, никада слободне да не буду. Зван ли ти мила моја, да је то нешто најнапвније у Француској, да ти видиш како се тамо преко лета иде, само у једној танкој хаљини, па на плажи да видиш, ах тамо је живот.

— Да, добро, то је тамо, ово је овде.

— Зван ли ти како је на плажи: мушко женско сви заједно и то потпуно голи само у једном танком костиму, где се, ах мила моја, назире свака линија, тада да се нагледаш красних линија; а овде! овде као да смо у средњем веку.

Млада се ухвати само за главу и повуче се у чуду, да не би слушала бруку.

У том путем, који беше у близини прође један стасит младић од својих једва двадесет и две године, са великом ковчавом косом зачешљаном на горе, очију црних, у једном не баш лепом и новом оделу, али ипак пристojим са неколико књига испод руку. Ишао је лагано и одмереним корацима, нешто замашљен, али дело се одмах да је у докоњци. То беше црквењак син студент четврте године филозофије, а и песник и наче, који је већ издао неколико својих усевних покушаја. И по самом изгледу лично је на невог занешењака. Кикот га трже из размишљања, погледа на више и опазивши Милену задрхта му махивално нешто испод груди, јер познавао је још као малу; она је била од њега четири године млађа, када је завршио гимназију она је тек четврти разред и отишла у пансион на даље школовање и васпитање. Сада, шта сада види, читаву девојку развијену, једру, да се човек не може да начуди за тако кратко време. У том се и она окрену и спазивши га мету руку на чело, да би боље видела од сунца, ко то иде путем, видевши га узвикну:

— Ти ли си Милоше! Где како си се променио и истрча на пут. Да ли си још онакав, са романтичним осећа-

њима и са нежном душом, која при најмањем спољњем додиру затрепери; — читала сам неколико твојих песама.

Милош се збуни и погрвене изненадним приласком овакве девојке, јер су га мештанке све већином забавале и сматрале за занешењака и мало чукнутог, а сад види најлепша и најобразованија девојка у паланци прилази му и то оваким пријатељским гласом.

— Да Милена још се заносим које-каквим маштарењима, али шта ћеш, то ми је тако рећи једино средство за издржавање поред мале и бедне платице помоћника једне приватне библиотеке, јер већ можда знаш да је оцу немогуће да ме издржава.

— Ех ето ти сад, ти ми исприча целу историју. Остави се тога, већ хајде мало да уживамо у ову природу, романтику, ах тако сам жељна какве авантуре, али погледај, и дохвати га за руку показујући на виноград, видиш то је тако простачко, тако ниске погледе живот имају, тако да Бог сачува, незна честито ни две речи да проговори, све се то стиди да ми апсолутно није до седења у њиховом друштву.

— Не тако Милена, не тако строго, отпоче Милош, који се мало ослободио, поред овако слободних покрета њених, немој и сувише да пренагљујеш, јер не заборави да те ова средина изабацила на ово што си, не замери што те овако прекоревам, али тако је.

— Па ипак видим да ме нико не може да разуме; слушај, ја сам се у пансиону навикла на сасвим слободно кретање, ја ову скученост не могу да поднесем. Тако су у разговору отишли већ на крај јаруге и виноград се ту завршавао. Из њега су их посматрале интересантне главе паланчана, који су их гледали са чуђењем.

— Изгледа ми, отпоче Милена разговор после дуже паузе, да ћеш ме ти бар донекле разумети, јер ваљда си се кретао по Београду, који тапка за стопама Париза и Француске или си бар видео како се живи и шта је живот...

— Знам ја све како то изгледа, али ипак ти велим не може једна паланка да буде равна Француској и зато не буди охоло, јер овде си тако рећи одрасла.

На ово се она као наљути и продужише пут ћутећи. Ишли су све до Моминог брега, где је био величанствен поглед на околину. Паланка је лежала као да је у дну невог корита дубоког. Околна села белила се са својим кућицама као комадићи белутка, док се доле на дну протежала вијугава речница, која је где где бацала одсеве, пробијајући се кроз дуге редове врба. У даљини се чуло мо-

потоно звекање клепетуша и малих звонца од стада, које се лагано спуштало после пландовања и паше. О времена на време чули су се кратки звикдуци паштира и узвици разбојкући се дуго и дуго:

Р-р-р-а-а! Пе-р-р-а-а!?

Миленија удубљена у нека размишљање није ни приметила где су већ дошли, такође и Милош, који је ишао за њом бележећи нешто у једној од књига што их је носио испод руку.

Наједаред он прекину меланхолично ћутање:

— Погледај Милена зар није величанствен приказ? Зар си могла да гднеш до мало пре овако леп крај? Види тамо како вијуга онај пут, па старо врело како отиче процајући нас својим сребрним зрацима, па ону школу видиш ли је? Зар се не сећаш после ослобођења, када смо пошли у школу, ти си била тек пошла, а ја је завршио спремајући се за гимназију? Сећаш ли се, ја се пео у кола да идем у нову варош да продужим школовање, а ти баш тада туда пролазила журећи се и онако детињски ми добади:

— Гимназијета, гимназијета! гле, гле!

— Ах све је то онда било када ни сам знала шта, а сад Милоше, сада сам познала како се живи. Заиста видим приказ је тако диван, а пејзажи су у Француској сиромашнији од ових, но ипак не би могла да живим овако, како би се то казало као намучено кљусе.

— Одиста си чудновата! Процеди Милош одмахујући руком.

Опет су продужили ћутање, а када су били на врху Салковог камена, сунце се већ клонило појинку и када је већ било на супротној страни брда и мало је такав изглед да је за песнике и сликаре било као непресушно благо за надахнућа. Зато је и Милош би озарен свим оним рубинским црвенилом по лицу, а док му се душа купала у мислима у овом мору ружичастих облака.

Најзад пођоше натраг и када су били на растанку, рече Милена Милошу, да се опет сутра прођу мало до Салковог камена уживајући дарове природе. Тако су се они свакога дан састајала да се већ по паланца почеше испредати фантастичне приче, могуће само за паланачке плитке маште. Многи су скретали пажње и самом газда Столету али он знајући своју ћерку и њен темперамент, а и сам бавећи се мало на страни упознао се са стварима и зато им мало поклањао пажње, а сем тога зар је могао да прекори своје мило јединче, које је сва нада његова.

Почело се причати по вароши, како су на врху Марковог брда, на је-

ОПРАВЉАМО ОБУЋУ

и ону која није код нас купљена
КОЖНА ПЕНЦЕТА ГУМЕНА
(снег ципеле и каљаче)

мушка	28.— дин.	мушка	36.— дин.
женска	24.— дин.	женска	32.— дин.
дечија	18.— дин.	дечија	28.— дин.

КОРИСТИТЕ СЕ ОВИМ У ИНТЕРЕСУ ВАШЕ КУЋЕ

Баша

Г Р Б И Ћ

дној стени изнад самог догора војника, видели Миленију голу у кошуљи како игра неке чудновате игре, док је Милош седећи заваљен на једној стени са задовољством посматрао. То је за околину било довољно, да се већ почиње да кљује на честитост куће газда Столетове, а у ствари Миленија је тамо вејбала неке фигуре из балета, који је обавезан за учење у њеном пансиону. Све све, али газда Столе ипак Милени строго запрети, да се батали таквих ствари, које могу да служе за поругу.

Већ прођоше две недеље од првог сусрета са Милошем, а код Милене се десиле већ знатне промене, почела се већ помало навикавати на околину, Милоша је осећала за тако блиског, да се већ питала сама, дали заиста осећа нешто да је он привлачи и довела је закључак: да почиње већ да се заљубљује, односно да је он постаје незаменљив. Састанци учесташе пре и по поде. Лутали су хаскајући о свачему, док једног дана не постави она њему питање:

— Да ли ти Милоше верујеш да постоји срећа између два бића, која се воле и поред тешкоћа?

— Милош је погледа више збуњено и незнајући како да јој одговори слеже раменима и рече:

— Не разумем те шта хоћеш.

— Па то, продужи она, хоћу да чујем твоје мишљење о горњем питању, које је сасвим разумљиво.

Он онда осети где ова циља поцрвенивши и процеди муцајући:

— А Милена остави се тога, јер је то немогуће међу нама, видиш твој отац шта је, а шта је мој и најзад

шта сам ја, још невршен човек.

— Дакле то ја хоћу да видим Милоше, и поред свих тешкоћа — ах немој окретати главу, погледај ме... Милоше ја те од оног првог сусрета имам стално у мислима, ти још не знаш како те волим.

Милош црвенећи, незнајући шта се то наједаред овако збива застале, погледаше се обоје значајно, и он готово инстинктивно рашири руке и она му паде у наручје.

— Ја сам сада само твоја и само од тебе одлазим, драги мој ја ћу с тобом бродити све патње, ако родитељ мој не пристане на наше планове.

— Немој се Милена ти поред мене упропашћавати, види, размисли мало, док пружиш задњи корак.

— А не, ја сам пружила задњи када сам ти дошла у наручје... Ајде, спусти ми један тих пољубац ето ту, ту, и онда нанући усне показујући на њих ту... тако па да запечатимо нашу срећу... Шта се двоумиш, ајде, ајде не чекај...

Милош је погледа чудним погледом, наједаред је чврсто привуче уста се и прошапута:

— Ах Милена заиста сам сретан, сретан да сам незнам како ми је, да да ли да верујем себи, и притом ути нежно своје усне, спусти један пољубац на врелим уснама њеним, тако спојени осташе читав минут, док их не трже звоњење неких звонца и блиски гласови.

Тога дана се договорили, да Милена предложи своје оцу да пође за Милоша и никог другог; тако је и учинила, али када је газда Столе чуо за ово, он не хтеде ни да чује, на-

Наставак на 18 страни

Госпођица Фифи

пан, а најмлађем официру, слабијом маркизу Вилиму Ајрику, понуди најмању од свију, смеђокосу Рашелу, као угљен црних очију, млађану, Јеврејку чији је прхаста нос добијао правило по којем цела њена раса има повијене носаве.

Уосталом, све су биле лепе и гојне, без велике разлике у физиономији, скоро сличне држањем и телом због свакодневног љубакања и живота по јавним кућама.

Тројица младих људи хтедохе одамах да пођу у собу са девојкама, под изговором да им понуде четке и сапун да се умију; ну, капетан се мудро успротиви, уверавајући их да су оне доста чисте да седну за сто, и да би они који би отишли у собу хтели да мењају кад се врате, па би настала збрка међу осталим паровима. Његово искуство победи. Било је само много пољубаца, пољубаца очекивања.

Наједанпут, Рашела стаде да се гуши, закашља се тако да су јој сузе наврле на очи, и поврати кроз подрве облак дима. Под изговором да је пољуби, маркиз јој је духнуо у уста дувански дим. Она се не наљути, не рече ни речи, али је мотрила свога мучитеља са притајеним гневом у дну својих црних очију.

Поседаше за сто. И командант као да је био усхићен; а десне стране седела му је Памела, а са леве Блондина; и он рече, развијајући сервијету: »Ви сте се прекрасно досетили, капетане«.

Потпоручници Отон и Фриц, уљудни као да седе са пристојним женама, плашили су таквим држањем своје сусетке; ну, барон Келвајнгитајн сјао се од радости, и, предавши се својој греху, изабацивао је раскалашне речи; као да је био сав у ватри, са венцем риђе косе на глави. Удварао се рајском француштиним, и са својим каванским комплиментима, што их је искашљивао кроз кривуину својих поломљених зуба, прскао је на својке кишу пљувачке.

Он, уосталом, нису ништа разумевале; почеле су да схватају тек кад је стао да бљује бесрамне речи и масне изразе, нагрђене својим нагласком. Онда све праснуше у смех, као луде, ваљајући се по крилу својих суседа и понављајући баронове изразе, које је он тада нагрђивао до миле воље, не би ли навео девојке да говоре гадарије. И оне су их ритале драге воље, опљивене првим боцама вина; и, напавши се у свом елементу, пуштајући узде навикама, љубиле су бркове с десна и с лева.

птипале у мншине, махнито врштале, пиле из свију чаша и певале француске песмице и одломке немачких песама, што су их научиле у свакодневном општењу са непријатељем.

Наскоро помахниташе и мушкарци, опијени овим женским месом, што им се нудило под нос, на дохват њихових руку; урликали су и ломили носове, а послуживали су их војници равнодушна лица, који су иза њих стојали.

Командант се једини владао умерено.

Мали маркиз узео је Рашелу из крила, и, безосећајно веселећи се, каткада је махнито љубио вране увојке око њена врата и удисао између хаљине и коже онојну топлину њеног тела и заносљиви мирис њене особе; а каткада, обузет дивљачким бесом и мучен жељом да уништава, уштиную би је тако жестоко, да би она вриснула од бола. Често пута огрлио би је и стегнуо тако као да жели да је етопи са собом, упијао је безумно своје усне у очна Јеврејкина уста и љубио је да изгуби дах; ну, наједанпут, угризе је тако жестоко да је млаз крви потекао низ подбрадак младе жене и поцурео на њене груди.

Она му се, опет, загледа добро у лице, и, перући рану, промрља: »Чујеш, то се плаћа«. Он прасну у смех, у суров и свиреп смех. »Платићу!« рече он.

Изнесоше десерт на сто; сипали су шампањац. Командант устаде и наздрави истим тоном којим би испио чашу у здравље царице Августе:

»Настравлам нашим тамама!« И здравице заређаше једна за другом, здравице пијандурске и простачке галантерије, уз бесрамне шале, које су биле још бруталније, јер нису знали језик.

Устајали су један за другим, трудили се да буду духовити, напрезали се да буду шаљиви; а жене, мртве-пијане, помућена погледа, омлитавелих усана, пљескале су сваки пут као изван себе.

Капетан подиже још једанпут своју чашу, хотећи без сумње да оргији дадне галантан изглед, и изусти: »Настрафлам нашим попетатам нат срцима.«

Онда се подиже поручник Ото, налик на медведа из Црне Шуме, распаљен и засићен пићем; обузет нагло алкохолничким патриотизмом, он се продера: »Настрафлам нашим попетатам нат Француском.«

Ма како да су биле пијане, жене замукоше; а Рашела, дршћући од јада, осврну се и добади му: »Чујеш, познајем ја Француза, пред којима се ти не би усудио да то рекнеш.«

Ну, мали маркиз, који ју је непрестанно држао на крилу, стаде да се

смеје, развеселин вином: »Ха, ха, ха! Ја тих још не фитео. Чим се ми појафили, они стругнуо.«

Разјарена девојка викну му у очи: »Лажеш, гаде!«

Један тренутак упили он у њу своје јасне очи, као што је пиљио у слике што их је решетао куршумима, а онда поче да се смеје: »Ах! та гофоријо о њима, лепотице! Зар писмо ми пили офте, та су они храбри!« И он викну одушевљено: »Ми смо њихови господари: наша је Француска!«

Она се отргну са његова крила и седе поново на своју столицу; а он устаде, испружи своју чашу до средине стола и понови: »Наша је Француска и Французи, наше су шуме, поља и куће француске!«

Остали, потпуно пијани, обузети изненада војничким заносом, заносом животиња, дохватише своје чаше и, кличући: »Шифела Пруска!« искашљиве их на душак.

Девојке нису протестовале, принуђене да хуће и обузете страхом. И Рашела је хутала, не знајући шта да одговори.

Онда мали маркиз положи на главу Јеврејкину свој пехар, напуњен поново шампањцем: »Наше су, такође, — викну он, — сфе шене француске!«

Она устаде тако брзо, да се вино просуло у њену врану косу, а пехар пао и разбио се. Дрхтавих усана, она је изазивала погледом официра, који се непрестано смејао, па промуца гласом, пригушеним од србце: »Е, па, да видиш, то није истина; нећете добити француске жене.«

Он се сруши на столицу, да се смеје до миле воље и покуша да говори париским нагласком; »Она је сиљна скодна; а што си онта тошла офамо, мала?«

Она се најпре збуни и ућута, јер није добро разумела, тако је била сметена; ну, чим је схватила шта јој говори, добади му гневно и напрасито! »Ја! зар ја? Па, ја нисам жена, ја сам блудница; друго и не треба Прусима.«

Није још ни довршила, а он је ошамарио из све снаге; ну, кад је подигао по други пут руку, она побесно, зграби са стола пожит за колаче, па предњом оптрицом, и то тако нагло да нико не слази ништа с почетка, забоду му га право у врат, баш међу кључне кости где почињу груди.

Реч коју је изговарао запе му грлу; и он остаде тако, разјапљених уста и страховитог погледа.

Сви заурликаше и поскакаше на ноге; ну, она баца своју столицу под ноге поручнику Отону, који се пружи колико је дуг и широк, притрча прасору, отвори га пре но што су могли да је ухвате, и одјурн у ноћ, по киши, која је једнако пљунтала.

За неколико часака Госпођица

Најмодерније Женске Шешире

ДОИСТА ПОСЛЕДЊЕ ПАР-
РИСКЕ ТВОРЕВИНЕ, НАЈБО-
ЉЕГ КВАЛИТЕТА И ПО НЕ-
ВЕРОВАТНО НИСКИМ ЦЕ-
НАМА, МОЖЕТЕ ДОБИТИ
САМО У НАЈВЕЋОЈ И НАЈ-
СОТИРАНИЈОЈ МОДИСКОЈ
РАДЊИ

И. Милкића
БЕОГРАД

КНЕЗ МИХАЈЛОВА 1 и 3.

✻ ЗА УЊУТРАШЊОСТ ШАЉЕМО ПОВУКОМ — НЕДОПАДАЈУЋЕ ПРИМАМО НАТРАГ ✻

Фифа издахну. Онда Фриц и Ото из-
вукосе сабље, да искасапе женске,
које су пузале пред њима. Мајор је
два спречи овај покољ и заповеди
да затворе у једну собу четири од
страха избезумљене девојке, и да их
чувају два војника; за тим, као да
распоредује војнике за битку, спре-
ми хајку за бегуницом, уверен да ће
је ухватити.

Педесет људи, уз строге претње,
послаше у парк. Две стотине других
претражише шуме и све куће у око-
лици.

Сто је био за час распремљен и
претворен у самртнички одар; а че-
тири официра, намрштени и истреж-
њени, са опорим лицем ратника у
служби, стојаху поред прозора, бу-
љећи у помрчину.

Киша је и даље пљуштала као из
кабла. Из помрчине се чује непре-
кидни ромон, бућкање и жубор воде
што пада и воде што тече, воде која
се цеди и воде што пршти.

Наједанпут прасну пуцањ, затим
други веома далеко; и за четири сата
чуло се са времена на време блиско
или удаљено пушкарање и повиси
на окуп, стране речи као дозивање
грлених гласова.

У зору се сви вратисе. Два војни-
ка била су убијена, а три друга ра-
њена од својих другова у жару хајке
и у сметености ове поћне потере.

Рашелу нису нашли.

Онда се њихов гнев обори на ста-
повнике; домове им претресосе, чит-
тав крај обиђосе, претражише, пре-
метнуше; ну, Јеврејка као да није оста-
вила ни трага куда је прошла.

То дође до ушију генералу, и он
заповеди да се ствар забашури, како
се не би дао лош пример војсци; ко-
манданта казни дисциплинском каз-
ном, а овај казни своје потчињене.
Генерал је рекао: »Не води се рат да
се забављамо и љубакамо са јавним
женскињем«. И гроф Фарлсберг, оз-
лојеђен и раздражен, одлучи да се
освети читавом крају.

Како му је требао неки наговор да
бесни без уздржавања, позва свеш-
теника и нареди му да звона звоне
на погребу маркиза Ајрика.

Против оваког очекивања попа се
покори и саслуша заповест понизно
и са поштовањем. И кад су из ивил-
скога дворца војници изнели тело
Госпођице Фифе, онкољивши га са
свију страна и пратећи га са пуним
пушкама, и угуњили се према гроб-
љу, са звоника забруја звоно први
пут погребним звуком некако раз-
драгано као да га је помјловала при-
јатељска рука.

Звонило је још и увече, и сутра-
дан такође, и сваки дан од сад; зво-
нило је колико је по хтео. А кадкада,
ноћу, заклатило би се само и пусти-
ло благо од себе два-три звука кроз
помрчину, обузето чудноватом весе-

лошћу, пробуђено Бог би сад знао
зашто. Селјаци су говорили да је за-
чарано; и нико, осем свештеника и
црквењака, није смео да се прибли-
жи звонику.

А унутра, у самоћи и страховању,
живела је сирота девојка, коју су
хранила ова два човека.

Ту је остала све до одласка немач-
ких чета. Онда, једне вечери, свеште-
ник позајми пекарска кола и одвезе
сам свога сужиња до Руана. Кад су
тамо стигли, пона је пољуби; она си-
ђе и отпечачи хитро до јавне куће,
где је њена газдарица мислила за њу
да је мртва.

Одатле ју је извео после извесног
времена неки родољуб без предрасу-
да, који ју је заволео због њеног ле-
пог дела, а после ју је замиловао ра-
ди ње саме, оженио се њоме и стекао
жену која је вредила колико и многе
остале.

**Najlakši, najlepší, najjednostav-
niji te i najpraktičniji ručni
rad jeste**

RELJEFNO SLIKANJE

**koje možete lako već za čet-
vrt sata naučiti, a uživat ćete
u savršenosti toga rada. — Ci-
jenovnik, tablicu boja i upustvo
za upotrebu šalje Vam**

DEZIDER GARANSZEGHY, NOVI VRBAS, BACHA-

Настааак са 15 стране ТРАГЕДИЈА ДВОЈЕ ЗАЉУБЉЕ- НИХ.

мрштво се и први пут онако одистински је изгледно, говорећи:

— Ја ћу ти излечити те бубе, да те више нисам видео с њим, види ти ње! то ти је већ свирај, свирај! па не иде то тако; знај ако у гладност у радиш ниси ми више ћерка, сад одлази!

Милена с тешким срцем се повукла, отишла у своју собу, легла је обучена и плакала целе ноћи; на вечеру није хтела да иде, а како је газда Столе био љут то је не хтеде мољкати. Изјура је једва чекала да се раздани и нико још није устао када је она била већ спремна да иде к Милошу. Дошла је до његове куће звизнула је неколико пута устима, док се он не појави, онда побоше заједно ћутећи, док је не освоји дрхтавим гласом предосећајући несрећу.

— Шта је Милена нешто си нерасположена, да није...

Ту му реч засталоше у грлу, јер ној грунуше сузе на очи. Одмах је познао да је њена мисија била без успешна, но она се изненада усправи и узвикну поносито:

— И поред свега овога, ипак ћемо бити спојени, па макар ја и туђе рубље прала док ти завршиш, да видиш да и једна девојка, која је научила на бес, може да буде и раденица најтежих радова.

При овим речима изгледала је као нека права раденица спремна за све само за заслужу кору хлеба. У лицу је била првена природним црвенилом помешаним са окрвањеним очима преплакане ноћи.

Он је гледао, а збиља било је лепо погледати до јучерању охолу, пуну отмених манира девојку, како сада стоји као разјарена лавица са стиснутим зубима на судбину, која хоће да се овако ствари развијају. Није је још оваку видео. Сада му се допала и заволео је више него док је била онака дојучерања размажена шипарица.

Већ су се били испели на врх Марковог брда, а сунце је тек сада избљало са хоризонта црвенило се и преливало далеко тамо до суседних плавих брда, док су зраци правилни велике снопове по небу личећи на огромне руке ветрењача. У паланци се почео живот поново да рађа, а два заљубљена бића шапутала су под једним тумастим цбуном химну о забрањено љубави. С времена на време уста им се спајала и они су се припијени све ближе и ближе један к другоме. Уживали су пуну слободу у овој тако очараној природи и осећали су се сретним и ако свирепи родитељ ставља баријере пред путањама њихове љубви. Припијени тако стајали су непомицно.

Наједаред проломи се неки тресак и звиздук одсечно је затреперно ваздух, да спојена бића задрхташе и падоше ничице. Још један страстан загрљај и онет тишина; — и два тела осташе непомицна закопчана нераздрожном споном ледене смрти, која је дошла тако изненада, да заврши печат своје последње повеље одузевши живот двоје заљубљених.

Каква изненадна несрећа и каква трагичан случај. Војници из оближњег логора вршили су овога јутра

бојно гађање и први метак, који је за несрећу залутао запарао је оба срца заривши се дубоко у груди Милене. Свирена смрт их је одмах приграбила у своје црне скуте спајајући их вечно.

Њихова тела као земни остаци пађени су истога дана пред вече и када је саопштено газда Столету он се ухватио за косу и моментално полудео.

Милорад Поповић.

СПОРТ

САМО ЕНЕРГИЧНО ДРЖАЊЕ ФИФЕ, МОЖЕ СПАСТИ МОНТЕВИДЕО ОД ФИАСКА.

— Благоје С. Ракић

Као што је познато, идуће године ће се одржати борбе за светско лонгачко првенство. У престоници двојструког олимпијског мајстора Уругваја. Само име „светско првенство“ довољно је да се овај турнир у Монтевидеу сматра за најзначајнији датум у историји ногомета. Јер је и сам начин одигравања допринео, да ова натцепања дају што је могуће јаснију слику стања светског ногомета. Читавим је познато, да досадашње борбе, које су се водиле под именом светског шампионата, одржавале на Олимпијадама, нису могле никакво да испуне потребне услове. То су све били турнири, који су носили лажну маску „светског првенства“ а нису у ствари ни приближно потврдили оправданост великог назива. А зар се могло од фудбалских приредби на Олимпијадама више и очекивати? Неучествовање најбољих momчади, а затим и познате незгоде елиминације, учиниле су, да се светским прваком прогласи momчад, која је одограла са 4—5 противника. Још ако је та momчад — као рецимо Аргентина — имала до финала сразмерно слабе противнике, и задњу игру решила срећно онда ће се јасно видети све недаће таквих игара. Наравно да стручни свет овим играма није ни придавао већи значај, јер се према самом тзв. светском прваку држао више резервисано, знајући да постоји приличан број нација јаких у најгорем случају као он, а са којима он није укрупно ноге пре но што је ставио лонгачку ковчу на главу. И тако се почело мислити на неки новији, бољи начин одигравања ових најважнијих игара. А познато је, да једини добар начин би био онај који би дао могућности свима тимовима да учествују и наравно играју не по Куп—, већ по Бод—систему. И оно што је дуго било алузија, сад је већ стварност, која је још боље примљена од стране

љубитеља лонгача, кад је фудбалу забрањено приступ на следећим олимпијадама. Дакле — тако се до данас бар мислило — једва једном, добиће се права слика светског ногомета, једна реалнија класификација држава. Решено је да се светско првенство игра у Монтевидеу, на ком би учествовало што више држава, које би играле по једном мешовитом систему (Бод— и Куп—систему). Целу ствар је узела Фифа (фудбалска Интернационална Федерација) у своје руке и створила извршне одлуке у погледу на ове игре, пославши их појединим Савезима.

Да би натцепања имала већу драж, дато им је име.

Борбе за светски покар, а који прелази у власништво победничке momчади у последњој игри. Он је прелазан и Фифа га узима од momчади око 1. маја, ставивши га на расположење понова. Играчи победника добијају златне медаље. Што се тиче организације и Извршног Одбора, усту би Фифа одредила на једном од својих заседања, одредивши 3—6 чланова или пак опуномоћивши организаторску државу. При игрању има се служити правилима Интернационалног Боарда, у случају пак различитих тумачења, меродаван је енглески текст. Савези се морају пријавити најдаље до 1. јануара, при чему ваља приложити пријавну таксу 200 долара т.ј. око 12.000 динара.

Али је веома чудновато само **право играња**

по коме је предвиђена забрана играња играчима за две или више држава. Ако је играо за једну државу у овим играма не може играти ни за једну другу. Веома неразумљива је ова одлука, пошто су непознати случајеви да с усе сличне ствари могле дешавати изузев промене држављанства.

Али оно што највише интересује свакога и од чега зависи у многоме свако натцепање, без сумње је сам

систем играња

који је код великог турнира прилично компликован. Учествује само 16 momчади, које се морају поделити у

ПРЕ КУПОВИНЕ:

Прегледајте наш огроман избор **тепиха готових** и на метар свих врста, **прекривача креветских штофаних**, **плишаних** и **чипканих**, **штриканих завеса готових** и на метар

ДОБИЛА ЈЕ И ПРЕПОРУЧУЈЕ
ПОМОДНА ТРГОВИНА

Боранијашевић, Јовановић и Друг

Краља Милана 105

БЕОГРАД — СЛАВИЈА

Тел. 12-42

4 подједнаке групе, где би се играло по бод-систему. Победници група играју по Куп-систему. У случају једнаког броја бодова решава голдиференција, ако је и ова једнака, онда одлучна покат-игра. Ако се пријави више од 16 momчади, коцком се врши елиминација. Али постоји теоријска могућност да не мора свака држава ићи у Монтевидео и ако учествује у овим играма. Тако, ако се јави више од 32 momчади, онда Пословни Одбор одређује елиминаторне игре, узимајући у обзир географски положај и саобраћајне могућности. Трошкове сноса гостујућа држава, која игра са суседном или другом, најближом.

Као и код осталих игара, тако је и овде остало исто.

трајање игре.

Код неодлучног исхода (наравно ако је покат-систем) продужује се игра са 2x7 и по мин.; и не падне ли одлука онда после паузе од 5 мин. опет 2x7 и по мин. Тако и друга и евентуално трећа игра са продужењима и ако се ни онда не добије решење, одлучује се коцком.

Да би сви имали користи од ове највеће фудбалске атракције, решено је да једну лепу своту од

10 бруто прихода

добије Fifa при свакој игри која се за 14 дана играња може свакако попети до једне завидне висине. Све то, омишљење око организације и т.д. сноса приређивача, у овом случају Уругваја, плаћајући од прихода пут и хотелске трошкове учесника.

Као што се види и Врховни Лоптачки Форум и приређивачка држава су се постарали за све најпотребније, учинили су све могуће како би ова приредба што боље успела. Али како изгледа све узалуд. Лепе жеље творца ове изврсне идеје су се распреле још у ваздуху, јер су се разне државе решиле да за време ових игара остану код куће. Да би малер био већи неће учествовати баш оне државе, које би значиле највећу атракцију у овим играма и у чијим би рукама лежала готово сва судбина светског првенства. Шпанија, Италија, Данска, Шведска, Мађарска, Аустрија, Енглеска и по свој прилици Чехословачка неће кренути на велики пут. Изговарају се те велике си-

ле, како би њихове државе остале без важнијих догађаја. Ако је ово све истина, ако поменуте државе стварно неће играти, онда је боље ове игре оставити за доцнија, боља времена. Јер шта би вредео играти игре, које су само по сном великом називу „светско првенство“ велике, али које немају силном околности ни приближно велики значај. Сва је вероватноћа, да би Монтевидео био друго издање Амстердама тј да би се главне борбе водиле између Јужно-Американаца. Тиме би био смањен интерес за саме приредбе, важност игара би биле сведене на минимум, баш као и шансе Европе.

Али у свима овим недаћама остаје још један једини спас, а то је ауторитет Fife. Сад се је више него икад указала прилика, да највећа Лоптачка Управа покаже колико вреди. На њој је да „побуњеницима“ покаже своје зубе и натера их на послушност. У овом случају, она би, баш као и Савези разних земаља према својим клубовима, требала да **нареди** свима земаљама (наравно само њеним члановима) играње. У случају отказа ових, ваљало би сматрати да су игре изгубили пар-форфе и казнити их суспензијом од играња на једно извесно време. Ако Fifa пак није у стању успешно да интервенише и овом злу стане на пут, могло би се десити да са Американцима буду једини Литванци, Грци и можда, али доста вероватно, нека држава, која мисли да се лопта једе.

Н О В О ОТВОРЕНА МОДИСКА РАДЊА са огромним избором женских шешира Код „ДРАГИЦЕ“ ДРАГОЉУБА МАРКОВИЋА

Ми се не рекламирамо да продајемо У ПОЛА ЦЕНЕ јер не купујемо у партијама боља ВЕЋ САМИ КОПИРАМО НАЈНОВИЈЕ ПАРИСКЕ И ДР. МОДЕЛЕ по познатом укусу Драгице и то у одличном квалитету комбиновањем сомотом паном жанилјом астраганом и т. д. И ЗАТО СУ КОД НАС НОРМАЛНЕ САМО НАШЕ ЦЕНЕ од 55 — 125 дина, а највеће 155 дина. Оправке шешира од 25 дина.

Изволите се уверити у радњи
УГАО КРАЉА МИЛУТИНА И КР. МИЛАНА УЛИЦЕ
БЕОГРАД — СЛАВИЈА

Првокласне музичке инструменте директно са

ФАБРИКЕ
односно фабричког стоваришта

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ

ЦЕНОВНИК

добијете бавава! Затражите га код највеће отприлике фирме музичких инструмената у Југославији:

МАЈНЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената, грамофона и хармоника

Филијала
Марибор, бр: 145-В

Вношине од Д. 95 дина.

Танбуре	90.
Мандолине	136.
Трубе	505.
Грамофони	545.
Ручне хармонике	85.

НОВО! НОВО!

Авала

Фабрично стовариште
дечјих колиџа
БЕОГРАД
Васин ала, 26.

Највећи избор дечјих колиџа, велосипеда, трицикла, дресина. Цене фабричне и испод конкуренције. За унутрашњост шаљемо уз повуку. Неодговарајућу робу замењујемо. Захтевајте наш илустровани ценовник.

Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лутрије

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА
**КРЕМЕ
ДАРУВАРИ**

Најсавршенији производ модерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мека и фина, одстрањује све прштите, бубулице, маље, пеге, првенило носа и др. На захтев растурило смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и порука преко 28.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исто шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 3.— Оригинале троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогерјама и парфимерјама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУБОТИЦА 17.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макенајева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојнице.

Читајте Недељне Илустрације

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

РЕЖИСЕР СЕ ЉУТИ!

Наравно, онда када му је потребна једна сцена, на пр. да глумица плаче, а замислите, она је данас, јако расположена и треба доста мука, за ту сцену, док бесмислено претварање не вреди! Онда када режисер има доста мука око тога, он се јако љути и није искључено да, која звезда извуче доста погрдних речи од режисера. Он, много љут, обаспе је, не само грдњама, већ и погрдама, а она тада сва бесна од гњева, па као свака жена, удари у плач. Тада јој режисер прилази и љуби је у руку да му опрости, моли је: „изврсно“, — „само плачите даље“, „добро је“, — „окрећи, почињи“ — „плачите“, — „љубите је брзо“. — „Сагните се“. — „пали лампу брже“, „окрећи, плачите, плачите, она се сирота сва расплаче и онда, добро је, смејте се брзо“, „само се смејте“, — и када јој и то успе, онда је тек режисер задовољан а звезда у почетку постаје луда и несвесна, па онда удари баш у прави смех и грли се са својим партнером. Сцена се завршава, а ово се све одиграва за десет минута.

Стари филмови и снимања била су тешка; није била овако развијена као сада филм, индустрија, полиција је гонила, филмска снимања и многи су одлазили; пет до шест глумаца скупе се, иду у шуме, тамо играју, а после се то донесе у град, где се пред публиком показује у кино и публика се одушевљава, а филм се шири.

Данас се нпр. одигра један филм, а сутра глумац лично гледа сам себе. Тако вам је и по атељеима: много и много дражесних лепих жена и девојака долазе — а када су места пуна, они се примају за статисте, међу којима ће се вековима откривати, лепо створови.

Глумица после снимања, истински је уморна: она, деси се, да падне у наслоњачу и да главу не диже горе, јер јој очи засене од рефлектора и разних боја светлости. — Филм се увек, који смо гледали, завршава са успехом. Звезда одлази по снимању кући, а сутра долази за ново снимање и ако то није вечито. Она се бори док не постане славна, као неки јунак-ратник, а када остари пада у заборав и та се звезда гаси и ако нам је, за сво време, њеном светлошћу очи засијавала. Тада она пада, после све раскоши и сјаја, у заборав али, мислим на њих двоје, мислим на Лилијан Гиш (геније искрености) и на генија маске Лон Шанеја! да се те звезде неће скоро угасити, јер им је срце пуно жара и воље. Јер су генијални природно.

Тако је и Колумбо, некада био сјајан, а после умро је, као најмањи човек у његовој отаџбини — Шпанији.

Ништа није дуго, па ни сам живот.

М. Андрија Страт.

Г. Тино Ујевић, наш најпознатији песник и знаменита бoемска фигура, за коју су привезана сва кафанска стварања најмањих генерација наших књижевника и уметника (Цртеж г. М. Д.)

Умирање Тина Ујевића у Скадэрлији

За последњу своју песму јуче је примио хонорара
Сто динара —
И целу ноћ је за њих бело вино пио,
Док се као леш пијан није сваљао низ улицу...

Јутрос је зора распорила таму
И проточила румен по мртвачком му лицу,
А тротоаром провре бујица задаха на алкохол.

Позорњак пробуђен уз електрични стуб
Дрхтавом руком бајонет држи и слуша галаму:
Своју награђену песму диктира бoем —
Чује га само редар уплашен и нем...

Зора је заборавила своје сунце испод хоризонта;
Уздрхтала ноћ ћердан од звезда разасут по небу:
Жандарм уз бандери муницију у касарни,
А песник наредбу Управе Града Београда
И свој поглед обешен о торањ градске катедрале,
Одакле ће звуци звона да му сутра одсвирају последњи марш.
Јер, кажњиво је бити пијан и испијати свежи зорин дах
у пет сати

Песнику, којему лице личи на Либијску пустињу
Са две оазе језера смеха у очима,
А тело на леш, којег су гробари избацили из мртвачнице
на бетон
а не ремети вечни мир.

Умрети, да се такав грех окаје потребна је кураж,
Какву има само он —
Песник, који за једну ноћ попије своју песму
И пробуди редара уз бандери,
И чека да гладан окуси смрт за вечеру...

Јуче је за последњу своју песму добио хонорара
Сто динара —
А сутра ће у мртвачки сандук и општинска кола,
У пратњи гомиле људи у свечаним оделима
До новог гробља, увети расхлађени осмех у очима,
Које не скидоше поглед са градске звонаре...

Кад се све сврши — редар ће тражити одликовање,
Професор универзитета хонорар за написану студију,
А на песниковој хуми ветар ће да угаси свећу,
Коју му је запалио један добродушни просјак —
Мислећи да то чини на гробу своје од глади умрле шћерке...

ЗЛАТО

Одавно нисмо имали прилике видети овако дивне пејсаже на филму, као у овоме филму, који сав одише провијом судбине и грамзљивошћу синушних људи за златом.

Заиста величанствени грозни и дивни су призори побеснелих елемената природе, који не штете никоме, већ све руше пред собом. Огромне беле лавине сурвавају се у масама на сироте људе, који су скоро дошли до циља, уништавајући њихове животе. Па ипак ни те жртве ни многе друге, нису биле у стању да зауставе похлепу која је врела у крви, они су јурили даље, без предаха, док је на њиховим бледим усницама подрхтавала једна једина реч „Злато“. И најзад када је после неописаних патњи, грозничавих надања и цованпирених страсти на бескрајним белним пољавима Аљашке заблестала груда злата, у дрхтавим рукама измученог и усамљеног човека. Шта се дешава тада? Тада је била скупоченија једна корица хлеба од читавих брда злата. Тек тада су увидели ти поклетни духови да злато мамн, али не храни.

Да злато блешти али не греје. И тада се на њиховим згрченим лицима појављује занос кајања, које на жалост стиже доцкан и они јој подлежу.

Заиста мора се признати да је дивно изражена трагедија из снежних пустиња америчке обећане земље: Аљашке.

И кроз ту величанствену симфонију људских порока и нада, провлачи се један љубавни сиче којег такође обметава трагедија жудње за драгоценим металом. Јер у најузвишенијем тренутку двају бића, када су се њихове усне спојиле у грчевити страсни пољубац, тада у томе светоме тренутку у њему се води очајна борба између две љубави. И најзад побеђује љубав према злату и он одлази у далеке снежне планине са новом надом, остављајући њу на милост и немилост разочараним пијаницама и богатим налазачима у којима сада царује нова нахлепа, пожуа зт развратим животом. Дивна Долалес Дел Рио сјајно је приказала нежну узвишену љубав девојке Берне, а симпатични Ралф Форбес и овога пута задивно нас је својом одличном глумом.

Још једна особа пала је у очи во-

јим безазленим лицем и ведрим хумором осветљавао с времена на време ову тужну трагедију. То је био познати „Слим“ из „Биг Парада“ омиљени Карл Дан. Режију је са великим уметничким укусом водио Кларанс Брови. Овај велики филм приказиваће се још неколико дана у биоскопу „Луксор“.

— Брана —

БЕЛЕ НОЋИ

Ускоро ће на платну биоскопа „Луксор“ опет заблестати лепо лице мезимаца наших љубских београђанка, заносно, лице, довног Рамона Новара. Одавно га нисмо видели, па смо га се и зажелели. Нарочито његове обожаватељке, жељне су видети ватрене пољупце темпераментног Рамона. Први његов филм у новој сезони зове се „Беле ноћи“ у коме му је партнерка симпатичне Рене Адоре. Њих двоје су под мајсторском руком познатог америчког режисера Хару Вајмонта дали једно одлично уметничко дело.

МАДОНА СПАВАЋИХ КОЛА

Овај филм чији је сиче обраћен по истимеом роману од познатог француског романијера Морица Декобре, спада у ред најлепших филмова овогодишње продукције.

Страна критика веома се је похвално изразила о овоме филму и у својим редовима нарочито истакла узбудљиву и болну игру заносне Клаудје Франс која је улогом Леди Дијане завршила своју плодну каријеру... њено изненадна смрт изазвала је у своје време велику сензацију.

Као да је предосећала ова дивна плава жена, да је ово последњи њен наступ па је у улоги Леди Дијане да

ла све од себе... сва њежна уметност дошла је до пунога изражаја и сјединила се је у оном веселом, немирном темпераменту заносне Леди која се није могла никад окрасити на једном месту, већ је стално путовала, обилазећи цео свет, и доживљавајући масу узбудљивих авантура; ето том је улогом Клаудија Франс завршила своју плодну каријеру и свој млади живот. После ове симпатичне уметнице испице се својом дубоком и аристократском глумом Олаф Фјорд. Овај филм затрениће ускоро на платну биоскопа „Луксор“.

— Брана —

КРОЗ БИОСКОПЕ: БИОСКОП „ЛУКСОР“

Приказује дивну симфонију људске похлепности за скупоченим металом, грандиозни филм „Злато“. Долорес Дел Рио и Ралф Форбес сјајно су одиграли своје улоге под режијом Кларанса Бровна.

Следећи програм: „Беле ноћи“ са Рамон Новаром и Рене Адоре у главним улогама. Долази: Најбољи овогодишњи филм француске филмске продукције „Мадона спаваћих кола“ који је рађен по истоименом роману Мориса Декобре.

ПРВА УПОТРЕБА ЕЛЕКТРИЦИТЕТА ЗА ОСВЕТЛЕЊЕ

Електрична светлост први пут је практично употребљена 1844 године у децембру месецу. Деленил шеф лампација у Паризу осветлио је Плас де ла Конкорд једним апаратом који је измислио Леон Фуко.

Четири године доцније, за време неког празника, електрика је употребљена за илимунирање фасаде Лувра, а тек 1849 године електрична светлост улази и у оперу.

Гумени мидери

као и

гумене чарапе

од најбоље свеже гуме, готови и по мери

појасеви

за подизање стомана, лутајуће бубреге, за друго стање и после порокаја.

У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова 6. — Београд

Тражите каталог бесплатно.

ПОЕЗИЈА НОВИХ

БОЛОВАЊА ПРОЛЕЋА

Душа је моја ко у поноћи
напуштена, заборављена цеста
кроз коју блуди путник млад
Вечито пјан драга, пјан
певам:
— Твоје су очи ко ведар сунчан дан...

Прошле су јулијске ноћи
и осмех
Одлутале су носе твоје,
и никад више нећу
ти бити драг.
Забораваћеш у боловању пролећа
мој осмех: тужан, сепан и благ.

II

Ал чуј:
од твога тела, лутања, шума и
месечина
драга, пјан сам пјан.
Од твога осмеха, боловања и вина
заборавио сам све па ипак,
ипак патим:
исмејан презрен, самохран...

III

...И све су ноћи тогле као твоје очи
Друмови, скитнице и шуме
сенају на твоју младост...

Дани су проишли у сненању
Ноћи у дугом, тешком лутању
боловања заборављена у певању
осмех одбегли у зорном свитању...
Драга ја ипак певам:

— Мада сам болан, исмејан и пјан
прошле су, прошле ране
и сва боловања била су сама сан
заборављена о дуге брезине гране.

Драга! да, све су патње,
скитања и боловања
били само сви.

Борислав Јованчевић.

АУТОФРАГМЕНАТ:

Рођен сам у једној паланци. За сада
живим као птица на грани. Свега,
сам сит: боловања, скитања и поезије
која је од мене створила најгорег
ниткова. Сматрају ме за лудака
што пишем овако разблудно и чудно.
Па ипак се тешим јер све је пролазно.
Или како би ја реко: »О мили мој све,
све је измишљено«.

За сада сам само лудак и ништа
више.

**Највећи избор ча-
рапа, свилених кож-
них рукавица**

**Вунене трикотаже
СОПСТВЕНЕ ИЗРАДЕ**

Препоручује богати избор

БРАЋА М. ЛЕВИ - Београд
Централа Поенкареова 16.
Филијала Краља Милана 116.

У Липику

Јутро. Ваздух мирише на: бор, руже, и здравље... Лахор, милостив
благим сунчевим зрацима, достајан-
ствено се титра, у расцветним боро-
вим крунама. У парку чувар залива
алеје и каткад прсне по пљунку на
стази, који заблуста, као радосно де-
војачко око. У близини флаута. У
ваздуху ласта. У лебуњу славуј. Не-
гова јутарња песма пуна мелодије
опија ствара радост на живот, па и-
пак испуњава груди меланхолијом.
Газим одмереним корацима, удишу-
ћи пожудно свежи јутарњи ваздух.
Очи ми лете по целој околини: На бе-
лој тек расветалој ружки, на којој још
блеста роса. Пчела и лентирн смипу
слатко-хранљиви сок. Ваздух, у рано
је јутро снажан; у његовим честица-
ма блеста здравље, тада је и прилич-
но хладно, те је без мантила ризично
шетати. Липик је лековита бања, бар
по причању. Прича се да једна гос-
пођа жена неког трговца из Београда,
дошла на штакама. Лекари јој у Бео-
граду рекоше да ће тешко оздравити,
а она отпутовала у Липик и не про-
бави ни месец дана, а оздрави. У Ли-
пику има доста странаца, нарочито
Мађара, Немаца, па донекле и Чеха.
Храна добра. Вода здрава, хладна, да
чаша засузи. Хотели угодни, а влас-
ници предусретљиви. Липик је ли-
ван у сутон. Сунце добија боју: прве-
них тек расветалих бојура. Вета-
риц доноси свежину. Звон са обли-
жње цркве позива на вечерње. Парк
оживео. Млади заљубљени парови
шетају се пљуневитим стазама, и че-
кају пожудно да се спусти ноћ. Па и
то дође. Небо добија боју затворено
плаво. Месец је пун, изгледа као да
се смеје, сусеткиње звезде, прате га
у столу. У грању сова. На клупама
парови, а на хотелској тераси оркес-
тар. И тако свако вече... Можда
Вас интересује да чујете дали је било

девојака — лепих...? Како да не!
Београђанка мало, али ипак гдегод
су се појавиле: било у парку, купа-
тилу, хотелској тераси, биле су свуда
предмет дивљења. Нарочито међу
њима, привукла је пажњу: Једна не-
жна девојка аристократског држања,
која је име носила једнога белог лет-
њег цвета; меланхолична, лепа а гор-
да као каква грчка богиња. Младићи
су лудовали, а она их је избегавала, је
дино јој уживање било: да се повуче
у сутон кад небо постане црвено:
као стид невине девојчице, и на не-
кој замраченој клупи, уживала је у
природи и мислила... Била је нео-
дољива. Да, младићи су је обожава-
ли све док: док није једнога дана
исчезла не приметно, као што је и до-
шла. Била је већ јесен. Умирале су
руже... Опало лишће са оближњих
дрвета, под ногама је тужно шушта-
ло и као да је вапило за изгледним
животом. Вечери све свежије и све-
жије. И последњи посетиоци одлазе...
Ни птица селица. Парк пуст, још са-
мо сова и ветар, у оголелом грању,
певају: Песму болова...

Милош А. Ђорђевић.

ЈЕДНА НЕВЕРОВАТНА ДУГА ПАРТИЈА ШАХА

Сандеј Ђемс јавља да је недавно
завршена једна партија шаха која
је трајала шест година. Партнери су
били с једне стране г. С. Н. Роберт-
сон из Њујорка а с друге Кесајстон
Дделанд из Аустралије. Пет година
су они играли шах преко писма. А-
меричанин је слао своја писма виа
Европа преко Суецког канала, а Ау-
стралијанац одговарао директно пре-
ко Океана. После пет година решили
су да пожуре и почели су слати те-
леграме, али ни то није било довољ-
но брзо. Најзад после годину дана
партија је завршена. Како је партију
добио Аустралијанац, Американин
је имао да плати трошкове телеграфа
што је изнело око 6000 долара или
око 300.000 у нашем новцу.

Госпођо да ви купите порцелана
стакла и презенте за поклоне?

У стакларској радњи
А. ЈАНСЕНА.

БЕОГРАД Краља Милана 37.

тамо ћете наћи најбогатији избор
и најповољнији цене.

Сервизе за ручавање за 6. особа
од Дин. 380 и на више

Сервизе за чај за 6. особа од
Дин. 140 и на више

Сервизе за воће и колача за 6.
особа од Дин. 55. и на више и т. д.

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе и лепе, и да добијете лепо нежно и бело лице, да се спасете сунчаних пега, бубуљица, мрља и т. д. да вам лице и кожа остане увек у младачкој лепоти и свежини, немојте пропустити, да не употребите једино опробано и сигурно средство **КРЕМА САНИТАС** јер је једини препарат за лице, који завста прави fino лице, одржава младост, подмлађује, даје трајну и дивну свежину тела — лицу и отклања и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлова 6.

Геодетска и Грађевинска Академија „Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-36.

Опрема Геодете, Геометре (земљомере, порезнике), Грађевинара (предузимаца) и Техничке Цртача. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина 3.300 дин. прва и 3.000 дин. други семестар. Зимска школска година почиње 1. новембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и допунски курсеви отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕКЦИЈА, Бранкова ул. 23., — Телефон 16-36.

СЕЧИВА за БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челик; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.
Комад 3.— динара за сва места у Краљевини С. Х. С.: за трговце, препродавце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

Најновији модели Грамофона најновији снимци ПЛОЧА добићете све по вашем укусу најповољније само у

СПЕЦИЈАЛНОЈ ТРГОВИНИ
ГРАМОФОНА И ПЛОЧА

Д. МИЛАНОВИЋ И ДРУГ
БЕОГРАД, Кнез Михајлова 3.

Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондова.

Велики избор француске парфимерије: кремове, пудера, ружева, мириса, колоњ. воде, лоскона и т. д.

Цене услед мале режаје јефтине.

ШПОРЕТА

Велики избор немачких и француских под гаранцијом.

Сопствена израда.

Сава Тутуновић
Београд, Краља Алекс. 78.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пега и бубуљица. Одржава ставају свеж младалачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатно јефтиније.

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО

ИПИС и СРОАТИА
АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.
Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд Терезије.
Пасаж Извозне Банке.
Телеграм: Електра. Тех. бр. 25-13

Женске и дечје ШЕШИРЕ

као и сав прибор и украсе за модискиње, невероватно јефтино продаје

СИМА М. ЛАЗАРЕВИЋ
у властитој кући Кр. Милана 120 (у дворшту)

Љубитељи Недељних Илустрација

Мали филозоф пред апаратом...

Љубитељи Недељних Илустрација.

Једна љубитељка Недељних Илустрација.

Душко Пепић, 3 месеца стар, са својих 7½ кгг тукао је рекорд и постао љубимац Дечијег Диспанзера

Љубитељка Н. И. при тоалети.

Три љубитељке Недељних Илустрација.

Љубитељка Недељних Илустрација са својим путкама.

Читатељке Недељ. Илустрација из Врњачке Бање.

ДУХОВИТОСТИ СЛАВНИХ И ДРУГИХ ЉУДИ

Хенри Форд:

Мислити је најтежи посао, зато се њиме баве, заиста мали број људи.

Роберт Витеман, науспелији амерички варалица за удадбу и женидбу: Када жене пређу 45-ту, може им се свашта причати. Када верују да су вољене, верују и све остало.

Г. К. Шестертон, познати енглески списатељ:

Младеж нагиње, да све ствари озбиљно схвати. Моментално узима и фриволност сувише озбиљно.

Мусолини:

Жене су у животу незамењиве, а у политици не.

Др. Јозеф Интерланд, председник биолошког друштва у Њујорку:

Криве ноге нису несрећа, већ на против, оне су доказ доброг здравља и свежег разума.

Мари Акелен, асистенткиња свога мужа, познатог природњака Карла Акелен:

Горило је прави отац породице, запослен, љубопитљив и ни мало дивљачан. Горила у нашој шуми били су нам пријатни суседи.

ОПРАВКЕ

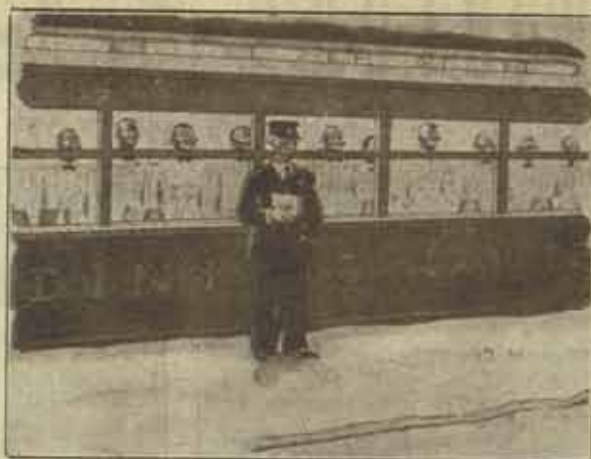
Сатова и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. НАРИЋ

Краља Милана 116.
БЕОГРАД — Славија

Путујем за Чикаго

Утисци са пута

Полазак из Њу Јорка: Дебели теписи испред вагона и парада црначких келнера у трпезарији вагон ресторана.

Пролазим поред лепих дућана циновоког и луксузног хотела, идући за станицу. Становницима хотела није ни потребно да се удаљују из хотела, јер налазе у хотелу све оно што им је потребно за дневни живот, почев од јела и пића до хаљина, и лекара оператора до спортских игралишта, разних биро-а и т. д. — Чitava варош за себе. Не могу од чуда да дођем к себи. Железничка станица сва блиста. Свуда месинг, челик и мрамор. Електрична локомотива вуче вагоне који скоро клизе. Нигде оног одвратног мириса од угља. Испред експреса прострли су дебели теписи, који се склањају чим експрес прође. Једна маса запослених Црнаца промиче испред вас (јер осим машинског особља, возовође и шефа станице који су белци, сав други персонал представљају прици) који вам недозвољавају да понесете и најмањи гедек, они се труде да вам из очију погоде сваку вашу жељу. Сав луксуз који се пружа путнику на америчким железницама као и претерана услужност особља, образложкава се опасном међусобном конкуренцијом разних железничких предузећа, пошто су америчке железнице приватна својина разних предузећа, које се труде да што већим луксузом и удобношћу у

Особље спаваћих кола брижљиво ставља путничка одела у вреће од хартије.

возовима придобију публику за себе. Ова удобност је заиста потребна, јер су америчке железничке линије често бескрајне. На возу вам особље излази на сусрет у сваком погледу, тако осим гратио сапуна, ледене воде, стоји ван и писаћа машина на расположењу у одељењу за писање и спремна дактилографкиња да само закуца какво писмо А »Мадам« је имала жеља. (Ух као каква леди, а жена у Америци је све и сва, морам признати — лепо је то видети како се Американци опходе према жени, услужни су и пуни распекли... ја, а »Мадам« је час осећала промају између јастука, час јој је сметала прашина која је узина кроз прозор, па онда јој је вентилатор кварно фризуру и т. д. и т. д. Кондуктер је са најљубазнијим осмехом, позатварао прозоре, зауставио вентилатор, покло-нио, се и изашао.

У девет часова кондуктер позива путнике у собу за пушење или салон, јер за то време послуга гради постеле. Путовање у америчким спаваћим вагонима иза зелених застора није никакво задовољство, изузев оних скућих класа, које су много пространија и удобнија.

Вентилација је рђава, а облаћење

Општа соба за тоалету у америчким вагонима.

У спаваћим колима Њу-Јорк — Чикаго.

У америчком спаваћем вагону. Момент пред станицу.

Завршетак пута или лов на напојнице.

у тим минијатурним кабинама права је уметност, нарочито је неизводљиво за особе ширих димензија.

Европски спаваћи вагони су много удобнији, комотнији и хигијенскији.

Око дванајест часова постеље су биле распремљене, те се већ могло мислити на хркање. И ако је воз јурио претераном брзином, то се није осећало, већ само видело, али тешко оном ко би заспао пред каквом станицом.

Станица ме је затекла у најслађем сну. Наједном ме пробуди ужасан бол и када сам отворио очи видео сам се у помереном положају, погледах

кроз прозор и разумедох све. Услед наглог заустављања локомотиве на станици, моја се глава грозно сударила са преградом суседне кабине. Четири дана ишао сам без шешира, јер је гука била тако велика да ми ни један шешир није пасовао за главу. У 7 часова Црнац буди путнике дискретно, али бездушно, јер после тога одмах настаје претварање спаваћих вагона у обичне путничке вагоне са седиштима. Господа из скупе класе могу дуже спавати. Још скоро сањиви, гегамо до опште тоалетне собе. Тамо се већ живо умива. Има и тушева, скривених иза застора,

клуца за масажу, направа за јачање мишића, вага и т. д. све чисто и у реду. Са два килограма добивених новина, упутих се у трпезарију, нисам још ни честито сео, а већ ми је Црнац донео јаку црну кафу у малој шољици, па тек после црне кафе настаје доручак према сопственом избору.

Ево се већ види Чикаго, та тајанствена варош, пролазимо поред цинковских стоваришта петролеума и бензина. Промичу фабрике једно за другом. Улазимо у величанствену чикашку станицу.

Чикаго на дивном језеру Мичигену.

Сцена из новог филма „Нови Бабилон“ у главној улози Софија Магарил

ПОКЛОН ГОСПОДИНА ДУМЕРГА КЕМАЛ ПАШИ

Недавно је париски лист **Панирж** донео једну анегдоту која врло лепо илуструје председника Француске Републике г. Дуумерг и диктатора Турске, Кемал Пашу.

Г. Дуумерг је желео да многим ис-

такнутим личностима Европа и Азије направи поклоне. Изабрао је свакоме по нешто па је сматрао да Кемал Паша доликује као Турчину од расе добар хат. Набављен је један чистокрвни енглески пастун па како је коњ био врло скуп спровео га је до Ангоре један ветеринар специјалиста,

Кроз дубровачка атељеа
(Фото „Бернер“ Дубровник)

Гази Мустафа Кемал се необично обрадовао поклону задржао је коња, али је задржао и ветеринара јер му се Француз необично допао.

Требала је чак, тврди лист, дискретна интервенција француског посланика да се Кемалу објасни да ветеринар не иде уз поклон.

„Волим промену“ ...

...»Промену тоалете, промену шешира, забава, па чак... (то каже мушкарац) и љубави. Због те своје променљиве природе пате највише њени филмски љубимци. И да је жив Валентино, вероватно да би изневериле и њега.«

Дошло се на ту тему поводом једног питања, које сам поставила директору Корзо-а, г. Ешкенази-у.

Да ли су жене верне својим филмским љубимцима? и ко је сада њихова највећа симпатија? Г. Ешкенази се насмеја и одговори: »Парола жене је: волим промену. Џон Џилберт је највише умео да сачува симпатије жена, а од европских старова Вили Фрич.

Који ће љубавник американског и европског филма бити најинтересантнији ове зиме?

— Америка лансира Џони Мат Брауна, који се већ појавио у филму »Жена без стида« и појавиће се у »Заробљеним душама« опет са Гретом, а у комедији »Анђелак« или »Госпођица се жели удати« покрај Норме Шварц.

Судећи по новим филмовима, Вили Фрич ће и ове зима бити симпатија.

Које нове звезде лансира Америка и Европа?

— Американска глумица Мери Денкан нова је звезда на филмском хоризонту. Београдска публика већ је видела у филму »Мелодија крви« а појавиће се у »Четири ђавола«. Затим Раquel Торес у филму »Беле сенке«. Од европских нових звезда Бети Аман покушава са успехом (филм Асфалт и Биламиста) и у највећем Уфа филму. »Хаџи Мурат« са Можухином. Дита Парло, позната из »Раисодије и »Манолеска«, заинтересоваће публику у филму »Мелодија крви« са Вили Фричем, у »Сицилијанској ноћи« и »Женском Рају« према роману Емила Золе.

Које су старе звезде које нису изгубиле симпатије публике?

— Једино Грета Гарбо и Бригита Хелм. То су две сличне природе, може се рећи Бригита Хелм је копија Грете Гарбо, само је унела више свежине у своју игру и више лепоте. До сада бар није пронађено та која би заузела њихово место.

Каква је Ваша прогноза о успеху филма?

— Шарлатанска реклама никад не вреди, јер публика има свој критериум и ретко се vara. Ипак је најпотребније да се женска публика заинтересује и у колико има више жен-

Давид Ролинс, Си Карол и Артур Лади у Фонсовом филму „Небу под облаке“

ске публике филм боље успева.

— Да, то сте тачно казали, приметих ја, јер сам увидела да су жене најзнатнија читалачка публика.

Које мушкарце на филму воле мушкарци, а које жене?

— Мушкарци су једнодушни у својој љубави према звездама. Ту су два контраста — Дуглас и Шарло, док код жена обојица немају великог успеха. Дуглас је оличење мушкости, а Шарло адровог хумора. За жене то није толика примаљиво. Оне воле сентименталне љубавнике, а они морају да буду леви. Зато се може рећи да жене воле све лепе филмске глумце. Мушкарац тражи мушкост код филмског глумца, и Валентино је код њих у толико пролазио, што је имао темперамента и мушкости, а Нилс Астера, кога почињу жене да обожавају, просто не трпе.

Који су најновији сиже-и?

— У последње време лансирају се криминални сиже-и, чак и код великих филмова, као што је »Манолеска«. На друго место долази авантуризам, па треће фантастични сиже-и, као што је филм »Жена на месецу«. За сада руски филмови највише интересују.

Који су највећи филмови, које ће Корзо да приказује?

— »Хаџи Мурат« са Можухином и Бети Аман; »Жена на месецу« са Вили Фричем и Гердом Маурус; »Сицилијанске ноћи« са Дитом Парло; »Донски Козаци« са Цезарском; »Пожар света«, Генациј Мичурин; »Мелодија живота«, Вили Фрич; »Атлантик« у режији Дипона са Францом Ледерером; »Сибирски прогнаник; »Пут Стида«, Ана Ме Вонг; »Ноћ издаје« Лија де Пути, Варвик

У Ксересу је откривен споменик шпанском диктатору Примо де Ривера

Вучјак пред објективом.

Један наш фотограф намерава да обиђе свет са овом малом запрегом.

Вард и Ларс Хансон; »Професор Унраинг«, Емил Јанингс, и још много и много филмова.

Зашто је Глоријина слава потамнела?

— Крива су и филмока предузећа кад се једној звезди уговор приближава крају, а она не мисли да га обнови са њима, они је свесно бацају у повор из чисто трговачких разлога, да је друго друштво не би искористило. Најеклитантнији је случај са Глоријом која је за време трајања уговора са Пармунтом дала неколико одличних филмова, а пред крај уговора, тај исти Парамунт дао је са њом неколико врло рђавих филмова, те је она изгубила своју репутацију.

МИР—ЈАМ

КУИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО-РУС
Београд
Студентски 85. Телефон 29-19

»АУРОРА«

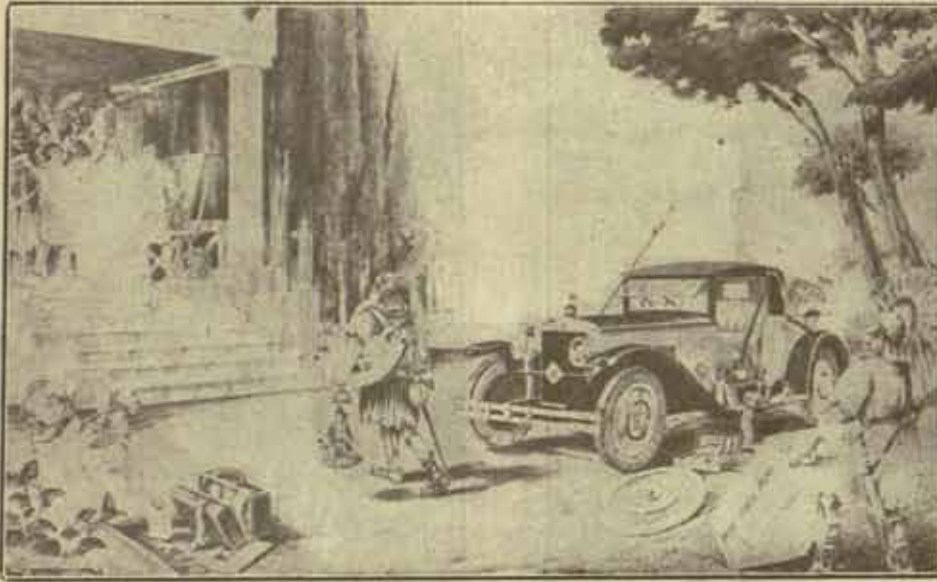
1. Завод за куповину и продају свих врсти полицијских **паса**, као и њихових дресура.

Београд
Балканска 10, IV спрат
„Луксор“ од 9—12 час.

Са славе београдских грађевинара.

2000 година у задоцњењу

Одисејев повратак

Да је Одисеј нешто могао употребити данашњи путнички ауто! Да је Цезар могао оперисати са модерним ратним бродовима! А да су Ханибалу стајали на расположењу модерни танкови! Да је тројански коњ био опремљен најмодернијим данашњим техничким проналазцима!

Само две хиљаде година је задоцнио овај духовити Италијан Бискарети, са својим генијалним предлозима, а Д је Одисеј поседовао један такав путнички ауто, он би у тренскоату са аутомобилским наочарима прошетао поред своје пољске куће, коју би његова жена у међувремену реновирала! А Цезар би старе Британце обалском батеријом потукао! А какав би тек изгледао тројански коњ, снабдевен свима техничким проналазцима?! Ханибал би се могао служити летећим бомбама!

Ханибал прелази Алпе

РУСКИ ХУМОР

Како Руси у изабеглиштву карикирају данашње стање у Русији.

Ово је шеф свеукупне продукције у Русији. И поред свога положаја он не сме више да заради од 15 долара месечно. — „Такав један“ код нас у Америци не би могао ни толико да заради

Искрцавање Јулија Цезара у Енглеску

За време цара он је био гувернер а кученце Бернардинер

Тројански коњ

Најновија сензација на подручју
тон филма је свакако Штепин
Фетшид

Мала Верица чија је мама љубитељ
„Нед. Илустрација“.

Префињен укус данашњег потрошача захтева и од косметичких производа првокласан квалитет.

О пуним правом се може рећи да ће захтеви потрошача бити потпуно задовољени, ако за освежавање употребљава кољонску воду »МЕРИМА« која исту израђује у разним мирисима.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3—
ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

Eau de Cologne
МЕРИМА-1839

Париске новитете

ФИЛЦАНЕ ШЕШИРЕ доноси увек први у огромном избору најмодернијим бојама, формама и најфинијим квалитетима и продаје их по свом у целој Југославији познатом ценовнику и то: по Дин. 65.— 75.— 80.— 85.— 90.— 95.— 100.— 110.— 120.— 135.— 140.— 145.— **ФИЛЦ КОНБИНОВАН** паном и сомотом по Дин. 130.— 140.— 150.— 175.— 180.— 190.— 200.— 220.— 230.— 250.— **ФИЛЦ НАЈФИНИЈЕГ КВАЛИТЕТА** (од зечије длаке) по Дин. 180.— 190.— 200.— 230.— 250.— 280.— 290.— 300.— 320.— 350.— и 380.— **СВИЛЕНИ ВЕЛУР** по Дин. 320.— 350.— 380.— 400.— 420.— 450.— 480.—

ЈЕДИНО

**Светислав
Танасковић**

Кр. Милана 49.

БЕОГРАД

Тел. 51-63.

Илистрације

Бр. 46

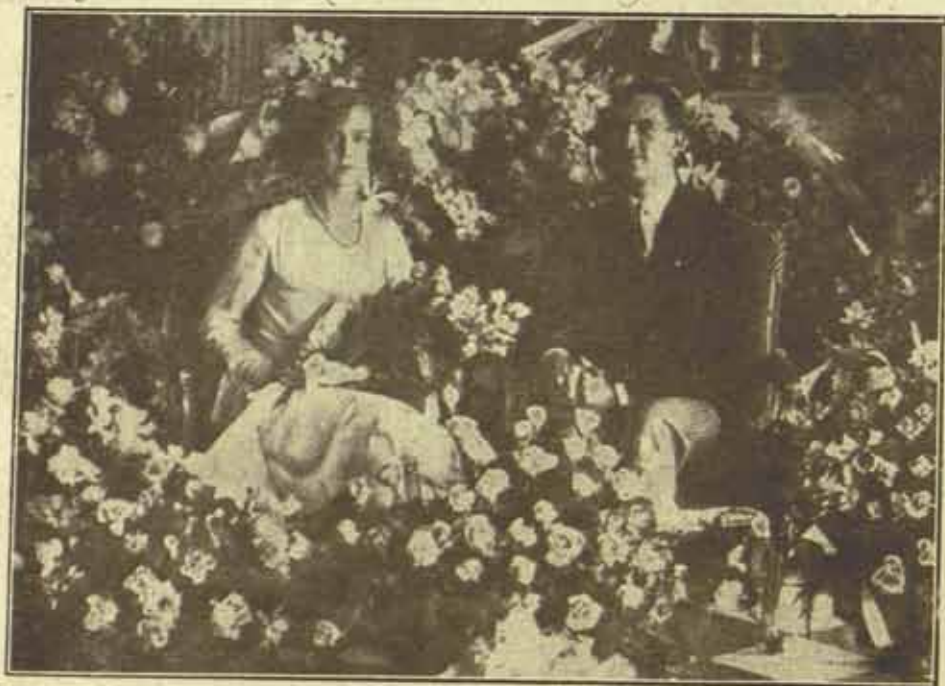
Дил. 3

Ита Рина

Ита Рина

Веридба талијанског престолонаследника. Белгиска принцеза Марија Жозе и италијански престолонаследник Умберто после свечаног акта веридбе

Ових дана примно сам од наше симпатичне земљакиње Ите Рине, којој смо се већ имали прилике дивити у грандиозном филму »Еротикон« једно писмо, чији садржај одише великом љубављу према нашој домовини и немој уметности.

— Како се сналазите у Прагу? Било је прво питање мојега писма.

— Дивно, сви су тако добри и љубазни према мени, гласно је одговор...

— сви ме тако воле и пазе као неко мезимче. Али не осећам се само у атељеу добро, већ и у самој вароши, свуда, на сваком кораку налазим на добродушне и умилне осмехе и лепе речи. Довида често имам илузије да се не налазим у туђима, већ у својој домовини... истина налазим се у братској нам земљи у средини миле нам Чехословачке, али ипак некако ми изгледа као да сам код куће.

— Јесте ли снимили који филм после »Еротикона«?

Како да не? Већ су два готова а снимам сада и трећи. Чим сам се вратила из Југославије бацила сам се на посао и довршила »Срамоту« и »Деца пред судом«. Оба ова филма већ су готова и сигурно ћете ускоро имати прилике да их критикујете.

Сада играм у једном великом филму и то верујте ми са извесним страхом, јер то није неми филм, већ тон-филм. Заправо то је мој први Тон-филм, који је рађен по роману Ервина Киша »Тони с' вешала« иначе не знам какав ће наслов носити као филм. Остале улоге врло срећно су расподељене, јер су узети у обзир све само првокласни уметници као Равенски, који је својим последњим филмом »Његова последња маска« постигао силан успех и Барановскаја која се је прославила у филму »Мати« од Максима Горког.

Врло дуго су ме наговарали док сам пристала да играм у овоме филму. Али ипак се надам да ће све испасти добро. Шта се тиче моје улоге у тон-филму она је заиста дивна, јер је изражена са много топлине и осећаја, и ја може бити никада више нећу имати прилике да играм једну овакву улогу.

— Да ли добијате писма из Југославије?

— Ох! Да, врло много, већином сви траже да им пошаљем своју фотографију са потписом и ја им се врло радо одазивам, тим пре јер ме веома радује пажња мојих земљака.

— Имате ли каквих планова за будућност?

— Имам, идуће године очекује ме веома напоран рад јер сам се обавезала уговором да снимим у току иду-

НАМ ПИШЕ...

Г-ца Ита Рина пише нам:
„Топле пољупце шаљем својим пријатељима у домовини и срдачне поздраве „Недељним Илустрацијама“.

ће године пет филмова.

Како бих само волела да бар један од тих пет филмова снимим у својој драгој домовини, у средини где сам одрасла, и верујте ми да бих се тада много трудила и дала све од себе, да би успех био што повољнији. До сада сам доста радила на том пољу.

Заинтересовала сам неколико финансијера и режисера а обратила сам се и нашем познатом књижевнику Г. Браниславу Нушићу. Надам се да ће најзад мој давнашњи сан бити испуњен.

Ових дана упознала сам се са познатим француским романсијером Г. Морисом Декобром, који се већ неколико дана налази у Прагу.

Из нашега разговора видела сам да је и он веома заинтересован обичајима нашега народа и напоменуо ми је да једва чека да дође у нашу домовину да се поближе упозна са нашим земљацима.

Као што видите многи су заинтересовани нашом земљом и њезиним обичајима, што нам може само ласкати.

На Ваше последње питање немогу Вам на жалост одговорити, јер немам више времена, пошто се журим у атеље.

Молим Вас да преко Вашег листа, топло поздравите све моје пријатеље и познанике у милој ми домовини.

Итарина

Овим речима завршила је своје писмо ова дражесна уметница, наша земљакиња, сада већ славно Ита Рина.

Прва страна:
Најновији снимак г-це Бобићеве.

Веридба италијанског престолонаследника Умберта. Принц са својом вереницом белгиском принцезом Маријом Жозе, у вожњи кроз бриселске улице

Рута Денис у једној новој индиској игри

Нове фризури. Оваке фризури награђене су на утакмици светских фризера у Бриселу

У послератном животу, кад брак постаје све више једна трошна зграда, увек склона паду, треба се трудити да јој се даду каква појачања, која ће је подупрети и продужавати истрајност.

Једно осећање није довољно за брак. Оно је само један стуб, и ако се сруши, руши се и брачна конструкција.

Обично се каже: Страсно су се заљубили једно у друго и узели.

А највећа разочарења долазе после велике страсти. Јер страст сагорева, и кад све сагори онда остаје пустош и згариште љубави. Згариште љубави је увек после великих страсти.

Ако се не унесу и друга осећања у брак, онда се страст увек граничи са равнодушности, а иза ње може да дође и мржња. Страст је жеља за освајањем. У њој некада нема нимало нежности, нимало вољења.

У родитељском дому формирају се сва осећања која треба жена или човек да унесу у брак.

Љубав према родитељима, сестрама и браћи, умекшава и рафинира природу, чини је осетљивом, способном да све разуме, према сваком да буде пажљива и милостива. Мушкарац кад се жени увек треба да тражи жену, чија је душа умекшана и испуњена тим разноврсним породичним осећањима. Као жена, она сва та осећања носи у себи... За њу је муж и љубавник, и брат, и сестра, и мати. Она њему дарује сва осећања, која је имала за њих. Нежност, коју је гајила према брату, искреност и поверење према сестри, топлину, коју је имала за своје родитеље.

Муж је некад љубоморан на породицу, љубоморан на сва та осећања, која везују његову жену са родбином. Грешни ко допушта себи такву љубомору. Љубав у породици гаранција је и мужу за његову брачну срећу. Ретко ће се наћи, да је рђава жена из породице, у којој је испреплетана узајамна љубав.

У мужу жена треба да гледа и брата, коме све прашта, као што опрости брату, на кога никад не држи дуго срдбу, исто онако како се одмах мери са братом, чију сваку реч не премерава оштрицом расуђивања, већ јој даје блажији значај.

Осећање страсти увек је немилосрдно. Ту нема опраштања. Осећања родбинска, која унеси жена у брак, много су милостивија. Она у ствари сачињавају једну чврсту родбинску везу између мужа и жене. Муж и жена неће бити никада род, ако их спаја само физичка веза. Кад се у једном од њих појави жеља за про-

УВЕТИ У БРАК?

меном, раскида се и сродство. И онда шта долази? Развод брака.

Ту не може да се дође више ни до каквог компромиса, који би могао одржавати и даље њихову заједницу. А свака девојка, и сваки мушкарац, морају да рачунају на те компромисе, морају да имају у себи неке резерве осећања, којима ће попуњити оно што више недостаје. Ту резерву ствара породица.

Самац мушкарац, који цео живот проведе у борби са газдарицама и келнерима, носи у себи једно саможиво осећање. Њему у први мах изгледа кућа и брак као нека врста земаљског рада. Али они се најбрже засите породичног живота и зажеле онај стари кафански живот.

Најбољи су мужеви који одрасту у породици покрај мајка и сестара. Брат, који воли своје сестре, увек ће бити добар муж. Некад су жене љубоморне на сестре, али и оне греше. Зависи и од сестара. Сестара никад не сме да захтева велику пажњу од брата кад се ожени. Она треба да дође на секундарно место, и да ужива у љубави братовљевој према његовој жени, чак да му распирује ту љубав, и да се труди да он у своја осећања према жени унесе и од оне братовљеве нежности се коју је имао за сестру.

Породична љубав само је опасна онда, кад се граничи егоизмом. И хоће да задржи сва осећања у оквиру родитељске куће.

Родитељски дом треба да буде као један расадник љубави, који ће сва та осећања да пренесе у брачни живот сина и кћери. А са тим осећањем у вези су и навике, све оне свакадашње, ситне навике, некад безначајне, али од велике важности у новом животу. Оно устајање изјутра, у онај исти сат кад је и мама устајала, на испраћање мужа, као што је мама тату испраћала и дочекивала. Ручак у одређени сат, топла трпезарија, комфор и чистоћа као маминој кући, обичаји око славе, Божића, свију празника и т. д.

Све то даје породица. Она припрема и мултира брачну срећу своје кћери и свог сина. **МИР—ЈАМ.**

КАД СМО ДОБИЛИ НИКЛЕНИ НОВАЦ

Новац од никла се у Европи почео ковати тек пре седамдесет година. Прва је била Швајцарска која уводи никлену ситницу 1850 године. Америка га је усвојила тек три године доцније. Међутим Кина је почела употребљавати никлени новац још у почетку 18 века.

Жоан Бери, енглеска уметница у тонфилму „Атлантик”

У Тирани. Отмене даме из Тиране на ревију трупа. Лево краљица мајка

Мусолини униформише уметност. Мусолини је створио „Италијанску академију” и прописасу униформе за академичаре. Слика показује познате личности — Пиранидела и Масканија у новој униформи

Берзански крах у Њујорку. Огромне масе света које спекулишу на берзи у Њујорку претрпели су велике штете услед пада курсева. На слици се види велики број лица која и на улици продају своје хартије од вредности

НАША АНКЕТА

ШТА ЈЕ МОДА?

ОДГОВОР Г. ТОДОРА МАНОЈЛОВИЋА КЊИЖЕВНИКА

Постоји, па чак је и врло популарно пуританско мишљење, да је мода нешто шуње, ништавно и фриволно; да је она типично зајимање и страст неозбиљних и беспослених људи.

Има их — и жена и мушкараца — који, тако рећи, — живећи само за моду, оправдавају, у неку руку, то мишљење. Исти, међутим,

стварно нису нити главни носиоци моде, ма да се, тобож, налазе на њеном челу и управљају њоме суверено.

Оно стално еволутивно обнављање спољашњих животних форми које, обично, називамо „модом”, условљено је, у истини, много дубљим чињеницама. Три су момента ту, на име од пресудног значаја: један естетички, један социјални и један из дубљег животног осећања потичући, може се

Један немачки учитељ гимнастике свакодневно изводи вежбе са својим малим синчићем

рећи, филозофски. Прва је тежња за укусним и лепим, други да се том укусу и том лепом да извешан општи, готово, обавезан и конвенционалан, дакле, социјалан карактер, а трећи — онај неодољиви животни нагон за новом и подмлађивањем који подвргава своме закону и укусу и лепоту и конвенцију, и намеће зато моди — као њену душу и праву суштину — сталну промену и стремљење за новим.

Тако се баш оно што филистру изгледа на моди најповршније и најфриволније: Њена несталност, њен неокончани протезизам, обелодањује као њен најдубљи, најозбиљнији момент.

Мода је естетичко — модани рефлекс самог животног елана чија је суштину промена и воља за савршенством.

ОДГОВОР ПЕСНИКА ДРАИНЦА

Мода је лично схватање облачења. Људи са укусом труде се да имају стилску линију, а вивери и већина шнајдерских манекена, облаче се по принципима модних журнала.

Највећи денди је онај који уноси највише укуса у своју тоалету.

ОДГОВОР БЕОГРАДСКОГ АДОЛФА МАНЖУА:

Мода је лепа сензација, али само до момента, када није постала приступачна маси. У овој другој фази мода постаје луда утрка — када се често пута жртвује и последња пара.

Мода, донекле потврђује теорију

Дарвина — или тако зван „чисти мајмунизам“!

Наводим два типична примера: Једна девојка, моја познаница, за четири месеца избрисала је са свог „мени-а“ све — осим хлеба, лука и бесплатне воде да би се једног дана појавила у бунди што је и доживела! Други пример који је доста популаран најбоље ће Вам рећи колико мода има дејство — т.ј. сугестивну моћ на масу: Једнога дана за време „дербиа“, Принц од Јорка разгледајући у коњушници грла, направио је манжетне на панталонама да се не би упрљао. Када је изашао из коњушнице у журби, је заборавио на то и попео се на трибину да посматра трке. Идућег дана пола Лондона имало је манжетне на панталонама; а доцније и цела земаљска кугла.

Па, зар то није мајмунизам?!
Иначе мода је врло лепа ствар — али али — али и али...

ОДГОВОР Г-НА ХИНГЛЕЗА НОВИНАРА:

Мода је извор свих досадашњих облачења; од почетка па до данас. Иначе једна глупава појава, која сугерира светину да постане бедник и да гладује — ако није добро ситуирана!

Мода је страст ка уништењу свега што је „нормално“ — да би се „Х или У“ експонирао да игра водећу улогу у животу; док ако би се скинула маска тог лажног живота, видели бисмо велику супротност и утисак очајног живота.

ОДГОВОР ЗОРАНА САРАМАНДЕ ГЕНИЈА СВОЈЕ ВРСТЕ

Уштах деду, а он ми рече: „мајмундук“. Само толико и ја га разумех.

Маса са slabим укусом, а велики број и без самог; копира око себе оно што види или је жртва свог кројача не мислећи да ли ће му предмет изабрани и копирани стајати као што треба.

Доказано је да баш они људи који мало вреде обраћају више пажње и желе да имају на себи најмодернију ствар.

ОДГОВОР Г. СЛАВКА ПАЈТОНИ ПРОПАЛОГ ПЕСНИКА

Мода је најприкладније средство за жене да би се могла што више мушкарцима допасти.

ОДГОВОР Г. М. М. КУТЛЕШИЋА НОВИНАРА:

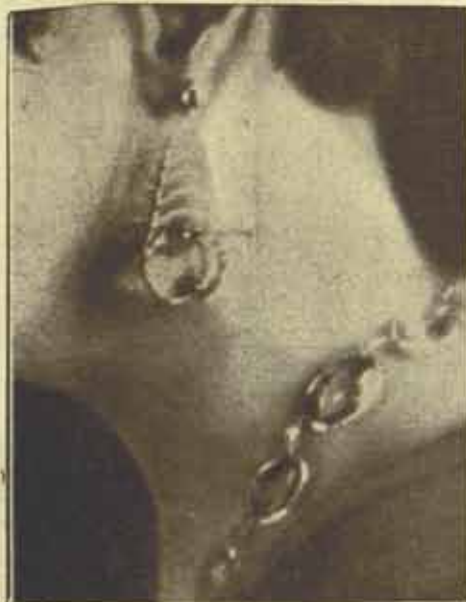
Мода је поражавајуће зло, утисак идиотизма, патолошка појава и мајмунизам са крајњим закључком папагајства.

Од те заразе, пошто је и то једна врста заразе, од како постоји историја па и пре, тога — јадно човечанство страда и до безумља пати! А ако обратимо пажњу на XX век, видеће-

Модерни накити

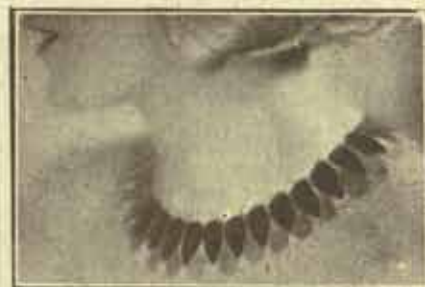
Дугуљаста камен у минђушима уфасован је у емајлиране кругове. Два црвена каменчића на њему служе за украс. Бразлета је од метала а копча је од емаља и црвених каменчића те је у потпуном складу са минђушама

Огрлица и минђуше израђени су из плаво-белих фантаз. каменова, а украшени су штрасом

Модерни накит: Црни дрвени путирићи у којима је уфасован камен у облику месеца, са црвенкастим росним напљикама

Огрлица од црвених и сребрнастих металних плочица

Овај накит израђен је од злата и црних каменова

стао роб моде или фаталне страсти — од које трговци имају огромне користи.

Дакле, бити модеран значи владати болесном свећу; а нарочито ако је дотичан или дотична материјална страћара.

Није филм већ стварна трка. На њ ујоршком стадијуму приређане су коњске трке по узору на старе Римљане

Г-ца Богдана Костићева, чланица Тимочког повл. позоришта гостовала је ових дана у Прокупљу

ХУМОР

На позоришној благајни:

— Можете ли ми дати једно место у пола цене? Ја сам, знате глуп на једно уво.

— Хтео сам да вам кажем, драги аете да моја кћи, и ако још нема мираза, има доста наде да ће га добити...

— Ах! А могу ли знати?...

— Зашто? Може вам се десити да добијете 100.000, можда и 200.000, а можда и више.

— Добро, то ме радује, али бих ипак волео да прецизирам суму.

— Е, то ја не могу. То све зависи од класне лутрије.

Један најновији снимак бивше аустриске царице Зите са својом децом

Група бициклиста у Прокупљу, пре поласка на утакмицу (Фото Недељковић, Прокупље)

ДРУГО КАЛЧИНО ПИСМО

Рај. Ловчијска бр. 1

Не ли ти реко детенце ћу ти причам за онуј лековачку чивију. Там сам се спремија за па зајци а Коча трап, па пред мен:

— Калчо бре, добо да ти се најадам о натужим што сам све видеја на онај свет.

— Па за тој ли си дошеја бре овде па овај свет што ти је там било лоше.

— Неје бре Калчо. Некња идо по шнацирување по овеј ливаде и ти ће натрапа на нику руну. Погледа побоље и што ћу видим.

— Лесковачке кобасице куде чврчу па свару.

— Пукни бре с кобасице. Тој не сам могаја да видим. Видо једну голему варош.

— Биће да си видеја Кочо твој Лесковац.

— Е па видо га, рече ми један другар од овија свет, што ме виде да назртам на руну.

— Т'г што напраји.

— Ја се т'г помисле, како би било да се спустим доле. Там'н ја у тој моје штудировање и ти ће ми се дигоше ноге у вис а ја полета кроз руну па доле.

— Добро неси главу срнија.

— Там'н што поче да падам а оно ветар дуну те ми ноге паднуше на доле.

И такој сам летеја дуго, дуго док тиће не текну на зем.

— Скршија ли си се?

— Јок, не сам се скршија, јербо што падну у оранцу.

— Т'г се подиго и пођо на куде Лесковац. Ама онај варош неје Леско-

вац, како Лесковац него све с'неке памнје.

Помисле се да несам ништо погрешнија или ме је онај другар слагаја.

Т'г се помисле, с бре Кочо ће идеш, па Лесковац ли је не је ли ће видиш. Ако је Турско, турски знам. Па т'г пођо. Идо, такој идо и добо до прву малу. Замита једно дете.

— бре синко Лесковац ли је овој?

— Аа, Лесковац.

— Стиго такој пред Тасу конопчара а там једно поголемо дућанче у пуно чираци работешеју.

Удего унутра, а они се сабрали око једно буренце с ватран намазано и турају му кајши с еј широк за цел пед. И ти ће један истар чирак обрну га јед'н пут и па зад притисну једну матракуку ово се поче обрће. Врце што су ги наврзали на мотавиљке почеше све да се обрћају како оро да играју.

Ја се т'г улаши. Мајку му да неје овој ниба сетоњска варош. Биће да ме је дете излагало.

Онија се сви обрнуше па куде мен и почеше да се смеју.

А ја сам се угледаја у мотавиљке, па час поглеђујем мотавиљке час оној буренце.

Они чираци попуцаше од смејање. Јед'н поголем чирак стаде преди мен и вика ми.

— Таса туј ли е?
— Није туј отишо у чаршију.
— А каква ви је овој зарзавација што се обрће.

— Тој наша фабрика.

— А, што је тој вабрика?

Они се па почеше смеју. —

— Не је тој варбика Чичо то наша Индустија конопаца.

— А, па, тој што рече што ти је, руча ли се тој?

Ови се чираци уватили за мешину, па врисојају.

— Није то чича ништа за ручање, тој је мотор што обрће мотавила да га не би ми сас рукама обрћали.

— Па што такој не кажеш, него тераш шегу сас мен.

— Изини Чича ти питујеш ја ти одговарам.

— А овија твоји чираци што се смеју?

Он се обрну па куде њи и поче ги кара. Један малечки тиндимниш заценија се од смејање па се не може заустави. Он га тиће удари, ја реко утепа га, а он се па смеје.

— Бре синко ће утепаш овој дете остави га нек се смеје. Него ћу те молим да ми речеш, Лесковац ли је овој?

— Јесте Чичо, Лесковац.

— Па овој памнје не су биле пре оволико.

— Несу тој памнје Чичо, тој су оцаци од фабрике.

Деца се па засмејаше.

Јед'н од њи ти ће повика:

— Мајсторе упали се динамо. Сви се уплашише.

— Ја па кад чу динамот да се упалија излетеле на сокак па га убово нешчува.

Куде ћаше да погинем од донамог. Ни крив ни дужан од њине ђаволије варбике. Т'г се помисле с луд си Кочо што ти треба да доодиш у овуј каламбуру, к'д ти там поред Калчу и другари не беше лошо. Пођо т'г на куде чаршију и остави и Тасу и варбику и Индију и Аустрију, нека си кушу они главу с њума а ја јок.

Д. МИЛАНОВИЋ И ДРУГ

Најновији модели
Грамофона најпо-
вија снимци
ПЛОЧА добићете
све по вашем укв-
су најповољније
само:

у

**СПЕЦИЈАЛНОЈ ТРГОВИНИ
ГРАМОФОНА И ПЛОЧА**

Д. МИЛАНОВИЋ И ДРУГ

БЕОГРАД, Кнез Михајлова 3.

На домаку среће

Дебатовали смо много о које чему. Поведе се разговор и о срећи. Многи су тврдили да срећа не постоји и сматрали је као неку апстрактну појаву. Наводили се многи примери, позивали се на тврђење разних филозофа, па чак је и Протагора наводио један од најстаријих филозофа, који је размишљао о срећи. Ја сам био пристаница оних, који су је сматрали као нека судбина; најзад рекох усхићено:

— Срећа је господо бити сретан.

На то сви погледаше чудно на мене и добашице ми неколико ироничних погледа, а ја да бих се оправдао поправих се:

— Хтео сам да кажем, да је срећа један од главних фактора човекове егзистенције, или ако нећете назив срећа, а ми замените са речју случај, то је све једно.

— Не, неможе се рећи да је ваше тврђење непобитно, одазва се искавним гласом доктор филозофије Кесић, али ипак ми се дошле и варијете, а о томе ћу вам испричати једну причу из рата, па ће вам господо бити јасно шта је то срећа и како је променљива.

Сви заграјаше:

— Ајде, ајде докторе, хајд' изведите нову теорију о срећи.

Он се на ово издиже мало боље из угодне столице, па наместивши кравату мало боље, ошпече:

— Били смо, ето исто тако као и сад, икупљени у клубу, у Брислу, када дотрча шиколо и предаде председнику једно писамце, он га брзо раздери и пребледевши узвикну:

— Господо, мобилизација је објављена, стога свакоме препоручујем, да се пријави на своју нову дужност, а сада затварам клуб и кључеве предајем до демобилизације полицијским властима.

Ми смо били блеђи но он; ја нисам знао шта и куда сад, граница је затворена те прешцом не могу у отаџбину, шта да радим? Погледах у мога друга Хрвата покојног доктора Сијенаца, да видим шта он мисли. Он ми приђе, спусти руку на моје раме и рече:

— Друзе хајде, поћимо, идемо преко великог мора, које је бескрајно у нашу милу домовину, а даће Бог да је видимо опет у миру и велику, па то му сузе навреше на очи.

Тако се решисмо, да одмах сутра дан одлутујемо возом за Амстердам, а потом првим бродом, који креће на југ преко Гибралтара за Солун.

Изјутра се нађосмо на железничкој станици. Одмах кренусмо, У возу бејаше комешање. Обвезници кре-

нули за своје јединице, те ларма целог пута.

У Амстердаму нађосмо један мали бродич, који иде за Марсељ. Поћосмо њиме и пут нам бејаше пријатан све до Бискаја. Ту нас дочека олуја и пратила нас с урнебосним таласањем мора. То је трајало неких десет дана. Десетог дана, дан изврстан, сунце па дивота, Сви смо изашли на палубу и посматрали красоте мора. Далеко на неких двајестак, тријестак километара наизирала се обала Француске и Шпаније. Било је дивно, ни ветрић да вирне. Капетан стао весео на мост и он гледа задивљено као да први пут гледа море и ако се тако рећи родно на њему. Неколико морнара пришекло се на сунцу, које је парило, на кљуну лађе. Сат је из крманошеве кабине откуцавао три.

Одједном лице капетана пребледе, ухвати се за главу, занесе се и хтеде да падне, али се задржа за звоно, дочепа се за клип и задрма га из све снаге. Морнари са кљуна скочише као опарени, узлетеше уз степеннице још њих неколико. Десетак путника изјуреше из кабине, јер незнађаху узрок овом звоњењу, погледаше у капетана, он испружи руку у правцу југа и држаше је кочено. У даљини на пет шест километара видело се неко пенушање воде и то у нашем правцу. Наједаред он узвикну:

— Доле француску заставу пените белу!

Сви га гледаху збуњено; док морнари не разбраху ситуацију. То је к нама јурио сумарен и за неколико минута биће већ к нама, а после...

Бела застава се залеприша на место француске, али оно пенушање и даље се приближаваше, већ је сасвим близу, неколико стотина метара, већ је било на домаку... тресак!... и ништа више не чух...

Незнам ни сам како се то све десило. Видех само да се нешто високо уздиже к небу, то бејаше кљун лађе, а после не сећам се како се десило да се нађох на један повећи комплекс дакака. Све ми је зујало у ушима, а -апопши огвдиш одшан ни екино годн дах махинално иза себе и где ужаса, лађе више не бете, нестало је.

Неко тело појави се над водом на десетак метара од мога «сплава», креће се, иде к мени. Погледам боље, познах капетана лађе. Бејаше се већ ухватио за пивицу, држао је испод руку неког човека, онесвеслог. Извуче га горе, то бејаше Сијенац, онесвешћен је. Капетан га спретно дохвати за руке и поче са вештачким дисањем. Десет минута је прошло, док мој друг није почео да даје знаке

живота. Отворио је очи и збуњено погледа око себе. Гледаше у чуду, а очи му се поново почеше да замагљују. Сетио се шта се је догодило. Отвори уста нешто да каже, али не могаше да изговори. Био је блед у лицу. Остависмо га на миру. Требало је гледати да се спасава из ове ситуације; обала је далеко, једва се назира у вечерњој магли, а овако смо могли стајати дуго, јер ко зна када ће нам доћи.

Од лађе наше више ни трага. Море није избацило ни једно тело подављених мровара и путника, сви су наш ли вечни мир на дну мора или у чељустима морских риба.

Наша ситуација се погорша када паде вече. Хадноћа је почела, а ми подумокри. Сијенац је био у грозници. Скинух мој капут, који је био скоро сув, па га покрих, а мени како Бог да. Истина би му мало боље, угрејала се. У зору бејаше најгоре. Оштра свежина ваздуха продирала нам све до сржи; тресли смо се у цвекотима зуба. Једва дочекасмо излазак сунца. Са његовом појавом угледасмо у даљини ка југу неке одблеске, бејаше радост на «сплаву», али кратка, јер се ти одблесци изгубише и до заласка сунца не видесмо ништа налик на лађу. Страх нас је било да помислимо на ноћ која ће наступити, истина осушили смо се сасвим, али ипак.

Бејаше сунце већ скоро на заласку, тако рећи још неколико метара над хоризонтом, кад се одједном захори узвик капетанов:

— Спасени смо! Гледајте тамо ка западу ону црну мрљу сасвим на хоризонту, кладио би се да је лађа.

Заста мрља постајаше све већа и већа. Са рашћењем мрље расла је и наша радост. Већ се наизрачу контуре лађе, али где ужаса, када смо мислили да смо већ спасени дохвати нас нека струја, наш сплав дохвати се југа, готово је јурио. Још мало па црну мрљу сасвим из ока да изгубимо и истина она исчезе. Беше све изгубљено. Жеђ нас сасвим урниса, а уз то и глад. Јурили смо ваљда овом струјом по двадесет километара на сат. Ноћ се спустила, опет цвекот зуба, исти као и предходне ноћи, само сада нас глад и жеђ мучила. Шта да се ради? Сутра још ако не дође спас, мора да се тражи други излаз, ту Кесић мало застаде закашља се сувим кашљем и продужи даље, сећајући се као са ужасом на минуваних догађаја:

Ноћ проведосмо ужасно и не могамо да заспимо.

Сунце је већ било изашло. Угрејали смо се на његовим зрацима, али шта вреди топлота када нас је жеђ мучила, а о глади и да не говорим; истина глад се и које како могла да подноси, али жеђ нипошто. Очајање

нас је обузимало. Сијенац је био у грозници, требало га је чувати, пружити му помоћ. Све сам крај њега и узео површник у руке, који се већ осушио. Имао сам око сто хиљада франака, молим вас то је био читави капитал у ово време. Како сам желео да их све дам само за циглу чацу воде. Посматрао сам новац и размишљао како је ништаван, да сам на кошту сматрали би ме за сретног човека, а овако? Гледао сам Сијенца, дисао је тешко и једнако понављао неке речи, које нисам разумео, то су биле неке молитве. Почео их је да говори и ако је у Брислу био прави апостол. Нужда свајему човека научи.

Било је подне, то сам по сунцу судио, јер је био у зениту. Капетан сео на ивицу «сплава» са леђима окренутим к нама. Забринут је гледао у бескрајну модру пучину. Посматрао је замисљено. Наједаред се исправи, скочи, нане јадно склониште се за ња. Био је прешлашен. Још нам није казао шта је било, а ја угледах на три четири метара од нас грдно чудовиште, то је била ајкула. Позеленесмо од страха. Сијенац онако болестан скочи. Шта ћемо сада? Преврнуће наше примитивно склониште над морем, а онда изгубљени смо, оставићемо кости у њеним чељустима.

Капетан истрже нож, који му је био заденут у задњем џепу од панталона и стаде на ивицу, затим се окрену к нама и нареди нам да мирujemo.

За то време чудовиште је било сасвим код «сплава» према капетану, који је држао нож усправно ка њему, спреман да га сјурни свакога момента. И где чуда, нож севну, чу се неко праскање као ломљење костију, док капетана нестане испод воде. Прође читав минут у напетом ишчекивању.

Наједаред вода се зацрвене на површини.

— Свршено је с капетаном, сад је ред на нас, узвикну узбуђено Сијенац сав блед.

Ах драги моји незнате шта је то страх када је блиска и то грозна смрт.

Али не, све је то било тренутно, јер се капетан појави на површини воде са ножем у зубима. Попе се на «сплав» и узвикну:

— Готово је, одпослао сам је на онај свет, заиста тело немани указа се на површини, а капетан продужи:

— Сва је срећа што је била још млада и не навикнута, иначе би зло процили... ах, што сам јој размрсао лобању, чусте ли...?

— Шта зар не видите, гледајте! узвикну он вукући нас за рамена, гледајте, ево спаса, ево помоћи...!

Једна лађа излазила је из морског нагиба. Било је ваљда на неких петнајестак километара од нас.

— Овако, сада ћемо да дозвљемо у помоћ, слабите кошуље и машинте.

Спукосмо кошуље и почесмо да дајемо знаке. На блиску помоћ, која нам се приближаваше радовали смо се као деца, па глад и жеђ већ заборавили. Сијенац као препорођен и ако је до мало пре лежао у грозници.

После неких пола сата лађа нам беше на домаку. На њој се лепрнула француска застава.

Приближили нам се сасвим; послаше један чамац за нас, понесмо се. Одупевљењу нашем не беше краја. После лутања од три дана, безнадно очекивање помоћи, ево наједаред спас и то у моменту када смо одступили онолику погибељ. Мало је фалило па да заткне само празан комплеке дасака као последњи траг уништеног брода. Натоварише и убијену немам.

Када смо се стигли од узбуђења дознасмо да смо у близини Гибралтара на атланској пучини. Чули су били за несрећу и пошли да траже наше остатке.

Тако се ми овом лађом дочеасмо Гибралтара. Ту се искрцасмо, а после три дана кренусмо једним великим енглеским паробродом за Солун. Капетан, наш друг у неприликама у атлантику, са сузним очима се растаде од нас. Обезао је да ће нас се увек сећати.

У новом путовању држасмо се увек обале Африке од сумаренске бојањи. Ту на лађи чусмо, да су наши у напредовању и да су потисли аустроугаре. Једва смо чекали да се дочепамо отаџбине.

Јутро је било дивно када угледамо солунску луку. Приближавали смо се триумфално. Једна чекасмо да додирнемо земљу Балкана, земљу на којој је толико крв проливена, па земљу коју толико љубимо. Осећали смо да је Солун и ако није наш ипак тако близак нама као нека својта.

Сирена на лађи даде знак да смо већ у луци. Још који часак па ће искрцавање почети.

На једно пола километара од обале лађа се укотви. Поче искрцавање чамцима.

Најзад дође ред на мене и Сијенца. Пређох даску, замном иђаше Сијенац. Наједаред даска се заклаш и неко тело паде у воду. То бијаше Сијенац. Видех га како потону, довикнух му:

— Сијенац држи се! И у том часу скоких за њим, али он се не појављиваше. Скочише још неколико морнара, бацисше уже, али мој друг се не појави. Знао сам да зна толико да плива да не може да се удави, али ово ме забрину. Минут прође. Ја и зађох, успузех се на чамац, морнари претраживаху све унаоколо, али узалуд.

Сузе ми навреше на очи. Какав малак, ах не, то је немогуће! Почех сам себи да сугерирам, он је хтео можда да се вантало, али не, тамо код ланца на котви вода се првенила. Морнари похиташе тамо. Настаде гњурање.

Наједаред чу се узвик једног морнара:

— Ево нашао сам га, размрсао је главу на котву, која није отпуштена и само је неколико педаља под водом. Смрт је одмах наступила.

Сви у околини последише капе у знак последње поште мом несретном другу. Ставих мртво тело у чамац и искрцах га са болом у срцу, као да ми је рођени брат. Сахрањих га на солунско гробље и дођем тако жалостан у отаџбину без друга, са којим сам толико недаће претрпео, а који је толико жулио да се стави на службу домовине за ослобођење своје браће под непријатељем.

— Ето вам господо па судите о срећи, заврши своју причу доктор Кесић, намести поново своју кравату, прихвати цигарету, замисли се доста дубоко, док му се низ образа свотрљаше две бистре сузе.

Сви ућутасмо дубоко тронути причом господина Кесића.

Милорад Ј. Поповић

Н О В О
ОТВОРЕНА МОДИСКА РАДЉА
са огромним избором
ЖЕНСКИХ ШЕШИРА
КОД „ДРАГИЦЕ“
ДРАГОЉУБА МАРКОВИЋА

Ми се не рекламирамо да продајемо У ПОЛА ЦЕНЕ јер не купујемо у партијама боља ВЕЋ САМИ КОПИРАМО НАЈНОВИЈЕ ПАРИСКЕ И ДР. МОДЕЛЕ по познатом укусу Драгице и то у одличном квалитету комбинавањем сомотом плавом жанилавој астраганом и т. д. И ЗАТО СУ КОД НАС НОРМАЛНЕ САМО НАШЕ ЦЕНЕ од 55 — 125 дин. а највеће 155 дин. Оправке шешира од 25 дин.

Изволите се уверити у радњу

УГАО КРАЉА МИЛУТИНА И КР. МИЛАНА УЛИЦЕ
БЕОГРАД — СЛАВИЈА

НЕОБИЧНИ УСПЕХ АМЕРИКАНСКЕ ФАБРИКЕ ГУМА

»ГУДЈЕР«

Колики је огроман напредак учинила за последњих неколико година аутомобилска индустрија и с њом у вези производња гума, најбоље се може видети из чињенице да је Американска „Гудјер“ Компанија за производњу гума из Акрона (Охајо, С. А. Д.) израдила своју 150 милиониту аутомобилску гуму.

Рекорд постигнут 28. августа 1929 године од стране „Гудјер“ Компаније стоји усамљен у светској индустрији гуме.

Иста компанија достигла је укупну производњу од сто милиона у априлу 1927 године. Двадесет и четири године биле су потребне да се постигне овај рекорд а свега две године и четири месеца да се произведе половина дотадашње продукције, односно нових 50.000.000 гума.

„Гудјер“ сваког дана производи све више гума него ма које друштво на свету. Овај високи рекорд одржава се благодарем великом капацитету „Гудјерових“ фабрика широм целог света. Најновији успех овог друштва представља фабрикација милионите гуме од стране „Гудјер“ фабрике у Вулверхамтону (Енглеска) на дан 31. јула 1929. године.

Прву гуму ова „Гудјер“ фабрика произвела је 15. децембра 1927. када је њена производња износила 2000 гума на дан. Њен капацитет стално се повећавао и сада достиже 3000 гума на дан.

Фабрика у Вулверхамтону шеста је по реду коју је „Гудјер“ подигао у свету. Недавно је одлучено подизање седме „Гудјерове“ фабрике у Гадслену (Алабама С. А. Д.).

Поред ових фабрика за производњу гуме, „Гудјер“ располаже са сопственим предоницама памука, угљенокопима и плантажама памука и гуме.

Женски покрет

Женски покрет, који је за све време од свога оснивања показивао већу или мању активност, привукао је стално нове чланице, сад је развио јачу делатност на феминистичком развијању и усавршавању жена.

После скупштине основане су четири нове секције. Прва је секција за пропаганду, затим правна, клубска и за просвећивање жене у домаћинству.

Шеф секције за феминистичку пропаганду је г-ђа Зорка Каснар—Караџић. Г-ђа Караџић је једна од централних фигура у Женском покрету, позната као одличан организатор и иницијатор многих идеја, које увек спроводи са једним психолошким тактом. На седници секције за пропаганду изложила је врло лепе идеје, којима је циљ зближавање чланица и појачавање Женског покрета.

У том циљу основаће се библиотека, која би привукла сву феминистичку литературу, а да би се упознале све чланице са том литературом основаће се и семинарина којима ће подносити чланице реферате о појединим делима.

Секција за пропаганду унела је у свој програм као прву тачку предавања правника, лекара и социолога. Друга тачка обухвата конференције појединих чланица, које би увек добијале теме из Женског покрета и о њима би се развијала дискусија, што је врло корисно за усавршавање жена и пречишћавање појмова о њеном социјално положају. Трећа тачка су другарски састанци на којима би узели учешће књижевници и глумци, нарочито глумице, које уопште, нису чланице Женског Покрета, а потребно је да жене свију професија, у што већем броју, приђу феминистичком покрету, јер удружење оне су много јаче кад су у питању повреде њихових права.

Четврта тачка су семинари, због којих би било потребно да и студенткиње у што већем броју приђу Женском Покрету.

Седница Секције за пропаганду била је врло жива и у дискусији су учествовале г-ђица Илић, г-ђа Иванчић, г-ђица Чубриловић, г-ђа Анка Гођевац, г-ђа Матић и још многе друге.

ЧИТАЈТЕ
НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

Обновите Ваш Радио-Апарат

Ако Вам је Ваш 3-цевни апарат служио целу годину верно и добро, онда је време да трошне цеви измените са новима! Узмите три цеви

ТЕЛЕФУНКЕН
RE 034, RE 034, RE 114

Нећете препознати Ваш апарат!

TELEFUNKEN

Најстарије искуство. Најмодернија конструкција.
Југословенски Сименс А. Д., Београд, Краља Александра 8.
Заступници у свим већим варошима.

КОМИЧНО ПОЗОРИШТЕ!

Београд је у ери отрганих »атракција ноћи« доживео велику радост живота да ужива у уметничким атракцијама театра »комично позориште«. — Театра који вас сугерира да осетите потребу ка дивљењу када се само једанпут налазите у њему — а камо ли више пута!

Театр »Комично позориште« са најдубљом и најискренијом жељом гледа да покрене нервни систем Београда који је отупео, дајући му реакцију, »огромне животне воље« да би се живело у правим и искреним душевним радостима.

Театр »комично позориште« заноси вас са комадима лаког, духовитог и пикантног жанра све у оквиру савремености!

Београд је са Рајчевићевим позориштем доживео датум; који нас о-

свежава, бацајући нас у пријатне атмосфере и задовољства која очаравају!

Са појавом комичног театра може се без претеривања рећи, да је вечити проблем београдских ноћи решен; тако, да Београд више неће бити очајан у постављању себи питања: куда ћу вечерас, када се осећа монотонија и досада која води ка савршенству?

Карактеристична појава театра г-на Рајчевића бесумње је још и та, што се у његовом театру налазе првокласне и нама врло познате снаге као: г-ђе Рајчевић, Ј. Јовановић, Бабић, г-г Рајчевић, Колашиновић, Ј. Јовановић, Масл, Качаник и др.

Комично позориште даје представе у пријатној сали Хотела Славније.

М. Кутлешић,

ПОНОВНО ВИЂЕЊЕ

Био је увек на палуби изузевши рђавог времена. Келнер би га одвео горе и посадио за његов сто. Био је мален, њекан и све до горе покривен дрвеним покривачима. На послетку је на глави имао сламни шешир.

Он се свима нама осмејивао, а ми смо му враћали тај осмејак и зажелели „добро јутро“. Но нама се свима чинило као да је он таква личност, да смо ми сви, тако другачији но што је он био, и његова самоћа била је као сама по себи разумљива, да се нико од нас није усудио да с њим проговори. Тек када смо били само још неколико дана удаљени од Порт Куртиса, тада сам се ипак одважно, да му се приближим.

Понудио сам му књигу за читање, — јер ми се чинило, као да нема ништа, чиме би скратио време.

— То је врло љубазно од вас, одговори ми он својим мирним гласом, но мој вид је већ сувише ослабио за читање.

— Бисте ли можда хтели да вам на глас читам, мистер...?

— Хопкинс! допуни он моје питање. Хвала, најлепше хвала! Но моје мисли сада лутају, и ја вас небих могао најљубиво слушати. Но мене би силно радовало, када бисте сели до мене.

Довукао сам још један наслоњач и поставио га покрај његовог. Било је прилично тешко започети с њим неки разговор.

— Ви зацело путујете због свог здравља? рекох, тек да нешто кажем.

— Не, одговори он сасвим припросто. Путујем у Кларемонт, да тамо умрем.

Ја сам без сумње морао да на то нешто одговорим, но био сам тако неспретан, да ми ништа није пало на ум.

Неколико секунда смо тако ћутали, а онда сам се прилично глупо осмехнуо:

— О, ја мислим, да ће вам то путовање користити. Када будете стигли у Кларемонт, нећете више мислити на умрање.

Он ме погледа својим чудним смешком.

— Морам да умрем, прошашне слабим гласом, јер моја ми средства не допуштају да дуже живим. Сву своју уштеду дао сам за путну карту, све до неколико фунти. — Малко је захладило, не чини ли се и вама? Бисте ли били тако љубазни да доавете келнера, па да ми помогне сићи у кабину?

Следећег дана климнуо ми је главом, када сам прошао покрај њега, и уштао ме:

— Знате ли, када имамо да стигнемо?

— Кажу, око четвртка у подне.

— Зар не пре?

— Његово се лице уобичиљило.

— Поморски официри су обично врло несимпатични расположени. Да ли вам се тако жури? покушавао сам га умирити.

— Да, Имам да се у Кларемонту с неким састанем. Врло је важно да што пре стигнем онамо.

Опет сам напето размисљао, како бих га могао сасвим умирити.

— Ако поднашате такво путовање, узешу у Куртису ауто, да вас одвезем у Кларемонт. То би било много брже.

— Ви сте врло добри, одговори он срдачно. Ја ћу ауто сам платити. Тодлико ћу баш још имати.

— Та не, не! одмахнем ја руком. А када морамо бити у Кларемонту?

— Нисам тачно одредио дан. Ради се о том, да још тако дуго издржим, док приспемо онамо.

— А неби ли ваш пријатељ могао доћи к вама, кад би му брзојавили?

— Не.

Неко је време ћутао, а онда поче да говори. Говорио је као заповедник регемента, који методички говори о раду за следећи дан. Врло прецизно и ласећи да не би пренаглио.

— Морао сам све тачно удесити. Осетио сам се болесним, и дуго је требало док сам био толико призрачно и док сам скупио потребну свету. Јер сву своју уштеду утрошио сам на хонораре за лекаре. Није ми ништа друго преостало него да се одрекнем лекарске неге. Здравље ми се погоршало, но онда ми је ипак некако успело да сакупим новац за пут. Била је то нека врста лутрије. Надам се, да ћу добити.

— То и морате! рекох, стиснувши

му руку. Морате да приберете сву своју енергију.

— То је врло тешко... Мислим, да вас не бих узнемиравао својим бригама, но човеку тако годи, када може да неком открије своје срце. Јер када један човек пати толико као ја, онда се често догађа да почини самоубиство. Моја патња је тако велика, да би била лудост, да је се не ослободим. А мени не би било тешко да извршим самоубиство. Морао бих само да одустанем од борбе. Да, то је борба, но ја морам да дођем на уречени састанак.

Тек доцкан увечер стигли смо у Куртис. Договорно сам с келнером, да одведе мра. Хопкинса у хотел, а ја сам међушим хтео да нађем ауто. На срећу нашао сам изврсна кола, леп ауто за туре и врло удобан. За двадесет минута стигао сам пред хотел.

Мој пријатељ био је још блеђи, него ли на лађи, но још увек се смешкао.

— Мислим, да желите одмах кренути? Понео сам нешто мало јела.

— Да, да, одговори он журно. Могли би одмах кренути. Но хране ми више не треба. Већ сам појео чорбу, а то је све што поднашам.

Вратар и ја сместили смо га у кола. Опрезно смо га замотали у покриваче. Његов пртљаг — стару путничку торбу — спремно сам остраг. Запохити је већ, када смо се извели из града. Лице му је на свежем ваздуху примело бољу боју. Но ипак је протекло још доста времена, док је почео да говори. После ме је замолио, да отворим његову путну торбу. Замолио ме је, да извадим малу прикљешку, из које сам онда морао извадити два већ сасвим покутела папира.

— То је вацрт од Кларемонта, рече Хопкинс, нагнувши се ближе светилци. Ја не видим добро. Но видите ли ви ово место изван града, означено модром оловком?

Госпођо да ви купите порцелани стакла и презенте за поклоне?

У стакларској радњи
А. ЈАНСЕНА.

БЕОГРАД Краља Милана 37.

тамо ћете наћи најбогатији избор
и најповољнији цене.

Сервизе за ручавање за 6. особа
од Дин. 380 и на више

Сервизе за чај за 6. особа од
Дин. 140 и на више

Сервизе за воће и колача за 6.
особа од Дин. 55, и на више и т. д.

Клянуо сам главом.

— Мислите ли, да би ви могли наћи ово место?

— Врло лако. Карта је врло јасна, а ако се и не би одмах снашли, можемо да питамо.

Он се задовољно насмехне, а ја сам возио даље. Мој сапутник је заћутао, када смо овако возили кроз ноћ, не ја сам знао, да он није спавао, јер од времена до времена испружио је руку и грчевито је ухватио моје раме. А ја сам га покаткад пријатељски погашао по рамену, да би га охрабрио. Он ми је шаптао: хвала, тихо, једва чујно, као дете, које само што није заспало. Осећао сам, да су те његове грозничаве руке јача погонска сила, него мотор, којим сам управљао.

Око осам сати изјутра имали смо да преваљемо још петнаест миља. И мр. Хопкинс, који се сада није више смешкао, тешко уздахне:

— Петнаест миља, знате ли то сигурно?, упита ме он два пута.

— Сада је већ мање!

— Бојим се, да то нећу више издржати.

Ја сам му једну руку ставио на раме, да га умирим.

— Главу горе! Морате издржати, и издржаћете!

— А ви ћете ме одвести онамо, ако ја то и не будем издржао?

Ја сам то обећао, и када смо мало затим стигли у Кларемонт, тако је грчевито држао моју руку, како то човек не би очекивао од тако слабашиног створења. Зауставио сам ауто, да бих могао погледати на карту. Онда смо опет кренули. Пут је водио изван града. За десет минута стигли смо до мале капеле. Око те капеле простирао се гробље...

— Ето нас! рекох.

Очи су му биле затворене, и није мицао. Погледио сам његову хладну смежуралу руку. Прошло је неколико минута, док је дошао опет к себи. Полако је отворио очи и погледао око себе.

— Да рече он, то је оно место. Ја сам га себи увек тако замишљао.

Затражио је опет ону прикљешку, па је из ње извадио онај други пожутели папир. Пружио ми га је, а ја сам прочитао: „Друга алеја с десне, четврта с лево.“

— Брзо! прошапте он. Одведите ме брзо онамо.

Узео сам га у наручје и однео на означено место. Тамо се налазила клупа и на његову молбу посадио сам га онамо.

— То је добро место, одавде све видим! Хвала вам!

Пустио сам га насамо и закренио према оној капели. Тамо сам остао десетак минута, а онда сам изашао, јер сам се побојао, да сам свог болесног сапутника оставио предуго сама,

ДИВНА БУЈНА КОСА

је ретко када дар природе. Скоро свуда је она дело парочите неге. Зато да би коса била мека као свила, омиромљива сјајна и нежног мириса — поштите парочиту пажњу избору тога средства за негу косе.

Ми Вам једино препоручујемо наш опробани

SHAMPOING 'ALEM' МЕРИМА-1839

Господин Хопкинс није више био сам. На његовим коленима седела је нека девојка, загривши га једном руком, а другом гладити му седну косу. Видио сам његово лице: — енглеско лице с ружичастим образима, и мени се чинила ванредно лепом. Нису ме чули.

Да бих им оставио времена, пошао сам к ауто. Затим сам се вратио до оне клупе.

Младе девојке било је нестало.

— Која је та ваша пријатељица? упитао сам га.

Није ми одговорио. Очи су му опет биле затворене, а око усана лебдио му је опет онај смешак, сада — смешак триумфа...

Следећег дана био је покопан, и то под надгробном плочом, на којој сам још тешком муком могао одгонетати натпис:

„Овде почива Етел, жена Јохана Хопкинса из Енфилда у Енглеској. Умрла је 8. априла 1876. године, у добу од 25 година. Ми ћемо се опет видети.“

ШТА ПОЈЕДЕ ЈЕДНА ЛАСТА.

Сви знамо да ласта једе инсекте и да је због тога врло корисна птица.

Један пар, тата и мама ласте, лети по 16 сати дневно. Свака од њих донесе око 20 пута храну малима, а обе заједно обиђу гнездо 640 пута дневно. Мали добију сваки дан око 6.400 инсеката и мушица, док је за „старе“ потребно око 600. Према томе једна ластина „породица“ ухвати око 7.000 инсеката дневно.

ОПРАВКЕ

Сатова и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. КАРИЋ

Краља Милана 116,
БЕОГРАД — Славија

Шта је најмодерније КОД ЖЕНСКИХ ШЕШИРА

Шетња кроз париско стовариште дамских шешира,
код Танасковића Краља Милана 49.

Нема куће која не зна, колико је важан женски шешир. Због тога шешира праве се сцене и умиљавања, због чега се води читава кућна и брачна политика и он је сваке сезоне камен спотицања за сваки брак. Више него тоалета за бал! Тај мали шешир, који је од године до године постојао све мањи, све упрошћенији, све слађи, који је престао да унакарава жену давнијој смешне ободу и читаве баште, како се некад носило, није пак престао да буде увек најживљи, најактуелнији, најделикатнији и тако осетљиви проблем сваке даме. Ту она полаже испит укуса. Јер није лако метути на главу шта било; значило би ценити сувише мало своју личност. Први утисак женске елганције потиче код сваког мушкарца најпре од шешира. Није чудно, што су лансери моде у Паризу, толико се дали на посао, да савременој жени даду онај крој шешира, који одговара највише еманципованом и рафинираном добу иза рата.

— Па шта је најкарактеристичније код женских шешира у овој сезони? питаћете...

— Обод, могли би Вам кратко одговорити. Да, тај обод је све. Он има данас толико одличја и ако је сувише мали. Он сад прекрива образе и пада све ниже низ врат, да покрије оне чуперке који избијају тако ружно иза потиљка а не могу да се никад очешљају, јер су сувише кратки. И идућој сезони, такав обод има да остане, јер је врло практичан за даме. А у колико обод пада на ниже у толико калота се све више диже и открива леву страну чеда и даје могућности да косе, лежерно ондулиране, провирују љубко испод шешира и чине веома пријатан утисак љубкости. И обрве се морају доста видети. Ту је уједно пуно упрошћености и пуно укуса.

Ове сезоне, казаћемо даље, остаће у моди мали и средњи шешири. Код г. Танасковића, париског заступника, они су најмногбројнији. Ту се сад додаје све што фантазија — наравно у границама укуса — може додати

овим савршено простим и финим линијама модерног дамског шешира. А симетричност тока, даје слободу мисли наших дама, да замисле свој шешир, водећи само рачуна, да је на десно нижи а на левој страни више откритији. Дошло се до извесних варијанти античких каски, затим до авијатичких капа. Токе се инспиришу Мефистом и береом, какве је носио Данте према укусу Ренесансе и према моди Рембранта. Увек мода налази слободу да се инспирише старим временима али на свој начин.

То смо могли применити док смо пролазили великим, париским стовариштем дамских шешира у Краља Милана улици 49, код г. Танасковића, који се снабдева директно из Париза, када има за јевтиније моделе шешира, своју сопствену радionicу која производи на нашој пијаци, најприступачнији шешир за скромнији свет.

Па ипак није учињена велика промена на форми шешира. Мале шешире обожава женски свет, ове сезоне они се носе сасвим затурени и чело се види, ни једна се коврца не види на челу, ни знак питања, ни запете. Незна се да ли ће чело бити откривено и зими кад настану хладноће, али је сигурно да ће уши бити заштићене, јер се филц спушта преко ува.

Токе браун и црне украшене хермелином даваће ефекат лицу. Па и бере за одрасле даме, је ове сезоне некако веће и кокетније са једним баушем који се спушта чак испод уха.

На садашњим шеширима осећа се мало компликованији рад, што се лепо да видети у одлично снабдевом салону париских новитета г. Танасковића. Шешири нису више онако једноставни као што су ранијих сезона били. Онако једноставни у својој форми, они су добро одговарали џемпер хаљинама и у опште хаљинама спортског стила, које су до скоро биле толико вољене. Данас чак и једноставна поподневна хаљина избегава филц без украса. А да и не помињемо компликоване поподневне тоалете

које апсолутно захтевају одговарајући шешир.

Омиљени су и шешири са ободом који су на челу издигнути, а израђују се од веома финог филца, који је

Г. ТАНАСКОВИЋ

тако еластичан да се даде чак и плисирати.

А са дугачким вечерњим хаљинама носиле се велики шешири од филца који ће позади бити порубљени крајем, који ће вучи обод да пада на потиљак.

Јесте ли видели оне лепе, нове моделе шешира у излогу г. Танасковића са кратким шлагером који се спушта преко очију до половине лица? Младе девојке воле га из кокетарије, а старије даме изгледају млађе, јер вео скрива сваку бору.

Немојте дакле пропустити прилику, да пре него што купите шешир посетите одлично снабдевену радњу париских модела г. Танасковића, где ћете за сваку прилику наћи пригодан шешир.

ПАРИСКЕ НОВИТЕТЕ

ДОНОСИ увек први једино

ТАНАСКОВИЋ

Краља Милана 49. БЕОГРАД Телефон 51-63

Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лутрије

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

**КРЕМЕ
ДАРУВАРИ**

Најсавршенији производ модерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мека и фина, одотрањује све приштеге, бубуљице, маље, поге, црвенило носа и др. На захтев растурих смо око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и поруџбина преко 28.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 3.— Оригинадне троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУБОТИЦА 17.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојнице.

Читајте Недељне Илустрације

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-87

ДУХОВИТА ЖЕНА

ПОЕЗИЈА НОВИХ.

Пустите ме.

Пред вратима нису се више чуле
опрезни кораки.

Полако је нечија рука притиснула
квату.

Тамна појава неког мушкарца у-
пукла се у неосветљену собу.

Мушкарца је опрезно за собом за-
творио врата и хтео је да коракне да-
ље, но нагло се заустави и укочи,
када је зачуо неки женски глас.

„Немој запалити светлост, Јан, јер
оно, што ти морам рећи, рађе бих ти
рекла у тамни...”

Не бих хтела да видим твоје лице,
јер бих онда могла постати слабом,
а то не сме да буде...

Дошао си дакле?..

Ја сам те уосталом и очекивала,
премда сам се на час један бојала, да
нећеш доћи, па да нећу имати при-
лике да ти кажем оно, што ми већ
дуго лежи на души...

Но пре што наставим, хтела бих да
знам, јеси ли све учинио како сам ти
рекла. Ушао си на стражња врата
зар не? И побринуо си се, да те ни-
ко не угледа?...

Јеси ли шта рекао?.. Пришнιο ми
се...

Слушај дакле:

Ја сам о теби којешта сазнала, та-
ко да ми је немогуће, да само још
један дан останем твојом заручни-
цом!..

Нећу да извлачим појединости, но
можда ће ти бити све јасно, ако ти
споменем неколико имена: Хену, Кос,
Лаура!..

Нећу да још више говорим о твојим
љубавним пустоловинама...

Мислио си, да ћеш некажњено мо-
ћи проводити такав живот, рачунају-
ћи на моју велику љубав...

Глас те жене, која је то говорила,
био је болно пригушен. Покаткад би
жена зачутала, као да се морала са-
владати и отрти сузе.

Затим настави тај узбуђени глас:

„Волела сам те, обожавала сам те,
и никада нећу престати да те волим...
Али: — не могу ти опростити!

Међу нама увек би се издизала не-
ка сена, која би нашу срећу — кад
би уопште постали сретна — ипак
засењавала...

И зато сам одлучила да свему то-
ме учиним крај! За увек...

Надам се — и њен глас је опет по-
дрхтавао, — да ћеш и без мене по-
стати сретним...

И ја — у њеном гласу је сада од-
јекивао призивак горчине, — у то не
сумњам. Па теби ће већ успети, да се
утешим...”

Жена је заћутала.

Кроз неколико секунда владала је
у соби гробна тишина.

Онда се чуло, како су неке ствари
биле бачене на сто; чуо се неки зве-
кет.

А онда је жена наставила:

„Много си ме размазио, поклањају-
ћи ми скупоцене дарове. Бисерје,
злато, дијаманте!

Мислила сам да је све то доказ
твоје велике љубави...

Но сада видим, да си ми све то да-
ровао само зато, да ме обманеш... Или
си можда покаткад осећао гривку
савести због својих „faux pas”...

Ево, ту на столу лежи сада све!
Сви твоји поклонци!

Узми то!..

Збогом, Јан!..”

И она је оној особи, која је стајала
у вратима, окренула леђа.

Мушкарца је од времена до време-
на, док је она тако говорила, нестри-
љово замахнуо руком.

Сада, када је она довршила, брзо
је приступио к столу, узео је накит и
гуњајући нешто, можда је то имао
да буде његово последње збогом, бр-
зо се окренуо и изашао.

Залуцно је вратима.

Човек је брзо потрчао низ мрачну
улицу. Тек у другој улици је застао,
сав задихан.

— То значи имати срећу! промрм-
ља он. Госпођица је очекивала свог
драгог, да с њим обрачуна и да га
отера а управо је мени изручила сав
свој накит, морао сам само руку ис-
пружити. Испрва сам се бојао, да ће
бити крви, а тако је збиља боље!

И смењкајући се задовољно дупше
на свој пуни деп.

Девојка је међутим у оној мрачној
соби дрхтала читавим телом.

— Да ми се то морало догодити!

Ваш у часу када сам сасвим сама у
кући! Хвала богу, што ми је кроз гла-
ву синула тако сретна идеја, и да ми
је тај допов све веровао!..

И премда је њено тело било још у-
кочено од силног страха, прелети сме
шак преко њеног лица:

— Шта ли ће само рећи када буде
открио да је сав тај тобожњи накит
стакло?... Зацело ће изустити какву
срашну клетву!.. Знам да такви про-
сти људи изговарају најстрашније
псовке и клетве!..

Ј. П. Ваље.

БОЈЕ

Осетљива партија нашег ока, или,
како је наука назива, жута мрља по-
знаје само три главне боје и то пр-
вено зелено и љубичасто. Према тим
бојама ми смо у стању да разликује-
мо и остале боје јер је познато да је
само првена боја једна од основних
боја спектра док су остале две пре-
ливни.

Пустите ме,
да заједно са опшним јесењим
лишћем

одавде, тихо... без суза и уздаха
пођем
негде далеко;
далеко.

у предео: где душа не пати
где срце не ћути бол
и где очи
не лију тугу — тугу неизмерна бола.
Пустите ме; да налетим из овога
места

у ком је моја душа у клетци птица
а лудо срце разорена црква,
из места...

Пустите ме
да заједно са јесењим лишћем
приступим мојој цркви
распелу и смрти
и да својим коштуњавим рукама
покидам, у души, буру, сазрела бола
и чежњу
животом преварена срца.

Пустите ме,
да из клетке у коју ме свртасте
изађем, у модре висине,
и зароним — својом мишљу —
срцу неба у тајне дубине.

Пустите ме,
јер душа моја хоће, са орловских
висина,

да промотри
има ли у души људској праведнога
Бога!

Мирко Станишић

Аутофрагмент: Рођен у Никшићу
у зетској бановини. Свршио учитељ-
ску школу. Још као њак бакио се ли-
тературом, те и у неким ђачким ре-
вијама штампао своје прве стихове;
сарађивао: у »Косову«, и »Слободној
Мисли«. За сада живи као учитељ у
једном селу крај Котора; а у тишини
прене се у царство Муза, где живот
буде и радостан и тужан.

КАКО СЕ ЕКСПЛОАТИШЕ ТАЛЕ- НАТ.

Балзак прича своје муке са изда-
вачима:

Док још нисам био познат, напи-
сао моју **Последњу вилу** и показао је
једном издавачу. Он је био усхићен
и понудио ми је 3.000 франака.

Наравно да се распитао одмах за
моју адресу и, кад је чуо да станујем
на периферији, већ је смањно суму
на 2.000. Кад је дошао пред кућу
и сазнао да станујем на шестом спра-
ту решио је да ми понуди 1000 фра-
нака, а кад је, најзад, видео моју бед-
ну собицу дао ми је 300. Ја сам при-
мио.

ЖЕНА НА МЕСЕЦУ — Брана —

Познати режисер »Метрополиса« и »Шинијона«, Фриц Ланг завршио је недавно свој најновији филм »Жена на месецу«, који обећава да ће бити један од најинтересантијих филмова које смо имали прилике видети. Филм је рађен више од годину дана и на њему су утрошени силни милиони, али је зато и рад Фриц Ланга награђен.

Радња овога филма већином се дешава на месецу, на тој удаљеној бледуњавај маси, на којој свакодневно почињају мисли многих чувених научника, који се труде на разне начине да дођу у везу са овом чудноватом планетом. И сам Фриц Ланг живео се је бавио овим проблемом, покушавао, стварао у својој бујној машти цео ток ове бурне научњачке фантазије и најзад све то пренео на филм, онако како је једино он био у стању да уради.

Заиста он је потпуно успео и створио је једно дело које је задивило цео свет, својом савршеном техничком радњом.

»Жена на месецу« доноси артифицијелност у највећој мери, толико колико филм може уопште изразити. Он, сем тога улази у један стил, не мање интересантан и нов колико и са ма садржина. Има у њему један нарочити ритам покрета и једна особена техничка геста, смеха, патетике и рада. Те су »реклијске ситнице« постале у ствари симболи, јер су им могућности доведене до савршенства. Уметнички и научњачки стил режисера је испољен је до најдаље могућности.

Фантазија је створила сугестивну реалност и моћ уобразиље да је све то заиста један створен приказ. Никако се нећемо преварити, ако кажемо да је у тој врсти филма до сада све друго био само покушај, а ово је једна академски сигурна реализација.

Сви они који у тражили израз овога стила, све фантастичне скице технике и рада биће задовољене, а да и не говоримо о радостима оних који утиру стазе и гаје сличне идеје које су све сконцентрисане у једној тачци, тачци недокучивог тајанства, удаљеног бледуњаваог месеца.

Вили Фриц и Герда Маурис који играју главне улоге у овоме великом филму већ су нам добро познате са својом узбудљивом глумом, и мнимом лица, али ово што ће нам прика-

зати у овоме величанственом делу, заиста још нисмо имало прилике да видимо у њиховим осталим филмовима. Сценарију је написала позната немачка списатељица Теа Ван Харбеј, аутора »Метрополиса«. Режирао је као што већ рекох највећи режисер филмскога платна генијални Фриц Ланг.

МАДОНА СПАВАЋИХ КОЛА

Најзад се је многим читаоцима овог познатог романа указала прилика да ту интересантну и живописну аван-

туру гледају и на биоскопском платну. Веома лепо и интересантно пренесени су сви детаљи плода бујне маште познатог француског романисијера г. Мориса Декобре. Главне улоге креирају Клаудија Франс и симпатични Олаф Фјорд. Вечито лутање немирног духа богате леди Дијане, прожето је многобројним узбудљивим авантурама. Овај филм који спада у ред најлепших и најинтересантијих филмова ове сезоне приказује се у биоскопу »Лукоор«.

Уживајте у лепоти

и наручите још данас наше легендарни цепни **СТЕРЕОСКОП**

са великим избором најмодернијих актова женских и мушких екзотичних и крајинских слика. Сваку слику ћете видети као у нарави, живо и природно. Апарат са 1 серијом (10 двојних слика) Динара 106. — (серија посебна Дин. 40 —) поузећем шаље Вам

КРОНУС, Љубљана, претинац 28.

ШЕШИРА правих Borsalino и Hükl's

Кошуља, крајнова, краватна, чарала, рукавица, кишобрана, зимског рубља, шепад као и остале галантеријске робе добићете највећи избор код

Косте Николића и Друга Београд

Кнез Михаилова 12. Тел. 387.

Гумени мидери

као и

гумене чарапе

од најбоље свежје гуме, готови и по мери

појасеви

за подизање стомака, лутајуће бубреге, за друго стање и после порођаја. У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михаилова 6. — Београд

Тражите каталог бесплатно.

НОВО! »АВАЛА« НОВО!

Највеће и једино фабрично стовариште дечијих колиџа БЕОГРАД, ВАСИНА УЛ. БР. 26

Зраво дете је онда када се изводи на чист ваздух, а то ћете постићи када купите код нас с колиџа **по фабричној цени**. За унутрашњост шаљемо уз повуку. Неодговајућу робу замењујемо. Захтевајте наш илустровани ценовник.

Милкићеви

женски шешири

односе победу
у сваком погледу

Речи нису потребне. Дела најбоље говоре. А цене нарочито говоре у корист Милкићевих елегантних шешира и њихових на далеко чувених ниских цена.

Адреса:

Кнез Михајлова ул. бр. 1 и 3
БЕОГРАД

ВЕЛИКИ ИЗБОР УКРАСА ЗА ХАЉИНЕ
МОДЕРНИХ ДАМА, КАО И ПРИ-
БОРА ЗА РУЧНИ РАД КОД
Јордана Ђојовића
БЕОГРАД,
КН. МИХАЈЛОВА
6.

Геодетска и Грађевинска Академија „Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-36.

Опрема Геодете, Геометре (везломере, порезнице), Грађевинаре (предузима-
че) и Техничке Цртаче. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина
3.800 дин. први и 3.000 дин. други семестар. Зимска школска година почиње 1. но-
вембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и
допуниски курсеви отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕК-
ЦИЈА, Бранкова ул. 23., — Телефон 16-36.

СЕЧИВА ЗА БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челик; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.
Комад 3 — динара за сва места у Краљевини С. Х. С.;
за трговце, препродавце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

Првокласне музичке ин-
струменте директно са
ФАБРИКЕ
односно фабричког
стваришта
ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ
ЦЕНОВНИК
добијете брзама! Затра-
жите га код највеће от-
премне фирме музичких инструмената у
Југославији:

МАЈНЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената,
грамофона и хармоника

Филијала
Марибор, бр: 145-В
Видљиве од Д. 95. нов.
Тамбуре . . . 98. .
Малдохане 136. .
Трубе . . . 505. .
Грамофони 545 .
Ручне хармонике 85 .

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ СУ ПОВОС СВАКЕ ДОБРЕ ДОМАЊИЦЕ

Свака штедљива домаћица, која
жели лепе и модерне разне сервизе
јефтино да купи, треба да посети
богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО
ИПИС И СРОАТИА
АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.

Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд, Терезије,
Пасаж Извозне Банке.
Телеграм: Електра. Тел. бр. 38-13

Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондова

Велики избор француске парфимерије:
кремова, пудера, ружева, мириса,
колов, воде, лосиона и т. д.

Цена услед мале режии је фине.

Женске и дечје ШЕШИРЕ

као и сав прибор и украсе
за модискиње, невероват-
но јефтино продаје

СИМА М. ЛАЗАРЕВИЋ

у властитој кући Кр Милана 120 (у дворшту)

Најлакши, најлепши, најједностав-
нији те и најпрактичнији ручни
рад jeste

RELJEFNO SLIKANJE

(оје можете лако већ за чет-
врт сата научити, а уживат ćete
у савршености тога рада. — Ци-
јеновник, таблицу боја и упутство
за употребу шаље Вам

DEZIDER GARAMSZEGHY, NOVI VRBAS, BASKA.

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудо-
творним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бу-
будња. Одржава сталан свеж
младачки изглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан радат.

СПОРТ

ВЕТАР ЈЕ МНОГО СМЕТАО..

Недељне игре су одржане под једном тешком околношћу, противу које ни у одељку технике ни тактике није могуће наћи неку успешну методу. Наиме, јак ветар је био велика препрека противу које су се борили играчи. Истина познато је, да треба применити играње по земљи, али ипак на тај начин није у стању да сасвим парира велико деловање ваздуха. Не зна се да ли је било теже имати га за леђима као „помагача“ или противу себе. Ипак у оваквим случајевима, кад је сасвим јак боље је скоро играти уз ветар. Јер играчи који играју са њим за леђима, имају љаволски тежак посао око држања лопте у својој власти. Довољан је један јачи удар, па да лопта постане пленом противника или аута.

Деби првака се с тога разлога није могао боље проценити. Још кад се овоме дода играње Тошића, Арсенијевића и Најдановића, онда ће се још теже моћи говорити о правој снази плавих у овим играма. И поред победе од 6:0, они су се показали у првом делу несрећни у пуцању, да би у наставку дошли до изражаја. Нарочито је пала у очи Вујадиновићева моћ пуцања. Може се рећи да су играли без левог крила, јер М. Јовановић то ни у ком случају није био. Марковић је играо на свом старом месту, левом боку где се добро држао. Моје је мишљење, да би он ту требао и остати, јер поред познатог беконског пута поседује и велику стабилност, а и самом својом појавом, на први поглед, одаје типичног одбранбеног играча. А познато је, да бекони треба да су снажни.

„Љубичасти“ су извапредат материјал. У најтежој игри, где се мислило да ће лако бити потучени, држали су се више него добро. Само крајњи напор је спасао мајстора од бруке. Све су то извршни техничари, само им мањкају добра крила и форсирање истих, па да постигну резултате, који би показали њихову стварну снагу. Одбрана се јуначки држала. Мали Мут и велики Грујић су имали најтежи посао, али су много случајева излазили као победници. Запажено је где кад изврсно комбинирање и разна техничка финеса, којим се и мајстор морао поклонити.

Најзанимљивија борба се водила у Кошутњаку. А како и неби, кад су се тамо средли стари ривали. Јединство и Соко. Резултат од 2:2 није никакво изненађење, каквим га називају поједини листови. Јер треба имати на уму, да зелени противу Сокола ула-

жу све од себе и да су од увек, па ма важили и као слабији, пролазили изврсно. Нарочито тај резултат овог пута неби требало да изненади, кад се зна да Соко није онај тим који је био бек водећима и да су зелени много напредовали. Томе додати играње сјајног стрелца Томашевића и ствар ће бити још јаснија.

Ништа мање важна није била ни утакмица између Обилића и Буока. Можда још и већег значаја, јер треба имати на уму да се ту ради о бити или не бити, о остванку у најстаријем разреду. Истина, Обилић је сад на тако чистим ногама, да га неби требало ни узимати у обзир за кандидата, али тек сусрет старих ривала увек има у себи нарочите дражи. Победа Обилића није дошла случајно, јер се знало да вреди више од Студената у сваком погледу. Великошколцима остаје још једна једина нада: Грађичар. И могу успети својом снажном појединачном игром, али ако технички далеко бољи новајлија окрене други лист, нађе једно боље десно крило и не игра кроз средину, могло би се десити да се и последња нада изјалови, и онда наравно... али ко зна, можда ће на пролеће ићи радња боље.

Благ. С. Ракић

ПРВЕНСТВО ПОЉСКЕ

Љубитељи лоптања у нашој држави знају веома мало или скоро ништа о лоптању једне нама тако блиске земље. То дезинтересовање, а затим слабе везе између братских земаља удаљиле су их тако далеко једну од друге, да изгледа као да су обе налазе на различитим континентима и да немају ничега заједничког једна са другом. Заборавља се да су обе сине, и Југославија и Пољска, оградни једног великог словенског стабла и да се путем спортистких сусрета могу још боље зближити. Зашто обе земље у своје интернационалне програме не би унеле међусобне обавезне игре и зашто клубови обеју земаља неби ступили у тесније везе? Наши не требају смести с ума, да је лоптање у братској нам земљи узело великог маха и да се налази на завидној висини. Наравно да се потреба ових сусрета још више потенцира средњим везама. Зато треба кренути новим путем, односно прећи на стари, добри пут, који је доводило обе земље до заједничке сарадње и који је давао могућност спортистима обеју земаља да се братски поздраве, срдачно стиснувши руку једни другима. Да, треба играчима братских земаља пружити прилику да се често састају међусобно, причајући једни другима о приликама у својој отаџбини ради бољег међународног упознавања.

Само овогодишње првенство Пољске је веома је занимљиво и мада је ушло у завршну фазу, оно је ипак

још обавијено неком мистеријом. Изгледа да ће се крајњи резултат знати тек кад се и последњи сусрет заврши. Од самог почетка до сад било је три велика фаворита, којима се прорицао коначни успех. У прво време Ватра из Познања је била предмет својините пажње. Па се затим држало да би прошлогодишњи мајстор Висла могао задржати и даље велику титулу. Али како у фудбалу ништа није сигурно, то се десило нешто треће, изобиљање на површину једне момчаци, у коју није много полагано. Наиме, Гарбарина из Кракова сад води. Ово још више изненађује, кад се зна да је ова момчак дошла из друге лиге. Она се одликује истрајношћу, полетом и брзином и за овако велики успех највише има да благодари свом тренеру, Бечлији Седлачку. Наравно да поред ове три момчаци, постоје још две, које су последњим успесима стекле право на аспирацију титулу. То су Лофер Спорт Клуб и Легја из Варшаве. Нарочито први, који има исто бодова као и Гарбарина. Али оно што највише зачуђава, то је очајно стање у ком се налази некада најславнија момчак Пољске, фамозни Погон из Лемберга. Стари мајстор се налази на последњем, 13 месту и велики је фаворит за силазак у другу лигу.

Прошла недеља је донела неколико веома важних резултата, који су највише користили Варти. Њени највећи ривали Гарбарина и Лофер Сп. К. су изгубили по један значајан поен. Гарбарина је у Варшави играла 1:1 са Легјом, Лофер Сп. К. је играо 0:0 противу I Ф.К. Катовица, који је такође једном ногом у II разреду. Варта је своје стање поправила тукавши у Варшави С.К. Варшавионку са 4:0. Лембергу је изненадила победа старог мајстора Погона над својим локалним такмацом Сп. К. Чарним са 2:1. Првени се грчевито боре, хватајући се као даљењик за славу. Туристен из Лођа, други кандидат за други разред одигра 0:0 са Горњо-Шлезејским Рухом. Нама позната Кратковна је одавно изгубила нису на прво место. Овог пута је тукла Полонију из Варшаве са 5:2, после падмоћне игре.

ТАБЕЛА:

1. Гарбарина	22	57 : 41	29
2. Лофер Сп. К.	23	41 : 39	29
3. Варта	22	44 : 31	28
4. Висла	22	58 : 35	27
5. Легја	22	41 : 32	27
6. Краковна	22	52 : 35	25
7. Чарни	22	57 : 52	18
8. Полонија	22	42 : 53	18
9. Рух	20	32 : 41	17
10. Варшавионка	21	30 : 47	17
11. I Ф. К. Катовиц	22	30 : 46	16
12. Туристен	21	28 : 50	16
13. Погон	21	37 : 41	15

Платна, тениса, сомота, завеса,

купићете најбоље и најјефтиније у специјалној трговини

Платнара „Зора“

Тошић и Син - Београд,

Краља Милана 69. — Телефон 60-89.

МОДА ЖЕНСКИХ ЦИПЕЛА ОД НОЈЕВЕ КОЖЕ

Наравно ради се ту о женским ципелама. Још нису могле се рећи, ни право ушле у моду женске ципеле од змијине коже већ им се јавља нова конкуренција: вој против змије. У бескрајним и жарким пустињама југозападне Африке започела је једна нова, и треба одмах рећи веома пријатна индустрија. Нојеви, који су до сада слободно лутали по тим бескрајним пешчаним пољанама, заљетавајући се понекад у оне ретке зелене плантаже и оазе, где су починили велике штете, тако да су били сматрани као друге опасне звери — лав, и леопард, сада се марљиво траже од ловачких дружина, које су на њих образovali праву хајку. На оном путом пространству систематски се организује лов на ову глупу животињу, то овога пута ради њене коже, а не перја, које је, захваљујући мушцима женске моде, изгубило своју вредност, односно чека, да опет једном дође до своје валоризације. Сада се у првом реду тражи нојева кожа, коју досада није нико ни ценно нити се о њу отимао. Како нојеве нису више прогањали ни због перја, то се та се та жилава животиња доскора веома умножила. И ето неко је дошао на идеју, да из нојеве коже прави женске ципеле. Тако је нојева кожа наједном скочила у вредности. И она се данас исто тако лако продаје као и лавље и леопардово крзно. Чак је сваки даном све већа тражња. Наиме у последње време открило се, да кожа овог пернатог колоса, на изврстан начин препарирана, може да изврши послужу као материјал не само за торбе и торбице, него и за женске ципеле. И тако се већ у Француској појавила мода ципеле од нојеве коже.

РЕКОРДИ БРЗИНЕ

Опат Теафило Море, директор Опсерваторије у Буржу тврди да авијатичари не треба да брду много срећни кад прелазе 100 метара у секунду, јер већ почетна брзина код већих топова прелази више од 1000 до 1500 метара, 0 рекордима брзине

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе и лепе, и да добијете лепо нежно и бело лице, да се спасете сунчаних пега, бубуљица, мрља и т. д. да вам лице и кожа остане увек у младачкој лепоти и свежини, немојте пропустити, да не употребите једино опробано и сигурно средство **КРЕМА САНИТАС** јер је једини препарат за лице, који заиста прави фино лице, одржава младост, подмлађује, даје трајну и дивну свежину тела — лицу и отклања и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлови 6.

може се говорити тек у царству молекула.

На температури на којој се топи лед, један молекул кисеоника помиче се брзином од два километра у секунду; у електричном луку брзина достиже 8000 метара.

Неколико примера из васионе показују још интересантније цифре:

Метеори који с времена на време падну на земљу имају у последњој секунди брзину од 12 километара. Петог септембра ја сам опазио, вели опат Море, једну звезду чији је сјај био као сјај месеца која се кретала 72 километара, што још није много кад се зна да има звезда које лете по 1.800 километара у секунди.

Царство атома показује још веће брзине:

Катадични зраци који излазе из Рентгенових апарата су у ствари ток електрона који се крећу 60.000 километара у секунди. Кад их ништа не би задржало електрон би претрчали пут од земље до месеца — 380.000 километара — за 7 секунда.

Међутим то није све. Посматрајући разна зрачења код раднума видели се да честице «бета» иду 290.000 километара у секунди. Овај последњи рекорд туче још само светлост која прелази 300.000 километара.

НАЈБОЉУ СВЕЛОСТ ДАЈЕ СВЕЋА „ПОВЕДА“

СВЕЋЕ

славске израђене од чисто пчелиног воска препоручује радња

Миловановића и Брата

39 Кнез Михајлова 39
Телеф. 11-37.

НАЈБОЉУ СВЕЛОСТ ДАЈЕ СВЕЋА „ПОВЕДА“

Шта!? Зар Ви не знате да ја увек купујем најбоље и свеже бонбоне, дезерт бонбоне, бонбониере, чоколаду: млечну, горку, мока, са лешњиком, бадемом, за мешање — кување, као и бисквите из најбољих светских фабрика у

Бонбониери „Цар“

ЈОВАНА МЕСАРОВИЋА
Краља Милана улица бр. 78
(до Хотел Лондона)

Интернационални бокс меч у Београду

У недељу, 3. ов. мес. у сали биоскопа „Корзо“ одржан је велики боксерски сусрет између чланова бечког клуба „Виене“ и београдских боксера. Борили су се: Најбауер, првак Аустрије полутешке категорије против Ризмана, првака тешке и полутешке категорије наше Краљевине, и Чобановић, првак Београда у лакој категорији против Камбе, првака Беча у истој категорији. Оба меча остала су нерешена. Противници и њихови тренери. С лева на десно: Тренер бечке „Виене“, Ризман, Најбауер, Тома Станисављевић и Чобановић.

(Фото Славија Прес)

Вештачка свила

Женски хор певачког друштва „Абрашевић“ у Београду.

Ма какав био начин на који се вештачка свила фабрикује главна сировина је увек целулоза односно биљна материја. Памук се много употребљава за израду вештачке свиле, јер он представља готово чисту целулозу, али пошто је и он доста скуп узима се дрво и друго биље.

Први који је дошао на идеју да употреби овај начин израде свиле био је Француз граф Хилариус Шардоне. Његови покушаји почети године 1878 дали су прве резултате тек године 1889 када је на светској изложби добио прву награду.

Фабрикација вештачке свиле почиње као и фабрикација хартије. Од дрвета, крпа и других биљних отпадака прави се каша која мешавином хемијских продуката даје масу која се зове у индустрији вискоза. Вискоза се доцније у нарочитим машинама препарира да постане сјајна, преде се, а после тога иде у разбој. Има и других метода, али је ова најпростија.

„ИМАТЕ ЛИ ШТО ЗА ЦАРИНУ?“

Ових дана енглески цариници има ли су да решавају један велики проблем.

Арши Валентин, познати лондонски драмски писац, провео је лето на Ривијери. Кад се вратио у Енглеску срели су га прво цариници:

— Имате ли што за царину?

— Имам. Пет хиљада лептирова.

Арши Валентин сакупио је ову збирку као сваки беспослен човек, и не сањајући да ће због тога покренути целу енглеску администрацију која је имала да реши хоће ли се лептири царинити као суво месо или као роба.

На његову срећу решено је да се ослободи царине.

Клара Бо и Хари Рихман за које се говорило да су верени.

Стругарска радионица ЈОВАН П. БАРТУ

Београд Млатишумина 23. Тел. 53-77

Наша занатска радиност успешно се развија. У погледу израда она се такмичи са страним израђевинама, па и у најфинијим радовима, те више немамо потребе да их са стране увозимо. Овде их можемо добити у свима квалитетима и уметничким израдама.

Једна од наших угледних фирма, која је успела да задовољи укус публике и пружи јој најсавршеније израде, јесте стругарска радња Јован П. Барту у Београду, Млатишумина ул. бр. 23.

Ово напредно предузеће основано је 1905. год., и Г. Барту са својим израђевинама био је публици још пре рата добро познат. Његове израђевине још онда такмичиле су се са страним. После рата, Г. Барту знатно проширује своју стругарску радионицу. Подиже лепу зграду на сопственом имању у Млатишуминој улици број 23 и уводи нове машине, обучени персонал, ствара стоваришна сировина погодних за рад и развија свој рад у свима правцима стругарске радиности.

Данас је стругарска радионица Г. Барту једна мала уметничка фабрика.

Она израђује све стругарске послове без обзира на димензије. Ради не само за Београд, већ и за целу Ју-

гославију. Његова је девиза да сваком муштерији изради оно што он жели и да му тај посао сврши тачно, са укусом и на време.

Сви они који имају потребе за стругарским израђевинама, треба да посете радионицу Г. Барту, да прегледају његове израђевине и увере се о савршеној техничкој изради и врло солидним ценама, које искључују сваку конкуренцију. Г. Барту прима

се израде по свима пртежима и сликама, које муштерије могу слати и добити верне израђевине.

Своју радионицу Г. Барту је снабдео најновијим машинама за стругарске радове, које дају прецизну и техничку савршену израду. У његовој радионици раде девет специјалних машина, са особљем које је добро обучено у своме послу.

Тако у Београду имамо данас једно модерно стругарско предузеће, коме публика може дати своје поверење. Полако, али сигурно развија се наша занатска радиност и успева да се такмичи како у квалитету рада тако и у солидности цена са страним израђевинама.

Дужност је наше публике да свим средствима помаже домаћу радиност и пружи јој могућност да се даље успешно развија.

Једно одељење радионице Г. Барту

Друго одељење радионице Г. Барту

Звани и непозвани у гимназији

Интервју с г-ђом Магом Магазиновић

За данашње ђаке не може се рећи да су површинији и фриволнији, како их погрешно замишљају, поче госпођа Мага Магазиновић. Они су само првоступнији и првнији. Предратни ђак имао је ужи обим интереса, послератни много опсежнији круг, али

штрчи она друга група »непозваних«, који сметају и муче и наставника и ученике који желе нешто да науче.

Код тих других осећа се свако одсуство мисли. Они нису ту на часу, већ негде у биоскопу, са Гретом или Џилбертом, увек у покрету, са чешљем у руци, којим се сваки час зачешљавају, окрећу, причају, добацују другима, неспособни и за такт, да бар седе мирно, кад не мисле, јер им њихова духовна имовина не допушта ни толико да буду тактични на часу. Осећа се увек да су они ту депласирани, да им није место у гимназији. Они само пролазе кроз школу, захваљујући предрасудама, због којих трпе све гимназије, предрасудама и директора и наставника, који из сентимента, из неких хуманих разлога, или социјалних, трпе у школи ђаке, који немају никаквог интереса за школу. И последица тих предрасуда је привидни успех у гимнази-

лом свету матура се сматра као виши степен културе. Код нас је матура један резон д'етр, да би се добила државна служба. И у већини случајева после матуре одлазе у службу обично они најслабији ђаци, који добију место помоћу разних протекција.

Често пута посматрам поједине ученице и жалим их што седе у скамлији и губе време у школи. Колико

Ученице пре 25 година

због те своје опсежности он не може да се удубљује у себе, а пре рата ђак се удубљивао више, јер је био једностраннији. Зато смо ми могли тада да читамо по два три пута.

Рат и Мир, Јаднике, Ниче-а, Шопенхаура, Достојевског. Друштвени живот после рата збуњује ђака. Њега нападну утисци на улици, освајају му сва чула, и он малаксава и клоне.

Негативна страна данашњих ђака је **тешкоћа концентрације**. Он не може да се сконцентрише на једну мисао; да проучава самог себе. Та сувишна друштвеност спречава га. У томе.

То не важи за све ђаке. Има деце врло интелигентне, код којих се осећа велика интерес за сазнањем.

У сваком разреду ђаци би се могли поделити у две групе, на **зване** и **непозване**. Ти први одушевљавају наставника. Како је пријатно наставнику кад погледа оне сјајне и топле очи уперене на њега, из којих зрачи жеља да нешто науче. Наставник би им отворио целу своју душу, пренео у њихову свест — све своје знање.

Али покрај те деце, жедне науке,

Ученице пре 30 година

јама, а не **стварни**. Једна гимназија увек воли да што већи број ђака пређе из разреда у разред, да што више њих положи матуру, да се нико не искључи из школе. И због тих истих предрасуда био је једном случај, да се у разреду трпео ђак у последњем стадијуму туберкулозе, од кога су примили ту болест још два ђака.

Гимназије ће патити због тога, што не постоји пречишћавање ђака у нижим разредима. На матури треба извести само оне, који су звани и који ће умети даље да наставе своје студије и да се посвете науци. У це-

Студенткиње пре 25 година

би између њих биле одличне мануелне раднице, могле би се посветити нечему другом зашта би имале смисла и воље. Њих силом нагоне у школу и за њих је школа тортурa. А таквих ђака је много већи проценат у сваком разреду.

Како ученице уче ваше предмете философију и немачки?

— Ја сам опазила да женска деца имају смисла за психолошке анализе. Њих треба увести само у философију и научити их да ту философију траже у себи. Ја се трудим да не предајем по једном шаблону, исте лекције у свима одељењима, већ у сваком разреду нешто ново и друго.

Гђа Мага (лево) као студенткиња прве године

Како се повила дивљач у Београду пре 2000 година

...а данас

НЕВЕРОВАТНА ИСТОРИЈА

„Твој нови пелц је диван! Шта је коштао?“

„Три хистерична напада“.

ТОН-ФИЛМ И УЧЕЊЕ СТРАНИХ ЈЕЗИКА.

Изгледа да ће тон-филм бити практично употребљен прво за учење језика, јер даје много могућности да се ученицима покаже начин изговора.

Прва је била Москва која је увела тон-филмове за учење енглеског језика. Ту се почиње, пред огромном масом света, прво са изговором, затим се узимају мање конверзације и то прво лагано, па све брже, тако да ученици најзад присуствују читавим сценама.

ДА ЛИ ЈЕ КИШОБРАН ЛУКСУЗ?

То је питање које претреса ових дана сва мађарска привредна штампа, а покренуто је поводом једног пројекта закона којим се намерава да удари такса на луксуз за кишобране.

Фабриканти су, сасвим природно, били први који су дигли свој глас против тога, али ни публика није остала индиферентна, па је позвана у помоћ чак и статистика. Тврди се да је Мађарска пре 12 година увозила 570.000 кишобрана годишње, док је та цифра спала, захваљујући националној индустрији, ове године на 13 хиљада.

Господин Сима у шетњи по шуми изненађен је од једне дивље свиње. Брзо он се услуже на дрво. Али и дивља свиња пође за њим, јер у том тренутку...

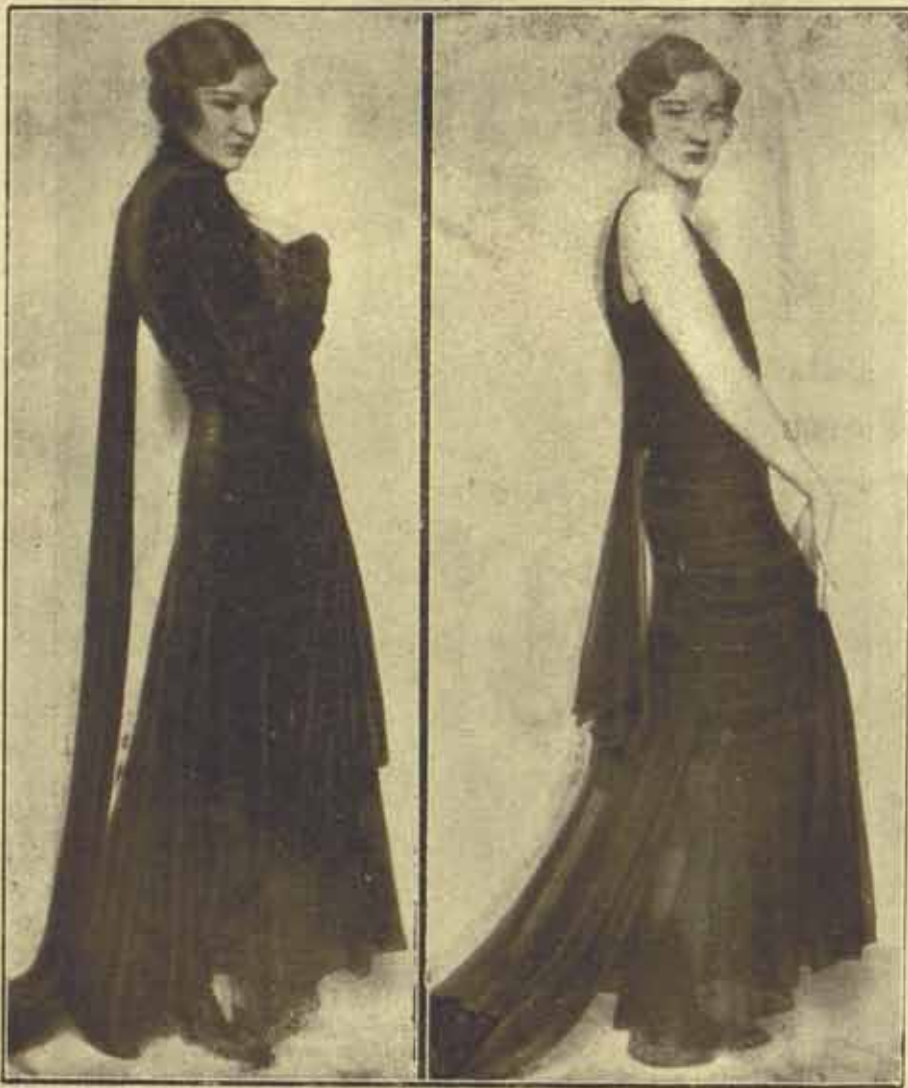
...појави се госпођа Симиница

ПОЖУТЕЛО РУБЉЕ

Кад вам се деси да вам под пеглом прегори рубље, не једите се много. Жута флека са вашег чаршава или комбинизона може лако да ишчезне. У пола литра сирћета убаците 50 грама пепела 12 грама струганог са-

пуна и пола чешља белог лука. Све то пустите да проври и оставите да се избистри, а доцније наопште ишфлекано место и оставите га цео дан на га после исперите. Ако флека одмах не ишчезне поновите процедуру још једном и имаћете успеха.

Лепота дугих линија

Они што не говоре на позорници

Он се сад сматра као првак међ четвороношцима, јер се појавио већ у два комада и стекао је извесну рутину и гордост, да више неће да се дружи ни с једним својим колегом, горе на Сењаку...

Ви га сви знате, јер сте га видели у Господи Глембаревим и у Нашем попи.

То је попин Репоња, онај што је ишао и на фронт, и био тамо рањен и издржао ватру заједно с војницима.

У приватном животу то је Нерон и станује на Сењаку. Али није он нека дукац, он припада већ толико година позоришном свету, јер је његов газда био некада глумац, а сада је шеф гардеробе.

Тако се Нерон привикао на позоришну атмосферу, само је чекао да добије неку улогу, која би му »лежала«.

Са улогом Репоња врло је задовољан. И како је само озбиљно схвата. Већ у шест сати он полази од куће, и често пута гаца по блату, али је и потребно да дође каљав, јер он интерпретира сеоског рундова. Како дође у позориште, одмах иде право у своју гардеробу — гардеробу првака, повуче се у један угао, метне главу на шапе и чека свој излаз.

Врло је озбиљан, неће ни једну глумицу да погледа, сем госпоње Жанке, коју већ познаје са Сењака, нити хоће коме да пољуби, то јест лизне руку. Он зна да то није хигијенски и само се задовољава да колута очима и гледа десно и лево.

Наравно, свог попу највише воли, и како избије, звонце, и попа пође иза кулиса, он иде одмах испред попе и заједно с њим чека да изађе.

И како је само дисциплинован,

Боже сачувај да би он изашао пре реда. Тачно зна кад треба да се појави. На позорници се тако слободно креће, као да се никад није скидао с дасака. Кад га не гледају глумци, и не разговарају с њим, он легне и воли да окрене неки пут леђа публици. Догађало се, да се некад упути иза кулиса... Али тамо стоји његов газда и одмах му викне: »Натраг!...« и Репоња се послушно врати.

Бискупа никако не трпи, јер осећа да није пријатељ попин, и због тога чика Сава Тодоровић сваке представе донесе му по неко парче шећера, да би га мало умилостивио.

Он се лепо и почасте те представи. Попа му сваки пут донесе по десетину парчади шећера, које он у сласт поједе.

На завршетку четвртог чина, кад га доводе рањеног, публика увек много плеска, и Репоња прима аплаузе, и уместо клањања он увек отпоздравља публику лајањем.

Али једном умало што није покварио сцену...

Дошла му газдарица у позориште.

Нерон је осетио слухом њено присуство, приближио се рампи и почео да њушка. Газдарица је била премрла од страха, да Нерон не прескочи рампу...

Ипак, ништа се није десило...

Он се вратио и легао до попе.

Сад је Нерон стекао велику репутацију код деце на Сењаку који га радосно гледају и добацују му: »Ево га Нерон, што представља у позоришту...«

И он је врло горд због тога. А још више и зато, што од сваке представе добија хонорар тридесет динара.

И газдарица му је све оброке повисила.

Г. Бошко Лазич — из групе најновијих

ФЛЕРТ ЈЕДНЕ ГЛУМИЦЕ ОД ЈУ- НА ДО ОКТОБРА

После великих успеха те грациозне, љупке глумице, сви психолози из Холивуда нагнули су се над срце те миле звезде, да би осетили његове ударце. Потрудили су се да разјасне комплицираност њене природе, и да докажу да се иза ове слатке мале глумице скрива душа трагеткиње.

За публику је Беси Лов увек једна загонетка, и сви верују да се у њеној души скрива нека трагична љубав. Али како нису могли ништа да пронађу у њеној прошлости — они су почели да је удају и три пута су је верили. У току једне недеље. Први је био један кадет, други један Њујоржанин, и трећи Чикагац.

Међутим у Холивуду, у филмском свету, познато је, да је тешко освојити срце Беси Лов. Све што је љубав само је сконцентрисано у њеном имену Лов, што није њено право име. У животу се она зове Жуанита Хортозе.

На једно питање, које су јој поставили, одговорила је савајунд:

— Ја сам заиста чудновата жена, јер се до данас ни у кога нисам заљубила. Увек се дешава нешто — да ми однесе све илузије, које бих желела да сачувам: неки гест, нека сувишна реч, а некад просто досада.

Форд Стерлинг ме је једном проучавао за време једне моје сентименталне авантуре. Моја симпатија није ми се допадала и бојао се да се озбиљно не заљубим, јер је видео да бих била несрећна. У јуну кад сам срела моју љубав, изгледало ми да никог другог не видим до само њега.

У јулу сам већ почела да се смешим и на друге, правећи се да још увек слушам удварања моје симпатије, али сам му већ расејано одговарала. У септембру нисам га више гледила, а у октобру је било све свршено. Господин Стерлинг, који се већ решавао да ме опомене на опасност, која ми прети, сад је био задовољан, што је остао само у улози гледаоца.

Али љупка Беси Лов прича даље:
— Заиста, била сам једном истински заљубљена у човека, који ми је баш био наклоњен. И једне вечери, док ми се извињавао, да је заузет по слом у студију, ја сам видела његово ауто, који је стајао пред рестораном где сам се ја хранила. Оселила сам једну жаоку у срцу, али сам се намах насмејала, како је глупо патити, због једне љубави врло мало романтичне. У ресторану сам збиља нашла мог Ромеа како игра са једном безначајном девојком, и направила сам се да га не видим. И док је он играо, добила сам жељу да ставим врх моје запаљене цигарете на његову руку. Одустала сам од те жеље и напусти-

Романтична Лилијан Гиш са својим љубимцем

ла сам дансинг. Нисам се више сешала како сам плакала враћајући се из ресторана, али ми је мој понос помогао да заборавим ту епизоду.

Каријера Беси Лов имала је својих пажња као и других. Она је по-

знала све тешкоће да добије ангажман, и сав јад због неке улоге, која није имала успеха. Али нико није имао ту насмејану философију живота као Беси, која је отпочела своју каријеру са Грифичем.

НИНОЧКИ

Видео сам Вас неколико пута;
Ваша је лепота била неприметна
Али једне заносне ноћи — — —
Моје су очи осетиле драг
А, — та драг били сте Ви!
Опојно гледајући блистави сјај Ваших очију
Био сам усхићен и до лудила пресрећан — —
И тада, тада осетих да ми крв полако струји
Вацајући ме у бескрајни младићски занос
И очаравајућа узбуђења!
Пришао сам Вам са очима препуним жудње:
У побожној намери да се поклоним „лепоти крви помира“!
Са ватреном жељом: да играм и уживам — —
У дрхтави и додирима Ваших топлих груди
И заносним покретима Вашег нежног тела!
Играјући са Вама осетио сам дубок утисак
Утисак првога осећања девичанске љубави; — —
Са буђењем душе која је за нечим чезнула!
Тада — тада сам био очаран од бескрајне радости
Што сам наишао на опијајућу драг мога живота!

Јелисијевски.

Са немачким језиком сам задовољна. Ученице се труде, и покрај уџбеника, којих се морамо придржавати, ја имам и своје методе, да би се дошло брже до конверзације.

— Пате ли ђаци због нехигијенских услова у школи?

— Довољно је само то рећи, да у једним истим скамљицама седе ученице другог и трећег разреда и осмог. Може ли једна иста скамљица да буде за девојчицу од дванаест година и матуранткињу од осамнаест година. Зато организам закрјљави, искриви се кичма, и убледи у загушљивим учионицама. А уз то долази нагомиланост ђака, свију званих и непозваних, који сматрају да морају силом да прођу кроз школу. Данас се на западу говори о укидању неких универзитета. Ја налазим да је то једна велика идеја... заврши госпођа Мага.

М—

Нобелову награду за физиологију и медицину добио је ове године холандски научник Ејкман, познати испитивач болести бери-бери — једне опасне нервне болести

недељне Цицешрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 2.—
ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарiju
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

Пред избор краљице лепоте. Конкуренткиње очекују жири

На бечком универзитету били су прошле недеље велики немири

Недељне Щеширације

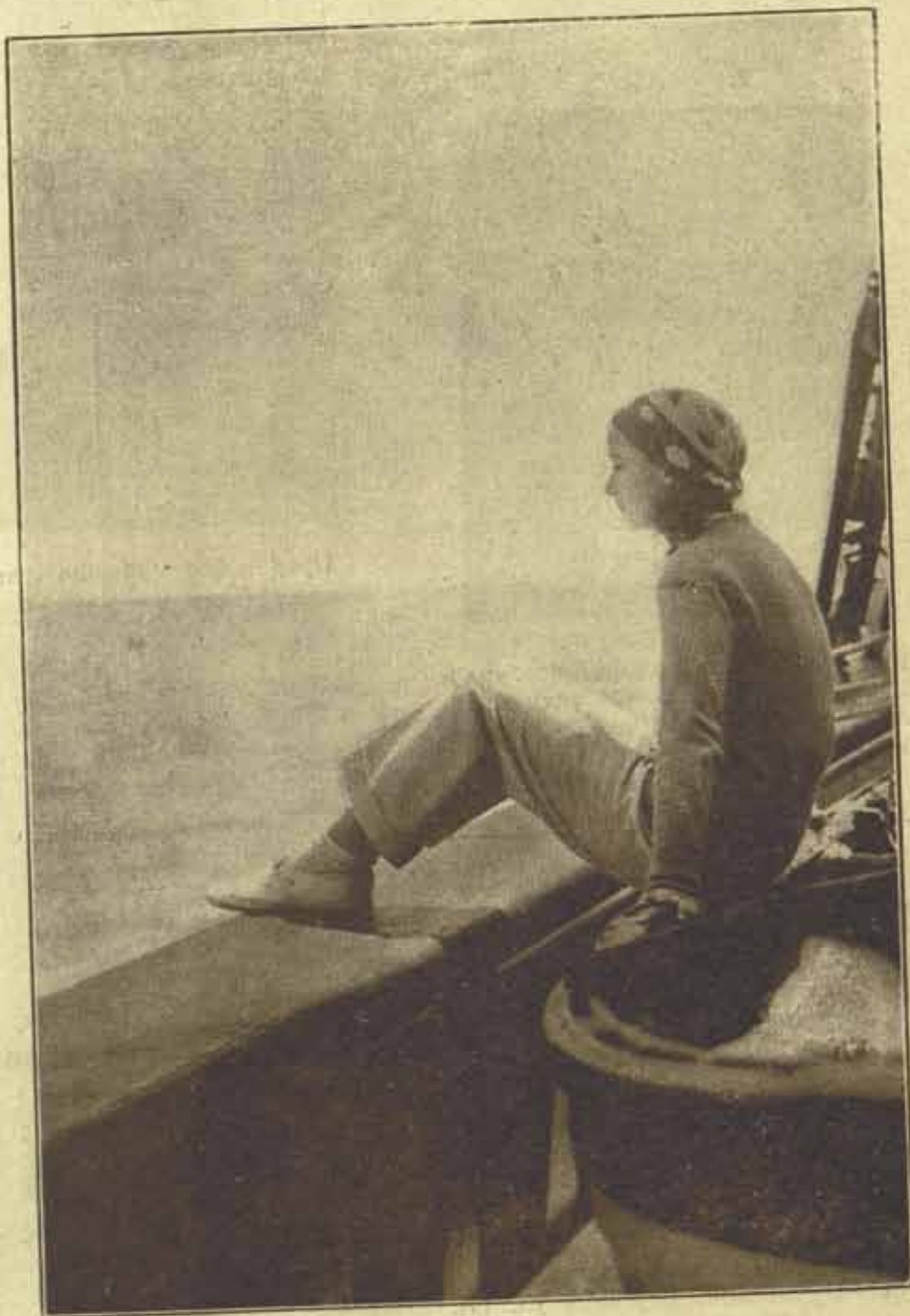
На одмору

Поводом 80. годишњице смрти Шопена. Гроб Шопена у Паризу.

Светска краљица лепоте за 1928. г.
Мис Ела Хаизер срећно се удала и
налази највеће задовољство
у кућевним радовима

Грета Гарбо на својој приватној јахти.

Недељне
Илустрације

Бр. 47
Дил. 3

ер
за
за
но
је
м-
та,
те-
га,
и
то
са
во
а-
не
и
у
и
та
и-
је
з-
у-
а-
го
).
п-
о-
н-

Жене одликоване пољским орденом

Г-ђа Лепосава И. Христић

Ових дана, у пољском посланству, на свечан начин предата су одликовања, Пољски крст за заслуге, београдским госпођама, које су радиле

Г-ђа Софија Медовић, оснивач и потпредседница пољско-југословенског клуба у Београду

на зближавању односа између пољског и југословенског народа. Одликоване су г-ђе Лепосава Христић, Софија Медовић, Дара Цветковић, Валерија Стевановић, Зора Присекер Станојевић, новинар, г-ђица Радмила Петровић, архитекта.

Госпођа Христић је једна од београдских госпођа, која има највише

Г-ђа Радмила Петровић, архитекта

одличја. Она има два руска ордена. Легију части, чешки орден Бели Лав, француски л'Енстриксион пиблик, Светог Саву и сада пољски орден.

Г-ђа Дара Д. Цветковић, чланица управе пољско-југословенског клуба

Г-ђа Валерија М. Стевановић

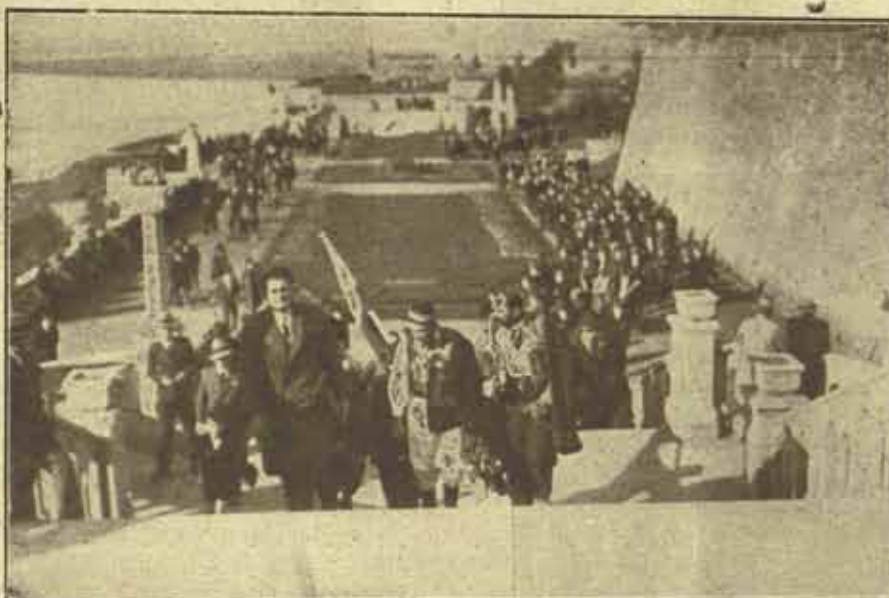
Г-ђа Зора Присекер-Станојевић, новинар

Шта је мода?

МИШЉЕЊЕ ВЕЛИКОГ ЈУГО-СЛОВЕНСКОГ ПЕСНИКА
Г. Ј. ДУЧИЋА

Хрватски сељаци у Београду. Група сељака у народној ношњи

Група хрватских сељака на Калемегдану

Група хрватских сељака која је прошле недеље посети-ла Београд и том приликом примљена од Њ. В. Краља

Мода је у природи човековој, јер мода не значи друго него љубав за ново. Цео прогрес, то је инстикат за ново, за друкче, које се инстинктивно сматра за боље него све друго што је догле постојало. Људи мењају земље, градове и домове; мењају одела, књиге, чак и жене. Докле буде човека, биће љубави за ново. И одиста, има пуно случајева да је ново боље и савременије него старо: јер ново, то је нешто што је већ постојало али са још нечим које га допуњује: ново оружје, и системи порезе, и цело законодавство, то су докази да се не може живети увек од нечег истог, и да постоји усавршавање као закон у природи. Човек се стално развија и природно је да се и сва његова дела развијају и усавршују.

Ово се тиче и моде у женском смислу речи. Али ако се мода смењује оваквом брзином, томе су узроци различни: одвећ чести додири у друштву, утакмица у богатству, и мешање оног што је укусно са оним што је луксузно (а ово није једно исто). Најзад, и што је најважније: утакмица великих помодних радњи и њихово експлоатисање наших рђавих инстиката.

Ј. Дучић

Председник општине највећег града. У Њујорку је поново за председника општине изабран Џиму Волкер.

Филмске звезде и

Јени Југо и њен партнер у филму и браку Енрико Бенфер

Џулија посматра на сцени једног филмског уметника, чије је лице често пута покривено с прста дебелом шминком и скоро заборавља да под том шминком живи исти онакав човек, као што смо и ми сами. Назад он има душу, која само њему припада и која можда жуди за љубављу, самоћом и домом у средини тога илузорног света, света пуног варки.

Уметник у браку?

Хене Портен изгубила је свог првог мужа у светском рату. Ова популарна глумица удала се по други пут, пре осам година, за свога шефа др. пл. Кауфмана. Он и даље во-

Мади Христијан са својим супругом др. пл. Милером

ди бригу о растурању филмова своје жене.

Посетиоцима овог гостољубивог дома пада у очи једна соба намештена у потпуно сељачком стилу а која необично одскаче у поређењу са осталим савршено модерно уређеним одајама. Хене Портен има једну необичну збирку: писма, која су јој ратници слали са бојишта, која су пуна благодарности и љубави према великој уметници.

Хамбуршки индустријалац оженио се са Гретом од „Фауста“ — Камилом Хорн. Курioзма ради треба напоменути, да је ова глумица од-

Хене Портен и њен супруг др. пл. Кауфман

мах после венчања отпутовала у Холивуд, јер је према уговору имала у то време да игра у једном филму. Од скора се налази у Немачкој где ради за немачке филмове.

А и Ле Пари (њен први партнер у браку био је њен режисер Рихард Ајхберг) удата је за једног сувласника једне велике кројачке радње г. Молдауера. Слободно време про-

Камила Хорн и њен супруг хамбуршки индустријалац Клаус Герц

Лил Даговер и њен супруг Вит

ЊИХОВИ БРАКОВИ

Иван Можухин и његова супруга Агнес Петерсен

воде махом заједно, а овде онде приређују дуге шетње моторним чамцем, јер Ле Пари обожава спорт сваке врсте.

Брак уметника: Агнес Петерсен је своме мужу Ивану Можухину идеална партнерка како у филму тако и у браку. Обожавају спорт, али више него спорт, обоје воле миран и угодан домаћи живот, руски самовар, клавир, јер су обоје одлични уметници.

Јени Југо и њен други муж Енрико Бенфер (први муж Емо Југо, умро је пре пола) раде заједно у једном филмском предузећу. Они тврде да нема ништа лепше, до мими-

ком изражавати своју љубав коју у срцу носе. Обоје воле спорт. Још нешто, Јени Југо је одлична домаћица, која своме мужу кува његџа смиљена јела.

Лил Даговер (по њеном првом мужу) удџа се у Америци, када је радила за један амерички филм за г. Вита, који је обожава. Живе у Берлину у једној лепој вили, која је њихова својина.

Мади Христијан је жена редактора најстаријег немачког листа Берлинер Цајтунга, др. пл. Милера. Живе елегантно, путују много, терају спорт сваке врсте.

Ле Пари и њен супруг г. Малдауер

ПРВА СТРАНА

Леила Хајемс, пудерише пса Дугса, за један филм у коме она игра главну улогу

Филмски глумац Шарл Роже и његов верни пас. Њих двоје су добри пријатељи како на земљи тако и у ваздуху

Нова огромна зграда Техничког факултета у Београду, која се довршава. Лево фигуре изнад улаза у зграду, десно изглед зграде

Са београдске универзитетске клинике

Са београдске универзитетске клинике. Један моменат када се врши операција

Кад би бисер говорио...

...Причао би најстраховитије и најлепше приче, крваве драме и љубавне идиле. Бисер носи трагику у себи, јер се добија увек кад се жртвује живот једне шкољке. Док је сваки накит мртва ствар, једини је бисер органског порекла. И због тога захтева многе људске жртве, јер се по закону борбе за egzистенцију крије на дну мора и једино се добија гњурењем у морске дубине.

Лов на бисер на Цејлону траје шест недеља; у персиском заливу месец март и април. На обалама тих бисерних мора у то доба врло је живо. Урођеници, гњурци, дођу из многих крајева. Пре но што се спусте у море, запуше уши и нос воском или ватом натопљеном у уље. Слуштају се низ конопца, о који се обеси и један тежак камен, и силазе у дубину од тридесет метара. Око врата обеси се кор-

па у коју спуштају шкољке, коју гњурац с тешком муком чупа са стена. Штогод су старије шкољке, зрно је крупније. Гњурац остаје у води педесет секунди, највише осамдесет. Кад гњурац затресе уже, знак је да треба да се извлачи. И кад га извуку у барку, он је сав малаксао. Гњурац се дневно спушта осам до десет пута. Тај страховито тешки посао толико га изнури, да он дуго не живи. Обично умиру од туберкулозе услед великог притиска воде на плућа. А колико њих пропадне у дубини морској... Тек се само зачује један крик, и кад га извуку он неки пут нема цело лице, или му је откинута нога. То зверско дело извршила је ајкула. Догађа се да и главу откине... И док

Јелисавета аустриска имала је најлепши бисер

се свуда унаоколо плави море, пирка поветарац, несрећник лежи у агонији и издише у барци.

Па покрај толиких жртава цео све осећа пасију за бисером.

Та љубав према бисеру датира из најстаријих времена. Плиније је писао о бисеру и огромним зрнима које су Римљани и Римљанке носили око врата. Млади Атињани носили су по једно зрно бисера у десном уву, а Персијанке и Гркиње дуге мињуше од бисера.

Клеопатрин бисер остао је славан у историји, нарочито онај, који се растопио у сирћету, што је мало чудна ствар, јер сирће само нагриза али не раствара материје.

Једно зрно Клеопатриног бисера било је расечено на два дела и стављено као мињуше Венери у Капитолу. Ако ће се веровати библијском добу, Аврам је метнуо бисер у уво својој служавци Агари.

У Француској се бисер појавио за време Хенрика другог. Катарина Медичи имала је најлепше низе.

Једно време носио се крст од бисера, који је имао девет зрна.

У нашим народним песмама спомиње се бисер. На двору владара и властеле у средњем веку бисер је био

Долазак хрватских сељака у Београд

најомиленији накит.

Хемијски састојци бисера су карбонат, калцијум, сулфат и фосфор. Јапани су успели да вештачки, стварајући отвор на шкољци, натерају је да лучи седефасту слуз, од које се стврдњава бисер.

Обично се бисерне шкољке налазе у сланим морима, али их има и у

слаткој води, у Русији, Финској, Немачкој, Саксонској.

Лажни бисер, који се прави од рибљих краљушти, носили су и Гали и Венецијанке.

Данас цео свет носи лажни бисер, и кад би Плиније оживео и погледао женски свет, мислио би да је свака дама милионерка.

Првак и редитељ Народног Позоришта г. Вит. Богић и г-ђа Ризнић у једној сцени из првог чина комада „У новој кожи“

Фото «Slavia Press»

У среду 6. нов. ов. г. прославио је у Београду 25 година свога уметничког рада г. Витомир Богић, члан и редитељ београдског Народног Позоришта. Г. Богић са својим одраслим кћерима

Фото «Slavia Press»

Димитрије Тијеникин, познати руски композитор и пијанист забавља се у кругу лепих герлова на плажи

ПОЗОРИШНА ПУБЛИКА

У Пожаревцу, Руми, Ваљевоу, Новом Саду и Ужицу

— А јесу ли вам се удварали и изјављивали љубав?

— Боже, какво је то питање, зачу-ди се тетка Перса... Питај, како су дочекали, јесу ли били одушевљени игром... За глумицу је то најважније. А шта то значи: јесу ли изјављивали љубав?...

Госпођа Жанка се окрете на столици и изненађено погледа тетка Персу!

— Е, знате ли, тетка Персо, ја сам мислила да ме ви волите, сад видим да сам се преварила. Како то, да не сме неко да ми управу такво питање (јер то питање о изјавама љубави није било управљено тетку Перси, већ Жанки).

И насмеја се госпођа Жанка као оно у сцени кад прекине на половини речи: Ја сам госпођа министар....

Дљусак похвала паде на позоришну публику у Пожаревцу... Чак устаде, поче да гестикулира левом руком (у десној држи цигарету) као да држи говор:

— Сјајно су ме дочекали у Пожаревцу... Ја се просто поносим што сам дете тога краја. Обасули су ме

цвећем, читава кола цвећа, поклони-ма, топлим речима; то је био прави триумф. Од госпође д-р Михаиловића добила сам велики букет са посветом: Поздрав и добродошлица златној Жанки. Госпођа д-р Божовића и њена сестра поклонице су ми диван црни шањолски шал, а од г. д-р Божовића добила сам један старински прстен који је нађен као ископина.

И госпођа Жанка носи сада тај прстен као неку амајлију.

Најлепше похвале и сећања имала је госпођа Жанка и за госпођу Колесников.

— Сви, сви, изванредно су ме дочекали у Пожаревцу.

У Руми су ме изненадиле моје колегице. Све су изашле на станицу да ме дочекују, непрестано су биле око мене, гардеробу ми окитиле цвећем. Добила сам у Руми дванаест букета, а међ њима диван букет од оперских певача г. Цвејића и његове госпође.

Публика у Руми није знала да ли сам дошла и госпође су непрестано

навраћале у гардеробу да се увере.

У Ваљевоу ме је одушевила омладина. Кад сам после представе пошла на воз, дочекала ме је ту једна група омладинаца, који су изашли да ме испрате. То ме је необично дирнуло. Ах, златна је омладина свуда. То је најидеалнија публика која глумцу даје елана.

Новосадска публика ме је дочекала тако, као што су некад, давно, пре рата дочекивали глумце. Нови Сад може да буде врло отмен и врло топао... и сваки пут гостовала би Новосађанима.

Усхићена сам била и Ужичанима. Кад сам се појавила на позорници, устао је један Ужичанин, г. Милекић, и пружио ми букет. Ја узем букет и преко рампе се пољубимо.

— А је ли био леп и млад?

— У најбољим годинама. После је изјавио да неће девет месеци да се умива, да не би избрисао пољубац.

— Како сте били задовољни са ансамблом?

— Свуда су ванредно спремили комад, да сам била изненађена, и нигде се није десио никакав «хикс».

Али турнеја госпође Министарке није још завршена.

Како ће госпођица да зна да је „он“ волк?

Ви сте ме, госпођице, молили да вам о томе пишем, и ја се одазивам вашој жељи. »Како ми можемо знати да нас један младић воли, кад он сада говори једној о љубави, а после то исто и другој, и трећој, и четвртој...? Тако ми пишете ви.

И онда је вама врло тешко да погодите његова права осећања, која он некада и нема у себи, јер га жене толико размале, да он постане уображен, да су све заљубљене у њега, и онда није потребно да се он заљубљује у њих.

Баш пре неки дан посматрам на трамваја једног младића на ћошку са једном госпођицом... Удвара јој се... И тај неги осмејак, исти поглед, видела сам код њега управљен и другој госпођици... а можда и трећој и четвртој.

И како сад да оне знају говори ли он истину.

Мушкарци имају један дефект. Они не умеју да говоре. Да се разумемо. Не умеју да изражавају своја осећања. Они ће да протестују. Али кад би се узео љубавни режим жене и човека, оно што жена искаже било би пуно топлине, поезије, нежности. А речник човека је постан, окучен, и не обилује богатством речи.

То љути госпођице, то љути и удаче жене.

Жена воли вечни шепат љубави — њу треба увек узбудити кроз чуло слуха. А мушкарац се узбуђује кроз чуло вида и пицања.

И кад вам он никада не каже на једну реч љубави, а грли вас страшно, значи да вас само жели.

То су два појма: **желети** и **волетати**. Човек може да жели жену, коју не воли, а често црта воли жену, али се чува да је пожели, јер хоће да буде његова једног дана и боји се да јој не нанесе патњу и страдања.

Зато се увек трудите да дознате, да ли сте ви жели и каприц једног човека или љубав.

Ви све желите да будете љубав, да сте вечно у његовим мислима, да само ви постојите за њега.

То је данас врло тешко.

Онај, кога ви највише волите, мора се окренути на неки пар лепих ногу, мора се насменити на неке сјајне очи које га враголасто погледају. И ако се то често догађа, ваша слика може да побледи у његовом срцу.

Трудите се онда, да будете јачи од свију других жена.

Не раснијајте одмах сву своју љубав и свој љубавни речник... У љубави је потребна штедња, да би она

била дува... Зато и ви штелите своја осећања. Ви се, можда, плашите, ако сте једног дана уздржљивија, да ћете га отуђити од себе... Немојте се плашити.

Ви га после таквих часова терате да размишља о вама, да се пита: вољите ли га? А кроз љубав мора увек да се провлачи један тон сумње. Та сумња ствара узнемирелост у срцу, а то болно треперење присиљава вас, да мислите и ви на њега и он на вас.

Зато му не шапућите непрестано: Волим те, волим...

Ви сте га тада ставили пред једну чисту ситуацију... И чим он понавља: »Она ме воли«..., и сигуран је у то, ви сте онда као објекат, који је он желео да освоји, изгубио мало од своје интересантности.

Јесте ли опазили, госпођице, како је пуно дражи у овој првој увертири до познанства.

Зато, што је и код једног и другог жеља за освајањем и победом.

После је питање, да ли ћете ви бити победник, или он.

Ви имате своју психологију, као жена, имате своје лукавство, које вам помаже да будете јачи.

Али некад све је узалуд.

Жена је искренија у љубави и тиме умањи свој успех. Свака није искрена, али ако није кокетка, она је истинита.

Жена нише пати од мушкараца, јер се приближава психом, и због својих патњи, она је експанзивнија. Може тада да буде љубоморна, да прекорена човека кога воли, да трчи за њим...

А то вас све разоружа, и ви онда не можете да знате воли ли вас мушкарац.

Зато му не показујте своју љубомору, али се трудите да њега направите љубоморним. Жена може да маскира љубомору, мушкарац не може. Мушкарац носи у себи истинит свој инстинкт и љубомору. То је у вези једно с другим. Љубоморан мушкарац, то је увређени мушкар. Љубоморна жена, значи увређена психа.

И зато га направите мало љубоморним. Ако он на то не реагира, значи да вас не воли.

Немојте ни трчати за њим. Ако ви трчите за њим, не можете никада знати жели ли он да вас види. Кад мушкарац воли једну жену, он ће увек наћи начина да је види. Ако он не показује жељу да вас негде сретне или сачека, знајте да није много заљубљен у вас, или баш никако, и немојте се ви онда заносити том љубави.

Мушкарци имају обичај да кажу: »За женом и трамвајем не треба трчати, јер ће доћи други...« Зато се потрудите да не сачека ту другу, и натерајте га да он потрчи за вама, а никако ви за њим.

То је и физички закон љубави. Кад се жена осваја, она не сме да се нуди. И платонска љубав заснива се на том принципу. Увек је човек прили који загрли и пољуби жену.

Зато немојте никада ви да му пред заказујете састанак и питате: »Где ћемо се видети?« То треба мушкарац да пита.

Ако сумњате у њега, онда му тек можете поставити то питање. И видите ли да он врда, извињава се, те има посла, или тако што, знајте да је неискрен и да нема дубоких осећања за вас.

Његово општење са вашим пријатељицама пружа вам могућности да га боље упознате. Ви сте психолог и можете да осетите шта значи сваки његов поглед и реч.

На улици исто тако можете да га проучавате. Има мушкараца, који морају сваку жену да погледају, наоку иду са дамом. Ти нису никад озбиљно заљубљени и чувајте се, да се у таквог не заљубите.

Најважније је унети у своју љубав једно осећање достојанства.

Немојте бити нивад лака тврђава, која се за час осваја. Штогод вас мушкарац браке осваја, брже ће вас и заборавити. И унесите такт у љубав...

Један мушкарац, који воли једну госпођицу, објашњава зашто је воли:

— Она је најбоља од свију девојака, које сам познавао. Никада није трчала за мном, никада ме није питала где сам био.

У тоалети је скромна, није љубоморна, не прави ми никад сцене, не свађа се са мном, не показује жеље за луксузом и т. д.

Ако и ви, госпођице, имате сва та својства, онда можете да рачунате на успех и победу.

МИР—ЈАМ

ОПРАВКЕ

Сатова и накита врши солидно по умереној цени.

М. Г. КАРИЋ

Краља Милана 116.
БЕОГРАД — Славија

Мој сусрет са Ивом Војновићем.

Било је то 1926 године, једнога пријатнога, мекога летњег вечера на Пилама. А можете замислити каква је у томе тренутку Дубровник! Не само море, које залазак обележава са неколико осенчених једара, него и корзо је врло интересантан. Можда и не толико због, да се тако изразим, чоколадног плочника дубровачког, колико због «лепога света», због «бујнице стопала» која се слива туда.

Шетам се ја, тако, сам. Можда ће те рећи да ме правлаче куће, излози, «сињорине». Наравно, према свему томе нисам равнодушан. Но, тога вечера мене је привлачило нешто друго. Желио сам да видим Ива Војновића, великог дубровачког ралсода и госпара. Јер, размишљао сам, доћи у Дубровник а не видети писца «Еквиниција», исто је што и не видети тај лепи град. — Тако, шетам ја и загледам се у сваку озбиљнију фигуру. Зверам наоколо хоћу ли видети Војновића, пошто сам га био добро упамтио из разних фотографија. Само ме је једно буњило. Газдарица, изутра, обавестила ме је да Војновић има дугу браду, да је висок и да, махом, иде сам. Баш у томе тренутку приближавао ми се један крупан, озбиљан човек са седом брадом. Уздрхтах! «Он је», помислих.

— Јел' те, молим Вас, да ли је оно Иво Војновић, песник? Улитах, узбуђено, некога старог господина у пролазу.

— Но, но, Војновић Вам нема браду. А шта сте то желели... Ваљда да видите. Ха, та то Вам је карикатура!

Затим, упознавши се, почесмо говорити о Војновићу. Господин је знао доста лепих ствари из његова живота.

— О, о... баш као заручен! Младићу, то Вам је Војновић. — Погледам: у сусрет нама ишао је старац, још крепак, у летњем оделу, ходом нешто чудним и неубочијаним. Водиле су га две госпође.

Пошто се дубоко захвалих господину, поћох право за Војновићем. Можете само замислити моје одушевљење! Та и како би друго био седанаестогодишњи младић који покушава и сам да пише и који, до тада, никада није видео књижевника. Свакако, морао је то бити догађај. Пратио сам га у стопу, ослушкивао, трудио се да га добро запазим. Лично сам на некога детектива. Та је ли то тај човек што је онако топло писао о чемпресима на Михајлу?! Најзад, госпође уђоше у трамвај

(који иде за Груж) а Војновић се врати. Затрептах. Хоћу ли му прићи, нећу, хоћу, нећу... бројим на прсте. Смишљах реченице које почињу са «Веома сам срећан...», «Необично се радујем...», али не иде. Како да му приђем кад нема неког разлога. А онако, само да га видим, глупо је. Но, што је Војновић даље одмицао, у толико је у мени, све више, бујала жеља. Зашто да му не приђем: славан човек? Међутим, познато је, да ништа не опкољавају толике глупости као славу. И — паде «Добро вече!» Војновић се окрену, стаде, насмеја се благо и пружи ми руку.

— Добро вече!... Ја сам Иво Војновић.

Измрмљах и ја своје ситно име, које, чинише се, утопу, у пукотине између његових речи. Затим, почех да рецитијем оне реченице као «Веома сам срећан...», «Како сам...» и тако даље.

— О, драга душо! Мене то радује; ја волим омладину... А Ви сте Босанац, Херцеговац?

— Не, ја сам Црногорац.

— А, Црногорац! Војновић ми је ставио руку на раме. — Врло красно изгледате! па ће мало после: — Богу свевишњем хвала, данас све је наше, све је наше!! Како је то дивно доћи у Дубровник, у Цетиње, у Београд или у Загреб, свуда као у своју кућу. Свуда исти, наши људи, свуда гостопримна сретанја!... Говорио је ове речи врло узбуђено да је, на крају, опет поновио: — Богу хвала, данас све је наше!

— Знате, г. Војновићу, и ја покушавам по нешто да напишем, упадох.

— Где сте објавили ваше ствари?

— Знате (ту беше дирнуто моје болно место), ја нисам много штампала. Држим да је то још рано. Прво треба да сазри.

— А, не драги! Сазрићете много лепше ако будете штампали своје почетке. Треба подстрека, признања за оно што се ради да би се имало убеђење... то Вам је као једна биљка којој треба светлости.

Војновић се смешио непрестано.

— А, учите ли школу, драга душо?

— Учим гимназију.

Незнајући шта ма ду јо кажем, обратих се речима:

— Знате, ја много волим Ваш «Еквиницију». Да ли се та књига може добити овде (ко бајаги, а видео сам је у књижари. То је било тек да нешто речем).

— Може, може. У овдашњој књижари имају сва моја дела.

Пошто, најзад, исцрпих разговор, управо све оне спремељне реченице, опростих се од Војновића.

— Збогом, драга душо! Бог да даде да се опет видимо!..

Занста, видели смо се поново и то, ту скоро, у београдском Народном Позоришту, ја као случајни пролазник а он у мртвачкој скрини, — на његовој последњој великој трагедији у томе дому.

Јанко Ђонових.

Господин Турински је оболео...

Видели сте га и ове представе у Шведску, тој симпатичној и брижљиво израђеној улози, и нисте ни помислили да је он болестан, и да пати и на позорници, док вас засмејава и ви га задовољно гледате.

Ето, у томе је трагика глумца, да игра да се смеје, кад код куће плаче, да је расположен кад подноси тешке физичке болове, да скрије сву своју душу, и да се прикаже весело, да би вас насмејао...

А г. Турински је умео да насмеје ведрим и слатким смехом публику, ту исту публику, која га је некад обожавала као оперског певача, и која му је исто тако радосно пришла као драмском глумцу, јер је он имао ту срећу, да покрај свога гласа носи у себи и драмски таленат.

Зато је умео да направи себи једну одступницу, да се појави као комедијен, у улогама које је лако и природно интерпретирао, служећи се ипак и својим органом тенора, који му је давао прилик да обоји своје улоге меком дикцијом, врло пријатном за уво слушаоца...

Свака његова појава на позорници, у оним најмањим улогама, била је видљива, остајала је у сећању гледалаца. Од малих улога, он је прелазио на све веће, док једног дана није био носилац главног јунака у Шведску.

Код г. Туринског, као драмског глумца, опажа се љубав према улогама. Он се труди да и ону најмању улогу прикаже рељефно и са разумевањем. Зато је као драмски глумац брзо стекао симпатије публике, која увек очекује да га види.

Али сад је оболео и мора да се лечи, да не би наступиле тешке компликације. Најмања болест захтева веће материјалне жртве, а болест г. Туринског довела би га у немогућност да је лечи са својом платом.

Зато глумачко удружење приређује један концерт, да би пружио прилику г. Туринском да опорави своје здравље на некој клиници.

Од београдске публике зависи сада да ли ће схватити своју дужност, и осетити једну моралну обавезу према уметнику, који је био њен идеал у младости, која се и сада спрема да пружи читаве серије типова, и да настави своју драмску каријеру.

Сам г. Турински често каже за себе: «Оперски певач носи трагичку у свом грлу...» И нико не зна колико је он преживео болова због те своје трагике...

И треба ли сада публика да допусти, да дође и друга трагика у његовој каријери — болест, која би му нанела папње као драмском уметнику...

М

Од Ђерке једне праље до филмске звезде.

Рођена у Лос Анџелосу, иза једног малог дућанчета где је њена мајка прала и пеглала рубље, мала Ана Меј Вонг није ни слутила, да ће једног дана постати звезда о којој ће писати цео свет.

Једног дана дође к њој једна њена пријатељица и позове је: „Хоћеш ли, Ана, да идемо у студио, ја сам добила дозволу?“

После подне Ана и њена пријатељица дођоше у Парамунт. Снимала се нека сцена и редитељу паде у очи мала Кинескиња. Он је одмах позва:

— Јесте ли ви кадгод били снимани за филм?

— Никад.

— Добро, дођите сутра да пробамо.

Сутрадан Ана Меј Вонг била је ангажована, а после неколико недеља већ је снимана.

Мала почетница лако је правила своју каријеру. Ускоро је постала ведета. Метро Голдвин Мајер закључи с њом уговор и даду јој једну лепу улогу у Мистер Ву-у покрај Лон Шанеја. Она је играла врло природно малу Кинескињу и показала сву своју грациозност и лепоту.

Но она се није задовољила са славом у Америци. Европа је привлачила. Дипон, режисер Мулен Ружа, понуди јој да игра у једном великом филму у једном енглеском студију. Она је пристала и играла је главну улогу у Пикадили-у.

Од свију улога, које сам досада играла, највише волим ову у Пикадили-у, изјавила је Ана Меј Вонг. Никад улога не може потпуно да задовољи једну глумицу, а ова ме је задовољила. Успех на филму није никад неки накит, који може да се чува целог живота. Напротив, најсјајнија

Потискивање Немаца из Русије. На руску европску границу пристижу дневно групе Немаца, који се из Русије селе, јер им Совјети одузимају имања и стоку. Немци се селе за Америку.

звезда може да падне с највећих висина у прашину. Публика је неумољив судија.

За једну малу чиновницу успех је кад је исправна на својој дужности, њен шеф је задовољан, и онда добија већу плату. Али за једну жену, која се испела у филмске васноне, реч успех има много већи значај. Њену личност посматрају милиони људи и њен успех зависи искључиво од променљивих каприца публике.

Као што видите, мала Ана Меј Вонг има у себи и философије.

Режисери је знају као врло осетљиву глумицу, која одмах све прима.

Позната је и као спортисткиња, а од свију спортова највише воли веслање. Позната је и као одлична аматонка, и у Енглеској је имала три коња. Свако јутро ишла је у студио на коњу, јашући калифорниски. Покрај спорта воли и уметност, нарочито сликарство и скулптуру. У Париз је долазила само зато да посети Лувр.

Европљани јој се исто тако допадају, нарочито дискретност новинара, који је нису питали као у Америци: «Јесте ли имали неку велику љубав у животу?»

У Европи је она потпуно мирна и задовољна.

— Ја нисам само Кинескиња, већ и Европљанка, али ако нисам потпуно европизирана у томе лежи моја драма. Шта ћете, две моје природе увек се боре у мени као пас и мачка.

Вулканска катастрофа у Средњој Америци. Вулкан Санта Марија у Гватемали избацивао је ових дана огромне количине лаве. Том приликом страдало је више стотина пицава, многе плантаже кафе уништене су

У канџама навике

Пришао јој је изненада и почео јој је љубити њен го и бео врат. Она се увијала, под тим старачким пољупцима, као да је љуби и грли човек пун снаге и живота. Тело јој се почело да грчи и дрхће, од пожуде и страсти, а крв јој је јаче ударала у лице. Он ју је и даље градио и љубио и не осећајући њене дрхтаје, под својим старачким рукама и уснама.

Одједном се она отрже од њега и побеже, пет до шест корачаја у зрело класје жита.

— Достат!.. Дрхтим већ!.. Ти ме само намучиш па ме оставиш, да се после сама, са својим телом мучим, рече она полако.

— Шта сам ја крив?.. Године су Олгице!..

Ућуташе. Око њих је била тишина. Тешка вечерња тишина, пуна скривене страсти и жудње. Негде у близини, тамо на једној уској стази, шева је извијала своју једнолику песму, а штрчак јој је, из једне бразде, одговарао. Око њих само зрело класје жита, попрскано крвљу зрелог турчинка. У даљини се оцртавале варошица, са својим, високим црквеним, звоником и кривудајим улицама. Онамо преко канала, правог и тихог, окретала се једна стара ветрењача, машући својим огромним рукама, као да неког дозива...

Одједном Олга викну:

— Милане, Милане! зече, једно мало, зече!.. Хајде да га ухватимо!..

Она поче трчати за зечетом, кроз често жито, весело и разуздано.

Милан ју је посматрао. Било је у његовом погледу вребања.

Страст, снага, сваки њен покрет је у знаку, једне велике, страсти и снаге. А он?... Он већ свега тога нема. Превалио је већ педесету. У њему и снага и страст спавају. Тек с времена на време ако се за часак само тргну и то бива ретко кад. А иначе, увек хладан, чешће пута заједљив и љубоморан... Па и сада гледајући Олгу пуну снаге, њему дође криво на себи и на њу. Дође му воља да је заједа, вређа, тако да она заплаче.

И он поче:

— Ти не жалиш твоју снагу!..

Глас му је био без боје, рапав и хладан, па ипак заједљив и ироничан.

Олга не одговори, него га само погледа, осећајући да је дошао момент, који у последње време већ чешће долази.

Он настави:

— Имаш децу, за њих треба да чуваш твоју снагу...

Жена забаци главу пркосно и гледајући га право у очи рече:

— Њима сам већ и више, дала сам им своју најбољу крв.

Кратка пауза у којој су мисли грозничаво јуриле и радиле. Милан се сећао прошлости.

Видео је Олгу у бару, исто овако разуздану и заносну, са пуно снаге и живота. Видео је себе залубљеног, где седи између Цигана, држећи Олгу у загрљају. После, виде, њихов први заједнички дан, овде у Бачкој, у његовој кући, па после заједничка путовања и најзад њихово венчање.

Одједном ове слике одоше, а на њихово место дођоше друге.

Олга лежи у постељи, сузе јој теку низ бледе образе и она се грчи од болова. Он је посматра, слуша њене јауке, који му парају мозак и доводе га до лудила, помогао би јој, дан неможе...

Био је то њен порођај.

Одједном он задрхта и изусти:

— Да, да!.. Дала си много крви!.. А шта сам ја дао?!..

— Ћути, ћути Милане, рече Олга болно, наша су.

Погледи им се среташе: један сузен и болан, други заједљив и пун сузице.

— Ко ми може потврдити да су и моја?... Ко, реци, ко???

Тишина. Тишина пуна кобних мисли и планова, обавијала је ово двоје. Са црквеног торња изби осам, мукло и отегнуто. Олга се трже и пође пут куће. Милан се упути, ћутећи за њом. Целим путем нису ни речи проговорили.

Дошли су кући. Њихов дечко, од шест година, играо се пред кућом,

у башти, па кад виде родитеље, он потрча матери, но Милан га задржа. Олга оста раширених руку, стиснутих усница и са сузама у очима.

После, уђе у кућу, узео малишана, од десет месеци, из колевке и поче да му тепа љубећи га:

— Црвићу!.. Хеј, црвићу, ево ти мамице!.. Твоје мамице!..

Дете рашири руке и насмеја се благо на њу.

Она настави да тепа:

— Видиш ти само њега, колики је мали и већ он познаје своју мамицу!

Милан изненада уђе:

— Што га толико већ љубиш? — упита је он хладно.

Олга га погледа уплашено и изусти:

— Милане, не буди луд! Па то је моје, моја крв...

И она се заплака.

Милан је стојао на сред собе и посматрао је.

Ето таква да је, помисли он, увек слаба, он никада не би зажелео да је мучи и заједа.

Она опет поче:

— Милане, не буди луд! Не мучи ме већ толико! Не мучи, тако ти бога!

Понова ућута. И Милан је ћутао, посматрајући је некако вребајући.

Одједном она опет поче:

— Зар си ме за то узео? Само за то? Зар сам ја то?..

Није довршила своју мисао.

Ућутала је.

Плач ју је гушио, а груди су јој су се брзо спуштале и дизале. Милан ју је посматрао и сладно се у њеном болу и њеној немоћи. Ловио је њен поглед, хтео је да јој види њене уплакване очи и да сасвим триумфује.

...После неколико дана спремали су се на једну забаву, у град. Милан је посматрао Олгу док се је она обла-

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе и лепе, и да добијете лепо нежно и бело лице, да се спасете сунчаних пег, бубуљица, мрља и т. д. да вам лице и кожа остане увек у младалачкој лепоти и свежини, немојте пропустити, да не употребите једино опробано и сигурно средство **КРЕМА САНИТАС** јер је једини препарат за лице, који заједном прави фино лице, одржава младост, подмлађује, даје трајну и дивну свежину тела — лицу и отклања и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлова 6.

чила.

Колико је само лепа, Па весела, па снажна! И опет му дође криво на њу. Радује се што ће у град, њој је мржа ова пространа, његова Бачка. Да, да, мрска јој је! Он је то већ видео. Па и он јој је мрзак! А он њу толико воли!... Он ју је и довео овамо што је веровао да ће она овде бити сретна. Па зар није сама тражила да је овамо доведе!? Јесте...

На забави су.

Око Олге су сами мушкарци. Она триумфује. Смеје се, час разблудно, необуздано, тако да сви око ње дрхте од жудње, чак их гледа тужно, дубоко, као да их испитује. Она је расположена као оно некада у бару што је била, док је била играчица. Милан посматра Олгу. Сваки њен поглед лови, сваки трзај тела и у његовој глави искрсну слика бара, где ју је први пут видео. Нека туга и бес измешали су се у њему и створили су неко чудно расположење код њега...

Олга игра. Лежи у наручју једнога младог дипломате. Ноздрве јој дрхте, тело — њено, витко као у змије, тело вије се и дрхти од снаге и страсти и Милан све то види и зна да је то моменат кад Олгу може свако имати и мрзи је сада.

Данас Милан мрзи Олгу. Мрзи је, мрзи!... А ипак је некад њикоме. И то тако увек од како је познаје....

Док су ишли кући, он је грлио Олгу. Она дрхти у његовом наручју, као и мало пре што је дрхтала, док је играла.

Тело, само нек је тело, њој је свеједно чије то тело било, помисли Милан.

Ова забава, играње, музика и шампањац, то је изазива, баца у прошлост. То је подсећа на њен некадањи живот, необуздан, пун страсти, љуба, ви, шампањца и авантуре....

На једном Милан рече:

— Олга, за тебе није овај наш живот!?

Она се насмеја:

— Није... Имаш право!...

Милан настави:

— Ти већеш дуго издржати код мене...

Олга диже рамена и рече немарно:

— Нећу!

— Отићићеш кад било....

— Отићићу!

— А деца?

— Она су твоја, ти си их желео да имаш од мене. Ја сам ти их дала, па шта још од мене тражиш? Дала сам ти све, снагу, крв и живот, разумеш ли, све сам ти дала?! Да, да, много сам ти дала крви! А сећаш ли се ти моје крви? Ти си је видео. Видео си је, када сам се порађала. Да тада си видео много моје крви! И ти си је заборавио. Да, заборавио си је, али ја ту крв немогу заборавити!

Ухутала је за часак, затим је наставила јаче:

— Док си ме могао да имаш сву, тебе није пекла прошлост, а сада, када си већ постао немоћан, сада те пече! А и мене пече и зове натраг! Мени треба живота! Разуми ме, треба ми живот, муж, човек ми треба!! Мени је досадна ова твоја Бачка и твоја селендра у коју си ме затворио. Живот, живота ми дај! Ја нећу више овако. Нећу, разуми ме већ једном! Хоћу натраг у пакао, на даске да играм. Хоћу музику, страсне загрљаје, људе који ће ме кидати од пожуде, хоћу оно што ми треба и на чега сам научила!! Збогом!....

Она заустави кола и сиђе. Милан је ухвати за руку:

— Олга, не буди луда! Наша деца, шта ће она?...

Она задрхта, отрже руку и викну:

— Пусту. Ја ћу се вратити....

Отишла је.

Милан је знао куда ће и пошао је заобилазним путем за њом. Путем је мислио: Пусту ћу је да се ове ноћи умори и после ћу је одвести кући и биће мир. Сам сам крив. Увек је подсећам на њему прошлост, дражим је, својим глупим пребацавањем, а знам је....

Нашао ју је у једном бару. Седела је са једним његовим пријатељем и пила је шампањац. Сео је код њих и пио је много, као и Олга што је пила.

Наједном ће тек он, куцајући се са њом:

— Олга твоја снага слава.

— Не, не слава само се притајила пред буру — одговори му она.

— Хоћеш ли да играш, као оно некада?

— Хоћу.

— Иди играј....

Она устаде, оде до Цигана, рече им нешто, затим оде на стадијом и поче да игра. Бесно, заносно, са пуно страсти и снаге, као да је помахнитала.

На једном се заћу један револвер-

ски пуцањ и Олга паде држећи се за ногу.

Милан јој приђе, насмеја се и рече јој сасма тихо:

— Опрости, опрости Олга, то је само за то да те за увек отргнем одавде и да будеш увек крај мене...

Затим је узео унаручје и изагесе је напоље....

Олга је брзо оздравила. Када је устала и када је почела да хода, приметила је да једва неприметно раме. Милан ју је посматрао, умирен и спокојан.

Олга се само насмеши и рече:

— Милане, донеси ми децу.

Милан изађе напоље и брзо се врати, водећи старијег сићиха за руку, а другог носећи на рукама.

Олга видећи децу, насмеја се кроз сузе, прихвати децу, загрли их и стаде их љубити.

Милан јој приђе:

— Олга јеси ли сретна?...

Ова га погледа уморно, као жена којој је доста живота и одговори му, тихо:

— Јесам, сретна сам Милане...

Гаврило Капларски.

БОГАТСТВО ЈЕДНОГА БАНКАРА.

Париски банкар Остервалд стекао је своје богатство на један веома чудан начин. Док је био још сиромашан човек и раденик, он је сваке вечери за столом при обеду, попио по једну малу флашу пива. Запушаче од флаша он није бацао, већ их је стављао у џепове и по повратку код куће остављао их на једну гомилу. Након дванајест година он је стекао толико много запушача, да их је продао за осам наполеона. Та свотица била му је као први капитал на берзанским спекулацијама, који се после стално увећавао, док најзад није постао милионер, остављајући у наследство после смрти ништа мање, него преко три милиона франака својим наследницима.

Госпођо ди ви купите порцелани
стакла и презенте за поклоне?

У стакларској радњи

А. ЈАНСЕНА.

БЕОГРАД Краља Милана 37.

тамо ћете наћи најбогатији избор
и најповољнији цене.

Сервизе за ручавање за 6. особа
од Дин. 380 и на више

Сервизе за чај за 6. особа од
Дин. 140 и на више

Сервизе за воће и колача за 6.
особа од Дин. 55. и на више и т. д.

МИШ

— Брана —

Весели разбудни тонови, раскаланих мелодија бучно цвиљаху, ми рећи се по димом испуњеној сали једне кафанице, која је у својој средини сакућљала многе усипане главе.

Те вечери седео сам у друштву једног свог доброг пријатеља при чаши пива уживајући у умилним мелодијама, које се шпраху око нас. Док је мој поглед весело блудео у наокол, мој другар седео је снуждена лица, гледајући суморним оком у неку неодређену тачку. Овакав његов изглед веома ме зачуди јер сам га познавао као веома веселог младича, те га стога запитам.

— Шта ти је вечерас Милане? какво те то брига мори?

На ове моје речи, он се трже, погледа ме а затим рече:

Љубо, не знам шта ћу да радим, несмем више Пери погледати у очи.

— Зашто?!

— Мани, да знаш само шта се је синоћ десило... и то све због оног полетог миша!

— Ама, каквог миша?!

— Чекај теби могу све поверовати, испричају ти све како је било.

— Хајде, причај, замолих га ја за интересован.

— Знаш, поче он, да Перу познајем већ одавно и да смо нас двоје били најбољи нераздвојни другови. Сећаш ли се оне вечери када је он довео Вериду, представљајући нам је као нашу нову чланицу. Сви смо били задивљени њезином лепотом. Право да ти кажем то је био тип жене за којом сам ја одавно чежуо. Толико пута седео сам замишљен и сањао о једном идеалном бићу које ћу волети изнад свега на свету. Видећи Вериду, оне судбоносне вечери ја осетих како ми телом прохуја нека дрхтавица, а на њезин стисак руке, ја одговорних дрхтајем својих прстију.

Од те вечери сигурно си приметно, да смо се нас троје увек налазили заједно.

Једном приликом Пера ми је признао као свом најбољем другу да њих двоје воде љубав, а и ја сам се сам доцније о томе уверио. Ово сазнање нанело ми је силан бол, али ја сам се трудио да га никако не испољавам. Тај бол она је толике олута шприла, јер је врло често прилазила мени, обгрлила ме својим меким ручицама, наслањала своје кадифене образе на моје лице а често, врло често спајала је и своје усне са мојима. Ти тренуци били су за мене очајна тортуре, можеш замислити како ми је било, у мени је кљу-

чала страст, а њено тело одисало ми је тежњом за девојком коју сам имао у рукама, а којој сам сисао опојни сок са усана, а нисам смео ни да је загрлим. Били су то тренуци у којима сам осећао да волим, силно, лудо као никад у животу...

— Ама, зар ти, прекидох га, зар је могуће да се ти можеш искрено заљубити?!

...Јесте ја, сам се заљубио, заљубио сам се лудо, без наде и био сам очајан. Патно сам силно. Нарочито у оним тренуцима када је она у највећем расположењу обавијала своје малене беле ручице око мојега врата.

Са тешком муком савлађивао сам се, трудећи се из петих жила да се савладам и ако ми је у тим тренуцима долазила мисао и осећај, да је зграбим својим мушким кошчатим рукама, да је стегнем у своје наручју и привијем на своје напаћене груди, и да је љубим, љубим, бесно, страшно, да утонем у дубинама њезиних божанствених очију... Ах' можеш мислити како ми је било. Ипак присуство Перино, уливало ми је извесни респект, не зато што сам га се можда бојао, већ само ради тога што нас је везивала веза најискренијег и највернијег пријатељства. Па ми смо увек живели као браћа. Када сам долазио кући, после тих очајних борби, које се витлаху у мојој души, ја сам седео за сто, хватао перо и хартију и преносио своје осећаје на папир. Затим сам устајао и излазио напоље, јурећи као луд између високих наслага дрва, док ми је весели поветарац мрсно косу и миловао својим освежавајућим дахом моје вреле образе. Па ипак дани су пролазили један за другим, ширећи у мени све већи пожар страсти и очајања.

А синоћ када смо сви троје изашли одавде, решисмо се да одемо у биоскоп. На моју или нашу несрећу, програм је био и сувише дуг, тако да се је представа завршила око 12 часова.

Кренуемо се полако да је отпратимо кући, чаврљајући успут којешта. Кад стигнемо до њезине куће, на њено највеће запрепашћење, она так сада виде да је калнја затворена а један једини кључ имао је газда, који јој је већ скренуо палџу да направи себи кључ, али она то није учинила.

Сада пред нама искрену један веома тежак проблем. Где ће она ноћас спавати?!

Стојали смо тако неко време, размисљајући, када се Вериди окрете Пери и рече му смешећи се.

— Пери, идем код тебе!

На ове речи, Пера се збуну, замисли се мало а затим рече.

— Не, Вериде, неможемо, причао сам ти да ми се сестра већ неколико дана налази у гостима, па можеш ми

ЈЕДАН ОД ВРЕДНИХ САРАДНИКА
„НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ“

Г. Љубомир Вукадиновић — Брана

слити какав ћу изгледати у њезиним очима када те доведем кући.

— Аха! Тако, то ти је сестра?!

— Јесте, верујем, часна реч, поче се правдати Пера. Ја знам своју сестру, не ће ми ништа рећи, али када буде отишла натраг к родитељима испричат ће им све, а тада тешко мени!

Пођосмо полако на више, лупајући главу, трудећи се да решимо овај проблем.

Одједном Пера стаде, насмеја се и рече.

— Зашто ми у опште лупамо главу, када је ту Милан, тићеш код њега да спаваш!

— А ти?!

— Ја морам по сваку цену ићи вечерас кући, јер рекох ти мало пре, да ће ме сестра сигурно издати кући како не долазим у стан по целу ноћ, већ на другом месту спавам. Ко зна шта ће она помислити.

— Ма слушај Пери, рекох му ја збуњено, налазећи се још под утисцима његових малопређашњих речи. — Немој молим те, шта ће рећи мој брат, ако примети да доводим кући једну девојку.

— Море остави глулости, Милане, ти нећеш ни ићи кући, већ у дрвару, где тако често спаваш.

— Али тамо је негодно.

— Немој молим те ти мени сада да причаш, као да ја не знам. Уредно си ону собу доле да неможе лепше бити.

— Али...

— Нема ту али, ја мислим да си ми пријатељ и да ми можеш учинити ову маленост. Уосталом нећеш дозволити да она преноћи на улици!

Шта сам могао радити, пристао сам тешка срца и ми се полако упу-

тисмо ка мојој дрваро. Када смо стигли пред мојим станом Пера нам пружи руку, пољуби Верину и рече смешли се.

— Лаку ноћ, и будите ми добри!

Путећи полако прођосмо кроз авлију, и уђосмо у малу кућницу која је имала само једну собу у којој сам ја врло често поживљао и бавио се преко целог дана. Веруј ми да сам те вечери када уђосмо у собу, дрхтао као да се налазим у грозници. Упалих електрику и обљештава електрична светлост обасја зидове ашаране сликама филмских величина мојега привременог става.

Верница са највећим интересовањем поче посматрати фотографије а затим поче претурати по мојим књигама и хартијама. За то време ја сам скидао душли душек са мојега кревета и наместио га на патос, правих од њега постељу.

Када сам био готов, окретох се и спазих како она прелистава неку књигу, слеглох раменима и седох на кревет, запаливши цигарету, пуштах густе колутове дима, размишљајући о овој неочекиваној авантури. Из ових мисли траже ме Веричин глас, која ме ушта да ли сам готов.

Рекох да јесам. Она седе на душек, који је лежао на поду и рече ми зевајући.

— Ја ћу овде павати, угаси електрику.

— Али Вернице, ја то немогу дозволити, ти мој гост и молим те да спаваш овде на кревету.

— Нећу, или уопште нећу спавати, или ћу спавати? овде где сам.

Знајући њену тврдоглавост, помирих се са судбином, која ме је тако упорно прогањала. Угасих осветлење, свукох се и ускоро се нађох испод топлог јоргана.

Покушах да заспим, али ми на очи никако не долажаше сам, лежао сам тако, док су ми мисли некуда блудиле. Одједном зачу се један пригушен врисак; ја се тргох као електризован и погледах доле.

Верница је стајала на сред собе, дрхтајући од страха.

— Шта је ако Бога знате?! Упитих је зачуђено. Чувши мој глас она се трже, притрча ми и обви ми своје урчице оков рата, припијајући се уз мене, и најзад једва промуца тихо.

— М.и.ш. ми.ш!

— Ама какав миш?!

— Прошао ми је поред самих ногу, јао ала сам се уплашила.

— а иди молим те, какав миш? Нема одве мишева! Почех сада ја да мучам, јер близина њезиног лепог тела, збуњавала ме је.

Она сва задрхта при помену „миша“ и једним наглим покретом, нађе се поред мене у кревету, градећи ме инапуташе.

— Ах! Тако ме је страх, мора да је

ОПРАВЉАМО ОБУЋУ

и ону која није код нас купљена

Кожна пенцета

мушка 28.— дин.
женска 24.— дин.
дечја 18.— дин.

Гумена

(снег ципеле и каљаче)

мушка 36.— дин.
женска 32.— дин.
дечја 28.— дин.

Користите се овим у интересу Ваше куће.

Батша

ГРБИЋ

био врло велики, страшно сам се уплашио!

Осетивши додир њезиног младаљачког тела ја се више немогах сасвладати, мрак ми се навуче на очи, док ми је срв кључала у жилама, заборавих и на „миша и на пријатељство; на све, потражих њезине усне, спајајући их са својима, у један дути грчевити страстан пољубац.

И сада драги мој Љубе, не знам шта ћу да радим, пита ће рећи Цига?

— Неће рећи ништа, рекох ја смешли се, јер неће у опште ништа ни дознати, о томе фамозном „мишу“! Али молим те калки ти мени, од куда миш у твојој соби?!

На ово питање добих као једини одговор само слегање раменима, које попраати један смешак, тајанствен и чудноват, као и ова прича...

Два бопесника

Два пријатеља, која су становала заједно у једној соби, одлуче се да више не пију никаква алкохолна пића; само за случај болести реше да оставе једну флашицу коњака у орман.

Трећег дана после ове одлуке рече први: „Стево не осећам се добро. Изгледа да ћу добити неку болест. Дај ми ону флашицу са коњаком да болест спречим!“

„Доцкан“ — одговори други, „ја сам јуче цео дан био болестан“.

Доцкан

— Јеси ли још верен са Десом?

— Не...

— Богу хвала! Сад ти могу рећи колику би глупост урадио да си узео ону ружну гуску.

— То си требао пре да ми кажеш, јер сам се са њом венчао.

Мала диференција у мишљењу

Један чувени лекар прегледао је завод за умоболне. Он примети једно прилично интелигентно лице и ушта га:

„Зашто сте ви овде?“

„Само због једне мале диференције у мишљењу“, одговори пацијент. „Ја сам рекао да су сви људи луди, а сви људи рекли су да сам ја луд и тако је већина победила.“

Хумор

Музеј старина

Берке чувеног једног научника, две старе уседелице, уредиле су од очевих старинских ствари један музеј.

Једног дана неко зазвони.

— Хтео би да разгледам старине.

— Извините, одговори служакица, данас су отишле у варош.

ЛЕКАРОВА ПРАКСА

Једног јутра осванула је на бело окреченој кући причвршћена мала мраморна плочица са урезаним златним писменима:

Др. Н. Н. лекар целокупног лекарства.

Ординира пре подне од 9—11 — после подне од 3—5.

Лена госпођа, жена овдашњег адвоката — сва намирсана, свежија од прољетног јутра нашла се као први пацијент у ново уређеној чекаоници.

Да би дотерала још мало у ред лице и косу, отвори кожну тороницу и извади пудер, али врата ординације отворише се а на прагу појави се учтивим смешком на уснама нови лекар.

Изволите госпођице... рече он... показујући крештом руке на кожну фотељу.

Једва сам дошла... господине докторе, проговори она сва задихана.

Дражесно збуњена окретала се око себе незнајући где да остави мали црвени сунцобран што јој је сметао у руци.

Одморите се мало, па ми онда детаљно испричајте што вас боле, рече он примајући из њезине руке сунцобран.

Већ ми је боље... проговори она за један час ћутње.

У првом реду... ја сам удата господине!

Опростите мојој забуну... назвао сам вас госпођицом.

Нипошто непријатна забуна — господине докторе.

Осећам болове на срцу. Пардон! Не на срцу... већ око срца... а код најблијег хода луна неправилно... иде... иде... па стане.

Видећемо... одговори он важно... док је позом искусна лекара метнуо руку на њено срце, које је збиља одавало знака да се налази испод танке свиле на левој страни груди... Узбуњено је кучало!

Изволите се скинути! Учинићемо један свестран преглед.

Док је она преко главе скинула хаљину и остала у свиленом комбинезону боје њеног тела, дотле је он у стакленом орману за инструменте тражио потребне справи.

Кад се је окренуо стајала је она пред њим изазовно лепа... навлаш збуњена... и сувише пожељна у својој грацијозности.

Свилена уска раменица незна се да ли је намерно оклизнула преко округлог рамена — а почетак полунатих груди изазивао је у њему недозвољене жеље.

Прелепа болеснице... бићемо ја-

ки... овладаћемо се... нећемо одмах показати да смо разумели сврху нашег доласка, мислио је он за себе у облику мнoжине... па на глас озбиљно рече:

Ви дрхћете?... Не бојте се!... почетак сваке болести даде се вољом и лечењем одстранити. А код вас и не може бити друго већ само почетак.

Да видимо пулс!

Она му пружи ручицу снежно бело и мало влажну — на којој се сјало блиставо прстење.

Луна... луна... жури се некуд рече он наљиво. Да ли је нетко у вашој фамилији боловао од срца?

Мајка... чини ми се и деда по оцу.

Јеси ли живи обоје?

О дабоме... здрави као дрен... изрекне се она у забуну.

Затим се он неком малом справом на уху дотицао њене округле груди и израживао пажљиво непокорни комадић црвеног меса, који је испод ње кучао.

Можете се обући... није ништа опасно.

Избегавајте узрујавања... игранке и дуље шетње. Уопште умереност вам се у сваком погледу препоручује. Лек што ћу вам га преписати узимаћете три пута на дан — сем тога... два пута недељно долазићете код мене на лечење «кварц—лампом».

Учинићу све што наредите, само да оздравим. Помислите овако младом створењу наређивати неку умереност и одрицање... то се може... ја не кажем... али признаћете да није ни лако.

Признајем... признајем... говорио је он смућен њеном близином.

Она је гризла своје црвенилом обојене мале усне само да не прсне у смех.

Ево га! Опет је почело лупати рече она док је белом ручицом стегнула леву груд.

Дабоме да ће лутати... будете ли мислили на то. Моћ уображења у вас је и сувише развијена.

Она понова седне у меки наслоњач... прекрсти ногу преко ноге... уску хаљину дискретно повуче мало преко колена... кожну торбицу и сунцобран одложи на писаћи стол и запита га:

«Морам ли безувјетно два пута недељно долазити код вас?»

Разуме се, ако мислите оздравити рече он лекарским ауторитетом.

Онда до виђења! Када?...

За три дана, одговори он пратећи је прама излазу.

Ах! Заборавила сам платити, рече

она пристојно. Види се да нисам самостална жена.

Није ваљно... изјави он нехајно... начинићемо након оздрављења целокупни рачун.

Бог — зна када ћу ја оздравити, могу и умрети с том срчаном маном. Не би желела дуговати рече она шалљивим тоном.

Он је примио новац као да неку неугодну дужност обавља.

Какву дијагнозу да запишем размишљао је након њена одласка пред новом неописаном књигом. Њезино је стање здравије од мог празног цепа. Кад би по савести писао, морао би метнути не малу већ проширење срца. У њему има довољно празног простора не само за мене а њеног мука већ за још тројицу пријатеља.

Чини ми се да нисам погрешно што сам дошао у ову паланку. Женски свет имућнији и млађи умире тј. болује од досаде.

Сасвим је разумљиво да младог лекара почињу тражити у његовој ординацији. Збунила ме је силно ова одлучна жена. Првог дана моје праксе потражила је лека својој досади код мене. Настојаћу да дође чешће... а онда не јамчим да обојица онда, бијемо право лунање срца.

Сигурна рука закуца на његова врата.

Почетак је добар помисли он журно отварајући врата.

Пред њим је стајала млада девојка по изгледу студенткиња или чиновница.

Укусно нашминкана — лаганом сеном под великим граорастим очима и увијеним мало дуљим окцима, који јој дражесно падаху по врату. Шеширћ је држала у једној руци а под другом савијен сноп нота и журнала.

Хвала Богу да сте дошли господине докторе! У нашем месту нема ни једног младог лекара... све неке старе брчкоње. Већ сам очајавала последњих дана... Ја се надам... ту је мало застала... као да тражи најзгоднију реч за продужење њеног увода.

Изволите се изјаснити госпођице... поверите ми се искрено као да стојите пред свештеником.

То и хоћу... јер ћете ме разумети... јер ћете ми и помоћи, нисам се преварила... јалте? Ускликне она страшно заводљивим смешком прама њему.

Али за Бога госпођице... неznam о чему се ради. Гледајући вас овако све жу и веселу изгледа ми да сте забуну потражили лекара.

Нипошто!... Баш вас требам!

Господине докторе! Ја сам заљубљена... односно он је био пре у мене заљубљен, па онда ја у њега... а сад је ситуација обратна. Сад ја волим... а он изгледа по мало хлади. Да не дочекам хладноћу северног пола предусрећемо то хлађење... морамо га

приближити екватору.

Поломићете шенир... не пртите га толико... прекине је он.

Он ће вас потражити још колико сутра, већ смо се договорили. Признаће вам наш грех т.ј. св. Писмо каже да то није грех. Замолите Вас можда и на коленима да... ух... како да се изразим, помозите ми.

Ви сте у благословеном стану...

Јесте... јесте... добро погађате!

Преварили сте се госпођице... Св. Писмо каже да не смем помоћи.

И не требате! Ради тога сам га претржа. Потребно ми је да пре њега ја с вама говорим.

Кад ви то не би учинили... односно помогли... он би мене оставио. А он је добра партија. Држите ли да је zgodно трунути у једној канцеларији без будућности. Хвала вам лепо за такав живот! Да имам мираз од неколико стотина хиљада била би свим друга ствар. Али сем лепоте и младости немам другог имања. Ја на глас кажем оно што друге жене мисле.

Присадићемо га да ме ожени... јер је ствар тобож код мене толико компликована да је опасно по мој живот нешто подузети.

Опросите госпођице... у којем месецу рачунате да сте...

У никојем!... Он ће знати тек после венчања да неће бити отац.

Али госпођице... то је превара... то је...

Ако ме одбијете убићу се... и то у овој соби... видите с овим овде. Брзо извади из торбице неку кутијицу са нацртаном мртвачком главом и пружи му је под нос... То је отров!... Затим се окрене као да ће отићи али лекар је већ стајао код врата.

Како сте нагли... зар мислите да ћу дозволити да овако чаробно створење у цветну младости легне у гроб. Учинићемо нешто... покушаћете можда што друго... учините га љубоморним.

Ва ме одбијате, узвикне она плачним гласом. Кад је тако... смрт ми је дража од загушљиве канцеларије. Живот једне дактилографкиње нипошто није завидан. Не желим да вечно ручавам у менси, флертујем са вишим чиновницима из канцеларије и понизно се улагајем шефу који има право да ме држи за љубавницу или да ме мање цени од мог писаћег строја.

То ја нећу! Једног дана могло би се догодити да жена таковог шефа поспе ми лице витријолом... што могу онда?..

Много трагике у вашим речима... не очајавајте... дођите сутра обоје... уредићемо ствар.

Како сте љубазни... рачунајте на моју вечиту захвалност рече она вадећи из новчаника 100 д. које положи на писаћи стол.

Он се учинио да не примећује наплату за ту визиту, већ јој галантно пољубио руку и испратио је до врата.

До виђења... сутра! Опрости се она кокетно стискајући му мало јаче руку него што је требало.

До виђења госпођице!

Дијагноза: „Још за сада непозната болест у развиту“... тако је стајало написано у другом реду нове лекарске књиге.

Кад би ми неко затражио искрен одговор, тада неби знао тачно утврдити, која је лепша... размишљао је лекар. Прва је свежа... пуна изазовне лепоте... а друга страшно заводљива.

Ишиграва својим кретањима филмску звезду. Обећала ми је вечиту захвалност... верујем да ће испунити своје обећање још и пре венчања.

Шкрипање пода прекинуло је његово размишљање. Неко је ушао у чекаоницу, а да није ни приметио отварање врата. За један часак након површног куцња стајао је пред њим један мушкарац средњих година.

Опростите да вас сметам, рече он пружајући му руку. Ја сам професор Н. Н... Ради се најме о мојој жени. Она тврди да сте ви специјалиста за очи... међутим ја на табли не видим да је то написано.

Ивсам... одврати лекар мало у неприлици.

Значи да се забунила... не смета водићу је нашем старом очном лекару.

То је најбоље госп. професоре.

Збогом! — Ако играте шах мене сматрајте сталним партнером.

Глупан! Верује да му се женица забунила. Као ми је можда није ружнија од досадањих двеју пацијенткиња. Ако је научила да ме потражи наћи ме она мене док њезин загрљивни господин супруг буде тумачио прљавој дјечи латинске облике утјешни се одмах млад лекар.

Ваш мрзим тај цели професорски род. Праве су рогоње!

Након добра пола сата чекања зашао је опет неко у чекаоницу.

Млади лекар брзо поравна косу, намести боље цвикер на очи и важио отвори врата.

Поред прозора стајала је њему леђима окренута једна жена.

Ово је сигурно прави пацијент помисли он — у то се она окрене пружајући му као старом знајцу руку.

Где сам вас надио госпођо... зашита он... док су му у глави брајном филма летела сећања.

Код склапања уговора, ја сам се тек на моменат показала у канцеларији мога мужа... упознали смо се, зар се не сећате?..

Лагани поклик изненађења оте се његовим уснама. Ах пардон... Ви сте моја газдарица.

„Јесте!“

Занета је похвално имати тако лепу газдарицу рече он искрено обрадован.

Јесте ли задовољни са станом?

Сада поготово... ускликне он одушевљено.

Ја погађам шта сад мислите... рече она посматрајући га отворено војим бадемастим очима.

Може бити да погађам!

Не знате били ме примили у вашој приватној соби као госта или уординачији као болесника... и не чекајући његов одговор рече ведро:

„Долазим као пацијент!“

Онда изволите госпођо овамо... а другом згодом погледаћемо стан.

Она се намести удобно у наслоњач тик његове столице — пређе лагано руком преко лепог чепа, а облак туге као да је ненадано прешао њеним лицем.

Била је одевена са много укуса... елегантно — не сувише наметљиво.

Јесте ли болесни госпођо?

Да! Моја болест зове се незадовољство... прошаће она резигнирано. Ни сам дошла тражити лека у вас госп. докторе, већ само пријатељску услугу.

Стајим вам на расположењу изјави заинтересовано.

Ја сам богата жена... а исто толико млада. Окајавам доста скупо драж тога богатства. Удала сам се за мужа који не поседује душе ни срца. Љуби само новац — а уз њега и мене цени као једну мртву драгоценост. Љубоморно ме чува у својим раскошним одајама као и своје вредности папире.

Ја сам мислила кад будем богата да ћу моћи живети без љубави, а сад истом видим да у том богатству више него икад мислим на љубав. Може ли се без ње живети? —

„Не може!“ одговори највећом сигурношћу лекар.

Сада је сезона рада у пуном јeku и он безуветно мора остати код куће — а тоје за мене дивна прилика да одем без њега на летовање. Иначе сваке године не пушта ме ни корака саму. Тамо ћу, потражити љубави... искористити ту драгоцену слободу... пробудити моју успавану острост и наплатити човеку који по целе ноћи хрче уз мене и у сну говори о процентима и меничним роковима. Једно здраво тело које је дрхтало... много волело... и само уживања могло поклонити угасило се је скоро уз тог човека, заврши она плачним гласом.

(Свршите се у идућем броју)

А, тако!

— Шта сада ради ваш компањон? Нисам га одавно видео.

— Он је отворио једну банку.

— Како, с чим, кад је сиремах?

— Са калаузом!

Последњи акорд

Свако вече, око девет часова, он је устајао, погледао он редом, прво госте у хотелу, којих је она сала увек пуна, затим, своје другове, Цигане са којима је свирао, пресукао он гудалом, дваред триред, преко затепнутих жица виолине и почео он свирати.

Виолина је, у његовим рукама јецала, оолно, попут неке бољиве душе и ти јецаци су продирали дубоко свакоме у срце.

Жене су га гледале. Осмехивале су се на њега и волеле су га. Слале су му руже, у којима је увек била и по која стотинарка. Руже је задржавао себи, а новац је редовно враћао. Не! Гђему новац од жена не треба! Он је хтео само њих — њих саме; њихово тело, осмехе и ватрене погледе. За један њихов осмех, за један дрхтај, он ће им свирати — свирати, како им још нико није свирао!..

Гости су га сви знали, а знали су и да он не свира увек једнако; звуци његове виолине нису били увек једнако плачни и весели. А знали су да између њега и г-ђе Белић постоје неке везе; јер када ње неби било у хотелској сали, његове су песме тада биле тужне, некако необично тужне; звуци туге и чежње су се тада измешали и давали су утисак нечег широког, великог и тајанственог... Да, подсећали су они тада на његову широку и увек тајанствену Бачку! На његову, пуну сета и плодну, Бачку, где је живот монотон, па ипак тако привлачан. А када би г-ђа Белић дошла у салу, његово би око севнуло, некако необично, виолина би заиктала, прво бесно, па би се брзо умирила и плакала би тихо, сасма тихо, као да жели свету да изнесе, све боли и чари, једне заљубљене циганске душе. Тада је уносио сву своју душу у песму, верујући да његову љубав и чежњу, цео свет разуме и осећа, кроз плачне гласе његове виолине....

Али једног дана, г-ђа Белић не дође. Она је отпутовала, а он је и даље свирао, преосталим гостима, своје песме, пуне бола и туге.

И тако је живот текао све даље и даље; али једне вечери, док је у сали владала тишина заноса, за чу се наједном један слаби пуцањ. Он се заљуља, испусти виолину, ухвати се руком за груди и спусти се на столицу. Притрчаше му.

Из ране на грудима, цурила је полако топла крв. Била је то црна Циганска крв, затрована неким тајанственим и чудним чаром...

Неки изтрчаше на поље, да виде које луцао; но не нађоше никога. Била је то за све тајна, само за њега

не; јер по његовом осмеху, на бледим уснама се видело да он зна оно што сумњиви хтели знати. На постављена питања је само одмахивао, као човек, који не жели дозволити да други загледају у његову душу. И тако је тајна тога пуцања остала и даље мрачна за све, као и свака тајна циганског разрачунавања!

...Лежао је у постељи горд, као и на подиуму што је свирао. Но ипак, када му лекари рекоше да му је крај близу, он се заплака. Плакао је тихо и бољиво, као што му је и песма била... Није се бојао смрти. Не; јер је само своју младост и жене.

Он је можда веровао, у вечност своје снаге и лепоте, у вечност своје песме и виолине, а није ни знао да је све то само сухо иверје на ватри. А био је његов живот буран, као и његова циганска крв што је!.. Прво пространа бачка равница, па лутања са чергорским колима, по тој равници, из пресецајућим «царским» друмовима, па после мале чарде, пуне девојака, које се, за пола цака жита, дају, затим, веће кафане и први оркестар, па најзад оне највеће и најлуксузније, где се жене дају, уз разблудне звуке виолине и флаше шампањца.

А жене?... Прво оне распусне и пуне страсти, мале Циганчице, па после оне што се дају кочијашима и говедарима, затим оне мало боље, па оне најбоље и најлуксузније. Било их је свакојаких! И удати, чији су мужеви спавали пијали, док су њихове жене лежале у његовом наручју, распустеница, које су своје прве мужеве сада држале као љубавнице, удовице, које су му вечно пуниле уши о доброти умрлих мужева девојке, које су се плачући заклињале да се први пут дају, баронице, које су хтеле од њега сваке гадости, једном речи, било их је од најгорих до најбољих... И сада — сада свега тога неће више бити! Помирен са тиме, хтео је, пре него што умре, још једном да свира на својој виолини. Хтео је још једном да чује њене звуке, па после, после може бити и крај света...

Подигли су га из постеље. Сео је у фотељу, блед, испијен, са благим осмехом, на тањким уснама; у очима му се сијала, нека чудна, ватра, а на образима, бледим и нешћеним, блистала се, као кристал прозачна, суза. Била је то суза прошлих дана, коју сваки човек има, када осети да му је крај близу!

...Узе виолину и поче свирати. Прво тихо, сасма тихо, затим јаче и опет тихо јецала је стара виолина у његовим рукама; јецала је, попут неке на-

паћене душе. А звуци, благи и бољиви, милели су, кроз прозор, далеко, далеко, у благу јесену ноћ и губили су се, негде у пустој ширини плавога мора, док се је оно, успавано, љуљушкало, попут неке уморне душе, закриљено, ситним и бољним, далматинским планинама....

У његовој глави ускрсоше полова дани прошлости. Ускрела их је стара виолина и њени благи звуци. Дани пуни свечаности, пуни узбуђења и љубави, ређали су се један за другим. Испред његових очију, у полу таме, почеше промицати дивне и насмејане жене. Њихов, сребрни смех се орио, заносно, опијајући га; њихово бољно јецанье, парало му је уморни мозак, а смешно заклињање на љубав и верност, изазивале су смех на његовим бледим уснама... После виде себе и г-ђу Белић. Ноћ топла; летња ноћ сијала се над плавим и успаваним морем, а њих двоје лутају, на малом чуну, по крај заспалих стена и хридна, загрљени и сретни. Затим њихов растањак и поновни састанак, па после, њен изненадан одлазак, без опроштаја. Па после, претња једне жене, из његова племена, па револверски пуцањ, његова болест и...

И тако он виде и осети све оно, што је у животу већ једном преживео.

Најзад он малакса и престаде да свира.

Последњи акорд задрхта и оде у ноћ, да се најзад изгуби и нестане у широкој празнини мора.

Он спусти главу, на измучене груди и заплака се поново. Виолина му испале из руке и разби се у парампарчад. А он се само насмеши благо, кроз сузе и јецанье.

Наједном му се лице јаче згрчи од бола, он задрхта, после удахну и престаде да јецанье.

Последњи јецанье му се изгубио, као и мало пре, последњи акорд, у благој јесењој ноћи.

Било је то његов крај.

Гаврило Капларски.

Najlakši, najlepši, najjednostavniji te i najpraktičniji ručni rad jeste

RELJEFNO SLIKANJE

koje možete lako već za četvrt sata naučiti, a uživati ćete u savršenosti toga rada. — Cijenovnik, tablicu boja i uputstvo za upotrebu šalje Vam

DEZIDER GARANSZEGHY, NOVI VRBAS, BASKA-

Елеганција женских шешира

Волите ли, госпођо, велике новитете? На сваки начин бићете очарани последњим креацијама, које вам се показују сад почетком јесени а које су дуго простудирале од стране модних уметника. Да ли су се доиста увек носили обични филцани шешири, истоветних форми, без икаквих украса? Изгледа да смо сањали о том времену, које није тако давно, пошто сада узвимо у доба компликација. Али она је тако уметничка, са тако сигурним укусом, да је радо прихватимо.

Каква је главна линија? Нови шешири јасно издвајају чело, припијају се уз стране лица, продужује се скоро увек неравномерно да би покрили врат.

Ефекат издвојеног чела може се добити издизањем обода спреда, тако да шешир у главном покрива теме, као капице католичким калуђерима. Обод тада може бити прав или мало набран. По неки пут је чело уоквирено једном врстом бандо-а правог или мало увијеног. Ово се односи на моделе са раширеним ободом на страни, иначе токе се јасно исечају на челу и то било овално, по линији обрама, или са заобљеним линијом на страни или тачно на средини чела.

Стране шешира често су проширене у виду крила, од којих је једно дужи од другог да би се одржао ефекат те неравномерности која је још увек у моди а која дозвољава истој особи... да има два различита профила, када је тешко разликовати који је од којег дешија! Мали обод, уздигнут спреда, може се продужити уздигнут и на странама или мало повијени на ниже, пошто ће, изузев »бенишона«, који се чврсто припија уз косу, сви шешири све сезоне бити издужени позади, што је у осталом њихова главна карактеристика. Када модел задржава звонаст облик, онда ће бити краћи спреда а продужен на страни и позади.

Калоте — калуђерске, капице — тачно су заокружене према облику главе, или по неки пут нешто мало вишље на врху. Извесне калоте још увек задржавају донекле четвртасту форму.

Затим, врло много пелца на глави! И то је једна од битних одлика модерних шешира. У недостатку правог пелца употребљује се имитација. На пример, за глорен-шешир од бела филца добро пасују исечци од кестењастог штофа. Или на једном моделу од грао филца имитација астракана у истој боји. Лако је и врло привлач-

но. Пелц се по неки пут употребљује у различитим тоновима.

Ти додатци силазе на чело у различитим дужинама, у виду симпатичних басанака. Бенишон је завијен велом од браон-тила, јединствен модел од нарочитог ефекта. Један шешир од црног сатина проткан је пелцом у истој боји, са исечцима напред правим а са стране заокруженим.

По неки пут је пелц израђен или извезен. Један модел од белог филца покриван је црним тачкама. На браон филцу бандо од индијске коже стеже чело и спаја се за калоту са стране помоћу инале, док су стране обода учвршћене напред.

Један занимљив модел представља шешир од црног филца који се продужује до образа покривен црним перјем осветљен белим тачкама једва приметним. Чвор од филца пригвршћен позади даје врло интересантан профил. Један шешир од црног антилопа, подигнут свуда унаоколо, украсује се са стране са три уметка белог боје, постављени један преко другог и продужени скоро до рамена. Други модел од црног филца издигнут напред и мало повијен са стране улепшан је цветићем од кристала. Модели у форми бере-а, од црног филца, украсују се астраканом, други од сомота су потпуно набрани са правим фронцлама без набора. Исти модел може бити пола црни а пола бело.

Као што се пелц радо употребљује за мешавину са филцом тако се врло често узимају и штофови разних тонова, један поред другог. Бели филц лепо се слаже, на пример, са црним сомотом, док пантљике у разним бојама као црно, бело и плаво, одскачу на црном филцу. Пантљика ниуколико се не запоставља, употребљује се врло много а налази се и на ободима појединих модела.

Уз спортска одела, разне материје, нарочито »твид«, врло је омиљен. Обично се украсују дугметима од кристала или орнаментима од позлаћеног и посребљеног метала.

Дечја мода се инспирише делом на моделима њихових мајки. За капут од зелене вуне капа форма бере треба да је од пелца истог као и крагна капута, придржана једним бандо-ом од зелене вуне. Мантил од црног сомота носи се са глорен-шеширчетом уоквиреним црним исеченим филцом, осветљен округлим тачкама црним црвеним и белим.

За светлије хаљине употребљују се шешири у истом тону са танком пел-

љиком од сатена светлије боје. Дечја шешири задржавају широк обод који тако лепо уоквирује грациозно лице малих девојчица и њихову сјајну косу, која је скоро исто толико кратка као њихових мајки.

Госпође и госпођице ако до данас нисте посетили богато снабдевену радњу г. Тапасковића, Краља Милана ул. бр. 49, чини то још данас, јер ћете се том приликом уверити како о одличном квалитету робе, тако и о солидним ценама и огромном избору исте и онде ћете добити шешире по париској моди, као да сте их купили код највећих париских кућа.

Зар незнаш где се најмодернији шешири добијају?

Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лутрије

Н О В О
ОТВОРЕНА МОДИСКА РАДЊА
са огромним избором
ЖЕНСКИХ ШЕШИРА
КОД „ДРАГИЦЕ“
ДРАГОЉУБА МАРКОВИЋА

Ми се не рекламирамо да продајемо У ПОЛА ЦЕНЕ јер не купујемо у партијама боља ВЕЋ САМИ КОПИРАМО НАЈНОВИЈЕ ПАРИСКЕ И ДР. МОДЕЛЕ по познатом укусу Драглице и то у одличном квалитету комбинавањем самотом паном жанилијом астраганом и т. д. И ЗАТО СУ КОД НАС НОРМАЛНЕ САМО НАШЕ ЦЕНЕ од 55 — 125 дина, а највеће 155 дина. Оправке шешира од 25 дина.

Изволите се уверити у радњи
УГАО КРАЉА МИЛУТИНА И КР. МИЛАНА УЛИЦЕ
БЕОГРАД — СЛАВИЈА

Приокласне музичке инструменте директно са
ФАБРИКЕ
односно фабричког
стваралаша
ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ
ЦЕНОВНИК
добијете бадана! Затражите га код највеће отпрмене фирме музичких инструмената у Југославији:

МАЈНЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената,
грамофона и хармоника

филијала
Марибор, бр: 145-В
Виолине од Д. 95 нао.
Тамбура . . . 96.
Мандолина 156.
Трубе . . . 565.
Грамофони 345.
Ручне хармонике 85.

СЕЧИВА за БРИЈАЊЕ

„СУПЛЕКС“

шведски челик; 50% су бољи и 50% јефтинији од свих до сада.
Комад 3— динара за сва места у Краљевини С. Х. С.:
за трговце, препродајце знатно јефтиније.

Главни депо за Краљевину С. Х. С. у трговини

Рајића и Вуковића — Београд
Књаз Михајлова 31.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

**КРЕМЕ
ДАРУВАРИ**

Најсавршенија производ модерне и научне косметике. Већ код прве употребе постаје кожа свежа, мекан и фина, одотрањује све приштеве, бубуљице, маље, пеге, црвенило носа и др. На захтев распуштају се око 30.000 пробних кутија и на основу тога примили много писама и порука преко 28.000 комада. Међутим, Ви не верујте ником, него тражите бесплатно кутију за пробу, да се уверите. Исте шаљемо, ако нам се за трошак пошаље у маркама Дин. 3.— Оригиналане троугласте кутије добијају се по цени од Дин. 15.— у свима апотекама, дрогеријама и парфимеријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ, СУВОТИЦА 17.

Геодетска и Грађевинска Академија
„Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 18-38.

Опрема Геодете, Геометра (земљомере, порезника), Грађевинара (предузимаче) и Технично Цртаче. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина 3.800 дина. први и 3.000 дина. други семестар. Зимска школска година почиње 1. новембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припремни и допунски курсеви отворени. Сва обавештења као и бесплатну уредбу даје ДИРЕКЦИЈА, Бранкова уз. 23., — Телефон 18-38.

Робови отмености и елегације

Какви су данашњи младићи?

То је питање са веома тешким одговором. Не можете никада прецизно рећи и тачно оценити младића садашњице. По његовој спољашности немогуће вам је рећи његово материјално стање, јер је сва трагедија данашње младежи у расипности. Расипност та мана данашњице у садашњем добу дошла је до максимума. Јер сваки младић гледа да се покаже са што бољом спољашношћу, а да ли има сретава за то? Сва воле да се угледају на своје богате другове и због тога они подлежу тој мачи. Они не бирају средства за што угоднији живот, сурвавајући тиме како себе, тако своје родитеље. Та средња класа младића, односно младића од средњег staleжа бивају најзапуштенији и увек сурвавају своју будућност у пропаст, због тога тапкања за стопама богатих, који могу да подражавају најбогатије, јер материјално стоје добро, те им то пружа могућности за раскалашан живот. А шта чека једног младића средњег staleжа, чије је материјално стање одређено тако да се зна свака пара за сваку ствар? Наравно да они пропадају, јер не могу да се одрже на оном нивоу са кога су почели да се размећу. Они воле да се лепо обуку, лепо да једу, лепо испарац да имају, лепо да се проводе, а средства, — они и не мисле на њих. Њима је само данас да имају, а сутра ако ће гладовати. А зашто то? Само зато да би и они изгледали фини и отмени. Можете чак видети младића поменутог staleжа како је много расипнији но младић са бољим материјалним средствима. Треба лечити ту ману још зарана, која је истина постушна, али убитачна.

Ја знам неколико младића, који су распуштени од малена, они сада воде главну реч по београдским баровима и ноћним локалимa. Њихова судбина је запечаћена, они се не могу више одвићи од тога расипничког живота и пропаст им је неминуовна, а то само зато што хоће да се покажу као отмени и имућни младићи.

Та отменост је у садашњици превазишла све мере умерености. Када би узели да рачунате т. ј. да набрајате шта је отмено, а шта не, видели би пред собом огромно изненађење, јер би дошли до таквог закључка, да је отмено све оно што је плаћено прекупо. Зашто је то тако? Зато што данашња младеж мисли, да је оно што она науми најбоље, а наравно да су се њима ставили на услугу многи несавесни људи, да би је што боље

експлоатисали. Има неколико радњи за продавање елегантних — отмених ствари, које за робу што је изводе под знаком елегације, зарађују не сто на сто већ двеста и више, само због робозања, које они називају отменост. Та отменост и елегација свети се наравно младићима средњег staleжа, који не могу да одрже никада у равнотежи своје финансије као богати. Требало би већ једанпут да стану на раскрсницу ови младићи што срљају у пропаст, треба да се одлуче, да пођу путем који је за њих, а да оставе оне што се размећу, што могу то да чине, јер је за њих неосетно. Али та раскрсница путева је мрачна, они не могу у тој тами да наиђу на прави пут, већ увек пре пођу странпутицама којих има више, док је свега један леп, прави пут, којим би требало они да пођу. На тим раскрсницама требало би ставити једну светиљку, а на сваком путу путоказ, па када наиђу, да знају да се оријентишу. Но те светиљке нема, као ни путоказа. Њихови родитељи зато треба да буди велика светиљка на тим раскрсницама, а родитељска крма треба да им буде путоказ за даље крмарење за тај лепи пут. Њихова крма треба да прати кроз још млади неразумишљени живот. Али за то сав терет пада на родитеље, који су стуб њиховог порода. Ако су родитељи слепи и деца ће им бити слепа; неће моћи на тамном раскршћу поћи правим путем, већ због те родитељске слепоће сами срљају странпутицом.

Робови отмености нису никада независни, увек су потчињени једној вишој власти, која их стално држи за лизгине, да се изразим тако банално.

Никада они не могу бити слободни, морају бити покорни као мало дете, тако исто они морају бити стално једној на изглед углађеној, али шуљајој са свију страна, а то је елегацији, која је арбитр сваком стадијуму отмености. Човек просто отупави када је под њеним окриљем, олењи се, омлитави и није за употребу у свакодневном животу. Увек је укрућен дисциплинским правилима т. зв. «бонтон». Зар је нама потребна та толика углађеност, та мајмуштина у подражавању појединих лица, који немају друга посла, већ да измишљају које-каква правила за понашање и реформирање у данашњем хипермодерном друштву?

Све ово је за омладину тако убитачно, нарочито оној класи младића из средњег staleжа, који не могу да се пружају онолико, колико им судац елегације и отмености налаже. Зато би бар требало да се удруже и да узвикну онима, који их гурају у пропаст и да им откажу слепо послушност. Да откажу свима оним несавесним људима, који их немилосрдно експлоатису и трпају корист у своје шпагове.

Али све је ово узалуд сада, кад су они већ од њих толико опсењени, да не могу у блистајућој светлости елегације и отмености да виде себе, да виде своју пропаст у свем том блештећем сјају који им баца у засенак сопствену egzистенцију и рад. А ако код неких има одлучна родитељска крма, она треба већ да ступи једном у дејство, јер је за то последњи час.

Милорад Ј. Поповић.

КЛИШЕ
ЗА ОВАЈ ЛИСТ
РАДИ
ФОТО-ЦИНКО-РУС
Београд
Студенка 85 Телефон 23-19

Најновији модели
Грамофона најновији снимци
ПЛОЧА добићете
све по вашем укусу најповољније
само:

У

СПЕЦИЈАЛНОЈ ТРГОВИНИ
ГРАМОФОНА И ПЛОЧА
Д. МИЛАНОВИЋ И ДРУГ
БЕОГРАД, Кнез Михајлова 3.

ИЗМЕНАЂЕЊА У ПРВЕНСТВУ

Истина последње коло дало је победе фаворита, али се мора признати да оне нису дошле онако убедљиво како се очекивало с обзиром на познату јачину наших водећих momчади. Ова констатација би нас могла само веселити у сваком другом случају, јер би смо мислили да се ради о неком напретку оних из »Доње Кућес«. Али о томе ни говора, јер се установило да наше најбоље momчади нису у ранијој форми и да допуштају својим много слабијим такмацима да узму далеко више маха но што би смели с обзиром на своју праву снагу. Ипак било би лудо не похвалити »млађе«, који се збиља лавовски боре. Новајлија је присилно Југославију да уложи све, како се небј обрुकала, ма да је то већ учинила, како игром тако и постигнутим резултатом. Он је био на најбољем путу да доживи триумф, водио је са 3:0, али недостатак рутине а нешто и велика надмаш првених учинили су да се ремек-дело претвори у частан пораз.

Ни првак није био бог зна шта, Истина, он је био бољи но што резултат од 3:0 говори, али све је то било доста далеко од његове познате игре. Поред лежерности, видела се и непоузданост. Ово нарочито важи за стрелце, који нису имали вољу. Марковић то никако није био и мене чуди да се ослем покушава од њега створити центарфор. И ланку је познато да су тешки играчи нелодесни за навалу, нарочито код данашњег начина игре где се мора брзо радити. А Марковић те брзине нема ни у ногама ни у глави, спор је, није довољно лукав и еластичан, а ни лоптом не влада најбоље. Дешавало се да су се од њега лопте одбијале као од неке ствари, а које он није могао задржати. А једном приликом је ваљало пружити два три корака за једном ванредном лоптом, која би по свој прилици завршила пут у мрежи, али се Марковић није смео упуштати у ту авантуру. Мислим да се је и Управа плаћних уверила у недељу да је експериментисање са Марковићем као вођом напада дало већ не знам који пут негативан резултат и да то више неће чинити. Ипак не треба пропустити да се спомене да ни остали стрелци нису били они стари и да је покрај свега противнички чувар успешно интервенисао колико знањем толико и срећно. Иначе Студенти су очували утисак једне борбене momчади, солидне у одбрани али несрећне у навали, у

којој се хвата нешто на брзину.

Обицић је очекивано подлегао Соколу, али је резултат од 4:1 нешто превисок, јер се држало да ће окупље продати кожу.

Ова недеља доноси атракцију пресетонице, сусрет старих ривала Б.С.К.а и Југославије. Као и увек, тако и овог пута влада велика неизвесност, створена утисцима са последњих виховних игара. Зашто до ђавола један од њих се није приказао у правом светлу да га сматрамо фаворитом? Сигурно зато да њихов сусрет буде занимљивији, да се и једном и другом дају исте шансе.

Благ. С. Ракић

ИЗ ЗЕМЉЕ »АЗУРА«

Торино и Болоња нису у пуној форми. — Јувентус води.

Већ је иста недеља првенства, а фактички најбоље momчади Италије, Ф. К. Торино и Ф. К. Болоња још нису ни једном дале доказа о својој великој класи. Резултати, које су постигли, нимало нису ласкави за momчади, у којима се налази гро државног тима. Торино је у Александрији противу истоименог друштва извучкао једва нерешен резултат од 3:3, мада су домаћи били бољи. Чувени његов халф Јани се опоравио, али није још онај стари.

Болоња је очекивано наишла на велики отпор у Милану и резултат од 1:1 је права слика. Све до 43 мин. стање је било 1:0 у корист мајстора, али домаћима полази за руком да спасу један бод. До краја се десно један од најубудљивијих момената, кад је фамозни интернационалац Спиглини успео сјајним дриблом да дође пред гол, али је Бусини послао лопту у небо. Првак је оставио добар утисак.

Наравно да је Ђенова својим поразом по Модени направила највећу сензацију. Истина, у Италији се на страном терену, веома тешко успешно наступа, јер се уобичајило, да се приликом појединих игара на фудбалским пољима најсвечаније откривају статуете и монументи пред многобојним посматрачима и члановима двора што на домаћи тим има невероватно охрабрујуће дејство. До 44 мин. стање је било 1:1, кад Скарамели посла један разантан шут на врата гостију. Томе се шуту није надао ни најславнији вратар Италије, Де Пра, и пуб-

лика је дуготрајним одобравањем пропратила велики успех својих.

Истина, Јувентус је познат као ванредна дружина, носео је и титулу мајстора, али тек није се очекивало да је кадар избити на чело. Бар не по његовим досадашњим играма. Овог пута је имао дан и после колосалне игре прегазио Прво Верчели са 6:1. Наравно да највише заслуга има фамозни Аргентинац Орси, који није само велики голгетер, већ који својим сантрачима ствара такве ситуације, из којих апсолутно мора пасти гол. Побеђени су спасли част са 11 м.

Трестина је до 15 мин. после одмора водила са 3:0, али како је уобичајено да се код осигуране победе мало вниграва противник, то је исто и она пробала и наравно, римски Јацио, који је знао да са 3:0 стирати једну Болоњу, брзо се снашао и однео оба бода.

У Риму је у присуству Туратио, Аринатаса и др. политичара отворено ново игралиште »Ромас«. Свечаност је завршена првенственом игром С. К. Рома—Бресча, која се заврши победом Римљана са 2:1.

Одлична Амброзиана је кнап, са 3:2, тукла Кремонесе.

Прво Патриа и Падуа су поделили бодове после једне игре без голова.

Исто су то урадили Ливорно и Наволи после резултата 1:1.

Остале игре дале су следеће резултате:

Прато-Лесе 2:2; Верона-Бари 2:1; Специа-Парма 2:0; Казале-Новара 5:3; Аталанте-Фиумана 2:0; Венеција-Лењана 0:0; Ређиана-Пистуесе 4:2; Доминанте-Флорентина 3:1; Монфалконе-Вилесе 3:0.

ЛОПТАЊЕ ШИРОМ СВЕТА

Прошла недеља је дала један обилан лоптачки програм и наравно, морало је бити довољно места и за сензације. Негде су оне биле веће, негде мање, али тек да су свугде биле на дневном реду.

Сигурно да је прва финална игра за Средње-Европски Кул донела највеће изненађење. А ко би и помислио да ће Слонија из Прага доживети тако сличну судбину Спарте у Пешти. Победа Ујеншта од 5:1 је незаслужена, јер је гост био скоро равноправан и на моменте показао извесне потезе. Ипак ваља напоменути да чувени стрелци Пуч, Слобода и Кратохвил нису били у свом елементу, а да су на против домаћи дејствовали савршено једноставно и корисно. Наро-

Платна, тениса, сомота, завеса,

купићете најбоље и најјефтиније у специјалној трговини

Платнара „Зора“

Тошић и Син - Београд,

Краља Милана 69. — Телефон 60-89.

Чито од средине завршног дела је победник диктирао прави паклени темпо и иначе фамозни вратар Чеха Планичка, морао је четири пута капитулирати пред Ауером, Шницом и Сабом. По свој прилици велики трофеј ће и даље остати у Мађарској, само што ће из руку Ференцвароша стићи Улешу. Може се десити, и то вероватно, да Празани у другој игри победе, али је мање вероватно да би им успело постићи подвиг Мађара. У Пешти није крахирала само чувена Славија, већ и Јужно-Немачка репрезентација, која сигурно спада у најјаче у Европи. И то још горе, Мађари су победили са 7:1. Славни вратар Штулфаут морао је седам пута водити лопту из мреже, јер је домаћи тим био права машинерија. Сам Такач је дао 4 гола. У Капошвару је чувени Ференцварош морао да се задовољи резултатом од 1:1 противу тамошњег Сомоџа. Сустрет је био пријатељски. Атила је тукла Бочкаја са 2:1. Једина борба за бодове донела је победу Ш Котора над Кишпештом од 5:1 (1:0).

У Аустрији није било сензација пошто су тамо победили фаворити. Истина, није се очинивао успех Хакоаха од 3:2 противу Херте, али је он дошао сасвим заслужено. Рашид је са доста среће, али и заслужено тукла Аустрију са 4:2 (2:1). Показао се као борбенији и вештији пред циљем. Адмирала је тукла Фаца са 4:1, али је овај био далеко бољи противник. Само је ефикасност Фора Адмирале и блесура средњег помагача Фаца, Хуменбергера, дала овај облик игри. У II лиги су бивши прворазредни Бац и Словак водили огорчену борбу, која се сврши са 2:2.

У Чехословачкој је Спарта успела да са једним подмлађеним тимом освети Славију, тукавши Хунгарију са 3:1. Нове силе су задовољиле. У првенству је изазвао праву сензацију пораз Викторије Жишков по С.К. Кладну са 3:2, који ју је бадио на треће место. А.Ф.К. Колин је постао аматерски мајстор Чехословачке, тукав-

ши Д.Ф.К. са 5:2. Праву је игру добио Д.Ф.К. са 7:5. Ф.К. Тешлицф је тукла Спарту Кошице са 3:1.

Пољска је још увек у грозничавом ницекливању првака. Истина, Гарбарина је победила над С.К. Чарним од 3:2 остала и даље на челу, али Варта, која има само један бод мање, прати је у стопу. Њој је успело да однесе једну значајну победу од 2:0 над Лођером С.К. и тиме овога скине са листе кандидата за првака. Краковица је катастрофално прегазила Чарни са 8:0, али нема изгледа да озбиљно конкурише, јер игра још једну игру. Стари мајстор Погон је направно изненађење, јер је победом над Рухом од 3:1 и неодлучном игром 1:1 са I Ф.К. Катовицем, доспео на 9 место. Полонша је са 2:1 тукла Туристен, који заузима последње место.

Немачка је поред осталих игара имала велику међуградску борбу између највећих фудбалских градова Нирнберга и Минхена. Мач је свршен са резултатом 1:1.

У Француској је бечка Виена после надмоћне игре савладала јак тим Ф.К. Руана са 4:1. Најбољи њени играчи су били: Хофман, Рајнер и Гивајд. У тиму домаћих играју и три Енглези: Вити (д. бек), Портер (д. халф) и Виланс (ц. фор), који су им најбољи људи. Аматерски тимови Лондона и Париза свршили су сустрет без голова.

У Холандији су Норвежани славили славу, јер је њихов национални тим победио са 4:1.

Енглеска нема већих промена. Лудс Јун. и даље води. Он је у великој форми, што доказује и победа од 6:0 над Гримсби Тауном. Манчестер Сити, који гаји игру летелих комбинација, стоји му за петама, мада ни Шефилд Велнесдај и Астон Вила нису далеко. Арсенал, који је сјајно почео, све више се удаљује од првог места. Он је на сопственом терену, пред 50.000 људи тучен са 1:0 од Вестхама. Друга лица има на челу Блэкпула иза кога је Олдам са једним бодом мање.

Да би чуђење било веће, десило се тамо преко Океана да је светски мајстор Уругвај савладан од Парагваја са 3:0! А познато је да победник по јачини стоји на месту: иза Уругваја, Аргентине и Бразилије.

На забави за добротворне циљеве

— Како то господине Симо да вас синоћ нисам видео на добротворној забави. Дужност нам је да сиротињу помажемо!

— Ја сам са тањиром за прилог обилзно посетиоце, па је ваљда то узрок те не можете видети!

Срећа

— Овај господин Пера има стално среће код жена.

— Али он је ипак остао нежењен.

— Па баш у томе је његова срећа!

СВАКА ДАМА

траба да пегује своје лице чудотворним сапуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и буђуца. Одржава сталан свеж младалачки изглед.

За целу земљу пролазе

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавањима знатан радат.

Н О В О ? О Т В О Р Е Н А Н О В О ? Радња Бонбониера » В Е Р Б Е Р «

Има увек свих страних, као и домаћих, чоколада, бонбона, бонбониера и бисквита препоручује се својим познаницима.

Бивши пословођа одавњашње филијале, БРАЋЕ РУФА
Краља Милана 103. — БЕОГРАД

НОВО! » А В А Л А « НОВО!

Највеће и једино фабрично стовариште дечијих колиџа
БЕОГРАД, ВАСИНА УЛ. БР. 26

Зраво дете је онда када се изводи на чист ваздух, а то ћете постићи када купите код нас колиџа **по фабричној цени**.
За унутрашњост шаљемо уз повуку. Неодговарајућу робу замењујемо.
Захтевајте наш илустровани ценовник.

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити **-Darling-** ондулација за девојчице.

Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондава.

Велики избор француске парфимерије:
кремова, пудера, ружова, мириса,
кошњ. воде, лоснона и т. д.

Цене ускед нашо режије јефтине.

Уживајте у лепоти

и наручите још
данас наш еле-
гантни цени
СТЕРЕОСКОП

са великим из-
бором најмо-
дернијих акто-
ва женских и
мушких егзотичних и покрајинских
слика. Сваку слику ћете видети као
у природи, живо и природно. Апарат са
1 серијом (10 двојних слика) Динара
106. — (серија посебна Дин. 40 —)
поузећем шаље Вам

КРОНУС, Љубљана, претинац 28.

Гумени мидери

као и

гумене чарапе

од најбоље својне гуме, готови и по мери

појасеви

за подизање стомана, лутајуће бубреге,
за друго стање и после порођаја.

У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова б. — Београд

Тражите каталог бесплатно.

ШЕШИРА

правих

Borsalino и Hükls'

Кошуља, крагнова, краватна, чарапа
рукавица, кишобрана, зимског рубља
небад као и остале галантеријске
робе добићете највећи избор код

Косте Николића и Друга

Београд

Кнез Михаилова 12. Тел. 387.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А.ФИНЦИ БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
7-81

ИЗГЛЕД ЈЕДНОГ ФИЛМСКОГ АТЕЉЕА У ХОЛИВУДУ

Господине, знате ли да ће се цилиндер носити?

Лондон, који је арбитер и престоница мушке моде, триумфално објављује долазак цилиндера.

То је мало чудно, јер су једно време Енглези били највећи противници тог »сулундара« на глави, и цилиндер води француско порекло. Једно време француска је фабриковала цилиндере за цео свет. Пре четврт века у Паризу је било око осам стотина радника и радница, који су живели од израде цилиндера. Али већ у то доба мода цилиндера била је у декаденцији.

Спорт бициклет, и ауто били су противници његови, и потиснули су га, јер су исто тако одбацили и редингот, који је био нераздвајан од тог високог шешира.

Године 1914 цилиндер је био већ у агонији, а рат га је потпуно дотукао.

Међутим, тај »шешир над шеширима« имао је своју дугу историју. Још у петнаестом веку могла се видети та висока форма на глави у Холандији

што се види на сликама Рембрантовим.

Шешир Хугенога у Француској није ништа друго него цилиндер. У седамнаестом и осамнаестом веку перика је онемогућила цилиндер. Али са револуцијом појављује се и он, не само на глави мушкараца, већ га и жене носе.

У деветнаестом веку цилиндер триумфује, час је висок час нижи, некад као глава од шећера, са широким или узаним ободом, од кастора, фиља или свиле.

У Енглеској је била створена читава завера противу њега, али Енглези нису могли у деветнаестом веку да га сруше.

Године 1760 у Флоренцији је основана фабрика шешира; из Италије почели су се правити и у Француској. И тек много доцније прихватају га Енглези.

Кроз цео деветнаести век цилиндер је имао својих противника. Виктор Иго је био један између њих. И

никад није хтео да га метне на главу. Филц, много лакши, великом писцу је изгледао романтичнији. Међу тим, француски романописер Ламартин био је за цилиндер, Мисе исто тако.

Крајем деветнаестог века повео се читав крсташки рат противу тог шешира. Борба се водила не само због естетских принципа и угодности, већ се говорило како је то антидемократски модел. Чак се ишло тако далеко, да се предлагало скупштини да удари велику таксу на цилиндер, сматрајући га као луксуз. У том случају сваки би имао да плати 2 франка за цилиндер, зашта би купио једну таксену марку и прилепио је на поставу од шешира.

Мало по мало цео свет је устао противу једног цилиндера. Лекарци су доказивали да ношење тог шешира по жези опасно је за здравље и може да изазове невралгију у глави.

Под толиким ударцима њему није остало ништа друго него да умре.

И цилиндер је издахнуо.

Али сад васкрсава.

И то у Енглеској, земља која је била његов најљући непријатељ.

Судбине, које су већ давно забо

По прашњавим архивама Европе почитвају данас успомене на судбине и догађаје, који су у своје време били центар интересовања читавог света, и која је трагедија потресла сва срца у Европи. Сви ти несрећни случајеви, афере и трагедије које су некада били херојска дела или јунаштво поединих људи, до чије се праве истине дошло тек данас историјским испитањима — док су они раније били само једна сировина за фабрикацију колпортерских романа — припадају прошлости а себична садашњост испречила се пред прошлосту остављајући им само ону бољевину и некако сентименталну фразу «било је једном...»

Прошло је пола века од дана када је

Краљ Максимилијан од Мексика и царица Шарлота

од 144.000 марака повукао у унутрашњост Мексика. Живео је још двадесет година, усамљен и презрен чак и од оних у чију је корист издајство извршио.

Дирљив је био призор, причају очевидци, када су Максимилијана повели на губилиште и када је он сваком војнику поклонио по једну златну унци, молећи их да добро пуцају, али да не циљају у главу. Војници су рђаво пуцали дирнути добротом царевом. Одјекнуо је први пуцањ, цар је био рањен, али не мртав. Тада су му војници пришли сасвим близа, испалили један плотун дирек-

тно у срце. Тако је умро цар Максимилијан. Баш у то време је његова супруга белгијска принцеза, Шарлота била у Риму, са намером да од пате измоли помоћ и спасење за свога мужа. Није имала успеха. Полудела је и умрла пре три године у дубокој старости.

Исто тако трагично и тужно, као цар од Мексика, завршио је живот једни ови последњег Наполеона. Прошло је дванајест година од погубљења у Кверетару. Луј Наполеон још као дете боравио је на бојном пољу у Седану. Он је имао само једну амбицију: да постане војник. Ни молба царице Евгеније, његове мајке, ни савети нису могли да га осујету његовој намери. Како није могао да добије место у француским армијама, по-

Слепи краљ Георг V. од Ханозара са својом породицом. Лево с преда његов син, Херцег Ернст Август од Кумберланда

мексикански цар Максимилијан, брат аустријског цара Фрање Јосифа, издан, ухапшен и погубљен. Јохан Шер открио је тајну, скинувши маску са лица извесног пуковника Микела Лоренца који је био љубимац царев и заповедник једног пука. Он је једне јунске ноћи године 1867, пропустио републиканског команданта са својим трупама у тврђаву Квертар. Максимилијан је покушао да побегне, али није успео. Републиканци су га ухватили и ухапсили. 19. јуна исте године стрељан је на оном месту на коме се предао непријатељу. Издајца се пошто је добио од републиканаца суму

Наполеон III, Краљица Евгенија и принц Луј Наполеон

шао је у Енглеску. Он је са трупама стигао у Африку, где је погинуо 1. јуна 1879 године. Учествовао је у једном маршу који је трајао неколико часова. Уморни војници најбоље на један извор где су намеравали да се одморе. Наједном их изненади препад. Педесет урођеника који беху сакривени иза жита трчаху им у сусрет ужасно вишући. Поручик Карен био је кукавица да узвикне: «Спаси се онај ко може!» побегао је без обзира не бринући се за судбину својих људи. Када су војници ово видели побегли су и они. Остао је само «Фата» — како се звао коњ принца Луја, стојећи на месту као укопан. најзад, пошто је збацио принца са себе побегао је. Он се није могао спасти. Урођеници га опколише. Када га

Франц II., последњи неапуљски краљ са својом супругом

рављене

је издао револвер, прихватио је сабљу борећи се јуначки. Сутра дан су војници нашли ужасно унакажену и нагу лешину принца Луја Наполеона.

Предпоследње године светског рата понова је освежена успомена на судбину последњег краља од Неапоља и обе Сицилије Франца II, који је умро 1894 у Арку и тамо сахрањен. Језеро Гарда сматарно је за време светског рата као стратешки положај. Италијанска артилерија проузроковала је пожар у Арку. Из гробнице је извађен леш Франца II, деда краљице Зите, који је почивао у сребрном сандуку, стављен на лафет, праћен једним одредом војске, транспортиран за Тријент, где је сахрањен у Семинарацели у Сант Мартину. Том приликом је била осве-

САРАЈЕВСКО ПОЗОРИШТЕ

Г-ца Боженка Каталинић, једна одлична уметница сарајевског позоришта

Г-ђа Зора Ђурчић, одлична г-ђа Живка у Нушићевој „Министарки“

Дом Педро II., последњи бразилски цар

Мала Софија, ћерчица Милана Живковића, стара је 5 месеци а у последњем мерењу добила је 8 кг и тиме показала ретност мале деце

Г-ца А. Дачић, омиљени наивка сарајевског позоришта повлачи се у брачни живот

жена успомена и на Гарибалдија који је 1861 године дошао у Италију, док је Франц II., морао тајно побећи у Аустрију.

У месецу новембру 1923 године умро је у своје замку у Гмундену стари Херцог Ернст Август од Кумберланда син последњег краља од Хановра. Па и после смрти свога оца, слепог краља Георга, који је 1878 год. умро у Паризу, још увек се сматрао као наследник престола, потстицац од своје породице. Ова идеја га је напустила тек онда, када се његов син Ернст Август оженио принцезом Викторјом.

Таква је била њихова судбина. Нико више и не мисли на то. Само историчари и даље испитују њихову прошлост.

Једна група солунских чочака у Београду

Крај једног авганистанског разборити. Надир Кан, садашњи краљ Авганистана, уништио је чете разбојника Хаби Улаха, који је оборио бившег авганистанског краља Аманула, па је у последњим борбама погинуо и сам Хаби Улах.

Прослава у Турској. У целој Турској прослављена је ових дана шестогдишњица турске републике. Наша слика показује сачаност у Цариграду

Борба против алкохола у Јапану. — Играчи по храмовима у Јапану образовали су лигу против употребе алкохола

Душа американке

Америка не може никад да се оцењује европским мерама. Европа је створена према узрасту човечијем; Америка према неком цингу, који на себи носи индустријски оклоп.

У тој земљи све је огромно: реке, равнице, планине. Суво лишће, које опада с јесени, а понеки се сачува у албуму, тако је велико као да то није обичан храст.

Американци осећају потребу за величином, и како су подељени у серије, свака серија има свој тип, а сви су опет типови на једном истом моделу.

Они све гледају увећано, раде на велико, добро као и зло, лепо као и смишљено, материјалистички као и идеално. То је по американски. Овуда екстрем.

Тамо је прохибиција врло строга. Забрањено је вино, забрањено пиво, алкохол. Па ипак, нигде се не пије тако много као у Америци. Прохибиција је обогатила читаву армију криумчара, који оперишу са саучесницима из полиције и са царина. У многим американским локалима пије се виски, вино, хоктел. Ту је суви режим илузија.

Америка кипти од људи и жена. Нарочито је много жена. Људи и жене живе подвојено. У њиховим

браковима нема европске интимности, нити су им домови топли као у Европи. После флерта они немају једно другом шта да кажу, сем пословних разговора.

Шарм интимности створен је од нијанса. А њима не достају нијансе у живогу. Пошто се испричају сви разговори о боксу, филму, направи комплименат тоалети, настаје ћутање.

А ћутање је подношљиво само под два услова: или имати један дубок унутрашњи живот или бити сањалица. Иначе ћутање значи »ништа« или »сувише«.

Америка је врло активна, супер-активна, али њен унутрашњи живот је сиромашан, нарочито код мушкараца. Мушкарац није способан често пута да се удуби у себе. Он не воли разговор са самим собом, самоћу, соло или дует душа. Он обожава »знање« али да оно долази из спољњег света, да се црпи из књига и лабораториума, статистика, лекција, конференција. Њега се не тиче то, што у сваком човеку налази се извор знања. И тек жене осете понеки пут потребу за аспирацијама и унутрашњим животом, само не знају како да култивирају те психичке особине. Опет је потребно да неко дође споља и каже им: »Урадите ово! Учините оно! Мислите на то!« И оне све у гомили појуре.

Америка је као једна огромна плодна земља, која осећа да у њој може да роди и друго што сем жита и машина. Али она је још млада и потребно јој је времена да се упозна, потребан јој је нов импулс.

У том ишчекивању Американца се креће, ларма, и бојећи се да остане сам, он се удружује. Клубови су ту. Врата су широм отворена. Само мушки клубови затворени су за даме, а у женске клубове не примају се мушкарци.

Нови афганистански краљ Надир Кан. Снимак потиче из доба његовог посланиковања у Паризу

Американке имају смисла за колективност. То је једна њихова врлина. Индивидуални али фамилијарни егоизам не парализује их, што се често догађа европским женама. Оне не уништавају једна другу љубомором и кокетеријом. Више живе мозгом и не мешају сентиментални живот са социјалним. Кад се оне сакупе по клубовима, онда мушкарац за њих не постоји. Оне су тада само међ женама. Муж и вереник не појављују се никад да их узнемире или раставе. Тако је исто и код мушкараца.

У том лежи њихова снага и тајна њихових социјалних победа. Сваки њихов клуб има своју колективну душу. Узајамно се помажу, узајамно бране. Љубомора, перфидност, неваљалство, пакост жена то није у природи Американки. Оне умеју од тога да се чувају. Зато одржавају истинско пријатељство једна према другој. Чак и она највећа кокета и вама жена има смисла за колективност.

И жене су у Америци увек солидарне, чак и онда кад су супарнице.

Био је једном овакав случај.

Једна млада Американка имала је да издржи неку операцију и дуже је лежала на клиници једног доктора. Како је била врло лепа и интелигентна, хирург се лудо заљуби у њу, и изјави јој да ће се развести са женом и оженити њоме. Она није била равнодушна према њему и одговори му, да ће се удати за њега само у том случају, ако његова жена пристане на развод брака. И она се упути жени да јој целу ствар разјасни.

Хирургова жена почела је да плаче, говорећи, како ће она изгубити свој социјални положај, ако се разведе. Лепа Американка је била дирнута

Ракел Торес звезда тон-филма у једном шароликом костиму

Један довитљиви Американцац у Шесхуту (С. Д. А.) претворио је један вагон у кафану

и оставила јој је мужа, само је за-она пође за њега, нису успела. Она молила да јој допушта да га малоје остала солидарна са његовом воли. И сва наваљивања хирурга, даженом.

Женскост у детаљима -- Тоалете

»Покажи ми крагну и рукав па ћу ти рећи да и си добро обућен...« каже један француска пословица.

У данашњој моди изгледа да је највећа пажња сконцентрисана рукаву и крагни. Хаљина може да буде једноставна, али у рукав треба увести фантазије, а у крагну елеганцију. Према тим детаљима мода је најгалантнија, а то је ипак срећа што се

задржана само на њима, јер они не захтевају велике издатке.

Свака дама не може да има мантил од крзна. Али кад она украси своје рукаве крзном и стави једну велику јаку око врата, њен мантил прави изванредан ефекат.

Мантил од црне чоје врло је модеран са грао астраганом или јагђећом кожом.

Дама, која није много грозимљива, може увек да носи мало отворени мантил са крагном — фиши.

Уопште са јакама на мантилу изводе се разне фантазије, а оне су још богатије и разноврсније на тоалетама.

На хаљини од црног сомота импримираног са белим ставља се крагна од крепжоржета сериз. Сериз и црно праве најлешћу хармонију Фиши од муслина са црвеним пецкама на црвеној хаљини даје много шика тоалети. Бео Жабо на црној хаљини виђа се ове сезоне.

Никада се није носило више детаља око врата као сада. Ту су пластро ни, ешарне, машине, све што даје свежине лицу у женскости.

КОЛЕКЦИЈЕ ЖАНА ПАТУ-А.

Спортска мода Жана Пату-а оставља женама дужину ногу као у Дијане. Она је то добила услед дизања струка, који се позади шпигасто спушта. Жан Пату је увек господар својих линија. Његове силуете задржа-

вају своју виткост и покрај плисе-а, који од колена шире сукњу. То плисе има хиљаду фантазија, једне за вечерње тоалете, друге за спортске.

На спортским хаљинама свитери се заокрпачавају и сукња је увек преко блуза.

Мантилови су од тведа или шине-а, сне лепе и меке вуне, обојене топлим

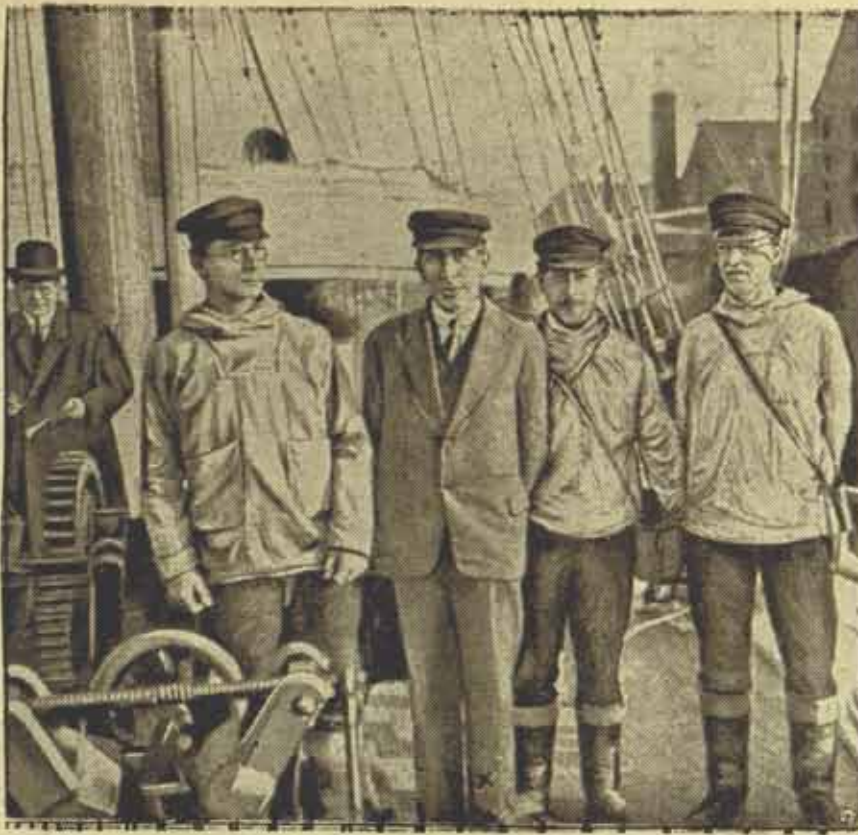
бојама, зелено као маховина, или сасушено црвено лишће.

Жан Пату, усвајајући твед, хтео је да га прослави у данашњој епохи. Треба само видети његове мантилове од тведа са различитим инкрустацијама, па да останете задивљени.

Кастор и Рагонден употребљава Пату за крагне на тим мантиловима.

Пату, велики револуционар у моди, одбацио је старовремени гумени мантил за кише и заменио га са мантилом од црвене тафте.

Експедиција професора Вегенера, која је ишла да испитује Гренланд, вратила се са свога мучног знања у Европу.

Немири у Бечу. У Бечу су непрестано на дневном реду борбе хајмероваца и шуцбунда. Наша слика показује групу радника — шуцбунда које су хајмеровци принудили да напусте једну фабрику код Беча.

Претпрошле недеље погинуо је авијатички потпоручник Живојин Б. Ивезић, приликом извиђања код Загреба.

Пок. Ивезић свршио је претпрошле године Војну Академију, па се сам пријавио за авијатичку службу. Провео је годину дана у авијатичкој служби у Новом Саду и Панчеву, па је као изучен извиђач био распоређен на службу у Загребу, где је, приликом једног извиђања, пао из авијације, погинуо.

Пок. Ивезић сахрањен је у Београду 2. о. м.

ХУМОР

Слутња

— Зашто сте поново отпустили нашег новог књиговођу?

— Он је био сувише дразак! Кад сам га грдио није ми ништа одговарао!

— Па то је у реду!

— Не, ко зна шта ми је у себи одговарао.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II,
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 2 -
ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

ПАРИСКЕ НОВИТЕТЕ

ДОНОСИ УВЕК ПРВИ ЈЕДИНО

ТАНАСКОВИЋ

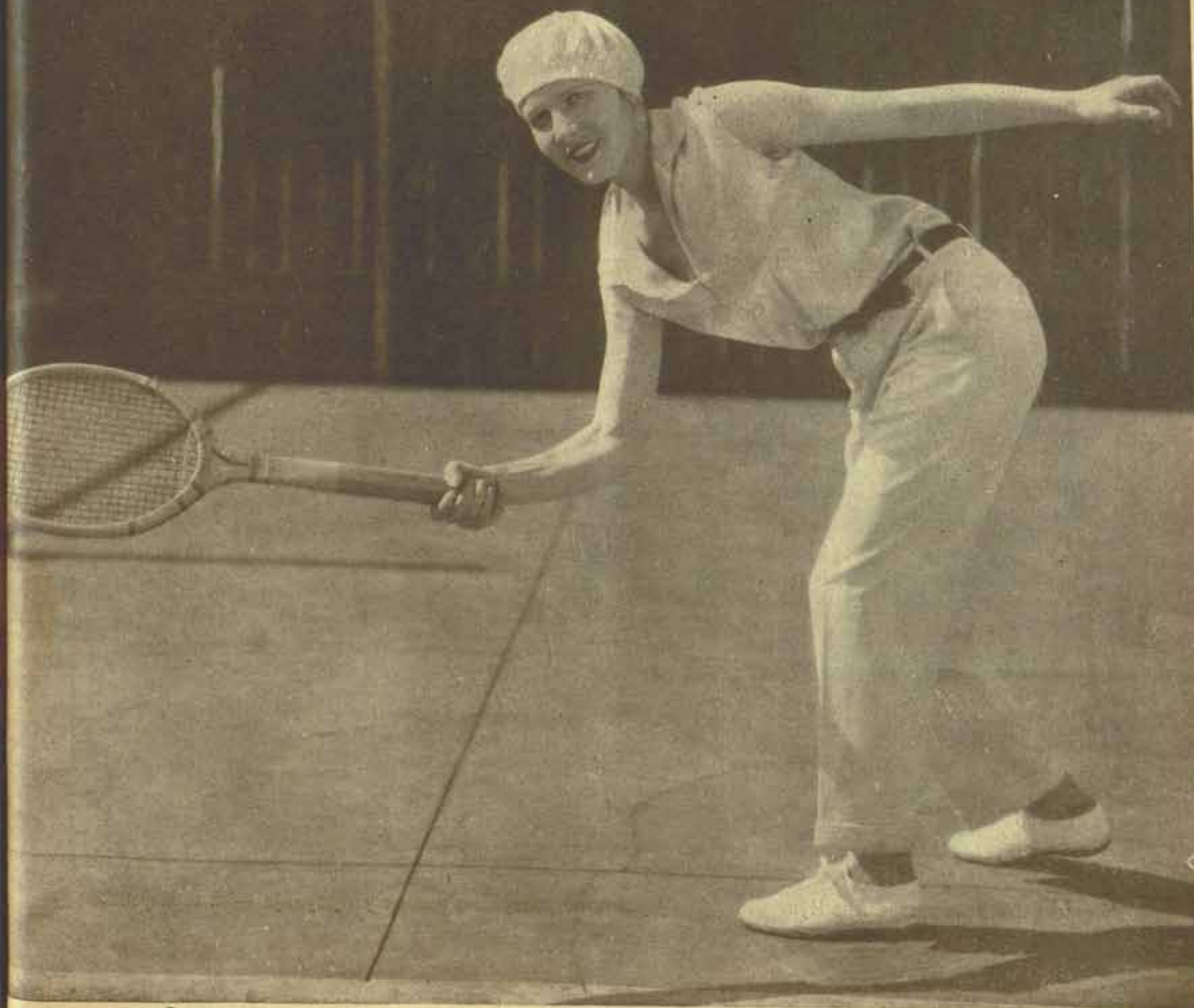
Краља Милана 49. БЕОГРАД Телефон 51-63

Неделоне

Цветрашце

Бр. 48

Дин. 3

Са фотографским

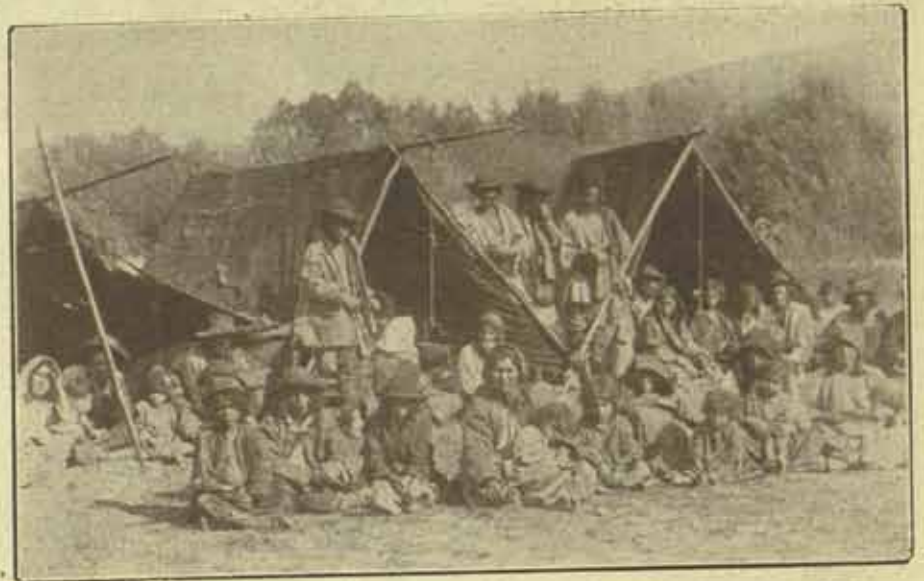
Краљевски дворца код Синаја.

Сеоски празник. Сакси на игри.

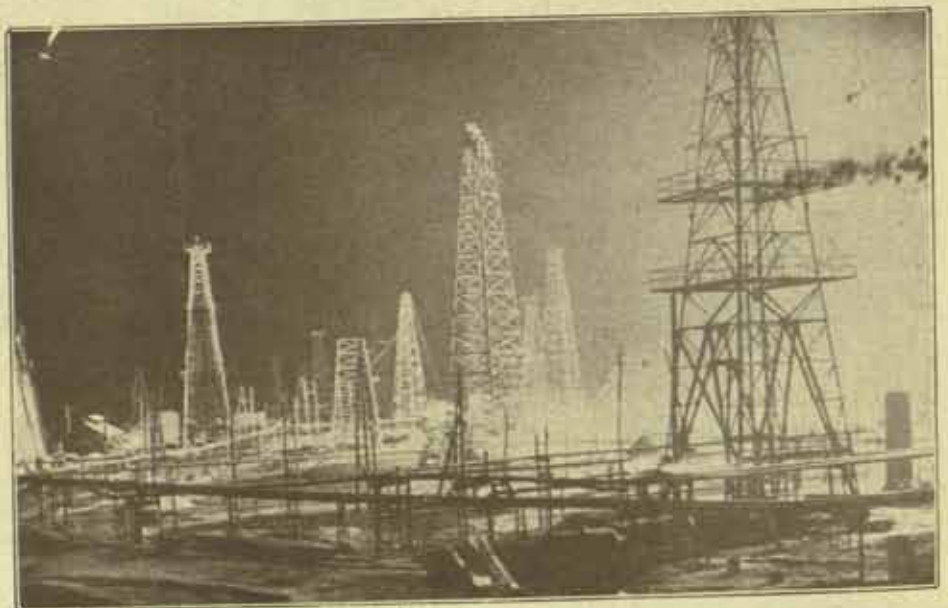
Један брачни пар Саса - из Ердеља.

Једна група румунских чергара.

Румунска филмска звезда Ана Кун.

Чувени петролеумски извори у Румунији — т. з. Морени.

апаратом кроз Румунију

Кад се петролеумски извор запали.

Румунски чергар.

Румунски сељаци.

Румунски сељак.

Дивна је наша суседна земља Румунија. Мало нашег света имало је прилике да пропутује Румунију, а нарочито њене мадеричне крајеве. Наш сарадник имао је прилике да овога лета прокрстари свом земљом и пошаље нам за наше читаоце читаве збирке фотографских снимака, од којих овде доносимо неколико. Он је био у Букурешту кад се овај град дивно светској лепотици, која је била ту у гостима, ову збирку снимака допуњујемо и снимцима Мис Универзума и Румуније, јер се, само по себи разуме, да је без лепих жена све остало мање интересно, па и они величанствени утељени извори непромена, чији се племенови дижу до неба.

Мис Цео Свет, г-ца Лили Голдарбајтер (десно) са Мис Румунијом у Букурешту.

Мис Универзум (г-ца Голдарбајтер), мис Румунија, г-ца Магда Димитреску и Мис Египат, приликом своје посете Букурешту, поздрављају публику.

Шта прича г-ца Олга Соловјева, балерина о своме путу по Јужној Америци

У Јужној Америци највише ми се допала Венецуела, Бразилија, и Чиле. Венецуела је опкољена високим ружичастим брдима са гигантским палмама и богатим тропским биљем. Тамо нема никада јаких врућина а плаво Карабејско море има особите чари. Никада нећу заборавити моје шетње по великим воћањацима распоређеним по брдима где се за мале паре може добити толике количине необичног тропског воћа да га човек не може собом понети. То је нека врста воћа чији плод изгледа као наша диња, али расте на палмама. Мирис овог воћа је врло пријатан, а његов укус је изврстан. Особина ових палми нарочито је интересантна ради тога што се оне деле на дрвета женскога и мушкога рода и што доносе род само онда када се налазе једна близу друге.

Бразилија је јако топла земља, а уз то пуна влаге и магле. Па ипак се та земља лако не заборавља, јер фантастичне и густе шуме банаана око Сантаоса и врева огромне луке Рио Де Жанеира остављају на путника дубоки утисак. Дрво банака није баш високо и живи само 8 месеци, тј. тако дуго док донесе плод наков чега вене и пада, а из заосталог корена ниче ново дрво. Банаана је за Бразилију исто што и пшеница за Европу. Она је тамо национално јело које се приређује на различите начине. Кува се и пече, а у ресторанима стоји по столонима као код нас хлеб. Нисам ништа боље појела од печене банаане са путером, што је омиљено национално јело у Бразилији. Исто тако је укусан сок од шећерне трске који сам пила на пространим шећерним плантажама у центру Бразилије. Приликом свог боравка у Бразилији обишла сам и плантаже ананаса и кокоса, а обишла сам и златна поља и руднике брилијаната код «Белохоризонте».

Особито су ми пријале «Аквакате» или «Крокодилске кришке» како то воће тамо народ назива, а укус тога воћа подсећа нас на неку врсту крема. Ванредне су и поморанџе и остало воће са чудним именима кога има толико врста да га човек не може ни описати.

Чиле је крај у којем влада вечно пролеће; земља пуна брда и меланхолије са непрегледним степима Аргентине и са суровом бесплодном панорамом Кордиљера Де Лос Андес, кроз коју смо пролазили возом. Овај

Г-ЦА ОЛГА СОЛОВЈЕВА

део пута је у толико необичан што је цео колосек положен на висини од 3.100 метара изнад морске површине. Приликом мога пута онесвестило се неколико наших оперских певача који су имали слабије нерве.

Град Сантјаго Де Чиле врло је интересантан а нарочито се истичу куће шпанолско маварског стила са типичним квадратним трговима на којима су обично смештена државна надлештва и са колонадама у центру трга где се налазе паркови. Необично леп и велики парк наишли смо у центру града Валпареза. Овај парк је у толико интересантан што се налази

на брду Санта Лучија које као да је израсло у центру вароши. Валпарезо је иначе врло леп град положен на обалама Тихог Океана а цела варош обрасла је неизмерно количином цветова жутога мака.

Чиле, кога сам прошла са опером «Салвати» све до граница Патагоније, необично је лепа земља, много лепша од Калифорније. Оригинално воће «Черемаја» велико и зелено са белом језгром има ванредан укус и екзотичан мирис а расте само у Чиле. Много се прича код нас у Европи о јужном небу око екватора и о великим звездама, али оно се мало разли-

Џени Гајнер и њен муж Литен Пек.

кује од европског јужног неба тако да та разлика није баш ни толико велика. Када сам пошла на пут очекивала сам да ћу доћи у дивље крајеве са црвенокожним становницима а нашла сам потпуно цивилизоване градове са милионима становника, са кућама од 26 спратова, са небројеним аутомобилима и изванредним вилама. Нашла сам на красну и чисту шпанолску архитектуру и на архитектуру комбиновану од шпанолске и амерканске.

Аргентинска Опера у којој сам била ангажована једна је од највећих опера на свету, има најбоље певаче и оркестар, а декор јој је бога тији од Опере Ла Скала ди Милано или од Метрополитена у Њујорку.

ХУМОР

Малој Секи, која још није умела да чита, написала је учитељица на таблци:

„Сека је мала брбљуша“.

— То дај твоме тати да прочита, рече Секи учитељица.

Идућег дана показа Сека учитељици таблицу, на којој је писало:

— А каква јој је мама брбљуша, то не питајте!

Јени Југо у своје врту.

Г-ца Вилма Мај — лепа Бечлика гостује у једном варијетету у Београду

Г. Фредерик Ламон, пијаниста светског гласа, који ће ускоро гостовати у Београду.

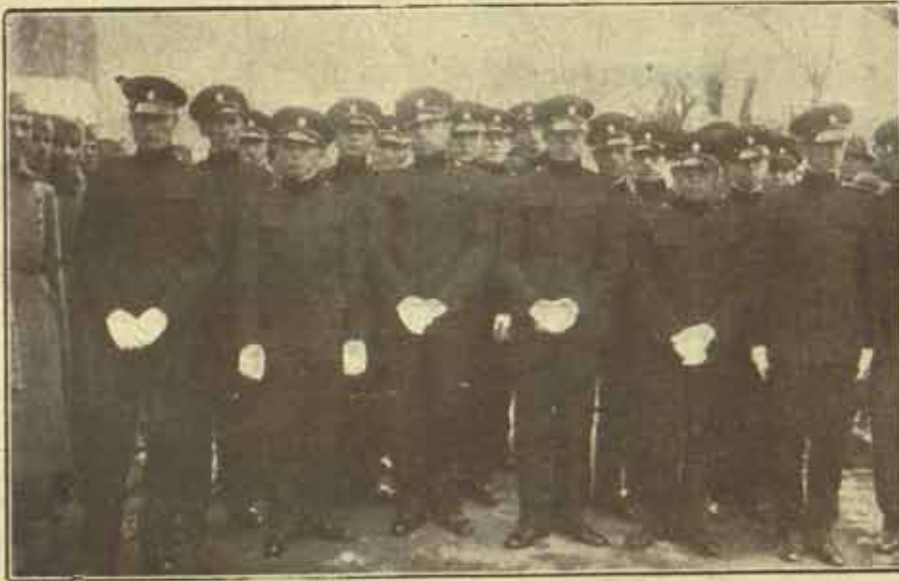
Једна идила у румунском селу.

Гца Мира Симић, Сарајево,
у тетовској ношњи

Г. Драгиша Лапчевић, председник

СПАСОНОСНА МИСАО.

Тек што су се радње отвориле. Једна млада дама ушла је у трговину једног париског трговца оружја. Она је очевидно узрујана. Она се на њој, да се жели свладати, али јој то не полази сасвим за руком. Она се нервозно траз. Жели да купи један револвер, а трговац да га одмах пред њезиним очима напуни. Да буде спреман за употребу. Трговац је пажљиво посматрао даму. Сећа се врло добро, да је пре кратког времена неки лудак, купио револвер, извршио готово покољ, да није у последњи час био у томе спречен. Он би најрадије, да дама не прода оружје. Очигледно ова дама нешто смишља. Или ће се убити или ће некога убити. Али, ако се он устегне да јој прода

револвер, она ће поћи другом трговцу. Зашто дакле да он не спречи какав крвави злочин. Трговцу оружја дошла је спасоносна мисао. «Врло радо, мадам, изволите само изабрати. Који револвер желите?» Дама се не премисља дуго. Прстом показује да жели купити највећи револвер од оних, које јој је показао трговац. Одмах се види, да је она потпуно невешта оружју и да нема појма о револверима. Трговац узима изабрани револвер и набија га пред очима чудновате муштерије. Она напето прати овај рад. Тада плаћа и излази из дућана. После подне на тргу код Театре Фран се настала је узбуна, силна сензација. Нека дама с огромним револвером почела је без циља бесно да стреља у пролазнике. Један стражар прискаче, обори се на атентаторку истргне јој

Драгиша Миловановић, секретар
Југосп. Новинарског Удружења

ништољ из руку, и одводи је у полицијски комесаријат. Она, Јана Арм имала је, видите ли, једног драгана. Силно га је волела. Али он ју је изневерно, оставио ју је. И ето Јана хте да је да се због њега освети целоome човечанству. Зато је она себи пре подне прибавила револвер. Очигледно се ради о особи, којој је разум потамнио. А од девет хитаца, који су били испалени из непосредне близине револверске цеви крупнога калибра од пролазника нико није био ни рањен. Како то? Само трговац оружја зна, да је грдан револвер у рукама умоболне жене био напуњен — сленим набојима!

Са Дрине: На сплаву

Из Ковиљаче — Испред нових кур салона

Неколико дилетаната чланова певачког друштва „Св. Сава“ у Фочи

Једна љубитељна Недељних Илустрација.

Г. Сергије Јањечко — ангажован је код „Адрије Национал Филма А. Д.“ — који суделује у великом домаћем филму „Кроз Буру“

Лили Дамита и Роналд Колман у свом првом заједничком филму „Спасење“.

На првој страни: ЦАНА АРТУР.

Слике из Цариграда

Најновији снимак Кемал Паше.

Једна група противника Кемал па шиних реформама.

Последњи фес на глави једног продавца бозе у Цариграду.

На пазару у Цариграду.

У Енглеској сударила су се у ваздуху два војна аероплана и оба пала. Авијатичари су се срећно спасли. Наша слика показује попомљене аероплане.

Најстарији продавац шећерлема у Цариграду.

Читајте
»НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ«

Блаіо тирише

а ипак је дуготрајан парфем
Елида Фаворит сапуна.
Имаде све добре осебине
потребне беспрекорном са-
пуну. Влаг и чист улепшава
тен. Упркос обилне пене,
он се ради свог ванредног
квалитета мало троши.

ЕЛИДА *фаворит* САПУН

У родном селу

Бре е е! Ала се отегао пут, као да му краја нема! Овако није било ни када смо на Једрене ишли, ни када смо терали преко албанских стена и јаруга не хтевши се дати живи у руке Шваби, Немцу, Маџару и Бугарину... Оно, знаш, баш није било лако, од Београда, па до Призрена дан-ноћ борба, борба, па глад, па жеђ, па оно што је најтеже било гледати: како се јадне жене, деца, немоћни, рањени повлаче пред непријатељем само да му не би учинили по ђефу да им он господари. Јес' Бога ми, и Христос се није намучио онако као што је наш добри, поштењни и ваљани свет... Па опет — тако је морало бити, тако је хтео Бог, а зашто је тако хтео Бог — Бог ће га знати! Христос је умирући узвикнуо: »Еоли! Еоли! лама савахтани?«, а то значи »Боже мој! Боже мој! зашто се ме оставио?...« А наш народ ћутећи је сносио страшну своју невољу; ваљда зато што од муке сам постаде мука, те не могаше сам на себе ударити... Прегазисмо стене и провалије, блата и мора. И Бог нам поможе, посла нам у помоћ Вранцузе! Дадосе нам пена, вијанда и абита, леба меса и одела. Свега овога, па још вина и кафе — читаве кафе. А и чудан ти је, брате, овај Вранцуз; само те тапше по рамену и виче. »Боно, боно, Срб! Манже Срб!« А ми манжамо, кркамо, само пуца за ушима! Коман порте ву, са ва бјан; же ву задора, мамзел — све ми ти ово научисмо... Ал, што ти је Србин, не може он да не тера кера, па макар без ногу био. Дођосмо у Дојчинов град, добисмо од Вранцуза гвоздене капе, оне што носаше Милош Обилић — он јунак, а и ми јунаци, а наш геца узо капу разгледа је и вели: »Валим те боже, душу је дала да се у њој кува пасуљ!« Научио на шајкачу, па макар га само граната тукла! Све ово тако беше и прође, потукосмо Бугаре, поробисмо њихову земљу, поделисмо је на округе и нашу власт постависмо, а сад ево идем кући, у родно моје село... Јесен, а ми тужна ли је Србадија; поља њена опустела, куће попаљене, нигде једног мушког, све их Шваба одвео у своју земљу, а вратиће их... из крају крајева. Ено и моје куће... Ено мајке код капије. Седи, греје се на сунцу, повезала главу црном шамијом. Где је бабо? Бре, колко претерало гробље, ударило за оградом, чак у Јовину ливаду. А оквићено је много гробље, колко барјака...

— Здраво, мајко! — рекох, опустих пушку на земљу и стадох пред њу.

— Бог ти добро дао, дете! — рече она и не подиже се.

Гледа у земљу, не признаје ме.

— Како живиш? питам.

— Што ме питаш, Швабо, како живим? Живим што морам! Јес' што морам.

Сирота мајка! Видела да иде војник у гвозденој тенџери и мисли да сам Шваба...

— Јеси л' чула за победе наше?

Окретула главу и не одговара.

Понова је питам:

— Ама, мани ме се, Швабо!

— Питам те за српске победе?

— Каке победе, када тебе Швабу, видим овде... — и заплака се стара моја мајка.

— Мајко! Мајко! Немој плакати... Ја сам Мирослав!

Скидох капу, приђем јој руци.

Сузе радоснице!

— Води ме мајко, у кућу!

Стаде она, узе ме за руку и болно ми рече:

— Куд ћеш синко? Опустела кућа. Што је било све је Шваба однео.

— Где је бабо?

— Умро, умро добри бабо... од туге за тобом...

— Где је Милан?

— Шваба га одвео!

— Где је Светозар?

Заплака се мајка.

— Секиром је умлатио три швапска војника... Швабе га стрељали.

— Бог је милостив... Хајмо, мајко у кућу.

— Хајде чедо... ал' опрости, ни корице хлеба немам... све је однео, проклети!

— Не брини се, мајко! Имам ја у торби и леба и кафе, и шећера и конзерве. А чиме си се хранила?

— Шта сам јела; траве и корење...

Обедовасмо.

— Да те питам нешто, кажем ја мајци. — Анђа... је ли жива Анђа?... Осмену се мајка.

— Јесте, синко... Викни је дед, доћи ће она, чедо моје! Изађем ја у шљивар и викнем:

— Анђо! О, Анђо!

Викнем и стрчим ка њеној кући.

Трчим ја, а она трчи ка мени.

Па не да трчи, но к'о да лети...

Ослабила к'о штрк.

Плаче, јеча, јада ми се...

— Али сад, сад је све прошло, сад ћемо бити срећни! — тешим је ја, љубећи и грлећи је.

Кад одједном зачу се труба.

Тргнем се ја, окренем се: а оно није да иде, него куља, куља наша војска. Тутњи пешадија, скаче коњици, грми артиљерија, а после антимабили, па комора, комора, комора... за њоме иде свет, а коморције деле народу хлеб...

И понова јекну труба...

— Устај, Мирославе, зар не чујеш обзвану! — дрекну на само моје уво дежурни.

Дигнем се, протрљај очи.

Видим, сви се дижу. Устаје војска! Ах! Оно беше само сан... О! само што пре да се оствари...

УБИСТВО У СЛУ

Фред се шетао по Тиргартену и љутио се, што је мајски дан тако криво освануо. Осећао се као да је био сав испребијан.

Све се зеленило а црвено цвеће блистало. Фред је и нехотице морао да помисли на крв и он би одмах затворио очи. Када је негде у грмљу зашвиждала птица, тргнуо се, јер га је тај глас подсећао на крештање његове тетке.

Но мало по мало је топло сунце одагнало сва та неугодна осећања и Фред се хладнокрвно насмеја: »Заклао сам своју тетку, јер беше стара и слаба...«

— Хеј? довикну му полицајад који је тај час прошао покрај њега. Када сте то заклали?... Шта сте рекли?

— То је песник Хејне рекао, а не ја, промрмља Фред и закрене другим путем.

Међутим је лешина била већ нађена.

У својој у Магдебургерстрасе бр 100 лежала је у ноћној кошуљи пред постељом, у локви крви, а покрај ње лежао је штап са тешком дршком.

Комисија је претражила читав стан.

Убиство из користољубља? Не, јер ништа није било украдено, ни новаца ни накит. Но зато су нађена писма неког Фред Кенига, њеног нећака, који се непрестано налазио у новчаним неприликама.

Фред Кениг је зацело учинио тај злочин, јер на металном рубу на штапу нађен је монограм Ф. К.

— Нешто тера злочинца на место злочина! рече комесар, који је стајао код прозора. На другој страни улице

стајао је Фред Кениг, гледајући збуњено горе на прозоре своје тетке.

Неколико чиновника погрчало је одмах доле. И тако је Фред био ухапшен.

— Што сте ту тражили?

— Ја? ... Дошао сам ... због новца ... Морате знати ... муцао је он збуњено?

— Ах, због новца, што сте га забравили узети? Ваљда вас је спопао страх пред кривом лешиницом?!

— Пред лешиницом? Фред устукне и пређе руком уморних очију. — Шта има то да значи?

Затим су га одвели у спаваћу собу. Пребледно је као смрт; морао се наслонити о зид, мрмљајући неке неразумљиве речи.

Када су му показали штап, праснуо је у дивљи смех: — Ево га најзад! А друго се ништа није могло од њега сазнати.

У челији истражног затвора трчао је горе, доле, понављајући непрестано једне те исте речи: — Па наравно! Наравно! Тај проклети сап!

И истражном судији говорио је о том свом сну.

— Да, ја сам то учинио, али ни сам не знам, како. Мора да сам у сну извршио тај злочин. Преноћио сам на дивану у суседној соби. Пре тога имао сам с њом жестоку свађу: није ми хтела дати новца. А онда сам нешто страшно сањао ... Покрио је лице рукама ... Када сам се изјутра пробудио, глава ме је страшно болела и ја сам изашао из куће, а да се ни сам ни опростио с њом ...

— А ваш штап? упитао га је истражни судија.

Фред је напорно размишљао. — Да, ја сам га тражио. Навечер сам га био оставио у ходнику, но изјутра ни сам хтео питати тетку, где је доспео, јер је још спавала.

Судија је кљимао главом. Било је сасвим искључено, да је ко други могао учинити тај злочин. Јер како би ушао у стан?

Затим су судски лекари имали да испитају тај случај.

Да ли је могуће, да неко под наговором сна, још спавајући, изврши убиство а да се после ничега више не сећа? Независни психијатри потврдили су то питање, други психијатри су га опет одбили.

Међутим је истражни судија добио фотографије са места злочина, на којима се јасно видео, да је покрај лешине лежао комад новина. Помоћу увеличавајућег стакла је сазнао, да су те новине биле датиране датумом оног јутра, када је извршен злочин! ...

Како су те новине доспеле у стан?

Пронашли су дотичног разносача новина. Вадио их је у кутији на вратима, и то у седам сати изјутра. У то време је дакле стара дама била још на животу!

Фред је још једанпут био саслушан, па је изјавио, да је већ у пола седам изашао из стана. Но ко би веровао у то?

Онај полицајац из Гиргартена такође се је јавио и рекао, да је оптуженог видео око осам сати и чуо како се је овај пакосно смејао и рекао: »Заклао сам своју тетку...«

Фред се узнемирио, када је чуо ову пражву:

— Па то је био само мој сап.

Истражни судија био је врло зловољан, када је пошао у Магдебургер стразе број 100. Лешина је била већ одстрањена. Покрај локове крив лежале су још увек новине. Судија их подигне. Био је то само горњи део листа, остали делови исеку се нигде могли пронаћи. Чудно!

Дебели комесар, који је пратио судију, клекне и погледа под кревет. — Ту је остали део!

— Извучите то!

— Не могу да дохватим руком! протезење дебели комесар и тешком муком опет се уздигне.

И он оде у ходник и врати се с једним женским кишобраном.

Када се је поновно вратило, спопао га је мала вртоглавица. Затетура и сруши се на страну, ударивши десном слепоочицом лако о ноћни орманчић. Кишобран му падне из руке.

— Боже! ускликне истражни судија пренеражено.

— Није ништа! умири га комесар, који се међутим већ устао.

— Ништа?! узвикне сада судија узрујаним гласом — Фред Кениг је невин! ... То сте ми тај час доказали.

— Како?! ... Па он је старицу питао ударити по глави! Јер у тај његов сап и онако нико не верује.

— Да! Он је сањао тај злочин, али га није учинио! Он је сигурно већ био изашао из стана, када је разносач донео новине. Од дворкиње, коју сам јуче саслушао, сазнао сам, да је стара дама сваког јутра обичавала да у постељи чита новине. Током истраге се о тој важној тачки није водило рачуна ... Па зар ви не можете да себи све то реконструирате? Баш тако, као што сте ви мало пре отишли по кишобран, она је пошла у ходник по штап ... Сагнула се, да извуче новине, које су јој пале под кревет, крв јој је ударила у главу, и она се срушила и ударила главом о ноћни орманчић и ...

Комесар сада опица оток на својој слепоочини.

— Али приликом сецирања лешине је установљено, да је стара дама убијена неким тупим предметом, штапом! ...

— Да вама тај штап баш никако неће из главе! Један криминалиста мора знати, да када неко падне па се удари, последица је иста као од удар-

ца!

И судија је помоћу увеличавајућег стакла на ноћном орманчићу нашао доказа!

Нешто седе косе и крви ...

Истражни судија пратио се у затвор.

Дозвао је Фреда Кенига. Овај је током последних дана управо остарио, његове очи цаклиле су се безнадно и болно.

Но чим је судија споменуо новине и ноћни орманчић, Фред болно крикне:

— О, зашто сте све то рекли! Сада се опет свега сећам! Тетка је читајући лежала у постељи, када сам завирио у собу. Када ме је угледала, скочила је из постеље. И јер ме је почела грдити, бацно сам је на под ... пала је на ноћни орманчић ... Спопао ме је дивљи бес, и ја сам је својим штапом додужао. Да, са својим штапом, сада се свега опет судија јасно сећам ...

— Где сте је ударили? хтео је да зна, сав смукен што се читава његова конструкција опет распала.

Фредове очи су се поновно замагиле:

— У сну човек не види тако јасно! ...

— А знате ли сигурно да сте из ходника донели штап?

— Из ходника? ... Па ја сам спавао! ... Све ми је то нејасно ...

Психијатери су се поновно морали позабавити овим случајем, који је ипак остао неразјашњен.

Фред Кениг морао је бити пуштен на слободу.

Као у сну отетурао је из ћелије.

Велика заоставштина убијене тете припала је некој побожној задужбини ...

О. Голдман.

Филозоф

Г а з д а р и ц а: Хтела би да знам, када ћете ми једном платити дужну кирју?

С т у д е н т: Ваше ме питање и даље убеђује у тачност теорије: Колико човек мало зна!

Наручите
Још
данас

ваш елег. СТЕРЕОСКОП са великим избором најмодернијих актова женских и мушких. Сваку слику ћете видети као у праву живу и природну.

Апарат са 1 серијом (10 двојних слика)
166— Дна. (серија посебна 48—)
поуздан шава Вен

КРОНОС, Љубљана, преглепа 28.

Кроз гардеробе балерина

Све је тако иза кулиса као пред неку олујину... А олујина ће се разбеснети кроз који тренутак, са облацима органдина, вихором ногу и руку, са севањем рефлектора, све ће се заљубљати и усталасати, занети у ковитлац, и лагано ће се стишавати, само ће на позорници лебдати један сладак осмејак, осмејак — балерине. И остаће виаџа њених витких ногу...

Кроз ту тишину чују се негде у даљини акорди клавира и један тупи звук... тук... тук... тук...

То гардеробер туца у једном сандуку калофонијум, да би њима натрљале своје патике балерине, јер калофонијум не да да се оклизну на бини.

Ах, оклизнути се на бини! То је нешто најстрашније за балерину.

Зато везују чврсто своје патике и у врхове прстију стављају и мало ваге, да би им било лакше кад су на врховима...

Госпођа Фроман навлачи за први чин Лабудовог језера обичне ципеле од зелене коже, јер ће изводити бесну циганску игру са оним снажним ударцима о под...

Тек је на половини облачења, у трико-у, и учвршћује своју бароку, везује је златном неком материјом, јевтином али ефектном...

Све оне лаке, ваздушасте, ојажне хаљине балерина јевтине су... Само све нашарано, искићено, алицирано, пуно лажног драгог камења, које трепери на првеним и љубичастим зрацима рефлектора... и све даје утисак бајке...

— Балет не кошта много, каже госпођа Фроман. Као што се мисли, јер ми смо све сиромашно обучене, све је органдин, циц и сатин...

Са браон теном маже ноге и руке, да би била права циганка... Нервозни покрети, блиставе очи, све у брзом темпу, са еластичним савијањем, и све покрете прате и разговори, и љубазно сваком одговара, течајуће: Милочка моја...

— Шта мислите, је ли боље кад су балерине удате?

— Много је боље да се све удаду, јер имају уреднији живот... Не мислим да оне као девојке имају неуредан живот... Ја се могу похвалити балетом, то су све добра деца, пристојна и морална... Али као удаде лежу увече у девет сати, што је потребно једној балерини, и онда су у век тачне на проби, вредне и марљиве...

— Значи, да би их ви све поудавале...

— Све, без разлике... Госпођа Бо-

шковин је врло срећна у браку... А сад нам се удаје још једна балерина, госпођица Живановић за гардеског официра...

И госпођа Фраман је врло срећна, што се њене љупке балерине тако лепо удају и срећне су у браку...

Само јој се појави сенка туге у очима...

— Ах, муче се многе међ њима. Оне су тако бедно плаћене. Има балерина, које добијају плату по 500 дин. месечно... Нигде у свету није минимална плата тако мизерна. У балету Ане Павловне она најмања балерина добија месечно 800 франака... Ана Павловна израчуна колико је њој потребно да се најскромније хра-

Г-ђа и Г. Фроман.

ни и облачи. А у Паризу са 800 франака може да се живи... код нас је плата 500, 700, 900... чак и солисткиње немају више од 2.000—2.200 динара.

А за ту плату уче и вежбају се некада по цео дан, а сваког дана од 9 до 1 сат, не рачунајући ту предста-ве...

Тако ми је жао кад погледам неке... купе пет чевапчића и то им је вечера... А ко зна шта ручају... Судбина балерине врло је трагична... Тај напорни рад у прањини утиче на њихова млада плућа и многе заврше од туберкулозе... А ту болест погоршава оскудица, рђава храна и њихови нехигијенски услови живота...

Неки тужан штимунг осети се у

гардероби после тих речи г-ђе Фроман...

— А ви нам сада одлазите у Загреб са г. Фроманом...

— Пола сезоне бићу у Загребу, а пола у Београду... А идуче сезоне видећу за које ћу се позорнице одредити... Београдски балет и позорнице врло волим, али се радујем да радим и у Загребу, кад је тамо управник г. Чекић... Ах, он је унео маслинову гранчицу у загребачко казалиште. Једна глумица из Загреба прича ми: »Све су глумице у њега заљубљене... Ми ујемо нервозне у његову канцеларију, а он својим финим и благим тактом умири нас, и разложи нам ствар...

У Београду ћу режирати један чешки балет од Недбала. Композитор ће доћи да диригује... Београд више воли класичне балете, а Загреб модерне...

— Јело, да ли си чула друго звонце? Трже се госпођа Фроман...

А тетка Јела, та њихова добра гардероберка, умирује је, да није још избило...

Кад настаде тренутак врло интимног пресвлачења и облачења, ја се повукох...

Куд... куд...

— Ако је мушкарац не може да уђе, одговорише у хору неколико гласића...

— Женско...

— Онда нека уђе...

Гардероба солисткиња... г-ђе Олењина, Болдоговска, Кершовани... госпођице Живановић, Рика Леви... Ланкау...

Неке у трико-има као паук... Мала, Рикица драгесна као минијатура Олењина источњачки страственена са муњама у очима, Болдоговска — шармантна луткица, Живановића чежња и сањарија... Кершовани — оријенталски интересантна, Ланкау — умиљата тичица.

Једне се закопчавају пред огледалом, друге подвлаче индиго колутове испод очију, или прикачињу накит свуда по коси као звездице... На све стране разбацани интимни делови њихове тоалете, клубушаве сућнице од тила, неке капе, дијадеме, патике... Области пудера флорами дижу се са њихових нагих рамена, једна другу пудерине, додају укусице, дотерују бароке, које их понекад жуље и стежу главу... И све то иде брзо, јер звонце неће да чека, и публика је већ напунила гледалиште... Њихови разговори као цркнут, праћен младим смехом...

— Хоћете ли остати балерина и

кад се удате?

Г-ђица Живановић метну прстић на уста...

— Разумем... о томе не сме још ништа да се говори...

Гардероберки се поручује: један чај, друга чај, сандвич, црна кафа... Оне нису ништа јеле и гладне су, а балерина не сме да једе пре представе.

Као вихор излетеше све из гардеробе...

На бини је већ шармантни принц, господин Фроман, и његова свита... И наједаред све се усталаса иза кулиса... све се стави у покрет, руке и ноге. Свака трчи оном сандучету са акафоннијумом, да натрља патике... а после вежба позиције, да би загрејала мишиће... Г. Жуховска скаче у вис, припрема се за излаз... Симпатичан плав дечко... »Врло вредан, врло талентован, марљив... раду... каже о њему г-ђа Фроман. Он ће бити корсетитор, кад ми одемо у Загреб...«

Оркестар свира увертуру... рампа се осветли, завеса диже... Почини игра... Сви се замуваше, ставише у покрет, све као без реда, а свако зна где му је место, какав гест да учини... Донеше Сладолед, малу Рикку Леви... розе и белу, прави Сладолед... Две дваршиње заиграше соло, да развецеле принца... Алпауз... Принц обгрли даме, љупко се насмеши пред публиком једној и другој, поклони се... окрете... И кад кад, у часу кад се окрене, осмех му ницезне с лица, заколута очима десно и лево, и љутито проговори: Није ваљало...« Овог пута љубазно им је нешто шапнуо...

Јато слатких балериница чека иза кулиса... Овима устрептала срца... куцају... куцају... Трема им се види у очима... И тако сваке представе... Сад излетеше оне... За њима друга група... »Шире, шире...« добацује иза кулиса режисер госпођа Фроман... Оне се размакоше, да би гестови имали простора... »Тише, тише...« »Ах, да си ми одоцино, запамтио би ме добро!...« Једноме се догађа да одоци за сцену... Све су задијане, дахћу, загрејане, ознојене јуре иза кулиса да се поново пресвучу... Сладолед је сад у плавој халини... Опет све излећу, оне исте, али у другом костиму... Журно добацују: »Цвеће, цвеће дајте! Гардеробери брзо пружају, оне одлећу... Бесна игра на позорници... мрак... Само цветови пламте... и сви опет журнуше иза кулиса...

На позорници само принц...

Сад је излаз госпође Фроман...

Она је сва тремрана, као свака права уметница која игра са осећањем и топлином... нехотично отрже јој се уздах... Крсти се: »Боже помози!« и бесно излете... сави се изви, ломи, преврља, облаће око прин-

Дневно се понавља праће суђа

па је вредно да домаћице мало поразмисле, како ће тај посао учинити мање заморним, а да суђе буде увек чисто и сјајно. Сретне су оне, које већ годинама употребљавају идеално средство за чишћење

ШИХТОВОМИНОЛ

ца... очи јој севају... трема ницезе, кроз мишиће као да јој проструји електрична струја и она се сва занесе у своју игру...

Буран вилауа...

Она стаде иза кулиса, груди јој се надимају, тешко дише, и опет се сва претвори у око, које мотри на сваки гест ансамбла...

— Без ансамбла ја не бих вредела, ансамбл је најважнији у балету...

Час јој очи заблестају, час се узобиле, осмејак јој развуче усне... »Добро, добро...« падне нека похвала... другу потапкаше по образу... А та њена ласкања њима су најдража, јер она и он њихови су највећи критичари...

И кад се спусти завеса, све побеже у гардеробе, да се опет пресвучи, а на позорницу журну техничко особље то вредно београдско техничко особље, које ради брзином аутомата.

МИР—ЈАМ

НОВЕ КЊИГЕ

Драмске гатке од Ранка Младеновића, у три књиге: »Синцири«, »Даћа« и »Гривна«.

Ових дана изашла је из штампе

трећа књига из драмске трилогије »Драмске Гатке«. Као и у прве две писац обрађује мотиве из наше давне прошлости, из времена кнезова и велможа. Све су оне прожете истим духом, као што им је заједничка средина у којој се радња одиграва. Крв и убиства, плач и бол, провлаче се кроз ове драме као црвена нит. То је њихова карактеристика и уједно добра и рђава страна.

Драмске гатке г. Младеновића су интересантније по својој обради него по својој садржају, који потсећа на језиве комаде »Гран Гињола«. Међутим стил г. Младеновића иако доста сажет ипак је јако колорисан и занимљив.

Љубитељи узбудљивих сцена наћи ће у »Драмским гаткама« пријатну и жељену лектуру.

Све три књиге изашле су у врло укусном и технички дивно опремљеном издању познате књижаре С. Б. Цвијановића, која, више него остале издавачке куће, посвећује нарочиту пажњу нашим писцима и њиховим делима. Цена појединој књизи 20.— дин.

Незатрпана Помпеја

Поверљив и пивом голуб слетео је на моје раме
И својим гукањем сетним причао ми повест једнога града.
Другови њихови халалљиво су јели из пружених руку. Уза ме
Један је човек сликао катедралу у сенци зидарских барикада.

Неки су странци уживали у изгледу импозантном погледу двора.
Мало даље пиљарица је љубоморно гледала своје патлицане.
Два радника говораху о надници, морнар вереници о лепотама мора;
Дебела госпођа се жалила како од врућине не може да да'не.

Прошлост је све даља, Точак с времена вртоглавом брзином креће.
А поред свакидашњице, баналне, безбојне и грубе
Зидови стародревних тврђава ни зубу времена неће
Да погнут главе своје са којих векови трубе.

Од Пила, преко Страдуна, гле, утице, зграде,
Торњеве и палате где се историја плела;
Подруме и тамнице где су се рађале и умирале наде
Средњевековних осуђеника, распињана њихова тела!

Горе: гозба и срећа, а доле: избеумљење, шкргут зуба.
И животињски ликови... Ето свирепе мржње пучана и новила!
(Зашто викати данас да смо дошли до руба
Пропасти, кад је прошлост грозница, подлица била?)

Дани су то славе, моћи и достојанства,
Златнога доба поносних дубровачких господара.
Гледајте само цркве, изразе њиховог култа Божанства,
Те круне душевне снаге, које ни тисућа не обара.

Све је пред нама у живом, неземаљском музеју.
Онијам се од те прошлости као од најчуднијег пића
Тржем се тек када голуб, опевавши Незатрипану Помпеју
Напусти моје раме и слети на руку камен огундулића.

Мих. Б. Станковић

АУТОФРАГМЕНАТ:

Рођен је у Шапцу где је провео најлепше отсеке живота. Сестрић је Владе Савиминовића књижев. Пропевао је, како се то обично каже, као мали матурант. Прве ствари пуштене су му у новосадским »Д. Новинама«. Доцније сарађује у многим омладинским листовима, најрадије у **Венцу** и загребачкој **Младости**. Полетком 1929. штампа **Праснозорја**, Збирку од 40 младачких песама, која је прилично запажена. Написао је, између осталог, три позоришна једночина: **Домаћи маскенбал**, **Уа!**... и **Диригент**.

које је назвао пушићијадима. Први комад даван је пре две године у највећој шабачкој дворани и пожњео је аплаузе; аутор је био и редитељ и протагонист. Последњих месеца, са његовим се именом често срећемо у **Књ. Полету**. Спремо, послако, нову збирку песама: **Усклици и сазе**.

Пре десетак дана постао је *sives* *gotanus*, т. ј. — Београђанин.

Напомена: У претпрошлом броју неважњом слагача под сликом Бошко Лалића — стајало је Бошко Лалић уместо прво име.

Посетите

највеће и најјефтиније стовариште
трикотаже
за децу и одрасле
„Спорт“

Београд, Књег. Љубице 15а. и
Макензијева 18.

Велика

Фред је велику кнегињу срео на једној клупи у Тиргатрену. Већ тај почетак њиховог познанства био је малко чудан, и да је Фред био паметнији, он би за цело о тој кнегињи малко дубље размисљао. Но мислити — то умара човека, а Фред није волео да се на тај начин умара. Таква познанства чине други у Ници или у Монте Карлу и да Фред није био тако глуп могао би бар помислити, да је то млада жена, која се одлучила да потражи какву пустоловину.

Млада дама није му казала где станује, али му је казала да је руска велика кнегиња и да страствено воли нажит такву страст, јер и он је волео драго камење, и одмах јој је поносно испричао, да има код куће врло скупоцену збирку.

— Код куће? Вера се је чудила. На зар то није сувише лакоумислено?

— Баш напротив! Та ниједном човеку не би могло пасти на ум да у писаћем столу тражи бриљјанте!

Она се драгесно осмехну.

— А да ли бих једном могла видети вашу збирку?

— Па то није могуће! Зграњавао се он. Ваљда вистости не мисли да се компромитира долазећи у посете у један момачки стан!

Но Вера је била тврдоглава жена.

— Па кад би осим мене позвали још неке своје пријатеље на чај?

Фред се сав заруменио од весеља:

— Висости!.. Висости хоће да код једног обичног смртника попије шољу чаја?!

— О, врло радо, пријатељу! насмехне се велика кнегиња милостиво. Ваљда вам могу рећи пријатељу?...

И он је с дубоким поштовањем пољубио њену руку.

— Ја врло радо упознајем људе. То је тако интересно!

Она устане, а и Фред брзо скочи с клупе.

— Смем ли вас отпратити, висости?

Она климне главом.

— Отпратите ме до каване Јости, тамо ме чека моја пратилица.

Но њене пратилице није било; велика кнегиња била је нервозна и као да није знала, што да чини. Фред се је први снашао.

— Жели ли висост да седне за овај сто?

Она као да се је устручавала но онда је ипак села. Фред је био силно поносан.

После неког времена рећи ће кнегиња Вера:

— Дакле... у четвртак!... Напишите сада одмах позиве својим при-

КНЕГИЊА

јатељима, а ја ћу сама предати писма на пошту, јер мушкарци су у том погледу врло заборавни. А кога мислите позвати?

Фред је часак промишљао:

— Можда мог пријатеља Балке и његову заручницу.

— Шта је тај господин?

— Комесар криминалне полиције, али врло zgodан младина.

Вера је у том часу пудерисала своје лице... и она се љубазно насмехне. Али њено »пристајем!« звучило је малко хладно и разочарано.

Када се је враћао кући, аутобус само што није прегазно заљубљеног младинића.

Четвртак.

Фред је у средњој соби дао поставити сто за четири особе. Читав је стан био ископчен црећем.

Фред је био силно узбуђен. Још никада није једна велика кнегиња прекорачила праг његовог елегантнoг стана.

Око пола пет морала је његова газдарица да оде к својој болесној ћерки.

— Успут свратите у посластичарницу и опомените их да нам не забораве послати сладолед.

Око пет је зазвонило.

Фред је сам морао отворити врата. На вратима стајала је кнегиња Вера. — сама.

— Мислио сам да је... сладолед... промуца Фред збуњено.

— Сладолед долази увек прекасно! насмехне се кнегиња. А јесу ли ваши гости већ дошли? Моја је пратилица најкалост разболела...

— Допустите, да сам сервирам чај... рекао је Фред, када се је малко снашао, моја је газдарица морала да оде својој болесној ћери.

— Изврсно! ускликне грофица весело и чим је Фред изашао, брзо је скочила до телефона и пререзала жицу оштрим ножичем, што га је већ имала у руци.

Када је Фред опет ушао, она му добаши ватрени поглед, па ће очарavajuћим смешком:

— Смем ли вас замолити за чашицу ликера?

Фред је одмах наточио две чашице.

Док је он боцу носио натраг у бифе, Вера је окретно сасула неки прашак у једну чашу.

Но нису доспели да испију ликер. Кућно је звонце у том часу зазвонило. Фред је отворио врата.

Кроз ошкринута врата, Вера је чула глас полицијског комесара. Тргла се и стала да прислушкује.

— Напокон си дошао! рекао је Фред. А где је твоја заручница?

— Ја те не разумем...

— Па зар нисте примили мој позив?

— Позив? Не? Донео сам ти само најновији Целсов роман.

Кнегиња Вера, у соби, лукаво се осмехне.

— Имаш ли госте? питао је комесар свог пријатеља.

— Једну руску велику кнегињу — чула је Вера Фредово узрујано шапутање. Она се интересира за моју збирку бриљаната.

— Хм!... прогунђа Балке с великим неповерењем, због којег се Фред скоро увредно. Онда уведе свог госта у собу, где је стајала кнегиња погнуће главе. — Својим белим зубићима угризла се за доње усне, но у себи је мислила: још се не предајем!

Комесар је као запањен застао на месту, затим се злобно насмехне и приђе до ње:

— Вера Милер!... Драго дете, коби то мислио, да ћемо се тако брзо опет наћи!...

Пре две године фабрицирати сте лажне банкноте, а сада сте се бацили на драгоцености!... Јесте ли их већ украли, или сам дошао у прави час?

Иза њега стајао је Фред раскољачених очију и није могао ни речи да проговори.

Комесар, који се је сада осећао јунаком дана, нехајно приђе к столу дохвати чашицу ликера и некаки је до дна.

Вера се није могла уздржати, а да се не насмеје. Сада је било све спашено!

Но онда као да се предомислила: променила је своју тактику. — бацила се на под и плачући нарицала:

— Пропала сам!... Ту срамоту нећу преживети!... Боже, како је тако зло!... Умирем!... По лекару!

И Фред опет није мислио, него је као луд истрчао из собе да позове

лекара.

Комесар Балке приђе к телефону и насмехне се Вери:

— Па можете телефонирати по лекара!

Но онда се тргне.

— Пререзали сте дакле већ жицу? Врло спретно — то морам признати! Права срећа што сам дошао!

— Већ је све парирано! промрмља Вера, јер је видела како је комесар зевнуо. Средство дакле већ делује!

— Јесте ли шта рекли? прогунђа комесар и сруши се на наслоњач...

Комесар је спавао чврстим сном.

»Велика кнегиња« није имала муке да отвори писани сто. С великим разумевањем изабере највредније комаде, а затим се тихо удаљи.

Десет минута касније ево Фреда с лекаром. Тај се је сада имао позабавити с комесаром, који је спавао, испружени у наслоњачу; а спокојни смешак лебдео је на његовом лицу.

Фред је видео тај смешак, а затим је погледао на тужни остатак своје скупоцене збирке и промрмља уверењем:

— Идиот!

Но сам није знао, да ли је тим именом почастио комесара или самог себе.

Власти још и данас траже »велику кнегињу«.

СВАКА ДАМА

траба да негује своје лице чудотворним сипуном

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против неге и бу-буљица. Одржава сталан свеж младалачки изглед.

За целу земаљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан-рабат.

Н О В О ОТВОРЕНА МОДИСКА РАДЊА са огромним избором женских шешира Код „ДРАГИЦЕ“ ДРАГОЉУБА МАРКОВИЋА

Ми се не рекламирамо да продајемо У ПОЛА ЦЕНЕ јер не купујемо у партијама бофл ВЕЋ САМИ КОПИРАМО НАЈНОВИЈЕ ПАРИСКЕ И ДР. МОДЕЛЕ по познатом укусу Драгице и то у одличном квалитету комбиновањем сомотом паном јавилијом астраганом и т. д. И ЗАТО СУ КОД НАС НОРМАЛНЕ САМО НАШЕ ЦЕНЕ од 55 — 125 дин. а најсече 155 дин. Оправке шешира од 25 дин.

Изволите се уверити у радњу

УГАО КРАЉА МИЛУТИНА И КР. МИЛАНА УЛИЦЕ
БЕОГРАД — СЛАВИЈА

Специјална Парфимерија

ИЗВОР МИРИСА

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондава.

Велики избор француске парфимерије:
кремова, пудера, ружева, мириса,
колоњ. воде, лосиона и т. д.

Цене услед мале режије јефтине.

Roseuthal

FORM BAROCK
DEKOR RUBENS

Елегантни сервиси
су повос сваке добре
домаћице

Свака штедљива домаћица, која
жели лепе и модерне разне сервисе
јефтино да купи, треба да посети
богато стовариште

КОСТЕ МАЛУШЕВИЋА

БЕОГРАД, Краља Милана 53
и Његушева 27.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
СВЕЖИНА

**КРЕМЕ
ДАРУВАРИ**

Најсавршенији производ модерне и на-
учне косметике. Већ код прве употребе
постаје кожа свежа, мека и фина, одстра-
њује све приштеве, бубуљице, маље, пеге,
црвенило носа и др. На захтев растурило
смо око 30.000 пробних кутија и на осно-
ву тога примили много писама и пору-
бина преко 28.000 комада. Међутим, Ви
не верујте ницом, него тражите бесплатно
кутију за пробу, да се уверите. Исте ша-
љемо, ако нам се за трошак пошаље у мар-
кама Дин. 3.— Оригиналане троугласте ку-
тије добијају се по цени од Дин. 15.— у
свима апотекама, дрогеријама и парфиме-
ријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ,
СРБОТИЦА 17.

SUNTOL

Течност за чишћење паркета
Фарбаног патоса, линолеума, дрвеног намештаја, и
кожних делова: намештаја, аутомобила, ташни и т. д.
ЧЕТКАЊЕ НЕПОТРЕБНО

Само намазати и сачекати да се сасуши, затим ву-
неном крпом избрисати. Врло практично и економно.
Чисти флеке. Даје изванредан трајан сјај, који је и
:—: на влажном времену постојан :—:

Добија се у бољим колони-
јалним радњама. Производ:

Хемијске фабрике **IMMALIN**

**ФРИЗЕРСКИ САЛОН
ЗА ДАМЕ**

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојнице.

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе
и лепе, и да добијете лепо нежно и
бело лице, да се спасете сунчаних
пега, бубуљица, мрља и т. д. да вам
лице и кожа остане увек у мла-
далачкој лепоти и свежини, немојте
пропустити, да не употребите је-
дино опробано и сигурно средство
КРЕМА САНИТАС
јер је једини препарат за лице, који
занста прави fino лице, одржава
младост. подмлађује, даје трајну и
дивну свежину тела — лицу и откла-
ња и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС Кнез Михајлова 6.

Срце мушкарца

Јесте ли опазили, господо, како се неко од књижевника није упуштао у испитивање ваше психе и срца.... Ви нисте ни једног писца прославили, онако каков су жене овековечиле Питигрилија, Марсел Прево-а, или Декобру... И да се неко нашао, ко би се специјално посветио вама, ви бисте га просто — изгрдиле... Позната је ствар, да је мушкарац неблагодарна публика и зато се нико није ни усуђивао, да се позабави вашим психичким интеријером... Жене, напротив, уживају да се о њима пише. Оне су толико сложене, да често пута саме нису у стању да размрсе сва осећања, која се крију у њима, и кад неко дође да их анализира, оне су срећне што им је помогнуто да осете и виде све што се у њима скрива. Можда због те своје компликованости жена воли да се о њој пише. Мушкарац је једноставнији. Он није замршен; зато му изгледа да је он способан самог себе да проучи и све, који би му изашли у сусрет, сматрао би као људе, који би желели да ћаре на рачун његовог срца и душе...

Због тога је ваше срце остављено на миру.

Па ипак, нећете су љутити, ако жене завире у ваше срце... То још допушта, само не бисте трпели, да мушкарац пише о вама...

Е па слушајте шта жене мисле...

Ваше срце, то је један — пасаж. Крз њега је тако велики саобраћај, да се оно некад пре времена поаба...

Али у том пасажу има један топли кутић, који ви чувате... (не за жену, на жалост!) већ свог друга. Заиста, жене могу да позавиде мушкарцима на осећању другарства, које имају једни за друге. Жена култивира себе да очува чистоћу пријатељских односа, али није увек у стању да то одржи као човек... Као друг, ви сте лојални и искрени. Као мужјак себични и нестални... Лукави нисте, не зато што нећете да будете лукави, већ зато што је то особина својствена више женама... Не сматрајте да је то неки порок. Лукавство жене лежи у оштроумности њене психологије... Лукава жена, не значи препредена жена, већ психолог. Вама не достаје

та психологија, зато и нисте лукави. У вези са лукавством је и лаж. Жена вас некад лаже, кад вам говори о љубави. Ви мање умете да лажете. Кад не волите, ви просто охладните. И кад варате, лако вас жена ухвати, много лакше него ви њу.

Само ваше је срце нестално... Због тог великог саобраћаја. Љубавни термометар пење се код вас од нуле до четрдесет. Чак и онда, кад вам је температура испод нуле, вама се чини да волите... и говорите о љубави, из навике, што сте научили, да се увек неком удварате, иако ваше срце никакво учешће не узима у том удвањању...

Зато сте и ви некад кокете, мушке кокете... Кокетна жена је она, која боли да очима и осмејком изражава осећања, која не постоје у њој... Да вас очима привлачи, само сјајем очију, у којима ви тражите топлину њене љубави, и замишљате да је тај сјај очију рефлекс срца. И код вас мушкараца је исто тако. Ваше очи некад причају о осећањима, којих нема у вашем срцу. И кад жена то осети, она се разочара.

То је ваша мушка кокетерија, да намамите сјајем погледа.

Но ви можете да носите и гордост у себи. Има међ вама, који се плаше да поклоне своје срце жени, и верују да они још нису истински волели, и да ће тек доћи једна жена, која ће вас освојити. Али у том ишчекивању, саобраћај је увек допуштен кроз тај ваш пасаж, јер ви сви мислите, да треба упознати много жена, да би се пронашла она једна једина, која ће тек доћи... Други је разлог и тај, што ви цените вредност времена. За вас је сваки дан скупоцен. Ви не бисте могли себе никад да замислите у улози неке маторе девојке, која остари у девичанству и ишчекивању... Живот треба испунити.

А ваша је још парола: Срце треба испунити. И, збиља, ваше је срце тако набијено као тегла са туршијом. Живети и живети, то је принцип вашег живота. Врло паметан принцип... Зато ви не знате за часове меланхолије... апатије... нервозе...

Можете и ви да носите у себи љу-

бавни јад, то је неоспорно. Човек, који пати од љубави, најсимпатичнији је женама... То није кукавица, то је човек рафиниране душе.

Свака жена би водела, да нађе помало Дантееве љубави и патње у срцу онога кога воли... Модерно доба уништава љубавни јад код мушкарца. У колико жена добија већу слободу, мање је привлачна за вас, и мање вам испирише сентименталну и дубоку љубав. У исти мах вама се намећу две три љубави, и у тој недоумици избора интензитет осећања се ублажава... Ви стојите пред култом младости и лепоте и свака жена вас мами. Она, коју ви волите, није лепша од оне, која вас је погледала и насмешила вам се... Свака жена је данас посланица, и ви бисте желели да од сваке окусите...

Имате и једну лепу особину. Можете да будете наивни. И то је у вези са недостатком лукавства. Кад се већ упознате добро са љубавном стратегијом, нисте наивни. Али младих од 20 година много је наивнији од девојке истих година. Она већ има око себе конкуренткиње и мора да буде на опрези, а та опрезност онузима јој наивност. Ви се не плашите конкуренције... Због тога сте уображени, уображени да сваки мушкарац више вреди од жене. Вредите због тога што сте ви купац, а жена роба... Мада се сада и мењају улоге и некад је жена купац... Али увек, увек ће остати да жена чека — прошица. То је једна привилегија ваша, коју не може да измени никакав закон, ни природни ни социјални.

Онај најружнији мушкарац — жени се; она најлепша девојка остаје неударата, јер увек чека... и чека...

Зато вам се понека жена освети... То ваше тако пространо срце некад је у стању да покори и да рашчисти по њему и десно и лево неко мало женско срце... и да се тако угнезди у њему, да више ни једна друга жена не сме да привири.

И онда ви постајете покорни и укроћени... То је увек идеал жене, да укроте и покоре ваше срце... Али зато треба имати стратегију, јер ваше срце само се осваја стратегијом. А то нема свака жена... Та стратегија је један таленат — таленат освајања...

Мир—Јам.

Платна, тениса, сомота, завеса,

купићете најбоље и најјефтиније у специјалној трговини

Платнара „Зора“

Тошић и Син - Београд,

Краља Милана 69. — Телефон 60-89.

Штипалице

ВАМПИР ЗА ГРАД БЕОГРАД

Боже мој, како су и вампири култивисали! Некад су онако простачки лупали прозоре (као онај шабачки вампир у Главашевој бр. 64), а данас... Ено, појавио се један у Земуну који води читаву кореспонденцију са својим пацијентима и прави триста чуда. Али што ће вам Земун, кад имате Београд, што рекла била телефонисткиња. Није оно никакво чудо, јер се ових дана појавио вампир и усред Београда!

Извесна госпа — Сока удовица, која станује, ваљда, на Чубури разгласила је да се у њеној кући појављују неке куглице са чудноватим натписима.

Замислите само колико се госпа Сока, удовица, пренеразила кад је некидан, налазивши на неку куглицу, подигла је и почела да чита: »Другујем месару из те и те улице толико и толико динара; плаћај одмах, иначе ћеш добити пасош за пакао! — Вампир за град Београд.«

Зајаукала је и узбудила читав комшилук.

Ту ноћ није смела провести код своје куће. Сутрадан се дуго колебао да отвори врата. Једва се по подне усудила и бојажљиво их отпкринула. Учинило јој се да је пуна соба куглица, да се све котрљају, да је у свакој вампир. Пришла је столу на коме је, на велико запрепашћење, Угледала — куглицу. Мислећи да је то она јучерашња (с којом се већ упознала), хтела је да ју још једном прочита. Узела је куглицу са две виљушке, бојећи се да то чудовиште с оног света не додирне прстом. Стајали су нови редови:

»Купила си 4 пара чарапа, једну хаљину, линдберг — шешир и друге ситнице у радњи »Јефтимија неговца. Плаћај одмах, иначе ће ти доделити казну Вампир за број Београд.«

Госпа Сока је вриснула, испустила куглицу и виљушке и онесвестила се. Искупио се цео комшилук у њеној соби и сви су са страхопоштовањем и сујеверјем говорили о појављивању вампира.

— Јеси ли читала у новостима шта је било у Земуну? Биће да је тај исти.

— Ова је Сока и Богу дужна, већ печене да оговарају други.

— Пази, молим те, па ово је писано новим правописом — констатује философ Мата, окрећући куглицу коју сем њега, нико није смео да додирне.

— Несретни синко, одговара једна

баба, какав те правопис нашао?; чудопис је то. Баца, не играј се с њаводом.

Госпа Сока је само јечала лежећи на кревету у хаљинама.

— Јадница! Сигурно је видела вампира кад се овако препала.

— Мене је страх овде — вајка се једна жена.

Сви су се у себи тешили тиме што су заједно, у групи; нико није смео да први пође кући. Може их вампир срести.

Утом, прозор са улице гуче, једна куглица улете у собу, удари о кафе-не шољице на столу, поразбија их и открија се на под. Философ Мата полете за њом. Наста кукњава. Сви појуреше вратима и заглавише их. Догле је философ Мата гласно читао текст:

»Ја, вампир, опуномоћеник Ромог Дабје за град Београд, наређујем Соки, удовици, да исплати рачуне код тог и тог трговца у тој и тој улици, иначе ће зло проћи.«

Кад виде да и Госпа Сока скочи с кревета и наже у бегство и он, по принципу већине, нађе за сходно да клисне.

Улицом је одјекивало:

— Вампир! Вампир!

Почеле су се скупљати огромне ма-

се света. Умешала се и полиција. По првим информацијама већ су се проносили гласови да се појавио прави вампир и да су га много њих већ видели.

Сад су тек постала причања и препричавања читавих бајка. Већ се знао детаљан опис вампира, чак и његова гардероба.

Још истог дана Госпа Сока је, нарочно, поплаћала своје дугове, извадивши из банке неке паре, »које је одвајала од уста«. Од тада се почео појављивати вампир и у другим кућама. Жене су се зграњавале и добијале »ману срца«, налазећи куглице на којима је писало:

»Ја, вампир за град Београд... дуг од... код... иначе...«

Завладала је тешка атмосфера у целом крају.

Месар из те и те улице, радња »Јефтимија неговца«, трговац из те и те улице и још неки примили су за неколико дана сву вересију, па и ону која је датирала отпре 2—3 године. Нико више није смео да узима месо, бакалук, чарапе, хаљине и т. д. на »креду«. Сви су одмах плаћали, без цењкања.

...Читава улица прети да се исели.

Само неки људи, »који се не боје ни Бога, ни ђавола«, износе чикарму, како неке фирме имају своје агенте који бацају фамозне куглице у станове рђавих платина и достављају им последње опомене.

Свет ко свет.

Миле Станковић

Од фабричне раднице до филмске звезде

Кад је Раquel Торес победила на конкурсима лепоте мексиканских девојака приређеном у Лос Ангелосу, нико није знао да се под тим именом скрива фабричка радница Били Остерман. Она је сама стајала пред једном дилемом: да ли да се прими да штатира у студио за несигурних пет до седам долара недељно, или да остане у фабрици са својом платом од осамнаест долара, под условом да ради шест часова дневно.

И баш у том тренутку, кад је Били Остерман осуђавала Раquel Торес као једну авантуристкињу, и решавала се да остане у фабрици, да би могла да издржава једног паралитичног оца, један случај промени ток њене судбине. Једног дана доби она писмо у коме јој Метро нуди ангажман, и није прошло много времена она је

већ била снимана за филм Беле сенке са Монт Блионом.

Иако је њен отац био немачки емигрант, у Лос Ангелесу сви су сматрали Раquel Торес као њину сународницу, јер је њена мати, донна Марија Торес била из Мазатлина, где су најлепше жене на целом Тихом Океану. Према томе Раquel Торес је једна врсте Креолке, као и Долорес дел Рио и Лупе Велез. Једанаест година она је провела у школама у Калифорнији и сањала је да једног дана постане докторка.

Али у Америци треба доста новаца да се сврши школа, а породицу Били Остерман задеси жалост поводом смрти њене мајке, и она и њена сестра Рене биле су принуђене да ступе у фабрику као раднице, да би могле да издржавају оца и кућу.

Холливуд, тако близу ње, није био за њу толико привлачан, као за многе девојке. Њу су више одушевљавали ковбоји, који су радили за филм Дугласов.

Године 1927 један од ковбоја запита је:

— Били хоћеш ли и ти с нама да играш за филм.

— Нећу нашта ће ми то? Овде у фабрици имам плату и не заносим се тим празним илузијама и филму.

Били и њена сестра Рене биле су врло омиљене због њиховог веселог темперамента у друштву ковбоја, који су непрестано понављали оригиналној и страсној Били:

— Ти мораш да постанеш филмска глумица.

А она, играјући с њима, увек је одговарала.

— Не, ја сам потпуно задовољна с мојом платом у фабрици.

Њена сестра Рене саветовала је: «Па зашто не би окушала срећу...»

И једног дана оне отпутоваше у Холливуд.

За седема долара недељно штатирале су у једном филму, где су биле потребне жене са црним очима и косом.

У почетку су радиле као многе друге, два дана — рад у студију, а пет дана одмор. Она је већ као штатискиња претворила се у Раquel Торес. Мексиканке су биле тада у моди, нарочито Долорес дел Рио и Луле Велез.

У Кармену је штатирала два дана, а десет одмор. Један њен познаник успе да јој нађе место за пет долара недељно у Кристи — Комедији... Кад је директор једно јутро обилазио герле био је изненађен живошћу покрета Раquel Торес.

— Мис Торес, дођите к мени у вечерњој тоалети, рече јој он.

Питање је било сада, да ли је она у то доба знала шта је вечерња тоалета.

Једна њена земљакиња позајми јој своју најлепшу вечерњу хаљину. Све другарице отпратиле су је до студија, где је директор чекао са ангажманом четрдесет долара недељно.

Једно време је радила, и кад јој је досадило да по цео дан проводи у студију, изјавила је својој сестри:

— Ја се у понедељак враћам у фабрику, а ти можеш да останеш.

После тога један лист у Лос Ангелосу објави конкурс лепоте и Раquel Торес добије награду.

После недељу дана Метро је ангажује, и те исте недеље Раquel је имала свој бунгалов, исто тако елегантан као Луле Велез, свој ауто као и Долорес дел Рио, и за кратко време њена слава се разнела по целом свету.

МАЈКО

спасавај зубе свога детета!

Стража против запуштености зуба!

Ти мајусни, млечни бели зубићи, од којих су они животног значаја и важности по здравље и будућност вашег детета.

Када се први зуби запусте, то ће често одвести озбиљним оболењима. — Права нег зуба је од највећег значаја у детињству и капацитети саветују ово: посета зубноме лекару два пута годишње и савесно чишћење најмање два пута дневно. Водите строго рачуна о томе да наберете прво средство за зубе. Избегавајте јаке антисептичке препарате или грубе ствари које вам могу повредити нежне десни и емаљ. Употребљавајте **ODIS** пасту, јер је чиста, нешкодљива и дивна укуса. Израђује се по рецепту који су створили најбољи капацитети а матере целе земље увериће се да је **ODIS** паста јединствено средство за негу зуба.

ODIS

ПАСТА ЗА ЗУБЕ.

МЕРИМА-1839

Лекарова пракса

(Свршетак)

Сићушне борце око чела лако су јој вибрирале а њене очи сјале се таквим жаром да је он осетио тај пламен до дубине свога срца.

Праведна освета госпођо!

Нисам размишљала о томе да ли је праведна али ће бити слатка... реч она уздигнутом руком као да прети неком.

Дакле... шта ми је чинити, зашта он што је њежније могао. Подпуно је разумео положај те младе жене која је скупа окајавала своју похлепу за богатством.

Она је презриво окретала са два прстића блиставо прстење натрпано све до чланака леве руке.

Једне ноћи... можда још ове... мени ће ненадно позлити. У брзини служавка ће погрешити па у место нашег старог лекара доведше вас. Ви ћете констатовати јак нервни напад или нешто згодније... нешто након чега се мора одпутовати. Он ће се противити томе а ви га заплашите... реците да је стање болести толико озбиљно да би свако одуговлачење могло тешке последице донети.

Разумели сте ме... јели? зашта она влажних усана и сјајних очију.

»Подпуно госпођо!»

»Осуђујете ли ме?»

То је наивно питање! Исто толико кад би вас осудио што сте живи.

Сад могу или... рече она замрлим смешком на уснама. Шта се тиче хонорара будите без бриге господине докторе... богата сам... и не ценим новац. Презирем га исто толико, колико га он љуби.

Кад му је пружио руку, дубок удах провали се из њених груди — а једна суза блистава усјана заустави се на ружичастом образу.

»Погледала га је очајно својим бадемастим очима.»

»Опростите ми... као да говорите те очи.»

Нисам крива, одговара у исти мах њезин бедни смешак.

»Збогом!" и заборавите на моју исповед рече готово опорим гласом. — Много сам више говорила него што ћу учинити.

Чему то песимистичко расположење наједном?... То су детињарије... пријатељски рече лекар.

Шта да чиним... зашта она дволичним тоном.

Пред Вама је живот... прихватите га оберучке... сузе су одвише округле за ваше дражесно лице.

Уморна сам... сувише је успаван у мени живот, одговори она највећом

равнодушношћу.

Силна превртљивост лежи у вама женама. Малочас читала се највећа одлучност са вашег лица... а сад наједном колебање. Не поседујете ни мало чврстоће воље.

Истина је... одврати она и не дода ништа друго.

Које лечилиште хоћете да вам одредим, лепа госпођо?

Сасма ми је свеједно! Идем без циља у тај живот за који кажете да своји преда мном. Учините како хоћете!

Након њена одласка лекар је стајао збуњен пред својом новом књигом. Гледао је у празне неисписане листове и размишљао о различитости тих трију жена што га данас посетише.

Сазнао је први дан праксе закулисни живот трију најлепших жена. Упознао је без икаквога трагања њихове тајне. Након дугогодишњег рада лекари би могли мирне душе по свом искуству и детективни постати. Упућени су у живот најодличнијих бракова.

Шта да запишем овде... мислио је даље...

У мојој медицинској знаности њена болест нема имена.

Најбоље ништа! Рече сам за себе и спреми књигу у писаћи стол.

Погледа на сат, време ординације је прошло.

Скине бели огртач, обуче тамни капут и спреми се за излазак.

На вратима се сукоби школским другом још из гимназије младим судијом Н.

Врло је лепо од тебе да си ме посетио рече лекар стискајући му пријатељски руку.

Док си уређивао стан нисам те хтео бунити, а сада пролазећи поред твоје куће... по извешеној табlici судим да је већ све готово.

Све... одврати он задовољно... Данас сам већ и са радом одпочео.

Па... па јели те ко тражио?

Три прекрасне болеснице... и 300 динара чисте зараде.

Изгледаш ми нешто уморно... примети шалљивим тоном судија.

Зар мислиш да је лако здравом човеку констатовати болест.

Знаш... долазим и ја к теби пословно, рече судија као у неприлици.

А лекар се почео од срца смејати видећи пред собом још једног здравог — здавцаог пацијента.

Шта вас боле господине... зашта га што је озбиљније могао.

Ваш си ме збунио својим смешком и озбиљношћу. Почивљем губити поверење у тебе.

Шалио сам се... нисам знао да си

толико осетљив.

Дакле што желиш?

Начини ти мени уверење... читким... а не докторским словима, да сам болестан човек, пун недостатака. Шта се тиче брака и извршавања брачних дужности да сам најнеспособнији човек на свету... у кратко да и нисам подпун човек.

Хоћу!... све ћу ти написати... написаћу ти уједно и спроводни акт за душевну болест, јер тамо и спадаш кад себе убрајаш међу такове паталогичке типове.

Само ти иници... паметнији сам ја од тебе.

Па добро, кад већ хоћеш написаћу ти... само ми реци на што ћети таква блесава сведожба. Од свих данашњих пацијената ти си ми најјаснији.

Догодило се једно чудо у граду! Жена једног мог пријатеља, која није десет година рађала добила је још пред неколико месеци сина.

Шта се тебе — нежењена човека тичу туђа деца прекида га лекар.

И не тичу ме се... право кажеш!... неби ме се ни ово тицало... али ето случајно се догодило, да по мало личи на мене.

Боже мој! Има мале деце да много личе одраслим људима, уверава га поучно лекар.

Има... има... ја не кажем... али у првом реду одраслим људима у фамилији.

Па ко јамчи да ниси и ти треће или четврто кољено те фамилије.

Нисам... знам сигурно да нисам, сасма озбиљно одговара судија.

Е па онда шта ћеш са том сведоштвом?

Ваш ме стављаш на муке! Уверићу њоме оца тога детета, како је то заиста пуки случај да тај жељно очекивани син личи на мене.

Разумеш ли ме сад?

Како те не би разумео! одговори тресући се од смеха лекар. Тако довитљивом човеку као што си ти, драги мој пријатељу не могу издати сведоштво те врсте. Ти си најпаметнији човек на свету! Једног дана кад признаш пред отвореном јавношћу зашто мали син личи на тебе и ако га можда узмеш под своје заједно са мајком, онда доћи и написаћу ти такво блесаво уверење. Јер ћеш га тада у подпуном смислу и заслужити.

Ти се шалиш! Зар ћеш ми зблиља одказати ту услугу!

Не шалим се! Одговори што је озбиљније могао његов друг, тражећи у исти мах на писаћем столу комад хартије да му занста напише уверење.

Не шкрабај толико... нека су слова читка и јасна... реченицу: „да и нисам подпун човек“ — подпртај... упозорује важно судија.

Готово је! Изволи!...

Желим ти уједно добар успех!
Много ти дугујем за ту услугу рече раздраган судија. Данас сам био у селу Н. на комисији... Дневница је масна... вечерас си мој гост!

Наћи ћеш ме у Касину... до виђења!

Куда журиш... можемо заједно. Заборављаш да сам ја заузет човек. Не располажем слободним временом тако као ти одговори судија жмурећи једним оком и настаде га за један трен испред његових очију.

Пази се! Могло би се догодити да ти ни сведоштво не помогне.
„Не брини!“

Нови лекар задржао се још пар часака у својој ординацији. Размишљао је посве озбиљно; ако наставак праксе буде као почетак, његова мраморна плочица могла би заменити текст који би сасма логично одговарао данашњој консултацији:

Др. Н. Н. лекар целокупног лекарства.

Ординира средом и петком од 9—11 и 3—5 за праве болеснике.

Остале дане прима здраве пацијенте.

Важи изван назначених сатова и по договору.

Лела Барсак.

ИЗ НАУКЕ

АКО ЈЕ ЧОВЕК СИН МАЈМУНА ДА ЛИ ЈЕ УНУК РИБЕ?

Штогод се више удубљује у прошлост, све више се долази до закључка, како је човек створен од просте иловаче. И кад би наука могла да пронађе оног потомка човечијег, који је учинио част човечијем роду да он буде његов први предак, онда би се пронашло, да 'е човек припадао неком пземењу, које је потпуно нагрчало кроз пустиње, хранило се се скакавцима, становало у пећинама где су се некад скривале хијене. И тај проналазак дао би човеку осећање гордости, што се толико узвисио над својим претцима.

Човек мора да буде син некога. Та народна изрека постала је и научна догма. Да би и један потомак на земљиној кугли дошао на свет, морао је да има једног оца и мајку.

Ко је био први човек и мајка.

Покрај свију теорија, које су засноване на солидним базама, мора се признати да још увек једна мистерија обавија ово узбудљиво питање. Нико не може да оспори сличност која оваја човека, са једном врстом великих мајмуна. Сем анатомске сличности, која је упадљива на први поглед, зна се да и комбинација крви мајмунове са човечијом даје такве хемиске реакције, какве се не могу добити ни с којом другом врстом животиња. Тај факат се констатује код многих сличних фела, код пса и курјака, коња и магарца ит.д.

Постоје и неке моралне особине код мајмуна, какве има и човек. На пример онај чудновати дар подражавања код мајмуна само је својствен човеку.

Дакле, ако смо ми рођаци мајмунови, немогуће је ипак доказати да ли смо и синови. Доказано је, да човек није произашао ни од једне врсте животиња, која је данас жива. Наука тврди, да смо ми морали има-

ти неког заједничког потомка, чији идентитет још није откривен. Неки еволуционисти, не могући да га нађу у природи, нису оклевали да га фабрикују од разних врста. Други, опрезнији, тражили су, без успеха.

Неколико научника, прелазећи преко свију тешкоћа, извели су геолошко стабло човечије, почињући од првих представника на кугли земаљској. По том стаблу човек води порекло од рибе. То су биле прве животиње у морима у оној епохи кад је цела земља била покривена водом. Овде се већ налазимо пред једним сигурним фактом: живот је прво почео у води, и одатле је еволуционирао кроз векове. Све што живи има акватично порекло. И дан данас врсте животиња, искључиво земаљског порекла, у мањини су.

Кад се први континенти појавише из Оксана, нове феле почињу да се образују и навикавају на земљу. Не говорећи о инсектима, рептилије су се одмах дочепале коњина, то постаје њихов домен, где се оне модифицирају за успешнији живот. Шапе се одмах појављују на њиховом телу, које није у води осећало ту потребу, скелет се развија, да би фаворизирао кретање мишића, који се исто тако развијају, да би задовољили потребе новог кретања.

Појављује се још један нови орган — крило; или боље рећи једна мембрна као парашид, која се постепено усавршава у крила орлова. Из тога се види, да је типа произашла од рептилије, а она им с њом многе сличности. То је пречишћено питање у које се не сумња.

Почетак мамифера теже је пронаћи.

Да ли они произилазе од типа како се претпоставља испитујући типове мање развијене, њихове кљунове и јаја која су носили и из којих су се развијали, или и они воде по-

Промислене музичке инструменте директно са

ФАБРИКЕ
односно фабричког
стварања
**ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ
ЦЕНОВНИК**

добајете брзина! Затражите га код најбољих опремних фирми музичких инструмената у Југославији!

МАЈНЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената,
грамофона и хармоника

филијала

Марибор, бр: 145-В
Биолине од Д. 95. пав.
Тамбура . . . 95. .
Мандолине . . . 156. .
Трубе . . . 505. .
Грамофони . . . 345 .
Ручне хармонике 85 .

рекло од рептилија? Огромне животиње, како су насељавале земљу у прво време, биле су у почетку врло мале, и нису прелазиле величину једног пацова. У то доба, кад су се оне развијале, рептилије су биле највеће и играле су најважнију улогу на позорници Природе. Промена климе почела је да снабдева животиње длаком, а опасности, које су им претиле од других животиња, почеле су да им развијају мозак. Интелигенција постаје прво оружје.

Дакле, из овога се види, да Мамифери и тице постају секундарни потомци рептилија.

Тај ланац често пута је прекидан и није се могла ухватити веза, али су се налазиле и чудновате сличности. Тако је ембрион пилета сличан са ембрионом рибе; мали папагај има зуб, што је остатак од рептилије. — И ако би се тако ишло риба би довел до човека.

Проучавање најпримитивнијих људских бића приближава науку једној вероватној могућности. Та људска бића врло су слична горилу. Научник Киввије, који је пронашао неколико костију, конструисао је од њих један костур, и тај костур би био првог човека, то јест оног бића, из кога се развио човек. Палеонтологија и антропологија учиниле су велики прогрес, и сакупили доста докумената да би доказале једно такво тврђење о постојању човека, који је био између мајмуна и данашњег човека.

Ако је такво биће постојало, онда се не може тврдити да се човек развијао по том једном ланцу. Морао се у исто време да створи још неки ланац, који је дао правог човека, који се разликовао од животиња. То биће носило је у себи појам о уметности. Можда је та првобитна уметност била само један дар подражавања, што је и данас сачувао мајмун.

Служавка

— Волим њезине отмене гестове, њезино гордо држање главе, њезине полузатворене очи, њезин хладан, горд поглед — рече млади Бот. Волео бих тако ићи међу људима, уздигнуте главе као неки краљ, леденим и укоченим лицем, на којем би се гордост оцртавала. Али дух нашег времена, који је скептичан и подручљив, не трпи краљевско држање главе. Из зољиног гнезда подсмеха пуштају се жаоке у све оно што је краљевско; ни краљеви не могу бити узвишени: морају да се смеше и пријатне речи да упућују накинђуреном олошу.

Некажњено достојанствени данас само послужитељи могу бити, само слуге у господским палатама. Њих радо посматрам, када својим мраморним лицем иду по салама застртим ћилимима: прави као неки стубови, без речи, без климања. Како су горди, како су отмени, како су достојанствени! Ми се клањамо и смешимо се, они право стоје и образ им је хладан као лед. Ми се смејемо, чудимо се, запрепашћујемо се, док на њиховом лицу нема другог већ само достојанствености. И када сала хоће да се сруши од смеха, и када тупњи, и када се љуља: они стоје мирно и хладно, на њиховом лицу се ни један мишић не помакне. Они су носиоци и чувари славе предака, носиоци поноса њихових наследника, носиоци гордости старог племена, достојанствености стогодишњих палата, свесно или несвесно.

И та краљевска достојанственост, та узвишена гордост, које обожавам, појат ће се једном, у свом пуном сјају, у лицу једне плаве девојке. Није била служавка, али једва нешто више: енглеска забављачица старе грофице Шатлорфи.

У позоришту сам је приметно први пут, у ложи грофице је седела. Верујем у селекцију, у opleмњавање врста, рекао сам у себи.

— Ова девојка је израђен фини тип једне хиљадугодишње врсте. То је морала бити љубав принчева и принцеза, њихова величанствена и стваралачка љубав, помоћу које је врста у овој девојци постигла врхунац свога развића, своје лепоте. Јер може бити лепа и врста плебејаца, али чудновата и нежна нијанса њезине плаве косе, боја њезина тена, њезина танка уста и фини нос, њезине уши, њезин стас, могли су бити особине само једне онакве расе, која је

поштеђена била од рада, која је само на своје усавршавању и развијању радила.

Преварио сам се. Девојка није била принцеза, била је забављачица. Звала се Мери, њезин отац био је ковач и звао се Џемсон или Џексон, тако некако. Свеједно, признао сам у себи да љубим ту девојку.

По други пут сам се код грофице састао с њоме, где се давала вечера; неко весеље склопано са игранком. Девојка је такову дужност вршила, која је спадала у делокрут особе која се налази између домаће госпођице и собарице. Она је заповедала послузи, али грофица је њој наредила једном приликом да јој донесе чашу воде.

Како је донела ту чашу воде! Око ње водио се гласан разговор, све сама зажарена лица је окружаваху; њезина уста била су затворена, лице њезино било је хладно и непомићно, њезина глава била је горда и уздигнута. Као нека краљица тако је пролази кроз гомилу, а грофице и грофови, који су око ње брбљали, изгледали су као слуге. Око ње брбљала је и грубо се церекала простота, док је она представљала отменост и узвишеност.

Друштво је рђаво поступало с њоме. Жене је вређала њезина лепота, док су мушки тражили њезине чари. Вређали су је услед тога са свих страна, заједљивим примедбама, заповедањем или незграпним комплиментима. Девојка је непомићним лицем ишла међу њима.

Почео сам разговарати с њоме. Њезин глас звонко је одјекивао. На моје питање одговарала је гордо, хладно и кратко. Али ја сам тако говорио с њоме као са неком принцезом, па смо се спријатељили полако.

Паметна девојка беше. Мирно је просуђивала, по високим принципима једног отменог ума. Како сам поред ње стајао и како смо посматрали онојене, ружне и гласне парове који су у дворани играли, разумео сам колико омаловажава својом краљевском гордошћу ову ларму и ово лиско, пијано друштво.

Часови су пролазили и ја сам стално с њоме разговарао. Постала је интимна, смешила се, причала ми је интимне ствари из свога живота.

Моје очи, моје срце, моја глава пуни беху њоме. Љубим ову девојку, љубим је.

— My queen, мислио сам у себи, моја краљица, моја ће бити. Однећу је у прастари дворач грофова Бот, а слике прадедова поруменеће од радости, овакву краљевску господарицу још нису имали.

Пролазила је ноћ. Наступила је зора, долазило је јутро. Игра је још трајала. Са девојком сам разговарао и никада тако сретан нисам био као тада.

Пет часова је било, добро се сећам. Баш је пет часова откуцавало, када је стара грофица прошла поред нас. Нешто је рекла девојци. Неку заповест јој је додацила, молећим гласом.

Каква је била та заповест тога се не сећам, јер се тада нешто страшно десило. Када је прошла грофица, девојка којој су се сијале очи, која је држала да је већ интимна самном, искривила је уста, крајеве доњих усана, спустила је доле, једним оком ружно је наметнула и подигавши главу подмукло указала на стару грофицу, иза леђа исмевајући своју господарицу преда мном, као нека обична девојчура.

Мојој љубави био је крај у томе тренутку. После два минута оставио сам је. Други дан заборавио сам је. Мрзео сам је.

Није била краљица. Била је служавка.

К. А. Ц.

Успех помаде „Michel“

Васина 8. Београд

Како сам пре извесног времена од вас поручио 2 дозе по 60 гр. помаде Мишел, изгубљена коса на њавом простору главе ми је израсла, али још мало нејака, зато Вас молим да ми пошаљете још 60 гр. да ми још боље ову нову косу ојача.
Гроново, 23 јула 1929 г.

Петар П. Гавриловић, Гроново (Црва Гора)

Шаље поуздан „MICHEL“ Васина 8. Београд. Продаје и апотека „Делија“, Кнез Михајлова 1. и дрогерја „Ескулан“, Коларчева 8.

СПОРТ

ПРВАК ЈЕ ПОБЕДИО...

тешко али заслужено

Много очекивани дан, заједнички празник плавих и црвених присталица је дошао и прошао. Најзначајнији лоптачки окршај престонице је завршен. Природно да исход није могао задовољити обе стране. А то су и овог пута били црвени. Али је сасвим сигурно да ни једни ни други нису горе прославили свој празник по што је то било овог пута. Играчи и једног и другог тима су се служили недозвољеним начином. Било је у изобиљу грубости и разних подвала тако да је и онако неенергично суђење г. Пејића учинило да утисак испадне далеко гори јер су играчи имали претерану слободу. Морамо признати да нам је веома неугодно кад морамо констатовати да оно што смо видели у игри наших најбољих, не виђемо ни код најгорих клубова. А од кога ће ти најмлађи учити како се игра центменски ако не од наших водећих момчади?!

Што се пак тиче саме игре, можемо бити задовољни. Треба узети у обзир да терен није био екстремно извођену нечега парочитог. Блато је било густо и захтевало је од играча велики напор, отежавајући извођење како офанзивних тако и дефанзивних агенди. Зато се морало и преко обичаја прибегавати игрању над земљом, што је било сврси сходније али наравно ни једном такмацу није могло довољно користити, или не бар у оној мери у којој играње по земљи, које практикују.

По бедник је заслужио победу, нарочито ако се узме у обзир да му је дан сасвим регуларан гол није признат и да није умео да се користи ударом са беле тачке. Радво је једноставније, са дугим лоптама, употребљујући крила. Његов тим је био повезанији и уједначенији без упадљиво слабих места. И одбрана и навала су биле солидне. У одбрани је доста забуне унео дебитант Михајловић својим киксирањем, али се доцније поправио. Форвард је радио брзо у колико му је то терен допуштао и исто толико пуцао. Сви су били ори-

за борбу па чак је задовољно и нови вођа Н. Марјановић. Ипак овај тим је у другом делу нешто понустио и дао могућности противнику да доведе победу у питање.

Побеђени су до паузе били инфериорнији и изгледало је да ће доживети већи пораз. Добро диспониран противник је био тешко победљив и у одбрани и навали, а да малер буде већи, код нас је било обротно. Чак ни Њивковић није био овај стари, јер је поред киксирања био у многим дукетима побеђиван. Међутим по размењивању страна, кад је противник сасвим разумљиво малаксао, најме успева да дође у равнотежу и приреде веома узбудљиве моменте своје. Гол је ипак стаљно у ваздуху. Њихов тим није био тако уједначен, јер је било и слабијих места и неповезаности.

Експеримент са Лончаревићем као вођом не изгледа рђав, али је примећено да је он више играо дефанзивно, што је сасвим разумљиво, с обзиром на његову ранију улогу. Ипак је Форвард играо спорије по противнички а поготово до одмора, кад Хрњачеку није ништа полазило за руком. Мали Живковић је био опет најбољи и он обећава много.

У предигри је победио подмладак Б.С.К.-а са 1:0, док пре подне резерва сасвим надмоћно са 4:1. Дакле као што се види, плави су тријумфовали, победивши на свима линијама.

Благ С. Ракић

Специјална израда

Шаетарског намештаја. Сталан највећи избор Клуб-Салон гарнитура, бержер фојтеља, ошмана, дивана и ш. д.

Јосиф Фабијанек

Београд, Краља Милана, 72. — Телефон 18-11.

Геодетска и Грађевинска Академија „Професор Андоновић“

БЕОГРАД — БРАНКОВА 23. — ТЕЛЕФОН 16-36.

Спрема Геодета, Геоматре (земљомере, порезнике), Грађевинаре (предузимаче) и Техничке Цртача. — Настава траје две и једну школску годину. Школарина 3.300 дина. први и 3.000 дина. други семестар. Зимска школска година почиње 1. новембра, а летња 1. јуна. Испити почињу 21. октобра. Упис отворен. Припреми и допунски курсеви отворени. Сва обавештења кад и бесплатну уредбу даје ДИРЕКЦИЈА, Бранкова ул. 23. — Телефон 16-36.

НОВО? ОТВОРЕНА НОВО? Радња Бонбониера »ВЕРБЕР«

Има увек свих страних, као и домаћих, чоколада, бонбона, бонбониера и бисквита препоручује се својим познаницима.

Бивши пословођа овадашње филијале, БРАЋЕ РУФА Краља Милана 103. — БЕОГРАД

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. Финци БЕОГРАД
 ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
 787

Гумени мидери
 као и
 гумене чарале
 од најбоље свеже гуме, готови и по мери
 појасеви
 за подизање стомака, лутајуће бубреге,
 за друго стање и после порођаја.
 У највећем избору препоручује

„САНИТАС“

Кнез Михајлова б. — Београд
 Тражите каталог бесплатно.

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО
ИПИС И СРОАТИА
 АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ
 Јер су само оне најбоље.
Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд, Теразије.
 Пасаж Извозне Банке.
 Телеграм: Електра. Тел. бр. 55-13

КУЛИШЕ
 ЗА ОВАЈ ЛИСТ
 РАДИ:
ФОТО-ЦИНКО РУС
 БЕОГРАД

Студентска 85. Телефон 29-19

Највећи избор
 Трпезарија
 и спаваћих соба.
 Цене најјефтиније.

Груичић и Ристовић
 Васна 20 до Класне Лутрије

Нови велики аероплан — највећи на свету — Јункер 38. Широк је 45, дугачак 23, а висок 5 метара. Ради са 4 мотора, са укупно 2200 коњ. снага.

Фредерик Марч са госпођом.

Једно чудновато осигурање

Човек незна кад мора да умре, човек незна хоће ли му град побити летину хоће и му пожар уништити кућу. Са свих страна вреба опасност, па су људи почели да се осигуравају. Осигурање, истина, не може да спречи несрећу, али може да надокнади штету.

У Енглеској и Америци је осигурање толико развијено да се слободно може рећи да се тамо свет осигурава против свега. Тамо се недавно десило да неки Британац оде у крајност потписав један чудноват уговор. Он је платио 4000 ливара стерлинга једном осигуравајућем друштву и осигурао себи два обода дневно док је жив у бољим лондонским ресторанима.

Њему је сада 41 година, а више не мора да брине за јело. Може живот појевтињавати или поскупљивати колико год хоће, он је осигуран.

Само.. изгледа да је заборавио једно, а то је случај да у добрим ресторанима може човек често и стомак да поквари. Шта ће тај човек радити ако му лекари препишу строгу дијету, пита се озбиљно један енглески лист који ову вест доноси.

Универзитет у Бечу још је због последњих немира студената затворан. Немири су избили између студената који припадају грађанским партијама и социјалиста. Ови први напали су на социјалисте и истерали их из зграде. Том приликом много су оштећене учионице и лабораторије. Наша слика показује зграду бечког универзитета.

Мода крзна

ШТА НАМ ПРУЖА ТРГОВИНА Г. ЈОВАНА БАЦКИЋА, БЕОГРАД,
КНЕЗ МИХАИЛОВА БР. 6.

У трговини крзна ми смо учинили велики напредак. Београд специјално, јер је створио тако богате и сортиране лагере модерних крзна, да је потрошачима излишна куповина крзна на страни. Ту у Београду, свакоме потрошачу омогућава се да се сортира најмодернијом робом, одличног квалитета и по врло повољним ценама.

Запажа се да се угледна београдска трговина крзнима Г. Јована Бацкића, Кнез Михаилова ул. бр. 6, свестрано стара да буде на висини највећих фирми ове врсте у Европи и да своју радњу снабдева најмодернијом робом и најбољих квалитета. Запажа се велико интересовање стручњака и трговаца да у

Модел од печаника израђен у истој радњи

његовом стоваришту има ове године тако много разноврсног крзна.

Особито се истичу мантилови фирме Г. Бацкића, који својом елганцијом освајају цео свет који полаже на укус и квалитет. Истичу се, такође, његове особито умерене цене свој крзнарској роби, које су последице методе рада Г. Бацкића да се публици омогући што јефтинија набавка ове робе.

Препоручује се свима интересентима да богата стоваришта крзна Г. Бацкића прегледају и увере се о квалитету, елганцији и јефтним ценама крзна.

Поред великог стоваришта готове робе, где може сваки потрошач наћи себи одговарајућа крзна, Г. Бацкић има особито добро уређено одељење, са модерном радионицом и особито спремним особљем, које прима у израду све врсте крзна по специјалним жељама. Радионица израђује, по свима најмодернијим моделима, мантилове и остале крзнарске израде, радећи и њих по најумеренијим ценама.

У радњи Г. Бацкића, Београд је добио једну модерну трговину крзнима, која не одступа, по избору, моди, квалитету, од најчувенијих кућа ове врсте на страни. Зато потрошачи требају увек да прегледају робу Г. Бацкића и увере се о умеренијим ценама.

Модел од брајтшванц-персијанера са крагном од визона израђен у радњи Г. Бацкића

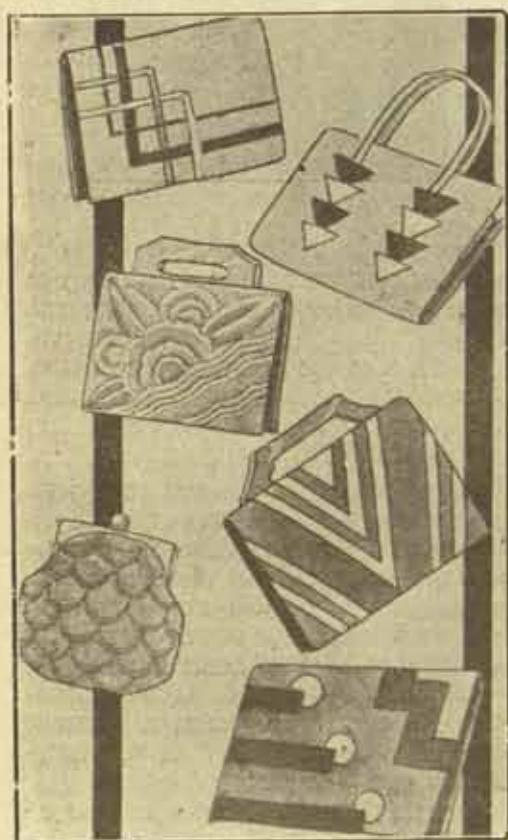

Г. Бацкић са својим персоналом у радионици

Један наш голуб писмоноша који је учествовао у рату, а који и данас обавља своју дужност

МОДЕРНЕ ТАШНЕ

Модерне ташне.

Сцена из великог оријенталског филма „Киф Теби“

Г. Витомир Божић и г-ђа Деса Дугалић. Сцена из другог чина „У новој кожи“
Фото «Slavia Press»

Црвено, зелено, плаво и виолет.

чи с њима у неком контрасту, и његово плаво била је права поезија на раменима и око стаса госпођици. Он је остао веран плавој боји, том симболу нежности, и његове вечерње тоалете плавиће се као неапољско небо. Сафир и тиркиз најважнија су два тона у његовим колекцијама. Чак је изабрао и вунене плаве хаљине за после подне.

Покрај тих боја носиће се и виолет...

Дакле сад знате скалу... браон, црвено, зелено, плаво, виолет...

Није то све...

Црна боја господари увек... Њену власт још нико није могао да суз-

Боје су збуњиле ове сезоне женски свет, јер их је више и не зна се која је најмодернија. Кад је у Паризу Жан Пату приказао прве моделе, боје георгијне, оне топле црвене георгијне, сви ма се свидела та боја и мислили су да ће она бити најмодернија.

Али кад је Борт изложио своју колекцију зеленог, почев од загаситог као смарагд, до нежног као вода Чила, даме су остале задивљене и помислиле су да је зелено блебедило црвено. Одмах затим госпођа Жени осваја својим кестењаним тоалетама, и лансира читаву скалу браон боје, коју прихвата женски свет врло одушевљено.

Лисјен Лелон хтео је да се такми-

бије. Ако не за вечерње тоалете, она ће остати најомиљенија поподневна хаљина.

А сем тога браон и беж, и то каша. Од каше су постале разне варијације, али каша може да запева песму: „Ја сам мајка многобројне деце...“

Интересоваће вас и ово да чујете:

Хаљине су се мало одужиле, не само вечерње, већ и поподневне. Сукња изнад колена сад би била врло комична... Она се још није спустила до чланака, као пре шест година, али ко зна шта ће лето донети.

Велур са пецкама је заузео првенствено место. Појас узани од јеленске коже стезаће стас, а бела крагница даваће свежине лицу.

На вечерњим тоалетама видеће се волани и панови. Деколте је позали четвртасто али шпичасто.

Модерне вечерње хаљине.

Какве тоалете волите Ви?

Једном ми је једна госпођица поставила такво питање, желећи да позна мој укус, кад већ пишем о укусу свију жена. Казала сам да ћу јој одговорити.

За мене је тоалета стил жене. Жена, која не уноси стил у свој живот, нема довољно израђени укус. Стил је нешто своје, индивидуално, али у вези са линијом и актуелном модом, па ипак мало необично и нешто што не носи сваки. У стилу мора да се осети психологија жене, њен уметнички укус, познавање боја, и њихова хармонија. Треба имати појма о сликарству, и скулптури, и музици, па осетити лепоту хаљине.

У тоалети треба да се осети душа жене.

Кад хоћу да шијем хаљину, ја увек прелистам све базаре. Оно, што је у том часу најактуелније, не привлачи ме много. То је већ мода, која је у пуном јеку, а то је знак да ће она идуће сезоне већ бити у агонији, ако је и не усмрте. Хаљина треба да се шије увек за две сезоне, али да би

се то постигло, мора се знати тајна модних журнала. Ја сам докучила ту тајну. У журналима тражим обично онај модел, који је усамљен, и један једини, и који је као прва ластва — весник моде. Кад прве сезоне сашијете хаљину, не треба нико да има такву као ви. Та ваша хаљина тек ће бити лансирана увелико друге године. Онда ми се често догађа да ми кажу: Како је модерна ваша тоалета, јесте ли је сада шијели? И признаћу, да сам врло срећна што је то прошло-годишња хаљина.

У томе је тајна облачења: бити модеран две сезоне, па некад и три, јер има симпатичних модела, које мода задржи и три сезоне.

Боје не волим анемичне, нарочито ми је антипатично беж и браон. Сви кажу да је беж модерна и практична боја, али ја је не волим. У шифонџери ми стоји једна готово нова браон хаљина, коју сам шила пре три године, и само бих је могла преправити... Али ја не трпим браон. Обучем је, огледнем се, па је скинем и оставим

опет на своје место... Још може да послужи за домаћу тоалету.

Волим два контраста: црно и плаво, али не у комбинацији, већ свако за себе. Црну боју обожавам, и увек имам по три црне свилене тоалете.

Симпатично ми је и виолет као јоргован, које даје лицу исти такав тон. Црвено сам први пут носила прошле године и заволела сам га. Има топлине у тој боји... Али волим и нежно розе, и уживам кад је у моди.

Импримиране материје не одушевљавају ме, мада налазим да лепо стоје оне цветне хаљине на дамама. а мене је пријатнији једноставни тон, јер даје лепшу линију, а волим на тој боји инкрустиције у другој боји, и неку стилизовану шару.

Сомот, креп сатен и каша најомиљеније су моје материје. Ја носим сомот, кад га нико не носи, носим га чак и летњих дана, кад су свеже вечери, и просто осећам неку велику празнину кад немам сомотску тоалету. У сомоту има неке романтичности, нарочито црни сомот, и једну такву моју тоалету прозвала сам «романтична ноћ».

Свака моја тоалета има свој назив... Тако једну хаљину зovem л' еклер (муња), јер има пантљике у

Групa студенткиња из Дома са Управом дома
У недељу 17. новембра т. г. отворен је на свечан начин Дом студенткиња у Узун Мирковој улици број 13.

Свечаности су присуствовали у име Њ. В. Краља и Краљице Њ. В. Принцеза Олга, ректор Университета, преставник Министра Просвете, преставнице женских удружења, преставници „Побратимства“, певачко друштво „Обилић“ и др.

Foto Slavia Press, Beograd

цик-цак као муња. Једну плаву са белом чипком прозвала сам »Пенушаво море«... а црвену »Јунско подне«... Кашу волим што је то најлепша материја, која се прилија уз тело као зата и такву хаљину зовем »ла карес« (миловање). Имам и тоалету »Дивља ружа« то су оне од платна, које се штиркају... А ону браон, што је не волим, звала сам је »Старачки осмејак«. Један пењоар од сомота зовем »Сунце на заходу«...

Тако све тоалете добију име.

При стилизовању својих тоалета не смете бити бојажљиви и имитатор... Оригиналноста треба да вам буде принцип, па чак можете бити и револуционарни у моди. Линија, само линија, треба да буде ваш идеал... Ја никад не бих обукла тоалету са баушем свуда унаоколо, како се носило раније... Данашња принцес хаљина најлепше је истакла лепоту тела. Али ако до године пропаше мода бауш, ви ћете одмах изневерити ову лепоту, која вам је давала дражи. Прихватићете ново као модерно, иако то модерно није лепо...

А ја ћу опет задржати линију. Ја допуштам моди, да ми кроји сукњу, да јој пушта дуже и краће панове или глокне, усвајам и рукаве, које измишља мода, али линија стаса — то је мој стил, ту ја коригујем или одбацујем оно, што намеће силом мода. У линији се изражава оригиналноста

Гђица Лупа Даниловић, студ. филозофије, претседница Дома Студенткиња, чијом су иницијативом студенткиње добиле свој Дом

Foto Slavia Press, Beograd

жене и у неком детаљу, који је њен проналазак.

Тако је исто и са шеширом.

Посматрала сам жене кад купују шешир... Све сада хоће браон, и како га за час изаберу. Једна се огледа и говори: »Баш ми лепо стоји...« А ја је посматрам и мислим: »Баш вам ништа лепо не стоји... Модеран шешир, али као лонац на глави... Нигде ни једне коврче... Верујте ми, ја сматрам за злочин према шарму жене, сакрити коврче. Коса је украс жене, то је поезија... И кад би дошла нека најстрожија заповест, да не смеју коврче да се виде, ја моје коврче не бих сакрила... У питању фризури увек сам била независна. Обриан потиљак никад нисма имала. А мушка фризура на жени просто ме нервира.

То су хермапродитске фризури.

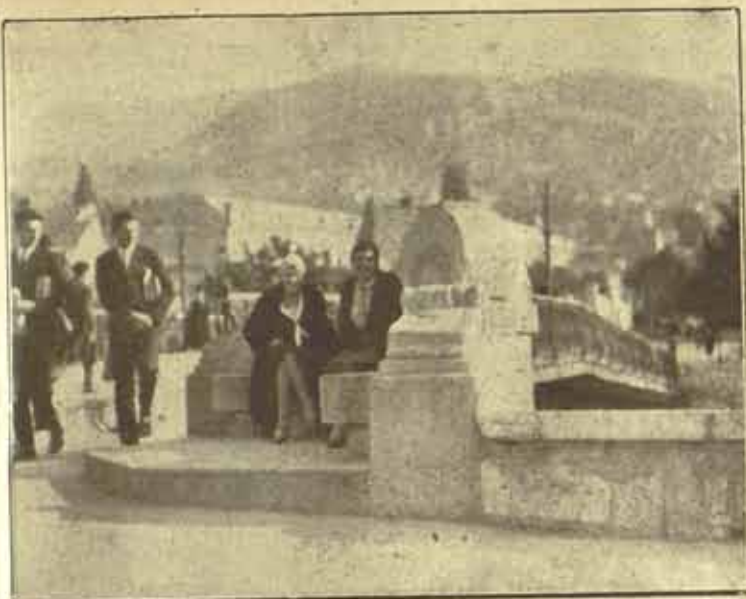
У Београду има оригиналних жена и укус се све више развија. Са тенденцијом за индивидуалним облачењем. А то је већ знак да је мода постала за жене једна једна врста уметности.

А за мене свака тоалета је један психолошки чланак... у који желим да внесем темперамент и топлину.

Да, тоалете могу бити хладне и топле. А ја само волим топле тонове.

Сад, извињите, што сам толико писала о свом укусу.

М—

На Принциповом мосту у Сарајеву

Споменик Дон Кихоту. Поред споменика Сервантесу, Шпањолци су подигли и споменик његовим главним јунацима Дон Кихоту и Санчи

Италијански краљ Емануел III, чији је 60. рођендан свечано прослављен у Италији 11. о. м.

Шта се сада све краде. У Бечу је из капуцинске цркве украден саркофаг Херцога од Рајхштата, сина Наполеона I.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 1 -

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Бојанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

ВЕЛИКИ ИЗБОР УКРАСА ЗА ХАЉИНЕ
МОДЕРНИХ ДАМА, КАО И ПРИ-
БОРА ЗА РУЧНИ РАД КОД
Јордана Бојовића
БЕОГРАД
К.Н. МИХАЉЕВИЋА
6-

ПАРИСКЕ НОВИТЕТЕ

ДОНОСИ УВЕК ПРВИ ЈЕДИНО

ТАНАСКОВИЋ

Краља Милана 49. БЕОГРАД Телефон 51-63

Неделюне
Шљестрације

Бр 49

Дип.

✚ Жорж Клемансо

Умро је „Отац Победе“ — велики француски државник — Жорж Клемансо.

Жилаве енергије, великих умних способности, Клемансо образује владу у најмучнијим данима и води Државу и Савезнике великој победи.

Сахрањен је, по сопственој жељи, најскромније, у свом родном месту — ожаљен од целе Француске и свих Савезника.

Умро је велики француски државник — „Отац победе“ — Жорж Клемансо. Клемансо као дечко и у последњим данима свога живота

ODIS

ПАСТА ЗА ЗУБЕ

ЈЕ

НАЈБОЉА

1839

Испраћај г-ђе и г. Душана Марковића генерала, приликом њиховог одласка из Штипа

У Кини се одиграо ових дана један интересантан догађај, који је одушевио све феминисткиње у свету. У Нанкингу је, поводом свечаности двогодишњице избора Чијангкаучега за председника републике, одржана парада. Да ревију трупе је прегледала супруга председника

ПРВА СТРАНА:
Његово Величанство Краљ у народу

Хор «Обилића» у аули Универзитета

ЗЛАТНЕ РЕЧИ.

Вредност људи иста је као и вредност дијаманта који, у извесној мери крупноће, чистоте и савршенства, имају утврђену и обележену цену, но који, изнад те мере, остају без цене и не могу наћи купца.

Задобите срца људи и они ће вам понудити не само своју душу и срце, него и кесу.

Прави сиротан је само онај, који је духом сиромашан.

Карактер има јачу моћ од богатства.

Лукавство може само себи гроб ископати, а часност никад.

Навике су огрлица од бисера, ако се конач прекине, цео се низ бисера распе и растури.

Разум без срца, дух без карактера, разборитост без добротe су силе у извесном степену, али ипак често пута служе рђавим сврхама.

Ниске врлине налазе, код гомиле, на похвалу, осредње на дивљење, али највише врлине не налазе на разумевање.

Новца треба носити у глави, а не у срцу.

Да човек постане независан потребно му је само — да штеди.

— Докторе, моја жена пати од неврастеније. Покушали смо све могуће лекове па ништа не помаже, вечито је жалосна.

— Добро сад ћемо покушати овако: шест шешира, три хаљине и добра бунда за зиму...

Будућа италијанска краљица, Белгиска принцеза Марија приликом своје посете Шпанији.

Под вечито топлим сунцем Калифорније... Парамунтова звезда Мери Бриан осваја свет својом природном љупкошћу

Г-ђица Бобић прича о Берлину...

... ТОН ФИЛМУ, ФИЛМСКИМ ГЛУМЦИМА И НЕМИЦАМА

Седели у гардероби, испред свога огледала, Боби се шминка, и сваку црту навлачи са једном новом вештицом, коју је донела из Берлина... извија обрве, маже их најпре црвеном кредом, затим црном, да би око било веће. Изнад горњег капка повлачи бео тен, да би дала једно бело испушчење и још више отворила своје велике очи, тако сјајне као да имају неку глазуру.

Пуно је пред њом туба, разних крејона, разнобојних пудера.

— У фабрици Лајхнер у Берлину плаћају се часови шминкања. Ту сам и ја узимала часове...

Шта све Боба није видела у Берлину... У први мах Берлин је запрепастио својим замршеним улицама, подземним жељезницама, огромним

саобраћајем.

— Сваког дана сам се губила по Берлину... Али ме је такси спасавао... Викнем шофера, дам адресу, и он ме одведе... Ко ће да се нађе у том гвозденом колосу...

Њу је изненадио Берлин, а и она је изненадила Берлинце, а нарочито Берлинке...

Улази Боба у кафе... На њој мантил од црног велура са великом пелцаном крагном, у коју је сва утонула њена главица, и само блистају два огромна црна ока, а над њима накривљено сомотско шеширче, тако кокетно намерено...

Она улази у никог не гледа...

Нека они њу гледају... Имају и шта...

Веле и црвене Немце, са пегавим

лицем, упериле су радознале погледе у ту малу, тако кокетну и пикантну, са јужњачким ватреним очима...

А Боба скида свој мантил, једним лежерним и грациозним гестом, и указује се још лепши приказ...

Хаљина од зеленог крешкоржета, а на рукавима сомот и по сомоту златне перле...

Седи гордо, погледа десно и лево, и загледа се сањалачки у једну тачку...

Тада је врло интересантна... А мисли јој штепују, штепују, и доштеповаше чак до Београда...

Каже, много је мислила на Београд, док је била у Берлину... Не знам зашто...

Због тога је није интересовао пошти живот Берлина и рано је долазила кући...

— Рад, на сваком кораку рад, осети се у Берлину... Берлин је пре подне потпуно пушта варош, као да су се сви отселили негде... Све је у канцеларијама, радионицама, атељенима... У кафани никде никог... Тек у подне и увече оживи све... Зато сам се и ја трудила да што више не триним у Берлину. Посећивала сам једну уметничку школу, где сам као вилредни ђак слушала предавања... Обишла сам сва студија, упознала се и са редитељима, али сам се разочарала у филму и филмским глумцима... У Берлину позориште стоји високо изнад филма... Не постоји ни оно велико одушевљење за филмске глумце, како се код нас замисља... То су само рекламе, које им предузећа праве или они сами... Ни за тон-филм није публика толико одушевљена.

Ја сам била на репризи једног тон-филма у коме је играо Конрад Фајт... Код нас се направи гужва пред позориштем и пред биоскопом кад су интересантни комеди и филмови. Ја сам замисљала да ћу наићи на неку гужву, још сам се уплашила да ме овако малу не пригљаве...

Од свега тога ништа. Никакве гужве... Ушла сам лако, села на своје седиште, чак је било и празних места...

Тон-филм... није интересантан... Нешто врло комично... чак комично кад треба да буде жалосно... Говори Конрад Фајт... А глас му долази као са грамофона и увек промукао и назалан... Изговори неколико фраза, па тек поче неко крање... Као оно на радиу... Публика протестује, гунђа, љути се... Утисак је већ покварен... Један се смеје, други добацује вицеове... Конрад опет наставља, па опет му се прекине глас...

Ето, то је тон-филм...

Па филмски глумци!

Лепота постоји само на филму.

Видела сам Бригиту Хелм, тако као што вас гледам... Плава и црвена, права Немца, само јој још фале пеге... И сасвим једноставно обуче-

Сцена из тонфилма „Беле Сени“

на, никаквог шика... А муж јој је леп као Парис... Богат трговац из Берлина... Лилијан Харвеј лепша је у природи него на филму... А Конрад Фајт сама кожа и кости. Онакав исти као и на филму...

Посматрајући филмска атеље-а видела сам колико је узвишеније бити драмска глумица... Једном филмском режисеру баш сам креснула у очи: »Не бих ја дала мог суфлера за вашег филмског глумца...« Па тек они што штатирају!... То је све са два Берлина... Позоришни штатисти и филмски то је као небо и земља... Каквог олоша нема у филму... И кроз тај олош морала је да прође већина глумаца и глумица да би дошли до славе... Колико је ту понижења... И зашто то све?... — За новац... Ништа није лепше него бити драмски глумац... Он је у контакту са публиком, он осећа дах публике, види њихове сјајне погледе, слуша осмех, одобравање, аплаузе... А филмски уметник плаче и смеје се пред апаратом... И његов смех је лажан, и плач им је лажан... Негде можда у студну свира жалостан марш, да би се он расплакао, а драмски глумац мора да нађе сузе у свом

срцу...

Боба је пала у велику ватру и прича ли, прича...

— Допала ми се једноставност тоалета немачких жена... Нема на њима никаквог луксуза... На улици се не шминкају, нити сам и једну Немицу видела са обријаним и очупаним вејама... Чување веја није више модерно... То само кокете још брију обрве... Ах, то је тако ружно — обријане обрве... И шта ће после да раде у старости, кад им порасту обрве... Како ће да илети, и машине да везује на обрве...

И закikota се Боба...

Већ је потпуно готова са тоалетом... Само нема шешира, оног »елегантног« шеширића за црквеног миша...

— Шешир? Где је шешир? виче Боба...

Сви се разлетеше... Траже га међ реквизитом, по фијокама, сандуцима... »Однесен је у велику зграду... Што сад да се ради? Један гест спасава...

Боба цимну своју шарену машину са хаљине... Оддепа читав комадић хаљине... »Маказе!«... Пресече машину. Једна машиница остаде на хаљини, другу прикачи на шешир...

»Шик, врло шик...« »Елеганција« Црквеног Миша.

И увијајући се »десна нога, леви кук...« Боба се упути на позорницу...

Мир—Јам

ХУМОР

— Мала Цени пева као спрена.
— Наравно. Као фабричка сирена.

— Добро, молим те, шта би ти радила кад би била мушко.
— Купила би својој жени леп прстен.

— Ма, Јоцо, остави, отићи ћу ја у подрум.

— Шта, ти се бојиш да нећу умети да сиђем?

— Којешта! сиђићеш ти лако, него, бојим се нећеш умети да се вратиш.

— Верујеш ли ти, тата, у ону изреку: »Само су будале сигурне, паметни увек сумњају«.

— Како да не. Сигуран сам да је то најпаметнија изрека старих филозофа.

Жам Муреј и Жоана Краффорд у филму „Роземарија“

БЕОГРАДСКА ХРОНИКА

Актуелне штипаљке

БУДУЋИ БЕОГРАД. — МИС С. Х. С. И МИС ЈУГОСЛАВИЈА. — „КУ-ПИТЕ БЕВРЕК!“ — СТАРИ И НОВИ, ДОБРИ И РЪАВИ. —

- Ви сте београђанин?
- Да.
- Где станујете?
- У Немањиној улици број...
- Врло добро. Можемо заједно до Славије.
- Ха-ха-ха!
- Што се смејете?
- Шта ћу ја на Славију? Ја станујем у Немањиној улици али у земунском кварту. Хватам трамвај бр. 26.
- Пардон! Мислио сам да сте из Савамаде.

Тако би, од прилике, гласио будући дијалог у великом Београду, који је предвиђен новим уређењем. Земун и Панчево даваће пуноправне београђане. Ма да је то скоро будућност, али, ипак, будућност, малим штипаљкама и земунчићима ништа не смета

да се осећају као становници престонице.

Слушам ових дана интересантан разговор о Новом Београду.

— Ала ће то бити силна варош, одушевљава се један београђанин, да се изразимо, првог реда (данас већ треба нагласити: »Ја сам београђанин у ужем смислу те речи«).

— Ама је л' баш истина да ће ова три града направити фузију, да ће се ови атари и ритови претворити у улице, да ће у њима живети народ као што ми живимо, рецимо, на Дорћолу или Вождовцу? — резонује други.

— 'Оће, 'оће, потврђује онај први.

— Само се бојим за једну ствар...

— Коју?

— Ко ће да калдрмише све те улице, кад ми што, тако рећи, имамо квартире у центру данашњег Београ-

да, а газимо блато до колена.

— Море, чича, дуге су јесени и зиме, биће и за калдрму времена.

Бирамо опет мис — Југославију. Имамо и рачуна, после трофеја које смо добили на међународним конкурсима. Прво смо изабрали Штефицу (која је позната нашој филмској публици као заштитна марка на »Мери-ма« — сапунима) и она постаде, ништа мање, него: мис Европа, или, како се то отменије каже, мис Еуропа. Прво па мушко! Не знам да ли је том приликом динар скочио на берзи, али је извесно да је тај колосални успех наше нације имао корисних последица. Прво и прво, почело се причати о оријентално-европејској лепоти нашег женског типа; истина, нису у том случају увек мислили на Штефицу, али су је рачували бар као претставницу те расе. Почео је већи звоз наших лепотица у иностранство (Ига Рина Кривоња, Кети Нађ, етсера...). Најзад, што је најзначајније, сазнали смо, управо, сазнала је Европа да и ми припадамо Европи, да смо и ми на томе континенту, јер, иначе, од куда би наша земљакиња могла постати мис Европа?

Прича се да се један од чланова жирија гласно изненадио кад је први пут видео Штефицу.

— Па зар у Југославији има белих жена?!

Као да смо ми на екватору.

Штефица је отпочела филмску каријеру. До данас је у тој каријери најзначајније то да јој је стављено на расположење филмско име Штефи Вида, уместо -ићевског Штефица Видачић. »Евину кћи«, изгледа, прогутао је мрак. Ипак, не губимо наду да она кад-тад блеснути под зрацима рефлектора.

Друга мис С.Х.С. (јер се све то дешавало пре 3. октобра) била је Станислава Матијевић која није родом ни из Ужица, ни из Пожеге, већ из Ужичке Пожеге. Ипак, то ништа не чини да ми кажемо: ужички производ! Та симпатична девојка имала је огромне црне очи и још огромнију и црну косу коју, узред буди речено, сама ондулира.

Уопште, наше претставнице лепоте имају по коју практичну особину (злу не требало!): прва би у свако доба могла отворити блес, а друга већ зна једна посао који је савремен и рентабилан; уз то је врло вредна. Станислава није постала мис Европа, нити се посветила филму али је, писале су новине, постигла велики морални успех; чак је Морис де Валеф (стара гарда), организатор конкурса, прошетао са њом испод руке кроз свечану салу у Паризу где се вршио избор европске лепотице. Сви су мислили да му је неки род; међутим, род му је била мађарска лепотица

Шимоњи и она је изабрана за Европу, т.ј., за мис Европу. Ми немамо права да се љутимо, јер не би било ни право да ми патентирамо једну такву високу титулу и да је грабимо сваке године. Нека заигра мечка пред свачијом кућом...

Ко нам јамчи да се једнога дана неће појавити неки филм са оваквим написом: »Главну улогу креира омиљени Парамунт — стар Стани Мати« (претпоставља се да би се ми сетили да је то Станислава Матијевић)... или нека од других кандидаткиња које су претстављале најлепше девојке Схае-зије: Кови Кон (Ковиљка Константиновић) или Беба Мат Матићева из Бечкерека), Дана Жив (Даница Живановић из Београда), Ема Влај (Влајићева из Соопља), унд во вајтер. Боже мој, то би био читав звездани систем. (Недостаје, одмах се види, један месец, али би њега достојно глумио чувени филмски глумац Њуш Брани, наравно, Бранислав Нушић који је, као што се из слика види, њушио нешто око провинцијских лепотица кад су се скупиле у Београду.

Бирајмо трећу мис, или прву мис Југославије. Хоћемо ли по бановинама? Моравска и савска већ су дале по једну мис. Да ли трећа бити из дринске, приморске, или врбаске, зетске или које друге, тешко је погодити. Организатори конкурса у Југославији позвали су све девојке од 18—25 год., изузев демимонткиње и девојке рђавог гласа (у преносном смислу, јер није реч о тон-филму). — Нека ово женски пол добро запамти. Јер свакој девојци од 18—25 год., која не пошаље слику, може се пребацити да о није смела учинити због »рђавог гласа«!

У јеку су дансинзи, забаве, матинеи, играчке, журеви. Београд се забавља на свој егзотичан начин. Звучи чежњивог тангоа и вечитог фокстрота одјекују и пале крв веселе омладине: код Раше, у Студију, код Ламберта, код Стајића у Луксору, у Официрском дому, Уметничком павиљону, у Брањковој улици, плус тако даље. Треба додати: и код Даче у Ратарској 115. — Младост се наша у своме елементу и овај кратки живот хоће да проведе у грчу приљубљених тела, у најпопуларнијој забави данашњице. Нарочито, по журевима који су постали праве баханалије.

У влажну, блаћнаву позгу јесен никли су стихови:

Лишће пада,
Са њим расте нада:
Биће плеса,
Биће урнебеса.

Млади студент, наравно, права рећи ће с гордошћу:

На журеве већ сам свиго
Онолико...

Драги читаоци, купите ђеврек!

Тип модерне трижанке.

Шта мислите да значи то? Нисам вас ваљда упутно у пекарницу: од куд вам динар за ђеврек кад сте за »Илустрације« дали три.

»Купите ђеврек!« је најмодернији фокстрот, мото нове сезоне, симбол младићског жара и изгладнелости за играњем.

— Купите!

Један београдски лист већ одавно пуни ступце неким »књижевним« полемикама. Угледни провинцијски часопис »Полет« издао је културни алманах књижевника свога краја. Ускоро се појавило у дотичном београдском листу питање: ко је уредио тај троброј? Помињани су неколико Бора, али се никако није могло решити који је Бора побрао лаворике од уредничког звања. Ма да су изношене најситније епизоде из живота полемичара, та полемика није ни слуга новој која се отегла у бескрај. Тиче

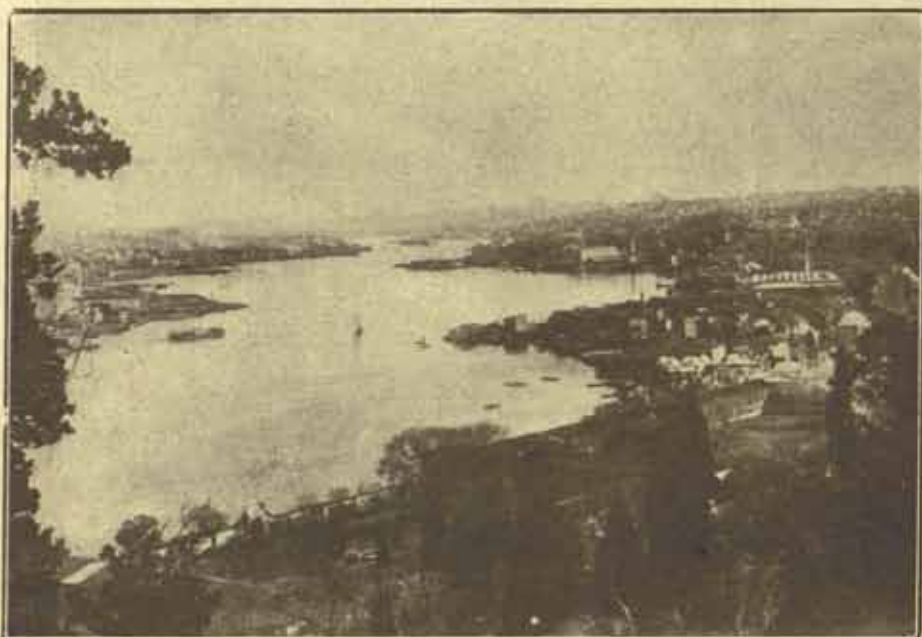
се класификације наших књижевника. Досад се говорило: млади и стари, а одсад је потребно разликовати само: добре и рђаве. Јер, веле, стари могу бити добри и рђави а млади исто тако. Међутим, то није довољно. Потребно је књижевнике поделити још и на: савремене и несавремене; популарне и непопуларне и т.д. Један писац може бити стари, а ли рђав, ипак, савремен, али непопуларан; други је стари, али добар, несавремен, али популаран; трећи је млад, добар, савремен, али непопуларан; четврти је млад, рђав, несавремен, али ипак, популаран. Наравно да је најлепше кад је књижевник, млад или стар, добар, савремен и популаран.

Главна је да има што више раздела и рубрика да би сваком одредили место. Важан је успех ове полемике, што се од књижевника неће више тражити критеница.

Миле Станковић.

Порт Саид на Суецком Каналу. Навршило се 60 година од дана када је 16. новембра 1869. свечано отворено ово техничко чудовиште

Златни рог исчезава. Златни рог, чувени морски рукав у Турској, који се сам од себе све више затрпава песком. У року од три године биће потпуно затрпан и представљаће пут за пешаке. Пут од Галате за Стамбул прећи ће се пешке

ГДЕ СУ НАЈСРЕЋНИЈЕ ЖЕНЕ ?

Једва једном нашла су најсрећније жене... Колико је требало обићи земаља да се пронађе жена задовољна својом судбином, равнодушна на све што се догађа у свету, жена која и не помишља да тражи право гласа, нити је мучи право наслеђа, ни изједначење плате и дневнице, нити мода.

Ко је та Срећна Жена, којој би могли позавидети и краљица Саба, најсрећнија међ женама.

То је жена на најсевернијој тачки земљине кугле — Ескимка.

Она је задовољна својим животом, мада у том животу нема веселја и забава. У тим поларним пределима, где се година дели на два доба: зиму без светлости и лето без ноћи, борба за

живот је врло груба, да сам човек, и покрај своје снаге, не би био у стању да одржи породицу без женине помоћи. Ескимка помаже свог мужа и физички и морално, и тако удружени успевају да се боре и одолевају поларној хладноћи.

Та северна жена може се видети како носи на леђима своје новорођенче увијено у крзна и коже од којих ће правити шаторе или своја одећа.

Често пута, док њен муж јури за неком дивљачи од које се нада да одере добру кожу, она тера саонице и враћа се кући са убијеним зверима и храном.

У Ескимским породицама увек се рађа много деце и родитељи их воле.

Ескимка је добра мама, нарочито док је дете мало, али чим напуни седму годину она би га радо дала под своје ако хоће неки странац да га узме. Док је дете мало, она му указује највећу пажњу и љубав, и кад је добро она га мazi и љуби и та љубав се изражава трљањем њеног носа о његов нос. Ескимки не знају за пољупце, шта је за децу врло хигијенски. Тај северни народ не зна за свађу, љубомору, туге или крађу... Они имају нежан однос у породици, што се опажа на деци, која су увек весела. Али сва деца су верена чим се роде.

Родитељи одмах обећавају своје дете другој породици, где има син или кћи. И тако мали вереници расту једно поред другог, док не стигну до узраста да се узму. Кад девојчица напуни шеснаест или седамнаест година, родитељи јој скидају дење хаљине и облаче дугу, извезену одећу, као што носе матере. То је знак да вереник може да проси девојку.

Никаких церемонија свадбених нема нити какав обред, али бракови се никад не разводе.

И тај народ, који има дугу зимску ноћ од шест месеци, најрадоснији је кад граве лето и укаже се бледо поларно сунце. Тада жене облаче своје најлепше одело, настају игре и веселја, и на сваком лицу је израз среће.

Најновији снимак принцезе Марије Жозе, веренице италијанског престолонаследника

Авантуристички живот једне краљевске принцезе

Госпођа Монпансије, нећака Луја тринаестог, Велика Госпођица, како су је прозвали у историји, имала је врло романтичан живот. Али њен роман није био љубавни, већ роман величине и славе.

Са својим великим филциним шеширом на растршаној златној коси, са крагном од чипака на велурској хаљини Велика Госпођица, сјајних очију, посматра са куле бастиле побуну у Паризу. Бију се на капији Светог Антоана трупе побуњених принчева са краљевском војском. Чује се пуцњава, урликање, и кроз тај урлик извија се глас: Мизарен! Мизарен! Доле Мизарен!

Госпођица стојећи покрај топџија, гледа у правцу париске калије, и види побуњенике како претећи дижу руку према палати у коју се склонно Мизарен са младим краљем Лујом четрнаестим, и вечерас ће сигурно бити приморана регенткиња Ана Аустриска да отера Мизарена са власти, а она га воли, он је њен љубавник, и бори се противу свију, да би га очувала уза се, и противу принчева, који желе да заузму место као министри уз краља.

Велика Госпођица ужива у овој побуни. Узвици, дрека, пуцњава, за њу је то све авантура. Она је неустрашива, пролази улицама, и светиња се расклања да би јој направила пут, и направише јој пролаз кроз барикаду. Један артиљериски официр баци свој огртак да она пређе преко њега.

Наједаред она спази Кондеа на челу побуњеника. Конде, скидана одела, разбарушене косе, блед, очајан, видећи како падају његови најбољи пријатељи, бори се очајно, као лав, и краљевске трупе већ јуришају да га ухвате.

И Велика Госпођица, видећи тај приказ, нареди да топови пуцају на краљевске трупе. Краљеве трупе узмичу и Конде добија времена да јуриша на капију и да је отвори. Спасени су. Али између Велике Госпођице и краља подигнута је једна велика барикада, која се назва — авантура.

Грађански рат се наставља и на крају краљ је победник. Мизарена нису могли победити. Конде је побегао у Шпанију, а кардинал заузима опет своје место покрај краља радећи за славу и част Француске.

Велика Госпођица повлачи се у свој замак Сен-Фарго и чека да је

Беби Пеџи са својим филмским родитељима.

краљ заборави... чека... и досађује се. Чита непрестано романе, али романи су досадни оној, која воли авантуристички живот...

Она већ помишља и на удају. Не тиче јој се, да ли ће њен супруг бити леп, само треба да буде цар или краљ. И она види редом све краљеве — кандидате за женидбу.

О Лују четрнаестом нема ни помена... Она је старија од њега једанаест година, али се у Француској говорило да се она уда за њега. Она је врло богата, има огромне земље и било би добро да то припадне круни. Али онај пуцањ тога, за који је она издала наредбу, пошварио је тај брак. То је казао Мизарен.

Други је кандидат син збаченог енглеског краља. Али он је тако комичан. Остаје шпански краљ, Филип четврти, који је удовац. Али Француска ратује са Шпанијом... Тај брак би закључио мир...

Па могла би се удати и за цара Фердинанда трећег. Њему је умрла једна жена... Још је кандидат и португалски краљ Алфонс шести. Али он не зна ни да чита ни да пише, и сав смрди на нечистоћу... Он се толико натронта, шест пари одела једно поврх другог, а на глави три кале... Па шта се све прича о његовим грубостима. Кажу, да он чипа људима косу... Не, нипошто она неће за њега... Други је разлог и тај што је Португалија мала земља...

Док Велика Госпођица размишља о удаји, закључује се мир са Шпанијом, Конде је помилован, а исто тако и Велика Госпођица.

Она се враћа у Париз. Народ је дочекује отушевљено, само налазе да је мало изашла из моде и остарела.

Краљ се жени, а о удаји госпођице

нико не спомиње.

Она чека... непрестано... чека, и већ је напунила четрдесету годину.

И у тим опасним годинама осетила је љубав.

На двору Луја четрнаестог био је један маркиз, доцније војвода Лозен. Био је мали, али лепо развијен. Имао је плаве очи, плаву косу, нос мало црвенкаст. Није био леп, али врло симпатичан, са финим погледом. Уз то врло језичан. Једног дана казао је госпођи Монтепан, љубазници краљевој такве речи, да би се свака пиљарица нашла увређена. А он је чуо, да је она интригирала код краља противу њега.

И у тог војводу Лозела заљуби се срасно Велика Госпођица.

Краљ је допустио тај брак, али после његових увреда госпођи Монтепан стипају војводу у затвор. Девет година је остао у тамници и тек после многих суза Велике Госпођице пуштен је из тамнице.

Тада су се венчали...

Али уместо срећног брака, настаје паклени живот, који траје све до њене смрти. Војвода је никад није волео и кад је умрла није заплакао за њом.

Тако се завршио романтични живот једне краљевске принцезе, која није никад била срећна у браку, а сањала је о свима краљевима оног доба.

— Мамице, хтео бих нешто да кажем.

— Не може! Ти знаш да не смеш говорити док тата чита новине.

Кад је тата прочитао новине:

— Е, сине, реци шта си имао.

— Розика је заборавила да заврне славину од бурета.

Треће Калчино писмо

РАЈ ЛОВЧИЈСКА УЛ. БР. 1.

— Такој ти је тој Калчо. — виками Коча. — Нафаћаја сам муку у мој Лесковац.

Заприча ти какој сам пошеја у гламну чаршију. Бре оно ти се издизале куће, оно ти се изнаправиле варбике, што вика оној дете, чирак на Тасу конопчара, не умет ти кажем. Овија аџаци, како најголеми цамије, па к'д гу погледаш одоздол на горе стра да те уфати, две ми очи.

— Биће ти се теб учинило бре Кочо да су големи оџаци.

— Не ми се учинило Калчо очи да немам.

— Е бре ешек сој по големи несуд од оџак на нашег Митка Дудиног. Он толке године има тај оџак и ће буду поголеми оџаци лесковачки од наших, што сте ги јучерке направили.

Куд си то видеја?

— И бре Калчо што си аџамак. Куд си видеја да оџаци расту?

— Ама не викам ја да расту, ти ће ги се знаје старост.

Оџак је како оџак. Татко је татко ама син не може да будне што и татко. Зна се куји је постар.

— А кад се син изметне на татка?

— Ама ако ће и на комшију. Ти ће татко је постар од сина.

— Ти искаш да кажеш бре Нишки суртуку, да је Ниш постар од Лесковац.

— Епа, Што мислиш?

— Е неће такој да будне. Повише има оџаци куде нас у Лесковац.

— Може да будне. И Југ-Богдан имаја је девет сина, бре.

Ти неси тој чатеја.

— Несам писмен па да чатим.

— Такој, мене је чатеја Стари Даскало, за тој.

— Белћем ваши оџаци Нишки окотили се те постали наши. Не ли?

— Тој не мож да будне што м су ги правили зидари. Него ти искаш да прерипујеш старост. Ниш је стар и по стар од Лесковац. У писање нигде неси видеја да се спомињује Лесковац, него Ниш. У Ниш се родија Цар Константин, па у Ниш на Чегар је погинуја Синђелић, а у Лесковац? Конопчари.

— Е бре Калчо, туј си претераја. С теб човек не може људски да си поговори.

Ти од туд одовуд па прерипујеш наши оџаци и варбике.

— Бре Кочо. Поглав ће ти искакају и оџаци и варбике оварбаја се никак. Причај што си започеја.

— Па ти се препиреш једно ми сас мен. Куд ћу причам.

— Не препирам се, ти ће ти казујем да не обилазиш око Нишке варбике него и њи спомињуј.

— Е па несам бија у Ниш?

— Добро, де, збори више.

— Запричати, такој пође низ гламну чаршију. Питујем једног, бре синко каквој ти је овој. О и та има никакве ветрењаче за вуну, то ми вика.

— Тој је фабрика вуне.

— Помисле се, да л'же па кад боље загледа оно и оно жена има у дућан оној буренце што обрће кајиш, како код Тасу. Од њег пођо о оно куде другог па има и он слне о тура воду у неки бурики а цуви влаше сас црвену воду. Питујем га.

— А бре роде шо пражниш тој?

— То је фабрика соде, клахера и лимунаде.

— Е знам синко, вода и лимунада тој се пије, а кликери шће ти? Ручају ли се.

— Јок Чичо, тој је клахер како лимунада.

— Тој ти не могу да разберем.

— Ево Чичо пробај. — и даде ми једну влашу. Ја гу обрта тура у уста, оно неће искача те ће га питам:

— Синко бре! Куде му је зашнало? Како се пије из овуј муку.

— Он се зашенија од смејање, па ти ће бутну прс у грлић а оно пуче и поче да искача лимунада, а једно кликерче стаде на половин влашу.

— Пиј чичо, што гледаш?

— Стра ме да не прогутам кликерче.

— Нећеш не бојсе.

Ја узедо да пијем там'к натегну а оно кликерче полете на куде уста. Ја се тргну и усипа се. Оној се па завеја од смејање.

— Чичо, лиј слободно не ће прогуташ кликерче.

— Како нећу, кад се оно једном и врти око моја уста.

Он ми донесе једну чашу и ја сипа у њума.

Бре Калчо што је убаво. С'лте после кад отидо од њег поче да подрипујем.

Оно сиљина голема па тиће ж'цне у глав. Ух, мај куму помисле се да ми неје турија ники зорзават. Ја па м'и у тај лаф кад поче једно пуцање по чакшире, жив ме срам изеде. Људи се осврћу по мен како по чудо. Ја куде ћу па у лете у јед'н дућан. Там један постар дућанија беше и седнуја крстато на миздер'к и зачурија.

— Аман брате, викам му ја, уфатила ме никаква трчкавица, имаш ли кенеф.

— Има, ете иди там у авлију ће видиш, право такој. Мој син је написаја на врата »Кенеф«.

Ја пођо па се мислим куде знам ја да чатим.

Пат'г наштрапа на једна врата те површи работу.

Там'и што и ја дођо при чорбацију и питујем га што работи, како иде работа, а једна жена ти ће улете.

— Митке кој напраји оној чудо у хилер?

— Куј ће ти напраји? Какво је направија?

— Куку Митке насред хилер напрајија чудо.

— Биће да је куче, напрајило.

— Какво куче, кад оно големо како вол кад је ишеја по напоље.

Он се тиће обрну на мен, а ја на сокак. Вика по мен вика, пцува, а ја се пражим швоба и не озртам се.

Тиће један пандурни стаде пред мен, па ми вика.

— Што си то правијо?

— Мен ли ме питујеш, Синко?

— Тебе, а кога ћу?

— Ништо несам направија, ти ће ники викају...

— Ајде, ајде Чича, ти си стар човек не приликује ти да пражниш бурунтију.

Ја се тиће угледа на њег а он ме погледа па ти ће избуљи очи и онакој уплашено утече и сл'те се обраћа по мен.

Знаш Калчо, ја сам га засотоњија.

Т'г пођо даље. Сврну при једног касанина, а оно куде њег па оној буре што се обрта. Ама оно обрта никакву воденицу и из њуме искачају кобасице. Запита једног чирака:

— А бре синко каква је тој мука што се обрћа.

— Тој је машина за кобасице. Овде се фабрикују саалме вирише и кобасице.

Остави га чим чу за варбику.

Па т'г се зажеље да се врнем па куде теб Калчо.

Јербо што овам куде нас у Лесковац почеше прају из мешину кобасице и да ги ручају и тој да вршу сламу. Бар да ги је један занејат да роботу кобасице, а што ће ги вршена слама у кобасице ли ће гу турају.

Тој чудо још несам видеја.

Т'г искочи из варош и пођо на куде њиву куде сам поднуја. А јед'н конопцац висеше до зем на руну ја се уфати за њег и за ч'с дођо на Небо.

T. M. J.

НЕМАЧКЕ СЛУЖАВКЕ ИМАЈУ СРЕЋЕ.

Немачка влада много се заузима за служавке. Тако је недавно спремљен закон, који је примио и парламенат, који штити све служавке.

Према том закону све боне које станују код послодавца имају права не деветочасовно спавање ако су старије од 18, а на десеточасовно спавање ако су млађе од 18 година. Сем тога све служавке имају права да се у току дана одмарају по четири сата а недељом по подне слободне су од 3 сата до 8 у вече.

*Тако је блаї
да ни најнежнијем шену не шкоди.*

Сваки сапун чисти, но сваки нема те предности, да је кожи одиста нешкодљив.

Елида Фаворит сапун улепшава и најфинији тен. Благ и чист, даје обилну мирисаву пену. Велик комад, хигијенски пакован, због своје одличне каквоће врло је издашан.

ЕЛИДА *фаворит* САПУН

Из Лолиног дневника

Један петак

Јурос сам се пробудила врло уморна. Ах, тај јучерашњи дан! Колико штрапаца... Ни једног сата нисам имала одмора. Морала сам јуче рано да устанем... у девет сати. Па на врат на нос гимнастика, туш, опет гимнастика, доручак... тоалета.

У десет сати проба код кројачице, и једанаест била сам код модистиње, у дванаест журила у трговину за неке ситнице за хаљину; у дванаест и четврт Мома ми заказао рандеву. У један сам стигла кући. У два сам имала да одем до тетке; у пола четири одјурила до Луле, (звала ме преко телефона нешто важно да ми прича); у пет фризеру на мивење, ондулирање; у шест на предавање, са предавања дојурим кући да вечерам и да се пресвучем за оперу... После опере наћемо се с неким друштвом, па хајд у Елдорато...

И дошли смо кући у два... Чини ми се да имам педесет километара у ногама и тридесет кила на глави...

Ух, тако ме боли глава...

Среда.

Опет сам видела оног непознатог... Прозвала сам га мој Валентино... Чудновато, како ми се на први поглед допао. Ко ли може бити тај младић? Врло је елегантан и све у тону. Тегет одело, плава машина, грао шешир... Уме лепо да гледа и има дивне очи, меке као велур... Данас сам нешто замишљена. Шта ли то може бити?...

Јаој, већ пола шест. А Мома казао да се наћемо у шест. Баш данас не марим да га видим... А да ли је заказао састанак онај Непознати... Чудне смо ми жене. Мој рођак филозоф увек говори: »Ви жене саме себе одвлачите кроз неке лабиринте психичке... и увек волите да замрсујете ситуације...«

Мој дан лепоте...

Данас сам устала тако лепа и свежа. Синоћ сам легла у пола једанаест. Лице ми је као кадифа. То је дејство мог париског крема, али строго чувам тајну. Лула ме непрестано загледа и запиткује: »Ама, шта ти мећеш на лице, тако имаш диван тен?« А ја одричем да ништа мећем, само мастан Токалон... Она би одмах поручила из Париза... Данас идем на сликарску изложбу. Не разумем се много у сликарству, и баш се не интересујем много за слике, али посећујем сваку изложбу и увек идем са једним мојим кавалером, који разуме сликарство... И што ми је најсмешније, он је у уверењу да сам ја

велики критичар за слике. А ја имам свој метод. Доведем га пред неку слику, задубим се у њу, као да се сва занесем, и тек се окренем њему: »Шта вам се овде највише свиђа?« И он онда употреби све своје сликарско знање да пронађе што је најлепше... Чудновато, и мени се то свиђа...« кажем ја њему. А он је онда врло срећан, што нам се тако слаже укусу... И после ја могу у друштву да причам о изложби...

Четвртак...

Јуче на изложби видела сам Валентина. Погледали смо се, и он се мало насмешио... Баш ме мучи ко је тај младић?... Док сам гледала слике непрестано су ми играле његове очи на платну. Једног момента, као случајно, кажем мом кавалеру: »Што ми је познат овај младић...« Желела сам да дознам од њега, ко ли он може бити. »Не познајем га...« одговори он, не сумњајући ништа...

Облачан дан.

Нисам излазила после подне, али сам цело време имала телефоске разговоре. Што ми досади онај мој четрдесегодишњи обожаваоц. Он је најревноснији на телефону. Двапута ме сваког дана позива. Већ и моја собарица зна његов сат, и јуче сам јој казала, да може она да разговара с њим у место мене...

Био је врло суморан дан. Сутоњ се тихо прикрадао у моју собу као плава магла... Лежала сам на дивану и сањала... Да зна Мома моје снове, био би страшно љубоморан. Опет Валентино... Умало што ми јуче није пришао. Била сам у једној трговини и он ме је видео кроз излог. Застао је и није хтео да се макне од излога. Видела сам да ме чека. А ја баш нећу да изађем, а имала сам жељу да се упознам. На моју срећу, или несрећу, не знам како да кажем, уђе у трговину Лула. Ситуација је била спасена и познанство одложено...

Дан мога интелектуалног рада...

Ревносно учим већ читав сат... Нису то неки велики учбеници, или научне књиге, али учим од свега по мало... Ту су дипломатске науке, природне, економске, уметност, литература, и све је сакупљено у мом нотесу. То је само моја тајна и један мој метод да се дође до знања. Ја увек волим друштво интелигентних људи. Интелигентан човек никад не може да говори глупости. И чим чујем неку лепу фразу од њих, ја је после забележим у мој нотес. Пуни ми је нотес таквих мисли. Вадим их из романа, које прочитам... И кад сам у неком

друштву, ја у згодној прилици избацитим по неку од тих научених реченица, да се просто сви изненаде. Лула ми једном каже: »Откуд теби такве мисли...« — »Откуд?« насмејам се ја, »па читала сам књиге...« И њу сам чак уверила, да ја много читам... Доста је у једном друштву да се избаце пет таквих реченица, па да сви добију утисак, да сам интелигентна девојка... Само се чувам да после развијам неку дискусију, јер би се ту морала уплаткати... До сада ми је мој нотес одлично послужимо. Ја га зovem мој интелектуални »гемништ«...

Јуче у биоскопу.

— — — — Валентино је седео иза мене. Тако сам се осећала као да ме милују по врату његови кадифисти погледи... Али Лула је била са мном и опет се нисмо упознали... Кад смо излазили из биоскопа, он је стајао пред излазом... Видела сам да мене чека и погледала сам га... Насмешила сам му се тада... а кад смо пошли окренула сам се на њега... Он је ишао једно време за нама и после смо се изгубили у уличној вреви... Кад сам дошла кући размишљала сам и питала себе. Да ли бих могла да га пољубим? И осетила сам, да сам могла да га пољубим још оног првог дана кад сам га срела... За девојку је увек интересантан непознат човек. Она га види онаквог, каквог га слика њена фантазија... Ах, моја фантазија је пуна боја, и ја сам њима насликала и украсила мог непознатог...

Дани сањарија.

...Колико је времена како нисам видела Валентина. Где је он? Зашто га не видим? Нисам могла да верујем, да ћу бити тужна због њега...

— — — — —
Путовала сам... На једној станици су се укрштала два брза воза. Мој воз је полазио... И наједаред, у купе-у, угледам мог Валентина... Тај воз је долазио из иностранства...

После недељу дана вратила сам се у Београд... И видела сам непознатог...

Једне вечери...

...Он ме је срео... пришао ми и упознали смо се... Управо нисмо се упознали... Ја му нисам казала моје име, нити он мени његово... Али причао ми је о разним земљама, о уметности, скулптури, држао моје руке, гледао ми у очи, шапутао страсно: Како сам срећан...Ц И у једном тренутку ја сам осетила његове усне на мојим... Опет је отишао, и опет је остао моја тајна, мој Непознати... Само ми је на расстанку казао: »Писаћу вам... и опет ћу доћи...« Јуче нисам цео дан излазила и све више мислим на њега и питам се: Ко је он? Зашто та загонетка? Али то је, ипак, све тако интересантно, тако необично...

Мир-Јам

Од ученице учитељске школе до филмске звезде

Евелин Брент је трагеткиња, достојна својих сестара, Поле Негри, Лил Даговер, Жермене Руе. Њена тиха и озбиљна лепота, њен замишљени изглед, елегантни и естетични покрети, чине је несравњеном уметницом.

Ви је познајете из филма »Ноћ у Чикагу«. Тај филм је уздигао на степен звезде.

Евелин Брент је рођена у Тампу, у Флориди, и кад је стигла за школовање, родитељи су је дали у једну вишу девојачку школу у Бруклину, затим је прешла у Њујорк, где је учила учитељску школу. Родитељи су мислили да она постане учитељица основне школе. А да ли је она воледа? То нико не зна. Посећивала је редовно предавања и била врло добар ђак учитељске школе, сањајући можда као и све младе девојке о неком шарманном принцу.

У то доба филмска предузећа у Њујорку често су позивала ученице виших разреда свију школа, да долазе да гледају како се снимају филмови.

То је био најрадоснији тренутак за ученице и оне су весело одлазиле у студио, као јато тичица, да задивљено посматрају снимање, и виде своје љубимце, о којима су уздисале и носиле слике по својим учбеницима.

Те посете студио очаравале су се ученице, а за Евелину учитељска школа постала је прави затвор. Била је замишљена на часу, нису је више интересовала предавања, и почела је непрестано да уздише.

Једног дана упути се он у студио, замоли да је приме и добије место као штатисткиња.

Пришчила Дин, која је у то доба била славна филмска уметница, опази ту малу, дискретну герлу, чије је лице имало врло отмен и замишљен изглед.

Одмах јој је пришла, почела с њом разговор, и заводела је због те њене скромности и одушевљења које би се указало у њеним очима, кад би почела говорити о филму.

Пришчила Дин се заузео за Евелин и она добије ангажман у Метро Пиктир.

То је био почетак њене филмске каријере.

У тој каријери било је патњи и тешкоћа као код свију уметница. Осетљива по природи, она је много патила, и колико је пролила суза трчећи од једног студио до другог, и тражећи режисера, који би јој нај-

Филмска звезда Евелин Брент

зад дао једну праву улогу.

Већ је почела и да очајавала.

Једнога дана Евелин Брент се реши да окуша срећу у Европи. И зато отпутује у Енглеску. Али, авај, филмски живот и у Енглеској није тако ружичаст, како се она надала... Настале су опет патње и она је тако животарила, док није срела америчанског редитеља Џона Кроувела, који је већ неколико месеци тражио један тип, какав је имала Евелина. Одмах је ангажовао и она је остала у Енглеској четири месеца, све до доласка Дугласа и Мери у Лондон, који јој одмах понудише ангажман за Америку.

Евелин Брент је примила ангажман и отада непрестано игра.

Ретко је која глумица била пасионирана за филм као Евелин.

За време снимања једног филма, она се разболи, и како се болест продужила није било могуће скоро завршити филм. Лекар је изјавио, да она не сме да се диже из постеље. И кад је редитељ видео, да нема наде на скоро оздрављење, реши се, да пренесе студио у болесничку собу Евелине. Електричари и оператери пренеше своје апарате и насаде снимање.

И покрај грознице и температуре, Евелин је успела да се маскира и издржи снимање.

Сад се она налази у Холивуду и спрема да снима многе филмове. У филмском свету она се сматра као мало дивљачна природа. Живи повучено у једној великој кући, у мирној улици, покрај вила многих филмских звезда.

У часовима самоће чита врло много и има велику библиотеку... Не воли никако интервјуе и то је за њу право мучење.

Мрзи све што је извешачено... По природи отворена, она нема велики круг познанства, сем три четири по-

родице, а избегава све монденске скупоце и забаве.

Носи у себи и једну меланхоличну црту, али кад је у студију, пред апаратом она оживи и занесе се својом игром.

могла да спавам и тек око три са тужним срцем заспао сам. Е, тако је то кад неко зависи од другог. Жеља ми је била да останем до зоре играјући се са чаробним пампањцем!

— Како су Вам се допале хаљине девица из Мулен-Ружа?

— Хаљине дама биле су савршено укусне и скупоцене; тако да ниједна дама из београдских буржујских кругова не би могла да направи.

— Како то мислите?

— Зато што немају смисла и мисле ако дају много новаца да је то хаљина или тоалета. Али, како видим, свако биће може и са малим новцем да буде елегантно — и то ако промисли; а не као наше Београђанке, које када виде неку тоалету тродуло плате, не мислећи да за тај новец могу купити још три тоалете модерније и

ЊЕН ПРВИ ИНТЕРВЈУ

Мала Урбанова.

— Шта, Ви сте већ дошли и у Београд?!

— Да! — на велику жалост, дола сам!

— А, како се осећате у Београду, будућа велика уметница?

— За мене је јако досадно, али се ипак угодније осећам у својој околини — а нарочито што сам код своје мајке.

— Какве нам утиске доносите из класичног и веселог Беча?

— То ме питање необично растужује, кад помислим да се налазим у Београду! Замислите; драги пријатељу, напустити Беч и доћи у Београд.

— Имате право!

— Ах! Беч, Беч! — То је град бурнога живота, град лепих жена које су препуне љупкости, грације и свега што је најлепше и најпривлачније! На пример када сам отишла у Мулен Руж; то је за мене била сензација мога премладог живота. Била сам запањена од силних утисака на које моје београдске очи нису ни сањале; а камо помислиле.

— Да нисте случајно пореметили чуло вида?

— Нисам! Јер се ми Београђани брзо природимо свакој непознатој сензацији.

— Ви колосално резонујете!

— Шта мислите? Ако ја имам тек 17 год. — да не умем резоновати!?

— Ја се дивим Вашим будућим високим квалитетима мозга.

— Ах! — господине, осећам да ми сваки нерв трепери када пођем путевима блиске прошлости. Замисљавам да се налазим и да се са дивљењем

крећем по просторијама прекраснога Мулен-Ружа. Она скупоцена сала са плишаним фотељма и блиставо-мермерним степеницама очарава ме. А онај паркет био је заносан и као огледало сјајан; док Вас пријатно милују суштински зраци разнобојних реф-

Мала г-ца Урбанова са својим колегињама у бечкој балетској школи

лектора! Па онај декор са уметничким сликама; па она музика која Вас опија бацајући Вас у голичаве дрхтаје душе и тела које плива по рајским таласима живота! Али велика штета и бол што нисам могла дуже остати после програма — јер нам није дозвољавао наш импресаријо, рекавши да смо и сувише младе за кабаре. И тако сам отишла кући са великом жалашћу. Шта више нисам

лепше.

— Да ли сте имали много кавалера?

— Наравно! Како смете и да ме питате!

— Али ни један ми се није допао.

— Какве су биле конверзације?

— Обичне! — као што умеју мушкарци да причају обичне приче. Изјављивали су ми љубав и то по старом светском шаблону: »ја те волим«. Врло интересантно — као да се љубав састоји у љубави како мушкарци желе.

— Шта сте студирали у Бечу?

— Балетску школу за герле која траје 9 месеци.

— Ту сте школу свршили?

— Да! — И сад мислим да дебитирам.

— То ме необично весели, најмлађа уметница нашег београдског неба!

— Весели Вас?

— Да! — Тај Вам деби желим за најкраће време.

— Хвала Вам!

— До скорог виђења!!

М. Кутлашић

Дневно се понавља прање суђа

па је вредно да домаћице мало поразмисле, како ће тај посао учинити мање заморним, а да суђе буде увек чисто и сјајно. Сретне су оне, које већ годинама употребљавају идеално средство за чишћење

ШИХТОВ ОМИНОЛ.

КОЛИКО ЖИВЕ ЖИВОТИЊЕ

Обично се не зна колико живе животиње, али, према најистакнутијим зоолозима табела живота изгледа овако:

Крокодил 20 до 250 година; слон 150 до 200; шаран 100 до 150; орао

100; лабуд 100; гавран 100; лав 60; папагај 50 до 80; камила 50; орлушина 40; бик 30; јелен 30; магарац 25 до 30; коњ 25; чешљикар (штиглиц) 25; свиња 20; во 18 до 20; мачка и пас 18; славуј 16; лисица 15; овца 12; коза 10; кокош 10; пегови зец 8; дивљи 7; веверица 7; паук 7; пчела 1.

— „Али, ви долазите сваки дан да просите?“

— „Ако вам еј по вољи госпођо, могу недељно целу суму инкасирати!“

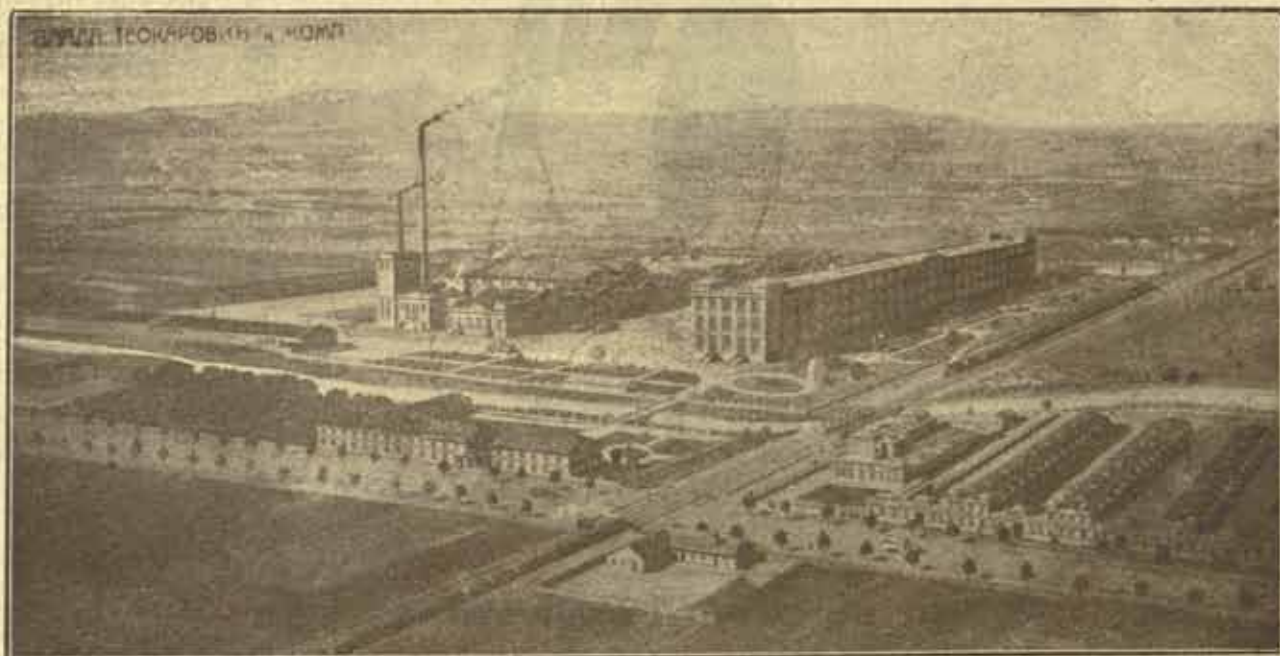
— Наонако, г. професоре, па шта ће вам три амрела.

— Један ћу заборавити у трамвају, један у ресторану . . . а трећи ми треба ако падне киша.

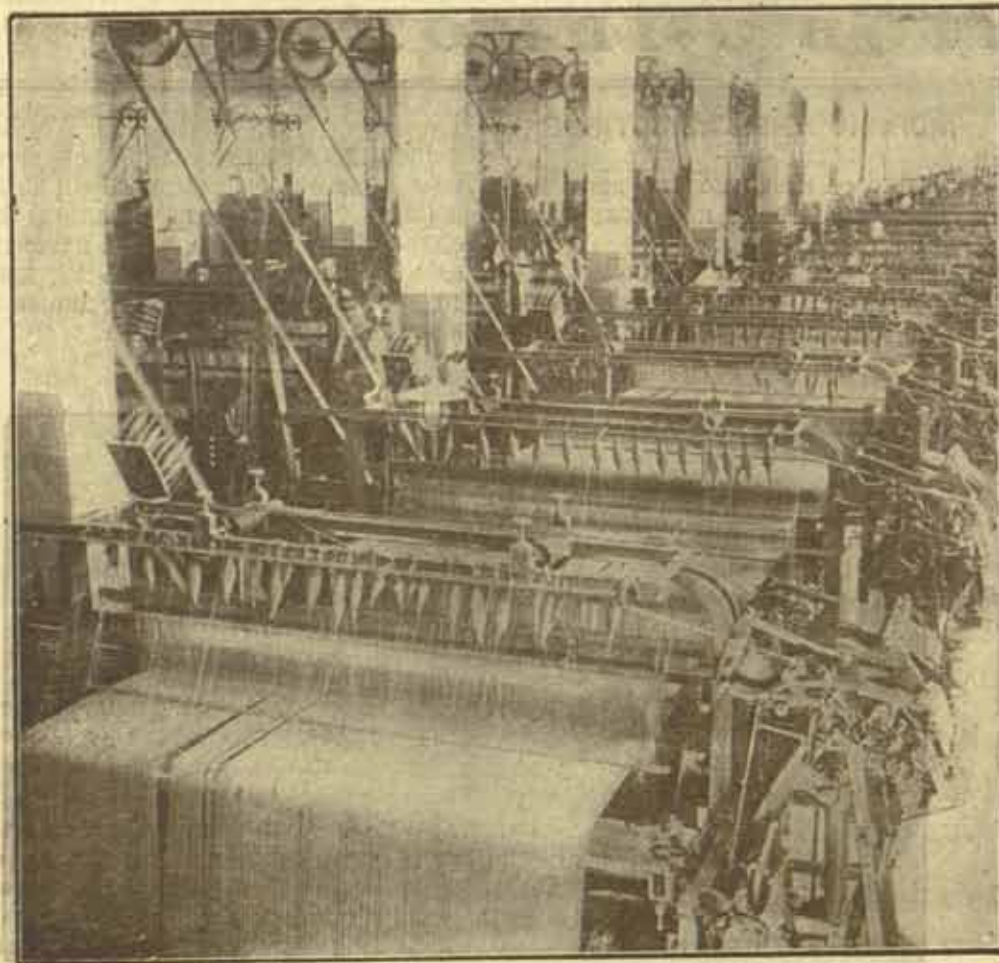

Породица Куган. Жак Куган старији и госпођа, Боби и Жак.

Кроз највећу домаћу фабрику штофова

Целокупни изглед фабрике Владе Теокаревића и Комп. у Параћину.

Ткачница фабрике Владе Теокаревића и Комп.

Код Параћина, на изласку из вароши, видела се 1919 године с десне стране пруге идући Нишу, једна старинска клизница. Ње је нестало те исте године; да се на ономе пустојем травњању, подигла за ових десет година, најмодернија фабрика штофова и вунених тканина у свој Југославији. Данас кад се прохуји возом, из далека се дају сагледати високи димњаци и низови великих, хигијенских зграда, са радионицама највишег ступња хигијене и технике. У оку остаје путнику читав сплет грађевина, у енглеском парку; с нешто позних ружа и војки. Варош рада, посред зеленила. Браћа Теокаревићи су успели, да за десет година свога стваралачког рада, да подигну на завидну висину домаћу вунену индустрију и да производе 4000 метара робе дневно, у квалитету, који је раван иностраном. Њихове фабрике, у ово јубиларној години, имају 15.000 вретена за све врсте вуненог предива, из уз то одговарајући број разбоја, односно равно две стотине. 800 радника, запослено је у овим фабрикама, поред свеопште кризе која је погодила сваку индустрију и привреду.

Ове најмодерније машине, у стању су да производе све врсте вунених тканина, ћебади, предива за трикотажу, официрске чоје и т.д., који по квалитету не уступају енглеским а по

цени су јевтинији за 70—100%. Почевши 1927 године рад на фабрикацији финих вунених тканина, Браћа Теокаревић су успели, да својим производима задобију огроман наш потрошачки свет, задовољан што може половину новца уштедети купујући домаћи штоф, упола јевтинији а по истрајности, постојаности боја и дезенима, раван сваком страном штофу. Зато је фабрика морала отворити своје експозитуре, велика стоваришта у свима знатнијим местима Краљевине, да у току наступајуће године још више разграна своју делатност и отвори нова заступништва у местима где их још нема. За сада, Београд има њихово велико стовариште у Кнез Михајловој улици, а затим постоје у Загребу, Скопљу, Битољу, Нишу, Крагујевцу, Крушевцу, Лесковцу.

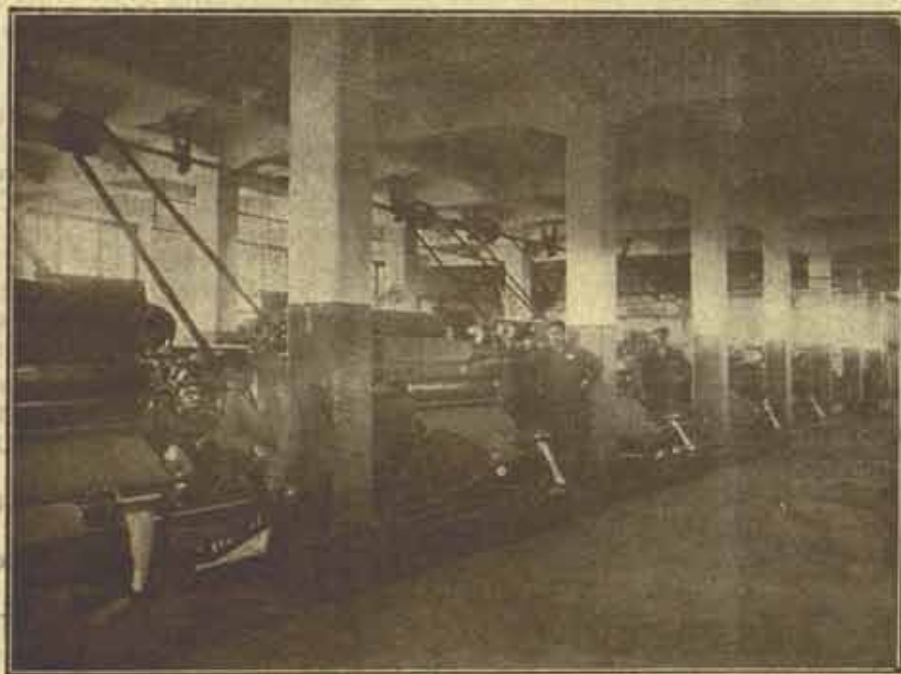
Свет је наравно пријатно изненађен овом домаћом производњом штофова. Од вуне, купљене у Аустралији,

Предioniца фабрике.

Новом Зеланду, Капланду и другим пијацама одакле енглески фабриканти набављају вуну под истим условима, ми стварамо наш штоф, који нам јевтиноћом омогућава више одела годишње.

А добитак је у националној привреди врло знатан: од како се опочело са производњом штофова у земљи, увоз текстилне робе опао је за 1 милијарду и 200 милиона динара. То би се могло уписати благодарно, приликом ове десетогодишњице фабрике Браће Теокаревић.

Ваљаоница.

АВИЈАТИКА У ШКОЛИ

Кћери богатих родитеља, које посећују Колеџ Таритаун у Енглеској могу, ако parasite жељу, да уче и авијатику. Дирекција школе ангажовала је специјалног наставника за нови предмет само тражи да девојке, приликом обуке поведу и једну »гарделаму«.

Ако се ова врста наставе покаже добра и практична и остали већи колеџи увешће је.

ФЕМИНИЗАМ У ЕНГЛЕСКОЈ

Жене туку мушкарце у енглеској администрацији. Најновије статистике показују, да, изузев парламента и неких надлештава, у осталој администрацији је запослено много више жена него људи. Из године у годину тај се број повећава, а деси се често пута да један конкурс прође, а да се не јави ни један мушкарац. Данашњи број жена запослених у јавним надлештвима у Енглеској, премаша број мушкараца за трећину.

ЦЕЛИБАТ У ТУРСКОЈ

Турска се нагло модернизује. Фесови су побачани, азбука је промењена а од харема остаје само још лепа успомена.

Сад је у моди целибат. »Ханниети Милије«, владин орган тврди да у Цариграду од 700.000 људи, 400.000 их је нежењено. Нарочито пада у очи да младеж неће никако да чује за оснивање породице.

Свакојако филмско друштво Џос Коб, Мери Ан, Хари Спер, трогодишњи Вицер, Боби Бурне, млади црнац Фарина и филмски четвороножац „Пет“.

Евгеније Секула:

Пустоловина Нимфе

Нимфа је на ивици шуме, на једном голом, у маховини зараслом пању, гледајући у бујицу блештања, кроз вео уздишућег зеленила дрвећа. После замишљено рече:

— Кад би још једном могла отићи међу људе!

Дубоко је уздахнула, јер давно није била међу људима. Можда од неколико хиљада година. Међутим, сепала се, једном се једним веома лепушкасим, црнооким младићем беше упознала, тамо негде, на песковитим, у златној магли лебдећим обалама Торонта. Али то давно беше, дрвеће шуме је много хиљада пута цветало од онда. Младић можда и није више у животу. То је вероватно. Смртници су кратког века овде на земљи.

Нимфа је дрхћућим уснама шаптала:

— Међутим, штета је. Лепе, црве-

не усне је имао и снажне, беле мишице. Јаој, како сам га и могла заборавити, сиромаша.

На далеком путу купатила, који је белим шљунком био присут, дивне жене шетаху. Светлуцање њихових дивних тоалета доведе је могло да се види кроз маглу. Тихо је шуштала сребром проткана свила и дивне боје је стварао златом извезени муслин.

— Лепо се облаче земаљске жене — уздахнула је нимфа, а њезине бисер-очи се одједном напунеше сузама. — Ето, Пан занемарује божанске кћери шуме. Скоро му сасвим голе иду. Међутим, како би лепо било, кад би се једном по својој вољи могла обући.

— Само кад би хтела једна земаљска жена да се мењам с њоме. У томе тренутку једна млада девојка ступи у шуму. Беше отмено хода и витког

стаса. На глави имала је корпу, која пуна беше мирисних циклама и плавог цвећа. Једна Италијанка беше то, можда из оближњег села, можда из дивне Ветурије. Мајка ју је била послала да продаје цвеће међу посетиоце купатила.

Нимфа ступи пред њу и ослови је: — Драга моја, не би ли се мењала одела са мном?

Мала продавачица цвећа је светлим очима посматрала нимфу.

— Врло радо — рече и грациозно се поклони пред њоме.

На нимфи је била сребром проткана угасито зелена хаљина, која се светлуцала као роса на мирисавим цветовима љутих еукалипта. На глави имала је круну од цвећа, украшену бисером. Продавачицу цвећа занело је ово.

— Рђав пазар ћете да направите — рече девојка брижно.

— Не чини ништа, радо ћу наплатити на овај посао за љубав авантуре. — смејаше се нимфа.

Једном границом додиривала је раме девојчице, која је на то заспала на рубу ливаде. Над њом је једна бела маслина ширила своје гране.

Хип... хип... као у бајкама, нимфа је за један тренутак већ поред цвећем засађеног шеталишта купатила стојала и вредно нудила своју робу. Слан и врућ мирис мора, који је у пролетњој бујици сјаја према њој струјао, занео ју је. Високе, витке жене су пролазиле поред ње у дивним, свиленим хаљинама. Нимфа пребледе.

— Да сам знала да је овде такав сјај... уздахнула је. — Нисам требала овако сиромашки да се показујем.

Али и поред тога је смешећи се нудила своје цвеће.

— Купите циклама. Изволите свежег цвећа.

Један стари господин се заустави пред њом. Смешио се. Ословио је малу продавачицу цвећа.

— Како се зовете, драга моја?

Нимфа га одмери. Отмено беше одевен. Неки матори аристократа је могао бити. На његовом сјајном цилиндру пондравала је сунчана зрака. Али очи његове биле су мутне и лакоче, као у шакала. Његов образ изгледао је као да је од пергамента и лично је друму на калабриској обали. Голико бора се укравало на њему.

— Ваше име ми реците, слатка моја — понављао је док је у своме меком новчанику тражио златник, да га поклони девојци.

Нимфа гордо подиже главу. — Зовем се Лавина, — слагала је. — Лепо име, старо име — гуњао је аристократа. — Имате ли већ љубавника?

— Немам.

— А нисте га никад ни имали?

— Никад! — изусту гласно нимфа,

МОДЕРНА КОСМЕТИКА

Модерна дама радо се служи, при своје улепшавању, разним апаратима.

док јој лице поцрвене као крв. Грчки младић јој паде на памет, с киме је на хиљадугодишњем молу Торонта шегала некад.

Аристократа изабере један цвет златне боје. Са својим финим, негованим прстима га у рупицу свога капута задене.

— Не бисте били моја пријатељица? — питаше, док му се његове дубоке очи затворише као у ајкуле.

Нимфа преплашено устукну.

— Сатир! — рече гласно. — Сатир.

Помислила је на полубогове са козјим ногама, који испод косе рогае имају. Глас им је непријатан и непрекидан као козе. А поред тога лудују за младим девојкама и несносни су.

— Шта кажете? — питаше стари господин, који ју није разумео.

Нимфа је хтела да поправи ствар.

— Хтела сам рећи да је милостиви господин у сатиричном расположењу.

Стари господин је вртео главом.

— Ја сам озбиљно мислио — рече искрено. — У злату би сте се купали, у свили бисте ишли, кад би ме послушали.

Нимфа се гордо исправи.

— Нисам зато напустила шуму, да са таквим страшилом спрегнем. Вуците се одавде, јер ћу груба бити.

Стари господин се удаљи, вртећи главом, док нимфу један човек са зеленим шеширом освоји. Смешна фигура је био. Као неки дворски ловац. Чуо је разговор, па се умешао у ствар.

— Но, ви глупа гуско! — рече.

— А зашто?

— Знате ли, ко је био тај господин кога сте одбили?

— Низнам.

— То је био принц Хајд.

— Шта врага!

— Најбогатији човек Енглеске.

— Баш ништа не мариш — рече нимфа. — Мене новац не може усрећити.

— Зашто сте глупи — рече човек са ловачким шеширом и вртећи главом и отиде и он.

Срце нимфе је сада грозничаво почело куцати.

Висок, витак младић је долазио према њој. Како је леп био! Као онај грчки младић, с којим се под маслинама Торонта играла. Али онај је црномањаст био као афричка палма. А овај је плав као љиљан. Пошла му је у сусрет.

— Изволите цвећа — рече смешећи се.

Младић стаде.

— Како сте златни! Шта тражите за цвеће?

На уснама нимфе појави се сладак осмејак.

— Од старог новаца, од младог пољубаца.

— Пољубац ћу радо примити, — рече младић — али цвеће немогу примити дабе.

— Јесте ли ви богати? — питаше брижно нимфа.

— Нисам, али ускоро бићу богат.

— Како?

За одржавање лепоте тела госпођа употребљава крем и пудер.

— Оженићу се!

— Је ли вам лепа вереница? — питаше нимфа грозничаво дршћући.

— Није, али има новаца. А то је главно.

— Новац! — уздахнула је нимфа, а образ јој се помрачи као пролетње небо кад га сенке облака покрију одједном. — Новац!

Две женске су приближавале. На неколико корачаји застале су. Једна гласно викну:

— Борђе!

Младић се преплашено окрену.

— Моја вереница — шапуао је. — Збогом.

И оставио је нимфу и свечано је пољубио руку даме.

Нимфа је још чула како је рекао:

— Неко несретно створење. Њезина мајка болесна лежи код куће.

Вереница је матора и мршава била. Њезине груди биле су равне као даска за глачање. Али, умиљато је пружала руку своје веренику.

— Хајдемо на морску обалу, Борђе.

Нимфа је бледим лицем гледала за заљубљеним паром.

— Једног ја нисам требала — говорила је у себи — јер је богат био, другом ја нисам требала јер немам новаца.

Замишљено подиже руке према плавом небу и рече:

— Увек само новац! Колико се покварило човечанство!

И, тугом у срцу и разочарана пође натраг у напуштену шуму. **К.А.Ц.**

Дискретни ластари

— Онаквим видети живот какав је у стварности, не оплакивати, не бринутн се за будућност, искористити сваки моменат: то су заповести животне уметности.

То ми је рекао Конте Еразмо, један симпатичан италијански морински официр, када смо се једном после подне, у хладовини хотела »Експелзори« шетали горе-доле, на морској обали, на Лиду. Из хала су принушено могли да се чују звуци музике, који се овде у маноном жагору мора изгубише. Испод трема су лепе жене — једна лепиша од друге — пиле чај, а било је таквих, које су још и сада у песку лежале и непомично посматрале облаке, који су клизили по угасито плавом небу.

У својој белој униформи, са својом косом, са својим препланулим и стално ведрим лицем, бацајући оштре погледе својих светлих очију на све стране, овај развијени и снажни човек био је оличење живота.

Када би се показао на видуку, жене би неку пријатну узрујаност осетиле. Љубопитљиво би вребале, поред које ће да се заустави? Али он би обично само поздрављао час на једну, час на другу страну, изузетно добадио би неку шаљиву примедбу једном или другом столу; са старијим дамама упустио би се и у дужи разговор, а после би се показао још овде-онде и на концу нестасо. Нико није знао куда је одлазио.

Односно: многи су нагађали да Ластари неће самцит провести вече, већ да га свакако чека неко. Међутим, он

је увек тако вешто удесно ствар, да је свака комбинација само као претпоставка могла да се одржи.

Једном приликом рекао сам му, и то баш оно извесно после подне, да њега држим најдискретнијим човеком на свету.

— Кад бих само још дискретнији могао да будем — одговорио је удахнувши, а после краће паузе додаде: — Нисте ни приметили, да су даме, у већини, мање дискретне од мушких? Пред својим другима, које су им често непријатељи, не знају за тајну. Али и пред јавношћу се често једном једином речју, једним покретом, једним погледом издају. И то, не случајно већ хотимице. Међутим, увек се чуде, када старије даме ставе у покрет свој језик!

— Истина је, — рекох — али то је за нас мушке тек свеједно?

— Ни из далека — рече Ластари. — Јер уколико женске више мучи жеља да дознају да ли смо у интимном односу с неким, утолико су пре готове да нам омаловажавају укус, када дознају ко је та дотична. Права женска само себе држи за лепу и пожељну, достојну тога да се њоме закупају мушки. Тако се једна и самном компромитовала, стварно без икакве потребе. Потребе заиста није имала. Не волим такве ствари. То нам снижава вредност.

— Да вам нисам рекао мало пре, да вас држим за најдискретнијег човека на свету, умолио бих вас да ми испричате тај необичан случај.

— То могу учинити, а да и не по-

вредим дискрецију — одговори Ластари — или би то ипак индискреција била? Ништа зато. Нема правила без изузетка.

И шармантно смешећи се седе у песак и једним недостижним гестом позва и мене да то учиним.

Испричао ми је следеће:

Када сам пре неколико година, непосредно пре рата, у Риму проводио фашанке, моја мајка желела је да нађем себи жену. Није ме одушевљавала ова идеја, али пошто сам добар син правно сам се као да пристајем на то. Представих ме једној младој девојци, која је, како по своје пореклу, тако и по своје иметку, веома погодна била да ми постане жена. Није била она апсолутна лепота, пред којом су се без говора клањали уметници и конесери, већ више женске оне врсте, која је већини мушких индиферентна, док код неких побуђује антипатију, а неке просто очарава.

Шта се мене тиче, ја сам био у групи ових последњих. Да и поред тога ово познанство није постало фатално по мене, могу да захвалим околности да сам тада, када су ме представили тој младој девојци, већ био у сигурним рукама. И то, у лепим рукама једне шармантне и оштите познате лепе жене, коју сам већ пре рата, за време док сам још био кадет, посматрао као нешто недостиживо, а која ме је касније, за време споменутих фашанка, када сам већ као опробани ратник стојао пред њоме, кратким путем уверила о томе — да као њак нисам имао право.

Та жена уживала је најлепши глас и када је неко хтео да наведе пример за добар и сретан брачни живот, њезин брак споменуо би у првом реду. Њезин муж био је веома елегантан и леп човек, а и само њихово дете слу-

Највећи избор
Трпезарија
и спаваћих соба.
Цене најјефтиније.

Груичић и Ристовић
Васина 20 до Класне Лугрије

жидо ја као доказ да се за њихов брачни живот ништа рђаво не може рећи. Међутим, чињенице су против тога говориле, али то не спада овамо.

То само ради тога напомињем, да бих објаснио на који начин није дошло пред јавност наше пријатељство.

У то време сам се упознао са оном младом девојком, са којом сам требао да се оженим, да бих усрећно своју мајку.

Али, нисам се оженио њоме. Остао сам нежењен, а вероватно је, да се нећу ни женити. И не узимајући у обзир да су жене морнара — тиме ништа ново нисам рекао, зар не? — уколико верне остану, осуђене на врло бедан живот, а уколико не остану верне, није вредно да их уземемо. Иначе, мој лични карактер не пружа ми довољну гаранцију, да ћу своју дужност као муж беспрекорно вршити.

Једном речју, упознао сам се са том извесном младом девојком и већ после четврт сата био сам начисто да уколико још четврт сата останем поред ње, да ћу у трећој четврти изгубити своју самосталност.

Поплашио сам се. Старио сам се да избегнем сусрет с њом — али пошто нисам могао потпуно да се ослободим друштвених обавеза, већ и због те жене — стално смо се састајали. Морам приметити да је осим моје мајке било и других, који би се обрадовали били, да је било дошло до нечега. Често би нас једно до другог посадили.

Девојка ме је очигледно удостојавала својом наклоношћу, па нисам могао то да не опазим и нисам могао у лице да јој кажем да не осећам према њој никакву наклоност, што уосталом није ни био случај. Једном приликом сам јој тек онако добацно, да ми слце није слободно.

Девојка се прилично изненадила.

— Нисам ни знала да сте верни! — чекала је мало збуњена.

— Па и нисам верен, — рекох. — Али постоје и друге везе, које можда још чвршће могу да вежу два створења него један мали знатан прстен...

Мислио сам, да сам тиме све покварио. Али десило се нешто друго. Девојка је сада сама тражила прилику да се састане самом и када би ме у таквим приликама погледала таква је била, да сам губно памет у њеној близини. Али нисам устукнуо пред својим осећајима и бежећи пред искушењем, још страсније сам се бацао у наручје жене.

Тада се тако нешто десило, чему се нисам надао.

Једно пре подне, — после играчке спавао сам редовно више но обично — узрујано и стидећи се, али ипак триумфално упаде у мој момачки стан то младо девојче и плачући и смејући се у исто време, спусти се на

ивницу моје постеље.

Пошто сам изненадно подигнут из сна, трајало је неколико минута док сам поверовао самом себи да сам заиста будан. На крају прибрао сам се толико, да сам — то сам бар мислио — почео да схваћам ситуацију ове нетакнуте девојке, у коју је само захваљујући своме капрису и непромишљености могла да доспе. И, замислите: ја, који сам без скрупула уживао све сласти које би ми пружила судбина — у овом случају узео сам на себе улогу чувара невиности и свом снагом настојавао сам да нагзорим девојку, која је у својој узрујаности још лепша и пожељнија била, да напусти мој стан.

Моје речи овом приликом потпуно су промашиле циљ и већ је почело да се колеба у мени моје племенито уверење, када поглед девојке паде на једну фотографију, која је била на моме писаћем столу. Беше фотографија те жене.

Девојка скочи. За један тренутак застала је. Погледала је слику, а после се насмеја. Прави грч смејања беше то. Беспомоћно се беше наслоњила на прозор.

— Шта је вама? — питао сам је зачуђено.

Дуго је трајало док је дошла к себи.

— Дакле, то су те извесне везе?...

— рече најзад, фином иронијом указавши на слику.

Извињавао сам се, заклињао сам се, да само најдубље поштовање осе-

ћам према тој жени. Узалуд, девојка је знала, осећала је и право.

Не познавајући тада још психологију жена као данас, — примећујем да је ни данас не познајем — држао сам овај моменат за погодан да своју познаницу придобијем да ме напусти. Али учинио сам алузију и на то, да сам и ја смртник, да и ја могу изгубити главу, да бих тако нешто могао да учиним, што се не би дало више поправити.

Међутим, ту сам се рђаво провео.

— Ваљда тек не уображавате? — викнула је девојка гордо, леденим поносом. Ја сам само зато дошла овамо да дознам оно што сам хтела дознати.

Обукла је бунду и већ је била напољу.

Није ме удостојила више ни за један тренутак.

Много сам премишљао о овоме случају, — наставио је Италијанац после почивке — али све се више учвршћује у мени уверење, да није из љубовитљивости дошла да ме посети. Видите: таква је женска психологија! Знао сам, да је узалуд проучавам. Али зато ћу ипак наставити.

Неприметно погледа својој руци сат, дискретно се насмеши, а после ми пружи руку и подиже се.

Неприметно се удаљио у правцу кабина за купање, да га нико неби приметио.

К. А. Ц.

Успех помаде „Michel“

ЗА КОСУ. 23-IX-1929 г. Крагујевац

Помади „MICHEL“

Васина 8. Београд

Пре извесног времена добио сам од Вас поручену дозу од ваше помаде, које сам употребио, зато вас молим пошаљите ми још једну од 60 гр. као и раније. Коса ми је почела да расте, и прилика је да ће ми ску изгубљену косу повратити.

С поштовањем

САВА НИКОЛИЋ, митр. одел. арт.тех. зва. Крагујевац.
Шаље на доплату »MICHEL«, Васина 8, Београд.
Продаје и апотекa »Делини«, Кнез Михајлова 1, и др-герија »Ескулап«, Коларчева 8.

Прави железнички сатови Јесу хронометар „ЕТЕРНА“

Њих је Дирекција Држ. Железница под Број 75580/29. од 18.-IX.-1929. год. примила за своје службене часовнике »ЕТЕРНА« оригинал службени железнички отворен С. Д. Ж. Динара 440—

Шаље за унутрашњост уз доплату (повуку)

Петар И. Зарић Београд КОЛАРЧЕВА 6.

Велики изустровани часовници шаље бесплатно. — »ЕТЕРНА«, сат се оправља бесплатно у сваком случају од дана куповине за 5 година. — МОДЕРНА РАДИОНИЦА ЗА ПРERAДУ НАКИТА.

КЛУБ ПАСА ОД РАСЕ.

Ретко се дешава да један клуб постигне тако велике успехе као енглески «клуб паса од расе». И ако мало чудно име носи, овај клуб се врло лепо развијао и данас броји више чланова него ма који клуб на свету.

Идеју за клуб дао је шеф ветеринарског колеџа јер није могао да нађе никако средства за оправку марвене болнице. Он је сматрао да у великој Британији има бар 3.500.000 кућа које имају по једног пса од расе. Толико пријатеља животиња може ваљда да учини нешто и за болницу, нарочито ако се ствар представи са шалвене стране.

И збиља. После «пасје недеље», организован је клуб паса. За пет минута клуб је имао 15 чланова, а за шест месеци 50.000. Овогодишња «пасја недеља» привукла је у клуб још 22.000 нових чланова, тако да данас има 160.000 паса који носе око врата литар са значком свога клуба, а марвена болница не само да је поправљена, него има читаво ново крило.

ЧИТАЈТЕ
»НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ«

Првокласне музичке инструменте директно са

ФАБРИКЕ

односно фабричког стоваришта

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ

ЦЕНОВНИК

добијете брзина! Затражите га код највеће отпремне фирме музичких инструмената у Југославији:

МАЈНЕЛ И ХЕРОЛД

Фабрика музичких инструмената, грамофона и хармоника

филијала
Марибор, бр: 145-В
Визовине од Д. 95. нов.
Тамбуре . . . 90. . .
Мандолине 136. . .
Трубе . . . 505. . .
Грамофони 545 . . .
Ручни хармонике 85 . . .

НАЈБОЉУ СВЕЛОСТ ДАЈЕ СВЕЂА „ПОБЕДА“

СВЕЂЕ

славске израђене од чистог пчелињег воска препоручује радња Милоновића и Брата

39 Кнез Михајлова 39
Телеф. 11-37.

НАЈБОЉУ СВЕЛОСТ ДАЈЕ СВЕЂА „ПОБЕДА“

Дивна бујна коса

је ретко када дар природе. Скоро свуда је ова дело нарочите неге. Зато да би коса била мека као свила, ошаравајући ејајна и нежног мириса - посветите нарочиту пажњу избору тога средства за негу косе.

Ми Вам једино препоручујемо наш опробани

SHAMPOING 'ALEM' МЕРИМА-1839

ЧУВАЈТЕ СЕ ТРБУШНОГ ТИФУСА!

ПИЈТЕ САМО ПРИРОДНУ МИНЕРАЛНУ КИСЕЛУ ВОДУ
„Милан Топлица“ из Бање у Вичи код Прокупља,

која је указом Њ. В. Краља под С.Бр. 44735-1929, оглашена за лековиту и опште корисну за народ.

Било је укључено на пиће, добија се у свим бољим ресторанима, додекартима, кафанима, хотелима, ресторанима и т. д.

МИЛАН ТОПЛИЦА

ПРЕДУЗЕЋЕ „ТИЛОНС“ К. Д.

Телефон бр. 29-53.

БЕОГРАД

Франкованова бр. 29.

Нешто што сваки мора да зна.

Рад у предузећу.

Ми можемо са задовољством констатовати да се у Београду, не само Општина свестрано стара да нам пружи модерну кадрму. Држава и појединци да подигну модерне и велике грађевине, већ и да се развија у сваком другом погледу. Ми видимо да је нагло развијање Београда утицало те су се почеле и код нас примењивати многе корисне ствари, које су иначе постојале само у великим градовима света.

Једна од тих новина, врло корисних за публику јесу радње за парно пеглање, хемиско чишћење и бојење мушког и женског одела, које се већ деценијама практикују у Америци и Европи и која је и код нас уведена те тиме испунила празнину која је постојала у нашој престоници.

Једна од ових радња, која је у добри час отворена у Београду јесте предузеће »Express Valet«. Балкан-

ска улица број 19. Оно поред остале публике задовољава у многоме ону публику којој нема времена да чека дуго, или која је у самом пролазу кроз Београд, те јој је потребно хитно пеглање одела. Да би и овоме захтеву публике удовољило, власник предузећа дошао је на срећну мисао да радњу смести у локал који би био у близини железничке станице и у пролазним улицама за центар града. Због тога је радња смештена у Балканску улицу број 19. Ту публика може имати своје одело испеглаво и очишћено за 10 минута. Сваки може лепо седећи у засебним кабинама, сачекати тих неколико минута док му се одело испегла и очисти. Ни оној публици, којој није потребно умивање, неће бити досадно чекање тих неколико минута, јер су кабине снабдеване многобројним листовима

које публици стоје на расположењу.

Поред овога, радња прима све врсте штофова, свиле и у опште свих модерних ткања на хемиско чишћење, бојење и парно пеглање. Сви ови послови врше се најсавесније и то умереним ценама.

Власник радње Г. Ружичка уверио је својим стручним знањем многобројне муштерије о солидности рада и тачности. Радња има, осим своје централе у Београду Балканска улица број 19, (телефон бр. 7-88) још и своје две филијале у Загребу и Сиску. Свуда она је стекла симпатије публике и постало једно предузеће неопходно потребно.

Као такво препоручује се целокупној публици. Нарочито се скреће пажња путницима из унутрашњости који долазе у Београд, било у пролазу, било да се дуже задрже, да се користе овом установом.

Спољни изглед радње.

МАДРАЦ ЗАВЕСЕ, СТОРЕ, ГАРНИТУРЕ

добила је у великом и лепом избору
по невероватно ниским ценама
ПОМОДНО МАНУФАКТУРНА
ТРГОВИНА

Соломона Х. Габаја

Васина 18. Београд.
код „Три тигре“

СВАКА ДАМА

треба да негује своје лице чудо-
творним савушем

„JOLLY“ (Жоли)

најбоље средство против пеге и бу-
буљица. Одржава сталан свек
младачки наглед.

За целу земљу продаје

Петар Петровић и Беловић — Београд
Препродавцима знатан радат.

Специјална Парфимерија

ЧИКА ЉУБИНА 1. — до Управе Фондова.

Велики избор француске парфимерије:
кремова, шудера, ружева, мириса,
колош, воде, лосиона и т. д.

Цене услед мале режije јефтине.

МЛАДОСТ
ЛЕПОТА
ОВЕЖИНА

КРЕМЕ ДАРУВАРИ

Најавршенији производ модерне и на-
учне косметике. Већ код прве употребе
постаје кожа свежа, мена и фина, одотра-
њује све приттве, бубуљице, маље, пеге,
дрвенило носа и др. На захтев рапортали
смо око 30.000 пробних кутија и на осно-
ву тога примили много писма и пору-
бина преко 28.000 комада. Међутим, Ви
не верујте ником, него тражите бесплатно
кутију за пробу, да се уверите. Ките ша-
љемо, ако нам се за трошак пошаље у мар-
кама Дин. 3.— Оригиналане троугласте ку-
тије добијају се по цени од Дин. 15.— у
свима апотекама, дрогеријама и парфиме-
ријама. Поштом шаље: АПОТЕКА БЛУМ,
СУВОТИЦА 17.

SUNTOL

Течност за чишћење паркета
Фарбаног патоса, линолеума, дрвеног намештаја, и
кожних делова: намештаја, аутомобила, ташни и т. д.

ЧЕТКАЊЕ НЕПОТРЕБНО

Само намазати и сачекати да се сасуши, затим вуне-
ном крпом избрисати. Врло практично и економно.
Чисти флеке. Даје изванредан трајан сјај, који је и
на влажном времену постојан

Добија се у бољим колони-
јалним радњама. Производ:

Хемијске фабрике IMMALIN

ФРИЗЕРСКИ САЛОН ЗА ДАМЕ

ЈЕЛЕНЕ ОСТОЈИЋ, БЕОГРАД

Макензијева 16. — Телефон бр. 45-21.

Електрично ондулирање косе

Mise en plis

Нарочити -Darling- ондулација за девојчице.

ДАМЕ!

Ако хоћете да останете увек младе
и лепе, и да добијете лепо нежно и
бело лице, да се спасете сунчаних
пеге, бубуљица, мрља и т. д. да вам
лице и кожа остане увек у мла-
далачкој лепоти и свежини, немојте
пропустити, да не употребите је-
дино опробано и сигурно средство
КРЕМА САНИТАС
јер је једини препарат за лице, који
завста прави фино лице, одржава
младост. подмлађује, даје трајну и
дивну свежину тела — лицу и откла-
ња и спречава преране боре на кожи.

ЦЕНА ТЕГЛИ 35 ДИН.

САНИТАС, Кнез Михајлова 6.

Сцена из филма „Продане кћери“

Лауш Биро:

Сињор Сабато

Једна паметна, лепа девојка ми је испричала овај случај:

... Дук Италијанске обале смо путовали, између Анконе и Риминија. Приближавао се крај пролећа и наступало је лето. Море је пуно било опојнога сјаја, и земља пуна заљубљених чуда. Двоје смо били, ја и мој отац и такмичили се, ко ће више да удахне у себе од овог сјаја, од овак боја, од овог блештања, ко ће више да удахне дивне опојности ове сретне земље.

Прво смо у Пезару били, а оданде отишли смо у Фано. Росно, мирисаво, од светлости пијано јутро беше. Живот је лепо кренуо у старим кућама Италијанске варошице. Посматрали смо те куће: по нека представљала је право ремек-дело ренесансе. Завесе су спуштене биле на неким: ту већ лени излетници спавају.

Тражили смо цркву и нисмо могли да је нађемо. Потражили смо некога, ко би нас могао упутити. Жене са

седа су пролазиле поред нас, а после тога неколико малишана пробоше. Са њима нисмо ни могли да се упустимо у разговор, било би узалудно.

— Гледај, — рече тада мој отац, — упитаћемо оног господина.

Споменути је у капији једне мале жуте куће стојао. Један црномњаст младић беше то, између двадесете и двадесет и пете године. Лепо беше одевен. Али само његове очи беху интересантне: велике, дубоке, сјајне очи, које су својом живошћу, окретношћу и ватреношћу учиниле утисак као да засебним животом живе. — Мој отац му приступи и подиже шешир:

— Сињоре, молим вас, реците нам, како бисмо дошли до цркве?

Очи младића севнуше, преко његовог непомичног лица прелете живост, одједном оживе у целом бићу своме. Услужно, уљудно и ватрено поче да нам објашњава:

— Овом улицом право треба ићи,

а код треће споредне улице на десно треба кренути...

Запео је.

— Уосталом, — рече — радо ћу вас отргнути доде.

Није ни сачекао одговор, већ је одмах пошао с нама. Ми смо ишли за њим. И путем је стално говорио: на шармантан Италијански начин стално је брбљао, тумачио је, удварао нам се. Беше нам и смешан и симпатичан. Његова објашњења после кратког времена била су само мени упућивана. Мислио је да сам жена и стално је могао да се чује:

— Сињора... сињора...

Мој отац поправио га је.

— Сињорина.

— Није жена: госпођица је. — Да би му објаснио, додаде:

— Миа фиџла... моја ћерка...

Мали Италијанац са лицем озареним радошћу захвали на објашњењу. Радост и ревност чисто му запалише лице, које се сјајило, светлило. Постао је још уљуднији.

— Сињорина... сињорина...

Стигли смо циљу. Захвалили смо му се на услузи и хтели смо да се опростимо. Међутим, наш пријатељ није хтео да нас напусти:

— Показаћу вам цркву.

Ја и отац мој погледали смо једно у друго. Мој отац слегнуо је раменима. У Италији могу да се нађу такви пријатељи — који накнадно обично поднесу рачун. Па, нека поднесе свој рачун...

Његово објашњење било је испочетка пријатно. Све је знао, у свему је био верзиран; о историји цркве држао је сјајно предавање и одлично се пенкао са безобразним фијакеристом. Пре подне је ванредно пријатно. У подне одвео нас је у једну гостиницу, која је била најбоља, најотменија. Тада смо понево хтели да се опростимо с њиме. Свакако жели већ да се врати својој кући. Мало збуњено ме је погледао.

Сињорина, ако дозволите, и ја ћу овде ручати.

Погледала сам свога оца, он смењени се даде знак да пристаје, на што сам и ја пристала и одговорила му:

— Мило ми је.

Заједно смо ручали. Од малог Италијанца имали смо и овде користи. И овде је све добро познавао: морске рибе, печења. Све је знао.

За време ручка мој отац рече ми нашим језиком:

— Слушај, овај човек је заљубљен у тебе.

Насмејала сам се. После сам погледала Италијанца и нисам се више смејала. Пре тога нисам ни приметила да једва једе. Стално се о нама бринуо, он је једва узео нешто. Његове очи пламтеле су, а на лицу његовом могао је да се види такав израз верности и оданости, какав сам до сада само на псима приметила. Стално је мене посматрао... Био је заљубљен у мене одиста, на италијански начин заљубивши се одједном, неочекивано. Мало сам поцрвенела. Иако се пре никад нисам збуњила, ова италијан-

ска љубав збуњила ме је. Мој отац приметно је то и да ме спасе топлих молби тих крупних очију, почео је да се разговара са нашим пријатељем.

Дознали смо да се зове Сабато. Донде му ни име нисмо знали. Дознали смо да у Венови живи и да је на неколико дана дошао својим родитељима. По занимању је кројач... Кројачки помоћник.

Моја збуњеност прошла је. За време разговора ми се потпуно вратити мирноћа. Јако је пријатан овај мали кројач, али његова љубав ме заиста неће бунити. Он ће се вратити у Венову, а ја ћу се вратити кући својој. На крају крајева од кројача не постају ритери и хероји као што беше Јангло.

Сињор Сабато је и после подне с нама био. Трчкарао је тамо-амо, трудио се, брбљао је, тумачио је. Показао нам је околину. Јефтино је куповао неке ситнице, неке ситније старине. Био је од неоцењиве вредности, био је уљудан, фиња мали Италијанац, мој умиљати кавалер, мој заљубљени кројачки помоћник.

После подне сиремали смо се натраг у Анкору. Сињор Сабато питао је, докле ћемо остати тамо?

— Једно две недеље.

Његове очи заблесташе се.

— Две недеље? — понављао је радосно.

После се замисли и после дугог премишљања рече поново:

— Две недеље...

Заиста дирљиво беше заљубљен овај симпатични, наивни италијански кројач.

Отишли смо на железничку станицу. Још десет минута смо имали. Сињор Сабато нестало је тада на један минут.

— Шта мислиш, — рече мој отац — да ли да дам новаца овом човеку?

— Незнам, заиста неznam.

Мој отац се замисли и после рече:

— Даћу му. На крају крајева, он је кројачки помоћник. Нама је жртвовао цео дан. За нашу љубав није ручао код куће. Тако што се у Италији не чини дабе.

... Воз је већ чекао. Тада се појави Сињор Сабато. Трчао је. У руци имао је цвећа. Једну китку дивних ружа. Његов образ горео је од среће, када ми понизношћу пуне љубави пружио цвеће. Ох, тај мили, заљубљени италијански кројач...

— Партенца, — викну кондуктер.

Морали смо ући. Пружила сам му руку. Његов образ био је румен. После сам према платформи погледала.

Мој отац пружио му је руку, нешто је мрмљао, захваљујући му се, а другом руком хтео је једну новчаницу од десет лира да му тутне у руку.

Оно што се тада догодило, било је страшно. Сињор Сабато опазио је новац. На његове светле очи спусти се одједном магла. Са лица његовог нестале руменила, а његов црноманости тен постаде сив као прашина. Уста његова отворише се, али није могао да проговори. Лице његово искриво је грч страшне горчине, очајне и неизмерне туге. Дрхтао је у целом телу, тресао се. Његов поглед паде на мене; тако су изгледале те жалосне мутне очи као очи једног онесвесног човека. Подигао је руке и без речи је махао њима.

— Партенца, — викну кондуктер поново.

Мој отац стидећи се сакрије новац. Скочи горе. Воз крену. Страшно је било Сињор Сабато је поред трачница и очајно гледао за нама. Воз је све брже и брже одмицао. Већ давно напустисмо станицу. Згрчена сам седела на своје месту. Нека зима ме је била обузела, нека гроза ме је тресла. Осећала сам грижу и бол у срцу, а у души дуто сам плакала. **К. А. Ц.**

НОВО? ОТВОРЕНА НОВО?
Радња Бонбоньера » ВЕРБЕР «

Има увек свих страних, као и домаћих, чоколада, бонбона, бонбоньера и бисквита препоручује се својим познаницима.

Бивши пословођа овдашње Филијале, БРАЋЕ РУФА Краља Милана 103. — БЕОГРАД

А. Финци БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН
787

СПОРТ

ПРВЕНСТВО...

Првенство престонице се ближи крају; још остају игре Сокола са Б.С.К.-ом и Југославијом, БУСК — Графичар и БСК. — Јединство. Мада се претпоставља да ће плави и црвени савладати своје противнике, ипак се очекују веома занимљиви сусрети; нарочито ће се Соко тешко предати. Наравно да ће најнеизвеснији сусрет бити између БУСК-а и Графичара, јер се у њему састају кандидати за други разред. Истина, љубичасти су лоптачки културнији, барагају лоптом изврсно, али на жалост имају велики недостатак, а тај је: неиздржљивост. Студенти су у бољој физичкој кондицији и раде далеко једноставније, мада поред свега тога се сналазе почетнички пред циљем.

Ово коло мада је дало сигурне победе фаворита, ипак је једна, за коју се мислило да ће испасти најобичнија, а испала веома мршава. Југославија је била опет та, која је дозволила слабијем такмацу да јој доведе победу у питање. Цео тим је играо без везе. Ни одбрана ни навала нису биле на висини. Ово прво неби требало много да изненађује ако се узме да састав стрелца није био најповољније решен. Наравно да ова формација није могла успешно да просперира противу веома солидне одбране Б.У.С.К.-а. Побеђени су у најтежим играма дрошци најбоље. Управо сјајно с обзиром на њихов пласман. На њима се примећује напредак. Нарочито је одбрана тешко победљива. Цео тим се одликује великом борбеношћу и уопште га се не тиче реноме противника. Играју брзо и снажно али стрелци још немају система, ослањајући се више на појединачне жације, практикујући дур-систем. Кад овог недостатка нестане и предња линија боље схвати дужност егзекуције, зелено-бели ће престављати тешко савладљиву препреку и своју кожу ће продавати по најскупљој цени.

Насупрот црвенима, плави су дали изврсну игру у свима линијама и наравно да је капитулација Обилића била неминувна. Међутим и поред резултата од 8 : 1, није се играло само на један гол, већ је и други дозођен прилично много у опасност. А она је неколико пута била веома погубљена. Обилић је знао да не може постићи неко ремек-дело и зато је без обзира на голове играо са великом вољом. Нарочито је до паузе опасно нападао охрабрен случајним погод-

ком и помогнут ветром. Наравно да мајстора није могло ово збуњити и он је радио пуном паром. Задњи део момчади је — изузев мањих грешака Михајловића — радио беспрекорно како у дефанзивном тако и офанзивном погледу. И онда није чудо да је

и прва линија дошла до изражаја. Једино је «чаробни стрелац» остао празних шака, а то се мотивише блесуром а нешто и пехом. Иначе је успело и Најдановићу преко обичаја, да двапут погоди циљ!

Благ. С. Ракић.

За сваку употребу
специјална сијалица

коју ћете наћи у најновијој серији ТЕЛЕФУНКЕН сијалица. Искористите 25-годишње искуство Телефункен радиоинжењера и стручњака, и бирајте све Ваше сијалице из наше специјалне књиге о сијалицама (82 стране), коју свакоме шаљемо бесплатно.

Најстарије искуство.

Најмодернија конструкција.

Заступници у свим већим градовима.

Југословенски Сименс А. Д., Београд, Краља Александра 8.

СПАСИТЕ ИХ ОД ПИЈАНСТВА!

МАЈКЕ И ЖЕНЕ, ви које очајнички гледате како ваши драги у пијанству руше себе, породицу, имање и своју част, остављајући у кафани и последњи грош, ви их можете спасти без да они знају, са «АВИНАЛОМ», препаратом берлинског апотекара Франка, апсолутно нешкодљивим по здравље. — Пуно захваћеница од излечених. — Цена дин. 220.—. Разашлиће оригиналне кутије Генерални заступник за Југославију П. ПОПОВИЋ, Београд, Коларчева 7.

ком и помогнут ветром. Наравно да мајстора није могло ово збуњити и он је радио пуном паром. Задњи део момчади је — изузев мањих грешака Михајловића — радио беспрекорно како у дефанзивном тако и офанзивном погледу. И онда није чудо да је

и прва линија дошла до изражаја. Једино је «чаробни стрелац» остао празних шака, а то се мотивише блесуром а нешто и пехом. Иначе је успело и Најдановићу преко обичаја, да двапут погоди циљ!

Благ. С. Ракић.

Прва ревија моде у „Палас“ хотелу

За елегантни Београд нема веће привлачности, но један чај на ревији моде. Већ смо се навикли, да сваке године дефиљују испред радозналих и упијајућих очију београдских помодарки, грациозни манекени, лепе и витке жене, корацама пуних музике, са грациозношћу, обучени у најлепше и најкукусније творевине париских стваратеља моде. Некада г. Милан Јаношевић приређивао је изванредно успеле ревије своје колекције балских тоалета и фигура и не само да их је приказивао у престоници, већ је имао оправдани успех и у Новом Саду. Кућа Карио чинила је то исто. Сада је г-ђа Линден — Матачић, једна умна и фина госпођа почела са живим модним јурналом; увела је месечне ревије свеукупне моде. Пред одушевљеним светом, који се пре десетак дана окупио на чају код „Паласа“, дефиловао је низ манекена, носећи на себи крзна, балске хаљине, нове шешире, последње новости кожне, особито ципеле и ташне. Неколико првих београдски кућа биле су заступљене.

Посебну пажњу публике привукла су крзна из врло познате и ако недавно отворене радње *Виници*, у Кнез Михајловој улици, 16, (телефон 40—18). Све модерне боје засењавале су очи.

Скупопцена крзна од чинчиле, бизона, персијанера, сре брних, грао, белих и беж лисица, давала су утисак најбоље снабдевоног магазена у Паризу. Као у малој прозној песмици коју смо читали за време ревије, било је: Жена и крзно, повезани су вековима. Вечно пријатељство жене према крзну утемељено је данима Земаљског Раја а постигло је врхунац у нашим данима.

Дивља звер постаје
питома и полаже своје
најбоље на олтар *Њене*
Лепоте.

Жена је схватила дубоким погледом,
да је крзно онај последњи,
најплеменитији оквир *њене* лепоте.
И жена се је заклела крзну.

Са модне ревије у „Паласу“: Један модел крзног капута из познатог стоваришта „Виници“ (Кнез Михаилова 16)

Поред крзна, особито су били запажени кожни производи из веома укусне београдске куће *Алигатор*. Дивне коже од крокодила, змије, гуштера, у преливајућим нијансама и у најсавременијим формама, испољавале су се у изванредним ташнама и кожним украсима дамским, за посете, за излазак у вече и на балове. До највећих префињености отишло се у томе тражењу стила према ансамблу елегантне даме наших дана.

Г-ђа Линден — Матачић, која је са овом првом ревијом пожељела успех, даваће свој други чај, са музиком и репризама и са изненађујућом ревијом, вероватно 14. децембра, а затим сваког 15. у месецу, све до наступајућих врућина, када са себе свлачимо све — до кошуље.

Занимање великих људи

Интересантно је да су се велики људи занимали таквим врстама занимања, да су она била сушта контраст њиховим доцијним проучавањима и доцијном професијом. Неки су и за време тих проучавања одржавали своју професију од које су живели, зарађујући тиме најужније потребе за њихову личну егзистенцију. Они се тога нису стидели, већ им је то чак доцијне чинило као понос. Лорд Тендерден довео је једнога дана свога сина пред једном избијом у сред Лондона преко пута катедрале и показао му је са речима: »Видиш то

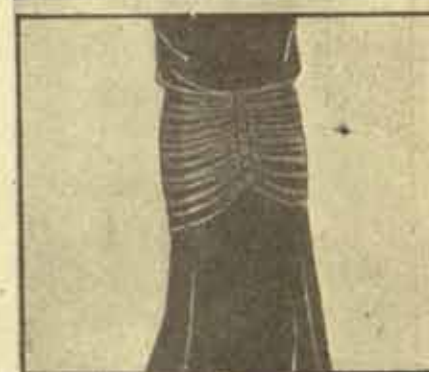
дућанче, ту је твој деда бријао лондонске раденике за један пенни (десет пара)«. Имамо примера и у најранијој прошлости, Талес, један од седморице мудраца, био је обичан трговац. Салон, познат по своме другом оснивању Атине и т. зв. »Салоновим законима«, и чувени математичар Хиператес, такође су били трговци. Чувени Платон, који је створио велику филозофску школу за собом, да би омогућио своја путовања на исток и Египат, морао је успут да продаје аетни. Дојен ботанике Лине, поред својих научних радова и истраживања,

израђиваше кожу за обућу, а Спиноза писао је филозофске расправе, док је време преко дана употребљавао на глачању оптичких стаклади. Милтон је у почетку био учитељ. Исак Њутн, отац физике и математике, био је одличан ковач новца, те је под њиме и једне године вршено ковање новца. Песник Вордсфорд био је печатарезац, а Валтер Скот адвокат при једном суду у унутрашњости Енглеске. Астроном Велл беше берзански сензал. Хемичар Ален фабриковао је свилу.

М. Ј. П.

Читајте НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

НЕКОЛИКО ДЕТАЉА МОДЕ

Гца Наталија Михаиловић, чланица
„Омладине”

Ноге на филму

Америка је земља која много више штити интересе жена него људи. Жена је размажено дете у Америци. Њеним каприцима сви се покоравају, и закон је штити чак и онда, кад су ти каприци претерани. На једној страни

Холивуд. Ту се скупла лепота целог света; ту је највећи луксуз; најбогатије жене, најфантастичније природе. Фантастичност и авантуризам манифестују се на сваком кораку; суета и амбиција вири из сваког погледа,

морал је строжији; у пракси много више разголићен; као што су и жене разголићене на филму. Филмска звезда сматра да половина успеха пада на наготу њеног тела. Зато је врло издашна према неглиже-у, да њиме доводи у питање и свој стид. Реч стид депласирана је у филму, кад треба да се покаже лепота тела. Ни-

она има уза се законе, на другој слободу да прикаже сав свој шарм. И тешко ономе ко се уплете у замке њених чари.

Ни једно место на земљиној кугли нема толико љубавних интрига као

жеља да се освоји и задиви цео свет — идеал је свију ведета и звезда.

Зато је Холивуд опасан град за оне, који ту дођу да траже љубави.

Морал американски разликује се од европског. У теорији американски

када се на позорници не показује све оно, што се види на филму.

Американска филмска глумица сматра сасвим природним да се покаже као акт, драмска глумица ниједна не би на то пристала.

Питање је само како ти сироти муљеви филмских глумица гледају на ту њихову голотињу. Американски муж није љубоморан као европски. Он зна да излагање бисте и ногу његове жене повлачи материјалне користи,

мири се с тим, и прелази преко тих малих непријатности једног заната.

Неудате филмске звезде верују да ће им лепота ногу донети успеха у каријери. Па не само успеха, већ и мужа. Лепота тела најпривлачнији је магнет на платну. Она привлачи из најудаљенијих крајева милионере и милијардере, који долазе да се поклоне њеним лепим ногама. И једног дана филмска звезда постаје милионерка или милијадерка.

Лепота њеног тела доноси користи предузећу, а и њој самој. Зато се непрекидно истражују лепе жене... и вешто се обнавља идеал лепоте.

ВРЕМЕ ЈЕ СКУПО.

Време је било капитал којим су сви велики људи огромно богатство, мисли и дела. Занимљиво је код великих људи како су они користили своје време, које је за њих било скупоцено. Они су у њему видели најскупљу цену, којом су плаћали свој успех. Они нису хтели ни моменат времена да им пропадне, већ су га употребљавали до максимума. Доктор Мизон превео је »Лукреција« у колима, возећи се и правећи визите својим пацијентима. На сличан начин је Дарвин писао своја дела возећи се по селима од једног до другог болесника, носио је са собом листиће на којима је записивао своје мисли. Хале је исто тако путујући писао своја опажања. Доктор Бурнел научио је француски и енглески на коњу јашећи идући на часове музике, коју је давао својим ученицима. Вајт је врло често морао да иде код једног адвоката и назад и у том међувремену уз пут, научио је грчки језик. Јеран човек врло високог положаја у Енглеској учио је латински језик за време свога шегртовања, док је разним пословима јурио лондонским улицама. Бурит своје успехе није приписивао своме генију, већ само згодној употреби слободног времена. Он је као ковач док је радио зарађујући хлеб у међувремену научио које нових које старих осамнајест езика и 23 европска дијалекта. код њега се најбоље види оцена воље за рад и корисна употреба драгоценог времена, које је могао употребити

за одмор после замореног физичког рада. Хале је дуго година студирао по шеснајест часова дневно и када је се заморио својим правничким студијама он се разонођивао филозофијом и математиком. На једном школском сату у Оксфорду стоји натпис »Сати пролазе и бележе се на наш рачун«. Како је лепа опомена, Време је једини део вечности који припада човеку, а када оно промакне не може се као и живот никако повратити.

БИСЕР КАО ЖЕНСКИ НАКИТ

Бисер се у Европи употребљавао у средњем веку за украшавање икона и других предмета, а као женски накит лансирала га је Катарина Медичи.

недељне
Илустрације

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉОМ

Уредништво и Администр.: Скопљанска 18/II
Телефон 26-91. ПОЈЕДИНИ БРОЈ Дин. 3.-

ПРЕТПЛАТА:

За нашу држ. год. 140 дин., полугод. 70 дин.
За иностр. год. 200 дин., полугод. 100 дин.

Уредник: М. Световски, Коларчева 7

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војанина ул. 17.

Штампарија „Привредни Преглед“
Дубљанска ул. 53. - Телефон 40-89.

Нема славе без весеља,
ни весеља без доброг
ГРАМОФОНА и ПЛОЧА

а то ћете најбоље набавити код

Д. Миловаковића и Друга
Београд, Кнез Михајлова 3.

Милан Ј. Стојановић и Ко.

Предузеће за израду
кофера и торбарских
израђевина

БЕОГРАД

Кр. Милана 44. Телефон 52-05.
Радионица Кн. Милетина 78. Тел. 52-04.

Препоручује своју сопствену израду
кофера и дамен ташне.

РАДИО АМАТЕРИ

КУПУЈТЕ САМО

ИПИС и СРОАТИА

АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ

Јер су само оне најбоље.

Заступник „ЕЛЕКТРА“

Београд, Терзије,
Пасаж Извозне Банке.
Телеграм: Електра. Тел. бр. 88-15

За целу Југославију
ПАРИСКЕ НОВИТЕТЕ

доноси увек први једино

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

ТАНАСКОВИЋ

Краља Милана 49. БЕОГРАД Телефон 51-63

